

והמשכילים יזהירו כזהר הרקיע ומצדיקי הרבים מוכנים לעולם ועד

ספר הזהר

מנקד

שחבר התנא האלקי
רבי שמעון בר יוחאי זי"ע

כרך רביעי

ספר שמות חלק ב'

פרשת תרומה — פרשת פקודי

דף קכו ע"א — דף רסטע"א

ללומדים בשנה אחת

ב' שבט — טו אדר

ללומדים בשלש שנים שנה שניה ב' חשוון — כא' אדר

נסדר, נערך והוגה מחדש, בנקוד ופיסוק מלא,
עם מראה מקומות, בחלוק קטעים לפי הענינים,
באותיות גדולות ומאירות עינים.
עם באור בלשון הקדש

כל הזכויות שמורות
לרבי שמעון בר יוחאי זי"ע
מותר להעתיק לשם שמים
ומצוה גדולה לעשות זאת

פְּרֻשַׁת תְּרוּמָה

וַיְדַבֵּר יְיָ אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר. (שמות כה) דְּבַר אֵל בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ

אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוּ וְגו'. רבי חייא פתח, (תהלים קלה) פִּי יַעֲקֹב
בְּחַר לוֹ יְהוָה יִשְׂרָאֵל לְסִגְוֹלָתוֹ, כַּמָּה
חֲבִיבִין יִשְׂרָאֵל קָמִי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
דְּאֶתְרַעֵי בְּהוּ, וּבְעָא לְאֶתְדַבְּקָא בְּהוּ,
וּלְאֶתְקַשְׂרָא עִמָּהוֹן. וְעֵבִיד לְהוֹן עִמָּא יַחֲדָאִי
בְּעֻלְמָא, דְּכַתִּיב, (שמואל ב ז) וּמִי כְעֻמָּד פִּישְׂרָאֵל
גּוֹי אֶחָד בְּאַרְצָן, וְאִינּוֹן אֶתְרַעוּ בֵּיהּ, וְאֶתְקַשְׂרוּן
בֵּיהּ. הֵדָא הוּא דְכַתִּיב, פִּי יַעֲקֹב בְּחַר לוֹ יְהוָה.
וְכַתִּיב (דף קכ"ו ע"ב) (דברים לב) פִּי חִלַּק יְיָ עִמּוֹ. וַיְהִי
לְשָׂאֵר עַמִּין שׁוֹלְטָנִין רַבְרָבִין מְמַנֵּן עַלְיֵיהוּ,
וְהוּא נְטִיל לְחֻלְקֵיהּ יִשְׂרָאֵל.

רַבִּי שְׁמַעוֹן פֶּתַח, (שיר השירים ו) מִי זֹאת הַנְּשֻׁקָפָה
כְּמוֹ שְׁחַר יָפָה כְּלַבָּנָה בָּרָה כַּחֲמָה אִיוּמָה
כְּנֻדְגָלוֹת. מִי זֹאת, רְזָא דְתַרִּין עַלְמִין מִתְחַבְּרִין
פְּחָדָא, וְדָא הוּא עוֹלָם וְעוֹלָם. מ"י: הָא
אוּקְיָמָנָא דְרָגָא עֲלָאָה לְעֵילָא, שִׁירוּתָא
דְּקִיָּמָא בְּשִׂאֲלָתָא, וְאֶקְרִי מ"י, כַּמָּה דְאֶתְ
אָמַר (ישעיה מ) שָׂאוּ מְרוֹם עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי בְרָא
אֵלֶּה. זא"ת: דְּרָגָא תַתָּאָה לְתַתָּא, עַלְמָא
תַתָּאָה. וְתַרוּוֹיְיָהוּ, תַרִּין עַלְמִין בְּחַבְּוֹרָא חָדָא,
בְּקַשְׁוֹרָא חָדָא כַּחְדָא.

הַנְּשֻׁקָפָה: כַּד מִתְחַבְּרִין תַרוּוֹיְיָהוּ כַּחְדָא. כְּמוֹ
שְׁחַר: כַּד בְּעֵיָא שְׁחֵרוּתָא לְאַנְהָרָא
וּלְבַתֵּר אֶתְנַהִיר פְּסִיחָרָא, כַּד (בְּנִישׁ) בְּטַשׁ בְּהַ
נַהִירוֹ דְשִׁמְשָׁא. וּלְבַתֵּר פְּשִׁמְשָׁא, כַּד קִיָּמָא
סִיחָרָא בְשְׁלִימוֹ. אִיוּמָה: תְּקִיפָא, לְאַגְנָא עַל
כְּלָא. דְהָא כְּדִין אֵית לָהּ שְׁלִימוֹ וְתְקִיפוֹ,
לְמַעַבְד חֵילָא.

פְּרֻשַׁת תְּרוּמָה

וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר. דְּבַר
אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה
מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוּ וְגו'.
רבי חייא פתח, (תהלים קלה) פִּי יַעֲקֹב
בְּחַר לוֹ יְהוָה יִשְׂרָאֵל לְסִגְוֹלָתוֹ. כַּמָּה
חֲבִיבִים יִשְׂרָאֵל לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא, שְׁהֶתְרַצָּה בְּהֶם וְרָצָה
לְהִדְבֹּק בְּהֶם וּלְהִתְקַשֵּׁר עִמָּם,
וְעֵשָׂה אוֹתָם עִם חֲדָיִד בְּעוֹלָם,
שְׁכַתוּב (שמואל ב ז) וּמִי כְעֻמָּד
כִּישְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בְּאַרְצָן, וְהֶם
הֶתְרַצּוּ בוּ וְהִתְקַשְׂרוּ בוּ. זְהוּ
שְׁכַתוּב פִּי יַעֲקֹב בְּחַר לוֹ יְהוָה,
וְכַתוּב (דברים לב) פִּי חִלַּק ה' עִמּוֹ.
וְנִתְּן לְשָׂאֵר הָעַמִּים שְׁלֵיטִים
גְּדוֹלִים מִמֵּנִים עֲלֵיהֶם, וְהוּא נְטִל
אֶת יִשְׂרָאֵל לְחֻלְקוֹ.

רַבִּי שְׁמַעוֹן פֶּתַח, (שיר השירים ו) מִי
זֹאת הַנְּשֻׁקָפָה כְּמוֹ שְׁחַר יָפָה
כְּלַבָּנָה בָּרָה כַּחֲמָה אִימָה
כְּנֻדְגָלוֹת. מִי זֹאת - סוּד שֶׁל שְׁנֵי
עוֹלָמוֹת מְחַבְּרִים כְּאֶחָד, וְזֶה הוּא
עוֹלָם וְעוֹלָם. מ"י - הֲרִי בְּאַרְנוּבָה
דְּרָגָה עֲלִיוֹנָה לְמַעְלָה, רְאִישִׁית
שְׁעוּמָדַת לְשִׂאֲלָה, וְנִקְרָאת מ"י,
כְּמוֹ שְׁנַאָמַר (ישעיה מ) שָׂאוּ מְרוֹם
עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי בְרָא אֵלֶּה. זא"ת
- דְּרָגָה תַחְתּוֹנָה לְמַטָּה, עוֹלָם
תַחְתּוֹן. וְשְׁנֵיהֶם שְׁנֵי עוֹלָמוֹת
בְּחַבְּוֹר אֶחָד, בְּקַשְׁר אֶחָד כְּאֶחָד.
הַנְּשֻׁקָפָה - כְּשִׁמְשׁוֹת כְּרִיבִים שְׁנֵיהֶם
כְּאֶחָד. כְּמוֹ שְׁחַר - כְּשִׁרְוֹצָה
הַשְׁחַר לְהָאִיר, וְאַחַר כֶּף נְאוּר
כְּלַבָּנָה, כְּשִׁמְפָה (בְּשַׁבּוּס) בוּ אוּר
הַשְּׁמֶשׁ. וְאַחַר כֶּף כְּשִׁמְשׁ,
כְּשִׁעוּמָדַת הַלְּבָנָה בְּשִׁלְמוֹת.
אִימָה - תְּקִיפָה לְהִגָּן עַל הַכֹּל,
שְׁהֲרִי אִזּוּ יֵשׁ לָהּ שְׁלֵמוֹת וְתַקְּףָה
לְעִשׂוֹת חֵיל.

וְלֹקַחַת חֵיל מִהָעוֹלָם הַעֲלִיּוֹן עַל יְדֵי יַעֲקֹב הַשְּׁלָם, שֶׁחִבֵּר אוֹתָם כְּאֶחָד. חִבֵּר אוֹתָם כְּאֶחָד לְמַעְלָה, וְחִבֵּר אוֹתָם כְּאֶחָד לְמַטָּה, וּמִשָּׁם יֵצְאוּ שְׁנַיִם עֶשֶׂר שְׂבָטִים קְדוֹשִׁים כְּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה. יַעֲקֹב שֶׁהָיָה שְׁלָם הִכְנִיס אֶתְּכָּה בְּשָׁנֵי עוֹלָמוֹת, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ. שָׂאָר בְּנֵי אָדָם שְׁעוֹשִׂים, כִּי מְגַלִּים עֲרִיּוֹת לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, גּוֹרְמִים יְרִיבוֹת בְּשָׁנֵי עוֹלָמוֹת וְגוֹרְמִים פְּרוּד. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (ויקרא י"ח) וְאִשָּׁה אֶל אֲחֹתָהּ לֹא תִקַּח לְצַרְרָה, שֶׁנֶּעֱשׂוֹת יְרִיבוֹת זֶה לְזֶה.

וְאִם תֵּאמַר, (בראשית ל) וַתִּקְנֶא רָחֵל בְּאֲחוֹתָהּ - כִּי הוּא וְדָאִי שֶׁהָרִי כָּל תְּשׁוּקַת הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן אֵינָה אֶלָּא כְּדִי לְהִיּוֹת כְּמוֹ הָעוֹלָם הַעֲלִיּוֹן וּלְיִרֵשׁ מְקוֹמוֹ. בְּמָקוֹם אַחֵר קִנְיַת סוֹפְרִים תְּרַבָּה חֲכָמָה, וְכַאֲשֶׁר קִנְיַת סוֹפְרִים, מִשּׁוּם שֶׁיֵּשׁ סֵפֶר וְסֵפֶר, מְגַדִּילִים מְשִׁיכֵת הַחֲכָמָה (הַעֲלִיּוֹנָה) אֲלֵיהֶם. (ועל זה יַעֲקֹב הַשְּׁלָם כ"ו).

וְעַם כָּל דָּא, אֶפְלוּ יַעֲקֹב לֹא הַשְּׁלָם אֲלֵיהֶם כְּרָאוּי. שָׂאָר בְּנֵי הָעוֹלָם גּוֹרְמִים יְרִיבוֹת וְגוֹרְמִים פְּרוּד וּמְגַלִּים עֲרִיּוֹת שֶׁל הַכֹּל, עֲרִיּוֹת שְׁלֹמֶעֱלָה וּמִטָּה. וּבִסוּד זֶה יֵשׁ אֵת סוּד הָעֲרִיּוֹת, עֲרִיּוֹת שֶׁל אִם וּבִתָּהּ, וְהַכֹּל בְּסוּד אֶחָד. מִי זֹאת - נִקְרְאוּ אֲחִיוֹת, מִשּׁוּם שֶׁהֵן בְּאַתְּכָּה וְאֲחֹתָהּ וּבְחִבּוּר הַרְצוֹן. וְנִקְרְאוּת אִם וּבֵת. מִי שֶׁמְגַלֶּה אֵת עֲרוֹתָן, אֵין לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא וְאֵין לוֹ חֵלֶק בְּאַמוּנָה.

בֹּא וְרָא, כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יְהוָה - סוּד עֲלִיּוֹן לְמַעְלָה. כִּיּוֹן שֶׁהַשְּׁלָם וְנִקְרָא יִשְׂרָאֵל, אִזּוֹ לְסַגְלָתוֹ, נִטְלָה הַכֹּל בְּכָל הַצְּדָדִים, וְנִטְלָה לְמַעְלָה וְנִטְלָה לְמַטָּה, וְנִשְׁלַם בְּכָל.

וְנִטְרָא חֵילָא מְעֻלְמָא עֲלָא, עַל יְדֵא דִיעֲקֹב שְׁלִימָא, דְּחִבֵּר לוֹן כְּחֵדָא. חִבֵּר לוֹן כְּחֵדָא לְעִילָא. וְחִבֵּר לוֹן כְּחֵדָא לְתַתָּא. וּמִתְמַן נִפְקוּ, תְּרִיסַר שְׂבָטִין קְדִישִׁין, כְּגוֹוְנָא דְלְעִילָא. יַעֲקֹב דְּהוּה שְׁלִים, אֶעִיל רְחִימוֹ בְּתַרְיִן עֲלָמִין, כְּמָה דְּאוּקִימָנָא. שָׂאָר בְּנֵי נְשָׂא דְעַבְדִּין כְּדִין מְגַלִּין עֲרִיּוֹן לְעִילָא וְתַתָּא, גְּרִים דְּכִבוּ בְּתַרְיִן עֲלָמִין, וְגְרִים פְּרוּדָא, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (ויקרא י"ח) וְאִשָּׁה אֶל אֲחֹתָהּ לֹא תִקַּח לְצַרְרָה, דְּאֲתַעֲבִידוּ מֵאַרְיֵי דְכִבוּ דָא לְדָא.

וְאִי תִימָא (בראשית ל) וַתִּקְנֶא רָחֵל בְּאֲחוֹתָהּ. הַכִּי הוּא וְדָאִי דְהָא עֲלָמָא תַתָּא, כָּל תִּיאֻבְתָּהּ לָאו אִיהוּ, אֶלָּא בְּגִין לְמִיּהוּי כְּגוֹוְנָא דְעֲלָמָא עֲלָא, וּלְמִירַת דְּיֻכְתְּתָהּ. בְּדוּכְתָּא אַחְרָא קִנְיַת סוֹפְרִים אֶסְגִּיאַת חֲכָמָתָא, וְהֲכָא קִנְיַת סוֹפְרִין, בְּגִין דְּאִית סֵפֶר וְסֵפֶר, אֶסְגִּיאֻ מְשִׁיכוּ דְחֲכָמָתָא (עֲלָא) לְגַבְיִיהוּ. (ג"א ועל דא יַעֲקֹב אֶשְׁלִים כ"ו).

וְעַם כָּל דָּא, אֶפְלוּ יַעֲקֹב לֹא אֶשְׁלִים לְגַבְיִיהוּ כְּדָקָא חֲזִי. שָׂאָר בְּנֵי עֲלָמָא, גְּרִמִּין דְּכִבוּ, וְגְרִמִּין פְּרוּדָא, וּמְגַלִּין עֲרִיּוֹן דְּכֻלָּא, עֲרִיּוֹן דְּעִילָא וְתַתָּא. וּבְרָזָא דָא אִית רְזָא דְעֲרִיּוֹן, עֲרִיּוֹן דְּאִימָא וּבְרָתָא, וְכֻלָּא בְּרָזָא חֵדָא. מִי זֹאת אֲתַקְרוּן אֲחֹתָן, בְּגִין דְּאֵינּוֹן בְּאַחֹתָהּ וּבְרְחִימוֹ, וּבְחִבּוּרָא דְרַעוּתָא. וְאֶקְרוּן אִמָּא וּבְרָתָא. מָאן דְּגַלִּי עֲרִיּוֹתָהוֹן, לִית לֵיהּ חוּלְקָא לְעֲלָמָא דְאַתִּי, וְלִית לֵיהּ חוּלְקָא בְּמַהִימְנוּתָא. הָא חֲזִי, כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יְהוָה, רְזָא עֲלָא לְעִילָא. כִּיּוֹן דְּאֶשְׁלִים, וְאֶקְרִי יִשְׂרָאֵל, כְּדִין לְסַגְלָתוֹ, נִטְלָה כֻלָּא בְּכָל סְטְרִין, וְנִטְלָה לְעִילָא וְנִטְלָה לְתַתָּא, וְאֶשְׁתַּלִּים בְּכֻלָּא.

אמר רבי שמעון, הא תנינן, דכד ברא קדשא בריה הוא עלמא, גליף בגליפוי דרזי מהימנותא, גו טהירין ברזין עלאין, וגליף לעילא וגליף לתתא, וכלא ברזא חדא, ברזא דגלופי דשמא קדישא יהו"ה, דשליט באתווי עילא ותתא. וברזא דא אשתכללו עלמין, עלמא עלאה ועלמא תתאה.

עלמא עלאה אשתכלל ברזא דאת י', נקודה עלאה קדמאה, דנפקא מגו דסתים וגניז דלא ידיע, ולא קיימא למנדע, ולא אתידע פלל, סליקו דרזא דאין סוף, ומגו סתימו דא, נהיר נהירו חד דקיק וסתים, פליל בגויה פללא דכל נהורין. ובההוא נהירו סתים, בטש ביה מאן דלא בטש. נהיר ביה מאן דלא נהיר. וכדין, אפיק חד נהירו, דאיהו עדונא לעדונא, לאשתעשעא, לאתגנזא נהירו דקיק, וסתים בגו ההוא נהירו.

וההוא נהירו דאיהו עדונא לעדונא, סתים, אתקיימו (נ"א אתקיימו) ואשתכללו ביה שית רשימין, דלא ידיען, בר לההוא נהורא דקיק פד עאל לאתגנזא, עדונא בעדונא נהיר בנהירו.

והאי נהירו דנפק מגו נהירו דקיק איהו דחילא ואמתני ותקיפא יתירא, ואתפשט האי ואתעביד עלמא חדא, דנהיר לכל עלמין. עלמא סתימא דלא ידיע פלל, ובגויה דיירין שית רבוא אלף, דאינון דיירין וחילין ומשיריין עלאין.

וביין דאפיק לון ואשתכללו כחדא כדין (דף קכ"ז ע"א) איהו חבורא חדא. ואינון רזא דאת וי"ו, דאתחבר בההוא עלמא סתימא, (כאן חסר) וכדין פתיב, (תהלים קלה) פי יעקב בחר לו יה. פד נפיק וי"ו, ואשתכלל מגו י"ה, כדין ישראל לסגלתו.

אמר רבי שמעון, הרי שנינו, כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם, חקק בחקיקותיו של סודות האמונה תוך קלפות בסודות עליונים, וחקק למעלה וחקק למטה, והכל בסוד אחד, בסוד גלופי השם הקדוש יהו"ה, ששולט באותיותיו מעלה ומטה, ובסוד זה נתקנו העולמות - העולם העליון והעולם התחתון.

העולם העליון נתקן בסוד של אות י', נקדה עליונה ראשונה שיצאה מתוך הנסתר והגנוז שלא ידוע, ולא עומד להודע ולא נודע פלל, עליה של סוד האין סוף, ומתוך סתר זה מאיר אור אחד דקיק ונסתר, כולל בתוכו פלל כל האורות. וכאותו אור נסתר הבה בו מי שלא הבה, האיר בו מי שלא האיר, ואז יצא אור אחד שהוא עדון לעדון, להשתעשע, לגנוז אור דקיק ונסתר בתוך אותו האור. ואותו אור שהוא עדון לעדון, נסתר, התקיימו (ברקמ) ונתקנו בו ששה רשומים שלא ידועים, פרט לאותו אור דקיק כשנכנס להגנוז עדון בעדון, אור באור. והאור הזה שיוצא מתוך האור הדקיק, הוא מפחיד ואימתני ותקיף יותר, וזה התפשט ונעשה עולם אחד שמאיר לכל העולמות, עולם נסתר שלא ידוע פלל, ובתוכו דרים שש רבוא אלף של אותם דירים וחילות ומחנות העליונות. וכיון שהוציא אותם ונתקנו כאחד, אז הוא חבור אחד, והם סוד של אות וי"ו שהתחברה באותו עולם נסתר, ואז פתיב פי יעקב בחר לו יה. כשיוצא וי"ו ונתקן מתוך י"ה, אז ישראל לסגלתו.

רְשָׁאֵר בְּנֵי הָעוֹלָם לֹא נִתְּנָה רְשׁוּת לְעֲלוֹת כֶּף, אֲלֵא רַק לְסַגְּלוֹתוֹ, מְקוֹם שְׁנוּטֵל וְכוּנֵס הַכֶּל, וְזוֹהִי דְרָגָה לְמִטָּה, וּמִתּוֹךְ זֶה נוֹטְלִים לְמַעַלָּה בְּסִתְרֵי הַרְצוֹן, אֲבָל לֹא בְּגִלּוֹי כְּמוֹ שְׁנוּטֵל יַעֲקֹב. זֶהוּ שְׁפָתוֹב וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה.

וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה. רַבִּי יְהוּדָה פִּתַּח, (תהלים לא) מָה רַב טוֹבְךָ אֲשֶׁר צִפְנָתָ לִירְאִיךָ פְּעֻלַּת לַחֹסִים כִּי נִגְדַת בְּנֵי אָדָם. פְּסוּק זֶה פְּרָשׁוּהוּ וְנִתְּבָאֵר, אֲבָל סוּד זֶה הָרִי בְּאֵרוֹ הַמְּנוּרָה הַקְּדוּשָׁה בְּתוֹךְ סוּדוֹת עֲלִיוֹנִים. דְּרָגָה עֲלִיוֹנָה, שֶׁהוּא סוּד שֶׁל עוֹלָם עֲלִיוֹן, נִקְרָאת מ"י. דְּרָגָה תַּחְתּוֹנָה, שֶׁהוּא סוּד שֶׁל עוֹלָם עֲלִיוֹן, נִקְרָאת מ"ה. וְשִׁנְיָנוּ, אֵל תִּקְרִי מ"ה אֲלֵא מֵאָה, כִּי כָל הַדְּרָגוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת בְּשִׁלְמוֹתָם הֵם כְּאֵן.

עוֹד, לְמָה נִקְרָאת מ"ה? אֲלֵא אִף עַל גַּב שְׁמֵשִׁיכוֹת עֲלִיוֹנָה נִמְשָׁכָה, לֹא הַתְּגַלְתָּה עַד שֶׁשָּׁשְׁלָם כְּאֵן, שֶׁהוּא מְקוֹם סוּף כָּל הַדְּרָגוֹת, סוּף שֶׁל הַמְּשַׁכֵּת הַכֶּל, וְעוֹמֵד בְּהַתְּגַלּוֹת. וְאִף עַל גַּב שְׁגִלּוֹי יוֹתֵר מִהַכֶּל, עוֹמֵד לְשִׁאֵלָה מ"ה. מָה רְאִיתָ? מָה יִדְעָתָ? כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר (דברים ד) כִּי לֹא רְאִיתֶם כָּל תְּמוּנָה. וְרַבֵּן, "מָה" רַב טוֹבְךָ - זֶהוּ יְסוּד הָעוֹלָם שְׁנֹקְרָא רַב טוֹב, כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר (ישעיה סג) וְרַב טוֹב לְבַיִת יִשְׂרָאֵל, כִּי זֶהוּ רַב טוֹב. אוֹר הָרֵאשׁוֹן, נִקְרָא טוֹב סֶתֶם, וְכֵאֵן כְּלוּלִים זָכַר וְנִקְבָּה כְּאֶחָד. אֲשֶׁר צִפְנָתָ - שֶׁהָרִי נִגְנָז, כְּמוֹ שֶׁהָאוֹר הָרֵאשׁוֹן שְׁנֹגְזוֹר וְנִסְתָּר. פְּעֻלַּת - שְׁכָאֵן הִיא אֲמָנוּת הַכֶּל, אֲמָנוּת שֶׁל כָּל הָעוֹלָם, אֲמָנוּת שֶׁל גְּשָׁמוֹת וְרוּחוֹת.

בְּסוּד זֶה עֲשֵׂה הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא אֲמָנוּת שֶׁל כָּל הָעוֹלָם, וְסוּד זֶה

רְשָׁאֵר בְּנֵי עֲלָמָא, לֹא אֲתִיְהִיב לֹוֹן רְשׁוֹ לְסַלְקָא הָכִי, אֲלֵא לְסַגְּלוֹתוֹ, אֲתֵר דְּנֻטִּיל וְכִנְיִש כְּלָא. וְדָא אִיהוּ דְּרָגָא לְתַתָּא, וּמִגּוֹ דָּא, נֻטְלִין לְעִילָא, בְּסִתְיִמוֹ דְּרַעוּ, אֲבָל לֹא בְּאֲתַגְּלִיא, כְּמָה דְּנֻטִּיל יַעֲקֹב, הָדָא הוּא דְכִתְיִב וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה.

וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה. (שמות כה) רַבִּי יְהוּדָה פִּתַּח, (תהלים לא) מָה רַב טוֹבְךָ אֲשֶׁר צִפְנָתָ לִירְאִיךָ פְּעֻלַּת לַחֹסִים כִּי נִגְדַת בְּנֵי אָדָם. הָאִי קָרָא הָא אוּקְמוּהָ וְאֲתַמַּר. אֲבָל רְזָא דָּא, הָא אוּקְמוּהָ בּוּצִינָא קְדִישָׁא, גּוֹ רְזִין עֲלֵאִין.

דְּרָגָא עֲלָאָה, דְּאִיהוּ רְזָא דְעֲלָמָא עֲלָאָה, אִקְרִי מ"י. דְּרָגָא תַּתָּאָה, דְּאִיהוּ רְזָא דְעֲלָמָא תַּתָּאָה, אִקְרִי מ"ה. וְתַנְיָנוּ, אֵל תִּקְרִי מ"ה אֲלֵא מֵאָה, בְּגִין דְּכָל דְּרָגִין עֲלֵאִין בְּאֲשִׁלְמוֹתָהוֹן הָכָא אִינוּן.

תוֹ אֲמַאי אִקְרִי מ"ה. אֲלֵא אִף עַל גַּב דְּמִשִּׁיכוֹ עֲלָאָה אֲתַמְשֵׁךְ, לֹא אֲתַגְּלִיא עַד דְּאֲשַׁתְּלִים הָכָא, דְּאִיהוּ אֲתֵר סוּפָא דְכָל דְּרָגִין, סוּפָא דְאֲמִשְׁכוֹתָא דְכָלָא, וְקִיִּמָּא בְּאֲתַגְּלִיא. וְאִף עַל גַּב דְּאֲתַגְּלִיא יִתִּיר מִכְּלָא, קִיִּמָּא לְשִׁאֵלָא, מ"ה. מָה חֲמִית, מָה יִדְעָתָ, כְּמָה דְאֵת אֲמַר (דברים ד) כִּי לֹא רְאִיתֶם כָּל תְּמוּנָה.

וְכֵינֵן כְּפֵי, מָה, רַב טוֹבְךָ, דָּא אִיהוּ יְסוּדָא דְעֲלָמָא, דְּאִקְרִי רַב טוֹב. כְּמָה דְאֵת אֲמַר (ישעיה סג) וְרַב טוֹב לְבַיִת יִשְׂרָאֵל בְּגִין דְּהָאִי אִיהוּ רַב טוֹב. אוֹר קְדִמָּאָה, אִקְרִי טוֹב סֶתֶם, וְהָכָא כְּלִילֵן דְּכַר וְנוּקְבָא כְּחֶדָא. אֲשֶׁר צִפְנָתָ, דְּהָאִי אֲתַגְּנִיז, כְּגִוּוֹנָא דְאוֹר קְדִמָּאָה, דְּאֲתַגְּנִיז וְאֲתַטְּמַר. פְּעֻלַּת: דְּהָכָא אִיהוּ אוּמְנוּתָא דְכָלָא, אוּמְנוּתָא דְכָל עֲלָמָא, אוּמְנוּתָא דְנִשְׁמָתִין וְרוּחִין.

בְּרִזָּא דָּא עֲבִיד קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא אוּמְנוּתָא דְכָל עֲלָמָא, וְרִזָּא דָּא (בראשית א)

בְּרֹאשֵׁית בְּרֵא אֱלֹהִים (בראשית א) בְּרֹאשֵׁית בְּרֵא אֱלֹהִים
את השמים ואת הארץ. בסוד זה
נעשה ונבנה המשכן, שהוא
בדיוקן של העולם העליון
ובדיוקן העולם התחתון. זהו
שכתוב ויקחו לי תרומה. לי
תרומה - שתי דרגות שהן אחת,
שמתחברות כאחד.

ויקחו לי תרומה וגו'. רבי שמעון
ורבי אלעזר ורבי אבא ורבי יוסי
היו יושבים יום אחד פחת
האילנות בבקעה ליד ים גינוסר.
אמר רבי שמעון, כמה נאה צל
זה שמכסה עלינו מתוך האילנות,
ואנו צריכים לעטר מקום זה
בדברי תורה.

פתח רבי שמעון ואמר, (שיר ג)
אפריון עשה לו המלך שלמה
מעצי הלבנון. פסוק זה הרי
בארנוהו ונתבאר, אבל אפריון -
זה היכל שלמטה, שהוא כמו
ההיכל העליון, והקדוש ברוף
הוא קרא לו בן עדן, שהוא נטע
אותו להנאתו, וכסופו הוא
להשתעשע בו תוך אותן נשמות
הצדיקים, ששם כלם עומדים
ורשומים בתוכו. אותן נשמות
שאין להן גוף בעולם הזה, כלן
עולות ומתעטרות שם, ויש להן
מקומות לראות, להתענג תוך ענג
עליון שנקרא נעם ה', ושם
מתמלאים מכל הכסופים של
נהרות אפרסמון וך.

אפרסמון - זהו היכל העליון
טמיר גנוו. אפריון - זהו היכל
שלמטה, שאין בו סמך עד
שנסמך (שנמשך) מתוך היכל
העליון. ולכן אות סמ"ך נסתרת
בכל צדדיה, כמו זה אות ס (מ"ם)
סתומה.

מה בין זה לזה? אלא בשעה
שנסתר ונגנז בתוכו תוך (נקודה) אור
עליון למעלה, אז היא עומדת
בדיוקן (היה) של אות סמ"ך נסתר

בְּרֹאשֵׁית בְּרֵא אֱלֹהִים את השמים ואת הארץ.
בְּרֵא דא אתעביד משכנא ואתבני, דאיהו
בדיוקנא דעלמא דלעילא, ובדיוקנא דעלמא
תתאה, הדא הוא דכתיב ויקחו לי תרומה. לי.
תרומה. תרין דרגין, דאינון חד, דמתחברין
כחדא.

ויקחו לי תרומה וגו'. (שמות כה) רבי שמעון ורבי
אלעזר ורבי אבא ורבי יוסי, הוו יתבי
יומא חד, תחות אילני, בבקעתא גבי ימא
דגנוסר. אמר רבי שמעון, כמה נאה צל דא,
דחפיא עלן מגו אילני, ואנן צריכין לאעטרא
האי אתר במלי דאורייתא.

פתח רבי שמעון ואמר, (שיר השירים ג) אפריון
עשה לו המלך שלמה מעצי הלבנון.
האי קרא הא אוקימנא ליה ואתמר, אבל
אפריון, דא היכלא דלתתא, דאיהו כגוונא
דהיכלא עלאה, וקודשא ברין הוא קרא ליה
גנתא דעדן, דאיהו נטע ליה להנאתיה,
וכסופא דיליה לאשתעשעא ביה גו אינון
נשמתין דצדיקיא, דתמן פלהו קיימין
ורשימין בגויה. אינון נשמתין דלית לון גופא
בהאי עלמא, פלהו סלקין ומתעטרין תמן,
ואית לון דוכתין למחמי, לאתענגא גו ענוגא
עלאה דאקרי נעם יי'. ותמן אתמליין מכל
כסופין דנהרי דאפרסמוןא דכיא.

אפרסמון: דא היכלא עלאה טמירא גניזא.
אפריון: דא היכלא דלתתא, דלית
ביה סמך, עד דאסתמיך (נ"א דאתמשך) מגו היכלא
עלאה. ובגין כך את סמך איהו סתים בכל
סטרוי, כגוונא דא את ס' (ס"א מ"ם) סתימא.

מה בין האי להאי. אלא בשעתא דסתים
ואתגניז בגויה, גו (נ"א נקודה) נהורא עלאה
לעילא, פדין איהי קיימא, בדיוקנא (נ"א דא)

בתוכו, ונגזו בו לעלות למעלה. ובשעה שחוזרת ויושבת רבוצה על הפנים למטה להניק אותם, אז היא עומדת בדיוקן של אותם רבוצה נסתרת לתוך ארבעת צדדי העולם.

ועל כך זהו אפרסמון, וזהו אפריון. ובמקום שתי אותיות ס"מ עומדת ' בסוד הכרית (סוד הכרית שנגזו בתוכו), שהיא עתיד לקחת הפל, סוד של אותן מאה ברכות, ששים וארבעים. ששים כנגד ששה צדדים שיוצאים מהאות ס', וארבעים כנגד ארבעת צדדי העולם, והפל משלימים למאה. ואות יו"ד משלימה לסוד של מאה, כמו שלמעלה. ולכן זה אפרסמון, וזה אפריון.

אותם הנהרות יוצאים מהאפרסמון הזה, ונשמות עליונות, שאין להן גוף בעולם הזה, יונקות מאותו האור שיוצא מאותם נהרות אפרסמון זה, ומתענגות בענוג העליון הזה. ונשמות (שעולות ויורדות) שיש להן גוף בעולם הזה, עולות ויונקות מאותו האור של האפריון הזה ויורדות, ואלו נותנות ונוטלות. נותנות ריח מאותם מעשים כשרים שמשתדלים בהם באותו העולם, ונוטלות מאותו הריח שנשאר בגן, כמו שנאמר (בראשית כ) כריח שדה אשר ברכו ה'. הריח שנשאר בו באותו השדה. וכלם עומדים באותו הגן. אלו מתענגים למעלה, ואלו מתענגים למטה.

עשה לו המלך שלמה - עשה לו, לעצמו. ואם תאמר, הרי נשמות הצדיקים משתעשעות בו, ואתה אומר עשה לו? כך זה ודאי, משום שהאפריון הזה וכל אותן נשמות הצדיקים, בכלם עומד הקדוש ברוך הוא להשתעשע בהן. המלך שלמה - המלך שהשלוש

דאת סמך סתים בגייה, ואתגניז ביה, לסלקא לעילא. ובשעתא דהדרא ויתבא רביעא על בנין לתתא לינקא לון, כדין איהי קיימא בדיוקנא דאת ס' רביעא סתימא לגו ארבע סטרין דעלמא.

ועל דא, דא איהו (דף קכ"ז ע"ב) אפרסמון, ודא הוא אפריון. ובאתר תרין אתוון ס"מ, קיימא י', ברזא דברית, (ס"א רזא דברית דאתגניז בגייה) דאיהו זמין לנטלא כלא, רזא דאינון מאה ברפאן, שתין וארבעין. שתין, לקבל שית סטרין, דנפקי מאת ס'. ארבעין, לקבל ד' סטרי עלמא, וכלא אשלימו למאה. ואת יו"ד, איהו אשלים לרזא דמאה, כגוונא דלעילא. ועל דא, דא אפרסמון, ודא אפריון. אינון נהרי נפקין מאפרסמון דא, ונשמתינ עלאין, דלית לון גופא בהאי עלמא, נקין מההוא נהירו דנפיק מאינון נהרי אפרסמונא דכיא, ומתענגי בענוגא דא עלאה, ונשמתינ (ד"א ל"ג דפלגון ונחתין) דאית לון גופא בהאי עלמא, סלקין ונקין מההוא נהירו דאפריון דא, ונחתין. ואלין יחבי ונטלי. יחבי ריחא, מאינון עובדין דכשראן, דמשתדלי בהו בהאי עלמא. ונטלי מההוא ריחא דאשתאר ביה בגנתא, כמה דאת אמר (בראשית כז) כריח שדה אשר ברכו יי', ריחא דאשתאר ביה בההוא חקלא. וכלהו קיימי בההיא גנתא, אלין מתענגי לעילא, ואלין מתענגי לתתא.

עשה לו המלך שלמה, עשה לו, לגרמיה. ואי תימא, הא נשמתינ דצדיקיא משתעשעין ביה, ואת אמרת עשה לו. הכי הוא ודאי. בגין דהאי אפריון וכל אינון נשמתינ דצדיקיא, פלהו קיימי לאשתעשעא בהו קדשא בריך נשמות הצדיקים, בכלם עומד הקדוש ברוך הוא להשתעשע בהן.

שלו, וזהו מלך העליון. (והרי באריה)
המלך סתם, זה מלך המשיח. זה
עולם הנזכר, וזה עולם הנקבה.
מעצי הלבנון - אותם אילנות
נטועים שעקר אותם הקדוש
ברוך הוא ושתל אותם במקום
אחר, ואלו נקראים ארזי הלבנון,
כמו שנאמר (תהלים קד) ארזי לבנון
אשר נטע. ולא נבנה האפריון
הזה ולא נתקן אלא בהם.

עוד מעצי הלבנון - אלו ששת
ימי בראשית שכל יום ניום מסדר
את האפריון הנה סדור שנראה
לו. סדור ראשון: שופע מצד
ימין, האור הראשון שנגנו, ונטל
מצד ימין, ונכנס באפריון הנה על
ידי יסוד אחד ועושה בו שמוש.
אחר כך מוציא אותו האפריון
דיוקן אחד כמו האור הנה, וזהו
סוד הכתוב (בראשית א) יהי אור ויהי
אור. פיון שאמר יהי אור, למה
כתוב ויהי אור? לא הצטרף
הפסוק לכתב אלא ויהי כן. מהו
ויהי אור? אלא שאותו אור
הוציא אור אחר שנראה לו, וזהו
יום ראשון מאותם עצי הלבנון.
סדור שני: שופע מצד שמאל,
פרישות המים, בשפע של אש
תקיפה, ונטל מצד שמאל, ונכנס
באפריון הנה ועושה בו שמוש,
ומפריד בין מים שבצר ימין לבין
מים (שבצר שמאל). אחר כך מוציא
אותו אפריון דיוקן אחד כמו
שלו, וזהו סוד הכתוב, בין המים
אשר מתחת לרקיע ובין המים
אשר מעל לרקיע ויהי כן. וזהו
יום שני מאותם עצי הלבנון.

סדור שלישי: שופע מצד
האמצע, ומצד ימין, (ומצד שמאל)

הוא. המלך שלמה, מלפא דשלמא דיליה,
ודא איהו מלפא עלאה (והא איקמיה) המלך סתם,
דא מלפא משיחא. דא עלמא דדכורא, ודא
עלמא דנוקבא. מעצי הלבנון אינון אילנין
נטיען, דעקר לון קדשא ברין הוא, ושתיל
לון באתר אתרא, ואלין אקרון ארזי לבנון,
כמה דאת אמר, (תהלים קד) ארזי לבנון אשר נטע.
ולא אתבני האי אפריון, ולא אשתכלל אלא
בהו.

הו מעצי הלבנון, אלין שית יומין דבראשית
דכל יומא ויומא, מסדר בהאי אפריון,
סדורא דאתחזי ליה: סדורא קדמאה. אתנגיד
מסטר א דימינא, אור קדמאה דאתנגיז,
ואתנטיל מסטר דימינא, ועאל בהאי אפריון
על ידא דיסודא חד, ועביד ביה שמושא.
לבתר אפיק ההוא אפריון חד דיוקנא כגוונא
דהאי אור, ודא הוא רזא דכתיב, (בראשית א) יהי
אור ויהי אור. פיון דאמר יהי אור, אמאי
כתיב ויהי אור, לא אצטרף קרא למכתב,
אלא ויהי כן, מהו ויהי אור. אלא, דההוא אור
אפיק אור אתרא דאתחזי ליה, ודא איהו יומא
קדמאה, מאינון עצי הלבנון.

סדורא תניינא: אתנגיד מסטר דשמאלא,
פרישו דימינא, בנגידו דאשא תקיפא,
ואתנטיל מסטר דשמאלא, ועאל בהאי
אפריון, ועביד ביה שמושא, ואפריש בין מיין
דבסטר ימינא, ובין אינון מיין (דבסטר שמאלא).
לבתר אפיק ההוא אפריון, חד דיוקנא,
כגוונא דיליה. ודא איהו רזא דכתיב, (בראשית א)
בין המים אשר מתחת לרקיע ובין המים אשר

מעל לרקיע ויהי כן. ודא איהו יומא תניינא מאינון עצי הלבנון.
סדורא תליתאה: אתנגיד מסטר דאמצעיתא, ומסטר דימינא, (נ"א ומסטר

יום אחד שלישי שעושה שלום בעולם. ומשם נמשכים פרות לכל, וזה עושה שמוש באפריון הזה, ומוציא מין למינו. מין למעשים רבים, מין שגראה לו, וכל הדשאים והעשבים והאילנות בכמה חילות. ונשאר דיוקנו שם, ואותו אפריון מוציא מין פאותו גון ממש, וזהו יום שלישי שנכלל משני צדדים מאותם עצי הלבנון.

סדר רביעי: שופע ומאיר אור השמש להאיר לאפריון הזה תוף החשך שלו, ונכנס בו להאיר, ולא עושה בו שמוש. עד יום חמישי שמוציא אותו אפריון שמוש של אור שנכנס בו ביום רביעי, ומוציא אותו אפריון באותו גון ממש של אותו אור, וזהו יום רביעי אחד מאותם עצי הלבנון. סדר חמישי: שופעת משיכה אחת של רחש המים, ועושה שמוש להוציא אותו אור של סדר יום רביעי, ועושה באפריון הזה שמוש, ומוציא מינים למינו, אותם הנראים באותו גון ממש. ויום זה שמש אותו שמוש יותר מכל שאר הימים, והכל תלוי עד יום הששי, שהוציא האפריון כל מה שהיה גנוז בו, שכתוב תוצא הארץ נפש חיה למינה וגו'. וזהו היום החמישי, אחד מאותם עצי הלבנון.

סדר ששי - זהו יום שהתקין את כל האפריון הזה, ואין לו תקון ואין לו תקף פרט ליום הזה. כשבא היום הזה, נתקן האפריון הזה בכמה רוחות, בכמה נשמות, בכמה עולמות יפות מראה. אותן שגראות לשבת בהיכל המלך. אף הוא נתקן ביפי כל שאר הימים

דשמאלא) חד יומא תליתאה, דעביד שלמא בעלמא. ומתמן אתמשיכו איבין לכלא, ודא עביד שמושא בהאי אפריון, ואפיק זינא לזיניה. זינא לעובדין סגיאין, זינא דאתחזי ליה, וכל דשאין ועשבין ואילנין בכמה חילין. ואשתאר דיוקניה תמן, ואפיק זינא ההוא אפריון, פההוא גוונא ממש, ודא איהו יומא תליתאה, דאתכליל מתרין סטרין, מאינון עצי הלבנון.

סדרא רביעאה: אתנגיד ואתנהיר נהירו דשמשא, לאנהרא להאי אפריון, גו חשוף דיליה, ועאל ביה לאנהרא, ולא עביד ביה שמושא. עד יומא חמשאה, דאפיק האי אפריון ההוא שמושא דנהירו, דעאל ביה ביומא רביעאה, ואפיק ההוא אפריון פההוא גוונא ממש דההוא נהירו, ודא איהו יומא רביעאה חד מאינון עצי הלבנון.

סדרא חמישאה: אתנגיד חד משיכו, דרחישו (דף קכ"ח ע"א) דמיא, ועביד שמושא לאפקא ההוא נהירו, דסדרא דיומא רביעאה, ועביד בהאי אפריון שמושא, ואפיק זינן לזיניה, אינון דאתחזי כההוא גוונא ממש, והאי יומא שמש ההוא שמושא, יתיר מכל שאר יומין. וכלא תליא עד יומא שתיתאה, דאפיק אפריון כל מה דהוה גניז ביה, דכתיב, (בראשית א) תוצא הארץ נפש חיה למינה וגו'. ודא איהו יומא חמישאה, חד מאינון עצי הלבנון.

סדרא שתיתאה: דא איהו יומא, דאתקין כל האי אפריון, ולית ליה תקוונא, ולית ליה תקפא, בר מהאי יומא, פד אתא האי יומא, אתתקן האי אפריון, בכמה רוחין, בכמה נשמתין, בכמה עולמותן שפירן בחיזו. אינון דאתחזון למיתב

שְׁהִיּוּ בַתְּחִלָּה, וּמִתְקִין אוֹתָם
בַּתְּשׁוּקָה אַחַת, בְּרִצּוֹן, בְּשִׂמְחָה,
תְּקוּן עֲלִיוֹן וְתַחְתּוֹן.

וְאִזּוּ מִתְקַדֵּשׁ הָאֶפְרַיִן בְּקִדְשׁוֹת
עֲלִיוֹנוֹת וּמִתְעַטֵּר בְּעִטְרוֹתָיו, עַד
שְׁעוּלָה בַעֲלִיָּה שֶׁל עֵטָרָה שֶׁל
מְנוּחָה, וְנִקְרָא שֵׁם עֲלִיוֹן, שֵׁם
קָדוֹשׁ, שֶׁהוּא שְׁבַת. מְנוּחַת הַכֹּל,
תְּשׁוּקַת הַכֹּל, דְּבָקוֹת הַכֹּל,
שְׁלֵמַעֲלָה וְלִמְטָה כְּאֶחָד. וְאִזּוּ
כְּתוּב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ג) אֶפְרַיִן עָשָׂה
לוֹ הַמֶּלֶךְ שְׁלֵמָה מַעְצֵי הַלְּבָנוֹן.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מִי שְׁזוּכָה
לְאוֹתוֹ אֶפְרַיִן, זוֹכָה בְּכֹל, זוֹכָה
לְשִׁבַת בְּמְנוּחָה בְּצֵל שֶׁל הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר (שִׁיר הַשִּׁירִים
ד) בְּצֵלוֹ חֲמֻדָּתִי וְיִשְׁבַּתִּי. וְכַעַת
שְׁיִשְׁכְּנוּ בְּצֵל שֶׁל הַמְּנוּחָה הַזֶּה,
יֵשׁ לָנוּ לְהִסְתַּכֵּל שְׁלֵא לִשְׁכְּנוּ אֲלֵא
בְּצֵל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בַתּוֹךְ
אוֹתוֹ הָאֶפְרַיִן, וְיֵשׁ לָנוּ לְעֵטֵר אֵת
הַמְּקוֹם הַזֶּה בְּעִטְרוֹת עֲלִיוֹנוֹת עַד
שְׁיִתְעוֹרְרוּ הָאֵילָנוֹת שֶׁל אוֹתוֹ
הָאֶפְרַיִן לְבֹא עֲלֵינוּ בְּצֵל אַחֵר.

פָּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּרֵאשׁ וְאָמַר,
וְיִקְחוּ לִי תְרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ
אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ תְּקַחוּ אֵת
תְּרוּמָתִי. וְיִקְחוּ לִי, מִי שְׂרוּצָה
לְהִשְׁתַּדֵּל בְּמִצְוָה וּלְהִשְׁתַּדֵּל
בְּקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, צְרִיף שְׁלֵא
יִשְׁתַּדֵּל בּוֹ בְּרִיקְנוּת וּבְחֻנָּם, אֲלֵא
צְרִיף הָאֲדָם לְהִשְׁתַּדֵּל בּוֹ כְּרֵאוֹי
כְּפִי כַחוֹ. וְהָרִי בְּאֶרְנוּ דְּכַר זֶה
בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת, יָאֵה לְאָדָם
לְשִׂאת אוֹתָהּ הַשְׁתַּדְלוֹת שֶׁל
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר
(דְּבָרִים טז) אִישׁ כְּמַתַּנֵּת יָדוֹ וְגו'.

וְאִם תֹּאמְרוּ, הָרִי כְּתוּב (ישעיה נה)
לָכוּ שִׁבְרוּ וְאָכְלוּ וּלְכוּ שִׁבְרוּ
בְּלוֹא כֶסֶף וּבְלוֹא מַחִיר יִינן וְחֻלְבּ,
שְׁהָרִי הוּא בְּחֻנָּם, (וְהַשְׁתַּדְלוֹת בְּלֵא כֶסֶף)
וְזוֹ הַשְׁתַּדְלוֹת לְקָדוֹשׁ-בְּרוּךְ-

בְּהִיכְלָא דְּמִלְכָּא. אוֹף אִיהוּ אֲתַתְּקֵן בְּשִׁפְרֵי
כָּל שְׂאָר יוֹמִין דִּיהוּ בְּקַדְמִיתָא, וְאֲתַתְּקִין לֹוֹן
בְּתִיאובְּתָא חֲדָא, בְּרַעוּתָא בְּחֻדָּה, תְּקוּנָא
דְּלַעֲיָלָא וְתַתָּא.

בְּדִין אֲתַתְּקֵדֵשׁ הָאִי אֶפְרַיִן, בְּקָדוֹשִׁין עֲלֵאִין
וְאֲתַעְטֵר בְּעִטְרוֹי, עַד דְּסָלִיק בְּסָלִיקוּ
דְּעֵטָרָא דְּנִיחָא, וְאֶקְרִי שְׁמָא עֲלָאָה, שְׁמָא
קְדִישָׁא, דְּאִיהוּ שְׁבַת. נִיחָא דְּכֵלָּא, תִּיאובְּתָא
דְּכֵלָּא, דְּבִקוּתָא דְּכֵלָּא, דְּעֵיָלָא וְתַתָּא כְּחֻדָּא.
וְכַדִּין כְּתִיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ג) אֶפְרַיִן עָשָׂה לוֹ הַמֶּלֶךְ
שְׁלֵמָה מַעְצֵי הַלְּבָנוֹן.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מָאן דְּזָכִי בַּהֲהוּא אֶפְרַיִן,
זָכִי בְּכֵלָּא, זָכִי לְמִיתַב בְּנִיחָא דְּצֵלָא
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא, כְּמָה דְּאֵת אָמַר, (שִׁיר הַשִּׁירִים
ב) בְּצֵלוֹ חֲמֻדָּתִי וְיִשְׁבַּתִּי. וְהַשְׁתָּא דִּיתִיבְנָא
בְּצֵלָא דְּנִיחָא דָּא, אִית לָן לְאִסְתַּכְּלָא דְּלָא
יִתְבִּינָן אֲלֵא בְּצֵלָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא, גּוֹ
הֲהוּא אֶפְרַיִן. וְאִית לָן לְאִעְטָרָא הָאִי אֲתַר,
בְּעִטְרִין עֲלֵאִין, עַד דִּיתְעַרוּן אֵילָנֵי דִּהֲהוּא
אֶפְרַיִן, לְמִיתִי עֲלֵן בְּצֵלָא אַחֲרָא.

פָּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּרֵישָׁא וְאָמַר, וְיִקְחוּ לִי
תְרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ
תְּקַחוּ אֵת תְּרוּמָתִי. וְיִקְחוּ לִי, הָאִי מָאן דְּבַעֲי
לְאִשְׁתַּדֵּלָא בְּמִצְוָה, וּלְאִשְׁתַּדֵּלָא בֵּיהּ בְּקוּדְשָׁא
בְּרִיף הוּא, אֲצִטְרִיף דְּלָא יִשְׁתַּדֵּל בֵּיהּ
בְּרִיקְנֵיָא וּבְמַגְנָא, אֲלֵא אֲצִטְרִיף לִיהּ לְכַר גֵּשׁ
לְאִשְׁתַּדֵּלָא בֵּיהּ פְּדָקָא יְאוֹת כְּפּוּם חִילִיָּה. וְהָא
אוּקְמִנָּא מְלָה דָּא בְּכַמָּה אַתְרֵי, יְאוֹת לְמִיסַב
בַּר גֵּשׁ הֲהוּא אֲשְׁתַּדְלוּתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא.
כְּמָה דְּאֵת אָמַר (דְּבָרִים טז) אִישׁ כְּמַתַּנֵּת יָדוֹ וְגו'.

וְאִי תִימָא, הָא כְּתִיב (ישעיה נה) לָכוּ שִׁבְרוּ וְאָכְלוּ
וּלְכוּ שִׁבְרוּ בְּלוֹא כֶסֶף וּבְלוֹא מַחִיר יִינן

וְחֻלְבּ, דִּהָא אִיהוּ בְּמַגְנָא, (וְאִשְׁתַּדְלוּתָהּ בְּלֵא כֶסֶף) וְאִיהוּ אֲשְׁתַּדְלוּתָא דְּקוּדְשָׁא

הוא? אלא השתדלות של התורה
- כל מי שרוצה לזכות בה.
השתדלות כדי לדעת את הקדוש
ברוך הוא - כל מי שרוצה, זוכה
בו בלי שכר כלל. אבל השתדלות
בקדוש ברוך הוא שעומדת
במעשה, אסור לקחת אותה
לחנם ובריקנות, כי איננו זוכה כף
באותו מעשה כלל להמשיך עליו
רוח הקדש, אלא רק בשכר שלם.
בספר הכפשים שלמד אשמדאי
לשלמה המלך - כל מי שרוצה
להשתדל להעביר ממנו רוח
טמאה ולכפות רוח אחרת, אותו
המעשה שרוצה להשתדל בו,
צריך לקנות אותו בשכר משלם
בכל מה שירצו ממנו, בין קטן
בין גדול, משום שרוח הטמאה
מזדמנת תמיד בחנם ובריקנות,
ונמכרת בלי שכר, ואונסת בני
אדם לשרות עליהם, ומפתה
אותם לדור עמם. בכמה פתויין,
בכמה דרכים, מסטה אותם לשים
דיורה עמם.

ורוח הקדש אינה כף, אלא בשכר
שלם, ובהשתדלות רבה וגדולה,
ובטהור עצמו ובטהור משכנו,
וברצון לבו ונפשו. והלואי שיכול
להרויח אותו שישים מדורו עמו,
ועם כל זה שילך בדרך ישר, שלא
יסטה ימינה ושמאלה, ואם לא -
מיד מסתלק ממנו ומתרחק ממנו,
ולא יוכל להרויח אותו כבתחלה.
ועל זה כתוב ויקחו לי תרומה
מאת כל איש, מאותו שנקרא
איש, שמתגבר על יצרו. וכל מי
שמתגבר על יצרו נקרא איש.
אשר ידבנו לבו, מה זה אשר
ידבנו לבו? אלא שיתרצה בו
הקדוש ברוך הוא, כמו שנאמר
(תהלים נ) לך אמר לבי. צור לבי.
וטוב לב. וייטב לבו. את כלם

ברוך הוא. אלא אשתדלותך דאורייתא, כל
מאן דבעי זכי בה. אשתדלותך דקודשא בריך
הוא למנדע ליה, כל מאן דבעי זכי ביה, בלא
אגרא כלל. אבל אשתדלותך דקודשא בריך
הוא דקיימא בעובדא, אסיר לנטלא ליה
למגנא ובריקנטיא, בגין דלא זכי בההוא
עובדא כלל, לאמשכא עליה רוחא דקודשא,
אלא באגר שלים.

בספרא דחרשי, דאוליף אשמדאי לשלמה
מלפא, כל מאן דבעי לאשתדלא
לאעפרא מניה רוח מסאבא, ולאכפייא רוחא
אחרא. ההוא עובדא דבעי לאשתדלא ביה,
בעי למקני ליה באגר שלים, בכל מה דיבעון
מניה, בין זעיר בין רב, בגין דרוח מסאבא,
איהו אזדמן תדיר במגנא ובריקנטיא, ואזדבן
בלא אגרא, ואניס לבני נשא למשרי עליהו,
ומפתי לון לדיירא עמהון, בכמה פתויין,
בכמה ארחין, סטי לון לשוואה דיורה
עמהון.

ורוח קדשא לאו הכי, אלא באגר שלים,
ובאשתדלותך רב סגי, ובאתדפאותא
דגרמיה ובאתדפאותא דמשפניה, וברעותא
דלביה ונפשיה. ולואי דיכיל למרווח ליה,
דישוי מדוריה עמיה. ועם כל דא דיהך בארץ
מישר, דלא יסטי לימינא ולשמאלא, ואי
לאו, מיד אסתלק מניה, ואתרחק מניה. ולא
יכיל למרווח ליה פדבקדמיתא.

ועל דא כתיב, ויקחו לי תרומה מאת כל איש,
מההוא דאקרי איש, דאתגבר על יצריה.
וכל מאן דאתגבר על יצריה, אקרי איש. אשר
ידבנו לבו, מאי אשר ידבנו לבו. אלא. (דף קכ"ח
ע"ב) דיתרעי ביה קדשא בריך הוא, כמה דאת

אמר (תהלים כז) לך אמר לבי. (תהלים עג) צור לבי. (משלי טו) וטוב לב. (רות ג) וייטב

אמר בקדוש-ברוך-הוא. אף כאן - אשר ידבנו לבו, ממנו תקחו את תרומתי, שהרי שם נמצא ולא במקום אחר.

וכננו יודעים שהקדוש ברוך הוא מתרצה בו ושם בו את מדורו? פשוטים שרצון אותו האיש (בשמחה וברצון הלב) לרדף ולהשתדל אחר הקדוש ברוך הוא בלבד ונפשו ורצונו, ודאי אז שם יודעים שהשכינה שורה בו, ואז צריכים לקנות את אותו האיש בכסף שלם, (ולהשתדל אחריו) להתחבר עמו וללמד ממנו. ועל זה הראשונים היו אומרים, וקנה לך חבר - בשכר שלם יש לקנות אותו, כדי לזכות בשכינה. עד כאן צריך לרדף אחר הצדיק ולקנות אותו.

אף כף אותו הצדיק צריך לרדף אחר הרשע ולקנותו בשכר שלם, כדי שיעביר ממנו אותה זקמה ויכפה את הצד האחר ויעשה לנפשו, כדי שיחשב עליו כאלו הוא ברא אותו. וזהו השבח שיתעלה בו הקדוש ברוך הוא יותר מכל שבח אחר, ועליה זו יותר מהכל. מה הטעם? כי הוא גרם לכפות את הצד האחר ולהעלות כבוד הקדוש ברוך הוא, ועל זה פתוב באהרן, (מלאכי ב) ורבים השיב מעון. וכתוב (שם) בריתי היתה אתו.

בא וראה, כל מי שאוחז ביד הרשע (ושב אליו) ומשתדל בו לעזב דרוך רעה, הוא עולה בשלש עליות מה שלא עולה כף שום איש אחר: גורם לכפות את הצד האחר; גורם שמתעלה הקדוש ברוך הוא בכבודו; וגורם להעמיד כל העולם בקיומו למעלה ולמטה. ועל האיש הזה

לכנוי, וזכי בהאי עלמא,

לבו. פלהו בקודשא בריך הוא קאמר. אוף הכא אשר ידבנו לבו. מניה תקחו את תרומתי, דהא תמן אשתכח ולא באתר אחרא.

ומנא ידעינן דהא קדשא בריך הוא אתרעי ביה, ושוי מדוריה ביה. כד חמינן דרעותא דהוא בר נש, (בחרונה ברעותא דלפא) למרדף ולאשתדל אבתריה דקודשא בריך הוא בלביה ובנפשיה וברעותיה, ודאי תמן ידעינן דשריא ביה שכינתא. פדין בעינן למקני ההוא בר נש, בכסף שלים, (ולאשתדל אבתריה) לאתחברא בהדיה ולמילף מניה. ועל דא קדמאי הוו אמרי, וקנה לך חבר, באגר שלים בעי למקני ליה, בגין למזפי בשכינתא. עד הכא בעי למרדף בתר זפאה ולמקני ליה. אוף הכי, ההוא זפאה בעי למרדף בתר חייבא, ולמקני ליה באגר שלים, בגין דיעבר מניה ההוא זזהמא, ויתפפיא סטרא אחרא, ויעביד לנפשיה, בגין דיתחשב עליה, פאילו הוא ברא ליה. ודא איהו שבחא דיסתלק ביה יקרא דקודשא בריך הוא, יתיר משבחא אחרא, ואסתלקותא דא יתיר מפלא. מאי טעמא. בגין דאיהו גרים לאכפייא סטרא אחרא, ולאסתלקא יקרא דקודשא בריך הוא. ועל דא כתיב באהרן, (מלאכי ב) ורבים השיב מעון. וכתיב (מלאכי ב) בריתי היתה אתו.

הא חזי, פל מאן דאחיד פינדא דחייבא, (והכ לביה) ואשתדל ביה, למשבק ארחא בישא, איהו אסתלק בתלת סלוקין, מה דלא אסתלק הכי בר נש אחרא. גרים לאכפייא סטרא אחרא. וגרים דאסתלק קדשא בריך הוא ביקריה. וגרים לקיימא כל עלמא בקיומיה לעילא ותתא. ועל האי בר נש כתיב, בריתי היתה אתו החיים והשלום. וזכי למחמי בנין

כתוב, בְּרִיתִי הֵיטָה אֹתוֹ הַחַיִּים וְהַשְּׁלוֹם. וְזוֹכָה לְרֵאוֹת בְּנִים לְבָנָיו, וְזוֹכָה בַּעֲוֹלָם הַזֶּה וְזוֹכָה לַעֲוֹלָם הַבָּא. כָּל בַּעֲלֵי הַדֵּינִים לֹא יְכוּלִים לָדוֹן אוֹתוֹ בַּעֲוֹלָם הַזֶּה וּבַעֲוֹלָם הַבָּא. נִכְנָס בְּשָׁנִים עֶשֶׂר שְׁעָרִים, וְאֵין מִי שְׁיִמְחָה כִּידוֹ. וְעַל זֶה כְּתוּב, (תהלים קיב) גְּבוּר בְּאֶרֶץ יְהוָה זָרְעוּ דוֹר יְשָׁרִים יִבְרָךְ. הוֹן וְעֶשֶׂר בְּבֵיתוֹ וְצַדִּיקוֹ עֹמֶדֶת לַעֲד. זָרַח בַּחֲשֶׁף אֹר לְיִשְׁרָיִם וְגו'.

בְּגֵרָן - חֲדָר הַעֲלִיּוֹן, עוֹמְדִים שְׁלֹשָׁה (צד"ה) גִּנּוּנִים, וְהֵם לוֹהֲטִים בְּתוֹף שֶׁלְהֶכֶת אַחַת, וְאוֹתָהּ הַשְּׁלֵהֶכֶת יוֹצֵאת מִצַּד הַדְּרוֹם, שֶׁהוּא יָמִין. וְאוֹתָם גִּנּוּנִים נִפְרָדִים לְשֹׁלֶשָׁה צְדָדִים. אֶחָד עוֹלָה לְמַעְלָה, וְאֶחָד יוֹרֵד לְמַטָּה, וְאֶחָד שְׁנֵרָאָה וְנִגְנָז בְּשַׁעַר שֶׁהַשֶּׁמֶשׁ מְאִירָה.

גִּנּוּן אֶחָד, אוֹתוֹ שְׁעוּלָה לְמַעְלָה, יוֹצֵא, וְאוֹתוֹ גִּנּוּן הוּא גִּנּוּן לְכֵן יוֹתֵר מִלְכָן אַחֵר. וְנִכְנָס בְּאוֹתָהּ שְׁלֵהֶכֶת וְנִצְבָּע מַעַט, וְלֹא נִצְבָּע, וְעוֹמֵד אוֹתוֹ גִּנּוּן לְמַעְלָה עַל רֹאשׁ אוֹתוֹ הַגִּנּוּן. וּבְשַׁעַר שִׁישְׁרָאֵל נִכְנָסִים לְבֵית הַכְּנֶסֶת וּמִתְפַּלְלִים תְּפִלוֹתֵיהֶם, כְּשֶׁמְגִיעִים לְגֹאֵל יִשְׂרָאֵל וְסוֹמְכִים גְּאֻלָּה לְתַפְלָה, אִזּוֹ אוֹתוֹ גִּנּוּן לְכֵן עוֹלָה עַל רֹאשׁ הַגִּנּוּן וְנַעֲשֶׂה לוֹ כְּתָר (שֶׁל קִיּוֹם).

וְהַכְּרוֹז יוֹצֵא וְאוֹמֵר: אֲשֶׁרִיכֶם הָעַם הַקְּדוֹשׁ שְׁעוֹשִׂים טוֹב לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְסוּד זֶה - (ישעיה לח) וְהַטּוֹב בְּעֵינַיִךְ עֲשִׂיתִי, שְׁסוּמָךְ גְּאֻלָּה לְתַפְלָה. מִשׁוּם שֶׁבְשַׁעַר הַזֶּה שְׁמִיגִיעִים לְתַהֲלוֹת לְאֵל עֲלִיּוֹן, שְׁעוּלָה הַגִּנּוּן הַזֶּה עַל רֹאשׁ אוֹתוֹ הַגִּנּוּן, מִתְעוֹרֵר הַצַּדִּיק לְהִתְחַבֵּר בְּמִקּוֹם שְׁצָרִיף בְּאַהֲבָה וּחְבִיבוּת, בְּחֻדוֹה וּבְכִרְצוֹן. וְכָל הָאִיבָרִים כָּלֶם מִתְחַבְּרִים בְּתִשׁוּקָה אַחַת אֶלָּה בְּאַלָּה,

וְזָכִי לַעֲלֹמָא דְאַתִּי. כָּל מְאִרֵי דִינִין, לֹא יְכַלִּין לְמִידָן לֵיה, בְּהַאי עֲלֹמָא וּבַעֲלֹמָא דְאַתִּי. עָאֵל בְּתַרְסַר תַּרְעִי, וְלִית מָאן דִּימְחֵי בִידֵיה. וְעַל דָּא כְּתִיב, (תהלים קיב) גְּבוּר בְּאֶרֶץ יְהוָה זָרְעוּ דוֹר יְשָׁרִים יִבְרָךְ. הוֹן וְעֶשֶׂר בְּבֵיתוֹ וְצַדִּיקוֹ עֹמֶדֶת לַעֲד. זָרַח בַּחֲשֶׁף אֹר לְיִשְׁרָיִם וְגו'.

בְּאֶדְרָא עֲלָאָה, קִימִין תְּלַת (ספרי) גִּוּוֹנִין. וְאִינוּן לְהַטִּין גּוֹ שְׁלֵהוּבָא חֲדָא, וְהוּא שְׁלֵהוּבָא נְפָקָא מִסְטְרָא דְדְרוּם דְאַיהוּ יְמִינָא. וְאִינוּן גִּוּוֹנִין מִתְפָּרְשֵׁן לְתַלַּת סְטְרִין. חַד סְלִיק לְעֵילָא. וְחַד נְחִית לְתַתָּא. וְחַד דְאַתְחַזִּי, וְגִנְזִי בְּשַׁעַתָּא דְשִׁמְשָׁא נְהִיר.

גִּוּוֹנָא חֲדָא הוּא דְסְלִיק לְעֵילָא, נְפָקָא, וְהוּא גִּוּוֹנָא אִיהוּ גִוּוֹן חַוּוֹר, יִתִּיר מִחַוּוֹרוֹ אַחְרָא. וְעָאֵל בְּהוּא שְׁלֵהוּבָא וְאַצְטְבַּע זְעִיר, וְלֹא אַצְטְבַּע, וְקִימָא הוּא גִוּוֹן לְעֵילָא עַל רִישָׁא דְהוּא אֶדְרָא. וּבְשַׁעַתָּא דִישְׁרָאֵל עָאֵלִין לְבֵי כְנֶשֶׁתָּא וּמְצַלִּין צְלוֹתְהוֹן, כַּד מְטָאן לְגֹאֵל יִשְׂרָאֵל, וְסִמְכִין גְּאֻלָּה לְתַפְלָה, כַּדִּין הַאי גִוּוֹן חַוּוֹר, אֶסְתַּלֵּק עַל רִישָׁא דְאַדְרָא, וְאַתְעַבִּיד לֵיה כְּתָרָא (דְרַיִמָא).

וְכַרְזָא נְפִיק וְאָמַר, זַכָּאִין אַתּוּן עֲמָא קְדִישָׁא, דְעַבְדֵי טוֹב קָמִיה דִּקְדוּשָׁא בְרִיף הוּא, וְרָזָא דָא, (ישעיה לח) וְהַטּוֹב בְּעֵינַיִךְ עֲשִׂיתִי, דְסִמְיָךְ גְּאֻלָּה לְתַפְלָה. בְּגִין דְהָא בְּהִיא שַׁעַתָּא דְמָטוֹ לְתַהֲלוֹת לְאֵל עֲלִיּוֹן, דְסְלִיק הַאי גִוּוֹן עַל רִישָׁא דְהוּא אֶדְרָא, אַתְעַר הַאי צַדִּיק, לְאַתְחַבְּרָא בְאַתְר דְאַצְטְרִיף, בְּרַחֲמֵימוּ בְּחִיבּוֹ בְּחֻדוֹה בְּרַעוּתָא. וְכָל שְׁיִיפִין כְּלָהוּ, מִתְחַבְּרִין בְּתִיאֻבְתָּא חֲדָא אֵלִין בְּאֵלִין, עֲלָאִין בְּתַתָּאִין, וּבּוֹצִינִין כְּלָהוּ נְהִרִין וּמִתְלַהֲטִין, וְכָלְהוֹן קִימָא בְּחַבְּרָא חֲדָא בְּהַאי צַדִּיק דְאַקְרִי טוֹב, כְּמָה דְאַתְ אָמַר (ישעיה ג) אָמְרוּ צַדִּיק

עליונים בתחתונים, וכל המנורות מאירות ולזהטות, וכלם עומדים בחבור אחד בצדיק הזה שנקרא טוב, כמו שנאמר (ישעיה ג) אמרו צדיק פי טוב, וזה מחבר את כלם בחבור אחד. אז הפל בלחש למעלה ולמטה בנשיקות של רצון, והדבר עומד בחבור של בית הגרן.

ביון שמגיעים לשים שלום, אז עושה שמוש אותו נהר שיוצא מעדן בגרן הזה, ואז צריכים כלם לצאת מלפני המלך, ולא צריך איש ולא אחר להמצא שם ולא לבקש בקשות, אלא צריך לנפל על הפנים נפילת אפים. מה הטעם? משום שאותה שעה היא שעה של שמוש, וצריך כל איש להתביש מלפני רבונו ולכסות פניו בבושה גדולה, ולהכליל את נפשו באותו שמוש של הנפשות, שנכלל אותו הגרן למעלה ומלמטה בנפשות ורוחות. אז גון אחר שיורד למטה עומד ואוחז בשפולי הגרן הזה.

והברז יוצא וקורא ואומר: עליונים ותחתונים, העידו עדות, מיהו שעושה נפשות ומזכה את הרשעים? אותו שעטרת (שנראה לעשר אותו בעטרת) מלכות על ראשו, אותו שראוי להפגס עתה לפני המלך והמלכה, שהרי המלך והמלכה שואלים עליו.

אז מזדמנים שני עדים מאותם עיני ה' שמשוטטות בכל העולם, ועומדים אחר הפרגוד ומעידים עדות זו, ואומרים: הרינו מעידים על פלוני בן פלוני. אשרי חלקו, שהרי אביו יזכר בגללו לטוב. זהו עושה נפשות למטה, נפשות הרשעים שהיו מהצד האחר. אז מתניק הקדוש ברוך הוא בחדוה שלמה.

באותה השעה מזדמן ממנה

פי טוב, ודא מחבר לכלהו בחבורא חדא. פדין פלא בלחישו עילא ותתא, בנשיקין דרעותא, וקיימא מלה בחבורא דבי אדרא.

ביון דמטו לשים שלום, פדין עביד שמושא ההוא נהר דנפיק מעדן באדרא דא, וכדין בעיין פלא לנפקא מקמי מלפא, ולא אצטריך בר נש, ולא אתרא, לאשתפחא תמן, ולא למשאל שאלתין, (דף קכ"ט ע"א) אלא אצטריך למנפל על אנפין. מאי טעמא. בגין דהיא שעתא שעתא דשמושא הוי, ובעי כל בר נש למכסף מקמי מאריה, ולחפיא אנפוי בכסופא סגי, ולאכללא נפשיה בההוא שמושא דנפשיין, דאתפליל ההוא אדרא מעילא ומתתא בנפשיין ורוחין. פדין גוון אתרא, דנחית לתתא, קאים ואחיד בשפולי דהאי אדרא.

וכרוזא נפיק וקארי ואמר, עלאין ותתאין אסהידו סהדותא, מאן איהו דעביד

נפשאן וזפי לחייביא, ההוא דעטרא (ס"א דאתחוי לאעפרא ליה, בעטרא) דמלכותא על רישיה, ההוא דאתחזי לעאלא השתא קמי מלפא ומטרוניתא, דהא מלפא ומטרוניתא שאלי עליה.

כדין אזדמן תרין סהדין, מאינון עיני יי' דמשטטי בכל עלמא, וקיימין בתר פרגודא, וסהדן סהדותא דא, ואמרי, הא אנן סהדין על פלגיא בר פלגיא. זפאה חולקיה, דהא אבוי ידבר בגיניה לטב. דא איהו עביד נפשן לתתא, נפשאן דחייביא דהו מסטרא אתרא. פדין אתניקר קדשא בריך הוא בחדוה שלימתא.

ביה שעתא אזדמן חד ממנא, דאיהו גזברא על דיוקנין דצדיקיא, ברזא דשמושא

אחד, שהוא גזבר על דיוקנאות הצדיקים, בסוד של שמוש האותיות שנקרא בסוד יהודי"עם, בכתר של שמוש השם הקדוש. ורומז הקדוש ברוך הוא לאותו ממנה, ומביא את דיוקן אותו האיש שעושה נפשות הרשעים ומעמיד אותו לפני המלך והמלכה.

ואני מעיד עלי שמים וארץ, שבאותה שעה מוסרים לו אותו הדיוקן, שהרי אין לך כל צדיק בעולם הזה שלא חקוק דיוקנו למעלה תחת יד אותו הממנה, ומוסרים בידו שבעים מפתחות של כל גנזי רבוננו בהם. אז המלך מברך את אותו הדיוקן בכל הברכות שברך את אברהם כשעשה את נפשות הרשעים.

והקדוש ברוך הוא רומז לארבעה מחנות עליונים, ונוטלים את אותו הדיוקן והולכים עמו, והוא נכנס לשבעים עולמות גנוזים שלא זכה בהם איש אחר, פרט לאותם גנוזים לאותם שעושים את נפשות הרשעים. ואלמלא היו יודעים בני אדם כמה תועלת וזכות (גורמים לצדיקים) וזוכים בגללם כשמוזפים אותם, היו הולכים אחריהם ורודפים אותם כמי שרודף אחר החיים.

העני מזכה את בני האדם בכמה טובות, בכמה גנוזים עליונים, ולא כמי שמזכה את הרשעים. מה בין זה לזה? אלא מי שמשתדל אחר העני, הוא משלים חיים לנפשו וגורם לו להתקיים, וזוכה בגללו לכמה טובות לאותו העולם.

וכי שמשתדל אחר הרשע, הוא משלים יותר. עושה לצד האחר של אלהים אחרים שיתכופף ולא ישלט, ומעביר אותו משלטונו. עושה שמתעלה הקדוש ברוך הוא על פסא כבודו. עושה לאותו

דאתוון, דאתקרי ברזא יהודי"עם, בכתרא דשמושא דשמא קדישא. ורמיז קדשא בריך הוא לההוא ממנא, ואייתי דיוקניה דההוא בר נש דעביד נפשאן דחייביא וקאים ליה קמי מלכא ומטרוניתא.

ואנא אסהדנא עלי שמיא וארעא דבההיא שעתא מסרין ליה ההוא דיוקנא. דהא לית לך פל צדיקא בהאי עלמא, דלא חקיק דיוקניה לעילא, תחות ידא דההוא ממנא. ומסרין בידיה שבעין מפתחן דכל גנזיא דמאריה בהו. פדין מלכא בריך לההוא דיוקנא, בכל ברפאן דברוך לאברהם, פד עבד נפשאן דחייביא.

וקודשא בריך הוא רמיז לארבע משריין עלאין, ונטלין לההוא דיוקנא, ואזלין עמיה, ואיהו עאל לשבעין עלמין גניזין, דלא זכי בהו בר נש אחרא, בר אינון גניזין לאינון דעבדי נפשיהון דחייביא. ואלמלי הוו ידעי בני נשא, כמה תועלתא וזכו (רמי לצדיקא) וזכאן בגינייהו כד זכו להון. הוו אזלו אבתרייהו, ורדפי לון כמאן דרדיף בתר חיינ.

מסכנא זכי לבני נשא בכמה טבאן, בכמה גניזין עלאין, ולאן איהו כמאן דזפי בחייביא. מה בין האי להאי. אלא מאן דאשתדל בתר מסכנא, איהו אשלים חיינ לנפשיה, וגרים ליה לאתקיימא, וזכי בגיניה, לכמה טבאן לההוא עלמא.

ומאן דאשתדל בתר חייביא, איהו אשלים יתיר. עביד לסטרא אחרא דאלהים אחרים דאתכפיא, ולא שלטא, ואעבר ליה משלטנותיה. עביד דאסתלק קדשא בריך הוא על פרסי יקריה. עביד

הַרְשַׁע נִפְשׁ אַחֲרָת. אֲשֶׁרִי חִלְקוּ.
גִּזְוֵנָא אַחֲרָא וְלֹא נִרְאָה, בְּשַׁעָה
שְׁמַגִּיעִים יִשְׂרָאֵל לְסֹדֵר הַקִּדְשָׁה,
אִז הִגְוֹן הִגְוֹז הַזֶּה, וַיּוֹצֵא, מִשׁוּם
שֶׁהִיא הַקִּדְשָׁה שֶׁמְקַדְשִׁים יִשְׂרָאֵל
יּוֹתֵר עַל מְלֹאכִים הָעֲלִיוֹנִים, שֶׁהֵם
חֻבְרִים עִמָּם. וְהִגְוֹן הַזֶּה מֵאִיר
וְנִרְאָה בְּשַׁעָה שֶׁיִּשְׂרָאֵל מְקַדְשִׁים
הַקִּדְשָׁה הַזֶּה, (שֶׁהָרִי מִסִּימִים יִשְׂרָאֵל עַד
שְׁלֹא יִשְׁגִּיחוּ וְכו') עַד שֶׁמִּסִּימִים
יִשְׂרָאֵל, כְּדֵי שְׁלֹא יִשְׁגִּיחוּ
הַמְּלֹאכִים הָעֲלִיוֹנִים וַיַּעֲנִישׁוּ
אוֹתָם לְמַעְלָה, וְלֹא יִקְטְרוּ
עֲלֵיהֶם.

אִז הַכְרוּז יוֹצֵא וְאוֹמֵר: עֲלִיוֹנִים
וְתַחְתּוֹנִים הַקְּשִׁיבוּ, מִיְהוּ גַם רוּחַ
בְּדַבְרֵי תוֹרָה, מִיְהוּ שְׁפַל דְּבָרֵי
לְהַתְגַּבֵּה בְּדַבְרֵי תוֹרָה, מִשׁוּם
שֶׁשְׂנִינּוּ, שֶׁהָאֵדָם צָרִיף לְהִיּוֹת
שְׁפַל בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּדַבְרֵי תוֹרָה,
שֶׁהָרִי אֵין גְּבוּהוֹת בַּתּוֹרָה אֲלֵא
בְּעוֹלָם הַבָּא.

בְּקִדְשָׁה זֹו צָרִיף לְהַשְׁמֵר וְלִגְנוֹז
אוֹתָהּ בִּיְנֵינוּ כְּדֵי שֶׁנִּתְקַדֵּשׁ בַּתּוֹף
הַקִּדְשָׁה בְּרֵאשׁ וּבְסוֹף יּוֹתֵר
מֵאוֹתָן קִדְשוֹת שְׁאוֹמְרִים עִמָּנוּ
מְלֹאכִים עֲלִיוֹנִים. הַקִּדְשָׁה שְׁאֵנוּ
מְקַדְשִׁים בְּשִׁבַח שְׁאֵנוּ מְשַׁבְּחִים
לְמְלֹאכִים הָעֲלִיוֹנִים. וּמִשׁוּם
שִׁבַּח זֶה מְרַשִּׁים לָנוּ לְהַכְנִס לַתּוֹף
הַשְּׁעָרִים הָעֲלִיוֹנִים, וְעַל זֶה אָנוּ
אוֹמְרִים קִדְשָׁה זֹו בְּלִשׁוֹן הַקִּדְשׁ
וּמְשִׁאֲרִים אוֹתָנוּ בְּאַהֲבָה לְהַכְנִס
לְשַׁעְרֵים שְׁלֵמַעְלָה, מִתּוֹף שְׁאֵנוּ
מְשַׁבְּחִים אוֹתָם בְּסִדּוּר שְׁלֵהֶם
(שְׁלֵמוֹ), וְלִכֵּן אָנוּ נוֹטְלִים יּוֹתֵר
קִדְשוֹת, וְנִכְנָסִים לְשַׁעְרֵים
הָעֲלִיוֹנִים.

וְאֵם תֵּאמֵר, זוֹהִי רַמְאוֹת - לֹא כֵּף!
אֲלֵא הַמְּלֹאכִים הָעֲלִיוֹנִים הֵם
יּוֹתֵר קְדוּשִׁים מֵאַתָּנוּ, וְהֵם
נוֹטְלִים יּוֹתֵר קִדְשָׁה, וְאֵלְמֵלֵא
שְׁאֵנוּ נוֹטְלִים וּמוֹשְׁכִים עֲלֵינוּ
הַקִּדְשוֹת הַלְלוּ, לֹא נוֹכַל לְהִיּוֹת

לְהִיּוֹא חִיּיבָא, נִפְשָׁא אַחֲרָא. זִכְאָה חוּלְקִיָּה.
גִּזְוֵנָא אַחֲרָא, דְּאַתְחַזִּי וְלֹא אַתְחַזִּי, בְּשַׁעָתָא
דְּמִטָּאן יִשְׂרָאֵל לְקִדּוּשָׁה דְּסִידְרָא, כְּדִין
הָאֵי גִזְוֵנָא דְּגִנִּיז, וְנִפְיָק, בְּגִין דְּהָאֵי אִיְהוּ
קְדוּשָׁתָא דְקָא מְקַדְשִׁי יִשְׂרָאֵל יְתִיר עַל מְלֹאכִי
עֲלָאֵי, דְּאֵינּוּן חֻבְרִים בַּהֲדִיָּהּ. וְהָאֵי גִזְוֵנָא
נְהִיר וְאַתְחַזִּי בְּשַׁעָתָא דִּישְׂרָאֵל מְקַדְשִׁי
קְדוּשָׁתָא דָא, (נ"א דְהָא מִסִּימֵי יִשְׂרָאֵל עַד לֹא יִשְׁגִּיחוּ וְכו') עַד
דְּמִסִּימֵי יִשְׂרָאֵל, בְּגִין דְּלֹא יִשְׁגִּיחוּן מְלֹאכִים
עֲלָאֵין, וַיַּעֲנִישׁוּ לוֹן לְעֵילָא, וְלֹא יִקְטְרוּ
עֲלֵיהוּ.

כְּדִין כְּרוּזָא נִפְיָק וְאָמַר, עֲלָאֵין וְתַתָּאֵין אַצִּיתוּ,
מָאן אִיְהוּ גַם רוּחָא בְּמֵלֵי דְאוֹרֵייתָא,
מָאן אִיְהוּ דְכָל מְלוּי בְּגִין לְמַגְבַּה בְּמֵלֵי
דְאוֹרֵייתָא בְּגִין דְּתַנִּינָן, דְּבַר נֶשׁ בְּעֵי לְמַהוּי
שְׁפִיל בְּהָאֵי עֲלֵמָא בְּמֵלֵי דְאוֹרֵייתָא, דְּהָא לִית
גְּבוּהוּ בְּאוֹרֵייתָא, אֲלֵא בְּעֵלְמָא דְאַתִּי.

בְּקִדּוּשָׁתָא דָא, בְּעֵינָן לְאַסְתַּמְרָא, וְלֵאגְנָזָא לָהּ
בִּינָנָא, בְּגִין דְּנִתְקַדֵּשׁ גּוֹ קְדוּשָׁה
בְּרִישָׁא וּבְסוֹפָא. יְתִיר מֵאֵינּוּן קְדוּשָׁן דְּאַמְרֵי
בְּהָדָן מְלֹאכִי עֲלָאֵי. קְדוּשָׁה דְאַנָן מְקַדְשִׁי
בְּשִׁבְחָא דְאַנָן מְשַׁבְּחָן לְמְלֹאכִי עֲלָאֵי, וּבְגִין
שִׁבְחָא דָא, שְׁבָקִין לָן לְמַעְאֵל גּוֹ תְרַעֵי עֲלָאֵי,
וְעַל דָּא אָנָן אֲמַרִין קְדוּשָׁה דָא (דף קכ"ט ע"ב)
בְּלִשׁוֹן הַקִּדְשׁ, וְשְׁבָקִין לָן בְּרַחֲמֵינוּ, לְמִיעַל
תְרַעִין דְּלְעֵילָא, מִגּוֹ דְאַנָן מְשַׁבְּחִין לוֹן
בְּסִדּוּרָא דְלַהוֹן. (ס"א דִּלּוֹ) וּבְגִין כֵּף, אָנָן נְטֻלִין
קְדוּשָׁן יְתִיר, וְעֵאֲלִין תְרַעִין עֲלָאֵין.

וְאִי תִימָא רַמְאוֹתָא הִיא. לָאוּ הִכִּי. אֲלֵא
מְלֹאכִי עֲלָאֵי אֵינּוּן קְדִישִׁין יְתִיר מִינָן,
וְאֵינּוּן נְטֻלֵי קְדוּשָׁתָא יְתִיר, וְאֵלְמֵלֵא דְאַנָן
נְטֻלִין וּמְשַׁכִּין עֲלָן קְדוּשָׁאן אֲלֵין, לֹא נִיכוּל
לְמַהוּי חֻבְרִים בַּהֲדִיָּהּ, וַיִּקְרָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיף

הוא לא ישתלים עילא ותתא בזמנא חדא. ועל דא אנן משתדלין למיהוי עמהון חברים, ויסתלק יקרא דקודשא בריך הוא עילא ותתא בזמנא חדא.

קדושה די בסופא, איהי תרגום, כמה דאוקימנא. ודא אפילו יחיד יכיל לומר לה, אינון מלי דתרגום. אבל מלין דלשון הקדש דקדושה, לאו אינון אלא בעשרה, בגין דלשון הקדש שכינתא מתחברא בהדיה. ובכל קדושה דשכינתא אתיא, לאו איהו אלא בעשרה. דכתיב, (ויקרא כב) ונקדשתי בתוך בני ישראל וגו', בני ישראל אינון לשון הקדש ודאי, ולא שאר עמין דאית לון לישן אחרא.

ואי תימא, הא קדוששתא דקדיש, דאיהו תרגום, אמאי לאו איהו ביחיד. תא חזי, קדוששתא דא, לאו איהו פשאר קדוששא דאינון משלשין. אבל קדוששתא דא, איהי סלקא בכל סטרין, לעילא ותתא ובכל סטרי מהימנותא, ותברא מנעולין וגושפנקן דפרזלא, וקליפין בישין, (ס"א ודא איהו שכתא דאסתלק ביה יקרא דקודשא בריך הוא נתיב משכתא אחרא. ואסתלקו דא נתיב מכלא, סאי טעמא, בגין דאיהו גרים לאתרפאי סטרא אחרא ולאסתלקא) לאסתלקא יקרא דקודשא בריך הוא על פלא, ואנן בעינן למימר לה בלישנא דסטרא אחרא, ולא תבא בחילא תקיף, אמן יהא שמיה רבא מברך, בגין דיתבר חילא דסטרא אחרא, ויסתלק קדשא בריך הוא ביקריה על פלא. וכד אתבר בקדוששתא דא חילא דסטרא אחרא, קדשא בריך הוא אסתלק ביקריה, ואדפר לבנוי, ואדפר לשמיה. ובגין דקודשא בריך הוא אסתלק ביקריה בקדוששתא דא, לאו איהי אלא בעשרה.

חברים עמם, וכבוד הקדוש ברוך הוא לא ישתלם למעלה ולמטה בזמן אחד, ועל זה אנו משתדלים להיות עמם חברים, ויתעלה כבוד הקדוש ברוך הוא למעלה ולמטה בזמן אחד.

הקדשה שבסוף היא תרגום, כמו שבארנו, וזה אפלו יחיד יוכל לומר אותה, אותם דברי התרגום. אבל דברי לשון הקדש של הקדשה אינם אלא בעשרה, פי השכינה מתחברת עם לשון הקדש, ולכל קדשה שהשכינה באה, אין זה אלא בעשרה, שכתוב (ויקרא כב) ונקדשתי בתוך בני ישראל וגו'. בני ישראל הם לשון הקדש ודאי, ולא שאר עמים שיש להם לשון אחרת.

ואם תאמר, הרי הקדשה של הקדיש, שהיא תרגום, למה אינה ביחיד? בא וראה, קדשה זו אינה כשאר הקדשות שהם משלשים. אבל קדשה זו היא עולה בכל הצדדים, למעלה ולמטה ולכל צדדי האמונה, ושוכרת מנעולים וחותמות של ברזל וקלפות רעות (זהו השבח שמתעלה בו כבוד הקדוש ברוך הוא

יותר משבח אחר. והתעלות זו יתרה מהכל. מה הטעם? משום שהוא גורם להרפות את הצד האחר ולהעבירו) להעלות את כבוד הקדוש ברוך הוא על הכל, ואנו רוצים לומר אותה בלשון של הצד האחר ולהשיב בכח חזק: אמן יהא שמיה רבא מברך, כדי שישתפר פחו של הצד האחר, ויתעלה הקדוש ברוך הוא בכבודו על הכל. וכשנשפך בקדשה זו פחו של הצד האחר, הקדוש ברוך הוא מתעלה בכבודו, ונזכר לבניו, ונזכר לשמו. ומשום שהקדוש ברוך הוא מתעלה בכבודו בקדשה הזו, אינה אלא בעשרה.

ובד'שון זו על פ'רחו של הצד
האחר הוא נכפה, ונשבר כחו,
ומתעלה כבוד הקדוש ברוך הוא
ושובר מנעולים וחומות
ושלשלאות חזקות וקלפות
רעות, ונזכר הקדוש ברוך הוא
את שמו ואת בניו. אשריהם העם
הקדוש שהקדוש ברוך הוא נתן
להם תורה קדושה לזכות בה
לעולם הבא.

אמר רבי שמעון לחברים,
אשריכם לעולם הבא, וכיון
שהתחלנו בדברים של כתר
המלכות העליונה, אומר אני
בשבילכם (בתוככם), והקדוש ברוך
הוא יתן לכם שכר באותו העולם.
ואתו הבל פיכם יתעלה למעלה
כאלו אתם המעוררים את
הדברים הללו.

פתח ואמר, וזאת התרומה אשר
תקחו מאתם זהב וכסף ונחשת.
פסוק זה הוא לצד עליון, והוא
לצד תחתון. הוא לצד עליון -
בצד הקדשה, והוא לצד תחתון
- בצד האחר. בא וראה, כשברא
הקדוש ברוך הוא את העולם,
התחיל לברא מצד הפסוק, שהוא
לימין, משום שאותו כסף היה
מלמעלה. ובמעשה המשכן,
שהוא כמו שלו, התחיל מצד
שמאל ואחר כך מצד ימין, משום
שהמשכן היה מצד שמאל, ולכן
התחיל פאן מצד משמאל, ושם
מצד ימין, וזאת התרומה וגו'.

וכתוב (תהלים נה) ערב ובקר
וצהרים וגו'. פסוק זה פ'רשוהו
ונתבאר, אבל פאן ע'דן וע'דנים
הוא של תפלת כל היום,
והחברים התעוררו בשלשת
הזמנים הללו. ערב וזוהי
אספקלריה שלא מאירה, ובקר
זוהי אספקלריה המאירה,

ובד'שנא דא, על פ'רחיה דסטרא אחרא
אתכפיא, ואתתבר חיליה, ואסתלק
יקרא דקודשא בריך הוא, ותבר מנעולין
וגושפנקן ושלשלאן תקיפין, וקליפין בישין,
ואדפר קדשא בריך הוא לשמיה ולבנוי.
זפאין אינון עמא קדישא דקודשא בריך הוא
יהב לן אורייתא קדישא, למזפי בה לעלמא
דאתי.

אמר רבי שמעון לחברייא, זפאין אתון
לעלמא דאתי, וכיון דשרינן מלין
דכתרא דמלכותא עלאה אימא אנא בגיניכו
(ג"א בגיניכו) וקודשא בריך הוא יהיב לכוז אגרא
בהווא עלמא. והווא הבל דפומיכו, יסתלק
לעילא, פאילו אתון מתערין מלין אלין.

פתח ואמר (שמות כה) וזאת התרומה אשר תקחו
מאתם זהב וכסף ונחשת. האי קרא
איהו לסטרא עלאה, ואיהו לסטרא תתאה.
איהו לסטרא עלאה, בסטרא דקדושה. ואיהו
לסטרא תתאה, בסטרא אחרא. תא חזי, פד
פרא קדשא בריך הוא עלמא, שארי למברי
מסטרא דכספא, דאיהו ימינא, בגין דהווא
כספא הוה מלעילא. ובעובדא דמשפנא,
דאיהו כגוונא דיליה, שארי מסטרא
דשמאלא, ולבתר מסטרא דימינא. בגין
דמשפנא מסטרא דשמאלא הוה, ועל דא
שארי הכא מסטרא דשמאלא, והתם מסטרא
דימינא, וזאת התרומה וגו'.

וכתיב (תהלים נה) ערב ובקר וצהרים וגו', האי
קרא אוקמוה ואתמר, אבל הכא ע'דן
ע'דנין הוא דצלותא דכל יומא. וחברייא
אתערו בהני תלת זמנין. ערב, דא היא
אספקלריאה דלא נהרא. ובקר, דא היא
אספקלריאה דנהרא. וצהרים, (לאו האי אתר דאקרי חשה, אלא אתר איהו דנקימא בין האי להאי,

אָבֵל זְמַנָּא דְגֵלוּתָא דְמִנְהָא) אַתְר דְאַתְקַרִי חֻשְׁף אִיהוּ, דְאַחִיד בְּעַרְב, וְקִימָא דָּא עִם דָּא.

וְזִמְה דְאַתְמַר צְהָרִים, דְּאִיהוּ תוֹקְפָא דְשִׁמְשָׁא. לִישְׁנָא מַעֲלִיא נְקֻט. וְהָכִי אִיהוּ אֲרַחָא, לְבַר נָשׁ אוֹכֵם, (דף ק"ז ע"א) קָרָאן לִיה חָוּוּר, וְלִישְׁנָא מַעֲלִיא נְקֻט, וְלְזִמְנִין לְחָוּוּר קָרָאן לִיה אוֹכֵם, דְכַתִּיב, (במדבר יב) כִּי אִשָּׁה כּוֹשֵׁית לָקַח (עמוס ט) הֲלֹא כִבְנֵי כּוֹשִׁים אַתֶּם לִי וְגו'.

עֲרַב דָּא, צְלוּתָא דְעַרְבִית. וּבְגִין דְבְעַרְב דָּא אַתְעַרְב בִּיה סְטָרָא אַחְרָא, דְחֻשְׁפִּיךְ נְהוּרִיה, וְשִׁלְטָא בְלִילִיא, שׁוּוּ לִיה רְשׁוּת, וְלִית לִיה זְמַן קְבֻעַ, אֲמוּרִין וּפְדֻרִין מִתְאַפְלִין בְּהַאי זְמַנָּא, וּמִכְפָּאן אַתְזָנוּ כַּמָּה חֲבִילֵי טְהִירִין, דְנִפְקִין וְשִׁלְטִין בְּלִילִיא.

וְאִי תִימָא, אִי הָכִי, הָא תְנִינָן, דְכָל אֵינּוֹן מְאָרִי סְטָרָא אַחְרָא דְרוּחַ מְסַאָבָא, לָא שְׁלֻטִי בְּאַרְעָא קְדִישָׁא, וְהָא מִתְעַרֵי לֹוֹן יִשְׂרָאֵל בְּהַאי, וְאַסִיר לְאַתְעַרָא לֹוֹן לְשִׁרְיָא עַל אֲרַעָא קְדִישָׁא.

אֲלֵא בְלִילִיא, הֵהוּא תְנַנָּא סְלִיק, וְלֹא סְלִיק פְּגוּוּנָא דְקַרְבְּנָא אַחְרָא, דְהוּה סְלִיק תְנַנָּא בְּאַרְח מִישֵׁר, וְהֵכָא הוּה סְלִיק הֵהוּא תְנַנָּא לְחַד נּוֹקְבָא דְצַפּוֹן, דְתַמְן כָּל מְדוּרִין דְרוּחִין בִּישִׁין, וְכִינּוֹן דְהֵהוּא תְנַנָּא סְלִיק וְעָקִים אֲרַח לְהֵהוּא סְטָרָא כְּלֵהוּ הוּוּ מִתְזַנִּין וְקִימִין וְעָאֲלִין בְּדוּכַתִּיָּהוּ, וְלֹא הוּוּ נִפְקִין וְשִׁלְטִין בְּעֵלְמָא.

חַד מְמַנָּא קִימָא לְהֵהוּא סְטָרָא, עַל הֵהוּא נּוֹקְבָא דְצַפּוֹן, בְּכָל אֵינּוֹן חֲבִילֵי טְהִירִין, סְנַגְרִי"א שְׁמִיה, וּבִשְׁעֵתָא דְהֵהוּא תְנַנָּא עָקִים אֲרַחִיה וְסְלִיק, הָאִי מְמַנָּא וְשִׁתִּין אֶלְף רַבּוּא מְשֻׁרְיִין אַחְרֵנִין, כְּלֵהוּ מִתְעַתְדֵן לְקַבְּלָא לִיה, וְלֹאֲתַזְנָא מַיְיָה, וְקִימִין בְּהֵהוּא נּוֹקְבָא,

וְצְהָרִים - (אין זה מקום שנקרא חשף, אלא הוא מקום שעומד בין זה לזה, אבל הזמן של תפלת מנחה) מקום שהוא נקרא חשף, שאחוזו בערב ועומד זה עם זה.

וְזִמְה שְׁנַאֲמַר צְהָרִים, שֶׁהוּא תַקְף חוֹק הַשֶּׁמֶשׁ, הוּא נְקֻט בְּלִשׁוֹן מַעֲלָה. וְכַךְ הִיא הַדְרָף - לְאִישׁ שְׁחַר קוֹרָאִים לוֹ לְכֹן, וְנְקֻט לְשׁוֹן מַעֲלָה, וְלַפְעָמִים קוֹרָאִים לְלְכֹן שְׁחַר, שְׁכַתּוּב (במדבר יב) כִּי אִשָּׁה כִשִׁית לָקַח. (עמוס ט) הֲלֹא כִבְנֵי כּוֹשִׁים אַתֶּם לִי וְגו'.

עֲרַב זֶה - תְּפִלַּת עַרְבִית. וּמִשׁוּם שֶׁבְּעַרְב הַזֶּה מִתְעַרְב הַצַּד הָאֲחֵר שֶׁמִּחֻשְׁפִּיךְ אֶת אֹרּוֹ וְשׁוֹלֵט בְּלִילָה, שָׁמוּ לוֹ רְשׁוּת, וְאִין לוֹ זְמַן קְבוּעַ. אֲמוּרִים וּפְדֻרִים מִתְאַפְלִים בְּזִמְן הַזֶּה, וּמִכְפָּאן נְזוּנִים כַּמָּה קְבוּצוֹת שֶׁל שְׂרִים שְׂיוּצָאִים וְשׁוֹלְטִים בְּלִילָה.

וְאִם תֹּאמַר, אִם כֵּן, הֲרִי שְׁנִינּוּ שְׁכַל אוֹתָם בְּעֵלֵי הַצַּד הָאֲחֵר שֶׁל רוּחַ הַטְּמָאָה לֹא שׁוֹלְטִים בְּאַרְץ הַקְּדוּשָׁה, וְהֲרִי מְעוֹרְרִים אוֹתָם יִשְׂרָאֵל בְּזֶה, וְאַסִיר לְעוֹרְרָם לְשִׁרוֹת עַל הָאֲרָץ הַקְּדוּשָׁה.

אֲלֵא בְּלִילָה אוֹתוֹ הַעֲשֵׂן עוֹלָה, וְלֹא עוֹלָה כְּמוֹ שֶׁבְּקִרְבָּן אַחֵר, שֶׁהִנֵּה הַעֲשֵׂן עוֹלָה בְּדִרְף יִשֵּׁר, וְכַאֲן הִנֵּה עוֹלָה אוֹתוֹ עֲשֵׂן לְנִקְבֵי אֶחָד שֶׁל הַצַּפּוֹן, שֶׁשֶּׁם כָּל מְדוּרִים שֶׁל רוּחוֹת רְעוּת. וְכִינּוֹן שְׁאוֹתוֹ עֲשֵׂן עוֹלָה וּמַעְקָם דִּרְף לְאוֹתוֹ צַד, כְּלָם הֵיוּ נְזוּנִים וְעוֹמְדִים וְנִכְנָסִים לְמִקְוָמָם, וְלֹא הֵיוּ יוֹצְאִים וְשׁוֹלְטִים בְּעוֹלָם.

מִמְנַה אֶחָד עוֹמֵד לְאוֹתוֹ הַצַּד שֶׁל אוֹתוֹ נִקְבֵי שֶׁבְּצַפּוֹן, בְּכָל אוֹתָם קְבוּצוֹת שֶׁל שְׂרִים, וְשָׁמוּ סְנַגְרִי"א, וּבִשְׁעָה שְׁאוֹתוֹ עֲשֵׂן מַעְקָם דִּרְכוּ וְעוֹלָה, הַמְּמַנָּה הַזֶּה וְשִׁשִּׁים אֶלְף רַבּוּא מִחֲנוֹת אַחֲרוֹת, כְּלָם מִתְעַתְדִים לְקַבְּלוֹ

ולהזון ממנו, ועומדים באותו נקב, ונכנסים בפתח אחד שנקרא קרי, וזהו סוד הכתוב (ויקרא כ) ואם תלכו עמי קרי וגו'. וכתוב, והלכתי עמכם בחמת קרי. באותו רגז היוצא מהפתח של קרי.

ואלו הם שמשוטטים בלילה, ובשעה שהנשמות יוצאות לעלות להראות למעלה, הם יוצאים ומקטרגים בהם, ולא יכולים לעלות ולהראות למעלה, פרט לאותם חסידים קדושים עליונים שהם בוקעים רקיעים ואוירים ועולים, וקבוצות השרים הללו יוצאים ומודיעים דברים פוזבים לבני אדם, ונראים להם בדמיות אחרות, וצוחקים עליהם, עד ששופכים זרע, ונקראים בעלי קרי, משום שאותם שיוצאים מפתח הקרי גרמו להם. ובשעה שמתאפלים אמורים ופדרים, אותו עשן היה מרנה אותם וזן אותם. כפי כבודם כך מזונם מה שראוי להם. ובזה לא יצאו ולא משוטטים בארץ הקדושה.

ערב, כמו שנאמר (שמות יב) וגם ערב רב עלה אותן קבוצות שרים מתערבים בשלטון הלילה, ולכן לא שמו את תפלת ערבית חובה, שאין מי שיכול לתקנה כמו יעקב, שהוא היה בעל (מטהר) המשכן ומתקן אותו כראוי.

ואף על גב שהיא רשות, תפלה זו היא כדי להגן עלינו מתוך פחד בלילות, מתוך פחד של כמה צדדים של הגיהנם, שהרי באותה שעה טורדים את הרשעים בגיהנם על כל אחד שנים מאשר ביום. ולכן מקדימים ישראל לומר "והוא רחום", שהוא משום פחד הגיהנם. ולא דין אחר אסור

ועאלין פחד פתח דאקרי קרי, ודא איהו רזא דכתיב, (ויקרא כו) ואם תלכו עמי קרי וגו', וכתוב, והלכתי עמכם בחמת קרי, בההוא רוגזא דנפיק מפתחא דקרי.

ואלין אינון דמשטטי בליליא, ובשעתא דנשמתין נפקין לסלקא, לאתחזאה לעילא, אינון נפקין, ומקטרגן לון, ולא יכלין לסלקא ולאתחזאה לעילא, בר אינון חסידי קדישין עליונים, דאינון בקעין רקיעים ואוירים וסלקין. ואלין חבילי טהירין נפקין, ומודיעין מלין פדיבין לבני נשא, ואתחזיין לון בדיוקנין אחרנין, וחייכאן בהו, עד דאושדין זרעא, ואקרון מאריהון דקרי, בגין דאינון דנפקין מפתחא דקרי, גרמי לון. ובשעתא דמתאפלי אמורין ופדרין, ההוא תננא הוי רוי לון, וזן לון, פפום יקרא דלהון, הכי מזונא דלהון, מה דאתחזי לון. ובחאי, לא נפקו, ולא משטטי בארעא קדישא.

ערב: כמה דאת אמר, (שמות יב) וגם ערב רב עלה אתם, דכל אינון חבילי טהירין, אינון מתערבי בשולטנו דליליא. ועל דא לא שויהא חובא לצלותא דערבית, דלית מאן דיכיל לאתקנא לה פיעקב, דאיהו הוה מארי (מדבי) משפנא, ומתקן ליה כדקא יאות.

ואף על גב דאיהו רשו, צלותא דא איהו לאגנא עלן מגו פחד בלילות, מגו פחד דכמה סטרין דגיהנם, דהא בההיא שעתא טרדי לחייביא בגיהנם, על חד תרין מביממא. ובגין כך, מקדמי ישראל למימר והוא רחום, דאיהו בגין פחד דגיהנם. ובשפת דלא אשתכח פחד דינא דגיהנם, ולא דינא אחרא, אסיר לאתערא ליה, דאתחזי

לְעוֹרְרוּ, שְׁנַרְאָה שְׁהָרִי אֵין לוֹ
רְשׁוּת לְשִׁבְתָּ לְהַעֲבִיר אֶת הַדִּין
מִהָעוֹלָם.

וּפְחַד שֶׁל קִטְרוּג הַנְּשֻׁמוֹת,
כְּשִׁרְצוֹת לַעֲלוֹת לְמַעְלָה כְּדִי
לְהִרְאוֹת לְפָנֵי רְבוּנָם. וְלִכֵּן אָנוּ
מִקְדִּימִים "שׁוֹמֵר אֶת עֲמוֹ יִשְׂרָאֵל
לְעַד אָמֵן". פְּחַד שֶׁל כְּמָה מְזִיקִים
וְקִטְרוּגִים שְׁנִמְצָאִים בְּלִילָה, וְיֵשׁ
לָהֶם רְשׁוּת לְהַזִּיק לְמִי שְׁיוּצָא
הַחוּצָה מִשְׁעַר בֵּיתוֹ, וְלִכֵּן אָנוּ
מִקְדִּימִים "וְשׁוֹמֵר צְאֵתָנוּ וּבִאֲנוּ".
וְעַל כֵּן זֶה, מִתּוֹךְ פְּחַד שֶׁל כָּל זֶה
אָנוּ מִפְּקִידִים הַגּוֹפּוֹת, הַרוּחוֹת
וְהַנְּשֻׁמוֹת לְמַלְכוּת הָעֲלִיּוֹנָה,
שְׁשֻׁלְטוֹן הַכֹּל בְּיָדֶיהָ, וְעַל זֶה
תְּפַלֵּת עֲרִבִית בְּכָל לַיְלָה וְלִילָה.
עֵתָה שְׁקִרְבָּנוֹת וּמִזְבְּחוֹת לֹא
נִמְצְאוּ, אָנוּ עוֹשִׂים כָּל הַתְּקוּנִים
שְׁאָנוּ עוֹשִׂים עַל הַסּוּד הַזֶּה.

בְּחֻצוֹת הַלַּיְלָה, כְּשִׁמְתַּעֲוֹרְרֵת רוּחַ
צָפוֹן, מְכָה בְּכָל אוֹתָם מְדוּרֵי
הַרוּחוֹת הַרְעוּת, וְשׁוֹבֵר אֶחָד (סלע
חוק) אֶת הַצֵּד הָאֲחֵר, וְנִכְנָס
וּמְשׁוֹטֵט לְמַעְלָה וּמַטָּה, וְכָל
אוֹתָן קְבוּצוֹת שֶׁל מַחְבְּלִים
נִכְנָסוֹת לְמִקְוֵי, וְנִשְׁבֵּר כְּחוֹךְ וְלֹא
שׁוֹלְטוֹת. וְאֵז הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
נִכְנָס לְהַשְׁתַּעֲשֵׁעַ עִם הַצִּדִּיקִים
בְּגֵן עֵדֶן, וְהָרִי נִתְבָּאֵר.

כְּשִׁבְא הַבְּקָר, אוֹר הַנּוֹר שְׁשֻׁלַּט
בְּלַיְלָה נִגְנָו מִלְּפָנֵי אוֹר הַיּוֹם, וְאֵז
הַבְּקָר שׁוֹלֵט, וּמַעֲבֵר שְׁלִטוֹנוֹ שֶׁל
הָעֶרֶב. (וְאֵז) הַבְּקָר הַזֶּה הוּא בְּקָר
שֶׁל אוֹר רֵאשׁוֹן, הַבְּקָר הַזֶּה
מְשָׁלִים טוֹב לְכָל הָעוֹלָמִים. מִמֶּנּוּ
נִזּוֹנִים עֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים. זֶה
מִשְׁקָה אֶת הַגֵּן. זוֹהִי שְׁמִירָה שֶׁל
כָּל הָעוֹלָם. כָּאֵן הַסּוּד לִיּוֹדְעֵי
מִדִּין: מִי שְׁרוּצָה לְצֵאת לְדֶרֶךְ,
יָקוּם בְּנִגְהָ, וְיִשְׁגַּיַח בְּהַתְּבַוְּנוֹת
לְפִי שְׁעָה לְצַד מְזֻרָה, וְיִרְאֶה
כְּמִרְאֵה אוֹתִיּוֹת שְׁמִפּוֹת בְּרִיקָע,
זוֹ עוֹלָה זוֹ יוֹרְדָת, וְאֵלָה הֵם

דְּהָא לִית רְשׁוּ לְשִׁבְתָּ לְאַעֲבָרָא דִּינָא מְעֻלְמָא.
וּפְחַד דְּקִטְרוּגָא דְנִשְׁמָתִין, כִּד בְּעָאן לְסִלְקָא
לְעִילָא, לְאַתְחִזָּאָה קָמִי מְאָרִיָּהוּן. וּבְגִין
כִּף אָנן מִקְדִּימִים, שׁוֹמֵר אֶת עֲמוֹ יִשְׂרָאֵל לְעַד
אָמֵן. פְּחַד דְּכְמָה מְזִיקִין וְקִטְרוּגִין דְּמִשְׁתַּפְּחִי
בְּלִילָא, וְאִית לוֹן רְשׁוּ לְנִזְקָא, לְמָאן דְּנִפְיָק
מִתְּרַע בֵּיתִיהָ לְבָר, וּבְגִין כִּף אָנן מִקְדִּימִים,
וְשׁוֹמֵר צְאֵתָנוּ וּבִאֲנוּ.

וְעַל כֵּן דָּא, מִגּוֹ דְחִילוֹ דְכָל דָּא, אָנן
מִפְּקִידִין גּוֹפִין רוּחִין וְנִשְׁמָתִין,
לְמַלְכוּתָא עֲלָאָה, דִּי שׁוֹלְטָנוּ דְכֻלָּא בִידְהָא.
וְעַל דָּא צְלוֹתָא דְעֲרִבִית, בְּכָל לַיְלָא וְלִילָא.
הַשְׁתָּא דְקִרְבָּנִין וּמִדְבַּחֵן לֹא אֲשַׁתְּכַחוּ, אָנן
עֲבַדִּין כָּל תְּקוּנִין דְּאָנן עֲבַדִּין עַל רְזָא דְנָא.
בְּפִלְגּוֹ לַיְלָא, כִּד רוּחַ צָפוֹן אֲתַעַר, בְּטַשׁ בְּכָל
אִינוּן מְדוּרִין דְרוּחִין בִּישִׁין, וְתַבֵּר חַד
(מְנַרָא תְּקִיפָא) סְטָרָא אֲחֵרָא, וְעָאֵל וְשָׂאֵט לְעִילָא
וְתַתָּא, וְכָל אִינוּן (דף ק"ג ע"ב) חְבִילֵי טְהִירִין
עֵיילִין לְדוּכְתִּיָּהוּ, וְאַתְבֵּר חִילִיָּהוּ וְלֹא
שְׁלִטִין. וּכְדִין קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא עָאֵל
לְאַשְׁתַּעֲשֵׁעַ עִם צִדִּיקָא בְּגִנְתָּא דְעֵדֶן, וְהָא
אַתְמַר.

כִּד אֲתִי צְפָרָא, נְהוּרָא דְשִׁרְגָא דְשְׁלִטָא
בְּלַיְלָא, אֲתַגְנִיז מִקָּמִי נְהוּרָא דִימְמָא,
כְּדִין בְּקָר שְׁלִטָא, וְאַתְעַבֵּר שׁוֹלְטָנוּ דְעֶרֶב,
(וּבְרִין) הָאִי בְקָר, אִיהוּ בְקָר דְאוֹר קְדָמָאָה,
הָאִי בְקָר, אֲשָׁלִים טִיבוּ לְעֻלְמִין כְּלָהוּ. מְנִיָּה
אַתְזָנוּ עֲלָאִין וְתַתָּאִין. הָאִי אֲשָׁקִי לְגִנְתָּא.
הָאִי אִיהוּ נְטִירוֹ דְכָל עֻלְמָא. הִכָּא רְזָא
לְיַדְעֵי מִדִּין, מָאן דְבַעֲי לְמִיפְק לְאַרְחָא, יָקוּם
בְּנִגְהָא, וְיִשְׁגַּיַח בְּאַסְתְּפְלוּתָא לְפוּם שְׁעָתָא,
לְסִטְר מְזֻרָה, וְיַחְמִי כַחֲזוֹ דְאַתְוּוֹן דְבִטְשֵׁי
בְרִיקָעָא, דָּא סְלִיק וְדָא נַחֲתִית. וְאַלִין אִינוּן

התנוצצות האותיות שנקראו בהם שמים וארץ.

אם הוא יודע בסוד אותן האותיות, שהם סוד השם הקדוש של ארבעים ושנים אותיות, ויזכירן כראוי ברצון הלב, יראה תוך אור הנגה של הרקיע שש יודיים, שלש לצד ימין ושלוש לצד שמאל, ושלוש ווי"ם שעולות ויורדות ונוצצות ברקיע. והן האותיות של ברפת פהנים, ואז תפלתו תפלתו ויצא לדרך, ודאי שכינה מקדימה עמו. אשרי חלקו.

בשבא הבקר הזה, עמוד אחד נעוץ בצד דרום לתוך מתיחת הרקיע שעל גבי הגן, חוץ מאותו עמוד שנעוץ באמצע הגן. ועמוד זה מאיר באור של שלשה גונים מרקם בארגמן. באותו העמוד קים ענף אחד, ובאותו ענף נודמנו שלש צפרים, מתעוררות צפצוף לשבח.

פתח אחד ואמר, (תהלים קיג) הללויה הללו עבדי ה' הללו את שם ה'. פותח השני ואומר, יהי שם ה' מבורך מעתה ועד עולם. פותח השלישי ואומר, ממזרח שמש עד מבוא מהלל שם ה'. אז הפרוז מקדים וקורא, הנדמנו קדושים עליונים, אותם המשבחים את רבונם התתקנו לשבח היום. ואז נפרדים היום מהלילה. אשרי חלקו של מי שקם בבקר מתוך תשבחתה של תורה שלמד בלילה, באותו זמן של תפלת הבקר.

בתוב, (ישעיה כא) אמר שומר אתא בקר וגם לילה אם תבעיון בעיו שבו אתיו. פסוק זה פשוטה על גלות ישראל שיושבים בתוך בני שעיר, וישראל אומרים לקדוש-ברוך הוא: שומר מה מלילה - מה יהיה עלינו מהגלות הזו שדומה

נציצו דאתון, דאתברון בהו שמיא וארעא. אי איהו ידע ברזא דאינון אתון, דאינון רזא דשמא קדישא, דארבעין ותריין אתון, וידכר לון פדקא חזי, ברעותא דלבא. יחמי גו נהירו דנגהא דרקיעא שית יודיים, תלת לסטר ימינא, ותלת לסטר שמאלא. ותלת וויין, דסלקין ונחתין ונצצי ברקיעא. ואינון אתון דברפת פהנים, וכדין יצלי צלותיה, ויפוק לארעא, ודאי שכינתא אקדימת עמיה, זכאה חולקיה.

בר אתי האי בקר, עמודא חד נעיץ בסטר דרום, לגו מתיחו דרקיעא, דעל גבי גנתא. בר מהווא עמודא, דאיהו נעיץ באמצעו דגנתא. ועמודא דא, איהו נהיר בנהירו דתלת גוויין, מרקמא דארגוונא. בהווא עמודא, קיימא ענפא חדא, בהווא ענפא, אתעתדו תלת צפרין, מתערין צפצפא לשבחא.

פתח חד ואמר, (תהלים קיג) הללויה הללו עבדי יי' הללו את שם יי'. פתח תניינא ואמר, יהי שם יי' מבורך מעתה ועד עולם. פתח תליתאה ואמר, ממזרח שמש עד מבוא מהולל שם יי'. פדין פרוזא קדים וקרי אתעתדו קדישי עליונין, אינון דמשבחן למאריהון, אתתקנו בשבחא דיממא. פדין אתפרשון יממא מן ליליא. זכאה חולקיה, מאן דקם בצפרא, מגו תושבחתא דאורייתא, דלעי בליליא. בהווא זמנא צלותא דצפרא.

בתיב, (ישעיה כ"א) אמר שומר אתא בקר וגם לילה אם תבעיון בעיו שבו אתיו, האי קרא אוקמוה ליה, על גלות דישראל, דיתבי גו בני שעיר, וישראל אמרי לקודשא בריך הוא, שומר, מה מלילה, מה תהא עלן מן

גְלוּתָא דָא, דְדַמֵי לַחֲשׂוּכָא דְלִילָא. מַה כְּתִיב, אָמַר שׁוֹמֵר, דָּא קִדְשָא בְרִיךְ הוּא, אַתָּא בְקָר, כְּכַר נְהִירְנָא לְכוּ בְגְלוּתָא דְמַצְרִים, וְאַסִּיקְנָא לְכוּ וְקָרִיבִית יִתְכוּן לְפוּלְחָנִי, וְאוּרִייתָא יְהִיבִית לְכוּן, בְּגִין דְתַזְפוּן לְחֵי עֲלֻמָּא. שְׂבַקְתוּן אוּרִייתִי, וְגַם לִילָה, אַעֲלִינָא לְכוּ בְגְלוּתָא (כ"א) דְכַבֵּל, וְאַסִּיקְנָא לְכוּ. שְׂבַקְתוּן אוּרִייתִי כַמְלַקְדָּמִין, אַעֲלִינָא לְכוּ בְגְלוּתָא) כַּמְלַקְדָּמִין. אִם תְּבַעֲיוּן בְּעֵיו כִּמָּה דְאַתָּא אָמַר, (ישעיה לז) דְרָשׁוּ מֵעַל סֵפֶר יִי' וְקִרְאוּ, וְתִמְן תִּשְׂפַחוּן בְּמָה תִּלְיָא גְלוּתָא דְלְכוּן, וְגֵאוּלָּה דְלְכוּן, וְכַד תְּבַעֲיוּן בָּהּ, הִיא תִימָא וְתִכְרִיז קַמֵּיכוּ. שׁוּבוּ אִתְּיוּ. שׁוּבוּ בְתִשׁוּבָה שְׁלִימָתָא, וּמִיד אִתְּיוּ וְאַקְרִיבוּ לְגַבְאִי. (נ"א וּבְרָא דְהָא קְרָא)

וְכֵהָא קְרָא כְתִיב, מִשָּׂא דוּמָה. וְרָזָא דָא, בְּשִׁית דְרָגִין דְנְבוּאָה (בְּחִמְשָׁה אֲרַחֲיוּ) אִתְּמַר לְנְבִיאִי. בְּמַחְזֵ"ה. בְּחַזוּ"ן. בְּחַזִּיו"ן. בְּחַזוּ"ת. בְּדָבָר. בְּמִשָּׂא. וְכִלְהוּ חִמְשָׂא כְּלָהוּ כְּמֵאן דְחָמִי בְתַר פּוּתְלָא, הֵהוּא נְהִירוּ דְנְהוּרָא. וּמְנַהוּן, כְּמֵאן דְחָמִי נְהוּרָא דְשִׁמְשָׂא מְגוּ עֲשִׂישִׂתָא. אֲבָל מִשָּׂא, הוּי, כַּד מְטִי הֵהוּא נְהוּרָא בְטוּרַח סְגִי וְאִיטְרַח מְלוּי עֲלוּי, דְלָא יְכִיל לְאַתְגְּלִיָּא לֵיהּ, כְּמָה דְאַתָּא אָמַר, (במדבר יא) לְשׁוּם אֵת מִשָּׂא כָּל הָעָם הַזֶּה עָלַי. וּבְגִין כֵּן, מִשָּׂא.

וְכֵהָא מִשָּׂא דוּמָה, טוּרַח סְגִיָּא, דְלָא יְכִיל לְאַתְגְּלִיָּא וְאִיהוּ נְבוּאָה בְּלַחֲשׁוּ, וְקִימָא בְּלַחֲשׁוּ. אֲלִי קוּרָא מִשְׁעִיר הֵכָא לָא אִתְגְּלִיָּא מָאן אָמַר אֲלִי קוּרָא מִשְׁעִיר. אִי קִדְשָׂא בְרִיךְ הוּא, אִי נְבִיאָה מְהִימְנָא. אֲבָל נְבוּאָה דָא וְדָאִי קִימָא בְּלַחֲשׁוּ, גוּ רָזָא דְמְהִימְנוּתָא עֲלָא, וּמְגוּ רָזָא סְתִימָאָה, נְבִיאָה מְהִימְנָא אָמַר, דְלֵיהּ הָוָה קְרָא קְלָא בְרָזָא דְמְהִימְנוּתָא, וְאָמַר אֲלִי קוּרָא מִשְׁעִיר.

לַחֲשַׁכְתָּ הַלִּילָה? מַה כְּתוּב? אָמַר שׁוֹמֵר. זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אַתָּא בְקָר - כְּכַר הָאֲרִיתִי לְךָ בְּגְלוּת מַצְרַיִם, וְהַעֲלִיתִי אֶתְכֶם וְקָרַבְתִּיכֶם לְעַבְדִּי, וְנָתַתִּי לְכֶם תּוֹרָה כַּדִּי שְׂתִזְכּוּ לְחֵי עוֹלָם. עֲזַבְתֶּם תּוֹרָתִי, וְגַם לִילָה - הַכְּנַסְתִּיכֶם לְגְלוּת (כַּבֵּל וְהַעֲלִיתִיכֶם. עֲזַבְתֶּם תּוֹרָתִי מִמְקַדְשִׁי, וְהַכְנַסְתִּי אֶתְכֶם לְגְלוּת) כַּמְקַדְשִׁי. אִם תְּבַעֲיוּן בְּעֵיו - כְּמוֹ שְׁנֶאֱמַר (שם לד) דְרָשׁוּ מֵעַל סֵפֶר ה' וְקִרְאוּ, וְשֵׁם תִּמְצְאוּ בְּמָה תִּלְוֶיהָ גְלוּתְכֶם וְגֵאוּלְתְכֶם. וְכִשְׂתַּבְעֲיוּן בָּהּ, הִיא תֵאמַר וְתִכְרִיז לְפָנֶיכֶם: שׁוּבוּ אִתְּיוּ. שׁוּבוּ בְתִשׁוּבָה שְׁלָמָה, וּמִיד אִתְּיוּ, וְקָרְבוּ אֵלַי.

(בכסוד הפסוק הזה)

וּבְכַפְסִיק זֶה כְּתוּב, מִשָּׂא דוּמָה. וְסוּד זֶה בְּשֵׁשׁ דְרָגוֹת שֶׁל נְבוּאָה (בְּחִמְשָׁ דְרַכִּים) נֶאֱמַר לְנְבִיאִים: בְּמַחְזֵ"ה. בְּחַזוּ"ן. בְּחַזִּיו"ן. בְּחַזוּ"ת. בְּדָבָר. בְּמִשָּׂא. וְכִלְהוּ חִמְשָׂא כְּלָן כְּמִי שְׂרוּאָה אַחַר הַפְּתִל אוֹתוֹ הָאוּר שְׁמַאִיר, וּמַהֵם כְּמִי שְׂרוּאָה אוֹר הַשֶּׁמֶשׁ מִתּוֹף עֲשִׂישִׂת. אֲבָל מִשָּׂא הוּי כַּאֲשֶׁר מְגִיעַ אוֹתוֹ אוֹר בְּטוּרַח רַב וּמְטִירִיחַ עָלָיו דְּבָרָיו, שֶׁלֹּא יְכוּל לְהַתְגַּלּוֹת לוֹ, כְּמוֹ שְׁנֶאֱמַר, (במדבר יא) לְשׁוּם אֵת מִשָּׂא כָּל הָעָם הַזֶּה עָלַי. וּמִשׁוּם זֶה מִשָּׂא.

וְכֵאֵן מִשָּׂא דוּמָה - טוּרַח רַב שֶׁלֹּא יְכוּל לְהַתְגַּלּוֹת, וְהִיא נְבוּאָה בְּלַחֲשׁ וְעוֹמְדַת בְּלַחֲשׁ. אֲלִי קְרָא מִשְׁעִיר - כַּאֲן לֹא הַתְגַּלָּה מִי אָמַר "אֲלִי קְרָא מִשְׁעִיר", אִם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אִם נְבִיא נֶאֱמַן. אֲבָל נְבוּאָה זוֹ וְדָאִי עוֹמְדַת בְּלַחֲשׁ תּוֹף סוּד הָאֱמוּנָה הַעֲלִיוּנָה, וּמִתּוֹף סוּד נִסְתַּר אָמַר הַנְּבִיא הַנֶּאֱמָן שֶׁלוֹ הִיָּה קוּרָא קוּל בְּסוּד הָאֱמוּנָה, וְאָמַר אֲלִי קְרָא מִשְׁעִיר, כְּמוֹ שְׁנֶאֱמַר (דברים לג) וְזָרַח מִשְׁעִיר לְמוֹ, וְלֹא כְּתוּב וְזָרַח לְשְׁעִיר,

משום שסוד האמונה כף הוא, דרגות מתוך דרגות, אלה פנימיים מאלה, קלפה בתוך קלפה, ומח בתוך מח.

והרי בארנו, שכתוב (יחזקאל א) והנה רוח סערה באה מן הצפון - הרי דרגה אחת. ענן גדול - הרי דרגה אחרת. ואש מתלקחת - הרי דרגה שלישית. ונגה לו סביב - דרגה רביעית. ואחר כך, ומתוכה פעין החשמל. ואחר כך, ומתוכה דמות ארבע חיות. הרי דרגות בתוך מדרגות (דרגות).

אף כאן, כשהתגלה הקדוש ברוך הוא לישראל, לא התגלה אלא מתוך דרגות הללו. מסיני בא - דרגה שהיתה יותר נסתרת, ואחר כך הצטרכה להתגלות. ואמר וזרח משעיר - הרי דרגה אחרת שהיא יותר בגלוי, קלפה ששורה על גבי המט. ואחר כך, הופיע מהר פארן - הרי דרגה אחרת. ואחר כך, ואתה מרבבת קדש - זהו שבח של הכל. שאף על גב שהתגלה מכל הדרגות הללו, מאותו מקום שהוא עקר הכל, התחיל להתגלות ממנו. מאיזה מקום הוא? הוא מרבבת קדש, אותן דרגות עליונות למעלה. (למעלה) אף כאן אלי קרא משעיר - מאותה דרגה שאמרנו שנדבקה למעלה.

שומר מה מלילה שומר מה מליל. שומר זה מטטרו"ן (שומר ישראל), וכתוב (משליכו) ושומר אדניו יכבד, וזה הסוד ששולט בלילה. מה מלילה שומר מה מליל, מה בין זה לזה? אלא הכל אחד, אבל בחלק הזה שולט הצד האחר, ובחלק הזה לא שולט כלל. ליל צריך לשמירה, שכתוב (שמות יב) ליל שמרים הוא, ועל זה חסר ה',

דף קל"א ע"א) פמה דאת אמר, (דברים לג) וזרח משעיר למו. ולא כתיב וזרח לשעיר, בגין דרזא דמהימנותא הכי איהו, דרגין מגו דרגין, אלין פנימאין מאלין, קליפה גו קליפה, ומוחא גו מוחא.

והא אוקימנא, דכתיב, (יחזקאל א) והנה רוח סערה באה מן הצפון, הא דרגא חד. ענן גדול, הא דרגא אחרא. ואש מתלקחת, הא דרגא תליתאה. ונגה לו סביב, הא דרגא רביעאה. ולבתר ומתוכה פעין החשמל. ולבתר ומתוכה דמות ארבע חיות הא דרגין גו מדרגין (כ"א דרגין).

אוף הכא, כד אתגלויי קדשא בריך הוא לישראל, לא אתגלויי אלא מגו דרגין אלין. מסיני בא, דרגא דהוה טמירא יתיר, ולבתר אצטריך לאתגליא. ואמר וזרח משעיר, הא דרגא אחרא, דאיהו באתגלויי יתיר, קליפא דשריא על גב מוחא. ולבתר הופיע מהר פארן, הא דרגא אחרא. ולבתר ואתה מרבבות קדש, דא שבחא דכלא, דאף על גב דאתגלויי מפל אלין דרגין, מההוא אתר דהוא עקרא דכלא, שרי לאתגלאה מניה. מאן אתר איהו. מרבבות קדש איהו, אינון דרגין עלאין לעילא, (לעילא) אוף הכא אלי קורא משעיר, מההוא דרגא דקאמרן, דאתדבק לעילא.

שומר מה מלילה שומר מה מליל. שומר דא מטטרו"ן, (שומר ישראל) וכתוב, (משליכו) ושומר אדניו יכבד, ודא רזא דשולטא בליליא. מה מלילה שומר מה מליל, מה בין האי להאי. אלא, כלא חד, אבל בחולקא דא, שלטא סטרא אחרא. ובחולקא דא, לא שלטא כלל. ליל, אצטריך לנטורא, דכתיב, (שמות יב) ליל שמורים הוא, ועל

דא חסר ה', וְדָא אִיהוּ כַד עָאֵל לַיְלִיא, עַד דְּאִתְפְּלַג. מִפְּלַגוּ לַיְלִיא וְלַהֲלָאָה, שְׁלֹטָא לַיְלָה בְּה' דְּכַתִּיב וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה. הוּא הַלַּיְלָה הַזֶּה. (תהלים קלט) וְלַיְלָה כַּיּוֹם יֵאִיר וְגו'.

וּבְגִין כֶּן, שׁוֹמֵר מַה מְלִילָה שׁוֹמֵר מַה מְלִיל. אֲמַר שׁוֹמֵר. אֲשַׁכְּחָנָא בְּסַפְרָא דְאָדָם, מַה בֵּין וַיֹּאמֶר לְאֲמַר. וַיֹּאמֶר לְעֵילָא, וַאֲמַר לְתַתָּא, וְאֵל מִשָּׁה אֲמַר. מָאן אֲמַר, אֲמַר שׁוֹמֵר, דָּא מְטַטְרוּן. אַתָּא בְּקַר, דָּא צְלוּתָא דְשַׁחְרִית דְּאִיהוּ שְׁלֹטְנֵנוּ דִּימָמָא, הַהוּא דְשְׁלִיט עַל לַיְלִיא. וְאִי תִימָא דְאִיהוּ אֲתִי בְּלַחֲדוּי, וְאִתְפְּרֵשׁ דְּכַר מְנוּקְבָא, הָא כְּתִיב וְגַם לַיְלָה, תְּרוּוּיָהּ פַּחְדָּא, וְלֹא מִתְפַּרְשִׁין דָּא מִן דָּא לְעֵלְמִין. וְקָלָא דָּא קָרִי בְּמַלְיִן אֲלִין, אַתָּא בְּקַר וְגַם לַיְלָה תְּרוּוּיָהּ זְמִינִין לְגַבֵּיכוּ.

מִכָּאֵן וְלַהֲלָאָה אִם תְּבַעְיוֹן בְּעִיו. אִם תְּבַעְיוֹן בְּעוֹתְכוֹן בְּצִלוֹ קָמִי מְלָכָא קְדִישָׁא, בְּעִיו, צִלוֹ וּבְעוֹ בְּעוֹתְכוֹן, וְתוּבוּ לְגַבֵּי מְאִרִיכוֹן. אֲתִיו, כְּמָאן דְּזִמִּין לְקַבְּלָא לְבָנוּי, וְלַרְחֻמָּא עָלְיָהּ. אוֹף הֲכִי קְדָשָׁא בְּרִין הוּא, בְּקַר וְגַם לַיְלָה, קָרָא וַאֲמַר אֲתִיו. זְכָאָה עָמָא קְדִישָׁא, דְּמְאִרְיָהוֹן בְּעִי עֲלוֹן, וְקָרָא לוֹן לְקַרְבָּא לוֹן לְגַבֵּיהּ.

בְּדִין עָמָא קְדִישָׁא, בְּעָאן לְאִתְחַבְרָא, וְלֹאֲעֵלָא בְּבִי פְּנִישְׁתָּא. וְכֹל מָאן דְּאִקְדִּים בְּקְדִמִיתָא, אִתְחַבְרַב בְּשַׁכִּינְתָא בְּחַבְרָא חָדָא. תָּא חֲזִי, הַהוּא קְדִמָּאָה דְּאִשְׁתַּכַּח בְּבִי כְּנִישְׁתָּא, (ואורוף בְּבִי כְּנִישְׁתָּא) זְכָאָה חוּלְקִיָּה, דְּאִיהוּ קְיִימָא בְּדַרְגָּא דְּצַדִּיק בְּהַדִּי שְׁכִינְתָּא. וְדָא אִיהוּ רְזָא (משלי ח) וּמְשַׁחְרֵי יִמְצְאֲנִי. דָּא סְלִיק בְּסְלִיקוּ עֲלָאָה. וְאִי תִימָא, הָא תְּנִינָן בְּשַׁעֲתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִין הוּא אֲתִי לְבִי כְּנִישְׁתָּא, וְלֹא אֲשַׁכַּח תַּמָּן עֲשָׂרָה, מִיַּד כּוּעֵס. וְאִתְּ אֲמַרְתָּ

וְזִהוּ כְּשֹׁכְנֵס הַלַּיְלָה עַד שְׁנַחֲלָק. מִחֲצוֹת הַלַּיְלָה וְלַהֲלָאָה שׁוֹלֵט לַיְלָה בְּה', שְׁפַתּוֹב וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה. הוּא הַלַּיְלָה הַזֶּה. (תהלים קלט) וְלַיְלָה כַּיּוֹם יֵאִיר וְגו'. וּמְשׁוֹם כֶּן, שׁוֹמֵר מַה מְלִילָה שׁוֹמֵר מַה מְלִיל.

אֲמַר שׁוֹמֵר. מְצַאנֵנוּ בְּסַפְרוֹ שֶׁל אָדָם, מַה בֵּין וַיֹּאמֶר לְאֲמַר? וַיֹּאמֶר לְמַעְלָה, וַאֲמַר לְמַטָּה. וְאֵל מִשָּׁה אֲמַר - מִי אֲמַר? אֲמַר שׁוֹמֵר, זֶה מְטַטְרוּן. אַתָּא בְּקַר - זֶה תְּפִלַּת שַׁחְרִית שְׁהִיא שְׁלֹטְנֵנוּ שֶׁל הַיּוֹם, אוֹתוֹ שְׁשׁוֹלֵט עַל הַלַּיְלָה. וְאִם תֹּאמַר שֶׁהוּא כָּא לְבִדּוֹ וְנִפְרַד הַזְּכָר מִהַנְּקֵבָה, הָרִי כְּתוּב וְגַם לַיְלָה - שְׁנִיָּהֶם כְּאֶחָד, וְלֹא נִפְרָדִים זֶה מִזֶּה לְעוֹלָמִים. וְקוּל זֶה קוֹרָא בְּמַלְיָם הָאֵלָה: אַתָּא בְּקַר וְגַם לַיְלָה, שְׁנִיָּהֶם מְזַמְנִים אֲלֵיכֶם. מִכָּאֵן וְלַהֲלָאָה, אִם תְּבַעְיוֹן בְּעִיו. אִם תְּבַקְשׁוּ בְּקִשְׁתְּכֶם בְּתַפְלָה לְפָנַי הַמְּלַךְ הַקְּדוֹשׁ - בְּעִיו, הַתְּפַלְלוּ וּבְקִשׁוּ בְּקִשְׁתְּכֶם וְשׁוּבוּ לְרַבּוֹנְכֶם. אֲתִיו - כְּמִי שְׁעֵתִיד לְקַבֵּל אֶת בְּנֵיו וְלַרְחֵם עֲלֵיהֶם. אִף כֶּן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, בְּקַר וְגַם לַיְלָה קָרָא וַאֲמַר אֲתִיו. אֲשַׁרֵּי הָעַם הַקְּדוֹשׁ שְׂרַבּוֹנָם מִבְּקִשׁ עֲלֵיהֶם וְקוֹרָא לָהֶם לְקַרְבָּם אֲלֵיו.

וְאִזְ הָעַם הַקְּדוֹשׁ רוֹצִים לְהִתְחַבֵּר וְלַהֲכַנֵּס לְבֵית הַכְּנֶסֶת, וְכֹל מִי שְׂמַקְדִּים בְּרָאשׁוֹנָה, מִתְחַבְרַב עִם הַשְּׁכִינָה בְּחַבְרָא אֶחָד. בָּא וְרָאָה, אוֹתוֹ רֹאשׁוֹן שְׁנַמְצָא בְּבֵית הַכְּנֶסֶת (וּמְאִרִיף בְּבֵית הַכְּנֶסֶת) - אֲשַׁרֵּי חֲלָקוֹ, שֶׁהוּא עוֹמֵד בְּדַרְגַּת צַדִּיק עִם הַשְּׁכִינָה. וְזִהוּ סוּד (משלי ח) וּמְשַׁחְרֵי יִמְצְאֲנִי. זֶה עוֹלָה בְּמַעְלָה עֲלִיוֹנָה. וְאִם תֹּאמַר, הָרִי שְׁנִינֵנוּ, בְּשַׁעֲהַ שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כָּא לְבֵית הַכְּנֶסֶת וְלֹא מוֹצֵא שֵׁם עֲשָׂרָה, מִיַּד כּוּעֵס. וְאִתְּ אֲמַרְתָּ, שְׁאוֹתוֹ אֶחָד שְׂמַקְדִּים, מִתְחַבְרַב

בשכינה ועומד בדרגת צדיק? !
אָרְא, לְמַלְךְ שֶׁשָׁלַח לְכָל בְּנֵי
הָעִיר שִׁמְצָאוּ עִמּוֹ בַּיּוֹם פְּלוֹנֵי
בְּמָקוֹם פְּלוֹנֵי. עַד שֶׁהָיוּ מְזַמְּנִים
אֶת עֲצָמָם אוֹתָם בְּנֵי הָעִיר,
הַקְּדִים אַחַד וַיֵּבֶן אֶל אוֹתוֹ מְקוֹם.
בִּינְתַיִם בָּא הַמֶּלֶךְ וַיִּמְצָא אֶת אוֹתוֹ
אִישׁ שֶׁהַקְּדִים לְבָא לְשֵׁם. אָמַר לוֹ,
אֵיךְ הֵם פְּלוֹנִים בְּנֵי הָעִיר? אָמַר
לוֹ, מוֹרֵי, אֲנִי הַקְּדִמְתִּי מֵהֶם, וְהָרִי
הֵם בָּאִים אַחֲרַי לְפַקְדַת הַמֶּלֶךְ.
וְאֵז הוֹטֵב בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ, וַיּוֹשֵׁב
שֵׁם עִמּוֹ וַיִּמְדַּבֵּר עִמּוֹ, וַיַּעֲשֶׂה
אֲהוּב הַמֶּלֶךְ. בִּינְתַיִם בָּאוּ כָּל
הָעַם, וְהַתְּפִיס עִמָּם הַמֶּלֶךְ וְשָׁלַח
אוֹתָם לְשָׁלוֹם. אָבָל אִם אוֹתָם בְּנֵי
הָעִיר לֹא בָּאִים, וְאֶחָד לֹא מְקִדִּים
לְדַבֵּר לְפָנָיו הַמֶּלֶךְ לְהִרְאוֹת
בְּשִׁבְלֵם שֶׁהָרִי כָּלֵם יִבְאוּ, מִיָּד
כּוֹעֵס וְרוֹגֵז הַמֶּלֶךְ.

אִךָ בָּאוּ, בִּינּוֹן שֶׁאֶחָד הַקְּדִים
וַיִּמְצָא בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, וּשְׂכִינָה
בָּאָה וּמוֹצֵאת אוֹתוֹ, אֵז נִחְשָׁב
כְּאִלוּ כָּלֵם נִמְצָאוּ שֵׁם, שֶׁהָרִי זֶה
הָאָרֶץ לְהֵם שֵׁם. מִיָּד מִתְחַבֵּרַת
עִמּוֹ שְׂכִינָה וַיּוֹשְׁבִים בְּזוּג אַחַד,
וַיְנַדְּעַ עִמָּהּ, וּמוֹשִׁיבָה אוֹתוֹ
בְּדִרְגַת צְדִיק. וְאִם אַחַד לֹא
מְקִדִּים וְלֹא נִמְצָא שֵׁם, מַה כְּתוּב?
(ישעיהו) מְדוּעַ בָּאתִי וְאֵין אִישׁ. לֹא
כְּתוּב וְאֵין עֲשֶׂרָה, אֲלֵא וְאֵין אִישׁ,
לְהַתְּחַבֵּר עִמִּי לְהִיּוֹת אֵלַי, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר אִישׁ הַאֱלֹהִים, לְהִיּוֹת
בְּדִרְגַת צְדִיק.

וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שְׁנוּדַע עִמָּהּ,
וְשׂוֹאֵלַת עֲלֵיו אִם יוֹם אַחַד לֹא
בָּא, כְּמוֹ שֶׁבְּאֲרָנּוּ, שְׁכָתוּב (שם) מִי
בְּכֶם יֵרָא ה' שְׁמֵעַ בְּקוֹל עַבְדּוֹ.
וְהָרִי הַתְּעוֹרְרָנוּ בְּזֶה שְׁכָתוּב, אֵלַי
קְרָא מִשְׁעִיר, שֶׁהָרִי דְרָגָה אַחַר
דְּרָגָה וְדְרָגָה תוֹךְ דְּרָגָה אוֹתוֹ
שׁוֹמֵר קוֹרָא כְּחִיל בְּכָל יוֹם וַיּוֹם.

הָהוּא חַד דְּאֶקְדִים, אֶתְחַבֵּר בְּשְׂכִינְתָא,
וְקִימָא בְּדִרְגָא דְצְדִיק.

אָרְא, לְמַלְכָא דְשָׁדַר לְכָל בְּנֵי מְתָא,
דִישְׁתַּכְחוּן עִמָּיה בַּיּוֹם פְּלָן, בְּדוּף
פְּלָן. עַד דִּהוּוּ מְזַמְּנֵי גְרַמְיִיהוּ אֵינוֹן בְּנֵי מְתָא,
אֶקְדִים חַד וְאֶתָא לְהָהוּא אַתְר. בֵּין כַּף וּבֵין כַּף
אֶתָא מַלְכָא, אֲשַׁכַּח לְהָהוּא בַר נָשׁ דְּאֶקְדִים
תַּמָּן, אָמַר לֵיה, פְּלָן בְּנֵי מְתָא אָן אֵינוֹן. אָמַר
לֵיה, מְאָרִי, אָנָא אֶקְדִימָנָא מִנְיִיהוּ, וְהָא אֵינוֹן
אֶתָאן אֲבַתְרָאֵי לְפַקוּדָא דְמַלְכָא. פְּדִין, טַב
בְּעֵינֵי מַלְכָא, וַיִּתִּיב תַּמָּן בְּהַדְיָה, וְאֲשַׁתְּעִי
עִמָּיה, וְאֶתְעַבִּיד רְחִימָא דְמַלְכָא. בֵּין כַּף (ד) וְכַף
קל"א ע"ב) וּבֵין כַּף, אֶתּוּ כָּל עִמָּא, וְאֶתְפְּיִיס
מַלְכָא עִמָּהוֹן, וְשָׁדַר לוֹן לְשָׁלֵם. אָבָל אִי אֵינוֹן
בְּנֵי מְתָא לֹא אֶתְיִין, וְחַד לֹא אֶקְדִים לְאֲשַׁתְּעִי
קָמִי מַלְכָא, לְאֶתְחַזְּאָה בְּגִינְיִיהוּ דְהָא כְּלָהוּ
אֶתְיִין. מִיָּד כְּעִיס וְרָגִיז מַלְכָא.

אוֹרְךָ הָכָא, בִּינּוֹן דְחַד אֶקְדִים, וְאֲשַׁתַּכַּח בְּבֵי
כְּנִישְׁתָא, וּשְׂכִינְתָא אֶתְיָא וְאֲשַׁכַּח לֵיה,
פְּדִין אֶתְחַשִּׁיב כְּאִלוּ כְּלָהוּ אֲשַׁתַּכְחוּ תַּמָּן.
דְּהָא דָא אוֹרְיָךְ לוֹן תַּמָּן. מִיָּד אֶתְחַבֵּרַת עִמָּיה
שְׂכִינְתָא, וַיִּתְּבִי בְּזוּגָא חַד, וְאֲשַׁתְּמוּדַע
בְּהַדְיָה, וְאוֹתִיב לֵיה בְּדִרְגָא דְצְדִיק. וְאִי חַד
לֹא אֶקְדִים וְלֹא אֲשַׁתַּכַּח תַּמָּן, מַה כְּתִיב, (ישעיהו)
מְדוּעַ בָּאתִי וְאֵין אִישׁ. וְאֵין עֲשֶׂרָה לֹא כְּתִיב,
אֲלֵא וְאֵין אִישׁ, לְאֶתְחַבֵּרָא בְּהַדְיָא, לְמַהוּ
גְּבָאֵי, כְּמָה דְאֶתְ אָמַר אִישׁ הַאֱלֹהִים לְמַהוּ
בְּדִרְגָא דְצְדִיק.

וְלֹא עוֹד, אֲלֵא דְאֲשַׁתְּמוּדַע בְּהַדְיָה, וְשֶׁאֵיל
עֲלוּי, אִי יוֹמָא חַד לֹא אֶתִי, כְּמָה
דְּאוּקִימָנָא, דְכְּתִיב, (ישעיהו) מִי בְּכֶם יֵרָא יי'
שׁוֹמֵעַ בְּקוֹל עַבְדּוֹ. וְהָא אֶתְעַרְנָא כְּהָאֵי
דְכְּתִיב, אֵלַי קוֹרָא מִשְׁעִיר, דְּהָא דְרָגָא בְּתַר דְרָגָא, דְרָגָא גוֹ דְרָגָא, הָהוּא

וזהו שמע בקול עבדו. עבדו זה מטטרו"ן. ולכן אשרי המקדים לבית הפנסת, לעלות לאותה דרגה עליונה שאמרנו.

כשבא הבקר והצבור נמצאים בבית הפנסת, צריכים להמצא בשירות ותשבחות של דוד. והרי בארנו, שסדור הוא לעורר אהבה למעלה ולמטה, לתקן תקונים ולעורר שמחה, שהרי בשביל זה הלויים מתעוררים לעורר אהבה ושמחה למעלה באותם שירות ותשבחות.

וכי שמדבר בבית הפנסת בדברי חל - אוי לו! שמראה פרוד. אוי לו! שגורע את האמונה. אוי לו! שאין חלק באלהי ישראל. שמראה שהרי אין (לו) אלוה ואינו נמצא שם (ואין לו חלק בו) ולא פוחד ממנו, ומנהיג קלון בתקון (בחוק) העליון שלמעלה.

שהרי בשעה שישאל מסדרים בבית הפנסת סדור של שירות ותשבחות וסדור התפלה, אז מתפנסים שלש מחנות של מלאכים עליונים. מחנה אחד הם מלאכים קדושים (עליונים) שמשבחים את הקדוש ברוך הוא ביום, משום שיש אחרים שמשבחים את הקדוש ברוך הוא בלילה. ואחרים (ואלה) הם שמשבחים את הקדוש ברוך הוא ואומרים שירות ותשבחות עם ישראל ביום.

מחנה שני הם מלאכים קדושים שנמצאים בכל קדשה וקדשה של ישראל, ומקדשים למטה. ובשלטון שלהם, כל אותם שמתעוררים בכל אותם רקיעים (היכלות) באותה תפלה של ישראל (שמישב).

מחנה שלישי הם עלמות עליונות, שמתקנות עם הגבירה, ומתקנות אותה

שומר, קורא בחילא בכל יומא ויומא, ודא איהו שומע בקול עבדו, עבדו, דא מטטרו"ן. ובגין כך, זפאה איהו מאן דאקדים לבי פנישתא, לסלקא בההוא דרגא עלאה דקארן.

כד אתי צפרא, וצבורא אשתכחו בבי כנישתא, בעו לאשתכחא בשירין ותושבחן דדוד. והא אוקימנא, דסדורא איהו לאתערא רחימו לעילא ותתא, לאתקנא תקונין, ולאתערא חדוה. דהא בגין דא לינאי מתערי לאתערא רחימו וחדוה לעילא, באינון שירין ותושבחן.

ומאן דמשתעי בבי כנישתא במלין דחול, ווי ליה, דאחזי פרודא, ווי לית דגרע מהימנותא. ווי ליה דלית ליה חולקא באלהא דישראל. דאחזי דהא לית (ליה) אלהא, ולא אשתכח תמן, (ולית ליה חולקיה ביה) ולא דחיל מניה, ואנהיג קלנא בתקונא (ס"א בתקופא) עלאה דלעילא.

דהא בשעתא דישראל מסדרי בבי כנישתא, סדורא דשירין ותושבחן וסדורא דצלותא, כדין מתפנשי תלת משריין דמלאכי עלאי. משרייתא חדא, אינון מלאכין קדישין (עילאין) דקא משבחן לקודשא בריה הוא ביממא, בגין דאית אחרנין דקא משבחן לקודשא בריה הוא בליליא. ואחרנין (ס"א ואלין) אינון דקא משבחן לקודשא בריה הוא, ואמרין שירין ותושבחן בהדיהו דישראל ביממא.

משרייתא תננינא, אינון מלאכין קדישין, דמשתפחי בכל קדושה וקדושה דישראל, מקדשי לתתא. ובשולטנא דלהון, כל אינון דמתערין בכל אינון רקיעין, (ס"א היכלין)

לְהַכְנִיסָהּ לַפְּנֵי הַמִּלָּךְ, וְאֵלֶּה הֵם
הַמַּחְנֹת הָעֵלְיוֹנִים עַל כָּלָם. וְכָלֵם
מִתְתַקְנִים בַּסְּדוּר שִׁישְׂרָאֵל
מִתְתַקְנִים לַמְטָה, בְּאוֹתָם שִׁירוֹת
וְתַשְׁבְּחוֹת וּבְאוֹתָהּ תִּפְלָה
שְׁמַת־פְּלִלִים יִשְׂרָאֵל. כִּיּוֹן
שְׁמֹד־דְּמָנִים שְׁלֹשֶׁת הַמַּחְנֹת
הַלְלוּ, אֹז יִשְׂרָאֵל פּוֹתְחִים בְּשִׁירָה
וּמְזַמְרִים לַפְּנֵי רַבּוֹנָם. וְאוֹתוֹ
מַחְנֶה אַחַד, שְׁמֹנֶה לְשֶׁבַח אֶת
רַבּוֹנָם בַּיּוֹם, מְזַדְּמָנִים עֲלֵיהֶם
וּמְזַמְרִים עִמָּם כְּאַחַד בְּאוֹתָם
הַשְּׁבָחִים שֶׁל דָּוִד הַמֶּלֶךְ, וְהָרִי
בְּאַרְנוֹ אֶת הַדְּבָרִים.

בְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁמְסִימִים יִשְׂרָאֵל אֶת
הַשְּׁבָחִים שֶׁל אוֹתָן תַּשְׁבְּחוֹת שֶׁל
דָּוִד, אֹז הַתַּשְׁבַּחַת שֶׁל שִׁירַת הַיָּם
כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ. וְאִם תֹּאמַר, הָרִי
הַתַּשְׁבַּחַת הַזֹּאת לְמַה מְתַקְנֶת
אַחֲרוֹנָה אַחַר שְׁבַחֵי דָּוִד, וְהָרִי
תּוֹרָה שֶׁבְּכֹתֵב קוֹדֶמֶת לַתּוֹרָה
שֶׁבַעֲלֵ פֶה, וְקוֹדֶמֶת לְנִבְיָאִים,
וְקוֹדֶמֶת לְכַתּוּבִים, וְכִמוֹ שֶׁקוֹדֶמֶת
- כֶּף צָרִיף לְהַקְדִּים (בְּשִׁירָה)?

אֲלֵא מִתּוֹךְ שֶׁכִּנְסַת יִשְׂרָאֵל לֹא
מְתַקְנֶת אֵלֶּה מִתּוֹרָה שֶׁבְּכֹתֵב,
מִשּׁוּם כֶּף צָרִיף לֹאמַר אוֹתָהּ
בְּרֵאשִׁית תִּקְוֶנָהּ, וְזוֹ הַתַּשְׁבַּחַת
הַמְעֵלָה מִכָּל שְׁאָר הַתַּשְׁבְּחוֹת
שֶׁבַעֲוֹלָם. וְהִיא לֹא הַתַּתְּקֶנָה
מִכָּלֵם כְּמוֹ שֶׁהַתַּתְּקֶנָה מִהַתַּשְׁבַּחַת
הַזֹּה, וְלִכֵּן הִיא סְמוּכָה לַתְּפִלָּה
מִיָּשֵׁב, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ.

בְּאוֹתָהּ שְׁעָה כְּשֶׁנֶּאֱמַרְתָּ שִׁירַת
הַיָּם, מִתְעַטְטֶרֶת כְּנִסַת יִשְׂרָאֵל
בְּאוֹתוֹ כְּתָר שְׁעֵתִיד הַקְּדוּשׁ בְּרוּף
הוּא לְעֵטֶר אֶת מִלְּךְ הַמְּשִׁיחַ,
וְאוֹתוֹ כְּתָר גְּלוּף וְחִקוּק בְּשִׁמוֹת
קְדוּשִׁים, כְּמוֹ שֶׁהַתְּעַטֵּר הַקְּדוּשׁ
בְּרוּף הוּא אוֹתוֹ יוֹם שֶׁעֲבָרוּ
יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּם וְהַטְּבִיעַ אֶת כָּל

בְּהִיא צְלוֹתָא דִּישְׂרָאֵל (ס"א דְּמִיּוֹשֵׁב).
מִשְׁרִייתָא תְּלִיתָאָה אֵינּוֹן עוֹלָמְתָן עֲלָאִין.
דְּקָא מִתְתַקְנִי עִם מְטְרוֹנִיתָא,
וּמִתְתַקְנִי לָהּ לְאַעְלָא לָהּ קָמִי מַלְכָא, וְאַלִין
אֵינּוֹן מִשְׁרִיין עֲלָאִין עַל כְּלָהּ. וְכְלָהּ
מִתְתַקְנִי, בַּסְּדוּרָא דִּישְׂרָאֵל דְּמִתְתַקְנִי לְתַתָּא,
בְּאֵינּוֹן שִׁירִין וְתוֹשְׁבָחָן, וּבְהִיא צְלוֹתָא דְּקָא
מְצָלוּ יִשְׂרָאֵל. כִּיּוֹן דְּאַלִין תִּלַּת מִשְׁרִיין
מְזַדְּמָנִין, כְּדִין יִשְׂרָאֵל פִּתְחֵי שִׁירָתָא, וְזַמְרֵי
קָמִי מְאַרְיָהוּן. וְהִיא מִשְׁרִייתָא חֲדָא, דִּי
מְמַנָּא לְשֶׁבַחָא לְמְאַרְיָהוּן בִּימְמָא, אֲזַדְּמָנִין
עֲלֵיהֶוּ, וְזַמְרֵי עִמָּהוּן כְּחֲדָא, בְּאֵינּוֹן שְׁבַחֵי
דְּדוּד מַלְכָּא, וְהָא אוּקִימְנָא מְלִי.

בְּהוּא זְמַנָּא דְּמְסִימֵי יִשְׂרָאֵל שְׁבַחֵי דְּאֵינּוֹן
תַּשְׁבְּחָן דְּדוּד, כְּדִין תוֹשְׁבַחְתָּא
דְּשִׁירָתָא דִּימָא, כְּמָה דְּאוּקִימְנָא. וְאִי תִימָא,
הִיא תוֹשְׁבַחְתָּא אֲמַאי אִיהִי בְּתַקְוֶנָּא בְּתַרִייתָא
כְּתַר שְׁבַחֵי דְּדוּד, וְהָא תּוֹרָה שֶׁבְּכֹתֵב,
אַקְדִימַת לַתּוֹרָה שֶׁבַעֲלֵ פֶה, וְאַקְדִימַת
לְנִבְיָאִים, וְאַקְדִימַת לְכַתּוּבִים, וְכְמָה
דְּאַקְדִימַת, הִכִּי אֲצַטְרִיף לְאַקְדִמָּא. (נ"א בְּשִׁירָה).

אֲלֵא, מַגּוֹ דְּכִנְסַת יִשְׂרָאֵל לֹא אֶתְתַקְנֶת אֲלָא
מִתּוֹרָה שֶׁבְּכֹתֵב, מִשּׁוּם הִכִּי אֲצַטְרִיף
לֹאמַר לָהּ בְּשִׁירוֹתָא דְּתַקְוֶנָּהּ, וְהִיא
תוֹשְׁבַחְתָּא מְעֵלִיא, מִכָּל שְׁאָר תַּשְׁבְּחָן
דְּעֵלְמָא. וְאִיהִי לֹא אֶתְתַקְנֶת מִכְּלָהּ, כְּמָה
דְּאֶתְתַקְנֶת (דף קל"ב ע"א) מִתּוֹשְׁבַחְתָּא דָּא. וּבְגִין
דָּא, אִיהִי סְמוּךְ לְצְלוֹתָא דְּמִיּוֹשֵׁב, כְּמָה
דְּאוּקִימְנָא.

בְּהַ שְׁעֵתָא כַּד שִׁירָתָא דִּימָא אֶתְמַר, מִתְעַטְטָא
כְּנִסַת יִשְׂרָאֵל בְּהוּא כְּתָרָא, דִּזְמִין קְדָשָׁא

כְּרִיף הוּא לְאַעְטְרָא לְמַלְכָּא מְשִׁיחָא, וְהִיא פְתָרָא גְּלִיפָא מַחְקָא בְּשִׁמְחָא

מחנות פרעה ופרשיו. ומשום כך צריך אדם לשים רצונו בשירה הזו. וכל מי שזוכה לה בעולם הזה, זוכה לראות את מלך המשיח בתקוני אותו הפתח ובחגירת פלי זינו, וזוכה לשבח שירה זו שם, והרי בארנו את הדברים.

בין שמגיע אדם לישתבח, נוטל הקדוש ברוך הוא אותו הפתח ושם אותו לפניו, וכנסת ישראל מתחילה להתפקן לבא לפני המלך העליון, וצריך לכלל אותה בשלש עשרה מדות הרחמים העליונות שמהן מתברכת, והם שלשה עשר בשמים עליונים, כמו שנאמר (שיר השירים ד) נרד וכרכם קנה וקנמון וגו', וכאן הם: שיר, ושבחה, הלל, וזמרה, עז, וממשלה, נצח, גדלה, גבורה, ותפארת, קדשה. הרי שנים עשר. אחר כך לחברה עמם ולומר ומלכות, והיו שלשה עשר, משום שהיא מתברכת מהם.

ורבן צריך בשעה שנקבלת ביניהם, לשים בזה לב ורצון ולא לדבר כלל, שלא להפסיק ביניהם, ואם מפסיק ביניהם, יוצאת שלהבת אחת מתחת פני הפרובים, וקוראת בחיל ואומרת: פלוני שהפסיק את גאות הקדוש ברוך הוא, יתפלה ויפסק, שלא יראה גאות המלך הקדוש, כמו שנאמר (ישעיה כו) וכל יראה גאות ה', משום ששלשה עשר האלה הם גאות ה'.

מבאן והלאה - אל ההודאות כו'. זה המלך העליון שהשלוש פלו שלו, כמו שנאמר, שיר השירים אשר לשלמה, למלך שהשלוש שלו. משום שכל השבחים הללו הם אל כנסת ישראל

אמר שיר השירים אשר

קדישין, כמה דאתעטר קדשא בריך הוא ההוא יומא דאעברו ישראל ית ימא, ואטבע לכל משריין דפרעה ופרשוהי. בגין דא, בעי בר נש לשוואה רעותיה בהאי שירתא. וכל מאן דזכי לה בהאי עלמא, זכי למחמי למלפא משיחא בתקוני ההוא כתרא, ובחגירו דזינייה, וזכי לשבחה האי שירתא תמן, והא אוקימנא מלי.

בין דמטי בר נש לישתבח נוטל קדשא בריך הוא ההוא כתרא, ושוי ליה קמיה, ופנסת ישראל שריאת לאתתקנא למיתי קמי מלפא עלאה. ואצטריך לאכללא לה, בתליסר מכילן דרחמי עלאי, דמנהון אתברכת. ואינון תליסר בוסמין עלאין, כמה דאת אמר, (שיר השירים ד) נרד וכרכום קנה וקנמון וגו', והכא אינון, שיר, ושבחה, הלל, וזמרה, עוז, וממשלה, נצח, גדולה, וגבורה, תהלה, ותפארת, קדושה. הא תריסר. ולבתר לחברא לה בהדיהו, ולומר ומלכות, והווי תליסר. בגין דאיהי מתברכא מנייהו.

ועל דא אצטריך, בשעתא דאתפלילת בינייהו, לשוואה לפא ורעותא בהאי, ולא לישתעי כלל, דלא לפסוק בינייהו. ואי פסיק בינייהו, מתחות גדפי פרובייא נפיק חד שלהובא, וקארי בחילא ואמר, פלניא די פסיק גאותא דקודשא בריך הוא, ישתעי ויתפסק, דלא יחמי גאותא דמלפא קדישא, כמה דאת אמר (ישעיה כו) וכל יראה גאות ה', בגין דאלין תליסר אינון גאות יי'.

מבאן ולהלאה אל ההודאות כו', דא מלפא עלאה דשלמא כלא דיליה, בגין דכל הני שבחן אינון לגבה דפנסת ישראל פד משתבחה במשרייתא דלתתא. כמה דאת

כְּשֶׁמִשְׁתַּבַּחַת בַּמִּחְנָה שְׁלֹמֶטָה,
כְּמוֹ שְׂנֵאמַר, שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר
לְשֹׁלֵמָה, לְמַלְךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם שְׁלוֹ.
מִשֶּׁם וְהִלְאָה - יוֹצֵר אֹר וְבוֹרָא
חֹשֶׁךְ עֹשֶׂה שְׁלוֹם וְבוֹרָא אֶת הַכֹּל.
וְהָרִי הַתְּעוֹרְרָנוּ בְּנֵה, וְהַתְּעוֹרְרוּ
הַחֲבֵרִים שְׂאֵלָה הֵם תִּקְוֵי הָעוֹלָם
הָעֲלִיּוֹן (אל אֲדוֹן).

א"ל ב'רוף - תִּקְוֵי הָעוֹלָם
הַתַּחְתּוֹן, שֶׁהֵם כ"ב אוֹתוֹת
קְטָנוֹת, מִשּׁוֹם שִׁישׁ אוֹתוֹת
גְּדוּלוֹת וְאוֹתוֹת קְטָנוֹת.
הָאוֹתוֹת הַקְּטָנוֹת מִהָעוֹלָם
הַתַּחְתּוֹן, וְאוֹתוֹת גְּדוּלוֹת מֵאוֹתוֹ
עוֹלָם הַבָּא.

בב"ר הן גְּדוּלוֹת. הן גְּדוּלוֹת
בְּעֶצְמָן. כְּאֲשֶׁר (כ"ב) בְּאוֹת וְיְחִידוֹת
הן גְּדוּלוֹת (כ"ב וְנִקְבָּה פְּשׁוּטִים).
שְׂכָאֲשֶׁר הן לא פְּשׁוּטוֹת יוֹתֵר, הן
בְּאוֹת כָּל אוֹת וְאוֹת בְּמִרְכְּבָה
הָרְאוּיָה לָהּ, כְּמוֹ שְׂכַח שֶׁל הַשְּׂכַח
שֶׁהֵם אוֹתוֹת שֶׁל שְׂכַח: אֵל אֲדוֹן
עַל כָּל הַמַּעֲשִׂים, בְּרוּךְ וּמְבֹרָךְ
בְּפִי כָּל נִשְׁמָה. אֵלֹה אוֹתוֹת
בְּחֵמֶשׁ חֵמֶשׁ תְּבוּת, שֶׁהֵן חֵמֵשׁ
שְׁעָרִים שֶׁל הָעוֹלָם הַבָּא.

שְׁתֵּי אוֹתוֹת אַחֲרוֹת שְׂבִסְפוֹךְ -
ש"ת. הן בְּשֵׁשׁ שֵׁשׁ תְּבוּת, שֶׁהֵם
שֵׁשׁ צְדָדֵי הָעוֹלָם הַבָּא, וְיוֹצְאוֹת
מִשֶּׁם כְּמוֹ: שְׂכַח יִתְנוּ לוֹ כָּל צְבָא
מְרוֹם. תִּפְאָרֶת וּגְדוּלָה שְׂרָפִים
וְאוֹפָנִים וְחִיּוֹת הַקּוֹדֶשׁ.

א"ל שְׁתֵּי אוֹתוֹת בְּשֵׁשׁ שֵׁשׁ. שְׁתֵּי
אוֹתוֹת רֵאשׁוֹנוֹת בְּחֵמֶשׁ חֵמֶשׁ.
כָּל שְׂאָר הָאוֹתוֹת שְׂבִסְפֵי, כְּלָן
בְּאַרְבַּע אַרְבַּע, מִשּׁוֹם שֶׁהֵן בְּסוּד
הַמִּרְכְּבָה הָעֲלִיּוֹנָה, שֶׁהֵן אוֹתוֹת
רֵאשׁוֹנוֹת וְאוֹתָן שְׂבִסְפוֹךְ, הן
שְׁלֵמוֹת כ"ב הָאוֹתוֹת, מִשּׁוֹם
שִׁישׁ בְּהֵן כ"ב תְּבוּת כְּנֶגֶד כ"ב
הָאוֹתוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת. נִשְׂאָרוֹ
שְׂמוֹנֶה עֶשְׂרֵה אוֹתוֹת אַחֲרוֹת
שְׁעוֹלוֹת בְּמִרְכְּבוֹתֵיהֶן לְאַרְבַּע
אַרְבַּע, לְשִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם תְּבוּת,

לְשֹׁלֵמָה, לְמַלְכָּא דְשְׁלֹמָא דִּילֵיהּ, מִתְּמָן
וְלִהְלָאָה, (ישעיה מ"ה) יוֹצֵר אֹר וְבוֹרָא חֹשֶׁךְ עוֹשֶׂה
שְׁלוֹם וְבוֹרָא אֶת הַכֹּל. וְהָא אֲתַעְרָנָא בֵּיהּ,
וְאֲתַעְרוּ חֲבֵרֵיִיא דְהָנִי אֵינּוֹן תִּיקוּנֵין דְעֲלָמָא
עֲלָאָה. (אל אֲדוֹן).

א"ל בְּרוּף: תִּקְוֵי דְעֲלָמָא תַתָּאָה, דְאֵינּוֹן
עֲשְׂרִין וְתָרִין אֲתוּוֹן זְעִירִין, בְּגִין דְאִית
אֲתוּוֹן רְבֻרְבָן, וְאֲתוּוֹן זְעִירִין. אֲתוּוֹן זְעִירִין,
מְעֲלָמָא תַתָּאָה. אֲתוּוֹן רְבֻרְבָן, מֵהֵוּא עֲלָמָא
דְאִתִּי.

בבב"ר אֵינּוֹן רְבֻרְבָן, אֵינּוֹן רְבֻרְבָן בְּגִרְמֵיִיהוּ.
כ"ב (כ"ב) אֲתִיּוֹן יְחִידָאִין אֵינּוֹן רְבֻרְבָן (כ"ב)
דְכַר וְנִקְבָּא פְּשׁוּטִין) דְכַד לֹא פְּשִׁיטָן יְתִיר, אֵינּוֹן אֲתִיּוֹן
כָּל אֶת וְאֶת בְּרִיתִיכָא דְחַזִּי לֵיהּ, כְּגוֹן שְׂבַחָא
דְשַׁבְּת דְאֵינּוֹן אֲתוּוֹן דְשַׁבְּחָא, אֵל אֲדוֹן עַל כָּל
הַמַּעֲשִׂים, בְּרוּךְ וּמְבֹרָךְ בְּפִי כָּל נִשְׁמָה. אֵלִין
אֲתוּוֹן בְּחֵמֶשׁ חֵמֶשׁ תִּיבִין, דְאֵינּוֹן חֵמֵשִׁין
תַרְעִין דְעֲלָמָא דְאִתִּי.

תָּרִין אֲתוּוֹן אַחֲרֵינִין דִּי בְּסוּפָא: ש"ת. אֵינּוֹן
בְּשִׁית שִׁית תִּיבִין, דְאֵינּוֹן שִׁית סְטָרִין
דְעֲלָמָא דְאִתִּי, וְנִפְקֵי מִתְּמָן. כְּגוֹן: שְׂכַח יִתְנוּ
לוֹ כָּל צְבָא מְרוֹם. תִּפְאָרֶת וּגְדוּלָה שְׂרָפִים
וְאוֹפָנִים וְחִיּוֹת הַקּוֹדֶשׁ.

אֵלִין תָּרִין אֲתוּוֹן, בְּשִׁית שִׁית תָּרִין אֲתוּוֹן
קְדָמָאִי, בְּחֵמֶשׁ חֵמֶשׁ. כְּלֵהוּ שְׂאָר
אֲתוּוֹן דִּי בְּאֲמַצְעִיתָא, כְּלֵהוּ בְּאַרְבַּע אַרְבַּע,
בְּגִין דְאֵינּוֹן בְּרִזָּא דְרִיתִיכָא עֲלָאָה, דְאֵינּוֹן
אֲתוּוֹן קְדָמָאִי וְאֵינּוֹן דְבְּסוּפָא, אֵינּוֹן שְׁלִימוֹ
דְעֲשְׂרִין וְתָרִין אֲתוּוֹן, בְּגִין דְאִית בְּהוּ עֲשְׂרִין
וְתָרִין תִּיבִין, לְקַבֵּל עֲשְׂרִין וְתָרִין אֲתוּוֹן
עֲלָאִין. אֲשַׁתָּארוּ תְּמַנְיָסָר אֲתוּוֹן אַחֲרֵינִין, דְקָא
סְלָקִין בְּרִיתִיכֵיִיהוּ לְאַרְבַּע אַרְבַּע, לְשִׁבְעִין
וְתָרִין תִּיבִין, דְאֵינּוֹן רְזָא דְשְׂמָא מְפָרֶשׁ,

שְׁהֵן סוּד הַשֵּׁם הַמְּפָרֵשׁ, חֲקִיקָה קְדוּשָׁה שֶׁל שְׁבַעִים וּשְׁתַּיִם אוֹתוֹת שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְתַעֵטֵר בָּהֶן, וְהַשֵּׁם הַזֶּה מְעַטֵּר אֶת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, וְעוֹלָה בְּסוּד זֶה לְהַתְעַטֵּר בָּהֶם תוֹךְ הַשְּׁלִיחוֹת (שֶׁל אֲדוּנָה) שֶׁל הַשְּׁכִינָה.

וְסִימְנָד שֶׁל אֱלוֹ הָאוֹתוֹת שְׁמַתְעֻטְרוֹת בְּשִׁבַח עֲלִיּוֹן - זֶה רֵאשׁוֹנוֹת וְסוּפְיוֹת, שְׁעוֹלוֹת בְּעֻטְרוֹתֵיהֶן אוֹתָן א"ת ב"ש: אֶלֶף בְּחֻמֶשׁ. תִּיּוּ בְשֵׁשׁ. בִּי"ת בְּחֻמֶשׁ. שִׁי"ן בְּשֵׁשׁ. וּמִשׁוּם כֶּף הַסוּד שֶׁל א"ת ב"ש כָּלֵל שֶׁל כ"ב אוֹתוֹת, שֶׁהֵן עֻטְרָה שֶׁל שְׁלֹשִׁים וּשְׁנַיִם שְׁבִילִים.

וְסִימָן שֶׁל אוֹתָן אוֹתוֹת אַחֲרוֹת שְׁעוֹלוֹת בְּמִרְכְּבוֹתֵיהֶן - ג"ר. מִתְחִיל בְּגִימָ"ל וְסוֹם בְּרִי"ש, וְכֵלֶן סוּד הַמְּרַכְּבָה הַקְדוּשָׁה. א"ת ב"ש - סוּד הַשֵּׁם הַקְדוּשׁ. ג"ר - סוּד הַמְּרַכְּבָה הַקְדוּשָׁה שְׁעוֹלָה לְשִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם, וְנַעֲשֶׂה מֵהֶם שֵׁם קְדוֹשׁ לְעַטֵּר אֶת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל מִתּוֹךְ הַמְּרַכְּבָה הָעֲלִיּוֹנָה. (שְׁכָתוּב

(תהלים מזח) בשמך אלהים כן תהלתך.)

וְכֵן אוֹתוֹ שֵׁם שֶׁל ע"ב כְּלוּל בְּסוּד הָאֲבוֹת, יְמִין וּשְׂמָאל וְאֲמָצַע. וְהִיא מְתַעֵטֵרֵת בָּהֶם לְהִיּוֹת שֵׁם קְדוֹשׁ, וְלֹא שֵׁם עֲלִיּוֹן כְּאוֹתָם שְׁמוֹת עֲלִיּוֹנִים שֶׁל הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, שְׁנֵאֲחֻזִים לְמַעְלָה לְמַעְלָה. וְאֵף עַל גַּב שְׁזָהוּ שֵׁם עֲלִיּוֹן, אֲבָל הַסוּד שֶׁל דוּד הַמְּלָךְ שְׁמַתְעֵטֵר בְּאֲבוֹת.

הַשֵּׁם שֶׁל מ"ב אוֹתוֹת - הַסוּד שֶׁל הָאֲבוֹת, שְׁמַתְעֵטְרִים בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן. וְהָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן בְּמָה שְׁלֹמְעֵלָה. (וְעוֹלָה הַסוּד שְׁלֹמְעֵלָה לְמַעְלָה עַד שְׁמַתְעֵטֵר בְּאֵין סוּף) וְלִכֵּן עוֹלָה וְלֹא יוֹרֵד, וּמִתְעַטֵּר בְּתוֹךְ הַמִּחְשָׁבָה הָעֲלִיּוֹנָה. אֲשֶׁרִי חֲלָקוּ שֶׁל מִי שְׁמִפִּיר אוֹתוֹ וְנִזְהָר בּוֹ.

הַשֵּׁם שֶׁל ע"ב אוֹתוֹת - דוּד

גְּלִיפָא קְדִישָׁא דְשִׁבְעִין וּתְרִין אַתְרוּן, דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא מְתַעֵטֵר בְּהוּ. וּשְׂמָא דָא, אִיהוּ מְעַטְרָא לְכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, וְסָלִיק בְּרִזָּא דָא, לְאַתְעֻטְרָא בְּהוּ גוּ שְׁלִיחוֹתָא (דְמֵאֲרִית) דְשְׁכִינְתָּא.

וְסִימְנִיד דְאַלִּין אַתְרוּן, דְקָא מְתַעֵטְרֵן בְּשִׁבְחָא עֲלָאָה, דָּא קְדֻמָּאִי וְסוּפִי, דְסִלְקִין בְּעֻטְרֵיהוּ אֵינוֹן א"ת ב"ש. אֶלֶף בְּחֻמֶשׁ. תִּיּוּ בְשִׁי"ת. בֵּית בְּחֻמֶשׁ. שִׁי"ן בְּשִׁי"ת. בְּגִין כֶּף רְזָא דָא"ת ב"ש (דף קל"ב ע"ב) כָּלֵל דְעֻטְרִין וּתְרִין אַתְרוּן, דְאֵינוֹן עֻטְרָה דְתַלְתִּין וּתְרִין שְׁבִילִין. (ס"א דְשְׂמָא קְדִישָׁא).

וְסִימָן דְאֵינוֹן אַתְרוּן אַחֲרֵנִין דְסִלְקִין בְּרֵתִיכְיָהוּ, ג"ר. שְׂאֲרֵי בְּגִימָ"ל, וְסִיִּים בְּרִי"ש, וְכֵלְהוּ רְזָא דְרֵתִיכָא קְדִישָׁא. א"ת ב"ש, רְזָא דְשְׂמָא קְדִישָׁא. ג"ר, רְזָא דְרֵתִיכָא קְדִישָׁא, דְסִלְקָא לְשִׁבְעִין וּתְרִין, וְאַתְעֵבִיד מְנִייהוּ שְׂמָא קְדִישָׁא, לְאַתְעֻטְרָא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, מִגּוּ רֵתִיכָא עֲלָאָה. (דְכַתְיֵב, תהלים מ"ח) כְּשִׁמְךָ אֱלֹהִים כֵּן תִּהְלֶתְךָ.

וּבְגִין כֶּף הַהוּא שְׂמָא דְע"ב כָּלִילָא בְּרִזָּא דְאַבְהֵן, יְמִינָא וּשְׂמָאֲלָא וְאֲמָצְעִיתָא. וְאִיהִי מְתַעֵטְרָא בְּהוּ, לְמַהוּי שְׂמָא קְדִישָׁא. וְלֹאוּ שְׂמָא עֲלָאָה, כְּאֵינוֹן שְׂמָהֶן עֲלִאִין, דְעֲלָמָא עֲלָאָה, דְאַתְאַחֲדָן לְעִילָא לְעִילָא. וְאֵף עַל גַּב דְהֵאִי שְׂמָא עֲלָאָה אִיהוּ, אֲבָל רְזָא דִילִיָּה, דוּד מְלָפָא, דְמִתְעֻטְרָא בְּאַבְהֵן.

שְׂמָא דְאַרְבְּעִין וּתְרִין אַתְרוּן רְזָא דִילִיָּה אַבְהֵן, דְקָא מְתַעֵטְרֵן בְּעֲלָמָא עֲלָאָה. וְעֲלָמָא עֲלָאָה בְּמָה דְלְעִילָא. (ס"א וְסִלְקָא רְזָא לְעִילָא לְעִילָא, עַד דְאַתְעֻטְרָא בְּאֵין סוּף) וְעַל דָּא, סָלִיק וְלֹא נְחִית, אַתְעֻטֵּר גּוּ מִחְשָׁבָה עֲלָאָה. זְפָאָה חוּלְקָא דְמָאן דִּינְדַע לִיָּה, וְאַזְדַּהֵר בִּיָּה.

שְׂמָא דְשִׁבְעִין וּתְרִין אַתְרוּן, דוּד דְקָא

המתעטר באבות, וסודו עולה ויורד כמו זה מצפ"ן, (מצפ"ן) שם של שלש עשרה מדות הרחמים. הם שתיים עשרה, סוד המרכבה הקדושה שיוצאים מאחד עשרה עליהם, ולכן (עולה ויורד, וכלם עולים ויורדים חוץ מזה השם של מ"ב שעולה ולא יורד, ועל זה) השם של שבעים ושתיים עולה ויורד. עולה מצד זה ויורד מצד זה. השם של שלש עשרה מדות עולה מצד זה ויורד מצד זה. ואותו שייורד, כדי למשך טוב למטה. ועל זה, א"ת ב"ש ג"ר ד"ק ה"ץ ו"פ ז"ע ח"ס ט"ן י"ם כ"ל. האותיות הראשונות עולות בחשבון, ואותיות אחרות יורדות בחשבון, כדי למשך את הטוב שלמעלה למטה.

השם של ארבעים ושתיים הוא מתעטר למרכבה העליונה. השם של שבעים ושתיים מתעטר למרכבה התחתונה. אשרי חלקו של מי שמשתדל להפיר את רבנו. אשריו בעולם הזה ובעולם הבא.

ולכן תשפחתה של שבת שמשפחת את המלך שהשלוש שלו, משפחת באותיות של שבעים ושתיים ובעשרים ושתיים תבות, הסוד של עשרים ושתיים אותיות, כדי שתתעטר בו לעלות למעלה בתשפחת הזו. ולכן אל אדון - תשפחת העולם הבא הוא, ופריחת (וקשירת) המרכבה הקדושה העליונה שמתעטרת לעלות למעלה, ופריחת פנסת ישראל שמתעטרת לעלות בתוך המרכבה העליונה.

א"ת ב"ש עולים ויורדים, כמו שנתבאר. א"ל ב"ם עולים ולא יורדים, וסימנך - זו שבת לבדה. וזו שבת ויום הכפורים, שעולה הסוד למעלה למעלה, עד שהכל מתעטר באין סוף.

מתעטרא באבהן, ורזא דיליה סליק ונחית, פגוונא דא מצפ"ן, (מצפ"ן) שמא דתליסר מכילין דרחמי. אינון תריסר, רזא דרתיכא קדישא, דנפיק מחד, דשריא עליהו ובגין פך (סליק ונחית, וכלהו סלקון ונחתין בר האי שמא דמ"ב דסליק ולא נחית ועל דא) שמא דשבעין ותריין סליק ונחית, סליק מסטרא דא, ונחית מסטרא דא. שמא דתליסר מכילין, סליק מסטרא דא, ונחית מסטרא דא, והוא דנחית בגין לאמשכא טיבו לתתא. ועל דא, א"ת ב"ש ג"ר ד"ק ה"ץ ו"פ ז"ע ח"ס ט"ן י"ם כ"ל. אתוון קדמאי סלקין בחושפנא, ואתוון אחרנין נחתי בחושפנא, בגין לאמשכא טיבו דלעילא לתתא.

שמא דארבעין ותריין, איהו מתעטרא לרתיכא עלאה. שמא דשבעין ותריין, איהו מתעטרא לרתיכא תתאה. זכאה חולקיה מאן דמשתדל למנדע למאריה, זכאה איהו בעלמא דין ובעלמא דאתי.

ובגין פך, תושפחתא דשבת דקא משפחא למלפא דשלמא דיליה. משפח ליה בשמא דשבעין ותריין, ובעשרין ותריין תיבין, רזא דעשרין ותריין אתוון, בגין דתתעטר ביה לסלקא לעילא בתושפחתא דא. ועל דא, אל אדון, תושפחתא דעלמא דאתי איהו, ופריחו (כ"א ופריחו) דרתיכא קדישא עלאה, דמתעטרא לסלקא לעילא, ופריחו דכנסת ישראל, דמתעטרא לסלקא גו רתיכא עלאה.

א"ת ב"ש, סלקין ונחתין, פמה דאתמר. א"ל ב"ם סלקין ולא נחתין, וסימניך, דא שב"ת בלחודוי. ודא שב"ת ויום הכפורים, דסלקא רזא לעילא לעילא, עד דמתעטרא כלא באין סוף.

אל ברוך, דא סדורא דאתון זעירין, ותקוני
 כנסת ישראל בכל יומא בצלותא. ובגין
 דאינון אתון זעירין, לית רווחא בינייהו,
 ואינון תקוני עולמתן דאתין עם מטרוניתא
 לגבי מלכא עלאה.

קדושא דא דקא מקדשי מלאכי עלאי, לאו
 איהו ביחיד. והא אוקימנא, כל
 קדושה דאיהו בלשון הקודש, יחיד אסיר ליה
 למימר. תרגום, לעולם ביחיד, ולא בסגיאין,
 ויחיד איהו תקונא דיליה ודאי, ולא סגיאין.
 וסימן לרזא דא, שנים מקרא ואחד תרגום.
 שנים לישנא דסגיאין איהו, דודאי קדושה
 דלשון הקודש אסיר איהו ביחיד. קדושת
 תרגום אסיר איהו בסגיאין, אלא ביחיד
 לעולם. אחד תרגום תנינן, ולא תרין ולא
 יתיר. תרגום אתיא למיעוטא, והכי אצטריך.
 לשון הקודש אתיא לרביינא, והכי אצטריך.
 דמעלין בקודש ולא מורידין. ובתרגום
 מורידין ולא מעלין. אחד תנינן, ולא יתיר,
 ולא מעלין כלל.

קדושא דא, קדושתא דאתקדשת שכינתא,
 וכל אינון רתיכין דילה, לאתתקנא
 לגבי מלכא עלאה. ובגין דאיהו קדושת
 עלמא תתאה, איהו מיושב ולא בעמידה. (ד'
 ק"ג ע"א) קדושה אחרא דאהדורי צלותא, איהו
 קדושתא דעלמא עלאה, ובגין כן איהו
 בעמידה, בגין לאמשכא לה לתתא, וכל מלוי
 דעלמא עלאה, איהו בעמידה ולא מיושב.

ובכל הני קדושותי, ישראל מתקדשי בהו
 לתתא. ועל דא ישראל מתקדשי
 בקדושה דרתיכא תתאה מיושב. ובקדושה
 דרתיכא עלאה מעומד. קדושה אחרא, איהו
 תוספת קדושה, בגיני כן איהו פתר צלותא. ובגין דאיהו תוספת קדושה,

אל ברוך - זה סדור של אותיות
 קטנות ותקוני כנסת ישראל בכל
 יום בתפלה. ומשום שאותן
 אותיות קטנות, אין רוח ביניהן,
 והן תקוני העולמות שבאות עם
 הגבירה למלך העליון.

קדושה זו שמקדשים המלאכים
 העליונים אינה ביחיד, והרי
 בארנו, כל קדושה שהיא בלשון
 הקדש, אסור ליחיד לאמרה.
 תרגום - לעולם ביחיד, ולא
 ברבים. והיחיד הוא תקון שלו
 ודאי, ולא רבים. וסימן לסוד זה
 - שנים מקרא ואחד תרגום. שנים
 זה לשון רבים, שודאי קדושה של
 לשון הקדש אסורה ביחיד.
 קדושת תרגום אסורה ברבים,
 אלא ביחיד לעולם. אחד תרגום
 שנינו, ולא שנים ולא יתיר.
 התרגום בא למצט, וכך צריך.
 לשון הקדש בא לרבויו, וכך צריך,
 שמעלים בקדש ולא מורידים.
 ובתרגום מורידים ולא מעלים.
 שנינו אחד, ולא יתיר, ולא מעלים
 כלל.

הקדושה הזו - הקדושה
 שהתקדשה השכינה, וכל אותן
 מרפכותיה להתתקן אל המלך
 העליון. ומשום שהיא קדושת
 העולם התחתון, היא מישוב ולא
 בעמידה. קדושה אחרת של חזרת
 התפלה היא קדושה של העולם
 העליון, ולכן היא בעמידה, כדי
 להמשיכה למטה, וכל דברי
 העולם העליון הם בעמידה ולא
 מישוב.

ובכל הקדושות הללו ישראל
 מתקדשים בהם למטה, ולכן
 ישראל מתקדשים בקדושת
 המרפכה התחתונה מישוב,
 ובקדושת המרפכה העליונה
 מצמד. קדושה אחרת היא תוספת

קדושה, בגיני כן איהו פתר צלותא. ובגין דאיהו תוספת קדושה,

קדשה, ולכן היא אחר התפלה. ומשום שהיא תוספת קדשה על קדשות אחרות, היא אחר התפלה. ומשום שכל אחד ואחד צריך למשוך עליו מאותה תוספת, נתקן לכל יחיד ויחיד קדשת תרגום.

ואם תאמר, הרי יש בה קדשת לשון הקדש - אותה לצבור, להתקדש פלם בכלל באותה תוספת קדשה. ומשום שליחיד אין רשות לאמרה בלשון הקדש ולהתקדש יחיד, התקינה בלשון תרגום, והיא ביחיד, להתקדש כל אחד ואחד באותה תוספת להמשיך עליו יתר קדשה. אשרי חלקם של ישראל שמתקדשים בקדשות עליונות, משום שהם דבקים למעלה, שכתוב (דברים ו) ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים פלכם היום.

כתוב, (מלכים ב ד) הנה נא ידעתי כי איש אלהים קדוש הוא עבר וגו'. וכתוב, נעשה נא עלית קיר קטנה וגו'. בפסוק זה יש סמך בעלמא לסדור התפלה. הנה נא ידעתי - זהו הרצון שצריך אדם לשים בתוכו בתפלה. כי איש אלהים קדוש הוא - זהו העולם העליון, שיושב על פסא כבודו, וכל הקדשות יוצאות ממנו, והוא מקדש את כל העולמות. עבר עלינו תמיד - מאותה קדשה שהוא מקדש את כל העולמות למעלה, הוא מקדש אותנו בעולם הזה. שהרי אין קדשה למעלה אלא אם יש קדשה למטה, כמו שנאמר ונקדשתי בתוך בני ישראל.

והואיל וכך הוא, נעשה נא עלית קיר קטנה. זהו סדור של תקון השכינה, שהיא עלית קיר, כמו שנאמר (ישעיה לח) ויסב חזקיהו פניו אל הקיר. קטנה, משום

על קדושתן אחרנין, איהי לבתר צלותא. ובגין דכל חד וחד בעי לאמשכא עליה מההוא תוספת, אתתקן לכל יחיד ויחיד קדושת תרגום.

ואי תימא הא אית בה קדושת לשון הקדש. ההוא לצבור, לאתקדשא כלהו בכלל, בההוא תוספת קדושה. ובגין דיחיד לית ליה רשות, לאומרה בלשון הקדש, ולא אתקדשא יחידאי, אתקיננו לה בלשון תרגום, ואיהו ביחיד, לאתקדשא כל חד וחד בההוא תוספת, לאמשכא עליה קדושה יתיר. זכאה חולקיהון דישראל, דקא מתקדשי בקדושי עלאי, בגין דאינון דבקיין לעילא, דכתיב, (דברים ו) ואתם הדבקים ביי' אלהיכם חיים פלכם היום.

כתוב (מלכים ב ד) הנה נא ידעתי כי איש אלהים קדוש הוא עובר וגו', וכתוב נעשה נא עלית קיר קטנה וגו', בהאי קרא אית לן סמך בעלמא לסדורא דצלותא. הנה נא ידעתי, דא איהו רעותא דאצטריך בר נש לשואה בגויה בצלותא. כי איש אלהים קדוש הוא, דא איהו עלמא עלאה, דאיהו יתיב על פרסי יקריה, וכל קדושתאן נפקין מניה, ואיהו מקדש לכלהו עלמין. עובר עלינו תמיד, מההוא קדושה דאיהו מקדש לכל עלמין לעילא, איהו מקדש לן בהאי עלמא. דהא לית קדושה לעילא, אלא אי אית קדושה לתתא, כמה דאת אמר (ויקרא כב) ונקדשתי בתוך בני ישראל.

והואיל וכך הוא, נעשה נא עלית קיר קטנה, דא איהו סדורא דתקונא דשכינתא, דאיהו עלית קיר, כמה דאת אמר (ישעיה לח) ויסב חזקיהו פניו אל הקיר. קטנה: בגין דאיהו

זַעֲרָא, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (קהלת ט) עִיר קְטַנָּה.
וְנָשִׁים לוֹ שֵׁם בְּתַקּוּנָא דָּא דְאַנָּן מְתַקְנִין,
וּבְסִדּוּרָא דִילָן בְּשִׁירֵין וְתוֹשְׁבֵיחָן וּבְצִלוֹתָא,
(וּבְתַקּוּנָא דָּא) אָנָּן מְתַקְנִין לְגַבִּיהַ, לְנִיחָא דִילֵיהַ.
מִטָּה וְשִׁלְחָן וְכֶסֶף וּמְנוּרָה. אַרְבַּע אֲלִין, כְּלָהוּ
בְשִׁכְיִנְתָּא אֵינּוּן. וְאִיהִי (כְּלָא) בְּכָל תַּקּוּנֵין אֲלִין
מִתַּתְקָנָן, לְגַבִּי עֲלָמָא עֲלָאָה בְּסִדּוּרָא דְאַנָּן
מְסִדְרִין.

בְּסִדּוּרָא דְצִלוֹתָא דְעֵרְבִית, וּבְתַקּוּנָא דִילֵיהַ,
הָא מִטָּה. בְּסִדּוּרָא דְאֵינּוּן קְרַבְנֵין
וְעֲלוּוֹן, דְאַנָּן מְסִדְרִין בְּצַפְרָא וְאֵינּוּן שִׁירֵין
וְתוֹשְׁבֵיחָן, הָא שִׁלְחָן. וּבְהֵהוּא סִדּוּרָא
דְצִלוֹתָא דְמִיּוֹשֵׁב, וּבְתַקּוּנָא דְקָרִיאַת שְׁמַע,
בְּהֵהוּא יַחוּדָא דְאַנָּן מְתַקְנִין הָא כֶּסֶף. בְּהֵהוּא
סִדּוּרָא דְצִלוֹתָא דְמַעוּמָד, וּבְאֵינּוּן קְדוּשָׁאן,
וְתוֹסַפְתָּ קְדוּשָׁה, וּבְרַפְאָן, דְאַנָּן מְסִדְרִין (לָה)
הָא מְנוּרָה.

זַכָּאָה אִיהוּ בַר נֶשׁ, דְדָא שׁוּי בְרַעוּתֵיהַ,
לְאַשְׁלָמָא לְגַבִּי מְאָרִיָּה בְּכָל יוּמָא,
וְלֹאֲתַקְנָא הָאִי עֲלִית קִיר קְטַנָּה, לְגַבִּי מְאָרִיָּה
בְּהֵנִי תַקּוּנֵין. כְּדִין וְדָאִי קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא יְהִי
אוֹשְׁפִיזִיָּה בְּכָל יוּמָא. זַכָּאָה אִיהוּ בְּהָאִי
עֲלָמָא, וְזַכָּאָה אִיהוּ בְּעֲלָמָא דְאַתִּי. בְּגִין
דְאַלִּין אַרְבַּע, אֵינּוּן תַּקּוּנֵי דְשִׁכְיִנְתָּא,
לְאַתְתַּקְנָא לְגַבִּי בְעֵלָה. בְּאַרְבַּע תַּקּוּנֵין אֲלִין,
אַתְתַּקְנַת בְּשִׁפְרָהָא, בְּחִדּוּוּהָא, בְּחִזּוּוּהָא, עַל
יְדֵי דְעָמָא קְדִישָׁא בְּכָל יוּמָא.

מִטָּה אַתְיְהִיבַת לִיהַ לְיַעֲקֹב לְאַתְתַּקְנָא, וְעַל
דָּא יַעֲקֹב אַתְקִין צִלוֹתָא דְעֵרְבִית. שִׁלְחָן
אַתְקִין דְּוֹד מְלָפָא, בְּאֵינּוּן שִׁירֵין וְתוֹשְׁבֵיחָן
דְּאִיהוּ אַתְקִין, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (תהלים כג) תַּעֲרֹךְ
לְפָנַי שִׁלְחָן נֶגֶד צוּרְרֵי. כֶּסֶף אַתְקִין אַבְרָהָם,
בְּאַתְקִישׁוּתָא דִילֵיהַ, דְעַבִּיד טִיבּוּ וּשְׁלִימוּ דִּנְשִׁמְתִין לְכָל בְּנֵי עֲלָמָא, וְלִית

שֶׁהִיא קְטַנָּה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (קהלת ט)
עִיר קְטַנָּה. וְנָשִׁים לוֹ שֵׁם - בְּתַקּוּן
הַזֶּה שֶׁאָנוּ מְתַקְנִים, וּבְסִדּוּר שֶׁלָנוּ
בְּשִׁירוֹת וְתוֹשְׁבוֹת וְתַפְלָה, (וּבְתַקּוּן
הַזֶּה) אָנוּ מְתַקְנִים לוֹ, לְמַנוּחָתוֹ.
מִטָּה וְשִׁלְחָן וְכֶסֶף וּמְנוּרָה - כָּל
הָאַרְבָּעָה הֵלְלוּ הֵם בְּשִׁכְיָנָה, וְהִיא
(כְּלָא) בְּכָל הַתַּקּוּנִים הֵלְלוּ מְתַקְנִים
לְעוֹלָם הָעֲלִיוֹן בְּסִדּוּר שֶׁאָנוּ
מְסִדְרִים.

בְּסִדּוּר שֶׁל תַּפְלַת עֵרְבִית וּבְתַקּוּן
שֶׁלוֹ - הָרִי מִטָּה. בְּסִדּוּר שֶׁל אוֹתָם
קְרַבְנוֹת וְעוֹלוֹת שֶׁאָנוּ מְסִדְרִים
בְּבִקְרָא וְאוֹתָם שִׁירוֹת וְתוֹשְׁבוֹת -
הָרִי הַשִּׁלְחָן. וּבְאוֹתוֹ סִדּוּר שֶׁל
תַּפְלַת מִיָּשֵׁב וּבְתַקּוּן שֶׁל קְרִיאַת
שְׁמַע בְּאוֹתוֹ יַחוּד שֶׁאָנוּ מְתַקְנִים
- הָרִי כֶּסֶף. בְּאוֹתוֹ סִדּוּר שֶׁל
תַּפְלַת מְעַמֵּד וּבְאוֹתוֹ קְדוּשׁוֹת
וְתוֹסַפְתָּ קְדוּשָׁה, וּבְרַכּוֹת שֶׁאָנוּ
מְסִדְרִים (לָה) - הָרִי מְנוּרָה.

אֲשֶׁרֵי הָאִישׁ שֶׁאֵת זֶה שֵׁם בְּרַצּוֹנוֹ
לְהַשְׁלִים לְרַבּוֹנוֹ בְּכָל יוֹם וּלְתַקֵּן
עֲלִית קִיר קְטַנָּה זֶה לְרַבּוֹנוֹ
בְּתַקּוּנֵים הֵלְלוּ, אֲזִי וְדָאִי שֶׁהַקְּדוּשׁ
כְּרוּךְ הוּא יְהִי אֲוֹרְחוֹ בְּכָל יוֹם.
אֲשֶׁרֵי בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְאֲשֶׁרֵי
בְּעוֹלָם הַבָּא. מִשׁוּם שֶׁאֵלוֹ
הָאַרְבָּעָה הֵם תַּקּוּנֵי הַשִּׁכְיָנָה
לְהַתַּתְקֵן לְכַעֲלָה. בְּאַרְבָּעָה
הַתַּקּוּנִים הֵלְלוּ הִיא מִתַּתְקַנַּת
בְּיַפְיָה בְּשִׁמְחוּתֵיהַ, בְּמִרְאֵיהַ, עַל
יְדֵי הַעַם הַקְּדוּשׁ כָּל יוֹם.

הַמִּטָּה נִתְּנָה לְיַעֲקֹב לְהַתַּתְקֵן,
וְלָכֵן יַעֲקֹב תַּקֵּן תַּפְלַת עֵרְבִית.
שִׁלְחָן תַּקֵּן דְּוֹד הַמְּלָךְ בְּאוֹתָם
שִׁירוֹת וְתוֹשְׁבוֹת שֶׁתַּקֵּן, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים כג) תַּעֲרֹךְ לְפָנַי
שִׁלְחָן נֶגֶד צוּרְרֵי. כֶּסֶף תַּקֵּן אַבְרָהָם
בְּהַתַּקְשְׁרוֹתוֹ, שֶׁעָשָׂה טוֹב
וּשְׁלָמוֹת הַנְּשִׁמוֹת לְכָל בְּנֵי
הָעוֹלָם, וְאֵין תַּקּוּן הַכֶּסֶף אֵלָא

בְּאַתְקִישׁוּתָא דִילֵיהַ, דְעַבִּיד טִיבּוּ וּשְׁלִימוּ דִּנְשִׁמְתִין לְכָל בְּנֵי עֲלָמָא, וְלִית

בַּחֲסֵד שֶׁל אַבְרָהָם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
(ישעיה טו) וְהוֹכֵן בַּחֲסֵד כֶּסֶף.

הַמְּנוּרָה תִּקַּן יִצְחָק, שֶׁקִּדֵּשׁ שָׁמַיְם
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְעֵינֵי כָל
הָעוֹלָם, וְהֵאִיר אֶת אֹר הַמְּנוּרָה
הָעֲלִיּוֹנָה בְּאוֹתָהּ קִדְשָׁהּ. לִכְן
צְרִיכִים הָעַם הַקְּדוֹשׁ לומר תְּמִיד
וְלִשְׁמֵי רְצוֹנָם לְסַדֵּר לְעוֹלָם
הָעֲלִיּוֹן, שֶׁהוּא בַּעַל הַבַּיִת, אִישׁ
הָאֱלֹהִים, מִטָּה וְשִׁלְחָן וְכֶסֶף
וּמְנוּרָה, לְהִיּוֹת שְׁלֵמוֹת בְּכָל יוֹם
מֵעַלָּה וּמִטָּה.

בְּשַׁעֲה שִׁישְׂרָאֵל מֵיַחַדִּים אֶת
הַיַּחֲדוּד שֶׁל סוּד שְׁמַע יִשְׂרָאֵל
בְּרִצּוֹן שְׁלֵם, אֲזוּ יוֹצֵא מִתּוֹךְ סֵתֵר
שֶׁל הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן אֹר אֶחָד,
וְאוֹתוֹ אֹר מִכָּה לְתוֹךְ הַנִּיצוּץ
הַקָּשָׁה וּמִתְחַלֵּק לְשִׁבְעִים אֹרוֹת,
וְאוֹתָם שִׁבְעִים אֹרוֹת בְּשִׁבְעִים
עֲנָפֵי עֵץ הַחַיִּים.

אֲזוּ אוֹתוֹ אֵילָן מֵעַלָּה רִיחוֹת
וּבְשָׂמִים, וְכָל אֵילָנוֹת גֵּן עֵדֶן, כָּלֵם
מֵעֲלִים רִיחוֹת וּמִשְׁבָּחִים אֶת
רַבּוֹנָם, שֶׁהֵרִי אֲזוּ מִתְקַנֵּת הַגְּבִירָה
לְהַכְנִס לַחֲפָה עִם בַּעֲלָהּ. כָּל אוֹתָם
אֵיבָרִים עֲלִיּוֹנִים, כָּלֵם מִתְחַבְּרִים
בְּתִשׁוּקָה אַחַת וּבְרִצּוֹן אֶחָד
לְהִיּוֹת אֶחָד בְּלֵי פְרוּד כָּלֵל. וְאֲזוּ
בַּעֲלָה מִתְמַקֵּן אֵלֶיהָ לְהַכְנִיסָהּ
לַחֲפָה בְּיַחֲדוּד אֶחָד לְהִתְיַחַד עִם
הַגְּבִירָה.

וְלִכְן אָנוּ מְעוֹרְרִים אוֹתוֹ וְאוֹמְרִים
(דברים י) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל. תִּקַּנִּי עֲצֻמָּךְ,
הֵרִי בַּעֲלָךְ יְבֵא אֵלֶיךָ בְּתַקּוּנֵנוּ
מְזֻמָּן כְּנִגְדְּךָ. ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד,
בְּיַחֲדוּד אֶחָד, בְּרִצּוֹן אֶחָד, בְּלֵי
פְרוּד, שְׁפָל אוֹתָם הָאֵיבָרִים
נַעֲשִׂים אֶחָד, וְנַכְנִסִים בְּאֶחָד
בְּתִשׁוּקָה.

בֵּינָן שְׂאוֹמְרִים יִשְׂרָאֵל "ה' אֶחָד"
בְּהִתְעוֹרְרוֹת שֶׁשָּׂה צְדָדִים, אֲזוּ כָל
אוֹתָם שֶׁשֶׁת הַצְּדָדִים נַעֲשִׂים אֶחָד
וְנַכְנִסִים בְּתִשׁוּקָה אַחַת, וְסוּד זֶה
ו' אֶחָד, פְּשִׁיטוֹת בְּלִבָּדוּ בְּלֵי

תַּקּוּנָא דְכֶסֶף, אֲלֵא בַּחֲסֵד דְאַבְרָהָם, כְּמָה
דְאַתָּ אָמַר (ישעיה טו) וְהוֹכֵן בַּחֲסֵד כֶּסֶף.

מְנוּרָה (ד' קל"ג ע"ב) אֶתְקִין יִצְחָק, דְאַקְדִּישׁ שְׁמַיְם
דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְעֵינֵיהוֹן דְכָל
עֲלָמָא, וְנִהִיר נְהִירוֹ דְבוֹצִינָא עֲלָאָה בְּהֵיא
קְדוּשָׁהּ. בְּגִינֵי כֵךְ, צְרִיכִין עֲמָא קְדִישָׁא, לומר
תְּדִיר וְלִשְׁוֹאָה רְעוּתְהוֹן, לְסַדְרָא לְגַבֵּי עֲלָמָא
עֲלָאָה, דְאִהוּ מְאָרִיָּה דְבֵיתָא, אִישׁ הָאֱלֹהִים,
מִטָּה וְשִׁלְחָן וְכֶסֶף וּמְנוּרָה, לְמַהוּי שְׁלִימוֹ
בְּכָל יוֹמָא, עֵילָא וְתַתָּא.

(ד"א כאן חסר) בְּשַׁעֲתָא דְקָא מֵיַחַדִּי יִשְׂרָאֵל, יַחֲוּדָא
דְרִזָּא דְשְׁמַע יִשְׂרָאֵל, בְּרְעוּתָא
שְׁלִים, כְּדִין נִפְק מְגוֹ סְתִימוֹ דְעֲלָמָא עֲלָאָה,
חַד נְהִירוֹ, וְהֵהוּא נְהִירוֹ בְּטַשׁ גּוֹ בּוֹצִינָא
דְקַרְדִּינִיתָא, וְאַתְפְּלַג לְשִׁבְעִין נְהוּרִין, וְאֵינּוֹן
שִׁבְעִין נְהוּרִין, בְּשִׁבְעִין עֲנָפִין דְאֵילָנָא דְחַיִּי.
כְּדִין, הֵהוּא אֵילָנָא סְלִיק רִיחִין וּבוֹסְמִין, וְכָל
אֵילָנֵי דְגַנְתָּא דְעֵדֶן, כְּלֵהוּ סְלִיקִין רִיחִין,
וּמִשְׁבָּחָן לְמְאָרִיָּהוֹן, דְהָא כְּדִין אֶתְמַקְנַת
מְטְרוּנִיתָא, לְאַעֲלָא לַחֲוּפָה בְּהַדִּי בַּעֲלָהּ, כָּל
אֵינּוֹן שְׁיִיפִין עֲלָאִין, כְּלֵהוּ מִתְחַבְּרָן
בְּתִיאוּבְתָא חָדָא, וּבְרְעוּתָא חָדָא, לְמַהוּי חַד
בְּלָא פְרוּדָא כָּלֵל. וְכְדִין בַּעֲלָה אֶתְמַקֵּן לְגַבְהָא
לְאַעֲלָא לַחֲוּפָה בְּיַחֲוּדָא חַד, לְאַתְיַיְחַדָּא
בְּמְטְרוּנִיתָא.

וְעַל דָּא אָנּוּ מִתְעַרְי לֵיה, וְאַמְרִינָן (דברים י) שְׁמַע
יִשְׂרָאֵל, אֶתְקִין גְּרַמָּךְ, הָא בַּעֲלִיךָ יִיתִי
לְגַבֵּיךָ בְּתַקּוּנֵנוּי, זְמִין לְקַבְּלָךְ. יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ
אֶחָד, בְּיַחֲוּדָא חָדָא, בְּרְעוּתָא חָדָא, בְּלָא
פְרוּדָא, דְכָל אֵינּוֹן שְׁיִיפִין כְּלֵהוּ אֶתְעַבִּידוּ חַד,
וְעֵיילִין בְּחַד תִּיאוּבְתָא.

בֵּינָן דְאַמְרֵי יִשְׂרָאֵל יְיָ אֶחָד בְּאַתְעָרוּתָא דְשִׁית
סְטְרִין, כְּדִין כָּל אֵינּוֹן שִׁית סְטְרִין,

דְּבִקוֹת אַחֲרַת אֱלֹו, אֶלָּא הוּא לְבָדוּ
פְּשׁוּט מַכְל, וְהוּא אֶחָד.

בְּאוֹתָהּ שְׁעָה הַגְּבִירָה מִתְּתַקְנָת
וּמִתְקַשְׁטָת, וְשִׁמְשִׁיָּהּ מְכַנְּסִים אוֹתָהּ
בְּלַחַשׁ רַב אֶל בְּעֵלָה, וְאוֹמְרִים: בְּרוּךְ
שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד. זֶהוּ
בְּלַחַשׁ, שֶׁכֶּף צָרִיף לְהַכְנִיסָה לְבַעֲלָה.
אֲשֶׁרֵי הָעַם שִׁיּוּדְעִים אֶת זֶה וּמְסַדְרִים
סְדוּר עֲלִיוֹן שֶׁל הָאֱמוּנָה.

בְּאוֹתָהּ שְׁעָה שִׁמְתַחֲבָרִים הַבַּעַל
וְהַגְּבִירָה כְּאֶחָד, אִזּוּ הַפְּרוּז יוֹצֵא מֵעַד
הַדְּרוֹם, מִתְעוֹרְרִים חֲלִלוֹת וּמְחַנּוֹת
שִׁמְגָלִים אַהֲבָה לְרַבּוֹנָם.

אִזּוּ מִתְעוֹרֵר מִמֶּנָּה אֶחָד עֲלִיוֹן, שִׁשְׁמוֹ
בּוּא"ל, גְּדוֹל הַמְּחַנּוֹת, וּבְכִדּוֹ אַרְבַּעַה
מִפְתַּחוֹת שְׁנוּטֵל מְאַרְבַּעַת צְדָדֵי
הָעוֹלָם. וּמִפְתַּח אֶחָד נִרְשָׁם בְּאוֹת י',
וּמִפְתַּח אַחֵר נִרְשָׁם בְּאוֹת ה', וּמִפְתַּח
אֶחָד נִרְשָׁם בְּאוֹת ו', (וּמִפְתַּח אַחֵר נִרְשָׁם
בְּאוֹת ד') וּמְנַיְחִים אוֹתוֹ תַּחַת עֵץ הַחַיִּים.
וְאוֹתָם שְׁלֹשָׁה מִפְתַּחוֹת שֶׁנִּרְשְׁמוּ
בְּשֵׁלֶשׁ הָאוֹתוֹת הֵלְלוּ נַעֲשִׂים אֶחָד.
כִּיּוֹן שֶׁנַּעֲשִׂים אֶחָד, אוֹתוֹ הַמִּפְתַּח
הָאֲחֵר עוֹלָה וְעוֹמֵד וּמִתְחַבֵּר בְּאוֹתוֹ
אַחֵר שֶׁהוּא כָּלֵל הַשֵּׁלֶשׁ, וְכָל אוֹתָם
מְחַנּוֹת וְחִלּוֹת נִכְנָסִים לְאוֹתָם שְׁנֵי
הַמִּפְתַּחוֹת לְתוֹךְ הַגֶּזֶן, וְכֹלָם מִיַּחֲדִים
כְּמוֹ שֶׁלְמַטָּה.

יְהוָה - זֶה רִשְׁם שֶׁל הָאוֹת י', הָרִאשׁ
הָעֲלִיוֹן שֶׁבְּשֵׁם הַקְּדוֹשׁ. אֶלְהִינוּ - זֶהוּ
סוּד שֶׁל רִשְׁם הָאוֹת ה' הָעֲלִיוֹנָה,
הָאוֹת הַשְּׁנִיָּה שֶׁבְּשֵׁם הַקְּדוֹשׁ. יְהוָה
- זוֹ מְשִׁיכָה שֶׁנִּמְשַׁכֶּת לְמַטָּה בְּסוּד
הַרִשְׁם שֶׁל הָאוֹת ו', שֶׁהֵן שְׁתֵּים,
וְהָאוֹתוֹת נִמְשַׁכּוֹת לְהִיּוֹת בְּמָקוֹם
הַזֶּה, וְהוּא אֶחָד. כָּל הַשֵּׁלֶשׁ הֵלְלוּ הֵן
אֶחָד בְּיַחַד אֶחָד.

אֶתְעַבְּדוּ חַד וְעֲאֲלִין בְּחַד תִּיאוּבְתָא, וְרָזָא
דָּא ו' חַד פְּשִׁיטוּ בְּלַחֲדוּדֵי, בְּלֹא דְבִקוּתָא
אַחְרָא לְגַבִּיָּה, אֶלָּא אִיהוּ בְּלַחֲדוּדֵי פְּשִׁיט
מַכְּלָא, וְאִיהוּ חַד.

בְּהִיּוֹא שְׁעַתָּא, מְטְרוֹנִיתָא מִתְּתַקְנָא
וּמִתְקַשְׁטָא, וְעֵיילִין לָהּ
שִׁמְשִׁיָּהּ בְּלַחֲשׁוֹ סְגִי, לְגַבִּי בְּעֵלָה, וְאוֹמְרֵי
בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד. דָּא
אִיהוּ בְּלַחֲשׁוֹ, דְּהִכִּי אֲצַטְרִיף לְאַעֲלָא לָהּ
לְגַבִּי בְּעֵלָה. זַפְּאָה עֲמָא דִּידְעֵי דָּא, וּמְסַדְרֵי
סְדוּרָא עֲלָאָה דְמַהִימְנוּתָא.

בְּהִיּוֹא שְׁעַתָּא דְאַתְחַבְרוּ בְּעֵלָה
וּמְטְרוֹנִיתָא כְּחַדָּא, כְּדִין פְּרוּזָא
נְפִיק מְסַטְרָא דְדְרוֹם, אֶתְעָרוּ חֵילִין
וּמְשַׁרְיִין דְגַלִּי רַחִימוּתָא לְגַבִּי מְאַרִיכוֹן.

כְּדִין אֶתְעָר חַד מְמַנָּא עֲלָאָה, בּוּא"ל
שְׁמִיָּה, רַב מְשַׁרְיִין, וּבִידֵיהּ אַרְבַּע
מִפְתַּחֲוֹן, דְנִטִּיל מְאַרְבַּע סְטְרֵי עֲלָמָא, וְחַד
מִפְתַּחָא אַתְרָשִׁים בְּאֵת י', וּמִפְתַּחָא אַחְרָא
אַתְרָשִׁים בְּאֵת ה'. וְחַד מִפְתַּחָא אַתְרָשִׁים
בְּאֵת ו'. (וּמִפְתַּחָא אַחְרָא אַתְרָשִׁים בְּאֵת ה')

וְאֵנַח לְהוּ
תַּחוֹת אֵילָנָא דְחַיִּי. אֵינּוֹן תַּלְתַּת מִפְתַּחֲוֹן,
דְּאַתְרָשִׁימוּ בְּתַלְתַּת אַתְוּוֹן אֱלִין, אֶתְעַבְּדוּ
חַד. כִּיּוֹן דְאַתְעַבְּדוּ חַד, הֵהוּא מִפְתַּחָא
אַחְרָא, סְלִיק וְקָאִים וְאַתְחַבְרוּ בְּהִיּוֹא
אַחְרָא כָּלְלָא דְתַלְתַּת, וְכָל אֵינּוֹן מְשַׁרְיִין
וְחֵיילִין עֵיילִין לְאֵינּוֹן תַּרְיִן מִפְתַּחֲוֹן גּוּ
גִנְתָּא וְכֹלְהוּ מִיַּחֲדֵי כְּגוֹוֹנָא דְלִתְתָּא.

יְהוָה: דָּא רְשִׁימוּ דָּאֵת י', רִישָׁא עֲלָאָה דְבְּשָׂמָא קְדִישָׁא. אֶלְהִינוּ: דָּא
אִיהוּ רְזָא דְרְשִׁימוּ דָּאֵת ה' עֲלָאָה, אֶת תְּנַיְנָא דְבְּשָׂמָא קְדִישָׁא.
יְהוָה: דָּא מְשִׁיכוּ דְאַתְמַשְׁף לְתַתָּא, בְּרָזָא דְרְשִׁימוּ דָּאֵת ו', דְּאֵינּוֹן תַּרְיִן
אַתְוּוֹן אַתְמַשְׁכוּ לְמַהוּי בְּאַתְרָ דָּא, וְאִיהוּ אֶחָד. כָּל הַנִּי תַלְתָּא אֵינּוֹן חַד,
בְּיַחַדָּא חַד.

בִּיּוֹן שְׁכַל זֶה נַעֲשֶׂה אֶחָד בְּיַחְדּוֹד
אֶחָד, וְנִשְׁאָר הַכֹּל בְּסוּד שֶׁל אוֹת
וְ שֶׁלֶם, מֵרֵאשׁ הַמַּעֲיָן וּמֵהֵיכַל
הַפְּנִימִי, וַיּוֹרֵשׁ אֶת הָאֵבָא
וְהָאֵמָא, אִזּ מְכַנְיָסִים אֶת הַגְּבִירָה
עִמּוֹ, שְׁהָרֵי עֲכָשׁוּ הוּא שְׁלָם בְּכָל
הַטּוֹב הָעֲלִיּוֹן, וַיְכּוֹל לְהִזִּין אוֹתָהּ
וְלִתֵּת לָהּ מְזוֹן וְסִפּוּק פְּרָאוּי. וְכָל
אוֹתָם הָאֵיבָרִים שְׁלוֹ פְלָם אֶחָד.
וְאִזּ מְכַנְיָסִים אוֹתָהּ אֵלָיו בְּלַחֲשׁ.
לְמָה בְּלַחֲשׁ? פְּדֵי שְׁלֵא יִתְעַרֵּב זָר
בְּאוֹתָהּ שְׁמַחָה, כְּמוֹ שְׁנֶאֱמַר (משלי)

וְכִשְׁמַחְתּוּ לֹא יִתְעַרֵּב זָר.
בִּיּוֹן שֶׁהוּא מְתִיחַד לְמַעְלָה
בְּשֵׁשׁה צְדָדִים, אָפּ כֶּף הִיא
מְתִיחַדָת לְמִטָּה בְּשֵׁשׁה צְדָדִים
אַחֲרִים, פְּדֵי לְהִיּוֹת אֶחָד לְמַעְלָה
וְאֶחָד לְמִטָּה, כְּמוֹ שְׁנֶאֱמַר (זכריה ד)
יְהִי־ה' אֶחָד וְשִׁמּוֹ אֶחָד. אֶחָד
לְמַעְלָה בְּשֵׁשׁה צְדָדִים - שְׁכֵתוֹב
(דברים ו) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ
ה' אֶחָד. הָרֵי שֵׁשׁ תְּבוּת פִּנְגָד
שֵׁשׁה צְדָדִים. אֶחָד לְמִטָּה בְּשֵׁשׁה
צְדָדִים - (זרה שְׁכֵתוֹב) בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד
מְלִכּוֹתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד. הָרֵי שֵׁשׁה
צְדָדִים אַחֲרִים בְּשֵׁשׁ תְּבוּת. ה'
אֶחָד - לְמַעְלָה. וְשִׁמּוֹ אֶחָד -
לְמִטָּה.

וְאִם תֵּאמַר, הָרֵי פְתוּב אֶחָד
לְמַעְלָה, וּלְמִטָּה לֹא כְתוּב אֶחָד.
וְעַד הוּא אֶחָד בְּחֻלּוּפֵי אוֹתִיּוֹת.
אוֹתִיּוֹת הַזְּכָר לֹא מִתְחַלְּפוֹת,
אוֹתִיּוֹת הַנְּקֵבָה מִתְחַלְּפוֹת, שְׁהָרֵי
שְׁבַח הַזְּכָר עַל הַנְּקֵבָה. וְכִדִּי שְׁלֵא
תִשְׁלַט עֵין הָרַע אֲנוּ מִחֻלּוּפִים
אוֹתִיּוֹת שְׁלֵא אוֹמְרִים אֶחָד בְּגִלּוּי,
וְלַעֲתִיד לְבֹא כְּשִׁתְּעַבֵּר עֵין הָרַע
מִן הָעוֹלָם וְלֹא תִשְׁלַט (אצלה), אִזּ
יִקְרָא אֶחָד בְּגִלּוּי. מִשּׁוּם שֶׁעֲכָשׁוּ,
כְּשִׁאוֹתוֹ הַצַּד הָאֲחֵר נִדְבַק עִמָּה,
אֵינָה אֶחָד, אֲלֵא שְׁאֲנוּ מִיַּחְדָּים
אוֹתָהּ בְּלַחֲשׁ בְּסוּד הָאוֹתִיּוֹת
הָאֲחֵרוֹת, וְאוֹמְרִים וְעַד.

בִּיּוֹן דְּכָל דָּא אֲתַעְבֵּיד חַד בְּיַחְדּוֹדָא חַד,
וְאֲשַׁתְּאָר כְּלָא בְּרִזָּא דָּאֵת ו' שְׁלָם,
מֵרִישָׁא דְּמִבוּעָא, וּמֵהֵיכַלָּא פְּנִימָאָה, וַיִּרִית
לְאֵבָא וְאֵימָא, פְּדִין עֵיילִין לְמִטְרוֹנִיתָא
בְּהִדְיָה, דְּהָא הַשְׁתָּא אִיהוּ שְׁלָם בְּכָל טִיבוּ
עֲלָאָה, וַיְכִיל לְאַתְזָנָא לָהּ, וְלִמְיָהֵב לָהּ מְזוֹנָא
וְסִפּוּקָא כְּדָקָא יָאוּת. וְכָל אֵינּוֹן שְׁיִפִּין דִּילִיָּה
כְּלָהוּ חַד. פְּדִין עֵיילִין לָהּ לְגַבִּיָּה, בְּלַחֲשֵׁי.
אַמְאֵי בְּלַחֲשֵׁי. בְּגִין דְּלֹא יִתְעַרֵּב זָר בְּהֵיָא
חֲדוּהָ, כְּמָה דָּאֵת אֶמַר (משלי יד) וּבִשְׁמַחְתּוֹ לֹא
יִתְעַרֵּב זָר.

בִּיּוֹן דְּאִיהוּ אֲתִיחַד לְעֵילָא בְּשִׂית סְטְרִין. אוֹף
הַכִּי אִיהִי אֲתִיחַדָת לְתַתָּא בְּשִׂית סְטְרִין
אַחֲרָנִין. בְּגִין לְמַהוּי (דף קל"ד ע"א) אֶחָד לְעֵילָא,
וְאֶחָד לְתַתָּא, כְּמָה דָּאֵת אֶמַר (זכריה יד) יְהִיָּה יי'
אֶחָד וְשִׁמּוֹ אֶחָד. אֶחָד לְעֵילָא בְּשִׂית סְטְרִין,
דְּכֵתִיב, (דברים ו) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יי' אֱלֹהֵינוּ יי'
אֶחָד. הָא שִׂית תִּיבִין, לְקַבֵּל שִׂית סְטְרִין. אֶחָד
לְתַתָּא בְּשִׂית סְטְרִין, (הָדָא הוּא דְּכֵתִיב) בְּרוּךְ שֵׁם
כְּבוֹד מְלִכּוֹתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד, הָא שִׂית סְטְרִין
אַחֲרָנִין בְּשִׂית תִּיבִין. יי' אֶחָד לְעֵילָא, וְשִׁמּוֹ
אֶחָד לְתַתָּא.

וְאִי תִימָא, הָא כְּתִיב אֶחָד לְעֵילָא, וּלְתַתָּא לֹא
כְּתִיב אֶחָד. וְעַד הוּא אֶחָד, בְּחֻלּוּפֵי
אַתּוּן. אַתּוּן דְּדְכוּרָא לֹא מִתְחַלְּפִי, אַתּוּן
דְּנוּקְבָא מִתְחַלְּפִי, דְּהָא שְׁבַחָא דְּדְכוּרָא עַל
נוּקְבָא. וּבְגִין דְּלֹא תִשְׁלוּט עֵין הָרַע, אֲנִן
מְחַלְּפֵי אַתּוּן, דְּלֹא אֶמְרִינֵן אֶחָד בְּאַתְגְּלִיָּא.
וּבְזִמְנָא דָּאֵתִי, דִּיתְעַבֵּר עֵין הָרַע מֵעֲלָמָא, וְלֹא
תִשְׁלוּט, (פְּהֵדִת) פְּדִין יִתְקַרִי אֶחָד בְּאַתְגְּלִיָּא.
בְּגִין דְּהַשְׁתָּא דְּהוּא סְטְרָא אַחֲרָא אַתְדַּבַּק
בְּהֵדָה, לֹא אִיהִי אֶחָד, אֲלֵא דְאַנֵן מִיַּחְדִּין לָהּ
בְּלַחֲשֵׁי, בְּרִזָּא דְאַתּוּן אַחֲרָנִין, וְאוֹמְרֵי וְעַד.

אָבֵל לְעֵתִיד לְבֹא שִׁפְרָד אוֹתוֹ
הֵצֵד מִמֶּנּוּ וַיַּעֲבֹר מִהָעוֹלָם, אִזּוֹ
יִקְרָא אֶחָד וְדָאִי, שְׁלֵא יִהְיֶה עִמָּה
שְׁתַּפּוּת וּדְבִקוּת אַחֲרָת, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (זכריה יד) בְּיוֹם הַהוּא יִהְיֶה
ה' אֶחָד וְשְׁמוֹ אֶחָד, בְּגִלּוּי
בְּפִרוּשׁ, וְלֹא בְּלַחֲשׁ וְלֹא בְּסוּד.

וְלִכְּנֵן אֲנִי מִיַּחֲדִים אוֹתָהּ מֵאוֹתוֹ
הֵצֵד הָאֲחֵר, כְּמִי שֶׁמְזַמֵּן אַחֵר
לְהִיּוֹת עַד שְׁלוֹ, מִשּׁוּם שֶׁזָּהוּ הָעֵד
שֶׁלָּנוּ, וְהֵצֵד הָאֲחֵר אֵינּוּ עַד אֲלֵינוּ.
וְאִזּוֹ הִיא נִפְרֶדֶת מֵאוֹתוֹ הֵצֵד. כִּיִּן
שְׁבָאָה, אֲנִי מְכַנְּסִים אוֹתָהּ לַחֲפָה
אֶל בְּעֵלָהּ, הַמְּלִיךְ הָעֲלִיּוֹן, בְּכָל
רְצוֹן וְכוֹנֵת הַלֵּב, וְלִכְּנֵן הוּא אֶחָד.
בְּשִׁעָה שֶׁהִיא בָּאָה עִם עֲלֻמוֹתֶיהָ
וְרוּצָה לְהִפָּרֵד מֵהֵצֵד הָאֲחֵר, לֹא

בָּאָה אֶלֶּא כְּמִי שֶׁמְזַדְּמֶנֶת לְרֵאוֹת
אֶת כְּבוֹד הַמְּלִיךְ וְלֹא יוֹתֵר, וְכִף
מְכַרְזִים שִׁיזְדַּמְּנוּ לְרֵאוֹת בְּכַבוֹד

הַמְּלִיךְ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שיר השירים א)
צְאִינָה וּרְאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בְּמִלְךְ
שְׁלֵמָה. צְאוּ לְרֵאוֹת בְּכַבוֹד הַמְּלִיךְ
אִזּוֹ הֵצֵד הָאֲחֵר לֹא נוֹחַ לוֹ לְרֵאוֹת,
וְנִפְרֶד מִמֶּנּוּ. כִּיִּן שְׁבָאָה, כָּל
אוֹתָם שֶׁמְשִׁיחַ מְכַנְּסִים אוֹתָהּ
לַחֲפָה עִם הַמְּלִיךְ הָעֲלִיּוֹן בְּלַחֲשׁ,
בְּסוּד. שְׁאֵלְמֵלֵא לֹא כִף, לֹא יִפְרֶד
מִמֶּנּוּ אוֹתוֹ הֵצֵד הָאֲחֵר וְתַתְּעַרֵּב
הַשְּׂמִיחָה. אָבֵל לְעֵתִיד לְבֹא,
כְּשִׁיפְרֶד מִמֶּנּוּ אוֹתוֹ הֵצֵד הָאֲחֵר,
אִזּוֹ בְּיוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה' אֶחָד וְשְׁמוֹ
אֶחָד.

כִּיִּן שֶׁנִּכְנַסְתָּ לַחֲפָה וְהִיא עִם
הַמְּלִיךְ הָעֲלִיּוֹן, אִזּוֹ אֲנִי מְעוֹרְרִים
שְׂמִיחָה שֶׁל יָמִין וְשְׂמֵאל, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (דברים ו) וְאֶהְבֶּתְ אֶת ה'
אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לִבְּךָ וְגו'. וְהִיא אִם
שְׂמוּעַ וְגו', בְּלִי פֶחַד כָּלֵל, שֶׁהִרִי
הֵצֵד הָאֲחֵר לֹא יִתְקַרֵּב לְשֵׁם וְאִין
לוֹ רְשׁוּת.

וְגו'. בְּלֹא דְחִילוֹ כָּלֵל, דֵּהָא סְטָרָא אַחֲרָא לֹא יִתְקַרֵּב תַּמָּן, וְלִית לִיהּ רְשׁוּ.

אָבֵל בְּזַמְנָא דְאֵתִי, דִּיתְפָּרַשׁ הַהוּא סְטָרָא
מִינָהּ, וְיִתְעַבֵּר מֵעֲלָמָא, כְּדִין יִתְקַרֵּי
אֶחָד וְדָאִי, דְּלֹא יִהְיֶה בְּהֵדָה שׁוֹתְפוֹ וּדְבִיקוֹ
אַחֲרָא, כְּמָה דְאֵת אֲמַר (זכריה יד) בְּיוֹם הַהוּא
יִהְיֶה יי' אֶחָד וְשְׁמוֹ אֶחָד, בְּאֲתַגְלִיא בְּהֵדִיא,
וְלֹא בְּלַחֲשׁוֹ, וְלֹא בְּרִזָּא.

וְעַל דָּא, אֲנִן מִיַּחֲדִין לָהּ מֵהַהוּא סְטָרָא אַחֲרָא,
כְּמֵאן דְּזַמֵּין לְאַחֲרָא לְמִיְהוּי סְהִיד דִּילִיהּ.
בְּגִין דְּדָא אִיהוּ סְהִיד דִּילָן, וְסְטָרָא אַחֲרָא לֹא
אִיהוּ סְהִידָא לְגַבֵּן. וְכִדִּין אִיהִי אַתְפְּרִישַׁת
מֵהַהוּא סְטָרָא. כִּיִּן דְאֵתֵת, אֲנִן מְעֲלִין לָהּ
לְחוּפָה לְגַבֵּי בְּעֵלָהּ, מְלִפָּא עֲלָאָה, בְּכָל
רְעוּתָא וְכוּוּנָא דְלִפָּא, וְעַל דָּא אִיהוּ אֶחָד.

בְּשִׁעָתָא דְאִיהִי אֵתֵת בְּעוֹלִימְתָהָא, וּבְעָאֵת
לְאַתְפָּרְשָׁא מִסְטָרָא אַחֲרָא, לֹא

אֵתֵת, אֶלֶּא כְּמֵאן דְאִזְדַּמְּנַת לְמַחֲמִי בִיקְרָא
דְּמִלְפָּא וְלֹא יִתִיר, וְהָכִי מְכַרְזִי דִּיזְדַּמְּנוֹן
לְמַחֲמִי בִיקְרָא דְמִלְפָּא. כְּמָה דְאֵת אֲמַר (שיר
השירים א)

צְאִנָה וּרְאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בְּמִלְךְ שְׁלֵמָה,
פּוֹקוּ לְמַחֲמִי בִיקְרָא דְמִלְפָּא, כְּדִין סְטָרָא
אַחֲרָא לֹא נִיחָא לִיהּ לְמַחֲמִי, וְאַתְפָּרַשׁ מִינָהּ.
כִּיִּן דְאֵתֵת, כָּל אֵינּוֹן שְׁמִשְׁחָהָ, עֵיילִין לָהּ
לְחוּפָה בְּהֵדִי מְלִפָּא עֲלָאָה, בְּלַחֲשׁוֹ בְּרִזָּא.

דְּאֵלְמֵלֵא לֹאֹ הָכִי, לֹא יִתְפָּרַשׁ מִינָהּ הַהוּא
סְטָרָא אַחֲרָא וְיִתְעַרֵּב חֲדוּוֹתָא. אָבֵל בְּזַמְנָא
דְאֵתִי, דִּיתְפָּרַשׁ מִינָהּ הִיא סְטָרָא אַחֲרָא,
כְּדִין בְּיוֹם הַהוּא יִהְיֶה יי' אֶחָד וְשְׁמוֹ אֶחָד.

כִּיִּן דְעָאֵלֵת לְחוּפָה, וְאִיהִי בְּהֵדִי מְלִפָּא.
עֲלָאָה, כְּדִין אֲנִן מִתְעַרֵּי חֲדוּהָ דִימִינָא

וְשְׂמֵאלָא, כְּמָה דְאֵת אֲמַר (דברים ו) וְאֶהְבֶּתְ אֶת
יי' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לִבְּךָ וְגו'. וְהִיא אִם שְׂמוּעַ
וְגו'. בְּלֹא דְחִילוֹ כָּלֵל, דֵּהָא סְטָרָא אַחֲרָא לֹא יִתְקַרֵּב תַּמָּן, וְלִית לִיהּ רְשׁוּ.

הבִּרְהָ, כָּל זְמַן שְׂרוּצִים לְהַכְנִיסָה לְמַלְאָךְ לְשִׁמְחַת הַשְּׂמוּשׁ, צְרִיף בְּלַחַשׁ בְּסוּד, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִמָּצֵא בְּרִגְלֵי (אדם שִׁמְגֹלָה) צְעָדֶיהָ, רָמַז שֶׁל הַצַּד הָרַע וְלֹא יִדְבַק עִמָּה, וְלֹא יִמָּצְאוּ בְּבָנִים רָמַז שֶׁל פְּסוּל כָּלָל. וְכֵן אָמַר יַעֲקֹב לְבָנָיו, שְׂמֵא חַס וְשְׁלוֹם אֶרֶץ פְּסוּל (בְּרַעֲי אוֹ) בְּמִטְתִּי. אִזּוּ הֵם אָמְרוּ, כְּמוֹ שְׂאִין בְּלִבְךָ אֵלֶּא אֶחָד, כֶּף וְכוּ', אִין לָנוּ דְבִקוּת בְּצַד הָאֲחֵר כָּלָל. שְׁהָרִי פְּרוּשׁ הִיָּה מִמִּטְתְּךָ, וְאָנּוּ בִּיחוד לְמַלְאָךְ הַעֲלִיזוּן וְאִין לָנוּ כָּלָל דְבִקוּת בְּצַד הָאֲחֵר, שְׁהָרִי בְּפִרְדָּה מִהַצַּד הָאֲחֵר (הַיְיִנוּ בְּרַצוֹן) הִיָּה הַרְצוֹן וְהַמְחַשְׁבָּה שֶׁלָּנוּ.

בֵּינן שִׁדְעָה שֶׁהַצַּד הָאֲחֵר, לֹא נִדְבַק שָׁם כָּלָל, אִזּוּ נִכְנְסָה הָאֵשׁה לְכַעֲלָה בְּלַחַשׁ, בְּסוּד הַיְיִחוד שֶׁל שִׁשָּׁה צְדָדִים. פֶּתַח וְאָמַר, בְּרוּף שֵׁם כְּבוֹד מְלַכּוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד, שְׁהָרִי הִיא בְּסוּד שֶׁל אֶחָד, בְּעֵלְמוּתֶיהָ, כְּלִי עַרְבוּב כָּלָל, וְלֹא שִׁתְּפוּת שֶׁל הַצַּד הָאֲחֵר.

וְכֹא רָאָה, בְּאוֹתָהּ שְׁעָה הָיוּ יַעֲקֹב וּבָנָיו בְּדִיוקָן עֲלִיזוֹן לְמִטָּה עִם הַשְּׂכִינָה. יַעֲקֹב הִיָּה בְּסוּד שֶׁל שִׁשָּׁה צְדָדִים שֶׁל הָעוֹלָם הַעֲלִיזוֹן בְּסוּד אֶחָד. בָּנָיו הָיוּ בְּדִיוקָן שֶׁל שִׁשָּׁה צְדָדִים שֶׁל הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן. וְהוּא רָצָה לְגַלוֹת לָהֶם אוֹתוֹ קָץ, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ, שִׁישׁ קָץ וְיֵשׁ קָץ, יֵשׁ קָץ הַיְיִמִּין וְיֵשׁ קָץ הַיְיִמִּים. קָץ הַיְיִמִּין - זֶה הַמְּלַכּוּת הַקְּדוּשָׁה, סוּד הָאֲמוּנָה, סוּד מְלַכּוּת הַשְּׂמִים. קָץ הַיְיִמִּים - זֶה סוּד שֶׁל מְלַכּוּת הַרְשָׁעָה, סוּד שֶׁל הַצַּד הָאֲחֵר שֶׁנִּקְרָא קָץ כָּל בְּשׂוֹר, וְהָרִי בְּאַרְנוֹ. בֵּינן שְׂרָאָה שֶׁהִסְתַּלְקָה שְׂכִינָה מִמֶּנּוּ וְכוּ', הֵם אָמְרוּ: כְּמוֹ שְׂאִין בְּלִבְךָ אֵלֶּא אֶחָד, שְׂאֵתָה בְּסוּד שֶׁל הָעוֹלָם הַעֲלִיזוֹן וְהוּא אֶחָד - אֶף

בְּרָה, כָּל זְמַנָּא דְבַעֲאָן לְאַעֲלָא לָהּ לְגַבִּי מְלַכָּא, לְחַדְדוּהָ דְשְׂמוּשָׁא, אֶצְטְרִיף בְּלַחִישׁוֹ בְּרָזָא, בְּגִין דְלֹא יִשְׁתַּכַּח בְּרִגְלֵי (כִּי נִשׁ דְגָלִי) צְעָדֶיהָ, רָמַז דְסִטְרָא בִישָׁא, וְלֹא יִתְדַבַּק בְּהַדָּה, וְלֹא יִשְׁתַּכּוֹן בְּבָנֵי, רָמַז פְּסוּל כָּלָל. וְהָבִי אָמַר יַעֲקֹב לְבָנָיו, שְׂמֵא חַס וְשְׁלוֹם אֶרֶץ פְּסוּל (בְּרַעֲי אוֹ) בְּעֵרְסִי, כְּדִין אֵינוֹן אָמְרוּ, כְּמָה דְלִית בְּלִבְךָ אֵלֶּא אֶחָד, כֶּף וְכוּ' לִית לָן דְבִיקוּ בְּסִטְרָא אֲחֵרָא כָּלָל, דְּהָא פְּרִישָׁא הָוָה מְעֵרְסָךְ, וְאִנְן בִּיחודָא לְגַבִּי מְלַכָּא עֲלָאָה, וְלִית לָן דְבִיקוּ כָּלָל בְּסִטְרָא אֲחֵרָא, דְּהָא בְּפִרִישׁוֹ מְסִטְרָא אֲחֵרָא (כִּי אֵינוֹן בְּרַעֲי) הָוָה רְעוּתָא וּמְחַשְׁבַּתָא דִילָן.

בֵּינן דִּידְעָה דְסִטְרָא אֲחֵרָא לֹא אִתְדַבַּק תַּמָּן כָּלָל, כְּדִין עֲאֵלַת אֲתַתָּא, לְגַבִּי בַעֲלָה בְּלַחִישׁוֹ, בְּרָזָא דִיחודָא דְשִׁית סִטְרִין. פֶּתַח וְאָמַר, בְּרוּף שֵׁם כְּבוֹד מְלַכּוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד דְּהָא אִיהִי בְּרָזָא דְאֶחָד, בְּעוֹלִימְתָהּ, בְּלֹא עַרְבוּבָא כָּלָל וְלֹא שׁוֹתְפוֹ דְסִטְרָא אֲחֵרָא.

וְהָא חֲזִי, בְּהֵיָא שְׁעָתָא, יַעֲקֹב וּבָנָיו הָווּ בְּדִיוקְנָא עֲלָאָה לְתַתָּא בְּהֵיָא שְׂכִינְתָּא. יַעֲקֹב הָוָה בְּרָזָא דְשִׁית סִטְרִין דְעֲלָמָא עֲלָאָה, בְּרָזָא חַד. בָּנָיו הָווּ בְּדִיוקְנָא דְשִׁית סִטְרִין דְעֲלָמָא תַתָּאָה. וְאִיהוּ בַעֲא לְגַלְאָה לֹוֹן הֵהוּא קָץ, כְּמָה דְאוּקִימְנָא, דְאִית קָץ וְאִית קָץ, אִית קָץ הַיְיִמִּין, וְאִית קָץ הַיְיִמִּים. קָץ הַיְיִמִּין: דְּא מְלַכּוּת קְדִישָׁא רָזָא דְמְהִימְנוּתָא רָזָא דְמְלַכּוּ דְשְׂמִיָּא. קָץ (דְּקִי"ד ע"ב) הַיְיִמִּים: דְּא רָזָא דְמְלַכּוּ חִיבָא רָזָא דְסִטְרָא אֲחֵרָא דְאֶקְרִי קָץ כָּל בְּשׂוֹר. וְהָא אוּקִימְנָא.

בֵּינן דִּחְמָא דְאִסְתַּלְקַת שְׂכִינְתָּא מִנִּיהּ וְכוּ'. אֵינוֹן אָמְרוּ כְּמָה דְלִית בְּלִבְךָ אֵלֶּא אֶחָד, דְאַנְתָּ בְּרָזָא דְעֲלָמָא עֲלָאָה, וְאִיהוּ אֶחָד. אוּף

אִנְן, דְאַנְן בְּרָזָא דְעֲלָמָא

אָנו, שָׁאנוּ בַסּוּד שֶׁל הָעוֹלָם
הַתְּחַתּוֹן, הוּא אֶחָד. וְלִכְּנֹן נִזְכְּרוּ
שְׁנֵי לְכַבּוֹת, סוּד שֶׁל הָעוֹלָם
הָעֲלִיּוֹן, שֶׁהוּא הַלֵּב שֶׁל יַעֲקֹב,
וְהַסּוּד שֶׁל הָעוֹלָם הַתְּחַתּוֹן,
שֶׁהוּא הַלֵּב שֶׁל בְּנֵי. אִזּוּ הַכְּנִיס
אוֹתָהּ בַּלְחַשׁ.

וּכְמוֹ שֶׁהֵם הַתִּיחָדוּ - הַסּוּד שֶׁל
הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן בְּאֶחָד, וְהַסּוּד שֶׁל
הָעוֹלָם הַתְּחַתּוֹן בְּאֶחָד, אֵף כִּי
אָנו צְרִיכִים לִיחַד אֶת הָעוֹלָם
הָעֲלִיּוֹן בְּאֶחָד וְלִיחַד אֶת הָעוֹלָם
הַתְּחַתּוֹן בַּסּוּד שֶׁל אֶחָד. זֶה
בְּשֵׁשׁ צְדָדִים, וְזֶה בְּשֵׁשׁ
צְדָדִים. וְלִכְּנֹן שֶׁשׁ תְּכּוֹת כַּאֲנִי בַּסּוּד
שֶׁל שֵׁשׁ צְדָדִים. וְשֵׁשׁ תְּכּוֹת כַּאֲנִי
בַּסּוּד שֶׁל שֵׁשׁ צְדָדִים, (זְכוּרִיה יד) יִי
ה' אֶחָד וְשֵׁמוֹ אֶחָד. אֲשֶׁרֵי גוֹרְלוֹ
וְחִלְקוֹ שֶׁל מִי שֶׁשֵׁם רְצוֹנוֹ לְזֶה
בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

רַב הַמְּנוּנָא סָבָא אָמַר כִּי,
הַתְּעוֹרְרוֹת זֹאת שֶׁל הַיְחָדוּת יָפָה הִיא,
שֶׁסּוּד בְּרוּר הַדְּבָר הָרִי בְּאַרְנוֹ,
וְהַדְּבָרִים הִלְלוּ עֲתִידִים לְהַתְּעַד
לְפָנֵי עֲתִיק הַיָּמִים בְּלִי בּוֹשָׁה כָּלֵל.

רעיא מהימנא

מִצְוָה לְלַמֵּד תּוֹרָה בְּכָל יוֹם,
שֶׁהִיא סוּד הָאֲמוּנָה הָעֲלִיּוֹנָה
לְדַעַת דְּרָכֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.
שֶׁכָּל מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה, זוֹכֵה
בְּעוֹלָם הַזֶּה וְזוֹכֵה בְּעוֹלָם הַבָּא
וְנִצּוֹל מִכָּל הַמַּקְטָרְגִים הָרָעִים,
מִשּׁוּם שֶׁהַתּוֹרָה הִיא סוּד
הָאֲמוּנָה, שֶׁמִּי שֶׁמִּתְעַסֵּק בָּהּ,
מִתְעַסֵּק בְּאֲמוּנָה הָעֲלִיּוֹנָה,
וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁרְה שְׂכִינְתּוֹ
כְּתוֹכּוֹ שְׁלֵא תְזוּז מִמֶּנּוּ.

מִי שֶׁיִּזְדַּע דְּבַר תּוֹרָה, צְרִיף לְרַדֵּף
אֲחֵרָיו וְלִלְמַד דְּבַר זֶה מִמֶּנּוּ, לְקַיֵּם
אֶת סוּד הַכְּתוּב, מֵאֵת כָּל אִישׁ
אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ תִּקְחוּ אֶת
תְּרוּמָתִי. הַתּוֹרָה הִיא עֵץ הַחַיִּים
לְתַת חַיִּים לְכָל. מִי שֶׁמִּתְחַזֵּק
בַּתּוֹרָה, מִתְחַזֵּק בְּעֵץ הַחַיִּים, כְּמוֹ

תְּתַאֲה, אִיהוּ אֶחָד. וְעַל דָּא אֲדַכְּרוּ תְּרִי
לְכַבּוֹת, רְזָא דְעֵלְמָא עֵלְאָה, דְּאִיהוּ לְבָא
דְיַעֲקֹב, וְרְזָא דְעֵלְמָא תְּתַאֲה, דְּאִיהוּ לְבָא
דְבְנוֹי, כְּדִין אַעִיל לָהּ בַּלְחִישׁוֹ.

וּכְמוֹ דְּאִינוּן אֲתִיחָדוּ רְזָא דְעֵלְמָא עֵלְאָה
בְּאֶחָד, וְרְזָא דְעֵלְמָא תְּתַאֲה בְּאֶחָד.
אוּף הָכִי אָנֹן צְרִיכִין לִיחַדָּא עֵלְמָא עֵלְאָה
בְּאֶחָד, וְלִיחַדָּא עֵלְמָא תְּתַאֲה בְּרְזָא דְאֶחָד. דָּא
בְּשִׁית סְטָרִין, וְדָא בְּשִׁית סְטָרִין. וּבְגִין כִּי,
שִׁית תִּיבִין הָכָא, בְּרְזָא דְשִׁית סְטָרִין. וְשִׁית
תִּיבִין הָכָא, בְּרְזָא דְשִׁית סְטָרִין, (זְכוּרִיה יד) יִי
אֶחָד וְשֵׁמוֹ אֶחָד. זְכָאָה עַדְבִּיה וְחוֹלְקִיה מֵאֵן
דְיִשְׁוֵי רְעוּתִיה לְהָאִי, בְּעֵלְמָא דִין, וּבְעֵלְמָא
דְאֲתִי.

רַב הַמְּנוּנָא סָבָא אָמַר הָכִי, דָּא אֲתַעְרוּתָא
דְיִחּוּדָא שְׁפִיר אִיהוּ, דְרְזָא דְכְרִירָא
דְמִלְתָּא הָא אוּקִימָנָא. וּמִלִּין אֵלִין זְמִינִין
לְאֲתַעְתְּדָא קָמִי עֲתִיק יוֹמִין, בְּלֵא כְּסוּפָא כָּלֵל.

רעיא מהימנא

בְּקוּדָא לְלַמֵּד תּוֹרָה בְּכָל יוֹמָא, דְּאִיהִי רְזָא
דְמַהִימְנוּתָא עֵלְאָה, לְמַנְדַּע אֲרַחֲיָה
דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. דְכָל מֵאֵן דְּאֲשְׁתַּדֵּל
בְּאוּרִייתָא, זְכִי בְּהָאִי עֵלְמָא, וְזְכִי בְּעֵלְמָא
דְאֲתִי, וְאֲשְׁתַּזִּיב מִכָּל קְטְרוּגִין בִּישִׁין. בְּגִין
דְאוּרִייתָא רְזָא דְמַהִימְנוּתָא אִיהִי, דְמֵאֵן
דְאֲתַעְסַק בָּהּ, אֲתַעְסַק בְּמַהִימְנוּתָא עֵלְאָה,
קְדֻשָּׁא בְרִיךְ הוּא אֲשֶׁרֵי שְׂכִינְתִּיה בְּגוּיָה דְלֵא
תְעַדִי מְנִיָּה.

מֵאֵן דְיִדַּע מְלָה דְאוּרִייתָא, אַצְטְרִיף לְמַרְדֵּף
אֲבַתְרִיָּה, וְלֵאזְלֵפָא הָאִי מְלָה מְנִיָּה,
לְקִימָא רְזָא דְכְתִיב, מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ
לְבוֹ תִּקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי. אוּרִייתָא אֵילְנָא דְחַיִּי
אִיהוּ, לְמִיָּהב חַיִּין לְכָלֵא. מֵאֵן דְאֲתַתְקַף

שְׁנָאֵמַר (משלי א) עֵץ חַיִּים הִיא
לְמַחְזִיקִים בָּהּ.

וְכִמּוֹה סוּדוֹת עֲלִיוֹנִים בְּאַרְנוּ בְּמִי
שֶׁמֶשֶׁתְּדַל בְּתוֹרָה, שְׂזוּכָה
לְהַקְשֵׁר בְּתוֹרָה שְׁלֹמֶעֱלָה. בְּעוֹלָם
הַזֶּה אֵינוֹ שׁוֹכֵף, וְאֵינוֹ שׁוֹכֵף
בְּעוֹלָם הַבָּא, וְאֶפְלוּ בְּקִבְר
שִׁפְתוֹתַי מִרְחֹשׁוֹת בְּתוֹרָה, כְּמוֹ
שְׁנָאֵמַר דּוֹכֵב שִׁפְתַי יִשְׁנִים. (ע"ב)

רעיא מדימנא

זָהָר:

פְּתַח וְאָמַר, וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה. כָּאֵן
הוּא יַחֲדוּ בְּכֻלָּל אֶחָד. מַעֲלָה
וּמִטָּה. לֹא כְּתוּב וַיִּקְחוּ תְרוּמָה,
אֲלָא וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה, מַעֲלָה
וּמִטָּה, בְּלִי פְרוּד כָּלֵל.

מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ
תְּקַחוּ אֶת תְּרוּמָתִי. פְּסוּק זֶה כִּף
צְרִיף לֹמַר אוֹתוֹ: כָּל אִישׁ אֲשֶׁר
יִדְבְּנוּ לְבוֹ. מַה זֶה מֵאֵת כָּל אִישׁ?
אֲלָא סוּד יֵשׁ כָּאֵן לְאוֹתָם בְּעֲלֵי
מִדוֹת. אֲשֶׁרֵיהֶם הַצְּדִיקִים
שִׁינְדְעִים לְשִׁים אֶת רְצוֹן לְבָם
לְמַלְאךְ הַעֲלִיּוֹן הַקְּדוֹשׁ, וְכָל רְצוֹן
לְבָם אֵינוֹ לְעוֹלָם הַזֶּה, וְלִתְּאֻה
הַבְּטֵלָה שְׁלוֹ. אֲלָא יוֹדְעִים
וּמִשְׁתַּדְּלִים לְשִׁים רְצוֹנָם וְלַהֲדַבֵּק
לְמַעֲלָה, כְּדִי לְמַשֵּׁךְ רְצוֹן (שְׁלֵחָם)
שֶׁל רְבוּנָם אֲלֵיהֶם מִמַּעֲלָה לְמִטָּה.
וּמֵאִיזָה מְקוֹם נוֹטְלִים אוֹתוֹ רְצוֹן
רְבוּנָם לְמַשֵּׁךְ אוֹתוֹ אֲלֵיהֶם? הֵם
נוֹטְלִים מִמְּקוֹם אֶחָד עֲלִיּוֹן
וְקָדוֹשׁ שֶׁמִּמֶּנּוּ יוֹצְאִים כָּל
הַרְצוֹנוֹת הַקְּדוֹשִׁים. וּמִי הוּא? כָּל
אִישׁ. זֶה צְדִיק שֶׁנִּקְרָא כָּל, כְּמוֹ
שְׁנָאֵמַר (קהלת ה) וַיִּתְרוֹן אֶרֶץ בְּכָל
הַיָּא. (תהלים קיט) עַל כֵּן כָּל פְּקוּדֵי
כָּל יִשְׂרָאֵל. אִישׁ - כְּמוֹ שְׁנָאֵמַר
אִישׁ צְדִיק. זֶהוּ צְדִיק (כָּל אִישׁ) בְּעַל
הַפִּית שֶׁרְצוֹנוֹ תְּמִיד לְגַבְיָהּ, כְּמוֹ

בְּאוֹרֵייתָא, אֶתְתַּקַּף בְּאִילָנָא דְחַיִּי, כְּמָה דְאֵת
אָמַר (משלי ג) עֵץ חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ.

וְכִמּוֹה רְזִין עֲלָאִין אוֹקִימָנָא בְּמֵאן דְאֶשְׁתַּדַּל
בְּאוֹרֵייתָא, דְּזָכִי לְאֶתְתַּקְשָׁרָא בְּאוֹרֵייתָא
דְלַעֲלֵילָא. בְּהַאי עֲלָמָא לָא שְׁכִיף, וְלָא שְׁכִיף
בְּעֲלָמָא דְאֵתִי, וְאֶפְילוּ בְּקִבְרָא שְׁפוֹתֵיהּ
מִרְחֹשֵׁן אוֹרֵייתָא, כְּמָה דְאֵת אָמַר (שיר השירים ז)
דּוֹכֵב שִׁפְתַי יִשְׁנִים. (ע"ב רעיא מדימנא).

זָהָר:

פְּתַח וְאָמַר (שמות כה) וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה, הֲכָא
אִיהוּ יַחֲדוּא בְּכֻלָּלָא חֲדָא. עֵילָא וְתַתָּא.
וַיִּקְחוּ תְרוּמָה לָא פְתִיב, אֲלָא וַיִּקְחוּ לִי
תְרוּמָה, עֵילָא וְתַתָּא בְּכֻלָּלָא חֲדָא, בְּלֹא פְרוּדָא
כָּלֵל.

מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ תְּקַחוּ אֶת
תְּרוּמָתִי. הַאי קָרָא, הֲכִי אֲצַטְרִיף לִי
לְמִימַר, כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ, (ס"א וקחו את
תְּרוּמָתִי) מֵאִי מֵאֵת כָּל אִישׁ. אֲלָא רְזָא הֲכָא
לְאֵינוֹן מְרִי מְדִין. וְכָאִין אֵינוֹן צְדִיקָא, דִּינְדְעִי
לְשׁוּאָה רְעוּתָא דְלַבְּהוֹן לְגַבִּי מְלַפָּא עֲלָאָה
קְדִישָׁא, וְכָל רְעוּתָא דְלַבְּהוֹן לָאו אִיהוּ לְגַבִּי
עֲלָמָא דָא, וּבְכַסּוּפָא בְּטֵלָה דִּילִיָּה. אֲלָא יִדְעִי
וּמִשְׁתַּדְּלִי לְשׁוּאָה רְעוּתְהוֹן וְלֹא תִדְבַקָא
לְעֵילָא, בְּגִין לְאַמְשַׁכָּא רְעוּתָא (דְלִהוֹן)
דְּמֵאֲרִיָּהוֹן לְגַבִּיָּהוּ מַעֲלֵילָא לְתַתָּא.

וּמֵאֵן אֲתֵר נְטִלִי הֵהוּא רְעוּתָא דְמֵאֲרִיָּהוֹן
לְאַמְשַׁכָּא לִיָּה לְגַבִּיָּהוּ. נְטִלִין מֵאֲתֵר
חַד עֲלָאָה קְדִישָׁא, דְּמַגִּיָּה נְפָקִין כָּל רְעוּתִין
קְדִישִׁין. וּמֵאֵן אִיהוּ. כָּל אִישׁ. דָּא צְדִיק,
דְּאֶתְקֵרִי כָּל, כְּמָה דְאֵת אָמַר (קהלת ה) וַיִּתְרוֹן
אֶרֶץ בְּכָל הַיָּא. (תהלים קיט) עַל כֵּן כָּל פְּקוּדֵי כָּל יִשְׂרָאֵל. אִישׁ: כְּמָה דְאֵת אָמַר
(בראשית ו) אִישׁ צְדִיק. דָּא אִיהוּ צְדִיק, (ס"א כָּל אִישׁ)

בעל שאוהב את אשתו תמיד. ידבנו לבו - הוא אוהב אותה, ולבו, שהיא הגבירה שלו, ידבנו להדבק בה.

ואף על גב שאהבה רבה זה עם זה, שלא נפרדים לעולמים, מאותו כל איש, בעל הבית, בעל הגבירה, ממנו תקחו את תרומתי. דרך העולם, מי שרוצה לקחת אשתו של אדם ממנו, הוא מקפיד ולא עוזב אותה. אבל הקדוש ברוך הוא לא כף. כתוב וזאת התרומה - זו כנסת ישראל. אף על גב שכל אהבה אליו ואהבתו אליה, ממנו נוטלים אותה להשרותה ביניהם, מאותו מקום עליון, שכל האהבה של אשה ובעלה שורה, משם תקחו את תרומתי. אשרי חלקם של ישראל, ואשרי כלם שזכו לזה.

וזאת התרומה אשר תקחו מאתם. ואם תאמר, אם כף, אשר תקחו מאתו הנה צריך להיות! מה זה מאתם? מאת שני השמות (הדרגות) הללו.

עוד אמר רב ייבא סבא, מאתם - מאת ש', שהוא סוד העולם העליון, מקום מדורו של הצדיק הזה שמתעטר מהאות ש', ומשם נוטל חיים להזין את כל העולמות. והכל דבר אחד, הסוד שנתן לחכמים. אשרי חלקם. שאף על גב שהם נוטלים אותה, (כאן) לא יכולים לטל אותה אלא רק ברשות בעלה וברצונו, ולעשות עבודה של אהבה אליו, ואז באהבתו תקחו את תרומתי. וכל זה באותן העבודות של התפלה, ותקון וסדור שישראל מסדרים בכל יום. דבר אחר מאתם - מהכלל של ששה צדדים העליונים, והכל אחד.

תדיר לגבי מטרוניתא, כבעלה דרחים לאתתיה תדיר. ידבנו לבו איהו רחים לה. ולבו דאיהי מטרוניתא דיליה, ידבנו לאתדבקא ביה.

ואף על גב דרחימו סגי דא בדא, דלא מתפרשן לעלמין, מההוא כל איש, מאריה ביתא, מאריה דמטרוניתא, מגייה תקחו את תרומתי. ארחה דעלמא, מאן (ד) ק"ה ע"א) דבעי לנסבא אתתיה דבר נש מגייה איהו קפיד ולא שביק לה. אבל קדשא בריך הוא לאו הכי, פתיב וזאת התרומה, זו כנסת ישראל, אף על גב דכל רחימו דילה לגביה, ורחימו דיליה לגבה. מגייה נטלין לה לאשראה בנייהו, מההוא אתר עלאה, דכל רחימו דאתתא ובעלה שריא. מתמן תקחו את תרומתי, זפאה חולקיהון דישראל, וזפאין כלהו דזכו להאי.

וזאת התרומה אשר תקחו מאתם. (שמות כה) ואי תימא, אי הכי, אשר תקחו מאתו מיבעי ליה מאי מאתם. מאת תרין שמהן (כ"א דרגין) אלין. תו רב ייבא סבא אמר, מאתם: מאת ש', דאיהו רזא דעלמא עלאה. אתר מדוריה דהאי צדיק, דאיהו אתעטר מאת ש', ומתמן נטיל חיים, לאתזנא לעלמין כלהו. וכלא מלה חדא, רזא לחפימין אתיהיבת, זפאה חולקיהון.

דאף על גב דאינון נטלין לה, (הכא) לא יכלין לנטלא לה, אלא ברשו דבעלה, וברעו דיליה, ולמעבד פולחנא דרחימו לגביה, וכדין ברחימו דיליה תקחו את תרומתי. וכל דא, באינון פולחני דצלותא, ותקונא וסדורא דישראל מסדרין בכל יומא. דבר אחר מאתם, מכללא דשית סטרין עלאין וכלא חד.

(ד"א) מאתם - מאותם זמנים וּשְׁבִתוֹת, וְהַפֶּל סוּד אֶחָד. זָהָב וְכֶסֶף וּנְחֹשֶׁת וּתְכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי. זָהָב - בְּסוּד שֶׁל יוֹם ראש השנה, שֶׁהוּא יוֹם שֶׁל זָהָב, יוֹם הַדִּין, וְשׁוֹלֵט אוֹתוֹ הַצֵּד, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (איוב לו) מִצָּפוֹן זָהָב יֵאָתֶה. וְכֶסֶף - זֶה יוֹם הַכְּפוּרִים, שְׁמֵתֵלְבָּנִים חֲטָאֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ שֶׁלֵּג, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה א) אִם יִהְיוּ חֲטָאֵיכֶם כְּשָׁנִים כְּשֶׁלֵּג לִבְיַנּוֹ. וְכַתוּב (ויקרא טז) כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יִכַּפֵּר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם.

וּנְחֹשֶׁת - יְמֵי קְרִבְנוֹת הַחֹג, שֶׁהֵם מְרַבְּבוֹת הַעֲמִים עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת, וְהֵם נִקְרָאִים סוּד שֶׁל הָרִי נְחֹשֶׁת, וְלָכֵן מִתְמַעֲטִים בְּכָל יוֹם וְהוֹלְכִים. וְתְכֵלֶת - זֶה פֶּסַח, הַשְּׁלֵטוֹן שֶׁל סוּד הָאֲמוּנָה, הַסּוּד שֶׁל צִבְעֵת הַתְּכֵלֶת. וּמִשּׁוּם שֶׁהִיא תְּכֵלֶת, לֹא שׁוֹלֵטֶת, עַד שֶׁמִּשְׁמִידָה וְהוֹרְגַת כָּל בְּכוֹרוֹת מִצְרַיִם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שמות יב) וְעֵבֶר ה' לְנִגַּף אֶת מִצְרַיִם. וְלָכֵן כָּל הַגּוֹיִם טוֹבִים בְּחֵלוֹם, חוּץ מִתְּכֵלֶת.

וְאַרְגָּמָן - זֶה שְׁבוּעוֹת, סוּד הָאַרְגָּמָן, שֶׁתּוֹרָה שֶׁבְּכַתֵּב שֶׁנִּתְּנָה בּוֹ פְּלוּלָה מִשְׁנֵי צְדָדִים - מִזְמִין וּמִשְׁמָאל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דברים לב) מִיִּמִּינוֹ אֵשׁ דֵּת לְמוֹ, וְזֶהוּ אַרְגָּמָן. וְתוֹלַעַת שָׁנִי - זֶהוּ ט"ו בָּאָב, שְׁבִנּוֹת יִשְׂרָאֵל הֵיוּ יוֹצְאוֹת בְּכָלִי מִלֵּת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (איכה ד) הָאֲמִנִים עָלִי תוֹלַע.

עַד כָּאן שֶׁשֶׁה צְדָדִים. מִכָּאן וְהִלָּא הַסּוּד שֶׁל עֲשֶׂרֶת יְמֵי תְּשׁוּבָה. וְשֵׁשׁ וְעֵזִים. וְעֵרַת אֵילָם מְאָדָּמִים. וְעֵרַת תְּחָשִׁים. וְעֵצֵי שֵׁטִים. וְשִׁמְן לְמָאֵר. וּבִשְׁמִים לְשִׁמְן הַמִּשְׁחָה וְלִקְטֹרֶת הַסַּמִּים. וְאַבְנֵי שֵׁהִם. וְאַבְנֵי מְלוֹאִים. עַד

(ד"א) מֵאֵתָם, מֵאֵינוֹן זְמַנִּי וְשִׁבְתִּי, וְכֹלֵא רִזָּא חֲדָא. זָהָב וְכֶסֶף וּנְחֹשֶׁת וּתְכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי. זָהָב, בְּרִזָּא דְיוֹמָא דְרֵאשׁ הַשָּׁנָה, דְּאִיהוּ יוֹמָא דְזָהָב, יוֹמָא דְדִינָא, וְשִׁלְטָא הֵהוּא סְטָרָא, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (איוב לו) מִצָּפוֹן זָהָב יֵאָתֶה. וְכֶסֶף, דָּא יוֹם הַכְּפוּרִים, דְּמִתְלַבְּנֵן חוֹבֵיהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל כְּתִלְגָּא, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (ישעיה א) אִם יִהְיוּ חֲטָאֵיכֶם כְּשָׁנִים כְּשֶׁלֵּג יִלְבִּינוּ. וְכַתִּיב (ויקרא ט"ז) כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יִכַּפֵּר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם.

וּנְחֹשֶׁת. יוֹמֵי דְקְרִבְנֵין דְּחֹג, דְּאֵינוֹן רְתִיכֵי דְעַמִּין עוֹבְדֵי פּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת, וְאֵינוֹן אֶקְרוּן רִזָּא דְהָרִי נְחֹשֶׁת, וּבְגִין כִּי מִתְמַעֲטִין בְּכָל יוֹמָא וְאַזְלִין. וְתְכֵלֶת, דָּא פֶּסַח, שׁוֹלְטָנוּ דְרִזָּא דְמַהִימְנוּתָא, רִזָּא דְגִוּוֹנָא תְּכֵלָא, וּבְגִין דְהִיא תְּכֵלָא, לָא שִׁלְטָא עַד דְשִׁצִיאת וְקִטִּילַת כָּל בּוֹכְרֵי דְמִצְרַאֵי, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (שמות יב) וְעֵבֶר יִי לְנִגַּף אֶת מִצְרַיִם. בְּגִין כִּי, כָּל גּוֹוִנִין טְבִין בְּחֵלְמָא, בַּר מִן תְּכֵלָא.

וְאַרְגָּמָן, דָּא שְׁבוּעוֹת, רִזָּא דְאַרְגָּוֹנָא, דְתוֹרָה שֶׁבְּכַתֵּב דְאַתִּיהִיבַת בֵּיה, כְּלִילָא מִתְרִין סְטָרִין, מִיִּמִּינָא וּמִשְׁמָאלָא, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (דברים לג) מִיִּמִּינוֹ אֵשׁ דֵּת לְמוֹ, וְדָא אִיהוּ אַרְגָּמָן. וְתוֹלַעַת שָׁנִי, דָּא אִיהוּ חֲמֻשָּׁה עֶשֶׂר בָּאָב, דְּבִנּוֹת יִשְׂרָאֵל הֵווּ נִפְקֵי בְמֵאֵנֵי מֵלַת, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (איכה ד) הָאֲמִנִים עָלִי תוֹלַע.

עַד הַכָּא, שִׁית סְטָרִין, מִכָּאן וְלִהְלָאָה רִזָּא דִי יְמֵי תְּשׁוּבָה. וְשֵׁשׁ, וְעֵזִים, וְעוֹרוֹת אֵילָם מְאָדָּמִים. וְעוֹרוֹת תְּחָשִׁים. וְעֵצֵי שֵׁטִים. וְשִׁמְן לְמָאֵר. וּבִשְׁמִים לְשִׁמְן הַמִּשְׁחָה וְלִקְטֹרֶת הַסַּמִּים. וְאַבְנֵי שׁוֹהֵם. וְאַבְנֵי מְלוֹאִים. עַד

הַכָּא תְּשַׁעָה, לְקַבֵּל תְּשַׁעָה יוֹמִין וְיוֹם הַכְּפוּרִים אֲשֵׁלִים לְעֲשָׂרָה. וּמִכָּל

כאן תשעה, כנגד תשעה ימים, ויום הכפורים משלים לעשרה. ומכל אלה אנו נוטלים תרומת ה' בכל זמן וזמן, כדי להשרות עלינו. בראש השנה אנו נוטלים תרומת ה', והוא סוד של ראש השנה, שפא מצד הזהב. ביום הכפורים אנו נוטלים אותה, והיא יום הכפורים שיושרת הבת את האם. בסכות אנו נוטלים אותה, והיא סכה, סוככת ומגנה עלינו, וכתוב (במדבר כט) ביום השמיני עצרת תהיה לכם, וזוהי תרומת ה'.

בפסח אף כף אנו נוטלים אותה, והיא פסח. והרי בארנו, סוד הגון של אור התכלת. בשבועות אנו נוטלים אותה, והיא שתי הלחם, וכתוב (שמות כ) ונדבר אלהים את כל הדברים האלה לאמר. ואנו נוטלים מתורה שבכתב תורה שבעל פה. חמשה עשר באב, הוא עמד בשמחה על בנות ישראל. כל שאר הימים הם לתקון שלה, ולכן כתוב אשר תקחו מאתם.

כמו שהם מתיחדים למעלה באחד, אף כף היא מתיחדת למטה בסוד של אחד, להיות עם למעלה אחד כנגד אחד. הקדוש ברוך הוא אחד למעלה לא יושב על פסא כבודו, עד שנעשית בסוד של אחד כמו שלו, להיות אחד באחד. והרי בארנו הסוד של ה' אחד ושמו אחד.

סוד השבת, היא שבת שנאחזת בסוד של אח"ד, להשרות עליה הסוד של אחד. תפלת ערב שבת, שהרי אז מתיחד פסא הכבוד הקדוש בסוד של אחד, ומתקנת שישרה עליה המלך הקדוש העליון.

בשנבנסת השבת, היא מתיחדת ונפרדת מהצד האחר, וכל הדינים

אליו, אנו נטלין תרומת יי', בכל זמנא וזמנא, בגין לאשראה עלן. בראש השנה אנו נטלין תרומת יי', ואיהו רזא דראש השנה, דאתנא מסטרא דזהב. ביום הכפורים אנו נטלין לה, ואיהי יום הכפורים (אמור ק"ב) דירתא ברתא לאימא. בפסות אנו נטלין לה, ואיהי סכה סוככת ואגינת עלן, וכתוב (במדבר כט) ביום השמיני עצרת תהיה לכם ודא איהי תרומת יי'.

בפסח אוף הכי אנו נטלין לה, ואיהי פסח. והא אוקימנא, רזא דגוון דנהורא תכלא. בשבועות אנו נטלין לה, ואיהי שתי הלחם. וכתוב (שמות כ) ונדבר אלהים את כל הדברים האלה לאמר, ואנו נטלין מתורה שבכתב, תורה שבעל פה. חמשה עשר באב, איהו קיימא בחדוה, על בנות ישראל. כל שאר יומין, אינון לתקונא דילה. ועל דא אשר תקחו מאתם פתיב.

בגוונא דאינון מתייחדין לעילא באחד, אוף הכי איהי, אתיחדת לתתא ברזא דאחד, למהוי עמהון לעילא חד לקבל חד, קדשא בריך הוא אחד לעילא, לא יתיב על פורסייא דיקריה, עד דאיהי אתעבידת ברזא דאחד כגוונא דיליה, למהוי אחד באחד. והא אוקימנא רזא דיי' אחד ושמו אחד.

רזא דשבת, איהי שבת, דאתאחדא ברזא (ק"ה ע"ב) דאח"ד, למשרי עליה רזא דאחד. עלותא דמעלי שבתא, דהא אתאחדת פורסייא יקירא קדישא, ברזא דאח"ד, ואתתקנת למשרי עליה מלכא קדישא עלאה. בר עייל שבתא, איהי אתיחדת ואתפרשת מסטרא אחרא, וכל דינין מתעברין מינה, ואיהי אשתארת ביחודא דנהירו קדישא,

מַעֲבָרִים מִמֶּנָּה, וְהִיא נִשְׁאֲרֶת בַּיְחֹד שֶׁל אֹר קְדוֹשׁ, וּמִתְעַשְׂרֶת בַּכֹּמֶה עֲטֻרוֹת לְמִלְךָ הַקְּדוֹשׁ, וְכֹל שְׁלִיטֵי הַרְגֵז וּבְעֲלֵי הַדִּין פִּלְס בּוֹרְחִים, (וּמַעֲבָרִים מִמֶּנָּה) וְאֵין שְׁלוֹטוֹן אַחֵר בְּכֹל הָעוֹלָמוֹת. וּפְנִיָּה מְאִירִים בְּאוֹר עֲלוֹן, וּמִתְעַשְׂרֶת לְמִטָּה בְּעַם הַקְּדוֹשׁ, וְכֹלֵם מִתְעַשְׂרִים בְּנִשְׁמוֹת חֲדָשׁוֹת. אִז רֵאשִׁית הַתְּפִלָּה, לְבָרֵךְ אוֹתָהּ בְּשִׁמְחָה, בְּפָנִים מְאִירוֹת, וְלוֹמַר בְּרַכּוּ אֶת ה' הַמְּבֹרָךְ. אֶת ה' דְּוָקָא, כְּדִי לִפְתַּח לָהּ בְּבִרְכָּהּ.

וְאִסּוּר לְעַם הַקְּדוֹשׁ לִפְתַּח אֵלֶיהָ בְּפִסּוּק שֶׁל דִּין, כְּמוֹ וְהוּא רַחוּם וְגו', מִשּׁוּם שֶׁהָרִי נִפְרָדָה מִזֶּה הָאֵחֵר, וְכֹל בְּעֲלֵי הַדִּינִים נִפְרְדוּ וְהִעֲבְרוּ מִמֶּנָּה. וּמִי שֶׁמְעוֹרֵר אֶת זֶה לְמִטָּה, גּוֹרֵם לְעוֹרֵר כֶּף לְמַעְלָה, וְהַפְסָא הַקְּדוֹשׁ לֹא יְכוּל לְהִתְעַטֵּר בְּעֲטֻרַת קְדוּשָׁה. שְׁפָל זְמַן שֶׁמִּתְעוֹרְרִים לְמִטָּה אוֹתָם בְּעֲלֵי הַדִּין שֶׁהֵיוּ מַעֲבָרִים וְהֵיוּ הוֹלְכִים לְהִתְחַבֵּא בַּתּוֹף הַנֶּקֶב שֶׁל הָעֶפֶר שֶׁל הַתְּהוֹם הַגָּדוֹל, פִּלְס שְׂבִים לְשׁוֹת בְּמִקּוֹמָם, וְהַמְקוֹם הַקְּדוֹשׁ מִתְרַחֵק (וּנְדַחֵק) בָּהֶם מְלֵהוֹת בְּמִנוּחָה.

וְאֵל תֹּאמַר שֶׁהוּא לְבָדוּ, אֲלֵא שְׂאֵין הַתְּעוֹרְרוֹת לְמַעְלָה לְהִתְעוֹרֵר עַד שִׁישְׂרָאֵל מְעוֹרְרִים לְמִטָּה, כְּפִי שֶׁבְּאַרְנוּ, שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים פֶּס) בְּפֶסֶה לְיוֹם חֲגִנּוּ. לֹא כְּתוּב לְיוֹם חֵג, אֲלֵא לְיוֹם חֲגִנּוּ. וְלִכֵּן אִסּוּר לְעַם הַקְּדוֹשׁ, שֶׁמִּתְעַשְׂרִים בְּעֲטֻרוֹת קְדוּשׁוֹת שֶׁל נִשְׁמוֹת כְּדִי לְעוֹרֵר מְנוּחָה, שֶׁהֵם יְעוֹרְרוּ דִּין, אֲלֵא פִלְס בְּרִצּוֹן וְאִתְּבָה רַבָּה, שֶׁיְעוֹרְרוּ בְּרִכּוֹת מַעְלָה וּמִטָּה כְּאַחֵד.

בְּרַכּוּ אֶת ה' - דְּוָקָא אֶת, כְּמוֹ שְׂאִמְרֵנוּ, זֹה שְׁבֵת שֶׁל עֶרֶב שְׁבֵת. בְּרוּךְ ה' הַמְּבֹרָךְ - זֹה יִצְיֵאת הַבְּרִכּוֹת מִמְּקוֹר הַחַיִּים, וּמִקּוֹם

וְאִתְעַטְרֶת בַּכֹּמֶה עֲטֻרִין לְגַבֵּי מְלִכָּא קְדִישָׁא, וְכֹל שׁוֹלְטָנֵי רוּגְזִין וּמְאִרֵי דְדִינָא כְּלָהוּ עֲרֻקִין, (נ"א וְאִתְעַבְרוּ מִינָה) וְלִית שׁוֹלְטָנּוּ אַחְרָא בְּכְלָהוּ עֲלִמִין. וְאִנְפָּהָא נְהִירִין בְּנְהִירוֹ עֲלָאָה, וְאִתְעַטְרֶת לְתַתָּא בְּעַמָּא קְדִישָׁא, וְכְלָהוּ מִתְעַטְרִין בְּנִשְׁמַתִּין חֲדַתִּין. כְּדִין שִׁירוּתָא דְצִלוּתָא, לְבָרְכָא לָהּ בְּחֻדָּה, בְּנְהִירוֹ דְאִנְפִּין, וְלוֹמַר בְּרַכּוּ אֶת יי' הַמְּבֹרָךְ. אֶת יי' דְיִיקָא, בְּגִין לְמִפְתַּח לְגַבָּהּ בְּבִרְכָּהּ.

וְאִסּוּר לְעַמָּא קְדִישָׁא לְמִפְתַּח לְגַבָּהּ בְּפִסּוּקָא דְדִינָא, כְּגוֹן וְהוּא רַחוּם וְגו', בְּגִין דְהָא אִתְפְּרִשֶׁת מִרְזָא דְסִטְרָא אַחְרָא, וְכֹל מְאִרֵי דְדִינִין אִתְפְּרִשוּ וְאִתְעַבְרוּ מִינָה. וּמֵאֵן דְאִתְעַר הָאִי לְתַתָּא, גְּרִים לְאִתְעַרָּא הַכִּי לְעִילָא. וְכִרְסִיָּא קְדִישָׁא לֹא יְכֻלָּא לְאִתְעַטְרָא בְּעֲטָרָא דְקְדוּשָׁה, דְכֹל זְמַנָּא דְמִתְעַרֵּי לְתַתָּא אֵינּוּן מְאִרֵיהוֹן דְדִינָא, דְהוּוּ מִתְעַבְרִין וְהוּוּ אִזְלֵי כְּלָהוּ לְאִתְטַמְרָא גּוֹ נוֹקְבָא דְעַפְרָא דְתְהוּמָא רַבָּא, כְּלָהוּ תִיבִין לְאַשְׂרָאָה בְּדוּכְתִיָּהוּ וְאִתְרַחֵקַת (וְאִתְדַחֵקַת) בְּהוּ אֶתֶר קְדִישָׁא דְבַעֲתַת נִיחָא.

וְרָא תִימָא דְדָא אִיהוּ בְּלַחֲוֹדוּי, אֲלֵא לִית אִתְעַרוּתָא לְעִילָא לְאִתְעַרָּא, עַד דְיִשְׂרָאֵל מִתְעַרֵּי לְתַתָּא, כְּמָה דְאוּקִימְנָא, דְכְּתִיב, (תְּהִלִּים פֶּס) בְּפֶסֶה לְיוֹם חֲגִנּוּ. לְיוֹם חֵג לֹא כְּתִיב, אֲלֵא לְיוֹם חֲגִנּוּ. וְעַל דָּא אִסּוּר לְעַמָּא קְדִישָׁא, דְקָא מִתְעַטְרִין בְּעֲטֻרִין קְדִישִׁין דְנִשְׁמַתִּין, בְּגִין לְאִתְעַרָּא נִיחָא, דְאֵינּוּן יִתְעַרוּן דִינָא, אֲלֵא כְּלָהוּ בְרַעוּ וְרַחֲמֵימוּ סְגִי, דִּיתְעַרוּן בְּרַפָּאן עִילָא וְתַתָּא כְּחֻדָּא.

בְּרַכּוּ אֶת יי'. אֶת דְיִיקָא. כְּדִקְאִמְרִין, דָּא שְׁבֵת דְמַעְלֵי שְׁבֵתָא. בְּרוּךְ יי' הַמְּבֹרָךְ, דָּא אִפִּיקוּ דְבְרַכָּאן מִמְּקוֹרָא דְחַיִּי, וְאַתֶּר דְנִפְיִק

שִׁמְנוּ יוֹצֵאת כָּל הַהִשְׁקָאָה
לְהִשְׁקוֹת אֶת הַכֵּל. וּמִשּׁוּם שֶׁהוּא
הַמְּקוֹר בְּסוּד שֶׁל אוֹת הַבְּרִית,
קוֹרְאִים לוֹ הַמְּבֹרָךְ, הוּא נְבִיעַת
הַבָּאָר. בֵּינָן שְׂמִינִיעִים לְשֵׁם, הָרִי
הַבָּאָר וְדָאֵי מִתְּמַלְאֵת, שְׂאִין
פּוֹסְקִים מִימּוֹ לְעוֹלָמִים.

וְרַבֵּן לֹא אוֹמְרִים בְּרוּךְ אַתְּ ה'!
הַמְּבֹרָךְ, אֲלֵא בְּרוּךְ ה'. שְׂאֵלְמָלֵא
לֹא מְגִיעָה לְשֵׁם נְבִיעָה מִהַמְּקוֹר
הָעֲלִיּוֹן, לֹא מִתְּמַלְאֵת הַבָּאָר כָּלֵל,
וְעַל זֶה הַמְּבֹרָךְ. לְמָה הוּא
הַמְּבֹרָךְ? מִשּׁוּם שֶׁהוּא מְשַׁלֵּם
וּמִשְׁקָה לְעוֹלָם וָעֶד. עוֹלָם וָעֶד
זוֹהִי שִׁבְתָּ שֶׁל עֶרֶב שִׁבְתָּ, וְאָנוּ
תּוֹקְעִים בְּרִכּוֹת בְּמִקּוֹם שְׁנִקְרָא
מְבֹרָךְ. וְכִיּוֹן שְׂמִינִיעִים לְשֵׁם, כָּלֵם
לְעוֹלָם וָעֶד. וְזֶהוּ בְּרוּךְ ה'
הַמְּבֹרָךְ. עַד כָּאֵן הִגִּיעוּ בְּרִכּוֹת
מִהָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, וְכָלֵם לְעוֹלָם
וָעֶד, לְהַתְּבַרֵךְ וְלִהְיוֹת מְשֻׁקָה
וְלִהְיוֹת שְׁלֵם כְּרָאוּי, מְלֵא מְכַל
הַצְּדִידִים.

בְּרוּךְ - זֶהוּ הַמְּקוֹר הָעֲלִיּוֹן שֶׁכֵּן
הַבְּרִכּוֹת יוֹצֵאוֹת מִמֶּנּוּ.
וּכְשֶׁהֲלַכְנָה נִשְׁלַמְתָּ, קוֹרְאִים
אוֹתָהּ כִּף לַתְּחֻנּוּנִים, אֲבָל בְּרוּךְ
מְקוֹר הָעֲלִיּוֹן, כְּפִי שְׂאֵמְרוֹ. ה' -
זֶה אֲמִצְעֵי שֶׁל כָּל הַצְּדִידִים
הָעֲלִיּוֹנִים. הַמְּבֹרָךְ - זֶה שְׁלוֹם
הַבֵּית, נְבִיעַת הַבָּאָר, לְהַשְׁלִים
וְלִהְיוֹת הַכֵּל. לְעוֹלָם וָעֶד - זֶה
הָעוֹלָם הַתְּחִתּוֹן שְׂצָרִיךְ לְהַתְּבַרֵךְ.
וְשִׁמְן וּמִשְׁחָה שֶׁל בְּרוּךְ ה'
וְהַמְּבֹרָךְ, הַכֵּל הוּא לְעוֹלָם וָעֶד.

(מְבֹרָךְ, כְּמוֹ שְׂנֵאֲמַר (בְּרֵאשִׁית מ"ט) בֵּן פּוֹרְת)
וְלִכְּן הַבְּרִכָּה הַזֹּאת צְרִיכִים כָּל הָעָם
לְבָרֵךְ, וּבְעֶרֶב שִׁבְתָּ, בְּרִצּוֹן הַלֵּב
וּבְשִׂמְחָה צְרִיךְ לְהַתְּחִיל בְּתַחֲלָה
בְּבְרִכָּה הַזֹּאת, שֶׁתְּבַרֵךְ הַשִּׁבְתָּ הַזֹּאת
שֶׁל עֶרֶב שִׁבְתָּ (בְּלִילָה) מִהָעָם
הַקְּדוֹשׁ כְּרָאוּי בְּבְרִכָּה הַזֹּאת.

(בְּרִכּוֹ) כְּשֶׁמְתַחֲלִים יִשְׂרָאֵל לְבָרֵךְ,
קוֹל הוֹלֵךְ בְּכֵל הַרְקִיעִים,

מְנִיחַ כָּל שְׁקִיו, לְאַשְׁקָאָה לְכֵלָא. וּבְגִין דְּאִיהוּ
מְקוֹרָא בְּרִזָּא דְּאֵת קְיִימָא, קְרִינָן לֵיהּ הַמְּבֹרָךְ,
אִיהוּ מְבוּעָא דְּבִירָא. בֵּינָן דְּמָטוּ תְּמָן, הָא
וְדָאֵי בִירָא אֶתְמַלְיָא, דְּלֹא פּוֹסְקִין מִימּוֹ
לְעֵלְמִין.

וְעַד דָּא לֹא אֲמַרְינָן, בְּרוּךְ אַתְּ יי' הַמְּבֹרָךְ,
אֲלֵא בְּרוּךְ יי', דְּאֵלְמָלֵא לֹא מְטִי הָתָם
נְבִיעוּ מִמְּקוֹרָא עֲלָאָה, לֹא אֶתְמַלְיָא בִירָא
כָּלֵל, וְעַל דָּא הַמְּבֹרָךְ, אֲמַאי אִיהוּ הַמְּבֹרָךְ.
בְּגִין דְּאִיהוּ אֲשֵׁלִים וְאַשְׁקִי לְעוֹלָם וָעֶד. עוֹלָם
וָעֶד דָּא אִיהוּ שִׁבְתָּ דְּמַעְלֵי שִׁבְתָּא, וְאֲנָן תְּקַעִין
בְּרַפָּאן בְּאַתְרֵי דְּאֲקָרִי מְבֹרָךְ. וְכִיּוֹן דְּמִטְּאֵן
הָתָם, כְּלֵהוּ לְעוֹלָם וָעֶד, וְדָא אִיהוּ בְּרוּךְ יי'
הַמְּבֹרָךְ. עַד הָכָא, מְטוֹן בְּרַפָּאן מַעְלָמָא
עֲלָאָה, וְכֵלְהוּ לְעוֹלָם וָעֶד, לְאַתְּבְּרָכָא
וְלֹאֲתַשְׁקָאָה, וְלִמְהֵוִי שְׁלִים בְּדָקָא יְאוֹת,
מְלִיָּא מְכַל סְטְרִין.

בְּרוּךְ: דָּא מְקוֹרָא עֲלָאָה, דְּכָל בְּרַפָּן נְפִקִין
מְנִיחַ. וְכַד סִיְהֵרָא אֲשִׁתְּלִים, קְרִינָן לָהּ
הָכִי לְגַבֵּי תְּתַאֵי, אֲבָל בְּרוּךְ מְקוֹרָא עֲלָאָה
כְּדָקָא מְרָן. יי': דָּא אֲמִצְעֵי דְּכָל סְטְרִין עֲלָאִין.
הַמְּבֹרָךְ: דָּא שְׁלָמָא דְּבִיתָא, מְבוּעָא דְּבִירָא,
לְאַשְׁלָמָא וְלְאַשְׁקָאָה כֵּלָא. לְעוֹלָם וָעֶד: דָּא
עֲלָמָא תְּתַאָה, דְּאַצְטְרִיךְ לְאַתְּבְּרָכָא. וּמִשְׁחָא
וְרַבּוּ דְּבְרוּךְ יי' וְהַמְּבֹרָךְ, כֵּלָא אִיהוּ לְעוֹלָם
וָעֶד.

(מְבֹרָךְ כְּמָה דְּאֵת אֲמַר (בְּרֵאשִׁית מ"ט) בֵּן פּוֹרְת) וְעַל דָּא, בְּרִכָּה
דָּא, אֲצְטְרִיכוּ כָּל עַמָּא לְבְּרָכָא, וּבְמַעְלֵי
שִׁבְתָּא, בְּרַעוּ דְּלִבָּא, וּבְחֻדוּהָ בְּעוּ לְמִשְׁרֵי
בְּשִׁרוּתָא בְּבְרִכָּה דָּא, לְאַתְּבְּרָכָא הָאֵי שִׁבְתָּ
דְּמַעְלֵי שִׁבְתָּא, (לִילָא) מַעְמָא קְדִישָׁא כְּדָקָא
יְאוֹת. בְּהָאֵי בְּרִכָּה.

(ב"א בְּרִכּוֹ) כַּד שְׂרָאֵן יִשְׂרָאֵל לְבְּרָכָא, קָלָא אֲזַלָּא

שמתקדשים בקדשת ערב השבת: אשריכם העם הקדוש שאתם מברכים ומקדשים למטה כדי שיתברכו ויתקדשו למעלה כפיה מחנות עליונים קדושים. אשריהם בעולם הזה, ואשריהם בעולם הבא. ולא מברכים ישראל את הברכה הזו, עד שמתעטרים בעטרות של נשמות קדושות, כפי שאמרנו. אשרי העם שזכו להם בעולם הזה, לזכותם לעולם הבא.

בלי"ה זה שמוש של החכמים באלו הנשמות הקדושות שמתעטרות בהם, ואף על גב שהרי בארנו והכל אהד. ובכל מקום שתמצא לחכמים בדבר הזה בצד זה, ולפעמים בצד זה - הכל הוא אהד, ודברים הללו הרי כבר בארנו. אבל בפעם הזה שכלם מתעטרים בנשמות ורוחות חדשות יתרות קדושות, אז הוא הזמן של השמוש שלהם, כדי שיהיה שפע לאותו שמוש (תשמיש) בשפע של קדשה במנהגה עליונה, ויצאו בניהם קדושים כראוי.

סוד זה נתן לחכמים. בשעה שחלק הלילה, בלילה הזה הקדוש ברוך הוא רוצה להכנס לגן שלמעלה. וסוד זה, בימי החל הקדוש ברוך הוא נכנס לגן עדן שלמטה להשתעשע עם הצדיקים ששורים שם, ובשבת, באותו ליל שבת, הקדוש ברוך הוא נכנס לגן שלמעלה, בסוד המקור העליון.

משום שבימי החל כל נשמות הצדיקים פלן שורות בגן שבארץ, וכשמתקדש היום בערב השבת, כל אותם מחנות של מלאכים קדושים שממנים בתוך הגן שלמטה, כלם מעלים את אותן נשמות ששורות בתוך הגן

בכלהו רקיעין, דמתקדשי בקדושא דמעלי שבתא. זפאין אתון עמא קדישא, דאתון מברכי ומקדשי לתתא, בגין דיתברכו ויתקדשו לעילא, כמה משריין (ד קל"ד ע"א) עלאין קדישין, זפאין אינון בהאי עלמא, וזפאין אינון בעלמא דאתי, ולא מברכי ישראל ברכה דא, עד דמתעטרן בעטרין דנשמתין קדישין פדקאמרן. זפאה עמא דזפי לון בעלמא דין, למזפי לון לעלמא דאתי.

בהאי ליליא שמושא דחפימין, באלין נשמתין קדישין דמתעטרן בהו, ואף על גב דהא אוקימנא וכלא חד. ובכל אתר דתשפח לחפימין בהאי מלה, בסטרא דא, ולזמנין בסטרא דא, פלא איהו חד. והני מילי הא אוקימנא, אבל בזמנא דא, דמתעטרן פלהו בנשמתין ורוחין חדתין יתירין קדישין, פדין איהי זמנא דשמושא דלהון, בגין דליהוי נגידו ליהוא שמושא, בנגידו דקדושה, בניחא עלאה, ויפקון בנייהו קדישין פדקא חזי.

רזא דא לחפימין אתייהיבת. בשעתא דאתפליג ליליא, בליליא דא, קדשא בריך הוא בעי לאעלא בגנתא דלעילא. ורזא דא, ביומי דחול קדשא בריך הוא עאל בגנתא דעדן דלתתא, לאשתעשעא עם צדיקיא דשראן תמן, ובשבת, בהוא ליליא דשבתא, קדשא בריך הוא עאל בגנתא דלעילא, ברזא דמקורא עלאה.

בגין דביומי דחול, פל נשמתין דצדיקיא כלהו, בגנתא די בארעא שריין. וכד אתקדש יומא במעלי שבתא, פל אינון משריין דמלאכין קדישין די ממנן גו גנתא דלתתא, פלהו סלקין להני נשמתין, דשריין

שְׁלֹמֹה, לְהַכְנִיס לְאוֹתוֹ הַרְקִיעַ
שְׁעוֹמֵד עַל הַגֶּזֶן, וּמִשֶּׁם מְזַדְמָנוֹת
מְרַפְּבוֹת קְדוּשׁוֹת שְׁפוֹכְבוֹת אֶת
כְּסֵא הַכְּבוֹד שֶׁל הַמֶּלֶךְ, וּמַעֲלִים
אוֹתָם אֶת כָּל אוֹתָן נְשֵׁמוֹת לְגַן
שְׁלֹמֹעֲלָה.

בֵּינן שְׁהַרְוּחוֹת הִלְלוּ עוֹלוֹת, אִז
רוּחוֹת קְדוּשׁוֹת אַחֲרוֹת יוֹרְדוֹת
לְהַתְעַטֵּר בָּהֶם הַעֵם הַקְּדוֹשׁ. אֵלוֹ
עוֹלוֹת וְאֵלוֹ יוֹרְדוֹת.

וְאִם תֵּאמַר, הֲרִי הֵגֵן שְׁבָאֲרִץ בְּיוֹם
הַשְּׁבִת יוֹשֵׁב בְּרִיקְנוֹת בְּלִי נְשֵׁמוֹת
צְדִיקִים - לֹא כִּף, אֲלֵא נְשֵׁמוֹת
הוֹלְכוֹת וּנְשֵׁמוֹת בְּאוֹת, נְשֵׁמוֹת
עוֹלוֹת וּנְשֵׁמוֹת יוֹרְדוֹת. נְשֵׁמוֹת
הוֹלְכוֹת מִתּוֹךְ הַגֶּזֶן, וּנְשֵׁמוֹת בְּאוֹת
לְתוֹךְ הַגֶּזֶן. כָּל אוֹתָן נְשֵׁמוֹת
הַצְּדִיקִים שְׁמֹתֵלְבָנוֹת בְּיָמוֹת
הַחֵל, וְטָרַם שְׁנַכְנְסוּ לְתוֹךְ הַגֶּזֶן,
בְּשִׁעָה שְׁאֵלוֹ יוֹצֵאוֹת - אֵלוֹ
נַכְנְסוֹת, וְהֵגֵן לֹא נִשְׁאַר רִיק, בְּסוֹד
לְחֵם הַפְּנִים בְּיוֹם הַלְקָחוֹ.

וְאִם תֵּאמַר, כְּשִׁחְזָרוּ בְּיָמוֹת
הַחֵל, בְּמָה (כְּמָה) נִמְשָׁכִים
הַמְקוֹמוֹת לְאַרְץ וְלָרֶחֶב וְלָרוֹם
בְּגֶזֶן, וְלֹא נוֹדַע? כְּמוֹ סוֹד אֲרֶץ
הַצְּבִי, שֶׁהִיָּתָה נִמְשָׁכֶת לְכָל
הַצְּדִידִים וְלֹא נוֹדַע. כְּמוֹ הַצְּבִי,
שֶׁכָּל מָה שֶׁגָּדַל, עוֹרֵו גָּדַל לְכָל צֵד
וְלֹא נִכָּר. וַיֵּשׁ כְּמָה נְשֵׁמוֹת, שְׁפִינִן
שְׁעוֹלוֹת, שׁוֹב לֹא יוֹרְדוֹת.

נְשֵׁמוֹת עוֹלוֹת וּנְשֵׁמוֹת יוֹרְדוֹת
לְהַתְעַטֵּר בָּהֶן הַעֵם הַקְּדוֹשׁ.
וּבְעֶרְב שְׁבִת הוּא גִלְגוּל הַנְּשֵׁמוֹת,
אֵלוֹ הוֹלְכוֹת וְאֵלוֹ בְּאוֹת, אֵלוֹ
עוֹלוֹת וְאֵלוֹ יוֹרְדוֹת. מִי רָאָה כְּמָה
מְרַפְּבוֹת קְדוּשׁוֹת שְׁמֹשׁוֹטוֹת
לְכָאן וּלְכָאן. כְּלָן בְּשִׁמְחָה, כְּלָן
בְּרִצּוֹן בְּאֵלוֹ הַנְּשֵׁמוֹת לְעֵטֵר אֶת
הַעֵם הַקְּדוֹשׁ, לְעֵטֵר לְכְּמָה
צְדִיקִים, גֵּן הַעֲדָן שְׁלֹמֹעֲלָה, עֵד
שְׁעָה שֶׁהַכְּרוֹז עוֹמֵד וְקוֹרֵא:
מְקַדֵּשׁ מְקַדֵּשׁ. אִז נִמְצָאָת מְנַחֵה
וְשׁוֹכֵף הַכֵּל. וְכָל רִשְׁעֵי הַגִּיהֵנָם

גוֹ גִּנְתָּא דְלִתְתָּא, לְעֵאֲלָא לְגַבֵּי הַהוּא רְקִיעָא
דְקִיָּמָא עַל גִּנְתָּא, וּמִתְמָן אֲזַדְמָנוּ רְתִיכִין
קְדִישִׁין, דְסִתְרָאן כְּרִסֵּי יְקָרָא דְמִלְפָּא, וְסִלְקִין
לוֹן לְכָל אֵינוֹן נְשֵׁמְתִין, בְּגִנְתָּא דְלַעֲיֵלָא.

בֵּינן דְאֵלִין רוּחִין סִלְקִין, כְּדִין רוּחִין אַחֲרֵינִין
קְדִישִׁין, נַחְתִּין, לְאַתְעֵטְרָא בְּהוּ עֲמָא
קְדִישָׁא. אֵלִין סִלְקִין, וְאֵלִין נַחְתִּין.

וְאִי תִימָא, הָא גִנְתָּא דְבְּאַרְעָא, בְּיוֹמָא דְשְׁבִתָּא
יְתְבָא בְּרִיקְנוּיָא בְּלֵא נְשֵׁמְתִין דְצְדִיקָא.
לֹאוּ הָכִי. אֲלֵא נְשֵׁמְתִין אֲזֵלִין, וּנְשֵׁמְתִין
אַתְיִין. נְשֵׁמְתִין סִלְקִין, וּנְשֵׁמְתִין נַחְתִּין.
נְשֵׁמְתִין אֲזֵלִין מִגּוֹ גִנְתָּא, וּנְשֵׁמְתִין אַתְיִין לְגוֹ
גִנְתָּא. כָּל אֵינוֹן נְשֵׁמְתִין דְצְדִיקָא, דְמִתְלַבְּנָן
בְּיוֹמֵי דְחוּל, וְעַד לֹא עָאֵלוּ לְגוֹ גִנְתָּא, בְּשִׁעֲתָא
דְאֵלִין נְפִקִין, אֵלִין עָאֵלִין וּגִנְתָּא לֹא אֲשִׁתְּאַר
בְּרִיקְנוּיָא. בְּרִזָּא דְלַחֵם הַפְּנִים בְּיוֹם הַלְקָחוֹ.

וְאִי תִימָא, כִּד אֶהְדְּרוּ בְּיוֹמֵי דְחוּל. בְּמָה (כְּמָה)
אֶתְמַשְׁכֵּן דּוּכְתִי לְאַרְפָּא וּפּוֹתִיָּא
וְרוּמָא, בְּגִנְתָּא, וְלֹא אַתְיַדַע. כְּגוֹוֹנָא דְרִזָּא
דְאַרְץ הַצְּבִי, דְהוּא אֶתְמַשְׁךְ לְכָל סְטָרִין וְלֹא
אַתְיַדַע. כְּגוֹוֹנָא דְצְבִי, דְכָל מָה דְאַתְרַבֵּי,
מְשַׁפֵּיה אַתְרַבֵּי לְכָל סְטָר, וְלֹא אַתְיַדַע. וְאִית
כְּמָה נְשֵׁמְתִין, דְכִינוּן דְסִלְקִין, תּוֹ לֹא נַחְתִּין.

נְשֵׁמְתִין סִלְקִין, וּנְשֵׁמְתִין נַחְתִּין, לְאַתְעֵטְרָא
בְּהוּ עֲמָא קְדִישָׁא. וּבְמַעֲלֵי שְׁבִתָּא,
גִלְגוּלָא דְנְשֵׁמְתִין אִיהוּ, אֵלִין אֲזֵלִין, וְאֵלִין
אַתְיִין, אֵלִין סִלְקִין וְאֵלִין נַחְתִּין. מֵאֵן חָמִי
כְּמָה רְתִיכִין קְדִישִׁין, דִּי מְשַׁטֵּי לְכָאן וּלְכָאן.
כְּלָהוּ בְּחִדּוּה, כְּלָהוּ בְּרַעוּ, בְּאֵלִין נְשֵׁמְתִין
לְאַעֵטְרָא לְעֲמָא קְדִישָׁא, לְאַעֵטְרָא לְכְּמָה
צְדִיקָא, גִנְתָּא דְעֲדָן לְתִתָּא, עֵד שְׁעֲתָא
דְכְרוּזָא קָאִים, וְקָאִרִי מְקוּדֵשׁ מְקוּדֵשׁ. כְּדִין
נִיחָא שְׁכִיחַ, וְשְׁכִיכוּ לְכֵלָא. וְחִיבֵי גִיהֵנָם

שוככים במקומם ויש להם מנוחה. וכל הנשמות מתעטרות, אלו למעלה ואלו למטה. אשרי העם שזה חלקם.

בחצות ליל שבת, כשהחכמים מתעוררים לתשמישם, אותה רוח עליונה שמתעטרם בה כשמתקדש היום, בשעה שהם ישנים במטותיהם, והנשמות האחרות שלהם רוצות לעלות לראות בכבוד המלך, אז אותה רוח עליונה שיורדת בערב שבת, נוטלת אותה נשמה, ועולים למעלה, ורוחצת נשמה אחרת בפשמים של גן העדן, ושם רואה מה שרואה.

ובשיורדת לשורת במקומה בחצות הלילה, אותה נשמה שבה למקומה, וצריכים אותם החכמים לומר פסוק אחד של התעוררות של אותה רוח עליונה קדושה של עטרת השבת, כמו (ישעיה סא) רוח ה' אלהים עלי יען משח ה' אותי לבשר ענוים וגו'. (יחזקאל א) בלכתם ילכו ובעמדם יעמדו ובהנשאם מעל הארץ וגו', אל אשר יהיה שמה הרוח ללכת ילכו וגו'. משום שמתעטרות באותה רוח בהתעוררותם לשמחת התשמיש, ויהיה שפע של אותה רוח עליונה של השבת באותו תשמיש מצוה.

רב המנונא סבא, כשהיה עולה מהנהר בערב שבת, היה יושב רגע אחד ומרים עיניו, והיה שמח והיה אומר שהיה יושב לראות את שמחת המלאכים העליונים, אלה עולים ואלה יורדים. ובכל ערב שבת יושב אדם בעולם הנשמות. אשרי מי שיודע בסוד רבנו.

כשמאיר היום ביום שבת, עלית השמחה עולה בכל העולמות במנוחה בשמחה. אז (תהלים יט)

כלהו משתככי בדוכתייהו, ואית לון נייחא. ונשמתינ כלהו מתעטרן, אלין לעילא ואלין לתתא. זכאה עמא, דחולקא דא להון.

בפלגות יליא דמעלי שבתא, דחכימין מתערין לשמושא דלהון, ההוא רוחא עלאה, דמתעטרן ביה, פד יומא אתקדש, בשעתא דאינון ניימי בערסייהו, ונשמתינ אחרנין דלהון, בעאן לסלקא למחמי ביקרא דמלכא, פדין ההוא רוח עלאה דנחית במעלי שבתא, נטיל ההיא נשמתא, וסלקין לעילא, ואתסחיא נשמתא אחרא בבוסמין דגנתא דעדן, ותמן חמי מה דחמי.

וכר נחתא לאשראה בדוכתהא בפלגות ליליא, ההיא נשמתא תבאת לדוכתהא.

ובעי לאינון (דף קל"ו ע"ב) חכימין לומר, חד פסוקא דאתערותא, דההוא רוחא עלאה קדישא דעטרא דשבתא, פגון, (ישעיה סא) רוח יי' אלהים עלי יען משח יי', אתי לבשר ענוים וגו'. (יחזקאל א) בלכתם ילכו ובעמדם יעמדו ובהנשאם מעל הארץ וגו', אל אשר יהיה שם הרוח ללכת ילכו וגו'. פגין דמתעטרן בההוא רוחא, באתערותא דלהון בחדוה דשמושא, ויהא נגידו דההוא רוח עלאה דשבתא, בההוא שמושא דמצוה.

רב המנונא סבא, פד הוה סליק מנהרא במעלי שבתא, הוה יתיב רגעא חדא, וזקיף עינוי, והוה חדי, והוה אמר, דהוה יתיב, למחמי חדוה דמלאכי עלאי. אלין סלקין, ואלין נחתינ. ובכל מעלי שבתא, יתיב פר נש בעולם הנשמות. זכאה איהו מאן דיידע ברזין דמאריה.

פר נהיר ימא ביומא דשבתא, סליקו דחדוה סליק בכלהו עלמין, בנייחא בחדוה. פדין

השמים מספרים כבוד אל ומעשה ידיו מגיד הרקיע. מאן שמים. אליו שמים שהשם העליון נראה בהם, שהשם הקדוש רשום בהם.

מספרים - מה הם מספרים? אם תאמר כמי שמדבר ספור דברים - לא כך. אלא שמאירים ונוצצים בהתנוצצות של אור עליון ועולים בשם שכולל באור של שלמות עליונה.

ומה הוא הספור? שנוצצים באור של שלמות הספר העליון. ולכן עולים בשם שלם, ומאירים באור שלם, ונוצצים בהתנוצצות שלמה. הם נוצצים ומאירים בעצמם מתוך אור של התנוצצות הספר העליון, ונוצצים ומאירים לכל צד וצד (לכל כבוד וקבוד) שנדבקים בו. שהרי מהם, מאותה ספיריות ואור מאירה כל טבעת וטבעת ונוצצת בהתנוצצות, משום שפיוס הזה מתעטרים השמים ועולים בשם הקדוש יותר מבשאר הימים.

ומעשה ידיו - אותו הטל העליון שמאיר מכל הצדדים הגנוזים, שהוא מעשה ידיו, ותקונו - שמתתקן ביום הזה מכל שאר הימים.

מגיד הרקיע - מה מגיד? מושף ושופע למטה מראש המלך, מלא מכל צדדיו. הרקיע - אותו הרקיע שהוא מבויע הבאר, וזהו אותו נהר שיוצא מעדן, וזהו ששופע ומושף למטה שפע של טל עליון שמאיר ונוצץ בהתנוצצות מכל הצדדים. והרקיע הזה משפיע לו במשיכה של אהבה ותשוקה להשקות השקאת השמחה לערב שבת. וכששופע ומושף אותו הטל של הבדלח, הפל (שופע) מלא ושלם באותיותיו הקדושות בכל אותם שבילים קדושים. פינן

השמים מספרים כבוד אל ומעשה ידיו מגיד הרקיע. מאן שמים. אליו שמים, דשמא עלאה אתחזי בהו, דשמא קדישא אתרשים בהו.

מספרים, מאי מספרים, אי תימא כמאן דמשתעי ספור דברים. לאו הכי. אלא דנהרין ונוציעין בנוציעו דנהורא עלאה, וסלקין בשמא, דכליל בנהירו דשלימו עלאה.

ומאן איהו ספור. דנוציעי בנהירו דשלימו דספר עלאה. ובגין כה, סלקין בשמא שלים, ונהרין בנהירו שלים, ונוציעי בנוציעו שלים. אינהו מנוציעי ונהרי בגרמייהו, מגו נהירו דנוציעו דספר עלאה, ונוציעי ונהרי לכל סטר וסטר (נ"א לכל כבוד וקבוד) דמתדבקן ביה, דהא מנייהו, מההוא ספירו ונהירו, נהיר כל עזקא ועזקא, ונוציעין בנוציעו, בגין דבהאי יומא מתעטרין שמים, וסלקין בשמא קדישא, יתיר משאר יומין.

ומעשה ידיו, ההוא טלא עלאה, דנהיר מכל סטרין גניזין, דאיהו מעשה ידיו, ותקונא דיליה, דמתתקנא ביומא דא מכל שאר יומין.

מגיד הרקיע. מאי מגיד. משיף ונגיד לתתא, מרישא דמלכא, מליא מכל סטרוי. הרקיע, ההוא רקיע, דאיהו מבויעא דבירא. ודא איהו ההוא נהר דנפיק מעדן, ודא איהו דנגיד ומשיף לתתא, נגידו דטלא עלאה, דנהיר ונוציעין בנוציעו מכל סטרין. ודא רקיע אנגיד ליה במשיכו דרחימו ותיאובתא, לאשקאה שקיו דחדוה, למעלי שבתא. וכד נגיד ומשיף ההוא טלא דבדולחא, פלא (נייה) מליא ושלים באתווי קדישין, בכל אינון

שְׁהַכֵּל מִתְחַבֵּר בּוֹ, נַעֲשֶׂה בּוֹ דֶרֶךְ
לְהַשְׁקוֹת וּלְכַרֵּךְ לְמִטָּה.

יּוֹם לְיוֹם - יוֹם לְיוֹם וְטַבְעַת
לְטַבְעַת. עֲכָשׁוּ מְדַבֵּר הַפְּתוּב
בְּדֶרֶךְ פֶּרֶט אִיךָ הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים
וּמְתַקְנִים בְּסִפְרֵי יוֹת וּבַהֲתוֹצְצוֹת
עֲלִיוֹנָה לְכְבוֹד הַזֶּה, וְאִיךָ שׁוֹפֵעַ
וּמוֹשֵׁף אוֹתוֹ הַרְקִיעַ שֶׁפַע שֶׁל טַל
עֲלִיוֹן. וְאוֹמֵר, יוֹם לְיוֹם יִבְיַע
אִמֵּר. יוֹם לְיוֹם וְדִרְגָה לְדִרְגָה,
יִתְּנָה (אוֹתוֹ) לְהַפְּלֵל זֶה בְּזֶה וּלְהַאִיר
זֶה מִזֶּה מְאוֹתָה סִפְרֵי יוֹת
שְׁנוּצָצִים וּמְאִירִים הַשָּׁמַיִם
לְכְבוֹד הַזֶּה. יִבְיַע - כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
מִבְּעַ אֲתַעְבֵּד וְגו'. מְמַהֲרִים
לְהַאִיר זֶה מִזֶּה וּלְהַתְּנוּצֵץ זֶה מִזֶּה
מְאוֹתוֹ סִפְרֵי יוֹת וְהַתְּנוּצְצוֹת.

אִמֵּר - כָּלֵל שֶׁל הָאוֹתוֹת
וְהַשְּׁבִילִים שְׁיוּצָאִים מֵאֵב וְאֵם,
וְאוֹתוֹ רֵאשׁ שְׁיוּצָא מֵהֶם, שֶׁהוּא
בֶּן בְּכוֹר. אֶלֶף - אֶבָּא. וּכְשֶׁהוּא
עוֹלָה וְיוֹרֵד, מִתְחַבֵּר מ' עִם א',
וְהִיא אֵם. ר' - רֵאשׁ הַבְּכוֹר.
כְּשֶׁמִּתְחַבְּרוֹת כָּל הָאוֹתוֹת -
אִמֵּר. זֶה אוֹר שֶׁל אֵב וְאֵם וְהַבֶּן
הַבְּכוֹר, וּמְאִירִים זֶה בְּזֶה בְּחִבּוּר
אֶחָד. שׁוֹלֵט בְּיוֹם הַשַּׁבָּת. וְלִכְן
הַכֵּל נִכְלָל זֶה בְּזֶה, כְּדֵי לְהִיּוֹת
אֶחָד. וְלִכְן מְמַהֲרִים זֶה בְּזֶה אוֹתוֹ
אִמֵּר, שְׁלִיט עֲלִיוֹן, לְהִיּוֹת הַכֵּל
אֶחָד.

וּכְשֶׁבֶר זֶה נִשְׁפַּע וְנִמְשָׁף לְרַקִּיעַ
הַזֶּה, אִזּוֹ הוּא מְשַׁקָּה וּמְאִיר
לְמִטָּה, לְכְבוֹד אֵל הַזֶּה, לַעֲשׂוֹת
תּוֹלְדוֹת בְּדִיוֹקָן אוֹתָם הַשָּׁמַיִם
שְׁמְאִירִים לְאוֹתוֹ כְּבוֹד אֵל. (וְהוּא

שְׁכַתוֹב)

וְלִיָּדָה לְלִילָה יִתְּנָה דַעַת -
מְרַבְּבוֹתֶיהָ (וּד' ל'ל) שֶׁהֵן גּוֹף הַפֶּסֶא,
וְכֵלֵן נִקְרְאוֹת לִילוֹת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
(תְּהִלִּים טו) אֶף לִילוֹת יִסְרוּנִי כְלִיוֹתַי.
מְרַבְּבָה עֲלִיוֹנָה נִקְרְאוֹת יָמִים, יוֹם
לְיוֹם. מְרַבְּבָה תַּחְתּוֹנָה נִקְרְאוֹת
לִילוֹת, לִילָה לְלִילָה.

שְׁבִילִין קְדִישִׁין. פִּיּוֹן דְּכֻלָּא אֲתַחְבֵּר בֵּיהּ,
אֲתַעְבֵּיד בֵּיהּ אֲרַחָא לְאַשְׁקָאָה וּלְבִרְכָא לְתַתָּא.
יּוֹם לְיוֹם: יוֹמָא לְיוֹמָא, וְעִזְקָא לְעִזְקָא. הַשְׁתָּא
מְשַׁתְּעֵי קָרָא בְּאַרְח פֶּרֶט, הִיךְ שָׁמַיִם
מְסַפְּרִים וּמְתַקְנִין בְּסִפְרֵוֹ וּבְנִצְצוֹ עֲלָאָה
לְהַאי כְבוֹד, וְהִיךְ נִגִּיד וּמְשִׁיף הַהוּא רְקִיעָא,
נִגִּידוֹ דְטָלָא עֲלָאָה. וְאִמֵּר, יוֹם לְיוֹם יִבְיַע
אִמֵּר. יוֹמָא לְיוֹמָא, וְדִרְגָא לְדִרְגָא, יִתְּנָה (כ"א
אוֹתוֹ) לְאַתְּפִלְלָא דָא בְּדָא, וּלְאַתְּנַהֲרָא דָא מִן
דָא, מֵהַהוּא סִפְרֵוֹ דְּמִנְצָצֵי וּמְנַהֲרֵי שָׁמַיִם,
לְהַאי כְבוֹד. יִבְיַע: כְּמָה דְאַתְּ אִמֵּר מִבְּע
אֲתַעְבֵּיד וְגו'. אוֹחוֹ לְאַנְהֲרָא דָא מִן דָא,
וּלְאַתְּנַצְצָא דָא מִן דָא, מֵהַהוּא סִפְרֵוֹ וּנְצִיצוֹ.
אִמֵּר: כָּלֵל דְאַתּוֹן וּשְׁבִילִין דְנִפְקִין מֵאַבָּא
וְאִימָא, וְהַהוּא רִישָׁא דְנִפְיָא מְנִייהוּ,
דְאִיהוּ בְרָא בּוּכְרָא, אֶלֶף: אֶבָּא. וְכַד אִיהוּ
סְלִיק וְנַחֲתִית, אֲתַחְבֵּרַת מ' בְּהִי א', וְאִיהוּ אֵם.
ר': רִישָׁא בּוּכְרָא. כַּד מִתְחַבְּרֵן אֲתּוֹן כָּלְהוּ,
אִמֵּר. דָא נְהִירוֹ דְאַבָּא וְאִימָא וּבְרָא בּוּכְרָא,
וְנַהֲרִין דָא בְּדָא בְּחִבּוּרָא חֶדָא. שְׁלֵטָא בְּיוֹמָא
דְשַׁבְּתָא. וְעַל דָא כֻּלָּא אֲתַפְּלִיל דָא בְּדָא, בְּגִין
לְמַהוּי חֶד. וּבְגִין כְּן אוֹחוֹ דָא בְּדָא, הַהוּא
אִמֵּר שְׁלִיטוֹ עֲלָאָה, לְמַהוּי כֻּלָּא חֶד.

וְכַד כָּל הַאי אֲתַנְגִּיד וְאַתְּמִשֵׁף לְהַאי רְקִיעַ,
כְּדִין אִיהוּ אֲשַׁקִּי וְאַנְהִיר לְתַתָּא, לְהַאי
כְבוֹד אֵל, לְמַעַבְד תּוֹלְדִין בְּדִיוֹקָנָא דְאִינוּן (ד'ד
קל"ז ע"א) שָׁמַיִם, דְנַהֲרִין לְהַהוּא כְבוֹד אֵל. (וְדָא

הוּא דְכַתִּיב).

וְלִיָּדָה לְלִילָה יִתְּנָה דַעַת, רְתִיכִין דִילָהּ (דָא לְדָא)
דְאִינוּן גּוֹפָא דְכְרִסְיָא, וְכֻלְהוּ אֶקְרוּן
לִילוֹת, כְּמָה דְאַתְּ אִמֵּר (תְּהִלִּים טו) אֶף לִילוֹת יִסְרוּנִי
כְלִיוֹתַי. רְתִיכָא עֲלָאָה, אֲתַקְרִי יָמִים, יוֹם לְיוֹם.
רְתִיכָא תַתָּאָה, אֶקְרִי לִילוֹת, לִילָה לְלִילָה.

אָבֵר בְּמָה אֲשַׁמּוּדְעָן, בְּגִין דְּלִשְׁמַשׁ שָׁם
אֶהֱל בְּהֶם, בְּגִין שְׁמַשָּׁא קְדִישָׁא, דְּאִיהוּ
מִשְׁכָּנָא מְאִינוּן דְּרַגִין עַלְאִין קְדִישִׁין, וְאִיהוּ
נְהוּרָא, דְּנָטִיל כָּל נְהוּרִין גְּנִיזִין, וְהֵהוּא
מְשִׁיכוּ דְלֵהוּן, וּבְגִינֵיהּ אֲתַחְזִי מְהִימְנוּתָא בְּכָל
עֲלָמָא.

מֵאן דְּנָטִיל לְשַׁמְשָׁא, כְּמֵאן דְּנָטִיל לְכַלְהוּ
דְּרַגִין. בְּגִין דְּשַׁמְשָׁא אִיהוּ אֶהֱל
דְּאֲתַפְּלִיל בְּהוּן, וְנָטִיל כְּלָא, וְאִיהוּ נְהִיר לְכָל
אִינוּן גְּוִינֵי נְהוּרִין לְתַמָּא. וְעַל דָּא וְהוּא פְּחָתָן
יוֹצֵא מִחֻפְתּוֹ, בְּנְהִירוֹ וּנְצִיצוֹ דְּכָל נְהוּרִין
גְּנִיזִין, דְּכַלְהוּ בְּתִיאובְּתָא בְּרַעוּתָא שְׁלִים,
יְהִיב לֵיהּ רַעוּתֵיהּ וְנְהִירוֹ דְּלֵהוּן, כְּמָה
דְּלַחְתָן אִית רַעוּ וְתִיאובְּתָא דְּכַלְהּ (נ"א דְּכַלְהוּ)
לְמִיחָב לֵה נְבִזְבִּין וּמִתְנָן. וְעַל דָּא וְהוּא כְּחָתָן
יוֹצֵא מִחֻפְתּוֹ.

מֵאן חֻפְתּוֹ. דָּא עֲדָן. וְרָזָא דָּא, (בראשית ב) וְנָהָר
יוֹצֵא מִעֲדָן. עֲדָן, דָּא אִיהוּ חוּפְּא דְּחֻפְּא
עַל כְּלָא. יְשִׁישׁ פְּגִבּוּר. יְשִׁישׁ, מְסֻטְרָא דְּאִוּר
קְדָמָא דְּלָא אֲשַׁתְּכַח בֵּיהּ דִּינָא כְּלָל. פְּגִבּוּר,
מְסֻטְרָא דְּגִבּוּרָה, וְאַף עַל גַּב דְּגִבּוּרָה אִיהִי
דִּינָא שְׁלִים, פְּגִבּוּר כְּתִיב, וְלָא גִבּוּר, בְּגִין
דְּאֲמַתִּיק דִּינָא בְּחֻסְדָּא, וְנָטִיל כְּלָא כְּחֻדָּא,
בְּתִיאובְּתָא וְרַעוּתָא שְׁלִים. וְכָל דָּא, לְרוּץ
אַרְחָ. כְּמָה דְּאֲתָ אֲמַר (ישעיה מג) הַנּוֹתֵן בַּיָּם דְּרַף
לְאֲשַׁקָּא וּלְאֲשַׁלְמָא נְהִירוֹ דְּסִיחָרָא בְּכָל
סְטָרִין, וְלִמְפַתַּח בְּה אַרְחָ לְאַנְהָרָא לְתַמָּא.

מְקַצָּה הַשָּׁמַיִם מוֹצְאוֹ, מְסִיפִי אֵלִין שָׁמַיִם
עַלְאִין דְּקְאָמְרָן, אִיהוּ אֲפִיק, בְּגִין
דְּבְסִיּוּמָא דְּגוּפָא, אִיהוּ אֲפִיק, וּבְהֵהוּא אֲתַר
אֲשַׁתְּמוּדַע בֵּין דְּכַר לְנוּקְבָא. וְדָא הוּא דְּכְתִיב,
(דברים ד) וְלִמְקַצָּה הַשָּׁמַיִם וְעַד קְצָה הַשָּׁמַיִם.
קְצָה הַשָּׁמַיִם דָּא עֲלָמָא עֲלָאָה. וְלִמְקַצָּה

מֵי שְׁנוּטֵל אֶת הַשֶּׁמֶשׁ, כְּמֵי
שְׁנוּטֵל אֶת כָּל הַדְּרָגוֹת, מִשּׁוּם
שֶׁהַשֶּׁמֶשׁ הוּא אֶהֱל שְׁנַכְלָל בְּהֶם
וְנוּטֵל הַכֹּל, וְהוּא מְאִיר לְכָל
אוֹתָם הַגְּוִינִים שֶׁל הָאוֹרוֹת
שֶׁלְמִטָּה. וְלִכֵּן וְהוּא פְּחָתָן יוֹצֵא
מִחֻפְתּוֹ - בְּאוֹר וְהַתְּנוּצָצוֹת שֶׁל
כָּל הָאוֹרוֹת הַגְּוִינִים. שְׁכַלְמָם
בְּתַשׁוּקָה, בְּרִצּוֹן שְׁלֵם, נוֹתְנִים לוֹ
רִצּוֹנָם וְאוֹרָם, כְּמוֹ שֶׁלַחְתָּן יֵשׁ
רִצּוֹן וְתַשׁוּקָה שֶׁל הַכֹּלֶה (שֶׁל בְּלָם)
לְתַת לֵה אוֹצְרוֹת וּמִתְנָת, וְלִכֵּן
וְהוּא פְּחָתָן יוֹצֵא מִחֻפְתּוֹ.

מִי זֶה חֻפְתּוֹ? זֶה עֲדָן. וְסוּד זֶה -
(בראשית ב) וְנָהָר יוֹצֵא מִעֲדָן. עֲדָן
זוֹהִי חֻפָּה שְׁמַכְסֶה עַל הַכֹּל. יְשִׁישׁ
פְּגִבּוּר. יְשִׁישׁ - מְצַד שֶׁל אוֹר
רְאוּשׁוֹן שֶׁלֹּא נִמְצָא בוֹ דִין כְּלָל.
פְּגִבּוּר - מְצַד הַגְּבּוּרָה. וְאַף עַל
פִּי שֶׁגְּבּוּרָה הִיא דִין שְׁלֵם, כְּתוּב
פְּגִבּוּר, וְלֹא גִבּוּר. מִשּׁוּם
שֶׁמִּמַּתִּיק דִּין בְּחֻסְדָּא וְנוּטֵל הַכֹּל
כְּחֻדָּא, בְּתַשׁוּקָה וְרִצּוֹן שְׁלֵם. וְכָל
זֶה - לְרוּץ אַרְחָ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה
מג) הַנּוֹתֵן בַּיָּם דְּרַף, לְהַשְׁקוֹת
וּלְהַשְׁלִים אֶת אוֹר הַלְּבָנָה בְּכָל
הַצְּדָדִים, וּלְפַתַּח בְּה דְּרַף לְהַאִיר
לְמִטָּה.

מְקַצָּה הַשָּׁמַיִם מוֹצְאוֹ - מְסוּף
אֵלוֹ הַשָּׁמַיִם הַעֲלִיּוֹנִים שֶׁאֲמַרְנוּ
הוּא מוֹצֵיא, מִשּׁוּם שְׁבִסְיוּם הַגּוּף
הוּא מוֹצֵיא, וּבְאוֹתוֹ מְקוּם נִכְר
בֵּין הַזְּכָר לְנִקְבָּה. וְזֶהוּ שֶׁכְּתוּב
(דברים ד) וְלִמְקַצָּה הַשָּׁמַיִם וְעַד קְצָה
הַשָּׁמַיִם. קְצָה הַשָּׁמַיִם - זֶה
הָעוֹלָם הַעֲלִיּוֹן. וְלִמְקַצָּה הַשָּׁמַיִם

מְקַצָּה הַשָּׁמַיִם מוֹצְאוֹ, מְסִיפִי אֵלִין שָׁמַיִם
עַלְאִין דְּקְאָמְרָן, אִיהוּ אֲפִיק, בְּגִין
דְּבְסִיּוּמָא דְּגוּפָא, אִיהוּ אֲפִיק, וּבְהֵהוּא אֲתַר
אֲשַׁתְּמוּדַע בֵּין דְּכַר לְנוּקְבָא. וְדָא הוּא דְּכְתִיב,
(דברים ד) וְלִמְקַצָּה הַשָּׁמַיִם וְעַד קְצָה הַשָּׁמַיִם.
קְצָה הַשָּׁמַיִם דָּא עֲלָמָא עֲלָאָה. וְלִמְקַצָּה

זה (המלך ש) השלוש שלו. כמו שזה נוטל את כל האורות וכלם בו, אף זה כן, נוטל כל האורות והוא יוצא מקצה השמים.

ותקופתו - שסובב (שהלכנה) בכל אותם הצדדים (הספירות) הקדושים שראויים להאיר ולהיות משקים ולהתנוצץ ממנו. ואין נסתר - אין מי שמכסה מאותו האור, שהרי לכלם הוא מאיר בכלל אחד, לכל אחד ואחד פראוי לו.

ובשכלם נשלמים ומאירים מתוך השמש, אז הלבנה מתעטרת כמו האם העליונה, שלמה בחמשים שערים, וזהו שכתוב תורת ה' תמימה, שהרי אז היא (שלמה) תמימה מפל הצדדים, בסוד של חמש דרגות, כמו האם העליונה, שהם חמש, סוד של חמשים.

ורכבן היא באה בחמש חמש תבות, כדי להשלים לסוד של חמשים. תורת ה' תמימה משיבת נפש - הרי חמש. עדות ה' נאמנה מחכימת פתי - הרי חמש. פקודי ה' ישרים משמחי לב - הרי חמש. מצות ה' ברה מאירת עינים - הרי חמש. יראת ה' טהורה עומדת לעד - הרי חמש. משפטי ה' אמת צדקו יחדו - הרי חמש. וכלם באים בחמש חמש, להכליל כמו האם העליונה.

ורכבן, יהו"ה יהו"ה שש פעמים, כנגש ששת הצדדים העליונים שהם סוד השם העליון (השמים העליונים), ועל זה הלבנה מתמלאת ונשלמת בסודו עליון פראוי, וזהו ביום השבת, שהכל נשלם פראוי בסוד השבת מעלה ומטה. ולכן ביום הזה נוסף אור בכל, כמו שאמרנו. השמים נוטלים ממקור החיים בראשונה, והם מאירים ומתקנים את הפכוד

השמים, דא (מלכא ד) שלמא דיליה. כמה דהאי נטיל כל נהורין, וכלהו ביה, אוף הכי האי, נטיל כל נהורין, וכלהו ביה, ואיהו נפיק מקצה השמים.

ותקופתו: דסתר (כ"א דסיהרא) בכל אינון סטרין (נ"א ספירו) קדישין, דאתחזון (דף קל"ז ע"ב)

לאתנהרא ולאתשקאה ולנצצא מניה. ואין נסתר, לית מאן דאתחפיא מההוא נהירו, דהא לכלהו אנהיר בכללא חדא, לכל חד וחד כמה דאתחזי ליה.

וכר פלהו אשתלימו ואתנהירו מגו שמשא, פדין סיהרא מתעטרא בגוונא דאימא עלאה, שלימא בחמשין תרעין, ודא איהו דכתיב תורת יי' תמימה, דהא כדין איהי (שלימא) תמימה, מפל סטרין, פרזא דחמש דרגין, כגוונא דאימא עלאה, דאינון חמש רזא דחמשין.

ובגיני כן, איהי אתיא בחמש חמש תיבין, בגין לאשלמא לרזא דחמשין. תורת יי' תמימה משיבת נפש, הא חמש. עדות יי' נאמנה מחכימת פתי, הא חמש. פקודי יי' ישרים משמחי לב, הא חמש. מצות יי' ברה מאירת עינים, הא חמש. יראת יי' טהורה עומדת לעד, הא חמש. משפטי יי' אמת צדקו יחדו, הא חמש. וכלהו אתיין בחמש חמש, לאתפללא כגוונא דאימא עלאה.

ועל דא, יהו"ה יהו"ה שית זמנין, לקבל שית סטרין עלאין, דאינון רזא דשמא עלאה, (נ"א דשמא עלאין) ועל דא, סיהרא אתמליא ואשתלים בסדורא עלאה פדקא יאות, ודא איהו ביומא דשבתא, דכלא אשתלים פדקא יאות, ברזא דשבתא עילא ותתא. ועל דא ביומא דא, אתוסף נהירו בכלא, פדקאמרן. שמים נטלי ממקורא דחיי

הַעֲלִיּוֹן מִסּוּד הַסֵּפֶר הַעֲלִיּוֹן -
הָאֵב שֶׁל הַכֹּל. וּמִסּוּד הַסֵּפֶר -
הָאֵם הַעֲלִיּוֹנָה. וְהוּא מִסּוּד
הַסֵּפֶר. וְלִכְּנָן מִסְפָּרִים, כְּמוֹ
שְׁאֵמְרָנוּ, בְּסוּד שְׁלֹשֶׁת הַשְּׁמוֹת
הַלְלוּ, שְׁשׁוּלְטִים בְּיוֹם הַשִּׁבְתָּ עַל
כֹּל שְׁאֵר הַיָּמִים.

וְלִכְּנָן הַתְּשֻׁבָּחָת הַזֹּאת אָמַר דָּוִד
בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ עַל הָאוֹר וְהַתְּנוּצָצוֹת
וְשִׁלְטוֹן (וְשִׁלְמוֹת) שֶׁל יוֹם הַשִּׁבְתָּ עַל
כֹּל שְׁאֵר הַיָּמִים (וְתַקּוּנָה שֶׁנִּתְקַנְתָּ בְּיוֹם
זֶה מִכֹּל שְׁאֵר הַיָּמִים) בְּשִׁבְלֵי סוּד הַשֵּׁם
הַעֲלִיּוֹן שְׁמַאִיר בְּאוֹר, וְנוֹצֵץ
בְּהַתְּנוּצָצוֹת, וְנִשְׁתַּלֵּם בְּשִׁלְמוֹת
מַעֲלָה וּמִטָּה. וְאֵז תּוֹרַת ה' ^{ה'}
תְּמִימָה, שִׁבְתָּ שֶׁל עֶרֶב שִׁבְתָּ (סוּד
שֶׁל שְׁמוֹר כְּבוֹד לִילָה, שֶׁהִיא תּוֹרַת ה' תְּמִימָה,
תּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה, מִשֶּׁה קִבַּל תּוֹרָה מִסִּינַי. וְהָרִי
הַתְּעוֹרְרוּ עַל הַתּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה, שְׁאֵלוּ תּוֹרָה
שֶׁבְכֶתֶב, הָרִי כְּתוּב וְיִצְוֵנוּ מִשֶּׁה אֵת הַלְלוּם וְגו' לְקוֹחַ
אֵת סֵפֶר הַתּוֹרָה. וְהָ רֵאיוּ לְלוּם לִזְהָ שְׁאוּחֹוּ
בְּשִׁמְשׁ, וְהַמְלִךְ שְׁבָא מִמֶּנּוּ מִשֶּׁה מֵאִיר לְיִשְׂרָאֵל
אַרְבָּעִים שָׁנָה שִׁמְשׁ בְּיוֹם, וְתּוֹרַת ה' עֶרֶב שִׁבְתָּ)
בְּסוּד אַחַד, כְּמוֹ שְׁאֵמְרָנוּ.

וְתִקְנֵנוּ (אֲנִשִּׁי כְּנֶסֶת הַגְּדוּלָה הַסְּדוּר שֶׁל הַשִּׁבְחָה)
הַחֲבָרִים רֵאשִׁית הַתְּשֻׁבָּחוֹת
מֵאוֹתָן תְּשֻׁבָּחוֹת שֶׁל דָּוִד מִסּוּד
זֶה הַשְּׁמִים, שְׁנוּטֵל בְּרֵאשִׁית וּמֵאִיר
לְכֹל הַשְּׁאֵר. וְאַחַר כֵּן אוֹתוֹ נִהַר
שְׁיִוְצָא מֵעֵדֶן, וְזֶהוּ סוּד (תַּהֲלִים לג)
רַנְּנוּ צְדִיקִים בַּה'. מִשׁוּם שֶׁהִנְהָר
הַזֶּה כּוֹנֵס וְנוּטֵל הַכֹּל מִסּוּד
הַשְּׁמִים בְּסוּד עֲלִיּוֹן, וּמְקוֹר
הַחַיִּים, הַכֹּל כְּרֵאוֹי בְּיוֹם זֶה.
וְהַשְּׁמֵשׁ מֵתַקֵּן לְהָאִיר כְּרֵאוֹי בְּיוֹם
הַזֶּה.

וְאַחַר כֵּן הִלְכְּנָה שְׁנִפְרָדָת מֵהַצֵּד
הָאֲחֵר בְּיוֹם הַזֶּה כְּדִי לְהִיּוֹת
מֵאִירָה מִן הַשְּׁמֵשׁ, וְזֶהוּ לְדוֹד
בְּשִׁנּוֹתוֹ אֵת טַעְמוֹ וְגו'. וְאַחַר
שְׁנִפְרָדָת מִמֶּנּוּ, הָרִי מִתְּחַבְּרַת
בְּשִׁמְשׁ, וְתְשֻׁבָּחָת זֹאת בְּעֶשְׂרִים

בְּקִדְמִיתָא, וְאִינוּן מְנַהֲרֵי וּמִתְקַנְי לְכַבּוֹד
עַלְאָה, מִרְזָא דְסֵפֶר עַלְאָה, אַבָּא דְכֻלָּא.
וּמִרְזָא דְסֵפֶר, אִימָא עַלְאָה. וְאִיהוּ, מִרְזָא
דְסֵפֶר. וּבְגִין כֵּן, מְסַפְרִים, כְּדַקְא מֶרְן. בְּרִזָּא
דְתִלַּת שְׁמֵהֶן אֵלִין, דְשִׁלְטִין בְּיוֹמָא דְשִׁבְתָּא,
עַל כֹּל שְׁאֵר יוֹמִין.

וּבְגִינֵי כֵּן תּוֹשְׁבַחְתָּא דָּא, קְאָמַר דָּוִד בְּרוּחַ
קְדָשָׁא, עַל נְהִירוֹ וּנְצִיצוֹ וְשׁוּלְטָנוּ (נ"א
וְשִׁלְמוֹ) דְּיוֹמָא דְשִׁבְתָּא עַל כֹּל שְׁאֵר יוֹמִין (ס"א
וְתַקּוּנָא דִילִיָּה דְאִתְתַּקַּנְתָּ בְּיוֹמָא דָּא מִכֹּל שְׁאֵר יוֹמִין) בְּגִין רִזָּא
דְשְׁמָא עַלְאָה, דְקָא נְהִיר בְּנְהִירוֹ, וּנְצִיץ
בְּנְצִיצוֹ, וְאִשְׁתַּלֵּם בְּשִׁלְמוֹ עֵילָא וְתַתָּא.
וּכְדִין תּוֹרַת יְי' תְּמִימָה, שִׁבְתָּ דְמַעֲלֵי שִׁבְתָּא,
(ס"א רִזָּא דְשְׁמוֹר כְּבוֹד לִילָה דְהָא הִיא תּוֹרַת ה' תְּמִימָה תּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה
מִשֶּׁה קִבַּל תּוֹרָה מִסִּינַי וְהָא אִתְעָרוּ עַל תּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה דְאִילוּ תּוֹרָה שְׁבַכְתֵּב
הָא כְּתִיב וְיִצְוֵנוּ מִשֶּׁה אֵת הַלְלוּם וְגו' לְקוֹחַ אֵת סֵפֶר הַתּוֹרָה. וְדָא לְלוּיָא אִתְחַזִּי
לְהָאִי דְאֲחִיד בְּשִׁמְשָׁא וּמִלְכָא דְאֲתִיָּא מִיְנִיה מִשֶּׁה נְהִיר לְיִשְׂרָאֵל אַרְבָּעִין שָׁנִין
לְהָאִי בְּיוֹמוֹ וְתּוֹרַת ה' דָּא מַעֲלֵי שִׁבְתָּא) בְּרִזָּא חֲדָא
כְּדַקְא מֶרְן.

וְאִתְקִינֵנוּ (ס"א אֲנִשִּׁי כְּנֶסֶת הַגְּדוּלָה סִידוּרָא דְתְשֻׁבַחְתָּא) חֲבָרִיָּא
שִׁירוּתָא דְתוֹשְׁבַחְתֵּי, מְאִינוּן
תּוֹשְׁבַחְתֵּן דְדוֹד, מִרְזָא דָּא הַשְּׁמִים, דְאִיהוּ
נְטִיל בְּרִישָׁא, וְנְהִיר לְכֹל שְׁאֵר. וּלְבַתֵּר הֵהוּא
נְהִיר דְנִפְיָק מֵעֵדֶן, וְדָא אִיהוּ רִזָּא, (תַּהֲלִים לג) רַנְּנוּ
צְדִיקִים בְּיְי' בְּגִין דְהָאִי נְהִיר כְּנִישׁ וְנְטִיל כֻלָּא
מִרְזָא דְשְׁמִים, בְּרִזָּא עַלְאָה, וּמְקוֹרָא דְחַיִּי,
כֻלָּא כְּדַקְא יְאוּת בְּיוֹמָא דָּא. וְשִׁמְשָׁא אִתְקִין
לְאַנְהִירָא כְּדַקְא יְאוּת, בְּיוֹמָא דָּא.

וּלְבַתֵּר סִיְהִירָא דְקָא מִתְפָּרֶשֶׁת מִסְטָרָא אַחֲרָא
בְּיוֹמָא דָּא, בְּגִין לְאַתְנַהֲרָא מִן
שְׁמֵשָׁא, וְדָא אִיהוּ לְדוֹד בְּשִׁנּוֹתוֹ אֵת טַעְמוֹ
וְגו'. וּלְבַתֵּר דְאִתְפָּרֶשֶׁת מִיְנִיה, הָא אִתְחַבְּרַת
בְּשִׁמְשָׁא. וְתוֹשְׁבַחְתָּא דָּא בְּתִרִין וְעֶשְׂרִין אֲתוּוֹן, דְאֵעִיל בַּהּ שְׁמֵשָׁא

בְּשִׁמְשָׁא. וְתוֹשְׁבַחְתָּא דָּא בְּתִרִין וְעֶשְׂרִין אֲתוּוֹן, דְאֵעִיל בַּהּ שְׁמֵשָׁא

ושפתים אותיות שפמכניס בה השמש בלבנה. ותשבחת זו פרדת הלבנה מן הצד האחר, ותשבחת של עשרים ושפתים אותיות באור השמש. ואחר כך התחברות ועלית הגבירה לבעלה, וזוהי (שמס) תפלה למשה איש האלהים. התחברות והתדבקות אשה בבעלה, לפרש ימין ושמאל לקבל אותה ולהיות כאחד בחבור אחד. (להיות אחד בסוד אחד. וכל אלו שמים מספרים להם ומתקנים אותם. מכן והלאה תשבחות אחרות של שמחה ותשוקה שלמה. אבל אלו אותם תקון השלמות העליונה בסוד של השם הקדוש בראוי ותשבחות אלו התקינו בתקון של שבת, שהוא עולה ומתעשר בעטרותיו בראוי, ועולים בסוד השם הקדוש להיות אחד בסוד של כבוד אל של השמים מספרים לו וזוהרים לו כמו שאמרנו). וזוהו מזמור שירו לה' שיר חדש. התשבחת הזו הרי בארנוה. אף על גב שהתעוררנו בה, התעוררות החברים שהתעוררו, יפה הוא, שהפרות הללו עלות, כשהיו נושאות את הארון, התעוררו בתשבחת הזו, כמו שנאמר (שמואל א-1) וישרנה הפרות בדרך. ואיזו שירה היו אומרות? מזמור שירו לה' שיר חדש כי נפלאות עשה. הסוד הזה הוא כמו שלמעלה. בשעה שאותן חיות נושאות את (הארון) הכפס להרים אותו למעלה, הן אומרות תשבחת זו.

ואם תאמר, למה כתוב כאן חדש, והרי תמיד אומרים תשבחת זו? אלא ודאי שהוא חדש, וחדש לא נקרא אלא בהתחדשות הלבנה כשנאורה מהשמש, אז הוא חדש, וזהו שיר חדש. הושיעה לו ימינו וזרוע קדשו, הרי לו ימינו וזרוע קדשו, הרי התעוררות של ימין ושמאל לקבל אותה.

ותשבחת זו, כשנושאות הארון,

בסיהרא. ותושבחתא דא, פרישו דסיהרא מסטרא אחרא, ותושבחתא דעשרין ותריין אתוון בנהירו דשמשא. ולבתר אתחברותא וסליקו דמטרוניתא עם בעלה. ודא איהו (תהלים ז) תפלה למשה איש האלהים. אתחברותא ואתדבקותא דאתתא בבעלה, לפרשא ימינא ושמאלא לקבלא לה, ולמהוי כחדא בחבורא חדא. (למהוי חר ברזא חר. וכל אליו שמים מספרים לון ומתקני לון. מכן ולהלאה תשבחו אתרניו וחדות ותיאובתא שלימתא. אבל הני אינון תקונא שלימתא עלאה ברזא דשמא קדישא כדקא יאות ותושבחו אליו אתקינו בתקונא דשבת דאיהו סליק ואתעטר בעטריו כדקא יאות וסלקון ברזא דשמא קדישא למהוי חר ברזא דכבוד אל דשמים מספרים ליה וזוהרין ליה כדקאמרן).

ודא איהו (תהלים זח) מזמור שירו ליי' שיר חדש. ותושבחתא דא הא אוקימנא. אבל אף על גב דאתערנא ביה, אתערו דחבריאי דקא אתערו, שפיר איהו, דהנהו (דף קל"ח ע"א) פרות עלות פד הוו נטלי ארונא, אתערו בהאי תושבחתא, כמה דאת אמר (שמואל א ו) וישרנה הפרות בדרך. ומה שירה הוו אמרי. (תהלים זח) מזמור שירו ליי' שיר חדש פי נפלאות עשה. רזא דא איהו כגונא דלעילא. בשעתא דאינון חיות נטלי (ארונא) פרסייא, לארמא ליה לעילא, אינון אמרי תושבחתא דא.

ואי תימא, אמאי כתיב הכא חדש, והא תדיר קאמרי תושבחתא דא. אלא ודאי חדש איהו, וחדש לא אקרי, אלא באתחדותא דסיהרא, פד אתנהירת מן שמשא, פדין איהו חדש, ודא איהו שיר חדש. הושיעה לו ימינו וזרוע קדשו, הא אתערוותא דימינא ושמאלא לקבלא לה.

ותושבחתא דא, פד נטלי ארונא, קא משבחתאן לה. פד סלקין לבית

משבחות אותה כשעולות לבית שמש, כמו שעגלות עולות לבית שמש, והכל עולים בסוד אחד, משום שבשבת היא עלית הכסא לעלות למעלה. התקון של התשבחת הזו בשבת. כל התשבחות הללו תקנו לשבת, לשבח אותו העם היחיד בעולם.

מזמור שיר ליום השבת (תהלים צב). התשבחת הזו אדם הראשון אמר אותה בשעה שגרש מגן עדן, וכאשר שבת והגנה עליו. ובארוה החברים, את התשבחת הזו משבח העולם התחתון את העולם העליון, יום (שהכל בו) שהוא כלו שבת, המלך שהשלוש שלו. וזהו מזמור שיר, ולא כתוב מי אמר אותו, כמו שבארנו.

ליום השבת - היום העליון, השבת העליונה. זו שבת זו שבת. מה בין זה לזה? אלא שבת סתם זו שבת של ערב שבת. יום השבת זו שבת שלמעלה. זה יום וזה לילה. (שמות לא) ושמו בני ישראל את השבת - הרי לילה, סוד של נקבה. (שם כ) זכור את יום השבת - הרי יום, סוד של זכר. ולכן מזמור שיר ליום השבת.

ומצאנו בכמה מקומות, שהעולם התחתון עולה בשם ובא סתם, כמו זה - ויקרא אל משה, וכמו (שמות כד) ואל משה אמר עלה אל ה'. כלם שם נסתר ולא עולה בו, (אלא) (והכל) משום שיש בו דרגה עליונה, ואל הדרגה העליונה הוא לא עולה בשם. אור המנורה לא עולה ביום באור השמש, ועל זה לא עולה בשם. וכל אלה תשבחות השבת, שהיא כבוד (יום השבת, שהיא תשבחת) היום, היא תשבחת עליונה על כל שאר הימים. (וכל אלו התשבחות התקינו בתקון של שבת, שהיא עולה להתעטר בעטרות

שמש. פגיונא דעגלות סלקין לבית שמש. וכלא ברזא חד סלקין, בגין דבשבת איהו סליקו דכורסייא, לסלקא לעילא. תקוונא דתושבחתא דא בשבת אלין תשבחן פלהו אתקינו בשבת, לשבחה ליה עמא יחידא בעלמא.

מזמור שיר ליום השבת, (תהלים צב) תושבחתא דא, אדם הראשון קאמר לה, בשעתא דאתתרו מגנתא דעדן, ואתא שבת ואגין עליה. ואוקמוה חברייא, תושבחתא דא, עלמא תתאה קא משבח לגבי עלמא עלאה, יומא (דכלא ביה) דאיהו כולו שבת, מלפא, דשלמא דיליה. ודא איהו מזמור שיר, ולא כתיב מאן קאמר ליה, פמה דאוקימנא.

ליום השבת, יומא עלאה, שבת עלאה. דא שבת ודא שבת, מה בין האי להאי. אלא, שבת סתם, דא שבת דמעלי שבתא. יום השבת, דא שבת דלעילא. דא יום, ודא לילה. (שמות לא) ושמו בני ישראל את השבת, הא ליליא, רזא דנוקבא. (שמות כ) זכור את יום השבת, הא יום, רזא דדכורא. ובגין פך מזמור שיר ליום השבת.

ואשבחן בכמה אתר, דעלמא תתאה לא סליק בשמא, ואתיא סתם, פגון האי, וכגון ויקרא אל משה, וכגון (שמות כד) ואל משה אמר עלה אל יי'. פלהו סתים שמא, ולא סליק ביה. (אלא) (כ"א וכלא) בגין דאית ביה דרגא עלאה, ולגבי דרגא עלאה איהו לא סליק בשמא. נהורא דשרגא, לא סליק ביממא, בנהורא דשמשא, ועל דא לא סליק בשמא. וכל אלין תשבחן, דשבת, דאיהי כבוד (נ"א יום השבת דאיהו תושבחתא) יום, איהו תושבחתא עלאה, על כל

שָׁאֵר יוֹמִין. (ס"א וְכָל אֵלֶּיךָ תִּשְׁבָּחֵנוּ אֶתְיָנוּ בְּתִיקוֹנָא דְשִׁבְתָּא דְאִיהוּ סְלִיחַ לְאַתְעָשֵׁר בְּעִמְרֵינוּ עֲלֵאִין אֶתְרֵינוּ כְּרִישֵׁין עַל כָּל שָׁאֵר יוֹמִין).

נְשַׁמַּת כָּל חַי, הָא חֲבָרְיָא אֲתַעְרוּ בֵּיה מְלִין דְקָשׁוּט. אָבַל אֵית לָן לְאַדְפְּרָא, הָאִי נְשַׁמַּתָּא דְפִרְחָא מֵהֵוּא חַי הָעוֹלָמִים. וּבְגִין דְאִיהִי דִילֵיה, דְמַנְיָה נִפְקֵן כָּל בְּרַפְאֵן, וְשְׂרִיין בֵּיה, וְהוּא אֲשַׁקֵּי וּמְבַרֵךְ לְתַתָּא, הָאִי נְשַׁמַּתָּא דְנִפְקָא מִנְיָה, אֵית לָהּ רִשׁוּ לְבָרְכָא לְהָאִי אֲתֵר. וְעַל דָּא פְּרַחִין נְשַׁמַּתִּין מֵהֵוּא חַי, בְּמַעְלֵי שִׁבְתָּא. אֵינּוּן נְשַׁמַּתִּין דְאֵינּוּן פְּרַחֵאן, מִמַּשׁ מְבָרְכִין לְהָאִי אֲתֵר דְאֶקְרִי שֵׁם מִתַּתָּא. וְהֵוּא אֲתֵר דְנִפְקֵי מִנְיָה מְבַרֵךְ לֵיה לְעֵילָא, וְהָאִי שֵׁם מְקַבְּלָא בְּרַכָּאן, מִתַּתָּא וּמַעֲיֵלָא, וְאֲתַפְּלִילַת מִכָּל סְטָרִין.

בְּיוֹמֵי דְחוּל, אִיהִי מְקַבְּלָא בְּרַכָּאן, מִשָּׁאֵר נְשַׁמַּתִּין, דְקָא מְבָרְכִין לָהּ מִתַּתָּא. בְּיוֹמָא דְשַׁבַּת, אִיהִי מְקַבְּלָא בְּרַכָּאן מֵאֵינּוּן נְשַׁמַּתִּין עֲלֵאִין, דְקָא מְבָרְכָאן לָהּ בְּאַרְבַּעִין וַחֲמֵשׁ תִּיבִין, כְּחוּשְׁבֵּן מ"ה. (מִנְשַׁמַּת כָּל חַי עַד וְהֵאֲחֲרוּנִים) (ס"א וְכִרְוּא דְחַמְשֵׁין תִּיבִין, כְּחוּשְׁבֵּן מ"י) כְּמָה דְאוּקִימְנָא, בְּרִזָּא מ"ה, וּבְרִזָּא מ"י. דָּא עֲלֵמָא עֲלֵאָה, וְדָא עֲלֵמָא תַתָּאָה. נְשַׁמַּת כָּל חַי (ס"א עַד וְהֵאֲחֲרוּנִים), מ"ה. וּמִן וְאֵילוּ פִינּוּ מְלָא שִׁירָה עַד וּמְלַפְנִים - עוֹלָה הַתְּשַׁבַּחַת הָאֲחֵרַת חֲמֵשִׁים תְּבוּת. וְאַף עַל גַּב שְׁלָא עוֹמֵד הַדְּבָר בַּחֲשֻׁבוֹן, עוֹלָה הַחֲשֻׁבוֹן סוּד מ"י, וּמַשֵּׁם וְהֵלָאָה עוֹלָה הַתְּשַׁבַּחַת הָאֲחֵרַת לְחֲשֻׁבוֹן (מ"ה) מְאָה תְּבוּת, תְּשֻׁלוּמִים שְׁלֵהֵם, וּמְרַבְּכָה אַחַת עַל מַה שְּׁשׁוּרָה שְׁהוּא תְּשֻׁלוּם (מ"ה) מְאָה תִיבִין, תְּשֻׁלוּמִין דְכֻלָּא, וְחַד רְתִיבָא עַל מַה דְשְׂרִינָא דְאִיהוּ (דף קל"ח ע"ב) תְּשֻׁלוּמָא (ס"א

הַחוּא שְׁלִימָא עֲלֵאָה).

וְכָרְ שְׁבַחָא דָּא, וְכָל מְלִין אֵלִין, כְּלָהוּ שְׁיִיפִין יְדִיעֵן, בְּחוּשְׁבֵּנָא לְתְּשֻׁלוּמָא דְשַׁבַּת,

עֲלִינוּת, מְקוּמוֹת קְרוּשִׁים עַל כָּל שָׁאֵר הַיָּמִים). נְשַׁמַּת כָּל חַי, הָרִי הַחֲבָרִים עוֹרְרוּ בּוּ דְבָרֵי אָמַת. אָבַל יֵשׁ לָנוּ לְהַזְכִּיר, הַנְּשֻׁמָּה הַזֹּאת שְׁפוּרְחַת מְאוּתוֹ חַי הָעוֹלָמִים. וּמַשֵּׁם שְׁהִיא שְׁלוּ, שְׁמַמְנוּ יוֹצְאוֹת כָּל הַבְּרָכוֹת וְשׁוּרוֹת בּוּ, וְהוּא מַשְׁקָה וּמְבַרֵךְ לְמַטָּה, הַנְּשֻׁמָּה הַזֹּאת שְׁיּוֹצְאָת מִמְנוּ יֵשׁ רִשׁוּת לְכַרְךָ אֵת הַמְּקוֹם הַזֶּה.

וְכֵן פּוֹרְחוֹת הַנְּשֻׁמוֹת מְאוּתוֹ חַי בְּעֶרְבַת שַׁבַּת, אוֹתָן נְשֻׁמוֹת שְׁפוּרְחוֹת, מִמַּשׁ מְבָרְכוֹת מְקוֹם זֶה שְׁנִקְרָא שֵׁם מְלַמְטָה. ואוֹתוֹ מְקוֹם שְׁיּוֹצְאָת מִמְנוּ, מְבַרֵךְ אוֹתוֹ לְמַעְלָה, וְשֵׁם זֶה מְקַבֵּל בְּרָכוֹת מִמְטָה וּמַמְעָלָה, וְנִכְלָלַת מִכָּל הַצְּדִידִים.

בְּיַמֵּי הַחַל הִיא מְקַבְּלַת בְּרָכוֹת מִשָּׁאֵר הַנְּשֻׁמוֹת שְׁמְבָרְכוֹת אוֹתָהּ מְלַמְטָה בְּיוֹם הַשַּׁבַּת, הִיא מְקַבְּלַת בְּרָכוֹת מְאוּתָן נְשֻׁמוֹת עֲלִינוּת שְׁמְבָרְכוֹת אוֹתָהּ בְּאַרְבַּעִים וַחֲמֵשׁ תְּבוּת כְּחוּשְׁבוֹן מ"ה. (מִנְשַׁמַּת כָּל חַי עַד וְהֵאֲחֲרוּנִים) (וּבְסוּד שְׁל חֲמֵשִׁים תְּבוּת, כְּחֻשְׁבוֹן מ"י) כְּמוֹ שְׁבַאֲרָנוּ בְּסוּד מ"ה וּבְסוּד מ"י. זֶה הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, וְזֶה הָעוֹלָם הַתַּתְּחוּן. נְשַׁמַּת כָּל חַי (עַד וְהֵאֲחֲרוּנִים) - מ"ה. וּמִן וְאֵילוּ פִינּוּ מְלָא שִׁירָה עַד וּמְלַפְנִים - עוֹלָה הַתְּשַׁבַּחַת הָאֲחֵרַת חֲמֵשִׁים תְּבוּת. וְאַף עַל גַּב שְׁלָא עוֹמֵד הַדְּבָר בַּחֲשֻׁבוֹן, עוֹלָה הַחֲשֻׁבוֹן סוּד מ"י, וּמַשֵּׁם וְהֵלָאָה עוֹלָה הַתְּשַׁבַּחַת הָאֲחֵרַת לְחֲשֻׁבוֹן (מ"ה) מְאָה תְּבוּת, תְּשֻׁלוּמִים שְׁלֵהֵם, וּמְרַבְּכָה אַחַת עַל מַה שְּׁשׁוּרָה שְׁהוּא תְּשֻׁלוּם (אוֹתוֹ שְׁלֵם עֲלִיּוֹן).

וְכָרְ הַשְּׁבַח הַזֶּה וְכָל הַדְּבָרִים הַלְלוּ כָּלֵם אֵיבָרִים יְדוּעִים בְּחֻשְׁבוֹן לְתְּשֻׁלוּם שַׁבַּת

וְלֹא שְׁתַּלְמָא מִנְיָהּ, כְּדָא חֲזִי. זְכָאָה עֲמָא, דִּידְעֵי לְסִדְרָא שְׁבַחָא

וּלְהַשְׁתַּלֵּם מֵהֶם כְּרֹאוֹי. אֲשֶׁרִי
הָעַם שִׁיּוּדְעִים לְסִדֵּר אֶת שְׂבַח
רְבוּנָם כְּרֹאוֹי. מִכָּאן וְהִלָּאָה סְדוּר
הַתְּפִלָּה כְּמוֹ שֶׁתִּקַּן.

כְּתוּב (תהלים כב) וְאַתָּה ה' אֵל
תִּרְחַק אֵילוּתִי לְעִזְרָתִי חוֹשָׁה. דָּוִד
הַמֶּלֶךְ אָמַר אֶת זֶה בַּשָּׁעָה שֶׁהָיָה
מִתְקַן וּמְסֻדָּר אֶת תְּשׁוּבַת הַמֶּלֶךְ
כְּדִי לְחַבֵּר אֶת הַשְּׂמֵשׁ לְלִבָּנָה.
כִּיּוֹן שֶׁהָיָה מִתְקַן וּמְסֻדָּר אֶת
שְׂבָחֵי הַתְּחִבּוּר, אָמַר וְאַתָּה ה'
אֵל תִּרְחַק.

וְאַתָּה ה' - סוּד שֶׁל חֲבֵרוֹת אַחַת
בְּלִי פְרוּדָה. אֵל תִּרְחַק - כִּיּוֹן
שֶׁעָלְתָה לְהִתְחַבֵּר עִם בַּעֲלָהּ,
וְהַכֵּל בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, וּמִשָּׁם רוֹצֵה
לְעֲלוֹת לְאֵין סוֹף לְהִתְקַשֵּׁר הַכֵּל
לְמַעֲלָה לְמַעֲלָה, וְלִכֵּן אֵל תִּרְחַק
לְהַסְתַּלֵּק מֵאַתְּנֹו וּלְעֻזֹב אוֹתְנֹו.

וְלִכֵּן בְּתוֹךְ סְדוּר הַתְּשׁוּבָה
צְרִיכִים יִשְׂרָאֵל לְהַכְלִיל שָׁם
וְלְהַדְבִּיק עִמָּם מְלֻמָּטָה, שְׂאֵל מְלֵא
יִרְצָה לְהִתְעַלּוֹת הַכְּבוֹד הַזֶּה, הָרִי
יִשְׂרָאֵל לְמִטָּה אַחוּזִים בּוֹ
וּמְחֻזְקִים בּוֹ שְׂלֵא יַעֲזֹב אוֹתוֹ
לְהִתְרַחֵק מֵהֶם. וְלִכֵּן הַתְּפִלָּה
בְּלַחֲשׁ, כְּמִי שֶׁמְדַבֵּר בְּסוּד עִם
הַמֶּלֶךְ. וּבַעֲדוֹ שֶׁהוּא בְּסוּד עִמּוֹ,
לֹא מִתְרַחֵק מִמֶּנּוּ כָּלֵל.

אֵילוּתִי - מָה אֵיל וְצָבִי, בַּשָּׁעָה
שֶׁהוֹלְכִים וּמִתְרַחֵקִים, מִיָּד
חוֹזְרִים לְאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁעֲזָבוּ - אִף
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אִף עַל גַּב
שֶׁהִתְעַלָּה לְמַעֲלָה לְמַעֲלָה בְּאֵין
סוֹף, מִיָּד חוֹזֵר לְמְקוֹמוֹ. מָה
הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁיִּשְׂרָאֵל לְמִטָּה
אַחוּזִים בּוֹ, וְלֹא עוֹזְבִים אוֹתוֹ
לְהִיּוֹת נִשְׁכָּח וְלִהְיֵת רַחֵק מֵהֶם.
וְלִכֵּן, אֵילוּתִי לְעִזְרָתִי חוֹשָׁה.

וּמִשּׁוּם כִּי צְרִיכִים לְהִתְאַחַד עִם
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְלֶאֱחָז בּוֹ כְּמִי
שֶׁמְמַשִּׁיף מְלֻמָּעֵלָה לְמִטָּה, שְׂלֵא

דְּמַרְיָהוּן, כְּדָקָא יְאוּת. מִכָּאן וְלִהְלָאָה סְדוּרָא
דְּצִלוּתָא כְּמָה דְאַתְּתַקְנַת.

בְּתִיב (תהלים כב) וְאַתָּה יי' אֵל תִּרְחַק אֵילוּתִי
לְעִזְרָתִי חוֹשָׁה. דָּוִד מִלְכָּא אָמַר דָּא,
בַּשָּׁעָתָא דְהוּה מִתְקַן וּמְסֻדָּר תּוֹשְׁבַחְתָּא
דְּמִלְכָּא, בְּגִין לְחַבְרָא שְׂמֵשָׁא בְּסִיְהָרָא. כִּיּוֹן
דְּהוּה מִתְקַן וּמְסֻדָּר שְׂבָחֵין דִּילִיָּה לְאַתְחַבְרָא,
אָמַר וְאַתָּה יי' אֵל תִּרְחַק.

וְאַתָּה יי' רְזָא דְחֲבֵרוּתָא חָדָא בְּלֹא פְרוּדָא. אֵל
תִּרְחַק, כִּיּוֹן דְּאִיְהִי סְלִקָּא לְאַתְעֻטְרָא
בְּבַעֲלָהּ, וְכִלְא בְּעֵלְמָא עֲלָאָה, וּמִתְמַן בְּעִי
לְסְלִקָּא לְאֵין סוֹף, לְאַתְקַשְׂרָא כִלְא לְעִילָא
לְעִילָא, וּבְגִין כִּי אֵל תִּרְחַק, לְאַסְתַּלְקָא מִיָּנָן,
לְשַׁבְקָא לָן.

וּבְגִין כִּי, בְּגוֹ סְדוּרָא דְתוֹשְׁבַחְתָּא, בְּעָאן
יִשְׂרָאֵל לְאַתְכַּלְלָא תְּמַן, וְלֹא תִדְבְּקָא
בְּהַדְיָהוּ מִתְפָּא, דְּאֵלְמָלֵא יְבַעִי לְאַסְתַּלְקָא
הָאִי כְבוֹד, הָא יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא אַחֲזִידָן בִּיָּה
וְתַקְפִּין בִּיָּה, דְּלֹא שְׂבָקִי לִיָּה לְאַתְרַחֵקָא
מִנִּיָּהוּ. וְעַל דָּא צִלוּתָא בְּלַחֲשׁ, כְּמָאן דְּמִלִּיל
בְּרָזָא עִם מִלְכָּא, וּבַעֲדוֹ דְּאִיְהוּ בְּרָזָא עִמִּיָּה,
לֹא אִתְרַחֵקָא מִנִּיָּה כָּלֵל.

אֵילוּתִי, מָה אֵיל וְצָבִי, בַּשָּׁעָתָא דְאַזְלִי
וּמִרְחֻקִי, מִיָּד אַהֲדָרָן לְהוּוּא אַתְר
דְּשְׂבָקִי, אוּף קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אִף עַל גַּב
דְּאַסְתַּלְק לְעִילָא לְעִילָא בְּאֵין סוֹף, מִיָּד אַהֲדָר
לְאַתְרִיָּה. מָאִי טַעְמָא. בְּגִין דִּישְׂרָאֵל לְתַתָּא
אַתְאַחֲדָן בִּיָּה, וְלֹא שְׂבָקִין לִיָּה לְאַתְנַשְׂיָא, (מִנִּיָּה)
וְלֹא אִתְרַחֵקָא מִנִּיָּהוּ. וְעַל דָּא, אֵילוּתִי לְעִזְרָתִי
חוֹשָׁה.

וּבְגִין כִּי בְּעִינָן לְאַתְאַחֲדָא בִיָּה בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, וְלֹא אִתְחַדָּא בִיָּה, כְּמָאן דְּאַמְשִׁיף

מְעִילָא לְתַתָּא, דְּלֹא יִשְׁתַּבַּק בְּרַגְשׁ מִנִּיָּה, אִפִּילוּ שְׁעָתָא חָדָא. וְעַל דָּא כִּד

לשאר איש עזוב ממנו אפלו שעה אחת. ולכן כשסומך גאלה לתפלה, צריך לאחוז בו ולדבר עמו בלחש, בסוד, שלא יתרחק מעמנו ולא יעזב מעמנו, ולכן פתוב (דברים ד) ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים כלכם היום. (תהלים קמד) אשרי העם שפכה לו אשרי העם שה' אלהיו.

באותה שעה קם רבי שמעון, והחברים אף כף קמו והלכו. אמר רבי אלעזר לרבי שמעון אביו, אבא, עד כאן היינו יושבים בצל של עץ החיים בגן עדן. מפאן והלאה שאנו הולכים, צריך לנו ללכת בדרך השומרים את העץ הזה. אתה תתחיל בראשית לפתח בדרך.

פתח ואמר, ויקחו לי תרומה, כמו שנאמר. במה היא תרומה? בסוד הזקב, שהרי משם נזונה בתחלה, משום שהיא גבורה תחתונה שבאה מצד הזקב. ואף על גב שבאה מצד הזקב, כל עקר לא נשארת, אלא בצד הכסף, שהוא ימין.

וכסוד זה כוס של ברכה שצריך לקבלה בימין ובשמאל, וכל העקר לא נשאר אלא בימין, (ושמאל יעזב ממנה ולא יכו) והשמאל מעורר את הימין ולא נדבק בו, משום שהוא נתן בין ימין ושמאל, והשמאל נאחז תחתיו, וימין נאחז בו למעלה, כמו שנאמר (שיר ב) שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני. זהב וכסף - כמו שנאמר (חגיג ב) לי הכסף ולי הזקב, והרי נתבאר.

ונחשת - זהו צבע כגון הזקב, משום שנצבע מגון זהב ומגון כסף. ולכן מזבח הנחשת קטן. למה הוא קטן? כמו שנאמר

סמיו גאולה לתפלה, בעי לאחדא ביה, ולאשתעי בהדיה בלחישו, ברזא, דלא יתרחק מינן, ולא ישתבק מינן, ועל דא כתיב (דברים ד) ואתם הדבקים ביי' אלהיכם חיים כלכם היום. (תהלים קמד) אשרי העם שפכה לו אשרי העם שיי' אלהיו.

בהחיא שעתא, קם רבי שמעון וחבריא אוף הכי קמו ואזלו. אמר רבי אלעזר לרבי שמעון אבוי, אבא, עד הכא הוינא יתבי בצלא דאילנא דחיי בגנתא דעדן. מפאן ולהלאה דאנן אזלין, אצטריך לן למיהף בארחוי דנטרן אילנא דא. אמר ליה, אנת תשרי בשירותא למפתח בארחה.

פתח ואמר, (שמות כה) ויקחו לי תרומה, כמה דאתמר. במאי איהי תרומה. ברזא דזקב, דהא מתמן אתזנת בקדמיתא, בגין דאיהי גבורה תתאה, דאתיא מסטרא דזקב. ואף על גב דאתיא מסטרא דזקב, כל עקר לא אשתארת, אלא בסטרא דכסף, דאיהו ימינא. ורזא דא פוס של ברכה, דאצטריך לקבלא ליה בימינא ובשמאלא, וכל עקר לא אשתאר אלא בימינא. (ס' א' ושמאלא אתעדי מינה ולא יכו) ושמאלא אתער ימינא, ולא אתדבק ביה, בגין דאיהו אתיהיב בין ימינא ושמאלא, ושמאלא אתאחיד תחותיה, וימינא אתאחיד ביה לעילא, כמה דאת אמר (שיר השירים ב) שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני. זקב וכסף, כמה דאת אמר (חגיג ב) לי הכסף ולי הזקב, והא אתמר.

ונחוישת, דא איהו גון כגוונא דזקב, בגין דאצטבע מגוון זהב ומגוון דכסף. ועל דא מזבח הנחשת קטן. אמאי איהו קטן.

כמה דאת אמר (מלכים א ח) פי מזבח הנחשת אשר לפני יי' קטן מהכיל את

(מלכים-א-ח) כי מזבח הנוחשת אשר לפני ה' קטן מהכיל את העלה וגו'. כמו שנאמר ודוד הוא הקטן. ואף על גב שהוא קטן, הפל נאחז בתוכו. ואם תאמר, מזבח אחר נקרא קטן - לא כף! שאין קטן פרט לזה, שפתוב (בראשית א) את המאור הגדל לממשלת היום ואת המאור הקטן לממשלת הלילה. וזהו המאור הקטן. המאור הגדל - זה המזבח הפנימי, שהוא מזבח הזהב.

והתבלת - זוהי תכלת של ציצית. תכלת זהו הכסף, סוד של תפלין של יד. תכלת זהו הכסף שבו דנים דיני נפשות. משום שיש כסף שדנים בו דיני ממונות, ויש כסף שדנים בו דיני נפשות. ולכן כל הגונים טובים לחלום, פרט לגון תכלת, כדי שידע שהרי נשמתו הרי עולה בדין. וכשנשמה עולה בדין, הגוף נדון להתפללות, וצריך אותו החלום לרחמים רבים.

תבלת זהו כסף, שפתוב בו כמראה אבן ספיר דמות כסף, וכתוב (יחזקאל א) ונגה לו סביב. משום שעושים בו פריכות לציצית, וכשנגה לו הופך לגון ירק, כגון פתתי, מאותה שעה ואילך מתחיל זמן קריאת שמע, שהרי השתנה גון תכלת מכמו שהיה, ולכן אסור לדון דיני נפשות בלילה, משום ששולט אותו גון תכלת באותו זמן, ונתנה רשות לחטף נפש בלי משפט. שהרי משפט לא שולט באותו זמן. כשפא הבקר ומתעורר הימין שלמעלה, יוצא אותו האור ומגיע עד התכלת הזאת ומשתנה מכמו שהיה, ואז שולט עליו ונדבק בו כסף קדוש אחר. מאותה שעה ואילך זמן קריאת שמע.

העולה וגו'. כמה דאת אמר (שמואל א יז) ודוד הוא הקטן. ואף על גב דאיהו קטן, פלא אתאחיד בגויה. ואי תימא מזבח אחרא, אקרי קטן. לאו הכי. דלאו קטן בר האי, דכתיב, (בראשית א) את המאור הגדול לממשלת היום ואת המאור הקטן לממשלת הלילה. ודא איהו המאור הקטן. המאור הגדול, דא מזבח הפנימי דאיהו מזבח הזהב.

והתבלת (דף ק"ט ע"א) דא איהו תכלת דציצית. תכלת דא איהו כרסייא, רזא דתפלה דידי. תכלת דא איהו כרסייא, דדיינין ביה דיני נפשות. בגין דאית פרסייא דדיינין ביה דיני ממונות, ואית פרסייא דדיינין ביה דיני נפשות. ועל דא, פל גווינין טבין לחלמא, בר גוון תכלא, בגין דינדע דהא נשמתיה סלקא בדינא. וכד נשמתא סלקא בדינא, גופא אתדן לאשתצאה ואצטריך ההוא חלמא, לרחמין סגיאיין.

תבלת דא איהו כרסייא, דכתיב ביה (יחזקאל א) כמראה אבן ספיר דמות כסף, וכתוב (ואש מתלקחת) ונגה לו סביב. בגין דעבדין ביה פריכין לציצית, וכד נגה לו, אתהדר לגוון ירוק, כגון פתתי. מההיא שעתא ואילך, אשתרי זמנא דקריאת שמע, דהא אשתני גוון תכלא מכמה דהוה, ובגין כף אסיר למידן דיני נפשות בלילה, בגין דשלטא ההוא גוון תכלא בההוא זמנא, ואתיהיב רשו למחטף נפשא בלא משפט. דהא משפט לא שלטא בההוא זמנא. כד אתי צפרא, ואתער ימינא דלעילא, נפיק ההוא נהורא, ומטי עד האי תכלא, ואשתני מכמה דהוה, וכדין שלטא עליה, ואתדפק ביה פרסייא אחרא קדישא. מההיא שעתא ואילך, זמנא דקריאת שמע.

וְאַרְבָּנִין, דָּא כְּנוּפְיָא דְכְּלִילָא כָּל גְּוֹנִין כַּחְדָּא. וְתוֹלַעַת שְׁנִי, כְּתִיב שְׁנִי, וְכִתִּיב שְׁנִים, דְּכִתִּיב, (משלי לא) כִּי כָּל בֵּיתָה לְבוּשׁ שְׁנִים. אֶלָּא הָאִי אִיהוּ גְּוֹן אֶקְרִי שְׁנִי, דְּנָטִיל כָּל גְּוֹנִין בֵּיהּ, וְכֹלָא אִיהוּ חַד, שְׁנִי וְשְׁנִים. שְׁנִים: כַּד כְּלִילָן בֵּיהּ כַּחְדָּא. שְׁנִי: דְּנַפְיָא מִכְּרִסְיָא עֲלָא, דְּשִׁלְטָא עַל תְּכֵלֶת מִסְטָרָא דִּימִינָא, וְדָא אִיהוּ אֶפּוּטְרוּפְסָא דִּישְׂרָאֵל, דְּכִתִּיב בֵּיהּ (דניאל י) מִיכָאֵל שָׂרְכָם. תוֹלַעַת: דְּחִילִיָּה בְּפּוּמִיָּה, כַּתּוֹלַעַת, דְּמַתְבַּר כֹּלָא וְעָקֵר כֹּלָא.

וְאַרְבָּנִין - זֶה כְּנוּס שְׁכוּלָל כָּל הַגְּוֹנִים כְּאֶחָד. וְתוֹלַעַת שְׁנִי - כְּתוּב שְׁנִי, וְכִתוּב שְׁנִים, שְׁכַתּוּב (משלי לא) כִּי כָּל בֵּיתָה לְבוּשׁ שְׁנִים. אֶלָּא זֶהוּ גְּוֹן שְׁנִי, שְׁנוּטֵל בּוֹ אֵת כָּל הַגְּוֹנִים וְהֵכַל אֶחָד, שְׁנִי וְשְׁנִים. שְׁנִים - כְּשִׁפְלָם כְּלוּלִים בּוֹ כְּאֶחָד. שְׁנִי - שְׁיוּצָא מִהַכְּסָא הַעֲלִיּוֹן שְׁשׁוּלְטָא עַל תְּכֵלֶת מִצַּד הַיְמִינִי, וְזֶהוּ הָאֶפּוּטְרוּפּוֹס שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שְׁכַתּוּב בּוֹ (דניאל י) מִיכָאֵל שָׂרְכָם. תוֹלַעַת - שְׁכַתּוּב בְּפִיָּה. כַּתּוֹלַעַת שְׁמַשְׁבַּרְתָּ הַכֹּל וְיַמְעַקְרַת הַכֹּל.

תוֹלַעַת שְׁנִי וְשֵׁשׁ, תְּרִין גְּוֹנִין כַּחְדָּא, דִּימִינָא וְשְׂמָאֵלָא, חִיּוֹר וְסוּמְקָא. וְשֵׁשׁ: כּוּצָא אִיהוּ. דְּשִׁית חוּטִין מִתְחַבְּרִין, וְדָא אִיהוּ דְּכִתִּיב, (דניאל י) וְגוֹיָתוֹ כְּתָרְשִׁישׁ. וְבְּאֵלִין תְּרִין, כְּלִילָן תְּרִין אַחְרָנִין.

תוֹלַעַת שְׁנִי וְשֵׁשׁ - שְׁנֵי גוֹנִים כְּאֶחָד, שֶׁל יְמִין וְשְׂמָאל, לְכַן וְאָדָם. וְשֵׁשׁ - הוּא בּוּץ. שְׁשֵׁשׁ חוּטִים מִתְחַבְּרִים, וְזֶהוּ שְׁכַתּוּב וְגוֹיָתוֹ כְּתָרְשִׁישׁ. וּבְשְׁנֵי אֵלָּה כְּלוּלִים שְׁנֵי אַחֲרִים.

וְעוֹזִים: גְּבוּרָאן תְּתָאִי דְּלִבְרָא, לְחַפְיָא עַל פְּנִימָאִי. וְכֹלָא אֶצְטְרִיךְ, וְאֶצְטְרִיךְ לְמִיָּהֵב דְּוִכְתָּא לְכֹלָא, דְּהָא מִסְטָרָא דְּדִהָבָא קְאֵתִיין. וְעוֹרוֹת אֵלִים מְאָדְמִים, מְשִׁיכוּ דְּתְרִין סְטְרִין, דִּימִינָא וְשְׂמָאֵלָא, לְחַפְיָא בְּדוּכְתָּא אַחְרָא.

וְעוֹזִים - גְּבוּרוֹת תְּחַתּוֹנוֹת שְׁלַחוּץ, לְכַסּוֹת עַל הַפְּנִימִים. וְהַכֹּל צְרִיךְ וְצְרִיךְ לְתַתּ מְקוּם לְכֹל, שְׁהָרִי מִצַּד הַזֶּהָב הֵם בְּאִים. וְעַרְת אֵילָם מְאָדְמִים - מְשִׁיכָה שֶׁל שְׁנֵי צְדָדִים, שֶׁל יְמִין וְשְׂמָאל, לְכַסּוֹת בְּמְקוֹם אַחֵר.

וְעוֹרוֹת תְּחָשִׁים, סְטָרָא חָדָא אִית דְּרַבִּי גוֹ סְטָרָא אַחְרָא בְּחוּרְבָא, וְלֹא בִישׁוּבָא אֲשַׁתְּכַח, וְדָא אִיהוּ סְטָרָא דְּכִיּוֹ, וְאֶקְרִי תַחַשׁ. בְּסַפְרָא דְּשְׁלֵמָה מְלָפָא אִית גּוֹ הָאִי מְזַבַּח הַנְּחֻשֶׁת דְּקְאֵמְרִין, רְזִין עֲלָאִין. דְּהָא מְזַבַּח אֲדָמָה פְּתִיב, (שמות כ) מְזַבַּח אֲדָמָה תַעֲשֶׂה לִּי וְגוֹ' וְדָא אִיהוּ רְזָא כְּדָקָא יְאוּת. נְחֻשֶׁת, כַּד שְׁלַטִּין טוֹרִין אַחְרָנִין, וְאִיהִי צְרִיכָא לְמִיזִין לֹן, אֶצְטְבַע בְּהָאִי גְּוֹן לְמִיזִין לֹן. וְאִינוּן אֶקְרוּן הָרִי נְחֻשֶׁת.

וְעַרְת תְּחָשִׁים - צַד אֶחָד יֵשׁ שְׁגָדֵל בְּתוֹף הַצַּד הָאֶחָד בְּחֻרְבָּה, וְלֹא נִמְצָא בִישׁוּב, וְזֶהוּ צַד טְהוֹר, וְנִקְרָא תַחַשׁ. בְּסַפְרוֹ שֶׁל שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ יֵשׁ בְּתוֹף מְזַבַּח הַנְּחֻשֶׁת שְׂאֵמְרָנוּ סוּדוֹת עֲלִיוֹנִים. שְׁהָרִי כְּתוּב, (שמות כ) מְזַבַּח אֲדָמָה תַעֲשֶׂה לִּי וְגוֹ', וְזֶהוּ סוּד כְּרָאוּי. נְחֻשֶׁת - כְּשִׁשׁוּלְטִים הָרִים אַחֲרִים, וְהִיא צְרִיכָה לְזוֹן אוֹתָם, נִצְבַּעַת בְּגוֹן הַזֶּה לְזוֹן אוֹתָם, וְהֵם נִקְרָאִים הָרִי נְחֻשֶׁת.

וְאוֹתָם הָרִי נְחֻשֶׁת נִמְשָׁךְ עֲלֵיהֶם, וְרוּחַ אַחַת מִתּוֹף הַמְזַבַּח הַזֶּה,

וְאִינוּן הָרִי נְחֻשֶׁת אֲתַמְשָׁךְ עֲלֵיהֶם וְרוּחָא חָדָא מְגוֹ הָאִי מְזַבַּח, וְכַד הָאִי

וכשמוזבח זה מתעלה בעליה
אחרת, אז מסתלקת אות נ',
שהוא מזבח קדוש, ונשארת
הרוח של הרי הנחשת הללו.
וכשאותה רוח מתעלית בקיומה,
היא נקראת תחש, שהרי
הסתלקה ממנה אות נ'.

וזה נפרד לכמה רוחות אחרות,
ונקראים אף כן. ולכן נקרא אותו
העם (אחד) תחש, כמו שנאמר
(בראשית כב) ואת תחש ואת מעכה.
הם היו מכירים את החיה הזו של
המשכן שנקראת על שמם.

ועצי שטים - אלו אותם סודות
קדושים, שהם לוחות המשכן,
והם נקראים בסוד שלהם. פתוב
עצי שטים עמדים, וכתוב (ישעיה

ו) שרפים עמדים.

מבאן והלאה - שמן למאר,
משיכה של שמן משחה קדוש
למשך עליהם. אבני שהם ואבני
מלואים - אלו אבני קדש, יסודות
המקדש, במרפבות הקדושות
הללו מזדמנים לבדם לכבוד
ולשבח בלבוש כבוד לעין הפהן
בהם שם ולהזכיר (ולברך) שנים
עשר שבטים, ולכן שטים עשרה
אבנים כמו שנתבאר.

שרשה עשר מינים הם, פרט
לשטים עשרה האבנים היקרות
הללו, וכלם עולים לעשרים
וחמש אותיות בסוד העליון של
היחוד. וינגד אלה חקק ותקן
משה עשרים וחמש אותיות בסוד
הפסוק של היחוד, שכתוב (דברים

ו) שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה

אחד. והם עשרים וחמש אותיות,
גלופים חקוקים בסוד שלמעלה.
יעקב רצה לתקן למטה בסוד
היחוד, ותקן בעשרים וארבע
אותיות, והן: ברוך שם כבוד
מלכותו לעולם ועד. ולא השלים

מזבח אסתלק בסליקו אחרא, פדין אסתלק
את נ', דאיהו מזבח קדישא, ואשתאר רוחא
דאלין טורי נחשת. וכד ההוא רוחא אסתליק
בקיומיה, אקרי תחש, דהא אסתלק מניה את
נ'.

והאי אתפרש, לכמה רוחין אחרנין, ואקרוין
אוף הכי, ועל דא אקרי ההוא עמא (חד),
תחש. כמה דאת אמר (בראשית כב) ואת תחש ואת
מעכה. אינון הוו ידעי בהא חיה דמשפנא,
דאקרי על שמהון.

ועצי שטים, אלין אינון רזין קדישין, דאינון
לוחי משפנא, ואינון אקרוין ברזא
דלהון. פתיב עצי שטים עומדים, וכתוב (ישעיה
ו) שרפים עומדים.

מבאן ולהלאה שמן למאר, משיכו דמשח
רבות קדישא לאמשכא עלייהו. אבני
שהם ואבני מלואים, אלין אבני קדשא, יסודי
דמקדשא, ברתיבין קדישין אלין, אזדמנן
בלחודייהו, ליקר ולשבחא, בלבוש יקר,
לעינא כהנא בהו תמן, ולאדפרא (ולברכא)
תריסר שבטין, ועל דא תריסר אבנין כמה
דאתמר.

תריסר זינין אינון, בר תריסר אבנין יקירין
אלין, וכלהו סלקין לחמשה ועשרין
אתוון, (דף קל"ט ע"ב) ברזא עלאה דיחודא. ולקבל
אלין, גליף ואתקין משה, חמשה ועשרין
אתוון ברזא דפסוקא דיחודא, דכתיב, (דברים ו)
שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה אחד. ואינון
חמשה ועשרין אתוון, גליפן מחקקון ברזא
דלעילא.

יעקב בעא לאתקנא לתתא, ברזא דיחודא,
ואתקין בארבע ועשרין אתוון, ואינון ברוך
שם כבוד מלכותו לעולם ועד. ולא השלים

בגין

לְעֹשִׂים וְחֻמֵּשׁ אוֹתוֹת, מִשׁוּם
שְׂעֵדִין לֹא הִתְתַּקֵּן הַמִּשְׁפָּן. כִּינֹן
שֶׁהִתְתַּקֵּן הַמִּשְׁפָּן וְנִשְׁלַם, הַדְּבָר
הַרְאִישׁוֹן שֶׁהָיָה יוֹצֵא מִמֶּנּוּ
כְּשֶׁהִשְׁתַּלֵּם - לֹא דִבֵּר אֶלֶּא
בְּעֹשִׂים וְחֻמֵּשׁ אוֹתוֹת, לְהַרְאוֹת
שֶׁהָיָה נִשְׁלַם זֶה כְּמוֹ שֶׁלְּמַעְלָה,
שֶׁכְּתוּב (ויקרא א) וַיְדַבֵּר ה' אֵלָיו
מֵאֵהָל מוֹעֵד לֵאמֹר. הָרִי עֹשִׂים
וְחֻמֵּשׁ אוֹתוֹת.

וְכֵן עֹשִׂים וְחֻמֵּשׁ מִיָּנִים
לְהַשְׁלִים תְּקוּן הַמְּקַדֵּשׁ (הַמִּשְׁכָּן)
וְכָל אֵלוֹ הָאוֹתוֹת בְּאַרְבָּע בְּאוֹתָן
אוֹתוֹת חֻקוֹת שֶׁלְּמִדְּנוּ מִמּוֹרְנוּ.
וּמִשׁוּם שֶׁהַמִּשְׁפָּן נִשְׁלַם בְּסוּדוֹת
הַלְלוֹ, נִקְרָא כ"ה, בְּיַחְוֵד שֶׁל
שְׁלֹמוֹת הַמִּשְׁפָּן, וְלִכֵּן (תהלים קמז)
וְחֻסְדִּיךָ יִבְרַכְכָּה כְּתוּב, סוּד שֶׁל
שְׁלֹמוֹת שֶׁל כָּל הַמִּשְׁפָּן וְתְּקוּנוֹ.
כ"ה כְּנֶגֶד עֹשִׂים וּשְׁתִּים אוֹתוֹת,
וְתוֹרָה וְנִבְיָאִים וְכְתוּבִים, שֶׁהֵם
כָּלֵל אֶחָד וְסוּד אֶחָד.

בְּשַׁעֲהַ שִׁישְׂרָאֵל מִיְּחִידִים יַחּוּד
בְּפִסּוּק הַזֶּה בְּסוּד שֶׁל עֹשִׂים
וְחֻמֵּשׁ אוֹתוֹת, שֶׁהֵן: שְׁמַע
יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד, וּבְרוּךְ
שֵׁם כְּבוֹד מְלֻכּוֹתוֹ לְעוֹלָם וָעֵד,
שֶׁהֵם עֹשִׂים וְאַרְבַּע אוֹתוֹת,
וּיְכוּן כָּל אֶחָד בְּהֵן - כָּל הָאוֹתוֹת
מִתְחַבְּרוֹת כְּאַחַת, וְעוֹלוֹת בְּחִבּוּר
אֶחָד (אז נפתחו) אַרְבַּעִים וְתִשְׁעָה
שְׁעָרִים בְּסוּד הַיּוֹבֵל, וְאֵז צְרִיף
לְעוֹלוֹת עַד וְלֹא יוֹתֵר. וְאֵז נִפְתְּחִים
הַשְּׁעָרִים, וּמִחֻשִׁב הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא אֵת אוֹתוֹ הָאָדָם כְּאֵלוֹ קִיָּם
אֵת כָּל הַתּוֹרָה שְׂבָא בְּאַרְבַּעִים
וְתִשְׁעַ פְּנִים.

וְכֵן צְרִיף לְכוּן לֵב וְרוּצוֹן
בְּעֹשִׂים וְחֻמֵּשׁ וּבְעֹשִׂים וְאַרְבַּע
וְלְהַעֲלוֹתָם בְּרוּצוֹן הַלֵּב לְאַרְבַּעִים
וְתִשְׁעָה שְׁעָרִים שְׁאֵמְרָנוּ. כִּינֹן
שֶׁהִתְתַּקֵּן בְּזוֹה, יִתְכַּוֵּן בְּאוֹתוֹ יַחּוּד
שְׁאֵמְרָנוּ מוֹרְנוּ - שְׁמַע יִשְׂרָאֵל
וּבְרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מְלֻכּוֹתוֹ לְעוֹלָם

דְּעַד לֹא אִתְתַּקֵּן מִשְׁפָּנָא. כִּינֹן דְּאִתְתַּקֵּן
מִשְׁפָּנָא, וְאַשְׁתַּלִּים, מְלָה קְדַמָּאָה דְּהוּה נְפִיק
מִנְיָה, כַּד אִשְׁתַּלִּים, לֹא מְלִיל אֶלֶּא בְּחֻמֵּשָׁה
וְעֹשְׂרִין אַתּוּן, לְאַחְזָאָה דְּהָא אִשְׁתַּלִּים דָּא
כְּגוֹנוּנָא דְּלַעֲלִילָא, דְּכַתִּיב, (ויקרא א) וַיְדַבֵּר יְיָ אֵלָיו
מֵאֵהָל מוֹעֵד לֵאמֹר. הָא חֻמֵּשָׁה וְעֹשְׂרִין
אַתּוּן.

וְעַל דָּא חֻמֵּשָׁה וְעֹשְׂרִין זִינִין לְאַשְׁלֵמָא תְּקוּנָא
דְּמְקַדְשָׁא (ס"א דְּמִשְׁפָּנָא) וְכָל הַנִּי אַתּוּן,
אוּקְיָמְנָא בְּאִינוּן אַתּוּן גְּלִיפִן, דְּאוּלִּיפְנָא
מִמֶּר. וּבְגִין דְּמִשְׁפָּנָא אִשְׁתַּלִּים בְּרוּזִין אֵלִין,
אַקְרִי כ"ה, בְּיַחְוֵדָא דְּשְׁלִימוֹ דְּמִשְׁפָּנָא, וְעַל
דָּא (תהלים קמה) וְחֻסְדִּיךָ יִבְרַכְכָּה כְּתִיב, רְזָא
דְּשְׁלִימוֹ דְּכָל מִשְׁפָּנָא וְתְּקוּנָא דִּילֵיהּ. כ"ה,
לְקַבֵּל תְּרִין וְעֹשְׂרִין אַתּוּן, וְאוּרִייתָא וְנִבְיָאִים
וְכְתוּבִים, דְּאִינוּן כָּלֵלָא חָדָא, וְרוּזָא חָדָא.

בְּשַׁעֲתָא דִּישְׂרָאֵל קָא מִיְּחִדִּי יַחְוֵדָא בְּהָאִי
קָרָא, בְּרוּזָא דְּחֻמֵּשָׁה וְעֹשְׂרִין אַתּוּן,
דְּאִינוּן שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד,
וּבְרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מְלֻכּוֹתוֹ לְעוֹלָם וָעֵד, דְּאִינוּן
אַרְבַּע וְעֹשְׂרִין אַתּוּן, וּיְכוּן כָּל חַד בְּהוּ, כָּלְהוּ
אַתּוּן מִתְחַבְּרִין כְּחָדָא, וְסִלְקִין בְּחִבּוּרָא חַד
(ס"א כְּרוּן אִתְפְּתַחוּ) תִּשְׁעָה וְאַרְבַּעִין תְּרַעִין, בְּרוּזָא
דִּיּוֹבְלָא. וְכַדִּין אַצְטְרִיף לְסִלְקָא עַד וְלֹא יַתִּיר.
וְכַדִּין אִתְפְּתַחוּ תְּרַעִין, וְחֻשִׁיב קְדַשָׁא בְּרִיף
הוּא לְהֵוּא בַר נֶשׁ, כְּאֵילוֹ קִיָּים אוּרִייתָא
כָּלְהּ, דְּאִיהִי אַתְּיָא בְּתִשְׁעָה וְאַרְבַּעִין פְּנִים.

(כְּכֵלָא) וְעַל דָּא אַצְטְרִיף לְכוּנָא לְבָא וְרַעוּתָא
בְּחֻמֵּשָׁה וְעֹשְׂרִין וּבְאַרְבַּע וְעֹשְׂרִין,
וְלְסִלְקָא לֹון בְּרַעוּתָא דְּלְבָא, לְתִשְׁעָה וְאַרְבַּעִין
תְּרַעִין דְּקַאמְרוּן. כִּינֹן דְּאִתְכַּוֵּן בְּהָאִי, יִתְכַּוֵּן
בְּהֵוּא יַחְוֵדָא דְּאֵמְרָ מֶר, שְׁמַע יִשְׂרָאֵל וּבְרוּךְ
שֵׁם כְּבוֹד מְלֻכּוֹתוֹ לְעוֹלָם וָעֵד כָּלֵלָא דְּכָל

ועד, כלל של כל התורה כלה. אשרי חלקו של מי שיתפון בהם, שודאי כלל הוא של כל התורה, שלמעלה ומטה. וזהו סוד של אדם שלם, של זכר ונקבה, וסוד של כל האמונה.

מחלקת של שמאי והלל בקימה ובשכיבה, שפתיב (דברים ו) בשכבה ובקומה. ששמאי סובר, בערב, שכלולה הנקבה בשלטונה, צריך לנקבה שיטו ויקראו. ובבקר כששולט הזכר בשלטון העולם העליון, צריך לעמד לפני הזכר כמו שצריך בתפלת מעמד, ובכל מקום שהזכר בא.

ובית הלל סובר, שאלמלא שנמצא זה לחוד וזה לחוד - כף צריך. אבל פיון שאנו מחברים אותם כאחד בחבור בארבעים ותשע פנים וארבעים ותשעה שערים, לא צריכים אנו להפריד זה לחוד וזה לחוד, אלא להשגיח שהכל אחד בלי פרוה, וכמו שמוזמן לאדם - כף יאמר, שהרי שניהם בחבור אחד כמו שנוח להם, וכף צריך להראות.

ורבן הזכר בששה צדדים, בפסוק של שמע ישראל, שהם שש תבות, והנקבה בששה צדדים - ברוף שם כבוד מלכותו לעולם ועד, שהם שש תבות אחרות, ועולים בחבור אחד, בסוד של ארבעים ותשעה שערים, והלכה כמו בית הלל בכל מקום.

רבי שמעון הרים ידו וברך את רבי אלעזר בנו. פתח ואמר, (ישעיה מא) מי העיר ממזרח וגו'. פסוק זה בארנו ונתבאר, אבל סוד החכמה הוא. מ"י הוא סוד של העולם העליון, שהרי משם יוצאת הראשית לגלות סוד האמונה, והרי בארנו.

אורייתא כלה. זכאה חולקיה מאן דיתפון בהו, דודאי כללא איהו דכל אורייתא דעילא ותתא. ודא איהו רזא דאדם שלימא, דדכר ונוקבא, ורזא דכל מהימנותא.

מחלקת דשמאי והלל בקימה ובשכיבה, דכתיב, (דברים ו) בשכבה ובקומה, דשמאי סבר בערב דקא פליא נוקבא בשלטונה, אצטריך לגבי נוקבא דקא יטו ויקראו. ובבקר, דקא שלטא דכורא בשולטנותא דעלמא עלאה, אצטריך למיקם קמיה דדכורא, כמה דאצטריך בתפלה מעומד, ובכל אתר דדכורא אתיא.

ובית הלל סבר, אלמלא אשתכח דא לחוד ודא לחוד, הכי אצטריך. אבל פיון דאנן מחברין לון כחדא, בחבורא בתשעה וארבעין פנים, ותשעה וארבעין תרעין, לא אצטריכנא לאפרשא דא לחוד ודא לחוד, אלא לאשגחא דכלא איהו חד, בלא פרוהא. וכמה דאזדמן ליה לבר נש, הכי יימא, דהא תרווייהו בחבורא חדא, כמה דניחא לון, והכי אצטריך לאתחזאה.

ועל דא דכורא, בשית סטרין, בקרא דשמע ישראל, דאינון שית תיבין. ונוקבא בשית סטרין ברוף שם כבוד מלכותו לעולם ועד. דאינון שית תיבין אחרנין, וסלקין בחבורא חדא, ברזא דתשעה וארבעין תרעין, והלכה כבית הלל בכל אתר.

רבי שמעון ארים ידו וברך לרבי אלעזר בריה. פתח ואמר, (ישעיה מא) מי העיר ממזרח וגו'. האי קרא אוקימנא ואתמר, אבל רזא דחכמתא איהו, מ"י רזא דעלמא עלאה איהו, דהא מתמן נפקא שירותא, לאתגליא רזא דמהימנותא, והא אוקימנא.

תו. מ"י טמירא דכל טמירין, דלא אתידע ולא אתגלייא כלל. גלי יקריה לאשתמודעא, מההוא אתר דאקרי מזרח, דהא מתמן שירותא דכל רזא דמהימנותא, ונהורא לאתגלייא. ולבתר צדק יקראהו לרגלו, דהא צדק, גלי גבורתא עלאה, ושוילטניה דקודשא בריה הוא, ולהאי צדק אשליטיה על עלמין פלהו, לדברא לון, ולא תקנא לון, בדקא יאות. ועל דא, (ישעיה מא) יתן לפניו גוים ומלכים ירד, (דף ק"מ ע"א) דהא כל מלכין דעלמא, ברשותא דהאי צדק קיימין, פמה דאת אמר (תהלים ט) והוא ישפוט תבל בצדק.

תו, צדק יקראהו לרגלו, מאן קרי למאן. אלא, צדק איהו קארי תדיר לאספקלריאה דנהרא, ולא שכיף לעלמין, וצדק קאים תדיר לרגלוי, דלא אתעדי מתמן, וקארי ולא שכיף, הדא הוא דכתיב, (תהלים פג) אלהים אל דמי לך אל תחרש ואל תשקט אל. והשתא קדשא בריה הוא אנהר לן ארחא דא בגינן (ורבי) אלעזר ברי דקרי לנהורא עלאה ולא שכיף. זכאה חולקיהון דצדיקיא בעלמא דין ובעלמא דאתי. (ס"א ומהשתא אלעזר ברי קרי לנהורא עלאה ולא שכיף וקודשא בריה הוא אנהר לן ארחא דא בגיניה, זכאה חולקיה וזכאה חולקיהון דצדיקיא).

רבי אבא פתח קרא ואמר, (תהלים ג) מזמור לדוד בהיותו במדבר יהודה. מאי שנא מפל שאר תשבחון, דלא קאמר באן אתר שפח לון דוד מלפא, ומאי שנא הכא דקאמר בהיותו במדבר יהודה. אלא לא דא בלחודוי, דהא אוף הכי נמי, (תהלים לד) בשנותו את טעמו לפני אבימלך. (תהלים נד) בבא הזיפים. וכן פלהו.

עוד מ"י - הטמיר של כל הטמירים, שלא נודע ולא התגלה כלל. גלה כבודו להודע מאותו מקום שנקרא מזרח, שהרי משם ראשית של כל סוד האמונה והאור להגלות. ואחר כך, צדק יקראהו לרגלו, שהרי צדק גלה הגבורה העליונה ושלטון של הקדוש ברוך הוא, ואת הצדק הזה השליט על כל העולמות להנהיגם ולתקנם פראוי. ולכן, יתן לפניו גוים ומלכים ירד, שהרי כל מלכי העולם ברשות הצדק הזה הם עומדים, כמו שנאמר (תהלים ט) והוא ישפט תבל בצדק. עוד צדק יקראהו לרגלו - מי קורא למי? אלא הצדק קורא תמיד לאספקלריה המאירה, ולא שוכף לעולמים, וצדק עומד תמיד לרגלו, שלא זו משם, וקורא ולא שוכף. זהו שכתוב (שם ג) אלהים אל דמי לך אל יחרש ואל תשקט אל. ועכשו הקדוש ברוך הוא מאיר לנו הדרך הזו בשבילנו (ורבי) אלעזר ברי שקורא לאור העליון ולא שוכף. אשרי חלקם של הצדיקים בעולם הזה ובעולם הבא. (ועתה, אלעזר ברי קורא לאור העליון ולא שוכף, והקדוש ברוך הוא מאיר לנו הדרך בגללו. אשרי חלקו ואשרי חלקם של הצדיקים).

רבי אבא פתח פסוק ואמר, (שם ג) מזמור לדוד בהיותו במדבר יהודה. מה זה שונה מפל שאר התשבחות שלא אמר באיזה מקום שפח אותם דוד המלך? ומה שונה פאן שאמר בהיותו במדבר יהודה? אלא לא זה לבדו, שהרי אף כך גם - (שם לד) בשנותו את טעמו לפני אבימלך. בבא הזיפים. וכן פלם. להראות לכל בני העולם שבחו של דוד, שאף על גב שהיה בצער והיו רודפים

אחריו, הנה משתדל לומר שירות ותשבחות לקדוש-ברוך-הוא. ואף על גב שברוח הקדש הנה אומר - רוח הקדש לא היתה שורה עליו עד שהוא השתדל שתשרה עליו. וכך בכל מקום - לא שורה רוח הקדש שלמעלה עד שיתעורר עליו האדם מלמטה. ודוד, אף על גב שרדפו אחריו והיה בצערו, לא היה עוזב שירות ותשבחות מפיו ולשבח את רבונו על הכל.

ואם תאמר, זה ששנינו מזמור לדוד או לדוד מזמור, וכאן שרתה עליו רוח הקדש בתחלה, משום שאמר מזמור לדוד. אלא, אם הוא היה מכון עצמו בתחלה, לא היתה שורה עליו רוח הקדש. מזמור זה רוח הקדש. למה נקרא כך? משום שהיא משבחת את המלך העליון תמיד, (שכל הזמן היה משבח ומזמר ולא שוכח) שכל הזמן היתה משבחת ומזמרת ולא שוככת. פיון שבא דוד, מצא גוף מתקן פראוי ושרתה עליו, והיו מגלים בעולם הנה לשבח ולזמור למלך, והכל כדי שיתתקן העולם הנה כמו שלמעלה.

לדוד - איש שלם בתקונו, איש מתקן, איש צדיק. דוד ודאי שלא השתנה לעולמים. בהיותו במדבר יהודה - זה שבח של דוד, אף על גב שהיה בצערו, אף על גב שהיו רודפים אחריו, ואיזו תשבחת אמר? תשבחת גדולה ונכבדה.

והשבח שלו מה הוא? (תהלים 18) אלהים אלי אתה אשחרך. אלהים סתם. פיון שאמר אלהים, למה אלי? אלא אותה דרגה שלו. שלש דרגות פאן: אלהים, אלי, אתה. ואף על גב שהם שלשה

לאחזאה לכל בני עלמא, שבחיה דדוד, דאף על גב דבצערא הנה, והווי רדפי אבתריה, הנה משתדל לומר שירין ותושבחן לקודשא בריך הוא.

ואף על גב דברוח קדשא הנה אמר, רוח קדשא לא הוי שארי עלוי, עד דאיהו אשתדל למשרי עלוי. וכן בכל אתר, לא שריא רוח קדשא דלעילא, עד דיתער עליה בר נש מתתא. ודוד אף על גב דקא רדפי אבתריה, והוה בצעריה, לא הוה שביק שירין ותושבחן מפומיה, ולשבחא למאריה על כלא.

ואי תימא, הא דתנינן, מזמור לדוד, או לדוד מזמור, והקא שרת עליה רוח קדשא בקדמיתא, בגין דאמר מזמור לדוד. אלא, אי איהו לא הוה מכיון גרמיה בקדמיתא, לא שרת עליה רוח קדשא. מזמור דא רוח קדשא. אמאי אקרי הכי. בגין דאיהי, משבחת תדיר למלכא עלאה (ס"א דכל זמנא איהו קא משבח ומזמר ולא שכיח) דכל זמנא הוה קא משבחת ומזמרת, ולא שכיח. פיון דאתא דוד אשבח גופא מתתקנא פדקא יאות, ושרת עליה, והווי מגלי בהאי עלמא, לשבחא ולזמרא למלכא, וכלא, בגין דיתתקן האי עלמא, בגוונא דלעילא.

לדוד. גבר שלים בתקונו, גבר מתקנא, גבר זפאה. דוד ודאי דלא אשתני לעלמין. בהיותו במדבר יהודה, דא שבחא דדוד, אף על גב דבצעריה הנה, אף על גב דהווי רדפי אבתריה. ומאי תושבחתא קאמר. תושבחתא דאיהו רב ויקירא.

ושבחא דיליה מאי איהי. (תהלים 18) אלהים אלי אתה אשחרך. אלהים סתם. פיון דאמר אלהים, אמאי אלי. אלא ההוא דרגא

תלת דרגין הקא:

שמות, דרגה אחת היא, בסוד של
אלהים חיים. אלהים - למעלה,
אלהים חיים. אלי - קצה השמים
עד קצה השמים. אתה - הדרגה
שלו. ואף על גב שהכל אחד
ובשם אחד עולה.

אשחרך - אם כמשמעו שלו,
יפה. אבל אשחרך - התקין האור
שמאיר בשחר. שהרי האור
שעומד בשחר לא מאיר עד
שיתקנו אותו למטה. ומי שמתקן
את אור השחר הזה, אף על גב
שהוא שחר, זוכה לאור לכן
שמאיר, וזהו אור אספקלריה
המאירה, וזהו האדם שזוכה
לעולם הבא.

וזה סוד (משלי א) ומשחרי ימצאנני.
ומשחרי - שמתקנים האור של
משחרי השחר. ימצאנני, לא
כתוב ימצאנני, אלא ימצאנני,
שזוכים לשני אורות - לאור
השחר השחר, ולאור הלכן
שמאיר. וזוכה לאספקלריה
שאינה מאירה, ולאספקלריה
שמאירה. וזהו ימצאנני ועל פן
אמר דוד אשחרך. התקין אור של
השחר השחר להאיר עליו אור
לכן שמאיר.

צמאה לך נפשי כמה לך בשחרי
(תהלים טו), כמי שרעב לאכל וצמא
לשתות. בארץ ציה ועיף בלי
מים, משום שהוא מדבר, ולא אינו
מקום של ישוב, ולא מקום של
קדש. ולכן הוא מקום בלי מים.
וכמו שאנו רעבים וצמאים אליך
במקום הזה, כן בקדש חזיתיך
וגו'. ואנו, כמו שאנו צמאים אל
מורנו לשתות בצמאון את דבריו
במקום הזה, אף כן צמאים
לשתות בצמא דבריו בבית
המקדש, המקום שנקרא קדש.
אמר רבי שמעון לרבי אבא, מי
שהתחיל הדבר - יאמר עכשו.

אלהים. אלי. אתה. ואף על גב דאינון תלת
שמהן, חד דרגא איהו, ברזא דאלהים חיים.
אלהים: לעילא, אלהים חיים. אלי: קצה
השמים עד קצה השמים. אתה: דרגא דיליה.
ואף על גב דכלא חד, ובשמה חד סליק.

אשחרך, אי כמשמעו דיליה, שפיר. אבל
אשחרך, אתקין נהורא דנהיר
בשחרותא. דהא נהורא דקיימא בשחרותא,
לא נהיר עד דיתתקנון ליה לתתא. ומאן
דאתקין נהורא שחרא דא, אף על גב דאיהי
אוכמא, זכי לנהורא חוורא דנהיר, ודא איהי
נהורא אספקלריא דנהרא, ודא איהו בר נש
דזכי לעלמא דאתי.

ורזא דא (משלי ח) ומשחרי ימצאנני, ומשחרי:
דמתקנין נהורא משחרי אוכמא.
ימצאנני, ימצאנני לא פתיב, אלא ימצאנני,
דזכי לתרין נהורין. לנהורא דשחרא אוכמא,
ולנהורא חוורא דנהרא. וזכי לאספקלריאה
דלא נהיר, ולאספקלריאה דנהיר. ודא איהו
ימצאנני. ועל דא אמר דוד אשחרך, אתקין
נהורא דשחרא אוכמא, לנהרא עליה נהורא
חוורא דנהרא.

צמאה לך נפשי כמה לך בשחרי, (תהלים טו) פמאן
דכפין למיכל וצחי למשתי. בארץ ציה
ועיף בלי מים, בגין דאיהו מדבר, ולא איהו
אתר דישובא, ולא איהו אתר דקדשא. (דף ק"ח
ע"ב) ובגין כן איהו אתר בלי מים. וכמה דאנן
כפין וצחאן לגבך באתר דא, כן בקדש
חזיתיך וגו'. ואנן כמה דאנן צחאן לגבי דמר,
למשתי בצחותא מלוי באתר דא, אוף הכי
צחינן למשתי בצחותא מלוי, בבי מקדשא,
אתר דאקרי קדש. אמר רבי שמעון לר' אבא,
מאן דשאר ימלא השתא יימא.

פָּתַח רַבִּי אֲבָא וְאָמַר, וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ וְגו'. בְּשַׁעֲתָא שְׁהֲרָאָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמִשָּׁה אֶת מַעֲשֵׂה הַמְּשַׁכֵּן, הִיָּה קֶשֶׁה לְפָנָיו, וְלֹא יָכַל לַעֲמֹד בּוֹ, וְהָרִי פָּרְשָׁה. וְעַכְשָׁיו יֵשׁ לָנוּ לְהַקְשׁוֹת כְּאֵן, אִם הַתְּרוּמָה הַזֹּאת נִתְּנָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמִשָּׁה לְבָדוֹ, אִיךָ נִתְּנָה לְאַחַר, וְאָמַר שְׁלַבְנֵי יִשְׂרָאֵל יִקְחוּ אֶת הַתְּרוּמָה הַזֹּאת?

אָרְא וְדָאֵי שְׁלַמְשָׁה נִתְּנָה, וְלֹא נִתְּנָה לְאַחַר. לְמַלְךְ שֶׁהִיָּה בְּתוֹךְ עַמּוֹ, וְלֹא הִיָּתָה הַגְּבִירָה עִם הַמְּלָךְ. כָּל זְמַן שֶׁהַגְּבִירָה לֹא הִיָּתָה עִם הַמְּלָךְ, הָעַם לֹא קוֹבְעִים בּוֹ וְאֵינָם יוֹשְׁבִים לְכַטַּח. פִּינּוּן שְׂבָאָה הַגְּבִירָה, כָּל הָעַם שְׂמִיחִים וְיוֹשְׁבִים בְּבִטְחוֹן. כִּף בְּתַחֲלָה, אִף עַל גַּב שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲשֵׂה לְהֵם נְסִים וְאוֹתוֹת עַל יְדֵי מִשָּׁה, לֹא קוֹבְעִים הָעַם. פִּינּוּן שְׂאָמַר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה - וְנִתְּנִי מִשְׁכַּנִּי בְּתוֹכְכֶם. מִיָּד כָּלֶם קָבְעוּ וְשָׂמְחוּ בְּעַבְדוֹת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. זֶהוּ שְׁכַתוּב (במדבר ז) וַיְהִי בַיּוֹם כִּלְתַּת מִשָּׁה, שְׁיָרְדָה כִּלְתַּת מִשָּׁה לְאַרְץ. וְאִם תֹּאמְרוּ, "וַיְהִי" בְּכָל מְקוֹם אֵינּוּ אֶלָּא לְשׁוֹן צַעַר, וְכֵאֵן כְּתוּב וַיְהִי בַיּוֹם? אֶלָּא, בְּאוֹתוֹ יוֹם שֶׁשְׂכִינָה יָרְדָה לְאַרְץ, נִמְצָא לָהּ מְקַטְרֵג, וְכִסָּה אוֹתוֹ הַחֹשֶׁף פְּגַגְדָּה כְּדִי שְׁלֹא תֵרַד. וְשִׁנִּינוּ, אֶלְף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת רַבּוּא מְלֹאכִים נִמְצָאוּ לְפָנֶיהָ כְּדִי שְׁלֹא תֵרַד.

וּבְאוֹתוֹ זְמַן נִמְצָאוּ כָּל הַפְּנִסִּים שֶׁל הַמְּלֹאכִים הָעֲלִיּוֹנִים לְפָנֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְאָמְרוּ לְפָנָיו: רַבּוּן הָעוֹלָם, כָּל הַזֵּי וְכָל הָאוֹר שֶׁלָּנוּ - בְּשִׁכְנֵית כְּבוֹדְךָ הוּא, וְעַכְשָׁיו תֵרַד לְתַחְתּוֹנִים? בְּאוֹתָהּ שַׁעֲהָ הַתַּחֲזֵקָה הַשְׂכִינָה וְשִׁבְרָה אוֹתוֹ

פָּתַח רַבִּי אֲבָא וְאָמַר, (שמות כה) וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ וְגו'. מִשָּׁה בְּשַׁעֲתָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אַחֲמֵי לִיָּה עוֹבְדָא דְמִשְׁכָּנָא, הָוָה קֶשֶׁה קָמִיָּה, וְלֹא יָכִיל לְמִיָּקָם בֵּיָה, וְהָא אוּקְמוּהָ. וְהַשְׁתָּא אֵית לָן לְמִקְשֵׁי הַכָּא, אִי תְרוּמָה דָּא, יְהִבָּה קְדֻשָּׁא בְרִיךְ הוּא לְמִשָּׁה בְּלַחֲדוּדֵי, הִיךְ יְהִבָּה לְאַחְרָא, וְאָמַר דְלַבְנֵי יִשְׂרָאֵל יִקְחוּ הָאֵי תְרוּמָה.

אָרְא וְדָאֵי לְמִשָּׁה יְהִבָּה, וְלֹא יְהִבָּה לְאַחְרָא. לְמַלְכָּא דְהָוָה בְּגוֹ עַמִּיָּה, וְלֹא הוֹת מְטְרוּנִיתָא עַמִּיָּה דְמַלְכָּא. כָּל זְמַנָּא דְמְטְרוּנִיתָא לֹא הוֹת עַמִּיָּה דְמַלְכָּא, לֹא מְתִיָּאֲשֵׁי עַמָּא בֵּיָה, וְאֵינּוּן לֹא יִתְבִּין לְרַחֲצָן. פִּינּוּן דְאֵתַת מְטְרוּנִיתָא, כָּל עַמָּא חֲדָאן, וְיִתְבִּי בְרוּחֲצָנּוּ. כִּף בְּקַדְמִיתָא, אִף עַל גַּב דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא עֲבַד לוֹן נְסִין וְאֵתִין עַל יְדֵי דְמִשָּׁה, לֹא מְתִיָּאֲשֵׁי עַמָּא. פִּינּוּן דְאָמַר קְדֻשָּׁא בְרִיךְ הוּא וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה, וְנִתְּנִי מִשְׁכַּנִּי בְּתוֹכְכֶם. מִיָּד אֲתִיָּאֲשׁוּ כְלָהוּ, וְחֲדוּ בְּפוּלְחָנָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (במדבר ז) וַיְהִי בַיּוֹם כִּלְתַּת מִשָּׁה דְנִחַתַּת כִּלְתַּת מִשָּׁה לְאַרְעָא.

וְאִי תִיָּמָא, וַיְהִי בְּכָל אֲתָר לָאו אִיָּהוּ אֶלָּא לִישְׁנָא דְצַעְרָא, וְהָכָא כְּתִיב וַיְהִי בַיּוֹם. אֶלָּא, בְּהָוָה יוֹמָא דְשְׂכִינָתָא נִחַתַּת לְאַרְעָא, אֲשַׁתְּכַח מְקַטְרֵגָא לְגַבָּה, וְחַפִּיָּא הָהוּא חֲשׁוּף קַבֵּל לְגַבָּה, בְּגִין דְלֹא תִיַחֲוֹת. וְתַנִּינּוּן, אֶלְף וַחֲמֵשׁ מֵאָה רַבּוּא מְלֹאכִין מְקַטְרֵגִין, אֲשַׁתְּכַחוּ לְגַבָּה בְּגִין דְלֹא תִיַחֲוֹת.

וּבְהָוָה זְמַנָּא אֲשַׁתְּכַחוּ כָּל כְּנוּפִיָּא דְמַלְאכֵי עֲלִיָּאֵי קָמֵי קְדֻשָּׁא בְרִיךְ הוּא. אָמְרוּ קָמִיָּה, מְאִרֵי דְעֲלָמָא, כָּל זִינָא וְכָל נְהוּרָא דִילָן בְּשִׁכְנֵית יְקָרְךָ אִיָּהוּ, וְהַשְׁתָּא תִיַחֲוֹת לְגַבֵּי תַתָּאֵי. בְּהָיָא שַׁעֲתָא אֲתַתְּקַפַּת שְׂכִינָתָא, וְתַבְרַת הָהוּא חֲשׁוּף קַבֵּל, כְּמָאן

חֲשֵׁף אֶפְלָה כְּמִי שֶׁמְשַׁבֵּר חֲתִיכוֹת
חֲזָקוֹת, וְיִרְדֶּה לְאַרְץ. פִּינֵן שְׁכֵלִם
רְאוּ כֹף, פְּתָחוּ וְאָמְרוּ, (תהלים ח) ה'
אֲדוֹנֵינוּ מִה אֲדִיר שְׁמֶךָ בְּכָל הָאָרֶץ.
אֲדִיר וְדַאי, שֶׁשֶּׁבֶרָה כְּמֵה חֲתִיכוֹת
וּכְחוֹת חֲזָקִים, וְיִרְדֶּה לְאַרְץ
וְשִׁלְטָה בְּכָל. וְלִכְן כְּתוּב וַיְהִי.
הַצֶּעַר שֶׁקָּבְלוּ כְּמֵה חֲזָלוֹת
וּמַחְנוֹת בַּיּוֹם שֶׁיִּרְדֶּה לְאַרְץ כֹּלֵת
מִשָּׁה.

וְלִכְן וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה וְגו'. לֹא
כְּתוּב וַיִּקְחוּ לִי וּתְרוּמָה, אֲלֵא
וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה, לְהִרְאוֹת שֶׁהַכֹּל
אֶחָד בְּלִי פְרוּד. וּמַעֲשֵׂה הַמִּשְׁפָּן
כְּמוֹ שֶׁלְמַעֲלָה, זֶה כְּנֶגֶד זֶה,
לְהַכְלִיל הַשְּׂכִינָה מִכָּל הַצְּדִידִים,
מַעֲלָה וּמַטָּה. כֵּאֵן בְּעוֹלָם הַזֶּה
הַמַּעֲשֵׂה שֶׁלוֹ כְּמַעֲשֵׂה הַגּוֹף,
לְהַכְלִיל אֶת הַרוּחַ בְּתוֹכוֹ, וְזוֹהִי
שְׂכִינָה, שֶׁנִּכְלָלָה מַעֲלָה וּמַטָּה,
וְהִיא רוּחַ הַקֹּדֶשׁ.

וְרֵעוּלָם נִמְשַׁכֵּת וְנִכְנָסֵת לְתוֹךְ סוּד
הַגּוֹף, לְהַשְׁרוֹת מִחַ בְּתוֹךְ קְלִפָּה
הַכֹּל כְּרֵאוּי. רוּחַ הַקֹּדֶשׁ הַזֶּה
נֶעֱשִׂית בְּגוֹף, לְהַכְלִיל בְּתוֹכוֹ רוּחַ
אֲחֵרֵת עֲלִיוֹנָה, דֵּק וּמְאִיר, וְהַכֹּל
כֶּף נֶאֱחָז וְנִכְלָל זֶה בְּזֶה וְנִכְנָס זֶה
בְּזֶה, עַד שֶׁנֶּאֱחָז בְּעוֹלָם הַזֶּה,
שֶׁהוּא קְלִפָּה אֲחֵרוֹנָה חִיצוֹנָה.
קְלִפָּה חֲזָקָה הִיא לְפָנִים מִקְלִפָּה
שֶׁל הַעוֹלָם הַזֶּה. כְּמוֹ שֶׁהָאָגוּז,
שֶׁהַקְלִפָּה הַחִיצוֹנָה אֵינָה קֶשֶׁה,
קְלִפָּה שֶׁהִיא לְפָנִים מִמֶּנָּה הִיא
קְלִפָּה קֶשֶׁה - אֵף כֶּף לְמַעֲלָה.
קְלִפָּה קֶשֶׁה הִיא רוּחַ אֲחֵרֵת
שֶׁשׁוֹלְטֵת בְּגוֹף. לְפָנִים מִמֶּנּוּ הִיא
קְלִפָּה קְלוּשָׁה. לְפָנִים מִמֶּנּוּ -
הַמַּח.

בְּאֵרֶץ הַקְּדוּשָׁה מִתְקַן הַכֹּל בְּגוֹן
אֲחֵר, שֶׁהָרִי הַקְלִפָּה הַקֶּשֶׁה
נִשְׁבֶּרָה מֵאוֹתוֹ מִקוֹם וְלֹא שׁוֹלְטֵת
בּוֹ כָּלֵל. הַקְלִפָּה הַקֶּשֶׁה נִשְׁבֶּרֶת
שְׁבֵר, (מִהוּא יוֹתֵר תְּמִיד) וְנִפְתַּחֲתָת
מִצַּד זֶה (עַד שֶׁנֶּאֱחָז בְּסוּד שֶׁל הַמִּשְׁכָּן. בְּעוֹלָם

דְּמִתְבָּר גְּזִיזִין תְּקִיפִין, וְנַחֲתַת לְאַרְעָא. פִּינֵן
דְּחִמּוּ כְּלֵהוּ כֶּף, פְּתָחוּ וְאָמְרוּ (תהלים ח) י'
אֲדוֹנֵינוּ מִה אֲדִיר שְׁמֶךָ בְּכָל הָאָרֶץ. אֲדִיר
וְדַאי, דְּתִבְרַת כְּמֵה גְזִיזִין וְחִילִין תְּקִיפִין,
וְנַחֲתַת לְאַרְעָא, וְשִׁלְטַת בְּכָלֵא. וְעַל דָּא כְּתִיב
וַיְהִי, צֶעַרֵא דְקָבִילוּ כְּמֵה חֲזִילִין וּמִשִּׁירִין,
בַּיּוֹמָא דְכֹלֵת מִשָּׁה נַחֲתַת לְאַרְעָא.

וּבְגִין כֶּף וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה וְגו'. וַיִּקְחוּ לִי
וּתְרוּמָה לָא פְתִיב, אֲלֵא וַיִּקְחוּ לִי
תְרוּמָה, לְאַחֲזָא דְכָלֵא חַד בְּלֵא פְרוּדָא.
וְעוּבְדָא דְמִשְׁכְּנָא כְּגוּוֹנָא דְלַעֲיִלָא, דָּא לְקָבֵל
דָּא, לְאַתְפְּלָלָא שְׂכִינְתָא מִכָּל סְטָרִין עֲיִלָא
וְתַתָּא, הֵכָא בְּהַאי עֲלָמָא עוּבְדָא דִילִיָה,
כְּעוּבְדָא דְגוּפָא, לְאַתְפְּלָלָא רוּחָא בְּגוּיָה, וְדָא
אִיהִי שְׂכִינְתָא, דְאַתְפְּלִילֵת לְעִילָא וְתַתָּא,
וְאִיהִי רוּחַ קְדָשָׁא.

וְרֵעוּלָם אֲתַמְשַׁכֵּת וְעַאלַת גּוֹ רְזָא דְגוּפָא,
לְאַשְׁרָאָה מוּחָא גּוֹ קְלִיפָא כְּלָא כְּמֵה
דְאַתְחָזִי. הִיא רוּחָא דְקְדָשָׁא, אֲתַעֲבִיד בְּגוּפָא,
לְאַתְפְּלָלָא בְּגוּיָה רוּחַ אֲחֵרָא עֲלָאָה, דְדִקִּיק
וְנִהִיר, וְכָלֵא הֵכִי אֲתַאֲחִיד וְאַתְפְּלִיל דָּא בְדָא,
וְעַאל דָּא בְדָא, עַד דְאַתַּאֲחִיד בְּהַאי עֲלָמָא,
דְאִיהוּ קְלִיפָה בְּתַרְאָה דְלִבְר.

קְלִיפָה תְקִיפָא אִיהִי לְגוֹ מִקְלִיפָה דְהַאי
עֲלָמָא. כְּגוּוֹנָא דְאַגּוּזָא, דְהַאי קְלִיפָה
דְלִבְר לָאו אִיהִי תְקִיפָא, קְלִיפָה דְאִיהִי לְגוֹ
מִינָה, אִיהִי קְלִיפָה תְקִיפָא. אוּף הֵכִי לְעִילָא,
קְלִיפָה תְקִיפָא, אִיהִי רוּחָא אֲחֵרָא דְשִׁלְטָא
בְּגוּפָא. לְגוֹ מִינָה, אִיהִי קְלִיפָה קְלוּשָׁא. לְגוֹ
מִינָה מוּחָא.

בְּאַרְעָא קְדִישָׁא, מִתְתַקְנָא כְּלָא בְּגוּוֹנָא
אֲחֵרָא, דְהֵא קְלִיפָה תְקִיפָא אֲתַבְּרֵת
מִהוּא אֲתֵר, וְלֹא שִׁלְטָא בִיהַ כָּלֵל. קְלִיפָה

תְּקִיפָא אַתְּבַרַת תְּבִיר, (ד"א משהוא יוֹמֵר תְּדִיר) וְאַתְּפַתַּחַת מֵהַאי סְטָרָא (ס"א עַד דְּאַתְאֲחִיד בְּרוּא דְּמִשְׁכְּנָא. בְּהַאי עֲלָמָא קְלִיפָה בְּתִרְבָּא אִיהִי לְבַר קְלִיפָה תְּקִיפָא אִיהִי לְגוּ בְּגוּנָא דְּאִ אוּף הַכָּא לְעִילָא קְלִיפָה תְּקִיפָא אִיהִי לְבַר לְגוּ מִיְנֵיהּ אִיהִי קְלִיפָה קְלִישָׁא וְלֹא שְׁלֵטָא בֵּיהּ בְּלָל וְאַתְּפַתַּחַת מֵהַאי סְטָרָא) וּמֵהַאי סְטָרָא.

וְהָיָא פְּתִיחוּ הָוָה בְּאַרְעָא קְדִישָׁא, בְּכָל זְמַנָּא דְּפְלַחִין פּוּלְחָנָא (דף קמ"א ע"א) פְּדָקָא יֵאוּת. פִּינֵן דְּגֵרְמוּ חוּבִין, מְשִׁיכוּ הֵהוּא פְּתִיחוּ לְהַאי סְטָרָא וּלְהַאי סְטָרָא, עַד דְּאַתְקָרַב קְלִיפָה, כִּלְא כְחָדָא. פִּינֵן דְּאַסְתִּים קְלִיפָה לְמוּחָא, פְּדִין שְׁלֵטָא הֵהִיא קְלִיפָה עַלְיֵיהּ וּדְחָה לֹון לְבַר מֵהֵהוּא דּוּכְתָא.

וְעַם כֹּל דָּא אָפּ עַל גַּב דְּדְחָה לֹון לְבַר, לֹא יְכִיל הֵהִיא קְלִיפָה תְּקִיפָא לְשְׁלֵטָא בְּהֵהוּא דּוּכְתָא קְדִישָׁא, דְּלֹאוּ אַתְרֵיהּ אִיהִו. וְאִי תִימָא, אִי הָכִי, הוּאִיל וְלֹא יְכִיל הֵהִיא קְלִיפָה תְּקִיפָא לְשְׁלֵטָא בְּהֵהוּא דּוּכְתָא קְדִישָׁא, אָמַאי קִיִּימָא חְרוּב, דְּהָא חְרָבָא לֹא הָוִי בְּעֲלָמָא, אֲלֹא מִסְטָרָא דְּהֵהִיא קְלִיפָה תְּקִיפָא. אֲלֹא וּדְאִי כַּד אַתְחַרְב, לֹא אַתְחַרְב אֲלֹא מֵהֵהוּא סְטָרָא, בְּשַׁעְתָּא דְּאַסְתִּים לְמוּחָא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עָבַד דְּלֹא תְשְׁלוּט הֵהִיא קְלִיפָה תְּקִיפָא עַל הֵהוּא דּוּכְתָא. וְכַד דְּחָה לֹון לְיִשְׂרָאֵל מִגְּיָה, הֵהִיא קְלִיפָה אַתְהַדְרַת וְאַתְּפַתַּחַת כְּמִלְקַדְמִין. וּבְגִין דְּעָמָא קְדִישָׁא לֹא הָוּוּ תַמְזֵן, חֲפִיָּא עַל הֵהוּא פְּתִיחוּ, חוּפְּאָה קְדִישָׁא דְּפְרוּכְתָא קְלִישָׁא, לְנִטְרָא הֵהוּא אַתְר, דְּלֹא יִסְתּוּם לִיהּ הֵהִיא קְלִיפָה תְּקִיפָא, וְאַחִיד בְּכָל סְטְרוֹי.

לְמַהוּי רְבוּת קְדִישָׁא עַל אַרְעָא כְּמִלְקַדְמִין, לֹא יְכִיל, דְּהָא הֵהוּא חוּפְּאָה קְלִישָׁא אַחִיד, דְּלֹא יַחוּת לְתַתָּא, דְּהָא עָמָא קְדִישָׁא לֹאוּ תַמְזֵן. וְעַל דָּא לֹא אַתְבְּנֵי חְרָבֵן, מִיּוּמָא דְּאַתְחַרְבֵּוּ. לְשְׁלֵטָא הֵהִיא

הֵנָּה הַקְּלִפָּה הַאֲחֵרוֹנָה הִיא לְחוּץ, הַקְּלִפָּה הַחֻזָּקָה הִיא לְפָנִים. כְּמוֹ זֶה אָפּ כָּר לְמַעְלָה, הַקְּלִפָּה הַחֻזָּקָה הִיא לְחוּץ. לְפָנִים מִמֶּנָּה הִיא קְלִפָּה קְלוּשָׁה, וְלֹא שׁוֹלֵטת בּוֹ כְּלָל, וּנְפַתַּחַת מִצַּד (וְה) וּמִצַּד זֶה.

וְאוֹתָהּ פְּתִיחָה הֵימָּה בְּאַרְץ הַקְּדוּשָׁה בְּכָל זְמַן שְׁעוּבָדִים עֲבוּדָה כְּרָאוּי. פִּינֵן שְׁגֵרְמוּ הַחֲסִיאִים, נִמְשְׁכָה אוֹתָהּ פְּתִיחָה לְצַד זֶה וּלְצַד זֶה, עַד שֶׁהִתְקַרְבָּה הַקְּלִפָּה הַכֹּל כְּאַחַד. פִּינֵן שְׁפַתְמָה הַקְּלִפָּה אֶת הַמַּח, אֲזוּ שׁוֹלֵטת אוֹתָהּ קְלִפָּה עֲלֵיהֶם, וּדְחָה אוֹתָם מִחוּץ לְאוֹתוֹ מְקוּם.

וְעַם כֹּל זֶה, אָפּ עַל גַּב שְׁדַּחְתָּה אוֹתָם הַחוּצָה, לֹא יְכוּלָה אוֹתָהּ קְלִפָּה קְשָׁה לְשֵׁלֵט בְּאוֹתוֹ מְקוּם קְדוּשָׁא שְׂאִינוּ מְקוּמוֹ. וְאִם תֹּאמַר, אִם כֵּן, הוּאִיל וְלֹא יְכוּלָה אוֹתָהּ קְלִפָּה קְשָׁה לְשֵׁלֵט בְּאוֹתוֹ מְקוּם קְדוּשָׁה, לְמָה עוֹמֵד חְרוּב, שְׁהִרִי אִין חְרָבֵן בְּעוֹלָם אֲלֹא רַק מִצַּד אוֹתָהּ קְלִפָּה קְשָׁה?

אֲלֹא וּדְאִי כְּשֶׁנְחַרְב, לֹא נַחְרַב אֲלֹא מֵאוֹתוֹ צַד, בְּשַׁעְתָּה שְׁפַתָּם אֶת הַמַּח, וְהַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה שְׁלֹא תְשֵׁלֵט אוֹתָהּ קְלִפָּה קְשָׁה עַל אוֹתוֹ מְקוּם, וְכִשְׁדַּחְתָּה אֶת יִשְׂרָאֵל מִמֶּנּוּ, אֲזוּ הַקְּלִפָּה חֲזָרָה וּנְפַתַּחַתָּה כְּמִקְדָּם. וּמִשּׁוּם שְׁהָעַם הַקְּדוּשָׁה לֹא הָיוּ שָׂם, נִכְנְסָה עַל אוֹתָהּ פְּתִיחָה כְּסוּי קְדוּשָׁה שֶׁל פְּרֻכַת קְלוּשָׁה, לְשַׁמֵּר אֶת אוֹתוֹ מְקוּם שְׁלֹא יִסְתּוּם אֶת אוֹתָהּ קְלִפָּה קְשָׁה, וְאוּחוּז בְּכָל צְדָדֵיו.

לְהַיּוֹת מִשְׁחַת קְדֵשׁ עַל הָאַרְץ כְּמִקְדָּם לֹא יְכוּל, שְׁהִרִי אוֹתוֹ כְּסוּי קְלוּשָׁה אַחוּז, שְׁלֹא יִרַד לְמַטָּה, שְׁהִרִי הָעַם הַקְּדוּשָׁה אִינוּ שָׂם, וְלִכֵּן לֹא נִבְנָה הַחְרָבֵן מִיּוֹם שְׁנַחְרָבוּ. שְׁתְּשֵׁלֵט אוֹתָהּ קְלִפָּה קְשָׁה, לֹא יְכוּלָה, שְׁהִרִי אוֹתוֹ כְּסוּי קְלוּשָׁה

לְשְׁלֵטָא הֵהִיא

אוֹחֵז בּוֹ בְּכָל צְדָדָיו בְּאוֹתָהּ פְּתִיחָה שְׁלֵא תִשְׁלַט שָׁם וְלֹא תִסְתַּם אֶת הַמַּח בְּאוֹתוֹ כְּסוּי שֶׁל פְּרֻכַת קְלוּשָׁה, שֶׁהִיא מִתּוֹךְ מְשִׁיכַת הַפְּרֻכַת הַקְּדוּשָׁה שְׁלִמְעֵלָה, שְׁשׂוּמֶרֶת אוֹתוֹ הַמְּקוֹם.

וְכֵן כָּל אוֹתָן הַנְּשֻׁמוֹת שֶׁל שְׂאֵר הָעַמִּים שְׂדֵרִים בְּאֶרֶץ, כְּשִׁיּוּצֵאוֹת מִהָעוֹלָם הַזֶּה לֹא מְקַבְּלִים אוֹתָן, וְדוֹחִין אוֹתָן הַחוּצָה, וְהוֹלְכוֹת וּמְשׁוֹטְטוֹת וּמִתְגַּלְגְּלוֹת בְּכִמְהָ גִלְגּוּלִים, עַד שִׁיּוּצֵאוֹת מִכָּל הָאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה וְסוֹכְבוֹת (לְסִבְיָתָם) לְצַדָּם בְּטֻמְאַתָּן. וְכָל אוֹתָן נְשֻׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שִׁיּוּצֵאוֹת שָׁם, עוֹלוֹת, וְאוֹתוֹ כְּסוּי קְלוּשׁ מְקַבֵּל אוֹתָן, וְנִכְנָסִים לְקִדְשָׁה עֲלִיּוֹנָה, מְשׁוּם שֶׁכָּל מִין הוֹלֵךְ לְמִינוֹ.

וְנְשֻׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שִׁיּוּצֵאוֹת לְחוּץ לְאֶרֶץ בְּרִשׁוֹתָהּ שֶׁל אוֹתָהּ קִלְפָה קִשָּׁה, הוֹלְכוֹת וְסוֹכְבוֹת וּמִתְגַּלְגְּלוֹת, עַד שֶׁשְׁבוֹת לְמִקּוֹמָן וְנִכְנָסוֹת לְמִקּוֹם שְׂרָאוֹי לְהֵן. אֲשֶׁרֵי חָלְקוּ שֶׁל מִי שֶׁנְּשַׁמְתּוֹ יֵצֵא בְּרִשׁוֹת הַקְּדוּשָׁה בְּאוֹתָהּ פְּתִיחָה שֶׁל הָאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה.

מִי שֶׁנְּשַׁמְתּוֹ יוֹצֵאת בְּאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה - אִם נִקְבַּר בְּאוֹתוֹ יוֹם, לֹא שׁוֹלֵט עֲלָיו רוּחַ טְמֵאָה כָּלֵל, וְלִכֵּן פְּתוּב בְּתַלְוִי, (דְּבָרִים כ"א) כִּי קְבוּר תִּקְבְּרֶנּוּ בַּיּוֹם הַהוּא [וְגו'] וְלֹא תִטְמָא אֶת אֲדָמְתְךָ. מְשׁוּם שֶׁבְּלִילָה נִתְּנָה רִשׁוֹת לְרוּחַ טְמֵאָה לְשׁוֹטְט. וְאִךְ עַל גַּב שֶׁנִּתְּנָה לָהֶם רִשׁוֹת, לֹא נִכְנָסִים לְאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה, פָּרַט אִם מוֹצֵאִים שָׁם כָּלִי לְהַפְּנֵס בּוֹ.

אִיבָרִים וּפְדָרִים שֶׁנִּשְׂרָפִים כְּלִלָּה לְהַזִּין מִיָּנִים אַחֲרֵיהֶם, לֹא שֶׁנִּכְנָסִים לְאֶרֶץ, וְלֹא לְהַמְשִׁיכֶם לְאֶרֶץ, אֲלָא כְּדִי שְׁלֵא יִשְׁלַט הַצַּד הַאֲחֵר בְּתוֹךְ הָאֶרֶץ וְלֹא יִמְשַׁף לְהַפְּנֵס לְשָׁם. וְלִכֵּן הַעֲשֵׂן הַזֶּה

קְלִיפָה תְּקִיפָא, לָא יִכְלָא, דְּהָא הֵהוּא חוֹפְאָה קְלִיפָה אַחִיד בִּיהּ בְּכָל סְטְרוֹי בְּהֵהוּא פְּתִיחוֹ דְּלֹא תִשְׁלוּט תְּמָן, וְלֹא תִסְתִּים מוֹחָא, בְּהֵהוּא חוֹפְאָה דְּפְרוּכְתָא קְדִישָׁא, דְּאִיהוּ מִגּוֹ מְשִׁיכוֹ דְּפְרוּכְתָא קְדִישָׁא דְּלַעִילָא, דְּנִטִיר הֵהוּא אַתְרַ.

וּבְגִין כֵּן, כָּל אִינוּן נְשַׁמְתִין דְּשְׂאֵר עַמִּין, דְּדִיִּירִין בְּאַרְעָא, פִּד נְפָקִין מֵהָאֵי עֲלֵמָא, לָא מְקַבְּלָא לוֹן, וְדַחֵי לוֹן לְבַר, וְאַזְלִין וְשִׁטְאֵן וּמִתְגַּלְגְּלִין בְּכִמְהָ גִלְגּוּלִין, עַד דְּנִפְקִי מִכָּל אַרְעָא קְדִישָׁא, וְסַחְרָן (לְסוֹחְרֵייהוּ) לְסְטְרֵייהוּ, בְּמִסְאָבוֹ דְּלֵהוֹן. וְכָל אִינוּן נְשַׁמְתִין דְּיִשְׂרָאֵל דְּנִפְקִין תְּמָן, סִלְקִין, וְהֵהוּא חוֹפְאָה קְלִישָׁא מְקַבְּלָא לוֹן, וְעֵאלִין לְקְדוּשָׁא עֲלָאָה, בְּגִין דְּכָל זִינָא אֲזֵלָא לְזִינְיָהּ.

וְנְשַׁמְתֵיהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל דְּנִפְקִי לְבַר מְאַרְעָא, בְּרִשׁוֹתָא דְּהֵהוּא קְלִיפָה תְּקִיפָא, אֲזֵלָא וְסַחְרָא וּמִתְגַּלְגְּלָא, עַד דְּתַבַּת לְדוּכְתָהּ, וְעֵאלַת לְאַתְרַ דְּאַתְחֲזִי לָהּ. זַפְאָה חוֹלְקִיָהּ, מָאן דְּנְשַׁמְתִּיהּ נִפְקָא בְּרִשׁוֹ קְדִישָׁא, בְּהֵהוּא פְּתִיחוֹ דְּאַרְעָא קְדִישָׁא.

מָאן דְּנְשַׁמְתִּיהּ נִפְקַת בְּאַרְעָא קְדִישָׁא, אִי אֲתִקְבַּר בְּהֵהוּא יוֹמָא, לָא שְׁלֵטָא עֲלֵיהּ רוּחָא מְסֵאָבָא כָּלֵל. וְעַל דָּא כְּתִיב בְּצִלְיָבָא, (דְּבָרִים כ"א) כִּי קְבוּר תִּקְבְּרֶנּוּ בַּיּוֹם הַהוּא וְלֹא תִטְמָא אֶת אֲדָמְתְךָ. בְּגִין דְּבְּלִילָא אֲתִיְהִיב רִשׁוֹ לְרוּחַ מְסֵאָבָא לְמִשְׁטָטָא. וְאִךְ עַל גַּב דְּאַתִּיְהִיב לוֹן רִשׁוֹ, לָא עֵאלִין בְּאַרְעָא קְדִישָׁא, כִּר אִי אֲשַׁפְּחֵן תְּמָן מְנָא לְאַעֲלָא בִּיהּ.

אַבְרִין וּפְדָרִין דְּמִתְאַפְּלֵן בְּלִילָא, לְאַתְזַנָּא זִינִין אַחְרָנִין, לָאו דְּעִיִּילִין בְּאַרְעָא, וְלֹא לְאַמְשַׁכָּא לוֹן בְּאַרְעָא, אֲלָא, בְּגִין דְּלֹא תִשְׁלוּט סְטְרָא אַחְרָא גּוֹ אַרְעָא, וְלֹא יִתְמַשְׁכָּא לְאַעֲלָא תְּמָן. וּבְגִין כֵּן, תְּנָנָא מְנִיִּיהוּ הַזֶּה

עולה מהם עקם, ומתגלגל החוצה והולך (חוק) בתפוח, עד שנכנס לנקב של הצפון ששם מדורי כל הצדדים האחרים, ושם נכנס העשן, וכלם נזונים שם.

העשן של היום היה עולה למקומו בדרך ישר, ומזין מה שמזין, ומאותה פתיחה נזונים כל צדדי הקלפה הקשה שהיא מחוץ לארץ הקדושה, ומאותו עשן גם, כמו שבארנו.

גופות הצדיקים שלא נמשכו בעולם הזה אחר ההנאות של אותה קלפה קשה, לא שולטת עליהם רוח טמאה כלל, שהרי לא השתתפו אחריו כלום בעולם הזה. כמו שגוף הרשעים (גופות הצדיקים שלא נמשכו אחר הנאות וכסופים של העולם הזה, אותה קלפה קשה לא שולטת עליהם, שהרי לא נמשכו אחריה בעולם הזה, שהרי כמו שגוף הרשעים) נמשך בעולם הזה אחר אותה קלפה קשה והנאות והענוגים שלה והתקונים שלה, כף נטמא אחר שיוצאת נשמתו ממנו.

גופות הצדיקים שלא מתענגים בעולם הזה, אלא מתענוגי מצוה וסעודות שבתות וחגים וזמנים - אותה רוח טמאה לא יכולה לשלט עליהם, שהרי לא התענגו משלה כלום. והואיל ולא נטלו משלה, אין לה רשות עליהם כלל. אשרי מי שלא נהנה משלה כלום.

מי שנשמתו יצאה מחוץ לארץ הקדושה, ואותו גוף נטמא באותה רוח טמאה - אותה רוח טמאה נשאבת לתוכו, עד שחוזר לעפר (שמתבלה הגוף בעפר). ואם אותו גוף שנשאבה בו אותה רוח טמאה מעלים אותו להקבר בתוך הארץ הקדושה, עליו פתוב (ירמיה ב) ותבאו ותטמאו את ארצי ונחלתי שמתם לתועבה. ארצי,

סליק עקימא, ומתגלגלא לבר, ואזיל (תמיה) בבחילו, עד דעאל לנוקבא דצפון, דתמן מדורין דכל סטריין אחרנין, ותמן עאל תננא, וכלהו אתננו תמן.

תננא דיממא, הוה סליק לדוכתיה בארז מישר, ואתנן מה דאתנן. ומההוא פתיחו, אתננו כל סטרי קליפה תקיפא, דאיהי לבר מארעא קדישא, ומההיא תננא גסה כמה דאוקימנא.

גופיהון דצדיקייא, דלא אתמשכו בהאי עלמא בתר הנאין דההיא קליפה תקיפא, לא שלטא עליהו רוח מסאבו כלל, דהא לא אשתתפו אבתריה כלום בהאי עלמא. כמה דגופא דרשיעייא (נ"א גופיהון דצדיקייא דלא אתמשכו בתר הנאין וכסופין דהאי עלמא הוה קליפה תקיפא לא שלטא עליהו דהא לא אתמשכו אבתריה בהאי עלמא דהא כמה דגופיה דרשיעייא) אתמשך בהאי עלמא בתר ההיא קליפה תקיפא, והנאין וענוגין דיליה ותיקונין דיליה, הכי אסתאב, בתר דנפקת נשמתיה מניה.

גופיהון דצדיקייא, דלא מתענגי בהאי (ד קמ"א ע"א) עלמא, אלא מתענוגי דמצוה, וסעודתי שבתין וחגין וזמנין, ההוא רוח מסאבא לא יכיל לשלטאה עליהו, דהא לא אתענגו מדיליה כלום. והואיל ולא נטלו מדיליה, לית ליה רשו עליהון כלל. זכאה איהו מאן דלא אתהני מדיליה כלום.

מאן דנשמתיה נפקא לבר מארעא קדישא, וההוא גופא אסתאב בההוא רוח מסאבו, ההוא רוח מסאבו אשתאיב בגויה, עד דתב ליה עפרא. (נ"א דאתבלי גופא בעפרא) ואי ההוא גופא, דאשתאיב ביה ההוא רוח מסאבא, סלקין ליה לאתקברא גו ארעא קדישא, עליה פתיב, (ירמיה ב) ותבאו ותטמאו

שלא שלטה עליה רוח טמאה באותו גוף שלכם שנשאבה בו רוח טמאה, שמביאים לקבר אותו בארצי - אתם מטמאים אותה להטמא בו. אם לא שעשה הקדוש ברוך הוא רפואה לארץ, שהרי שפיון שנבלה אותו גוף, משיב הקדוש ברוך הוא רוח מלמעלה ודוחה את אותה רוח טמאה החוצה, שהרי הוא חס על ארצו.

ער יוסף לא שלט גופו רוח טמאה לעולמים, אף על גב שנשמתו יצאה ברשות אחרת. מה הטעם? כי לא נמשך בחייו אחר רוח טמאה, ועם כל זה לא רצה שיעלו את גופו להקבר בארץ הקדושה, אלא אמר (בראשית 1) והעלתם את עצמתי, ולא גופי.

יעקב לא מת, וגופו התקיים בקיום תמיד ולא פחד מהצד האחר, שהרי מטתו היתה שלמה בשלמות האור העליון באור של שנים עשר שבטים ובשבועים נפש, משום כך לא פחד מהצד האחר ולא יכל לשלט עליו. ועוד, שהוא גוף של דיוקן עליון שפיו אחוז לכל הצדדים, וכל אותם איברי אדם הראשון היו אחוזים בו, ולכן כתוב בו (שם 17) ושכבתי עם אבתי ונשאתני ממצרים. גוף שלם. ולכן ויחנטו הרופאים את ישראל, שגופו יהיה עומד בקיום. וכך צריך שאר בני העולם שנשמתם יצאה בארץ הקדושה, הנפש והגוף נצולים מהכל.

בשרשה שמות נקראת נשמת האדם: נפש, רוח, ונשמה. וכלם פלולים זה בזה, ובשלשה מקומות נמצא כחם. הנפש הזו נמצאת בתוך הקבר עד שהגוף נרקב בפער, ובזה היא מתגלגלת

את ארצי ונחלתי שמתם לתועבה. ארצי, דלא שלטא עליה רוח מסאבו, בההוא גופא דלכוון, דאשתאיב ביה רוח מסאבו, דקא מייתיין לקברא ליה בארצי, אתון מסאבין לה, לאסתאבא ביה. אי לא דעביד קדשא בריך הוא אסוותא לארעא, דהא פיון דאתבליי ההוא גופא, נשיב קדשא בריך הוא רוחא מלעילא, ודחי ליה לההוא רוח מסאבא לבר, דהא איהו חס על ארעיה.

יוסף, לא שליט על גופיה רוח מסאבא לעלמין, אף על גב דנשמתיה נפקת ברשו אחרא. מאי טעמא. בגין דלא אתמשיך בחייו בתר רוח מסאבא. ועם כל דא, לא בעא דגופיה יסלקון ליה לאתקברא בארעא קדישא, אלא אמר, (בראשית 1) והעליתם את עצמותי, ולא גופי.

יעקב לא מת, וגופיה אתקיים בקיומא תדיר, ולא דחיל לסטרא אחרא, דהא ערסיה הוה שלים, בשלימו דנהורא עלאה, בנהירו דתריסר שבטין, ובשבועים נפש, בגין כך לא דחיל לסטרא אחרא, ולא יכיל לשלטאה עליה. ותו, דאיהו גופא דדיוקנא עלאה, דשפירו דיליה אחיד לכל סטריין, וכל אינון שייפין דאדם קדמאה הוו אחידן ביה. ועל דא כתיב ביה, (בראשית 17) ושכבתי עם אבותי ונשאתני ממצרים, גופא שלים. ועל דא ויחנטו הרופאים את ישראל, דגופיה יהא קאים בקיומא. והכי אצטריך. שאר בני עלמא דנפקת נשמתיהו בארעא קדישא, נפשא וגופא אשתזיב מכלא.

תלת שמהן אקרי נשמתא דבר נש, נפש, רוחא, ונשמתא. וכלהו כלילן דא בדא,

ובתלת דוכתי אשתכח חילייהו. נפש דא, אשתכחת גו קברא, עד דגופא

בעולם הזה להמצא בתוך החיים ולדעת בצער שלהם, ובשעה שהם צריכים, היא מבקשת עליהם רחמים.

הרוח הזו היא נכנסת לגן שבארץ ומצטירת שם בדיוקן הגוף של העולם הזה במלבוש אחד שמתלבשת שם, וזו נהנית שם בהנאות וכסופים בזיו שבגן, ובשבתות וחדשים וזמנים היא עולה למעלה, ונהנית שם ושבה למקומה. ולכן כתוב (קהלת יב) והרוח תשוב אל האלהים אשר נתנה. תשוב ודאי, בזמנים הללו שאמרנו.

הנשמה עולה מיד למקומה לאותו מקום שיצאה ממנו, וזוהי שבשבילה מאיר הגר להאיר למעלה, זו לא יורדת למטה לעולמים. בזה נכללת מי שנכללת מפל הצדדים, ממעלה וממטה. ועד שזו לא עולה להתקשר (במקומה) בכפסא, לא מתעטרת הרוח בגן שבארץ, והנפש לא מתישבת במקומה. פיון שהיא עולה, לכלן יש מנוחה.

ובשצרוך לבני העולם, כשהם בצער והולכים לבית הקברות, הנפש הזו מתעוררת והולכת ומשוטטת ומעוררת את הרוח, ואותה רוח מעוררת אצל האבות, ועולה ומעוררת את הנשמה, ואז הקדוש ברוך הוא חס על העולם, והרי בארנו. ואף על גב שהרי התעוררו דברי הנשמה הללו בגונים אחרים, כלם עולים במשקל זה, וזהו ברור הדבר, והפל אחד.

וכשהנשמה מתעכבת מלעלות למקומה, הרוח הולכת ועומדת בפתח הגן עדן, ולא פותחים לה פתח, והולכת ומשוטטת, ואין מי שישגיח בה. הנפש הולכת

אתבלי בעפרא, ובדא מתגלגלת האי עלמא, לאשתפחא גו חייא, ולמנדע בצערא דלהון, ובשעתא די אצטריכו, בעאת רחמי עלייהו.

רוחא דא, איהו דעאל בגנתא די בארעא, ואצטיר תמן, בדיוקנא דגופא דהאי עלמא, בחד מלבושא דמתלבשא תמן. ודא אתהני תמן בהנאין וכסופין בזיוא דבגנתא. ובשבתה וירחי וזמני, סלקא לעילא, ואתהני תמן, ותב לאתריה. ועל דא כתיב, (קהלת יב) והרוח תשוב אל האלהים אשר נתנה. תשוב ודאי, בהני זמנין דקאמרן.

נשמה איהי סלקא מיד לאתרהא, לההוא אתר דנפקת מתמן, ודא איהי דבגינה אתנהירת בוצינא, לאנהרא לעילא. דא לא נחתת לתתא לעלמין, בדא אתפלילת, מאן דאתפלילת מפל סטרין מעילא ומתתא. ועד דהאי לא סלקא לאתקשרא (נ"א בדוכתהא) בכורסייא, לא מתעטרא רוח בגנתא די בארעא, ונפש לא מתישבא בדוכתהא. פיון דאיהי סלקא, פלהו אית להו נייחא.

וכד אצטריך לבני עלמא, פד אינון בצערא, ואזלי לבי קברי, האי נפש אתערת, ואיהי אזלא ומשטטא, ואתערת לרוח, וההוא רוח אתער לגבי אבהן, וסליק ואתער לגבי נשמה, וכדין, קדשא בריך הוא חייס על עלמא, והא אוקימנא. ואף על גב דהא אתערו מלין אלין דנשמתא בגונוין אתרנין, פלהו סלקין במתקלא, דא, ודא איהו ברירה דמלה, וכלא חד.

וכד נשמתא אתעכבת מלסלקא לדוכתהא, רוחא אזלא וקיימא בפתחא דגנתא דעדן, ולא פתחין לה פתחא, (דף קמ"ב ע"א) ואזלא ומשטטא, ולית מאן דישיגח בה. נפש

אזלא ומשטטא בעלמא, חמאת לגופא דסלקא תולעין, ובההוא דינא דקברא, ומתאבלת עליה, כמה דאוקמוה דכתיב, (איוב יד) אף בשרו עליו יכאב ונפשו עליו תאבל. וכלא איהו בעונשא. עד דנשמה אתקשרת בדוכתהא לעילא, וכדין פולהו מתקשרין בדוכתייהו.

ומשוטטת בעולם, רואה את הגוף שמעלה תולעים וכאותו דין של הקבר, ומתאבלת עליו, כמו שבארוה שפתוב, (איוב יד) אף בשרו עליו יכאב ונפשו עליו תאבל. והכל הוא בענש. עד שנהשמה נקשרת במקומה למעלה, ואז כלם נקשרים במקומם.

בגין דכל הני תלת, קשורא חדא אינון, פגוונא דלעילא, ברזא דנפש רוח ונשמה, דכלא חד, וקשורא חד. נפש: לית לה נהורא מגרמה פלום, ודא איהו דמשתתפא ברזא דגופא חד, לאענגא ולמיזן ליה, בכל מה דאצטריך, כמה דאת אמר (משלי יא) ותתן טרף לביתה וחק לנערותיה. ביתה, דא איהו גופא, דאיהי זנא ליה. ונערותיה, אלין אינון שייפין דהאי גופא.

משום שכל שלשת אלו הם בקשר אחד, כמו שלמעלה, בסוד של נפש רוח ונשמה, שהכל אחד וקשר אחד. לנפש אין לה אור מעצמה פלום, וזוהי שמשתתפת בסוד של גוף אחד לענגו ולזון אותו בכל מה שצריך, כמו שנאמר (משלי יא) ותתן טרף לביתה וחק לנערותיה. ביתה - זהו גופה, שהיא זנה אותו. ונערותיה - אלו הם האיברים של הגוף הזה.

רוח: דא איהו דרכיב על האי נפש, ושליט עליה, ונהיר לה בכל מה דאצטריך, ונפש איהו כרסייא להאי רוח. נשמה: איהי דאפיקת להאי רוחא, ושליטת עליה, ונהירת ליה בההוא נהורא דחייך, ובההוא רוח תליא בהאי נשמה, ואתנהיר מנה בההוא נהורא דנהיר. ההוא נפש, תליא בהאי רוח, ואתנהירת מגיה, ואתזנת מגיה, וכלא קשורא חד.

הרוח, זהו שרוכב על הנפש הזו ושולט עליה ומאיר לה בכל מה שצריך, והנפש היא פסא לרוח הזו. הנשמה, היא מוציאה את הרוח הזו, ושולטת עליו ומאירה לו באותו אור החיים, ואותה רוח תלוינה בנשמה הזו, ונאור ממנה באותו האור שמאיר. אותה נפש תלוינה באותה רוח, ונאורה ממנה ונזונית ממנה, והכל קשר אחד. ועד שנשמה עליונה זו לא עולה לתוך גביעת עתיק העתיקים, נסתר כל הנסתרים, ומתמלאת ממנו, משום שלא פוסק - הרוח הזו לא נכנסת לגן עדן, שהיא נפש, ולעולם הרוח לא שורה אלא בגן עדן, ונשמה למעלה. נפש זו מתישבת (לא מתישבת) במקומה בתוך הגוף למטה. כמו זה הכל למטה כף נפרדים באדם.

ועד דהאי נשמה עלאה, לא סלקא גו נביעו דעתיקא דעתיקין. סתימא דכל סתימין, ואתמליא מגיה, בגין דלא פסיק. רוח דא לא עאל בגנתא דעדן, דאיהו נפש, ולעולם רוח לא שריא אלא בגנתא דעדן, ונשמה לעילא. נפש דא אתישבת (ס"א לא אתישבת) בדוכתהא גו

גופא לתתא. פגוונא דא, כלא לתתא הכי מתפרשן כבר נש, ואף על גב

ואף על גב שכלם קשר אחד, הנשמה עולה למעלה לתוף נביעת הבאר. הרוח נכנסת לגן עדן כמו שלמעלה. הנפש מתישבת בתוף הקבר.

ואם תאמר, הנפש למעלה שמתישבת בתוף הגוף בקבר, איפה הוא הקבר? אלא בתוף אותה קלפה קשה, ולכן נפש כמו זו שלמטה, והכל זה כמו זה, ולכן שלש דרגות נפרדות, והן קשר אחד וסוד אחד. ובכל זמן שהעצמות נמצאות בתוף הקבר, הנפש הזו נמצאת שם. פאן יש סוד ליודעי דרך האמת יראי חטא. בשעה שהנשמה מתעטרת למעלה בתוף העטרה הקדושה, והרוח עומדת באור עליון בשבתות וחדשים וזמנים - הנפש הזו, בשעה שהרוח יורדת מתוף האור העליון לדור בגן עדן מאיר ונוצץ, היא עומדת בתוף הקבר ומתגלמת בדיוקן שהיה בתוף הגוף בתחלה, וכל אותן עצמות עולות באותו דיוקן, ומשפחות ומורות לקדוש-ברוך-הוא. זהו שכתוב (תהלים לה) כל עצמתי תאמרנה ה' מי כמוך. לא כתוב אומרות, אלא תאמרנה.

ואלמלא נתנה רשות לעין לראות, היתה רואה בלילה כשנכנסת (כשיצאת) שבת ולילות חדשים וזמנים כמו דמיות על גבי הקברים מודות ומשבחות את הקדוש ברוך הוא. אבל טפשות בני האדם מעכבת אותם שלא יודעים ולא משגיחים על מה עומדים בעולם הזה, ולא חוששים להשגיח בכבוד המלך העליון בעולם הזה, כל שפן להשגיח בכבוד אותו העולם, ועל מה עומד, ואיך הדברים מתפרשים.

ביום ראש השנה, כשהעולם נדון וכסא הדין עומד למלך העליון לדון את העולם, כל נפש ונפש

דכלהו קשורא חדא, נשמה סלקא לעילא, גו נביעו דבירא. רוח עאל בגנתא דעדן, פגוונא דלעילא. נפש אתישבא גו קברא.

ואי תימא, נפש לעילא, דאתישבת גו גופא בקברא, אן הוא קברא. אלא גו ההוא קליפה תקיפא, ועל דא, נפש פגוונא דא לתתא, וכלא דא כגוונא דא. ובגין כך, תלת דרגין מתפרשן, ואינון קשורא חדא ורזא חדא. ובכל זמנא דגרמי אשתכחו גו קברא, האי נפש אשתכחת תמן. רזא הכא לאינון דידיעי ארח קשוט, דחלי חטאה. בשעתא דנשמתא מתעטרא לעילא, גו עטרא קדישא, ורוחא קאים בנהירו עלאה, בשבתי וירחי וזמני, האי נפש בשעתא דרוח נחתא מגו נהירו עלאה, לדיירא בגנתא דעדן נהיר ונציץ, איהו קיימא גו קברא ואתגלימת בדיוקנא, דהות גו גופא בקדמיתא, וכל אינון גרמי בההוא דיוקנא סלקן, ומשפחאן ואודן לקודשא בריהו הוא, הדא הוא דכתיב, (תהלים לה) כל עצמותי תאמרנה יי' מי כמוך. אומרות לא פתיב, אלא תאמרנה.

ואלמרי אתיהיב רשו לעינא למחמי וחמי בליליא דעיל (ג"א דנפיק) שבתא, ולילי ירחי וזמני, פדיוקנין על גבי קברי, אודן ומשבחן לקודשא בריהו הוא. אבל טפשו דבני נשא, קא מעפכא להו, דלא ידעין, ולא משגיחין על מה קיימין בהאי עלמא, ולא חששין לאשגחא ביקרא דמלכא עלאה בהאי עלמא, כל שפן לאשגחא ביקרא דההוא עלמא, ועל מה קיימא, ואיך מתפרשן מלין. ביומא דראש השנה, דעלמא אתדן, וכרסניא דדינא קיימא, לגבי מלכא עלאה,

ביום ראש השנה, כשהעולם נדון וכסא הדין עומד למלך העליון לדון את העולם, כל נפש ונפש

משוטטות ומבקשות רחמים על החיים. בלילה שיוצא יום הדין, הולכות ומשוטטות לשמע ולדעת מהו הדין שנדון על העולם, ולפעמים שמודיעות במראה לחיים, כמו שנאמר (איוב ז) בחלום חזיון לילה בנפל תרדמה על אנשים וגו', או יגלה און אנשים ובמסרם יחתם. מה זה מסרם? זו הנפש, שעומדת וחותמת לאנשים דברים לקבל מוסר.

בליילה האחרון של החג, שיוצאים הפתקים מבית המלך, ואותו צל מוסר מבני הנגרעים של העולם הזה אותה נפש שאמרנו הולכת ומשוטטת, וממנה אחד שוטר, בסוד חקוק בטבעת בכתב מפרש, ידומיעם, שפוקד בכתב של זיו החקוק ובתוף מראות עליונים יורד באותו לילה, וכמה אלף אלפים ורבוא רבבות עמו, ונוטלים אותו צל מכל אחד ואחד ומעלים אותו למעלה.

ואותה נפש שאמרנו הולכת ומשוטטת ורואה את אותו צל, ושבה למקומה לתוף הקבר, ומכריזה לשאר המתים: פלוני יבא אלינו, פלוני יבא אלינו. אם צדיק טוב הוא - פלם שמחים. ואם לא - פלם אומרים אוי. כשמעלים אותו צל, מעלים אותו לאותו עבד נאמן ששמו מטטרוון, ונוטל אליו אותו הצל ומעלה אותו למקומו, כמו שנאמר (איוב ז) כעבד ישאף צל. ישאף צל ודאי.

מאותה שעה ואילך מתקן מקום לאותה נשמה של אותו איש, ומקום לרוח בגן עדן, ומקום לנפש למנוחה ולהנאה בשעה שמשוטטת והולכת, משום שיש נפש שאין לה מנוחה, ויש נפש שמתפלה עם הגוף.

למידן עלמא. פל נפש ונפש משטטן, ובעאן רחמי על חיי. בליליא דנפקא יומא דדינא, אזלין וקא משטטין למשמע ולמנדע מאן הוא דינא דאתדן על עלמא, ולזמנין דקא מודיעין בחזווא לחייא, פמה דאת אמר (איוב לג) בחלום חזיון לילה בנפול תרדמה על אנשים וגו', אז יגלה און אנשים ובמוסרם יחתום. מאי מוסרם. דא נפש, דאיהי קיימא וחתים לבני נשא מלין, לקבלא מוסר.

בלייליא בתראה דחגא, דקא נפקן פתקין מבי מלכא, ויהוא צל אעדיאו מבני גריעו דהאי עלמא, ההוא נפש דקאמרן, אזלא (דף קמ"ב ע"ב) ומשטטא, וחד ממנא סרכא, ברזא גליפא בעזקא בכתב מפרש, ידומיעם, דפקיד בכתב דזיוא גליפא, ובגו חזוון עלאין. בההוא ליליא נחית, וכמה אלף אלפין ורבוא רבוון עמיה, ונטלין לההוא צל מכל חד וחד, וסלקין, ליה לעילא.

וההיא נפש דקאמרן, אזלא ומשטטא וחקמאת לההוא צל, ותב לאתריה גו קברא, וקא מכרזת לשאר מתייא, פלוני אתי לגבן, פלוני אתי לגבן. אי זכאה טבא איהו, פלהו חדאן, ואי לאו, פלהו אמרי ווי. פד סלקין ההוא צל, סלקין ליה לגבי ההוא עבד מהימן, דשמיה מטטרוון, ונטיל ההוא צל לגביה, וסליק ליה לאתריה, פמה דאת אמר, (איוב ז) כעבד ישאף צל, ישאף צל ודאי.

מההיא שעתא ואילך, מתתקנא דוכתא לההיא נשמה דההוא בר נש, ודוכתא לרוח בגנתא דעדן. ודוכתא לנפש לנייקא ולאיתהנאה, בשעתא דמשטטא ואזלא. בגין דאית נפש דלית לה נייחא. ואית נפש דאישתציאת עם גופא.

וְזוּהִי שְׂאִין לָהּ מְנוּחָה, וְזוּהִי שְׂפָתוֹב בָּהּ וְאֵת נֶפֶשׁ אִיכִיף יִקְלַעְנָה בְּתוֹךְ פֶּף הַקָּלַע. שְׂוֹהִי שְׁהוֹלְכַת וּמְשׁוֹטְטַת וּמִתְגַּלְגֶּלֶת בְּכָל הָעוֹלָם, וְאִין לָהּ מְנוּחָה כָּלִל יוֹמָם וְלַיְלָה, וְזוּהוּ עֲנֵשׁ יוֹתֵר מִהַפֵּל וְאוֹתָהּ שְׁתַּכְלָה עִם הַגּוֹף, (הִיזִיא שְׂפָתוֹב בָּהּ וַיִּקְרֵא יוֹ) וְהִכְרַתִּי אֹתָהּ מִקְרָב עִמָּה. וְזוּהוּ אִין לָהּ זָכְרוֹן כָּלִל. וְיֵשׁ נֶפֶשׁ שְׁלֵא תִקְלָה עִם הַגּוֹף) וְתִכְלָה מִמְקוֹם אַחֵר (עֲלִיזוֹן) אוֹתָהּ שְׂפָתוֹב בָּהּ (וַיִּקְרֵא כַב) וְנִכְרַתָּה הַנֶּפֶשׁ הַהִיא מִלִּפְנֵי אֲנִי ה'. מַה זֶה מִלִּפְנֵי? שְׁלֵא שׁוֹרָה עָלֶיהָ רִיחַ, וְכִשְׁלֵא שׁוֹרָה עָלֶיהָ רִיחַ, אִין לָהּ שְׁתַּפּוֹת כָּלִל בְּמַה שְׁלַמְעֵלָה, וְלֹא יוֹדַעַת מְאוֹתָם דְּבָרִים שֶׁל אוֹתוֹ עוֹלָם כָּלִל, וְזוּהִי נֶפֶשׁ כְּמוֹ שֶׁל הַבְּהֵמוֹת.

נֶפֶשׁ שְׂאִין (נֶפֶשׁ שְׂיֵשׁ) לָהּ מְנוּחָה, זוּהִי כְּשֶׁהוֹלְכַת וּמְשׁוֹטְטַת, פּוֹגֶשֶׁת בְּמִמְנָה הַזֶּה יְדוּמִיעַ"ם, וּבְאוֹתָם הַשׁוֹטְרִים שְׁלוֹ, וְנוֹטְלִים אוֹתָהּ וּמְכַנְסִים אוֹתָהּ כְּכֹל פִּתְחֵי גֵן הָעֵדֶן, וּמֵרְאִים לָהּ אֵת כְּבוֹד הַצְּדִיקִים וְכְבוֹד אוֹתָהּ הַרִיחַ שְׁלָהּ, וְהִיא נִדְבַקַת בּוֹ בְּמִנְיַחָה תוֹךְ אוֹתוֹ הַלְּבוּשׁ, וְאֵז יוֹדַעַת בְּאוֹתָם דְּבָרִים שֶׁל הָעוֹלָם.

וּכְשֶׁאוֹתָהּ רִיחַ עוֹלָה לְהַתְעַטֵּר לְתוֹךְ הַנִּשְׁמָה הַעֲלִיּוֹנָה לְמַעְלָה, אוֹתָהּ נֶפֶשׁ נִקְשְׂרַת בְּאוֹתָהּ רִיחַ וּנְאוּרָה מְנָה, כְּלִבְנָה כְּשֶׁנְּאוּרָה מִהַשְּׁמֶשׁ, וְהַרִיחַ נִקְשְׂרַת לְתוֹךְ אוֹתָהּ נִשְׁמָה, וְאוֹתָהּ נִשְׁמָה נִקְשְׂרַת לְתוֹךְ סוֹף הַמַּחְשָׁבָה, שְׁהִיא סוֹד הַנֶּפֶשׁ שְׁלַמְעֵלָה.

וְאוֹתָהּ נֶפֶשׁ נִקְשְׂרַת תוֹךְ אוֹתָהּ רִיחַ עֲלִיּוֹנָה, וְאוֹתָהּ רִיחַ נִקְשְׂרַת לְתוֹךְ אוֹתָהּ נִשְׁמָה עֲלִיּוֹנָה, וְאוֹתָהּ נִשְׁמָה נִקְשְׂרַת בְּאִין סוֹף. וְאֵז הוּא מְנוּחַת הַכֹּל וְקָשֶׁר שֶׁל הַכֹּל לְמַעְלָה וְלִמְטָה, הַכֹּל בְּסוֹד אֶחָד וְגִזּוֹן אֶחָד. וְאֵז זוּהִי מְנַחָה לְנֶפֶשׁ שְׁלַמְטָה, וְעַל זֶה פְּתוּב

וְהִיא אִיהִי דְלִית לָהּ נִיּוּחָא, וְהִיא אִיהִי דְכְּתִיב בָּהּ, (שְׂמוּאֵל א' כה) וְאֵת נֶפֶשׁ אִיכִיף יִקְלַעְנָה בְּתוֹךְ פֶּף הַקָּלַע. דָּדָא אִיהִי אֲזֵלָא וּמְשַׁטְטָא וּמִתְגַּלְגֶּלֶת בְּכָל עֲלָמָא, וְלִית לָהּ נִיּוּחָא כָּלִל יְמָמָא וְלַיְלִי, וְדָא אִיהוּ עוֹנֵשָׁא יְתִיר מִכָּלֵא וְהִיא דְתִשְׁתַּצִּי עִם גּוֹפָה, (תְּחִיא דְכְּתִיב בָּהּ וַיִּקְרֵא יוֹ) וְהִכְרַתִּי אוֹתָהּ מִקְרָב עִמָּה וְלִחֵיא לִית לָהּ דּוּכְרָנּוּ כָּלִל וְאוֹתִי נֶפֶשָׁא דְלֵא תִשְׁתַּצִּי עִם גּוֹפָה) וְתִשְׁתַּצִּי מֵאַתֵּר אַחֲרָא, (ס"א עֲלָאָה) הִיא דְכְּתִיב בָּהּ, (וַיִּקְרֵא כַב) וְנִכְרַתָּה הַנֶּפֶשׁ הַהִיא מִלִּפְנֵי אֲנִי יי'. מְאִי מִלִּפְנֵי. דְלֵא שְׂרִיא עָלָהּ רוּחָא. וְכַד רוּחָא לֹא שְׂרִיא עָלָהּ, לִית לָהּ שׁוֹתְפוֹ כָּלִל בְּמַה דְלַעֲיֵלָא, וְלֹא יוֹדַעַת מְאִינוֹן מְלִין דְהִהוּא עֲלָמָא כָּלִל, וְהִיא אִיהִי נֶפֶשׁ כְּבַעֲרִי.

נֶפֶשׁ דְלִית (ד"א נֶפֶשׁ דְאִית) לָהּ נִיּוּחָא, הִיא אִיהִי כַד אֲזֵלָא וּמְשַׁטְטָא, אַעֲרַעַת בְּהִיא מְמַנָּא יְדוּמִיעַ"ם, וּבְאִינוֹן סְרַכִּין דִּילִיָּהּ, וְנִטְלִין לָהּ, וְאַעֲלִין לָהּ בְּכָל פִּתְחֵי גֵן עֵדֶן, וְאַחֲזִיין לָהּ יְקָרָא דְצְדִיקָא, וַיִּקְרֵא דְהִהוּא רִיחַ דִּילָהּ, וְאִיהִי מִתְדַבְּקָא בֵּיהּ בְּנִיּוּחָא, גּוֹ הִהוּא לְבוּשָׁא, וְכַדִּין יוֹדַעַת בְּאִינוֹן מְלִין דְעֲלָמָא.

וְכַד הִהוּא רִיחַ סְלָקָא לְאַתְעַטְרָא גּוֹ נִשְׁמָה עֲלָאָה לְעֵילָא, הִיא נֶפֶשׁ מִתְקַשְׂרָא בְּהִהוּא רִיחַ, וְאַתְנַהֲרִת מְנִיָּה, כְּסִיְהָרָא כַד אַתְנַהֲרִת מִשְׁמָשָׁא. וְרוּחַ מִתְקַשְׂרָא גּוֹ הִיא נִשְׁמָתָא. וְהִיא נִשְׁמָתָא מִתְקַשְׂרָא, גּוֹ סוֹף מַחְשָׁבָה, דְאִיהִי רִזָּא דְנֶפֶשׁ דְלַעֲיֵלָא.

וְהִיא נֶפֶשׁ, אַתְקַשְׂרַת גּוֹ הִהוּא רִיחַ עֲלָאָה, וְהִהוּא רִיחַ אַתְקַשֵּׁר גּוֹ הִיא נִשְׁמָה עֲלָאָה. וְהִיא נִשְׁמָה אַתְקַשְׂרַת בְּאִין סוֹף. וְכַדִּין אִיהוּ נִיּוּחָא דְכָלֵא, וְקַשְׁוֹרָא דְכָלֵא עֵילָא וְתַתָּא, כָּלֵא כְּרוּזָא חָדָא, וְגִוּוֹנָא חָדָא. וְכַדִּין דָּא אִיהוּ נִיּוּחָא דְנֶפֶשׁ דְלַתַּתָּא, וְעַל דָּא כְּתִיב,

וְהִיתָה נֶפֶשׁ אֲדָנִי צְרוּרָה בְּצִוּוֹר
הַחַיִּים אֵת יְיָ אֱלֹהֶיךָ. בְּגוּוֹנָא חָדָא, וּבְרָזָא
חָדָא, דִּיהוּא אֵת, דָּא כְּגוּוֹנָא דָּא.

בַּד נַחְתָּא סִיְהָרָא, רָזָא דְנֶפֶשׁ עֲלָאָה, נְהוּרָא
מְפָל סְטָרִין. אִיהִי נְהָרָא לְכָל רְתִיכִין
וּמִשְׂרִיין, וְעֵבִיד לוֹן גּוּפָא חָדָא שְׁלִימָא,
דְּנְהִיר בְּנְהִירוֹ בְּזִינָא עֲלָאָה. אוּף הָכִי כְּגוּוֹנָא
דָּא, נַחְתָּא הָאִי נֶפֶשׁ תַּתְּאָה, נְהִירָא מְפָל סְטָרִין
מְגוֹ נְהִירוֹ דְנֶשְׁמָה, וּמְגוֹ נְהִירוֹ דְרוּחַ, וְנַחְתָּא
וְנְהִירָא לְכָל אֵינּוֹן רְתִיכִין וּמִשְׂרִיין, דְּאֵינּוֹן
שְׁיִיפִין וְגֵרְמִין, וְעֵבִיד לוֹן גּוּפָא שְׁלִימָא,
דְּנְהִיר בְּנְהִירוֹ.

חָדָא הוּא דְכְּתִיב, (ישעיה נח) וְהִשְׁבִּיעַ בְּצַחְצְחוֹת
נֶפֶשׁךָ, נֶפֶשׁךָ מִמֶּשׁ, וּלְבַתֵּר וְעֲצֻמוֹתֶיךָ
יַחְלִיץ, דְּעֵבִיד מְנִייהוּ גּוּפָא שְׁלִימָא, וְנְהִיר
בְּנְהִירוֹ, וְקָם וְאוּדִי וּמִשְׁבַּח לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, כְּמָה דְאַתְמַר דְכְּתִיב, (תהלים לה) כָּל עֲצֻמוֹתַי
תֹּאמְרֶנָּה יְיָ מִי כְמוֹךָ. וְדָא אִיהוּ נִיחָא דְנֶפֶשׁ
וְדָאִי מְפָל סְטָרִין.

זְכָאִין אֵינּוֹן צְדִיקָיָא, דְּדַחְלִין לְמֵאֲרִיהוֹן
בְּעֲלָמָא דִּין, לְמִזְכֵּי בַתְּלַת נְיִיחֵי
לְעֲלָמָא דְאַתִּי. אַתָּא רַבִּי שְׁמַעוֹן וּבְרַכִּיָּה לְרַבִּי
אַבָּא. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, זְכָאִין אֵתוֹן בְּנֵי,
וְזַכָּאָה אָנָּא דְעֵינִי חֲמוּ בְכֶךָ. כְּמָה (דף קמ"ג ע"א)
דְּיֹכְתִין עֲלָאִין מִתְתַּקְּנוֹן לָן, וְנְהִירִין לָן,
לְעֲלָמָא דְאַתִּי.

פְּתַח וְאָמַר, (תהלים קכ"ה) שִׁיר הַמַּעֲלוֹת הַבוֹטְחִים
בִּינִי כְּהַר צִיּוֹן לֹא יִמוּט לְעוֹלָם יֹשֵׁב,
הָאִי קָרָא אוּקְמוּהָ. אַבְל שִׁיר הַמַּעֲלוֹת
תּוֹשְׁבַחְתָּא דְקֵאמְרֵי אֵינּוֹן דְּרַגִּין קְדִישִׁין
עֲלָאִין, מִסְטָרָא דְגְבוּרִין עֲלָאִין, וְאֵינּוֹן כְּגוּוֹנָא
דְּלֹאִי לְתַתָּא, וְאֵינּוֹן מַעֲלוֹת, דְּרַגִּין עַל דְּרַגִּין,
וּפְלַחִין בְּרָזָא דְחַמְשִׁין שְׁנִין. וְהָאִי אִיהוּ שִׁיר הַמַּעֲלוֹת הַבוֹטְחִים בִּינִי כְּהַר

(שמואל א-כה) וְהִיתָה נֶפֶשׁ אֲדָנִי
צְרוּרָה בְּצִוּוֹר הַחַיִּים אֵת ה'
אֱלֹהֶיךָ. בְּגוּן אֶחָד וּבְסוּד אֶחָד.
שְׂאוֹתוֹ אֵת, זֶה כְּמוֹ זֶה.

כְּשִׁינְרֵדַת הַלְכָנָה בְּסוּד הַנֶּפֶשׁ
הַעֲלִינָה, מְאִירָה מְפָל הַצְּדָדִים.
הִיא מְאִירָה לְכָל הַמְּרַכְּבוֹת
וְהַמְּחַנְנוֹת וְעוֹשָׂה לָהֶם גּוּף אֶחָד
שְׁלָם שְׁמַאִיר בְּאוּר בְּזִינֵי הַעֲלִיּוֹן.
אִף כִּף כְּמוֹ זֶה יוֹרֵדַת הַנֶּפֶשׁ
הַתַּחְתּוֹנָה הַזֹּו מְאִירָה לְכָל
הַצְּדָדִים מִתּוֹךְ אוּר הַנֶּשְׁמָה,
וּמִתּוֹךְ אוּר הַרוּחַ, וְיוֹרֵדַת וּמְאִירָה
לְכָל אוֹתָם מְרַכְּבוֹת וּמְחַנְנוֹת,
שֶׁהֵם אֵיבָרִים וְעֲצָמוֹת, וְעוֹשָׂה
אוֹתָם גּוּף שְׁלָם שְׁמַאִיר בְּאוּר.

זְהוּ שְׁפָתוֹב (ישעיה נח) וְהִשְׁבִּיעַ
בְּצַחְצְחוֹת נֶפֶשׁךָ. נֶפֶשׁךָ מִמֶּשׁ.
וְאַחַר כֵּךְ - וְעֲצֻמוֹתֶיךָ יַחְלִיץ,
שְׁעוֹשָׂה מֵהֶם גּוּף שְׁלָם, וּמְאִיר
בְּאוּר, וְקָם וּמוֹדָה וּמִשְׁבַּח אֵת
הַקּוּדְשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שְׁנַתְּבָרָא,
שְׁפָתוֹב (תהלים לה) כָּל עֲצֻמוֹתַי
תֹּאמְרֶנָּה ה' מִי כְמוֹךָ. וְזוּהִי
מְנַיַחַת הַנֶּפֶשׁ וְדָאִי מְפָל הַצְּדָדִים.
אַשְׁרֵי הַצְּדִיקִים שְׁפוּחֵדִים
מְרַבּוֹנָם בְּעוֹלָם הַזֶּה לְזִכּוֹת
בְּשִׁלְשׁ מְנוּחוֹת לְעוֹלָם הַבָּא. בָּא
רַבִּי שְׁמַעוֹן וּבְרַכּוּ אֵת רַבִּי אַבָּא.
אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אַשְׁרִיכֶם בְּנֵי,
וְאַשְׁרֵי שְׁעִינֵי רְאוּ בְכֶךָ. כְּמָה
מְקוֹמוֹת עֲלִיּוֹנִים מְתַקְּנִים לָנוּ
וּמְאִירִים לָנוּ לְעוֹלָם הַבָּא.

פְּתַח וְאָמַר, (תהלים קכ"ה) שִׁיר
הַמַּעֲלוֹת הַבוֹטְחִים בִּיהִי כְּהַר צִיּוֹן
לֹא יִמוּט לְעוֹלָם יֹשֵׁב. פְּסוּק זֶה
פְּרֻשׁוּהוּ. אַבְל שִׁיר הַמַּעֲלוֹת -
תְּשַׁבַּחַת שְׂאוֹמְרוֹת אוֹתָן דְּרָגוֹת
קְדוֹשׁוֹת עֲלִיּוֹנוֹת מִצַּד שֶׁל
הַגְּבוּרוֹת הַעֲלִיּוֹנוֹת, וְהֵם כְּמוֹ
הַלּוּיִם שְׁלִמְטָה, וְהֵם מַעֲלוֹת,
דְּרָגוֹת עַל דְּרָגוֹת, וְעוֹבְדִים בְּסוּד

וְהָאִי אִיהוּ שִׁיר הַמַּעֲלוֹת הַבוֹטְחִים בִּינִי כְּהַר

של חמשים שנים. וזהו שיר המעלות הבטחים בה' פהר ציון, אלו הם הצדיקים שבוטחים בו במעשים שלהם, כמו שנאמר (משלי כח) וצדיקים ככפיר יבטח. ואם תאמר, הרי הצדיקים לא בוטחים במעשיהם כלל ותמיד פוחדים, כמו אברהם שפנתוב בו (בראשית יב) ויהי כאשר הקריב לבוא מצרימה וגו', כמו יצחק שפנתוב בו (שם כו) כי ירא לאמר אשתי. כי יעקב שפנתוב בו (שם לב) ויירא יעקב מאד ויצר לו. ואם אלה לא בטחו במעשיהם, כל שפן שאר צדיקי העולם, ואתה אומר וצדיקים ככפיר יבטח?!

אלא ודאי כתוב ככפיר, שהרי מפל אותם שמות לא כתוב אלא כפיר, ולא כתוב לא אריה ולא שחל ולא שחץ - אלא כפיר, שהוא החלש והקטן מכלם ולא בוטח בכחו אף על גב שהוא חזק. כן הצדיקים לא בוטחים במעשיהם עכשו אלא ככפיר. אף על גב שיודעים שחזק כח מעשיהם, לא בוטחים אלא ככפיר, ולא יותר.

ורבן הבטחים בה' פהר ציון וגו', לא ככפיר ולא פאריה ולא כמו כל השמות, אלא פהר ציון. ופרשה, מה הר ציון הוא חזק ולא ימוט תמיד, אף כן באותו זמן יהיו כמו הר ציון, ולא כמו עכשו שלא בוטחים, אלא ככפיר שפוחד ולא בוטח בכחו. ואתם בני קדושים עליונים, בטחונכם פהר ציון, ודאי אשריכם בעולם הזה ובעולם הבא.

הרבו. פשהגיעו לעיר נחשף הלילה. אמר רבי שמעון, כמו שיום זה מאיר לנו בדרך הזה לזכות בו בעולם הבא, אף כן הלילה הזה יאיר לנו לזכותנו בעולם הבא, וילעטר דברים של

ציון דא אינון צדיקיא, דאינון מתרחצן ביה בעובדין דלהון. פמה דאת אמר (משלי כח) וצדיקים ככפיר יבטח.

ואי תימא הא צדיקיא לא מתרחצן בעובדיהון כלל, ותדיר דחלין, פאברהם, דכתיב ביה (בראשית יב) ויהי כאשר הקריב לבא מצרימה וגו'. פיצחק, דכתיב ביה, (בראשית כו) פי ירא לאמר אשתי, פיעקב, דכתיב ביה, (בראשית לב) ויירא יעקב מאד ויצר לו. ואי הני לא אתרחיצו בעובדיהון, כל שפן שאר צדיקי עלמא, ואת אמרת וצדיקים ככפיר יבטח.

אלא ודאי, ככפיר כתיב, דהא מפל אינון שמהן, לא כתיב אלא כפיר, ולא כתיב לא אריה, ולא שחל, ולא שחץ, אלא כפיר. דאיהו חלשא וזעירא מפלהו. ולא אתרחיצן בחיליה, אף על גב דאיהו תקיף. כן צדיקיא לא אתרחיצו בעובדיהון השתא, אלא ככפיר. אף על גב דנדעין דתקיף חילא דעובדיהון לא אתרחצן אלא ככפיר, ולא יתיר.

ובגנין כן הבטחים בני' פהר ציון וגו', לא ככפיר ולא פאריה, ולא ככלהו שמהן. אלא כהר ציון, ואוקמוה מה הר ציון איהו תקיף, ולא ימוט תדיר, אוף הכי בההוא זמנא, להו פהר ציון. ולא כהשתא, דלא אתרחיצו אלא ככפיר, דדחיל ולא אתרחיצן בחיליה. ואתון בני קדישי עליונים, רחצנותא דלכון פהר ציון, ודאי זכאין אתון בעלמא דין ובעלמא דאתי.

אזלו, פד מטו למתא, אתחשף ליליא. אמר רבי שמעון, פמה דיומא דא, אנהיר לן פהאי ארחא, למזפי ביה בעלמא דאתי, אוף הכי האי ליליא, ונהיר לן, למזפי לן לעלמא

היום בלילה הזה לפני עתיק
הימים. שהרי כמו היום השלם
הזה לא ימצא בכל הדורות
האחרים. אשרי חלקנו בעולם
הזה ובעולם הבא.

נכנסו לביתו של רבי שמעון,
ורבי אלעזר ורבי אבא ורבי יוסי
עמם. לנו עד שנחלק הלילה. כיון
שנחלק הלילה, אמר רבי שמעון
לחברים, זמן הוא לעטר את
המרכבה הקדושה למעלה
בהשתדלותנו. אמר לרבי יוסי,
אתה שלא נשמעו דבריך ביום
הזה בינינו, אתה תהיה ראשית
להאיר הלילה, שהרי עכשו עת
רצון היא להאיר מעלה ומטה.

פתח רבי יוסי ואמר, שיר השירים
אשר לשלמה. שיר זה עורך אותה
שלמה המלך כשנבנה בית
המקדש, וכל העולמות נשלמו,
מעלה ומטה, בשלמות אחת. ואף
על גב שהחברים חלקו בזה (מתי
נאמר), אבל שירה זו לא נאמרה
אלא בשלמות. כשהלכנה
התמלאה בשלמות, ובית
המקדש נבנה כמו שלמעלה
בשעה שנבנה בית המקדש
למטה, לא היתה שמחה לפני
הקדוש ברוך הוא מיום שנבנה
העולם כמו אותו היום.

המשכן שעשה משה במדבר
להוריד שכניה לארץ, באותו יום
הוקם משכן אחר עמו למעלה,
כמו שבארז"ל שכתוב (שמות מ)
הוקם המשכן. המשכן - משכן
אחר שהוקם עמו, וזה משכן
הנער מטטרו"ן, ולא יותר.
כשנבנה בית ראשון, בית ראשון
אחר נבנה עמו, והתקיים בכל
העולמות והאיר (בעולם והאיר) לכל
העולמות, והתבשם העולם,
ונפתחו כל המשקופים העליונים
להאיר, ולא היתה שמחה בכל
העולמות כמו אותו היום. אז

דאתי, ולא עטרך מלין דיממא בליליא דא
קמי עתיק יומין דהא כיומא דא שלים, לא
ישתפח בכל דרין אחרנין. זכאה חולקנא
בעלמא דין, ובעלמא דאתי.

עאלו לביתיה דרבי שמעון, ורבי אלעזר ורבי
אבא ורבי יוסי עמהון. פתו עד דאתפלג
ליליא. כיון דאתפלג ליליא, אמר רבי שמעון
לחבריא, עידן איהו לאעטרא רתיכא קדישא
לעילא, באשתדלותא דילן. אמר ליה לרבי
יוסי, אנת דלא אשתמעו מילך בהאי יומא
ביננא, אנת הוי שירותא, לאנהרא ליליא,
דהא השתא עידן רעותא איהו, לאנהרא עילא
ותתא.

פתח רבי יוסי ואמר, שיר השירים אשר
לשלמה. שירתא דא אתער לה שלמה
מלכא, פד אתבני בי מקדשא, ועלמין פלהו
אשתלימו, עילא ותתא בשלמותא חדא. ואף
על גב דחבריא פליגן בהאי, (נ"א מתי אתמר) אבל
שירתא דא לא אתמר, אלא בשלמימו, פד
סיהרא אתמליא בשלמימו, ובי מקדשא אתבני
כגוונא דלעילא בשעתא דאתבני בי מקדשא
לתתא, לא הוה חדוה קמיה קדשא בריך הוא,
מיומא דאתברי עלמא, פההוא יומא.

משכן דעבד משה במדברא, לנחתא שכנתא
לארעא, פההוא יומא משכן אחרא
אתוקם עמיה לעילא, פמה דאוקמוה דכתיב,
(שמות מ) הוקם המשכן, המשכן: משכן אחרא
דאתקם עמיה, ודא משכן דנער מטטרו"ן,
ולא יתיר. בית ראשון פד אתבני, בית ראשון
אחרא אתבני עמיה, ואתקיים בעלמין פלהו,
ואנהיר (ד"א בעלמא ואנהיר) לכל עלמין, ואתבסם
עלמא, ואתפתחו כל משקופי עלאין
לאנהרא, ולא הוה חדוה בכל עלמין פההוא

פְּתַחוּ עֲלוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים וְאָמְרוּ
שִׁירָה, וְזֶה שִׁיר הַשִּׁירִים. שִׁיר
שְׂאוֹתֶם הַמִּנְגְּנִים שְׁמַנְגְּנִים
לְקָדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

דָּוִד הַמֶּלֶךְ אָמַר שִׁיר הַמַּעֲלוֹת.
שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ אָמַר שִׁיר הַשִּׁירִים,
שִׁיר מְאוֹתָם מִנְגְּנִים. מֵה בֵּין זֶה
לְזֶה, שֶׁהָרִי נִשְׁמַע שֶׁהַכֹּל אַחַד?
אֵלֹא וְדָאֵי שֶׁהַכֹּל אַחַד, אֲבָל בִּימֵי
דָּוִד הַמֶּלֶךְ לֹא הָיוּ כָּל אוֹתָם
מִנְגְּנִים מְתַקְנִים בְּמִקּוֹמָם לְנַגֵּן
כְּרָאוּי, וּבֵית הַמִּקְדָּשׁ לֹא נִבְנָה,
וְלִכֵּן לֹא הִתְתַּקְּנוּ לְמַעֲלָה
בְּמִקּוֹמָם. שֶׁהָרִי כְּמוֹ שֵׁשׁ תְּקוּנֵי
מִשְׁמְרוֹת בְּאַרְצָן, אַף כִּף בְּרַקִּיעַ,
וְעוֹמְדִים אֵלֶּה כְּנֹגֵד אֵלֶּה.

וּבַיּוֹם שֶׁנִּבְנְתָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ נִתְקַנּוּ
כָּלֶם בְּמִקּוֹמָם, וְהָנִיר שֶׁלֹּא מֵאִיר
הַתְּחִיל לְהָאִיר. וְשִׁירָה זֹאת נִתְקַנְתָּה
לְמַלְךְ הָעֲלוֹנִים, הַמֶּלֶךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם
שָׁלוֹ. וְהַתְּשַׁבַּחַת הַזֶּה הִיא מַעֲלָה
מִכָּל הַתְּשַׁבַּחוֹת הַרְאוּשׁוֹת. הַיּוֹם
שֶׁהִתְגַּלְתָּה תְּשַׁבַּחַת זֹאת (בְּעוֹלָם)
בְּאַרְצָן, בְּאוֹתוֹ יוֹם נִמְצְאָה שְׁלֹמֹת
בְּכָל, וְלִכֵּן הוּא קָדֵשׁ קָדָשִׁים.

בַּסֵּפֶר שֶׁל אָדָם הַרְאוּשׁוֹן הָיָה
כְּתוּב בּוֹ, בַּיּוֹם שִׁיּוּקָם הַמִּשְׁפָּן
(שִׁיבְנָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ) יְעוֹרְרוּ הָאֲבוֹת
שִׁירָה מַעֲלָה וּמִטָּה. וּמִשׁוֹם כִּף
מִצְאָנוּ שֵׁין מְאוֹתוֹת גְּדוּלוֹת.
וְאֵלֶּה הֵם שְׁעוֹרְרוּ, לֹא שֶׁהֵם
מִנְגְּנִים, אֵלֹא שֶׁהֵם מְעוֹרְרִים אֶל
מַעֲלָה. (בְּבִיבּוֹל) שִׁיר שֶׁל אוֹתָם
גְּדוּלִים שְׁמַמְנִים עַל כָּל
הָעוֹלָמוֹת.

וְשִׁנְיָנוּ, בְּאוֹתוֹ יוֹם עֲמַד יַעֲקֹב
הַשְּׁלֵם וְנִכְנַס לְגֵן עֵדֶן בְּשִׂמְחָה עַל
מִקּוּמוֹ, וְאֵז גֵּן הָעֵדֶן הַתְּחִיל לְנַגֵּן,
וְכָל אוֹתָם בְּשִׂמְחָה שֶׁל הֵגֶן. מִי
גֵרַם שִׁירָה זֹאת וּמִי אָמַר אוֹתָהּ?
הוּא אוֹמֵר, זֶה יַעֲקֹב. שְׂאֵלְמָלֵא
הוּא לֹא נִכְנַס לְגֵן הָעֵדֶן, לֹא אָמַר
הֵגֶן שִׁירָה.

לֹא אָמַר גִּנְתָּא שִׁירָתָא.

יּוֹמָא, כְּדִין פְּתַחוּ עֲלָאֵי וְתַתְּאֵי וְאָמְרוּ שִׁירָתָא,
וְהֵינְנוּ שִׁיר הַשִּׁירִים. שִׁירָתָא דְאֵינוֹן מִנְגְּנִין
דְּמִנְגְּנִין לְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא. (דף קמ"ג ע"ב).

דָּוִד מִלְכָּא אָמַר שִׁיר הַמַּעֲלוֹת, שְׁלֹמֹה מִלְכָּא
אָמַר שִׁיר הַשִּׁירִים, שִׁיר מְאֵינוֹן מִנְגְּנִין.
מֵה בֵּין הָאֵי לְהָאֵי, דְּהָא אֲשַׁתְּמַע דְּכֹלֵא חַד.
אֵלֹא וְדָאֵי כֹלֵא חַד, אֲבָל בִּיּוֹמֵי דְדָוִד מִלְכָּא,
לֹא הָיוּ כָּל אֵינוֹן מִנְגְּנִין מְתַקְנִין בְּדוּכְתֵייהוּ,
לְנִגְנָא כְּדָקֵא יְאוֹת, וּבִי מִקְדָּשָׁא לֹא אֲתַבְּנִי,
וּבְגִין כִּף לֹא אֲתַתְּקֵנוּ לְעֵילָא בְּדוּכְתֵייהוּ. דְּהָא
כְּמָה דְאֵית תְּקוּנֵי דְמִשְׁמְרוֹת בְּאַרְעָא, אוֹף הָכִי
בְּרַקִּיעָא, וְקִיּוּמִין אֵלִין לְקַבֵּל אֵלִין.

וּבִיּוֹמָא דְאֲתַבְּנִי בִי מִקְדָּשָׁא, אֲתַתְּקֵנוּ
כְּלָהוּ בְּדוּכְתֵייהוּ, וְשִׁרְגָא דְלֵא
נִהְרָא שְׂרִיאַת לְאַנְהָרָא. וְשִׁירָתָא דָּא אֲתַתְּקֵנַת
לְגַבֵּי מִלְכָּא עֲלָאָה, מִלְכָּא דְשְׁלָמָא דִּילֵיהּ.
וְתוֹשַׁבַּחָא דָּא אִיהִי מַעֲלִיא, מִכָּל תְּשַׁבַּחָן
קְדָמָאֵי. יּוֹמָא דְאֲתַגְּלִי תוֹשַׁבַּחְתָּא דָּא (בְּעֵלְמָא)
בְּאַרְעָא, הֵהוּא יּוֹמָא אֲשַׁתְּכַח שְׁלִימוֹ בְּכֹלֵא,
וְעַל דָּא אִיהוּ קִדְשׁ קְדָשִׁים.

בַּסֵּפֶר דְאָדָם קְדָמָאָה, הוּא כְּתִיב בֵּיהּ.
בִּיּוֹמָא דִּיתְקָם בִּי מִשְׁפָּנָא (ד"א דִּיתְבְּנִי
בִי מִקְדָּשָׁא) יִתְעַרְוִן אֲבָהֶן שִׁירָתָא, עֵילָא וְתַתְּאֵי.
וּבְגִין כִּף אֲשַׁבַּחְנָא שֵׁין מְאוֹתוֹן רַבְרָבִין. וְאֵלִין
אֵינוֹן דְקָא אֲתַעְרוּ, לֹאוּ דְאֵינוֹן מִנְגְּנִין, אֵלֹא
דְאֵינוֹן מְתַעְרֵי לְגַבֵּי עֵילָא. (ד"א ל"ג בְּבִיבּוֹל) שִׁיר
דְאֵינוֹן שִׁירִין רַבְרָבִין, דְּמִמְנֵן עַל עֲלָמִין כְּלָהוּ.
וְתַנְיָנִין, בְּהֵהוּא יּוֹמָא קָם יַעֲקֹב שְׁלִימָא,
וְעַל בְּגִנְתָּא דְעֵדֶן, בְּחִידוֹ, עַל
דוּכְתֵייהּ. כְּדִין גִּנְתָּא דְעֵדֶן, שְׂאֵרֵי לְנִגְנָא,
וְכָל אֵינוֹן בּוֹסְמִין דְגִנְתָּא. מָאן גָּרִים שִׁירָתָא
דָּא, וּמָאן אָמַר לָהּ. הוּי אִימָא דָּא יַעֲקֹב,
דְאֵלְמָלֵא אִיהוּ לֹא עַל בְּגִנְתָּא דְעֵדֶן, לֹא אָמַר גִּנְתָּא שִׁירָתָא.

שירָה זו שירָה, שהיא כָּלל של כל התורה. שירָה שְׁעֵלְיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים מִתְעוֹרְרִים אֵלֶיהָ. שירָה שהיא כמו העולם שְׁלֹמֶעֱלָה, שהוא שֶׁבֶת הָעֵלְיוֹנָה. שירָה שֶׁהֵשֵׁם הַקְּדוֹשׁ הָעֵלְיוֹן מִתְעוֹטֵר בְּשִׁבְלָה, וְלִכְּנָן הוּא קֹדֶשׁ קִדְשִׁים. מֵה הַטַּעַם? מִשּׁוֹם שֶׁכָּל דְּבָרָיו בְּאַהֲבָה וְשִׂמְחָה הֵכֵל. (תת)
מִשּׁוֹם שֶׁכּוֹס שֶׁל בְּרָכָה נִתְּנָת בְּיָמִין. כִּיִּן שֶׁנִּתְּנָת בְּיָמִין, אִז כָּל הַשִּׂמְחָה וְכָל הָאַהֲבָה נִמְצָאִים. וְלִכְּנָן כָּל דְּבָרָיו בְּאַהֲבָה וְשִׂמְחָה. בְּזִמְנָן שֶׁהַיָּמִין הוּא חוֹזֵר לְאַחֹר, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר הַשֵּׁב אַחֹר יָמִינוֹ, אִז כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה נִתְּנָת בְּשִׂמְחָה. כִּיִּן שֶׁנִּתְּנָת בְּשִׂמְחָה, מִתְחִילִים עֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים לִפְתּוֹחַ עֲלִיו קִינָה. וְמֵה אוֹמְרִים? אֵיכָה, אֵי כַּה. אֵי כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה, שֶׁמְקוֹם עֲלִיוֹן שֶׁהִיָּתָה יוֹשֶׁבֶת בְּתוֹכוֹ נִמְנָע וְנִגְרָע מִמֶּנָּה. מִשּׁוֹם כִּי שִׁיר הַשִּׁירִים, שֶׁהִיָּה מִצַּד הַיָּמִין, כָּל דְּבָרָיו בְּאַהֲבָה וְשִׂמְחָה. אֵיכָה, שֶׁחִסֵּר הַיָּמִין וְנִמְצָא הַשִּׂמְחָה, כָּל דְּבָרָיו קִנְטוֹרִים וְקִינּוֹת.
וְאַם תֹּאמַר, הֲרֵי כָּל שִׂמְחָה וְכָל חֲדוּה וְכָל שִׁיר הוּא מִצַּד הַשִּׂמְחָה, וְלִכְּנָן הַלּוּיִם מִצַּד הַשִּׂמְחָה מִנְּגִינִים שִׁירָה. אֲלָא כָּל שִׂמְחָה שֶׁנִּמְצָאָת מִצַּד הַשִּׂמְחָה, לֹא נִמְצָא אֲלָא בְּזִמְנָן שֶׁהַיָּמִין נִדְּבַק עִמוֹ. וְבְּזִמְנָן שֶׁהַיָּמִין מִתְעוֹרֵר וְנִדְּבַק עִמוֹ, אִז אוֹתָהּ חֲדוּה מִיָּמִין מִיִּטְיָבָה אֶת הַכֶּפֶס. וְכִשְׁהַכֶּפֶס שׁוֹכֵף וְהַשִּׂמְחָה הִיא מִצַּד הַיָּמִין, אִז חֲדוּה שֶׁלָּמָּה בָּאָה מִחֲצַד הַזֶּה. וְכִשְׁיָמִין לֹא נִמְצָא, הַכֶּפֶס שֶׁל הַשִּׂמְחָה רַב, וְלֹא שׁוֹכֵף וְלֹא מִיִּטְיָב וְלֹא מְשַׂמַּח, וְאִז אֵיכָה. אֵי כַּה. כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה מֵה תָּהָא עֲלֶיהָ? שֶׁהִיָּה יוֹשֶׁבֶת בְּשִׂמְחָה, וְהַכֶּפֶס רַב וְלֹא

שִׂרְתָּא דָּא שִׂרְתָּא, דְּאִיהִי כְּלָלָא דְּכָל אוֹרֵייתָא. שִׂרְתָּא דְּעֵלְאֵי וְתַתְּאֵי מִתְעַרֵי לְגַבְהָ. שִׂרְתָּא דְּאִיהִי כְּגוֹנָא דְּעֵלְמָא דְּלְעֵילָא, דְּאִיהוּ שֶׁבֶת עֲלָאָה. שִׂרְתָּא דְּשִׂמְחָה קְדִישָׁא עֲלָאָה, אֲתַעֲטֵר בְּגִינָה. וְעַל דָּא אִיהוּ קִדְשׁ קִדְשִׁים. מְאִי טַעְמָא. בְּגִין דְּכָל מְלוּי בְּרַחֲמֵי וּבְחֻדוּה כְּלָא. (ויד) בְּגִין דְּכוֹס שֶׁל בְּרָכָה אֲתִיָּהִב בְּיָמִינָא, כִּיִּן דְּאֲתִיָּהִב בְּיָמִינָא, כְּדִין כָּל חִידוֹ וְכָל רַחֲמֵי אֲשַׁתְּכַח. וּבְגִין כִּי בְּרַחֲמֵי וּבְחֻדוּה כָּל מְלוּי.

בְּזִמְנָא דְּהֵאֵי יָמִינָא אֲתַהֲדֵר לְאַחֹרָא, כְּמֵה דְּאֵת אָמַר (אֵיכָה ב) הַשֵּׁב אַחֹר יָמִינוֹ, כְּדִין כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה אֲתִיָּהִב בְּשִׂמְחָה. כִּיִּן דְּאֲתִיָּהִב בְּשִׂמְחָה, שְׂרִיאוֹ עֲלָאֵי וְתַתְּאֵי לְמִפְתַּח עֲלִיהָ קִינָה. וְמֵה קְאָמְרִי. אֵיכָה, אֵי כַּה, אֵי כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה, דְּאֲתַר עֲלָאָה דְּהוּיָת יִתְבָּא בְּגוּיָה אֲתַמְנָע וְאֲתַגְרַע מִנָּה בְּגִינֵי כִי שִׁיר הַשִּׁירִים, דְּהוּה מִסְטָרָא דְּיָמִינָא, כָּל מְלוּי רַחֲמֵי וְחֻדוּה. אֵיכָה, דְּחִסֵּר יָמִינָא, וְאֲשַׁתְּכַח שְׂמָאָלָא, כָּל מְלוּי אֵינּוֹן קִנְטוֹרִין וְקִינּוֹן.

וְאִי תִימָא, הָא כָּל חִידוֹ, וְכָל חֲדוּה, וְכָל שִׁיר, מִסְטָרָא דְּשְׂמָאָלָא אִיהוּ, וְעַל דָּא לְוָאֵי מִסְטָרָא דְּשְׂמָאָלָא מְנַגְנֵי שִׂרְתָּא. אֲלָא, כָּל חִידוֹ דְּאֲשַׁתְּכַח מִסְטָרָא דְּשְׂמָאָלָא, לֹא אֲשַׁתְּכַח אֲלָא בְּזִמְנָא דְּיָמִינָא אֲתַדְּבַק בְּהַדְּיָה. וּבְזִמְנָא דְּיָמִינָא אֲתַעֲר וְאֲתַדְּבַק בְּהַדְּיָה, כְּדִין הֵהוּא חֲדוּה מִיָּמִינָא, אִיהוּ דְּקָא אוֹטִיב לְרַתְּחָא, וְכֵד רַתְּחָא אֲשַׁתְּכַח, וְחִידוֹ אִיהוּ מִסְטָרָא דְּיָמִינָא, כְּדִין חֲדוּה שְׁלִימָתָא אֲתִי מֵהֵאֵי סְטָרָא. וְכֵד יָמִינָא לֹא אֲשַׁתְּכַח, רַתְּחָא דְּשְׂמָאָלָא נְפִישׁ, וְלֹא שְׁכִיף, וְלֹא אוֹטִיב, וְלֹא חֲדִי. כְּדִין אֵיכָה, אֵי כַּה. כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה מֵה תָּהָא עֲלֶיהָ, דְּקָא יִתְבָּא בְּשְׂמָאָלָא, וְרַתְּחָא

שוכך. ודאי מתעוררים קנטורים וקנינין מתעריין.

אבר שיר השירים, ודאי כוס של ברכה שנתנת בימין ונמסר בתוכו, ולכן נמצאים כל האהבה וכל השמחה, ולכן כל דבריו באהבה וחדוה, ולא נמצא בשאר כל השירים של העולם כף, ולכן מצד האבות התעוררה שירה זו. היום שהתגלתה השירה הזו, באותו יום ירדה שכינה לארץ, שכתוב (מלכים-א ח) ולא יכלו הפהנים לעמד לשרת וגו'. מה הטעם? משום פי מלא כבוד ה' את בית ה'. באותו יום ממש התגלתה התשפחת הזאת, ואמר אותה שלמה ברוח הקדש.

תשפחת השירה הזו היא פלל של כל התורה. הפלל של כל מעשה בראשית. הפלל של סוד האבות. הפלל של גלות מצרים, וכשיצאו ישראל ממצרים, ותשפחת הים. הפלל של יו"ד אמירות וקיום של הר סיני. וכשהלכו ישראל במדבר, עד שנכנסו לארץ ונבנה בית המקדש. הפלל של עטור השם הקדוש העליון באהבה ושמחה. הפלל של גלות ישראל בין העמים והגאולה שלהם. הפלל של תחית המתים, עד ליום שהוא שבת לה'. מה שהיה, ומה שיהיה, ומה שעתיד להיות אחר היום השביעי, כשתהיה שבת לה', הפל נמצא בשיר השירים. ועל זה שנינו, כל מי שמוציא פסוק של שיר השירים ואומר אותו בבית המשתה, התורה חוגרת שק, ועולה לקדוש-ברוך הוא ואומרת לפניו: עשו אותי בניך צחוק בבית המשתה. ודאי שתורה עולה ואומרת כף. ולכן צריך לשמר ולהעלות עטרה על

נפיש, ולא שכיף. ודאי קנטורין וקנינין מתעריין.

אבר שיר השירים, ודאי כוס של ברכה דאתיהיב בימינא, ואתמסר בגייה, ועל דא כל רחימו וכל חידו אשתכח. ובגין כף כל מלוי ברחימו ובחדוה, ולא אשתכח בשאר כל שירין דעלמא הכי. ובגין דא מסטרא דאבהן אתער שירתא דא.

יומא דאתגלי שירתא דא, ההוא יומא נחתת שכינתא לארעא, דכתיב, (מלכים א ח) ולא יכלו הפהנים לעמד לשרת וגו'. מאי טעמא. בגין פי מלא כבוד יי' את בית יי'. בההוא יומא ממש, אתגליאת תושבחתא (דף קמ"ד ע"א) דא, ואמרה שלמה ברוח קדשא.

תושבחתא דשירתא דא, איהי כללא דכל אורייתא. כללא דכל עובדא דבראשית, כללא דרזא דאבהן, כללא דגלותא דמצרים. וכד נפקו ישראל ממצרים. ותושבחתא דימא. כללא דעשר אמירן. וקיומא דהר סיני. וכד אזלו ישראל במדברא, עד דעאלו לארעא, ואתבני בי מקדשא. כללא דעטורא דשמא קדישא עלאה, ברחימו ובחדוה. כללא דגלותהון דישראל ביני עממא, ופורקנא דלהון. כללא דתחיית המתים, עד יומא דאיהי שבת ליי'. מאי דהוה, ומאי דהוי, ומאי דזמין למהוי, לבתר ביומא שביעאה, פד יהא שבת ליי', כללא איהו בשיר השירים.

ועל דא תנינו, כל מאן דאפיק פסוקא דשיר השירים, ואמר ליה בבי משתא. אורייתא איהי חגירת שק, וסלקא לגבי קדשא בריך הוא, ואמרה קמיה, עבדו לי בניך מחוך בבי משתא. ודאי אורייתא סלקת וקאמרת הכי,

בגין דא אצטריך לנטרא,

ראש האדם כל דבר ודבר של שיר השירים.

ואם תאמר, למה הוא בין הכתובים? - כף זה ודאי, משום שהוא שיר התשפחה של כנסת ישראל שמתעטרת למעלה. ולכן כל התשפחות שבעולם לא מעלות רצון לקדוש-ברוך הוא כמו התשפחת הזאת.

כך למדנו: שיר - אחד. השירים - שנים. אשר - הרי שלשה. וסוד זה - שנתנה כוס של ברכה ונטלת בין זמין ושמאל. והכל מתעורר למלך שהשלום שלו. ובה עולה רצון למעלה למעלה בסוד האין סוף. כאן נמצאת מרובה קדושה, שהרי האבות הם המרובה, ודוד המלך מתחבר עם, והם ארבעה, סוד המרובה הקדושה העליונה (חכמה בינה תפארת ומלכות, או חסד גבורה תפארת ומלכות). ולכן ארבע תבות בפסוק הראשון הזה, סוד המרובה הקדושה השלמה.

עוד סוד זה, שיר - זה סוד של דוד המלך, שהוא סוד לעלות בשיר. השירים - אלו האבות, סוד הממנים הגדולים, מרובה שלמה פראוי. אשר לשלמה - סוד מי שרוכב על המרובה השלמה הזו. ובפסוק הזה נמצאת שלמות של הסוד מן העולם ועד העולם, הסוד של כל האמונה. והכל הוא מרובה שלמה למי שיודע ולמי שלא נודע, ואין מי שעומד לדעת בו. ולכן נאמר הפסוק הזה בארבע תבות, סוד המרובה השלמה מפל הצדדים. מפאן והלאה נמסר הסוד לחכמים.

ועוד יש בו סוד פנימי, ששנינו, מי שרואה ענבים בחלום, אם לבנים - הם טובים. אם שחורים - בזמנם טובים, שלא בזמנם

ולסלקא עטרא על רישיה דבר נש, כל מלה ומלה דשיר השירים.

ואי תימא אמאי איהי בין הכתובים, הכי הוא ודאי, בגין דאיהו שיר תושפחתא דכנסת ישראל, קא מתעטרא לעילא. ובגין כן, כל התשפחן דעלמא, לא סלקא רעותא לגבי קדשא בריך הוא, כתושפחתא דא.

הכי אוליפנא, שיר, חד. השירים, תרין. אשר, הא תלת. ורזא דא, דאתיהיב כוס של ברכה ואתנטיל בין ימינא ושמאלא. וכלא אתער לגבי מלכא דשלמא דיליה. ובהאי אסתלק רעותא לעילא לעילא ברזא דאין סוף. רתיכא קדישא הכא אשתכח. דהא אבהן אינון רתיכא, דוד מלכא אתחבר עמהון, אינון ארבע רזא דרתיכא קדישא עלאה. ובגין כן, ארבע תיבין בהאי קרא קדמאה, רזא דרתיכא קדישא שלימתא.

הו רזא דא, שיר: דא רזא דדוד מלכא, דאיהו רזא לסלקא בשיר. השירים: אלין אבהן, רזא דממנן רברבן, רתיכא שלימתא בדקא יאות. אשר לשלמה: רזא מאן דרכיב על רתיכא שלימתא דא.

ובהאי קרא אשתכח שלימו דרזא, מן העולם ועד העולם, רזא דכל מהימנותא. וכלא איהו רתיכא שלימתא למאן דידיע, ולמאן דלא אתידע, ולית מאן דקאים למנדע ביה. ועל דא אתמר האי קרא בארבע תיבין, רזא דרתיכא שלימתא מפל סטרין. מפאן ולהלאה, רזא לחפימין אתמסר.

ותו אית ביה רזא פנימאה, דתנינן, מאן דחמי ענבין בחלמיה, אי חיורין אינון טבין. אוכמין, בזמנן טבין, דלא בזמנן צריכין רחמי. מאי שנא חיורי, ומאי שנא אוכמי, ומאי שנא בזמנן, ומאי שנא

צְרִיכִים רַחֲמִים. מַה שׁוֹנֶה בְּלִבָּנִים, וּמַה שׁוֹנֶה שְׁחָרִים, וּמַה שׁוֹנֶה בְּזַמְנָם, וּמַה שׁוֹנֶה שְׁלֹא בְּזַמְנָם? וְעוֹד שְׁנֵינוּ, אֲכַל אֵת אוֹתָם שְׁחָרִים - מִכְּטַח לוֹ שֶׁהוּא בֶּן הָעוֹלָם הַבָּא. לָמָּה?

אֲלֵא שְׁנֵינוּ, הָעֵץ שֶׁחָטָא בּוֹ אָדָם הִרְאִישׁוֹן, עֲנָבִים הֵיחָ, שֶׁכְּתוּב (דברים לב) עֲנַבְמוֹ עֲנָבֵי רוּשׁ, וְאֵלֶּה הֵם עֲנָבִים שְׁחָרִים, מִשׁוּם שֶׁיֵּשׁ עֲנָבִים שְׁחָרִים וַיֵּשׁ עֲנָבִים לִבָּנִים. הַלִּבָּנִים טוֹבִים, שֶׁהָרִי הֵם מִצַּד הַחַיִּים. שְׁחָרִים צְרִיכִים רַחֲמִים, שֶׁהָרִי הֵם מִצַּד הַמְּוֹת. בְּזַמְנָם טוֹבִים, מַה הַטַּעַם? מִשׁוּם שֶׁבְּזַמְנָן שֶׁהַלִּבָּנִים שׁוֹלְטִים, הַפֶּל מִתְבַּשֵּׂם, שֶׁהָרִי בְּאוֹתוֹ זְמַן הַפֶּל צְרִיף תִּקְוֹן, וְהַפֶּל הוּא יָפֵה, וְהַפֶּל תִּקְוֹן אַחַד, שְׁחָר וְלִבָּן. וּבְזַמְנָן שֶׁהַלִּבָּנִים לֹא שׁוֹלְטִים וְנִרְאִים שְׁחָרִים, יֵשׁ לְדַעַת שֶׁהָרִי בְּדִין הַמְּוֹת עוֹלָה, וְצְרִיף רַחֲמִים, שֶׁהָרִי הָעֵץ שָׁבוּ חָטָא אָדָם הִרְאִישׁוֹן וְגַרְם מוֹת לוֹ וְלִכְלֵל הָעוֹלָם הוּא רָאָה.

כָּאֵן יֵשׁ לְהִתְבּוֹנֵן, וְאִם מוֹרֵי לֹא כָּאֵן - לֹא אָמַר. שְׁנֵינוּ שֶׁהָעוֹלָם הַזֶּה הוּא כְּמוֹ הָעוֹלָם שֶׁלְמַעְלָה, וְהָעוֹלָם שֶׁלְמַעְלָה - כֹּל מַה שֶׁיֵּשְׁנוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה, כִּף זֶה לְמַעְלָה. אִם הַנְּחָשׁ גָּרַם מוֹת לְאָדָם לְמַטָּה, אִז לָמָּה לְמַעְלָה? אִם תֹּאמַר (עוד) לְאִשָּׁה (לְמַטָּה), שֶׁבְּגִלְל הַנְּחָשׁ נִגְרַע הָאוֹר, שֶׁהָרִי לְפַעֲמִים הַלִּבָּנָה גוֹרַעַת אוֹרָה וּבְאוֹתוֹ זְמַן הִיא מִתָּה, הַזְּכָר לָמָּה? שְׂאִם נֹאמַר שֶׁהַלִּבָּנָה מִתָּה בְּעֵטִיו שֶׁל נְחָשׁ בְּגִרְעַת הָאוֹר, הָרִי שְׁנֵינוּ שֶׁזֶה לֹא הֵיחָ מִשׁוּם הַנְּחָשׁ, אֲלֵא שֶׁאֲמַרְהָ הַלִּבָּנָה לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְכוּ'. הָרִי לֹא מִשׁוּם הַנְּחָשׁ זֶה הֵיחָ. וְאִם תֹּאמַר שֶׁבְּעֵלָה כִּף הוּא - חֵס וְחִלִּילָה שְׁגָרִיעוֹת הִיטָה לְמַעְלָה.

אֲלֵא כָּל זֶה סִתְרֵי תוֹרָה, וְהַנְּחָשׁ תִּקְוֹן בְּכָל גְּרִיעוֹת. בֹּא וּרְאֵה, וְכִף לְמַדְנוּ, כֹּל מַה שֶׁעָשָׂה הַקְּדוֹשׁ

דְּלֹא בְּזַמְנָן. וְתוֹ, תְּנִינָן אֲכַלָּן לְאִינוּן אוֹכְמֵי, מוֹכְטַח לִיחָ דְּהוּא בֶּן עֲלָמָא דְאַתִּי, אֲמַאי.

אֲלֵא תְּנִינָן, אִילָנָא דְחָב בִּיחָ אָדָם קְדַמָּא, עֲנָבִין הוּוּ, דְכְּתִיב, (דברים לב) עֲנַבְמוֹ עֲנָבֵי רוּשׁ. וְאִלִּין אִינוּן עֲנָבִין אוֹכְמִין, בְּגִין דְאַתִּי עֲנָבִין אוֹכְמִין, וְאִתִּי עֲנָבִין חוֹרוּרִין. חוֹרוּרִין טְבִין, דְּהָא מְסֻטָּר דְחֵי אִינוּן. אוֹכְמִין צְרִיכִין רַחֲמֵי, דְּהָא מְסֻטָּרָא דְמוֹתָא אִינוּן. בְּזַמְנָן טְבִין, מְאִי טַעֲמָא. בְּגִין דְּבְּזַמְנָא דְחוֹרוּרֵי שְׁלִטוֹן, כֹּלָא אֲתַבְּסָם, דְּהָא בְּהָהוּא זְמַנָּא כֹּלָא אֲצֻטְרִיף לְתַקוּנָא, וְכֹלָא אִיחָו שְׁפִיר, וְכֹלָא תַקוּנָא חָדָא, אוֹכְמָא וְחוֹרוּרָא. וּבְזַמְנָא דְחוֹרוּרֵי לֹא שְׁלִטָאן, וְאוֹכְמֵי אֲתַחְזוֹן, לְמִינְדַע דְּהָא בְּדִינָא דְמוֹתָא סְלִיק, וְאֲצֻטְרִיף רַחֲמֵי, דְּהָא אִילָנָא דְחָב בִּיחָ אָדָם קְדַמָּא, וְגַרְיִם מוֹתָא לִיחָ וְלִכְלֵל עֲלָמָא חָמָא.

הָבֵא אִיתִּי לְאֲסַתְפְּלָא, וְאִי לֹא דְמַר הָבֵא, לֹא אִימָא. תְּנִינָן דְּעֲלָמָא דָּא, אִיחָו כְּגוּוֹנָא דְּעֲלָמָא דְלַעִילָא, וְעֲלָמָא דְלַעִילָא כֹּל מַה דְּהוּוּ בְּהָאֵי עֲלָמָא, הָכֵי אִיחָו לַעִילָא, אִי נְחָשׁ גָּרַם מוֹתָא לְאָדָם לְתַתָּא, לַעִילָא אֲמַאי. (דף קמ"ד ע"ב) אִי תִימָא, (עוד) לְאַתְתָּא, (ס"א לְתַתָּא) דְּבְּגִין נְחָשׁ אֲגַרַע נְהוּרָא, דְּהָא סִיחָרָא גְרַע נְהוּרָא לְזַמְנִין, וּבְהָהוּא זְמַנָּא אִיחָי מִיתַת. דְּכּוּרָא אֲמַאי. דְּאִי נִימָא דְּסִיחָרָא בְּעֵטִיו דְּהָאֵי נְחָשׁ מִיתַת, בְּגִרְיעוֹ דְּנְהוּרָא. הָא תְּנִינָן, דְּלֹא בְּגִין נְחָשׁ הוּוּ. אֲלֵא דְאַמְרָה סִיחָרָא קָמֵי קְדַשָּׁא בְּרִיף הוּא וְכוּ', הָא לֹא הוּוּ בְּגִין נְחָשׁ. וְאִי תִימָא דְּבְּעֵלָה הָכֵי הוּא, חֵס וְשְׁלוֹם דְּגִרְיעוֹ הוּי לַעִילָא.

אֲלֵא כָּל דָּא סִתְרֵי אוּרִייתָא, וְנְחָשׁ בְּכֹלָא

ברוך הוא למעלה ולמטה, הכל הוא בסוד של זכר ונקבה, וכמה דרגות הן למעלה משנות אלו מאלו. ומדרגה עד דרגה סוד של אדם, ואותן דרגות שהן מין אחד, עשה אותן הקדוש ברוך הוא דיוקן של גוף אחד, עד שעולים בסוד של אדם.

ושנינו, ביום השני של מעשה בראשית, שבו נברא גיהנם, נעשה גוף אחד בסוד של אדם, והם איברים ממנים שמתקרבים לאש ומתים, וחוזרים כמקדם. וזה משום שהם התקרבו לנפש הזה, והוא אדם הראשון שהתפתח לתוף המשפן בנפש הזה ולכן מת, והנפש גרם לו מות שהוא התקרב אליו.

ובבב"ר מקום אדם הוא זכר ונקבה, אבל אדם שהוא קדוש עליון, הוא שולט על הכל, זה הנותן מזון וחיים לכל. ולכן בכל מנע אור הנפש הקשה. כשטמא את המשפן, נקבתו של אותו אדם מתה כמו שאמר, והזכר מת, ועלו כמקדם. ולכן הכל כמו שלמעלה. אבל אותם ענבים שחרים - מבטח לו שהוא בן העולם הבא, משום שהשמיד ושלט על אותו מקום, (והעבר) והתגבר עליו ושחק אותו, כמו שנאמר (דניאל ז) אכלה ושחקה. פיון שהעברה אותה קלפה קשה, הרי קרב לעולם הבא ואין מי שימחה בידו. ולכן מי שרואה בחלומו אותם ענבים שחרים אוכל ומחדק, מבטח לו וכי'.

כמו כן לא היה שיר בבית דוד עד שהעברו אותם ענבים שחרים ושלט עליהם, ואז נאמר שיר השירים כמו שנתבאר. ואפלו

אתקין גריעו. תא חזי והכי אוליפנא, כל מה דעבד קדשא בריך הוא עילא ותתא, פלא ברזא דדכר ונוקבא איהו, וכמה דרגין אינון לעילא, משניין אלין מאלין. ומדרגא עד דרגא רזא דאדם, ואינון דרגין דאינון זינא חדא, עבד לון קדשא בריך הוא דיוקנא דחד גופא, עד דסלקין ברזא דאדם.

ותנינו, ביומא תניינא דעובדא דבראשית, דאתברי ביה גיהנם, אתעביד חד גופא ברזא דאדם, ואינון שייפין ממנן דמתקרבין לאשא, ומתין ומהדרן כמלקדמין. ודא בגין דאינון אתקריבו לגבי האי חוּיא, ואיהו אדם קדמא דאתפתא גו משפנא כהאי חוּיא, ועל דא מית, וחוּיא גרים ליה מותא דאיהו קריב ליה.

ובבב"ר אתר אדם דכר ונוקבא איהו, אבל אדם דאיהו קדישא עלאה, איהו שלטא על פלא, דא יהיב מזונא וחייך לכלא. ועם כל דא בכלא מנע נהורא האי חוּיא תקיפא. פד מסאיב משפנא נוקבא דההוא אדם פדקאמר מיתת, ודכורא מית, וסלקין כמלקדמין. ועל דא כלא כגוונא דלעילא.

אבל אינון ענבין אוכמין, מובטח ליה דהוא בן עלמא דאתי, בגין דשיצי, ושלטי על ההוא אתר, (נ"א ואעבר) ואתגבר עליה, ואדק ליה, כמה דאת אמר (דניאל ז) אכלא ומדקא. פיון דאעבר ההיא קליפה תקיפא, הא אתקרב לגבי עלמא דאתי, ולית מאן דמחי בידיה. ועל דא, מאן דחמי בחלמיה דאינון ענבין אוכמין אכל ומחדק מובטח ליה וכי'.

בגוונא דא, לא הוי שיר בביתא דדוד, עד דאתעברו אינון ענבין אוכמין, ושלטא

עלייהו, וכדין אתמר שיר

במקום זה נקרא ענבים, כמו שגאמר (הושע ט) כענבים במדבר וגו', ואלה הם ענבים לבנים.

שירה זו היא מעלה על כל שאר השירים של הראשונים. כל השירים שהראשונים אמרו, לא עלו אלא תוך השירים שהמלאכים העליונים אמרו. ואף על גב שהרי פשוטה, אבל כתוב שיר המעלות לדוד. שיר המעלות - שיר שהמלאכים העליונים אומרים, שהם מעלות ודרגות. למי אומרים? לדוד. לבקש טרף ומזון מננו.

עוד שיר המעלות - כמו שגאמר (תהלים מז) על עלמות שיר. (שיר א) על פן עלמות אהבוך. לדוד - בשביל דוד המלך העליון שמשבח תמיד את המלך העליון. בין שבא שלמה המלך, אמר שיר שהוא עליון למעלה, שגדולי עולם עליונים אומרים למלך העליון שהשולם בלו שלו. כל האומרים שירה לא עולים בשירה זו לומר, אלא אותה שירה שאומרים מלאכי השרת. פרט למלך שלמה שעלה בשירה ההיא למה שגדולים עליונים עמודי עולם אומרים. כל בני העולם במרפבות תחתונות, ושלמה המלך במרפבות עליונות.

ואם תאמר, משה, שעלה בדרגת נבואה ובחביבות לקדוש-ברוך הוא על כל בני העולם, אותה שירה שאמר במרפבות תחתונות היתה ולא עלה יותר - בא וראה, השירה שאמר משה עלתה למעלה ולא למטה. אבל לא אמר שירה כשלמה המלך, ולא היה אדם שעלה בשירה כמו שלמה. משה עלה בתשפחתו למעלה, ותשפחתו היתה לתת תשפחות והודאות למלך העליון שהציל את ישראל ועשה להם נסים

השירים, כמה דאתמר. ואפילו באתר דא אקרי ענבים, כמה דאת אמר (הושע ט) כענבים במדבר וגו', ואלין אינון ענבים תוורין.

שירתא דא איהי מעליא על כל שאר שירין דקדמאי. כל שירין דקדמאי אמרו, לא סליקו אלא גו שירין דמלאכי עלאי אמרי. ואף על גב דהא אוקמוה, אבל כתיב שיר המעלות לדוד, שיר המעלות שיר דמלאכי עלאי אמרי. דאינון מעלות ודרגין. אמרי למאן. לדוד. לבקשא טרפא ומזונא מניה.

הו שיר המעלות, כמה דאת אמר (תהלים מז) על עלמות שיר. (שיר השירים א) על פן עלמות אהבוך. לדוד, בגין דוד מלכא עלאה, דאיהו משבח תדיר למלכא עלאה.

בין דאתא שלמה מלכא, אמר שיר דאיהו עלאה לעילא. דרברבי עלמא עלאין, קאמרי לגבי מלכא עלאה, דשלמא כלא דיליה. בלהו דאמרי שירתא, לא סליקו בההיא שירתא לומר, אלא ההיא שירתא דמלאכי עלאי קאמרי. בר שלמה מלכא, דסליק בההיא שירתא למה דרברבין עלאין עמודי עלמא קאמרי. כל בני עלמא ברתיכין תתאין, שלמה מלכא ברתיכין עלאין.

ואי תימא, משה דסליק בדרגא דנבואה ובחביבו לגבי קדשא בריך הוא, על כל בני עלמא, ההיא שירתא דקאמר ברתיכין תתאין הוה, ולא סליק יתיר. תא חזי, שירתא דקאמר משה, סליק לעילא ולא לתתא. אבל לא אמר שירתא כשלמא מלכא, ולא הוה בר נש דסליק בשירתא כשלמה.

משה סליק בתושפחתיה לעילא, ותושפחתא דיליה הוה, למיהב תשפחן והודאן למלכא עלאה, דשזיב לון לישראל, ועביד

לֹון נִסִּין וּגְבוּרָאן בְּמַצְרִים, וְעַל יַמָּא. אָבֵל דְּוֹד
 מְלָכָא, וְשְׁלֵמָה בְּרִיָּה, אָמְרוּ שִׁירְתָּא (דְּמִ"ה קמ"ה)
 בְּגִוּוֹנָא אַחְרָא. דְּוֹד אֲשַׁתְּדַל לְאַתְקִנָּא
 עוֹלְמָתָן, וְלִקְשָׁטָא לֹון בְּמַטְרוֹנִיתָא,
 לְאַתְחַזָּאָה מַטְרוֹנִיתָא וְעוֹלְמָתָהָא בְּשִׁפְרוּ,
 וְעַל דָּא אֲשַׁתְּדַל בְּאִינוּן שִׁירִין וְתוֹשְׁבֵיחָן
 דְּגַבְיִיהוּ, עַד דְּאַתְקִין וְקָשִׁיט כְּלָהוּ עוֹלְמָתָן
 וּמַטְרוֹנִיתָא.

וּגְבוּרוֹת בְּמַצְרִים וְעַל הַיָּם. אָבֵל
 דְּוֹד הַמֶּלֶךְ וְשְׁלֵמָה בְּנוֹ אָמְרוּ
 שִׁירָה בְּגִוּוֹן אַחֵר. דְּוֹד הַשְּׁתַדֵּל
 לְתַקֵּן אֶת הָעֲלָמוֹת וְלִקְשֹׁט אוֹתָם
 לַגְּבִירָה, שְׁתַּרְאָה הַגְּבִירָה
 וְעַלמוֹתֶיהָ בִּיפִי, וְלִכֵּן הַשְּׁתַדֵּל
 בְּאוֹתָם שִׁירִים וְתִשְׁבְּחוֹת שְׁאֲצֵלָם, עַד
 שֶׁתִּקַּן וְקָשֶׁט אֶת כָּל הָעֲלָמוֹת וְאֶת
 הַגְּבִירָה.

בֵּיוֹן דְּאַתָּא שְׁלֵמָה, אֲשַׁכַּח לְמַטְרוֹנִיתָא
 מִתְקַשְׁטָא, וְעוֹלְמָתָהָא בְּשִׁפְרוּ,
 אֲשַׁתְּדַל לְמִיעֵל לָהּ לְגַבֵּי חַתָּן, וְאַעִיל הַחַתָּן
 לַחוּפָּה בְּמַטְרוֹנִיתָא, וְאַעִיל מְלִין דְּרַחֲמִימוּ
 בִּינְיֵיהוּ, בְּגִין לַחֲבָרָא לֹון כְּחָדָא, וְלִמְהוּ
 תְּרוּוּיָהּ בְּשְׁלִימוּ חָדָא בְּחַבִּיבוּ שְׁלִים. וְעַל
 דָּא שְׁלֵמָה סָלִיק בְּתוֹשְׁבֵיחַתָּא עֲלָאָה, עַל כָּל
 בְּנֵי עֲלָמָא.

בֵּיוֹן שֶׁבָא שְׁלֵמָה, מְצָא גְבִירָה
 מְקַשֶּׁטֶת וְעַלמוֹתֶיהָ בִּיפִי,
 הַשְּׁתַדֵּל לְהַכְנִיסָהּ לַחַתָּן, וְהַכְנִיס
 הַחַתָּן לַחֲפָה עִם הַגְּבִירָה, וְהַכְנִיס
 דְּבָרֵי אַהֲבָה בֵּינֵיהֶם כְּדִי לַחֲבָרָם
 כְּאַחַד וְלִהְיוֹת שְׁנֵיהֶם בְּשְׁלָמוֹת
 אַחַת בְּחַבִּיבוּת שְׁלֵמָה. וְלִכֵּן
 שְׁלֵמָה עָלָה בְּתִשְׁבְּחוֹת עֲלִיוֹנָה עַל
 כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם.

מוֹשֶׁה, זְוִיג לְמַטְרוֹנִיתָא בְּהַאי עֲלָמָא לְתַתָּא,
 לְמַהוּי בְּהַאי עֲלָמָא בְּזוּוּגָא שְׁלִים
 בְּתַתָּאי. שְׁלֵמָה, זְוִיג לָהּ לְמַטְרוֹנִיתָא בְּזוּוּגָא
 שְׁלִימָא לְעִילָא, וְאַעִיל הַחַתָּן לַחוּפָּה
 בְּקַדְמִיתָא, וְלִבְתֵּר עָאל לְתְּרוּוּיָהּ בְּהַאי
 עֲלָמָא, וְזְמִין לֹון בְּחַדְוָה בְּבֵי מְקַדְשָׁא דְּאִיהוּ
 בְּנָה.

מוֹשֶׁה זְוִיג אֶת הַגְּבִירָה בְּעוֹלָם הַזֶּה
 לְמַטָּה לְהִיּוֹת בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּזוּוּג
 שְׁלָם בְּתַתְּחוּנִים. שְׁלֵמָה זְוִיג אֶת
 הַגְּבִירָה בְּזוּוּג שְׁלָם לְמַעְלָה,
 וְהַכְנִיס אֶת הַחַתָּן לַחֲפָה
 בְּרֵאשׁוֹנָה, וְאַחֵר כֶּף הַכְּנִיס אֶת
 שְׁנֵיהֶם לְעוֹלָם הַזֶּה, וְזְמַנָּם
 בְּשִׁמְחָה בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁהוּא
 בְּנָה.

וְאִי תִימָא, הִיךְ עֵייל מִשָּׁה לְמַטְרוֹנִיתָא
 בְּלַחוּדְהָא בְּהַאי עֲלָמָא, דְּהָא אַתְחַזִּי
 פְּרוּדָא. תָּא חֲזִי, קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא זְוִיג לָהּ
 בְּמִשָּׁה בְּקַדְמִיתָא, וְאִיהוּ הוֹוֹת כְּלַת מִשָּׁה,
 כְּמָה דְּאַתְמַר. כֵּיוֹן דְּאַזְדְּוִיגַת בֵּיהּ בְּמִשָּׁה,
 נַחֲתַת בְּהַאי עֲלָמָא. בְּזוּוּגָא דְּהַאי עֲלָמָא,
 וְאַתְתַּקְנַת בְּהַאי עֲלָמָא, מָה דְּלֹא הוֹוֹת מְקַדְמַת
 דְּנָא, וְלְעוֹלָם לֹא הוֹוֹת בְּפְרוּדָא.

וְאִם תֹּאמַר, אִיךְ הַכְּנִיס מִשָּׁה אֶת
 הַגְּבִירָה לְבַדָּה לְעוֹלָם הַזֶּה, שְׁהִרִי
 נִרְאָה בְּפְרוּדָא? בֵּא וְרָאָה, הַקְּדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא זְוִיג אוֹתָהּ עִם מִשָּׁה
 בְּתַחֲלָה, וְהִיא הִיְתָה כְּלַת מִשָּׁה,
 כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאָר. כֵּיוֹן שֶׁהַזְדְּוּגָה עִם
 מִשָּׁה, יְרַדָּה לְעוֹלָם הַזֶּה בְּזוּוּג שֶׁל
 הָעוֹלָם הַזֶּה, וְהַתְתַּקְנָה בְּעוֹלָם
 הַזֶּה מַה שְׁלֹא הִיְתָה מְקַדָּם לָזֶה,
 וְלְעוֹלָם לֹא הִיְתָה בְּפְרוּדָא.

אָבֵל לֹא הִיָּה אָדָם בְּעוֹלָם מִיּוֹם
 שֶׁנִּבְרָא אָדָם שְׁיִכְנִיס אַהֲבָה
 וְחַבִּיבוּת וְדְבָרֵי זְוִיג לְמַעְלָה פְּרִט
 לְשְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ שֶׁתִּקַּן הַזְוּיג

אָבֵל לֹא הָוֵה בַּר נֶשׁ בְּעֲלָמָא מִיּוֹמָא דְּאַתְבְּרִי אָדָם, דִּיעִיל רַחֲמִימוּ וְחַבִּיבוּ,

שְׁלֹמֶעֱלָה בְּרֵאשׁוֹנָה, וְאַחַר כִּף הַזְּמִין אוֹתָם כְּאַחַד בְּבֵית שְׁתַּקֵּן לָהֶם. אֲשֶׁרֵיהֶם דָּוִד וְשְׁלֹמָה בְּנוֹ שְׁתַּקְּנוּ אֶת הַזְּוִיג שְׁלֹמֶעֱלָה. מִיּוֹם שֶׁאָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְלִבָּנָה לְכִי וְהַקְּטִינִי אֶת עֲצָמָךְ, לֹא הַזְּוִיגָה בְּזוּיג שְׁלֵם עִם הַשְּׁמֶשׁ, פָּרַט לְכַשְׁבָּא הַמְּלִךְ שְׁלֹמָה.

שִׁיר הַשִּׁירִים - הָרִי פֶּאן חֲמֵשׁ דְּרָגוֹת לְדַבֵּק בְּעוֹלָם הַבַּא. שִׁיר - אַחַת. הַשִּׁירִים - שְׁתֵּים. הָרִי שְׁלֵשׁ. אֲשֶׁר - הָרִי אַרְבַּע. לְשְׁלֹמָה - הָרִי חֲמֵשׁ. בְּחֲמִישֵׁי הוּא. שְׁהָרִי יוֹם הַחֲמִשִּׁים הוּא סוּד הַיּוֹכֵל.

בֹּא וְרֵאחַ, אֶת הַזְּוִיג הַעֲלִיזוֹן לֹא יֵכֵל שְׁלֹמָה לְתַקֵּן, אֲלֵא מְשׁוּם שְׁנִמְצָא זְוִיג לְמִטָּה מִקֶּדֶם לְכֹן, וּמִיָּהוּ? הַזְּוִיג שֶׁל מִשָּׁה. שָׂאֵם לֹא הָיָה אֲזוּ הַזְּוִיג הַזֶּה, לֹא הִתְפַּקֵּן הַזְּוִיג שֶׁל מַעֲלָה. וְהַכֵּל הוּא בְּסוּד עֲלִיזוֹן לְחַכְמֵי הַלֵּב.

בְּתוֹב (מַלְכִים א-ה) וַיִּדְבֵּר שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים מָשֶׁל וַיְהִי שִׁירוֹ חֲמִשָּׁה וְאַלְף. פְּסוּק זֶה פְּרֻשֵׁהוּ הַחֲבָרִים. אֲבָל וַיִּדְבֵּר שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים מָשֶׁל, וְדָאִי שְׁעַל כָּל דְּבַר וְדְבַר שֶׁהוּא הָיָה אוֹמֵר, הָיוּ בּוֹ שְׁלֹשֶׁת אֲלָפֵי מָשֶׁלִּים, כְּמוֹ סֵפֶר שֶׁל קִהְלֵת שֶׁהוּא בְּסוּד עֲלִיזוֹן וְהוּא בְּדֶרֶךְ מָשֶׁל, שָׂאִין בּוֹ פְּסוּק שְׂאִינוּ בְּחֻמְקָה עֲלִיזוֹנָה וּבְדֶרֶךְ מָשֶׁל אֲפִלוּ הַפְּסוּק הַקָּטָן שָׁבוּ.

שְׁבַשְׁהִיָּה מְגִיעַ רַב הַמְּנוֹנָא סְבֵא הַרְאִשׁוֹן לְפְסוּק הַזֶּה, (קִהְלֵת י"א) שְׁמַח בְּחֹר בְּגִלְדוֹתֶךָ וַיִּטְיַבְךָ לְבָבְךָ בִּימֵי בְּחֹרוֹתֶיךָ - הָיָה בּוֹכָה. וְאָמַר, וְדָאִי פְּסוּק זֶה נָאֵה הוּא, וְהוּא בְּדֶרֶךְ מָשֶׁל, וּמִי יִכּוֹל לַעֲשׂוֹת דְּרָשׁ בְּמָשֶׁל זֶה?! וְאֵם הוּא דְרָשׁ, אֵין בּוֹ דְרָשׁ אֲלֵא כְּמוֹ שְׂרָאִינוּ בְּעִינַיִם. וְאֵם זוֹ חֻמְקָה, מִי יִכּוֹל לְדַעַת אוֹתָהּ?!

וּמֵאֵן יִכּוֹל לְמַעַבְדַּ דְּרָשָׁא בְּמָשֶׁל דָּא. וְאִי אִיהוּ דְּרָשָׁא לִית בֵּיהּ דְּרָשָׁא, אֲלֵא כְּמָה דְּחֲמִינָן בְּעֵינַיִן. וְאִי חֻמְקָתָא אִיהוּ, מֵאֵן יִכּוֹל לְמַנְדַּע לָהּ.

וּמֵלִין דְּזוּוּגָא לְעֵילָא, בְּרֵ שְׁלֹמָה מְלָפָא, דְּאִיהוּ אֲתַקִּין זְוִיגָא דְלְעֵילָא בְּקַדְמִיתָא, וּלְבַתֵּר זְמִין לוֹן כְּחֻדָּא בְּבֵיתָא דְאַתְקִין לוֹן. זְכָאִין אֵינּוֹן דָּוִד וְשְׁלֹמָה בְּרִיה, דְּאֵינּוֹן אֲתַקִּינוּ זְוִיגָא דְלְעֵילָא. מִיּוֹמָא דְאָמַר לָהּ קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְסִיְהָרָא, זִילִי וְאַזְעִירִי גְרַמִּיךָ, לֹא אֲזִדְוִיגַת בְּזוּוּגָא שְׁלִים בְּשִׁמְשָׁא, בְּרֵ פֶד אֲתָא שְׁלֹמָה מְלָפָא.

שִׁיר הַשִּׁירִים, הָא הֵכָא חֲמֵשׁ דְּרָגִין, לְאַתְדַּבְּקָא בְּעֵלְמָא דְאֲתִי. שִׁיר, חֵד. הַשִּׁירִים, תְּרִין, הָא תֵּלַת. אֲשֶׁר, הָא אַרְבַּעַה. לְשְׁלֹמָה, הָא חֲמִשָּׁה. בְּחֲמִשָּׁאֵה אִיהוּ. דְּהָא יוֹמָא דְחֲמִשִּׁין, רְזָא דְיּוֹכֵלָא אִיהוּ.

הָא חֲזִי, זְוִיגָא דְלְעֵילָא לֹא יִכּוֹל שְׁלֹמָה לְאַתְקַנָּא, אֲלֵא בְּגִין דְאַשְׁתַּכַּח זְוִיגָא לְתַתָּא, מִקְדָּמַת דְנָא. וּמֵאֵן אִיהוּ. זְוִיגָא דְמִשָּׁה. דְאִי לֹא הָיָה זְוִיגָא דְנָא, לֹא אֲתַתְּקֵן זְוִיגָא דְלְעֵילָא. וְכֹלָא בְּרָזָא עֲלָאֵה אִיהוּ, לְחַכְמֵי לְבָא.

בְּתוֹב (מַלְכִים א ה) וַיִּדְבֵּר שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים מָשֶׁל וַיְהִי שִׁירוֹ חֲמִשָּׁה וְאַלְף, הָאִי קָרָא אוּקְמוּהָ חֲבָרִיָּא. אֲבָל וַיִּדְבֵּר שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים מָשֶׁל, וְדָאִי עַל כָּל מְלָה וּמְלָה דְאִיהוּ הָוָה אָמַר, הוּוּ בֵּיהּ תֵּלַת אֲלָף מָשֶׁלִּי, כְּגוֹן סְפָרָא דְקִהְלֵת, דְאִיהוּ בְּרָזָא עֲלָאֵה, וְאִיהוּ בְּאַרְחַ מָשֶׁל, דְלִית בֵּיהּ קָרָא דְלֹאוּ אִיהוּ בְּחֻמְקָתָא עֲלָאֵה, וּבְאַרְחַ מָשֶׁל, אֲפִילוּ קָרָא זְעִירָא דְבֵיהּ.

דְּבַר הָוָה מְטִי רַב הַמְּנוֹנָא סְבֵא קְדָמָאֵה לְהָאִי קָרָא, (קִהְלֵת י"א) שְׁמַח בְּחֹר בְּגִלְדוֹתֶיךָ וַיִּטְיַבְךָ לְבָבְךָ בִּימֵי בְּחֹרוֹתֶיךָ הָוָה בְּכִי. וְאָמַר וְדָאִי הָאִי קָרָא יְאוֹת הוּא, וְאִיהוּ בְּאַרְחַ מָשֶׁל,

מִיָּד הָיָה שָׁב וְאוֹמֵר, כְּתוּב (בראשית
לז) אֵלֶּה תִּלְדוּת יַעֲקֹב יוֹסֵף בֶּן
שִׁבְעָה עָשָׂרָה שָׁנָה וְגו'. פְּסוּק זֶה
שֶׁל קִהְלֵת הוּא מְשַׁל לְחֻכְמָתָא שֶׁל
פְּסוּק זֶה שֶׁל הַתּוֹרָה, וְזֶה מְשַׁל
לְזֶה. שְׂמַח בְּחוֹר בְּיִלְדוּתָךְ - וְהוּא
נֶעַר. וַיִּטְיַבְךָ לְבָבְךָ - הָיָה רָעָה אֶת
אָחִיו בְּצֵאֵן. בִּימֵי בְּחוֹרוֹתֶיךָ - אֶת
בְּנֵי בְּלָהָה וְאֶת בְּנֵי זִלְפָּה נָשִׁי
אָבִיו. וְדַע כִּי עַל כָּל אֵלֶּה - וַיָּבֵא
יוֹסֵף אֶת דְּבַתָּם רָעָה. יִבְיֵאֵךְ
אֱלֹהִים בְּמִשְׁפָּט, אֵלֶּה תוֹלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף.
יַעֲקֹב יוֹסֵף. יוֹסֵף נִכְלָל בְּיַעֲקֹב,
וְהַסּוּדוֹת שֶׁל סִתְרֵי הַתּוֹרָה מִי
יָכוֹל לְדַעַת אוֹתָם?!

וְהַמְשַׁל הַזֶּה הַתְּפִשֵׁט לְשִׁלְשֵׁת
אֲלֵפֵי מִשְׁלִים, וְכֻלָּם בְּמִשְׁל הַזֶּה,
בְּשִׁעָה שִׁיּוֹסֵף נִכְלָל בְּיַעֲקֹב,
שִׁלְשֵׁת אֲלֵפִים הֵם, בְּאַבְרָהָם
יִצְחָק וַיַּעֲקֹב, שְׁכֻלָּם בְּמִשְׁל הַזֶּה
בְּסוּד הַחֻכְמָה. וְכַאֲן פְּמָה סוֹחְרִים
הֵם בְּמִשְׁאֹת שֶׁל הַנְּסֻתָר, וּבְהֵם
דִּירֵי הַמְּגָנִים שְׁאִין לָהֶם חֲשׁבוֹן
לְסִתְרֵי הַחֻכְמָה.

וַיְהִי שִׁירוֹ חֲמִשָּׁה וְאַלְף. כִּף
בְּאַרְנָו, וַיְהִי שִׁירוֹ שֶׁל מְשַׁל, וְהַכֵּל
אֶחָד, בֵּין מִי שְׁאָמַר וַיְהִי שִׁירוֹ שֶׁל
שְׁלֵמָה, בֵּין מִי שְׁאוֹמֵר וַיְהִי שִׁירוֹ
שֶׁל מְשַׁל. הַכֵּל אֶחָד הוּא, וְאֶת
הַכֵּל הוּא אָמַר. וַיְהִי שִׁירוֹ - זֶה
שִׁיר הַשִּׁירִים. וְכִי חֲמִשָּׁה וְאַלְף
הוּא שִׁיר הַשִּׁירִים? וְדַאי כִּף זֶה,
חֲמִשָּׁה הֵם שְׁעָרִים נִפְתָּחִים
שְׁנִפְתָּחִים בְּמִלְךָ שֶׁהַשְּׁלוֹם שֶׁלוֹ,
וְהֵם חֲמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנִים שֶׁל עֵץ
הַחַיִּים. חֲמִשִּׁים שְׁנוֹת הַיּוֹבֵל.

וְאַלְפָּה - זֶהוּ עֵץ הַחַיִּים, חֶתֶן
שִׁיּוּצָא מִצְדוֹ, וְהוּא יוֹרֵד כָּל אוֹתָם
הַחֲמִשָּׁה לְהַבְיָאֵם לְפִלְהָה. יוֹמוֹ שֶׁל
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא אֵלֶּף שָׁנִים,
וְזֶהוּ הַנְּקָרָה שְׁשׁוּפֵעַ וַיּוּצָא מֵעֵדֶן.
יוֹסֵף הַצְּדִיק. שְׁנִקְרָא צְדִיק עַל
שֵׁם הַלְּבָנָה, כְּמוֹ שֶׁהַתְּנָה בָּהּ
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וּמִשׁוּם כִּף

מִיָּד הָיָה תָּב וְאוֹמֵר, כְּתִיב, (בראשית לו)
תוֹלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף בֶּן שִׁבְעָה עָשָׂרָה שָׁנָה
וְגו', הַאי קָרָא דְקִהְלֵת, אִיהוּ מְשַׁל לְחֻכְמָתָא
דְקָרָא דָּא דְאוֹרִייתָא, וְדָא מְשַׁל לְדָא. שְׂמַח
בְּחוֹר בְּיִלְדוּתָךְ, וְהוּא נֶעַר. וַיִּטְיַבְךָ לְבָבְךָ, הָיָה
רָעָה אֶת אָחִיו בְּצֵאֵן. בִּימֵי בְּחוֹרוֹתֶיךָ, אֶת בְּנֵי
בְּלָהָה וְאֶת בְּנֵי זִלְפָּה נָשִׁי אָבִיו. וְדַע כִּי עַל כָּל
אֵלֶּה, וַיָּבֵא יוֹסֵף אֶת דְּבַתָּם רָעָה. יִבְיֵאֵךְ
אֱלֹהִים בְּמִשְׁפָּט, אֵלֶּה תוֹלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף.
יוֹסֵף אֶתְפָּלִיל בְּיַעֲקֹב, וְרוּזִין דְּסִתְרֵי תּוֹרָה, מָאן
יָכִיל לְמַנְדַּע לוּן.

וְהַאי מְשַׁל אֶתְפִּשֵׁט לְתֵלַת אֵלֶּף מְשַׁלִּים,
וְכֻלְהוּ (דף קמ"ה ע"ב) בְּהַאי מְשַׁל, בְּשִׁעָתָא
דְיוֹסֵף אֶתְפָּלִיל בְּיַעֲקֹב, תֵּלַת אֵלֶּף אֵינּוֹן,
בְּאַבְרָהָם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב, דְּכֻלְהוּ בְּהַאי מְשַׁל
בְּרִזָּא דְחֻכְמָתָא. וְכַאֲן, פְּמָה טַיִיעִין אֵינּוֹן
בְּטוֹעָנִין דְטַמִּירוֹ, בְּהוּ דִירֵי תְרִיסִין, דְלִית
לְהוֹן חֲשַׁבְנָא לְטַמִּירִין דְחֻכְמָתָא.

וַיְהִי שִׁירוֹ חֲמִשָּׁה וְאַלְף, הִכִּי אוֹקִימָנָא, וַיְהִי
שִׁירוֹ שֶׁל מְשַׁל, וְכֻלָּא חַד, בֵּין מָאן דְאָמַר
וַיְהִי שִׁירוֹ דְשְׁלֵמָה, בֵּין מָאן דְאָמַר וַיְהִי שִׁירוֹ
שֶׁל מְשַׁל, כֻּלָּא אִיהוּ חַד, וְכֻלָּא אִיהוּ קָאמַר,
וַיְהִי שִׁירוֹ, דָּא שִׁיר הַשִּׁירִים. וְכִי חֲמִשָּׁה וְאַלְף
אִיהוּ שִׁיר הַשִּׁירִים. וְדַאי הִכִּי הוּא, חֲמִשָּׁה
אֵינּוֹן תְּרַעִין וּפְתָחִין דְמִתְפָּתְחִי בְּמִלְכָּא
דְשְׁלָמָא דִילִיָּה. וְאֵינּוֹן חֲמֵשׁ מֵאָה שָׁנִין
דְאֵילָנָא דְחַיִּי. חֲמִשִּׁין שָׁנִין דְיוֹבֵלָא.

וְאַלְפָּה, דָּא אִיהוּ אֵילָנָא דְחַיִּי, חֶתֶן דְנִפְיָק
מִסְטֵרִיָּה, וְאִיהוּ יָרִית כָּל אֵינּוֹן
חֲמִשָּׁה, לְמִיתֵי לְגַבֵּי כְּלָה. יוֹמִיָּה דְקוּדְשָׁא
בְרִיךְ הוּא אֵלֶּף שָׁנִין אִיהוּ, וְדָא אִיהוּ נְהָר
דְנִגִּיד וְנִפְיָק מֵעֵדֶן. יוֹסֵף זַכָּאָה. דְאֶקְרִי צְדִיק,
עַל שְׁמָא דְסִיְהָרָא. כְּמָה דְאֶתְנִי בָּהּ קוּדְשָׁא

שיר השירים קדש קדשים.
ואין לה פסוק בשיר השירים שאין
בו סוד של חמשה ואלף ודאי.
שיר השירים ודאי שפך הוא.
חמש דרגות היו בפסוק הזה, כמו
שנאמר. ואם תאמר, האלף למה
לא נזכר פאן? ודאי שאותו אלף
היה טמיר, והוא טמיר עד
שהתחברה אשה בבעלה. ולכן
השתדל שלמה להביא אותו אלף
לפלה, בסתר של החכמה
העליונה.

בין שעשה קדש הקדשים למטה
גנוז וטמיר, והכניס לשם את סוד
קדש הקדשים לעשות גניזת
השמוש השלם למעלה ולמטה
פראוי. קדש הקדשים הוא
למעלה, סוד החכמה העליונה
והיובל. כמו זה יורשים החתן
והפלה ירשת האב והאם.

וחזרו נחלת הירשה בגון אחר.
ירשת האב ירשה הבת בעליתו
של השם הקדוש הזה, ונקרא אף
כך קדש, חכמה. ירשת האם ירש
הבן, ונקרא קדשים, משום שנטל
את כל אותם הקדשים העליונים
וכנסם אליו, ואחר כך נתן אותם
ומכניסם לפלה.

ועל זה אמר שיר השירים. שיר -
לקדש. השירים - לקדשים,
להיות הכל קדש קדשים בסוד
אחד כמו שראוי. אשר לשלמה -
הרי נתבאר, למלך שהשלום שלו.
ואם תאמר ששבח זה הוא שלו
- אל תאמר כך, אלא השבח עולה
למקום עליון. אבל פאן הוא סוד.
בשמתתקנים זכר ונקבה פאחד
פחת המלך העליון, אז אותו מלך
מתעלה למעלה ומתמלא מכל
הקדשות ומכל הברכות
ששופעות למטה, ומתמלא
ומריק למטה, וזוהי תשוקת

ברוך הוא. ובגין כך שיר השירים, קדש
קדשים.

ולית לה קרא בשיר השירים, דלא אית ביה
רזא דחמשה ואלף ודאי. שיר השירים
ודאי הכי הוא. חמש דרגין אינון בהאי קרא,
כמה דאתמר. ואי תימא, האלף אמאי לא
אדפר הכא. ודאי ההוא אלף טמירא הוה,
וטמירא איהו עד דאתחברת אתתא בבעלה.
ועל דא אשתדל שלמה, למיתי ההוא אלף
לגבי כלה, בטמירו דגושפנקה דחכמתא
עלאה.

בין דעבד קדש הקדשים לתתא, גניז וטמיר,
ועאל רזא דקדש הקדשים לתמן, למעבד
גניזו דשמושא שלים, עילא ותתא כדקא
יאות. קדש הקדשים איהו לעילא, רזא
דחכמתא עלאה, ויובלא. פגוונא דא ירתין
חתן וכלה, ירותא דאבא ואמא.

ואתהדרו אחסנת ירותא בגוונא אחרא. ירותא
דאבא, ירותא ברתא, בסליקו דשמא
קדישא דא, ואתקרי אוף הכי קדש, חכמה.
ירותא דאמא, ירית ברא, ואקרי קדשים, בגין
דנטיל כל אינון קדשים עלאין, וכניש לון
לגביה. ובתר יהיב לון, ואעיל לון לגבי כלה.
ועל דא אמר שיר השירים. שיר, לגבי קדש.
השירים, לגבי קדשים, למהוי כלא קדש
קדשים, ברזא חדא כמה דאתחזי. אשר
לשלמה הא אתמר למלכא דשלמא דיליה.

ואי תימא שבחא דא דיליה הוא. לא תימא
הכי, אלא שבחא באתר עלאה איהו
סלקא. אבל הכא הוא רזא. פד מתתקנן דכר
ונוקבא כחדא, תחות מלכא עלאה, כדין
ההוא מלכא אסתליק לעילא, ואתמלא מכל
קדושיין, ומכל ברפאן, דנגדן לתתא, ואתמלי

ואריק לתתא, ודא איהו

המלך העליון, כשמתמלא קדושות וברכות ומריק למטה. ולכן התפללות והבקשות - שיתפקן ויתמלא אותו המבוע העליון. שכיון שהוא מתפקן כראוי ממראהו וממראה של אותו התקון, מתפקן העולם התחתון ועלמותיה, ולא צריך להתפקן העולם התחתון אלא מהמראה של העולם העליון, ללכנה אין מראה מעצמה כלל, פרט לכאשר מתפקנת בשמש ומאירה, וממראה השמש ותקונו נתקנת הלכנה ומאירה. מה שצריכים התפללות והבקשות - שיורר ויתקן אותו מקום שיוצא ממנו אור. שכיון שאותו מקום מתקן מן המראה שלו, מתפקן כל מה שלמטה. ולכן התשבחת שאמר שלמה, לא השתדל אלא בשביל המלך שהשלוש שלו שיתפקן. כיון שהתפקן ממראהו, הכל התפקן ואם הוא לא התפקן, אין תקון ללכנה לעולמים, ומשום כך אשר לשלמה. שיתפקן ויתמלא כראוי בראשונה, כמו שנתבאר. (שמות כה) ויקחו לי תרומה מאת כל איש וגו', סוד הסודות לידועי החכמה. כשעלה בצדו סתר כל הסתרים לעשות כבוד לכבודו, השיב רוח מנקדה עליונה ששופעת מלמעלה למטה, ושם תקונו להתישב בעולם הזה. למה? בשביל שאם לא יהיה עקר ושרש בעולם הזה, לא יהיה כלי להוריק בעולם הזה כלל. ואם לא יריק לעולם הזה, מיד נאכד ולא יכול לעמד אפלו רגע אחד. אבל משום שתקונו הוא מן העולם הזה, מתמלא מצד אחד להוריק לעולם הזה, ומצד אחר להוריק למלאכים העליונים. והפל נזונו ממנו כאחד.

תיאובתיה דמלכא עלאה, כד אתמלי קדושו וברכפאן, ואריק לתתא. ועל דא איהו צלותין ובעותין, דיתתקן ואתמליא ההוא מבועא עלאה. דכיון דאיהו מתתקן כדקא יאות, מחיזו דיליה, ומחיזו דההוא תקונא, מתתקנא עלמא תתאה, ועולמתהא. ולא אצטריך עלמא תתאה לאתתקנא, אלא מחיזו דעלמא עלאה. סיהרא, לית לה חיזו מגרמהא כלל, כד אתתקן בשמשא ואנהיר, ומחיזו דשמשא ותקונא דיליה אתתקנת סיהרא ואתנהירת. מה דאצטריך צלותין ובעותין, דיתנהיר ויתתקן ההוא אתר דנפקא מניה נהורא, דכיון דההוא אתר מתתקנא, מחיזו דיליה, אתתקן כל מאן דלתתא. ובגין כך תושבחתא דקאמר שלמה, לא אשתדל אלא בגין מלכא דשלמא דיליה, דיתתקן. כיון דאיהו אתתקן, מחיזו דיליה, כלא יתתקן. ואי איהו לא אתתקן, לית לה תקונא לסיהרא לעלמין, ובגין כך אשר לשלמה. דיתתקן ויתמלי כדקא יאות בקדמיתא, כמה דאתמר. (דף קמ"ד ע"א) ויקחו לי תרומה מאת כל איש וגו', (שמות כה) רזא דרזין לידועי חכמתא, כד אסתלק ברעותא דסתרא דכל סתרין למעבד יקרא ליקריה, אנשיב רוחא מנקודה עלאה, דנגיד מלעילא לתתא, ושוי תקוניה, לאתישבא בהאי עלמא. אמאי. בגין דאי לא יהא עקרא ושרשא בהאי עלמא, לא יהא מאנא לארקא בהאי עלמא כלל. ואי לא יריק להאי עלמא, מיד אתאביד, ולא יכיל לקיימא אפילו רגעא חדא. אבל בגין דתקוניה איהו מהאי עלמא אתמלי מסטרא חדא לארקא להאי עלמא, ומסטרא אחרא לארקא למלאכי עלאי. וכלא אתזנו מניה כחדא.

שְׁלֹמֹת הַתְּקוּן שֶׁל הַרוּחַ הַזֶּה - רוּחוֹת הַצְּדִיקִים בְּעוֹלָם הַזֶּה. רוּחַ זוֹ נִשְׁלָמָה בְּזִמְנֵי שְׁחִנוּף וַיֵּרֵד וּמִהֲלֵאֵל הָיוּ בְּעוֹלָם, וּכְשֶׁתִּרְפוּ הַרְשָׁעִים בְּעוֹלָם זֶה הַשְּׁלֹמֹת הַהִיא מִמֶּנּוּ. אַחַר שְׂאֲבָדוֹ - בָּא נַח וְהַשְּׁלִים אוֹתוֹ. בָּא דוֹר הַפְּלָגָה וְהִזִּיז אוֹתָהּ שְׁלֹמֹת מִמֶּנּוּ - בָּא אַבְרָהָם וְהַשְּׁלִים אוֹתוֹ. בָּאוּ אַנְשֵׁי סְדוּם וְהִזִּיזוּ אוֹתוֹ - בָּא יִצְחָק וְהַשְּׁלִים אוֹתוֹ. בָּאוּ פְּלִשְׁתִּים וְרִשְׁעֵי הַדּוֹר וְהִזִּיזוּ אוֹתוֹ מִמֶּנּוּ - בָּא יַעֲקֹב וּבְנָיו, הַמְטָה הַשְּׁלָמָה, וְהַשְּׁלִימוּ אוֹתוֹ.

יֵצְאוּ מִהָאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה וַיֵּרְדוּ לַמִּצְרַיִם, וּבִשְׂבִילֵם הִתְעַכְּבָה שָׁם. וּמִשׁוֹם שְׁחִזְרוּ שָׁם יִשְׂרָאֵל לְמַעֲשֵׂי הַמִּצְרַיִם, נִכְנָעָה וַזֶּה אוֹתָהּ שְׁלֹמֹת מִמֶּנּוּ, עַד שֶׁיֵּצְאוּ מִמִּצְרַיִם וּבָאוּ לְעִשׂוֹת מִשְׁכָּן. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: רְצוּנִי לְדוֹר בִּינִיכֶם, אֲבָל לֹא יָכוֹל עַד שֶׁתִּתְקַנּוּ אוֹתָהּ רוּחַ שְׁלֵי שֶׁתִּשְׁרָה בִּינִיכֶם. זֶהוּ שְׂכָתוֹב וְעָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכְכֶם. וְזֶהוּ סוּד הַכְּתוּב וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה. אָמַר מֹשֶׁה לַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: מִי יָכוֹל לְקַחַת אוֹתָהּ וְלַעֲשׂוֹת אוֹתָהּ? אָמַר לוֹ: מֹשֶׁה, לֹא כִמוֹ שֶׁאַתָּה חוֹשֵׁב, אֲלֵא - מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ וְגו', מֵאוֹתוֹ רְצוֹן וְרוּחַ שְׁלֵהֶם תִּקְחוּ אוֹתָהּ וְתִשְׁלִימוּ אוֹתָהּ.

בְּשָׂבָא שְׁלֵמָה, תִּקֵּן אוֹתָהּ רוּחַ בְּשְׁלֹמֹת שְׁלֵמַעְלָה, שְׁהָרִי מִיּוֹם שֶׁנִּשְׁלָמָה לְמִטָּה בִּימֵי מֹשֶׁה לֹא הוֹסְרָה אוֹתָהּ שְׁלֹמֹת מִמֶּנּוּ. (עַד שְׂבָא שְׁלֹמֹה) כִּיּוֹן שְׂבָא שְׁלֵמָה, הַשְּׁתַדֵּל לְהַשְּׁלִימוּ לְמַעְלָה, וְהִתְחִיל לְתַקֵּן אֵת מִרְאֵה הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן לְהִתְתַקֵּן מֵאוֹתוֹ מִרְאֵה שֶׁל הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן, וְזֶהוּ אֲשֶׁר לְשֵׁלֵמָה.

שְׁלִימוֹ דְתִקְוֵנָא דְהָאֵי רוּחָא, רוּחִיהוּן דְצְדִיקָיָא בְּהָאֵי עֲלָמָא. רוּחָא דָא אֲשִׁתְּלִים, בְּזִמְנָא דְחִנוּף וַיֵּרֵד וּמִהֲלֵאֵל הוּוּ בְּעֲלָמָא וְכַד אֲסָגִיאוּ חִיבֵי עֲלָמָא, אַעְדוּ הָהוּא שְׁלִימוֹ מִנִּיהּ. לְבַתָּר דְאֵתְאַבִּידוּ, אֵתְא נַח וְאַשְׁלִים לִיהּ. אֵתְא דַר הַפְּלָגָה, אַעְדוּ הָהוּא שְׁלִימוֹ מִנִּיהּ. אֵתְא אַבְרָהָם וְאַשְׁלִים לִיהּ. אֵתְא אַנְשֵׁי סְדוּם וְאַעְדוּ לִיהּ. אֵתְא יִצְחָק וְאַשְׁלִים לִיהּ. אֵתְא פְּלִשְׁתִּים וְחִיבֵי דְרָא וְאַעְדוּ לִיהּ מִנִּיהּ. אֵתְא יַעֲקֹב וּבְנָיו, עֲרִסָא שְׁלִימָא, וְאַשְׁלִימוּ לִיהּ.

נִפְקוּ מֵאַרְעָא קְדִישָׁא וְנַחְתּוּ לַמִּצְרַיִם, וּבְגִינֵיהוּ אֲתַעַכְּבַת תַּמָּן. וּבְגִין דְאֵהֲדָרִי תַמָּן יִשְׂרָאֵל לְעוֹבְדֵין דְמִצְרָאִי, אֲתַכְפִּיא וְאַתְעַדִּי הָהוּא שְׁלִימוֹ, עַד דְנִפְקוּ מִמִּצְרַיִם, וְאַתּוּ לְמַעַבְד מִשְׁכְּנָא. אָמַר קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא, רְעוּתִי לְדִיִּירָא בִּינִיכּוּ, אֲבָל לֹא יָכִילְנָא עַד דְתִתְקַנּוּן הָהוּא רוּחָא דִילִי, דִּישְׁרִי בְּגוּוֹיִיכּוּ. הָדָא הוּא דְכְתִיב, וְעָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכְכֶם. וְדָא אִיהוּ רְזָא דְכְתִיב, וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה. אָמַר מֹשֶׁה לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא מָאן יָכִיל לְמִיסַב לָהּ וּלְמַעַבְד לָהּ. אָמַר לִיהּ, מֹשֶׁה, לֹא כְמָה דְאַתָּ חוֹשֵׁיב, אֲלֵא מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ וְגו', מֵהָהוּא רְעוּתָא וְרוּחָא דְלֵהוּן, תִּסְבּוּן לָהּ, וְתִשְׁלִמוּן לָהּ.

כַּד אֵתְא שְׁלֵמָה, אֲתַקִּין לְהָהוּא רוּחָא בְּשְׁלִימוֹ דְלַעֲיֵלָא, דְהָא מִן יוֹמָא דְאַשְׁתְּלִים לְתַתָּא בְּיוֹמוֹי דְמֹשֶׁה, לֹא אַעְדִּיאוּ הָהוּא שְׁלִימוֹ מִנִּיהּ. (עַד דְאֵתְא שְׁלֵמָה) כִּיּוֹן דְאֵתְא שְׁלֵמָה, אֲשִׁתְּדַל לְאַשְׁלָמָא לִיהּ לַעֲיֵלָא, וְשִׁאֲרֵי לְאַתְקֵנָא חִיזוּ דְעֲלָמָא עֲלָאָה, לְאַתְתַּקֵּנָא מֵהָהוּא חִיזוּ עֲלָמָא תַתָּאָה, וְדָא אִיהוּ אֲשֶׁר לְשֵׁלֵמָה.

השלמה מההשמטות

השלמה מההשמטות (סימן ג) מספר הבהיר

(סימן ג) מספר הבהיר

יֵשֵׁב רַבִּי בְּרַכְיָה וְדָרַשׁ, מֵהוּ שְׁפָתוֹב (שְׁמוֹת כ"ה) וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה? כִּי אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אוֹתָהּ תְרוּמָה תְּרִימוּ אוֹתָהּ בְּתַפְלוּתֵיכֶם, וְמִי הוּא אוֹתוֹ שְׁנֵדְבוּ לְבוֹ לְהַמְשִׁיךְ מִן הָעוֹלָם הַזֶּה - כְּפָדוּהוּ, כִּי בּוֹ אֲנִי שֹׁמֵחַ שְׂיֻדִיעַ שְׁמִי, וּמִמֶּנּוּ רָאוּי לְקַחַת אֶת תְּרוּמָתִי. (שְׁמוֹת כ"ה) מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנֵנוּ לְבוֹ תִּקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי, מֵאוֹתוֹ הַמִּתְנַדֵּב. שְׁאָמַר רַבִּי רַחִימָאִי, צְדִיקִים וְחַסִּידִים שְׂבִי שְׂרָאֵל שְׁמַרְיָמִין אוֹתִי עַל כָּל הָעוֹלָם בְּזִכְיוֹתֵיהֶן וּמֵהֶם מִתְפָּרְנִס הַל"ב, וְהַלֵּב מִפְּרָנְסָן.

וְכָרְ הַצּוּרוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת הַמִּמְנוֹת עַל הָאֲמוֹת, וְיִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים נִטְלוּ מִגּוֹף הָאֵילָן וּמִלְבוֹ. מֵה לֵב הָדָר, פְּרִי הַגּוֹף - אֶף יִשְׂרָאֵל נִטְלוּ עֵץ הָדָר. מֵה אֵילָן תָּמַר, עֲנַפְיוֹ סְבִיבֵי וְלוּלָבוֹ בְּאֲמָצֵעַ - אֶף יִשְׂרָאֵל נִטְלוּ גּוֹף הָאֵילָן הַזֶּה, שֶׁהוּא לְבוֹ. וּכְנֶגֶד הַגּוֹף הוּא חוּט הַשְּׂדֵרָה בְּאֲדָם, שֶׁהוּא עֵקֶר הַגּוֹף, לְמַה לְוֵלֵב זֶה כְּתוּב לוֹ לֵב - אֶף הַלֵּב מְסוּר ל"ו. וּמֵה ל"ב זֶה שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם נְתִיבוֹת חֲכָמָה בּוֹ - אֶף כָּל נְתִיב מֵהֶם צוּרָה שׁוּמְרָת, שְׁנֵאֲמַר (בְּרֵאשִׁית ג') לְשֹׁמֵר אֶת דְּרָךְ עֵץ הַחַיִּים.

וּמֵהוּ (שֵׁם) וַיִּשְׁכֵּן מִקְדָּם לְגַן עֵדֶן? וַיִּשְׁכֵּן בְּאוֹתָן נְתִיבוֹת שְׁקָדְמוֹ לְאוֹתוֹ מְקוֹם שְׁנִקְרָא גֵן וְשְׁקָדִים לְכַרְוֵבִים, שְׁפָתוֹב (שֵׁם) וְאֵת הַכַּרְבִּים. וְשְׁקָדִים לְלֵהֵט, שְׁפָתוֹב (שֵׁם) אֶת לֵהֵט הַחֶרֶב. וְהָרִי כְּתוּב שְׁמַיִם וְאֵשׁ קָדְמוֹ, שְׁפָתוֹב (שֵׁם א) יְהִי רִקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם. וְכְתוּב וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְרִקִיעַ שְׁמַיִם. וּמִנֵּיִן לָנוּ שְׁשֵׁמִים הֵיוּ אֵשׁ? שְׁפָתוֹב (דְּבָרִים ד') כִּי ה' אֱלֹהֵיךָ אֵשׁ אֲכָלָה הוּא.

יֵשֵׁב רַבִּי בְּרַכְיָה וְדָרַשׁ מֵאִי דְכְּתִיב (שְׁמוֹת כ"ה) וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה. כִּי אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אוֹתָהּ תְרוּמָה תְּרִימוּ אוֹתָהּ בְּתַפְלוּתֵיכֶם, וְמִי הוּא אוֹתוֹ שְׁנֵדְבוּ לְבוֹ לְהַמְשִׁיךְ מִן הָעוֹלָם הַזֶּה כְּפָדוּהוּ, כִּי בּוֹ אֲנִי שֹׁמֵחַ שְׂיֻדִיעַ שְׁמִי, וּמִמֶּנּוּ רָאוּי לְקַחַת אֶת תְּרוּמָתִי. (שְׁמוֹת כ"ה) מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנֵנוּ לְבוֹ תִּקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי, מֵאוֹתוֹ הַמִּתְנַדֵּב. דְּאָמַר רַבִּי רַחִימָאִי, צְדִיקִים וְחַסִּידִים שְׂבִי שְׂרָאֵל שְׁמַרְיָמִין אוֹתִי עַל כָּל הָעוֹלָם בְּזִכְיוֹתֵיהֶן וּמֵהֶם מִתְפָּרְנִס הַל"ב, וְהַלֵּב מִפְּרָנְסָן.

וְכָרְ הַצּוּרוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת הַמִּמְנוֹת עַל הָאֲמוֹת, וְיִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים נִטְלוּ מִגּוֹף הָאֵילָן וּמִלְבוֹ. מֵה לֵב הָדָר, פְּרִי הַגּוֹף אֶף יִשְׂרָאֵל נִטְלוּ עֵץ הָדָר. מֵה אֵילָן תָּמַר, עֲנַפְיוֹ סְבִיבֵי וְלוּלָבוֹ בְּאֲמָצֵעַ אֶף יִשְׂרָאֵל נִטְלוּ גּוֹף הָאֵילָן הַזֶּה, שֶׁהוּא לְבוֹ. וּכְנֶגֶד הַגּוֹף הוּא חוּט הַשְּׂדֵרָה בְּאֲדָם, שֶׁהוּא עֵקֶר הַגּוֹף, לְמַה לְוֵלֵב זֶה כְּתִיב לוֹ לֵב אֶף הַלֵּב מְסוּר ל"ו. וּמֵה ל"ב זֶה שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם נְתִיבוֹת חֲכָמָה בּוֹ אֶף בְּכָל נְתִיב מֵהֶם צוּרָה שׁוּמְרָת, שְׁנֵאֲמַר (בְּרֵאשִׁית ג') לְשֹׁמֵר אֶת דְּרָךְ עֵץ הַחַיִּים.

וּמֵהוּ (בְּרֵאשִׁית ג') וַיִּשְׁכֵּן מִקְדָּם לְגַן עֵדֶן, וַיִּשְׁכֵּן בְּאוֹתָן נְתִיבוֹת שְׁקָדְמוֹ לְאוֹתוֹ מְקוֹם שְׁנִקְרָא גֵן וְשְׁקָדִים לְכַרְוֵבִים, דְּכְּתִיב (בְּרֵאשִׁית ג') וְאֵת הַכַּרְבִּים. וְשְׁקָדִים לְלֵהֵט דְּכְּתִיב (בְּרֵאשִׁית ג') אֶת לֵהֵט הַחֶרֶב. וְהָאֵשׁ כְּתִיב דְּמַיִם וְאֵשׁ קָדְמוֹ דְּכְּתִיב (בְּרֵאשִׁית א') יְהִי רִקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם. וְכְּתִיב וַיִּקְרָא וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְרִקִיעַ שְׁמַיִם, וּמִנֵּיִן לָנוּ דְּשְׁמַיִם הֵיוּ אֵשׁ דְּכְּתִיב (דְּבָרִים ד') כִּי יי אֱלֹהֵיךָ אֵשׁ אֲכָלָה הוּא.

וּמִנֵּי לָנוּ שְׁמַיִם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוא? שְׁפָתוֹב (מלכים-א ח) וְאַתָּה
תִּשְׁמַע הַשְּׁמַיִם. האם שְׁלֵמָה
מִתְפַּלֵּל אֶל הַשְּׁמַיִם שִׁישְׁמְעוּ
תְּפִלָּתוֹ? אֵלֹא שְׁנִקְרָא שְׁמֵם עַל
שְׁמוֹ, שְׁפָתוֹב (מלכים-א ח) הַשְּׁמַיִם
וּשְׁמֵי הַשְּׁמַיִם לֹא יִכְלְפוּדָה. הֲרִי
שְׁמוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהֲרִי
אֲש. וְאַמְרַת קְדָם? אֵלֹא אָמַר,
כַּחַם קְדָם שֶׁל אוֹתֵן הַצּוּרוֹת שֶׁל
הַמְּקוֹם הַהוּא. וּמֵאֵי נִינְהוּ כַּחַם כְּמָה דְאַתָּ
אָמַר (שְׁמוּאֵל א' ב') אֵינן קְדוּשׁ פִּיִּי כִּי אֵינן בִּלְתָּדָה וְאֵינן
צוּר פְּאַלְהֵינּוּ.

יֵשֵׁב רַבֵּי בְּרַכְיָה וְדָרַשׁ, מָאֵי לוּלָב דְאַמְרִינָן,
אֵלֹא לוֹ מְסַר הַלֵּב וְהֵיִאָף, אָמַר לִיה
שְׁלֵשָׁה שָׁרִים הֵם, תַּלְ"י וְגִלְגָּל וְל"ב, וְלִכְל
אֶחָד וְאֶחָד שְׁנַיִם עֶשֶׂר. חֲזָרוּ הַשְּׁלֵשָׁה מִנֵּי
ל"ו, וּבָהֶם נִתְקַיְּם הָעוֹלָם, דְּכִתִּיב (מְשִׁלֵּי כ"ה)
וְצַדִּיק יִסוּד עוֹלָם, תֵּנָא עֲמוּד אֶחָד מִן הָאֲרָץ
עַד לָרְקִיעַ וְצַדִּיק שְׁמוֹ, עַל שֵׁם הַצַּדִּיקִים,
וְנִתְגַּבֵּר. וְאֵם לֹא - מִתְחַלֵּשׁ, וְהוּא
סוּבֵל כָּל הָעוֹלָם, שְׁפָתוֹב וְצַדִּיק
יִסוּד עוֹלָם. וְאֵם חֲלָשׁ, לֹא יוּכַל
לְהִתְקַיֵּם הָעוֹלָם. הַלְכָף אֶפְּלוּ אֵינן
בְּעוֹלָם אֵלֹא צַדִּיק אֶחָד, מְעַמִּיד אֶת הָעוֹלָם.
אֶת הָעוֹלָם. לְפִיכָף קָחוּ תְרוּמָתִי
מִמֶּנּוּ תְחִלָּה, וְאַחֲרָיו זֹאת
הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאַתֶּם, מֵאַת
הַנִּשְׂאָר. וּמֵהוּ זָהָב וְכֶסֶף וְנֹחֶשֶׁת?
דְּבַר אַחַר וְיִקְחוּ לִי תְרוּמָה וְיִקְחוּ לִי לְקֹדֶשׁ
תְרוּמָה, שְׁהִיא יו"ד וְהִיא עֲשִׂירִי. וּמִנֵּי
דְעֲשִׂירֵי קֹדֶשׁ, דְּכִתִּיב (ויקרא כ"ז) הָעֲשִׂירִי יִהְיֶה
קֹדֶשׁ, לְקֹדֶשׁ. וּמֵאֵי נִינְהוּ קֹדֶשׁ דְּכִתִּיב (יחזקאל
מ"ד) וְרֵאשִׁית כָּל בְּפוּרֵי כָל וְכָל תְרוּמַת כָּל מִכַּל
תְרוּמוֹתֵיכֶם, דְּכִתִּיב (תהלים קי"א) רֵאשִׁית חֲכֻמָּה
יִרְאֵת יי, אֵינן חֲכֻמָּה אֵלֹא יִרְאֵת הַשֵּׁם. (עַד כֹּאן
מֵהַשְּׁמֹטוֹת).

מֵהַשְּׁמֹטוֹת

וְזֹאת הַתְּרוּמָה - הֲרִי נֹאמַר,

וּמִנֵּי לָן דְּשְׁמַיִם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא דְכִתִּיב
(מְלָכִים א' ח) וְאַתָּה תִּשְׁמַע הַשְּׁמַיִם. אָטוּ
שְׁלֵמָה מִתְפַּלֵּל אֶל הַשְּׁמַיִם שִׁישְׁמְעוּ תְּפִלָּתוֹ
אֵלֹא שְׁנִקְרָא שְׁמֵם עַל שְׁמוֹ, דְּכִתִּיב (מְלָכִים א' ח)
הַשְּׁמַיִם וּשְׁמֵי הַשְּׁמַיִם לֹא יִכְלְפוּדָה. הֲרִי שְׁמוֹ
שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהֲרִי אֲש. וְאַמְרַת קְדָם.
אֵלֹא, אֵימָא כַּחַם קְדָם שֶׁל אוֹתֵן הַצּוּרוֹת שֶׁל
הַמְּקוֹם הַהוּא. וּמֵאֵי נִינְהוּ כַּחַם כְּמָה דְאַתָּ
אָמַר (שְׁמוּאֵל א' ב') אֵינן קְדוּשׁ פִּיִּי כִּי אֵינן בִּלְתָּדָה וְאֵינן
צוּר פְּאַלְהֵינּוּ.

יֵשֵׁב רַבֵּי בְּרַכְיָה וְדָרַשׁ, מָאֵי לוּלָב דְאַמְרִינָן,
אֵלֹא לוֹ מְסַר הַלֵּב וְהֵיִאָף, אָמַר לִיה
שְׁלֵשָׁה שָׁרִים הֵם, תַּלְ"י וְגִלְגָּל וְל"ב, וְלִכְל
אֶחָד וְאֶחָד שְׁנַיִם עֶשֶׂר. חֲזָרוּ הַשְּׁלֵשָׁה מִנֵּי
ל"ו, וּבָהֶם נִתְקַיְּם הָעוֹלָם, דְּכִתִּיב (מְשִׁלֵּי כ"ה)
וְצַדִּיק יִסוּד עוֹלָם, תֵּנָא עֲמוּד אֶחָד מִן הָאֲרָץ
עַד לָרְקִיעַ וְצַדִּיק שְׁמוֹ, עַל שֵׁם הַצַּדִּיקִים,
וְנִתְגַּבֵּר. וְאֵם לֹא - מִתְחַלֵּשׁ, וְהוּא
סוּבֵל כָּל הָעוֹלָם, דְּכִתִּיב וְצַדִּיק יִסוּד עוֹלָם. וְאֵם חֲלָשׁ,
לֹא יוּכַל לְהִתְקַיֵּם הָעוֹלָם. הַלְכָף אֶפְּלוּ אֵינן
בְּעוֹלָם אֵלֹא צַדִּיק אֶחָד, מְעַמִּיד אֶת הָעוֹלָם.
לְפִיכָף קָחוּ תְרוּמָתִי מִמֶּנּוּ תְחִלָּה, וְאַחֲרָיו זֹאת
הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאַתֶּם, מֵאַת הַנִּשְׂאָר.
וּמֵהוּ זָהָב וְכֶסֶף וְנֹחֶשֶׁת.

דְּבַר אַחַר וְיִקְחוּ לִי תְרוּמָה וְיִקְחוּ לִי לְקֹדֶשׁ
תְרוּמָה, שְׁהִיא יו"ד וְהִיא עֲשִׂירִי. וּמִנֵּי
דְעֲשִׂירֵי קֹדֶשׁ, דְּכִתִּיב (ויקרא כ"ז) הָעֲשִׂירִי יִהְיֶה
קֹדֶשׁ, לְקֹדֶשׁ. וּמֵאֵי נִינְהוּ קֹדֶשׁ דְּכִתִּיב (יחזקאל
מ"ד) וְרֵאשִׁית כָּל בְּפוּרֵי כָל וְכָל תְרוּמַת כָּל מִכַּל
תְרוּמוֹתֵיכֶם, דְּכִתִּיב (תהלים קי"א) רֵאשִׁית חֲכֻמָּה
יִרְאֵת יי, אֵינן חֲכֻמָּה אֵלֹא יִרְאֵת הַשֵּׁם. (עַד כֹּאן
מֵהַשְּׁמֹטוֹת).

וְזֹאת הַתְּרוּמָה, (שְׁמוֹת כה) הָא אֲתִמַּר, דְּכַד קֹדֶשׁא

שִׁכְּשֶׁהֲתַגְלָה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
עַל הַר סִינַי, כְּשֶׁנִּתְּנָה תּוֹרָה
לְיִשְׂרָאֵל בְּעֶשֶׂר אֲמִירוֹת, כֹּל
אֲמִירָה וְאֲמִירָה עֲשֵׂתָה קוֹל,
וְאוֹתוֹ קוֹל נִחְלַק לְשִׁבְעִים קוֹלוֹת,
וְכֻלָּם הָיוּ מְאִירִים וְנוֹצְצִים לְעֵינַי
כֹּל יִשְׂרָאֵל, וְהָיוּ רוֹאִים עֵין בְּעֵין
אֶת זֵיו כְּבוֹדוֹ. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (שְׁמוֹת
כ) וְכֹל הָעַם רוֹאִים אֶת הַקּוֹלוֹת.
רוֹאִים וְדָאֵי.

וְאוֹתוֹ קוֹל הָיָה מִתְּרָה בְּכָל אֶחָד
וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל וְאוֹמֵר לָהֶם:
תִּקְבַּל אוֹתִי עֲלֶיךָ בְּכַף וְכַף מְצוּוֹת
שְׁבַתוֹרָה? וְאָמְרוּ כֵן. חֲזַר לוֹ עַל
רֵאשׁוֹ וְהִתְגַּלְגַּל עָלָיו, וְהָיָה מִתְּרָה
בּוֹ וְאוֹמֵר לוֹ: תִּקְבַּל אוֹתִי עֲלֶיךָ
בְּכַף עֲנָשִׁים שְׁבַתוֹרָה? וְהָיָה
אוֹמֵר כֵּן. אַחַר כֵּף חֲזַר אוֹתוֹ הַקּוֹל
וַיִּנְשֶׁק אוֹתוֹ בְּפִיו. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (שִׁיר
א) יִשְׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ.

וְאִזּוֹ כֹּל מָה שֶׁהָיוּ רוֹאִים יִשְׂרָאֵל
בְּאוֹתוֹ זְמַן, הָיוּ רוֹאִים בְּתוֹךְ אוֹר
אֶחָד שֶׁקָּבַל כֹּל אוֹתָם הָאוֹרוֹת
הָאֲחֵרִים, וְהָיוּ מִשְׁתַּקְּקִים
לְרֵאוֹת. אָמַר לָהֶם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא: אוֹתוֹ הָאוֹר שְׂרָאִיתֶם בְּהַר
סִינַי שֶׁקָּבַל כֹּל אוֹתָם גּוֹנֵי הָאוֹרוֹת
וְתִשְׁוֹקְתֶכֶם עָלָיו, תִּקְבְּלוּ אוֹתָהּ
וְתִקְחוּ אוֹתָהּ אֵלֵיכֶם, וְאוֹתָם
גּוֹנִים שֶׁהֵיא מְקַבְּלָת, אֵלֶּה הֵם
זֶהב וְכֶסֶף וְנִחְשֶׁת וְגו'.

דְּבַר אַחַר יִשְׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ
- מָה רָאָה שְׁלֵמָה הַמַּלְאָךְ שֶׁהַכְּנִיס
דְּבָרֵי אֲהָבָה בֵּין הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן
לְעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן, וְרֵאשִׁית
הַתְּשׁוּבָתָה שֶׁל הָאֲהָבָה שֶׁהַכְּנִיס
בִּינֵיהֶם הוּא יִשְׁקֵנִי? אֵלֶּה הָרֵי
פְּרִשׁוּהָ וְכַף הוּא, שְׂאִין אֲהָבָה שֶׁל
דְּבָקוֹת רוּחַ בְּרוּחַ פְּרִט לְנִשְׁיָקָה,
וְנִשְׁיָקָה הִיא בְּפֶה, שֶׁהִיא מְבוּעַ
שֶׁל הָרוּחַ וְהַמוֹצֵא שְׁלוֹ.
וְכִשְׁנוֹשְׁקִים זֶה לְזֶה, נִדְּבָקוֹת

בְּרִיךְ הוּא אֲתַגְלִי עַל טוֹרָא דְּסִינַי, כֹּד
אֲתִיְהִיבַת אוֹרֵייתָא לְיִשְׂרָאֵל בְּעֶשֶׂר אֲמִירוֹן. כֹּל
אֲמִירָה וְאֲמִירָה עֶבֶיד קִלָּא, וְהָהוּא קִלָּא
אֲתַפְרֵשׁ לְשִׁבְעֵין קִלִּין, וְהוּוּ כְּלָהוּ נְהִירִין
וְנִצְצִין לְעֵינֵיהוּ דִּישְׂרָאֵל כְּלָהוּ, וְהוּוּ חֲמָאן
עֵינִין בְּעֵינִין זֵיו יִקְרָא דִּילֵיהּ, הָדָא הוּא
דְּכִתִּיב, (שְׁמוֹת כ) וְכֹל הָעַם רוֹאִים אֶת הַקּוֹלוֹת.
רוֹאִים וְדָאֵי.

וְהָהוּא קִלָּא הָוָה אֲתִירִי בֵיהּ בְּכָל חַד וְחַד
מִיִּשְׂרָאֵל, וְאָמַר לוֹן, תִּקְבְּלֵנִי עֲלֶיךָ,
בְּכַף וְכַף פְּקוּדִין דְּבְאוֹרֵייתָא, וְאָמְרוּ הִין.
אֲהֶדֶר לֵיהּ עַל רֵישִׁיהּ, וּמִתְגַּלְגַּלָּא עָלֵיהּ, וְהָוָה
אֲתִירִי בֵיהּ, וְאָמַר לֵיהּ, תִּקְבְּלֵנִי עֲלֶיךָ בְּכַף
עוֹנָשִׁין דְּבְאוֹרֵייתָא, וְהָוָה אָמַר הִין. לְבַתֵּר
אֲהֶדֶר הָהוּא קִלָּא, וְנִשְׁיָק לֵיהּ בְּפּוֹמִיָהּ, הָדָא
הוּא דְּכִתִּיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים א) יִשְׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ.
וְכַרִּין כֹּל מָה דְּהוּוּ חֲמָאן יִשְׂרָאֵל בְּהָהוּא
זְמַנָּא, הוּוּ חֲמָאן גּוֹ חַד נְהוֹרָא, דְּקַבִּיל
כֹּל אֵינּוֹן נְהוֹרִין אֲתַרְנִין, וְהוּוּ תְּאָבִין לְמַחְמִי.
אָמַר לוֹן קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הָהוּא נְהוֹרָא
דְּחִמִּיתוּ בְּטוֹרָא דְּסִינַי, דְּקַבִּיל כֹּל אֵינּוֹן גּוֹוֹנֵי
נְהוֹרִין, וְתִיאוּבְתָא דְּלִכּוֹן עָלֵיהּ, תִּקְבְּלוֹן לָהּ
וְתִסְבוֹן לָהּ לְגַבְיִיכוּ, וְאֵינּוֹן גּוֹוֹנִין דְּאִיְהִי
מְקַבְּלָא, אֵלִין אֵינּוֹן זֶהב וְכֶסֶף וְנִחְשֶׁת וְגו'.

דְּבַר אַחַר יִשְׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ, מְאִי קָא
חֲמָא שְׁלֵמָה מַלְפָּא, דְּאִיְהוּ אָעִיל מְלִי
דְּרַחֲמֵי בֵין עֲלָמָא עֲלָאָה לְעֲלָמָא תַּתָּאָה,
וְשִׁירוֹתָא דְּתוֹשְׁבַתָּא דְּרַחֲמֵי דְּאָעִיל
בִּינֵיהוּ, יִשְׁקֵנִי אִיְהוּ. אֵלֶּא הָא אוּקְמוּהָ וְהָכִי
אִיְהוּ, דְּלִית רַחֲמֵי דְּדְבִיקוֹת דְּרוּחָא (דף קמ"ו ע"ב)
בְּרוּחָא, בַּר נִשְׁיָקָה. וְנִשְׁיָקָה בְּפּוֹמָא, דְּאִיְהִי
מְבוּעַא דְּרוּחָא, וּמְפָקְנֵי דִּילֵיהּ. וְכַד נִשְׁקִין דָּא

הרוחות אלה באלה ונהיים אחד, ואז זוהי אהבה אחת.

בספרו של רב המנונא סבא הראשון היה אומר על הפסוק הזה, נשיקה של אהבה מתפשטת לארבע רוחות, וארבע רוחות נדבקות כאחד, והן בתוך סוד האמונה, ועולות בארבע אותיות. ואותן האותיות של השם הקדוש תלויים בהם, ועליונים ותחתונים תלויים בהם, ותשפחת שיר השירים תלויה בהם. ומה הוא? אהב"ה. והן מרפכה עליונה. והם חברות ודבקות ושלמות הכל.

אלו האותיות הן ארבע רוחות, והן רוחות של אהבה ושמחה של כל איברי הגוף בלי עצב כלל. ארבע רוחות הן בנשיקה, כל אחת ואחת כלולה בחברתה. וכשהרוח הזו כלולה באחרת, ואותה אחרת כלולה בזה, נעשות שתי רוחות כאחת, ואז מתחברות בדבקות אחת, והן ארבע בשלמות, ונובעות זו מזו ונכללות זו בזו.

וכשמתפשטות (וכשנפרדות), נעשה מאותן ארבע רוחות פרי אחד, והוא רוח אחת הכלולה מארבע רוחות, וזה עולה ובוקע וקיעים, עד שעולה ויושב אצל היכל אחד שנקרא היכל האהבה, והוא ההיכל שכל אהבה תלויה בו. ואותה רוח כך נקראת - אהבה, וכשרוח זו עולה, מתעוררת לאותו היכל להתחבר למעלה.

ארבע אותיות הן אצל ארבע רוחות, והן אהבה, והפרי שלהן אהבה. כשמתחברות זו בזו, מיד מתעורר זה בצד זה וזה בצד זה. א' מיד יוצא ה' ומתחבר בא', נדבק בדבקות באהבה. ונעשות (ומתעוררות) שתי אותיות אחרות, ב'

לדא, מתדבקן רוחין אלין באלין, והווי חד, וכדין איהו רחימו חד.

בספרא דרב המנונא סבא קדמאה, הוה אמר על האי קרא, נשיקה דרחימו אתפשט לארבע רוחין, וארבע רוחין מתדבקן כחדא, ואינון גו רזא דמהימנותא וסלקין בארבע אתוון, ואינון אתוון דשמא קדישא תלי בהו, ועלאין ותתאין תליין בהו. ותושפחתא דשיר השירים תלי בהו. ומאן איהו. אהב"ה. ואינון רתיכא עלאה. ואינון חברותא ודבקותא ושלימו דכלא.

אלין אתוון. ארבע רוחין אינון. ואינון רוחין דרחימו וחדוה דכל שייפי גופא בלא עצבו כלל. ארבע רוחין אינון בנשיקה, כל חד וחד כליל בחבריה. וכד האי רוחא כליל באחרא, וההוא אחרא כליל בהאי. אתעבידו תרין רוחין כחדא. וכדין מתחברן בדביקו חד, אינון ארבע בשלימו, ונבעין דא בדא, ואתכלילו דא בדא.

וכד מתפשטן, (כ"א מתפרשן) אתעביד מאינון ארבע רוחין חד איבא, ואיהו רוחא חדא דכליל מארבע רוחין. ודא סליק ובקע וקיעין, עד דסליק ויתיב לגבי חד היכלא. דאתקרי היכלא דאהבה, ואיהו היכלא דכל רחימו תליא ביה. וההיא רוחא הכי אקרי אהבה, וכד האי רוחא סליק אתער ליהווא היכלא, לאתחברא לעילא.

ארבע אתוון אינון, לגבי ארבע רוחין. ואינון אהבה. ואיבא דלהון אהבה. כד מתחברן דא בדא, מיד אתער דא בסטר דא ודא בסטר דא. א' מיד נפיק ה', ואתחבר בא', מתדבק בדביקו ברחימו. ואתעבידו (כ"א

ואתער) תרין אתוון אחרנין, ב' ה', ואתכלילו רוחין ברוחין בדביקו

ה', ונכללות רוחות ברוחות בדבקות של אהבה, ופורחות מהן האותיות הללו באותה רוח שעולה, ומתעטרות בו פראוי. בין שהולכת ועולה אותה אהבה שלמה, כלולה בכל אותן ארבע רוחות, פוגשת בממנה אחד עליון גדול שממנה על אלה ותשע מאות ותשעים רקיעים, והוא ממנה על השפע של שלשה עשר נהרות אפרסמון וף ששופע מסוד של הטל העליון, ואותו השפע נקרא מים רבים. בין שפוגש לאותו גדול המחנות עומד אצלו, ולא יכול לעכב אותו, ועובר בהם עד שנכנס להיכל האהבה.

ועל זה אמר שלמה בסיום שבחו, מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה. מים רבים - אלו מים עליון ששופעים תוף (מתוף) הטל העליון. ונהרות לא ישטפוה - אלה הם נהרות אפרסמון וף, שהם שלשה עשר. אותו ממנה הוא מלאך שליח מלפני ה', וזהו גדול המחנות שקושר כתרים לרבונו, סוד של אכתריא"ל, מעטר העטרות לרבונו בשם מגלף מחקק, יהוה יה צבאות. בין שנכנס להיכל (שהולך ועולה אותה) האהבה, מתעוררת אהבה של נשיקות עליונות, שפתוב (בראשית כט) וישק יעקב לרחל, להיות נשיקות של אהבה עליונה פראוי. ואותן נשיקות ראשית ההתעוררות של כל אהבה, והתדבקות וקשר שלמעלה. ומשום כך ראשית התשבחת של שירה זו הוא ישקני.

מי ישקני? אותו הנסתר תוף הסתר העליון. ואם תאמר שנסתר כל הנסתרים בו תלויות הנשיקות אותו, והוא גלה ממנו אור אחד מתוכו, והוא אור שמאיר לכל, וזו

דרחימו, ופרחין אלין אתון מנייהו, בההוא רוחא דסליק, ומתעטרן ביה פדקא יאות. בין דאזיל וסליק ההוא אהבה שלימא, כלילא בכל אינון ארבע רוחין, פגע בחד ממנא עלאה רברבא, די ממנא על אלה ותשע מאה ותשעין רקיעין, ואיהו ממנא על נגידו דתליסר נהרי אפרסמונא דכיא, דנגדא מרזא דטלא דלעילא. וההוא נגידו אתקרי מים רבים. פיון דפגע לגבי ההוא רב משריין קאים לגביה, ולא יכיל לאעפכא ליה, ואעבר בהו עד דאעיל לגבי היכל אהב"ה.

על דא אמר שלמה, בסיום שבחיה, (שיר השירים ח) מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה.

מים רבים: אלין מים עלאין דנגדין גו (ס"א מגו) טלא עלאה. ונהרות לא ישטפוה: אלין אינון נהרי אפרסמונא דכיא, דאינון תליסר. ההוא ממנא איהו מלאכא דשליח מן קדם יי', ודא איהו רב משריין דקשיר כתרין למאריה, רזא אכתריא"ל, מעטר עטרין למאריה, בשמא גליפא מחקקא, יהוה יה צבאות.

בין דאעיל לגבי היכל (נ"א דאזיל וסליק ההוא) אהבה, אתער רחימו דנשיקין עלאין, דכתיב, (בראשית כט) וישק יעקב לרחל, למהוי נשיקין דרחימו עלאה כדקא יאות, ואינון נשיקין שירותא דאתערו דכל רחימו, ואתדבקותא וקשורא דלעילא. ובגין כך שירותא דתושבחתא דשירתא דא איהו ישקני.

מאן ישקני. ההוא דסתים גו סתימו עלאה. ואי תימא, סתימא דכל סתימין ביה תליין נשיקין ונשיק לתתא. תא חזי, סתימא דכל סתימין, לית מאן דיידע ליה, ואיהו גלי

ונושק למטה - בא וראה, נסתר כל הנסתרים אין מי שמפיר דקיק ונסתר שלא התגלה, רק בשביל אחד דקיק שהתפשט

התעוררות של כל הסודות העליונים. והוא נסתר. לפעמים נסתר, לפעמים גלוי, ואף על גב שלא התגלה כלל. והתעוררות העליה של הנשיקות תלויים בו. ומתוך שהוא נסתר, ראשית התשפחת היא בדרך נסתר.

ואם בו תלויים, מה רוצה יעקב כאן, שהרי בו תלויזות הנשיקות? אלא ודאי כך הוא. ישקני, אותו הנסתר למעלה. ובמה? באותה המרכבה (מנורה) העליונה שכל הגונים תלויים ומתחברים בה. וזהו יעקב, כמו שאמרנו, דבקות להדבק במלך בבו שלו הוא. ועל זה כתוב מנשיקות פיהו.

כי טובים דודיך, חזר לשמש שמאיר ללבנה מתוך האור של אותן מנורות עליונות, והוא נוטל את האור של כלם ומאיר ללבנה. ואותם נרות (נשיקות) עליונים, והוא נוטל האור של כלם ומאיר ללבנה. ואותם הנרות שמזדוגים בו, מאיזה מקום מאירים? חזר ואמר מיין, מאותו יין המשמר, מאותו יין שהוא שמחת כל השמחות. ומיהו אותו היין שנותן חיים ושמחה לכל? זה אלהים חיים, יין שנותן חיים וחדוה לכל.

עוד מיין - מאותו שם שנקרא יהו"ה. זהו יין של שמחה, של אהבה, של רחמים, ומזה כלם מאירים ושמחים. באו החברים ונשקוהו בראשו. (בשהגיעו אל רבי שמעון, סדרו הדברים לפניו).

בכה רבי שמעון ואמר, ידעתי ודאי שרוח קדושה עליונה מכשפשת (מנצנצת) בכם. אשרי הדור הזה, שהרי לא יהיה בדור הזה עד שיבא מלך המשיח,

מניה נהירו חד דקיק סתים, דלא אתגלי בר בחד שביל דקיק דאתפשט מגויה, ואיהו נהירו דנהיר לכלא. ודא אתערו דכל רזין עלאין. ואיהו סתים. לזמנין סתים, לזמנין אתגליא. ואף על גב דלא אתגליא כלל. ואתערו דסליקו דנשיקין ביה תליין. ומגו דאיהו סתים, שירותא דתושפחתא בארח סתים איהו.

ואי ביה תליין מה בעי יעקב הכא, דהא ביה תליין נשיקין. אלא ודאי הכי הוא. ישקני, ההוא דסתים לעילא. ובמה. (דף קמ"ז ע"א) ביהווא רתיכא (ג"א בוצינא) עלאה, דכל גוונין תליין ומתחברין ביה. והאי איהו יעקב. כמה דאמרינן, דביקותא לאתדבקא במלפא בכרא דיליה הוא. ועל דא כתיב (שיר השירים א) מנשיקות פיהו.

כי טובים דודיך, אהדר לגבי שמשא, דאנהיר לה לסיהרא, מגו נהירו דאינון בוצינין עלאין, ואיהו נטיל נהורא דכלהו, ואנהיר לסיהרא. ואינון בוצינין (ג"א נשיקין) עלאין, ואיהו נטיל נהורא דכלהו, ואנהיר לסיהרא ואינון בוצינין דמזדוגין ביה, מאן אתר נהרין. הדר ואמר מיין, מההוא יין דמנטרא, מההוא יין דאיהו חדוה דכל חדוון. ומאן איהו ההוא יין, דיהיב חיים וחדוה לכלא. דא אלהים חיים, יין, דיהיב חיים וחדוה לכלא.

הו מיין, מההוא שמא דאקרי יהו"ה, דא איהו יין דחדוה דרחימו דרחמי, ומן דא פלהו נהירין וחדאן. אתו חבריאי ונשיקו ליה ברישיה. (כד טמו לגבי רבי שמעון סדרו מילין קמיה).

בכה רבי שמעון, ואמר, ידענא ודאי דרוחא קדישא עלאה קא מכשפשא (ר"א מנצנצא) בכו, זכאה דרא דא, דהא לא

שְׁהָרִי הַתּוֹרָה חוֹזֶרֶת לְיִשְׁנָה.
אֲשֶׁרִי הַצְּדִיקִים בְּעוֹלָם הַזֶּה
וּבְעוֹלָם הַבָּא.

וְזֹאת הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאִתְּם.
רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, פְּסוּק זֶה
פֶּרֶשׁוּהוּ, וְסוּדוֹת שְׁלוֹ הָרִי נֶאֱמָרוּ.
אָבֶל (פֶּשֶׁט) סוּד הַפְּתוּב כֶּף לְמַדְנוּ,
וְהַפְּסוּקִים קָשִׁים, שְׁאֵם הֵם בְּסוּד
שְׁלֹמֶטָה - קָשִׁים זֶה עַל זֶה, וְאִם
הֵם בְּסוּד שְׁלֹמֶעֱלָה - אֵינָם בְּאוּר.
(אֵלָא כֶּף הוּא) דְּבַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְיִקְחוּ לִי תְרוּמָה - יָפֵה. תִּקְחוּ אֶת
תְּרוּמָתִי - קָשָׁה. וְזֹאת הַתְּרוּמָה
אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאִתְּם - קָשָׁה, וְזֶה
(וְדָא) הַכֹּל, מַעֲלָה וּמִטָּה פְּאָחֵר.

אֵלָא כֶּף הוּא: וְיִקְחוּ לִי תְרוּמָה
- מִי? בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. מֵאֵת כָּל אִישׁ
- אֵלֶּה מְלֹאכִים עֲלִיּוֹנִים לְמַעֲלָה,
מִשׁוּם שֶׁעֲלִיָּהֶם הִיא תְרוּמָה,
הֶרְמָה שֶׁהֵם מְרִימִים אוֹתָהּ תָּמִיד
לְמַלְךְ הָעֲלִיּוֹן, שְׁהָרִי הֵם מַעֲלִים
אוֹתָהּ תָּמִיד לְמַלְךְ הָעֲלִיּוֹן.
וּכְשֵׁי־יִשְׂרָאֵל צְדִיקִים, הֵם לוֹקְחִים
אוֹתָהּ מֵהֶם וּמוֹרִידִים אוֹתָהּ
לְמִטָּה. זֶהוּ שְׁכָתוּב מֵאֵת כָּל אִישׁ
אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ. וּמִי הֵם? אוֹתָם
הָאֶרְבָּעָה שֶׁהֲרִימוּ אוֹתָהּ לְמַעֲלָה,
שְׁאוֹתוֹ לֵב הַתְּרַצָּה בָּהֶם. וְאוֹתָהּ
תְּרוּמָה הִיא זְקוּפָה עֲלֵיהֶם.

וְאֵף עַל גֵּב שֶׁהִיא עוֹמֶדֶת עֲלֵיהֶם
וּמִנַּחַת עַל גְּבֵיהֶם - תִּקְחוּ, תִּקְחוּ
אוֹתָהּ מֵהֶם לְהוֹרִידָהּ לְמִטָּה.
וּבַמָּה? בְּזִמְנֵי הַזֶּה - בְּאוֹתָם
מַעֲשִׂים כְּשֵׁרִים, בְּתַפְלוֹת
וּבְכַשְׁוֹת, לְעֲשׂוֹת מַצּוֹת
הַתּוֹרָה. בְּאוֹתוֹ זִמְנֵי - בְּאוֹתָם
גְּוֹנִים הַנְּרָאִים לְמִטָּה כְּמוֹ
שְׁלֹמֶעֱלָה, בְּאוֹתָן עֲבוּדוֹת (אֲחֵרוֹת).
וְאוֹתָם גְּוֹנִים מוֹשְׁכִים לְמִטָּה
אוֹתָהּ הַתְּרוּמָה, וּמִנְצָחִים הַגְּוֹנִים
שְׁלֹמֶטָה אֶת אוֹתָם הַגְּוֹנִים
שְׁלֹמֶעֱלָה, וּמוֹשְׁכִים אוֹתָם

אֵלֶּיךָ, לְגוֹוֹנֵי עֲלָיִן, וְעֵיילִין בְּאֵלֶיךָ, וְאֶתְעַבְדוּ אֵלֶיךָ גּוֹפָא

יְהֵא כְדָרָא דָא, עַד זְמַנָּא דִּיִּתִי מְלָפָא מְשִׁיחָא.
דְּהָא אוּרִייתָא אַתְהִדְרַת לְעַתִּיקוּתָהָא. זְפֵאִין
אֵינּוּן צְדִיקָא בְּעֵלְמָא דִּין וּבְעֵלְמָא דְאִתִּי.

וְזֹאת הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאִתְּם. (שְׁמוֹת כה)

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, הָאִי קָרָא אוּקְמוּהָ,
וּרְזִין דִּילִיָּה הָא אַתְמָר. אָבֶל (פֶּשֶׁט) רְזָא דְקָרָא
הָכִי אוּלִיפְנָא, וְקִשְׁיִין קָרָאִי, דְאִי אֵינּוּן בְּרְזָא
דְלִתְמָא קִשְׁיִין אַהֲדָדִי. וְאִי בְרְזָא דְלְעִילָא לְאוּ
אֵינּוּן בְּנִהִירוּ. (אֵלָא הָכִי הוּא) דְּבַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְיִקְחוּ לִי תְרוּמָה שְׁפִיר. תִּקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי
קָשָׁא. וְזֹאת הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאִתְּם
קָשָׁא וְדָא (כ"א וְדָא) כְּלָא, עֵילָא וְתַתָּא פְּחָדָא.

אֵלָא הָכִי אִיהוּ, וְיִקְחוּ לִי תְרוּמָה. מָאן. בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל. מֵאֵת כָּל אִישׁ: אֵלֶיךָ מְלֹאכִין
עֲלָיִן לְעִילָא, בְּגִין דְעֲלִיָּהוֹן אִיהִי תְרוּמָה,
אַרְמוּתָא דְאֵינּוּן אָרִימוּ לָהּ תְדִיר לְגַבֵּי מְלָפָא
עֲלָאָה דְהָא אֵינּוּן סְלִקִין לָהּ תְדִיר, לְגַבֵּי
מְלָפָא עֲלָאָה. וְכַד יִשְׂרָאֵל זְפֵאִין, אֵינּוּן נְטֻלִין
לָהּ מִנִּיָּהוּ, וְנַחְתִּין לָהּ לְתַתָּא, הָדָא הוּא
דְכַתִּיב, מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ.
וּמֵאֵן אֵינּוּן. אֵינּוּן אֶרְבַּע דְאָרִימוּ לָהּ לְעִילָא.
דְּהֵוּא לֵב אַתְרַעֵי בְּהוּ. וְהֵיא תְרוּמָה. אִיהִי
זְקָפָא עֲלֵיָּהוּ.

וְאֵף עַל גֵּב דְאִיהִי קִימָא עֲלֵיָּהוּ, וּמִנַּחָא
עַל גְּבֵיָּהוּ. תִּקְחוּ: תְּסַבּוּן לָהּ מִנִּיָּהוּ
לְנַחְתָּהָ לְתַתָּא. וּבַמָּה. בְּזְמַנָּא דָא, בְּאֵינּוּן
עוֹבְדִין דְכְשָׁרָאן, בְּצִלוֹתִין וּבְכַעוֹתִין, לְמַעַבְד
פְּקוּדֵי אוּרִייתָא. בְּהֵוּא זְמַנָּא, בְּאֵינּוּן
גְּוֹנִין דְאֶתְחַזְיִין לְתַתָּא כְּגוֹוֹנָא דְלְעִילָא,
בְּאֵינּוּן פּוּלְחָנִין (אֲחֵרִין) וְאֵינּוּן גְּוֹנִין אֲמִשְׁכָּאן
לְתַתָּא הֵוּא אַרְמוּתָא, וְנַצְחָן גְּוֹנִין דְלְתַתָּא,
לְאֵינּוּן גְּוֹנִין דְלְעִילָא, וּמִשְׁכִּין לֹון גְּוֹנִין
אֵלֶיךָ, לְגוֹוֹנִין עֲלָיִן, וְעֵיילִין בְּאֵלֶיךָ, וְאֶתְעַבְדוּ אֵלֶיךָ גּוֹפָא

הגונים הללו לגונים עליונים, ונכנסים אלו באלו, ונעשים אלו גוף לאלו, ועל זה פתוב תקחו מאתם.

זהב שנכלל בגבריא, זהב למעלה, גבריא נוטל אותו למטה. ושבעה מיני זהב נפרדים למטה מזה. וכסף למעלה, ונכלל במיכאל למטה, ושורה זה על זה. ונחשת למעלה, ויוצאה מזהב, משום שזהב ואש עומדים בסוד אחד והולכים, אש מוציאה נחשת. ומכח והתקף הזה מתפזרים נחשים שרפים שיוצאים מאש, ולכן נחשת אדמה פאש ונכללת באוריא"ל, ונעשה זה גוף לזה.

ותכלת שורה בזה ובה, בנחשת ובהב, ומשום שמחזיק בשני צדדים. התכלת הוא תקיף, ואין מי ששולט עליה לחיים, שהיא כסא הדין לשרות בו הדין הקשה, וזהו ב"ו א"ל, ב"ו א"ל, שפתוב (תהלים ז) ואל זעם בכל יום. וכשחוזרים בני אדם בתשובה שלמה, הופך שמו לרפא"ל, שזו רפואה שמזדמנת להם מאותו הדין הקשה.

וארגמן - זה זהב וכסף שחוזרים להפיל באחד, מיכאל וגבריא נכללו זה עם זה, משלבים זה בזה, ועל זה פתוב (איוב כה) עשה שלום במרומיו. ומשום שהם משלבים זה בזה, נעשים גוף אחד.

ותורעת שני למעלה, ונכלל באוריא"ל כמקדם להיות אחוז בתוף התכלת ובתוף הארגמן, ושש הוא למעלה, ונכלל כמקדם בסוד של רפאל להאחז בכסף ובזהב.

עד הכא, רזא דשבעה עמודין לעילא, גו שבעה עמודים דלתתא. קליפה גו קליפה, לנטורא. ועזים: הא אוקימנא דהא

לאלין, ועל דא תקחו מאתם פתיב. זהב דאתפליל בגבריא, זהב לעילא, גבריא"ל נטיל ליה לתתא. ושבעה זיני זהב אתפרשאן לתתא מן דא. וכסף לעילא, ואתפליל במיכאל לתתא, ושריא דא על דא. ונחשת לעילא, ונפקא מן זהב, בגין דזהב ואשא ברזא חדא קיימין ואזלין, אשא אפיק נחשת. ומחילא ותקפא דא, אתבדרן (נ"א אתערוין) נחשים שרפים דנפקי מאשא. ועל דא, נחשת איהו סומקא כאשא ואתפליל באוריא"ל (נ"א גוריא"ל) ואתעביד דא גופא לגבי דא.

ותכלת שריא כדא וכדא, בנחשת ובזהב, ובגין דאתתקף בתרין סטרין. תכלת איהו תקיפא, ולית מאן דשלטא עליה לחיין, דאיהו כרסייא דדינא לשריא ביה דינא תקיפא, ודא איהו ב"ו א"ל ב"ו א"ל דכתיב, (תהלים ז) ואל זועם בכל יום. וכד אתהדרן בני נשא בתויבתא שלימתא, אתהדר שמייה רפא"ל, דהא אסוותא אזדמן להו מההוא דינא (דף קמ"ז ע"ב) קשיא.

וארגמן: דא זהב וכסף, דאתהדרן לאכללא כחדא, מיכאל וגבריא, ואתפלילו דא עם דא, משלבאן דא בדא. ועל דא כתיב, (איוב כה) עושה שלום במרומיו. ובגין דאינון משלבאן דא בדא, אתעבידו גופא חד ותורעת שני לעילא, ואתפליל באוריא"ל כמלקדמין, למהוי אחידו גו תכלת, ובגו ארגמן. ושש איהו לעילא, ואתפליל כמלקדמין ברזא דרפאל, לאתאחדא בכסף ובזהב.

עד הכא, רזא דשבעה עמודין לעילא, גו שבעה עמודים דלתתא. קליפה גו קליפה, לנטורא. ועזים: הא אוקימנא דהא

קלפה לשמירה. ועדים - הרי בארנו שהרי אלה שבעה, מח למח, וזהו קלפה למח.

וערת אילם מאדמים - אלה הם בעלי מגנים, עינים לזהות בלהבות אש, כמו שנאמר (דניאל י) ועיניו כלפידי אש. ונקראים רקיעים בחוץ בתוך קלפה. וערת תחשים - אלה הם לפנים בצד הקדשה, ונאחזים בקדשה ולא נאחזים, כמו שאמרנו. כמו שאמרנו שאברהם הרי הוליד באשה אחרת את תחש, כמו שנאמר ואת תחש, ואלו הם באמא של ישמעאל, אחיהם של ישמעאל. שפמו שיש מדרגות בעשו, כך גם יש מדרגות בישמעאל. אמו של ישמעאל הולידה לתחש, ומצדו של אברהם באה, שהרי אור הראשון מצפ"ץ בשעה שהוציא אורות לכל הצדדים. כיון שנמתק האור ההוא הראשון, גנו אותו הקדוש ברוך הוא. ולמי גנו אותו? לצדיקים. ומי אלו? צדיק וצדק, כדי לעשות באור הראשון ההוא פרות לעולם, ואלו הפרות שמוזמנים לבא לעולם. שהרי אברהם ושרה עשו (ואברהם ושרה מאותו האור עשו) פרות ונפשות, שכתוב (בראשית יב) ואת הנפש אשר עשו בחרן. וכמו שעשו נפשות בצד הקדשה, כך גם עשו נפשות בצד האחר, שאם לא מאותה התעוררות שהתעורר אברהם בצד האחר, לא נמצאו גרים בעולם כלל.

ועצי שטים - הרי בארנו שהם שרפים עומדים, כמו שנאמר (ישעיהו ו) שרפים עומדים ממעל לו. מה זה ממעל לו? ממעל לאותה הקלפה. ואם תאמר שפסוק זה

נאמר על הקדוש ברוך הוא - והרי נאמר וראה את ה', את דוקא, כמו זה שכתוב בפסוק הזה, שכתוב ושוליו מלאים את ההיכל. את דוקא, לרבות אותה הקלפה. כיון שאמר את סוד אותה

אלין שבעה, מוחא למוחא, ודא איהו קליפה למוחא.

ועורות אלים מאדמים, (שמות כה) אלין אינון מארי תריסין, עיינין מלהטין בטיסין דנורא, כמה דאת אמר, (דניאל י) ועיניו כלפידי אש. ואקרוין רקיעין לבר בגו קליפה. (שמות כה) ועורות תחשים, אלין אינון לגו בסטרא קדישא, ואתאחדן בקדושה, ולא אתאחדן. כמה דאמרן דאברהם הא אוליד באינתו אחרא תחש כמה דאת אמר ואת תחש ואלין אינון באימא דישמעאל אחוהון דישמעאל דכמה דאית דרגא בעשו הכי נמי אית דרגא בישמעאל. אימא דישמעאל אולידת לתחש ומסטרא דאברהם קאתת דהא נהורא קדמאה מצפ"ץ בשעתא דנפק נהורין לכל סטריין. כיון דאתבסם ההוא נהורא קדמאה גניז ליה קדשא בריך הוא ולמאן גניז ליה לצדיקייא. ומאן אינון. צדיק וצדק בגין למעבד בההוא נהורא קדמאה איבין לעלמא. ואינון איבין דזמינין למיתי לעלמא. דהא אברהם ושרה עבדו (ס"א ואברהם ושרה מההוא נהורא עבדו) איבין ונפשין דכתיב (בראשית י"ב) ואת הנפש אשר עשו בחרן. וכמה דעבדו נפשן בסטרא דקדושה הכי נמי עבד נפש בסטרא אחרא דאלמלא ההוא אתערו דאתער אברהם בסטרא אחרא לא אשתכחו גיורין בעלמא כלל.

ועצי שטים, (שמות כה) הא אוקימנא דאינון שרפים עומדים, כמה דאת אמר (ישעיהו ו) שרפים עומדים ממעל לו. מאי ממעל לו. ממעל להיא קליפה. ואי תימא, האי קרא בקודשא בריך הוא אתמר, והא אתמר (ישעיהו ו)

הקלפה, כתוב שרפים עמדים ממעל לו, ממעל לאותה קלפה. שמן למאור - זה שמן משחה עליון שבא מלמעלה. שנים שמן הם, והם שנים. (אחד) למעלה שנקרא שמן המאור, ואחד למטה שנקרא שמן למאור. שמן המאור הוא עליון, שעומד בודאי ולא פוסק לעולמים, ותמיד מלא משחת קדש, וכל הברכות וכל האורות וכל המנורות כלם מתברכים ונאורים משם. שמן למאור, לפעמים מתמלא ולפעמים לא.

עוד, הרי שנינו, כתוב (בראשית א) ויעש אלהים את שני המארות הגדלים וגו', ואף על גב שהרי פרשוהו החכמים וכף הוא, אבל שני המאורות הגדולים האלה - שמן המאור ושמן למאור. עולם עליון ועולם תחתון. אחד זכר ואחד נקבה. וכל זמן שהזכר והנקבה באים פאחד, שניהם קרויים בלשון זכר. ומשום שהעולם העליון נקרא גדול, בשבילו העולם התחתון שמתחבר עמו בכלל נקרא גדול. בין שנפרדים זה מזה, הם נזכרים בפרט, כל אחד ואחד כראוי לו. זה נקרא גדול, וזה נקרא קטן. ומשום כך אמרו הראשונים, שיהיה אדם זנב לאריות, ולא ראש לשועלים. שפשווא עומד בתוף האריות, נקרא הפל בכלל של אריות. זנב האריות הוא אריות בלי הפרדה. ואם בתוף שועלים, אפלו שהוא ראש - ראש השועל הוא שועל בלי הפרדה, ונקרא שועל.

וזה סוד הפסוק הזה, שהרי

ויהי ארץ איהו, בלא פרודה. ואי בגו שועלים, אפילו איהו (דף קמ"ז ע"ב) רישא רישא דשועל שועל איהו, בלא פרודה, וישועל אקרי.

ורזא דא האי קרא, דהא בקדמיתא כד יתבין פחדא, שני המאורות

ואראה את יי', את דייקא, פגוונא דא דכתיב בהאי קרא, דכתיב, (ישעיהו ו) ושוליו מלאים את ההיכל, את דייקא לאסגאה ההיא קליפה. פיון דאמר רזא דההיא קליפה, כתיב שרפים עומדים ממעל לו, ממעל לההיא קליפה.

שמן למאור, (שמות כה) דא משח רבות עלאה, דאתיא מלעילא. תרין שמן אינון. ואינון תרי, (ד"א חד) לעילא, דאקרי שמן המאור. וחד לתתא דאקרי שמן למאור. שמן המאור איהו עלאה, דקיימא בודאי, ולא פסיק לעלמין, ותדיר מלא רבות קדשא, וכל ברפאן, וכל נהורין, וכל בוצינין, כלא אתברכאן ואתנהרן מתמן. שמן למאור, לזמנין אתמלא וזמנין לא.

תו, הא תנינן, כתיב (בראשית א) ויעש אלהים את שני המארות הגדולים וגו', ואף על גב דהא אוקמוה חברייא, והכי איהו. אבל שני המארות הגדולים אלין: שמן המאור, ושמן למאור. עלמא עלאה, ועלמא תתאה. חד דכר, וחד ניקבא. וכל זמנא דדכוורא וניקבא אתיין פחדא, תרווייהו קריין בלישנא דדכוורא. ובגין דעלמא עלאה אקרי גדול, בגיניה עלמא תתאה דאתחבר בהדיה בכללא, אקרי גדול.

ביון דאתפרש דא מן דא, אדפרו בפרט, כל חד וחד פדקא חזי ליה. דא אקרי גדול, ודא אקרי קטן. ובגין כך אמרו קדמאי, דליהוי בר נש זנבא לאריותא, ולא רישא לשועליא. דכד איהו קיימא גו אריותא, אקרי כלא בכללא דאריותא. זנבא דאריא

אריא איהו, בלא פרודה. ואי בגו שועלים, אפילו איהו (דף קמ"ז ע"ב) רישא רישא דשועל שועל איהו, בלא פרודה, וישועל אקרי.

ורזא דא האי קרא, דהא בקדמיתא כד יתבין פחדא, שני המאורות

הגדולים אתקרון, אף על גב דדא זנבא לגבי דעלאה. פיון דדא אתפרש מעלאה, כפיכול למיהוי רישא לשועלים, כדין אקרי קטן. ועל רזא דא שמן המאור, דלא פסיק לעלמין, וקיימא בסליקו עלאה למשלט ביממא. שמן למאור פסיק, ואקרי קטן, ושלטא בליליא. וקמ"ש בוסמין אינון לגו שמן וקטרת, ואף על גב דאיהי חד אינון תרין וכלא חד. (שמות כה) אבני שהם וגו'. פל הני תליסר אינון ואינון תקוונא דמשפנא.

בראשונה כשיושבים כאחד, שני המארת הגדלים נקראו, אף על גב שזה זנב אל העליון. פיון שזה נפרד מהעליון כפיכול להיות ראש לשועלים, אז נקרא קטן. ועל סוד זה שמן המאור, שלא פוסק לעולמים ועומד בעליה עליונה לשלט ביום. שמן למאור פוסק, ונקרא קטן, ושלט בליילה. וקמ"ש בשמים הם לתוף שמן וקטרת, ואף על גב שהיא אחד - הם שנים, והכל אחד. אבני שהם וגו'. כל אלה שלשה עשר הם, והם תקוין המשכן.

והזרנו לדברים הראשונים. זהב הרי נאמר ששבעה מיני זהב הם. ואם תאמר שזהב הוא דין וכסף הוא רחמים, ועולה הזהב למעלה ממנו - לא כף! שודאי זהב עולה יותר הוא על הכל, אבל זהב הוא בדרך סתם, וזה הזהב העליון, שהוא שביעי מכל מיני הזהב, וזהו הזהב שמאיר ונוצץ לעינים, וזהו שפשיצא לעולם, מי שפשיג אותו טומן אותו בתוכו, ומשם יוצאים ונמשכים כל מיני זהב.

מתי נקרא זהב? מי שנקרא זהב? כשהוא באור, ומתעלה בכבוד הפחד, והוא בשמחה עליונה לשמח את התחתונים. וכשהוא בדין, כשמשפנה מאתו גון לגון תכלת שחר ואדם, אז הוא בדין הקשה. אבל זהב הוא בשמחה, ובעלילת הפחד של שמחה עומד ובהתעוררות השמחה.

וכסף - למטה, הסוד של זרוע ימין, שהרי הראש העליון הוא זהב (דין), שכתוב (דניאל ב) אנתה הוא ראש הזהב. חזהו וזרועותיו של כסף למטה. (ואימתי נשלם הכסף כאשר הוא בכלל וכו') וכשנשתלם הכסף, אז נכלל בזהב, וסוד זה - (משלי כד) תפוחי זהב במשכיות כסף. נמצא

ואתהרנא למלי קדמאי, זהב הא אתמר דשבעה זיני זהב אינון. ואי תימא דזהב איהו דינא, וכסף איהו רחמי, ואסתלק זהב לעילא מגיה. לאו הכי, דודאי זהב סליק נתיר איהו על פלא, אבל זהב בארז סתם איהו, ודא זהב עלאה, דאיהו שביעאה מכל אינון זיני זהב, ודא איהו זהב דנהיר ונציץ לעינין, ודא איהו דכד נפיק לעלמא, (ד"א ל"ג נפיק) מאן דאדבק ליה, טמיר ליה בגויה, ומתמן נפקי ואתמשכן כל זיני זהב.

אימתי אקרי זהב, מאן דאקרי זהב. פד איהו בנהירו, ואסתלק ביקר דחילו, ואיהו בחדוה עלאה, למחדי לתתאי. וכד איהו בדינא, פד אשתני מההוא גוון, לגוון תכלא אוכם וסומק, פדין איהו בדינא תקיפא. אבל זהב, בחדוה איהו, ובסליקו דדחילו דחדוה קיימא, ובאתערוותא דחדוה.

וכסף לתתא, רזא דרועא ימינא, דהא רישא עלאה זהב איהו, דכתיב, (דניאל ב) אנתה הוא רישא דדהבא. (דניאל ב) חדוהי ודרעוהי די כסף לתתא. (ג"א ואימתי אישתלים כסף פד אתכליל וכו') וכד אשתלים כסף, פדין אתכליל בזהב, ורזא דא תפוחי זהב במשכיות כסף. אשתכח

שִׁכְסָף הוֹפֵךְ לִזְהָב וְאֵז נִשְׁתַּלֵּם
מִקוֹמוֹ. וְלִכְן שִׁבְעָה מִיַּי זֶהָב הֵם.
וְנִחַשְׁתָּ יוֹצֵאת מִזְהָב וּמִשְׁתַּנָּה
לְגֵרֶעוֹן, זְרוּעַ שְׂמָאל. וּתְכַלֵּת -
יֵרֶךְ שְׂמָאל. וְתוֹלַעַת שְׁנֵי - יֵרֶךְ
יְמִין, וְנִכְלַלְתָּ בְשְׂמָאל. וְשֵׁשׁ - זֶה
נֶהָר שְׁשׁוּפֵעַ וְיוֹצֵא, שְׁנוּטֵל כֹּל
שֵׁשֶׁת הַצְּדָדִים. וּכְמוֹ זֶה לְמִטָּה,
וְהָרִי פְרִשְׁיָה וְנִתְבָּאָר.

הָרִי פֶאֶן שִׁבְעַ שְׁל יוֹכֵל, וְהֵם שִׁבְעַ
שְׁל שְׂמָטָה. וְאָף עַל גֵּב שְׁהֵם שֵׁשׁ,
הֵם שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה, בְּשִׁבְעֵי, שֶׁהוּא
רֹאשׁ עֲלֵיהֶם, הָרִי שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה.
הָרֹאשׁ שְׁעוֹמֵד עַל כֹּל הַגּוֹף
לְמִטָּה, הָרֹאשׁ שְׁעוֹמֵד עַל כֹּל
אֵיבָרֵי הַגּוֹף הוּא זֶהָב. מֵה בֵּין זֶה
לְזֶה? הַזֶּהָב הַעֲלִיּוֹן הוּא בְּסוּד
נְסָר, וְשְׂמוֹ הוּא זֶהָב סְגוּר, סְגוּר
וְסָתוּם מִן הַכֹּל, וְלִכְן נִקְרָא סְגוּר,
שֶׁהוּא סְגוּר מִהַעֲזִין שְׂאִינָה
שׁוֹלְטָת בּוֹ. הַזֶּהָב הַתַּחְתּוֹן הוּא
יּוֹתֵר גְּלוּי. (וְשְׂמוֹ נִקְרָא זֶהָב יִרְקָק וְכוּ').

הַשְּׂלֵמָה מִהַהֲשַׁמְטוֹת (סִימָן י')

וְשֵׁם שְׁלוֹ נִקְרָא זֶהָב יִרְקָק, וְסוּד
זֶה בְּאֵרוֹהוּ הַחֲבָרִים. אֶסְתֵּר
יִרְקָקָת הֵיטָה, צִבְעֵ הָאֶתְרוּג.
וְהַכֹּל אֶחָד. זֶהָב, זֶהוּ הָרֹאשׁ
הַנְּעֻלָּם, אָף עַל גֵּב שֶׁהוּא בְּגִלוּי
לְגַבֵּי הַזֶּהָב הַעֲלִיּוֹן, עַד שִׁימְשֵׁף
וְיִשְׂרָה עַל רֹאשׁ גְּבְרִיאֵל כְּמוֹ
שֶׁבְּאֵרְנוּ. וּבְגִלָּל זֶה הַכֹּל הוּא
בְּסוּד הַעֲלִיּוֹן, וְנִמְשֵׁף אוֹתוֹ הַסּוּד
לְמִטָּה הַכֹּל כְּדָגְמָא אַחַת.

וְעִשִׂיתָ כַּפְרֵת וְגוֹ'. רַבִּי שְׁמַעוֹן
אָמַר, בְּכֹל פְּרָשָׁה זֹו מְצָאנוּ
שְׁנַמְסְרָה הַעֲבוּדָה בְּיַד מֹשֶׁה, חוּץ
מִשְׁתִּים. בְּכֹלֶם כְּתוּב וְעִשִׂיתָ
וְעִשִׂיתָ, וּבְאֵרוֹן וּבְאֶפֶוד כְּתוּב
וְעָשׂוּ וְעָשׂוּ, וְלֹא כְתוּב וְעִשִׂיתָ.
מֵה הַטַּעַם בְּאֵרוֹן לֹא? בְּגִלָּל
שֶׁהָאֵרוֹן כָּלֵל אֶת מֹשֶׁה בְּתוֹכוֹ
לְהָאִיר מִמֶּנּוּ, וְצִרְיָה אַחֲרָיִם לְתַקֵּן

דְּכֹסֶף אֶתְהַדָּר לְזָהָב, וּכְדִין אֲשֶׁתְּלִים אֶתְרִיהָ.
(גִּי' אֵלִים אֶרְיָה) וְעַל דָּא שִׁבְעָה זִינֵי זֶהָב אֵינּוֹן.

וְנִחַשְׁתָּ נִפְקָא מִזְהָב, וְאֲשֶׁתְּנֵי לְגֵרֶעוֹנָא, דְּרוּעָא
שְׂמָאֵלָא. וּתְכַלֵּת יֵרְכָא שְׂמָאֵלָא.
וְתוֹלַעַת שְׁנֵי, יֵרְכָא יְמִינָא, וְאֶתְכַלִּיל
בְּשְׂמָאֵלָא. וְשֵׁשׁ, דָּא נֶהָר דְּנִגִּיד וְנִפְיָק, דָּאִיהוּ
נְטִיל כֹּל שֵׁית סְטָרִין. וּכְגוּוֹנָא דָּא לְתַתָּא, וְהָא
אוּקְמוּיָהּ וְאֶתְמַר.

הָא הֵכָא שִׁבְעָה דְיוֹכֵל, וְאֵינּוֹן שִׁבְעָה
דְשְׂמִיטָה. וְאָף עַל גֵּב דְאֵינּוֹן שֵׁית, אֵינּוֹן
תְּלִיסֵר, בְּשִׁבְעֵעָאָה, דָּאִיהוּ רִישָׁא עֲלִיּוּהוּ, הָא
תְּלִיסֵר. רִישָׁא דְקִיּוּמָא עַל כֹּל גּוּפָא לְתַתָּא,
רִישָׁא דְקִיּוּמָא עַל כֹּל שְׁיִפֵי גּוּפָא, אִיהוּ זֶהָב.
מֵה בֵּין הָאֵי לְהָאֵי. זֶהָב עֲלָאָה, אִיהוּ בְּרִזָּא
סְתִימָא, וְשְׂמָא דִילִיָּה אִיהוּ זֶהָב סְגוּר. סְגוּר
וְסָתוּם מִכְּלָא, וְעַל פֶּן אֶקְרִי סְגוּר, דָּאִיהוּ סְגוּר
מֵעֵינָא דְלָא שְׁלֻטָא בֵיה. זֶהָב תַּתָּאָה אִיהוּ
בְּאֶתְגַּלְיָא יִתִּיר. (וְשְׂמָא דִילִיָּה אֶקְרִי זֶהָב יִרְקָק וְכוּ').

הַשְּׂלֵמָה מִהַהֲשַׁמְטוֹת (סִימָן י')

וְשְׂמָא דִילִיָּה אֶקְרִי זֶהָב יִרְקָק, וְרִזָּא דָּא
אוּקְמוּיָהּ חֲבָרִיָּא. אֶסְתֵּר יִרְקָקָת
הֵיטָה, גּוּוֹן אֶתְרוּג. וְכֹלֵא חַד. זֶהָב, דָּא אִיהוּ
רִישָׁא בְּסִתִּימוֹ, אָף עַל גֵּב דָּאִיהוּ בְּאֶתְגַּלְיָא
לְגַבֵּי זֶהָב עֲלָאָה עַד דִּיתְמַשְׁכָּא וְשְׂרִיָּא
לְרִישָׁא דְגְבְרִיאֵל כְּמָה דְאוּקְיִמָנָא. וּבְגִין כֶּן
כֹּלֵא אִיהוּ בְּרִזָּא עֲלָאָה וְאֶתְמַשְׁכָּא הֵהוּא רִזָּא
לְתַתָּא כֹּלֵא כְגוּוֹנָא חַד.

וְעִשִׂיתָ כַּפְרֵת וְגוֹ'. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר בְּכֹל
פְּרָשָׁתָא דָּא אֲשַׁכְּחָנָא דְאֶתְמַסֵּר
עֲבִידְתָּא בִידָא דְמֹשֶׁה, בְּרַ תִּרִין. בְּכֹלְהוּ כְתִיב,
וְעִשִׂיתָ וְעִשִׂיתָ, וּבְאֵרוֹן וּבְאֶפֶוד כְּתִיב, וְעָשׂוּ
וְעָשׂוּ, וְלֹא כְתִיב וְעִשִׂיתָ. מָאֵי טַעְמָא בְּאֵרוֹן
לֹא, בְּגִין דְאֵרוֹן כָּלִיל לִיָּה לְמֹשֶׁה בְּגוּיָהּ לְאֶתְנַהֲרָא מִנִּיָּה, וְאַצְטְרִיף אַחֲרֵינִין

תקון ויפי שלו לעלות אותו
אָצלו. באָפּוד, לאַ שְׁלוֹ הוּא, וְלֹא
הַשְׁתַּמֵּשׁ בוֹ וְלֹא הַצְטָרְכָה לוֹ
לְמִשָּׁה לַעֲשׂוֹת עֲבוּדָה שֶׁל אַחֵיו,
שְׁהָרֵי מִשָּׁה הוּא כְּמִלְךָ, וְאַהֲרֹן
שׁוֹשְׁבֵינָה דְמִלְכָּא.

וְאִם תֹּאמְרוּ, וְהָרֵי כְּתוּב (שמות כט)
וְהִלְבַּשְׁתָּ אֶת אַהֲרֹן, וְאַפְדָּתָ לּוֹ,
וְנָתַתָּ עָלָיו, וְשַׂמְתָּ עָלָיו. הָרֵי כָּל
זֶה עֲבוּדָתוֹ שֶׁל מֹשֶׁה וּכְבוֹדוֹ שֶׁל
אַהֲרֹן הוּא - לֹא כָּךְ. אֲלֵא כְּבוֹדוֹ
שֶׁל מֹשֶׁה הוּא, שְׁהָרֵי הַקִּבְיָה לֹא
רָצָה בְּעֲבוּדָתוֹ שֶׁל אַהֲרֹן אֲלֵא עַל
יְדֵי מֹשֶׁה, וְאַהֲרֹן לֹא יָכַל
לְהִתְקַדֵּשׁ אֲלֵא עַל יְדֵי מֹשֶׁה, וּבְכַל
צָרָתוֹ אַהֲרֹן לְמִשָּׁה, וְכָל זֶה כְּבוֹדוֹ
שֶׁל מֹשֶׁה הוּא. וְעֲשִׂיתָ כַּפָּרֶת.

בֹּא רְאֵה, כְּתוּב בְּפִרְשֵׁה זֶה מַעֲשֵׂה
שָׁמַיִם וָאָרֶץ וְכָל אוֹתָם הַחִלּוּת
שָׁשׁ, שְׁהָרֵי הַקִּבְיָה לֹא צִוְּהָ
לַעֲשׂוֹת הַמְשָׁפֵן אֲלֵא כְּמַעֲשֵׂה
שָׁמַיִם וָאָרֶץ לְהִיּוֹת כְּדִגְמַת הַדִּירָה
שֶׁל מַעֲלָה וְלְהִתְחַבֵּר זֶה בְּזֶה,
כְּדִגְמַת הַנְּשֻׁמָה וְהַגּוֹף לְהִיּוֹת הַכֹּל
אֶחָד.

כְּתוּב בְּרֵאשִׁית בְּרָא וְגו' .
בְּרֵאשִׁית כְּבֹר בְּאֵרוּהוּ, אֲבָל סוּד
שֶׁל מַעֲשֵׂה הַכַּפָּרֶת בֹּא כְּאֵן בְּרָמֵז
שֶׁל מַעֲלָה שְׁרִשְׁתָּ שֶׁל מַטְטְרוּ"ן,
סְתָרֵי הַמְשָׁפֵן, לְהָרִים מַעֲלָת
הַקְּדוּשָׁה לְמַעֲלָה וּמַטָּה. בְּרֵאשִׁית,
רֵאשִׁית הַעֲלִיּוֹנָה הַכַּפָּרֶת
הַשְּׂמִירָה וְהַנְּסֻתָרָת שְׁנִמְצָאת
מִסוּד נִקְדָּה רֵאשׁוֹנָה (הַנְּעֻלְמָת)
סְתִימוֹת הַעֲלִיּוֹנָה, וּנְפָרֵשׁ מִסֵּף
עֲלִיּוֹן לְהָאִיר (לְהַתְּסַהֵר) תּוֹף טְהִירוֹ,
נְעֻלָם תּוֹף הַכַּפָּרֶת, מַטְטְרוּ"ן
שְׁנֵאֲחֻז מִמַּטָּה לְמַעֲלָה מִתּוֹף
יִרְאֶה שֶׁהוֹלְכֵת בְּאֵמֶת תּוֹף הָאָרֶץ
הִיָּה נִמְצָא הָאוֹר שֶׁאֵבֵד אָדָם
הָרֵאשׁוֹן, וְנְעֻלָם הָאוֹר הַהוּא בְּגֵן
עֵדֶן.

הַסְתַּלֵּק לְמַעֲלָה וְלֹא הִתְיַשֵּׁב
בְּמִקוּמוֹ, שְׁהָרֵי לֹא הִיָּה נִשְׁלָם

לְתַקְנָא תְּקוּנָא וְשִׁפְרוּ דִּילֵיהּ לְמִיעַל לֵיהּ
לְגַבְיָה. בְּאֵפּוּד לָאו דִּילֵיהּ הוּא, וְלֹא אֲשַׁתְּמַשׁ
בֵּיהּ, וְלֹא אִיצְטְרִיךְ לֵיהּ לְמִשָּׁה לְמַעֲבַד
פּוֹלְחָנָא דְאַחֵיו, דְּהָא מִשָּׁה אִיהוּ מִלְכָּא וְאַהֲרֹן
שׁוֹשְׁבֵינָה דְמִלְכָּא.

וְאִי תִימָא וְהָא כְּתִיב (שמות כ"ט) וְהִלְבַּשְׁתָּ אֶת
אַהֲרֹן וְאַפְדָּתָ לּוֹ וְנָתַתָּ עָלָיו וְשַׂמְתָּ עָלָיו
הָא כּוּלֵי הָאִי פּוֹלְחָנָא דְמִשָּׁה וִיקְרָא דְאַהֲרֹן
אִיהוּ, לָאו הָכִי. אֲלֵא יִקְרָא דְמִשָּׁה אִיהוּ דְהָא
קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא בְּעַא פּוֹלְחָנָא דְאַהֲרֹן,
אֲלֵא עַל יְדֵא דְמִשָּׁה. וְאַהֲרֹן לֹא יָכִיל
לְאַתְקַדֵּשׁ, אֲלֵא עַל יְדֵא דְמִשָּׁה. וּבְכֻלָּא
אִיצְטְרִיךְ אַהֲרֹן לְמִשָּׁה, וְכָל הָאִי יִקְרָאָה
דְמִשָּׁה אִיהוּ. וְעֲשִׂיתָ כַּפָּרֶת.

הָא חֲזִי, כְּתִיב בְּפִרְשֵׁתָא דָּא, עוֹבְדָא דְשָׁמַיִם
וָאָרֶץ וְכָל אֵינּוֹן חִילִין דְתַמָּן, דְּהָא
קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא פְקִיד לְמַעֲבַד מִשְׁפָּנָא
אֲלֵא כְּעוֹבְדֵי שָׁמַיִם וָאָרֶץ לְמַהוּי כְּגוּוֹנָא
דְדִיּוּרָא דְלַעֲיֵלָא וְלֹאֲתַחְבְּרָא דָּא בְדָא, כְּגוּוֹנָא
דְנִשְׁמַתָּא וְגוּפָא לְמַהוּי כֻלָּא חַד.

כְּתִיב בְּרֵאשִׁית בְּרָא וְגו' . בְּרֵאשִׁית הָא
אוּקְמוּהָ, אֲבָל רִזָּא דְעוֹבְדָא דְכַפּוּרְתָא
הָכָא בְּרִמְזוֹ דְלַעֲיֵלָא שְׁלִשְׁלָא דְמַטְטְרוּ"ן
גְּנִיזָא דְמִשְׁפָּנָא לְאַרְמָא אַרְמוֹת קְדָשָׁא לְעֵילָא
וְתַמָּא. בְּרֵאשִׁית, רֵאשִׁיתָא עֲלָאָה כַּפּוּרְתָא
גְּנִיזָא טְמִירָא דְאַשְׁתַּכְּחָא מְרִזָּא דְנִקְוּדָה
דְרִישָׁא (טְמִירָא) טְמִירוֹ עֲלָאָה, וְאַתְפָּרַס פְּרִיסוֹ
עֲלָאָה לְאַתְנַהֲרָא (לְאַתְמַתְרָא) גּוֹ טְהִירוֹ טְמִירָא גּוֹ
הָאִי כַּפּוּרְתָא (מִמַּטְטְרוּ"ן) מַטְטְרוּ"ן דְאַתְאַחַדָּא
מִתַּתָּא לְעֵילָא מְגוֹ דְחִילוֹ דְאַזְלָא בְּקוּשְׁטָא גּוֹ
אַרְעָא הָוָה אֲשַׁתְּכַח נְהִירוֹ דְאַבִּיד אָדָם
קְדָמָאָה, וְאַתְטַמְרָ הַהוּא נְהִירוֹ בְּגִנְתָּא דְעֵדֶן.
סְרָקָא לְעֵילָא לֹא אֲתִישְׁבָּא בְּדוּכְתִיָּה. דְּהָא

מכל הצדדים, שלמות של מטה
היה נחסר, שהרי נעשה בחטאו
של אדם הראשון, ירד למטה,
נחבא תוף אילנות הגן, התפשט
שם בכל צדדי הגן, עד שנולד
חנוך בן ירד. כיון שנולד, היה
נמצא סמוך לגן. התחיל האור
ההוא להאיר בתוכם, התרבה
ברבוי הקדשה ושרה עליהם אור
המתנוצץ.

נכנס לגן עדן, מצא שם עץ
החיים וענפיו ופרותיו של האילן,
הריח בו והתישב תוף רוח של
אור החיים. באו שליחים
מלאכים עליונים, למדו אותו
חכמה עליונה, נתנו לו ספר שהיה
נסתר תוף עץ החיים, ולמד ממנו
וידע דרכיו של הקב"ה והשתדל
אחריו. זהו שכתוב (בראשית ה)
ויתהלך חנוך את האלהים. עד
שאור האור נשלם בתוכו.

כיון שאור האור נשלם למטה,
רצה לעלות למקומו וכדי
להראות אותו השלמות בסוד של
חנוך. יום אחד נכנס תוף גן עדן
והראו לו נסתרות הגן, והניח
אותו ספר וכל מה שראה בחוץ
והוא מצנע בין החברים. אחר כך
התלבש אותו האור תוף אותו
הלבוש, להראות למעלה ולהיות
בושה עמו לכל אותם שעשו
קטרוג ברבונם שלא יבא האדם
בעולם. זהו שכתוב (שם) ואיננו פי
לקח אתו אלהים. ואיננו בעולם
הזה, ואיננו כמו שהיה בעולם
הזה, פי לקח אתו אלהים, לצורה
אחרת בזה הוא נער תמיד.

ובסוד זה בארנו, חנוך לנער על פי
דרפו, להנהיג העולמות פלם. גם
פי יזקין לא יסור ממנה, שהרי
היה בו ונעשה נער. בחנוך נכלל

יסור ממנה, דהא אשתכח

לא הוה אשתלים מכל סטרין שלימו דלתתא
הוה גרע. דהא אתאביד בחוכה דאדם
קדמאה, נחת לתתא, אתטמר גו אילני גנתא,
אתפשט תמן בכל סטרי גנתא, עד דאתיליד
חנוך בן ירד. כיון דאתיליד הוה אשתכח
סמוך לגנתא, שריאת ההוא נהירו לאתנהרא
בגווייהו, אתרבי ברבו קדשא ושריית עליה
נהירו דמנצצא.

עאר לגנתא דעדן, אשפח תמן אילנא דחיי
וענפוי ואנבוי דאילנא, ארח ביה
ואתיישב גו רוחא דנהירו דחיי. אתו שליחן
מלאכי עלאי אוליפו ליה חכמתא עלאה,
יהבו ליה ספר דהוה טמיר גו אילנא דחיי,
ואוליף מגיה, וידע אורחוי דקודשא בריך
הוא ואשתדל אפתריה. הדא הוא דכתיב,
(בראשית ה) ויתהלך חנוך את האלהים. עד דההוא
נהירו אשתלים בגויה.

כיון דההוא נהירו אשתלים לתתא, בעא
לסלקא לדוכתיה ובגין לאחזאה ההוא
שלימו ברזא דחנוך. יומא חד עאל גו גנתא
דעדן, ואחמו ליה טמירין דגנתא, ואנח ההוא
ספר וכל דחמא לבר ואיהו צניע בגו חברייתא.
לבתר אתלביש ההוא נהירו גו ההוא לבושא
לאחזאה לעילא ולמהוי כסופא בהדיה לכל
אינון דעבדו קטרוגא במאריהון דלא יתברי
בר נש בעלמא. הדא הוא דכתיב, (בראשית ה)
ואיננו כי לקח אתו אלהים. ואינו בהאי
עלמא, ואיננו כדקא הוה בהאי עלמא, פי
לקח אתו אלהים לדיוקנא אחרא בהאי איהו
נער תדיר.

ורזא דא אוקימנא, חנוך לנער על פי דרפו,
לאנהגא עלמין פלהו. גם פי יזקין לא

צורה של העולם העליון, הוא פסא של אדונו. עושה שליחות בעולם כאשר העולם יוצא בדין, ונקרא מטטרו"ן, שר על כל חילות העליונים וזקן הוא.

נער, עולה מעולם לעולם ומתישב הרגז. צורה זו נפרסה בפריסת הכפרת והצטירו בו באותו מסך שתי צורות, אחת זכר ואחת נקבה, ועומדים שני תינוקות עלמים אוהבים דבוקים זה בזה. וסוד זה בראשית ברא אלהים, פריסת כפרת סתומה.

את השמים ואת הארץ - שני כרובים עומדים בדבקות של חביבות. שמים וארץ לא כתוב, אלא את, לרבות שני כרובים כאחד. כפרת זו פרוסה פנימה בסתרי ההיכל, ובשני צדדים עומדים שני אלו, בראשית עולה למעלה, וסוד שלו יורד למטה. כדגמת הסוד ההוא של בראשית עולה למעלה למעלה ולא נרשם בסיון, יוצא רשם למטה ונעשית ממנו כפרת עליונה רשומה בשלשה רשומים בסוד יהו"ה אלהינו יהו"ה. מאלו השלשה יצאו שלשה אחרים, והם ששה. וזהו בר"א שית.

ונפרסה כפרת זו לצד דרום ומערב, והוציא שני כרובים כאחד, זכר ונקבה, שנמצאים זה לצמת זה. דרום הוא ראש, כהן בראש והוא זכר. מערב הוא נקבה, בת יחידה. בת היתה לאברהם, ודאי. וזה בסוד של בראשית, ב"ת ראש י', כפרת שלא נודעת עד שנפרסה בפריסה והוציאה שני אלו. כדגמת זה אות ה', ועל זה בת, ב"ת רא"ש, בת לאברהם. י' כפרת שנפרסת.

רא"ש, בת לאברהם. י'

ביה ואהדר נע"ר. בחנוך אתפליל דיוקנא דעלמא טמירא, איהו כורסייא דמאריה. עביד שליחן בעלמא כד עלמא בדינא נפקא, ואיקרי מטטרו"ן רבון על כל חיילין עלאין וסבא איהו.

נער עאל מעלמא לעלמא ואתיישבא רוגזא. דיוקנא דא אתפרס בפריסו כפורתא, ואתצייזן ביה בההוא פריסו תרין דיוקנין. חד דכר וחד נוקבא וקיימן תרין רביין עולימין רחימין ברחימו דביקן דא בדא. ורזא דא בראשית ברא אלהים, פריסו כפורתא סתימאה.

את השמים ואת הארץ תרין כרובין קיימן בדביקו דחביבותא. שמים וארץ לא כתיב, אלא את. לאסגאה תרין כרובין כחדא. כפרת דא פריסא לגו בטמירו דהיכלא ובתריין סטריין קיימן תרין אליון, בראשית סלקא לעילא, רזא דיליה נחתא לתתא.

בגוונא דההוא רזא דבראשית סלקא לעילא לעילא ולא אתרשים ברשימו, נפקא רשימו לתתא ואתעביד מניה כפורתא עלאה רשימא ברשימין תלתא ברזא יהו"ה אלהינו יהו"ה. מאלין תלתא נפקו תלתא אתרנין, ואינון שית. והיינו בר"א שית.

אתפרס כפרת דא לסטר דרום ומערב, ואפיק תרין כרובין כחדא דכר ונוקבא, דאשתפחון דא לקבל דא. דרום איהו ראש, כהן בראש ואיהו דכר. מערב איהו נוקבא, בת יחידה. בת היתה לאברהם, ודאי. והיינו ברזא דבראשית ב"ת ראש י' כפורתא דלא אשתמודע עד דאתפרס בפריסו, ואפיק תרין אליון. כגוונא דא ה' ועל דא בת ב"ת כפורתא לאתפרסא.

וְחֹזֶרֶת הַכִּפֻּרִת מִמְעַרְב לְצָפוֹן
וְנִפְרָסֶת בַּפְּרִיסָה, וּמִתְגַּלְגֵּל זָכָר
שָׂאָחוּז בְּצַד הַכִּפֻּרִת וּנְקָבָה
שֶׁמֶסֶתֶתֶרֶת לְמִטָּה וְנַעֲשִׂית בְּאֵר
הַצָּפוֹן. וְסוּד זֶה בְּרֵאשִׁית, בִּ"ת
א"ש, י' הִיא הַכִּפֻּרֶת, ר' (י) הִיא
הַפְּרִיסָה שֶׁנִּפְרָסֶת וְנִרְאִית אֶחָד
וְלֹא שְׁנַיִם, שְׁהָרִי הַנְּקָבָה נִכְנַעַת
לְמִטָּה.

וְאִם תֹּאמַר, הָאוֹת ר' הַכֹּל פְּרִיסָה
אֶחָד לְמַעְלָה וְלְמַטָּה - כִּף הוּא,
שֶׁלֹּא נִפְרָד הַשֵּׁם הַזֶּה מִזֶּה, הַכֹּל
הוּא אֱלֹהִים. חֲזָרָה הַכִּפֻּרֶת
מִמְעַרְב לְמִזְרָח, נִפְרָסָה פְּרִיסָתָהּ
לְשְׁנֵי צְדָדִים, בְּצַד הַמִּזְרָח וּבְצַד
הַמְּעַרְב. כִּיּוֹן שֶׁהַכִּפֻּרֶת עוֹמֶדֶת
בַּמִּזְרָח וּבַמְּעַרְב, אֲזִי שִׁמְחָה
נִמְצָאת וְחִבּוּר פְּרֵאוּי, וְכֵת זו
נִכְלָלֶת בְּעֶטְרוֹתֶיהָ כְּרֵאוּי וְעוֹמֶדֶת
בְּשִׁלְמוֹתָהּ. וְאֵז הוּא בְּסוּד שְׁלוֹ,
בְּרֵאשִׁית, בְּלֹא פְרוּד כָּלֵל.

וּבִנְגֻד שְׁלֹשָׁה זְמַנִּים אֵלּוּ עוֹלִים
יִשְׂרָאֵל שְׁלֹשָׁה זְמַנִּים לַחֵג חֲגֻם.
בְּפֶסַח חוֹזֶרֶת הַכִּפֻּרֶת בְּצַד דְרוֹם
וּמְעַרְב, וְאֵז אוֹתָהּ בֵּת עוֹמֶדֶת
בְּאֶבְרָהִם וְהִיא בִּ"ת רֵא"ש, וְשֵׁם
הַלֵּל וְלֹא הֵלֵל גְּמוּר, שְׁהָרִי שְׁנֵי
כְרוּבִים אֵלּוּ אֵינָם בְּשִׁלְמוֹת
כְּרֵאוּי, שְׁהָרִי יִשְׁמַעְאֵל יוֹצֵא
וּמִקְטָרֵג. וּמִיּוֹם רֵאשׁ הַשָּׁנָה וְעַד
יְמֵי סִפּוֹת חוֹזֶרֶת הַכִּפֻּרֶת מִצָּפוֹן
לְמְעַרְב, אֵז אוֹתָהּ בֵּת נִכְנַעַת
וְעוֹמֶדֶת בְּיִצְחָק וְלֹא בְשִׁמְחָה,
וְהִיא בִּ"ת א"ש, וְהֵם אֵינָם
בְּשִׁלְמוֹת. וְעַל זֶה אֵין שֵׁם הַלֵּל
כָּלֵל, שְׁהָרִי עֲשׂוּ יוֹצֵא וּמִקְטָרֵג.
בְּסִבּוֹת עוֹלָה בֵּת זוֹ וְנִשְׁלַמֶּת בּוֹ
בְּיִצְחָק וּמִתְחַבְּרִים זֶה בְּזֶה, וְאֵז
הַלֵּל גְּמוּר, עַד שֶׁנִּרְגַּע הִרְגֹּז
וְהַחִבּוּר נִמְצָא. בְּשִׁבּוּעוֹת, עֲצֵרֶת,
חוֹזֶרֶת הַכִּפֻּרֶת בְּצַד מִזְרָח וּמְעַרְב
וְאֵז שִׁלְמוֹת נִמְצָאת, וְחִבּוּבוֹת

אֶתְהַדָּר בְּפּוֹרְתָא מִמְעַרְב לְצָפוֹן וְאֶתְפָּרַס
בַּפְּרִיסוֹ, וְאֶתְגַּלְגֵּיִיא דְכָר דְאֶתְאֶחִיד
בְּסִטְרָא דְפּוֹרְתָא וְנוֹקְבָא אֶתְטַמְרַת לְתַתָּא
וְאֶתְעֵבִידַת בְּאֵר דְצָפוֹן. וְרֵזָא דָא בְרֵאשִׁית
בִּ"ת א"ש, י' פּוֹרְתָא ר' (נ"א) פְּרִיסוֹ דְאֶתְפָּרַס
וְאֶתְחֲזִי חַד וְלֹא תְרִין, דְהָא נּוֹקְבָא אֶתְפְּפִיִיא
לְתַתָּא.

וְאִי תִימָא ר' כָּלֵל חַד פְּרִיסוֹ עֵילָא וְתַתָּא, הַכִּי
הוּא דְלֹא אֶפְרִישׁ שְׁמָא דָא מִן דָא, כָּלֵל
אִיהוּ אֱלֹהִים. אֶתְהַדָּר בְּפּוֹרְתָא מִמְעַרְב
לְמִזְרָח, פְּרִיס פְּרִיסוֹ בְּתֵרִין סְטְרִין, בְּסִטְרָא
דְמִזְרָח וּבְסִטְרָא דְמְעַרְב. כִּיּוֹן דְפּוֹרְתָא
קִימָא בַּמִּזְרָח וּמְעַרְב, כְּדִין חֲדוּהָ אֶשְׁתַּכַּח
וְחִבּוּרָא כְּדָקָא יְאוּת, וְהֵאִי בֵת אֶתְפְּלִילַת
בְּעִיטְרָהָא כְּדָקָא יְאוּת, וְקִימָא בְּאֶשְׁלָמוֹתָא.
וְכִדִּין אִיהוּ כְּרֵזָא דִּילִיָּהּ בְּרֵאשִׁית בְּלֹא פְרוּדָא
כָּלֵל.

וְדַקְבַר תְּלַת זְמַנִּין אֵלּוּן, סְלֶקִין יִשְׂרָאֵל תְּלַת
זְמַנִּין לְמִיחָג חֲגִייהוּ. בְּפֶסַח אֶתְהַדָּר
בְּפּוֹרְתָא בְּסִטְר דְרוֹם וּמְעַרְב, וְכִדִּין הֵהִיא בֵּת
קִימָא בְּאֶבְרָהִם וְאִיהִי בִּ"ת רֵא"ש וְתַמָּן הֵלֵל
וְלֹאוּ הֵלֵל גְּמוּר. דְהָא תְרִין כְּרוּבִין אֵלּוּן לָאוּ
אֵינּוּן בְּאֶשְׁלָמוֹתָא כְּדָקָא יְאוּת, דְהָא יִשְׁמַעְאֵל
נִפְקָא וּמִקְטָרֵגָא. מִיּוֹמָא דְרֵאשׁ הַשָּׁנָה עַד
יּוֹמָא דְסִפּוֹת אֶתְהַדָּר בְּפּוֹרְתָא מִצָּפוֹן לְמְעַרְב,
כְּדִין הֵאִי בֵּת אֶתְפְּפִיִיא וְקִימָא בֵּיהּ בְּיִצְחָק
וְלֹאוּ בְּחֲדוּהָ וְאִיהוּ בִּ"ת א"ש וְאֵינּוּן לָאוּ
בְּאֶשְׁלָמוֹתָא. וְעַל דָּא לִית תַּמָּן הֵלִילָא כָּלֵל,
דְהָא עֲשׂוּ נִפְקָא וּמִקְטָרֵגָא.

בְּסִבּוֹת סְלֶקָא הֵאִי בֵּת וְאֶשְׁתַּלִּימַת בֵּיהּ
בְּיִצְחָק וּמִתְחַבְּרִין דָא כְּדָא, וְכִדִּין
הֵלֵל גְּמוּר. עַד דְאֶשְׁתַּפִּיךְ רוּגְזָא וְחִבּוּוֹתָא
אֶשְׁתַּכַּח. בְּשִׁבּוּעוֹת עֲצֵרֶת אֶתְהַדָּר בְּפּוֹרְתָא

בְּסִטְר מִזְרָח וּמְעַרְב כְּדִין

ודבקות היא בכל הצדדים
ושמחה של עליונים ותחתונים.
ואז, (תהלים מט) תורת ה' תמימה
משיבת נפש. ובשלושה זמנים
אלו חוזרת הפפרת בצדדיה
כראוי.

בפפרת זו נפרסת למעלה תוף
אותה נקדה ועלמת באור
הראשון שנפרס, ואחר כך נפרסת
בשלמות ושורה על הפריסה
הראשונה. וכאשר סוככים פנפי
הכרובים על פפרת זו כדי לסוכך
על הפפרת שלא תהיה בגלוי,
כפפרת - פפרת כתוב. וכאשר בא
האור העליון, אותם הכרובים
מפים בכנפיהם ומעלים אותם
למעלה, ואומרים שירה מרבו
השמחה ההיא של אותו האור.
וכדגמת זה הוא למטה, והפפרת
חוזרת, ומאותם השלשה והאחד
היו כרובים ימין ושמאל. הימין
שורה בו רוח של מעלה מאותו
צד. והשמאלי שהיה למערב
בחזרת הפפרת, עומד אצלו בצד
שמאלו, ושורה בו רוח נקבה,
ומתחברים זה בזה בחביבות של
זכר ונקבה. וכן לכל הצדדים
בסבוב הפפרת, ולעולם הם
שנים, זכר ונקבה, למטה בעולם
הזה הם שנים ולא יותר.

ואם תאמר למעלה, הואיל (ולא)
צריך דבקות בפפרת איך תחזור
הפפרת? ודאי באותה החזרה
מתדבקים זה בזה ותמיד נדבק
בה. וכדגמת הכרובים שהם
למעלה, כך עומדים על אות ונס,
והרי בארנו הסוד שכתוב פרשי
כנפים סוככים, ולא כתוב פרושי
כנפים סוככים. אלא על אות ונס
היו עומדים.

זמנים ידועים היו מעלים פנפיהם
ופורשים אותם למעלה בכל יום,
והיו מסתדרים ומחפים על
הפפרת, ועל זה באות ונס היו

שלימו אשתפח וחביבו ודבקותא איהו בכל
סטרין וחדוה דעלאי ותפאי. וכדין, (תהלים מ"ט)
תורת ה' תמימה משיבת נפש. ובתלת זמנין
אלין פפורתא אתהדרת בסטראה כדקא יאות.
בפפרת דא אתפרסא לעילא גו ההוא נקודה
טמירא, בנהירו קדמאה דאתפרסא,
לבתר אתפרס בשלימו ושריאי על ההוא
פריסו קדמאה כד אתחפיאן גדפי כרובים על
האי כפורת, בגין דאתחפייא כפורת ולא יהא
באתגלייא. כפורת כפורת פתיב, דכד אתי
נהירו עלאה, אינון כרובים בטשי בגדפיייהו
וסלקי לון לעילא, ואמרין שירתא מסגיאו
דההוא חדוה דההוא נהירו. כגוונא דא לתתא
וכפורתא אתהדר ומאינון תלתא וחד, הוו
כרובים ימינא ושמאלא, ימינא שרייא ביה
רוחא דלעילא מההוא סטרא, ושמאלא דהנה
למערב באהדרותא דכפורתא קאים לגביה
בסטרא שמאלא, ושריאי ביה רוחא דנוקבא,
ואתחבר דא בדא בחביבו דדכר ונוקבא. וכן
לכל סטרין באהדרותא דכפורתא, ולעולם
תרין אינון, דכר ונוקבא. לתתא בהאי עלמא
אינון תרין ולא יתיר.

ואי תימא לעילא הואיל (ולא) ואיצטריף
דבקותא בפפורתא, איך יתהדר כפורתא.
ודאי בההוא אהדרותא אתדבק דא בדא ותדיר
אתדבק בה כגוונא דכרובים. אינון לעילא
קיימין על את וניסא, והא אוקימנא רזא
דכתיב, פרשי כנפים סוככים ולא כתיב
פרושי כנפים סוככים אלא על את וניסא הוו
קיימין.

זמנין ידיעאן הוו סלקאן גדפיייהו ופרשי לון
לעילא בכל יומא, והוו מתסדרן
ומחפין על כפורתא, ועל דא באת וניסא הוו

עומדים. בכל מקום שרוח
עליונה היתה באה ושורה, ודאי
באותו מקום ששורה יש בו
ממשות ועומד באות ונס. בן אדם
שהוא מעפר, ועד שלא שורה בו
ניצוץ של רוח של מעלה - אין
בו ממש. כיון ששורה עליו, יש
בו ממשות וקם על עמדו.

ואם תאמר, זה לבדו? בא ראה
ממטה אהרן שהוא עץ בלא
ממשות כלל, כיון ששלח בו
הקדוש ברופ הוא מעט רוח, קם
על עמדו ונעשתה ממנו בריה
ממש. ומה עץ שאין דרכו בכף,
כיון ששלח הקדוש ברופ הוא בו
מעט רוח, עמד על עמדו והיה בו
ממש - כרובים שהם קדושים
ועומדים בקדושה כדגמת מעלה
על אחת כמה וכמה.

בכר זמן שישאל היו זכאים,
הכרובים היו דבוקים בדבוק
פנים בפנים. כיון שסרחו, היו
חוזרים פניהם זה מזה. מנין היו
יודעים? כאן נחלקו עמודי
העולם. אבל בעשן של הקרבנות
ובקרבנות על גבי המזבח
והכהנים כאשר מברכים את העם
- באלו השלשה היו יודעים סוד
הכרובים שמחזירים פנים זה
מזה, והקדוש ברופ הוא רוצה
בתשובת בניו.

בעשן הקרבנות, כאשר היו
ישאל זכאים, ענן היה עולה
למעלה בדרך ישרה כמקל מעטר,
אם לצד מזרח אם לצד מערב או
בכל קצוי העולם - בדרך ישרה
היה עולה. וכאשר לא נטה לימין
או לשמאל, אז רצון נמצא
למעלה ומטה, והקדוש ברופ
הוא רצה במעשיהם של ישראל
באהבה יתרה.

בקרובן שעל המזבח, כאשר היו
ישאל זכאים, היתה נראית על
גבי אש המזבח דמות של אריה

קיימין, בכל אתר דרוחא עלאה הנה אתי
ושרייא, ודאי בההוא אתר דשאר, אית ביה
ממשו וקיימא באת וניסא. בר נש איהו
מעפרא, ועד לא שרא עליה נציצו דרוחא
דלעילא, לית ביה ממשו. כיון דשריא עליה
אית ביה ממשו וקיימא בקיומא.

ואי תימא דא בלחודוי, תא חזי, מחוטרא
דאהרן, דאיהו אעא בלא ממשו כלל,
כיון דשדר ביה קדשא ברין הוא זעירו
דרוחא, קאים בקיומא ואתעביד ביה בריה
וממשו. ומה אעא דלאו אורחיה בכף, כיון
דשדר ביה קדשא ברין הוא חד זעירו דרוחא,
קאים בקיומיה והנה ביה ממשו. כרובים
דאינון קדושה וקיימן בקדושה כגוונא
דלעילא על אחת כמה וכמה.

בכר זמנא דישאל היו זכאין, כרובים הוו
דביקן בדביקו אפין באפין, כיון דהוו
סרחין הוו מתהדרין אפיהו דא מן דא. מנא
הוו ידעי, הכא אפליגו עמודין דעלמא. אבל
בתנא דקרנא, ובקרנא על גבי מדבחא
וכהנא כד ברין ית עמא. באינון תלתא הוו
ידעי רזא דכרובים מהדרן אנפין דא מן דא,
וקודשא ברין הוא בעי תיובתא דבנוי.

בתנא דקרנא, כד הוו ישראל זכאין, תנא
הנה סליק לעילא באורח מישר
בעטורא בקולפין, אי לסטר מזרח אי לסטר
מערב או בכל סייפי עלמא באורח מישר הנה
סליק. וכד לא סטא לימינא ולשמאלא, כדין
רעותא קיימא לעילא ותתא וקודשא ברין
הוא אתרעי בעובדין דישאל ברחיבו יתיר.

בקרנא על גבי מדבחא כד הוו ישראל
זכאין, הנה מתחזי על גבי אשא
דמדבחא דיוקנא דאריה דאכיל קרנא על

שאוכל קרבנות על המזבח.
וכאשר לא היו זבאים, היו רואים
דמות פלב רובץ על המזבח.

הבהן כאשר היה מברך את העם
בשעה שהיה זוקף ידיו, כאשר
היו ישראל זבאים וראויים
לברכה, ידיו היו זקופות בזקיפה
כלי טרחה כלל והתרומומו
בשמחה וברצון. אז השכינה
היתה שורה עליהן ומזדקפות
אלו מעצמן, ואז היה יודע הפהן
שראויים ישראל לברכה ומברך
אותם ברצון הלב.

וכאשר ידיו היו כבדים וכטרח
רב הזדקפו ולא יכל להרים אותן
אלא בהרבה טרח, אז היה יודע
שהשכינה לא שורה על ידיו
וישראל לא ראויים לברכה. בגלל
שבשעה שהשכינה היתה באה
לשרות על ידיו, כל אותן אצבעות
שהן כצורה העליונה, היו
שמחות בשמחה לקבל את
השכינה עליהן, ופורחות
להזדקף למעלה כמו שהיו
שמחים הכרובים של עולם הזה,
וכל שפן למעלה, כדי לקבל
השכינה עליהם.

יסוד זה (שמות י"ז) וידי משה כבדים
וגו'. מה הטעם? בגלל שאותה
שעה ישראל לא היו זבאים, וידי
משה כבדו ולא יכל לזקף אותן,
שכתוב למעלה (שם) על ריב בני
ישראל וגו', ואז נאמר ויבא
עמלק, וכבדו ידיו ולא היה יכול
לזקף אותן עד שקבל ענש,
שכתוב ויקחו אבן וגו' והיה
כאשר וגו'.

כמו זה גם לוחות האבן כמו
הכהן, ועל זה הכרובים, בזמן
ההוא שהיו ישראל זבאים, היו
פנים בפנים מתדבקים זה בזה.
וכאשר לא היו זבאים, היו
מתזירים פנים אלו מאלו (זה מנחה),
ועל סודות אלו היו יודעים אם
ישראל זבאים או לא.

מדבחה, וכד לא הוּו זפאין הוּו חמאן דיוקנא
דפלבא רביע על מדבחה.

בהנא כד בריך ית עמא בשעתא דזקיף ידוי,
כד הוּו ישראל זפאין ואתחזון לברכא,
ידוי הוּו זקפין בזקיפו בלא טורח כלל,
ואתרמו בחידו וברעו, כדין שכינתא שרייא
עלייהו ומזדקפן אינון מגרמיהו, וכדין כהנא
הוּה ידע דאתחזון ישראל לברכא, ובריך לון
ברעותא דלפא.

וכד ידוי הוּו יקירן ובטורח סגי אזדקפו ולא
יכיל לארמא לון אלא ברוב טורח, כדין
הוּה ידע דשכינתא לא שרייא על ידוי,
וישראל לא אתחזון לברכה. בגין דבשעתא
דשכינתא הוּה אתייא לשרייא על ידוי, כל
אינון אצבעאן דאינון בדיוקנא עלאה הוּו
חדאן בחידו לקבלא לה לשכינתא עלייהו
ופרחי לאזדקפא לעילא, כמה דהוּו חדאן
פרובים דהאי עלמא, וכל שפן לעילא,
לקבלא לה לשכינתא על גבייהו.

ורזא דא (שמות י"ז) וידי משה כבדים וגו'. מאי
טעמא, בגין דההיא שעתא ישראל לא
הוּו זפאין וידוי דמשה אתייקרו ולא יכיל
לזקפא לון, דכתיב לעילא (שמות י"ז) על ריב בני
ישראל וגו' וכדין, ויבא עמלק ואתייקרו ידוי
ולא הוּה יכיל לזקפא לון, עד דקביל עונשא.
דכתיב (שמות י"ז) ויקחו אבן וגו' והיה כאשר
וגו'.

בגוונא דא לוחי אבנא, כגוונא דפהנא ועל
דא פרובים כההוא זמנא דהוּו
ישראל זפאין הוּו אנפין באנפין מתדבקין דא
בדא. וכד לא הוּו זפאין, הוּו מהדרין אנפין
אלין מאלין (נ"א דא מן דא) ועל רזין אלין הוּו
ידעין אי ישראל זפאין אי לא.

כְּרוּבִים - תִּינוּקוֹת, וְהַכֵּל עוֹמֵד
בְּסוּד אֶחָד, שְׁכָתוּב (הושע יא) כִּי
נָעַר יִשְׂרָאֵל וְאַהֲבָהּ. וּבִגְלָל זֶה
הַכֵּל בְּחִדוּשׁ הִיָּרַח תְּלוּי. כְּמוֹ
שְׁמַתְחַדֵּשׁ זֶה בְּחִדוּשׁוֹ, כִּף הוּא
הַכֵּל. וּמְשׁוּם כִּף הַנָּעַר, הֵם נְעָרִים,
וְזֶה סוּד אֶשֶׁת נְעוּרִים, שְׁעוֹמֶדֶת
עַל שְׁנֵי נְעָרִים בְּחִדוּשׁ עֲלִיּוֹן.

כְּרוּבִים - פָּנִים גְּדוֹלוֹת וּפָנִים
קַטְנוֹת, וְדָאֵי כִּף הֵם. פָּנִים
נִסְתָּרִים לְמַעַלָּה שְׁלֵא מִתְגַּלִּים,
וּבִגְלָלֵם חִדוּשׁ הַלְבָנָה וּמְלוּי
שְׁלָה. פָּנִים קַטְנוֹת לְמַטָּה, כְּמוֹ
שְׁבָאֲנוּ בַּכְּפָרֶת, לְמַעַלָּה וּמַטָּה
בְּסוּד אֶחָד עוֹמְדִים. אֵת הַשָּׁמַיִם
וְאֵת הָאָרֶץ, אֵלּוּ הֵם סוּד שֶׁל שְׁנֵי
כְּרוּבִים, אֶחָד זָכָר וְאֶחָד נְקֵבָה,
לְהִיּוֹת דְּבוּקִים אֵלּוּ בְּאֵלּוּ
בְּחִיבּוּת, כְּמוֹ שְׁנַתְּבָאֵר אֵת -
לְרַבּוֹת מַעַלָּה וּמַטָּה כְּאֶחָד,
לְהִיּוֹת סוּד הַכְּרוּבִים בְּכֻלָּל אֶחָד.
כְּתוּב (תהלים ק) עֲבָדוּ אֵת ה'
בְּשִׂמְחָה, שְׂמִיחָה שֶׁל שְׁנֵי
הַכְּרוּבִים. שְׁהָרֵי תִינוּקוֹת, כֹּל מָה
(מי) שְׁנִמְצָא בִּינֵיהֶם, חוֹזְרוֹת פָּנָיו
כְּתִינוּק וְשִׂמְחָה עִמָּהֶם. וְסוּד זֶה,
כִּיּוֹן שְׁשׁוּרָה עֲלֵיהֶם מִי שְׁשׁוּרָה,
חוֹזֵר נָעַר בְּשִׂמְחָה שֶׁל הַכֵּל
וּבְרָצוֹן. אִף עַל גַּב שְׁחוֹזֵר בְּדִין
עַל הָעוֹלָם, כִּיּוֹן שְׁשׁוּרָה עֲלֵיהֶם,
חוֹזֵר בְּשִׂמְחָה, נָעַר קָשׁוּר
בְּשִׂמְחָה, וְהָעוֹלָם חוֹזֵר בְּרַחֲמִים
(ברצו). מִי שְׁהוּא בְּרָגֵז, כִּיֵּאוּ אֲצִלּוֹ
תִּינוּק וְיִשְׁקֵט רָגֵזוֹ, וְיִחְזֹר
בְּשִׂמְחָה וְיַעֲשֶׂה עֲצָמוֹ כְּתִינוּק,
וְאֵז הַכֵּל בְּשִׂמְחָה.

וְעַל סוּד זֶה נֶאֱמַר כִּי נָעַר יִשְׂרָאֵל
וְאַהֲבָהּ. אֵין אַהֲבָה וְחִבְיּוּת, רַק
בְּנָעַר. כְּתוּב (שמות ל) וַיְהוֹשֶׁעַ בֶּן
נּוּן נָעַר לֹא יָמִישׁ. הִיָּה עוֹמֵד תּוֹף
הַמְשַׁכֵּן שֶׁל מֹשֶׁה, בְּגִלָּל שְׁאוֹתוֹ
אֶהֱלֵה הִיָּה אֶהֱלֵה מֹשֶׁה, וּבְשִׁעָה

כְּרוּבִים, רְבִיּוֹן, וְכֻלָּא בְרָזָא חַד קִיּוּמֵי,
דְּכְתִיב (הושע י"א) כִּי נָעַר יִשְׂרָאֵל
וְאַהֲבָהּ, וּבִגְיִן כִּף כֻּלָּא בְּחִדְתוּתָא דְּסִיְהָרָא
קִיּוּמֵי. כְּמָה דְּאִתְחַדֵּי דָא בְּחִדְתוּתָא, הָכֵי אִיהוּ
כֻּלָּא. וּבִגְיִן כִּף נָעַר אֵינוֹן נְעָרִים, וְרָזָא דָא
אֶשֶׁת נְעוּרִים דְּקִיּוּמָא עַל תְּרִין נְעָרִים
בְּחִדְתוּתָא עֲלָאָה.

כְּרוּבִים אֲנָפֵי עֲלָאֵי וְאֲנָפֵי זוּטְרֵי וְדָאֵי הָכֵי
אֵינוֹן, אֲנָפִין טְמִירִין לְעִילָא דְלֵא
אֲתַגְלִיּוֹן, וּבִגְיִנֵיהוּ חִדְתוּתָא דְּסִיְהָרָא וּמִלוּי
דִּילָה, אֲפִי זוּטְרֵי לְתַתָּא. כְּמָה דְּאוּקִימָנָא
בַּכְּפָרֶת לְעִילָא וְתַתָּא בְּרָזָא חַדָּא קִיּוּמָא, אֵת
הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ. אֵלִין רָזָא דְּתִרִין כְּרוּבִים,
חַד דְּכָר וְחַד נְוִקְבָא, לְמַהוּי דְּבִיקִין אֵלִין
בְּאֵלִין בְּחִיבּוּתָא כְּמָה דְּאִתְמַר, אֵת לְאַסְגָּאָה
עִילָא וְתַתָּא כְּחַדָּא, לְמַהוּי רָזָא דְּכְרוּבִים
בְּכֻלָּלָא חַדָּא.

כְּתִיב (תהלים ק) עֲבָדוּ אֵת ה' בְּשִׂמְחָה, חִדְוּוּתָא
דְּתִרִין כְּרוּבִין. דְּהָא רְבִיּוֹן, כֹּל מָה (מֵאֵן)
דְּשָׂאֲרֵי בְּגוּוּיָהוּ, אִתְהַדְרוּ אֲנָפֵי כְּרַבִּיָּא וְחַדֵּי
עִמָּהוֹן. וְרָזָא דָא כִּיּוֹן דְּשָׂאֲרֵי עֲלִיָּהוּ מֵאֵן
דְּשָׂאֲרֵי, אִתְהַדְרוּ נָעַר בְּחִידוֹ דְּכֻלָּא וּבְרַעוּתָא,
אִף עַל גַּב דְּאִתְיָא בְּדִינָא עַל עֲלָמָא, כִּיּוֹן
דְּשָׂאֲרֵי עֲלִיָּהוּ אִתְהַדְרוּ בְּחִדְוָה, נָעַר קְטִירָא
בְּחִידוֹ וְעֲלָמָא אִתְהַדְרוּ בְּרַחֲמֵי, (נ"א בְּרַחֲמֵי) מֵאֵן
דְּאִיהוּ בְּרוּגְזָא יִיתוֹן לְגַבִּיָּה נָעַר וְיִשְׁתַּכַּף
רוּגְזִיָּה, וְיִתְהַדְרוּ בְּחִדְוָה וְשׁוּי גְרַמִּיָּה כְּרַבִּיָּא,
וּכְדִין כֻּלָּא בְּחִידוֹ.

וְעַל רָזָא דְּסִתְרָא דָא, כִּי נָעַר יִשְׂרָאֵל וְאַהֲבָהּ
לִית רְחִימּוֹ וְחִבְיּוֹ כֵּר כְּרַבִּיָּא. כְּתִיב
(שמות ל"ג) וַיְהוֹשֶׁעַ בֶּן נּוּן נָעַר לֹא יָמִישׁ, הָוָה
קָאִים גּוֹ מְשַׁפְּנָא דְּמֹשֶׁה. בִּגְיִן דְּהָוָה אֶהֱלֵה,

אֶהֱלֵה דְּמֹשֶׁה הָוָה. וּבְשִׁעָתָא דְּשְׁכִינְתָּא הָוָה אֲתִיָּא, אֲשִׁתְּפַח תַּמָּן יְהוֹשֶׁעַ

שֶׁהַשְּׂכִינָה הִיְתָה בָּאָה, נִמְצָא שֶׁם יְהוֹשֻׁעַ שֶׁהוּא נֶעַר, וּמִיַּד הָיָה בְּשִׂמְחָה וּבְרִצּוֹן שֶׁל הַשְּׂמֵחָה, וְיְהוֹשֻׁעַ שִׁפְנִי הֵם כְּלַבָּנָה בְּכָל הַסּוּדוֹת שֶׁלוֹ כִּף הָיָה. וּכְיִזְוֹן שְׂנֵבָנָה הַמְשַׁפֵּן, לֹא הָיָה צָרִיף יְהוֹשֻׁעַ לְהִיּוֹת שֵׁם, אֲלֵא כְּרוּבִים הָיוּ שֵׁם וְנִמְצְאוּ בְּחִבּוּבֵי זֶה בְּזֶה, פָּנִים בְּפָנִים כְּנֶעֱרִים בְּשִׂמְחָה. וּכְיִזְוֹן שְׂשׂוּרָה עֲלֵיהֶם, מִיַּד הַכֹּל בְּשִׂמְחָה וְדִין לֹא נִמְצָא כָּלֵל.

בְּגִלְגָּל זֶה הַקָּבָ"ה, שְׂרֻצוֹנוֹ בְּעַם יִשְׂרָאֵל, רָצָה לְהִרְאוֹת מַעֲשֵׂה לְמִטָּה, לְעוֹרֵר רַחֲמִים וּלְהַעֲבִיר דִּין שְׂלֵא יִשְׁלַט עֲלֵיהֶם כָּלֵל, וְיִהְיוּ תָמִיד בְּשִׂמְחָה עִמוֹ. וְזָכָאִים הֵם בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. כְּתוּב (שְׂמוּאֵל א' ג') וְהִנֵּנֶר שְׂמוּאֵל מִשְׁרַת וְגו'. כְּתִיב נֶעַר וְכִתִּיב (תְּהִלִּים צ"ט) וְשְׂמוּאֵל בְּקוֹרְאֵי שְׁמוֹ, וְתִנְיָנָן שְׁקוּל הָיָה שְׂמוּאֵל כְּנֶגֶד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן. אֵי שְׁקוּל אִיְהוּ כְּמֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֲמָאִי כְּתִיב נֶעַר, דְּהָא בְּכַמָּה דְּרַגְיָן אִינוּן לֹא הָוָה מְטִי אֶפִּילוּ לְדַרְגָּא זַעֲרָא דְּמֹשֶׁה, כָּל שְׂפָן לְמַהְוֵי שְׁקוּל כְּתִירוּיָהוּ.

אֲרָא הָאֵי קָרָא הַכִּי הוּא, (תְּהִלִּים צ"ט) מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן בְּכַהֲנָיו. מֹשֶׁה אִיְהוּ נְבִיאָה מְהִימָנָא עֲלָאָה עַל כָּל שְׂאֵר נְבִיאֵי, אַהֲרֹן בְּכַהֲנָיו, וְאִיְהוּ כְּהֵנָא עֲלָאָה עַל כָּל שְׂאֵר כְּהֵנֵי עֲלָמָא. דְּלֹא הָוָה כְּהֵנָא רַבָּא דְּסָלִיק בְּדַרְגָּא עֲלָאָה כְּאַהֲרֹן. זָכָה אַהֲרֹן לְכַהֲנָה וּנְבוּאָה, נְבִיא וְכַהֵן, מָה שְׂלֵא זָכָה כְּהֵן אַחַר. וְאִם תֹּאמַר, הָרִי זְכָרְיָה כְּהֵן וְנְבִיא הָיָה - הַנְּבוּאָה הִיא הִיְתָה לְשַׁעָה. (עַד כֹּאן מַהֲשִׁמְמוֹת).

לְשַׁעָתָא הָוָה, דְּכִתִּיב, (דְּבָרֵי הַיָּמִים ב' כד) וְרוּחַ אֱלֹהִים לְבָשָׂה אֶת זְכָרְיָה. וְאִם תֹּאמַר, הָא יִרְמְיָהוּ, דְּכִתִּיב בֵּיה, (יִרְמִיָּה א') בְּטָרָם אֲצַרְךָ בְּבִטּוֹן יַדְעִתִּיךָ. וְהָא אַחֲרַנִּין. אֲלֵא כְּלָהוּ לֹא זָכוּ לְנְבוּאָה וּלְכַהֲנָה עֲלִיוֹנָה

דְּאִיְהוּ נֶעַר, וּמִיַּד הָוָה בְּחִידוֹ וּרְעוֹ דְּחִדּוּהּ וְיְהוֹשֻׁעַ אֲנַפּוּי דְּסִיְהֵרָא בְּכֹלָא בְּכָל רְזִין דִּילֵיהּ הַכִּי הָוָה, פִּיּוֹן דְּמִשְׁכָּנָא אַתְבְּנִי, לֹא אִיצְטְרִיף יְהוֹשֻׁעַ לְמַהְוֵי תַמָּן, אֲלֵא כְּרוּבִים הָווּ תַמָּן וּמִשְׁתַּכְּחֵי בְּחִבּוּבֵי דָא בְּדָא אֲנַפִּין בְּאַנַפִּין כְּרַבֵּי בְּחִידוֹ. וּפִיּוֹן דְּשְׂאֵרֵי עֲלִיָּהוּ, מִיַּד כְּלָא בְּחִידוֹ וְדִינָא לֹא אֲשַׁתַּפַּח כָּלֵל.

בְּגִין כִּף קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא דְרַעוּתִיהּ בְּעַמָּא דִּישְׂרָאֵל בְּעָא לְאַחֲזָאָה עוּבְדָא לְתַתָּא, לְאַתְעֵרָא רַחֲמֵי וּלְאַעֲבֵרָא דִינָא דְלֹא יִשְׁלוּט עֲלִיָּהוּ כָלֵל, וְיִהוּן תְּדִיר בְּחִדּוּהּ עִמֵּיהּ. וְזָכָאִין אִינוּן בְּעֲלָמָא דִּין וּבְעֲלָמָא דְאַתִּי. כְּתִיב (שְׂמוּאֵל א' ג') וְהִנֵּנֶר שְׂמוּאֵל מִשְׁרַת וְגו'. כְּתִיב נֶעַר וְכִתִּיב (תְּהִלִּים צ"ט) וְשְׂמוּאֵל בְּקוֹרְאֵי שְׁמוֹ, וְתִנְיָנָן שְׁקוּל הָיָה שְׂמוּאֵל כְּנֶגֶד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן. אֵי שְׁקוּל אִיְהוּ כְּמֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֲמָאִי כְּתִיב נֶעַר, דְּהָא בְּכַמָּה דְּרַגְיָן אִינוּן לֹא הָוָה מְטִי אֶפִּילוּ לְדַרְגָּא זַעֲרָא דְּמֹשֶׁה, כָּל שְׂפָן לְמַהְוֵי שְׁקוּל כְּתִירוּיָהוּ.

אֲרָא הָאֵי קָרָא הַכִּי הוּא, (תְּהִלִּים צ"ט) מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן בְּכַהֲנָיו. מֹשֶׁה אִיְהוּ נְבִיאָה מְהִימָנָא עֲלָאָה עַל כָּל שְׂאֵר נְבִיאֵי, אַהֲרֹן בְּכַהֲנָיו, וְאִיְהוּ כְּהֵנָא עֲלָאָה עַל כָּל שְׂאֵר כְּהֵנֵי עֲלָמָא. דְּלֹא הָוָה כְּהֵנָא רַבָּא דְּסָלִיק בְּדַרְגָּא עֲלָאָה כְּאַהֲרֹן. זָכָה אַהֲרֹן לְכַהֲנָה וּנְבוּאָה, נְבִיא וְכַהֵן, מָה דְּלֹא זָכָה כְּהֵנָא אַחֲרָא. וְאִי תִימָא הָא זְכָרְיָה כְּהֵן וְנְבִיא הָוָה, הִיא נְבוּאָה לְשַׁעָתָא הָוּוֹת וְכוּ'. (עַד כֹּאן מַהֲשִׁמְמוֹת).

לְשַׁעָתָא הָוָה, דְּכִתִּיב, (דְּבָרֵי הַיָּמִים ב' כד) וְרוּחַ אֱלֹהִים לְבָשָׂה אֶת זְכָרְיָה. וְאִם תֹּאמַר, הָא יִרְמְיָהוּ, דְּכִתִּיב בֵּיה, (יִרְמִיָּה א') בְּטָרָם אֲצַרְךָ בְּבִטּוֹן יַדְעִתִּיךָ. וְהָא אַחֲרַנִּין. אֲלֵא כְּלָהוּ לֹא זָכוּ לְנְבוּאָה וּלְכַהֲנָה עֲלָאָה כְּאַהֲרֹן, דְּהָא

כמו אהרן, שהרי אהרן זכה
בנבואה עליונה על כל שאר
הכהנים. זכה בכהנה על כלם.
משה זכה בנבואה, ושמש בכהנה
עליונה. שמואל זכה בשתיקה.
מה משה היה קורא והקדוש ברוך
הוא משיב לו מיד - אף בשמואל
כתוב (שמואל א-יב) הלא קציר חטים
היום אקרא אל ה' ויתן קלות וגו'.
אבל לא עלה לדרגה עליונה
כמשה. מה אהרן היה משמש
בכהנה אצל הקדוש ברוך הוא -
אף שמואל היה משמש לפני
הקדוש ברוך הוא, אבל לא עלה
בשמש עליון כמו אהרן.

והדבר כך הוא: שלשה הם שהיו
נביאים נאמנים ושמשו בכהנה.
אחד משה, ואחד אהרן, ואחד
שמואל. ואם תאמר ששמואל לא
המשיך (שמש) בכהנה, אלא אחר
היה שמש בכהנה, ומיהו?
ירמיהו - לא כך! שהרי כתוב
(ירמיהו א) מן הכהנים אשר בענתות.
מן הכהנים היה, אבל לא שמש.
ושמואל שמש בימי עלי, ומשה
פעם אחת כל אותם שבעת ימי
המלוואים.

שמואל זכה לנער, שכתוב
(שמואל א-א) והנער נער. (שם ב)
ושמואל משרת. ומשום שעמד
בדרגה הזו, ודאי שהוא כמו משה
ואהרן. מי שנוטל את הנער הזה
וזכה בו, זוכה באותן דרגות
עליונות שעמדו בהם משה
ואהרן.

הברוכים הם זהב, כמו שבארנו,
משום שיוצאים מצד הזהב, ולא
מערב בהם כסף ולא גון אחר,
וזהו גון זהב ירקרק. במשפך
מתערבים הגונים זהב וכסף
ללכת כאחד, להיות סוד
שקלעלה כאחד. עוד נחשת
להיות עם, וללכת בין כל
הצדדים, שתמצא שלמות בכל

אהרן זכה בנבואה עלאה, על כל שאר כהני.
זכה בכהונה על פלהו.

משה זכה בנבואה, ושמש בכהונה עלאה.
שמואל זכה בתרווייהו. מה משה היה
קרי, וקודשא בריך הוא אתיב ליה מיד. אוף
שמואל פתיב ביה, (שמואל א יב) הלא קציר חטים
היום אקרא אל יי' ויתן קולות וגו'. אבל לא
סליק לדרגא עלאה כמשה. מה אהרן היה
משמש בכהונה גבי קדשא בריך הוא, אוף
שמואל היה משמש קמי קדשא בריך הוא,
אבל לא סליק בשמושא עלאה פאהרן.

ומרה הכי הוא. תלתא אינון דהוו נביאי
מהימני, ושמשו בכהונה. חד משה,
וחד אהרן, וחד שמואל. ואי תימא שמואל
לא משיך (ב"א שמש) בכהונה, אלא אחר היה
דשמש בכהונה, ומנו (דף קמ"ח ע"ב) ירמיהו. לאו
הכי, דהא פתיב, (ירמיהו א) מן הכהנים אשר
בענתות. מן הכהנים היה, אבל לא שמש.
ושמואל ביומי דעלי שמש. ומשה שמש
זמנא חדא, כל אינון שבעת ימי מלוואים.

שמואל זכה לנער, דכתיב, (שמואל א א) והנער
נער. (שמואל א ב) ושמואל משרת. ובגין
דקיימא בהאי דרגא, ודאי איהו כמשה
ואהרן. מאן דנטיל להאי נער, וזכי ביה, זכי
באינון דרגין עלאין, דקיימין בהו משה
ואהרן.

ברוכים אינון זהב, כמה דאוקמוה, בגין
דנפקי מסטרא דזהב, ולא אתערב
בהו כסף, ולא גון אחרא, ודא איהו
גון זהב ירקרק. במשפך מתערבין גוונין,
זהב וכסף למיהו פחדא, למיהו רזא
דלעילא פחד. תו נחשת למיהו בהדייהו,
ולמיזל בינייהו כל סטרין, לא שתכחא שלימו

באחד, שכתוב זהב וכסף ונחשת.
דבר אחר זהב וכסף - זה שחזור
לכסף, וכסף לזהב, והכל כלול
יחד ובמקום אחד. בשלש צורות
חזור: כאשר צריך לשמחה ולא
לדין - זהב. כאשר צריך לרחמים
- כסף. כאשר צריך תקף הדין -
נחשת.

ועל זה הסתכל משה במעשה של
נחש הנחשת, שכתוב ויעש משה
נחש נחשת, והיה יודע המקום
של התוף הנחש באותה נחשת,
משום שנחש הוא פלשונו,
ומקומו היה יודע. שהרי הקדוש
ברוך הוא לא אמר לו אלא עשה
לך שרף, והוא בא ועשה נחש
נחשת, שכתוב ויעש משה נחש
נחשת. מה הטעם?

אלא מקום היה יודע, ועקר הדבר
היה, שהרי בראשונה פתוב
וישלח ה' בעם את הנחשים
השרפים, וכתוב נחש שרף.
עקרום הוא נחש. ומשום שמשה
היה יודע את העקר והשרש
והיסוד מאותו מקום, עשה נחש
והסתמך עליו. מה הטעם? פי
ישראל חטאו בלשונו, שכתוב
וידבר העם באלהים ובמשה, ועל
זה וישלח ה' בעם את הנחשים
השרפים.

ובמשה לא הלך אלא אחר העקר
ועשה נחש נחשת באותו גון
שצריך לו, שהרי מקומו הוא
נחשת, והקדוש ברוך הוא לא
אמר לו ממה יעשה, ומשה
התבונן ועשה אותו מנחשת כפי
שצריך למקומו. מנין לנו?
שכתוב ויעש משה נחש נחשת
וישמהו על הנס. מה זה על הנס?
על אותו רשם שהיא למעלה.

והרי שנינו, בכל מקום הנחש הזה
הולך אחר סוד של אשת חיל,

בכלא כחדא, דכתיב זהב וכסף ונחשת.
דבר אחר זהב וכסף. זהב דאתהדר לכסף,
וכסף לזהב, וכלא אתכליל כחדא,
ובדוכתא חדא. בתלת גוונין אתהדר, פד
אצטריך לחדוותא ולא דינא, זהב. פד
אצטריך לרחמי, כסף. פד אצטריך תקפא
דדינא, נחשת.

ועל דא אסתפל משה, בעובדא דנחש
הנחשת, דכתיב (במדבר כא) ויעש משה
נחש נחשת, והוה ידע אתר דהתוכא דזהב
בהווא נחשת, בגין דנחש פלישנא דיליה
הוא, ואתריה הוה ידע. דהא קדשא בריך הוא
לא אמר ליה אלא עשה לך שרף, ואיהו אתא
ועבד נחש נחשת, דכתיב ויעש משה נחש
נחשת. מאי טעמא.

אלא אתר הוה ידע, ועקרא דמלתא הוה, דהא
בקדמיתא כתיב, (במדבר כא) וישלח יי בעם
את הנחשים השרפים, וכתיב (דברים ח) נחש
שרף. עקרא דלהון נחש איהו. ובגין דמשה
הוה ידע עקרא ושרשא ויסודא מהווא אתר,
עבד נחש ואסתמך עליה. מאי טעמא. בגין
דישראל חטאו בלישנהון, דכתיב (במדבר כא)
וידבר העם באלהים ובמשה, ועל דא וישלח
יי בעם את הנחשים השרפים.

ובמשה לא אזל אלא בתר עקרא, ועבד נחש
נחשת, בהווא גוונא דאצטריך ליה,
דהא אתריה נחשת איהו. וקודשא בריך הוא
לא אמר ליה ממה יתעביד, ומשה אסתפל
ועבד ליה מנחשת, כמה דאצטריך לאתריה.
מנלן. דכתיב ויעש משה נחש נחשת וישימהו
על הנס. מאי על הנס. על ההוא רשימו דאיהו
לעילא.

והא תנינן, בכל אתר האי נחש אזלא בתר רזא
דאשת חיל, ובעיא אשת

וְצִרְיָכָה אֵשֶׁת זְנוּנִים לְתַקֵּן עֲצֻמָּה כְּמוֹ שְׁלָה, וְלֹא יִכְלָהּ. הַרְשֵׁם וְהָאוֹת שֶׁל אֵשֶׁת חֵיל הוּא הָאוֹת ה', וְכִף רְאוּי לָהּ. הַרְשֵׁם הַהוּא שֶׁל אֵשֶׁת זְנוּנִים וְהָאוֹת שְׁלָה הוּא כְּמוֹ אוֹתוֹ גִּוֵן (שְׁצִרְיָה), וְלֹא הַתְּתַקֵּן לְהַיּוֹת כִּף, וְהָאוֹת שְׁלָה ק'. הָאוֹת שְׁלָה הַתְּתַקְנָה בַּתְּתַקֵּן שֶׁל הָאוֹת ה', (אוֹת ק' בְּאוֹתוֹ גִּוֵן שֶׁל ה', וְלֹא נִתְקַנָּה לְהַיּוֹת כִּף. הָאוֹת שְׁלָה נִתְקַנָּה בַּתְּתַקֵּן שֶׁל הָאוֹת ה') כְּמוֹ קוֹף אֶצֶל בְּנֵי הָאָדָם שֶׁהוֹלֵךְ אַחֵר בְּנֵי אָדָם וְלֹא נִתְקַן לְעֲשׂוֹת כִּף. כְּמוֹ כֵן עָשָׂה מֹשֶׁה אֶת אוֹתוֹ הַנְּחָשׁ עַל אוֹתוֹ רֶשֶׁם שְׂרָאוּי לוֹ, וְתַמִּיד מִתְקַן לְהַרְעוֹ, וְעַלְיוֹ חֹטָא אָדָם וְגֵרֶשׁ מִגֵּן עֵדֶן, שִׁיְהִיָּה מְקוֹם דִּיּוּרוֹ כְּמוֹ הַדִּיּוּר שֶׁלְמַעֲלָה.

בְּתוֹב (בְּרַאשִׁית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אוֹתוֹ אוֹר נִגְנַז וְהַזְדַּמֵּן לְצַדִּיקִים לְעוֹלָם הַבָּא, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְוֵה, שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים צ) אוֹר זָרַע לְצַדִּיק, לְצַדִּיק וַדַּאי סֵתָם. וְאוֹתוֹ הָאוֹר לֹא שָׁמַשׁ בְּעוֹלָם פְּרֻט לְיוֹם הָרֵאשׁוֹן, וְאַחַר כִּף נִגְנַז וְלֹא שָׁמַשׁ יוֹתֵר.

רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, אֶלְמָלָא נִגְנַז מִכָּל וְכָל, לֹא עוֹמֵד הָעוֹלָם אִפְלוּ רְגַע אֶחָד, אֶלָּא נִגְנַז וְנִזְרַע בְּזֶרַע הַזֶּה שְׁעוֹשֶׂה תוֹלְדוֹת וְזֶרַעִים וּפְרוֹת, וּמִמֶּנּוּ הַתְּקִים הָעוֹלָם. וְאִין לֶךְ יוֹם שְׁלֹא יוֹצֵא מִמֶּנּוּ בְּעוֹלָם וּמְקִים הַכֹּל שְׂבוּ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא זֵן אֶת הָעוֹלָם. וּבְכָל מְקוֹם שְׁעוֹסְקִים בְּתוֹרָה בְּלִילָה, חוּט אֶחָד יוֹצֵא מֵאוֹתוֹ אוֹר גִּוֵּז וְנִמְשָׁף עַל אוֹתָם שְׁעוֹסְקִים בָּהּ. זְהוּ שְׁכְּתוּב (תְּהִלִּים מ"ב) יוֹמָם יִצְוֶה ה' חֶסֶדוֹ וּבְלִילָה שִׁירָה עַמִּי. וְהָרִי בְּאַרְנוֹ. בְּיוֹם שֶׁהוֹקֵם הַמִּשְׁפָּן לְמַטָּה, מֵהַ בְּתוֹב? (שְׁמוֹת מ) וְלֹא יְכַל מֹשֶׁה לְבֹא אֶל אֱהֵל מוֹעֵד פִּי שְׁכֵן עַלְיוֹ הָעֵנָן. מֵהַ זֶה הָעֵנָן?

הָהוּה (נ"א עֲמוּדָא דְעֵנָנָא) מֵהָהוּא

זְנוּנִים לְאַתְתַּקְנָא גְרָמָה כְּגוֹוֵנָא דִּילָהּ, וְלֹא יְכִילֵת. אֵשֶׁת חֵיל, הַהוּא רְשִׁימוֹ וְאֵת דִּילָהּ, אִיהוּ אֵת ה', וְהָכִי אֶתְחַזִּי לָהּ. אֵשֶׁת זְנוּנִים הַהוּא רְשִׁימָא וְאֵת דִּילָהּ אִיהוּ כְּהָהוּא גְוֵוֵנָא (נ"א דְאַצְטְרוּהּ), וְלֹא אֶתְתַּקֵּן לְמַהוּי הָכִי, וְאֵת דִּילָהּ ק', אֵת דִּילָהּ אֶתְתַּקְנָא בְּתַקְוֵנָא דְאֵת ה', (ס"א אֵת ק' בְּהָהוּא גְוֵוֵנָא ד'ה' וְלֹא אֶתְתַּקְנָא לְמַהוּי הָכִי אֵת דִּילָהּ אֶתְתַּקְנָא בַּתְּתַקֵּן דְאֵת ה') כְּגוֹוֵנָא דְקוּפָא אֶצֶל בְּנֵי נָשָׂא, דְאַזְלָא בְּתֵר בְּנֵי נָשָׂא, וְלֹא אֶתְתַּקֵּן לְמַעַבְדַּת הָכִי. כְּגוֹוֵנָא דָא עֲבַד מֹשֶׁה הַהוּא נְחָשׁ, עַל הַהוּא רְשִׁימוֹ דְאֶתְחַזִּי לָיָהּ, וְתַדִּיר אֶתְתַּקֵּן לְאַבְאָשָׂא, וְעַלְיָה חֵב אָדָם, וְאֶתְתַּרְךָ מִגִּנְתָּא דְעֵדֶן, דִּיהוּה אֶתֵר דִּיּוּרִיָּה כְּגוֹוֵנָא דִּיּוּרָא דִּלְעִילָא.

בְּתוֹב (בְּרַאשִׁית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הַהוּא אוֹר אֶתְגַּנִּיז וְאִיהוּ אֶתְדַמֵּן לְגַבֵּי צַדִּיקָא לְעֶלְמָא דְאֵתִי. כְּמָה דְאוּקְמוּהָ, דְכְּתִיב, (תְּהִלִּים צ) אוֹר זָרַע לְצַדִּיק. לְצַדִּיק וַדַּאי סֵתָם. וְהָהוּא אוֹר לֹא שָׁמַשׁ בְּעֶלְמָא, בְּרַ יוֹמָא קְדָמָא. וְלְבַתֵּר אֶתְגַּנִּיז, וְלֹא שָׁמַשׁ יוֹתֵר.

רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, אֶלְמָלָא אֶתְגַּנִּיז מִכָּל (דף קמ"ט ט"ו) וְכָל, לֹא קָאִים עֶלְמָא אִפְלוּ רְגַעֵא חֲדָא, אֶלָּא אֶתְגַּנִּיז וְאֶתְדַרַּע כְּהָי זָרַעֵא דְעַבִּיד תוֹלְדִין וְזֶרַעִין וְאִיבִין, וּמִנִּיהּ אֶתְקִיִּים עֶלְמָא. וְלִית לֶךְ יוֹמָא, דְלֹא נִפְיָק מִנִּיהּ בְּעֶלְמָא, וּמְקִיִּים כְּלָא דְבִיָּה זֵן קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֶלְמָא. וּבְכָל אֶתֵר דְלַעֲאֵן בְּאוּרִיִּיתָא בְּלִילָא, חֵד חוּטָא נִפְיָק מֵהָהוּא אוֹר גִּוֵּז, וְאֶתְמַשִּׁיף עַל אִינוֹן דְלַעֲאֵן בָּהּ, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (תְּהִלִּים מ"ב) יוֹמָם יִצְוֶה יי' חֶסֶדוֹ וּבְלִילָה שִׁירָה עַמִּי. וְהָא אוּקְיָמָנָא. יוֹמָא דְאֶתְקָם מִשְׁפָּנָא לְתַתָּא, מֵהַ פְּתִיב (שְׁמוֹת מ) וְלֹא יְכַל מֹשֶׁה לְבֹא אֶל אֱהֵל מוֹעֵד פִּי שְׁכֵן עַלְיוֹ הָעֵנָן. מֵאִי הָעֵנָן. חֵד חוּטָא

חוט אֶחָד הָיָה (עמוד הענין) מאותו צד של האור הראשון שִׁצָא בְּשִׁמְחָה בְּכָל (של הכל) כְּשֶׁנִּכְנַס לְמִשְׁכַּן שְׁלֵמָטָה, וּמֵאוֹתוֹ יוֹם (ראשון) לֹא נִגְלָה, אֲבָל שְׁמוֹשׁ מְשֻׁמֵּשׁ בְּעוֹלָם, וְהוּא מְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית.

רַבִּי יוֹסִי הָיָה עוֹסֵק בַּתּוֹרָה, וְהָיוּ עִמּוֹ רַבִּי יִצְחָק וְרַבִּי חֲזַקְיָה. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, הָרִי רֵאִינוּ שְׁמַעֲשֵׂה הַמִּשְׁכָּן הוּא כְּמוֹ מַעֲשֵׂה שְׁמַיִם וָאָרֶץ, וְהָרִי הַתְּעוֹרָרוּ הַחֲבֵרִים בְּסוּדוֹת שְׁלֵהֶם מַעֵט, שְׁלֹא יְכוּל אִישׁ לְאַכֵּל בְּפִירוֹ וְלִהְיוֹשִׁיט יָדוֹ לְתוֹךְ פִּיּוֹ וְלִבְלַעַע.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, דְּבָרִים אֵלּוּ נִעְלָה אוֹתָם לְתוֹךְ (אצל) הַמְּנוּרָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהוּא מְתַקֵּן תְּבַשְׂלִיִּים מְתוֹקִים, כְּמוֹ שֶׁהַתְּקִינִים הַעֲתִיק הַקְּדוּשׁ, נִסְתַּר כָּל הַנְּסֻתִּים, וְהוּא מְתַקֵּן תְּבַשְׂלִיִּים, שְׂאִין בֶּהַם מְקוּם שְׂיָבָא אַחַר וְיִשְׁפֹּךְ בָּהֶם מֶלַח. וְעוֹד, שְׂיִכּוּל אָדָם לְאַכֵּל וְלִשְׁתּוֹת וְלִהְיוֹשִׁיט כְּרִסּוֹ מִכָּל עֲדוּנֵי הָעוֹלָם וְלִהְיוֹשִׁיט, וְכֹו יִתְקַיֵּם (מלכים ב ד) וַיִּתֵּן לַפְּנִיָּהֶם וַיֵּאכְלוּ וַיִּוְתְּרוּ כְּדָבָר ה'.

פָּתַח וְאָמַר, (שם א ה) וְה' נָתַן חֲכָמָה לְשִׁלְמָה כַּאֲשֶׁר דָּבָר לוֹ וַיְהִי שְׁלֹם בֵּין חִירָם וּבֵין שְׁלֹמֹה וַיִּכְרְתוּ בְרִית שְׁנֵיהֶם. פְּסוּק זֶה הָרִי נֹאמַר בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת. אֲבָל וְה' - הַסְּכָמָה שְׁלֵמָעֵלָה וּמִטָּה כַּאֲחֵד. וְה' - הוּא וּבֵית דִּינֹו. נָתַן חֲכָמָה - נָתַן, כְּמוֹ שְׁנוֹתֵן דּוֹרוֹן וּמִתְּנֹת לְאֶהוּבּוֹ. כַּאֲשֶׁר דָּבָר לוֹ - שְׁלֵמוֹת הַחֲכָמָה, בַּעֲשֶׂר, וּבְשִׁלּוֹם וּבְשִׁלְטוֹן. זֶהוּ שְׁפָתוֹב כַּאֲשֶׁר דָּבָר לוֹ.

וַיְהִי שְׁלֹם בֵּין חִירָם וּבֵין שְׁלֵמָה, מָה הַטַּעַם? כִּי הָיוּ מְפִירִים זֶה עִם זֶה אֶת סֵתֵר הַדְּבָרִים שֶׁהָיוּ אוֹמְרִים, וּבְנֵי אָדָם אֲחֵרִים לֹא הָיוּ יוֹדְעִים לְהַתְּבוּנָה וְלִדְעַת בָּהֶם

סִטְרָא דְאֹר קְדָמָא, דְנִפְק בְּחֻדָּה בְּכֻלָּא (דְּכֻלָּה), כְּדָ עָאלַת לְמִשְׁכְּנָא דְלִתְתָא. וּמַהֲהוּא יוֹמָא (קְדָמָא). לָא אֲתַגְלִי, אֲבָל שְׁמוֹשָׁא קָא מְשֻׁמֵּשׁ בְּעוֹלָמָא, וְאִיהוּ מְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹמָא עוֹבְדָא דְבְּרֵאשִׁית.

רַבִּי יוֹסִי הָוָה לְעֵי בְּאוּרֵייתָא, וְהוּו עֲמִיָה רַבִּי יִצְחָק וְרַבִּי חֲזַקְיָה. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, הָא חֲמִינָן דְּעוֹבְדָא דְּמִשְׁכְּנָא, כְּגוֹוֹנָא דְּעוֹבְדָא דְּשָׁמַיִם וָאָרֶץ, וְהָא אֲתַעְרוּ חֲבֵרֵיִיא בְּרִזִין דְּלִהוֹן זַעִירוּ, דְּלֹא יְכִיל בְּר נֶשׁ לְמִיכַל בְּפוּמִיָה, וְלִמִּישַׁט יְדִיָה לְגוֹ פּוּמִיָה וְלִמְבַלַּע.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מְלִין אֲלִין נְסִלְק לֹון לְגוֹ (נ"א לְנִבִּיָה) בּוּצִינָא קְדִישָׁא, דְּאִיְהוּ מְתַקֵּן תְּבַשְׂלִין מְתִיקִין, כְּמָה דְּאֲתַקִּין לֹון עֲתִיקָא קְדִישָׁא, סְתִימָא דְּכָל סְתִימִין, וְאִיְהוּ אֲתַקִּין תְּבַשְׂלִין, דְּלִית בְּהוּ אֲתֵר, לְמִיתִי אֲחֵרָא, לְמִשְׁדֵּי בְּהוּ מְלֻחָא. וְתוּ, דְּיְכִיל בְּר נֶשׁ לְמִיכַל וְלְמִשְׁתִּי וְלֹא שְׁלֵמָא כְּרִסּוֹי מִכָּל עֲדוּנִין דְּעוֹלָמָא וְלֹא שְׁתַּאֲרָא, וּבִיָה יִתְקַיֵּם, (מלכים ב ד) וַיִּתֵּן לַפְּנִיָּהֶם וַיֵּאכְלוּ וַיִּוְתְּרוּ כְּדָבָר יי'.

פָּתַח וְאָמַר, (מלכים א ה) וַיִּי, נָתַן חֲכָמָה לְשִׁלְמָה כַּאֲשֶׁר דָּבָר לוֹ וַיְהִי שְׁלֹם בֵּין חִירָם וּבֵין שְׁלֹמֹה וַיִּכְרְתוּ בְרִית שְׁנֵיהֶם. הָאִי קָרָא הָא אֲתַמַּר בְּכַמָּה דּוּכְתִי. אֲבָל וַיִּי, אֲסִתְּפִמוּתָא דְּלְעִילָא וְתַתָּא כַּחֲדָא. וַיִּי אִיְהוּ וּבִי דִינִיָה. נָתַן חֲכָמָה, נָתַן: כְּמָאן דְּיָהִיב נְבֻזְפָּזָא וּמִתְּנָה לְרַחֲמִיָה. כַּאֲשֶׁר דָּבָר לוֹ, שְׁלִימוֹ דְּחֲכָמָתָא, בְּעוֹתְרָא, וּבְשִׁלּוֹם, וּבְשִׁלְטָנוּ, הָדָא הוּא דְּכִתִּיב כַּאֲשֶׁר דָּבָר לוֹ.

וַיְהִי שְׁלֹם בֵּין חִירָם וּבֵין שְׁלֵמָה, מָאִי טַעְמָא. בְּגִין דְּהוּו יְדַעֵי דָא לְדָא, סְתִימוֹ דְּמְלִין דְּהוּו אֲמַרִי, וּבְנֵי נְשָׂא אֲחֵרָנִין לָא הָוּו יְדַעֵי לְאֲסִתְּפִלָּא וְלִמְנַדַּע בְּהוּ כָּלֵל, וּבְגִינִיָהוּ,

כָּלֵל, וּבְשִׁבְלֵם חָזַר חִירָם
לְהוֹדוֹת לְשִׁלְמָה בְּכָל דְּבָרָיו.
שִׁלְמָה הִמְלִיךְ הַתְּבוּנָן וְהִיָּה רוֹאֵה,
שֶׁהָרִי אָפְלוּ בְּאוֹתוֹ דוֹר, שֶׁהִיָּה
שְׁלֵם מִכָּל הַדּוֹרוֹת הָאֲחֵרִים, לֹא
הָיָה רְצוֹן הִמְלִיךְ הָעֲלִיּוֹן שֶׁתִּגְלֶה
חֻכְמָה כָּל כֶּף עַל יָדוֹ, (וְלֹא הַתְּגַלְתָּה)
שֶׁתִּגְלֶה תוֹרָה שֶׁהִיָּתָה נִסְתָּרָת
בְּרֵאשׁוֹנָה, וּפְתַח לָהּ פְּתָחִים. וְאַף
עַל גַּב שֶׁפְּתַח, הֵם נִסְתָּרִים, פָּרַט
לְאוֹתָם חֻכְמִים שְׂזָכוּ וּמִגְמָגְמִים
בָּהֶם, וְלֹא יוֹדְעִים לְפַתַּח בָּהֶם פֶּה.
וְהַדּוֹר הַזֶּה שֶׁרַבִּי שְׁמַעוֹן שְׂרָוִי
בְּתוֹכוֹ, רְצוֹנוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא הוּא בְּשִׁבִיל רַבִּי שְׁמַעוֹן,
שִׁתְּגַלוּ דְּבָרִים נִסְתָּרִים עַל יָדוֹ.
אֲבָל תִּמְהַנֵּי עַל חֻכְמֵי הַדּוֹר אֵיךְ
עוֹזְבִים אָפְלוּ רָגַע אֶחָד מִלְּעַמֵּד
לְפָנָי רַבִּי שְׁמַעוֹן לְעֶסֶק בְּתוֹרָה,
בְּעוֹד שְׂרַבִּי שְׁמַעוֹן עוֹמֵד בְּעוֹלָם,
אֲבָל בְּדוֹר הַזֶּה לֹא תִשְׁכַּח הַחֻכְמָה
מִן הָעוֹלָם. אוֹי לְדוֹר כִּשְׁהוּא
יִסְתַּלַּק, וְהַחֻכְמִים יִתְמַעְטוּ,
וְהַחֻכְמָה תִּשְׁתַּכַּח מִהָעוֹלָם.
אָמַר רַבִּי יִצְחָק, וַדַּאי כֶּף הוּא,
שֶׁהָרִי יוֹם אֶחָד הֵייתִי הוֹלֵךְ עִמּוֹ
בְּדֶרֶךְ, וּפְתַח פִּי בְּתוֹרָה, וְרֵאִיתִי
עֹמֵד עֲנָן נִעוֹץ מִמַּעַלָּה לְמַטָּה,
וְהָרַ אֶחָד זוֹהַר תוֹךְ הָעַמּוּד.
פְּחַדְתִּי פַחַד רַב וְאִמְרָתִי: אֲשֶׁרִי
הָאִישׁ שֶׁכֶּף הַדּוֹמֵן לוֹ בְּעוֹלָם
הַזֶּה.

מַה כְּתוּב בְּמִשְׁנָה? (שְׁמוֹת ל) וְרָאָה
כָּל הָעָם אֶת עַמּוּד הָעֲנָן עוֹמֵד פְּתַח
הָאֹהֶל וְקָם כָּל הָעָם וְהִשְׁתַּחֲוּוּ
אִישׁ פְּתַח אֹהֶלוֹ. נֹאֵה הוּא לְמֹשֶׁה,
שֶׁהוּא נִבְיָא נְאֻמָּן עֲלִיּוֹן עַל כָּל
נְבִיאֵי הָעוֹלָם, וְאוֹתוֹ דוֹר שֶׁקִּבְּלוּ
תוֹרָה עַל הַר סִינַי וְרָאָה כְּמָה נִסִּים
וְכֹמָה גְּבוּרוֹת בְּמִצְרַיִם וְעַל הַיָּם.
אֲבָל כָּאֵן בְּדוֹר הַזֶּה, הַזְּכוּת
הָעֲלִיּוֹנָה שֶׁרַבִּי שְׁמַעוֹן עָשָׂה -
לְהִרְאוֹת נִסִּים עַל יָדוֹ.

אֲתֵהְדֵר חִירָם לְאוֹדָאָה לְשִׁלְמָה בְּכָל מְלוֹי.
שִׁלְמָה מִלְּפָא, אִסְתַּפַּל וְהָיָה חֲמִי, דְּהָא אָפְלוּ
בְּהָוָא דְרָא, דְּהָיָה שְׁלִים מִכָּל דְרִין
אֲחֵרְנִין, לֹא הָיָה רְעוּתָא דְּמִלְּפָא עֲלָאָה,
דִּיתְגְּלִי חֻכְמָה כָּל כֶּף עַל יָדֵיהּ, (נ"א וְלֹא אֲתֵגְלִיא)
דְּאֲתְגְּלִי אוֹרִייתָא דְּהָיָה סְתִימָא בְּקַדְמִיתָא,
וּפְתַח לָהּ פְּתָחִין. וְאַף עַל גַּב דְּפְתַח, סְתִימִין
אֵינּוּן, בַּר לְאֵינּוּן חֻכְמִין דְּזָכוּ, וּמִתְגַּמְגְּמִי
בְּהוּ, וְלֹא יָדְעִי לְמַפְתַּח בְּהוּ פּוּמָא. וְדָרָא דָא
דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן שְׂרָוִי בְּגוּיָה, רְעוּתָא דִּיקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא בְּגִינְיָה דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, דִּיתְגְּלִיין מְלִין
סְתִימִין עַל יָדוֹי.

אֲבָל תוֹוֹהֵנָא עַל חֻכְמֵי דְרָא, הִיךְ שֶׁבְּקִין
אָפְלוּ רָגַעָא חָדָא, לְמִיָּקָם קָמִי דְרַבִּי
שְׁמַעוֹן לְמַלְעֵי בְּאוֹרִייתָא, בְּעוֹד דְרַבִּי שְׁמַעוֹן
קָאִים בְּעֵלְמָא, אֲבָל בְּדָרָא דָא לֹא יִתְנַשֵּׁי
חֻכְמָתָא מִעֵלְמָא, וְוִי לְדָרָא כַּד יִסְתַּלַּק אִיהוּ,
וְחֻכְמִין יִתְמַעְטוּן, וְחֻכְמָתָא יִתְנַשֵּׁי מִעֵלְמָא.
אָמַר רַבִּי יִצְחָק, וַדַּאי הָכִי אִיהוּ, דְּהָא יוּמָא
חַד הוֹינָא אֲזִיל עֲמִיָּה בְּאַרְחָא, וּפְתַח
פּוּמִיָּה בְּאוֹרִייתָא, וְחֻמִּינָא עֲמוּדָא דְעֲנָנָא
נְעִיץ מַעֲלָא לְתַתָּא, וְחַד זִיְהָרָא זְהִיר גּוּ
עֲמוּדָא. דְּחִילָנָא דְּחִילוֹ סָגִי אֲמִינָא זְפָאָה
אִיהוּ בַר גֵּשׁ, דְּהָכִי אֲזַדְמֵן לִיָּה בְּהָאִי עֵלְמָא.

מַה פְּתִיב בֵּיָּה בְּמִשְׁנָה, (שְׁמוֹת ל) וְרָאָה כָּל הָעָם
אֶת עַמּוּד הָעֲנָן עוֹמֵד פְּתַח הָאֹהֶל וְקָם כָּל
הָעָם וְהִשְׁתַּחֲוּוּ אִישׁ פְּתַח אֹהֶלוֹ. יְאוֹת הוּא
לְמֹשֶׁה, דְּאִיהוּ נְבִיאָה מְהִימָנָא עֲלָאָה עַל כָּל
נְבִיאֵי עֵלְמָא, וְדָרָא הָהוּא דְּקִבְּלוּ אוֹרִייתָא עַל
טוֹרָא דְּסִינַי, וְחֻמוֹ כְּמָה נִסִּין וְכְמָה גְּבוּרָאן
בְּמִצְרַיִם וְעַל יָמָא. אֲבָל הָכָא בְּדָרָא דָא,
זְכוּתָא עֲלָאָה דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן קָא עֲבִיד,
לְאֲתַחְזָאָה נִסִּין עַל יָדוֹי. (דף קמ"ט ע"ב).

וּתְבַלְתָּ, אָמַר רַבִּי יִצְחָק, תְּכַלֵּת מֵהָהוּא
מֵאוֹתוֹ דָּג שֶׁל יָם גִּינוֹסָר, שֶׁהוּא
בְּגוֹרְלוֹ שֶׁל זְבוּלוֹן, וְהַצֵּרֶף הַגָּזוֹן
הַזֶּה לְמַעֲשֵׂה הַמִּשְׁכָּן שִׁירָאָה הַגָּזוֹן
הַזֶּה.

פֶּתַח וְאָמַר, (בְּרַאשִׁית א) וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים יְהִי רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וַיְהִי
מִבְדִּיל בֵּין מַיִם לְמַיִם. הַרְקִיעַ
הַזֶּה נִבְרָא בַשָּׁנִי, שֶׁהַמַּעֲשֵׂה הַזֶּה
הוּא מִצַּד הַשְּׂמָאל. וּבַיּוֹם הַשְּׁנִי
שֶׁהוּא צַד הַשְּׂמָאל, בּוֹ נִבְרָא
גִּיהֶנֶם שִׁיּוּצָא מִתּוֹךְ הַתּוֹף הָאֵשׁ
שֶׁל הַשְּׂמָאל, וּבַיּוֹם הַשְּׂבִיעִי בּוֹ גָּזוֹן
תְּכַלֵּת, שֶׁהוּא פֶּסַח הַדִּין.

וְנוֹטֵר הַיּוֹם הַמַּיִם שֶׁהָיוּ מִצַּד
הַיָּמִין, וְאוֹתָם הַמַּיִם שֶׁהָיוּ מִצַּד
הַיָּמִין לֹא הִתְגַּלוּ אֶלָּא בַיּוֹם הַשְּׁנִי.
בַּיּוֹם שֶׁלֹּא הִתְגַּלָּה מַיִם, אֶלָּא
הַתְּחִלָּה, מִשּׁוּם שֶׁנִּכְלַל זֶה בְּזֶה
וְהַתְּבַסֵּם זֶה בְּזֶה. הָאוֹר שֶׁל הַיּוֹם
הַרְאִישׁוֹן, הָאוֹר הַרְאִישׁוֹן מִכָּל
שֵׁשֶׁת הָאוֹרוֹת הוּא. וְהָאוֹר הַזֶּה
הָיָה בְּצַד הָאֵשׁ, שְׂכַתוֹב (יִשְׁעִיָּה י)
וְהָיָה אוֹר יִשְׂרָאֵל לְאֵשׁ. וְאוֹתוֹ
אוֹר שֶׁל יִשְׂרָאֵל הָיָה מִצַּד הַיָּמִין,
נִכְלַל בְּאֵשׁ.

וְהַיּוֹם הַרְאִישׁוֹן מֵאוֹתָם שֵׁשֶׁת
הַיָּמִים הוּא מַיִם, וְלֹא שֶׁמֶשׁ
מַעֲשֵׂה הַמַּיִם, אֶלָּא מַעֲשֵׂה הָאוֹר,
שֶׁהוּא מִצַּד הָאֵשׁ, שֶׁהוּא יוֹם שְׁנִי,
לְהִרְאוֹת שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא
בְּרָא אֶת הָעוֹלָם אֶלָּא עַל שְׁלוֹם,
וּבְדִרְבָּר שְׁלוֹם הַכֹּל הָיָה. הַיּוֹם
הַרְאִישׁוֹן, כֹּל מֵה שֶׁעָשָׂה, מִצַּד
חִבְרוֹ עָשָׂה. הַיּוֹם הַשְּׁנִי בְּצַד יוֹם
הַרְאִישׁוֹן עָשָׂה אוֹתוֹ אֲמָן וְשִׁמְשׁ
בֵּה, שֶׁכָּל אֶחָד שִׁמְשׁ בְּמַעֲשֵׂה
חִבְרוֹ, לְהִרְאוֹת שֶׁהַכֹּל נִכְלְלוּ זֶה
בְּזֶה. הַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי הָיָה בְּצַד שֶׁל
שְׁנֵיהֶם, וּבוֹ הָיָה אֲרַגְמָן, וְעַל זֶה
כְּתוּב כִּי טוֹב כִּי טוֹב פְּעַמִּים בַּיּוֹם
הַשְּׁלִישִׁי.

תְּבַלְתָּ, זֶה הַיּוֹם הַשְּׁנִי, נִצְבַּע
בַּשָּׁנִי גִּנְיָם - אָדָם וְשָׁחַר. וּתְכַלֵּת

וּתְבַלְתָּ, (שְׁמוֹת כה) אָמַר רַבִּי יִצְחָק, תְּכַלֵּת מֵהָהוּא
נוֹנָא דְיִמָּא דְגִינוֹסָר, דְּאִיהוּ בְּעַדְבֵיהּ
דְּזְבוּלוֹן. וְאַצְטְרִיף גְּוֹנָא דָּא לְעוֹבְדָא
דְּמִשְׁכְּנָא לְאַתְחִזָּאָה הַאי גְּוֹן.

פֶּתַח וְאָמַר, (בְּרַאשִׁית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רְקִיעַ
בְּתוֹךְ הַמַּיִם וַיְהִי מִבְדִּיל בֵּין מַיִם לְמַיִם.
הַאי רְקִיעַ אֲתַבְרִי בַשָּׁנִי, דְּעוֹבְדָא דָּא מִסְטְרָא
דְּשְׂמָאֵלָא אִיהוּ. וּבִיּוֹמָא תְּנַיִנָא דְּאִיהוּ סְטֵר
שְׂמָאֵלָא, אֲתַבְרִי בֵיה גִּיהֶנֶם, דְּאִיהוּ נְפִיק מִגּוֹ
הַתּוֹכָא דְנוֹרָא דְשְׂמָאֵלָא, וּבִיּוֹמָא אֲצַטְבַּע בֵּה
גְּוֹן תְּכַלָּא, דְּאִיהוּ כּוֹרְסִיָּא דְדִינָא.

וְנוֹטֵר הַאי יוֹמָא מַיִם דְּהוּוּ מִסְטְרָא דִימִינָא,
וְאִינוֹן מַיִם דְּהוּוּ מִסְטְרָא דִימִינָא, לָא
אֲתַגְלוּ אֶלָּא בַיּוֹם שְׁנִי. בִּיּוֹמָא דִּילִיָּה, לָא
אֲתַגְלִי מַיִם, אֶלָּא אֲתַחֲלַף, בְּגִין דְּאַתְכְּלִיל דָּא
בְּדָא, וְאַתְבַּסֵּם דָּא בְּדָא. אוֹר דִּיּוֹמָא קְדַמָּאָה,
נְהִירוֹ קְדַמָּאָה מִכָּל שִׁיתָא נְהוֹרִין אִיהוּ. וְהַאי
אוֹר בְּסְטְרָא דְאֵשׁ הָוָה, דְּכַתִּיב, (יִשְׁעִיָּה י) וְהָיָה
אוֹר יִשְׂרָאֵל לְאֵשׁ. וְהָהוּא אוֹר דִּישְׂרָאֵל
מִסְטְרָא דִימִינָא הָוָה, אֲתַכְּלִיל בְּאֵשׁ.

וְיּוֹמָא קְדַמָּאָה מֵאִינוֹן שִׁיתָא יוֹמִין, מַיִם אִיהוּ,
וְלֹא שֶׁמֶשׁ עוֹבְדָא דְמַיִם, אֶלָּא עוֹבְדָא
דְּאוֹר, דְּאִיהוּ מִסְטְרָא דְאֵשׁ, דְּאִיהוּ יוֹם שְׁנִי.
לְאַחֲזָאָה דְקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא לָא בְּרָא עֲלֵמָא,
אֶלָּא עַל שְׁלוֹם, וּבְאַרְח שְׁלוֹם הָוָה כְּלָא. יוֹמָא
קְדַמָּאָה כֹּל מֵה דְעַבְד, מִסְטְרָא דְחַבְרִיָּה עַבְד.
יוֹמָא תְּנַיִנָא בְּסְטְרָא דִיּוֹמָא קְדַמָּאָה עַבְד
הָהוּא אוֹמְנָא, וְשֶׁמֶשׁ בֵּה, דְּכָל חַד שֶׁמֶשׁ
בְּעוֹבְדָא דְחַבְרִיָּה, לְאַחֲזָאָה, דְּהָא אֲתַכְּלִילוּ
דָּא בְּדָא. יוֹמָא תְּלִיתָאָה, הָוָה בְּסְטְרָא
דְּתַרוּוִיָּהוּ, וּבֵיה הָוָה אֲרַגְמָן, וְעַל דָּא כְּתִיב,
כִּי טוֹב כִּי טוֹב תְּרִי זְמַנִּי בִיּוֹמָא תְּלִיתָאָה.

תְּבַלְתָּ, דָּא יוֹמָא תְּנַיִנָא, אֲצַטְבַּע בְּתַרִּין גְּוֹנִין

סוּמָק וְאוֹכֵם. וּתְכַלֶּת, סוּמָק אִיהוּ דִּילִיָּה, מִיּוֹמָא תְנַיִנָא מִמֶּשׁ, כְּעִין גְּוֹן אִשָּׁא, וְדָא אִיהוּ אֱלֹהִים, וְיָרִית גְּוֹן דִּדְהָבָא, דְּכֻלָּא גְּוֹנָא חָדָא. תְּכַלְתָּא נְפִיק מִגּוֹ הֵהוּא גְּוֹן סוּמָק, וְכַד נְחִית לְתַתָּא, אֲתַרְחַק גְּוֹן סוּמָק, וְעָאֵל גּוֹ הֵהוּא אֲתַר דְּאִיהוּ יַמָּא, וְאַצְטַבַּע גְּוֹן תְּכַלָּא. הֵהוּא סוּמָקָא עֵייל גּוֹ יַמָּא, וְאַתְחַלֵּשׁ גְּוֹן דִּילִיָּה, וְאַתְהַדֵּר תְּכַלָּא, וְדָא אִיהוּ אֱלֹהִים, אֲבַל לָאו אִיהוּ תְקִיפָא כְּקַדְמָאָה.

סוּמָק וְאוֹכֵם, גְּוֹן דָּא נְפִיק מִהֲתוּכָא דְסוּמָקָא, כַּד אֲתַהֲתַף וְאַתְחַלֵּשׁ לְתַתָּא בְּהֲתוּכָא דְזוּהֶמָא, וְנְחִית לְתַתָּא, וְנְפִיק מִהֲהוּא זוּהֶמָא גְּוֹן סוּמָק, מִזוּהֶמָא תְקִיפָא, וּמִגּוֹ זוּהֶמָא תְקִיפָא, אֲתַהֲדֵר לְאוֹכֵם. וְכֻלָּא מִהֲהוּא סוּמָקָא קַדְמָאָה (ס"א עלאה) אֲתַהֲתַף. וְכֻל דָּא אֲתַבְרִי בְּשַׁנִּי, וְהָאֵי אֲקָרִי אֱלֹהִים אֲחֵרִים.

שָׁחַר, גְּוֹן זֶה יוֹצֵא מִהֲתוּפָא הָאֲדָם כְּשִׁמְתַּהֲתַף וְנַחֲלֵשׁ לְמַטָּה בְּהֲתוּפָא הַזֶּהֻמָּה, וְיִוְרַד לְמַטָּה, וְיִוֹצֵא מֵאוּתָהּ זֶהֻמָּה גְּוֹן אֲדָם, מִהַזֶּהֻמָּה הַקְּשָׁה, וּמִתוּפָא הַזֶּהֻמָּה הַקְּשָׁה הוֹפֵף לְשָׁחַר. וְהַפֵּל מֵאוּתוֹ הָאֲדָם הִרְאִישׁוֹן (הַעֲלִיז) הַתְּתַהֲתַף, וְכֻל זֶה נִבְרָא בְּשַׁנִּי, וְזֶה נִקְרָא אֱלֹהִים אֲחֵרִים.

הָאֵי אוֹכֵם אִיהוּ חֲשׁוּף יַתִּיר, דְּלֹא אֲתַחֲזִי גְּוֹן דִּילִיָּה מִגּוֹ חֲשׁוּכָא. בּוֹצִינָא קְדִישָׁא הַכִּי אָמַר, דְּהָאֵי גְּוֹן אוֹכֵם חֲשׁוּף, בְּאֵן אֲתַר אֲצַטַּבַּע. אֵלָּא כַּד הֵהוּא סוּמָקָא אֲתַהֲתַף בְּגוֹ תְכַלָּא, וְאַתְעַרְבוּ גְּוֹנִין, אֲתַהֲתַף הֲתוּכָא דְזוּהֶמָא לְגוֹ תְהוּמִי, וְאַתְעַבִּיד מִתְּמֵן רְפִשׁ וְטִיט. כְּמָה דְּאֵתָא אָמַר (ישעיה נז) וַיִּגְרָשׁוּ מִימִיּוֹ רְפִשׁ וְטִיט. וּמִגּוֹ הֵהוּא טִינָא דְתְהוּמִי, נָפַק הֵהוּא חֲשׁוּף דְּאִיהוּ אוֹכֵם, וְלֹא אוֹכֵם אֵלָּא חֲשׁוּף יַתִּיר, הֲדָא הוּא דְכְתִיב, (בראשית א) וַחֲשָׁף עַל פְּנֵי תְהוֹם. אֲמַאי אֲקָרִי חֲשָׁף, בְּגִין דְּגְּוֹן דִּילִיָּה חֲשׁוּף, וְאַחֲשִׁיף אֲנַפִּי בְּרִינִי. וְדָא אִיהוּ סוּמָק וְאוֹכֵם, וּבְגִין דָּא לֹא כְתִיב בְּשַׁנִּי כִי טוֹב.

הַשָּׁחַר הוּא יוֹתֵר חֲשׁוּף, שְׁלֹא נִרְאָה הַגְּוֹן שְׁלוֹ מִתוּפָא הַחֲשָׁף. הַמְּנֹרָה הַקְּדוּשָׁה כַּף אָמַר, שֶׁהַגְּוֹן הַשָּׁחַר הַזֶּה חֲשׁוּף, בְּאִיזָה מְקוֹם נִצְבָּע? אֵלָּא כְּשִׁאוּתוֹ אֲדָם מִתְּתַהֲתַף בְּתוּפָא הַתְּכַלָּת וּמִתְעַרְבִים הַגְּוֹנִים, מִתְּתַהֲתַף הַתוּפָא הַזֶּהֻמָּה לְתוּפָא הַתְּהוּמוֹת וְנַעֲשֶׂה מִשֶּׁם רְפִשׁ וְטִיט, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם נז) וַיִּגְרָשׁוּ מִימִיּוֹ רְפִשׁ וְטִיט. וּמִתוּפָא אוֹתוֹ טִיט שֶׁל הַתְּהוּמוֹת יוֹצֵא אוֹתוֹ חֲשָׁף, שֶׁהוּא שָׁחַר, וְלֹא שָׁחַר אֵלָּא יוֹתֵר חֲשׁוּף. זֶהוּ שְׁכַתוּב וַחֲשָׁף עַל פְּנֵי תְהוֹם. לְמָה נִקְרָא חֲשָׁף? מִשּׁוֹם שֶׁהַגְּוֹן שְׁלוֹ חֲשׁוּף וּמְחַשֵּׁף אֶת פְּנֵי הַבְּרִיּוֹת, וְזֶהוּ אֲדָם וְשָׁחַר, וּמִשּׁוֹם זֶה לֹא כְתוּב בְּשַׁנִּי כִי טוֹב.

וְאֵם תֵּאמַר, וְהָרִי כְתוּב וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד, זֶה מִלְּאֲף הַמְּנוֹת, וְכַאֵן אֲמַרְתָּ שְׁלֹא נֶאֱמַר בְּגִלְלוּ כִי טוֹב - אֵלָּא סוּד הַסּוּדוֹת כְּאֵן, שֶׁהָרִי טוֹב.

וְאֵי תֵימָא, וְהָא כְתִיב (בראשית א) וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד דָּא מִלְּאֲף הַמְּנוֹת, וְהִכָּא אֲמַרְתָּ דְלֹא אֲתַמַּר בְּגִינִיָּה כִי טוֹב. אֵלָּא רְזָא דְרִזִּין הִכָּא, דְּהָא וְדָאֵי מִלְּאֲף הַמְּנוֹת אִיהוּ טוֹב

וְאֵי תֵימָא, וְהָא כְתִיב (בראשית א) וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד דָּא מִלְּאֲף הַמְּנוֹת, וְהִכָּא אֲמַרְתָּ דְלֹא אֲתַמַּר בְּגִינִיָּה כִי טוֹב. אֵלָּא רְזָא דְרִזִּין הִכָּא, דְּהָא וְדָאֵי מִלְּאֲף הַמְּנוֹת אִיהוּ טוֹב

מלאך המות ודאי הוא טוב מאד. מה הטעם? משום שהרי כל בני העולם יודעים שימותו ויחזרו לעפר, ורבים הם שחוזרים בתשובה לרבונם משום פחד זה, ופחדים לחטא לפניו. רבים פוחדים מהמלך מתוך שתלויה רצועה לפניהם. כמה טובה אותה רצועה אל האדם, שעושה להם טובות ואמתות ומתקנים בדרךיהם פראוי. ועל זה והנה טוב מאד. מאד ודאי.

סוד הסודות שלמדנו מתוך המנורה הקדושה, והנה טוב - זה מלאך החיים. מאד - זה מלאך המות, שהוא יותר. למה מלאך המות הוא טוב מאד? אלא כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם, הכל היה מתקן טרם שברא אדם, שהוא המלך של העולם הזה. פיון שנברא אדם, עשה אותו מתקן בדרך אמת. זהו שכתוב (קהלת ז) אשר עשה האלהים את האדם ישר והמה בקשו חשבונות רבים. עשה אותו ישר, ואחר כך סרח ונטרד מגן עדן.

גן העדן הוא נטוע בארץ באותן נטיעות שנטע אותו הקדוש ברוך הוא, כמו שנאמר (בראשית ב) ונטע ה' אלהים גן בעדן מקדם. הוא נטע אותו בשם שלם, כדגמת עליון שלמעלה. וכל הדיוקנאות העליונים כלם, מרקמים ומצירים בגן העדן הזה שלמטה, ושם הם הכרוכים. אינם חקוקים בחקיקות של בני אדם מזהב או מדבר אחר, אלא כלם אורות שלמעלה חקוקים ומצירים בציוור מרקם, מעשה ידי אמן של השם השלם של הקדוש ברוך הוא, וכלם חקוקים שם. וכל הדיוקנאות והצוירים של העולם הזה, כלם מצירים שם, וחקוקים ומתחקקים שם כמו העולם הזה.

מאד. מאי טעמא. בגין דהא כל בני עלמא ידעי דימותון ויתהדרון לעפרא, וסגיאיין אינון דמהדרי בתיובתא למאריהון, בגין דחילו דא, ודחלי למחטי קמיה. סגיאיין דחלי מן מלפא, מגו דתליא רצועה לקמיהו. כמה טבא ההיא רצועה לגבי בני נשא, דעבדת לון טבין וקשיטין, ומתקנין בארחייהו כדקא יאות. ועל דא והנה טוב מאד. מאד ודאי. (דף

ק"נ ע"א)

רוא דרזין, דאוליפנא מגו בוצינא קדישא והנה טוב, דא מלאך חיים. מאד, דא מלאך המות, דאיהו יתיר. אמאי מלאך המות איהו טוב מאד. אלא כד ברא קדשא בריך הוא עלמא, כלא הוה מתתקן עד לא ייתי אדם, דאיהו מלפא דהאי עלמא. פיון דאתברי אדם, עבד ליה מתתקן בארח קשוט, הדא הוא דכתיב, (קהלת ז) אשר עשה האלהים את האדם ישר והמה בקשו חשבונות רבים, עבד ליה ישר, ולבתר סרח, ואטריד מגנתא דעדן. גן עדן איהו בארעא, נטיע באינון נטיען דנטע ליה קדשא בריך הוא, כמה דאת אמר (בראשית ב) ונטע יי' אלהים גן בעדן מקדם, איהו נטע ליה בשמא שלים, כגוונא עלאה לעילא. וכל דיוקנין עלאין פלהו, מרקמן ומתצירין בהאי גן עדן דלתתא, ותמן אינון פרוכים. לאו אינון גליפין בגליפוי דבני נשא מדהבא או ממלה אחרא, אלא כלהו נהורין דלעילא, גליפין ומתצירין בציורא מרקמא, עובדי ידי אומנא דשמא שלים דקודשא בריך הוא, וכלהו מחקקון תמן. וכל דיוקנין וצוירין דהאי עלמא, פלהו מתצירין תמן, וגליפין ומתחקקון תמן, פלהו כגוונא דהאי עלמא.

ומקום זה הוא מדור לרוחות קדושות, בין אותן שבאו לעולם הזה, בין אותן שלא באו לעולם הזה והם עתידים לבא לעולם הזה. כלן רוחות מלבשות בלבושים וגופים ופרצופים כמו של העולם הזה, ומסתפלות שם בזיו פבוד רבונם, עד שבאות לעולם הזה.

בשעה שיוצאות משם לבא לעולם הזה, מתפשטות אותן רוחות מאותו גוף ולבוש של שם, ומתלבשות בגוף ולבוש של העולם הזה, ועושות מדורם בעולם הזה בלבוש וגוף הזה, שהוא מטפה סרוחה.

ובשמגיע זמנו ללכת ולצאת מהעולם הזה, לא יוצא עד שמלאך המות הזה מפשיטו הלבוש של הגוף הזה. פיין שנפשט הגוף מאותה רוח על ידי אותו מלאך המות, הולך ומתלבש באותו גוף האחר שבגן עדן שממנו התפשט פשבא לעולם הזה, ואין שמחה לרוח פרט לאותו הגוף של שם, ושמת על שהתפשט מהגוף הזה של העולם הזה והתלבש בגוף אחר שלם כמו של (אותו) העולם הזה, וכו' יושב והולך ומתבונן בסודות העליונים, מה שלא יכל לרעת ולהתבונן בעולם הזה בגוף הזה. ובשמת רבשת הנשמה באותו לבוש של אותו עולם, כמה עדונים וכמה כסופים שלה שם. מה גרם לגוף הזה להתלבש בו הרוח? הנה אומר, אותו מעשה שהפשיטו מהלבושים הללו. והקדוש ברוך הוא עושה טוב עם הבריות שלא מפשיט מהאדם הלבושים הללו עד שמתקין לו לבושים אחרים נכבדים וטובים מאלה.

ואתר דא איהו מדורא לרוחין קדישין, בין אינון דאתו להאי עלמא, בין אינון דלא אתו להאי עלמא, ואינון דזמינין למיתי להאי עלמא. פלהו רוחין מתלבשן בלבושין וגופין ופרצופין פגוונא דהאי עלמא, ומסתפלן תמן בזיו יקרא דמאריהון, עד דאתיין להאי עלמא.

בשעתא דנפקי מתמן, למיתי להאי עלמא, מתפשטין אינון רוחין, מההוא גופא ולבושא דתמן, ומתלבשין בגופא ובלבושא דהאי עלמא, ועבדין דיוריהון בהאי עלמא, בלבושא וגופא דא, דאיהו מטפה סרוחה.

וכד מטי זמניה למיהו ולנפקא מהאי עלמא, לא נפיק עד דהאי מלאך המות אפשיט ליה לבושא דגופא דא. פיין דאתפשט האי גופא מההוא רוחא, על ידי דההוא מלאך המות, אזלא ומתלבשא בההוא גופא אחרא דבגנתא דעדן, דאתפשט פד אתי להאי עלמא. ולית חדו לרוחא, בר בההוא גופא דתמן, וחדוי על דאתפשט מהאי גופא דהאי עלמא, ואתלבש בלבושא אחרא שלים, פגוונא דהאי (נ"א דהוא) עלמא, וביה יתיב ואזיל ואסתפל למנדע ברזין עלאין, מה דלא יכיל למנדע ולאסתפלא בהאי עלמא בגופא דא.

וכד אתלבשת נשמתא בההוא לבושא דההוא עלמא, כמה עדונין, כמה כסופין דילה תמן. מה גרים לגופא דא, לאתלבשא ביה רוחא. הוי אימא ההוא דאפשיט ליה לבושין אלין. וקודשא בריהו הוא עביד טיבו עם ברזין, דלא אפשיט ליה לבר נש לבושין אלין, עד דאתקין ליה לבושין אחרנין יקירין וטבין מאלין.

פָּרַט לְאוֹתָם רִשְׁעֵי הָעוֹלָם שְׁלֹא חָזְרוּ בְתַשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְרַבּוֹנָם, שְׁמַעְרֻטְלִים בָּאוּ לְעוֹלָם הַזֶּה וּמַעְרֻטְלִים יָשׁוּבוּ לְשָׁם. וְהַנְּשֻׁמָּה הוֹלֵכֶת בְּבוֹשָׁה כְּלָפִי אַחֲרוֹת, כִּי אֵין לָהּ כָּלֵל לְבוּשִׁים, וְנִדְוֹנִית בְּאוֹתוֹ גִּיהֶנֶם שְׁפָאֲרִץ מִתּוֹךְ אוֹתָהּ הָאֵשׁ שְׁלִמְעֵלָה. וְיֵשׁ מִהֵן שְׁמַצְפָּצוֹת וְעוֹלוֹת, וְאֵלוֹ הֵם רִשְׁעֵי הָעוֹלָם שְׁחָשְׁבוּ כְּלַכֵּם תְּשׁוּבָה וּמִתּוֹ, וְלֹא יָכְלוּ לַעֲשׂוֹת אוֹתָהּ. אֵלֶּה נִדְוֹנִים שֵׁם בְּגִיהֶנֶם, וְאַחַר כֵּן מַצְפָּצִים וְעוֹלִים.

רָאָה כִּמָּה רַחֲמֵנוּתוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עִם בְּרִיּוֹתָיו, שְׁאֶפְלוּ שֶׁהוּא רָשָׁע גְּדוֹל וְהִרְהַר תְּשׁוּבָה וְלֹא יָכֹל לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה וּמִתּוֹ, הָרִי וְדָאֵי מְקַבֵּל עָנֵשׁ עַד שֶׁהוֹלֵךְ כְּלֵי תְּשׁוּבָה. אַחַר כֵּן אוֹתוֹ הִרְצוֹן שֵׁשׁ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, לֹא זָז מִלְּפָנֵי הַמֶּלֶךְ הַעֲלִיּוֹן, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְקַן לְאוֹתוֹ רָשָׁע מְקוֹם בְּמִדּוֹר הַשְּׂאוֹל, וְשֵׁם מַצְפָּצֵף תְּשׁוּבָה. שֶׁהִרִי אוֹתוֹ רְצוֹן יוֹרֵד מִלְּפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשׁוֹבֵר כָּל הַשּׁוֹמְרִים (לְאַחַר שֶׁקָּבַל עָנְשׁוֹ, אוֹתוֹ רְצוֹן טוֹב שֶׁהִיָּח אוֹתוֹ רָשָׁע לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, עוֹלָה לְפָנָי הַמֶּלֶךְ הַעֲלִיּוֹן, וְלֹא זָז מִשָּׁם עַד שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְקַן לְאוֹתוֹ רָשָׁע מְקוֹם בְּמִדּוֹר הַשְּׂאוֹל, וְאֵין אוֹתוֹ רְצוֹן יוֹרֵד מִלְּפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשׁוֹבֵר אֶת כָּל הַשּׁוֹמְרִים) שֶׁל שְׁעָרֵי מְדוּרֵי הַגִּיהֶנֶם, וּמַגִּיעַ לְאוֹתוֹ מְקוֹם שְׂאוֹתוֹ הַרְשָׁע שָׁם, וּמְכַה בּוֹ וּמַעֲרֹרֵר אֶת אוֹתוֹ רְצוֹן כְּמִקְדָּם. וְאֵין מַצְפָּצֵפֶת אוֹתָהּ נִשְׁמָה לַעֲלוֹת מִתּוֹךְ מְדוֹר הַשְּׂאוֹל.

וְאֵין רְצוֹן טוֹב שֶׁנֶּאֱבָד מִלְּפָנֵי הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ, וּמִשׁוֹם כֵּן אֲשָׁרִי אוֹתוֹ מִי שֶׁמְהַרְהַר הִרְהוּרִים טוֹבִים לְרַבּוֹנוֹ. שְׂאָף עַל גֵּב שְׁלֹא יָכֹל לַעֲשׂוֹת אוֹתָם, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מַעֲלָה אֶת רְצוֹנוֹ כְּאֵלוֹ עֲשֵׂה, וְזֶה לְטוֹב. אֲבָל רְצוֹן לְרַע - לֹא, פָּרַט לְהִרְהוּר שֶׁל עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים

בַּר לְאֵינוֹן חַיִּיבֵי עֲלֻמָּא, דְּלֹא אֶהְדְּרוּ בְּתִיּוּבְתָא שְׁלִימְתָא לְמֵאֲרִיהוֹן, דְּעֲרֻטִּילְאִין אָתוּ לְהֵאִי עֲלֻמָּא, וְעֲרֻטִּילְאִין יְתוּבוֹן תַּמָּן. וְנִשְׁמְתָא אֲזִלָּא בְּכִסּוּפָא לְגַבֵּי אַחֲרָנִין, דְּלִית לָהּ לְבוּשִׁין כְּלָל, וְאַתְדַּנַּת בְּהֵוּא גִיהֶנֶם דְּבֵאֲרַעָא, מַגּוּ הֵוּא אֲשָׂא דְלַעֲיָלָא. וְאִית מְנַהוֹן דְּמַצְפָּצִי וְסִלְקִי, וְאֵלִין אֵינוֹן חַיִּיבֵי עֲלֻמָּא, דְּחִשְׁבֵי בְּלַבִּיּוּהוּ תְּשׁוּבָה, וּמִיתוּ, וְלֹא יָכְלוּ לְמַעַבְדַּ לָּהּ. אֵלִין אֲתַדְּנוּ תַמָּן בְּגִיהֶנֶם, וּלְבַתֵּר מַצְפָּצִי וְסִלְקִין.

חֲמֵי כִּמָּה רַחֲמֵנוּתָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עִם בְּרִיּוּהֵי, דְאֶפְלוּ דְאִיהוּ חַיִּיבָא יְתִיר, וְהִרְהַר תְּשׁוּבָה, וְלֹא יָכִיל לְמַעַבְדַּ תְּשׁוּבָה, וּמִית, הֵאִי בּוֹדְאֵי, מְקַבֵּל עוֹנֶשָׁא, עַד דְאֲזִיל בְּלֹא תְּשׁוּבָה. לְבַתֵּר הֵוּא רְעוּתָא דְשׁוּי לְמַעַבְדַּ תְּשׁוּבָה, לֹא אֲעִידָת מְקַמֵּי מְלָכָא עֲלָאָה, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתַקִּין לְהֵוּא חַיִּיבָא דּוּכְתָא, בְּמִדּוֹרָא דְשְׂאוֹל, וְתַמָּן מַצְפָּצֵפֶת תְּשׁוּבָה. דְּהָא הֵוּא רְעוּתָא נְחִית מְקַמֵּי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְתַבַּר כָּל גְּזִיזִין (כ"א) לְבַתֵּר דְּקַבֵּל עוֹנֶשָׁה הֵוּא רְעוּתָא טְבָא דְשׁוּי הֵוּא חַיִּיבָא לְמַעַבְדַּ תְּשׁוּבָה סְלִמָּא קַמֵּי מְלָכָא עֲלָאָה וְלֹא אֲעִידָת מִתַּמָּן עַד דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתַקִּין לְהֵוּא חַיִּיבָא דּוּכְתָא בְּמִדּוֹרָת שְׂאוֹל וּבְרִין הֵוּא רְעוּתָא נְחִיתָא מְקַמֵּי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְתַבַּר כָּל גְּזִיזִין) דְּתַרְעִי מְדוּרֵי גִיהֶנֶם, וּמְטִי לְהֵוּא אֲתֵר דְּהֵוּא חַיִּיבָא תַמָּן, וּבְטַשׁ בֵּיהּ, וְאַתְעַר לִיהּ הֵוּא רְעוּתָא כְּמִלְקָדְמִין. וּכְדִין מַצְפָּצֵפֶת (דף ק"ג ע"ב) הֵהִיא נִשְׁמְתָא, לְסִלְקָא מַגּוּ מְדוּרָא דְשְׂאוֹל.

וְלִית רְעוּתָא טְבָא דִּיתְאַבִּיד מְקַמֵּי מְלָכָא קְדִישָׁא. וּבְגִין כֵּן, זְכָאָה אִיהוּ מְאֵן דְּמְהַרְהַר הִרְהוּרִין טְבִין לְגַבֵּי מְאֲרִיָּה, דְאָף עַל גֵּב דְּלֹא יָכִיל לְמַעַבְדַּ לּוֹן, קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא סְלִיק לִיהּ רְעוּתִיָּה כְּאֵילוֹ עַבִּיד. דָּא לְטַב. אֲבָל

רעותיה לביש, לא. פר הרהורא דפוכבים
ומזלות, והא אוקמוה חברייא.

אינון דלא הרהרו תשובה, נחתי לשאול, ולא
סלקי מתמן לדרי דרין. עלייהו כתיב,
כָּלָה עֲנַן וַיִּלֶךְ בֶּן יוֹרֵד שְׂאוֹל לֹא יַעֲלֶה.
(איוב ז)
על קדמאי כתיב (שמואל א ב) 'י' ממית ומחיה
מוריד שאול ויעל.

אמר רבי יהודה, דינא דעונשי דגיהנם, הא
אוליפנא, דאיהו למידן תמן לחייביא,
על מה אתדנו בנורא דגיהנם. אלא גיהנם
איהו נור דליק יממי ולילי, כגוונא דחייביא
מתחמן בנורא דיצר הרע, למעבר על פתגמי
אורייתא. בכל חמומא וחמומא דאינון
מתחמן ביצר הרע, הכי אתוקד נורא
דגיהנם.

זמנא חדא לא אשתכח יצר הרע בעלמא,
דאעילו ליה גו גושפנקא דפרזלא,
בנוקבא דתהומא רבא. וכל ההוא זמנא, פכה
נורא דגיהנם, ולא אתוקד כלל. אהדר יצר
הרע לאתריה, שארו חייבי עלמא לאתחממא
ביה, שארי נורא דגיהנם לאתוקדא, דהא
גיהנם לא אתוקד אלא בחמימו דתוקפא דיצר
הרע דחייביא. ובההוא חמימו, נורא דגיהנם
אתוקד יממי ולילי, ולא שכיף.

שבעה פתחין אינון לגיהנם, ושבעה מדורין
אינון תמן. שבעה זיני חייבין אינון:
רע. בליעל. חוטא. רשע. משחית. לץ. יהיר.
וכלהו לקבליהו אית מדורין לגיהנם, כל חד
וחד פדקא חזי ליה. וכפום ההוא דרגא דחטא
ביה ההוא חייבא, הכי נהבין ליה מדורא
בגיהנם.

ומזלות, והרי פרשנה החברים.
אותם שלא הרהרו תשובה,
יורדים לשאול, ולא עולים משם
לדורי דורות. עליהם כתוב (איוב ו)
כָּלָה עֲנַן וַיִּלֶךְ בֶּן יוֹרֵד שְׂאוֹל לֹא
יַעֲלֶה. על הראשונים כתוב
(שמואל א ב) ה' ממית ומחיה מוריד
שאול ויעל.

אמר רבי יהודה, דין של ענשי
הגיהנם, הרי למדנו שהוא לדון
שם את הרשעים. על מה נדונים
באש הגיהנם? אלא גיהנם היא
אש דולקת ימים ולילות, כמו
שהרשעים מתחממים באש של
יצר הרע לעבר על דברי התורה.
בכל חמום וחמום שהם
מתחממים ביצר הרע, כך בוערת
אש הגיהנם.

פעם אחת לא נמצא יצר הרע
בעולם, שהכניסו אותו לתוף
חומם פרזל בנקב תהום רבה, וכל
אותו זמן כבתה אש הגיהנם ולא
בערה כלל. חזר יצר הרע למקומו
- התחילו רשעי העולם להתחמם
בו, והתחילה אש הגיהנם לבער,
שהרי הגיהנם לא בוער אלא פחם
של תקף היצר הרע של הרשעים.
ובאותו החם אש הגיהנם בוערת
ימים ולילות ולא שוככת.

שבעה פתחים הם לגיהנם, ויש
שם שבעה מדורים. שבעה מיני
רשעים הם: רע. בליעל. חוטא.
רשע. משחית. לץ. יהיר. וכנגד
כלם יש מדורים לגיהנם, כל אחד
ואחד פראוי לו. וכפי אותה מעלה
שחטא בה אותו הרשע, כך
נותנים לו מדור בגיהנם.

ובכל מדור ומדור יש מלאך
ממנה על אותו מקום פחת ידו
של דומה, וכמה אלף ורבוא עמו
שדנים את הרשעים, כל אחד

ובכל מדורא ומדורא, אית מלאך ממנא על ההוא אתר, תחות ידא

ואחד פראוי לו באותו מדור
שהוא שם.

(אש הגיהנם שלמעלה מגיעה לגיהנם שלמטה)
אש הגיהנם למטה מגיעה מתוף
אש הגיהנם שלמעלה, ומגיעה
לגיהנם הזה שלמטה, ובווערת
באותה התעוררות החם של
הרשעים, שמחממים את עצמם
תוף יצר הרע, וכל אותם מדורים
דולקים שם.

מקום יש בגיהנם, ויש שם דרגות
שנקראו צואה רותחת, ושם היא
זהמת הנשמות, אותן
שמתלכלכות מפל הזהמה של
העולם הזה. ומתלבנות ועולות,
ונשאת שם אותה זהמה, ואותן
דרגות רעות שנקראות צואה
רותחת התמנו על אותה זהמה,
ואש הגיהנם שולטת באותה
זהמה שנושאה.

ויש רשעים, אותם שמתלכלכים
בחטאיהם תמיד ולא מתלבנים
מהם, ומתו בלי תשובה, וחטאו
והחטיאו אחרים והיו תמיד קשי
ערף, ולא נשברו לפני רבונם
בעולם הזה. אלו נדונים שם
באותה זהמה ובאותה צואה
רותחת שלא יוצאים משם
לעולמים. אותם שמשחיתים
דרבם על הארץ ולא חששו
לכבוד רבונם בעולם הזה, כל
אלה נדונים שם לדורי דורות ולא
יוצאים משם.

בשבתות ובחדשים ובזמנים
ובחגים, באותו מקום האש
שוכנת ולא נדונים, אבל לא
יוצאים משם פשאר הרשעים
שיש להם מנוחה. כל אותם
שמחללים שבתות וזמנים ולא
חוששים לכבוד רבונם כלל פדי
לשמר אותם, אלא מחללים
בפרהסיה - כמו שהם לא שמרו

דוומה. וכמה אלה ורבו עמיה, דדיינין לון
לחייביא, כל חד וחד וחד כמה דאתחזי ליה
בההוא מדורא דאיהו תמן.

(כ"א אשא דגיהנם דלעילא, מטי להאי גיהנם דלתתא) אשא דגיהנם
לתתא, מטי מגו אשא דגיהנם
דלעילא, ומטי להאי גיהנם דלתתא, ואתוקד,
בההוא אתערו דחמימו דחייביא, דקא
מחממי גרמייהו גו יצר הרע, וכל אינון
מדורין דליקין תמן.

אתר אית בגיהנם, ודרגין תמן דאקרון צואה
רותחת, ותמן איהו זוהמא דנשמתין,
אינון דמתלכלכן מפל זוהמא דהאי עלמא.
ומתלבנן וסלקין, ואשתארת ההוא זוהמא
תמן, ואינון דרגין בישין דאתקרון צואה
רותחת, אתמנן על ההוא זוהמא. ונורא
דגיהנם שלטא, בההוא זוהמא דאשתארת.

ואית חייבין, אינון דמתלכלכן בחובבייהו
תדיר, ולא אתלבנן מנבייהו, ומיתו בלא
תשובה, וחטו והחטיאו אחרנין, והווי קשי
קדל תדיר, ולא אתברו קמי מאריהון בהאי
עלמא. אלין אתדנו תמן בההוא זוהמא,
ובההיא צואה רותחת, דלא נפקין מתמן
לעלמין. אינון דמחבלין ארחייהו על ארעא,
ולא חששו ליקרא דמאריהון בהאי עלמא,
כל אינון אתדנו תמן לדרי דרין, ולא נפקי
מתמן.

בשבתתי ובירחי ובזמני ובחגי, בההוא אתר
נורא אשתבך, ולא אתדנו, אבל לא
נפקי מתמן, פשאר חייבין דאית להו נייחא.
כל אינון דמחללי שבתות וזמני, ולא חיישי
ליקרא דמאריהון כלל, בגין למטר לון, אלא
מחללי בפרהסיה, כמה דאינון לא נטרי שבתתי
וזמני בהאי עלמא, הכי נמי לא נטרין ליה בההוא עלמא, ולית לון נייחא.

שבתות וזמנים בעולם הזה, כִּף גם לא שומרים אותו בעולם הבא, ואין להם מנוחה.

אמר רבי יוסי, אל תאמר כִּף, אלא הם שומרים שבתות וזמנים שם בגיהנם בעל פרחם. אמר רבי יהודה, אלה אותם עובדי כוכבים ומזלות שלא הצטוו, שלא שמרו שבת בעולם הזה, שומרים אותה שם בעל פרחם.

בבב ערב שבת כשמתקדש היום, הפרושים הולכים בכל אותם מדורי הגיהנם: הסתלקו דיני הרשעים, שהרי המלך הקדוש בא, והיום מתקדש, והוא מגן על הכל. ומיד מסתלקים הדינים ויש לרשעים מנוחה. (וכל אותם מחללי שבתות ומועדים בפרהסיא, דינים מסתלקים מעליהם) (ואפלו עובדי כוכבים ומזלות שלא נצטוו לשמר שבתות ומועדים, שם שומרים בעל פרחם) אבל אש הגיהנם לא שוככת מעל אלה שלא שמרו שבת לעולמים, וכל רשעי הגיהנם שואלים עליהם: מה שונים אלה שאין להם מנוחה מכל הרשעים של פאן? ואותם בעלי הדין משיבים להם: אלה הם הרשעים שספרו בקדוש-ברוך-הוא ועברו על כל התורה. משום שלא שמרו שבת שם, לכן אין להם מנוחה לעולמים.

וכר אותם הרשעים יוצאים ממקומם, ונתנת להם רשות ללכת ולראות אותם. ומלאך אחד ששמו סנטריא"ל הולך ומוציא את אותו הגוף שלהם ומכניסו לגיהנם לעיני הרשעים, ורואים אותו שפעלה תולעים, ולנשמה אין מנוחה באש הגיהנם.

וכר אותם הרשעים ששם סוככים את אותו הגוף ומכריזים עליו: זהו פלוני הרשע שלא חשש לכבוד רבונו, וכפר בקדוש-ברוך-הוא, וכפר בכל התורה כלה. אוי לו! טוב שלא נברא

אמר רבי יוסי, לא תימא הכי, אלא נטרי שפתי וזמני תמן בגיהנם בעל פרחיהו.

אמר רבי יהודה, אלין אינון עובדי כוכבים ומזלות, דלא אתפקדו, דלא נטרי שבת בהאי עלמא, נטרי ליה תמן בעל פרחיהו.

בבב מעלי שבתא כד יומא אתקדש, כרוזין (דף קנ"א ע"א) אזלין בכל אינון מדורין

דגיהנם: סליקו דינא דחייביא, דהא מלפא קדישא אתיא, ויומא אתקדש, ואיהו אגין על פלא. ומיד דינין אסתלקו, וחייביא אית לון נייחא. (וכל אינון מחללי שבתות וזמני בפרהסיא דינין סלקון מנייהו)

(נ"א ואפילו עובדי כוכבים ומזלות דלא אתפקדו למישר שפתי וזמני תמן נטרין בעל פרחם) אבל נורא דגיהנם לא אשתפך, מעלייהו דלא נטרי שבת לעלמין. וכל חייבי גיהנם שאלי עלייהו, מאי שנא אלין דלית לון נייחא, מפל חייבין דהכא. אינון מאריהון דדינא תייבין לון, אלין אינון חייבין דכפרו ביה בקודשא בריך הוא, ועברו על אורייתא כלא, בגין דלא נטרו שבת תמן, בגין כף לית להו נייחין לעלמין.

ואינון חייבין פלהון, נפקין מדוכתייהו, ואתייהיב לון רשו למיהך למחמי בהו. ומלאך חד די שמייה סנטרי"אל, אזיל ואפיק לההוא גופא דלהון, ועייל ליה לגיהנם, לעיניהון דחייביא, וחמן ליה דסלקא תולעין, ונשמתא לית לה נייחא בנורא דגיהנם.

וכר אינון חייביא דתמן, סחרין לההוא גופא, ומכריזי עליה, דא איהו פלנא חייבא, דלא חייש ליקרא דמאריה, כפר ביה בקודשא בריך הוא, וכפר בכל אורייתא כלא, ווי ליה, חשש לכבוד רבונו, וכפר בקדוש-ברוך-הוא, וכפר בכל התורה כלה. אוי לו! טוב שלא נברא

טב דלא יתברי, ולא ייתי לדינא דא, ולכסופא דא, הדא הוא דכתיב, (ישעיהו טו) ויצאו וראו בפגרי האנשים הפשעים בי כי תולעתם לא תמות ואשם לא תכבה והיו דראון לכל בשר. פי תולעתם לא תמות, מן גופא. ואשם לא תכבה, מן נשמתא. והיו דראון לכל בשר, והיו די ראון, עד דכל חייבין דגיהנם דתמן, יימרון, די ראיה דא.

רבי יוסי אמר, ודאי הכי הוא, בגין דשבת איהו לקבל אורייתא כלא, ואורייתא איהי אש, בגין דעברו על אש דאורייתא, הא אש דגיהנם דליק, דלא שכיף מעלייהו לעלמין.

אמר רבי יהודה, לבתר פד נפיק שבתא, אתי ההוא מלאך, ומתדר ההוא גופא לקבריה, ואתדנו תרווייהו, דא לסטריה ודא לסטריה. וכל דא, בעוד דגופא קיימא על ברייה, דהא כיון דגופא אתאפל, לית ליה לגופא כל אלין דינין, וקודשא בריך הוא (תהלים עח) לא יעיר כל חמתו פתיב ביה.

כל חייבין דעלמא, בעוד דגופא שלים בכל שייפוי גו קברא, אתדנו גופא ורוחא, כל חד דינא כדקא חזי ליה. כיון דגופא אתעפל, דינא דרוחא אשתכח. מאן דאצטריך לנפקא, נפיק. ומאן דאצטריך למהוי עלייהו נייחא, אית לון נייחא. ומאן דאצטריך למהוי קטמא ועפרא תחות רגלי דצדיקייא. כל חד וחד, פדקא חזי ליה, אתעביד ליה.

וער דא, פמה טב לון, בין לצדיקי, בין לחייבי, למהוי גופא דלהון דביק בארעא, ולא תעפל לא גו עפרא לזמן קריב, ולא למהוי בקיומא כל ההוא זמנא סגני, בגין לאתדנא גופא ונפשא ורוחא תדיר. (בבב יומא) דהא לית לך כל צדיק וצדיק

ולא יבא לדין הזה ולבושה הזו! זהו שכתוב (ישעיהו טו) ויצאו וראו בפגרי האנשים הפשעים בי כי תולעתם לא תמות ואשם לא תכבה והיו דראון לכל בשר. פי תולעתם לא תמות - מן הגוף. ואשם לא תכבה - מן הנשמה. והיו דראון לכל בשר - והיו די ראון, עד שכל רשעי העולם של שם יאמרו די לראיה הזו.

רבי יוסי אמר, ודאי כף זה, משום ששבת היא כנגד כל התורה, והתורה היא אש - משום שעברו על אש התורה, הרי אש הגיהנם דולק, שלא שוכף מעליהם לעולמים.

אמר רבי יהודה, לאחר פשיוצאת שבת, בא אותו מלאך ומחזיר אותו גוף לקברו, ונדונים שניהם, זה לצדו וזה לצדו. וכל זה בעוד שהגוף קיים על בריו, שהרי כיון שהגוף נתעפל, אין לגוף את כל הדינים הללו, והקדוש ברוך הוא פתוב בו, ולא יעיר כל חמתו.

כל רשעי העולם, בעוד שהגוף שלם בכל איבריו בתוף הקבר, נדונים גוף ורוח, לכל אחד דין כראוי לו. כיון שהגוף נתעפל, דין הרוח שוכף. מי שצריך לצאת, יוצא. ומי שצריך להיות עליהם מנוחה, יש להם מנוחה. ומי שצריך להיות עפר ואפר פחת רגלי הצדיקים, כל אחד ואחד כראוי לו נעשה לו.

וכן פמה טוב להם, בין לצדיקים בין לרשעים, להיות גופם דבוק בארץ ולהקרב בתוף העפר לזמן קרוב ולא להיות בקיום כל אותו זמן רב, כדי לדון גוף ונפש ורוח תמיד (בבב טו). שהרי אין לך כל צדיק וצדיק בעולם שאין לו דין הקבר, משום שאותו מלאך

לא יבא לדין הזה ולבושה הזו!

הממנה על הקברים עומד על הגוף ודן אותו בכל יום ויום. אם לצדיקים כף - על אחת כמה וכמה לרשעים.

ובזמן שהגוף נרקב ונבלה בעפר, הרי הדין שוכף מהכל, פרט לאותם חסידים העמודים של העולם שהם ראויים להעלות נשמתם לאותו מקום עליון שראוי להם, ומעטים הם בעולם. כל אותם המתים של העולם, כלם מתים על ידי המלאך המשחית, פרט לאותם שמתים בארץ הקדושה (ובכל מתים על ידי המלאך המשחית, שהוא מלאך המות, וכל אותם המתים שבארץ הקדושה) שלא מתים על ידו, אלא על ידי מלאך הרחמים ששולט בארץ.

אמר רבי יצחק, אם כן, מה השבח של משה ואהרן ומרים שכתוב בהם על פי ה', שאלה לא מתו על ידי אותו המלאך המשחית, ואתה אומר שכל העולם, אותם שמתו בארץ ישראל, לא מתים על ידי זה? אמר לו, כן הוא ודאי, והשבח של משה אהרן ומרים היה יותר מכל בני העולם שהם מתו מחוץ לארץ הקדושה. שמשה אהרן ומרים מתו מחוץ לארץ הקדושה, וכלם מתו על ידי אותו המשחית, פרט למשה אהרן ומרים שלא מתו אלא על ידי הקדוש ברוך הוא. אבל אותם שמתים בארץ הקדושה, לא מתים על ידי אותו המשחית, שהרי הארץ הקדושה אינה עומדת ברשות אחרת, אלא ברשות הקדוש ברוך הוא לבדו. וכן כתוב, (ישעיה כו) יחיו מתים ובלתי יקומון הקיצו ורננו שכני עפר וגו'. יחיו מתים - אלו

בעלמא, דלית ליה דינא דקברא. בגין דההוא מלאך דממנא על קברי, קאים על גופא, ודן ליה בכל יומא ויומא. אם לצדיקים כף, לחייבים על אחת כמה וכמה.

ובזמנא דגופא אתעפל ואתבלי בעפרא, הא דינא אשתכח מפלא, בר מאינון חסידי קיימין דעלמא, דאינון אתחזון לסלקא נשמתהון ליהווא אתר עלאה דאתחזי לון, וזעירין אינון בעלמא.

כל אינון מתין דעלמא, פלהו מתין על ידי דמלאכא מחבלא, בר אינון דמתין דארעא קדישא, (ובולהו מתין על ידי דמלאכא מחבלא דאיהו מלאך המות, וכל אינון מתין די בארעא קדישא) לא מתין על ידי, אלא על ידי דמלאכא דרחמי דשליט בארעא.

אמר רבי יצחק, אי הכי, מאי שבחא איהו למשה ולאהרן ומרים, דכתיב בהו על פי יי', דאלין לא מיתו על ידי דההוא מלאך מחבלא, ואת אמרת, דכולי עלמא אינון דמיתו בארעא דישראל, לא מתין על ידי דדא.

אמר (דף קנ"א ע"ב) ליה, הכי הוא ודאי, ושבחא דמשה אהרן ומרים, הוה יתיר מכל בני עלמא, דאינון מיתו לבר מארעא קדישא, דמשה אהרן ומרים לבר מארעא קדישא מיתו, וכלהו מיתו על ידי דההוא מחבלא, בר אינון משה ואהרן ומרים, דלא מיתו אלא על ידי דקודשא בריה הוא. אבל אינון דמתין בארעא קדישא, לא מתין על ידי דההוא מחבלא, דהא ארעא קדישא לא קיימא ברשו אחרא, אלא ברשו דקודשא בריה הוא בלחודו.

ועל דא כתיב, (ישעיה כו) יחיו מתים ובלתי יקומון הקיצו ורננו שוכני עפר

שמתים בארץ הקדושה, שהם מתים שלו, ולא מאחר, שלא שולט שם הצד האחר כלל, ולכן כתוב מתיך. נבלתי יקומו - אותם שמתו בארץ נכריה אחרת על ידי אותו המשחית.

ולכן נקראו נבלה. מה נבלה מטמאה במשא - אף אותם שמתים מחוץ לארץ הקדושה מטמאים במשא (במגע). ולכן הם נבלה. כל שחיטה שנפסלה נקראת נבלה, משום ששחיטה זו היא מצד האחר, ומיד כשנפסל שורה עליו הצד האחר. ומשום שהיא שלו ושורה עליה נקרא נבלה. וסוד זה - (בשמו בן הוא) נבל הוא, ונבל שמו ונבלה עמו.

ולכן בכל מקום שהוא שורה נקרא נבלה. המנוול הזה לא שורה אלא במקום פסול, ולכן שחיטה שנפסלה היא שלו, ונקראת על שמו. ולכן המתים מחוץ לארץ הקדושה פחת רשות אחרת ושורה עליהם הצד האחר נקראים נבלה.

הקיצו ורננו שוכני עפר. שוכני - דירים ישנים, ולא מתים. ומי הם? ישני חברון, שהם לא מתים, אלא ישנים. ולכן כתוב בהם גויעה, כמי שגווע ויש בו קיום להתנער. אף כן אותם ארבע זוגות של חברון ישנים הם ולא מתים, וככל עומדים בקיומם באותם הגופות שלהם, ויודעים סתרים גנוזים יותר משאר בני אדם. גנוזים היו שם תוך פתח הגן עדן אותם הגופים שלהם, ואלה הם שוכני עפר. ולכן כל אותם שיצאה נשמתם בארץ הקדושה, אינה יוצאת על ידי אותו המשחית, ולא שולט שם, אלא על ידי מלאך הרחמים, שהארץ הקדושה עומדת בגודלו.

קדישא קיימא בעדביה.

וגו'. יחיו מתיך, אלין דמתין בארעא קדישא, דאינון מתין דיליה, ולא מאחרא, דלא שלטא תמן סטרא אחרא כלל, ועל דא כתיב מתיך. נבלתי יקומו, אינון דמיתו בארעא נוכראה אחרא, על ידי דההוא מחבלא.

ועל דא אקרוין נבלה, מה נבלה מטמאה במשא, אוף אינון דמתין לבר מארעא קדישא, מטמאין במשא. (נ"א במגע) ועל דא אינון נבלה. כל שחיטה דאיפסיל, אקרי נבילה, בגין שחיטה הא איהי מסטרא אחרא, ומיד דאיפסיל שריא עלה סטרא אחרא. ובגין דאיהי דיליה, ושריא עלה אקרי נבלה. ורזא דא (ס"א בשמו בן הוא) נבל הוא, (שמואל א כה) ונבל שמו ונבלה עמו.

ועל דא בכל אתר דאיהו שריא, אקרי נבלה. מנוול דא לא שריא, אלא באתר פסילו, ועל דא שחיטה דאפסיל, הא דיליה הוא, ואקרי על שמייה. ובגין כן, מתין דאינון לבר מארעא קדישא, תחות רשו אחרא, ושריא עלייהו סטרא אחרא, אקרוין נבלה.

הקיצו ורננו שוכני עפר, שוכני, דיירין דמיכין, ולא מתין. ומאן אינון. דמיכין דחברון, דאינון לא מתין, אלא דמיכין. ועל דא כתיב בהו גויעה, פמאן דגווע, ואית ביה קיומא לאנערא. אוף הכי אינון ארבעה זוגי דחברון, דמיכין אינון ולא מתין, וכלהו קיימו בקיומיהו באינון גופין דלהון, וידעי סתרין גניזין, יתיר משאר בני נשא. גניזין הוו תמן גו פתחא דגן עדן אינון גופין דלהון, ואלין אינון שוכני עפר. ועל דא כל אינון דנפקו נשמתיהו בארעא קדישא, לא נפיק על ידי דההוא מחבלא, ולא שלטא תמן, אלא על ידי דמלאכא דרחמי, דארעא

יש מקום בישוב שלא שולט בו אותו משחית ולא נחנת לו רשות להפגס לשם, וכל אותם שדרים שם לא מתים, עד שיוצאים מחוץ לעיר. ואין לה אדם מפל הדירים שם שלא מתים, וכלם מתים כמו שאר בני אדם, אבל לא בעיר. מה הטעם? משום שלא יכולים תמיד לשבת בעיר, אלא אלה יוצאים ואלה נכנסים, ולכן פלם מתים. מה הטעם אין שולט שם אותו מלאך המשחית? אם תאמר שלא עומדת ברשותו, הרי ארץ הקדש שלא עומדת ברשות אחרת ומתים, באותו מקום למה לא מתים? אם תאמר משום קדשה - אין מקום בקדשה בכל הישוב כמו ארץ ישראל. ואם תאמר משום אותו איש שבנה אותו - פמה בני אדם היו שזכותם יתרה משלו. אמר רבי יצחק, אני לא שמעתי ולא אמר.

באו ושאלו את רבי שמעון. אמר להם, ודאי שאותו מקום לא שולט בו מלאך המות, והקדוש ברוך הוא לא רוצה שבאותו מקום ימות אדם לעולמים. ואם תאמר שקדם לכן באותו מקום טרם שנבנה מתו בו בני אדם - לא כן! אלא מיזם שנבא העולם התפתח אותו מקום לקיום, וסוד הסודות כאן לאותם המתבוננים בסוד החכמה.

בשברא הקדוש ברוך הוא את העולם, ברא אותו בסוד האותיות, והתגלגלו האותיות, וברא את העולם בתקיקות השם הקדוש. התגלגלו האותיות וסוכבו את העולם בתקיקות. וכשהתגלה והתפשט העולם ונברא, היו האותיות סוכבות פדי לברא. אמר הקדוש ברוך הוא שישתים ביו"ד. נשארה האות ט' (יתגלגלו האותיות, וסכבו את העולם בתקיקת

אתר אית בישובא, דלא שלטא ביה ההוא מחבלא, ולא אתייהיב ליה רשו לאעלא תמן, וכל אינון דיירי תמן, לא מתין, עד דנפקין לבר מקרתא. ולית לה בר נש מפל דיירין תמן, דלא מתין, וכלהו מתין בשאר בני נשא, אבל לאו במתא. מאי טעמא. בגין דלא יכלין למיתב תדיר במתא, אלא אלין נפקין, ואלין עאלין, ועל דא כלהו מתין.

מאי טעמא לא שלטא תמן ההוא מלאך מחבלא. אי תימא דלא קיימא ברשותיה, הא ארעא קדישא דלא קיימא ברשו אחרא, ומתין, בההוא אתר אמאי לא מתין. אי תימא בגין קדשה, לית אתר בקדושה בכל ישובא כגוונא דארץ ישראל. ואי תימא, בגין ההוא גברא דבני לה. פמה בני נשא הוו דזכותיהון יתיר מדיליה. אמר רבי יצחק, אנא לא שמענא ולא אימא.

אתו שאילו ליה לרבי שמעון, אמר לון, ודאי ההוא אתר לא שלטא עליה מלאך המות, וקודשא בריך הוא לא בעי דבההוא אתר ימות בר נש לעלמין, ואי תימא, דקדם לכן בההוא דוכתא, עד לא אתבני, מיתו ביה בני נשא, לאו הכי. אלא מיזמא דאתברי עלמא, אתתקן ההוא אתר, לקיומא, ורזא דרזין הכא, לאינון דמסתפלי ברזא דחכמתא. כד ברא קדשא בריך הוא עלמא, ברא ליה ברזא דאתוון, ואתגלגלו אתוון, וברא עלמא, בגלופי דשמא קדישא. אתגלגלו אתוון, ואסחרו עלמא בגלופי וכד אתגלי ואתפשט עלמא ואתברי, והוו אתוון סחרן למברי, אמר קדשא בריך הוא דיסתים ביו"ד, אשתארת את ט' (כ"א ותגלגלו אתוון, ואסחרו עלמא בגלופא דשמא קדישא וכד אתגלגלו אתוון והוו סחרן למברי, אמר קדשא

השם הקדוש. וכאשר התגלגלו האותיות והיו מסובכות לברא. אמר הקדוש ברוך הוא: די יסתים ביו"ד. נשארה אות ט' לבדה) באותו מקום תלויה באויר. כיון שאמר הקדוש ברוך הוא שיסתים באות יו"ד, נשארה אות טי"ת בלבדה תלויה באויר על גבי אותו מקום. טי"ת היא אות של אור החיים. ולכן מי שרואה טי"ת בחלומו, סימן טוב הוא לו וחיים נתקנו לו. ולכן, משום שהיתה ט' תלויה על אותו מקום, לא שולט בו המות.

בשרצה הקדוש ברוך הוא להעמיד עולם, זרק צרור אחד לתוך המים חקוק בסוד של ע"ב (של כ"ב) אותיות, ומשם התחיל ללכת אותו צרור, ולא מצא מקום לעמד בו פרט הארץ הקדושה (בבית המקדש), והמים היו הולכים אחריו, עד שהגיע אותו צרור פחת המזבח, ושם נשקע, והתקיים כל העולם.

ואם תאמר, אם כך שבאותו מקום שורים חיים, למה לא נבנה שם בית המקדש לתת חיים ליושביה? אלא פאן במקום הזה התקיים משום אות אחת ששורה עליו. בבית המקדש כל האותיות כלן שורות בו, ובהם נברא הוא לבדו כמו שכל העולם.

ועוד, שהארץ הקדושה (בית המקדש) נותנת חיים וכפרה וכפרה ליושביה באותו העולם, ומקום זה לא כף - נותן חיים לאותו מקום בעולם הזה, ולא בעולם הבא. ובית המקדש בהפך משם, משום שיש חלק לישראל באותו עולם, ולא בעולם הבא. ולכן עומד בית המקדש לכפר חטאים ולזכות את ישראל לעולם הבא.

בא וראה, טי"ת אור של חיים בכל מקום, ולכן פתח בה הכתוב פי טוב, שכתוב (בראשית א) וַיֵּרָא

ברוך הוא די יסתים ביו"ד, אשתארת את ט' בלחודקה) **בההוא דוכתא**, (דף קנ"ב ע"א) **תליא באוירא, כיון דאמר קדשא בריך הוא די יסתים ביו"ד, אשתארת את טי"ת בלחודקה תליא באוירא על גבי ההוא דוכתא: טי"ת, איהו את, דנהירו חייך, בגין כף, מאן דחמי טי"ת בחלמיה, סימנא טבא הוא ליה, וחיין אתתקנו ליה. ועל דא בגין דההו ט' תליא על גבי ההוא אתר, לא שלטא ביה מותא.**

כד בעא קדשא בריך הוא לקיימא עלמא, זריק חד צרורא גו מיא, גליף ברזא דשבועין ותריין (נ"א דכ"ב) אתוון, ומתמן שארי למיהך ההוא צרורא, ולא אשפח אתר לאתקיימא ביה, בר ארעא קדישא, (נ"א כ"ב מקדשא) ומיא הוו אזלין אבתריה, עד דמטא ההוא צרורא תחות המזבח, ותמן אשתקע, ואתקיים כל עלמא.

ואי תימא, אי הכי דבההוא אתר שריין חיים, אמאי לא אתבני תמן בי מקדשא, למיהב חייך ליתבהא. אלא הכא בהאי אתר אתקיים בגין את חד דשריא עליה. בבי מקדשא כל אתוון פלהו שראן ביה, ובהו אתברי איהו בלחודוי, כגוונא דכל עלמא.

ותו, דארעא קדישא (נ"א כ"ב מקדשא) יהיב חייך וכפרה ליתבהא בההוא עלמא, ואתר דא לאו הכי, יהיב חייך לההוא אתר בהאי עלמא, ולא בעלמא דאתי. וכי מקדשא בהפוכא מתמן, בגין דאית חולקא לישראל בההוא עלמא, ולא בעלמא דא. ועל דא קיימא בי מקדשא לכפרא חובין, ולמזפי לון לישראל לעלמא דאתי.

תא חזי, טי"ת נהירו דחייך בכל אתר, ועל דא פתח בה קרא כי טוב. דכתוב, (בראשית א)

וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב. מֵהָאֵי אֶת, (נ"א
מֵאֲתֵר דָּא) עָרִיק מִלְּאָכָא מִחֲבַלָּא. לָא תִימָא עָרִיק,
אָלָא דְלָא אֲתִייהִיב לִיה רִשׁוּ לְאֶעְלָא תַּמָּן.
אֶת דָּא מִשְׁנַיָּא מֵאֶת ק', ק' לָא מִתְיַשְׁבָּא (נ"א
מֵאֶת ח', ח' לָא מִתְיַשְׁבָּא) פְּלִל בְּדוּכְתָא בְּעֶלְמָא,
וְסִימְנָךְ (תְּהֵלִים קמ) אִישׁ לְשׁוֹן בַּל יִפּוֹן בְּאַרְצֵן אֶת
טִי"ת אֲתִיִּשְׁבָּא בְּכָל דְּוִכְתָּא, וְאֲתַתְּקַנְתָּ
לְאֲתִיִּשְׁבָּא כְּדָקָא יְאוּת, וּבְגִין כְּךָ בְּכָל דְּוִכְתָּא
דָּאֵת ט' תַּמָּן, לִית יִשׁוּבָא לְאֶת ק' תַּמָּן
לְאֲתִיִּשְׁבָּא בֵּיה. וְעַל דָּא אֲתֵר דָּא לָא שְׁלֵטָא
בֵּיה פְּלִל סֵטְרָא אַחְרָא, וְיִהִיב חַיִּים דְּהָאֵי
עֲלֵמָא לִיְתִבֵי תְּחֻתֵיה דָּאֵת דָּא, וְלָא יִפּוּק
לְבַר, וְכַד נְפִיק לְבַר, אִית רִשׁוּ לְסֵטְרָא אַחְרָא
לְשִׁלְטָאָה בֵּיה. כְּמָה דָּאֵת דָּא שְׁלֵטָא בְּאַתֵּר
דָּא, הֵכִי נְמִי שְׁלֵטָא אֶת אַחְרָא בְּאַתֵּר דְּגִיְהֵנָם,
וּמֵאֵן אִיְהִי, אֶת ק'.

וּבְסִפְרָא דְרַב הַמְנוּנָא סְבָא, הֵכָא אֵינוּן תְּרִין
אֲתוּוֹן: ח', ט'. וְעַל דָּא לָא הוּוּ
כְּתִיבִין גּוּ אַבְנֵי בּוֹרְלָא, אַבְנִין דְּאֲשְׁלֻמוּתָא,
וּשְׁבֻטֵין דִּישְׂרָאֵל, תְּרִין אֲתוּוֹן אֵלִין אֲתַמְנַעוּ
מִנְיֵיהוּ, בְּגִין דְּלָא יְהֵא רִשִּׁים בְּגוּוּיֵיהוּ ח"ט.
בְּאַתֵּר דְּבֵי מִקְדָּשָׁא תִלְיִין כָּל אֲתוּוֹן דְּאֵלְפָא
בֵּיתָא, בְּרִזִין גְּלִיפִין דְּשִׁמְהֵן קְדִישִׁין,
קְשִׁירִין, מְרַקְמֵן עֲלֵיה, וְכָל עֲלֵמָא דְלַעֲיִלָּא
וְתַתָּא, כְּלָא בְרִזָּא דְאֲתוּוֹן מִתְחַמְמֵן (נ"א מִתְחַמְמֵן)
וּגְלִיפָא, וְרִזִין דְּקִדְשָׁא (ס"א דְשִׁמָּא קְדִישָׁא) עֲלָאָה,
עֲלִיֵיהוּ אֲתַגְלִיף.

בְּמִשְׁכְּנָא אֲתַגְלִיפוּ וְאֲתַצְיִירוּ אֲתוּוֹן פְּדָקָא
חֲזִי. דְּהָא בְּצִלְאֵל הוּוּ יָדַע
חֲכַמְתָּא, לְצַרְפָּא אֲתוּוֹן דְּאֲתַבְרִיאוּ בְּהוּ שְׁמִיא
וְאַרְעָא. וְעַל חֲכַמְתָּא דִּילֵיה, (נ"א דָּא) אֲתַבְנֵי
מִשְׁכְּנָא עַל יְדֵיה, וְאֲתַבְרִיר מִכָּל עֲמָא
דִּישְׂרָאֵל. וְכְמָה דְאִיהוּ אֲתַבְרִיר לַעֲיִלָּא, הֵכִי
בְּעָא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּוּ דִּיתַבְרִיר לְתַתָּא.

אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב. מֵהָאֵי אֶת, (נ"א
מֵאֲתֵר דָּא) עָרִיק מִלְּאָכָא מִחֲבַלָּא. לָא תִימָא עָרִיק,
אָלָא דְלָא אֲתִייהִיב לִיה רִשׁוּ לְאֶעְלָא תַּמָּן.
אֶת דָּא מִשְׁנַיָּא מֵאֶת ק', ק' לָא מִתְיַשְׁבָּא (נ"א
מֵאֶת ח', ח' לָא מִתְיַשְׁבָּא) פְּלִל בְּדוּכְתָא בְּעֶלְמָא,
וְסִימְנָךְ (תְּהֵלִים קמ) אִישׁ לְשׁוֹן בַּל יִפּוֹן בְּאַרְצֵן אֶת
טִי"ת אֲתִיִּשְׁבָּא בְּכָל דְּוִכְתָּא, וְאֲתַתְּקַנְתָּ
לְאֲתִיִּשְׁבָּא כְּדָקָא יְאוּת, וּבְגִין כְּךָ בְּכָל דְּוִכְתָּא
דָּאֵת ט' תַּמָּן, לִית יִשׁוּבָא לְאֶת ק' תַּמָּן
לְאֲתִיִּשְׁבָּא בֵּיה. וְעַל דָּא אֲתֵר דָּא לָא שְׁלֵטָא
בֵּיה פְּלִל סֵטְרָא אַחְרָא, וְיִהִיב חַיִּים דְּהָאֵי
עֲלֵמָא לִיְתִבֵי תְּחֻתֵיה דָּאֵת דָּא, וְלָא יִפּוּק
לְבַר, וְכַד נְפִיק לְבַר, אִית רִשׁוּ לְסֵטְרָא אַחְרָא
לְשִׁלְטָאָה בֵּיה. כְּמָה דָּאֵת דָּא שְׁלֵטָא בְּאַתֵּר
דָּא, הֵכִי נְמִי שְׁלֵטָא אֶת אַחְרָא בְּאַתֵּר דְּגִיְהֵנָם,
וּמֵאֵן אִיְהִי, אֶת ק'.

וּבְסִפְרָא דְרַב הַמְנוּנָא סְבָא, הֵכָא אֵינוּן תְּרִין
אֲתוּוֹן: ח', ט'. וְעַל דָּא לָא הוּוּ
כְּתִיבִין גּוּ אַבְנֵי בּוֹרְלָא, אַבְנִין דְּאֲשְׁלֻמוּתָא,
וּשְׁבֻטֵין דִּישְׂרָאֵל, תְּרִין אֲתוּוֹן אֵלִין אֲתַמְנַעוּ
מִנְיֵיהוּ, בְּגִין דְּלָא יְהֵא רִשִּׁים בְּגוּוּיֵיהוּ ח"ט.
בְּאַתֵּר דְּבֵי מִקְדָּשָׁא תִלְיִין כָּל אֲתוּוֹן דְּאֵלְפָא
בֵּיתָא, בְּרִזִין גְּלִיפִין דְּשִׁמְהֵן קְדִישִׁין,
קְשִׁירִין, מְרַקְמֵן עֲלֵיה, וְכָל עֲלֵמָא דְלַעֲיִלָּא
וְתַתָּא, כְּלָא בְרִזָּא דְאֲתוּוֹן מִתְחַמְמֵן (נ"א מִתְחַמְמֵן)
וּגְלִיפָא, וְרִזִין דְּקִדְשָׁא (ס"א דְשִׁמָּא קְדִישָׁא) עֲלָאָה,
עֲלִיֵיהוּ אֲתַגְלִיף.

בְּמִשְׁכְּנָא אֲתַגְלִיפוּ וְאֲתַצְיִירוּ אֲתוּוֹן פְּדָקָא
חֲזִי. דְּהָא בְּצִלְאֵל הוּוּ יָדַע
חֲכַמְתָּא, לְצַרְפָּא אֲתוּוֹן דְּאֲתַבְרִיאוּ בְּהוּ שְׁמִיא
וְאַרְעָא. וְעַל חֲכַמְתָּא דִּילֵיה, (נ"א דָּא) אֲתַבְנֵי
מִשְׁכְּנָא עַל יְדֵיה, וְאֲתַבְרִיר מִכָּל עֲמָא
דִּישְׂרָאֵל. וְכְמָה דְאִיהוּ אֲתַבְרִיר לַעֲיִלָּא, הֵכִי
בְּעָא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּוּ דִּיתַבְרִיר לְתַתָּא.

רְמַעְלָה כְּתוּב (שמות לא) רָאָה
 קְרָאתִי בְשֵׁם בְּצַלְאֵל. לְמַטֵּה - (שם
 לה) רָאוּ קְרָא ה' בְּשֵׁם בְּצַלְאֵל.
 וּשְׁמוֹ בְּסוּד עֲלִיּוֹן נִקְרָא כֶּף
 בְּצַלְאֵל - בְּצַל אֵל. וּמִיָּהוּ? זֶה
 צְדִיק, שֶׁהוּא יוֹשֵׁב בְּצַל אֵל, אוֹתוֹ
 שֶׁנִּקְרָא אֵל עֲלִיּוֹן, וְהוּא יוֹשֵׁב כְּמוֹ
 שְׁאוֹתוֹ אֵל. אוֹתוֹ אֵל נוֹטֵל שֶׁשֶׁה
 צְדָדִים, אוֹתוֹ צְדִיק נוֹטֵל אוֹתָם.
 אִךְ כֶּף אוֹתוֹ אֵל מֵאִיר לְמַעְלָה,
 וְהַצְדִּיק הַזֶּה מֵאִיר לְמַטֵּה. אוֹתוֹ
 הָאֵל כָּלֵל שֶׁל כָּל שֵׁשֶׁת הַצְדָדִים.
 וְאוֹתוֹ צְדִיק הוּא כָּלֵל שֶׁל כָּל
 שֵׁשֶׁת הַצְדָדִים.

בֶּן אוּרִי - בֶּן הָאוֹר הָרֵאשׁוֹן שֶׁבְּרָא
 הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּמַעֲשֵׂה
 בְּרָאשִׁית. בֶּן חוּר - הַבֶּן שֶׁל חֲרוֹת
 הַכֵּל. דְּבַר אַחַר בֶּן חוּר - בֶּן חוּר
 מִכָּל הַגְּוִיִּים. וְזֶה הַתְּמַנָּה לְמַטֵּה
 יְהוּדָה, הַכֵּל כְּרָאוּי.

כֹּר הַגְּוִיִּים טוֹבִים לְחֵלוֹם פֶּרֶט
 לְתַכְלֵת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, מִשׁוּם
 שֶׁהוּא כֶּסֶף לְדוֹן אֶת דִּינֵי
 הַנְּשָׁמוֹת. וְהָרִי דְרָגָה זוֹ (אחת) הִיא
 לְכַנֵּה. אֵלָּא בְּשַׁעַה שְׁעוֹמְדָת
 בְּדִינֵי נְפֻשׁוֹת, אִזְ הִיא גְּוִן תְּכֵלֶת,
 וְהָרִי בְּאַרְנֵיהָ.

בְּשַׁעַה שְׁרוּאָה אָדָם אֶת הַגְּוִן
 הַזֶּה, נִזְכָּר הָאָדָם לְעֲשׂוֹת מִצְוֹת
 רְבוּנוֹ. כְּמוֹ שֶׁנֶּחֱשֵׁה הַנְּחֻשֶׁת,
 בְּשַׁעַה שֶׁהִיוּ רוֹאִים אוֹתוֹ, הִיוּ
 פּוֹחָדִים מִלִּפְנֵי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 וְשׁוֹמְרִים אֶת עֲצָמָם מִכָּל
 הַחַטָּאִים, וּבְשַׁעַה שְׁאוֹתוֹ הַפְּחַד
 שֶׁל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹלָה
 עֲלֵיהֶם, מִיַּד נִרְפָּאִים. מִי גֵרָם לָהֶם
 לִפְחַד מִלִּפְנֵי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא?
 אוֹתוֹ נְחֻשׁ, אוֹתָהּ רְצוּעָה
 שֶׁמִּסְתַּכְּלִים בָּהּ. אִךְ כֶּף הַתְּכֵלֶת
 - (במדבר טו) וְרָאִיתֶם אוֹתוֹ וְזִכַּרְתֶּם
 אֶת כָּל מִצְוֹת ה'. מֵאוֹתוֹ הַפְּחַד
 שְׁלוֹ. וְעַל זֶה תְּכֵלֶת בְּמִשְׁכָּן.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, זֶה שְׁאֵמַר מוֹרְנוֹ
 שֶׁתְּכֵלֶת הִיא כֶּסֶף דִּין, וּכְשֶׁהִיא

רְעִיבָא כְּתוּב, (שמות לא) רָאָה קְרָאתִי בְשֵׁם
 בְּצַלְאֵל. לְתַתָּא (שמות לה) רָאוּ קְרָא יְיָ
 בְשֵׁם בְּצַלְאֵל. וּשְׁמִיָּה בְּרִזָּא עֲלָאָה אֶקְרִי הָכִי
 בְּצַלְאֵל: בְּצַל אֵל. וּמֵאֵן אִיְהוּ. דָּא צְדִיק.
 דְּאִיְהוּ יְתִיב בְּצַל אֵל, הֵהוּא דְּאֶקְרִי אֵל עֲלִיּוֹן.
 וְאִיְהוּ יְתִיב כְּגוֹנוֹנָא דְּהֵהוּא אֵל. הֵהוּא אֵל נוֹטֵל
 שִׁית סְטָרִין, הֵהוּא צְדִיק נוֹטֵל לוֹן. אוּף הָכִי,
 הֵהוּא אֵל אֲנַהִיר לְעֵילָא, הֵאִי צְדִיק אֲנַהִיר
 לְתַתָּא. הֵהוּא אֵל, כְּלָלָא דְּכֻלְהוּ שִׁית סְטָרִין.
 הֵהוּא צְדִיק, כְּלָלָא דְּכֻלְהוּ שִׁית סְטָרִין.

בֶּן אוּרִי: בֶּן אוֹר קְדָמָאָה, דְּבְרָא קְדָשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא בְּעוֹבְדָא דְּבְרָאשִׁית. בֶּן חוּר: בֶּן חֲרוֹת
 דְּכֻלָּא. דְּבַר אַחַר, בֶּן חוּר: בֶּן חוּר מִכָּל
 גְּוִיִּין. וְדָא אֲתַמְנִי לְמַטֵּה יְהוּדָה, כְּלָא כְּדָקָא
 יָאוּת.

כֹּר גְּוִיִּין טְבִין לְחֵלְמָא, בַּר תְּכֵלָא, כְּמָה
 דְּאֲתַמַּר. בְּגִין דְּאִיְהוּ כְּרִסְיָא, לְמִידָן
 דִּינֵין דְּנִשְׁמָתִין. וְהָא הֵאִי דְרָגָא (כ"א תרא) תְּוֹרָא
 אִיְהוּ. אֵלָּא בְּשַׁעַתָּא דְּקִיּוּמָא בְּדִינֵי דְּנִפְשָׁאן,
 כְּדִין אִיְהוּ גְּוִן תְּכֵלָא. וְהָא (דף קנ"ב ע"ב)
 אוּקְיָמְנָא.

בְּשַׁעַתָּא דְּחָמִי בַר נָשׁ לְהֵאִי גְּוִין, אֲדַפְּרַ בַּר
 נָשׁ לְמַעַבְדַּ פְּקוּדִין דְּמֵאֲרִיָּה. כְּגוֹנוֹנָא
 דְּנְחֻשׁ הַנְּחֻשֶׁת, בְּשַׁעַתָּא דְּהוּוּ חֲמָאן לִיָּה, הוּוּ
 דְּחֵלִי מִקְמִי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּמִנְטָרָן
 גְּרַמִּיָּהוּ מִכָּל חוֹבִין, וּבְשַׁעַתָּא דְּהֵהוּא דְּחֵלִי
 דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא סִלְקָא עֲלֵיָּיהוּ, מִיַּד
 אֲתַסְיִין. מֵאֵן גְּרִים לוֹן לְדְּחֵלָא מִקְמִי קְדָשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא, הֵהוּא נְחֻשׁ, הֵהִיא רְצוּעָה
 דְּמִסְתַּכְּלָן בָּהּ. אוּף הָכִי תְּכֵלֶת (במדבר טו) וְרָאִיתֶם
 אוֹתוֹ וְזִכַּרְתֶּם אֶת כָּל מִצְוֹת יְיָ. מֵהֵהוּא דְּחֵלִי
 דִּילִיָּה, וְעַל דָּא תְּכֵלֶת בְּמִשְׁכָּנָא.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, הֵאִי דְּאָמַר מַר תְּכֵלֶת כְּרִסְיָא

עומדת בגון הזה, איז היא פסא לדון דיני נפשות. מתי היא ברחמים? אמר לו, בפשה שהכרוכים מחזירים פניהם זה עם זה ומסתכלים פנים בפנים. פיון שאותם פרוכים מסתכלים פנים בפנים, אז כל הגונים מתתקנים, ומתהפך גון תכלת לגון אחר. מתהפך גון ירק לגון זהב. (נ"א חנוך).

ורבן בהפוך הגונים מתהפך מדין לרחמים, וכן מרחמים לדין, והכל בהפוך הגונים. כמו שמסדרים ישראל תקונייהם לקדוש ברוך הוא, כך הכל עומד וקף מסתדר. ולכן פתוב (ישעיה מט) ישראל אשר בך אתפאר, באותם גונים שכלולים זה בזה, היפי של כלם.

ועשית שלחן עצי שטים וגו'. רבי יצחק פתח, (דברים ח) ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלהיך וגו'. כמה צדיקים הם ישראל שהקדוש ברוך הוא התרצה בהם וקרבים אליו מכל העמים, ובשביל ישראל נתן מזון ושבע לכל העולם, ואלמלא ישראל - לא נתן הקדוש ברוך הוא מזון לעולם, ועכשו שישאל בגלות, על אחת כמה וכמה שנוטלים מזון על אחד פי שנים.

בזמן שהיו ישראל בארץ הקדושה, היה יורד להם מזון ממקום עליון, והם נותנים חלק תמצית לעמים עובדי פוכבים, וכל העמים לא נזונו אלא מהתמצית, ועכשו שישאל הם בגלות, התהפך לגון אחר.

משל למלך שהתקין סעודה לבני ביתו. כל זמן שהם עושים את רצונו, ואכלים סעודה עם המלך, ונותנים לפלכים חלק העצמות

דינא איה, וכד איהי קיימא בגוונא דא, פדין איהי פרסייא למידן דיני נפשאן. אימתי איהי ברחמי. אמר ליה, בשעתא דכרובים מהדרן אנפיהו דא עם דא, ומסתפלן אנפין באנפין. פיון דאינון פרוכים מסתפלן אנפין באנפין פדין כל גוונין מתתקנו, ואתהפך גוון תכלא לגוון אחרא. מתהפך גוון ירוק, לגוון זהב. (נ"א חנוך).

ועל דא, בהפוכא דגוונין, אתהפך מדינא לרחמי, וכן מרחמי לדינא, וכלא בהפוכא דגוונין. כמה דמסדרין ישראל תקונייהו לגבי קדשא בריך הוא, הכי קיימא פלא, והכי אתסדר. ועל דא כתיב (ישעיה מט) ישראל אשר בך אתפאר, באינון גוונין דכלילן דא בדא, שפירו דכלהו. (חסר כאן).

ועשית שלחן עצי שטים וגו'. (שמות כה) רבי יצחק פתח, (דברים ח) ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלהיך וגו', כמה זכאין אינון ישראל, דקודשא בריך הוא אתרעי בהו, וקריב לון לגביה מכל עמין, ובגינהון דישאל, יהיב מזונא ושבעא, לכל עלמא. ואלמלא ישראל, לא יהיב קדשא בריך הוא מזונא לעלמא, והשתא דישאל אינון בגלותא, על אחת כמה וכמה דנטלי מזונא על חד תרין.

בזמנא דהווי ישראל בארעא קדישא, הוה נחית לון מזונא מאתר עלאה, ואינון יהבי חולק תמצית לעמין עובדי כוכבים, ועמין פלהו לא אתזנוו אלא מתמצית. והשתא דישאל אינון בגלותא, אתהפך בגוונא אחרא.

מתר למלפא, דאתקין סעודתא לבני ביתיה, כל זמנא דאינון עבדי רעותיה, אכלי סעודתא עם מלפא, ויהבי

סעודתא עם מלפא, ויהבי

לגדר. בשעה שבני ביתו לא עושים את רצון המלך, המלך נותן את כל הסעודה לכלבים, ומעלה להם את העצמות.

כמו זה, כל זמן שישראל עושים רצון רבונם, הם אוכלים על השלחן הזה של המלך, וכל הסעודות מתקנות להם. והם, מאותה שמחה שלהם, נותנים עצמות שהן תמצית לעובדי כוכבים. וכל זמן שישראל לא עושים רצון רבונם, הם הולכים לגלות, והסעודה הולכת לכלבים, ועולה להם התמצית. ככה יאכלו בני ישראל את לחמם טמא בגוים, שהרי תמצית הגעל שלהם הם אוכלים. אוי לכן המלך שיושב ומצפה לשלחן העבד, ומה שנשאר מתוך השלחן הוא אוכל.

דוד המלך אמר, (תהלים כג) תערוף לפני שלחן נגד צוררי דשנת בשמן ראשי כוסי רוייה. תערוף לפני שלחן - זו סעודת המלך. נגד צוררי - אותם הכלבים שיושבים לפני השלחן ומצפים לחלקת עצמות, והוא יושב עם המלך בענג של הסעודה בשלחן.

דשנת בשמן ראשי - זה ראש הסעודה. שכל שמן ושמנונית ותקון הסעודה נתנים בראשונה לאהוב המלך. מה שנשאר נתן אחר כך לכלבים ולאותם עובדי השלחן. כוסי רוייה - מלאה הכוס לפני אהוב המלך תמיד שלא יצטרף לבקש, ועל סוד זה היו ישראל תמיד עם שאר העמים.

רבי חייא היה הולך לרבי שמעון לטבריה, והיו עמו רבי יעקב בר אידי ורבי ייסא הקטן. עד שהיו הולכים, אמר רבי ייסא לרבי חייא, תמוה מה שפתוב (מלכים א-

לכלבי חולק גרמין למגרר. בשעתא דבני ביתיה לא עבדי רעותא דמלכא, מלכא יהיב כל סעודתא לכלבי, וסליק לון גרמי.

בגוונא דא, כל זמנא דישראל עבדי רעותא דמאריהון, הא על פתורא דמלכא אינון אכלי, וכל סעודתא אתתקן להון. ואינון, מההוא חדוה דלהון, יהבי גרמי דאיהו תמצית לעובדי כוכבים. וכל זמנא דישראל לא עבדי רעותא דמאריהון, אזלי בגלותא, והא סעודתא לכלבי, ואסתלק לון תמצית (יחזקאל ד) פכה יאכלו בני ישראל את לחמם טמא בגוים, דהא תמצית דגעוליהון אכלי. ווי לברא דמלכא, דיתבי ומצפה לפתורא דעבדא, מה דאשתאר מגו פתורא איהו אכיל.

דוד מלכא אמר, (תהלים כג) תערוף לפני שלחן נגד צוררי דשנת בשמן ראשי כוסי רוייה. תערוף לפני שלחן, דא סעודתא דמלכא. נגד צוררי, אינון פלבי דיתבי קמי פתורא, מצפאן לחולק גרמין, ואיהו יתיב עם מלכא בענוגא דסעודתא בפתורא.

דשנת בשמן ראשי, דא רישא דסעודתא, דכל משחא, ושמנונא, ותקון סעודתא, אתייהיב בקדמיתא לרחימא דמלכא. מה דאשתאר, לבתר אתייהיב לכלבי, ולאינון פלחי פתורא. כוסי רוייה, מליא כסא קמי רחימא דמלכא תדיר, דלא יצטרף למשאל. ועל רזא דא, הוו ישראל תדיר, עם שאר עמין.

רבי חייא הוה אזיל לגבי דרבי שמעון לטבריה, והוו עמיה רבי יעקב בר אידי, ורבי ייסא זעירא, עד דהוו אזלי, אמר רבי ייסא לרבי חייא, תימה מה דכתוב, ולבני ברזילי הגלעדי תעשה

(מלכים א ב) ולבני ברזילי הגלעדי תעשה

וְלִבְנֵי בְרִזְלֵי הַגְּלַעֲדֵי תַעֲשֶׂה חֶסֶד וְהָיוּ בְּאֹכְלֵי שְׁלַחְנֶךָ וְגו'. אם כֵּן, כָּל טוֹב וְאַמֶּת לְאָכַל עַל שְׁלַחְנֹו וְלֹא יוֹתֵר, מִשְׁאֵמֵר כָּאֵן וְהָיוּ בְּאֹכְלֵי שְׁלַחְנֶךָ. וְעוֹד, לֹא כְבוֹד הַמְּלָךְ הוּא שְׂיֵאכַל אִישׁ אַחֵר עַל שְׁלַחֲו הַמְּלָךְ, וְלֹא צָרִיךְ זֶה אֶלֶּא הַמְּלָךְ לְבַדּוֹ, וְכֹל הַגְּדוּלִים שְׁלוֹ סְבִיבוֹ לְמַטָּה מִמֶּנּוּ.

אָמַר רַבִּי חֲיִיא, לֹא שְׁמַעְתִּי בְּזֶה דְבָר, וְלֹא אָמַר. אָמַר לוֹ לְרַבִּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי, וְאַתָּה שְׁמַעְתָּ בְּזֶה הַדְּבָר? אָמַר לוֹ, אֲתָם שְׂיִינְקִים בְּכָל יוֹם מִדְּבַשׁ שְׁמֵן הַעֲלִיּוֹן לֹא שְׁמַעְתֶּם, כָּל שָׁפָן אָנִי. שְׂאֵל אֶת רַבִּי יִיסָא, וְאַתָּה שְׁמַעְתָּ בְּזֶה דְבָר? אָמַר לוֹ, אֶף עַל גַּב שְׂאֵנִי תִינּוֹק וּמְלַפְנֵי מִסְפֵּר זְמַיִם בְּאֵתִי אֲלִיכֶם וְלֹא זְכִיתִי מִקְדָּם לְזֶה - אָנִי כֵּן שְׁמַעְתִּי.

פְּתַח וְאָמַר, (תהלים קלו) נוֹתֵן לָחֶם לְכָל בֶּשֶׂר כִּי לַעֲוֹלָם חֶסֶדּוֹ. מַה רָאָה דָּוִד שֶׁבְּסוּיִם הַהֵלֵל הַגְּדוּל סוּיִם כֵּן בְּפִסּוּק הַזֶּה? אֶלֶּא שְׁלֹשָׁה שְׁלִיטִים הֵם לְמַעְלָה שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נוֹדֵעַ בָּהֶם, וְהֵם סוּד נִכְבָּד שְׁלוֹ, וְאַלְהֵם הֵם: מַח וְלֵב וְכַבֵּד. וְהֵם בְּהַפֵּךְ שֶׁל הַעוֹלָם הַזֶּה. לְמַעְלָה הַמַּח נוֹטֵל בְּרֹאשׁ, וְאַחֵר כֵּן נוֹתֵן לְלֵב, וְהֵלֵב נוֹטֵל וְנוֹתֵן לְכַבֵּד, וְאַחֵר כֵּן הַכַּבֵּד נוֹתֵן חֵלֶק לְכָל אוֹתָם מְקוּרוֹת שְׁלֵמָטָה, כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּרֵאוֹ לּוֹ. לְמַטָּה הַכַּבֵּד נוֹטֵל בְּרֹאשׁ, וְאַחֵר מְקַרֵּב הַכָּל לְלֵב, וְהֵלֵב נוֹטֵל אֶת הַיָּפֶה שֶׁל הַמַּאֲכָל. כִּיּוֹן שְׁנוֹטֵל וּמִתְחַזֵּק מֵאוֹתוֹ כַּח וְרִצּוֹן שְׁנוֹטֵל, נוֹתֵן וּמַעֲוֵרֵר אֶל הַמַּח. וְאַחֵר כֵּן חוֹזֵר לְכַבֵּד וּמִחֵלֶק מְזוּן לְכָל מְקוּרוֹת הַגְּדוּף. (בַּיּוֹם שֶׁהָאֵדָם מִתְעוֹרֵר בְּתַעֲנִית, מִתְעוֹרֵר לְמַעְלָה כְּאוֹתָהּ דְגָמָא מִמֶּשׁ, וּבַיּוֹם שֶׁל שְׁבַע לֹא כֵּן).

בַּיּוֹם שֶׁל תַּעֲנִית, אָדָם מְקַרֵּב

חֶסֶד וְהָיוּ בְּאֹכְלֵי שְׁלַחְנֶךָ וְגו'. אִי הָכִי כָּל טִיבוֹ וְקִשּׁוּט, לְמִיכַל עַל פְּתוּרִיה וְלֹא יִתִּיר, מִדְּקָאֵמֵר הָכֵא וְהָיוּ בְּאֹכְלֵי שְׁלַחְנֶךָ. וְתוֹ, לֹא יִקְרָא דְמִלְפָּא אִיהוּ, לְמִיכַל בַּר נֶשׁ אַחְרָא (דף קנ"ג ע"א) עַל פְּתוּרִיה דְמִלְפָּא, וְלֹא אֶצְטְרִיךְ דָּא, אֶלֶּא מִלְפָּא בְּלַחֲדוּדִי, וְכִלְהוּ רַבְּרַבְנֹוהִי סַחְרִינֵיה, לְתַתָּא מִנִּיה.

אָמַר רַבִּי חֲיִיא לֹא שְׁמַעְנָא בְּהַאי מִיַּדִּי, וְלֹא אִימָא. אָמַר לִיה לְרַבִּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי, וְאַתָּה שְׁמַעְתָּ בְּהַאי מִיַּדִּי. אָמַר לִיה, אֲתוּן דִּינְקִין בְּכָל יוֹמָא מִדְּבַשָּׁא דְמִשְׁחָא עֲלֵאָה, לֹא שְׁמַעְתוּן, כָּל שָׁפָן אָנָא. אָמַר לִיה לְרַבִּי יִיסָא, וְאַתָּה שְׁמַעְתָּ מִיַּדִּי בְּהַאי. אָמַר לִיה אֶף עַל גַּב דְאָנָא רַבִּיא וּמִיּוֹמִין זְעִירִין אֲתִינָא לְגַבִּיכוֹ, וְלֹא זְכִינָא מִקְדָּמַת דְנָא, אָנָא שְׁמַעְנָא.

פְּתַח וְאָמַר (תהלים קלו) נוֹתֵן לָחֶם לְכָל בֶּשֶׂר כִּי לַעֲוֹלָם חֶסֶדּוֹ. מַאי קָא חֶמָא דָּוִד דְסוּיִם הַלְלָא רַבָּא, סוּיִם הָכִי בְּהַאי קָרָא. אֶלֶּא תִלַּת שְׁלִיטִין אִינּוּן לְעִילָא, דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֲשֶׁתְּמוּדְעָא בְּהוּ, וְאִינּוּן רָזָא יִקְרָא דִילִיה, וְאִלִּין אִינּוּן: מוּחָא, וְלַבָּא, וְכַבֵּדָא. וְאִינּוּן בְּהַפּוּכָא דְהַאי עֲלֵמָא. לְעִילָא, מוּחָא נְטִיל בְּרִישָׁא, וּבְתַר יְהִיב לְלַבָּא, וְלַבָּא נְטִיל וְיְהִיב לְכַבֵּדָא, וּלְבְתַר כַּבֵּדָא יְהִיב חוּלְק לְכָל אִינּוּן מְקוּרִין דְלַתַּתָּא, כָּל חַד וְחַד בְּדָקָא חֲזִי לִיה. לְתַתָּא, כַּבֵּדָא נְטִיל בְּרִישָׁא, וּלְבְתַר אִיהוּ מְקַרֵּב כְּלָא לְלַבָּא, וְנְטִיל לַבָּא שְׁפִירו דְמִיכְלָא. כִּיּוֹן דְנְטִיל, וְאַתְתַּקַּף מֵהוּא תִקְפָּא וְרַעוּ דְקָא נְטִיל, יְהִיב וְאַתְעַר לְגַבִּי מוּחָא. וּלְבְתַר אַהֲדַר כַּבֵּדָא, וּפְלִיג מְזוּנָא לְכָל מְקוּרִין דְגוּפָא. (בַּיּוֹמָא דְכָר נֶשׁ אַתְעַר בְּתַעֲנִיתָא, אַתְעַר לְעִילָא כְּנוּנָא הוּוּא מִמֶּשׁ, וּבַיּוֹמָא דְשַׁבְעָא, לֹא הָכִי).

בַּיּוֹמָא דְתַעֲנִיתָא, בַּר נֶשׁ מְקַרֵּב מִיכְלָא

מאכל ומשתה לכבד העליון, ומה הוא מקריב? חלבו ודמו ורצונו. אותו כבד נוטל הפל ברצון. פיון שהכל הוא אליו, נוטל ומקריב הפל לפני הלב, שהוא גדול ושולט עליו. פיון שהלב נוטל ומתחזק הרצון, מקריב הפל למח, שהוא שליט עליון על כל הגוף. אחר כך חוזר הכבד ומחלק חלקים לכל אותם מקורות ואיברים שלמטה.

בזמן אחר, כאשר (כל) המח נוטל הפל בתחלה, ואחר כך נותן ללב, והלב נותן לכבד, והכבד נותן לכל המקורות והאיברים שלמטה, ואחר כך פשוטה לחלק מזון לעולם הזה, בראשונה נותן ללב, שהוא המלך שבארץ, ושלחן המלך מתעורר בראשונה מכל שאר בני העולם. אשריו מי שהיה בחשבון של שלחן המלך, שהרי ידוע הוא להיטיב לו באותו טוב שלמעלה. (ומשום כך) וזהו טוב ואמת שעשה דוד לבני ברזלי, שכתוב והיו באכלי שלחןך. ואם תאמר שבשלחן המלך אוכל אדם אחר פרט לו - לא! אלא המלך אוכל בראשונה, ואחר כך כל העם. ואותם שאוכלים עם המלך בשעה שהוא אוכל - אותם שחביבים עליו מכלם, והם נמנים משלחן המלך.

ואם תאמר, הרי כתוב (שמואל-ב ט) על שלחן המלך תמיד הוא אכל - משום שכל מזונו לא עושה חשבון אחר, אלא על שלחן המלך, שמשם היה בא מזונו ומאכלו. וזהו על שלחן המלך תמיד הוא אכל. בא רבי חייא ונשקו על ראשו. אמר לו, תינוק אתה, וחכמה עליונה שורה

ומשתתף לגבי כבדא עלאה, ומאי איהו מקרב. חלביה ודמיה ורעותיה. ההוא כבדא נטיל כלא ברעותא. פיון דכלא איהו לגביה, נטיל ומקרב כלא לקמי לבא, דאיהו רב ושליט עליה. פיון דלבא נטיל ואתתקף ברעוא, מקרב כלא לגבי מוחא, דאיהו שליטא עלאה על כל גופא, לבתר אהדר כבדא ומפלג חולקין לכל אינון מקורין ושייפין דלתתא.

בזמנא אחרא, פד (ד"א בלא) מוחא נטיל בקדמיתא, ולבתר יהיב ללבא, ולבא יהיב לכבדא, וכבדא יהיב לכלהו מקורין ושייפין דלתתא, ולבתר פד בעי לפלגא מזונא להאי עלמא, ברישא יהיב ללבא, דאיהו מלפא די בארעא. ופתורא דמלפא, אתער בקדמיתא מפל שאר בני עלמא.

זבאה איהו, מאן דהוי בחושבנא דפתורא דמלפא, דהא אשתמודעא לאוטבא ליה בההוא טיבו דלעילא. (ובגניי כך) ודא איהו טיבו וקשוט, דעבד דוד לבני ברזילי, דכתיב והיו באכלי שלחןך. ואי תימא דבשלחנא דמלפא, אכיל בר נש אחרא בר מניה. לא. אלא מלפא אכיל ברישא, ובתר כל עמא. ואינון דאכלי עם מלפא, בשעתא דאיהו אכיל אינון דחביבין עליה מפלהו, ואינון אתמנון משלחנא דמלפא.

ואי תימא, הא כתיב, (שמואל ב ט) על שלחן המלך תמיד הוא אוכל. בגין דכל מזונא דיליה, לא עביד חשבנא אחרא, אלא על שלחן המלך, דמתפן הוה אתי מזונא ומיכלא דיליה. ודא איהו על שלחן המלך תמיד הוא אוכל. אתא רבי חייא, ונשקיה על רישיה,

אמר ליה רביא אנת, וחכמתא עלאה שריא בלבך. אדהכי, חמו ליה לרבי

בלבד. בינתיים ראו את רבי חזקיה שיהיה בא. אמר לו רבי חייא, ונדאי בחברות זו הקדוש ברוך הוא יתחבר עלינו, שהרי דברים חדושי תורה יתחדשו כאן.

ישבו לאכל. אמרו, כל אחד ואחד יאמר דברי תורה בפסעודה הזו. אמר רבי ייסא, סעודת עראי היא, ולכן נקראת סעודה. ולא עוד, אלא שזו נקראת סעודה שנהנה ממנה הקדוש ברוך הוא. ועל זה כתוב, זה השלחן אשר לפני ה', שהרי דברי תורה יקיפו את המקום הזה.

פתח רבי חייא ואמר, (דברים ח) ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלהיך וגו'. וכי עד שלא אוכל אדם לשבעה ותתמלא כרסו לא יברך את הקדוש ברוך הוא! (אם כן) במה נבאר ואכלת ושבעת, ואחר כך וברכת? אלא אפלו לא יאכל אדם אלא פזית, ורצונו עליו, וישים את אותו המאכל עקר מאכלו - נקרא שבעה, שכתוב (תהלים קמה) פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון. לא כתוב לכל חי אכילה, אלא רצון. אותו רצון ששם על אותו מאכל נקרא שבעה, ואפלו שאין לפני האדם אלא אותו מעט בכזית ולא יותר, הרי רצון השבע שם עליו. ומשום כך ומשביע לכל חי רצון. כתוב רצון, ולא אכילה. ועל זה וברכת ודאי, ומתחייב האדם לברך את הקדוש ברוך הוא כדי לתת שמחה למעלה.

פתח רבי חזקיה בפסוק הזה אחריו ואמר, ואכלת ושבעת. מפאן שלשפור מתר לברך ברכת המזון, מה שאין פן בתפלה. שתפלה לא פך, שהרי תפלה מעלה היא בלי אכילה, מה הטעם? משום שתפלה עולה למעלה למעלה, מקום שאין בו

חזקיה דהיה אתי. אמר ליה רבי חייא, ונדאי בחברותא דא, קדשא בריך הוא יתחבר עלנא, דהא מלין חדתין דאורייתא יתחדתון הכא.

יתבו למיכל. אמרו, כל חד וחד לימא מלי דאורייתא בהאי סעודתא, אמר רבי ייסא, סעודת עראי איהי, ועם כל דא סעודה אקרי. ולא עוד, אלא דהאי אקרי סעודתא דקודשא בריך הוא אתהני מינה. ועל דא כתיב, (יחזקאל מא) זה השלחן אשר לפני יי', דהא מלין דאורייתא יסחרון להאי אתר.

פתח רבי חייא ואמר, (דברים ח) ואכלת ושבעת וברכת את יי' אלהיך וגו'. וכי עד לא אכיל בר נש לשבעא, ויתמלי כריסיה, לא יברך ליה לקודשא בריך הוא, (ד"א ל"ג אי הכי) (דף קנ"ג ע"ב) במאי נוקים ואכלת ושבעת, ובתר וברכת. אלא אפילו לא ייכול בר נש אלא כזית, ורעותיה איהו עליה, וישוי ליה לההוא מיכלא עקרא דמיכליה, שבעא אקרי. דכתיב, (תהלים קמה) פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון.

לכל חי אכילה לא כתיב, אלא רצון. ההוא רעותא דשוי על ההוא מיכלא, שבעא אקרי, ואפילו דלית קמיה דבר נש אלא ההוא זעיר בכזית, ולא יתיר הא רעותא דשבעא שוי עליה. ובגין כך, ומשביע לכל חי רצון, רצון כתיב, ולא אכילה. ועל דא וברכת ונדאי, ואתחייב בר נש לברכא ליה לקודשא בריך הוא, בגין למיהב חדוה לעילא.

פתח רבי חזקיה, בהאי קרא אבתריה ואמר, ואכלת ושבעת. מהכא, דשפור שרי ליה לברכא ברכתא דמזונא, מה דלית הכי בצלותא. דצלותא לאו הכי, דהא צלותא מעליא בלא אכילה איהי, מאי טעמא, בגין דצלותא סלקא לעילא לעילא, אתר דלית ביה

לא אכילה ולא שתיה. ועל זה שנינו, העולם הבא אין בו אכילה ושתיה וכו'.

אבר' שאר הדרגות שלמטה יש. בכרפת המזון נמצא גון אחר ומעלה, אותה ברכה שנמצאת בשבע. משום שברכת המזון היא במקום שיש בו אכילה ושתיה, וממנו יוצאת מזון ושבע למטה, ועל זה צריך להראות לפניו שבע ושמחה. (ומשום כך זהו מקום שיש בו אכילה ושתיה, וממנו יוצא מזון למטה, וצריך להראות לפניו שבע ושמחה) במקום של תפלה לא פך, שהרי עולה יותר למעלה למעלה, ועל זה שפור לא יתפלל תפלה.

בברכת המזון, שכור מתר לו לברך ברכת המזון. משמע מהפסוק הזה, שכתוב ואכלת ושבעת וברכת. ואכלת - זו אכילה. ושבעת - זו שתיה, שהרי שבע בנין מתרנה. יין שבע ודאי, וזהו שפור, שכתוב וברכת את דוקא, שמשמע שברכת המזון צריך שמחה ושבע. על הארץ הטובה. מה זה טובה? שבע, כמו שנאמר (ירמיה מד) ונשבע לחם ונהיה טובים. משום כך צריך שמחה ושבע.

פתח רבי ייסא ואמר, ועשית שלחן עצי שטים וגו'. השלחן הזה הוא עומד לתוך המשכן, והברכה שלמעלה שורה עליו, וממנו יוצא מזון לכל העולם. ושלחן זה לא צריך להיות בריקנות אפלו רגע אחד, אלא שיהיה עליו מזון, שהרי הברכה לא נמצאת במקום ריק. ולכן צריך להיות עליו תמיד לחם, שתהיה תמיד ברכה עליונה נמצאת בו, ומתוך אותו שלחן יוצאות ברכות ומזונות לכל שאר שלחנות העולם, שמתברכים בגללו.

לא אכילה ולא שתיה. ועל דא תנינן, עלמא דאתי לית ביה אכילה ושתיה וכו'.

אבר' שאר דרגין דלתתא אית בברכת מזונא, אשתכח גוונא אתרא ומעליא, ההוא ברכתא דאשתכח בשבעא. בגין דברכת מזונא, איהי באתר דאית ביה אכילה ושתיה, ומניה נפיק מזונא ושבעא לתתא, ועל דא אצטריך לאתזאה קמיה שבעא וחדוה. (ובגין כך האי איהו אתר דאית ביה אכילה ושתיה ומניה נפיק מזונא לתתא ואצטריך לאתזאה קמיה שבעא וחדוה) באתר דצלותא, לאו הכי, דהא סלקא יתיר לעילא לעילא ועל דא, שפור לא יצלי צלותא.

בברכת מזונא, שפור שרי ליה לברכא ברפת מזונא. משמע מהאי קרא, דכתיב ואכלת ושבעת וברכת. ואכלת: זו אכילה. ושבעת: זו שתיה דהא שבעא, בחמרא איהי רוי. חמרא שבעא ודאי, ודא איהו שפור. דכתיב וברכת את דייקא, דמשמע דברכת מזונא אצטריך חדוה ושבעא. על הארץ הטובה. מאי טובה. שבעא. כמה דאת אמר, (ירמיה מד) ונשבע לחם ונהיה טובים בגין כך אצטריך חדוה ושבעא.

פתח רבי ייסא ואמר (שמות כה) ועשית שלחן עצי שטים וגו', שלחן דא איהו קיימא לגו במשפנא. וברכתא דלעילא שריא עליה, ומניה נפיק מזונא לכל עלמא. ושלחן דא לא אצטריך למהוי בריקניא, אפילו רגעא חדא, אלא למהוי עליה מזונא, דהא ברכתא לא אשתכח על אתר ריקניא. ובגין כך אצטריך למהוי עליה נהמא תדיר, דלהוי תדיר ברכתא עלאה משתכחא ביה, ומגו ההוא שלחן, נפקי ברפאן ומזוני לכל שאר פתורי דעלמא, דאתברכאן בגיניה.

שֶׁלַחַן דָּכַל בַּר נָשׁ אֶצְטְרִיף לְמַהוּי הַכִּי קָמִיָּה, בְּשַׁעֲתָא דְקָא מְבַרְךְ לִיָּה לְקוּדְשָׁא בְרִיף הוּא, בְּגִין דִּתְשַׁרִּי עָלֵיָּה בְרַכְתָּא מְלַעֲיָלָא, וְלֹא יִתְחַזִּי בְרִיקְנִיָּא, דְּהָא בְרַכְּפָאן דִּלְעִילָא לֹא שְׂרִיין בְּאַתְרֵי רִיקְנִיָּא, דְּכַתִּיב, (מלכים ב' ד) הַגִּידִי לִי מָה יֵשׁ לָךְ בַּבַּיִת, וְהָא אוּקְמוּהָ חֲבַרְיָא. שֶׁלַחַן דְּלֹא אֲתָמַר עָלֵיָּה מְלִי דְאֹרִייתָא, (בס"א אינו, ולא בְרִיף עַל הַהוּא מְזוּנָא לְקוּדְשָׁא בְרִיף הוּא) עָלֵיָּה כְּתִיב, (ישעיה כח) כִּי כָּל שֶׁלַחֲנוֹת מְלָאוּ קִיָּא צוּאָה בְּלִי מְקוּם. וְאַסִּיר לְבְרַכָּא עַל הַהוּא שֶׁלַחַן.

מֵאִי טַעְמָא. בְּגִין דְּאִית שֶׁלַחַן, וְאִית שֶׁלַחַן. שֶׁלַחַן אִיהוּ דְקָא מְסַדְרָא קָמִיָּה דְקוּדְשָׁא בְרִיף הוּא לְעִילָא, וְאִיהוּ קִיָּמָא תְדִיר לְסַדְרָא בֵּיה פִּתְגָמֵי אֹרִייתָא, וְלֹא אֲכַלְלָא בֵּיה אֲתוּוֹן דְּמְלִי דְאֹרִייתָא, (בס"א אינו, דא הוּא בְרַכְתָּא דְּמְזוּנָא, דְּאִית פְּסוּקֵי וּמְלִי דְאֹרִייתָא וְאִינוּן אֲתוּוֹן דְּמְלִי אֹרִייתָא אֲתַכְלִילִין בֵּיה כַּהוּא שֶׁלַחַן) וְאִיהוּ לְקִיט לֹוֹן לְגַבִּיָּה, וְכֻלִּיל כְּלָהוּי בְּגִיָּה, וּבְהוּ אֲשַׁתְּלִים, וְחַדִּי, וְאִית לִיָּה חֲדוּהָ. וְעַל שֶׁלַחַן דְּאִי כְּתִיב, (יחזקאל מא) זֶה הִשְׁלַחַן אֲשֶׁר לִפְנֵי יְיָ, לִפְנֵי יְיָ, לִפְנֵי יְיָ, וְלֹא מִלִּפְנֵי יְיָ. שֶׁלַחַן אַחְרָא אִית, דְּלֹא אִית בֵּיה חוּלְקָא דְאֹרִייתָא, וְלִית לִיָּה חוּלְקָא בְּקִדּוּשָׁה דְאֹרִייתָא, וְהַהוּא שֶׁלַחַן אֲקָרִי קִיָּא צוּאָה, וְדָא אִיהוּ בְּלִי (ד' קנ"ד א"ו) מְקוּם, דְּלִית לִיָּה חוּלְקָא בְּסַטְרָא דְקִדּוּשָׁה כְּלוּם.

בְּגִין כֵּן, שֶׁלַחַן דְּלֹא אֲתָמַר עָלֵיָּה מְלִי דְאֹרִייתָא, אִיהוּ שֶׁלַחַן דְּקִיָּא צוּאָה. אִיהוּ שֶׁלַחַן דְּטַעוּא אַחְרָא. לִית בְּהַהוּא שֶׁלַחַן חוּלְקָא בְּרָזָא דְאַלְהָא עֲלָאָה. שֶׁלַחַן דְּמְלִי אֹרִייתָא אֲתָמַרוּ עָלֵיָּה, קִדְשָׁא בְרִיף הוּא נְטִיל הַהוּא שֶׁלַחַן, וְשׁוּי לִיָּה לְחוּלְקִיָּה. וְלֹא עוּד, אֲלֹא סוּרִי"א רַב מְמַנָּא, נְטִיל כָּל אִינוּן מְלִין, וְשׁוּי דִיּוּקְנָא דִּיהוּא שֶׁלַחַן קָמִי קִדְשָׁא בְרִיף

הַשְׁלַחַן שֶׁל כָּל אָדָם צְרִיף לְהִיּוֹת כֵּן לִפְנֵינוּ בְּשַׁעֲתָא שְׂמִכְרָךְ אֲתָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּדִי שֶׁתְּשַׁרְהָ עָלֵינוּ בְּרַכָּה מְלַמְעֵלָה, וְלֹא יִרְאֶה בְרִיקְנִיָּתָא, שְׂהָרֵי הַבְּרַכּוֹת שְׁלַמְעֵלָה לֹא שׁוֹרוֹת בְּמָקוּם רִיק, שְׂכַתוּב (מלכים-ב' ד) הַגִּידִי לִי מָה יֵשׁ לָךְ בַּבַּיִת, וְהָרִי פְרָשׁוּהוּ הַחֲבַרְיִים. שֶׁלַחַן שֶׁלֹּא נֶאֱמַרוּ עָלֵינוּ דְבַרֵי תוֹרָה (ולא בְרַךְ עַל אוֹתוֹ מְזוּן לְקוּדְשׁ-בְּרוּךְ הוּא), עָלֵינוּ כְּתוּב (ישעיה כח) כִּי כָּל שֶׁלַחֲנוֹת מְלָאוּ קִיָּא צוּאָה בְּלִי מְקוּם. וְאַסִּיר לְבְרַךְ עַל אוֹתוֹ שֶׁלַחַן.

מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁיֵּשׁ שֶׁלַחַן וְיֵשׁ שֶׁלַחַן. שֶׁלַחַן שֶׁהוּא מְסַדְרֵי לִפְנֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַעְלָה וְעוֹמֵד תְּמִיד לְסַדֵּר בּוֹ דְבַרֵי תוֹרָה וְלִהְכֻלֵּל בּוֹ אוֹתוֹת שֶׁל דְבַרֵי תוֹרָה, (זֶהוּ בְרַכַּת הַמְּזוּן. שֵׁשׁ פְּסוּקִים וְדְבַרֵי תוֹרָה וְאוֹתוֹן אוֹתוֹת שֶׁל דְבַרֵי תוֹרָה נְכַלְלִים בּוֹ בְּאוֹתוֹ שֶׁלַחַן) וְהוּא לּוֹקֵט אוֹתָם אֵלָיו וְכוּלֵּל אֶת כָּלָם לְתוֹכוֹ, וּבְהֵם מְשַׁתְּלֵם וְשִׁמַּח וְיֵשׁ לוֹ שְׂמֵחָה. וְעַל שֶׁלַחַן זֶה כְּתוּב (יחזקאל מא) זֶה הִשְׁלַחַן אֲשֶׁר לִפְנֵי ה', לִפְנֵי ה', וְלֹא מִלִּפְנֵי ה'. יֵשׁ שֶׁלַחַן אַחַר שְׂאִין בּוֹ חֵלֶק שֶׁל תוֹרָה, וְאִין לוֹ חֵלֶק בְּקִדְשַׁת הַתּוֹרָה. וְאוֹתוֹ שֶׁלַחַן נִקְרָא קִיָּא צוּאָה, וְזֶהוּ בְּלִי מְקוּם, שְׂאִין לוֹ חֵלֶק בְּצַד הַקְּדוּשָׁה כְּלוּם.

מִשּׁוּם כֵּן, שֶׁלַחַן שֶׁלֹּא נֶאֱמַר עָלֵינוּ דְבַרֵי תוֹרָה הוּא שֶׁלַחַן שֶׁל קִיָּא צוּאָה, הוּא שֶׁלַחַן שֶׁל אֱלִיל אַחַר. אִין בְּאוֹתוֹ שֶׁלַחַן חֵלֶק בְּסוּד הָאֱלוֹהִים הַעֲלִיּוֹן. שֶׁלַחַן שֶׁדְבַרֵי תוֹרָה נֶאֱמָרִים עָלֵינוּ, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נוֹטֵל אוֹתוֹ שֶׁלַחַן וְשֵׁם אוֹתוֹ לְחֻלְקוֹ. וְלֹא עוּד, אֲלֹא סוּרִי"א, הַמְּמַנֶּה הַגְּדוֹל, נוֹטֵל כָּל הַדְּבַרִים הַלְלוֹ, וְשֵׁם דִּיוּקָן אוֹתוֹ הִשְׁלַחַן לִפְנֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְכָל אוֹתָם דְבַרֵי הַתּוֹרָה שֶׁנֶּאֱמָרוּ עָלֵינוּ

עולים על אותו שלחן, ומתעטר (ומזדמן) לפני המלך הקדוש. משמע שכתוב זה השלחן אשר לפני ה', שמתעטר (שמזדמן) לפני הקדוש ברוך הוא. שלחנו של אדם עומד לטהר את האדם מפל חטאיו. אשרי הוא מי שאלה השנים עומדים על שלחנו - דברי תורה, וחלק לעניים. מאותו שלחן.

בשמוערים אותו שלחן מלפני אותו אדם, שני מלאכים קדושים מזדמנים לשם, אחד מימין ואחד משמאל. אחד אומר: זהו שלחן של המלך הקדוש שפלוגי מסדר לפניו, מסדר יהיה תמיד השלחן הזה בכרכות עליונות, ושמן ומשחה עליונה הקדוש ברוך הוא ישרה עליו. ואחד אומר: זהו השלחן של המלך הקדוש שפלוגי מסדר לפניו, זה שלחן שעליונים ותחתונים יכרכו אותו, מסדר יהיה שלחן זה לפני עתיק הימים בעולם הזה ובעולם הבא. רבי אבא, פשהיו מעלים את השלחן מלפניו, הנה מכסה אותו והנה אומר: סלקו שלחן זה בצניעות, שלא יהיה בבושה לפני שלוחי המלך. השלחן שאדם זוכה לו לעולם הבא, וזוכה לו למזון של העולם הזה, ומזכה אותו להודע לטוב לפני עתיק הימים, ומזכה אותו להתוסף כח וגדל במקום שצריך. אשריו חלקו של אותו אדם בעולם הזה ובעולם הבא.

רבי יעקב אומר, כתוב (שמואל א' - א) ויהי כל יודעו מאתמול שלשם וגו', הגם שאול בנביאים. וכי שאול בחיר ה' מקדם לכן הנה, שכתוב הראיתם אשר בחר בו ה'. לא כתוב אשר בוחר בו, אלא אשר בחר בו, מקדם לכן. ובשעה

הוא. וכל אינון מלין דאורייתא דאתמרו עליה, סלקין על ההוא פתורא, ואתעטר (כ"א ואתעטר) קמי מלפא קדישא. משמע דכתיב זה השלחן אשר לפני יי' דאתעטר (כ"א דאתעטר) קמי קדישא ברוך הוא. שלחן דבר נש, קיימא לדפאה ליה לבר נש, מפל חובוי. זפאה איהו, מאן דאלין תרין קיימין על פתוריה. מלי דאורייתא. וחולקא למספנין, מההוא שלחן. כד סלקין ההוא פתורא מקמיה דבר נש, תרין מלאכין קדישין אזדמנן תמן, חד מימינא, וחד משמאלא. חד אמר דא איהו שלחן דמלפא קדישא, דפלוגא קא מסדר קמיה, מסדר יהא תדיר פתורא דא, בברכאן עלאין, ומשחא ורבו עלאה, קדישא ברוך הוא ישרי עלוי. וחד אמר, דא איהו שלחן דמלפא קדישא, דפלוגא קא מסדר קמיה, דא פתורא די עלאי ותתאי יברכון ליה, מסדר יהא פתורא קמי עתיק יומין, בהאי עלמא, ובעלמא דאתי.

רבי אבא, כד הוה סלקין פתורא מקמיה, הוה חפי ליה, והוה אמר סליקו האי פתורא בצניעו, דלא יהא בכסופא קמי שלוחי מלפא. שלחן דבר נש זכי ליה לעלמא דאתי, וזכי ליה למזונא דהאי עלמא, וזכי ליה לאשתמודעא לטב קמי עתיק יומין, וזכי ליה לאתוספא חילא ורבו באתר דאצטריך. זפאה איהו חולקיה דההוא בר נש, בהאי עלמא ובעלמא דאתי.

רבי יעקב אומר, פתיב (שמואל א' - א) ויהי כל יודעו מאתמול שלשם וגו', הגם שאול בנביאים. וכי שאול בחיר יי' מקדמת דנא הוה, דכתיב, (שמואל א' - א) הראיתם אשר בחר בו יי', אשר בוחר בו לא כתיב, אלא אשר בחר

שָׁבָא וְנִכְנָס בֵּין הַנְּבִיאִים וְהַתְּנַבֵּא
בִּינֵיהֶם, לְמָה תִּמְהוּ?

אֲלֵא כִּשְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
הַתְּרַצָּה בּוּ, לֹא הַתְּרַצָּה בּוּ אֲלֵא
לְמַלְכוּת, אֲבָל לֹא לְנְבוּאָה. שְׁהִי
שְׁנֵי אֵלֶּה לֹא נִמְסְרוּ כֶּאֱחָד בְּאָדָם
בְּעוֹלָם, פָּרַט לְמִשָּׁה הַנְּאָמָן
הַעֲלִיּוֹן שְׁזָכָה לְנְבוּאָה וּמַלְכוּת
כֶּאֱחָד, וְלֹא נִתַּן לְשׁוּם אָדָם אַחֵר
שְׁנֵיהֶם כֶּאֱחָד.

וְאִם תֹּאמַר, הִרִי שְׁמוּאֵל שְׁזָכָה
לְשְׁנֵיהֶם, לְנְבוּאָה וּמַלְכוּת - לֹא
כֵּן! לְנְבוּאָה זָכָה, שְׁכָתוּב (שם א)
וַיֵּדַע כָּל יִשְׂרָאֵל מִדֶּן וְעַד בְּאֵר
שֶׁבַע כִּי נִאֲמָן שְׁמוּאֵל לְנְבִיא.
לְנְבִיא וְלֹא לְמֶלֶךְ. נְבִיא וְדִין הִיָּה.
שְׁאֵם מֶלֶךְ הִיָּה, לֹא שְׁאֵלוֹ יִשְׂרָאֵל
מֶלֶךְ. אֲבָל הוּא לֹא הִיָּה אֲלֵא נְבִיא
נִאֲמָן, וְהִיָּה דִן אֶת דִּינֵי יִשְׂרָאֵל,
שְׁכָתוּב (שם ב) וְשִׁפְט אֶת יִשְׂרָאֵל.
וְלָכֵן כִּשְׁהִיָּה שְׁאוּל בְּנְבוּאָה,
תִּמְהוּ עֲלָיו.

וְאִם תֹּאמַר, לְמָה שְׁרַתָּה עֲלָיו
נְבוּאָה, הוֹאִיל וְזָכָה לְמַלְכוּת? -
אֲלֵא שְׁנֵיהֶם לֹא זָכָה בָּהֶם כֶּאֱחָד,
(וּמִשׁוּם) שְׁהַנְּבוּאָה) שְׁהַמַּלְכוּת נִתַּן לוֹ הַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא וְהוֹדָה לוֹ עֲלָיו בְּטָרֵם הִיָּה מֶלֶךְ)
וּמִשׁוּם שְׁמַלְכוּת הַתִּישְׁבָּה עַל
הַתְּעוֹרְרוֹת שֶׁל רוּחַ הַקְּדוֹשׁ, הִיָּה
בְּהַתְּעוֹרְרוֹת הַנְּבוּאָה קָדָם לָכֵן.
אֲבָל כִּשְׁעֵלָה לְמַלְכוּת, לֹא הִיָּתָה
בּוּ נְבוּאָה, אֲלֵא הַתְּעוֹרְרוֹת שֶׁל
רוּחַ הַשְּׂכָל לְדוֹן אִמַּת הַתְּעוֹרְרָה
עֲלָיו, שְׁכָף רֵאוּי לְמֶלֶךְ. וּבַעֲוֹד
שְׁהִיָּה בְּתוֹךְ אוֹתָם נְבִיאִים שְׁרַתָּה
עֲלָיו נְבוּאָה, וְלֹא אַחֵר שְׁנִפְרַד מֵהֶם
לֹא הִיָּתָה בּוּ נְבוּאָה.

וְאִנִּי, מִי נִתַּן לִי הַתְּעוֹרְרוֹת שֶׁל
רוּחַ הַקְּדוֹשׁ לְהִיּוֹת בְּתוֹךְ נְבִיאִים
נִאֲמָנִים, תְּלַמִּידֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן
יוֹחָאֵי, שְׁעֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים
חֲרָדִים מִפְּנֵי, כָּל שֶׁכֵּן אֲנִי לְהִיּוֹת
בִּינֵיכֶם.

פְּתַח וְאָמַר, וְעֲשִׂיתָ שְׁלַחַן וְגו'.

בּוּ מִקְדָּמַת דְּנָא. וּבִשְׁעֵתָא דְאַתָּא וְעָאֵל בֵּין
נְבִיאֵי וְאַתְנַבֵּי בִּינֵיהוּ, אֲמַאי תּוֹהוּ.

אֲלֵא, כַּד קִדְשָׁא בְרוּךְ הוּא אַתְרַעֵי בֵיה, לֹא
אַתְרַעֵי בֵיה אֲלֵא לְמַלְכוּ, אֲבָל לְנְבוּאָה
לֹא. דְהָא תְרִין אֲלִין, לֹא אַתְמָסְרוּ כֶּחֱדָא בְּבַר
נֶשׁ בְּעֵלְמָא, בַּר מִמִּשָּׁה מְהִימָנָא עֲלָאָה, דְזָכָה
לְנְבוּאָה וּמַלְכוּ כֶּחֱדָא, וְלֹא אַתְיִיְהִיב לְבַר נֶשׁ
אַחְרָא תְרוּוִיְהוּ כֶּחֱדָא.

וְאִי תִימָא, הָא שְׁמוּאֵל דְזָכָה לְתְרוּוִיְהוּ,
לְנְבוּאָה וּמַלְכוּ. לָאו הִכִּי. לְנְבוּאָה זָכָה,
דְכַתִּיב, (שְׁמוּאֵל א ג) וַיֵּדַע כָּל יִשְׂרָאֵל מִדֶּן וְעַד בְּאֵר
שֶׁבַע כִּי נִאֲמָן שְׁמוּאֵל לְנְבִיא. לְנְבִיא וְלֹא
לְמֶלֶךְ. נְבִיא וְדִין הִיָּה, דְאִי מֶלֶךְ הִיָּה, לֹא
שְׁאֵלוֹ יִשְׂרָאֵל מֶלֶךְ. אֲבָל אִיהוּ לֹא הִיָּה אֲלֵא
נְבִיאָה מְהִימָנָא, וְהִיָּה דְאִין דִּינְהוֹן דִּישְׂרָאֵל,
דְכַתִּיב, (שְׁמוּאֵל א ז) וְשִׁפְט אֶת יִשְׂרָאֵל. וְעַל דָּא כַּד
הִיָּה שְׁאוּל בְּנְבוּאָה, תּוֹהוּ עֲלֵיה.

וְאִי תִימָא, אֲמַאי שְׁרָא עֲלֵיה נְבוּאָה, הוֹאִיל
וְזָכָה לְמַלְכוּ. אֲלֵא תְרוּוִיְהוּ לֹא זָכָה בְּהוּ

כֶּחֱדָא. (וּבְגִין) נ"א דְנְבוּאָה) דְמַלְכוּ וְהִיב לִיה קִדְשָׁא בְרוּךְ הוּא וְאוּרִי לִיה
עֲלָה עַד לֹא הוּי מַלְכָּא) וּבְגִין דְמַלְכוּ אַתְיִשְׁב עַל
אַתְעָרוּתָא דְרוּחַ קְדָשָׁא, הִיָּה בְאַתְעָרוּ דְנְבוּאָה
קָדָם לָכֵן. אֲבָל כַּד סָלִיק לְמַלְכוּ, לֹא הִיָּה בֵיה
נְבוּאָה, אֲלֵא אַתְעָרוּ דְרוּחַ סְכְלָתְנוּ, לְמִידִן
קְשׁוּט, אַתְעָר עֲלֵיה, דְהִכִּי אַתְחַזִּי לְמַלְכָּא.
וּבַעֲוֹד דְהִיָּה גוֹ אֵינוֹן נְבִיאֵי, שְׁרָא עֲלֵיה
נְבוּאָה, לְבַתַּר דְאַתְפָּרַשׁ מִנִּיְהוּ, לֹא הִיָּה בֵיה
נְבוּאָה.

וְאִנָּא, מֵאֵן יְהִיב לִי אַתְעָרוּתָא דְרוּחַ קְדָשָׁא,
לְמַהוּי בְּגוֹ נְבִיאֵי מְהִימָנֵי, תְּלַמִּידֵי
דְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי, דְעֲלָאִין וְתַתְּאִין זְעִין
מִנִּיה, כָּל שֶׁכֵּן אֲנָא, לְמַהוּי בִּינֵיכֶו.

פְּתַח וְאָמַר, וְעֲשִׂיתָ (שְׁמוֹת כה) שְׁלַחַן וְגו'. שְׁלַחַן

שֶׁלֶחַן זֶה הוּא לְמִטָּה לְשִׁים עֲלִיו
לְחֵם הָאֲפִיָּה, מִי עֲדִיף זֶה מִזֶּה,
לְחֵם אוֹ שֶׁלֶחַן? אִם תֹּאמַר שֶׁהַכֹּל
הוּא אֶחָד - הֲרִי (אם תֹּאמַר לְחֵם עֲדִיף,
שֶׁהֲרִי) שֶׁלֶחַן מְסֻדָּר לְאוֹתוֹ לְחֵם.
וְעוֹד, שֶׁלֶחַן לְמִטָּה וְלְחֵם עֲלִיו -
לֹא כֵּן! אֲלֵא הַשֶּׁלֶחַן הוּא הַעֲקָר
בְּסֻדוֹר שְׁלוֹ לְקַבֵּל בְּרֻכּוֹת
שְׁלֹמֶעֱלָה וּמְזוֹן לְעוֹלָם, וּמֵהֶסוּד
שֶׁל הַשֶּׁלֶחַן הַזֶּה יוֹצֵא מְזוֹן לְעוֹלָם
כְּמוֹ שֶׁנֶּתֵּן בּוֹ מִלְמַעְלָה.

וְאוֹתוֹ לְחֵם הוּא פְּרִי וּמְזוֹן שְׂיוּצָא
מֵהַשֶּׁלֶחַן הַזֶּה, לְהִרְאוֹת שֶׁהֲרִי
מֵהַשֶּׁלֶחַן הַזֶּה יוֹצֵאִים פְּרוֹת
וּמְזוֹנוֹת לְעוֹלָם. אִם לֹא נִמְצָא
כֶּרֶם - הַעֲנָבִים, שֶׁהֵם הַפְּרִי הַיּוֹצֵא
מִמֶּנּוּ, לֹא יִהְיוּ נִמְצָאִים. אִם
הָאֵילָן לֹא יִהְיֶה, לֹא יִמְצָא פְּרִי
בְּעוֹלָם, לְכֵן הַשֶּׁלֶחַן הוּא הַעֲקָר.
הַמְזוֹן שְׂיוּצָא מִמֶּנּוּ הוּא אוֹתוֹ
לְחֵם הַפְּנִים.

וְהַכֹּהֲנִים הָיוּ לוֹקֻטִּים פְּרִי הַשֶּׁלֶחַן
מֵעֶרֶב שֶׁבֶת לְעֶרֶב שֶׁבֶת (מִשְׁבֶּת
לְשֶׁבֶת), לְהִרְאוֹת שֶׁהֲרִי מְזוֹן עֲלִיוֹן
יוֹצֵא מִתּוֹךְ אוֹתוֹ שֶׁלֶחַן. מִשּׁוּם
אוֹתוֹ לְחֵם שֶׁהָיוּ לוֹקֻטִּים הַכֹּהֲנִים,
הַתְּבַרְךְ כָּל מְזוֹן וּמְזוֹן שְׂאוּכְלִים
וְשׁוֹתִים שְׁלֵא יִקְטַרְגּ בָּהֶם יֵצֵר
הָרַע, שֶׁהֲרִי יֵצֵר הָרַע לֹא נִמְצָא
אֲלֵא מִתּוֹךְ מֵאֲכָל וּמִשְׁתֵּה. זֶהוּ
שְׁפָתוֹב (מִשְׁלִיל) פֶּן אֲשַׁבַּע וְכַחֲשֵׁתִי
וְגו'. שְׁמַתוֹךְ מֵאֲכָל וּמִשְׁתֵּה, יֵצֵר
הָרַע מִתְגַּדֵּל בְּמַעֲוֵי הָאָדָם.

לְחֵם זֶה, מְזוֹן שְׂיוּצָא מִתּוֹךְ
הַשֶּׁלֶחַן, מְבַרְךְ אֶת מְזוֹן הַכֹּהֲנִים
שְׁלֵא יִמְצָא בָּהֶם מְקַטְרֵג לְקַטְרֵג
לְחֵם, וְלַעֲבֹד בְּלֵב שֶׁלֵם לְקַדוֹשׁ-
בְּרוּךְ הוּא. וְזֶה צְרִיף לְכֹהֲנִים
יוֹתֵר מִכָּל הָעוֹלָם, וְלִכֵּן שֶׁלֶחַן
הוּא עֲקָר, וְהַפְּרִי וְהַמְזוֹן שְׂיוּצָא
מִמֶּנּוּ הוּא אוֹתוֹ לְחֵם.

דָּא אִיהוּ לְתַתָּא, לְשׂוּאָה עֲלִיָּה לְחֵם דְּאֲפִיָּא
מֵאֵן עֲדִיף דָּא מִן דָּא, לְחֵם אוֹ שֶׁלֶחַן. אִי
תִּימָא דְכֻלָּא (דף קנ"ד ע"ב) אִיהוּ חַד. הָא (ס"א א' תִּימָא
לְחֵם עֲדִיף דְהָא) שֶׁלֶחַן מִתְסַדְרָא לְגַבֵּי הַהוּא לְחֵם.
וְתוּ, שֶׁלֶחַן לְתַתָּא וְלְחֵם עֲלִיָּה. לְאוֹ הֲכִי, אֲלֵא
שֶׁלֶחַן אִיהוּ עֲקָרָא, בְּסֻדוֹרָא דִּילִיָּה, לְקַבֵּלָא
בְּרַפְאֵן דְלַעֲלִילָא וּמְזוֹנָא לְעֵלְמָא. וּמְרֻזָּא דְהָאִי
שֶׁלֶחַן, נְפִיק מְזוֹנָא לְעֵלְמָא כְּמָה דְאֲתִיָּהִיב
בֵּיה מִלַּעֲלִילָא.

וְהַהוּא לְחֵם, אִיהוּ אִיבָא וּמְזוֹנָא דְקָא נְפִיק
מֵהָאִי שֶׁלֶחַן לְאַחֲזָאָה דְהָא מִשֶּׁלֶחַן
דָּא, נְפִיקֵי פְּרִין וְאִבִּין וּמְזוֹנָא לְעֵלְמָא. אִי לֹא
אֲשַׁתְּכַח פְּרִים, עֲנָבִין דְאִינוּן אִיבָא דְנְפִיקֵי
מִנֵּיהּ, לֹא יִהוּן מִשְׁתַּפְּחִין. אִי אִילָנָא לֹא יִהָא,
אִיבָא לֹא יִשְׁתַּפַּח בְּעֵלְמָא, בְּגִין כֵּן, שֶׁלֶחַן
אִיהוּ עֲקָרָא, מְזוֹנָא דְנְפִיק מִנֵּיהּ, אִיהוּ הַהוּא
לְחֵם הַפְּנִים.

וְכַהֲנֵי הָווּ לְקֻטֵי אִיבָא דְשֶׁלֶחַן מֵעֶרֶב שֶׁבֶת
לְעֶרֶב שֶׁבֶת, (ד"א מִשְׁבֶּת לְשֶׁבֶת) לְאַחֲזָאָה דְהָא
מְזוֹנָא עֲלָאָה נְפִיק מִגּוֹ הַהוּא דְשֶׁלֶחַן. בְּגִין
הַהוּא לְחֵם דְהָווּ לְקֻטֵי כַהֲנֵי, אֲתַבְּרַכָּא כָּל
מְזוֹנָא וּמְזוֹנָא דְאֲכָלִי וְשִׁתָּאֵן, דְלֹא לְקַטְרָגָא
בְּהוּ יֵצֵר הָרַע, דְהָא יֵצֵר הָרַע לֹא אֲשַׁתְּכַח,
אֲלֵא מִגּוֹ מִיכְלָא וּמִשְׁתֵּיָא. הָדָא הוּא דְכַתִּיב,
(מִשְׁלִיל ל) פֶּן אֲשַׁבַּע וְכַחֲשֵׁתִי וְגו', דְמִגּוֹ מִיכְלָא
וּמִשְׁתֵּיָא יֵצֵר הָרַע מִתְרַבִּי בְּמַעֲוֵי דְבַר נֶשׁ.

לְחֵם דָּא, מְזוֹנָא דְקָא נְפִיק מִגּוֹ שֶׁלֶחַן, מְבַרְךְ
מְזוֹנָא דְכַהֲנֵי, דְלֹא יִשְׁתַּפַּח בְּהוּ
מְקַטְרָגָא לְקַטְרָגָא לוֹן, לְמַפְלַח בְּלֵבָא שְׁלִים
לְקוּדְשָׁא בְרִיף הוּא. וְדָא אֲצִטְרִיף לְכַהֲנֵי יִתִּיר
מִכָּל עֵלְמָא. וּבְגִין כֵּן, שֶׁלֶחַן אִיהוּ עֲקָרָא,
וְאִיבָא וּמְזוֹנָא דְקָא נְפִיק מִנֵּיהּ, אִיהוּ הַהוּא
לְחֵם.

השִׁלְחָן הַזֶּה צָרִיף הַסְּדוּר שְׁלוֹ
לְהַתְּקֵן בְּצַד הַצְּפוֹן, שְׁפָתוֹב
וְהַשִּׁלְחָן תַּתֵּן עַל צֵלַע צְפוֹן. מָה
הַטַּעַם? מִשּׁוּם שְׁמִשָּׁם רֵאשִׁית
הַשְּׂמֵחָה. הַשְּׂמֵאל נוֹטֵל תְּמִיד
מֵהִימֵין בְּרֵאשׁוֹנָה, וְאַחַר כֵּף הוּא
מִתְּעוֹרֵר לְנִקְבָּה. אַחַר כֵּף הִימֵין
מִקְרַב אוֹתוֹ אֵלָיו וְנִדְבֵק בוֹ.

הַפִּיּוּם הֵם מִימֵין, וְהֵם שְׂמֵחָה.
מִיָּד נוֹתֵן לְשְׂמֵאל, וְנִדְבָקִים בוֹ
אוֹתָם מִים וּמְשַׁמְּחִים אוֹתוֹ. וְאַחַר
כֵּף הוּא נִכְלָל בְּיָמֵין, וּמִתְּעוֹרֵר אֶת
הַנִּקְבָּה בְּאוֹתָהּ שְׂמֵחָה, וְסִימָנָהּ -
מִי שְׂנוּטֵל מִים בְּיַד יְמִינוֹ בְּכָלִי,
רֵאשׁוֹן לְרוֹקֵן מִים הוּא בְּשְׂמֵאל,
וְלֹא מְשַׁמְּאֵל לְיָמֵין, שֶׁהָרִי מִים
מִימֵין לֹקַח אוֹתָם הַשְּׂמֵאל.

וְכֵן מִים לֹא נִמְצְאִים אֲלֵא מִצַּד
הַשְּׂמֵאל. כִּיּוֹן שְׂנוֹלְקָחוּ הַפִּיּוּם
אֵלָיו, הָרִי הִתְּעוֹרְרוּ לְנִקְבָּה
בְּאוֹתָם מִים, וְלָכֵן גְּבוּרוֹת גִּשְׁמִים
שְׁנִינּוּ. וְלָכֵן וְהַשִּׁלְחָן תַּתֵּן עַל צֵלַע
צְפוֹן, שְׂמֵאוֹתוֹ הֵצַד הַפְּרוֹת
נִמְצְאִים בוֹ יוֹתֵר מֵהֵצַד הָאַחַר,
בְּהִתְּעוֹרְרוֹת הַשְּׂמֵחָה שְׁלוֹ
בְּרֵאשׁוֹנָה, כְּמוֹ שְׂנֵאֲמַר (שיר ב)
שְׂמֵאלוֹ תַחַת לְרֵאשִׁי, וְאַחַר כֵּף -
וְיְמִינוֹ תַחְבֵּקֵנִי.

שִׁלְחָנוּ שֶׁל אָדָם צָרִיף לְהַמְצֵא
בְּנִקְיוֹת הַגּוֹף, שְׂלֵא יִקְרַב לְאָכַל
אֶת מְזוֹנוֹ אֲלֵא בְּנִקְיוֹן עֲצָמוֹ. וְלָכֵן
צָרִיף הָאָדָם לְפָנוֹת עֲצָמוֹ בְּתַחֲלָה
טָרָם שִׂיאֲכַל מְזוֹן שֶׁל שִׁלְחָן
טָהוֹר, כִּי אוֹתוֹ מְזוֹן שֶׁהִכִּין לוֹ,
בּוֹ רוּצָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּדִי
שְׂלֵא יִקְרַב עַל אוֹתוֹ שִׁלְחָן קִיא
צוֹאָה, שֶׁהוּא מְסוּד הֵצַד הָאַחַר,
וְהֵצַד הָאַחַר לֹא יִקְבַּל כְּלוּם
מֵאוֹתוֹ מְזוֹן שֶׁל הַשִּׁלְחָן הַזֶּה.
אַחַר שְׂאָכַל אָדָם וְהִתְּעַנֵּג, צָרִיף
לְתַת חֶלֶק שֶׁל תְּמַצִּית לְאוֹתוֹ

שִׁלְחָן דָּא, אֲצִטְרִיף סְדוּרָא דִּילִיָּה לְאַתְתְּקֵנָא,
בְּסִטְרָא דְצְפוֹן, דְכִתִּיב וְהַשִּׁלְחָן תַּתֵּן עַל
צֵלַע צְפוֹן. מָאי טַעְמָא. בְּגִין דְמִתְמָן שִׁירוּתָא
דְחֻדְוָה. שְׂמֵאלָא נְטִיל מִימֵינָא תְדִיר
בְּקַדְמִיתָא, וְלִבְתֵּר אִיהוּ אֲתַעַר לְגַבֵּי נוֹקְבָא,
וּבְתֵר קְרִיבַת לִיָּה יְמֵינָא לְגַבֵּיהּ, וְאַתְדַּבְּקַת
בֵּיהּ.

מִיּוֹם אֵינּוֹן מִימֵינָא, וְאִיהוּ חֻדְוָה, מִיָּד יְהִיב
לְשְׂמֵאלָא, וְאַתְדַּבְּקוּ בֵּיהּ אֵינּוֹן מִים,
וְחֻדְאֵן לִיָּה. וּבְתֵר אֲתַפְּלִיל אִיהוּ לִימֵינָא,
וְאַתְעַר לְנוֹקְבָא בְּהוּא חֻדְוָה. וְסִימָנָהּ, מָאֵן
דְנְטִיל מֵיָא בִּידֵיהּ יְמֵינָא בְּמֵאנָא, קַדְמָאָה
לְאַרְקָא מֵיָא בְּשְׂמֵאלָא אִיהוּ, וְלֹא מְשַׂמְּאֵלָא
לִימֵינָא, דְהָא מֵיָא מִימֵינָא נְטִיל לֹון שְׂמֵאלָא.

וּבְגִין כֵּף מֵיָא לָא אֲשַׁתְּכַחוּ, אֲלֵא מְסִטְרָא
דְשְׂמֵאלָא. כִּיּוֹן דְנְטִילוּ מֵיָא לְגַבֵּיהּ, הָא
אֲתַעַרו לְגַבֵּי נוֹקְבָא בְּאֵינּוֹן מִים. וְעַל דָּא
גְּבוּרוֹת גִּשְׁמִים תְּנִינָן. וּבְגִין כֵּף וְהַשִּׁלְחָן תַּתֵּן
עַל צֵלַע צְפוֹן, דְמֵהוּא סִטְר אֵיבִין אֲשַׁתְּכַחוּ
בֵּיהּ יְתִיר, מְסִטְרָא אַחְרָא. בְּאַתְעַרו דְחֻדְוָה
דִּילִיָּה בְּקַדְמִיתָא, כְּמָה דְאַתְ אָמַר (שיר השירים ב)
שְׂמֵאלוֹ תַחַת לְרֵאשִׁי לְבָתֵּר וְיְמִינוֹ תַחְבֵּקֵנִי.

שִׁלְחָן דְבֵר נֶשׁ אֲצִטְרִיף לְאַשְׁתַּפְּחָא בְּנִקְיוּתָא
דְגּוּפָא, דְלֹא יִתְקַרַב לְמִיכַל מְזוֹנָא
דִּילִיָּה, אֲלֵא בְּנִקְיוּתָא דְגֵרְמִיָּה. וְעַל דָּא
אֲצִטְרִיף בֵּר נֶשׁ, לְפָנָאָה גֵרְמִיָּה בְּקַדְמִיתָא, עַד
לָא יִיכוֹל מְזוֹנָא דְשִׁלְחָנָא דְכִיָּא, דְהוּא
מְזוֹנָא דְאַתְקִין לִיָּה, בֵּיהּ אֲתַרְעֵי קַדְשָׁא בְּרִיף
הוּא, בְּגִין דְלֹא יִתְקַרַב עַל הוּא שִׁלְחָן קִיא
צוֹאָה, דְאִיהוּ מְרֻזָּא דְסִטְרָא אַחְרָא וְסִטְרָא
אַחְרָא לָא יִקְבַּל מֵהוּא מְזוֹנָא דְשִׁלְחָן דָּא
כְּלוּם.

לְבָתֵּר דְאָכִיל בֵּר נֶשׁ, וְאַתְעַנֵּג, אֲצִטְרִיף לְמִיָּהב חוֹלְקָא דְתְמַצִּית לְהוּא

הצד, ומהו? מיס אחרונים. אותה
זהמת הידים. שצריך לתת לאותו
צד חלק שצריך לו. ולכן ודאי
שהם חוכה, חוכה הם, ובמקום
של חוכה שורים, והוא חיוב על
אדם לתת לו חלק זה. ולכן לא
צריך לברך פלל, שהרי אין
הברכה באותו הצד.

ולכן צריך אדם שלא יתן מזון
שעל גבי שלחנו לאותו קיא
צואה, וכל שכן במעיו, וכל שכן
שהוא טהור (טוב) לאדם ובריאות
ותקון הגוף שלו. ולכן השלחן
הוא לאכל בו בטהרה, כמו
שנתבאר.

שלחן זה שעומד בבית המקדש,
כדי להמצא בו מזון ולהוציא
ממנו מזון, ולכן אפלו רגע אחד
לא צריך לעמד בריקנות. שלחן
אחר הוא שלחן הריקנות, ולא
צריך לתת לו מקום במקום
קדוש. ולכן שלחן המקדש אפלו
רגע אחד לא ישב בלי מזון,
ויצטרך שלא ימצא במקום גרוע,
שהרי הברכה שלמעלה לא
נמצאת במקום גרוע. זה שלחן
שלפני הקדוש ברוך הוא. שלחן
שאדם מברך עליו את הקדוש
ברוך הוא, אף כן לא צריך להיות
בריקנות, שהרי אין הברכה
במקום ריק.

הרחמים שעל גבי השלחן של
הקדוש ברוך הוא הם שנים עשר.
והרי בארנו סוד הלחמים, שהם
סוד הפנים, ולכן נקרא לחם
הפנים, שהרי מזון וספוק של
העולם באים מאותם הפנים
העליונים. ולכן לחם זה הוא
פנימי של הכל, הוא בסוד עליון
כראוי.

לחם הפנים - מאכל של אותם
פנים, מזון וספוק שיוצא לעולם,

סטרא. ומאן איהו. מיס אחרונים. ההוא
זוהמא דידין, דאצטריך למיהב לההוא
סטרא, חולקא דאצטריך ליה. ועל דא ודאי
אינון חוכה, חוכה אינון, ובאתר דחוכה
שריין. ואיהו חיובא על בר נש, למיהב ליה
חולקא דא. ועל דא לא אצטריך לברכא כלל,
דהא ברכה לאו איהו בההוא סטרא.

ובגין כן אצטריך בר נש, דלא יהיב מזונא
דעל גבי פתוריה, לההוא קיא צואה,
ופל שפן במעוי, ופל שפן דאיהו דכיו (כ"א טב)
לבר נש ובריאו ותקונא דגופיה. ועל דא,
שלחן איהו למיכל ביה בדכיו, כמה דאתמר.
שלחן דא דקיימא כבי מקדשא, בגין
לאשתכחא ביה מזונא, ולאפקא
מניה מזונא, ועל דא אפילו (דף קנ"ה ע"א) רגעא
חדא, לא אצטריך לקיימא בריקנא. שלחן
אחרא, איהו שלחן הריקנא, ולא אצטריך
למיהב ליה דוכתא באתר קדישא. ועל דא,
שלחן דמקדשא, אפילו רגעא חדא לא יתיב
בלא מזונא. ויצטריך דלא ישתכח אתר גריע,
דהא ברכתא דלעילא לא משתכחא באתר
גריע, דא שלחן דקמיה דקודשא בריך הוא.
שלחן דבר נש דקא מברך עליה לקודשא
ברוך הוא, אוף הכי לא אצטריך למיהוי
בריקנא, דהא לית ברכתא באתר ריקנא.

נהמי דעל גבי שלחן דקודשא בריך הוא,
אינון תריסר. והא אוקימנא רזא
דנהמי, דאינון רזא דפנים. ועל דא אקרי לחם
הפנים, דהא מזונא וספוקא דעלמא, מאינון
פנים עלאין קאתיין. ובגין כן, לחם דא,
איהו פנימא דכלא, איהו ברזא עלאה,
כדקא יאות.

לחם הפנים, מיכלא דאינון פנים, מזונא וספוקא דנפיק לעלמא, מנייהו

מהם בא, ושורה על אותו שלחן. ומשום ששלחן זה מקבל מזון וספוק מאותם פנים של מעלה, והיא מוציאה מזונות וספוקים מאותם פנים פנימיים, והמזון שמוציאה הוא אותו לחם, כפי שאמרנו, חם היה מתקרב, וחם היה מוסר משם, והרי פרושהו, שכתוב ביום הלקחו, ומשום שלחן זה יש לאדם לשמר סודות שלחנו בכל אותם גונים שאמרנו.

רבי אלעזר פתח ואמר, (קהלת ט) בכל עת יהיו בגדיך לבנים ושמן על ראשך אל יחסר. פסוק זה פרושהו ונתבאר. אבל בא וראה, הקדוש ברוך הוא ברא את האדם בסוד החכמה, ועשה אותו באמנות רבה, ונפח באפיו נשמת חיים כדי לדעת ולהתבונן בסודות החכמה ולדעת בכבוד רבונו, כמו שנאמר (ישעיה מג) כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו.

ולכבודי בראתיו דוקא, וסוד זה ולכבודי בראתיו למדנו, שהרי הכבוד שלמטה סוד הכסא הקדוש לא התתקן למעלה, אלא מתוך תקון בני העולם. כשאותם בני אדם צדיקים וחסידים ויודעים לתקן תקונם, וזהו שכתוב ולכבודי בראתיו. משום שכבודי הזה לתקן אותו בעמודים חזקים ולקשטו בתקון וקשוט שלמטה, בשביל שכבודי הזה יתעלה (בכבוד) בזכות הצדיקים שבארץ.

בשביב כך בראתיו, כמו הכבוד העליון שבו התקונים הללו. בריאה לצד שמאל, יצירה בימין, כמו שנאמר יוצר אור ובזר חשך. עשיה באמצע, כמו שנאמר אני ה' עשה כל, וכתוב עושה שלום ובזר רע, וכתוב עושה

אתי, ושריא על ההוא פתורא, ובגין דשלחן דא, מקבלא מזונא וספוקא מאינון פנים דלעילא, ואיהי אפיקת מזונין וספוקין מאינון פנים פנימאין, ומזונא דאפיקת, איהו ההוא לחם, כדקאמרן, חום הוה מתקרב, וחום הוה מתעדי מתמן, והא אוקמוהו, דכתיב, (שמואל א כא) ביום הלקחו ובגין שלחן דא אית לבר נש לנטרא רזין דשלחן דיליה בכל אינון גוונין כדקאמרן.

רבי אלעזר פתח ואמר, (קהלת ט) בכל עת יהיו בגדיך לבנים ושמן על ראשך אל יחסר. האי קרא אוקמוהו ואתמר, אבל תא חזי, קדשא בריך הוא ברא ליה לבר נש ברזא דחכמתא, ועבד ליה באומנותא סגיי, ונפח באפוי נשמתא דחיי, למנדע ולאסתפללא ברזין דחכמתא, למנדע ביקרא דמאריה, כמה דאת אמר, (ישעיה מג) כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו.

ולכבודי בראתיו דייקא, ורזא דא ולכבודי בראתיו אוליפנא, דהא כבוד דלתתא רזא דכורסייא קדישא לא אתתקן לעילא, אלא מגו תקוניא דבני עלמא. כד אינון בני נשא, זפאין וחסידין, וידעי לתקנא תקוני, הדא הוא דכתיב ולכבודי בראתיו. בגין דהאי כבודי, לתקנא ליה בעמודין תקיפין, ולקשטא ליה בתקוניא וקשוטא דלתתא, בגין דהאי כבודי יסתלק, (ביקרא) בזכו דצדיקיא די בארעא.

בגין כך בראתיו. כגוונא דכבוד עלאה, דתקונין אלין ביה. בריאה לסטר שמאלא יצירה בימינא כמה דאת אמר יוצר אור ובזר חשך. עשיה באמצעיתא כמה דאת אמר אני יי עשה כל וכתוב עושה שלום ובזר רע, וכתוב עושה שלום

במרומיו ועל דא בראתיו יצרתיו אף עשיתיו, כתקונא עלאה. ועל דא, הואיל ואדם איהו בארעא, ואית ליה לתקנא ההוא כבודי עבדית ביה תקונין דכבוד עלאה, דאית ביה אוף הכי בריאה, ועל דא בראתיו.

בההוא כבוד עלאה, אית ביה יצירה, ועל דא יצרתיו, תקונא דא יהבית ביה באדם, למהוי איהו בארעא, כגוונא דההוא כבוד עלאה. בההוא כבוד עלאה, אית ביה עשייה, ועל דא אוף הכי כבר נש, פתיב עשיתיו, למהוי איהו כגוונא דההוא כבוד עלאה, דמתקן ובריה לכבוד תתאה. מנלן, דההוא כבוד עלאה אית ביה תלת אלין. דכתיב ביה, יוצר אור ובורא חשף עושה שלום. יוצר אור - הרי יצירה. ובורא חשף - הרי בריאה. עשה שלום - הרי עשייה. וזהו כבוד עליון, שהרי מתקן ומברך ומספק בכל צרכיו את הכבוד התחתון. כמו כן ברא אדם בארץ שהוא כמו אותו כבוד עליון, לתקן את הכבוד הזה ולהכליל מכל הצדדים. בכבוד העליון יש את שלשת אלה - באדם למטה יש את שלשת אלה. ולהתפלל אותו כבוד תחתון ממעלה וממטה, להיות שלם בכל הצדדים. אשרי האיש שזוכה במעשיו להיות כמו זה. ולכן כתוב, בכל עת יהיו בגדיך לבנים ושמן על ראשך אל יחסר.

מה לכבוד העליון לא נמנע אותו שמן משחת קדש מסוד העולם הבא - אף כף לאדם, שמעשיו מתלבנים תמיד, אותו שמן משחת קדש לא ימנע ממנו תמיד. במה זוכה אדם להתעדין באותו עדין עליון? בשלחנו. כמו שהוא מעדין על שלחנו נפשות העניים, שכתוב (ישעיה נח) ונפש נענה תשביע, מה כתוב אחריו? אז

במרומיו ועל דא בראתיו יצרתיו אף עשיתיו, כתקונא עלאה. ועל דא, הואיל ואדם איהו בארעא, ואית ליה לתקנא ההוא כבודי עבדית ביה תקונין דכבוד עלאה, דאית ביה אוף הכי בריאה, ועל דא בראתיו.

בההוא כבוד עלאה, אית ביה יצירה, ועל דא יצרתיו, תקונא דא יהבית ביה באדם, למהוי איהו בארעא, כגוונא דההוא כבוד עלאה. בההוא כבוד עלאה, אית ביה עשייה, ועל דא אוף הכי כבר נש, פתיב עשיתיו, למהוי איהו כגוונא דההוא כבוד עלאה, דמתקן ובריה לכבוד תתאה. מנלן, דההוא כבוד עלאה אית ביה תלת אלין. דכתיב ביה, יוצר אור ובורא חשף עושה שלום. יוצר אור, הא יצירה. ובורא חשף, הא בריאה. עושה שלום הא עשייה. ודא איהו כבוד עלאה, דקא מתקן ובריה וספיק בכל צרכיו לכבוד תתאה. כגוונא דא, ברא אדם בארעא, דאיהו כגוונא דההוא כבוד עלאה, לתקנא להאי כבוד, ולא תפולא מכל סטרין. כבוד עלאה אית ביה תלת אלין, אדם לתתא אית ביה תלת אלין. ולא תפולא ההוא כבוד תתאה, מעילא ומתתא, למהוי שלים בכל סטרין. זכאה איהו בר נש, דזכי בעובדוי למהוי כגוונא דא. ועל דא פתיב, (קהלת ט) בכל עת יהיו בגדיך לבנים ושמן על ראשך אל יחסר.

מה לכבוד עלאה, ההוא משחא רבות קדשא לא אתמנע מגיה, מרזא דעלמא דאתי. אוף הכי לבר נש, דעובדוי מתלבנן תדיר, ההוא (דף קנ"ה ע"ב) משח רבות קדשא, לא יתמנע מגיה תדיר. במאי זכי בר נש, לאתעדנא בההוא עדונא עלאה. בשלחן דיליה. כמה דאיהו מעדין על פתוריה נפשאן דמסכני,

תתענג על ה' וגו', שאף כף הקדוש ברוך הוא מרוה אותו בכל אותם עדוניהם של שמן משחת קדש העליון שנשפץ ונמשך תמיד לאותו כבוד עליון. פתוב ונפש נענה תשביע. מה פתוב אחריו? אז תתענג על ה'. רבי יוסי ורבי חייא היו הולכים בדרך, והיה סוחר אחד מחמר אחריהם. אמר רבי יוסי לרבי חייא, יש לנו להתעסק ולהשתדל בדברי תורה, שהרי הקדוש ברוך הוא הולך לפנינו, (שהרי השכינה הולכת לפנינו שכתוב (תהלים פה) צדק לפניו יתלה) ולכן זמן הוא לעשות לו (לה) תקון עמנו בדרך זו.

פתח רבי חייא ואמר, (תהלים קיט) עת לעשות לה' הפרו תורתך. פסוק זה נתבאר ופרשוהו החברים. אבל עת לעשות לה' - בכל זמן שהתורה מתקיימת בעולם ובני אדם משתדלים בה, כפיכול הקדוש ברוך הוא שמח במעשי ידיו ושמח בכל העולמות, ושמים וארץ עומדים בקיומם.

ולא עוד, אלא הקדוש ברוך הוא מקבץ את כל הפמליה שלו ואומר להם: ראו את העם הקדוש שיש לי בארץ, שתורתי מתעטרת בשבילם! ראו מעשי ידי שאתם אמרתם (תהלים ח) מה אנוש כי תזכרנו. והם, כשהם רואים את שמחת רבונם בעמו, מיד פותחים ואומרים, (שמואל ב-ז) ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ. ובשעה שישאל מתבטלים מהתורה, כפיכ"ל תשש פחו, שכתוב צור לדרך תשי. ואז פתוב, וכל צבא השמים עומדים עליו. ועל זה עת לעשות לה'. אותם (בני העולם) הצדיקים שנשארו, יש להם

דכתיב, (ישעיה נח) ונפש נענה תשביע, מה כתיב בתריה, אז תתענג על יי' וגו', דאוף הכי קדשא בריך הוא רוי ליה, בכל אינון עדוניה דמשח רבות קדשא עלאה, דנגיד ואתמשך תדיר לההוא כבוד עלאה, פתיב ונפש נענה תשביע, מה פתיב בתריה, אז תתענג על יי'.

רבי יוסי ורבי חייא הוו אזלי באורחא, והוה חד טייעא טעין אבתריהו, אמר רבי יוסי לר' חייא, אית לן לאתעסקא ולאשתדלא במלי דאורייתא, דהא קדשא בריך הוא אזיל לקמן, (נ"א דהא שכינתא אולא קמן דכתיב (תהלים פ"ה) צדק לפניו יתלה) ועל דא עידן הוא, למעבד ליה (נ"א לה) תקונא בהדן בהאי ארחא.

פתח רבי חייא ואמר (תהלים קיט) עת לעשות ליי' הפרו תורתך, האי קרא אתמר, ואוקמוה חבריאי. אבל עת לעשות ליי', בכל זמנא דאורייתא מתקיימא בעלמא, ובני נשא משתדלן בה, כפיכול, קדשא בריך הוא חדי בעובדי ידוי, וחדוי בעלמין פלהו, ושמיא וארעא קיימי בקיומיהו.

ולא עוד, אלא קדשא בריך הוא כניש כל פמליא דיליה, ואמר לון, חמו עמא קדישא דאית לי בארעא, דאורייתי מתעטרא בגיניהון. חמו עובדי ידי, דאתון אמרתון (תהלים ח) מה אנוש כי תזכרנו. ואינון פד חמאן חדוה דמאריהון בעמיה, מיד פתחי ואמרי, (שמואל ב ז) ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ. ובשעתא דישאל מתבטלי מאורייתא, כפיכ"ל, תשש חיליה, דכתיב, (דברים לב) צור לדרך תשי. וכדין פתיב, (דברי הימים ב יח) וכל צבא השמים עומדים עליו, ועל דא עת לעשות ליי', אינון (בני עלמא) צדיקייא דאשתארן, אית לון לחגרא חרצין, ולמעבד עובדין דכשראן, בגין דקודשא בריך הוא יתתקף בהו בצדיקייא,

לשנָס מְתַנִּים וְלַעֲשׂוֹת מַעֲשִׂים כְּשָׂרִים, כְּדִי שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִתְחַזֵּק בָּהֶם בְּצַדִּיקִים וּבַמְחַנּוֹת וּבַהַמוֹנִים שְׁלוֹ. מַה הַטַּעַם?

מִשּׁוּם שֶׁהִפְרוּ תוֹרַתְךָ, וְלֹא מִשְׁתַּדְּלִים בָּהּ בְּנֵי הָעוֹלָם כְּרֹאוּי. אוֹתוֹ סוֹחֵר שֶׁהִיָּה מִחֲמַר אַחֲרֵיהֶם, אָמַר לָהֶם, בְּבִקְשָׁה מִפֶּם, שְׂאֵלָה אַחַת בְּרִצּוֹנִי לְדַעַת. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וּדְאִי שֶׁהֲדַרְךָ מִתְקַנֵּת לְפָנֵינוּ, שְׂאֵל אֶת שְׂאֵלְתְּךָ! אָמַר, הַפְסוּק הַזֶּה אִם כְּתוּב יֵשׁ לַעֲשׂוֹת אוֹ נַעֲשֶׂה - הַיִּיטִי אוֹמֵר כֶּךָ. מַה זֶה עֵת? וְעוֹד, לַעֲשׂוֹת לָהּ, לְפָנֵי ה' הִיָּה צְרִיף לְהִיֹּת! מַה זֶה לַעֲשׂוֹת לָהּ? אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּכַמָּה גִּוְנִים הֲדַרְךָ מִתְקַנֵּת לְפָנֵינוּ; אֶחָד - שֶׁהֵינּוּ שָׁנִים וְעָכְשׁוּ הָרִי אָנּוּ שְׁלֹשָׁה, וְהַשְׂכִּינָה כְּלוּלָה עִמָּנוּ. וְאֶחָד - שֶׁחֲשַׁבְתִּי שְׁלֹא הֵייתְךָ אֵלָּא כְּמוֹ עֵץ יָבֵשׁ, וְאַתָּה רַעֲנָן כְּמוֹ זֵית. וְאֶחָד - שֶׁיִּפֶּה שְׂאֵלְתְּ, וְהוֹאִיל וְהִתְחַלַּתְךָ אֶת הַדְּבָר - אָמַר.

פָּתַח וְאָמַר, עֵת לַעֲשׂוֹת לָהּ הִפְרוּ תוֹרַתְךָ. עֵת לַעֲשׂוֹת לָהּ, יֵשׁ עֵת וַיֵּשׁ עֵת. (קהלת א) עֵת לְאַהֲבָה וְעֵת לְשֹׂנְאָה. עֵת הִיא לְמַעֲלָה, שְׂאוֹתָה עֵת הִיא סוֹד הָאֱמוּנָה. וְזוֹ נִקְרְאָת עֵת רִצּוֹן, וְזֶהוּ שֶׁהִתְחַיֵּב אָדָם לְאַהֲבָה לָהּ תְּמִיד, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דברים ו) וְאַהֲבַתְךָ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ, וְלָכֵן עֵת לְאַהֲבָה, זֶהוּ עֵת שֶׁמְחַיֵּב הָאָדָם לְאַהֲבָה. וַיֵּשׁ עֵת אַחֲרַת שְׁהִיא סוֹד שֶׁל אֱלֹהִים אַחֲרִים, וּמְחַיֵּב הָאָדָם לְשׂוֹנְאָה אוֹתָהּ וְלֹא יִמְשֹׁף לְבוֹ אַחֲרֶיהָ, וְעַל זֶה עֵת לְשֹׂנְאָה, וְלָכֵן כְּתוּב (ויקרא טז) דְּבַר אֵל אֶהְרֹן אַחֲיָךָ וְאֵל יָבֵא בְּכָל עֵת אֵל הַקֹּדֶשׁ. (ובאין)

בְּזִמְן שִׁישְׂרָאֵל מִשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה וּבְמַצּוֹת הַתּוֹרָה, אוֹתָהּ עֵת סוֹד הָאֱמוּנָה הַקְדוּשָׁה מִתְקַנֵּת בְּתַקּוּנֶיהָ וּמִתְקַשֶּׁטת בְּשִׁלְמוֹת כְּרֹאוּי. וּבְזִמְן שִׁישְׂרָאֵל מִתְבַּטְּלִים מִהַתּוֹרָה, כְּבִיכּוֹל אוֹתָהּ עֵת אֵינָה בְּתַקּוּנֶיהָ, וְלֹא נִמְצְאָת בְּשִׁלְמוֹת וְלֹא בְּאוֹר, וְאֵז עֵת לַעֲשׂוֹת

וּמִשְׁרִיין וְאוֹכְלִסִּין דִּילִיָּה. מְאִי טַעֲמָא. בְּגִין דְּהִפְרוּ תוֹרַתְךָ, וְלֹא מִשְׁתַּדְּלִי בָּהּ בְּנֵי עַלְמָא, כְּדָקָא יָאוּת.

הַהוּא טַיִיעָא דְהוּה טַעִין אַבְתְּרִיָּהוּ, אָמַר לֹון בְּמִטּוֹ מְנַיִכוּ, שְׂאֵלְתָא חֲדָא בְּעִינָא לְמַנְדַּע. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְדְאִי אַרְחָא מִתְתַּקְנָא קָמָן, שְׂאִיל שְׂאֵלְתְּךָ. אָמַר, הֵאִי קָרָא, אִי כְּתִיב יֵשׁ לַעֲשׂוֹת, אוֹ נַעֲשֶׂה, הוּה אָמִינָא הַכִּי. מְאִי עֵת. וְתוּ, לַעֲשׂוֹת לִי, לְפָנֵי יי' אַצְטְרִיךְ, מְאִי לַעֲשׂוֹת לִי. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּכַמָּה גִּוְנִין אַרְחָא מִתְתַּקְנָא קָמָן. חַד, דְּהוִינָן תְּרִין, וְהַשְׂתָּא הָא אָנָן תְּלַתָּא, וְשְׂכִינְתָּא אַתְּפְּלִילַת בְּהַדָּן. וְחַד דְּחִשְׁבִּנָּא דְלֹא הוּיַת אֵלָּא כְּאִילָנָא יַבְשְׂתָּא, וְאַנְתָּ רַעֲנָנָא כְּזֵיתָא. וְחַד, דְּיָאוּת שְׂאֵלְתְּ, וְהוֹאִיל וְשָׂרִית מְלָה, אִימָא.

פָּתַח וְאָמַר עֵת לַעֲשׂוֹת לִי הִפְרוּ תוֹרַתְךָ. עֵת לַעֲשׂוֹת לִי, אִית עֵת. וְאִית עֵת. (קהלת א)

עֵת לְאַהֲבָה וְעֵת לְשֹׂנְאָה. עֵת אִיהוּ לְעִילָא. דְּהִהוּא עֵת, רְזָא דְמַהִימְנוּתָא אִיהוּ. וְדָא אַקְרִי עֵת רִצּוֹן, וְהֵאִי אִיהוּ דְאַתְחַיֵּיב בְּרַ נֶשׁ לְמַרְחָם לִי תְדִיר, כְּמָה דְאַתְ אָמַר (דברים ו) וְאַהֲבַתְךָ אֶת יי' אֱלֹהֶיךָ, וְעַל דָּא, עֵת לְאַהֲבָה, דָּא אִיהוּ עֵת דְאַתְחַיֵּיב בְּרַ נֶשׁ לְאַהֲבָה. וְאִית עֵת אַחֲרָא, דְּאִיהוּ רְזָא דְאֱלֹהִים אַחֲרִים, וְאַתְחַיֵּיב בְּרַ נֶשׁ לְמַשְׂנָא לִיָּה, וְלֹא יִתְמַשֵּׁף לְבִיָּה אַבְתְּרִיָּה, וְעַל דָּא עֵת לְשֹׂנְאָה, וּבְגִין כֶּךָ כְּתִיב (ויקרא טז) דְּבַר אֵל אֶהְרֹן אַחֲיָךָ וְאֵל יָבֵא בְּכָל עֵת אֵל הַקֹּדֶשׁ. (והכא).

בְּזִמְנָא דִישְׂרָאֵל מִשְׁתַּדְּלִי בְּאוֹרֵייתָא, וּפְקוּדֵי אוֹרֵייתָא, הַהוּא עֵת רְזָא דְמַהִימְנוּתָא קְדִישָׁא, מִתְתַּקְנָא בְּתַקּוּנָהָא, וּמִתְקַשֶּׁטָא בְּשִׁלְמוּתָא, כְּדָקָא יָאוּת. וּבְזִמְנָא דִישְׂרָאֵל

הָאֱמוּנָה הַקְדוּשָׁה מִתְקַנֵּת בְּתַקּוּנֶיהָ וּמִתְקַשֶּׁטת בְּשִׁלְמוֹת כְּרֹאוּי. וּבְזִמְן שִׁישְׂרָאֵל מִתְבַּטְּלִים מִהַתּוֹרָה, כְּבִיכּוֹל אוֹתָהּ עֵת אֵינָה בְּתַקּוּנֶיהָ, וְלֹא נִמְצְאָת בְּשִׁלְמוֹת וְלֹא בְּאוֹר, וְאֵז עֵת לַעֲשׂוֹת

מתבטלי מאורייתא, כבכיכול ההוא עת, לאו איהו בתקוננהא, ולא אשתכחת בשלימו, ולא בנהורא וכדין עת לעשות ליי. מאי לעשות. כמה דאת אמר (בראשית ב) אשר ברא אלהים לעשות. מאי לעשות. דאשתארו גופי דשידי, דאתקדש יומא, ולא אתעבדו, ואשתארו לעשות, רוחין בלא גופי. אוף הכא עת לעשות, אשתאר בלא תקונא, ובלא שלימו. מאי טעמא. משום דהפרו תורתך, בגין דאתבטלו ישראל לתתא מפתגמי אורייתא. בגין דההוא עת, הכי קיימא, או סלקא, או נחתא, בגיניהון דישראל.

אתו רבי יוסי ורבי (דף קנ"ו ע"א) חייא ונשקוהו ברישיה. אמר רבי יוסי, ודאי לית אנת פדאי, לטייעא אבתרן. זפאה ארחא דא, דזכינן למשמע דא, זפאה דרא דרבי שמעון שארי בגויה, דאפילו ביני טוריא, חכמתא אשתכחת תמן. נחתו רבי יוסי ורבי חייא, ואזלו תלתהון בארחא.

פתח ההוא טייעא ואמר (תהלים ט) ואני תפלתי לך יי עת רצון אלהים ברב חסדך ענני באמת ישעך, תנינן, אימתי אקרי עת רצון בשעתא דצבור קא מצלאן. שפיר איהו, והכי איהו ודאי. דהא כדין צבורא מסדרי ומתקני תקונא דהאי עת, וכדין איהו עת רצון, ואצטריך למשאל שאלתא, דכתיב אלהים ברב חסדך ענני באמת ישעך דהא כדין אצטריך למשאל שאלתא.

ואני: תפלתי לך יי, הא הכא רזא דיהודא. ואני: דא דוד מלכא, אתר דאקרי גאולה. תפלתי: דא תפלה. והכא איהו סמיכא לגאולה, דאיהו חד. פד איהו סמיך גאולה לתפלה, פדין איהו

לה. מה זה לעשות? כמו שנאמר (בראשית א) אשר ברא אלהים לעשות. מה זה לעשות? שנשארו גופות השדים כשהתקדש היום ולא נעשו, ונשארו לעשות רוחות ללא גופים. אף כאן עת לעשות - נשארו בלי תקון ובלי שלמות. מה הטעם? משום שהפרו תורתך, משום שהתבטלו ישראל למטה מדברי התורה, משום שאותה עת כף עומדת, או עולה או יורדת, בגלל ישראל.

באו רבי יוסי ורבי חייא ונשקוהו בראשו. אמר רבי יוסי, ודאי אינד פדאי לחמר אחרינו. אשרי הדרך הזו שזכינו לשמע את זה. אשרי הדור שרבי שמעון שרוי בתוכו, שאפלו בין ההרים נמצאת שם החכמה. ירדו רבי יוסי ורבי חייא, והלכו לשפתם בדרך.

פתח אותו הסוחר ואמר, (תהלים ט) ואני תפלתי לך ה' עת רצון אלהים ברב חסדך ענני באמת ישעך. שנינו, אימתי נקראת עת רצון? בשעה שהצבור מתפללים. לפה הוא, וכך הוא ודאי. שהרי אז הצבור מסדרים ומתקנים את תקוננה של העת הזאת, ואז הוא עת רצון וצריך לבקש בקשה, שכתוב אלהים ברב חסדך ענני באמת ישעך, שהרי אז יש לבקש את הבקשה. ואני תפלתי לך ה', הרי כאן סוד היחוד. ואני - זה דוד המלך, המקום שנקרא גאלה. תפלתי - זו תפלה. וכאן הוא סמיכה לגאלה, שהוא אחד. כשהוא עת סומך גאלה לתפלה, אזי הוא עת רצון. עת רצון - אף כף, כלל הוא פאחד, עת אחד, רצון אחד,

גאולה לתפלה, פדין איהו

נכללו זה בזה ונהיו אחד. ודוד המלך רצה ליחד בפסוק הזה יחוד אחד.

ואם תאמר, למה התמנה הפסוק הזה בתפלת מנחה של שבת? נאה הוא להיות בשבת באותה תפלת מנחה ולא בתפלת חל, שודאי אין תפלת מנחה של שבת כמו חל. משום שהרי בחל, בשעת המנחה, תלוי הדין בעולם ואינו עת רצון, אבל בשבת כשכל הרגז הוסר והכל נכלל כאחד, ואף על גב שמתעורר דין, זו התבשמות, ולכן צריך פסוק של יחוד ליחד את כל הדרגות. שפשיש יחוד, הדין מתחבר ונכלל ברחמים והכל מתבסם, ואז פתוב עת רצון. עת רצון כולל הכל כאחד. והדין מתבסם באותו זמן, ויש שמחה בכל.

משה הסתלק מן העולם באותה שעת תפלת מנחה של שבת, בשעה שנמצאת עת רצון. ובאותה שעה רצון היה למעלה, וצער למטה, ועל זה ננעלו השערים בשבת משעת המנחה ומעלה. אילו שערים ננעלו? שערי בית המדרש, כדי להזכיר את משה הרועה הנאמן שהתורה התבטלה בגללו.

באותו זמן בית מדרשו של משה בטל, כל שפן האחרים. מי רואה את שערי בית מדרשו של משה שננעלו, ושלא ינעלו כל האחרים? כשהתורה של משה עצובה עליו באותו זמן, מי לא עצוב? משום כך כל שערי בית המדרש ננעלו, והצטרכו כלם לצדק את הקדוש ברוך הוא בדרך שבת, ונהינו (תהלים לו) צדקתך בְּהַרְרֵי אֵל.

עת רצון. עת רצון: אוף הכי, פללא איהו כחדא, עת חד, רצון חד, אתפלילו דא בדא, ונהו חד. ודוד מלכא בעא ליחדא בהאי קרא, יחודא חדא.

ואי תימא, אמאי אתמני האי קרא, בצלותא דמנחה דשבת. יאות איהו למהוי בשבת בהיא צלותא דמנחה, ולא בצלותא דחול, דודאי לאו צלותא דמנחה דשבת פחול. בגין דהא בחול בשעתא דמנחה, תליא דינא בעלמא, ולא איהו עת רצון. אבל בשבת, דכל רוגזא אתעדי, וכלא אתפליל פחדא, ואף על גב דדינא אתער, אתבסמותא איהו, ועל דא אצטריף קרא דיחודא, ליחדא כל דרגין, דכד הוי יחודא, דינא אתחבר ואתפליל ברחמי, ואתבסם כלא, וכדין עת רצון פתיב. עת רצון, פליל כלא כחדא. ודינא אתבסם בההוא זמנא, ונהוי חדוה בכלא.

משה אסתלק מעלמא, בההיא שעתא דצלותא דמנחה דשבת, בשעתא דעת רצון אשתכח. ובההיא שעתא רעוא הוה לעילא, וצערא לתתא, ועל דא ננעלו תרעין בשבת, משעתא דמנחה ולעילא. מאן תרעין ננעלו. תרעין דבי מדרשא, בגין לאדפרא למשה רעיא מהימנא, דאורייתא אתבטלא בגיניה.

בההוא זמנא, בי מדרשא דמשה אתבטיל, כל שפן אתרנין. מאן חמי תרעין דבי מדרשא דמשה דננעלו, דלא ננעלו אתרנין פלהו. אורייתא דמשה עצובא עליה בההוא זמנא, מאן לא עצוב. בגין כך כל תרעין דבי מדרשי ננעלו, ואצטריכו כלא לצדקא ליה לקידשא בריהו הוא בארח שבחא, והיינו (תהלים לו) צדקתך בְּהַרְרֵי אֵל.

שְׂרֵשֶׁה הם שהסתלקו מן העולם בזמן הזה, וכלם כלולים במשה. אחד - משה הנביא הנאמן העליון, ואחד - יוסף הצדיק, ואחד - דוד המלך. משום כך יש כאן שלשה צדוקי דין. אחד הוא של יוסף הצדיק קודם לכל אלה, וזהו צדקתך פהררי אל משפטיך תהום רבה וגו'. זה יוסף, שהוא לבדו פהררי אל, כמו כל ההרים העליונים. ואחד משה הנביא הנאמן, וזהו שכתוב (שם עא) וצדקתך אלהים עד מרום אשר עשית גדלות, משום שהוא נוטל לכל הצדדים, זמין ושמאל. ואחד הוא דוד המלך, וזהו שכתוב (שם קיט) צדקתך צדק לעולם ותורתך אמת. לעולם - זה דוד המלך. אז מתכנס הכל בזמן הזה, תורה שבכתב ותורה שבעל פה. ועל זה בזמן הזה ננעלו שערי תורה, וננעלו שערי כל העולם בזמן הזה.

בשעה שמת יוסף הצדיק, יבשו המקורות והמעיינות, וכל השבטים נפלו בגלות. פתחו העליונים ואמרו, צדקתך פהררי אל משפטיך תהום רבה וגו'.

בשעה שמת משה, נחשף השמש בצהרים, וננעלה תורה שבכתב, האור של האספקלריה המאירה. בשעה שמת דוד המלך, פנסה הלכנה את אורה, ותורה שבעל פה פנסה את אורה. ומאותו זמן נגזרו אורות התורה, והתרבותה המחלקת על המשנה, והחכמים במחלקת, וכל חזקי הלב בערבוביה. ועל זה אין שמחת התורה באותו זמן בכל דורות העולם.

ומהן חמרות התעניות שגזרו רבנן? כשמת פלוני גזרו תענית, כשהיה כך גזרו כך. (זה שהיה) וכשהיה פנוס יתר של שמחת

תִּתְּתָא אינון דִּאֲסִתְּלִקוּ מֵעֲלָמָא בְּהַאי זְמַנָּא, וְכִלְהוּ כְּלִילָן בְּמִשָּׁה. חַד, מִשָּׁה נְבִיאָה מְהִימָנָא עֲלָאָה. וְחַד, יוֹסֵף צְדִיקָא. וְחַד, דְּוִד מְלָכָא. בְּגִינֵי כֹךְ, תְּלַת צְדוּקֵי דִינֵי הַכָּא, חַד אִיהוּ דִּיוֹסֵף זְפָאָה, קָדִים לְכָל הַנִּי, וְדָא אִיהוּ צְדִיקְתְּךָ פְּהַרְרִי אֵל מִשְׁפָּטֶיךָ תְּהוּם רַבָּה וְגו', דָּא יוֹסֵף, דְּאִיהוּ בְּלַחֲדוּי כְּהַרְרִי אֵל, כְּכִלְהוּ טוּרִין עֲלָאִין. וְחַד מִשָּׁה נְבִיאָה מְהִימָנָא, וְדָא אִיהוּ דְכִתִּיב, (תהלים עא) וְצְדִיקְתְּךָ אֱלֹהִים עַד מְרוֹם אֲשֶׁר עָשִׂיתָ גְדוּלוֹת, בְּגִין דְּאִיהוּ נָטִיל לְכָל סְטָרִין, יְמִינָא וּשְׂמָאלָא. וְחַד אִיהוּ דְּוִד מְלָכָא, וְדָא אִיהוּ דְכִתִּיב, (תהלים קיט) צְדִיקְתְּךָ צְדִיק לְעוֹלָם וְתוֹרַתְךָ אֲמֶת, לְעוֹלָם: דָּא דְּוִד מְלָכָא. בְּדִין אֲתַכְּנִישׁ כְּלָא בְּהַאי זְמַנָּא, תוֹרָה שְׁבִכְתָּב, וְתוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה. וְעַל דָּא בְּהַאי זְמַנָּא נִנְעָלוּ תְרַעֵי דְּאוּרִייתָא, וְנִנְעָלוּ תְרַעֵי דְּכָל עֲלָמָא, בְּהַאי זְמַנָּא.

בשעתא דמית יוסף צדיקא, יבשו מקורין ומבועין, וכלהו שבטין נפלו בגלותא, פתחו עלאי ואמרו, צדקתך פהררי אל משפטיך תהום רבה וגו'.

בשעתא דמית משה, אתחשף שמשא בטיהרא, ואנעלת תורה שבכתב, נהורהא דאספקלריאה דנהרא.

בשעתא דמית דוד מלכא, פנישת סיהרא נהורהא (ד קנ"ו ע"ב) ואורייתא דבעל פה כנישת נהורהא. ומההוא זמנא אתגניזו נהורין דאורייתא, ואסגיאו מחלוקת על משנה, וחפימיא במחלוקת, וכלהו תקיפי לבא בערבוביא. ועל דא, חדוה דאורייתא לאו איהו בההוא זמנא, בכל דרין דעלמא.

ומה אינון חומרי דתעניות דגזרו רבנן, פד מית פלוני, גזרו תענית. פד הוה כך,

התורה שבכתב ותורה שבעל פה,
באותו זמן על אחת כמה וכמה
שצריך לנצל שערי התורה באותו
זמן.

ורבן אומרם את אלו צדוקי
הדין, כמו שנתבאר. שמחו רבי
יוסי ורבי חייא ונשקוהו בראשו
במקדם, ואמרו, אשרי חלקנו
בדרך הזה!

עוד פתח ואמר, (קהלת ב) החכמה
תעז לחכם מעשרה שליטים אשר
היו בעיר. החכמה תעז לחכם -
זה משה. כשעלה להר סיני לקבל
תורה, הודעו עליו כל אותם רקיעים
וכל אותם מנחות עליונים, ואמרו
לפניו: רבון העולם, ומה כל טוב
וכל שמחה שלנו אינה אלא
בתורה, ואתה רוצה להורידה
לארץ?! התקבצו על משה
לשרפו באש. התחזק משה וכו',
כמו שבארנו החברים, שאמר
הקדוש ברוך הוא למשה וכו'.

אבר, החכמה תעז לחכם - כל
מי שמתעסק בתורה ומשתדל בה
לשמה, מתחזק בתורה בשעה
שצריך לו תקף וחזק להגן עליו
בשעה שצריך. ואותו תקף וחזק
מאיזה מקום מתחזק? חזר ואמר,
מעשרה שליטים. מאותן עשר
אמירות שכתובות בתורה, שהם
שליטים עליונים, שאדם מתחזק
בהם בעולם הזה ובעולם הבא.
כל סודות העולם וכל המצוות
וכל החכמה שלמעלה ומטה
תלויים בהם, ובהם הפל נכלל,
והכל הוא בתורה. אשרי חלקו
של מי שמשתדל בתורה להיות
מתחזק בחזק לעולם הבא.

עשרה שליטים - עשרה מיני

גזרו כן. (ס"א דא דהוה) וכד הוה כנישו יתיר
דחדוה דתורה דבכתב ותורה דבעל פה,
בהווא זמנא, על אחת כמה וכמה דאצטריך
למנצל תרעי דאורייתא בהווא זמנא.

ובגין כך אמרינן הני צדוקי דינא, כמה
דאתמר. חדו רבי יוסי ורבי חייא,
ונשקוהו ברישיה במלקדמין, אמרו זכאה
חולקנא בהאי ארחא.

הו פתח ואמר. (קהלת ו) החכמה תעוז לחכם
מעשרה שליטים אשר היו בעיר. החכמה
תעוז לחכם, דא משה, פד סליק לטורא דסיני
לקבלא אורייתא, אזדעזעו כל אינון רקיעין,
וכל אינון משריין עלאין, ואמרו קמיה,
מאריה דעלמא, ומה כל טובא, וכל חדוה
דילן, לאו איהו אלא באורייתא, ואת בעי
לנחמא לה בארעא. אתכנישו על משה
לאוקדיה בנורא, אתתקף משה וכו', כמה
דאוקמוה חברייא, דקודשא בריך הוא אמר
ליה למשה וכו'.

אבר החכמה תעוז לחכם, כל מאן דאתעסק
באורייתא, ואשתדל בה לשמה, אתתקף
בה באורייתא, בשעתא דאצטריך למהוי ליה
תקפא וחילא, לאגנא עליה בשעתא
דאצטריך. והווא תקפא וחילא מאן אתר
אתתקף. חדר ואמר, מעשרה שליטים. אינון
עשר אמירן דכתיבין בה באורייתא, דאינון
שליטין עלאין, דבר נש אתתקף בהווא בהאי
עלמא, ובעלמא דאתי כל רזין דעלמא, וכל
פקודין, וכל חכמתא דעילא ותתא, בהו
תליא, ובהו אתפליל כללא, וכלא איהו

באורייתא. זכאה חולקיה מאן דאשתדל באורייתא, למהוי מתתקף
בתקפא לעלמא דאתי.

עשרה שליטין, עשר זיני חכמתא אינון בה באורייתא, בעשר שמחן

חכמה הם בתורה, בעשרה שמות חקוקים, ונכללו בשם אחד של עשרים ושנים אותיות חקוקות, סודות העולם הבא, באותם זהרים, שאין העין שולטת לראות, ואפלו בשכל לדעת, ולהסתכל באותו עדון ותשוקה שהקדוש ברוך הוא הוריש לצדיקים לעולם הבא, כמו שנאמר (ישעיה סד) עין לא ראתה אלהים וזולתך יעשה למחכה לו. שרחנו של אדם מזכה אותו לאכל על שלחן אחר בעדון של אותו העולם, כמו שנאמר (שמואל ב ט) כי על שלחן המלך תמיד הוא אכל. ודוד המלך היה אומר, תערוף לפני שלחן נגד צררי, וזהו עריכת השלחן באותו עולם, שהרי אז הוא עדון ותשוקה שהנשמה נהנית בהם בעולם הבא.

וכי שלחן יש לנשמות באותו עולם? כן. שהרי מזון וספוק ועדון אוכלים באותו עולם כמו שאוכלים מלאכים עליונים. וכי מלאכים עליונים אוכלים? כן. פמותם אכלו ישראל במדבר. ואותו מזון סוד הוא לטל ששופע ונמשך ממעלה מסוד העולם הבא, והוא מזון של אור שמן משחת קדש, ונשמות הצדיקים נזונות משם בגן עדן ונהנות שם, שהרי שם נשמות הצדיקים מתלבשות בגן עדן של מטה כמו שהעולם הזה.

ובשבתות ובזמנים מתפשטים ועולים לראות בכבוד רבונם ולהתעדן בעדון עליון פראוי, שפתיב (ישעיה סו) והיה מדי חדש בחדשו ומדי שבת בשבתו יבוא כל בשר להשתתחות לפני אומר ה'. וכי כל בשר יבוא? לא כף היה לו לכתב, אלא כל רוח או כל נשמה. מהו כל בשר?

גליפין, ואתפלילו בשמא חד, דעשרין ותריין אתוון גליפין, רזין דעלמא דאתי, באינון זיהרין, דלא שלטא עינא למחמי, ואפילו בסכלתנו למנדע, ולאסתפלא בההוא עדונא, וכסופא, דקודשא בריך הוא אחסין לון לצדיקיא לעלמא דאתי. פמה דאת אמר (ישעיה סד) עין לא ראתה אלהים וזולתך יעשה למחכה לו. פתורא דבר נש, מזפי ליה למיכל על פתורא אחרא, בעדונא דההוא עלמא, פמה דאת אמר (שמואל ב ט) פי על שלחן המלך תמיד הוא אוכל. ודוד מלפא הוה אומר, (תהלים כג) תערוף לפני שלחן נגד צוררי, ודא איהו אתסדרותא דפתורא בההוא עלמא, דהא כדין איהו עדונא וכסופא, דנשמתא אתהני בהו, בעלמא דאתי.

וכי פתורא אית לון לנשמתי ביההוא עלמא. אין. דהא מזונא וספוקא דעדונא, אכלי בההוא עלמא, פגוונא דמלאכי עלאי אכלי. וכי מלאכי עלאי אכלי. אין. פגוונא דלהון אכלו ישראל במדברא. וההוא מזונא, רזא איהו לטלא, דנגיד ואתמשך מעילא, מרזא דעלמא דאתי, ואיהו מזונא דנהירו משח רבות קדשא, ונשמתהון דצדיקיא אתזנו מתמן בגנתא דעדן, ואתהנון תמן. דהא תמן נשמתהון דצדיקיא, מתלבשן בגנתא דעדן דלתתא, פגוונא דהאי עלמא.

ובשבתו ובזמני, מתפשטאן, וסלקין למחמי ביקרא דמאריהון, ולא אתעדנא בעדונא עלאה כדקא יאות, דכתיב, (ישעיה סו) והיה מדי חדש בחדשו ומדי שבת בשבתו יבא כל בשר להשתתחות לפני אומר יי'. וכי כל בשר ייתי, לאו הכי הוה ליה למכתב, אלא כל רוח או כל נשמה, מהו כל בשר?

אָרְאָה קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא עֵבֶד לִיה לְבַר נֶשׁ בְּהַאי
 הָאָדָם בְּעוֹלָם הַבָּא כְּמוֹ יִקְר
 הַכְּבוֹד הַעֲלִיּוֹן לְמַעְלָה. אוֹתוֹ
 כְּבוֹד עֲלִיּוֹן הוּא רוּחַ לְרוּחַ וּנְשָׁמָה
 לְנְשָׁמָה, עַד שְׁמַגִּיעַ לְמִקּוּם אֶחָד
 לְמַטָּה שְׁנִקְרָא גּוּף, וּבִזְהָ נִכְנָסֵת
 רוּחַ אַחַת שֶׁל מְקוֹר הַחַיִּים
 שְׁנִקְרָאת כּל, בְּזָה הוּא כּל הַטּוֹב
 וְכּל הַמְּזוּן וְכּל סְפוּק אוֹתוֹ הַגּוּף.
 וְסוּד זֶה - (קַהֲלַת ה) וַיִּתְרוֹן אֶרֶץ בְּכַל
 הוּא. (מִדּוּ בְכַל הַיָּא?) הַכּל הַזֶּה הוּא
 רוּחַ לְאוֹתוֹ גּוּף. כְּמוֹ זֶה אָדָם
 בְּעוֹלָם הַזֶּה הוּא גּוּף, וְרוּחַ
 שְׁשׁוּלְטַת בּוּ, כְּמוֹ אוֹתָהּ רוּחַ
 עֲלִיּוֹנָה (שְׁשׁוּלְטַת עַל הַגּוּף שְׁנִקְרָא כּל)
 שְׁנִקְרָאת כּל, שְׁשׁוּלְטַת עַל הַגּוּף
 לְמַעְלָה, וְזֶהוּ שְׁנִקְרָא כּל בְּשֵׁר,
 וְעַל זֶה כְּתוּב יְבוֹא כּל בְּשֵׁר
 לְהַשְׁתַּחֲוֹת לְפָנַי אָמַר ה'. עַל אוֹתוֹ
 עֲדוּן כְּתוּב, (יִשְׁעִיָּה סד) עֵינַי לֹא רָאִיתָהּ
 אֱלֹהִים זוֹלַתְךָ יַעֲשֶׂה לְמַחְפָּה לוֹ.
 שְׁמַחוּ הַחֲבָרִים בְּדַרְךְךָ. כְּשֶׁהִגִּיעוּ
 לְתוֹךְ הַר אֶחָד, אָמַר רַבִּי חֲזִיא
 לְאוֹתוֹ סוּחַר, מַה שְׂמַךְ? אָמַר לוֹ,
 חֲנָן. אָמַר לוֹ, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 יִחַנְנֶךָ וַיִּשְׁמַע לְקוֹלְךָ בְּשַׁעַת
 שְׁתַּצְטַרְךָ לוֹ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְדַאי
 הָרִי נָטָה הַשָּׁמַשׁ, וְכֵן אַחַר הָהָר
 הַזֶּה יֵשׁ כְּפַר אֶחָד עַל שְׂמַךְ,
 שְׁנִקְרָא כְּפַר חֲנָן, נְלוּן שֵׁם בְּשִׁבְלֵי
 כְּבוֹד שְׂמַךְ. כְּשֶׁהִגִּיעוּ לְשֵׁם נִכְנָסוּ
 לְבֵית מְאָרְחֵיהֶם, וְסִדְרוּ לְפָנֵיהֶם
 שְׁלַחַן בְּכַמָּה מִיָּנִים לְאַכֹּל. אָמַר
 רַבִּי חֲזִיא, וְדַאי שְׁלַחַן זֶה כְּמוֹ
 הַעוֹלָם הַבָּא, וַיֵּשׁ לָנוּ לְהַעֲלוֹת
 שְׁלַחַן זֶה וּלְעַטְרוֹ בְּדַבְרֵי תוֹרָה.
 פְּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, (דְּבָרִים ח)
 וְאֶכְלֶתָּ וְשִׁבְעַתָּ וּבִרְכַתָּ אֶת ה'
 אֱלֹהֶיךָ עַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר נָתַן
 לָךְ. אִם בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מְבָרְכִים,
 בְּחוּץ לְאֶרֶץ מִזִּין לָנוּ, שְׁהִי בְּגוּן
 זֶה לֹא צְרִיף? אֵלָּא, כְּשֶׁבְרָא

אָרְאָה קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא עֵבֶד לִיה לְבַר נֶשׁ בְּהַאי
 עֲלֵמָא, כְּגוּוֹנָא דִּיקְרָא דְכְבוֹד עֲלֵמָה
 לְעֵילָא. הַהוּא כְבוֹד עֲלֵמָה, אִיהוּ רוּחַ לְרוּחַ,
 וְנִשְׁמָתָא לְנִשְׁמָה, (דף קנ"ז ע"א) עַד דְּמָטִי לְחַד
 אֶתְר לְתַמָּא דְאַקְרִי גּוּף, וּבְהַאי עֵייל חַד רוּחַ
 דְּמִקּוּרָא דְחַיִּים, דְּאַקְרִי כּל, בְּדָא אִיהוּ כּל
 טוֹבָא, וְכּל מְזוּנָא, וְכּל סְפוּקָא, דִּהַהוּא גּוּף.
 וְרָזָא דָא, (קַהֲלַת ה) וַיִּתְרוֹן אֶרֶץ בְּכַל הַיָּא כְּמֵי
 (בְּכַל הַיָּא) הַאי כּל אִיהוּ רוּחַ לְהַהוּא גּוּף.
 כְּגוּוֹנָא דָא בַר נֶשׁ בְּהַאי עֲלֵמָא, אִיהוּ גּוּף,
 וְרוּחַ דְשִׁלְטָא בֵיה, כְּגוּוֹנָא דִּהַהוּא רוּחַ עֲלֵמָה,
 (כ"א דְשִׁלְטָא עַל גּוּפָא דְאַקְרִי כּל) דְּאַקְרִי כּל, דְשִׁלְט עַל
 גּוּפָא לְעֵילָא, וְדָא הוּא דְאַקְרִי כּל בְּשֵׁר, וְעַל
 דָא כְּתִיב, יְבֹא כּל בְּשֵׁר לְהַשְׁתַּחֲוֹת לְפָנַי אָמַר
 יי'. עַל הַהוּא עֲדוּנָא כְּתִיב, (יִשְׁעִיָּה סד) עֵינַי לֹא
 רָאִיתָהּ אֱלֹהִים זוֹלַתְךָ יַעֲשֶׂה לְמַחְפָּה לוֹ.

חַדוּ חֲבָרִיָּא בְּאֶרְחָא. כַּד מָטוּ לְגוּ טוֹרָא חַד
 אָמַר רַבִּי חֲזִיא לְהַהוּא טַיִיעָא, מַה שְׂמַךְ.
 אָמַר לִיה חֲנָן. אָמַר לִיה קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא
 יִחַנְנֶךָ, וַיִּשְׁמַע לְקוֹלְךָ בְּשַׁעַת דְּתַצְטַרִיךָ לִיה.
 אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְדַאי הָא נָטִי שְׂמַשָּׁא, וְהִכִּי
 בְּתַר טוֹרָא דָא, אִית כְּפַר חַד עַל שְׂמַךְ, דְּאַקְרִי
 כְּפַר חֲנָן, נְבִית פִּתְמָן בְּגִין יִקְרָא דְשְׂמַךְ. כַּד מָטוּ
 לְהַתָּם, עָאלוּ לְבֵית אוּשְׁפִיזֵיהוּ, וְסִדְרוּ
 קְמִיֵּיהוּ פְתוּרָא, בְּכַמָּה זִינִין לְמִיכַל. אָמַר רַבִּי
 חֲזִיא, וְדַאי פְתוּרָא דָא, כְּגוּוֹנָא דְעֵלְמָא דְאַתִּי,
 וְאִית לָן לְסִלְקָא הַאי פְתוּרָא, וְלֹא עֲטָרָא לִיה
 בְּמַלְיָן דְּאוּרִייתָא.

פְּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, (דְּבָרִים ח) וְאֶכְלֶתָּ וְשִׁבְעַתָּ
 וּבִרְכַתָּ אֶת יי' אֱלֹהֶיךָ עַל הָאָרֶץ הַטּוֹבָה
 אֲשֶׁר נָתַן לָךְ. אִי בְּאֶרְעָא דִּישְׂרָאֵל מְבָרְכִינָן,
 לְבַר מְאֶרְעָא מְנַלָּן. דִּהַא כְּגוּוֹנָא דָא לֹא

אֲצִטְרִיךְ. אֵלָּא, קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא כַּד בְּרָא עֲלֵמָא, פְּלִיג אֶרְעָא, יְשׁוּבָא

הקדוש ברוך הוא את העולם, חלק את הארץ. הישוב הוא לצד אחד, והתרכה היא לצד אחר. חלק את הישוב והקיף את העולם סביב נקדה אחת, ומי היא? הארץ הקדושה. הארץ הקדושה היא מרכז העולם, ובאמצע הארץ הקדושה היא ירושלים. אמצע ירושלים הוא בית קדש הקדשים. וכל הטוב וכל המזון של כל הישוב יורד לשם מלמעלה, ואין לה מקום בכל הישוב שלא נזון משם.

חלק את התרכה, ולא נמצא מקום חרב קשה בכל העולם פרט לאותו מדבר, ששכרו ישראל כחו ותקפו ארבעים שנה, כמו שנאמר (דברים ח) המוליכך במדבר הגדל והנורא. באותו מדבר שולט הצד האחר, ובעל פרוו הלכו עליו ישראל ושכרו כחו ארבעים שנים. ואם ישראל נמצאו צדיקים באותם ארבעים שנים, היה מעבר אותו הצד האחר מן העולם. ומשהגזיזו את הקדוש ברוך הוא כל אותן פעמים, התחזק אותו הצד האחר, ונפלו כלם תחת רשותו.

ואם תאמר, והרי משה שעלה על כל בני העולם איך מת שם? - לא כן, שהרי משה הנאמן לא היה ברשותו אלא בהר העברים. מה זה העברים? מחלקת. שנחלקו עליו שליטים עליונים שלמעלה, ולא נמסר בידי ממנה ושליט אחר, ונשאר כן, עד שבא משה העבד הנאמן ושלט עליו, ונקבר שם, ולא התעסק בקבורתו - רק הקדוש ברוך הוא לבדו, שפתיב (שם לד) ויקבר אתו בני.

ויקבר אתו, מי? אתו שפתיב בו בדרך נסתר (שמות כד) ואל משה אמר, ולא כתוב מי הוא. ויקרא אל משה, ולא כתוב מי הוא. אף

איהו לסטר חד, וחרבא איהו לסטר אחרא. פליג ישובא, ואסחר עלמא סחרניה דנקודה חדא. ומאן איהו, דא ארעא קדישא, ארעא קדישא אמצעיתא דעלמא. ובאמצעיתא דארעא קדישא, איהו ירושלים. אמצעיתא דירושלים איהו בית קדש הקדשים, וכל טיבו וכל מזונא דכל ישובא, תמן נחית מלעילא. ולית לה אחר בכל ישובא דלא אתון מתמן. פליג חרבא. ולא אשתכח חרבא תקיפא בכל עלמא, בר ההוא מדבר, דתברו חיליה ותקפיה ישראל ארבעים שנה, כמה דאת אמר (דברים ח) המוליכך במדבר הגדול והנורא. ביהוא מדברא, שלטא סטרא אחרא, ובעל פרחיה אזלו ישראל עליה, ותברו חיליה, ארבעין שנין. ואי ישראל ישתכחו ופאין באינון ארבעין שנין, הוה מתעברא ההוא סטרא אחרא מעלמא, ומדקא ארגיזו ליה לקידשא בריך הוא כל אינון זמנין, אתתקף ההוא סטרא אחרא, ונפלו כלהו תמן תחות רשותיה.

ואי תימא, והא משה דסליק על כל בני עלמא, היך מית תמן. לאו הכי, דהא משה מהימנא לא הוה ברשותיה, אלא בהר העברים. מאי העברים. פלוגתא. דאתפלגו עליה שליטין עלאין דלעילא, ולא אתמסר בידי דממנא ושליטא אחרא, ואשתאר הכי, עד דאתא משה עבדא מהימנא, ושליט עליה, ואתקבר תמן, ולא אתעסק ביה בקבורתיה, בר קדשא בריך הוא בלחודוי, דכתיב, (דברים לד) ויקבר אותו בני.

ויקבר אתו, מאן. ההוא דכתיב ביה בארץ סתים, (שמות כד) ואל משה אמר, ולא כתיב מאן איהו. ויקרא אל משה, ולא כתיב

כאן ויקבר אתו, ולא כתוב מי הוא, אלא ודאי מקום זה ידוע הוא לחברים. ולכן באותו הר לא שלט עליו - רק משה לבדו, והוא נקבר שם. ובשביל להודיע לכל הדורות האחרים של העולם שאותם מתי מדבר יקומו, אותו הרועה שלהם השרה בתוכם, להיות כלם בהתעוררות העמידה לעולם הבא.

ואם תאמר, אם כך שאותו מדבר הוא תקף וכח הצד האחר, איך צוה הקדוש ברוך הוא על אותו שעיר לשלחו להר אחר שנקרא עזאזל? הנה להם לשלחו לאותו הר שהלכו בו ישראל במדבר. אלא, כיון שהרי הלכו בו ישראל ארבעים שנים, הרי נשבר תקפו. ותקפו התחזק במקום שלא עבר בו איש שם לעולמים, ובאותו הר הרי הנה דיורם של ישראל שם ארבעים שנים.

אבר בשעיר הזה, אותו מקום הוא סלע חזק עליון, ותחת עמק אותו סלע, שאיש לא (אינו יכול להכנס לשם) נכנס שם, הוא שולט יותר לאכל טרפו, כדי שיעבר מעל ישראל ולא ימצא להם מקטרג עליהם בישוב.

ש'טמונ של סוד האמונה תוך מרבו הנקדה של כל (העולם) הארץ הקדושה בבית קדש הקדשים. ואף על גב שעכשו אינו בקיום, בזכותו נזון כל העולם, ומזון וספוק יוצאים משם לכל בכל מקום של צד הישוב. ולכן, אף על גב שישאל עכשו מחוץ לארץ הקדושה, עם כל זה, מכח וזכות הארץ נמצא מזון וספוק לכל העולם. ועל זה כתוב (דברים ח) וברכת את ה' אלהיך על הארץ הטבה אשר נתן לך. על הארץ

מאן איהו. אוף הקא ויקבור אותו, ולא כתיב מאן איהו, אלא ודאי האי אתר ידיעא איהו לגבי חברי'א. ועל דא, בההוא טורא לא שליט עליה, בר משה בלחודו, ואיהו אתקבר תמן. ובגין למנדע לכל דרין אתרנין דעלמא, דאינון מתי מדבר יקומו, ההוא רעיא דלהון אשרי ליה בגווייהו, למיהוי כלהו באתערוותא דקיומא לעלמא דאתי.

ואי תימא, אי הכי דההוא מדברא איהו תקפא דסטרא אתרא, היך פקיד קדשא בריך הוא, על ההוא שעיר, לשדרא ליה לטורא אתרא, דאקרי עזאזל, הנה לון (דף קנ"ז ע"ב) לשדרא ליה לההוא טורא דאזלי ישראל במדברא ביה. אלא, כיון דהא אזלו ביה ישראל ארבעין שנין, הא אתבר תקפיה. ותקפיה אתתקף באתר דלא עבר ביה גבר תמן לעלמין, ובההוא טורא, הא הנה דייוריהון דישראל תמן ארבעין שנין.

אבר בהאי שעיר, ההוא אתר איהו טנרא תקיפא עלאה, ותחות עמקא דההוא טנרא, דבר נש לא (ס"א לא יכול למיעל תמן) עייל תמן איהו שליט יתיר למיכל טרפיה, בגין דיתעבר מעלייהו דישראל, ולא ישתפח בהו מקטרגא עלייהו בישובא.

שו'טנוותיה דרזא דמהימנותא, גו אמצעיתא דנקודה דכל (עלמא) ארעא קדישא, בבי קדש הקדשים. ואף על גב דהשתא לאו איהו בקיומא, בזכותיה כל עלמא אתון, ומזונא וספוקא מתמן נפקא לכלא, בכל אתר סטרא דישובא. ובגין כך, אף על גב דישראל השתא לבר מארעא קדישא, עם כל דא מחילא וזכותא דארעא, אשתכח מזונא וספוקא לכל עלמא. ועל דא כתיב (דברים ח) וברכת את ה' אלהיך על הארץ

וְעַל דָּא כְּתִיב (דברים ח) וּבֵרַכְתָּ אֶת יְיָ אֱלֹהֶיךָ עַל הָאָרֶץ

הטובה ודאי, שהרי בשבילה נמצא מזון וספוק לעולם.

מי שמתעדין על שלחנו ומתענג באותם מאכלים, יש לו להזכיר ולדאג על קדשת הארץ הקדושה ועל היכל המלך שחרב. ובשביל אותו עצב שהוא מתעצב על שלחנו באותה שמחה ומשתה של שם, הקדוש ברוך הוא חושב עליו כאלו בנה את ביתו ויבנה את כל חרבות בית המקדש. אשרי חלקו!

בום של ברכה אינו אלא בשלשה, משום שהרי מסוד של שלשת האבות מתברך, ועל זה לא צריך כוס אלא בשלשה. כוס של ברכה צריך לתת אותה בימין ובשמאל ולקבלה בין שניהם, משום שנתנת בין ימין ושמאל. אחר כך ישאיר אותה בימין, שהרי משם מתברך.

עשרה דברים נאמרו בכוס של ברכה, וכלם הם פראוי, משום שתקוני כוס של ברכה הם עשרה, והרי פרשוה החברים. כוס של ברכה צריך להשגיח בו בעין, משום שכתוב (שם יא) עיני ה' אלהיך בה, ולא צריך להשכח מהעין, אלא להשגיח בו.

בום של ברכה מתברך באותה ברכה שמברך האדם את הקדוש ברוך הוא, משום (כף) שהוא סוד האמונה, וצריך לשמרו בשמירה עליונה, כמי שהוא חשיבות המלך, שהרי בשבילו נתברך שלחנו בשעת ברפת המזון שאותו אדם מברך.

צריך ששלחנו לא יהיה ריקם, שהרי אין ברכה מצויה על שלחן ריק, כמו שבארוה, שכתוב (מלכים ב ד) הגידי לי מה יש לך בבית וגו'. ולכן שלחן לא צריך

הטובה אשר נתן לך. על הארץ הטובה ודאי, דהא בגינה מזונא וספוקא אשתכח בעלמא.

מאן דאתעדין על פתוריה ומתענג באינון מיכלין, אית ליה לאדכרא ולדאגא על קדשה דארעא קדישא, ועל היכלא דמלכא דקא אתחריב. ובגין ההוא עציבו דאיהו קא מתעצב על פתוריה, בההוא חדוה ומשתאיא דתמן, קדשא בריך הוא חשיב עליה פאלו בנה ביתיה, ובנה כל אינון חרבי דבי מקדשא, זפאה חולקיה.

בום של ברכה, לא הוי אלא בתלתא. בגין דהא מרזא דתלת אבהן קא מתברכא, ועל דא לא אצטריך כוס אלא בתלתא. כוס של ברכה אצטריך למיהב ליה בימינא ובשמאלא, ולקבלא ליה בין תרווייהו, בגין דאתיהיב בין ימינא ושמאלא. ולבתר ישתביק ליה בימינא, דהא מתמן אתברכא.

עשרה דברים נאמרו בכוס של ברכה, וכלהו הוו בדקא יאות, בגין דתקוני כוס של ברכה עשרה אינון, והא אוקמוה חבריא. כוס של ברכה אצטריך לאשגחא ביה בעינא, בגין דכתיב, (דברים יא) עיני יי' אלהיך בה, ולא אצטריך לאתנשי מעינא, אלא לאשגחא ביה. בום של ברכה, אתברך בההוא ברכתא, דקא מברך בר נש עליה לקודשא בריך הוא, בגין (כף) דאיהו רזא דמהימנותא, ואצטריך לנטרא ליה בנטירו עלאה, פמאן דאיהו חשיבותא דמלכא, דהא בגיניה, אתברך פתוריה, בשעתא דברפת מזונא, דההוא בר נש מברך.

פתוריה אצטריך דלא יהא בריקניא, דהא לית ברכתא משתפחא על פתורא ריקניא,

כמה דאוקמוה, דכתיב, (מלכים ב ד) הגידי לי מה יש לך בבית וגו'. ועל דא

לְהִרְאוֹת רִיקָם, שֶׁהִרִי הַפְּרָכוֹת
הַעֲלִינּוֹת לֹא שׁוֹרוֹת אֲלֵא בְּמָקוֹם
שֶׁלֶם. וְסוּד זֶה - וּבִלְבַב פֶּל חֲכָם
לֵב נִתְּתִי חֲכָמָה, וְכַתוּב (דְּנִיאל ב)
נִוְתַן חֲכָמָה לְחַכְמִים. וְעַל סוּד זֶה
שֶׁלְחַן שֶׁל לֶחֶם הַפָּנִים, שֶׁפְּתוּב
(שְׁמוֹת כח) וְנִתְּתָה עַל הַשְּׁלַחֵן לֶחֶם
פָּנִים לְפָנֵי תְּמִיד.

רַעֲיָא מְהִימְנָא

תְּנַאִים וְאַמּוֹרָאִים, הַתְּכַנְסוּ
כֻלְכֶם, שֶׁהִרִי הַגִּיעָה הַשְּׁעָה לְתַקֵּן
בָּהּ פְּלִי הַמֶּלֶךְ, (לְהַזְהִיר וּלְהַתְּמַקֵּן)
לְהַאִיר לְהַתְּמַקֵּן לְפָנָיו, שֶׁהֵן:
מִשְׁפָּן, מְנוּרָה, שֶׁלְחָן, מִזְבֵּחַ, כִּיּוֹר
וְכִנּוֹ, אֲרוֹן וְכַפֶּרֶת וְכַרְוִיבִים. וְהַכֵּל
בְּשֶׁקֶל. וּמִשׁוֹם כֶּף צָוָה אֶת
יִשְׂרָאֵל, זֶה יִתְּנוּ.

עֹמֵד תִּנָּא אֶחָד וְאָמַר, רוּעָה
הַנְּאֻמָּן, וְדַאי כֶּף הוּא, וְאוֹתָךְ צָוָה
לְעֲשׂוֹת אֶת כָּלֶם, זֶהוּ שֶׁפְּתוּב
וְעֲשִׂיתָ מְנוּרָת. וְעֲשִׂיתָ שֶׁלְחָן. וְכֶף
בְּהַכֵּל, וְרָאָה וְעָשָׂה, וּמִהַכֵּל לֹא
הַתְּקַשָּׁה לָךְ לְעֲשׂוֹת אֲלֵא שֶׁלֶּשָׁה
דְּבָרִים רְשׁוּמִים בְּאוֹתִיּוֹת שְׁמֶךָ:
מִ"נְנוּרָה, שֶׁ"קָלִים, הַ"חֲדָשׁ. לְמָה
הַתְּקַשׁוּ לָךְ?

אָמַר לוֹ, זָקֵן זָקֵן, אַתָּם מוֹצִיאִים
קִשְׁיָה זוֹ שֶׁהַתְּקַשְׁתָּה לִי מִן מִקְשָׁה
תִּיעֲשֶׂה הַמְּנוּרָה. וְדַאי שֶׁהַכֵּלִי שֶׁל
הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא הִיא שְׁכִינָה,
שֶׁהִיא כֵּלִי לְשִׁמְשׁ אֶת בְּעָלָהּ, הִיא
הַמְּנוּרָה שֶׁלּוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (תְּהִלִּים
ק"ט) שְׁבַע בַּיּוֹם הִלְלִיתִךָ, שֶׁהֵם:
הַגְּדֻלָּה, וְהַגְּבוּרָה, וְהַתְּפָאֶרֶת,
וְהַנְּצַחַת, וְהַהוֹד, יְסוּד וּמַלְכוּת.
בְּשֶׁבַע כְּלוּלָהּ.

מִשְׁבַּע הַדְּרָגוֹת הַלְלוּ - שֶׁלֶשֶׁת
קִנֵּי הַמְּנוּרָה מִצְדָּה הָאֶחָד, גּוּף
וּשְׁתֵּי זְרוּעוֹת הַמֶּלֶךְ, הוּא גַר
מִצְדָּה לְהַאִיר בָּהֶם. וּשְׁלֶשֶׁת קִנֵּי
הַמְּנוּרָה מִצְדָּה הַשְּׁנִי, הֵם שְׁתֵּי

פְּתוּרָא לֹא אֲצִטְרִיךְ לְאַתְחַזְּאָה בְּרִיקְנִיָּא, דְּהָא
בְּרַפְּאֵן עֲלֵאִין לָא שְׂרִיִין, אֲלֵא בְּאַתְרֵי שְׁלִים.
וְרָזָא דָא (שְׁמוֹת לא) וּבִלְבַב פֶּל חֲכָם לֵב נִתְּתִי
חֲכָמָה, וְכַתִּיב (דְּנִיאל ב) יִהְיֶה חֲכָמְתָא לְחַפְיִמִין.
וְעַל רָזָא דְנָא שֶׁלְחָן דְּלֶחֶם הַפָּנִים, דְּכַתִּיב,
(שְׁמוֹת כח) וְנִתְּתָה עַל הַשְּׁלַחֵן לֶחֶם פָּנִים לְפָנֵי
תְּמִיד.

רַעֲיָא מְהִימְנָא

תְּנַאִין וְאַמּוֹרָאִין אַתְּפְּנָשׁוּ כֻלְכוּ, דְּהָא קָא מְטוּ
שְׁעִתָא, לְתַקְנָא בֵּיהּ מְאֵנִי מִלְפָּא, (ס"א
לְאַחֲרָא וּלְאַתְּמַקְנָא) לְאַנְהֲרָא לְאַתְּמַקְנָא קָמִיָּה,
דְּאֵינּוּן: מִשְׁפָּנָא, מְנוּרָתָא, פְּתוּרָא, מִדְּבַחָא,
כִּיּוֹר, וְכִנּוֹ, אֲרוֹן, וְכַפֶּרֶת, וְכַרְוִיבִים, וְכֻלָּא
בְּשֶׁקֶל. וּבְגִין דָּא מְנִי לְיִשְׂרָאֵל, זֶה יִתְּנוּ.

קָם תִּנָּא חֲדָא וְאָמַר, (וְדַא) רַעֲיָא מְהִימְנָא וְדַאי
הִכִּי הוּא, וְלָךְ מְנִי לְמַעַבְדַּ פְּלָהוּ, הֲדָא
הוּא דְכַתִּיב, וְעֲשִׂיתָ מְנוּרָת. וְעֲשִׂיתָ שֶׁלְחָן.
וְהִכִּי בְכֻלָּא, וְרָאָה וְעָשָׂה, וּמִכֻּלָּא לֹא אַתְּקַשִּׁי
לָךְ לְמַעַבְדַּ, אֲלֵא תִלַּת מְלִין דְּרִשְׁמִין בְּאַתְרוּן
דְּשְׁמֶךָ, מִ"נְנוּרָה, שֶׁ"קָלִים, הַ"חֲדָשׁ. אֲמַאי
אַתְּקַשִּׁי לָךְ.

אָמַר לֵיהּ, סְבָא סְבָא, אַתּוּן מְפִיקִין (דף קנ"ח ע"א)
קוּשְׁיָא דָא דְאַתְקַשִּׁי לִי, מִן מִקְשָׁה
תִּיעֲשֶׂה הַמְּנוּרָה. וְדַאי מְאֵנָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, אִיְהִי שְׁכִינְתָא, דְּאִיְהִי מְאֵנָא לְשִׁמְשָׁא
לְבַעֲלָהּ, אִיְהִי מְנוּרָתָא דִּילֵיהּ, דְּאַתְמַר בֵּיהּ,
(תְּהִלִּים ק"ט) שְׁבַע בַּיּוֹם הִלְלִיתִךָ, דְּאֵינּוּן: הַגְּדוּלָּה,
וְהַגְּבוּרָה, וְהַתְּפָאֶרֶת, וְהַנְּצַחַת, וְהַהוֹד, יְסוּד,
וּמַלְכוּת. שְׁבַע כְּלוּלָא.

מִשְׁבַּע דְּרָגִין אֲלִין, שֶׁלֶשֶׁת קִנֵּי מְנוּרָה מִצְדָּה
הָאֶחָד, גּוּפָא וְתִרְיָן דְּרוּעֵי דְמִלְפָּא.

אִיְהוּ גַר מִצְדָּה, לְאַנְהֲרָא בְּהוּן. וּשְׁלֶשָׁה קִנֵּי מְנוּרָה מִצְדָּה הַשְּׁנִיָּת, אֵינּוּן

שוקים וברית, והוא נר מערב
להאיר בהם. מנורת הפלך
נקראת, והיא נר להאיר בו נר
מצוה, שנאמר בו מצות ה' ברה
מאירת עינים.

וכי ראש המנורה? בינה, ה'
העליונה, שיש לה שלשה קנים,
בדיוקן זה ה', שלש ווי"ס, שהם
שלשת האבות. ה' השנייה,
שלשה קנים, בדיוקן זה ה', (שלש
וי"ס) שהם גצח הוד יסוד. ו'
המנורה של האמצע בן ג"ה. על
שמו נקראת בינה. הוא פולל ו'
קנים למטה בחשבון ו', בששת
הקנים שלו.

ו' אשת חיל עטרת בעלה (משלי יב).
כתר של ספר תורה כצורת ז' מצד
של העולם הבא אינה כלי אליו,
ולא משמשת לו אלא עטרה על
ראשו. אבל בעולם הזה הוא כמו
זה הוה"י, הוא כלי תחתי.
השמוש שלו בכל ספירה שלו,
בכל איבר שלו, בכל מדה שלו.
וכשום זה י' זו לפעמים היא
תחתי, לפעמים על ראשו,
לפעמים באמצע. על ראשו
יהו"ה, (תהלים קיח) אכן מאסו
הבונים היתה לראש פנה. וזה
(ויקרא כד) להעלות נר תמיד, שהוא
י' על הו"ה מצד המנורה. באמצע
מחצית השקל, זהו שפתוב (שמות
ל) זה יתנו, כמו זה הו"ה. בסוף,
במשכן, כמו זה הוה"י, חמש
אמות ארץ מצד הה' העליונה,
וחמש אמות רחב מצד הה'
התחתונה, ואמה ו'. וחצי האמה
י'. והכל נרמז באות ו'.

וזהו סוד (ישעיה מד) אני ראשון ואני
אחרון ומבלעדי אין אלהים,
שנרמז בשם הזה יו"ד ה"י וי"ו
ה"י, וכל שם ששולט ה' על י'
הוא נקבה מצד השמאל. ואף על

תרין שוקין, וברית. ואיהו נר מערבית,
לאנהרא בהון. מנרתא דמלכא אתקריאת,
ואיהו נר לאנהרא ביה נר מצוה, דאתמר ביה
(תהלים יט) מצות יי' ברה מאירת עינים.

ומאן רישא דמנרתא, בינה ה' עלאה, דאית
לה תלת קנין, בדיוקנא דא ה', תלת
ווי"ן, דאינון תלת אבהן. ה' תנינא, תלת קנים
תנינין בדיוקנא דא ה', (כ"א תלת ווי"ן) דאינון גצח
הוד יסוד. ו' מנרתא דאמצעיתא בן ג"ה. על
שמיה אתקרי בינה. איהו כליל ו' קנין לתתא,
בחושבון ו', בו' קנין דיליה.

ו' (משלי יב) אשת חיל עטרת בעלה, תגא דספר
תורה, כצורת ז' מסטרא דעלמא דאתי, לאו
איהי מאנא לגביה, ולאו משמשא לגביה,
אלא עטרה על רישיה. אבל בעלמא דין, איהי
כגוונא דא, הוה"י איהו מאנא תחתיה,
שמושא דיליה, בכל ספירה דיליה, בכל אבר
דיליה, בכל מדה דיליה.

ובגין דא, י' דא, לזמנין איהי תחותיה,
לזמנין על רישיה, לזמנין באמצעיתא.
על רישיה יהו"ה (תהלים קיח) אכן מאסו הבונים
היתה לראש פנה. ודא (ויקרא כד) להעלות נר
תמיד, דאיהו י' על הו"ה מסטרא דמנרתא.
באמצעיתא, מחצית השקל, הדא הוא דכתיב,
(שמות ל) זה יתנו, פגוונא דא הו"ה. בסופא,
במשפנא, פגוונא דא הוה"י, חמש אמות
ארץ, מסטרא דה' עלאה, וחמש אמות רחב,
מסטרא דה' תתאה. ואמה: ו'. וחצי האמה:
י'. וכלא אתרמיז באת ו'.

ודא איהו רזא, (ישעיה מד) אני ראשון ואני אחרון
ומבלעדי אין אלהים דאתרמיז בהאי
שמא, יו"ד ה"י וי"ו ה"י וכל שם דשליט ה'
על י' נוקבא איהו, מסטרא דשמאלא. ואף על

גב דמסטרא דאת י' איהי

גב שְׁמֻצָהּ שֶׁל הָאוֹת י' הִיא בְּרֵאשׁ, אַחַר שְׁבַשְׁנֵי הַהִי"ן הִיא בְּסוּף, כְּמוֹ זֶה הַהִי"י נִדוֹן לְרֹב, וְהִיא נִקְבָּה. אֲלֵא י' עַל ה' (ו) הוּא כֶּתֶר, תַּחַת ה' - שְׁמוּשׁ. כָּל שֶׁפֶן תַּחַת ו'.

וּמִשּׁוּם שֶׁלֹּא עֲשִׂינוּ קְצוּץ וּפְרוּד בַּיְחוד הַעֲלִיּוֹן, שֶׁהַכֹּל יְחוּד אֶחָד, הַתְקַשָּׁה לִי לַעֲשׂוֹת. (או כתר, או אֲמֻצֵּי, או שְׁמוּשׁ) וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂיִדְעַע כָּל הַמַּחְשְׁבוֹת, אָמַר, אַחַר שֶׁזֶה הַתְּפִיץ לְטוֹב, שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹת קְבוּץ וּפְרוּד, (שְׁמוֹת כה) תִּיַעֲשֶׂה הַמְּנִי"וּרָה, תַעֲשֶׂה מַעֲצָמָה כְּמוֹ הַשְׁכִּינָה, תַעֲשֶׂה מַעֲצָמוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּלִי פְרוּד. שְׂאֵר הַכֹּלִים שֶׁבָּהֶם הִיא שְׁכִינָה שְׁמוּשׁ, (שם לו) וַיַּעַשׂ בְּצִלְאֵל.

וּבְכֹר מְקוֹם שֶׁשְׁכִינָה תַּחַתוֹנָה, הִיא עֲטָרָה שֶׁל הַעֲמוּד הָאֲמֻצֵּי, כְּשֶׁנִּשְׁטַלְתָּ מִבֵּינָה, שֶׁהִיא הָעוֹלָם הַבָּא, וְדָאֵי אֵינן הַכֶּרֶה לְאָדָם בְּקְדוּשׁ בְּרוּךְ-הוּא וְלֹא בְּכָל מַדוּתָיו, עַד שֶׁיִּכְנַס לְשַׁעַר הַזֶּה, שְׁנֵאמַר עֲלִיו (תְּהִלִּים קיח) זֶה הַשַּׁעַר לְה'.

בְּאוֹת ל', שֶׁהִיא יי (י"י) הִיא כְּלוּלָה מִכָּל סְפִירָה וּמִכָּל הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל הַשְּׁמוֹת, מְפֹרָשִׁים וְנִסְתָּרִים. הִיא נִקְדָּה בְּכָל אוֹת וְאוֹת, שְׁמוּשׁ תַּחַת בַּעֲלָה. וְהִיא עֲטָרָה עַל רֵאשׁוֹ, מֵהַצֵּד שֶׁלָּהּ שֶׁל הַטְּעָמִים, כְּמוֹ סְגוּלָה נִקְדָּה תַּחַת בְּרַכֵּי הַמְּלָךְ, (ישעיה סו) וְהָאֲרָץ הָדָם רִגְלִי. וְהִיא בְּאֲמֻצֵּעַ עֲמוֹ, מַחְצִית הַשֶּׁקֶל, בְּשׁוּרֵק. וְהִיא עֲטָרָה עַל רֵאשׁוֹ מִצַּד הַסְּגוּלָתָא.

וְרָקָא מִקַּף שׁוֹפֵר הוֹלֵךְ סְגוּלָתָא. בְּאוֹתוֹ זְמַן הִיא כֶּתֶר עַל רֵאשׁ הַמְּלָךְ, כֶּתֶר יִתְּנוּ לָךְ ה' אֱלֹהֵינוּ. הִיא יְדוּעָה בְּאוֹתוֹ שְׁנֵאמַר בּוֹ, בְּמִפְלֵא מִמֶּךָ אֵל תִּדְרֹשׁ וּבְמִכְסֵה מִמֶּךָ אֵל תַּחְקֹר. שְׁבָה הוּא נוֹדַע שֶׁהוּא רֵאשׁוֹן לְמַעְלָה בְּכֶתֶר,

בְּרֵישָׁא, כֶּתֶר דְּבִתְרִין הַהִי"ן אִיהִי בְּסוּפָא, כְּגוֹוָנָא דָא הַהִי"י, אֲתַדֵּן לְרֹב, וְנוֹקְבָא אִיהִי. אֲלֵא י' עַל ה' (נ"א ו') תְּגָא, תַּחוֹת ה', שְׁמוּשׁ. כָּל שֶׁפֶן תַּחוֹת ו'.

וּבְגִין דְּלֹא עֲבִידָנָא קְצוּץ וּפְרוּד בַּיְחודָא דְלַעֲיָלָא, דְּכֹלָא יְחוּדָא חַד, נִתְקַשָּׁה לִי לְמַעֲבַד. (או תְּגָא, או אֲמֻצֵּי, או שְׁמוּשָׁא) וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דִידַע כָּל מַחְשְׁבֵיתִין, אָמַר, כֶּתֶר דְּדָא לְטוֹב אֲתַפְּוֹן, דְּלֹא לְמַעֲבַד קְצוּץ וּפְרוּד, (שְׁמוֹת כה) תִּיַעֲשֶׂה הַמְּנִי"וּרָה, תַיַעֲשֶׂה מַעֲצָמָה כְּגוֹוָנָא דְשְׁכִינָתָא, תַיַעֲשֶׂה מַעֲצָמוֹ דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּלֹא פְרוּדָא. שְׂאֵר מְאֵינִין דְּבַהוֹן אִיהִי שְׁכִינָתָא שְׁמוּשָׁא, (שְׁמוֹת לו) וַיַּעַשׂ בְּצִלְאֵל.

וּבְכֹר אֲתֵר דְשְׁכִינָתָא תַּתָּאָה אִיהִי עֲטָרָא דְעַמּוּדָא דְאֲמֻצֵּיתָא, כַּד נִטְיִילַת מִן בֵּינָה, דְאִיהוּ עֲלָמָא דְאֲתִי, וְדָאֵי לִית יְדִיעָה לְכַר נֶשׁ. בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְלֹא בְּכָל מַדוּת דִּילֵיהּ, עַד דִּיעוּל בְּהֵאֵי תַרְעָא, דְאֲתַמַּר עֲלָה (תְּהִלִּים קיח) זֶה הַשַּׁעַר לִי.

בְּאוֹת ל', דְאִיהִי יי (י"י), אִיהִי כְּלוּלָא מִכָּל סְפִירָה, וּמִכָּל אֲתוּוֹן דְשְׁמָהֶן, מְפֹרָשִׁים וְנִסְתָּרִים. אִיהִי נִקְדָּה בְּכָל אֶת וְאֶת, שְׁמוּשָׁא תַּחוֹת בַּעֲלָה. וְאִיהִי עֲטָרָה עַל רֵישִׁיהּ, מְסֻטָּרָא דִילָהּ דְטְעָמִי. כְּגוֹן סְגוּלָה נִקְדָּה תַּחוֹת יְרִכֵי מְלָכָא, (ישעיה סו) וְהָאֲרָץ הָדָם רִגְלִי. וְאִיהִי בְּאֲמֻצֵּיתָא, עַמִּיהּ, מַחְצִית הַשֶּׁקֶל, בְּשׁוּרֵק. וְאִיהִי עֲטָרָה עַל רֵישִׁיהּ, מְסֻטָּרָא דְסְגוּלָתָא.

וְרָקָא מִקַּף, שׁוֹפֵר הוֹלֵךְ, סְגוּלָתָא, בְּהֵהוּא זְמַנָּא אִיהִי כֶּתֶר עַל רֵישָׁא דְמְלָכָא, כֶּתֶר יִתְּנוּ לָךְ יי אֱלֹהֵינוּ. אִיהִי יְדִיעַת הַהוּא דְאֲתַמַּר בֵּיהּ, בְּמוּפְלֵא מִמֶּךָ אֵל תִּדְרֹשׁ וּבְמִכְסֵה מִמֶּךָ אֵל תַּחְקֹר. דְּבַה אֲשַׁתְּמוּדַע, דְאִיהוּ רֵאשׁוֹן

שְׁהִינוּ סְגוּלָתָא, וְהוּא אַחֲרוֹן, בְּסִגּוּל. וּמִבְּלַעֲדֵינוּ אֵין אֱלֹהִים, בְּשׁוּרָק. וְהַכֹּל בְּהַ נּוֹדַע (לְמִטָּה).

מִי שֶׁנִּדְבַק בְּהַ לְמִטָּה, הִיא מַעֲלָה אוֹתוֹ לְמַעֲלָה. וּמִי שֶׁרוּצֵה לְעֵלוֹת עֲלֶיהָ לְהַשִּׁיג לְמַעֲלָה מִמֶּנָּה, הִיא מַשְׁפִּילָה אוֹתוֹ לְמִטָּה מִמֶּנָּה וְאֵין לוֹ חֵלֶק בְּהַ. וּמִשׁוּם שֶׁיַּעֲקֹב נּוֹדַע בְּהַ, לְמַד אוֹתָהּ לְבָנָיו, וְצוּהָ שֶׁלֹּא יִבְקָשׁוּ לְעֵלוֹת לְדִרְגָּה לְמַעֲלָה מִמֶּנָּה, שֶׁהִיא הַכֹּל - מַעֲלָה וּמִטָּה וְאִמְצַע. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (בְּרֵאשִׁית מֵט) וְזֹאת אֲשֶׁר דִּבֶּר לָהֶם אֲבִיהֶם.

נְבִיא שֶׁהִיא מִפִּיר אוֹתָהּ, צוּחַ וְאָמַר לְכַעֲלֵי תוֹרָה חֲכָמִים בְּתוֹרָה וְעֹשִׂירִים בְּהַ וּשְׂמַחִים בְּחֵלְקָם.

צוּחַ אֲלֵיהֶם וְאָמַר, (יְרֵמִיָּה ט) כֹּה אָמַר ה' אֵל יִתְהַלֵּל וְגו', כִּי אִם בְּזֹאת יִתְהַלֵּל הַמִּתְהַלֵּל הַשֶּׁפֶל וְיִדַּע אוֹתִי. דָּוִד שֶׁהִיא מִפִּיר אוֹתָהּ

אָמַר, (תְּהִלִּים כו) אִם תִּחְנֶנּוּ עָלַי מִחְנֶנָּה וְגו', בְּזֹאת אֲנִי בּוֹטֵחַ. וְיִרְמְיָה רָאָה אֶת אֲרֶף הַגְּלוּת, וְסָמְא"ל (כֹּא) וְהַנְּחָשׁ, וְכָל הַמְּמַנִּים

שֶׁל שְׁבַעִים הָאָמוֹת בְּרַבּוֹא רְבֻבוֹת שִׁיּוּרְדִים עַל יִשְׂרָאֵל, וְרָאָה אֶת הַפְּסוּק הַזֶּה שֶׁאָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, (וִיקְרָא כו) וְאֶף

גַּם זֹאת בְּהִיּוֹתֶם בְּאֶרֶץ אוֹיְבֵיהֶם וְגו'. אָמַר הַנְּבִיא, (אֵיכָה א) זֹאת אֲשִׁיב אֵל לְבִי עַל כֵּן אוֹחִיל. וְאֲשֶׁר לֹא שֵׁת לְבוֹ גַּם לְזֹאת, עָלִיו נֶאֱמַר (תְּהִלִּים צב) וְכִסִּיל לֹא יִבִּין אֶת זֹאת.

(דְּבָרִים לג) וְזֹאת לִיהוּדָה וַיֹּאמֶר שָׁמַע ה' קוֹל יְהוּדָה. מִשׁוּם שֶׁשָּׁמַר מַה שֶּׁצָּנְהוּ אֲבִיו, זָכָה לְמַלְכוּת. וְדָוִד בְּשִׁבְלֵה עָלָה לְמַלְכוּת, שֶׁטָּרַח עָלֶיהָ כָּל יָמָיו. אָמַר הַמְּגִנָּה הַקְּדוֹשָׁה, עָלֶיהָ נֶאֱמַר (שְׁמוֹ) וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׁם

מִשֶּׁה וְגו'. בְּהַ הַזְּהֵרָת אֶת יִשְׂרָאֵל בְּשַׁעַת מִיתָתָהּ, בְּהַ בְּרַכְתָּ אֶת

לְעֵילָא בְּתַגָּא, דְּהֵיִינוּ סְגוּלָתָא וְאִיהוּ אַחֲרוֹן, בְּסִגּוּל. וּמִבְּלַעֲדֵינוּ אֵין אֱלֹהִים, בְּשׁוּרָק. וְכֹלָא בְּהַ אֲשֶׁתְּמוּדַע. (לְתַתָּא).

מֵאֵין דְּאֲתַדְבַק בְּהַ לְתַתָּא, אִיהִי מְסַלְקָא לִיהַ לְעֵילָא. וּמֵאֵין דְּבַעֲי לְאֲסַתְלָקָא עָלָה לְאֲדַבְקָא לְעֵילָא מִינָּה, אִיהִי מַשְׁפִּילָתוֹ לְתַתָּא מִינָּה, וְלִית לִיהַ חוּלְקָא בְּהַ. וּבְגִין דִּיעַקֹּב אֲשֶׁתְּמוּדַע בְּהַ, אוּלִיף (דף קנ"ח ע"ב) לָהּ לְבָנוּי, וּמְנִי דְלֹא יִבְקָשׁוּן לְסַלְקָא לְדִרְגָּא לְעֵילָא מִינָּה, דְּאִיהִי כֹלָא, עֵילָא וְתַתָּא וְאִמְצַעִיתָא.

הָדָא הוּא דְכֶתִיב, (בְּרֵאשִׁית מֵט) וְזֹאת אֲשֶׁר דִּבֶּר לָהֶם אֲבִיהֶם.

נְבִיא דְהוּהוּ אֲשֶׁתְּמוּדַע בְּהַ, צוּחַ וְאָמַר לְמֵאֲרִי תוֹרָה חֲכָמִים בְּאוּרִייתָא, וְעֵתִירִין בְּהַ, וּשְׂמַחִים בְּחֵלְקָם. צוּחַ לְגַבִּייהוּ וְאָמַר, (יְרֵמִיָּה ט) כֹּה אָמַר יי' אֵל יִתְהַלֵּל וְגו', כִּי אִם בְּזֹאת יִתְהַלֵּל הַמִּתְהַלֵּל הַשֶּׁפֶל וְיִדַּע אוֹתִי. דָּוִד דְּהוּהוּ יָדַע בְּהַ אָמַר, (תְּהִלִּים כו) אִם תִּחְנֶנּוּ עָלַי מִחְנֶנָּה וְגו', בְּזֹאת אֲנִי בּוֹטֵחַ. וְיִרְמְיָה חֲזָא גְלוּתָא אֲרִיף, וְסָמְאֵל (כֹּא אֶתָּא) וְנָחָשׁ וְכָל מְמַנֵּן דְּשִׁבְעִין אוּמִין בְּרַבּוֹ רַבּוּוֹן, דִּנְחֵתִי עַל יִשְׂרָאֵל, וְחֲזָא הָאֵי קָרָא דְאָמַר קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא, (וִיקְרָא כו) וְאֶף גַּם זֹאת בְּהִיּוֹתֶם בְּאֶרֶץ אוֹיְבֵיהֶם וְגו', אָמַר נְבִיא (אֵיכָה א) זֹאת אֲשִׁיב אֵל לְבִי עַל כֵּן אוֹחִיל. וְאֲשֶׁר לֹא שֵׁת לְבוֹ גַּם לְזֹאת, עָלִיהַ אֲתַמֵּר (תְּהִלִּים צב) וְכִסִּיל לֹא יִבִּין אֶת זֹאת. (דְּבָרִים לג) וְזֹאת לִיהוּדָה וַיֹּאמֶר שָׁמַע יי' קוֹל יְהוּדָה, בְּגִין דְּנָטִיר מֵאֵי דְמְנִי לִיהַ אֲבוּי זָכָה לְמַלְכוּ. וְדָוִד בְּגִינָה אֲסַתְלַק לְמַלְכוּ, דְּטָרַח כָּל יוֹמוֹי עָלָה.

אָמַר בּוֹצִינָא קְדִישָׁא, עָלָה אֲתַמֵּר, (דְּבָרִים ד) וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׁם מִשֶּׁה וְגו'. בְּהַ אֲזַהֲרָת לְיִשְׂרָאֵל, בְּשַׁעַת מִיתָתָהּ. בְּהַ בְּרַכְתָּ לְיִשְׂרָאֵל, בְּכָל שִׁבְט וְשִׁבְט. הָדָא הוּא

ישראל בכל שבת ושבת. זהו שכתוב (שם ל) וזאת הברכה אשר ברוך משה וגו'. ומשום כך פרושה החברים בעלי המשנה, שכתוב (במדבר יט) זאת התורה אדם כי ימות באהל, ואמרו עליה, מה זה כי ימות? אלא אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה, ואין מיתה אלא עני, שעני חשוב כמת.

שהוא קרבן עולה ויורד. מצד של עשיר עולה ודאי, שמתעלה עליו. שכל העשירים, כל טוב שהם עושים, כלם (רמב) לזכותם לעולם הבא, ושם היא פתח על ראשם. הבינוני שעובד כדי לזכות בשני עולמות, הוא מחצית השקל עמו בעולם הבא, כמו המצב שגחלקת, חצייה תחת המפה לאפיקומן אחר הסעודה, וחצייה למצוה קדם סעודה. ומצד זה נאמר באסתר, (אסתר ה) מה שאלתך וינתן לך ומה בקשתך עד חצי המלכות ותעש.

אבל מי שהוא עני, שממית את עצמו בשבילה, כמו שאתה הרוצה הנאמן, היא קרבן עולה ויורד תחתיך, ולמה? כי מי שמשפיל את עצמו בשביל שכינתו, הקדוש ברוך הוא יורד עליו. וזהו שאמר דוד, (תהלים קלח) כי רם ה' ושפל יראה. והנביא אמר, (ישעיה נג) כי כה אמר רם ונשא שכן עד וקדוש שמו וגו', ואת דכא ושפל רוח. שאף על גב שאני מרום וקדוש אשכון, בשביל אותו שנעשה דכא ושפל רוח בעבור שכינתי להעלותה משפלותה עטרה לראשו, אני ארד לדור עמו. ואחר שבעל השכינה יורד על האדם, היא יורדת מעל ראשו, ונותנת המקום של הראש לבעלה ויורדת לרגלי המלך. וסוד הדבר - (ישעיה סו)

דכתיב, (דברים לג) וזאת הברכה אשר ברוך משה וגו', ובגין דא אוקמוה חברייה מארי מתניתין, דכתיב, (במדבר יט) זאת התורה אדם כי ימות באהל, ואמרו עליה מאי כי ימות באהל, אלא אין התורה מתקיימת, אלא במי שממית עצמו עליה, ולית מיתה אלא עוני, דעני חשוב כמת.

דאיהו קרבן עולה ויורד. מסטרא דעשיר עולה ודאי, דאסתלק עליה. דכל עתירין, כל טיבו דעבדין, פלהון (כ"א רובא דלהו) לזפאה להון לעלמא דאתי, ותמן איהי תגא על רישיהו. בינוני, דפלא למזכי בתרין עלמין, איהו מחצית השקל עמיה בעלמא דאתי, פגון מצה דאתפליג, חצייה תחת המפה לאפיקומן בתר סעודה. וחצייה למצוה קדם סעודה. ומסטרא דא נאמר באסתר, (אסתר ה) מה שאלתך וינתן לך ומה בקשתך עד חצי המלכות ותעש.

אבל מאן דאיהו עני, דממית גרמיה בגינה, פגוונא דילך רעיא מהימנא, איהו קרבן יורד תחותך, ואמאי. בגין דמאן דאשפיל גרמיה בגין שכינתיה, דקודשא בריך הוא איהו נחית עליה, והאי הוא דאמר דוד, (תהלים קלח) כי רם יי' ושפל יראה. והנביא אמר, (ישעיה נז) כי כה אמר רם ונשא שוכן עד וקדוש שמו וגו' ואת דכא ושפל רוח. דאף על גב דאנא מרום וקדוש אשפון, בגין ההוא דאתעביד דכא ושפל רוח בגין שכינתי, לסלקא לה משפלותא דילה עטרא לרישיה, אנא נחית לדיירא עמיה. ובתר דבעלה דשכינתא נחית על בר נש, איהי נחיתת מעל רישיה, ויהיבת אתרא דרישא לבעלה, ונחיתת לרגלוי דמלכא. ורזא דמלה,

השמים פסאי והארץ הדום רגלי.
שמיזם שיורש אדם נשמה
שכלולה מהקדוש ברוך הוא
ושכינתו, מאותה שעה נקרא בן.
אמר תנא אחר, וכי מאותו יום
שיורש אדם נשמה כלולה
מהקדוש ברוך הוא ושכינתו
נקרא בן? מנין לנו? מהפסוק הזה
שאמר דוד בספר תהלים, (תהלים
א) אספירה אל חק ה' אמר אלי בני
אתה אני היום ולדתיך.

אמר לו המנורה הקדושה, רועה
הנאמן, מה זה היום ולדתיך?
אלא בשבילך אמר דוד ברוח
הקדוש אני היום ולדתיך. הן עוד
היום גדול, באותו שנאמר בו
(דברים לד) ולא קם נביא עוד
בישראל כמשה. אתה קימת
בשכינה ואהבת את ה' אלהיך
בכל לבבך - שהינו הגוף, ובכל
נפשך - שהינו הנשמה, שחמשה
שמות יש לה: נשמה, רוח, נפש,
חיה, יחידה. ובכל מאדך - בכל
ממונך.

הקדוש ברוך הוא ושכינתו לא
יזוז ממך בכל אלו. אתה חשבת
שאפלו היו כל העולמות תחת
רשותך, היית נותן להקים שכינה
עם הקדוש ברוך הוא ולהמליכו
עם שכינתו על כל הממנים של
אמות העולם, ואחר כך להעלותו
ושכינתו - בדיוקנה כלולה מכל
המדות הטובות, בכל העולמות,
ובמחנות העליונים והתחתונים,
ועל כל ישראל.

מחשבה טובה הקדוש ברוך הוא
מצרפה למעשה. מאחר שאתה
בנו - על כל מה שחשבת לרבוך,
קנים על ידך ולא תזוז ממנו
לעולמים, אלא תהיה בדיוקנו
בכל, ואתה בגלות גנוז מבני
אדם, ואתה מהעולם הזה שליחו
של הקדוש ברוך הוא לומר
דברים אלו לפניך, ואני מצוה

השמים פסאי והארץ הדום רגלי.
דמיומא דירית בר נש נשמתא, כלילא
מקודשא בריך הוא ושכינתיה,
מההיא שעתא אתקרי בן. אמר חד תנא, וכי
מההוא יומא דירית בר נש נשמתא, כלילא
מקודשא בריך הוא ושכינתיה, יתקרי בריה
מנא לן. מהאי קרא דאמר דוד בספר תהלים,
(תהלים ב) אספירה אל חק ה' אמר אלי בני אתה
אני היום ולדתיך.

אמר ליה בוצינא קדישא, רעיא מהימנא,
מאי היום ולדתיך. אלא בגינה אמר דוד
ברוח קדשא, אני היום ולדתיך. הן עוד היום
גדול, בההוא דאתמר ביה, (דברים לד) ולא קם
נביא עוד בישראל כמשה. אנת קיימת
בשכינתא ואהבת את ה' אלהיך בכל לבבך,
דהיינו גופא. ובכל נפשך, דהיינו נשמתא.
דחמש שמחן אית לה: נשמה. רוח. נפש.
חיה. יחידה. ובכל מאדך, בכל ממונא דילך.
קדשא בריך הוא ושכינתיה לא יזוז מינה בכל
אלין. אנת חשבת, דאפילו הוו כל
עלמין תחות רשותך, הוית זיהב לון לאקמא
לשכינתא בקודשא בריך הוא, ולאמלקא ליה
בשכינתיה על כל ממנן דאומין דעלמא,
ולבתר לסלקא ליה ושכינתיה. בדיוקנא דילך
כלילא מפל מדות טבין, בכל עלמין,
ובמשריין עלאין ותתאין, ועל כל ישראל.

מחשבה (דף קנ"ט ע"א) טובה הקדוש ברוך הוא
מצרפה למעשה. בתר דאנת בריה,
על כל דחשבת למרך, יקיים על ידך, ולא
תזוז מניה לעלמין, אלא תהא בדיוקניה
בכלא. ואתה בגלותא גניז מבני נשא. ואנא
מעלמא דא, שליחא דקודשא בריך הוא
למימר מלין אלין קדמך, ואנא מצווה מניה,

מִמֶּנּוּ שֶׁלֹּא לְזוּז מִמֶּךָ בְּכָל עַת
וְשַׁעַה שֶׁאַתָּה רוֹצֵה, אָנִי וְכָל
הַתְּנָאִים וְהָאֲמֹרָאִים שֶׁל
הַיְשִׁיבוֹת. קוּם הַשְּׁלֵם מִצְוֹת
רַבּוֹנֶךָ.

פִּתַח וְאָמַר, וְעָשׂוּ אַרְוֹן עֲצֵי
שְׁטִיִּם. סֵפֶר תּוֹרָה, עֲמוּד
הָאֲמֻצָּעִי. אַרְוֹנוּ הַשְּׂכִינָה. מִבֵּית
וּמְחוּץ תִּצְפְּנוּ, אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא בְּשִׂכְנֵיתוֹ, מִבְּחוּץ וּמִבְּפָנָיִם
(שלו), וְהִפֵּל אֶחָד. מִה שְּׂאִין כֵּן
בְּאַרְוֹן שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁתּוֹרָה
מִבְּפָנָיִם מִן אֶחָד, וְהָאַרְוֹן מִן
אַחֵר. זֶה בְּכַתִּיבַת דִּיּוֹ, וְזֶה עֵץ
מִצְפָּה זָהָב. שְׁנֵי דֵיּוֹת הַתּוֹרָה
חֲבִיבָה מֵהַפֵּל. זֶהוּ שְׁפָתוֹב, (איוב

כח) לֹא יַעֲרֹכְנָה זָהָב וְזָכוּכִית.
וּמִצַּד אַחֵר אָפְלוּ בַּעֲלֵם הַזֶּה
מִרְאָה שֶׁהִפֵּל אֶחָד, דִּיּוֹ וְעֵץ.
(שְׁהִיּוֹ) מִתְּפֹחִים שֶׁהֵם נַעֲשׂוּ בְּעֵץ.
(וְכָל דְּבַר דִּרְיוֹ מֵעֵץ הֵם) וְעוֹד, דִּיּוֹ שֶׁחָד
מִבְּחוּץ וְלִבָּן מִבְּפָנָיִם. כִּף הֵם
(חֲכָמִים מֵאֵרֵי תּוֹרָה) בַּעֲלֵי תּוֹרָה
וְחֲכָמִים - שֶׁחָרִים בַּעֲלֵם הַזֶּה,
שֶׁהוּא מִבְּחוּץ, וְיָפִים בְּאוֹתוֹ
הָעוֹלָם הַבָּא, שֶׁהוּא מִבְּפָנָיִם.
וְלִבָּן דִּיּוֹ, לְשׁוֹן שֶׁל דִּיּוֹ לְעֶבֶד
לְהִיּוֹת כְּרַבּוֹ. דִּיּוֹ: יו"ד נְדִיּוֹ,
חֲכָמָה וְתְבוּנָה וְדַעַת, שְׁפָתַב אָדָם
בְּיָדוֹ בְּדִיּוֹ. (ע"כ רעיא מהימנא)

פִּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, בְּאִינוּן רְזִין עֲלָאִין
הַסּוּדוֹת הָעֲלִיּוֹנִים שֶׁל הַמִּשְׁכָּן
כְּתוּב, וְרָאָה וַעֲשֵׂה בְּתַבְנִיתָם וְגו',
וְכָתוּב וְהִקְמַתְּ אֶת הַמִּשְׁכָּן
כְּמִשְׁפֵּטוֹ וְגו'. לְמַדְנּוּ שֶׁאִמַּר
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה כָּל
הַתְּקוּנִים וְכָל הַדִּיּוֹקְנָאוֹת שֶׁל
הַמִּשְׁכָּן, כָּל אֶחָד וְאֶחָד פְּרָאוּי לוֹ,
שֶׁהָרָאָה לוֹ אֶת מִטְטֵרוֹן
שֶׁשֶׁמֶשׁ כֶּהֵן גְּדוֹל לְפָנָיִם. וְאִם
תֹּאמַר, הֲרִי לֹא הוּקַם הַמִּשְׁכָּן
לְמַעַלָּה עַד הַיּוֹם שֶׁהוּקַם הַמִּשְׁכָּן
לְמַטָּה, וְלֹא שֶׁמֶשׁ אוֹתוֹ נַעַר
שֶׁלְמַעַלָּה עַד הַיּוֹם שֶׁשֶׁמֶשׁוֹ
לְמַטָּה בַּמִּשְׁכָּן הָאֲחֵר הַזֶּה.

דְּלֹא לְמִזּוּ מִינֶךָ בְּכָל עַת וְשַׁעַתָּא דְאַנְתָּ בְּעִי.
אַנָּא וְכָל תְּנָאִין וְאֲמֹרָאִין דְמִתִּיבְתָאִין. קוּם
אַשְׁלִים פְּקוּדֵינִין דְמֶרְךָ.

פִּתַח וְאָמַר, (שְׁמוֹת כה) וְעָשׂוּ אַרְוֹן עֲצֵי שְׁטִיִּם.
סֵפֶר תּוֹרָה, עֲמוּדָא דְאֲמֻצָּעִיתָא. אַרְוֹן
דִּילִיָּה, שְׂכִינְתָא. מִבֵּית וּמְחוּץ תִּצְפְּנוּ,
לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּשִׂכְנֵיתִיה, מְלָבַר וּמְלָגוּ
(ד"א ל"ג דִּילִיָּה) וְכִלְא חַד. מִה דְלָאוּ הָכִי בְּאַרְוֹן
דְּהָאִי עֲלָמָא, דְּאוּרִייתָא מְלָגוּ מִן אֶחָד, וְאַרְוֹן
מִן אֲחֵרָא. דָּא בְּכַתִּיבַת דִּיּוֹ, וְדָא עֵץ מִצְפָּה
זָהָב. דְּוִדָּאִי אוּרִייתָא חֲבִיבָא מִכִּלְא, הַדָּא הוּא
דְּכַתִּיב, (איוב כח) לֹא יַעֲרֹכְנָה זָהָב וְזָכוּכִית.

וּמִסְטָרָא אֲחֵרָא אָפְלוּ בְּהָאִי עֲלָמָא, אֲחֵזִי
דְּכִלְא חַד, דִּיּוֹ וְעֵץ, (דִּרְיוֹ) מִתְּפֹחִים,
דְּאַתְעֲבִידּוֹ בְּעֵץ אִינוּן, (וְכָל מִלִּין דִּרְיוֹ עֵץ אִינוּן) וְעוֹד,
דִּיּוֹ אוּכְסָם מְלָבַר, וְחָתוּר מְלָגוּ. הָכִי אִינוּן (נ"א
חֲכָמִים מֵאֵרֵי תּוֹרָה) מֵאֵרֵי תּוֹרָה וְחֲכָמִים, אוּכְמִים
בְּהָאִי עֲלָמָא דְּאִיהוּ לְבַר, שְׁפִירִין בְּהֵוּא
עֲלָמָא דְּאִתִּי, דְּאִיהוּ מְלָגוּ. וּבְגִין דָּא, דִּיּוֹ,
לִישְׁנָא דִּיּוֹ לְעֶבֶד לְהִיּוֹת כְּרַבּוֹ. דִּיּוֹ: יו"ד יְדוֹ,
חֲכָמָה וְתְבוּנָה וְדַעַת דְּכַתַּב בַּר נֶשׁ בְּיָדוֹ בְּדִיּוֹ.
(ע"כ רעיא מהימנא)

פִּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, בְּאִינוּן רְזִין עֲלָאִין
דְּמִשְׁפָּנָא פְּתִיב, (שְׁמוֹת כה) וְרָאָה וַעֲשֵׂה
בְּתַבְנִיתָם וְגו', וְכַתִּיב וְהִקְמַתְּ אֶת הַמִּשְׁכָּן
כְּמִשְׁפֵּטוֹ וְגו', אוּלִּיפְנָא דְּאִמַּר לִיָּה קְדָשָׁא
בְּרִיךְ הוּא לְמֹשֶׁה, כָּל תְּקוּנֵינִין, וְכָל דִּיּוֹקְנֵינִין
דְּמִשְׁפָּנָא, כָּל חַד וְחַד בְּדָקָא חֲזִי לִיָּה, דְּחֲמָא
לִיָּה לְמִטְטֵרוֹן, דְּקָא מְשַׁמֵּשׁ לְכַהֲנָא רַבָּא
לְגוֹ. וְאִי תִּימָא, וְהָא לֹא אֲתַקֵּם מִשְׁפָּנָא
לְעִילָא, עַד יוּמָא דְּאַתְקֵם מִשְׁפָּנָא לְתַתָּא, וְלֹא
שֶׁמֶשׁ הָהוּא נַעַר דְּלְעִילָא, עַד יוּמָא דְּשֶׁמֶשׁוֹ
לְתַתָּא, בְּהָאִי מִשְׁפָּנָא אֲחֵרָא.

אָרְא וְדַאי כִּף זֶה, שְׁהַרִי הַמְשָׁפֵן
לא הוּקַם לְמַעְלָה עַד שְׁהוּקַם
הַמְשָׁפֵן לְמַטָּה, אֲבָל מִשֶּׁה רָאָה
אֶת כָּל מַרְאֵה הַמְשָׁפֵן, וְלֹא הָיָה
מִסְתַּדֵּר בְּקִיּוּמֹו, עַד שְׁהוּקַם
הַמְשָׁפֵן לְמַטָּה, וְרָאָה אֶת
מִטְטְרוּ"ן מְשַׁמֵּשׂ אַחַר כִּפֵּי. לֹא
שְׁהוּא הָיָה מְשַׁמֵּשׂ, אֲלֵא שְׁהָיָה
מְשַׁמֵּשׂ אַחַר כִּפֵּי, וְלֹא בְּאוֹתוֹ זְמַן.
אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמִשֶּׁה,
רָאָה אֶת הַמְשָׁפֵן וְרָאָה אֶת הַנְּעֵר,
הַכֹּל מִתְעַכֵּב עַד שְׁיּוּקַם כָּאֵן
לְמַטָּה.

וְאִם תֹּאמַר, אִם כִּפֵּי, מִטְטְרוּ"ן
שְׁהוּא הַמְשַׁמֵּשׂ? אֲלֵא וְדַאי
שְׁהַמְשָׁפֵן הוּא שְׁלוֹ, וּמִיכָאֵל
הַכֹּהֵן הַגְּדוֹל הוּא שְׁמְשַׁמֵּשׂ בְּתוֹף
אוֹתוֹ מִשְׁכָּן שֶׁל מִטְטְרוּ"ן, כְּמוֹ
שְׁמְשַׁמֵּשׂ הַכֹּהֵן הַגְּדוֹל הַעֲלִיּוֹן
לְמַעְלָה בְּתוֹף מִשְׁכָּן אַחַר הַנְּסַתֵּר
שֶׁלֹא הַתְּגִלָּה בְּסוּד הָעוֹלָם הַבָּא.
שְׁנֵי מִשְׁכְּנוֹת הֵם; אֶחָד הוּא נְסַתֵּר
לְמַעְלָה, וְאֶחָד הַמְשָׁפֵן הַזֶּה שֶׁל
מִטְטְרוּ"ן. שְׁנֵי כַּהֲנִים הֵם; אֶחָד
אוֹר רֵאשׁוֹן, וְאֶחָד מִיכָאֵל הַכֹּהֵן
הַגְּדוֹל לְמַטָּה.

מִכָּאֵן סוּדוֹת נְסַתֵּרִים שֶׁל בֵּית
הַמְשָׁפֵן מִפִּי הַמְּנוּרָה. הַמְשָׁפֵן
הַעֲלִיּוֹן נִבְנָה עַל שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה
מְרַגְלִיּוֹת, אִיבְרִים עֲלִיּוֹנִים, זְמִין
וּשְׂמַאֵל, שְׂמַאֵל וְיִמִּין.

שְׂרֵשֶׁה שְׁמוֹת הֵם כְּלוּלִים כְּאֶחָד,
וְזֶה נִכְנַס בְּזֶה, וְזֶה נִכְנַס בְּזֶה. א"ל
הִרְאִשׁוֹן וּמִסְתַּדֵּר בְּיִמִּין. א הִיא
רֵאשׁוֹנָה, שְׁהִיא יְמִין, וּמִתְגַּשֵּׂם
וּמִצְטִיר בְּסוּד הַיְמִין, וּכְשֶׁנִּכְנַס
וּמְשַׁמֵּשׂ בְּפָנִים, נֶאֱחָז עִם ל,
וְנִקְרָא בְּסוּדוֹ א"ל, שְׁהַרִי ל' מִסוּד
שֶׁלְמַעְלָה בְּתוֹף קִדְשׁ הַקְּדָשִׁים
זָצָא.

לֹא שְׁשֵׁם הַתְּגַשֵּׂם, אֲלֵא וְדַאי
כְּשֶׁיִּצְא הַתְּגַשֵּׂם, כְּשֶׁאֵר הַאוֹתִיּוֹת
שֶׁכְּשֶׁיִּצְאוּ מִסוּד הָעוֹלָם הַבֹּא
הַתְּגַשֵּׂמוֹ וְהַצְטִירוֹ. אֵף כִּף הַל'

אָרְא וְדַאי הָכִי הוּא, דְּהָא מְשַׁפְּנָא לָא אֲתַקַּם
לְעֵילָא, עַד דְּאֲתַקַּם מְשַׁפְּנָא לְתַתָּא, אֲבָל
חֲמָא מִשֶּׁה חִיזוּ דְכָל מְשַׁפְּנָא, וְלֹא הָוָה
מִתְסַדֵּר בְּקִיּוּמִיהִ, עַד דְּאֲתַקַּם מְשַׁפְּנָא לְתַתָּא,
וְחֲמָא לִיה לְמִטְטְרוּ"ן מְשַׁמֵּשׂ לְבַתֵּר, לָאו
דְּהָוָה אִיהוּ מְשַׁמֵּשׂ, אֲלֵא דְּהָוָה מְשַׁמֵּשׂ לְבַתֵּר,
וְלָאוּ בְּהִהוּא זְמַנָּא. אָמַר לִיה קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
לְמִשֶּׁה, חֲמִי מְשַׁפְּנָא, וְחֲמִי נְעֵר, כְּלָא מִתְעַכֵּב
עַד דִּיתַקַּם הָכָא לְתַתָּא.

וְאִי תִימָא, אִי הָכִי, מְטְטְרוּן אִיהוּ דְקָא
מְשַׁמֵּשׂ. אֲלֵא וְדַאי מְשַׁפְּנָא דִּילִיה אִיהוּ,
וּמִיכָאֵל כְּהֵנָּא רַבָּא, אִיהוּ דְקָא מְשַׁמֵּשׂ גּו
הֵהוּא מְשַׁפְּנָא דְמִטְטְרוּן. כְּגוּוֹנָא דְמְשַׁמֵּשׂ
כְּהֵנָּא רַבָּא עֲלָאָה לְעֵילָא, גּו מְשַׁפְּנָא אַחְרָא
סְתִימָא דְלָא אֲתַגְלִיָּא, בְּרִזָּא דְעֲלָמָא דְאֲתִי.
תְרִין מְשַׁפְּנִין אֵינּוּן. חַד אִיהוּ סְתִימָא עֲלָאָה.
וְחַד הֵאֵי מְשַׁפְּנָא דְמִטְטְרוּן. תְרִי כַּהֲנֵי אֵינּוּן,
חַד אוֹר קִדְמָאָה. וְחַד מִיכָאֵל כְּהֵנָּא רַבָּא
לְתַתָּא.

מִכָּאֵן רִזִּין סְתִימִין דְּבֵי מְשַׁפְּנָא, מְפּוּמָּא
דְּבוּצִינָא. מְשַׁפְּנָא עֲלָאָה, אֲתַבְנִי עַל
תְרִיסַר מְרַגְלִיטִין, שְׁיִיפִין עֲלָאִין, יְמִינָא
וּשְׂמַאֵלָא, שְׂמַאֵלָא וְיְמִינָא.

תִּלְתַּת שְׁמֵהֵן אֵינּוּן כְּלִילִין כְּחָדָא, וְדָא עֵייל
כְּדָא, וְדָא עֵייל כְּדָא. א"ל, קִדְמָאָה
וְאֲתַסְדֵּר בִּימִינָא. א, אִיהוּ קִדְמָאָה דְאִיהִי
יְמִינָא, וְאַגְלִים וְאֲתַצְיִיר בְּרִזָּא דִימִינָא, וְכַד
עֵייל וְקָא מְשַׁמֵּשׂ לְגוּ אֲתַאֲחַד בְּהַדִּיה ל,
וְאַקְרִי בְּרִזָּא דִּילִיה א"ל, דְּהָא ל' מְרִזָּא
דְלְעֵילָא גּו קִדְשׁ הַקְּדָשִׁים נִפְקַ.

רָאוּ דְתַמָּן אַגְלִים, אֲלֵא וְדַאי כַד נִפְקַ אַגְלִים,
כְּשֶׁאֵר אֲתוּוֹן, דְּכַד נִפְקוּ מְרִזָּא דְעֲלָמָא
דְאֲתִי, אַגְלִימוֹ וְאֲתַצְיִירוֹ. אוֹף הָכִי הֵאֵי ל',

הזו, אף על גב שהיא סוד
ש'למעלה, לא התגשמה עד
שיצאה החוצה, ואז א"ל. וזהו
סוד הימין.

השמואל כולל בתוכו את הימין
ונוטל את השם הזה אליו ונכלל
עמו, וכשנכלל עמו הוא נקרא
אלהים. ואם תאמר, הרי הקדים
השמואל בסוד העולם הבא. ודאי
זה פך. אלא כשיצאו הדרגות
בסוד האותיות מתוך העולם
הבא, רצה השם הזה להראות
ולהבנות, להראות על אותו מקום
שיצאו משם, ונבנה שם זה כמו
זה. א"ל בתחלה בצד הימין,
נכלל בתוך השמואל, ונוטל אותו
השמואל, ונקרא אלהים, וזהו סוד
הימין (אמר לו בשם וכו') בשם של
אלהים, ועל סוד זה, בכל מקום
שהוא דין, שם הוא רחמים, שהרי
הוא כולל דין, וזה נבנה ונראה.

אזוהו שיצא משם, אמצעי, נוטל
את שניהם, ומשפלים, ונקרא
אלהינו. הרי כאן השלמות
שנראית מסוד העולם העליון,
והכל נכלל זה בזה. פינן
שהאמצע הזה השפלים, שורה
עליו השם הקדוש, המפתח של
הכל שנקרא יהו"ה, ואז נוטל את
כל הצדדים, מעלה ומטה, זמין
ושמאל, ולכל הצדדים האחרים.
ולכן כשנשפלים מסוד שני
הצדדים, מימין ושמאל, נקרא
אלהינו. הרי כאן זמין ושמאל
ואמצע בכלל השם הזה. וזה
נראה ונבנה. הסוד שהאותיות
יצאו משם, פך נבנה ונראה כל
אחד ואחד.

הרי נכלל זמין בשמואל, ונוטל
השמואל את שם הימין. איפה
כלול הימין בתוך השמואל,
שהימין יטל את סוד השמואל?
אלא כשנכלל זמין בשמואל ונוטל
השמואל את שם סוד הימין,

אף על גב דאיהו רזא דלעילא, לא אגלים, עד
דנפק לבר, וכדין א"ל. ודא רזא דימינא.

שמואלא כליל בגייה לימינא, ונטיל האי
שמוא לגביה, ואתכליל בהדיה, וכד
אתכליל (דף קנ"ט ע"ב) בהדיה אקרי איהו אלהים.
ואי תימא, הא אקדים שמואלא ברזא דעלמא
דאתי. ודאי הכי הוא. אלא, כד נפקו דרגין,
ברזא דאתון מגו עלמא דאתי, בעא שמוא דא
לאתחזאה ולא תבני, לאחזאה על ההוא אתר
דנפקי מתמן, ואתבני שמוא דא, כגוונא דא.
א"ל בקדמיתא בסטרא דימינא, אתכליל גו
שמואלא, ונטיל ליה שמואלא, ואקרי אלהים,
ודא איהו רזא דימינא, (אמר ליה בשמוא וכו') בשמוא
דאלהים, ועל רזא דא, בכל אתר דאיהו דינא,
תמן איהו רחמי, דהא כליל איהו דינא, והא
אתבני ואתחזי.

ההוא דנפק מתמן, אמצעיתא, נטיל
לתרווייהו, ואשתלים, ואקרי
אלהינו. הא הכא שלימו דאתחזי מרזא
דעלמא עלאה, וכלא אתכליל דא בדא. פינן
דהאי אמצעיתא אשתלים, שרא עליה שמוא
קדישא, מפתחא דכלא, דאקרי יהו"ה, וכדין
נטיל לכל סטרין, עילא ותתא, ימינא
ושמואלא, ולכל סטרין אחרנין. ועל דא, כד
אשתלים מרזא דתרין סטרין מימינא
ושמואלא, אקרי אלהינו, הא הכא ימינא
ושמואלא ואמצעיתא בכללא דשמוא דא. ודא
אתחזי ואתבני. רזא דאתון נפקו מתמן,
כגוונא דא אתבני ואתחזי, כל חד וחד.

הא אתכליל ימינא בשמואלא, ונטיל שמואלא
שמוא דימינא, ימינא מאן כליל בגייה
שמואלא, למהוי נטיל ימינא רזא דשמואלא.
אלא, כד אתכליל ימינא בשמואלא, ונטיל

הַיְמִין כּוֹלֵל בְּתוֹכּוֹ אֶת הַשְּׂמֵאל,
הַשֵּׁם א"ל. וְהוּא הֵי"ם.

רָמַה כֶּף? אֵלָא בְּשַׁעַה שְׁנַבְנָה
אוֹתוֹ מְקוֹם שְׂיָצְאוּ מִשָּׁם, נוֹטֵל
הַשְּׂמֵאל שְׁתֵּי אוֹתֵיּוֹת. הַיְמִין נוֹטֵל
אֶחָת מִסּוּד הָעוֹלָם הַבָּא. הַשְּׂמֵאל
שְׁתֵּי, וְהוּא הֵי"ם. אִזּוֹ הַיְמִין
כּוֹלֵל בְּתוֹכּוֹ אֶת הַשְּׂמֵאל, וְנוֹטֵל
הָאוֹת הַאֲחֵרוֹנָה ם, וְנוֹטֵל י'
שְׁהִיְתָה בְּשְׂמֵאל. ם הִיא בְּשִׁלְמוֹת
מ"ם, וְכֶף נִבְנָה מִי"ם בְּאוֹתוֹ י'
שְׁנוֹטֵל יוֹתֵר. וְאִזּוֹ הַיְמִין כּוֹלֵל אֶת
הַשְּׂמֵאל בְּתוֹכּוֹ.

אֲחֵר כֶּף נִבְנוֹת הָאוֹתֵיּוֹת. א'
שְׁהִיָּה בְּהַתְּחִלָּה בְּצַד הַיְמִין,
הוֹלִידָה וְהוֹצִיָּאָה אֶת הָאוֹת ש',
כּוֹלֵלָה בְּשִׁלְשָׁה צְדָדִים,
וּמִשְׁתַּפֵּט עִם הָאוֹת א', וְנַעֲשׂוֹת
אֲש. עוֹד זְזוֹת הָאוֹתֵיּוֹת הִלְלוּ תוֹף
הַפָּאָת שְׁנֵי הַצְּדָדִים הִלְלוּ
וּמִתְקַרְבִּים כְּאֶחָד בְּמַחְלָקָתָה,
וּמִתוֹף מַחְלָקָתָה זוֹ שֶׁל מִים בְּאֵשׁ
וְאֵשׁ בְּמִים, מוֹלִידִים אוֹתֵיּוֹת,
וּמוֹצִיאִים אוֹת ר' וְאוֹת ו' וְאוֹת
ח' וְנַעֲשִׂים רוּחַ. וְנִכְנָס בֵּין שְׁנֵי
צְדָדִים, וְאִזּוֹ מִתְיַשְׁבּוֹת הָאוֹתֵיּוֹת
הִרְאִשׁוֹנוֹת בְּמִקוֹמָן, כֹּל אֶחָת
וְאֶחָת בְּשִׁלְמוֹת.

עוֹד זְזוֹת הָאוֹתֵיּוֹת וּמִתְגַּלְגְּלוֹת
כְּאֶחָד, א' מוֹצִיָּאָה מ', שְׁהִיא
מִצְדוֹ בְּיָמִין, שְׁהֵרִי בְּיָמִין
מִתְיַשְׁבֵּת. מ' מוֹצִיָּאָה ש', מִשׁוּם
שְׁהֵרִי מ' הִיא כּוֹלֵלָה, בְּרִאשׁוֹנָה
הֵיְתָה מִשְׂמֵאל, וְנִכְלָלָת אֲחֵר כֶּף
בְּיָמִין וּמִשְׁתַּלְמֵת בְּשְׁנֵי צְדָדִים.
כִּינּוֹן שְׁהַשְׁתַּלְמָה, זְזוֹ וְהוֹלִידוֹ
כְּאֶחָד, וְנִכְלָלוּ בְּשְׁנֵי צְדָדִים.

הַתְּחִלָּה הָאוֹתֵיּוֹת אִמ"ש שֶׁלֵּשׁ
אֵלָה, וְהַתְּעַבְרוּ וְהוֹלִידוּ שֶׁלֵּשׁ
אֲחֵרוֹת תוֹף הִגְלָגוּל. מ' הַתְּפַקְנָה
וְהַתְּעַבְרָה וְהוֹלִידָה ר'. א'
הַתְּעַבְרָה וְהוֹלִידָה ו'. ש'
הַתְּעַבְרָה וְהוֹלִידָה ח', וְהַכֹּל
נִתְקַן. עוֹד הַתְּעַבְרוּ הָאוֹתֵיּוֹת

שְׂמֵאלָא שְׂמֵא רְזָא דִימִינָא, יְמִינָא כְּלִיל בְּגוּיָה
שְׂמֵאלָא, שְׂמֵא א"ל. וְאִיהוּ הֵי"ם.

אֲמַאי הָכִי. אֵלָא בְּשַׁעַתָּא דְאֲתַבְּנִי הָהוּא אֲתֵר
דְּנַפְקוּ מִתְּמָן, נָטִיל לְשְׂמֵאלָא תְרִין
אֲתוּון, יְמִינָא נָטִיל חַד, מְרָזָא דְעֵלְמָא דְאֲתִי.
שְׂמֵאלָא תְרִין, וְאִיהוּ הֵי"ם. כְּדִין יְמִינָא כְּלִיל
בְּגוּיָה לְשְׂמֵאלָא, וְנָטִיל לְאֵת בְּתֵרָאָה ם, וְנָטִיל
י' דְהוּא בְּשְׂמֵאלָא, ם אִיהוּ בְּשְׁלִימוֹ מ"ם,
וְאֲתַבְּנִי הָכִי מִים, בְּהָהוּא י' דְנָטִיל יִתִּיר. כְּדִין
יְמִינָא כְּלִיל לִיָּה לְשְׂמֵאלָא בְּגוּיָה.

לְבַתֵּר אֲתַבְּנוּן אֲתוּון, א' דְהוּא כְּקִדְמִיתָא
בְּסֵטְרָא דִימִינָא, אוֹלִיד וְאֲפִיק אֵת ש',
כְּלִיל בְּתֵלַת סְטְרִין, וְאֲשַׁתְּתַף בְּאֵת א',
וְאֲתַעְבִּיד אֲש. תוֹ אַעְדוֹ אֲתוּון אֵלִין, גּוֹ בְּטִישׁוֹ
דְתְרִין סְטְרִין אֵלִין, וְאֲתַקְרִיבוּ כְּחָדָא
בְּמַחְלוּקָתָה, וּמַגּוֹ מַחְלוּקָתָה דָּא דְמִים בְּאֵשׁ,
וְאֵשׁ בְּמִים, אוֹלִידוֹ אֲתוּון וְאֲפִיקוּ אֵת ר' וְאֵת
ו' וְאֵת ח' וְאֲתַעְבִּידוּ רוּחַ, וְעֵאל בֵּין תְרִין
סְטְרִין, וְכְדִין אֲתִישְׁבוּ אֲתוּון קְדָמָי
בְּדוּכְתִיָּהוּ, כֹּל חַד וְחַד בְּשְׁלִימוֹ.

תוֹ אֲתוּון אַעְדוֹ, וְאֲתַגְלָגְלוּ כְּחָדָא, א' אֲפִיק
מ', דְאִיהוּ מְסֵטְרָא דִילִיָּה בִימִינָא, דְהָא
בִימִינָא אֲתִישְׁב. מ' אֲפִיק ש' בְּגִין דְהָא מ'
כְּלִילָא אִיְהִי, בְּקִדְמִיתָא הוֹת מִשְׂמֵאלָא,
וְאֲתַכְּלִיל לְבַתֵּר בִימִינָא וְאֲשַׁתְּלִים בְּתְרִין
סְטְרִין, כִּינּוֹן דְאֲשַׁתְּלִים, אַעְדוֹ וְאוֹלִידוֹ כְּחָדָא,
וְאֲתַכְּלִילוּ בְּתְרִין סְטְרִין.

אֲתַתְּקִפוּ אֲתוּון אִמ"ש תֵּלַת אֵלִין, וְאַעְדוֹ
וְאוֹלִידוֹ תֵּלַת אֲחֵרִינִין, גּוֹ גְלָגוּלָא.

מ' אֲתַתְּקִין וְאַעְדֵי וְאוֹלִיד ר'. א' אַעְדֵי וְאוֹלִיד
ו'. ש' אַעְדֵי וְאוֹלִיד ח', וְאֲשַׁתְּכִלֵּל כְּלָא. תוֹ
אַעְדוֹ אֲתוּון אֵלִין רְזָא אִמ"ש, וְאֲתַגְלָגְלוּ
כְּמִלְקָדְמִין, א' אַעְדֵי וְאוֹלִיד וְאֲפִיק אֵת ב'

הללו סוד אמ"ש, והתגלגלו כמקדם. א' התעברה והולידה והוציאה את האות ב' בצד מערב, ואז היא מתישבת בצד הדרום. מ' התעברה והולידה והוציאה את האות ד' בצד הצפון, ואז היא מתעלה בין צפון ודרום ותלויה באויר. ש' התעברה והולידה והוציאה אות ג', ומתישבת בצד המזרח, ומתעלה בין מערב ומזרח ותלויה באויר. נמצאו שתי אותיות מ"ש תלויות באויר. א' שנשארה התעלתה במקומה, ועלתה למעלה, והתעטר בה י"ה. באלה התחזקה והתעברה והולידה ה"ו ועמדה במקומה. אז מתעטרת ומאירה ופושטת אור, ומולידה אור, והוציאה את האות ט', המכה שהכה והאיר סוד העולם העליון באור.

אז מתעלה א' ונוטלת מתוך האור את מ"ש, והתחברו עמה, ונהיות אמ"ש כמקדם, ומתישבת א' בצד דרום, ש' בצד מזרח, מ' בצד צפון. עולה ג' שהיתה בצד מזרח, ומתעברת ומולידה צ"ת. באה ב' שהיתה בצד מערב, ועולה ומתחברת בין צ"ת. עולות א' ו', זו מצד מערב (דרום) וזו מצד מזרח, ומתחברות שתיהן עם ב' בין צ"ת, ומאיר השם צבאות. כשמאיר השם הזה בתוך המשכן, מתעברות האותיות ומולידות ז' ב' (ג) נ. עולות אמ"ש כמקדם, ומתעברות ומולידות ס' ע' פ'.

נשארה ק' יחידה, ועולה ויורדת, ועומדת בתוך נקב תהום רבה. וואה אותה הקדוש ברוך הוא שמתערבכת בלי גוף ולא ציור ולא נכנסת למשכן, עשה אותה חפה וכסוי למשכן. ומיהי? יריעות עזים לאהל על המשכן, כמו שנאמר ועשית יריעת עזים לאהל על המשכן, לאהל ולא אהל. קו"ף ולא אדם.

בסטרא דמערב, פדין אתיישב איהו בסטר דרום. מ' אעדי ואוליד ואפיק את ד' בסטרא דצפון, פדין אסתלק איהו בין צפון ודרום, ותליא באוירא. ש' אעדי ואוליד ואפיק את ג', ואתיישב בסטרא דמזרח, ואיהו אסתלק בין מערב ומזרח, ותליא באוירא. אשתכחו תרין אתוון מ"ש, תליין באוירא.

א' דאשתאר, אסתלק בדוכתיה, וסליק לעילא, ואתעטר ביה י"ה. באלין אתתקף, ואעדי ואוליד ה"ו, וקאים בדוכתיה, פדין אתעטר, ואנהיר, ופשיט נהירו, ואוליד נהירו, ואפיק את ט', בטישו דקא בטש ונהיר רזא דעלמא עלאה, (דף ק"ט ע"א) בנהירו.

בדין אסתלק א', ונטיל מגו אוירא מ"ש, ואתחברו בהדיה, והוו אמ"ש כמלקדמין, ואתיישב א' בסטרא דדרום, ש' בסטרא דמזרח, מ' בסטרא דצפון. סלקא ג' דהוה בסטרא דמזרח, ואעדי ואוליד צ"ת. אתא ב' דהוה בסטר מערב, וסליק ואתחבר בין צ"ת. סליקו א' ו', דא מסטר מערב (ג"א דרום) ודא מסטר מזרח, ואתחברו תרווייהו בהדי ב' בין צ"ת, ואנהיר שמא צבאות. פד אתנהיר שמא דא גו משפנא, אעדו אתוון ואולידו ז' ב' (ג"א ג) נ'. סליקו אמ"ש כמלקדמין, ואעדו ואולידו ס' ע' פ'.

אשתאר ק' יחידאי, וסלקא ונחתא, קיימא גו נוקבא דתהומא רבא, חמא לה קדשא בריה הוא, דקא מתערבכא, בלא גופא ולא ציורא, ולא עייל למשפנא. עבד לה חופאה למשפנא. ומאי ניהו. יריעות עזים לאהל על המשכן, פמה דאת אמר, (שמות כו) ועשית יריעת עזים לאהל על המשכן, לאהל ולא אהל. קו"ף ולא אדם.

הו אתגלגלו אתון כמלקדמין, גו עובדא
דמשפנא, אמ"ש, ש' אתגלגלא
ואתישבא בסטר מזרח, ואשתאר ג' תלייא
באורא. מ' אתגלגלא ואתישבא בסטר צפון,
ונפק ד' ואתחבר גו ש' בההוא סטרא. א'
אתגלגל ואתישב וסליק לגבי י', וסלקא
ואתתקפא בהדיה, ונטיל ליה, ואתחבר גו
בחוורא חדא שד"י. פד שמא דא אתתקן גו
משפנא, פדין קיומא וקיומא איהו מגו משפנא
דלתתא.

הו אתון אתגלגלו כמלקדמין, לאתישבא
משפנא, סליקו אתון, א' פרישא, ת'
לבתר, א"ת. ב' פרישא, ש' לבתר, אתחלפו
אתון, אב"ג ית"ץ, אתגלגלו בגלופי קדשא
א' ק'. א' אפיק ק'. לנטרא משפנא. ק', אפיק
ר'. ר' אפיק ע' קר"ע.

רזא דא, (בראשית כז) ואת עורות גדיי העזים
הלבישה על ידי ועל חלקת צואריו.
פגוונא דא, ועשית יריעת עזים לאהל על
המשכן. דהא חולקא דא, אצטרין לאחזאה
לבר, לנטרא ההיא דלגאו, ועל רזא דא
אלבישת ליה ליעקב לבר. שט"ן קר"ע,
אתון אינון רשימן לבר, בגין נטורא
דמשפנא, דאיהו רזא דברית קדישא,
ואתפרעא ערלה לבתר בחופאה דא.

הו אתגלגלו אתון, ואפיק א"ת ב"ש,
שקוצי"ת בראשית ברא אלהים את
השמים ואת הארץ והארץ היתה תהו וגו'.
בגלגולא דא והארץ היתה תהו ובהו באתון
קר"ע שט"ן. וחשך על פני תהום ג' אפיק ר',
ד' ק' עד הקא אתון, אתגלגלו, ובטישו דא
בדא לתקוונא גו משפנא. אינון אמ"ש אפיקו
תולדין, (ב"א ת) ה' צ' ו' ה' אתון דתליין גו

עוד התגלגלו האותיות כמקדם
בתוך מצשה המשכן, אמ"ש. ש'
התגלגלה והתישבה בצד מזרח,
ונשארה ג' תלויה באויר. מ'
התגלגלה והתישבה בצד צפון,
ויצאה ד' והתחברה בתוך ש'
באותו צד. א' התגלגלה
והתישבה ועלתה לי, ועלתה
והחזיקה עמו ונטלה אותו,
והתחברה בתוכו בחבור אחד
שד"י. כשהשם הזה נתתקן בתוך
המשכן, אז קיום ועמידה הוא
מתוך המשכן שלמטה.

עוד התגלגלו האותיות כמקדם
להתישב במשכן, ועלו האותיות
- א' בראש, ת' אחר כך, א"ת. ב'
בראש, ש' אחר כך. התחלפו
האותיות אב"ג ית"ץ, התגלגלו
בחקיקות קדש א' ק'. א' הוציאה
ק' לשמר את המשכן. ק' הוציאה
ר'. ר' הוציעה ע' קר"ע.

הסוד הזה - ואת ערות גדיי העזים
הלבישה על ידי ועל חלקת
צואריו. כמו זה, ועשית יריעת
עזים לאהל על המשכן. שהרי
החלק הזה הצטרף להראות
בחויץ לשמר את אותו פנים. ועל
סוד זה הלבישה את יעקב בחויץ.
שט"ן קר"ע, אותן אותיות
רשומות בחויץ בשביל שמירת
המשכן, שהוא סוד הברית
הקדושה, ונפרעה הערלה אחר
כך על ידי הפסוי הזה.

עוד התגלגלו האותיות והוציאו
א"ת ב"ש, שקוצי"ת בראשית
ברא אלהים את השמים ואת
הארץ והארץ היתה תהו ובהו
וגו'. בגלגול זה והארץ היתה תהו
ובהו, באותיות קר"ע שט"ן.
וחשך על פני תהום - ג' הוציאה
ר', ד' ק'. עד כאן התגלגלו
האותיות והפיו זו בזו לתקון בתוך
המשכן. אותן אמ"ש הוציאו
תולדות, (n) ה' צ' ו' ה' אותיות

התלויות בתוך האויר, והפּו
באותן אחרות והוציאו את ציור
המשפּן ז' ע'. עד כאן עומד וחשף
על פני תהום, כלם בצדו, ח' באה
ס' והתחברה עמו, אז יהי אור
ויהי אור.

התנגלו האותיות כמקדם אב"ג
ית"ן, התעברו והולידו והוציאו
ציור תוך סודות המשפּן (בכללות)
התנגלו אחד בסוד א' ל' ב' ס',
שהרי האות א' התעברה והולידה
בסוד של פח ותקף את האות ל'.
התגבר בתקפו והתעלה בכבודו,
והוליד את האות ב'. אז התעברו
והולידו האותיות והתחברו
אחרות אלו, א' התחברה
בחקיקתה פאות ב'. אז ט"ר
בחבור ט"ת, להיות האותיות
עולות למקומן, תוך צרופי של
סוד המשפּן. את הפיור ואת פנו.

יהי רקיע בתוך המים, שהרי
המים עלו וירדו בסוד של
האותיות א"ל. א' הוציאה ו'. ו'
הוציאה ק'. האות ל' עולה,
ונחקקו האותיות בחקיקותיהן
בחבור אחד. קול ה' על המים
א"ל וכו'. אלו אותיות א"ל, שהרי
אלה התעברו והולידו והוציאו
אותיות תוך ציורי המשפּן. אמ"ש
התעברו והולידו ונחקקו
בחקיקות של סודות האותיות
להוציא את ציורי המשפּן. א'
הוציאה ג', ש' הוציאה ו', לחבר
תוך האות ג' בסוד גן. תדשא
הארץ דשא עשב וגו'. התנגלו
האותיות כמקדם אמ"ש, בסוד
ב"ם באלה נכנסו המים למקום
אחד, שכתוב יקוו המים מתחת
השמים אל מקום אחד.

רבי חייא ורבי יוסי היו הולכים
בדרך. עד שהיו הולכים, אמר רבי
יוסי, נפתח בעדוניהם (במלאכים
ובמנים) ונאמר דברי תורה. פתח
רבי יוסי בדברי קריאת שמע

אוירא, ובטישו באינון אחרנין ואפיקו ציורא
דמשפּנא ז' ע'. עד הכא קיימא וחשף על פני
תהום ח' פלהו בסטרוי אתא ס' ואתחבר
בהדיה, פדין יהי אור ויהי אור.

אתנגלו אתון כמלקדמין, אב"ג ית"ן,
אעדו ואולידו ואפיקו ציורא גו
רזין דמשפּנא, (ס"א בכללא) אתנגלו חדא ברזא
א' ל' ב' ס', דהא את א' אעדי, ואוליד ברזא
דחילא ותוקפא, את ל'. אתגבר בתוקפיה,
ואסתלק ביקריה, ואוליד את ב', פדין אעדיאו
ואולידו אתון ואתחברו אחרנין אלין א'
אתחבר בגלופיה באת ב', פדין ט"ר בחבורא
ט"ת למהוי אתון סלקין באתריהו, גו
צרופא דרזא דמשפּנא. (שמות לה) את הפיור ואת
פנו.

יהי רקיע בתוך המים, דהא מיין סליקו ונחתו
ברזא דאתון א"ל. א' אפיק ו'. ו' אפיק
ק'. את ל' סליק אתגליפו אתון בגלופיהו,
בחבורא חדא, (תהלים כט) קול יי' על המים א"ל
וכו', אלין אתון א"ל, דהא אלין אעדו
ואולידו ואפיקו אתון, גו ציורין דמשפּנא.
אמ"ש אעדו ואולידו ואתגליפו בגלופי רזין
דאתון, לאפקא ציורין דמשפּנא, א' אפיק ג',
ש' (דף ק"ט ע"ב) אפיק ו', לחברא גו את ג' ברזא
גן. תדשא הארץ דשא עשב וגו'. אתנגלו
אתון כמלקדמין אמ"ש, ברזא ב"ם באלין
פנישו מיא לאתר חד, דכתיב יקוו המים
מתחת השמים אל מקום אחד. (עד כאן מצאתי
בהעתק).

רבי חייא ורבי יוסי הוו אזלי בארְחא, עד
דהוו אזלי אמר רבי יוסי, נפתח
בעידינין, (נ"א בעירון ובעידינין) ונימא מלי דאורייתא.
פתח רבי יוסי במלי דקריאת שמע ואמר,

וְאָמַר, (כתוב דברים 10) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל
ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד. וְכָתוּב (שם כז)
שְׁמַע יִשְׂרָאֵל הַיּוֹם הַזֶּה נִהְיִיתָ
לְעַם. וְכָתוּב (שם ט) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל
אִתָּה עָבַר הַיּוֹם אֶת הַיַּרְדֵּן. כָּל
הַשְּׁמַע שְׁמַע הַלְלוּ שְׁאֹמֵר מִשֶּׁה
לְשֵׁם מֶה, שְׁהָרִי שְׁמַע יִשְׂרָאֵל שֶׁל
הַיַּחֲדוּד הוּא נֶאֱמָר, (שְׁהָרִי לְדִרְשָׁה הוּא בֵּא)
וְהָאֲחֵרִים הַלְלוּ לְמָה?

אֵלֶּיךָ כָּלֵם בְּאִים לְדִרְשָׁה. שְׁמַע
יִשְׂרָאֵל שֶׁל הַיַּחֲדוּד וְדָאִי שְׁזָה בֵּא
לְדִרְשָׁה, וְכָאֵן רְמוּז וְנִרְאָה הַיַּחֲדוּד
שֶׁל הַחֲכֻמָּה הַעֲלִיּוֹנָה. שְׁמַע - ע'
הִיא מִהֲאֹתִיּוֹת הַגְּדוּלוֹת, לְמָה?
אֵלֶּיךָ רְמוּז הוּא רֹמְזוּ בְּכָלֵל אֶחָד,
לְכָלֵל מַעֲלָה וּמִטָּה כְּאֶחָד בַּיַּחֲדוּד
אֶחָד. שְׁמַע - שֵׁם ע'. כְּאֵן נִכְלָל
הַשֵּׁם הַזֶּה בְּאוֹתָם שְׁבַעִים שְׁמוֹת
עֲלִיּוֹנִים לְהַכְלִילָם, שְׁהָרִי הַשֵּׁם
מִתְבָּרָךְ מֵהֵם וְנִכְלָל בְּהֵם, וְצָרִיף
לְהַכְלִילָם כְּאֶחָד בַּיַּחֲדוּד אֶחָד,
לְשֵׁם רְצוֹנוֹ בְּהֵם.

שְׁהָרִי וְדָאִי שְׁבַעִים שְׁמוֹת הֵם
בְּסוּד הַמְרַכְבֵּה הַעֲלִיּוֹנָה,
וּמִהַמְרַכְבֵּה הַעֲלִיּוֹנָה הִזּוּ מִתְבָּרָךְ
הַשֵּׁם הַזֶּה וְנִכְלָל בְּתוֹכָם, וְאַחֵר
כֶּף יִשְׂרָאֵל בְּכָלֵל. אֲבָל הָרִי שְׁגִינוּ,
זֶה יִשְׂרָאֵל סְבֵא, לְהִיּוֹת יִשְׂרָאֵל
בְּכָלֵל אֶחָד, אוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁל
דְּבָקוֹת הַכֹּל. וְעַל זֶה שְׁמַע
יִשְׂרָאֵל. עֲכָשׁוּ נִדְבָקָה הָאֵשׁ
בְּבַעֲלָה, וְנִהְיָה הַכֹּל בְּכָלֵל אֶחָד,
וְזֶה שְׁמַע יִשְׂרָאֵל שֶׁל הַיַּחֲדוּד.
(יִשְׂרָאֵל) אַחֵר כֶּף מִיַּחֲדוּד שְׁלֵשָׁה
צְדָדִים, ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד, לְהִיּוֹת
הַכֹּל אֶחָד.

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל שֶׁל כָּל הַשְּׁאָר אֵינָם
כְּמוֹ זֶה, אֲבָל כָּל הָאֲחֵרִים בָּאוּ
לְדִרְשָׁה, וְכָלֵם בְּמְקוֹם אַחֵר נִדְבָקוּ.
שְׁמַע יִשְׂרָאֵל אִתָּה עָבַר הַיּוֹם.
שְׁמַע יִשְׂרָאֵל הַיּוֹם הַזֶּה נִהְיִיתָ
לְעַם. וְכָלֵם בְּדִרְגָּה תַּחְתּוֹנָה
נִדְבָקוּ.

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל הַיּוֹם הַזֶּה נִהְיִיתָ

בְּתִיב (דברים 1) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד.
וְכָתוּב (דברים כז) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל הַיּוֹם הַזֶּה נִהְיִיתָ
לְעַם. וְכָתוּב (דברים ט) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל אִתָּה עוֹבֵר
הַיּוֹם אֶת הַיַּרְדֵּן. כָּל הַיּוֹם שְׁמַע שְׁמַע דְּקָאֵמַר
מִשֶּׁה אֲמַאי. דְּהָא שְׁמַע יִשְׂרָאֵל דִּיחֻדָּא יְאוּת.
(דְּהָא לְדִרְשָׁה בְּאִתִּי) הַיּוֹם אַחֲרָנִין אֲמַאי.

אֵלֶּיךָ כָּלֵם לְדִרְשָׁה קָאֵתוּ, שְׁמַע יִשְׂרָאֵל
דִּיחֻדָּא וְדָאִי הָאִי לְדִרְשָׁה קָא אֲתֵיךָ,
וְהָכָא רְמִיזוּ וְאֲתַחֲזִי יַחֲדָא דְּחֲכֻמָּתָא עֲלֵיךָ.
שְׁמַע, ע' מֵאֲתוֹן רַבְרָבִין אִיהִי, אֲמַאי. אֵלֶּיךָ
רְמִיזוּ קָא רְמִיזוּ בְּכָלֵלֵךָ חָדָא, לְאֲכַלְלָא עֵילֵיךָ
וְתַתָּא כְּחָדָא בַּיַּחֲדוּד חָדָא, שְׁמַע: שֵׁם ע'.
הָכָא אֲתַפְלִיל הָאִי שֵׁם בְּאִינוּן שְׁבַעִין שְׁמַהֲן
עֲלֵיךָ, לְאֲכַלְלָא לֹוֹן, דְּהָא שֵׁם אֲתַבְרַכָּא
מִנִּייהוּ, וְאֲתַפְלִיל בְּהוּ. וְאַצְטְרִיף לְאֲכַלְלָא לֹוֹן
כְּחָדָא בַּיַּחֲדוּד חָד, וְלִשְׁוֹאָה רְעוּתִיהָ בְּהוּ.

דְּהָא וְדָאִי שְׁבַעִין שְׁמַהֲן אִינוּן בְּרִזָּא דְרִתִּיכָא
עֲלֵיךָ, וּמִהֲאִי רִתִּיכָא עֲלֵיךָ, אֲתַבְרַכָּא
הָאִי שֵׁם, וְאֲתַפְלִיל בְּגוֹוִייהוּ, וְלִבְתֵּר יִשְׂרָאֵל
בְּכָלֵל. אֲבָל הָא תְּנִינָן, דָּא יִשְׂרָאֵל סְבֵא, לְמַהוּ
יִשְׂרָאֵל בְּכָלֵלֵךָ חָדָא, הֵהוּא אֲתֵר דְּבִקוּתָא
דְּכָלֵא. וְעַל דָּא שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, הַשְּׁתָּא אֲתַדְּבַקַת
אֲתַתָּא בְּבַעֲלָה, וְהָאִי כָלֵא בְּכָלֵלֵךָ חָדָא, וְדָא
שְׁמַע יִשְׂרָאֵל דִּיחֻדָּא. (יִשְׂרָאֵל) לְבַתֵּר קָא מִיַּחֲדוּד
תַּלְתַּ סְטְרִין, יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד, לְמַהוּ כָלֵא
חָד.

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל דְּכָלֵהוּ שְׁאָר, לָאוּ אִינוּן כְּהָאִי
גְּוִוְנָא, אֲבָל כָּלֵהוּ אַחֲרָנִין לְדִרְשָׁה
קָאֵתוּ, וְכָלֵהוּ בְּאֲתֵר אַחֲרָא אֲתַדְּבַקוּ, שְׁמַע
יִשְׂרָאֵל אִתָּה עָבַר הַיּוֹם. שְׁמַע יִשְׂרָאֵל הַיּוֹם
הַזֶּה נִהְיִיתָ לְעַם. וְכָלֵהוּ בְּדִרְגָּה תַּתָּא
אֲתַדְּבַקוּ.

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל הַיּוֹם הַזֶּה נִהְיִיתָ לְעַם, שְׁמַע

לְעַם - שְׁמַע יִשְׂרָאֵל נֶאֱמָר הוּא, אֲבָל הַיּוֹם הַזֶּה נִהְיִיתָ לְעַם מֵהוּ? הֲיֵה צְרִיף לְהִיּוֹת הַיִּיט! מֵה זֶה נִהְיִיתָ? אֵלֶּא בְּכָל מְקוֹם עִם, כְּשֶׁנִּשְׁבְּרוּ לְבוֹתֵיהֶם לְעִבּוּדָה, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (דְּנִיאל ח) נִהְיִיתִי וְנִחְלִיתִי. וְזֶהוּ שְׁכַתּוּב שְׁמַעוֹנֵי אַחֵי וְעַמִּי. אִם אַחֵי, לְמָה עַמִּי? וְאִם עַמִּי, לְמָה אַחֵי? אֵלֶּא, אָמַר דָּוִד, אִם בְּרַצוֹן - אַתֶּם אַחֵי. וְאִם לֹא - אַתֶּם עַמִּי, לְשֹׁבֵר לְבָבְכֶם לְעִבּוּדָתִי. כִּי הַיּוֹם הַזֶּה נִהְיִיתָ לְעַם - שְׁכַרְתָּ לְכַף לְעִבּוּדַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל אֵתְּהָ עֵבֶר הַיּוֹם אֵת הַיִּרְדֵּן, הַכֹּל הוּא בְּדִרְגָה תַּחְתּוֹנָה, וְשְׁמַע יִשְׂרָאֵל שֶׁל הַיַּחְוֵד הוּא בְּדִרְגָה עֲלִיּוֹנָה. מֵה בֵּין זֶה לְזֶה? אֵלֶּא אוֹתוֹ שְׁמַע יִשְׂרָאֵל שֶׁל הַיַּחְוֵד לֹא הֵיךְ בְּכֹלֶם כְּמוֹ זֶה, שְׁתַּרְי הוּא הֵיךְ סוּד שֶׁל מַעְלָה וּמַטָּה (פְּרָאוֹי), (וּבְכָל מְקוֹם חֲסוּד לְקַבֵּל) וְהוּא סוּד לְקַבֵּל עֲלֵיהֶם עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם בְּכָל צַד, כְּדֵי שְׁיִצְטַרֵּף לְאֲדָם לְהִיּוֹת מִזְמָן (בְּאוֹתוֹ שֶׁ) בְּאוֹתָהּ שְׁעָה לִיחַד אֵת שֵׁם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּלְקַבֵּל עֲלָיו עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם.

וּבְשַׁעְתָּא דְּאֵתִי בַר נָשׁ לְקַבֵּל עָלֶיהָ עוֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם, אִזּוּ הַשְּׂכִינָה בְּאֵה וְשׁוֹרָה עַל רֵאשׁוֹ, וְעוֹמְדָת עָלָיו כְּעַד לְהַעֲיֵד עֲדוֹת לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ, שְׁזֵהוּ מִי שְׁמִיחַד שְׁמוֹ פְּעַמִּים בְּיוֹם, וְשְׁמוֹ מִתְיַחַד מַעְלָה וּמַטָּה פְּרָאוֹי. וְלִכֵּן עַ' מִשְׁמַע יִשְׂרָאֵל הִיא מְהֵאוֹתִיּוֹת הַגְּדוּלוֹת, וְגַם ד' מְהֵאוֹתִיּוֹת הַגְּדוּלוֹת, לְהִיּוֹת עַד לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ. וְהָרִי פְּרָשׁוּהָ, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה, וְזֶהוּ סוּד הַיַּחְוֵד בְּשִׁלְשָׁה צְדָדִים, כְּמוֹ שְׁבָאָרוּ הַמְּנוּרָה הַקְּדוּשָׁה וְהַתְּעוֹרָר בּוֹ בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת, וְאִין לָנוּ רְשׁוּת לְהַעֲיֵר בּוֹ יוֹתֵר.

יִשְׂרָאֵל יְאוֹת. הַיּוֹם הַזֶּה נִהְיִיתָ לְעַם מֵהוּ. הֲיִיתָ מִיְבַעֵי לֵיהּ, מְאִי נִהְיִיתָ. אֵלֶּא בְּכָל אֲתָר עִם, כַּד אֲתַבְּרוּ לְבִייהוּ לְפַלְחָנָא, כְּמָה דְּאֵת אָמַר (דְּנִיאל ח) נִהְיִיתִי וְנִחְלִיתִי. וְדָא הוּא דְכַתִּיב, (דְּבָרֵי הַיָּמִים א כח) שְׁמַעוֹנֵי אַחֵי וְעַמִּי. אִי אַחֵי, לְמָה עַמִּי, וְאִי עַמִּי, לְמָה אַחֵי. אֵלֶּא אָמַר דָּוִד, אִי בְרַעוּתָא אֲתוֹן אַחֵי, וְאִי לָאו אֲתוֹן עַמִּי, לְתַבְּרָא לְבִיִּיכוּ לְפוֹלְחָנִי. כִּי הַיּוֹם הַזֶּה נִהְיִיתָ לְעַם, תְּבַרְתָּ לְכַף לְפַלְחָנָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא. שְׁמַע יִשְׂרָאֵל אֵתְּהָ עוֹבֵר הַיּוֹם אֵת הַיִּרְדֵּן, כְּלָא בְּדִרְגָא תַּתָּא, אִיהוּ, וְשְׁמַע יִשְׂרָאֵל דִּיחֻדָּא הוּא דְרִגָא עֲלָאָה. מֵה בֵּין הָאִי לְהָאִי. אֵלֶּא הַהוּא שְׁמַע יִשְׂרָאֵל דִּיחֻדָּא, לֹא הוּי בְּכֹלְהוּ כְּהָאִי גְּוֹנָא, דְּהָא אִיהוּ הוּי רְזָא דְּעֵילָא וְתַתָּא. (כְּדָקָא יְאוֹת) (נ"א וּבְכָל אֲתָר רָזָא לְקַבֵּל וְכוּ) וְאִיהוּ רְזָא לְקַבֵּל עָלֵיהוּ עוֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם, בְּכָל סְטָרָא, בְּגִין דִּי צְטַרִיף לֵיהּ לְבַר נָשׁ, לְמַהוּי זְמִין (כְּהוּא שְׁמָא) בְּהֵיא שְׁעַתָּא, לִיחַדָּא שְׁמָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא, וּלְקַבֵּל עָלֶיהָ עוֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם.

וּבְשַׁעְתָּא דְּאֵתִי בַר נָשׁ לְקַבֵּל עָלֶיהָ עוֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם, כְּדִין שְׂכִינְתָא אֲתִיָּא וְשְׂרִיא עַל רִישֵׁיהּ, וְקָאִים עָלֶיהָ כְּסֵהִיד, לְסֵהָדָא סֵהִדוּתָא קָמִי מַלְכָא קְדִישָׁא, דְּהָאִי אִיהוּ דְקָא מְיַחַד שְׁמִיָה תְּרִי זְמַנֵּי בְּיוֹמָא, וְשְׁמִיָה אֲתִיַּיחַד עֵילָא וְתַתָּא כְּדָקָא יְאוֹת. וְעַל דָּא ע' מִשְׁמַע יִשְׂרָאֵל מֵאֲתוֹן רְבִרְבּוֹן, וְד' נְמִי מֵאֲתוֹן רְבִרְבּוֹן, לְמַהוּי עַד קָמִי מַלְכָא קְדִישָׁא. וְהָא אוּקְמוּהָ, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה, וְדָא הוּא רְזָא דִּיחֻדָּא בְּתַלַּת סְטָרִין, כְּמָה דְּאוּקְמִיָה בּוּצִינָא קְדִישָׁא, וְאֲתַעֲר בֵּיהּ בְּכַמָּה דּוּכְתִי, וְלִית לָן רְשׁוּ לְאֲתַעֲרָא בֵּיהּ יְתִיר.

וְרֵא' הַאִישׁ הַזֶּה שֶׁמִּיַּחַד אֶת שֵׁם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מַעֲלֶה וּמְטֶה כְּרֵאוֹ, שֶׁשְׂכִינָה בָּאָה וְשׁוֹרָה עַל רֵאשׁוֹ וּמְבָרַכַת אוֹתוֹ בְּשֶׁבַע בְּרָכוֹת, וְקוֹרֵאת עָלָיו, (ישעיה מט) וַיֹּאמֶר לִי עַבְדִּי אֶתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאֵר.

רְבִי חֲיִיא פִתַּח אֲבִתְרִיה וְאָמַר, (דברים ד) אֶתָּה הִרְאֵת לְדַעַת פִּי ה' הוּא הָאֱלֹהִים וְגו'. בְּפִסּוּק זֶה יֵשׁ לְהִתְבּוֹנֵן, אֶתָּה הִרְאֵת - מָה הִרְאֵת? אֵלֹא כְּשִׁיעָאוֹ יִשְׂרָאֵל מְמַצְרִים, לֹא הָיוּ מְפִירִים אֶת סוּד הָאֱמוּנָה שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּלוּם, מִשּׁוּם שֶׁכֻּלָּם הָיוּ עוֹבְדִים עֲבוּדָה זָרָה בְּגִלוּת, וְשִׁכְחוּ אֶת כָּל עֶקֶר הָאֱמוּנָה שֶׁהָיָה בְּהֵם בְּרֵאשׁוֹנָה, שִׁירְשׁוּ כָּל אוֹתָם שְׁנַיִם עֶשֶׂר שְׁבָטִים מֵאֲבֵיהֶם יַעֲקֹב.

וּבְשֵׁבַע מִשֶּׁה וּלְמַד אוֹתָם שִׁישׁ אֱלֹהִים עָלֵינוּ בְּעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְוֵה, וְאַחַר כֵּן רָאוּ כָּל אוֹתָם נִסִּים וְגִבּוּרוֹת עַל הַיָּם וְכָל הַנְּסִים, וְהַגִּבּוּרוֹת שֶׁעָשָׂה לָהֶם בְּמִצְרַיִם, וְאַחַר כֵּן רָאוּ כְּמָה גִבּוּרוֹת בְּמִן וּבַמַּיִם, וְנִתְּנָה לָהֶם תּוֹרָה, וְלְמַדּוֹ אֶת דְּרָכֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, עַד שֶׁהִגִּיעוּ לְזִמְן הַזֶּה.

אָמַר לָהֶם מִשֶּׁה: עַד כָּאֵן הִצְטַרְכְּתִי לְלַמְדְכֶם כְּמוֹ שֶׁמְלַמְדִים תִּינוּק. (מכאן ולהלאה) וְזֶהוּ אֶתָּה הִרְאֵת לְדַעַת, וְלְמַדַּת עַד כָּאֵן לְדַעַת וְלִהְתְּבּוֹנֵן וְלִהְפָּנֵס לְסוּד הָאֱמוּנָה, וּמָהִי? פִּי ה' הוּא הָאֱלֹהִים.

אִם תֹּאמַר, דְּבַר קִטָּן הוּא לְדַעַת - הָרִי פְּתוּב, וְיַדְעַת הַיּוֹם וְהַשְּׁבַת אֵל לְבַבְךָ פִּי ה' הוּא הָאֱלֹהִים בְּשָׂמִים מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתַּחַת אֵין עוֹד. כָּאֵן תְּלוּי כָּל סוּד הָאֱמוּנָה לְדַעַת מִתּוֹךְ זֶה סוּד כָּל הַסּוּדוֹת, לְדַעַת סֵתוֹר (סוד של כל) כָּל הַנְּסִימִים, יְהוּ"ה אֱלֹהִים שֵׁם מְלֵא, וְהַכֵּל אֶחָד. אֶתָּה הִרְאֵת

וְרֵא' הַאִישׁ בֵּר נֶשׁ, דְּקָא מִיַּחַד שְׁמָא (ד' קס"א ע"א) דְּקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא עֵילָא וְתַתָּא כְּדְקָא יְאוּת, שְׂכִינְתָא אֶתְיָא וְשְׂרִיא עַל רִישִׁיה,

וּמְבָרַךְ לִיה בְּשֶׁבַע בְּרָכָאן, וְקָרִי עָלֵיה, (ישעיה מט) וַיֹּאמֶר לִי עַבְדִּי אֶתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאֵר.

רְבִי חֲיִיא פִתַּח אֲבִתְרִיה וְאָמַר, (דברים ד) אֶתָּה הִרְאֵת לְדַעַת פִּי יי' הוּא הָאֱלֹהִים וְגו',

הַאִישׁ קָרָא אִית לְאֶסְתְּפִלָּא בִּיה, אֶתָּה הִרְאֵת, מָאִי הִרְאֵת. אֵלֹא כַּד נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, לֹא הָיוּ יַדְעֵי בְּרִזָּא דְמַהִימְנוּתָא דְקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא כְּלוּם, בְּגִין דְּכִלְהוּ הָיוּ פְּלַחֵי פּוֹלְחָנָא נוֹכְרָאָה בְּגִלוּתָא, וְאֲנָשׁוּ כָּל עֶקְרָא דְמַהִימְנוּתָא דְהָוָה בְּהוּ בְּקַדְמִיתָא, דִּירִיתוּ כָּל אֵינוֹן תְּרִיסַר שְׁבָטִין מֵאֲבוּהוֹן יַעֲקֹב.

וְכַר אֶתָּא מִשֶּׁה, אוֹלִיף לִזְוֹן דְּאִית אֱלוֹהִים עֲלָאָה בְּעֲלָמָא, כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ. לְבַתָּר חֲמוּ כָּל אֵינוֹן נִסִּין וְגִבּוּרִין דְּעַל יָמָא, וְכָל נִסִּין וְגִבּוּרִין דְּעַבְד לְהוּ בְּמִצְרַיִם. לְבַתָּר חֲמוּ כְּמָה גִבּוּרִין, בְּמָנָא וּבְמִיָּא וְאֶתְיְהִיבַת לִזְוֹן אוֹרִייתָא, וְאוֹלִיפוּ אֲרִחֵי דְקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא, עַד דְּמִטִּי לְעַדְנָא דָּא.

אָמַר לִזְוֹן מִשֶּׁה, עַד הַשְּׁתָּא אֲצַטְרִיכְנָא לְמִילְף לְכוּ, כְּמָה דִּילְפִין לְרַבִּיא. (מכאן ולהלאה) וְדָא הוּא אֶתָּה הִרְאֵת לְדַעַת, וְאוֹלִיפַת עַד הָכָא, לְדַעַת לְמַנְדַּע וְלְאֶסְתְּפִלָּא וְלִמִּיעַל בְּרִזָּא דְמַהִימְנוּתָא. וּמָאִי אִיְהִי. פִּי יי' הוּא הָאֱלֹהִים.

אִי תִימָא מְלָה זַעִירָא הִיא לְמַנְדַּע, הָא כְּתִיב וְיַדְעַת הַיּוֹם וְהַשְּׁבוּת אֵל לְבַבְךָ פִּי יי' הוּא הָאֱלֹהִים בְּשָׂמִים מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתַּחַת אֵין עוֹד. הָכָא תְּלוּיָא כָּל רִזָּא דְמַהִימְנוּתָא, לְמַנְדַּע מְגוֹ דָּא, רִזָּא דְכָל רִזִּין, לְמַנְדַּע סְתִימוּ (כ"א רז"א רז"ל וכו') דְּכָל סְתִימִין, יְהוּ"ה אֱלֹהִים שֵׁם מְלֵא, וְכֻלָּא חַד. אֶתָּה הִרְאֵת לְדַעַת,

לדעת - כאן סוד הסודות ליוֹדְעֵי
מדין.

אשריהם כל אלו שמשתדלים
בתורה, ובגלל שפִּשְׁבְּרָא הקדוש
ברוך הוא את העולם, התבונן
בתורה וברא את העולם, ובתורה
נברא העולם, כמו שבארנו,
שפִּתּוּב (משלי ח) וְאֶהְיָ אֲצִלוֹ
אֲמוֹן. אל תקרי אֲמוֹן אלא אֲמֵן.
וכי התורה היתה אֲמֵן? כן. למלך
שֶׁרָצָה לַעֲשׂוֹת פְּלִטְרִין. אם לא
שם אליו אֲמֵן, לא יכול לעשות
הפְּלִטְרִין. כִּיֹּן שֶׁנַּעֲשֶׂה הָאֲרָמוֹן,
לא עולה אלא בשמו של המֶלֶךְ.
באותם ארמונות שֶׁעָשָׂה הַמֶּלֶךְ,
מִשְׁקִיעַ הַמֶּלֶךְ מִחֻשְׁבָּה בְּאוֹתָם
ארמונות.

כִּךְ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רָצָה לְבְרָא
את העולם, הַסֵּתֶפֶל בְּאֲמֵן. ואף
על גב שֶׁהָאֲמֵן עָשָׂה את הָאֲרָמוֹן,
לא עולה אלא בשמו של המֶלֶךְ:
אלו הָאֲרָמוֹנוֹת שֶׁעָשָׂה הַמֶּלֶךְ;
ודאי הַמֶּלֶךְ בָּנָה הָאֲרָמוֹנוֹת.
הַתּוֹרָה צוּחַת: וְאֶהְיָ אֲצִלוֹ
אֲמוֹן, כי בְּרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
את העולם! שֶׁטֶרֶם (אֵלֶּא עַד) (לא
נברא) נברא העולם הקדימתו
הַתּוֹרָה אֵלֶּפִים שָׁנִים לְעוֹלָם,
וּכְשֶׁרָצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבְרָא
את העולם, הִיָּה מִתְבּוֹנֵן בַּתּוֹרָה
בְּכָל דָּבָר וְדָבָר, וְעָשָׂה כִּנְגֻדָּה
אֲמֵנוֹתוֹ שֶׁל עוֹלָם, מִשׁוּם שֶׁכָּל
הַדְּבָרִים וְהַמַּעֲשִׂים שֶׁל כָּל
הָעוֹלָמוֹת הֵם בַּתּוֹרָה, וְלִכֵּן
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הִיָּה מִתְבּוֹנֵן
בָּהּ וּבוֹרָא את העולם.

לֹא שֶׁהַתּוֹרָה בְּרָאָה את העולם,
אלא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
בַּהֲתַבּוֹנְנוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה בְּרָא את
הָעוֹלָם. נִמְצָא שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא הוּא אֲמֵן, וְהַתּוֹרָה כִּנְגֻדוֹ
וְאֵלֶּי אֲמֵן, שֶׁנֶּאֱמַר וְאֶהְיָ אֲצִלוֹ
אֲמוֹן. וְאֶהְיָ אֲמוֹן לא כְּתוּב,
אלא אֲצִלוֹ. הוּאִיל וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא הַתְּבּוֹנֵן בָּהּ, אֲצִלוֹ הִיָּתָה
אֲמֵן.

הָכָא רָצָא דְרָזִין לְאִינוּן יְדַעֵי מְדִין.
זְבָאֵן אִינוּן כֹּל אִינוּן דְּמִשְׁתַּדְּלֵי בְּאוֹרֵייתָא.
ובגין דְּכִד בְּרָא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא
עֲלָמָא, אִסְתַּפַּל בָּהּ בְּאוֹרֵייתָא, וּבְרָא עֲלָמָא,
ובְּאוֹרֵייתָא אֲתַבְּרֵי עֲלָמָא, כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ,
דְּכַתִּיב, (משלי ט) וְאֶהְיָ אֲצִלוֹ אֲמוֹן, אֵל תִּקְרִי
אֲמוֹן אֵלָא אוּמָן.

וכי אורייתא אומנא הוה. אין. למלפא דבעי
למעבד פלטרין, אי לא שוי לגביה
אומנא, לא יכיל למעבד פלטרין. כיון
דפלטרין אתעבידו, לא סליק שמא, אלא
דמלפא. אליו פלטרין דעבד מלפא, מלפא
שוי באינון פלטרין מחשבה.

כִּךְ קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּעֵי לְמַבְרֵי עֲלָמָא,
אִסְתַּפַּל בְּאוּמָנָא, וְאָף עַל גַּב דְּאוּמָנָא
עַבַד פְּלִטְרִין, לֹא סָלִיק שְׁמָא אֵלָא דְּמִלְפָּא,
אֵלִין פְּלִטְרִין דְּעַבַד מִלְפָּא, וְדָאֵי מִלְפָּא בְּנָה
פְּלִטְרִין. אוֹרֵייתָא צוּחַת וְאֶהְיָ אֲצִלוֹ אֲמוֹן,
כִּי בְרָא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלָמָא, דְּעַד (נ"א אלא
עד) (כ"א לא אתבְּרֵי) אֲתַבְּרֵי עֲלָמָא, אִקְדִּימַת
אוֹרֵייתָא תְּרִין אֵלֶּפִי שָׁנִין לְעֲלָמָא, וְכִד בְּעָא
קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַבְרֵי עֲלָמָא, הָוָה מִסְתַּפַּל
בָּהּ בְּאוֹרֵייתָא, בְּכָל מְלָה וּמְלָה, וְעַבַד לְקַבְּלָהּ
אוּמְנוּתָא דְּעֲלָמָא. בְּגִין דְּכָל מִלִּין וְעוֹבְדִין
דְּכָל עֲלָמִין, בְּאוֹרֵייתָא אִינוּן. וְעַל דָּא קְדָשָׁא
בְּרִיךְ הוּא הָוָה מִסְתַּפַּל בָּהּ, וּבְרָא עֲלָמָא.

לֹא דְאוֹרֵייתָא בְּרָא עֲלָמָא, אֵלָא קְדָשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, בְּאִסְתַּפְּלוּתָא דְּאוֹרֵייתָא בְּרָא
עֲלָמָא. אֲשַׁתְּכַח דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִיהוּ
אוּמָנָא, וְאוֹרֵייתָא לְקַבְּלָהּ וּלְגַבִּיהָ אוּמָנָא,
שֶׁנֶּאֱמַר וְאֶהְיָ אֲצִלוֹ אֲמוֹן, וְאֶהְיָ אֲמוֹן לֹא
כְּתִיב, אֵלָא אֲצִלוֹ, הוּאִיל וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
אִסְתַּפַּל בָּהּ, אֲצִלוֹ הָוָה אוּמָנָא.

וְאִם תִּמָּא מָאן יְכִיל לְמַהוּי אֹמְנָא לְגַבִּיהַּ. אֵלָּא אֶסְתַּפְּלוּתָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּגוּוּנָא דָּא, (ר"א אֶתְעֵבִיד בְּלֵא בְּלֵא עֵמֶל וַיִּגְעַה דְכְּתִיב בְּדָבָר הַשְּׁמַיִם נִעְשׂוּ וְגו'. בְּגוּוּנָא דָּא כְּאֶסְתַּפְּלוּתָא דְלִיָּהּ הִיא אֹמְנָא) בְּאוּרִייתָא, כְּתִיב בְּהַ, (בְּרֵאשִׁית א) בְּרֵאשִׁית בְּרֵא אֱלֹהִים אֶת הַשְּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ, אֶסְתַּפְּל בְּהַאי מְלָה, וַיְבָרָא אֶת הַשְּׁמַיִם. בְּאוּרִייתָא כְּתִיב בְּהַ, וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר, אֶסְתַּפְּל בְּהַאי מְלָה, וַיְבָרָא אֶת הָאוֹר. וְכֵן בְּכָל מְלָה וּמְלָה דְכְּתִיב בְּהַ בְּאוּרִייתָא, אֶסְתַּפְּל קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְעָבַד הֵיא מְלָה, וְעַל דָּא כְּתִיב וְאֶהְיָ אֶצְלוּ אַמּוּן. בְּגוּוּנָא דָּא כָּל עֲלָמָא אֶתְבְּרִי.

בֵּינן דְאֶתְבְּרִי עֲלָמָא, כָּל מְלָה וּמְלָה לָא הוּהוּ מִתְקִיִּים, עַד דְסָלִיק בְּרַעוּתָא לְמַבְרִי אָדָם, דִּיהוּי מִשְׁתַּדֵּל בְּאוּרִייתָא, וּבְגִינְהָ אֶתְקִיִּים עֲלָמָא. הַשְּׁתָּא (דף קס"א ע"ב) כָּל מָאן דְאֶסְתַּפְּל בְּהַ בְּאוּרִייתָא, וְאֶשְׁתַּדֵּל בְּהַ, כְּבִיכּוּל, הוּא מְקִיִּים כָּל עֲלָמָא. קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶסְתַּפְּל בְּאוּרִייתָא, וַיְבָרָא עֲלָמָא. בְּרַ נֶשׁ מִסְתַּפְּל בְּהַ בְּאוּרִייתָא וּמְקִיִּים עֲלָמָא. אֶשְׁתַּכַּח דְעוּבְדָּא וְקִיּוּמָא דְכָּל עֲלָמָא, אוּרִייתָא אִיהִי. בְּגִין כִּף זַכָּאָה אִיהוּ בְּרַ נֶשׁ דְאֶשְׁתַּדֵּל בְּאוּרִייתָא, דְהָא אִיהוּ מְקִיִּים עֲלָמָא.

בְּשַׁעְתָּא דְסָלִיק בְּרַעוּתָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַבְרִי אָדָם, קָאִים קָמִיהַ בְּדִיוקְנִיָּה וְקִיּוּמִיָּה, כְּמָה דְאִיהוּ בְּהַאי עֲלָמָא. וְאֶפִּילוּ כָּל אֵינוּן בְּנֵי עֲלָמָא, עַד לָא יִיתוּן בְּהַאי עֲלָמָא, כְּלֵהוּ קִיּוּמִין בְּקִיּוּמִיָּהוּ וּבְתַקוּנִיָּהוּ בְּגוּוּנָא דְקִיּוּמִין בְּהַאי עֲלָמָא, בְּחַד אוּצָר דְתַמְן כָּל נִשְׁמַתִּין דְעֲלָמָא מִתְלַבְּשִׁין בְּדִיוקְנִיָּהוּ.

וּבְשַׁעְתָּא דְזְמִינִין לְנַחְתָּא בְּהַאי עֲלָמָא, קָרִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְחַד מְמָנָא, דִּי מַנִּי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּרֵשׁוּתִיהַ

בְּשַׁעְתָּא בְּרִיךְ הוּא לְחַד מְמָנָא, עַמַד לְפָנֵינוּ בְּדַמּוּתוֹ וְקִיּוּמוֹ כְּמוֹ שֶׁהוּא בְּעוֹלָם הַזֶּה. וְאֶפִּילוּ כָּל אֵינוּן בְּנֵי עוֹלָם, טָרַם בּוֹאֵם לְעוֹלָם הַזֶּה, כְּלָם עוֹמְדִים בְּתַקוּנָם וְקִיּוּמָם כְּמוֹ שְׁעוֹמְדִים בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּאוּצָר אֶחָד שֶׁשָּׁם כָּל נִשְׁמוֹת עוֹלָם מִתְלַבְּשׁוֹת בְּדַמּוּתֵיהֶן. וּבְשַׁעְתָּא שְׁמַזְמָנִים לְרַדְתָּ לְעוֹלָם הַזֶּה, קוֹרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרִיךְ הוּא לְמַמְנָה אֶחָד שְׁמֵנָה הַקְּדוֹשׁ בְּרִיךְ

בֵּינן דְאֶתְבְּרִי עֲלָמָא, כָּל מְלָה וּמְלָה לָא הוּהוּ מִתְקִיִּים, עַד דְסָלִיק בְּרַעוּתָא לְמַבְרִי אָדָם, דִּיהוּי מִשְׁתַּדֵּל בְּאוּרִייתָא, וּבְגִינְהָ אֶתְקִיִּים עֲלָמָא. הַשְּׁתָּא (דף קס"א ע"ב) כָּל מָאן דְאֶסְתַּפְּל בְּהַ בְּאוּרִייתָא, וְאֶשְׁתַּדֵּל בְּהַ, כְּבִיכּוּל, הוּא מְקִיִּים כָּל עֲלָמָא. קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶסְתַּפְּל בְּאוּרִייתָא, וַיְבָרָא עֲלָמָא. בְּרַ נֶשׁ מִסְתַּפְּל בְּהַ בְּאוּרִייתָא וּמְקִיִּים עֲלָמָא. אֶשְׁתַּכַּח דְעוּבְדָּא וְקִיּוּמָא דְכָּל עֲלָמָא, אוּרִייתָא אִיהִי. בְּגִין כִּף זַכָּאָה אִיהוּ בְּרַ נֶשׁ דְאֶשְׁתַּדֵּל בְּאוּרִייתָא, דְהָא אִיהוּ מְקִיִּים עֲלָמָא.

בְּשַׁעְתָּא דְסָלִיק בְּרַעוּתָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַבְרִי אָדָם, קָאִים קָמִיהַ בְּדִיוקְנִיָּה וְקִיּוּמִיָּה, כְּמָה דְאִיהוּ בְּהַאי עֲלָמָא. וְאֶפִּילוּ כָּל אֵינוּן בְּנֵי עֲלָמָא, עַד לָא יִיתוּן בְּהַאי עֲלָמָא, כְּלֵהוּ קִיּוּמִין בְּקִיּוּמִיָּהוּ וּבְתַקוּנִיָּהוּ בְּגוּוּנָא דְקִיּוּמִין בְּהַאי עֲלָמָא, בְּחַד אוּצָר דְתַמְן כָּל נִשְׁמַתִּין דְעֲלָמָא מִתְלַבְּשִׁין בְּדִיוקְנִיָּהוּ. וּבְשַׁעְתָּא דְזְמִינִין לְנַחְתָּא בְּהַאי עֲלָמָא, קָרִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְחַד מְמָנָא, דִּי מַנִּי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּרֵשׁוּתִיהַ

הוא בְּרִשּׁוֹתוֹ אֶת כָּל הַנְּשֻׁמוֹת
הַעֲמִידוֹת לְרֵדֶת לְעוֹלָם הַזֶּה,
וְאוֹמֵר לוֹ: לֵךְ תִּבְיֵא לִי רִחוֹ שֶׁל
פְּלוֹנִי. בְּאוֹתָהּ שְׁעָה בָּאָה אוֹתָהּ
נִשְׁמָה מִלְּבַשְׁת בְּדַמוֹת שֶׁל
הַעוֹלָם הַזֶּה, וְאוֹתוֹ מְמַנָּה מֵרָאָה
אוֹתָהּ לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹמֵר לוֹ
וּמְשַׁבֵּיעַ אוֹתָהּ, שֶׁכְּשֶׁתֵּרַד לְעוֹלָם
הַזֶּה, שֶׁתִּשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה לְדַעַת
אוֹתוֹ וְלְדַעַת אֶת סוּד הָאֱמוּנָה.
שֶׁכָּל מִי שֶׁהִיָּה בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא
הִשְׁתַּדֵּל לְדַעַת אוֹתוֹ - טוֹב לוֹ
שֶׁלֹּא יִבְרָא. מִשּׁוּם כֶּף נִרְאָה לְפָנֵי
הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ לְדַעַת אֶת הַעוֹלָם
הַזֶּה, וְלִהְיוֹת בְּקִדּוֹשׁ בְּרוּךְ-
הוּא בְּסוּד הָאֱמוּנָה.

וְהוּ שֶׁכְּתוּב (דברים ד) אֶתָּה הִרְאֵתָ
לְדַעַת. הִרְאִיתָ עַל יְדֵי אוֹתוֹ
הַמְּמַנָּה לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.
לְדַעַת - לְדַעַת וְלִהְיוֹת כָּפֵל בְּעוֹלָם
הַזֶּה בְּסוּד הָאֱמוּנָה וּבְסוּד
הַתּוֹרָה. וְכָל מִי שֶׁהִיָּה בְּעוֹלָם הַזֶּה
וְלֹא הִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה לְהַפְּיֵרוֹ, טוֹב
לוֹ שֶׁלֹּא נִבְרָא, שֶׁהָרִי בְּשִׁבִיל זֶה
הִבְיֵאוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת
הָאָדָם לְעוֹלָם הַזֶּה.

לְדַעַת כִּי ה' הוּא הָאֱלֹהִים. זֶהוּ
הַכֶּלֶל שֶׁל כָּל סוּד הָאֱמוּנָה, (כָּלל)
שֶׁל כָּל הַתּוֹרָה, כָּלֵל שֶׁלְמַעְלָה
וּמִטָּה. וְסוּד זֶה הוּא הַכֶּלֶל שֶׁל כָּל
סוּד הָאֱמוּנָה, וְכֵן זֶה וְדָאֵי. הַכֶּלֶל
שֶׁל כָּל הַתּוֹרָה זֶהוּ סוּד הַתּוֹרָה
שֶׁבְּכַתָּב, וְזֶהוּ סוּד הַתּוֹרָה שֶׁבְּעַל
פֶּה, וְהַכֵּל אֶחָד, הַכֶּלֶל שֶׁל סוּד
הָאֱמוּנָה, בְּשִׁבִיל שֶׁהוּא שֵׁם מְלֵא,
שֶׁהוּא סוּד הָאֱמוּנָה, וּמִיָּהוּ? ה'
אֶחָד וְשֵׁמוֹ אֶחָד. ה' אֶחָד - שְׁמַע
יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד. זֶהוּ
יְחִיד אֶחָד. וְשֵׁמוֹ אֶחָד, בְּרוּךְ שֵׁם
כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד - הָרִי
יְחִיד אַחַר לְהִיּוֹת שְׁמוֹ אֶחָד. וְסוּד

כָּל נִשְׁמָתִין דְּזַמְיָנִין לְנַחְתָּא לְהָאֵי עֲלָמָא,
וְאָמַר לֵיהּ, זִיל אֵייתִי לִי רוּחַ פְּלוֹנִי. בַּהֵיא
שְׁעָתָא אֲתֵיא אֲתֵיא הֵיא נִשְׁמָתָא, מִתְּלַבְּשָׁא
בְּדִיוֹקְנָא דְהָאֵי עֲלָמָא, וְהֵיא מְמַנָּא אַחְזִי לָהּ
קָמִי מְלַפָּא קְדִישָׁא.

קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא אָמַר לָהּ, וְאוֹמֵי לָהּ, דְכַד
תִּיחֹת לְהָאֵי עֲלָמָא, דְתִשְׁתַּדֵּל
בְּאוֹרֵייתָא לְמַנְדַּע לֵיהּ, וְלְמַנְדַּע בְּרִזָּא
דְמַהִימְנוּתָא. דְכָל מָאן דְהָוִי בְּהָאֵי עֲלָמָא, וְלֹא
אֲשְׁתַּדֵּל לְמַנְדַּע לֵיהּ, טַב לֵיהּ דְלֹא יתְבָרִי. בְּגִין
כֶּף אַתְחִזִּי קָמִי מְלַפָּא קְדִישָׁא, לְמַנְדַּע בְּהָאֵי
עֲלָמָא, וְלֹא אֲשְׁתַּדֵּל לָהּ בִּיהּ בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
בְּרִזָּא דְמַהִימְנוּתָא.

הָרָא הוּא דְכַתִּיב, (דברים ד) אֶתָּה הִרְאֵתָ לְדַעַת,
אַתְחִזִּיאַת עַל יְדָא דְהֵוּא מְמַנָּא, קָמִי
קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא. לְדַעַת לְמַנְדַּע וְלֹא סִתְפִלָּא
בְּהָאֵי עֲלָמָא, בְּרִזָּא דְמַהִימְנוּתָא, בְּרִזָּא
דְאוֹרֵייתָא. וְכָל מָאן דְהָוִי בְּהָאֵי עֲלָמָא, וְלֹא
אֲשְׁתַּדֵּל בְּאוֹרֵייתָא לְמַנְדַּע לֵיהּ, טַב לֵיהּ דְלֹא
אַתְבָּרִי, דְהָא בְּגִין דָּא אֵייתִי לֵיהּ קְדִישָׁא בְּרִיךְ
הוּא לְבַר נֶשׁ בְּהָאֵי עֲלָמָא.

לְדַעַת כִּי יי' הוּא הָאֱלֹהִים. דָּא אִיהוּ כָּלְלָא
דְכָל רִזָּא דְמַהִימְנוּתָא, (נ"א כָּלְלָא) דְכָל
אוֹרֵייתָא, כָּלְלָא דְעִילָא וְתַתָּא, וְרִזָּא דָּא אִיהוּ
כָּלְלָא דְכָל רִזָּא דְמַהִימְנוּתָא, וְהַכִּי הוּא וְדָאֵי.
כָּלְלָא דְכָל אוֹרֵייתָא, דָּא אִיהוּ רִזָּא דְתּוֹרָה
שֶׁבְּכַתָּב, וְדָא אִיהוּ רִזָּא דְתּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה,
וְכָלְלָא חַד, כָּלְלָא דְרִזָּא דְמַהִימְנוּתָא, בְּגִין
דְאִיהוּ שֵׁם מְלֵא, דְאִיהוּ רִזָּא דְמַהִימְנוּתָא,
וּמָאן אִיהוּ. ה' אֶחָד וְשֵׁמוֹ אֶחָד, יי' אֶחָד שְׁמַע
יִשְׂרָאֵל יי' אֱלֹהֵינוּ יי' אֶחָד. דָּא אִיהוּ יְחִוּדָא
חַד. וְשֵׁמוֹ אֶחָד, בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ
לְעוֹלָם וָעֶד, הָא יְחִוּדָא אַחְרָא לְמַהִי שְׁמִיהּ חַד. וְרִזָּא דָּא (מַלְכִים א יח) יי' הוּא

זֶה - ה' הוּא הָאֱלֹהִים, זֶה פְּתוּב
כְּשֶׁהֵם בִּיחוד אֶחָד.

וְאִם תֹּאמַר, אִם כֵּן, כְּדָגְמַת מַה
שֶׁפְּתוּב (זכריה יד) ה' אֶחָד וְשִׁמּוֹ
אֶחָד, לֹא הוּא ה' הוּא הָאֱלֹהִים,
שָׂאֵם הִיָּה כְּתוּב (ה' הוּא וְשִׁמּוֹ אֶחָד) ה'
אֶחָד וְשִׁמּוֹ הוּא אֶחָד, הִיִּיתִי אוֹמֵר
כִּף. אֲבָל לֹא כְּתוּב אֶלֶּא ה' אֶחָד
וְשִׁמּוֹ אֶחָד, וְצָרִיף לוֹמַר, כְּדָגְמַת
זֶה ה' הוּא הָאֱלֹהִים הוּא, וְנִרְאָה
ה' אֶחָד וְשִׁמּוֹ אֶחָד.

אֲרָא הַכֹּל אֶחָד. שֶׁשִּׁמְשֵׁמִיחֵדִים
שְׁנֵי הַשְּׁמוֹת הִלְלוּ, זֶה בִּיחוד אֶחָד
וְזֶה בִּיחוד אֶחָד, אִז שְׁנֵי הַשְּׁמוֹת
הִלְלוּ נַעֲשִׂים אֶחָד וְנִכְלָלִים זֶה
בְּזֶה, וְנִהְיָה הַכֹּל שֵׁם שְׁלֵם בִּיחוד
אֶחָד, וּבִכֵּן ה' הוּא הָאֱלֹהִים,
שֶׁהָרִי אִז הַכֹּל נִכְלָל זֶה בְּזֶה לְהִיּוֹת
אֶחָד. וְטָרַם שִׁמְשֵׁמִיחֵדִים כֹּל אֶחָד,
זֶה בְּלַבְדּוֹ וְזֶה בְּלַבְדּוֹ, לֹא נִכְלָלִים
זֶה בְּזֶה לְהִיּוֹת הַכֹּל אֶחָד.

הַבְּרָרָה שֶׁל כֹּל הַתּוֹרָה כִּף הוּא
וְדָאִי. שֶׁהָרִי הַתּוֹרָה הִיא תּוֹרָה
שֶׁבְכָתֵב וְהוּא תּוֹרָה שֶׁבְעַל פֶּה.
תּוֹרָה שֶׁבְכָתֵב, זֶהוּ שֶׁכְּתוּב ה'.
תּוֹרָה שֶׁבְעַל פֶּה, זֶהוּ שֶׁכְּתוּב
הָאֱלֹהִים. וּמִשּׁוֹם שֶׁהַתּוֹרָה הִיא
סוּד שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ, נִקְרָאת כִּף
- תּוֹרָה שֶׁבְכָתֵב וְתּוֹרָה שֶׁבְעַל פֶּה,
זֶה כֹּלל וְזֶה פָּרֻט. הַכֹּלל צָרִיף אֶת
הַפָּרֻט, וְהַפָּרֻט צָרִיף אֶת הַכֹּלל,
וּמִתְיַחֲדִים זֶה עִם זֶה לְהִיּוֹת הַכֹּל
אֶחָד.

וְעַל זֶה הַכֹּלל שֶׁל הַתּוֹרָה הוּא
הַכֹּלל שֶׁל מַעֲלָה וּמַטָּה, מִשּׁוֹם
שֶׁשֵּׁם זֶה לְמַעֲלָה וְשֵׁם זֶה לְמַטָּה
זֶה סוּד שֶׁל הַעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, וְזֶה
סוּד שֶׁל הַעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן, וְעַל זֶה
כְּתוּב אֶתְּהָה הָרֵאֶת לְדַעַת כִּי ה'
הוּא הָאֱלֹהִים. זֶהוּ הַכֹּלל שֶׁל הַכֹּל,
וְזֶה צָרִיף אֶדָם לְדַעַת בְּעוֹלָם הַזֶּה.
וְאִם תֹּאמַר, אֵיפֹה הֵן מִצּוֹת
הַתּוֹרָה כֵּאֵן בְּכֹלל הַזֶּה? אֶלֶּא זֶהוּ
זְכוֹר וְזֶהוּ שְׁמוֹר, וְכֹל מִצּוֹת

הָאֱלֹהִים, דָּא כְּתִיב, כִּד אֵינּוֹן בִּיחוד אֶחָד.
וְאִי תִימָא, אִי הָכִי, כְּגוֹנוֹא דְכְּתִיב, (זכריה י"ד) יי'
אֶחָד וְשִׁמּוֹ אֶחָד, לָאו אִיהוּ יי'
הָאֱלֹהִים, דָּאִי כְּתִיב (נ"א יי') הוּא וְשִׁמּוֹ אֶחָד) יי' אֶחָד
וְשִׁמּוֹ הוּא אֶחָד, הָוָה אֲמִינָא הָכִי. אֲבָל לֹא
כְּתִיב, אֶלֶּא יי' אֶחָד, וְשִׁמּוֹ אֶחָד, וְאַצְטְרִיף
לְמִימַר כְּגוֹנוֹא דָּא יי' הוּא, הָאֱלֹהִים הוּא,
וְאַתְחִזִּי יי' אֶחָד וְשִׁמּוֹ אֶחָד.

אֲרָא כֹּלֵא חַד, דְּכִד מִתְיַחֲדֵן תְּרִין שְׁמֵהֵן
אֲלִין, דָּא בִּיחוד אֶחָד חַד, וְדָא בִּיחוד אֶחָד חַד,
כְּדִין תְּרִין שְׁמֵהֵן אֲלִין אֶתְעַבִּידוּ חַד,
וְאַתְפְּלִילוּ דָּא בְּדָא, וְהָוִי כֹּלֵא שְׁמָא שְׁלִים,
בִּיחוד אֶחָד חַד, וּבִכֵּן יי' הוּא הָאֱלֹהִים, דְּהָא
כְּדִין אֶתְפְּלִיל כֹּלֵא דָּא בְּדָא, לְמַהוּי חַד. וְעַד
דְּאַתְיַחֲדוּ כֹל חַד, דָּא בְּלַחֲדוּי, וְדָא בְּלַחֲדוּי,
לֹא אֶתְפְּלִילוּ דָּא בְּדָא, לְמַהוּי כֹּלֵא חַד.

בְּרָרָא דְכֹל אֲוִרִיתָא הָכִי אִיהוּ וְדָאִי, דְּהָא
אֲוִרִיתָא אִיהִי תּוֹרָה שֶׁבְכָתֵב, וְאִיהוּ
תּוֹרָה שֶׁבְעַל פֶּה. תּוֹרָה שֶׁבְכָתֵב, דָּא אִיהוּ
דְכְּתִיב יי'. תּוֹרָה דְבְעַל פֶּה, דָּא הוּא דְכְּתִיב
הָאֱלֹהִים. וּבְגִין דְּאֲוִרִיתָא אִיהוּ רְזָא דְשְׁמָא
קְדִישָׁא, אֲקָרִי הָכִי תּוֹרָה שֶׁבְכָתֵב וְתּוֹרָה דְבְעַל
פֶּה, דָּא כֹּלל, וְדָא פָּרֻט. כֹּלל אֲצְטְרִיף לְפָרֻט,
וּפָרֻט אֲצְטְרִיף לְכֹלל, וְאַתְיַחֲדוּ דָּא בְּדָא,
לְמַהוּי כֹּלֵא חַד.

וְעַל דָּא, כֹּלֵלֵא דְאֲוִרִיתָא אִיהוּ כֹּלֵלֵא דְעִילָא
וְתַתָּא, בְּגִין דְשְׁמָא דָּא לְעִילָא, וְשְׁמָא דָּא
לְתַתָּא, דָּא רְזָא דְעֵלְמָא עֲלָאָה, וְדָא רְזָא
דְעֵלְמָא תַתָּאָה, וְעַל דָּא כְּתִיב, אֶתְהָה הָרֵאֶת
לְדַעַת כִּי יי' הוּא (דף קס"ב ע"א) הָאֱלֹהִים. דָּא אִיהוּ
כֹּלֵלֵא דְכֹלֵא, וְדָא אֲצְטְרִיף כֹּלֵלֵא לְמַנְדַּע
בְּהָאִי עֲלְמָא.

וְאִי תִימָא, פְּקוּדֵי אֲוִרִיתָא אֵן אֵינּוֹן הַכָּא

התורה כלולים באלה, בסוד של זכור ושמור, והכל הוא אחד.

פתח רבי יוסי ואמר, זה ששנינו שתפלת ערבית חובה - חובה היא ודאי, משום שקריאת שמע של ערבית חובה, והקדוש ברוך הוא מת אחד בלילה כמו שמת אחד ביום, ומדת לילה נכללת ביום, ומדת יום נכללת בלילה, ונעשה יחוד אחד. ומי שאמר רשות - משום אמורים ופדרים שמתאכלים בלילה, והרי בארנו. כתוב, (דברים 1) ואהבת את ה' אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך וגו'. פסוק זה בארנוהו ופרשוהו החברים, אבל יש לשאל, אם ביחוד הזה של שמע ישראל נכלל הכל - ימין ושמאל, למה (כתוב) אחר כך ואהבת, (שם יא) והיה אם שמוע, שהרי ביחוד נכללו? אבל שם בכלל, וכאן בפרט, וכך צריך. ובסוד היחוד הזה הערנו בו, היחוד הזה הוא כמו של התפלין של ראש ותפלין של זרוע. בתפלי הראש ארבע פרשיות, והרי נתבאר, וכאן שלשה שמות הם. שם בתפלין של ראש, ארבע פרשיות, כל אחת ואחת לבדה, וכאן שלשה שמות. מה בין זה לזה?

אלה אותן ארבע פרשיות הרי העירו בהן, אחת נקדה ראשונה עליונה, ואחת סוד העולם הבא, ואחת ימין, ואחת שמאל. אלו סוד תפלין של ראש. וכאן בסוד היחוד הזה שלשה שמות, והם כמו שאותן ארבע פרשיות. ה' הראשון זו נקדה עליונה, ראשית הכל. אלהינו - סוד העולם הבא. ה' האחרון - כלל של ימין ושמאל כאחד בכלל אחד, ואלה הן

בכלל דא. אלא דא איהו זכור, ודא איהו שמור, וכל פקודי אורייתא בהני כלילין, ברזא דזכור וברזא דשמור, וכלא איהו חד.

פתח רבי יוסי ואמר, הא דתנינן דצלותא דערבית חובה, חובה איהי ודאי, בגין דקריאת שמע דערבית חובה, וקודשא בריך הוא אתיחד בליליא, פמה דאתיחד ביממא, ומדת ליליא אתפליל ביממא, ומדת יממא אתפליל בליליא, ואתעביד יחודא חדא. ומאן דאמר רשות, בגין אמורין ופדרין דמתאפלי בליליא והא אוקימנא.

בתיב (דברים 1) ואהבת את יי' אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך וגו', האי קרא אוקימנא ליה, ואוקמוה חברייא. אבל אית לשאלא, אי בהאי יחודא דשמע ישראל, אתפליל כלא, ימינא ושמאלא, אמאי (בתיב) לבתר ואהבת (דברים יא) והיה אם שמוע, דהא ביחודא אתפלילו. אבל התם בכלל, והכא בפרט, והכי אצטריך.

וברזא דיחודא דא אתערנא ביה, יחודא דא איהו פגוונא דתפלין דרישא, ותפלין דדרועא. בתפלין דרישא ארבעה פרשיין, והא אתמר, והכא תלת שמהן אינון. התם בתפלין דרישא, ארבעה פרשיין, כל חד וחד בלחודוי, והכא תלת שמהן, מה בין האי להאי.

אלה אינון ארבעה פרשיין, הא אתערו בהו, חד, נקודה קדמאה עלאה. וחד, רזא דעלמא דאתי. וחד, ימינא. וחד, שמאלא. אליון רזא דתפלין דרישא. והכא, ברזא דיחודא דא, תלת שמהן, ואינון פגוונא דאינון ארבעה פרשיות. יי' קדמאה, דא נקודה עלאה, ראשיתא דכלא. אלהינו רזא דעלמא דאתי. יי' בתראה,

תפלין של ראש, וזהו היחוד הראשון.

תפלין של זרוע, הפלל של כל אלה כאחד, וזהו סוד ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. כאן הפלל של אותן תפלין של ראש שנקללו בתוך תפלין של זרוע.

וסוד זה, ברוך - זה סוד הנקדה העליונה, שהוא ברוך, שכל הברכות נובעות משם. ואם תאמר, העולם הבא הוא שנקרא ברוך - לא כף! שהרי הנקדה העליונה היא זכר, העולם הבא נקבה. הוא ברוך והיא ברכה. ברוך זכר, ברכה נקבה. ולכן ברוך הוא נקדה עליונה. שם - זה העולם הבא, שהוא שם גדול, כמו שנאמר (יהושע ז) ומה תעשה לשמך הגדול. כבוד - זה הכבוד העליון שהוא ימין ושמאל.

ובכ"ם פלילים בתפלה זו של יד, שהיא מלכותו, ונוטלת הכל לתוכה. ובמלכותו הזו נכללים כל העולמות לזון אותם ולספק להם בכל מה שצריכים, ועל זה לעולם ועד.

וזהו היחוד של תפלין של ראש ותפלין של זרוע, וכמו שסוד היחוד של התפלין - כף הוא היחוד של הכל, וזהו ברור הדבר. והרי סדרנו היחוד הזה לפני המנוחה הקדושה, ואמר לי, שהרי בארבעה גונים הסתדר היחוד, וזהו המבחר מפלם, וכף הוא ידאי, וכלם סוד האמונה. אבל סודו התפלין זהו היחוד העליון בראוי.

ובתוך שנקללו ימין ושמאל בסוד השם הקדוש בדרך פלל, צריך אחר כף להוציאם בדרך פרט, אבל לא בדרך יחוד, שהרי היחוד בפסוק הוא ראשון, להיות

פלל דימינא ושמאלא כחדא, בכללא חדא, ואלין אינון תפלין דרישא, ודא איהו יחודא קדמאה.

תפלין דדרועא, פללא דכל הני כחדא, ודא איהו רזא ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. הכא כללא דאינון תפלין דרישא, דאתפלילו גו תפלין דדרועא.

ורזא דא, ברוך: דא רזא דנקודה עלאה, דאיהו ברוך, דכל ברכאן נבעין מתמן. ואי תימא עלמא דאתי אקרי ברוך. לאו הכי, דהא נקודה עלאה איהו דבר, עלמא דאתי נוקבא. איהו ברוך ואיהי ברכה. ברוך דבר. ברכה נוקבא. ועל דא ברוך איהו נקודה עלאה, שם: דא עלמא דאתי, דאיהו שם גדול, כמה דאת אמר (יהושע ז) ומה תעשה לשמך הגדול. כבוד: דא כבוד עלאה, דאיהו ימינא ושמאלא.

וברהו פליין בהאי תפלה של יד, דאיהו מלכותו, ונטיל פלא בגויה, ובהאי מלכותו אתפלילין ביה עלמין פלהו, למיזן לזון, ולספקא לזון, בכל מה דאצטריכו ועל דא לעולם ועד.

ודא איהו יחודא תפלין דרישא, ותפלין דדרועא, וכגוונא דרזא דיחודא תפלין, הכי איהו יחודא דכללא, ודא איהו ברירא דמלה. והא סדרנא יחודא דא קמי בוצינא קדישא, ואמר לי, דהא בארבע גוונין אתסדר יחודא, ודא ברירא מפלהו, והכי איהו ודאי, וכלהו רזא דמהימנותא, אבל סדורא תפלין, דא איהו יחודא עלאה, פדקא יאות. ומגו דאתפלילו ימינא ושמאלא ברזא דשמא קדישא בארז פלל, אצטריך לבתר

לאפקא לזון בארז פרט, אבל לאו בארז יחודא, דהא יחודא בקרא

יהו"ה אחד בתפלין של ראש, ושמו אחד בתפלין של זרוע, ונהיה הכל אחד. פיון שהיחוד הזה מסתדר הכל בכלל מהראש של הנקדה העליונה, (שהוא ראשית הכל) צריך אחר כך להעיר מהראש (מהסוד) של האור הראשון, שהוא ראש הכל.

ואהבה - זו ראשית הימין, לאהב את הקדוש ברוך הוא באהבה של הדבקות שלו, ומיהו? (האהבה של התעוררות הימין) הימין, שהוא מעורר האהבה. מי שאוהב את הקדוש ברוך הוא, הוא מעיר את ימינו אליו ומקבלו באהבה. כל דברי העולם לא תלויים אלא ברצון, רוח ממשיכה רוח ומביאה רוח, וסימנה זה - (איוב לד) אם ישים אליו לבו רוחו ונשמתו אליו יאסף. בשמעורר האדם אהבה לקדוש ברוך הוא, התעוררות הימין לא נעוזה אלא בשלשה גונים, כמו שנאמר (דברים ו) בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך. הרי פאן שלשה גונים. שלא תאמר או זה או זה, שהרי לא כתוב או בכל לבבך או בכל נפשך או בכל מאדך. אלא צריך את כלם, לב ונפש וממון. ואז הקדוש ברוך הוא מעיר את ימינו אליו, ופושט אותה כנגדו ומקבל אותה.

ועל זה כתוב, (תהלים ק) נאם ה' לאדני שב לימיני. וסוד הפתוב הזה הרי הערנו בו, שדוד המלך על דרגתו אמר, כשנקשר בימין. שלש עשרה מצוות פאן בימין: ואהבת את ה' אלהיך - הרי אחת. בכל לבבך - שתיים. ובכל נפשך - שלש. ובכל מאדך - ארבע. ושננתם לבניך - חמש. ודברת בם - הרי שש. בשבתך בביתך - הרי שבע. ובכלתך בדרךך - שמונה. ובשכבך - הרי תשע. ובקומך - הרי עשר. וקשרתם לאות על ירך

קדמאה איהו, למהוי יהו"ה אחד בתפלין דרישא, ושמו אחד בתפלין דדרועא, והוי כלא חד. פיון דיחודא דא אתסדר כלא בכללא מרישא דנקודה עלאה, (ס"א דאיהו ראשיתא דכלא) אצטריך לבתר לאתערא מרישא (ס"א מרוא) דנהורא קדמאה, דאיהו רישא דכלא.

ואהבת דא ראשיתא דימינא, למרחם ליה לקודשא בריך הוא ברחימו דאתדבקוּתא דיליה, ומאן איהו. (נ"א רחימו דאתער ימינא) דאיהו אתער רחימו. מאן דרחים ליה לקודשא בריך הוא, איהו אתער ימינא דיליה לגביה. ומקבל ליה (דף קס"ב ע"ב) ברחימו. כל מלין דעלמא לא תליין אלא ברעותא, רוח אמשיך רוח ואייתי רוח וסימנה דא (איוב לד) אם ישים אליו לבו רוחו ונשמתו אליו יאסף.

בר אתער בר נש רחימו לגבי קדשא בריך הוא, אתערותא דימינא לא אתער, אלא בתלת גוונים, כמה דאת אמר, (דברים ו) בכל לבבך. ובכל נפשך. ובכל מאדך. הא תלת גוונים הכא. דלא תימא או האי או האי, דהא לא כתיב או בכל לבבך, או בכל נפשך, או בכל מאדך. אלא כלהו אצטריך, לבא ונפשא וממונא. וכדין קדשא בריך הוא אתער ימיניה לגביה, ופשיט ליה לקבליה, ומקבלא ליה.

ועל דא כתיב, (תהלים ק) נאם יי' לאדני שב לימיני. ורזא דהאי קרא, הא אתערנא ביה, דדוד מלפא על דרגא דיליה קאמר, פד אתקשר בימינא. תליסר פקודין הכא בימינא, ואהבת את יי' אלהיך, הא חדא. בכל לבבך, תריין. ובכל נפשך, תלת. ובכל מאדך, ארבע. ושננתם לבניך, חמשא. ודברת בם, הא שיתא. בשבתך בביתך, הא שבעה. ובכלתך בדרךך, הא תמניא. ובשכבך, הא תשעה.

- הרי אחת עשרה. והיו לטטפת בין עיניך - הרי שתיים עשרה. וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך - הרי שלש עשרה.

ש"ש עשרה המצוות הללו תלויות בימין, והשמאל נכלל בימין, וכך צריך. ובכל זמן שמתעורר השמאל, הימין מתחיל בראש. ולכן אם יזכו, השמאל נכלל בימין. ואם לא, הימין נכלל בשמאל, ושולט השמאל. וסימן לזה, אם בראש, כמו אם בחקתי תלכו. ובכל מקום השמאל מתעורר באהבה בסוד הימין, אחר כך מתחזק דינו כמו שצריך. וכך צריך בכל מקום, וזה העירו החברים בדרברים הללו.

בא רבי חייא ונשקו.

פתח ואמר, ואת המשפך תעשה עשר יריעת וגו'. הרי פאן סוד היחוד, שהרי תקונו של המשפך הוא מפמה דרגות, שכתוב בו והיה המשפך אחד. להראות שכל האיברים של הגוף כלם בסוד של גוף אחד. באדם יש כמה איברים עליונים ותחתונים, אלה פנימיים לפנים, ואלה בגלוי לחוץ, וכלם נקראים גוף אחד, ונקרא אדם אחד בחבור אחד. אף כך המשפך כל האיברים כמו שלמעלה, וכשכלם מתחברים כאחד, אז כתוב והיה המשפך אחד. (פדגמח

האדם).

מצוות התורה כלם איברים בסוד של מעלה. וכשכלם מתחברים כאחד, אז כלם עולים לסוד אחד. סוד המשפך, שהוא פרקים ואיברים, כלם עולים לסוד של אדם, כמו שמצוות התורה, שהרי מצוות התורה כלם בסוד של אדם, זכר ונקבה, שכשמתחברים כאחד הם בסוד של אדם.

דכד מתחברן כחדא, אינון חד, רזא דאדם. מאן דגרע אפילו פקודא חדא

ובקומך, הא עשרה. וקשרתם לאות על ידך, הא חד סר. והיו לטטפת בין עיניך, הא תריסר. וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך, הא תליסר.

תליסר פקודין אלין, תליין בימינא, ושמאלא אתפליל בימינא, והכי אצטריך, ובכל זמנא דשמאלא אתער, ימינא שארי ביה ברישא. ובגין דא, אם יזכון, שמאלא אתפליל בימינא. ואי לאו, ימינא אתפליל בשמאלא, ושלטא שמאלא. וסימנא דא, אם ברישא, פגון (ויקרא כו) אם בחוקתי תלכו. ובכל אתר, שמאלא אתער ברחימו ברזא דימינא, ולבתר אתתקף דיניה, כמה דאצטריך. וכך אצטריך בכל אתר, והא אתערו חבריאי, בהגי מלין. אתא רבי חייא ונשקיה.

פתח ואמר (שמות כו) ואת המשפך תעשה עשר יריעות וגו', הא הכא רזא דיחודא, דהא תקינא דמשפנא מפמה דרגין איהו, דכתיב ביה והיה המשפך אחד. לאתחזאה דכל שייפין דגופא, פלהו רזא דגופא חד. כבר נש אית ביה כמה שייפין עלאין ותתאין, אלין פנימאין לגו, ואלין באתגלגלא לבר, וכלהו אקרון גופא חדא, ואקרי בר נש חד, בחבורא חדא. אוף הכי משפנא, פלהו שייפין פגוונא דלעילא, וכד אתחברו פלא כחדא, פדין כתיב והיה המשפך אחד. (נ"א כגוונא דאדם).

פקודי אורייתא, פלא שייפין ואברין, ברזא דלעילא. וכד מתחברין פלהו כחד, פדין פלהו סלקן לרזא חד. רזא דמשפנא, דאיהו אברין ושייפין, פלהו סלקין לרזא דאדם, פגוונא דפקודי אורייתא, דהא פקודי אורייתא, פלהו ברזא דאדם, דכר ונוקבא,

מי שפונגם אפלו מצוה אחת של התורה, כאלו פגם בדמות האמונה, שהרי כל הפרקים והאיברים בדמות אדם, ולכן הכל עולה בסוד היחוד. ועל זה ישראל הם גוי אחד, שפתוב (יחזקאל לד) ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם. וכתוב (שמואל ב ז) מי כעמך פישראל וגו'.

רבי יצחק היה שכיח קמיה דרבי אלעזר, אמר ליה, ודאי רחימו דקודשא בריך הוא, דבר נש רחים ליה, לא אתער אלא מלבא, בגין דלבא איהו אתערוותא לאתערא לגביה רחימו, (ורחמנא לבא בעי) אי הכי, אמאי פתיב בכל לבבך, ולבתר ובכל נפשך. דמשמע דתרין גוונין אינון, חד לבא, וחד נפשא, אי לבא הוא עקרא, מאי בעי נפשא. אמר ליה, ודאי לבא ונפשא תרין אינון, ואתאחדן לחד. דהא לבא ונפשא וממונא, בלהו אתאחדן דא בדא, ולבא איהו עקרא ויסודא דכלא.

והא דאתמר בכל לבבך, בתרין ליבן איהו, דאינהו תרין יצרין, חד יצרא טבא, וחד יצרא בישא, ותרין אלין כל חד וחד אקרי לב, דא (דקס"ג ע"א) אקרי לב טוב, ודא אקרי לב רע. ובגין כן איהו לבבך, דאינון תרין, יצר הטוב ויצר הרע.

ובב"ר נפשך, ובנפשך מיבעי ליה, מאי ובכל נפשך, האי בכל אמאי. אלא לאכללא נפ"ש ורו"ח ונש"מ"ה, דא איהו ובכל נפשך, בכל מה דאחיד האי נפש. ובכל מאדך, אוף הכי כמה זינין אינון דממונא, בלהו משניין אלין מאלין, ועל דא כתיב בכל. רחימו דקודשא בריך הוא, לממסר ליה כל דא, למרחם ליה בכל חד וחד.

ואי תימא, ביצר הרע היך יכול בר נש למרחם ליה, דהא יצר הרע מקטרגא איהו, דלא

רבי יצחק היה שכיח קמיה דרבי אלעזר, אמר ליה, ודאי רחימו דקודשא בריך הוא, דבר נש רחים ליה, לא אתער אלא מלבא, בגין דלבא איהו אתערוותא לאתערא לגביה רחימו, (ורחמנא לבא בעי) אי הכי, אמאי פתיב בכל לבבך, ולבתר ובכל נפשך. דמשמע דתרין גוונין אינון, חד לבא, וחד נפשא, אי לבא הוא עקרא, מאי בעי נפשא. אמר ליה, ודאי לבא ונפשא תרין אינון, ואתאחדן לחד. דהא לבא ונפשא וממונא, בלהו אתאחדן דא בדא, ולבא איהו עקרא ויסודא דכלא.

והא דאתמר בכל לבבך, בתרין ליבן איהו, דאינהו תרין יצרין, חד יצרא טבא, וחד יצרא בישא, ותרין אלין כל חד וחד אקרי לב, דא (דקס"ג ע"א) אקרי לב טוב, ודא אקרי לב רע. ובגין כן איהו לבבך, דאינון תרין, יצר הטוב ויצר הרע.

ובב"ר נפשך, ובנפשך מיבעי ליה, מאי ובכל נפשך, האי בכל אמאי. אלא לאכללא נפ"ש ורו"ח ונש"מ"ה, דא איהו ובכל נפשך, בכל מה דאחיד האי נפש. ובכל מאדך, אוף הכי כמה זינין אינון דממונא, בלהו משניין אלין מאלין, ועל דא כתיב בכל. רחימו דקודשא בריך הוא, לממסר ליה כל דא, למרחם ליה בכל חד וחד.

ואי תימא, ביצר הרע היך יכול בר נש למרחם ליה, דהא יצר הרע מקטרגא איהו, דלא

הוא מקטרג שלא יקרב אדם לעבודת הקדוש ברוך הוא, ואיך יאהב אותו בו? אלא זוהי עבודת הקדוש ברוך הוא יותר, כשהיצר הזה נכנע לו משום האהבה שאוהב את הקדוש ברוך הוא. שפשיצר הרע הזה נכנע והאדם הזה שוכר אותו, זוהי אהבת הקדוש ברוך הוא, משום שיודע לקרב את אותו יצר הרע לעבודת הקדוש ברוך הוא.

באן הוא סוד לבצלי הדין. כל מה שעושה הקדוש ברוך הוא מעלה ומטה, הכל הוא כדי להראות כבודו, והכל הוא לעבודתו. וכי מי ראה עבד שמקטרג את אדונו, ובכל מה שרצון אדונו נעשה הוא מקטרג? ! רצון הקדוש ברוך הוא הוא שיהיו האנשים תמיד בעבודתו וילכו בדרך אמת כדי לזכותם בכמה טובות. הואיל ורצונו של הקדוש ברוך הוא בזה, איך בא עבד רע ונמצא מקטרג מתוך רצון אדונו ומסטה את בני האדם לדרך רעה, ודוחה אותם מדרך טובה, ועושה להם שלא יעשו את רצון אדונם ומסטה את בני האדם לדרך רעה?

א"א ודאי שרצון אדונו הוא עושה. למלך שהיה לו בן יחידי והיה אוהב אותו ביותר, וצוה עליו באהבה שלא יקריב את עצמו לאשה רעה, משום שכל מי שקרב אליה, אינו כדאי להפגס להיכל המלך. הודה לו אותו הבן לעשות רצון אביו באהבה.

בבית המלך בחוץ היה זונה אחת נאה למראה ויפת תאר. לימים אמר המלך, אני רוצה לראות את רצונו של בני אלי. קרא לאותה הזונה ואמר לה: לכי ותפתי את

בחיזו, ושפירא בריוא. ליומין אמר מלפא, בעינא למחמי

יקרב בר נש לפולחנא דקודשא בריך הוא, והיך ירחים ליה ביה. אלא, דא איהו פולחנא דקודשא בריך הוא יתיר, פד האי יצר הרע אתפפיא ליה, בגין רחימו דקא מרחם ליה לקודשא בריך הוא. דכד האי יצר הרע אתפפיא, ותבר ליה ההוא בר נש, דא איהו רחימו דקודשא בריך הוא, בגין דידיע לקרבא לההוא יצר הרע, לפולחנא דקודשא בריך הוא.

הבא איהו רזא למארי מדין. פל מה דעבד קדשא בריך הוא עילא ותתא, פלא איהו בגין לאחזאה יקרא דיליה, וכלא איהו לפולחניה. וכי מאן חמי עבדא, דלהוי מקטרגא דמאריה, ובכל מה דרעותיה דמאריה, אתעביד איהו מקטרגא, רעותיה דקודשא בריך הוא, דיהוין בני נשא תדיר בפולחניה, ויהכון בארץ קשוט, בגין למזפי לון בכמה טבין, הואיל ורעותיה דקודשא בריך הוא בהאי, היך אתיא עבדא בישא, ואשתכח מקטרגא מגו רעותיה דמאריה, ואסטי לבני נשא לארץ ביש, ואדחי לון מארץ טב, ועביד לון דלא יעבדון רעותא דמאריהון, ואסטי לבני נשא לארץ ביש.

א"א, ודאי רעותיה דמאריה עביד. למלפא דהוה ליה בר יחידאי, והוה רחים ליה יתיר, ופקיד עליה ברחימו, דלא יקרב גרמיה לאתתא בישא, בגין דכל מאן דיקרב לגבה, לאו כדאי איהו לאעלא גו פלטרין דמלפא. אודי ליה ההוא ברא, למעבד רעותיה דאבוי ברחימו.

בביתא דמלפא, לבר, הות חדא זונה, יאה בחיזו, ושפירא בריוא. ליומין אמר מלפא, בעינא למחמי

בני, כְּדֵי לְרֹאוֹת אֶת רְצוֹן בְּנֵי אֱלֹהִים.
מִה עֲשֵׂתָה אוֹתָהּ זֹנָה? הֲלֹכָה
אֲחֵר בֶּן הַמֶּלֶךְ וְהַתְּחִילָה לְחַבֵּק
וּלְנַשֵּׁק אוֹתוֹ וּלְפַתּוֹתוֹ בְּכַמָּה
פְּתוּיִים. אִם אוֹתוֹ בֶּן יָאֵה וּמְצִיַת
לְמִצּוֹת אָבִיו - גּוֹעֵר בֶּה וְלֹא מְצִיַת
לָהּ וְדוֹחָה אוֹתָהּ מִמֶּנּוּ. וְאִז אָבִיו
שֶׁמַּח בְּבָנָו וּמְכַנִּיסוֹ לְתוֹךְ הַפְּרָגוֹד
שֶׁל הַיְכָלוֹ, וְנוֹתֵן לוֹ מִתְּנוּת
וְאוֹצְרוֹת וְכְבוֹד רַב. מִי גֵרַם אֶת
כָּל הַכְּבוֹד הַזֶּה לְבֶן הַזֶּה? הֲיֵה
אוֹמֵר, אוֹתָהּ הַזֹּנָה.

וְאוֹתָהּ הַזֹּנָה יֵשׁ לָהּ בְּזֵה שְׂבַח
אוֹ לֹא? וְדַאי שְׂיֵשׁ לָהּ שְׂבַח מִכָּל
הַצְּדִידִים. אַחַד - שֶׁעֲשֵׂתָה אֶת רְצוֹן
הַמֶּלֶךְ. וְאַחַד - שֶׁגָּרַמָּה לְאוֹתוֹ
הַבֶּן כָּל אוֹתוֹ הַטּוֹב וּלְכָל הָאֲהָבָה
הַזֹּה שֶׁל הַמֶּלֶךְ אֵלָיו. וְעַל זֶה פְּתוּב
(בְּרֵאשִׁית א) וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד. וְהִנֵּה
טוֹב - זֶה מִלֵּאף הַחַיִּים. מְאֹד -
זֶה מִלֵּאף הַמּוֹת, שֶׁהוּא וְדַאי טוֹב
מְאֹד לְמִי שֶׁמְצִיַת לְמִצּוֹת רַבּוֹנוֹ.
וּבֹא רְאֵה, אִם לֹא יִהְיֶה הַמְּקַטְרֵג
הַזֶּה, לֹא הָיוּ יוֹרְשִׁים הַצְּדִיקִים אֶת
הַגְּנוּזִים הָעֲלִיוֹנִים הַלְלוּ,
שֶׁעֲתִידִים לְרִשֵׁת עוֹלָם הַבָּא.

אֲשֶׁרֵיהֶם שֶׁנִּפְגְּשׁוּ בַּמְּקַטְרֵג הַזֶּה,
וְאֲשֶׁרֵיהֶם שֶׁלֹּא פָּגְשׁוּ בוֹ.
אֲשֶׁרֵיהֶם שֶׁפָּגְשׁוּ בוֹ וְנִצְלוּ מִמֶּנּוּ,
שֶׁבִשְׂבִילוֹ יוֹרְשִׁים כָּל אוֹתָן
טוֹבוֹת וְכָל אוֹתָם עֲדוֹנִים וְכָל
אוֹתָן תְּשׁוּקוֹת שֶׁל הָעוֹלָם הַבָּא,
שֶׁעֲלִיו כְּתוּב (יִשְׁעִיָּה טו) עֵינַי לֹא
רָאִתָּה אֱלֹהִים זוֹלָתְךָ.

וְאֲשֶׁרֵי אוֹתָם שֶׁלֹּא פָּגְשׁוּ בוֹ,
שֶׁבִשְׂבִילוֹ יוֹרְשִׁים גִּיהֶנָם וְנִטְרְדוּ
מֵאֶרֶץ הַחַיִּים, שֶׁתְּהִי אוֹתָם
הַרְשָׁעִים שֶׁפָּגְשׁוּ אוֹתוֹ, הָיוּ
מְצִיַתִּים לוֹ וְנִמְשְׁכוּ אַחֲרָיו, וְעַל
זֶה יֵשׁ לְצְדִיקִים לְהַחְזִיק לוֹ טוֹבָה,
שֶׁתְּהִי בְּגִלְלוֹ יוֹרְשִׁים כָּל אוֹתָן
הַטּוֹבוֹת וְעֲדוֹנִים וְתִשׁוּקוֹת
לְעוֹלָם הַבָּא.

רְעוּתִיהָ דְבָרֵי לְגַבְּאֵי. קָרָא לָהּ לְהֵיחֵא זֹנָה,
וְאָמַר לָהּ זִילִי וְתַפְתִּי לְבָרִי, לְמַחְמֵי רְעוּתִיהָ
דְבָרֵי לְגַבְּאֵי. הֵיחֵא זֹנָה מֵאֵי עַבְדָּתָא, אֲזִלְתָּ
אַבְתְּרִיהָ דְבָרִיהָ דְּמִלְפָּא שְׂרָאָת לְחַבְּקָא לִיָּה
וּלְנַשֵּׁקָא לִיָּה, וּלְפַתִּי לִיָּה בְּכַמָּה פְּתוּיִין. אֵי
הֵהוּא בְּרָא יְאוֹת, וְאֲצִיַת לְפְקוּדָא דְאָבוּי, גְּעַר
בֶּה, וְלֹא אֲצִיַת לָהּ, וְדָחִי לָהּ מִנִּיהָ. כְּדֵין אָבוּי
חֲדַי בְּבָרִיהָ, וְאֲעִיל לִיָּה לְגוֹ פְּרָגוּדָא
דְּהֵיכָלִיָּה, וְיִהִיב לִיָּה מִתְּנָן וְנִבְזָבְזָא וְיִקָּר
סְגִיָּא. מֵאֵן גְּרִים כָּל הָאֵי יִקָּר לְהָאֵי בְּרָא, הָוִי
אֵימָא הֵיחֵא זֹנָה.

וְהֵיחֵא זֹנָה אֵיִת לָהּ שְׂבַחָא בְּהָאֵי אוֹ לָאו.
וְדַאי שְׂבַחָא אֵיִת לָהּ מִכָּל סְטָרִין. חַד,
דְּעַבְדָּתָא פְּקוּדָא דְּמִלְפָּא. וְחַד, דְּגִרְמָתָא לִיָּה
לְהֵהוּא בְּרָא, לְכָל הֵהוּא טִיבוֹ, לְכָל הָאֵי
רְחִימוֹ דְּמִלְפָּא לְגַבְּיָהּ. וְעַל דָּא כְּתִיב, (בְּרֵאשִׁית א)
וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד. וְהִנֵּה טוֹב, דָּא מִלֵּאף חַיִּים.
מְאֹד, דָּא מִלֵּאף הַמּוֹת, דְּאִיהוּ וְדַאי טוֹב מְאֹד,
לְמֵאֵן דְּאֲצִיַת פְּקוּדֵין דְּמֵאֲרִיָּה. וְתָא חֲזִי, אֵי
לֹא יִהָא הָאֵי מְקַטְרֵגָא, לֹא יִרְתוֹן צְדִיקָא הַנִּי
גְּנֻזִיא עֲלֵאִין, דְּזִמְיִין לִירְתָא לְעֵלְמָא דְאֲתִי.

וְכַאֲיִן אֵינּוֹן דְּאֲעֲרֵעוּ בְּהָאֵי מְקַטְרֵגָא, וְזַפְּאִין
אֵינּוֹן דְּלֹא אֲעֲרֵעוּ בֵּיהּ. וְזַפְּאִין אֵינּוֹן
דְּאֲעֲרֵעוּ בֵּיהּ, וְאֲשִׁתְּזִיבוּ מִנִּיהָ, דְּבְּגִינִיהָ יִרְתִּין
כָּל אֵינּוֹן טְבִין, וְכָל אֵינּוֹן עֲדוֹנִין, וְכָל אֵינּוֹן
פְּסוּפִין דְּעֵלְמָא דְאֲתִי, דְּעֵלִיָּה כְּתִיב (יִשְׁעִיָּה טו)
עֵינַי לֹא רָאִתָּה אֱלֹהִים זוֹלָתְךָ.

וְזַכְּאִין אֵינּוֹן דְּלֹא אֲעֲרֵעוּ בֵּיהּ, דְּבְּגִינִיהָ יִרְתִּין
גִּיהֶנָם, וְאֲטְרְדוּ מֵאֶרֶץ הַחַיִּים, דְּהָא
אֵינּוֹן חֲתִיבָא דְּאֲעֲרֵעוּ בֵּיהּ, הוּוּ צִיַתִּין לִיָּה,
וְאֲתַמְשְׁכוּ אַבְתְּרִיהָ. וְעַל דָּא אֵיִת לְצְדִיקָא
לְמַחְזֵק לִיָּה טְבִין דְּהָא בְּגִינִיהָ יִרְתִּין כָּל אֵינּוֹן
טְבָאן וְעֲדוֹנִין וְכְסוּפִין לְעֵלְמָא דְאֲתִי.

מְהוּ תוֹעֲלֶתוֹ שֶׁל הַמְקַטְרֵג הַזֶּה כַּאֲשֶׁר הִרְשָׁעִים מְצִיִּיתִים לוֹ? אֵלֶּא אֲפֹּי עַל גַּב שְׂאִין בּוֹ תוֹעֲלֶת, מְצוֹת אֲדוֹנוֹ הוּא עוֹשֶׂה. וְעוֹד, שֶׁהָרִי מִתְחַזֵּק בְּשִׁבִּיל זֶה. הוּאִיל וְהוּא רַע, הוּא מִתְחַזֵּק כִּשְׁהוּא עוֹשֶׂה רַע. הִרְשָׁע אֵינּוּ מִתְחַזֵּק, עַד שֶׁהוֹרֵג אָדָם. פִּינּוֹן שֶׁהֵרֵג בְּנֵי אָדָם, אִזּוּ מִתְחַזֵּק וּמִתְגַּבֵּר בְּכַחוֹ וַיֵּשׁ לוֹ נַחַת. כִּי אוֹתוֹ מְקַטְרֵג שְׂנֵאֲרָא מִלֵּאֲפֵי הַמּוֹת לֹא מִתְגַּבֵּר בְּכַחוֹ, עַד שֶׁמִּסְטָה אֶת בְּנֵי הָאָדָם וּמְקַטְרֵג לָהֶם וְהוֹרֵג אוֹתָם, וְאִזּוּ יֵשׁ לוֹ נַחַת וּמִתְחַזֵּק וּמִתְגַּבֵּר בְּכַחוֹ.

כְּמוֹ שֶׁמִּתְחַזֵּק צַד הַחַיִּים כְּשֶׁבְנֵי אָדָם הֵם טוֹבִים וְיִלְכוּ בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל, אֲפֹּי כִּי הַמְקַטְרֵג הַזֶּה מִתְחַזֵּק וּמִתְגַּבֵּר כִּשְׁהִרְשָׁעִים מְצִיִּיתִים לוֹ, וְהוּא שׁוֹלֵט עֲלֵיהֶם. הִרְחַמְנָן יַצִּילֵנוּ. וְאֲשֶׁרֵי אוֹתָם שְׂזוּכִים לְנִצְחוֹ וְלִהְיוֹתֵנוּ וְלִזְכוּת בְּשִׁבִּילוֹ לְעוֹלָם הַבָּא, וּמִתְחַזֵּק אָדָם בְּמִלְכָּה הַקְּדוּשׁ תְּמִיד. עַל זֶה וְדַאי נֶאֱמַר, (תהלים פד) אֲשֶׁרֵי אָדָם עוֹז לוֹ כִּי מְסֻלוֹת בְּלִבָּם. אֲשֶׁרֵיהֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

רַבִּי יוֹסֵי וְרַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי חֲיִיאָה הָיוּ הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ. פָּגַשׁ בְּהֵם רַבִּי אֶלְעָזָר. עַד שֶׁרָאוּ אוֹתוֹ, יָרְדוּ כֻלָּם מִן הַחֲמוֹרִים. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וְדַאי פְּנֵי הַשְּׂכִינָה רְאִיתִי, שֶׁהָרִי כִּשְׂרוּאָה אָדָם צְדִיקִים אוֹ זְכָאִים שֶׁבְּדוֹר וּפּוֹגֵשׁ בְּהֵם, וְדַאי הֵם פְּנֵי הַשְּׂכִינָה. וְלָמָּה נִקְרְאוּ פְּנֵי הַשְּׂכִינָה? מִשּׁוֹם שֶׁשְּׂכִינָה מְסַתְּרֶת בְּתוֹכָם, הִיא בְּסֵתֵר, וְהֵם בְּגִלוּי. מִשּׁוֹם שֶׁהֵם קְרוֹבִים שֶׁל הַשְּׂכִינָה, הֵם נִקְרְאִים פְּנֵים שְׂלָה. וּמִי הֵם? אוֹתָם שֶׁהִיא הַתְּתַקְנָה עִמָּם לְהִרְאוֹת אֶצֶל הַמֶּלֶךְ הַעֲלִיּוֹן. וְהוּאִיל וְאֵתָם כָּאֵן,

תוֹעֲלֶתָא דְהָאֵי מְקַטְרֵגָא. כִּד חֲיִיבִיא צִיִּיתִין לִיה (דף קס"ג ע"ב) מָאֵי אִיהִי. אֵלֶּא, אֲפֹּי עַל גַּב דְּלִית לִיה תוֹעֲלֶתָא, פְּקוּדָא דְמֵאִרְיָה אִיהוּ עֶבֶיד. וְתוֹ, דְהָא אֲתַתְּקָהּ בְּגִין הָאֵי, הוּאִיל וְאִיהוּ רַע, אֲתַתְּקָהּ כִּד עֶבֶיד בִּישׁ. חֲיִיבָא לָא אֲתַתְּקָהּ עַד דְקָטִיל בְּרֵי נֶשׁ, פִּינּוֹן דְקָטִיל בְּנֵי נֶשׂא, כִּדִּין אֲתַתְּקָהּ וְאֲתַגְבֵּר בְּחִילִיה, וְאִית לִיה נִיחָא. כִּי הוּא מְקַטְרֵגָא, דְאֲתַקְרִי מִלֵּאֲפֵי הַמּוֹת, לָא אֲתַגְבֵּר בְּחִילִיה, עַד דְאֲסִי לְבַנֵּי נֶשׂא, וּמְקַטְרֵג לוֹן, וְקָטִיל לוֹן, כִּדִּין אִית לִיה נִיחָא, וְאֲתַתְּקָהּ וְאֲתַגְבֵּר בְּחִילִיה.

בְּמָה דְאֲתַתְּקָהּ סְטָרָא דְחַיִּים, כִּד בְּנֵי נֶשׂא טְבִין, וְיִהְיוּ בְּאַרְחָ מִיִּשְׂרָאֵל. אוֹף הָכִי, הָאֵי מְקַטְרֵגָא אֲתַתְּקָהּ וְאֲתַגְבֵּר, כִּד חֲיִיבִיא צִיִּיתִין לִיה, וְשִׁלֵּט עֲלֵיהוּ. רַחֲמָנָא לִישְׁזַבְּנָן. וְזָכָאִין אֵינּוֹן דְזָכָאִין לְנִצְחָא לִיה, וְלֹאֲכַפֵּיא לִיה, לְמִזְפֵי בְּגִינִיה לְעֵלְמָא דְאַתִּי, וְאֲתַתְּקָהּ בְּרֵי נֶשׁ בְּמִלְכָּה קְדִישָׁא תְּדִיר, עַל דָּא וְדַאי אֲתַמַּר, (תהלים פד) אֲשֶׁרֵי אָדָם עוֹז לוֹ כִּי מְסֻלוֹת בְּלִבָּם, זְכָאִין אֵינּוֹן בְּהָאֵי עֵלְמָא וּבְעֵלְמָא דְאַתִּי.

רַבִּי יוֹסֵי וְרַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי חֲיִיאָה, הָיוּ אֲזִילֵי בְּאַרְחָא, פָּגַע בְּהוּ רַבִּי אֶלְעָזָר, עַד דְחָמוּ לִיה, נַחְתּוּ מִן חֲמָרֵי כְּלָהוּ. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וְדַאי אֲנָפִי שְׂכִינְתָא חֲמִינָא, דְהָא כִּד חֲמִי בְּרֵי נֶשׁ צְדִיקִיא, אוֹ זְכָאִין דִּי בְּדָרָא, וְאֶעֱרַע בְּהוּ, וְדַאי אֵינּוֹן אֲנָפִי שְׂכִינְתָא. וְאֵמָאֵי אֶקְרוּן אֲנָפִי שְׂכִינְתָא. בְּגִין דְשְׂכִינְתָא אֲסַתְּרֶת בְּגוּוִיָּהוּ, אִיהִי בְּסֵתִימוּ, וְאֵינּוֹן בְּאַתְגְּלִיא. בְּגִין דְשְׂכִינְתָא אֵינּוֹן דְקָרִיבִין לָהּ, אֶקְרוּן פְּנֵים דִּילָהּ. וּמֵאֵן אֵינּוֹן. אֵינּוֹן דְאִיהִי אֲתַתְּקֶנָּה בְּהַדִּיָּהוּ, לְאַתְחַזָּא לְגַבֵּי מִלְכָּה עֲלָאָה. וְהוּאִיל וְאֵתָן הָכָא, וְדַאי

וְדַאי שְׁשִׁכְיָנָה הַתְּתַקְנָה עֲלֵיכֶם
וְאַתֶּם פְּנִיָּה. (ופגש בהם ודאי רואה פני
השכינה, משום שהשכינה מסתתרת בתוככם,
היא בסתר והם בגלוי, והיא נתקנת עמם להראות
לפני המלך. והואיל ואתם כאן שלשה, ודאי
שהשכינה נתקנה עליכם ושורה בתוכם).

פְּתַח וְאָמַר, (בראשית לג) קַח נָא אֶת
בְּרַכְתֵּי אֲשֶׁר הִבָּאת לָךְ וְגו'.
כְּשֶׁרָאָה יַעֲקֹב אֶת סַמְאֵל מְקַטְרֵג
בְּאוֹתוֹ לִילָה, רָאָה אוֹתוֹ בְּדְמוֹת
עֲשׂוֹ, וְלֹא הִפִּיר בּוֹ עַד שֶׁעָלָה
הַבָּקָר. פִּיּוֹן שֶׁעָלָה הַבָּקָר וְהַשְּׂגִיחַ
בּוֹ, רָאָה אוֹתוֹ בְּפָנִים נִסְתָּרִים
וְגִלְיוּיִים. הַתְּבוּנָה בְּאוֹתָהּ דְמוֹת
שֶׁהִיָּתָה כְּדְמוֹת עֲשׂוֹ, מִיַּד הַשְּׂגִיחַ
וְיָדַע שֶׁהִיא מְמַנָּה שֶׁל עֲשׂוֹ
וְהַחֲזִיק בּוֹ. מַה כְּתוּב? (שם לה)
וַיֹּאמֶר שְׁלַחֲנִי כִּי עָלָה הַשֶּׁחֶר.
וְהַחֲבָרִים הַעִירוּ, שֶׁבִשְׂבִיל
שֶׁהִגִּיעַ זְמַנּוֹ לִזְמַר וּלְשַׁבַּח אֶת
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְעַל זֶה כִּי עָלָה
הַשֶּׁחֶר.

וְכַאֵן יֵשׁ לְהַסְתַּכֵּל, שְׂוֹדַאי
שֶׁלְטוֹנוֹ אֵינוֹ אֶלָּא בְּלִילָה בְּתוֹךְ
הַחֲשֵׁכָה, וְסוּד זֶה - מִפְּחַד
בְּלִילוֹת, זֶה פְּחַד הַגִּיהֶנֶם. וְמַה
שֶׁאָמַר בְּלִילוֹת, רְצָה לִזְמַר הוּא
וְיִקְבְּתוּ. וּבִשְׂבִיל כֶּף לֹא שׁוֹלֵט
אֶלָּא בְּלִילָה.

וְזֶה שֶׁאָמַר וַיֹּאמֶר שְׁלַחֲנִי כִּי עָלָה
הַשֶּׁחֶר. מַה זֶה כִּי עָלָה הַשֶּׁחֶר?
מִשׁוּם שֶׁכְּשֶׁמִּגִּיעַ הַבָּקָר וְעוֹבֵר
שֶׁלְטוֹנוֹ שֶׁל הַחֲשֵׁף שֶׁל הַלִּילָה,
אֲזַי נִכְנָס הוּא וְאוֹכְלוֹסִיו בְּנֹקֵב
תְּהוֹם רַבָּה שֶׁלְצַד צְפוֹן, עַד
שֶׁנִּכְנָס הַלִּילָה, וְנִשְׁאָרִים
הַכְּלָבִים, וְשׁוֹלְטִים וּמְשׁוֹטְטִים
בְּלִילָה (בְּעוֹלָם) עַד שֶׁבָּא הַבָּקָר.
וְלִכֵּן הִזָּה דוֹחֵק לִזְמַר, שְׁלַחֲנִי כִּי
עָלָה הַשֶּׁחֶר, שֶׁהָרִי לֹא שׁוֹלֵט
בַּיּוֹם.

כְּמוֹ זֶה גְלוּתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִיא
בְּלִילָה וְנִקְרָאת לִילָה. מִלֶּךְ עוֹבְדֵי
כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת רָשָׁע שׁוֹלֵט עַל

שְׁכִינְתָא אֶתְתַּקְנַת עֲלֵיכֶם, וְאַתּוֹן פְּנִים דִּילָה.
(ס"א) וְאַעֲרַע בְּהוּ וְדַאי חֲמֵי אֲנִפֵּי שְׁכִינְתָא כְּגוֹן דְּשְׁכִינְתָא אֶסְתַּתֵּר בְּגוּיָהוּ
אִיהִי בְּסִתְמוֹ וְאִינּוֹן בְּאַתְגְּלִיָּיא וְאִיהִי אֶתְתַּקְנַת בְּתַרְיָהוּ לְאַתְחַנּוּתָא קִמֵּי
מַלְכָא וְהוּאִיל וְאַתּוֹן הִבָּא תְּלַתָּא וְדַאי שְׁכִינְתָא אֶתְתַּקְנַת עֲלֵיכֶם וְשְׂרִיָּיא
בְּגוּיָיבּוּ).

פְּתַח וְאָמַר, (בראשית לג) קַח נָא אֶת
בְּרַכְתֵּי אֲשֶׁר
הוֹבָאת לָךְ וְגו', פֶּד חֲמָא יַעֲקֹב לְסַמְאֵל,
מְקַטְרֵגָא בְּהוּא לִילְיָא, חֲמָא לִיה בְּהוּא
דִּיוֹקְנָא דְעֲשׂוֹ, וְלֹא אֶשְׁתַּמּוּדַע בֵּיה עַד דְּסָלִיק
צְפָרָא. פִּיּוֹן דְּסָלִיק צְפָרָא, וְאַשְׁגַּח בֵּיה, חֲמָא
לִיה בְּאַנְפִּין סְתִימִין וְאַתְגְּלִיָּין. אֶסְתַּפֵּל בְּהוּא
דִּיוֹקְנָא, דְּהוּה כְּדִיוֹקְנָא דְעֲשׂוֹ, מִיַּד אֶשְׁגַּח
וְיָדַע דְּהוּה מְמַנָּא דְעֲשׂוֹ. אֶתְקִיף בֵּיה מַה
כְּתִיב, (בראשית לב) וַיֹּאמֶר שְׁלַחֲנִי כִּי עָלָה הַשֶּׁחֶר.
וְחַבְרִיָּיא אֶתְעֵרוּ, דְּכַגִּין דְּמִטָּא זְמַנִּיה לְזִמְרָא
וּלְשַׁבְּחָא לִיה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְעַל דָּא כִּי
עָלָה הַשֶּׁחֶר.

וְהָבֵא אֵית לְאַסְתַּפְּלָא, דְּוִדַאי שֶׁלְטַנוּתָא דִּילִיה
לָאו אִיהוּ אֶלָּא בְּלִילְיָא, גּוֹ חֲשׂוּכָא,
וְרָזָא דָּא (שִׁיר הַשִּׁירִים ג) מִפְּחַד בְּלִילוֹת דָּא פְּחַדָּא
דְּגִיהֶנֶם. וְמַה דְּאָמַר בְּלִילוֹת. רְצוֹנוֹ לֵאמֹר
אִיהוּ וְנִיּוֹקְבִיָּה. וּבְכַגִּינֵי כֶּף לֹא שְׁלִיט אֶלָּא
בְּלִילְיָא.

וְדַאי דְּאָמַר וַיֹּאמֶר שְׁלַחֲנִי כִּי עָלָה הַשֶּׁחֶר. מָאִי
כִּי עָלָה הַשֶּׁחֶר. בְּגִין דְּכַד אֶתִּי צְפָרָא,
וְאַתְעֵבֵר שֶׁלְטַנוֹ דְּחֲשׂוּכָא דְּלִילְיָא, פְּדִין עָאל
אִיהוּ וְאוֹכְלוֹסִיָּה בְּנוֹקְבָא דְּתְהוּמָא רַבָּא,
דְּלִסְטֵר צְפוֹן, עַד דְּעָאל לִילְיָא, וְאַשְׁתָּרוּ
פְּלָבִי, וְשֶׁלְטִי וּמְשֻׁטְטִי בְּלִילְיָא, (ר"א בְּעֻלְמָא) עַד
דְּאֶתִּי צְפָרָא. וְעַל דָּא הוּה דְּחִיק לִזְמַר, שְׁלַחֲנִי
כִּי עָלָה הַשֶּׁחֶר, דְּהָא לֹא שְׁלִיט בִּימְמָא.

בְּגוּזוּנָא דָּא גְלוּתָא דִּישְׂרָאֵל, דְּאִיהוּ בְּלִילְיָא,
וְאַקְרִי לִילָה. מַלְכָּא עֲבוּדַת פּוֹכְכָבִים

יִשְׂרָאֵל, עַד שְׂיָבֵא הַבְּקָר וַיֵּאִיר
לָהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וַיַּעֲבֹר
שְׁלֹטוֹנָם, וְעַל זֶה כִּי עָלָה הַשַּׁחַר,
דְּחֹק הָיָה בִּידוֹ וְתִשָּׁשׁ כַּחוֹ, שֶׁהָרִי
עָבַר הַלֵּילָה. וְעַל זֶה יַעֲקֹב הִחְזִיק
בּוֹ וַרְאָה דְיוֹקְנוֹ פְּדִיוֹקְנוֹ שֶׁל עֶשׂוֹ,
אֲבָל לֹא כָּל כֶּף בְּגִלּוּי, וְאֵז הוֹדָה
לוֹ עַל הַבְּרָכוֹת.

מה פתוב אחרי זה? (שם לג) כי על
כן ראיתי פניך פראת פני אלהים
ותרצני. שראה באותם הפנים של
עשו פדמות שנראה לו סמאל
ממש, שהרי בכל מקום שאדם
נקשר, כך נראים פניו. ואתם
קדושים עליונים, שכינה עמכם,
ופניכם פאותם הפנים שלה,
אשריכם! אמר, אם בדרך זה
הייתי הולך עמכם, הייתי יושב
עמכם. כעת שאתם לדרךכם ואני
לדרכי, אפרד מכם בדברי תורה.
פתח ואמר, (תהלים קכז) שיר
המעלות לשלמה אם ה' לא יבנה
בית שוא עמלו בוניו בו אם ה'
לא ישמר עיר שוא שקד שומר.
וכי שלמה אמר התשבחת זהו
כשבנה את בית המקדש? לא כך,
שהרי דוד המלך אמר לו בשביל
שלמה בנו, כשבא נתן אצלו
ואמר לו על שלמה שהוא יבנה
את בית המקדש. ואחר כך דוד
המלך הראה לשלמה בנו את
דיוקן בית המקדש. פיון שראה
דוד את דיוקן בית המקדש וכל
תקוניו, אמר שירה על שלמה
בנו, ואמר אם ה' לא יבנה בית
וגו'.

דבר אחר שיר המעלות לשלמה
- למלך שהשלום שלו. ושירה זו
היא שירה ותשבחת על כל שאר
השירה, ושירה זו עולה על כלן.
אם ה' לא יבנה בית - שראה דוד
המלך את כל אותם שבעת
העמודים שהבית הזה עומד
עליהם שעומדים שורות שורות

ומזלות חייבא שלטא עלייהו דישראל, עד
דייתי צפרא וינהיר לון קדשא ברין הוא,
ויתעבר שלטניהון, ועל דא כי עלה השחר,
דחיק הוה בידיה, ותשש חיליה, דהא אתעבר
ליליא ועל דא אתתקף יעקב ביה, וחקא
דיוקניה פדיוקנא דעשו, אבל לא באתגליתא
כל כף. וכדין אודי ליה על ברפאן.

מה פתיב לבתר, (בראשית לג) כי על כן ראיתי פניך
פראות פני אלהים ותרצני. דחקא באינון
אנפין דעשו פדיוקנא דאתחזי ליה סמאל
ממש, דהא בכל אתר דבר נש אתקשר, הכי
אתחזי באנפוי. ואתון קדישי עליונין שכינתא
בהדיכו, ואנפין דלכון פאינון אנפין דילה,
זכאין אתון. אמר אי ארחא חדא הוינא אזלי
בהדיכו, הוינא נתבי עמכון, השתא דאתון
לארחיכו, ואנא לארחי, אתפרש מנייכו
במילי (דף קס"ד ע"א) דאורייתא.

פתח ואמר (תהלים קכז) שיר המעלות לשלמה אם
יי' לא יבנה בית שוא עמלו בוניו בו אם
יי' לא ישמר עיר שוא שקד שומר. וכי שלמה
אמר תושבחתא דא כד בנה בי מקדשא. לאו
הכי, דהא דוד מלפא אמר ליה בגין שלמה
מלפא בריה, כד אתא נתן לגביה, ואמר ליה
על שלמה דאיהו יבני בי מקדשא. ולבתר דוד
מלפא אחזי לשלמה בריה דיוקנא דבי
מקדשא. פיון דחקא דוד דיוקנא דבי
מקדשא, וכל תקונוי, אמר שירתא על שלמה
בריה, ואמר אם יי' לא יבנה בית וגו'.

דבר אחר שיר המעלות לשלמה, למלפא
דשלמא דיליה. והאי שירתא איהו
שירתא ותושבחתא על כל שאר שירתא,
ושירתא הדא סלקא על פלהו. אם יי' לא יבנה
בית, דחקא דוד מלפא, כל אינון עמודין

לכנות את הבית הזה. מעל כלם עומד בעל הבית שהולך על גביהם, ונותן להם כח ותקף לכל אחד ואחד פראוי.

ועד זה אמר דוד, אם המלך הזה שכל השלום שלו, שהוא בעל הבית, לא בונה את הבית הזה - שוא עמלו בוניו בו, אותם עמודים שעומדים לכנות על הבית הזה. אם ה' לא ישמר עיר - זה המלך שכל השלום שלו. שוא שקד שומר - זהו עמוד אחד שהעולם התפקן עליו, ומיהו? צדיק, שהרי הוא שומר את אותה העיר.

המושכן שעשה משה, תמיד היה יהושע עומד ושומר אותו, שהרי אין שמירתו - רק בזה שנקרא נער, שכתוב (שמות לג) ומשרתו יהושע בן נון נער לא ימיש מתוך האהל. אחר כך משפן זה לא היה שומר אלא בשביל נער אחר, שכתוב (שמואל א ג) והנער שמואל משרת. (והיה מסדר שם) משום שאין שמירת המשפן אלא בנער. (אבל בית המקדש אינו כן, שאין שמירתו אלא בקדוש-קרוב-הוא, שכתוב אם ה' לא ישמר עיר שוא שקד שומר) ומיהו השומר הזה? אותו ששומר המשפן שנקרא כף: נער מטטרו"ן.

אבל אתם קדושים עליונים, אין שמירתכם כמו שמירת המשפן, אלא שמירתכם כשמירת בית המקדש, הקדוש ברוך הוא לבדו, שכתוב אם ה' לא ישמר עיר שוא שקד שומר. שהרי בכל זמן שצדיקים הולכים בדרך, הקדוש ברוך הוא שומר אותם תמיד, שכתוב ה' ישמר צאתך ובוואך.

הלכו אחריו, ולוו אותו שלשה מילים, וחרו לדרבם. קראו עליו, (תהלים צא) כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך, על פנים

שבעה, דהאי בית קאים עלייהו, דאינון קיימי שורין שורין, למבני האי בית. לעילא מפלהו קיימא מאריה דביתא דאזיל על גבייהו, ויהיב לון חילא ותוקפא, לכל חד וחד פדקא יאות. ועד דא אמר דוד, אי האי מלפא דשלמא כלא דיליה, דאיהו מאריה דביתא, לא בני להאי ביתא, שוא עמלו בוניו בו, אינון (פ' עמודים) קיימין דקיימין למבני על האי ביתא. אם יי' לא ישמר עיר, דא מלפא דשלמא כלא דיליה. שוא שקד שומר, דא איהו חד קיימא דעלמא אתתקן עליה, ומנו. צדיק, דהא איהו נטיר לה להאי עיר.

מושכנא דעבד משה, יהושע הוה קאים תדיר ונטיר ליה, דהא לית נטירו דיליה בר ביה דאקרי נער, דכתיב, (שמות לג) ומשרתו יהושע בן נון נער לא ימיש מתוך האהל. לבתר האי משכנא לא הוה נטיר, אלא בגין נער אחרא, דכתיב, (שמואל א ג) והנער שמואל משרת, (והוה מסדר תמן) בגין דלית נטירו דמשכנא, אלא בנער. (אבל כי מקדשא לאו הכי ולא נטירו דיליה אלא בקודשא ברוך הוא דכתיב אם יי' לא ישמר עיר שוא שקד שומר) ומאן איהו שומר דא. ההוא דנטיר משכנא דאקרי הכי נער מטטרו"ן.

אבל אתון קדישי עליונים, לאו נטירו דלכון כנטירו דמשכנא, אלא נטירו דלכון כנטירו דבי מקדשא, קדשא ברוך הוא בלחודוי, דכתיב אם יי' לא ישמר עיר שוא שקד שומר, דהא בכל זמנא דצדיקיא אזלי בארשא, קדשא ברוך הוא נטיר לון תדיר, דכתיב, (תהלים קכא) יי' ישמר צאתך ובוואך.

אזלו אבתריה, ואוזפוהו תלת מלין, ואהדרו לארחייהו קרו עליה, (תהלים צא) כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך, על פנים

יִשְׂאוּנָה וְגו' (משלי כג) יִשְׁמַח אָבִיךָ
וְאִמָּךָ וְתִגַּל יוֹלְדֹתֶיךָ.

וְאֵת הַמִּשְׁפָּן תַּעֲשֶׂה עֶשֶׂר יְרִיעַת
וְגו' רַבִּי יְהוּדָה פֶּתַח, (שם יד) בָּרַב
עִם הַדֶּרֶת מִלֶּךָ וּבִכְאֶפֶס לֹאִם
מִחַתַּת רְזוּן. בָּרַב עִם הַדֶּרֶת מִלֶּךָ
- אֵלֶּה הֵם יִשְׂרָאֵל, שְׁכָתוּב בָּהֶם
(דברים ז) כִּי עִם קְדוֹשׁ אֲתָה לֵה'
אֱלֹהֶיךָ. וְהֵם עִם שְׁעוּלִים לְכַמָּה
אֲלָפִים וּלְכַמָּה רַבּוּת, וּכְשֵׁהֶם
רַבִּים בְּחֻשְׁבוֹנָם, זֶהוּ כְבוֹדוֹ שֶׁל
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהָרִי עֲלִיּוֹנִים
וְתַחְתּוֹנִים מְשַׁבְּחִים אֶת שְׁמוֹ שֶׁל
הַמֶּלֶךְ הַעֲלִיּוֹן וּמְשַׁבְּחִים אוֹתוֹ
בְּשִׁבְלֵי הָעַם הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה. זֶהוּ
שְׁכָתוּב (שם ד) רַק עִם חֲכָם וְנִבּוֹן
הַגּוֹי הַגָּדוֹל הַזֶּה.

וְאִם תֹּאמְרוּ, הָרִי כְתוּב (שם ז) כִּי
אֲתֶם הַמַּעֲט מִכָּל הָעַמִּים - אֲלֵא,
מִכָּל הָעַמִּים וְדָאִי, אֲבָל מֵעַם אֶחָד
הֵם יוֹתֵר רַבִּים. שֶׁהָרִי אֵין עִם בְּכָל
הָעוֹלָם גָּדוֹל וְרַב כִּי־יִשְׂרָאֵל. וְאִם
תֹּאמְרוּ, הָרִי בְּנֵי יִשְׁמַעֵאל וְהָרִי בְּנֵי
אֲדוּם הָרִי כְּמָה הֵם - וְדָאִי כֶּף
רַבִּים הֵם, אֲבָל כָּל שְׂאֵר הָעַמִּים,
כָּלֶם מְעַרְבִים אֵלֶּה בְּאֵלֶּה, בְּנִים
יֵשׁ לָעַם זֶה בְּעַם זֶה, וּלְאֵלֶּה בְּנִים
בְּעַם אַחֵר וּלְאֵלֶּה בְּאֵחֵר. וּמִשּׁוּם
כֶּף אֵין עִם בְּכָל הָעוֹלָם גָּדוֹל וְרַב
כִּי־יִשְׂרָאֵל, עִם נִבְחָר וַיְחִידִי, אֵלֶּה
בְּאֵלֶּה בְּלִי עֲרֻבוּבָיָה אַחֲרַת כָּלֶל,
שְׁכָתוּב כִּי עִם קְדוֹשׁ אֲתָה לֵה'
אֱלֹהֶיךָ וּבְךָ בָּחַר ה', וְעַל זֶה בָּרַב
עִם הַדֶּרֶת מִלֶּךָ, הַדּוֹר הוּא לְמִלְכָּךָ
הַעֲלִיּוֹן בְּקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

עוֹד, בְּזִמְנֵן שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
בָּא לְבֵית הַכְּנֶסֶת (שְׁהוּא מִקְדָּשׁ מַעֲט)
וְכָל הָעַם הוֹלְכִים כְּאֶחָד
וּמִתְפַּלְלִים וּמוֹדִים וּמְשַׁבְּחִים אֶת
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֲזַי הוּא הַדּוֹר
שֶׁל מִלְכָּךָ, שְׁמִלְכָּךָ סֵתָם זֶה מִלְכָּךָ
הַקְּדוֹשׁ (הַמְשִׁיחִי), שֶׁהִתְתַּקֵּן בִּיפְי
וְתִקּוֹן לַעֲלוֹת לַמַּעֲלָה.

יִשְׂאוּנָה וְגו' (משלי כג) יִשְׁמַח אָבִיךָ וְאִמָּךָ וְתִגַּל
יוֹלְדֹתֶיךָ.

וְאֵת הַמִּשְׁפָּן תַּעֲשֶׂה עֶשֶׂר יְרִיעַת וְגו' (שמות כו)
רַבִּי יְהוּדָה פֶּתַח, (משלי יד) בָּרַב עִם הַדֶּרֶת
מִלֶּךָ וּבִכְאֶפֶס לֹאִם מִחַתַּת רְזוּן. בָּרַב עִם הַדֶּרֶת
מִלֶּךָ, אֵלֶּיךָ אֵינוֹן יִשְׂרָאֵל, דְּכָתִיב בְּהוּ (דברים ז)
כִּי עִם קְדוֹשׁ אֲתָה לֵיְי' אֱלֹהֶיךָ. וְאֵינוֹן עֲמָא
דְּסִלְקִין לְכַמָּה אֲלָפִין, וּלְכַמָּה רַבּוּן, וְכַד
אֵינוֹן סְגִיאִין בְּחוֹשְׁבֵינֵיהוֹן, יִקְרָא דְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא אִיהוּ. דְּהָא עֲלָאִין וְתַתָּאִין מְשַׁבְּחִין
שְׁמִיָּה דְּמִלְכָּא עֲלָאָה, וּמְשַׁבְּחִין לִיהַ בְּגִין עֲמָא
קְדִישָׁא דָּא. הָדָא הוּא דְּכָתִיב, (דברים ד) רַק עִם
חֲכָם וְנִבּוֹן הַגּוֹי הַגָּדוֹל הַזֶּה.

וְאִי תִימָא, הָא כְּתִיב, (דברים ז) כִּי אֲתֶם הַמַּעֲט
מִכָּל הָעַמִּים, אֲלֵא, מִכָּל הָעַמִּים וְדָאִי,
אֲבָל מֵעַמָּא חַד וַתִּיר סְגִיאִין אֵינוֹן. דְּהָא לִית
עֲמָא בְּכָל עֲלָמָא רַב וְסִגִּי כִי־יִשְׂרָאֵל. וְאִי תִימָא
הָא בְּנֵי יִשְׁמַעֵאל, וְהָא בְּנֵי אֲדוּם, הָא כְּמָה
אֵינוֹן. וְדָאִי הָכִי סְגִיאִין אֵינוֹן, אֲבָל כָּל שְׂאֵר
עַמִּין כִּלְהוּ מִתְעַרְבֵי אֵלֶיךָ בְּאֵלֶיךָ, בְּנִין אִית
לָעַם דָּא, בְּעַם דָּא, וּלְאֵלֶיךָ בְּנִין בְּעַם אַחֲרָא,
וְאֵלֶיךָ בְּאַחֲרָא. וּבְגִין כֶּף לִית עֲמָא כְּכָל עֲלָמָא,
רַב סְגִי כִי־יִשְׂרָאֵל, עֲמָא בְּרִירָא וַיְחִידָאָה, אֵלֶיךָ
בְּאֵלֶיךָ, בְּלֵא עֲרֻבוּבָיָה אַחֲרָא כָּלֶל, דְּכָתִיב כִּי
עִם קְדוֹשׁ אֲתָה לֵיְי' אֱלֹהֶיךָ, וּבְךָ בָּחַר יְי', וְעַל
דָּא בָּרַב עִם הַדֶּרֶת מִלֶּךָ, הַדּוֹרָא אִיהוּ דְּמִלְכָּא
עֲלָאָה קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא.

הוּוּ בְּזִמְנָא (דף קס"ד ע"ב) דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתִי
לְבִי פְּנִישְׁתָּא, (דִּאִיהוּ מִקְדָּשׁ מַעֲט) וְכָל עֲמָא אֲתִינִין
פְּחֻדָּא, וּמְצִלָּאן, וְאוֹדוֹן, וּמְשַׁבְּחִין לִיהַ
לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּדִין הַדּוֹרָא דְּמִלְכָּךָ אִיהוּ,
דְּמִלְכָּךָ סֵתָם דָּא מִלְכָּא קְדִישָׁא. (ר"א מְשִׁיחָא)
דִּאֲתַתְּקִין בְּשִׁפְרֵיהוֹן וּבְתַקּוּנָא לְסִלְקָא לְעִילָא.

ובאפס לאם מחפת רזון - וכשהוא מקדים לבית הפנסת והעם לא באים להתפלל ולשבח את הקדוש ברוך הוא, אז כל אותו שלטון שלמעלה וכל אותם ממנים ומחנות עליונים, כלם נשברים (מעברים) מאותו עלוי שמתקנים בתקוני אותו המלך. מה הטעם? משום שבאותה שעה שישראל למטה מסדרים תפלותיהם ובקשותיהם ומשבחים את המלך העליון, כל אותם מחנות עליונים מסדרים שבחים ומתקנים באותו תקון קדוש, משום שכל המחנות העליונים כלם חברים עם ישראל למטה לשבח את הקדוש ברוך הוא כאחד, להיות עליתו של הקדוש ברוך הוא מעלה ומטה כאחד.

ובשהם מזדמנים להיות חברים עם ישראל, וישראל למטה לא באים לסדר תפלתם ובקשתם ולשבח את אדונם - כל המחנות הקדושים של השלטון העליון נשברים (מעברים) מתקוניהם, שהרי לא עולים בעליה ולא יכולים לשבח את רבונם פראוי. משום ששבחי הקדוש ברוך הוא צריכים להיות כאחד מעלה ומטה, עליונים ותחתונים בשעה אחת, ועל זה מחפת רזון ולא מחפת מלך.

ואפילו שלא התרבו בבית הפנסת אלא עשרה, באותם העשרה מזדמנים המחנות העליונים להיות עמקם חברים. מה הטעם? משום שכל תקוני אותו המלך הם בעשרה, ולכן די בעשרה, אם אינם יותר.

ובא ראה, במשכן מה פתוב? ואת המשכן תעשה עשר יריעות. עשר, משום שתקון המשכן (השכינה) הוא בעשרה להיות פראוי. עשר, מה

ובאפס לאם מחפת רזון, וכד איהו אקדים לבי פנישתא, ועמא לא אתיין לצלאה ולשבחא ליה לקודשא בריך הוא, פדין כל ההוא שלטנותא דלעילא, וכל אינון ממנן ומשריין עלאין, פלהו אתברו (ס"א אתעברו) מההוא עלויא דמתקני בתקוני ההוא מלך. מאי טעמא. בגין דבההיא שעתא, דישראל לתתא קא מסדרי צלותהון ובעותהון, ומשבחן למלכא עלאה. כל אינון משריין עלאין, מסדרין שבחין, ומתקנן בההוא תקונא קדישא, בגין דמשריין עלאין פלהו חברין אינון בישראל לתתא, לשבחא לקודשא בריך הוא כחדא, למהוי סלוקא דקודשא בריך הוא עילא ותתא כחדא.

וכד אינון מזדמנן למהוי חברים בהו בישראל, וישראל לתתא לא אתיין לסדרא צלותהון ובעותהון ולשבחא למאריהון, פלהו משריין קדישין, שלטנותא עלאה אתברו (אתעברו) מתקוניהון, דהא לא סלקין בסלוקא, ולא יכלין לשבחא למאריהון פדקא יאות. בגין דשבחי דקודשא בריך הוא, אצטריף למהוי כחדא עילא ותתא, עלאין ותתאין בשעתא חדא, ועל דא מחפת רזון ולא מחפת מלך.

ואפילו דלא אסגיאו בבי כנישתא, אלא עשרה, באינון עשרה מזדמנן משריין עלאין, למהוי עמהון חברים. מאי טעמא בגין דכל תקוני דההוא מלך, אינון בעשרה, ועל דא די בעשרה, אי לאו אינון יתיר.

ותא חזי במשכן מה כתיב, (שמות כו) ואת המשכן תעשה עשר יריעות, עשר: בגין דתקונא דמשכנא, (נ"א דשכינתא) בעשרה איהו,

הטעם עֶשֶׂר וְלֹא עֶשְׂרֵה? אֵלָא עֶשֶׂר בְּכָל מְקוֹם הוּא בְּלִי שְׂכִינְהָ, שְׂאִינְהָ בְּחֻשְׁבּוֹן, כְּגוֹן זֶה (מַלְכִּים-א) עֲמַד עַל שְׁנֵי עֶשֶׂר בְּקָר. הַשְׂכִּינְהָ אֵינְהָ בְּחֻשְׁבּוֹן, שְׁהָרִי הִיא עוֹמֶדֶת לְמַעְלָה, שְׂפָתוֹב (שם) וְהֵימָּן עֲלֵיהֶם מְלַמְעֵלָה. וּבְמִקּוּמוֹת הִלְלוּ שֶׁל רְמִזִּים לְסוּד שְׁלֹמְעֵלָה שְׁחָסַר מֵהֶם (ה'), הָרִי שְׂכִינְהָ יִתְּרָה עַל אוֹתוֹ חֻשְׁבּוֹן, שְׂאִינְהָ בְּחֻשְׁבּוֹן. לְצַד הָאֲחֵר נּוֹתְנִים חֻשְׁבּוֹן יוֹתֵר. וְהִיא בְּמִנְיָן בְּגִרְעוֹת, וְלֹא תֹאמֵר חֻשְׁבּוֹן יוֹתֵר, אֵלָא תּוֹסֶפֶת אוֹת, וְהַחֻשְׁבּוֹן בְּגִרְעוֹת) כְּמוֹ עֲשֵׁתִי, וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ. וּבְכָל מְקוֹם שְׁנוֹסְפוֹת אוֹתוֹת כְּגוֹן זֶה, זֶה לְגִרְעוֹת. כְּמוֹ הָאֲמִינוֹן אַחִיד, שְׂמִסְפִּיק אֲמִינוֹן. וּבְצַד הַקְּדוּשָׁה גּוֹרַע אוֹת, וְהִיא תּוֹסֶפֶת.

רַבִּי חִיָּא פִּתַח וְאָמַר, (תְּהִלִּים קד) עֵטָה אוֹר כְּשִׁלְמָה נוֹטָה שְׁמַיִם כְּפִרְיעָה. פְּסוּק זֶה פְּרִשׁוּהוּ, שְׂכַשְׁבְּרָא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם, הַתְּעִטָּף בְּאוֹתוֹ אוֹר קְדָמוֹן וּבְרָא בּוֹ שְׁמַיִם.

וּבֵּא רָאָה, אוֹר וְחֻשְׁף (לֹא) הָיוּ כְּאֶחָד. אוֹר מְצַד הַיָּמִין, וְחֻשְׁף מְצַד הַשְּׂמָאל. מֶה עָשָׂה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא? שְׂתַפֵּס כְּאֶחָד וּבְרָא מֵהֶם שְׁמַיִם. מֶה זֶה שְׁמַיִם? אֵשׁ וּמַיִם שְׂתַפֵּס כְּאֶחָד וְעָשָׂה שְׁלוֹם בֵּינֵיהֶם. וּכְשֶׁנִּתְקַנּוּ כְּאֶחָד וּמִתַּח אוֹתָם, מִתַּח אוֹתָם פְּרִיעָה וְעָשָׂה מֵהֶם אוֹת ו', וְזוֹ נִקְרָאת יְרִיעָה. יְרִיעוֹת, שְׁהָרִי מֵאוֹת זוֹ הַתְּפִשֵׁט אוֹר וְנַעֲשׂוּ יְרִיעוֹת. זֶהוּ שְׂפָתוֹב וְאֵת הַמִּשְׁכָּן תַּעֲשֶׂה עֶשֶׂר יְרִיעוֹת. וְשִׁבְעָה רְקִיעִים הֵם מִתּוֹחִים, גְּנוּזִים בְּגִיזָה עֲלִיוֹנָה, כְּמוֹ שְׂבָאוּהָ, וְרְקִיעַ אֶחָד שְׁעוֹמֵד עֲלֵיהֶם. וְלֹאוֹתוֹ רְקִיעַ אֵין גּוֹן וְאֵין

לְמַהוּי כְּדָקָא יְאוּת. עֶשֶׂר, מְאִי טַעְמָא עֶשֶׂר, וְלֹא עֶשְׂרֵה. אֵלָא עֶשֶׂר, בְּכָל אֶתֶר אִיהוּ בְּלֹא שְׂכִינְתָּא, דְּלֹאוּ אִיהִי בְּחוּשְׁבָנָא כְּגוֹוֵנָא דָּא (מַלְכִּים א ז) עוֹמֵד עַל שְׁנֵי עֶשֶׂר בְּקָר, שְׂכִינְתָּא לָאוּ אִיהִי בְּחוּשְׁבָנָא, דְּהָא אִיהִי קְיַימָא לְעֵילָא, דְּכִתִּיב, (מַלְכִּים א ז) וְהֵימָּן עֲלֵיהֶם מְלַמְעֵלָה. וּבֵאלֵינן דּוּכְתִי דְרַמִּיזִי לְרִזָּא דְלְעֵילָא דְחָסַר מִנְהוֹן, (ס"א ה') הָא שְׂכִינְתָּא יִתִּיר עַל הַהוּא חֻשְׁבָנָא, דְּלֹאוּ אִיהִי בְּחוּשְׁבָנָא.

לְסַטְרָא אַחְרָא, יְהִיבִי חֻשְׁבָנָא יִתִּיר, וְאִיהִי בְּמִנְיָנָא בְּגִרְעוֹ, (ר"א ל) לֹא תִימָא חֻשְׁבָנָא יִתִּיר אֵלָא תּוֹסֶפֶת אֶת וְחוּשְׁבָנָא בְּגִרְעוֹ) כְּגוֹן עֲשֵׁתִי, וְהָא אוּקְמוּהָ. וּבְכָל אֶתֶר דְּאֶתְוּוֹן אֶתְוֹסְפֵן, כְּגוֹוֵנָא דָּא, אִיהוּ לְגִרְעוֹתָא. כְּגוֹן (שְׂמוּאֵל ב יג) הָאֲמִינוֹן אַחִיד, דְּסִגְיָא אֲמִינוֹן. וּבְסַטְרָא דְקְדוּשָׁא, גִּרַע אֶת וְאִיהוּ תּוֹסֶפֶת.

רַבִּי חִיָּא פִּתַח וְאָמַר, (תְּהִלִּים קד) עוֹטָה אוֹר כְּשִׁלְמָה נוֹטָה שְׁמַיִם כְּפִרְיעָה. הָאִי קָרָא אוּקְמוּהָ, דְכַד בְּרָא קְדָשָׁא בְרוּךְ הוּא עֲלֵמָא, אֶתְעִטָּף בְּהוּא אוֹר קְדָמָאָה, וּבְרָא בֵּיה שְׁמַיִם.

וְהָא חִזִּי, אוֹר וְחֻשְׁף (ר"א לאו) כְּפַחְדָּא הוּוּ. אוֹר מְסַטְרָא דִימִינָא, וְחֻשְׁף מְסַטְרָא דְשְׂמָאלָא. מְאִי עֵבֵד קְדָשָׁא בְרוּךְ הוּא, שְׂתַף לּוֹן כְּפַחְדָּא, וּבְרָא מִנְהוֹן שְׁמַיִם. מְאִי שְׁמַיִם. אֵשׁ וּמַיִם. שְׂתַפֵּן כְּפַחְדָּא, וְעֵבֵד שְׁלָם בֵּינֵיהוּ. וְכַד אֶתְפְּלִילוּ כְּפַחְדָּא, וּמִתַּח לּוֹן, פְּרִיעָה מִתַּח לּוֹן, וְעֵבֵד מִנְהוֹן אֶת ו' וְדָא אַקְרִי יְרִיעָה. יְרִיעוֹת, דְּהָא אֶת דָּא אֶתְפְּשִׁיט מְנִיה נְהִירוֹ, וְאֶתְעֵבִידוּ יְרִיעוֹת, הָדָא הוּא דְכִתִּיב וְאֶת הַמִּשְׁכָּן תַּעֲשֶׂה עֶשֶׂר יְרִיעוֹת.

וְשִׁבְעַת רְקִיעִין אֵינוֹן מִתִּיחִין, גְּנִיזִין בְּגִיזוֹ עֲלָאָה, כְּמָה דְאוּקְמוּהָ. וְחַד

לו מקום בגלוי, ולא עומד להתבונן בו (אלא בתבונה), והרקיע הזה גנוז ומאיר לכלם, ומסיע אותם למסעיהם, כל אחד ואחד כראוי לו. אלא עומד בהשכל. מהרקיע הזה והלאה אין מי שידע וישגיח, ויש לאדם לסתם פיו ולא לדבר ולהתבונן בהשכל. מי שישתכל חוזר לאחור, שאין מי שיכול לדעת.

עשר יריעות הן, שהם עשרה רקיעים. ומי הם יריעות המשפן שהן עשר ועומדות להודיע לחכמי הלב? מי שידע בהן, מסתכל בחכמה רבה ובסודות של העולם, ומסתכל למעלה באותו מקום, שכל אחד ואחד נדבק בו, פרט לשני אלה שעומדים בימין ובשמאל, והם גנוזים עם השכינה.

רבי יוסי אמר, תשעה רקיעים הם, ושכינה היא עשירית. שאם תאמר בשביל שכתוב עשר - הוא חוץ מהשכינה. אם כן, השכינה היא אחת עשרה שעומדת על עשר. אלא ודאי שתשע הן, והם תשעה ימים שבין ראש השנה ליום הכפורים, והיא העשירית. כמו זה המשפן הוא עשר יריעות. אותם עשרה רקיעים סוד הסודות שלא נמסר, רק ליודעי החכמה, והכל הוא בסודות של המנורה הקדושה, שהוא גלה סוד כל רקיע ורקיע, והם שמשים שמשים שבעה רקיעים הם למעלה, ושבעה רקיעים הם למטה, כמו שלמעלה. שבעה רקיעים הם שבהם כוכבים ומזלות להנהיג העולם הזה כפי דרכו וכמו שצריך לו.

אינון לתתא, כגוונא דלעילא. שבעה רקיעין אינון, דבהו ככביא ומזלי לאנהגא עלמא דא כפום ארחיה, כמה דאצטריך ליה.

רקיעא דקיימא עליהו, ויהוא רקיע לית ביה גוון, ולית ליה אתר באתגליתא ולא קיימא לאסתפלא ביה, (ס"א אלא בסוכלתנו) והאי רקיע איהו גניז, ונהיר לכלהו, ונטיל לון במטלניהו, כל חד וחד פדקא חזי ליה. אלא קיימא בסוכלתנו.

מהאי רקיע ולהלאה, לית מאן דיידע וישגח, ואית ליה לבר נש למסתם פומיה, ודלא למללא ולאסתפלא בסוכלתנו. מאן דיסתפל אהדר לאחורא, דלית מאן דיכיל למנדע.

עשר יריעות אינון, דאינון עשרה רקיעין. ומאן אינון יריעות דמשפנא דאינון עשר. וקיימן למנדע לחכמי לבא. מאן דינדע בהו, אסתכל בחכמתא סגיא, וברזין דעלמא, ואסתפל (ד קס"ה ע"א) לעילא בההוא אתר, דכל חד וחד אתדבק ביה, בר תרין אינון דקיימן בימינא ובשמאלא, ואינון גניזין בהדי שכינתא.

רבי יוסי אמר תשע רקיעין אינון, ושכינתא איהי עשיראה. דאי תימא בגין דכתיב עשר, בר משכינתא איהו. אי הכי, שכינתא חד סרי איהי דקיימא על עשר. אלא ודאי תשע אינון, ואינון תשע יומין שבין ראש השנה ליום הכפורים, ואיהי עשיראה. כגוונא דא, משפן איהו עשר יריעות.

אינון עשר רקיעין רזא דרזין דלא אתמסר בר לאינון דיידעי חכמתא, וכלא איהו ברזין דבוצינא קדישא, דאיהו גלי רזא דכל רקיעא ורקיעא, ואינון שמשין דמשמשי בכל חד וחד. שבעה רקיעין אינון לעילא, שבעה רקיעין אינון לתתא, כגוונא דלעילא. שבעה רקיעין אינון, דבהו ככביא ומזלי לאנהגא עלמא דא כפום ארחיה, כמה דאצטריך ליה.

בְּכֹהֵן הַשְּׂבִיעִי עֲדִיף, חוץ מן השמיני שמנהיג את כלם ועומד על כלם. פתוב סלו לרכב בערבות. מי רוכב בערבות, ומי הן הערבות? אלא ערבות זה הרקיע השביעי, ולמה נקרא ערבות? על שהוא כלול מאש ומים כאחד, ומצד הדרום, ומצד הצפון, והוא מערב משני צדדים. ואם תאמר, אם כן, שתי הערבות שמתחברות בלולב, ושנינו ערבות? זהו שכתוב (תהלים סח) סלו לרכב בערבות. אם כן, מי נותן ירכים בגוף, או גוף בירכים? שהרי זה עושה פרות ונצנים, וזה לא עושה פרות ונצנים.

אלא ודאי שהכל הוא סוד של ערבות שבלולב. אותם ערבות שבלולב, אחד אש ואחד מים. בסוד הזה של כלם, והוא שביעי, הוא אש ומים כלולים כאחד בסוד אחד, ומשום שערבות הוא סוד הכלל של כל ששת האחרונים, הוא סוד המרכבה העליונה, והקדוש ברנף הוא רוצה ברקיע הזה יותר מכל הרקיעים, ותשוקתו תמיד לתקן אותו הרקיע ביפי עליון. ועל זה סלו לרכב בערבות, לאותו שרוכב בערבות, ומיהו? אותו הרקיע טמיר ונגזז שעומד על גב החיות, שהוא רוכב בערבות.

ועליו לפניו. לא כתוב מלפניו, אלא לפניו, שהרי אין מי שידע בו כלום. אבל לפניו, מי שנכנס אצל הרקיע הזה, צריך להכנס בשמחה ולא בעצב כלל, משום שהרקיע הזה גורם, ששם לא שורה עצב ורגז כלל, שהרי שם הכל בשמחה.

ועל זה, פהן גדול שעומד לפניו לא היה נכנס לבית הקדש - רק

בְּכֹהֵן שְׂבִיעָא עֲדִיף, בר תמינאה, דקא מדבר לכלהו, וקיימא על פלהו. פתיב (תהלים סח) סלו לרוכב בערבות, מאן רוכב בערבות, ומאן אינון ערבות. אלא, ערבות דא רקיעא שביעאה, אמאי אתקרי ערבות. על דאיהו כליל מאשא ומיא כחדא, ומסטרא דדרום, ומסטרא דצפון, ואיהו מעורב מתרין סטרין.

ואי תימא, אי הכי, שתי ערבות דקא מתחברן בלולב, ותנינן ערבות, הדא הוא דכתיב סלו לרוכב בערבות. אי הכי, מאן יהיב ירפין בגופא, או גופא בירפין, דהא דא עביד פרין ואיבין, ודא לא עביד פרין ואיבין.

אלא, ודאי כלא הוא רזא דערבות דבלולב, אינון ערבות דבלולב, חד אש, וחד מים. ברזא דא דכלהו, ואיהו שביעאה איהו אש ומים כליל כחדא, ברזא חדא, ובגין דערבות איהו רזא כללא דכלהו שית אתרנין, איהו רזא דרתיכא עלאה, וקודשא בריה הוא אתרעי בהאי רקיעא, יתיר מפלהו רקיעין, ותיאובתיה תדיר לאתקנא לההוא רקיעא, בשפירו עלאה. ועל דא, סלו לרכב בערבות לההוא דרכב בערבות. ומאן איהו. ההוא רקיע טמיר ונגזז, דקיימא על גבי חיותא, דאיהו רכב בערבות.

ועליו לפניו. מלפניו לא כתיב, אלא לפניו, דהא לית מאן דינדע ביה כלום. אבל לפניו, מאן העייל לקמיה דהאי רקיע, אצטריך למיעל בחדוה, ולא בעציבו כלל, בגין דהאי רקיעא גרים, דתמן לא שריא עציבו ורוגזא כלל, דהא תמן פלא איהו בחדוה.

ועל דא, פהן גדול דקיימא לקמיה, לא הוה עאל לבי קדשא, בר בחדוה,

בְּשִׂמְחָה וּלְהִרְאוֹת שִׂמְחָה, שֶׁהָרִי
הַמְּקוּם גּוֹרֵם. וְעַל זֶה כְּתוּב (תהלים
ק) עֲבָדוּ אֶת ה' בְּשִׂמְחָה בְּאוֹר לִפְנֵי
בְּרִנָּה. שֶׁהָרִי צָרִיךְ שֶׁלֹּא לְהִרְאוֹת
בּוֹ עֶצְבוֹ.

וְאִם תֵּאמַר, אִם כֶּף, מִי שֶׁהוּא
בְּצַעַר וְדַחַק, שֶׁלֹּא יְכוּל לְשַׂמַּח
אֶת לְבוֹ, וּמִתּוֹךְ דְּחָקוֹ יֵשׁ לוֹ
לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ
הָעֶלְיוֹן. אִם כֶּף, לֹא יִתְפַּלֵּל תְּפִלָּה
כָּלֵל, וְלֹא יִכְנַס בְּעֶצֶב כָּלֵל, שֶׁהָרִי
לֹא יְכוּל לְשַׂמַּח אֶת לְבוֹ וּלְהַכְנִס
לִפְנֵי בְּשִׂמְחָה. מָה הַתְּקוּנָה שֶׁיֵּשׁ
לְאָדָם הַזֶּה?

אָרְא וְדָאִי הָרִי שְׁנִינּוּ, כֵּל
הַשְּׁעָרִים נִנְעָלוּ וְנִסְגְּרוּ, וְשַׁעֲרֵי
דְּמַעוֹת לֹא נִסְגְּרוּ, וְאִין דְּמַעָּה
אֵלֶּא מִתּוֹךְ צַעַר וְעֶצֶב, וְכָל אוֹתָם
הַמְּמַנִּים עַל אוֹתָם הַשְּׁעָרִים, כָּלֵם
מִשְׁבָּרִים חֲתִיכוֹת קְשׁוֹת
וּמִנְעוּלִים וּמְכַנְיָסִים אוֹתָן
דְּמַעוֹת, וְאוֹתָהּ תְּפִלָּה נִכְנַסְתָּ לִּפְנֵי
הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ.

וְאִי לְאוֹתוֹ מְקוּם יֵשׁ דַּחַק מֵאוֹתוֹ
עֶצֶב וְדַחַק שֶׁל אוֹתוֹ אָדָם, כְּמוֹ
שְׁנַאֲמַר (ישעיה טו) בְּכָל צָרְתֶם לֹא
(ט) צָר. תְּשׁוּקַת אוֹתוֹ הָעוֹלָם
הָעֶלְיוֹן לְמְקוּם הַזֶּה, פְּזוּר
שֶׁתְּשׁוּקָתוֹ תְּמִיד אֵל הַנְּקָבָה.
כְּשֶׁנִּכְנַס הַמֶּלֶךְ לְגַבִּירָה וּמוֹצֵא
אוֹתָהּ בְּעֶצֶב, אִזּוֹ כֵּל מָה שֶׁהִיא
רוֹצֵה, נִמְסַר בִּידֶיהָ, וְאוֹתוֹ אָדָם
וְאוֹתָהּ תְּפִלָּה לֹא חוֹזֶרֶת רִיקָם,
וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חָס עֲלוּיָו.
אֲשֶׁרִי חִלְקוֹ שֶׁל אוֹתוֹ אָדָם
שֶׁשׁוּפָךְ דְּמַעוֹת לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא בְּתַפְּלָתוֹ.

כְּמוֹ זֶה בְּשַׁבָּת, מִי שֶׁיּוֹשֵׁב
בְּתַעֲנִית בְּשַׁבָּת, מִתּוֹךְ צַעַר
מִרְאֵה עֶצֶב, וּבְשַׁבָּת שׁוֹלֵט אוֹתוֹ
רְקִיעַ עֲלִיּוֹן, אוֹתוֹ שֶׁנִּרְאֶה
בְּשִׂמְחָה, שֶׁהוּא שִׂמְחָה וּמְשַׂמַּח

וּלְאַחֲזָאָה חֲדוּהָ, דִּהְיָ אֲתָרָא גָרִים. וְעַל דָּא
כְּתִיב, (תהלים ק) עֲבָדוּ אֶת יי' בְּשִׂמְחָה בְּאוֹר לִפְנֵי
בְּרִנָּה. דִּהְיָ אֲצַטְרִיךְ דְּלֹא לְאַחֲזָאָה בָּהּ
עֶצְבוֹ.

וְאִי תִימָא, אִי הָכִי, הָאִי מָאן דְּאִיהוּ בְּצַעֲרָא
וּבְדוּחָקָא, דְּלֹא יְכִיל לְמַחְדֵי לְבִיָּהּ, וּמִגּוֹ
דוּחָקִיה אֵית לִיה לְמַתְבַּע רַחֲמִין, קָמִי מְלָכָא
עֲלָאָה, אִי הָכִי, לֹא יִצְלִי צְלוֹתָא כָּלֵל, וְלֹא
יִיעוּל בְּעֶצְבוֹ כָּלֵל, דִּהְיָ לֹא יְכִיל לְמַחְדֵי
לְבִיָּהּ, וּלְאַעֲלָא קָמִיה בְּחֲדוּהָ, מְאִי תְקוּנָא אֵית
לִיה לְהָאִי בְר נָשׁ.

אָרְא וְדָאִי הָא תְּגִינּוּן, כֵּל תְּרַעִין נִנְעָלוּ
וְאִסְגִּירוּ, וְתְרַעִין דְּדְמַעִין לֹא אִסְגִּירוּ,
וְלִית דְּמַעָּה אֵלֶּא מִגּוֹ צַעֲרָא וְעֶצְבוֹ. וְכָל אִינוּן
דְּמִמְנָן עַל אִינוּן תְּרַעִין, כִּלְהוּ מִתְבָּרִין גְּזִיזִין
וּמִנְעוּלִין, וְעִיזִילִין אִינוּן דְּמַעִין, וְהִיא צְלוֹתָא
עֲאֵלֵת קָמִי מְלָכָא קְדִישָׁא.

כְּדִין הֵהוּא אֲתֵר אֵית לִיה דוּחָקָא, מֵהֵהוּא
עֶצְבוֹ וְדוּחָקָא דֵּהֵהוּא בְר נָשׁ, כְּמָה
דְּאֵת אָמַר (ישעיה טו) בְּכָל צָרְתֶם לֹא צָר.
תִּיאוּבְתִיָּה דֵּהֵהוּא עֲלָמָא עֲלָאָה, לְגַבִּי הָאִי
אֲתֵר, כְּדוּרָא דְתִיאוּבְתִיָּה תְדִיר לְגַבִּי
דְּנוּקְבָא. כְּד מְלָכָא עֲאֵל לְגַבִּי מְטְרוֹנִיתָא,
אֲשַׁפַּח לָהּ בְּעֶצְבוֹ, כְּדִין כֵּל מָה דְּאִיהִי בְּעֵאת,
בִּידֵהָ אֲתַמְסֵר, וְהֵהוּא בְר נָשׁ, וְהִיא
צְלוֹתָא, לֹא אֵהֲדֵר בְּרִיקְנִיא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא חֵיִים (דף קס"ה ע"ב) עֲלִיָּהּ. זְכָאָה חוּלְקִיָּה
דֵּהֵהוּא בְר נָשׁ, דְּאוּשִׁיד דְּמַעִין קָמִי קְדִישָׁא
בְּרִיךְ הוּא, בְּצְלוֹתִיָּהּ.

בְּגוֹנוּנָא דָּא בְּשַׁבָּת, מָאן דִּיתִיב בְּתַעֲנִיתָא
בְּשַׁבָּת, מִגּוֹ צַעֲרִיָּה אַחְזִי עֶצְיָבָא,
וּבְשַׁבָּת שְׁלֵטָא הֵהוּא רְקִיעָא עֲלָאָה, הֵהוּא
דְּאַתְחִזִי בְּחֲדוּהָ, וְאִיהוּ חֲדוּהָ וְחֲדִי לְכֵלָא. הֵהוּא דִּיתִיב בְּעֶצְבוֹ, בְּגִין

לכל. אותו שיושב בעצב, משום שהוא שולט, מוציא את אותו האדם מאותו הענש שנגזר עליו, והרי נאמר סלו - הבו כבוד ורוממות לאותו שרוכב בערכות, שהוא שמחה ומשמח לכל, הרקיע שעל גבי החיות בי"ה שמו ודאי, שהרי באותו מקום השם הזה נכלל. ועלזו לפניו - משום שלא צריך להראות לפניו עצב, כמו שנתבאר.

רבי אלעזר אמר, פסוק זה כף צריך לומר: סלו לרוכב על ערכות. מה זה בערכות? ביה שמו, ביה הוא היה צריך להיות! מה זה שמו? אלא פסוק זה על נסתר כל הנסתרים, עתיק כל העתיקים נאמר, אותו שלא התגלה ולא נודע כלל שהוא רוכב בערכות. ואם תאמר שהוא בא ורוכב בו, אם כן, אף על גב שהוא נסתר, במקום הזה עומד להתגלות.

א"ל סלו לרוכב בערכות, זהו עתיק של כל העתיקים, נסתר כל הנסתרים, שלא ידוע. ובמה הוא רוכב? בערכות, בי"ה, שהוא סוד קדמון שיצא לפניו (ממנו), וזהו שמו. מאותו נסתר שלא ידוע שמו הוא י"ה. לא שהוא הוא, אלא הוא הוא, בשביל שאותה פרכת שנופרסה ויצאה מלפניו. אבל הפרכת הזו היא שמו, וזהו מרפכתו, ולא נודע כלל.

וזהו שמו הגדול, משום שיש שמו שאינו כל כף גדול כמו זה אף על גב שיש בו תוספת אותיות. זהו השם הגדול, ולכן בשם הזה אנו מוציאים אמן, שהוא ממנו. בזה הולך אמן בכל הזמן, ובשם אחר לא כן.

אמן יהא שמיה רבא מברך, שפאשר השם הזה מתתקן - הכל

דאיהו שלטא, אפיק לההוא בר נש מההוא עונשא דאתגזר עליה, והא אתמר, סלו: הבו יקר, ורוממו לההוא דרוכב בערכות, דאיהו חדוה וחדוי כלא, רקיעא על גבי חיותא בי"ה שמו ודאי, דהא בההוא אתר שמא דא אתכליל. ועלזו לפניו, בגין דלא אצטריך לאחזאה קמיה עציבו, כמה דאתמר.

רבי אלעזר אמר, האי קרא, הכי אצטריך למימר, סלו לרוכב על ערכות, מאי בערכות. ביה שמו, ביה הוא מיבעי ליה, מאי שמו. אלא האי קרא, על סתימא דכל סתימין, עתיקא דכל עתיקין אתמר. ההוא דלא אתגליא, ולא אתידע כלל, דאיהו רוכב בערכות. ואי תימא, דאיהו אתיא ורכיב ביה, אי הכי, אף על גב דסתים הוא באתר דא קיימא לאתגליא.

א"ל סלו לרוכב בערכות, דא איהו עתיקא דכל עתיקין, סתימא דכל סתימין, דלא ידיע. ובמה איהו רוכב, בערכות, בי"ה, דאיהו רזא קדמאה דנפיק קמיה (ר"א מניה) ודא איהו שמיה, מההוא סתימא, דלא ידיע, שמא (ויקרא כ"ט) דיליה הוא י"ה. לאו דאיהו הוא, אלא איהו הוא, בגין דההוא פרוכתא דאתפרסא ונפיק מקמיה. אבל האי פרוכתא איהו שמו, ודא איהו רתיקא דיליה, ולא אתידע כלל.

ודא איהו שמו הגדול, בגין דאית שמיה דלאו איהו כל כף גדול, כהאי אף על גב דאית ביה תוספת אתוון. דא איהו שמא רבא, ועל דא כהאי שמא, אגן מפיקין אמן, דאיהו מגיה. כהאי אזלא אמן בכל זמנא, ובשמא אחרא לאו הכי.

אמן יהא שמיה רבא מברך, דכד האי שמא אתתקן, כלא איהו בשלימו,

בשלמות, וכל העולמות שמחים בשמחה. בשם הזה כלולים עליונים ותחתונים. בשם הזה כלולים שש מאות ושלוש עשרה מצוות של התורה שהן הפלל של כל הסודות העליונים והתחתונים. הפלל של עולם הזכר למעלה, והפלל של עולם הנקבה למטה.

וכך המצוות כלין פרקים ואיברים, להראות בהן את סוד האמונה. מי שלא ישיג ולא יתבונן בסודות של מצוות התורה, לא ידע ולא יתבונן אף מתקנים האיברים בסוד עליון. כל איברי הגוף מתקנים על הסוד של מצוות התורה, ואף על גב שיש איברים שהם גדולים ועליונים, כלם קטנים וגדולים, אם נטל מהם אחד, אפלו הקטן ביותר של האדם, הוא נקרא בעל מום. כל שכן וכל שכן אותו שפוגם אפלו מצוה אחת מאותן מצוות התורה, שמטיל מום במקום שלא צריך.

בא וראה מה כתוב, (בראשית ב) ויקח ה' אלהים את האדם ויניחהו בגן עדן לעבדה ולשמרה. וישנונו לעבדה ולשמרה - אלו קרבנות, והכל אחד. אבל הסוד הזה של מצוות התורה, לעבדה - אלו רמ"ח איברים עליונים. ולשמרה - אלו שלש מאות וששים וחמשה איברים תחתונים. אלה העליונים של זכור, ואלה התחתונים של שמור, והכל אחד.

אשרי מי שזוכה להשלים אותם. מצוות התורה גורמות לאדם להשלים רוחו ונשמתו בעולם הזה ובעולם הבא. התורה מזכה את האדם לרשת שני עולמות, עולם הזה ועולם הבא. כל מי שמשתדל בתורה, משתדל בחיים. חיים בעולם הזה, וחיים

וְכָל עֲלָמִין חֲדָאן בְּחֵדוּ. בְּהַאי שְׁמָא, כְּלִילָן עֲלָאִין וְתַתְּאִין. בְּהַאי שְׁמָא, כְּלִילָן שִׁית מְאָה וְתַלְיָסָר פְּקוּדֵי אֹרִייתָא, דְּאִינוּן כְּלָלָא דְכָל רְזִין עֲלָאִין וְתַתְּאִין. כְּלָלָא דְעֲלָמָא דְדְכּוּרָא לְעֵילָא, וְכְלָלָא דְעֲלָמָא דְנוּקְבָא לְתַתְּא.

וְכִלְהוּ פְּקוּדֵין, כְּלֵהוּ שְׁיִיפִין וְאַבְרִין, לְאַתְחַזָּא בְּהוּ רְזָא דְמַהִימְנוּתָא. מָאן דְּלֹא יִשְׁגַח וְלֹא אֶסְתַּכַּל בְּרְזִין דְּפְקוּדֵי אֹרִייתָא, לֹא יַדַע, וְלֹא אֶסְתַּכַּל, הֵיךְ מִתְתַּקֵּן שְׁיִיפִין בְּרְזָא עֲלָאָה. שְׁיִיפִין דְּגוּפָא כְּלֵהוּ, מִתְתַּקֵּן עַל רְזָא דְּפְקוּדֵי אֹרִייתָא, וְאִף עַל גַּב דְּאִית שְׁיִיפִין, דְּאִינוּן רַבְרַבִּין וְעֲלָאִין, כְּלֵהוּ זְעִירִין וְרַבְרַבִּין, אִי אֶתְנַטִּיל חֵד מְנִייהוּ, אֶפִּילוּ זְעִירָא דְּבַר נֶשׁ, אֶקְרִי מְאָרִיָּה דְּמוּמָא, כֹּל שְׁכָן וְכֹל שְׁכָן הֵהוּא דְּגָרַע אֶפִּילוּ חֵד פְּקוּדָא מְאִינוּן פְּקוּדֵי אֹרִייתָא, דְּאֶטִּיל מוּמָא בְּאַתֵּר דְּלֹא אֶצְטְרִיךְ.

הָא חֲזִי, מַה כְּתִיב, (בראשית ב) ויקח יי' אלהים את האדם ויניחהו בגן עדן לעבדה ולשמרה. ותנינן, לעבדה ולשמרה אלין קרבנין, וכלא חד. אבל דא רזא דפקודי אורייתא, לעבדה: אלין רמ"ח שייפין עלאין. ולשמרה: אלין תלת מאה ושתין וחמש שייפין תתאין. אלין עלאין דזכור. ואלין תתאין דשמור, וכלא חד.

זבאה איהו מאן דזכי לאשלמא לון. פקודין דאורייתא, גרים לבר נש לאשלמא רוחיה ונשמתייה בהאי עלמא, ובעלמא דאתי. אורייתא מזכה לבר נש, לאחסנא תרין עלמין, עלמא דא ועלמא דאתי. כל מאן דאשתדל באורייתא, אשתדל בחיים. חיים בהאי עלמא, וחיים בעלמא דאתי. אשתזיב מפל עונשין בישיין, דלא יכלין לשלטאה עליה. אי

בעולם הבא. נצול מכל הענשים הרעים שלא יכולים לשלט עלינו. אם בהשתדלות כף, כל שכן מי שעושה מעשה.

רבי חייא ורבי אבא היו שרויים בבית מארחיהם, וקמו בחצות הלילה להשתדל בתורה. בת המארח קמה והאירה להם נר, ואחר כך עמדה אחריהם לשמע דברי תורה.

פתח רבי יוסי ואמר, (משלי ו) כי נר מצוה ותורה אור ודרך חיים תוכחות מוסר. כי נר מצוה - כל מי שמשתדל בעולם הזה באותן מצוות התורה, מסתדר לפניו בכל מצוה ומצוה נר אחד להאיר לו באותו העולם. ותורה אור - מי שמתעסק בתורה, זוכה לאותו אור עליון שנדלק ממנו הנר, שהרי נר בלי אור אינו כלום. אור בלי נר אף כף לא יכול להאיר. נמצא שכלם צריכים זה את זה. צריך מעשה לתקן הנר, וצריך ללמד תורה להאיר הנר. אשרי מי שמתעסק בה באור ובנר.

ודרך חיים תוכחות מוסר - דרך חיים להכנס בה לעולם הבא, אותן תוכחות שמקבל אדם להסיר את עצמו מדרך רעה וללכת בדרך טובה. עוד ודרך חיים - אותם תוכחות מוסר, שמביא הקדוש ברוך הוא על האדם לטהרו מחטאיו באותן תוכחות. אשרי מי שמקבל אותן ברצון הלב.

דבר אחר כי נר מצוה - (תקון הנר) זה נר המנורה של דוד, שהוא נר מצוה תורה שבעל פה, שצריכה להתפקן תמיד, ואינה מאירה אלא מתוך תורה שבכתב, שהרי אין לתורה שבעל פה אור אלא מתוך תורה שבכתב, שהיא האור להאיר.

באשתדלותא הכי. כל שפן מאן דעביד עובדא.

רבי חייא ורבי אבא, שרו בבי אושפיזיהו, קמו בפלגות ליליא, (דף קס"ו ע"א) לאשתדלא באורייתא. ברתיא דאושפיזא, קמת ואנהירת לון שרגא, ולכתר קיימת אבתרייהו למשמע מלין דאורייתא.

פתח רבי יוסי ואמר, (משלי ו) כי נר מצוה ותורה אור ודרך חיים תוכחות מוסר. כי נר מצוה, כל מאן דאשתדל בהאי עלמא, באינון פקודין דאורייתא, אתסדר קמיה בכל פקודא ופקודא חד שרגא, לאנהרא ליה בההוא עלמא. ותורה אור, מאן דאתעסק באורייתא, זכי לההוא נהורא עלאה, דאדליקת שרגא מגייה, דהא שרגא בלא נהורא לא כלום. נהורא בלא שרגא, אוף הכי לא יכיל לאנהרא. אשתכח דכלא דא לדא אצטריף. אצטריף עובדא לאתקנא שרגא. ואצטריף למלעי באורייתא, לאנהרא שרגא. זכאה איהו מאן דאתעסק בה בנהורא ובשרגא.

ודרך חיים תוכחות מוסר, ארח חיים לאעלא ביה לעלמא דאתי, אינון תוכחות, דמקבל פר נש לאעדאה גרמיה מארח ביש, ולמיהו בארחא טבא. תו ודרך חיים, אינון תוכחות מוסר, דאייתי קדשא בריף הוא עליה דבר נש, לדכאה ליה מחובוי באינון תוכחות. זכאה איהו מאן דקביל להו ברעו דלבא.

דבר אחר כי נר מצוה, (תקונו דשרגא) דא שרגא בוצינא דדוד, דאיהו נר מצוה אורייתא דבעל פה, דאצטריף לאתתקנא תדיר, ואיהי לא נהרא אלא מגו תורה שבכתב, דהא אורייתא דבעל פה לית לה נהירו, אלא מגו תורה שבכתב, דאיהי אור לאנהרא.

הסתכל לאחוריו וראה את בת המארח עומדת מאחריהם. אמר, כי נר מצוה, מה זה נר? זה הנר שהיא מצוה שנשים זוכות בה, והיא נר שבת. שאף על גב שנשים לא זוכות בתורה, הרי הגברים זוכים בתורה ומאירים את הנר הזה שהנשים מתקנות במצוה הזו. הנשים בתקון של הנר הזה - והגברים בתורה להאיר לנר הזה, תקון המצוה שהנשים התחייבו בהם.

שמעה אותה אשה ובכתה. בין כך גם אבי האשה שהיה שם ונכנס ביניהם, וראה את בתו עומדת מאחריהם ובוכה. שאל אותה אביה, והיא סחה לו (רבי אבא) את המעשה. התחיל אבי האשה אף הוא לבכות. אמר לו רבי יוסי, אולי חתנך בעלה של בתך לא זכה בתורה? אמר לו, ודאי כך זה, ועל זה ודאי אנו בוכים אני ובתי תמיד.

ובשביל שראיתי אותו יום אחד שמדלג מהעליה הזו לשמע קדיש עם הצבור, עלה ברצוני לתת לו את בתי, ותכף שהצבור יצא מבית הפנסת נתתי לו את בתי. שאמרתי, שבדלוג הזה שצא לשמע קדיש, הוא יהיה אדם גדול בתורה, ואף על גב שהוא תינוק ולא הפרתי אותו מקדם לכן. ועכשו אפלו ברפת המזון אינו יודע, ולא יכלתי ללמד עמו בין החברים שילמד קריאת שמע או ברפת המזון.

אמר לו, העבירנו באחר, או אולי יוליד בן שיהיה איש גדול. בינתיים הוא גם ודלג עליהם וישב לפניהם. הסתפל בו רבי יוסי, אמר, ודאי אני רואה בילד הזה שאור התורה יצא ממנו לעולם, או בן שיקום ממנו. צחק אותו ילד ואמר,

אשגח אבתריה, וחקמא ברתיה דאושפיזא קיימת אבתריהו, אמר פי נר מצוה, מאי נר. דא נר דאיהי מצוה דנשין זכין ביה, ואיהי נר דשבת, דאף על גב דנשין לא זכאן באורייתא, הא גוברין זכין באורייתא, ונהרין להאי שרגא, דנשין מתקנן בהאי מצוה. נשין בתקונא דהאי נר. גוברין באורייתא, לאנהרא להאי נר, תקונא דמצוה דנשין אתחייבו בהו.

שמעת ההיא אתתא ובכאת, אדהכי קם אבוה דאתתא, דהות תמן, ועאל בינייהו, וחקמא ברתיה קיימת אבתריהו ובכאת, שאיל לה אבוה. סחת ליה (רבי אבא) עובדא. שארי אבוה דאתתא אוף איהו ובכה. אמר ליה רבי יוסי, דילמא חתנך בעלה דברתיך, לא זכה באורייתא. אמר ליה ודאי הכי הוא, ועל דא ודאי פכינן, אנא וברתי תדיר.

ובגין דחמינא, ליה יומא חד, דדליג מאגרא דא, למשמע קדיש בהדי צבורא, סליק ברעותא דילי, למיהב ליה ברתי, ותכף דנפקו צבורא מבי פנישתא, יהיבנא ליה ברתי. דאמינא בדלוגא דא דאתא למשמע קדיש, גברא רבא ליהוי באורייתא, ואף על גב דאיהו רביא, ולא ידענא ביה מקדמת דנא. והשתא אפילו ברפת מזונא לא ידע, ולא יכילנא בהדיה למלעי בין חבריאי, דיוליה קריאת שמע, או ברפת מזונא.

אמר ליה אעפר ליה באחרא, או דלמא ברא יוליד דלהוי גברא רבא. אדהכי קם איהו, ודלג עלייהו ויתיב לקמייהו. אסתפל ביה רבי יוסי, אמר, ודאי אנא חמינא בהאי רביא, דנהורא דאורייתא יפוק לעלמא מניה. או ברא דיוקים מניה. חייך ההוא

רבותי, אמר לפניכם דבר אחר. פתח ואמר, (איוב לב) צעיר אני לַיָּמִים וְאַתֶּם יְשִׁישִׁים, על פֶּן זַחְלָתִי וְאִירָא מַחֹת דְּעֵי אַתְכֶם. בפסוק זה העירו עמודי עולם, אבל אליהוא שפתוב בו ממשפחת רם, העירו, שהרי מזרע אברהם הוא בא, ויפה. אבל אליהוא היה כהן, ומזרעו של יחזקאל הנביא היה. כתוב כאן בן ברכאל הבוזי, וכתוב שם (יחזקאל א) יחזקאל בן בוזי הכהן. ואם תאמר, משום שפתוב בוזי, בוז משפחות היה - לא כן! חזר ואמר ממשפחת רם, עליון על הכל. למה נקרא בוזי? על שמבזה עצמו למי שגדול ממנו, ולכן עלה בשם עליון. בוזי - זה שנקרא אדם שלם בכל מה שלא נקרא כן אדם אחר. זהו שפתוב ואתה בן אדם, ועל שעלה בשם הזה נקרא רם, עליון על הכל. ועד זה אמר צעיר אני לַיָּמִים. לַיָּמִים, מימים היה צריך להיות! מה זה לַיָּמִים? אלא אמר, צעיר אני והקטנתי עצמי לַיָּמִים, לגבי אדם שיש לו ימים רבים. מה הטעם? משום שאמרתי שימים ידברו, ועל זה אני צעיר והקטנתי את עצמי אל ימים. ואתם ישישים, ראיתי אתכם ישישים על פֶּן זַחְלָתִי וְאִירָא מַחֹת דְּעֵי אַתְכֶם. אף אני אמרתי ימים ידברו ורב שנים ידיעו חכמה, ודאי. אכן רוח היא באנוש ונשמת שדי תבינם. ולכן משום שאני ילד, שמתי בראוני שלא לדבר עד שני חדשים, ועד היום הזה הם נשלמו. ועכשו שאתם כאן, יש לפתח בתורה לפניכם. פתח ואמר, (משלי ו) כי נר מצוה ותורה אור ודרך חיים תוכחות מוסר. כי נר מצוה - זוהי משנה, כמו שגאמר (שמות כד) והתורה

רבתי, ואמר, רבותי אימא קמייכו חד מלה. פתח ואמר (איוב לב) צעיר אני לַיָּמִים וְאַתֶּם יְשִׁישִׁים על פֶּן זַחְלָתִי וְאִירָא מַחֹת דְּעֵי אַתְכֶם. האי קרא אתערו ביה עמודי עלמא. אבל אליהוא דכתיב ביה ממשפחת רם, אתערו, דהא מזרעא דאברהם קאתא. ושפיר. אבל אליהוא כהנא הוה, ומזרעא דיחזקאל נביאה הוה, כתיב הכא בן ברכאל הבוזי, וכתיב התם (יחזקאל א) יחזקאל בן בוזי הכהן. ואי תימא בגין דכתיב בוזי, (איוב לא) בוז משפחות הוה. לאו הכי, הדר ואמר ממשפחת רם, עלאה על פלא. אמאי אקרי בוזי. על דמבזה גרמיה לגבי מאן (דף קס"ו ע"ב) דגדול מניה, ועל דא סליק בשמא עלאה, בוזי, דא דאקרי אדם שלימא בכלא, מה דלא אקרי הכי בר נש אחרא, הדא הוא דכתיב, (יחזקאל ב) ואתה בן אדם, ועל דסליק בשמא דא, אקרי רם, עלאה על פלא. ועד דא אמר צעיר אני לַיָּמִים. לַיָּמִים, מימים מיבעי ליה, מאי לַיָּמִים. אלא אמר צעיר אני, ואזעירנא גרמי לַיָּמִים, לגבי בר נש דאית ליה יומין סגיאין. מאי טעמא. בגין דאמרתי דַיָּמִים ידברו, ועל דא צעיר אני, ואזעירנא גרמי לגבי ימים. ואתם ישישים, חמינא לכו ישישים. על פֶּן זַחְלָתִי וְאִירָא מַחֹת דְּעֵי אַתְכֶם. אוף אנא, אמרתי ימים ידברו ורב שנים יודיעו חכמה. ודאי. אכן רוח היא באנוש ונשמת שדי תבינם. ועל דא בגין דאנא רביא, שוינא ברעותי דלא למללא עד תרין ירחין, ועד יומא דא אשתלימו. והשתא דאתון הכא, אית למפתח באורייתא קמייכו. פתח ואמר, (משלי ו) כי נר מצוה ותורה אור ודרך חיים תוכחות מוסר. כי נר מצוה

דָּא אִיהִי מִשְׁנָה, כְּמָה דְאַתָּה אָמַר (שמות כד) וְהַתּוֹרָה וְהַמִּצְוָה. וְהַתּוֹרָה: זו תּוֹרָה שֶׁבְכָתָב. וְהַמִּצְוָה: זו מִשְׁנָה. דְּאִיהִי נֵר שְׂרָגָא, דְּקִיּוּמָא לְאַדְלָקָא.

נֵר אָמַי אֶקְרִי נֵר. אֶלָּא כִּד מְקַבְּלָא מִבֵּין תְּרִין דְּרוּעִין, רמ"ח שְׁיִיפִין עֲלָאִין, אִיהִי פְתַחַת לְגַבְיֵיהוּ תְּרִין דְּרוּעִין דִּילָהּ, כְּדִין אֲתַפְּלִילוּ אֲלֵין תְּרִין דְּרוּעִין בְּהוּ, וְאֶקְרִי נֵר. וְתוֹרָה אֹר, דְּקָא נְהִיר לְהֵוּא נֵר וְאֲדִלִיקַת מְנִיָּה מִסְטָרָא דְאֹר קְדַמָּאָה, דְּאִיהוּ יְמִינָא. דְּהָא אֹרִייתָא מְהֵוּא סְטָרָא דִימִינָא דְאֹר קְדַמָּאָה אֲתִיְהִיבַת, דְּכַתִּיב, (דברים לג) מִימִינוּ אֵשׁ דֵּת לְמוֹ, מִסְטָרָא דִימִינָא אֲתִיְהִיבַת, אָף עַל גַּב דְּאֲתַפְּלִיל בֵּיהּ שְׂמָאֵלָא, דְּהָא כְּדִין אִיהוּ שְׁלִימוּ דְכָלָא.

אֹר דָּא אֲתַפְּלִיל בְּמֵאתָן וְשִׁבְעָה עֲלֵמִין, דְּאִינּוֹן גְּנִיזִין בְּסְטָרָא דְהֵוּא אֹר, וְאֲתַפְּשֵׁט בְּכֹלְהוּ. תַּחוֹת כְּוִרְסִיָּא עֲלָאָה טְמִירָא, שְׂרִיין אִינּוֹן עוֹלָמוֹת, מִסְטָרָא דְהֵוּא יְמִינָא. תְּלַת מָאָה וְעֶשְׂרֵי אִינּוֹן, מָאתָן וְשִׁבְעֵי אִינּוֹן בְּסְטָרָא דִימִינָא. מָאָה וְתְּלַת, אִינּוֹן בְּסְטָרָא דְשְׂמָאֵלָא. וְאִינּוֹן תְּלַת מָאָה וְעֶשְׂרֵי וְאֲלֵין אִינּוֹן דְּקוּדְשָׁא בְּרִיָּהּ הוּא מִתְקַן תְּדִיר לְצַדִּיקָא, וּמֵאֲלֵין מִתַּפְּשֵׁטִין כְּמָה וְכְמָה אֹצְרֵי חֻמְדָּה, וְכֹלְהוּ גְנִיזִין לְאַתְעֵדְנָא מְנַהוֹן צַדִּיקָא לְעֵלְמָא דְאַתִּי וְעַל אֲלֵין כְּתִיב (משלי ח) לְהַנְחִיל אֹהֲבֵי יֵשׁ וְאֹצְרוֹתֵיהֶם אֲמַלָּא וְעַל אֲלֵין כְּתִיב (ישעיה סד) עֵין לֹא רָאָתָה אֱלֹהִים זוֹלַתְךָ וְגו'.

י"ש: אֲלֵין, תְּלַת מָאָה וְעֶשְׂרֵי עוֹלָמוֹת, גְּנִיזִין תַּחוֹת עֲלֵמָא דְאַתִּי, (ועל) אִינּוֹן מָאתָן וְשִׁבְעֵי דְאִינּוֹן מִסְטָרָא דִימִינָא, אֶקְרוּן אֹר קְדַמָּאָה. בְּגִין דְּאֶפִּילוּ אֹר שְׂמָאֵלָא אֶקְרִי אֹר. אָבַל אֹר קְדַמָּאָה אִיהוּ זְמִין לְמַעַבְדַּד תּוֹלְדִין

וְהַמִּצְוָה. וְהַתּוֹרָה - זו תּוֹרָה שֶׁבְכָתָב. וְהַמִּצְוָה - זו מִשְׁנָה, שְׁהִיא נֵר שְׁעוּמֵד לְהַדְלִיקָהּ.

נֵר, לְמָה נִקְרָא נֵר? אֶלָּא כְּשֶׁמְקַבֵּל מִבֵּין שְׁתֵּי זְרוּעוֹת, רמ"ח אֵיבְרִים עֲלִיוֹנִים, הִיא פּוֹתַחַת אֲלֵיהֶם שְׁתֵּי זְרוּעוֹת שְׁלָה, וְאֵז נְכַלְלוֹת שְׁתֵּי הַזְרוּעוֹת הִלְלוּ בְּהֶם וְנִקְרְאוּ נֵר. וְתוֹרָה אֹר, שְׂמָאִיר לְאוֹתוֹ נֵר וְנִדְלָקַת מְנַוּוּ מִצַּד הָאֹר הָרֵאשׁוֹן שֶׁהוּא זְמִין, שְׁהֵרִי הַתּוֹרָה נִתְּנָה מֵאוֹתוֹ צַד הַזְמִין שֶׁל הָאֹר הָרֵאשׁוֹן, שְׁכַתוּב (דברים לג) מִימִינוּ אֵשׁ דֵּת לְמוֹ, שְׁנִתְּנָה מִצַּד הַזְמִין, וְאָף עַל גַּב שְׁנַכְלָל בְּהּ שְׂמָאֵל, שְׁהֵרִי אֵז הִיא שְׁלֵמוֹת הַכֹּל.

הָאֹר הַזֶּה נְכַלָּל בְּמֵאתִים וְשִׁבְעָה עוֹלָמוֹת שְׁגֻנוּזִים בְּצַד שֶׁל אוֹתוֹ הָאֹר וּמִתַּפְּשֵׁט בְּכֹלָם. תַּחַת הַפְּסָא הַטְּמִיר הַעֲלִיּוֹן שׁוֹרִים אוֹתָם עוֹלָמוֹת מִצַּד אוֹתוֹ הַזְמִין. שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְעֶשְׂרֵה הֵם. מֵאתִים וְשִׁבְעָה הֵם בְּצַד הַזְמִין, וּמָאָה וְשִׁלְשָׁה הֵם בְּצַד הַשְּׂמָאֵל. וְהֵם שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְעֶשְׂרֵה. וְאֵלוּ הֵם שְׁמִתְקֵן הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא תְּמִיד לְצַדִּיקִים. וּמֵאֵלָה מִתַּפְּשֵׁטִים כְּמָה וְכְמָה אוֹצְרוֹת הַחֻמְדָּה, וְכֹלָם גְּנוּזִים כְּדִי לְהַתְעַדֵּן מֵהֶם הַצַּדִּיקִים בְּעוֹלָם הַבָּא, וְעַל אֵלָה כְּתוּב (משלי ח) לְהַנְחִיל אֹהֲבֵי יֵשׁ וְאֹצְרוֹתֵיהֶם אֲמַלָּא, וְעַל אֵלָה כְּתוּב (ישעיה סד) עֵין לֹא רָאָתָה אֱלֹהִים זוֹלַתְךָ וְגו'.

י"ש - אֵלָה שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְעֶשְׂרֵה עוֹלָמוֹת שְׁגֻנוּזִים תַּחַת הָעוֹלָם הַבָּא, (ועל) אוֹתָם מֵאתִים וְשִׁבְעָה שְׁהֶם מִצַּד הַזְמִין נִקְרְאוּ אֹר רֵאשׁוֹן, מִשׁוּם שְׂאֶפְלוּ אֹר הַשְּׂמָאֵל נִקְרָא אֹר. אָבַל הָאֹר הָרֵאשׁוֹן עֲתִיד לְעֲשׂוֹת תּוֹלְדוֹת לְעוֹלָם הַבָּא. וְאִם תֹּאמַר, לְעוֹלָם

לְעֵלְמָא דְאַתִּי. וְאִי תִימָא

הבא ולא יותר? אלא אפלו בכל יום יום שאם האור הזה לא היה, העולם לא יוכל להתקיים, שכתוב (תהלים פט) אמרתי עולם חסד יבנה. האור הזה זרע אותו הקדוש ברוך הוא בגן עדנו, ועשה אותו שורות שורות על ידי הצדיק הזה, שהוא הגנן של הגן, ונטל את האור הזה וזרע אותו זרע אמת, ועשה אותו שורות שורות בגן, והוליד והצמיח ועשה פרות, ומתם נזון העולם. זהו שכתוב אור זרע לצדיק וגו'.

וכתוב, (ישעיה סא) וכבנה זרועיה תצמיח. מי הם זרועיה? אלה הם הזרעים של האור הראשון שהוא תמיד זרוע, ועכשו מוליד ועושה פרות, ועכשו הוא זרוע. בראשונה, בטורם שיאכל העולם את הפרי הזה, הוליד הזרוע הזה ונותן פרי ולא שוכף. ולכן כל העולמות נזונו בספוקו של אותו הגנן שנקרא צדיק, שאינו שוכף ולא פוסק לעולמים.

פרט לזמן שישראל בגלות. ואם תאמר, בזמן הגלות כתוב, (איוב יד) אזלו מים מני ים ונהר יחרב ויבש, ואיך עשה תולדות? אלא כתוב זרע, והוא תמיד זרוע, ומיזם שנפסק אותו נהר לא נכנס לגן (בגן) אותו הגנן. ואותו אור שהוא תמיד זרוע, עושה פרות, וממנו ומעצמו נזרע בכראשונה ולא שוכף תמיד, כמו גן שעושה תולדות, ומאותו הזרוע נופל בו במקומו, ומעצמו עושה תולדות בכראשונה. ואם תאמר שאותם תולדות ופרות היו כמו שהיה בזמן שהגנן שם - לא כך, אבל לא נמנע הזרוע הזה לעולמים. כמו זה ותורה אור. התורה שנתנה מצד אותו האור הראשון,

לעלמא דאתי ולא יתיר. אלא אפילו בכל יומא ויומא דאי לא הוי האי אור, עלמא לא יכיל למיקם, דכתוב, (תהלים פט) אמרתי עולם חסד יבנה.

האי אור זרע ליה קדשא בריך הוא בגנתא דעדנו, ועביד ליה שורין שורין, על ידוי דהאי צדיק, דאיהו גננא דגנתא, ונטיל להאי אור, וזרע ליה זרועא דקשוט. ועביד ליה שורין שורין בגנתא ואוליד ואצמח ועביד פריין, ומנייהו אתזן עלמא, הדא הוא דכתוב, (תהלים צז) אור זרע לצדיק וגו'.

וכתוב (ישעיה סא) וכבנה זרועיה תצמיח. מאן זרועיה. אלין זרועי דאור קדמאה, דאיהו זרוע תדיר, השתא אוליד ועביד איבין, והשתא זרוע איהו, בקדמיתא, עד לא ייכול עלמא איבא דא, אוליד זרועא דא ויהיב איבא ולא שכיף. ועל דא, כל עלמין אתזנו בספוקא דההוא גננא, דאקרי צדיק, דלא שכיף ולא פסיק לעלמין.

בר בזמנא דישראל בגלותא. ואי תימא בזמנא דגלותא פתיב, (איוב יד) אזלו מים מני ים ונהר יחרב ויבש, הין עביד תולדין. אלא כתיב זרוע, זרוע איהו תדיר, ומיזמא דאפסיק ההוא נהר. גנתא (ס"א בגנתא) לא עאל (דף קס"ו ע"א) ביה ההוא גננא. וההוא אור דאיהו זרוע תדיר, עביד איבין ומנייה ומגרימיה אזדירע פקדמיתא, ולא שכיף תדיר. פגנתא דעביד תולדין, ומההוא זרוע נפיל ביה באתריה, ומגרימיה עביד תולדין פדבקדמיתא. ואי תימא, דאינון תולדין ואיבין הוו כמה דההוא בזמנא דגננא תמן. לאו הכי. אבל לא אתמנע זרוע דא לעלמין.

בגזנא דא ותורה אור, אורייתא דאתיהיבת מסטרא דההוא אור קדמאה,

כף נזרע תמיד בעולם ועושה תולדות ופרות ולא שוכף לעולמים, ומאותו הפרי שלו נזון העולם.

ודרך חיים תוכחות מוסר. שני דרכים הם, אחד דרך החיים, ואחד בהפך ממנו. מהו הסימן של דרך חיים? תוכחות מוסר. שכאשר רצה הקדוש ברוך הוא לשמר את דרך החיים הזו, הוא שם עליו אותו המלקה ועושה תוכחות מוסר לבני אדם, ומיהו? זה שפתוב (בראשית א) ואת להט החרב המתהפכת לשמר את דרך החיים. ולכן דרך חיים היא תוכחות מוסר. ומי שיש בו תוכחות, ודאי שמעירים אותו ללכת באותה דרך חיים ששם מתחיל תוכחות מוסר.

הפסוק הזה אין ראשו סופו, ואין סופו ראשו, אלא הפל הוא סוד האמונה של הפסוק הזה. פי גר מצוה - זה סוד של שמור. ותורה אור - זה סוד של זכור. ודרך חיים תוכחות מוסר - אלה גזרות וענשים של התורה, והכל סוד האמונה. וצריך זה את זה, ולהיות סוד של הפל פראוי.

ועל הסוד הזה של האור הזה שדולק ומאיר לגר הזה, כתוב בו באהרן (במדבר ח) בהעלתך את הנרות, משום שהוא בא מצד האור הזה. באור הזה כתוב (בראשית א) יהי אור ויהי אור. פיון שאמר יהי אור, למה כתוב ויהי אור, שהרי בויהי כן מספיק? אלא יהי אור - זה האור הראשון, שהוא ימין, והוא לקץ הימין. ויהי אור - שממין יוצא שמאל, ומסוד הימין יוצא שמאל, ועל זה ויהי אור, זה שמאל.

מבאן שיהי הראשון של התורה היה בצד השמאל, ולכן אינו סימן ברכה. מה הטעם? משום שבו

הכי אזדרע תדיר בעלמא, ועביד תולדין ואיבין, ולא שכיף לעלמין, ומההוא איבא דיליה אתזן עלמא.

ודרך חיים תוכחות מוסר. תרין ארחין אינון, חד ארח חיים, וחד בהפוכא מניה. סימנא דארח חיים מאן איהו. תוכחות מוסר. דכד בעא קדשא בריה הוא לנטרא להאי ארח חיים, שוי עליה ההוא דאלקי, ועביד תוכחות מוסר לבני עלמא. ומאן איהו. האי דכתיב, (בראשית ג) ואת להט החרב המתהפכת לשמר את דרך עין החיים ועל דא, דרך חיים איהו תוכחות מוסר. ומאן דאית ביה תוכחות, ודאי דמתערי ליה למהך בההוא ארח חיים, דשארי תמן תוכחות מוסר.

האי קרא לאו רישיה סיפיה ולא סיפיה רישיה. אלא פלא רזא דמהימנותא דהאי קרא. פי גר מצוה, דא רזא דשמור. ותורה אור, דא רזא דזכור, ודרך חיים תוכחות מוסר, אלין גזרין ועונשין דאורייתא, וכלא רזא דמהימנותא. ואצטריך דא לדא, ולמהוי רזא דכלא בדקא יאות.

ועל רזא דא דהאי אור, דדליק ונהיר להאי גר, כתיב ביה באהרן, (במדבר ח) בהעלותך את הנרות, בגין דהוא אתי מסטרא דהאי אור. אור דא כתיב ביה, (בראשית א) יהי אור ויהי אור. פיון דאמר יהי אור, אמאי כתיב ויהי אור, דהא בויהי כן סגיא. אלא, יהי אור, דא אור קדמאה, דאיהו ימינא, ואיהו לקץ הימין. ויהי אור, דמימינא נפיק שמאלא, ומרזא דימינא נפיק שמאלא, ועל דא ויהי אור, דא שמאלא.

מבאן דויהי קדמאה דאורייתא, בסטרא דשמאלא הנה. ובגין כף לאו איהו

(שוממנו) יצא אותו חשך שהחשיך את פני העולם. וסימן זה פאשר התגלה הסוד של עשו ומעשהו, זה היה בויהי הנה, שכתוב (שסכה) ויהי עשו איש ידע ציד. התקיים בויהי איש ידע ציד, לפתות את בני העולם שלא ילכו בדרך ישרה.

וירא אלהים את האור כי טוב - זהו העמוד שעומד באמצע, ועומד ואוחז בצד זה ובצד זה. כשהיתה שלמות של שלשת הצדדים, כתוב בו כי טוב, מה שלא היה באחרים הללו, משום שלא היתה שלמות עד האור השלישי שהשלים את כל הצדדים, וכיון שבא השלישי הנה, אז הפריד מחלקת של ימין ושמאל, שכתוב ויבדל אלהים בין האור ובין החשך.

ועל שהן חמש דרגות שנפרדו ונמשכו מהאור הראשון הנה, כתוב חמש פעמים אור, וכלם היו מצד הימין ונכללו בו. וכשנכללו בצד שמאל, נכללו בסוד של מים שנוטל בימין (מימין), ולכן כתוב מים חמש פעמים. וכשנשלמו בסוד האמצע, כתוב רקיע חמש פעמים, ועל זה שלשה הם: אור, מים, רקיע. כנגד שלש הדרגות הללו, שפלג חמש דרגות נכללו בהם, ועל זה בכלם כתוב חמש פעמים בכל אחד ואחד.

כאן סוד הסודות באלו השלשה, הצטיר ונחקק בחוקקי הסוד של דמות האדם, שהוא אור בראשונה, ואחר כך מים. ואחר כך מתפשט בתוכם רקיע, שהוא חקוק של חקיקת דמות האדם. כמו שחקוק ציור של דמות אדם בתולדתו, שהרי בתולדת האדם בהתחלה זרע, שהוא אור, שהרי

סימן ברכה. מאי טעמא. בגין דביה (נ"א דמניה) נפק ההוא חשך דאחשיך אנפי עלמא. וסימנא דא כד אתגלי רזא דעשו ועובדוי, בהאי ויהי הנה, דכתיב (בראשית כה) ויהי עשו איש ידע ציד. אתקיים בויהי איש ידע ציד, לפתאה בני עלמא, דלא יתכון בארז מישר. וירא אלהים את האור כי טוב, דא איהו עמודא דקאים באמצעיתא, וקאים ואחיד בסטרא דא, ובסטרא דא. כד הוה שלימו דתלת סטרין, פתיב ביה כי טוב, מה דלא הוה בהני אחרנין, בגין דלא הוה שלימו עד אור תליתאה, דאשלים לכל סטרין, וכיון דאתא תליתאה דא, כדין אפריש מחלוקת דימינא ושמאלא, דכתיב ויבדל אלהים בין האור ובין החשך.

ועל דאינון חמש דרגין, דאתפרשו ואתמשכו מהאי אור קדמאה, פתיב אור חמש זמנין, וכלהו הוו מסטרא דימינא, ואתפלילו ביה, וכד אתפלילו בסטר שמאלא, אתפלילו ברזא דמים, דנטיל בימינא (ס"א מימינא), ובגין כן פתיב מים חמש זמנין. וכד אשתלימו ברזא דאמצעיתא, פתיב רקיע חמש זמנין, ועל דא תלת אינון אור. מים. רקיע. לקבל תלת דרגין אלין, דכלהו חמש דרגין אתפלילו בהו, ועל דא בכלהו פתיב חמש זמנין, בכל חד וחד. הבא רזא דרזין, באלין תלתא, אתציר ואתגליף בגלופי רזא דיוקנא דאדם, דאיהו אור בקדמיתא, לבתר מים, לבתר אתפשט בגווייהו רקיע, דאיהו גליפא דגליפו דיוקנא דאדם.

בנונא דגליפו ציורא דדיוקנא דאדם בתולדתיה. דהא בתולדתא דבר נש,

בקדמיתא זרע, דאיהו אור, דהא נהירו דכל שייפי גופא, איהו ההוא זרע,

ובגין כך איהו אור, ויהוא אור אקרי זרע, דכתיב אור זרוע, ההוא זרע ממש. לבתר ההוא זרע דאיהו אור אתפשט ואתעביד (ד) קט"ז ע"ב) מים, בלחותא דיליה, אגליף יתיר, ואתפשט פשיטו גו אינון מים, פשיטו דגופא לכל סטריין. פיון דאתציייר, ואגליף ציורא ודיוקנא דגופא, אקריש ההוא פשיטו, ואקרי רקיע. ודא איהו רקיע בתוך המים. ולבתר דאקריש, פתיב ויקרא אלהים לרקיע שמים. דהא אקריש ההוא לחותא (ר"א דאנגיד ואשתאר ההוא פסולת) דגופא, דהוה גו אינון מים.

ביון דאבריר גופא, ואנקי בנקיו, ההוא לחותא דאתנגיד ואשתאר, הוה פסולת דקא אתעבד גו התוכא, ואינון מים הרעים עכורין, ומנהון אתעביד פסולת, מקטרגא לכל עלמא, דכר ונוקבא. לבתר פד נחתו אינון מים עכורין, ואתהתכו לתתא בסטר שמאלא, נפקו (ס"א דאתנגיד ואשתאר אתעביד פסולת מקטרגא לכל עלמא דכר ונוקבא ואינון מים הרעים עכורין. לבתר פד נחתו אינון מים עכורין אתהתכו לתתא בסטר שמאלא ונפקו) לקטרגא כל עלמא. זפאה איהו מאן דאשתזיב מנהון.

ביון דנפיק מקטרגא, פתיב יהי מארת חסר ו' ואתמשכא אספרה ברביי, וחסר נהורא דסיהרא. לבתר והיו למאורות, בשלימו תרווייהו כחדא. במאן. בההוא רקיע השמים, דהא כד סלקא ואתחברא בההוא רקיע השמים, פדין והיו למאורות, נהורין שלימין תרווייהו כחדא דלא פגימי כלל.

שאר חייך האי רבינא וחדוי. אמר לון האי דאמינא דאתבריר הכא רזא דאדם, באור דההוא (ר"א דאיהו) זרע, ולבתר אתעביד מים, ומגו אינון מים, אתפשט רקיע, דיוקנא

(שהוא) הנרע, ואחר כך נעשה מים, ומתוך אותם המים מתפשט רקיע, דיוקן של אדם, כמו

האור של כל איברי הגוף הוא אותו זרע, ולכן הוא אור, ואותו אור נקרא זרע, שפתיב אור זרע, אותו זרע ממש. אחר כך אותו זרע, שהוא אור, מתפשט ונעשה מים, בלחות שלו נחקק יותר, ומתפשט התפשטות בתוך אותם המים התפשטות הגוף לכל הצדדים. פיון שמצטיר ונחקק ציור ודמות הגוף, נקרשה אותה התפשטות ונקראת רקיע, וזהו רקיע בתוך המים. ואחר שהקריש, פתיב ויקרא אלהים לרקיע שמים. שהרי הקרישה אותה הלחות (שהשפיע ונשארה אותה הפסולת) של הגוף שהיה בתוך אותם המים.

ביון שנברר הגוף והתנקה בנקיון, אותה לחות ששפעה ונשארה, היתה פסולת שנעשתה תוך ההתוך, והם מים הרעים העכורים, ומקם נעשה פסולת, מקטרג לכל העולם, זכר ונקבה. אחר כך פשיירו אותם מים עכורים והתהתכו למטה בצד שמאל, יצאו (ששפע ונשארה נעשה פסולת מקטרג לכל העולם, זכר ונקבה, והם המים הרעים העכורים. ואחר כך פאשיירו אותם מים עכורים והתהתכו למטה בצד שמאל ויצאו) לקטרג לכל העולם. אשרי מי שנצל מהם.

ביון שיוצא המקטרג, פתיב יהי מארת חסר ו', ונמשכה אספרה לתינוקות, וחסר אור הלכנה. אחר כך, והיו למאורות, בשלמות של שניהם כאחד. במי? באותו רקיע השמים, שהרי פשעולה ומתחברת באותו רקיע השמים, אזי והיו למאורת, אורות שלמים שניהם כאחד שלא פגומים כלל. התחיל לצחק הילד הזה ושמת. אמר להם, זה שאמרתי שנברר כאן סוד של אדם באור של אותו

שְׁעוֹרְרָנוּ. מִיֵּלֵא כְּשֶׁזֶה נֶעֱשֶׂה
בְּתוֹךְ מְעֵי הָאִשָּׁה, שֶׁהָרִי לֹא
מִצְטַיֵר הַזֶּרַע אֲלֵא בְּתוֹךְ מְעֵי
הַנְּקֵבָה לְהַתְּפַשֵּׁט בָּהּ דִּיּוֹקָן שֶׁל
אָדָם, וְכֵן אִם אֵלֶּה חֲמֵשׁ דְּרָגוֹת
הֵם דִּיּוֹקָן שֶׁל אָדָם, בְּאִיזָה מְקוֹם
מִצְטַיֵר וּמִתְּפַשֵּׁט הַדִּיּוֹקָן הַזֶּה
בְּתוֹךְ הַמַּיִם הַלְלוּ?

אִם תֹּאמַר בְּתוֹךְ הַנְּקֵבָה הֵם הַיּוֹ, זֶה הָעוֹלָם הַבָּא - לֹא כִּף! שֶׁהָרִי לֹא הִצְטַיֵר צִיּוֹר וְדַמּוֹת עַד שִׁיּוּצָאוֹת הָאוֹתִיּוֹת לַחֲוִץ, וְאַחֵר כִּף נִגְלָמוּ. וְעוֹד, שֶׁהָרִי הָעוֹלָם הַבָּא הִיָּה הָאֵמֶן, שֶׁכְּתוּב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹר וַיְהִי אֹר. וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רְקִיעַ. הָרִי הָאֵמֶן הוּא הַיָּה.

אִם תֹּאמַר בְּנִקְבָה שְׁלֵמָטָה - לֹא כִּף, שֶׁהָרִי טָרַם הֵיטֵה! וְכִשְׂפִצָּאָה דַּמּוֹת אָדָם, נִקְבְּתוּ יִצָּאָה עִמּוֹ. הָרִי לֹא הִצְטַיֵר דִּיּוֹקָן שֶׁל אָדָם בָּהּ. אִם כִּף, בְּאִיזָה מְקוֹם הִצְטַיֵר וְנִחְקַק הַזֶּרַע הַזֶּה לְהֵיוֹת חֲקִיקָתוֹ שֶׁל דַּמּוֹת אָדָם? אֲלֵא זֶה סוּד עֲלִיּוֹן. אָדָם הִרְאִשׁוֹן הִצְטַיֵר וְנִחְקַק כְּלֵי נִקְבָה. הָאָדָם הַשְּׁנִי מִפְּחַ זֶרַע שֶׁל זֶה נִחְקַק וְהִצְטַיֵר בְּתוֹךְ הַנְּקֵבָה.

אָדָם הִרְאִשׁוֹן, חֲקִיקָה שֶׁל צִיּוֹר וְדַמּוֹת הַגּוֹף, לֹא הִיָּה בְּנִקְבָה, וּבְלֵי צִיּוֹר כָּלֵל הִיָּה. וְהִצְטַיֵר וְנִחְקַק לְמַטָּה מִהָעוֹלָם הַבָּא, כְּלֵי זָכָר וּבְלֵי נְקֵבָה, אוֹתָן אוֹתִיּוֹת נִגְלָמוּ בְּתוֹךְ הַמַּדָּה, וְהִצְטַיֵר וְנִחְקַק כְּהֵן סוּד שֶׁל אָדָם. וְהָאוֹתִיּוֹת כְּדֶרֶךְ יִשְׂרָה בְּסִדּוֹר שְׁלֵהֵן, מִסוּד שֶׁל הָאֹר הִרְאִשׁוֹן, הַתְּחִילוֹ לְהַחְקִיק וְלְהִצְטַיֵר (אוֹתִיּוֹת), וְנִזְרַע הָאֹר הַזֶּה בְּתוֹכּוֹ תוֹךְ הַמַּדָּה. כְּשֶׁהִגִּיעַ לְתוֹךְ הַמַּדָּה וְהַפֶּךְ לְמִים בְּתוֹךְ מַיִם, הַתְּפַשֵּׁט הַרְקִיעַ בְּצִיּוֹר שֶׁל אָדָם דַּמּוֹת כְּרִאוּי.

לְאַחַר שֶׁהִתְקַשְּׁטָה הַנְּקֵבָה אֵלָיו

דָּאָדָם כְּמָה דְּאַתְעָרְנָא. תִּינַח כַּד אֲתַעְבִּיד דָּא לְגוּ מַעוּי דְּאַתְתָּא, דְּהָא לָא אֲתַצְיִיר זְרַעָא, אֲלֵא כְּגוּ מַעוּי דְּנוֹקְבָא, לְאַתְפְּשֵׁטָא בָּהּ דִּיּוֹקְנָא דְּאָדָם, וְהֵכָא אִי אֵלִין חֲמֵשׁ דְּרָגִין, אֵינּוֹן דִּיּוֹקְנָא דְּאָדָם, בְּאֵן אֲתֵר אֲתַצְיִיר וְאַתְפְּשֵׁט הָאִי דִּיּוֹקְנָא, כְּגוּ אֵינּוֹן מַיִם.

אִי תִימָא גוּ נּוֹקְבָא הוּו, דָּא עֲלֵמָא דְּאַתִּי, לָאו הֵכִי, דְּהָא לָא אֲתַצְיִיר צִיּוֹרָא וְדִיּוֹקְנָא, עַד דְּנִפְקוּ אֲתוּוֹן לְבַר, וְלִבְתֵּר אֲתַגְלִימוּ. וְתוּ דְּהָא עֲלֵמָא דְּאַתִּי הוּוּ אֹמְנָא, דְּכִתִּיב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹר וַיְהִי אֹר. וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רְקִיעַ, הָא אֹמְנָא הוּוּ.

אִי תִימָא כְּנוֹקְבָא דְּלִתְתָּא, לָאו הֵכִי, דְּהָא עַד לָא הָיוֹת, וְכַד נִפְקַ הָאִי דִּיּוֹקְנָא דְּאָדָם, נּוֹקְבִיָּה נִפְקַת בְּהַדִּיָּה. הָא לָא אֲתַצְיִיר דִּיּוֹקְנָא דְּאָדָם בָּהּ. אִי הֵכִי, בְּאֵן אֲתֵר אֲתַצְיִיר וְאַתְגְּלִיף הָאִי זְרַע, לְמַהוּי גְּלִיפּוּ דִּיּוֹקְנָא דְּאָדָם. אֲלֵא דָּא רְזָא עֲלָאָה, אָדָם קְדַמָּאָה אֲתַצְיִיר וְאַתְגְּלִיף בְּלֵא נּוֹקְבָא. אָדָם תְּנַיִנָּא, מַחִילָא וְזֶרַעָא דְּהָאִי, אֲגִלִּיף וְאַתְצְיִיר גוּ נּוֹקְבָא.

אָדָם קְדַמָּאָה, גְּלִיפּוּ דְּצִיּוֹרָא וְדִיּוֹקְנָא דְּגוֹפָא, לָא הוּוּ בְּנוֹקְבָא, וּבְלֵא צִיּוֹרָא כָּלֵל הוּוּ. וְאַתְצְיִיר וְאַגְלִיף לְתַתָּא מִעֲלֵמָא דְּאַתִּי, בְּלֵא דְּכוּרָא, וּבְלֵא נּוֹקְבָא, אֵינּוֹן אֲתוּוֹן אֲגִלִּימוּ גוּ מִשְׁחָתָא, וְאַתְצְיִיר וְאַגְלִיף בְּהוּ רְזָא דְּאָדָם. וְאַתוּוֹן בְּאַרְחַ מִיִּשְׂר, בְּסִדּוֹרָא דְּלֵהוֹן, מִרְזָא דְּאֹר קְדַמָּאָה, שְׂרִיאוּ לְאַתְגְּלִיפָא וְלְאַתְצְיִירָא, (אֲתוּוֹ) וְאַזְדַּרַע הָאִי אֹר בְּגוּיָה גוּ מִשְׁחָתָא. כַּד מְטָא גוּ מִשְׁחָתָא, אֲתַהֲדֵר מִיָּא, גוּ מִיָּא, אֲתַפְּשֵׁט רְקִיעַ צִיּוֹרָא דְּאָדָם, דִּיּוֹקְנָא כְּדָקָא חֲזִי.

לְבַתֵּר דְּאַתְקַשְּׁטָה נּוֹקְבָא לְגַבִּיָּה, וְאַתְהֲדֵרוּ אֲנִפִּין בְּאַנְפִּין, הָאִי דִּיּוֹקְנָא דְּאָדָם,

וְחִזְרוּ לְהִיּוֹת פְּנִים בְּפָנִים, הַדְּמוּת
הַזֶּה שֶׁל אָדָם נִכְנָסָה בְּתִשׁוּקָה אֲצֵל
הַנְּקֵבָה, וְשֵׁם נִחְקֵק וְהַצְטִיר כְּמוֹ
הַצְּנוּרָה שֶׁלוֹ, וְעָלְיוֹ כְּתוּב (בְּרֵאשִׁית
ה) וַיּוֹלֵד בְּדְמוּתוֹ פְּצֻלְמוֹ וְגו'. זֶה
הַצְטִיר בְּתוֹךְ הַנְּקֵבָה מֵה שֶׁלֹּא
הָיָה אוֹתוֹ הֶרְאֵשׁוֹן, שֶׁהַצְטִיר
אוֹתוֹ רֵאשׁוֹן בְּתוֹכוֹ בְּמִדְיָה
בְּתוֹךְ הַמְּדָה, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּרַר.

כְּמוֹ זֶה לְמִטָּה. מֵה כְּתוּב לְמִטָּה?
(שם ב) וְהָאָדָם יָדַע אֵת חֲוָה אִשְׁתּוֹ
וַתְּהַר וַתֵּלֵד אֶת קַיִן. הַתְּחִילָה
לְהוֹלִיד קוֹף בְּמַעֲיָה בְּכַח וְסִיּוּעַ
שֶׁל אָדָם, אַחֵר שֶׁקְּבֵלָה זֶה־מָה
מִהַקּוֹף הַזֶּה, וְלִכְּן לֹא כְּתוּב כָּאֵן
וַיּוֹלֵד, אֲלֵא יָדַע וַתְּהַר וַתֵּלֵד,
וַיִּצְאָה הַפְּסֻלָּת בְּתוֹךְ הַנְּקֵבָה.

וְהַנּוֹסֵף לְלֶדֶת אֶת אָחִיו אֶת הַבֵּל,
וּבְזֶה גַם לֹא כְּתוּב וַיּוֹלֵד, וְאַף עַל
גַּב שֶׁמִּצַּד הַזֶּכֶר הוּא הַיְהִי. אֲבָל
הַמְקַטְרֵג תִּשָּׁשׁ וְשִׁבַר אֶת כְּחוֹ,
שְׁהָרִי בָּאוֹת קוֹף הַתְּחִילוֹ
הָאוֹתִיּוֹת לְהוֹלִיד.

בִּיּוֹן שֶׁנִּבְרָרָה הַפְּסֻלָּת, הַתְּחִילוֹ
הָאוֹתִיּוֹת לְהוֹלִיד מְסוּד הָאוֹת
שׁ"ת תְּקוּן שֶׁל זְכוֹר וַיְנַקְּבָה
בְּהַסְפָּמָה כְּאֶחָד. וְאִז כְּתוּב, וַיּוֹלֵד
בְּדְמוּתוֹ פְּצֻלְמוֹ וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ
שֵׁת, וְלֹא כְּתוּב וַתִּקְרָא. וַיִּקְרָא
הוּא, וְלֹא הִיא. הוּא קָרָא שְׁמוֹ
שֵׁת. תְּקוּן זְכוֹר וַיְנַקְּבָה כְּאֶחָד שְׁהָרִי
בְּהַסְפָּמָה אַחַת.

עוֹד הַתְּגַלְגְּלוֹ הָאוֹתִיּוֹת, וְחִזְרוּ
לְהוֹלִיד אֶלְף שֶׁל אָדָם, וְהֵם
אוֹתִיּוֹת בְּמִקּוֹם שֶׁהוּא הַסִּיּוּם שֶׁל
שְׁמוֹ, וּמִיָּהוּ? נ'. וְאַחַר כֵּן ו' וְלֹא
ה', שְׁהָרִי הַתְּעַבְרָה (הוֹלִידָה) בְּהֵבֵל.
וְלִכְּן נִטַּל אוֹת אַחֲרַת אַחֲרֵיו ו',
סִיּוּם בְּרֵאשִׁית שֶׁל שֵׁת ש', וַיְנַקְּרָא
אָנוּשׁ.

אָנוּשׁ, מֵה בֵּין הַשֵּׁם הַזֶּה לְשֵׁם שֶׁל
אָדָם? אֲלֵא אָנוּשׁ לֹא הָיָה בְּתַקְּרָא,
הוּא הָיָה בְּתַקְּוִים שֶׁל הֶרְאֵשׁוֹנִים,
(תְּהַלִּים ח) מֵה אָנוּשׁ כִּי תִזְכְּרֵנוּ.

עָאֵל בְּתִיאֻבְתָּא לְגַבֵּי נֻקְבָּא, וְתַמָּן אַגְלִיף
וְאַתְצִייר כְּגוֹנוֹנָא דִּילֵיה, וְעָלִיה כְּתִיב (בְּרֵאשִׁית ה)
וַיּוֹלֵד בְּדְמוּתוֹ פְּצֻלְמוֹ וְגו', הֵאֵי אַתְצִייר גּו
נֻקְבָּא, מֵה דְלֹא הָוָה הַהוּא קְדַמָּא, דְאַתְצִייר
(ד"א ל"ג ג) הַהוּא קְדַמָּא בְּגוֹיָה בְּמִדְיָה גּו
מִשְׁחַתָּא כְּמָה דְאַתְמַר.

כְּגוֹנוֹנָא דָּא לְתַתָּא. לְתַתָּא מֵה כְּתִיב, (בְּרֵאשִׁית ד)
וְהָאָדָם יָדַע אֵת חֲוָה אִשְׁתּוֹ וַתְּהַר
וַתֵּלֵד אֶת קַיִן, שְׁרִיאַת קוֹף לְאוֹלָדָא, בְּמַעֲהָא,
בְּחִילָא וְסִיּוּעָא דְאָדָם לְבַתֵּר דְהָא קְבִילַת
זוֹהֵמָא מִגּוֹ הֵאֵי קוֹף. וְעַל דָּא לֹא כְּתִיב הָכָא
וַיּוֹלֵד, אֲלֵא יָדַע וַתְּהַר וַתֵּלֵד, וְנִפְק פְּסוּלַת גּו
נֻקְבָּא.

וְהַנּוֹסֵף לְלֶדֶת אֶת אָחִיו אֶת הַבֵּל, וּבְהֵאֵי נָמִי
לֹא כְּתִיב וַיּוֹלֵד, וְאַף עַל גַּב דְּמִסְטְרָא
דְּדַכּוּרָא הָוָה. אֲבָל מְקַטְרֵגָא תִשָּׁשׁ וְתַבַּר
חִילֵיה, דְהָא בָּאֵת קוֹף שְׁרִיאֻ (ד' קס"ח ע"א)
אַתְוּוֹן לְאוֹלָדָא.

בִּיּוֹן דְאַתְבְּרִיר פְּסוּלַת, שְׁרִיאֻ אַתְוּוֹן לְאוֹלָדָא
מְרָזָא דְאֵת שׁ"ת. תְּקוּנָא דְכַר וְנֻקְבָּא.
בְּאַסְתְּפְּמוּתָא בְּחָדָא. וּכְדִין כְּתִיב וַיּוֹלֵד
בְּדְמוּתוֹ פְּצֻלְמוֹ וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ שֵׁת, וְלֹא
כְּתִיב וַתִּקְרָא. וַיִּקְרָא אִיהוּ, וְלֹא אִיהִי. אִיהוּ
קָרָא שְׁמִיה שֵׁת, תְּקוּנָא דְכַר וְנֻקְבָּא כְּחָדָא,
דְהוּוּ בְּאַסְתְּפְּמוּתָא חָדָא.

הוּוּ אַתְגַּלְגְּלוּ אַתְוּוֹן, וְאַהֲדָרוּ לְאוֹלָדָא אֶלְף
דְּאָדָם, וְאִינוּן אַתְוּוֹן בְּאַתֵּר דְאִיהוּ סִיּוּם
שְׁמִיה. וּמֵאֵן אִיהוּ. נ', וְלְבַתֵּר ו' לֹא ה', דְהָא
אַתְעֵדִיאַת (נ"א אַתְיִלְדַת) בְּהֵבֵל. בְּגִין כֵּן נִטִּיל אֶת
אַחֲרָא אֲבַתְרִיה ו', סִיּוּם בְּשִׁירוּתָא דְשֵׁת ש',
וְאַקְרִי אָנוּשׁ.

אָנוּשׁ מֵה בֵּין שְׁמָא דָּא לְשְׁמָא דְאָדָם. אֲלֵא
אָנוּשׁ לֹאוּ אִיהוּ בְּתַקְּפָא הָוָה, תְּקוּנָא

וְכָתוּב (אִיּוֹב ז) מָה אָנוֹשׁ כִּי תִגְדְּלוּנוּ
וְגו', וּתְפַקְדְּנוּ לְבַקְרִים לְרֹגְעִים
תִּבְחַנְנוּ. וְעַל זֶה כָּתוּב (ישעיה נב) וְה'
חִפֵּץ דָּכְאוּ הַחֲלִי, שֶׁכֵּר הַגּוֹרֵף וְכַח
הַנֶּפֶשׁ הוֹרִישׁ שֵׁת לְאָנוֹשׁ יִרְשֶׁה
שְׁהִיְתָה לוֹ לְקַבֵּל. וְאֵף הוּא הוֹרִישׁ
לְבָנוּ כֶּף.

עוֹד הַתְּגַלְגְּלוֹת הָאוֹתִיּוֹת לְתַמְנָן אֶת
הָעָם, וְחִזְרוּ לְהוֹלִיד אֶת קִינָן,
זֶה הַתְּקוּן שֶׁל קִינָן וְהַתְּמַקֵּן תַּחֲתָיו,
וְחִזְרוּ הָאוֹתִיּוֹת לְבִשָּׁם אֶת
הָעוֹלָמוֹת מִהַעֲקֻמֹּת שְׁהִיְתָה.
מִהַלְלָאֵל, מ' סוּף שֶׁל אוֹתִיּוֹת
אָדָם, ה' וְל' תְּקוּן שֶׁל הָאוֹתִיּוֹת
שֶׁל הַבַּל, וּמִשׁוּם שֶׁלֹּא הָרָשִׁיעַ
כְּמוֹ קִינָן, לֹא הִתְחַלְפוּ הָאוֹתִיּוֹת
מִשְׁמוֹ פָּרֵט לְאַחַת, שֶׁבְמִקּוֹם ב'
הִיְתָה א' לְהִיּוֹת תְּקוּן יוֹתֵר.

עַד כָּאן הַתְּבַשֵּׁם הָעוֹלָם וְהַתְּמַקֵּן
הָעָם מִהֶרְאֵשִׁית שֶׁל אָנוֹשׁ, פָּרֵט
לְחֻטְאוֹ שֶׁל אָדָם שֶׁלֹּא הַתְּבַשֵּׁם
עַד שֶׁעֲמְדוֹ יִשְׂרָאֵל בְּהֵר סִינַי. אֲבָל
הַתְּקוּן שֶׁל הָעֲקֻמֹּת שֶׁל קִינָן
וְהַבַּל הַתְּמַקֵּן וְהַתְּבַשֵּׁם, אֲבָל
הָעוֹלָם הִזֵּה בְּצַעַר וְעִצְבוֹן עַד
שָׂבָא נַח, שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית ה) זֶה
יִנְחַמְנוּ מִמַּעֲשֵׂנוּ וּמִמַּעֲצוֹן יְדִינוּ
מִן הָאֲדָמָה אֲשֶׁר אֲרָרָהּ ה'. וְחֻטְאוֹ
שֶׁל אָדָם לֹא הַתְּבַשֵּׁם עַד שֶׁעֲמְדוֹ
יִשְׂרָאֵל עַל הַר סִינַי וְקִבְלוּ תוֹרָה,
וּכְשִׁיִּשְׂרָאֵל קִבְלוּ תוֹרָה, אָזִי הִנֵּר
וְהָאֹר הַתְּמַקֵּן כְּאָחֵד.

וְעִבְשׁוּ רַבּוֹתַי, אֲנִי מִבְּכַל, וּבְנוּ
שֶׁל רַב סִפְרָא אֲנִי, וְלֹא זְכִיתִי
לְהוֹדֵעַ לְאֲבִי, וּנְטַרְדְּתִי לְכָאן
וּפְחַדְתִּי, שֶׁהָרִי יוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ הִזוּ
הֵם אֲרִיּוֹת בַּתּוֹרָה, וְקִבְלְתִי עָלַי
שֶׁלֹּא אִמַּר דְּבַרִי תוֹרָה לְפָנַי אִישׁ
עַד שְׁנֵי חֲדָשִׁים, וְהַיּוֹם הַזֶּה הֵם
נִשְׁלָמוּ. אֲשֶׁרֵי חֲלָקִי שֶׁנִּפְגְּשׁוּ
פַּה. הַרִים רַבִּי יוֹסִי אֶת קוּלוֹ
וּבְכֵה, וְקָמוּ כָלֵם וּנְשַׁקְוֵהוּ

דְּקַדְמָאֵי הָוָה, (תהלים ח) מָה אָנוֹשׁ כִּי תִזְכְּרֵנוּ.
וְכָתִיב (אִיּוֹב ז) מָה אָנוֹשׁ כִּי תִגְדְּלוּנוּ וְגו',
וּתְפַקְדְּנוּ לְבַקְרִים לְרֹגְעִים תִּבְחַנְנוּ. וְעַל דָּא
כָּתִיב (ישעיה נב) וַיְיָ חִפֵּץ דָּכְאוּ הַחֲלִי, תִּבְרִירו
דְּגוּפָא, וְתַקְפָּא דְּנַפְשָׁא, אוֹרִית שֵׁת לְאָנוֹשׁ
יְרוּתָא דְּהָוָה לִיה לְקַבְּלָא. וְאִיהוּ אוּף הָכִי
אוֹרִית לְבָנוּ.

הוּ אַתְּגַלְגְּלוּ אַתּוּן לְאַתְקַנָּא עֲקִימָא,
וְאַתְהִדְרוּ לְאוּלְדָא. קִינָן. הֵאִי תְקוּנָא
דְּקִינָן, וְאַתְתַּמְנָן תַּחֲוֹתֶיהָ, וְאַתְהִדְרוּ אַתּוּן
לְבִסְמָא עֲלִמָא מִעֲקִימוּ דְּהָוָה. מִהַלְלָאֵל מ'
סוּפָא דְּאַתּוּן דְּאָדָם. ה' וְל' תְּקוּנָא דְּאַתּוּן
דְּהַבַּל, וּבְגִין דְּלֹא הָוָה חִיִּיבָא כְּקִינָן, לֹא
אַתְחַלְפוּ אַתּוּן מִשְׁמִיהָ בְּרַחֵד. דְּבַאֲתֵר ב'
הָוָה א' לְמַהֲוֵי תְקוּנָא יְתִיר.

עַד הֵכָא אַתְבָּסָם עֲלִמָא, וְאַתְתַּמְנָן עֲקִימָא
מִשִּׁירוּתָא דְּאָנוֹשׁ. בְּרַחֵב דְּאָדָם, דְּלֹא
אַתְבָּסָם, עַד דְּקִימּוּ יִשְׂרָאֵל בְּטוֹרָא דְּסִינַי,
אֲבָל תְּקוּנָא דְּעֲקִימוּ דְּקִינָן וְהַבַּל אַתְתַּמְנָן
וְאַתְבָּסָם, אֲבָל עֲלִמָא הָוָה בְּצַעֲרָא וְעִצְבוֹנָא,
עַד דְּאַתָּא נַח דְּכָתִיב, (בְּרֵאשִׁית ה) זֶה יִנְחַמְנוּ
מִמַּעֲשֵׂנוּ וּמִמַּעֲצוֹן יְדִינוּ מִן הָאֲדָמָה אֲשֶׁר
אֲרָרָהּ יי'. וְחֹבָא דְּאָדָם לֹא אַתְבָּסָם, עַד
דְּקִימּוּ יִשְׂרָאֵל עַל טוֹרָא דְּסִינַי, וְקִבְלוּ
אוֹרִייתָא, וְכַד יִשְׂרָאֵל קִבְלוּ אוֹרִייתָא, כְּדִין
נֵר וְאוֹר אַתְתַּמְנָן בְּחָדָא.

וְהַשְׁתָּא רַבּוֹתַי, אֲנָא מִבְּכַל, וּבְרָא דְּרַב סִפְרָא
אֲנָא, וְלֹא זְכִינָא לְאַשְׁתְּמוּדְעָא לְאַפָּא,
וְאַטְרִידְנָא הֵכָא, וְדַחִילְנָא, דְּהָא יְתַבִּי אַרְעָא
דָּא, אִינּוּן אַרִיִּיוּן בְּאוֹרִייתָא, וְשׁוֹינָא עָלַי
דְּלֹא אִימָא מִלִּילִי דְּאוֹרִייתָא קָמִי בְּרַחֵשׁ, עַד
תְּרִין יְרַחִין, וְיוּמָא דָּא אַשְׁתְּלִימוּ. זְכָאָה
חֲוֹלְקִי דְּאַתְעֲרַעְתּוּן הֵכָא. אָרִים רַבִּי יוֹסִי קָלִיָּה

וּבְכֵה, וְקָמוּ כָלֵהוּ וּנְשַׁקְוֵהוּ

בראשו. אמר רבי יוסי, אשרי חלקנו שזכינו בדרך הזו לשמע דברי עתיק הימים מפיך, מה שלא זכינו לשמע עד עכשו.

ישבו כלם. אמר להם, רבותי, משראתי את הצער של חמי ובתו שדחוקים ומצטערים בנפשם שלא ידעתי את ברכת המזון, אמרתי להם, שעד שאדע את ברכת המזון לא אתחבר עם אשתי בדרך כל העולם, ואף על גב שיכלתי לשמש בה בלי חטא, איני רוצה לעבר על דעתם, הואיל ולא יכלתי לומר דבר עד שני חדשים. שמחו רבי חייא ורבי יוסי ורחמי ובתו, ובכו מרב שמחה. אמר רבי יוסי, בבקשה ממך, כיון שהתחלת, האר לנו את היום. אשרי חלקנו בדרך הזו!

פתח אותו ילד בכרכת המזון ואמר, כתוב אחד אומר ואכלת לפני ה' אלהיך, וכתוב אחד אומר (דברים יד) ושמחת לפני ה' אלהיך. הפסוקים הללו כשישראל היו שרויים בארץ הקדושה ונראו לפני הקדוש ברוך הוא בבית המקדש, היו מתקיימים. עכשו איך מתקיימים? מי יכול לאכל לפני ה' ולשמח לפני ה'?

אלא ודאי כף הוא. בראשונה כשישב אדם על שלחנו לאכל, מברך על הלחם המוציא. מה הטעם המוציא ולא מוציא, שהרי כתוב בורא השמים, ולא כתוב הבורא. עושה ארץ, ולא כתוב העושה ארץ. מה הטעם כאן המוציא?

אלא כל הדברים שהם מסוד העולם העליון הנסתר, מסתתרת ה' משם, להראות שהרי מעולם גנוז ונסתר הוא. וכל הדברים שהם מהעולם התחתון שנתגלה

ברישיה. אמר רבי יוסי זפאה חולקנא דזכינא בהאי ארחא, למשמע מלי דעתיק יומין מפומך, מה דלא זכינן למשמע עד השתא.

יתיבו פלהו, אמר לון רבותי, מדחמינא צערא דהאי חמי וברתיה, דדחקי ומצטערי בנפשיהו, דלא ידענא ברפת מזונא. אמיןא לון, דעד דאנדע ברפת מזונא, לא אתחבר באנתתי, כארח כל בני עלמא, ואף על גב דיכלנא לשמשא בה בלא חובה, לא בעינא למעבר על דעתיהו, הואיל ולא הוינא יכיל למימר מדי, עד תרין ירחין. חדו רבי יוסי ורבי חייא ורחמי וברתיה, ובכו מסגיאו חדוה. אמר רבי יוסי, במקטו מינה, כיון דשריאת, אנהיר לן יממא, זפאה חולקנא בארח דא.

פתח ההוא רביא בכרכת מזונא ואמר, כתוב אחד אומר (דברים יד) ואכלת לפני יי' אלהיך, וכתוב אחד אומר (דברים כז) ושמחת לפני יי' אלהיך. הני קראי כד ישראל הוו שראן בארעא קדישא, ואתחזון קמי קדשא בריך הוא כבי מקדשא, הוו מתקיימי. השתא היך מתקיימי, מאן יכיל למיכל לפני יי' ולמחדי לפני יי'.

אלא ודאי הכי הוא, בקדמיתא כד יתיב בר נש על פתוריה למיכל, מברך על נהמא המוציא. מאי טעמא המוציא, ולא מוציא, דהא כתיב (ישעיה מב) בורא השמים, ולא כתיב הבורא. (ירמיה י) עושה ארץ, ולא כתיב העושה ארץ. מאי טעמא הכא המוציא.

אלא כל מלין דאינון מרזא דעלמא עלאה סתירא, אסתתרא ה' מתמן, לאתחזאה

דחא מעלמא גניזא וסתירא איהו. (דף קס"ח ע"ב)

וכל מלין דאינון מעלמא תתאה דאתגליא יתיר, כתיב בה', דכתיב, (ישעיה

יותר כתוב בה', שכתוב (ישעיה מ) המוציא במספר צבאם, (עמוס ט) הקרא למי הים. פלם הם מסוד העולם התחתון, ואם נכתב בשם הוא בה', כמו האל הגדול. וכאן שהוא בדרך נסתר (בגלו) מסוד העולם התחתון הוא, פיון שמברך אדם, שכינה באה לפניו.

ומה שאמר ואכלת לפני ה' אלהיך, כאן נכלל לדבר בדברי תורה, שפך צריך, הואיל והקדוש ברוך הוא לפניו, לקים את הכתוב, (יחזקאל מא) זה השלחן אשר לפני ה'. וכתוב (דברים יד) ואכלת שם לפני ה' אלהיך.

הואיל ועומד אדם לפני רבונו, צריך גם לרחם על העניים, לתת להם כמו שהוא נתן לו לאכל, (ומי שאוכל לפני המלך הקדוש, צריך) כמי שאוכל לפני המלך הקדוש, וצריך שלא ימצא בלען על שלחנו, שהרי בלענות היא מהצד האחר, וסוד זה - (בראשית כה) הלעיטני נא, דרך בלענות, וכן צריך לצד האחר, וכתוב (משלי יג) ובטן רשעים תחסר. ועל זה ואכלת לפני ה' אלהיך כתוב, ולא לפני הצד האחר. וצריך שלא יתעסק בדברים בטלים ובצרכי סעודה (פה), וצריך להתעסק בדברי תורה, שהרי פשדברי תורה נאמרים על שלחן, נותן אותו האדם פח לרבונו.

ושמחת לפני ה' אלהיך - זוהי פוס של ברכה. פשמברך אדם בכוס של ברכה, צריך לשמח ולהראות שמחה ולא עצב פלל. פיון שנוטל אדם פוס של ברכה, הקדוש ברוך הוא עומד על גבו, והוא צריך לעטף ראשו בשמחה ולברך על הכוס במושב שלשה: נברך שאכלנו משלו.

ובטובו חיינו, זה צריך רצון למעלה אל עתיק העתיקים, ועל

המוציא במספר צבאם (עמוס ה) הקורא למי הים, פלהו מרזא דעלמא תתאה איהו, ואי אכתיב בשמא איהו בה', פגון האל הגדול, והכא דאיהו בארץ סתים (נ"א באתגלוא) מרזא דעלמא תתאה איהו, פיון דמברך בר נש, שכינתא אתיא קמיה.

ומה דאמר ואכלת לפני יי' אלהיך. הכא אתפליל למללא במלי דאורייתא, דהכי אצטריך הואיל וקודשא בריך הוא קמיה, לקיימא דכתיב, (יחזקאל מא) זה השלחן אשר לפני יי'. וכתוב (דברים יד) ואכלת שם לפני יי' אלהיך.

הואיל וקאים בר נש קמי מאריה, אצטריך נמי למיחן למספגי, למיתן לון, פמה דאיהו יהיב ליה למיכל.

(ס"א ופאן דאכיל קמיה מלכא קדישא אצטריך וכו') פמאן דאכיל קמי מלכא קדישא ואצטריך דלא ישתכח בלען על פתוריה, דהא בלענו מסטרא אחרא הוי, ורזא דא (בראשית כה)

הלעיטני נא, ארץ בלענו, והכי אצטריך לסטרא אחרא, וכתוב (משלי יג) ובטן רשעים תחסר. ועל דא ואכלת לפני יי' אלהיך פתיב, ולא לפני סטרא אחרא. ואצטריך דלא יתעסק במלין בטלין, ובצרכי סעודה (שפיר) ואצטריך לאתעסקא במלין דאורייתא, דהא כד מלין דאורייתא אתמרו על פתורא, יהיב ההוא בר נש תקפא למאריה.

ושמחת לפני יי' אלהיך, דא איהו בכוס של ברכה, פד בריך בר נש בכוס של ברכה, אצטריך למחדי ולאחזאה חדוה ולא עציבו כלל, פיון דנטיל בר נש פוס של ברכה, קדשא בריך הוא קאים על גביה, ואיהו אצטריך לאעטפא רישיה בחדוה. ולברכא על הכוס במושב תלתא, נברך שאכלנו משלו.

ובטובו חיינו, דא אצטריך רעותא לעילא

זֶה הַיָּא בְּדִרְךָ נִסְתָּר. וּבִטּוּבוֹ, וְלֹא מִטּוּבוֹ. וּבִטּוּבוֹ, זֶה הַיָּמִין (מִיָּנִי) הַעֲלִיּוֹן, וּמִטּוּבוֹ זֶה דְרָגָה אַחֲרַת שְׂבָאָה מִצַּד הַיָּמִין, וְהִיא דְרָגָה לְמִטָּה מִמֶּנּוּ, מִשּׁוּם שְׂבָאוֹתוֹ הַטּוֹב נִבְנְהָ הָעוֹלָם וְכוּ' גִּזְוִן.

לְמָה נִקְרָא טוֹב וְלְמָה נִקְרָא חֶסֶד? הַטּוֹב הוּא כְּשִׁכּוֹלֵל הַכֹּל בְּתוֹכוֹ וְלֹא מִתְפַּשֵּׁט לְדַדַּת לְמִטָּה. חֶסֶד - כְּשִׁיּוֹרֵד לְמִטָּה וְעוֹשֶׂה טוֹב בְּכָל הַבְּרִיּוֹת, בְּצַדִּיקִים וּבְרָשָׁעִים, וְלֹא חוֹשֵׁשׁ, וְאֵף עַל גֵּב שֶׁדְרָגָה אַחַת הִיא. מִיָּנִי לָנוּ? שְׂפָתוֹב (תְּהִלִּים טו) אֵף טוֹב וְחֶסֶד יִרְדּוּפוֹנִי. אִם טוֹב, לְמָה חֶסֶד? וְאִם חֶסֶד, לְמָה טוֹב, שְׁהָרִי בְּאֶחָד מִסְפִּיק? אֲלֹא טוֹב כּוֹלֵל הַכֹּל בְּתוֹכוֹ, וְלֹא הַתְּפַשֵּׁט לְמִטָּה. חֶסֶד יוֹרֵד וּמִתְפַּשֵּׁט לְמִטָּה וְזֶן לְכָל הַצַּדִּיקִים וְהַרָשָׁעִים כְּאֶחָד.

וְכֹא, כִּיּוֹן שְׂאֵמֵר וּבִטּוּבוֹ חִיּוֹ, חִזּוֹר וְאֵמֵר, הַזֶּן אֶת הָעוֹלָם כְּלוֹ בְּטוּבוֹ בְּחֶסֶד, זֶהוּ שְׂכָתוֹב (תְּהִלִּים קלו) נוֹתֵן לְחֵם לְכָל בֶּשֶׂר כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדוֹ. וְעַל זֶה הַזֶּן אֶת הַכֹּל, לְצַדִּיקִים וְלְרָשָׁעִים, לְכָל. זֶה נִקְרָא בְּרַפְת יָמִין. הַשְּׂמָאֵל אֵינוֹ בְּבִרְפַת הַמְּזוֹן, וְלָכֵן שְׂמָאֵל לֹא תִסַּע לְיָמִין.

שְׂבִיּוֹן שְׂבִרְךָ בְּרָכָה, יָמִין (נ"א טו), צָרִיךְ לְדַבֵּק אֶת אֶרֶץ הַחַיִּים בְּיָמִין, לְהַזְזוֹן מִשֵּׁם וּלְפָרְנֵס וְלִתֵּת מְזוֹן לְכָל, וְלָכֵן הַשְּׂנִיָּה בְּרַפְת הָאֶרֶץ, וְצָרִיךְ לְהַזְכִּיר בָּהּ בְּרִית וְתוֹרָה: וְעַל בְּרִיתְךָ שְׂחַתְמַתְךָ בְּכִשְׂרָנוּ, וְעַל תּוֹרַתְךָ שְׂלַמְדָתְנוּ. לְהַרְאוֹת שְׂמָאוֹתוֹ טוֹב גִּזְוִן בְּרִית וְתוֹרָה, שֶׁהוּא הַתְּקוּן שֶׁל הַטּוֹב הַזֶּה.

מִכָּאֵן לְמִדְנוֹ שְׂנָשִׁים פְּטוּרוֹת מִבְּרַפְת הַמְּזוֹן לְצַאת יְדֵי חוּבָה, שְׁהָרִי אֵין בְּהֵן תּוֹרָה וּבְרִית. וְלַחֲתֵם עַל הָאֶרֶץ וְעַל הַמְּזוֹן, זֶה שְׂדִבְקוֹת כְּאֶחָד בְּחֶסֶד. עַל הָאֶרֶץ

לְגַבֵּי עֲתִיקָא דְעֲתִיקוֹן, וְעַל דָּא אִיהִי בְּאַרְחָ סְתִים. וּבִטּוּבוֹ, וְלֹא מִטּוּבוֹ, וּבִטּוּבוֹ: דָּא יְמִינָא (ד"א וינה) עֲלָאָה. וּמִטּוּבוֹ: דָּא דְרָגָא אַחֲרָא, דְאֵתִי מִסְטָרָא דִימִינָא, וְאִיהוּ דְרָגָא לְתַתָּא מִיָּנִי, בְּגִין דְבִהֵהוּא טוֹב אֶתְבְּנִי עֲלֵמָא, וּבִיָּה אֶתְזָן.

אֲמַאי אֶקְרִי טוֹב וְאֲמַאי אֶקְרִי חֶסֶד. טוֹב אִיהוּ, כִּד כְּלִיל כְּלָא בְּגִוּיָּה, וְלֹא אֶתְפַּשֵּׁט לְנַחֲתָא לְתַתָּא. חֶסֶד כִּד נַחֲתָא לְתַתָּא. וְעֵבִיד טִיבוֹ בְּכָל בְּרִיּוֹן, בְּצַדִּיקִי וּבְרָשָׁעִי וְלֹא חִיּוּשׁ, וְאֵף עַל גֵּב דְדְרָגָא חַד הוּא. מְנַלְן דְכִתִּיב, (תְּהִלִּים כג) אֵף טוֹב וְחֶסֶד יִרְדּוּפוֹנִי, אִי טוֹב לְמָה חֶסֶד, וְאִי חֶסֶד לְמָה טוֹב, דְהָא בְּחַד סְגִיָּא אֲלֹא טוֹב כְּלִיל כְּלָא בְּגִוּיָּה, וְלֹא אֶתְפַּשֵּׁט לְתַתָּא. חֶסֶד נַחֲתִית וְאֶתְפַּשֵּׁט לְתַתָּא, וְזֶן כְּלָא צַדִּיקִי וְרָשָׁעִי כְּחֶדָא.

וְהָבֵא כִּיּוֹן דְאֵמֵר וּבִטּוּבוֹ חִיּוֹ, הָדָר וְאֵמֵר הַזֶּן אֶת הָעוֹלָם כְּלוֹ בְּטוּבוֹ בְּחֶסֶד, הָדָא הוּא דְכִתִּיב, (תְּהִלִּים קלו) נוֹתֵן לְחֵם לְכָל בֶּשֶׂר כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדוֹ. וְעַל דָּא הַזֶּן אֶת הַכֹּל, לְצַדִּיקִי וְלְרָשָׁעִי לְכָלָא. דָּא אֶקְרִי בְּרַפְת יָמִין. שְׂמָאֵל לֹאוֹ אִיהוּ בְּבִרְפַת מְזוֹנָא. וּבְגִין כִּד שְׂמָאֵל לֹא תִסַּע לְיָמִינָא.

דְּבִיּוֹן דְבְרִיךָ בְּרָכָה. יָמִין (נ"א טו), אֶצְטְרִיךְ לְדַבֵּק אֶרֶץ הַחַיִּים בְּיָמִין, לְאֶתְזָנָא מִתְמָן, וּלְפָרְנֵסָא וּלְמִיָּהֵב מְזוֹנָא לְכָלָא, וְעַל דָּא תְנִינָא בְּרַפְת הָאֶרֶץ, וְאֶצְטְרִיךְ לְאֶדְפְּרָא בָּהּ בְּרִית וְתוֹרָה, עַל בְּרִיתְךָ שְׂחַתְמַתְךָ בְּכִשְׂרָנוּ, וְעַל תּוֹרַתְךָ שְׂלַמְדָתְנוּ, לְאֶחְזָאָה דְמַהֵהוּא טוֹב אֶתְזָן בְּרִית וְתוֹרָה, דְאִיהוּ תְקוּנָא דְהָאִי טוֹב.

מִכָּאֵן אֹוּלִיפְנָא, דְנָשִׁים פְּטוּרוֹת מִבְּרַפְת מְזוֹנָא לְאֶפְקָא יְדֵי חוּבָה, דְהָא לִית בְּהוּ תּוֹרָה וּבְרִית. וְלַחֲתוּם עַל הָאֶרֶץ וְעַל

- זוהי ארץ החיים. ועל המזון
- זהו חסד. הרי כלולים זה בזה
בדבקות אחת.

התפשטות הטוב היא הודאה
שנקראת חס"ד, ועל זה הוא
אומר נודה לך על כף ועל כף
נסים ואותות שנעשו מצד
הטוב. ואם תאמר, והרי כתוב
נעמות בימיך נצח, זהו מצד
הימין - לא כף, אלא כל אחד
ואחד מראה על אותו מקום
שיצא ממנו.

ואם תאמר, נצח בימין - הרי
כתוב נעמות, וכתוב (שמואל-ב כג)
ונעים זמרות ישראל, (בימין נצח)
וזה שמאל, וכל שמאל נכלל
בסוד הימין. אבל הודאה, מודה
על הימין, להראות שהרי ממנו
יצא, וזו התפשטות הטוב
שהתפשט בארץ החיים.

מה הטעם אין כאן שמאל?
משום שאין לו חלק לצד האחר
במזונם של ישראל. ואם
מתעורר שמאל, יתעורר עמו
הצד האחר, והרי הוא מכר
בכורתו וחלקו ליצקב אבינו.
והרינו נותנים לו חלקו לאותו
מקטרג בזהמה של מים
אחרונים, ואם אין זהמה, הרי
חלקו באותו מאכל שקרבנו בו
ידיים.

ולכן אין לו חלק עמנו. והואיל
ואין לו חלק עמנו, שהרי נוטל
חלקו, אין לנו להעיר השמאל
כלל, שלא יתעורר המקטרג
לטל שני חלקים, אחד למטה
ואחד למעלה, כמו בכור. שהרי
מכר את בכורתו ליצקב אבינו
- חלקו למטה, ואין לו למעלה
כלום. ישראל נוטלים למעלה,
ועשו נוטל למטה, ועל זה לא
יקרב השמאל כלל בכרפת
המזון.

המזון, הא דדבקותא כחדא בחסד, על הארץ
דא איהי ארץ החיים. ועל המזון דא איהו
חסד, הא כלילו דא בדא בדבקותא חדא.

אתפשטותא דטוב איהו הודאה דאקרי
חס"ד, ועל דא איהו אומר,
נודה לך, על כף ועל כף נסין ואותין דאתעבידו
מסטרא דטוב. ואי תימא והא פתיב (תהלים טז)
נעמות בימיך, נצח, הא איהו מסטרא דימין.
לאו הכי, אלא כל חד וחד אחזי על ההוא אתר
דנפיק מניה.

ואי תימא נצח בימין, הא כתיב נעמות, וכתוב
(שמואל ב כג) ונעים זמירות ישראל, (ד"א בימין נצח)
ודא שמאלא. (דף קס"ט ע"א) וכל שמאלא אתכליל
ברזא דימינא. אבל הודאה אודי על ימינא,
לאחזאה דהא מניה נפקא, ודא פשיטו דטוב,
דאתפשט בארץ החיים.

מאי טעמא לית הכא שמאלא, בגין דלית
חולקא לסטרא אחרא במזונא דישראל.
ואי אתער שמאלא, סטרא אחרא יתער עמיה,
והא איהו זבין בכרותיה וחולקיה ליצקב
אבונא. והא אנן יהיבנא ליה חולקיה, ליההוא
מקטרגא בזיהמא דמיין בתראין, ואי לית
זוהמא, הא חולקא דההוא מיכלא, דקריבו
ביה ידין.

ועל דא לית ליה חולקא בהדן. והואיל ולית
ליה חולקא בהדן, דהא נוטל חולקיה, לית
לן לאתערא שמאלא כלל. דלא יתער מקטרגא
ויטול תרין חולקין, חד לתתא, וחד לעילא,
בככור. דהא זבין בכרותיה ליצקב אבונא.
חולקיה איהו לתתא, ולית ליה לעילא כלום.
ישראל נוטלי לעילא, ועשו נוטיל לתתא, ועל
דא לא יתקרב שמאלא כלל, בכרפת מזונא.

בין שמתברכת האי ארץ החיים הזו
מצד הימין ומקבלת מזון, אזי
מבקשים רחמים על הכל. רחם
ה' אלהינו על ישראל עמך ועל
ירושלים עירך וגו'. שהרי מאותו
מזון וספוק של ארץ החיים נזכה
בה אנחנו ובית המקדש, שיבנה
בית המקדש למטה באותם
רחמים.

ובשבת, פשהדין לא נמצא
להיות נצח והוד כלל החסדים,
אומר רצה והחליצנו, להיות
שניהם, (ישעיה נד) חסדי דוד
הנאמנים, ועל זה אל תהי צרה
וגון וכו', שהרי רצה ומודים הם
חסדי דוד, ושנים שלום שאמרנו
בתפלה בברכת עושה שלום
במרומיו הוא ברחמיו יעשה
שלום עלינו.

הטוב והמטיב, שהכל בא מצד
הימין ולא מצד השמאל כלום.
מי שמברך ברכת המזון, הוא
נוטל ברכות בראשונה מכלם,
ומתברך בכלל של ברכת המזון,
ועל זה יש לו ארץ חיים. מי
שנוטל כוס של ברכה ומברך
עליו, פתוב (תהלים קטז) כוס ישועות
אשא. מי הישועות? זה הימין,
שהוא מושיע מכל המקטרגים
של העולם, שפתוב (הושיעה לו ימינו)
ותושע לו ימינו, וכתוב (תהלים ט)
הושיעה ימינך וענני.

בין כף האיר היום, קמו כלם
ונשקוהו. אמר רבי יוסי, ודאי יום
משתה הוא היום הזה, ולא נצא
מכאן עד שיעשה משתה לכל
העיר. זהו משתה שהקדוש ברוך
הוא רוצה בו. לקחו את אשתו
וברכו אותה בכמה ברכות. עשו
שאביה יתקן בית אחר לשמחה,
כנסו את כל אנשי העיר לאותה
שמחה, וקראו לה פלה, ושמו
עמם כל אותו היום, והוא שמח
עמם בדברי תורה.

בין דמתברכא האי ארץ החיים מסטרא
דימינא, ומקבל מזונא, פדין בעינן רחמין
על כלא. רחם יי' אלהינו על ישראל עמך ועל
ירושלים עירך וגו', דהא מההוא מזונא וספוקא
דארץ החיים, נזכי בה אנו ובי מקדשא. דיתבני
בי מקדשא לתתא באינון רחמים.

ובשבת דלא אשתכח דינא, למיהוי נצח והוד
כלל חסדים, אומר רצה והחליצנו
למיהוי תרוייהו, (ישעיה נד) חסדי דוד הנאמנים,
ועל דא אל תהי צרה וגון וכו', דהא רצה
ומודים, אינון חסדי דוד, ושנים שלום
דקאמרן בצלותא, בברכת עושה שלום
במרומיו הוא ברחמיו יעשה שלום עלינו.

הטוב והמטיב, דכלא אתי מסטרא דימינא,
ולא מסטר שמאלא כלום. מאן דמברך
ברכת מזונא, איהו נטיל ברכאן בקדמיתא
מבלהו, ואתברך בכלל ברכת מזונא, ועל דא
אית ליה ארפא דחייך. מאן דנטיל כוס של
ברכה, וקא מברך עליה, פתיב (תהלים קטז) כוס
ישועות אשא. מאן ישועות דא ימינא, דאיהו
מושיע מכל מקטרגין דעלמא, דכתיב (ג"א
הושיעה לו ימינו) ותושע לו ימינו, וכתוב (תהלים ט)
הושיעה ימינך וענני.

אדחכי הוה נהיר יממא, קמו כלהו ונשקוהו.
אמר רבי יוסי, ודאי הלולא איהו
יומא דא, ולא ניפוק מהכא, עד דיתעביד
הלולא בכל אנשי מתא, דא הוא הלולא
דקודשא בריך הוא אתרעי ביה. נטלו לה
לאנתתיה, ובריכו לה בכמה ברכאן, עבדו
דאבוה יתקן ביתא אחרא לחדוה, פנישו כל
אנשי מתא לההיא חדותא, וקראו לה פלה.
וחדו עמהון כל ההוא יומא, ואיהו חדי
עמהון במלי דאורייתא.

פְּתַח אִיהוּ עַל פְּתוּרָא וְאָמַר, וְעֵשִׂית אֶת הַקְּרָשִׁים לְמִשְׁכַּן עֲצֵי שְׁטִים עֲמֻדִים, וְכַתּוּב שֵׁם (ישעיהו) שְׂרָפִים עֲמֻדִים. מֵה לְהֵלֵן שְׂרָפִים, אֲף כִּאֵן גַּם שְׂרָפִים. אֲלוּ הַקְּרָשִׁים עֲמֻדִים בְּתַקּוּנֵי כֹּלָה וְסוּבְבֵי סְבִיב הַחֲפָה, לְהַשְׁרוֹת בְּאוֹתָהּ חֲפָה רוּחַ עֲלִיוֹנָה (סוד עֲלִיוֹן). כְּמוֹ כֵּן הַפְּלָה לְמִטָּה צְרִיף לְתַקֵּן חֲפָה לְכַסּוֹתָהּ בְּתַקּוּנֵי יָפִי לְכַבּוֹד כֹּלָה אַחֲרֵת שְׂבָאָה לְשֵׁרוֹת שֵׁם בְּשִׁמְחָה לְכֹלָה הַתַּחְתּוֹנָה.

וּמִשּׁוֹם כְּבוֹד אוֹתָהּ הַפְּלָה הָעֲלִיוֹנָה צְרִיף לְעֲשׂוֹת כְּסוּי שֶׁל יָפִי בְּכֹל תַּקּוּנֵי יָפִי, לְזַמֵּן אֶת הַפְּלָה הָעֲלִיוֹנָה לְאוֹתָהּ שְׂמֵחָה. כְּמוֹ זֶה בְּכֹל מִלָּה שֶׁל הַבְּרִית לְמִטָּה צְרִיף לְתַקֵּן כֶּסֶף אַחַר בִּיפֵי לְבַעַל הַקְּנָאָה שֶׁל אוֹת הַבְּרִית שְׂבָא לְשֵׁם. אֲף כִּאֵן בְּכֹל חֲפָה צְרִיף תַּקּוּנֵי יָפִי לְכַסּוֹת אֶת הַחֲפָה לְכַבּוֹד הַפְּלָה סִתָּם.

שְׁהָרִי זוֹ כְּמוֹ שֶׁזוֹ עֲמֻדָּת. זוֹ עוֹלָה בְּשֶׁבַע בְּרָכוֹת, וְזוֹ עוֹלָה בְּשֶׁבַע בְּרָכוֹת. וְכִשְׁעוֹלָה בְּשֶׁבַע בְּרָכוֹת, אֲזִי נִקְרָאת כֹּלָה. וְלִכֵּן אֲסוּר לְשַׁמֵּשׁ בָּהּ עַד שֶׁנִּכְלָלָת בְּאוֹתָן שְׁבַע בְּרָכוֹת כְּמוֹ שֶׁלְמַעֲלָה.

אוֹתָן שְׁבַע בְּרָכוֹת יוֹרֶשֶׁת הַפְּלָה מְרוּחַ (מְסוּד) עֲלִיוֹנָה, מְקוֹם שֶׁכָּל הַבְּרָכוֹת שׁוֹפְעוֹת מִשָּׁם. שֵׁשׁ בְּרָכוֹת הֵן שֶׁהַפְּלָה מִתְבְּרַכֵּת מֵהֵן, וְאַתָּה אֲמַרְתָּ שֶׁהֵן שְׁבַע? אֵלֹא הַשְּׁבִיעִית הִיא שֶׁמְקַיֶּמֶת אֶת כָּלֵן. רַב הַבְּרָכוֹת עַל הַיֵּין לְמָה? אֵלֹא שֶׁהוּא הַצֵּד שֶׁמְשַׁמַּח אֶת הַכֵּל עַל אוֹתוֹ יֵין שֶׁמְשַׁמֵּר בְּעַנְבוֹי תְּמִיד. וּמִשּׁוֹם כִּף הַבְּרָכָה הִרְאֵנוּהָ שֶׁל אוֹתָן הַשְּׁבַע הִיא סוּד שֶׁל הַיֵּין, יֵין עוֹשֶׂה פְּרִי (שְׂמֵחָה) בֵּין לְמַעֲלָה בֵּין לְמִטָּה. גִּפְּן נוֹטְלָת הַפְּלָה,

פְּתַח אִיהוּ עַל פְּתוּרָא וְאָמַר, (שְׁמוֹת כו) וְעֵשִׂית אֶת הַקְּרָשִׁים לְמִשְׁכַּן עֲצֵי שְׁטִים עֲמֻדִים.

פְּתִיב הֵכָא עֲמֻדִים. וּכְתִיב הָתָם (ישעיהו) שְׂרָפִים עֲמֻדִים. מֵה לְהֵלֵן שְׂרָפִים, אוֹף הֵכָא נְמִי שְׂרָפִים. אֲלִין קְרָשִׁים קִימָן בְּתַקּוּנֵי דְכֹלָה, וְסִחְרֵן סִחְרָנָא דְחוּפָה, לְמִשְׁרֵי בַּהִיא חוּפָה רוּחַ עֲלָאָה, (נ"א רוא עלאה) כְּגוֹנוּנָא דָּא כֹּלָה לְתַתָּא, אֲצֻטְרִיף לְתַקְנָא חוּפָה לְחוּפָאָה בְּתַקּוּנֵי שְׁפִירוֹ, לִיקְרָא דְכֹלָה אַחְרָא, דְּאִתֵּיא לְמִשְׁרֵי תַמָּן בְּחֻדוּהָ, לְכֹלָה תַתָּאָה.

וּבְגִין יִקְרָא דִּהִיא כֹּלָה עֲלָאָה, אֲצֻטְרִיף לְמַעַבְד חוּפָאָה דְשְׁפִירוֹ, בְּכֹל תַּקּוּנֵי דְשְׁפִירוֹ, לְזַמְנָא לְכֹלָה עֲלָאָה, לְהִיא חֻדוּהָ. כְּגוֹנוּנָא דָּא בְּכֹל גְזִירוֹ דְבְרִית לְתַתָּא, אֲצֻטְרִיף לְאִתְקַנָּא כֶּסֶף אַחְרָא בְשְׁפִירוֹ, לְמֵאֲרֵי קְנָאָה דְבְרִית קִימָא דְאִתֵּי תַמָּן. אוֹף הֵכָא בְּכֹל חוּפָה, אֲצֻטְרִיף תַּקּוּנֵי שְׁפִירוֹ, לְחוּפָאָה לְחוּפָה לִיקְרָא דְכֹלָה סִתָּם.

דִּהָא דָּא, כְּגוֹנוּנָא דְדָא קִימָא. דָּא סְלֵקָא בְּשֶׁבַע בְּרָכָאן, וְדָא סְלֵקָא בְּשֶׁבַע בְּרָכָאן. וְכַד סְלֵקָא בְּשֶׁבַע בְּרָכָאן כְּדִין אֲקָרִי כֹלָה. וְעַל דָּא אֲסִיר לְשַׁמְשָׂא בָּהּ עַד דְּאִתְפְּלִילָת בְּאִינוּן שְׁבַע בְּרָכָאן, כְּגוֹנוּנָא עֲלָאָה.

אִינוּן שְׁבַע בְּרָכָאן, יִרְתָּא כֹּלָה, מְרוּחָא (נ"א מְרוּחָא) עֲלָאָה, (דף קס"ט ע"ב) אֲתֵר דְכֹל בְּרָכָאן נְגִידִין מִתַּמָּן. שִׁית בְּרָכָאן אִינוּן דְכֹלָה אִתְבְּרַכָּא מְנִייהוּ, וְאִתְ אֲמַרְתָּ דְאִינוּן שְׁבַע. אֵלֹא שְׁבִיעָאָה אִיהוּ דְקָא מְקַיֵּים כֹּלָא.

רוּבָא דְבְרַפְאָן עַל הַיֵּין אֲמַאי. אֵלֹא דְאִיהוּ סְטָרָא דְחֲדֵי לְכֹלָא, עַל הַהוּא יֵין דְאִתְנַטֵּיר בְּעַנְבוֹי תְּדִיר. וּבְגִין כִּף הַבְּרָכָה קְדַמָּאָה דְאִינוּן שְׁבַע, אִיהוּ רְזָא דְיֵין, יֵין עֲבִיד

פְּרִי (כ"א חידו) בֵּין לְעִילָא בֵּין

ומוציאה פרי לעולם, והתעוררות של שמחה היא משמאל, שפתיב (שיר ב) שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני. ואותו עץ חיים עושה פרות ונצנים (באותה גפן) בהתעוררות הזו, וזוהי הברכה הראשונה של הכל. (בורא פרי הגפן). השניה, שהכל ברא לכבודו, הסוד של הברית הקדושה, שמחת החבור, שנוטל את כל הברכות מסוד הימין לעשות פרות באותה גפן, שהרי בראשונה אותו פרי (שמחה) יורד מלמעלה דרך האיברים, ושופע לברית הקדושה להשפיע באותה הגפן, וזה מצד הימין, שהרי אין פרי נמצא אלא בימין. השמאל מתעורר והימין עושה. אחר כך נכלל השמאל בימין והימין בשמאל להיות סוד של אדם, ולכן השלישית היא יוצר האדם. ועל זה יעקב, שהוא עמוד האמצעי, דמותו של אדם הוא היה.

הרביעית היא עמוד אחד של ירך ימין. החמישית - שוש תשיש ותגל עקרת הבית בשמחה בקבוץ וכנוס בניה מארבעת צדדי העולם, וזה סוד של ירך אחרת שמתחברת בירך שמאל ללכת ולכנס את כל הצדדים, וכנוס הבנים, ואהבה להכניסם בין הברכים.

ובאותם השנים שהנביאים שורים בתוכם, שמחת עקרת הבית. מה הטעם? משום שהרי שתי ערבות לא עושות נצנים ופרות, וכנוס הבנים אליהם הם פרות ונצנים שלהם, ולא מעירים פנוס של בניה אליה, רק בנביאים.

ברכה ששית - שמח תשמח רעים האהובים, מקום של רצון ושמחה ואחנה נמצאים, העמוד

לתת. גפן נטיל כלא, ואפיק איבא לעלמא, ואתערו דחדוה שמאלא איהו, דכתיב, (שיר השירים ב) שמאלו תחת לראשי ולבתי וימינו תחבקני. והוא אילנא דחיי עביד פירין ואיבין (כ"א ביהוא גפן) באתערותא דא, ודא איהי ברכה קדמאה דכלא. (בורא פרי הגפן).

התנינא שהכל ברא לכבודו, רזא דברית קדישא, חדוה דחבורא, דנטיל כל ברקאן מרזא דימינא, למעפד איבין ביהוא גפן, דהא בקדמיתא ההוא פרי (נ"א חידו) נחית מלעילא, ארח שייפין, ונגיד לברית קדישא, לנגדא ליה ביהוא גפן, ודא מסטרא דימינא, דהא לית איבא משתכחא אלא בימינא. שמאלא אתער וימינא עביד.

לבתי פליל שמאלא בימינא, וימינא בשמאלא, למיהוי רזא דאדם. ובגין כך תליתאה איהו יוצר האדם. ועל דא יעקב, דאיהו עמודא דאמצעיתא, דיוקנא דאדם הוה.

רביעאה, איהו עמודא חדא, דירפא ימינא. חמישאה, שוש תשיש ותגל עקרה דביתא, בחדוה בקבוץ וכנישו דבנהא, מארבע סטרי עלמא, ודא רזא דירפא אחרא, דאתחבר בירכא שמאלא, למיזל ולמיכנש לכל סטריין, וכנישו דבנין, ורחימו, למיעל לון בין ברפין.

ובאינון תרין, דנביאים שריין בגווייהו, חדוה דעקרא דביתא. מאי טעמא. בגין דהא שתי ערבות, לא עבדין איבא ופירין, וכנישו דבנין לגבייהו, אינון פירין ואיבין דלהון, ולא אתערו כנישו דבנהא לגבהא, פר בנביאים.

שתיתאה שמח תשמח רעים האהובים, אתר

של כל העולם שְׁנֹקְרָא צְדִיק, וְצְדִיק וְצִדְקָה הם רעים וְאֵהוּבִים שְׁלֵא זֵזִים זֶה מִזֶּה. עַד כַּאֲשֶׁר שָׁשׁ בְּרִכּוֹת שְׁפֵלָה מִתְּבַרְכֵת מֵהֵן.

הַבְּרָכָה הַשְּׁבִיעִית מְקַיֶמֶת הַכֹּל, וּמֵהַשְּׁבִיעִית הַזֶּה הַכֹּל מִתְּבַרְכִים וְדַאי, כֹּלֵל שֶׁל עֶשֶׂר אֲמִירוֹת, מִשּׁוּם שֶׁזֶה כּוֹלֵלֶת מַעֲלָה וּמִטָּה, וְלִכֵּן כְּלוּלִים בּוֹזוּ עֲשָׂרָה מִיְּנֵי שְׁמִחָה: שְׁשׁוֹן, שְׁמִחָה, חֲתָן, (וְכֹלֵה, גִּילָה, דִּיצָה, אֲהֶבָה, וְאַחֲוָה, שְׁלוֹם) וְכֹלֵה, אֲהֶבָה, אֲחֻוָה, גִּילָה, רִנָּה, דִּיצָה, חֲדוּה, שְׁלוֹם וְרַעוּת. לְהִיּוֹת הַכֹּלֵה שְׁלֵמוֹת הַכֹּל.

אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם זְכוּ לְמִטָּה כְּמוֹ שְׁלֵמַעֲלָה, עֲלֵיהֶם פְּתוּב (שְׁמוּאֵל ב' ז') וְכִי כַעֲמֹךְ כִּי־יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בְּאֶרֶץ. שְׁמַחוּ כֹלֵם כֹּל אוֹתוֹ יוֹם בְּדַבְרֵי תוֹרָה, וְכֹל בְּנֵי הָעִיר עֲשׂוּ אוֹתוֹ רֵאשׁ עֲלֵיהֶם. לְיוֹם אַחֵר קָמוּ רַבֵּי יוֹסִי וְרַבֵּי חֲזִיָּא, וּבִרְכוּ אוֹתָם וְהִלְכוּ לְדַרְפָּם.

בְּשֶׁהֲגִיעוּ לְרַבֵּי שְׁמַעוֹן, הָרִים עֵינָיו וְרָאָה אוֹתָם. אָמַר, מִסְתַּפֵּל הֵייתִי בְכֶם הַיּוֹם הַזֶּה, וְרָאִיתִי אֶתְכֶם שְׁנֵי יָמִים וְלִילָה שְׁהֵייתֶם בְּמִשְׁכְּנוֹ שֶׁל אוֹתוֹ נֶעַר מְטַטְרוֹן, וְאוֹתוֹ נֶעַר הָיָה מְלַמֵּד אֶתְכֶם סוּדוֹת עֲלִיּוֹנִים בְּשִׂמְחַת הַתּוֹרָה. אֲשֶׁרֵי חֲלַקְכֶם בְּנֵי!

סָדְרוּ כֹלֵם אֶת הַדְּבָרִים לְפָנָיו, וְסָחוּ לוֹ אֶת הַמַּעֲשֶׂה. אָמַר לָהֶם, אֲשֶׁרֵיכֶם וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקִי, שְׁהִרְיֵנִי נִזְכָּר יוֹם אֶחָד שְׁהֵיָה הוֹלֵךְ עִמִּי בְּדֶרֶךְ רַב סַפְרָא אָבִיו, וּבִרְכַתִּי אוֹתוֹ כְּאֲשֶׁר נִפְרַד מִמֶּנִּי שְׁהֵיָה לוֹ בֵּן אֲרִיָה בַתּוֹרָה, וְלֹא בִרְכַתִּי אוֹתוֹ שְׁהוּא יִזְכָּה בּוֹ. אֲשֶׁרֵי חֲלַקְכֶם בְּנֵי, עֲלֵיכֶם פְּתוּב (יִשְׁעִיָה נד') וְכֹל בְּנֵיךָ לְמוֹדֵי ה'.

דָּבָר אַחֵר וְכֹל בְּנֵיךָ לְמוֹדֵי ה' - וְכִי כֹל הַבָּנִים שֶׁהֵם שֶׁל יִשְׂרָאֵל,

דְּרַעוּתָא וְחֲדוּה וְאַחֲוָה אֲשֶׁתְּכַח, עֲמוּדָא דְכָל עֲלָמָא דְאֶקְרִי צְדִיק, וְצְדִיק וְצִדְקָה רַעִים וְאֵהוּבִים אֵינּוּן, דְּלֹא אֲתַעֲדוּן דָּא מִן דָּא. עַד הֵכָא שִׁית בְּרַכָּאן, דְּכֹלֵה אֲתַבְּרַכַת מִנִּיָּהוּ.

שְׁבִיעֲאָה אֵיהוּ מְקַיִים כְּלָא, וּמֵהֵאֵי שְׁבִיעֲאָה מִתְּבַרְכָּאן כְּלָא וְדַאי, כֹּלֵלֹא דְעֶשֶׂר אֲמִירוֹן, בְּגִין דְּדָא, כֹּלֵל עֵילָא וְתַתָּא. וְעַל דָּא כֹּלֵל בְּהֵאֵי, י' זֵינֵי דְחֲדוּה, שְׁשׁוֹן, שְׁמִחָה, חֲתָן, (ס"א וְכֹלֵה, גִּילָה, דִּיצָה, אֲהֶבָה, וְאַחֲוָה, שְׁלוֹם) וְכֹלֵה, אֲהֶבָה, אֲחֻוָה, גִּילָה, רִנָּה דִּיצָה, חֲדוּה, שְׁלוֹם וְרַעוּת, לְמַהוּי כֹּלֵה שְׁלִימוֹ דְכֹלֵא.

זְכָאִין אֵינּוּן יִשְׂרָאֵל, דְּאֵינּוּן זְכוּ לְתַתָּא, כְּגוֹוֹנָא דְלַעֲיָלָא. עֲלֵיָּהוּ כְּתִיב, (שְׁמוּאֵל ב' ז') וְכִי כַעֲמֹךְ כִּי־יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בְּאֶרֶץ. חֲדוּ כֹלֵהוּ כֹל הַהוּא יוֹמָא בְּמַלִּין דְּאוֹרִיָּתָא, וְכֹל בְּנֵי מַתָּא עֲבָדוּ לֵיהּ רִישָׁא עֲלֵיָּהוּ. לְיוֹמָא אַחְרָא, קָמוּ רַבֵּי יוֹסִי וְרַבֵּי חֲזִיָּא וּבִרְכוּ לוֹן, וְאַזְלוּ לְאַרְחֵיָּהוּ.

בַּד מָטוּ לְגַבִּיָּה דְרַבֵּי שְׁמַעוֹן, זְקַף עֵינָיו וְחָמָא לוֹן. אָמַר לוֹן מִסְתַּפֵּל הוֹינָא בְכוּ יוֹמָא דָּא, וְחַמִּינָא לְכוּ תִרִין יוֹמִין וְחַד לִילָא, דְהֵוִיתוּן לְגַבֵּי מִשְׁפָּנָא דְהֵוּא נֶעַר מְטַטְרוֹן, וְהֵוּא נֶעַר הָוָה אוֹלִיף לְכוּ רְזִין עֲלָאִין בְּחֲדוּה דְאוֹרִיָּתָא, זְכָאָה חוֹלְקוֹן בְּנֵי.

סָדְרוּ מַלִּין כֹּלֵהוּ קָמִיָּה, וְסָחוּ לֵיהּ עוֹבְדָא, אָמַר לוֹן זְכָאִין אֲתוּן, וְזְכָאָה חוֹלְקִי, דְהֵא אֲדַפְרָנָא יוֹמָא חַד דְהוּוָה אָזִיל עִמִּי בְּאַרְחָא רַב סַפְרָא אָבִיו, וּבִרְכִית לֵיהּ כַּד אֲתַפְרַשׁ מִנִּי, דִּיהֵא לֵיהּ בַּר אֲרִיא בְאוֹרִיָּתָא, וְלֹא בְרִיכִית לֵיהּ דְאֵיהוּ יִזְכָּי בֵּיה. זְכָאָה חוֹלְקִיכוֹן בְּנֵי, עֲלֵיכֶם פְּתִיב (יִשְׁעִיָּה נד') וְכֹל בְּנֵיךָ לְמוֹדֵי יי'.

דָּבָר אַחֵר וְכֹל בְּנֵיךָ לְמוֹדֵי יי'. וְכִי כֹל בְּנֵיךָ דְאֵינּוּן דְיִשְׂרָאֵל, כֹּלֵהוּ אוֹלִיף

את כלם מלמד הקדוש ברוך הוא תורה? בן. שהרי בשעה שאותם תינוקות לומדים תורה, השכינה באה ונותנת להם פת וחזק ללמד תורה. שאלמלא סיועו של הקדוש ברוך הוא, אין אותם התינוקות יכולים לסבל.

רבי שמעון היה מצוי יום אחד ליד הפתח של לוד, ורבי חייא עמו. פגש בו תינוק אחד. אמר רבי שמעון, ודאי שהקדוש ברוך הוא מתרצה (יעורר) בעולם עכשו לימים מעטים גלגול גדול למלכי הארץ אלה באלה. ודאי שבעוד שהם מצויים אלה לאלה, ישראל יהיו בתוך רוחה.

אמר אותו תינוק, והרי ביום זה התחילה התעוררות זו, שהרי ביום זה דמים רבים נשפכים בעולם. אמר לו רבי חייא, מנין לו לזה התינוק? אמר רבי שמעון, לפעמים נבואה נופלת בפי התינוקות ומתנבאים יותר מאחד הנביאים.

אמר אותו תינוק, וכי תמיהה היא שתהיה לתינוקות נבואה?! והרי הוא פסוק שלם. מנין לנו? שכתוב וכל בניך למודי ה'. הם ודאי למודי ה', ונבואה יוצאת מהם, מה שאין כן לכל העולם, אלא לישראל לבדם, שכתוב בהם וכל בניך למודי ה', ומשום כך יוצאת מהם נבואה. בא רבי שמעון ונשקו. אמר, מימי לא שמעתי את זה, רק עכשו.

זו מצות הקדוש ברוך הוא למשה, ועשית את הקרשים למשכן עצי שטים עמדים. (הבל כדגמא העליונה) (פתח רבי יצחק) וכתוב (ישעיהו) שרפים עמדים ממעל לו שש כנפים וגו'. מעשה המשכן באותם קרשים כמו אותם השרפים, (במקום זה) אלה עומדים ואלה עומדים.

לון קדשא בריך הוא אורייתא. אין. דהא בשעתא דאינון ינוקי לעאן באורייתא, שכינתא אתיא ויהיב לון חילא ותקפא למלעי באורייתא, דאלמלא סיועא דקודשא בריך הוא, לא יכלין אינון ינוקי למסבל.

רבי שמעון הוה שכיח יומא חד גבי פתחא דלוד, ורבי חייא בהדיה, פגע ביה חד ינוקא, אמר רבי שמעון ודאי דקודשא בריך הוא אתרעי (נ"א אתער) בעלמא השתא ליומין זעירין, גלגולא רבא למלכי ארעא אלין באלין. (דף ק"ע ע"א) ודאי בעוד דאינון מקטרגין אלין על אלין, ישראל יהון גו רווחא.

אמר ההוא ינוקא, והא ביומא דא שארי אתערותא דא, דהא בהאי יומא דמין סגיאין אושדין בעלמא. אמר ליה רבי חייא, מנא ליה להאי ינוקא. אמר רבי שמעון, לזמנין נבואה נפיל בפום ינוקן, ומתנבאי יתיר מחד נביאה.

אמר ההוא ינוקא, וכי תוהא איהו בינוקי למיהוי לון נבואה, והא קרא שלים איהו. מנלן. דכתיב וכל בניך למודי יי'. אינון ודאי למודי יי', ונבואה מנהון נפקא, מה דלית הכי לכל עלמא, אלא לישראל בלחודוי, דכתיב בהו וכל בניך למודי יי', ובגיגי כן מנהון נפקא נבואה. אתא רבי שמעון ונשקיה אמר מיומאי לא שמענא דא, בר השתא.

דא פקודא דקודשא בריך הוא למשה: (שמות כו) ועשית את הקרשים למשכן עצי שטים עומדים. (בלא כגוונא עלאה) (ד"א ל"ג פתח רבי יצחק) וכתוב (ישעיהו) שרפים עומדים ממעל לו שש כנפים וגו', עובדא דמשכנא באינון קרשים, כגוונא דאינון שרפים, (בהאי אתר) אלין עומדים, ואלין עומדים.

וְאִם תֹּאמַר, וְהָרִי כָּל חִילוֹת
הַשָּׁמַיִם כָּלֵם עוֹמְדִים, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר וְנִתְּתִי לָךְ מֵהַלְכִים בֵּין
הָעֹמְדִים הָאֵלֶּה, וְכָתוּב וְכָל צְבֹא
הַשָּׁמַיִם עוֹמְדִים עָלָיו וְגו', שֶׁהָרִי
כָּל הַמַּחְנוֹת הַעֲלִיּוֹנִים אֵין לָהֶם
כְּרַעִים, וְכָלֵם עוֹמְדִים בְּקִימָה?
אֵלֶּה וְדָאֵי כָּלֵם עוֹמְדִים,
וְלִפְעָמִים אֵלֶּה נִקְרָאִים שְׂרָפִים,
וְלִפְעָמִים עוֹלִים בְּשֵׁם אַחֵר, אֲבָל
אֵלֶּה כָּלֵם עוֹמְדִים בְּשֵׁם אַחֵד.

וּפְסוּק זֶה פִּרְשׁוּהוּ, (רבי יצחק פתח)
כְּתוּב (תהלים כג) מְזֻמּוֹר לְדָוִד ה' רָעִי
לֹא אַחְסֵר. הָרִי נִתְּבָאָר, מַה בֵּין
מְזֻמּוֹר לְדָוִד וּבֵין לְדָוִד מְזֻמּוֹר?
וְכֵאֵן שְׂכִינָה קְדָמָה וּבִאָּה וְשָׂרְתָה
עָלָיו בְּרֵאשׁוֹנָה. ה' רָעִי, וְכִי לְמָה
שְׂכִינָה קְדָמָה לְכֵאֵן, וְהָרִי דָוִד
צָרִיף לְהַקְדִּים (לעורר) בְּרֵאשׁוֹנָה,
הוֹאִיל וּמִבְּקֵשׁ מְזוֹנוֹ מֵעַם הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּף הוּא ?

אֲרָא וְדָאֵי שְׂכִינָה קְדָמָה וּבִאָּה
וְשָׂרְתָה עָלָיו וְהַעֲדִיָּה אוֹתוֹ לְשִׁבְחָה
לְמַלְךָ אֵת הַשִּׁבְחָה הַזֶּה וּלְבִקְשׁ
מְזוֹנוֹת מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ, שֶׁהָרִי כִּף
צָרִיף עַל דְּבַר שֶׁל מְזוֹן שֶׁהִיא
רוּצָה וְהַרְצוֹן שְׁלָה, שֶׁכָּל בְּנֵי
הָעוֹלָם יִבְקָשׁוּ מְזוֹנוֹת. מִשׁוּם
שֶׁכָּפֹאֶשׁ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּף הוּא רוּצָה
לְהוֹרִיד מְזוֹנוֹת לְעוֹלָם, הִיא
נוֹטֶלֶת בְּרֵאשׁוֹנָה, וְעָלֶיהָ יוֹרְדִים
מְזוֹנוֹת לְכָל הָעוֹלָמוֹת. וּמִשׁוּם כִּף
הִיא הַקְּדִימָה לְדַבֵּר זֶה שֶׁל
מְזוֹנוֹת, וְשָׂרְתָה עַל דָּוִד.

ה' רָעִי - ה' הוֹרְעָה שְׁלִי. כְּרוּעָה
הַזֶּה שֶׁמִּנְהִיג צֹאנוֹ בְּמִקּוֹם שֶׁל
דְּשָׁאִים וְעֹשִׁבִים שֶׁלֹּא חִסְרוּ דְּבַר,
אִף כִּף הַקְּדוֹשׁ בְּרוּף הוּא הוּא
הוֹרְעָה שְׁלִי לְזוֹן אוֹתִי בְּכָל מָה
שֶׁאֵינִי צָרִיף. דְּבַר אַחֵר ה' רָעִי -
שְׁנִינוּ שֶׁקְּשִׁים מְזוֹנוֹת שֶׁל אָדָם
לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּף הוּא כְּמוֹ
קְרִיעַת יַם סוּף. כֵּאֵן הֵם שְׁנֵי גִּוְנִים,
וּשְׁנֵיהֶם בְּדֶרֶךְ אֶמֶת.

וְאִי תִימָא, וְהָא כָּל חֲזִילֵי שְׂמִיָּא אֵינּוֹן עוֹמְדִים
כְּלָהוּ, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (זכריה ג) וְנִתְּתִי לָךְ
מֵהַלְכִים בֵּין הָעוֹמְדִים הָאֵלֶּה, וְכִתִּיב (מלכים א כב)
וְכָל צְבֹא הַשָּׁמַיִם עוֹמְדִים עָלָיו וְגו', דְּהָא כְּלָהוּ
מִשְׂרַיִן עֲלָאִין לִית לָהּ קְפִיצִין, וְכְלָהוּ קִיִּימֵי
בְּקִימָה. אֵלֶּה וְדָאֵי כְּלָהוּ קִיִּימֵין, וְלִזְמַנִּין אֵלִין
אֶקְרוּן שְׂרָפִים, וְלִזְמַנִּין סְלָקִין בְּשִׂמָּא אַחְרָא,
אֲבָל אֵלִין כְּלָהוּ בְּחַד שְׂמָא קִיִּימֵי.

וְהָאִי קְרָא אוּקְמוּהָ, (נ"א רבי יצחק פתח) כְּתִיב (תהלים
כג) מְזֻמּוֹר לְדָוִד יְיָ רָעִי לֹא אַחְסֵר. הָא
אַתְמַר, מַה בֵּין מְזֻמּוֹר לְדָוִד, וּבֵין לְדָוִד
מְזֻמּוֹר. וְהֵכָא, שְׂכִינְתָּא קְדָמָה וְאַתְיָא, וְשָׂרְתָת
עָלֶיהָ בְּקְדָמִיתָא. יְיָ רָעִי, וְכִי אֲמָאֵי שְׂכִינְתָּא
קְדָמָה הֵכָא, וְהָא דוֹד אֲצִטְרִיף לְאַקְדָּמָא (ס"א
לאחרא) אֵיהוּ בְּקְדָמִיתָא, הוֹאִיל וּבְעֵי מְזוֹנִיָּה
מֵעַם קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא.

אֲרָא, וְדָאֵי שְׂכִינְתָּא קְדָמָה וְאַתְיָא, וְשָׂרְתָת
עָלֶיהָ, וְאַתְעֵרַת לִיָּה לְשִׁבְחָה לְמַלְכָּא
שְׂבָחָה דָּא, וְלִמְבַעֵי מְזוֹנֵי מִקְמֵי מַלְכָּא, דְּהָא
הֵכִי אֲצִטְרִיף עַל מְלָה דְּמְזוֹנָא דְּבַעֵיָּא אֵיהִי
וְרַעוּתָא דִּילָהּ, דְּכָל בְּנֵי עֲלָמָא יִבְעוּן מְזוֹנֵי.
בְּגִין דְּכַד קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא בְּעֵי לְנַחְתָּא מְזוֹנֵי
לְעֲלָמָא, אֵיהִי נְטֹלָא בְּקְדָמִיתָא, וְעָלָה נַחְתֵּי
מְזוֹנֵי לְעֲלָמִין כְּלָהוּ. וּבְגִינֵי כִּף אֵיהִי אֶקְדִּימַת
לְמַלְכָּה דָּא דְּמְזוֹנֵי, וְשָׂרְתָת עָלֶיהָ דְּדָוִד.

יְיָ רָעִי, יְיָ רָעִיָּא דִּילִי, כְּהֵאֵי רָעִיָּא דְּמַדְבַּר
עֲאֲנָא דִּילִיָּה בְּאַתְרֵי דְּדִשְׁאִין וְעֹשְׁבִין, דְּלֹא
מַחְסֵר בֵּיהּ כָּל מְדַעַם. אוּף הֵכִי קְדָשָׁא בְּרִיף
הוּא, הוּא אֵיהוּ רָעִיָּא דִּילִי, לְמִיזֵן לִי בְּכָל מָה
דְּאֲנָא אֲצִטְרִיף. דְּבַר אַחֵר יְיָ רָעִי, תְּגִינֵן,
דְּקָשִׁין מְזוֹנוֹתֵינוּ דְּבַר נֶשׁ קָמֵי קְדָשָׁא בְּרִיף
הוּא, כְּקִרְיעַת יַם סוּף. הֵכָא תְּרִין גִּוְנִין אֵינּוֹן,
וְתִרְוּיָהוּ בְּאַרְחָה קְשׁוּט.

אָחַד בְּשָׁבִיל שְׁכַל מַעֲשֵׂיו שֶׁל
הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּדִין וְאֵמֶת,
וְעַל הַדִּין וְהָאֵמֶת מִתְקַיֵּם כָּל
הָעוֹלָם, וּבְכָל יוֹם וְיוֹם וּבְכָל זְמַן
וְזְמַן דֵּן אֶת כָּל הָעוֹלָם בְּדִין, אֵת
הַצְּדִיקִים וְאֵת הַרְשָׁעִים וְאֵת כָּל
בְּנֵי הָעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים יא)
כִּי צְדִיק ה' צְדָקוֹת אֱהָב. וְכִשָּׁהוּא
דֵּן בְּנֵי אָדָם וְרוֹאֶה בְּנֵי אָדָם כְּמָה
רְשָׁעִים וְכְמָה חֲטָאִים לְפָנָיו, אִזּוֹ
קָשָׁה בְּעֵינָיו לְתַתּ לָהֶם מְזוֹן בְּכָל
זְמַן, כִּי יֵשׁ לוֹ לְזוֹן אֵת הַרְשָׁעִים
וְאֵת אוֹתָם שְׁחוֹטָאִים.

וְהוּא עוֹשֶׂה עִמָּהֶם לְפָנִים מְשׁוֹרֵת
הַדִּין, וְזֶן וּמְפָרְגֵס אוֹתָהּ כְּפִי
הַחֶסֶד הָעֲלִיּוֹן שֶׁנִּמְשָׁף וְנִשְׁפָּע עַל
כָּל (הַעֲמִים וּבְנֵי) בְּנֵי הָעוֹלָם, וְכוּ הוּא
זֶן וּמְפָרְגֵס אֵת הַכֹּל, אֵת הַצְּדִיקִים
וְאֵת הַחֲסִידִים וְאֵת הַרְשָׁעִים, וְאֵת
כָּל אוֹתָם בְּנֵי הָעוֹלָם, וְאֵת כָּל
הַחַיּוֹת וּבַהֲמוֹת הַשָּׂדֶה וְעוֹפוֹת
הַשָּׁמַיִם, מְקַרְנֵי רְאֵמִים וְעַד בִּיצֵי
כְּנִים, וְלֹא נִשְׁאָר בְּעוֹלָם מִי שְׂאִינוֹ
זֶן וּמְפָרְגֵס אֵת הַכֹּל, אִף עַל גֵּב
שְׁקָשָׁה לְפָנָיו, לְפִי מַעֲשֵׂי בְּנֵי
הָעוֹלָם, כְּקָרִיעַת יָם סוּף.

וְכִי קָרִיעַת יָם סוּף קָשָׁה לְפָנָיו,
וְהָרִי כְּתוּב (נחום א) גּוֹעַר בַּיָּם
וַיִּבְשָׁהוּ, (עמוס ט) הַקָּרָא לְמִי הַיָּם
וַיִּשְׁפָּכֶם עַל פְּנֵי הָאָרֶץ, וְהָרִי בִּינוֹן
שְׁעָלָה רְצוֹן לְפָנָיו, הַכֹּל לְפָנָיו
כְּאִין הוּא חָשׁוּב, וְאִתָּה אִמְרַת
שְׁקָרִיעַת יָם סוּף קָשָׁה לְפָנָיו? !
אֲלֵא, בְּזְמַן שִׁישְׂרָאֵל עֲבָרוּ לַיָּם
וְרָצָה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְקַרַע
לָהֶם אֵת יָם סוּף, כֹּא רַהֵב, אוֹתוֹ
מְמַנָּה עַל מְצָרִים, וּבִקְשׁ דִּין
מִלְּפָנָיו הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אָמַר
לְפָנָיו, רַבּוֹן הָעוֹלָם, לְמָה אִתָּה
רוֹצָה לַעֲשׂוֹת דִּין עַל מְצָרִים
וְלְקַרַע אֵת הַיָּם לִישְׂרָאֵל, הָרִי כָּלֶם
רְשָׁעִים לְפָנָיו, וְכַל דְּרָכָה בְּדִין

חַד בְּגִין דְּקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כָּל עוֹבְדוֹי בְּדִינָא
וּקְשׁוּט, וְעַל דִּינָא וּקְשׁוּט אֲתַקִּיִּים כָּל
עֲלָמָא. וּבְכָל יוֹמָא וְיוֹמָא, וּבְכָל זְמַנָּא וְזְמַנָּא,
דֵּן כָּל עֲלָמָא בְּדִינָא לְצְדִיקֵי וְלַרְשִׁיעֵי וְלְכָל
בְּנֵי עֲלָמָא, כְּמָה דְּאֵת אָמַר (תהלים יא) כִּי צְדִיק יי'
צְדָקוֹת אֱהָב. וְכַד אִיהוּ דֵּן בְּנֵי נְשָׂא, וְחַמֵּי בְּנֵי
נְשָׂא כְּמָה חַיִּיבִין, וְכְמָה חֲטָאִין קָמִיה, כְּדִין
קָשָׁה בְּעֵינָיו לְמִיָּהֵב לוֹן מְזוֹנָא בְּכָל זְמַנָּא,
בְּגִין דְּאִית לִיה לְמִיזֵן חַיִּיבָא, וְלֵאִינוֹן
דְּחֲטָאֵן.

וְאִיהוּ עֲבִיד עֲמָהוֹן לְגוֹ מְשׁוֹרֵת הַדִּין, וְזֶן
וּמְפָרְגֵס לוֹן כְּפּוּם חֶסֶד עֲלָאָה,
דְּאֲתַמְשָׁף וְאֲתַנְגִּיד עַל כָּל (ס"א עֲמִין וּבְנֵי) בְּנֵי
עֲלָמָא, וּבִיָּה אִיהוּ זֶן וּמְפָרְגֵס לְכָלֵא, לְצְדִיקֵי
וְלַחֲסִידֵי וְלַרְשִׁיעֵי, וְלְכָל אִינוֹן בְּנֵי עֲלָמָא,
וְלְכָל חִיּוֹן וּבְעִירֵי חֲקָלָא, וְעוֹפֵי שְׁמַיָא, מְקַרְנֵי
רְאֵמִים עַד בִּיצֵי כְּלָמִי, וְלֹא אֲשַׁתָּאֵר בְּעֲלָמָא,
דְּאִיהוּ לֹא זֶן וּמְפָרְגֵס לְכָלֵא, אִף עַל גֵּב דְּקָשָׁה
קָמִיה, לְפּוּם עוֹבְדֵי דְּבְנֵי עֲלָמָא, כְּקָרִיעַת יָם
סוּף.

וְכִי קָרִיעַת יָם סוּף קָשָׁה קָמִיה, וְהַכְּתִיב (נחום א)
גּוֹעַר בַּיָּם וַיִּבְשָׁהוּ, (עמוס ה) הַקָּרָא לְמִי הַיָּם
וַיִּשְׁפָּכֶם עַל פְּנֵי הָאָרֶץ, וְהָא כִּיּוֹן דְּסָלִיק (דף ק"ע
ע"ב) רְעוּתָא קָמִיה, כְּלֵא קָמִיה כְּאִין הוּא
חַיִּיב, וְאֵת אִמְרַת דְּקָרִיעַת יָם סוּף קָשָׁה
קָמִיה.

אֲלֵא בְּזְמַנָּא דִּישְׂרָאֵל אֲעַבְרוּ לְגַבֵּי יַמָּא, וּבְעָא
קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמְקַרַע לוֹן יַמָּא דְּסוּף,
אֲתָא רַהֵב הַהוּא מְמַנָּא דְּעַל מְצָרִים, וּבְעָא
דִּינָא מְקָמִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא. אָמַר קָמִיה,
מְאִרִיה דְּעֲלָמָא, אָמַאי אֵת בְּעֵי לְמַעַבְד דִּינָא
עַל מְצָרִים, וְלְמְקַרַע יַמָּא לִישְׂרָאֵל, הָא כְּלָהוּ
חַיִּיבִין קָמָךְ, וְכַל אֲרַחָךְ בְּדִינָא וּקְשׁוּט. אֵלִין פְּלַחֵי כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת וְאֵלִין

פְּלַחֵי כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת וְאֵלִין

ואמת? אלה עובדי כוכבים ומזלות, ואלה עובדי כוכבים ומזלות. אלו בגלוי עריות, ואלו בגלוי עריות. אלו שופכי דמים, ואלו שופכי דמים.

באותה שעה היה קשה לפניו לעבר על דרך הדין. והרי ישראל היה נוסעים על הים, שפתוב (שמות יד) ויאמר ה' אל משה מה תצעק אלי דבר אל בני ישראל ויסעו. והיה קשה לפניו לעבר על הדין ולקרע להם את ים סוף, ואלמלא שהשגים הקדוש ברוך הוא בזכות אברהם שהקדים בבקר לעשות מצות רבונו ורצונו, בפתוב (בראשית כב) וישכם אברהם בבקר - כלם היו אובדים בים, משום שבכל אותו הלילה היה הקדוש ברוך הוא בדין על ישראל.

ששנינו, מה שפתוב ולא קרב זה אל זה כל הלילה, מלמד שבאו מלאכים עליונים לשפח באותו לילה לפני הקדוש ברוך הוא, ואמר להם: וכי (בני) מעשי ידי טובעים בים ואתם משפחים לפני? ! מיד - ולא קרב זה אל זה כל הלילה. מה פתוב? ויהי באשמרת הבקר. השגים הקדוש ברוך הוא בזכות אברהם שהקדים בבקר לעשות רצון רבונו, בפתוב וישכם אברהם בבקר. אז חזר הים, וברחו המים מלפני ישראל.

שפתוב, וישב הים לפנות בקר לאיתנו. ושנינו, לאיתנו - לתנאו, לאותו תנאי שהתנה עמו הקדוש ברוך הוא כשברא את העולם. לאיתנו, פתוב פאן לאיתנו, וכתוב שם (תהלים פט) משפיל לאיתן האזרחי, ועל זה לפנות בקר, באותו זמן שהקדים אברהם לעשות רצון רבונו אז נקרע הים, (פאן ויהם את מחנה מצרים) ולכן קשה היה לפניו קריעת ים סוף.

פלחי כוכבים ומזלות. אלין בגלוי עריות, ואלין בגלוי עריות. אלין אושדי דמין, ואלין אושדי דמין.

בהיה שעתא הוה קשה קמיה, למעבר על ארח דינא. והא ישראל הוה נטלי על ימא, דכתיב, (שמות יד) ויאמר יי' אל משה מה תצעק אלי דבר אל בני ישראל ויסעו, והוה קשה קמיה למעבר על דינא, ולמקרע לון ימא דסוף, ואלמלא דאשגח קדשא בריך הוא בזכות אברהם, דאקדים בצפרא למעבד פקודא דמאריה, ורעותא דיליה, פדכתיב (בראשית כב) וישכם אברהם בבקר, פלהו אתאבדו בימא, בגין דבכל ההוא ליליא, בדינא הוה קדשא בריך הוא עליהו דישראל.

דתנינן, מאי דכתיב ולא קרב זה אל זה כל הלילה. מלמד דאתו מלאכי עלאי לשפחא בהווא ליליא קמי קדשא בריך הוא, אמר לון, וכי (ס"א בני) עובדי ידי טבעין בימא, ואתון משפחן קמאי, מיד ולא קרב זה אל זה כל הלילה. מה כתיב, ויהי באשמרת הבקר, אשגח קדשא בריך הוא בזכותא דאברהם, דאקדים בצפרא למעבד רעותיה דמאריה, פדכתיב וישכם אברהם בבקר. פדין אהדר ימא, וערקו מיין קמיהו דישראל.

דכתיב וישב הים לפנות בקר לאיתנו, ותנינן, לאיתנו: לתנאו. להווא תנאי דהתנה עמיה קדשא בריך הוא, פד ברא עלמא, לאיתנו, פתיב הכא לאיתנו, וכתיב התם (תהלים פט) משפיל לאיתן האזרחי, ועל דא לפנות בקר, פההווא זמנא דאקדים אברהם למעבד רעותא דמאריה, פדין אתקרע ימא, (הכא ויהם את מחנה מצרים) ועל דא קשה הוה קמיה קריעת ים סוף.

כמו כן קשים הזווגים לפני הקדוש ברוך הוא כקריעת ים סוף. מה קריעת ים סוף הרג את אלה בצד הנה, וקיים את אלה בצד ההוא - אף כאן בזווגים, כתוב (תהלים סח) מוציא אסירים בכושרות, ושינונו - בכי ושיירות. ממת את זה, ונותן את אשתו לזה, ולפעמים לרשע מזדמנת אשה מעלה. אבל סודות נסתרים הם בכל, והכל הוא בדין. ומה שהעירו החברים בזה, ודאי כף הוא.

ומה שהעירו לפני ולא מלפני - לפני אותו שעומד לפני, לפניו של הקדוש ברוך הוא, ושמש לפניו. ועל כף לא אמרו שקשים הזווגים לקדוש-ברוך-הוא, וכן קשים מזונותיו של אדם לקדוש-ברוך-הוא, אלא לפני, ולזה קשים כל אלה, שהרי לא ברשותם הם עומדים. אף על גב שהוא עושה, (אבל אף על גב שהוא

עושה) ברשות אחרת הוא עושה. כתוב (ויקרא כב) ונכרתה הנפש ההיא מלפני. מה זה מלפני? אלא זה העולם הבא, שהוא שפל החיים עומדים שם. דבר אחר, זה צנור עליון, נהר שאין מימיו פוסקים לעולמים, והכל אחד. וזה שנוטל את כל העדוניהם של העולם הבא, ומאותם עדוניהם עליונים תתפלה (תנפש הווי), ממקום ששם אותו נעם ה', וזהו מלפני.

ואם תאמר, אם כן, הרי כתוב (יונה א) ויקם יונה לברח תרשישה מלפני ה'. פי ידעו האנשים פי מלפני ה' הוא ברח. ושינונו, מה הטעם הלא יונה וברח? וכי מי יכול לברח מלפני הקדוש ברוך הוא?! אלא היה הלא וברח לצאת מהארץ הקדושה, שהרי השכינה אינה שורה מחוץ לארץ ישראל, ומשום שלא תשרה עליו

בזווגא דא, קשין זווגין קמי קדשא בריך הוא כקריעת ים סוף, מה קריעת ים סוף קטיל לאלין בהאי סטרא, ומקיים לאלין בהאי סטרא, אוף הכא בזווגין, פתיב (תהלים סח) מוציא אסירים בכושרות, ותנינן בכי ושיירות, מיית האי, ויהיב אתתיה להאי, ולזמנין לחייבא מזדמנא ליה אתתא מעליא. אבל רזין סתימין אינון בכלא וכלא הוא בדינא, ומה דאתערו חבריאי בהא, ודאי הכי הוא.

ומה דאתערו לפני, ולא מלפני, לפני ההוא דקאים לפני, קמיה דקודשא בריך הוא, ושמש קמיה, ועל דא לא אמרו דקשין זווגין לקודשא בריך הוא. וכן קשין מזונותיו של אדם לקודשא בריך הוא, אלא לפני, ולהאי קשין כל הגני, דהא לאו ברשותיה קיימי, אף על גב דאיהו עביד, (ד"א ל"ג אבל אף על גב דאיהו עביד) ברשותא אחרא עביד.

כתוב (ויקרא כב) ונכרתה הנפש ההיא מלפני. מאי מלפני. אלא דא עלמא דאתי, ההוא דכל חייז קיימין תמן. דבר אחר, דא צנורא עלאה, נהר דלא פסקין מימיו לעלמין. וכלא חד, ודא איהו דנטיל כל עדוניה דעלמא דאתי. ומאינון עדוניה עלאין תשתצי, (האי נפש) מאתר דההוא נעם יי' תמן, ודא איהו מלפני. ואי תימא, אי הכי, הא כתיב, (יונה א) ויקם יונה לברוח תרשישה מלפני יי' פי ידעו האנשים פי מלפני יי' הוא ברח, ותנינן מאי טעמא אזל יונה וברח, וכי מאן ייכול למברח מקמי קדשא בריך הוא, אלא הוה אזיל וברח לנפקא מארעא קדישא, דהא שכינתא לא שריא לבר מארעא דישראל, ובגין דלא תשרי עלוי שכינתא, הוה ברח מארעא קדישא, דהא שכינתא איהי שריא תמן, כמה דאת

אָמַר (תהלים קכח) אֶשְׁתַּף כְּגַפְּן פּוֹרְיָה בִּירְפְּתִי בִיתְךָ. גִּפְּן פּוֹרְיָה דָא שְׂכִינְתָא, מַה שְׂכִינְתָא הָיָה סְתִימָא לְגוּ בְּבֵית קִדְשׁ הַקְּדָשִׁים, (ד' קע"א א"ע) אוּף הָכִי אֶתְתָא צְנִיעָא, לָא נִפְקָא מִתְרַעָא דְבֵיתָה לְבַר. וּבְגִינִי כִּף הָיָה בְּרַח יוֹנָה לְבַר מֵאַרְעָא קִדִּישָׁא, וְהָא הָכָא כְּתִיב מִלְפָּנֵי, וְלֹא כְּתִיב לְפָנֵי.

הַשְׂכִּינָה, הִיָּה בּוֹרַח מֵאַרְץ הַקְּדֹשׁ, שְׁהָרֵי הַשְׂכִּינָה שׁוֹרָה שָׁם, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (תהלים קכח) אֶשְׁתַּף כְּגַפְּן פּוֹרְיָה בִּירְפְּתִי בִיתְךָ. גִּפְּן פּוֹרְיָה - זֶה שְׂכִינָה. מַה שְׂכִינָה הִיָּתְה נִסְתַּרְתָּ בְּתוֹךְ בֵּית קִדְשֵׁי הַקְּדָשִׁים, אֲךָ כִּף אִשָּׁה צְנוּעָה לֹא יוֹצֵאת מִשְׁעַר בֵּיתָה הַחוּצָה. וּמִשׁוּם כִּף הִיָּה בּוֹרַח יוֹנָה מִחוּץ לְאַרְץ הַקְּדוּשָׁה, וְהָרֵי כָּאֵן כְּתוּב מִלְפָּנֵי, וְלֹא כְּתוּב לְפָנֵי.

אֲלֵא וְדָאֵי הָכִי הוּא, מִלְפָּנֵי, דְּהָא רוּחַ נְבוּאָה לָא אֶתְיָא מְגוּ שְׂכִינְתָא, אֲלֵא מִלְפָּנֵי. אֵינּוּן תְּרִין דְּרַגְיִן דְּנְבִיאִים, דְּקָא שְׂרִיין עַל שְׂכִינְתָא, וּמַהֲהוּא אֲתַר דְּחִיל לְמַהוּי תַּמָּן בְּאַרְעָא קִדִּישָׁא, וְעַל דָּא מִלְפָּנֵי. כִּי מִלְפָּנֵי יְי' הוּא בּוֹרַח, וְלֹא לְפָנֵי יְי', דְּהָא הָיָה יַדְע דְּנְבוּאָה לָא הָיָה אֲתֵי אֲלֵא מִלְפָּנֵי.

אֲלֵא וְדָאֵי כִּף הוּא - מִלְפָּנֵי, שְׁהָרֵי רוּחַ נְבוּאָה לֹא בָּאָה מִתּוֹךְ שְׂכִינָה אֲלֵא מִלְפָּנֵי. אוֹתָן שְׁתֵּי דְרָגוֹת הַנְּבִיאִים שְׁשׁוּרִים עַל הַשְׂכִּינָה, וּמֵאוֹתוֹ מְקוּם פַּחַד לְהִיּוֹת שָׁם בְּאַרְץ הַקְּדוּשָׁה, וְעַל זֶה מִלְפָּנֵי. כִּי מִלְפָּנֵי ה' הוּא בְּרַח, וְלֹא לְפָנֵי ה', שְׁהָרֵי הִיָּה יוֹדְע שְׁנְבוּאָה לֹא הִיָּתְה בָּאָה אֲלֵא מִלְפָּנֵי.

וּבְגִינִי כִּף קָשִׁין זְוִוּגִין, קָשִׁין מְזוֹנוֹתֵינוּ שֶׁל אָדָם לְפָנֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְעַל דָּא דוֹד מִלְכָּא תְּלִי מְזוֹנוֹתֵינוּ לְעִילָא, בְּגִין דְּלְעִילָא לָא פְּסִיק לְעִלְמִין. אֲבָל הָכָא פְּסִיק, דְּהָא לָא תְּלִיין בֵּיה מְזוֹנוֹת. לְעִילָא אֵינּוּן. וְעַל דָּא כְּתִיב, (תהלים כג) יְי' רַעֲי לָא אַחְסֵר, לָא יִפְסְקוּן מְזוֹנוֹת מְנִי לְעִלְמִין, בְּגִין דְּהוּא נְהַר דְּנִגִיד וְנִפְיָק מֵעֵדָן לָא פְּסִיק לְעִלְמִין, וּבְגִין דָּא קִדְמָא שְׂכִינְתָא עַל דָּא.

וּמִשׁוּם כִּף קָשִׁים זְוִוּגִים, קָשִׁים מְזוֹנוֹתֵינוּ שֶׁל אָדָם לְפָנֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְלִכְּן דוֹד הַמְּלַךְ תְּלָה מְזוֹנוֹתֵינוּ לְמַעְלָה, מִשׁוּם שְׁלֻמְעֵלָה לֹא פוֹסֵק לְעוֹלָמִים. אֲבָל כָּאֵן פּוֹסֵק, שְׁהָרֵי לֹא תְּלוּיִים בּוֹ מְזוֹנוֹת. לְמַעְלָה הֵם. וְעַל זֶה כְּתוּב (תהלים כג) ה' רַעֲי לָא אַחְסֵר, לֹא יִפְסְקוּ מְזוֹנוֹת מִמֶּנִּי לְעוֹלָמִים, מִשׁוּם שְׁאוֹתוֹ נְהַר שְׁשׁוּפֵעַ יוֹצֵא מֵעֵדָן לֹא פוֹסֵק לְעוֹלָמִים, וּמִשׁוּם זֶה קוֹדֶמֶת שְׂכִינָה עַל זֶה.

הָא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְּהָאֵי אֲתַר מְקַבְּלָא מְזוֹנָא מְלְעִילָא, כְּלָהוּ דְּמִקְדָּשֵׁי לְמֵאַרְיָהוֹן, כְּלָהוּ מִתְעַדְנִין, וּמִתְעַרְיִין, וְסִלְקִין גְּדַפִּין, כִּד אֶתְיָא שְׂכִינְתָא בְּהוּא מְזוֹנָא, בְּגִין דְּלֹא יִסְתַּכְּלוּן בָּהּ.

בֵּא וְרָאָה, בְּשַׁעָה שְׁאוֹתוֹ מְקוּם מְקַבֵּל מְזוֹנוֹת מְלְמַעְלָה, כִּל הַמְּקַדָּשִׁים אֵת רְבוּנָם, כִּלֵּם מִתְעַדְנִים וּמִתְעוֹרְרִים וּמַעְלִים כְּנַפִּים כְּשַׁבָּאָה שְׂכִינָה עִם אוֹתוֹ מְזוֹן, כִּדִּי שְׁלֵא יִסְתַּכְּלוּ בָּהּ.

וְאֵינּוּן תְּלַת מִשְׂרַיִין בְּסִלְקוֹ חַד, קָרְאֵן וְאַמְרֵי (ישעיהו ו) קְדוּשׁ. קָרְאֵן אֵלִין לְמִשְׂרַיְתָא תְּנַיְנָא, וְסִלְקִין גְּדַפִּין אֵלִין קִדְמָאֵי, וְאַלִּין תְּנַיְנִי, וְאַמְרֵי אֵלִין תְּנַיְנִי קְדוּשׁ. קָרְאֵן אֵלִין לְמִשְׂרַיְתָא תְּלִיתָאָה, וְסִלְקִין גְּדַפִּין תְּלַת

וְאוֹתָן שְׁלֹשׁ מַחְנוֹת בְּעִלְיָה אַחַת קוֹרְאִים וְאוֹמְרִים קְדוּשׁ. אֲלֵה קוֹרְאִים לְמַחְנֵה שְׁנִי, וּמַעְלִים כְּנַפִּים אֲלֵה הִרְאִשׁוּנִים וְאַלֵה הַשְּׁנַיִים, וְאוֹמְרִים הַשְּׁנַיִים הִלְלוּ קְדוּשׁ. אֲלֵה קוֹרְאִים לְמַחְנֵה

מְשַׁרְיִין כְּחֵדָא, וְכִלְהוּ אַמְרֵי קְדוּשׁ יְיָ צְבָאוֹת
מְלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ. וְעַל דָּא כִלְהוּ מְשַׁלְכֵן
דָּא בְדָא, אֵלִין עֲאֵלִין לְגוּ אֵלִין, וְאֵלִין עֲאֵלִין
לְגוּ אֵלִין, מְשַׁלְכֵן דָּא בְדָא, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר
מְשׁוּלְבוֹת אִשָּׁה אֶל אַחֻתָּה כֵּן תַּעֲשֶׂה לְכָל
קְרִשֵׁי הַמְּשָׁכָן.

קְרִשֵׁים קְרִימֵי תְדִיר בְּקִיּוּמֵיהוּ, וְלֹא מִתְכַּפְּפֵי,
כְּגוּוֹנָא דְאֵינוֹן עוֹמְדִים, דְּלֹא מִתְכַּפְּפֵי
דְּלִית לוֹן קְפִיצֵי, וְקְרִימֵי תְדִיר בְּלֹא יְשִׁיבָה,
וְעַל דָּא כְּתִיב בְּקְרִשֵׁים עוֹמְדִים.

מָה כְּתִיב, שְׁתִּי יְדוֹת לְקַרְשׁ הָאֶחָד, אוֹף הָכִי,
בְּתַרֵּי גּוּוּגֵי אֵינוֹן פְּלִילָן כָּל חַד וְחַד
מִנְיֵיהוּ, הֵהוּא דִילֵיהּ וּדְחַבְרִיהּ, וְחַבְרִיהּ אוֹף
הָכִי בֵיהּ, וְעַל דָּא מְשַׁלְכֵן דָּא עִם דָּא. (דָּא נְטִיל
דִילֵיהּ וּדְחַבְרִיהּ, וְדָא נְטִיל דִילֵיהּ וּדְחַבְרִיהּ).

בְּגוּוֹנָא דָּא כְּתִיב בְּאוֹרֵייתָא, (משלי ג) כִּי טוֹב
סַחְרָה מִסַּחַר כֶּסֶף וּמַחְרוּץ תְּבוּאַתָּה,
דָּא אוֹלִיף לְדָא, וְדָא אוֹלִיף לְדָא, אֲתַעְבְּדוּ
מְשַׁלְכֵן דָּא עִם דָּא. דָּא נְטִיל דִילֵיהּ וּדְחַבְרִיהּ,
וְדָא נְטִיל דִילֵיהּ וּדְחַבְרִיהּ, וּמְשַׁלְכֵן דָּא בְדָא.
כְּתִיב בְּנְאוֹת דְשָׂא יִרְבִּיצְנֵי עַל מֵי מְנוּחֹת
יְנַהֲלֵנִי. נְאוֹת דְשָׂא, אֵלִין אֵינוֹן מְקוֹרִין
עֲלֵאִין, דְּכָל מְזוּנָא וְסְפוּקָא אֲתֵיָא מִנְיֵיהוּ.
נְאוֹת אֵלִין אֶקְרוּן (איכה ב) נְאוֹת יַעֲקֹב. נְאוֹת
דְשָׂא, בְּגִין דְאֵית נְאוֹת לְבַר דְאֶקְרוּן (יואל ב)
נְאוֹת מְדַבֵּר, וְעַל דָּא בְּנְאוֹת דְשָׂא. וְאֵי תִימָא
הָא כְּתִיב תְּדַשָּׂא הָאָרֶץ דְשָׂא, דְהָא אִיהוּ
לְתַתָּא. אֶלָּא דְשָׂא מְאֵינוֹן נְאוֹת אֲתֵיָא
דְאֲתִילִיד וְאַצְמַח מִנְיֵיהוּ, וְעַל דָּא בְּנְאוֹת
דְשָׂא יִרְבִּיצְנֵי.

עַל מֵי מְנוּחֹת יְנַהֲלֵנִי, אֵלִין מֵיין דְנִיחָא,
דְקָא נְגִדִין מֵהֵוּא אֲתֵר דְנִגִיד וְנִפְיק
מְעַדָן, וְאֵינוֹן מֵיין אֶקְרוּן מֵי מְנוּחֹת. נִפְשֵׁי

שְׁלִישֵׁי וּמְעֵלִים כְּנָפִים שְׁלֵשׁ
הַמְּחַנּוֹת כְּאֶחָד, וְכֻלָּם אוֹמְרִים:
קְדוּשׁ ה' צְבָאוֹת מְלֵא כָל הָאָרֶץ
כְּבוֹדוֹ. וְעַל זֶה כָּלֵם מְשַׁלְכִים זֶה
בְּזָה, אֵלָה נִכְנָסִים לְתוֹף אֵלָה,
וְאֵלָה נִכְנָסִים לְתוֹף אֵלָה,
מְשַׁלְכִים זֶה בְּזָה, כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר
מְשַׁלְכַת אִשָּׁה אֶל אַחֻתָּה כֵּן
תַּעֲשֶׂה לְכָל קְרִשֵׁי הַמְּשָׁכָן.

הַקְרִשִׁים עוֹמְדִים תְּמִיד בְּקִיּוּמָם
וְלֹא מִתְכַּוְּפִים, כְּמוֹ שְׁהֵם
עוֹמְדִים, שְׁלֹא מִתְכַּוְּפִים, שְׁאִין
לְהֵם כְּרַעִים, וְעוֹמְדִים תְּמִיד בְּלֵי
יְשִׁיבָה, וְעַל זֶה כְּתוּב בְּקְרִשִׁים,
עוֹמְדִים.

מָה כְּתוּב? שְׁתִּי יְדוֹת לְקַרְשׁ
הָאֶחָד. אִף כִּף בְּשִׁנֵי גוֹנִים הֵם
כְּלוּלִים כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵהֵם, אוֹתוֹ
שְׁלוֹ וְשֵׁל חֲבָרוֹ, וְחֲבָרוֹ אִף כִּף יֵשׁ
בוֹ, וְעַל זֶה מְשַׁלְכִים זֶה עִם זֶה.

(זֶה נוֹטֵל שְׁלוֹ וְשֵׁל חֲבָרוֹ, וְזֶה נוֹטֵל שְׁלוֹ וְשֵׁל
חֲבָרוֹ).

בְּדַגְמַת זֶה כְּתוּב בְּתוֹרָה, (משלי א)
כִּי טוֹב סַחְרָה מִסַּחַר כֶּסֶף וּמַחְרוּץ
תְּבוּאַתָּה. זֶה מְלַמֵּד לָזֶה, וְזֶה
מְלַמֵּד לָזֶה. נַעֲשׂוּ מְשַׁלְכִים זֶה עִם
זֶה. זֶה נוֹטֵל שְׁלוֹ וְשֵׁל חֲבָרוֹ, וְזֶה
נוֹטֵל שְׁלוֹ וְשֵׁל חֲבָרוֹ, וּמְשַׁלְכִים
זֶה בְּזָה.

כְּתוּב, בְּנְאוֹת דְשָׂא יִרְבִּיצְנֵי עַל
מֵי מְנוּחֹת יְנַהֲלֵנִי. נְאוֹת דְשָׂא -
אֵלָה הֵם הַמְּקוֹרוֹת הָעֵלְיוֹנִים שְׁכָל
הַמְּזוּן וְהַסְּפָקָה בְּאִים מֵהֵם.
הַנְּאוֹת הֵלְלוּ נִקְרְאִים נְאוֹת יַעֲקֹב,
נְאוֹת דְשָׂא, מְשׁוּם שֵׁישׁ נְאוֹת
בְּחוּץ שְׁנִקְרְאִים נְאוֹת מְדַבֵּר, וְעַל
זֶה בְּנְאוֹת דְשָׂא. וְאִם תֹּאמַר, הָרִי
כְּתוּב תְּדַשָּׂא הָאָרֶץ דְשָׂא, שְׁהָרִי
הוּא לְמַטָּה? אֶלָּא דְשָׂא מְאוֹתָן
נְאוֹת בָּא, שְׁנוּלַד וְצוּמַח מֵהֵם,
וְעַל זֶה בְּנְאוֹת דְשָׂא יִרְבִּיצְנֵי.

עַל מֵי מְנוּחֹת יְנַהֲלֵנִי - אֵלוֹ הַמַּיִם
שֶׁל מְנוּחָה, שְׁשׁוּפְעִים מְאוֹתוֹ
מִקּוֹם שְׁשׁוּפֵעַ וְיוֹצֵא מְעַדָן,

ואותם המים נקראים מי מנחות. נפשי ישובב - זוהי נפש דוד, ולא רצה דוד לתקן אלא את אותה הדרגה שלו פראוי. במי המנוחות הללו עתידים הצדיקים לנוח לעולם הבא, שפתוב (ישעיה נח) ונחף ה' תמיד וגו'.

ועשית קרסי נחשת חמשים וגו'. רבי אלעזר ורבי אבא היו יושבים לילה אחד. כשירד הלילה, נכנסו לתוך גן שעל ים טבריה, ובין כף ראו שני פוככים שנוסעים, זה מכאן וזה מכאן, ונפגשו זה בזה והסתרו.

אמר רבי אבא, כמה גדולים מעשיו של הקדוש ברוך הוא בשמים מלמעלה ובארץ מלמטה. מי יכול לדעת בשני הפוככים הללו שיצאו אחד מכאן ואחד מכאן, ונפגשו זה בזה והסתרו. אמר לו רבי אלעזר, וכי לא ראינו אותם?! הרי השגחנו בהם והשגחנו בכמה מעשים אחרים שהקדוש ברוך הוא עושה תמיד.

פתח ואמר, (תהלים קמז) גדול אדונינו רב כח וגו'. גדול רב ועליון הוא הקדוש ברוך הוא. וכי לא ידענו שהקדוש ברוך הוא הוא גדול רב כח, מאי שבחא דדוד הכא.

א"ל בכל אתר איהו אמר (תהלים קמה) גדול יי', והכא אמר גדול אדונינו. מאי טעמא. אלא התם דאיהו אמר גדול יי' ומהלל מאד. בדרגא עלאה קאמר. והכא דכתיב גדול אדונינו בדרגא תתאה קאמר, דאיהו אדון כל הארץ. מה כתיב לעילא מהאי קרא, מונה מספר לפוככים לכלם שמות יקרא. אי כל בני עלמא מיומא דאתברי אדם, יתפנשו ל ממני ככביא, לא יכלין לממני, כמה דאת אמר (בראשית טו) וספור הפוככים אם תוכל לספור אותם. וקודשא בריך הוא מה כתיב ביה,

ישובב דא הוא נפש דוד, ולא בעא דוד לאתקנא אלא לההוא דרגא דיליה פדקא יאות. באלין מי מנוחות, זמינין צדיקיא לנייהא לעלמא דאתי, דכתיב, (ישעיה נח) ונחף יי' תמיד וגו'.

ועשית קרסי נחשת חמשים וגו'. (שמות כו) רבי אלעזר ורבי אבא הוו יתבי ליליא חד. כד רמש ליליא, עאלו גו גנא דעל ימא דטבריא. אדהכי, חמו תרין ככביא דנטלי, דא מהכא, ודא מהכא, ואערעו דא בדא ואטמרו. אמר רבי אבא, כמה רכרבן עובדי דקודשא בריך הוא, בשמיא מלעילא, ובארעא מלרע. מאן יכיל למנדע באלין תרין ככביא, דנפקו חד מהכא, וחד מהכא ואערעו דא בדא, ואטמרו. אמר ליה רבי אלעזר וכי לא חמינא לון, הא אשגחנא בהו, ואשגחנא בכמה עובדין אתרנין (דף קע"א ע"ב) דקודשא בריך הוא עביד תדיר.

פתח ואמר (תהלים קמז) גדול אדונינו רב כח וגו'. גדול רב ועלאה איהו קדשא בריך הוא. וכי לא ידענא דקודשא בריך הוא גדול איהו ורב כח, מאי שבחא דדוד הכא. א"ל בכל אתר איהו אמר (תהלים קמה) גדול יי', והכא אמר גדול אדונינו. מאי טעמא. אלא התם דאיהו אמר גדול יי' ומהלל מאד. בדרגא עלאה קאמר. והכא דכתיב גדול אדונינו בדרגא תתאה קאמר, דאיהו אדון כל הארץ. מה כתיב לעילא מהאי קרא, מונה מספר לפוככים לכלם שמות יקרא. אי כל בני עלמא מיומא דאתברי אדם, יתפנשו ל ממני ככביא, לא יכלין לממני, כמה דאת אמר (בראשית טו) וספור הפוככים אם תוכל לספור אותם. וקודשא בריך הוא מה כתיב ביה,

מונה מספר לכוכבים לכלם שמות יקרא. מאי טעמא. בגין דכתיב גדול אדונינו ורב פח וגו'. כמה דלית מספר לכוכבי שמיא, בר מניה. אוף הכי איהו כתיב ביה, ולתבונתו אין מספר.

אם תוכל לספר אותם. והקדוש ברוך הוא מה פתוב בו? מונה מספר לכוכבים לכלם שמות יקרא. מה הטעם? משום שפתוב גדול אדונינו ורב פח וגו'. כמו שאין מספר לכוכבי השמים פרט אליו, אף כף הוא פתוב בו, ולתבונתו אין מספר.

הא חזי, פתיב (ישעיה מ) המוציא במספר צבאם וגו', פלהו חייילין ומשרייין וככביא, קדשא בריך הוא אפיק לון בשמא, פל חד וחד, ולא גרע אפילו חד. בכל פכביא ומזלי דרקיעין פלהו, אתמנון נגידין ופקידין לשמשא עלמא, פל חד וחד פדקא חזי ליה. ולית לך עשפא זעירא בכל עלמא, דלא שלטא עליה פכבא ומזלא ברקיעא, ועל ההוא ככבא ממנא חד, דקא משמש קמיה דקודשא בריך הוא, פל חד וחד פדקא חזי ליה.

בא וראה, כתוב (ישעיה מ) המוציא במספר צבאם וגו'. את פל החילות והמחנות והכוכבים הוציא הקדוש ברוך הוא בשם פל אחד ואחד, ולא גרע אפלו אחד. בכל הכוכבים והמזלות של פל הרקיעים נתמנון שרים ופקידים לשמש את העולם פל אחד ואחד פראוי לו, ואין לך עשב קטן בכל העולם שלא שולט עליו מזל וכוכב ברקיע, ועל אותו פוכב ממנה אחד שמשמש לפני הקדוש ברוך הוא, פל אחד ואחד פראוי לו.

בר פכביא דברקיעין פלהו משמשי על האי עלמא, וכלהו פקידין לשמשא כל מלה ומלה, לאינון דבהאי עלמא, ולא צמחין ולא מגדלין עשבין ואילנין ודשאין, ועשבי ברא, בר פחיזו דפכביא דקא קיימי עלייהו, ואתחזון עלייהו אנפין באנפין, פל חד וחד כמה דאתחזי ליה.

בר הכוכבים שברקיעים, כלם משמשים על העולם הזה, וכלם מפקדים לשמש כל דבר ודבר לאותם שבעולם הזה, ולא צומחים ולא מגדלים עשבים ואילנות ודשאים ועשבי השדה, רק למראה הכוכבים שעומדים עליהם ונראים עליהם פנים בפנים, פל אחד ואחד כמו שראוי לו.

רוב משרייין דפכביא ומזלי, פלהו נפקין בראשיתא דליליא, עד תלת שעתא חסר רביעא. מתמן ולהלאה לא נפקין בר זעירין. ואינון פכביא כלהו לא משמשי לבטלה, ולא אתחזון לבטלה. ואית פכביא דקא משמשי כל ליליא, בגין לאצמחא ולגדלא כל אינון מלין דאתפקדו עלייהו. ואית פכביא דקא משמשי עד פלגות ליליא, וצמחין ומגדלין מראשיתא דליליא, עד ההיא שעתא, פל אינון מלין דאתפקדו עלייהו. ואית פכביא

רב המחנות של הכוכבים והמזלות, כלם יוצאים בראשית הלילה עד שלש שעות חסר רבע. משם והלאה לא יוצאים, רק מעטים. וכל אותם הכוכבים לא משמשים לבטלה ולא נראים לבטלה. ויש כוכבים שמשמשים פל לילה פדי להצמיח ולגדל את פל אותם דברים שהצטוו עליהם. ויש כוכבים שמשמשים עד חצות הלילה, וצומחים ומגדלים מראשית הלילה עד אותה שעה

כל אותם דברים שהפקדו עליהם. ויש פוכבים שמשמשים מעט מהלילה, שפיון שנראה עם אותו העשב או אותו הדשא, מיד השלים שמושו, ולא צריך יותר באותו לילה, והרי הם אינם עומדים לבטלה. פיון שהשלימו את שמושם, אינם נראים יותר בעולם הזה, ונכנסים למקומם. בספר החכמה העליונה של בני קדם אומרים על כל אותם פוכבי השרכיט, שמשלחים שרכיט ברקיע, אומרים שהעשבים הם בארץ מאותם שנקראים סמי החיים, ואבני יקר יש בארץ, וזהב שחוט של המגדל בתוף הרים רמים במעט המים שמכסים עליהם, ולא מכסה, אלא ששופע עליו, ושולטים על כל אלה אותם פוכבי השרכיט ומגדלים הללו בשבילים.

וכר תקונם ויגדלתם אינו אלא במראה ונגה של אותו שרכיט ששולח אותו הכוכב לתוף הרקיע, ואז מתתקנים ומתגדלים כל אותם דברים.

מחלות יש בבני אדם כמו ירקים וחולי רוח, שהרפואה שלהם לא תלויה כי אם במראה אחד של ברזל קליל הנוצץ לעינים, ויש לו לבעל החלי להסתפל בו. ולא (שוכר) שיף (נרפא) בזה, עד שעובר אותו מראה לצד זה ולצד זה כמו השרכיט שיושיט התנוצצות של ברק לפניו. ובאותה הושטה של ברק שנוצץ לעינים, באה לו הרפואה. אף כן כל אותם ששולטים עליהם אותם פוכבים, אין להם תקון ויגדלה במה שנראה, פרט לאותה התפשטות השרכיט, וכזה מתתקנים במראה, בגון, בכח, כמו שנראה. ויפה הוא, שהרי כמו זה רמוז בספרו של שלמה המלך בחכמת

דקא משמשי זעיר מליליא, דכיון דאתחזי בהדי ההוא עשבא, או ההוא דשא, מיד אשלים שמושיה, ולא אצטריך לתיר בההוא ליליא. והא אינון לא קיימין לבטלה, פיון דאשלימו שמושיהו, לא אתחזון לתיר בהאי עלמא, ועיילין לאתרייהו.

בספרא דחכמתא עלאה דבני קדם, אמרי על כל אינון ככביא דשרביטא, דקא משדרי שרכיטא ברקיעא, אמרי דעשבין אינון בארעא, מאינון דאקרון סמי דחיי, ואבנין יקירן אית בארעא, וזהב שחוט דמגדלא גו טורי רמאי, בזעיר מיין דחפיא עליה, ולא חפיא אלא דנגיד עליה, ושלטאן על כל אלין אינון ככביא דשרביטא, ומגדלי אלין בגינייהו.

וכר תקונא ויגדולא דלהון, לאו איהו אלא בחיזו ונגהא דההוא שרכיטא, דקא משדר ההוא ככבא, גו רקיעא, וכדין אתתקון ומתגדלן כל אינון מלין.

מרעין אית בבני נשא, כגון ירוקין וקסטירין. דאסוותא דלהון לא תלי, אלא בחד מראה דפרזלא קליל נציץ לעיינין, ואית ליה למאריה דמרע לאסתפלא ביה. ולא (נ"א שכיף) שיף (ס"א אחסי) בהאי עד דאעבר ההוא מראה לסטרא דא ולסטרא דא, כגוונא דשרביטא, דיושיט נציצו דברק לאנפוי, ובההוא אושיטו דברק דקא נציץ לעיינין, אתי ליה אסוותא. אוף הכי, כל אינון דשלטי עלייהו אינון ככביא, לית לון תקונא ויגדולא במה דאתחזי, פר בההוא פשיטו דשרביטא, ובהאי מתתקני, בחיזו, (דף קע"ב ע"א) כגוון, בחילא, כמה דאתחזי.

ושפיר איהו, דהא כגוונא דא, רמיז בספרא

הַאֲבָנִים הַיְקָרוֹת, שְׁאֵם חֶסֶר מֵהֶם נִגְהַה שֶׁל הַתְּנוּצָצוֹת וְלֹהֵט הַפּוֹכְכִים הַיְדוּעִים, לֹא מְגַדְלִים וְלֹא (מִתְתַקְּנִים לְעוֹלָמִים) מִתְקַנֵּי אוֹתָם לְעוֹלָמִים, וְהַפֵּל תִּקְוֵן הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְתַקְוֵן הַעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית א) לְהַאִיר עַל הָאָרֶץ, בְּכֹל מָה שֶׁצָּרִיךְ בְּעוֹלָם הַזֶּה לְתַקְוֵן אוֹתוֹ.

כְּתוּב וְעִשִׂתְּ קִרְסֵי נֹחֶשֶׁת חֲמֻשִׁים, וְכְתוּב וְעִשִׂתְּ חֲמֻשִׁים קִרְסֵי זָהָב, וְשִׁנִּינוּ, מִי שֶׁלֹּא רָאָה אוֹתָם הַקִּרְסִים בְּמִשְׁכַּן, לֹא רָאָה אוֹר שֶׁל פּוֹכְכִים בְּרִקִיעַ, מִשׁוּם שֶׁבְּאוֹתוֹ מִרְאָה וּבְאוֹתוֹ גִּוֵן דּוֹמִים לְכֹל מִי שֶׁמִּסְתַּכֵּל בָּהֶם.

יֵשׁ פּוֹכְכִים בְּרִקִיעַ, שֶׁאֵלֶּה יוֹצְאִים מֵאוֹתוֹ הַרְקִיעַ שֶׁכָּל הַפּוֹכְכִים הַדּוֹקִים שָׁם. בְּאוֹתוֹ הַרְקִיעַ יֵשׁ מֵאָה חֲלוֹנוֹת שְׁקוּפִים, מֵהֶם לְצַד מִזְרַח, וּמֵהֶם לְצַד דְרוֹם, וּבְכֹל חֲלוֹן וְחֲלוֹן יֵשׁ פּוֹכְכֵי אֶחָד.

וּבִשְׁהַשְׁמֵשׁ הוֹלֶכֶת בְּאוֹתָם חֲלוֹנוֹת וְשְׁקוּעִים שֶׁבְּרִקִיעַ, הוּא נוֹצֵץ בְּהַתְּנוּצָצוֹת, וְהַפּוֹכְכִים הַלְלוּ יוֹצְאִים לְהַתְּנוּצֵץ מֵאוֹתָהּ הַתְּנוּצָצוֹת שֶׁל הַשֶּׁמֶשׁ וְנִצְבְּעִים, מֵהֶם אֲדָמִים כְּגוֹן הַנְּחֻשֶׁת, מֵהֶם יְרָקִים כְּגוֹן הַזָּהָב, וְלִכְּן אֵלֶּה אֲדָמִים וְאֵלֶּה יְרָקִים. חֲמֻשִׁים הֵם בְּאוֹתָם חֲמֻשִׁים חֲלוֹנוֹת, (חֲמֻשִׁים הֵם בְּאוֹתָם הַחֲלוֹנוֹת) הָאֲחֵרִים. שֶׁל צַד מִזְרַח הֵם יְרָקִים, שֶׁל צַד דְרוֹם הֵם אֲדָמִים, בָּהֶם אַחַז סִיּוּם הַמִּשְׁכָּן. בְּכָר אוֹתָם הַפּוֹכְכִים שִׁיּוּצְאִים מֵאוֹתוֹ רְקִיעַ מִתְעַרְבִים אוֹתָם פּוֹכְכִים בְּלִילָה, וְנוֹצְצִים וְלוֹהֵטִים וְשׁוֹלְטִים בְּעוֹלָם הַזֶּה, מֵהֶם עַל נֹחֶשֶׁת, מֵהֶם עַל זָהָב יְרָקֵק, וּמִתְתַקְּנִים וּגְדָלִים עַל הַפֵּחַ שֶׁלָּהֶם.

אֵלֶּה הַפּוֹכְכִים שׁוֹלְטִים בְּכִ"ה וְחֻצֵי הַנְּקֻדוֹת שֶׁל הַלִּילָה, שֶׁהֵם רְגָעִים שֶׁל שְׁעָה, וְהֵם שֶׁמְגַדְלִים

דְּשִׁלְמוֹהַ מִלְפָּא, בְּחֻכְמַתָּא דְאַבְנֵינִי יְקִירִין, דְּאֵי חֶסֶר מִנְהוּן נִגְהָא דְנִצְיָצוֹ וְלֹהֵטוֹ דְּכִכְבִּיא יְדִיעֵן, לֹא מְגַדְלִין, וְלֹא (ס"א מִתְתַקְּנִין לְעוֹלָמִין) מִתְקַנֵּי לֹא לְעוֹלָמִין, וְכֹלֵא אֲתַקִּין קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְתַקְוֵנָא דְעוֹלָמָא, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (בְּרֵאשִׁית א) לְהַאִיר עַל הָאָרֶץ, בְּכֹל מָה דְאַצְטְרִיךְ בְּהַאי עוֹלָמָא לְתַקְוֵנָא לִיה.

בְּתִיב (שְׁמוֹת כו) וְעִשִׂתְּ קִרְסֵי נֹחֶשֶׁת חֲמֻשִׁים, וְכְתִיב וְעִשִׂתְּ חֲמֻשִׁים קִרְסֵי זָהָב, וְתִנְיִנּוּ, מָאן דְלֹא חָמָא אִינוּן קִרְסִים בְּמִשְׁכַּנָּא, לֹא חָמָא נְהִירוֹ דְּכִכְבִּיא בְּרִקִיעָא, בְּגִין דְּבַהֲהוּא חִיזוּ, וּבַהֲהוּא גְוֹוֵנָא, דְּמִיִּין לְכֹל מָאן דְּאִסְתַּפֵּל בְּהוּ.

כְּכִבִּיא אֵית בְּרִקִיעָא, דְּאֵלִין נְפָקִי מֵהֵהוּא רְקִיעָא, דְּכֹל כְּכִבִּיא אִדּוּקִין תַּמָּן. בַּהֲהוּא רְקִיעָא אֵית מֵאָה חֲלוֹנֵי מִשְׁקוּפִין, מִנְהוּן לְסִטְרַ מִזְרַח, וּמִנְהוּן לְסִטְרַ דְרוֹם. וּבְכֹל חֲלוֹנָא וְחֲלוֹנָא כְּכָא חַד.

וְכַד שְׁמֻשָׁא אֲזִיל בְּאִינוּן חֲלוֹנֵין וּמִשְׁקוּפִין דִּי בְּרִקִיעָא נִצְיָץ בְּנִצְיָצוֹ, וְאֵלִין כְּכִבִּיא נְפָקִי לְאַתְנַצְצָא מֵהֵהוּא נִצְיָצוֹ דְּשְׁמֻשָׁא וְאַצְטְבָּעוּ, מִנְהוּן סוּמְקִין כְּגוֹוֵנָא דְנֹחֶשֶׁת, וּמִנְהוּן יְרוּקִין כְּגוֹוֵנָא דְזָהָב, וְעַל דָּא, אֵלִין סוּמְקִין, וְאֵלִין יְרוּקִין. חֲמֻשִׁים אִינוּן בְּאִינוּן חֲמֻשִׁים חֲלוֹנֵין, (נ"א וְחֲמֻשִׁים אִינוּן בְּאִינוּן חֲלוֹנֵין) אֲתַרְנִין. דְּלְסִטְרַ מִזְרַח אִינוּן יְרוּקִין, דְּלְסִטְרַ דְרוֹם אִינוּן סוּמְקִין, בְּהוּ אֲתַאֲחַד סִיּוּמָא דְּמִשְׁכַּנָּא.

בְּכָר אִינוּן כְּכִבִּיא דְנְפָקִי מֵהֵהוּא רְקִיעַ, מִתְעַרְבֵי אִינוּן כְּכִבִּיא בְּלִילָא, וְנִצְיָצֵי וּמְלַהֲטֵי וְשִׁלְטֵי בְּהַאי עוֹלָמָא. מִנְהוּן עַל נֹחֶשֶׁת, מִנְהוּן עַל זָהָב יְרָקֵק, וְאַתְתַּקְּנִין וּמְגַדְלִין עַל חִילָא דְלֵהוּן.

אֵלִין כְּכִבִּיא שְׁלִטֵי בְּכִ"ה וּפְלִגָּא נְקוּדִין

דְּלִילָא, דַּאיִנוּן רַגְעֵי שַׁעְתָּא, וְאִינוּן דְּמַגְדְּלֵי
נַחֲשֵׁת דַּאיִנוּן סוּמְקֵי וְלֵהִיטֵי וְנִצְצֵי. וְכַד
אוֹשִׁיטוּ תְּלַת זְמַנִּין נִצְצֵי לְסִטְרָא דְּמַזְרַח, אוּ
חֲמִשׁ, אוּ שְׁבַע, מְלִכֵי עַמִּין יִיתוּן עַל הַהוּא
סִטְרָא, וְכָל עֲתָרָא וְדִהָבָא יִסְתַּלֵּק מֵהַהוּא
סִטְרָא. וְאִי נִצְצֵי חַד, תְּרִין, אַרְבַּע, שִׁית, דָּא
בְּתַר דָּא, אֵימָתָא וּפְחָדָא יְפוּל, וְיִשְׂרֵי עַל
הַהוּא סִטְרָא. בְּטִישׁ נִצְצֵי וְשְׂכִיף, בְּטִישׁ
נִצְצֵי וְשְׂכִיף, יִתְעַרוּ קְרִבֵי, וְלֹא יִתְעַבִּידוּ, (ד"א
בְּעֵלְמָא כְּהוּא סִטְרָא) דִּהָא בְּהַהוּא זְמַנָּא, אֲתַעְרוּתָא
הוּא לְעֵילָא קָמֵי קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא, בְּאִינוּן
מְמַנָּן דְּעֵלְמָא דְּשִׁלְטִין עַל שְׂאָר עַמִּין, וְכֵן
פְּגוּוּנָא דָּא בְּסִטְרָא אַחְרָא.

פְּתַח וְאָמַר, (דְּנִיאל ב) לְהוּא שְׁמִיהּ דִּי אֱלֹהָא
מְבַרְךְ מִן עֵלְמָא וְעַד עֵלְמָא דִּי חֲכַמְתָּא
וְגַבּוּרְתָּא דִּילִיהּ הִיא. וְהוּא מְהַשְׁנֵא עֲדִנְיָא
וְזַמְנֵיָא. וְכֹלָא אִיהוּ בְּרִשׁוּתִיהּ, וְאַפִּיק לְעַמִּיהּ
קִדְשָׁא, מְחִילָא וְרִשׁוּתָא דְּכַכְבֵּיָא וּמְזִלֵי, בְּגִין
דַּאיִנוּן טַעוּן אַחְרָן וְלֹא בְּאֵלִין חוּלְקָא
דִּיעַקֵּב, פִּי אִם (דְּרִמָּה י) בְּיוֹצֵר הַכֹּל הוּא.

רְקִיעַ אֵית לְעֵילָא, עַל כָּל אֵלִין רְקִיעִין, וְאִיהוּ
טְמִיר וְגַנִּיז, וְחוּתְמָא דְּגוּשְׁפִּנְקָא
דְּמִשְׁפְּנָא שְׁלֵטָא עַל הַאי רְקִיעַ, וְהַאי רְקִיעַ
אֲקָרִי אֲדָרָא דְּמִשְׁפְּנָא, וּבְהַאי רְקִיעַ כָּל אִינוּן
חִלוּנִין, מִסְטְרָא דָּא, וּמִסְטְרָא דָּא, וְאַחִיד כָּל
אִינוּן סְדוּרִין דְּמִשְׁפְּנָא. שִׁית חִלוּנִין אִינוּן
רְבִרְבִין עַל פְּלֵהוּ, וְחַד סְתִים לְשִׁלְטָא עַלִייהוּ.
חִלוּנָא חַד, אֲקָרִי חִלוּן זְהָרָא, וּבִיהּ נִפְקָא כְּכַבָּא
חַדָּא, דְּאֲקָרִי לְחַפִּימֵי י"ד, וְדָא אִיהוּ
הַתּוּכָא דְּקָא מְהַתְּף לְתַתָּא בְּשִׁלְטָנוּתָא דִּיהוּדָה.
לָאו דָּאִית לִיהּ חוּלְקָא בִּיהּ, דִּהָא לִית לְשִׁבְטִין
דִּישְׂרָאֵל חוּלְקָא וְאַחְסָנָא כְּהוּ, אֲלֹא שְׂבִטָא
דִּיהוּדָה שְׁלֵטָא עַל הַאי, וְלָאו אִיהוּ עַלִייהּ.

נַחֲשֵׁת, שְׁהִם אֲדָמִים וְלוֹהֲטִים
וְנוֹצְצִים. וְכַשְׁמוֹשִׁיטִים שֶׁלֵּשׁ
פְּעָמִים הַתְּנוּצָצוֹת לְצַד הַמְּזֶרֶח,
אוּ חֲמִשׁ אוּ שְׁבַע, מְלִכֵי הָעַמִּים
יָבֹאוּ עַל אוֹתוֹ צַד, וְכָל הָעֶשֶׂר
וְהַזֶּהָב יִסְתַּלֵּק מֵאוֹתוֹ מְקוּם. וְאִם
הַתְּנוּצָצוֹת אַחַת, שְׁתַּיִם, אַרְבַּע,
שֵׁשׁ, זוּ אַחַר זוּ, אֵימָה וּפְחָד יִפֹּל
וְיִשְׂרֵה עַל אוֹתוֹ הַצַּד. מִכָּה
הַתְּנוּצָצוֹת וְשׁוֹכְכַת, מִכָּה
הַתְּנוּצָצוֹת וְשׁוֹכְכַת - יִתְעוּרְרוּ
קְרִבּוֹת וְלֹא יַעֲשׂוּ (בְּעוֹלָם בְּאוֹתוֹ צַד),
שְׁהֵרֵי בְּאוֹתוֹ זְמַן הַתְּעוּרְרוֹת
לְמַעַלָּה הִיא לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא בְּאוֹתָם הַמְּמַנִּים שֶׁל הָעוֹלָם
שְׁשׁוּלְטִים עַל שְׂאָר הָעַמִּים, וְכֵן
כְּמוֹ זֶה בְּצַד אַחֵר.

פְּתַח וְאָמַר, (דְּנִיאל ב) יְהִי שֵׁם
הָאֱלֹהִים מְבַרְךְ מִן הָעוֹלָם וְעַד
הָעוֹלָם, שֶׁהַחֲכֵמָה וְהַגְּבוּרָה שֶׁלוֹ
הִיא, וְהוּא מְשַׁנֵּה עֲדָנִים וְזַמְנִים.
וְהַכֹּל הוּא בְּרִשׁוּתוֹ, וְהוֹצִיא אֶת
עַמּוֹ הַקְּדוֹשׁ מֵהַכַּחַס וְהַרְשׁוּת שֶׁל
כּוֹכָבִים וּמְזִלוֹת, מִשׁוּם שֶׁהֵם
אֱלִילִים אַחֲרִים, וְלֹא בְּאֵלָה חִלְקוּ
שֶׁל יַעֲקֹב, פִּי אִם בְּיוֹצֵר הַכֹּל הוּא.
רְקִיעַ יֵשׁ לְמַעַלָּה עַל כָּל הַרְקִיעִים
הַלְלוּ, וְהוּא טְמִיר וְגַנִּיז, וְחוּתָם
טַבַּעַת הַמִּשְׁכָּן שׁוֹלֵט עַל הַרְקִיעַ
הַזֶּה, וְהַרְקִיעַ הַזֶּה נִקְרָא הַחֲדָר
שֶׁל הַמִּשְׁכָּן, וּבְרְקִיעַ הַזֶּה כָּל
אוֹתָם חִלוּנוֹת מְצַד זֶה וּמְצַד זֶה,
וְאוֹחוֹז אֶת כָּל אוֹתָם הַסְּדוּרִים שֶׁל
הַמִּשְׁכָּן. שֶׁשֶׁה חִלוּנוֹת הֵם גְּדוּלִים
מִפְּלֵם, וְאַחַד נִסְתָּר שְׁשׁוּלֵט
עֲלֵיהֶם.

חִלוּן אֶחָד נִקְרָא חִלוּן הַזְּהָר, וְכוּ
יוֹצֵא כּוֹכָב אֶחָד שֶׁנִּקְרָא לְחַכְמִים
י"ד, וְזֶהוּ הַתּוּכָּה שֶׁמְהַתְּף לְמִטָּה
בְּשִׁלְטוֹן שֶׁל יְהוּדָה. לֹא שְׂאִין לוֹ
חִלְקָבוֹ, שְׁהֵרֵי אֵין לְשִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל
חִלְקָ וְנִחְלָה בְּהֵם, אֲלֹא שְׂבִיט
יְהוּדָה שׁוֹלֵט עַל זֶה, וְאִינוּ עֲלָיו.

וּבְשֶׁהִסִּיטוּ בְּנֵי יְהוּדָה אֶת דְּרָכָם
מֵאַחֲרֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הִלְכוּ
לְדַעַת אַחַר הַחֲלוֹן הַזֶּה וְהַפּוֹכֵב
הַזֶּה, וְאָמְרוּ (שְׁהָרִי דַע) שֶׁזֶּה הֵיךְ
הַמִּנְצַחַת אֶת שְׂאֵר הַעַמִּים,
שְׁפָתוֹב בּוֹ (בְּרֵאשִׁית מַט) יִדְּךָ בַּעֲרֵךְ
אֵיבִיךָ, וְהִלְכוּ אַחֲרָיו וְעוֹשִׂים לוֹ
שְׁמוֹשׁ וּפְלִחָן, וְעַל זֶה כָּתוּב,
(מַלְכִים א יד) וַיַּעַשׂ יְהוּדָה הָרַע בְּעֵינֵי
ה'.

בְּשֶׁהַכּוֹכֵב הַזֶּה יוֹצֵא, פּוֹשֵׁט יָד
אֶחָד בְּחֻמֵשׁ אֲצָבָעוֹת, מֵאִיר
וְנוֹצֵץ בְּאוֹתוֹ חֲלוֹן. בְּעֲלֵי
הַקְּסָמִים וְהַכְּשָׁפִים פּוֹחֲדִים
מֵהַמְּקוֹם הַזֶּה, מִשּׁוּם שֶׁבִּשְׁעָה
שָׁזָה שׁוֹלֵט, כָּל הַקְּסָמִים
וְהַכְּשָׁפִים מִתְּבַלְּבְּלִים וְלֹא
מִצְּלִיחִים בִּידֵיהֶם.

וְאִם תֹּאמַר, הוֹאִיל וְהִרְקִיעַ הַזֶּה
טָמִיר, וְאֵיךְ יוֹדְעִים אוֹתוֹ? אֵלֵא
סִימָן חִיצוֹן יֵשׁ לָהֶם, וְיודְעִים
שְׁהָרִי שׁוֹלֵט הַכּוֹכֵב הַזֶּה,
וּפּוֹחֲדִים תָּמִיד מִמֶּנּוּ, וְלֹא
מִצְּלִיחִים בִּידֵיהֶם אוֹתָם קְסָמִים
וּכְשָׁפִים. וְלִכֵּן יֵשׁ פְּעָמִים
שֶׁמִּצְּלִיחִים בּוֹ בְּנֵי אָדָם, וְיֵשׁ
פְּעָמִים שֶׁלֹּא מִצְּלִיחִים בּוֹ. וְלִכֵּן
אוֹתָם בְּעֲלֵי קְסָמִים וּכְשָׁפִים
מִתְּמַעְטִים מֵהָעוֹלָם, כִּי הֵם לֹא
יודְעִים אֶת הָעֵקֶר לָמָּה לֹא מִצְּלִיחַ
בִּידֵיהֶם. וְעַל זֶה אוֹתָם הָרֵאשׁוֹנִים
הֵיוּ יודְעִים וּמְסַתְּפִלִים בַּחוּץ
בְּאוֹתוֹ סִימָן שִׁיודְעִים.

חֲלוֹן שְׁנֵי נִקְרָא חֲלוֹן הַצִּפְרָן,
מִשּׁוּם שֶׁהוּא כְּעֵין הַצִּפְרָן, וְבוֹ
יוֹצֵא כּוֹכֵב אֶחָד שֶׁנִּקְרָא לַחְכָּמִים
צִפְעוֹן, שְׁהָרִי זֶה שׁוֹלֵט בְּשִׁלְטוֹן
חֲזָק בְּדִין בְּרֵאשׁ וְזָנָב, יֵשׁ לוֹ כְּמוֹ
צִפְעוֹן אוֹרֵב לַהֲרֹג.

מֵאוֹתוֹ חֲלוֹן יוֹצֵאִים שֵׁשׁ מֵאוֹת
אֶלֶף רְבוּאָה שֶׁל רִיחֹת שִׁשׁוֹלְטוֹת
עַל אוֹתָן הַצִּפְרָנִים שֶׁל בְּנֵי אָדָם
כְּשֶׁהֵן נִזְרָקוֹת בְּגִלּוּי, וּבִזְדָּה עוֹשִׂים
כְּשָׁפִים וּקְסָמִים כָּל אוֹתָם

וְכִר אֶסְטוּ בְּנֵי יְהוּדָה אֶרְחִייהוּ מִבְּתֵר קִדְשָׁא
בְּרוּךְ הוּא, אֲזָלוּ לְמַנְדַּע בְּתֵר חֲלוֹנָא דָּא,
וְהָיִי כְּכָבֵא. וְאָמְרוּ (ס"א דְּהָא יַדַּע) דְּהָיִי יָדָא דְּקָא
מִנְצַח לְשְׂאֵר עַמִּין, דְּכַתִּיב בֵּיהּ (בְּרֵאשִׁית מַט) יִדְּךָ
בַּעֲרֵךְ אֵיבִיךָ, וְאֲזָלוּ אֲבַתְרִיהּ וְעַבְדוּ לֵיהּ
שְׁמוֹשָׁא וּפְלִחָנָא, וְעַל דָּא כְּתִיב, (מַלְכִים א יד)
וַיַּעַשׂ יְהוּדָה הָרַע בְּעֵינֵי יי'.

הָיִי כְּכָבֵא כִּד נְפִיק פְּשִׁיט חַד יָד בְּחֻמֵשׁ
אֲצָבָעָאן, נְהִיר וְנִצִּיץ בְּהוּא חֲלוֹן. (דף
קע"ב ע"ב) מֵאֲרִיהוֹן דְּקוֹסְמִין וְחֲרָשִׁין, דְּחֲלִי
מֵהָיִי אֲתֵר, בְּגִין דְּבִשְׁעָתָא דְּהָיִי שְׁלֻטָּא,
כְּלָהוּ קְסָמִין וְחֲרָשִׁין מִתְּבַלְּבְּלִי, וְלֹא אֲצִלַּח
בִּידֵיהוּ.

וְאִי תִימָא, הוֹאִיל וְאִיהוּ הָיִי רְקִיעַ טָמִירָא,
הֵיךְ יודְעֵי לֵיהּ. אֵלֵא סִימָנָא אֵית לֹון לְבָר,
וְיודְעֵי דְּהָא שְׁלֻטָּא כְּכָבֵא דָּא, וְדִחֲלִי תְדִיר
מִנִּיהּ, וְלֹא אֲצִלַּח בִּידֵיהוֹן, אֵינּוֹן קְסָמִין
וְחֲרָשִׁין. וְעַל דָּא אֵית זְמָנִין דְּאֲצִלְחוּ בֵּיהּ בְּנֵי
נְשָׂא, וְאֵית זְמָנִין דְּלֹא אֲצִלְחוּ בֵּיהּ. וּבְגִין דָּא
אֵינּוֹן מְאָרִי קוֹסְמִין וְחֲרָשִׁין מִתְּמַעְטִי
מֵעֲלָמָא, בְּגִין דְּלֹא יודְעִין עֲקָרָא, כִּד חֲמָאן
דְּלֹא אֲצִלַּח בִּידֵיהוּ. וְעַל דָּא אֵינּוֹן קְדָמָי הוּוּ
יודְעֵי, וּמְסַתְּפִלָן לְבָר בְּהוּא סִימָנָא, דְּקָא
יודְעֵי.

חֲלוֹנָא תְּנִינָא, אֶקְרִי חֲלוֹן טוּפְרָא, בְּגִין
דְּאִיהוּ כְּגוֹוֹנָא דְּטוּפְרָא, וּבֵיהּ נְפִקָא
כְּכָבֵא חַד, דְּאֶקְרִי לְחַפְמִין צִפְעוֹן, דְּהָא דָּא
שְׁלֻטָּא בְּשׁוֹלְטָנָא תְּקִיף בְּדִינָא בְּרִישָׁא וְזָנָבָא,
אֵית לֵיהּ כְּצִפְעוֹן כְּמִין לְקִטְלָא.

מֵהוּא חֲלוֹן, נְפִקִי שֵׁית מְאָה אֶלֶף רְבוּאָה
רוּחִין, דְּשִׁלְטִין עַל אֵינּוֹן טוּפְרִין
דְּבְנֵי נְשָׂא, כִּד אֲזִדְרָקוֹן בְּאַתְגְּלִיא. בְּהָיִי עַבְדֵי
חֲרָשִׁין וּקְסָמִין, כָּל אֵינּוֹן יודְעֵי לֹון. בְּהָיִיא

שִׁמְכִירִים אוֹתָם. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה שֶׁהַכּוֹכָב הַזֶּה שׁוֹלֵט, כָּל אוֹתָם שְׂזוּרִיקִים צְפָרְנִים, (אם עֲשֶׂה) אוֹ עוֹשִׂים בָּהֶם כְּשָׁפִים, גּוֹרְמִים מוֹת לְכָל הָעוֹלָם, וְהַכְּשָׁפִים עוֹלָם בִּיְדֵי אוֹתָם שְׁעוֹשִׂים אוֹתָם.

הַחֲלוֹן הַשְּׁלִישִׁי נִקְרָא חֲלוֹן הַחֶשֶׁן, וְבוֹ יוֹצֵא כּוֹכָב אֶחָד שְׁנִקְרָא נִגְה"ה דְּבוֹסִי"נָא (אור הַר). זוֹהִי הַתְּנוּצָצוֹת שְׁנוּצָצוֹת וְעוֹמְדוֹת עַל כָּל רוֹחַ, וּמְנוּחָה וְהַצְלָה (קטוב) בָּהּ, אֵין בָּהּ כָּלֵל קֶטְרוּג. כְּשֶׁהוּא שׁוֹלֵט, כָּל הַמְּנוּחָה וְכָל הָאֹר שׁוֹלֵט בְּעוֹלָם, שְׁלוֹה וְשִׁבְע, וְהַכֵּל שׁוֹלֵט בְּעוֹלָם.

חֲלוֹן רְבִיעִי הוּא חֲלוֹן שְׁנִקְרָא גְבִיעַ, וְבוֹ יוֹצֵא כּוֹכָב אֶחָד שְׁנִקְרָא לְחַכְמִים אֲשֶׁכּוֹל הַכֶּפֶר, מִשׁוּם שֶׁכֶּף יוֹצֵא כְּמוֹ אֲשֶׁכּוֹל, נוֹצֵץ וְנִצְוֹצִים כְּמוֹ עֲנָבִים בְּכֶפֶר, וּבְזֶה הַתְּעוֹרְרוֹת הַרְחֵמִים מִתְּעוֹרְרִים בְּעוֹלָם, מְרַחֵק וּמְקַרֵּב, תּוֹלְדוֹת רַבּוֹת מִתְּרַבּוֹת בְּעוֹלָם, וּבְנֵי הָעוֹלָם לֹא מְקַפְּדִים כְּשֶׁצָּרִיכִים זֶה אֶת זֶה, שְׁלוֹם וְשִׁמְחָה מִתְּעוֹרְרִים בְּעוֹלָם.

חֲלוֹן חֲמִישִׁי הוּא חֲלוֹן שְׁנִקְרָא בְּאֵר עַל שֵׁם הַכּוֹכָב שְׁיוֹצֵא בוֹ, נִכְנָס וְיוֹצֵא וְשׁוֹאֵב כְּדָלִי, לֹא שׁוֹכֵף לְעוֹלָמִים. בְּזֶה חֲכָמֵי הַלֵּב לֹא יְכוּלִים לַעֲמֹד בְּדַרְךְ אֲמַת, מִשׁוּם שֶׁאֵינּוּ עוֹמְדֵי בְּקִיּוּם וְלֹא שׁוֹכֵף לְעוֹלָמִים, וְעַל כֵּן דוֹחֵקִים אֶת עַצְמָם לַעֲיֹן בְּמִקּוֹם הַזֶּה וְלִדְוֹן דִּין.

חֲלוֹן שְׁשִׁי הוּא חֲלוֹן שְׁנִקְרָא נִגְה, וְיוֹצֵא בוֹ כּוֹכָב אֶחָד שְׁנִקְרָא גְזֵרוֹן, מִשׁוּם שֶׁכָּפָּא שֶׁר זֶה שׁוֹלֵט, הָעוֹלָם עוֹמֵד בְּדִין בְּכַמָּה גְזֵרוֹת וּבְכַמָּה עֲנָשִׁים, וּבְכָל יוֹם וְיוֹם מִתְּחַדְּשׁוֹת גְזֵרוֹת עַל הָעוֹלָם, וְטָרַם שְׁאֵלָה מְסַתֵּימוֹת, מִתְּחַדְּשׁוֹת אַחֲרוֹת, וְזֶה לֹא כָּל כֶּף שׁוֹלֵט בְּעוֹלָם.

שְׁעֵתָא דְהָאֵי כְּכָבָא שְׁלֵטָא, כָּל אֵינוֹן דְזִרְקֵי טוֹפְרֵי, (ס"א א' ע"ב) אוֹ עַבְדֵי חֲרָשִׁין בְּהוֹן, גְּרִים מוֹתָא לְכָל עֲלָמָא, וְסָלִיק חֲרָשִׁין בִּיְדֵיהוּ דְאֵינוֹן דְעַבְדֵי לוֹן.

חֲלוֹנָא תְּלִיתָאָה, אֶקְרִי חֲלוֹן חוֹשְׁנָא, וּבִיָּה נִפְקָא כְּכָבָא חֲדָא, וְאֶקְרִי נִגְה"ה דְּבוֹסִי"נָא, (נ"א דְּבוֹצִיעִי) הָאֵי אִיהוּ נְצִיצוֹ דְנִצְיִן, וְקִיּוּמָא עַל כָּל רוּחָא, וְנִיּוּחָא וְשִׁיזְבוּתָא (נ"א וּמִיכּוּתָא) בִּיָּה. לִית בִּיָּה קֶטְרוּגָא כָּלֵל, כְּדֵי אִיהוּ שְׁלֵטָא, כָּל נִיּוּחָא, וְכָל נְהִירוֹ שְׁלֵטָא בְּעֲלָמָא, שְׁלוֹה שְׁבַעָא וְכָלָא שְׁלִיט בְּעֲלָמָא.

חֲלוֹנָא רְבִיעֵאָה, אִיהוּ חֲלוֹן דְאֶקְרִי גְבִיעַ, וּבִיָּה נִפְקָא כְּכָבָא חֲדָא, דְאֶקְרִי לְחַכְמִין אֲשֶׁכּוֹל הַכֶּפֶר, בְּגִין דְהֵכִי נִפִּיק כְּפֶאֶשְׁכּוֹל, נְצִיץ נְצִיצִין כְּעֲנָבִין בְּכּוֹפְרָא, בְּהָאֵי אֲתַעְרוּ דְרַחֲמֵי אֲתַעַר בְּעֲלָמָא, מְרַחֵק וּמְקַרֵּב, תּוֹלְדִין סְגִיִּין אֲסִגִּיִּין בְּעֲלָמָא. בְּנֵי עֲלָמָא לֹא קִפְדֵי כְּדֵי אֲצִטְרִיכוּ דָא לְדָא, שְׁלָמָא וְחֻדְדָּה אֲתַעַר בְּעֲלָמָא.

חֲלוֹנָא חֲמִישָׁאָה, אִיהוּ חֲלוֹן דְאֶקְרִי בְּאֵר, עַל דֵּי כְּכָבָא דְנִפִּיק בִּיָּה, עָאֵל וְנִפִּיק שְׁאִיב כְּדָלִי, לֹא שְׁכִיף לְעֲלָמִין. בְּהָאֵי חֲפִימֵי לְבָא לֹא יְכַלִּין לְמִיקָם בְּאַרְחָ קְשׁוּט, בְּגִין דְלֹא קָאִים בְּקִיּוּמָא, וְלֹא שְׁכִיף לְעֲלָמִין. וְעַל דָּא אֲתַדְחֵקֵן גְּרַמִּיָּהוּ, לְעֵינָא בְּהָאֵי אֲתַר, וְלִמִּידֵן דִּינָא.

חֲלוֹנָא שְׁתִּיתָאָה, אִיהוּ חֲלוֹן דְאֶקְרִי נִגְהָא, וְנִפְקָא בִּיָּה כְּכָבָא חֲדָא, דְאֶקְרִין גְזֵרוֹן, בְּגִין דְכַד הָאֵי שְׁלֵטָא, עֲלָמָא קָאִים בְּדִינָא, וּכְמָה גְזֵרִין, וּבְכַמָּה עוֹנָשִׁין, וּבְכָל יוּמָא וְיוּמָא מִתְּחַדְּשֵׁן גְזֵרִין עַל עֲלָמָא, וְעַד לֹא יְסִימוּן אֵלִין, הָא אֲחֲרַנִּין מִתְּחַדְּשִׁין, וְהָאֵי לֹא שְׁלֵטָא כָּל כֶּף בְּעֲלָמָא.

אָבֵר סְמוּךְ לְיוֹמֵי מְשִׁיחָא, יִשְׁלוּט הָאִי
חַלוּנָא, בְּהָאֵי פְּכָבָא, עַל עֲלָמָא. וְעַל
דָּא יִשְׁלֹטוּן חַיּוֹן וּמְרַעִין בִּישִׁין עַל עֲלָמָא,
וְיִתְחַדְתּוּן זִינִין בִּישִׁין, דָּא בְּתַר דָּא, וְיִשְׂרָאֵל
יְהוֹן בְּעָאקוּ. וְכַד יִתְדַחְקוּן גּוֹ חֲשׂוּכָא
דְּגְלוּתָא, פְּדִין יִנְהַר לֹון קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
נְהִירוּ דִּימָמָא, וְיִקְבְּלוּן מַלְכוּתָא קַדִּישִׁי
עֲלִיוֹנִין, וְיִתְבַטְּל מַלְכוּתָא מִיַּדָּא דְעַמְמִין
עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים, וְיִשְׁלֹטוּן עַלֵייהוּ יִשְׂרָאֵל,
וְיִתְקַיֵּים (ישעיה ל) וְהָיָה אֹר הַלְבָנָה וְגו'.

וְאִזּוּ יִפְתַּח חַחְלוֹן הַשְּׁבִיעִי בְּכָל
הָעוֹלָם, וְכוֹכְבוֹ הוּא הַפּוֹכֵב שֶׁל
יַעֲקֹב, וְזֶהוּ שְׂאֵמֶר בַּלְעָם, דְּרַף
פּוֹכֵב מֵיַעֲקֹב. וְהַפּוֹכֵב הַזֶּה יֵאִיר
(אֲרַבְעָה יָמִים וְאַרְבַּעַה לַיְלוֹת) אֲרַבְעִים יוֹם
(וְאַרְבַּעִים לַיְלָה). וְכִשְׁיִתְגַּלְּהַ מֶלֶךְ
הַמְּשִׁיחַ וְיִתְכַנְסוּ לְמֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ
כָּל הָעַמִּים שֶׁל הָעוֹלָם, אִזּוּ יִתְקַיֵּים
הַפְּסוּק שֶׁפְּתוּב, (ישעיה יא) שֶׁרֵשׁ
יְשִׁי אֲשֶׁר עָמַד לְגַס עַמִּים אֲלֵיו
גּוֹיִם יְדַרְשׁוּ וְהִיָּתָה מְנוּחָתוֹ כְּבוֹד.
פְּתַח רַבִּי שְׂמַעוֹן וְאָמַר, (איוב לה)
וְלֹא אָמַר אֵיךְ אֱלוֹהִים עָשִׂי נִתְּן
זְמֵרוֹת בְּלִילָה. הַפְּסוּק הַזֶּה
פֶּרְשׁוּהוּ וְנִתְבָּאֵר, אָבֵל עֲשִׂי! ?
עוֹשִׂי הִיךְ צְרִיף לְהִיּוֹת! מַה זֶה
עֲשִׂי? אֵלֵא שֵׁם הָאֱלוֹהִים הוּא שֵׁם
כְּלוּל שְׁנַרְאָה הוּא וְבֵית דִּינֹו. זֶהוּ
שֵׁם שְׁלָם שְׁכוּלָל זְכָר וְנִקְבָּה: א"ל
ו"ה, וּמְשׁוּם כֶּף עֲשִׂי.

נִתְּן זְמֵרוֹת בְּלִילָה, מְשׁוּם שְׁנֵהוּ
שְׂמִשְׁבַּח תְּמִיד אֵל הַמֶּלֶךְ
שֶׁהַשְּׁלוֹם שְׁלוֹ, כְּמוֹ שֶׁהַמְּנוּרָה לֹא
שׁוֹקֵט תְּמִיד לְקַבֵּל אֹר הַשְּׂמִחָה
הָעֲלִיּוֹנָה מֵרַב הַשְּׂמִחָה שְׁלוֹ, וְלִכֵּן
נִתְּן זְמֵרוֹת בְּלִילָה.

כִּי אֹתָם פּוֹכְבִים שְׂמֵאִירִים
בְּרַקִּיעַ, כְּלָם מוֹדִים וּמְשַׁבְּחִים
לְקַדוּשׁ- בְּרוּךְ- הוּא בְּכָל אוֹתוֹ
זְמַן שְׁנֵרֵאִים בְּרַקִּיעַ, מְשׁוּם

אָבֵר סְמוּךְ לְיוֹמֵי מְשִׁיחָא, יִשְׁלוּט הָאִי
חַלוּנָא, בְּהָאֵי פְּכָבָא, עַל עֲלָמָא. וְעַל
דָּא יִשְׁלֹטוּן חַיּוֹן וּמְרַעִין בִּישִׁין עַל עֲלָמָא,
וְיִתְחַדְתּוּן זִינִין בִּישִׁין, דָּא בְּתַר דָּא, וְיִשְׂרָאֵל
יְהוֹן בְּעָאקוּ. וְכַד יִתְדַחְקוּן גּוֹ חֲשׂוּכָא
דְּגְלוּתָא, פְּדִין יִנְהַר לֹון קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
נְהִירוּ דִּימָמָא, וְיִקְבְּלוּן מַלְכוּתָא קַדִּישִׁי
עֲלִיוֹנִין, וְיִתְבַטְּל מַלְכוּתָא מִיַּדָּא דְעַמְמִין
עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים, וְיִשְׁלֹטוּן עַלֵייהוּ יִשְׂרָאֵל,
וְיִתְקַיֵּים (ישעיה ל) וְהָיָה אֹר הַלְבָנָה וְגו'.

וְכַדִּין חַלוּנָא שְׁבִיעָאָה יִתְפַּתַּח בְּכָל עֲלָמָא,
וְכַכְבָּא דִּילִיָּה אִיהוּ כַכְבָּא דִּיעַקֵב, וְהָאִי
אִיהוּ דְקָאֵמֶר בַּלְעָם, (במדבר כד) דְּרַף כַכְבִּי מֵיַעֲקֹב,
וְכַכְבָּא דָּא יְהָא נְהִיר (נ"א ד' יוֹמִין וְד' לַיְלוֹת) אֲרַבְעִין
יוֹמִין. (וארבעין לילין) וְכַד יִתְגַּלִּי מַלְפָּא מְשִׁיחָא,
וְיִתְכַנְסוּן לְגַבֵּי מַלְפָּא מְשִׁיחָא כָּל עַמִּין
דְּעֲלָמָא, פְּדִין יִתְקַיֵּים קְרָא דְכְּתִיב, (ישעיה יא)
שֶׁרֵשׁ יְשִׁי אֲשֶׁר עָמַד לְגַס עַמִּים אֲלֵיו גּוֹיִם
יְדַרְשׁוּ וְהִיָּתָה מְנוּחָתוֹ כְּבוֹד.

פְּתַח רַבִּי שְׂמַעוֹן וְאָמַר, (איוב לה) וְלֹא אָמַר אֵיךְ
אֱלוֹהִים עָשִׂי נִתְּן זְמֵרוֹת בְּלִילָה. הָאִי
קְרָא אוּקְמוּיָה וְאִתְמַר, אָבֵל עוֹשִׂי, עוֹשִׂי מִיבְעִי
לִיָּה, מָאֵן עוֹשִׂי. אֵלֵא שְׂמָא דְאֱלוֹהִים שְׂמָא
כְּלִיל אִיהוּ דְאִתְחַזִּי הוּא וְבִי דִינִיָּה. דָּא שְׂמָא
שְׁלָים אִיהוּ, דְכְּלִיל דְכַר וְנוּקְבָא: א"ל ו"ה
וּבְגִינֵי כֶּף עוֹשִׂי.

נִתְּן זְמֵרוֹת בְּלִילָה, בְּגִין דְדָא אִיהוּ דְקָא
מְשַׁבַּח תְּדִיר לְגַבֵּי מַלְפָּא דְשְׁלָמָא
דִּילִיָּה, כְּגוֹוֹנָא דְבוּצִינָא דְלֹא שְׂכִיף תְּדִיר,
בְּגִין לְקַבְּלָא נְהוּרָא חַדְוָה עֲלָאָה, מְסַגִּיאֹת (ד'
קט"ג ע"א) חַדְוָה דִּילִיָּה. וְעַל דָּא נִתְּן זְמֵרוֹת
בְּלִילָה.

כִּי אִינוּן כַכְבָּא דְקָא מְנַהֲרֵן בְּרַקִּיעַ, כְּלֵהוּ אֹרְדָאֵן וּמְשַׁבְּחֵן לְקוּדְשָׁא

שמהלאכים העליונים כלם מודים ומשבחים אשמורות אשמורות, בשלשת חלקי הלילה. בלילה נחלקים כמה צדדים. בראשית הלילה, כשירד הלילה ומחשיף, כל אותן רוחות רעות ומינים רעים, כלם מתפזרים ומשוטטים בכל העולם, ונפרד הצד האחר, ותובעים דרכי בית המלך מפל אותם הצדדים הקדושים.

בין שמתעורר אותו הצד האחר, כל בני העולם טועמים טעם המות, (השנה) אחת מששים במות, ושולט עליהם. אז בין שהטמאה נפרדה מלמעלה ושולטת ויורדת למטה, אז נפרדים שלשה מחנות לשבח את הקדוש ברוך הוא בשלשה צדדים (משמרות) של הלילה, כמו שהעירו בזה החברים.

בעוד שהם משבחים את הקדוש ברוך הוא, הצד האחר הולך ומשוטט למטה בכל צדדי העולם. ועד שהצד האחר אינו עובר משם, הם לא יכולים להתיחד עם רבונם.

סוד לחכמים, מלאכים עליונים וישראל למטה, כלם דוחקים באותו הצד האחר. פשרוצים המלאכים העליונים להתיחד עם רבונם, לא יכולים, עד שדוחים אותו החוצה. מה עושים? יורדים ששים רבוא של מלאכים קדושים ומפילים שנה על כל בני העולם. בין שהיא יורדת, שדוחים אותה החוצה, ונותנים לה כל העולם הזה באותה שנה, אז היא שולטת עליהם ומקבלים ממנו טמאה, פרט לארץ ישראל לבדה ששם אינה שולטת. בין שנפרדה מהם, הם נכנסים לרבונם, ומשבחים ומודים לפניו.

ברוך הוא, בכל ההוא זמנא דאתחזון ברקיעא, בגין דמלאכי עלאי, פלהו אודאן ומשבחן אשמורות אשמורות, בתלת פלגי דהוי ליליא.

בליליא אתפלגן כמה סטרין. בראשיתא דליליא, פד רמש ליליא ואתחשף, כל אינון רוחין בישיין וזינין בישיין, פלהו מתבדרן ומשוטטי בכל עלמא. ואתפרשת סטרא אחרא, ותבעי ארחי דבי מלפא, מפל אינון סטרין קדישיין.

בין דההוא סטרא אחרא אתער, פל בני עלמא טעמי טעמא דמותא, (נ"א דשנה) חד משתיין במותא, ושלטא עלייהו. פדין בין דמסאבו אתפרשא מלעילא, ושלטא ונחתא לתתא, פדין אתפרשן תלת משריין לשבחה ליה לקודשא בריך הוא, בתלת סטרין (נ"א משרין) דליליא, כמה דאתערו בהאי חבריא.

בעוד דאינון משבחיין לקודשא בריך הוא, סטרא אחרא אזלא ומשוטטא לתתא, בכל סטרי עלמא, ועד דסטרא אחרא לא אתעבר מתמן, לא יכלין אינון לאתייחדא במאריהון.

רוא לחפמיין, מלאכי עליונין, וישראל לתתא, פלהו דחקי בההוא סטרא אחרא. מלאכין עלאין פד בעאן לאתייחדא במאריהון, לא יכלין עד דדחין לה לבר. מה עבדין, נחתין שיתין רבוא דמלאכי קדישי, ואפילו שינתא על כל בני עלמא, בין דאיהי נחתא, דקא דחין לה לבר, ויהבי לה פל עלמא דא בההיא שינתא, פדין איהי שלטא עלייהו, ומקבלין מסאבו מינה. בר בארעא דישראל בלחודהא, דלא שלטא תמן. בין דאיהי אתפרשא מנייהו, עאלין לקמי מאריהון, ומשבחן ואודאן קמיה.

כמו זה ישראל למטה לא יכולים להתיחד עם רבונם עד שדוחים אותו הצד האחר מהם, ונותנים לו חלק במה שיתעסק, ואחר כך הם מתקרבים לרבונם, ולא נמצא מקטרג למעלה ולמטה.

ואם תאמר, מילא למטה, אבל למעלה מה הקטרוג שם? אלא למעלה, משום שהיא רוח טמאה והם רוחות קדושות, עד שמשלחים רוח טמאה מביניהם לא יכולים לקרב אל רבונם, שהרי קדשה בתוך טמאה לא מתערבות לעולמים. וכן כמו זה ישראל למטה לא מתערבים באמות עובדי כוכבים ומזלות של העולם. ושני צדדים, עליונים ותחתונים, כשרוצים לקרב למלך הקדוש, דוחים אותה החוצה.

ורבן כשנכנס הלילה, ומלאכים קדושים עליונים כשנסתדרים שורות שורות לקרב (לשבח) לרבונם, דוחים את אותו צד החוצה בראשונה, ואחר כך נכנסים לקדש. (ועל זה כשנכנס הלילה כל רוחות רעות ומינים רעים ורוחות טמאה נדחות לחוץ, ושמי המלך נכנסים לתוך הקדשה).

למלך שהיו לו אבנים יקרות בתכה אחת חקוקה בהיכלו, ואותו מלך היה חכם, וכדי שלא יתקרב כל מי שרוצה לאותה תכה של אבנים יקרות ומרגליות של שם, נטל בחכמתו נחש חזק אחד וכרף אותו סביב אותה תכה. כל מי שרוצה להושיט ידו לתכה, הרי הנחש קופץ עליו והורגו. אהוב אחד היה למלך. אמר לו המלך, כל פעם שאתה רוצה להכנס ולהשתמש בתכה, תעשה כך וכך לאותו נחש, ותפתח את

בגוונא דא ישראל לתתא, לא יכלין לאתיחדא במאריהון, עד דדחיין להווא סטרא אחרא מנייהו, ויהבי לה חולקא במה דאתעסקת, ולבתר, אינון מתקרבי לגבי מאריהון, ולא אשתכח מקטרגא עילא ותתא.

ואי תימא תינח לתתא, אבל לעילא מאי קטרוגא תמן. אלא לעילא, בגין דאיהו רוח מסאבא, ואינון רוחין קדישין, עד דמשדרי רוחא מסאבא מבינייהו, לא יכלין לקרבא לגבי מאריהון, דהא קדשא גו מסאבא, לא מתערב לעלמין. וכן בגוונא דא, ישראל לתתא, לא מתערבין באומין עובדי כוכבים ומזלות דעלמא. ותרין סטרין, עלאין ותתאין, פד בעיין לקרבא לגבי מלפא קדישא, דחייין לה לבר.

ועל דא, פד עייל ליליא, ומלאכין קדישין עלאין, פד מסתדרן שורין שורין לקרבא (נ"א לשבחא) לגבי מאריהון, דחייין ליה להווא סטרא לבר בקדמיתא, ולבתר עאלין בקודשא. (נ"א ועל דא, פד עייל ליליא כל רוחין בישין וינון בישין ורוחי מסאבי אתדחיין לבר ושמי מלפא עיילין לנו קדשא).

למלכא, דהווא ליה אבנין יקירין בחד תיבותא, מתגלפא בקוסטרוי. והווא מלפא הווא חפים. בגין דלא יתקרב כל מאן דבעי לגבי הווא תיבותא דאבנין יקירן ומרגלן דתמן, נטל בחכמתיה, חד חווא תקיפא, ופריף ליה סחרגיה דהווא תיבותא, כל מאן דבעי לאושטא ידיה לגבי תיבותא, הא חווא דליג עליה, וקטיל ליה.

חד רחימא הווא ליה למלפא, אמר ליה מלפא, כל זמנא דאת בעי לאעלא ולאשתמשא בתיבותא, תעביד כך וכך לגבי הווא חווא,

ותפתח תיבותא, ותשמש

התבה ותשתמש בגנזים שלי. כף הקדוש ברוך הוא כרף נחש סביב הקדשה, באים מלאכים עליונים לתוף הקדשה - הרי הנחש שם, ופוחדים להטמא בו. (ואם תאמר, זה

כלם אש, ואש לא מקבלת טמאה)

בא וראה, כתוב (תהלים קד) עשה מלאכיו רוחות משרתיו אש להט. עשה מלאכיו רוחות - אלו המלאכים שעומדים בחוץ. משרתיו אש להט - אלו מלאכים שעומדים בפנים. הוא רוח טמאה, והם רוח. רוח עם רוח לא נכנסות זו בזו. רוח טמאה ברוח קדשה לא מתערבות זו בזו. ומשום כך אותם שנקראו רוח לא יכולים להכנס לפנים משום אותה רוח טמאה. אותם שבפנים הם אש, ואותה אש דוחה את אותה רוח טמאה שלא נכנסת לפנים. ומשום כך הכל דוחים את הטמאה החוצה שלא תתערב עם, ולכן המלאכים העליונים משבחים את הקדוש ברוך הוא אחר שדוחים את הטמאה החוצה.

שדש אשמורות הן בלילה כנגד שלש מחנות שנהלקים לשבח את הקדוש ברוך הוא, כמו שנתבאר. ועל זה זה הרבון של כלם, הוא נר (נ"א כינור) דוד שלא שוכף לעולמים, אלא תמיד מודה ומשבח את המלך העליון, ועל זה (איוב לה) נתן זמרות בלילה. דבר אחר ולא אמר איה אלוה עשי - כמו שנאמר, משום שהרי האדם נכלל ממעלה וממטה, ונעשה כמו שהוא גוף משני צדדים, מתוף זכר ונקבה. אף כך הרוח, הרוח כלולה מתוף זכר ונקבה, ועל הסוד הזה מתתקן אדם בתקיותיו בגוף וברוח, ומשום שהוא כלול בסוד זה ובמעשה זה כמו שנתבאר, לכן

בגניזין דילי. כף קדשא בריך הוא, פריך חוץ סחרניה דקדשא, אתאן מלאכין עלאין לאעלא גו קדשא, הא חוץ תמן, ודחלי לאסתאבא ביה. (ואי תימא זה אכילהו אשא, ואשא לא מקבלא מסאבא).

הוא חזי, כתיב (תהלים קד) עושה מלאכיו רוחות משרתיו אש לוהט, עושה מלאכיו רוחות, אלין מלאכין דקיימין לבר. משרתיו אש להט, אלין מלאכין דקיימין לגו, איהו רוחא מסאבו, ואינון רוח. רוח ברוח לא עייל דא בדא. רוח מסאבו ברוח קדשא לא (דף קע"ג) אתערבי דא בדא. ובגין כך אינון דאקרון רוח, לא יכלין לאעלא לגו, בגין ההוא רוחא מסאבו. אינון דלגו, אינון אש, וההוא אש דחי לההוא מסאבו דלא עייל לגו. ובגין כך פלא דחין ליה לבר למסאבו, דלא יתערב בהדיהו. ועל דא, מלאכי עלאי קא משבחין ליה לקודשא בריך הוא, בטר דדחין ליה למסאבו לבר.

תלת אשמורות אינון בלילה, לקבליהון תלת משריין, דקא מתפלגי לשבחא לקודשא בריך הוא, כמה דאתמר. ועל דא האי רבון דכלהו, איהו נר (נ"א כינור) דדוד דלא שכיף לעלמין, אלא תדיר אודי ומשבח ליה למלאכא עלאה, ועל דא (איוב לה) נותן זמירות בלילה. דבר אחר, ולא אמר איה אלוה עושי, כמה דאתמר, בגין דהא מעילא ומתתא אתפליל בר נש, ואתעביד, כמה דאיהו גופא מתרין סטריין, מגו דכר ונוקבא, אוף הכי רוחא. רוח איהו כליל, מגו דכר ונוקבא. ועל רזא דנא אתתקן בר נש בגליפוי, בגופא ורוחא. ובגין דאיהו כליל ברזא דא, ובעובדא דא, כמה דאתמר, על דא (נד"א) כתיב, (בראשית א)

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוֹתֵינוּ
וְהָא אֲתָמֵר.

בְּלִילֵיָא הָא אֲמַרְתָּ, דְּהָא בְּרֵאשִׁיתָא דְלִילָא,
כָּל אֵינּוֹן זִינִין וְרוּחִין בִּישִׁין מִתְעַרְי
בְּעֵלְמָא, הֵיךְ אִיהוּ יְכִיל לְמַהוּי, דְּאִי הָכִי, הָא
תְּנִינָן, דְּמִסְטָרָא דְצָפוֹן נִפְקִי כָּל הַגִּי זִינִין
בִּישִׁין, וְאֵת אֲמַרְתָּ (ס"א וְאֲתָמֵר) דְּכֵד אֲתַעַר רוּחַ
צָפוֹן בְּפִלְגוֹת לִילָא, דְּהָא כְּדִין כָּל אֵינּוֹן
רוּחִין בִּישִׁין, וְסִטְרִין בִּישִׁין, אֲתַפְנָשׁוּ
מִעֵלְמָא, וְעֵאלִין גּוֹ נּוֹקְפָא דְתַהוּמָא רַבָּא, אִי
הָכִי הָא בְּסִטְרָא דְדָרוּם דְּאִיהוּ יְמִינָא, אֲמַאי
מְשֻׁטְטִי אֵינּוֹן זִינִין בִּישִׁין בְּרִישׁ לִילָא, דְּקָא
שְׁלֻטָא רוּחַ דְּרוּם.

אֲרָא וְדָאִי, אֲלִמְלָא הֵהוּא סִטְרָא דְדָרוּם, דְּקָא
מְעַפֵּב וְדַחֲיִיא לְהֵהוּא סִטְרָא בִישָׂא, הֵוָה
מְשֻׁטְטֵשׁ פּוּלִי עֵלְמָא, וְלֹא יְכִיל עֵלְמָא
לְמִסְבַּל. אָבַל כֵּד אֲתַעַר הֵהוּא סִטְרָא אַחְרָא,
לֹא אֲתַעַר אֲלֵא בְּסִטְרֵי רוּחַ מְעַרְב, דְּקָא שְׁלֻטָא
בְּרִישׁ לִילָא, וְעֵלְמָא אִיהוּ כְּלָא כְּנִישׁ. וְעַל דָּא
קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַקְדִּים אֲסוּוֹתָא לְעֵלְמָא,
בְּגוּוֹנָא דָּא כְּמָה דְאֲתָמֵר. זְכָאִין אֵינּוֹן יִשְׂרָאֵל
בְּהֵאִי עֵלְמָא וּבְעֵלְמָא דְאֲתִי דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא אֲתַרְעִי בְּהוּ מְכַל שְׂאֵר עַמִּין דְּעֵלְמָא.

עֵאלְרוּ לְבֵיתָא רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אַבָּא. כֵּד
אֲתַפְּלַג לִילָא, קָמוּ לְמַלְעִי בְּאוּרִייתָא.
אָמַר רַבִּי אַבָּא, הֲשִׁתָּא וְדָאִי אִיהוּ עֵידֵן רְעוּתָא
לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְהָא זְמַנִּין סְגִיאִין
אֲתַעַרְנָא הָאִי, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּשַׁעֲתָא
דְּאֲתַפְּלַג לִילָא, עֵאל גּוֹ אֵינּוֹן צְדִיקֵיָא בְּגִנְתָּא
דְּעֵדָן, וְאֲשַׁתְּעִשַׁע בְּהוּ. זְכָאֵה אִיהוּ מָאן
דְּאֲשַׁתְּדַל בְּאוּרִייתָא, בְּהֵהִיא זְמַנָּא.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הָא דְאֲשַׁתְּעִשַׁע קְדָשָׁא בְּרִיךְ
הוּא גּוֹ צְדִיקֵיָא בְּגִנְתָּא דְּעֵדָן, הֵיךְ

(דְּדָאִי) כְּתוּב (בְּרֵאשִׁית א) וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ
כְּדְמוֹתֵנוּ, וְהָרִי נִתְבָּאֵר.

בְּכִיָּקָה הָרִי אֲמַרְתָּ, שְׁהָרִי
בְּרֵאשִׁית הַלִּילָה כָּל אוֹתָם מִינִים
וְרוּחוֹת רְעוֹת מִתְעוֹרְרִים בְּעוֹלָם,
אֵיךְ הוּא יְכוּל לְהִיּוֹת? שְׂאָם כְּךָ,
הָרִי שְׁנִינּוּ שְׁמַצַּד הַצָּפוֹן יוֹצֵאִים
כָּל אוֹתָם מִינִים רְעִים, וְאֵתָה
אֲמַרְתָּ (וְנִתְבָּאֵר) שְׁפָאֲשֵׁר מִתְעוֹרְרַת
רוּחַ צָפוֹן בְּחֻצוֹת הַלִּילָה, שְׁהָרִי
אֲזוּ כָּל אוֹתָן רוּחוֹת רְעוֹת וְצִדִּים
רְעִים מִתְפַּנְסִים מִהָעוֹלָם וּנְכַנְסִים
לְתוֹךְ נֶקֶב תַּהוּם רַבָּה, אִם כְּךָ, הָרִי
בְּצַד הַדָּרוּם, שְׁהֵיא יְמִין, לְמָה הֵם
מְשׁוֹטְטִים אוֹתָם הַמִּינִים הַרְעִים
בְּרֵאשִׁית הַלִּילָה, שְׁהָרִי שׁוֹלְטַת
רוּחַ דְּרוּם?

אֲרָא וְדָאִי, אֲלִמְלָא אוֹתוּ צַד
הַדָּרוּם שְׁמַעְפֵּב וְדוּחָה צַד הַרְע,
הֵיךְ מְשֻׁטְטֵשׁ אֵת כָּל הָעוֹלָם, וְלֹא
יְכוּל הָעוֹלָם לְסַבַּל. אָבַל
כְּשִׁמְתְּעוֹרֵר אוֹתוּ הַצַּד הָאַחֵר, לֹא
מִתְעוֹרֵר אֲלֵא בְּצַד רוּחַ מְעַרְב
שְׁשׁוֹלֵט בְּרֵאשִׁית הַלִּילָה,
וְהָעוֹלָם כּוֹנֵס אֵת הַכָּל. וְלִכְּנֵן
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַדֵּים רְפוּאָה
לְעוֹלָם בְּגוּן זֶה, כְּמוֹ שְׁנִתְבָּאֵר.
אֲשֵׁרִיהֶם יִשְׂרָאֵל בְּעוֹלָם הַזֶּה
וּבְעוֹלָם הַבָּא, שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא מְרַצָּה בְּהֵם מְכַל שְׂאֵר עַמִּי
הָעוֹלָם.

נִכְנְסוּ לְבֵית רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי
אַבָּא. כְּשִׁנְחַלַק הַלִּילָה בְּחֻצוֹת,
קָמוּ לְעַסְק בְּתוֹרָה. אָמַר רַבִּי
אַבָּא, עֲכָשׁוּ וְדָאִי הֵיא עַת רְצוֹן
לְקְדוּשׁ בְּרוּךְ-הוּא, וְהָרִי פְעַמִּים
רְבוֹת הִעֲרַנּוּ אֵת זֶה, שְׁהַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא בְּשַׁעֲה שְׁנַחְלַק הַלִּילָה,
נִכְנְסוּ לְתוֹךְ אוֹתָם הַצְּדִיקִים בְּגוּן
עֵדָן וּמְשַׁתְּעִשַׁע בְּהֵם. אֲשֵׁרִי מִי
שְׁמַשְׁתְּדַל בְּתוֹרָה בְּאוֹתוּ זְמַן.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, זֶה שְׁמַשְׁתְּעִשַׁע
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּתוֹךְ הַצְּדִיקִים

בגן עדן, איך משתעשע? אלא באותו זמן שנחלק הלילה, הקדוש ברוך הוא מתעורר באהבה של השמאל אל כנסת ישראל, שהרי אין אהבה אלא מצד השמאל. ולכנסת ישראל אין דורון לקרב אל המלך או חשיבות מעלה אלא באותן רוחות הצדיקים שהקדוש ברוך הוא רואה אותן מעטרות בכמה מעשים טובים ובכמה זכיות שעשו באותו יום, ולקדוש-ברוך-הוא נוח מפל הקרבנות והעולות, שהקדוש ברוך הוא מריח בהם ריח נוח שעושים ישראל.

אז מאיר אור, וכל עצי הגן עדן אומרים שירה, והצדיקים מתעדנים שם באותם עדונים של העולם הבא. כשמתעורר אדם באותה שעה לעסק בתורה, נוטל חלקו עם הצדיקים שבגן עדן. שם אחד של שלשים ושתים אותיות חקוק (מתעורר) מתעטר בהם שם, והוא בתוך סודות הצדיקים.

פתח רבי אלעזר ואמר, (תהלים קיא) הללויה אודה ה' בכל לבב וגו'. הללויה, הרי נתבאר והתעוררו בו החברים, וכך הוא, שזהו שבח שעולה על כל אותן השירות והתשפחות שאמר דוד בעשרה מיני תשפחות שאמר, משום שהוא פולל שבח ושם באחד, והוא פלל של השם הקדוש העליון.

אודה ה' בכל לבב. בכל מקום שאמר דוד המלך סוד של אלפא ביתא, הוא סוד האותיות

אשתעשע. אלא בההוא זמנא דאתפלג ליליא, קדשא בריך הוא אתער ברחימו דשמאלא, לגבי כנסת ישראל, דהא לית רחימו אלא מסטרא דשמאלא. וכנסת ישראל ליה לה דורנא למקרב לגבי מלכא, או חשיבו מעליא, אלא באינן רוחין דצדיקיא, דקודשא בריך הוא חמי לון מתעטרן, בכמה עובדין טבין, ובכמה זכייין דעבדו בההוא יומא, וקודשא בריך הוא ניהא ליה מפל קרבנין ועלוון, דקודשא בריך הוא ארח בהו ריח נוח, דקא עבדי ישראל.

בדין נהירו אתנהיר, וכל אילנין דגנתא דעדן אמרי שירתא, וצדיקיא מתעטרן תמן באינן עדונין דעלמא דאתי. פד אתער בר נש בהיא שעתא למלעי באורייתא, נטיל חולקיה עמהון דצדיקיא די בגו גנתא, חד שמא גליפא דתלתין ותריין אתוון, (ס"א אתער) אתעטר בהו תמן, ואיהו גו רזין דצדיקיא.

פתח רבי אלעזר ואמר, (תהלים קיא) הללויה אודה יי' בכל לבב וגו', הללויה, הא אתמר ואתערו ביה חברייא, והכי איהו, דדא איהו שבחא דקא סלקא על כל אינן שירין ותושבחן דאמר דוד, בעשר זיני תשבחן דאיהו אמר, בגין דאיהו כליל שמא ושבחא בחד, ואיהו כללא דשמא קדישא עלאה.

אודה יי' בכל לבב, בכל אתר דאמר דוד מלכא, רזא דאלפא (דף קע"ד ע"א) ביתא, איהו רזא דאתוון גליפן, דנפקין בגלופי דתלתין ותריין שבילין. ואית אתוון עלאין, מרזא דעלמא עלאה. ואית אתוון אחרנין,

דאינן אתוון זעירין. והכא איהו רזא דאלפא ביתא, דעלמא (ס"א עלאה יהי לעלמא) תתאה.

אודה יי' בכל לבב: ביצרא טבא וביצרא בישא דאיהו שרי בגויה. דהא

החוקקות שיוצאות בחקיקות של
שלישים ושנים שבילים. ויש
אותיות עליונות מסוד העולם
העליון, ויש אותיות אחרות שהן
אותיות קטנות. וכאן הוא סוד של
אלפא ביתא של העולם (העליון נתון
לעולם) התחתון.

אודה ה' בכל לבב - בפיצר הטוב
ובפיצר הרע שהוא שורה בתוכו.
שהרי על הכל יש להודות לקדוש-
ברוך הוא - בפיצר הטוב ובפיצר
הרע. שהרי מצד של יצר הטוב בא
טוב לאדם, ויש לברך את הקדוש
ברוך הוא הטוב והמטיב. ובצד
של יצר הרע בא קטרוג לאדם, ויש
להודות לקדוש-ברוך הוא (בפיצר
הטוב ובפיצר הרע) בכל מה שבא על
האדם מצד זה ומצד זה.

בסוד ישרים ועדה. בסוד ישרים
- באותם (מלאכים עליונים קדושים) שאת
סוד הקדוש ברוך הוא הם יודעים,
שהרי את כל סודות הקדוש ברוך
הוא הם יודעים, והם הסוד שלו.
ולכן בסוד ישרים ועדה - אלה הם
ישראל, כשמתכנסים בעשרה
להודות לקדוש ברוך הוא. ומשום
כך יש להודות לקדוש ברוך הוא
על טוב ועל רע ולפרסם לפני הכל.
שאם תאמר, הרי הוא יודע, אז
למה צריך לפרסם? אלא בזה
מתכבד הקדוש ברוך הוא בעולם
לפרסם את הנס, ועל זה כתוב
בקדוש-ברוך הוא, (יחזקאל לח)
והתגדלתי והתקדשתי וגו'.

רבי יהודה פתח ואמר, (תהלים ק) כל
הנשמה תהלה לה. שנינו, כל
הנשמות באו מהגוף הקדוש הזה
ומתעוררות בבני אדם. ומאיזה
מקום? מאותו מקום שנקרא יד
(י"ה). מאיזה מקום זה? אומר רבי
יהודה, שכתוב (שם קד) מה רבו
מעשיך ה' כלם בחכמה עשית. שנינו, מהחכמה
הזו שמבועיה יוצאים לשלישים ושנים שבילים
הכל נתקן, וכל מה שיש למעלה ולמטה, והיא נקראת רוח
קדושה שכל הרוחות נתקנו בה.

על כל אית לאודאה ליה לקודשא בריך
הוא, ביצרא טבא וביצרא בישא. דהא
מסטרא דיצרא טבא אתי טוב לבר נש, ואית
לברכא ליה לקודשא בריך הוא הטוב
והמטיב. ובסטרא דיצרא בישא, אתי
קטרוגא לבר נש, ואית לאודאה לקודשא
ברוך הוא, (ביצרא טבא וביצרא בישא) בכל מה דאתי
על בר נש, מסטרא דא ומסטרא דא.

בסוד ישרים ועדה, בסוד ישרים: באינון (ס"א)
מלאכין עלאין קדישין) דרזא דקודשא בריך הוא
אינון ידעי. דהא כל רזין דקודשא בריך הוא
אינון ידעי, ואינון רזא דיליה, ועל דא בסוד
ישרים. ועדה: אלין אינון ישראל, פד
מתכנשי בעשרה, לאודאה ליה לקודשא
ברוך הוא, ובגין כך, אית לאודאה ליה
לקודשא בריך הוא, על טב ועל בישא,
ולפרסמא קמי כללא. דאי תימא הא איהו ידע,
אמאי אצטריך לפרסמא. אלא בדא, אתיין
קדשא בריך הוא בעלמא לפרסמא נסא. ועל
דא קדשא בריך הוא כתיב ביה, (יחזקאל לח)
והתגדלתי והתקדשתי וגו'.

רבי יהודה פתח ואמר, (תהלים ק) כל הנשמה
תהלה לה. תנא, כל נשמתין אתו מהאי
גופא קדישא, ואתערו בבני נשא. ומאן אתר.
מההוא אתר דאקרי יד. (ס"א י"ה) מאן אתר דא
אמר רבי יהודה דכתיב, (תהלים קד) מה רבו
מעשיך יי' כלם בחכמה עשית. תנא, מהאי
חכמתא דמבועוי נפקין לתלתין ותריין
שבילין, אשתכלל כללא, וכל מה דאית לעילא
ותתא, והוא אתקרי רוחא קדישא, דכל רוחין
אשתכללו ביה.

מעשיך ה' כלם בחכמה עשית. שנינו, מהחכמה
הזו שמבועיה יוצאים לשלישים ושנים שבילים
הכל נתקן, וכל מה שיש למעלה ולמטה, והיא נקראת רוח
קדושה שכל הרוחות נתקנו בה.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בַּיּוֹם שֶׁהָיָה רַבִּי שְׁמַעוֹן מְפָרֵשׁ דְּבַר זֶה, הָיוּ עֵינָיו נוֹבְעוֹת מֵיָם, וְהָיָה אוֹמֵר: כָּל גְּזוּי הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן נִמְסְרוּ בְּמִפְתָּח אֶחָד, וּמִתְגַּלֶּה בְּהִיכְלוֹת הַמְצַרִּים הָעֲלִיּוֹנִים הַחֲקוּקִים.

אָרְאָא כִּף שְׁנִינּוּ, מִי יִכּוֹל לְדַעַת וּלְהַכְלִיל מַה שְׁגִנּוּ בַּמְבוּעַ הַזֶּה, שְׁתַּרְי מִשָּׁה לֹא גִלָּה אֶת זֶה בְּיָמָיו כְּשֶׁהָיָה מְגַלֶּה סוּד הָעַמֶּק לְיִשְׂרָאֵל, וְאֵף עַל גַּב שֶׁהַכֵּל הָיָה מִתְגַּלֶּה עַל יְדוֹ. אֲלֵא בְּאוֹתָהּ שַׁעַה שֶׁרָצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַעֲלוֹתוֹ לְיִשְׁבִּיבָה הַקְּדוּשָׁה הָעֲלִיּוֹנָה וּלְהַטְמִינוּ מִבְּנֵי אָדָם, שְׁכָתוּב (דְּבָרִים ל"א) בֵּין מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה אֲנֹכִי הָיוֹם. הַיּוֹם מִמֶּשׁ. שְׁאוֹתוֹ יוֹם נִשְׁלַמוּ יָמָיו לְהַתְקַרֵּב לְמִקּוֹם הַזֶּה, שְׁכָתוּב (שם) הֵן קָרְבוּ יָמָיךְ, קָרְבוּ מִמֶּשׁ.

שְׁשִׁנּוּ, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מִשָּׁה לֹא מַתּ. וְאִם תֹּאמַר, הָרִי כְּתוּב (שם ל"ח) וַיָּמַת שֵׁם מִשָּׁה? כִּף בְּכָל מִקּוֹם לְצַדִּיקִים קוֹרֵא בָהֶם מִיתָה. מַה הַמִּיתָה? מִהַצַּד שֶׁלְּנֹו זֶה נִקְרָא כִּף. שְׁשִׁנּוּ, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְכֵן שָׁנָה, שְׁמִי שֶׁהוּא בְּשִׁלְמוֹת, שְׁהָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה תְלוּיָהּ בּוֹ - לֹא תְלוּיָהּ בּוֹ מִיתָה וְלֹא מַתּ. כְּמוֹ שֶׁהָיָה בְּיַעֲקֹב שְׁהָאֲמוּנָה הַשְּׁלָמָה הִיתָה בּוֹ.

שְׁאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, (בְּרַאשִׁית ל"ח) לֹא יִקְרָא שְׁמַךְ עוֹד יַעֲקֹב כִּי אִם יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה שְׁמַךְ וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ יִשְׂרָאֵל. מַה זֶה יִשְׂרָאֵל? שְׁלֵמוֹת הַכֵּל, שְׁכָתוּב (יִרְמִיָּה מו') וְאִתָּה אֵל תִּירָא עַבְדִּי יַעֲקֹב וְאֵל תַּחַת יִשְׂרָאֵל כִּי הִנְנִי מוֹשַׁעַף מִרְחוֹק וְגו'.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה מִכָּאן, כִּי אִתָּךְ אֲנִי, דְּוָקָא. אֲשֶׁרִי חָלְקוּ שְׁרַבּוֹנוּ אָמַר לוֹ כֵּן. לֹא כְּתוּב כִּי אִתִּי אִתָּה, אֲלֵא כִּי אִתָּךְ אֲנִי, שְׁרַבּוֹנוּ כָּא לְחַבְרָא אֶת דִּינֵירוֹ עִמּוֹ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בַּיּוֹמָא דְהוּהוּ רַבִּי שְׁמַעוֹן פְּרִישׁ מִלָּה דָא, עֵינָיו נִבְעִין מֵיָא, וְהוּהוּ אָמַר, כָּל גְּזוּיָא דְמִלְפָּא עֲלָאָה, אִתְּמַסְרִין בְּחַד מִפְתָּחָא, וְאִתְּגַלִּיָּא בְּקִזְפִּיטָן דְקוֹרְדִיטִי גְלִיפִין עֲלָאִין.

אָרְאָא הָכִי תֵאנָא, מָאן יִכִּיל לְאַשְׁתַּמוּדְעָא וּלְאַתְפַּלְלָא מַה דְּגִנּוּ בְּדָא מְבוּעָא.

דְּהָא מִשָּׁה לֹא גְלִי דָא בַּיּוֹמוֹי, כִּד הוּהוּ גְלִי רִזָּא עֲמִיקְתָּא לְיִשְׂרָאֵל, וְאֵף עַל גַּב דְּכֻלָּא הוּהוּ מִתְגַּלִּיָּא עַל יְדוּי. אֲלֵא בְּהֵיכְלָא שַׁעַתָּא דְבַעָא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְסַלְקָא לִיהָ לְמַתִּיבְתָּא קְדִישָׁא עֲלָאָה, וּלְטַמְרָא לִיהָ מִבְּנֵי נְשָׂא, דְכְּתִיב, (דְּבָרִים ל"א) בֵּין מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה אֲנֹכִי הָיוֹם. הַיּוֹם מִמֶּשׁ, דְּהֵהוּא יוֹמָא אֲשַׁתְּלִימוּ יוֹמוֹי, לְאַתְקַרְבָּא לְאַתֵּר דָּא, דְכְּתִיב, (דְּבָרִים ל"א) הֵן קָרְבוּ יָמָיךְ, קָרְבוּ מִמֶּשׁ.

דְּתַנָּיָא אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מִשָּׁה לֹא מִית. וְאִי תִימָא הָא כְּתִיב (דְּבָרִים ל"א) וַיָּמַת שֵׁם

מִשָּׁה. כִּף בְּכָל אִתֵּר לְצַדִּיקָא קָרִי בְּהוּ מִיתָה. מָאִי מִיתָה. מִסְטָרָא דִילָן אֲקָרִי הָכִי. דְּתַנָּיָא אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְכֵן תֵּנָא, דְּמָאן דְּאִיהוּ בְּשִׁלְמוֹתָא דְמַהִימְנוּתָא קְדִישָׁא תְלוּיָא בֵּיהּ, לֹא תְלוּיָא בֵּיהּ מִיתָה וְלֹא מִית. כְּמַה דְהוּהוּ בְּיַעֲקֹב דְמַהִימְנוּתָא שְׁלִימְתָא הוּהוּ בֵּיהּ.

דְּאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, (בְּרַאשִׁית ל"ח) לֹא יִקְרָא שְׁמַךְ עוֹד יַעֲקֹב כִּי אִם יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה שְׁמַךְ,

וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ יִשְׂרָאֵל. מָאִי יִשְׂרָאֵל. שְׁלִימוּתָא דְכֻלָּא. דְכְּתִיב, (יִרְמִיָּה ל') וְאִתָּה אֵל תִּירָא עַבְדִּי יַעֲקֹב וְאֵל תַּחַת יִשְׂרָאֵל כִּי הִנְנִי מוֹשַׁעַף מִרְחוֹק וְאִת זְרַעַף מֵאָרֶץ שְׁכֵימִים וְגו'.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה מִהַכָּא, (יִרְמִיָּה ל') כִּי אִתָּךְ אֲנִי, דְּיִיקָא, זַפְּאָה חוּלְקִיָּה, דְּמֵאֲרִיָּה אָמַר לִיהָ כֵּן. כִּי אִתִּי אִתָּה לֹא כְּתִיב, אֲלֵא כִּי אִתָּךְ אֲנִי, דְּמֵאֲרִיָּה אִתִּי לְאַתְחַבְרָא דִּינֵירוּיָה עִמִּיהָ.

אמר רבי שמעון, יפה אמר רבי אבא, שאמר ושב יעקוב ושקט ושאנן ואין מחריד. ושב יעקוב - להקרא בשם אחר, שכתוב לא יקרא שמך עוד יעקב פי אם ישראל.

דבר אחר ושב יעקב - למקום שגלח משם. ושקט - בעולם הזה. ושאנן - בעולם הבא. ואין מחריד - מפלאי המות. שמשמע שהכל היה בו. רבי יצחק אמר, הרי פרושה החברים, שכתוב ואת זרעך מארץ שבנים, מה זרעו בחיים, אף הוא בחיים.

והברית התיכון בתוך הקרשים מברח מן הקצה אל הקצה. רבי יהודה פתח, (קהלת י) אשריך ארץ שמלפך בן חורים ושריך בעת יאכלו. וכתוב, אי לך ארץ שמלפך נער ושריך בבקר יאכלו.

(במה בארנו את הפסוקים הללו) אוי לעולם שלא משגיחים בעבודת רבונם, שהרי רבונם משגיח בגללם להטיב להם, שהניח לפנייהם דברי תורה, ולא משגיחים.

ששנינו, שלשה דברים צריך אדם לעשות לבנו: מילה, ופדיון, ולהשיאו אשה. והכל עשה הקדוש ברוך הוא לישראל. מילה - שכתוב (יהושע ה) ושוב מל את בני ישראל שנית, וכתוב (בראשית יז) ובן שמונת ימים ימול לכם כל זכר. פדיון - שכתוב (דברים יז) ויפדך (ה' אליהיך מבית עבדים) מיד פרעה מלך מצרים. להשיאו אשה - שכתוב (בראשית א) זכר ונקבה ברא אתם, וכתוב ויברך אתם אלהים ויאמר להם אלהים פרו ורבו. עוד, נשא אותם כמו הנשר הזה שמטיל את בנו על פתפיו, שכתוב (שמות יט) ואשא אתכם על פנפי נשרים.

אמר רבי יוסי, הפל הוא נאה, אבל התורה חזרה לפני ישראל ולמדה אותם יותר מהפל. בא

אמר רבי שמעון שפיר קאמר רבי אבא דאמר (ירמיה ל) ושב יעקוב ושקט ושאנן ואין מחריד. ושב יעקוב: לאתקרי בשמא אתרא, דכתיב לא יקרא שמך עוד יעקב פי אם ישראל.

דבר אחר ושב יעקב, לאתר דאתנסיב מתמן. ושקט, בעולם הזה. ושאנן, בעולם הבא. ואין מחריד ממלאי המות. דמשמע דכלא הוה ביה. רבי יצחק אמר, חברייהא הא אוקמוהו, דכתיב ואת זרעך מארץ שבנים, מה זרעו בחיים, אף הוא בחיים. (דף קנ"ד ע"ב).

והברית התיכון בתוך הקרשים מברית מן הקצה אל הקצה. רבי יהודה פתח

(קהלת י) אשריך ארץ שמלפך בן חורים ושריך בעת יאכלו. וכתוב, אי לך ארץ שמלפך נער ושריך בבקר יאכלו. (במאי אוקמוהו הני קראי) ווי לעלמא דלא משגחן בפולחנא דמאריהון, דהא מאריהון אשגח בגיניהון לאוטבא להו, דאנח קמייהו פתגמי אורייתא, ולא משגחן. דתנינן, תלת מלין בעי בר נש למעבד לבריה, מילה, ופדיון, ולנסבא ליה אנתו.

וכלא עביד קדשא בריך הוא לישראל. מילה: דכתיב, (יהושע ה) ושוב מול את בני ישראל שנית. וכתוב (בראשית יז) ובן שמונת ימים ימול לכם כל זכר. פדיון. דכתיב, (דברים טו) ויפדך (ה' אליהיך) (ס"א דברים יז) מבית עבדים) מיד פרעה מלך מצרים. לנסבא ליה אנתו: דכתיב, (בראשית א)

זכר ונקבה ברא אתם, וכתוב ויברך אתם אלהים ויאמר להם אלהים פרו ורבו. תו, אטיל להו כהאי נשרא, דאטיל לבנוי על גדפוי, דכתיב, (שמות יט) ואשא אתכם על פנפי נשרים.

אמר רבי יוסי, כלא הוא יאות, אבל אורייתא

וְרָאָה, אֵינן שָׂבַח שֶׁל אָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא כְּמוֹ הַשָּׂבַח שֶׁל הַתּוֹרָה, שְׂכָתוֹב בָּהּ (משלי ח) בִּי מַלְכִים יִמְלְכוּ.

שְׁהָרֵי שְׁנֵינוּ, כְּשֶׁעָלָה רַב הוֹנָא לְשָׁם, מְצָא אֶת הַחֲכָמִים שְׂעוּסָקִים בְּפִסּוּק הַזֶּה שְׂכָתוֹב, (ירמיה נא) וּפְקַדְתִּי עַל כָּל בְּבָבֶל וְהִצַּאתִי אֶת בַּלְעוּז מִפִּי וְלֹא יִנְהָרוּ אֵלָיו עוֹד גּוֹיִם. וְרַב הוֹנָא לֹא הָיוּ מְשַׁגְּיחִים בּוֹ, שְׁהָרֵי לֹא הִכִּירוּ אוֹתוֹ בְּרֵאשׁוֹנָה, מִשּׁוּם שֶׁהָיָה קָטָן. נִכְנַס לְבֵית הַמְּדַרְשׁ, וּמְצָא אֶת הַחֲכָמִים שְׁהָיוּ אוֹמְרִים שְׂבִפְסוּק הַזֶּה יֵשׁ לְהַתְּבַנֵּן, אִם יִרְאֶתוּ וְאֶלִּילוּ שֶׁל נְבוּכַדְנֶצַּר הָיָה שְׂמוֹ כָּל - הָרֵי כְּתוּב בּוֹ, (דניאל ד) וְעַד אַחֲרֵים נִכְנַס דְּנִיָּאל שְׂשֵׁמוֹ בְּלִטְשָׂאֲצַר כְּשֵׁם אֱלֹהֵי? וְעוֹד, מַה זֶה וְהוֹצֵאתִי אֶת בַּלְעוּז מִפִּי?

עָמַד רַב הוֹנָא בֵּין הַיְסוּדוֹת שֶׁל הָעַמּוּדִים וְאָמַר, אֵלּוּ הֵייתִי בְּמִקּוּמִי, הֵייתִי דוֹרֵשׁ אֶת הַפְּסוּק הַזֶּה. לֹא הִתְּבַנְנִי בּוֹ. קָם שְׁנִית וְאָמַר דְּבַר זֶה. בָּא רַבִּי יוֹדָאי בַּר רַב וְהוֹשִׁיבוֹ לְפָנָיו. אָמַר לוֹ, אָמַר בְּנִי, אָמַר, שְׂבִדְבְּרֵי תוֹרָה כְּתוּב בָּהֶם (משלי א) בְּרֵאשׁ הַמִּיּוֹת תִּקְרָא וְגו'.

פָּתַח וְאָמַר, כֶּף שְׁנֵינוּ, בְּיָמִים הָרֵאשׁוֹנִים טָרַם בָּא יַעֲקֹב, הָיָה אָדָם שֶׁלּוֹ בְּבִיתוֹ. הִגִּיעַ זְמַנוֹ - מֵת בְּלֵי מַחְלוֹת. פִּיּוֹן שָׂבַא יַעֲקֹב, בִּקֵּשׁ לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְאָמַר לוֹ: רַבּוֹן הָעוֹלָם, אִם נֹחַ לְפָנֶיךָ, שְׂיִפֵּל אָדָם בְּבֵית חָלּוֹ שְׁנַיִם אוֹ שְׁלֹשָׁה יָמִים, וְאַחַר כֶּף יִתְּכַנַּס לְעַמּוֹ, וַיִּצְוָה אֶת בֵּיתוֹ וַיָּשׁוּב מִחֲטָאָיו. אָמַר לוֹ: יָפֵה, וְאַתָּה תִּהְיֶה סִימָן בְּעוֹלָם. בֹּא וּרְאֵה מַה כְּתוּב בּוֹ, (בראשית מח) וַיְהִי אַחֲרָי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיֵּאמֶר לְיוֹסֵף וַיֹּסֵף הִנֵּה אָבִיךָ חַלָּה. כְּתוּב

דְּאַהֲדַר קְמִיֵּהוּ דִישְׂרָאֵל, וְאוֹלִיף לוֹן, יִתִּיר מִכָּל. תָּא חֲזִי, לִית שְׂבָחָא דְבַר נֶשׁ בְּהַאי עֲלָמָא וּבְעֲלָמָא דְאַתִּי, כְּשְׂבָחָא דְאוּרִייתָא דְכְּתִיב בָּהּ (משלי ה) בִּי מַלְכִים יִמְלְכוּ.

(מדרש הנעלם הוא) דְּהָא תְּנִינָן כַּד סָלִיק רַב הוֹנָא לְהַתָּם, אֲשַׁכַּח רַבְּנָן דִּהְווּ עֲסָקֵי בְּהַאי קָרָא, דְכְּתִיב, (ירמיה נא) וּפְקַדְתִּי עַל כָּל בְּבָבֶל וְהוֹצֵאתִי אֶת בַּלְעוּז מִפִּי וְלֹא יִנְהָרוּ אֵלָיו עוֹד גּוֹיִם. וְרַב הוֹנָא לֹא הָיוּ מְשַׁגְּיחִין בֵּיהּ, דְּהָא לֹא אֲשַׁתְּמוּדְעֵן לִיהַּ בְּקַדְמֵיתָא, בְּגִין דְּהוּהוּ זְעִיר. עָאֵל לְבִי מְדַרְשָׁא, וְאַשְׁכַּח רַבְּנָן דִּהְווּ אַמְרֵי, הַאי קָרָא אֵית לְאַסְתְּפִלָּא בֵּיהּ, אִי טַעֲוִיתִיהּ וְדַחֲלִיתִיהּ דְּנְבוּכַדְנֶצַּר הוּהוּ שְׂמִיָּה כָּל, הָא כְּתִיב בֵּיהּ, (דניאל ד) וְעַד אַחֲרֵין עַל קְדָמֵי דְנִיָּאל דִּי שְׂמֵהּ בְּלִטְשָׂאֲצַר כְּשֵׁם אֱלֹהֵי. וְעוֹד, מָאִי וְהוֹצֵאתִי אֶת בַּלְעוּז מִפִּי.

קָם רַב הוֹנָא בְּיַמֵּי דְעַמּוּדֵי, וְאָמַר אֵילוֹ הוֹינָא בְּאַתְרֵי, דְרִישְׁנָא לִיהַּ פְּסוּקָא. לֹא אֲשַׁגְּחוּ בֵּיהּ. קָם תְּנִינָנוּת, וְאָמַר מְלָה דָא. אָתָּא רַבִּי יוֹדָאי בַּר רַב, וְאוֹתְבִיָּה קְמִיָּה. אָמַר לִיהַּ, אִימָא בְּרִי אִימָא, דְמַלִּי אוּרִייתָא כְּתִיב בְּהוּ, (משלי א) בְּרֵאשׁ הַמִּיּוֹת תִּקְרָא וְגו'.

פָּתַח וְאָמַר, הָכִי תְּנִינָן, בְּיוֹמֵי קְדָמָי עַד לֹא אָתָּא יַעֲקֹב, הוּהוּ בַר נֶשׁ שֶׁלּוֹ בְּבִיתִיהּ, מְטָא זְמַנִּיהּ, מִית בְּלֹא מְרַעִין, פִּיּוֹן דְּאַתָּא יַעֲקֹב, בְּעָא קְמִיָּה דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אָמַר לִיהַּ, מְרִי דְעֲלָמָא, אִי נִיחָא קְמָךְ, דְלִנְפוּל בַּר נֶשׁ בְּבִי מְרַעִיָּה, תְּרִין אוֹ תְּלַת יוֹמִין, וְלִבְתַּר יִתְּכַנַּס לְעַמִּיָּה, וַיִּפְקַד לְבִיתִיהּ, וַיִּתּוֹב מְחוּבּוּי. אָמַר לִיהַּ שְׂפִיר. אֵת הוּא סִימָנָא בְּעֲלָמָא. תָּא חֲזִי, מַה כְּתִיב בֵּיהּ (בראשית מח) וַיְהִי אַחֲרָי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיֵּאמֶר לְיוֹסֵף הִנֵּה אָבִיךָ חַלָּה.

חלה, מה שלא היה לאדם מקדם לכן.

אחר שנפטר, לא היה אדם שהיו לו מחלות שלא מת, עד שבא חזקיהו. מה כתוב בו? (ישעיה לח) בימים ההם חלה חזקיהו למות וגו'. בא וראה מה כתוב, ויסב חזקיהו פניו אל הקיר ויתפלל אל ה'. אמר לו: אם נוח לפניך שיתרפאו בני אדם מבית חלים ויודו לשמך, ויכירו וישובו אחר כך בתשובה שלמה, וימצאו בני העולם צדיקים לפניך. אמר לו הקדוש ברוך הוא: נאה הוא, ואתה תהיה סימן לזה בעולם, וכך הוא מה שלא היה מקדם לכן. זהו שכתוב (שם) מכתב לחזקיהו מלך יהודה בחלתו ויחי מחליו. ושנינו, אותו יום חזרה השמש עשר דרגות.

ושנינו, מרודך בלאדן היה אוכל כל יום בארבע שעות וישן עד תשע שעות, ואותו יום ישן עד תשע שעות. כשהתעורר, ראה ששמש עומדת בארבע שעות. אמר, מה זה? בהריגת הפעס קנטור קשרתם עלי? אמרו לו, למה? אמר, שישנתי יום אחד ושליש יום. אמרו לו, לא כך, אלא אלהי חזקיהו עשה היום הזה שני נסים: רפא את חזקיה מבית חליו, והחזיר את השמש לזמן הזה. אמר, וכי יש בעולם אלוה גדול יותר חוץ מאלהי? אמרו, אלהי חזקיהו.

עמד וכתב כתבו: שלום לחזקיהו מלך יהודה ושלום לאלהיו ושלום לירושלים עיר הקדש. אחר כך נמלך, וקם מכסאו, ופסע שלש פסיעות וכתב אחרים: שלום לאלוה הגדול שבירושלים ושלום לחזקיהו מלך יהודה ושלום לירושלים עיר הקדש.

אמר ליה קדשא בריך

כתוב מה דלא הוה לבר נש מן קדמת דנא. בתר דשכיב, לא הוה בר נש דהוה ליה מרעין, דלא מית. עד דאתא חזקיה, מה כתוב ביה, (ישעיה לח) בימים ההם חלה חזקיהו למות וגו'. תא חזי, מה כתוב ויסב חזקיהו פניו אל הקיר ויתפלל אל יי', אמר ליה, אי ניחא קמך דיתסון בני נשא מבי מרעיהון, ויודון שמך, וישתמודעון, ויתובון לבתר בתיובתא שלימתא, וישתפחון בני עלמא זפאין גדמך. אמר ליה קדשא בריך הוא, יאות הוא, את תהא סימנא בעלמא, וכך הוא, מאי דלא הוה מקדמת דנא. הדא הוא דכתיב, (ישעיה לח) מכתב לחזקיהו מלך יהודה בחלותו ויחי מחליו. ותאנא, ההוא יומא אתחזר שמשא עשר דרגין.

ותאנא, מרודך בלאדן הוה אכיל כל יומא בד' שעתין, ונאים עד תשע שעתין, וההוא יומא נאים עד תשעה שעתין, פד אתער חמא שמשא דקאים בארבע שעתין, אמר מאי האי, בקטולא דקונטירא קונטרזי אנקטרתון. אמרו (דף קע"ה ע"א) ליה למה. אמר, דנאימנא יומא חד, ותלתות יומא. אמרו ליה, לאו הכי, אלא אלהא דחזקיהו עבד יומא דין תרין ניסין. אסי לחזקיה מבי מרעיה, ואחזר שמשא לעדנא דא. אמר וכי אית בעלמא אלהא רבא בר מאלהי. אמרו, אלהא דחזקיהו.

קם וכתב כתבו, שלום לחזקיהו מלכא דיהודה ושלום לאלהיה ושלום לירושלם קרתא קדישא. לבתר אמליך וקם מפרסיה, ופסע תלת פסיעון, וכתב אחרנין, שלום לאלהא רבא דבירושלם ושלום לחזקיהו מלכא דיהודה ושלום לירושלם קרתא קדישא.

אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אַתָּה פִּסְעַתָּ בְּשִׁבִיל כְּבוֹדֵי שְׁלֹשׁ פְּסִיעוֹת, חֲמִידָה מִמֶּךָ יֵצֵאוּ שְׁלֹשָׁה מַלְכִים שְׁלִיטִים רוֹזְנִים וּמַצְבִּיאִים שְׁשׁוּלְטִים בְּכָל הָעוֹלָם, וְרֵאשׁוֹן מֵהֶם הִיא נְבוּכַדְנֶצַּר.

בֵּא וְרֵאָה מָה אָמַר לוֹ דְּנִיָּאל, (דניאל ב) אַתָּה הוּא רֵאשׁ הַזָּהָב, וְאַחֲרָיָה תְּקוּם מַלְכוּת אַחֲרַת רְעָה מִמֶּךָ וּמַלְכוּת שְׁלִישִׁית אַחֲרָת. מָה כְּתוּב? (שם א) הַמֶּלֶךְ נְבוּכַדְנֶצַּר עָשָׂה צָלָם שֶׁל זָהָב. גָּבְהוּ שְׁשִׁים אַמּוֹת וְרֵחְבוּ שֵׁשׁ אַמּוֹת. אָמַר נְבוּכַדְנֶצַּר, הַצָּלֵם שְׂרָאִיתִי הִיא רֵאשׁוּ שֶׁל זָהָב, מַעֲיֹ שֶׁל כֶּסֶף. אֲנִי אַעֲשֶׂה הַכֹּל שֶׁל זָהָב, וְשִׁתְּהִיהָ עֲטֻרַת זָהָב בְּרֵאשׁוֹ.

וְשָׁנִינוּ, אוֹתוֹ יוֹם כָּנַס אֶת כָּל הָאֲמוֹת וְהָעַמִּים וְהִלְשׁוֹנוֹת לַעֲבַד לְאוֹתוֹ הַצָּלָם, וְלָקַח כָּלִי מִכְּלֵי הַמִּקְדָּשׁ שָׁבוּ הֵיחָהּ חֲקוּק הַשָּׁם הַקָּדוֹשׁ וְהַכְּנִיסוֹ בְּפִי אוֹתוֹ צָלָם. וּבִאֲרוֹתָהּ שָׁעָה הִיָּה מְדַבֵּר גְּדוּלוֹת, עַד שֶׁבָּא דְּנִיָּאל וְקָרַב לְאוֹתוֹ הַצָּלָם וְאָמַר: אֲנִי שְׁלִיחַ שֶׁל הַרְבוּן הָעֲלִיוֹן, גּוֹזֵר אֲנִי עָלֶיךָ לְצַאֵת מִכָּאן. הַזְכִּיר אֶת הַשָּׁם הַקָּדוֹשׁ, וַיֵּצֵא אוֹתוֹ כָּלִי, וְנִפְּל הַצָּלָם וְנִשְׁבַּר. הֵינּוּ מֵה שִׁכְתוּב, וְהִצֵּאתִי אֶת בָּלְעוֹ מִפִּי וְלֹא יִנְהָרוּ אֵלָיו עוֹד גּוֹיִם. קָם רַבִּי יְהוּדָה וַיִּנְשָׁקוּ עַל רֵאשׁוֹ. אָמַר, אִם לֹא שִׁקְרַבְתִּי אוֹתְךָ לְחִבּוּרָה כָּאן, לֹא הַכְּרַנּוּ אוֹתְךָ. וּמֵאוֹתוֹ יוֹם הָיוּ פּוֹחָדִים מִפְּנֵיו.

שָׁנִינוּ, (קהלת י) אֲשֶׁרֶיךָ אֶרֶץ שְׁמֶלְכָךָ בֵּין חוֹרִים וְשָׁרֶיךָ בְּעַת יֵאָכְלוּ. רַבִּי יוֹסִי בָּאָר אֶת הַפְּסוּק הַזֶּה בְּמִשְׁעָה בְּשִׁעָה שֶׁהוֹצִיא אֶת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם וַעֲשֶׂה אוֹתָם בְּנֵי חוֹרִין. וְשָׁרֶיךָ בְּעַת יֵאָכְלוּ, שִׁכְתוּב (שמות יב) וְאָכַלְתֶּם אֹתוֹ בַּחֲפוּזוֹן פֶּסַח הוּא לֵה'.

הוּא, אַנְתָּ פִּסְעַתָּ בְּגִין יִקְרִי תֵּלַת פְּסִיעֵן, חֲמִידָה מִינָךְ יִפְקוּן תֵּלַת מַלְכִין שְׁלִיטִין, קִסְטִירִין רוֹפִינִין דְּשְׁלִיטִין בְּכָל עֲלָמָא, וְקַדְמָאָה מִנֵּיהּוּ נְבוּכַדְנֶצַּר הָוָה.

הָא חֲזִי, מָאי אָמַר לִיה דְּנִיָּאל, (דניאל ב) אַנְתָּ הוּא רֵאשָׁה דִּי דְהַבָּא. וּבִתְרָךְ תְּקוּם מַלְכוּ וְאַחֲרֵי אַרְע מִינָךְ וּמַלְכוּ תְּלִיתָאָה אַחֲרֵי וְגו'.

מָה כְּתִיב (דניאל א) נְבוּכַדְנֶצַּר מַלְכָּא עֲבַד צָלָם דִּי דְהַב רוֹמִיָּה אַמִּין שְׁתִּין פְּתִיָּה אַמִּין שִׁית. אָמַר נְבוּכַדְנֶצַּר צָלָמָא דְחִמִּינָא, הָוָה רֵישָׁא דִּי דְהַבָּא, מַעֲוֵי דְכֶסֶף, אֲנָא אַעֲבִיד כְּלָא דְדְהַבָּא, דְלֵהוּי קִזְפִּירָא דְדְהַבָּא בְּרֵישָׁא.

וְתֵאנָא, הַהוּא יוֹמָא כְּנַשׁ כָּל אוֹמִיָּא וְעַמְמִיָּא וְלִישְׁנֵיָּא לְמַפְלַח לְהַהוּא צָלָמָא, וְנִטַּל מֵאֲנָא מִמָּאֲנֵי מִקְדָּשָׁא, דְהָוָה גְּלִיף בֵּיה שְׁמָא קְדִישָׁא, וְעֵייל לִיה בְּפוּמִיָּה דְהַהוּא צָלָמָא, וּבִהֵיָּא שְׁעַתָּא הָוָה מְמַלֵּל רַבְרָבָן, עַד דְּאַתָּא דְנִיָּאל, וְקָרִיב גַּבֵּי דְהַהוּא צָלָמָא, וְאָמַר אֲנָא שְׁלִיחָא דְמֵאֲרָא עֲלָאָה, גּוֹזְרֵנִי עָלְךָ לְמַפֵּק מֵהַכָּא. אַדְפָּר שְׁמָא קְדִישָׁא, וְנִפְּק הַהוּא מֵאֲנָא, וְנִפְּל צָלָמָא וְאַתְּפַר. הֵינּוּ דְכְּתִיב וְהוֹצֵאתִי אֶת בָּלְעוֹ מִפִּי וְלֹא יִנְהָרוּ אֵלָיו עוֹד גּוֹיִם. קָם רַבִּי יְהוּדָה וַיִּנְשָׁקִיהָ עַל רֵישֶׁיהָ, אָמַר אִי לָא דְקָרִיבְנָא בְּקוּטְפִיָּא הַכָּא, לֹא אֲשַׁתְּמוּדְעָנָא בָּךְ. וְהוּוּ דְחֲלִין קַמִּיהָ מֵהַהוּא יוֹמָא.

הָאֲנָא (קהלת י) אֲשֶׁרֶיךָ אֶרֶץ שְׁמֶלְכָךָ בֵּין חוֹרִים וְשָׁרֶיךָ בְּעַת יֵאָכְלוּ. רַבִּי יוֹסִי אוֹקִים לְהֵאִי קָרָא, בְּמִשְׁעָה, בְּשִׁעָתָא דְאַפִּיק לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, וְעֲבַד לוֹן בְּנֵי חוֹרִין. וְשָׁרֶיךָ בְּעַת יֵאָכְלוּ, דְכְּתִיב, (שמות יב) וְאָכַלְתֶּם אוֹתוֹ בַּחֲפוּזוֹן פֶּסַח הוּא לֵי'.

אמר רבי שמעון בן יוחאי, וכי לא אמרתי שדברי שלמה המלך, שכלם בפנים, לתוך ההיכל הקדוש היו. וזה שאמרתם, הכל יפה היה ולדרשה הוא בא, אבל פסוק זה למעלה בהיכל הקדוש הוא.

שנינו, אשריך ארץ שמלפך בן חורים. מה זה ארץ? ארץ סתם, שלמדנו, מהו שכתוב (איכה ב) השליך משמים ארץ תפארת ישראל? אלא הארץ הזו היא סוד בתוך כתרי המלך הקדוש, שכתוב בו (בראשית ב) ביום עשות ה' אלהים ארץ ושמים. והארץ הזו וכל מה שיונק ונזון, הוא מאותו מקום שנקרא שמים, ולא נזונית הארץ הזו אלא משלמות הקדשה שנקראת שמים.

ובשעה שרצה הקדוש ברוך הוא להחריב את ביתו שלמטה והארץ הקדושה שלמטה, העביר בראשונה את הארץ הקדושה שלמעלה, והורידה מאותה דרגה שהיתה יונקת מהשמים הקדושים, ואחר כך החריב את זו שלמטה. וזה שכתוב השליך משמים ארץ - בראשונה, ואחר כך - ולא זכר הדם רגליו. ששנינו, כך דרכו של הקדוש ברוך הוא: כשרוצה לדון את העולם, בראשונה עושה דין למעלה, ואחר כך מתקים למטה, שכתוב (ישעיהבד) 'פקוד ה' על צבא המרום במרום - בראשונה, ואחר כך - ועל מלכי האדמה על האדמה. אמר רבי שמעון, אשריך ארץ שמלפך בן חורים - שזן אותך ברב כל, בלי פחד של אחר, ומאותו המלך העליון נזון הכל. ושריך בעת יאכלו - כמו שנאמר (במדבר כג) פעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל, אי לך ארץ שמלפך נער כמה דאת אמר (ישעיה

אמר רבי שמעון בר יוחאי, וכי לא אמרתי דמלויי דשלמה מלפא, דכלהו בגו, לגו היכלא קדישא הו. והאי דאמריתו כלא שפיר הוה, ולדרשא הוא דאתא, אבל האי קרא, לעילא בהיכלא קדישא הוא.

האנא, אשריך ארץ שמלפך בן חורים. מאי ארץ. ארץ סתם. דתניא, מהו דכתיב, השליך משמים ארץ תפארת ישראל. אלא האי ארץ, היא רזא, בגו כתרי מלפא קדישא, דכתיב ביה (בראשית ב) ביום עשות יי' אלהים ארץ ושמים. והאי ארץ, וכל מה דיניק ואתון, מההוא אתר דאקרי שמים הוא, ולא אתזנת ארעא דא, אלא משלימותא קדישא, דאקרי שמים.

ובשעתא דבעא קדשא בריך הוא לאחריבא ביתיה דלתתא, וארעא קדישא דלתתא, אעבר להאי ארעא קדישא דלעילא בקדמיתא, ונחית ליה מההוא דרגא דהוה ינקא משמים קדישא, ולבתר חריב להאי דלתתא, הדא הוא דכתיב השליך משמים ארץ בקדמיתא, ולבתר ולא זכר הדום רגליו. דתניא, כך ארחוי דקודשא בריך הוא, פד בעי למידן עלמא, בקדמיתא עביד דינא לעילא, ולבתר אתקיים לתתא, דכתיב, יפקוד יי' על צבא המרום במרום, בקדמיתא, ולבתר ועל מלכי האדמה על האדמה.

אמר רבי שמעון, אשריך ארץ שמלפך בן חורין, דזן לך בסגיאנות כלא, כלא דחילו דאתרא, ומההוא מלפא עלאה אתון כלא. ושריך בעת יאכלו, כמה דאת אמר (במדבר כג) פעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל, אי לך ארץ שמלפך נער כמה דאת אמר (ישעיה

שמלפך נער - כמו שנאמר (ישעיהא) ונתתי נערים שריהם. שאוי

בבקר יאכלו - באותה קדרות,
ועד שלא מאיר ולא שולט מה
ששולט.

שנינו, אמר רבי שמעון, והבריח
התיכן בתוך הקרשים מברח מן
הקצה אל הקצה - זהו יעקב
הקדוש השלם, כמו שבארנו,
שכתוב (בראשית כה) ויעקב איש תם
ישב אהלים. לא כתוב יושב אהל,
אלא ישב אהלים, שנים, שאוחז
את זה ואוחז את זה. אף כאן
כתוב והבריח התיכן בתוך
הקרשים מברח מן הקצה אל
הקצה, שאוחז את זה ואוחז את
זה.

ששנינו, מהו איש תם? כתרגומו
- שלם. שלם מהפל, שלם לשני
צדדים, לעתיקא קדישא ולזעיר
אפיו. שלם לחסד עליון ולגבורה
עליונה, ומשלים לזה ולזה.

אמר רבי שמעון, ראיתי שהרי
החכמה הפלל של הכל. וחסד
עליון יוצא מחכמה. גבורה שהיא
דין הקשה יוצאת מבינה. יעקב
משלים לשני הצדדים, והאבות
פלל הפל, ויעקב פלל של האבות.
שנינו, הפה החכמה בשביל שלו,
וכנס ברוח (מים), והתכנסו המים
למקום אחד, ונפתחו חמשים
שערי בינה. מהשבילים הללו
יוצאים עשרה כתרים בקרנים
זהרות, ונשארו עשרים ושנים
שבילים. הפתה אותה רוח
באותם שבילים, ונפתחו חמשים
שערי בינה, ונחלקו עשרים
ושנים בחמשים שערי היובל,
ונתעטרו בשבעים ושנים
אותיות של השם הקדוש. אלו
נפתחו לצדדיו.

והתעטרו עשרים ושנים פתרי
הרחמים שכלולים בעתיק הימים
(בתר) שמאיר להם כל אחד בצדו.

א) ונתתי נערים שריהם. דווי לארעא כד ינקא
משמאלא. ושריך בבקר יאכלו, (דף קע"ה ע"ב)
בהוא קדרותא, ועד לא נהיר, ולא שלטא
מה דשלטא.

הנא אמר רבי שמעון, (שמות כו) והבריח התיכון
בתוך הקרשים מברח מן הקצה אל
הקצה, דא הוא יעקב קדישא שלימא, כמה
דאוקימנא, דכתיב, (בראשית כה) ויעקב איש תם
יושב אהלים. יושב אהל לא כתיב, אלא יושב
אהלים, תרי, דאחיד להאי ואחיד להאי. אף
הכא כתיב, והבריח התיכון בתוך הקרשים,
מברח מן הקצה אל הקצה, דאחיד להאי
ואחיד להאי.

דתנינן, מאי איש תם. כתרגומו, שלים. שלים
מפלא, שלים לתרין סטרין, לעתיקא
קדישא, ולזעיר אפיו. שלים לחסד עלאה
ולגבורה עלאה, ואשלים להאי ולהאי.

אמר רבי שמעון, חמינא דהא חכמתא כלל
פלא. וחסד עלאה נפקא מחכמה.
גבורה, דהוא דינא תקיפא, נפקא מבינה.
יעקב אשלים לתרין סטרין ואבהן פלל פלא,
ויעקב פלל אבהתא.

האנא בטש חכמה בשבילוי, וכניף ברוחא
(ס"א למיא), ואתפנפו מיא לאתר חד,
ואתפתחו חמשים תרעין דבינה. מאלין
שבילין, נפקי עשרה כתרין, בקרניטי זהירין,
ואשתארו עשרין ותרין שבילין. בטש ההוא
רוחא באינון שבילין, ואתפתחו חמשים
תרעין דבינה, ואתגליפו עשרין ותרין,
בחמשים תרעין דיובלא, ואתעטרו בשבעין
ותרין אתוון דשמא קדישא. אלין אתפתחו
לסטרוי.

ואתעטרו עשרין ותרין פתרין דרחמי, דכלילין
בעתיק יומין, דנהיר לון

התעטרו חמשים חקיקות במ"ב
אותיות קדושות של השם
הקדוש, שבהן נבראו שמים
וארץ. ונחקקו בחקיקותיהם
שמונה שערים, שהן שמונה
אותיות הרחמים, שכתוב (שמות לד)
ה' ה' אל רחום וחנון, שיוצא
מהעתיק הקדוש לזעירא,
ומתחברים בפתרים הקדושים
הללו, חכמה ובינה העליונים
שעולים. יוצא חסד עליון מצד
זה, ודין הגבורה מצד זה. באה
זכות של יעקב ומשלימה את
שניהם ואוחזת אותם, שהרי היא
השלמות העליונה.

שנינו, אמר רבי שמעון, משום
כך נקרא ישראל. ששנינו, יעקב
הפתחון, ישראל העליון. יעקב
אינו שלמות, ישראל שלמות
הכל. וכן שנינו, נאם דוד בן ישי
- דוד אינו שלמות, שהרי אחרון
הוא. ישי יסוד עליון הוא
ושלמות. והינו מה ששנינו, לא
גלו ישראל מארצם עד שפפרו
בקדוש ברוך הוא ובמלכות בית
דוד, שכתוב (שמואל ב כ) אין לנו
חלק בדוד ולא נחלה בכך ישי
איש לאהליו ישראל. מה זה איש
לאהליו? מקום שעובדי כוכבים
ומזלות שורה בתוכם, הינו
לאלהיו.

אמר רבי יהודה, פשמתחילה
חכמה לחקק חקיקות בכל
הפתרים, מאיזה פתח מתחילה?
מאותה שנקראת בינה. בבינה
הכל נכלל, ומשום כך נפתחו בה
חמשים שערים, ונמצא שהכל
נחקקו בחכמה. זהו שכתוב (תהלים
ד) כלם בחכמה עשית.

שנינו, כתוב (ישעיה מ) מי מדד
בשעלו מים וגו'. בשעלו מים,
מה המים? זהו בינה. רבי אלעזר
שונה כך, זה חסד. אמר לו רבי
שמעון, הכל עולה (תקו) במשקל

כל חד בסטרוי. אתעטרו חמשין גליפין,
במ"ב אתון קדישין דשמא קדישא, דבהון
אתברי שמיא וארעא. ואתגלפו בגלופיהון,
תמניא תרעין, דאינון תמניא אתון דרחמי,
דכתיב, (שמות לד) יי' יי' אל רחום וחנון, דנפקא
מצתיקא קדישא, לזעירא, ומתחברן באלין
פתרין קדישין, חכמה ובינה עלאין דסלקין.
נפקא חסד עלאה מהאי סטרא, ודינא דגבורה
מהאי סטרא, אתא זכותיה דיעקב, ואשלים
אתרווייהו ואחיד לון. דהא הוא שלימותא
עלאה.

תאנא אמר רבי שמעון, בגין כך ישראל
אתקרי. דתאנא יעקב תתאה. ישראל
עלאה. יעקב לאו שלימותא, ישראל
שלימותא דכלא. וכן תאנא, (שמואל ב כג) נאם דוד
בן ישי, דוד לאו שלימותא, דהא בתראה
הוא. ישי יסוד עלאה הוא, ושלימותא. והיינו
דתנינן, לא גלו ישראל מארצם עד שפפרו
בקודשא בריך הוא, ובמלכותא דבית דוד,
דכתיב, (שמואל ב כ) אין לנו חלק בדוד ולא נחלה
בכך ישי איש לאהליו ישראל. מאי איש
לאהליו. אתר דעבודת כוכבים ומזלות שריא
בגוייהו, היינו לאלהיו.

אמר רבי יהודה, פד שריא חכמתא לגלפא
גליפין בכלהו כתרין, מאן פתרא שארי
מההוא דאתקרי בינה. בבינה אתפליל כלא.
ובגין כך אתפתחון בה חמשין תרעין,
ואשתכח דכלא בחכמה אתגלפו, הדא הוא
דכתיב, (תהלים קד) כלם בחכמה עשית.

תאנא, פתיב (ישעיה מ) מי מדד בשעלו מים וגו'.
בשעלו מים. מאן מים. דא הוא בינה.
רבי אלעזר מתני הכי, דא חסד. אמר ליה רבי
שמעון, כלא בחד מתקלא סלקא. (ס"א מתתקון)

אחד. וְשָׁמַיִם בְּזֶרֶת תִּפְּנֶן, מִי הַשָּׁמַיִם? תִּפְּאֶרֶת, שְׁפָתוֹב תִּפְּאֶרֶת יִשְׂרָאֵל. וְכָל בְּשָׁלֵשׁ עֶפֶר הָאָרֶץ - זוֹהִי גְבוּרָה. וְשָׁקֵל בַּפֶּלֶס הָרִים - אֵלֶּה הֵם שְׁאֵר הַכְּתָרִים שְׁנִקְרָאִים הָרִי אֶפְרָסִמוֹן וְזָךְ. וְגִבְעוֹת בְּמֵאזְנַיִם - אֵלֶּה שְׁאֵר הַמְּרֻכְבוֹת הַתְּחַתּוֹנוֹת מֵהֶם.

בא וראה, בְּשַׁעְלוֹ, מֵה זֶה בְּשַׁעְלוֹ? זוֹ רוּחַ חֲכָמָה. שְׁפָךְ שְׁנִינֹו, שַׁעַל הַסִּבָּךְ בְּאֶפְרַיִן שְׁקוּעִים. וְשָׁמַיִם בְּזֶרֶת תִּפְּנֶן, מִי הַזֶּרֶת? אֵלֶּה אוֹתָם (חֲמִשִּׁים) שְׁעָרִים שְׁנִפְתְּחוּ וְהַתְּפָּחוּ לְכָל הַצְּדִידִים, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר וְזִרְיָתִי פָּרַשׁ עַל פְּנֵיכֶם וְגו'. וְכָל בְּשָׁלֵשׁ, מִי הַשְּׁלִישׁ? רַחֲמִים, שְׁלֵמוֹת הַכֹּל. וְשָׁקֵל בַּפֶּלֶס, מֵה זֶה פֶּלֶס? אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, שְׁפָתוֹב מֵאזְנֵי צֶדֶק. אֲכַנִּי צֶדֶק. עוֹד אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הַדְּבָרִים הֵלְלוּ בְּשַׁעוֹר שֶׁל יוֹצֵר הַכֹּל בְּאֶרְנוֹ.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מִזֶּה נִשְׁמַע שְׁיַעֲקֹב יֵצֵא מִתּוֹךְ דִּין קָשָׁה, שְׁהָרִי יִצְחָק דִּין קָשָׁה אֲחֻז לְחֻלְקוֹ. אָמַר לוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְזֶה הוּא לְבָדוּ? וְהָרִי יִצְחָק יֵצֵא מִתּוֹךְ חֶסֶד, וְכֹךְ פֶּלֶס, דִּין יוֹצֵא מִתּוֹךְ רַחֲמִים, וְרַחֲמִים מִדִּין. אֲבָרְהָם יִרַשׁ יִרְשֵׁת חֶסֶד, וְיֵצֵא יִצְחָק בְּדִין מִתּוֹךְ חֶסֶד. יַעֲקֹב יֵצֵא בְּרַחֲמִים מִתּוֹךְ הַדִּין הַקָּשָׁה, וְכֹךְ הוּא לְמַעֲלָה זֶה מִזֶּה, וְיוֹנֵק זֶה מִזֶּה, עַד שְׁנוֹדַע שֶׁהַכֹּל הוּא אֶחָד, וּמֵאֶחָד תְּלוּיִים פֶּלֶס, וְהַכֹּל נִמְצָא אֶחָד. בְּרוּךְ שְׁמוֹ לַעוֹלָם וְלַעוֹלָמֵי עוֹלָמִים.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, נוֹדַע שְׁאִין שְׁלֵמוֹת אֵלֶּה בְּשֵׁאוֹחֻז זֶה מִזֶּה, (וְאֶחָד) וְזֶה אוֹחֻז בְּשֵׁנִיהֶם לְשִׁכְלָל אֵת הַכֹּל, כְּמוֹ יַעֲקֹב, וְהִינֹו שְׁפָתוֹב מְבָרַח מִן הַקְּצָה אֵל הַקְּצָה. שְׁנִינֹו, כֹּל זֶה לֹא נִקְרָא אֵלֶּה מִצַּד שְׁלֵנוֹ, וּמִצַּד שְׁלֵנוֹ הַכֹּל נוֹדַע. (שְׁהָרִי

יִשְׁעִיָּה מ) וְשָׁמַיִם בְּזֶרֶת תִּפְּנֶן, מֵאֵן שָׁמַיִם. תִּפְּאֶרֶת. דְּכַתִּיב תִּפְּאֶרֶת יִשְׂרָאֵל. וְכָל בְּשָׁלִישׁ עֶפֶר הָאָרֶץ. דָּא הוּא גְבוּרָה. וְשָׁקֵל בַּפֶּלֶס הָרִים, אֵלִין אֵינֻון שְׁאֵר כְּתָרִין, דְּאֶקְרוּן טוּרֵי אֶפְרָסִמוֹנָא דְכָּיָא. וְגִבְעוֹת בְּמֵאזְנַיִם, אֵלִין שְׁאֵר רְתִיכִין תִּפְּאִין מְנִיָּהוּ.

הָא חֲזִי, בְּשַׁעְלוֹ, מָאִי שְׁעָלוּ. דָּא רוּחַ חֲכָמָתָא דְהָכִי תְּנִינֻן, שְׁעָלָא דְקִיטְרֵי בְּקִיזְפָּא שְׁקִיעֻן. וְשָׁמַיִם בְּזֶרֶת תִּפְּנֶן, מֵאֵן זֶרֶת. אֵלִין אֵינֻון (חֲמִשִּׁין) תְּרַעֲיִן דְּאֵתְּפָתְחוּ וְאֵתְּפָזְרוּ לְכָל סְטָרִין, כְּמָה דְּאֵתְּ אָמַר (מֵלֵאכִי ב) וְזִרְיָתִי פָּרַשׁ עַל פְּנֵיכֶם וְגו'. וְכָל בְּשָׁלִישׁ, מֵאֵן שְׁלִישׁ. רַחֲמֵי. שְׁלִימוֹתָא דְכֹלָא. וְשָׁקֵל בַּפֶּלֶס, מָאִי פֶּלֶס, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, דְּכַתִּיב, (וַיִּקְרָא יט) מֵאזְנֵי צֶדֶק. אֲכַנִּי צֶדֶק. תּוֹ אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הַנִּי מִיָּלִי בְּשִׁיעוּרָא (דף קע"ו ע"א) דִּיוֹצֵר פֶּלָא אוֹקִימָנָא.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, שְׁמַע מִינָּה, דִּיעֲקֹב מִגּוֹ דִּינָא קִשְׂיָא נְפִיק, דִּהָא יִצְחָק דִּינָא קִשְׂיָא, אֲחִיד לְחוּלְקִיָּה. אָמַר לִיָּה רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְדָא הוּא בְּלַחֲוֹדוּי, וְהָא יִצְחָק מִגּוֹ חֶסֶד נְפִיק, וְהָכִי כְּלָהוּ, דִּינָא מִגּוֹ רַחֲמֵי נְפִיקָא, וְרַחֲמֵי מִדִּינָא. אֲבָרְהָם יָרִית אֲחִסָּנָא דְחֶסֶד, נְפִיק יִצְחָק בְּדִינָא מִגּוֹ חֶסֶד. יַעֲקֹב נְפִיק בְּרַחֲמֵי, מִגּוֹ דִּינָא קִשְׂיָא, וְכֹךְ הוּא לְעִילָא, דָּא מִן דָּא, וְיִנְקָא דָּא מִן דָּא, עַד דְּאֵשְׁתְּמוּדַע פֶּלָא דְהוּא חַד, וּמִחַד תְּלִיין כְּלָהוּ, וְכֹלָא אֵשְׁתַּכַּח חַד. בְּרִין שְׁמִיָּה לְעֵלָם וְלַעֲלָמֵי עֲלָמִין.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אֵשְׁתְּמוּדַע, דְּלִית שְׁלִימוֹתָא אֵלָא כַּד אֲחִיד דָּא מִן דָּא, (ס"א וסד) וְדָא אֲחִיד בְּתַרוּוּיָּהוּ, לְשִׁכְלָלָא כֹלָא, כְּגוֹן יַעֲקֹב, וְהִינֹו דְכַתִּיב מְבָרַח מִן הַקְּצָה אֵל הַקְּצָה. תְּאֵנָא, כּוּלֵי הָאֵי לָא אֵתְּקָרִי אֵלָא מִסְטָרָא דִילָן, וּמִסְטָרָא דִילָן אֵשְׁתְּמוּדַע פֶּלָא.

בזה למעלה) ולמעלה הכל עולה במשקל אחד, לא שונה ולא ישתנה, כמו שכתוב (מלאכי א) אני ה' לא שניתני. אמר רבי יהודה, כל המנורות מאירות מאחד ותלויות מאחד, והמנורות הן הכל אחד, שהרי לא רצו להפרד, ומי שמפרידם כאלו נפרד מחיי העולם.

אמר רבי יצחק, כתוב (ישעיה א) ונתתי נערים שריהם ותעלוילים ימשלו כם, הינו שכתוב (שמות כה) ועשית שנים פרכים זהב. כתוב (שמואל ב-ו) יושב הפרכים, וכתוב (שם כב) וירכב על פרוכ ויעף. יושב הפרכים - פשוטה להתישב בשלמות, פתוב יושב הפרכים. (בשנמצא בשלמות) וכשלא שורה ולא מתישב המלך בכסא, פתוב וירכב על פרוכ, אחד, שלא מתישב המלך בכסא. יושב הפרכים - שנים.

אמר רבי יוסי, אוי לעולם כשפרוב אחד מחזיר פניו מחברו, שהרי פתוב ופניהם איש אל אחיו, כשהיה שלום בעולם. אמר רבי יצחק, הרי שנינו, (ויקרא יח) ערות אביך וערות אמה לא תגלה. אוי למי שמגלה ערותם. כמו זה פתוב ביעקב, מברח מן הקצה אל הקצה. אשרי חלקם של ישראל שהקדוש ברוך הוא משתבח בתשבחתם כמו שלמעלה, שכתוב (ישעיה מט) ישראל אשר בך אתפאר.

שנינו, אמר רבי יצחק, בימים הראשונים היה אדם אומר לחברו: אמר לי דבר אחד מהתורה וטל מנה פסף. עכשו אומר אדם לחברו: טל מנה פסף ועסק בתורה. ואין מי שישגיח, ואין מי שירפין אנו, פרט לאותם מעטים (ורעים) קדושים עליונים שהקדוש ברוך הוא משתבח

(ס"א דהא בהאי לעילא) ולעילא כלא בחד מתקלא סלקא. לא שני, ולא ישתני, כמה דכתיב, (מלאכי א) אני יי' לא שניתני. אמר רבי יהודה, בלהון בוצינין נהירין מחד, ומחד תליין, ובוצינין אינהו חד כלא. דהא לא בעו לאתפרשא, ומאן דפריש לון, פאלו אתפרש מן חיי עלמא.

אמר רבי יצחק, פתיב (ישעיה א) ונתתי נערים שריהם ותעלוילים ימשלו כם, היינו דכתיב, (שמות כה) ועשית שנים פרוכים זהב. פתיב (שמואל א ד) יושב הפרוכים, וכתוב (שמואל ב כב) וירכב על פרוכ ויעף. יושב הפרוכים, פד שריא לאתישבא בשלימותא, פתיב יושב הפרוכים. (ס"א כד אשתבח בשלימותא) וכד לא שריא, ולא אתיישבא מלפא בכרסיא, פתיב וירכב על פרוכ חד, דלא אתיישבא מלפא בכרסייה. יושב הפרוכים תרי.

אמר רבי יוסי, ווי לעלמא, פד חד פרוכ אהדר אנפיה מחבריה, דהא כתיב ופניהם איש אל אחיו, פד הוי שלמא בעלמא. אמר רבי יצחק, הא תנינן (ויקרא יח) ערות אביך וערות אמה לא תגלה, ווי למאן דגלי ערייתהון. כגוונא דא כתיב ביעקב, מברית מן הקצה אל הקצה. זפאה חולקיהון דישראל, דקודשא בריך הוא משתבח בתשבחתייהו כגוונא דלעילא, דכתיב (ישעיה מט) ישראל אשר בך אתפאר.

תאנא אמר רבי יצחק, ביומי קדמאי, הוה בר נש אמר לחבריה, אימא לי מלה חדא דאורייתא, וטול מנה כסף. השתא אמר בר נש לחבריה, טול מנה כסף ואשתדל באורייתא, ולית מאן דישגח, ולית מאן דירפין אודניה, בר אינון זעירין (כ"א ורע"ז) קדישי

בָּהֶם, שְׁפָתוֹב (שם ס) וְעַמּוּד כָּלָם
צְדִיקִים לְעוֹלָם יִרְשׁוּ אֶרֶץ נֶצֶר
מְטַעֵי מַעֲשֵׂה יָדֵי לְהַתְּפָאָר.
וְוֵי הַעֲמוּדִים וְחֲשִׁקֵיהֶם כְּסָף. רַבִּי
יִצְחָק אָמַר, וְוֵי הַעֲמוּדִים - הָרִי
אָמְרָנוּ, כָּל אוֹתָם שְׁנֵאֲחֻזִּים
מִקְשָׁרִים קִימִים עֲלִיּוֹנִים, נִקְרָאִים
וְוֵי הַעֲמוּדִים. וְכָל אוֹתָם שְׁלֵמָה
תְּלוּיִים מֵאוֹתָם וְוִים. מַה זֶה וְוִים?
שֵׁשׁ בְּתוֹף שֵׁשׁ, וְנֵאֲחֻזִּים
וּמוֹשְׁקִים מְחוּט הַשְּׂדֵרָה שְׁעוּמָד
עֲלֵיהֶם. וּבִסְפָר הַצְּנִיעוּת לְמַדְנֹה,
וְוִים לְמַעְלָה, וְוִים לְמַטָּה, וְכָלָם
עוֹלִים בְּמִשְׁקַל אֶחָד.

עֲלִיּוֹנִין, דְּקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא מְשַׁתְּבַח בְּהוּ,
דְּכַתִּיב, (ישעיה ס) וְעַמּוּד כָּלָם צְדִיקִים לְעוֹלָם
יִרְשׁוּ אֶרֶץ נֶצֶר מְטַעֵי מַעֲשֵׂה יָדֵי לְהַתְּפָאָר.
וְוֵי הַעֲמוּדִים וְחֲשִׁקֵיהֶם כְּסָף. (שמות כז) רַבִּי יִצְחָק
אָמַר, וְוֵי הַעֲמוּדִים, הָא אָמִינָא כָּל אֵינּוֹן
דְּמִתְאַחֲדָן מִקְטָרֵי קִימִין עֲלֵאִין, אִקְרוּן וְוֵי
הַעֲמוּדִים. וְכָל אֵינּוֹן דְּלִתְתָּא, תְּלִיין מֵאֵינּוֹן
וְוִים. מָאן וְוִים. שְׂתָא בְּגוּ שְׂתָא, וּמִתְאַחֲדָן
וּמִתְשַׁקִּיין מְחוּטָא דְשְׂדֵרָה, דְּקָאִים עֲלֵיהוּ.
וּבִסְפָרָא דְצְנִיעוּתָא תֵּאנָא, וְוִים לְעֵילָא, וְוִים
לְתַתָּא, וְכִלְהוּ בְּמִתְקָלָא חַד סְלִקִין.

ספרא דצניעותא

מָאן צְנִיעוּתָא דְסְפָרָא. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, חֲמִשָּׁה פְּרָקִין אֵינּוֹן דְּכִלְיָן
בְּהִיכָל רַב, וּמִלְּיִין כָּל אֶרְעָא. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אִי כִלְיָן הֲנִי, מִפְּלֵהוּ
עֲדִיפִי. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הֲכִי הוּא, לְמָאן דְּעָאֵל וְנִפְק, וּלְמָאן דְּלֵא עָאֵל
וְנִפְק לָאו הֲכִי.

מִתְרָא, לְבַר נֶשׁ דְּהוּה דִּינִירָה בִּינֵי טוּרִין, וְלֵא יָדַע בְּדִינֵי מִתָּא. זֶרַע חֲטִיין
וְאָכִיל חֲטִי בְּגוּפֵיהוּ. יוֹמָא חַד עָאֵל לְמִתָּא, אִקְרִיבוּ לִיה נְהִמָּא
טָבָא. אָמַר הֵהוּא בַר נֶשׁ, דְּנָא לָמָּה. אָמְרוּ נְהִמָּא הוּא לְמִיכָל. אָכַל וְטָעַם
לְחֻדָּא לְחִפְיָה. אָמַר וּמָמָה אֲתַעְבִּיד דָּא. אָמְרוּ מִחֲטִיין. לְבַתָּר אִקְרִיבוּ לִיה
גְּרִיצִין דְּלִישִׁין בְּמִשְׁחָא. טָעַם מִנֵּיהוּ, אָמַר וְאֵלִין מִמָּה אֲתַעְבִּידוּ. אָמְרוּ
מִחֲטִיין. לְבַתָּר אִקְרִיבוּ לִיה טְרִיקֵי מִלְכִין, דְּלִישִׁין בְּדוּבְשָׂא וּמִשְׁחָא. אָמַר
וְאֵלִין מִמָּה אֲתַעְבִּידוּ. אָמְרוּ מִחֲטִיין. אָמַר וְדָאִי אָנָּא מֵאֵרִי דְכָל אֵלִין,
דְּאָנָּא אָכִיל עִקְרָא דְכָל אֵלִין דְּאִיהוּ חֲטָה. בְּגִין (ד' קע"ו ע"ב) הֵהוּא דְעִתָּא
מִעֲדוּנֵי עֲלָמָא לֵא יָדַע וְאֲתַעְבִּידוּ מִנֵּיהּ. כִּף, מָאן דְּנָקִיט כְּלָלָא, וְלֵא יָדַע
בְּכִלְהוּ עֲדוּנֵין דְּמַהֲנִיין, דְּנִפְקִין מֵהֵהוּא כְּלָלָא

ספרא דצניעותא פרקא קדמאה

תֵּאנָא. סְפָרָא דְצְנִיעוּתָא, סְפָרָא, דְשָׁקִיל בְּמִתְקָלָא. (תֵּאנָא) דְּעַד דְּלֵא הוּה
מִתְקָלָא, לֵא הוּוּ מְשַׁגְּיחִין אִפִּין בְּאִפִּין, וּמִלְכִין קְדָמָאִין מִיתוּ,
וְזִיוִנְיָהוֹן לֵא אֲשַׁתְּפָחוּ, וְאֶרְעָא אֲתַבְּטְלָת. עַד דְּרִישָׁא דְכִסּוּפָא דְכָל
כְּסוּפִין, לְבוּשֵׁי דִיקָר אֲתַקִּין, וְאֲחִסִּין.
הֵאִי מִתְקָלָא תְּלִי בְּאֲתָר דְּלֵא הוּה, אֲתַקְלוּ בֵּיה אֵינּוֹן דְּלֵא אֲשַׁתְּפָחוּ.

מִתְקַלָּא קָאִים בְּגוּפֵיהּ. לָא אַתְאַחַד, וְלָא אַתְחַזִּי. בֵּיה סְלִיקוּ, וּבֵיה סְלִיקִין
דְּלָא הוּו, וְהוּו, וְיִהְוּיִין.

סְתָרָא גוּ סְתָרָא, אַתְתְּקִין וְאַזְדִּמִן, בְּחַד גּוּלְגֻלְתָּא, מְלִיִּיא טְלָא דְבְדוּלְחָא.
קְרוּמָא דְאוּרָא אַזְדְּכִין וְסְתִים, אִינוּן עֶמֶר נְקִי תְלִיִין בְּשָׁקוּלָא.
רְעוּא דְרַעוּיִין אַתְגְּלִיא בְּצִלוּתָא דְתַתָּאי. אֲשַׁגְחָא פְקִיחָא דְלָא נָאִים, וְנָטִיר
תְדִירָא. אֲשַׁגְחוּתָא דְתַתָּא בְּאֲשַׁגְחוּתָא דְנַהִירוּ דְעֻלְאָה. (דְבִיח) תְרִין נוֹקְבִין
דְפְרִדְשָׁקָא, דְאַתְעֵר רוּחָא לְכֻלָּא.

בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ שְׂמִיתָא, בְּרֵאשִׁית בְּרָא שְׂמִיתָא
עֲלֵייהוּ, פּוֹלְהוּ לְתַתָּא, וְתְלִיִין מִשְׁבְּעָה דְגּוּלְגֻלְתָּא עַד יְקִירוּ
דִּיקִירוּתָא, וְהָאָרֶץ תְּנַיִנָא לָאוּ בְחֹשֶׁפֶן וְהָא אַתְמֵר. וּמַהֲהִיא דְאַתְלֻטְיָא
נְפָקָא, דְכְּתִיב (בְּרֵאשִׁית ה) מִן הָאֲדָמָה אֲשֶׁר אֶרְרָה יִי'. הֵיטָה תְהוּ וְבַהוּ וְחֻשָּׁף
עַל פְּנֵי תְהוּם וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם. תְּלִיסֵר, תְּלִיִין בְּתִלְסֵר
יְקִירוּ דִּיקִירוּתָא.

שְׂמִיתָא אֶלְפֵי שְׁנִין, תְּלִיִין בְּשִׂיתָא קְדָמָי, שְׁבִיעָא עֲלֵייהוּ, דְאַתְתְּקִין
בְּלַחְדוּדֵי. וְאַתְחַרִּיב כֻּלָּא בְּתִרְסֵר שְׁעֵתֵי, דְכְּתִיב הֵיטָה תְהוּ וְבַהוּ
וְגו'. תְּלִיסֵר יְקִים לֹון בְּרַחֲמֵי, וּמַתְחַדְשֵׁן בְּקְדָמִיתָא, וְקָמוּ (כ"ו קָמוּ) כָּל אִינוּן
שְׂמִיתָא. בְּגִין דְכְּתִיב בְּרָא, וּלְבַתֵּר כְּתִיב הֵיטָה, דְהָא הוּו וְדָאי, וּלְבִסוּף תְהוּ
וְבַהוּ וְחֻשָּׁף, (יִשְׁעִיה ב) וְנִשְׁגַּב יִי' לְבְדוּ בְיוֹם הַהוּא.

גְּלוּפֵי דְגְלִיפִין פְּחִיזוּ דְחוּיָא אַרְיָה, וּמַתְפָּשֵׁט לְכָאן וּלְכָאן, זִנְבָא בְרִישָׁא.
רִישָׁא (אַחוּרָא) אַחִיד אַכְתָּפִין, אַעֲבֵר וְזַעִים, נָטִיר וְגִנִּיז. חַד לְאַלְף
יּוֹמִין זַעֲרִין אַתְגְּלִיא, (ג"א אַתְמִלִּיא) קוּלְטָרָא בְּקִטְרוּי, סְנַפִּירָא בְּעַדְבּוּי,
אַתְפֵּר רִישִׁיה בְּמִיִן דִּימָא רַבָּא, דְכְּתִיב (תְהִלִּים עז) שְׁבִרְתָּ רֵאשִׁי תְנִינִים עַל
הַמַּיִם. תְרִין הוּו, חַד אַתְחַזִּיר, תְנִינִם פְּתִיב חֶסֶר. רֵאשִׁי, פְּמָה דְאַתְ אָמֵר
(יִחְזַקֵּאל א) וְדָמוֹת עַל רֵאשִׁי הַחַיָּה רְקִיעַ.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר, הֵינֵנו דְכְּתִיב (תְהִלִּים לג) כִּי הוּא אָמֵר וַיְהִי,
הוּא בְּלַחְדוּדֵי. לְבַתֵּר אַתְחַזִּירוּ חַד יְהוּי יְהוּי וְיִי ו' בְּתַרְאָה
שְׂכִינְתָא לְתַתָּא. פְּמָה דְה' שְׂכִינְתָא אֲשַׁתְּכַח וּבְחַד מִתְקַלָּא אַתְקִלוּ.

וְהַחַיּוֹת רְצוּא וְשׁוּב, דְכְּתִיב וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב. (יִשְׁעִיה ג) אָמֵרוּ
צְדִיק כִּי טוֹב. הָאִי, בְּמַתְקֻלְיָה סְלָקָא. קְדָמָה בְּלַחְדוּדֵי. וְכֻלָּא
לְחַד אַתְחַזִּיר. אַחְתָּא וּמוֹדַעְתָּא כְּלִילָן דָּא בְדָא בְיוֹד ה"א, כְּתִרִין רַחֲמִין
דְמַתְחַבְּקִין.

שְׂמִיתָא נְפָקִין מְעַנְפָּא דְשֵׁרְשָׁא דְגּוּפָא, לִישָׁן מְמַלֵּל רַבְרָבִין. לִישָׁן דָּא, סְתִים
בֵּין יו"ד וְה"א, דְכְּתִיב (יִשְׁעִיה מד) זֶה יֹאמֵר לֵה' אָנִי וְזֶה יִקְרָא בְשֵׁם

יַעֲקֹב וְזֶה יִכְתּוֹב יְדוּ לִי וּבָשֵׁם יִשְׂרָאֵל יִכְנֶה (יְכַנֶּה) מִפֶּשׁ. זֶה יֹאמֶר לֵה' אָנִי: אַחְתָּא. וְכֹלָא אַתְּמַר בֵּיה"ו. כֹּלָא כְּלִילָן בְּלִישָׁן סְתִים לְאִמָּא. דְּהָא אַתְּפַתַּח לִיהּ דְּנַפִּיק מִינָהּ. אַבָּא יְתִיב בְּרִישָׁא, אִמָּא בְּאַמְצָעִיתָא, וּמִתְפַסְיָא מִכַּאן וּמִכַּאן וְוִי לְמֵאן דְּגַלִּי עַרְיִיתָהוּן.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֹרֶת בְּרַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם, שְׁלִיט דְּכֵר בְּנוֹקְבָא. (ס"ו שְׁלִימוֹ דְּכֵר וּנְוֹקְבָא) דְּכֵתִיב (מְשַׁלִּי י) וְצַדִּיק יִסּוּד עוֹלָם, נְהִיר יו"ד בְּתַרְיִן, וְנְהִיר וּמְעַבֵּר לְנוֹקְבָא. אַתְּיַחַד יו"ד בְּלַחֲדוּדֵי, (וּבְתֵר בּו) סְלִיק בְּדַרְגוּי לְעִילָא לְעִילָא. אַתְּחַשְׁכָּא נּוֹקְבָא, וְאַתְנַהֲרִת אִמָּא וּמִתְפַתַּחָא (דָּף קע"ז ע"א) בְּתַרְעוּי. אַתָּא מִפְתַּחָא דְכְּלִיל בְּשִׁית, וּמְכַסְיָא פְתַחָהּ, וְאַחִיד לְתַתָּא לְהֵאִי וּלְהֵאִי, וְוִי לְמֵאן דְּגַלִּי פְתַחָהּ.

פְּרָקָא תַנְיָנָא

דִּיקְנָא מְהִימְנוּתָא. (דִּיקְנָא) לָא אַדְפֵּר בְּגִין דְּהֵיא יַקִּירוּתָא דְכֹלָא מְאֻדְנִין נַפְקַת, בְּסַחְרָנְהָא דְבַסִּיטָא, סְלִיק וְנַחֲת חוּטָא חוּרָא. בְּתַלְיִסֵּר מִתְפַּרְשׁ.

בְּיַקְרָא דְבִיקִירוּתָא הֵיא, פְּתִיב (יִרְמִיה ב) לָא עֲבַר בְּה אִישׁ וְלֹא יֵשֵׁב אָדָם שָׁם. אָדָם לְבַר הוּא. אָדָם לָא כְּלִיל הָכָא. כָּל שְׁפָן אִישׁ. בְּתַלְיִסֵּר נְבִיעִין מְבוּעִין מִתְפַּרְשָׁן, אַרְבַּע בְּלַחֲדוּדֵי אַסְתְּמֵרוּ. תַּשְׁעָה אַשְׁקִיּוֹן לְגוּפָא. (נ"א לְנַתָּא).

מְקָמֵי פְתַחָא דְאַדְנִין, שְׁאַרֵי יַקִּירוּ לְאַתְתְּקִין, (תַנְיָנָא) נַחֲת בְּשִׁפִּירוּ בְּרִישָׁא דְשַׁפּוֹן. מְהֵאִי רִישָׁא לְהֵאִי רִישָׁא קָאִים. (תְּלִיחָה) אַרְחָא דְנַפִּיק תַּחוּת תְּרִין נּוֹקְבִין דְּפַרְדְּשָׁקָא, לְאַעֲבָרָא חוּבָה, דְּכֵתִיב (מְשַׁלִּי יט) וְתַפְאֲרָתוֹ עֵבֹר עַל פֶּשַׁע. (רְבִיעָא) תַּחוּת שַׁפּוֹן אַסְחַר שְׁעָרָא לְרִישָׁא אַחְרָא. (חֲמִישָׁא) אַרְחָא אַחְרָא נַפִּיק תַּחוּתוּי. (שְׁתִּיתָא) חֲפִי תְקַרּוּבְתָא דְבוּסְמָא, לְרִישָׁא דְלְעִילָא. (שְׁבִיעָא) תְּרִין תַּפּוּחִין אַתְחַזִּין לְאַנְהָרָא בּוּצִינִין. (תְּמִינָא) מְזָלָא דְכֹלָא, תְּלִיָא עַד לְבָא, בֵּיה תְּלִיָן עֲלָאִין וְתַתָּאִין.

אִינּוֹן דְּתַלְיָין לָא נַפְקִין דָּא מִן דָּא. (עֲשִׂירָא) חֲפִיָּין זְעִירִין עַל גְּרוּנָא (סד סר) דִּיקִירוּ. רְבַרְבִין, מִתְשַׁעְרִין בְּשִׁיעוּרָא שְׁלִים. (תְּרִיסֵר) (וּבד) שַׁפּוֹן אַתְּפַנּוֹן מִכָּל סְטֵרִין, זַפָּאָה לְמֵאן דְּנִשְׁיָק מְאִינוֹן נְשִׁיקִין. (תְּלִיסֵר) בְּהֵיא מְזָלָא דְכֹלָא נְגִדִין תְּלִיסֵר מְשִׁיחִין דְּאַפְרָסְמוּנָא דְכִיָּא. כֹּלָא בְּהֵאִי מְזָלָא שְׁכִיחַ, וְסְתִים.

בְּזַמְנָא דְמָטָא תְּשָׁרֵי, יַרְחָא שְׁבִיעָאָה, מְשַׁתְּכַחֵי (נְרַחֵי) אֲלִין תְּרִיסֵר (ס"א תְּלִיסֵר) בְּעֲלָמָא עֲלָאָה וּמִתְפַתַּחֵי תְּרִיסֵר (ס"א תְּלִיסֵר) תַּרְעֵי דְרַחֲמֵי, בְּהֵאִי בְּזַמְנָא (יִשְׁעִיה נח) דְּרִשׁוּ יִי בְּהַמְצָאוֹ כְּתִיב.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תִּדְשֵׁא הָאָרֶץ דְּשֵׁא עֵשֶׁב מְזֻרִיעַ זֶרַע עֵץ פְּרִי וְגו', (בראשית א)
 הֵינֵנו דְּכַתִּיב (ויקרא טז) וְעֲנִיתֶם אֶת נַפְשׁוֹתֵיכֶם בַּתְּשֻׁעָה לַחֲדָשׁ בַּעֲרֹב.
 (בַּחַי וּמָנָא) (דברים ג) אֲדַנִּי יְהוָה אַתָּה הַחֲלוֹת לְהִרְאוֹת אֶת עַבְדְּךָ אֶת גְּדֻלְךָ.
 יְהו"ה שְׁלִים בְּסִטְרוֹי. וְהִכָּא בְּרַחֲשׁוֹתָא דָּא דְאַרְעָא, לָא שְׁלִים.
 יְה"י לָא כְּתִיב, קְרִינֵן יו"ד עֲלָאָה יו"ד תַּתָּאָה, וַיִּצֶר י' עֲלָאָה י' תַּתָּאָה,
 (יהי) י' עֲלָאָה, י' תַּתָּאָה. ה' בְּגוֹיֵיהוּ. כְּלָלָא דְשְׁלִימוֹ. שְׁלִים, וְלֹא לְכָל
 סִטְר. אַתְּעַקֵּר מֵהַאי אֲתֵר שְׁמָא דָּא, וְאַשְׁתִּיל בְּאַחְרָא, כְּתִיב וַיִּטַּע יי'
 אֱלֹהִים.

ה' בֵּין יו"ד לְיו"ד דִּיהָ"י, נִשְׁבָּא דְפִרְדֵּשְׁקָא דְעֵתִיקָא, לְזַעֲרָא דְאַנְפִּין בְּלֹא
 רוּחָא לָא אַתְקֵיִים. בַּה"א, אֲשַׁתְּכַלֵּל ה"א עֲלָאָה ה"א תַּתָּאָה, דְכַתִּיב
 (ירמיה א) אָהָה אֲדַנִּי אֱלֹהִים.

בְּקוּטְפוֹי דְקֻטְפוֹי, (צִירָא) בְּרוּחָא דְמִתְקַלִּין, יְה"ו. י' עֲלָאָה דְאַתְעֵטֵר
 בְּקֻטְרָא (ס"א בַּעֲשָׂרָא) דְעֵתִיקָא, הִיא קְרוּמָא עֲלָאָה דְאַזְדַּכְךָ וְסִתִּים.
 ה"א עֲלָאָה, דְאַתְעֵטֵר בְּרוּחָא דְנוֹקְבִין דְפִרְדֵּשְׁקָא, דְנִפְיָא לְאַחֲרֵיא. ו'
 עֲלָאָה, בּוֹצִינָא דְקַרְדִּינוֹתָא דְאַתְעֵטֵר בְּסִטְרוֹי, (ס"א בַּעֲשָׂרִי) מִתְפַּשְׁטֵן אַתְוּוֹן
 לְבִתֵּר, וְאַתְפַּלְלוּ בְזַעֲרָא דְאַפִּין. כְּמָה דְשְׂרִיא בְּגוּלְגַלְתָּא, אֲשַׁתְּפַחוּ
 מִתְפַּשְׁטֵן בְּכָל גּוּפָא, לְשַׁכְלֵלָא כְּלָא. בַּעֲמֵר נְקָא. כַּד תְּלִי תְלִיִין אֲלִין
 אַתְוּוֹן. כַּד אַתְגְּלִי לְזַעֲרָא מִתְנִישְׁבֵן בֵּיה אֲלִין אַתְוּוֹן, וְאַתְקֵרִי בְהוֹן.
 יו"ד דְעֵתִיקָא סִתִּים בַּעֲטְרוֹי, בְּגִין שְׁמָאֵלָא אֲשַׁתְּכַח ה"א אַתְפַּתַּח בְּאַחְרָא
 וְאַיִנְקִיב בְּתֵרִין נוֹקְבִין, וְאַשְׁתַּכַּח בְּתַקּוּנִין. ו'ו אַתְפַּתַּח בְּאַחְרָא,
 דְכַתִּיב, (שיר השירים ז) הוֹלֵךְ לְדוּדֵי לְמִישְׁרִים. בְּבוֹצִינָא דְקַרְדִּינוֹתָא לְמַכְסִּיא
 פִּתְחָא.

ו' לְעִילָא ו' לְתַתָּא, ה' לְעִילָא ה' לְתַתָּא. י' לְעִילָא וְכַה לָא אֲשַׁתְּפַף אַחְרָא,
 וְלֹא סְלִיק בְּהַדְהָ, כַּד רְמִיזָא דְרְמִיז כַּד אַתְגְּלִיִין תְרִין (בְּאוּרִיָּתָא) וּמִתְחַבְרֵן
 בְּחַד דְרֵגָא, חַד רְגֵשָׁא בְּגִין לְאַתְפַּרְשָׁא, ו"ד כְּלִילֵן בְּיו"ד וְוִי כַּד אֲסַתְּלַק
 הַאי, וְאַתְגְּלִיִין.

אַיִנוֹן בּוֹסְמִין דְטִיפְסָא שְׂרִיקִין, לָא עֲבָרִי (ס"א עֲבָר) לָא מִתְעַכְבִּי בְדוּכְתָא,
 וְהַחֲיִוֹת רְצוּא וְשׁוּב. בְּרַח לָךְ אֶל מְקוּמָךְ. אִם תִּגְבִּיָה כְּנֶשֶׁר וְאִם בֵּין
 כּוֹכְבִים שִׁים קִנְיָ מִשָּׁם אֲוִרִידְךָ.

וְתוֹצֵא הָאָרֶץ (דף קע"ז ע"ב) דְשֵׁא. אִימְתִי, כַּד שְׁמָא אַתְנַטַּע. וְכַדִּין אֲוִירָא
 נְפִיקָא, וְנִצּוּצָא אֲזַדְמֵן. (תִּיקוּנָא קַדְשָׁתָא דְרִישָׁא) חַד גּוּלְגַלְתָּא אַתְפַּשְׁט
 בְּסִטְרוֹי, טְלָא מְלִי עֲלֵה, דְתֵרִי גּוּוֹנִי.

תִּלְתָּת חֲלָלִין דְאַתְוּוֹן רְשִׁימִין, אַתְגְּלִיִין בֵּיה. (תִּלְתָּתָא) אֲוִכְמִין (ס"א בַּעֲוִרָא)

פְּעֻרָבָא תְּלִין עַל נוֹקְבִין עֲמִיקִין, דְּלֹא יָכִיל לְמַשְׁמַע יְמִינָא וּשְׂמָאלָא.
הָכָא חַד אֲרַחָא לְעִילָא דְקִיק.

(רביעאה) מְצַחָא דְלֹא נְהִיר, קְטָטוּתָא דְעֵלְמָא. פֶּר פֶּד רַעוּא אֲשַׁגַּח בִּיהַ.
(חמישאה) עֵינִין דְתֵלַת גְּוֹנִי, לְמַרְתַּת קְמִייהוּ אַתְסַחֵן בְּחֻלְבָּא דְנְהִיר.
פְּתִיב (ישעיה לג) עֵינִיף תְּרַאֲינָה יְרוּשָׁלַיִם נוֹה שְׂאֲנָן, וּכְתִיב (ישעיה א) צֶדֶק יִלִּין
בָּהּ. נוֹה שְׂאֲנָן, עֲתִיקָא דְסֵתִים, עֵינִיף פְּתִיב.

(שתיאה) חוּטְמָא פְּרַצוּפָא דְזַעֲרָא, לְאַשְׁתְּמוּדְעָא. תֵּלַת שְׁלֵהוּבִין מִתּוֹקְדִין
בְּנוֹקְבוֹי. (שביעאה) דְרַגָּא עֲקִימָא, לְמַשְׁמַע טַב וּבִישׁ. פְּתִיב (ישעיה מב)
אֲנִי יְיָ הוּא שְׁמִי. וּכְתִיב (דברים לב) אֲנִי אֲמִית וְאַחִיָּהּ. וּכְתִיב (ישעיה מו) וְאֲנִי
אֲשָׂא וְאֲנִי אֶסְבּוּל. (תהלים ק) הוּא עֲשֵׂנוּ וְלוֹ אֲנַחְנוּ. (איוב כג) וְהוּא בְּאֶחָד וּמִי
יִשִּׁיבֵנוּ. הוּא אֲקָרִי מָאן דְסֵתִים וְלֹא שְׂכִיחַ, הוּא מָאן דְלֹא אֲזַדְמֵן לְעִינָא.
הוּא מָאן דְלֹא אֲקָרִי בְשֵׁמָא. (ה"א ח").

א' פְּלִיל (הוא) ו'. ו' פְּלִיל א' וְלֹא כְּלִיל ה'ו'. (ס"א ח"). א' אֲזִיל לְאֶלְף. אל"ף
אֲזִיל לִיו"ד, יו"ד אֲזִיל לִיו"ד, דְסֵתִים מְכַל סֵתִימִין, דְלֹא מִתְחַבְּרֵן בִּיהַ
ו"ד. ווי כד לא נהיר י' בו"ד.

כַּד אֶסְתַּלַּק י' מִן ו"ד בְּחֻבֵי עֵלְמָא, עֲרִייתָא דְכֻלָּא אֲשַׁתְּכַח, עַל דָּא כְּתִיב
(ויקרא יח) עֲרוֹת אֲבִיךָ לֹא תִגְלֶה. וְכַד אֶסְתַּלַּק יו"ד מִן ה"א, עַל דָּא כְּתִיב
וְעֲרוֹת אֲמִיךָ לֹא תִגְלֶה אֲמִיךָ הִיא לֹא תִגְלֶה עֲרוֹתֶיהָ. אֲמִיךָ הִיא וְדָאִי, (משלי ב)
פִּי אִם לִבְיָנָה תִקְרָא וְגו'.

פְּרַקָּא תְּלִיתָא תַשְׁעָה תְּקוּנִין יְקִירִין אַתְמַסְרוּ לְדִיקְנָא כָּל מָה דְאַתְתְּמַר
וְלֹא אַתְגַּלְיָא עֲלָאָה וְיִקְרָא אֲשַׁתְּכַח. (והוא) וְהָא (ס"א דִיקְנָא) גְּנֻזִיָּה (ס"א
יְקִירָא) קְרָא.

תִּיקְנָא קְדַמָּא דְדִיקְנָא, נִימִין עַל נִימִין מְקָמִי פִתְחָא דְאֲדִנִין עַד רִישָׁא
דְפּוּמָא. (תנינא) מִרִישָׁא הָאִי, עַד רִישָׁא אַחְרָא אֲשַׁתְּכַח. (תליתאה)
מִתְחֹת תְּרִין נוֹקְבִין אֲרַחָא מְלִיָּא דְלֹא אַתְחַזְיָא. (רביעאה) עֲלֵעִין אַתְחַפְיִין
מִהָאִי גִיסָא וּמִהָאִי גִיסָא. (חמישאה) בְּהוּ אַתְחַזְיִין תַּפּוּחִין סוּמְקִין פְּוּרְדָּא.
(שתיאה) בְּחַד חוּטָא תְּלִין אוּכְמִין תְּקִיפִין עַד חֲדוּי. (שביעאה) שְׁפּוּן סוּמְקִין
פְּוּרְדָּא אַתְפְּנוּן.

(תמיאה) זַעֲרִין נַחְתִין בְּגֵרוּנָא, וּמְחַפְיִין קְדָלָא. (תשיעאה) רַבְרַבִין וּזַעֲרִין
פְּגִידִין (ס"א גְּרִידִין) (ס"א נַחְתִין) בְּשִׁקּוּלָא. בְּאַלִין אֲשַׁתְּכַח גִּיבְר וְתִקִיף מָאן
דְאַשְׁתְּכַח.

כְּתִיב (תהלים קיח) מִן הַמַּצַּר קָרָאתִי יְיָ. תַשְׁעָה אָמַר דּוּד עַד כָּל גּוֹיִם סְבִיבוּנִי,
לְאַסְחָרָא וְלֹאֲגָנָא עֲלוּי. וְתוּצָא הָאֲרִץ דְשָׂא עֲשָׁב מְזִרִיעַ זֶרַע לְמִינָהוּ

וְעַץ עוֹשֶׂה פְּרִי אֲשֶׁר זָרְעוּ בוֹ לְמִינֵהוּ. תִּשְׁעָה אֲלֵיךְ אֲתַעְקְרוּ מִשְׁמַא שְׁלִים,
וְאֲשַׁתִּילֹו לְבָתֵּר בְּשִׁמְא שְׁלִים, דְּכְתִיב וַיִּטַּע יי' אֱלֹהִים. תְּקוּנִין דְּדִיקְנָא
בְּתֵלִיסָר אֲשַׁתְּפֹחֵן אִיהִי, דְּהִיא עֲלָאָה. תַּתְּאָה, בְּתִשְׁעָה אֲתַחֲזוּן. כ"ב אֲתוּוֹן
אֲתַגְּלִיפוּ בְּגוּוֹנִיָּהוּן (ס"א כְּגִינְהוּן).

עַל הַאי, (ס"א על הַאי טָאן דְּחַוִּי בְּחַלְמִיָּה דִּיקְנָא) חֲלָמָא דְאַחִיד דִּיקְנָא דְבַר נָשׁ עֲלָאָה
בִּידִיָּה, (נ"א אוּ דְאוּשִׁיט נְדִיָּה לִיהַ וְנִדְעַ דְשְׁלִים בְּמֵאֲרִיָּה) שְׁלִים בְּמֵאֲרִיָּה. שְׁנֵאִין תַּחֲוֹתוּי
יְכַנְעוּן. כָּל שְׁפִין דִּיקְנָא עֲלָאָה דְנִהִירָא (ס"א לְתַתְּאָה) בְּתַתְּאָה, דְעֲלָאָה רַב חֶסֶד
אֲקָרִיָּה, בְּזַעֲרָא חֶסֶד סְתָם, כַּד אֲצַטְרִיךְ נִהִירוּ אָנְהַר וְאֲקָרִי רַב חֶסֶד. (ס"א
כִּידִיָּה הַא מְתַרְחִין דְהַא בְּשִׁלְם עִם מֵאֲרִיָּה וְשִׁנְאוּי וְכַנְעוּן תַּחֲוֹתוּי וְדִין הוּא כְּדִיל דְחֻזָּא בְּחַלְמִיָּה כָּל שְׁפִין אִם זָכָה לְאוּדְעָא
מַה הוּא דִּיקְנָא עֲלָאָה דְהוּא נִהִיר לְתַתְּאָה אֲרִים עֲלָאָה רַב בְּחֶסֶד אֲקָרִי בְּזַעֲרָא חֶסֶד סְתָם).

בְּתִיב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִשְׂרָאֵל הַמִּים שָׂרִיץ נֶפֶשׁ חַיָּה, כְּלוּמַר, (נ"א ח"י ח"ה) י"ה
אֲתַפְּשֵׁט נִהִירוּ דָּדָא בְּדָא, כְּלָא אֲתַרְחִשׁוּן בְּזַמְנָא חֲדָא, מִים טְבָאן
מִים בִּישָׁן. בְּגִין דְּאָמַר יִשְׂרָאֵל, אֲתַפְּלֹו דָּא בְּדָא. חַיָּה עֲלָאָה, חַיָּה תַּתְּאָה.
חַיָּה (דף קע"ח ע"א) טְבָא. חַיָּה בִישָׁא.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם. הָאָדָם לָא כְּתִיב, אֱלָא אָדָם סְתָם, לְאַפְקָא אָדָם
דְלַעֲלִילָא דְאֲתַעְבִּיד בְּשִׁמְא שְׁלִים. כַּד אֲשַׁתְּלִים דָּא, אֲשַׁתְּלִים דָּא. אֲשַׁתְּלִים
דְכַר וְנוֹקְבָא לְאַשְׁלָמָא כְּלָא. יְהו"ה סְטָרָא דְדְכַר. אֱלֹהִים סְטָרָא דְנוֹקְבָא.
אֲתַפְּשֵׁט דְכוּרָא, וְאֲתַתְּקַן בְּתַקוּנֵי כְּפֵאמָא, בְּפּוּמִיָּה דְאָמָה. מְלַכִּין
דְאֲתַבְּטְלוּ, הֲכָא אֲתַקְיָמוּ.

דִּינִין דְדְכוּרָא תַקִּיפִין בְּרִישָׁא, בְּסוּפָא נִיחִין. דְנוֹקְבָא בְּאִיפְכָא. וַי"ה
קוּנְטִירִין דְקִיטוּרָא בְּעִטְפוּי שְׁקִיעִין. י' זַעֲרָא בְּגוּוְהָא אֲשַׁתְּכַח. אִי
אֲתַבְּסְמוּ דִינִין, בְּעָא עֲתִיקָא. אֲתָא חוּיָא עַל נוֹקְבָא, וְקִינָא דְזוּהֵמָא אֲתַתְּקַן
בְּגוּוְהָ, לְמַעַבְד מְדוּרָא בִישָׁא. דְכְתִיב וַתַּהַר וַתֵּלֶד אֶת קַיִן. קִינָא דְמְדוּרָא
דְרוּחִין בִּישָׁן וְעֲלֵעוּלִין וְקִטְפוּרִין.

אֲתַתְּקַן בִּיהַ בְּהַאי אָדָם, בְּתַרִּין, בְּכָלֵל וּפְרִט, אֲתַפְּלֹו בְּפְרִט וּכְלָל, שׁוּקִין
וּדְרוּעִין, יְמִינָא וּשְׁמַאלָא. דָּא אֲתַפְּלֵג בְּסְטְרוּי אֲתַתְּקַן דְכַר וְנוֹקְבָא
יְה"ו. י' דְכַר. ה' נוֹקְבָא. ו' כְּתִיב זָכָר וּנְקֵבָה בְּרָאָם וַיְבָרֶךְ אוֹתָם וַיִּקְרָא
אֶת שְׁמֵם אָדָם. דִּיוֹקְנָא וּפְרָצוּפָא דְאָדָם יְתִיב עַל כְּרִסְיָא, וְכְתִיב (יחזקאל א)
וְעַל דְמוֹת הַפְּסָא דְמוֹת כְּמֵרָאָה אָדָם עֲלִיו מְלַמְעֵלָה.

דְכַר אַחַר יִשְׂרָאֵל הַמִּים, תְּרַגוּם יְרַחֲשׁוּן. כְּלוּמַר, כַּד מְרַחֲשִׁין בְּשַׁפְּוֹתִיָּה פְתַגְמִי צְלוּתָא,
בְּזַפּוּתָא, וּבְנִקְוִיָּת דְעֵתָא, וּבְמִנָּא הוּוּ רַחֲשִׁי נִפְשָׁא חַיָּתָא.

וְכַד בְּעִי כַר נָשׁ לְסְדָרָא צְלוּתִיָּה לְמֵאֲרִיָּה, וְשַׁפְּוֹתִיָּה מְרַחֲשִׁין בְּהַאי גּוּוְנָא מִתְּתָא לְעִילָא,

לְסַלְקָא יְקָרָא דְמַאֲרִיָּה, לְאַתְרֵי דְשְׁקִינֵי דְעַמִּיקוֹ דְבִירָא, נְגִיד וְנַפִּיק. לְבַתְרָא נְגִיד לְאַמְשַׁכָּא מְלַעֲיָלָא לְתַמָּא, מַהֲהוּא שְׁקִינָא דְנַחְלָא, לְכָל דְרַגְא וְדְרַגְא, עַד דְרַגְא בְתַרְאָה לְאַמְשַׁכָּא נְדָבָה לְכָלָא מְעִילָא לְתַמָּא. לְבַתְרָא בְעֵי לְקַשְׂרָא קַשְׂרָא בְכָלָא, קַשְׂרָא דְכּוֹנְנָה דְמַהֲיִמְנוּתָא וְעֵבְדוֹן כָּל מְשַׁאלוּהֵי, בֵּין שְׁאֲלֵתָא דְצַבּוּרָא, בֵּין שְׁאֲלֵתָא דְיַחֲדָא.

וְשְׁאֲלֵתָא דְאִית לְבַר נָשׁ לְשְׁאֲלָא מְמַאֲרִיָּה, הֵן מְסוּדְרוֹת בַּט' גְּוּוּנֵי, אִית בְּאַלְפָא בֵיתָא, וְאִית בְּאַדְכָּר מְכִילוּהֵי דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, רַחוּם וְחַנוּן וְגו'. אִית בְּשִׁמְהֵן יְקִירָן דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, כְּגוֹן אֶהְיָה, יְהִי, יְהוּ, אֵל, אֱלֹהִים, יְיָ צְבָאוֹת, שְׂדֵי, אֲדָנֵי.

אִית בְּעֵשֶׂר סְפִירוֹת, כְּגוֹן: מְלָכוֹת, יְסוּד, הוֹד, נִצְחָה, תְּפָאֲרָת, גְּבוּרָה, חֶסֶד, בִּינָה, חֻמְקָה, כְּתָר. אִית בְּאַדְכָּר צְדִיקֵיָא, כְּגוֹן הָאֲבוֹת וְהַנְּבִיאִים וְהַמְּלָכִים. אִית בְּשִׁירֵי וּבְתוֹשְׁבַחְתֵּי, דְאִית בְּהוֹן קְבֵלָה אֲמִיתִית. וְעִילָא מְנַהוֹן מָאן דְיַדַּע לְתַמְנָן תְּקוּוּנֵי לְמַאֲרִיָּה, כְּדָקָא יְאוּת. וְאִית בִּידִיעָה סְלָקָא מְתַתָּא לְעִילָא, וְאִית מָאן דְיַדַּע לְהַמְשִׁיךְ שְׁפַעָא מְעִילָא לְתַמָּא. וּבְכָל ט' גְּוּוּנֵי אֲלֵין, צְרִיכָא כּוֹנְנָה גְדוּלָה, וְאִי לֹא עָלִיָּה קָרָא דְכְתִיב, (שְׁמוּאֵל א ב) וּבְזֵי יִקְלוּ.

וּבְכוּוֹנָת אָמֵן, דְהוּא כְלִיל תְרִין שְׁמֵהֵן יְהוָה אֲדָנֵי. וְהָאֲחַד גְּנִזֵי טוֹבִיָּה וּבְרַכּוּהֵי, בְּאוּצָר הַנְּקָרָא הֵיכָל, וְהוּא רְמוּז בְּפֶסוּק (חֲבַקּוּק ב) וְהוּ בְהֵיכָל קָדְשׁוֹ הִס מִפְנֵיו וּלְדָא רְמִזוּ רַבּוּתֵינוּ זְכוּרָנָם לְבִרְכָה, כָּל טוֹב הָאֲדָם בְּבִיתוֹ, שְׁנַאֲמַר (בְּמִדְבָר יב) כָּכֵל בֵּיתִי נֹאמֵן הוּא, וּמְתַרְגְּמֵינָן בְּכָל דְעַמֵּי.

וְאִי מְכוּוֹן בְּכָל חַד וְחַד מַט' גְּוּוּנֵי כְּדָקָא יְאוּת, דָּא הוּא בַר נָשׁ דְאוּקִיר לְשְׁמָא דְמַאֲרִיָּה לְשְׁמָא קְדִישָׁא, וְעַל דָּא כְתִיב כִּי מְכַבְּדֵי אַכְבֵּד וּבְזֵי יִקְלוּ, אַכְבֵּד בְּעַלְמָא דִין, לְקַיִים וּלְמַעַבְד כָּל צְרִכּוּי. וְיַחֲזוּן כָּל עַמְמֵי אַרְעָא, אַרִי שְׁמָא דְהוּ אַתְקֵרֵי עָלֵיהּ, וְיַדְחַלוּן מִגֵּיהּ. וּבְעַלְמָא דְאַתֵּי, יִזְכִּי לְמִיקָם בְּמַחֲצֵצַת חֲסִידִים, אַף עַל פִּי דְלֹא קָרִי כָל צוּרְכֵיהּ, כִּיּוֹן דְזָכָה לְאַשְׁגַּחָא יְדִיעַת מַאֲרִיָּה, וְאִיכוּוֹן בֵּיהּ כְּדָקָא יְאוּת.

מָא' וּבְזֵי יִקְלוּ. דָּא הוּא מָאן דְלֹא יַדַּע לְאַחַדָּא שְׁמָא קְדִישָׁא, וּלְקַשְׂרָא קַשְׂרָא דְמַהֲיִמְנוּתָא, וּלְאַמְשַׁכָּא לְאַתְרֵי דְאַצְטְרִיךְ, וּלְאוּקִיר שְׁמָא דְמַאֲרִיָּה טָב לִיָּה דְלֹא אַתְפְּרִי. וְכָל שְׁפֹן מָאן דְלֹא אַתְפְּוּוֹן בְּאָמֵן.

וְעַל דָּא, כָּל מָאן דְמַרְחִישׁ בְּשִׁפּוּתֵיהּ בְּנִקְיוּתָא דְלָבָא, בְּמִיָּא דְמַנְקֵי, מָאִי כְתִיב בְּהִדְיָה, וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֵׂה אָדָם, כְּלוּמַר, בְּשָׁכִיל אָדָם דְיַדַּע לְאַחַדָּא צְלָם וְדַמּוּת כְּדָקָא יְאוּת, וְיַרְדּוּ בְדַגַּת הַיָּם. (עַר כָּאן ד"א)

כְּדָקָא רְבִיעָאָה. עַתִּיקָא, טְמִיר וְסְתִים. זְעִירָא דְאַנְפִין, אַתְגְּלִיָּא וְלֹא אַתְגְּלִיָּא. דְאַתְגְּלִיָּא, בְּאַתְוּוֹן כְּתִיב. דְאַתְפְּסִיָּא, סְתִים בְּאַתְוּוֹן, דְלֹא מְתִישְׁבֹן בְּאַתְרוּי, כְּגִין דְאִיהוּ לֹא אַתִּישְׁבּוּ בֵּיהּ עַלְאִין וְתַתְאִין. וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ בְּהֵמָה וּרְמֵשׁ וְגו', הֵינּוּ

דְּכַתִּיב, (תהלים לו) אָדָם וּבִהֶמָּה תוֹשִׁיעַ יְיָ. חַד בְּכֻלָּא דְאַחְרָא מִשְׁתַּפְּחָא. בִּהֶמָּה בְּכֻלָּא דְאָדָם, (ויקרא א) אָדָם פִּי יִקְרִיב מִכֶּם קִרְבָּן לַיְיָ מִן הַבְּהֵמָה, מִשּׁוּם דְּאַתְּפִלֵּל בְּכֻלָּא דְאָדָם.

בְּר נַחַת אָדָם דְּלִתְתָא (דף קע"ח ע"ב) בְּדִיּוּקְנָא עֲלָאָה, אֲשַׁתְּכַחוּ תְרִין רוּחִין מִתְרִין סְטָרִין, דִּימִינָא וּשְׂמָאֲלָא כָּלִיל אָדָם. דִּימִינָא, נְשַׁמְתָא קְדִישָׁא. דְשְׂמָאֲלָא נְפֶשׁ חַיָּה. חֵב אָדָם אֲתַפְּשֵׁט שְׂמָאֲלָא, וְאֲתַפְּשֵׁטוּ אֵינוּן בְּלֵא גּוֹפָא.

בְּר מִתְדַבְּקִין דָּא בְּדָא, אֲתִיּוּלְדִין פְּהַאי חַיָּה דְאוּלִידַת (רוחין) סְגִיִּין בְּקֻטְרָא חֵדָא. כ"ב אֲתוּוֹן סְתִימִין, כ"ב אֲתוּוֹן אֲתַגְלִיין, י' סְתִים, י' גְּלִיִּיא. סְתִים וְגְלִיִּיא, בְּמִתְקֵלָא דְטַפְסִין, אֲתַקְלוּ.

י' נְפִקִין מִנִּיה דְכָר וְנוֹקְבָא ו"ד, בְּהַאי אֲתֵר, ו' דְכָר, ד' נוֹקְבָא. בְּגִין דָּא, ד"ו תְרִין. ד"ו דְכָר וְנוֹקְבָא. ד"ו תְרִין קְפִלִין. תְרִין י' בְּלַחֲדוּי דְכָר. ה' נוֹקְבָא. ה' ד' הוֹת בְּקַדְמִיתָא, וּמִדְאַתְעַבְרַת בִּי בְּגוּיָה, (אוּלִידַת) אֲפִיקַת ו', (תְרִי כִי בַה' אֵית ד"ו וְכִיָּה אֵית ה"ה תְרִי ית"ו) אֲתַחֲזִי יו"ד בְּחֻזְוִיה פְּלָלָא דִיה"ו. מִדְאַפִּיקַת יו"ד דְהוּא דְכָר וְנוֹקְבָא, אֲתִישְׁבַת לְבִתֵּר, וּמְכַסְיָא לְאַמָּא.

וְיִרְאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים אֶת בְּנוֹת הָאָדָם, (בראשית ו) הֵינּוּ דְכַתִּיב, (יהושע ב) שְׁנַיִם אַנְשִׁים מְרַגְלִים חָרַשׁ לְאֹמֵר, מָאִי בְנוֹת הָאָדָם. דְכַתִּיב, (מלכים א ג) אֲז תְבִאנָה שְׁתֵּים נָשִׁים זֹנוֹת אֶל הַמֶּלֶךְ. בְּגִינֵיהוּן פְּתִיב, פִּי רָאוּ כִי חֲכַמַת אֱלֹהִים בְּקִרְבּוֹ וְגו'. אֲז תְבִאנָה וְלֹא בְקַדְמִיתָא. בְּקִיסְטְרָא דְקִיטוּרִי דְפִיגְאֵן, תְרִין מִתְחַבְּקֵן הוּוּ לְעִילָא, לְתַתָּא נַחְתּוּ יִרְתּוּ עַפְרָא, אֲבָדּוּ חוּלְקָא טְבָא דְהוּה בְּהוּ. עֶטְרָא דְבוּמְלָא (ס"א דְחַמְלָא) וְאַתְעֶטֶר בְּקוּסְטָא דְעִנְבָא.

וַיֹּאמֶר יְיָ אֶל מֹשֶׁה מַה תַּעֲשֶׂק אֵלַי. (שמות יד) אֵלַי דִּיִּיקָא. דְבַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּסְעוּ. וַיִּסְעוּ דִּיִּיקָא. בְּמִזְלָא הוּה תְלִי, דְבַעָא לְאוּקִיר דְקִנְיָה. (שמות טו) וְהִשָּׁר בְּעֵינָיו תַּעֲשֶׂה וְהֶאֱזַנְתָּ לְמִצּוֹתָיו וּשְׁמַרְתָּ כָּל חֻקָיו עַד כָּאֵן. פִּי אֲנִי יְיָ רַפְּאִידָּה, לְהַאי דוּקָא.

פְּרָקָא חֲמִישָׁאָה (ישעיה א) הוּי גוּי חוּטָא עִם פְּכַד עוֹן זִרְע מְרַעִים בְּנִים וְגו'. שְׁבַעָה דְרַגִין יו"ד ה"ה ו"ה ה"י ו"ו אֲפִיק ד' ה"ה הו"י, ה"ה אֲפִיק ו"ו ד"ו לְבַר אֲסֵתִיר אָדָם דְכָר וְנוֹקְבָא דְאֵינוּן ד"ו דְכַתִּיב בְּנִים מִשְׁחִיתִים.

בְּרִאשִׁית בְּרָא. בְּרִאשִׁית מְאֹמֵר. בְּרָא חֲצִי מְאֹמֵר. אָב וּבִן. סְתִים וְגְלִיא. עֵדֵן עֲלָאָה דְסְתִים וְגְנִיזוּ. עֵדֵן תַּתָּאָה, נְפִיק לְמִטְלִטְלִי (ס"א לְמִטְלִי) וְאַתְגְּלִיא יְהוּה. יְהוּה. אֱלֹהִים. אֲת. אֲדִנִי אֲהִיָּה. יְמִינָא וּשְׂמָאֲלָא כְחֵדָא אֲשַׁתְּפּוּ, הַשְׁמִים. וְאֲת, דְכַתִּיב, (דְבָרֵי הַיָּמִים א כט) וְהַתְּפָאֲרַת וְהַנְּצַח אֵינוּן

פחדא אשתתפו. הארץ, דכתיב, (תהלים ח) מה אדיר שמך בכל הארץ. (ישעיה
ו) מלא כל הארץ כבודו.

יהי רקיע בתוך המים להבדיל בין הקדש ובין קדש הקדשים, עתיקא
לזעירא, אתפרש, ואתדבק. לא אתפרש ממש פומא ממלל רברבן.
אנתיק ואתעטר בכתרין זעירין, בחמשה זינין מים, וכתיב (במדבר יט) ונתן
עליו מים חיים. (ירמיה י) הוא אלהים חיים ומלך עולם. (תהלים קטז) אתה לה
לפני יי בארצות החיים. (שמואל א כה) והיתה נפש אדני צרורה וגו'. ועץ
החיים בתוך הגן. י"ה, יו"ד ה"א, אהי"י בין מים למים. מים שלימין,
ומים דלא שלימין. רחמין שלימין, רחמין דלא שלימין.

ויאמר יי לא ידון רוחי באדם לעולם בשגם הוא בשר. (בראשית ו) ויאמר
יי, פד אתיישבא בזעירא. מפאן (נ"א דכר אמר בשם אמרו) (לומר) דכר.
דעתיקא סתים קאמר לא ידון רוחי באדם דלעילא, משום דבההוא רוחא
דאתנשבא מתרין נוקבין דפרדשקא, משיך לתפאי.

ובגין כך פתיב (פי עולם) והיו זמיו מאה ועשרים שנה. יו"ד שלים ולא
שלים. י' בלחודוי מאה. תרין אתנוון תרין זמנין, מאה ועשרים
שנה. י' בלחודוי כד (דף קע"ט ע"א) אתגליא בזעירא, אתמשך בעשר אלפי
שנין. מפאן פתיב, (תהלים קלט) ותשת עלי כפכה.

הנפילים היו בארץ, (בראשית ו) היינו דכתיב ומשם יפרד והיה לארבעה
ראשים. מאתר דאתפרש גנתא, אקרי הנפילים, דכתיב ומשם
יפרד. היו בארץ בימים ההם, ולא לבתר זמנא. עד דאתא יהושע, ובני
האלהים אסטמרו.

עד דאתא שלמה ובנות האדם אתפללא, הדא הוא דכתיב, (קהלת ב)
ותענוגות. תענוגות קארי (תענוגים לא קארי) בני האדם (נ"א דאתרמיו) דאתרמיו
מהאי רוחין אחרנין, דלא אתפללו בחכמה עלאה, דכתיב, (מלכים א ה) ויי
נתן חכמה לשלמה, וכתיב (מלכים א ה) ויחכם מפל האדם. משום דהני לא
אתפללו באדם.

וי נתן חכמה, ה' עלאה. ויחכם, דמינה אתחכם לתפא. המה הגבורים
אשר מעולם, עולם דלעילא. אנשי השם, דאתנהגן בשמא. מאי
שמא. שמא קדישא, דאתנהגן ביה דלא קדישין לתפא, ולא אתנהגן אלא
בשמא. אנשי השם סתם, ולא אנשי הוי"ה. לאו מסתים סתימא, אלא
גריעותא, ולא גריעותא אנשי השם סתם, מפללא דאדם נפקו, פתיב (תהלים
מט) אדם ביקר בל ילין, אדם ביקר, ביקירו דמלפא, בל ילין, בלא רוחא.

תְּלִיסָר מְלָפֵי קָרְבָא, בְּשִׁבְעָה. שְׁבַעֲהָ. מְלָפִין בְּאַרְעָא, אֶתְחִזִּיאוּ נְצַחֵי קָרְבָא. תְּשַׁעַה דְּסַלְקִין בְּדַרְגִּין, דְּרַהֲטִין בְּרַעוּתֵהוּן, וְלִית דִּימְחֵי בִידֵיהוּן. חֲמִשָּׁה מְלָפִין קְיִימִין בְּבַהֲלוֹ, לְקַמֵּי אַרְבַּע לֹא יִכְלִין לְמִיקָם.

אַרְבַּע מְלָפִין נְפַקִין לְקַדְמוֹת אַרְבַּע, בַּהוּן תְּלִיין פְּעַנְבִין בְּאַתְפְּלֵא צְרִידִין בַּהוּ שְׁבַעֲהָ רַהֲטִין. סְהַדִין סְהַדוּתָא וְלֹא קְיִימִין בְּדוּכְתִייהוּ. אֵילָנָא דְמַבְסָם יְתִיב בְּגוּ. בְּעַנְפוֹי אֶחֱידִין וּמְקַנְנִין צְפָרִיין. תַּחֲוֹתוֹי תְּטַלֵּל חִיּוּתָא דְשְׁלִיטָא בַּהוּא אֵילָנָא בְּתַרֵי כְּבִישִׁין, לְמִיּהוּ בְּשִׁבְעָה סְמִכִין סְחַרְגִּינָה, בְּאַרְבַּע חִיוּון, מְתַגְלָגְלִין בְּאַרְבַּע סְטָרִין.

חֲוִיָא דְרַהֲטֵי בְשׁ"ע דְלוּגִין, דְּלִיג עַל טוּרִין, מְקַפֵּץ עַל גְּבַעְתָא, דְּכַתִּיב, (שיר השירים ב) מְדַלַּג עַל הַהָרִים מְקַפֵּץ עַל הַגְּבָעוֹת. זְנַבִּיָה בְּפוּמִיָה,

בְּשָׁנוֹי, נְקִיב בְּתַרִין גִּיסִין. פֶּד נְטִיל גִּיסְטָרָא אֶתְעַבִיד לְתַלְתַּת רוּחִין.

בְּתִיב וַיִּתְהַלֵּךְ חֲנוּךְ אֶת הָאֱלֹהִים. וְכַתִּיב (משלי כב) חֲנוּךְ לִנְעָר עַל פִּי דְרַפּוּ. לִנְעָר הַיְדוּעֵ. אֶת הָאֱלֹהִים, וְלֹא אֶת יְיָ. וְאֵינְנוּ, בְּשֵׁם זֶה, פִּי לְקַח אוֹתוֹ אֱלֹהִים לְהַקְרָא בְּשֵׁמוֹ. תַּלְתַּת בְּתֵי דִינִין, אַרְבַּע אֵינּוּן. אַרְבַּע בְּתֵי דִינִין דְלַעֲיִלָא. אַרְבַּע לְתַתָּא. דְּכַתִּיב, (ויקרא ט) לֹא תַעֲשׂוּ עוֹל בְּמִשְׁפַּט בְּמִדָּה בְּמִשְׁקָל וּבְמִשׁוּרָה. דִּינָא קְשִׁיָא. דִּינָא דְלֹא קְשִׁיָא, דִּינָא בְּשְׁקוּלָא, דִּינָא דְלֹא בְּשְׁקוּלָא. דִּינָא רְפִיָא. (דִּינָא) דְאֶפִּילוּ לֹא הָאֵי וְלֹא הָאֵי.

וַיְהִי כִי הִחֵל הָאָדָם לָרֵב עַל פְּנֵי הָאָדָמָה. הִחֵל הָאָדָם לָרֵב. הֵינּוּ דְכַתִּיב בְּשֵׁם וְגו', הָאָדָם דְלַעֲיִלָא. וְכַתִּיב עַל פְּנֵי הָאָדָמָה. (שמות לד) וּמִשָּׁה לֹא יָדַע כִּי קָרַן עוֹר פָּנָיו, הֵינּוּ דְכַתִּיב, (בראשית ג) פְּתָנוֹת עוֹר. קָרַן, דְּכַתִּיב, (שמואל א טז) וַיִּקַּח שְׁמוּאֵל אֶת קָרַן הַשֶּׁמֶן. לִית מְשִׁיחָא אֶלָּא בְּקָרַן, (תהלים פט) וּבְשֶׁמֶךְ תְּרוּם קִרְנָנוּ. (תהלים קלב) שֵׁם אֶצְמִיחַ קָרַן לְדוֹד. הֵינּוּ עֲשִׂירָאָה דְמַלְפָא. וְאַתְיָא מִן יוֹבְלָא דְהִיא אֵימָא, דְכַתִּיב, (יהושע ו) וְהָיָה בְּמִשׁוּךְ בְּקָרַן הַיּוֹבֵל. קָרַן פִּיּוֹבְלָא אֶתְעַטֵר עֲשִׂירָאָה בְּאֵימָא. קָרַן, דְנְטִיל קָרַן וְרִיחַ לְאַתְבָּא רוּחִיָה לִיָּה.

וְהָאֵי קָרַן דִּיּוֹבְלָא הוּא. וְיּוֹבֵל ה'. וְה' נְשִׁיבָא דְרוּחָא לְכָלָא. וְכָלָא תִיַיְבִין לְאַתְרֵייהוּ, דְכַתִּיב, (ירמיה א) אָהָה יְיָ אֱלֹהִים, פֶּד אֶתְחִזִּי ה' לֵה', יְיָ

אֱלֹהִים אֶתְקַרֵי שֵׁם מְלֵא וְכַתִּיב (ישעיה ב) וּנְשַׁגְּבִי יְיָ לְבָדוֹ פִּיּוֹם הַהוּא. (ס"א פד אֶתְחַדֵּר ה' לֵה' וְאֶסְתַּלַּק י' פּוֹרְעֵנוּתָא אֶתִּי לְעַלְמָא וְאִי לֹא בְּשִׁבִיל אָדָם יְחוּ"ה לֹא אֶתְקַנְנִים עַלְמָא וְכָלָא אֶתְתַּרְבִּי וְעַל דָּא כַתִּיב וּנְשַׁגְּבִי וְגו') עַל פִּן סְתִיב וְאַתְעַטֵר צְנִיעוּתָא דְמַלְפָא, דְהֵינּוּ סְפָרָא דְצְנִיעוּתָא. זַפְאָה (נ"א לְמֵאן דְנִפְק וְנִדַע) לְמֵאן דְעָאֵל וְנִפְק וְנִדַע שְׁבִילוֹי וְאַרְחוּי.

פִּרְשֵׁת תְּצַוֶּה

וְאֵתְּהָ תְּצַוֶּה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'. (שמות כז) וְאֵתְּהָ הַקָּרֵב אֲלֶיךָ אֶת אֶהְרֹן אַחִיךָ וְגו'. אָמַר רַבִּי חֵיִיא, מָאִי שְׁנָא הֵכָא מִבְּכַל אַתְר, דְּכָתִיב וְאֵתְּהָ הַקָּרֵב אֲלֶיךָ וְאֵתְּהָ תְּדַבֵּר אֶל כָּל חֻכְמֵי לֵב. וְאֵתְּהָ תְּצַוֶּה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. (שמות ל) וְאֵתְּהָ קַח לָךְ בְּשָׂמִים רֵאשׁ מֵר דְּרוּר. אֶלָּא כִּלְאֵ בְּרִזָּא עֲלָאָה אִיהוּ, לְאַכְלֵלָא שְׂכִינְתָא בְּהַדְיָה.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, נְהוּרָא עֲלָאָה, וְנְהוּרָא תַתְּאָה כְּלִיל פְּחָדָא, אַקְרִי וְאֵתְּהָ. פְּמָה דְּאֵתְּ אָמַר (נחמיה ט) וְאֵתְּהָ מְחִיָּה אֶת פְּלִם. וְעַל דָּא לָא כְּתִיב, וְהַקָּרֵב אֶת אֶהְרֹן אַחִיךָ. וְצוּיַת אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וְדַבְרַתְּ אֶל כָּל חֻכְמֵי לֵב. בְּגִין דִּהֵהוּא זְמַנָּא שְׂרִיא שְׂמֶשָׁא בְּסִיְהָרָא, וְאַשְׁתַּתַּף פְּלָא כַּחְדָּא, לְשְׂרִיא עַל אוּמְנוּתָא דְּעוֹבְדָא. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מֵהֵכָא, (שמות לו) אֲשֶׁר נָתַן יי' חֻכְמָה וְתַבּוּנָה בְּהֵמָה.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר מֵהֵכָא, וְאֵתְּהָ תְּדַבֵּר אֶל כָּל חֻכְמֵי לֵב אֲשֶׁר מְלֵאתִיו רוּחַ חֻכְמָה. אֲשֶׁר מְלֵאתִים מִיבְעֵי לִיָּה. אֶלָּא אֲשֶׁר מְלֵאתִיו, לְהֵהוּא לְבָא, מְלֵאתִיו רוּחַ חֻכְמָה. פְּמָה דְּאֵתְּ אָמַר (ישעיה יא) וְנָחָה עָלָיו רוּחַ יי' רוּחַ חֻכְמָה וְגו' וְעַל דָּא אַצְטְרִיף אֲשֶׁר מְלֵאתִיו רוּחַ חֻכְמָה, דְּשְׂרִיא שְׂמֶשָׁא בְּסִיְהָרָא בְּאַשְׁלָמוּתָא דְּכִלְאָ, וְעַל דָּא אַתְרֵשִׁים פְּלָא בְּכָל אַתְר. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אִי הֵכִי הֵנִי וְאֵתְּהָ וְאֵתְּהָ, הִיאַף מְתִישְׁבֵן בַּקְרָאִי.

אָמַר לִיָּה, פְּלֵהוּ מְתִישְׁבֵן נִינְהוּ. וְאֵתְּהָ הַקָּרֵב אֲלֶיךָ: לִיְחַדָּא בְּהַדְיָה, וְלִקְרַבָּא בְּהַדְיָה, רְזָא דְשְׂמָא קְדִישָׁא כְּדָקָא יְאוּת. וְאֵתְּהָ תְּדַבֵּר אֶל כָּל חֻכְמֵי לֵב: בְּגִין דְּכִלְהוּ לָא אַתְּיִין לְמַעַבְדַּ עֲבִידְתָּא, עַד דְּרוּחַ קְדִישָׁא מְמַלְלָא בְּגוּוּיָיהוּ, וְלַחֲשׁ לֹוֹן בְּלַחֲשׁוֹ, וְכַדִּין עֲבַדִּי

פִּרְשֵׁת וְאֵתְּהָ תְּצַוֶּה

וְאֵתְּהָ תְּצַוֶּה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'. וְאֵתְּהָ הַקָּרֵב אֲלֶיךָ אֶת אֶהְרֹן אַחִיךָ וְגו' (שמות כז). אָמַר רַבִּי חֵיִיא, מָה שְׁוֹנָה פָּאן מִבְּכַל מְקוּם, שְׂפָתוּב וְאֵתְּהָ הַקָּרֵב אֲלֶיךָ, וְאֵתְּהָ תְּדַבֵּר אֶל כָּל חֻכְמֵי לֵב, וְאֵתְּהָ תְּצַוֶּה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, (שמות ל) וְאֵתְּהָ קַח לָךְ בְּשָׂמִים רֵאשׁ מֵר דְּרוּר? אֶלָּא הַכֵּל בְּסוּד עֲלִיוֹן הוּא, לְכֻלָּל הַשְׂכִּינָה עִמוּ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אוּר עֲלִיוֹן וְאוּר תַּחְתּוֹן כְּלוּלִים כְּפָאָד, נִקְרָאִים וְאֵתְּהָ, כְּמוֹ שְׁנָאָמַר (נחמיה ט) וְאֵתְּהָ מְחִיָּה אֶת פְּלִם. וְעַל כֵּן לָא כְּתוּב וְהַקָּרֵב אֶת אֶהְרֹן אַחִיךָ. וְצוּיַת אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְדַבְרַתְּ אֶל כָּל חֻכְמֵי לֵב. מְשׁוּם שְׂבֻזְמַן הֵהוּא מְאִירָה הַשְּׂמֶשׁ בִּירַח, וּמִשְׁתַּתַּף הַכֵּל כְּפָאָד, לְשֵׁרוֹת עַל אֲמָנוּת מַעֲשֵׂה הַמַּשְׁכֵּן. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מִכָּאן (שמות לו) אֲשֶׁר נָתַן ה' חֻכְמָה וְתַבּוּנָה בְּהֵמָה.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, מִכָּאן, וְאֵתְּהָ תְּדַבֵּר אֶל כָּל חֻכְמֵי לֵב אֲשֶׁר מְלֵאתִיו רוּחַ חֻכְמָה. אֲשֶׁר מְלֵאתִים צְרִיף לֹוֹמַר! אֶלָּא אֲשֶׁר מְלֵאתִיו - לְלֵב הֵהוּא מְלֵאתִיו רוּחַ חֻכְמָה, כְּמוֹ שְׁנָאָמַר (ישעיה יא) וְנָחָה עָלָיו רוּחַ ה' רוּחַ חֻכְמָה וְגו'. וְעַל זֶה צְרִיף אֲשֶׁר מְלֵאתִיו רוּחַ חֻכְמָה, שְׁשׁוּרָה הַשְּׂמֶשׁ בִּירַח בְּשֵׁלְמוּת שֶׁל הַכֵּל, וְעַל כֵּן נִרְשָׁמוּ הַכֵּל בְּכָל מְקוּם. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אַם כֵּן, אֵלוּ וְאֵתְּהָ וְאֵתְּהָ, אִיף מְתִישְׁבִים בְּפִסּוּקִים?

אָמַר לוֹ, פְּלִם מְתִישְׁבִים הֵם. וְאֵתְּהָ הַקָּרֵב אֲלֶיךָ - לִיְחַד עִמוּ וְלִקְרַב אֶצְלוּ סוּד הַשֶּׁם הַקְּדוּשׁ כְּמוֹ שְׂצִרִיף. וְאֵתְּהָ תְּדַבֵּר אֶל כָּל חֻכְמֵי לֵב - לְפִי שְׂכֻלָּם לָא בָּאוּ לַעֲשׂוֹת מַעֲשֵׂה עַד שְׁרוּחַ הַקְּדוּשׁ מְדַבְּרַת בְּתוֹכָם וְלוֹחֶשֶׁת לָהֶם בְּלַחֲשׁ, וְאִזּוּ עוֹשִׂים עֲבוּדָתָם.

וְאַתָּה תְּצוּנָה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל - רוּחַ
הַקֹּדֶשׁ מְצוּנָה עֲלֵיהֶם וּמְאִירָה
עֲלֵיהֶם לַעֲשׂוֹת מַעֲשֵׂה בְּרָצוֹן
שְׁלָם. וְאַתָּה קַח לָךְ - כְּמוֹ
שִׁפְרָשְׁנוּ, (שְׁכָחוּב) וְאַתָּה הַקָּרֵב
אֵלֶיךָ. וְאֵלֶּה כָּלֶם כָּאֵן בַּמַּעֲשֵׂה
שֶׁל הַמַּשְׁכָּן. שֶׁהֵפֵל נַעֲשֵׂה בְּסוּד
זֶה.

פְּתַח רַבִּי שִׁמְעוֹן וְאָמַר, (תהלים כב)
וְאַתָּה ה' אֵל תִּרְחַק אֵילוּתִי
לְעֲזָרְתִּי חוֹשֶׁה. וְאַתָּה ה' - הַכֹּל
אֶחָד. אֵל תִּרְחַק - לְהַתְּרַחֵק
מֵאִתָּנוּ לְהִיּוֹת עוֹלָה הָאוֹר הָעֲלִיּוֹן
מִלְמַטָּה. שֶׁהָרִי כָּאֲשֶׁר מִתְּעַלֶּה
הָאוֹר הָעֲלִיּוֹן מִלְמַטָּה, אֲזַי נִחְשָׁף
כֹּל הָאוֹר וְלֹא נִמְצָא כָּלֶל בְּעוֹלָם.
וְעַל זֶה נִחְרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּימֵי
יְרֵמְיָהוּ. וְאַף עַל גַּב שְׁנִבְנָה
לְבַסּוֹף, לֹא חִזַּר הָאוֹר לְמִקְוֹמוֹ
כְּמוֹ שֶׁצָּרִיךְ. וְעַל סוּד זֶה שֵׁם
הַנְּבִיא הַהוּא שֶׁהִתְנַבֵּא עַל כָּף -
יְרֵמְיָהוּ. הָעֵלֶם שֶׁל הָאוֹר הָעֲלִיּוֹן,
שֶׁעָלָה לְמַעְלָה לְמַעְלָה וְלֹא חִזַּר
לְהָאִיר לְבַסּוֹף כְּמוֹ שֶׁצָּרִיךְ.
יְרֵמְיָהוּ - הַתְּעַלָּה וְלֹא חִזַּר
לְמִקְוֹמוֹ, וְנִחְרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ
וְנִחְשָׁכָה הַמְּאוֹרוֹת.

אָבֵר יִשְׁעֵיהוּ, הַשֵּׁם גּוֹרֵם
הַיְשׁוּעָה, וְלִהְיוֹת הָאוֹר הָעֲלִיּוֹן
לְמִקְוֹמוֹ (יִשְׁעֵיהוּ לְהָאִיר הָאוֹר הָעֲלִיּוֹן
וְלַעֲשׂוֹת יְשׁוּעָה) וְלִבְנוֹת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ,
וְכָל הַטּוֹבוֹת וְכָל הָאוֹרוֹת יִחְזְרוּ
כְּבָרָאשׁוּנָה. וְעַל זֶה שְׁמוֹתֶם שֶׁל
שְׁנֵי הַנְּבִיאִים הָאֵלוּ עוֹמְדִים זֶה
לְעַמַּת זֶה, בְּסִפְתַּת הַשֵּׁם שְׁגוֹרֵם,
וְצָרוּף הָאוֹתִיּוֹת זֹו בְּזוֹ גּוֹרְמוֹת
מַעֲשֵׂה, הֵן לְטוֹב וְהֵן לְרַע. וְעַל
סוּד זֶה צָרוּף הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל
הַשְּׁמוֹת הַקְּדוּשִׁים, וְכֵן הָאוֹתִיּוֹת
בְּעֶצְמָן גּוֹרְמוֹת לְהִרְאוֹת סוּדוֹת
עֲלִיוֹנִים כְּדִגְמַת הַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ,
שֶׁהָאוֹתִיּוֹת בְּעֶצְמָן גּוֹרְמוֹת סוּדוֹת
עֲלִיוֹנִים קְדוּשִׁים לְהִרְאוֹת בְּהֵם.
סוּד הִרְאִשׁוֹן - יו"ד, נְקֻדָּה

עֲבִידָתָא. וְאַתָּה תְּצוּנָה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: רוּחַ
קֹדֶשׁא פְּקֻדָּא עֲלֵיהוּ, וְאַנְהִיר עֲלֵיהוּ, לְמַעַבְד
עוֹבְדָא בְּרַעוּתָא שְׁלִים. וְאַתָּה קַח לָךְ: כְּמָה
דְּאוּקִימְנָא. (דְּכֵתִיב) וְאַתָּה הַקָּרֵב אֵלֶיךָ, וְהִנֵּי
כְּלָהוּ, הִכָּא בְּעוֹבְדָא דְּמִשְׁכְּנָא. דְּכֵלָּא אֶתְעַבִּיד
בְּרָזָא דָּא.

פְּתַח רַבִּי שִׁמְעוֹן וְאָמַר (תהלים כב) וְאַתָּה יי' אֵל
תִּרְחַק אֵילוּתִי לְעֲזָרְתִּי חוֹשֶׁה. וְאַתָּה יי'
כֹּלֵא חַד. אֵל תִּרְחַק: לְאֶסְתַּלְקָא מִיַּנּוֹן, לְמַהוּ
סְלִיק נְהוּרָא עֲלָאָה מִתְּתַאָּה. דְּהָא כַּד אֶסְתַּלַּק
נְהוּרָא עֲלָאָה מִתְּתַאָּה, פְּדִין אֶתְחַשְׁף כָּל
נְהוּרָא, וְלֹא אֶשְׁתַּכַּח כָּלֶל בְּעֵלְמָא.

וְעַל דָּא אֶתְחַרַב בִּי מִקְדָּשָׁא בְּיוֹמוֹי דִּירְמִיָּהוּ.
וְאַף עַל גַּב דְּאֶתְבְּנִי לְבִתְר, לֹא אֶהְדֵּר
נְהוּרָא לְאַתְרֵיהּ פְּדָקָא יְאוּת. וְעַל רְזָא דָּא,
שְׁמָא דְּהַהוּא נְבִיאָה דְּאַתְנַבֵּי עַל דָּא, יְרֵמִיָּהוּ.
אֶסְתַּלְקוּתָא דְּנְהוּרָא עֲלָאָה, דְּאֶסְתַּלַּק לְעֵילָא
לְעֵילָא, וְלֹא אֶהְדֵּר לְאַנְהָרָא לְבִתְר פְּדָקָא
יְאוּת. יְרֵמִיָּהוּ: אֶסְתַּלַּק וְלֹא אֶהְדֵּר לְאַתְרֵיהּ,
וְאַתְחַרַב בִּי מִקְדָּשָׁא וְאַתְחַשְׁכוּ נְהוּרִין.

אָבֵר יִשְׁעֵיהוּ, שְׁמָא גְרִים לְפוּרְקָנָא,
וְלֹאֶהְדָּרָא נְהוּרָא עֲלָאָה לְאַתְרֵיהּ,
(יִשְׁעֵיהוּ לְאַנְהָרָא הַהוּא נְהוּרָא עֲלָאָה וְלִמְעַבְד פּוּרְקָנָא) וְלִמְבַנֵּי בִי
מִקְדָּשָׁא, וְכָל טְבִין וְכָל נְהוּרִין, יִהְדְּרוּן
פְּדַבְּקֻדְמִיתָא. וְעַל דָּא, שְׁמֵהֶן דְּתָרִין נְבִיאִין
אֵלִין, קִיִּימִין דָּא לְקַבֵּל דָּא, בְּגִין דְּשְׁמָא גְרִים,
וְצָרוּפָא דְּאַתְוּוֹן דָּא בְּדָא, גְרַמִּין עוֹבְדָא, הֵן
לְטַב וְהֵן לְבִישׁ. וְעַל רְזָא דָּא, צָרוּפָא דְּאַתְוּוֹן
דְּשְׁמֵהֶן קְדִישִׁין, וְכֵן אֶתְוּוֹן בְּגַרְמִיָּהוּ, גְרַמִּין
לְאַתְחַזָּאָה רְזִין עֲלֵאִין, כְּגוּוֹנָא דְּשְׁמָא קְדִישָׁא,
דְּאַתְוּוֹן בְּגַרְמִיָּהוּ, גְרַמִּין רְזִין עֲלֵאִין קְדִישִׁין
לְאַתְחַזָּאָה בְּהוּ.

רְזָא קְדִמָּאָה, יו"ד, נְקוּדָה קְדִמָּאָה (ד' ק"פ ע"א)

ראשונה שעומדת על תשעה עמודים המעמידים אותה. והם עומדים לארבעת צדדי העולם, כמו שהסוף של המחשבה, נקדה אחרונה, עומדת לארבעת צדדי העולם. חוץ מזה שזה זכר, וזוהי נקבה.

וזו עומדת בלי גוף, וכאשר עומדת בלבושים שמתלבשת בהם, היא עומדת על תשעה עמודים, בסוד של האות ם בלי עגול. ואף על גב שאות ס' היא בעגול ועומדת בעגול, אבל בסוד של אותיות החקוקות תוף נקדות של אורות של מעלה, הם ברבוע, ושל מטה הוא בעגול.

זה הרבוע הוא עומד בשעור של תשע נקדות, שלש שלש לכל צד. והם בשעור של חשבון שמנה נקדות, והם תשע. ואלו הם שעומדים מסוד של הנה ברבוע בתשעה עמודים לאות יו"ד, נקדה אחת. ואלו התשעה הם שמונה בסוד של אות ם ברבוע, כמו זה: (ציור למעלה) שלש שלש לכל צד, וזהו סוד האות יו"ד, נקדה אחת. ואף אף גב שהיא נקדה אחת, הצורה שלה - ראש למעלה, וקוץ למטה. והשעור שלה שלש נקדות כדגמא זו: ועל פני התפשטותה לארבעה צדדים, שלש שלש לכל צד, היא תשע והיא שמונה. ואלו הם העמודים שיוצאים מסוד הנה להיות עמודים לאות יו"ד, ואלו נקראים מרכבה שלה. ולא עומדים בשם, רק בסוד תשע נקדות של התורה. ובסוד של ספור של אדם נחלקו אלו התשע שהן שמונה, בצרופן האותיות של השם הקדוש, כדי לצרף אותן וליחד אותן בכל אלו הצורות כאשר נוסעות אלו השמונה שהן תשע, מאירות

דקיימא על תשע סמכין דסמכין לה. ואינון קיימין לארבע סטרי עלמא. כמה דסופא דמחשבה, נקודה בתראה, קיימא לארבע סטרי עלמא. בר דהאי דכר, ואיהי נוקבא.

והאי קיימא בלא גופא, וכד קיימא בלבושא, דאתלבש בהו, איהי קיימא על תשע סמכין, ברזא דאת ם בלא עגולא. ואף על גב דאת ס' איהי בעגולא, וקיימא בעגולא. אבל ברזא דאתון חקיקון, גו נקודי, טהירין לעילא, אינון ברבועא, דלתתא איהו בעגולא.

האי ברבוע איהי קיימא בשיעורא דתשע נקודין, תלת תלת לכל סטר. ואינון בשיעורא דחושבנא תמניא נקודין, ואינון תשע. ואלין אינון דקיימין מרזא דבוצינא בריבועא בסמכין תשעה לאת יו"ד, נקודה חדא. אינון תשעה. אינון תמניא ברזא דאת ם ברבועא, פגוונא דא :: תלת תלת לכל סטר ודא איהו רזא דאת יו"ד נקודה חדא, ואף על גב דאיהי נקודה חדא, דיוקנא דילה, רישא לעילא, וקוצא לתתא, ושיעורא דילה תלת נקודין פגוונא דא ועל דא אתפשטותא לארבע סטרין, תלת, תלת לכל סטר איהי תשע ואיהי תמניא. ואלין אינון סמכין דנפקין מרזא דבוצינא, למיהוי סמכין לאת יו"ד, ואלין אקרוין רתיכא דילה. ולא קיימין בשמא, בר ברזא דתשע נקודין דאורייתא.

וברזא דספרא דאדם, אתפלגו אלין תשע דאינון תמניא, בצרופא דאתון דשמא קדישא, לצרפא לון וליחדא לון בכל אינון גוונין, פד נטלין אלין תמניא דאינון תשע, נהרין בנהירו דאת ם ברבועא, ואפיק נהורין תמניא, (ס"א תמניא אתחיון) אתחזון ואתון

תשעה. ואתפלגן לתתא לנטלא כל משפנא. ואינון צרופא דשמא קדישא, ברזא דשבעין ותריין אתוון מחקקון, דנפקי מרזא דתלת גווינין, ימינא ושמאלא ואמצעייתא. וכלא מרזא דתלת נקודין, :::: שיעורא דאת יו"ד, דאיהי לד' סטריין, ואינון תמניא נקודין, ואינון תשע נקודין, ואינון תריסר נקודין עלאין. ג' ג' לכל סטר וסטר, ומחכא נחתין לתתא בתריסר לשית סטריין. וכד אתחקקון תריסר אלין בשית סטריין, אינון שבעין ותריין שמקון, רזא דשמא קדישא דשבעין ותריין דאינון שמא דא קדישא.

וכבר איהו סליק ברעותא, דסמיכו דמחשבה באינון סמכין דאת יו"ד, ועל דא אתוון בצרופייהו, תלת תלת בכל צרופא דיליה, בגין לסלקא ברעותא דאת י', דתלת נקודין, כמה דאתמר, ועל דא לא אסתליק בסליקו דצרופא, אלא מעקרא ושרשא דרזא דאלין סמכין, דסמכין לאת י' רזא דאת ס' ברבועא, תשעה נקודין, תמניא נקודין, תריסר נקודין, שבעין ותריין נקודין. אשתכח, דכל רזא דשמא קדישא, קיימא באת י', וכלא רזא חדא, וקיימא ברזא דבוצינא, כמה דאתמר למעבד סמיכו לכל את ואת. ואינון סמכין אינון רתיכא דלהון, דכל את ואת, כמה דאתמר.

רזא תננינא, את חמשה, דקיימא על חמשה סמכין, דסמכין לה, דנפקין מרזא דבוצינא, כד אתכנש לאסתלקא לעילא, מרזא דמשחתא. את דא היכלא קדישא אקרי, לגו, נקודה דקאמרן. וכלא איהו ברזא

מסוד המדה. אות זו נקראת היכל הקדוש, ובתוכה הנקדה

באור של אות ס ותומה ברבוע, ומוציא אורות שמונה (שמונה נראים) נראים ואותיות תשע. ומתחלקות למטה להנהיג את כל המשכן. ואילו הם צרוף של השם הקדוש בסוד של שבעים ושתים אותיות מחקקות שיוצאות מסוד של שלש צורות, ימין ושמאל ואמצע, והכל מסוד של שלש נקודות (ציור למעלה). שעור של אות יו"ד, שהיא לארבע צדדים, והן שמונה נקודות, והם תשע נקודות, והם שתיים עשרה נקודות עליונות, שלש שלש לכל צד וצד, ומכאן יורדות למטה בשתיים עשרה לששה קצוות. וכאשר נחקקות שתיים עשרה אלו בשש קצוות, הם שבעים ושתים שמות, סוד השם הקדוש של שבעים ושתים שהם השם הזה הקדוש.

והכל הוא עולה ברצון, שסמך המחשבה באלו שסומכים את האות יו"ד, ועל זה האותיות בצרופיהן - שלש שלש בכל צרוף שלו, בשביל לעלות ברצון של האות י' של שלש נקודות, כמו שאמרנו, ועל זה לא עולה בעלית הצרוף אלא מעקר ושרש של סוד של אלו הסומכים שסומכים לאות י', סוד של אות ס ברבוע, תשע נקודות, שמונה נקודות, י"ב נקודות, שבעים ושתים נקודות. נמצא שכל סוד של השם הקדוש נמצא באות י', והכל סוד אחד ועומד בסוד הנר, כמו שאמרנו, לעשות סמך לכל אות ואות. ואלו העמודים הם מקבץ שלהם, של כל אות ואות, כמו שאמרנו.

הסוד השני - אות חמישית שעומדת על חמשה עמודים שסומכים אותה, שיוצאים מסוד הנר, כאשר נאסף לעלות למעלה שאמרנו. והכל הוא בסוד שאמרנו

של אות ם בְּרַבּוּעַ. אֲבָל פֶּאֶן לֹא נִרְשָׁמַת, רַק אוֹת ה', וְהַמְרַבֵּה שְׁלֵה חֲמִשָּׁה עֲמוּדִים שְׁאֲמַרְנוּ. וְכֹאֲשֶׁר מִכָּה אֹר הַנֶּר בְּאוֹת י', מְאִירָה, וּמֵהַהֲפָאָה הֵיחֵא נַעֲשׂוּ אוֹתָם תִּשְׁעָה עֲמוּדִים שְׁאֲמַרְנוּ. וּמִתּוֹךְ הָאוֹר שְׁמַאִיר אוֹת י', נִתְפָּשְׁטוּ הַשְּׁלֹשׁ נִקְדוֹת שֶׁל י'. שְׁתֵּים לְמַעְלָה, שְׁחַן הָרֵאשׁ, וְאֶחָד לְמַטָּה, שֶׁהוּא קוֹץ הַי', כְּמוֹ זֶה שְׁאֲמַרְנוּ. כֹּאֲשֶׁר הִתְפָּשְׁטוּ שְׁתֵּים, נַעֲשׂוּ שְׁלֹשׁ. אַחַת נַעֲשֶׂתָה שְׁתֵּים. וְנִתְפָּשְׁטוּ וְנַעֲשֶׂה הַיֵּכָל אֶחָד. זֶה הֵיחֵכָל, לְאַחַר שֶׁנַּעֲשֶׂה הַיֵּכָל לְנִקְדָּה אַחַת רֵאשׁוֹנָה, נַעֲשֶׂה גְנוּז וּמִסְתָּר סוּד שֶׁל אוֹת זו, וְעוֹמְדַת עַל חֲמֵשׁ אַחֲרוֹת.

אַרְבַּע גְּנוּזוֹת הֵן בְּנִקְדָּה אַחַת שְׁעוֹמְדַת בְּתוֹךְ בְּאֲמָצַע, וְהֵן חֲמֵשׁ, וְהֵיא אוֹת ה'. כְּמוֹ שְׁאוֹת ה' שְׁלִמְטָה עוֹמְדַת עַל אַרְבַּע, וְהֵיא נִקְדָּה עַל אַרְבַּע וְעוֹמְדַת בְּתוֹךְ הָאֲמָצַע, כְּמוֹ כֵן הוּא כְּאֵן. וּמֵה שְׁעוֹמְדַת עַל חֲמִשָּׁה עֲמוּדִים, כִּף הוּא וְדַאי, לְפִי שְׁזוֹ הַנִּקְדָּה הַעֲלִיּוֹנָה הֵיא עַל שְׁתֵּי בְּחִינּוֹת - אַחַת בַּעֲצָמָה, וְאַחַת בְּהַעֲלָם.

וּבִסְפָר הַסּוּדוֹת שֶׁל חֲנוּךְ, אוֹת ה' וְדַאי עוֹמְדַת עַל חֲמִשָּׁה עֲמוּדִים שְׁיּוֹצְאִים מִתּוֹךְ הַנֶּר, וְאִזּוּ מוֹצֵיא חֲמִשָּׁה עֲמוּדִים אַחֲרִים, וְנִמְצְאָת אוֹת ה' הֵזוּ בְּסוּד הַעֲשָׂרָה. וְכֹאֲשֶׁר נִפְרְדַת, עוֹמְדַת אוֹת ה' הֵזוּ עַל עֲמוּדִים, וְאֵלוּ הֵן י"ג מִדּוֹת הַרְחֵמִים בְּדַרְגָּה אַחַת שְׁנוֹסֶפֶת עֲלֵיהֶן.

וְאֵלוּ הֵם י"ב שְׁנִמְצָאִים בְּשֵׁשׁ. לְפַעְמִים הֵם אַרְבָּעִים וּשְׁתֵּים, לְפַעְמִים שְׁבַעִים וּשְׁתֵּים הֵן, אֲבָל יוֹרְדוֹת לְמַטָּה. וְכֵאֵן נִפְרְדִים שְׁבִילִים לְכָל צֶדֶד, וְהֵם שְׁלֹשִׁים וּשְׁנַיִם, נִשְׁאָר אַרְבָּעִים. וּשְׁתֵּי אֵלוּ אַרְבָּעִים וּשְׁתֵּים אוֹתִיוֹת

דְּקֵאמְרֵן דָּאת ם בְּרַבּוּעַ. אֲבָל הָכָא לֹא אַתְרָשִׁים בַּר אֶת ה', וְרִתִּיכָא דִילָה חֲמִשָּׁה סְמִכִין דְּקֵאמְרֵן.

דְּכַד בְּטַשׁ נְהִירוֹ דְּבוּצִינָא בָּאת י', אַתְנַהִיר, וּמֵהֵוּא בְּטִישׁוּתָא, אַתְעֵבִידוּ אֵינּוֹן תִּשְׁעַ סְמִכִין דְּקֵאמְרֵן. וּמִגּוֹ נְהִירוֹ דְּאַתְנַהֵר אֶת י', אַתְפָּשְׁטוּ תְּלַת נִקּוּדִין דִּי'. תְּרִין לְעִילָא, דְּאֵינּוֹן רִישָׁא. וְחַד לְתַתָּא, דְּאֵיהּ קוּצָא דִי', כְּגוּוֹנָא דָּא דְּקֵאמְרֵן. פַּד אַתְפָּשְׁטוּ, תְּרִין, אַתְעֵבִידוּ תְּלַת. חַד אַתְעֵבִיד תְּרִין. וְאַתְפָּשְׁטוּ, וְאַתְעֵבִיד חַד הַיֵּכָלָא. דָּא הַיֵּכָלָא, לְבִתָּר דְּאַתְעֵבִיד הַיֵּכָלָא לְחַד נִקּוּדָה קְדָמָא, (ד' ק"ט ע"ב) אַתְעֵבִיד בְּגִיזוֹ טְמִיר רְזָא דָּאת דָּא, וְקִיַּמָּא עַל חֲמֵשׁ אַחֲרֵנִין.

אַרְבַּעָה גְּנִיזִין אֵינּוֹן, בְּחַד נִקּוּדָה דְּקִיַּמָּא לְגוּ בְּאֲמָצְעִיתָא, אֵינּוֹן חֲמֵשׁ. וְאֵיהִי ה'. כְּמָה דְּה"א דְּלַתָּא, קִיַּמָּא עַל אַרְבַּע, וְאֵיהִי נִקּוּדָה עַל אַרְבַּע, דְּקִיַּמָּא כְּגוֹ אֲמָצְעִיתָא. אוּף הָכָא נְמִי הֵיא. וּמֵה דְּקִיַּמָּא עַל חֲמִשָּׁה סְמִכִין, הָכִי הוּא וְדַאי, בְּגִין דְּהֵיא נִקּוּדָה עֲלָאָה, אֵיהִי עַל תְּרִין גְּוּוֹנִין, חַד בְּלַחֲדוּי, וְחַד בְּטְמִירוֹ.

וּבִסְפָרָא דְרִזִין דְּחֲנוּךְ, ה' וְדַאי קִיַּמָּא עַל חֲמֵשׁ סְמִכִין דְּנִפְקִין מִגּוֹ בּוּצִינָא. וְכַדִּין אֲפִיק חֲמֵשׁ קִיַּמִּין אַחֲרֵנִין, וְאַשְׁתַּכַּחַת הֵיא ה' בְּרְזָא דַעֲשָׂרָה. וְכַד אַתְפָּרְשַׁת, קִיַּמָּא ה' דָּא, עַל סְמִכִין, וְאֵינּוֹן הוּוּ תְּלִיסַר מְכִילִין דְּרַחֲמִי, בְּחַד דְּרִגָּא דְּאַתּוּסָף עֲלֵיהּוּ.

וְאֵלִין אֵינּוֹן תְּרִיסַר דְּקִיַּמִּין בְּשִׁית. זְמַנִּין אֵינּוֹן אַרְבַּעִין וְתִרִין. זְמַנִּין שְׁבַעִין וְתִרִין הוּוּ, אֲבָל נַחֲתִין לְתַתָּא. וְהָכָא אַתְפָּרְשׁוּ שְׁבִילִין לְכָל סְטַר, דְּאֵינּוֹן תְּלַתִין וְתִרִין, אַשְׁתַּאֲר אַרְבַּעִין. וְתִרִין אוּדְנִין יְמִינָא וּשְׁמַאלָא, הָא אֲזִינִים יְמִין וּשְׁמַאל - הָרִי אַרְבָּעִים וּשְׁתֵּים.

עֲלִיּוֹנוֹת, שֶׁהֵן אוֹתִיּוֹת גְּדוּלוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה.

לְפִי שֵׁשׁ אוֹתִיּוֹת גְּדוּלוֹת, וְיֵשׁ אוֹתִיּוֹת קְטָנוֹת. אוֹתִיּוֹת גְּדוּלוֹת הֵן לְמַעַלָּה, אוֹתִיּוֹת קְטָנוֹת לְמַטָּה, וְהַכֵּל לְמַטָּה כְּדִגְמַת לְמַעַלָּה. לְפִי שֵׁשׁ שְׁמוֹת קְדוּשִׁים עֲלִיּוֹנִים שְׁקִימִים בְּרִצּוֹן הַרוּחַ וְהַלֵּב וּבְלִי דְבוּר כָּלֵל.

וְיֵשׁ שְׁמוֹת קְדוּשִׁים תַּחְתּוֹנִים שְׁעוֹמְדִים בְּדְבוּר וּבַהֲמַשְׁכַּת הַמַּחֲשָׁבָה וְהַרְצוֹן עֲלֵיהֶם. וְיֵשׁ שְׁמוֹת אַחֲרִים לְמַטָּה, שֶׁהֵם מֵהַצַּד הַהוּא הָאֲחֵר, שֶׁהוּא מֵהַצַּד הַטָּמֵא, וְאֵלֶּה לֹא קִימִים אֶלֶּא בְּרִצּוֹן שֶׁל מַעֲשֵׂה לְמַטָּה, לְהַעֲלוֹת רִצּוֹן שֶׁל הַמַּעֲשֵׂה הַהוּא שֶׁלְמַטָּה אֵלָיו. לְפִי שֶׁהַצַּד הַהוּא הָאֲחֵר אֵינוֹ, אֶלֶּא בְּמַעֲשִׂים שֶׁל זֶה הָעוֹלָם לְהַטָּמֵא בָהֶם, כְּמוֹ בְלָעַם וְאוֹתָם בְּנֵי קָדָם, וְכֵל אוֹתָם שְׁמַתְעַסְקִים בְּאוֹתוֹ הַצַּד הָאֲחֵר. וְאַלֶּה לֹא עוֹמְדִים בְּאוֹתִיּוֹת רְשׁוּמוֹת מִן שְׁתֵּים וְעֶשְׂרִים שֶׁל הַתּוֹרָה, חוּץ מִשְׁתֵּים, וְהֵן אוֹת ח' וְאוֹת ק', וְסוּמְכִים לָהֶם בְּסִמְכוֹת אוֹתִיּוֹת שֶׁל שְׁקֵר. אֲבָל אֵלוֹ הֵן נוֹדְעוֹת אֶצְלָן יוֹתֵר. וְעַל זֶה בַּתְּהִלָּה לְדוֹד, בְּכֻלָּם כְּתוּב אוֹת ו' בְּכֻלָּ אוֹת וְאוֹת, חוּץ מֵאֵלוֹ הַשְּׁתֵּים שֶׁלֹּא כְּתוּבָה אוֹת ו', שֶׁהֵרִי אוֹת ו' הִיא שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.

וּבְשִׁבְרֵי זֶה אֵלוֹ הָאַרְבָּעִים וּשְׁתֵּים אוֹתִיּוֹת שֶׁהָעוֹלָם הַזֶּה נִבְרָא בָהֶן, נִמְצָא שְׁאוֹת ה' הָעֲלִיּוֹנָה הַזֹּאת לְהַעֲלוֹת לְתַשְׁעִים וּשְׁתֵּים. תַּשְׁעִים הֵם חוּץ מִשְׁתֵּי אֲזָנִים מִיַּן וּשְׁמֵאל. וְסוּד זֶה (וְסִימְנָה) - (בְּרֵאשִׁית יז) וְאִם שָׁרָה הִבַּת תַּשְׁעִים שְׁנָה תִלְדֵּ. אֲבָל הוּא בְּחֻשְׁבוֹן תַּשְׁעִים וּשְׁתֵּים, וְכֹאֲשֶׁר נִוְסַפְתָּ דְרָגָה שֶׁל סוּד הַבְּרִית, שֶׁהוּא רְקִיעַ שְׁמִינִי, וְעוֹמֵד לְשִׁמּוֹנָה יָמִים, הֵרִי מֵאָה. וְאֵלֶּה

אַרְבָּעִין וַתְּרִין, אֵלֶּיךָ אַרְבָּעִין וַתְּרִין אַתָּוֹן עֲלֵאִיךָ, דְּאֵינוֹן אַתָּוֹן רַבְרַבְן דְּאוֹרֵייתָא.

בְּגִין דְּאֵית אַתָּוֹן רַבְרַבְן, וְאֵית אַתָּוֹן זְעִירִין. אַתָּוֹן רַבְרַבִּין אֵינוֹן לְעֵילָא, אַתָּוֹן זְעִירִין לְתַתָּא. וְכֻלָּא לְתַתָּא כְּגוּוֹנָא דְלְעֵילָא. בְּגִין דְּאֵית שְׁמָהֶן קְדִישִׁין עֲלֵאִיךָ, דְּקִימִין בְּרַעְוֵי דְרוּחָא וְלַבָּא בְּלָא מְלוּלָא כָּלֵל.

וְאֵית שְׁמָהֶן קְדִישִׁין תַּתָּאִין, דְּקִימִין בְּמַלְּהָ, וּבְמַשִּׁיכוֹ דְּמַחֲשָׁבָה וְרַעְוֵי עֲלֵייהוּ. וְאֵית שְׁמָהֶן אַחְרָנִין לְתַתָּא, דְּאֵינוֹן מֵהַהוּא סְטָרָא אַחְרָא, דְּאֵיהוּ מִסְטָרָא דְּמִסְתָּאבָא, וְאֵלֶּיךָ לֹא קִימִין, אֶלֶּא בְּרַעְוֵי דְּעוּבָדָא לְתַתָּא, לְסַלְקָא רַעְוֵי דְּהַהוּא עוּבָדָא דְּלְתַתָּא לְגַבִּיחָא. בְּגִין דְּאֵיהוּ סְטָרָא אַחְרָא לְאוֹ אֵיהוּ, אֶלֶּא בְּעוּבָדִין דְּהֵאִי עֲלָמָא, לְאַסְתָּאבָא בְּהוּן. כְּגוּוֹנָא דְּבְלָעָם, וְאֵינוֹן בְּנֵי קָדָם, וְכֻלָּ אֵינוֹן דְּמַתְעַסְקִי בְּהַהוּא סְטָרָא אַחְרָא.

וְאַלֶּיךָ, לֹא קִימִי בְּאַתָּוֹן רְשִׁימִין מִן תְּרִין וְעֶשְׂרִין דְּאוֹרֵייתָא, בַּר תְּרִין, וְאַלֶּיךָ ח' וְק', וְסִמְכִין לוֹן בְּסִמְכוֹ אַתָּוֹן דְּשְׁקֵר. אֲבָל אֵלֶּיךָ אֵינוֹן אֲשֶׁתְּמוּדְעָאן לְגַבִּיחָהוּ יְתִיר. וְעַל דָּא בַּתְּהִלָּה לְדוֹד, בְּכֻלָּהוּ כְּתִיב ו' בְּכֻלָּ אַתָּ וְאַתָּ, בַּר מֵאֵלֶּיךָ תְּרִין, דְּלֹא כְּתִיב ו', דְּהֵא ו' שְׁמָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֵיהוּ.

וּבְגִין כֶּף אֵינוֹן אַרְבָּעִין וַתְּרִין אַתָּוֹן, דְּעֲלָמָא דָּא אַתְּבְּרִי בְּהוּ, אֲשֶׁתְּכַח הֵאִי ה' עֲלָאָה, לְסַלְקָא לְתַשְׁעִין וַתְּרִין, תַּשְׁעִין הוּו, בַּר תְּרִין אוּדְנִין יְמִינָא וּשְׁמֵאלָא. וְרִזָּא דָּא (ס"א וְסִימְנָה) (בְּרֵאשִׁית י"ז) וְאִם שָׁרָה הִבַּת תַּשְׁעִים שְׁנָה תִלְדֵּ. אֲבָל אֵיהוּ בְּחֻשְׁבְּנָא תַשְׁעִין וַתְּרִין, וְכֵד אַתּוּסְף דְּרָגָא דְּרִזָּא דְּבְרִית, דְּאֵיהוּ רְקִיעָא תְּמִינָאָה, וְקִימָא לְתַמְנִיא יוּמִין, הָא מֵאָה. וְאַלֶּיךָ וְדָאִי מֵאָה בְּרַכָּאן בְּכֻלָּ יוּמָא דְּאַצְטְרִיכָא כְּנַסְתָּ

וְדַאי מֵאָה בְּרֻכּוֹת בְּכָל יוֹם שְׁצָרִיכָה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל לְהִתְקַשֵּׁט בָּהֶן. וְהִפְלַל בְּסוּד אוֹת ה'.

אוֹת ה' זוּ הִיא צִיּוּר שְׁלֵה בְּשִׁפְתֵי אוֹתִיּוֹת נ', סוּד שֶׁל מֵאָה, וְהֵם חֲמִשָּׁה עֲמוּדִים וּמִרְכָּבוֹת הַיּוֹצְאִים מִתּוֹךְ הַנּוֹר, וְהֵם חֲמִשָּׁה אַחֲרִים שְׂיוֹצְאִים מִמֶּנֶּה. וְעַל זֶה צִיּוּרָה כְּמוֹ זֶה: וְ-ן. שְׁתֵּי נֻגִינִין, וְנִקְדָּה שְׁעוֹמְדַת בְּאַמְצַע. וְעַל זֶה אוֹת ו' עוֹמְדַת בִּינְיָהֵן תְּמִיד, כְּמוֹ זֶה נֻן, לְפִי שְׂכָאֵן הוּא מְקוּמָה לְהִתְקַשֵּׁט, וְאֵף עַל גַּב שְׁסוּדוֹת אַחֲרִים הֵם בְּסוּד אוֹת ה', אֲבָל זֶה הוּא בְּסוּדוֹת סִפְרוֹ שֶׁל חֲנוּךְ, וְכָף הוּא בְּאַמְת.

וְכַאֲשֶׁר נִתְקַנְתָּ בְּאֵלֵי הַחֲמִשִּׁים לְבָדֶם, הִיא נִקְדָּה אַחַת שְׁעוֹמְדַת בְּסוּד הָאוֹת נ', כְּמוֹ זֶה נ' - נו"ן. וְנִקְדָּה אַחַת בְּאַמְצַע שֶׁהִיא שׁוֹלְטַת עֲלֵיהֶם, וְהִפְלַל בְּסוּד אַחַד. אֲשֶׁרֵי הֵם שְׂיוֹדְעִים דְּרָכֵי הַתּוֹרָה לְלַכֵּת בְּדַרְכֵים אַמְתִּיּוֹת. אֲשֶׁרֵיהֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְאֲשֶׁרֵיהֶם בְּעוֹלָם הַבָּא.

סוּד שְׁלִישִׁי - אוֹת ו'. אוֹת זוּ צִיּוּר שֶׁל סוּד אָדָם, כְּמוֹ שְׂבֵאַרְנוֹ. וְהָרִי בְּאַרְנוֹ שְׂאוֹת זוּ עוֹמְדַת עַל י"ב מִרְכָּבוֹת, וְכַאֲשֶׁר נִפְרְדוֹת, הֵן אַרְבַּע וְעֶשְׂרִים מִרְכָּבוֹת שְׂכָלוֹלוֹת בְּאוֹת הַזֶּה, הַתְּפִשְׁטוֹת דְּמוּת שֶׁל אָדָם, כְּנֶגֶד זְרוּעוֹת וִירְכִים וְגוּף, אִיבְרִים שְׁלֵהֶם אַרְבַּעַה וְעֶשְׂרִים הֵם שֶׁל זְרוּעוֹת וִירְכִים וְגוּף, הָרִי לְמַדְנוֹ, אֲבָל פֶּלֶם סְתוּמִים בְּגוּף, וְהַגּוּף עוֹמֵד בְּכָל הָאַרְבַּעַה וְעֶשְׂרִים, וְכָל הַמִּרְכָּבוֹת כְּלוּלוֹת בְּגוּף זֶה, וּמִשׁוּם שְׂכָלוֹלוֹת פֶּלֶן בּוֹ, עוֹמְדַת ו' בְּהַתְּפִשְׁטוֹת אַחַת. גּוּף אַחַד כְּלוּל בְּאַרְבַּע וְעֶשְׂרִים מִרְכָּבוֹת, וְאַלֶּה הֵן: הָרֵאשׁ בְּשֵׁשׁ, הַגּוּף בְּשִׁמּוֹנֵה עֶשְׂרֵה. וְאֵף עַל גַּב שְׂכָל הַמִּרְכָּבוֹת הֵן (י"ג) (י"ד) שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה לְכָל צַד - בְּכָל עוֹמֵד הַגּוּף.

יִשְׂרָאֵל לְאַתְעֵטְרָא בְּהוּ. וְכִלְא בְּרֻזָּא דְה'. הָאִי ה', אִיהִי דִיּוֹקְנָא דִילָה בְּתָרִין נֻגִינִין, רְזָא דְמֵאָה, וְאִינּוּן חֲמִשׁ סְמִכִין רְתִיכִין, דְנִפְקִי מִגּוֹ בּוּצִינָא, וְאִינּוּן חֲמִשׁ אַחְרָנִין דְנִפְקִין מִינֶה. וְעַל דָּא דִיּוֹקְנָהּ פְּגוּוֹנָא דָא וְ-ן, תְּרִין נֻגִינִין, וְנִקְוֵדָה דְקִיּוּמָא בְּאַמְצַעִיתָא. וְעַל דָּא ו' קִיּוּמָא בִּינְיָיְהוּ תְדִיר, פְּגוּוֹנָא דָא נֻן, בְּגִין דְהִכָּא אִיהוּ אַתְרִיָּה לְאַתְעֵטְרָא, וְאֵף עַל גַּב דְרִזִין אַחְרָנִין אִינּוּן בְּרֻזָּא דְה', אֲבָל דָּא אִיהוּ בְּרֻזִין דְסִפְרָא דְחֲנוּךְ, וְהִכִּי הוּא וְדַאי.

וְכֵד אַתְתְּקַנָּא בְּאִינּוּן חֲמִשִּׁין בְּלַחֲוֹדִיָּיהוּ, אִיהוּ נִקְוֵדָה חָדָא דְקִיּוּמָא בְּרֻזָּא דְנ', פְּגוּוֹנָא דָא (ה) נ', נו"ן. וְחַד נִקְוֵדָה בְּאַמְצַעִיתָא דְאִיהִי שְׁלִטָא עֲלֵיָּיהוּ, וְכִלְא רְזָא חָדָא. זְכָאִין אִינּוּן דִּידְעֵי אַרְחוּי דְאוּרִיָּיתָא, לְמַהֵךְ בְּאַרְחֵי קְשׁוּט. זְכָאִין אִינּוּן בְּהָאִי עֲלִמָא, וְזְכָאִין אִינּוּן בְּעֲלִמָא דְאַתִּי.

רְזָא תְּלִיתָאָה אֶת ו', הָאִי אֶת דִיּוֹקְנָא דְרְזָא דְאָדָם, פְּמָה דְאַתְמַר. וְהָא אוֹקִימָנָא, דְהָאִי אֶת, קִיּוּמָא עַל תְּרִיסַר רְתִיכִין. וְכֵד מִתְפָּרְשָׁאן, אִינּוּן אַרְבַּע וְעֶשְׂרִין רְתִיכִין, דְכִלְיָן בְּהָאִי אֶת פְּשִׁיטוֹ דִיּוֹקְנָא דְבַר נֶשׁ, לְקַבַּל דְרוּעִין וִירְכִין וְגוּפָא (דף קפ"א ע"א) שְׂיִפִין דְלֵהוּן אַרְבַּע וְעֶשְׂרִין אִינּוּן דְדְרוּעִין, וִירְכִין, וְגוּפָא, הָא אַתְמַר, אֲבָל פְּלֵהוּ סְתִימִין בְּגוּפָא, וְגוּפָא קִיּוּמָא בְּכִלְהוּ אַרְבַּע וְעֶשְׂרִין, וְכִלְהוּ רְתִיכִין פְּלִיָּן בִּיהַ בְּגוּפָא, וּבְגִין דְכִלְיָן פְּלֵהוּ בִּיהַ, קִיּוּמָא, ו' פְּשִׁיטוֹ חַד.

גּוּפָא חַד כְּלוּל בְּאַרְבַּע וְעֶשְׂרִין רְתִיכִין, וְאַלִין אִינּוּן: רִישָׁא בְּשִׁית. גּוּפָא בְּתַמְנַסַר, וְאֵף עַל גַּב דְכָל רְתִיכִין אִינּוּן (כ"א י"ג) (כ"א י"ד) תְּרִיסַר לְכָל סֵטַר, בְּכִלְא קִיּוּמָא גּוּפָא. אֲבָל עֶשְׂרִים וְאַרְבַּע אִינּוּן שִׁית דְרִישָׁא, דְאִינּוּן שְׂיִפִין

לְאֶעֱלָאָה רִישָׁא. תַּמְנֵי סְרִי חוּלְיִין דְקַיִמָּא
רִישָׁא, וְסַמְכָא גּוּפָא עֲלֵייהוּ.

וְכִדְהוּ פְּשִׁיטוּ חַד, בְּרִישָׁא וְגוּפָא, וְאִינוּן
שִׁיתִין כְּלָהוּ כְּלִיל לֹון, דְאִיהוּ רְזָא
דְשִׁית. וְעַל דָּא שִׁיעוּרָא דָּאת ו', רִישָׁא
שִׁיעוּרָא בְּשִׁית נְקוּדִין מְמַשׁ, גּוּפָא בְּתַמְנֵי סְרִי.
כְּגוּוּנָא דָּא כָּל אֲלִין רְזִין מִתְפָּרְשֵׁן, לְאֶכְלָלָא
לֹון בְּגוּפָא, בְּגִין דְדְרוּעִין וִירְכִין כְּלָהוּ בְּגַנְיֹו,
וְעַל דָּא כְּלָא אֶתְכְּלִיל בְּרְזָא דָּאת ו' וּדְיוקְנָא
דִילָהּ.

וְכַד שְׁלִימוּ דָּאת דָּא אֶתְחַזִּי, כְּדִין כָּל סְטְרִין
בִּישִׁין אֶסְתַּתְמוּ, וְאֶתְפָּרְשֵׁן מִסִּיהֲרָא, וְלֹא
אֶתְחַפְּיִין, בְּגִין דְאִיהוּ מִבְּקַע כָּל מְשֻׁקּוּפִין
דְרַקִיעִין, וְאֶנְהִיר לָהּ, וְלֹא יִכְלָא מְקַטְרָגָא
לְאֶבְאָשָׁא כְּלָל. וְכַד הָאִי אֶסְתַּלַּק, כְּדִין סְלִיק
וְאֶסְטִי וּמִפְתִּי, וְיִכִּיל לְקַטְרָגָא עַל כָּל בְּנֵי
עֲלָמָא, בְּגִין דְאִיהוּ מְלֹךְ זְקַן וְכַסִּיל, וְהָא
אוּקְיָמָא.

ו' אִיהוּ נְהוּרָא דְנְהִיר לְסִיהֲרָא, וְאַף עַל גַּב
דְנְהִירִין סְגִיִּין אֶתְכְּלִילֵן בֵּיהּ, נְהוּרָא
דְנְהִיר לְסִיהֲרָא אִיהוּ חַד פְּשִׁיטוּ לְמַלְיָא לָהּ.
וְאִיהוּ רְזָא דְאֶלְפָּה, רִישִׁמָּא בְּכָל אִינוּן רְזִין. וְכַד
נְהִיר לְסִיהֲרָא בְּרְזָא דּו' נְהִיר לָהּ.

וּבְסַפְרָא דְאָדָם קְדַמְאָה, בְּדִיוקְנֵין דְאֶתְוּוּן, ו'
חַד נְקוּדָה לְעִילָא, וְחַמֶּשׁ נְקוּדִין
דְלִתְתָא, וְכֵן שִׁיעוּרָא דִילָהּ כְּגוּוּנָא דָּא, ו' וְכָל
נְקוּדָה קְיָימָא בְּרְזָא דְעֶשֶׂר, בְּגִין דְלִית לָהּ
נְקוּדָה דְלֹא אֶשְׁלִים לְעֶשֶׂר, דְכָל נְקוּדָה אִית
בֵּיהּ תִשְׁעָ סַמְכִין רְתִיכִין, וְהָיָא נְקוּדָה
אֶשְׁלִים לְעֶשֶׂר. נְקוּדָה דִימִינָא תִשְׁעָ סַמְכִין
רְתִיכִין לָהּ, וְאִיהִי עֶשְׂרָה. וְכֵן לְשַׁמְאֵלָא. וְכֵן
לְכָל סְטְרִין. וְעַל דָּא, כְּלָהוּ נְקוּדִין אִינוּן כָּל
חַד וְחַד כְּלָלָא דְעֶשֶׂר, אִיהִי וְרְתִיכּוּי. וְכִלְהוּ

אֶבְל עֶשְׂרִים וְאַרְבַּע הֵן שֵׁשׁ שֵׁל
הֲרָאשׁ, שְׁהֵם אִיבְרִים לְהַעֲלוֹת
לְרָאשׁ. שְׁמוּנָה עֶשְׂרֵה חֲלִיּוֹת
שְׁמַעְמִידוֹת אֶת הֲרָאשׁ, וְעַמִּידַת
הַגּוּף עֲלֵיהֶן.

וְכַלָּם הֵם הַתְּפֻשּׁוֹת אַחַת בְּרָאשׁ
וּבַגּוּף, וְאֵלּוּ הַשְּׁשִׁים כָּלָם כּוֹלֵל
אוֹתָם שֶׁהוּא סוּד שֵׁל שֵׁשׁ. וְעַל זֶה
שֶׁעוֹר שֶׁל הָאוֹת ו' - הֲרָאשׁ שֶׁעוֹרוֹ
בְּשֵׁשׁ נְקוּדוֹת מְמַשׁ, הַגּוּף בְּשְׁמוּנָה
עֶשְׂרֵה. כְּעִין זֶה כָּל אֵלּוּ הַסּוּדוֹת
מִתְפָּרְשִׁים, לְכֻלָּל אוֹתָם בַּגּוּף,
לְפִי שֶׁהַזְרוּעוֹת וְהִירְכִים כָּלָם
בְּהַעֲלָם, וְעַל זֶה כָּלָם נְכַלְלִים
בְּסוּד הָאוֹת ו' וְצִיּוֹר שְׁלָהּ.

וְכַאֲשֶׁר שְׁלֵמוֹת שֵׁל אוֹת זוּ
נְרָאִית, אֲזַי כָּל הַצְּדָדִים הֲרַעִים
נִסְתַּמִּים, וְנִפְרָדִים מִהַלְבְּנָה וְלֹא
מְכַסִּים, לְפִי שֶׁהִיא בּוֹקֶצֶת כָּל
חִלּוּנוֹת שֶׁל הַרְקִיעִים וּמְאִירָהּ לָהּ,
וְלֹא יִכּוֹל הַמְקַטְרָג לְהַרַע כְּלָל.
וְכַאֲשֶׁר זֶה מִסְתַּלַּק, אֲזַי עוֹלָה
וּמִסְטִין וּמִפְתָּה, וְיִכּוֹל לְקַטְרָג עַל
כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם, לְפִי שֶׁהוּא מְלֹךְ
זְקַן וְכַסִּיל, וְהָרִי בְּאַרְנוֹ.

אוֹת ו' הִיא אוֹר שְׁמַאִיר לְלִבְנָה,
וְאַף עַל גַּב שְׁאוּרוֹת רַבִּים נְכַלְלִים
בוֹ, אוֹר שְׁמַאִיר לְשִׁכְיָנָה הוּא אֶחָד
פְּשׁוּט לְמֵלֶאֶת אוֹתָהּ. וְהוּא סוּד
הָאֶלְפָּה, רְשׁוּם בְּכָל אֵלּוּ הַסּוּדוֹת.
וְכַאֲשֶׁר מְאִיר לְשִׁכְיָנָה, בְּסוּד אוֹת
ו' מְאִיר לָהּ.

וּבְסַפְרוֹ שֶׁל אָדָם הֲרָאשׁוֹן, בְּצִיּוֹר
הָאוֹתִיּוֹת אוֹת ו' נְקֻדָּה אַחַת
לְמַעְלָה, וְחַמֶּשׁ נְקֻדוֹת שְׁלֵמֻטָּה,
וְכֵן שֶׁעוֹר שְׁלָהּ כְּעִין זֶה - ו', וְכָל
נְקֻדָּה עוֹמֶדֶת בְּסוּד עֶשֶׂר, לְפִי
שֶׁאִין לָהּ נְקֻדָּה שְׁלֵא נִשְׁלַמַּת
לְעֶשֶׂר, שְׁכָל נְקֻדָּה יֵשׁ בָּהּ תִשְׁעָה
עַמוּדִים מְרַכְּבוֹת, וְהַנְקֻדָּה הִיא
מְשַׁלְמָה לְעֶשֶׂר. נְקֻדָּה יְמִנִית
תִשְׁעָה עַמוּדִים, וּמְרַכְּבוֹת יֵשׁ לָהּ,
וְהִיא עֶשְׂרָה. וְכֵן לְשַׁמְאֵל, וְכֵן
לְכָל הַצְּדָדִים. וְעַל זֶה כָּל נְקֻדוֹת

אלו, כל אחת ואחת פלולה מעשר, היא ומרפבותיה. וכלם פלולים בהתפשטות ההיא של האות ו', ועל כן הכל הוא בצינור בסוד האות ו'.

וכאשר נכנס השמש בלבנה, (הלבנה) יוצאת מאות ו' הזו התפשטות אחת סוד הברית, כעין אות ג', וזהו להכנס בנקבה. וכאשר נכלל הכל בהתפשטות זו של אות ו', אז עומד לשמש בנקבה. וסוד זה שכתוב, ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך. את - לכלל הדרועות בגוף. ואת בניו אתו - אלה כל אלו המרפבות ועמודים שלו. זרוע שמאל אצלו, שכתוב (במדבר א) קח את הלויים, שתמצא אות ו' שכוללת הכל בהתפשטות אחת להיות אחד. ועל זה נמצא היחוד בזה, ימין ושמאל ואמצע. הכל הוא כאחד. ועל זה נעשית התפשטות אחת, ונקרא אחד, ולא תמצא חוץ מהתפשטות אחת בלבד. וזהו אחד.

אות ה' אחרונה נעשית גוף אחד בזו הנקדה האמצעית. ונכנסת בה אות ו', ונמצאת אות ו' בין שתי נקודות, אחת למעלה ואחת למטה. ואז מתאחד העולם העליון בעולם התחתון, והוא אחד. ובארונה. בא רבי אלעזר ורבי אבא ונשקו ידיו. בכה רבי אבא ואמר, אוי לעולם כאשר יאסף השמש ויחשף העולם.

אמר רבי אלעזר, הירכים שלמטה בסוד אות ו', מנין לנו שנכללו באות זו? אמר לו, שכתוב (מלאכי א) זכרו תורת משה עבדי, ולא כתיב נביאי, להראות שהכל נכלל בסוד אות ו'. ואות

ו' נקראת אחד, והיא אחת לבדה והתפשטות אחת, והרי נתבאר.

ואתה הקרב אליך וגו' (שמות כח). אמר רבי שמעון, לא שמש משה (השמש) שהוא שמש בלבנה עד

כלילן בההוא פשיטו דאת ו', בגין כף פלא איהו בדיוקנא ברזא דאת ו'.

וכד עייל שמשא בסיהרא, (סיהרא) נפק מהאי ו' חד פשיטו רזא דברית, פגוונא דא ג', ודא איהו לאעלא בנוקבא. וכד אתפליל פלא בהאי פשיטו דאת ו', פדין קיימא לשמשא בנוקבא. ורזא דא דכתיב, ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך, את לאתפללא דרועא בגופא, ואת בניו אתו, אלין כל אינון רתיכין וסמכין דיליה. דרועא שמאלא לגביה, דכתיב, (במדבר א) קח את הלויים, לאשתפחא ו' דכליל פלא. בחד פשיטו, למהוי חד.

ועל דא אשתכח יחודא בהאי ימינא ושמאלא ואמצעיתא, פלא איהו חד. ועל דא אתעביד חד פשיטו, ואקרי אחד, ולא תשפח בר פשיטו חד בלחודוי, ודא הוא חד. ה' בתראה, אתעביד חד גופא, בהאי נקודה דאמצעיתא. ואעיל בה ו', ואשתכח ו' בין ב' נקודין, חד לעילא, וחד לתתא. וכדין, אתאחיד עלמא עלאה, בעלמא תתאה, ואיהו חד. ואוקימנא. אתא רבי אלעזר ורבי אבא ונשקו ידוי. בכה רבי אבא ואמר, ווי לעלמא כד יתפניש שמשא ויתחשף עלמא.

אמר רבי אלעזר, ירפין לתתא, ברזא דאת ו', מנא לן דאתפלילו בהאי את. אמר ליה, דכתיב, (מלאכי א) זכרו תורת משה עבדי, ולא כתיב נביאי, לאתחזאה דכלא אתפליל ברזא דו', ואת ו' אקרי חד, ואיהו חד בלחודאה, ופשיטו חד והא אתמר.

ואתה הקרב אליך וגו' (שמות כח). אמר רבי

שנכלל בכל הצדדים בסוד אות ו', כמו שבארנו. בא וראה מה כתוב, מתוך בני ישראל לכהנו לי. לכהן לי לא נאמר, אלא לכהנו לי, לשמוש שלו, לשמוש של אות זו, לשמוש שלו ודאי. זו אות ה', להעלות ולשמש ו' בה', להיות הכל אחד. אשריהם ישראל שנכנסו ויצאו ויודעים בסוד הדרכים של התורה ללכת בדרך אמת.

מתוך בני ישראל. למה מתוך בני ישראל? אלא הכל לא נקרא להיות אחד כמו שצריך, אלא מתוך בני ישראל. שהרי בני ישראל קימים למטה, לפתח דרכים ולהאיר שבילים ולהדליק גרות, ולקרב הכל ממטה למעלה להיות הכל אחד, ומפני כך כתוב (דברים ד) ואתם הדבקים בה' וגו'.

אמר רבי שמעון, הכל הוא קרוב למי שיודע ליחד היחוד ולעבד לאדונו, שהרי בזמן שנמצא קרבן כמו שצריך, אז מתקרב הכל כאחד, (הדרגות בלן באחת) והארת הפנים נמצאת בעולם בבית המקדש, ונכנע ונסתר הצד האחר, ושולט הצד של הקדשה באור ושמחה. וכאשר הקרבן לא נמצא כמו שצריך, או שהיחוד לא היה כמו שצריך, אז הפנים עצובות, ואור לא נמצא, ומתכסה הלכנה, ושולט הצד האחר בעולם (שלא נחבר בית המקדש אלא מפני וכו'), מפני שאין מי שיודע ליחד השם הקדוש כמו שצריך.

אמר רבי שמעון, הקדוש ברוך הוא לא נסה את איוב ולא בא עמו בנסיון כנסיון של שאר הצדיקים, שהרי לא כתוב בו והאלהים נסה את איוב, כמו שכתוב באברהם (בראשית כב)

שָׁמְעוֹן, לֹא שָׁמַשׁ מֹשֶׁה (נ"א שְׁמֹשָׁא) (נ"א דֹאִיְהוּ שְׁמֹשָׁא) בְּסִיְהָרָא, עַד דֹּאֲתַפְּלִיל בְּכָל סְטָרִין בְּרִזָּא דְרוּ, כְּמָה דְאוּקִימָנָא. תָּא חֲזִי, מַה כְּתִיב, מִתּוּךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְכַהֲנוּ לִי. לְכַהֵן לִי לֹא כְּתִיב, אֶלָּא לְכַהֲנוּ לִי, לְשִׁמּוּשָׁא דִּילֵיהּ, לְשִׁמּוּשָׁא דְאֵת דָּא, לְשִׁמּוּשָׁא דִּילֵיהּ וְדֹאִי. לִי דָא אֵת ה', לְאַעְלָא וּלְשִׁמְשָׁא ו' בַּה', לְמַהוּי כְּלָא חַד. זְכָאִין אֵינוֹן יִשְׂרָאֵל, (דף קפ"א ע"ב) דְּעָאלוּ וְנִפְקוּ, וַיִּדְעֵי בְרִזָּא דְאַרְחוּי דְאוּרִייתָא, לְמַהֲךָ בְּאַרְחַ קְשׁוּט.

מתוך בני ישראל אמאי מתוך בני ישראל. אלא כלל לא אתקרי למהוי חד פדקא יאות, אלא מתוך בני ישראל. דהא בני ישראל קיימי לתתא, לאפתחא ארחין, ולאנהרא שבילין, ולאדלקא בוצינין, ולקרבא פלא מתתא לעילא, למהוי כלל חד, ובגיני כך פתיב (דברים ד) ואתם הדבקים בי' וגו'.

אמר רבי שמעון, פלא איהו קריבה, למאן דידע ליחדא יחודא, ולמפלח למאריה, דהא בזמנא דאשתכח קרבנא כדקא יאות, פדין אתקריב פלא כחדא, (נ"א ורגיו בלחו כחד) ונהירו דאנפין, אשתכח, בעלמא בבי מקדשא, ואתפפיא ואתפסיא סטרא אתרא, ושלטי סטרא דקדושא בנהירו וחידי. וכד קרבנא לא אשתכח כדקא יאות, או יחודא לא הוי כדקא יאות, פדין אנפין עציבו. ונהירו לא אשתכח, ואתפסיא סיהרא, ושלטא סטרא אחרא בעלמא, (נ"א דלא אתחריב בי מקדשא אלא בגין וכו') בגין דלא אית מאן דידע ליחדא שמה קדישא, פדקא יאות.

אמר רבי שמעון, קדשא בריך הוא לא נסי לאיוב, ולא אתא עמיה בנסיונא,

כנסיונא דשאר צדיקיא, דהא לא כתיב ביה והאלהים נסה את איוב, כמה

והאלהים נסה את אברהם. שהוא בידיו הקריב את בנו יחידו אליו. ואיוב לא נתן לו ולא מסר לו כלום, ולא נאמר לו. אבל נמסר ביד המקטרג בדין של הקדוש ברוך הוא. שהוא עורר את המקטרג עליו מה שהוא לא רצה. שהרי בכל זמן בא המקטרג ההוא לעורר על בני אדם, וכאן הקדוש ברוך הוא עורר אותו עליו, שכתוב (איוב א) השמת לבך על עבדי איוב. אבל סוד עמק הוא. פתח ואמר, (בראשית ד) ויהי מקץ ימים ויבא קין מפרי האדמה מנחה לה. ויהי מקץ ימים, סוד הוא. מקץ ימים ולא מקץ ימין. דחה לקץ הימין, וקרב לקץ הימין. וכבר פירשנו, שכתוב (דניאל יב) ואתה לך לקץ. אמר הקדוש ברוך הוא לדניאל, ואתה לך לקץ. אמר לו, לאיזה קץ? לקץ הימין או לקץ הימין? עד שאמר לו, לקץ הימין.

ועל זה פחד דוד, שכתוב (תהלים טז) הודיעני ה' קציו. או לקץ הימין, או לקץ הימין. וכאן מה פתוב? ויהי מקץ ימים, ולא מקץ ימין. ומפני כן לא התקבל קרבנו, שהרי מהצד האחר היה הכל.

בא וראה מה פתוב, (בראשית ד) והכל הביא גם הוא. מהו גם הוא? לרבות הכל זה בזה. הקרבן פלו והעקר שלו היה להקדוש ברוך הוא, ונתן מחלקו לצד האחר, כמו שנאמר ומחלביהו. וקין, העקר עשה מקץ ימים, ונתן חלק להקדוש ברוך הוא, ועל זה נדחה הוא וקרבנו.

באיוב מה פתוב? (איוב א) והלכו בניו ועשו משתה וגו'. וכתוב ויהי פי הקיפו מי המשתה. וכתוב ושלחו וקראו לשלשת

דכתיב באברהם (בראשית כב) והאלהים נסה את אברהם. דאיהו בידיה אקריב לבריה יחידאי לגביה. ואיוב לא יתיב ליה ולא מסר ליה כלום. ולא אתמר ליה, אבל אתמסר בידא דמקטרגא, בדינא דקודשא בריה הוא. דאיהו אתער לההוא מקטרגא לגביה, מה דאיהו לא בעא. דהא בכל זמנא אתא ההוא מקטרגא לאתערא על בני נשא, והכא קדשא בריה הוא אתער לגביה, דכתיב, (איוב א) השמת לבך על עבדי איוב. אבל רזא עמיקא איהו.

פתח ואמר (בראשית ד) ויהי מקץ ימים ויבא קין מפרי האדמה מנחה ליי. ויהי מקץ ימים, רזא איהו, מקץ ימים, ולא מקץ ימין, דחה לקץ ימין, וקריב לקץ ימים. והא אוקימנא, דכתיב, (דניאל יב) ואתה לך לקץ. אמר קדשא בריה הוא לדניאל ואתה לך לקץ. אמר ליה, לאן קץ, לקץ הימין או לקץ הימין, עד דאמר ליה לקץ הימין.

ועל דא דחיל דוד, דכתיב, (תהלים טז) הודיעני יי קציו. או לקץ הימין, או לקץ הימין. והכא מה כתיב, ויהי מקץ ימים ולא מקץ ימין. ובגיני כן לא אתקבל קרבניה דהא מסטרא אחרא הוה כללא.

הא חזי מה כתיב, (בראשית ד) והכל הביא גם הוא. מאי גם הוא. לאסגאה כללא דא בדא. קרבנא כללא ועקרא דיליה הוה לקודשא בריה הוא, ויהיב חולקיה לסטרא אחרא, פמה דאת אמר ומחלביהו. וקין, עקרא עבד מקץ ימים, ויהיב חולקא לקודשא בריה הוא, ועל דא אתדחא איהו וקרבניה.

באיוב מה כתיב, (איוב א) והלכו בניו ועשו משתה וגו'. וכתוב ויהי כי הקיפו מי

המשתה. וכתוב ושלחו וקראו לשלשת אחיותיהם לאכול ולשתות

אחיתיהם לאכל ולשתות עמָהֶם. שָׁזָהוּ הַעֲקָר לְצַד הָאֲחֵר. וְאֲחֵר כֶּף הַקְּרִיב עוֹלוֹת, וְעוֹלָה הוּא זָכָר, וְלֹא נִקְבָּה, וְעוֹלָה לְמַעְלָה, וְהַקְּרִיב לֹא הַקְּרִיב לְכָלֹל אוֹתוֹ כְּמוֹ שֶׁצָּרִיף.

וְכֹא רָאָה, אִם הִיָּה נוֹתֵן חֵלֶק לְכָלֶם, הַמְקַטְרֵג לֹא הִיָּה יָכוֹל לוֹ לְבַסּוֹף. וְאִם תֹּאמֶר, מִדּוּעַ הִרְעָ לּוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? אֵלָּא, מִפְּנֵי שֶׁגֵּרַם לְכַסוֹת הָאוֹר וְלִהְעֲלִימוֹ, וְהוּא לֹא הַקְּרִיב קְרִיב אֲחֵר לְזוֹן בּוֹ אַחֲרִים, אֵלָּא עוֹלָה, שְׁעוֹלָה לְמַעְלָה, וְעַל זֶה כְּתוּב, כִּכָּה יַעֲשֶׂה אִיּוֹב כָּל הַיָּמִים. שְׁאֵלוֹ הַצַּד הָאֲחֵר הִיָּה נִזוֹן בְּחֵלְקוֹ, הִיָּה עוֹבֵר מֵעַל הַמְקַדֵּשׁ וּמִסְתַּלֵּק מִמֶּנּוּ, וְצַד הַקְּדוֹשׁ הִיָּה עוֹלָה לְמַעְלָה לְמַעְלָה.

אֲבָר הוּא לֹא רָצָה שִׁיְהִנוּ אַחֲרִים מִקְּרִבָּנוּ, וְהִסִּיר עֲצָמוֹ מִמֶּנּוּ. מִזֵּי לָנוּ? שְׁכָתוּב (איוב א) וְסָר מִרְעֵי. וְעַל זֶה הַקְּרִיב תָּמִיד עוֹלָה, שְׁהָרִי עוֹלָה לֹא נִהְיָה מִמֶּנָּה הַצַּד הָאֲחֵר לְעוֹלָם. וּמִפְּנֵי כֵן, כָּל מָה שֶׁנִּטַּל לְבַסּוֹף, מִמֶּנּוּ נִטַּל. וְעַל זֶה אִיּוֹב גֵּרַם לְכַסוֹת בְּעַרְלָה עַל בְּרִית הַקְּיּוּם, שֶׁלֹּא הִיָּה מִסְתַּלֵּק מִמֶּנּוּ. וּמִפְּנֵי כֵן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹרֵר אֶת הַמְקַטְרֵג הַהוּא, שְׁכָתוּב הַשְּׂמֵת לְבָךְ עַל עַבְדֵי אִיּוֹב.

בֹּא וּרְאָה, כֹּאֲשֶׁר רָצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהִתְאַחַד בָּהֶם בְּיִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם, לֹא עָמְדָה לָהֶם הַשְּׁעָה, מִפְּנֵי שֶׁהָעַרְלָה מְכַסֶּה הָאוֹר עַד זְמַן שֶׁהַמְקַטְרֵג הַהוּא הִיָּה לּוֹקֵחַ אֶת שְׁלוֹ מֵאִיּוֹב, וְעַל זֶה צִוָּה לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאַכֵּל אֶת אוֹתוֹ פֶּסַח בְּחַפְזוֹן, עַד שֶׁהַצַּד הָאֲחֵר הַהוּא הִתְעַסֵּק בּוֹ בְּאִיּוֹב, וְצִוָּה לְהַעֲבִיר עָרְלָה מֵהֶם, וְאַז הִתְאַחַד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּיִשְׂרָאֵל, וְהַצַּד הָאֲחֵר נִפְרַד מִן הַקְּדוֹשׁ, וְהִתְעַסֵּק בּוֹ בְּאִיּוֹב

עִמָּהֶם, דָּדָא אִיהוּ עֲקָרָא לְסִטְרָא אַחְרָא. וּלְבַתֵּר אַקְרִיב עוֹלוֹת, וְעוֹלָה אִיהוּ דְכָר, וְלֹא נוֹקְבָא, וְסִלְקָא לְעִילָא, וְקַרְבָּנָא לֹא קָרִיב לְאַכְלָלָא לִיָּה כְּדָקָא יְאוּת.

וְהָא חֲזִי, אֲלִמְלָא חוּלְקָא יְהֵב לְכָלָא, מְקַטְרָגָא לֹא יָכִיל לִיָּה לְבַתֵּר, וְאִי תִימָא אֲמַאי אֲבַאיִשׁ לִיָּה קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא. אֵלָּא, בְּגִין דְגָרִים לְכַסְיָא נְהוּרָא וְלֹא תַחֲפִיָּא, וְאִיהוּ לֹא קָרִיב קְרַבָּנָא אַחְרָא, לְאַתְזָנָא בֵּיה אַחְרַנִין, אֵלָּא עוֹלָה, דְסִלְקָא לְעִילָא, וְעַל דָּא כְּתִיב, כִּכָּה יַעֲשֶׂה אִיּוֹב כָּל הַיָּמִים, דְאֲלִמְלָא סִטְרָא אַחְרָא אַתְזָנָת בְּחוּלְקָא, אַתְעֵבֵר מֵעַל מְקַדְשָׁא וְאַסְתַּלֵּק מִנִּיהוּ, וְסִטְרָא דְקְדוּשָׁה הָוָה סְלִיק לְעִילָא לְעִילָא.

אֲבָר אִיהוּ לֹא כְעָא דְאַתְהִנִי אַחְרָא מְקַרְבָּנִיה, וְאַעֲדֵי גְרַמִיָּה מִנִּיהוּ. מִנָּא לָן. דְכְּתִיב, (איוב א) וְסָר מִרְעֵי. וְעַל דָּא קָרִיב תְּדִיר עוֹלָה, דְהָא עוֹלָה לֹא אַתְהִנִי מִנִּיהוּ סִטְרָא אַחְרָא לְעַלְמִין. וּבְגִין כֵּן, כָּל מָה דְנִטִּיל לְבַתֵּר, מִדִּידִיָּה נְטִיל. וְעַל דָּא אִיּוֹב גָּרִים לְחַפִּיָּא עָרְלָה עַל בְּרִית קְיָימָא, דְלֹא הָוָה אַעֲדֵי מִנִּיהוּ. וּבְגִין כֵּן קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא אַתְעֵר לְהַהוּא מְקַטְרָגָא, דְכְּתִיב הַשְּׂמֵת לְבָךְ עַל עַבְדֵי אִיּוֹב.

הָא חֲזִי, כֵּד בְּעָא (דף קפ"ב ע"א) קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא לְאַתְאַחַדָּא בְּהוּ בְּיִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם, לֹא קְיָימָא שְׁעָתָא. בְּגִין דְעַרְלָה חַפִּיָּא נְהוּרָא, עַד זְמַנָּא דְהַהוּא מְקַטְרָגָא הָוָה נְטִיל דִּילִיָּה מֵאִיּוֹב, וְעַל דָּא פְקִיד לִיָּה קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא לְמִיכְלִיָּה לְהַהוּא פֶּסַח כְּבִהִילוֹ, עַד דְהַהוּא סִטְרָא אַחְרָא אֲשַׁתְּדַל בֵּיה בְּאִיּוֹב, וּפְקִיד לְאַתְעֵבְרָא עָרְלָה מִנִּיָּהוּ, וּכְדִין אַתְאַחַד קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא בְּיִשְׂרָאֵל, וְהַהוּא סִטְרָא אַחְרָא אַתְפָּרֵשׁ מִן קְדָשָׁא, וְאַשְׁתְּדַל בֵּיה

וְלָקַח מִשְׁלוֹ, וְאָז (שמות יב) פֶּסַח
הוא לה', וְדָאֵי. שְׁעַד כָּאֵן לֹא הָיָה
פֶּסַח לֵה'. אֲשֶׁרִי אֵלֶּה שְׂיִוְדָעִים
וּמִי־חֲדָיִם יְחֻד קוֹנֵם כְּמוֹ שְׂצָרִיךְ.
בְּתוֹב (שם לד) אֱלֹהֵי מִסְכָּה לֹא
תַעֲשֶׂה לָךְ, וְכַתוּב אַחֲרָיו אֵת חַג
הַמִּצּוֹת תִּשְׁמֹר. מִה (עושה) זֶה אֲצַל
זֶה? אֵלֶּא כִּף פְּרִשׁוּתָּהּ, מִי שְׂאוּכַל
חֲמִץ בְּפֶסַח (כִּאלוֹ עוֹבַד בּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת
לְעַבְד לָהֶם, שֶׁכֵּן הַסּוּד כִּף הוּא - שְׁחֲמִץ בְּפֶסַח)
כְּמִי שְׁעוֹבַד לְכוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת
הוּא.

בֹּא וּרְאֵה, כְּאֲשֶׁר יֵצְאוּ יִשְׂרָאֵל
מִמִּצְרַיִם, יֵצְאוּ מִרְשׁוֹת שְׁלֵהֶם,
מִרְשׁוֹת אַחֲרֵת, מִהֶרְשׁוֹת הַהֵיא
שְׁנִקְרָאת חֲמִץ, לְחֵם רַע. וְעַל זֶה
נִקְרָאִים כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת כִּף, וְזֶהוּ
סוּד שֶׁל יֵצֵר הָרַע, עֲבוּדָה זָרָה,
שְׁנִקְרָאת גַּם כִּף - שְׂאוּר. וְזֶהוּ יֵצֵר
הָרַע, שְׁכָף הוּא יֵצֵר הָרַע בְּכֵן אָדָם
כְּשֶׂאוּר שְׁבַעֲפֶסָה, שְׁנִכְנַס בְּמַעֲוֵי
שֶׁל אָדָם מְעַט מְעַט, וּלְכַסּוֹף
מִתְרַבֵּה בּוֹ עַד שֶׁכָּל הַגּוּף מְעַרְב
בוֹ. וְזֶהוּ כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת. וְעַל זֶה
כְּתוּב, (תהלים פא) לֹא יִהְיֶה כִּף אֵל
זָר. אֵל זָר וְדָאֵי.

אֵת חַג הַמִּצּוֹת תִּשְׁמֹר. רַבִּי יְהוּדָה
פָּתַח, (ישעיהב) חֲדָלוּ לָכֶם מִן הָאָדָם
אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאָפוֹ כִּי בְמָה נִחְשָׁב
הוּא. פְּסוּק זֶה פְּרִשׁוּהוּ, אֲבָל מִה
זֶה חֲדָלוּ לָכֶם מִן הָאָדָם? וְכִי
מִזְהִיר לוֹ לְאָדָם לְהִמָּנַע מִשְׂאֵר
בְּנֵי אָדָם אֲפִלּוֹ הֵם גַּם כֵּן מִמֶּנּוּ
יִמְצְאוּ בְּנֵי אָדָם שְׂלֵא יִתְקַרְבוּ אֵלָיו
בְּאֵלוֹ לְעוֹלָמִים? אֵלֶּא זֶה פְּרִשׁוּהוּ
בְּמִי שְׁמִשְׁכִּים לְפָתַח חֲבֵרוֹ
לְהִבִּיא לוֹ שְׁלוֹם. וְאַנְחֵנוּ בְּאַרְנוֹ
אוֹתוֹ בְּפֶסַח אַחֵר, שְׁכַתוּב (משלי
כו) מְכַרְךָ רַעְהוּ בְּקוֹל גְּדוֹל בְּבִקְר
הַשָּׂפִים קָלְלָה תַחֲשָׁב לוֹ. וְאַף עַל
פִּי שֶׁהַכֵּל טוֹב, אֲבָל מִה זֶה חֲדָלוּ
לָכֶם מִן הָאָדָם אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאָפוֹ?
כָּאֵן צִוָּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאָדָם
וּמִזְהִיר אוֹתוֹ לְהִשְׁמֹר מֵאֵלוֹ בְּנֵי

בְּאֵיזוֹב, וְנָטִיל מְדִילִיָּה. וּכְדִין (שמות יב) פֶּסַח הוּא
לִיִּי וְדָאֵי. דְּעַד הַשְּׁתָּא לֹא הָוָה פֶּסַח לִיִּי.
זְכָאֵין אֵינוֹן דִּי־דְעֵי וּמִי־חֲדָי יְחֻדָּא דְמֵאֲרִיהוֹן
כְּדָקָא יֵאוֹת.

בְּתוֹב (שמות לד) אֱלֹהֵי מִסְכָּה לֹא תַעֲשֶׂה לָךְ,
וְכַתִּיב בְּתַרְיָה אֵת חַג הַמִּצּוֹת תִּשְׁמֹר.
מָאִי (עביר) הַאִי לְגַבֵּי הַאִי. אֵלֶּא הַכִּי אוֹקְמוּהָ,
מָאֵן דְּאָכִיל חֲמִץ בְּפֶסַח (כִּאלִּיל עֲבִיר בּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת לְמַפְלַח
לְגַרְמִית, דְּהָא רְוָא הַכִּי הוּא דְחֲמִץ בְּפֶסַח) כְּמָאֵן דְּפָלַח
לְכוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת אֵיהוּ.

הָא חֲזִי, כְּדִן נְפָקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם נְפָקוּ מִרְשׁוֹ
דְּלָהוֹן, מִרְשׁוֹ אַחֲרָא, מִהֶהוּא רְשׁוֹ דְאֶקְרִי
חֲמִץ, נְהִמָּא בִישָׂא. וְעַל דָּא אֶקְרִי כּוֹכְבִים
וּמְזֻלוֹת הַכִּי, וְדָא אֵיהוּ רְזָא דִי־צֵר הָרַע,
פּוֹלְחָנָא נוֹכְרָאָה, דְּאֶקְרִי אוּף הַכִּי שְׂאוּר. וְדָא
אֵיהוּ יֵצֵר הָרַע, דְּהַכִּי אֵיהוּ יֵצֵר הָרַע בְּכַר נֶשׁ,
כְּחִמִיר בְּעִיסָה, עָאֵל בְּמַעֲוֵי דְכַר נֶשׁ זְעִיר
זְעִיר, וּלְבַתַּר אֶסְגִּי בֵיה, עַד דְּכָל גּוּפָא אַתְעַרְב
בְּהִדְיָה. וְדָא אֵיהוּ כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת. וְעַל דָּא
כְּתִיב, (תהלים פא) לֹא יִהְיֶה כִּף אֵל זָר. אֵל זָר וְדָאֵי.

אֵת חַג הַמִּצּוֹת תִּשְׁמֹר, רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, (ישעיה
כ) חֲדָלוּ לָכֶם מִן הָאָדָם אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאָפוֹ
כִּי בְמָה נִחְשָׁב הוּא. הַאִי קָרָא אוֹקְמוּהָ. אֲבָל
מָאִי חֲדָלוּ לָכֶם מִן הָאָדָם, וְכִי אֲזַהֵר לִיָּה לְבַר
נֶשׁ לְאַתְמָנַע מִשְׂאֵר בְּנֵי נֶשׂא. אוּף אֵינוֹן נְמִי
לְגַבִּיָּה, יִשְׁתַּכְּחוּן בְּנֵי נֶשׂא דְלֹא יִקְרְבוּן אֵלָיו
בְּאֵלָיו לְעוֹלָמִין. אֵלֶּא הָא אוֹקְמוּהָ כְּמָאֵן
דְּאֲשָׁפִים לְפָתַח דְּחִבְרִיָּה לְמִיָּהָב לִיָּה שְׁלָם.

וְאַנָּא אוֹקְמִנָּא לִיָּה בְּקָרָא אַחֲרָא, דְּכַתִּיב, (משלי
כו) מְכַרְךָ רַעְהוּ בְּקוֹל גְּדוֹל בְּבִקְר הַשָּׂפִים קָלְלָה
תַחֲשָׁב לוֹ. וְאַף עַל גַּב דְּכָלָא שְׁפִיר. אֲבָל מָאִי
חֲדָלוּ לָכֶם מִן הָאָדָם אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאָפוֹ. הַכָּא
פְּקִיד קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְבַר נֶשׁ, וְאַזְהִיר לִיָּה

לְאֶסְתֵּמְרָא מְאִינוּן בְּנֵי נָשָׂא, דְּסָטוּ אֶרְחֵייהוּ
מֵאֲרַח טָב לְאֲרַח בֵּישׁ, וּמְסַאֲבֵי נִפְשֵׁייהוּ
בְּהֵהוּא מְסַאֲבוּ אַחְרָא.

דְּהָא כַּד בְּרָא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְבַר נָשׁ, עֶבֶד
לִיה בְּדִיוֹקְנָא עֲלָאָה, וְנִפְּחַ בֵּיה רֹחָא (נ"א
נִשְׁמָתָא) קִדְיִשָׁא, דְּכֻלִּיל בְּתַלְתַּת כְּמָה דְּאוּקִימְנָא,
דְּאִית בֵּיה נִפְשׁ רֹחַ וּנְשָׁמָה, וְעֵילָא מִכְּפֻלָּא
נְשָׁמָה, דְּאִיהִי חֵילָא עֲלָאָה לְמַנְדַּע, וְלִמְטַר
פְּקוּדוּי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְאִי הֵהִיא נְשָׁמְתָא
קִדְיִשָׁא אֲעִיל לָהּ בְּפוּלְחָנָא אַחְרָא, הֵאִי אִיהוּ
מְסַאֲיֵב לָהּ, וְנִפְיֵק מִפוּלְחָנָא דְּמֵאֲרִיָּה. בְּגִין
דְּתַלְתַּת חֵילִין אֵלִין, כְּלָהוּ חַד, נִפְשׁ רֹחַ וּנְשָׁמָה
מְשַׁתְּפֵי כַּחַדָּא, וְהוּוּ חַד, וְכֻלָּא כְּגוּוֹנָא דְּרִזָּא
עֲלָאָה. (על דא נאמר (שם י"ג) הולך את חכמים וגו').

וְאִי חֲזִינוּן לְהֵאִי בַר נָשׁ, דְּהוּוּ בֵּיה אֵלִין דְּרַגִּין
כְּלָהוּ. עַד לָא קִיַּמָּא בְּקִיּוּמֵיהּ לְמַנְדַּע מָאן
אִיהוּ, בְּמֵאִי אַתִּידַע (דְּלֵא) לְקַרְבָּא בַר נָשׁ
בְּהֵדִיָּה, אוּ לְאַתְּמַנְעָא מִנִּיהּ. (ס"א כר נש דאית ביה דרגין
אלין כלהו ונרמיא בקיומיה דא איהו גבר שלים עבדא מהימנא דמאריה ובעי
לאשתתפא ביה ולאתחברא בהדיה למילף אורחוי מניה. ובמאי אתיידע כר
נש למנדע מאן איהו לקרבא בהדיה או לאתמנעא מניה) בְּרוּגְזִיָּה
מְמֵשׁ, יַדַּע לִיה בַר נָשׁ, וַיִּשְׁתַּמּוּדַּע מָאן אִיהוּ.
אִי הֵהִיא נְשָׁמְתָא קִדְיִשָׁא נָטַר בְּשַׁעֲתָא
דְּרוּגְזוּי, (אֲתֵיָּא עֲלֵיהּ) דְּלָא יַעֲקַר לָהּ מֵאַתְרָהָא,
בְּגִין לְמִשְׁרֵי תַחוּתָהּ הֵהוּא אַל זֶר, דָּא אִיהוּ
בַר נָשׁ כְּדָקָא יְאוּת. דָּא אִיהוּ עֶבְדָּא דְּמֵאֲרִיָּה,
דָּא אִיהוּ גְבַר שְׁלִים.

וְאִי הֵהוּא בַר נָשׁ לָא נָטִיר לָהּ, וְאִיהוּ עֶקַר
קִדְשָׁה דָּא עֲלָאָה מֵאַתְרֵיהּ, לְמִשְׁרֵי
בְּאַתְרֵיהּ סְטָרָא אַחְרָא. וְדָאִי דָּא אִיהוּ בַר נָשׁ
דְּמֵרִיד בְּמֵאֲרִיָּה, וְאָסִיר לְקַרְבָּא בְּהֵדִיָּה
וְלְאַתְחַבְרָא עֲמֵיהּ, וְדָא אִיהוּ (אִיּוֹב י"ח) טַרְף נִפְשׁוּ
בְּאַפּוּ. אִיהוּ טַרְיָף וְעֶקַר נִפְשֵׁיהּ, בְּגִין רוּגְזִיָּה,

אָדָם שְׁנָטוּ דְּרַכְסֵּי מִדְּרַף טוֹב לְדְרַף
רַע, וּמְטַמְּאִים נִפְשָׁם בְּטַמְּאָה
הֵהִיא הָאֲחֵרָת.

שְׁחָרִי, כְּשִׁבְרָא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְאָדָם, עֲשֵׂה אוֹתוֹ בְּדַמּוֹת
עֲלִיוֹנָה, וְנִפְּחַ בּוֹ רוּחַ (נִשְׁמָה)
קְדוּשָׁה, שְׁפִלּוּלָה בְּשִׁלְשׁ, כְּמוֹ
שִׁפְרִשְׁנוּ, שִׁישׁ בּוֹ נִפְשׁ רוּחַ
וּנְשָׁמָה, וְעֲלִיוֹן מֵהַכֵּל הִיא
הַנְּשָׁמָה, שֶׁהִיא כַּחַ עֲלִיוֹן לְדַעַת
וְלִשְׁמֵר צְוֵיֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.
וְאִם הַנְּשָׁמָה הֵהִיא הַקְדוּשָׁה
מַעֲלָה אוֹתָהּ בְּעִבּוּדָה אַחֲרָת, זֶה
הוּא שְׁמִטְמָא אוֹתָהּ, וַיּוֹצֵא
מִעִבּוּדָתָה קוֹנוֹ. מִפְּנֵי שְׁשִׁלְשָׁה
כַּחוֹת אֵלּוּ, כֵּלָם אַחַד, נִפְשׁ רוּחַ
וּנְשָׁמָה מְשַׁתְּפִים כְּאַחַד, וְהִיוּ
אַחַד, וְהַכֵּל כְּדַגְמַת הַסּוּד הַעֲלִיוֹן.
(ועל זה נאמר (שם י"ג) הולך את חכמים וגו').

וְאִם רְאִינוּ לְזֶה הָאָדָם שֶׁהִיוּ בּוֹ
אֵלֶּה הַמְּדַרְגּוֹת כְּלוּ, עַד שֶׁלֹּא
עוֹמְדִים בְּקִבְעוֹת לְדַעַת מִי
שֶׁהוּא, בְּמָה יִתְדַע (שֵׁלָא) לְהִתְקַרֵּב
הָאָדָם אֵלָיו אוּ לְהִתְרַחֵק מִמֶּנּוּ. (כ)
אָדָם שִׁישׁ בּוֹ מִדְּרֻגּוֹת אֵלּוּ כֵּלָם וְעוֹמְדִים קְמִיָּם,
זֶהוּ אָדָם שְׁלֵם, עֶבֶד נְאֻמָּן לְאֲדוּנּוֹ וְצִרִיךְ
לְהִשְׁתַּתֵּף בּוֹ וּלְהִתְחַבֵּר בּוֹ לְלַמֵּד דְּרִכֵּים מִמֶּנּוּ.
וּבְמָה יִדַּע כֵּן אָדָם לְדַעַת מִי הוּא לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו
אוּ לְהִתְרַחֵק מִמֶּנּוּ? בְּרַגְזוֹ מִמֶּשׁ יַדַּע לוֹ
הָאָדָם וַיִּדַּע מִי הוּא. אִם הַנְּשָׁמָה
הֵהִיא הַקְדוּשָׁה שׁוֹמֵר בְּשַׁעֲתָה רַגְזוֹ
(כֵּא עֲלֵיהּ) שֵׁלָא יַעֲקַר אוֹתָהּ
מִמְּקוֹמָהּ, שְׂאֵז יְבֵא תַּחְתֵּיָּהּ אוֹתוֹ
אַל זֶר - זֶהוּ כֵּן אָדָם כְּמוֹ שְׁצִרִיף,
זֶהוּ עֶבֶד שֶׁל אֲדוּנּוֹ, זֶהוּ גְבַר שְׁלֵם.
וְאִם הָאָדָם הֵהוּא לֹא שֹׁמֵר לָהּ
וְהוּא עֶקַר הַקְדוּשָׁה הִזּוּ הַעֲלִיוֹנָה
מִמְּקוֹמָהּ לְשַׁכְּן בְּתוֹכָהּ הַצַּד
הָאַחֵר - וְדָאִי זֶהוּ אָדָם שְׁמוּרָד
בְּרַבּוֹ, וְאָסוּר לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו
וּלְהִתְחַבֵּר עִמּוֹ, וְזֶהוּ (אִיּוֹב י"ח) טַרְף
נִפְשׁוּ בְּאַפּוּ. הוּא טוֹרֵף וְעוֹקֵר

וְאִשְׁרֵי בְּגוּיָה אַל זֶר. וְעַל

דָּא כְּתִיב חֲדָלוּ לָכֶם מִן הָאֲדָם אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאָפוֹ, דְּהֵיאִיא נִשְׁמָתָא קִדְיִשָּׁא טְרִיף לָהּ, וְסָאִיב לָהּ, בְּגִין אָפוֹ. אֲשֶׁר נִשְׁמָה (דף קפ"ב ע"ב) אַחֲלַף בְּאָפוֹ. כִּי בִמָּה נִחְשָׁב הוּא. כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת אֶתְחַשְׁבֵּיב הֵהוּא בֵּר נִשְׁ.

וּמֵאֵן דְּאֶתְחַבֵּר עִמִּיהּ, וּמֵאֵן דְּאֶשְׁתַּעֵי (ס"א מִשְׁתַּתֵּף) בְּהֵדִיָּה, כְּמֵאֵן דְּאֶתְחַבֵּר בְּפוֹכְכִים וּמְזֻלוֹת מְמַשׁ. מְאִי טַעְמָא. בְּגִין דְּפוֹכְכִים וּמְזֻלוֹת מְמַשׁ שְׂאִירֵי בְּגִיָּה. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא דְעַקֵּר קִדְשָׁה עֲלֵאָה מֵאַתְרֵיהּ, וְשְׂאִירֵי בְּאַתְרֵיהּ פּוֹכְכִים וּמְזֻלוֹת אֵל זֵר. מָה אֵל זֵר פְּתִיב בֵּיהּ (ויקרא ט) אֵל תִּפְנוּ אֶל הָאֱלִילִים, כְּגוֹנוֹנָא דָּא, אָסִיר לְאֶסְתַּכְּלָא בְּאִנְפוּי.

וְאִי תִימָא הָא רּוּגְזָא דְרַבְּנִן. רּוּגְזָא דְרַבְּנִן טַב אִיהוּ לְכָל סְטָרִין, דְּהָא תְּגִינֵן דְּאוֹרֵייתָא אֲשָׁא אִיהִי, וְאוֹרֵייתָא קָא מֵרְתַחָא לִיָּה, דְּכְתִיב, (ירמיה כג) הֲלֹא כֹה דְבַרִי כָאֵשׁ נָאִם יי'. רּוּגְזָא דְרַבְּנִן בְּמִלֵּי דְאוֹרֵייתָא. רּוּגְזָא דְרַבְּנִן לְמִיָּהֵב יְקָרָא לְאוֹרֵייתָא, וְכֹלָא לְפוֹלְחָנָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא הוּי, לְכַן נְאָמֵר (דברים ט) כִּי יי' אֱלֹהֵיךָ אֵשׁ אוֹכְלָהּ הוּא אֵל קִנָּא.

אֲבָל אִי בְּמִלִּין אַחְרָנִין, לָאו פּוֹלְחָנָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא הָאִי, בְּגִין דְּבְכָל חֻטָּאִים דְּקָא עֲבִיד בֵּר נִשְׁ, לָאו אִיהוּ כּוֹכְכִים וּמְזֻלוֹת מְמַשׁ כְּהָאִי, וְאָסִיר לְקֶרְבָּא בְּהֵדִיָּה דְהָאִי. וְאִי תִימָא הָא לְשַׁעְתָּא הוּוּה, דְּעֵבֵר וְהֵדֵר אַהֲדֵר. לָאו הָכִי, דְכִיּוֹן דְּאֶעְקֵר קְדוּשָׁא דְנִפְשֵׁיהּ מִנִּיהּ וּמֵאַתְרֵיהּ, וְהֵהוּא אֵל זֵר, מְקַפַּח הֵהוּא אַתֵּר, אֶתְתַּקַּף בֵּיהּ, וְלֹא שְׂבִיק לִיָּה. בֵּר פֵּד אֶתְדַּכִּי בֵּר נִשְׁ מִפְּל וְכֹל, וְעַקֵּר לִיָּה לְעֵלְמִין, וְלִבְתֵּר אֲשַׁתְּדֵל לְאַתְקִדְשָׁא וְלֵאמְשַׁכָּא קִדְשָׁה עֲלֵיהּ. כְּדִין וְלוֹאִי דְאַתְקִדְשׁ. אָמֵר לִיָּה רַבִּי יוֹסִי, אֶתְקִדְשׁ מְמַשׁ. (ס"א אָמֵר וְהָא אַתְרֵיהּ וְאַתְקִדְשׁ).

נִפְשׁוּ בְּסַבְת רְגִזוּ, וּמוֹשִׁיב בְּתוֹכָהּ אֵל זֵר. וְעַל זֶה פְּתוּב חֲדָלוּ לָכֶם מִן הָאֲדָם אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאָפוֹ, שְׁהִנְשָׁמָה הַקְדוּשָׁה הֵיא טוֹרְף אוֹתָהּ וּמְטַמָּא אוֹתָהּ מִשׁוּם אָפוֹ. אֲשֶׁר נִשְׁמָה הַחֲלִיף בְּאָפוֹ. כִּי בִמָּה נִחְשָׁב הוּא - עֲבוּדָה זָרָה נִחְשָׁב אוֹתוֹ בֶּן אָדָם.

וּמִי שְׁמַתְחַבֵּר עִמּוֹ וּמִי שְׁמַדְבֵּר עִמּוֹ, כְּמִי שְׁמַתְחַבֵּר בְּכוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת מְמַשׁ. מָה הַטַּעַם? מִשׁוּם שְׂכוֹכְכִים וּמְזֻלוֹת מְמַשׁ שׁוֹרִים בְּתוֹכוֹ. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שְׁעוֹקֵר קִדְשָׁה עֲלִיּוֹנָה מִמְקוֹמָהּ, וּמְשַׁפֵּין בְּמִקוֹמָהּ עֲבוּדָה זָרָה אֵל זֵר. מָה אֵל זֵר פְּתוּב בּוֹ (ויקרא ט) אֵל תִּפְנוּ אֶל הָאֱלִילִים - כְּדִגְמַת זֶה אָסוּר לְהַסְתַּכֵּל בְּפָנָיו.

וְאִם תֵּאמֵר, הֲרִי רְגִזוּ שֶׁל חֻכְמִים - רְגִזוּ שֶׁל הַחֻכְמִים טוֹב הוּא לְכָל הַצְּדִידִים, שְׁהֲרִי לְמַדְנוּ שְׁהַתוֹרָה הִיא אֵשׁ, וְהַתוֹרָה הִיא מִרְתִּיחָה אוֹתוֹ, שְׂכָתוּב (ירמיה כג) הֲלֹא כֹה דְבַרִי כָאֵשׁ נָאִם ה'. רְגִזוּ שֶׁל חֻכְמִים בְּדְבַרֵי תוֹרָה. רְגִזוּ שֶׁל חֻכְמִים לְתַת כְּבוֹד לְתוֹרָה, וְהַפֵּל לְעֲבוּדַת הַקְדוּשׁ בְּרוּף הוּא הוּא הִיָּה, לְכַן נְאָמֵר (דברים ט) כִּי ה' אֱלֹהֵיךָ אֵשׁ אוֹכְלָהּ הוּא אֵל קִנָּא.

אֲבָל אִם בְּדְבָרִים אַחְרִים, לֹא עֲבוּדַת הַקְדוּשׁ בְּרוּף הוּא זֶה, לְפִי שְׂפָכָל הַחֻטָּאִים שְׁעוּשָׁה הָאֲדָם, הִיא לֹא עֲבוּדָה זָרָה מְמַשׁ כְּמוֹ זֶה, וְאָסוּר לְהַתְקַרֵּב בְּקֶרְבָּתוֹ שֶׁל זֶה. וְאִם תֵּאמֵר, זֶה לְפִי שְׁעָה הִיָּה, שְׁעֵבֵר וְאַחַר כֵּף חִזֵּר - לֹא כֵּף. שְׂכִיּוֹן שְׁעַקֵּר הַקְדְּשָׁה שֶׁל נִפְשׁוֹ מִמֶּנּוּ וּמִמְקוֹמוֹ, וְאוֹתוֹ אֵל זֵר מְקַפַּח הַמְּקוֹם הֵהוּא, מִתְחַזֵּק בּוֹ וְלֹא עוֹזֵב אוֹתוֹ, חוּץ מִכָּאֲשֶׁר נִטְהַר הָאֲדָם מִכָּל וְכֹל וְעוֹקֵר אוֹתוֹ לְעוֹלָמִים, וְאַחַר כֵּף מִשְׁתַּדֵּל לְהַתְקַדְּשׁ וּלְהַמְשִׁיף קִדְשָׁה עֲלָיו, וְאֵז הַלּוֹאִי וְיִתְקַדְּשׁ. אָמֵר לוֹ רַבִּי יוֹסִי, מִתְקַדְּשׁ מְמַשׁ. (לְמָה? וְהֲרִי נִדְחָה וְהַתְקַדְּשׁ).

אָמַר לוֹ, בַּא וְרָאָה, בְּשַׁעָה שֶׁהוּא
עוֹקֵר קִדְשָׁה שֶׁל נַפְשׁוֹ, וְשׁוֹכֵן
בְּמִקְוָמוֹ הָאֵל זָר הֵהוּא שְׁנִקְרָא
טָמֵא, נְטֵמָא הָאָדָם וּמְטָמֵא לְמִי
שְׁקָרֵב עִמּוֹ, וְהַקִּדְשָׁה הִיא
בּוֹרְחַת מִמֶּנּוּ. וְכִיּוֹן שְׁבוֹרְחַת
מִמֶּנּוּ פַעַם אַחַת, כָּל מָה שְׁיַעֲשֶׂה
הָאָדָם עוֹד, לֹא תִשׁוּב לְמִקְוָמָהּ.

אָמַר לוֹ, אִם כֵּן, כַּמָּה טָמְאִים יֵשׁ
שְׁמִטְהֵרִים? אָמַר לוֹ, שׁוֹנֵה
טָמְאָה אַחֲרַת שְׁלֵא יִכּוֹלָה לַעֲשׂוֹת
יִתְרָא. אָבֵל זֶה מְשֻׁנָּה מִכָּלֶם, שְׁכָל
גּוֹפּוֹ נְטֵמָא מִבְּפָנִים וּמִבְּחוּץ,
וְנַפְשׁוֹ וְכֹלּוֹ נְטֵמָא. וְשִׁאֵר טָמְאוֹת
שְׁבַע עוֹלָם לֹא נְטֵמָא אֶלָּא גּוֹפּוֹ
מִבְּחוּץ בְּלִבּוֹ, וְלִכֵּן כְּתוּב חִדְלוּ
לָכֶם מִן הָאָדָם אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאִפּוֹ,
שְׁמַחְלִיף קִדְשַׁת רַבּוֹ מִשׁוּם אִפּוֹ,
שְׁזוּהֵי טָמְאָה שְׁמִטְמָאָה הַכֹּל. פִּי
בְּמָה נִחְשָׁב הוּא - בְּמָה שֶׁל
עֲבוּדָה זָרָה וְדַאי נִחְשָׁב הוּא.

בַּא וְרָאָה, זְהוּ רִגְזוּ שֶׁל עֲבוּדָה
זָרָה, הִצַּד הָאֲחֵר, כְּמוֹ שְׁאֲמַרְנוּ,
שְׁרוּצָה הָאָדָם לְהִשְׁמַר מִמֶּנּוּ
וְלְהַפְרֵד מֵעֲלִיּוֹ, וְעַל זֶה כְּתוּב
(שְׁמוֹת ל"ד) אֱלֹהֵי מִסְכָּה לֹא
תַעֲשֶׂה לָּךְ. לָּךְ - פְּדִי לְהִרַע לָּךְ.
וְכַתוּב אַחֲרָיו, אֵת חַג הַמִּצּוֹת
תִּשְׁמַר. תִּשְׁמַר - זֶה צִד הַקִּדְשָׁה
שְׁצִרִיף הָאָדָם לְשִׁמּוֹר אוֹתוֹ וְלֹא
יִחְלִיף אוֹתוֹ בְּגִלְל הִצַּד הָאֲחֵר.
וְאִם יִחְלִיף אוֹתוֹ, הָרִי הוּא טָמֵא,
וּמְטָמֵא לְכָל מִי שְׁמִתְקָרֵב אֵלָיו.

אֵת חַג הַמִּצּוֹת תִּשְׁמַר - זְהוּ מִקּוּם
שְׁנִקְרָא שְׁמֹר. וּמִפְּנֵי כֵן כְּתוּב אֵת
חַג הַמִּצּוֹת תִּשְׁמַר, שְׁבַעַת יָמִים
תֹּאכַל מִצּוֹת כְּאֲשֶׁר צִוִּיתְךָ. שְׁבַעַת
יָמִים אֵלּוֹ אֵינָם כְּשִׁבַעַת הַיָּמִים
שֶׁל סְכוֹת, שֶׁהֵם עֲלִיוֹנִים, וְאֵלּוֹ
תַּחְתּוֹנִים. וְעַל זֶה, בְּאֵלּוֹ הַלֵּל
גְּמוּר, וּבְאֵלּוֹ אֵין הַלֵּל גְּמוּר, וְעַל
שֶׁהֵם לְמִטָּה - שְׁבַעַת יָמִים תֹּאכַל
מִצּוֹת. מִצַּת כְּתוּב חֶסֶד בְּלִי אוֹת

אָמַר לִיָּה תָא חֲזִי, בְּשַׁעָתָא דְאִיהוּ עֹקֵר קִדְשָׁה
דְּנַפְשִׁיהּ, וְשִׁרְיָא בְּאַתְרֵיהּ הֵהוּא אֵל זָר
דְּאִקְרִי טָמֵא, אִסְתְּאָב בַּר נֶשׁ, וְסָאִיב לְמֵאן
דְּקָרִיב בַּהֲדִיָּה, וְהֵהוּא קִדְשָׁה עֲרַקַת מְנִיָּה,
וְכִיּוֹן דְּעֲרַקַת מְנִיָּה זְמַנָּא חֲדָא, כַּמָּה דִּיעֲבִיד
בַּר נֶשׁ עוֹד, לֹא תִיּוּב לְאַתְרָהֵּא.

אָמַר לִיָּה אִי הָכִי, כַּמָּה מְסֻאָבִין אֵינּוֹן
דְּמִתְדַּפְּאֵן. אָמַר לִיָּה שְׁאֵנִי מְסֻאָבוּ
אַחֲרָא, דְּלֹא יְכִיל לְמַעַבְד יְתִיר. אָבֵל דָּא שְׁנִיָּא
מִכְּלָא, דְּכָל גּוּפָא סָאִיב מִגּוֹ וּמִבְּרַ, וְנַפְשָׁא,
וְכֹלָא מְסֻאִיב. וְשִׁאֵר מְסֻאָבוּ דְעֵלְמָא, לֹא
אִיהוּ אֶלָּא גּוּפָא לְבַר בְּלַחֲדוּדִי, וּבְגִין כְּףָה כְּתִיב
חִדְלוּ לָכֶם מִן הָאָדָם אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאִפּוֹ,
דְּאַחֲלָף קִדְשָׁה דְּמֵאֲרִיָּה בְּגִין אִפּוֹ, דְּדָא אִיהוּ
מְסֻאָבוּ דְּמְסֻאִיב כְּלָא. פִּי בְּמָה נִחְשָׁב הוּא.
כַּמָּה כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת וְדַאי נִחְשָׁב אִיהוּ.

תָּא חֲזִי, הֵאִי אִיהוּ רוּגְזָא דְאִיהוּ כּוֹכְבִים
וּמְזֻלוֹת, סְטָרָא אַחֲרָא, כַּמָּה דְּאִמְרֵן,
דְּבַעֵי בַר נֶשׁ לְאַסְתְּמָרָא מְנִיָּה וְלֵאֲתַפְּרָשָׁא
מְעֵלוּי, וְעַל דָּא כְּתִיב ^(שְׁמוֹת ל"ד) אֱלֹהֵי מִסְכָּה לֹא
תַעֲשֶׂה לָּךְ. לָּךְ: בְּגִין לְאַבְאָשָׁא גְרַמְךָ. וְכַתִּיב
בְּתַרִּיָּה אֵת חַג הַמִּצּוֹת תִּשְׁמַר. תִּשְׁמַר: דָּא
סְטָרָא דְקִדְוִשָׁה, דְּבַעֵי בַר נֶשׁ לְנִטְרָא לִיָּה,
וְלֹא יִחְלָף לִיָּה בְּגִין סְטָרָא אַחֲרָא. וְאִי יִחְלָף
לִיָּה הֵא אִיהוּ מְסֻאִיב, וְסָאִיב לְכָל מֵאן דְּקָרִיב
בַּהֲדִיָּה.

אֵת חַג הַמִּצּוֹת תִּשְׁמַר, הֵאִי אִיהוּ אֵתֵר דְּאִקְרִי
שְׁמֹר. וּבְגִין כְּףָה כְּתִיב, אֵת חַג הַמִּצּוֹת
תִּשְׁמַר שְׁבַעַת יָמִים תֹּאכַל מִצּוֹת כְּאֲשֶׁר
צִוִּיתְךָ. שְׁבַעַת יָמִים אֵלִין, לֹא אֵינּוֹן כְּשִׁבַעַת
הַיָּמִים דְּסְכוֹת, דְּאֵינּוֹן עֲלָאִין וְאֵלִין תַּתָּאִין.
וְעַל דָּא, בְּאֵינּוֹן הַלֵּל גְּמוּר, וּבְהִנֵּי לֹא הַלֵּל
גְּמוּר, וְעַל דְּאֵינּוֹן לְתַתָּא, שְׁבַעַת יָמִים תֹּאכַל

ו, שְׁטָרִם שׁוֹרִים אֵלוֹ הַיָּמִים
הָעֲלִיּוֹנִים, סוּד אוֹת ו'.

וְאִם תֹּאמַר, כִּי־כֵן שָׁסוּד זֶה שֶׁל חַג
הַמִּצְוֹת הַתְּקַדְּשׁ, מִדּוּעַ יוֹרֵד?
שֶׁהָרִי לְמִדְּנוֹ, מַעֲלִים בְּקֹדֶשׁ וְלֹא
מּוֹרִידִים. וּמִדּוּעַ יוֹרֵדֵת לְמִטָּה
בְּאֵלוֹ הַיָּמִים הַפְּתוּחוֹנִים?

בא וראה, כְּתוּב (ויקרא טז) וְכִפֹּר
בְּעֵדוֹ וּבְעֵד בֵּיתוֹ וְגו'. מִי שֶׁיִּכְפֹּר
צָרִיף (לְכַפֵּר) עַל עֲצָמוֹ תַּחֲלָה, וְאַחֵר
כֶּף עַל בֵּיתוֹ. כְּדָגְמַת זֶה, מִדְּרָגָה
זוֹ מִתְחִילָה לְהַתְּקַדֵּשׁ וְלַצֵּאת
בְּקֹדֶשׁ לְכַפֵּר עָלָיו, וְכִי־כֵן שֶׁהוּא
הַתְּקַדֵּשׁ, צָרִיף לְכַפֵּר עַל בֵּיתוֹ
וְלִקְדֹשׁ אוֹתָם, וְעַל זֶה יוֹרֵד לְמִטָּה
לְקֹדֶשׁ בֵּיתוֹ. וּבִמָּה מְקַדֵּשׁ לָהֶם?
בְּיִשְׂרָאֵל שְׁלֵמִטָּה, בְּחֻשְׁבוֹן
הָעֵמֶר. וְכִי־כֵן שָׂאֵלוֹ מִתְּקַדְּשִׁים,
צָרִיכִים לְהַעֲלוֹת אוֹתָהּ לְמַעְלָה.
שֶׁהָרִי כֹּאֲשֶׁר בֵּית הַמֶּלֶכָה
מִתְּקַדֵּשׁ, אֲזִי עוֹלָה לְמַעְלָה,
לְהַתְּקַשֵּׁר בְּאֵלוֹ הַיָּמִים הָעֲלִיּוֹנִים
לְמַעְלָה.

וְעַל זֶה אָנוּ עוֹשִׂים חֻשְׁבוֹן
בְּעֵמִידָה עַל הַרְגָלִים, לְפִי שָׂאֵלוֹ
הַיָּמִים, יָמִים עֲלִיּוֹנִים הֵם. וְכֵן
בְּכָל זְמַן שֶׁנִּכְנָס אָדָם לְאֵלוֹ הַיָּמִים
הָעֲלִיּוֹנִים, בֵּין בְּתַפְלָה בֵּין
בְּשִׁבְחָה, צָרִיף לְעַמֵּד עַל רַגְלָיו,
הַיִּרְכָּכִים וְהַגּוֹף כְּאֶחָד שֵׁם. יִרְכָּכִים
וְגוֹף לְעֵמִידָה כְּזִכָּר שְׁעוֹמֵד בְּכַחוֹ,
וְלֹא כְּנִקְבָה שֶׁדֹרְכָה לְשִׁבְתָּהּ. וְעוֹד,
מִשׁוֹם שִׁבְחָה שֶׁל הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן.
וּמִשׁוֹם שֶׁהוּא סוּד הַזָּכָר, נְשִׁים
פְּטוּרוֹת מִחֻשְׁבוֹן זֶה, וְלֹא
מִחֻבִּים לְמִנּוּת, רַק הַזָּכָרִים,
לְהַתְּקַשֵּׁר כָּל אֶחָד כְּמוֹ שֶׁצָּרִיף.
כְּעִין זֶה, (שְׁמוֹת כג) יִרְאֶה כָּל זְכוּרָה.
זָכָרִים וְלֹא נְשִׁים. מִשׁוֹם שֶׁסוּד
הַבְּרִית בְּזָכָר הוּא, וְלֹא בְּנִקְבָה,
וּמִשׁוֹם שֶׁעֵמִידָה סוּד לְמַעְלָה,
נְשִׁים לֹא מִתְּחַיְבּוֹת.

מִצְוֹת. מִצְוַת כְּתִיב חֹסֵר בְּלֹא ו', דְּעֵד לֹא שָׁרְאן
אֵינּוֹן יוֹמִין עֲלָאִין, רְזָא דו'.

וְאִי תִימָא, כִּי־כֵן דְּהֵאִי רְזָא דְחַג הַמִּצְוֹת
אֶתְקַדֵּשׁ, אֲמַאי נַחְתָּא, דְּהֵא תְנִינָן מַעֲלִין
בְּקֹדֶשׁ וְלֹא מּוֹרִידִין, אֲמַאי נַחְתָּא לְתַתָּא
בְּאֵינּוֹן יוֹמִין תַּתָּאִין.

הָא חֲזִי, כְּתִיב (ויקרא טז) וְכִפֹּר בְּעֵדוֹ וּבְעֵד בֵּיתוֹ
וְגו', מֵאֵן דִּיכְפֹר, אֲצִטְרִיף (ג"א לְכַפֵּר) עָלֶיהָ
בְּקֹדֶמִיתָא, וּבְתֵר עַל בֵּיתָהּ. כְּגוֹוְנָא דָא, הֵאִי
דְרָגָא, שְׂאֵרִי לְאֶתְקַדֵּשׁ וְלִנְפַקָא בְּקֹדֶשׁהּ,
לְכַפֵּרָא עָלֶיהָ, וְכִי־כֵן דְּאִיהוּ אֶתְקַדֵּשׁ, בְּעֵי
לְכַפֵּרָא עַל בֵּיתָהּ, וְלִקְדֹשׁ לוֹן, וְעַל דָּא
נַחְתָּא לְתַתָּא לְקֹדֶשׁא בֵּיתָהּ. וּבִמָּה מְקַדֵּשׁ
לוֹן, בְּיִשְׂרָאֵל דְּלְתַתָּא. בְּחוֹשְׁבְּנָא דְעוֹמֵר וְכִי־כֵן
דְּאֵלִין מִתְּקַדֵּשָׁן, בְּעֵינָן לְסַלְקָא לָהּ לְעֵילָא,
דְּהֵא כַּד בֵּיתָא דְמִטְרוּנִיתָא אֶתְקַדֵּשֵׁת, כְּדִין
סַלְקַת לְעֵילָא, לְאֶתְקַשְׁרָא בְּאֵינּוֹן יוֹמִין עֲלָאִין
לְעֵילָא. (דף קפ"ג ע"א)

וְעַל דָּא אָנוּ עֹבְדִין חֻשְׁבְּנָא, בְּקִיּוּמָא עַל
קִיּוּמִין, בְּגִין דְּאֵינּוֹן יוֹמִין, יוֹמִין עֲלָאִין
אֵינּוֹן, וְכֵן בְּכָל זְמַנָּא דְעָאֵל בְּרַ נֶשׁ לְאֵינּוֹן
יוֹמִין עֲלָאִין, בֵּין בְּצִלוֹתָא, בֵּין בְּשִׁבְחָא,
אֲצִטְרִיף לְקִיּוּמָא עַל רַגְלוֹי, יִרְכִין וְגוּפָא
כְּחֵדָא תַּפּוּן. יִרְכִין וְגוּפָא לְקִיּוּמָא, כְּדִכּוּרָא
דְקִיּוּמָא בְּחִילִיָּהּ, וְלֹא כְּנוֹקְבָא דְאַרְחָהּ
לְמִיתָב. וְעוֹד בְּגִין שִׁבְחָא דְעֵלְמָא עֲלָהּ.

וּבְגִין דְּאִיהוּ רְזָא דְדִכּוּרָא, נְשִׁים פְּטוּרוֹת
מִחוֹשְׁבְּנָא דָא, וְלֹא מִתְּחַיְבּוֹן לְמִימְנִי
בְּרַ דִּכּוּרִין, לְאֶתְקַשְׁרָא כָּל חַד כְּדָקָא יְאוֹת.
כְּגוֹוְנָא דָא, (שְׁמוֹת כג) יִרְאֶה כָּל זְכוּרָה, דִּכּוּרִין,
וְלֹא נְשִׁין. בְּגִין דְּרְזָא דְבְרִית בְּדִכּוּרָא אִיהוּ,
וְלֹא כְּנוֹקְבָא, וּבְגִין דְּקִיּוּמָא רְזָא לְעֵילָא, נְשִׁין
לֹא מִתְּחַיְבּוֹן.

וְרָזָא אֹלִיפְנָא הָכָא, דְּבִכָּל שַׁבְעַת יוֹמִין,
מֵאֲלִין יוֹמִין עֲלָאִין, נְטֵלָא קְדוּשָׁא
יוֹמָא חַד (וּמְתַמְחַד) דְּאֲלִין תְּתַאֲי, וְהֵאִי תְּתַאֲה
אֲקָרִי שְׁבוּעָה, דְּאֲתַקְדָּשׁ בְּשַׁבְעָה יוֹמִין עֲלָאִין.
וְכֵן בְּכָל שַׁבְעָה וְשַׁבְעָה מְאִינוּן חֲמִשִּׁין יוֹמִין,
עַד וְלֹא עַד בְּכָלֵל, וְכַד אֲשַׁתְּכַחוּ אַרְבַּעִין
וְתַשַּׁע יוֹמִין עֲלָאִין, אֲשַׁתְּכַחוּ לְתַתָּא שְׁבַע
יוֹמִין, דְּאֲתַקְדָּשוּ בְּהוּ וְכָל חַד אֲקָרִי שְׁבוּעָה,
דְּעָאֵל בְּאִינוּן שְׁבַע. וְעַל דָּא כְּתִיב, (ויקרא כג)
שְׁבַע שַׁבְּתוֹת תְּמִימוֹת תִּהְיֶינָה. בְּגִין דְּאִינוּן
נוֹקְבִין, נִקְט קָרָא לִישְׁנָא דְּנוֹקְבִין.

וְכַד אֲתַקְדָּשוּ בְּהוּ, וּבִיתָא, מִתְתַקְנָא
לְאֲתַחֲבְרָא אֲתַתָּא בְּבַעֲלָהּ, כְּדִין אֲקָרִי
חַג שְׁבוּעוֹת, מְאִינוּן נוֹקְבִי דְּשָׂארוּ עֲלֵיהוּ
אִינוּן יוֹמִין עֲלָאִין, דְּאֲתַקְדָּשוּ בְּהוּ. וּבְגִין כְּדִין
כְּתִיב בְּשַׁבְּעוֹתֵיכֶם, אִינוּן דְּלִכּוֹן, וְלֹא כְּתִיב
בְּשַׁבְּעוֹת, בְּגִין דְּהִכִּי נָמִי מִתְקַדְּשִׁין יִשְׂרָאֵל
לְתַתָּא עֲמָהוּן.

וְעַל דָּא כַּד מְטוּן לְתַשַּׁע וְאַרְבַּעִין יוֹמִין, הֵהוּא
יוֹמָא עֲלָאָה דְּעֲלֵיהוּ, דְּאִיהוּ יוֹמָא
דְּחֲמִשִּׁין, דְּשְׁלִיט עַל תַּשְׁעָה וְאַרְבַּעִין יוֹמִין,
רָזָא דְּכָלְלָא דְּאוּרֵייתָא, בְּתַשְׁעָה וְאַרְבַּעִין
אַנְפִּין, וּכְדִין הֵהוּא יוֹמָא עֲלָאָה, יוֹמָא
דְּחֲמִשִּׁין, בְּאַתְעָרוּתָא דְּלְתַתָּא, אֲפִיק אוּרֵייתָא
כְּלָלָא בְּתַשְׁעָה וְאַרְבַּעִין אַנְפִּין.

רַבִּי אֱלֻעָזַר פֶּתַח וְאַמְר, (תהלים פד) גַּם צְפוֹר
מִצָּאָה בֵּית וּדְרוֹר קֵן לָהּ אֲשֶׁר שִׁתָּהּ
אֲפֹרוּחֶיהָ אֶת מִזְבְּחוֹתֶיהָ וְגו' . גַּם צְפוֹר מִצָּאָה
בֵּית, אֲלִין צְפִרֵי שְׁמַיָא, דְּמִנְהוּן שׁוּיִין
מְדוּרֵיהוּן לְבַר, וּמִנְהוּן שׁוּיִין מְדוּרֵיהוּן
בְּבֵיתָא, כְּגוֹן דְּרוֹר, דְּאִיהוּ עוֹפָא דְּשׁוּי דְּיוֹרִיָּה
בְּבֵיתָא דְּכָל בַּר נֶשׁ, וְלֹא דְחִיל. אַמַּאי. בְּגִין
בְּבֵית שֶׁל כָּל אָדָם וְלֹא מִפְחַד. מַדּוּעַ? מִפְּנֵי שֶׁכֵּלֶם קוֹרְאִים

וְכַד אֲשֶׁר הִתְקַדְּשׁוּ בְּהֵם וְהַפִּיט
נִתְקַן לְהַתְחַבֵּר אִשָּׁה בְּבַעֲלָהּ, אִז
נִקְרָא חַג הַשְּׁבוּעוֹת, מֵאוֹתָן
נִקְבוֹת שְׁשׁוּרִים עֲלֵיהֶן אוֹתָם
יָמִים עֲלִינוּנִים שֶׁנִּתְקַדְּשׁוּ בְּהֵם.
וּמִשׁוּם זֶה כְּתוּב בְּשַׁבְּעֲתֵיכֶם, הֵם
שְׁלָכֶם, וְלֹא כְּתוּב בְּשַׁבְּעוֹת, לְפִי
שֶׁכָּף גַּם מִתְקַדְּשִׁים יִשְׂרָאֵל לְמִטָּה
עִמָּהֶם.

וְעַל זֶה כָּאֲשֶׁר מְגִיעִים לְתַשְׁעָה
וְאַרְבַּעִים יָמִים, הַיּוֹם הַהוּא
הָעֲלִיּוֹן שְׁעֵלֵיהֶם, שֶׁהוּא יוֹם
הַחֲמִשִּׁים שְׁשׁוּלֵט עַל תַּשְׁעָה
וְאַרְבַּעִים יָמִים, סוּד כְּלָלוֹת
הַתּוֹרָה, בְּתַשַּׁע וְאַרְבַּעִים פְּנִים,
וְאִז הַיּוֹם הָעֲלִיּוֹן הַהוּא, הַיּוֹם
הַחֲמִשִּׁים, בְּהַתְעוֹרְרוֹת שֶׁל מִטָּה,
מוֹצֵיא תּוֹרָה כְּלוּלָה בְּתַשַּׁע
וְאַרְבַּעִים פְּנִים.

רַבִּי אֱלֻעָזַר פֶּתַח וְאַמְר, (תהלים פד)
גַּם צְפוֹר מִצָּאָה בֵּית וּדְרוֹר קֵן לָהּ
אֲשֶׁר שִׁתָּהּ אֲפֹרוּחֶיהָ אֶת
מִזְבְּחוֹתֶיהָ וְגו' . גַּם צְפוֹר מִצָּאָה
בֵּית, אֵלּוּ צְפִרֵי שְׁמַיִם שְׁמַהֶם
שְׁמַיִם מְדוּרֵיהֶם בְּחוּץ, וּמַהֶם
שְׁמַיִם מְדוּרֵיהֶם בְּבֵית, כְּמוֹ
הַדְּרוֹר, שֶׁהוּא עוֹף שְׁעוֹשֶׂה דִּירְתוֹ
לוֹ דְּרוֹר. מַהוּ דְּרוֹר? חֲרוּת, כְּמוֹ

שֶׁנֶאֱמַר (ויקרא כה) וּקְרַאתֶם דְּרוֹר, וְתִגְדּוּמוּ חֲרוֹת. וְזֶהוּ צְפוֹר דְּרוֹר. שְׁהָרִי מֵיּוֹם שְׁעוֹשָׂה קֵן בְּבֵית, מוֹצִיא בָּנִים, מְגוּרָיו בְּבֵית חֲמִשִּׁים יָמִים, וְלֹא חֲרִיהֶם נִפְרָדִים אֵלּוּ מֵאֵלּוּ, וְזֶהוּ עוֹף שֶׁנֶּקְרָא דְרוֹר - חֲרוֹת.

בֹּא וְרֵאה מַה פְּתוּב, וְקִדְשָׁתֶם אֶת שְׁנַת הַחֲמִשִּׁים שָׁנָה וּקְרַאתֶם דְּרוֹר בְּאַרְץ. מִכָּאֵן יוֹצֵאת חֲרוֹת לְכֻלָּם. וּמִפְּנֵי שְׂיוּצֵאת מִמֶּנּוּ חֲרוֹת, תּוֹרָה שְׂיוּצֵאת מִמֶּנּוּ נִקְרָאת חֲרוֹת. וְעַל זֶה פְּתוּב (שמות לב) חֲרוֹת עַל הַלְחַת, אֵל תִּקְרָא חֲרוֹת אֲלֵא חֲרוֹת, וְזוֹ הַתּוֹרָה שֶׁנֶּקְרָאת חֲרוֹת, שְׁהָרִי מַה שְׂמוּצִיא יוֹם זֶה הַעֲלִיּוֹן נִקְרָא חֲרוֹת, וְהוּא חֲרוֹת שֶׁל הַכֹּל. וְזֶה הַיּוֹם הוּא חֲרוֹת עֲלִיוֹנָה, מִשּׁוּם שֶׁיֵּשׁ חֲרוֹת תַּחְתּוֹנָה וְחֲרוֹת עֲלִיוֹנָה. ה"א עֲלִיוֹנָה, ה"א תַּחְתּוֹנָה. חֲרוֹת עֲלִיוֹנָה. וְחֲרוֹת תַּחְתּוֹנָה שְׂמֻטָּה וְיֻבֵל כְּאֶחָד הֵם. שְׁנֵי מֵינֵי לַחֵם אֲכָלוּ יִשְׂרָאֵל: אֶחָד כְּאֲשֶׁר יֵצְאוּ מִמִּצְרַיִם, אֲכָלוּ מִצֶּה, לַחֵם עֲנִי. וְאֶחָד בְּמִדְבָּר, לַחֵם מִן הַשָּׁמַיִם (אֶחָד בְּפֶסֶח וְאֶחָד בְּשִׁבּוּעוֹת), שְׁפָתוּב (שמות טו) הִנְנִי מִמְטִיר לָכֶם לַחֵם מִן הַשָּׁמַיִם. וְעַל זֶה קָרָבָן שֶׁל יוֹם זֶה הוּא לַחֵם. וְעַל לַחֵם מִקְרִיבִים כָּל שְׂאֵר קִרְבָּנוֹת, שֶׁהַלַּחֵם הוּא הַעֶקֶר, שְׁפָתוּב (ויקרא כב) וְהִקְרַבְתֶּם עַל הַלַּחֵם שְׂבַעַת כִּבְשִׁים וְגו', וְכָתוּב (שם) מִמּוֹשְׁבוֹתֵיכֶם תִּבְיֹאוּ לַחֵם תְּנוּפָה וְגו'. שְׂדָהוּ לַחֵם שֶׁחֲכָמוֹ בּוֹ יִשְׂרָאֵל, חֲכָמָה עֲלִיוֹנָה שֶׁל הַתּוֹרָה, וְנִכְסוֹ בְּדַרְכֶיהָ.

עֲתָה יֵשׁ לָנוּ לְהַתְּבוּנָה, בְּפֶסֶח יֵצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִלַּחֵם שֶׁנֶּקְרָא חֲמִץ. פְּתוּב (שמות יג) וְלֹא יֵרָאֶה לָךְ חֲמִץ, וְכָתוּב (שם יב) כִּי כָל אֲכָל מִחֲמֻצָּת. מַה הַטַּעַם? בְּשִׁבִיל כְּבוֹד שֶׁל הַלַּחֵם הַהוּא הַנֶּקְרָא מִצֶּה. וְעַכְשָׁו

דְּכֻלָּא קְרַאן לִיה דְּרוֹר. מָאי דְרוֹר. חֲרוֹ, כְּמָה דְּאֵת אָמַר, (ויקרא כה) וּקְרַאתֶם דְּרוֹר, וְתִגְדּוּמוּ חֲרוֹ. וְדָא אִיהוּ צְפוֹר דְּרוֹר. דְּהָא מִיּוֹמָא דְּעֵבִיד קֵנָא בְּבֵיתָא אִפִּיק בָּנִין, מְדוֹרִיה בְּבֵיתָא חֲמִשִּׁין יוֹמִין, וְלִבְתֵּר מִתְּפָרְשָׁן אֵלִין מֵאֵלִין, וְדָא אִיהוּ עוֹפָא דְּאִקְרִי דְרוֹר: חֲרוֹ.

הָא חֲזִי מַה כְּתִיב, וְקִדְשָׁתֶם אֶת שְׁנַת הַחֲמִשִּׁים שָׁנָה וּקְרַאתֶם דְּרוֹר בְּאַרְץ. מִהֲכָא נִפְקָא חֲרוֹ לְכֻלָּא, וּבְגִין דְּנִפְקָא מִנִּיה חֲרוֹ, אִוְרִייתָא דְּנִפְקַת מִנִּיה אִקְרִי חֲרוֹ. וְעַל דָּא כְּתִיב, (שמות לב) חֲרוֹת עַל הַלְחַת, אֵל תִּקְרִי חֲרוֹת, אֲלֵא חֲרוֹת, וְדָא אִוְרִייתָא דְּאִתְקִרִי חֲרוֹת דְּהָא מַה דְּאִפִּיק יוֹמָא דָּא עֲלָא, אִקְרִי חֲרוֹ, וְאִיהוּ חֲרוֹ דְּכֻלָּא. וְהָאִי יוֹמָא אִיהוּ חֲרוֹ עֲלָא, בְּגִין דְּאִית חֲרוֹ תַּתָּא, וְחֲרוֹ עֲלָא. ה"א עֲלָא, ה"א תַּתָּא. חֲרוֹ עֲלָא. חֲרוֹ תַּתָּא שְׂמֻטָּה וְיֻבֵל כְּאֶחָד אֵינּוּן.

תְּרִין נְהָמֵי אֲכָלוּ יִשְׂרָאֵל, חֵד, כֵּד, נִפְקוּ מִמִּצְרַיִם, אֲכָלוּ מִצֶּה, לַחֵם עוֹנִי. וְחֵד בְּמִדְבָּרָא, לַחֵם מִן הַשָּׁמַיִם. (חֵד בְּפֶסֶח וְחֵד בְּשִׁבּוּעוֹת) דְּכְתִיב, (שמות טו) הִנְנִי מִמְטִיר לָכֶם לַחֵם מִן הַשָּׁמַיִם וְעַל דָּא קִרְבָּנָא דִּיּוֹמָא דָּא נְהָמָא אִיהוּ. וְעַל נְהָמָא, אִתְקִרִיבוּ כָּל שְׂאֵר קִרְבָּנִין. דְּנְהָמָא אִיהוּ עֶקֶר, דְּכְתִיב, (ויקרא כג) וְהִקְרַבְתֶּם עַל הַלַּחֵם שְׂבַעַת כִּבְשִׁים וְגו', וְכָתִיב (ויקרא כג) מִמּוֹשְׁבוֹתֵיכֶם תִּבְיֹאוּ לַחֵם תְּנוּפָה וְגו', דְּדָא אִיהוּ נְהָמָא דְּאִתְפִּימוּ בֵיה יִשְׂרָאֵל, חֲכָמָתָא עֲלָא דְּאִוְרִייתָא, וְעֵאלוּ בְּאִרְחָהָא.

הַשְׂתָּא אִית לָן לְאִסְתַּפְלָא, בְּפֶסֶח נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִנְהָמָא דְּאִתְקִרִי חֲמִץ, כְּתִיב, (שמות יג) וְלֹא יֵרָאֶה לָךְ חֲמִץ, וְכָתִיב (שמות יב) כִּי כָל אוֹכַל מִחֲמֻצָּת (דף קפ"ג ע"ב) מָאי טַעְמָא. בְּגִין יִקְרָא דְּהָהוּא נְהָמָא דְּאִתְקִרִי מִצֶּה. הַשְׂתָּא דְּזָכוּ

ישראל לנהמא עלאה יתיר לא יאות הנה
 לאתבטלא חמץ, ולא אתחזיא כלל. ואמאי
 קרבנא דא, חמץ הנה, דכתיב סלת תהיינה
 חמץ תאפינה. ותו, דהשתא ביומא דא
 אתבטל יצר הרע, ואורייתא דאתקרי חירו
 אשתבחת.

אמא, למלכא דהנה ליה בר יחידיאי, וחלש.
 יומא חד הנה תאיב למיכל, אמרו
 ייכול בריה דמלכא (ס"א מיכלא דאסוותא) אסוותא
 דא, ועד דייכול ליה, לא ישתבח מיכלא
 ומזונא אחרא בביתא. עבדו הכי. פיון דאכל
 ההוא אסוותא, אמר מפאן ולהלאה ייכול כל
 מה דאיהו תאיב, ולא יכיל לנזקא ליה.

בך פד נפקו ישראל ממצרים, לא הוי ידעי
 עקרא ורזא דמהימנותא, אמר קדשא
 בריך הוא, יטעמון ישראל אסוותא, ועד
 דייכלון אסוותא דא, לא אתחזי להון מיכלא
 אחרא. פיון דאכלו מצה, דאיהי אסוותא
 למיעל ולמנדע ברזא דמהימנותא. אמר
 קדשא בריך הוא, מפאן ולהלאה אתחזי לון
 חמץ, וייכלון ליה, דהא לא יכיל לנזקא לון.
 וכל שפן דביומא דשבועות, אזדמן נהמא
 עלאה, דאיהו אסוותא בכלא.

ועל דא מקרבין חמץ, לאתוקדא על מדבחא.
 ומקרבין תרין נהמין אחרנין פחדא.
 וחמץ אתוקדא בנורא דמדבחא ולא יכיל
 לשלטאה, ולנזקא לון לישראל. ובגיני כן,
 ישראל קדישין אתדבקו ביה בקודשא בריך
 הוא, באסוותא דאורייתא ביומא דא. ואלמלי
 הו נטרי ישראל תרין סטרין דנהמי אליו, לא
 הו עיילין בדינא לעלמין.

ביומא דראש השנה, דאיהו יומא דדינא, (בבב)

דלאו איהו, אלא לאינון דלא נטלו

שזכו ישראל ללחם עליון יותר,
 לא ראוי היה שיבטל החמץ ולא
 יראה כלל. ומדוע קרבן זה היה
 חמץ? שכתוב סלת תהיינה חמץ
 תאפינה. ועוד, שעתה ביום זה
 מתבטל יצר הרע, והתורה
 שנקראת חרות נמצאת.

אמא, למלך שהיה לו בן יחידי,
 ונחלה. יום אחד היה מתאוה
 לאכל. אמרו, יאכל בן המלך
 (מאכל של רפואה) רפואה זו, ועד
 שיאכל אותה, לא ימצא מאכל
 ומזון אחר בבית. עשו כן. פיון
 שאכל הרפואה ההיא, אמר,
 מפאן והלאה יאכל כל מה שהוא
 מתאוה ולא יוכל להזיק לו.

בך כאשר יצאו ישראל ממצרים,
 לא היו יודעים עקר וסוד של
 האמונה. אמר הקדוש ברוך הוא:
 יטעמו ישראל רפואה, ועד
 שיאכלו רפואה זו, לא יראה להם
 מאכל אחר. פיון שאכלו מצה,
 שהיא רפואה לעלות ולדעת
 בסוד האמונה, אמר הקדוש ברוך
 הוא: מפאן ולהלאה ראוי להם
 חמץ ויאכלו אותו, שהרי אינו
 יכול להזיק להם. וכל שפן שביום
 השבועות שנמצא לחם עליון,
 שהוא רפואה לכל.

ועל זה מקריבים חמץ להשרף
 על המזבח. ומקריבים שתי לחם
 אחרים פאחד. וחמץ נשרף באש
 המזבח, ולא יכול לשלט ולהזיק
 להם לישראל. ומשום זה ישראל
 קדושים נדבקים בו בהקדוש
 ברוך הוא, ברפואה של התורה
 ביום זה. ואם היו שומרים ישראל
 שני צדדים של לחם אלו, לא היו
 עולים בדין לעולם.

ביום של ראש השנה, שהוא יום
 הדין, (בבב יום) שאין הוא, אלא
 לאלו שלא לקחו מאכל של

מיכלא דאסוותא, ושבו

הרפואה, ועזבו את מאכל התורה משום מאכל אחר שהוא חמץ. כי ביום זה של ראש השנה החמץ ההוא עולה, ומקטרג על האדם ומלשין עליו, והוא עומד ביום זה מקטרג על העולם, והקדוש ברוך הוא יושב בדין על כלם ודן את העולם.

ומסבּה זו, כפאשר נתן הקדוש ברוך הוא את התורה לישראל, הטעים להם מהלחם העליון ההוא של המקום ההוא, ומתוף הלחם ההוא היו יודעים ומסתכלים בסודות התורה ללכת בדרך ישר, והרי בארו הדברים אלו החברים בסודות (אלו שאנחנו

אומרים) אלו כמו שאמרנו.

רבי שמעון ורבי אלעזר בנו היו הולכים בדרך, והיו הולכים עמהם רבי אבא ורבי יוסי. עד שהיו הולכים, פגשו בזקן אחד, והיה אוחז בידו תינוק אחד. הרים עיניו רבי שמעון וראה אותו. אמר לו לרבי אבא, ודאי דברים חדשים יש לנו אצל הזקן. באשר הגיעו אליו, אמר רבי שמעון, במשא הקשור בגבך אתה בא? מי אתה? אמר לו, יהודי אני. אמר, דברים חדשים ודאי ביום זה אצלך. אמר לו, להיכן הוא דרכך? אמר לו, דירתי היתה באלו פורשי המדבר, שהייתי משתדל בתורה, ועתה באתי לישוב בצל הקדוש ברוך הוא בימים אלו של החדש השביעי הזה.

שמח רבי שמעון, אמר, גשׁב, בודאי הקדוש ברוך הוא שלח אותך אלינו. אמר לו, חייך שגשמע דבר מפיד, מאלו הדברים החדשים עתיקים שנטעתם שם במדבר מחדש השביעי הזה, ומדוע נפרדתם עתה מהמדבר לבא לישוב? אמר לו אותו הזקן, בשאלה זו ידעתי שחכמה אצלך ודכריך מגיעים

לאסוותא דאורייתא, בגין מיכלא אחרא דאיהו חמץ. דהא ביומא דא דראש השנה, ההוא חמץ סלקא, ומקטרגא עליה דבר נש, ואלשין עליה, ואיהו קיימא ביומא דא מקטרגא על עלמא. וקודשא בריך הוא יתיב בדינא על כלא ודאין עלמא.

ובגניי פך פד יהב קדשא בריך הוא אורייתא לישראל, אטעים להו מההוא נהמא עלאה, דההוא אתר, ומגו ההוא נהמא, הוו ידעין ומסתכלין ברזי דאורייתא, למהך בארח מישר, והא אוקמוה מלה אינון חבריאי ברזין (ס"א אליו דקאמר) אלין כדקאמרן.

רבי שמעון ורבי אלעזר בריה, הוו אזלי בארחה, והוו אזלין עמהון, רבי אבא ורבי יוסי, עד דהוו אזלי אערעו בחד סבא, והוה אחיד בידיה חד ינוקא, זקף עינוי רבי שמעון וקמא ליה, אמר ליה לרבי אבא ודאי מלין חדתין אית גבן בהאי סבא.

כד מטו לגביה, אמר רבי שמעון, במטול דקופטרך בגבך קא אתית, מאן אנת. אמר ליה, יודאי אנא. אמר, מלין חדתין ודאי יומא דא לגבך, אמר ליה לאן הוא ארעך. אמר ליה, דיורי הוה באינון פרישי מדברא, דהוינא, משתדל באורייתא, והשתא אתינא לישובא, למיתב בצלא דקודשא בריך הוא, באלין יומי דירחא שביעאה דא.

חדי רבי שמעון, אמר, גתיב, דודאי קדשא בריך הוא שדרך לגבן. אמר ליה, חייך דנשמע מלה מפומך, מאינון מלין חדתין עתיקין, דנטעתון תמן במדברא, מהאי ירחא שביעאה. ואמאי אתפרשתון השתא ממדברא, למיתי לישובא. אמר ליה ההוא עתה מהמדבר לבא לישוב? אמר לו אותו הזקן, בשאלה זו ידעתי שחכמה אצלך ודכריך מגיעים

סבא, בשאלתא דא, ידענא דחכמתא גבר, ומילך מטו לרקיעי דחכמתא. (כ"א נטו לתקיעו דחכמתא.)

לרקיעי החכמה (נטוים לתקיעת החכמה).

פתח הזקן ההוא ואמר, (דברים א) ובמדבר אשר ראית אשר נשאף ה' אליהך כאשר ישא איש את בנו וגו'. פסוק זה כף היה צריך לומר, ובמדבר אשר נשאף. מהו ראית? אלא הקדוש ברוך הוא הנהיג את ישראל במדבר, מדבר חזק, כמו שכתוב (דברים ח) נחש שרף ועקרב וגו'. ומדבר שהוא חזק משאר מדבריות בעולם. מה הטעם?

משום שבשעה ההיא שיצאו ישראל ממצרים ונשלמו לששים רבוא, התחזקה המלכות הקדושה ועלתה על הכל, והאירה הלכנה, ואז נכנעה מלכות הרשעה, הצד האחר, והוציא אותם הקדוש ברוך הוא ללכת במדבר חזק, שהוא מקום ושלטון סמא"ל הרשע, שהוא שלו ממש, כדי לשבר חזקו וכחו ולכתת ראשו (ולהוריד אותו) ולהכניע אותו שלא ישלט. ואלמלא חטאו ישראל, רצה הקדוש ברוך הוא להעבירו מן העולם, ועל זה העביר אותם בנחלתו וגורלו וחלקו ממש.

בגלל שחטאו בכמה פעמים, נשף אותם הנחש, ואז התקיים (בראשית א) הוא ישופך ראש וגו'. ישראל הכו ראשו בתחלה ולא ידעו להשמר ממנו, ולבסוף הוא הפך באחרונה, ונפלו כלם במדבר, והתקיים ואתה תשופנו עקב. וארבעים שנה לקו ממנו, כנגד ארבעים מלקות של בית דין.

ועל זה כתוב אשר ראית, בעיניהם היו רואים את אדון המדבר הולך קשור לפניהם, ולקחו נחלתו וגורלו. מנין לנו? שכתוב (שמות טו) אז נבהלו אלופי

פתח ההוא סבא ואמר, (דברים א) ובמדבר אשר ראית אשר נשאף יי' אליהך כאשר ישא איש את בנו וגו'. האי קרא הכי מיבעי ליה, ובמדבר אשר נשאף, מהו ראית. אלא קדשא בריך הוא דבר לון לישראל במדברא, מדברא תקיפא, כמה דכתיב, (דברים ח) נחש שרף ועקרב וגו'. ומדברא דאיהו תקיף משאר מדברין בעלמא. מאי טעמא.

בגין דההיא שעתא דנפקו (דף קפ"ד ע"א) ישראל ממצרים ואשתלימו לשתין רבבן, אתתקף מלכותא קדישא, ואסתלק על פלא, וסיהרא אתנהירת וכדין אתכפיא מלכו חייבא סטרא אחרא. ואפיק לון קדשא בריך הוא למיהן במדברא תקיפא. דאיהו אתר ושלטנו דסמא"ל חייבא, דאיהו דיליה ממש, בגין לתברא תוקפיה וחיליה, ולכתתא רישיה, (כ"א וילאחמא ליה) וילאכפיא ליה, דלא ישלוט. ואלמלא דחאבו ישראל, בעא קדשא בריך הוא לאעברא ליה מעלמא, ועל דא אעבר לון באחסנתיה ועדביה וחולקיה ממש.

ביון דחאבו בכמה זמנין, נשיף לון חו"א, וכדין אתקיים (בראשית א) הוא ישופך ראש וגו'. ישראל מחו רישיה בקדמיתא, ולא ידעו לאסתמרא מיניה, ולבתר איהו מחא בבתרייתא, ונפלו כלהו במדברא, ואתקיים ואתה תשופנו עקב. וארבעין שנין לקו מיניה, לקבל ארבעין מלקות דבי דינא.

ועל דא כתיב אשר ראית, בעיניהם היו חמאן לההוא מארי דמדברא, אזיל כפית קמייהו, ונטלי אחסנתיה ועדביה. מנלן.

אָדוֹם, וְאֵלֶּה הֵם (דברים ח) נָחַשׁ שָׂרָף וְעַקְרָב. וְאִנְחָנוּ גַם כֶּף נִפְרְדָנוּ מֵהַיָּשׁוּב לַמִּדְבָּר הַחֹזֵק לְעֵין שָׁם בַּתּוֹרָה, כְּדִי לְהַכְנִיעַ אֶת הַצַּד הָאֲחֵר.

וְעוֹד, שְׁלֵא מִתְיָשָׁבִים דְּבָרֵי תּוֹרָה אֲלֵא שָׁם, שְׁאִין אֹר אֲלֵא אוֹתוֹ הַיּוֹצֵא מִתּוֹךְ הַחֹשֶׁךְ. שְׁכַאֲשֶׁר נִכְנַע צַד זֶה, מִתְעַלֶּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַעַלָּה וּמִתְכַּפֵּד בְּכַבּוּדוֹ, וְאִין עֲבוּדַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֲלֵא מִתּוֹךְ הַחֹשֶׁךְ, וְאִין הַטוֹב אֲלֵא מִתּוֹךְ הָרַע. וְכַאֲשֶׁר נִכְנַס בֶּן אָדָם בְּדֶרֶךְ רָעָה וְעֹזֵב אוֹתָהּ, אֹז מִתְעַלֶּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּכַבּוּדוֹ, וְעַל זֶה שְׁלֵמוֹת הַפֶּל - טוֹב וְרַע כְּאֶחָד, וְלַעֲלוֹת אַחַר כֶּף בְּטוֹב, וְאִין טוֹב אֲלֵא הוּא שְׁיֵצֵא מִתּוֹךְ הָרַע. וּבְטוֹב זֶה מִתְעַלֶּה כְּבוֹדוֹ, וְזוֹהִי עֲבוּדָה שְׁלֵמָה.

וְאִנְחָנוּ עַד עַכְשָׁו יוֹשְׁבִים שָׁם כֹּל יְמֵי הַשָּׁנָה בְּכַדִּי לְהַכְנִיעַ בַּמִּדְבָּר לְצַד הָאֲחֵר. עַכְשָׁו שֶׁהִגִּיעַ זְמַן עֲבוּדַת הַקְּדוֹשׁ שֶׁל צַד הַקְּדוֹשָׁה, חֲזַרְנוּ לַיָּשׁוּב, שְׁשֵׁם הִיא עֲבוּדַתוֹ. וְעוֹד, שְׁעַתָּה בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה הִגִּיעַ זְמַן שֶׁל הַנְּחֹשׁ הַהוּא לְתַבַּע דִּין מִלְפָּנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְשֵׁם הוּא שׁוֹלֵט, וּמִפְּנֵי כֶּף יֵצְאוּ מִשָּׁם וּכְאֵנוּ לַיָּשׁוּב.

פֶּתַח הַזֶּקֶן הַהוּא וְאָמַר, (תהלים פא) תִּקְעוּ בַחֲדָשׁ שׁוֹפָר בְּכֶסֶה לְיוֹם חֲגֹנוּ. עַכְשָׁו הוּא הַזְּמַן לְהַתְעוֹרֵר הַדִּין הָעֲלִיּוֹן הַחֹזֵק, וְכַאֲשֶׁר הוּא מִתְעוֹרֵר, הַצַּד הָאֲחֵר מִתְחַזֵּק כְּנִגְדּוֹ. וּמִכִּיּוֹן שֶׁהוּא מִתְחַזֵּק, עוֹלָה וּמִכֶּסֶה לְלִבְנָה, שְׁלֵא מְאִירָה אֹר, וּמִתְמַלֵּאת מִצַּד הַדִּין. אֹז כֹּל הָעוֹלָם הוּא בְּדִין, עֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, וְכַרוֹז קוֹרֵא בְּכָל הָרְקִיעִים: הַתְּקִינוּ כֶּסֶף שֶׁל דִּין לְאֲדוֹן הַפֶּל, שֶׁהוּא רוֹצֵה לְדוֹן.

מִדְּכַתִּיב (שמות טו) אֹז נִבְהָלוּ אֱלֹפֵי אָדוֹם, וְאֵלִין אִינוּן (דברים ח) נָחַשׁ שָׂרָף וְעַקְרָב. וְאִנְן אוֹף הָכִי אֲתַפְרְשֵׁנָא מִיָּשׁוּבָא לְמִדְבָּרָא תְּקִיפָא, וְלַעֲיִינָא תַמָּן בְּאוֹרֵייתָא, בְּגִין לְאַכְפִּיָּא לְהַהוּא סְטָרָא. וְתוּ דֵּלֵא מִתְיָשָׁבִין מְלִי דְאוֹרֵייתָא, אֲלֵא תַמָּן. דֵּלִית נְהוֹרָא אֲלֵא הַהוּא דְנַפְיָק מְגוּ חֲשׁוּכָא, דִּכְד אֲתַכְפִּיָּא סְטָרָא דָא, אֲסַתְלַק קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעִילָא, וְאֲתִיַּקֵּר בִּיקְרִיָּה. וְלִית פּוֹלְחָנָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֲלֵא מְגוּ חֲשׁוּכָא, וְלִית טוֹבָא אֲלֵא מְגוּ בִישָׁא. וְכַד עָאל בַּר נֶשׁ בְּאוֹרַח בִּישָׁא, וְשָׁבִיק לִיָּה, כְּדִין אֲסַתְלַק קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בִיקְרִיָּה, וְעַל דָּא שְׁלִימוּ דְכָלֵא טוֹב וְרַע כְּאֶחָד, וְלֵאסְתְּלַקָּא לְבַתֵּר בְּטוֹב, וְלִית טוֹב אֲלֵא הַהוּא דְנַפֵּק מְגוּ בִישָׁא. וּבְהַאי טוֹב, אֲסַתְלַק יְקָרִיָּה, וְדָא אִיהוּ פּוֹלְחָנָא שְׁלִים.

וְאִנְן, עַד הַשְּׁתָּא יְתִיבְנָא תַמָּן, כֹּל יוֹמֵי שְׁתָּא, בְּגִין לְאַכְפִּיָּא בַּמִּדְבָּרָא לְהַהוּא סְטָרָא. הַשְּׁתָּא דְמָטָא זְמָנָא דְפּוֹלְחָנָא קַדִּישָׁא, דְסְטָרָא דְקְדוּשָׁא, אֲהַדְרִנָּא לַיָּשׁוּבָא דְתַמָּן אִיהוּ פּוֹלְחָנָא דִּילִיָּה. וְתוּ, דְהַשְּׁתָּא בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה מְטָא זְמָנָא דְהַהוּא חוּיָא, לְמַתְבַּע דִּינָא מִקְמֵי קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְתַמָּן אִיהוּ שְׁלִיט. וּבְגִין כֶּף נַפְקָנָא מִתַּמָּן וְאֲתִינָא לַיָּשׁוּבָא.

פֶּתַח הַהוּא סְבָא וְאָמַר, (תהלים פא) תִּקְעוּ בַחֲדָשׁ שׁוֹפָר בְּכֶסֶה לְיוֹם חֲגֹנוּ, הַשְּׁתָּא אִיהוּ זְמָנָא, לְאַתְעָרָא דִּינָא עֲלָאָה תְּקִיפָא, וְכַד אִיהוּ אֲתַעַר סְטָרָא אַחְרָא אֲתַתְקַף בְּהַדִּיָּה, וְכִיּוֹן דְאִיהוּ אֲתַתְקַף, סְלִיק וְחַפִּיָּא לְסִיְהָרָא, דֵּלֵא נְהִיר נְהוֹרָא, וְאֲתַמְלֵא מִסְטָרָא דְדִינָא. כְּדִין כֹּל עֲלָמָא אִיהוּ בְּדִינָא, עֲלָאִין וְתַתְּאִין, וְכַרוֹזָא כְּרִיז בְּכָלְהוּ רְקִיעִין, אֲתַקִּינוּ כּוֹרְסֵיָא דְדִינָא, לְמֵאֲרִיָּה דְכָלֵא, דְאִיהוּ בְּעֵי לְמִידָן.

וְסוּד כָּאן, וְהָאִיר לָנוּ בְּמִדְבָּר, מְדוּעַ מִתְעוֹרֵר דִּין עֲלִיּוֹן בְּיוֹם זֶה. אֲלֵא כֹל סוּדוֹת וְכֹל הַקְּדוּשׁוֹת הַנִּכְבְּדוֹת, כֻּלָּם תְּלוּיִים בְּשִׁבְעֵי. וְהַשְּׁבִיעִי הֵהוּא הָעֲלִיּוֹן, עוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, שְׁנִקְרָא עוֹלָם הַבָּא. מִמֶּנּוּ מְאִירִים כֹּל הַנְּרוֹת וְכֹל הַקְּדוּשׁוֹת וְכֹל הַבְּרָכוֹת. וְכֹאֲשֶׁר מְגִיעַ הַזְּמַן לְחִדּוּשׁ הַבְּרָכוֹת וְהַקְּדוּשׁוֹת לְהָאִיר, צְרִיךְ לְהַשְׁגִּיחַ בְּכֹל תְּקוּנָתוֹ שֶׁל הָעוֹלָמוֹת כֻּלָּם, וְכֹל הַתְּקוּנִים הֵם לְקִיּוֹם כֻּלָּם עוֹלָם מִתּוֹךְ הַתְּחִתּוֹנִים, אִם הֵם כְּשָׂרִים. וְאִם אֵינֶם כְּשָׂרִים, אִזּוֹ עוֹמְדָת, (דְּבַר) שְׁלֵא מְאִירָה, עַד שְׁנִפְרָדִים הַתְּיָבִים מִתּוֹךְ הַזְּכָאִים, אִזּוֹ מִתְעוֹרֵר הַדִּין.

וּמִהַרְדִּין הֵהוּא מִתְחַזֵּק הַצַּד הָאֲחֵר, וְנִמְצָא מְקַטְרֵג, כְּדִי שִׁנְתָנוּ לוֹ אֵלּוֹ הַתְּיָבִים, מִפְּנֵי שְׁפָתוֹב (אֵיבּוֹב כַּח) וְלְכֹל תְּכֵלִית הוּא חוֹקֵר. וּמְכַסֶּה לְלִבָּנָה. מְדוּעַ (לֹא מוֹסְרָת אוֹתָם בִּיד הַמְּקַטְרֵג)? מִפְּנֵי שְׁאִין רְצוֹנוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא יִבְדֵּךְ אֶת מַעֲשֵׂי יָדָיו.

וְהַצַּד הָאֲחֵר הֵהוּא עוֹמֵד כְּקִלְפָה חֲזָקָה, שְׂאִינָה יְכוּלָה לְהַשְׁבֵּר חוּץ בְּאוֹתָהּ עֲצָה שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִתֵּן לְיִשְׂרָאֵל, שְׁפָתוֹב תְּקַעוּ בְּחִדּוּשׁ שׁוֹפֵר בְּכֶסֶה לְיוֹם חַגְנוּ. כְּדִי לְשַׁבֵּר הַכְּסוּי הֵהוּא שְׁמַכְסָה אֶת הַלִּבָּנָה, וְלֹא מְאִירָה.

וְכֹאֲשֶׁר מִתְעוֹרְרִים יִשְׂרָאֵל לְמַטָּה בְּשׁוֹפֵר, הַקּוֹל הֵהוּא שְׁיוּצָא מִהַשׁוֹפֵר מִכָּה בְּאִוִיר, וּבּוֹקֵעַ אֶת הַרְקִיעִים, עַד שְׁעוֹלָה לְגַבִּי הַסֹּלֵעַ הֵהוּא הַחֲזִק, (הַצַּד הָאֲחֵר) שְׁמַכְסָה לְלִבָּנָה, מְשַׁגִּיחַ וּמוּצָא הַתְּעוֹרְרוֹת הַרְחָמִים, אִזּוֹ הֵהוּא שְׁעוֹלָה וְעוֹמֵד לְמַעְלָה, מִתְעַרְבֵב. אִזּוֹ הַקּוֹל הֵהוּא עוֹמֵד וּמַעֲבִיר הַדִּין הֵהוּא, וְכִיּוֹן שְׁלֵמְטָה

וְרָזָא הַכָּא, וְאִתְנַהֵיר לָן בְּמִדְבָּרָא, אֲמַאי אִתְעַר דִּינָא עֲלָאָה בְּיוֹמָא דָּא. אֲלֵא כֹל רְזִין וְכֹל קְדוּשִׁין וְקִירִין, כְּלָהוּ תְלִיין בְּשִׁבְעֵי. וְהֵהוּא שְׁבִיעֵי עֲלָאָה, עֲלָמָא עֲלָאָה, דְּאִקְרִי עֲלָמָא דְּאִתִּי. מִנִּיהַ נְהָרִין כֹּל בּוֹצִינִין, וְכֹל קְדוּשִׁין, וְכֹל בְּרַפָּאן. וְכַד מְטִי זְמַנָּא, לְחִדּוּתֵי בְּרַפָּאן וְקְדוּשִׁין לְאַנְהָרָא, בְּעָא לְאַשְׁגָּחָא בְּכֹל תְּקוּנָא דְּעֲלָמִין כְּלָהוּ, וְכֹל אֵינּוֹן תְּקוּנִים לְאַתְקִימָא כְּלָהוֹן סְלִקִין מְגוֹ תְּתָאִי, אִי אֵינּוֹן כְּשָׂרָאן. וְאִי לֹא כְּשָׂרָאן, כְּדִין קְיִימָא (ס"א מְלָה) דְּלֹא נְהִיר, עַד דְּאַתְפְּרָשׁוּן חֲיִיבִין מְגוֹ זְכָאִין, כְּדִין אִתְעַר דִּינָא.

וּמִהַרְדִּין דִּינָא, אִתְתַּקַּף סְטָרָא אֲחֵרָא, וְאַשְׁתַּכַּח מְקַטְרֵגָא, בְּגִין דִּינִתְנַוֵּן לִיהַ אֵינּוֹן, חֲיִיבֵי. בְּגִין דְּעֲלִיהַ כְּתִיב, (אֵיבּוֹב כַּח) וְלְכֹל תְּכֵלִית הוּא חוֹקֵר. וְחַפְיָא לְסִיְהָרָא, אֲמַאי (ד"א לֹא סְטָרָא לֹאן בִּידָא דְּמַקְטְרֵגָא). בְּגִין דְּלִית תִּיאוּבְתִיָּה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לְאוּבְדָא לְעוֹבְדֵי יָדָיו.

וְהֵהוּא סְטָרָא אֲחֵרָא, קְיִימָא קְלִיפָה תְּקִיפָא, דְּלֹא יְכִיל לְאַתְבָּרָא, בַּר בְּהֵהוּא עֵיטָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהִיב לְיִשְׂרָאֵל, דְּכְתִיב תְּקַעוּ בְּחִדּוּשׁ שׁוֹפֵר בְּכֶסֶה לְיוֹם חַגְנוּ. בְּגִין לְתַבָּרָא הֵהוּא כְּסָה דְּאַתְחַפְיָא סִיְהָרָא, וְלֹא נְהִיר.

וְכַד מִתְעַרֵי יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא בְּשׁוֹפֵר, הֵהוּא קְלָא דְּנִפְיָק מְשׁוֹפֵר, בְּטַשׁ בְּאוִירָא, וּבְקַע רְקִיעִין, עַד דְּסִלְקָא לְגַבִּי הֵהוּא טְנָרָא תְּקִיפָא, (נ"א סְטָרָא אֲחֵרָא) דְּחַפִּי לְסִיְהָרָא, אֲשַׁגַּח, וְאַשְׁפַּח אִתְעַרוּתָא דְּרַחֲמִי, כְּדִין הֵהוּא (דף קפ"ד ע"ב) דְּסִלְיָק וְקְיִימָא לְעֵילָא, אִתְעַרְבֵב. כְּדִין הֵהוּא קְלָא קְיִימָא, וְאַעֲבַר הֵהוּא דִּינָא, וְכִיּוֹן דְּלְתַתָּא אִתְעַרוּ רַחֲמִי, הִכִּי נְמִי לְעֵילָא, אִתְעַר שׁוֹפָרָא

אֲחֵרָא עֲלָאָה, וְאַפִּיק קְלָא

מתעוררים הרחמים, כִּף גַּם
לְמַעַל מִתְעוֹרֵר שׁוֹפֵר אַחַר עֲלִיּוֹן
וּמוֹצֵיא קוֹל שֶׁהוּא רַחֲמִים,
וּמִתְעַרְבִּים קוֹל בְּקוֹל, רַחֲמִים
בְּרַחֲמִים, וּבִהֲתַעֲרוּרֹת שֶׁל
לְמִטָּה מִתְעוֹרֵר כִּף גַּם לְמַעַל.
וְאִם תֹּאמַר, אֵיךְ יָכוֹל קוֹל שֶׁל
לְמִטָּה אוֹ הֲתַעֲרוּרֹת שֶׁל לְמִטָּה
לְהִתְעוֹרֵר - כִּמוֹ כֵּן? בֵּא וּרְאֵה,
עוֹלָם הַתַּחְתּוֹן עוֹמֵד לְקַבֵּל תְּמִיד,
וְהוּא נִקְרָא אֲבָן טוֹבָה, וְעוֹלָם
הָעֲלִיּוֹן לֹא נוֹתֵן לוֹ, אֲלֵא כִּמוֹ
שֶׁהוּא עוֹמֵד. אִם הוּא קִים בְּהֶאֱרַת
פְּנִים מִלְמַטָּה, כִּמוֹ כֵּן מְאִירִים לוֹ
מִלְמַעַל. וְאִם הוּא עוֹמֵד
בְּעֵצְבוֹת, נוֹתֵנִים לוֹ דִּין כְּנִגְדּוֹ.
כִּמוֹ זֶה, (תהלים ק) עֲבָדוּ אֶת ה'
בְּשִׂמְחָה. שִׂמְחָה שֶׁל בֶּן אָדָם
מוֹשֵׁף לְעֵצְמוֹ שִׂמְחָה אַחֲרַת
עֲלִיּוֹנָה. כִּף גַּם זֶה הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן
- כִּמוֹ שֶׁהִיא מִתְעוֹרֵרֶת, כִּף מוֹשֵׁף
מִלְמַעַל. מִשׁוּם כִּף מְקַדִּימִים
יִשְׂרָאֵל וּמְעוֹרְרִים בְּשׁוֹפֵר קוֹל
שֶׁהוּא (סוד שֶׁל רַחֲמִים) כְּלוֹל בְּאֵשׁ
וּמִים וְרוּחַ, וְנִעֲשֶׂה אֶחָד, וְעוֹלָה
לְמַעַל, וּמִכָּה בְּאֲבָן הַטּוֹבָה הַזֶּה,
וְנִצְבַּע בְּגוֹנִים אֵלֶי שֶׁל הַקּוֹל הַזֶּה,
וְאֵז כִּמוֹ שִׂמְחָתָהּ, כִּף מוֹשֵׁף
מִלְמַעַל.

וְכִיּוֹן שֶׁנִּתְקַנְתָּ בְּקוֹל זֶה, רַחֲמִים
יוֹצְאִים מִלְמַעַל וְשׁוֹרִים עֲלֶיךָ,
וְנִכְלָלֶת בְּרַחֲמִים מִלְמַטָּה
וּמִלְמַעַל. וְאֵז מִתְעַרְבֵב הַצַּד
הָאֲחֵר, (מִסְתַּכֵּל וּרְאֵה בְּהֶאֱרַת הַפְּנִים)
וְנִחְלַשׁ כַּחוֹ וְלֹא יָכוֹל לְקַטְרֵג.
וְהָאֲבָן הַטּוֹבָה הַזֶּה קִיַּמְתָּ בְּהֶאֱרַת
הַפְּנִים מִכָּל הַצְּדָדִים - בְּהֶאֱרַח שֶׁל
לְמִטָּה וּבְהֶאֱרַח שֶׁל לְמַעַל.
כִּתִּי עוֹמֵדֶת בְּהֶאֱרַח שֶׁל לְמַעַל?
הִיא אוֹמֵר בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים. וְכִיּוֹם
הַכַּפּוּרִים מְאִירָה הָאֲבָן הַטּוֹבָה
הַהִיא בְּאוֹר שֶׁל לְמַעַל מִתּוֹף
הָאוֹר שֶׁל הָעוֹלָם הַבָּא, (וּמִתְעַרְבֵב

דְּאִיהוּ רַחֲמִי, וְאִתְעַרְעְרוּ קָלָא בְּקָלָא, רַחֲמִי
בְּרַחֲמִי, וּבְאִתְעַרוּתָא דְלִתְתָּא, אִתְעַר הָכִי נְמִי
לְעִילָא.

וְאִי תִימָא, הֵיךְ יָכִיל קָלָא דְלִתְתָּא, אוֹ
אִתְעַרוּתָא דְלִתְתָּא לְאִתְעַרָא, הָכִי נְמִי.
תָּא חֲזִי, עֲלֵמָא תַתָּאה, קִיַּימָא לְקַבְּלָא תְדִיר,
וְהוּא אִקְרִי אֲבָן טָבָא. וְעֲלֵמָא עֲלָאָה לָא יְהִיב
לֵיה, אֲלָא כְּגוֹוֹנָא דְאִיהוּ קִיַּימָא. אִי אִיהוּ
קִיַּימָא בְּנִהִירוֹ דְאַנְפִּין מִתְתָּא, כְּדִין הָכִי נְהִרִין
לֵיה מְלַעֲיָלָא. וְאִי אִיהוּ קִיַּימָא בְּעֵצִיבוֹ, יְהִיבִין
לֵיה דִּינָא בְּקַבְּלֵיה.

בְּגוֹוֹנָא דָּא, (תהלים ק) עֲבָדוּ אֶת יי' בְּשִׂמְחָה.
חֲדוּה דְבַר נֶשׁ, מְשִׁיף לְגִבְיָה חֲדוּה
אַחֲרָא עֲלָאָה. הָכִי נְמִי הִיא עֲלֵמָא תַתָּאה,
כְּגוֹוֹנָא דְאִיהִי אִתְעַטְרַת, הָכִי אִמְשִׁיף
מְלַעֲיָלָא. בְּגִין כִּף מְקַדְמִי יִשְׂרָאֵל, וְאִתְעַרִי
בְּשׁוֹפֵר קָלָא דְאִיהוּ (הוּא רַחֲמִי) כְּלוֹל בְּאֵשׁ וּמִיָּא
וְרוּחָא, וְאִתְעַבִּיד חַד, וְסִלְקָא לְעִילָא, וּבִטְשׁ
בְּהִיא אֲבָן טָבָא, וְאַצְטַבַּע בְּאִינוֹן גּוֹוֹנִין דְּהִיא
קָלָא, וּכְדִין כְּמָה דְאַתְחִזִּיאָת, הָכִי מְשִׁיף
מְלַעֲיָלָא.

וְכִיּוֹן דְאַתְקַנְתָּ בְּהִיא קָלָא. רַחֲמִי נִפְקִי
מְלַעֲיָלָא, וְשִׁרְיִין עֲלֶיהָ, וְאַתְפְּלִילָא
בְּרַחֲמִי, מִתְתָּא וּמְלַעֲיָלָא. וּכְדִין אִתְעַרְבֵב
סְטְרָא אַחֲרָא. (אִסְתַּכֵּל וְחִטִּי בְּנִהִירוֹ דְאַנְפִּין) וְאַתְחַלֵּשׁ
תְּקִפְיָהּ, וְלֹא יָכִיל לְקַטְרֵגָא. וְהִיא אֲבָן טָבָא,
קִיַּימָא בְּנִהִירוֹ דְאַנְפִּין, מִכָּל סְטְרִין, בְּנִהִירוֹ
דְלִתְתָּא, וּבְנִהִירוֹ דְלַעֲיָלָא.

אִימְרִי קִיַּימָא בְּנִהִירוֹ דְלַעֲיָלָא, הוּי אוֹמֵר
בְּיוֹמָא דְכַפּוּרִי. וּבְיוֹמָא דְכַפּוּרִי
אִתְנַהִיר הִהוּא אֲבָן טָבָא, בְּנִהִירוֹ דְלַעֲיָלָא,
מִגּוֹ נְהִירוֹ דְעֲלֵמָא דְאִתִּי, (וְאִתְעַרְבֵב הִהוּא דְלַטְוִירָא)
וּכְדִין מְתַקְנִין יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא חַד שְׁעִיר,

וּמְשַׁדְרִין לְהַאי מְדַבְרָא תְּקִיפָא, דְּאִיהוּ שְׁלֵטָא
עֲלֵיהּ.

וְהָהוּא סְטָרָא אַחְרָא, אִיהוּ נְקוּדָה אֲמֻצְעִיתָא
דְּחָרִיבוּ דְּעֵלְמָא, בְּגִין דְּכָל חָרִיבוּ
וְשִׁמְמוּן (ס"א מְנִיחָ, הוּא מִהוּוּא סְטָרָא אַחְרָא דְּשֵׁלִיט) מְנִיחָ,
הֵהוּא סְטָרָא אַחְרָא שְׁלִיט עֲלֵיהּ. וְנְקוּדָה
אֲמֻצְעִיתָא דְּכָל יִשׁוּבָא, סְטָרָא דְּקְדוּשָׁה אִיהוּ,
וְעַל דָּא, קְיַימָא יְרוּשָׁלַם בְּאֲמֻצְעִיתָא דְּכָל
יִשׁוּבָא דְּעֵלְמָא.

בְּתַרִין נְקוּדִין אַתְפְּרֶשֶׁת מְלָכוּ שְׁמִיָא, סְטָרָא
דְּקְדוּשָׁא, חַד דִּילָהּ, וְחַד דְּעֵלְמָא
דְּאֲתִי, נְקוּדָה עֲלָאָה טְמִירָאָה, וְעַל דָּא קְיַימָא
בְּתַרִין נְקוּדִין: נְקוּדָה דִּילָהּ קְיַימָא תְּחוּתָהּ,
יְרוּשָׁלַם, אֲמֻצְעִיתָא דְּכָל יִשׁוּבָא. נְקוּדָא
דְּנִטְלָא מְאִימָא עֲלָאָה טְמִירָא, אִיהוּ גֵן עֵדֵן
דְּאַרְעָא, דְּקְיַימָא בְּאֲמֻצְעִיתָא דְּכָל עֵלְמָא, לְכָל
סְטָרִין, דְּחָרִיבוּ וְיִשׁוּבָא, וְכָל סְטָרִין דְּעֵלְמָא.
וְעַל דָּא, בְּאֲמֻצְעִיתָא דְּגֵן עֵדֵן, קְיַימָא נְקוּדָה
חָדָא עֲלָאָה טְמִירָא וּגְנִיזָא, דְּלֹא יָדִיעַ.
וְחַד עֲמוּדָא, נְעִיץ מִתְתָא לְעֵילָא, גּוּ הֵהִיא
נְקוּדָה, וּמִתְמָן נְבַעֵי מִיָא, דְּאַתְפְּרִישׁוּ לְאַרְבַּע
סְטָרֵי עֵלְמָא. אֲשֶׁתְּכַחוּ תְּלַת נְקוּדִין בְּעֵלְמָא,
דְּקְיַימָאן דָּא עַל דָּא, פְּגוּוּנָא דְּתְּלַת נְקוּדִין
דְּאַוּרִייתָא.

הָא חֲזִי, הֵהוּא שְׁעִיר דְּמְשַׁדְרִין יִשְׂרָאֵל
לְעֻזְאֵזֵל, לְהֵהוּא מְדַבְרָא, בְּגִין לְמִיָּהֵב
חוּלְקָא לְהֵהוּא סְטָרָא אַחְרָא, לְאַתְעֶסְקָא
בְּהַדְיָה. וְאִי תִימָא, תְּרִין שְׁעִירִין אֲמַאי הָבָא,
חַד לִיגִי וְחַד לְהֵהוּא סְטָרָא אַחְרָא. תִּינַח הֵהוּא
שְׁעִיר דְּסְטָרָא אַחְרָא. לִיגִי אֲמַאי.
אַרְאָ לְמַלְכָא דְּהוּה אַרְגִּיז עַל בְּרִיָּה, קָרָא
לְסַנְטִירָא, הֵהוּא דְּעָבִיד דִּינָא בְּכַנֵּי נְשָׂא
תְּדִיר, בְּגִין דִּיזְדַּמֵּן לְמַעְבַּד דִּינָא בְּכַרְיָה.

הַמְקַטְרָג הַהוּא), וְאֵז מְתַקְנִים יִשְׂרָאֵל
לְמִטָּה שְׁעִיר אַחַד, וְשׁוֹלְחִים
לְמַדְבַּר הַזֶּה הַחֹזֵק שֶׁהוּא שׁוֹלֵט
עָלָיו.

וְהַצַּד הָאֲחֵר הֵהוּא הוּא נְקֻדָּה
אֲמֻצְעִית שֶׁל הָעוֹלָם הַחֹרֵב,
מִשׁוּם שֶׁכָּל חֲרֻבָה וְשִׁמְמָה (הוּא
מִמְנוּה מִהַצַּד הָאֲחֵר הֵהוּא הַשׁוֹלֵט) מִמְנוּה,
הַצַּד הָאֲחֵר הֵהוּא שׁוֹלֵט עָלָיו,
וְנְקֻדָּה הָאֲמֻצְעִית שֶׁל כָּל הַיִּשׁוּב, צַד
הַקְּדוּשָׁה הוּא. וְעַל זֶה עוֹמְדֵת
יְרוּשָׁלַם בְּאֲמֻצָּע כָּל הַיִּשׁוּב שֶׁל
הָעוֹלָם.

בְּשֵׁתֵי נְקוּדוֹת נְבֻדְלַת מְלָכוֹת
שָׁמַיִם, צַד הַקְּדוּשָׁה - אַחַת שְׁלָהּ,
וְאַחַת שֶׁל הָעוֹלָם הַבָּא. נְקֻדָּה
עֲלִיוֹנָה נְעֻלְמָת, וְעַל זֶה קְיַמְת
בְּשֵׁתֵי נְקוּדוֹת. נְקֻדָּה שְׁלָהּ עוֹמְדֵת
תְּחִתָּיה, יְרוּשָׁלַם, אֲמֻצָּע שֶׁל כָּל
הַיִּשׁוּב. נְקֻדָּה שְׁלוֹקַחַת מְאֵמָא
עֲלִיוֹנָה וְסְתוּמָה, הִיא גֵן עֵדֵן שֶׁל
הָאָרֶץ, שְׁעוֹמְדֵת בְּאֲמֻצָּע שֶׁל כָּל
הָעוֹלָם לְכָל הַצְּדִידִים, שֶׁל הַחֲרֻבָה
וְהַיִּשׁוּב וְכָל צְדֵדֵי הָעוֹלָם.

וְעַל זֶה בְּאֲמֻצָּע גֵן עֵדֵן עוֹמְדֵת
נְקֻדָּה אַחַת עֲלִיוֹנָה נְעֻלְמָת
וְסְתוּמָה שְׁלֵא נוֹדַעַת. וְעוֹמֵד אַחַד
נְעוּץ מְלַמְטָה לְמַעְלָה תוֹף הַנְּקֻדָּה
הַהִיא, וּמִשָּׁם נּוֹבְעִים מַיִם
שֶׁנִּפְרָדִים לְאַרְבַּעַת צְדֵדֵי הָעוֹלָם.
נִמְצְאוּ שְׁלֹשׁ נְקוּדוֹת בְּעוֹלָם
שְׁעוֹמְדוֹת זו עַל זו, כְּדִגְמַת שְׁלֹשׁ
נְקֻדוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה.

בֹּא וּרְאֵה, הַשְּׁעִיר הֵהוּא
שְׁשׁוֹלְחִים יִשְׂרָאֵל לְעֻזְאֵזֵל
לְמַדְבַּר הֵהוּא, כְּדִי לְתַת חֶלֶק לְצַד
הָאֲחֵר הֵהוּא לְהַתְעַסֵּק אִתּוֹ. וְאִם
תֹּאמַר, שְׁנֵי שְׁעִירִים לְמָה כָּאן?
אַחַד לָהּ, וְאַחַד לְצַד הָאֲחֵר
הֵהוּא. נִיחָא הַשְּׁעִיר הֵהוּא שֶׁל
הַצַּד הָאֲחֵר, אֵיךְ לָהּ מְדוּעָ?
אַרְאָ, לְמַלְךְ שְׁהִיָּה כּוֹעֵס עַל בְּנוֹ,
קָרָא לְשׁוֹטֵר, זֶה שְׁעוֹשֶׂה דִּין בְּכַנֵּי
אָדָם תְּמִיד, כְּדִי שְׁיִתְכַּוֵּן לְעֲשׂוֹת

דין בכנו. השוטר ההוא שמח, ונכנס לבית המלך לאכל שם. פיון שראה אותו בנו, אמר, ודאי לא נכנס השוטר כאן בבית אבי אלא משום שפעם המלך עלי. מה עשה? הלך והתפייס עמו. ומשום שהתפייס עמו, צוה המלך לעשות סעודה עליונה לו ולבנו, וצוה שלא ידע בו השוטר ההוא.

בבסוף נכנס השוטר ההוא. אמר המלך, עתה אם ידע זה מהסעודה העליונה שהכנתי לי ולבני, יתבלבל השלחן. מה עשה? קרא לממנה על הסעודה ואמר לו, תכין משהו ותשים לפני, ותשים לפני השוטר ההוא, כדי שיחשב שסועד לפני משלי, ולא ידע מהסעודה החשובה ההיא של שמחה שלי ושל בני, וינחח החלק ההוא וילך לו, ויתרחק מהשמחה של הסעודה שלנו. ואם לא שעשה המלך כך, לא יתרחק השוטר ההוא מבית המלך.

כך אמר הקדוש ברוך הוא לישראל, תזמינו שני שעירים, אחד לי ואחד למקטרג ההוא, כדי שיחשב שמסעודה שלי הוא אוכל, ולא ידע בסעודת השמחה האחרת שלנו, וינחח החלק ההוא וילך לדרך ויתרחק מביתי. פיון שאמא העליונה, עולם הבא, באה לשרות תוף ההיכל של העולם התחתון למצא אור (להשיג עליה בהארה) של הפנים, דין הוא שלא ימצא המקטרג ההוא, ולא בעלי הדין לפניו, פאשר מוציא כל הברכות ומאיר לכלם. וכל שפע חרות ההוא נמצא, וישראל נוטלים מאלו הברכות.

שהרי פאשר העולם הבא נכנס להיכל של העולם התחתון ומוצא ששמח העולם התחתון עם בניו בסעודה העליונה ההיא, אז הוא מברך השלחן, והעולמות

ההוא סנטירא חדי, ועאל בבי מלפא למיכל תמן, פיון דאשגח ביה בריה, אמר, ודאי לא עאל סנטירא דא בבי אפא, אלא בגין דארגיז מלפא עלי. מה עבד, אזל ואתפייס בהדיה. פיון דאתפייס בהדיה, פקיד מלפא למעבד סעודתא עלאה ליה ולבריה, ופקיד דלא ידע ביה ההוא סנטירא.

לבתר עאל ההוא סנטירא. אמר מלפא השתא אי ינדע דא, מסעודתא עלאה (דף קפ"ה ע"א) דאתקינית לי ולברי, יתערבב פתורא. מה עבד. קרא לממנא על סעודתא, אמר ליה, אתקין מדי, ותשוי קמאי, ותשוי קמיה דההוא סנטירא, בגין דיחשיב דסעיד קמאי מדילי, ולא ינדע בהדיה סעודתא יקירא דחדוה דילי ודברי, ויטול ההוא חולקא ויזיל ליה, ויתפרש מחדוה דסעודתא דילן. ואי לאו דמלפא עביד הכי, לא יתפרש ההוא סנטירא מבי מלפא.

כך אמר קדשא בריה הוא לישראל, אזמינו תרין שעירין, חד לי וחד לההוא דלטורא, בגין דיחשיב דמסעודתא דילי קאכיל, ולא ינדע בסעודתא דחדוה אחרא דילן, ויפב ההוא חולקא, ויזיל לארחה, ויתפרש מביתי. פיון דאמא עלאה, עלמא דאתי, אתי למשרי גו היכלא דעלמא תתאה, לאשפחא נהירו (נ"א לאשפחא עלה בנהירו) דאנפין, דין הוא דלא ישתפח ההוא דלטורא, ולא מארי דדינין לקמיה, פד אפיק פל ברכאן, ואנהיר לכלא. וכל ההוא חירו ישתפח, וישראל נטלי מאינון ברכאן.

דהא פד עלמא דאתי, עאל להיכלא דעלמא תתאה, ואשפח דחדי עלמא תתאה עם בנוי בהדיה סעודתא עלאה, כדין איהו בריך

פִּתּוּרָא, וְעֲלָמִין פְּלָהוּ מִתְּבַרְכִין, וְכָל חֵידוּ וְכָל
נְהִירוּ דְאַנְפִין אֲשֶׁתְּכַחוּ תַּמָּן. הָדָא הוּא
דְכְּתִיב, (ויקרא טז) לִפְנֵי יְיָ תִּטְהָרוּ.

בְּתִיב (ויקרא טז) וְנָתַן אֶהְרֹן עַל שְׁנֵי הַשְּׁעִירִם
גֹּרְלוֹת גֹּרֵל אֶחָד לַיְיָ וְגֹרֵל אֶחָד
לְעֻזָּאזֵל. דָּא אִיהוּ הַהוּא חֲדוּה דְהַהוּא
דְלִטּוּרָא, בְּגִין דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא יְטִיל עֲמִיּה
גֹּרֵל, וְזַמִּין לֵיהּ, וְלֹא יִדַע דְנֹר דְלִיק אֲטִיל
עַל רִישִׁיּה, וְעַל עֲמָא דִילֵיהּ, פְּמָה דְאֵת אָמַר
(משלי כה) כִּי גִחְלִים אֶתָּה חוֹתָה עַל רֹאשׁוֹ.

וְסִימְנָךְ, (אסתר ה) אִף לֹא הִבִּיאָה אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה
עִם הַמֶּלֶךְ אֶל הַמִּשְׁתֶּה אֲשֶׁר עָשְׂתָה
כִּי אִם אוֹתִי. וּכְתִיב, וַיֵּצֵא הַמֶּן בַּיּוֹם הַהוּא
שְׁמֵחַ וְטוֹב לֵב. בְּהַהוּא חוּלְקָא דְנִטִּיל, וְאֲזִיל
לֵיהּ. וּלְבַתֵּר פִּד אֶתִּי מַלְכָּא עֲלָאָה, לְבִי
מִטְרוּנִיתָא, מִטְרוּנִיתָא תִבְעַת עֲלָהָא, וְעַל
בְּנָהָא, וְעַל עֲמָא מִן מַלְכָּא.

וְאִפִּידוּ בְּזַמְנָא דִישְׂרָאֵל בְּגִלוּתָא, וְצִלוּ צְלוּתִין
בְּכָל יוֹמָא, אִיהִי סְלֶקַת בַּיּוֹמָא דָּא,
לְקַמֵּי מַלְכָּא עֲלָאָה, וְתִבְעַת עַל בְּנָהָא. וּכְדִין
אֲתַגְזְרוּ, כָּל אִינוּן נוֹקְמִין, דְזַמִּין קְדָשָׁא בְרִיךְ
הוּא לְמַעַבְד עִם אָדוּם, וְאֲתַגְזֵר הֵיךְ זַמִּין
דְלִטּוּרָא דָּא לְאֲתַעְבְּרָא מַעְלָמָא, כְּמָה דְאֵת
אָמַר (ישעיה כה) בַּלַּע הַמּוֹת לְנֶצַח.

וְסִימְנָךְ, בְּזַמְנָא דְגִלוּתָא (אסתר ז) כִּי נִמְכַרְנוּ אֲנִי
וְגו'. כִּי אֵין הֶצֶר שׁוּה בְּנִזְק הַמֶּלֶךְ.
מֵאֵי בְּנִזְק הַמֶּלֶךְ. כְּמָה דְאֵת אָמַר, (יהושע ז)
וְהִכְרִיתוּ אֶת שְׁמֵנוּ מִן הָאָרֶץ וּמָה תַעֲשֶׂה
לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל. דְהָא שְׁמָא עֲלָאָה, לֹא אֲתַקִּיִם
בְּקִיּוּמֵיהּ, וְדָא אִיהוּ בְּנִזְק הַמֶּלֶךְ.

וּכְדִין וְהֵמֶן נִבְעַת מִלְּפָנֵי הַמֶּלֶךְ וְהַמַּלְכָּה כְּדִין,
נְהִירוּ דְאַנְפִין, וְכָל חֵידוּ אֲשֶׁתְּכַח,
וְיִשְׂרָאֵל נִפְקֵי לְחִירוּ, בְּהַהוּא יוֹמָא. כְּדִין מַהֲהוּא יוֹמָא וְלַהֲלָאָה, חִירוּ

כְּלָם מִתְּבַרְכִים, וְכָל שְׁמַחָה וְכָל
הָאֵרַת הַפְּנִים נִמְצָאוֹת שָׁם. זְהוּ
שְׁכָתוּב (ויקרא טז) לִפְנֵי ה' תִּטְהָרוּ.

בְּתוֹב (ויקרא טז) וְנָתַן אֶהְרֹן עַל שְׁנֵי
הַשְּׁעִירִם גֹּרְלוֹת גֹּרֵל אֶחָד לַה' וְגֹרֵל אֶחָד
לְעֻזָּאזֵל. זְוֵהִי הַשְּׁמַחָה
הַהִיא שֶׁל הַמֶּקְטָרֵג הַהוּא, כְּדִי
שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִפִּיל עִמּוֹ
גֹּרֵל, וּמִזְמִין אוֹתוֹ, וְלֹא יוֹדַע
שְׂאֵשׁ דּוֹלֵק שָׁם עַל רֹאשׁוֹ וְעַל
הָעַם שֶׁלוֹ, כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר (משלי כה)

כִּי גִחְלִים אֶתָּה חוֹתָה עַל רֹאשׁוֹ.
וְסִימְנָךְ - (אסתר ה) אִף לֹא הִבִּיאָה
אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה עִם הַמֶּלֶךְ אֶל
הַמִּשְׁתֶּה אֲשֶׁר עָשְׂתָה כִּי אִם אוֹתִי.
וּכְתוּב, וַיֵּצֵא הַמֶּן בַּיּוֹם הַהוּא
שְׁמֵחַ וְטוֹב לֵב. בְּחֶלֶק הַהוּא
שְׁנוּטֵל, וְהוּלֵךְ לוֹ. וּבִסּוּף, כְּאֲשֶׁר
בָּא הַמֶּלֶךְ הַעֲלִיּוֹן לְבֵית הַמַּלְכָּה,
הַמַּלְכָּה מִבְּקִשְׁתָּ עֲלֵיהּ וְעַל בְּנֵיהּ
וְעַל עֲמָה מִן הַמֶּלֶךְ.

וְאִפִּידוּ בְּזַמְנָן שִׁישְׂרָאֵל בְּגִלוּת
וּמִתְּפַלְלִים תְּפִלוֹת בְּכָל יוֹם, הִיא
עוֹלָה בַּיּוֹם זֶה לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ הַעֲלִיּוֹן
וּמִבְּקִשְׁתָּ עַל בְּנֵיהּ, וְאֲזוּ נִגְזְרוֹת כָּל
אוֹתוֹן נְקֻמוֹת שְׁעִתֵּיד הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא לַעֲשׂוֹת עִם אָדוּם, וְנִגְזֵר אִיךְ
עִתֵּיד הַמֶּקְטָרֵג הַזֶּה לַעֲבֹר מִן
הָעוֹלָם, כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר (ישעיה כה)
בַּלַּע הַמּוֹת לְנֶצַח.

וְסִימְנָךְ - בְּזַמְנָן הַגִּלוּת (אסתר ז) כִּי
נִמְכַרְנוּ אֲנִי וְגו'. כִּי אֵין הֶצֶר שׁוּה
בְּנִזְק הַמֶּלֶךְ. מָה זֶה בְּנִזְק הַמֶּלֶךְ?
כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר (יהושע ז) וְהִכְרִיתוּ אֶת
שְׁמֵנוּ מִן הָאָרֶץ וּמָה תַעֲשֶׂה
לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל. שְׁהִרֵי הַשֵּׁם הַעֲלִיּוֹן
לֹא מִתְקִים בְּקִיּוּמוֹ, וְזְהוּ בְּנִזְק
הַמֶּלֶךְ.

וְאֲזוּ, וְהֵמֶן נִבְעַת מִלְּפָנֵי הַמֶּלֶךְ
וְהַמַּלְכָּה. אֲזוֹ אוֹר הַפְּנִים וְכָל
שְׁמַחָה נִמְצָאת, וְיִשְׂרָאֵל יוֹצְאִים
לְחֵירוֹת בַּיּוֹם הַהוּא. וְאֲזוּ, מֵהַיּוֹם

וְיִשְׂרָאֵל נִפְקֵי לְחִירוּ, בְּהַהוּא יוֹמָא. כְּדִין מַהֲהוּא יוֹמָא וְלַהֲלָאָה, חִירוּ

ההוא והלאה, תרות ושמחה בגלוי לשלט עליהם, ואז צריך לשמח עמם. מפאן והלאה, כמו שנתנו לו חלק להתרחק מהם, כך גם נותנים לשאר העמים להתרחק מהם למטה.

בא וראה, מה הוא סוד הקרבנות להקריב ששעיר (פנגד שעיר) ולא דבר אחר? ומדוע שעיר בראש חדש, וכאן גם פן שעיר? אלא, אם תאמר משום שהוא צד שלו - טוב. מדוע לא הנה עז?

אלא דבר זה צריך, והוא נמצא לבעלי כשופים, שכל מעשיהם במה שלא (מתחבר) יהיה בנקבה. ועל זה שעיר, שלא התחבר בנקבה בכל הצדדים שלו. עז, כאשר התחבר בנקבה. ומשום שהוא מלך, נותנים לו משום הפכוד שלו, זה שלא התחבר בנקבה ולא נתן פחו לאחר. וזה ידוע לאותם המכשפים שמשפמשים במעשים אלה. ומפני כך שורים על השעיר ההוא כל אותם החטאים.

בא וראה, אף על גב שהוא חלק לצד האחר ההוא - סוד פאן. כל אלו צדדים אחרים שלמטה (שנקראים מצולות ים), כלם טמאים יותר. וכל מה שיוצאים מדרגות תחתונות, כך הטמאה שלהם יותר. ומפני כן בעז, חלקם יותר, משום שהשערות שלו תלויות יותר מבהמה אחרת, כמו שדין שלהם תלוי למטה בטמאה. אבל מלכות הרשעה הזו האחרת, מלך של הפל בצד ההוא, הטמאה שלו היא יותר מבחרת, ולא טמאה שלמה כאלה הפחתונים. ועל זה שעיר, שהשער שלו לא תלוי ולא חלק. לא חלק, מפני הטמאה ההיא שלו. ולא תלוי, כדי שלא תתחזק בו טמאה כאלה הפחתונים,

וחדוה באתגליא, לשלטאה עליהו, פדין בעי למחדי עמהון, מפאן ולהלאה, כמה דיהבו ליה חולקא לאתפרשא מנהון, הכי נמי יהבין לשאר עמין, לאתפרשא מנהון לתתא.

הא חזי, מה הוא רזא דקרבנא, לקרבא שעיר, (לקבל שעיר) ולא מלה אחרא. ואמאי שעיר בראש חדש, והכא נמי שעיר. אלא אי תימא בגין דאיהו סטרא דיליה יאות. אמאי לא הוי עז.

אלא מלה דא אצטריך, ואיהי אשתכחת למאריהון דחרשין, דכל עובדייהו במה דלא (מתחבר) יהא בנוקבא. ועל דא שעיר לא אתחבר בנוקבא, בסטרין דיליה פלהו. עז פד אתחבר בנוקבא. ובגין דאיהו מלפא, יהבין ליה בגין יקרא דיליה, האי דלא אתחבר בנוקבא, ולא יהיב חיליה לאחרא. ודא אשתמודע לאינון חרשין, דמשפמשין בהני עובדי. ובגיני כך, שרין על ההוא שעיר, כל אינון חטאיהון.

והא חזי, אף על גב דאיהו חולקא לההוא סטרא אחרא, רזא הכא, כל הני סטרין אחרנין דלתתא, (דאקרו מוצולות ים) פלהו מסאבין יתיר. וכל מה דנחתין דרגין תתאין, הכי מסאבו דלהון יתיר. ובגין כך, בעז יתיר חולקיהון, בגין דשערא (דף קפ"ה ע"ב) דיליה תליא יתיר מבעירא אחרא, כמה דדינא דלהון תלי לתתא במסאבו. אבל האי מלפו חייבתא אחרא, מלפא דכלא בההוא סטרא, ברור איהו יתיר מסאבו דיליה, ולא מסאבו שלים כהני תתאי. ועל דא שעיר, דשער דיליה לא תליא, ולא שעיע. לא שעיע, בגין דההוא מסאבו דיליה. ולא תליא, בגין דלא יתתקף ביה מסאבו כהני

תתאי, ועל דא ודאי שעיר ולא אתרא. כפור, אמאי אקרי כפור, אלא בגין דנקי כל מסאבו, ואעבר ליה מקמיה, בההוא יומא. ועל דא, יום כפור: יומא דנקיותא, והכי קרינא ליה. כתיב (ויקרא טז) פי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם, פי היום הזה מיבעי ליה, מאי כי ביום הזה. אלא בגין דאתדכי מקדשא לעילא, ואתנקי (נ"א ואתנהיר), כתיב פי ביום הזה יכפר עליכם. יכפר וינקה בתחלה ביום הזה, כדי שיטהר, ולבסוף עליכם.

ועל זה ודאי שעיר, ולא אתרא. כפור, מדוע נקרא כפור? אלא מפני שמנקה כל טמאה ומעביר אותה מלפניו ביום ההוא. ועל זה יום כפור יום של נקיזון, וכך קוראים לו, שכתוב (ויקרא טז) פי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם. פי היום הזה צריך לו לכתוב! מה זה פי ביום הזה? אלא משום שמטהר מקדש למעלה ומתנקה (ומאיר), כתוב פי ביום הזה יכפר עליכם. יכפר וינקה בתחלה ביום הזה, כדי שיטהר, ולבסוף עליכם.

עוד, יכפר ביום הזה, וינקה לו בתחלה. וכל זה עליכם, בסבתכם צריך לנקות אותה, ולטהר אותה תחלה. יכפר - מי יכפר? אלא זהו עולם העליון שמאיר ומנקה לכלם. ועל זה פל צדדים רעים, שנקראים מצולות ים, עוברים. וכמו שאותן מצולות ים תלויות, כך גם תלויות שערות (שלו, שהוא צד) שלו, שהוא צד שלהם, ושער של הצד ההוא לא חלק.

כמו זה כתוב, (שם) וכפר על הקדש מטמאת בני ישראל ומפשעיהם לכל חטאתם. וכל חטאתם צריך לו לומר! אלא להנאה שלהם. מכאן והלאה לכל חטאתם, שלא יכול המקטרג לשלט עליהם (ועל זה) ביום כפור, שהוא העברת כל החובות ונקוי שלהם. צריכים ישראל לנקות עצמם וללכת יחפי רגלים כמלאכי עליון. חמשה ענויים כדי להעזר בחמשה צדדים עליונים שיום הכפורים מוציא אותם, והם שערים שלו.

ואם שתיה מחשיב, שהיא מצד של יצחק, הרי ששה. ואף על גב שבכלל אכילה היא, ואז הם ששה, וענוי אחרון תשמיש המטה הוא, ובדרך ששית

הוא, יכפר ביום הזה, וינקי ליה בקדמיתא, וכל דא עליכם, בגיגכון אצטריך לנקאה ליה, ולדכאה ליה בקדמיתא. יכפר, מאן יכפר. אלא דא הוא עלמא עלאה, דנהיר ונקי לכלא. ועל דא כלהו סטרין בישין, דאקרוין מצולות ים, אתעברו. וכמה דאינון מצולות ים תליין, הכי נמי תלייא שערא (ס"א דיליה, רחוא סטרא וכו') דיליה פל ההוא סטרא דלהון, ושערא דההוא סטרא לא שעיע.

בגוונא דא כתיב, (ויקרא טז) וכפר על הקדש מטומאת בני ישראל ומפשעיהם לכל חטאתם. וכל חטאתם מבעי ליה, אלא להנאה להון, מכאן והלאה לכל חטאתם דלא יכיל מקטרגא לשלטאה עלייהו (ועל דא) ביומא דכפור, דאיהו קנוחא דכל חובין, ונקיו דלהון. בעאן ישראל לנקאה גרמיהו, ולמהך יחפי רגלין, כמלאכי עלאין. חמש ענויין, בגין לאסתיעא בחמש סטרין עלאין, דיומא דכפורי אפיק לון, ואינון תרעין דיליה.

ואי שתיה קא חשיב, דאיהו מסטרא דיצחק, הא שית, ואף על גב דבכלל אכילה איהו, וכדין אינון שית, וענויא בתראה תשמיש

הַמָּטָה אִיהוּ, וּבִדְרָגָא שְׁתִּיתָאָה שְׂכִיחַ, וְלִקְבִלִיה אָנן עֲבָדִין עֲנוּיָא דָא.

בְּתִיב (במדבר כט) וּבַעֲשׂוֹר לַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה, וּכְתִיב (ויקרא כג) אַךְ בַּעֲשׂוֹר לַחֲדָשׁ. בַּעֲשׂוֹר, בַּעֲשִׂירֵי מִיבְעִי לִיה, מָאֵי בַעֲשׂוֹר. אֱלֹא, בְּגִין דְּהִשְׁתָּא בְיוֹמָא דָא, כָּל דְּרָגִין עֲלֵאִין, אֲתֵיִן אֱלִין עַל אֱלִין, לְמַשְׁרֵי עַל סִיְהָרָא, וְלֵאנְהָרָא לֵה. וְכִלְהוּ בְרִזָּא דְעֶשֶׂר, עַד דְּסִלְקָא לְמֵאָה. וְכַד קִיִּמָּא בְרִזָּא דְמֵאָה, כְּדִין כִּלְא חַד, וְאֶקְרִי יוֹם הַכַּפּוּרִים. וְעַל דָּא בַעֲשׂוֹר, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר זְכוּר, שְׁמוֹר, דְּכִלְהוּ אֲתֵיִן בְּגִין לְעֶשְׂרָא וְלֵאנְהָרָא בְרִזָּא דְעֶשֶׂר.

אַהֲרָר הָאֵי סְבָא רִישִׁיה לִקְבִלִיה דְרַבִּי שְׁמַעוֹן, וְאָמַר לִיה, (רַבִּי שְׁמַעוֹן) הָא יִדְעָנָא דְשִׂאֲלָתָא תַבְעִי בְהָאֵי, בַעֲשׂוֹר לַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי. אָמַר לִיה רַבִּי שְׁמַעוֹן וְדָאֵי, (ס"א דָא בַעֲשִׂירֵי יָאוֹת הוּא, וְהָכִי הוּא, אֲבָל בַּעֲשׂוֹר אֲמַאי וְכוּ') בַעֲשׂוֹר יָאוֹת הוּא. אֵי הָכִי הוּא, אָמַאי סְלִיק לְמֵאָה, וְהָא מִקְרָא לָא אֲתַחֲזִי, אֱלֹא דְסִלִּיק לְשַׁבְעִין, מִשְׁמַע דְּכִתִּיב בַּעֲשׂוֹר לַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי, וְכַד מַעֲשִׂרֵי לְשַׁבְעָאָה עֶשֶׂר זְמַנִּין, הָא וְדָאֵי סְלִיק לְשַׁבְעִין. אָמַר לִיה, עַל דָּא אֲהַדְרִנָּא רִישָׁא לְגַבְדָּ, דְהָא יִדְעָנָא דְחַפִּימָא אֲנָתְ.

הָא חֲזִי, תְרִין רִזִּין הָכָא, חַד דְהָא סִיְהָרָא חֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי אֶקְרִי, וּבְגִין כְּפֹךְ אֶקְרִי חֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי עֶשׂוֹר, בְּגִין דְקָא מְנַהֲרִין לֵה עֶשֶׂר זְמַנִּין, הָא מֵאָה. וְתוּ, הָאֵי מְלָה דְקָאמְרַת, וְדָאֵי לְשַׁבְעִין סְלִיקָא בְהָאֵי יוֹמָא, (וּבְדִרְגָא דְשַׁבְעִין אִיהוּ, וּבְדִרְגָא דְמֵאָה אִיהוּ. לְדִרְגָא דְמֵאָה לֹאשְׁלָמָא וְלֵאנְהָרָא.) וּבְהָאֵי דְרָגָא דְשַׁבְעִין, דְהָא בְיוֹמָא דָא נָטִיל לְכָל עֲמָא דִישְׂרָאֵל לְמִידָן, וְכִלְהוּ קִיִּמִּין בְּנִשְׁמַתָּא יִתִּיר מִגּוּפָא, דְהָא בְיוֹמָא דָא עֲנוּיָא דְנִפְשָׁא אִיהוּ, וְלֹא מִגּוּפָא, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר וְעֲנִיתֶם אֶת

נִמְצָא, וּכְנִגְדָהּ אָנוּ עוֹשִׂים עֲנוּיָא דָה.

כְּתוּב (במדבר כט) וּבַעֲשׂוֹר לַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה, וּכְתוּב (ויקרא כג) אַךְ בַּעֲשׂוֹר לַחֲדָשׁ. בַּעֲשׂוֹר - בַּעֲשִׂירֵי צְרִיף לֹו לֹמַר! מָה זֶה בַּעֲשׂוֹר? אֱלֹא מְשׁוּם שְׁעִתָּה בְיוֹם זֶה, כָּל מְדַרְגוֹת עֲלִיּוֹנוֹת בְּאוֹת אֱלוֹי עַל אֱלוֹי לְשִׁרּוֹת עַל הַלְבָנָה וְלֵהָאִיר אוֹתָהּ, וְכִלְן בְּסוּד שֶׁל עֶשֶׂר, עַד שְׁעוּלָה לְמֵאָה. וְכֹאשֶׁר עוֹמְדַת בְּסוּד שֶׁל מֵאָה, אִזּוּ הַכָּל אַחַד, וְנִקְרָא יוֹם הַכַּפּוּרִים. וְעַל זֶה בַּעֲשׂוֹר, כְּמוֹ שְׁאַתָּה אוֹמַר זְכוּר, שְׁמוֹר, שְׁכֹלֶם בְּאִים כְּדֵי לְעֶשֶׂר וְלֵהָאִיר בְּסוּד שֶׁל עֶשֶׂר.

הַחֲזִיר הַזֶּקֶן הָיָה רֹאשׁוֹ כְּנִגְדָ רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְאָמַר לוֹ, (רַבִּי שְׁמַעוֹן) הָרִי יִדְעָתִי שְׂשִׂאֲלָה תִקְשָׁה כְּכֹאן, בַּעֲשׂוֹר לַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי. אָמַר לוֹ

רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְדָאֵי, (זֶה בַּעֲשִׂירֵי נִכּוֹן הוּא וְכוּ הוּא, אֲבָל בַּעֲשׂוֹר מְדוּעַ וְכוּ') בַּעֲשׂוֹר נִכּוֹן הוּא. אִם כְּפֹךְ הוּא, מְדוּעַ עוֹלָה לְמֵאָה? וְהָרִי מִהִפְסוּק לֹא נִרְאָה, אֱלֹא שְׁעוּלָה לְשַׁבְעִים, מִמִּשְׁמַע שְׁכַתּוּב בַּעֲשׂוֹר לַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי. וְכֹאשֶׁר מַעֲשִׂרִים לְשַׁבְעִי עֶשֶׂר פְּעָמִים, הָרִי וְדָאֵי עוֹלָה לְשַׁבְעִים. אָמַר לוֹ, עַל זֶה הַחֲזִירִי רֹאשִׁי כְּלַפִּיד, שְׁהָרִי יִדְעָתִי שְׁחַכֶּם אֲתָה. בָּא וְרֹאָה, שְׁנֵי סוּדוֹת כְּאֵן. אַחַד, שְׁהָרִי הַלְבָנָה נִקְרָאת חֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי, וּמִפְנֵי כֵן נִקְרָא חֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי עֶשׂוֹר, מִפְּנֵי שְׁכַשְׁמֵאִירִים לֵה עֶשֶׂר פְּעָמִים - הָרִי מֵאָה. וְעוֹד, דְּכַר זֶה שְׁאַמְרַת, וְדָאֵי לְשַׁבְעִים עוֹלָה בְיוֹם זֶה (וּבְמִדְרָגָה שֶׁל שְׁבָעִים הִיא, וּבְמִדְרָגָה שֶׁל מֵאָה הִיא, לְדִרְגָה שֶׁל מֵאָה לְהַשְׁלִים וְלֵהָאִיר.) וּבְדִרְגָה זוֹ שֶׁל שְׁבָעִים, שְׁהָרִי בְיוֹם זֶה נוֹטֵל לְכָל עַם יִשְׂרָאֵל לְדוֹן, וְכֹלֶם עוֹמְדִים בְּנִשְׁמָה יוֹתֵר מִהַגּוּף, שְׁהָרִי בְיוֹם זֶה עֲנוּיָא שֶׁל הַנְּפֶשׁ הוּא, וְלֹא שֶׁל הַגּוּף, כְּמוֹ

נַפְשׁוֹתֵיכֶם כִּי כָל הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר לֹא תַעֲוֶנֶה. וְהָאִי
 יוֹמָא נָטִיל לְכָל נַפְשָׁאן וְהוּוּ בְרִשׁוֹתֶיהָ, וְאִי
 לָא קִיַּימָא בְרִזָּא (ב"א ברשותא) דְשַׁבְעִין, לִית לִיה
 רְשׁוּ בַנְפִשָׁאן, (ס"א לקיומא תמו) דְקִיּוּמָא דְנַפְשָׁאן
 בְרִזָּא (דף קפ"ו ע"א) דְשַׁבְעִין, כְּמָה דְאֵת אָמַר (תהלים
 ז) יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בְהֶם שַׁבְעִים שָׁנָה וְגו'.

וְאִי תִימָא נַפְשָׁאן דְרַבִּי דְלֹא אֲשְׁלִימוּ לְשַׁבְעִין
 שְׁנִין לָא שְׁלֹטָא בְהוּ. וְדָאִי שְׁלֹטָא בְהוּ,
 אָבַל לָא בְשְׁלִימוּ, כְּמָאן דְזָכִי יוֹמִין סְגִיֵּאִין
 לְפַקוּדֵי אוּרִייתָא, וְעַם פֶּל דָּא בְכֻלְהוּ שַׁבְעִין
 שְׁנִין אֲזֵלָא. וְעַל דָּא תְנִינָן אַחַד הַמְרַבָּה וְאַחַד
 הַמְמַעִיט. מָאן אַחַד. בִּיחֻודָא דְשַׁבְעִין שְׁנִין,
 מָאן דְאֶסְגִּי, וּמָאן דְאֶמְעִיט.

וְעַל דָּא, בְיוֹמָא דְכַפּוּרֵי אַעֲבַר בְכֻלְהוּ שַׁבְעִין,
 וְאַשְׁתָּלִים הָאִי דְרָגָא בְכֻלְהוּ, וְכָל נִשְׁמַתִּין
 סְלִקִין קָמִיָּה, וְדָאִין לְהוֹן בְּדִינָא, וְקוּדְשָׁא
 בְרִיף הוּא חַיִּים עֲלֵייהוּ דִישְׂרָאֵל בְיוֹמָא דָּא,
 מָאן דְלֹא אַעֲבַר טִינָא מְרוּחִיָּה לְכַפָּרָא עֲלֵיהָ,
 (בְיוֹמָא דָּא) כַּד סְלִיק צְלוֹתֶיהָ בְהָאִי יוֹמָא, טַבַּע
 בְּהֵוָה אֲתֵר דְאֶקְרִי רַפֶּשׁ וְטִיט, וְאִיְהוּ
 מְצוּלוֹת יָם וְלֹא סְלִיק לְאַתְעֻטְרָא בְרִישָׁא
 דְמַלְכָּא.

בְיוֹמָא דָּא לָא אַצְטְרִיף בַּר נֶשׁ לְפָרְשָׁא חֲטָאוֹי
 קָמִי אַחְרָא, בְּגִין דְכַמָּה אֵינּוֹן דְנִטְלִי
 הֵהִיא מְלָה, וְסְלִקִי לָהּ לְעֵילָא, וְאִית סְהַדִּין
 בְּהֵהִיא מְלָה. וּמָה (מִיכָה ז) מִשְׁכַּבְתַּת חִיקָךְ שְׁמֹר
 פִּתְחֵי פִיךָ, כָּל שִׁפְן אֵינּוֹן דְאֲזֵלִי וְעֵינֵי
 לְקַטְרָגָא לֹוֹן, וְסְהַדִי עֲלֵיהָ. וְכָל שִׁפְן דְחֻצִיפוּ
 אִיְהוּ לְקָמִי כְלָא, וְחֻלוּל שְׁמָא דְקוּדְשָׁא בְרִיף
 הוּא. וְעַל דָּא כְתִיב, (קהלת ה) אֵל תִּתֵּן אֵת פִּיךָ
 לְחֻטֵּיא אֵת בְּשַׂרְךָ. (מכאן והלאה רוא בגוון אחרא).

פִּתַח וְאָמַר, (שמות יב) הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֶם רֹאשׁ
 חֹדָשִׁים וְגו', וְכִי כְלָהוּ זְמַנֵּין וְחֹדֶשִׁין

שְׁנָאֵמַר וְעֵנִיתֶם אֵת נַפְשׁוֹתֵיכֶם. כִּי
 כָּל הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר לֹא תַעֲנֶה. וְיוֹם זֶה
 לִוְקַח לְכָל הַנֶּפֶשׁוֹת וְנִמְצְאוֹת
 בְּרִשׁוֹתוֹ. וְאִם לֹא עוֹמְדַת בְּסוּד
 (בְּרִשׁוֹת) שֶׁל שַׁבְעִים, אֵינן לָהּ רִשׁוֹת
 בְּנַפְשׁוֹת (לַעֲמֹד שָׁם), שְׁעֵמִידַת
 הַנֶּפֶשׁוֹת בְּסוּד שֶׁל שַׁבְעִים, כְּמוֹ
 שְׁנָאֵמַר (תהלים ז) מִי שְׁנוֹתֵינוּ בְהֶם
 שַׁבְעִים שָׁנָה וְגו'.

וְאִם תֵּאמַר, נַפְשׁוֹת הַיְלָדִים שֶׁלֹּא
 הִשְׁלִימוּ לְשַׁבְעִים שָׁנָה לֹא
 שׁוֹלְטַת בְּהֶם - וְדָאִי שְׁשׁוֹלְטַת
 בְּהֶם, אָבַל לֹא בְשַׁלְמוֹת, כְּמִי
 שְׁזָכָה לְיָמִים הַרְבֵּה לְמַצּוֹת
 הַתּוֹרָה, וְעַם כָּל זֶה, בְּכָל שַׁבְעִים
 שָׁנָה הִיא הוֹלְכַת. וְעַל זֶה לְמַדְנּוּ,
 אַחַד הַמְרַבָּה וְאַחַד הַמְמַעִיט. מָה
 זֶה אַחַד? בִּיחֻוד שֶׁל שַׁבְעִים שָׁנָה,
 מִי שְׁמַרְבָּה וּמִי שְׁמַמְעִיט.

וְעַל זֶה בְיוֹם הַכַּפּוּרִים עוֹבְרַת
 בְּכָל הַשַּׁבְעִים, וְנִשְׁלַמַת דְרָגָה זוֹ
 בְּכָלֶם, וְכָל הַנִּשְׁמוֹת עוֹלוֹת לְפָנָיו,
 וְדָן אֵת פְּלִן בְּדִין, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּף
 הוּא מְרַחֵם עַל יִשְׂרָאֵל בְיוֹם זֶה.
 מִי שֶׁלֹּא הֶעֱבִיר טְנוּף מְרוּחוֹ
 לְכַפֵּר עֲלָיו, (בְיוֹם זֶה) כְּאֲשֶׁר עוֹלָה
 תְּפִלָּתוֹ בְיוֹם זֶה, טוֹבַע בְּמִקּוּם
 הַהוּא שְׁנִקְרָא רַפֶּשׁ וְטִיט, וְהוּא
 מְצוּלוֹת יָם, וְלֹא עוֹלָה לְהִיּוֹת
 עֻטְרָה בְּרֹאשׁ הַמְלָךְ.

בְיוֹם זֶה לֹא צְרִיף בֵּן אָדָם לְפָרֶשׁ
 חֲטָאוֹ בְּפָנָיו אַחֵר, מִשּׁוּם שְׁכַמָּה
 הֵם שְׁלוֹקְחִים הַדְּבוּר הַהוּא
 וּמַעֲלִים אוֹתוֹ לְמַעְלָה, וְיֵשׁ עֲדִים
 בְּדְבוּר הַהוּא. וּמָה (מִיכָה ז) מִשְׁכַּבְתַּת
 חִיקָךְ שְׁמֹר פִּתְחֵי פִיךָ - כָּל שִׁפְן
 אֵלוֹ שְׁהוֹלְכִים וּמִסְתַּפְּלִים לְקַטְרָג
 עֲלֵיהֶם וּמַעֲדִים עֲלֵיהֶם, וְכָל שִׁפְן
 שְׁעוֹזוֹת הוּא לְפָנָיו הַכָּל וְחֻלוּל שְׁמוֹ
 שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּף הוּא. וְעַל זֶה
 כְּתוּב, (קהלת ה) אֵל תִּתֵּן אֵת פִּיךָ
 לְחֻטֵּיא אֵת בְּשַׂרְךָ. (מכאן והלאה סוד

באופן אחר)

פִּתַח וְאָמַר, (שמות יב) הַחֹדֶשׁ הַזֶּה

לֹא אֵינּוֹן דְּקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא. (אלא חֲדָשִׁים לֹא כְּתִיב) אֶלֶּא הַחֲדָשׁ הַזֶּה לָכֶם, דִּילִי אִיהוּ, אֲבָל אֲנָא מְסָרִית לִיה לְכוּן, דְּלִכּוּן אִיהוּ בְּאַתְגְּלִיא, אֲבָל שְׂבִיעָא דִּילִי אִיהוּ, וְעַל דָּא אִיהוּ בְּכֶסֶה, וְלֹא בְּאַתְגְּלִיא. יִרְחָא דְלִכּוּן, אִיהוּ בְּסִדְרָא, כְּסִדְר דְּאַתּוּן אָבִיב, דְּאִיהוּ אב"ג. י"ב אִיהוּ רְזָא דְג'. (ס"א וְאִיהוּ אב"ג כְּסִדְרָא דְאַתּוּן) אֲבָל יִרְחָא שְׂבִיעָא דִּילִי אִיהוּ מְסוּפָא דְאַתּוּן. (ס"א תְּשָׁרִי) מְאִי טַעְמָא. אַתּוּן מִתְתָּא לְעִילָא, וְאַנָּא מְעִילָא לְתַתָּא.

לָכֶם רֵאשׁ חֲדָשִׁים וְגו'. וְכִי כַל הַזְמַנִּים וְהַחֲדָשִׁים אֵינָם שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא? (אלא חֲדָשִׁים לֹא כְּתִיב) אֶלֶּא הַחֲדָשׁ הַזֶּה לָכֶם, שְׁלִי הוּא, אֲבָל אֲנִי מְסָרִית אוֹתוֹ לָכֶם. שְׁלָכֶם הוּא בְּנִגְלָה, אֲבָל שְׂבִיעִי שְׁלִי הוּא, וְעַל זֶה הוּא בְּכֶסֶה וְלֹא בְּגִלּוּי. חֲדָשׁ שְׁלָכֶם הוּא מְסָדְר כְּסִדְר אוֹתִיּוֹת אָבִיב, שֶׁהוּא א' ב' ג'. י"ב הוּא סוּד אוֹת ג' (וְהוּא א' ב' ג' כְּסִדְר הָאוֹתִיּוֹת). אֲבָל הַחֲדָשׁ הַשְּׂבִיעִי, שְׁלִי הוּא מְסוּפָּה הָאוֹתִיּוֹת (תְּשָׁרִי). מַה הַטַּעַם? אַתֶּם מִמְטָה לְמַעְלָה, וְאֲנִי מִמַּעַלָּה לְמַטָּה.

הָאִי דִּילִי. בְּרִישָׁא דִּירְחָא, אֲנָא אִיהוּ בְּאַתְפְּסִיָּא. בְּעֶשְׂרָה דִּירְחָא, אֲנָא אִיהוּ, בְּגִין דְּאַנָּא בְּחֻמְשׁ קְדָמָאִי, וּבְחֻמְשׁ אַחֲרָנִין, וּבְחֻמְשׁ תְּלִיתָאִי. בְּקִדְמִיתָא דִּירְחָא אֲנָא אִיהוּ, בְּגִין חֻמְשָׁא יוֹמִין. בְּעֶשְׂרָה דִּירְחָא אֲנָא אִיהוּ, בְּגִין חֻמְשׁ יוֹמִין אַחֲרָנִין. בְּחֻמְשָׁה עֶשֶׂר דִּירְחָא אֲנָא אִיהוּ, בְּגִין חֻמְשׁ תְּלִיתָאִי.

זֶה שְׁלִי. בְּרֵאשׁ הַחֲדָשׁ אֲנִי הוּא, בְּכִסּוּי, וּבְעֶשְׂרָה לַחֲדָשׁ אֲנִי הוּא, מְשׁוּם שְׂאֲנִי בְּחֻמְשׁ רֵאשׁוֹנוֹת, וּבְחֻמְשׁ אַחֲרוֹנוֹת, וּבְחֻמְשׁ שְׁלִישִׁיּוֹת. בְּתַחֲלַת הַחֲדָשׁ אֲנִי הוּא מְשׁוּם חֻמְשָׁה יָמִים. בְּעֶשְׂרָה לַחֲדָשׁ אֲנִי הוּא מְשׁוּם חֻמְשָׁה יָמִים אַחֲרֵים. בְּחֻמְשָׁה עֶשֶׂר לַחֲדָשׁ אֲנִי הוּא מְשׁוּם חֻמְשׁ שְׁלִישִׁיִּים.

מְאִי טַעְמָא כּוּלִי הָאִי. בְּגִין דְּכָל יִרְחָא דָּא מְעַלְמָא עֲלָאָה אִיהוּ, וְעַלְמָא עֲלָאָה בְּרְזָא דְחֻמְשׁ אִיהוּ, בְּכָל זְמָנָא וְזְמָנָא, וּבְגִינִי כִּף יִרְחָא דָּא אִיהוּ בְּכֶסֶה, וְלֹא בְּאַתְגְּלִיא, בְּגִין דְּעַלְמָא עֲלָאָה בְּכֶסֶה אִיהוּ, וְכָל מְלוּי בְּאַתְפְּסִיָּא. וְיִרְחָא דָּא דְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִיהוּ בְּלַחֲדוּדִי. פִּינּוּן דְּמָטָא יוֹמָא דְחֻמְיָסְר, כְּדִין גְּלִיָּא. פְּלָא אִיהוּ מְטָא בְּחֻדְתוֹתָא דְסִיְהָרָא, וְסִיְהָרָא אֲשֶׁתְּלִימָתָא, וְאַתְנַהֲרִית מְאִימָא עֲלָאָה, וְקִיִּימָא לְאַנְהָרָא לְתַתָּאִי מְגוּ נְהוּרָא דְלְעִילָא, וְעַל דָּא אֲקָרִי רֵאשׁוֹן, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (ויקרא כג) וְלִקְחֶתֶם לָכֶם בְּיּוֹם הָרֵאשׁוֹן. עַד הַשְּׁתָּא קִיִּימִי כְּלָהוּ יוֹמִין בְּרְזָא עֲלָאָה, מְכַאֲן נַחְתִּין לְרְזָא תַתָּאָה.

מַה הַטַּעַם כָּל זֶה? מְשׁוּם שְׁכַל חֲדָשׁ זֶה הוּא מְעוּלָם הָעֲלִיּוֹן, וְעוּלָם הָעֲלִיּוֹן בְּסוּד חֻמְשׁ הוּא, בְּכָל זְמַן וְזְמַן, וּמְשׁוּם כִּף חֲדָשׁ זֶה הוּא בְּכִסּוּי וְלֹא בְּגִלּוּי, מְשׁוּם שְׁעוּלָם הָעֲלִיּוֹן בְּכִסּוּי הוּא, וְכָל דְּכִרְוִי בְּהֶסְתֵּר. וְחֲדָשׁ זֶה הוּא שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבַדּוֹ. פִּינּוּן שְׂמִיגַע יוֹם הַט"ו לַחֲדָשׁ, אֲזַי מְתַגְּלָה. הַכָּל הוּא מְגִיעַ בְּהַתְּחַדְּשׁוֹת הַלְּבָנָה, וְנִשְׁלַמְת הַלְּבָנָה וּמְאִירָה מְאִמָּא הָעֲלִיּוֹנָה, וְעוֹמְדָת לְהָאִיר לְתַתְּחוּנִים מִתּוֹף הָאוּר הָעֲלִיּוֹן, וְעַל זֶה נִקְרָא רֵאשׁוֹן, כְּמוֹ שְׁנֶאֱמַר (ויקרא כג) וְלִקְחֶתֶם לָכֶם בְּיּוֹם הָרֵאשׁוֹן. עַד עַכְשָׁו עוֹמְדִים כָּל הַיָּמִים בְּסוּד עֲלִיּוֹן. מְכַאֲן יוֹרְדִים לְסוּד תַּתְּחוּן. בָּא וְרָאָה, מִיּוֹם הָעֲלִיּוֹן הָיוּ יָמִים

הָא חֲזִי, מִיּוֹמָא עֲלָאָה הוּוּ אֲלִין יוֹמִין קְדָמָאִין, רְזָא דְעַלְמָא עֲלָאָה, מְאִן דְּאִין

אלו הראשונים, סוד של העולם העליון, מי דן דין של העולם, שהרי דין לא נמצא בזה העולם אלא מדין התחתון? (סוד) שנה - (ישעיה נד) אלהי כל הארץ יקרא. שאם תאמר דין העולם דן למעלה, אם כן לא היה נקרא עולם החרות, עולם שהיא אור של כל העולמות, עולם של כל החיים, עולם של כל החרות. ואם תאמר מדין של יצחק - אם הוא מעורר דין לגבי העולם הזה, לא יכולים כל העולם לסבל, שהאש העליון התקיף ההוא, אין מי שסוכל אותו, אלא אש שלמטה, שהוא אש שסוכל אש.

אף כמו שהעולם הזה עולם התחתון של כל העולמות, כך גם כל דיניו מעולם התחתון, של אלקים שופט. וזה נקרא דין עליון על העולם הזה, ומשום שהוא דרנה שביעית, לא גוזרים גזרה על בן אדם אלא מעשרים שנה ומעלה.

הסתבר הנקן הזה ברבי שמעון, וראה אותו שזולגות עיניו דמעות. אמר רבי שמעון, אם היא שביעית, מדוע מעשרים שנה ומעלה? אמר לו, אשרי מי שמדבר על אונים שומעות.

בא וראה, בית דין שלמטה בארץ לא גוזרים דין על בן אדם עד שלש עשרה שנה. מה הטעם? משום שעוזבים שבע שנים לשביעית, אלהי כל הארץ יקרא. ואין רשות לאדם באלו השבע, ואלו השבע לא נמצאות אלא על שלש עשרה שלמטה (בארץ), שאלו כסא לגביו, ומשום זה כל גזרות וכל הדינים שלמטה, מאלו השבע שנים שלמטה, כוללות של עשרים שנה הם.

ודין העולם בראש השנה הוא על כדי להטהר לגבי העולם העליון,

דינא דעלמא, דהא דינא לא אשתכח בהאי עלמא, אלא מדינא תתאה, (ס"א ר"א) דדא (ישעיה נד) אלהי כל הארץ יקרא. דאי תימא דינא דעלמא דאין לעילא, אי הכי לא אתקרי עלמא דחירו, עלמא דנהירו דכל עלמין. עלמא דכל חייז, עלמא דכל חירו. ואי תימא מדינא דיצחק. אי איהו אתער דינא לגבי האי עלמא, לא יכלין כל עלמא למסבל, דההוא אשא תקיפא עלאה, לא אית מאן דסביל ליה, אלא אשא דלתתא, דאיהו אשא דסביל אשא. אלא, כמה דעלמא דא עלמא תתאה דכלהו עלמין. הכי נמי כל דינוי מעלמא תתאה, דאלהים שופט. ודא אקרי דינא עלאה על האי עלמא, ובגין דאיהו דרגא שביעאה, לא גזיר גזרה על בר נש, אלא מעשרין שנין ולעילא.

אשגח האי סבא ברבי שמעון, וחקמא ליה דזולגין עינוי דמעין. אמר רבי שמעון, אי היא שביעאה, אמאי (דף קפ"ו ע"ב) מעשרין שנין ולעילא. אמר ליה, זכאה מאן דמליל על אוזנין דשמעין.

הא חזי, בי דינא דלתתא בארעא, לא גזרין דינא על בר נש, עד תליסר שנין. מאי טעמא. בגין דשבקין שבע שנין לשביעאה, אלהי כל הארץ יקרא. ולית רשו לבר נש באינון שבע. ואינון שבע, לא שראן אלא על תליסר דלתתא, (בארעא) דאינון פורסייא לגביה, ובגין כד, כל גזרין, וכל דינין דלתתא, מאינון שבע שנין דלתתא, כללא דעשרין שנין איהו. ודינא דעלמא בראש השנה, על ידא דהאי דרגא איהו, דאיהו ממש קיימא בדינא על בנוי בהאי עלמא, בגין לאתדפאה לגבי

ידי זו המדרגה, שהוא ממש עומד בדין על בניו בעולם הזה

עֲלֵמָא עֲלָאָה, בְּגִין דְּלִית לִיהּ סִיּוּעַ לְסִלְקָא
וּלְאַתְדַּפְּאָה אֶלָּא מִגּוּ תַּתְּאִי.

וְכַד יִשְׂרָאֵל אֵינּוּן בַּחֲמִיסָר יוֹמִין, כְּדִין נָטִיל
לְבָנוּי, לְפָרְשָׁא גְדַפּוּי עַלְיֵיהּ, וּלְמַחְדֵי
עֲמָהוּן. וְעַל דָּא כְּתִיב וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם
הַרְּאִשׁוֹן, פְּרִי, דָּא אִיהוּ אֵילָנָא דְאַקְרִי עֵץ
פְּרִי, וְאַשְׁתַּכַּח בֵּיהּ פְּרִי. עֵץ הָדָר: כְּמָה דְאַתְּ
אָמַר (תהלים צו) הוּד וְהָדָר לְפָנָיו. מְאִי טַעְמָא
אַקְרִי הָדָר, וּמֵאַן אִיהוּ הָדָר. אֶלָּא דָּא צְדִיק.

אֲמַאי אַקְרִי הָדָר, וְהָא אַתְר טְמִירָא אִיהוּ
דְּלִית לִיהּ גְלוּיָא, וְצְרִיכָא לְאַתְפְּסִיָּא
תְּדִיר, וְלִית הָדָר אֶלָּא מֵאַן דְּאַתְגַּלְיָא וְאַתְחִזִי.
אֶלָּא, אַף עַל גַּב דְּאִיהוּ דְרָגָא טְמִירָא, הַדְוּרָא
אִיהוּ דְכָל גּוּפָא, וְלֹא אֲשַׁתְּכַח הַדְוּרָא לְגוּפָא,
אֶלָּא בֵּיהּ. מְאִי טַעְמָא. מֵאַן דְּלִית עֲמִיָּה הַאי
דְרָגָא, לִית בֵּיהּ הַדְוּרָא, לְמִיעַל בְּכַנְי נֶשְׂא.
קָלָא לָאו עֲמִיָּה בְּדַבְּרָא, (ס"א כְּדַבְּרָא) וְהַדְוּרָא
(ס"א וְדַבְּרָא) דְּקָלָא אַתְפְּסִיק מִנֵּיהּ. דִּיקָנָא, וְהַדְוּרָא
דְּדִיקָנָא לָאו עֲמִיָּה, וְאַף עַל גַּב דְּאַתְפְּסִיָּא
הַהוּא דְרָגָא, כָּל הַדְוּרָא דְּגוּפָא בֵּיהּ תְּלֵא.
וְאַתְפְּסִי וְאַתְגַּלְיָא. וּבְגִין כֶּף עֵץ הָדָר אִיהוּ,
עֵץ דְּכָל הַדְוּרָא דְּגוּפָא בֵּיהּ תְּלֵא, וְדָא אִיהוּ
(בראשית א) עֵץ עוֹשֶׂה פְּרִי.

כַּפַּת תְּמָרִים, הָכָא אַתְפְּלִילת אַתְתָּא בְּבַעְלָה
בְּלָא פְּרוּדָא, כַּפּוֹת תְּמָרִים כְּחָדָא. וְעֵנָף
עֵץ עֲבוֹת, תְּלֵתָא. וְעַלִין דִּילֵיהּ, דָּא בְּסִטְרָא
דָּא, וְדָא בְּסִטְרָא דָּא, וְחַד דִּשְׁלִיט עַלְיֵיהּ.
וְעַרְבֵי נַחַל, תְּרִין. דְּלִית לֵהּ רִיחָא וְטַעְמָא,
כְּשׁוּקִין בְּכַנְי נֶשְׂא. (ובגין כף) לּוּלָב נָטִיל כְּלָהּ,
כְּחוּטָא דְּשַׁדְרָה קְיִימָא דְּגוּפָא. וּמָה דְּנִפְּיָק
לְבַר טַפַּח, הָכִי הוּא, בְּגִין לְאַשְׁלֵמָא וּלְאַפְקָא
כְּלָא, וּלְשִׁמְשָׁא כְּדָקָא חִזִי.

מְשׁוּם שְׁאִין לוֹ סִיּוּעַ לְעֲלוֹת
וּלְהַטְהֵר אֶלָּא מִתּוֹךְ הַתַּחֲתוֹנִים.
וְכַאֲשֶׁר יִשְׂרָאֵל הֵם בַּחֲמִשָּׁה עֶשֶׂר
יוֹם, אַז נּוֹטֵל לְבָנוּי לְפָרֵשׁ כְּכַפּוּי
עַלְיֵיהֶם וּלְשַׁמַּח עִמָּהֶם. וְעַל זֶה
כְּתוּב וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם
הַרְּאִשׁוֹן. פְּרִי זֶה הוּא אֵילָן
שְׁנִקְרָא עֵץ פְּרִי, וְנִמְצָא בּוֹ פְּרִי.
עֵץ הָדָר - כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (תהלים צו)
הוּד וְהָדָר לְפָנָיו. מָה הִטְעַם נִקְרָא
הָדָר, וּמִי הוּא הָדָר? אֶלָּא זֶה
צְדִיק.

מִדּוּעַ נִקְרָא הָדָר, וְהָרִי מְקוּם
מְסִתָּר הוּא שְׁאִין לוֹ גְלוּיָא, וְצְרִיף
לְהַתְּפֹסֹת תְּמִיד, וְאִין הָדָר אֶלָּא
מִי שְׁמַתְגַּלָּה וּמִתְרַאֶה? אֶלָּא, אַף
עַל גַּב שֶׁהוּא דְרָגָה מְסִתְרָת, הַדְוּר
הוּא שֶׁל כָּל הַגּוּף, וְלֹא נִמְצָא
הַדְוּר לְגוּף אֶלָּא בּוֹ. מָה הִטְעַם?
מִי שְׁאִין עֲמוּ מְדַרְגָּה זוֹ, אִין בּוֹ
הַדְוּר לְבַא בְּכַנְי אָדָם. קוּלוּ אִין
עֲמוּ בְּדַבְּרוּ (כְּנִרָא), וְהַדְוּר (וְדַבְּרָא)
שֶׁל קוּל נִפְסֵק מִמֶּנּוּ. זְקַנּוּ וְהָדָר
זְקַנּוּ לֹא עֲמוּ, וְאַף עַל גַּב
שְׁמַתְכַסִּית הַדְרָגָה הַהִיא, כָּל
הַדְוּר הַגּוּף תְּלוּי בּוֹ, וּמִתְכַּסֶּה
וּמִתְגַּלָּה. וּמִפְּנֵי כֵן עֵץ הָדָר הוּא,
עֵץ שֶׁל הַדְוּר הַגּוּף תְּלוּי בּוֹ, וְזֶהוּ
הוּא עֵץ עוֹשֶׂה פְּרִי.

כַּפַּת תְּמָרִים - כְּאֵן נִכְלַלְתָּ אִשָּׁה
בְּבַעְלָה בְּלִי פְּרוּד, כַּפַּת תְּמָרִים
כְּאַחַד. וְעֵנָף עֵץ עֲבַת - שְׁלֵשָׁה.
וְעַלִים שְׁלוֹ - זֶה בְּצַד זֶה, וְזֶה בְּצַד
זֶה, וְאַחַד שְׁשׁוּלֵט עַלְיֵיהֶם. וְעַרְבֵי
נַחַל - שְׁנַיִם, שְׁאִין לָהֶם רִיחַ
וְטַעַם, כְּשׁוּקִים כְּכֵן אָדָם. (ומפני כן)
לוּלָב נּוֹטֵל כְּלָם, כְּחוּט הַשַּׁדְרָה
שְׁמַעְמִיד אֶת הַגּוּף. וּמָה שְׁיּוּצָא
הַחוּצָה טַפַּח - כֶּף הוּא, כְּדִי
לְהַשְׁלִים וּלְהוֹצִיא הַכֹּל וּלְשַׁמֵּשׁ
כְּמוֹ שְׁצְרִיף.

(ומפני כן) בְּמִינִים אֵלוֹ צְרִיף בֵּן אָדָם

(ובגין כף) בְּהַנִי זִינִין, בְּעֵי בַר נֶשׁ לְאַתְחַזָּא קָמִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא. עַלִין

להראות לפני הקדוש ברוך הוא. עלים של אלו התמרים, הם כל שאר חילות שמתאחדים באלו הכנתיים שהקדוש ברוך הוא נקרא בהם, מפני שצריכים (להתאחד) למטה פדגמת למעלה. שאין לה דבר בעולם שאין לו דגמא למעלה. פדגמא של למעלה כף יש למטה. וצריכים ישראל להתאחד בסוד זה של האמונה לפני הקדוש ברוך הוא. בתוב (ויקרא כג) בפסכת תשבו שבעת ימים. זהו סוד האמונה, וסוד זה נאמר על העולם העליון. וכך למדנו, כאשר נברא העולם נאמר פסוק זה.

כאשר התחילה חכמה לצאת ממקום שלא ידוע ולא נראה, אז יוצאת מדה אחת ומפכה, והחכמה ההיא העליונה מאירה ומתפשטת לכל הצדדים בסוד המשפך העליון. והמשפך העליון ההוא מוציא ששה צדדים, ואז הניצוץ ההוא של המדה מאיר לכלם, ואמר בפסכת תשבו שבעת ימים.

מי הוא ספת חסר ו' ? זה משפך תחתון, שהוא כעששית, להראות את כל האורות. ואז אמר בפסכת תשבו שבעת ימים. מי הם שבעת ימים ? מעולם העליון לתחתון, שכלם עומדים ומזמנים להאיר לזו הספת. ומי היא זו (עמוס ט) ספת דויד הנפלת. ספת שלום. וצריך העם הקדוש לשבת תחת הצל שלה, בסוד האמונה. ומי שיושב בצל זה, יושב באלו הימים העליונים.

ועל זה כלם בפסכת בפסכת, ואחד בפסכות שלם. אחד שלם, להראות שמי שיושב בצל זה, יושב באלו הימים העליונים למעלה, שעומדים על זה התחתון להאיר לו, לכסות עליו ולהגן עליו בשעה שצריך.

וטרפין דהני תמרים, אינון כל שאר חילין דאתאחדן באינון פנויין דקודשא בריך הוא אקרי בהון. בגין דבעינן (ס"א לאתחדתא) לתתא כגוונא דלעילא, דלית לה מלה בעלמא, דלא אית לה דוגמא לעילא, כגוונא דלעילא הכי אית לתתא, ובעו ישראל לאתאחדא ברזא דא דמהימנותא, קמי קדשא בריך הוא.

בתיב (ויקרא כג) בפסכת תשבו שבעת ימים, דא הוא רזא דמהימנותא, והאי קרא על עלמא עלאה אתמר, והכי תנינן, פד אתברי עלמא, אתמר האי קרא.

בר שא חכמה לנפקא, מאתר דלא ידיע ולא אתחזי, פדין נפיק חד משחתא, ובטש, וההיא חכמתא עלאה, נציץ ואתפשט לכל סטרין, ברזא דמשפנא עלאה. וההיא משפנא עלאה, אפיק שית סטרין, וכדין ההוא נציצו דמשחתא נהיר לכלא, ואמר בפסכת תשבו שבעת ימים.

מאן ספת חסר ו'. דא משפנא תתאה, דאיהו כעששיתא, לאחזאה לכל נהוריין, וכדין אמר, בפסכת תשבו שבעת ימים. מאן שבעת ימים. מעלמא עלאה לתתאה, דכלהו קיימי בקיומא, לאנהרא להאי ספת. ומאן איהי. דא (עמוס ט) ספת דויד הנפלת. ספת שלום. ובעי עמא קדישא למיתב תחות צלהא, ברזא דמהימנותא, ומאן דיתב בצלא דא, יתיב באינון יומין עלאין.

ועל דא כלהו בפסכת בפסכת וחד בסופות שלים, חד שלים, לאחזאה דמאן דיתב בצלא דא, יתיב באינון יומין עלאין לעילא, דקיימין על האי תתאה, לאנהרא ליה, לחפיא עליה, ולאגנא עליה, בשעתא דאצטריך.

ותו, פִּלְהוּ אֶקְרוּן סְפוֹת בְּשָׁלִימוֹ, וּכְתִיב סֵפֶת חֶסֶד, דָּא עֲלָמָא תַתָּא, דְּבַעַא בְּהַנִּי שְׂבַעָה יוֹמִין (ד' ק"פ"ט ע"א) קְדִישִׁין, לְמִיָּזן לְשָׂאָר מְמַנָּן רַבְרָבָן דְּעַמִּין, בַּעוּד דְּאִיהִי נִטְלָא חֲדוּהָ בְּבַעְלָהּ, וְלֹא יִקְטָרְגוּן חֲדוּתָא, בְּגִין דִּיתַעְרַבְבוּן (ס"א ד'תעדינו) בַּהֲהוּא מְזוּנָא, קְרַבְנִין דְּלֵהוּן סְגִיאיִן יִתִּיר מִשָּׂאָר יוֹמִין, בְּגִין דִּיתַעְסְקוּן בְּהוּ, וְלֹא יִתַּעְרְבוּן לְבָתֵּר בַּחֲדוּהָ דִּישְׂרָאֵל. וּמֵאֵן חֲדוּהָ דִּישְׂרָאֵל, דָּא יוֹמָא תְּמִינָאָה דַּעְצָרָת.

וְתָא חֲזִי, בַּעוּד דְּאִינוּן שָׂאָר מְמַנָּן חֲדָאן, וְאֶכְלִין בַּהֲהוּא מְזוּנָא דְּמִתְקַנֵּי לֹון יִשְׂרָאֵל. אִינוּן מְתַקְנֵי כּוּרְסֵיִיא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִתַּתָּא, וְלִסְלִקָא לִיהָ לְעֵילָא, בְּאִינוּן זִינִין, וּבַחֲדוּהָ, וּבַהֲלוּלָא, וְלֹאֲקַפָּא מְדַבְּחָא. כְּדִין אִיהִי סְלִקָא, וְנִטְלָא בְּרַפָּאן וְחֲדוּהָ בְּבַעְלָהּ.

וְשָׂאָר חִיוּוֹן רַבְרָבָן מְמַנָּן דְּעַמִּין, אֶכְלָן יִמְדִקָן וּרְפִסָן וְאִתְזָנוּ. וְאִיהִי נִקְטָא נִפְשָׁאן בַּעֲנוּגִין לְעֵילָא, כְּמָה דְּאִתְמַר. כִּיּוֹן דִּנְחַתָּא, וְאִיהִי נִקְטָא כָּל בְּרַפָּאן וְכָל קְדוּשִׁין וְכָל עֲנוּגִין, וְיִשְׂרָאֵל כָּל הַנִּי שְׂבַעָה יוֹמִין הוּוּ מִשְׁכִּין לָהּ בְּאִינוּן עוֹבְדִין דְּקָא עֲבָדִין וּמְקַרְבִין בַּהֲדֵיהּ, כְּדִין נַחַתָּא לְקַרְבָּא בְּבִנְיָא, וְלִמְחַדֵּי לֹון יוֹמָא חַד, וְהֵהוּא יוֹמָא אִיהוּ יוֹמָא תְּמִינָאָה, בְּגִין דְּכָל שְׂבַעָה יוֹמִין אַחְרָנִין בַּהֲדֵיהּ. וְעַל דָּא אִיהוּ תְּמִינָאָה, וְתִמְנֵיא יוֹמִין כְּחֲדָא. וּבְגִין כַּף אֲקָרִי עַצְרָת: כְּנִישִׁין פְּלֵהוּ בְּהַאי יוֹמָא. וְאֲקָרִי שְׂמִינִי, וְלִית שְׂמִינִי אֶלָּא מְגוּ שְׂבַעָה.

כְּתִיב (איוב א) יְהִי שֵׁם יְי' מְבוֹרָךְ. מֵאִי מְבוֹרָךְ. (אֶלָּא כְּלֵא דַעִי), אֶבֶל רָזָא חֲדָא יָדַע חַד מַחְבְּרָנָא, בְּמַדְבְּרָא אַחְזִיאֵו לִיהָ בַּחֲלָמָא, וְרַבִּי

וְעוּד, כָּלֶם נִקְרָאִים סְפוֹת בְּשָׁלְמוֹת, וּכְתוּב סֵפֶת חֶסֶד, זֶה הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן שְׂצָרִיךְ בְּאֵלוֹ הַשְּׂבַעָה יָמִים קְדוּשִׁים לְזוֹן לְשָׂאָר הַמְּמַנִּים הַגְּדוּלִים שֶׁל הָעַמִּים, בְּשַׁעָה שֶׁהִיא לֹוקַחַת שְׂמַחָה בְּבַעְלָהּ, וְלֹא יִקְלָקְלוּ שְׂמַחְתָּה, כְּדִי שְׂיִתְבַּלְּבוּ (שִׁיתְעַדְנוּ) בְּמִזוֹן הַהוּא, הַקְּרַבְנוֹת שֶׁלָּהֶם רַבִּים יוֹתֵר מִשָּׂאָר יָמִים, כְּדִי שְׂיִתַּעְסְקוּ בָּהֶם וְלֹא יִתַּעְרְבוּ לְבַסּוֹף בְּשַׂמְחָה שֶׁל יִשְׂרָאֵל. וּמִי הִיא שְׂמַחָה שֶׁל יִשְׂרָאֵל? זֶה יוֹם שְׂמִינִי עַצְרָת.

וְכֵא רָאָה, בַּעוּד שְׂאֵלוֹ שָׂאָר הַמְּמַנִּים שְׂמַחִים וְאוֹכְלִים בְּמִזוֹן הַהוּא שְׂמִתְקַנִּים לָהֶם יִשְׂרָאֵל, הֵם מִתְקַנִּים כִּסָּא לְקַב"ה מְלַמְטָה, וְלֵהַעֲלוֹת אוֹתוֹ לְמַעְלָה בְּאֵלוֹ הַמִּינִים, וּבְשַׂמְחָה, וּבַחֲלָל, וְלֵהִקְרִיף הַמְּזוּבָּת. אֲזִי הִיא עוֹלָה וְלֹוקַחַת בְּרֻכּוֹת וְשַׂמְחָה בְּבַעְלָהּ. וְשָׂאָר חִיוּוֹת גְּדוּלוֹת מְמַנּוֹת הָעַמִּים, אוֹכְלוֹת וְשׁוֹחֲקוֹת וְרוֹמְסוֹת וְנִזְנוֹנוֹת. וְהִיא נוֹטֶלֶת נִפְשׁוֹת בַּעֲנָג לְמַעְלָה, כְּמוֹ שְׂאֵמְרָנוּ. כִּיּוֹן שְׂיִוְרְדָת, וְהִיא לֹוקַחַת כָּל הַבְּרֻכּוֹת וְכָל הַקְּדוּשׁוֹת וְכָל הָעֲנוּגִים, וְיִשְׂרָאֵל כָּל אֵלוֹ הַשְּׂבַעָה יָמִים הִיוּ מוֹשְׁכִים אוֹתָהּ בְּאֵלוֹ הַמַּעֲשִׂים שֶׁהֵם עוֹשִׂים וּמְקַרְבִּים לָהּ, אֲזִי יוֹרְדָת לְהַתְקַרֵּב בְּכִנְיָהּ וְלִשְׁמַח אוֹתָם יוֹם אַחַד. וְהַיּוֹם הַהוּא הוּא יוֹם שְׂמִינִי, מִשׁוּם שֶׁכָּל שְׂבַעָה יָמִים אַחֲרֵים אַתָּה. וְעַל זֶה הוּא שְׂמִינִי, וְשִׁמּוֹנָה יָמִים כְּאַחַד. וּמִפְּנֵי זֶה נִקְרָא עַצְרָת - כְּנוּס. מִתְכַּנְּסִים כָּלֶם בְּיוֹם זֶה. וְנִקְרָא שְׂמִינִי, וְאִין שְׂמִינִי אֶלָּא מִתּוֹךְ שְׂבַעָה.

כְּתוּב (איוב א) יְהִי שֵׁם ה' מְבוֹרָךְ. מִהוּ מְבוֹרָךְ? (אֶלָּא חֲבַל דְּדוּע) אֶבֶל סוּד אַחַד יָדַע אַחַד מִחְבְּרָנוּ, בְּמַדְבְּרָא הָרְאוּ לוֹ בַּחֲלוּם, וְשָׂמוּ רַבִּי יִצְחָק

מכפפתור. מהו מברך? ראשיתו קשה וסופו רך. מ"ב קשה, ודין הוא ודאי. (ואחר כך) כעין זה יום של ראש השנה מ"ב, שהרי בארבעים ושנים (ובסוד מ"ב) אותיות נברא העולם, ועל זה נברא בדין. לבסוף רך. ועל זה למדנו, כל ההתחלות קשות, וסוף הכל רך. (זה מ"ב ובסוד של ארבעים ושנים אותיות נברא העולם, ועל זה נברא בדין לבסוף פדגמת זה) ביום של ראש השנה מ"ב קשה, בדין. ביום של עצרת רך, בשמחה.

בא וראה מה בין דין עליון לדין זה. דין עליון תחלתו וסופו קשה, ואין מי שיעמד בו, וכל מה שהולך מתחזק, ולבסוף ששורה, לא זו משם עד שמכלה ומכרית הכל שלא נשאר פלום. אבל דין אחר שלמטה, ראשית קשה, וכל מה שהולך - נחלש, עד שמאיר פנים, פדגמת (זה דין של הנקבה) הנקבה שנחלש כחה.

ממתי התעורר דין שלמעלה לשרות על העולם? ביום המבול. ועל זה לא נשאר פלום בעולם חוץ מהתכה ההיא של נח, שהיא פדגמת העליון שסבלה לפח הדין ההוא. ואלולי שהזמין הקדוש ברוך הוא ונמצא ברחמים על העולם, כל העולם היה נאבד, שפתוב (תהלים כט) ה' למבול ישב. ועל זה לא שורה דין שלמעלה על העולם, שלא יכול העולם לסבל אותו אפלו רגע אחד.

בתוך כך היה רבי שמעון בוכה ושמת. נשאו עינים וראו חמשה מאלה האנשים הפרושים שהיו הולכים אחריו לבקש אותו. עמדו. אמר רבי שמעון, מפאן והלאה מה שמך? אמר, נהוראי סבא, משום שיש נהוראי אחר

מילין, אמר רבי שמעון,

יצחק פפתורא שמייה. מאי מברך. שירותא קשה, וסופיה רך. מ"ב קשה, ודינא איהו ודאי. (ולבסוף רך) פגוונא דא, יומא דראש השנה מ"ב, דהא בארבעין ותריין (וכרוא דמ"ב) אתוון אתברי עלמא, ועל דא אתברי בדינא. לבתר רך, ועל דא תנינו, כל שירותין קשין, וסופא דלהון רכין. (ס"א דא כמ"ב וכרוא דארבעין ותריין אתוון אתברי עלמא ועל דא אתברי בדינא לבתר כך פגוונא דא) ביומא דראש השנה מ"ב קשה בדינא. ביומא דעצרת רך בחדוה.

תא חזי, מה בין דינא עלאה, להאי דינא. דינא עלאה שירותא וסופא קשה, ולית מאן דיקום ביה, וכל מה דאזיל אתתקף, ובתר דשארי, לא סליק מניה, עד דאכיל ושעי כלא, דלא אשתאר פלום. אבל דינא אחרא דתתא, שירותא קשה, וכל מה דאזיל אתחלש, עד דנהיר אנפין, פגוונא (ס"א דא דינא דנוקבא) דנוקבא דחלש חילהא.

אימתי אתער דינא דלעילא למשרי על עלמא. ביומא דטופנא. ועל דא לא אשתאר פלום בעלמא, פר ההוא תבוטא דנח, דאיהי כגוונא עלאה, דסביל לההוא תוקפא. ואי לאו דזמין קדשא בריך הוא, ואשתכח ברחמי על עלמא, כל עלמא אתאביד, דכתיב, (תהלים כט) יי' למבול ישב, ועל דא לא שריא דינא דלעילא על עלמא, דלא יכול עלמא למסבל ליה, אפילו רגעא חדא.

אדהכי הוה רבי שמעון בכי וחדדי זקפו עייניו, וחרמו חמשה מאינון פרושים, דהוו אזלי אבתריה, למתבע ליה. קמו. אמר רבי שמעון, מפאן ולהלאה מה שמך. אמר, נהוראי סבא, פגין דנהוראי אחרא אית גבן. אזלו רבי שמעון ואינון חברייה עמיה תלת

אֶצְלוֹנוּ. הִלְכוּ רַבֵּי שְׁמַעוֹן וְהַחֲבֵרִים הָאֵלֶּה עִמּוֹ שְׁלֹשָׁה מִיָּלִין. אָמַר רַבֵּי שְׁמַעוֹן לְאֵלוּ הָאֲחֵרִים, מַה דְּרָף זֶה אֶצְלָכֶם? אָמְרוּ, לְבַקֵּשׁ אֶת הַזָּקֵן הַזֶּה, שְׁמַמְיֵמוּ אָנוּ שׁוֹתִים בַּמַּדְבָּר. בָּא רַבֵּי שְׁמַעוֹן וּנְשָׁקוּ. אָמַר לוֹ, שְׁמָךְ נְהוֹרָאִי, וְאוֹר אֶתָּה, וְאוֹר עִמָּךְ נִמְצָא.

פְּתַח רַבֵּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (דניאל ב) הוּא מְגַלֶּה עֲמֻקּוֹת וְנִסְתָּרוֹת, יוֹדֵעַ מַה בַּחֲשֵׁף, וְהָאוֹר שׁוֹרֵה עִמּוֹ. הוּא גֵּלָא עֲמִיקְתָּא וּמְסִתְרָתָא - הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְגַלֶּה עֲמֻקּוֹת וְנִסְתָּרוֹת, שֶׁכֵּל הַדְּבָרִים הַעֲמֻקִּים וְהַסְּתוּמִּים הַעֲלִיּוֹנִים הוּא מְגַלֶּה לָהֶם. וְמָה הַטַּעַם מְגַלֶּה לָהֶם? מִשּׁוּם שְׂיַדַּע מַה בַּחֲשׂוֹכָא. שְׂאֵם לֹא הִיָּה הַחֲשֵׁף, לֹא נוֹדַע הָאוֹר. וְהוּא יוֹדֵעַ מַה בַּחֲשֵׁף, וּמִפְּנֵי כֵּף מְגַלֶּה עֲמֻקּוֹת וְנִסְתָּרוֹת. שְׂאֵם לֹא הַחֲשֵׁף, לֹא יִתְגַּלֵּוּ הַדְּבָרִים הַעֲמֻקִּים וְהַסְּתוּרִים. וְנְהוֹרָא עִמָּה שְׂרָא - מֵהוּ אוֹר זֶה? אוֹר שְׁמַתְגַּלֶּה מִתּוֹךְ הַחֲשֵׁף.

וְאָנוּ, מִתּוֹךְ הַחֲשֵׁף שְׁהִיָּה בַּמַּדְבָּר, מִתְגַּלֶּה לָנוּ אוֹר זֶה. הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִשְׂרָה עִמָּךְ אוֹר כְּעוֹלָם הַזֶּה וּכְעוֹלָם הַבָּא. הִלְכוּ רַבֵּי שְׁמַעוֹן וְהַחֲבֵרִים שְׁלֹשָׁה מִיָּלִין אֵלוּ אַחֲרָיו. אָמַר לוֹ, מִדּוּעַ לֹא הוֹלְכִים אֵלָיו עִמָּךְ כְּבָרָא שׁוֹנָה? אָמַר לוֹ, לֹא רְצִיתִי לְהִטְרִיחַ לְבָן אָדָם עִמִּי. עֲכָשׁוּ שְׂבָאוּ, גִּלְף כְּאֶחָד. הִלְכוּ, וְרַבֵּי שְׁמַעוֹן הִלְף לְדַרְכוֹ. אָמַר רַבֵּי אַבָּא, הָרִי אָנוּ יוֹדְעִים אֶת שְׁמוֹ, וְהוּא לֹא יוֹדֵעַ אֶת שְׁמוֹ שֶׁל מַר? אָמַר לוֹ, מִמְּנוּ יוֹדְעִי שְׁלֹא לְהִתְרַאוֹת. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן. וְאָמֵן.

פְּרָשַׁת כִּי תִשָּׂא

וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר. כִּי תִשָּׂא אֶת רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִטְּבַרְיָה

לְאֵינֹן אַחֲרֵינוּן, מַה אֶרְחָא דָּא גְבִיּוּכוּ. אָמְרוּ, לְמַתְבַּע לִיָּה לְהֵאֵי סְבָא, דְּמִימּוּי אָנָן שְׁתַּאֲן בְּמַדְבָּרָא. אֶתָּא רַבֵּי שְׁמַעוֹן וּנְשָׁקִיָּה, אָמַר לִיָּה, נְהוֹרָאִי שְׁמָךְ, וְנְהוֹרָא אֲנָתָּה, וְנְהוֹרָא עִמָּךְ שְׂרִי.

פְּתַח רַבֵּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (דניאל ב) הוּא גֵּלָא עֲמִיקְתָּא וּמְסִתְרָתָא יוֹדֵעַ מַה בַּחֲשׂוֹכָא וְנְהוֹרָא עִמָּה שְׂרָא. הוּא גֵּלָה עֲמִיקְתָּא וּמְסִתְרָתָא, קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא גְּלִי עֲמִיקְתָּא וּמְסִתְרָתָא, דְּכָל עֲמִיקִין סְתִימִין עֲלֵאִין אִיהוּ גְּלִי לוֹן. וּמֵאֵי טַעְמָא גְּלִי לוֹן. בְּגִין דִּיִּדַע מַה בַּחֲשׂוֹכָא. דְּאֵלְמָלָא חֲשׂוֹכָא לֹא אֲתִידַע נְהוֹרָא. וְאִיהוּ יוֹדֵעַ מַה בַּחֲשׂוֹכָא. וּבְגִין כֵּף גְּלִי עֲמִיקְתָּא וּמְסִתְרָתָא, דְּאִי לָאו חֲשׂוֹכָא לֹא יִתְגַּלְיִין עֲמִיקִין וּמְסִתְרָאֵן. וְנְהוֹרָא עִמָּה שְׂרָא. מֵאֵן נְהוֹרָא דָּא. נְהוֹרָא (דף קפ"ז ע"ב) דְּאֲתְגַּלְיָא מִגּוֹ חֲשׂוֹכָא.

וְאָנָן מִגּוֹ חֲשׂוֹכָא דְהוּהוּ בְּמַדְבָּרָא, אֲתְגַלְי לָן נְהוֹרָא דָּא. רַחֲמֵנָא יִשְׂרִי עִמָּךְ נְהוֹרָא, בְּעֵלְמָא דִּין, וּבְעֵלְמָא דְאַתִּי. אֶזְלִי רַבֵּי שְׁמַעוֹן וְחַבְרֵיָּא, אֵלִין תְּלַת מִיָּלִין אַבְתְּרִיָּה, אָמַר לִיָּה, אָמַאי לָא אֶזְלִי אֵלִין עִמָּךְ כְּקַדְמִיתָא. אָמַר לִיָּה, לָא כְּעִינָא לְאַטְרַחָא לְבַר נֶשׁ עִמִּי, הַשְׂתָּא דְאַתּוּ גְזִיל כְּחָדָא. אֶזְלוּ, וְרַבֵּי שְׁמַעוֹן אֶזְל לְאַרְחִיָּה. אָמַר רַבֵּי אַבָּא, הָא אָנָן יוֹדְעֵנָא שְׁמִיָּה, וְאִיהוּ לֹא יוֹדֵעַ שְׁמִיָּה דְמוֹ, אָמַר לִיָּה, מְנִיָּה יוֹדְעֵנָא דְלֹא לְאַתְחַזְזָא. בְּרוּךְ יְי' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

פְּרָשַׁת כִּי תִשָּׂא

וַיְדַבֵּר יְי' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר. (שמות ל) כִּי תִשָּׂא אֶת רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְפָקֻדֵיהֶם וְגו', רַבֵּי אַבָּא וְרַבֵּי אַחָא וְרַבֵּי יוֹסִי הוּוּ אֶזְלִי מִטְּבַרְיָה לְפָקֻדֵיהֶם וְגו'. רַבֵּי אַבָּא וְרַבֵּי אַחָא וְרַבֵּי יוֹסִי הָיוּ הוֹלְכִים מִטְּבַרְיָה לְצַפּוּרִי. עַד שְׁהִיוּ הוֹלְכִים,

ראו את רבי אלעזר שהיה בא, ורבי חייא עמו. אמר רבי אבא, ודאי שנשתתף עם השכינה. חפון להם עד שהגיעו אליהם. פיון שהגיעו אליהם, אמר רבי אלעזר, ודאי פתוב עיני ה' אל צדיקים ואזניו אל שועתם. פסוק זה הנו קשה וכו'.

בא וראה, הרי פרושה, אין הפרכה שלמעלה שורה על דבר שנמנה. ואם תאמר, איך ישראל נמנו? אלא כפר נטל מהם, והרי פרושה, והחשבון לא היה עד שפנסו את כל אותו הכפר ועלה לחשבון. ובראשונה היו מברכים את ישראל, ואחר כך את המנין של אותו הכפר, ואחר כך חוזרים ומברכים את ישראל. נמצאו ישראל מברכים בראשונה ובסוף, ולא עולה בהם המות.

למה המות עולה במנין? אלא בשביל שהפרכה לא שורה במנין. פיון שהסתלקה ברכה, הצד האחר שורה עליו ויכול להנזק. משום כך נוטלים כפר ופדיון לעלות (מעליהם) עליו מנין, והרי פרושה ונתבאר.

רעיא מהימנא

מצוה לתת מחצית השקל בשקל הקדש. רועה הנאמן מה זה מחצית השקל? זהו כמו חצי ההין, וזו ו', ממצע בין שתי ההי"ן. אכן לשקל בה, זו י'. עשרים גרה השקל - זו יו"ד. העשיר לא ירבה - זה העמוד האמצעי, לא ירבה על י'. וכך נאמר בספר יצירה, עשר ספירות בלימה, עשר ולא אחד עשר. והדל לא ימעט - זה צדיק, לא ימעט מעשר, כמו שנאמר עשר ולא תשע. ממחצית השקל - שהוא י'. (מחצית השקל עשר הוא).

י'. (נ"א מחצית השקל עשר הוא).

לצפרי. עד דהו אולי, חמו ליה לר' אלעזר דהו אתי, ורבי חייא עמיה. אמר רבי אבא, ודאי נשתתף בהדי שכינתא. אורכו להו, עד דמטו לגבייהו. פיון דמטו גבייהו, אמר רבי אלעזר, ודאי פתיב, (תהלים לד) עיני יי' אל צדיקים ואזניו אל שועתם. האי קרא קשיא וכו'.

הא חזי, הא אוקמוה, לית ברכתא דלעילא שרייא על מלה דאתמני. ואי תימא, ישראל הין אתמנון. אלא כופרא נטיל מנייהו, והא אוקמוה, וחושפנא לא הוי עד דאתפניש כל ההוא כופרא, וסליק לחושפנא. ובקדמיתא מברכין להו לישראל, ולבתר מנין ההוא כופרא, ולבתר אהדרן ומברכין לון לישראל. אשתכחו ישראל מתברכאן בקדמיתא ובסופא, ולא סליק בהון מותנא. מותנא אמאי סליק במנינא. אלא בגין דברכתא לא שריא במנינא, פיון דאסתלק ברכתא, סטרא אחרא שריא עליה, ויכיל לאנזקא, בגין כך נטלין כופרא ופדיונא לסלקא (ס"א מעליהו) עליה מנינא, והא אוקמוה, ואתמר.

רעיא מהימנא

פקודא ליתן מחצית השקל בשקל הקדש. רעיא מהימנא מאן מחצית השקל איהו כגון חצי ההין, ודא ו', ממוצע בין שני ההי"ן. אבנא למשקל בה, דא י', עשרים גרה השקל: דא יו"ד. העשיר לא ירבה, דא עמודא דאמצעיתא, לא ירבה על י'. והכי אתמר בספר יצירה, עשר ספירות בלימה, עשר ולא אחד עשר. והדל לא ימעט, דא צדיק, לא ימעט מעשר, כמה דאת אמר עשר ולא תשע. ממחצית השקל, דאיהו

אָמַר לוֹ רוּעָה הַנְּאֻמְ, (מלאך) אַתָּה בְּשָׁמַיִם, אֲהוּב אַתָּה מִרְבוּבָךְ, אֵינְ תִּמְיֵהָ בְּכָל אוֹתָם דְּבָרִים נִכְבְּדִים שִׁיִּצְאוּ מִפִּיךָ, שֶׁהָרִי מִי שֶׁהוּא מִלֶּךְ אוֹ בֶן הַמֶּלֶךְ, אֵינְ תִּמְיֵהָ שִׁיעֵלוּ מִרְגְּלוֹתַי בְּשִׁלְחֲנִי, מִלְּאוֹת סְגֻלוֹת, מִלְּאוֹת אוֹרוֹת. לְאָדָם אַחַר זוֹהִי תִּמְיֵהָ. אָמַר לוֹ, בְּרוּךְ אַתָּה הַרוּעָה הַנְּאֻמְ, מִשָּׁם וְאֵילֶךְ אָמַר אַתָּה, שֶׁהָרִי עֲלֵינוּ וְתַחְתּוֹנִים יָרְדוּ לְשִׁמְעַ מִמֶּךָ. אָמַר לוֹ, הַשָּׁלֵם דְּבִרְךָ. אָמַר לוֹ, אֵינְ כַּעַת לֹאמַר יוֹתֵר, אָמַר אַתָּה עַד פְּעַם אַחֲרָת.

פֶּתַח הַרוּעָה הַנְּאֻמְ, מִצְוָה אַחַר זֶה לְקַדֵּשׁ אֶת הַחֲדָשׁ, מִשּׁוּם שֶׁהַפְּלֵה הַקְּדוּשָׁה הִיא כְּלָה שֶׁמִּתְקַדְּשֶׁת עַל פִּי בֵּית דִּין, שֶׁהוּא גְבוּרָה, מִשּׁוּם שֶׁשָּׁם לְיוֹם, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם וְקִדְשֶׁת אֶת הַלְוִיִּם. וְאַחַר שֶׁנֶּאֱמַר הַלְכְּנָה שִׁיאֹתוֹ לְאוֹרָה, מְבָרֵךְ עֲלֶיהָ: בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר בְּמִאֲמָרוֹ בְּרָא שְׁחָקִים, וּבְרוּחַ פִּי כָּל צְבָאִים. וּבְמִי מִתְקַדְּשֶׁת וּמִתְבָּרַכֶּת? בְּתַפְאֲרָתָהּ, מִשּׁוּם שֶׁהִיא עֲטַרְתַּת תַּפְאֲרָתָהּ לְעַמּוּסֵי

בְּטוֹן. (עַד כַּאן רַעִיא מִדִּימָנָא)

רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי חִיָּיא הָיוּ הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ. עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים יָרַד הַלֵּילָה. יָשְׁבוּ. עַד שֶׁהָיוּ יוֹשְׁבִים הִתְחִיל הַבְּקָר לְהֵאִיר. (אָמַר, נָקוּם וְנִלְךוּ) קָמוּ וְהִלְכּוּ. אָמַר רַבִּי חִיָּיא, רָאָה אֶת פְּנֵי הַמְּזוּרַח שְׁמַאִירִים. עָכְשׁוּ כָּל אוֹתָם כְּלֵי הַמְּזוּרַח שֶׁל הָרִי הָאֹר מִשְׁתַּחֲוִים לְאוֹר הַזֶּה שְׁמַאִיר בְּמָקוֹם הַשֶּׁמֶשׁ טָרַם שִׁיִּצְאָ וְעוֹבְדִים אוֹתוֹ, שֶׁהָרִי כִּיּוֹן שִׁיִּצְאָ הַשֶּׁמֶשׁ, כְּמָה הֵם שְׁעוֹבְדִים לְשֶׁמֶשׁ. וְאַלֶּה הֵם שְׁעוֹבְדִים לְאוֹר הַזֶּה, וְקוֹרְאִים לְאוֹר הַזֶּה: אֱלֹהֵי הַמְּרַגְּלִית הַמְּאִירָה. וְשְׁכוּעֵתָם הִיא בְּאֵלֶּה הַמְּרַגְּלִית הַמְּאִירָה.

אָמַר לִיהִ רַעִיא מְהִימָנָא, (מלאך) אַנְתָּ בְּשָׁמַיִם, רַחֲמִים אַנְתָּ מִמְּאֲרִיךְ, לֵית תְּוֹהָא בְּכָל אֵינּוֹן מְלִיךְ יַקִּירִין דִּיפְקוֹן מִפּוּמָךְ, דְּהָא מָאן דְּאִיהוּ מִלְּפָא, אוֹ בְּרָא דְּמִלְּפָא, לֵית תְּוֹהָא, דִּיפְקוֹן מִרְגְּלָאִין בְּפִתְוּרִיהִ, מְלִיִין סְגֻלוֹת, מְלִיִין נְהוּרִין. לְבַר נֶשׁ אַחֲרָא, אִיהוּ תְּוֹהָא. אָמַר לִיהִ בְּרִיךְ אַנְתָּ רַעִיא מְהִימָנָא. מִתְמַן וְאֵילֶךְ אֵימָא אַנְתָּ, דְּעֵלְאִין וְתַתְּאִין נַחְתּוֹ לְמִשְׁמַע מִינָךְ. אָמַר לִיהִ, אֲשָׁלִים מְלוּלֶךְ, אָמַר לִיהִ, לֹא אֵית כְּעַן לְמִימַר יַתִּיר, אֵימָא אַנְתָּ עַד זְמָנָא אַחֲרָא.

פֶּתַח רַעִיא מְהִימָנָא, פְּקוּדָא בְּתַר דָּא, לְקַדֵּשׁ אֶת הַחֲדָשׁ. בְּגִין דְּסִיְהֵרָא קוֹדִישָׁא אִיהִי כְּלָה, דְּמִתְקַדְּשֶׁת (ד' קפ"ח ע"א) עַל פִּי בֵּית דִּין, דְּאִיהוּ גְבוּרָה, בְּגִין דְּתַמָּן לִיּוֹאֵי, דְּאִתְמַר בְּהוּ וְקִדְשֶׁת אֶת הַלְוִיִּם. וְלְבַתֵּר דְּאִתְחַזִּי סִיְהֵרָא דִּיאֹתוֹ לְאוֹרָה, מְבָרֵךְ עֲלֶיהָ בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר בְּמִאֲמָרוֹ בְּרָא שְׁחָקִים, וּבְרוּחַ פִּי כָּל צְבָאִים. וּבְמִי מִתְקַדְּשֶׁת וּמִתְבָּרַכֶּת, בְּתַפְאֲרָתָהּ בְּגִין דְּאִיהוּ עֲטַרְתַּת תַּפְאֲרָתָהּ לְעַמּוּסֵי בְּטוֹן. (ע"כ רַעִיא מִדִּימָנָא)

רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי חִיָּיא הָיוּ אֲזֵלִי בְּאַרְחָא, עַד דְּהָיוּ אֲזֵלִין רַמְשׁ לִילְיָא, יַתְּבוּ. אַדְהוּ יַתְּבִין, שְׂרִיאַת צְפָרָא לְאַנְהֵרָא, (כ"א אָמְרוּ קוּם וְנִיחָךְ) קָמוּ וְאֲזֵלוּ. אָמַר רַבִּי חִיָּיא, חָמִי אֲנַפּוּי דְּמְזוּרַח דְּקָא מְנַהֲרִין, הַשֶּׁמֶשׁ כָּל אֵינּוֹן בְּנֵי מְדִינְחָא דְּטוּרֵי נְהוּרָא, סְגֵדִין לְגַבֵּי הָאֵי נְהוּרָא, דְּנַהֲרִי בְּאַתֵּר דְּשֶׁמֶשׁ, עַד לֹא יְפּוּק, וּפְלַחִין לִיהִ, דְּהָא כִּיּוֹן דְּנִפְיַק שֶׁמֶשׁ, כְּמָה אֵינּוֹן דְּפְלַחִין לְשֶׁמֶשׁ. וְאֵלִין אֵינּוֹן דְּקָא פְּלַחִין לְנְהוּרָא דָּא, וְקָרְאִין לְהָאֵי נְהוּרָא, אֱלֵהָ דְּמִרְגְּלָא דְּנַהֲרִי. וְאוּמָאָה דְּלַהוֹן בְּאֵלֶּה דְּמִרְגְּלָא דְּנַהֲרִי.

ואם תאמר שעבודה זו היא לחנם
- מימים ראשונים הקדמונים
ידעו בה חכמה. בזמן שהשמש
מאיר, טרם שיצא, אותו הממנה
המפקד על השמש יוצא,
והאותיות הקדושות של השם
העליון רשומות על ראשו (של
השמש), ובכח אותן האותיות פותח
את כל חלונות השמים, ומכה
בהם ועובר. ואותו ממנה נכנס
לתוך אותו הזוהר שמאיר סביב
השמש, ושם נמצא, עד שיוצא
השמש ומתפשט בעולם.

ואותו הממנה מפקד על הזוהב
ועל מרגליות אדמות, והם
עובדים אל אותו הדיוקן של שם,
ובנקודות וסימנים שירשו
מהראשונים מימים קדמונים,
הולכים ויודעים נקודות השמש
למצא מקומות של זהב
ומרגליות. אמר רבי יוסי, עד כמה
יהיו עבודות רבות אלו בעולם,
שהרי שקר אין לו עמודים
לתמיכה?

פתח אחר (רבי חייא) ואמר, (משלי יב)
שפת אמת תכון לעד ועד ארגיעה
לשון שקר. בא וראה, אלו כל בני
העולם היו עובדים לשקר - היה
כף, אבל האור הזה והזוהר שמאיר
ודאי הוא אמת. כוכבי רום הרקיע
הם אמת. אם בטפשותם וחסרון
דעתם הם אומרים וקוראים להם
אלוה, לא צריך הקדוש ברוך הוא
לכלות את מעשי דיו מהעולם.
אבל לעתיד לבא לא יכלו
הכוכבים והאורות של העולם.
אבל מי יתפלה? אותם שעובדים
להם.

והפסוק הזה הוא כף. שפת אמת
תכון לעד - אלו ישראל, שהם
שפת אמת, (דברים ו) ה' אלהינו ה'
אחד. והפל הוא אמת וסוד
האמת. ומסימים, ה' אלהיכם
אמת. וזוהי שפת אמת תכון לעד.

ואי תימא פולחנא דא למגנא הוא. מיומין
עתיקין קדמאין, חכמתא ידעו ביה.
בזמנא דשמשא נהיר, עד לא יפוק, ההוא
ממנא דפקיד על שמשא, נפיק, ואתוון
קדישין דשמא עלאה קדישא רשימן על
רישיה, (השמשא) ובחילא דאינון אתוון, פתח
לכל פוי שמא ובטש בהו, ועבר. וההוא
ממנא עאל גו ההוא זהרא דנהיר סחרניה
דשמשא, ותמן שכית, עד דנפק שמשא,
ואתפשט בעלמא.

וההוא ממנא, איהו פקידא, על דהבא, ועל
מרגלן סומקן. ואינון פלחין לההוא
דיוקנא דתמן, ובנקודין וסימנין דירתו
מקדמאי מיומין עתיקין, אזלי וידעי נקודין
דשמשא, למשפח אתרין דדהבא ומרגלן,
אמר רבי יוסי, עד כמה יהון פולחנין סגיאין
אלין בעלמא, דהא שקרא לית ליה קיימין
לקיימא.

פתח אידך (ס"א רבי חייא) ואמר, (משלי יב)
שפת אמת
תכון לעד ועד ארגיעה לשון שקר. תא
חזי, אלו כל בני עלמא הו פלחין לשקרא,
הוה הכי, אבל האי נהורא וזהרא דנהיר, ודאי
קשוט איהו. ככבי רומא דרקיעא קשוט
אינון. אי בטפשו וחסרונא דדעתא דלהון,
אינון אמרי וקראן להו אלהא, לא בעי קדשא
ברין הוא לשיצאה עובדוי מעלמא. אבל
לזמנא דאתי לא ישתצון ככביא ונהורין
דעלמא. אבל מאן ישתצוי. אינון דפלחו לון.
וקרא דא הכי הוא. שפת אמת תכון לעד,
אלין ישראל, דאינון שפת אמת. (דברים ו)
י' אלהינו י' אחד. וכלא איהו אמת, ורזא
דאמת, ומסימי י' אלהיכם אמת. ודא איהו
שפת אמת תכון לעד.

ועד ארגיעה, ועד רגע מיבעי ליה, מאי ארגיעה. אלא, עד כמה יהא קיומא דלהון בעלמא, עד זמנא דייתי, ויהא לי נייחא מפולחנא קשיא דעלוי. ובזמנא דארגיעה, ישתצי לשון שקר, אינון דקראן אלהא, למאן דלאו הוא אלהא. אבל ישראל דאינון שפת אמת, כתיב בהו, (ישעיה מג) עם זו יצרתי לי תהלתי יספרו.

נזכרתי פעם אחת שהייתי הולך עם רבי אלעזר, פגש בו הגמון. אמר לרבי אלעזר, אתה מכיר את תורת היהודים? אמר לו, מכיר. אמר לו, האינכם אומרים שאמונתכם אמת ותורתכם אמת, ואנו שאמונתנו שקר ותורתנו שקר?! והרי כתיב, שפת אמת תפון לעד ועד ארגיעה לשון שקר? אנו מימות העולם עומדים במלכות ולא סרה ממנו לעולמים דור אחר דור, תפון לעד ודאי. ואתם מעט הנה לכם במלכות, ומיד סרה מכם, והפסוק התקיים בכם שכתוב ועד ארגיעה לשון שקר.

אמר לו, אני רואה בך שאתה חכם בתורה. תפח רוחו של אותו האיש. אלו אמר הכתוב שפת אמת כוננת לעד - הנה כמו שאמרנו. אבל לא כתיב אלא תפון, עתידה שפת אמת שתפון מה שאין כף עכשו, שעכשו שפת שקר עומדת, ושפת אמת שוכבת לעפר, ובאותו זמן של אמת תעמד על קיומה ומתוך ארץ תצמח, אז שפת אמת תפון לעד וגו'.

אמר לו אותו הגמון, אשריך, ואשרי העם שיורשים תורת אמת! אחר ימים שמעתי שהתגיר. הלכו, הגיעו לשדה אחת והתפללו תפלתם. כיון שהתפללו תפלתם, אמרו, מכאן

ועד ארגיעה, ועד רגע מיבעי ליה, מאי ארגיעה. אלא, עד כמה יהא קיומא דלהון בעלמא, עד זמנא דייתי, ויהא לי נייחא מפולחנא קשיא דעלוי. ובזמנא דארגיעה, ישתצי לשון שקר, אינון דקראן אלהא, למאן דלאו הוא אלהא. אבל ישראל דאינון שפת אמת, כתיב בהו, (ישעיה מג) עם זו יצרתי לי תהלתי יספרו.

אדברנא חדא זמנא דהוינא אזיל בהדי רבי אלעזר, פגע ביה הגמוןא, אמר ליה לרבי אלעזר, אנת ידעת מאורייתא דיהודאי. אמר ליה ידענא. אמר ליה, לית אתון אמרין דמהימנותא דלכון קשוט, ואורייתכון קשוט, ואנן דמהימנותא דילן שקר, ואורייתא דילן שקר. והא כתיב שפת אמת תפון לעד ועד ארגיעה לשון שקר. אנן מיומין דעלמא, קיימין במלכותא, ולא אעדי מינן לעלמין, דרא בטר דרא, תפון לעד ודאי. ואתון, זעיר הנה לכו מלכותא, ומיד אעדי מנכון, וקרא אתקיים בכו דכתיב ועד ארגיעה לשון שקר. אמר ליה, חמינא בך דאנת חכים באורייתא. תפח רוחיה (ד' קפ"ח ע"ב) דההוא גברא.

אלו אמר קרא, שפת אמת כוננת לעד, הנה כדקאמרן, אבל לא כתיב אלא תפון, זמינא שפת אמת דתפון, מה דלאו הכי השתא, דהשתא שפת שקר קיימא, ושפת אמת שכיבא לעפרא, ובההוא זמנא דאמת יקום על קיומיה, ומגו ארץ תצמח, פדין שפת אמת תפון לעד וגו'.

אמר ליה ההוא הגמון, זכאה אנת. וזכאה עמא דאורייתא דקשוט ירתין. בטר יומין שמענא דאתגיר. אזלו, מטו חד פי חקל, וצלו צלותהון. כיון דצלו צלותהון,

אָמְרוּ מִפָּאן וְלִהְלָאָה נִתְחַבֵּר בְּשִׁכְנֵינָא, וְנִזְלִי
וְנִתְעַסֵּק בְּאוּרֵייתָא.

וְהִלָּאָה נִתְחַבֵּר בְּשִׁכְנֵיהּ, וְנִלְךְ
וְנִתְעַסֵּק בְּתוֹרָה.

פְּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, (ישעיה מא) הֵן יְבוֹשׁוּ וְיִכְלָמוּ
כָּל הַנְּחָרִים בְּךָ וְגו'. זְמַיִן קִדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא לְמַעַבְד לְיִשְׂרָאֵל, כָּל אֵינּוֹן טְבָאן,
דְּקָאָמַר עַל יְדֵי נְבִיאֵי קְשׁוּט, וְיִשְׂרָאֵל סְבָלוּ
עֲלֵיהוֹן, כְּמָה בִישׁוּן בְּגִלוּתֵהוֹן. וְאֵלְמָלָא כָּל
אֵינּוֹן טְבָאן דְּקָא מְחַפָּאן וְחַמָּאן פְּתִיבִין
בְּאוּרֵייתָא, לָא הוּוּ יִכְלִין לְמִיקָם וְלְמַסְבֵּל
גְּלוּתָא.

פְּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, (ישעיה מא) הֵן
יְבוֹשׁוּ וְיִכְלָמוּ כָּל הַנְּחָרִים בְּךָ וְגו'.
עֵתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹת
לְיִשְׂרָאֵל כָּל אוֹתָן טוֹבוֹת שְׂאָמַר
עַל יְדֵי נְבִיאֵי הָאָמֶת, וְיִשְׂרָאֵל
סְבָלוּ עֲלֵיהֶם כְּמָה רְעוֹת בְּגִלוּתֵם.
וְאֵלְמָלָא כָּל אוֹתָן טוֹבוֹת
שְׂמַחְכִּים וְרוֹאִים שְׂפִתוֹכִים
בְּתוֹרָה, לֹא הֵיוּ יְכוּלִים לַעֲמֹד
וְלִסְבֵּל אֶת הַגְּלוּת.

אֲבָרְ אֲזַלִּין לְבֵי מְדַרְשׁוֹת, פְּתַחֲיִן סְפָרִין,
וְחַמָּאן כָּל אֵינּוֹן טְבָאן, דְּקָא מְחַפָּן,
וְחַמָּאן פְּתִיבִין בְּאוּרֵייתָא, דְּאֲבַטַח לוֹן קִדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא עֲלֵיהוּ, וּמִתְנַחֲמִין בְּגִלוּתֵהוֹן,
וְשָׂאָר עֲמִין מְחַרְפִּין וּמְגַדְפִין לוֹן, וְאֲמַרִי אֲן
הוּא אֵלְהִכוֹן, אֲן אֵינּוֹן טְבָאן דְּאֵתוֹן אֲמַרִין
דְּזַמִּינִין לְכוֹן, וְכִי כָּל עֲמִין דְּעֵלְמָא יִכְסְפוֹן
מְנִיכוּ.

אֲבָרְ הוֹלְכִים לְבֵית מְדַרְשׁוֹת,
פּוֹתְחִים סְפָרִים, וְרוֹאִים כָּל אוֹתָן
טוֹבוֹת שְׂמַחְכִּים, וְרוֹאִים
שְׂכִתוֹכִים בְּתוֹרָה שֶׁהִבְטִיחַ לָהֶם
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲלֵיהֶם,
וּמִתְנַחֲמִים בְּגִלוּתֵם, וְשָׂאָר
הָעַמִּים מְחַרְפִּים וּמְגַדְפִים אוֹתָם
וְאֹמְרִים: אֵיךְ אֱלֹהֵיכֶם? אֵיךְ
אוֹתָן טוֹבוֹת שְׂאֵתֶם אוֹמְרִים
שְׂמַעֲתוֹת לָכֶם, וְכִי כָּל עַמִּי
הָאָרֶץ יִתְבִּישׁוּ מִכֶּם?

הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (ישעיה ס) שְׂמַעוּ דְבַר יְיָ
הַחֲרָדִים אֶל דְּבָרוֹ אֲמַרוּ אַחֲיֵכֶם
שׁוֹנְאֵיכֶם וְגו'. מָאִי הַחֲרָדִים אֶל דְּבָרוֹ, אֵינּוֹן
דְּסְבָלוּ כְּמָה בִישׁוּן, כְּמָה שְׂמוֹעוֹת שְׂמַעִי,
אֲלִין עַל אֲלִין, וְאֲלִין בְּתַר אֲלִין, וְתַרִידִן
עֲלֵיהוֹן, כְּמָה דְאֵת אֲמַר (ירמיה ל) כִּי וְגו' קוֹל
תְּרַדָּה שְׂמַעְנוּ פַּחַד וְאִין שְׁלוֹם וְגו'. אֵינּוֹן
תְּרַדִּים תְּדִיר אֶל דְּבָרוֹ פַּד אֲתַעֲבִיד דִּינָא.

וְהוּוּ שְׂכִתוֹב, (שם סו) שְׂמַעוּ דְבַר ה'
הַחֲרָדִים אֶל דְּבָרוֹ אֲמַרוּ אַחֲיֵכֶם
שׁוֹנְאֵיכֶם וְגו'. מָה זֶה הַחֲרָדִים אֶל
דְּבָרוֹ? אֵלוֹ שְׂסָבְלוּ כְּמָה רְעוֹת,
כְּמָה שְׂמוֹעוֹת שְׂמַעוּ אֵלָה עַל
אֵלָה וְאֵלָה אַחַר אֵלָה וְתַרְדּוּ
עֲלֵיהֶן, כְּמוֹ שְׂנַאָמַר (ירמיה ל) כִּי וְגו'
קוֹל תְּרַדָּה שְׂמַעְנוּ פַּחַד וְאִין
שְׁלוֹם וְגו'. אוֹתָם תְּרַדִּים תְּמִיד
אֶל דְּבָרוֹ כְּשֶׁנַּעֲשֶׂה הַדִּין.

אֲמַרוּ אַחֲיֵכֶם שׁוֹנְאֵיכֶם, אֲלִין אֵינּוֹן אַחוּכוֹן
בְּנֵי עֲשׂוֹ. מְנַדִּיכֶם, כְּמָה דְאֵת אֲמַר (איכה
ד) סוּרוּ טִמְאָ קְרָאוּ לָמוּ. דְּלִית עֲמָא דְקָא מְבַזִּין
לוֹן בְּאַנְפִי, וּמְרַקְקִין בְּאַנְפִּייהוּ לְיִשְׂרָאֵל כְּבַנְי
אָדוּם. וְאֲמַרִי כְּלָהוּ מִסְאָבִין בְּנִדְהָ, וְדָא אֵיִהוּ
מְנַדִּיכֶם. לְמַעַן שְׂמִי יִכְבַּד יְיָ, אֲנִן (דְּאֲמַרִי) בְּנוֹי
דָּאֵל חֵי. דִּי בִן יִתְיַקֵּר שְׂמִיָּה. אֲנִן שְׁלִטְנִין עַל

אֲמַרוּ אַחֲיֵכֶם שׁוֹנְאֵיכֶם - אֵלָה הֵם
אַחֲיֵכֶם בְּנֵי עֲשׂוֹ. מְנַדִּיכֶם - כְּמוֹ
שְׂנַאָמַר (איכה ד) סוּרוּ טִמְאָ קְרָאוּ
לָמוּ. שְׂאִין עִם שְׂמִבְזִים אוֹתָם
בְּפָנִים וְרוֹקְקִים בְּפָנֵי יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ
בְּנֵי אָדוּם, וְכֹלָם אוֹמְרִים
שְׂטִמְאִים כְּמוֹ נִדְהָ, וְזֵהוּ מְנַדִּיכֶם.
לְמַעַן שְׂמִי יִכְבַּד ה', אֲנִן (שְׂאוּמְרִים)
בְּנֵי אֵל חֵי, שְׂבָנוּ יִתְכַבַּד שְׂמוֹ, אֲנִן
שׁוֹלְטִים עַל הָעוֹלָם בְּשִׁבִיל אוֹתוֹ
שְׂנַקְרָא גְּדוֹל, (בְּרַאשִׁית כו) עֲשׂוּ בְנוֹ

הגדל. ובשם הזה נקרא הקדוש ברוך הוא גדול, (תהלים קמה) גדול ה' ומהלל מאד. אנו בני הגדול, והוא גדול. ודאי למען שמי יכבד ה'.

אבל אתם קטנים מהכל, פתוב יעקב בנה הקטן, איזה אלהיכם? איזה אותן טובות שיתבישו כל העמים משמחתכם? מי יתן ונראה בשמחתכם כמו שאתם אומרים, והם יבושו, (רוח הקדש אומר והם יבושו) (עוד, כמי) כמי שתולה קללתו באחר, משום שאתם אומרים שאז יבושו ויפלטו, ומשום כך רוח הקדש היתה אומרת הדבר כך, ועל זה הן יבושו ויפלטו כל הנחירים כך. מי הם כל הנחירים כך? אלה שחזקו את נחיריהם ברגז עליך בגלות הזו. באותו זמן יבושו ויפלטו מפל הטובות שייראו אצל ישראל.

אמר רבי חייא, כך זה ודאי, אבל ראינו וקך ראו גבורי העולם, שהרי הגלות נמשכת ועדין בן דוד לא בא. אמר רבי יוסי, וכל זה כך הוא, אבל מי עשה שייסבלו ישראל את הגלות הזו? כל אותן הבטחות שהבטיח להם הקדוש ברוך הוא. והרי זה נתבאר, שנכנסים לבתי כנסיות ולבתי מדרשות ורואים כל אותן נחמות, ושמחים בלבם לסבל את כל מה שיבא עליהם, ולולא זה לא יכלו לסבל.

אמר רבי חייא, ודאי כך הוא, והכל תלוי בתשובה. ואם תאמר שיכולים עכשו לעזור תשובה כלם כאחד - לא יכולים! מה הטעם לא יכולים? משום שפתוב, (דברים ל) והיה כי יבאו עליך כל הדברים האלה. וכתוב והשבת אל לבבך בכל הגוים

עלמא בגין ההוא דאקרי גדול. (בראשית כז) עשו בנו הגדול. ובשמה דא אקרי קדשא בריך הוא גדול, (תהלים קמה) גדול יי' ומהולל מאד. אגן בני הגדול, ואיהו גדול. ודאי למען שמי יכבד יי'.

אבל אתון זעירין מפלא, (בראשית כז) יעקב בנה הקטן פתיב, אן הוא אלהכון. אן הוא אינון טבאן, דיכספון כל עממיא מחדוה דלכון. מאן יתן ונראה בשמחתכם כמה דאתון אמרין. והם יבושו (רוח הקדש אומר והם יבושו) (כ"א תו כמאן) כמאן דתלי קללתא באחרא, בגין דאתון אמרין דכדין יבושו ויפלטו, ובגין דא רוח קדשא הוה אמר מלה הכי, ועל דא, הן יבושו ויפלטו כל הנחירים כך. מאי כל הנחירים כך. דאתקפו נחיריהון ברוגזא עלך בגלותא דא. בההוא זמנא, יבושו ויפלטו מפל טבין דיחמון להון לישראל.

אמר רבי חייא הכי הוא ודאי, אבל חמינן והכי חמו תקיפי עלמא, דהא גלותא אתמשך ועדיין בריה דדוד לא אתי. אמר רבי יוסי, וכל דא הכי הוא, אבל מאן עביד דיסבלון ישראל גלותא דא, כל אינון הבטחות דאבטח לון קדשא בריך הוא. והא אתמר, דעאלין לבתי כנסיות ולבתי מדרשות, וחמאן כל אינון נחמות, וחדאן בלבייהו למסבל כל מה דייתי עלייהו, ואלמלא דא לא יכלין למסבל.

אמר רבי חייא ודאי הכי איהו, וכלא בתשובה תליא. ואי תימא דיכלון השתא לאתערא תשובה כלהו פחדא. לא יכלין. מאי טעמא לא יכלין. בגין דכתיב, (דברים ל) והיה כי יבאו עליך כל הדברים האלה. וכתיב והשבות אל לבבך בכל הגוים אשר הדיחך וגו'. וכתיב ושבת עד יי' אלהיך וגו'. וכדין

אֲשֶׁר הִדְיָחַךְ וְגו'. וְכַתּוּב וְשִׁבְתָּ
עַד ה' אֲלֵהֶיךָ וְגו'. וְאָז (שם) אִם
יִהְיֶה נִדְחָךְ בְּקִצֵּה הַשָּׁמַיִם מִשָּׁם
יִקְבְּצֶךָ וְגו'. וְעַד שֶׁכָּל אוֹתָם
דְּבָרִים לֹא יִתְקַיְמוּ, לֹא יְכוּלִים
לְעוֹרֵר תְּשׁוּבָה מֵהֶם.

אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, כַּמָּה הִסְתַּרְתָּ כֹּל
הַדְּרָכִים וְהַשְּׂבִילִים מִכָּל בְּנֵי
הַגְּלוּת וְלֹא הִשְׁאֲרַתְּ לָהֶם פְּתֻחוֹן
פֶּה. אִם כֵּן, שִׁיחֵיו כְּמוֹ שֶׁהָיוּ בְּכָל
דּוֹר וְדוֹר - שְׁלֵא יִסְבְּלוּ גְלוּת וְלֹא
שָׂכַר, וַיֵּצְאוּ (אם כֵּן, יִהְיוּ כְּמוֹ שִׁיחֵיו בְּכָל
דּוֹר וְדוֹר, וְיִסְבְּלוּ אֶת הַגְּלוּת וְלֹא יֵצְאוּ) מִדִּין
שֶׁל הַתּוֹרָה, וַיִּתְעַרְבוּ בְּשֵׂאֵר
הַעַמִּים.

פְּתַח וְאָמַר, (ישעיה כו) כְּמוֹ הִרָה
תִּקְרִיב לְלָדֵת תַּחֲלִיל תִּזְעַק
בַּחֲבֻלֶיהָ וְגו'. מַה זֶה כְּמוֹ הִרָה?
דְּרָךְ הוּא לְמַעֲבַרְתָּ שֶׁיַּעֲבְרוּ עָלֶיהָ
תְּשׁוּעָה חֲדָשִׁים שְׁלָמִים. וַיֵּשׁ
בְּעוֹלָם כַּמָּה וְכַמָּה שְׁלֵא עוֹבֵר
עָלֶיהָ אֶלֶּא יוֹם אֶחָד אוֹ יוֹמִים
מִהַתְּשִׁיעֵי, וְכָל הַצִּירִים וְהַחֲבָלִים
שֶׁל הַמַּעֲבַרְתָּ הֵם בְּתִשְׁעֵי. וְאִם
עַל גַּב שְׁלֵא עֹבֵר עָלֶיהָ אֶלֶּא רַק
יוֹם אֶחָד, נִחְשָׁב עָלֶיהָ כְּאִלּוּ עֹבְרוּ
כָּל הַתְּשִׁיעֵי שְׁלָם. אִם כֵּן יִשְׂרָאֵל,
כִּיִּן שְׁטַעְמֵנו טַעַם גְּלוּת - אִם
יִחְזְרוּ בְּתִשְׁוֹבָה, יִחְשָׁב עָלֵיהֶם
כְּאִלּוּ עֹבְרוּ עָלֵיהֶם כָּל אוֹתָם
דְּבָרִים שְׁפִתּוּבִים בַּתּוֹרָה. כָּל שֶׁכֵּן
וְכָל שֶׁכֵּן שְׁכַמָּה וְכַמָּה יִסּוּרִים
עֹבְרוּ עָלֵיהֶם מִיּוֹם שֶׁהִתְחִילָה
הַגְּלוּת.

אָבֵר מֵהוּ שְׁכַתּוּב (דברים ד) בְּצַר לָךְ
וּמִצָּרוּךְ כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה
בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים - בֵּא וְרָאָה כַּמָּה
רַחֲמָנָה רַחֵם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
אֶת יִשְׂרָאֵל בְּדָבָר הַזֶּה. לְמַלְךְ
שְׁהִיָּה לוֹ בֶּן יְחִידִי וְאֶתְּבֹא אוֹתוֹ
אֶהְבֵת נַפְשׁ, וּמִתּוֹךְ אֶהְבֵתוֹ נִתַּן
אוֹתוֹ לְאִמּוֹ הַגְּבִירָה שֶׁתַּגְּדֵל אוֹתוֹ
וְתִלְמַד אוֹתוֹ דְּרָכִים מִתְּקַנּוּת.

שָׁב כְּמִקְדָּם וְשׁוּב חֲטָא

אִם יִהְיֶה נִדְחָךְ בְּקִצֵּה הַשָּׁמַיִם מִשָּׁם
יִקְבְּצֶךָ וְגו'. וְעַד דְּכָל אֵינּוֹן מְלִיץ לֹא
יִתְקַיְמוֹן, לֹא יְכַלִּין (דף קפ"ט ע"א) לְאַתְעָרָא
תְּשׁוּבָה מִנִּיְהוּ.

אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, כַּמָּה סִתְּמַתְּ כָּל אֲרַחֲיָן וְשְׂבִילִין
מִכָּל בְּנֵי גְלוּתָא, וְלֹא שְׂבִקְתָּ לֹוֹן פְּתֻחוֹן
פֶּה. אִי הָכִי, לְהוּוֹ כַּמָּה דְהוּוֹ בְּכָל דְרָא וְדָרָא,
דְּלֹא יִסְבְּלוֹן גְּלוּתָא וְלֹא אֲגָרָא, וַיִּפְקוֹן (כ"א א'
הָכִי, לְהוּוֹ כַּמָּה דְלְהוּוֹ בְּכָל דְרָא וְדָרָא, וְיִסְבְּלוֹן גְּלוּתָא וְלֹא יִפְקוֹן) מִדִּינָא
דְּאוּרִייתָא, וַיִּתְעַרְבוֹן בְּשֵׂאֵר עַמִּין.

פְּתַח וְאָמַר, (ישעיה כו) כְּמוֹ הִרָה תִּקְרִיב לְלָדֵת
תַּחֲלִיל תִּזְעַק בַּחֲבֻלֶיהָ וְגו'. מָאִי כְּמוֹ
הִרָה, אֲרַח אִיהוּ לְעוֹבְרֵתָא, לְאַעֲבָרָא עָלֶיהָ
תְּשׁוּעָה יִרְחִין שְׁלָמִין. וְאִית בְּעֵלְמָא כַּמָּה וְכַמָּה,
דְּלֹא עֹבֵר עָלֶיהָ אֶלֶּא יוֹמָא חַד אוֹ תְרִין יוֹמִין
מִתְּשִׁיעָאָה, וְכָל צִירִין וְחֲבָלִין דְּעוֹבְרֵתָא
בְּתִשְׁעָאָה אֵינּוֹן. וְאִם עַל גַּב דְּלֹא אֶעֱבֵר עָלֶיהָ
אֶלֶּא יוֹמָא חַדָּא, אֶתְחַשִּׁיב עָלֶיהָ כְּאִלּוּ
אֶתְעַבְרוּ כָּל תְּשִׁיעָאָה שְׁלָם. אוֹף הָכִי יִשְׂרָאֵל,
כִּיִּן דְּאִטְעַמִי טַעַם גְּלוּתָא, אִי יִהְדְרוֹן
בְּתִשְׁוֹבָה, יִתְחַשֵּׁב עָלֵיהוּ כְּאִלּוּ אֶעֱבְרוּ
עָלֵיהוּ כָּל אֵינּוֹן מְלִיץ דְּכַתִּיבִין בְּאוּרִייתָא. כָּל
שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן דְּכַמָּה וְכַמָּה יִסּוּרִין אֶעֱבְרוּ
עָלֵיהוּ מִן יוֹמָא דְּגְלוּתָא שְׂרִי.

אָבֵר מָאִי דְּכַתִּיב, (דברים ד) בְּצַר לָךְ וּמִצָּרוּךְ כָּל
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים. תָּא חֲזִי,
כַּמָּה רַחֲמָנוּתָא רַחֵם קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא
לְיִשְׂרָאֵל בְּמִלָּה דָּא. לְמַלְכָּא דְהוּוּה לִיה בְּרָא
יְחִידָאָה, וְרַחֵם לִיה רַחֲמֵי דְנַפְשָׁא, וּמַגּוּ
רַחֲמֵי דִילִיה, יִהֵב לִיה לְאַמִּיָּה מִטְרוּנִיתָא
דְּתַרְבִּי לִיה, וְתוֹלִיף לִיה אֲרַחֵי מִתְתַּקְנָן. זְמַנָּא

פַּעַם אַחַת חֲטָא לְאַבְיוֹ, בָּא אָבִיו וְהִלְקָה אוֹתוֹ, וְאַחַר כֵּן עֹבֵר

לְאָבִיו, וְהוֹצִיא אוֹתוֹ אֲבִיו מִבֵּיתוֹ, וְרָגַז עָלָיו. יֵצֵא אוֹתוֹ בֶּן מִבֵּיתוֹ. וּבִמְקוֹם שִׁלֹּף בְּדֶרֶךְ אֶמֶת וַיְהִי עַד יֵק פָּרְאוֹי כְּדֵי שִׁישְׁמַע אֲבִיו הַמֶּלֶךְ וַתְּהִי עָלָיו תְּשׁוּקָתוֹ - מָה עֲשֶׂה? אָמַר, הוֹאִיל וַיֵּצֵאתִי מֵהֵיכַל אָבִי, אֲעֲשֶׂה מִכָּאן וְהִלָּאָה כָּל מָה שְׁאֵנִי רוֹצֶה. מָה עֲשֶׂה? הֲלֹף לְהִתְחַבֵּר לְזוֹנוֹת, וְהִתְלַכְּלֹף בְּלִכְלוּף וְטִנְפַת עֵמֶן, וְלֹא הִיָּה נִמְצָא אֶלָּא עֵמֶן בַּחֲבוּר שְׁלֵהֵן. כְּשֶׁהִגְבִּירָה אִמּוֹ פּוֹקֵדֶת בְּכָל יוֹם עַל אוֹתוֹ הַבֶּן וַיִּדְעַת שְׂבָנָה הַתְּחַבֵּר עִם הַזּוֹנוֹת וְכָל חֲבוּרוֹתָיו הִיָּתָה עִמָּהֶן, מִתְחִילָה לְכַפּוֹת וּלְמַרֵּר עַל בְּנָהּ.

יוֹם אֶחָד נִכְנַס אֵלֶיהָ הַמֶּלֶךְ וְרוֹאֶה אוֹתָהּ בּוֹכָה. שׂוֹאֵל אוֹתָהּ: עַל מָה אַתְּ בּוֹכָה? אָמְרָה: וְאֵיךְ לֹא אֶכְפֶּה, שְׁהֵרִי בְּנִי מִחוּץ לְהֵיכַל הַמֶּלֶךְ? וְלֹא דִי שְׁאִינוֹ יוֹשֵׁב בְּהֵיכַל הַמֶּלֶךְ, אֶלָּא שֶׁהוּא יוֹשֵׁב עִם הַזּוֹנוֹת! מָה יֵאמְרוּ כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם - שְׂפֹן הַמֶּלֶךְ יוֹשֵׁב בְּבֵית זּוֹנוֹת?! הַתְּחִילָה לְכַפּוֹת וּלְהִתְחַבֵּר לְמֶלֶךְ.

אָמַר הַמֶּלֶךְ: בְּשִׁבִילֶךְ אֲחִיזִיר אוֹתוֹ, וְאַתְּ הַעֲרֵבָה שְׁלוֹ. אָמְרָה: הֲרִי וְדָאִי. אָמַר הַמֶּלֶךְ: הוֹאִיל וְכֹף הוּא, לֹא צְרִיךְ לְהִתְחַזְּרוּ בַּיּוֹם בְּגִלּוּי, שְׂבוּשָׁה עֲבוּרָנוּ לְלֶכֶת בְּשִׁבִילוֹ לְבֵית זּוֹנוֹת. וְאִם לֹא הִיָּה כְּמוֹ זֶה שֶׁטַּנְּףָה אֶת עֲצָמוֹ כֹּף וְחָלַל כְּבוֹדִי, הִיִּיתִי אֲנִי וְכָל הַחִילּוֹת שְׁלֵי הוֹלְכִים בְּשִׁבִילוֹ בְּכַמָּה כְּבוֹד וּבְכַמָּה חֲצוּצוֹת לְפָנָיו, בְּכַמָּה כְּלֵי קָרֵב מִיֵּמִינוֹ וּמִשְׁמָאלוֹ, עַד שְׁכָל בְּנֵי הָעוֹלָם יִדְעוּעוּ, וַיִּדְעוּ כֹּלָם שֶׁהוּא בֶּן הַמֶּלֶךְ. עַכְשָׁן כִּינּוֹן שֶׁהוּא טַנְּףָה אֶת עֲצָמוֹ וְחָלַל אֶת כְּבוֹדִי, הוּא יִחְזוֹר בְּסִתְרוֹ שְׁלֹא

וּמִשְׁמָאלֶיהָ, עַד דְּכָל בְּנֵי עֲלָמָא יִדְעוּעוּ, וַיִּנְדְּעוּן כֹּלָא, דְּהִפְרָא דְּמִלְכָא אִיהוּ. הַשְׁתָּא כִּינּוֹן דְּאִיהוּ טַנְּףָה גְּרַמִּיָּה, וְחָלַל יְקָרִי, אִיהוּ יְהִדֵּר בְּטַמִּירוֹ,

חֲדָא חָב לְגַבֵּי אַבוּהָ, אֶתְא אַבוּהִי וְאֶלְקֵי לִיָּה, וּלְבַתֵּר אֲעַבְרָה עַל חוּבִיָּה. תָּב כְּמִלְקָדְמִין וְחָב לְאַבוּהָ, וְאַפְקִיָּה אַבוּהָ מִבֵּיתִיָּה, וְאַרְגִּיז עָלֵיָּה, נִפְקַח הֵהוּא בְּרָא מִבֵּיתִיָּה.

וּבְאַתֵּר דִּיֵּהוּ בְּאַרְחָ קְשׁוּט, וַיְהִי זַפְאָה כְּדִקְא יְאוּת, בְּגִין דִּישְׁמַע מִלְכָּא אַבוּהָ, וַיְהִי תִיאֻבְתִּיָּה עָלֵיָּה. מָה עֲבַד. אָמַר הוֹאִיל וְנִפְקֵנָא מֵהֵיכַל דְּאַבָּא, אֲעַבִּיד מִכָּאן וְלְהִלָּאָה כָּל מָה דְאַנָּא בְּעִי. מָה עֲבַד. אֲזַל וְאַתְחַבֵּר בְּזוֹנוֹת, וְאַתְלַכְּלֹף בְּלִכְלוּכָא דְטִנּוּפָא בְּהַדִּיָּהוּ, וְלֹא הוּוּה מִשְׁתַּכַּח אֶלָּא בְּהַדִּיָּהוּ, בְּחֲבוּרָא דְלְהוּזֵן. דְּמִטְרוּנִיתָא אִמִּיָּה פּוֹקֵדֶת בְּכָל יוֹמָא עַל הֵהוּא בְּרָא, וַיִּדְעַת דְּבִרָה בְּהַדִּי זּוֹנוֹת אֲתַחַבֵּר, וְכָל חֲבוּרוֹתָא דִּיִּדִיָּה בְּהַדִּיָּהוּ הָיוּ. שְׂרִיאַת לְמַכְפֵּי, וְלֹאֲתַמְרָרָא עַל בְּרָהּ.

וְזָמָא חַד עָאל מִלְכָּא לְגַבְהָ, חָמָא לָהּ דְּאִיָּהּ מִבְּפָה. שְׂאִיל לָהּ עַל מָה אַתְּ בְּכָתָא. אָמְרָה וְלֹא אֶכְפֶּה, דְּהָא בְּרָנָא לְבַר מֵהֵיכַל דְּמִלְכָּא. וְלֹא דִי דְהוּא לָא יְתִיב בְּהֵיכַל דְּמִלְכָּא, אֶלָּא דְהוּא יְתִיב בְּהַדִּי זּוֹנוֹת. מָה יִימְרוּן כָּל בְּנֵי עֲלָמָא, בְּרִיָּה דְּמִלְכָּא אִיהוּ דִּיתִיב בְּבֵי זּוֹנוֹת. שְׂרִיאַת לְמַכְפֵּי, וְלֹאֲתַחַנְנָא לְמִלְכָּא.

אָמַר מִלְכָּא, בְּגִינְךָ אֶהְדֵּר לִיָּה, וְאַנְתְּ עֲרַבָּא דִּילִיָּה. אֲמַרְתָּ הָא וְדָאִי. אָמַר מִלְכָּא הוֹאִיל וְכֹף הוּא, לֹא אֲצִטְרִיךְ לְאַהֲדָרָא לִיָּה בִּימְמָא בְּאַתְגְּלִיא. דְּכַסּוּפָא דִּילָן אִיהוּ לְמַהֲדָה בְּגִינִיָּה לְבֵי זּוֹנוֹת. וְאִי לֹא הוּי כְּגוּוֹנָא דָא, דְּטַנְּףָה גְּרַמִּיָּה הָכִי וְחָלַל יְקָרִי. הוּינָא אָנָּא, וְכָל חִיָּלִין דִּילִי, אֲזַלִּין בְּגִינִיָּה בְּכַמָּה יְקָר, בְּכַמָּה בּוֹקִינְס קָמִיָּה, בְּכַמָּה מְאִנִּי קָרַבָּא, מִיֵּמִינִיָּה

זכירו בו. תור למלך, ונתן אותו
לאמו.

לַיָּמִים סָרַח כְּמִקְדָּם. מָה עָשָׂה
הַמֶּלֶךְ? הוֹצִיא אוֹתוֹ וְאֵת אִמּוֹ
עִמּוֹ מִתּוֹךְ הַהִיכָל וְאָמַר: תִּלְכוּ
שְׂנֵיכֶם, וְשְׂנֵיכֶם תִּסְבְּלוּ אֶת
הַגְּלוּת וְהַמְּלָקוֹת שֵׁם. כִּי־
שְׂנֵיכֶם תִּסְבְּלוּ כְּאֶחָד, אֲנִי אֲדַע
שְׁבַנִּי יִשׁוּב כְּרֹאֵי.

כִּךְ יִשְׂרָאֵל, בְּנֵי הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ
הַסּ, הוֹרִיד אוֹתָם לְמִצְרַיִם. וְאִם
תֹּאמַר שְׁבִאוֹתוֹ זְמַן לֹא חָטְאוּ -
הַגּוֹרָה שְׁגוֹר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
בְּכָרִית בֵּין הַבְּתָרִים הַיְתֵה רֹאֵיהֶ
לְהַתְקִים, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
הַשְּׂגִיחַ עַל שְׁנֵי דְבָרִים: אֶחָד עַל
אוֹתוֹ דְבוּר שְׁאֵמַר אֲבָרְהָם (בראשית
11) בְּמָה אֲדַע כִּי אֵירָשְׁנָה, זוֹהִי
סִבָּה וְעֵלָה. אָבֵל עַד שְׁיִצְאוּ
מִמִּצְרַיִם לֹא הָיוּ גוֹי וְלֹא הָיוּ
רֹאִיִּים כְּרֹאֵי.

פָּתַח וְאָמַר, (שיר ב) כְּשׁוֹשְׁנָה בֵּין
הַחוּחִים כֵּן רַעֲיָתִי בֵּין הַבְּנוֹת.
רָצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹת
אֶת יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ שְׁלִמְעֵלָה וְלִהְיוֹת
שׁוֹשְׁנָה אַחַת בְּאַרְצָן כְּמוֹ
שְׁלִמְעֵלָה. וְהַשׁוֹשְׁנָה שְׁמַעֲלָה רִיחַ
וּנְבַחְרָה מִכָּל שְׂאֵר הַיְרֻדִים
שְׁבַעֲוֹלָם אֵינָה אֵלָּא אוֹתָהּ שְׁעוֹלָה
בֵּין הַחוּחִים. וְזוֹ דְרָךְ כְּרֹאֵי. וְלִכְן
זָרַע שְׁבַעִים זֹוגוֹת, שְׁהָיוּ שְׁבַעִים
נֶפֶשׁ, וְהַכְּנִיסָם לְבֵין הַחוּחִים,
וְאוֹתָם חוּחִים, מִיַּד שְׁהָיוּ הֵם שֵׁם
זֹוגוֹת, הֶעֱלוּ עֲנָפִים וְעָלִים וְשָׁלְטוּ
עַל הָעוֹלָם, וְאֵז פָּרְחָה בֵּינֵיהֶם
הַשׁוֹשְׁנָה.

כִּי־ן שְׂרָצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְהוֹצִיא שׁוֹשְׁנָה וְלִלְקֹט אוֹתָהּ
מִבֵּינֵיהֶם, אֵז יָבִישׁוּ הַחוּחִים
וְנִזְרְקוּ וְהַתְּפִלוּ וְלֹא נִחְשְׁבוּ
לְכָלוּם. בְּשַׁעַה שֶׁהוֹלֵךְ לִלְקֹט אֶת
הַשׁוֹשְׁנָה הַזֹּאת וְלֹא הוֹצִיא כְּנוֹ בְּכוֹרוֹ,
בְּאוֹתוֹ זְמַן הִלֵּךְ הַמֶּלֶךְ בְּתוֹךְ כְּמָה
תְּחִלוֹת גְּדוֹלִים וְשְׁלִיטִים עִם

דָּלָא יְנַדְעוּן בֵּיה. אַהְדָּר לְגַבֵּי מַלְכָּא, יְהִיבֵיה
לְגַבֵּי אִמִּיה.

לַיּוֹמִין סָרַח כְּמִלְקִדְמִין. מָה עֲבַד מַלְכָּא. אִפִּיק
לֵיה וְלֹאִמִּיה בְּהִדִּיה מַגּוֹ הִיכְלָא, אָמַר
תְּרוּוֹיִיכּוּ תִהְכוּן, וְתְרוּוֹיִיכּוּ תִסְבְּלוּן גְּלוּתָא,
וּמְלָקוּתָא תַּמָּן. כִּי־ן דְּתְרוּוֹיִיכּוּ תִסְבְּלוּן
כְּחֵדָא, כְּדִין יְדַעְנָא דְבְרֵי יְתוּב כְּדָקָא חֲזִי.

כִּךְ יִשְׂרָאֵל בְּנוֹי דְּמַלְכָּא קְדִישָׁא אֵינּוּן. אַחִית
לוֹן לְמִצְרַיִם. וְאִי תִימָא בְּהֵוּא זְמַנָּא לֹא
חָאבוּ, גְּזָרָה דְּגִזּוּר קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא בֵּין
הַבְּתָרִים הָוּה אַתְחֲזִי לְמַהוּי קָיִים, וְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא אֲשַׁגַּח לְתַרִּין מְלִין, חַד בְּגִין הֵהִיא
מְלָה דְאָמַר אֲבָרְהָם, (בראשית 11) בְּמָה אֲדַע כִּי
אֵירָשְׁנָה, דָּא הוּא (דף קפ"ט ע"ב) סִבָּה וְעֵלָה. אָבֵל
עַד דְּנִפְקוּ מִמִּצְרַיִם, לֹא הָווּ גוֹי, וְלֹא אַתְחֲזוּ
כְּדָקָא יְאוּת.

פָּתַח וְאָמַר, (שיר השירים ב) כְּשׁוֹשְׁנָה בֵּין הַחוּחִים
כֵּן רַעֲיָתִי בֵּין הַבְּנוֹת. בְּעָא קְדָשָׁא בְּרִיךְ
הוּא לְמַעַבְדַּד לוֹן לְיִשְׂרָאֵל כְּגוֹוְנָא דְלַעֲיִלָּא
וְלְמַהוּי שׁוֹשְׁנָה חֵדָא בְּאַרְעָא, כְּגוֹוְנָא עֲלָאָה.
וְשׁוֹשְׁנָה דְסִלְקָא רִיחָא, וְאַתְבְּרִיר מִכָּל שְׂאֵר
וְוַרְדִּין דְעֵלְמָא, לֹא הָוּי אֵלָּא הֵהִיא דְסִלְקָא בֵּין
הַחוּחִים. וְדָא אַרְחָא כְּדָקָא יְאוּת. וְעַל דָּא זָרַע
שְׁבַעִין זֹוגִין, דְהוּוּ שְׁבַעִין נֶפֶשׁ, וְאַעֲיִל לוֹן בֵּין
הַחוּחִים, וְאֵינּוּן חוּחִים, מִיַּד דְהוּוּ אֵינּוּן זֹוגִין
תַּמָּן, סְלִיקוּ עֲנָפִין וְטְרַפִּין וְשְׁלִיטוּ עַל עֲלְמָא,
וּכְדִין פָּרְחַת שׁוֹשְׁנָה בֵּינֵיהוּ.

כִּי־ן דְּבַעָא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַפְקָא שׁוֹשְׁנָה
וְלִקִּיט לָה מִבֵּינֵיהוּ, כְּדִין יָבִישׁוּ חוּחִים,
וְאַזְדְּרִיקוּ, וְאַשְׁתַּצִּיאוּ, וְלֹא אַתְחֲשְׁבוּ לְכָלוּם.
בְּשַׁעַתָּא דְאֵזִיל לְמַלְקֻט שׁוֹשְׁנָה דָּא, לְאַפְקָא
בְּרִיה בּוּכְרִיה, בְּהֵוּא זְמַנָּא אֵזֵל מַלְכָּא גו
כְּמָה חֲיִילִין רְבִרְבָּנִין וְשְׁלִיטִין, עִם דְּגִלִּין

דגלים פרושים, והוציא את בנו בכורו בכמה גבורות, והביא אותו להיכלו, וישב הרבה בבית המלך.

בין שחטא לאביו, הוכיח אותו והלקה אותו, שפתיב ויחר אף ה' בישראל ויתנם ביד שוסים וגו'. סרח כמקדם ומרד באביו, הוציא אותו מביתו. מה עשו ישראל? ראו שהרי התפזרו בכבל והתערכו בעמים, לקחו נשים נכריות והולידו מהם בנים. עם כל זה האם הקדושה היתה אפטרופוס עליהם.

ועל שעשה כן, הקדוש ברוך הוא אמר, הואיל וזו בושה, אז שיבא בני מעצמו. הואיל וחלל כבודי, לא ראוי שאני אלך לשם להוציא אותו ולעשות לו נסים וגבורות כמקדם. שבו הם בלי סיוע שהיו ראויים לו, בלי נסים ונפלאות, אלא כלם מפזרים, כלם עיפים בעני, ושבנו להיכל המלך בבושה, והאם הקדושה ערכה להם.

הטאו כמקדם. מה עשה הקדוש ברוך הוא? הוציא את הבן הזה כמקדם מהיכלו עם אמו. אמר, מכאן והלאה האם ובנה יסבלו כמה רעות כאחד. זהו שפתיב, (ישעיה ג) ובפשעיתכם שלחה אמכם. ועל זה כתוב, (דברים ד) בצור לך ומצאוך כל הדברים האלה באחרית הימים. מה זה באחרית הימים? אלא זו האם הקדושה, שהיא אחרית הימים, ועמה סבלו כל מה שסבלו בגלות.

ואילו יחזרו בתשובה - אפילו רעה אחת או צער אחד שיעבר עליהם, יחשב עליהם כאלו סבלו הכל. (ואם לא יסתם הקץ) ואם לא - פשיסתיים הקץ (הרע) וכל הדורות שלו, כמו שאמר המגורה הקדושה, שפתיב (ויקרא כה)

פרישן, ואפיק לבריה בוכריה בכמה גבורין, ואייתי ליה להיכליה, ויתיב סגי כבי מלפא. בין דחב לגבי אבוה, אוכח ליה, ואלקי ליה, דכתיב, (שופטים ב) ויחר אף יי' בישראל ויתנם ביד שוסים וגו', סרח כמלקדמין, ומרד באבוה, אפקיה מביתיה. מה עבדו ישראל, חמו דהא אתבדרו לבבל, אתערבו בעממא, נסיבו נשין נכריות, ואולידו בנין מנהון. עם כל דא, אימא קדישא הות אפטורפוסא עלייהו.

ועל דעבד הכי, קדשא בריך הוא אמר, הואיל וכסופא איהו, לייתי ברי איהו מגרמיה, הואיל וחלל יקרי, לא אתחזי דאנא איזיל תמן לאפקא ליה, ולמעבד ליה נסין וגבורין כמלקדמין. תבו אינון, בלא סיועא דאתחזו לון, בלא פליאן ונסין, אלא כלהו מתבדרן, פלהו לאן במספנו, ותבו להיכלא דמלפא בכסופא, ואימא קדישא ערבת לון.

האבו כמלקדמין. מה עבד קדשא בריך הוא. אפיק להאי ברא כמלקדמין מהיכליה, ואימיה בהדיה. אמר, מכאן ולהלאה, אימא וברה יסבלון כמה בישין פחדא, הדא הוא דכתיב, (ישעיה ג) ובפשעיתכם שלחה אמכם. ועל דא כתיב, (דברים ד) בצור לך ומצאוך כל הדברים האלה באחרית הימים. מאי באחרית הימים. אלא דא היא אימא קדישא, דהיא אחרית הימים, ועמה סבלו כל מה דסבלו בגלותא.

ואילו יחזרו בתשובה, אפילו חד ביש, או חד צערא, דיעבר עליהו, אתחשב עלייהו, כאלו סבלו כלא (ס"א ואי לאו סתים קיצא) ואי לא, פד יסתיים קיצא, (בישא) וכל דרין דיליה. כמה דאמר בוצינא קדישא, דכתיב, (ויקרא כה) לצמיתות לקונה אותו לדורותיו. וכל דא,

לצמיחת לקנה אתו לדרתיו. וכל זה, הדבר תלוי בתשובה. אמר רבי חייא, ודאי כף זה, ועל כן נמשכת הגלות.

אבר הקדוש ברוך הוא, כל מה שראה (שחבה) (שהלקה) לישראל - באחרית הימים הזו. ובאחרית הימים הזו יעשה להם נסים ונקמות, שכתוב (ישעיה ב) והיה באחרית הימים נכון יהיה הר בית ה' בראש ההרים. מי זה ראש ההרים? זה אברהם הזקן, הפהן הגדול, הראש של הכל, ומשום שהוא ראש, כוס של ברכה, יהיה נכון בראש ההרים, זה אברהם הזקן, ראשון לשאר ההרים, כוס של ברכה, צריכה להיות מתקנת בימיו.

ונשא מגבעות. צריך להיות נשא מן השלחן שעור שנקרא (שוא) זרת לברך את הקדוש ברוך הוא, וזהו ונשא מגבעות. מה זה מגבעות? אלא בינה ובין בתולות אחריה רעותיה, שעור הזרת הוא. נשא כוס של ברכה מגבעות ודאי, ועל כן הטוב שיהיה לבן הבכור הזה (ישראל) הוא באחרית הימים. אמר לו, יפה אמרת, שפסוק זה ודאי כף הוא. בראש ההרים - זה ימיו, אברהם הזקן, שהוא ודאי ראש ההרים. ונשא מגבעות - משעור הגבעות, שהם רצונו. יפה אמרת. ונהרו אליו כל הגוים, מי הוא? אמר לו, ואפלו נשים וקטנים והשמש שעובד על השלחן, אף על גב שאינו אוכל, צריך לשמע ולומר אמן. (להריק ברכה לבוס) שלא יאמר אדם: אני לא אכלתי, והואיל ולא הצטרפתי לזמון, אני לא אשמע ולא אמר אמן. הפל חכמים בו.

דבר אחר ונהרו אליו כל הגוים - אף על גב שנשים וקטנים פטורים מן המצוות, בכוס של

בתיובתא תליא מילתא. אמר רבי חייא, ודאי הכי הוא. ועל דא גלותא אתמשך.

אבר קדשא בריך הוא, כל מה דחמי (ס"א דמחא) (נ"א דלקא) לון לישראל, בהאי אחרית הימים, ובהאי אחרית הימים יעביד לון נסין וניקמין, דכתיב, (ישעיה ב') והיה באחרית הימים נכון יהיה הר בית יי' בראש ההרים. מאן ראש ההרים. דא אברהם סבא, פהנא רבא, ראש דכלא. ובגין דאיהו ראש, כוס דברכה, יהיה נכון בראש ההרים, דא אברהם סבא, קדמאה לשאר ההרים. כוס דברכה, אצטריך למהוי מתקנא בימינא.

ונשא מגבעות. אצטריך למהוי זקיף מן פתורא, שיעורא דאקרי (ס"א דאהו) זרת, לברכא לקודשא בריך הוא, ודא הוא ונשא מגבעות. מגבעות מאי הוא. אלא בינה ובין (תהלים מה טו) בתולות אחריה רעותיה, שיעורא דזרת איהו. נשא כוס דברכה מגבעות ודאי, ועל דא טבא דיהא ליה להאי ברא בוכרא, באחרית הימים איהו.

אמר ליה שפיר קאמרת, האי קרא ודאי הכי הוא. בראש ההרים, דא ימינא, אברהם סבא, דאיהו ראש ההרים ודאי. ונשא מגבעות, משיעורא דגבעות, דאינון רעותיה. ושפיר קאמרת. (ישעיה ב) ונהרו אליו כל הגוים. מאי הוא. אמר ליה, ואפילו נשים וקטנים ושמש דפלח על פתורא, אף על גב דאיהו לא אכל, אצטריך למשמע, ולמימר אמן. (ס"א להריק ברכה לבוס דלא וכו') דלא יימא בר נש, אנא לא אכלית, והואיל (דף ק"ז ע"א) דלא אצטריפנא לזמון, לא אשמע ולא אימא אמן. הפל חייבין ביה.

דבר אחר ונהרו אליו כל הגוים, אף על גב

בְּרָכָה הַכֹּל חַיִּיבִים, וּבְלִבְדֵּי שִׁדְדוּ
אֶת מִי מְבָרְכִים, וְזֶהוּ וְנִתְּרוּ אֵלָיו
כָּל הַגּוֹיִם. בָּא רַבִּי יוֹסִי וּנְשָׁקוּ.
אָמַר, כַּמָּה יִפְהֵ דְבָר זֶה וּמְתוּק
לְחָף.

עֲבָשׁוּ יֵשׁ לְדִיק, אִם אַחֲרֵית הַיָּמִים
הַזֶּה הִיא כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה מִמֶּשׁ, מַה
זֶה הֵר בֵּית ה' ? הִיָּה לוֹ לְכַתֵּב כָּף:
וְהִיָּה אַחֲרֵית הַיָּמִים נִכּוֹן יִהְיֶה
בְּרֹאשׁ הַהָרִים. מַהוּ בְּאַחֲרֵית
הַיָּמִים נִכּוֹן יִהְיֶה הֵר בֵּית ה' ? אָמַר
לוֹ, אַחֲרֵית הַיָּמִים הוּא הַעֵץ שֶׁל
הַכֹּל, מֵרֵאשׁוֹ וְעַד סוּפוֹ, שֶׁהוּא עֵץ
טוֹב וְרַע. וּבָא הַפְּסוּק לְבָרֵךְ
בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים, וְהוֹצִיא הֵר בֵּית
ה', זֶה טוֹב בְּלִי רַע. הֵר בֵּית ה'
וְדָאֵי שְׂאִין שֶׁם חֲלָק לְצַד הָאֲחֵר,
שֶׁהָרִי נִבְחַר הֵר בֵּית ה' מִתּוֹךְ
הַעֵץ, שֶׁהוּא אַחֲרֵית הַיָּמִים. וְזוֹהִי
כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה, שֶׁהוּא נִכּוֹן בְּרֹאשׁ
הַהָרִים.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אֲשֶׁרִי הַדֶּרֶךְ הַזֶּה
שֶׁנִּזְכְּנוּ לְדַבֵּר הַזֶּה. אָמַר לוֹ, מִמִּי
שֶׁמַּעֲתֵ אוֹתוֹ ? אָמַר לוֹ, יוֹם אֶחָד
הַיִּיטִי הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ וְשִׁמְעֵתִי
וְרֵאִיתִי אֶת רַב הַמְּנוּנָא סְבָא (רַבִּי
שִׁמְעוֹן) שֶׁהִיָּה דוֹרֵשׁ אֶת הַפְּסוּק הַזֶּה
לְרַב אַחָא. וּכְיִןן שֶׁשִּׁמְעֵתִי,
שֶׁמַּחֲתִי בּוֹ, וְשִׁמְרֵתִי אוֹתוֹ צְרוּר
בְּכַנְף לְבוּשֵׁי שְׂלָא יְסוּר מִמְּנִי
לְעוֹלָמִים. אָמַר לוֹ, וְדָאֵי שְׁדָבֵר
קְדוּשׁ זֶה נָאוּר מִהַמְּנוּרָה
הַקְּדוּשָׁה. אֲשֶׁרִי הַדוֹר שֶׁעֲמוּדֵי
הָעוֹלָם וְתוֹמְכֵי שׁוּרִים בְּתוֹכּוֹ,
וְאִם אַתָּה צוֹרֵר אֶת הַדֶּבֶר הַזֶּה
בְּקֶשֶׁר אֶחָד שְׂלָא יְסוּר מִמֶּךָ - אֲנִי
אֶצְרֹר אוֹתוֹ בְּשִׁלְשִׁים אוֹ
בְּאַרְבָּעִים קְשָׁרִים בְּכִיסֵי שְׂלָא
יְסוּר מִמְּנִי לְעוֹלָמִים.

עַל אוֹתוֹ דְּבַר שֶׁהָרָאָה הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא לְמִשְׁה, מִשׁוּם שְׂאֵף עַל
גַּב שִׁישְׂרָאֵל חֲטָאוּ לְפָנָיו בְּכָל דוֹר
וְדוֹר, לֹא רָצָה מִי שִׁיאֲמַר עֲלֵיהֶם
לְשׁוֹן הָרַע. מִנֵּיין לָנוּ? מִהוֹשַׁע,

דְּנִשְׁיִם וּקְטָנִים פְּטוּרִין מִן הַמַּצּוֹת, בְּכּוֹס
דְּבְרָכָה הַכֹּל חַיִּיבִין, בְּלִבְדֵּי דִינְדְּעוֹן לְמֵאן
מְבָרְכִין, וְדָא הִיא וְנִתְּרוּ אֵלָיו כָּל הַגּוֹיִם. אָתָּא
רַבִּי יוֹסִי וּנְשָׁקִיָּה, אָמַר כַּמָּה שְׁפִיר מְלָה דָּא,
וּמְתִיקָא לְחַפָּא.

הַשְּׁתָּא אֵית לְדִיִּיקָא, אִי הִיא אַחֲרֵית הַיָּמִים,
אִיָּהִי כּוֹס דְּבְרָכָה מִמֶּשׁ, מַהוּ הֵר בֵּית
יִי, הָוּה לִיָּה לְמַכְתֵּב הַכִּי, וְהִיָּה אַחֲרֵית הַיָּמִים
נִכּוֹן יִהְיֶה בְּרֹאשׁ הַהָרִים. מַהוּ בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים
נִכּוֹן יִהְיֶה הֵר בֵּית יִי. אָמַר לִיָּה, אַחֲרֵית
הַיָּמִים אִיָּהוּ אֵילָנָא כְּלָא, מִרִישֵׁיָּה וְעַד סִיפֵיָּה,
דִּהוּא אֵילָנָא דְטוֹב וְרַע. וְאָתָּא קָרָא לְבָרָא
בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים, וְאִפִּיק הֵר בֵּית יִי, דָּא טוֹב
בְּלָא רַע. הֵר בֵּית יִי וְדָאֵי דְלִית תַּמָּן חוֹלְקָא
לְסִטְרָא אַחְרָא, דִּהָא אַתְּבָרִיר הֵר בֵּית יִי, מַגּוּ
אֵילָנָא דְאִיָּהוּ אַחֲרֵית הַיָּמִים. וְדָא אִיָּהוּ כּוֹס
דְּבְרָכָה, דְאִיָּהוּ נִכּוֹן בְּרֹאשׁ הַהָרִים.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, זַכָּאָה אֶרְחָא דָּא, דְּזַכִּינָא לְהֵאִי
מְלָה. אָמַר לִיָּה מִמֵּאן שֶׁמַּעֲתֵ לָהּ. אָמַר
לִיָּה, יוֹמָא חָדָא הוֹינָא אֲזִיל בְּאַרְחָא, וְשִׁמְעֵנָא
וְחַמִּינָא לִיָּה לְרַב הַמְּנוּנָא סְבָא, (נ"א לְרַבִּי שִׁמְעוֹן)
דִּהָוָה דְרִישׁ לְהֵאִי קָרָא לְרַבִּי אַחָא, וּכְיִןן
דְּשִׁמְעֵנָא חֲדִינָא בֵּיהּ, וְנִטְרִינָא לִיָּה צְרִיר
בְּכַנְפָּא דְלְבוּשָׁאֵי, דְלָא יִתְעַדִּי מִנָּאֵי לְעַלְמִין.
אָמַר לִיָּה, וְדָאֵי מְלָה קְדִישָׁא דָּא, מִנְהִירו
דְּבוּצִינָא קְדִישָׁא אַתְּנְהִיר. זַכָּאָה דָּרָא, דְקִיִּימִי
עַלְמָא וְסַמְכוּי, שְׁרִיִין בְּגוּיָה. וְאִי אַנְתְּ צְרִירָת
לְהֵאִי מְלָה בְּקֶשֶׁרָא חָדָא דְלָא יִתְעַדִּי מִינָּה.
אַנָּא אֶצְרוּר לָהּ בְּתַלְתִּין, אוֹ בְּאַרְבָּעִין קְשָׁרִין
בְּכִיסָאֵי, דְלָא יִתְעַדִּי מִינָּאֵי לְעַלְמִין. (כַּאן חֲסֵר).

עַל הֵהִיא מְלָה דְאַחְמֵי קְדִישָׁא בְרִיךְ הוּא
לְמִשְׁה, בְּגִין דְאֵף עַל גַּב דִּישְׂרָאֵל חֲבִין
קָמִיָּה בְּכָל דָּרָא וְדָרָא, לָא בְּעֵי מֵאן דִּיִּיקָא

שְׁכַתוֹב (הוֹשַׁע א) תַּחֲלַת דְּבַר ה' בְּהוֹשַׁע. הָרִי בָּאָרוּ אֶת הַדְּבַר. וְעַל כֵּן הָיָה מִסְפָּר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּחֹל הַיָּם וְגו'. וּמִשׁוֹם כִּף בְּרַךְ אוֹתָם בְּכַמָּה בְּרִכּוֹת, לְחֹר בְּתִשׁוּבָה וּלְהַשִּׁיבָם לְאֲבִיהֶם שְׁבַשְׁמִים, וְלֹא זֶז מִשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַד שֶׁמָּחַל עַל חֲטָאֵיהֶם וְהִתְנַקּוּ לְפָנָיו.

מַה כְּתוּב בְּאַלְיָהוּ? (מַלְכִים א-ט) וַיָּבֹא וַיֵּשֶׁב תַּחַת רְתֵם אֶחָד וְגו'. אָמַר, רַבּוֹן הַעוֹלָם, אֵשֶׁה אַחַת שְׁלַחַת לְיִשְׂרָאֵל וּדְבוּרָה שְׁמָה, שְׁכַתוֹב (שׁוֹפְטִים ד) וְהִיא יוֹשֶׁבֶת תַּחַת תִּמְר דְּבוּרָה. זֶהוּ רְתֵם. וְהַחֲזִירְתֶּם לְמוֹטֵב, שְׁכַתוֹב (שֵׁם ה) עַד שֶׁקָּמְתִי דְבוּרָה. וְאֲנִי נִכְנָסְתִי בִּינֵיהֶם, וְהַכְרַזְתִּי לְפָנֵיהֶם וְלֹא כָלְתִי.

עַד שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב, הַתְּגַלָּה עָלָיו הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אָמַר לוֹ, מַה לָּךְ פֶּה אֲלֵיָהוּ? בְּרֵאשׁוֹנָה הָיִיתָ מְקַטְרֵג וּמְקַנָּא עַל הַבְּרִית, וּמִשְׂרָאֵיתִי בְּךָ שֶׁקָּנְאָתָּ עָלַי בְּאוֹתָהּ בְּרִית, נִטְלֵתִי אוֹתָהּ בְּרַצוֹנִי שֶׁל מֹשֶׁה וְנִתְתִּי לָךְ, עַד שֶׁמֹּשֶׁה הָיָה אוֹמֵר, (בַּמְדַּבֵּר כוה) הַנְּנִי נִתֵּן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם. עֲכָשׁוּ שֶׁהוּא שֶׁלָּךְ, אֵינִי רְאוּי לָךְ לְקַטְרֵג עָלָיו, הָיָה לָךְ לְהַשְׁאִיר אֶת קִנְאָתְךָ לִי, כְּמוֹ בְּרֵאשׁוֹנָה שֶׁהָיָתָה שְׁלִי, נִתְתִּי אוֹתוֹ לִידֵי אַחַר וְלֹא קַטְרֵגְתִּי עָלָיו.

מַה לָּךְ פֶּה. מַה זֶה פֶּה? בְּרִית הַקְּדוֹשׁ פֶּה ה' הִיא. כִּיּוֹן שֶׁלֹּא רְצִיתָ לְהִנִּיחַ לִי אֶת פִּיךָ, יִבְרָא בְּמִקּוֹם שֶׁל אוֹתוֹ הַפֶּה. שְׁנִינוּ, בְּאוֹתָהּ שֶׁעַד הַעֲבָרָה מִמֶּנּוּ אוֹתָהּ מִתְּנָה שְׁנֵתֵן לוֹ מֹשֶׁה. שְׁשִׁנִּינוּ, מַה שְׁכַתוֹב (מַלְכִים א-ט) וַיֵּלֶךְ בְּכַח הָאֲכִילָה הִיא וְגו'. עַד הֵר הָאֱלֹהִים חוֹרְבָה. לְמַתְּבַע מִתְּמָן, וְכִי מִתְּמָן הָיָה בְּעֵי. אֵלָּא לְמַתְּבַע כְּמִלְקָדְמִין, מֵהָהוּא דִּירִית בְּהַר הָאֱלֹהִים, בְּרִית דָּא. פְּנַחַס הוּא אֲלֵיָהוּ, וְדָאִי

עָלֵיָהוּ דְלִטּוּרִין. מְנַלְן. מְהוֹשַׁע, דְּכַתִּיב, (הוֹשַׁע א) תַּחֲלַת דְּבַר יְי' בְּהוֹשַׁע, הָא אוּקְמוּהָ מְלָה. וְעַל דָּא (הוֹשַׁע ב) וְהָיָה מִסְפָּר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּחֹל הַיָּם וְגו'. וּבְגִין דָּא בְּרִיךְ לֹוֹן בְּכַמָּה בְּרַפָּאן, לְאַהֲדָרָא בְּתִיּוּבְתָא, וְלְאַתְבָּא לֹוֹן לְגַבֵּי אַבוּהוֹן דְּבִשְׁמַיָא, וְלֹא אַעֲדֵי מִתְּמָן, עַד דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מָחַל עַל חוֹבֵיָהוּ, וְאַתְנַקֵּיאוּ קָמִיהָ.

אַלְיָהוּ מַה כְּתִיב בֵּיהּ, (מַלְכִים א יט) וַיָּבֹא וַיֵּשֶׁב תַּחַת רְתֵם אֶחָד וְגו', אָמַר מְאָרִיָּה דְעֵלְמָא, אַתְתָּא חָדָא שְׁדַרְתָּ לֹוֹן לְיִשְׂרָאֵל, וּדְבוּרָה שְׁמָה, דְּכַתִּיב, (שׁוֹפְטִים ד) וְהִיא יוֹשֶׁבֶת תַּחַת תִּמְר דְּבוּרָה. דָּא הוּא רְתֵם, וְאַהֲדַרְתָּ לֹוֹן לְמוֹטֵב, דְּכַתִּיב, (שׁוֹפְטִים ה) עַד שֶׁקָּמְתִי דְבוּרָה. וְאֲנִי עֵאֲלִית בִּינֵיָהוּ, וְאַכְרַזִּית קָמִיָהוּ וְלֹא יְכִילְנָא. עַד דְּהוּא יְתִיב, אַתְגַּלִּי עָלֵיהּ קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אָמַר לֵיהּ מַה לָּךְ פֶּה אֲלֵיָהוּ, בְּקַדְמִיתָא קָא הוּיָת מְקַטְרֵגָא וּמְקַנָּי עַל בְּרִית, וּמְדַחְמִינָא בְּךָ דְקִנְיָת עָלֵי בְּהָהוּא בְּרִית, נִטְלִית לֵיהּ בְּרַעוּ דְמֹשֶׁה, וְיַהֲיִבְנָא לָךְ, עַד דְּמֹשֶׁה הָוָה אָמַר (בַּמְדַּבֵּר כוה) הַנְּנִי נִתֵּן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם. הַשְׁתָּא דָּאִיהוּ דִּילָךְ, לֹא אַתְחַזִּי לָךְ לְקַטְרֵגָא עָלָיו, הָוָה לָךְ לְמַשְׁבַּק קִנְיָיְיָ לִי, כְּמָה בְּקַדְמִיתָא דְהוּא דִּילִי, שְׁבַקְנָא לֵיהּ לִידָא אַחְרָא, וְלֹא קַטְרֵיגְנָא עָלָיו.

מַה לָּךְ פֶּה, מָאִי פֶה. בְּרִית קָיִימָא, פֶּה יְי' אִיהוּ. כִּיּוֹן דְּלֹא בְּעָאֵת לְשַׁבְּקָא לִי פּוּמְךָ, אַתְבְּרִי בְּאַתְר דְּהָהוּא פּוּמָא. תְּנֵן, בְּהֵהִיא שְׁעָתָא, אַתְעַפְּר מִנִּיהּ הָהוּא נְבִזְפִּזָא דְיַהֲב לֵיהּ מֹשֶׁה. דְתֵנֵן, מָאִי דְכַתִּיב, (מַלְכִים א יט) וַיֵּלֶךְ בְּכַח הָאֲכִילָה הִיא וְגו'. עַד הֵר הָאֱלֹהִים חוֹרְבָה. לְמַתְּבַע מִתְּמָן, וְכִי מִתְּמָן הָוָה בְּעֵי. אֵלָּא לְמַתְּבַע כְּמִלְקָדְמִין, מֵהָהוּא דִּירִית בְּהַר הָאֱלֹהִים, בְּרִית דָּא. פְּנַחַס הוּא אֲלֵיָהוּ, וְדָאִי

בְּדַרְגָּא חָדָא. אָמַר לִיה מִשָּׁה, לִית אַנְתָּ יְכִיל
לְקַבְּלָא מִנְּאִי, אָלָא זִיל לִינּוֹקֵייהוּ דִּישְׂרָאֵל,
וּמְאַיְנוּן תְּרוּחַ, וְאַיְנוּן יְהִי לָךְ, וְכַן הוּא
עָבִיד. (חסר).

הַאֲלֵהִים אֶת הַבְּרִית הַזֹּאת. פְּנַחֵס
הוּא אֲלֵהוּ, וְדַאי בְּדַרְגָּה אַחַת.
אָמַר לוֹ מִשָּׁה, אֵין אַתָּה יְכִיל
לְקַבֵּל מִמֶּנִּי, אָלָא לָךְ לְתִינּוֹקוֹת
שֶׁל יִשְׂרָאֵל וּמִהֶם תְּרוּיַח וְהֵם יִתְּנוּ
לָךְ. וְכַן הוּא עֹשֶׂה.

בְּמָה טִיבו עָבִיד קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא בְּכָל דָּרָא
וְדָרָא לִישְׂרָאֵל. תָּא חֲזִי, מָה כְּתִיב, (מִיכָה
ו) וְאַשְׁלַח לְפָנֶיךָ אֶת מֹשֶׁה אֹהֶרֶן וּמֵרִים. וְהָא
כְּמָה נְבִיאֵי הוּוּ לְבַתָּר מִשָּׁה, (ד' ק"צ ע"ב) וְאַשְׁלַח
לְפָנֶיךָ אֶת מֹשֶׁה אֹהֶרֶן וְאַלְעָזָר וּפְנַחֵס יְהוֹשֻׁעַ
וְאַלֵּיהוּ וְאַלִישֻׁעַ, וְכַמְּה שָׂאָר צְדִיקֵי וַחֲסִידֵי
מִיבְעֵי לִיה. אֵלִין תְּלַתָּא אַמְאִי. אָלָא אָמַר
קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא, עַמִּי בְּנֵי, אַמְאִי לָא תְדַכְּרוּן
לְכָל טְבִין דְּעַבְדִּית לְכוּ, דְּשַׁדְרִית לְכוּ לְמִשָּׁה
אֹהֶרֶן וּמֵרִים.

בְּמָה טוֹב עֹשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
בְּכָל דּוֹר וְדוֹר לִישְׂרָאֵל. בָּא וּרְאָה
מָה כְּתוּב, (מִיכָה ו) וְאַשְׁלַח לְפָנֶיךָ
אֶת מֹשֶׁה אֹהֶרֶן וּמֵרִים. וְהִרִי כְּמָה
נְבִיאִים הָיוּ אַחֲרֵי מֹשֶׁה! וְאַשְׁלַח
לְפָנֶיךָ אֶת מֹשֶׁה אֹהֶרֶן וְאַלְעָזָר
וּפְנַחֵס יְהוֹשֻׁעַ וְאַלֵּיהוּ וְאַלִישֻׁעַ
וְכַמְּה שָׂאָר צְדִיקִים וַחֲסִידִים הָיָה
צְרִיף לומר, אַז לְמָה שְׁלַשְׁתָּ אֵלָה?
אָלָא אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, עַמִּי,
בְּנֵי, לְמָה לָא תִזְכְּרוּ אֶת כָּל
הַטּוֹבוֹת שְׁעָשִׂיתִי לָכֶם, שְׁשַׁלַּחְתִּי
לָכֶם אֶת מֹשֶׁה אֹהֶרֶן וּמֵרִים?

לְמַלְכָּךְ בְּשַׁר וְדָם, דָּאִית לִיה מְדִינְתָא, וְשַׁדְר
לְגַבְּהָ, גּוֹבְרִין, אִפְרָכִין רַבְרַבִּין, דִּיהוּן
מְנַהֲלֵי עַמָּא, וּמְעַיְינִין בְּהוּ, וּבְדִינֵיהוּ. מָאן
אַצְטְרִיף לְמַהוּי זְקוּק בְּמִזּוּנֵיהוּ, בְּמַלִּין
דִּיצְטְרוּן. לָאו עַמָּא דְּמְדִינְתָא, בְּעַל פְּרַחֲיֵיהוּ
יִצְטְרוּ לְעַיְינָא בְּהוּ, וּלְמִיָּהֵב לְהוּ יִקְרָא.

לְמַלְכָּךְ בְּשַׁר וְדָם שֵׁישׁ לוֹ מְדִינָה,
וְשַׁלַּח אֵלָיָה אַנְשִׁים גְּדוֹלִים,
שָׂרִים וְשְׁלִיטִים, שְׁיַנְהִלוּ אֶת הָעָם
וְיַעֲיִנוּ בְּהֶם וּבְדִינֵיהֶם. מִי צְרִיף
לְהִיֹּת זְקוּק בְּמִזּוּנָם וּבְדַכְרִים
שְׁיִצְטְרוּ, הֲלָא לָא עַם
הַמְדִינָה?! הֲרִי בְּעַל פְּרַחֵם
יִצְטְרוּ לְהַשְׁגִּיחַ עַל דְּרַכֵּיהֶם
וְלַתַּת לְהֶם כְּבוֹד.

שְׁדָרִית לְמִשָּׁה, אִיהוּ אִיִּתִי קַמֵּיכוּ
מִן לְמִיכַל, וְנַהִיל לְכוּ וּלְבַנְיִיכוּ
וּלְבַעֲרִיכוּ, וְאַשְׁתַּדַּל בְּדִינֵיכוּ, (ס"א בְּמִזּוּנֵיכוּ)
וּבְכָל מָה דְּאַצְטְרִיף לְכוּ. שְׁדָרִית לְאֹהֶרֶן,
אִיִּתִי (ס"א לְכוּ עֲנִי) הֵיכְלִין דְּעַנְנֵי יִקְר
לְחַפָּאָה עַלֵּיכוּ, פְּמַלְכִין. אַסְחֵי לְכוּ בְּטַלֵּי
יִקְר, דְּלָא אַתְּרַקְבוּ לְבוּשֵׁיכוּן וּמְנַעֲלִיכוּן,
וְהוּוּ מִתְחַדְּשֵׁי בְּכָל יוֹמָא. שְׁדָרִית לְמֵרִים,
אִיִּתִיָּאָת בִּירָא לְאַשְׁקָאָה לְכוּ, וְשַׁתִּיתוּן
אַתּוּן וּבְעִירְכוּן. אִינּוּן יְהִיבוּ לְכוּן, וּמְדַלְהוּן
אַכְלַתּוּן וְשַׁתִּיתוּן, וְיִתִּיבַתּוּן בְּחוּפָּאָה דִּיקְר
דְּלְהוּן. וּמְדַלְכוּן לָא יְהַבַּתּוּן לוּן. וְלָא עוֹד,
אָלָא דְּאַשְׁתַּדְּלוּ עַלֵּיכוּן, וְנַטְלוּ עַל צְוָאֲרִיהוּן

שְׁדַחְתּוּ אֶת מֹשֶׁה, הוּא הִבִּיא
לְפָנֶיכֶם מִן לְאַכַּל, וְנַהֵל אֶתְכֶם
וְאֶת בְּנֵיכֶם וְאֶת בְּהֶמְתְּכֶם,
וְהַשְׁתַּדַּל בְּדִינֵיכֶם (בְּמִזּוּנֹתֵיכֶם) וּבְכָל
מָה שְׁהַצְטְרַכְתֶּם. שְׁלַחְתִּי אֶת
אֹהֶרֶן, הִבִּיא (לָכֶם עֲנִי) הֵיכְלוֹת שֶׁל
עַנְנֵי כְבוֹד לְכַסּוֹת עֲלֵיכֶם כְּמוֹ
מַלְכִים. רַחֵץ אֶתְכֶם בְּטַלֵּי כְבוֹד
שֶׁלֹּא יִרְקְבוּ לְבוּשֵׁיכֶם וּמְנַעֲלֵיכֶם,
שְׁהִיוּ מִתְחַדְּשִׁים בְּכָל יוֹם.
שְׁלַחְתִּי לְמֵרִים, הִבִּיאָה בָּאָר
לְהַשְׁקוֹת אֶתְכֶם, וְשַׁתִּיתֶם אֶתְּם
וּבְהֶמְתְּכֶם. הֵם נִתְּנוּ לָכֶם,
וּמְשַׁלְּהֶם אַכְלַתֶּם וְשַׁתִּיתֶם
וְיִשְׁבַּתֶּם בְּחַפְּת הַכְּבוֹד שֶׁלְּהֶם,
וּמְשַׁלְּכֶם לָא נִתְּתֶם לְהֶם. וְלָא

עוד, אלא שהשתדלו עליכם ולקחו על צוארם את משאכם, והייתם מחרפים ומגדפים אותם. אמר רבי יוסי, לא היה אב רחמן על בניו כמו הקדוש ברוך הוא, ופסוק הוא שפתוב, (מלכים א-ח) לא נפל דבר אחד מפל דברו הטוב וגו'. בא וראה רחמנותו: אלו אמר לא נפל דבר אחד מפל דברו הטוב ולא יותר - נוח לעולם שלא נברא. אבל משאמר מפל דברו הטוב, והוציא הרע לאחור, שהרי דבר של רע לא רצה לעשות.

ואף על גב שהפחיד והרים רצועה, באה האם והחזיקה בזרוע ימינו, ועמדה הרצועה במקומה ולא ירדה למטה, ולא נעשה (הדין), משום שבעצה אחת היו שניהם - אותו שהפחיד, ואותו שאחז בימינו.

ואם תאמר, מנין לנו? זה מדבר שהוא בגלוי, שפתוב לך רד פי שחת עמך. התחיל להרים רצועה, ומשה, שלא היה יודע דרכה של אם, שתק. כיון שראה הקדוש ברוך הוא כף, רמז לו, והכה בו ואמר ועתה הניחה לי. מיד הרגיש משה ואחז בזרועו של הקדוש ברוך הוא, שפתוב זכר לאברהם. זו זרוע ימין, ומשום כף לא ירדה הרצועה.

ואם תאמר, האם שהיא רגילה לאחז ברצועת המלך, היכן הייתה שהשאירה את הדבר למשה? שאלתי ואמרתי, והרי לא ידעתי את ברור הדבר, עד שגהיה לפני המנונה הקדושה. כשבאו לפני רבי שמעון, ראה בפניהם סימן. אמר, הפנסו בנים קדושים, הפנסו אהובי המלך, הפנסו אהובים שלי, הפנסו אהובים אלה לאלה.

שאמר רבי אבא, כל החברים של

מטולכוון, והיותו מחרפין ומגדפין לון. אמר רבי יוסי, לאו הוה אבא רחמן על בניו כקודשא בריך הוא, וקרא הוא דכתיב, (מלכים א ח) לא נפל דבר אחד מפל דברו הטוב וגו'. תא חזי רחמנו דיליה, אלו אמר לא נפל דבר אחד מפל דברו ולא יתיר, נח לעלמא דלא אתברי. אבל מדאמר מפל דברו הטוב, ואפיק ביש לאחורא, דהא מלה דביש לא בעי למעבד.

ואף על גב דאגזים, וארים רצועה, אתאת אמא ואתקפת בדרועיה ימינא, וקם רצועה בקיומיה, ולא נחית לתתא, ולא אתעביד, בגין דבעיטא חדא הוו תרווייהו, איהו דאגזים, ואיהו דאחידת בימיניה.

ואי תימא מנלן. ממלה דאיהי באתגללא, דכתיב לך רד פי שחת עמך, שרי לארמא רצועה, ומשה דלא הוה ידע ארמא דאמא, שתיק. כיון דחמא קדשא בריך הוא כף, אנקיד ליה, ובטש ביה ואמר ועתה הניחה לי, מיד ארגיש משה, ואחיד בדרועיה דקודשא בריך הוא, דכתיב זכור לאברהם, דא דרועיה ימינא, ובגין כף לא נחית רצועה.

ואי תימא, אמא דאיהי רגילה לאחדא ברצועה דמלפא, אן הות, דשבת מלה למשה. שאילנא ואמינא והא לא ידענא בריא דמלה, עד דנהוי קמיה דבוצינא קדישא. פד אתו לקמיה דרבי שמעון, חמא באנפיהו סימן. אמר עולו בני קדישין, עולו רחימין דמלפא, עולו רחימין דילי, עולו רחימין אלין באלין.

דאמר רבי אבא, פל אלין חבריאי, דלא רחימין אלין לאלין, אסתלקו מעלמא

הללו שאין אהבים זה את זה, מסתלקים מהעולם טרם שהגיע זמנם. כל החברים של

רבי שמעון, אהבת נפש ורוח היתה ביניהם, ומשום כך בדרור של רבי שמעון היו בגלוי. שהיה רבי שמעון אומר, כל החברים שאין אותהים אלה לאלה, גורמים שלא ללכת בדרך ישרה, ועוד - שעושים בה פגם, שהרי בתורה אהבה ואהבה ואמת יש בה. אברהם אהב את יצחק, ויצחק את אברהם, היו מתחבקים זה בזה. ביעקב שניהם אחוזים באהבה ובאהבה, נותנים ורוחם זה בזה. גם החברים באותה דגמא הם צריכים, ולא לעשות פגם.

ביון שראה סימן בפניהם ואמר להם כך, אמרו לו, ודאי רוח נבואה שורה על המנורה הקדושה, וכך אנו צריכים לדעת. בכה רבי שמעון ואמר, דבר אחד מאותם דברים שלחשו לי מתוך ראש הישיבה של גן עדן, שלא אמרו בגלוי דבר זה, סתר הוא. ואמר להם, בני אהובי, בני אהובי נפשי, מה אעשה. אמרו לי בלחש, ואני אמר בגלוי, ולזמן שנראה פנים בפנים (שכינה), כל הפנים יסתמכו בזה.

בני החטא שעשו (ערכ רב) העם שבחוץ, והשתתפו בו העם הקדוש - כאם הם חטאו, שפתיב קום עשה לנו אלהים, אלהים ודאי. כבוד ישראל הנה, הוא ששורה עליה כאם על בנים, וזהו סוד הפתיב (תהלים ק) וימירו את כבודם בתבנית שור. זה כבודם של ישראל, האמא שלהם. וזהו שפתיב (שמואל-א ד) גלה כבוד. שגרמו לשכינה לגלות בגלות עמהם. ועל זה וימירו את כבודם. במה? בתבנית שור.

כאן הוא סוד הדבר. בא וראה, למטה בתוך שמרי תימן השמרים הרעים, יצא מפגיע אחד, מקטרג,

עד לא מטא זמנייהו, כל חברייהו ביומוי דרבי שמעון, רחימו דנפשא ורוחא הוה בינייהו, ובגין כך בדרא דרבי שמעון באתגלייא הוה, דהוה אמר רבי שמעון, כל חברייהו דלא רחמין אלין לאלין, גרמין דלא ליהו בארץ מישר. ועוד דעבדין פגמינו בה, דהא אורייתא רחימו ואהוה וקשוט אית בה. אברהם רחים ליצחק, יצחק לאברהם, מתחבקן דא בדא, יעקב תרווייהו אחידן ביה, ברחימו, ובאהבה, יתבין רוחייהו דא בדא. חברייהו כההוא דוגמא אצטריכו, ולא למעבד פגמינו.

ביון דחמא סימן באנפיהו, ואמר לון הכי. אמרו ליה ודאי רוח נבואה שרא על בוצינא קדישא, והכי אצטריף לן למנדע. בכה רבי שמעון ואמר, חד מלה מאינון מלין דלחישו לי מגו ריש מתיבתא דגנתא דעדן, דלא אמרו באתגלייא מלה דא סתרא איהי, ואימא לכו בני רחימאי, בני רחימין דנפשי, מה אעביד, אמרו לי בלחישא, ואנא אימא באתגלייא. ולזמנא דנחמי אנפין באנפין, (ד) קצ"א ע"ב) כל אנפין יסתכמון בדא.

בני חובא דעבדו (ערכ רב) עמא דלבר. ואשתתפו ביה עמא קדישא, באמא חאבו, דכתיב קום עשה לנו אלהים, אלהים ודאי. כבוד ישראל דא, איהו דשריא עלייהו כאמא על בנין, ודא הוא רזא דכתיב, (תהלים ק) וימירו את כבודם בתבנית שור. דא כבודם דישראל, אמא דלהון. ודא הוא דכתיב, (שמואל א ד) גלה כבוד. דגרמו לשכינתא דאתגלי בגלותא עמהון. ועל דא וימירו את כבודם, במה. בתבנית שור.

הכא איהו רזא דמלה, תא חזי, לתתא גו שמרים דחמרא, דורדיין בישין, נפק

מזיק קדמון, והוא בסוד דמות אדם. כשקרב לתוך הקדש, פיון שמעבר משם ורוצה לרדת למטה, רוצה להתלבש בלבוש להזיק את העולם. ויורד הוא ומרכבותיו. והלבוש הראשון שהוא לוקח - תבנית שור, דמות שור, וראשון לנזיקין מאותם ארבעה. הוא שור. והם ארבעה אבות להזיק לעולם, וכל שלשת אבות הנזיקין פרט לשור, כלם שלו, ועל זה כתוב וימירו את פבודם בתבנית שור.

מה זה אכל עשב? הרי דרשנו בו, אבל עקר הדבר מתמצית של לחם ושבעה מיני דגן אין לו בהם חלק. ומשום כך האם לא היתה שם, ולא נאה לה להיות שם. ומשום שהאב היה יודע את רחמנות האם ודרפה, אמר למשה, בני אהובי, העצה בזה תמיד בשניהם. וזהו שלחשו לי בלחש, שלא ראוי לגלות, שהבן לא ידע, ויראה שהרי רצועה מוכנה, ותמיד יפחד. אבל שניהם בצעה זו ובעצה אחת.

בא וראה, כתוב וירא העם פי בשש משה. מי זה העם? הם הערב רב. מי הערב רב? וכי לודים וכושים וכפתורים ותוגרמים היו, שקראו להם ערב רב? והלא מצריים היו, וממצרים נסעו. ואלו היו ערבוביה של עמים רבים, כך היה לו לכתב: ערב רב עלו אתם לפי הערבוביה שלהם.

אָלָא ערב רב עלה אתם - עם אחד היה ולשון אחת, אבל כל מכשפי מצרים וכל חרטמיהם היו אלה, שכתוב בהם (שמות ז) ויעשו גם הם חרטמי מצרים. שרצו לעמד כנגד נפלאות

חד ערעורא, מקטרגא, מזיקא קדמאה, ואיהו ברזא דיוקנא דאדם. פד קריב לגו קדשא. פיון דאתעבר מתמן, ובעי לנחתא לתתא. בעי לאתלבשא בלבושא, לנזקא עלמא. ונחית הוא ורתיכוי. ולבושא קדמאה דקא נקיט, תבנית שור, דיוקנא שור, וקדמאה לנזיקין מאינון ארבע, שור איהו. ואינון ארבע אבות לנזקא עלמא. וכלהו תלתא דאבות נזיקין בר שור, פלהו דיליה, ועל דא כתיב, וימירו את פבודם בתבנית שור.

מהו אוכל עשב. הא דרשינן ביה. אבל עקרא דמלה, מתמצית דלחם ושבעה זיני דגן, לית ליה בהו חולקא. ובגיגי כף, אימא לא הות תמן, ולא יאות לה למהוי תמן. ובגין דאבא הוה ידע רחמנו דאמא וארחא די'לה, אמר למשה, בני רחימאי, עיטא בתרווייהו בדא תדיר. ודא הוא דלחישו לי בלחישו, דלא חזי לגלגאה, דברא לא ינדע, ויחמי דהא רצועה אתתקנת, וידחל תדיר. אבל תרווייהו בעיטא דא, ובעיטא חדא.

הא חזי כתיב (שמות לב) וירא העם פי בשש משה. מאן העם. אינון ערב רב. מאן ערב רב. וכי לודים וכושים וכפתורים ותוגרמים הוו, דקראן לון ערב רב, והלא מצריים הוו, וממצרים נטלו, ואלו הוו ערבוביא דעמין סגיאין, הכי הוה ליה למכתב, ערב רב עלו אתם לפי ערבוביא דלהון.

אָלָא (שמות יב) ערב רב עלה אתם. עמא חד הוה, ולישן חד, אבל כל חרשי מצרים, וכל חרטומי דלהון הוו, דכתיב בהו, (שמות ז) ויעשו גם הם חרטומי מצרים. דבעו למיקם לקבל

פליאן דקודשא בריהו הוא, פיון דחמו נסין ופליאן דעבד משה במצרים,

הקדוש ברוך הוא. פִּינּוּן שָׂרְאוֹ הַנְּסִים וְהַנְּפִלְאוֹת שֶׁעָשָׂה מִשָּׁה בַּמִּצְרַיִם, חֲזָרוּ לְמִשָּׁה. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמִשָּׁה, אֵל תִּקְבַּל אוֹתָם. אָמַר מִשָּׁה, רְבוּן הָעוֹלָם, פִּינּוּן שָׂרְאוֹ גְבוּרְתְךָ הֵם רוֹצִים לְהַתְגַּיֵּר. יִירָאוּ גְבוּרְתְךָ בְּכָל יוֹם, וַיִּדְעוּ שָׂאִין אֲלוֹהַּ מִבְּלַעֲדֶיךָ. וְקָבַל אוֹתָם מִשָּׁה.

לָמָּה קָרָא לָהֶם עֶרְב רַב? אֲלֵא כֹל מְכַשְׁפֵי מִצְרַיִם הָיוּ, וּבְרֵאשֵׁם יוֹנוֹס וַיִּמְבְּרוּס, וּבִשְׁעוֹת הַיּוֹם הָיוּ עוֹשִׂים כְּשִׁפְיָהֶם תָּמִיד. וְכֹל הַמְכַשְׁפִּים הִלְלוּ הָעֲלִיּוֹנִים הָיוּ מִסְתַּפְּלִים מִכַּאֲשֶׁר נוֹטָה הַשֶּׁמֶשׁ, מִרְאשִׁית שֶׁשׁ שְׁעוֹת וְחֻצֵי עַד רֵאשִׁית תְּשַׁע וְחֻצֵי, שֶׁהֵינּוּ עֶרְב הַגָּדוֹל. כֹּל אוֹתָם מְכַשְׁפִּים קִטְנִים, מִתְחַלֵּת תְּשַׁע וְחֻצֵי עַד חֻצוֹת הַלַּיְלָה.

אוֹתָם עֲלִיּוֹנִים שִׁפְיָהֶם הָיוּ מִסְתַּפְּלִים מְכַשְׁנוּטָה הַשֶּׁמֶשׁ, שֶׁהָיָה אִזּוֹ מִתְחַלֵּים תְּשַׁע מֵאוֹת וְתִשְׁעִים וְחֲמֵשׁ דְּרָגוֹת לְשׁוֹטֵט עַל הָרִי הַחֹשֶׁךְ, וְרוֹחַם הָיְתָה מְשׁוֹטֵטֶת עַל כֹּל אוֹתָם מְכַשְׁפִּים (דְּרָגוֹת) בְּכִשְׁפֵיהֶם. וְאֵלֶּה הָיוּ עוֹשִׂים כֹּל מֵה שֶׁהֵם רוֹצִים, עַד שֶׁכֹּל הַמִּצְרַיִם בְּאֵלֶּה הָיָה מִבְּטָחָם. וְקָרָאוּ לָהֶם עֶרְב רַב, מִשּׁוֹם שֵׁשׁ לָהֶם עֶרְב קָטָן, מִתְשַׁע שְׁעוֹת וְחֻצֵי וּמִטָּה, זֶה עֶרְב קָטָן. וּשְׁנֵי עֶרְבִים הֵם, וְעַל כֵּן וְגַם עֶרְב רַב עֲלֵה אִתָּם.

וְחֻכְמָתָם הָיְתָה רַבָּה, וְהֵם הִסְתַּפְּלוּ בִשְׁעוֹת הַיּוֹם, וְהִסְתַּפְּלוּ בְּדַרְגַּת מִשָּׁה, וַיִּרְאוּ שֶׁהָיָה בְּכֹל הַצְּדָדִים בְּשֵׁשׁ מִשָּׁה: בְּשֵׁשׁ שְׁעוֹת רֵאשׁוֹנוֹת שֶׁל הַיּוֹם, שֶׁהֵם לֹא יְכוּלִים לְשַׁלֵּט בָּהֶם, (בְּגִלְל שֵׁשׁ) בְּשֵׁשׁ דְּרָגוֹת עֲלִיּוֹנוֹת שְׁאוּחֻזִּים בּוֹ (שְׁאוּחֻז בָּהֶם). וּבְכֹל הַצְּדָדִים הָיָה בְּשֵׁשׁ, וּבְעֶטְרוֹת הַשֶּׁשׁ הִלְלוּ הָיָה עֵתִיד לְרַדֵּת מִן הַהָר, שֶׁכְּתוּב כִּי בְשֵׁשׁ מִשָּׁה לְרַדֵּת מִן הַהָר.

אֶהְדְּרוּ לְגַבֵּי מִשָּׁה. אָמַר לִיָּה קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמִשָּׁה, לָא תִקְבַּל לוּן. אָמַר מִשָּׁה, מֵאֲרִיָּה דְעֲלָמָא, פִּינּוּן דְחָמוֹ גְבוּרְתָא דִילָךְ, בְּעָאן לְאַתְגַּיֵּירָא. יַחְמוּן גְבוּרְתְךָ בְּכָל יוֹמָא, וַיִּנְדְעוּן דְלִית אֵלֶּהָ בַר מַנְךָ. וְקָבַל לוּן מִשָּׁה.

אֲמַאי קָרָא לוּן עֶרְב רַב. אֲלֵא כֹל חֲרָשִׁין דְּמִצְרַיִם הָווּ, וּבְרִישֵׁיהוּן יוֹנוֹס וַיִּמְבְּרוּס, וּבִשְׁעֵתֵי דִיוֹמָא הָווּ עֲבָדֵי תְדִיר חֲרָשִׁיָּהוּ. וְכֹל אֵלִין חֲרָשִׁין עֲלֵאִין, הָווּ מִסְתַּפְּלֵי מִפִּי נְטִי שְׁמִשָּׁא, מִשִּׁירוּתָא דְשִׁית שְׁעוֹת וּמְחֻצָּה, עַד שִׁירוּתָא דְתִשְׁע וּמְחֻצָּה. דְּהֵינּוּ עֶרְב רַבְרָבָא. כֹּל אֵינּוּן חֲרָשִׁין זְעִירִין, מִשִּׁירוּתָא דְתִשְׁע וּמְחֻצָּה, עַד פְּלָגוֹת לַיְלִיא.

אֵינּוּן עֲלֵאִין דְּבָהוּ, הָווּ מִסְתַּפְּלֵי מִפִּי נְטִי שְׁמִשָּׁא. דְּהָא כְּדִין שָׂרְאן תְּשַׁע מָאָה וְתִשְׁעִין וְחֲמֵשׁ דְּרָגִין, לְמִשְׁטָטָא עַל טוּרֵי חֹשֶׁךְ. וְרוּחָא דְלֵהוּן, הָוָה מְשֻׁטָּטָא עַל כֹּל אֵינּוּן חֲרָשִׁין (נ"א דְרָגִין) בְּחֲרָשִׁיָּהוּ. וְאֵלִין הָווּ עֲבָדֵי, כֹּל מֵה דְאֵינּוּן בְּעָאן. עַד דְכָל מִצְרָאֵי רְחֻצְנוּ דְלֵהוּן בְּאֵלִין הָוָה. וְקָרָאן לוּן עֶרְב רַב.

בְּגִין דְאִית עֶרְב זְעִירָא, מִתְשַׁע שְׁעוֹת (ד' קצ"א א' ע"ב) וּמְחֻצָּה וּלְתַתָּא, דָּא עֶרְב זְעִירָא. וְתַרֵּי עֶרְבֵי אֵינּוּן, וְעַל דָּא וְגַם עֶרְב רַב עֲלֵה אִתָּם.

וְחֻכְמָתָא דְלֵהוּן, הָוָה סְגִי. וְאֵינּוּן אִסְתַּפְּלוּ בִשְׁעֵתֵי דִיוֹמָא, וְאִסְתַּפְּלוּ בְּדַרְגָּא

דְּמִשָּׁה, וְחָמוֹ דְּהָא בְּכָל סְטָרִין בְּשֵׁשׁ מִשָּׁה: בְּשֵׁשׁ שְׁעֵתֵי קְדָמָאִין דִּיוֹמָא, דְאֵינּוּן לֹא יְכַלִּין לְשַׁלְטָאָה בְּהוּ, (נ"א כְּגִין שִׁית) בְּשִׁית דְּרָגִין עֲלֵאִין דְאִחִידָן בִּיה (נ"א דְאִחִיד בְּהוּ). וּבְכָל סְטָרִין בְּשִׁית הָוָה, וּבְעֶטְרִין דְאֵלִין שִׁית, הָוָה זְמִין לְרַדֵּת מִן הַהָר, דְכְּתִיב כִּי בְשֵׁשׁ מִשָּׁה לְרַדֵּת מִן הַהָר.

בְּשֵׁשׁ, וּבְעֶטְרוֹת הַשֶּׁשׁ הִלְלוּ הָיָה עֵתִיד לְרַדֵּת מִן הַהָר, שֶׁכְּתוּב כִּי בְשֵׁשׁ מִשָּׁה לְרַדֵּת מִן הַהָר.

מִיָּד וַיִּקְהַל הָעָם עַל אֶהְרֹן, (דַּחְבִּי תַנִּינֵן דַּחְבִּיהִיא שַׁמְעָא דְנַחֲתִית מֹשֶׁה וְקַבִּיל אֹרִייתָא בְלַחֲדוּי כְּלָלָא דְכָל יִשְׂרָאֵל וְאִיהוּ קַבִּיל אֹרִייתָא בְּעַלְמָא. וְאַפִּילוּ מְגִילַת אֶסְתֵּר דְּכַתִּיב (אֶסְתֵּר ט') וְקַבִּיל הַתְּהוֹדִים. וְקַבְלוּ הַתְּהוֹדִים מִבְּעֵי לִיה. מָאִי וְקַבִּיל אֱלֹא דַּא מֹשֶׁה דְּאִיהוּ הַתְּהוֹדִים כְּלָלָא דְהַתְּהוֹדָא. וְנִקְמַל הָעָם עַל אֶהְרֹן) **אֲמָאִי עַל אֶהְרֹן. בְּגִין לְאַתְּפִלְלָא בְּסִטְרָא דִּימִינָא, דְּהָא אֵינֻן שְׂמָאֲלָא בְּעוּ מַנְיָה, וּבְגִין דְּלַהּוּי כְּלִיל בִּימִנָא, אֲתַכְּנָשׁוּ עַל אֶהְרֹן, וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו קוֹם עֲשֵׂה לָנוּ אֱלֹהִים.** (אֱלֹהִים וְדָאִי בְּעוּ סִטְרָא שְׂמָאֲלָא. אֲשֶׁר יִלְכוּ אֲשֶׁר יִלְךְ מִבְּעֵי לִיה. מָאִי אֲשֶׁר יִלְכוּ. אֱלֹא אֱלֹהִים שִׁית דְּרָנָא אֵינֻן (ר"א שְׁשֵׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה) כְּלַחוּ בְּסִטְרָא שְׂמָאֲלָא דְאֱלֹהִים שִׁית אֵינֻן. דָּאִי תִּימָא דְהָא שְׁבַע אֵינֻן. הַהוּא אֱלֹהִים עֲלָאָה לָא עָאֵל בְּכַלְלָא).

הָא חֲזִי, כָּל זְמַנָּא דְהוּה מוֹשֶׁה בְּמִצְרַיִם, שְׂמָא דְאֱלֹהִים לָא דְכִיר, אֱלֹא שְׂמָא דִּינִי, וְעַל דָּא קִשְׂיָא לִיָּה לְפַרְעֹה בְּגִין דְּלָא יָהֵא תוֹקְפָא לְהֵוּא סִטְרָא אַחְרָא, וְלָא יִתְתַּקַּף בְּעַלְמָא. הַשְׂתָּא בְּעוּ הַהִיא מְלָה, וְהֵינֵנו קוֹם עֲשֵׂה לָנוּ אֱלֹהִים. לָנוּ דִּיִּקְא, דְּאֲנָן צְרִיכִין לְהֵאִי מְלָה, לְתַקְפָּא סִטְרָא דִּילָן, דְּהוּה אֲתַדְחִיָּא עַד הַשְׂתָּא.

אֲשֶׁר יִלְכוּ לְפָנֵינוּ. מָאִי אָמְרוּ. אֱלֹא הָכִי אָמְרוּ, חֲמִינָן דְּאֲתוֹן יִשְׂרָאֵל, כָּל טוֹב וְכָל יָקָר דְּעַלְמָא לָכוּ, וְאֲנָן דְּחִיִּין לְבַר. דְּלָכוּ, (שְׁמוֹת יג) וַיְיָ הוֹלֵךְ לְפָנֵיהֶם יוֹמָם. אוֹף הָכִי אֱלֹהִים אֲשֶׁר יִלְכוּ לְפָנֵינוּ, כְּמָה דְאֲזִיל קַמִּיכֻן וַיְיָ. דְּהָא רִשׁוּ אֵית לְסִטְרָא דִּילָן לְמַהֲךְ אוֹף הָכִי לְקַמְנָא, אִי נְזַמִּין לִיָּה עוֹבְדָא.

הָא חֲזִי, כָּל עֲנֵנֵי יָקָר דְאֲזִלוּ בְּמַדְבְּרָא, לָא הוּוּ חִפְיִין אֱלֹא לְבַנֵּי יִשְׂרָאֵל לְחוֹדֵייהוּ. וְהֵוּא עֲנָנָא דִּיקָר, דְּכַתִּיב וַיְיָ הוֹלֵךְ לְפָנֵיהֶם יוֹמָם, אֲזִלָּא לְקַמִּייהוּ. וְאֵלִין עֲרֵב רַב, וְכָל אֵינֻן בְּעִירֵי עֲאֲנִין וְתוֹרִין, הוּוּ אֲזִלוּ לְבַר הַלְלוּ, וְכָל אוֹתָן בְּהַמּוֹת, צֹאן וְשׁוֹרִים, הֵינּוּ הוֹלְכִים מַחוּץ לְמַחֲנֶה בְּאַחַר־וָנָה. וּבֹא רָאָה, כָּל אוֹתָם

מִיָּד וַיִּקְהַל הָעָם עַל אֶהְרֹן, (שַׁפְרָא לְמִדּוּנָא, שְׂבֹאוֹתָהּ שְׁעָה שְׁרִיר מִשְׁהוּקַבֵּל הַתּוֹרָה לְבַדּוּ כְּלָלוֹת כָּל יִשְׂרָאֵל, וְהוּא קַבִּל הַתּוֹרָה בְּעוֹלָם. וְאַפִּילוּ מְגִילַת אֶסְתֵּר שְׁכַתּוּב (אֶסְתֵּר ט) וְקַבִּיל הַתְּהוֹדִים, וְקַבְלוּ הַתְּהוֹדִים הִיא צְרִיף לְהִיּוֹתוֹ מַהוּ וְקַבְּלֵ? אֱלֹא זֶה מֹשֶׁה שְׁהוּא הַתְּהוֹדִים, כְּלָלוֹת כָּל הַתְּהוֹדִים. וַיִּקְהַל הָעָם עַל אֶהְרֹן) לְמָה עַל אֶהְרֹן? כְּדִי לְהַכְּלִיל בְּצַד הַיְמִין, שְׁהֵרִי הֵם הַשְׂמָאֵל רְצוּ מִמֶּנּוּ, וּכְדִי שְׁיִהִיָּה כְּלוּל בַּיְמִין, הַתְּכַנְסוּ עַל אֶהְרֹן, וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו קוֹם עֲשֵׂה לָנוּ אֱלֹהִים. (אֱלֹהִים וְדָאִי רְצוּ צַד הַשְׂמָאֵל. אֲשֶׁר יִלְכוּ אֲשֶׁר יִלְךְ הִיא צְרִיף לְהִיּוֹתוֹ מַהוּ אֲשֶׁר יִלְכוּ? אֱלֹא אֱלֹהִים, שֵׁשׁ מִדְּרָגוֹת הֵן (שְׁשֵׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה), כָּלֵם בְּצַד הַשְׂמָאֵל שֶׁל אֱלֹהִים, שֵׁשׁ הֵן. שֵׁשׁ תִּאֲמַר שְׁהֵרִי הֵן שְׁבַע, אוֹתוֹ הָאֱלֹהִים הָעֲלִיּוֹן לֹא נִכְנַס בְּכַלְל).

בֹּא וְרָאָה, כָּל זְמַן שְׁהִיָּה מוֹשֶׁה בְּמִצְרַיִם, לֹא הִזְכִּיר הַשֵּׁם שֶׁל אֱלֹהִים, אֱלֹא שֵׁם שֶׁל ה', וְעַל זֶה קִשְׂיָא לוֹ לְפַרְעֹה, כְּדִי שְׁלֹא יִהְיֶה תַקְפָּא לְאוֹתוֹ הַצַּד הָאַחֵר וְלֹא יִתְחַזַּק בְּעוֹלָם. עַכְשָׁו רְצוּ אֶת אוֹתוֹ הַדְּבָר, וְהוּוּ קוֹם עֲשֵׂה לָנוּ אֱלֹהִים. לָנוּ דִּיקְא, שְׂאֲנֻן צְרִיכִים אֶת הַדְּבָר הַזֶּה לְחַזֵּק אֶת הַצַּד שֶׁלָנוּ, שְׁהִיָּה דְחִיָּי עַד עַכְשָׁו. אֲשֶׁר יִלְכוּ לְפָנֵינוּ. מָה אָמְרוּ? אֱלֹא כְּךָ אָמְרוּ, אֲנֻן רוֹאִים שְׂאֲתָם יִשְׂרָאֵל, כָּל טוֹב וְכָל הַכְּבוֹד שֶׁל הָעוֹלָם לָכֵם, וְאֲנֻן דְּחוּיִים בְּחוּץ. שְׁלָכֶם - (שְׁמוֹת יג) וַה' הֹלֵךְ לְפָנֵיהֶם יוֹמָם. אִף כְּךָ אֱלֹהִים אֲשֶׁר יִלְכוּ לְפָנֵינוּ, כְּמֹה שְׁה' הוֹלֵךְ לְפָנֵיכֶם. שְׁהֵרִי יֵשׁ לָנוּ רִשׁוּת לְצַד שֶׁלָנוּ לְלַכְּתָא אִף כְּךָ לְפָנֵינוּ, אִם נְזַמֵּן לוֹ מַעֲשֶׂה.

בֹּא וְרָאָה, כָּל עֲנֵנֵי הַכְּבוֹד שֶׁהִלְכוּ בְּמַדְבְּרָא, לֹא הֵינּוּ מְכַסִּים אֱלֹא רַק אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְבַדָּם, וְאוֹתוֹ עֲנַן כְּבוֹד שְׁכַתּוּב וַה' הֹלֵךְ לְפָנֵיהֶם יוֹמָם, הוֹלֵךְ לְפָנֵיהֶם. וְהָעֲרֵב רַב אוֹתָם

ארבעים שנים שהלכו ישראל במדבר, שום לכלוף וטנוף לא היה בתוף העננים בפנים. ועל זה צאן ובקר שהיו אוכלים עשב היו בחוץ, וכל אותם ששומרים אותם.

אמר רבי אלעזר, אבא, אם כך, אותם ערב רב לא היו אוכלים מן המן? אמר לו, ודאי כך הוא, אלא רק מה שנותנים להם ישראל, כמי שנותן לעבדו. וממה היו אוכלים? מתמצית, מה שנשאר אחר הרחים, פסלת. והפתוב מכריז ואומר, (שם טו) ובני ישראל אכלו את המן ארבעים שנה. בני ישראל, ולא אחרים. ויראו בני ישראל ויאמרו מן הוא, ולא שאר הערב רב, צאן ובקר שהיו בנייהם.

עד עכשו היו כנועים אותם ערב רב, ועכשו עמדו ורצו מעשה לחזק את הצד האחר, ואמרו, או נהיה כלנו עם אחד ונהיה בכלל עמכם, או שיהיה לנו מי שילך לפנינו כמו שהולך אלהיכם לפניכם. אמר אהרן, חס ושלום שאלה ישתתפו בעם הקדוש להיות הפל פלל אחד, ולא יתערבו העם הקדוש בעם הזה בכלל אחד, אלא טוב להפרידם מתוף העם הקדוש עד שיבא משה.

ואהרן התפון לטוב, אלא שהיו רבים מישראל שהשתתפו עמהם בלב. ומשום כך, כשבא משה, הצטרף לברר וללכך את העם הקדוש מאותו חטא, והשקה אותם השקה, עד שפלים נבררו ולא נשארה בהם פסלת כלל.

אמר להם אהרן, פרוקו נזמי הנזב. וכי לא היה להם זבב אחר? אלא אמר אהרן, בעוד שיש להם קטטה עם בנייהם ונשייהם, יתעכבו, ובין כך יבא

ממשרייתא, לבתרייתא. ותא חזי, כל אינון ארבעין שנין דקא אזלו ישראל במדברא, שום לכלוכא וטנופא לא הוה גו ענני לגו. ועל דא עאני ותורי דהו אכלי עשב לבר הו, וכל אינון דנטרי לון.

אמר רבי אלעזר, אבא, אי הכי אינון ערב רב לא הו אכלי מן מנא. אמר ליה ודאי הכי הוא. אלא מה דיהבין לון ישראל, כמאן דיהיב לעבדיה. וממה הו אכלי. מתמצית, מה דאשתאר מפתר ריחיא, פסולת. וקרא אכריז ואמר, (שמות טו) ובני ישראל אכלו את המן ארבעים שנה. בני ישראל, ולא אחרא. ויראו בני ישראל ויאמרו מן הוא, ולא שאר ערב רב, עאני ותורי, דהו בנייהו.

עד השתא, הו אתפפיין אינון ערב רב והשתא קמו ובעו עובדא, לאתקפא לסטרא אחרא. אמרו, או נהא כלנא עמא חדא, ונהוי בכללא עמכון, או יהא לן מאן דיהי קמנא, כמה דיהו אלהכון קמיכון. אמר אהרן, חס ושלום דאלין ישתתפון בעמא קדישא, למהוי פלא כללא חדא, ולא יתערבון עמא קדישא בעמא דא, פללא חדא, אלא טב איהו לאפרשא לון מגו עמא קדישא, עד דיייתי משה.

ואהרן לטב אתפון, אלא סגיאיין הו מישראל דאשתתפו בהדייהו בלבא. ובגין כך, פד אתא משה, אצטריף לבררא וללבנא לעמא קדישא מההוא חובא, ואשקי לון שקיו, עד דאתברירו (דף קצ"ב ע"א) פלהו ולא אשתאר בהו פסולת כלל.

אמר לון אהרן, (שמות לב) פרוקו נזמי הנזב, וכי לא הוה לון דהבא אחרא. אלא אמר אהרן, בעוד דאית לון קטטה בבנייהו

משה. בא וראה, שנינו קשים גרים לישראל כספחת בכשר החי, כל שכן אלה שלא היו גרים כראוי. מה הם עשו? ויתפרקו כל העם את גזמי הזהב אשר באזניהם. כמה אלפים ורכבות היו מנזמיהם שם.

מה כתוב? ויקח מידם ויצר אתו בחרט וגו'. אהרן לא נשמר מאותם שני חכמים שהיו כראשיהם של אותו ערב רב, אחד מהם היה לפניו, והאחר היה עושה בכשפים. פיון ששניהם התיעצו פאחד, לקחו את אותו זהב, (אחד) שני שליש ביד אחת, ושליש ביד האחרת. משום שפך צריך באותו מין של כשוף.

בכה רבי שמעון, אמר, אי חסיד קדוש, אהרן משוח של האל הגדול, בחסידותך נפלו כמה מהעם הקדוש, ואתה לא היית יודע להשמר. מה עשו? כשהגיעו שש שעות והיום היה במשקל, לקחו את אותו זהב שפרקו מאזניהם. מה הטעם? משום שמי שצריך לעשות כשוף, לא מתבקש לחוס עינו על ממונו. והם אומרים, השעה עומדת לנו, אם איננו מעכבים. זו אינה שעה לחוס על הזהב. מיד - ויתפרקו כל העם. מה זה ויתפרקו? כמו שנגמר (מלכים א' יט) מפרק הרים ומשפר סלעים, שהשחיתו ושברו את אזניהם. בכה כמקדם ואמר, אי עם קדוש של הקדוש ברוך הוא.

פתח רבי שמעון בבכיה ואמר, (שמות כא) והגישו אדניו אל האלהים וגו'. הרי פרשוה החברים, האזן ששמעה בסניי (ויקרא כה) פי לי בני ישראל עבדים וגו', והוא פרק על מלכות שמים

ובנשייהו, יתעבבון, ובין כף ייתי משה. תא חזי, תנינן קשים גרים לישראל כספחת בכשר החי, כל שכן אלין, דלא הוה גרים פדקא יאות. אינון מה עבדו. ויתפרקו כל העם את גזמי הזהב אשר באזניהם. כמה אלפי ורכבון הוה מנזמיהון תמן.

מה פתיב, ויקח מידם ויצר אותו בחרט וגו'. אהרן לא אסתמר, מאינון תרין חפימין, דהוה ברישיהון דההוא ערב רב. חד מנייהו הוה קמיה, ואחרא הוה עביד בחרשוי. פיון דתרווייהו אתייעטו כחדא, נטלו ההוא דהבא, (חד) תרין שלישי בידא דחד, ושליש בידא דאחרא. בגין דהכי אצטרין ביההוא זינא דחרשא.

בכה רבי שמעון, אמר אי חסידא קדישא, אהרן משיחא דאלהא רבא, בחסידותך נפלו כמה מעמא קדישא. ואנת לא הוית ידע לאסתמרא. מהו עבדו. פד מטו שית שעתינ, ויומא הוה במתקלא, נטלו ההוא דהבא דפריקו מאודניהון. מאי טעמא. בגין דמאן דאצטרין למעבד חרשא, לא בעי למיחס עינוי על ממונא. ואינון אמרי, שעתא קיימא לן, אי אנן לא מעבבין. לאו שעתא למיחס על דהבא, מיד ויתפרקו כל העם. מאי ויתפרקו. כמה דאת אמר (מלכים א' יט) מפרק הרים ומשפר סלעים, דחבילו ותברו אודניהו. בכה כמלקדמין ואמר אי עמא קדישא אי עמא קדישא, דקודשא בריך הוא.

פתח רבי שמעון בבכיה, ואמר, (שמות כא) והגישו אדניו אל האלהים וגו'. הא אוקמוה חבריא, אזן דשמע בסניי, (ויקרא כה) פי לי בני ישראל עבדים וגו'. ואיהו פריק עול מלכות שמים מעליה, וזבין גרמיה לאחר, תרצע. ואלין חייבא רשיעין,

מעליו ומכר עצמו לאחר - תרצע. ואלו הרשעים החיבים, אנשים רעים, בתשוקתם לחזר לסרחונם לא רצו מנשיהם ובניהם אלא השחתת דרךם (אניהם), והתפרקו מעל של שמים שצוה אותם משה ושברו אנניהם, שאין להם חלק בשם הקדוש והעם הקדוש.

מה עשו? חלקו שניהם אותו הנהב, אחד נטל שני שלישים, ואחד שלישי. עמדו כנגד השמש בשש שעות. עשו כשפיהם וכשפופו בלהטיהם בפשוף של הפה. פיון שהגיעה ראשית השעה השביעית, שניהם הרימו ידיהם על ידי אהרן, (ומנין שמהיד של שניהם נטל יד אחת ולא יותר?) שכתוב ויקח מידם. שניהם היו ולא יותר. פיון שהוא קבל מידם (שתיים) ולא ידיהם, יצא קול ואמר, (משלי יא) יד ליד לא ינקה רע, שכתוב פי ברע הוא. הביא רע לעולם.

סוד הדבר - אותם החוטאים הרשעים מכשפים בני בלעם החוטא, בני בניו של לכן הרשע, ראו שכוס של ברכה היא בימין, ומהימין מתחזקות תמיד (יותר), אמרו, אם יהיה בצד הנה אותו ראש של הימין, הרי העצמה שלגו כראוי.

פיון שהגיע שבע שעות של היום, נתנו לו לאהרן מיד. אם הוא היה אומר להם שימו אותו בארץ בתחלה ואני אטל - לא היו יכולים ככשפיהם לעשות כלום. אלא נטל מידם. והכתוב מתרעם ואמר, ויקח מידם. ראו מה עשה אהרן איש נביא, איש חכם, שלא ידע להשמר. שאלו נטל מן הארץ, כל כשפים שבעולם לא היו יכולים להצליח. אבל במה הצליחו במעשה הנה? משום שויקח מידם, ולא מן הארץ.

ויצר אותו בחרט. לא כמו

גוברין בישין, בתיאובתא דלהון למהדר לסרחנייהו, לא בעו מנשיהון ובניהון אלא חבילו אורחנייהו (ס"א אורחנייהו) ואתפרקו מעול שמיא דפקיד להו משה, ותברו אודנייהו, דלית לון חולקא בשמא קדישא, ועמא קדישא.

מה עבדו. פליגו תרווייהו ההוא דהבא, חד נטיל תרין שלישיין, וחד שלישי. קמו לקבל שמשא, בשית שעתין. עבדו חרשייהו, ובלטו בלטיהון בחרשא דפומא. פיון דמטא שירותא דשבע, ארימו תרווייהו ידייהו על ידוי דאהרן. (ומנלן דפנדא דתרווייהו יד מכל חד נטל ולא יותר) דכתיב ויקח מידם, תרווייהו הוו, ולא יתיר. פיון דאיהו קביל מידם (ס"א תרי ולא ידיהם), קלא נפיק ואמר, (משלי יא) יד ליד לא ינקה רע, דכתיב פי ברע הוא. אייתי רע לעלמא.

רוא דמלה. אינון רשעים חייבין חרשין בנוי דבלעם חייבא, בני בנוי דלכן רשיעא, חמו דכוס של ברכה בימין איהו, ומן ימינא אתקף תדיר. (ס"א יתיר) אמרו, אי יהא בסטר דא, ההוא רישא דימינא, הא תוקפא דילן פדקא יאות.

פיון דמטא שבע שעתין דיומא, יחבו ליה לאהרן מיד. אי איהו הנה אמר לון שוו ליה בארעא בקדמיתא, ואנא אטול, לא הוו יכלין פחרשייהו כלום, אלא מידם נטל. וקרא מתרעם ואמר, ויקח מידם, חמו מה עבד אהרן גבר נביאה גבר חפים, לא ידע לאסתמרא, דאילו נטיל מארעא, פל חרשין דעלמא לא הוו יכלין לאצלחא. אבל במה אצלחו בעובדא דא, בגין דויקח מידם ולא מארעא.

ויצר אותו בחרט, (שמות לב) לאו כמה דחשבין

שחושבים בני אדם שַעֲשֵׂה ציורים במחוגה או בדָּבָר אַחֵר. אֵלָּא בָּא הַכְּתוּב לְהוֹכִיחַ אֶת הַדְּבָר, שֶׁאֵהָרֵן לֹא יָדַע לְהַשְׁמֵר. אֵלּוּ כְּשֶׁנִּטַּל מִיַּדְּהֶם הָיָה זֶרֶק לְאַרְץ, וְאַף עַל גַּב שֶׁאֲחֵר כֶּף יִטַּל אוֹתוֹ, אִזּוֹ לֹא הָיָה מַצְלִיחַ הַמַּעֲשֵׂה הָרַע הַזֶּה. אֲבָל בְּכָל הָיָה סִיּוּעַ רַע, שֶׁלֶקַח זֶהָב וְטָמְנוּ מִהַעֲזִין, רַע אַחֵר רַע. מַה זֶה וְיִצְרַר אֹתוֹ בַּחֲרָט? שֶׁשֵּׁם אֶת כָּל הַזֶּהָב בְּכִיס אֶחָד וְנִשְׁמַר מִהַעֲזִין, וְאִזּוֹ הִכַל עָלָה לְמַעֲשֵׂה.

בְּסִפְרוֹ שֶׁל חֲנוּךְ מִצְאָנוּ שֶׁכֶּף הָיָה אוֹמֵר, בֶּן יָחִיד יוֹלֵד לְאוֹתוֹ רֹאשׁ הַלְבָן, וְכִשְׂיָבֹאוּ אוֹתָם מִבְּשׂר הַחֲמוּרִים, יִטְעוּ אוֹתוֹ בְּאוֹתוֹ שֶׁיִּכְנִיס (שִׁטַּל) מְרַגְלִיּוֹת בְּפַעֲמוֹנָיו זֶהָב לֹלֵא דַעֲתוֹ, וְדַמּוֹת תִּצְרִיר בְּצִיּוּר בַּחֲרָט. מַה זֶה בַּחֲרָט? בַּחֲרָט אָנוּשׁ, זֶהוּ קוֹלְמוֹס שֶׁל אָנוּשׁ הַרְשָׁע שֶׁהִטְעָה בְּנֵי אָדָם. וְדָא זֶהוּ בְּרוּר הַדְּבָר, שֶׁאָנוּשׁ כִּשְׁהִטְעָה אֶת הָעוֹלָם, בְּקוֹלְמוֹס הָיָה רוּשֵׁם רְשׁוּמִים שֶׁל כָּל הַדְּמִיּוֹת וְעַבּוּדוֹת זְרוֹת בְּאוֹתוֹ קוֹלְמוֹס (רֶשֶׁם רְשׁוּם), וְלָכֵן כְּתוּב בַּחֲרָט, אוֹתוֹ שְׂנוּדַע לַעֲשׂוֹת כֶּף. וְזֶהוּ בְּרוּר הַדְּבָר.

וְהִבֵּל הָיָה, שְׂוֵדָאֵי בְּכִיס הַשְּׁלִיף הַזֶּהָב וְכִסָּה אוֹתוֹ מִן הָעֵזִין, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ אוֹתָם מְכַשְׁפִּים, וְכֶף צְרִיף בְּמִינֵי הַכְּשָׁפִים הַלְלוּ. וְזֶהוּ מַעֲשֵׂיהֶם שֶׁל הַכְּשָׁפִים הַלְלוּ - דְּבַר שֶׁצְרִיף בְּגִלּוּי לְגַלוֹת אַחֵר כֶּף, צְרִיף הַסְתָּרָה וְכִסּוּי בְּרֵאשׁוֹנָה, שֶׁיִּתְכַסֶּה מִן הָעֵזִין, וְאַחֵר כֶּף יִצָּא הָאֵמֶן לְאִמְנוּתוֹ. וְדְבַר שֶׁצְרִיף אַחֵר כֶּף כְּסוּי, צְרִיף בְּרֵאשׁוֹנָה בְּגִלּוּי.

עֲבָשׁוּ, בְּנֵי אַהוּבִי, אַהוּבֵי נַפְשִׁי, מַה אַעֲשֶׂה? וְדָאֵי שֶׁצְרִיף לְגַלוֹת. הַקְּשִׁיבוּ וְהַסְתִּירוּ הַדְּבָרִים. בְּצַד הַקְּדוּשָׁה הַהוּא, אֱלֹהִים אִמְתָּ, מְלַךְ

בְּנֵי נֶשְׁאָ, דְּעֵבֵד צִיּוּרִין בְּמַחּוּגָה, אוּ בְּמִלָּה אַחֲרָא. אֵלָּא אֶתָּא קָרָא לְאוֹכְחָא מְלָה, דְּאֵהָרֵן לֹא יָדַע לְאַסְתְּמָרָא. אֵילוּ כַּד נִטַּל מִיַּדְּהוּן, הָוָה שְׂדֵי לְאַרְעָא, וְאַף עַל גַּב דִּיטוּל לִיָּה לְבַתָּר, לֹא הָוָה (דף קצ"ב ע"ב) אֶצְלַח עוֹבְדָא בִישָׂא דָא. אֲבָל בְּכָלָא סִיּוּעָא בִישָׂא הָוָה, דְּנִקִּיט דְּהִבָּא, וְטָמְרִיה מַעֲיָנָא, בִישׁ בַּתָּר בִישׁ, מָאִי וְיִצְרַר אוֹתוֹ בַּחֲרָט. דְּשׁוּי כָּל דְּהִבָּא בְּכִיסָא חֲדָא, וְאַסְתְּמַר מַעֲיָנָא. כְּדִין סְלִיק כְּלָא לְעוֹבְדָא.

בְּסִפְרָא דְּחֲנוּךְ אֲשַׁפְחָנָא, דְּהָוָה אָמַר הָכִי, בְּרָא יַחֲדָאָה יַתִּיילָד לְהָהוּא רִישָׂא חֲנוּרָא, וְכַד יִיתוּן מִבְּשָׂרָא דְּחַמְרִי, יִטְעִין לִיָּה, בְּהָהוּא דְּעֵייל (נ"א דְּנִטַּל) מְרַגְלָן בְּזַגִּין דְּדִהִבָּא, בְּלֹא דַעֲתָא דִּילִיָּה, וְדִיוֹקְנָא יִצְרִיר בְּצִיּוּרָא בַּחֲרָט. מָאִי בַּחֲרָט. בַּחֲרָט אָנוּשׁ. דָּא קְלָמוֹסָא דְּאָנוּשׁ חַיִּיבָא, דְּאִטְעִי לְבְנֵי נֶשְׁאָ.

וְדָאֵי דָּא בְּרִירָא דְּמִלָּה, דְּאָנוּשׁ כַּד אִטְעִי עֲלָמָא, בְּקְלָמוֹסָא הָוָה רְשִׁים רְשִׁימִין, דְּכָל דִּיוֹקְנִין וּפְלַחְנִין נִכְרָאִין בְּהָהוּא קְלָמוֹסָא, (ס"א רְשִׁים רְשִׁימוֹ) וְעַל דָּא כְּתִיב בַּחֲרָט, הָהוּא דְּאֲשַׁתְּמוּדַע לְמַעַבְדַּ הָכִי. וְדָא הוּא בְּרִירוֹ דְּמִלָּה.

וְכִלָּא הָוָה, דְּוֵדָאֵי בְּכִיסָא אַרְמֵי דְּהִבָּא, וְכִסִּי לִיָּה מַעֲיָנָא, כְּמָה דְּאָמְרוּ אֵינוּן חַרְשִׁין, וְהָכִי אֶצְטְרִיף בְּזִינֵי דְּחַרְשִׁין אֵלִין. וְדָא הוּא עוֹבְדָא דְּחַרְשִׁין אֵלִין, מְלָה דְּאֶצְטְרִיף בְּאַתְגְּלִיא, לְאַתְגְּלֵאָה לְבַתָּר, אֶצְטְרִיף טְמִירוֹ וְכִסּוּיָא בְּקַדְמִיתָא, דִּיתְכַסִּי מַעֲיָנָא, וּבַתָּר יְפוּק אוּמְנָא לְאוּמְנוּתִיהָ. וּמְלָה דְּאֶצְטְרִיף בְּכִסּוּיָא לְבַתָּר, אֶצְטְרִיף בְּאַתְגְּלִיא בְּקַדְמִיתָא.

הַשְׁתָּא בְּנֵי רַחֲמֵי, רַחֲמִין דְּנַפְשָׁאֵי, מַה אַעֲבִיד, וְדָאֵי אֶצְטְרִיכְנָא לְגַלְיָא,

על העולם, בשלשה (דברים) עולמות (אלו) התחזק - בבריאה, ביצירה, בעשיה. והרי נאמר הסוד של כל אחד ואחד פאן. כנגד בריאה - ויקח מידם, דבר שלא היה בו עד עכשו פלוס. כנגד יצירה - ויצר אתו בחרט. כנגד עשיה - ויעשהו עגל מסכה. מי ראה פכשפים האלה בכל העולם?

עכשו יש לומר, וכי לא כתוב ואשליכהו באש, ולא יותר, ואז ויצא העגל הזה, ועכשו אתה אומר ויעשהו עגל מסכה? אלא חס ושלום שאהרן עשה, והכתוב מוכיח, שכתוב ויקח את העגל אשר עשו. אבל ממה שכתוב ויקח מידם וכתוב ויצר אתו, מכח שני אלה נעשה הכל. פכיכול הוא עשה אותו. שאם שני אלה לא היו, לא היה נעשה ולא יוצא לאמנות. אבל מי גרם שנעשה? שני אלה. (פכיכול ויעשהו איהו ודאי עשהו) בעוד שהוא לוקח מידם, הם עשו כשפיהם ולוחשים בפיהם, ומושכים רוח למטה מהצד האחר.

וכשבו שתי רוחות פאחת, אחת מהזכר ואחת מהנקבה. שפשמתלבש הזכר בדמות השור, הנקבה בדמות החמור, ושניהם היו כלולים פאחד. למה שני אלה? אלא שור הרי נאמר, וחמור למה? משום שבמכשפים המצריים הללו כתוב בהם, (יחזקאל כג) אשר בשר חמורים בשרם. ורכן כל אלו מישראל שמתו התחברו עמהם בלבם. ומשום שהיו שתי דמיות, כתוב אלה אלהיה ישראל, ולא כתוב זה, אלא אלה. שנים היו פאחד. אשר העלוף מארץ מצרים, העלוף ולא כתוב העלף.

אציתו ואטמירו מלין. בסטר קדשה הוא, אלהים דקשוט, מלך על עלמא, בתלת (מילין) עלמין (אלין) אתתקף. בבריאה. ביצירה. בעשיה. והא אתמר, רזא דכל חדא וחדא הכא. לקבל בריאה, ויקח מידם, מלה דלא הוה ביה עד כען פלוס. לקבל יצירה, ויצר אתו בחרט. לקבל עשיה, ויעשהו עגל מסכה. מאן חמא חרשין בכל עלמא כאלין.

השתא אית למימר, וכי לא כתיב ואשליכהו באש, ולא יתיר, וכדין ויצא העגל הזה. והשתא את אמרת ויעשהו עגל מסכה אלא חס ושלום דאהרן עבד, וקרא אוכח דכתיב ויקח את העגל אשר עשו. אבל ממה דכתיב ויקח מידם, וכתיב ויצר אותו. מחילא דתרין אלין, אתעביד פלא. פכיכול הוא עביד ליה, דאי תרין אלין לא הוו, לא אתעביד ולא נפק לאומנותא. אבל מאן גרם דאתעביד. אינון תרין. (פכיכול ויעשהו איהו ודאי עשהו) בעוד דאיהו לקח מידם, אינהו הוו עבדי חרשיהו, ומלחשי בפומייהו, ומשכי ריחא לתתא, מן סטרא אחרא.

וכשבו תרין רוחין פחדא, חד מן דכר, וחד מן נוקבא. דכר אתלבש בדיוקנא דשור. נוקבא בדיוקנא דחמור, תרווייהו הוו פלילן פחדא. אמאי תרין אלין. אלא שור הא אתמר. חמור אמאי. בגין דחרשין אלין דמצראי, פתיב בהו, (יחזקאל כג) אשר בשר חמורים בשרם.

ועל דא, פל אינון דישראל דמיתו, אתחברו בהדייהו בלבהון. ובגין דהוו תרין דיוקנין, פתיב אלה אלהיה ישראל, ולא כתיב זה, אלא אלה, תרין הוו פחדא, אשר העלוף מארץ מצרים. העלוף ולא העלף פתיב.

ויעשהו עגל מסכה ויאמרו. לא כתיב, ויאמר, אלא ויאמרו, שאהרן לא אמר דבר. שנינו, מאה ועשרים וחמש קנטרים היו בו. איך כתוב ויקח מידם? וכי בידם היו כל הקנטרים הללו? אלא מפלל של אותם קנטרים לקח מלא ידיהם, ואותו מעט התעלה על הכל כאלו הכל היה בידיהם.

בא וראה מה כתוב, וירא אהרן ויבן מזבח לפניו. אי חסיד קדוש, כמה רצונך היה לטוב ולא ידעת להשמר. פיון שזרקו לאש, התחזק פח הצד האחר שם באש, ויצאה דמות שור, כמו שנאמר בשתי המשכות של הצד האחר. מיד - וירא אהרן. מה זה וירא אהרן? ראה שהצד האחר התחזק. מיד - ויבן מזבח לפניו. שאלמלא הקדים ויבנה המזבח הזה, העולם היה חוזר להרפנו. לרסטים שהיה יוצא לאבד ולהרג בני אדם, ראה לגיון המלך שאותו הרסטים יוצא בכח חזק, מה עשה אותו לגיון? שדל את המלך לצאת לדרך, ומשך אותו הלגיון לאותה הדרך. כשעדין הרסטים הולך באותה הדרך, ראה דמות המלך עומדת לפניו. פיון שראה את המלך שהיה הולך לפניו בדרך, מיד נרתע וחזר לאחור.

כך וירא אהרן שהצד האחר מתגבר, אחז ברפואה והחזיק בצד הקדשה ושם אותו לפניו. פיון שראה הצד הרע את דיוקן המלך שעומד לפניו, מיד חזר לאחור ונחלש כחו וחילו, שהרי התחזק, (מיד ויבן מזבח לפניו) והמזבח הזה התגבר, ונחלש הצד האחר. בא וראה מה כתוב, ויקרא אהרן ויאמר חג לה' מחר. חג לה', ולא

ויעשהו עגל מסכה ויאמרו. (שמות לב) ויאמר לא כתיב, אלא ויאמרו, דאהרן לא אמר מדי. תנינן, מאה ועשרים וחמש קנטרין הוּו ביה. היה פתיב ויקח מידם, וכי בידם הוּו כל אליון קנטרין. אלא מפלל דאינון קנטרין נטלו מלי ידיהו. וההוא זעיר, אסתלק על פלא, כאילו הוה כלל בידיהו.

הא חזי, מה כתיב וירא אהרן ויבן מזבח לפניו. אי חסידא קדישא, כמה רעותך הוה לטב, ולא ידעת לאסתמרא. פיון דארמי ליה בנורא, אתתקף חילא דסטרא אחרא תמן בנורא, ונפק (דף קצ"ג ע"א) דיוקנא דשור, כמה דאתמר בתרין משיכין דסטרא אחרא. מיד וירא אהרן. מהו וירא אהרן. חמא דסטרא אחרא אתתקף, מיד ויבן מזבח לפניו, דאלמלא דאקדים ויבנה מזבח דא, עלמא אתהדר להרפנא.

לרסטים דהוה נפיק לקפחא ולקטלא בני נשא, חמא לגיונא דמלפא, דההוא לסטים נפק בחילא תקיף מה עבד ההוא לגיונא, אשתדל בהדי מלפא לנפקא בארחא. ומשיך ליה ההוא לגיונא בההוא ארחא, עד דאזיל ההוא לסטים בההוא ארחא, חמא דיוקנא דמלפא קאים קמיה, פיון דחמא ליה למלפא דהוה אזיל קמיה בארחא, מיד נרתע ואהדר לאחורא.

כך וירא אהרן דסטרא אחרא אתקף, אחיד באסוותא, ואתקיף בסטר קדושה ושוי ליה קמיה. פיון דחמא סטרא בישא דיוקנא דמלפא דקאים קמיה, מיד אהדר לאחורא, ואתחלש תקפיה וחיליה, דהא אתתקף, (מיד ויבן מזבח לפניו) ומזבח דא אתגבר, ואתחלש סטרא אחרא.

הא חזי מה כתיב ויקרא אהרן ויאמר חג לי' מחר. חג לי', ולא

לעגל. ולצד הקדשה עשה, ולצד הקדשה קרא ואמר. וזו הרפואה שהקדים, שאלמלא עשה את זה, לא עמד העולם על מקומו, ועם כל זה לא שכף רגזו מאהרן, אף על גב שלא התפונן לרע.

אמר לו הקדוש ברוך הוא, אהרן, שני המכשפים הללו משכו אותך למה שרצו, חייך ששני בניך יפלו, ועל החטא הזה ימותו (ובחטא הזה הם יתפסו). זהו שכתוב (דברים ט) ובאהרן התאנף ה' מאד להשמידו. מה זה להשמידו? אלו בניו, כמו שנאמר (עמוס ב) ואשמיד פרוו ממעל, שפריו של אדם אלו הם בניו.

בא וראה, אהרן שם את אותו מזבח לפניו, והעגל שב לאחוריו. בניו שמו את הצד האחר לפניו, וצד הקדשה חזר לאחור, שכתוב (ויקרא י) ויקריבו לפני ה'. לפני ה' שמו. נתפסו בחטא הזה.

אהרן חשב, שבינתיים יבא משה, ולכן את אותו מזבח לא הרס משה, שאלו היה כמו שחושבים בני אדם, הדבר הראשון שהצטרף משה - לנתח את אותו מזבח היה צריך, כמו שהתנבא הנביא עדו על המזבח בבית אל, ונבואתו על אותו מזבח היתה. אבל כאן היה דבר אחר כמו שנתבאר. וכתוב ויקח את העגל אשר עשו, ולא כתוב וינתח את המזבח.

בא וראה, ויקרא אהרן - הוא הכריז בקול ואמר. כתוב כאן ויקרא ויאמר, וכתוב ביונה ויקרא ויאמר. מה שם הכריז לדין, אף כאן הכריז לדין. חג לה' מחר, נבא נבואה באותה רוח של מזבח, שעתידי הדין לשרות עליהם. חג לה', לעשות בכם דין. ושרשה דינים היו: אחר, ויגף ה' את העם. ואחד בבני לוי, ואחד

לעגל. ולסטר קדשה עבד, ולסטר קדשה קרא ואמר. ודא אסוותא אקדים, דאלמלא דעבד דא, לא קאים עלמא על קיומיה, ועם כל דא, לא שכיך רוגזיה מאהרן, אף על גב דלא אתפונן לביש.

אמר ליה קדשא בריך הוא, אהרן, תרין חרשין אלין משכו לך למה דבעו. חייך, תרין בנך יפלו, ועל חובא דא יתפסקון (כ"א ובחובא דא יתפסון) הדא הוא דכתיב, (דברים ט) ובאהרן התאנף יי' מאד להשמידו. מאי להשמידו. אלין בנוי, כמה דאת אמר (עמוס ב) ואשמיד פרוו ממעל, דפרי דבר נש בנוי אינון.

הא חזי, אהרן שוי ליה לההוא מזבח לפניו, ועגלא תב לאחורא. בנוי שווי לסטר אחרא לפניו, וסטר קדשה אהדר לאחורא, דכתיב, (ויקרא י) ויקריבו לפני יי', לפני יי' שווי. אתפסו בחובא דא.

אהרן חשב, דבינן פך ייתי משה, ועל דא ההוא מזבח לא סתיר ליה משה, דאילו הוה כמה דחשבין בני נשא, מלה קדמא דאבעי למשה, לנתצא לההוא מזבח אצטריך, כמה דנבי עדו על מזבח דבית אל, ונבואתיה על ההוא מזבח הוה. אבל הכא מלה אתרא הוה כמה דאתמר. וכתוב, ויקח את העגל אשר עשו, ולא כתיב וינתח את המזבח.

הא חזי ויקרא אהרן. אכריז איהו בקלא ואמר. כתיב הכא ויקרא ויאמר, וכתוב ביונה (יונה ג) ויקרא ויאמר, מה להלן פריז לדינא, אוף הכא כריז לדינא. חג ליי' מחר, נבי נבואה בההוא רוח דמזבח, דזמין דינא לשריא עלייהו. חג ליי', למעבד בכו דינא, ותלת דינין הוו, חד, ויגוף יי' את העם. וחד,

שְׁהִשְׁקָה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וְהִינּוּ חַג
שֶׁל בְּנֵי לֵוִי. לֵה' - שְׁוִיגְף ה'. מְחַר
- שְׁהִשְׁקָה אוֹתָם מִשֶּׁה. וְלִנּוּ
בְּאוֹתוֹ לַיְלָה, וְלִמְחַר נִמְצְאוּ
נִפְחָחִים וּמְתִים. וְאוֹתָם הַמִּים הָיוּ
מְכֻשְׁפָּשִׁים בְּמַעֲיָהם כָּל הַלַּיְלָה,
וּבְבִקְרָ נִמְצְאוּ מְתִים, וְלִכֵּן חַג לֵה'
מְחַר. וְכָל הַרְפוּאָה שֶׁעָשָׂה אֶהְרֹן,
מִשׁוּם שִׁפְתוֹב וַיִּכֵּן מִזְבֵּחַ לִפְנָיו.

בא וראה, (אוֹתוֹ מִזְבֵּחַ שֶׁל קָדְשָׁה הָיָה)
שִׁפְתוֹב וַיִּרְא אֶת הָעֶגְלָה וּמַחֲלַת,
וְאֵלּוּ מִזְבֵּחַ לֹא כְּתוּב. שֶׁהָרִי אֶהְרֹן
יִדְעָה הָיָה יוֹדֵעַ שִׁפְתוֹב (שְׁמוֹת כב)
זָבַח לְאַלְהִים יַחְרָם בְּלִתי לֵה'
לְבָדוֹ, וְדָאִי נִצַּל אֶהְרֹן בְּעֲצָה
טוֹבָה שֶׁהִנְהִיג לְנִפְשׁוֹ, וְהַפֵּל
בְּרִצּוֹן שֶׁלֹּם טוֹב, שֶׁלֹּא הִתְפַּוֵּן
לְרַע.

אָמַר לוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר, אָבָא, וְדָאִי
כֶּף הוּא, וַיִּשְׂרָאֵל לֹא הָיוּ. אָבָל
יִרְבְּעָם שֶׁעָשָׂה עֶגְלִים, הָרִי
יִשְׂרָאֵל הָיוּ, וְעֶגְלָה עָשׂוּ. אָמַר לוֹ,
וְדָאִי, וּפְרָשׁוּהָ, אָבָל יִרְבְּעָם חֲטָא
וְהַחֲטִיא, וְלֹא כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ.
שְׁוֹדָאִי חֲטָא רַע עָשָׂה, וּבִמְלָכוֹת
חֲטָא.

אָמַר יִרְבְּעָם, הָרִי וְדָאִי שֶׁהָרִי צַד
הַקָּדְשָׁה לֹא שׁוּרָה אֵלּא רַק בְּלָב
כָּל הָעוֹלָם, וְזוֹ יְרוּשָׁלַיִם. אֲנִי לֹא
יְכוֹל לְמַשֵּׁךְ אֶת אוֹתוֹ הַצַּד לְכָאֵן,
מָה אַעֲשֶׂה? מִיָּד - (מַלְכִים א-יב)
וַיִּזְעַץ הַמֶּלֶךְ וַיַּעַשׂ וַגּוֹ'. נִטַּל עֲצָה
רַעָה. אָמַר, הָרִי הַצַּד הָאֲחֵר
שֶׁנִּמְשָׁךְ מִיָּד לְכָל מְקוֹם, וְכָל שִׁפְן
בְּאֶרֶץ הַזֶּה, שֶׁתְּשׁוּקָתוֹ לְשִׁרּוֹת
בְּתוֹכָהּ, אָבָל לֹא יְכוֹל לְהִתְלַבֵּשׁ
אֵלּא רַק בְּדַמּוֹת שֶׁל שׁוּר.

שְׁנֵי עֶגְלִים לָמָּה? אֵלּא אָמַר
יִרְבְּעָם, (בְּמִצְרַיִם וּבְמִדְבָּר) בְּמִדְבָּר הָיוּ
אוֹתָם מְכֻשְׁפָּשִׁים, שִׁפְתוֹב (יִחְזַקְאֵל כב)
בְּשׁוּר חֲמוּרִים בְּשָׂרָם. (לֹא אוֹתָם
מִצְרַיִם, אֵלּא) כָּאֵן אוֹתָן שִׁפְתֵי רוּחֹת

בְּבֵנֵי לֵוִי. וְחַד, דְּאֲשְׁקִי לְבֵנֵי יִשְׂרָאֵל. וְהִינּוּ
חַג דְּבֵנֵי לֵוִי. לֵינִי, דְּוִיגּוּף יִי'. מְחַר, דְּאֲשְׁקִי
לוֹן מִשֶּׁה. וּבִיתוֹ בְּהָהוּא לֵילֵיא, וְלִמְחַר
אֲשִׁתְּכֵחוּ נְפִיחִין וּמְתִין. וְאִינּוֹן מִיִּין הָווּ
מְכֻשְׁפָּשִׁין בְּמַעֲיָהוֹן כָּל לַיְלֵיא, וּבְצַפְרָא
אֲשִׁתְּכֵחוּ מְתִין, וְעַל דָּא חַג לֵינִי מְחַר. וְכָל
אֲסוּתָא דְעָבַד אֶהְרֹן, בְּגִין דְּכְתִיב וַיִּכֵּן מִזְבֵּחַ
לִפְנָיו.

הוא חזי, (הָהוּא מִזְבֵּחַ דְּקָדוּשָׁה הָוָה) דְּכְתִיב וַיִּרְא אֶת
הָעֶגְלָה וּמַחֲלוֹת, וְאֵלּוּ מִזְבֵּחַ לֹא כְּתִיב.

דְּהָא אֶהְרֹן מְנִדַע הָוָה יָדַע, דְּכְתִיב, (שְׁמוֹת כב)
זָבַח לְאַלְהִים יַחְרָם בְּלִתי לֵינִי לְבָדוֹ, וְדָאִי
אֲשִׁתְּזִיב אֶהְרֹן בְּעִיטָא טְבָא דְדָבַר לְנִפְשִׁיהּ,
וְכִלָּא בְּרַעוּתָא שְׁלִים טַב, דְּלֹא אֲתַפְּוִין לְבִישׁ.
אָמַר לֵיהּ רַבִּי אֶלְעָזָר, אָבָא וְדָאִי הָכִי הוּא,
וַיִּשְׂרָאֵל לֹא הָווּ. אָבָל יִרְבְּעָם דְּעָבַד
עֶגְלִין, הָא יִשְׂרָאֵל הָווּ, וְעֶגְלָה עָבְדוּ. אָמַר לֵיהּ
וְדָאִי, וְאוּקְמוּהָ, אָבָל יִרְבְּעָם חֲטָא וְהַחֲטִיא,
וְלֹא כְּמָה דְאָמְרוּ. וְדָאִי חוּבָא בִישָׂא עָבַד
וּבִמְלָכוֹת חֲטָא.

אָמַר יִרְבְּעָם, וְדָאִי יָדַענָא דְהָא סֵטֶר קְדוּשָׁה
לֹא שְׁרִיא, אֵלּא בְּלַבָּא דְכָל עֲלָמָא, וְדָא
יְרוּשָׁלַיִם. אֲנָא לֹא יְכִילְנָא לְאַמְשַׁכָּא לְהָהוּא
סֵטֶר הָכָא, מָה אַעֲבִיד. מִיָּד (מַלְכִים א יב) וַיִּזְעַץ
הַמֶּלֶךְ וַיַּעַשׂ וַגּוֹ'. נִטַּל עִיטָא בִישָׂא, אָמַר הָא
(דף קצ"ג ע"ב) סֵטֶרָא אַחֲרָא, דְּאֲתַמְשַׁכָּא מִיָּד לְכָל
אַתְרָא. וְכָל שִׁפְן בְּאַרְעָא דָּא, דְּתִיאוּבְתִיהּ
לְאַשְׁרָאָה בְּגוּיָהּ, אָבָל לֹא יְכִילָא לְאַתְלַבֵּשָׂא
אֵלּא בְּדִיוּקְנָא דְשׁוּר.

תְּרִין עֶגְלִים אָמַאי. אֵלּא אָמַר יִרְבְּעָם, (ס"א
בְּמִצְרַיִם וּבְמִדְבָּרָא) בְּמִדְבָּרָא הָווּ אִינּוֹן תְּרִישִׁין,
דְּכְתִיב, (יִחְזַקְאֵל כב) בְּשׁוּר חֲמוּרִים בְּשָׂרָם. (ס"א לֹא אִינּוֹן

מִצְרַיִם אֵלּא) הָכָא, אִינּוֹן תְּרִין רוּחִין בִּישִׁין, יִתְלַבְּשׁוּ כְּדָקָא חֲזִי לוֹן, דְּכַר

רעות יתלבשו פראוי, זכר ונקבה הם. שהרי הזכר היה בבית אל, והנקבה הייתה בְּדֵן. ומתוך שכתוב נפת תטפנה שפתי זרה, נמשכו ישראל אחריו יותר, שכתוב וילכו העם לפני האחד עד דן. ומשום כך היו שני עגלים, ומשך אותם ירבעם לארץ הקדושה, והיה חטא עליו ועל כל ישראל, ומנע ברכות מן העולם, ועליו כתוב (משלי כח) גוזל אביו ואמו וגו'.

ועל כן היו העגלים, שהרי הלבוש הראשון שמתלבש הצד האחר הוא שור, כמו שנתבאר. ואם תאמר, למה הוא עגל ולא שור? אלא ודאי כך ראוי, וכן בכל הצדדים, ראשית הלבוש הוא קטן, והרי בארנו.

ורבן, בני אהובי, פיון שרצו אלהים, וכבדו של אלהים נבנה המעשה, האלהים הקדוש, האם, שאוחזת תמיד בזרוע המלך ומעלה את הרצועה, לא הייתה שם, והצטרף משה להיות שם במקומה. פיון שרמז לו הקדוש ברוך הוא, הסתכל.

שרש פַּעְמִים רמז לו, אי משה הרועה הנאמן, כמה חזק כחך, כמה גבורתך גדולה. שלש פַּעְמִים רמז לו, שכתוב ועתה הניחה לי - הרי אחד. ויחר אפי בהם ואכלם - הרי שתיים. ואעשה אותך לגוי גדול - הרי שלש. חכמתו של משה בשלשת הרמזים הללו. אחז בזרוע ימינו - כנגד הניחה לי. אחז בזרוע שמאלו - כנגד ויחר אפי בהם ואכלם. התחבק בגוף המלך - כנגד ואעשה אותך לגוי גדול. וכשהתחבק בגוף, ושתי זרועות מצד זה ומצד זה, לא יכול להתנענע לצד בעולם. זו הייתה

ונוקבא אינון. דכר הוה בבית אל, ונוקבא הות בְּדֵן. ומגו דכתיב, (משלי ה) נפת תטפנה שפתי זרה, אתמשכו ישראל אבתרה יתיר, דכתיב וילכו העם לפני האחד עד דן. ובגין כך תרין עגלין הוו. ומשיך לון ירבעם בארעא קדישא, והוה חובא עליה ועל ישראל, ומנע ברפאן מן עלמא. ועליה פתיב (משלי כח) גוזל אביו ואמו וגו'.

ועל דא הוו עגלין, דהא לבושא קדמא דמתלבש סטרא אחרא שור איהו, כמה דאתמר. ואי תימא אמאי איהו עגל ולא שור. אלא ודאי כך אתחזי, וכן בכל סטרין, שירותא דלבושא זוטא איהו, והא אוקימנא. ועל דא בני רחימאי, פיון דאלהים בעו, ובסטור דאלהים אתבני עובדא, אלהים קדישא, אימא, דאחידת תדיר בדרועא דמלכא, וסליקת רצועה, לא הות תמן, ואצטריך ליה למשה למהוי תמן באתרהא, פיון דאנקיד ליה קדשא בריך הוא, אסתפל. תלת זמנין אנקיד ליה, אי משה רעינא מדימנא, כמה חילך תקיף, כמה גבורתך רב, תלת זמנין אנקיד ליה, דכתיב ועתה הניחה לי הא חד. ויחר אפי בהם ואכלם, הא תרין. ואעשה אותך לגוי גדול, הא תלת. חכמתא דמשה בתלת נקודין אלין. אחיד בדרועיה ימינא, לקבל הניחא לי. אחיד בדרועיה שמאלא, לקבל ויחר אפי בהם ואכלם. אתחבק בגופא דמלכא, לקבל ואעשה אותך לגוי גדול. וכד אתחבק בגופא, תרין דרועין מסטרא דא ומסטרא דא, לא יכיל לאתנענעא לסטרא בעלמא. דא הוי חכמתא דמשה, (פ"א דבמילי) דמיני נקודין

חכמתו של משה, (שדבררי) שמיני
רמזים של המלך הכיר בכל אחד
מהם מאיזה מקום יחזיק,
ובחכמה הוא עשה.

באו רבי אלעזר והחברים ונשקו
ידו. היה שם רבי אבא. אמר,
אלמלא לא באתי לעולם אלא
לשמע את זה - די לנו. בכה ואמר,
וי רבי, כשתסתלק מן העולם, מי
יאיר ויגלה אורות התורה? דבר
זה בחשכה נסתר עד עכשו, שיצא
משם, והרי מאיר עד רום הרקיע,
ובכסא המלך הוא רשום,
והקדוש ברוך הוא שמח עכשו
בדבר הזה. וכמה שמחה על
שמחה נוספה מלפני המלך
הקדוש. מי יעיר דברי חכמה
בעולם הזה כמוך.

בא וראה, טרם חטא אדם, היה
עולה ועומד בחכמת האור
העליון, ולא היה נפרד מעץ
החיים. בין שהגדיל תשוקתו
לדעת ולרדת למטה, נמשך
אחריהם, עד שנפרד מעץ החיים,
וידע רע ועזב הטוב. ולכן כתוב
(תהלים ח) כי לא אל חפץ רשע אתה
לא יגרף רע. מי שנמשך ברע, אין
לו דיור עם עץ החיים. וטרם
שחטאו, היו שומעים קול
מלמעלה ויודעים את החכמה
העליונה ולא פוחדים. בין
שחטאו, אפלו קול שלמטה לא
יכלו לעמד בו.

כמו זה, טרם שחטאו ישראל,
בשעה שעמדו ישראל על הר
סיני, העברה מהם זהמתו של
הנחש הזה, שהרי אז בטול של
יצר הרע היה בעולם, ודחו אותו
מהם, ואז נאחזו בעץ החיים ועלו
למעלה, ולא ירדו למטה. אז היו
מפירים והיו רואים אסקלקליות
העליונות, ועיניהם הוארו,
ושמחו להכיר ולשמע. ואז חגר
אומם הקדוש ברוך הוא בחגורות של אותיות השם הקדוש שלא יוכל לשלט עליהם הנחש הזה,

דמלפא ידע בכל חד מנייהו, באן אתר
יתתקף, ובחכמתא עבד.

אתו רבי אלעזר וחרביא, ונשקו ידו. הוה
תמן רבי אבא, אמר, אלמלא לא אתינא
לעלמא אלא למשמע דא, די לן. בכה ואמר,
ווי רבי, בד תסתלק מעלמא, מאן יגהר ויגלי
נהורין דאורייתא. מלה דא, בחשוכא אתטמר
עד השתא, דנפק מתמן, והא נהיר עד רום
רקיעא, ובכרסיא דמלפא רשים, וקודשא
ברוך הוא חדי השתא בהאי מלה. וכמה חדו
על חדו, אתוסף מקמי מלפא קדישא. מאן
יתער מלי דחכמתא בעלמא דין פוותיך.

הא חזי, עד לא חטא אדם, הוה סליק וקאים
בחכמה דנהירו עלאה, ולא הוה מתפרש
מאילנא דחיי. בין דאסגי תיאובתא למנדע,
ולנחתא לתתא, אתמשיך אבתרייהו, עד
דאתפרש מאילנא דחיי, וידע רע ושבק טוב.
ועל דא כתיב, (תהלים ה) פי לא אל חפץ רשע
אתה לא יגורף רע, מאן דאתמשך ברע, לית
ליה דיורא עם אילנא דחיי. ועד לא חטאו,
הוה שמעין קלא מלעילא, וידעין חכמתא
עלאה, ולא דחלי. בין דחטאו, אפילו קלא
דלתתא, לא הוה יכלין למיקם ביה.

בגוונא דא, עד לא חטאו ישראל, בשעתא
דקיימו ישראל על טורא דסיני,
אתעבר מנייהו זוהמא דהאי חווא, דהא כדין
בטול יצר הרע הוה מעלמא, ודחו ליה
מנייהו. וכדין אתאחידו באילנא דחיי, וסליקו
לעילא, ולא נחתו לתתא. כדין הוה ידעין,
והוה חמאן, אספקלריאן עלאין, ואתנהרן
עינייהו, וחדאן למנדע ולמשמע. וכדין חגר
לון קדשא ברוך הוא, חגירין דאתוון דשמא
אומם הקדוש ברוך הוא בחגורות של אותיות השם הקדוש שלא יוכל לשלט עליהם הנחש הזה,

קדישא, דלא יכיל לשלטאה עלייהו האי חו"א, ולא יסאב לון כדבבדמיתא.

ביון דחטו בעגלא, אתעברו מנייהו כל אינון דרגין, ונהורין עלאין, ואתעבר מנייהו חגירו מזיינין, דאתעטרו משמא קדישא עלאה, ואמשיכו עלייהו חו"א בישא כמלקדמין, וגרימו מותא לכל עלמא. ולבתר מה פתיב. וירא אהרן וכל בני ישראל את משה והנה (ד' קצ"ד ע"א) קרן עור פניו וייראו מגשת אליו.

הא חזי, מה כתיב בקדמיתא, (שמות יד) וירא ישראל את ה' הגדלה. וכלם ראו את הזהרים העליונים נאורים באספקלריה המאירה, שכתוב (שם) וכל העם ראים את הקולת. ועל הים היו רואים ולא פוחדים, שכתוב זה אלי ואנוהו. אחר שחטאו, פני הסרסור לא היו יכולים לראות. מה פתיב? וייראו מגשת אליו. ובא ראה, מה פתיב בהם? ויתנצלו בני ישראל את עדים מהר חורב, שהעברו מהם אותם כלי זין שהתחברו בהם בהר סיני, כדי שלא ישלט אותו הנחש הרע. פיון שהעברו מהם, מה פתיב? ומשה יקח את האהל ונטה לו מחוץ למחנה הרחק מן המחנה. אמר רבי אלעזר, מה הפסוק הזה לזה? אלא פיון שידע משה שהעברו מישראל אותם כלי זין עליונים, אמר, הרי ודאי מפאן והלאה הנחש הרע יבא לדור ביניהם. ואם יעמד המקדש פאן ביניהם, יטמא. מיד - ומשה יקח את האהל ונטה לו מחוץ למחנה הרחק מן המחנה. משום שמשה ראה שהרי אז ישלט הנחש הרע מה שלא היה מקדם לכך.

מה פתיב? וייראו מגשת אליו. ובא ראה, מה פתיב בהם? ויתנצלו בני ישראל את עדים מהר חורב, שהעברו מהם אותם כלי זין שהתחברו בהם בהר סיני, כדי שלא ישלט אותו הנחש הרע. פיון שהעברו מהם, מה פתיב? ומשה יקח את האהל ונטה לו מחוץ למחנה הרחק מן המחנה. אמר רבי אלעזר, מה הפסוק הזה לזה? אלא פיון שידע משה שהעברו מישראל אותם כלי זין עליונים, אמר, הרי ודאי מפאן והלאה הנחש הרע יבא לדור ביניהם. ואם יעמד המקדש פאן ביניהם, יטמא. מיד - ומשה יקח את האהל ונטה לו מחוץ למחנה הרחק מן המחנה. משום שמשה ראה שהרי אז ישלט הנחש הרע מה שלא היה מקדם לכך.

ולא יטמא אותם כבראשונה. ביון שחטאו בעגל, העברו מהם כל אותן הדרגות והאורות העליונים, והעברה מהם חגורת כלי הזין שהתעטרו מהשם הקדוש העליון, והמשיכו עליהם הנחש הרע כמקדם, וגרמו מות לכל העולם. ואחר כך מה פתיב? וירא אהרן וכל בני ישראל את משה והנה קרן עור פניו וייראו מגשת אליו.

בא וראה, מה פתיב כבראשונה? (שמות יד) וירא ישראל את ה' הגדלה. וכלם ראו את הזהרים העליונים נאורים באספקלריה המאירה, שכתוב (שם) וכל העם ראים את הקולת. ועל הים היו רואים ולא פוחדים, שכתוב זה אלי ואנוהו. אחר שחטאו, פני הסרסור לא היו יכולים לראות. מה פתיב? וייראו מגשת אליו.

ובא ראה, מה פתיב בהם? ויתנצלו בני ישראל את עדים מהר חורב, שהעברו מהם אותם כלי זין שהתחברו בהם בהר סיני, כדי שלא ישלט אותו הנחש הרע. פיון שהעברו מהם, מה פתיב? ומשה יקח את האהל ונטה לו מחוץ למחנה הרחק מן המחנה. אמר רבי אלעזר, מה הפסוק הזה לזה? אלא פיון שידע משה שהעברו מישראל אותם כלי זין עליונים, אמר, הרי ודאי מפאן והלאה הנחש הרע יבא לדור ביניהם. ואם יעמד המקדש פאן ביניהם, יטמא. מיד - ומשה יקח את האהל ונטה לו מחוץ למחנה הרחק מן המחנה. משום שמשה ראה שהרי אז ישלט הנחש הרע מה שלא היה מקדם לכך.

וקרא לו אהל מועד. וכי לא בראשונה אהל מועד? אלא

וקרא לו אהל מועד, וכי לא היה בקדמיתא אהל מועד. אלא, בקדמיתא

בראשונה אהל סתם, וכעת אהל מועד. מה זה מועד? רבי אלעזר אמר לטוב. רבי אבא אמר לרע. רבי אלעזר אמר לטוב - מה מועד הוא יום שמחת הלבנה, שנוספה בו קדשה, לא שולט בה פגם, אף כּאן קורא לה בשם הזה, להראות שהרי התרחק מביניהם ולא נפגמה, ולכן כתוב וקרא לו אהל מועד.

ורבי אבא אמר לרע - שהרי בראשונה היה אהל סתם, כמו שנאמר (ישעיה לג) אהל כל יצען כל יסע יתדותיו לנצח, ועכשו אהל מועד. בראשונה לתת רפואות לעולם שלא ישלט בהם המות - מפּאן והלאה אהל מועד, כמו שנאמר (איוב ל) ובית מועד לכל חי. כּאן נתן בו זמן וחיים קצובין לעולם. בתחלה לא נפגם - ועכשו נפגם. בראשונה חברות וזווג ללבנה עם השמש שלא יוסרו - עכשו אהל מועד, זווגם מזמן לזמן. ומשום כך, וקרא לו אהל מועד, מה שלא היה קודם.

רבי שמעון היה יושב לילה אחד ועוסק בתורה, והיו יושבים לפניו רבי יהודה ורבי יצחק ורבי יוסי. אמר רבי יהודה, הרי כתוב ויתנצלו בני ישראל את עדים מהר חרב, ואמרנו שגרמו מות עליהם מאותו זמן ומעלה ושלט בהם אותו הנחש הרע שהוסר מהם בראשונה. ישראל מילא, אבל יהושע שלא חטא, האם הוסר ממנו אותו כלי זין עליון שקבל עמקם בהר סיני או לא? אם תאמר שלא הוסר ממנו, אם כך, אז למה מת כשאר כל בני האדם? ואם תאמר שהוסר ממנו, למה? והרי לא חטא! שהרי הוא היה עם משה בפעו שחטאו ישראל. ואם תאמר שלא קבל אותה העטרה בהר סיני כמו

אהל סתם, השתא אהל מועד. מאי מועד. רבי אלעזר אמר לטב, רבי אבא אמר לביש, רבי אלעזר אמר לטב, מה מועד דאיהו יום חדוה דסיהרא, דאיתוספא ביה קדשה, לא שלטא בה פגמיותא, אוף הכא קרי ליה בשמא דא, לאחזאה דהא אתרחיק מביניהו, ולא אתפגים, ועל דא וקרא לו אהל מועד כתיב.

ורבי אבא אמר לביש, דהא בקדמיתא הוה אהל סתם, כמה דאת אמר (ישעיה לג) אהל כל יצען כל יסע יתדותיו לנצח. והשתא אהל מועד. בקדמיתא, למיהב חיין ארוכין לעלמין, דלא ישלוט בהו מותא. מפּאן להלאה אהל מועד, כמה דאת אמר (איוב ל) ובית מועד לכל חי, השתא, אתייהיב ביה זמנא וחיין קצובין לעלמא. בקדמיתא לא אתפגים, והשתא אתפגים. בקדמיתא חברותא וזווגא לסהרא בשמשא, דלא יעדון. השתא אהל מועד, זווגא דלהון מזמן לזמן, ובגין כך וקרא לו אהל מועד, מה דלא הוה קודם.

רבי שמעון, הוה יתיב ליליא חדא, ולעי באורייתא, והוה יתבי קמיה רבי יהודה ורבי יצחק ורבי יוסי. אמר רבי יהודה, ה כתוב ויתנצלו בני ישראל את עדים מהר חרב. וקאמרינן דגרמו מותא עליהו, מהווא זמנא ולעילא, ושלטי בהו ההוא חויא בישא, דאעדי ליה מנייהו בקדמיתא. ישראל תינח. יהושע דלא חטא, אתעדי מניה ההוא זיינא עלאה דקביל עמהון בטורא דסיני, או לא.

אי תימא דלא אתעדי מניה. אי הכי, אמאי מית כשאר כל בני נשא. ואי תימא דאתעדי מניה, אמאי. והא לא חטא, דהא איהו עם משה הוה בשעתא דחבו ישראל. ואי תימא דלא קביל ההוא עטרא בטורא

דְּסִינִי, כְּמָה דְקָבִילוּ יִשְׂרָאֵל. אַמַּאי.
פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (תהלים יא) כִּי צַדִּיק יִי
צְדָקוֹת אֶהֱב יִשְׂר יַחְזוּ פְּנִימוֹ, הַאי קָרָא
אָמְרוּ בֵּיה חֲבֵרַיִיא מָה דְאָמְרוּ, אַבְל כִּי צַדִּיק
יִי, צַדִּיק הוּא, וּשְׁמִיָּה צַדִּיק, וּבְגִין כִּף צְדָקוֹת
אֶהֱב. יִשְׂר. וְאִיהוּ יִשְׂר, כְּמָה דְאֵת אָמַר (דברים
לב) צַדִּיק וְיִשְׂר. וְעַל דָּא יַחְזוּ פְּנִימוֹ, כָּל בְּנֵי
עַלְמָא, וּיְתַקְנוּן אֲרַחֲיִיהוּ, לְמַהֲךָ בְּאֲרַח מִיִּשְׂר
כְּדָקָא יְאוּת.

וְתָא חֲזִי, כִּד דְאִין קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא עַלְמָא,
לָא דִן לִיָּה אֶלָּא לְפּוּם רּוּפִין דְבְנֵי נָשָׂא.
וְתָא חֲזִי, כִּד חֵב אָדָם בְּאִילָנָא דְאָכַל מְגִיָּה,
גְּרַם לְהֵהוּא אִילָנָא, דְשָׂרִי בֵּיה מוֹתָא לְכָל
עַלְמָא, וְגַרְם פְּגִימוֹ לְאִפְרָשָׁא אֲתַתָּא מִבְּעַלְיָה,
וְקָאִים חוּבָה דְפְגִימוֹ דָּא בְּסִיְהָרָא, עַד דְקִיִּימָן
יִשְׂרָאֵל בְּטוֹרָא דְסִינִי, כִּינּוּן דְקִיִּימוֹ יִשְׂרָאֵל
בְּטוֹרָא (דף קצ"ד ע"ב) דְסִינִי, אֲתַעֲבַר הֵהוּא פְּגִימוֹ
דְסִיְהָרָא, וְקִיִּימָא לְאִנְהָרָא תְדִיר. כִּינּוּן דְחֵבּוּ
יִשְׂרָאֵל בְּעַגְלָא, תְּבַת סִיְהָרָא כְּמִלְקָדְמִין
לְאֲתַפְגְּמָא, וְשִׁלְטָא חוּיָא בִישָׂא, וְאֲחִיד בְּהַ,
וּמְשִׁיף לָה לְגַבִּיָּה, וְאֲתַפְגִּימַת.

וְכִד יָדַע מִשָּׁה דְחֵבּוּ יִשְׂרָאֵל, וְאֲתַעֲבַרוּ מְנִיָּהּ
אִינוּן זִינִין קְדִישִׁין, יָדַע וְדָאִי, דְהָא חוּיָא
אֲחִיד בְּהַ בְּסִיְהָרָא, לְאִמְשָׁכָא לָה לְגַבִּיָּה,
וְאֲתַפְגִּימַת. כְּדִין אִפִּיק לִיָּה לְבַר. וְכִינּוּן
דְקִיִּימָא לְאֲתַפְגְּמָא, אִף עַל גַּב דִּיהוּשַׁע קָאִים
בְּעִטְרָא דְזִינִין דִּילָהּ, כִּינּוּן דְפְגִימוֹ שְׂרִיָּא בְּהַ,
וְאֲתַהֲדַרְת כְּמָה דְאֲתַפְגִּימַת בְּחוּבָא דְאָדָם, לָא
יְכִיל כִּרְ נֶשׁ לְאֲתַקִּימָא. כִּרְ מִשָּׁה, דְהָהּ
שְׁלִיט בְּהַ, וּמוֹתִיָּה הָהּ בְּסִטְר אַחְרָא. וְעַל דָּא
לָא הָהּ רִשּׁוּ בְּהַ, לְקִיִּימָא לִיְהוּשַׁע תְּדִיר, וְלָא
לְאֲחָרָא. וְעַל דָּא אֶהֱל מוֹעֵד קָרִי לִיָּה, דְהָא
שְׂרִיָּא בֵּיה זְמַן קָצִיב, לְכָל עַלְמָא.

שְׁקַבְלוּ יִשְׂרָאֵל, לְמָה?
פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (תהלים יד)
כִּי צַדִּיק ה' צְדָקוֹת אֶהֱב יִשְׂר יַחְזוּ
פְּנִימוֹ. פְּסוּק זֶה אָמְרוּ בּוֹ הַחֲבֵרִים
מָה שְׁאָמְרוּ. אַבְל כִּי צַדִּיק ה' -
צַדִּיק הוּא וּשְׁמוֹ צַדִּיק, וּמְשׁוּם כִּף
צְדָקוֹת אֶהֱב. יִשְׂר וְהוּא יִשְׂר, כְּמוֹ
שְׁנַאָמַר (דברים לב) צַדִּיק וְיִשְׂר. וְעַל
זֶה יַחְזוּ פְּנִימוֹ, כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם,
וּיְתַקְנוּ דְרֻכֵיהֶם לְלַכַּת כְּדָרְךָ יִשְׂר
כְּרַאוּי.

וּבָא רָאָה, כְּשֶׁדִן הַקְדוֹשׁ כְּרוּךְ
הוּא אֵת הָעוֹלָם, לֹא דִן אוֹתוֹ אֶלָּא
לְפִי רֵב בְּנֵי הָאָדָם. וּבָא רָאָה,
כְּשֶׁחֲטָא אָדָם בְּעֵץ שְׂאֵכַל מְגִנּוּ,
גְּרַם לְאוֹתוֹ עֵץ שְׁשׁוּרָה בּוֹ הַמּוֹת
לְכָל הָעוֹלָם, וְגַרְם פְּגָם לְהַפְרִיד
אִשָּׁה מִבְּעַלָּה, וְעַמֵּד הַחֲטָא שֶׁל
הַפְּגָם הַזֶּה בְּלִבָּהּ עַד שֶׁעָמְדוּ
יִשְׂרָאֵל בְּהַר סִינִי. כִּינּוּן שֶׁעָמְדוּ
יִשְׂרָאֵל בְּהַר סִינִי, הֵעֲבַר אוֹתוֹ
הַפְּגָם שֶׁל הַלִּבָּהּ וְעָמֵד לְהַאִיר
תְּמִיד. כִּינּוּן שֶׁחֲטָאוּ יִשְׂרָאֵל בְּעַגְלָה,
שְׂבָה הַלִּבָּהּ כְּמִקְדָּם לְפַגְמָה,
וְשִׁלְט הַנְּחֹשׁ הַרְעָה, וְאֲחִזּוּ בָּהּ
וּמְשָׁף אוֹתָהּ אֵלָיו וּנְפַגְמָהּ.

וּבְשִׁירְע מִשָּׁה שְׁחָטָאוּ יִשְׂרָאֵל
וְהֵעֲבְרוּ מִהֶם אוֹתָם כְּלֵי זִין
הַקְדוֹשִׁים, יָדַע וְדָאִי שְׁהָרִי הַנְּחֹשׁ
אֲחִזּוּ בְּלִבָּהּ לְמִשְׁפָּךְ אוֹתָהּ אֵלָיו
וּנְפַגְמָה. אַז הוֹצִיא אוֹתָהּ בַּחוּץ.
וְכִינּוּן שֶׁעָמְדָה לְהַפְּגָם, אִף עַל גַּב
שְׁיְהוּשַׁע עוֹמֵד בְּעִטְרַת כְּלֵי הַזִּין
שְׁלָהּ, כִּינּוּן שֶׁהַפְּגָם שׁוּרָה בְּהַ
וְחִזְרָה לְכִמוֹ שֶׁנְּפַגְמָה בְּחֲטָאוֹ שֶׁל
אָדָם, לֹא יְכוּל אָדָם לְהַתְקִים, פְּרִט
לְמִשָּׁה שְׁשִׁלְט בָּהּ, וּמוֹתוֹ הִיָּה
בְּצַד אַחֵר. וְעַל זֶה לֹא הִיָּה בְּהַ
רְשׁוֹת לְקִים אֵת יְהוּשַׁע תְּמִיד וְלֹא
מִישָׁהוּ אַחֵר. וְעַל כֵּן קוֹרָא לָהּ
אֶהֱל מוֹעֵד, שְׁהָרִי שׁוּרָה בְּהַ זְמַן
קָצִיב לְכָל הָעוֹלָם.

וְעַל דָּא, רְזָא דְמַלְהָ, אֵית יְמִינָא לְעֵילָא, וְאֵית יְמִינָא לְתַתָּא. אֵית שְׂמַאלָא לְעֵילָא, וְאֵית שְׂמַאלָא לְתַתָּא. אֵית יְמִינָא לְעֵילָא, בְּקַדְוִשָּׁה עַלְאַה. וְאֵית יְמִינָא לְתַתָּא, בְּקַדְוִשָּׁה עַלְאַה, אַחְרָא. אֵית שְׂמַאלָא לְעֵילָא בְּקַדְוִשָּׁה עַלְאַה, לְאַתְעָרָא רַחֲמִימוּתָא, לְאַתְקַשְׂרָא סִיְהָרָא, בְּאַתְרָא קַדִּישָׁא לְעֵילָא, לְאַתְנַהֲרָא.

וְאֵית שְׂמַאלָא לְתַתָּא, דְאַפְרִישׁ רַחֲמִימוּתָא דְלְעֵילָא, וְאַפְרִישׁ לָהּ מְלֶאכְרָא בְּשִׂמְשָׁא, וְלְאַתְקַרְבָּא בְּהַדְיָה, וְדָא הוּא סְטָרָא דְחֻוּיָא בִישָׂא. דְכַד שְׂמַאלָא דָא דִלְתַתָּא אֲתַעְרַת, כְּדִין מְשִׁיף לָהּ לְסִיְהָרָא, וְאַפְרִישׁ לָהּ מְלֶעִילָא, וְאַתְחַשְׁכַת נְהוּרָהָא, וְאַתְדַבְּקַת בְּחֻוּיָא, וּכְדִין שְׂאִיבַת מוּתָא לְתַתָּא, לְכֻלָּא דְאַתְדַבְּקַת בְּחֻוּיָא, וְאַתְרַחַקַת מְאִילָנָא דְחַיִּי, וְעַל דָּא גְרִים מוּתָא לְכֻל עֲלָמָא. וְדָא הוּא כַד אֲסַתָּאב מְקַדְשָׁא, עַד זְמַנָּא קְצִיב, דְאַתְתַּקְנַת סִיְהָרָא, וְתַבַּת לְאַנְהָרָא, וְדָא הוּא אֲהֵל מוּעַד. וְעַל דָּא יְהוֹשֻׁעַ לָא מִית, אֶלָּא בְּעֵיטָא דְנַחֲשׁ דָּא, דְקָרִיב וּפְגִים מְשַׁכְּנָא כְדַקְדַּמִּיתָא.

וְדָא הוּא רְזָא דְכְתִיב, (שמות לג) יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹון נָעַר. דְאַף עַל גַּב דְאִיהוּ נָעַר לְתַתָּא, לְקַבְּלָא נְהוּרָא, לֹא יָמִישׁ מִתּוֹף הָאֵהָל, כְּמָה דְאַתְפְּגִים דָּא, הָכִי נָמִי אֲתַפְּגִים דָּא אֶף עַל גַּב דְזִינָא קַדִּישָׁא הָוָה לִיָּה, כִּינּוֹן דְאַתְפְּגִים סִיְהָרָא, הָכִי הוּא וְדָאִי לֹא אֲשַׁתְּזִיב בְּלַחֲוֹדוּי מְנִיָּה, מַהֲהוּא גְוֹוּנָא מְמָשׁ, וְהָא אֲתַמַּר.

זְבָאִין אֵינּוֹן צְדִיקָיָא, דִּידְעִין רְזִין דְאַוְרִייתָא, וּמִתְדַבְּקִין בָּהּ בְּאַוְרִייתָא, וּמְקַיִימִין קְרָא דְכְתִיב, (יהושע א) וְהָגִיתָ בּוֹ יוֹמָם וְלַיְלָה וְגו' וּבְגִינָהּ יִזְכּוֹן לְחַיִּי עֲלָמָא דְאַתִּי, דְכְתִיב, (דברים ל) כִּי הוּא חֲיִיף וְאַרְךָ יָמֶיךָ וְגו'.

וְכֹן סוּד הַדְּבָר - יֵשׁ יְמִין לְמַעְלָה וְיֵשׁ יְמִין לְמַטָּה. יֵשׁ שְׂמַאל לְמַעְלָה וְיֵשׁ שְׂמַאל לְמַטָּה. יֵשׁ יְמִין לְמַעְלָה בְּקַדְוִשָּׁה עַלְיוֹנָה. וְיֵשׁ יְמִין לְמַטָּה שֶׁהוּא בְּצַד הָאַחֵר. יֵשׁ שְׂמַאל לְמַעְלָה בְּקַדְוִשָּׁה עַלְיוֹנָה, לְעוֹרֵר אֲהֵבָה, לְהַתְקַשֵּׁר לְלִבָּנָה, בְּמָקוֹם קְדוֹשׁ לְמַעְלָה לְהֵאִיר. וְיֵשׁ שְׂמַאל לְמַטָּה שֶׁמְפָרֵיד אֲהֵבָה שֶׁלְמַעְלָה, וּמְפָרֵיד אוֹתָהּ מִלְּהֵאִיר בְּשִׂמְשׁ וּלְהַתְקַרֵּב עִמּוֹ, וְזֶהוּ הַצַּד שֶׁל הַנְּחֹשׁ הָרַע. שֶׁכָּאֲשֶׁר הִשְׂמַאל הִזָּה שֶׁלְמַטָּה מִתְעוֹרֵר, אֲזַי הוּא מוֹשֵׁף אֶת הַלִּבָּנָה וּמְפָרֵידָהּ מִלְמַעְלָה, וְאוֹרָה נְחֻשָׁף, וְנִדְבַקַת בְּנַחֲשׁ, וְאֲזַי שׂוֹאֲבַת מוֹת לְמַטָּה לְכֻל, כִּי נִדְבַקַת בְּנַחֲשׁ וּמִתְרַחַקַת מֵעֵץ הַחַיִּים, וְלִכֵּן גּוֹרַמַת מוֹת לְכֻל הָעוֹלָם. וְזֶהוּ כָּאֲשֶׁר נִטְמָא הַמְקַדֵּשׁ עַד זְמַן קְצוּב כְּשֶׁמִּתְקַנְתָּ הַלִּבָּנָה וְשָׂבָה לְהֵאִיר, וְזֶהוּ אֲהֵל מוּעַד.

וְעַל זֶה יְהוֹשֻׁעַ לֹא מִת, אֶלָּא בְּעֵיטָא דְנַחֲשׁ דָּא, דְקָרִיב וּפְגִים מְשַׁכְּנָא כְדַקְדַּמִּיתָא. וְדָא הוּא רְזָא דְכְתִיב, (שמות לג) יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹון נָעַר. דְאַף עַל גַּב דְאִיהוּ נָעַר לְתַתָּא, לְקַבְּלָא נְהוּרָא, לֹא יָמִישׁ מִתּוֹף הָאֵהָל, כְּמָה דְאַתְפְּגִים דָּא, הָכִי נָמִי אֲתַפְּגִים דָּא אֶף עַל גַּב דְזִינָא קַדִּישָׁא הָוָה לִיָּה, כִּינּוֹן דְאַתְפְּגִים סִיְהָרָא, הָכִי הוּא וְדָאִי לֹא אֲשַׁתְּזִיב בְּלַחֲוֹדוּי מְנִיָּה, מַהֲהוּא גְוֹוּנָא מְמָשׁ, וְהָא אֲתַמַּר.

זְבָאִין אֵינּוֹן צְדִיקָיָא, דִּידְעִין רְזִין דְאַוְרִייתָא, וּמִתְדַבְּקִין בָּהּ בְּאַוְרִייתָא, וּמְקַיִימִין קְרָא דְכְתִיב, (יהושע א) וְהָגִיתָ בּוֹ יוֹמָם וְלַיְלָה וְגו' וּבְגִינָהּ יִזְכּוֹן לְחַיִּי עֲלָמָא דְאַתִּי, דְכְתִיב, (דברים ל) כִּי הוּא חֲיִיף וְאַרְךָ יָמֶיךָ וְגו'.

זְבָאִין אֵינּוֹן צְדִיקָיָא, דִּידְעִין רְזִין דְאַוְרִייתָא, וּמִתְדַבְּקִין בָּהּ בְּאַוְרִייתָא, וּמְקַיִימִין קְרָא דְכְתִיב, (יהושע א) וְהָגִיתָ בּוֹ יוֹמָם וְלַיְלָה וְגו' וּבְגִינָהּ יִזְכּוֹן לְחַיִּי עֲלָמָא דְאַתִּי, דְכְתִיב, (דברים ל) כִּי הוּא חֲיִיף וְאַרְךָ יָמֶיךָ וְגו'.

פְּרַשְׁת וַיִּקְהַל

(דף קצ"ד ע"ב)

וַיִּקְהַל מֹשֶׁה אֶת כָּל עֵדֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַגּוֹ'. (שמות

לה) רַבִּי חֵיִיא פָּתַח, (שמואל א טו) וַיֹּאמֶר

שָׂאוּל אֶל הַקְּנִי לָכוּ סוּרוּ רְדוּ וַגּוֹ'. תָּא חֲזִי,

מָה כְּתִיב בְּעִמְלֶק, (שמואל א' טו) פָּקַדְתִּי אֶת אֲשֶׁר

עָשָׂה עִמְלֶק לְיִשְׂרָאֵל וַגּוֹ'. וְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא

בְּכֻלְהוּ קָרְבִין דְּעֵבְדוּ שָׂאָר עִמְמִין לְגַבְיֵיהוּ

דְּיִשְׂרָאֵל, מָאִי טַעְמָא לֹא אֶקְשִׁי קַמִּיה, פְּהֵאִי

קָרְבָא דְּעֵבֵד עִמְלֶק לְגַבְיֵיהוּ. אֶלֹא וְדָאִי,

קָרְבָא דְּעִמְלֶק הָוּה בְּכָל סְטָרִין, לְעִילָא וְתַתָּא,

דְּהָא בְּהֵוּא זְמַנָּא אֲתַתְּקַף חוּיָא בִישָׂא

לְעִילָא, וְאֲתַתְּקַף לְתַתָּא.

מָה חוּיָא בִישָׂא כַּמִּין עַל פְּרַשְׁת אַרְחִין, אוּף

הַכָּא נְמִי עִמְלֶק, חוּיָא בִישָׂא הָוּה לְגַבְיֵיהוּ

דְּיִשְׂרָאֵל, דְּכַמִּין לוּן (דף קצ"ה ע"א) עַל פְּרַשְׁת

אַרְחִין, דְּכְתִיב, (שמואל א' טו) אֲשֶׁר שָׁם לוּ בְּדֶרֶךְ

בְּעֵלוֹתוֹ מִמִּצְרַיִם. כַּמִּין הָוּה לְעִילָא, לְסַאָבָא

מִקְדָּשָׁא. וְכַמִּין הָוּה לְתַתָּא, לְסַאָבָא לְיִשְׂרָאֵל.

מְנַלְן, דְּכְתִיב (דברים כה) אֲשֶׁר קָרָךְ בְּדֶרֶךְ. כְּתִיב

הַכָּא אֲשֶׁר קָרָךְ, וְכְתִיב הַתָּם (דברים כג) כִּי יִהְיֶה

כַּךְ אִישׁ אֲשֶׁר לֹא טָהוֹר מִקְרָה לְיָלְהָ.

וְעַל דָּא בְּבַלְעָם כְּתִיב, (במדבר כג) וַיִּקְרַ אֱלֹהִים אֶל

בַּלְעָם. וַיִּקְרַ לִישָׁנָא דְּמִסַּאָבָא נִקְט. וְאִי

תִּימָא, הָא כְּתִיב אֱלֹהִים. אֶלֹא קְדָשָׁא בְּרִיךְ

הוּא אֲזַמִּין לִיה הֵוּא אֲתַר דְּמִסַּאָבָא,

לְאַסְתָּאָבָא בִּיה, בְּהֵוּא דְּרָגָא דְּאִיהוּ אֲתַדְּבַק

לְאַסְתָּאָבָא בִּיה. מָה עֵבֵד בַּלְעָם. אִיהוּ חֲשִׁיב

בְּאִינוּן קָרְבָּנִין לְסַלְקָא לְעִילָא, מִיַּד זְמִין לִיה

קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא הֵוּא אֲתַר. אָמַר לִיה הָא

מִסַּאָבוּ לְגַבְדָּ, כְּמָה דְּאֲתַחֲזִי לָךְ, וְעַל דָּא וַיִּקְרַ

אֱלֹהִים אֶל בַּלְעָם.

בְּגוֹנוּנָא דָּא אֲשֶׁר קָרָךְ בְּדֶרֶךְ וַגּוֹ'. אֲזַמִּין לְגַבְדָּ

הֵוּא חוּיָא בִישָׂא לְעִילָא, לְסַאָבָא

פְּרַשְׁת וַיִּקְהַל

וַיִּקְהַל מֹשֶׁה אֶת כָּל עֵדֶת בְּנֵי

יִשְׂרָאֵל וַגּוֹ'. רַבִּי חֵיִיא פָּתַח,

(שמואל א-טו) וַיֹּאמֶר שָׂאוּל אֶל הַקְּנִי

לָכוּ סוּרוּ רְדוּ וַגּוֹ'. בַּא וַרְאָה מָה

כְּתוּב בְּעִמְלֶק, פָּקַדְתִּי אֶת אֲשֶׁר

עָשָׂה עִמְלֶק לְיִשְׂרָאֵל וַגּוֹ'.

וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, בְּכָל הַקְּרֻבוֹת

שְׁעָשׂוּ שָׂאָר הַעֲמִים לְגַבְיֵי יִשְׂרָאֵל,

מָה הַטַּעַם לֹא הִיָּה קָשָׁה לְפָנָיו

כְּמוֹ הַקְּרֻב שְׁעָשָׂה עִמְלֶק אֲתָם?

אֶלֹא וְדָאִי הַקְּרֻב שֶׁל עִמְלֶק הִיָּה

בְּכָל הַצְּדָדִים, לְמַעְלָה וּלְמַטָּה,

שְׁהָרִי בְּאוֹתוֹ זְמַן הַתְּחִינָא הַנְּחָשׁ

הִרְעַ לְמַעְלָה, וְהַתְּחִינָא לְמַטָּה.

מָה הַנְּחָשׁ הִרְעַ אוֹרֵב עַל פְּרַשְׁת

דְּרָכִים, אַף כַּאֲן גַּם עִמְלֶק נְחָשׁ

רַע הִיָּה לְיִשְׂרָאֵל, שְׂאָרֵב לְהֵם עַל

פְּרַשְׁת דְּרָכִים, שְׁכַתּוּב (שמואל א-טו)

אֲשֶׁר שָׁם לוּ בְּדֶרֶךְ בְּעֵלְתוֹ

מִמִּצְרַיִם. אוֹרֵב הִיָּה לוּ לְמַעְלָה

לְטַמֵּא אֶת הַמִּקְדָּשׁ, וְאוֹרֵב הִיָּה

לְמַטָּה לְטַמֵּא אֶת יִשְׂרָאֵל. מִנִּין

לְנוּ? שְׁכַתּוּב (דברים כה) אֲשֶׁר קָרָךְ

בְּדֶרֶךְ. כְּתוּב כַּאֲן אֲשֶׁר קָרָךְ,

וְכַתּוּב שָׁם (שם כג) כִּי יִהְיֶה כַּךְ אִישׁ

אֲשֶׁר לֹא טָהוֹר מִקְרָה לְיָלְהָ.

וְעַל זֶה כְּתוּב בְּבַלְעָם, (במדבר כג)

וַיִּקְרַ אֱלֹהִים אֶל בַּלְעָם. וַיִּקְרַ -

לְשׁוֹן טַמְאָה נִקְט. וְאִם תֹּאמַר,

הֲרִי כְּתוּב אֱלֹהִים, אֶלֹא הַקְּדוּשׁ

בְּרוּךְ הוּא הַזְּמִין לוּ אוֹתוֹ מְקוּם

שֶׁל טַמְאָה לְהַטַּמֵּא בוּ בְּאוֹתָהּ

דְּרָגָה שְׁהוּא נִדְּבַק לְהַטַּמֵּא בֵּה.

מָה עָשָׂה בַּלְעָם? הוּא חֲשִׁב

בְּאוֹתָם קְרֻבָּנוֹת לְעֵלוֹת לְמַעְלָה.

מִיַּד הַזְּמִין לוּ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא

אוֹתוֹ מְקוּם. אָמַר לוּ, הִנֵּה טַמְאָה

אֵלֶיךָ כְּמוֹ שְׂרָאוּי לָךְ. וְעַל זֶה וַיִּקְרַ

אֱלֹהִים אֶל בַּלְעָם.

כְּמוֹ כֵּן אֲשֶׁר קָרָךְ בְּדֶרֶךְ וַגּוֹ',

הַזְּמִין לָךְ אוֹתוֹ הַנְּחָשׁ הִרְעַ

לָךְ בְּכָל סְטָרִין. וְאֶלְמָלֹא

וְאֶלְמָלֹא

למעלה לטמא אותך בכל הצדדים. ואלמלא שהתחזק משה למעלה ויהושע למטה, לא יכלו לו ישראל. ומשום כך שמר הקדוש ברוך הוא אותה שנאה לדורי דורות. מה הטעם? משום שחשב לעקר אות הברית ממקומה, ומשום כך פקדתי, בפקדה, שהרי שם נרמז סוד האות הברית הקדושה.

בא וראה מה כתוב, ויאמר שאול אל הקניני. מי זה הקניני? זה יתרו. וכי מי נתן פאן את בני יתרו להיות דיוורם בעמלק, והרי היו שרויים ביריחו? אלא הרי כתוב (שופטים א) ובני קיני חתן משה עלו מעיר התמרים את בני יהודה מדבר יהודה וגו'. וכשעלו משם, שרויים היו בתחומו של עמלק עד לאותו זמן ששב שאול המלך, שכתוב ויסר קיני מתוך עמלק. משום שהרי בזמן שנמצאים רשעים, (נענשו) אותם חסידים וצדיקים שנמצאים ביניהם נתפסים בחטאייהם, והרי פרשוה. כמו זה, אלמלא אותה ערבוביה שהתחברו בהם בישראל, לא נענשו ישראל על מעשה העגל. ובא ראה מה כתוב בראשונה, (שמות כה) מאת כל איש אשר ידבנו לבו, להכליל את פלם, משום שרצה הקדוש ברוך הוא לעשות את מעשה המשפן מפל הצדדים, במח וקלפה. ומשום שהיו אותם ערב רב עמהם, נאמר מאת כל איש אשר ידבנו לבו, להכלילם בין ישראל, שהם מח, וכלם הצטוו.

אחר כך סטה כל מין למינו, ובאו אותם ערב רב ועשו את העגל, וסטו אחריהם אותם שמתו וגרמו לישראל מות והרג. אמר הקדוש ברוך הוא, מכאן והלאה מעשה בין ישראל, שיהיה לא רק מצדם של ישראל לבדם. מיד - ויקהל משה את כל עדת ישראל וגו'.

דאתתקף משה לעילא, ויהושע לתתא, לא יכילו ישראל ליה. ובגין כך, נטיר קדשא בריך הוא ההוא דבבו, לדרי דרין. מאי טעמא. בגין דחשיב לאעקרא את קיימא מאתריה. ובגין כך פקדתי, בפקדה, דהא תמן אתרמיז רזא דאת קיימא קדישא.

הא חזי, מה כתיב, ויאמר שאול אל הקניני. מאן קניני. דא יתרו. וכי מאן יהיב בני יתרו הכא, למהוי דיוריהון בעמלק, והא ביריחו הווי שריין. אלא הא פתיב, (שופטים א) ובני קני חתן משה עלו מעיר התמרים את בני יהודה מדבר יהודה וגו'. וכד עלו מתמן, שרו בתחומא דעמלק, עד ההוא זמנא דאתא שאול מלפא, דכתיב ויסר קני מתוך עמלק.

בגין דהא בזמנא דחייביא אשתכחו, (נ"א אתענשו) אינון חסידי וזכאי דמשתכחין ביניהו, מתפסן בחוביהון, והא אוקמוה. פגוונא דא, אלמלא ההוא ערבוביא דאתחברו בהו בישראל, לא אתענשו ישראל, על עובדא דעגלא.

והא חזי מה כתיב בקדמיתא, (שמות כה) מאת כל איש אשר ידבנו לבו, לאכללא כלא, בגין דבעא קדשא בריך הוא למעבד עובדא דמשפנא מפל סטרין, במוחא וקליפה. ובגין דהווי אינון ערב רב פגווייהו, אתמר מאת כל איש אשר ידבנו לבו, לאכללא לון ביניהו דישראל, דאינון מוחא. וכלהו אתפקדו.

לבתר סטא זינא לזיניה, ואתו אינון ערב רב ועבדו ית עגלא, וסטו אבתרייהו אינון דמיתו, וגרמו לון לישראל מותא וקטולא. אמר קדשא בריך הוא, מכאן ולהלאה עובדא דמשפנא לא יהא, אלא מסטרא דישראל המשפן לא יהיה אלא רק מצדם של ישראל לבדם. מיד - ויקהל משה את כל עדת ישראל וגו'.

וּכְתוּב אַחֲרָיו, קָחוּ מֵאֲתֶכֶם תְּרוּמָה לַה'. מֵאֲתֶכֶם וְדָאִי, וְלֹא כְּרֵאשׁוֹנָה שְׁכָתוּב מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לָבוֹ. וַיִּקְהַל מֹשֶׁה וְגוֹ', מֵאִיזָה מְקוֹם הִקְהִיל אוֹתָם? אֵלֹא מִשׁוֹם שֶׁהָיוּ אוֹתָם עָרַב רַב בִּינֵיהֶם, הַצְטָרֵף מִשֶּׁה לְכַנְסֵם וְלִיחָדָם מִבִּינֵיהֶם.

וַיִּקְהַל מֹשֶׁה. רַבִּי אֲבָא פָתַח, (דברים לא) הִקְהַל אֶת הָעָם הָאֲנָשִׁים וְהַנְּשִׁים וְהַטָּף. מַה לְהֵלֵךְ כָּלֵל שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל, אִף כָּאֵן כָּלֵל שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל. וּמִי הֵם? שְׁשִׁים רַבּוֹא. רַבִּי אֲלֶעָזָר פָּתַח אֶת הַפְּסוּקָה בְּיִשְׂרָאֵל, כְּשִׁירָד מֹשֶׁה מֵהָר סִינַי, שְׁכָתוּב (שמות לב) וַיִּשְׁמַע יְהוָה שֶׁעָשָׂה אֶת קוֹל הָעָם בְּרָעָה וַיֹּאמֶר אֶל מֹשֶׁה קוֹל מִלְחָמָה בְּמַחְנֶה. וַיִּשְׁמַע יְהוָה שֶׁעָשָׂה וְכִי יְהוֹשֻׁעַ שָׁמַע וּמֹשֶׁה לֹא שָׁמַע! אֵלֹא וְדָאִי, עַד עָכָשׁוּ יְהוֹשֻׁעַ לֹא הָיָה יוֹדֵעַ, וּמֹשֶׁה הָיָה יוֹדֵעַ. אִם כֵּן, מַה זֶה בְּרָעָה? אֵלֹא בְּרָעָה כְּתוּב בְּה', שְׂאוֹתוֹ קוֹל הָיָה בְּצַד הָאֲחֵר. וְיְהוֹשֻׁעַ, שֶׁהָיָה פָּנָי הַלְּבָנָה, הִתְבּוֹנֵן בְּאוֹתוֹ קוֹל שֶׁהָיָה שֶׁל צַד הַרְּעָה, מִיָּד - וַיֹּאמֶר אֶל מֹשֶׁה קוֹל מִלְחָמָה בְּמַחְנֶה.

בְּאוֹתָהּ שָׁעָה נִשְׁכְּרוּ שְׁנֵי לִוְחֹת הָאֲבָן שֶׁהָיוּ בְּרֵאשׁוֹנָה. וְהָרִי בְּאַרְנוֹ, שֶׁהֵם כְּבָדוֹ עַל יָדוֹ, וְנִפְלוּ וְנִשְׁכְּרוּ. מַה הִטְעַם? מִשׁוֹם שֶׁפָּרְחוּ הָאוֹתִיּוֹת מִתּוֹךְ לִוְחֹת הָאֲבָנִים.

בֹּא וּרְאֵה, בְּאַרְבַּע תְּקוּפוֹת בְּשָׁנָה מִתְעוֹרֵר קוֹל בְּאַרְבַּעַת צְדָדֵי הָעוֹלָם, בְּאוֹתוֹ קוֹל שֶׁהִתְעוֹרְרוּת הַצַּד הָאֲחֵר מִתְעוֹרֵר בּוֹ, וְאוֹתָהּ הִתְעוֹרְרוּת הַצַּד הָאֲחֵר נִכְנָסֶת בֵּין קוֹל לְקוֹל, וְנִחְשָׁף הָאֵזֶר בְּקוֹל שְׁלִמְטָה. מִשׁוֹם שֶׁלֹּא הִגִּיעַ הָאֵזֶר שֶׁל הַקּוֹל שְׁלִמְעָלָה לְקוֹל

בְּלִחּוּדֵיהֶו. מִיָּד וַיִּקְהַל מֹשֶׁה אֶת כָּל עֵדֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגוֹ'. וְכָתִיב בְּתַרְיָה קָחוּ מֵאֲתֶכֶם תְּרוּמָה לַיְי'. מֵאֲתֶכֶם וְדָאִי, וְלֹא כְּקַדְמִיתָא דְכָתִיב, מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לָבוֹ. וַיִּקְהַל מֹשֶׁה וְגוֹ', מֵאֵן אֲתֵר כְּנִישׁ לִזְוֹן. אֵלֹא בְּגִין דִּהוּוּ אֵינּוֹן עָרַב רַב בִּינֵיהֶו, אֲצַטְרִיף מֹשֶׁה לְאַכְנָשָׁא לִזְוֹן, וְלִיחָדָא לִזְוֹן מִבִּינֵיהֶו.

וַיִּקְהַל מֹשֶׁה. (שמות לה) רַבִּי אֲבָא פָתַח, (דברים לא) הִקְהַל אֶת הָעָם הָאֲנָשִׁים וְהַנְּשִׁים וְהַטָּף. מַה לְהֵלֵךְ כָּלֵל דְכָלְהוּ יִשְׂרָאֵל, אוֹף הָכֵא כָלֵל דְכָלְהוּ יִשְׂרָאֵל, וּמֵאֵן אֵינּוֹן. שְׁתִּין רַבּוֹא.

רַבִּי אֲלֶעָזָר פָּתַח קָרָא בְּיִשְׂרָאֵל, כַּד נִחִית מֹשֶׁה מִן טוֹרָא דְסִינַי, דְכָתִיב, (שמות לב) וַיִּשְׁמַע יְהוָה שֶׁעָשָׂה אֶת קוֹל הָעָם בְּרָעָה וַיֹּאמֶר אֶל מֹשֶׁה קוֹל מִלְחָמָה בְּמַחְנֶה. וַיִּשְׁמַע יְהוָה שֶׁעָשָׂה וְכִי יְהוֹשֻׁעַ שָׁמַע, וּמֹשֶׁה לֹא שָׁמַע. אֵלֹא וְדָאִי, עַד הִשְׁתָּא יְהוֹשֻׁעַ לֹא הָיָה יוֹדֵעַ, וּמֹשֶׁה הָיָה יוֹדֵעַ. אִי הָכֵי מַהוּ בְּרָעָה. אֵלֹא בְּרָעָה בְּה' פְּתִיב, דִּהְהוּא קָלָא בְּסִטְרָא אַחְרָא הָהּ. וְיְהוֹשֻׁעַ דִּהְהוּא אֲנַפּוּי דְסִיְהֵרָא, אֲסַתְּפַל בְּהֵהוּא קָלָא, דִּהְהוּא דְסִטְרָא דְרָעָה, מִיָּד וַיֹּאמֶר אֶל מֹשֶׁה קוֹל מִלְחָמָה בְּמַחְנֶה.

בְּהֵהוּא שְׁעָתָא אֲתַבְּרוּ תְרִין לִוְחֵי אַבְנָא דִּהוּוּ בְּקַדְמִיתָא. וְהָא אוֹקִימָנָא, דְאֵינּוֹן אֲתִיְקְרוּ עַל יְדוּי (דף קצ"ה ע"ב) וְנִפְלוּ וְאֲתַבְּרוּ. מֵאִי טַעְמָא. בְּגִין דְפָרְחוּ אֲתָוּוֹן מִגּוֹ לִוְחֵי אַבְנִין.

הָא חֲזִי, בְּאַרְבַּעַת תְּקוּפֵין דְשְׁתָּא, קָלָא אֲתַעַר, כַּד סִטְרִין דְעָלְמָא, בְּהֵהוּא קָלָא אֲתַעְרוּתָא דְסִטְרָא אַחְרָא אֲתַעַר בֵּיהּ. וְהֵהוּא אֲתַעְרוּתָא דְסִטְרָא אַחְרָא עָאל בֵּין קָלָא לְקָלָא, וְאֲתַחְשָׁף נְהוּרָא בְּקָלָא דְלִתְתָא. בְּגִין דְלֹא מָטָא נְהוּרָא דְקָלָא דְלַעֲלֵלָא,

שְׁלֹמֹה, אִזּוּ מִקְדִּימָה אוֹתָהּ, הַתְּעוֹרוֹרוֹת, וְנִכְנָס בֵּין זֶה לְזֶה הַנְּחַשׁ שֶׁמִּפְתָּה אֶת הָאִשָּׁה וְנוֹטֵל אוֹר, וְאוֹתוֹ קוֹל הוּא קוֹל מִלְחָמָה, קוֹל קוֹל רָעָה, וְזֶהוּ בְּרַעְיָה.

וְעַד זֶה שָׁמַע יְהוֹשֻׁעַ וְלֹא מִשָּׁה, מִשּׁוֹם שֶׁנִּטְלָה אוֹתָהּ רָעָה אֶת אוֹר הַלְּבָנָה שֶׁאֵחָז בָּהּ יְהוֹשֻׁעַ, וּמִשָּׁה שֶׁהִיָּה אֲחִיזוֹ בְּשִׁמְשׁ לֹא שָׁמַע, וְכָל הָאוֹר שֶׁל יִשְׂרָאֵל כָּלֵם נִחְשָׁף מִשּׁוֹם אוֹתָהּ רָעָה שֶׁנִּדְבְּקָה בָּהֶם. בֵּינָן שֶׁמַּחֵל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל חֲטֵאֵיהֶם, אִזּוּ וַיִּקְהַל מִשָּׁה אֶת כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם אֱלֹהֵי הַדְּבָרִים וְגו', שֶׁהָרִי אוֹתוֹ עָרַב רַב הָעֵבֶר מֵהֶם.

רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי יוֹסִי הָיוּ יוֹשְׁבִים לַלַּיְלָה אֶחָד וּמִתְעַסְקִים בַּתּוֹרָה טָרָם שֶׁנִּחְלַק הַלַּיְלָה. בֵּין כֶּף קָרָא הַגִּבּוֹר. בְּרִיכוּ בְּרַכְתָּ. (אָמַר לוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר, כַּעַת הוּא הַזְּמַן שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִכְנָס בְּגוֹן עֵדוֹן לְהַשְׁתַּעֲשֵׂעַ עִם הַצְדִּיקִים. אָמַר לוֹ רַבִּי יוֹסִי, לָמָּה מִשְׁתַּעֲשֵׂעַ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא) בְּכַה רַבִּי אֶלְעָזָר וַאֲמַר, בֹּא וְרֵא, עַד כָּאֵן זְעוּעַ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁלֹּשׁ מֵאוֹת וְתִשְׁעִים רְקִיעִים וְהִכָּה בָּהֶם, וּבְכַה עַל חֲרַבֵּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְהוֹרִיד שְׁתֵּי דְמַעוֹת לְתוֹךְ הַיָּם הַגְּדוֹל וְנִזְכַּר בְּכַנּוּי מִתּוֹךְ בְּכִיָּה.

מִשּׁוֹם שֶׁהַלַּיְלָה נִחְלַק לְשִׁלְשָׁה צְדָדִים בְּשִׁתִּים עֲשָׂרָה שְׁעוֹת שֶׁהָיוּ רְשׁוּמִים בּוֹ, וְאִם נּוֹסְפוֹת שְׁעוֹת הַלַּיְלָה, אוֹתָן שְׁעוֹת שֶׁנּוֹסְפוּ הֵן שֶׁל הַיּוֹם, וְלֹא נִחְשָׁבוֹת מֵהַלַּיְלָה, פָּרַט לְשִׁתִּים עֲשָׂרָה שֶׁהֵן שְׁלוֹ. וְאוֹתָן שְׁתֵּים עֲשָׂרָה נִחְלָקוֹת לְשִׁלְשָׁה צְדָדִים, וְשִׁלְשָׁה מַחֲנוֹת שֶׁל מְלֹאכִים קְדוּשִׁים נִחְלָקוּ (הַתְּמַנּוֹ) בְּאוֹתָם שְׁלֹשָׁה צְדָדִים.

מִחֲנֵה רֵאשׁוֹן מִמֶּנֶּה בְּאַרְבַּע שְׁעוֹת רֵאשׁוֹנוֹת שֶׁל רֵאשִׁית הַלַּיְלָה לְשִׁבְחַת אֶת אֲדוֹנָם. וּמָה הֵם

לְקָלָא דְלִתְתָא, כְּדִין אֶקְדִים הֵהוּא אֲתַעְרוּתָא, וְעָאֵל בֵּין דָּא לְדָא נְחַשׁ דְּמִפְתִּי לְאַתְתָּא, וְנִטִּיל נְהוּרָא. וְהֵהוּא קָלָא, הוּא קוֹל מִלְחָמָה, קוֹל רָעָה. וְדָא אִיהוּ בְּרַעְיָה.

וְעַד דָּא שָׁמַע יְהוֹשֻׁעַ וְלֹא מִשָּׁה, בְּגִין דְּנִטֵּל הֵהוּא רָעָה נְהוּרָא דְסִיְהָרָא דְהוּהוּ אֲחִיד בָּהּ יְהוֹשֻׁעַ. וּמִשָּׁה דְהוּהוּ אֲחִיד בְּשִׁמְשָׁא, לֹא שָׁמַע. וַיִּשְׂרָאֵל כָּלְהוּ אֲתַחֲשׁוּף נְהוּרָא דִילְהוֹן, בְּגִין הֵהוּא רָעָה דְאַתְדַּבְּקַת בָּהּ. בֵּינָן דְמַחֵל קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא חוֹבִיְהוֹן, כְּדִין וַיִּקְהַל מִשָּׁה אֶת כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם אֱלֹהֵי הַדְּבָרִים וְגו', דְהָא הֵהוּא עָרַב רַב אֲתַעְבְּרַ מִנֵּיהוּ.

רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי יוֹסִי הָיוּ יוֹשְׁבֵי לַיְלָיָה חֵד, וְקָא מִתְעַסְקִי בְּאוֹרֵייתָא, עַד לָא אֲתַפְּלִיג לַיְלָיָה. אֲדַהֲכִי קָרָא גְבַרְא, בְּרִיכוּ בְּרַכְתָּא, (אָמַר לִיה רַבִּי אֶלְעָזָר, הַשְׁתָּא הוּא זְמַנָּא דְקוֹדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא עָאֵל בְּגִנְתָּא דְעָדוֹן לְאַשְׁתַּעֲשֵׂא עִם צְדִיקָנָא, אָמַר לִיה רַבִּי יוֹסִי, אִמְרִי מִשְׁתַּעֲשֵׂעַ קְדָשָׁא בְּרוּךְ הוּא) בְּכַה רַבִּי אֶלְעָזָר וַאֲמַר, תָּא חֲזִי, עַד הַשְׁתָּא קְדָשָׁא בְּרוּךְ הוּא אֲזִדְעֵזַע, תְּלַת מְאָה וְתִשְׁעִין רְקִיעִין, וּבְטַשׁ בָּהּ, וּבְכַה עַל חֲרַבֵּן בֵּי מִקְדָּשָׁא, וְאוֹרִיד תְּרִין דְמַעֲזִין לְגוּ יַמָּא רַבָּא, וְאַדְפַּר לְבַנוּהִי מְגוּ בְּכִיָּה.

בְּגִין דְלִתְלַת סְטָרִין אֲתַפְּלַג לַיְלָיָה, בְּתַרִּיסַר שְׁעֵתִי דְהוּוּ רְשִׁימִין בֵּיהּ, וְאִי אֲתוּסְפִין שְׁעֵתִי בְּלַיְלָיָה, אֵינּוֹן שְׁעֵתִי דְמִתּוּסְפָּאן, דִּימְמָא אֵינּוֹן, וְלֹא אֲתַחֲשִׁיבוּ מְלִיְלָיָה, בְּרַ תְּרִיסַר דְאֵינּוֹן דִּילָהּ. וְאֵינּוֹן תְּרִיסַר, אֲתַפְּלַגוּ לְתַלַּת סְטָרִין, וְתַלַּת מִשְׁרִיין דְמְלֹאכִין קְדִישִׁין, אֲתַפְּלַגוּ (כ"א אֲתַמְנּוֹן) בְּאֵינּוֹן תְּלַת סְטָרִין. מִשְׁרִיָּא קְדָמָא, אֲתַמְנָא בְּאַרְבַּעָה שְׁעֵתִי קְמִייתָא, דְשִׁירוּתָא דְלַיְלָיָה, לְשִׁבְחָא לְמֵאֲרִיְהוֹן, וּמָה קָאמְרִי. (תְּהֵלִים כד) לֵינִי

אומרים? (תהלים כד) לה' הארץ
ומלאה וגו', כי הוא על ימים
יסדה וגו', מי יעלה בהר ה' וגו',
נקי כפים ובר לבב וגו'. מה הטעם
של זה? משום שבאשר הלילה
פורש כנפיו על העולם, אז כל
בני העולם טועמים טעם המות
ויוצאת נשמתם לעלות למעלה,
ואותם מלאכים עומדים
ואומרים, מי יעלה בהר ה'. הר
ה' - זה הר הבית. מקום קדשו -
זה עזרת ישראל. כמו שלמעלה,
כך גם למטה.

משום שבכל רקיע ורקיע פמה
ממנים וכמה שרים עומדים שם,
וכשהנשמות יוצאות, רוצות
לעלות למעלה, ואם אינן זוכות
דוחים אותן החוצה, והולכות
ומשוטטות בעולם, ולוקחים
אותן פמה קבוצות של רוחות
ומודיעים להם דברים פוזבים,
ולפעמים דברי אמת ממה שעתיד
לבא בזמן הקרוב, כמו שבארובה.
ואותן נשמות הצדיקים הולכות
ומשוטטות למעלה, ופוחחים
להם פתחים, ומעלים אותן לתוף
אותו מקום שנקרא הר ה', כמו
הסוד של הר הבית למטה, ומשם
נכנסים לתוף אותו מקום שנקרא
מקום קדשו, ששם נראות כל
הנשמות לפני אדונם. כמו כן
אותו מקום שנראו ישראל לפני
הקדוש ברוך הוא, המקום
שנקרא עזרת ישראל. בשעה
שהנשמות עומדות שם, אזי
שמחת רבונם היא, לתקן בהם
המקום שנקרא קדש הקדשים,
ושם רושמים את כל מעשיהם
ונכיותיהם.

מחנה שני ממנה בארבע שעות
אחרות, ואינם אומרים שירה,
פרט לשעתים, עד שנחלק הלילה
ונכנס הקדוש ברוך הוא לגן עדן.
ואלה הם אבלי ציון ואותם

הארץ ומלאה וגו', כי הוא על ימים יסדה
וגו', מי יעלה בהר ה' וגו', נקי כפים ובר לבב
וגו'. מאי טעמא דא. בגין דכד ליליא פריש
גדפוי על עלמא, כדין, כל בני עלמא טעמין
טעמא דמותא, ונפקי נשמתיהו לסלקא
לעילא, ואינון מלאכין קיימין וקא אמרי, מי
יעלה בהר ה'. הר ה', דא הר הבית. מקום
קדשו, דא עזרת ישראל. כגוונא דלעילא,
הכי נמי לתתא.

בגין דבכל רקיעא ורקיעא, פמה ממנן, וכמה
סרכין קיימין תמן. וכד נשמתין נפקין,
בעאן לסלקא לעילא, ואי לא זכין אינון
דחין לון לבר, ואזלין ושאטין בעלמא,
ונטלין לון פמה חבילי טהירין, ואודעין לון
מלין פדיבן, ולזמנין מלין דקשוט, ממה
דאתי לזמן קריב, פמה דאוקמוה.

ואינון נשמתין דצדיקיא, אזלין ושאטין
לעילא, ופתחין לון פתחין, וסלקין
לון לגו ההוא אתר דאקרי הר ה', כגוונא
דרזא דהר הבית לתתא. ומתמן עאלין לגו
ההוא אתר דאקרי מקום קדשו. דתמן
אתחזין כל נשמתין לקמי מאריהון. כגוונא
דא ההוא אתר, דאתחזון ישראל קמי קדשא
ברוך הוא, אתר דאקרי עזרת ישראל. בשעתא
דנשמתין קיימין תמן, כדין חדרה דמאריהון,
לאתתקנא בהו אתר, דאקרי קדש הקדשים.
ותמן רשימין כל עובדיהון וזכוון דלהון.

משרייא תננינא, אתמנא בארבע שעתין
אחרנין, ולא אמרי שירתא, בר תרי
שעתין, עד דאתפלג ליליא, ועאל קדשא בריך
הוא בגנתא דעדן.

וארין אינון אבלי ציון, ואינון דככו על חרפן
בי מקדשא. ובשירותא דארבע שעתין

שְׂבוּכִים עַל חֶרְפֵּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. וּבִתְחִלַּת אַרְבַּע הַשָּׁעוֹת הָאֲמֻצָּעוֹת פּוֹתְחִים וְאוֹמְרִים, (תהלים קלו) עַל נְהֻרוֹת בְּכָל שָׁם יִשְׁכְּנוּ גַם בְּכִינוּ וְגו', וְאַלֶּה הֵם שְׂבוּכִים עַל נְהֻרוֹת בְּכָל עַם יִשְׂרָאֵל, מִמֶּשְׁמַע שְׁכֵתוֹב גַּם בְּכִינוּ. וּמִנֵּין לָנוּ שְׂבוּכִים שָׁם? שְׁכֵתוֹב הֵן אֲרָאֵלִם צָעֲקוּ חֲצָה. מַה זֶה חֲצָה? זֹו בְּכָל, מִשׁוֹם שִׁפְלָם לָוִי אֶת הַשְּׂכִינָה עַד בְּכָל, וְשָׁם הֵם בָּכוּ עִם יִשְׂרָאֵל. וְעַל זֶה פּוֹתְחִים בְּזֶה, וּמְסִימִים: זָכַר ה' לְבָנֵי אָדוֹם וְגו'.

וְאִזּוּ מִתְעוֹרֵר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּמַעֲלוֹתָיו וּמִכְּבַּח בְּרַקִּיעִים, כְּמוֹ שְׁאֲרָנוּ, וּמִדְּעֻזָּעִים שְׁנַיִם עֶשֶׂר אֲלִפֵי עוֹלָמוֹת וְגוֹעִים וּבוּכִים, שְׁכֵתוֹב (ירמיה כח) ה' מִמְרוֹם יִשְׁאָג וּמִמְעוֹן קָדְשׁוֹ יִתֵּן קוֹלוֹ שְׁאָג יִשְׁאָג עַל נְהוּוֹ. וְנִזְכָּר בְּיִשְׂרָאֵל, וּמוֹרִיד שְׁפִי דְמַעוֹת לְתוֹךְ הַיָּם הַגָּדוֹל, וְאִזּוּ מִתְעוֹרֵרֶת שְׁלֵהֶבֶת אַחַת שְׁבָצָד צְפוֹן, וּמִכְּבַח רִיחַ אֶחָד שְׁבָצָד צְפוֹן בְּאוֹתָהּ הַשְּׁלֵהֶבֶת, וְהוֹלֵךְ וּמְשׁוֹטֵט בְּעוֹלָם. וּבְאוֹתָהּ שְׁעָה נִחְלַק הַלֵּילָה, וְהַשְּׁלֵהֶבֶת הוֹלֵכֶת וּמִכְּבַח בְּכַנְפֵי הַתִּרְנָגוּל וְקוֹרָא, אִזּוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִכְנָס לְגֵן עֵדֶן.

וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵין מְנוּחָה עַד שְׁנִכְנָס לְגֵן עֵדֶן לְהַשְׁתַּעֲשַׁע עִם נְשָׁמוֹת הַצְּדִיקִים. וְהַסִּימָן - כִּי נִמְכָּרְנוּ אֲנִי וְעַמִּי וְגו'. (אסתר ז) וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מִי הוּא זֶה וְגו', וְהַמֶּלֶךְ קָם בַּחֲמָתוֹ מִמִּשְׁתַּה הַיַּיִן אֶל גַּנַּת הַבֵּיתֵן וְגו'.

בְּשַׁעֲהַ שְׁנִכְנָס הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְגֵן עֵדֶן, אִזּוּ כָּל אוֹתָם עֲצֵי הַגֵּן וְכָל אוֹתָן נְשָׁמוֹת הַצְּדִיקִים פּוֹתְחִים וְאוֹמְרִים, (תהלים כד) שְׂאוּ שְׁעָרִים רְאשֵׁיכֶם וְגו'. מִי זֶה מֶלֶךְ הַכְּבוֹד וְגו'. שְׂאוּ שְׁעָרִים רְאשֵׁיכֶם וְגו'. וּבְשַׁעֲהַ שְׁנִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים

אֲמֻצָּעִין, פִּתְחֵי וְאֲמָרִי, (תהלים קלז) עַל נְהֻרוֹת בְּכָל שָׁם יִשְׁכְּנוּ גַם בְּכִינוּ וְגו', וְאֵלִין אֵינוֹן דְּבָכוּ עַל נְהֻרוֹת בְּכָל, עֲמָהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל, (דב' קצ"ד ע"א) מִמֶּשְׁמַע דְּכִתִּיב גַּם בְּכִינוּ. וּמִנֵּין דְּבָכוּ תַמָּן.

דְּכִתִּיב, (ישעיה לג) הֵן אֲרָאֵלִם צָעֲקוּ חוּצָה. מַהוּ חוּצָה. דָּא בְּכָל, בְּגִין דְּכִלְהוּ אוֹזְפוּהַ לְשְׂכִינָה עַד בְּכָל. וְתַמָּן בָּכוּ עֲמָהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל. וְעַל דָּא פִּתְחֵי בְּהַאי, וּמְסִימֵי זְכוֹר יְי' לְבָנֵי אָדוֹם וְגו'.

כְּדִין אֲתַעֲר קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּדִרְגוּי, וּבְטַש בְּרַקִּיעִין פְּדָאמְרִן, וְאִזְדַּעְזְעוּ תְּרִיסַר

אֲלִפֵי עֲלָמִין, וְגַעֲי וּבְכֵי, דְּכִתִּיב, (ירמיה כח) יְי' מִמְרוֹם יִשְׁאָג וּמִמְעוֹן קָדְשׁוֹ יִתֵּן קוֹלוֹ שְׁאָג יִשְׁאָג עַל נְהוּוֹ, וְאִדְכַּר לִוְן לְיִשְׂרָאֵל, וְאַחִית תְּרִין דְּמַעֲיִן לְגוּ יִמָּא רַבָּא. וּכְדִין אֲתַעֲר

שְׁלֵהֶבֶתָא חַד דְּבִסְטַר צְפוֹן, וּבְטַש רִיחָא חַד דְּבִסְטַר צְפוֹן בְּהַהוּא שְׁלֵהֶבֶתָא, וְאִזְלָא

וְשְׁאֲטָא בְּעֵלְמָא, וְהַהִיא שְׁעָתָא אֲתַפְלַג לֵילֵיאָא, וְשְׁלֵהֶבֶתָא אִזְלָא וּבְטַש בְּגַדְפוּי

דְּתִרְנָגוּלָא, וְקָאֲרִי, כְּדִין קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא עָאל בְּגַנְתָּא דְּעֵדֶן.

וְקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֵית לֵיהּ נֵיחָא עַד דְּעָאל

לְגַנְתָּא דְּעֵדֶן לְאַשְׁתַּעֲשַׁע בְּנִשְׁמַתְהוֹן דְּצְדִיקֵיאָא. וְסִימָן (אסתר ז) כִּי נִמְכָּרְנוּ

אֲנִי וְעַמִּי וְגו'. וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מִי הוּא זֶה וְגו', וְהַמֶּלֶךְ קָם בַּחֲמָתוֹ מִמִּשְׁתַּה הַיַּיִן אֶל גַּנַּת

הַבֵּיתֵן וְגו'.

בְּשַׁעֲתָא דְּקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עָאל בְּגַנְתָּא דְּעֵדֶן, כְּדִין כָּל אֵינוֹן אֵילָנִין דְּגַנְתָּא,

וְכָל אֵינוֹן נְשָׁמַתִּין דְּצְדִיקֵיאָא, פִּתְחֵי וְאֲמָרִי, (תהלים כד) שְׂאוּ שְׁעָרִים רְאשֵׁיכֶם וְגו'. מִי זֶה מֶלֶךְ הַכְּבוֹד וְגו'.

שְׂאוּ שְׁעָרִים רְאשֵׁיכֶם וְגו'. שְׂאוּ שְׁעָרִים רְאשֵׁיכֶם וְגו'. וּבְשַׁעֲתָא דְּנִשְׁמַתְהוֹן דְּצְדִיקֵיאָא דִּי בְּאַרְעָא

אֲהִדְרוּ לְגוֹפִיָּהוּ, כְּדִין אֲתַקִּיפוּ בְּהוּ כָּל אֵינוֹן

שְׂבָאֲרֵץ חוֹזְרוֹת לְגוֹפֶן, אֲזַמְחִזְיקִים בָּהֶם כָּל אוֹתָם מְלֹאכִים, וְאוֹמְרִים (שם קלד) הִנֵּה בָּרְכוּ אֶת ה' כָּל עַבְדֵי ה'. וְלִמְדוּנוּ שֶׁזֶה הַמַּחְנֶה הַשְּׁלִישִׁי שְׂאוֹמֵר אֶת זֶה בְּאַרְבַּע הַשָּׁעוֹת הָאֲחֵרוֹנוֹת.

וְאוֹמְרִים שִׁירָה עַד שְׁעוּלָה אוֹר הַבֶּקֶר, וְאֲזוּ מְשַׁבְּחִים אֶת אֲדוֹנָם כָּל אוֹתָם כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת, וְכָל אוֹתָם הַמְּלֹאכִים הַעֲלִיּוֹנִים שֶׁשְׁלֹטוֹנָם בַּיּוֹם, כָּלֵם מְשַׁבְּחִים אֶת אֲדוֹנָם וְאוֹמְרִים שִׁירָה. זֶהוּ שְׁכָתוּב (איוב לח) בְּרֶן יַחַד כְּכִבִּי בִקֵּר וַיִּרְעֵוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים.

בְּשַׁעָה שִׁיּוֹצֵאת הַשֶּׁמֶשׁ בַּיּוֹם, יִשְׂרָאֵל נוֹטְלִים שִׁירָה לְמַטָּה, וְהַשֶּׁמֶשׁ לְמַעְלָה, שְׁכָתוּב יִירָאוּךְ עִם שְׁמֶשׁ. בְּשַׁעָה שְׁנוֹסַע הַשֶּׁמֶשׁ בְּגִלְגָּלִיו, פּוֹתַח בְּקוֹל נְעִימָה וְאוֹמֵר שִׁירָה. וְאִיזוֹ שִׁירָה אוֹמְרִים? (תהלים קד) הִדְרוּ לֵה' קְרָאוּ בְשִׁמּוֹ וְגו'. (שם) שִׁירוּ לוֹ זַמְרוּ לוֹ וְגו'. וְיִשְׂרָאֵל מְשַׁבְּחִים אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בַּיּוֹם עִם הַשֶּׁמֶשׁ. זֶהוּ שְׁכָתוּב (שם עב) יִירָאוּךְ עִם שְׁמֶשׁ. וְאֵף עַל גַּב שְׁהַרִי בְּאַרְנוֹ אֶת הַפְּסוּק הַזֶּה, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אֲלֵמָלָא שְׁבַנִי הַעוֹלָם הֵם אֲטוּמִי לֵב וְסַתְּמִי עֵינַיִם, לֹא יְכוּלִים לַעֲמֹד מִקּוֹל הַנְּעִימָה שֶׁל גִּלְגָּל הַשֶּׁמֶשׁ כְּשֶׁנּוֹסַע (ויצא) וּמְשַׁבַּח לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. בִּינְתוּיִם שֶׁהַתַּעֲסָקוּ בַתּוֹרָה, הַאִיר הַיּוֹם. קָמוּ וְהִלְכוּ לְפָנָי רַבִּי שְׁמַעוֹן. כִּינֵן שָׂרָאָה אוֹתָם, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֶלְעָזָר בְּנִי, אַתָּה וְהַחֲבָרִים, הַסְתִּירוּ עֲצָמְכֶם שְׁלֹשֶׁת הַיָּמִים הַלְלוּ שְׁלֹא תִצְאוּ הַחוּצָה, כִּי מִלְאָךְ הַמּוֹת נִמְצָא בְּעִיר, וַיֵּשׁ לוֹ רְשׁוֹת לְהַשְׁחִית, וְכִינֵן שֶׁנִּתְּנָה לוֹ רְשׁוֹת לְהַשְׁחִית, יְכוּל לְהַשְׁחִית אֶת כָּל מִי שֶׁנִּרְאָה לְפָנָיו.

מְלֹאכִין, וְאוֹמְרִי (תהלים קלד) הִנֵּה בָּרְכוּ אֶת יי' כָּל עַבְדֵי יי'. וְאוֹלִיפְנָא דְדָא מְשַׁרְיָא תְּלִיתָאָה קָא אֲמַרִי דָא, בְּאַרְבַּע שְׁעֵתֵי בַתְּרִייתָא.

וְקָאֲמַרִי שִׁירָתָא, עַד דְּסָלִיק נְהוּרָא דְצַפְרָא, דְּכִדִּין מְשַׁבְּחִין לְמַרְיָהוֹן כָּל אֵינּוֹן כְּכַבֵּיא וּמַזְלֵי, וְכָל אֵינּוֹן מְלֹאכִין עֲלָאִין, דִּי שְׁלֹטְנִיהוֹן בִּימָמָא, כְּלָהוּ מְשַׁבְּחִין לְמַאֲרִיהוֹן, וְאוֹמְרִי שִׁירָתָא. הָדָא הוּא דְכָתִיב, (איוב לח) בְּרֶן יַחַד כְּכִבִּי בִקֵּר וַיִּרְעֵוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים.

בְּשַׁעָתָא דְשִׁמְשָׁא נְפִיק, בִּימָמָא, יִשְׂרָאֵל נוֹטְלֵי שִׁירָתָא לְתַתָּא, וְשִׁמְשָׁא לְעֵילָא, דְכָתִיב, (תהלים עב) יִירָאוּךְ עִם שְׁמֶשׁ. בְּשַׁעָתָא דְנֹטִיל שְׁמֶשׁא בְּגִלְגָּלוֹי, פְּתַח קַל נְעִימוֹתָא, וְאוֹמֵר שִׁירָתָא. וּמַאי שִׁירָתָא קָאֲמַרִי. (תהלים קה) הִדְרוּ לִי יי' קְרָאוּ בְשִׁמּוֹ וְגו'. (תהלים קה) שִׁירוּ לוֹ זַמְרוּ לוֹ וְגו'. וְיִשְׂרָאֵל מְשַׁבְּחִין לְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא בִּימָמָא, עִם שְׁמֶשׁא. הָדָא הוּא דְכָתִיב יִירָאוּךְ עִם שְׁמֶשׁ, וְאֵף עַל גַּב דְּהָא אוֹקִימָנָא לְהַאי קָרָא, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אֲלֵמָלָא דְבְּנֵי עֲלָמָא אֲטִימִין לְבָא וְסַתְּימִין עֵינֵינוּן לֹא יְכַלִּין לְמִיקָם מִקַּל נְעִימוֹתָא דְגִלְגָּלָא דְשִׁמְשָׁא, כַּד נֹטִיל (וּנְפִיק) וּמְשַׁבַּח קָמִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

אֲדַהְבִי דְאַתְעַסְקוּ בְּאוֹרֵייתָא, נְהַר יִמָּא. קָמוּ וְאַתּוּ לְקַמִּיהַ דְרַבִּי שְׁמַעוֹן, כִּינֵן דְחָמָא לוֹן, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֶלְעָזָר בְּרִי, אַנְתָּ וְחַבְרִיָא אֲסַתִּימוּ גְרַמְיִיכוּ אֲלִין תְּלַת יוֹמִין, דְּלֹא תִפְקוּן לְבַר בְּגִין דְּמִלְאָךְ הַמּוֹת אֲשַׁתְּכַח בְּמַתָּא, וְאִית לִיהַ רְשׁוֹ לְחַבְלָא, וְכִינֵן דְּאַתְיָהִיב לִיהַ רְשׁוֹ לְחַבְלָא, יְכִיל לְחַבְלָא, לְכָל מָאן דְּאַתְחַזִּי קַמִּיהַ.

וְתוּ דְבַר נֵשׁ דְּאַתְחַזִּי קַמִּיהַ, סָלִיק וְאַסְטִי

וְעוֹר, שְׂאָדָם שְׁנִרְאָה לְפָנָיו, הוּא עוֹלָה וּמַסְטִין עֲלָיו וּמַזְכִּיר חֲטָאֵיו, וּמְבַקֵּשׁ דִּין מִלְּפָנָי הַקְּדוֹשׁ

ברוך הוא, ולא זו ממש עד שגודן אותו האדם ונתנת לו רשות והורג אותו.

אמר רבי שמעון, האלהים, רב העולם לא מתים טרם מגיע זמנם, רק כשלא ידעו לשמר עצמם, שהרי בשעה שמוציאים את המת מביתו לבית הקברות, מלאך המות נמצא בין הנשים. ולמה בין הנשים? שכן היא דרכו מיום שפתה את תוה, ובגללה גרם מות לכל העולם, ועל זה (באשר) הורג אדם, והאנשים נמצאים עם המת, ונכנס בין הנשים בדרך.

ויש לו רשות להרג בני אדם, ומסתכל בפניהם בדרך שנראים לפניו, משעה שמוציאים אותו מביתו לבית הקברות עד שחוזרים לביתם, ובגללם גורם מות לכמה גברים בעולם טרם שמגיע זמנם. ועל זה כתוב, (משלי א) ויש נספה בלא משפט. משום שעולה ומסטין ומזכיר חטאי האדם לפני הקדוש ברוך הוא, ונודון על אותם חטאים ומסתלק טרם הגיע זמנו.

ומה תקנתו? בשעה שנוטלים את המת לבית הקברות, יחזיר אדם פניו ויעזב את הנשים אחר כתפיו. ואם הן מקדימות, ילך לאחור, כדי שלא יתראה עמהן פנים בפנים. ואחר שחוזרים מבית הקברות, לא יחזר באותה דרך שעומדות הנשים ולא יסתכל בהן כלל, אלא יסטה לדרך אחרת. ומשום שבני אדם לא יודעים ולא מתבוננים בזה, רב העולם נהונים בדין ומסתלקים טרם הגיע זמנם.

אמר רבי אלעזר, אם כן, טוב לו לאדם שלא ילוה את המת. אמר לו, לא, שהרי אדם שנשמר כמו

עליה, ואדפר חובלי, ובעי דינא מקמי קדשא בריך הוא, ולא אתעדי מתמן, עד דאתדן ההוא בר נש, ואתייהיב ליה רשו וקטיל ליה. אמר רבי שמעון, האלהים, רופא דעלמא, לא מיתו, עד לא מטא זמניהו, בר דלא ידעי לאסתמרא גרמייהו, דהא בשעתא דמיתא אפקי ליה מביתיה לבי קברי, מלאך המות אשתכח ביני נשי, אמאי ביני נשי. דהכי הוא אורחוי, מיומא דפתי לחוה, ובגינה גרים מותא לכל עלמא. ועל דא (בר) קטיל בר נש, וגוברי אשתכחו עם מיתא, עאל ביני נשי בארשא.

ואית ליה רשו, למקטיל בני נשא, ואסתפל באנפייהו בארשא דאתחזיאו קמיה, משעתא דמפקי ליה מביתיה לבי קברי, עד דאהדרו לביתיהו ובגיניהו גרים מותא לכמה גוברין בעלמא, עד לא מטא זמניהו. ועל דא כתיב, (משלי יג) ויש נספה בלא משפט. בגין דסליק ואסטין, ואדפר חובלי דבר נש קמי קדשא בריך הוא, ואתדן על אינון חובין ואסתלק עד לא מטא זמניהו.

מאי תקנתיה. בשעתא דנטלי מיתא לבי קברי, יהדר בר נש (דף קצ"ו ע"ב) אנפוי וישבוק לנשי בתר כתפוי. ואי אינון מקדמי, יהך לאחורא, בגין דלא יתחזי עמהו אנפין באנפין. ולבתר דמהדרי מפי קברי, לא יהדר בהווא ארשא דנשי קיימן, ולא יסתפל בהו כלל, אלא יסטי בארשא אחרא. ובגין דבני נשא לא ידעי, ולא מסתפלן דא רופא דעלמא, אתדנו בדינא, ואסתלקו עד לא מטא זמניהו. אמר רבי אלעזר, אי הכי, טוב ליה לבר נש דלא יוזיף למיתא. אמר ליה לא. דהא בר נש דאסתמר פהאי גוונא, אתחזי

זֶה, רְאוּי לְאַרְיכוֹת יָמִים, וְכָל שָׁפָן
לְעוֹלָם הַבָּא.

בא וראה, לא לחנם תקנו
הראשונים שופר למשך מת
מהבית לבית הקברות. ואם
תאמר שעל המת וכבודו לכד זה
- לא! אלא כדי להגן על החיים
שלא ישלט עליהם מלאך המות
להסטיין למעלה וישמרו ממנו.

פְּתַח וְאָמַר, (במדבר י) וְכִי תִבְאוּ
מִלְחָמָה בְּאַרְצְכֶם עַל הַצָּר הַצָּר
אֲתֶכֶם וְגו'. ודיקנו על הצר,
זה מלאך המות, הצורך אתכם
תמיד והורג בני אדם, (ומציק לחיים)
ורוצה להרג אחרים. מהי תקנתו?
והרעותם. אם בראש השנה, שהוא
יום הדין למעלה, מלאך המות
הזה יורד למטה כדי להשיג
על מעשי בני האדם ולעלות
למעלה להסטיין עליהם. וישראל
שיודעים שהרי מלאך המות יורד
מטה ועולה למעלה כדי להיות
קטגור עליהם, מקדמים בשופר
ליבב עליו שלא יוכל להם, ולהגן
עליהם.

וְכָרְ שָׁפָן בְּשֻׁעָה שְׁעוּשָׁה דִין
וְהוֹרֵג בְּנֵי אָדָם וְנִמְצָא לְמִטָּה,
וְכָל שָׁפָן בְּשֻׁעָה שְׁהוֹלְכִים לְבֵית
הַקְּבָרוֹת וְחוֹזְרִים מִבֵּית הַקְּבָרוֹת,
שְׁהָרִי בְּשֻׁעָה שְׁנָשִׁים נוֹטְלוֹת
רְגְלֵיהֶן עִם הַמֶּת, הוּא יוֹרֵד וְנִמְצָא
לְפָנֵיהֶם, שְׁפָתוֹב (משלי ה) רְגְלֵיהָ
יִרְדוֹת מוֹת. יוֹרְדוֹת לָאֵן? לְאוֹתוֹ
מְקוֹם שְׁנִקְרָא מוֹת. וְעַל זֶה חוּהַ
גְּרָמָה מוֹת לְכָל הָעוֹלָם, הַרְחֵמֵן
צִילָנוּ.

בא וראה, כתוב (שם ל) בן דרף
אשה מנאפת וגו'. והרי בארנו.
אבל בן דרף אשה מנאפת -
זה מלאך המות, וכף הוא, וכף
נקרא. אכלה ומחתה פיה -
שורפת את העולם בשלהבותיה
והורגת בני אדם טרם שהגיע
זמנם. ואמרה לא פעלתי אול,
שהרי דין צריך עליהם, ונמצאו

לְאַרְפָּא דְיוֹמִין, וְכָל שָׁפָן לְעִלְמָא דְאַתִּי.
הָא חֲזִי, לָאו לְמַגְנָא אֲתַקִּינוּ קַדְמָאי שׁוֹפֵר,
לְאַמְשָׁקָא מִיתָא מִן בֵּיתָא לְבֵי קְבָרִי. אִי
תִּיקְמָא דְעַל מִיתָא וִיקְרָא דִילִיָּה לְחוּד אִיהוּ.
לָא. אֵלָא, בְּגִין לְאַגְנָא עַל חֲיָיא, דְלָא יִשְׁלוּט
עֲלֵיָּהוּ מִלְאָךְ הַמּוֹת, לְאַסְטָאָה לְעִילָא
וְיִסְתַּמְרוּן מִנִּיהּ.

פְּתַח וְאָמַר, (במדבר י) וְכִי תִבְאוּ מִלְחָמָה
בְּאַרְצְכֶם עַל הַצָּר הַצָּר אֲתֶכֶם וְגו',
וְדִיקְנָא עַל הַצָּר, דָּא מִלְאָךְ הַמּוֹת. הַצָּר
אֲתֶכֶם תְּדִיר, וְקָטִיל לְבְנֵי נָשָׂא, (ואציק לון לחי)
וּבְעֵי לְקָטְלָא אַחֲרֵנִין. מָאי תַקְנַתִּיהּ.
וְהִרְעוּתֶם. אִם בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, דִּהוּא יוֹמָא
דְּדִינָא לְעִילָא, הָאִי מִלְאָךְ הַמּוֹת נַחִית לְתַתָּא,
בְּגִין לְאַשְׁגָּחָא בְּעוֹבְדֵין דְּבְנֵי נָשָׂא, וְלִסְלָקָא
לְעִילָא לְאַסְטָאָה לוֹן. וְיִשְׂרָאֵל דִּידְעֵי דְהָא
מִלְאָךְ הַמּוֹת נַחִית לְתַתָּא וְסָלִיק לְעִילָא, בְּגִין
לְמַהוּי קְטִיגוֹרָא עֲלֵיָּהוּ. מְקַדְמֵי בְּשׁוֹפֵר
לְיִבְבָא עֲלֵיהּ, דְלָא יְכִיל לוֹן וְלְאַגְנָא עֲלֵיָּהוּ.

וְכָרְ שָׁפָן בְּשֻׁעָתָא דְעָבִיד דִּינָא וְקָטִיל בְּנֵי
נָשָׂא, וְאַשְׁתַּכַּח לְתַתָּא. וְכָל שָׁפָן בְּשֻׁעָתָא
דְּאַזְלֵי לְבֵי קְבָרִי, וְאַהֲדָרוּ מִבֵּי קְבָרִי, דְהָא
בְּשֻׁעָתָא דְנָשִׂי נְטָלֵי רְגְלֵיהוּ עִם מִיתָא, אִיהוּ
נַחִית וְאַשְׁתַּכַּח קְמִיָּהוּ, דְכַתִּיב, (משלי ה) רְגְלֵיהָ
יִרְדוֹת מוֹת, יוֹרְדוֹת לְמָאן. לְהִהוּא אֲתֵר
דְּאַקְרִי מוֹת. וְעַל דָּא חוּהַ גְּרַמַת מוֹתָא לְכָל
עִלְמָא, רְחַמְנָא לְשׁוֹזְבִינָן.

הָא חֲזִי, כְּתִיב (משלי ל) בן דרף אשה מנאפת
וגו'. והא אוקימנא. אבל בן דרף אשה
מנאפת, דא הוא מלאך המות, והכי הוא,
והכי אקרי. אכלה ומחתה פיה, אוקידת
עלמא בשלהובוי, וקטלת בני נשא עד לא
מטא זמנייהו, ואמרה לא פעלתי און, דהא

בְּחֻטָּאִים, וּבְדִין אֲמַתְּ הֵם מֵתוּ.
בְּשַׁעָה שַׁעֲשׂוּ יִשְׂרָאֵל אֶת הַעֲגֹל
וּמֵתוּ כָּל אוֹתָם הַמוֹנִים, הִיָּה
מִלְּאֹף הַמּוֹת נִמְצָא בֵּין הַנְּשִׁים
בְּתוֹף מַחְנֶה יִשְׂרָאֵל. כִּינּוּן
שֶׁהִסְתַּכַּל מֹשֶׁה שְׁהָרִי מִלְּאֹף
הַמּוֹת נִמְצָא בֵּין הַנְּשִׁים וּמַחְנֶה
יִשְׂרָאֵל בִּינֵיהֶם, מִיַּד כִּנְס אֶת כָּל
הַגְּבֻרִים לְבָדֶם. זְהוּ שְׁכַתּוּב וַיִּקְהַל
מֹשֶׁה אֶת כָּל עַדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. אֵלּוּ
הַגְּבֻרִים, שִׁכְנְס אוֹתָם וְהַפְּרִידֵם
לְבָדֶם.

וּבְמִלְּאֹף הַמּוֹת לֹא הִיָּה נִפְרָד מֵתוֹף
הַנְּשִׁים עַד שֶׁהוּקַם הַמִּשְׁכָּן,
שְׁכַתּוּב וַיִּקַּם מֹשֶׁה אֶת הַמִּשְׁכָּן.
וְאִפְלוּ בְּשַׁעָה שֶׁהַנְּשִׁים הָיוּ
נוֹתְנוֹת נִדְבָה לְמִשְׁכָּן, לֹא הִיָּה סֹר
מִבִּינֵיהֶם, עַד שֶׁרָאָה מֹשֶׁה וְנָתַן
לְגְבֻרִים עֲצָה שְׁלֵא יָבֵאוּ בַּחֲבוּר
אֶחָד עִמָּהֶם וְלֹא יִתְרָאוּ פָּנִים
בְּפָנִים, אֲלֵא אַחַר כְּתִפְיָהֶם. וְזְהוּ
שְׁכַתּוּב וַיָּבֵאוּ הָאֲנָשִׁים עַל
הַנְּשִׁים. (וַיָּבֵאוּ הָאֲנָשִׁים עַל הַנְּשִׁים לֹא כְּתוּב,
אֲלֵא וַיָּבֵאוּ עַל) וַיָּבֵאוּ לֹא כְּתוּב, אֲלֵא
וַיָּבֵאוּ. לֹא הָיוּ הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ
אֶחָד, אֲלֵא אַחַר כְּתִפְיָהֶן, מִשּׁוּם
שֶׁמִּלְּאֹף הַמּוֹת לֹא נִפְרָד מִבִּינֵיהֶן
עַד שֶׁהַמִּשְׁכָּן הוּקַם.

בֵּא וְרָאָה, אֵינּוּ נִמְצָא בֵּין הַנְּשִׁים
פְּחוֹת מִשְׁבַּע נְשִׁים, וְלֹא פְחוֹת
מִעֶשֶׂר. וּבְדֶרֶךְ בְּגִלּוּי בְּשִׁבַע הוּא
נִמְצָא, וּמִבְּקֵשׁ דִּין. בְּעֶשֶׂר הוּא
מִסְטִין לְהַרְג. וּמִשּׁוּם שֶׁנִּמְצָא
בִּינֵיהֶן בְּדֶרֶךְ בְּגִלּוּי, כְּתוּב וַיָּבֵאוּ
הָאֲנָשִׁים עַל הַנְּשִׁים. וְנִשְׁמְרוּ כָּל
אוֹתוֹ יוֹם הַחֲבָרִים וְעִסְקוּ בְּתוֹרָה.
פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (בְּרֵאשִׁית ז)
וַיֹּאמֶר ה' אֵל נָח בֵּא אִתָּה וְכָל
בֵּיתְךָ אֵל הַתְּבָה. הָרִי בְּאָרְנוֹ
הַפְּסוּק, אֲבָל בֵּא וְרָאָה, וְכִי לֹא
יְכַל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְשַׁמֵּר אֶת
נָח בְּמִקּוֹם אֶחָד בְּעוֹלָם, שִׁיְהִיָּה

דִּינָא בְּעָא עַלֵּיהּוּ, וְאִשְׁתַּכְּחוּ בְּחוּבֵין, וּבְדִינָא
קָשׁוּט מִיתוּ.

בְּשַׁעָתָא דְעַבְדוּ יִשְׂרָאֵל יַת עֲגֹלָא, וּמִיתוּ כָּל
אֵינּוּן אוּכְלוֹסִין, הָוָה מִלְּאֹף הַמּוֹת
אִשְׁתַּכַּח בִּינֵי נְשִׁי, בְּגוּ מִשְׁרִייתָא דִּישְׂרָאֵל.
כִּינּוּן דְּאִסְתַּכַּל מֹשֶׁה, דְּהָא מִלְּאֹף הַמּוֹת
אִשְׁתַּכַּח בִּינֵי נְשִׁי, וּמִשְׁרִייתָא דִּישְׂרָאֵל
בִּינֵיהֶוּ, מִיַּד פְּנִישׁ לְכָל גּוּבְרִין לְחוּדְיֵיהוּ,
הָדָא הוּא דְכְּתִיב וַיִּקְהַל מֹשֶׁה אֶת כָּל עַדַת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל. אֵלִין גּוּבְרִין, דְּכִנְשׁ לוֹן וְאִפְרִישׁ לוֹן
לְחוּדְיֵיהוּ.

וּבְמִלְּאֹף הַמּוֹת לֹא הָוָה מִתְּפָרֵשׁ מְגוּ נְשִׁין, עַד
דְּאִתּוּקַם מִשְׁפָּנָא, דְּכְּתִיב וַיִּקַּם מֹשֶׁה
אֶת הַמִּשְׁכָּן. וְאִפְלוּ בְּשַׁעָתָא דְנְשִׁין הָיוּ
מִיִּיתִין נִדְבָה לְמִשְׁפָּנָא, לֹא הָוָה מִתְּעַדִּי
מִבִּינֵיהֶוּ, עַד דְּחָמָא מֹשֶׁה, וַיְהִיב לְגוּבְרִין
עֵיטָא, דְּלֹא יִיתוּן בַּחֲבוּרָא חָדָא עִמָּהוֹן, וְלֹא
יִתְחַזּוּן אֲנָפִין בְּאֲנָפִין, אֲלֵא לְבָתֵּר כְּתִפְיֵיהוּ.
הָדָא הוּא דְכְּתִיב וַיָּבֵאוּ הָאֲנָשִׁים עַל הַנְּשִׁים
(נ"א וַיָּבֵאוּ הָאֲנָשִׁים עַל הַנְּשִׁים לֹא כְּתִיב, אֲלֵא וַיָּבֵאוּ עַל) וַיָּבֵאוּ לֹא
כְּתִיב, אֲלֵא וַיָּבֵאוּ בְּאֲרַחָא חָדָא לֹא הָיוּ אֲזֵלִין,
אֲלֵא לְבָתֵּר כְּתִפְיֵיהוּ. בְּגִין דְּמִלְּאֹף הַמּוֹת לֹא
אִתְּפָרֵשׁ מִבִּינֵיהֶוּ עַד דְּאִתּוּקַם מִשְׁפָּנָא.

הָא חֲזִי, לֹא אִשְׁתַּכַּח בִּינֵי נְשִׁי, פְּחוֹת מִשְׁבַּע
נְשִׁים, וְלֹא פְּחוֹת מִעֶשֶׂר. וּבְאֲרַחָא
בְּאֲתַגְלִיא, בְּשִׁבַע אִשְׁתַּכַּח, וּבְעֵי דִינָא. בְּעֶשֶׂר,
אִסְטִי לְקַטְלָא. וּבְגִין דְּאִשְׁתַּכַּח בִּינֵיהֶוּ
בְּאֲרַחָא בְּאֲתַגְלִיא, כְּתִיב וַיָּבֵאוּ הָאֲנָשִׁים עַל
הַנְּשִׁים. וְאִסְתַּמְרוּ כָּל הַהוּא יוֹמָא כְּלָהוּ
חֲבָרִיא, וְאִשְׁתַּדְלוּ בְּאוּרִייתָא.

פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (בְּרֵאשִׁית ז) וַיֹּאמֶר יי' אֵל
נָח בֵּא אִתָּה וְכָל בֵּיתְךָ אֵל הַתְּבָה. הָאִי

קָרָא אוּקִימָנָא, אֲבָל תָּא חֲזִי, וְכִי לֹא יְכִיל קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְנִטְרָא לִיָּה

המבול בכל העולם ולא יהיה באותו מקום, כמו שכתוב בגדעון (שופטים ו) ויהי חרב אל הגדה לבדה, או לשמר אותו בארץ ישראל שכתוב בה (יחזקאל כב) לא גשמה ביום זעם, שלא ירדו עליה מי המבול?

א"א, פיון שהמשחית ירד לעולם, מי שאינו סוגר את עצמו ונמצא לפניו בגלוי - מתחייב בנפשו, שהוא הרג את עצמו. מנין לנו? מלוט, שכתוב (בראשית ט) המלט על נפשך אל תביט אחריך. מה הטעם אל תביט אחריך? משום שהמשחית הולך אחר כתפו, ואם מחזיר ראשו ומתבונן בו פנים בפנים, יכול להזיק לו.

ועל זה כתוב, (שם) ויסגר ה' בעדו, שלא יתראה לפני המשחית ולא ישלט עליו מלאך המות. ועד שהיו טמונים, מתו שלשה עשר אנשים בעיר. אמר רבי שמעון, ברוך הרחמן שלא הסתפל בדיוקניכם מלאך המות.

ויקהל משה וגו'. החזיר להם כמקדם מעשה המשפן. אמר רבי חייא, הכל כמו שנתבאר. ומעשה המשפן לא נעשה כי אם מישראל לבדם, ולא מאותם ערב רב, משום שאותם ערב רב משכו את מלאך המות לרדת לעולם. פיון שהסתפל בו משה, זרק החוצה את אותם ערב רב, וכנס את ישראל לבדם. זהו שכתוב ויקהל משה וגו'.

רבי שמעון פתח, (משלי ה) מי עלה שמים וירד מי אסף רוח בחפניו מי צרר מים בשמלה מי הקים כל אפסי ארץ מה שמו ומה שם בנו פי תדע. פסוק זה הרי בארנו, וכמה עמודים יש בו. והכל נאמר

לנח, באתר חד בעלמא. דיהא (דקצ"ו ע"א) מבול בכל עלמא, ולא יהא בההוא אתר, כמה דכתיב בגדעון, (שופטים ו) ויהי חרב אל הגדה לבדה. או לנטרא ליה בארעא דישראל, דכתיב בה, (יחזקאל כב) לא גשמה ביום זעם, דלא נחתו עליה מי טופנא.

א"א, פיון דמחבלא נחת לעלמא, מאן דלא סגיר גרמיה, ואשתכח קמיה באתגלייא, אתחייב בנפשיה, דאיהו קטיל גרמיה. מנא לן. מלוט, דכתיב, (בראשית ט) המלט על נפשך אל תביט אחריך. מאי טעמא אל תביט אחריך. בגין דמחבלא אזיל פתר פתפוי, ואי אהדר רישיה, ואסתפל ביה אנפין באנפין, וכיל לנזקא ליה.

ועל דא כתיב, (בראשית ז) ויסגור יי' בעדו. דלא יתחזי קמי מחבלא, ולא ישלוט עליה מלאך המות. ועד דהוו טמירין, מיתו תליסר גוברין במתא. אמר רבי שמעון, בריך רחמנא, דלא אסתפל בדיוקניכו מלאך המות.

ויקהל משה וגו'. (שמות לה) אהדר לון כמלקדמין, עובדא דמשפנא. אמר רבי חייא, פלא כמה דאתמר. ועובדא דמשפנא לא אתעביד אלא מישראל בלחודדיהו, ולא מאינון ערב רב, בגין דאינון ערב רב אמשיכו ליה למלאך המות לנחתא לעלמא. פיון דאסתפל משה ביה, אשדי לאינון ערב רב, לבר, וכניש לון לישראל בלחודדיהו, הדא הוא דכתיב ויקהל משה וגו'.

רבי שמעון פתח, (משלי ל) מי עלה שמים וירד מי אסף רוח בחפניו מי צרר מים בשמלה מי הקים כל אפסי ארץ מה שמו ומה שם בנו פי תדע. האי קרא הא אוקימנא, וכמה סמכין אית ביה. וכלא

שם בנו פי תדע. האי קרא הא אוקימנא, וכמה סמכין אית ביה. וכלא

על הקדוש ברוך הוא, שהוא הכל. ונאמר, מה שמו ומה שם בנו פי תדע - זה הקדוש ברוך הוא. מה שמו? יהו"ה. ומה שם בנו? ישראל, שכתוב (שמות ד) בני בכרי ישראל, והרי בארנו. מי עלה שמים, הרי פרושהו, זה משה, שכתוב (שם כד) ואל משה אמר עלה את ה'.

דבר אחר מי עלה שמים - זה אליהו, שכתוב בו (מלכים-ב) ויעל אליהו בסערה השמים. וכי איך יכל אליהו לעלות לשמים, והרי כל השמים לא יכולים לסבל אפלו גרעין של חרדל מגוף העולם הזה, ואתה אומר ויעל אליהו בסערה השמים?

א"ר כמו שנאמר (שמות יט) וירד ה' על הר סיני. וכתוב (שם כב) ויבא משה בתוך הענן ויעל אל ההר. וכי הקדוש ברוך הוא שהיה בהר סיני, וכתוב ומראה כבוד ה' כאש אכלת בראש ההר, איך יכל משה לעלות אליו? אלא פתוב במשה, ויבא משה בתוך הענן ויעל אל ההר. שנכנס לתוך הענן כמי שמתלבש בלבוש, כף גם התלבש בענן ונכנס לתוכו, ובענן נקרב לאש ויכל לקרב. אף כן אליהו, שכתוב ויעל אליהו בסערה השמים, שנכנס באותה סערה והתלבש באותה סערה ועלה למעלה.

וכוד מצאנו בספרו של אדם הראשון, שאמר באותן תולדות העולם, שתהיה רוח אחת שתרד לעולם לארץ ותתלבש בגוף ושמו אליהו, ובאותו גוף יסתלק, וישלל מגופו, וישאר בסערה, וגוף של אור אחר יזדמן לו להיות בתוך המלאכים. וכשירד, יתלבש באותו גוף שישאר באותו

בקודשא בריך הוא אתמר, דאיהו כללא. ואתמר, מה שמו ומה שם בנו פי תדע, דא קדשא בריך הוא. מה שמו יהו"ה. ומה שם בנו, ישראל דכתוב, (שמות ד) בני בכרי ישראל, והא אוקימנא. מי עלה שמים. הא אוקמוה, דא משה, דכתוב, (שמות כד) ואל משה אמר עלה אל יי'.

דבר אחר מי עלה שמים, דא אליהו, דכתוב ביה (מלכים ב) ויעל אליהו בסערה השמים. וכי היך יכיל אליהו לסלקא לשמים. והא כלהו שמים, לא יכלין למסבל, אפילו גרעינא כחרדל מגופא דהאי עלמא, ואת אמרת ויעל אליהו בסערה השמים.

א"ר כמה דאת אמר, (שמות יט) וירד ה' על הר סיני. וכתוב (שמות כד) ויבא משה בתוך הענן ויעל אל ההר. וכי קדשא בריך הוא דהוה בטורא דסיני, וכתוב (שמות כד) ומראה כבוד יי' כאש אוכלת בראש ההר, איך יכיל משה לסלקא לגביה. אלא במשה כתיב, ויבא משה בתוך הענן ויעל אל ההר. דעאל גו עננא, כמאן דאתלבש בלבושא. הכי נמי אתלבש בעננא, ועאל בגויה. ובעננא אתקריב לגבי אשא, ויכיל למקרב. אוף הכי אליהו, דכתוב ויעל אליהו בסערה השמים, דעאל בההיא סערה, ואתלבש ביה בההיא סערה, וסליק לעילא.

ורזא אשפחנא, בספרא דאדם קדמאה, דאמר באינון תולדות דעלמא, רוחא חדא יהא דיחות לעלמא בארעא, ויתלבש בגופא, ואליהו שמייה. ובההוא גופא יסתלק, ואשתליל מגופיה, וישתאר בסערה. וגופא דנהורא אחרא יזדמן ליה, למיהוי גו מלאכי.

וכד יחות, יתלבש בההוא גופא, דישתאר בההוא עלמא, ובההוא גופא

העולם, ובאותו גוף יתראה למטה, ובגוף אחר יתראה למעלה. וזהו סוד של מי עלה שמים וירד. לא היה אדם שעלה לשמים ויחזר וירד אחר כך למטה, פרט לאלהיו, שהוא עלה למעלה וירד למטה.

דבר אחר מי עלה שמים - זה אלהיו. וירד - זה יונה, שהוריד אותו הדג לתוך התהומות לעמקי הים. יונה בא מכחו של אלהיו. אלהיו עלה, ויונה ירד. זה שאל נפשו למות, וזה שאל נפשו למות. ומשום כך נקרא בן אמת, וכתוב (מלכים א' יז) ודבר ה' בפיה אמת.

מי צרר מים - זה אלהיו, שצרר את צרור המים בעולם, ולא ירדו טל ומטר משמים. בשמלה - זה אלהיו, שהיה (מכה באדרתו) מביא אדרתו לעשות נסים. מי אסף רוח בחפניו - זה אלהיו, שהחזיר רוחו של אדם לתוך מעיו. (אסף כמו שגאמר (מלכים ב' ה) ואסף המצורע).

מי הקים כל אפסי ארץ - זה אלהיו, שלאחר שצרר מים ונשבע על (המטר) השמים, אחר כך חזר בתפלתו והקים כל העולם והוריד מטר ונתן מזון לכל. מה שמו - זה אלהיו. ומה שם בנו - זה אלהיו. מה שמו - כשעלה למעלה, אלהיו. ומה שם בנו - כשירד למטה ונעשה שליח לעשות נסים, אלהיו שמו.

דבר אחר מי עלה שמים - זה הקדוש ברוך הוא, כמו שבארנו. וסוד הדבר - מ"י, והרי בארנו. וכאן הוא סוד המרפכה העליונה, ארבעה צדדי העולם שהם יסודות ראשונים של הפל, וכלם תלויים באותו מקום עליון שנקרא מ"י, כמו שנתבאר.

בא וראה, כשעמדה שעת רצון לפני הקדוש ברוך הוא ליחד

יתחזי לתתא, ובגופא אחרא יתחזי לעילא. ודא איהו רזא, דמי עלה שמים וירד. לא הוה בר נש דסליק לשמיא רוחא דיליה, ונחית לבתר לתתא, בר אלהיו, דאיהו סליק לעילא ונחית לתתא.

דבר אחר מי עלה שמים, דא אלהיו. וירד, דא יונה, דנחת ליה נונא גו תהומי, לעמקי ימא. יונה מחילא דאלהיו קא אתא, אלהיו סליק, יונה נחית, דא שאיל נפשיה למימת, ודא שאיל נפשיה למימת, ובגין כך אקרי בן אמת. וכתוב, (מלכים א' יז) ודבר יי' בפיה אמת.

מי צרר מים, דא אלהיו, דצריר צורא דמיא בעלמא, ולא נחתו טלא ומטרא דשמיא בשמלה, דא אלהיו, דהוה (נ"א מתי באדרתיה) מייתי (דף קצ"ו ע"ב) אדרתיה למעבד נסין. מי אסף רוח בחפניו, דא אלהיו, דאהדר רוחא דבר נש לגו מעוי. (אסף כמה דאתמר (מלכים ב' ה) ואסף המצורע).

מי הקים כל אפסי ארץ. דא אלהיו, דלבתר דצרר מים, ואומי על (ס"א מטרא) שמיא לבתר אהדר בצלותיה, ואוקים כל עלמא, ונחית מטרא, ואתיהיב מזונא לכלא. מה שמו, דא אלהיו. ומה שם בנו, דא אלהיו. מה שמו, כד סליק לעילא, אלהיו. ומה שם בנו, כד נחית לתתא, ואתעביד שליחא למעבד נסין, אלהיו שמייה.

דבר אחר מי עלה שמים, דא קדשא בריך הוא, כמה דאוקימנא. ורזא דמלה, מ"י, והא אוקימנא. והכא איהו רזא דרתיכא עלאה, ארבע סטרין דעלמא, דאינון יסודי קדמאי דכלא, וכלהו תליין בההוא אתר עלאה דאקרי מ"י, כמה דאתמר.

הא חזי, כד קיימא שעתא דרעותא קמי

המְרַכְבֵּה הַעֲלִיּוֹנָה (במְרַכְבֵּה הַתְּחִינָה) לְהִיּוֹת הַכֹּל אֶחָד, אִזּוּ יֵצֵא קוֹל מֵאוֹתוֹ מְקוֹם עֲלִיּוֹן קְדוֹשׁ שְׁנִקְרָא שְׁמַיִם, וְכִנְסָ אֶת כָּל אוֹתָם קְדוּשִׁים שְׁלֵמִשָּׁה, וְכָל אוֹתָם גְּדוּלִים קְדוּשִׁים וּמְחִנּוֹת הַעֲלִיּוֹנִים, לְהִיּוֹת כָּלֵם מְזַמְנִים כְּאֶחָד. זֶהוּ שְׁכָתוּב וַיִּקְהַל מֹשֶׁה, זֶה סוּד שֶׁל שְׁמַיִם. אֶת כָּל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל - אֵלֶּה הֵם שְׁנַיִם עֶשֶׂר מְחִנּוֹת עֲלִיּוֹנִים קְדוּשִׁים.

וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם. וּמָה אָמַרְתָּ? זֶה הַדְּבָר וְגוֹ', קָחוּ מֵאֲתָכֶם תְּרוּמָה, אֲתַתְּקֵנוּ כְּלָכוֹן, לְסִלְקָא עֲלֵיכֶם, וְלִמְיֻטְלָא עֲלֵיכֶם, וַיִּקְרָא דְכֻרְסֵיִיא קְדִישָׁא, לְסִלְקָא לְעִילָא.

וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם. וּמָה אָמַרְתָּ? זֶה הַדְּבָר וְגוֹ', קָחוּ מֵאֲתָכֶם תְּרוּמָה, אֲתַתְּקֵנוּ כְּלָכוֹן, לְסִלְקָא עֲלֵיכֶם, וְלִמְיֻטְלָא עֲלֵיכֶם, וַיִּקְרָא דְכֻרְסֵיִיא קְדִישָׁא, לְסִלְקָא לְעִילָא. אֲפֻרְיָשׁוּ מִנֵּיכֶם אֵינּוֹן יִקְרִירִין, אֵינּוֹן רַבְרַבִּין עֲלָאִין, לְסִלְקָא לְהֵיחִיא תְּרוּמָה, רְזָא דְכֻרְסֵיִיא קְדִישָׁא, לְאַתְחַבְרָא בְּאַבְהֵן, (נ"א בְּבַעֲלָה) דְהָא מְטֻרּוֹנִיתָא לָא אֲתַחְזִי לְמִיתִי לְבַעֲלָה, אֲלֵא בְּאֵינּוֹן בְּתוּלְתָן עוּלְמַתְהָא, דִּיִּיתוּן עִמָּה, וּמְדַבְרִין לָהּ, עַד דְּמִטְת לְבַעֲלָה, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (תְּהִלִּים מִה) בְּתוּלּוֹת אַחְרֵיהּ רַעוּתֵיהּ וְגוֹ', וְכָל כֶּן לָמָּה, לְמִיתִי לְאַתְחַבְרָא בְּבַעֲלָה.

בְּרַ נְדִיב לְבוֹ, (שְׁמוֹת לֵה) אֲלִין אֵינּוֹן אַרְבַּע מְשֻׁרְיִין עֲלָאִין, דְּבַכְלָלָא דְלֵהוֹן כְּלִילִין, כָּל אֵינּוֹן שְׁאָר מְשֻׁרְיִין, וְאֲלִין אֵינּוֹן דְּנַפְקִין בְּאַבְהֵן עֲלָאִין, דְּאַקְרוּן נְדִיבִים. כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ, דְּכְתִיב, (בְּמַדְבָּר כֹּא) כְּרוּהָ נְדִיבֵי הָעָם, אֲלִין אַבְהֵן.

וַיֹּאמֶר, וַיִּבְיֹאֶה לָא כְּתוּב יְבִיאוּהָ, אֲלֵא יְבִיאוּהָ, לְיַחַד הַכֹּל כְּאֶחָד. וְכֵן לָא כְּתוּב יְבִיאוּהָ, אֲלֵא יְבִיאוּהָ, לְהַעֲלוֹתָהּ לְבַעֲלָה בְּכָבוֹד כְּמוֹ שְׁצִרְיָהּ. אֶת תְּרוּמַת ה' - אֶת, לְרַבּוֹת כָּל אוֹתָם הַמְּחִנּוֹת הַעֲלִיּוֹנִים הָאֲחֵרִים, לְחַבְרֵם הַכֹּל כְּאֶחָד, וְהֵם שְׁנַיִם עֶשֶׂר בְּכָלֵם אֶחָד. זֶהוּ וְכִסְף. וּנְחֹשֶׁת. תְּכֵלֶת. וְאַרְגָּמָן. וְתוֹלַעַת שָׁנִי. וְשֵׁשׁ

קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא, לְיַחַדָּא רְתִיכָא עֲלָאָה (ס"א בְּרְתִיכָא תְּתַאָה) לְמַהְיִי כְּלָא חַד. כְּדִין קְלָא נְפִיק, מֵהֵוּא אֲתֵר עֲלָאָה קְדִישָׁא, דְּאַקְרִי שְׁמַיִם, וְכִנְיֵשׁ כָּל אֲלִין קְדִישִׁין דְּלְתַתָּא, וְכָל אֵינּוֹן רַבְרַבִּין קְדִישִׁין, וּמְשֻׁרְיִין עֲלָאִין, לְמַהְיִי כְּלָהוּ זְמִינִין בְּחֻדָּא, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, וַיִּקְהַל מֹשֶׁה, דְּאֵרְזָא דְשְׁמַיִם. אֶת כָּל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, אֲלִין אֵינּוֹן תְּרִיסַר מְשֻׁרְיִין עֲלָאִין קְדִישִׁין.

וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם. וּמָה אָמַרְתָּ? זֶה הַדְּבָר וְגוֹ', קָחוּ מֵאֲתָכֶם תְּרוּמָה, אֲתַתְּקֵנוּ כְּלָכוֹן, לְסִלְקָא עֲלֵיכֶם, וְלִמְיֻטְלָא עֲלֵיכֶם, וַיִּקְרָא דְכֻרְסֵיִיא קְדִישָׁא, לְסִלְקָא לְעִילָא.

אֲפֻרְיָשׁוּ מִנֵּיכֶם אֵינּוֹן יִקְרִירִין, אֵינּוֹן רַבְרַבִּין עֲלָאִין, לְסִלְקָא לְהֵיחִיא תְּרוּמָה, רְזָא דְכֻרְסֵיִיא קְדִישָׁא, לְאַתְחַבְרָא בְּאַבְהֵן, (נ"א בְּבַעֲלָה) דְהָא מְטֻרּוֹנִיתָא לָא אֲתַחְזִי לְמִיתִי לְבַעֲלָה, אֲלֵא בְּאֵינּוֹן בְּתוּלְתָן עוּלְמַתְהָא, דִּיִּיתוּן עִמָּה, וּמְדַבְרִין לָהּ, עַד דְּמִטְת לְבַעֲלָה, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (תְּהִלִּים מִה) בְּתוּלּוֹת אַחְרֵיהּ רַעוּתֵיהּ וְגוֹ', וְכָל כֶּן לָמָּה, לְמִיתִי לְאַתְחַבְרָא בְּבַעֲלָה.

בְּרַ נְדִיב לְבוֹ, (שְׁמוֹת לֵה) אֲלִין אֵינּוֹן אַרְבַּע מְשֻׁרְיִין עֲלָאִין, דְּבַכְלָלָא דְלֵהוֹן כְּלִילִין, כָּל אֵינּוֹן שְׁאָר מְשֻׁרְיִין, וְאֲלִין אֵינּוֹן דְּנַפְקִין בְּאַבְהֵן עֲלָאִין, דְּאַקְרוּן נְדִיבִים. כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ, דְּכְתִיב, (בְּמַדְבָּר כֹּא) כְּרוּהָ נְדִיבֵי הָעָם, אֲלִין אַבְהֵן.

וַיֹּאמֶר, וַיִּבְיֹאֶה לָא כְּתִיב, אֲלֵא יְבִיאוּהָ, לְיַחַדָּא כְּלָא כְּאֶחָד. וְכֵן יְבִיאוּהָ לָא כְּתִיב, אֲלֵא יְבִיאוּהָ, לְסִלְקָא לָהּ לְגַבֵּי בַעֲלָה בִּיקְרָא, כְּמָה דְּאַצְטְרִיךְ. אֶת תְּרוּמַת יי', אֶת לְאַסְגָּאָה, כָּל אֵינּוֹן מְשֻׁרְיִין עֲלָאִין אַחְרֵינִין, לְאַתְחַבְרָא כְּלָא כְּאֶחָד, וְאֵינּוֹן תְּרִיסַר בְּכָלֵם חֻדָּא. זֶהוּ וְכִסְף. וּנְחֹשֶׁת. תְּכֵלֶת. וְאַרְגָּמָן. וְתוֹלַעַת שָׁנִי.

וְעִזִּים. וְעֵרַת אֵילִם מְאָדָּמִים. וְעֵרַת תְּחָשִׁים. וְעִצֵּי שְׁטִים. וְשִׁמֹן לְמָאֹר. וּבְשָׂמִים לְשִׁמֹן הַמִּשְׁחָה. וּלְקִטְרֹת הַסַּמִּים. אֵלֹהֵי הֵם שְׁנַיִם עֶשֶׂר מַחֲנוֹת עֲלִיוֹנִים, שְׁכֵלָם כְּלוּלִים כְּאֶחָד בְּכֹלֵל שֶׁל אַרְבַּעַה שְׁנִקְרָאוּ חֵיוֹת הַקִּדְּשׁ, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאָר.

וְכֹל אֵלֶּה עֹלִים לְכֹסֵף הַקִּדְּשׁ לְהַעֲלוֹתוֹ לְמַעֲלָה לְהַתְּחַבֵּר עִם בְּעֵלָה כְּדִי לְהִיּוֹת הַכֹּל אֶחָד, וְכֹדֵי שִׁימְצֵא עִמָּה בְּכֹבוֹד עֲלִיוֹן. וְאִזּוּ יוֹשֵׁב הַמֶּלֶךְ הַעֲלִיוֹן עַל הַכֹּסֵף הַקִּדְּשׁ, וּמִתְחַבֵּרֵת אִשָּׁה עִם בְּעֵלָה לְהִיּוֹת הַכֹּל אֶחָד, וְאִזּוּ הִיא שְׁמַחַת הַכֹּל.

בֵּא וְרָאָה, כָּאֵן מִתְחִיל לְמִנּוֹת זָהָב בְּרֵאשׁוֹנָה, וְאַחֵר כֶּף כֶּסֶף, מִשּׁוּם שֶׁהַחֲשׁוֹבֵן הֵזָה מְלַמֵּטָה. אֲבָל כְּשֶׁבֵּא לְמִנּוֹת מִחֲשׁוֹבֵן הַמְּרַכְּבָה הַעֲלִיוֹנָה, מִתְחִיל לְמִנּוֹת מִיָּמִין בְּרֵאשׁוֹנָה, וְאַחֵר כֶּף מִשְׂמָאל. מִנֵּיִן לָנוּ? שְׁפַתּוֹב (חגי ב) לִי הַכֶּסֶף וְלִי הַזָּהָב. כֶּסֶף בַּתְּחִלָּה וְאַחֵר כֶּף הַזָּהָב. וּבַמְּרַכְּבָה שְׁלֻמֵטָה מִתְחִילִים מִשְׂמָאל וְאַחֵר כֶּף מִיָּמִין, שְׁפַתּוֹב זָהָב וְכֶסֶף וּנְחָשֶׁת. זָהָב בַּתְּחִלָּה וְאַחֵר כֶּף כֶּסֶף.

וְכֹל אוֹתָן מְרַכְּבוֹת נִקְרָאוֹת נְדִיב לֵב. כֹּל - לְכֹלֵל אֵת כֹּל שְׂאֵר הַמְּרַכְּבוֹת. לֵב, מֵה זֶה לֵב? הֵינּוּ סוֹד הַפְּתוּב (משלי טו) וְטוֹב לֵב מִשְׁתָּה תְּמִיד. וְזֶהוּ הַלֵּב שֶׁל הַכֹּל, וְזֶהוּ הַכֹּסֵף הַקִּדְּשׁ, וְעַל זֶה נִקְרָאִים לֵב. כֹּל נְדִיב לֵב, כְּמוֹ שְׁבִאֲרָנוּ, שְׂאֲרַבְּעַת הַמַּחֲנוֹת הִלְלוּ הַכֹּלֵל שֶׁל כָּלֵם נִקְרָאִים בְּסוֹד אֶחָד, נְדִיב לֵב. תְּרוּמַת ה' - זֶה הַכֹּסֵף הַקִּדְּשׁ. וּמִשּׁוּם שֶׁהִרְמִינוּ אוֹתָהּ לְמַעֲלָה וּמַעֲלִים אוֹתָהּ לְמַעֲלָה, נִקְרָאת תְּרוּמַת ה'.

וְעַל זֶה, כְּשֶׁרָאָה יִחְזַקְאֵל סוֹד הַחֵיוֹת שֶׁהֵיוּ עֹלוֹת, לֹא רָאָה מֵה

וְשֵׁשׁ וְעִזִּים. וְעֵרַת אֵילִם מְאָדָּמִים. וְעֵרַת תְּחָשִׁים. וְעִצֵּי שְׁטִים. וְשִׁמֹן לְמָאֹר. וּבְשָׂמִים לְשִׁמֹן הַמִּשְׁחָה. וּלְקִטְרֹת הַסַּמִּים. אֵלֵין אֵינּוֹן תְּרִיסֵר מִשְׁרִיִן עֲלָאִין, דְּכִלְיָן כְּלָהוּ בְּחֻדָּא בְּכֹלְלָא דְאַרְבַּע דְאַקְרוּן חֵיוֹת הַקִּדְּשׁ כְּמָה דְאַתְמַר.

וּבְלָהוּ אֵלֵין סִלְקִין לְכַרְסֵיָא קְדִישָׁא, לְאַעֲלָא לָהּ לְעֵילָא, לְאַתְחַבְּרָא בְּבַעֲלָהּ, בְּגִין לְמַהוּי כְּלָא חַד, בְּגִין דִּישְׁתַּכַּח עִמָּה בִּיקְרָא עֲלָאָה. כְּדִין יִתִּיב מִלְפָּא עֲלָאָה עַל כְּפוּרְסֵיָא קְדִישָׁא, וְאַתְחַבְּרָא אִתְתָּא בְּבַעֲלָהּ, לְמַהוּי כְּלָא חַד. וְכִדִּין, אִיהוּ חֲדוּוּתָא דְכְּלָא.

הָא חֲזִי, הָכָא שְׂאֲרֵי לְמִמְנֵי זָהָב בְּקַדְמִיתָא, וְכֶסֶף לְבִתֵּר, בְּגִין דִּהִיא חֲשַׁבְנָא מִתְתָּא. אֲבָל כַּד אֲתֵי לְמִמְנֵי מַחוּשְׁבָּנָא דְרִתִּיכָא דְלְעֵילָא, שְׂאֲרֵי לְמִמְנֵי מִימִינָא בְּקַדְמִיתָא, וּלְבִתֵּר מִן שְׂמָאלָא. מְנַלְן. דְכַתִּיב, (חגי ב) לִי הַכֶּסֶף וְלִי הַזָּהָב. כֶּסֶף בְּקַדְמִיתָא, וּלְבִתֵּר הַזָּהָב. וּבְרִתִּיכָא דְלְתַתָּא, שְׂאֲרוּ מִשְׂמָאלָא וּלְבִתֵּר מִימִינָא, דְכַתִּיב זָהָב וְכֶסֶף וּנְחָשֶׁת. זָהָב בְּקַדְמִיתָא, וּלְבִתֵּר כֶּסֶף.

וְכֹל אֵינּוֹן רִתִּיכִין אַקְרוּן נְדִיב לֵב. כֹּל לְאַכְלָלָא כֹּל שְׂאֵר רִתִּיכִין. לֵב. מָאִי לֵב. הֵינּוּ רְזָא דְכַתִּיב, (משלי טו) וְטוֹב לֵב מִשְׁתָּה תְּמִיד. וְדָא אִיהוּ לְפָא דְכְּלָא, וְדָא פְּרִסֵיָא קְדִישָׁא. וְעַל דָּא אַקְרוּן (דף קצ"ח ע"א) לֵב. כֹּל נְדִיב לֵב, כְּמָה דְאוּקִימָנָא, דְאַרְבַּע מִשְׁרִיִן אֵלֵין, כְּלָלָא דְכְּלָהוּ אַקְרוּן בְּרִזָּא חֻדָּא, נְדִיב לֵב. תְּרוּמַת יי', דָּא פְּרִסֵיָא קְדִישָׁא. וּבְגִין דְאַרִימוּ לָהּ לְעֵילָא, וְסִלְקִין לָהּ לְעֵילָא, אַקְרִי תְּרוּמַת יי'.

וְעַל דָּא, כַּד חָמָא יִחְזַקְאֵל רְזָא דְחֵיוֹת, דִּהוּו סִלְקִין, לֹא חָמָא מֵהוּ דְסִלְקִין, בְּגִין

זֶה שְׁעוֹלוֹת, מִשּׁוּם שֶׁהֵיא עוֹלָה
לְמַלְךְ הַעֲלִיזוֹן בְּסִתֵּר וּבִטְמִירוֹת
בְּכַבוֹד עֲלִיזוֹן.

וְכֹרֵ חֲכָם לֵב בְּכֶם - אֵלֶּה הֵם
שְׁשִׁים מְקוֹרוֹת שְׁמִשְׁקִים אֶת
הָעוֹלָם, וּמֵהֶם הוּא מִשְׁקָה. יְבֹאוּ,
לְמָה יְבֹאוּ? אֵלֶּה שִׁיבֹאוּ לְקַחַת
מֵעַם גְּנוֹזֵי הַחַיִּים. יְבֹאוּ וְאֶחָד כֶּף
וַיַּעֲשׂוּ, מָה שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
צִוָּה אוֹתָם לְהַנּוֹת אֶת הָעוֹלָם.

קָחוּ מֵאֲתַכֶּם תְּרוּמָה לַה'. רַבִּי
יְהוֹדָה פִּתַח, (ישעיה נח) הֲלוֹא פָּרַס
לָרַעַב לְחֶמֶךְ וְגו'. בֹּאוּ וּרְאוּ, אֲשֶׁרִי
חִלְקוּ שֶׁל אֶדָם כְּשֶׁעֲנִי פּוֹגֵשׁ
אוֹתוֹ. שְׂאוֹתוֹ הָעֲנִי הוּא דוֹרוֹן שֶׁל
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁשָּׁלַח אֵלָיו.
מִי שֶׁמְקַבֵּל אֶת אוֹתוֹ דוֹרוֹן בְּסִבֵּר
פָּנִים, אֲשֶׁרִי חִלְקוּ!

בֹּאוּ וּרְאוּ, מִי שֶׁחָס עַל הָעֲנִי
וּמְשִׁיב אֶת נַפְשׁוֹ, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא מַעֲלָה עָלָיו כְּאֵלוֹ הוּא בְּרָא
אֶת נַפְשׁוֹ. וְעַל כֵּן, אֲבָרְהָם שֶׁהֵיא
חָס עַל כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם, הָעֲלָה עָלָיו
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּאֵלוֹ הוּא בְּרָא
אוֹתָם, שֶׁכְּתוּב (בראשית יב) וְאֶת
הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ בַחֲרֵן.

וְאֵיךְ עַל גַּב שֶׁהָרִי בְּאַרְנוֹ, הֲלוֹא
פָּרַס, מָה זֶה פָּרַס? לְפָרַס לוֹ מִפֶּה
בְּלֶחֶם וּמְזוֹן לְאָכַל. דְּבַר אַחַר
הֲלוֹא פָּרַס, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דניאל ה)
פָּרַס פְּרִיסַת וְגו'. שֶׁצָּרִיךְ לְפָרַס
פְּרוֹסוֹת לְחֵם לְפָנָיו כְּדֵי שֶׁלֹּא
יִתְבַּיֵּשׁ, וַיִּפְרַס לְפָנָיו בְּעֵזַן טוֹבָה.
לְחֶמֶךְ, לֹא כְּתוּב לְחֵם, אֵלֶּה
לְחֶמֶךְ, אוֹתוֹ שֶׁהוּא שֶׁלֶךְ.
מִמְּמוֹנֶךָ, וְלֹא שֶׁל גְּזֵל, וְלֹא שֶׁל
עֶשֶׂק, וְלֹא שֶׁל גְּנוּבָה. שְׂאֵם כֶּף, זו
אֵינָה זְכוּת, אֵלֶּה אוֹי לוֹ שְׂבֹא
לְהַזְכִּיר אֶת חֲטָאָיו. כְּמוֹ כֵּן קָחוּ
מֵאֲתַכֶּם תְּרוּמָה, לְהָרִים מִמָּה
שֶׁהוּא שֶׁלְכֶם, וְלֹא מֵעֶשֶׂק, וְלֹא
מִגְזֵל, וְלֹא מִגְּנוּבָה.

דְּאִיְהִי סִלְקָא לְגַבֵּי מַלְפָּא עֲלָאָה בְּגַנְיָזוּ
בְּטְמִירָא בִיקְרָא עֲלָאָה.

וְכֹרֵ חֲכָם לֵב בְּכֶם, (שמות לה) אֵלֶּיךָ אֵינּוֹן שְׁתִּיזֵן
מְקוֹרִיזֵן, דְּאֲשֶׁקֵּיִיא עֲלִמָּא, וּמְנַהוֹן
אֲתִשְׁקִי. יְבֹאוּ, אֲמָאֵי יְבֹאוּ. אֵלֶּה דִּיִּתּוֹן
לְמַנְקֻט מַעַם גְּנָזָא דְחַיִּין. יְבֹאוּ, וּלְבַתֵּר וַיַּעֲשׂוּ
מָה דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא פְּקִיד לּוֹן לְאַהֲנָאָה
עֲלִמָּא.

קָחוּ מֵאֲתַכֶּם תְּרוּמָה לַיְי'. (שמות לה) רַבִּי יְהוֹדָה
פִּתַח, (ישעיה נח) הֲלוֹא פָּרַס לָרַעַב לְחֶמֶךְ וְגו'.
תָּא חֲזִי, זַפְּאָה חוּלְקִיָּה דְּבַר נָשׁ, פֶּד מְסַפְּנָא
אַעֲרַע לְגַבֵּיָה. דִּהֵהוּא מְסַפְּנָא דוֹרוֹנָא
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הָוִי, דְּשִׁדְר לִיָּה. מָאן
דְּמְקַבֵּל לִיָּה לְהֵהוּא דוֹרוֹנָא בְּסִבֵּר אַנְפִּין,
זַפְּאָה חוּלְקִיָּה.

תָּא חֲזִי, מָאן דְּחַיִּים לְמְסַפְּנָא, וְאֲתִיב לִיָּה
נַפְשִׁיָּה, קְדֻשָּׁא בְּרִיךְ הוּא סְלִיק עָלֵיָּה,
כְּאֵילוֹ הוּא בְּרָא לְנַפְשִׁיָּה. וְעַל דָּא אֲבָרְהָם
דִּהוּהוּ חַיִּים לְכָל בְּנֵי עֲלִמָּא, סְלִיק עָלֵיָּה קְדֻשָּׁא
בְּרִיךְ הוּא, כְּאֵילוֹ הוּא בְּרָא לּוֹן, דְּכַתִּיב, (בראשית
יב) וְאֶת הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ בַחֲרֵן.

וְאֵיךְ עַל גַּב דִּהָא אוֹקִימָנָא הֲלֹא פָּרַס, מָאֵי
פָּרַס, לְמִפְּרַס לִיָּה מִפֶּה בְּנֵהֲמָא וּמְזוֹנָא
לְמִיכַל. דְּבַר אַחַר הֲלֹא פָּרַס, כְּמָה דְאֵת אֲמַר
(דניאל ה) פְּרִיסַת פְּרִיסַת וְגו'. דְּבַעֲזֵי לְמִפְּרַס פְּרִיסִין
דִּנְהֲמָא קָמִיָּה, בְּגִין דִּלָּא לְכַסִּיף. וַיִּפְרוֹס קָמִיָּה
בְּעֵינָא טְבָא. לְחֶמֶךְ, לְחֵם לֹא כְּתִיב, אֵלֶּה
לְחֶמֶךְ. הֵהוּא דִּילָן מִמְּמוֹנֶךָ, וְלֹא דְגִזְלִילוֹ, וְלֹא
דְעֶשֶׂק, וְלֹא דְגְנוּבָה. דְּאֵי הָכִי, לָאו זְכוּתָא
הוּא, אֵלֶּה וְוִי לִיָּה, דְאֵתִי לְאַדְכְּרָא חוּבּוּי.
כְּגוֹוֹנָא דָּא קָחוּ מֵאֲתַכֶּם תְּרוּמָה, לְאַרְמָא מִמָּה
דְלִכּוֹן, וְלֹא מֵעֶשֶׂק, וְלֹא מִגְזֵל, וְלֹא מִגְּנוּבָה,
וְהֵא אוֹקִימוּהָ.

רבי חייא ורבי יצחק ורבי יוסי היו הולכים בדרך. עד שהיו הולכים, פגש בהם רבי אבא. אמר רבי חייא, ודאי שכנינה עמנו. כשהגיע אליהם, אמר רבי אבא, כתוב (מלכים-א ב) מן היום אשר הוצאתי את עמי את ישראל ממצרים לא בחרתי בעיר מפל שבטי ישראל ואבחר בדרך וגו' לבנות בית להיות שמי שם. פסוק זה אין ראשו סופו, ואין סופו ראשו. שכתוב לא בחרתי בעיר, ואבחר בדרך. מה זה עם זה? ואבחר בירושלים הנה צריך להיות!

אלא כשיש רצון לפני הקדוש ברוך הוא לבנות עיר, מסתפל בראשונה באותו הראש שמנהיג את העם של העיר, ואחר כך את בני העיר, ומביא את העם לשם. זהו שכתוב לא בחרתי בעיר, עד שהתבוננתי בדרך להיות רועה על ישראל, משום שהעיר וכל בני העיר כלם עומדים בזכות הרועה שמנהיג את העם. אם הרועה הוא טוב - טוב לו, טוב לעיר, טוב לעם. ואם הרועה הוא רע - אוי לו, אוי לעיר ואוי לעם! ועכשו הסתפל הקדוש ברוך הוא בעולם, ועלה ברצונו לבנות אותה, והעמיד בראש את דוד. זהו שכתוב ואבחר בדרך עבדי.

(והעמיד בראש הדור את רבי שמעון וחבריו לעמוד לפניו).

דבר חדש שמענו. פתח ואמר, (תהלים קמו) אשרי שאל יעקב בעזרו שברו על ה' אלהיו. וכי אל יעקב, ולא אל אברהם, ולא אל יצחק? אלא אל יעקב, משום שיעקב לא בטח באביו ולא באמו כשברח מלפני אחיו והלך יחידי בלי ממוז, כמו שנאמר (בראשית לב) כי במקלי עברתי את הירדן הנה, והוא בטח בקדוש-ברוך-הוא, שכתוב (שם כח) אם יהיה אלהים עמדי ושמרני וגו'. והכל שאל

רבי חייא ורבי יצחק ורבי יוסי, הווי אזלי בארְחא, עד דהווי אזלי, פגע בהו רבי אבא. אמר רבי חייא, ודאי שכנינא בהדן. פד מטא לגבייהו, אמר רבי אבא, כתיב, (מלכים א ח) מן היום אשר הוצאתי את עמי את ישראל ממצרים לא בחרתי בעיר מפל שבטי ישראל ואבחר בדרך וגו' לבנות בית להיות שמי שם. האי קרא, לאו רישיה סיפיה, ולא סיפיה רישיה, דכתיב לא בחרתי בעיר, ואבחר בדרך, מאי האי עם האי. ואבחר בירושלם מיבעי ליה.

אלא פד קדשא בריך הוא אית רעותא קמיה למבני קרתא, אסתפל בקדמיתא, בהווי רישא דנהיג עמא דקרתא, ולבתר בני קרתא, ואיתי לעמא ביה. הדא הוא דכתיב לא בחרתי בעיר, עד דאסתפלנא בדרך, למיהוי רעיא על ישראל. בגין דמתא וכל בני מתא, פלהו קיימין ברעיא דנהיג לעמא, אי רעיא איהו טבא, טב ליה, טב למתא, טב לעמא. ואי רעיא איהו בישא, ווי ליה, ווי למתא ווי לעמא. והשתא אסתפל קדשא בריך הוא בעלמא, וסליק ברעותיה למבני ליה, ואוקים ברישא לדוד, הדא הוא דכתיב ואבחר בדרך עבדי. (ס"א ואוקים ברישא דדוד לרבי שמעון ותכריח למיקם קמיה).

מלתא חדתא שמענא. פתח ואמר, (תהלים קמו) אשרי שאל יעקב בעזרו שברו על ה' אלהיו. וכי אל יעקב, ולא אל אברהם, ולא אל יצחק, אלא אל יעקב. בגין דיעקב לא אתרחיץ באבוהי, ולא באמיה, פד ערק קמי אחוי, ואזל יחידי, בלא ממונא, כמה דאת אמר (בראשית לב) כי במקלי עברתי את הירדן הנה, ואיהו אתרחיץ ביה בקודשא בריך הוא, והוא בטח בקדוש-ברוך-הוא, שכתוב (שם כח) אם יהיה אלהים עמדי ושמרני וגו'. והכל שאל

מלפני הקדוש ברוך הוא ונתן לו. שברו על ה' אלהיו. שברו, ולא אמר תקותו ולא בטחונו, אלא שברו. אל תקרי שברו אלא שברו, שנוח לצדיקים לשבר את עצמם ולהשבר שבר על שבר, והכל על ה' אלהיו, כמו שנאמר (תהלים מד) **כִּי עָלֶיךָ הִרְגָנוּ כָּל הַיּוֹם. כִּי עָלֶיךָ נִשְׁאַנוּ חֲרָפָה.**

כמו שיעקב, שכתוב וירא יעקב כי יש שבר במצרים, שהרי שברון הגלות ראה שהיה לו במצרים, ושם חזקו בקדוש-ברוך-הוא. ובני יעקב סבלו את שבר הגלות ולא השתנו מתוך סוד האמונה של אבותיהם, ושמו של הקדוש ברוך הוא היה רגיל בגלות בפיהם.

ועל זה כתוב במלשה, (שמות א) **וְאָמְרוּ לִי מַה' שְׁמוֹ' מַה'. מִשּׁוֹם שֶׁהָיוּ מְפִירִים אוֹתוֹ וְלֹא שִׁכְחוּהוּ לְעוֹלָמִים וְסָבְלוּ אֶת שִׁבְרֵי הַגְּלוּת עַל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּמִשּׁוֹם כִּף זוֹכִים לְגֵאלוֹת וּלְנַסִּים וּלְאוֹתוֹת רַבִּים.**

וְאַחֵם קְדוּשִׁים עֲלִיוֹנִים, שְׁסוּבְלִים אֶת שִׁבְרֵי הַגּוֹף מִמְקוֹם לְמְקוֹם עַל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה שְׁזַכָּאִים אִתָּם לְעֲשׂוֹת לָכֶם נִסִּים וּפְרָקָן וּשְׁתַּזְכּוּ לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא. הִלְכוּ כָּלֶם כְּאֶחָד.

פתח ואמר, קחו מאתכם תרומה לה' כל נדיב לבו יביאה וגו'. בא וראה, בפעם שאדם שם רצונו לעבודת רבונו, אותו רצון עולה בראשונה על הלב, שהוא קיום ויסוד של כל הגוף. אחר כך עולה אותו רצון טוב על כל אברי הגוף, ורצונם של כל אברי הגוף ורצון הלב מתחברים כאחד, והם מושכים עליהם את זהר השכינה

ורעותא דכל שייפי גופא,

דְּכָתִיב, (שם כח) אִם יִהְיֶה אֱלֹהִים עִמָּדֵי וּשְׁמֵרָנִי וְגו'. וְכֹלָא שְׂאִיל מִקְמֵיהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְיָהֵב לִיהּ.

שברו על יי' אלהיו. שברו, ולא אמר תקותו, ולא בטחונו, אלא שברו. אל תקרי שברו, אלא שברו. דניחא להו לצדיקייא, לתברא גרמייהו, ולא תברא תבירו על תבירו, וכלא על יי' אלהיו. כמה דאת אמר, (תהלים מד) **כִּי עָלֶיךָ הִרְגָנוּ כָּל (דף קצ"ח ע"ב) הַיּוֹם. כִּי עָלֶיךָ נִשְׁאַנוּ חֲרָפָה.**

בְּגוֹזָא דִּיעֵקֵב, דְּכָתִיב וִירָא יַעֲקֹב כִּי יֵשׁ שִׁבְרֵי בְּמִצְרַיִם, דְּהָא תְּבִירוֹ דְּגְלוּתָא, חֲמָא דְּהוּא לִיהּ בְּמִצְרַיִם, וְשׁוּי תוֹקֵפִיהּ בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וּבְנוּי דִּיעֵקֵב סָבְלוּ תְּבִירוֹ דְּגְלוּתָא, וְלֹא אֲשַׁתְּנוּ מַגּוֹ רְזָא דְּמַהִימְנוּתָא דְּאַבְהֵתְהוֹן וּשְׂמָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הָוָה בְּגְלוּתָא רְגִילָא בְּפוּמֵיהוּ.

וְעַל דָּא כְּתִיב בְּמִשָּׁה, (שמות ג) וְאָמְרוּ לִי מַה' שְׁמוֹ' מַה'. בְּגִין דְּהוּוּ יַדְעֵי לִיהּ, וְלֹא אֲנָשׁוּ לִיהּ לְעֵלְמִין, וְסָבְלוּ תְּבִירוֹ דְּגְלוּתָא עַל קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּבְגִין כִּף זָכִי לְפוּרְקָנִין וּלְנַסִּין וּלְאַתְרוּן סְגִיאִין.

וְאַתְרוּן קְדִישִׁין עֲלִיוֹנִין, דְּסָבְלִין תְּבִירוֹ דְּגוּפָא מְאַתֵּר לְאַתֵּר עַל קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה דְּזַכָּאִין אִתְרוּן לְמַעַבְדַּ לְכוּ נַסִּין וּפּוּרְקָנִין, וְתַזְכּוּן לְחַיֵּי עֲלְמָא דְּאַתֵּי. אֲזִלוּ כְּלָהוּ כְּחֵדָא.

פְּתַח וְאָמַר (שמות לה) קְחוּ מֵאִתְכֶם תְּרוּמָה לַיהוָה כֹּל נָדִיב לִבּוֹ יְבִיאֶהּ וְגו'. תא חזי, בשעתא דבר נש שוי רעותיה, לגבי פולחנא דמאריה, ההוא רעותא סליק בקדמיתא על לבא, דאיהו קיומא ויסודא דכל גופא. לבתה סליק ההוא רעותא טבא, על כל שייפי גופא.

לדור עמכם, ואותו אדם הנו חלקו של הקדוש ברוך הוא. זהו שפתיב קחו מאתכם תרומה. מאתכם היתה המשכה לקבל עליכם אותה תרומה להיות חלק לה'.

ואם תאמר שלא ברשות האדם עומד הדבר - בא וראה מה פתוב, כל נדיב לבו יביאה את תרומת ה'. כל נדיב לבו ודאי. מי שיתרצה לבו, ימשיך את השכינה אליו. זהו שפתיב יביאה, אף על גב שהיא בעליה למעלה, יביאה ממקום עליון למשך אותה לדור עמו.

ובשפתא לשרות עמו, כמה ברכות וכמה עשר תביא עמה. זהו שפתיב זהב וכסף ונחשת. לא חסר לו כל עשר העולם. זה לשאר בני העולם. אבל אתם קדושים עליונים - קחו מאתכם תרומה לה'. אמר רבי חייא, מי שהתחיל להקרים - הוא שירים.

פתח רבי אבא ואמר, (יונה ב) ויאמר ה' לדג וגו'. וכי באיזה מקום אמר לו? אלא בשעה שבא הקדוש ברוך הוא את העולם במעשה בראשית, ביום החמישי ברא את דגי הים, ואז צוה ואמר שיהיה מזמן דג אחד לבלע את יונה, ויהיה במעיו שלשה ימים ושלשה לילות, ואחר כך ישליכנו בחוץ.

ולא זה לבדו, אלא כל מה שעשה הקדוש ברוך הוא במעשה בראשית - בכל התנה עמו. ביום הראשון ברא שמים, התנה עמו שיעלו את אליהו השמימה בתוף סערה, וכך היה, שפתיב (מלכים ב) ויעל אליהו בסערה השמים. באותו יום ברא את האור, והתנה עמו שיחשיף לשמש במצרים

ורעותא דלפא, מתחבראן פחדא, ואינון משכינ עלייהו זיהרא דשכינתא לדיירא עמהון, וההוא בר נש איהו חולקא דקודשא בריך הוא הוי, הדא הוא דכתיב קחו מאתכם תרומה. מאתכם הוה אמשכותא, לקבלא עלייכו ההיא תרומה, למהוי חולקא ליי'.

ואי תימא דלאו ברשותיה דבר נש קיימא מלה. תא חזי, מה כתיב כל נדיב לבו יביאה את תרומת יי'. כל נדיב לבו ודאי, מאן דיתרעי לפיה, ימשיך לה לשכינתא לגביה. הדא הוא דכתיב יביאה, אף על גב דאיהי באסתלקותא לעילא, יביאה מאתר עלאה, לאמשכא לדיירא עמיה.

וכר תיתי לאשראה עמיה, כמה ברפאן וכמה עתרא תיתי עמה. הדא הוא דכתיב זהב וכסף ונחשת. לא יחסר ליה כל עתרא דעלמא. דא לשאר בני עלמא. אבל אתון קדישין עליונים, קחו מאתכם תרומה ליי'. אמר רבי חייא, מאן דשרי לארמא, הוא ירים פתח רבי אבא ואמר, (יונה ב) ויאמר יי' לדג וגו', וכי באן אתר אמר ליה. אלא בשעתא דברא קדשא בריך הוא עלמא בעובדא דבראשית, ביומא חמישאה ברא נוני ימא. פדין פקיד ואמר, דיהא זמין חד נונא למבלע ליונה, ויהא במעווי תלתא ותלת לילון, ולבתר דירמי ליה לבר.

ולא דא בלחודוי, אלא כל מה דעבד קדשא בריך הוא בעובדא דבראשית, בכלא אתני עמיה. ביומא קדמאה ברא שמיא, אתני עמהון דיסליק לאליהו השמימה בגו סערה, וכן הוה, דכתיב, (מלכים ב) ויעל אליהו בסערה השמים. בההוא יומא ברא נהורא, ואתני עמיה דיחשיף לשמשא במצרים תלתא יומין,

דכתיב, (שמות ע) ויהי חשף

שְׁלֹשָׁה יָמִים, שְׁכָתוּב (שמוות י) וַיְהִי
חֲשֹׁף אֶפְלָה בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם
שְׁלֹשֶׁת יָמִים.

בַּיּוֹם הַשְּׁנִי בָּרָא אֶת הַרְקִיעַ,
שְׂיִהֶיָה מִפְרִיד בֵּין מַיִם לְמַיִם,
כְּפָתוּב (בראשית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
יְהִי רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וַיְהִי מְבַדֵּיל
בֵּין מַיִם לְמַיִם, וְהַתְּנָה עִמָּהֶם
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁהַמִּים יְהִיו
מִפְרִידִים לְיִשְׂרָאֵל בֵּין טְמֵאָה
וְטָהוּרָה לְהַטְהֵר בָּהֶם, וְכַף הָיָה.

בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי הוֹצִיא אֶרֶץ מִתּוֹךְ
הַיָּם וּכְנָס אֶת הַמַּיִם, וַעֲשֵׂה מֵאוֹתוֹ
קְבוּץ שְׁהַתְּכַנְסוּ לְמָקוֹם אֶחָד אֶת
הַיָּם, וְהַתְּנָה עִם הַיָּם לְהַעֲבִיר אֶת
יִשְׂרָאֵל בְּתוֹכוֹ בִּפְשָׁה וּלְהַטְבִּיעַ
אֶת הַמִּצְרַיִם, וְכַף הָיָה, שְׁכָתוּב
(שמוות ד) וַיָּשָׁב הַיָּם לְפָנוֹת בְּקֶרֶן
לְאִיתָנוּ. אֵל תִּקְרִי לְאִיתָנוּ אֲלֵא
לְתַנְאוּ, לְמָה שְׁהַתְּנָה עִמּוֹ הַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא כְּמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית. עוֹד
הַתְּנָה עִם הָאֶרֶץ, שְׁתַּפְּתַח אֶת פִּיָּה
בְּמַחְלָקָתוֹ שֶׁל קֶרַח וְתַבְלַע אֶת
קֶרַח וְאֶת פֶּל עֲדָתוֹ, וְכַף הָיָה,
שְׁכָתוּב (במדבר טו) וַתַּפְּתַח הָאֶרֶץ
אֶת פִּיָּה וְתַבְלַע אֹתָם, וְאֶת קֶרַח
בַּיּוֹם הַרְבִּיעִי בָּרָא שְׁמֵשׁ וּלְבָנָה,
שְׁכָתוּב יְהִי מְאֹרֶת בְּרִיקַע
הַשָּׁמַיִם, וְהַתְּנָה עִם הַשָּׁמֶשׁ לְהִיּוֹת
עוֹמְדָת בְּחֻצֵי הַשָּׁמַיִם בִּימֵי
יְהוֹשֻׁעַ, שְׁכָתוּב (יהושע י) וַיַּעֲמֵד
הַשָּׁמֶשׁ בְּחֻצֵי הַשָּׁמַיִם. הַתְּנָה עִם
הַכּוֹכָבִים לַעֲשׂוֹת קֶרֶב עִם סִיסְרָא,
שְׁכָתוּב (שופטים ה) הַכּוֹכָבִים
מִמְּסֻלוֹתֶם נִלְחְמוּ עִם סִיסְרָא.

בַּיּוֹם הַחֲמִישִׁי בָּרָא אֶת דְּגֵי הַיָּם
וְעוֹפוֹת הַשָּׁמַיִם, הַתְּנָה עִם הָעוֹפוֹת
שְׁהָעוֹרְבִים יִזְוְנוּ אֶת אֱלֹהֵי בְּזִמְן
שְׁעֲצָר אֶת הַשָּׁמַיִם, שְׁכָתוּב (מלכים א-
ד) וְאֶת הָעוֹרְבִים צִוִּיתִי לְכַלְפֵּלֶךְ שָׁם.
צִוִּיתִי דוֹקָא. וְהַתְּנָה עִם דְּגֵי הַיָּם
לְהִזְמִין דָּג אֶחָד שְׁיַבְלַע אֶת יוֹנָה
וְלִזְרֹק אוֹתוֹ חֲחוּצָה.

בַּיּוֹם הַשְּׁשִׁי בָּרָא אֶת הָאָדָם, וְהַתְּנָה עִמּוֹ שְׁתַּצָּא מִמְּנוֹ אִשָּׁה שְׁתִּזְוֶן אֶת אֱלֹהֵי, שְׁנֵאמַר הִנֵּה צִוִּיתִי

אֶפְלָה בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם שְׁלֹשֶׁת יָמִים.
בַּיּוֹמָא תַנְיִנָא בָּרָא רְקִיעָא, דִּיהָא מִפְרִישׁ בֵּין
מַיָא לְמַיָא, כְּדִכְתִּיב (בראשית א) וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים יְהִי רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וַיְהִי מְבַדֵּיל בֵּין
מַיִם לְמַיִם. וְאֲתַנִּי עִמָּהוֹן קְדָשָׁא בְרִיקַע הוּא,
דְּמַיָא יְהוֹן מִפְרִישִׁין לְיִשְׂרָאֵל בֵּין טוֹמְאָה
לְטָהוּרָה, לְאֲתַדְכָּאָה בְּהוּ, וְכַף הָוָה.

בַּיּוֹמָא תְּלִיתָאָה אֶפִּיק אֶרְעָא מִגּוֹ מַיָא,
וְאֶכְנִישׁ לְמַיָא, וְעַבְד מַהֵהוּא כְּנִישׁוֹ
דְּאֲתַפְנָשׁוּ לְאֲתֵר חַד, וַיִּמָּא. וְאֲתַנִּי בִּימָא
לְמַעַבְר לְיִשְׂרָאֵל בְּגוּיָה בִּיבְשָׁתָא, וּלְמַטְבַּע
לְמִצְרַאִי, וְכַף הָוָה, דְּכְתִיב, (שמוות יד) וַיָּשָׁב הַיָּם
לְפָנוֹת בְּקֶרֶן לְאִיתָנוּ. אֵל תִּקְרִי לְאִיתָנוּ, אֲלֵא
לְתַנְאוּ, לְמָה דְּאֲתַנִּי עִמָּיָה קְדָשָׁא בְרִיקַע הוּא,
כְּעוֹבְדָא דְּבְרֵאשִׁית. תּוּ אֲתַנִּי בְּאֶרְעָא, דְּתַפְּתַח
יְת פּוֹמְקָהָ בְּמַחְלָקוֹתָא דְּקֶרַח, וְתַבְלַע לְקֶרַח
וּלְכָל פְּנִישְׁתִּיָּה, וְכַף הָוָה, דְּכְתִיב, (במדבר טז)
וַתַּפְּתַח הָאֶרֶץ אֶת פִּיָּה וְתַבְלַע אוֹתָם וְאֶת קֶרַח.
בַּיּוֹמָא רְבִיעָאָה, בָּרָא שְׁמֵשׁ אֶת וְסִיָּהֲרָא, דְּכְתִיב
יְהִי מְאֹרֶת בְּרִיקַע הַשָּׁמַיִם, וְאֲתַנִּי עִם
שְׁמֵשׁ, לְמַהוּי קָאִים בְּפִלְגּוֹ שְׁמַיָא בַּיּוֹמִי
דִּיהוֹשֻׁעַ, (דף קצ"ט ע"א) דְּכְתִיב, (יהושע י יב) וַיַּעֲמֵד
הַשָּׁמֶשׁ בְּחֻצֵי הַשָּׁמַיִם. אֲתַנִּי בְּכַכְבֵּיא לְמַעַבְד
קְרָבָא בְּסִיסְרָא, דְּכְתִיב, (שופטים ה) הַכּוֹכָבִים
מִמְּסֻלוֹתֶם נִלְחְמוּ עִם סִיסְרָא.

בַּיּוֹמָא חֲמִישָׁאָה בָּרָא נוֹנִי יִמָּא, וְעוֹפֵי
דְּשְׁמַיָא, אֲתַנִּי כְּעוֹפֵי לְמִזְוֶן עוֹרְבִים
לְאֱלֹהֵי, בְּזִמְנָא דְּעֲצָר לְשְׁמַיָא, דְּכְתִיב, (מלכים א
ד) וְאֶת הָעוֹרְבִים צִוִּיתִי לְכַלְפֵּלֶךְ שָׁם. צִוִּיתִי
דִּיִּיקָא. וְאֲתַנִּי כְּנוֹנִי יִמָּא לְאֲזַדְמָנָא נוֹנָא חַד,
לְמַבְלַע לִיָּה לִיוֹנָה, וּלְאֲשָׁדָּאָה לִיָּה לְבָר.

בַּיּוֹמָא שְׁתִּיתָאָה בָּרָא לְאָדָם, וְאֲתַנִּי עִמָּיָה,

בַּיּוֹם הַשְּׁשִׁי בָּרָא אֶת הָאָדָם, וְהַתְּנָה עִמּוֹ שְׁתַּצָּא מִמְּנוֹ אִשָּׁה שְׁתִּזְוֶן אֶת אֱלֹהֵי, שְׁנֵאמַר הִנֵּה צִוִּיתִי

שם אשה אלמנה לכלכלך. הנה צויתי - מיום שנברא העולם. וכך בכל מעשה ומעשה שהתחדש בעולם, הקדוש ברוך הוא צוה את אותו מעשה מיום שנברא האדם. אף כאן ויאמר ה' לדג, ויאמר - מששת ימי בראשית אמר לו.

כאן יש לנו סמך העולם על מעשי בני אדם בעולם הזה. יונה שירד לספינה, זוהי נשמת האדם שיוצרת לעולם הזה להיות בגוף האדם. למה נקראת יונה? משום שפיון שמשפתפת בגוף, אזי היא יונה בעולם הזה, כמו שנאמר (ויקרא כה) ולא תונו איש את עמיתו. ואז האדם הולך בעולם הזה כמו ספינה בתוך הים הגדול שמתחבט להשבר, כמו שנאמר והאניה חשבה להשבר.

ואדם, כשהוא חוטא בעולם הזה וחושב שבורח מלפני אדונו ולא שם לב לאותו העולם, ואז מטיל הקדוש ברוך הוא רוח סערה חזקה - זוהי גזרת הדין שעומדת תמיד לפני הקדוש ברוך הוא ומבקשת את דין האדם מלפניו, וזוהי שמטה את הספינה ומזכירה את חטאי האדם לתפס אותו.

ביון שנתפס אדם על ידי אותה סערה בבית חליו, מה כתוב? ויונה ירד אל ירפתי הספינה וישכב וירדם. אף על גב שאדם בבית חליו, הנשמה לא מתעוררת לשוב לפני אדונו ולפדות את חטאיו. מה כתוב? ויקרב אליו רב החובל. מי זה רב החובל? זה יצר טוב שמנהיג את הכל. ויאמר לו מה לך נרדם קום קרא אל אלהיך וגו'. אין השעה לישן, שהרי מעלים אותך לדין על כל מה שעשית בעולם הזה, שוב מחטאך.

דתפוק מניה אתתא, דתיזון לאליהו, דכתיב, (מלכים א יז) הנה צויתי שם אשה אלמנה לכלכלך. הנה צויתי, מיומא דאתברי עלמא. וכן בכל עובדא ועובדא דאתחדש בעלמא, קדשא בריך הוא פקיד ההוא עובדא מיומא דאתברי עלמא. אוף הכא, ויאמר יי' לדג, ויאמר, משית יומין דבראשית קאמר ליה.

הכא אית לן סמך בעלמא, על עובדין דבני נשא בהאי עלמא. יונה דנחת לספינה, דא איהי נשמתא דבר נש, דנחתא להאי עלמא למהוי בגופא דבר נש. אמאי אתקרי יונה. בגין דכיון דאשתתפת בגופא, פדין איהי יונה בהאי עלמא. כמה דאתמר, (ויקרא כה) ולא תונו איש את עמיתו. וכדין בר נש אזיל בהאי עלמא, פספינה בגו ימא רבא, דחשיבת לאתברא, כמה דאת אמר (יונה א) והאניה חשבה להשבר. ובר נש פד איהו בהאי עלמא חטי, וחשיב דערק מקמי מאריה. ולא אשגח בההוא עלמא. וכדין אטיל קדשא בריך הוא רוח סערה תקיפא. דא איהי גזירת דינא, דקיימא תדיר קמי קדשא בריך הוא. ובצאת דינא דבר נש מקמיה, ודא איהו דקא מטי לספינה, ואדפר חובוי דבר נש לאתפסא ליה.

ביון דאתפס בר נש על ידא דההיא סערה בבי מרעיה, מה כתיב ויונה ירד אל ירפתי הספינה וישכב וירדם. אף על גב דבר נש בבי מרעיה, נשמתא לא אתערת לאתבא קמי מאריה, למפרק חובוי. מה כתיב, ויקרב אליו רב החובל. מאן רב החובל. דא יצר טוב, דאיהו מנהיג כללא. ויאמר לו מה לך נרדם קום קרא אל אלהיך וגו'. לאו שענתא הוא למדמד, דהא סלקין לך לדינא, על כל מה דעבדת בהאי עלמא, תוב מחובך.

התבונן בדברים הללו ושוב לאדונך. מה מלאכתך - שאתה עסקת בה בעולם הזה, והודה עליה לפני רבונך. ומאין תבוא - הסתפל מאין באת, מטפה סרוחה, ואל תתנאה לפניו. מה ארצה - הסתפל שהרי מהארץ נבראת ולא רץ תשוב. ואי מזה עם אתה - הסתפל אם יש לך זכות אבות שתגן עליך.

בין שמעלים אותו לדין בבית דין של מעלה, אותה סערה, שהיא גזרת הדין שסוערת על האדם, מבקשת מהמלך לדון אותם התפוסים של המלך, וכלם באים אחד אחד לפניו. באותה שעה מתקרבים בית הדין. יש מהם שפותחים בזכות, ויש מהם שפותחים בחובה, וגזרת הדין תובעת דין.

ואם אותו אדם לא זוכה בדין, מה כתוב? ויחטרו האנשים להשיב אל היבשה ולא יכלו. הם משתדלים אותם שמורים זכותו להשיבו אל העולם הזה ולא יכלו. מה הטעם? פי הים הולך וסער עליהם. גזרת הדין הולכת וסוערת בחטאי האדם ומתגברת עליהם.

אז מורידים עליו שלשה שליחים ממנים: אחד שפוטב כל הזכות וכל החטאים שעשה האדם בעולם הזה. ואחד שעושה חשבון ימיו. ואחד שהיה הולך עמו פשהיה במעי אמו, והרי בארנו שגזרת הדין לא שוככת עד לאותו זמן, שכתוב וישאו את יונה. וישאו, כשנוטלים אותו מביתו לבית הקברות.

ואז מכריזים עליו. אם הוא צדיק - מכריזים עליו ואומרים: תנו כבוד לדמות המלך, (ישעיהו נב) יבוא

שלום ונחמו על משפכותם הלך נכחו. מנין לנו? שכתוב (שם נח) והלך לפניך צדקך כבוד ה' יאספק. ואם הוא רשע - מכריזים עליו ואומרים: אוי לו לפלוני, טוב לו שלא היה נברא. ואז מה כתוב?

אסתכל במלין אלין, ותוב למארך. מה מלאכתך דאת עסקת בה בהאי עלמא, ואודי עלה קמי מארך. ומאין תבא, אסתפל מאין באת, מטפה סרוחה, ולא תתגאי קמיה. מה ארצה, אסתפל דהא מארעא אתבריא, ולארעא תיתוב. ואי מזה עם אתה, אסתפל אי אית לך זכו דאבהן, דיגין עלך.

בין דסלקין ליה לדינא, בבי דינא דלעילא, ההיא סערה, דאיהי גזרת דינא, דסעיר עליה דבר נש, תבעת מן מלפא למידן אינון תפיסין דמלפא, וכלהו אתיין חד חד קמיה. ביה שעטא אתקריבו בי דינא. אית מנהון דפתחי בזכות, ואית מנהון דפתחי בחובה. וגזרת דינא תבעת דינא.

ואי ההוא בר נש לא זכי בדינא, מה כתיב. ויחטרו האנשים להשיב אל היבשה ולא יכלו. משתדלין אינון דאורו זכותיה לאתבא ליה להאי עלמא, ולא יכלו. מאי טעמא. פי הים הולך וסוער עליהם, גזרה דדינא, אזיל וסעיר בחובי דבר נש, ואתגבר עלייהו.

בדין נחתין עליה תלת שליחן ממנן, חד דכתיב כל זכוון, וכל חובין, דעבד בר נש בהאי עלמא. וחד דעביד חשבון יומי. וחד דהוה אזיל עמיה, פד הוה במעי אמיה. והא אוקימנא גזרת דינא לא שכיף, עד ההוא זמנא דכתיב, וישאו את יונה. וישאו: פד נטלי ליה מביתיה, לבי קברי.

בדין מכריזי עלוי. אי איהו זפאה, מכריזי עליה ואמרי, הבו יקר לדיוקנא דמלפא, (ישעיה

נב) יבא שלום ונחמו על משפכותם הלך נכחו. מנא לן. דכתיב, (ישעיהו נח) והלך לפניך צדקך (טד)

שלום ונחמו על משפכותם הלך נכחו. מנין לנו? שכתוב (שם נח) והלך לפניך צדקך כבוד ה' יאספק. ואם הוא רשע - מכריזים עליו ואומרים: אוי לו לפלוני, טוב לו שלא היה נברא. ואז מה כתוב?

ויטלוהו אל הים ויעמד הים
מוזעפו. כשמוכניסים אותו לבית
הקברות, שהוא מקום הדין, אז
גזרת הדין שהיתה סוערת,
שוככת מוזעפה. והדג שבלע אותו
זהו הקבר.

מה כתוב? ויהי יונה במעי הדג.
מעי הדג זהו בטן שאול. מנין
לנו? שכתוב מבטן שאול שועתי.
והוא היה במעי הדג, וקורא לו
בטן שאול, שלשה ימים ושלשה
לילות. אלו שלשה ימים שאדם
בקבר ונבקעים מעיו.

לאחר שלשה ימים אותה טנפת
נהפכת על פניו, ואומרת לו: טל
מה שננתת בי. אכלת ושתיית כל
יום ולא נתת לעניים, וכל ימך
היו כמו חגים ומועדים, והעניים
היו רעבים, שלא אכלו עמך. טל
מה שננתת בי. זהו שכתוב (מלאכי
ג) וזריתי פֶּרֶשׁ על פְּנֵיכֶם וגו',
והרי בארנו.

לאחר זה, משלשה ימים והלאה,
אז נדון האדם מעיניו, מידי,ו
מרגליו, ופרשוהו עד שלשים
ימים. כל אותם שלשים ימים
נדונים הנפש והגוף כאחד,
ומשום כף הנשמה נמצאת בארץ
למטה, שאינה עולה למקומה,
כאשה שיושבת בחוץ כל ימי
הטמאה. אחר כף הנשמה עולה,
והגוף נרקב בארץ, עד אותו זמן
שיעיר הקדוש ברוך הוא את
המתים.

ועתיד קול אחד להעיר בבית
הקברות ויאמר, (ישעיה כו) הקיצו
ורננו שכני עפר כי טל אורת טלך
וארץ רפאים תפיל. אימתי זה
יהיה? בזמן שיעבר מלאך המות
מן העולם, שכתוב (שם כה) בלע
המות לנצח וגו'. כיון שבלע

קצ"ט ע"ב) כבוד יי' יאספך. ואי חייבא איהי,
מכריזי עליה ואמרו, ווי ליה לפלגיא. טב ליה
דלא יתברי. פדין מה כתיב, ויטלוהו אל הים
ויעמד הים מוזעפו. פד עאלין ליה לבי קברי
דאיהו אתר דדינא. פדין גזרת דינא דהוה
סעיר, שכיף מוזעפיה. ונונא דבלע ליה, דא
איהו קברא.

מה פתיב, ויהי יונה במעי הדג. מעוי דדג, דא
איהו בטן שאול. מנלן. דכתיב, (יונה ב)
מבטן שאול שועתי. ואיהו במעי דנונא הוה,
וקארי ליה בטן שאול, שלשה ימים ושלשה
לילות, אלין תלת יומין, דבר נש בקברא,
ואתבקעו מעוי.

לבתר תלתא יומין, ההוא טנופא אתהפך על
אנפוי, ואומר לו טול מה דיהבת בי.
אכלת ושתיית כל יומא, ולא יהבת למספני,
וכל יומך הוה פחגין וכמועדין, ומספני הו
פפנין, דלא אכלו בהדך, טול מה דיהבת בי.
הדא הוא דכתיב, (מלאכי ב) וזריתי פֶּרֶשׁ על
פְּנֵיכֶם וגו', והא אוקימנא.

לבתר דא, מתלתא יומין ולהלאה, כדין אתדן
בר נש מעינוי, מידוי, ומרגלוי,
ואוקמוהו עד תלתין יומין. כל אינון תלתין
יומין, אתדנו נפשא וגופא פחדא. ובגיני כף
אשתכח נשמתא לתתא בארעא, דלא סלקת
לאתרה. פאתתא דיתבת לבר, כל יומי
מסאבותא. לבתר, נשמתא סלקא, וגופא
אתבלי בארעא. עד ההוא זמנא דיתער קדשא
בריה הוא למיתיאי.

וזמינא קלא חדא לאתערא בבי קברי, ויימא,
(ישעיה כו) הקיצו ורננו שכני עפר כי טל

אורות טלך וארץ רפאים תפיל. אימתי יהא דא. בזמנא דיתעבר מלאך

הַמּוֹת מְעַלְמָא, דְּכַתִּיב, (ישעיה כה) בַּלַּע הַמּוֹת לְנִצָּח וְגו'. פִּיּוֹן דְּבַלַּע הַמּוֹת לְנִצָּח, לְבַתֵּר, וּמַחָה יִי אֱלֹהִים דְּמַעָּה מַעַל כָּל פְּנִים וְחֻרְפַּת עֲמוּ יִסִּיר מַעַל כָּל הָאָרֶץ. אַז כְּתוּב, וַיֹּאמֶר ה' לְדָג וַיִּקָּא אֶת יוֹנָה אֶל הַיַּבְשָׁה.

בִּיּוֹן שֶׁהַתְּעוּרֵר אוֹתוֹ קוּל בֵּין הַקְּבָרִים, אַזִּי כָּל הַקְּבָרִים יִקִּיאוּ אֶת אוֹתָם הַמְּתִים שְׂבָהֶם הַחוּצָה. זֶהוּ שְׂכַתוּב וְאָרֶץ רְפָאִים תְּפִיל. מַה זֶה תְּפִיל? שְׂתַקִּיא אוֹתָם הַחוּצָה. רְפָאִים, מַה זֶה רְפָאִים? שְׂקַבְלוּ רְפוּאָה כְּמַקְדָּם, וְנִרְפְּאוּ עֲצָמוֹת בַּעֲצָמוֹת, וְאֵלֶּה נִקְרְאִים רְפָאִים.

וְאִם תֹּאמֶר, הֲרֵי כְּתוּב (בְּשֹׁאֵר עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת) (ישעיה כו) רְפָאִים כָּל יְקוּמוּ? אֵלֶּה וְדֹאֵי כָּל הָעוֹלָם יִתְרַפְּאוּ עֲצָמוֹתָם בְּבֵית הַקְּבָרוֹת, אֲבָל מַהֶם יְקוּמוּ וּמַהֶם לֹא יְקוּמוּ. וְעַל זֶה כְּתוּב רְפָאִים כָּל יְקוּמוּ. אֲשֶׁרֵי חִלְקָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שְׂכַתוּב בְּהֶם נִבְלַתִּי יְקוּמוּן. וּבִדְגַת הַיָּם מִצְאָנוּ דְּבָרִים לְרְפוּאָה שֶׁל כָּל הָעוֹלָם.

הַדָּג הַזֶּה, בִּיּוֹן שְׂבַלַּע אֶת יוֹנָה, הוּא מֵת, וְבוֹ הִזָּה יוֹנָה שְׁלֹשָׁה יָמִים, וְאַחַר כֵּן חָזַר לְחַיִּים כְּמַקְדָּם וְהִקִּיא אֶת יוֹנָה הַחוּצָה, וְהִרִי פִּרְשׁוּהָ, שְׂכַתוּב וַיִּתְפַּלֵּל יוֹנָה אֶל ה' אֱלֹהָיו מִמַּעַי הַדָּגָה.

כְּתוּב כַּאֲן הַדָּגָה, וְכַתוּב שֵׁם (שְׁמוֹת ז) וְהַדָּגָה אֲשֶׁר בִּיָּאֵר מֵתָה, וְהִרִי פִּרְשׁוּהָ. כְּמוֹ זֶה עֲתִידָה אָרֶץ יִשְׂרָאֵל לְהַתְּעוּרֵר בְּרֹאשׁוֹנָה, וְאַחַר כֵּן - וְאָרֶץ רְפָאִים תְּפִיל.

וְהִרִי בְּאַרְנוֹ, שְׂשֻׁבְעָה דִּינִים יִחְלְפוּ עַל הָאָדָם כְּשִׁיּוּצָא מִן הָעוֹלָם הַזֶּה. אֶחָד - אוֹתוֹ דִּין עֲלִיּוֹן כְּשִׁיּוּצָאת הָרוּחַ מִן הַגּוּף. ב' - כְּשִׁמְעֵשׂוּ וּדְבָרָיו הוֹלְכִים לְפָנָיו וּמְכַרְיִים עָלָיו. ג' - כְּשִׁנְכַנְס לְקִבְרוֹ. ד' - דִּין הַקְּבָר. ה' - דִּין הַתּוֹלַעַת. ו' - דִּין הַגִּיּוֹהֵם. ז' - דִּין הָרוּחַ שֶׁהוֹלְכַת וּמְשׁוֹטְטַת

בַּלַּע הַמּוֹת לְנִצָּח וְגו'. פִּיּוֹן דְּבַלַּע הַמּוֹת לְנִצָּח, לְבַתֵּר, וּמַחָה יִי אֱלֹהִים דְּמַעָּה מַעַל כָּל פְּנִים וְחֻרְפַּת עֲמוּ יִסִּיר מַעַל כָּל הָאָרֶץ. כְּדִין כְּתִיב, וַיֹּאמֶר יִי לְדָג וַיִּקָּא אֶת יוֹנָה אֶל הַיַּבְשָׁה.

בִּיּוֹן דְּאַתְעֵר הַהוּא קָלָא בִּינֵי קְבָרֵי, כְּדִין כָּל קְבָרֵיִיא יִקִּיאוּ לְאִינוּן מִתְיִיא דְּבַהוּן לְבַר. הָדָא הוּא דְּכַתִּיב וְאָרֶץ רְפָאִים תְּפִיל. מַאי תְּפִיל. דִּיקִיא לֹון לְבַר. רְפָאִים, מַהוּ רְפָאִים. דְּקַבִּילוּ. אֲסוּוֹתָא כְּמַלְקָדְמִין, וְאַתְסִיאוּ גְרַמִּין בְּגְרַמִּין. וְאַלִּין אַקְרוּן רְפָאִים.

וְאִי תִימָא, הָא כְּתִיב (בְּשֹׁאֵר עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת) (ישעיה כו) רְפָאִים כָּל יְקוּמוּ. אֵלֶּה וְדֹאֵי כָּל עַלְמָא יִתְסוּן גְרַמִּין בְּבֵי קְבָרֵי, אֲבָל מִנְהוּן יְקוּמוּן, וּמִנְהוּן לֹא יְקוּמוּן. וְעַל דָּא כְּתִיב רְפָאִים כָּל יְקוּמוּ. זַפְּאָה חוּלְקִיהוּן דִּישְׂרָאֵל, דְּכַתִּיב בַּהוּ נִבְלַתִּי יְקוּמוּן. וּבַהֲאֵי נּוֹנָא, אֲשַׁפְּחָנָא מְלִין לְאַסּוּוֹתָא, דְּכָל עַלְמָא.

הָאֵי נּוֹנָא כִּיּוֹן דְּבַלַּע לְיוֹנָה מִית. וּבֵיהַ הָוָה יוֹנָה תִּלְתָּא יוּמִין, לְבַתֵּר אַתְקִיִּים כְּמַלְקָדְמִין, וְאַקִּי לְיוֹנָה לְבַר, וְהָא אוּקְמוּהָ, דְּכַתִּיב וַיִּתְפַּלֵּל יוֹנָה אֶל יִי אֱלֹהָיו מִמַּעַי הַדָּגָה. כְּתִיב הֲכָא הַדָּגָה, וְכַתִּיב הָתָם (שְׁמוֹת ז) וְהַדָּגָה אֲשֶׁר בִּיָּאֵר מֵתָה, וְהָא אוּקְמוּהָ. כְּגוּוֹנָא דָּא, זְמִינַת אַרְעָא דִּישְׂרָאֵל לְאַתְעֵרָא בְּקַדְמִיתָא, וּלְבַתֵּר וְאָרֶץ רְפָאִים תְּפִיל.

וְהָא אוּקִימָנָא, דְּשֻׁבְעָה דִּינִין יִחְלְפוּן עָלֶיהָ דְּבַר נֶשׁ, כַּד נְפִיק מֵהָאֵי עַלְמָא. חַד, הַהוּא דִּינָא עַלְאָה, כַּד נְפִיק רוּחָא מִן גּוּפָא. ב', כַּד עוֹבְדוּי וּמְלוּי אֲזַלִּין קַמִּיָּה וּמְכַרְזֵי עָלוּי. ג', כַּד עֵיִיל לְקַבְרָא. ד', דִּינָא דְּקַבְרָא. ה', דִּינָא דְּתוֹלַעַתָּא. ו', דִּינָא דְּגִיּוֹהֵם. ז', דִּינָא דְּרוּחָא דְּאֲזַלָּא וְשֹׁאֲטַת בְּעַלְמָא, וְלֹא אֲשַׁכַּחַת

בעולם ולא מוצאת מקום מנוחה
עד שישלמו מעשיו. משום זה
צריך אדם להתבונן תמיד
במעשיו וישוב לפני אדונו.

וכשהתבונן דוד המלך בדיני
האדם הללו, הקדים ואמר, (תהלים
קד) ברכי נפשי את ה', בטורם תצא
מן העולם, בעוד שאת נמצאת
עם הגוף. וכל קרבי את שם קדשו
- הם אברי הגוף שמשתתפים
כאחד עם הרוח. עכשו
כשתמצאו עמה, הקדימו לברך
את השם הקדוש טרם שיבא זמן
שלא תוכלו לברך ולחזור
בתשובה. ועל זה אמר ברכי נפשי
את ה' הללויה. באו אותם
החברים ונשקו את ראשו.

רבי חייא פתח ואמר, קחו
מאתכם תרומה לה'. בא וראה,
כשבא הקדוש ברוך הוא את
העולם, לא ברא אלא פדי שיבאו
ישראל ויקבלו את התורה.
בתורה נברא העולם, ועל התורה
הוא עומד. זהו שכתוב (ירמיה לג)
אם לא בריתי יומם ולילה חקות
שמים וארץ לא שמתי התורה
היא ארץ חיים בעולם הזה, וארץ
החיים בעולם הבא.

וכך מי שמשתדל בתורה, כאלו
השתדל בהיכלו של הקדוש ברוך
הוא, שהיכלו העליון של הקדוש
ברוך הוא היא התורה. וכשאדם
עוסק בתורה, הקדוש ברוך הוא
עומד שם ומקשיב לקולו, ככתוב
(מלאכי א) ויקשב ה' וישמע וגו'.
ונצול האדם משלשה דינים:
מדין העולם הזה, ומדין מלאך
המות שלא יכול לשלט עליו,
ומדין הגיהנם.

ויכתב ספר זכרון. מי הוא? אלא
יש ספר למעלה ויש ספר למטה.
זכרון - (אוח) הבגרות הקדוש

אתר נייחא, עד דישתלים עובדוי. בגין דא,
בעי בר נש לאסתפלגא תדיר בעובדוי, ויתוב
קמי מריה.

וכד אסתפלג דוד מלכא בדינין אלין דבר נש,
אקדים ואמר (תהלים קד) ברכי נפשי את יי',
עד לא תפוק מן עלמא, בעוד דאנת אשתכחת
עם גופא. וכל קרבי את שם קדשו, אינון
שייפי גופא, דמשתתפי כחדא ברוחא. השתא
דתשתכחון עמה, אקדימו לברכא שמא
קדישא, עד לא ימטי זמנא דלא תיכלון
לברכא, ולא תבא בתיובתא, ועל דא אמר
ברכי נפשי את יי' הללויה. אתו אינון חברייא
ונשקו רישיה.

רבי חייא פתח ואמר, (דף ר' ע"א) (שמות לה) קחו
מאתכם תרומה ליי'. תא חזי קדשא
ברוך הוא כד ברא עלמא, לא ברא ליה, אלא
בגין דייתון ישראל, ויקבלון אורייתא.
באורייתא אתברי עלמא, ועל אורייתא
קיימא. הך הוא דכתיב, (ירמיה לג) אם לא בריתי
יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי.
אורייתא איהי ארפא דחיי בהאי עלמא,
וארפא דחיי בעלמא דאתי.

וכך מאן דאשתדל באורייתא, כאלו אשתדל
בהיכליה דקודשא ברוך הוא. דהיכלא
עלאה דקודשא ברוך הוא, אורייתא איהי.
וכד בר נש עסיק באורייתא, קדשא ברוך הוא
קאים תמן, ואצית לקליה, כמה דכתיב, (מלאכי
א) ויקשב יי' וישמע וגו'. ואשתזיב בר נש
מתלת דינין: מדינא דהאי עלמא. ומדינא
דמלאך המות, דלא יכול לשלטא עליה.
ומדינא דגיהנם.

ויכתב ספר זכרון. מאי איהו. אלא אית ספר
לעילא, ואית ספר לתתא. זכרון אתר (ג"א את) קיימא קדישא, דנטיל

שנוטל וכונס אליו את כל החיים שלמעלה. ספר זכרון - שתי דרגות שהן אחת, וסוד זה שם יהו"ה שם אחד. יהו"ה אחד. והכל דבר אחד.

משום שיש שם ויש שם. שם למעלה, שהוא נרשם (נקרא שם) ממה שלא ידוע ולא נרמז בידיעה כלל, וזו נקראת נקדה עליונה. שם למטה, שנקרא שם, מקצה השמים ועד קצה השמים, משום שקצה השמים נקרא זכרון. והשם הזה הוא נקדה שלמטה, שהוא שם מאותו זכרון, שהוא קצה השמים, שנוטל את כל החיים שלמעלה. וזהו קצה השמים שלמטה. והשם שלו היא הנקדה שלמטה. נקדה זו היא ספר שעומד בחשבון, וזהו ולחשבי שמו. הספר שאמרנו ושם - דבר אחד הוא בכל הצדדים.

הנקדה הזו, משום שהיא עומדת באמצע, היא עליונה על כל הנאחזים בה. ששה צדדים אחרים בספר העליון, והוא עליון עליהם. ששה צדדים נאחזים בספר התחתון, והוא עליון עליהם. ועל זה ספר עליון וספר תחתון, והכל נקרא תורה. מה בין זה לזה? אלא, ספר עליון הוא תורה שבכתב, משום שהיא סתומה ולא עומדת, אלא רק בכתב, ששם הוא המקום להתגלות למטה. ומי הוא העולם הבא? ספר התחתון, זו תורה שנקראת תורה שבעל פה. ומי הוא על פה? אלו המרפכות של מטה, שהיא עומדת עליהן. ומשום שאינן בכלל של כתיבה שלמעלה, נקראים על פה.

ותורה זו עומדת על פה, משום שכתוב (בראשית ב) ומשם יפרד

וכניש לגביה, כל חייך דלעילא. ספר זכרון תרין דרגין דאינון חד, ורזא דא שם יהו"ה שם חד. יהו"ה חד. וכלא מלה חדא.

בגין דאית שם, ואית שם, שם לעילא, דאיהו אתרשים (כ"א אקרי שם) ממה דלא ידיע, ולא אתרמיז בידיעה כלל. ודא אקרי נקודה עלאה. שם לתתא, דאקרי שם, (דברים ד) מקצה השמים ועד קצה השמים, בגין דקצה השמים אקרי זכרון. והאי שם, איהו נקודה דלתתא, דאיהו שם מההוא זכרון, דאיהו קצה השמים, דנטיל כל חייך דלעילא. ודא איהו קצה השמים דלתתא. ושם דיליה איהו נקודה דלתתא. נקודה דא, איהו ספר דקיימא בחושבנא, ודא הוא ולחושבי שמו. ספר דקאמרן, ושם, חד מלה הוא, בכל סטריין.

נקודה דא בגין דקיימא באמצעיתא, איהו עלאה על כל דאתאחדן בה. שית סטריין, אתאחדן בספר עלאה, ואיהו עלאה עלייהו. שית סטריין אתאחדן בספר תתאה, ואיהו עלאה עלייהו. ועל דא, ספר עלאה, ספר תתאה, וכלא אקרי תורה.

מה בין האי להאי. אלא, ספר עלאה איהו תורה שבכתב. בגין דאיהו סתימא, ולא קיימא אלא בכתב, דתמן איהו אתר לאתגלאה לתתא. ומאן איהו עלמא דאתי. ספר תתאה, דא תורה דאקרי תורה שבעל פה, ומאן איהו על פה, אליון רתיכין דלתתא, דאיהו קיימא עלייהו. ובגין דלאו אינון בכללא דכתיבה דלעילא, אקרון על פה.

ותורה דא קיימא על פה, בגין דכתיב, (בראשית ב) ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים ותורה עלאה, אף על גב דאיהו קיימא לעילא,

וְהָיָה לְאַרְבַּעַת רְאִשִּׁים. וְתוֹרָה
הָעֲלִיּוֹנָה, אֵף עַל גֹּב שֶׁהִיא עוֹמֶדֶת
לְמַעַלָּה, לֹא נִקְרָאת עַל הַפֶּתַח,
אֲלֵא שְׁבַכְתָּב, שְׁעוֹמֶדֶת בְּכַתָּב,
וְאוֹתוֹ הַפֶּתַח נַעֲשֶׂה הַיֵּכָל אֵלֶיהָ,
וְהִיא עוֹמֶדֶת בְּתוֹךְ אוֹתוֹ הַהֵיכָל
וְנִשְׁמָרֶת שָׁם. וּמִשּׁוֹם כִּף נִקְרָאת
תוֹרָה שְׁבַכְתָּב וְלֹא עַל פֶּתַח.

אֲבָל הַתּוֹרָה שְׁלֵמֶטָה הִיא עוֹמֶדֶת
עַל מַרְכָּבוֹתֶיהָ, וְנִקְרָאת עַל פֶּה,
שְׁעוֹמֶדֶת עֲלֶיהֶן. וּמִשּׁוֹם שֶׁלֹּא
נִחְשָׁבֶת (נִתְּנָה) מִבְּפָנִים מִכָּלֵל שֶׁל
פֶּתִיכָה, לֹא נַעֲשׂוּ הַיֵּכָל לְנִקְדָּה
הַזֶּה כְּמוֹ אוֹתָהּ נִקְדָּה עֲלִיוֹנָה.
וּמִשּׁוֹם שְׁעוֹמֶדֶת עֲלֶיהֶן נִקְרָאת
תְּרוּמָה.

עוֹד שָׁמַעְתִּי מִן הַמְּנוֹרָה
הַקְּדוּשָׁה. תְּרוּמָה, מַה זֶה
תְּרוּמָה? כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ, שְׁנַיִם
מִמָּאָה. בֹּא וּרְאֵה, כָּל הַדְּרָגוֹת
הַלְלוּ הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁבְּסוֹד הָאֱמוּנָה
שֶׁנִּגְלָה בְּהֵן הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,
הֵן עֶשֶׂר דְּרָגוֹת, וְהֵן עֶשֶׂר אֲמִירוֹת,
כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְוָה. וְאֵלּוּ הַעֶשֶׂר עוֹלָם
לְמָאָה. וּכְשֶׁאֲנוּ צְרִיכִים הַנִּקְדָּה
הַתְּחַתּוֹנָה הַזֶּה לְהָרִים אוֹתָהּ,
אֲסוּר לָנוּ לְקַחְתָּהּ לְבִדָּה, אֲלֵא
אוֹתָהּ עִם בְּעָלָה, וְהֵם הַשְּׁנַיִם
מִהֶמָּאָה שְׁאֲמַרְנוּ, מִשּׁוֹם שֶׁאֵין
צְרִיף לְהַפְרִידֵם כָּלֵל, אֲלֵא לִיחְדָּה
עִם בְּעָלָה. וְלָכֵן נִקְרָאת תְּרוּמָה
בְּכָלֵל אֶחָד.

וּבֹא רְאֵה, בְּכָל יוֹם הַכְּרוֹז קוֹרָא:
כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם, בְּכֶם עוֹמֵד הַדְּבָר
הַזֶּה. וְזֶהוּ קְחוּ מֵאִתְּכֶם תְּרוּמָה
לָהּ. וְאֵם תֹּאמְרוּ שֶׁהַדְּבָר קָשָׁה
עֲלֵיכֶם - כָּל נְדִיב לְבוֹ יְבִיאָהּ.

מַה זֶה יְבִיאָהּ? אֲלֵא מִכָּאֵן לְמַדְּנוּ
אֵת סוֹד הַתְּפִלָּה, שְׁאָדָם שְׁפוּחַד
מִרְבוּנוּ וּמִכּוֹן לְבוֹ וּרְצוֹנוּ
בְּתְפִלָּה, מִתְּקַן תְּקוּן הָעֲלִיּוֹן. כְּמוֹ
שֶׁבְּאַרְנוּ. בְּרֵאשׁוֹנָה בְּשִׁירוֹת
וְתִשְׁבָּחוֹת שְׁאוּמְרִים הַמְּלֹאכִים
הָעֲלִיּוֹנִים לְמַעַלָּה. וּבִאוֹתָהּ

לֹא אֶקְרִי עַל הַפֶּתַח, אֲלֵא שְׁבַכְתָּב, דְּקִיּוּמָא
בְּכַתָּב, וְהִיא כְּתָב אֶתְעַבִּיד הַיֵּכָלָא לְגַבְיָהּ,
וְאִיהִי קִיּוּמָא גּוֹ הַהוּא הַיֵּכָלָא, וְאֶתְטַמְּרַת
תְּמַן. וּבְגִין כִּף אֶקְרִי תוֹרָה שְׁבַכְתָּב, וְלֹא עַל
פֶּתַח.

אֲבָל תוֹרָה דְּלִתְמָא, אִיהִי קִיּוּמָא עַל רְתִיכָהָ,
וְאֶקְרִי עַל פֶּה, דְּקִיּוּמָא עֲלִיּוּהוּ. וּבְגִין
דְּלֹא אֶתְחַשְׁבֵּת (נ"א אֶתְחַיִּיבֶת) מְלָגוּ, מִכָּלֵלָא
דְּכַתִּיבָהּ, לֹא אֶתְעַבִּידוּ הַיֵּכָלָא לְהֵאִי נִקְוֶדָה,
כִּי הִיא נִקְוֶדָה עֲלָאָה. וּבְגִין דְּקִיּוּמָא עֲלִיּוּהוּ
אֶקְרִי תְּרוּמָה.

הֵן שְׁמַעְנָא מִבּוֹצִינָא קְדִישָׁא. תְּרוּמָה. מַהוּ
תְּרוּמָה. כְּמָה דְּאוּקִימָנָא, תְּרִי מִמָּאָה. תָּא
חַזִּי, כָּל אֵינוֹן דְּרִגִין קְדִישִׁין, דִּי בְּרוּזָא
דְּמַהִימְנוּתָא, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶתְגְּלִי בְּהוֹן,
אֵינוֹן עֶשֶׂר דְּרִגִין, וְאֵינוֹן עֶשֶׂר אֲמִירָן, כְּמָה
דְּאוּקְמוּהָ. וְאֵלִין עֶשֶׂר סְלָקִין לְמָאָה, וְכַד
אֶצְטְרִיף לָן לְהֵאִי נִקְוֶדָה תְּתָאָה לְאַרְמָא לָהּ,
אֲסִיר לָן לְנִטְלָא לָהּ בְּלַחֲוֹדָהָ. אֲלֵא לָהּ
וּלְבַעְלָהּ. וְאֵינוֹן תְּרִי מֵאֵינוֹן מָאָה דְּקֶאֱמָרָן,
בְּגִין דְּלֹא אֶצְטְרִיף לְאַפְרָשָׁא לּוֹן כָּלֵל, אֲלֵא
לִיחְדָּא לָהּ וּלְבַעְלָהּ. וְעַל דָּא אֶתְקִרִי תְּרוּמָה
בְּכָלֵלָא חֲדָא.

וְתָא חַזִּי, בְּכָל יוּמָא כְּרוּזָא קְאָרִי, כָּל בְּנֵי
עֲלָמָא, בְּכוּ קִיּוּמָא מְלָה דָּא, וְדָא הוּא
(שְׁמוֹת לַה) (דְּר' ע"ב) קְחוּ מֵאִתְּכֶם תְּרוּמָה לִי. וְאִי
תִּימָא דְּקִשְׁיָא מְלָה עֲלִיכּוּ. כָּל נְדִיב לְבוֹ
יְבִיאָהּ.

מַהוּ יְבִיאָהּ. אֲלֵא מִהֶכָּא אוּלְפִנָּא רְזָא
לְצִלוּתָא. דְּבַר נֶשׁ דְּדַחִיל לְמֵאֲרִיָּה
וּמְכוּיָן לְבִיָּה וּרְעוּתֶיהָ בְּצִלוּתָא, אֶתְקִין תְּקוּנָא
דְּלְעִילָא, כְּמָה דְּאוּקִימָנָא. בְּקַדְמִיתָא בְּשִׁירִין
וְתוֹשְׁבָחוֹ, דְּקֶאֱמָרִין מְלֹאכִין עֲלֵאִין לְעִילָא.

עריכת התשפחות שאומרים
ישׂראל למטה, היא מקשטת את
עצמה ומתקנת בתקונייה כמו
אשה שמתקשטת לבעלה.

ובסודור התפלה, באותו התקון
של תפלת מישב, מתקנים את
עלמותיה וכל אלו שלה.
ומתקשטות כל עלמותיה, ואחר
כך הכל מתקנים ומסדירים.
וכשמגיעים לאמת ויציב, אז הכל
מתקנים, היא ועלמותיה, עד
שמגיעים לגאל ישׂראל, ואז צריך
לעמד הכל על מקומם.

משום שכאשר מגיע אדם לאמת
ויציב והכל מתקן, עלמותיה
נוטלות אותה, והיא נוטלת את
עצמה למלך העליון. פיון
שמגיעים לגאל ישׂראל, אזי
המלך הקדוש העליון נוסע
בדרגותיו ויוצא לקבל אותה.

ואנו מלפני המלך העליון צריכים
לעמד על מקומנו באימה
ברעדה, שהרי אז הוא מושיט
ימינו אליה, ואחר כך את שמאלו
ששם לה תחת ראשה, ואחר כך
מתחבקים שניהם כאחד
בנשיקה. ואלה הן השלש
הראשונות, וצריך אדם לשים לבו
ורצונו ולכונן בכל התקונים
והסדורים הללו של התפלה, פיו
ולבו ורצונו כאחד.

עכשו שהמלך העליון והגבירה
הם בחבור אחד בשמחה באותן
נשיקות - מי שצריך לבקש
בקשות, יבקש, שהרי אז שעת
רצון היא. פיון ששואל אדם
שאלותיו מלפני המלך והגבירה,
אז יתקין עצמו ברצונו ולבו
לשלש אחרות לעורר שמחה
שבפסתר, שהרי מאלו השלש הוא
מתברך בדבקות אחרת. ויתקין
אדם את עצמו לצאת מפניהם,
ולהניחם בשמחה גנוזה של אלו
השלש. ועם כל זה, שיהיה רצונו

ובהוא סדורא דתושפחן דקא אמרי ישׂראל
לתתא, איהי קשיטת גרמאה, ואתתקנת
בתקונאה. כאתתא דאתקשטת לבעלה.

ובסדורא דצלותא, בההוא תקונא דצלותא
דמיושב, אתקינו עולמתהא וכל
אינון דילה. ומתקשטן כל אינון בהדה, לבתר
דאתתקן כלא ואתסדרו, כד מוטו לאמת ויציב,
כדין כלא מתתקנא, איהי ועולמתהא, עד
דמוטו לגאל ישׂראל, כדין אצטריך למיקם
כלא על קיומיהו.

בגין דכד בר נש מטי לאמת ויציב, וכלא
אתתקן. עולמתהא נטלי לה, ואיהי
נטילת גרמאה לגבי מלכא עלאה. פיון דמטו
לגאל ישׂראל, כדין מלכא קדישא עלאה נטיל
בדרגוי, ונפיק לקבלא לה.

ואנו, מקמי מלכא עלאה בעינון לקיימא על
קיומנא, באימתא ברעדה. דהא כדין
אושטיט ימיניה לגבה, ולבתר שמאליה, דשוי
לה תחות רישה, ולבתר אתחבקו תרווייהו
כחדא בנשיקו. ואלין אינון תלת קדמיתא,
ובעי בר נש לשוואה לביה ורעותיה, ולכוונא
בכל הני תקונין וסדורין דצלותא. פומיה
ולביה ורעותיה כחדא.

השתא דמלכא עלאה ומטרוניתא אינון
בחבורא כחדוה באינון נשיקין. מאן
דאצטריך למשאל שאלתין, ישאל. דהא כדין
שעתא דרעותא איהו. פיון דשאל בר נש
שאלתוי מקמי מלכא ומטרוניתא, כדין יתקין
גרמיה ברעותיה ולביה לתלתא אחרנין,
לאתערא חדוה דטמירו, דהא מאלין תלת
אתברכא בדבקותא אחרא. ויתקין בר נש
גרמיה למיפק מקמיהו, ולאנחא לון בחדוה
גניזא דאלין תלת. ועם כל דא, דיהא רעותיה,

שיתברכו התחתונים מאותן ברכות של שמחה נסתרת.

ואז צריך לפל על פניו ולמסר את נפשו בשעה שהיא לוקחת את הנפשות והרוחות. אז זו השעה למסר נפשו בתוך אותן נפשות שהיא לוקחת, שהרי אז צרור החיים הוא כראוי.

דבר זה שמעתי בסודות של המנורה הקדושה, ולא נתנה לי רשות לגלות, פרט לכם חסידים עליונים. שאם באותה שעה שהיא לוקחת נפשות ורוחות ברצון של דבקות אחת, הוא ישים לבו ורצונו לזה, ונותן נפשו בדבקות באותו הרצון להכלילה באותה הדבקות. אם מתקבלת באותה שעה באותו הרצון של אותן נפשות ורוחות ונשמות שהיא לוקחת, זהו אדם שנצטרך בצרור החיים בעולם הזה ובעולם הבא.

ועוד, שצריך להפיל מפל הצדדים, המלך והגבירה, מלמעלה ומלמטה, ולהתעטר בנשמות בכל הצדדים. מתעטרת בנשמות מלמעלה, ומתעטרת בנשמות מלמטה. ואם אדם כזו לבו ורצונו לכל זה וימסר נפשו מלמטה בדבקות וברצון כמו שנאמר, אזי הקדוש ברוך הוא קורא לו שלום למטה, כמו שאותו השלום שלמעלה, לאותו שמברך את הגבירה ומכליל אותה ומעטר אותה בכל העטרות.

אף כן, לאיש הזה הקדוש ברוך הוא קורא לו שלום למטה, כמו שנאמר (שופטים ו) ויקרא לו ה' שלום. וכל ימיו כן קוראים לו למעלה - שלום, משום שהכליל ועטר את הגבירה למטה כמו שאותו שלום למעלה.

דיתברכון תתאי, מאינון ברפאן דחדוה טמירא.

וכדין אצטריך למנפל על אנפוי, ולממסר נפשיה, בשעתא דאיהי נקטא נפשין ורוחין. כדין איהי שעתא לממסר נפשיה בגו אינון נפשין דאיהי נקטא, דהא כדין צורא דחיי איהו כדקא יאות.

מלה דא שמענא ברזין דבוצינא קדישא, ולא אתיהיב לי רשו לגלאה, בר לכו חסידי עליונים. דאי בההיא שעתא דאיהי נקטא נפשין ורוחין ברעו דדביקותא חדא, איהו ישוי לביה ורעותיה לדא, ויהיב נפשיה בדבקותא, בההוא רעותא, לאכללא לה בההוא דבקותא. אי אתקבלת בההיא שעתא בההוא רעותא, דאינון נפשין ורוחין ונשמתין דאיהי נקטא. האי איהו בר נש דאתצריך בצורא דחיי בהאי עלמא, ובעלמא דאתי.

ותו דבעיא לאתפללא מפל סטרין, מלפא ומטרוניתא, מלעילא ומתתא, ולא תעטרא בנשמתין בכל סטרין. אתעטרת בנשמתין מלעילא, ואתעטרת בנשמתין מתתא. ואי בר נש יכוין לביה ורעותיה לכל דא, וימסר נפשיה מתתא בדבקותא ברעותא כמה דאתמר. כדין קדשא בריך הוא קארי ליה שלום לתתא, פגוונא דההוא שלום דלעילא. ההוא דברין לה למטרוניתא ואכליל לה ואעטר לה בכל עטרין.

אוף הכי, האי בר נש קדשא בריך הוא קרי ליה שלום לתתא, כמה דאתאמר (שופטים ו) ויקרא לו יי' שלום. וכל יומי הכי קראן ליה לעילא, שלום. בגין דאכליל ואעטר למטרוניתא לתתא, פגוונא דההוא שלום לעילא.

וְכַאֲשֶׁר אוֹתוֹ הָאָדָם מִסְתַּלֵּק מִן
הָעוֹלָם הַזֶּה, נִשְׁמָתוֹ עוֹלָה
וּבּוֹקֵצַת אֶת כָּל אוֹתָם הַרְקִיעִים
וְאֵין מוֹחָה בִּידָה. וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא קוֹרֵא לָהּ וְאוֹמֵר, (ישעיה נז)
יָבוֹא שְׁלוֹם. וְהַשְׂכִּינָה אוֹמֵרֵת,
יְנוּחוּ עַל מִשְׁכְּבוֹתֵם וְגו'. וְיִפְתָּחוּ
לָהּ שְׁלֹשָׁה עֶשֶׂר נְהוֹרֹת אֶפְרָסְמוֹן
טָהוֹר, וְלֹא יִהְיֶה מִי שְׁיִמְחָה
בִּידָה. וְעַל כֵּן, אֲשֶׁרֵי מִי שְׁיִשִּׁים
לְבוֹ וּרְצוֹנוֹ לְזֶה, וְעַל זֶה כְּתוּב,
כָּל נָדִיב לְבוֹ יְבִיאֶה אֶת תְּרוּמַת
ה' לְמִלְךָ הָעֲלִיּוֹן, כְּמוֹ שְׁנוֹתְבָאָר.
הַרִים רַבִּי אַבָּא אֶת קוּלוֹ וְאָמַר,
אוֹי, רַבִּי שְׁמַעוֹן, אַתָּה בְּחַיִּים,
וְאֲנִי בּוֹכָה עֲלֶיךָ. לֹא עֲלֶיךָ אֲנִי
בּוֹכָה, אֲלֵא אֲנִי בּוֹכָה עַל הַחֲבָרִים
וּבּוֹכָה עַל הָעוֹלָם. רַבִּי שְׁמַעוֹן
הוּא כְּמוֹ מְנוּחָה שֶׁל נֵר שְׂדוּלֵק
לְמַעַלָּה וְדוֹלֵק לְמַטָּה, וּכְאוּר
שְׂדוּלֵק לְמַטָּה מֵאִירִים לְכָל
הָעוֹלָם. (מאיר לַמַּעֲלָה) אוֹי לְעוֹלָם
כְּשִׁיִּסְתַּלֵּק הָאוּר שְׁלִמַטָּה לְאוּר
שְׁלִמַמְעָלָה, מִי יֵאִיר לָנוּ אֶת אוּר
הַתּוֹרָה לְעוֹלָם? קָם רַבִּי אַבָּא
וְנָשַׁק אֶת רַבִּי חֲזִיָּא. אָמַר לוֹ,
הַדְּבָרִים הַלְלוּ הֵיוּ תַחַת יָדְךָ, וְעַל
כֵּן הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁלַחֲנֵי עַד
לְכַאֵן לְהַתְחַבֵּר עִמָּכֶם. אֲשֶׁרֵי
חֲלָקֵי.

רַבִּי יוֹסִי פֶתַח פְּסוּק אַחֲרָיו וְאָמַר,
וְכָל חֲכָם לֵב בְּכֶם יִבְאוּ וַיַּעֲשׂוּ
וְגו'. פְּסוּק זֶה פֶּרֶשׂוּהוּ. אַבְל בֹּא
וּרְאֵה, בְּשַׁעֲה שְׁאָמַר הַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא לְמַשָּׁה, (דברים א) הָבוּ
לָכֶם אֲנָשִׁים חֲכָמִים וְנְבוֹנִים, בְּחֵן
אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל וְלֹא מִצָּא נְבוֹנִים.
זֶהוּ שְׁפָתוֹב וְאֶקַּח אֶת רֵאשִׁי
שְׁבֻטֵיכֶם אֲנָשִׁים חֲכָמִים וַיְדַעִים,
וְאֵלוּ נְבוֹנִים לֹא כְּתוּב. וְאִם תֹּאמַר
שְׁנִבּוֹן הִיא דְרָגָה יוֹתֵר עֲלִיוֹנָה
מְחֻכָּם - כֵּן זֶה וַדָּאִי!

מַה בֵּין זֶה לְזֶה? חֲכָם, הָרִי
פֶּרֶשׂוּהוּ, שְׁאִפְלוּ תְלָמִיד הַמְּחַכְּבִים

וְכֵן אִסְתַּלֵּק הַהוּא בֵּר נֶשׁ מֵהָאֵי עֲלָמָא,
נִשְׁמָתֵיהּ סִלְקָא וּבִקְעָא בְּכָל אֵינוֹן
רְקִיעִין, וְלִית מָאן דִּימְחֵי בִידָה. וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ
הוּא קָרִי לָהּ וְאָמַר (ישעיה נז) יָבֹא שְׁלוֹם.
וְשְׂכִינְתָא אָמְרָה, יְנוּחוּ עַל מִשְׁכְּבוֹתֵם וְגו'.
וְיִפְתָּחוּ לָהּ (דף ר"א ע"א) תְּלִיסֵר טוֹרֵי
דְּאֶפְרָסְמוֹנָא דְכִינָא, וְלֹא יִהְיֶה מָאן דִּימְחֵי
בִידָה. וְעַל דָּא, זִפְאָה אִיהוּ מָאן דִּישְׁוֵי לְבִיהּ
וּרְעוּתֵיהּ לְדָא. וְעַל דָּא כְּתִיב, כָּל נָדִיב לְבוֹ
יְבִיאֶה אֶת תְּרוּמַת יְי' לְגַבֵּי מִלְכָּא עֲלָאָה, כְּמָה
דְּאֶתְמַר.

אַרְיִים רַבִּי אַבָּא קָלִיָּה, וְאָמַר, וְוֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן,
אַנְתָּ בְּחַיִּין, וְאַנָּא בְּכִינָא עֲלֶיךָ. לֹא עֲלֶיךָ
בְּכִינָא, אֲלֵא בְּכִינָא עַל חֲבַרְיָא, וּבְכִינָא עַל
עֲלָמָא. רַבִּי שְׁמַעוֹן כְּבוֹצִינָא דְשַׁרְגָּא, דְּאֶדְלִיק
לְעֵילָא וְאֶדְלִיק לְתַתָּא. וּבְנֵהוּרָא דְאֶדְלִיק
לְתַתָּא, נִהִירִין כָּל בְּנֵי עֲלָמָא, (נ"א נְהִיר לְעֵילָא) וְוֵי
לְעֲלָמָא, כִּד יִסְתַּלֵּק נֵהוּרָא דְלְתַתָּא בְּנֵהוּרָא
דְלְעֵילָא. מָאן יְנֵהִיר נֵהוּרָא דְאוּרִייתָא
לְעֲלָמָא. קָם רַבִּי אַבָּא וְנָשִׁיק לְרַבִּי חֲזִיָּא. אָמַר
לִיהּ מַלִּין אֵלִיִן הֵווּ תַחַת יָדְךָ, וְעַל דָּא קוּדְשָׁא
בְרִיךְ הוּא שְׂדַרְנֵי עַד הָכָא, לְאַתְחַבְרָא עִמָּכוֹן
זִפְאָה חוֹלְקֵי.

רַבִּי יוֹסִי פֶתַח קָרָא אַבְתְּרִיָּה וְאָמַר, (שמות לה) וְכָל
חֲכָם לֵב בְּכֶם יִבְאוּ וַיַּעֲשׂוּ וְגו', הָאֵי קָרָא
אוּקְמוּהָ. אַבְל תָּא חֲזִי, בְּשַׁעֲתָא דְאָמַר קוּדְשָׁא
בְרִיךְ הוּא לְמַשָּׁה, (דברים א) הָבוּ לָכֶם אֲנָשִׁים
חֲכָמִים וְנְבוֹנִים, אֲשַׁגַּח בְּכָל יִשְׂרָאֵל, וְלֹא
אֲשַׁפַּח נְבוֹנִים, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, וְאֶקַּח אֶת
רֵאשִׁי שְׁבֻטֵיכֶם אֲנָשִׁים חֲכָמִים וַיְדַעִים, וְאֵלוּ
נְבוֹנִים לֹא כְּתִיב. וְאִי תִימָא דְנְבוֹן אִיהוּ דְרָגָא
עֲלָאָה מְחַכָּם, הָכִי אִיהוּ וַדָּאִי.

מַה בֵּין הָאֵי לְהָאֵי. חֲכָם, הָאֵי אוּקְמוּהָ,

את רבו נקרא חכם. חכם, שיודע לעצמו כל מה שצריך. בנכון יש כמה דרגות - שמסתפל בכל, ויודע בשלו ובאחרים, וסימנה - (משלי יב) יודע צדיק נפש בהמתו. (שמואל ב-ב כג) צדיק מושל יראת אלהים. וכאן חכם לב דוקא. בלב חכם, ולא במקום אחר, משום שעומד בלב, ונכון למעלה ולמטה, מסתפל בעצמו ובשלו אחרים.

פתח ואמר, (ישעיה מט) ויאמר לי עבדי אתה וגו'. כאן בתפלה שצריך אדם להתפלל לפני הקדוש ברוך הוא, שהיא עבודה אחת גדולה ונכבדה מאותן העבודות של רבונו. בא וראה, יש עבודה של הקדוש ברוך הוא שעומדת במעשה, שהיא עבודה שעומדת במעשה הגוף והיא עבודה. ויש עבודה של הקדוש ברוך הוא שהיא עבודה יותר פנימית, שהיא עקר הכל, ועומדת באותה עבודה פנימית שהיא עקר הכל.

בגוף יש שנים עשר איברים שעומדים במעשה הגוף, כמו שבארנו, ואלו הם אברי הגוף ועבודת הקדוש ברוך הוא שהמעשה עומד בהם. משום שעבודת הקדוש ברוך הוא היא בשני צדדים, באברי הגוף החיצוניים, ויש שנים עשר איברים אחרים פנימיים לפני מהגוף. והם תקונים פנימיים לפני מהגוף לתקן בהם התקון של הרוח, שהיא עבודה נכבדה פנימית של הקדוש ברוך הוא, כמו שבארנו בתוך הסודות הפנימיים שאמר רבי שמעון, והם סוד החכמה העליונה, ונדעו בין החברים, אשרי חלקם.

הפלת האדם היא עבודת הרוח, והיא עומדת בסודות עליונים, ואנשים לא יודעים, שהרי תפלת

דאפילו תלמיד המחכים לרביה אקרי חכם. חכם, יודע לגרמיה כל מה דאצטריך. נכון כמה דרגין אית ביה, דאסתפל בכלא, וידע בדיליה ובאחרנין. וסימנה, (משלי יב) יודע צדיק נפש בהמתו. (שמואל ב כג) צדיק מושל יראת אלהים. והכא חכם לב דייקא. בלב חכם, ולא באתרא אחרא, בגין דקיימא בלב, ונכון לעילא ותתא, אסתפל בדיליה ובאחרנין.

פתח ואמר, (ישעיה מט) ויאמר לי עבדי אתה וגו', הכא בצלותא דבעי בר נש לצלאה קמיה דקודשא בריך הוא, דאיהי פולחנא חדא רבא ויקרא, מאינן פולחנין דמאריה. תא חזי, אית פולחנא דקודשא בריך הוא, דקיימא בעובדא, דאיהו פולחנא דקיימא בעובדא דגופא, ואיהו פולחנא. ואית פולחנא דקודשא בריך הוא, דאיהו פולחנא פנימאה יתיר, דאיהו עקרא דכלא, קיימא בההוא פולחנא פנימאה, דאיהו עקרא דכלא.

בגופא אית תריסר שייפין, דקיימין בעובדא דגופא, כמה דאוקימנא. ואינן שייפין דגופא, ופולחנא דקודשא בריך הוא, דעובדא קיימא בהו. בגין דפולחנא דקודשא בריך הוא, בתרין סטרין, שייפין דגופא לבר, ואית תריסר שייפין אחרנין, פנימאין לגו מן גופא. ואינן תקונין פנימאין לגו מן גופא, לאתתקנא בהו תקונא דרוחא, דאיהו פולחנא יקירא פנימאה דקודשא בריך הוא, כמה דאוקימנא גו רזין פנימאין דקאמר רבי שמעון, ואינן רזא דחכמתא עלאה, ואתידיעו ביני חבריא, זפאה חולקיהון.

צלותא דבר נש, איהו פולחנא דרוחא, ואיהו קיימא ברזין עלאין, ובני נשא לא

הָאָדָם בּוֹקֵעַת אֲוִירִים וּבּוֹקֵעַת
רְקִיעִים וּפּוֹתַחַת פְּתָחִים וְעוֹלָה
לְמַעְלָה.

בְּשַׁעַה שְׁמֵאִיר הָאֹר וְנִפְרָד הָאֹר
מִן הַחֲשֵׁכָה, אֲזִי הַפְּרוֹז הוֹלֵךְ בְּכָל
הַרְקִיעִים: הַתְּתַקְנוּ בְּעֲלֵי
הַפְּתָחִים, בְּעֲלֵי הַהִיכָלוֹת, כָּל
אֶחָד וְאֶחָד עַל מִשְׁמֶרְתּוֹ, מִשׁוּם
שְׂאוֹתָם שְׂשׁוֹלְטִים בַּיּוֹם אֵינָם
שׁוֹלְטִים בַּלַּיְלָה. וּכְשֶׁנִּכְנָס
הַלַּיְלָה, מַעֲבְרִים שְׁלִיטֵי הַיּוֹם,
וּמִתְמַנִּים שְׁלִיטִים אַחֲרֵיהֶם
שְׂשׁוֹלְטִים בַּלַּיְלָה, וּמִתְחַלְּפִים
אֶלָּה בְּאֶלָּה.

וְסוּד זֶה - (בְּרֵאשִׁית א) אֵת הַמָּאוֹר
הַגָּדֹל לְמַמְשַׁלֵּת הַיּוֹם וְגו'.
וּמַמְשַׁלֵּת הַיּוֹם וּמַמְשַׁלֵּת הַלַּיְלָה,
יֵשׁ שְׁלִיטִים שְׁמֻמָּנִים בַּיּוֹם, וְיֵשׁ
שְׁלִיטִים שְׁמֻמָּנִים בַּלַּיְלָה. וְאֵלּוּ
נִקְרְאוּ מַמְשַׁלֵּת הַיּוֹם, וְאֵלּוּ
נִקְרְאוּ מַמְשַׁלֵּת הַלַּיְלָה.

כְּשֶׁנִּכְנָס הַלַּיְלָה, יוֹצֵא כְּרוֹז:
הַתְּתַקְנוּ שְׁלִיטֵי הַלַּיְלָה כָּל אֶחָד
וְאֶחָד לְמִקוּמוֹ. וּכְשֶׁמֵּאִיר הַיּוֹם,
כְּרוֹז יוֹצֵא: הַתְּתַקְנוּ שְׁלִיטֵי הַיּוֹם
כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְמִקוּמוֹ. (אִז מַעֲבְרִים
שְׁלִיטֵי הַלַּיְלָה וּמִתְמַנִּים שְׁלִיטֵי הַיּוֹם)
וּכְשֶׁהַכְּרוֹז מִכְרִיז, אִז כָּלֵם, כָּל
אֶחָד וְאֶחָד נִפְקֵד עַל אוֹתוֹ מִקוּם
שְׂרָאוֹי לוֹ. אֲזִי הַשְּׂכִינָה מִקְדִּימָה
וְיוֹרְדָתָּ, וְיִשְׂרָאֵל נִגְנָסִים לְבֵית
הַכְּנֶסֶת לְשַׁבַּח אֵת רַבּוֹנָם
וּפּוֹתַחִים בְּשִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת.

שְׂצָרִיךְ לוֹ לְאָדָם, שְׁפִינֵן שֶׁהַתְּקִין
עֲצָמוֹ לְעִבּוּדַת הַמַּעֲשֵׂה בְּתַקְוֵי
מִצְוָה וּקְדוּשָׁה, לִיחַד לְבוֹ בְּתַקּוֹן
שֶׁל הַעֲבוּדָה הַפְּנִימִית שֶׁל אֲדוֹנּוֹ,
וְלִשְׁמֵי אֵת לְבוֹ וּרְצוֹנוֹ בְּאוֹתָהּ
עֲבוּדָה שֶׁל אוֹתָם דְּבָרִים (שְׂאוּמֵר),
שֶׁהָרִי הַדְּבּוּר עוֹלָה.

וְאוֹתָם הַמְּמַנִּים שְׁעוֹמְדִים בְּאֹוִיר,
הַתְּמַנּוּ לְאַרְבַּעַת צְדָדֵי הָעוֹלָם.

יְדַעִין, דִּהָא צְלוֹתָא דְּבַר נֶשׁ בְּקֵעַת אֲוִירִין,
בְּקֵעַת רְקִיעִין, פְּתַחַת פְּתָחִין, וְסִלְקָא לְעִילָא.

בְּשַׁעַתָּא דְּנִהִיר נְהוֹרָא, וְאַתְּפָרֵשׁ נְהוֹרָא מִן
חֲשׁוּכָא, כְּדִין כְּרוֹזָא אֲזֵלָא בְּכָלְהוּ
רְקִיעִין, אַתְּתַקְנוּ מְאִירֵי דְּפְתָחִין, מְאִירֵיהוּן
דְּהִיכְלוּן, כָּל חַד וְחַד עַל מְטְרִיָּה. בְּגִין דְּאֵינּוּן
דְּשִׁלְטָנִיהוּן בִּימְמָא, לָאו אֵינּוּן דְּשִׁלְטָנִיהוּן
בְּלִילָא. וְכַד עָאל לִילָא, אַתְּעַבְרוּ שׁוֹלְטָנִין
דִּימְמָא, וְאַתְּמַנּוּן שִׁלְטָנִין אַחֲרֵנִין, דְּשִׁלְטִין
בְּלִילָא, וְאַתְּחַלְּפֵן אֵלִין בְּאֵלִין.

וְרוֹזָא דָּא, (בְּרֵאשִׁית א) אֵת הַמָּאוֹר הַגָּדוֹל לְמַמְשַׁלֵּת
הַיּוֹם וְגו'. וּמַמְשַׁלֵּת הַיּוֹם וּמַמְשַׁלֵּת
הַלַּיְלָה, שׁוֹלְטָנִין אֵינּוּן דִּי מְמַנָּן בִּימְמָא,
וְשׁוֹלְטָנִין אֵינּוּן דִּי מְמַנָּן בְּלִילָא. וְאֵלִין
אֶקְרוּן מַמְשַׁלֵּת הַיּוֹם. וְאֵלִין אֶקְרוּן מַמְשַׁלֵּת
הַלַּיְלָה.

כַּד עָאל לִילָא, כְּרוֹזָא נִפְקָא, אַתְּתַקְנוּ
שׁוֹלְטָנִין דְּלִילָא, כָּל (דַּר"א ע"ב) חַד וְחַד
לְאַתְרֵיָּה. וְכַד נְהִיר יְמַמָּא, כְּרוֹזָא נִפְקָא,
אַתְּתַקְנוּ שׁוֹלְטָנִין דִּימְמָא, כָּל חַד וְחַד
לְאַתְרֵיָּה. (כְּדִין מַתְעַבְרֵי שִׁלְטָנִין דְּלִילָא וְאַתְּתַקְנוּן שִׁלְטָנִין דִּימְמָא)
וְכַד כְּרוֹזָא אֶכְרִיז, כְּדִין כָּל חַד וְחַד,
אַתְּפַקֵּד עַל הַהוּא אַתְרֵי דְּאַתְחַזִּי לֵיהּ. כְּדִין
שְׂכִינְתָּא קְדָמָא, וְנַחְתָּא, וְיִשְׂרָאֵל עָאלִין לְבֵי
כְּנִישְׁתָּא, לְשַׁבְּחָא לְמֵאִרֵיָּהוּן, פְּתַחִין בְּשִׁירִין
וְתוֹשְׁבָחִין.

דְּבַעִי לֵיהּ לְפַר נֶשׁ, פִּינֵן דְּאַתְתַּקִּין גְּרַמִּיָּה
בְּפוֹלְחָנָא דְּעוֹבְדָא, בְּתַקְוֵי דְּמִצְוָה
וּקְדוּשָׁה, לִיחַדָּא לְבִיָּה בְּתַקְוֵינָא דְּפוֹלְחָנָא
פְּנִימָאָה דְּמֵאִרֵיָּה, וְלִשְׁוֹאָה לְבִיָּה וְרַעוּתִיָּה
בְּהַהוּא פּוֹלְחָנָא דְּאֵינּוּן מְלִין, (דַּר"א דְּקַאמֵר) דִּהָא
מְלָה סִלְקָא.

וְאֵינּוּן מְמַנָּן דְּקִימִין בְּאֹוִירָא, אַתְּמַנּוּן לְאַרְבַּע סְטְרֵי עֲלָמָא. לְסְטְרֵי מִזְרַח

לְצַד מְזַרְח הַתְּמִנָּה מִמֶּנָּה אָחַד
שְׁעוֹמֵד בְּאֹיֵר לְאוֹתוֹ צַד, וְשָׁמוּ
גִזְרֵי־א, וְעָמוּ שָׂרִים מִמֶּנִּים
אֲחֵרִים, שֶׁהֵם מְחַכִּים לְאוֹתוֹ דְּבוּר
שֶׁל תְּפִלָּה, וְעוֹלָה בְּאֹיֵר בְּאוֹתוֹ
צַד, וְנוֹטֵל אוֹתוֹ הַמִּמֶּנָּה.

אִם הַדְּבוּר הַזֶּה הוּא פְּרָאוִי, וְכֵל
אוֹתָם שָׂרִים נוֹשְׁקִים אֶת אוֹתוֹ
דְּבוּר וְעוֹלִים עִמוֹ עַד לְאוֹתוֹ אֹיֵר
שֶׁל הַרְקִיעַ לְמַעְלָה, שֶׁשָּׁם מִמֶּנִּים
שָׂרִים אֲחֵרִים - בְּשַׁעַת שְׁנוֹשְׁקִים
אֶת אוֹתוֹ דְּבוּר, פּוֹתְחִים
וְאוֹמְרִים: אֲשַׁרְיֶכֶם יִשְׂרָאֵל
שְׁאַתֶּם יוֹדְעִים לְעֵטֵר אֶת אֲדוֹנְכֶם
בְּעֵטְרוֹת קְדוֹשׁוֹת. אֲשַׁרִי הִפֵּה
שֶׁדְּבוּר שֶׁל הַעֲטָרָה הַזֶּה יֵצֵא
מִמֶּנּוּ.

וְאִי פּוֹרְחוֹת הַאוֹתִיּוֹת שְׁעוֹמְדוֹת
בְּאֹיֵר שֶׁבִשְׁם הַקְּדוֹשׁ שֶׁל שְׁתֵּים
עֶשְׂרֵה אוֹתִיּוֹת, שְׁאוֹתוֹ שֵׁם שׁוֹלֵט
בְּאֹיֵר, וְזֶהוּ שֵׁם שְׁהִיָּה טָס בּוֹ
אֵלָיְהוּ עַד שְׁעֵלָה לְשָׁמַיִם. וְזֶהוּ
מֵה שְׁאָמַר עוֹבְדֵיָה לְאֵלָיְהוּ,
(מַלְכִים-א יח) וְרוּחַ ה' יִשְׁאַף. מִשׁוּם
שֶׁבִשְׁם הַזֶּה הִיָּה טָס בּוֹ אֵלָיְהוּ
בְּאֹיֵר, וְזֶהוּ הַשֵּׁם שְׁשׁוֹלֵט בְּאֹיֵר.
וְאוֹתָן הַאוֹתִיּוֹת פּוֹרְחוֹת וְעוֹלוֹת
בְּאוֹתוֹ דְּבוּר, וְאוֹתוֹ הַמִּמֶּנָּה
שֶׁמִּפְתָּחוֹת הָאֹיֵר בְּיָדוֹ, וְכֵל
אוֹתָם הַמִּמֶּנִּים הָאֲחֵרִים, כָּלֵם
עוֹלִים בּוֹ עַד לְרַקִּיעַ, וְנִמְסָר בְּיַד
מִמֶּנָּה אַחַר לְהַעֲלוֹתוֹ לְמַעְלָה.

לְצַד דְּרוֹם יֵשׁ מִמֶּנָּה אַחַר שְׁשׁוֹלֵט
בְּאֹיֵר לְאוֹתוֹ הַצֵּד, וְכַמָּה מִמֶּנִּים
וְשָׂרִים אֲחֵרִים עִמוֹ, וְשָׁמוּ
פְּסוּגֵי־ה, וְבוֹ נֶאֱחָזִים (וְלוֹ נִמְסָר)
מִפְתָּחוֹת הָאֹיֵר שֶׁל אוֹתוֹ צַד. וְכֵל
אוֹתָם בְּעֲלֵי צָרָה שְׁמֵתִפְלָלִים
תְּפִלָּה לְאֲדוֹנָם מִתּוֹךְ צָרָה, מִתּוֹךְ
שְׁכֻרוֹן הַלֵּב - אִם אוֹתוֹ הַדְּבוּר
פְּרָאוִי, הוּא עוֹלָה לְאֹיֵר בְּאוֹתוֹ
צַד, וְהַמִּמֶּנָּה הַזֶּה נוֹטֵל אוֹתוֹ
וְנוֹשֵׁק אוֹתוֹ (מִשׁוּם שְׁעֵלָה בְּאוֹתוֹ צַד).
וְכַשְׁנוֹשֵׁק אוֹתוֹ, פּוֹתֵחַ וְאוֹמֵר:

אֶתְמַנָּא מִמֶּנָּא חַד, דְּקִיִּמָּא בְּאֹיֵרָא לְהֵהוּא
סְטָרָא, גִּזְרֵי־א שְׁמִיָּה, וְעַמִּיָּה סְרַכִּין מִמֶּנָּן
אֲחֵרְנִין, דְּאִינוּן מְחַפְּאֵן לְהֵהוּא מְלָה דְּצִלוֹתָא,
וְסִלְקָא בְּאֹיֵרָא בְּהֵהוּא סְטָרָא, וְנִטִּיל לָהּ הָאִי
מִמֶּנָּא.

אִי הִיא מְלָה כְּדָקָא יְאוֹת, הוּא, וְכֵל אִינוּן
סְרַכִּין נִשְׁקִין לְהֵהוּא מְלָה, וְסִלְקִין עִמָּה
עַד הֵהוּא אֹיֵרָא דְּרַקִּיעָא לְעֵילָא, דְּתַמֵּן מִמֶּנָּן
סְרַכִּין אֲחֵרְנִין. בְּשַׁעַתָּא דְּנִשְׁקִי לְהֵהוּא מְלָה,
פְּתַחִי וְאֹמְרִי, זַפְּאִין אֶתּוּן יִשְׂרָאֵל, דִּידְעִיתוּ
לְאֵעֲטָרָא לְמֵאֲרִיכוֹן בְּעֵטְרִין קְדִישִׁין זַפְּאָה
אִיהוּ פּוּמָא, דְּמְלָה דְּעֵטְרָא דָּא נִפְקָא מִנִּיהּ.

בְּרִין פְּרַחִין אֶתְנוּן דְּקִיִּמִין בְּאֹיֵרָא, דְּבִשְׁמָא
קְדִישָׁא דְּתַרִּיסָר אֶתְנוּן, דְּהֵהוּא שְׁמָא
שְׁלִיט בְּאֹיֵרָא, וְהָאִי אִיהוּ שְׁמָא, דְּהֵהוּ טָאס
בִּיהּ אֵלָיְהוּ, עַד דְּאֶסְתַּלַּק לְשַׁמְיָא. וְהִינְנוּ
דְּקָאמַר עוֹבְדֵיָה לְאֵלָיְהוּ, (מַלְכִים א יח) וְרוּחַ יְיָ
יִשְׁאַף. בְּגִין דְּבִשְׁמָא דָּא, הָוָה אֵלָיְהוּ טָאס בִּיהּ
בְּאֹיֵרָא, וְהָאִי אִיהוּ שְׁמָא דְּשְׁלִיט בְּאֹיֵרָא.

וְאִינוּן אֶתְנוּן פְּרַחִין וְסִלְקִין בְּהֵהוּא מְלָה,
וְהֵהוּא מִמֶּנָּא דְּמִפְתָּחֵן דְּאֹיֵרָא בִּידֵיהּ,
וְכֵל אִינוּן מִמֶּנָּן אֲחֵרְנִין, כְּלָהוּ סִלְקִין בִּיהּ עַד
רַקִּיעָא, וְאֶתְמָסַר בְּיַד דְּמִמֶּנָּא אֲחֵרָא, לְסִלְקָא
לְעֵילָא.

לְסֵטֵר דְּרוֹם, אִית מִמֶּנָּא אֲחֵרָא דְּשִׁלְטָא
בְּאֹיֵרָא לְהֵהוּא סְטָר, וְכַמָּה מִמֶּנָּן
אֲחֵרְנִין וְסְרַכִּין עִמִּיָּה. פְּסוּגֵי־ה שְׁמִיָּה, וְבִיהּ
מִתְאַחַדֵּן (כ"א וְלִיה אֶתְמָסַר) מִפְתָּחֵן דְּאֹיֵרָא לְהֵהוּא
סְטָר. וְכֵל אִינוּן מֵאֲרִי דְּעָקוּ, דְּצִלְאֵן צִלוֹתָא
לְמֵאֲרִיָּהוּן מִגּוֹ עֲקֵתָא, מִגּוֹ תְּבִירוֹ דְּלִבָּא, אִי
הִיא מְלָה כְּדָקָא יְאוֹת, סִלְקָא לְאֹיֵרָא
בְּהֵהוּא סְטָרָא, וְנִטִּיל לָהּ הָאִי מִמֶּנָּא, וְנִשְׁיַק
לָהּ (כ"א בְּגִין דְּסִלְקָא בְּהֵהוּא סְטָרָא) כַּד נִשְׁיַק לָהּ, פְּתַח

הקדוש ברוך הוא יחוס פנגדך
(ועליך), ובשביילך יתמלא ברחמים.
עוֹרִים עִמָּה כֹּל אוֹתָם מִמְּנִים
קְדוּשִׁים וְכֹל אוֹתָם שְׂרִים שֶׁל
אוֹתוֹ הַצַּד, וּפּוֹרְחוֹת הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל
הַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ, שֶׁהֵן אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת
שֶׁמִתְעַטְרוֹת וְשׁוֹלְטוֹת בְּאוֹתוֹ צַד
שֶׁל הָאֵוִיר, וְעוֹלִים בְּאוֹתוֹ הַצַּד
שֶׁל הָאֵוִיר עַד לְרַקִיעַ, עַד לְאוֹתוֹ
הַמְּמַנָּה שֶׁל הָרַקִיעַ שֶׁשׁוֹלֵט
בְּאוֹתוֹ הַצַּד.

לְצַד צְפוֹן יֵשׁ מְמַנָּה אַחַר, וְעִמּוֹ
כְּמָה שְׂרִים מְמַנִּים שֶׁשׁוֹלְטִים
בְּאֵוִיר, וְשִׁמוֹ שֶׁל אוֹתוֹ מְמַנָּה
פְּתַח־יָהּ, וְזֶהוּ שֶׁהַתְּמַנָּה בְּאֵוִיר
שֶׁל אוֹתוֹ צַד, וְכֹל אוֹתָם
שֶׁמִתְפַּלְלִים תְּפִלוֹת עַל שׁוֹנְאִים
שֶׁמְצִיָּקִים לָהֶם, וְכִשְׁדָּבּוּר שֶׁל
אוֹתָהּ תְּפִלָּה עוֹלָה לְאֵוִיר בְּאוֹתוֹ
צַד - אִם הוּא צַדִּיק, נוֹטֵל אוֹתוֹ
הַמְּמַנָּה הַזֶּה וְנוֹשֵׁק אוֹתוֹ.

אִי מִתְעוֹרְרַת רוּחַ אַחַת שֶׁיִּצְאָת
מִתּוֹךְ הַתְּהוֹם שֶׁבְּצַד הַצְּפוֹן,
וְאוֹתָהּ רוּחַ קוֹרֵאת בְּכֹל אוֹתָם
הָאֵוִירִים, וְכֻלָּם נוֹטְלִים אוֹתוֹ
דָּבּוּר וּמְעֵלִים אוֹתוֹ עַד לְרַקִיעַ
וְנוֹשְׁקִים אוֹתוֹ, וּפּוֹתְחִים
וְאוֹמְרִים: רְבוּנְךָ יְפִיל שׁוֹנְאֶךָ
לְפָנֶיךָ.

וְהוֹלֵךְ וְעוֹלָה וּבּוֹקֵעַ רַקִיעִים
(אֵוִירִים). עַד שֶׁעוֹלִים עִמּוֹ לְרַקִיעַ
הָרֵאשׁוֹן, עוֹלָה הַתְּפִלָּה וּמְגִיעָה
לְמַמְנָה אֶחָד שֶׁהַתְּמַנָּה לְצַד
מְעָרָב, וְשֵׁם עוֹמְדִים תְּשֻׁעָה
פְּתַח־יָם, שֶׁפָּהֶם עוֹמְדִים כְּמָה
שְׂרִים וְכְּמָה מְמַנִּים, וְעֵלִיהֶם
מְמַנָּה אֶחָד שֶׁשִּׁמוֹ זְבוּלִיאִ"ל.

וְזֶהוּ שְׂרוּעָה לְשִׁמְשׁ בְּרַקִיעַ הַזֶּה
בַּיּוֹם, וְלֹא נִתְּנָת לוֹ רְשׁוּת, עַד
שֶׁעוֹלָה אוֹר הַלְּבָנָה, וְאֵז הוּא
מוֹצֵיא כֹּל אוֹתָם הַחֲזִלוֹת וְכֹל
אוֹתָם מְמַנִּים. וְכִשְׁמֵאִיר הַיּוֹם,
נִכְנְסִים כֻּלָּם לְפִתַח אֶחָד, שֶׁהֵם
תְּשֻׁעָה פְּתַח־יָם, שֶׁהוּא פִתַח עֲלִיּוֹן עַל כָּלָם. וְכִשְׁהַתְּפִלָּה עוֹלָה, הִיא נִכְנְסַת בְּאוֹתוֹ פְּתַח, וְכֹל

וְאָמַר, קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְחִוּס לְקַבְּלֶךָ (כ"א ועלה).
וּבְגִינְךָ יִתְמַלֵּי רַחֲמִין.

סֶלְקִין עִמָּה כֹּל אֵינּוֹן מְמַנֵּן קְדִישִׁין, וְכֹל אֵינּוֹן
סֶרְכִין דִּהְהוּא סְטָרָא. וּפְרַחִין אַתּוּן
דְּשָׂמָא קְדִישָׁא, דְּאֵינּוֹן אַרְבַּע אַתּוּן,
דְּמִתְעַטְרִין וְשִׁלְטִין בְּהֵהוּא סְטָרָא דְּאֵוִירָא,
וְסֶלְקִין בְּהֵהוּא סְטָרָא דְּאֵוִירָא, עַד רַקִיעָא, עַד
הֵהוּא מְמַנָּא דְּרַקִיעָא דְּשִׁלְטִיט בְּהֵהוּא סְטָרָא.

לְסִטְר צְפוֹן, אֵית מְמַנָּא אַחְרָא, וְעִמִּיה כְּמָה
סֶרְכִין מְמַנֵּן דְּשִׁלְטִין בְּאֵוִירָא, וְהֵהוּא
מְמַנָּא פְּתַח־יָהּ שְׁמִיה, וְהֵאִי אַתְּמַנָּא בְּאֵוִירָא
לְהֵהוּא סְטָרָא, וְכֹל אֵינּוֹן דְּמִצְלָאן צְלוֹתִין עַל
בְּעֲלֵי דְּכְבוֹ דְּעִקִּין לוֹן, וְכַד מְלָה דִּהְהִיא
צְלוֹתָא סֶלְקָא לְאֵוִירָא בְּהֵהוּא סְטָרָא, אִי זְכָאָה
הוּא, נְטִיל לָהּ הֵאִי מְמַנָּא, וְנִשְׁיָק לָהּ.

בְּדִין אַתְּעַר רוּחָא חָדָא דְּנִפְקָא מִגּוֹ תְּהוּמָא
בְּסְטָרָא דְּצְפוֹן, וְהֵהוּא רוּחָא קְאֵרִי בְּכֹל
אֵינּוֹן אֵוִירִין, וְנִטְלֵי כְּלָהּוּ הֵהִיא מְלָה, וְסֶלְקִין
לָהּ עַד רַקִיעָא וְנִשְׁקִין לָהּ. פְּתַח־יָם וְאֵמְרִי, מְרַךְ
יְרַמֵּי שׁוֹנְאֶךָ לְקַמְךָ.

וְאֵזְרָא וְסֶלְקָא וּבְקִיעָא רַקִיעִין (ס"א אֵוִירִין) עַד
דְּסֶלְקִין עִמָּה לְגַבֵּי רַקִיעָא קְדָמָאָה
סֶלְקָא צְלוֹתָא, וּמְטַאֵת לְגַבֵּי חַד מְמַנָּא,
דְּאַתְּמַנָּא לְסִטְר מְעָרָב, וְתַמָּן קְיִימִין תְּשֻׁעָה
פְּתַח־יָם, וּבְהוּ קְיִימִין כְּמָה סֶרְכִין, וְכְּמָה מְמַנֵּן,
וְעֵלִייהוּ מְמַנָּא חַד דִּי שְׁמִיה זְבוּלִיאִ"ל.

וְדָא אֵיהוּ דְּבַעֵי לְשִׁמְשָׁא בְּהֵאִי רַקִיעָא
בִּימָמָא, וְלֹא אַתְּיְהִיב לִיה רְשׁוּ, עַד
דְּסֶלִיק נְהוּרָא דְּסִיְהָרָא, וּכְדִין אַפִּיק כֹּל אֵינּוֹן
חִילִין, וְכֹל אֵינּוֹן מְמַנֵּן. וְכַד נְהִיר יְמָמָא,
עֲאֵלִין כְּלָהּוּ בְּפִתַח־חָדָא, דְּאֵינּוֹן תְּשֻׁעָה
פְּתַח־יָם, דְּאֵיהוּ פְּתַח־עֲלָאָה עַל כְּלָהּוּ. וְכַד
תְּשֻׁעָה פְּתַח־יָם, שֶׁהוּא פִתַח עֲלִיּוֹן עַל כָּלָם. וְכִשְׁהַתְּפִלָּה עוֹלָה, הִיא נִכְנְסַת בְּאוֹתוֹ פְּתַח, וְכֹל

השרים וְכָל הַמַּמְנִים יוֹצְאִים
מֵאוֹתוֹ פֶּתַח. וְעֲלֵיהֶם זְבוּלֵיאֵ"ל,
אוֹתוֹ מְמַנֶּה גְדוֹל, וְיוֹצְאִים כָּל־
וְנוֹשְׁקִים אוֹתוֹ, וּמְגִיעִים עִמּוֹ עַד
לְרִקְיעַ הַשָּׁמַיִם.

(ברקיע השני עולה התפלה עד אותו רקיע,
ונפתחים) וכשעולה התפלה עד
לאותו רקיע, נפתחים שנים עשר
שערי אותו הרקיע, ובאותו
השער השנים עשר עומד ממנה
אחד ששמו ענא"ל, וזה ממנה על
כמה חילות, על כמה מחנות,
וכשפתלה עולה, עומד הממנה
הזה ומכריז על כל אותם פתחים
ואומר: (ישעיה כו) פתחו שערים
וגו', וכל השערים נפתחים,
ונכנסת התפלה לכל אותם
הפתחים.

ואז מתעורר ממנה אחד זקן
לימים שעומד לצד דרום, ששמו
עזריא"ל הזקן, ולפעמים הוא
נקרא מחניא"ל, משום שהתמנה
על ששים רבוא מחנות, וכלם
בעלי כנפים, בעלי מחנות,
מלאים עינים. ואצלם עומדים
אותם מחנות בעלי אַזְנוֹיִם.
ונקראים אַזְנוֹיִם, משום שהם
מקשיבים לכל אותם שמתפללים
תפלתם בלחש וברצון הלב, שלא
נשמעת אותה תפלה לאחר.
התפלה הזו עולה, ומקשיבים לה
כל אותם שנקראים בעלי אַזְנוֹיִם.
ואם אותה תפלה נשמעת לאַזְנוֹיִם
אדם, אין מי שמקשיב לה
למעלה, ולא מקשיבים לה
אחרים, פְּרִט לְמִי שְׁשׁוּמַע
בְּרֵאשׁוֹנָה. משום כִּךָ צָרִיךְ
להשמר שלא ישמעו את אותה
תפלה בני אדם. ועוד, שדבור של
תפלה נאחז בעולם העליון, ודבור
של העולם העליון אין צָרִיךְ
לשמע.

כמו זה מי שקורא בספר תורה,
אחד קורא ואחד לשתק. ואם

צְלוֹתָא סְלָקָא, (דף ר"ב ע"א) עֲאֵלַת בְּהֵוֹא פֶּתְחָא,
וְכִלְהוּ סְרְכִין, וְכִלְהוּ מְמַנָּן, נְפַקִין מֵהֵוֹא
פֶּתְחָא. וְעֲלֵיהוֹן זְבוּלֵיאֵ"ל, הֵוֹא רַב מְמַנָּא,
וְנַפְקִי כִלְהוּ וְנַשְׁקִי לָהּ, וּמַטָּאן עִמָּה עַד
רְקִיעָא תַנְיִנָּא.

(ס"א ברקיעא תנינא סלקא צלותא עד ההוא רקיע ואתפתחו) וְכַד
סְלָקָא צְלוֹתָא עַד הֵוֹא רְקִיעָא, אֲתַפְתְּחוּ
תְרִיסְרַ תְרַעִין דֵּהֵוֹא רְקִיעָא. וּבְהֵוֹא תְרַעָא
דְתְרִיסְרַ, קָאִים מְמַנָּא חַד, דְשָׁמִיָּה עַנָּ"אֵל,
וְהֵאִי מְמַנָּא עַל כַּמָּה חַיִּילִין, עַל כַּמָּה מְשַׁרְיִין,
וְכַד צְלוֹתָא סְלָקָא, קָאִים הֵאִי מְמַנָּא וְכַרִּיז עַל
כָּל אֵינּוֹן פֶּתְחִין וְאָמַר, (ישעיה כו) פֶּתְחוּ שְׁעָרִים
וְגו', וְכִלְהוּ תְרַעִין פֶּתִיחִין, וְעֲאֵלַת צְלוֹתָא
בְּכָל אֵינּוֹן פֶּתְחִין.

בְּרִין, אֲתַעַר חַד מְמַנָּא סְבָא דִיּוֹמִין, דְקָאִים
לְסִטְרַ דְרוּם, דְשָׁמִיָּה עַזְרִיאֵ"ל סְבָא,
וְלְזַמְנִין אֲתַקְרִי מַחְנִיאֵ"ל, בְּגִין דְאֲתַמְנָא עַל
שְׁתִּין רַבּוּא מְשַׁרְיִין, וְכִלְהוּ מְאָרִי דְגַדְפִּין,
מְאָרִי דְמְשַׁרְיִין, מְלִיִין עֵינִין. וְלְגַבְיֵיהוּ
קִימִין אֵינּוֹן מְשַׁרְיִין מְאָרִיָּהוֹן דְאֹדְנִין.
וְאֶקְרוּן אֹדְנִין, בְּגִין דְאֵינּוֹן צִיִּיתִין, כָּל אֵינּוֹן
דְמַצְלָאן צְלוֹתְהוֹן בְּלַחֲשׁוֹ, בְּרַעוּתָא דְלָבָא,
דְלֹא אֲשַׁתְּמַע הֵיָּא צְלוֹתָא לְאַחְרָא. הֵאִי
צְלוֹתָא סְלָקָא, וְצִיִּיתִין לָהּ כָּל אֵינּוֹן דְאֶקְרוּן
מְאָרִי דְאֹדְנִין.

ואי הֵיָּא צְלוֹתָא אֲשַׁתְּמַע לְאֹדְנִין דְבַר נֶשׁ,
לִית מָאן דְצִיִּית לָהּ לְעִילָא, וְלֹא צִיִּיתִין
לָהּ אַחְרַנִין, בַּר מָאן דְשָׁמַע בְּקַדְמִיתָא, בְּגִין
כִּךָ בְּעִי לְאֶסְתְּמָרָא דְלֹא יִשְׁמַעוֹן לָהּ הֵיָּא
צְלוֹתָא בְּנִי נֶשׁא. וְתוּ, דְמִלָּה דְצְלוֹתָא
אֲתַאחְדָּא בְּעִלְמָא עֲלָאָה, וּמִלָּה דְעִלְמָא
עֲלָאָה, לֹא אֲצַטְרִיךְ לְמַשְׁמַע.

בְּגוֹנָא דָּא, מָאן דְקָרִי בְּסַפְרָא דְאוֹרִיִּיתָא, חַד

שנים קוראים בתורה, הם גורעים באמונה שלמעלה, משום שאחד קול ואחד דבור הפל אחד, אז שני קולות ושני דבורים זו גריעות האמונה. אלא שיהיה קול ודבור אחד כמו שצריך, כדי שיהיה אותו קול ואותו דבור אחד.

ואותו הממנה ששמו עזריאל הזקן, כשאותה תפלה עולה בלחש, כל אותן ששים רבוא מחנות, וכל אותם בעלי עינים, וכל אותם בעלי אזנים, כלם יוצאים ונושקים אותו דבור של תפלה שעולה. זהו שכתוב (תהלים לד) עיני ה' אל צדיקים ואזניו אל שועתם. עיני ה' אל צדיקים - אלו בעלי העינים שלמה, משום שיש (שאז) בעלי עינים שלמעלה. ואזניו אל שועתם - אלה בעלי האזנים.

הרקיע השלישי, אותה תפלה עולה ומגיעה לאותו רקיע, ושם אותו אותן שנקרא גדרני"ה, ועמו כמה שרים וכמה ממנים, והוא משמש שלש פעמים ביום כנגד שרביט אחד של זה שיוצא, עולה ויורד, ולא עומד במקום אחד, וזהו שרביט שנוסע שלש פעמים ונגנז. וכשתפלה עולה, יורד אותו שרביט ומשפתחה לפני אותה תפלה, והרקיע הזה נקרא רקיע השרביט.

וכשעולה אותה תפלה, אותו הממנה לאחר שהשפתחה, מכה באותו השרביט בסלע החזק שמאיר ועומד באמצע הרקיע, ויוצאים מתוך אותו סלע שלש מאות ושבעים וחמשה חילות שגנוזים שם מיום שירדה תורה לארץ, משום שהתחזקו להתחבר (לסר) שלא תרד לארץ, ונוף בהם הקדוש ברוך הוא, ונכנסו לתוך

קרי, וחד לשתוק, ואי תרי קראן באורייתא, גרעי מהימנותא דלעילא, בגין דחד קלא ודיבור פלא חד פדין תרין קלין ותרין דבורין, איהו גריעותא דמהימנותא. אלא דיהא קלא ודבור חד כמה דאצטריך, בגין דיהא ההוא קלא וההוא דבור חד.

וההוא ממנא, שמייה עזריאל סבא. פד ההיא צלותא סלקא בלחישו, כל אינון שתין רבוא משריין, וכל אינון מארי דעינין, וכל אינון מארי דאודנין, פלהו נפקי ונשקי לההיא מלה דצלותא דסלקא. הדא הוא דכתיב, (תהלים לד) עיני יי' אל צדיקים ואזניו אל שועתם. עיני יי' אל צדיקים, אלין מארי דעינין דלתתא, בגין דאית (נ"א דלית) מארי דעינין לעילא. ואזניו אל שועתם, אלין מאריהון דאודנין.

רקיעא תליתאה, ההיא צלותא סלקא ומטי לההוא רקיעא, ותמן ההוא ממנא דאקרי גדרני"ה, ועמיה כמה סרכין וכמה ממנן. ואיהו משמש תלת זמנין ביומא, לקבל חד שרביטא דזיהרא דנפיק, סליק ונחית ולא קיימא באתר חד, והאי איהו שרביטא דנטיל תלת זמנין ואתגניז. וכד צלותא סלקא, נחית ההוא שרביטא, וסגיד קמי ההוא צלותא, ואקרי האי רקיעא, רקיעא דשרביטא.

וכד סלקא ההיא צלותא, ההוא ממנא בתר דסגיד, בטש, בההוא שרביטא בטינרא, תקיפא דזהיר, דאיהו קאים באמצעיתא דההוא רקיעא, ונפקו מגו ההוא טינרא, תלת מאה ושבעין וחמש חיילין דאינון גניזין תמן מן יומא דאורייתא נחתת לארעא, בגין דאתתקפו לחברא (ס"א לסר) דלא תחות

לארעא, ואנזיף בהו קדשא בריך הוא, ועאלו גו ההוא טינרא. ולא נפקין

אותו סלע, ואינם יוצאים, פרט לאותו זמן שהתפלה עולה, פותחים ואומרים: (שם ח) ה' אֲדַנְיָנוּ מִה אֲדִיר שִׁמְךָ וְגו'. זוהי תפלה שעולה על כל אותם רקיעים. או משפתחום אליה.

מבאן ולהלאה, צלוחתא מתעטרא בעטרין עלאין, וסלקא לגו רקיעא רביעאה, וכדין שמשא נפיק בדרגוי, ושמשא אל רב ממנא נפיק, ותלת מאה ושתיין וחמש משריין סלקין עמיה, לגו ההוא רקיעא, ואקרון ימות החמה, וכלהו מעטרין לההיא צלוחתא, בעטרין דבוסמין דגנתא דערן.

ותמן אתעפבת צלוחתא, עד דכלהו משריין סלקין עמה לגו ההוא רקיעא חמישאה, ותמן איהו ממנא חד גדריא אל שמייה, והוא מארי קרבין דשאר עמין. וכד צלוחתא סלקא, כדין אזדעזע הוא, וכל משריין דייליה, ואתבר (דף ר"ב ע"ב) חילייהו, ונפקי וסגדי, ומעטרין לההיא צלוחתא.

ועורים עמה עד שמגיעים לרקיע הששי, ואז יוצאים כמה חילות וכמה מחנות ומקבלים את אותה תפלה, ועולים עמה עד שמגיעים לשבעים שערים, ששם עומד ממנה אחד ששמו ענפיאל, וממנה גדול, והוא מעטר את אותה תפלה בשבעים עטרות. וכיון שהתפלה מתעטרת בכל העטרות הללו, אזי מתחברים כל אותם החילות של כל הרקיעים, ומעלים את אותה התפלה שמתעטרת בכל העטרות לרקיע השביעי, ואז נכנסת התפלה, וסנדלפון נכבד גדול, שכל מפתחות אדוניו בידו, מכניס את אותה תפלה לתוך שבעה היכלות.

בא וראה אמר רבי שמעון שבעה מדורים הם וכו'. שבעת ההיכלות

בר ההוא זמנא דצלוחתא סלקא, פתחי ואמרי (תהלים ח) יי' אֲדוֹנֵינוּ מִה אֲדִיר שִׁמְךָ וְגו'. דא היא צלוחתא, דסלקא על כל אינון רקיעין. כדין סגדין לגבה.

מבאן ולהלאה, צלוחתא מתעטרא בעטרין עלאין, וסלקא לגו רקיעא רביעאה, וכדין שמשא נפיק בדרגוי, ושמשא אל רב ממנא נפיק, ותלת מאה ושתיין וחמש משריין סלקין עמיה, לגו ההוא רקיעא, ואקרון ימות החמה, וכלהו מעטרין לההיא צלוחתא, בעטרין דבוסמין דגנתא דערן.

ותמן אתעפבת צלוחתא, עד דכלהו משריין סלקין עמה לגו ההוא רקיעא חמישאה, ותמן איהו ממנא חד גדריא אל שמייה, והוא מארי קרבין דשאר עמין. וכד צלוחתא סלקא, כדין אזדעזע הוא, וכל משריין דייליה, ואתבר (דף ר"ב ע"ב) חילייהו, ונפקי וסגדי, ומעטרין לההיא צלוחתא.

וסלקין עמה עד דמטו לגבי רקיעא שתיתאה, וכדין נפקין כמה חיילין, וכמה משריין, ומקבלין לההיא צלוחתא, וסלקין בהדה, עד דמטו לשבעין תרעין, דתמן קאים חד ממנא, די שמייה ענפיאל, רב ממנא. ואיהו מעטר לההיא צלוחתא, בשבעין עטרין.

וכיון דמתעטרא צלוחתא בכל הגי עטרין, כדין מתחברין כל אינון חיילין דכלהו רקיעין, וסלקין לההיא צלוחתא דמתעטרא בכל עטרין, לגבי רקיעא שביעאה. וכדין עאלת צלוחתא, וסנדלפון רב יקירא עלאה דכל מפתחון דמאריה בידיה, אעיל לההוא צלוחתא, לגו שבעה היכלין.

תא חזי אמר רבי שמעון שבעא מדורין אינון וכו', שבעה היכלין אלין, אינון היכלין

הללו הם היכלות המלך, וכשהתפלה הזו מתעטרת בכל העטרות הללו פשוטבנסת, מחבר אותם כאחד, להתעטר למעלה להיות הכל אחד פראוי. ושמו של הקדוש ברוך הוא מתעטר בכל העטרות, מעלה ומטה, להיות אחד, ואז פתוב ברכות לראש צדיק.

אשרי חלקו של אדם שיודע לסדר תפלתו פראוי. בתפלה הזו שמתעטר בה הקדוש ברוך הוא, הוא מחכה עד שייסתימו כל תפלותיהם של ישראל, ואז הכל הוא בשלמות פראוי מעלה ומטה. עד כאן דברי התפלה לדעת סודות עליונים. מכאן והלאה יש את מצוות התורה, שהן עומדות בדבור כמו שעומדות במעשה.

והן שש מצוות, ועומדות אף כאן בתפלה. אחת - ליראה את השם הנכבד והנורא. שתיים - לאהבה אותו. שלישית - לברכו. רביעית - ליחדו. חמישית - שיברך הכהן את העם. ששית - למסור לו את נשמתו. ואלו שש מצוות שעומדות בתפלה של דבור, פרט לאותן מצוות שעומדות במעשה, כמו ציצית ותפלין.

ליראה את ה' - מצוה זו עומדת בתשפחות הללו שאמר דוד המלך ובאותם קרבנות של התורה, ששם צריך אדם לפחד מלפני אדונו, משום שאותן שירות עומדות באותו מקום שנקרא יראה, וכל אותם הללויה שהם סוד של יראת הקדוש ברוך הוא. וצריך אדם לשים רצונו באותן שירות ביראה, ופרשהו החברים, כל אותם הסודות של שירות ותשפחות וכל אותם סודות של הללויה.

בין שמגיע אדם לישתבח, ישים

דמלפא, והאי צלותא כד מתעטרא בכל הני עטרין, כד עאלת, מחבר לון כחדא, לאתעטרא לעילא למהוי כלא חד פדקא יאות. ושמא דקודשא בריך הוא, מתעטרא בכל עטרין, עילא ותתא, למהוי חד, וכדין (משלי י) ברכות לראש צדיק פתיב.

זבאה חולקיה דבר נש, דיידע לסדרא צלותיה כדקא יאות. בהאי צלותא דמתעטרא ביה קדשא בריך הוא, איהו מחפה עד דיסתיימון כל צלותהון דישראל, וכדין כלא איהו בשלימו כדקא יאות, עילא ותתא. עד הכא מלין דצלותא, למנדע רזין עלאין, מפאן ולהלאה אית פקודי אורייתא, דאינון קיימין במלה, כמה דקיימין בעובדא.

ואינון שית פקודין, וקיימין אוף הכא בצלותא. חד, (דברים כח) ליראה את השם הנכבד והנורא. תניינא, לאהבה אותו. תליתאה, לברכו. רביעאה, ליחדו. חמישאה, לברך פהנא ית עמא. שתיתאה, למסור נשמתיה ליה. ואלין שית פקודין דקיימין בצלותא דמלה, בר אינון פקודין דקיימין בעובדא, פגוונא דציצית ותפלין.

ליראה את השם, פקודא דא קיימא באלין תשבחן דקאמר דוד מלפא, ובאינון קרבנין דאורייתא, דתמן בעי בר נש לדחלא מקמי מאריה, בגין דאינון שירין קיימין בההוא אתר דאקרי יראה. וכל אינון הללויה, דאינון רזא דיראה דקודשא בריך הוא. ובעי בר נש לשואה רעותיה באינון שירין ביראה, ואוקמוה חבריאי כל אינון רזין דשירין ותושבחן, וכל אינון רזין דהללויה.

בין דמטי בר נש לישתבח, ישגי רעותיה לברכא ליה לקודשא בריך הוא, פגון

רצונו לברך את הקדוש ברוך הוא, כמו יוצר אור, יוצר המאורות, לאהבה אותו, כשמגיע לאהבת עולם, ואהבת את ה' אלהיך (דברים ו), שזהו סוד של אהבת הקדוש ברוך הוא, והרי פרשה. ליחדו - שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד, שכאן עומד סוד היחוד של הקדוש ברוך הוא, ליחד את שמו ברצון הלב פראוי, ומשם והלאה אנפרת יציאת מצרים, שהיא מצוה להזכיר את יציאת מצרים, שכתוב (שם) וזכרת פי עבד היית בארץ מצרים.

שהבית יברך את העם - כדי להכליל את ישראל כאחד בשעה שנוטלים ברכות מלמעלה, שהרי באותה שעה נוטלת כנסת ישראל ברכות, ושעת רצון היא למסר נפשו אליו ולתת לו את הנשמה ברצון הלב. כשנוטלים אפים ואומרים (תהלים כה) אליך ה' נפשי אשא, שיוכח לבו ורצונו אליו למסר לו הנפש ברצון שלם. ואלו הן שש מצוות שעומדות בתפלה, שעולות לשש מאות מצוות של התורה.

ואם תאמר, שלש עשרה אחרות יותר? אלו עומדים להמשיך שלש עשרה מדות הרחמים, שהכל פלול בהן. (באלו) שש המצוות הללו שהתפלה מתעשרת בהן.

אשרי חלקו של מי ששם לבו ורצונו לזה ולהשלים אותם בכל יום. וכאלו תלויים אחרות רבות. אבל כשמגיע אדם למקומות הללו, צריך לכוון לבו ורצונו להשלים אותה מצוה שעומדת באותו דבור, ואז מכריזים עליו ואומרים: (ישעיה מט) ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר. בא רבי אבא ונשקו.

יוצר אור, יוצר המאורות. לאהבה אותו, כדי מטי לאהבת עולם, (דברים ו) ואהבת את יי' אלהיך, ודא איהו רזא דרחימו דקודשא בריך הוא, והא אוקמוה. ליחדא ליה, שמע ישראל יי' אלהינו יי' אחד, דהכא קיימא רזא דיהודא דקודשא בריך הוא, ליחדא שמייה ברעותא דלבא כדקא חזי. ומתמן ולהלאה אדפרותא דיציאת מצרים, דאיהו פקודא לאדפרא יציאת מצרים דכתיב, (דברים ה) וזכרת פי עבד היית בארץ מצרים.

לברכא כהנא ית עמא, בגין לאכללא ישראל פחדא, בשעתא דנטלין ברכאן לעילא, דהא בההיא שעתא נטלא כנסת ישראל ברכאן, ושעתא דרעותא היא, למסור נפשיה לגביה, ולמיהב ליה נשמתא ברעותא דלבא, כד נפלין על אנפין, ואמרין (תהלים כה) אליך יי' נפשי אשא, דיכוין לביה ורעותיה לגביה, למסור ליה נפשא ברעותא שלים. ואלין אינון שית פקודין דקיימין בצלותא, דסלקין לגבי שית מאה פקודין דאורייתא.

ואי תימא תליסר אחרנין יתיר. אינון קיימין לאמשכא תליסר מכילן דרחמי, דכלא כלילן בהו. (ס"א כהני) שית פקודין אלין, דצלותא מתעטרא בהו.

זבאה חולקיה, מאן דישווי לביה ורעותיה לדא, ולאשלמא (ד ר"ג ע"א) לון בכל יומא. ובאלין תליין אחרנין סגיאין. אבל כד מטי בר נש לאתרין אלין, אצטריך ליה לכוונא לביה ורעותיה, לאשלמא ההוא פקודא דקיימא בההיא מלה. וכדין אכריזו עליה ואמרי, (ישעיה מט) ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר. אתא רבי אבא ונשקיה.

פָּתַח רַבִּי יִצְחָק אֲבֹתֵינוּ וְאָמַר, וַיִּקְהַל מֹשֶׁה אֶת כָּל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו' . לְמַעַן כַּנֶּס אוֹתָם? כִּדִּי לְמַסֵּר לָהֶם אֶת הַשַּׁבָּת כְּמִקְדָּם, שֶׁהָיָה בְּרֵאשִׁיטוֹנָה טָרָם שֶׁעָשׂוּ יִשְׂרָאֵל אֶת הַעֲגָל, מִסֵּר לָהֶם אֶת הַשַּׁבָּת, וְזֶהוּ שְׁמֵרוֹ אוֹתָם הָעָרֶב רַב. כִּינֵן שֶׁשָּׁמְעוּ בִּינֵי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, אָמְרוּ: וְאֵנּוּ נִמְנָע מִמֶּנּוּ הַדְּבָר הַזֶּה?! מִיָּד - (שְׁמוֹת לב) וַיִּקְהַל הָעָם עַל אֹהֶרֶן וְגו', וְנִמְשְׁכוּ רַבִּים אַחֲרֵיהֶם. אַחַר שִׁמְתוּ אוֹתָם שְׁמֵתוֹ, כַּנֶּס מֹשֶׁה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְכַדָּם, וְנָתַן לָהֶם שַׁבָּת כְּמִקְדָּם. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלָאכָה וְגו'.

לֹא תִבְעֲרוּ אֵשׁ בְּכָל מוֹשְׁבוֹתֵיכֶם, הֲכֵא אִית רָזָא דְרָזִין, לְאִינוּן דִּידְעֵי חֲכָמָתָא עֲלָאָה, רָזָא דְשַׁבָּת הָא אוּקְמוּהָ חֲבַרְיָא. אֲבָל רָזָא דָא, אֲתַמְסֵר לְחַפְיָמֵי עֲלִיוֹנִין, דִּהָא שַׁבָּת רָזָא עֲלָאָה הוּא.

בָּא וְרָאָה, (בֵּינָם הַשְּׂשִׁי בְּשַׁעָה שְׁמִינִיעַ) בְּשַׁעָה שְׁבִיּוֹם שְׁשִׁי מְגִיעַ הָעָרֶב, אֲזִי כּוֹכָב אֶחָד מִצַּד צְפוֹן מְאִיר, וְעִמּוֹ שְׁבָעִים כּוֹכָבִים אַחֲרָיו, וְאוֹתוֹ כּוֹכָב מְכָה בְּאוֹתָם הַכּוֹכָבִים הָאֲחֵרִים, וְכָלֶם נִכְלָלִים בְּאוֹתוֹ כּוֹכָב, וְנַעֲשֶׂה כָּלֶם אֶחָד שֶׁל שְׁבָעִים. וְאוֹתוֹ כּוֹכָב מִתְפַּשֵּׁט וְנַעֲשֶׂה כְּמִדּוּרָה אַחַת לוֹהִטָה בְּכָל הַצְּדָדִים. אֲזִי מִתְפַּשֵּׁט אוֹתָהּ מִדּוּרָה סָבִיב אֵלֶּף הָרִים, וְעוֹמֶדֶת כְּחוּט אֶחָד שְׁמִקִּיף.

וּמִדּוּרַת הָאֵשׁ הַזֶּה מוֹשְׁכַת אֵלֶּיהָ גּוֹנִים אַחֲרָיו שֶׁהֵם לְתוֹךְ מִנְהָה. גּוֹן רֵאשׁוֹן יֵרֵק. כִּינֵן שֶׁעוֹמֵד גּוֹן זֶה, עוֹלָה אוֹתָהּ מִדּוּרַת אֵשׁ וּמִדְּלָגַת לְמַעְלָה עַל אוֹתוֹ גּוֹן יֵרֵק, וְנִכְנָסֶת לְפָנָיו מִמֶּנּוּ, וְזוֹרֶקֶת אוֹתוֹ גּוֹן יֵרֵק הַחוּצָה, וְעוֹמֵד הַיֵּרֵק בְּחוּץ, וְאוֹתָהּ מִדּוּרַת אֵשׁ שֶׁל הַכּוֹכָב הַכָּלוּל לְפָנָיו.

פָּתַח רַבִּי יִצְחָק אֲבֹתֵינוּ וְאָמַר, (שְׁמוֹת לה) וַיִּקְהַל מֹשֶׁה אֶת כָּל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'. אֲמַאי כְּנִישׁ לֹון. בְּגִין לְמַמְסֵר לֹון שַׁבָּת כְּמִלְקַדְמִין, דִּהָא בְּקַדְמִיתָא עַד לֹא עָבְדוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יַת עֲגָלָא, מִסֵּר לֹון אֶת הַשַּׁבָּת. וְדָא אִיהוּ דְלֹא נִטְרוּ אִינוּן עָרֶב רַב. כִּינֵן דְשָׁמְעוּ בִּינֵי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, אָמְרוּ וְאֵנּוּ מְלָה דָא אֲתַמְנָע מִינֵן, מִיָּד (שְׁמוֹת לב) וַיִּקְהַל הָעָם עַל אֹהֶרֶן וְגו', וְאֲתַמְשְׁכוּ סְגִיָאִין אֲבֹתֵינוּ. לְבַתָּר דְמִיתוּ אִינוּן דְמִיתוּ, כְּנִישׁ מֹשֶׁה לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּלַחֲוֹדֵיהוּ, וְיִהֵב לֹון שַׁבָּת כְּמִלְקַדְמִין, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלָאכָה וְגו'.

לֹא תִבְעֲרוּ אֵשׁ בְּכָל מוֹשְׁבוֹתֵיכֶם, הֲכֵא אִית רָזָא דְרָזִין, לְאִינוּן דִּידְעֵי חֲכָמָתָא עֲלָאָה, רָזָא דְשַׁבָּת הָא אוּקְמוּהָ חֲבַרְיָא. אֲבָל רָזָא דָא, אֲתַמְסֵר לְחַפְיָמֵי עֲלִיוֹנִין, דִּהָא שַׁבָּת רָזָא עֲלָאָה הוּא.

הָא חֲזִי (ס"א כְּיוֹמָא שְׁתִּיתָאָה בְּשַׁעָתָא דְרַמְיָ) בְּשַׁעָתָא דְיוֹמָא שְׁתִּיתָאָה מְטָא זְמַנָּא דְעָרֶב, כְּכָבָא חַד מִסְטָרָא דְצְפוֹן נְהִיר, וְעַמִּיָּה שְׁבָעִין כְּכָבִין אַחֲרָיו, וְהָהוּא כְּכָבָא בְטֵשׁ בְּאִינוּן כְּכָבִין אַחֲרָיו, וְאֲתַפְלִילוּ כְּלָהוּ בְהָהוּא כְּכָבָא, וְאֲתַעְבִּיד חַד כְּלָלָא דְשְׁבָעִין. וְהָהוּא כְּכָבָא אֲתַפְשֵׁט, וְאֲתַעְבִּיד כְּמִדּוּרָא חֲדָא, לְהִיטָא בְּכָל סְטָרִין. כְּדִין אֲתַפְשֵׁט הָהוּא מִדּוּרָא סַחְרָנִיָּהוּ דְאֵלֶּף טוּרִין, וְקִיָּמָא כְּחַד חוּטָא דְסַחְרָא.

וְהָא מִדּוּרָא דְאֵשָׁא, מְשִׁיף לְגַבִּיָּה גּוֹוִנִין אַחֲרָיו דְלָגוּ מִנִּיהָ. גּוֹוִן קְדָמָאָה יְרוּקָא. כִּינֵן דְקִיָּמָא הָאִי גּוֹוִנָא, סְלִקָא הָהוּא מִדּוּרָא דְאֵשָׁא, וְדְלִיג לְעִילָא עַל הָהוּא גּוֹוִן יְרוּקָא, וְעָאֵל לָגוּ מִנִּיהָ, וְשִׁדִּי לְהָהוּא גּוֹוִן יְרוּקָא לְבַר, וְקִיָּמָא יְרוּקָא לְבַר, וְהָהוּא מִדּוּרָא דְאֵשָׁא דְכְּכָבָא כְּלִילָא לָגוּ.

אחר כף ממשיכה אחריה גון שני לבן, ואותו לבן נכנס פנימה. כיון שעומד הגון הזה, עולה אותה מדורת אש של אותו פוכב, וזורקת את אותו לבן החוצה, והיא נכנסת פנימה. וכך כל אותם הגונים, עד שזורקת אותם החוצה, והיא נכנסת פנימה וקובה לאותה נקדה טמירה לטל אור.

פתח ואמר, (יחזקאל א) וארא והנה רוח סערה באה מן הצפון וגו'. יחזקאל ראה את המראה הזה בתקוה שלא עומד, פרט לשעה שעומד אותו פוכב שאמרנו, אבל הפסוק הזה פשוטו. והנה רוח סערה, פשוטו שהיה בא לכבש את כל העולם לפני נבוכדנצר הרשע. אבל רוח הסערה הזו היא הכוכב שאמרנו, שכולע שבעים פוכבים, וזו רוח הסערה שראה אליהו, (מלכים א-ט) מפרק הרים ומשבר סלעים, וזה שעומד תמיד לפני הפל לשמר אותו שבפנים כמו קלפה למח.

ולמה נקראת סערה? שמסעירה הפל, מעלה ומטה. באה מן הצפון, שהרי מאותו צד היא באה, וסימנה - (ירמיה א) מצפון תפתח הרעה, שהרי פמה צדדים אחרים נאחזים באותה רוח סערה, ומשום כף יוצאת מן הצפון.

ענו, משום שהיא פסלת הזהב. ומצד הצפון זה נאחז. וזוהי הנקדה האמצעית שעומדת בחרבה. ומשום שידוע לפתות, שולט בתוך אותה נקדה של ישוב וכל דברי הישוב, פרט לארץ ישראל. כשישראל שורים בתוכה, הוא (א) שולט עליהם.

ואחר שחטאו ישראל, (א) שולט על הארץ הקדושה, משום שכתוב השוב אחור ימינו מפני אויב.

לבתר, אמשיך אבתריה גון אחרא תניינא תוורא, וההוא תוורא עאל לגו, כיון דקיימא האי גון, סלקא ההוא מדוורא דאשא דההוא ככבא, ושדי לההוא תוורא לבר, ועאל איהו לגו. וכן כל אינון גוונים, עד דשדי לון לבר, ועייל איהו לגו, וקריב לגבי ההיא נקודה טמירה, למיטל נהורא.

פתח ואמר, (יחזקאל א) וארא והנה רוח סערה באה מן הצפון וגו'. יחזקאל חמא להאי חיזו, בתקוה דלא קיימא, בר בשעתא דשליט ההוא ככבא פדקאמרן, אבל האי קרא אוקמוה. והנה רוח סערה, אוקמוה, דהיה אתי למכפש כל עלמא, לקמיה דנבוכדנצר חייבא. אבל רוח סערה דא, איהו ההוא ככבא דקאמרן, דבלע שבועין פכבין אחרנין, ודא איהו רוח סערה דחמא אליהו, (מלכים א ט) מפרק הרים ומשבר סלעים, ודא דקיימא תדיר קדם פלא, למיטר ההוא דלגו, פקליפה למוחא.

ואמאי אקרי סערה. דסעיר פלא, עילא ותתא. באה מן הצפון, דהא מן ההוא סטרא קא אתיא, וסימנה, (ירמיה א) מצפון תפתח הרעה, דהא כמה סטרין אחרנין אתאחדן בההוא רוח סערה, ובגין כף נפקא מן הצפון. ענו, בגין דאיהי סוספיתא דדהבא. ומסטרא דצפון אתאחדא דא. והאי איהי נקודה אמצעיתא, דקיימא בחורבא. ובגין דיידע למפתי, שליט בגו נקודה דישובא, וכל מלין דישובא. בר ארעא דישראל, פד שראן ישראל בגוה, איהו (ד"א לא) שלטא עלייהו, ולבתר דחבו ישראל (ד"א לא) שלטא על ארעא קדישא, בגין דכתיב, (איכה ב) השוב אחור ימינו מפני אויב.

ואחר שחטאו ישראל, (א) שולט על הארץ הקדושה, משום שכתוב השוב אחור ימינו מפני אויב.

הענין הגדול הזה הוא ענין של חשכה שמחשיף את כל העולם. בא וראה מה בין ענין לענין. אותו ענין שכתוב (במדבר י) וענין ה' עליהם יומם. (שם יד) וענין עמד עליהם. זהו ענין שמאיר וזוהר, וכל האורות נראים בתוך אותו ענין. אבל הענין הזה הוא ענין חשוף שלא מאיר כלל, אבל מונע את כל האורות שלא יכולים להראות לפניו.

גדול, למה נקרא גדול, והרי הוא קטן? אלא הוא גדול פיון ששולט. דבר אחר גדול - אותו חושף גדול, פיון שמכסה את כל האורות ואינם נראים לפניו, והוא גדול (שולט) על כל מעשי העולם. ואש מתלקחת, שהרי האש של הדין הקשה לא זזה ממנו לעולמים. ונגה לו סביב, אף על גב שכל זה עומד בו - נגה לו סביב. מכאן למדנו, שאף על גב שאין זה צד, אלא צד של טמאה - נגה לו סביב, ולא צריך לאדם לדחותו החוצה. מה הטעם? משום שנגה לו סביב, צד של קדושה של אמונה יש לו, ולא צריך לנהג בו קלון, ולכן צריך לתת לו חלק בצד הקדושה של האמונה.

רב המנונא סבא כף אמר, וכי נגה לו סביב, וצריך לנהג בו קלון, הנגה לו הזה הוא בפנים, ולא עומד בחוץ. ומשום שהנגה לו הזה עומד בפנים, כתוב ומתוכה כעין החשמל מתוך האש. מתוכה של מי? מתוכה של אותו נגה. כעין החשמל - חש מל, הרי פרשה, חיות של אש ממללות. אבר מהמנונה הקדושה שמעתי עליה סוד הסודות. כשעולה שורה על הברית הקדושה לטמא את המקדש, אז אותו מקדש מתעכב מלגלות את סוד אות

ענין גדול דא, איהו ענינא דחשוכא, דאחשיף כל עלמא. תא חזי, מה בין ענינא לענינא. ההוא ענינא (דף ר"ג ע"ב) דכתוב (במדבר י) וענין יי' עליהם יומם. (במדבר יד) וענינא עומד עליהם. האי איהו ענינא דנהיר וזהיר, וכל נהורין אתחזון גו ההוא ענינא. אבל ענינא דא, ענינא חשוף, דלא נהיר כלל, אבל מונע כל נהורין, דלא יכלין לאתחזאה קמיה.

גדול, אמאי אקרי גדול, והא זעיר איהו. אלא גדול איהו, פיון דשליט. דבר אחר גדול, ההוא חשוכא גדול, פיון דכסי כל נהורין ולא אתחזון קמיה, ואיהו גדול (נ"א שליט) על כל עובדין דעלמא.

ואש מתלקחת, דהא אשא דדינא קשיא, לא אעדי מניה לעלמין. ונגה לו סביב, אף על גב דכל האי קיימא ביה, נגה לו סביב. מהכא אוליפנא, דאף על גב דלית סטרא דא, אלא סטרא דמסאבו, נגה לו סביב, ולא אצטריך ליה לבר נש, לדחייא ליה לבר. מאי טעמא. בגין דנגה לו סביב, סטרא דקדושה דמהימנותא אית ליה, ולא אצטריך לאנהגא ביה קלנא. ועל דא אצטריך למיהב ליה חולקא, בסטרא דקדושה דמהימנותא.

רב המנונא סבא, הכי אמר, וכי נגה לו סביב, ואצטריך לאנהגא ביה קלנא, האי נגה לו, לגו איהו, ולא קיימא לבר. ובגין דקיימא ההוא נגה לו מגו, פתיב ומתוכה כעין החשמל מתוך האש. מתוכה דמאן. מתוכה דההוא נגה. כעין החשמל: חש, מל, הא אוקמוה, חיוון דאשא ממללא.

אבר מבוצינא קדישא שמענא עלה רזא דרזין. פד ערלה שרי על קיימא קדישא לסאבא מקדשא, כדין ההוא מקדשא, אתעכב

הַבְּרִית מִתּוֹךְ הָעֲרֹלָה, וּכְשֶׁהֲנִיחָה הָיָה נִכְנָס פְּנִימָה וּמִפְּרִיד בֵּין הָעֲרֹלָה לְבֵין הַמִּקְדָּשׁ, אִזְ נִקְרָא חֲשֵׁמֶל, חֵשׁ וְנִגְלָה, מִל. מֵה זֶה מִל? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (יהושע ה) מִל יְהוֹשֻׁעַ. סוּד שֶׁל אוֹת בְּרִית מִתְעַכֵּב מִלְּהִתְגַּלּוֹת מִתּוֹךְ עֲרֹלָה. וַיֵּשׁ סוּד אַחֵר, שֶׁהָרִי אִוְרוֹ נִרְאָה וְלֹא נִרְאָה, וּכְשֶׁמִּתְגַּלָּה חֲשֵׁמֶל, מְעַבֵּר אִוְרוֹ. אֲבָל הַסוּד הַרְאִשׁוֹן הוּא בְּסוּד הַכְּתוּב כְּרִאוּי, וְהַכַּל הוּא יָפֵה, וְנֶאֱמָה הוּא.

בְּנִיחָה הָיָה מִפְתָּה אֶת הָאֵשׁה לְטַל אֶת אוֹרָה, וְעַל כֵּן כְּתוּב, (משלי ה) וְחָלַק מִשְׁמֵן חֶפֶה. שֶׁסְּ אֶת אוֹתוֹ הָאוֹר כְּנֶגֶד הַבְּרִית, וּמִשׁוּם כִּף מִפְתָּה אוֹתָהּ וְנוֹטְלָת אֶת אוֹרוֹ. וְזֶהוּ הַפְתּוּי שֶׁמִּפְתָּה אֶת הָאֵשׁה, שֶׁכְּתוּב נִפְתַּת תִּטְפְּנָה שִׁפְתֵי זָרָה וְגו'.

בֹּא וּרְאָה, בַּיּוֹם הַשֵּׁשִׁי כְּשֶׁמִּגִּיעַ זְמַן הָעֵרֶב, קוֹפֵץ בְּפָנִים אוֹתוֹ (מדורח) אוֹר הָאֵשׁ, וְעוֹלָה לְמַעְלָה לְהַפְּנֵס לְתוֹךְ הַגּוֹנִים. אִזְ מִתְפַּקְנִים יִשְׂרָאֵל לְמִטָּה, וּמִסְדְּרִים סְעוּדוֹת וּמִתְקִינִים שְׁלֵחָנוֹת, כָּל אֶחָד וְאֶחָד אֶת שְׁלֵחָנוֹ. אִזְ שְׁלֵהֲבַת אַחַת יוֹצֵאת וּמִכָּה בְּאוֹתָהּ מְדוּרָה. כִּיּוֹן שֶׁמִּכָּה בָּהּ, מִתְגַּלְגֵּלֵן אוֹתָהּ שְׁלֵהֲבַת וְאוֹתָהּ מְדוּרָה, וְנִכְנָסוֹת לְנֶקֶב תְּהוֹם רַבָּה, וְנִטְמָנוֹת שֶׁסְּ וַיּוֹשְׁבוֹת שֶׁסְּ.

וְאוֹתָהּ שְׁלֵהֲבַת הִיא מִצַּד הַיָּמִין, וּמִשׁוּם שֶׁהִיא מִצַּד הַיָּמִין, מְעַבְרָה אֶת אוֹתָהּ מְדוּרָה, וּמִכְּנִיסָה אוֹתָהּ לְנֶקֶב תְּהוֹם רַבָּה, וַיּוֹשְׁבַת שֶׁסְּ עַד צֵאת הַשֶּׁבֶת. כִּיּוֹן שִׁיּוֹצֵאת הַשֶּׁבֶת, צְרִיף לְעַם יִשְׂרָאֵל לְכַרֵּף עַל הָאֵשׁ, וַיּוֹצֵאת אוֹתָהּ שְׁלֵהֲבַת בְּכִרְכָּה שְׁלֵמִטָּה, וְשׁוֹלְטַת עַל אוֹתָהּ מְדוּרָה כָּל אוֹתוֹ הַלֵּילָה, וְנִכְנָעַת אוֹתָהּ מְדוּרָה.

מִלְּגַלְגָּא רָזָא דְאֵת קְיִימָא, מִגּוֹ עֲרֹלָה. וְכַד הָאִי נִגְהָ עָאל לָגוֹ, וְאַפְרִישׁ בֵּין עֲרֹלָה, וּבֵין מִקְדָּשָׁא, כְּדִין אִקְרִי חֲשֵׁמֶל חֵשׁ וְאַתְגַּלְגָּא. מִל, מֵהוּ מִל. כְּמָה דְאֵת אִמֵּר (יהושע ה) מִל יְהוֹשֻׁעַ. רָזָא דְאֵת קְיִימָא, אִתְעַכֵּב מִלְּאַתְגַּלְגָּא מִגּוֹ עֲרֹלָה.

וְאִית רָזָא אַחֲרָא, דְּהָא נְהוּרָא דִּילִיָּה, אִתְחַזִּי וְלֹא אִתְחַזִּי, וְכַד אִתְגַּלְגָּא חֲשֵׁמֶל אִתְעַבֵּר נְהוּרִיָּה. אֲבָל רָזָא קְדִמָּאָה, אִיהוּ בְּרָזָא דְקָרָא כְּדָקָא יְאוּת, וְכֹלָא שְׁפִיר אִיהוּ, וַיְאוּת הוּא. בְּהָאִי נִגְהָ, מִפְתִּי לְאַתְתָּא, לְנִטְלָא נְהוּרָא. וְעַל דָּא פְתִיב, (משלי ה) וְחָלַק מִשְׁמֵן חֶפֶה, שׁוּי הֵהוּא נְהוּרָא לְקַבְלִיָּה דְבְּרִית. וּבְגִינִי כִּךְ מִפְתִּי לִיָּה, וְנִטְלָא נְהוּרִיָּה. וְדָא אִיהוּ פְתוּיָא דְמִפְתִּי לְאַתְתָּא, דְכְּתִיב, (משלי ה) נִפְתַּת תִּטְפְּנָה שִׁפְתֵי זָרָה וְגו'.

תָּא חֲזִי, בַּיּוֹמָא שְׁתִּיתָאָה כַּד מְטָא זְמַנָּא דְעֵרֶב, דְּלִיג לָגוֹ הֵהוּא (נ"א מְדוּרָא) נְהוּרָא דְאֵשָׁא, וְסִלְקָא לְעִילָא לְאַעְלָא גּוֹ גּוֹוִינִן. כְּדִין מִתְפַּקְנִין יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא, וּמִסְדְּרִין סְעוּדָתִין, וּמִתְקִינִין פְּתוּרִין, כָּל חַד וְחַד פְּתוּרִיָּה. כְּדִין חַד שְׁלֵהוּבָא נְפִיק וּבִטְשׁ בְּהֵהוּא מְדוּרָא, כִּיּוֹן דְּבִטְשׁ בֵּיהּ, מִתְגַּלְגֵּלֵן הֵהוּא שְׁלֵהוּבָא, וְהֵהוּא מְדוּרָא וְעָאלין בְּנוֹקְבָא דְתְּהוּמָא רַבָּא, וְאַתְטַמְרִין וַיְתַבַּת תַּמָּן.

וְהֵהוּא שְׁלֵהוּבָא אִיהוּ מִסְטְרָא דִּימִינָא, וּבְגִין דְּהֵהוּא מִסְטְרָא דִּימִינָא, אִתְעַבֵּר לְהֵהוּא מְדוּרָא, וְאַעִיל לִיָּה לְנוֹקְבָא דְתְּהוּמָא רַבָּא, וַיְתִיב תַּמָּן עַד דְּנִפִּיק שְׁבִתָּא. כִּיּוֹן דְּנִפִּיק שְׁבִתָּא, אִצְטְרִיף לְהוּ לְעִמָּא דִּישְׂרָאֵל לְבְּרַכָּא עַל אֵשָׁא, וְנִפְקָא הֵהוּא שְׁלֵהוּבָא, בְּכִרְכָּתָא דְלְתַתָּא, וְשְׁלִיט עַל הֵהוּא מְדוּרָא כָּל הֵהוּא לִילִיָּא, וְאַתְכַּפֵּיָּא הֵהוּא מְדוּרָא.

בא וראה, כִּינן שְׁנִכְנַסְתָּ שַׁבַּת וְנִטְמַנְתָּ אֹתָהּ מְדוּרָה, כָּל הָאֲשִׁים שֶׁל הָאֵשׁ הִקְשָׁה נִטְמַנּוֹת וְנִכְנְעוֹת, וְאִפְלוּ אֵשׁ הִגִּיהֶנּוּם וְהִרְשָׁעִים שִׁבְגִיהֶנּוּם יֵשׁ לָהֶם מְנוּחָה, וְכֹלָם מַעֲלָה וּמַטָּה יֵשׁ לָהֶם מְנוּחָה. כְּשִׁיּוֹצֵאת שַׁבַּת וְיִשְׂרָאֵל מְבָרְכִים עַל הָאֵשׁ, אִזּו יוֹצֵאִים כָּל הָאֲשִׁים שְׁטֵמוּנִים, כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְמִקוּמוֹ. וְכִדֵּי שְׁלֵא לְעוֹרֵר אֵשׁ אַחֲרָת, כְּתוּב לֹא תִבְעֲרוּ אֵשׁ בְּכָל מוֹשְׁבוֹתֵיכֶם בַּיּוֹם הַשַּׁבָּת, וְהָרִי פִרְשׂוּהָ, וְאֵשׁ הַמִּזְבֵּחַ לְמָה?

אֲרָא כְּשִׁנְכַסְתָּ שַׁבַּת, כְּרוֹז קוֹרָא בְּכָל הָרְקִיעִים: הַתְּתַקְּנוּ מִרְכָּבוֹת, הַתְּתַקְּנוּ מִחֲנוֹת כְּנֶגֶד רִבּוּכְכֶם. אִזּו יוֹצֵאת רוּחַ אַחַת מִצַּד הַדְּרוֹם, וְאוֹתָהּ רוּחַ נִפְרָשֶׁת עַל כָּל אוֹתָם חִילוֹת וּמִחֲנוֹת שֶׁל צֵד יָמִין, וּמִתְלַבְּשׁוֹת בּוֹ, וְאוֹתָהּ רוּחַ נִקְרָאת לְבוּשׁ כְּבוֹד שֶׁל שַׁבַּת. אִזּו הַשְּׁלַחְנוֹת שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה מְתַקְּנוֹת בְּהִיכָל אֶחָד. אֲשֶׁרִי חִלְקוּ שֶׁל אוֹתוֹ אָדָם שְׁסִדוֹר שֶׁלְחָנוּ נִרְאָה שֵׁם כְּרָאוּי, וְהַכֵּל עוֹמֵד מְתַקֵּן בְּלִי בּוֹשָׁה, אִישׁ כְּפִי כְחוֹ. כְּשִׁנְכַסְתָּ שַׁבַּת, צְרִיכִים אוֹתוֹ עִם קְדוּשׁ לְרַחֵץ עֲצָמָם מִשְׁמוּשׁ הַחֵל. מָה הַטַּעַם? מִשׁוּם שֶׁבַחֵל רוּחַ אַחֲרַת הוֹלֶכֶת וּמְשׁוֹטְטֶת וְשׁוֹרָה עַל הָעַם, וּכְשִׁרוּצָה אָדָם לְצֵאת מֵאוֹתָהּ רוּחַ וּלְהִכָּנַס בְּרוּחַ אַחֲרַת קְדוּשָׁה עֲלִיוֹנָה, צְרִיף לְרַחֵץ עֲצָמוֹ כְּדֵי לְהַשְׁרוֹת עָלָיו אוֹתָהּ רוּחַ עֲלִיוֹנָה קְדוּשָׁה.

בא וראה הסוד העליון של הדבר. כל אותם ששה ימים (עומד הדבר של הכל) נאחזים בסוד של נקדה קדושה אחת, וכל הימים אחוזים בו. ויש ימים אחרים שעומדים מבחוץ בצד האחר,

תָּא חֲזִי, כִּינן דְּעָאל שַׁבְּתָא, וְאִתְטַמְר הַהוּא מְדוּרָא, כָּל אֲשִׁין דְּאֲשָׂא קְשִׂיא אִתְטַמְרוּ וְאִתְכַפְּיִין, וְאִפְלוּ אֲשָׂא דְגִייהֶנּוּם, וְחִיבִין דְּגִייהֶנּוּם, אִית לֹון נִיחָא. וְכֹלָא תַתָּא וְעִילָא אִית לָהּ נִיחָא. כִּד נִפְק שַׁבְּתָא, וּמְבָרְכִין יִשְׂרָאֵל עַל נוֹרָא, כְּדִין נִפְקִין כָּל אֲשִׁין דְּמִתְטַמְרִין, כָּל חַד וְחַד לְאַתְרֵיהּ. וּבְגִין דְּלֹא לְאַתְעָרָא אֲשָׂא אַחֲרָא, כְּתִיב (שמות לה) לֹא תִבְעֲרוּ אֵשׁ בְּכָל מוֹשְׁבוֹתֵיכֶם בַּיּוֹם הַשַּׁבָּת, וְהָא אוֹקְמוּהָ, אֲשָׂא דְּמִדְבַּחָא אֲמָאִי.

אֲרָא כִּד עָאל שַׁבְּתָא, כְּרוֹזָא קְרִי בְּכוּלָהּ וּרְקִיעִין, אִתְתַּקְּנוּ רְתִיכִין, אִתְתַּקְּנוּ מִשְׁרִיין, לְקַדְמוֹת מְאִרִיכוֹן. כְּדִין נִפִּיק חַד רוּחָא מִסְטָרָא דְּדְרוֹם, וְהַהוּא רוּחָא אִתְפָּרַשׁ (דף ר"ד ע"א) עַל כָּל אֵינוֹן חִילִין וּמִשְׁרִיין דְּלִסְטָר יְמִינָא, וְאִתְלַבְּשֵׁן בֵּיהּ, וְהַהוּא רוּחָא אִקְרִי לְבוּשָׂא דִיקָר דְּשַׁבְּתָא. כְּדִין פְּתוּרִי דְהָאִי עֲלָמָא, מִתְתַּקְּנוּ בְּחַד הֵיכְלָא. זַפְּאָה חוּלְקִיָּה דְהַהוּא בַר נֶשׁ, דְּסִדוּרָא דְּפְתוּרִיָּה אִתְחֲזִי תַמָּן כְּדָקָא יָאוֹת, וְקִיִּמָא כָּלָא מִתְתַּקְּנָא, כְּלָא כְּסוּפָא, אֵינֶשׁ כְּפוּם חִילִיָּה.

כִּד עָאל שַׁבְּתָא, אֲצִטְרִיכוּ אֵינוֹן עֲמָא קְדִישָׂא לְאַסְחָאָה גְרַמִּיָּהּ מִשְׁמוּשָׂא דְחוּל, מְאִי טַעְמָא. בְּגִין דְּבְחוּל, רוּחָא אַחֲרָא אֲזָלָא וְשִׁטָּא וְשָׂרָא עַל עֲמָא. וְכִד בְּעִי בַר נֶשׁ לְנִפְקָא מִן הַהוּא רוּחָא, וְלֹאֲעֲלָא בְרוּחָא אַחֲרָא קְדִישָׂא עֲלָאָה, בְּעִי לְאַסְחָאָה גְרַמִּיָּה, לְמִשְׁרִי עֲלִיָּה הַהוּא רוּחָא עֲלָאָה קְדִישָׂא.

תָּא חֲזִי רְזָא עֲלָאָה דְמִלָּה, כָּל אֵינוֹן שִׁית יוֹמִין, (בְּנִמָּא מִלָּה דְכֹלָא) אִתְאַחֲדוּן בְּרְזָא דְחַד נְקוּדָה קְדִישָׂא, וְכֹלָהּ יוֹמִין אִתְאַחֲדוּן בֵּיהּ. וְאִית יוֹמִין אַחֲרָנִין, דְּקִיִּמִין לְבַר בְּסִטְרָא אַחֲרָא. וְאִית יוֹמִין אַחֲרָנִין, דְּקִיִּמִין לְגוּ מַעְגוּלָא קְדִישָׂא, וְאִתְאַחֲדוּן

בְּנִקּוּדָה קְדִישָׁא.

וְיִשְׂרָאֵל קְדִישִׁין, וְכָל אֵינּוֹן דְּמִתְעַסְקִין
בְּקְדוּשָׁה, כָּל יוֹמָא דְשַׁבְּתָא,
אֲתֵאֲחָדֵן כָּל אֵינּוֹן שִׁית יוֹמִין, בְּאֵינּוֹן שִׁית
יוֹמִין דְּלִגְו דְּאֲתֵאֲחָדֵן בְּהֵיא נְקוּדָה, אֲתֵאֲחָדֵן
בְּהֵיא, בְּגִין לְנִטְרָא לֹון. וְכָל אֵינּוֹן שִׁית יוֹמִין
(ר"א וְאֵינּוֹן שִׁית יוֹמִין דְּלִגְו) דְּשַׁבְּתָא, הֵהִיא נְקוּדָה
טְמִירָא אִיהִי. פִּיּוֹן דְּעָאל שַׁבְּתָא, כְּדִין סְלֵקָא
הֵהִיא נְקוּדָה, וְאֲתַעְטְרָא וְאֲתֵאֲחָדָא לְעִילָא,
וְכֻלְהוּ טְמִירִין בְּגוּה.

הָא חֲזִי, אִית יָמִים וְאִית יָמִים. יָמֵי חוּל, כְּמָה
דְּאֲתָמַר, וְאֵלִין קִיִּימִין לְבַר לְעַמִּין. יָמֵי
הַשַּׁבָּת, דְּאֵינּוֹן יָמֵי הַשַּׁבּוּעַ, קִיִּימִין לְיִשְׂרָאֵל.
וְכַד סְלֵקָא הָאֵי נְקוּדָה, כְּלָא אֲתַגְנִיז, וְאִיהִי
סְלֵקָא, פִּיּוֹן דְּאִיהִי סְלֵקָא, אַקְרִי שַׁבָּת.

מַהוּ שַׁבָּת. אִי תִימָא בְּגִין שְׁבִיתָה, דְּכִתִּיב פִּי
בו שַׁבָּת, יָאוּת הוּא. אָבֵל רָזָא דְמִלָּה,
פִּיּוֹן דְּסְלֵקָא הָאֵי נְקוּדָה, וְנַהוּרָא נְהִיר, כְּדִין
מִתְעַטְרָא אִיהִי בְּאַבְהֵן, פִּיּוֹן דְּמִתְעַטְרָא אִיהִי
בְּאַבְהֵן, כְּדִין אֲתַחֲבַרְת וְאֲתֵאֲחָדַת בְּהוּ, לְמַהוּי
חַד, וְאַקְרִי כְּלָא שַׁבָּת. שַׁבָּת: ש' בַּת. ש' הָא
אוּקְמוּהָ, רָזָא דְתִלְת אַבְהֵן, דְּמִתֵּאֲחָדֵן בְּבַת
יְחִידָה, וְאִיהִי מִתְעַטְרָא בְּהוּ, וְאֵינּוֹן בְּעִלְמָא
דְּאֲתִי. וְכֻלָּא אִיהוּ חַד. וְדָא אִיהוּ ש' בַּת,
לְמַהוּי כְּלָא חַד.

וְאִי תִימָא, שַׁבָּת הַגְּדוֹל, וְאִיהוּ לְעִילָא, אַמְאִי
אַקְרִי שַׁבָּת. אֵלָא וְדָאִי הָכִי הוּא. וְרָזָא
דְּמִלָּה, בְּכָל אֲתַר נְקוּדָה דְּאִיהִי עַקְרָא דְכָל
עֵינָא, אַקְרִי בַת. כְּמָה דְאֲתַת אַמַר, (תהלים יז)
שְׁמַרְנִי כְּאִישׁוֹן בַּת עֵין, בְּגִין דְּאִיהִי (נְקוּדָה)
עַקְרָא דְכָל עֵינָא, אַקְרִי בַת.

עֵלְמָא דְאֲתִי, אִיהוּ הֵיכְלָא לְהֵהִיא נְקוּדָה
עֵלְאָה, וְכַד אִיהִי קִיִּימָא, וְנִטְלָא

וְיֵשׁ יָמִים אַחֲרִים שְׁעוּמְדִים
בְּפָנִים מַעְגוּל קְדוּשָׁה, וְאַחֲזִים
בְּנִקּוּדָה קְדוּשָׁה.

וְיִשְׂרָאֵל קְדוּשִׁים, וְכָל אֵלוֹ
שְׁמִתְעַסְקִים בְּקְדוּשָׁה, כָּל יָמֵי
הַשַּׁבּוּעַ, נְאַחֲזִים כָּל אֵלוֹ הַשַּׁשָּׁה
יָמִים, בְּאֵלוֹ הַשַּׁשָּׁה יָמִים שְׁבַפְנִים
שְׁמֵאֲחָדִים בְּנִקּוּדָה הֵהִיא, נְאַחֲזִים
כְּזוּ כְּדִי לְשִׁמּוּר אוֹתָם, וְכָל אוֹתָם
שֶׁשֶׁת יָמֵי (ואוֹתָם שֶׁשָּׁה יָמִים שְׁבַפְנִים)
הַשַּׁבָּת אוֹתָהּ נִקְדָּה הִיא נִסְתַּרְת.
פִּיּוֹן שְׁנַכְנַסְתָּ שַׁבָּת, אַז עוֹלָה
אוֹתָהּ נִקְדָּה וּמִתְעַטְרַת וְנִאֲחָזַת
לְמַעְלָה, וְכֻלָּם טְמוּנִים בְּחוּכָה.
בְּא וְרָאָה, יֵשׁ יָמִים וְיֵשׁ יָמִים. יָמֵי
חַל, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר, וְאֵלָה עוּמְדִים
מַחוּץ לְעַמִּים. יָמֵי הַשַּׁבָּת, שְׁהֵם
יָמֵי הַשַּׁבּוּעַ, עוּמְדִים לְיִשְׂרָאֵל.
וְכַשְׁעוֹלָה הַנְּקַדָּה הַזֶּה, הַכָּל נִגְנָז,
וְהִיא עוֹלָה. פִּיּוֹן שְׁהִיא עוֹלָה, אַז
נִקְרָאת שַׁבָּת.

מַה זֶה שַׁבָּת? אִם תֵּאמַר בְּשִׁבְלִי
שְׁבִיתָה, שְׁכַתוּב כִּי בּו שַׁבָּת - יָפָה
הוּא. אָבֵל סוּד הַדְּבַר - פִּיּוֹן
שְׁעוֹלָה הַנְּקַדָּה הַזֶּה וְהָאוּר מְאִיר,
אַז הִיא מִתְעַטְרַת בְּאַבּוֹת. פִּיּוֹן
שְׁהִיא מִתְעַטְרַת בְּאַבּוֹת, אַז
מִתְחַבַּרְת וְנִאֲחָזַת בְּהֵם לְהִיּוֹת
אַחַד, וְהַכָּל נִקְרָא שַׁבָּת. שַׁבָּת -
ש' בַּת. ש' הָרִי פְרִשׁוּהָ, הַסּוּד שֶׁל
שְׁלִשָּׁה אַבּוֹת שְׁנַאֲחִזִים בְּבַת
יְחִידָה, וְהִיא מִתְעַטְרַת בְּהֵם, וְהֵם
בְּעוֹלָם הַבָּא, וְהַכָּל אַחַד הוּא.
וְזֵהוּ ש' בַּת, לְהִיּוֹת הַכָּל אַחַד.

וְאִם תֵּאמַר, שַׁבָּת הַגְּדוֹל, וְהוּא
לְמַעְלָה, לְמָה נִקְרָא שַׁבָּת? אֵלָא
וְדָאִי כִּף הוּא. וְסוּד הַדְּבַר - בְּכָל
מְקוֹם הַנְּקַדָּה, שְׁהִיא עַקְרָא שֶׁל כָּל
הָעֵין, נִקְרָאת בַּת, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר
(תהלים יז) שְׁמַרְנִי כְּאִישׁוֹן בַּת עֵין,
מְשׁוּם שְׁהִיא (נְקַדָּה) הָעַקְרָא שֶׁל כָּל
הָעֵין, וְהִיא נִקְרָאת בַּת.

הָעוֹרָם הַבָּא הוּא הֵיכָל לְאוֹתָהּ
נִקְדָּה עֲלִיוֹנָה, וְכַשְׁהִיא עוּמְדַת

וְנוֹטְלָת בְּכַנְפֶיהָ אֶת הָאֲבוֹת
לְהַתְעִיטָר לְמַעְלָה, הַכֹּל נִקְרָא
שֶׁבֶת. וּכְשֶׁהָאֲבוֹת מְתַעֲטְרִים
לְמַעְלָה בְּתוֹךְ הַנִּקְדָּה הָעֲלִיּוֹנָה,
נִקְרָא שֶׁבֶת. וּכְשֶׁנִּקְדָּה תַּחְתּוֹנָה

מְתַעֲטְרָת בְּאֲבוֹת, נִקְרָא שֶׁבֶת.
בְּשֶׁהַנִּקְדָּה הַתַּחְתּוֹנָה הַזֹּאת עוֹלָה,

וְנִרְאִית וּמִתְקַשְׁטָת, (אוֹתָהּ נִקְדָּה

תַּחְתּוֹנָה כְּפֶשֶׁר עוֹלָה לְהַתְעִיטָר בְּאֲבוֹת) אִז כֹּל
הַשְּׂמִיכָה נִמְצָאת לְמַעְלָה וּלְמַטָּה,
וְכֹל הָעוֹלָמוֹת בְּשִׂמְחָה. וּבִלְבִילָהּ
הַזֶּה הַנִּקְדָּה הַזֶּה אוֹרָה מִתְפַּשֵּׁט,
וּפּוֹרֵשׁ כְּנַפָיו עַל הָעוֹלָם, וְכֹל
הַשְּׁלֵיטִים הָאֲחֵרִים מְעַבְרִים,
וְנִמְצָאת שְׂמִירָה עַל הָעוֹלָם.

וְאִז נֹסֶפֶת רוּחַ נְשָׁמָה בִּישְׂרָאֵל
לְכָל אֶחָד וָאֶחָד, וּבְאוֹתָהּ נְשָׁמָה
יִתְרָה שׁוֹכְחִים כֹּל הָעֶצֶב וְהַחֲמָה,
וְכֹלֹם לֹא נִמְצָא פָרִט לְשִׂמְחָה
לְמַעְלָה וּלְמַטָּה. אוֹתָהּ רוּחַ
שְׂיִוְרֵדֶת וְנוֹסֶפֶת בְּבִנֵי הָעוֹלָם,
כְּשִׂיִוְרֵדֶת, רוֹחֶצֶת בְּכַשְׂמִים שֶׁל
גֵּן עֵדֶן, וְיִוְרֵדֶת וְשׁוֹרָה עַל הָעֵם
הַקְּדוֹשׁ. אֲשֶׁרֵיהֶם כְּשֶׁהָרוּחַ הַזֶּה
מְתַעוֹרֶרֶת.

בְּאוֹתָהּ שְׂעָה שְׂאוֹתָהּ רוּחַ יִוְרֵדֶת,
יִוְרֵדִים עִמָּה לְתוֹךְ גֵּן הָעֵדֶן שְׁשִׁים
מְרַכְבוֹת מְעֻשְׂרוֹת לְשֶׁשֶׁה צְדָדִים.
וְכַשְׂמִינִיעִים לְגֵן עֵדֶן, אִז כֹּל אוֹתָן
הָרוּחוֹת וְהַנְּשָׁמוֹת שֶׁבִּגְן עֵדֶן, כֵּלָן
מְתַעוֹרְרוֹת לְאוֹתָהּ (מְתַעֲטְרִים בְּאוֹתָהּ)
רוּחַ הַכְּרוֹזִים קוֹרְאִים וְאוֹמְרִים:
אֲשֶׁרֵיכֶם יִשְׂרָאֵל, הָעֵם הַקְּדוֹשׁ,
שָׂרְצוֹן רְבוּכֶם מְתַעוֹרֵר אֲלֵיכֶם.
סוּד הַסּוּדוֹת לְיִוְדְעֵי הַחֲכָמָה.

אֲשֶׁרֵיהֶם כְּשֶׁרוּחַ זֶה מְתַעוֹרֶרֶת.
הָרוּחַ הַזֶּה הִיא הַתְּפִשְׁטוֹת הַנִּקְדָּה
הַזֶּה, וְיוֹצֵאת מִמֶּנָּה וּמִתְפַּשְׁטָת
בְּעוֹלָם, וְאוֹתָהּ הִיא סוּד הַשֶּׁבֶת
שְׂשִׁרְוֵי לְמַטָּה, וְעַל כֵּן כְּתוּב בּוֹ
שְׂמִירָה, (שְׂמוֹת לֹא) וְשִׁמְרוּ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל אֶת הַשֶּׁבֶת, וְהָרִי פְרִשׁוּהָ,

בְּגִדְפָהָא לְאַבְהֶן, לְאַתְעֻטְרָא לְעִילָא אֲקָרִי
כֹּלָא שֶׁבֶת. וְכַד אַבְהֶן מְתַעֲטְרֵן לְעִילָא, בְּגוֹ
נִקְוֵדָה עֲלָאָה, אֲקָרִי שֶׁבֶת. נִקְוֵדָה תַּתְּאָה כַּד
מְתַעֲטְרָא בְּאַבְהֶן אֲקָרִי שֶׁבֶת.

הָאִי נִקְוֵדָה תַּתְּאָה כַּד סִלְקָא וְאַתְחִזִּית,
וְאַתְקִשְׁיִטָת. (כ"א הָאִי נִקְוֵדָה תַּתְּאָה כַּד סִלְקָא

לְאַתְעֻטְרָא בְּאַבְהֶן) כְּדִין כֹּל חֲדוּדָה אֲשֶׁתְּכַח לְעִילָא
וְתַתָּא, וְעֲלָמִין פְּלָהוּ בְּחֲדוּדָה. וּבְהָאִי לִילָא,
הָאִי נִקְוֵדָה אֲתַפְּשֵׁט נְהוּרָאָה, וּפְרִישׁ גְּדַפּוּי
עַל עֲלָמָא, וְכֹל שְׁלִטוֹנִין אֲחֵרִינִין מְתַעֲבְרֵן,
וְנִטְרִי אֲשֶׁתְּכַח עַל עֲלָמָא.

וְכִרְיִן אֲתוּסְפָה רוּחַ נְשָׂמָתָא בִּישְׂרָאֵל, עַל כֹּל
חַד וְחַד, וּבְהֵהִיא נְשָׂמָתָא יִתִּירָא, נְשִׁינִין
כֹּל עֶצְבָא וְחִימָתָא, וְלֹא אֲשֶׁתְּכַח בְּרַ חֲדוּדָה,
לְעִילָא וְתַתָּא. הַהוּא רוּחָא דְנַחִית וְאַתּוּסְפָה
בְּבִנֵי עֲלָמָא, כַּד נַחִית, אֲתַסְחִי בְּבוּסְמִין דְּגִנְתָּא
דְּעֵדֶן, וְנַחִית וְשָׂרָא עַל עֲמָא קְדִישָׁא, זְכָאִין
אֵינּוּן, כַּד הָאִי רוּחָא אֲתַעֵר.

בְּהֵהִיא שְׂעָתָא דְּהַהוּא רוּחָא נַחִית נַחֲתִין עִמָּה
לְגוֹ גִּנְתָּא דְּעֵדֶן, שְׂתִין רְתִיכִין,
מְתַעֲטְרִין לְשִׁית סְטְרִין. וְכַד מְטִי לְגִנְתָּא
דְּעֵדֶן, כְּדִין כֹּל אֵינּוּן רוּחִין וְנְשָׂמִין דְּגִנְתָּא
דְּעֵדֶן, פְּלָהוּ מְתַעֲרִי לְהַהוּא (כ"א מְתַעֲפְרִי בְּהַהוּא)
רוּחָא. פְּרוּזִי קְרִי וְאַמְר, זְכָאִין אֲתוּן יִשְׂרָאֵל,
עֲמָא קְדִישָׁא, דְּרַעוּתָא דְּמֵאֲרִיכוּן אֲתַעֵר (דְּר"ד
ע"ב) לְגִבְיִיכוּ.

רְזָא דְרִזִּין לְיִדְעֵי חֲכָמָתָא, זְכָאִין אֵינּוּן כַּד הָאִי
רוּחָא אֲתַעֵר. הָאִי רוּחָא אֵיהוּ
אֲתַפְּשְׁטוּתָא דְּהָאִי נִקְוֵדָה, וְנִפְקָא מִינָּה,
וְאַתְפְּשְׁטָא בְּעֲלָמָא, וְהַהוּא הָוִי רְזָא דְשֶׁבֶת,
דְּשָׂרָא לְתַתָּא, וְעַל דָּא כְּתִיב בֵּיהּ שְׂמִירָה, (שְׂמוֹת
לֹא) וְשִׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשֶּׁבֶת, וְהָא

אוֹקְמוּהָ, שֶׁבֶת לֹא כְּתִיב, אֲלֵא אֶת הַשֶּׁבֶת, לְאַסְגָּאָה הַהוּא רוּחָא דְשָׂרִי עַל

לא כתוב שבת, אלא את השבת, לרבות אותה רוח ששורה על הכל, וצריך לשמר אותה הואיל ועומדת עם האדם. ועל זה כתוב, (ישעיה נז) כל שמר שבת מחללו.

בפסוק הזה יש סוד אחר. הרוח הזו נהנית ביום הזה מהנאתם של ישראל ומהענש שלהם, ומשום כך צריך לתת לה ענג במאכל ובמשתה שלש פעמים בשלש סעודות של שלש דרגות האמונה, כמו שבארנו, וזו נוטלת שמחה וענג באותן סעודות של ישראל. אשרי חלקו מי שמהנה אותה ומענג אותה ביום הזה.

הרוח הזו נהנית כל ששת הימים מהרוח העליונה של עתיק כל העתיקים, וכיון שיוצרת ביום השבת ורוחצת בגן עדן בלילה, מתענגת מענג הגוף בסעודות של האמונה, ומתעטרת (ומתענגת) הרוח הזו ממעלה וממטה, ונרנית בכל הצדדים בעטרה (בענג) שלמעלה ומטה.

והואיל ועומד עם האדם, צריך לו לשמר אותו, ועל זה כתוב ושמרו בני ישראל את השבת. את השבת - שבת זו היא נקדה פחתונה. את השבת - זוהי אותה רוח, התפשטותה של אותה נקדה. אותה ההתפשטות, כשנוספות קדשות וברכות מלמעלה על אותה נקדה, הכל גאור, ונעשית רוח מאירה בכל הצדדים, מתחלק למעלה ומאיר, ונחלק למטה ומאיר. וזהו שכתוב ביני וביני בני ישראל, חלק ירשה יש לנו כאחד.

החלק שלמעלה מתעטר ביום הזה מהענג העליון הקדוש, ונהנה מהזיו העליון של עתיק כל העתיקים. החלק הפחתון מתעטר ביום הזה מהענג

כלא, ואצטריוך לנטרא ליה, הואיל וקיימא עמיה דבר נש, ועל דא כתיב, (ישעיה נז) כל שומר שבת מחללו.

בהאי רזא אית רזא אחרא. האי רוחא, אתהני בהאי יומא, מהנאותן דישראל, ומענוגא דלהון, ובגין דא, בעי למיהב ליה ענוגא, במיכלא ובמשתיא, תלת זמנין, בתלת סעודתין, דתלת דרגי מהימנותא, כמה דאוקמוה. והאי נטיל חדוה וענוגא, באינון סעודתי דישראל. זפאה חולקיה, מאן דאהני ליה, ומענג ליה, בהאי יומא.

האי רוחא, אתהני כל שיתא יומין, מרוחא עלאה דעתיקא דכל עתיקין. וביומא דשבתא, פיון דנחית, ואתסחי בגנתא דעדן בליליא, אתענג מענוגא דגופא, בסעודתי דמהימנותא, ואתעטר (נ"א ואתענג) האי רוחא מעילא ותתא, ואתרוי בכל סטרין, בעטרא (נ"א בענוגא) דלעילא ותתא.

והואיל וקיימא עמיה דבר נש, אצטריוך ליה לנטרא ליה. ועל דא כתיב ושמרו בני ישראל את השבת. שבת, דא הוא ההיא נקודה תתאה. את השבת, דא הוא האי רוחא, אתפשטותא דההיא נקודה. ההוא אתפשטותא, כד אתוסף קדושן וברכאן מלעילא, על ההיא נקודה, אתנהיר כלא, ואתעביד רוחא נהירא בכל סטרין, אתפלג לעילא ונהיר. ואתפלג לתתא ונהיר. ודא הוא דכתיב ביני וביני בני ישראל חולק אחסנא אית לן פחדא.

חולקא דלעילא, אתעטר בהאי יומא, מענוגא עלאה קדישא, ואתהני מזיוא עלאה דעתיקא דכל עתיקין. חולקא תתאה, אתעטר בהאי יומא, מענוגא דלתתא, דאתהני בהני

שְׁלֵמֻטָּה שְׁנֵהֲנָה בְּסִעֻדוֹת הַלֵּל,
וְעַל כֵּן צָרִיף לְעֲנֹגוֹ בְּמֵאֲכָל
וּבְמִשְׁתֵּהוּ, בְּלִבוֹשֵׁי כְבוֹד
וּבְשִׂמְחַת הַכֹּל.

וּבְשִׂמְחַת הַחֶלֶק הַזֶּה לְמִטָּה
וְנִשְׁמֵר כְּמוֹ שְׁצָרִיף, עוֹלָה
לְמַעַלָּה, וּמִתְחַבֵּר בְּאוֹתוֹ חֶלֶק
אֲחֵר. וְהִנְקֵדָה הַזֶּה נוֹטֶלֶת הַכֹּל
מִמַּעַלָּה וּמִמַּטָּה, וְנִכְלָלֶת מִכֹּל
הַצְּדִדִים. וּמְשׁוּם שְׂמִיחַת הַחֶלֶק
בְּשִׁבְתָּה מִמַּעַלָּה וּמִמַּטָּה, כֹּל שְׂאֵר
הַיָּמִים נוֹתְנִים כַּח לֵכֵל, וְנוֹתְנִים
לָהּ שְׁלִטוֹן מִמַּעַלָּה וּמִמַּטָּה.
וּבְסוּדוֹת סִפְרוֹ שֶׁל שְׁלֵמָה הַמְּלִיךָ
נִמְצָא הַסוּד הַזֶּה, וּבָאֵר אוֹתוֹ
הַמְּנוֹרָה הַקְּדוּשָׁה. אֲשֶׁרִי חֶלְקֵם
שֶׁל יִשְׂרָאֵל.

כְּתוּב וַיִּנְפֹשׁ, וּפְרָשׁוּהוּ - וַיִּנְפֹשׁ
שְׂאֵבְדָה, וַיִּפֶּה הוּא. אֲבָל אִם כֵּן,
וַיִּלְגֹּף הִזֵּה צָרִיף לוֹמַר, שְׂמִיחַת
אֲבָדָה נֶפֶשׁ! אֲבָל סוּד הַדְּבָר -
בְּאֵדָם יֵשׁ נֶפֶשׁ שְׁנוּטֶלֶת וּמוֹשְׁכַת
אֵלָיו אֵת הַרוּחַ הַזֶּה מֵעֵרֵב שִׁבְתָּה,
וְאוֹתָהּ הַרוּחַ שְׂרוּיָה בְּתוֹךְ אוֹתָהּ
הַנֶּפֶשׁ וְדָרָה בָּהּ כֹּל יוֹם הַשִּׁבְתָּה,
וְאֵז אוֹתָהּ נֶפֶשׁ יִתְרָה הִיא בְּרִבּוּי
וְתוֹעֵלֶת יוֹתֵר מִמָּה שֶׁהִיָּתָה.

וְעַל זֶה שְׁנִינּוּ, כֹּל נֶפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל
מִתְעַטְרוֹת בְּיוֹם הַשִּׁבְתָּה, וְהַעֲטָרָה
שֶׁלָּהֶם, שְׂשׂוּרָה הַרוּחַ הַזֶּה
בְּתוֹכָם. כִּיִּן שְׂשׂוּרָת שִׁבְתָּה
וְאוֹתָהּ רוּחַ עוֹלָה לְמַעַלָּה, אֲזִי וַיִּנְפֹשׁ
לְנֶפֶשׁ שְׂאֵבְדָה מִה שְׂאֵבְדָה.
אֲבָדָה אוֹתָהּ עֲטָרָה עֲלִיוֹנָה וְאוֹתוֹ
כַּח קְדוּשָׁה שְׂהִיָּה בָּהּ. וְזֶהוּ וַיִּנְפֹשׁ,
וַיִּנְפֹשׁ, שְׂאֵבְדָה מִה שְׂאֵבְדָה.

עוֹנֵת הַחֲכָמִים שְׂשׂוּרָת הַסוּדוֹת
הַעֲלִיוֹנִים, מִלֵּיל שִׁבְתָּה לְלֵיל שִׁבְתָּה,
וּפְרָשׁוּהוּ. אֲבָל סוּד זֶה שְׂאֵלִתִי אֵת
הַמְּנוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, שְׂהִיָּה רְאִינוּ
שְׂהִיָּתָה הַתְּחַתּוֹן הַזֶּה לֹקֶחַ מִה
שְׂלֹקֶחַ בְּיוֹם, וּבְלֵילָה נוֹתֵן מְזוֹן
לְכָל צָבָא, כְּמוֹ שְׂבִאֲרוּהָ, שְׂכְּתוּב
(מְשָׁלִי לֵא) וּתְקַם בְּעוֹד לֵילָה וְתַתֵּן

סִעֻדוֹתַי. וְעַל דָּא, בְּעֵי לְעֲנֹגָא לִיָּה, בְּמִיכְלָא
וּבְמִשְׁתֵּיָא בְּלִבוֹשֵׁי יָקָר, וּבְחֻדוֹה דְכֻלָּא.

וְכַד מִתְעַטְרָא הַאי חוֹלְקָא לְתַתָּא, וְאַתְנַטְרִי
כְּמָה דְאַצְטְרִיף, סְלֵקָא לְעֵילָא,
וְאַתְחַבְרָא בְּהוּא חוֹלְקָא אַחְרָא. וְהַאי נְקוּדָה
נְטִיל כֻּלָּא מֵעֵילָא וְתַתָּא, וְאַתְכְּלִילָא מִכֹּל
סְטְרִין. וּבְגִין דְּמִתְעַטְרָא בְּשִׁבְתָּה, מֵעֵילָא
וּמִתַּתָּא, כֹּל שְׂאֵר יוֹמִין יְהִיב חֵילָא לְכֻלָּא,
וְאַתְיִיָּהִיב לִיָּה שׂוּלְטָנוּ מֵעֵילָא וּמִתַּתָּא. וּבְרִזִין
דְּסִפְרָא דְשְׁלֵמָה מִלְפָּא, אֲשִׁתְּכַח רְזָא דָּא,
וְאוּקְמוּהָ בּוֹצִינָא קְדִישָׁא, זְפָאָה חוֹלְקִיהוֹן
דִּישְׂרָאֵל.

בְּתִיב וַיִּנְפֹשׁ, וְאוּקְמוּהָ וְוִי נֶפֶשׁ דְּאַבְדַת
וְשִׁפִּיר אִיהוּ. אֲבָל אִי הָכִי וְוִי גּוֹפָא
אַצְטְרִיף לְמִימַר, דְּמַנִּיָּה אֲבְדַת נֶפֶשׁ. אֲבָל רְזָא
דְּמִלָּה, בְּכַד נֶשׂ אִית נֶפֶשׁ, דְּנִטְלָא וּמְשִׁיף
לְגַבִּיָּה לְהַאי רוּחָא מֵעֵרֵב שִׁבְתָּה. וְהַהוּא רוּחָא
שְׂרִיא בְּגוּוֹיָה דְּהַהִיא נֶפֶשׁ, וְדִיָּרָא בָּהּ כֹּל יוֹמָא
דְּשִׁבְתָּא. וּכְדִין, הַהוּא נֶפֶשׁ, יִתְרָה בְּרִבּוּיָא
וְתוֹעֵלֶתָא יִתִּיר מִמָּה דְּהוּא.

וְעַל דָּא תְּנִינּוּ, כֹּל נֶפְשָׁאן דִּישְׂרָאֵל מִתְעַטְרִין
בְּיוֹמָא דְשִׁבְתָּא, וְעֲטָרָא דְלַהוֹן, דְּשְׂרִיא
הַאי רוּחָא בְּגוּוֹיָהוּ. כִּיִּן דְּנִפְק שִׁבְתָּא, וְהַהוּא
רוּחָא סְלֵקָא לְעֵילָא, כְּדִין וְוִי לְנֶפֶשׁ, דְּאַבְדַת
מִה דְאַבְדַת. אֲבְדַת הַהוּא עֲטָרָא עֲלָאָה,
וְהַהוּא חֵילָא קְדִישָׁא דְהוּא בָּהּ, וְדָא הוּא
וַיִּנְפֹשׁ, וְוִי נֶפֶשׁ, דְּאַבְדַת מִה דְאַבְדַת.

עוֹנֵתָן דְּחִפְיָמִין, דְּיַדְעֵי רְזִין עֲלָאִין, מִלֵּילָא
דְשִׁבְתָּא לְלֵילָא דְשִׁבְתָּא, וְאוּקְמוּהָ.
אֲבָל מִלָּה דָּא שְׂאִילָנָא לְבוֹצִינָא קְדִישָׁא, דְּהָא
חֲזִינּוּ דְהַאי כְּתָרָא תַתָּאָה, נִקְטָא מִה דְנִקְטָא
בִּימָמָא, וּבְלֵילָא יְהִיב מְזוֹנָא לְכָל חֵילִיָּה,
כְּמָה דְאוּקְמוּהָ, דְכְּתִיב, (מְשָׁלִי לֵא) וּתְקַם בְּעוֹד

טָרַף לְבֵיתָהּ וְחָק לְנַעֲרוֹתֶיהָ.
לֹזְקַחַת בַּיּוֹם וּנְוֹתְנַת בְּלִילָהּ.
וְעַכְשָׁו אָמַר מֶרֶ, שֶׁהַזּוּג נִמְצָא
בְּלִילָהּ הַזֶּה?

אָמַר, וְדַאי שֶׁהַזּוּג נִמְצָא בְּלִילָהּ
הַזֶּה. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁבְּלִילָהּ
הַזֶּה מְפָרִישָׁה נְשָׁמוֹת לְכָל אוֹתָם
הַחֲכָמִים שִׁיּוֹדְעִים אֶת סוּדוֹת
הַחֲכָמָה, וְהַחֲבוּר וְהַזּוּג לֹא
נִמְצָא בַּיּוֹם אַחֵר בְּכָל הַשְּׁמֵחָה
בְּלֵי עֲרֻבוּכָה (אֵלֶּא בְּשִׁבִיל זֶה) אַחֲרַת
כְּמוֹ זֶה. מִשּׁוּם שֶׁאוֹתָן נְשָׁמוֹת
שְׂמַחְלָקַת, מַחְלָקַת אוֹתָן
לְחֲכָמִים, לְצַדִּיקִים וְלַחֲסִידִים
כְּרֵאוּי. (וְעוֹד, בְּכָל) וְכָכָל לִילָהּ וְלִילָהּ
נִמְצָא זּוּג וְדַאי. מִתִּי? בְּחֻצוֹת
הַלֵּילָהּ. וְהָרִי בְּאַרְנוֹ. אֲבָל לֹא בְּכָל
הַצְּדָדִים כְּמוֹ בְּזוּג הַזֶּה.

וּמִשּׁוּם כֵּן, הַחֲכָמִים שִׁיּוֹדְעִים
הַסּוּדוֹת, צָרִיכִים לְסַדֵּר תְּשֻׁמֵּשׁ
בְּלִילָהּ הַזֶּה. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם
שֶׁכָּל יָמוֹת הַשַּׁבָּת יֵשׁ לָהֶם רוּחַ
אַחֲרַת שְׁשׁוּרָה עַל הָעוֹלָם,
וּבְלִילָהּ הַזֶּה יֵשׁ לָהֶם רוּחַ אַחֲרַת
קְדוּשָׁה עֲלִיוֹנָה שִׁיּוֹרְדַת לְבָנִים
קְדוּשִׁים, וְאוֹתָהּ רוּחַ נוֹשֶׁבֶת
מַעֲתִיק (הַקְדוּשָׁה) כָּל הַעֲתִיקִים,
וְיוֹרְדַת לְחוּץ הַנִּקְדָּה הַתְּחוּמָּה
לְתַת לָהּ מְנוּחָה לְכָל זֶה מִתְחַלֵּק
לְכָל הַצְּדָדִים, לְמַעַלָּה וְלְמַטָּה,
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.
וּבְשָׂאוֹתָם חֲכָמִים יוֹשְׁבִים
בְּאוֹתָהּ רוּחַ קְדוּשָׁה, הַרוּחַ
הַעֲלִיוֹנָה, צָרִיכִים לְשַׁמֵּשׁ אֶת
מִטָּתָם, שֶׁהַרוּחַ הַזֶּה מְמַשִּׁיכָה
אַחֲרֶיהָ לְמַטָּה אֶת כָּל אוֹתָן
נְשָׁמוֹת קְדוּשׁוֹת, וְיוֹרְשִׁים
קְדוּשִׁים עֲלִיוֹנִים בְּרוּחַ הַזֶּה
נְשָׁמוֹת קְדוּשׁוֹת לְבָנֵיהֶם כְּרֵאוּי.
בֵּינָן שֶׁהַרוּחַ הַזֶּה שׁוֹרָה עַל הָעוֹלָם,
כָּל הַרוּחוֹת הַרְעוֹת וְכָל
הַמְקַטְרָגִים הַרְעִים הַסּוֹתְלָקוּ מִן
הָעוֹלָם, וְלֹא צָרִיכִים לְהַתְּפַלֵּל עַל
שְׁמִירָהּ, מִשּׁוּם שֶׁיִּשְׂרָאֵל שְׂמוּרִים

לִילָהּ וְתַתָּן טָרַף לְבֵיתָהּ וְחָק לְנַעֲרוֹתֶיהָ. נִקְטָא
בִּימָמָא, וְיִהְיֶא בְּלִילָא. וְהַשְׁתָּא אָמַר מֶר
דְּזוּוּגָא אֲשֶׁתְּכַח בְּהַאי לִילָא.

אָמַר, וְדַאי זּוּוּגָא אֲשֶׁתְּכַח בְּלִילָא דָא. מָאִי
טַעְמָא. בְּגִין דְּהַאי לִילָא, אֲפָרִישַׁת
נְשָׁמַתִּין לְכָל אֵינוּן (דָּף ר"ה ע"א) חֲפִימִין, דִּינְדְעִין
רְזִין דְּחֲכָמְתָא. וְחַבּוּרָא, וְזוּוּגָא, לָא אֲשֶׁתְּכַח
בַּיּוֹמָא אַחֲרָא בְּכָל חֲדוּהָ, בְּלֹא עֲרֻבוּכָא (ס"א
אֵלֶּא בְּנִין דָּא) אַחֲרָא, כְּגוֹן דָּא. בְּגִין דְּאֵינוּן נְשָׁמַתִּין
דְּפְלִיגַת, פְּלִיגַת לוֹן בְּחֲפִימִין, בְּצַדִּיקִים,
בְּחֲסִידֵי כְּדָקָא יְאוּת. (ס"א וְתוּ בְּכָל) וּבְכָל לִילָא
וְלִילָא, זּוּוּגָא אֲשֶׁתְּכַח וְדַאי. אֵימַתִּי בְּפִלְגוֹת
לִילָא. וְהָא אוּקִימָנָא. אֲבָל לָא בְּכָל סְטָרִין
כְּהַאי זּוּוּגָא.

וּבְגִין דָּא, חֲפִימִין דִּינְדְעִין רְזִין, בְּעֵינִין לְסִדְרָא
שְׂמוּשָׁא דְלַהוֹן, בְּהַאי לִילָא. מָאִי
טַעְמָא. בְּגִין דְּכָל יוֹמֵי דְשַׁבְּתָא, אֵית לוֹן רוּחָא
אַחֲרָא דְשָׂרָא עַל עֲלָמָא, וּבְהַאי לִילָא אֵית
לוֹן רוּחָא אַחֲרָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, דְּנַחְתָּא לְבָנֵי
קְדִישִׁין, וְהַהוּא רוּחָא נָשִׁיב מַעֲתִיקָא (נ"א קְדִישָׁא)
דְּכָל עֲתִיקִין, וְנַחְתָּא לְגוֹ נְקוּדָה תְּתָאָה, לְמִיּהֵב
בְּהָ נִיחָא לְכָלָא, וְדָא אַתְּפְלִיג לְכָל סְטָרִין,
לְעִילָא וְתַתָּא, כְּמָה דְּאֵת אָמַר בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל.

וְכַד אֵינוּן חֲפִימִין, יִתְבִּין בְּהַהוּא רוּחָא
קְדִישָׁא, רוּחָא עֲלָאָה, בְּעָאן לְשַׁמְשָׁא
עַרְסִייהוּ, דְּהַאי רוּחָא אֲמֻשִׁיף אַבְתְּרִיהָ לְתַתָּא,
כָּל אֵינוּן נְשָׁמַתִּין קְדִישִׁין, וְיִרְתִּין קְדִישִׁין
עֲלִיוֹנִין, בְּהַאי רוּחָא, נְשָׁמַתִּין קְדִישִׁין
לְבָנֵיהוֹן כְּדָקָא יְאוּת.

בֵּינָן דְּהַאי רוּחָא שָׂרָא עַל עֲלָמָא, כָּל רוּחִין
בִּישִׁין, וְכָל מְקַטְרָגִין בִּישִׁין, אֲסִתְּלָקוּ
מַעֲלָמָא וְלֹא כְּעִינָן לְצִלָּאָה עַל נְטוּרָא, בְּגִין

באותה רוח, וספת שלום פורסת
כנפיה עליהם, והם שמורים
מהכל.

ואם תאמר, הרי שנינו שלא יצא
אדם יחידי, לא כליל רביעי של
שבת ולא כליל שבת, וצריך אדם
להשמר. והרי אמרנו, שכליל
השבת שמורים אנשים מכל
המקטרגים של העולם ולא
צריכים להתפלל על שמירה?
בא וראה, כף זה ודאי, ליל רביעי
של שבת צריכים להשמר מהם.

מה הטעם? משום שפכתוב (בראשית
א) 'הי מארת. מארת כתוב חסר,
והרי פרשה, שבגלל שהיא
חסרה, כמה קבוצות של רוחות
נקלו במארת הזה. קללות
ומארת הן בפגימת הלכנה, וכלם
שולטים באותו הלילה.

בליד השבת, כיון שכלם
מתפזרים להכנס לנקב של העפר,
שלא יכולים לשלט, צריך אדם
יחידי להשמר. ועוד, אף על גב
שלא יכולים לשלט, נראים
לפעמים, ובן אדם יחידי צריך
להשמר.

דבר זה כף שנינו, ואם כף, זה
חסרון של השמירה. אבל בשבת
השמירה מצויה לעם הקדוש,
וכשנכנסת שבת, הקדוש ברוך
הוא מעטר כל אחד ואחד
מישראל, ורוצה שישמרו את
העטרה הקדושה הזו שהתעטרו
בה. ואף על גב שהם אינם
נמצאים בישוב, לפעמים הם
נראים לאדם יחידי ומורע מזלו.
וצריך לאדם להתעטר בעטרה
קדושה ולשמר אותה.

סוף סוף, שמירה נמצאת באותו
לילה לעם הקדוש, הואיל וספת
שלום פרוסה על העם, שהרי
שנינו, בכל מקום שנמצאת ספת
שלום, הצד האחר לא נמצא שם,
ולכן שמירה היא ושמירה מצויה.

דישראל אינון נטירין בהווא רוחא, וספת
שלום פריסת גדפהא עלייהו, ואינון נטירין
מכלא.

ואי תימא, הא תנינן, דלא יפוק בר נש
יחידי, לא בליליא רביעאה דשבתא,
ולא בליליא דשבתא, ובעי בר נש לאסתמרא.
והא אמרן, דבליליא דשבתא נטירין בני נשא
מכל מקטרגין דעלמא, ולא בעינן לצלאה על
נטורא.

הא חזי, הכי הוא ודאי, ליליא רביעאה
דשבתא, בעינן לאסתמרא מנייהו, מאי
טעמא. בגין דכתיב, (בראשית א) 'הי מארת,
פתיב חסר, והא אוקמוה, דבגין דהיא חסרה,
כמה חבילי טהירין אתפלילן בהאי מארת.
ליוטין ומארת אינון בגריעותא דסיהרא,
וכלהו שליטין בההוא ליליא.

בלידא דשבתא, כיון דכלהו מתבדרן לאעלא
בנוקבא דעפרא, דלא יכלין
לשלטאה, בעי בר נש יחידי, לאסתמרא.
ותו, אף על גב דלא יכלין לשלטאה, אתחזיין
לזמנין, ובר נש יחידי בעי לאסתמרא.

מלה דא הכי תנינן, ואי הכי גריעותא דנטורא
איהו. אבל בשבתא נטירו אשתכח
לעמא קדישא, וקודשא בריך הוא כד עאל
שבתא, מעטר לכל חד וחד מישראל, ובעי
דינטרון ליה להאי עטרא קדישא, דאתעטרו
ביה, ואף על גב דאינון לא אשתכחו בישובא,
לזמנין לבר נש יחידי אתחזון, ואתרע
מזליה. ואצטריך ליה לבר נש, לאתעטרא
בעטרא קדישא, ולנטרא ליה.

סוף סוף, נטירו אשתכח בההוא ליליא לעמא
קדישא, הואיל וספת שלום פריסא על
עמא, דהא תנינן, בכל אתר דספת שלום

יום השבת שמחה היא לכל, והכל נשמר למעלה ולמטה. והאור (התורה) התפתח מאיר לעלות למעלה ביפי של שבעים העטרות שהן החלקים היתרים, והגזן של כל הזקנים מתעורר.

אז כשעולה האור, העם הקדוש מקדימים לבית הפנסת בלבוש כבוד בשמחה, מתעטרים בעטרה קדושה שלמעלה באותה רוח שעומדת עליהם למטה, משבחים בשירות ותשבחות, והתשבחות עולות למעלה, וכל העליונים והתחתונים בשמחה, וכלם מתעטרים כאחד. פותחים העליונים ואומרים: אשריכם העם הקדוש בארץ, שרבונוכם התעטר עליכם, וכל החילות הקדושים מתעטרים בשבילכם.

היום הזה הוא יום הנשמות, ולא יום הגוף, משום ששלטון צרור הנשמות הוא, וכל העליונים והתחתונים עומדים בזווג אחד, בעטרה של רוח יתרה עליונה קדושה.

הפצת השבת של העם הקדוש, שלש תפלות נמצאות ביום הזה כנגד שלש שבתות, ופרשוה, והכל אחד. פיון שנקנסו העם הקדוש לבית הפנסת, אסור להשתדל אפלו בצרף בית הפנסת, אלא בדברי תשבחות ותפלה ותורה וכראוי להם.

ומי שמשתדל בדברים אחרים ובדברי העולם, זהו אדם שמחלל שבת, ואין לו חלק בעם ישראל. שני מלאכים ממנים על זה ביום השבת, והם שמים ידיהם על ראשו ואומרים: אוי לפלוני שאין לו חלק בקדוש-ברוך-הוא. ועל זה צריך להשתדל בתפלה ובשירים ובתשבחות של אדונים, ולהשתדל בתורה.

ולאשתדל באורייתא.

אשתכח, סטרא אחרא לא אשתכח תמן. ועל דא נטורא איהו ונטורא שכיח.

יזמא דשבתא, חדוה איהו לכלא, וכלא אתנטור לעילא ותתא. ונהורא (נ"א ונקודה) תתאה נהרא לסלקא לעילא, בשפירו דעטרין שבועין חולקין יתיר, וסבא דכל סבין אתער.

בדין פד סליק נהורא, עמא קדישא מקדמי לבי פנישתא בלבוש יקר בחדוה, מתעטרין בעטרא קדישא דלעילא, בההוא רוחא דקיימא עליהו לתתא, משבחין בשירין ותושבחין, וסלקין תשבחין לעילא, ועלאין ותתאין פלהו בחדוה, ומתעטרין פלהו כחדא. פתחי עלאי ואמרי, זכאין אתון עמא קדישא בארעא, דמאריכון אתעטר עליכו, וכל חילין קדישין, מתעטרין בגיניכון.

האי יזמא, יזמא דנשמתינ איהו, ולא יזמא דגופא, בגין דשלטנו דצורא דנשמתינ איהו, וקיימן עלאין ותתאין פלהו בזווגא (ד) ר"ה ע"ב) חדא, בעטרא דרוחא יתירא עלאה קדישא.

צלותא דשבתא, דעמא קדישא, תלת צלותין אשתכחו בהאי יזמא, לקבל תלת שפתי, ואוקמוה, וכלהו חד. פיון דעאלו עמא קדישא לבי כנישתא, אסיר לאשתדלא אפילו בצורף בי כנישתא, אלא במלי תשבחין וצלותא, ואורייתא, וכדקא חזי לון.

ומאן דאשתדל במלין אחרנין, ובמלין דעלמא, דא איהו בר נש דקא מחלל שבתא, לית ליה חולקא בעמא דישראל. תרין מלאכין ממנן על דא, ביומא דשבתא, ואינון שוו ידיהון על רישיה, ואמרי, ווי לפלנאי, דלית ליה חולקא בקודשא בריך הוא. ועל דא, בעי לאשתדלא בצלותא ובשירין ובתושבחין דמאריהון,

ולאשתדלא באורייתא.

היום הזה הוא יום הנשמות
שמתעטר אותו צרור הנשמות
(בתשבות של אדונים). משום כך
משבחים בתשבות תשבתת
הנשמה, והינו נשמת כל חי תברך
את שמך ה' אלהינו ורוח כל בשר
וכו'. ואין התשבתת אלא בצד
של נשמה ורוח, והיום הזה עומד
ברוח ונשמה, ולא של גוף.

התשבתת של דרגה אחרת
עליונה, סוד היום, שמש קדושה
שגיא אור היום, הינו יוצר אור.
סוד האור המאיר, שממנו נזונים
ומאירים כל אותן הצבאות,
המרכבות, והפוכבים והמזלות,
וכל אותם ששולטים על העולם.
תשבתתו של העולם הבא ביום
הזה, הינו אל אדון. והתשבתת
הזו היא בסוד עשרים ושנים
אותיות עליונות קדושות
שמתעטרות באבות ובמרכבה
העליונה הקדושה.

האותיות הקטנות הן עשרים
ושנים אותיות, שהן העולם
הפתוח, שהן אל ברוך גדול דעה
וכו', ואין בין תבה לתבה רוח
אחר, אלא אות רשומה בכל תבה
ותבה. ובעולם העליון יש רוח,
והצדדים הקדושים בין אות
לאות. וזוהי תשבתת על
תשבתת, שהאותיות העליונות
של היום השביעי משבחות
ואומרות למלך העליון יוצר
בראשית.

בשהתשבתת הזו עולה למעלה,
ששים מרכבות עליונות שאמרנו,
מזמנות ולוקחות את התשבתת
הזו מהעם הקדוש, ומעלים אותה
להתעטר בה בכמה מרכבות
עליונות שממנות. וכל אותם
הצדיקים שבגן עדן, כלם
מתעטרים בתשבתת הזאת, וכל

האי יומא, איהו יומא דנשמתין, דאתעטרא
ההוא צרורא דנשמתין. (בתושבחון המאריהון)

בגין כך משבחי בתושבחון תשבתתא
דנשמתא, והיינו נשמת כל חי תברך את שמך
י' אלהינו ורוח כל בשר וכו'. ולית
תושבתתא אלא בסטרא דנשמתא ורוחא,
והאי יומא, קיימא ברוחא ונשמתא, ולא
דגופא.

תושבתתא דדרגא אחרא עלאה, רזא דיומא,
שמשא קדישא דאיהו נהורא
דיממא, היינו יוצר אור. רזא דנהורא דנהיר,
דמניה אתזנן ונהרין כל אינון חיילין, רתיכין,
וככביא ומזלי, וכל אינון דשלטין על עלמא.
תושבתתא דעלמא דאתי ביומא דא, היינו אל
אדון. ותושבתתא דא, איהו ברזא
דעשרין ותריין אתוון עלאין קדישין,
דמתעטרן באבהן וברתיכא עלאה קדישא.

אתוון זעירין, אינון עשרין ותריין אתוון,
דאינון בעלמא תתאה, דאינון אל
ברוך גדול דעה וכו', ולא אית בין תיבה
לתיבה, ורוחא אתרא, אלא את רשימא בכל
תיבה ותיבה. ובעלמא עלאה, אית רווחא,
וסטריין קדישין, בין את לאת. ודא איהו,
תושבתתא על תושבתתא, דאתוון עלאין
דיומא שביעאה, קא משבח ואמר למלכא
עלאה יוצר בראשית.

בר תושבתתא דא סלקא לעילא, שתין רתיכין
עלאין דקאמרן, מזדמנין ונטלי להאי
תושבתתא מעמא קדישא, וסלקי לה
לאתעטרא בה, בכמה רתיכין עלאין, די
ממנן, וכל אינון צדיקייא דבגנתא דעדן,
פלהו מתעטרן בתושבתתא דא, וכל אינון
רתיכין, וכל אינון נשמתין דצדיקייא, פלהו סלקין בתושבתתא דא, עד

רָזָא דְכוּרְסֵיָא.

בַּד מָטָא לְכוּרְסֵיָא קְדִישָׁא, תּוֹשְׁבַחְתָּא דָּא
דְּכָל יִשְׂרָאֵל, קִיִּימָא תַּמָּן, עַד זְמַנָּא
דְּקֵאמְרֵי קְדִישָׁה עֲלָאָה דְּמוֹסָף. וְכַדִּין סְלוּקָא
דְּלִתְתָּא לְעִילָא, לְאַתְאַחְדָּא כְּלָא לְעִילָא
לְעִילָא, לְמַהוּי כְּלָא חַד. דָּא אִיהִי תּוֹשְׁבַחְתָּא,
דְּסִלְקָא עַל כְּלָהּוּ תְּשַׁבְּחֵן.

מִכְּבָּאן וּלְהִלָּאָה, סְדוּרָא דְעֲלוּתָא דְשָׁאֵר יוֹמֵי,
עַד יִשְׁמַח מֹשֶׁה וְכוּ', חֲדוּתָא דְדִרְגָּא
עֲלָאָה, עֲקָרָא דְאַבְהֵן, דְּחִדֵּי בְּהֵוּא עֲדָבָא
דִּילֵיהּ, פִּד סְלִיק פּוּרְסֵיָא לְגַבִּיָּה, וְנָטִיל לָהּ,
וּמִתְחַבְּרָאן כְּחֻדָּא. וְדָא אִיהוּ חֲדוּהָ דְאוּרִייתָא
עֲלָאָה דְלְעִילָא, תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב. דְּחִדֵּי
בְּאוּרִייתָא דְלִתְתָּא, תּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה, וְאַתְחַבְּרוּ
דָּא בְּדָא.

בֵּינָן דְּאַתְחַבְּרוּ כְּחֻדָּא, בְּעֵי בַר נֶשׁ לְאַכְלָלָא
בְּהֵוּא חֲדוּהָ לְעַמָּא קְדִישָׁא, יִשְׁמַחוּ
בְּמַלְכוּתְךָ שׁוּמְרֵי שְׁבַת וְכוּ', אֱלֹהֵינוּ וְאַלְהֵי
אַבוּתֵינוּ רְצֵה נָא בְּמִנוּחְתָּנוּ.

רָזָא דְסִפְר תּוֹרָה בְּיוֹמָא דָּא, הָא אוּקְמוּהָ תְּנִינָן
כְּתִיב, (נחמיה ח) וַיִּקְרָאוּ בְּסִפְר בְּתוֹרַת
הָאֱלֹהִים מִפּוֹרֶשׁ וְשׁוּם שְׁכָל וַיְבִינּוּ בְּמִקְרָא
וְהָא אוּקְמוּהָ רָזָא, דְּאִינוּן פְּסוּקֵי טַעְמֵי,
וּמְסוּרַת, וְכָל אִינוּן דְּיוּקִין, (נ"א תקונין) וְרִזִּין
עֲלָאִין, כְּלָא אֲתַמְסֵר לְמֹשֶׁה מְסִינֵי. אִי כְּכָל
הֲנִי דְּיוּקִין אֲתַמְסֵר אוּרִייתָא לְמֹשֶׁה, סִפְר
תּוֹרָה דְּאִיהוּ בְּכָל אִינוּן קְדוּשָׁאן, אֲמַאי אִיהוּ
חֶסֶר מִכָּל הֲנִי תְּקוּנִין וְרִזִּין דְּאַתְמְסְרוּ לֵיהּ
לְמֹשֶׁה בְּאוּרִייתָא.

אַלְּא רָזָא דָּא, פִּד פּוּרְסֵיָא קְדִישָׁא מִתְעַטְרָא,
וְאַתְכְּלִילַת בְּתוֹרָה שְׁבַכְתָּב, כָּל אִינוּן
דְּיוּקִנִּין, וְכָל אִינוּן טַעְמִין וּמְסוּרוֹת, כְּלָהּוּ
עֲאֲלִין בְּגַנְיָזוּ, וְאַתְרְשִׁימוּ (דף ר"ו ע"א) בְּגוּ

אוּתָן מְרַכְּבוֹת וְכָל אוּתָן נִשְׁמוֹת
הַצְדִּיקִים, כְּלָם עוֹלִים בְּתִשְׁבַּחַת
הַזֶּה עַד סוּד הַכֶּסֶף.

וּכְשִׁמְנִיעָה לְכֶסֶף הַקְדוּשׁ
הַתִּשְׁבַּחַת הַזֶּה שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל,
עוֹמְדַת שָׁם עַד הַזְּמַן שְׁאוּמְרִים
הַקְדוּשָׁה הַעֲלִינָה שֶׁל מוֹסָף. וְאִז
הַעֲלִיָּה שֶׁלמִטָּה לְמַעְלָה, לְהֶאֱחֹז
הַכָּל לְמַעְלָה לְמַעְלָה לְהִיּוֹת הַכָּל
אַחַד. זוֹהִי הַתִּשְׁבַּחַת שְׁעוֹלָה עַל
כָּל הַתִּשְׁבָּחוֹת.

מִכְּבָּאן וְהִלָּאָה סְדוּר הַתְּפִלָּה שֶׁל
שָׁאֵר הַיָּמִים, עַד יִשְׁמַח מֹשֶׁה וְכוּ',
הַשְּׂמִיחָה שֶׁל הַדִּרְגָּה הַעֲלִינָה,
עֲקָר הָאֲבוֹת, שְׁשִׁמַּח בְּאוֹתוֹ חֵלֶק
שְׁלוֹ כְּשֶׁהַכֶּסֶף עוֹלָה אֵלָיו וְנוֹטֵל
אוֹתָהּ, וּמִתְחַבְּרִים כְּאַחַד. זוֹהִי
שְׂמִיחַת הַתּוֹרָה הַעֲלִינָה
שְׁלִמְעָלָה, תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב. שְׂשִׁמַּח
בְּתּוֹרָה שְׁלִמְטָה, תּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה,
וּמִתְחַבְּרִים זֶה עִם זֶה.

בֵּינָן שֶׁהַתְּחַבְּרוּ כְּאַחַד, צְרִיךְ אָדָם
לְהַכְּלִיל בְּאוֹתָהּ שְׂמִיחָה אֶת הָעַם
הַקְדוּשׁ, יִשְׁמַחוּ בְּמַלְכוּתְךָ שׁוּמְרֵי
שְׁבַת וְכוּ', אֱלֹהֵינוּ וְאַלְהֵי
אַבוּתֵינוּ רְצֵה נָא בְּמִנוּחְתָּנוּ.

סוּד סִפְר הַתּוֹרָה בְּיוֹם הַזֶּה הָרִי
פְּרָשׁוּהוּ, שְׁשִׁנְנוּ כְּתוּב (נחמיה ח)
וַיִּקְרָאוּ בְּסִפְר בְּתוֹרַת הָאֱלֹהִים
מִפּוֹרֶשׁ וְשׁוּם שְׁכָל וַיְבִינּוּ בְּמִקְרָא,
וְהָרִי בְּאָרוֹ אֶת הַסּוּד, שְׁהֵם
פְּסוּקִים, טַעְמִים וּמְסוּרַת, וְכָל
אוֹתָם דְּיוּקִים (תְּקוּנִים) וְסוּדוֹת
עֲלִינִים, הַכָּל נִמְסַר לְמֹשֶׁה
מְסִינֵי. אִם כְּכָל הַדְּיוּקִים הִלְלוּ
נִמְסְרָה תּוֹרָה לְמֹשֶׁה, אִז סִפְר
תּוֹרָה שֶׁהוּא בְּכָל אוּתָן קְדוּשׁוֹת,
לְמָה הוּא חֶסֶר מִכָּל הַתְּקוּנִים
הָאֵלוּ וְהַסּוּדוֹת שֶׁנִּמְסְרוּ לוֹ לְמֹשֶׁה
בְּתוֹרָה?

אַלְּא סוּד זֶה, כְּשֶׁהַכֶּסֶף הַקְדוּשׁ
מִתְעַטֵּר, וְנִכְלָלַת בְּתוֹרָה שְׁבַכְתָּב
כָּל אוּתָן דְּמִיּוֹת, וְכָל אוֹתָם
טַעְמִים וּמְסוּרוֹת, כְּלָם נִכְנָסִים

בגניזה ונרשמו בתוך הכפסא הקדוש, ואותן דיוקנאות שהכניסה תורה שבכתב בתורה שבעל פה, ובהם התעברה כמו אשה שהתעברה מהזכר, ונשארו האותיות העליונות לבדן בקדשתן פראוי. ולהראות בכית הפנסת, שהרי מתברכת ומתעטרת הכפסא מסוד תורה שבכתב, ושם מכניסה כל אותן דמיות ומתקדשת ממנו, צריך להראות באותיות לבדן פראוי.

ואז הכל מתקדש בקדשה עליונה פראוי, כל שפן וכל שפן ביום הזה. ביום הזה צריך להעלות שבעה אנשים כנגד שבעה קולות, שהם סוד התורה, ובזמנים ובמועדים חמש תוף סוד זה. ביום הכפורים שש תוף הסוד העליון הזה.

והכל סוד אחד. חמש, שהם חמש דרגות למטה מדרגת האור הראשון למטה, והם סוד התורה. שש, שהם ששה צדדים, והכל סוד אחד. שבע הם שבעה קולות, וכלם סוד אחד אלה ואלה.

בראש חדש נוסף אחד על שלשה בשביל השמש שמאיר באותו זמן ללבנה, ונוסף אור על הלבנה, וזהו סוד מוסף. בספר תורה צריך להשמע קול אחד ודבור.

הסוד לסדר העם הקדוש ביום הזה ובשאר הימים שלספר תורה צריך לסדר ולתקן תקון בכפסא אחד שנקרא תבה, ואותו כפסא שיהיה בשש דרגות לעלות בהם, ולא יותר, שכתוב ושש מעלות לכפסא. ודרגה אחת למעלה לשים עליו ספר תורה ולהראותו לכל.

פורסייא קדישא, ואינון דיוקנין, דאעיל אורייתא דבכתב, באורייתא דבעל פה, ובהו אתעברת, פאתתא דאתעברת מן דכורא, ואשתארו אתוון עלאין לחודייהו בקדושייהו כדקא חזי. ולא תחזא בבי כנישתא, דהא אתברכת ואתעטרת פורסייא מרזא דתורה שבכתב, ותמן אעיל כל אינון דיוקנין, ואיהי אתקדשת מניה, בעי לאתחזא באתוון לחודייהו כדקא יאות.

וכדין, כלא אתקדש בקדושה עלאה כדקא חזי, כל שפן וכל שפן בהאי יומא. בהאי יומא בעי לסלקא שבעה גוברין, לקבל שבעה קלין, דאינון רזא דאורייתא. ובזמנין ובמועדין חמש, גו רזא דא. ביומא דכפורי שית. גו רזא עלאה דא.

וכלא רזא חדא. חמש, דאינון חמש דרגין לתתא, מדרגא דאור קדמאה לתתא, ואינון רזא דאורייתא. שית, דאינון שית סטרין וכלא רזא חדא. שבע אינון שבע קלין. וכלהו רזא חדא, אלין ואלין.

בראש חדש אתוסף חד על תלתא, בגין שמשא, דנהיר בההוא זמנא, לסיהרא, ואתוסף נהורא על סיהרא, והיינו רזא דמוסף. בספר תורה, בעי לשותמע חד קלא ודבור.

סדורא לסדרא עמא קדישא ביומא דא, ובשאר יומין דספר תורה בעי לסדרא ולתקנא תקונא, בחד פרסייא דאקרי תיבה, וההוא פרסייא דלהוי בשית דרגין, לסלקא בהו ולא יתיר, דכתיב, (דברי הימים ב ט) ושש מעלות לכפסא. ודרגא חד לעילא, לשואה עליה ספר תורה, ולא תחזא ליה לכלא.

בַּר סֵלִיק סֵפֶר תּוֹרָה לְתַמּוֹן, כְּדִין בְּעֵאן כָּל
 עֲמָא לְסִדְרָא גְרַמְיֵיהוּ לְתַתָּא, בְּאִימְתָא
 בְּדַחִילוּ בְרַתְתָּ בְזִיעַ, וּלְכוּנָא לְבִייהוּ, כְּמָה
 דְּהִשְׁתָּא קְיָימִין עַל טוֹרָא דְסִינִי לְקַבְּלָא
 אֲוִרֵייתָא, וְיִהוֹן צִייתִין וְיִרְכוּן אֲוִדְנִייהוּ. וְלִית
 רְשׁוּ לְעֲמָא לְמַפְתַּח פּוּמִיהוֹן, אֲפִילוּ בְמִילֵי
 דְּאֲוִרֵייתָא, וְכָל שְׁפִן בְּמִלָּה אַחְרָא, אֲלֵא כְלָהוּ
 בְּאִימְתָא, כְּמָאן דְּלִית לֵיהּ פּוּמָא וְהָא
 אֲוִקְמוּהָ, דְּכַתִּיב, (נחמיה ח) וּכְפַתְחוּ עֲמָדוּ כָּל
 הָעָם. (נחמיה ח) וְאֲזַנִּי כָּל הָעָם אֶל סֵפֶר הַתּוֹרָה.
 אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כִּד מִפְקִין סֵפֶר תּוֹרָה
 בְּצַבּוּרָא, לְמַקְרָא בֵּיהּ, מִתְּפַתְחִין תַּרְעֵי
 שְׁמַיָּא דְרַחֲמִין, וּמְעוֹרְרִין אֶת הָאֲהָבָה
 לְעִילָא, וְאֲבַעֵי לֵיהּ לְבַר נֶשׁ לְמִימַר הַכִּי.
 בְּרוּךְ שְׁמִיָּה דְמֵאֲרֵי עֲלָמָא, בְּרִיךְ כְּתָרְךָ
 וְאַתָּרְךָ, יְהֵא רַעוּתְךָ עִם עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל
 לְעֵלַם, וּפּוֹרְקֵן יְמִינְךָ, אַחְזִי לְעַמְּךָ בְּבֵית
 מִקְדָּשְׁךָ, וְלֵאמֹטוּי לְנָא מְטוּב נְהוֹרְךָ,
 וְלִקְבֻלָּא צְלוֹתְנָא בְּרַחֲמִין. יְהֵא רַעוּא קְדָמְךָ,
 דְּתוֹרִיךָ לָן חַיִּים בְּטִיבוּ, וְלֵהוּי אֲנָא פְקִידָא בְּגוּ
 צְדִיקְיָא, לְמַרְחַם עָלֵי, וְלִמְנַטֵּר יְתִי, וְיִת כָּל
 דִּילֵי, וְדִי לְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל. אֶת הוּא זָן לְכָלֵא,
 וּמְפָרְנַס לְכָלֵא, אֶת הוּא שְׁלִיט עַל כָּלֵא, אֶת
 הוּא דְשְׁלִיט עַל מְלַכְיָא, וּמְלַכוּתָא דִּילָךְ הוּא.
 אֲנָא עֲבָדָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּסִגִּידְנָא
 קַמִּיָּה, וּמִקַּמִּי דִּיקָר אֲוִרֵייתִיָּה, בְּכָל עֵידִן
 וְעֵידִן. לֹא עַל אֵינֶשׁ רַחֲיִצְנָא, וְלֹא עַל בַּר
 אֱלֹהִין סְמִיכְנָא, אֲלֵא בְּאֵלְהָא דְשְׁמַיָּא, דְּהוּא
 אֱלֹהָא קָשׁוּט, וְאֲוִרֵייתִיָּה קָשׁוּט, וּנְבִיאוּהִי
 קָשׁוּט, וּמְסֻגֵי לְמַעְבַּד טְבוּוֹן וּקְשׁוּט. בֵּיה אֲנָא
 רַחֲיִין, וְלִשְׁמִיָּה קְדִישָׁא יְקִירָא אֲנָא אִימַר
 תְּשַׁבְּחִן. יְהֵא רַעוּא קְדָמְךָ, דְּתַפְתַּח לְפָאֵי
 בְּאֲוִרֵיתְךָ וְתִיֵּהֵב לִי בְּנִין דְּכָרִין דְּעֲבָדִין

בְּשַׁעוֹרָה לְשֵׁם סֵפֶר תּוֹרָה, אֲזַ
 צְרִיכִים כָּל הָעָם לְסִדְרַ עֲצָמָם
 לְמַטָּה בְּאִימָה וּפְחָד, בְּרַתְתָּ וּבְזִיעַ
 וּלְכוּן לְבָם, כְּאֵלוּ שְׁכַעַת עוֹמְדִים
 עַל הַר סִינִי לְקַבֵּל תּוֹרָה, וְיִהְיוּ
 מִקְשִׁיבִים וּמְטִים אֲזַנֵּיהֶם. וְאִין
 רְשׁוּת לָעָם לְפַתַּח פִּיהֶם אֲפִלוּ
 בְּדַבְּרֵי תּוֹרָה, כָּל שְׁפִן בְּדַבְּרַ אַחֵר,
 אֲלֵא כָּלָם בְּאִימָה, כְּמִי שְׁאִין לוֹ
 פֶּה, וְהָרִי פְרִשׁוּהָ, שְׁפַתּוֹב (נחמיה
 ח) וּכְפַתְחוּ עֲמָדוּ כָּל הָעָם. (שם)
 וְאֲזַנִּי כָּל הָעָם אֶל סֵפֶר הַתּוֹרָה.
 אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּשִׁמוּצִיאִים
 סֵפֶר תּוֹרָה בְּצַבּוּר לְקִרְא בּוּ,
 נִפְתָּחִים שְׁעָרֵי רַחֲמִים בְּשָׁמַיִם,
 וּמְעוֹרְרִים אֶת הָאֲהָבָה לְמַעְלָה,
 וְצָרִיף אָדָם לומר כֵּן.
 בְּרוּךְ שְׁמוֹ שֶׁל רַבּוֹן הָעוֹלָם, בְּרוּךְ
 כְּתָרְךָ וּמְקוּמְךָ, יְהִיָּה רְצוֹנְךָ עִם
 עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לְעוֹלָם, וּפְדוּתִי יְמִינְךָ
 הִרְאָה לְעַמְּךָ בְּבֵית מִקְדָּשְׁךָ,
 וְלִהְיֶיעַ לָנוּ מְטוּב אוֹרְךָ וּלְקַבֵּל
 תְּפִלוֹתֵינוּ בְּרַחֲמִים. יְהִי רְצוֹן
 מִלְּפָנֶיךָ, שְׁתַּאֲרִיף לָנוּ חַיִּים
 בְּטוֹב, וְלִהְיוֹתִי נִפְקֵד בֵּין
 הַצְּדִיקִים לְרַחֵם עָלַי וְלִשְׁמַר
 אוֹתִי, וְאֵת כָּל שְׁלִי וְשָׁל כָּל עַמְּךָ
 יִשְׂרָאֵל. אֶתְּהָ הוּא הַזָּן אֶת הַכֹּל,
 אֶתְּהָ הוּא הַשּׁוֹלֵט עַל הַמְּלָכִים
 וּמְפָרְנַס אֶת הַכֹּל. אֶתְּהָ הוּא
 הַשּׁוֹלֵט עַל הַכֹּל, וְהַמְּלַכוּת שְׁלִיךְ
 הִיא. אֲנִי עֲבָדוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא שְׁמִשְׁתַּחֲוֶה לְפָנָיו וּמִלְּפָנָיו
 כְּבוֹד תּוֹרַתּוֹ בְּכָל זְמַן וְזִמְנָן. לֹא
 עַל אִישׁ אֲנִי בּוֹטֵחַ וְלֹא עַל בְּנֵי
 אֱלֹהִים אֲנִי סוֹמֵךְ, אֲלֵא בְּאֵלֵי
 הַשָּׁמַיִם, שֶׁהוּא אֱלֹהֵי אֲמַת
 וְתוֹרַתּוֹ אֲמַת וּנְבִיאָיו אֲמַת,
 וּמְרַבָּה לַעֲשׂוֹת טוֹבוֹת וְאֲמַת. בּוּ
 אֲנִי בּוֹטֵחַ, וְלִשְׁמוֹ הַקְּדוֹשׁ
 וְהַנִּכְבָּד אֲנִי אוֹמֵר תְּשַׁבְּחוּת. יְהִי
 רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, שְׁתַּפְּתַח לְבִי
 בְּתוֹרַתְךָ, וְתַתֵּן לִי בְּנִים זְכָרִים
 שְׁעוֹשִׂים רְצוֹנְךָ, וְתִשְׁלִים

משאלות לבי ולב כל עמך ישראל
לטוב ולחיים ולשלום, אמן.

ואסור לקרא בספר תורה, רק
אחד לבדו, וכלם מקשיבים
ושותקים, כדי שישמעו הדברים
מפיו כאלו קבלו אותה באותה
שעה מהר סיני. ומי שקורא
בתורה, שיהיה אחד עומד עליו
ושותק, שלא ישמע - רק דבור
אחד לבדו ולא שני דבורים. לשון
קדש אחת, ואחד הוא, ולא שני
דבורים. ואם נמצאים שנים בספר
תורה, זהו חסרון של סוד
האמונה, וחסרון כבוד התורה
נמצא בספר תורה. וצריך קול
אחד, מתרגם אחד, וסוד זה -
קלפה ומת. (סוד העולם וסוד העולם

הבא).

בכל שותקים ואחד קורא,
שכתוב (שמות ב) וידבר אליהם את
כל הדברים האלה לאמר. הוא
למעלה, וכל העם למטה, שכתוב
(שמות יט) ויתיצבו בתחתית ההר.
וכתוב ומשה עלה אל האלהים.
ואותו שקורא בתורה, ישים לבו
ורצונו לאותם דברים, וכי הוא
שליח רבונו בסדורים של הדברים
הללו להשמיע לכל העם, שהרי
הוא עומד פדגמה עליונה. משום
כך, מי שעולה לקרא בתורה,
יסדר אותם דברים בראשונה
בביתו, ואם לא, לא יקרא בתורה.
מנין לנו? מאותו דבור, שטרם
ישמיע תורה לעם הקדוש, מה
פתוב? (איוב כח) אז ראה ויספרה
הכינה וגם חקרה. ואחר כך,
ויאמר לאדם הן יראת ה' היא

חכמה וגו'.

אסור לו למי שקורא בתורה
להפסיק בפרשה או אפילו דבר
אחד, אלא רק במקום שהפסיק
משה את הפרשה לעם הקדוש -
יפסיק, ולא יפסיק דברי פרשת
שבת זו בפרשת שבת אחרת.

רעותך. ותשלים משאלין דלבאי, ולבא דכל
עמך ישראל לטב ולחיים ולשלום אמן.

ואסור למקרי בספרא דאורייתא, בר חד
בלחודוי, וכלא צייתין ושתקין, בגין
דישמעון מלין מפומיה, כאילו קבילו לה
ההיא שעתא מטורא דסיני. ומאן דקרי
באורייתא, להוי חד קאים עליה, ושתיק. דלא
ישתמע בר דבור חד בלחודוי, לא תרין
דבורין, לשון קדש חד, וחד הוא, ולא תרין
דבורין, ואי תרין משתפחין בספר תורה,
גריעותא דרזא דמהימנותא איהו וגריעותא
דיקרא דאורייתא אשתכח בספר תורה, ובעי
חד קלא. מתרגם חד. ורזא דא קליפה ומוחא.

(רוא דעלמא דא ורזא דעלמא דאמי).

בלא שתקין, וחד קארי, דכתיב, (שמות ב) וידבר
אלהים את כל הדברים האלה לאמר
איהו לעילא, וכל עמא לתתא, (דף ר"ז ע"ב)
דכתיב, (שמות יט) ויתיצבו בתחתית ההר. וכתיב
(שמות יט) ומשה עלה אל האלהים.

והוא דקארי באורייתא, ישוי לביה ורעותיה
לאינון מלין, וכי איהו שליחא
דמאריה, בסדורא דהני מלין, למשמע לכל
עמא, דהא איהו קאים פדוגמא עלאה. בגין
כך, מאן דסליק למקרי באורייתא, יסדר אינון
מלין פקדמיתא בביתיה, ואי לא, לא יקרי
באורייתא, מנלן מההוא דבור, עד לא ישמע
אורייתא לעמא קדישא מה כתיב, (איוב כח) אז
ראה ויספרה הכינה וגם חקרה, ולבתר,
ויאמר לאדם הן יראת ה' היא חכמה וגו'.

אסור ליה למאן דקארי באורייתא למפסק
פרשתא, או אפילו מלה חדא, אלא
באתר דפסק משה פרשתא לעמא קדישא,
יפסיק. ולא יפסיק מלין דפרשתא דשבתא
דא, בפרשתא דשבתא אחרא.

הסוד הנזה, בשעה שהפסיקו פרשיות, כל אחת ואחת מתעטרת ועומדת לפני הקדוש ברוך הוא. כיון שהשלימו להפסיק לכל השנה את הפרשיות הללו, התעטרו לפני הקדוש ברוך הוא ואומרות: אני משבת פלוני (מצבור פלוני), ואני משבת פלוני (מצבור פלוני).

באותה שעה קורא ליופיא"ל ממנה הגדול, ולחמשים ושלש מרכבות קדושות שפחת דוד שהתמנו לשמושה של תורה, וכל מרכבה ומרכבה מנה אותה את המרכבה הזו על פרשה פלונית שבשבת פלונית, ומרכבה פלונית על פרשה פלונית של שבת פלונית. וכל אחת ואחת משמשת את התורה של אותה שבת שלה, ואסור לנו לערב אלה באלה, ולא להכניס מרכבה למרכבת חברתה אפלו כמלא נימה, ואפלו בתבה אחת או אפלו באות אחת. אלא כל אחת ואחת כפי שפסק להן הקדוש ברוך הוא, וכמו שמנה אותן באותן פרשיות, כל אחת ואחת על משמרתה.

ורבן כשמתעטרת פרשה זו, עולות אותן המלים של אותה הפרשה שנשלמה בצבור, ואותה מרכבה לוקחת אותם, זו שממנה על אותה פרשה, ומעלה אותם לפני הקדוש ברוך הוא, ואותם מלים ממש עומדות לפניו ואומרות: אני פרשה פלונית שהשלימוני צבור פלוני כן וכך. אם השתלמה כראוי לה, מעלים את אותן מלים, ומתעטרות על הפסא הקדוש, ואותה מרכבה משמשת לפניו, כל מרכבה ומרכבה, הפרשה של כל שבת ושבת, וכלן מתעטרות בתוך הפסא הקדוש, ובהן היא עולה

רוא דא, בשעתא דאיפסיקו פרשין, כל חד וחד אתעטרא וקיימא קמי קדשא בריך הוא. כיון דאשלימו למפסק הני פרשין דכל שתא, אתעטרו קמיה קדשא בריך הוא, ואמרי אנא משבת פלוני, (ס"א מצבורא פלוני) ואנא משבת פלוני. (מצבורא פלוני).

בההיא שעתא, קרא ליופיא"ל רב ממנא, ולחמשין ותלת רתיכין קדישין דתחות ידיה, דאתמנון בשמושא דאורייתא, וכל רתיכא ורתיכא מגי ליה, להאי רתיכא על פרשתא פלגיא, דבשבת פלוני. ורתיכא פלוני, על פרשתא פלגיא, דשבת פלוני. וכל חד וחד, משמשא לאורייתא, דההוא שבת דיליה. ואסיר לן לערבא אלין באלין, ולא לאעלא רתיכא ברתיכא דחבריה, אפילו כמלא נימא. ואפילו בחד תיבה, או אפילו באת חד, אלא כל חד וחד, כמה דפסיק לון קדשא בריך הוא, וכמה דמני לון באינון פרשין, כל חד וחד על מטריה.

ועל דא, כד מתעטרא פרשתא דא, סלקן אינון מלין דההיא פרשתא, דאשתלים בצבורא, ונטיל לון ההוא רתיכא, דממנא בההיא פרשתא, וסליק לון קמי קדשא בריך הוא, ואלין מלין ממש, קיימין קמיה ואמרינן, אנא פרשתא פלגיא, דאשלימו לי צבורא פלוני, הכי והכי.

אי אשתלים פדקא חזי ליה, סלקין אינון מלין, ומתעטרן על פורסייא קדישא, וההוא רתיכא משמשא קמיה, כל רתיכא ורתיכא, פרשתא דכל שבתא ושבתא, וכלהו מתעטרן בגו פורסייא קדישא, ובהו איהי סלקא לאתיחדא לעילא לעילא, ואתעביד

להתייחד למעלה למעלה, והכל נעשה כלל אחד. משום כך, אשרי חלקו מי שמשלים פְּרַשְׁת כַּל שַׁבַּת וְשַׁבַּת כְּרַאוּי כְּמוֹ שֶׁפָּסְקוּ אוֹתָהּ לְמַעְלָה.

פְּעָמִים קוֹרְאִים בְּסֵפֶר תּוֹרָה בְּשַׁבָּת; בְּמִנְחָה, בְּשַׁעַת שֶׁהָיָה תְּלוּי לַעֲת עֶרֶב, צְרִיכִים לְהַכְלִיל שְׂמַל בִּימִין, שְׁהָרִי תּוֹרָה נִתְּנָה מִשְׁנֵי צְדָדִים, שְׁפָתוֹב (דברים לג) מִימִינוֹ אֵשׁ דָּת לְמוֹ, מִימִין וְשְׂמַל. מִשׁוּם כֵּן לְסֵפֶר הַתּוֹרָה בְּמִנְחָה דִּי בַעֲשָׂרָה פְּסוּקִים אוֹ יוֹתֵר, אֲבָל לֹא שְׁלֵמוֹת הַפְּרָשָׁה, שְׁהָרִי שְׁלֵמוֹת הַפְּרָשָׁה אֵינָה אֲלֵא בִּימִין, וְהֵימִין תְּלוּי עַד שַׁעַת הַמִּנְחָה, וְהָרִי פְּרָשִׁיָּהּ.

בְּשָׁנֵי בְּשַׁבָּת וּבַחֲמִישֵׁי בְּשַׁבָּת, מִשׁוּם שִׁינּוּדוֹת הַדְּרָגוֹת לְמִטָּה, שֶׁהֵם כָּלֵל הַתּוֹרָה. וְאִם תֹּאמֶר, הָרִי נְבִיאִים הַתְּפָרְשׁוּ לְמִטָּה - אֲלֵא כֵּן זֶה וְדָאֵי. אֲבָל אֵלֶּה שְׁלֵמוֹתָהּ, כָּלֵם כָּלֵל שֶׁל הַתּוֹרָה, וְכָל אֶחָד וְאֶחָד פּוֹלֵל כָּל אֶחָד וְאֶחָד.

וְסוּד הַדְּבָר - הַדְּרָגוֹת הַעֲלִיּוֹנוֹת הִלְלוּ הֵן נִקְרְאוֹת פְּרָשָׁה אַחַת, וְאַחַר כֵּן יִצְאֹת מִהֵן תִּשַׁע דְּרָגוֹת שְׁנֵאוֹתוֹת כְּאֶחָד, וּמִשׁוּם כֵּן תִּשַׁע אֲנָשִׁים; שְׁלֵשָׁה בְּמִנְחָה בְּשַׁבָּת, וְשְׁלֵשָׁה בְּיוֹם שְׁנֵי וְשְׁלֵשָׁה בְּיוֹם חֲמִישִׁי. הָרִי תִשַׁע. וּבְסֵפֶר שֶׁל רַב יִיבָא סְבָא, בְּמִנְחָה בְּשַׁבָּת הָרִי הַתְּעוֹרְרוֹת שֶׁל שְׂמַל, וְהִנְקֵדָה הַתְּחַתּוֹנָה בְּאוֹתוֹ צַד הַשְּׂמַל מִקְבֵּלֵת סוּד הַתּוֹרָה. אִזּוֹ בְּאוֹתָהּ שַׁעַת נּוֹסַעַת מִצַּד שְׂמַל, וּמְשַׁלָּה אָנוּ קוֹרְאִים.

שְׁהָרִי הִיא עוֹמֶדֶת בְּסוּד שֶׁל תִּשַׁע (סְפִירוֹת), וְקוֹרְאִים תִּשַׁע, וְהֵם שֹׁשֶׁה שֶׁל חַל וְשְׁלֵשָׁה בְּשַׁעַת שֶׁהַשְּׂמַל מִתְּעוֹרֵר בְּשַׁבָּת, וְלְהַכְלִיל הַכָּל כְּאֶחָד. וְהִיא מִתְּעוֹרֶרֶת בָּהֶם בְּשְׁלֵשָׁה צְדָדִים,

כֹּלָא כְּלָלָא חֲדָא. בְּגִין כֵּן, זְפָאָה חוֹלְקִיָּהּ מֵאֵן דְּאֲשְׁלִים פְּרַשְׁתָּא דְכָל שַׁבְּתָא וְשַׁבְּתָא, פְּדָקָא יְאוּת, כְּמָה דְּאֶפְסִיקוּ לְעִילָא.

תְּרִי זְמַנִּי, קְרִינֵן בְּסֵפֶר תּוֹרָה בְּשַׁבְּתָא, בְּמִנְחָה, בְּשַׁעַתָּא דְּדִינָא תְּלִיא, לְעִידֵן עֶרֶב. צְרִיכִין לְאֲכַלְלָא שְׂמַלָּא בִּימִינָא, דְּהָא אֲוִרִייתָא מִתְּרִין סְטְרִין אֲתִייהִיבֵת, דְּכַתִּיב, (דברים לג) מִימִינוֹ אֵשׁ דָּת לְמוֹ, יְמִינָא וְשְׂמַלָּא.

בְּגִין כֵּן סֵפֶר תּוֹרָה בְּמִנְחָה דִּי בַעֲשָׂרָה פְּסוּקִין, אוֹ יוֹתֵר, אֲבָל לֹא שְׁלִימוֹ דְּפְרַשְׁתָּא, דְּהָא שְׁלִימוֹ דְּפְרַשְׁתָּא לֹא הוּי, אֲלֵא בִּימִינָא, וְיְמִינָא תְּלִיא עַד שַׁעַתָּא דְּמִנְחָה, וְהָא אוֹקְמוּהָ.

בְּשָׁנֵי בְּשַׁבְּתָא, וּבַחֲמִישֵׁי בְּשַׁבְּתָא, בְּגִין דְּקָא נִחְתִּין דְּרָגִין לְתַתָּא, דְּאֵינּוּן כְּלָלָא דְּאוֹרִייתָא. וְאִי תִימָא, הָא נְבִיאִין מִתְּפָרְשֵׁן לְתַתָּא. אֲלֵא הִכִּי הוּא וְדָאֵי, אֲבָל הֵנִי דְּלְתַתָּא, כְּלָלָא דְּאוֹרִייתָא, וְכָל חַד וְחַד כְּלִיל לְכָל חַד וְחַד.

וְרָזָא דְּמִלָּה, אֲלִין דְּרָגִין עֲלָאִין, אֵינּוּן אֲקָרוּן פְּרַשְׁתָּא חֲדָא, וְלְבַתֵּר נְפָקִין מִנִּייהוּ תִשַׁע דְּרָגִין, דְּאֲתַאחֲדוּן כְּחֲדָא, וּבְגִין כֵּן תִּשַׁע גּוֹבְרִין, תְּלַת בְּשַׁבְּתָא בְּמִנְחָה, וְתַלַּת בְּיוֹמָא תְּנִינָא, וְתַלַּת בְּיוֹמָא חֲמִשָּׁאָה, הָא תִשַׁעָה.

וּבְסֵפֶרָא דְּרַב יִיבָא סְבָא, בְּמִנְחָה בְּשַׁבְּתָא, הָא אֲתַעֵר רְזָא דְּשְׂמַלָּא, וְנִקְוֵדָה תַתָּאָה, בְּהֵהוּא סְטְרָא דְּשְׂמַלָּא, מְקַבְּלָא רְזָא דְּאוֹרִייתָא, פְּדִין בְּהֵהוּא שַׁעַתָּא, נְטָלָא מִסְטְרָא דְּשְׂמַלָּא, וּמִדִּילִיהּ קְרִינֵן.

דְּהָא אֵינִי קְרִימָא בְּרָזָא (דף ר"ז ע"א) דְּתִשַׁע, (נ"א סְפִירוֹת) וְקְרִינֵן תִּשַׁע, וְאֵינּוּן שִׁית דְּחוּל, וְתַלַּת בְּשַׁעַתָּא דְּאֲתַעֵר שְׂמַלָּא בְּשַׁבְּתָא, וְלֵאחֲפָלָלָא כֹּלָא כְּחֲדָא. וְאֵינִי מִתְּעוֹרֵרָא בְּהוּ,

כמו שלשת הצדדים העליונים שהם כלל של פרשת השבת. אשרי חלקו של מי שזוכה לכבוד השבת. אשריו בשני העולמות, בעולם הזה ובעולם הבא.

כתוב (שמות טז) אל יצא איש ממקומו ביום השביעי. מה זה מקומו? שנינו, ממקומו - מאותו מקום שראוי ללכת. וסוד הדבר - שכתוב (יחזקאל א) ברוך כבוד ה' ממקומו. וזה המקום. וזהו סוד הכתוב (שמות א) כי המקום אשר אתה עומד עליו. מקום ידוע הוא למעלה, וקוראים לו מקום, שנודע בו הכבוד העליון שלמעלה. ומשום כך אזכרה לאדם, שהרי מתעטר בעטרה קדושה של מעלה, שלא יצא ממנו. שאם (יצא מפיו דבור של חל) יצא ממנו, הוא מחלל שבת. בידו - במעשה, כמו שבארנו. ברגלו - ללכת מחוץ לאלפים אמה. כל אלה הם חלול שבת.

אל יצא איש ממקומו, זהו מקום כבוד הקדושה הזו, שהרי ממנו לחוץ הוא מקום של אלהים אחרים. ברוך כבוד ה' ממקומו. כבוד ה' שלמעלה. ממקומו - זה כבוד שלמטה, וזהו סוד של עטרת שבת. ומשום כך, אל יצא איש ממקומו. ברוך הוא לעולם ולעולמי עולמים.

כתוב, (שמות לב) הנה מקום אתי. מקום אתי, ודאי זהו מקום טמיר ונגנון שלא נודע כלל. ממשמע שכתוב אתי - מקום שלא התגלה ועומד טמיר, וזהו מקום עליון למעלה למעלה, היכל עליון טמיר ונגנון. אבל זהו מקום למטה, כפי שאמרנו. וזהו מקום שנפרד למעלה ונפרד למטה, ומשום כך אל יצא איש ממקומו ביום השביעי.

ממקומו ביום השביעי.

בתלת סטרין, פגוונא דתלת סטרין עלאין, דאינון כללא דפרשתא דשבתא. זכאה חולקיה מאן דזכי ליקרא דשבתא, זכאה איהו בתרין עלמין, בעלמא דין, ובעלמא דאתי.

כתוב (שמות טז) אל יצא איש ממקומו ביום השביעי מהו ממקומו. תנינן, ממקומו מה הוא אחר דאתחזי למהך. ורזא דמלה, דכתיב, (יחזקאל א) ברוך כבוד יי' ממקומו. ודא איהו מקום, ודא איהו רזא דכתיב, (שמות א) כי המקום אשר אתה עומד עליו. אתר ידיעא איהו לעילא, וקרין ליה מקום, דאשתמודע ביה יקרא עלאה דלעילא. ובגין כך, אזכרותא לפר נש דהא מתעטרא בעטרא קדישא דלעילא, דלא יפוק מיניה דאי (יפוק מפייה מילולא דחול) יפוק מגיה, קא מחלל שבתא. בידוי, בעבידתא. כמה דאוקימנא. ברגלוי, למהך לבר מתרי אלפין אמין, כל אלין חלולא דשבתא איהו.

אל יצא איש ממקומו, דא איהו אתר יקרא דקדושה דא, דהא מגיה לבר, אתר דאלהים אחרים איהו. ברוך כבוד יי' ממקומו. כבוד יי' דלעילא. ממקומו, דא כבוד דלתתא ודא איהו רזא דעטרא דשבתא, בגין כך אל יצא איש ממקומו, בריך הוא לעולם ולעולמי עולמים.

כתוב (שמות לב) הנה מקום אתי, מקום אתי, ודאי דא איהו מקום טמיר ונגניז, דלא אתיידע כלל. משמע דכתיב אתי, אתר דלא אתגליא, וקיימא טמירא, ודא איהו אתר עלאה לעילא לעילא, היכלא עלאה טמיר ונגניז. אבל דא, איהו אתר לתתא כדקאמרן. ודא איהו מקום דאתפרש לעילא, ואתפרש לתתא, ובגין כך אל יצא איש

ומדחתם מחוץ לעיר את פאת קדמה אלפים באמה וגו' (במדבר לה), הרי פרשוה באותם סודות עליונים. אבל אלפים באמה - שיִרְשָׁה שני צדדים לכל צד, והיא מתעטרת תמיד בשני צדדים, בין למעלה בין למטה. וסימנך - שכינה לא שורה מחוץ לתחום הראוי לה.

בשייצאת שבת, צריכים ישראל שלמטה להתעכב, שהרי הוא יום גדול עליון, (צריך להתעכב עליו) וביום הזה שורה עליו אורח גדול ונכבד, ומשום כך צריך להתעכב, להראות שלא דוחקים באורח הקדוש. אז פותחים ישראל ואומרים, (תהלים עח) והוא רחום וכפר עון וגו'. שתקון יפה הוא בלילה הזה, כיון שהדין חוזר למקומו - מה שלא ראוי כשנכנסת שבת, כשהדין מסתלק ולא נמצא.

בשעה שפותחים ישראל יויהי נעם" וסדר הקדשה, כל אותם רשעי הגיהנם פותחים ואומרים: אשריכם ישראל, העם הקדוש. אשריכם הצדיקים השומרים את מצוות התורה. או לרשעים שלא זכו לשמר תורה. אז דומ"ה מקדים, ומתעורר כרוז ואומר: (שם ט) ישובו רשעים לשאולה כל גוים שכחי אלהים. וכל קבוצות הרחוקות הללו טורדות אותם בגיהנם, ואין מי שמרחם עליהם. אשריכם כל שומרי השבת בעולם הזה, ומענגים את אותו הענג ששורה מלמעלה, כפי שאמרנו.

זה מי ששורה בתענית בשבת, שנים מתעוררים עליו לפני המלך הקדוש. אחד, אותה רוח עליונה קדושה שהצטרף להתענג ולא התענג. ואחד, אותו ממנה שעומד על מי ששוי בתענית,

ומדחתם מחוץ לעיר את פאת קדמה אלפים באמה וגו', (במדבר לה) הא אוקמוה באינון רזין עלאין. אבל אלפים באמה, דירתה תרין סטרין לכל סטר, ואיהי מתעטרא תדיר בתרין סטרין, בין לעילא בין לתתא. וסימנך שכינה לא שריא לבר מתחומא דאתחזי לה.

כד נפק שבתא, צריכין ישראל דלתתא, לאעפכא, דהא יומא רבא עלאה איהו. (אצטרף להתעכב עליה) ובהאי יומא, אושפינא רבא ויקרא, קא שריא עליה, בגין כך בעי לאתעכבא, לאתחזאה דלא דחקין באושפינא קדישא. כדין פתחי ישראל ואמרי, (תהלים עח) והוא רחום וכפר עון וגו', דתקונא שפירא איהו בהאי ליליא, כיון דדינא אתהדר לאתריה, מה דלא אתחזי כד עייל שבתא, דדינא אסתלק, ולא אשתכח.

בשעתא דפתחי ישראל ויהי נועם, וקדוששתא דסדרא, כל אינון חייבין דגיהנם, פתחין ואמרי, זכאין אתון ישראל עמא קדישא, זכאין אתון צדיקייא, דנטרי פקודי אורייתא. ווי לון לחייביא, דלא זכו למיטר אורייתא, כדין דומ"ה קדים, וכרוזא אתער ואמר, (תהלים ט) ישובו רשעים לשאולה כל גוים שכחי אלהים. וכל אלין חבילי טהירין, טרדין לון בגיהנם, ולית מאן דמרחם עליהון. זכאין אינון כל נטרי שבתא בהאי עלמא, וקא מענגי לההוא ענג דשריא מלעילא, כדקאמרן.

האי מאן דשרי בתעניתא בשבתא, תרי מתערי עליה קמי מלכא קדישא. חד, ההוא רוחא עלאה קדישא דאצטרף לאתענגא, ולא אתענג. וחד, ההוא ממנא דקיימא על מאן

דְּשָׂרֵי בְּתַעֲנִיתָא, וּסְנַגְרִי"ה שְׁמִיָּה. וּסְלָקִין
קָמִי מַלְכָּא קַדִּישָׁא, וּמִתְעַרֵּי עֲלֵיהּ.

וְהָהוּא רוּחָא אִסְתַּלַּק גְּרִיעַ מַהֲהוּא אֲתַהֲנוּתָא
דְּלַתְתָּא. וְכַד הָאִי רוּחָא לָא אֲשַׁתְּלִים
לְתַתָּא, רוּחָא אַחְרָא דְלַעֲיִלָּא לָא אֲשַׁתְּלִים.
כִּיּוֹן דְּלָא אֲשַׁתְּלִים לְתַתָּא וּלְעִילָּא, כְּדִין
אַתְחַזִּי הֵהוּא בַר נֶשׁ לְאַתְלַטְיָא, וּלְאַתְעַנְשָׂא.
אַלָּא כִּיּוֹן דְּאֲשַׁתְּלִים זְמַנָּא אַחְרָא, וְהָהוּא
מְמַנָּא דְאַתְמַנָּא עַל עֲנוּיָא (דף ר"ז ע"ב) וְתַעֲנִיתָא,
אֲשַׁתְּלִים גּוּ אֵינוֹן מְמַנֵּן אַחְרַנִּין, כְּעֲנוּגָא
דְלַעֲיִלָּא, קוֹרְעִין לִיהּ כָּל גְּזֵר דִּינָא, דְאַתְגְּזֹר
מֵאֵינוֹן שְׂבַעִין שְׁנַיִן עֲלָאִין.

לְמַלְכָּא דְחַדִּי בַהֲלוּלָא דִילֵיהּ, וְכָל בְּנֵי נֶשׂא
חַדָּאֵן עֲמִיָּה, חָמָא חַד בַּר נֶשׁ יְהִיב
בְּקוּלָר, פְּקִיד עֲלוּי, וְשְׂרִייהוּ, בְּגִין
דִּישְׁתַּכְחוּן כּוּלָּא בַחְדָּוָה.

וּלְבַתָּר, מִתְהַדְרִין אֲלִין מְמַנֵּן דְעֲנַשִּׁין לְבְנֵי
נֶשׂא, וְאַתְפְּרַעִין מַנְיָה דְבַר נֶשׁ, עַל
דְּאַשְׁתַּכַּח בְּגִינְיָה גְרִיעוּתָא עֵילָּא וְתַתָּא. מָאִי
תְקַנְתִּיָּה. לִיתִיב תַעֲנִיתָא עַל תַעֲנִיתָא. מָאִי
טַעֲמָא. דָּא בְטִיל עֲנוּגָא דְשַׁבְתָּא, יְבַטֵּל עֲנוּגָא
דְחוּל.

וְאִי אִיהוּ מְבַטֵּל עֲנוּגָא דְשַׁבְתָּא, וְקָא מִתְעַנֵּג
בַּחוּל, דְמִי כְּמַאן דְחָשַׁב לְמַלְאָה אַחְרָא,
יִתִיר מְמַה דְחָשִׁיב לִיהּ לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא.
רוּחָא עֲלָאָה, קַדִּישָׁא דְקוּדְשִׁין דְשְׂרַיָּא עֲלֵיהּ,
לָא עֲנִיג, וּבְטִיל לִיהּ מַנְיָה. רוּחָא אַחְרָא
דְחוּל, דְשְׂרַיָּא לְבַתָּר עַל עֲלָמָא, חָשִׁיב וְקָא
מְעַנְגָּא לִיהּ. כְּדִין מְהַדְרִין וּמִתְפְּרַעִין מַנְיָה,
בְּהָאִי עֲלָמָא, וּבְעֲלָמָא דְאַתִּי.

בְּגִין כֶּף, אֲצִטְרִיךְ תַעֲנִיתָא אַחְרִינָא, בְּיוֹמָא
קַדְמָאָה דְחוּל, בְּזְמַנָּא דְשְׂרַיָּא עַל עֲלָמָא
הֵהוּא רוּחָא דְחוּל. וּבְהָאִי אִית לִיהּ אֶסְוּתָא,

וּשְׁמוֹ סְנַגְרִי"ה. וְעוֹלִים לְפָנֵי
הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ וּמִתְעוֹרְרִים עֲלָיו.
וְאוֹתָהּ רוּחַ מְסַתְּלַקְתָּ חֲסֵדָה
מֵאוֹתָהּ הַנָּאָה שְׁלֵמָטָה. וּכְשֶׁהָרוּחַ
הַזֶּה לֹא נִשְׁלָמָה לְמִטָּה, רוּחַ אַחֲרַת
שְׁלֵמָעֵלָה לֹא נִשְׁלָמָה. כִּיּוֹן שֶׁלֹּא
נִשְׁלָמוּ לְמִטָּה וּלְמַעֲלָה, אֲזַי רְאוּי
אוֹתוֹ אָדָם לְהִתְקַלֵּל וּלְהַעֲנֹשׁ.
אַלָּא כִּיּוֹן שֶׁנֶּשֶׁלֶם בְּזִמְנָא אַחַר,
וְאוֹתוֹ מְמַנָּה שֶׁהִתְמַנְּה עַל עֲנוּי
וְתַעֲנִית נֶשֶׁלֶם בְּחוּף אוֹתָם מְמַנִּים
אַחֲרֵים כְּעֲנֵג שְׁלֵמָעֵלָה, קוֹרְעִים
לוֹ כָּל גְּזֵר דִּינוֹ שֶׁנִּגְזַר מֵאוֹתָם
שְׂבַעִים שָׁנִים עֲלֵיוֹנִים.

לְמַלְכָּךְ שֶׁשָּׂמַח בַּהֲלוּלָא שְׁלוֹ, וְכָל
בְּנֵי הָאָדָם שֶׁמַּחִים עִמּוֹ. רָאָה אִישׁ
אַחַד נִתּוֹן בְּקוּלָר, צִוָּה עֲלָיו
וְהִתִּירוּהוּ, כְּדִי שְׂכַלְסֵם יִמְצְאוּ
בְּשַׁמְחָה.

וְאַחַר כֶּף חוֹזְרִים הַמְּמַנִּים הֲלוּ
שְׂמַעֲנִישִׁים בְּנֵי אָדָם, וְנִפְרָעִים מִן
הָאָדָם עַל שֶׁנִּמְצָא בְּגִלְלוֹ חֲסֵרוֹן
לְמַעֲלָה וּמִטָּה. מַה תְּקַנְתָּ? לִישַׁב
תַעֲנִית עַל תַעֲנִית. מַה הַטַּעַם? זֶה
בְּטֵל עֲנֵג שַׁבַּת - יְבַטֵּל עֲנֵג שֶׁל
חַל.

וְאִם הוּא מְבַטֵּל עֲנֵג שַׁבַּת וּמִתְעַנֵּג
בַּחַל, דּוּמָה כְּמוֹ שְׂמַחֲשִׁיב עַל
דְּבַר אַחַר יוֹתֵר מִמַּה שְׂמַחֲשִׁיב אֶת
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּף הוּא. הָרוּחַ
הַעֲלִיּוֹנָה, קָדֵשׁ הַקָּדָשִׁים שֶׁשׁוֹרָה
עֲלָיו לֹא עֲנֵג, וּבְטִלָּה מְמַנּוֹ. רוּחַ
אַחֲרַת שֶׁל חַל שֶׁשׁוֹרָה אַחַר כֶּף
עַל הָעוֹלָם מַחֲשִׁיב וּמְעַנֵּג אוֹתוֹ,
אֲזַי חוֹזְרִים וְנִפְרָעִים מְמַנּוֹ בְּעוֹלָם
הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

מִשּׁוּם כֶּף צְרִיף תַעֲנִית אַחֲרַת
בְּיוֹם רֵאשׁוֹן שֶׁל חַל, בְּזִמְנָן
שֶׁשׁוֹרָה עַל הָעוֹלָם אוֹתָהּ רוּחַ שֶׁל
חַל, וּבְזֶה יֵשׁ לוֹ רְפוּאָה, כִּיּוֹן שֶׁלֹּא
הִחֲשִׁיב אֶת רוּחַ הַחַל. וְסִימְנָךְ -
(ויקרא ח)

וְהִשִּׁיב אֶת הַגְּזֵלָה אֲשֶׁר

כִּיּוֹן דְּלָא חָשִׁיב לְרוּחָא

גזל וגו'. גזלן אינו מחשיב את הקדוש ברוך הוא, אינו מחשיב בני אדם, לכן אין לא ענש פגנב. גנב שמחשיב בני אדם יותר מהקדוש ברוך הוא, יאש לו ענש בעולם הזה ובעולם הבא. אשרי מי שמשלים למטה את אותו ענג עליון פראוי.

היום הזה מתעטר בשבעים עטרות, והשם העליון הקדוש נשתלם בכל הצדדים, וכל הדרגות ומארות, והכל בשמחת הברכות ובקדשה על קדשה ותוספת של קדשה.

קדשה של ערב שבת זוהי קדשה של שבת בראשית. שהרי מתקדש משלשים ושנים שבילים, ושלוש דרגות של תפוחים הקדושים. וצריכים להזכיר על הקדשה הזו את כלל מעשה בראשית, ומנוחה בסוד של שלשים ושנים השבילים ושלוש הדרגות שנכללות בהם, סוד העדות של מעשה בראשית, דהיינו (בראשית ב) ויכלו השמים והארץ וכל צבאם וגו'. ויכל אלהים, שיש בעדות הזו שלשים וחמש תבות, שלשים ושנים שבילים עם שלש הדרגות של התפוחים הקדושים.

שלוש דרגות, שהן: שביעי. שביעי. שביעי. ויש בו סוד של העולם העליון, וסוד של העולם התחתון, וסוד כל האמונה. שלש פעמים אלהים: אחד העולם התחתון. אחד פחד יצחק. ואחד העולם העליון הקדוש, קדש קדשים. צריך אדם להעיר את העדות הזו בשמחה ורצון הלב, להעיד לפני בעלה של האמונה. וכל מי שמעיד את זה וישים לבו ורצונו לזה, מכפר על כל חטאיו. ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו ורצה בנו וכו', האי

דחול. וסימניך (ויקרא ה) והשיב את הגזלה אשר גזל וגו'. גזלן, לא חשיב לקודשא בריך הוא, לא חשיב לבני נשא, בגין פך לית ליה עונשא כגנב. גנב, דחשיב לבני נשא, יתיר מקודשא בריך הוא, אית ליה עונשא בהאי עלמא, ובעלמא דאתי. זכאה איהו, מאן דאשתלים לתתא, לההוא עונג עלאה כדקא חזי.

וימא דא, מתעטרא בשבעין עטרין, ושמא עלאה קדישא, אשתלים בכל סטרין, ואתנהירו פלהו דרגין, וכלא בחדוה דברפאן, ובקדושה על קדושה, ותוספת דקדושה.

קדושה דמעלי שבתא, דא איהי קדשה דשבת בראשית. דהא אתקדש מתלתין ותריין שבילין, ותלת דרגין דתפוחין קדישין. ובעינן לאדפרא על האי קדושה, פללא דעובדא דבראשית, ונייחא ברזא דתלתין ותריין שבילין, ותלת דרגין דאתפלילן בהו, רזא דסהדותא דעובדא דבראשית, דהיינו (בראשית ב) ויכלו השמים והארץ וכל צבאם וגו'. ויכל אלהים, דאית בסהדותא דא, תלתין וחמש תבין. תלתין ותריין שבילין, ותלת דרגין דתפוחין קדישין.

תלת דרגין, דאינון: שביעי. שביעי. שביעי. ואית ביה רזא דעלמא עלאה, ורזא דעלמא תתאה, ורזא דכל מהימנותא. תלת זמנין אלהים, חד, עלמא תתאה. וחד, פחד יצחק. וחד, עלמא עלאה קדישא, קדש קודשין. בעי בר נש למסעד סהדותא דא, בחדוה, ברעותא דלבא, לאסהדא קמי מאריה דמהימנותא. וכל מאן דיסהיד דא, וישוי לביה ורעותיה לדא, מכפר על כל חובוי.

ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו ורצה בנו וכו', האי

וְרָצָה בְּנוֹ וְכוּ', קדוש זה הוא במשקל אחד כנגד עדות האמונה, והם שלשים וחמש תבות אחרות, כמו שיש בויכלו. הפל עולה לשבעים תבות להתעטר בהם שבת של ערב שבת. אשרי חלקו של אדם שיכונן רצונו לדברים הללו לכבוד רבונו.

קדוש היום, הרי פשוהו בורא פרי הגפן, ולא יותר. שהרי היום עומד לקדש אותו. מה שאין פן בלילה, שאנו צריכים לקדש אותו בדברים הללו, כמו שבארנו. ולא מתקדש הלילה הזה, אלא רק בעם הקדוש למטה, כששורה עליהם אותה רוח עליונה. ואנו צריכים לקדשו ברצון הלב, ולכונן הדעת לזה.

והיום מקדש אותו, וישראל מקדשים בתפלות ובקשות ומתקדשים בקדשתו ביום הזה. אשרי ישראל העם הקדוש שיִרְשׁוּ יום הזה נחלת ירשה לעולמים.

אחר שיוצאת שבת, צריך אדם להבדיל בין קדש לחל. למה? שהרי נתנה רשות לממנים שלמטה לשלט על העולם, ובכל מעשי העולם להראות יחוד במקום קדוש, בקדשה עליונה, ולהפריד למטה מיחוד העליון, ולברך על מאורי האש.

משום שכל האשים האחרים נטמנו ונגנזו ביום השבת, פרט לאש אחת של קדשה עליונה שנגלתה ונכללה בקדשת השבת. וכשהאש הזו מתגלה, כל יתר האשיות נטמנות ונגנזות לפניה. והאש הזו היא של עקדת יצחק, שלוהטת על גבי המזבח. משום כך צריך לברך על מאורי האש.

מדבֿחא. בגין כן, בעי לברכא על נהורא דאשא. והאי אשא, לא בעי

קידושא איהו בחד מתקלא, לקבל סהדוּתא דמהימנותא, ואינון תלתין וחמש תיבין אחרנין, כמה דאית בויכלו. כלא סלקין לשבעין תיבין, לאתעטרא בהו שבת, דמעלי שבתא. זפאה חולקיה דבר נש, דיכוון רעותיה למלין אלין, ליקרא דמאריה.

קידושא דיומא, הא אוקמוה בורא פרי הגפן, ולא יתיר. דהא יומא קאים לקדשא ליה, מה דלית הכי בליליא, דאנן צריכין לקדשא ליה, בהני מלין, כמה דאוקימנא. ולא אתקדש האי ליליא, אלא בעמא קדישא לתפא, פד שריא עלייהו ההוא רוחא עלאה. ואנן בעינן לקדשא ליה ברעותא דלבא, לכוונא דעתא להאי.

ויומא איהו קא מקדשא ליה. וישראל מקדשי בצלותין ובעותין, ומתקדשין בקדושתיה, בהאי יומא. זפאין ישראל, עמא קדישא, דאחסינו יומא דא, אחסנת ירותא לעלמין.

לבתר דנפיק שבתא, בעי בר נש לאפרשא, בין קדש לחול. אמאי. דהא אתיהיב רשו לממנן דלתפא לשלטאה על עלמא, ובכל עובדין דעלמא, לאחזאה יחודא, באתר קדישא, בקדושה עלאה, ולאפרשא לתפא מיחודא עלאה, (דף ר"ז ע"ב) ולברכא על נהורא דאשא.

בגין דכל אשין אחרנין, אתטמרו ואתגניזו ביומא דשבתא, פר אשא חד דקדושה עלאה, דאתגליא ואתפלילא בקדושא דשבתא. וכד האי אשא אתגליא, כל אשין אחרנין אתטמרו, ואתגניזו קמיה. והאי אשא, איהי דעקידה דיצחק, דאתלהטא על גבי מדבֿחא. בגין כן, בעי לברכא על נהורא דאשא. והאי אשא, לא בעי

וְהָאֵשׁ הַזֹּאת לֹא צְרִיכָה אֵשׁ שֶׁל חַל, אֲלֵא אֵשׁ שֶׁל שִׁבְתָּ, וְהָאֵשׁ הַזֹּאת הִיא אֵשׁ שִׁיּוּצָא מֵאוֹתָהּ הָאֵשׁ שֶׁלְמַעֲלָה.

וְזוֹדוּ אֵשׁ שֶׁסּוֹכְלֵת אֵשׁ. וְכִיּוֹן שֶׁהָאֵשׁ הַזֹּאת שִׁיּוּצָא מֵהָאֵשׁ שֶׁלְמַעֲלָה מִתְבַּרְכֵת בְּבִרְכַת הָאוֹר, אִז כָּל שְׂאֵר הָאֵשׁוֹת הָאֲחֵרוֹת יוּצָאוֹת וְנִתְמַנּוֹת בְּמִקְוָם, וְנִתְנַתְּ לָהֶן רִשׁוּת לְהֵאִיר.

בְּאוֹתָהּ שֶׁעָה שְׁמִבְרָכִים עַל הָאֵשׁ, מִזְדְּמָנוֹת אַרְבַּע מְרַכְבוֹת, אַרְבַּע מַחֲנוֹת לְמִטָּה, לְהֵאִיר מֵאוֹתָהּ אֵשׁ מְבָרְכָת, וְהֵם נִקְרָאִים מְאוֹרֵי הָאֵשׁ. מִשׁוּם כִּף צְרִיף לְכַפֵּף אַרְבַּע אֲצָבָעוֹת שֶׁל יַד יְמִין, וְלְהֵאִיר לָהֶם מִתּוֹף אוֹתוֹ אוֹר הַנֵּר שֶׁמִּתְבַּרֵךְ.

וְאוֹתָן אֲצָבָעוֹת רְמֵז לְאוֹתָם מְאוֹרֵי הָאֵשׁ שְׁמֵאִירִים וְשׁוֹלְטִים מֵאוֹתוֹ הָאוֹר שֶׁל הַנֵּר שֶׁמִּתְבַּרֵךְ. וּמִשׁוּם שֶׁהֵן דְּרָגוֹת שֶׁלְמִטָּה, כְּשִׁמְרָאָה אֲדָם הָאֲצָבָעוֹת לְפָנֵי אוֹתוֹ אוֹר הַנֵּר, צְרִיף לְכַפֵּפֶם לְפָנָיו, מִשׁוּם שֶׁאוֹתוֹ אוֹר שׁוֹלֵט עֲלֵיהֶם, וְהֵם מְאִירִים מִמֶּנּוּ.

בְּשְׂאֵר הַבְּרָכוֹת צְרִיף לְזַקֵּף אֵת הָאֲצָבָעוֹת כְּדֵי לְהִרְאוֹת קִדְשָׁה עֲלִיוֹנָה שֶׁל הַדְּרָגוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת שֶׁשׁוֹלְטוֹת עַל הַכֹּל, שֶׁהֵשֵׁם הַקְדוּשׁ הַתְּעַטֵּר בָּהֶן וְהִתְקַדַּשׁ בָּהֶן, וְכָל הַדְּרָגוֹת מִתְבַּרְכוֹת כְּאֶחָד, וּמְאִירִים מִתּוֹף הַמְנוּרָה הָעֲלִיוֹנָה שֶׁל הַכֹּל, וּמִשׁוּם כִּף צְרִיכִים לְזַקֵּפֶם לְמַעֲלָה. וְכֵאֵן צְרִיף לְכַפֵּף אֵת הָאֲצָבָעוֹת לְפָנֵי הַנֵּר כְּדֵי לְהִרְאוֹת אֵת הַדְּרָגוֹת שֶׁלְמִטָּה שְׁמֵאִירִים מִתּוֹף הַמְאוֹר הָעֲלִיוֹן, וּמִכֵּאֵן שׁוֹלְטִים וּמְאִירִים מִמֶּנּוּ, וְהֵם מְאוֹרֵי הָאֵשׁ.

בְּכָל יוֹם אֵנוּ מְבָרְכִים מְאוֹרֵי אוֹר, שֶׁהֵם אוֹרוֹת עֲלִיוֹנִים שְׁעוֹמְדִים בְּאוֹתוֹ אוֹר רֵאשׁוֹן, וְכָל הַדְּרָגוֹת מִתְבַּרְכוֹת וּמְאִירוֹת כֻּלָּן כְּאֶחָת

אֲשֶׁר דְּחוּל, אֲלֵא אֲשֶׁר דְּשִׁבְתָּ, וְהִיא אֲשֶׁר אִיהִי אֲשֶׁר דְּנִפְיָק מֵהֵהוּא אֲשֶׁר דְּלַעֲלֵא.

וְדָא אִיהִי אֲשֶׁר דְּסָבִיל אֲשֶׁר. וְכִיּוֹן דִּהִיא אֲשֶׁר דְּנִפְיָק מֵאֲשֶׁר דְּלַעֲלֵא אֲתִבְרַכָּא בְּבִרְכָה דְּנִהוּרָא, כְּדִין כָּל שְׂאֵר אֲשִׁין אֲחֵרִין נִפְקִין, וְאִתְמַנּוּ בְּדוּכְתִייהוּ, וְאִתְיִיב לִוְן רִשׁוּתָא לְאַנְהָרָא.

בְּהֵהוּא שְׁעֵתָא דְקָא מְבָרְכִין עַל אֲשֶׁר, אִזְדְּמַנּוּ אַרְבַּע רְתִיכִין, אַרְבַּע מְשֻׁרְיִין לְתַתָּא, לְאַנְהָרָא מֵהֵהוּא אֲשֶׁר מְבָרְכָא, וְאִינוּן אֲקָרוּן מְאוֹרֵי הָאֵשׁ. בְּגִין כִּף, בְּעִינָן לְאַכְפִּיאַ אַרְבַּע אֲצָבָעָן דִּידָא דִּימִינָא, וְלְאַנְהָרָא לִוְן מְגוּ הֵהוּא נִהוּרָא דְשְׂרָגָא דְמִתְבַּרְכָּא.

וְאִינוּן אֲצָבָעָן, רְמֵז לְאִינוּן מְאוֹרֵי הָאֵשׁ, דְּנִהִירֵי וְשִׁלְטֵי מֵהֵהוּא נִהוּרָא דְשְׂרָגָא דְמִתְבַּרְכָּא. וּבְגִין דְּאִינוּן דְּרָגִין לְתַתָּא, כְּדִין אֲחִזִּי בַר נֶשׁ אֲצָבָעָן קָמִי הֵהוּא נִהוּרָא דְשְׂרָגָא, בְּעִי לְאַכְפִּיאַ לִוְן קָמִיָּה, בְּגִין דִּהֵהוּא נִהוּרָא שִׁלְטָא עֲלֵיהוּ, וְאִינוּן נִהִרִין מִנִּיהּ.

בְּשְׂאֵר בְּרָכָאן בְּעִינָן לְזַקֵּפָא לִוְן לְאַצְבָּעָן, בְּגִין לְאַחְזָאָה קִדְשָׁה עֲלָאָה, דְּדִרְגִין עֲלָאִין, דְּשִׁלְטִין עַל כֹּלָא, דְּשִׁמָּא קְדִישָׁא אֲתַעְטֵר בְּהוּ וְאִתְקַדַּשׁ בְּהוּ, וְאִתְבַּרְכָּן כְּלֵהוּ דְּרָגִין כְּחֵדָא, וְנִהִרִין מְגוּ בּוּצִינָא עֲלָאָה דְּכֹלָא, וּבְגִין כִּף בְּעִינָן לְזַקֵּפָא לִוְן לַעֲלֵא. וְהָכָא בְּעִינָן לְאַכְפִּיאַ אֲצָבָעָן קָמִי שְׂרָגָא, בְּגִין לְאַחְזָאָה דְּרָגִין דְּלְתַתָּא, דְּנִהִרִין מְגוּ בּוּצִינָא דְּלַעֲלֵא, וּמֵהָכָא שִׁלְטִין וְנִהִרִין מִנֶּה, וְאִינוּן מְאוֹרֵי הָאֵשׁ.

בְּכָל יוֹמָא אֵנָן מְבָרְכִין מְאוֹרֵי אוֹר, דְּאִינוּן נִהוּרִין עֲלָאִין, דְּקִיּוּמָן בְּהֵהוּא אוֹר קְדִמָּאָה, וְאִתְבַּרְכָּן כְּלֵהוּ דְּרָגִין, וְנִהִרִין כְּלֵהוּ כְּחֵדָא, מְגוּ בּוּצִינָא עֲלָאָה. וְהֵנִי אֲקָרוּן מְאוֹרֵי

מתוך המאור העליון, ואלה נקראים מאורי האש. ומשום הסוד הזה מברכים בורא מאורי האש.

ואם תאמר, למה בורא, ולא אומרים מאיר מאורי האש, הואיל ומאירים מאותה האש, מאותה מנורה מברכת? אלא, פיון שנכנסת שבת, כל אותן הדרגות שלמטה וכל אותם שמאירים ושלטים, כלם נכנסים ונכללים בנר הזה, ונטמנים ונגנזים ונשמרים בו ולא נראים בו, אלא רק אותה נקדה לבדה, וכלם נטמנו בתוכה בכל יום השבת.

בין שיוצאת השבת, הוא מוציא אותם כל אחד ואחד פאלו נבראו באותה שעה, וכלם יצאו ונבראו כמקדם והתמנו על מקומם לשלט, ואז הנר הזה מתברך, ונכנעים לפניו להאיר. פיון שמאירים, אז הם מתמנים כל אחד ואחד על מקומו.

כמו זה אותן דרגות עליונות שנקראות מאורי אור, שולטות ביום ומאירות מתוך המאור העליון. בשעה שיורד הלילה, אותו מאור עליון פוגס אותם ומכניס אותם לתוכו עד שמאיר היום. פיון שישראל מברכים על האור ביום, אז מוציא אותם בשלמות האור, ולכן מברכים יוצר המאורות ולא אומרים בורא (אלא יוצר). וכאן בורא מאורי האש, משום אותן הדרגות שלמטה.

והכל הוא סוד האצבעות, בהן רמוזות הדרגות העליונות והדרגות הפחתונות. הדרגות העליונות נודעות בזקיפת האצבעות למעלה, ובזקיפת האצבעות מתברכות הדרגות העליונות והדרגות הפחתונות כאחד, ובהנמכת האצבעות

האש. ובגני רזא דא, מברכין בורא מאורי האש.

ואי תימא, אמאי בורא, ולא אמרו מאיר מאורי האש. הואיל וקא נהרין מההוא אש, מההוא בוצינא מברכא. אלא כיון דעאל שבתא, כל אינון דרגין דלתתא, וכל אינון דנהרין ושלטין, פלהו עאלין ואתפלילו בהאי שרגא, ואתטמרו ואתגנזו, ואתנטרו ביה, ולא יתחזון ביה, אלא היא נקודה בלחודהא, וכלהו אתטמרו בגווה, כל יומא דשבתא.

בין דנפק שבתא, אפיק לון לכל חד וחד, פאילו ההיא שעתא אתבריא, ונפקו כלהו ואתבריאו כמלקדמין, ואתמניאו על דוכתייהו לשלטאה כדין אתברכא האי שרגא, ואתפפיין קמיה, לאנהרא. פיון דנהרין, פדין אתמנון כל חד וחד על דוכתייה. בגוונא דא, אינון דרגין עלאין, דאקרון מאורי אור, שלטין ביממא, ונהרין מגו בוצינא עלאה. בשעתא דרמש ליליא, ההוא בוצינא עלאה כניש לון, ואעיל לון בגויה, עד דנהיר יממא. פיון דמברכין ישראל על נהורא ביממא, פדין אפיק לון בשלימו דנהורא. ועל דא מברכין יוצר המאורות, ולא אמרי בורא, (כ"א אלא יוצר) והכא בורא מאורי האש. בגין דאינון דרגין לתתא.

וכ"א איהו רזא דאצבעאן, בהו רמז דרגין עלאין, ודרגין תתאין. דרגין עלאין אשתמודעאן, בזקיפו דאצבעאן לעילא. ובזקיפו דאצבעאן, אתברכין דרגין עלאין, ודרגין תתאין פחדא. ובמאיכו דאצבעאן, אתברכין לאנהרא דרגין תתאין לחודייהו. ורזא דא, טופרי דאחורי אצבעאן. ואצבעאן

מתברכים להאיר הדרגות
התחתונות לבדן.

והסוד הזה, הצפונים של אחורי
האצבעות. והאצבעות לבדן
לפנים. הצפונים של אחורי
האצבעות הם פנים אחרות
שצריכות להאיר מתוך אותו נר,
ואותם פנים שנקראים אחורים.
האצבעות לפנים בלי צפרנים,
אלו הן הפנים הפנימיים
המכסים. וסוד זה - (שמות א) וראית את אחרי. אלה אחורי
האצבעות לאחור בצפריהן.
ופני לא יראו, אלה האצבעות
לפנים בלי צפרנים, שהן הפנים
הפנימיים.

ובשמברכים על הנר, צריך
להראות את אחורי האצבעות
בצפרנים, לקבל אור מתוך אותו
הנר, ואת פנים האצבעות לא
צריך לכפות (להראות) אותן שיאירו
מתוך אותו נר, שהרי אינן
מאירות אלא מתוך הנר העליון
שלמעלה למעלה, שהוא טמיר
וגנוז ושלא נגלה כלל. ואינן
מאירות מתוך נר שגלוי כלל.
משום כך צריך להראות את
אחורי האצבעות בצפרנים, ואת
פנים האצבעות לא צריך להראות
לפני הנר הזה. טמירות הן,
ובסתר הן מאירות. פנימיות הן,
ומפנימיים מאירות. עליונות הן,
ומעליונים הן מאירות. אשריהם
ישראל בעולם הזה ובעולם הבא.
וצריך להריח בבשמים כשיוצאת
שבת על שהסתלקה אותה רוח,
ונפש האדם נשאת ערמה (משתינית
בבקעים) משום אותו סלוק
שהסתלקה הרוח ממנו, והרי
פרשה.

כתוב (בראשית כז) וירח את ריח
בגדיו ויברכהו וגו'. פסוק זה

פרשהו ונתבאר. אבל בא וראה, הריח הוא קיום הנפש, משום שהוא דבר שנכנס לנפש ולא
לגוף. בא וראה, כתוב וירח את ריח בגדיו, הרי פרשהו שאלו היו אותם לבושי אדם הראשון

לחודייהו לגו. טופרי דאחורי אצבעאן, אינון
אנפין אחרנין, דאצטריכו לאנהרא מגו ההוא
שרגא, ואינון אנפין דאקרון (דף ר"ח ע"ב)
אחוריים. אצבעאן לגו בלא טופרין, אלין
אינון אנפין פנימאן אתפסיין. ורזא דא, (שמות
א) וראית את אחורי. אלין אחורי, אצבעאן,
לאחורא בטופריהון. ופני לא יראו, אלין
אצבעאן לגו, בלא טופרין, דאינון אנפין
פנימאין.

וכד מברכינן על שרגא, בעי לאחזאה אחורי
אצבעאן בטופרין, לאתנהרא מגו ההוא
שרגא, ופנימאי דאצבעאן, לא אצטריכו
לאכפיא (נ"א לאחזאה) לון לאתנהרא מגו ההוא
שרגא, דהא אינון לא נהרין, אלא מגו שרגא
עלאה דלעילא לעילא, דאיהי טמירא וגניזא
דלא אתגלויא כלל. ואינון לא נהרין מגו
שרגא דאתגלויא כלל, בגין כך בעי לאחזאה
אחורי אצבעאן בטופרין. ופנימאי דאצבעאן,
לא בעי לאחזאה קמי האי שרגא. טמירין
אינון, ובטמירו אתנהרין. פנימאין אינון,
ומפנימאה אתנהרין. עלאין אינון, ומעלאה
אתנהרין. זכאין אינון ישראל, בעלמא דין,
ובעלמא דאתי.

ובעי לארחא בבוסמין, כד נפיק שבתא, על
דאסתלק ההוא רוחא, ונפשא דבר נש
אשתארת בערטולא, (ס"א אשתנית בקרטופא) בגין
ההוא סליקו, דאסתלק רוחא מניה והא
אוקמוה.

כתוב (בראשית כז) וירח את ריח בגדיו ויברכהו
וגו'. האי קרא אוקמוה ואתמר, אבל
תא חזי, ריחא איהו קיומא דנפשא, בגין

פרשהו ונתבאר. אבל בא וראה, הריח הוא קיום הנפש, משום שהוא דבר שנכנס לנפש ולא

שָׁנָתָן לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְלִבָּשׁם.

מִשּׁוֹם שֶׁהָרִי כִשְׁחָטָא אָדָם, הָעֵבֶר מִמֶּנּוּ אוֹתוֹ לְבוּשׁ נִכְבָּד שֶׁהִתְלַבֵּשׁ בוֹ בְּרֵאשׁוֹנָה כִּשְׁהַכְנִיסוֹ לְגֵן עֵדֶן, וְאַחַר שֶׁחָטָא הִלְבִּישׁ אוֹתוֹ בְּלִבוּשׁ אַחֵר. הִלְבוּשׁ הָרֵאשׁוֹן שֶׁהִתְלַבֵּשׁ בוֹ אָדָם בְּגֵן עֵדֶן, הוּא הָיָה (מֵאוֹתָם מִלְבוּשִׁים) מֵאוֹתָן מְרַכְּבוֹת שֶׁנִּקְרְאוּ אַחוּרִים, וְאוֹתָם לְבוּשִׁים שֶׁנִּקְרְאוּ לְבוּשֵׁי צִפְרָן.

וּכְשֶׁהָיָה בְּגֵן עֵדֶן, כָּל אוֹתָן מְרַכְּבוֹת וְכָל אוֹתָם מִחֲנוֹת קְדוּשִׁים, כָּלֵם הִקִּיפוּ אֶת אָדָם, וְנִשְׁמַר מֵהַכֵּל, וְלֹא הָיָה יָכוֹל דָּבָר רַע לִקְרֹב אֵלָיו. וְכִיּוֹן שֶׁחָטָא וְהָעֵבֶר מִמֶּנּוּ אוֹתָם לְבוּשִׁים, (וְהִתְלַבֵּשׁ בְּלִבוּשֵׁי חַל מִדְּבָרִים) פָּתַח מִדְּבָרִים רָעִים וְרוּחוֹת רָעוֹת, וְהִסְתַּלְקוּ מִמֶּנּוּ אוֹתָם מִחֲנוֹת קְדוּשִׁים. וְלֹא נִשְׁאַרוּ בוֹ אֵלָא אוֹתָם רֵאשֵׁי צִפְרָנֵי הָאֲצָבָעוֹת שֶׁסּוֹכְבִים אֶת הַצִּפְרָנִים סָבִיב זְהָמָה אַחֲרָת.

וּמִשּׁוֹם כִּף לֹא צָרִיף לְאָדָם לְגַדֵּל אוֹתָן צִפְרָנִים שֶׁל זְהָמָה, שֶׁהָרִי כִּפָּה שֶׁמִּתְרַבּוֹת, כִּף גַּם מְרַבָּה עֲלָיו זְהָמָה, וְיִדְאָג בְּכָל יוֹם וְצָרִיף לְגוֹר אוֹתָן, וְלֹא יִזְרַק אוֹתָן, שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה קְלוֹן בְּאוֹתוֹ מְקוֹם, שֶׁיִּכּוֹל אוֹתוֹ אָדָם לְהַזְנוֹק. וְהַכֵּל כִּמוֹ שֶׁלְמַעְלָה. שֶׁהָרִי לְכָל אַחוּרִים מְקִיף הַצֵּד הָאֲחֵר, וְלֹא צָרִיכִים אוֹתוֹ בְּמְקוֹם שֶׁל הַעוֹלָם.

אַחַר כִּף עָשָׂה לְאָדָם לְבוּשִׁים אַחֵרִים מִהַעֲלִים שֶׁל עֲצֵי גֵן הָעֵדֶן שֶׁבָּאֲרָץ. שֶׁהָרִי בְּרֵאשׁוֹנָה הָיוּ אוֹתָם לְבוּשִׁים מֵאוֹתָם אַחוּרִים שֶׁל הֵגֵן שֶׁלְמַעְלָה, וְעַכְשָׁו מֵהֵגֵן שֶׁל הָאֲרָץ, וְיִצְאוּ מֵהֵגֵן. וְאוֹתָם לְבוּשִׁים הָיוּ מַעֲלִים רֵיחוֹת וּבְשָׂמִים שֶׁל הֵגֵן שֶׁהִנְפֵּשׁ

דָּאִיהוּ מְלָה דְאָעִיל לְנַפְשָׁא, וְלֹא לְגוּפָא. תָּא חֲזִי, כְּתִיב וַיִּרַח אֶת רֵיחַ בְּגָדָיו, הָא אוּקְמוּהָ, אֵינּוֹן לְבוּשֵׁי דְאָדָם קְדָמָא הוּוּ, דִּיֵּהֵב לֵיהּ קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאֵלְבָשָׁא לוּן.

בְּגִין דִּהָא כַּד חָב אָדָם, אֲתַעְדִּי מַנְיָה הֵהוּא לְבוּשָׁא יְקִירָא, דְאֲתַלְבֵּשׁ בֵּיהּ בְּקַדְמֵיתָא, כַּד אָעִיל לֵיהּ בְּגַנְתָּא דְעֵדֶן. וְלִבְתַּר דְּחָב, אֲלַבִּישׁ לֵיהּ בְּלִבוּשָׁא אַחֲרָא, לְבוּשָׁא קְדָמָא, דְאֲתַלְבֵּשׁ בֵּיהּ אָדָם בְּגַנְתָּא דְעֵדֶן, אִיהוּ הוּוּ (מֵאֵינוֹן מִלְבוּשִׁין) מֵאֵינוֹן רְתִיכִין, דְאֶקְרוּן אַחוּרִיִּים, וְאֵינוֹן לְבוּשִׁין דְאֶקְרוּן לְבוּשֵׁי טוּפְרָא.

וְכַר הוּוּ בְּגַנְתָּא דְעֵדֶן, כָּל אֵינוֹן רְתִיכִין, וְכָל אֵינוֹן מִשְׂרָיִין קְדִישִׁין, כְּלָהוּ סַחְרִין לֵיהּ לְאָדָם, וְאֲתַנְטִיר מִכְּלָא, וְלֹא הוּוּ יָכִיל מְלָה בִישָׁא לְאֲתַקְרְבָא בְּהַדִּיָּה. פִּיּוֹן דְּחָב, וְאֲתַעְדִּי מַנְיָה אֵינוֹן לְבוּשִׁין, (ס"א וְאֲתַלְבֵּשׁ בְּלִבוּשִׁין דְּחוּל מִמְלִין כּו') דְּחִיל מִמְלִין בִּישִׁין, וְרוּחִין בִּישִׁין, וְאֲסַתְלָּקוּ מַנְיָה אֵינוֹן מִשְׂרָיִין קְדִישִׁין, וְלֹא אֲשַׁתְּאֲרוּ בֵּיהּ, אֵלָא אֵינוֹן רֵאשֵׁי טוּפְרֵי דְאֲצָבָעָן, דְּסַחְרִין לוּן לְטוּפְרֵין סַחְרָנּוּ דְזוּהָמָא אַחֲרָא.

וּבְגִין כִּף, לֹא לִיבְעֵי לֵיהּ לְבַר נֶשׁ לְרַבָּאָה אֵינוֹן טוּפְרֵין דְזוּהָמָא, דִּהָא כְּמָה דְאֲסַגִּיאוּ, הֲכִי נְמִי אֲסַגִּי עָלֵיהּ קְסִטוּרָא, וְיִדְאָג בְּכָל יוּמָא, וּבְעֵי לְסַפְרָא לוּן, וְלֹא יִרְמִי לוּן, דִּלָּא יַעֲבִיד קְלוֹן בְּהוּא אַתְר, דִּיִּכִיל הֵהוּא בַר נֶשׁ לְאֲתַזְקָא. וְכִלָּא כְּגוּוֹנָא עֲלָאָה. דִּהָא לְכִלְהוּ אַחוּרִיִּים, סַחְרָא סַטְרָא אַחֲרָא, וְלֹא אֲצִטְרִיף לֵיהּ בְּאַתְר דְעֵלְמָא.

לְבַתַּר עֵבֶד לֵיהּ לְאָדָם, לְבוּשִׁין אַחֲרָנִין, מִטְרַפִּי אֵילָנִין דְּגַנְתָּא דְעֵדֶן דְאַרְעָא. דִּהָא בְּקַדְמֵיתָא הוּוּ אֵינוֹן לְבוּשִׁין, מֵאֵינוֹן אַחוּרִיִּים דְּגַנְתָּא דְלַעִילָא, וְהִשְׁתָּא מַגְנָתָא דְאַרְעָא, וְנַפְקֵי מַגְנָתָא. וְאֵינוֹן לְבוּשִׁין הוּוּ סְלִקִין רֵיחִין וּבוּסְמִין דְּגַנְתָּא,

דְּנַפְשָׁא מְתִישְׁבָּא בְּהוּ, וְיַחְדֵי בְּהוּ. הִדָּא הוּא
 דְּכְתִיב וַיֵּרַח אֶת רִיחַ בְּגָדָיו וַיְבָרְכֵהוּ, דְּהָא
 אֲתִישְׁבָּא נַפְשִׁיהּ וְרוּחִיהּ דִּיצְחָק בְּהוּא
 רִיחָא.

בְּגִין דָּא כַד נַפְק שְׁבֻתָּא, בְּעֵי לְאַרְחָא
 בְּבוֹסְמִין, לְאַתִּישְׁבָּא נַפְשִׁיהּ בְּהוּא
 רִיחָא, עַל הוּא רִיחָא עֲלָאָה קְדִישָׁא דְאַסְתְּלָק
 מִינָּהּ. וְהוּא רִיחָא מְעֲלִיא דְבוֹסְמִין אִיהוּ
 הִדָּס. דְּהָא קִיּוּמָא דְאַתֵּר קְדִישָׁא דְנִשְׁמַתִּין
 נַפְקִין מִנֵּיהּ, הִדָּס אִיהוּ. וְדָא אִיהוּ קִיּוּמָא
 דְּנַפְשָׁא, פְּגוּוּנָא דְלְעִילָא, לְאַתְקִימָא מֵהוּא
 עֲרֻטוּלָא דְאַשְׁתְּאַרְת.

כַּד נַפְק שְׁבֻתָּא, אֲתַלְבֵּשׁ אָדָם, בְּאִינוּן לְבוּשִׁין
 דְּגַנְתָּא דְעַדָּן דְאַרְעָא, דְסִלְקִין רִיחִין
 וּבוֹסְמִין, לְקִימָא נַפְשִׁיהּ, עַל הוּא רִיחָא
 קְדִישָׁא עֲלָאָה יִקְרָא דְאַסְתְּלָק מִנֵּיהּ. וְהִדָּס
 אִיהוּ קִיּוּמָא דְנַפְשָׁא וְדָאִי. פְּגוּוּנָא עֲלָאָה,
 דְאַתְקִימָא קִיּוּמָא דְנַפְשָׁא.

הוּא רִיחָא עֲלָאָה דְנַחֲתִית עֲלֵיהּ דְבַר נֶשׁ
 בְּחַדּוּ, וְיַחְדֵי לְנַפְשִׁיהּ, כְּדִין קִימָא
 נַפְשָׁא דְבַר נֶשׁ, פְּגוּוּנָא דְעֲלָמָא דְאַתִּי, דְזִמִּין
 (דָּרָר ט"ו ע"א) לְאַתְהֵנְאָה מִנֵּיהּ, כְּמָה דְבַר נֶשׁ, אֲהֵי
 לְהֵאֵי רִיחָא בְּעֲלָמָא דָּא. הִכִּי הוּא רִיחָא
 אֲהֵי לִיהּ לְבַר נֶשׁ, לְעֲלָמָא דְאַתִּי, דְכְתִיב,
 (ישעיה נח) אֲזַ תִּתְעַנֵּג עַל יְיָ וְגוֹ'. וְכְתִיב וְהִשְׁבִּיעַ
 בְּצַחְצְחוֹת נַפְשֶׁךָ. כְּמָה דְבַר נֶשׁ, רִוִי לְהוּא
 עֲנוּגָא, וְאַהֲנִי לִיהּ, הִכִּי נְמִי אִיהוּ רִוִי לִיהּ
 לְעֲלָמָא דְאַתִּי. כְּדִין כַּד פִּר נֶשׁ זְכִי, וְאַשְׁלִים
 שְׁלִימוּ דִיקְרָא דְשְׁבֻתָּא כְּדִקְאֲמֵרִן, קְדָשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא קְאָרִי עֲלֵיהּ וְאָמַר, (ישעיה מט) וַיֹּאמֶר
 לִי עֲבָדִי אֲתָהּ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֲתַפְאָר.
 קָם רַבִּי אַבָּא, וְשָׂאָר חֲבֵרְיָא, וְנִשְׁקוּ רִישֵׁיהּ.

כְּכּוּ וְאָמְרוּ, זַפְּאָה חוּלְקָנָא דְאַרְחָא דָּא זְמִין

מְתִישְׁכַת בְּהֵם וְשִׁמְחָה בְּהֵם. זְהוּ
 שְׁכֵתוּב וַיֵּרַח אֶת רִיחַ בְּגָדָיו
 וַיְבָרְכֵהוּ, שְׁהֵרִי הַתִּישְׁבָּה נַפְשׁוֹ
 וְרוּחוֹ שֶׁל יִצְחָק בְּאוֹתוֹ רִיחַ.

מִשׁוּם כֶּף, כְּשִׁיּוֹצֵאת שְׁבֻתָּא, צְרִיךְ
 לְהֵרִיחַ בְּבִשְׂמִים לִישָׁב אֶת נַפְשׁוֹ
 בְּאוֹתוֹ רִיחַ עַל אוֹתוֹ רִיחַ עֲלִיּוֹן
 קְדוֹשׁ שֶׁהִסְתַּלַּק מִמֶּנּוּ, וְאוֹתוֹ רִיחַ
 הַמְעֲלָה שֶׁבְּבִשְׂמִים הוּא הִדָּס,
 שְׁהֵרִי קִיּוּם הַמְקוּם הַקְּדוֹשׁ
 שֶׁמִּמֶּנּוּ יוֹצֵאוֹת הַנְּשֻׁמוֹת הוּא
 הִדָּס. וְזֶהוּ קִיּוּם הַנְּפֶשׁ כְּמוֹ
 שְׁלִמְעֵלָה, כְּדִי לְהַתְקִים מֵאוֹתָהּ
 הַתְּעֲרֻטוֹת שֶׁנִּשְׁאַרְהּ.

כְּשִׁיּוֹצֵאת הַשְּׁבֻתָּא, הַתְּלַבֵּשׁ אָדָם
 בְּאוֹתָם לְבוּשֵׁי גֶן עֵדֶן שֶׁל הָאָרֶץ
 שֶׁמְעֲלִים רִיחַ וּבִשְׂמִים, לְקִים אֶת
 הַנְּפֶשׁ עַל אוֹתָהּ רִיחַ קְדוֹשָׁה
 עֲלִיּוֹנָה נִכְבְּדָה שֶׁהִסְתַּלְּקָה מִמֶּנּוּ.
 וְהִדָּס הוּא וְדָאִי קִיּוּם הַנְּפֶשׁ,
 כְּדִגְמָא עֲלִיּוֹנָה, שֶׁהִתְקַיְמָה קִיּוּם
 הַנְּפֶשׁ.

אוֹתָהּ רִיחַ עֲלִיּוֹנָה שִׁיּוֹרְדַת עַל
 אָדָם בְּשִׁמְחָה וּמְשֻׁמַּחַת אֶת
 נַפְשׁוֹ, אֲזַ עוֹמְדַת נֶפֶשׁ הָאָדָם כְּמוֹ
 הָעוֹלָם הַבָּא, שְׁעֵתִיד לְהֵנּוֹת
 מִמֶּנּוּ. כְּמוֹ שְׂאָדָם מֵהֵנָּה אֶת הָרוּחַ
 הַזֶּה בְּעוֹלָם הַזֶּה, כֶּף אוֹתָהּ רִיחַ
 מֵהֵנָּה אוֹתוֹ לְעוֹלָם הַבָּא, שְׁכֵתוּב
 (ישעיה נח) אֲזַ תִּתְעַנֵּג עַל ה' וְגוֹ'.

וְכַתוּב וְהִשְׁבִּיעַ בְּצַחְצְחוֹת נַפְשֶׁךָ.
 כְּמוֹ שְׂאָדָם מְרוּהּ אֶת אוֹתוֹ עֲנַג
 וּמֵהֵנָּה אוֹתוֹ, כֶּף גַּם הוּא מְרוּהּ
 אוֹתוֹ לְעוֹלָם הַבָּא. אֲזַ כְּשֶׁהָאָדָם
 זוֹכֵה וּמְשָׁלִים אֶת שְׁלֻמוֹת כְּבוֹד
 שְׁבֻתָּא כְּפִי שְׂאֲמֵרֵנוּ, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא קוֹרָא עֲלֵינוּ וְאָמַר, (שם מט)
 וַיֹּאמֶר לִי עֲבָדִי אֲתָהּ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר
 בְּךָ אֲתַפְאָר.

קָם רַבִּי אַבָּא וְשָׂאָר הַחֲבֵרִים
 וְנִשְׁקוּ רִישׁוֹ. כְּכּוּ וְאָמְרוּ, אֲשֶׁרִי
 חִלְקֵנִי שֶׁהִדְרִיךְ הַזֶּה זְמַן הַקְּדוֹשׁ

קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְקַבְּלָן.

ברוך הוא לפנינו. אמר רבי אבא, לי זמן הקדוש ברוך הוא הדרוך הזו כדי להתחבר עמכם. אשרי חלקי שזכיתי לדרוך הזאת.

אמר להם, אמר לכם מה שראיתי, היום הזה יצאתי לדרך, וראיתי אור אחד שנחלק לשלשה אורות, והלכו לפני ונטמנו. ואמרתי, ודאי שכינה ראיתי, אשרי חלקי. ועכשו אותם שלשת האורות שראיתי, אתם הם, ודאי שאתם אורות ומגורות עליונות להאיר בעולם הזה ובעולם הבא. אמר רבי אבא, עד כאן לא ידעתי שכל המרגליות הנסותרות הללו היו תחת ידיכם, כיון שראיתי שהרי ברצון מצות רבונכם נאמרו הדברים הללו, ידעתי שכל הדברים עולים ביום זה לתוף הפסא העליון ולוקח אותם אותו בעל הפנים ועושה מהם עטרות לאדונו. והיום הזה מתעטרים (שבעים) ששים מרכבות קדושות לכבוד הפסא באותם דברים שנאמרו כאן ביום הזה.

בין כך וזקף את עיניו וראה שהעריב השמש. אמר רבי אבא, גלף לכפר הזה שהוא קרוב לנו במדבר. הלכו ולנו שם. בחצות הלילה קם רבי אבא ושאר החברים להשתדל בתורה. אמר רבי אבא, מפאן והלאה נאמר דברים לעטר בהם את הצדיקים שבגן עדן, שעכשו הוא הזמן שהקדוש ברוך הוא וכל הצדיקים של עדן מקשיבים לקולות הצדיקים שבארץ.

פתח רבי אבא ואמר, כתוב (תהלים טו) השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם. בפסוק הזה יש להתבונן, וכך צריך לומר: השמים לה', והארץ נתן לבני

מאי השמים שמים. אלא

אמר רבי אבא, לי זמין קדשא בריך הוא ארחא דא, בגין לאתחברא עמכון. זפאה איהו חולקי, דזכינא לארחא דא.

אמר להו, אימא לכו מה דחמינא, יומא דא נפקנא לארחא, וחמינא נהורא חדא, ואתפלג לתלת נהורין, ואזלו קמאי, ואתטמרו. ואמינא ודאי שכינתא חמינא, זפאה חולקי. והשתא אינון תלת נהורין דחמינא, אתון אינון, ודאי אתון נהורין, ובוצינין עלאין, לאנהרא בעלמא דין ובעלמא דאתי.

אמר רבי אבא עד הכי לא ידענא, דכל אלין מרגלן סתימין הוו תחות ידיכו, כיון דחמינא, דהא ברעויתא דפקודא דמאריכוון אתאמרו מלין אלין, ידענא, דכלהו מלין סלקין יומא דא, לגו פורסייא עלאה, ונטיל לון ההוא מארי דאנפין, ועביד מינייהו עטרין למאריה. ויומא דא מתעטרין (נ"א שבעיין) שתין רתיכין קדישין, ליקרא דכרסייא, באלין מלין דאתאמרו הכא, יומא דא.

אדהכי זקף עינוי, וחמא דאערב שמשא. אמר רבי אבא, נהך לגבי האי כפר, דאיהו קריב לגבן במדברא. אזלו וביתו תמן. בפלגות ליליא, קם רבי אבא ושאר חברייא, לאשתדלא באורייתא, אמר רבי אבא, מפאן ולהלאה נימא מלין לאתעטרא בהו צדיקייא דבגנתא דעדן, דהשתא איהו זמנא, דקודשא בריך הוא וכל צדיקייא דבגנתא דעדן, צייתין לקליהון דצדיקייא די בארעא.

פתח רבי אבא ואמר, פתיב (תהלים טו) השמים שמים לי' והארץ נתן לבני אדם האי קרא אית לאסתפלא ביה, והכי אצטריך למימר השמים לי', והארץ נתן לבני אדם.

אדם. מה זה השמים שמים? אלא כאן יש להתבונן, משום שיש שמים ויש שמים.

שמים למטה, וארץ למטה מהם. שמים למעלה, וארץ למטה מהם. וכל הדרגות העליונות והתחתונות פלן כמו זה, אלה באלה. שמים למטה, הם עשר יריעות, כמו שנאמר (שם קד) נוטה שמים פיריעה. והקדוש ברוך הוא עשה אותם ואת המחוות שבתוכם להנהיג את הארץ התחתונה. התשיעי מנהיג את התחתונים, שסוכבים פעבותות העגלה. העשירי הוא העקר.

ובכל המחוות ממנים יש עד לשביעי. ומשביעי והלאה יש אור שהתפשט למטה מתוך הכפסא העליון, ומאיר לעשירי, והעשירי מאותו האור שהוא לוקח, נותן לתשיעי, והוא לשמיני ומטה.

השמיני הזה, כשנפקדים פחות הפוכבים ומוציא אותם, אותו האור עומד ונותן כחו לכל אחד ואחד להתמנות באותו מקום שצריך, שכתוב (ישעיה מ) המוציא במספר צבאם וגו'. מרב אונים - זהו הזוהר שלמעלה שנקרא רב אונים.

ובכל רקיע ורקיע יש ממנה, ונפקד על העולם ועל הארץ להנהיג את הכל. פרט לארץ ישראל, שלא מנהיג אותה לא רקיע ולא פת אחר, אלא הקדוש ברוך הוא לבדו, והרי פשוטה. ואם תאמר, איך שרוי לחנם רקיע על ארץ ישראל, והרי טל ומטר יורד עליה מהרקיע כשאר כל ארץ אחרת?

אלא בכל רקיע ורקיע יש ממנים ששולטים על העולם, ואותו ממנה ששולט על אותו רקיע נותן מן הכח שיש לו לאותו רקיע, (כד

הכא אית לאסתכלא, בגין דאית שמים, ואית שמים.

שמים לתתא, וארץ לתתא מנייהו. שמים לעילא, וארץ לתתא מנייהו. וכל דרגין עלאין ותתאין, פלהו כגוונא דא, אלין באלין. שמים לתתא, אינון עשר יריעות, כמה דאת אמר (תהלים קד) נוטה שמים פיריעה. וקודשא בריך הוא עבד לון, ומשריין די בגווייהו, לאנהגא ארעא תתאה. תשיעאה אנהיג לתתאי, דסחרן פקופטרא דקולטא. עשיראה, איהו עקרא.

ובכלהו משיריין ממנן עד שביעאה. משביעאה ולהלאה, אית נהורא דאתפשט לתתא, מגו פורסייא עלאה, ונהיר לעשיראה. ועשיראה, מההוא נהירו דנקטא, יהיב לתשיעאה, ואיהו לתמינאה ולתתא.

האי תמינאה, פד אתפקדון חילי דכוכביא, ואפיק לון, ההוא נהירו, קיימא ויהיב חיליה לכל חד וחד, לאתמנאה בההוא אתר דאצטריך. דכתיב, (ישעיה מ) המוציא במספר צבאם וגו', מרב אונים, דא איהו זהרא דלעילא, דאקרי רוב אונים.

ובכל רקיעא ורקיעא, אית ממנא, ואתפקד על עלמא, ועל ארעא, לאנהגא כלא. פר ארעא דישראל, דלא אנהיג לה רקיעא, ולא חילא אחרא, אלא קדשא בריך הוא בלחודוי, והא אוקמוה. ואי תימא היך שריא למגנא רקיעא על ארעא דישראל, והא מטרא וטלא מרקיעא נחית עלה, כשאר כל ארעא אחרא.

אלא, בכל רקיעא ורקיעא אית ממנן שלטין על עלמא, (דף ר"ט ע"ב) וההוא ממנא דשלטא על ההוא רקיעא, יהיב מחילא דאית

לתת למטה) ואותו רקיע לוקח מאותו ממנה, ונותן למטה לארץ. ואותו הממנה אינו לוקח אלא מהתמצית שלמעלה. אבל הארץ הקדושה אין שולט על אותו הרקיע שעליה ממנה אחר, ולא פח אחר, אלא הקדוש ברוף הוא לבדו, והוא פוקד את הארץ הקדושה באותו רקיע.

בב"ר רקיע ורקיע יש פתחים ידועים ושלטון כל הממנים מפתח לפתח רשום, ומאותו פתח והלאה לא שולט אפלו כמלא נימה, ולא נכנס זה (אפלו) לתחום פתח חברו פרט לכשונתנת לו רשות לשלט אחד על חברו, ואז שולטים המלכים שבארץ אחד על חברו.

באמצע כל הרקיעים יש פתח אחד שנקרא גבילו"ן, ותחת הפתח הזה יש שבעים פתחים אחרים למטה, ושבעים ממנים שומרים מרחוק של אלפים אמה שלא קרבים אליו. ומאותו פתח עולה דרך למעלה למעלה, עד שמגיעה לכסא העליון, ומאותו הפתח לכל הצדדים שברקיע, עד שער הפתח שנקרא מגדו"ן (מגדו"ן), ששם הוא סיום הרקיע של תחומה של ארץ ישראל.

וכ"ל אותם שבעים פתחים שרשומים בתוף אותו פתח שנקרא גבילו"ן, כלם רשומים בפסא הקדוש, ולכלם קוראים שערי צדק, שלא שולט אחר עליהם. והקדוש ברוף הוא פוקד את הארץ הקדושה באותו רקיע, מפתח לפתח בפקידה כמו שצריך. ומתמצית אותה פקידה מקבלים אותם שבעים ממנים, ונותנים לכל הממנים האחרים.

ליה ליהוה רקיעא (בגין למיחב לתתא), ויהוה רקיעא נקיט מההוא ממנא, ויהיב לתתא לארעא. ויהוה ממנא לא נקיט, אלא מתמצית דלעילא. אבל ארעא קדישא, לא שליט על ההוא רקיעא דעליה ממנא אחרא, ולא חילא אחרא, אלא קדשא ברין הוא בלחודוי ואיהו פקיד לארעא קדישא בההוא רקיעא.

בב"ר רקיעא ורקיעא, אית פתחין ידיעין, ושולטנו דכל ממנן, מפתחא לפתחא רשימא, ומההוא פתחא ולהלן, לא שלטא אפילו כמלא נימא, ולא עאל דא, (אפילו) בתחומא דפתחא דחבריה, בר פד אתיהיב ליה רשו, לשלטאה חד על חבריה. פדין, שלטין מלכין די בארעא, חד על חבריה.

באמצעיתא דכלהו רקיעין, אית פתחא חדא, דאקרי גבילו"ן, ותחתו האי פתחא, אית שבעין פתחין אחרנין לתתא, ושבעין ממנין נטרין, מרחיק תרי אלפין אמין, דלא קרבין לגביה. ומההוא פתחא ארעא סליק לעילא לעילא, עד די מטא לגו פורסייא עלאה, ומההוא פתחא לכל סטרין דרקיעא, עד תרעא דפתחא דאקרי מגדו"ן, (כ"א מגדו"ן) דתמן איהו סיומא דרקיעא דתחומא דארעא דישראל.

וכ"ל אינון שבעין פתחין, דרשימין גו ההוא פתחא דאקרי גבילו"ן, פלהו רשימין בכורסייא קדישא, וכלהו קרינן לון שערי צדק, דלא שליט אחרא עלייהו. וקודשא ברין הוא פקיד לארעא דישראל בההוא רקיעא, מפתחא לפתחא, בפקידו כמה דאצטריך. ומתמציתא דההוא פקידא, נטלין אינון שבעין ממנן, ויהבין

לכלהו ממנן אחרנין.

השלמה מההשמטות (סימן ד)

השלמה מההשמטות (סימן ד)

יש בצואת רבי אליעזר הגדול, קרקע הגן הוא כשברא הקדוש ברוך הוא גן עדן, נטל שלג מתחת פסא הכבוד, וממנה נעשה קרקע הגן, וזהו קרקעיתו של גן עדן. ואינו נוגע עם הארץ הזאת, שהיא למעלה מפל הארצות. רקיע שעל גבי הגן הוא כעין כל הגונים, כמעשה לבנת הספיר. ושמו של הקדוש ברוך הוא חקוק באמצע הרקיע. וארבע טבעות בארבעה קצות הרקיע, וארבעה אופנים בכל טבעת. ובאמצע הרקיע עמוד אחד, ועמוד הזה נעוץ מקרקע הגן עד שאוחז פני כסא הכבוד, והוא מכסה מענן הכבוד. והמלאך גבריאל לבוש הפדים עומד עליו. פעם כלם אוחזים בטבעות הרקיע, והעמוד חוזר והרקיע סובב, ואותיות שם המפרש בולטות ונוצצות ועולות ויורדות.

קול קורא: התנודדו מחננות צדיקים קדושים, אשריכם שזכיתם לכך. מי שמע פזאת, מי ראה כאלה, בהיות כל נגון הרקיע בנסעו על ידי האיש לבוש הפדים, והוא מסתלק והרקיע עומד. והעמוד מנגן, עולה ויורד, עד שנמשך אור זה, אור נעם מלמעלה באותו העמוד. והצדיקים עומדים לנגד האור ההוא ונהנים ממנו עד חצות הלילה.

בחצי הלילה כשבא הקדוש ברוך הוא לפגוש עם הצדיקים, שומעים קול סבוב הרקיע והעמוד מנגן, וקרקע הגן מתנשא, והצדיקים עולים מחפותיהם לקראת בוראם, וכל הגן מתמלא מפבור. באותה שעה מזדווגות הרוחות זכרים ונקבות שהיו קדם שנבראו, ומאותו נעם תאותם לחזות שהיו קדם שנבראו, ומאותו נעם תאותם לחזות

איבא בצואת רבי אליעזר הגדול, קרקע הגן הוא כשברא הקדוש ברוך הוא גן עדן, נטל שלג מתחת פסא הכבוד, וממנה נעשה קרקע הגן, וזהו קרקעיתו של גן עדן. ואינו נוגע עם הארץ הזאת, שהיא למעלה מפל הארצות. רקיע שעל גבי הגן הוא כעין כל הגונים, כמעשה לבנת הספיר. ושמו של הקדוש ברוך הוא, חקוק באמצע הרקיע. וארבע טבעות בארבעה קצות הרקיע, וארבעה אופנים בכל טבעת. ובאמצע הרקיע עמוד אחד, ועמוד הזה נעוץ מקרקע הגן עד שאוחז פני כסא הכבוד, והוא מכסה מענן הכבוד. והמלאך גבריאל לבוש הפדים עומד עליו. פעם כלם אוחזים בטבעות הרקיע, והעמוד חוזר והרקיע סובב, ואותיות שם המפרש בולטות ונוצצות ועולות ויורדות.

קול קורא התנודדו מחננות צדיקים קדושים, אשריכם שזכיתם לכך. מי שמע פזאת, מי ראה כאלה, בהיות כל נגון הרקיע בנסעו על ידי האיש לבוש הפדים, והוא מסתלק והרקיע עומד. והעמוד מנגן, עולה ויורד, עד שנמשך אור זה, אור נעם מלמעלה באותו העמוד. והצדיקים עומדים לנגד האור ההוא ונהנים ממנו עד חצות הלילה.

בחצי הלילה כשבא הקדוש ברוך הוא לפגוש עם הצדיקים, שומעים קול סבוב הרקיע והעמוד מנגן, וקרקע הגן מתנשא, והצדיקים עולים מחפותיהם לקראת בוראם, וכל הגן מתמלא מפבור. באותה שעה מזדווגות הרוחות זכרים ונקבות שהיו קדם שנבראו, ומאותו נעם תאותם לחזות שהיו קדם שנבראו, ומאותו נעם תאותם לחזות

בְּנַעַם ה', כָּלֶם עוֹשִׂים פְּרִי, דְּהִינּוּ רֹחוֹת לַגְּרִים: (עד כאן מההשמטות).

דְּהִינּוּ רֹחוֹת לַגְּרִים: (עד כאן מההשמטות)

בְּגֵן עֵדֶן שְׁלֹמֶטָה, בְּרָקִיעַ שְׁעוֹמֵד עָלָיו, יֵשׁ בּוֹ סוּד עֲלִיוֹנִים. כְּשֶׁעָשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הַרְקִיעַ, הִבִּיא אֵשׁ וּמִים מִתּוֹךְ כִּסֵּא כְבוֹדוֹ וְשִׁתְּפָם כְּאֶחָד, וְעָשָׂה מֵהֶם רְקִיעַ לְמִטָּה, וְהִתְפָּשְׁטוּ עַד שֶׁהִגִּיעוּ לְאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁל גֵּן עֵדֶן וַיִּשְׁבוּ. מִה עָשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? לִקַּח מֵהַשָּׁמַיִם הָעֲלִיוֹנִים הַקְּדוֹשִׁים אֵשׁ וּמִים אַחֲרֵים שְׁנַמְצָאִים וְלֹא נִמְצָאִים, שְׁנַגְלִים וְלֹא נַגְלִים, וּמֵאוֹתָם אֵשׁ וּמִים שְׁנִטְּלוּ מֵהַשָּׁמַיִם הָעֲלִיוֹנִים, עָשָׂה מֵהֶם מְתִיחַת הַרְקִיעַ, וּמְתַח אוֹתוֹ עַל הַגֵּן הַזֶּה שְׁלֹמֶטָה, וּמְתַחֵב רֶוַח רְקִיעַ אַחֵר.

אַרְבַּעָה גְּוֹנִים בְּאוֹתָהּ מְתִיחַת הַרְקִיעַ שְׁעַל הַגֵּן - לְבֵן אֶדָם יֶרֶק וְשָׁחֹר. לְגוֹנִים הֵלְלוּ יֵשׁ אַרְבַּעָה פְּתָחִים מִפְּתַח לְאוֹתָהּ מְתִיחַת הַרְקִיעַ, וְאוֹתָם הִפְתָּחִים לְאַרְבַּעַת צְדָדֵי הַרְקִיעַ שְׁעַל גְּבֵי הַגֵּן. וּמֵאוֹתָם אֵשׁ מִים שְׁנִעָשָׂה מֵהֶם אוֹתוֹ רְקִיעַ, נִפְתָּחִים בְּאַרְבַּעָה פְּתָחִים אַרְבַּעָה אוֹרוֹת. לְצַד יָמִין בְּאוֹתוֹ פְּתַח מִתּוֹךְ מְתִיחַת צַד (הַפְּנִים) הַיָּמִין מְאִירִים שְׁנֵי אוֹרוֹת בְּאוֹתָם שְׁנֵי פְּתָחִים, בְּפְתַח הַיָּמִין, וּבְפְתַח שְׁהוּא (בְּפְנִים יִצְאָ אוֹר, וְהוּא פְּנִים) כְּנֶגֶד הַפְּנִים.

בְּתוֹךְ הָאוֹר הַמְּאִיר לְצַד יָמִין רְשׁוּמָה אוֹת אַחַת מְאִירָה וּבֹלְטָה (לְזֹהֵטָה) וְנוֹצְצָה בְּהִתְנוּצְצוֹת מִתּוֹךְ אוֹתוֹ הָאוֹר, וְהִיא הָאוֹת מ', וְעוֹמֶדֶת בְּאֻמְצַע אוֹתוֹ הָאוֹר שֶׁל הַפְּתַח. הָאוֹת הַזֶּה עוֹלָה וַיּוֹרֶדֶת, וְלֹא עוֹמֶדֶת בְּמְקוֹם אֶחָד. אוֹתוֹ הָאוֹר לֹקַח אוֹתָהּ אוֹת וּמוֹצִיא אוֹתָהּ, וּמִשׁוּם כֶּף אֵינָה עוֹמֶדֶת בְּמְקוֹם אֶחָד.

בְּתוֹךְ הָאוֹר הַמְּאִיר בְּצַד שְׁהוּא כְּנֶגֶד הַפְּנִים, רְשׁוּמָה אוֹת אַחַת

בְּנִתָּא דְעֵדֶן דְּלִתְתָּא, רְקִיעָא דְקִימָא עָלֶיהָ, אֵית בֵּיה רְזִין עֲלָאִין, כַּד עֲבַד קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא רְקִיעָא אֵייתִי אֵשׁ וּמִים, מִגּוֹ בְּרִסֵּי יְקָרִיָּה, וְשִׁתְּף לֹן כְּחֵדָּא, וְעֲבַד מְנַהוּן רְקִיעָא לְתִתָּא, וְאִתְפָּשְׁטוּ עַד דְמָטוּ לְהֵהוּא אֶתְרֵ דְגִנְתָּא דְעֵדֶן, וַיִּתְּבוּ. מַה עֲבַד קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. נָטַל מִשָּׁמַיִם עֲלָאִין קְדִישִׁין, אֵשׁ וּמִים אַחֲרָנִין דְּמִשְׁתַּפְּחִין וְלֹא מִשְׁתַּפְּחִין, דְּאִתְגַּלְיִין וְלֹא אִתְגַּלְיִין, וּמֵאִינוּן אֵשׁ וּמִים, דְּאִתְנַטְלוּ מִשָּׁמַיִם עֲלָאִין, עֲבַד מְנַיְהוּ מְתִיחוּ דְרְקִיעָא, וּמְתַח לִיה עַל הָאִי גִנְתָּא דְלִתְתָּא, וּמְתַחֵב רֶוַח רְקִיעָא אַחֵרָא.

אַרְבַּע גְּוֹנִין, בְּהֵוּא מְתִיחוּ דְרְקִיעָא דְעַל גִּנְתָּא, חִזִּיר וְסוּמְק יְרוּק וְאוּכָם. לְגַבֵּי הַנִּי גְּוֹנִין, אֵית אַרְבַּע פְּתָחִין, לְתִתָּא מֵהֵוּא מְתִיחוּ דְרְקִיעָא. וְאִינוּן פְּתָחִין לְאַרְבַּע סְטָרִין דְרְקִיעָא דְעַל גְּבֵי גִנְתָּא. מֵאִינוּן אֵשׁ וּמִים, דְּאִתְעֲבִיד מְנַהוּן הֵוּא רְקִיעָא. מִתְּפִתְחִין בְּאַרְבַּע פְּתָחִין, אַרְבַּע נְהוּרִין. לְסִטְר יְמִינָא בְּהֵוּא פְּתָחָא, מִגּוֹ מְתִיחוּ דְסִטְר (נ"א מִיָּא) יְמִינָא, נְהַרִין תְּרִין נְהוּרִין, בְּאִינוּן תְּרִין פְּתָחִין, בְּפְתַחָא דִימִינָא, וּבְפְתַחָא דְאִיהוּ (נ"א לְגוֹ נִפְקָא נְהוּרָא וְאִיהוּ אַנְפִּין) לְקַבֵּל אַנְפִּין.

גוֹ נְהוּרָא דְנְהִיר לְסִטְר יְמִינָא, אִתְרַשִׁים אֶת חַד, נְהִיר וּבְלִיט, (נ"א וְלֵהִיט) וְנִצְיִן בְּנִצְיָנוּ, מִגּוֹ הֵוּא נְהוּרָא, וְאִיהוּ אֶת מ', וְקִימָא בְּאֻמְצַעִיתָא דְהֵוּא נְהוּרָא דְפְתַחָא. אֶת דָּא, סְלָקָא וְנִחְתָּא, וְלֹא קָאִים בְּאֶתְר חַד. הֵוּא נְהוּרָא, נָטִיל לְהֵוּא אֶת וְאִפִּיק לָהּ, בְּגִין כֶּף לָא קִימָא בְּאֶתְר חַד.

גוֹ נְהוּרָא דְנְהִיר בְּסִטְרָא דְאִיהוּ לְקַבֵּל אַנְפִּין,

אֲתָרְשִׁים אֶת חַד, דְּנִהִיר וּבְלִיט וְנִצִּיץ בְּנִצְיָצוֹ
גוֹ הֵהוּא נְהוֹרָא, וְאִיהִי אֶת ר', וְלִזְמַנִּין אֲתַחֲזִי
ב' (נ"א ד') וְקִימָא בְּאֲמָצְעֵיתָא דְהֵהוּא נְהוֹרָא
דְּפִתְחָא. וְסִלְקָא וְנִחְתָּא, לְזַמְנִין אֲתַגְלִיא,
וְלִזְמַנִּין לֹא אֲתַגְלִיא, וְלֹא קִימָא בְּאֶתֶר חַד.
אֵלִין תְּרִין אֲתוּון קִימִין, וְכַד נִשְׁמַתָּא
דְּצִדִּיקָא עֲאֵלֵת בְּגַנְתָּא דְעֵדֵן, אֵלִין תְּרִין
אֲתוּון נְפָקִין מִגּוֹ הֵהוּא נְהוֹרָא, וְקִימִין עַל
הֵהוּא נִשְׁמַתָּא, וְסִלְקִי וְנִחְתִּי.

בְּדִין, מְאִינוּן תְּרִין פִּתְחִין, מְקַדְמִי וְנִחְתִּי
מֵעֵילָא, תְּרִין רְתִיכִין. רְתִיכָא חֲדָא
עֲלָאָה, דְּאִיהִי רְתִיכָא דְּמִיכָאֵל, רַב סְגָנִין.
רְתִיכָא תְּנַיִנָא, דְּאִיהִי רְתִיכָא מֵהֵהוּא רַב
מְמָנָא, דְּאִקְרִי בּוּא"ל. וְדָא אִיהוּ שְׁמַשָּׁא
וְקִירָא (ד' ר"י ע"א) דְּאִקְרִי רְפָא"ל. וְאִינוּן נִחְתִּין
וְקִימִין עַל נִשְׁמַתָּא, וְאִמְרִין לָהּ שְׁלוֹם בּוּאָךְ.
(ישעיה נב) יבֹא שְׁלוֹם יבֹא שְׁלוֹם. בְּדִין אִינוּן תְּרִין
אֲתוּון, סִלְקִין וְקִימִין בְּאֲתַרְיֵיהוּ, וְאֲתַגְנִיזוּ גּוֹ
הֵהוּא נְהוֹרָא, דְּאִינוּן פִּתְחִין.

תְּרִין פִּתְחִין אֲחֻרְנִין, תְּרִין נְהוֹרִין אֲחֻרְנִין קָא
מְלַהֲטִין, מְנַהִירוּ דְּאִשָּׁא, בְּאִינוּן פִּתְחִין
חַד לְסִטֵּר שְׁמָאֵלָא, וְחַד לְאַחֻרָא. תְּרִין אֲתוּון
אֲחֻרְנִין, מְלַהֲטִין בְּאִינוּן נְהוֹרִין, וְנִצְיָצִין
בְּגוּוּיֵיהוּ, אֶת חַד ג', וְאֶת חַד נ', וְכַד אֲתוּון
קַדְמָאִי מִתְהַדְרֵן לְאֲתַרְיֵיהוּ, אֵלִין תְּרִין אֲחֻרְנִין
נִצְוָצִין, סִלְקִין וְנִחְתִּין, נְפָקִין מְאִינוּן נְהוֹרִין,
וְקִימִין עַל נִשְׁמַתָּא.

בְּדִין נִחְתִּין תְּרִין רְתִיכִין, מְאִינוּן תְּרִין פִּתְחִין.
רְתִיכָא חֲדָא אִיהוּ רְתִיכָא דְּגַבְרִיאֵל, רַב
מְמָנָא וְקִירָא. רְתִיכָא תְּנַיִנָא, אִיהִי רְתִיכָא
אֲחֻרָא קְדִישָׁא דְּנוּרִיא"ל רַב מְמָנָא, וְנִחְתִּין
מְאִינוּן פִּתְחִין, וְקִימִין עַל נִשְׁמַתָּא, וְאֲתוּון
מִתְהַדְרֵן לְאֲתַרְיֵיהוּ.

שְׁמַאִירָה וּבּוֹלְטָת וְנוֹצְצָת
בְּהִתְנוֹצְצוֹת בְּתוֹךְ אוֹתוֹ הָאוֹר,
וְהִיא הָאוֹת ר', וְלִפְעָמִים נִרְאִית ב'
(ד'), וְעוֹמְדָת בְּאֲמָצַע אוֹתוֹ הָאוֹר
שְׁבִפְתַח, וְעוֹלָה וְיורֶדֶת, לִפְעָמִים
גְלוּיָהּ וְלִפְעָמִים לֹא גְלוּיָהּ, וְלֹא
עוֹמְדָת בְּמָקוֹם אֶחָד. שְׁפִי
הָאוֹתִיּוֹת הֵלְלוּ עוֹמְדוֹת,
וְכִשְׁנִשְׁמוֹת הַצִּדִּיקִים נִכְנָסוֹת לְגֵן
עֵדֵן, שְׁפִי הָאוֹתִיּוֹת הֵלְלוּ יוֹצְאוֹת
מִתּוֹךְ אוֹתוֹ הָאוֹר, וְעוֹמְדוֹת עַל
אוֹתָהּ נִשְׁמָה, וְעוֹלִים וְיורֶדִים.

וְאִזּוּ מְאוֹתָם שְׁנֵי הַפִּתְחִים,
מְקַדְמִים וְיורֶדִים מִלְּמַעְלָה שְׁפִי
מְרַכְבוֹת. מְרַכְבָּה עֲלִיּוֹנָה אַחַת,
שְׁהִיא מְרַכְבְּתוֹ שֶׁל מִיכָאֵל, גְּדוֹל
הַסְּגָנִים. הַמְרַכְבָּה הַשְּׁנִיָּה, שְׁהִיא
מְרַכְבְּתוֹ שֶׁל אוֹתוֹ מְמָנָה גְּדוֹל
שְׁנִקְרָא בּוּא"ל. וְזֶה שְׁמֵשׁ נִכְפָּד
שְׁנִקְרָא רְפָא"ל. וְהֵם יורֶדִים
וְעוֹמְדִים עַל הַנִּשְׁמָה, אוֹמְרִים לָהּ:
שְׁלוֹם בּוּאָךְ, יבֹא שְׁלוֹם יבֹא
שְׁלוֹם. וְאִזּוּ אוֹתָן שְׁפִי הָאוֹתִיּוֹת
עוֹלוֹת וְעוֹמְדוֹת בְּמָקוֹמָן, וְנִגְנְזוֹת
לְתוֹךְ אוֹתוֹ הָאוֹר שֶׁל אוֹתָם
פִּתְחִים.

שְׁנֵי פִתְחִים אַחֵרִים, שְׁנֵי אוֹרוֹת
אַחֵרִים לוֹהֲטִים מְאוֹר הָאֵשׁ
בְּאוֹתָם פִּתְחִים, אֶחָד לְצַד שְׁמָאֵל
וְאֶחָד לְאַחֹר. שְׁפִי אוֹתִיּוֹת אַחֵרוֹת
לוֹהֲטוֹת בְּאוֹתָם אוֹרוֹת וְנוֹצְצִים
בְּתוֹכָם. אוֹת אַחַת ג' וְאוֹת אַחַת נ'.
וְכִשְׁהָאוֹתִיּוֹת הַרְאֵשׁוֹנוֹת חוֹזְרוֹת
לְמָקוֹמָן, שְׁפִי הָאַחֵרוֹת הֵלְלוּ
נוֹצְצוֹת, עוֹלוֹת וְיורֶדוֹת, יוֹצְאוֹת
מְאוֹתָם אוֹרוֹת וְעוֹמְדוֹת עַל
הַנִּשְׁמָה.

אִזּוּ יורֶדוֹת שְׁפִי מְרַכְבוֹת מְאוֹתָם
שְׁנֵי פִתְחִים. מְרַכְבָּה אַחַת הִיא
מְרַכְבְּתוֹ שֶׁל גַּבְרִיאֵל, מְמָנָה גְּדוֹל
וְנִכְפָּד. הַמְרַכְבָּה הַשְּׁנִיָּה הִיא
מְרַכְבָּה אַחֵרָת קְדוּשָׁה שֶׁל נּוּרִיא"ל
הַמְמָנָה הַגְּדוֹל, וְיורֶדוֹת מְאוֹתָם
פִּתְחִים וְעוֹמְדוֹת עַל הַנִּשְׁמָה,
וְהָאוֹתִיּוֹת חוֹזְרוֹת לְמָקוֹמָן.

אז, שתי המרכבות הללו נכנסות לתוך היכל אחד טמיר שבגן שנקרא אהל־ות, ושם שנים עשר מיני בשמים גנוזים, שכתוב (שיר ד) נרד וכרכם קנה וקנמוז וגו'. ואותם שנים עשר מיני בשמים שלמטה.

ושם כל אותם לבושי הנשמות שראויים להתלבש בהם כל אחד ואחד פראוי. באותו לבוש נרשמו כל אותם מעשים טובים שעשה בעולם הזה, וכלם רשומים בו ומכריזים: זהו לבושו של פלוני. ונוטלים את אותו לבוש, ומתלבשת בו אותה נשמת הצדיק שבגן כמו בדיוקן שבעולם הזה.

והדברים הללו משלשים יום ואילך, שהרי כל שלשים הימים אין לה נשמה שלא תקבל ענש טרם שתפגס לגן עדן. כיון שקבלה ענש, נכנסת לגן עדן, כמו שבארנו. אחר שהתלבנה, מתלבשת. כיון שהתלבשה בלבוש הזה, נותנים לה מקום פראוי לה. אז כל אותן האותיות יורדות, ועולות אותן מרכבות.

אותו רקיע חוזר פעמים בכל יום באותה נטילת הרקיע האחר הזה שנדבק בו. והרקיע הזה אינו יוצא מחוץ לגן. הרקיע הזה רקום בכל מיני גוונים.

עשרים ושנים אותיות רשומות חקוקות באותו רקיע, כל אות ואת נוטפת מהמן (מהטל), מהטל שלמעלה על הגן, ומאותו הטל של האותיות רוחצות אותן נשמות ונרפאות. אחר שטבלו בנהר דינור להטהר. והטל אינו יורד אלא מתוך אותיות שרשומות וחקוקות באותו רקיע, משום שאותן אותיות הן כלל התורה, ואותו הרקיע הסוד של התורה, שהרי

ברוך, אליו תרין רתיכין, עאלין לגו היכלא חדא טמירא דגנתא, דאקרי אהל־ות, ותמן תריסר זיני בוסמין גניזין, דכתיב, (שיר השירים ד) נרד וכרכם קנה וקנמוז וגו'. ואינון תריסר זיני דבוסמין דלתתא.

ותמן כל אינון לבושין דנשמתין, דאתחזון לאתלבשא בהו, כל חד וחד, פדקא חזי. בהווא לבושא, אתרשימו כל אינון עובדין טבין, דעבד בהאי עלמא. וכלהו רשימין ביה, ומכריזי האי איהו לבושא דפלגיא, ונטלין להווא לבושא ואתלבשת ביה ההיא נשמתא דצדיקיא דגנתא, פגוונא דדיוקנא דהאי עלמא.

והני מילי, מתלתין יומין ואילך, דהא כל תלתין יומין, לית לה נשמתא דלא תקבל עונשא, עד לא תיעול לגנתא דעדן. כיון דקבילת עונשא, עאלת לגנתא דעדן, כמה דאוקמוה. לבתר דאתלבנת, אתלבשת. כיון דאתלבשת בהאי לבושא, יחבין לה אתר כמה דאתחזי לה. כדין, כל אינון אתוון נחתין, וסלקין אינון רתיכין.

והווא רקיעא אהדר תרין זמנין בכל יומא, בהווא נטילו דהאי רקיע אחרא, דמתדבק ביה. והאי רקיעא לא נפיק לבר מגנתא. רקיעא דא, מרקמא בכל זיני גוונין.

תרין ועשרין אתוון רשימין מחקקון, בהווא רקיעא, כל את ואת, נטיף ממנא (ס"א מטלא), מטלא דלעילא על גנתא. ומהווא טלא דאתוון אתסחיין אינון נשמתין, ומתסחין בתר דטבלו בנהר דינור לאתדפאה. וטלא לא נחית, אלא מגו אתוון דרשימין ומחקקון בהווא רקיעא, בגין דאינון אתוון פללא דאורייתא. והווא רקיעא רזא דאורייתא,

מֵאֵשׁ וּמֵיִם שֶׁל הַתּוֹרָה נֶעֱשֶׂה.
וְעַל כֵּן הֵם שׁוֹפְעִים טַל עַל כָּל
אוֹתָם שֶׁהַשְׁתַּדְּלוּ בַתּוֹרָה לְשִׁמָּה
בְּעוֹלָם הַזֶּה. וְהַדְּבָרִים הַלְלוּ
רְשׁוּמִים בְּגֵן עֵדֶן וְעוֹלָיִם עַד אוֹתוֹ
רְקִיעַ, וְנוֹטְלִים מֵאוֹתָן אוֹתוֹת
אוֹתוֹ הַטַּל לְהִזִּין אֶת הַנֶּשְׁמָה הַזֹּה.
זֶהוּ שְׁפָתוֹב (דְּבָרִים ל"ב) יַעֲרֹף כְּמִטֶּר
לְקַחֵי תִזְל כְּטַל אֲמַרְתִּי.

בְּאֲמִצֵּעַ הַרְקִיעַ הַזֶּה עוֹמֵד פֶּתַח
אֶחָד כְּנֶגֶד הַפֶּתַח שְׁאֲמַרְנוּ שֶׁל
הַהֵיכָל שְׁלֹמְעֵלָה, שְׁבֹאוֹתוֹ פֶּתַח
הַנֶּשְׁמוֹת פּוֹרְחוֹת מֵהַגֵּן שְׁלֹמְטָה
לְמַעַלָּה בְּעִמּוּד אֶחָד הַנְּעוּץ בְּגֵן
עַד לְאוֹתוֹ פֶּתַח.

בַּתוֹךְ אוֹתוֹ רְקִיעַ (עֲמוּד) בְּאוֹתוֹ
פֶּתַח, שֶׁהוּא בְּאֲמִצֵּעַ הַרְקִיעַ
שֶׁבְּגֵן, נִכְנָסִים לְתוֹכָהּ שְׁלֹשָׁה
גִּנּוּיִם שֶׁל אוֹר כְּלוּלִים בְּאֶחָד,
וּמְאִירִים לְצוּרוֹת אוֹתוֹ הַעֲמוּד.
וְאִז הַרְקִיעַ (הַעֲמוּד) הַזֶּה נוֹצֵץ
וּמִתְלַהֵט בְּכַמָּה גִּנּוּיִם (אוֹרוֹת)
שְׁמֵתֵלְהִטִּים. בְּכָל שְׁעָה מְאִירִים
הַצְּדִיקִים מֵאוֹתוֹ זֵיו עֲלוּן. אֲבָל
בְּכָל שַׁבַּת וּשְׁבֵת וּבְכָל רֹאשׁ חֹדֶשׁ
מֵתְגַלֶּה הַשְּׂכִינָה יוֹתֵר מִשָּׂאָר
הַזְּמַנִּים בְּאוֹתוֹ רְקִיעַ, וְכָל
הַצְּדִיקִים בָּאִים וּמִשְׁתַּחֲוִים לָהּ.
אֲשֶׁרֵי חֲלָקוּ שֶׁל מִי שְׁזוֹכָה
לְלְבוּשִׁים הַלְלוּ שְׁאֲמַרְנוּ,
שְׁמֵתֵלְבָּשִׁים בָּהֶם הַצְּדִיקִים בְּגֵן
עֵדֶן (שְׁלֹמְטָה). אֵלֶּה מִמַּעֲשִׂים
טוֹבִים שְׁעֵשֶׂה אָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה
בְּמִצְוֹת הַתּוֹרָה, וּבָהֶם עוֹמֵדֵת
הַנֶּשְׁמָה בְּגֵן עֵדֶן שְׁלֹמְטָה,
וּמִתְלַבֶּשֶׂת בְּלְבוּשִׁים הַנִּכְבְּדִים
הַלְלוּ.

בְּשַׁעוֹלָה הַנֶּשְׁמָה בְּאוֹתוֹ פֶּתַח
הַרְקִיעַ לְמַעַלָּה, מְזַדְּמָנִים לָהּ
לְבוּשִׁים אַחֲרִים נִכְבְּדִים עֲלִיוֹנִים,
שֶׁהֵם מְרֻצוֹן וְכוֹנֵת הַלֵּב בַּתּוֹרָה
וּבַתְּפִלָּה, שְׁכֻשְׁעוֹלָה אוֹתוֹ רְצוֹן
לְמַעַלָּה, מִתְעַטֵּר בָּהּ מִי
שְׁמֵתְעַטֵּר, וּנְשָׂא חֵלֶק לְאוֹתוֹ

דְּהָא מֵאֵשׁ וּמֵיִם דְּאוֹרִייתָא אֲתַעְבִּיד.
וְעַל דָּא אֵינּוֹן נִגְדִין טְלָא, עַל כָּל אֵינּוֹן
דְּאֲשְׁתַּדְּלוּ בְּאוֹרִייתָא לְשִׁמָּה בְּהַאי
עֲלִמָּא. וְאֵלִין מְלִין רְשִׁימִין בְּגִנְתָּא דְּעֵדֶן,
וְסִלְקִין עַד הַהוּא רְקִיעָא וְנִטְלִין מֵאֵינּוֹן אֲתוּוֹן
הַהוּא טְלָא, לְאַתְזָנָא הַהִיא נִשְׁמָתָא. הָדָא הוּא
דְּכְתִיב, (דְּבָרִים ל"ב) יַעֲרֹף כְּמִטֶּר לְקַחֵי תִזְל כְּטַל
אֲמַרְתִּי.

בְּאֲמִצֵּעִיתָא דְּהַאי רְקִיעָא, קִיימָא פֶּתַחָא
הָדָא, לְקַבֵּל פֶּתַחָא דְּהֵיכְלָא
דְּלְעִילָא, דְּבַהֵהוּא פֶּתַחָא, פְּרַחִין נִשְׁמָתִין
מִגִּנְתָּא דְּלִתְתָּא לְעִילָא, בְּחַד עֲמוּדָא דְּנִעֻץ
בְּגִנְתָּא, עַד הַהוּא פֶּתַחָא.

גוּ הַהוּא רְקִיעָא (נ"א עֲמוּדָא) בְּהַהוּא פֶּתַחָא דְּאִיהוּ
בְּאֲמִצֵּעִיתָא דְּרְקִיעָא דְּבְּגִנְתָּא, עֲאֵלִין בְּגוּהַ
תְּלַת גְּוּוּנִין דְּנַהוּרָא כְּלִילִין פֶּחְדָא, וְנַהֲרִין
לְגוּוּנִין דְּהַהוּא עֲמוּדָא. וְכַדִּין רְקִיעָא (נ"א עֲמוּדָא)
דָּא, נִצִּיץ וְאַתְלָהִיט בְּכַמָּה גְּוּוּנִין (נ"א נְהוּרִין)
דְּמִתְלַהֵטִין. בְּכָל שְׁעָתָא, נַהֲרִין צְדִיקָא,
מֵהַהוּא זֵיוָא עֲלָאָה. אֲבָל בְּכָל שַׁבְּתָא וּשְׁבֵתָא,
וּבְכָל רִישׁ יְרַחָא, אֲתַגְּלִיָּא שְׂכִינְתָּא, יִתִּיר
מִשָּׂאָר זְמַנֵּי בְּהַאי רְקִיעָא, וְאַתְיִין כְּלָהוּ
צְדִיקָא, וְסַגְדִּין לְגַבִּיהַ.

זְבָאָה חוֹלְקִיָּה, מָאן דְּזָכִי לְהַנִּי לְבוּשִׁי
דְּקֶאֱמַרְן, דְּמִתְלַבֶּשֶׂן בְּהוּ צְדִיקָא
בְּגִנְתָּא דְּעֵדֶן (לְתַתָּא). אֵלִין מְעוּבְדִין טְבִין,
דְּעִבִיד (דָּף ר"י ע"ב) בַּר נֶשׁ, בְּהַאי עֲלִמָּא, בְּפִקּוּדֵי
אוֹרִייתָא. וּבַהוּן קִיימָא נִשְׁמָתָא בְּגִנְתָּא דְּעֵדֶן
לְתַתָּא, וְאַתְלַבֶּשֶׂת בְּהַנִּי לְבוּשִׁין יְקִירִין.

בַּר סִלְקָא נִשְׁמָתָא בְּהַהוּא פֶּתַחָא דְּרְקִיעָא
לְעִילָא, אֲזִדְּמָנָן לָהּ לְבוּשִׁין אַחְרָנִין
יְקִירִין עֲלָאִין, דְּאֵינּוֹן מְרַעוּתָא וְכוֹנֵה דְּלַבָּא
בְּאוֹרִייתָא וּבְצִלוּתָא, דְּכַד סִלְקָא הַהוּא רְעוּתָא

אדם, ונעשה ממנו לבושים של אור להלביש בהם הנשמה לעלות למעלה. ואף על גב שבארונה שאותם לבושים תלויים במעשים - אלה לא תלויים אלא ברצון הרוח, כמו שנתבאר, לעמד בתוף מלאכים ורוחות קדושות, וזהו ברור הדבר. והמנונה הקדושה למד פך מאלוהי: הלבושים שלמטה בגן שבארץ במעשים, והלבושים שלמעלה, (פרח ורצון וכונת הלב) ברצון וכונת הרוח בלב.

ונהר יצא מעדן להשקות את הגן וגו' (בראשית ב), הרי פרשה, אבל בגן הזה שלמטה, נהר יצא מעדן ודאי. וצריך לדעת, הנהר הזה שיוצא בגן שלמטה, באיזה מקום הוא עקרו ופרשו. באיזה מקום? בעדן. העדן הזה הוא סוד עליון, ולא נתנה רשות לעין השכל לשלט בו. וסוד הדבר - אלמלא המקום הזה נמסר למטה להתגלות, המקום של העדן העליון הקדוש נמסר גם כן לדעת. אלא (אבל) משום ההסתרה של כבוד העדן העליון הקדוש, נטמן ונגנז העדן התחתון שאותו נהר שופע ויוצא ממנו, ולכן לא נמסר להתגלות אפלו לאותן הנשמות שבגן עדן.

כמו שהנהר הזה נפרד ויוצא מתוף עדן להשקות את הגן שלמעלה, כך גם מתוף אותו הפתח של האמצע יוצא אור אחד שנפרד לארבעה צדדים, בארבעה פתחים שאמרנו. המקום שעומדות אותן האותיות הרשומות. ואותו האור שנפרד לארבעה אורות, בארבע אותיות שנוצצות (יוצאות) יוצא מעדן, מקום שזוהרת הנקדה שלמעלה. ואותה נקדה מאירה, ונעשה עדן להאיר, ואין מי ששולט לראות

לעילא, מתעטר בה מאן דמתעטר, ואשתאר חולקא לההוא בר נש, ואתעבד מניה לבושין דנהורא, לאתלבשא בהו נשמתא. לסלקא לעילא. ואף על גב דאוקמוה, דאינון לבושין בעובדין תליין. אלין לא תליין אלא ברעותא דרוחא, כמה דאתמר, לקיימא גו מלאכין רוחין קדישין ודא איהו ברירו דמלה. ובוצינא קדישא, אוליף הכי מאלוהו, לבושין דלתתא בגנתא דארעא בעובדין. לבושין דלעילא, (כ"א ברוחא ורעותא וכוננא דלפא) ברעותא

וכוונא דרוחא בלבא.

ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן וגו', (בראשית ב) הא אוקמוה, אבל בהאי גנתא דלתתא, נהר יוצא מעדן ודאי. ואצטריך למנדע, האי נהר דנפיק בגנתא דלתתא, באן אתר עקרא ופרשא דיליה. באן אתר, בעדן. עדן דא רזא עלאה איהו, ולא אתייהיב רשו לשלטאה ביה עינא דסכלתנו. ורזא דמלה אלמלא אתר דא אתמסר לתתא לאתגלאה, אתר דעדן עלאה קדישא, אתמסר אוף הכי למנדע. אלא (כ"א אבל) בגין טמירו דיקרא דעדן עלאה קדישא, אתמסר ואתגנז עדן תתאה, דההוא נהר נגיד ונפיק מניה. ועל דא לא אתמסר לאתגלאה, אפילו לאינון נשמתין דבגנתא דעדן.

כמה דהאי נהר אתפרש ונפיק מגו עדן, לאשקאה לגנתא דלעילא, הכי נמי מגו ההוא פתחא דאמצעיתא נפיק חד נהורא, דאתפרש לארבע סטרין, בארבע פתחין דקאמרן. אתר דקיימין אינון אתוון רשימן. וההוא נהורא דאתפרש לארבע נהורין, בארבע אתוון דניצוצין, (כ"א ונפרין) נפיק מעדן, אתר דזהרא נקודה לעילא.

וההוא נקודה אתנהיר, ואתעביד עדן

וְלָדַעַת אֶת הַנִּקְדָּה הַזֹּאת פְּרִט
לְאוֹתוֹ אֹר שְׁמֵת־פֶּשֶׁט מִמֶּנָּה,
שְׁמֵת־חַוִּים לְפָנָיו אוֹתָם
הַצַּדִּיקִים שֶׁבְּגֵן עֵדֶן, כְּמוֹ
שֶׁנִּתְבָּאָר. וְהַנִּקְדָּה הַתַּחְתּוֹנָה הַזֹּאת
הִיא גֵן אֶל הַעֵדֶן הָעֲלִיּוֹן, הַמְּקוֹם
שֶׁלֹּא נִתֵּן לְדַעַת וְלַהֲתַבּוֹנֵן.

עַל כָּל זֶה פְּתוּב, (ישעיה סה) עֵינַי לֹא
רָאִיתָ אֱלֹהִים זוֹלָתְךָ. הַשֵּׁם הַזֶּה
הַתְּפָרֵשׁ. אֱלֹהִים זוֹלָתְךָ - זֶה
הַנִּקְדָּה הַתַּחְתּוֹנָה הַקְּדוּשָׁה,
שֶׁהוּא יוֹדֵעַ אֶת הַעֵדֶן הַזֶּה
שֶׁלְמִטָּה שֶׁטְמוֹן בְּגֵן, וְאֵין אַחַר
שֶׁמְכִיר אוֹתוֹ. אֱלֹהִים זוֹלָתְךָ - זֶהוּ
הַעֵדֶן הָעֲלִיּוֹן עַל הַכֹּל, שֶׁהוּא סוּד
הָעוֹלָם הַבָּא, שֶׁהוּא מְכִיר אֶת
הַנִּקְדָּה הַתַּחְתּוֹנָה בְּצַדִּיק אֶחָד
שִׁיּוּצָא מִמֶּנּוּ, נִהַר שְׁמֵרוֹה אוֹתָהּ,
וְאֵין מִי שֶׁמְכִיר אוֹתָהּ פְּרִט לוֹ,
שֶׁכְּתוּב אֱלֹהִים זוֹלָתְךָ, שֶׁהוּא
אֶחָדוּ לְמַעַלָּה לְמַעַלָּה עַד אֵין סוּף.

וְהַנִּהַר הַזֶּה שִׁיּוּצָא מֵעֵדֶן לְמִטָּה
הוּא סוּד לְחַכְמִים בְּסוּד הַכְּתוּב,
וְהַשְּׂבִיעַ בְּצַחְצַחוֹת נִפְשָׁךְ. וְהַדְּבָר
הַזֶּה הַתְּפָרֵשׁ לְמַעַלָּה וּמִטָּה.
הַנִּשְׁמָה שִׁיּוּצָא מֵעוֹלָם הַחֹשֶׁךְ
הַזֶּה, הִיא תְּאֵבָה לְרֵאוֹת בְּאוֹר
הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן כְּאֵדָם הַזֶּה שֶׁתָּאֵב
לְשִׁתוֹת מִים בְּתַאוּה. כִּף כָּל אֶחָד
וְאֶחָד הוּא צַחְצַחוֹת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
(ישעיה ה) צַחַח צָמָא. צָמָא, מֵאוֹתָם
צַחוֹת שֶׁל אוֹרוֹת שֶׁל הַגֵּן וְהַרְקִיעַ
וְהַיְכָלוֹת שֶׁל הַגֵּן.

וְאוֹתוֹ נִהַר שִׁיּוּצָא מֵעֵדֶן, כָּל אוֹתָן
נִשְׁמוֹת בְּלְבוּשֵׁי כְבוֹד יוֹשְׁבוֹת עַל
אוֹתוֹ נִהַר, וְאֶלְמָלָא אוֹתוֹ לְבוּשׁ,
לֹא יְכוּלִים לְסַבֵּל, וְאֵז מִתְיַשְׁבוֹת
וְרוֹת בְּאוֹתָם צַחוֹת וְיְכוּלוֹת
לְסַבֵּל. וְאוֹתוֹ נִהַר הוּא תְּקוּן
הַנִּשְׁמוֹת לְהִתְיַשֵּׁב וְלַהֲזוֹן וְלַהֲנוֹת
מֵאוֹתָן צַחוֹת, וְהַנִּשְׁמוֹת נִהְנוֹת
(מתתקנות) עַל אוֹתוֹ נִהַר וּמִתְיַשְׁבוֹת

בו.

לְאַנְהָרָא. וְלֹא אֵית מָאן דְּשְׁלִיט לְמַחְמֵי
וְלִמְנַדַּע לְהֵאֵי נִקְדָּה, בַּר הַהוּא נִהִירוּ
דְּאַתְפֶּשֶׁט מִנִּיהַ, דְּסַגְדִּין לְקַמִּיהַ אֵינּוֹן צַדִּיקָא
דְּבַגְנָתָא דְעֵדֶן, כְּמָה דְאַתְמַר. וְהֵאֵי נִקְדָּה
תַּתָּא, אֵיהִי גִנְתָא לְגַבֵּי עֵדֶן עַלְאָה, אֶתְר דְּלֹא
אַתִּיּוּיָהִב לְמַנְדַּע וְלֹאֲסַתְפְּלָא.

עַל כָּל דָּא כְּתִיב, (ישעיה סד) עֵינַי לֹא רָאִיתָ אֱלֹהִים
זוֹלָתְךָ. שְׁמָא דָּא אַתְפֶּרֶשׁ, אֱלֹהִים זוֹלָתְךָ,
דָּא נִקְדָּה תַּתָּא קְדִישָׁא, דְּאֵיהִו יָדַע הֵאֵי עֵדֶן
דְּלִתְתָא, דְּטְמִיר בְּגִנְתָא, וְלִית אַחְרָא מָאן
דְּיָדַע לִיהַ. אֱלֹהִים זוֹלָתְךָ, דָּא עֵדֶן עַלְאָה עַל
כָּלָא, דְּאֵיהִו רְזָא דְעַלְמָא דְאַתִּי, דְּאֵיהִו יָדַע
לְנִקְדָּה תַּתָּא, בְּחַד צַדִּיק דְנִפְיָא מִנִּיהַ, נִהַר
דְּרוּי לִיהַ, וְלִית מָאן דְּיָדַע לִיהַ בַּר אֵיהִו,
דְּכְתִיב אֱלֹהִים זוֹלָתְךָ, דְּאֵיהִו אֶחָד לְעִילָא
לְעִילָא עַד אֵין סוּף.

וְהֵאֵי נִהַר דְנִפְיָא מֵעֵדֶן לְתַתָּא, רְזָא אֵיהִו
לְחַכְמִין, בְּרְזָא דְכְּתִיב, (ישעיה נח) וְהַשְּׂבִיעַ
בְּצַחְצַחוֹת נִפְשָׁךְ. וּמִלָּה דָּא אַתְפֶּרֶשׁ לְעִילָא
וְתַתָּא. נִשְׁמָתָא דְנִפְקָא מֵהֵאֵי עַלְמָא דְחֹשׁוּכָא,
אֵיהִי תְּאֵיבַת לְמַחְמֵי בְנֵהִירוּ דְעַלְמָא עַלְאָה,
כְּהֵאֵי בַר נֶשׁ דְּתְּאֵיב לְמִשְׁתֵּי בְתַאֲיָבוּ לְמִיָּא,
הַכִּי כָּל חַד וְחַד, אֵיהִו צַחְצַחוֹת, כְּמָה דְאַתְ
אָמַר, (ישעיה ה) צַחַח צָמָא. צָמָא, מֵאֵינּוֹן צַחוֹת
דְנִהוּרִין דְגִנְתָא וְרַקִּיעָא וְהַיְכָלוֹן דְגִנְתָּא.

וְהַהוּא נִהַר דְנִפְיָא מֵעֵדֶן, כָּל אֵינּוֹן נִשְׁמָתִין
בְּלְבוּשֵׁי יְקָר, יְתִבִּין עַל הַהוּא נִהַר,
וְאֶלְמָלָא הַהוּא לְבוּשָׁא, לֹא יְכָלִין לְמַסְבֵּל.
וְכַדִּין מִתְיַשְׁבּוֹן, וְרוּוֹן בְּאֵינּוֹן צַחוֹת, וְיְכָלִי
לְמַסְבֵּל. וְהַהוּא נִהַר אֵיהִו תְּקוּנָא דְנִשְׁמָתִין,
לְאַתְיַשְׁבָּא, וְלִאֲתַזְנָא וְלִאֲתַהֲנָא, מֵאֵינּוֹן
צַחוֹת וְנִשְׁמָתִין אֲתַהֲנֵן (נ"א אַתְתַּקְנוֹן) עַל הַהוּא
נִהַר, וּמִתְיַשְׁבּוֹן בֵּיהַ.

אֹתוֹ נָהַר עֲלֵיוֹן שְׁלֹמֶעֱלָה מוֹצִיא
נִשְׁמוֹת, וְהֵן פּוֹרְחוֹת מִמֶּנּוּ לְתוֹךְ
הַגֶּזֶן, שֶׁהִנְהָר הַזֶּה שְׁלֹמֶטָה בְּגֵן
שֶׁבְּאַרְץ מִתְקִין נִשְׁמוֹת לְהִתְפַּתֵּן
וּלְהִתְיָשֵׁב בְּאוֹתָן צָחוֹת. כְּמוֹ כֵן
בְּעוֹלָם הַזֶּה בַּחוּץ, בְּרִיחַ הַמַּיִם
מִתְיָשֵׁבֶת הַנֶּפֶשׁ לְהֵאִיר, שֶׁהִרִי
מִהֶעֱקָר כְּמוֹ זֶה יוֹצֵא. וּמִשׁוּם
שֶׁהַנִּשְׁמוֹת מִתְפַּתְקִנּוֹת עַל אוֹתוֹ
נָהַר שֶׁשׁוֹפֵעַ וְיוֹצֵא מֵעֵדֶן, יְכוּלוֹת
לְהִתְיָשֵׁב בְּאוֹתָן צָחוֹת עֲלִיוֹנוֹת
וְלַעֲלוֹת לְמַעְלָה בְּאוֹתוֹ פֶּתַח
שֶׁבְּאַמְצַע הַרְקִיעַ, וְעַמּוּד אֶחָד
שֶׁעוֹמֵד בְּאַמְצַע הַגֶּזֶן, כְּפִי
שְׁאַמְרָנוּ.

בְּאוֹתוֹ עַמּוּד עוֹלָיִם לְמַעְלָה בְּתוֹךְ
אוֹתוֹ פֶּתַח שֶׁל הַרְקִיעַ, וְכוּ סְבִיבוֹ
יֵשׁ בוֹ (ישעיה ד) עֲנָן [יוֹמָם] וְעֵשָׁן
נִגְהָ. וְאַף עַל גַּב שֶׁבְּאַרוּהוּ לְזֶה
הַפְּסוּק, אֲבָל עֲנָן וְעֵשָׁן אֵלוֹ
מִבְּחוּץ, וְנִגְהָ מִבְּפָנִים. וְזֶה הוּא
לְחַפּוֹת עַל אֵלוֹ שְׁעוֹלָיִם לְמַעְלָה,
שֶׁלֹּא יֵרָאוּ מִלְּפָנָיו אֵלוֹ שְׂיֹשְׁבֵים
לְמִטָּה.

וְהִרִי כָּאֵן סוּד הַסּוּדוֹת. כְּאֲשֶׁר
(רוצה הקדוש ברוך הוא לתקן הנקדה הזו)
הַנְּקֻדָּה הַזֹּאת רוֹצֵה לְהִתְפַּתֵּן
בְּתַקּוּנֶיהָ וְלְהִתְקַשֵּׁט בְּשִׁבְתוֹת
יוֹמָנִים וּבְחֻגִים, שׁוֹלַחַת אַרְבַּע
פְּנֵי נֶשֶׁר, וְעוֹמְדִים עַל הַהִיכָל
שֶׁנִּקְרָא דְרוֹר, וְהֵינּוּ מֵר דְרוֹר.
וּבְגִלְל כֶּף בְּשַׁנַּת הַיּוֹבֵל צְרִיכִים
לְהִכְרִיז דְרוֹר, כְּמוֹ שְׁנֵאֲמַר (ויקרא
כה) וְקִרְאתֶם דְרוֹר. וְאוֹתָם אַרְבַּע
פְּנֵים נוֹתְנִים קוֹל, וְאֵין מִי שִׁישְׁמַע
אוֹתוֹ פֶּרֶט לְאוֹתָן הַנִּשְׁמוֹת
הִרְאוּיוֹת לַעֲלוֹת, וְהֵן מִתְפַּנְסוֹת
שָׁם, וְלוֹקְחִים אוֹתָם אַרְבַּע הַפְּנֵים
הַלְלוּ, וּמְכַנְּסִים אוֹתָם פְּנִימָה
בְּאוֹתוֹ עַמּוּד שֶׁעוֹמֵד בְּאַמְצַע.
וּבְאוֹתָהּ שְׁעָה עוֹלָה אוֹתוֹ עַמּוּד,
עֲנָן וְאֵשׁ וְעֵשָׁן, וְנִגְהָ מִבְּפָנִים.

הַהוּא נָהַר עֲלָאָה דְלְעִילָא, אַפִּיק נִשְׁמָתִין,
וּפְרַחִין מִנִּיה, לְגוּ גִנְתָּא, דְּהֵאִי נָהַר
דְּלִתְתָּא בְּגִנְתָּא דְאַרְעָא, אֲתִקִּין נִשְׁמָתִין,
לְאַתְתְּקֵנָא לְאַתְיִישְׁבָא, בְּאַיִנוֹן (ד' ר"א ע"א)
צָחוֹת. כְּגוֹוָנָא דָּא בְּהֵאִי עֲלָמָא לְבַר, בְּרִיחָא
דְּמִיִּיא מִתְיִישְׁבָא נִפְשָׁא לְאַתְנַהֲרָא, דְּהֵא
מְעִיקְרָא כְּגוֹוָנָא דָּא נִפְקָא. וּבְגִין דְּמִתְפַּתְקִנִּין
נִשְׁמָתִין עַל הַהוּא נָהַר דְּנִגִּיד וְנִפִּיק מֵעֵדֶן,
יְכַלִּין לְאַתְיִישְׁבָא בְּאַיִנוֹן צָחוֹת עֲלָאִין,
וּלְסִלְקָא לְעִילָא בְּהַהוּא פֶּתַח דְּאַמְצַעִיתָא
דְּרִקִיעָא וְחַד עַמּוּדָא דְקָאִים בְּאַמְצַעוֹת גִּנְתָּא
דְקָאֲמָרֵן.

בְּהַהוּא עַמּוּדָא סִלְקִין לְעִילָא, בְּגוּ הַהוּא
פֶּתַח דְּרִקִיעָא, וּבִיה סַחְרִינִיה, אִית
בִּיה (ישעיה ד) עֲנָן וְעֵשָׁן וְנִגְהָ. וְאַף עַל גַּב
דְּאוּקְמוּהָ לְהֵאִי קְרָא, אֲבָל עֲנָן וְעֵשָׁן אֵלִין
מִלְּבַר, וְנִגְהָ מִלְּגוּ. וְדָא אִיהוּ לְחַפְיִיא עַל
אַיִנוֹן דְּסִלְקִין לְעִילָא, דְּלָא יִתְחַזּוּן מִקְמִי אִינּוֹן
דִּיתְבִּין לְתַתָּא.

וְהֵא הֶכָא רְזָא דְרְזִין, פֶּד (ג"א בעי קרשא ברוך הוא
לְאַתְתְּקֵנָא הָאִי נְקוּדָה וְכוּ) הָאִי נְקוּדָה בְּעָא
לְאַתְתְּקֵנָא בְּתַקּוּנוֹי, וְלְאַתְקִשְׁטָא, בְּשִׁבְתִּי
וּבְזַמְנֵי וּבְחֻגֵי, מְשַׁדֵּר אַרְבַּע אַנְפִּין דְנֶשֶׁר,
וְקִיִּמִין עַל הַיְכָלָא דְאַקְרִי דְרוֹר, וְהֵינּוּ מֵר
דְרוֹר. וּבְגִין דָּא בְּשַׁתָּא דִּיּוֹבְלָא, בְּעִינָן
לְאַכְרְזָא דְרוֹר, כְּמָה דְאַתְ דְּאַמֵּר (ויקרא כה)
וְקִרְאתֶם דְרוֹר. וְאַיִנוֹן אַרְבַּע אַנְפִּין יְהִבִּין
קָלָא, וְלִית מָאן דִּישְׁמַע לִיה, בַּר אִינּוֹן
נִשְׁמָתִין דְּאַתְחַזּוּן לְסִלְקָא, וְאַיִנוֹן מִתְפַּנְשִׁין
תְּמָן, וְנִטְלִי לוֹן אֵלִין אַרְבַּע אַנְפִּין, וְאַעֲלִין לוֹן
לְגוּ, בְּהַהוּא עַמּוּדָא דְקִיִּמָא בְּאַמְצַעִיתָא.
וּבְהַהוּא שְׁעָתָא סִלְקָא הַהוּא עַמּוּדָא, דְעֵנְנָא

וְאַשָׁא וְתַנְנָא, וְנִגְהָ מִלְּגוּ. וְאַלִּין תְּרִין אַקְרוּן, (ישעיה ד) מְכוּן הַר

ושני אלה נקראים מכוון הר ציון ומקראיה. מכוון הר ציון - זהו התקון שלמעלה, כשהנקדה הפתוחה מתקשטת, והם מקראיה של אותה נקדה להתקשט.

בין שעולות הנשמות הללו עד לאותו פתח הקיע, אזי אותו קיע סובב סביב הגן שלש פעמים, ומקול נעימות של סבוב אותו קיע יוצאות כל אותן נשמות ושומעות אותו נעם של אותו קיע, ורואים אותו העמוד שמעלה אש וענן ועשן ונגה שלוטה, וכלם משתחווים. ואז הנשמות עולות באותו הפתח, עד שעולים לתוך העגול שסובב באותה נקדה, ואז רואים מה שרואים. ומתוך האור והשמחה ממה שראו, עולים ויורדים, מתקרבים ומתרחקים.

והיא משתקקת אליהם ומתקשטת באור. ואז לובש קנאה (מאור) צדיק עליון אחד, ומסתפל באור ויפי של הנקדה הזו ובתקונייה, ואוחז בה ומעלה אותה אליו, ומאיר אור באור ונהיים אחד. וכל חילות השמים פותחים באותה שעה ואומרים: אשריכם הצדיקים שומרי התורה, אשריכם המשתדלים בתורה, שהרי שמחת אדונכם היא בכם, שהרי עטרת רבונכם מתעטרת בכם.

ואז, בין שמאירים אור באור, שני אורות מתחברים כאחד ומאירים. אחר כך יורדים אותם גונים ומתבוננים להשתעשע באותן נשמות הצדיקים, ומתקנים אותם לעטר למעלה. ועל זה נאמר עין לא ראתה אלהים וזולתך יעשה למחפה לו. פתח רבי שמעון ואמר, כתוב (יחזקאל א) ודמות על ראשי החיה

ציון ומקראיה. מכוון הר ציון, דא איהו תקונא דלעילא, בד נקודה תתאה מתקשטא, ואינון מקראיה דהיהיא נקודה לאתקשטא.

בין דסלקין אלין נשמתין עד ההוא פתחא דרקיעא, פדין, ההוא רקיעא סתרא סתרי דגנתא, תלת זמנין. ומקל נעימו דסתרא ההוא רקיעא, נפקין כל אינון נשמתין ושמעין ההוא נעימו דההוא רקיעא, וחמאן ההוא עמודא, דסלקא אשא וענא ותנא ונגה דלהיט, וסגדין פלהו. פדין נשמתין סלקין בההוא פתחא, עד דסלקין לגו עגולא, דסתרא בהיהיא (נ"א לההוא) נקודה. פדין חמאן מה דחמאן. ומגו נהירו וחדוותא מההוא דחמאן, סלקין ונחתין קרבין ורחקין.

ואיהו תאיבא לגבייהו, ומתקשטא בנהירו. פדין אלביש קנאה (מנהורא) חד צדיק עלאה, ואסתפל בנהורא ושפירו דהאי נקודה, ובתקונאה, ואחיד בה, וסליק לה לגביה, ונהיר נהורא בנהורא, והווי חד. פל חילא דשמיא פתחי בהיהיא שעתא ואמרי, זכאין אתון צדיקייא, נטרי אורייתא, זכאין אינון דמשתדלין באורייתא, דהא חדוותא דמאריכון הוי בכו, דהא עטרא דמאריכון מתעטר בכון.

פדין בין דנהרין נהורא בנהורא, תרין נהורין מתחברין פחדא, ונהרין. לבתר אינון גוונין נחתין, ואסתפלן לאשתעשעא באינון נשמתין דצדיקייא, ומתקני לון לעטרא לעילא. ועל דא אתמר, עין לא ראתה אלקים וזולתך יעשה למחפה לו.

פתח רבי שמעון ואמר, פתיב (יחזקאל א) ודמות על ראשי החיה רקיע פעין הקרח הנורא נטוי על ראשיהם מלמעלה. האי קרא

רָקִיעַ כְּעֵינַי הַקָּרַח הַנּוֹרָא נְטוּי עַל
רְאִשֵׁיהֶם מְלַמְעֵלָה. פְּסוּק זֶה
פְּרָשׁוּהוּ. אָבֶל יֵשׁ רָקִיעַ וְיֵשׁ רָקִיעַ.
הַרְקִיעַ שְׁלֹמֶטָה הוּא עוֹמֵד עַל גְּבִי
אַרְבַּע חֵיּוֹת, וּמִשָּׁם מִתְפַּשֵּׁט
וּמִתְחִיל דְּיוֹקָן שֶׁל נִקְבָּה אַחַת
שְׁאַחֲרֵי הַזָּכָר, וְזֶהוּ סוּד הַכְּתוּב
(שְׁמוֹת ל"ג) וְרִאִיתָ אֶת אַחֲרֵי, כְּמוֹ
שְׁנַאֲמַר (תְּהִלִּים ל"ט) אַחֲזֹר וְקָדַם
צְרַתְנִי. וְכְתוּב (בְּרַאשִׁית ב') וַיִּקַּח אַחַת
מִצְלַעֲתָיו.

הַרְקִיעַ שְׁלֹמֶעֱלָה הוּא עוֹמֵד עַל גְּבִי
הַחֵיּוֹת הַעֲלִיּוֹת, וּמִשָּׁם מִתְפַּשֵּׁט
וּמִתְחִיל הַדְּיוֹקָן שֶׁל זָכָר אַחַד,
שֶׁהוּא סוּד עֲלִיּוֹן. וְשְׁנֵי הַרְקִיעִים
הַלְלוּ, אַחַד נִקְרָא קֶצֶה הַשָּׁמַיִם,
וְאֶחָד נִקְרָא מְקַצֵּה הַשָּׁמַיִם, שְׁכְּתוּב
(דְּבָרִים ד') וְלִמְקַצֵּה הַשָּׁמַיִם וְעַד קֶצֶה
הַשָּׁמַיִם. רְאִישֵׁי הַחֵיָה שְׁלֹמֶטָה הֵם
אַרְבַּע חֵיּוֹת, שֶׁהֵן רְשׁוּמוֹת (אוֹרוֹת)
עֲלִיּוֹנוֹת עַל אוֹתָן אַרְבַּע אוֹתוֹת
רְשׁוּמוֹת שְׁכְּתוּף אוֹתָם אַרְבַּעַה
פְּתָחִים שְׁבָנָן עֵדָן.

וְאִפֹּי עַל גֵּב שְׁאֲמַרְנוּ שְׁעֵדָן
שְׁלֹמֶטָה הוּא בְּאַרְצָ - כִּף זֶה וְדָא.
אָבֶל הַכֹּל הוּא סוּד עֲלִיּוֹן, כְּמוֹ
שְׁנִתְבָּאָר שֶׁהַנְּקֻדָּה הַזֹּאת שְׁאֲמַרְנוּ,
כְּמוֹ שֶׁיֵּשׁ לָהּ חֶלֶק לְמַעְלָה - כִּף
גַּם יֵשׁ לָהּ חֶלֶק לְמַטָּה בְּאַרְצָ. וְהֵגֵן
הַזֶּה לְמַטָּה הוּא חֶלְקָה שֶׁל אוֹתָהּ
נִקְדָּה לְהַשְׁתַּעֲשֵׂעַ בְּרוּחוֹת
הַצְּדִיקִים בְּאַרְצָ, וְנִהְיִית בְּכֹל
הַצְּדִיקִים, לְמַעְלָה וּמַטָּה. לְמַעְלָה
בְּצַדִּיק, וְלְמַטָּה בְּאוֹתוֹ פְּרִי
הַצְּדִיק. וְלֹא נִמְצָא שֶׁשְׁעוּעַ מַעְלָה
וּמַטָּה אֶלָּא בְּצַדִּיק. וְהֵגֵן הַזֶּה הוּא
מֵאוֹתָהּ נִקְדָּה שְׁנִקְרָאת עֵדָן. (נִקְדָּה
שְׁנוּשֶׁלֶת מֵאֵמָא עֲלִיּוֹנָה הַטְּמוּנָה בְּגוֹ עֵדָן שֶׁל
הַאֲרָץ).

אוֹתָם רְאִישֵׁי הַחֵיָה אֵלּוּ אַרְבַּעַה
רְאִישֵׁי פָּנִים. אַחַד אַרְיָה, שְׁכְּתוּב
(יִחְזַקְאֵל א') וּפְנֵי אַרְיָה אֵל הַיָּמִין.
וְאֶחָד שׁוֹר, שְׁכְּתוּב וּפְנֵי שׁוֹר
מֵהַשְּׂמֹאל. וְאֶחָד נֶשֶׁר, שְׁכְּתוּב

אוֹקְמוּהָ, אָבֶל אֵית רָקִיעַ וְאֵית רָקִיעַ, רָקִיעַ
דְּלִתְתָא אִיהוּ קַיִימָא עַל גְּבִי אַרְבַּע חֵיּוֹן.
וּמִתְמָן אֲתַפְּשֵׁט וְשְׂאֲרֵי דְּיוֹקָנָא דְּחַד נּוֹקְבָא,
דְּאַחֲרֵי דְּכּוֹרָא, וְדָא אִיהוּ רְזָא דְּכְּתִיב, (שְׁמוֹת ל"ג)
וְרִאִיתָ אֶת אַחֲרֵי. כְּמָה דָּאֵת אֲמַר, (תְּהִלִּים קל"ט)
אַחֲזֹר וְקָדַם צְרַתְנִי. וְכְּתִיב (בְּרַאשִׁית ב') וַיִּקַּח אַחַת
מִצְלַעֲוֹתָיו.

רָקִיעַ דְּלַעֲיִלָּא אִיהוּ קַיִימָא עַל גְּבִי חֵיּוֹן
עֲלֵאִין, וּמִתְמָן אֲתַפְּשֵׁט וְשְׂאֲרֵי דְּיוֹקָנָא
דְּחַד דְּכּוֹרָא, דְּאִיהוּ רְזָא עֲלָאָה. וְהֵנִי תְרִין
רָקִיעִין, חַד אַקְרִי קֶצֶה הַשָּׁמַיִם. וְחַד אַקְרִי
מְקַצֵּה הַשָּׁמַיִם. דְּכְּתִיב, (דְּבָרִים ד') וְלִמְקַצֵּה
הַשָּׁמַיִם וְעַד קֶצֶה הַשָּׁמַיִם. רְאִישֵׁי הַחֵיָה
דְּלִתְתָא אִינּוֹן אַרְבַּע חֵיּוֹן, דְּאִינּוֹן רְשִׁימִין (ג"א
בְּחִירִין) עֲלֵאִין, עַל אִינּוֹן אַרְבַּע אֲתוֹן רְשִׁימִין,
דִּי בְּגוֹ אִינּוֹן אַרְבַּע פְּתָחִין, דְּבִגְנִתָּא דְּעֵדָן.

וְאִפֹּי עַל גֵּב דְּאֲמַרְן עֵדָן דְּלִתְתָא בְּאַרְעָ, הַכִּי
הוּא וְדָאִי. אָבֶל כֹּלָּא רְזָא עֲלָאָה אִיהוּ,
כְּמָה דְּאֲתַמַּר (דְּרִי"א ע"ב) דְּהֵאִי נִקְוֵדָה דְּקֶאֱמַרְן,
כְּמָה דְּאִית לָהּ חוּלְקָא לְעִילָא, הַכִּי נָמִי אֵית
לָהּ חוּלְקָא לְתַתָּא בְּאַרְעָ. וְהֵאִי גִנְתָּא לְתַתָּא,
אִיהוּ חוּלְקָא דְּהֵהִיא נִקְוֵדָה לְאַשְׁתַּעֲשֵׂעַ
בְּרוּחֵי דְּצַדִּיקִיָּא בְּאַרְעָ, וְאֲתַהֲנִי בְּכֹל סְטָרִין
לְעִילָא וְתַתָּא. לְעִילָא בְּצַדִּיק. לְתַתָּא בְּהֵהוּא
אִיבָא דְּצַדִּיק, וְלֹא אֲשְׁתַּכַּח שְׁעוּעַ עִילָא
וְתַתָּא אֶלָּא בְּצַדִּיק. וְהֵאִי גִנְתָּא אִיהוּ, מֵהֵהִיא
נִקְוֵדָה דְּאַקְרִי עֵדָן (נִקְוֵדָה דְּנִשְׁלָא מֵאִימָא עִילָאָה טְמִירָא אִיהוּ
בְּגוֹ עֵדָן דְּאַרְעָ).

אִינּוֹן רְאִישֵׁי הַחֵיָה, אֵלּוּן אַרְבַּע רִישֵׁי אֲנָפִין.
חַד אַרְיָה, דְּכְּתִיב, (יִחְזַקְאֵל א') וּפְנֵי אַרְיָה אֵל
הַיָּמִין. וְחַד שׁוֹר, דְּכְּתִיב וּפְנֵי שׁוֹר מֵהַשְּׂמֹאל.
וְחַד נֶשֶׁר, דְּכְּתִיב וּפְנֵי נֶשֶׁר לְאַרְבַּעֲתָן. אָדָם
כֹּלָּא דְּכֹלָּא, דְּכְּתִיב וּדְמוֹת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם.

וּפְנֵי נֶשֶׁר לְאַרְבַּעַתָּן. וְאָדָם כָּלֵל שֶׁל הַכֵּל, שִׁכְתוּב וּדְמוּת פְּנִיָהּם פְּנֵי אָדָם. וְאַרְבַּעַה רֵאשֵׁי הָאוֹרוֹת הִלְלוּ שְׁמִשָּׁאָם (חיות שנוטלות) אֵת הַכֶּסֶף הַקָּדוֹשׁ, וּמִתּוֹךְ הַמִּשָּׁא שֶׁלָּהֶם הֵם מְזִיעִים. וּמֵאוֹתָהּ זָעָה שֶׁל מִשָּׁאָם, נֶעֱשֶׂה אוֹתוֹ נֶהָר דֵּינֹור, שִׁכְתוּב (דניאל ז) נֶהָר דֵּינֹור שׁוֹפֵעַ וְיוֹצֵא מִלְּפָנָיו אֶלֶף אֶלֶף שְׁמִשָּׁוֶהוּ.

וּבְשִׁעוּרוֹת הַנְּשָׁמוֹת, הֵן רוֹחַצוֹת בְּאוֹתוֹ נֶהָר דֵּינֹור, וְעוֹלוֹת לְקָרְבָן וְאֵינָן נִשְׂרָפוֹת, אֶלֶא רוֹחַצוֹת. בֵּא וְרָאָה מִסְלַמְנֵדְרָא, שְׁעוֹשִׂים מִמְּנָה לְבוֹשׁ, וּמִתּוֹךְ שֶׁהִיא מֵאֵשׁ, אֵינָן רוֹחַצִים אוֹתוֹ לְבוֹשׁ אֶלֶא בְּאֵשׁ. הָאֵשׁ אוֹכֵלֶת הַזְּהֻמָּה שְׁבוּ, וְנִרְחָץ אוֹתוֹ לְבוֹשׁ. כִּף גַּם הַנְּשָׁמָה מֵאֵשׁ שֶׁנִּלְקַחָה מִתּוֹךְ הַכֶּסֶף הַקָּדוֹשׁ, שִׁכְתוּב בָּהּ (שם) כֶּסֶף אוֹ שְׂבִיבֵי אֵשׁ, בְּזִמְנֵי שְׂרוּצָה לְרַחֵץ מֵאוֹתָהּ זְהֻמָּה שְׁבָה, עוֹבְרֶת בְּאֵשׁ וְנִרְחָצֶת, וְהָאֵשׁ אוֹכֵלֶת כָּל אוֹתָהּ הַזְּהֻמָּה שֶׁבִּנְשָׁמָה, וְהַנְּשָׁמָה רוֹחַצֶת וּמִתְלַבֶּנֶת.

וְאִם תֹּאמַר, אִם כִּף, אֵינָן לְנִשְׁמָה עֹנֵשׁ כְּזֶה - בֵּא וְרָאָה, אוֹי לְנִשְׁמָה שְׂסוּבֵלֶת אֵשׁ זָרָה, וְאֵף עַל גִּבּ שְׂמִתְלַבֶּנֶת. אֲכַל כֵּשֶׁהַזְּהֻמָּה רַבָּה עָלֶיהָ, אוֹי לְנִשְׁמָה שְׂסוּבֵלֶת אוֹתוֹ עֹנֵשׁ, מִשּׁוּם שְׂאוֹתָהּ זְהֻמָּה בְּפַעֲמִים מִתְלַבֶּנֶת בְּאֵשׁ.

בְּפַעֲם הָרֵאוּשׁוּנָה, פִּיּוֹן שֶׁקְּבֵלָה עֹנֵשׁ בְּגוּף, הוֹלֵכֶת הַנְּשָׁמָה, וְנוֹטְלִים אוֹתָהּ וּמְכַנְּסִים אוֹתָהּ לְתוֹךְ מְקוֹם אֶחָד שֶׁנִּקְרָא בֶּן הַנֶּסֶם. וְלִמָּה נִקְרָא בֶּן הַנֶּסֶם? אֶלֶא מְקוֹם אֶחָד הוּא בְּגִיָהֶנֶם שֶׁשֵּׁם נִצְרָפוֹת הַנְּשָׁמוֹת בְּצִרוּף לְהִתְלַבֵּן טָרַם שֶׁנִּכְנָסוֹת לְגַן עֵדֶן. (וְאִם וּבְאִיּוֹת אוֹתוֹן נְשָׁמוֹת, כִּאֲשֶׁר מְכַנְּסִים אוֹתוֹן בְּאוֹתוֹ מְקוֹם) שְׁנֵי מְלָאכִים שְׁלוּחִים מְזַמְנִים בְּגַן עֵדֶן, וְעוֹמְדִים בְּשַׁעַר, וְצוֹחֲחִים לְאוֹתָם הַמְּמַנִּים שֶׁבְּאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁבְּגִיָהֶנֶם כְּדֵי לְקַבֵּל אוֹתָהּ הַנְּשָׁמָה.

וְאֵלֶּיךָ אֲרַבֵּעַ רֵישֵׁי נֶהָרִין דְּמְטוּלִיהוּן (ס"א חינוך) לְכוּרְסֵיִיא קְדִישָׁא, וּמִגּוֹ מְטוּלָא דִּילְהוּן זְעִין. וּמֵהָהוּא זִיעָא דְּמְטוּלָא דִּילְהוּן, אֲתַעְבִּיד הַהוּא נֶהָר דֵּי נוֹר. דְּכַתִּיב, (דניאל ז) נֶהָר דֵּי נוֹר נִגְדַּ וְנִפְקַ מִן קְדָמוּהֵי אֶלֶף אֶלֶפִין יִשְׁמִשׁוּנָה.

וְנִשְׁמָתִין כַּד סִלְקִין, אֲתַסְחִיין בְּהָהוּא נֶהָר דֵּי נוֹר, וְסִלְקִין לְקוּרְבָנָא וְלֹא אֲתוּקְדָן, אֶלֶא אֲתַסְחִיין. תָּא חֲזִי מִסְלַמְנֵדְרָא, דְּעַבְדִּין מְנָה לְבוֹשָׁא. וּמִגּוֹ דְּאִיְהִי מְנוּרָא, לֹא אֲתַסְחִיִיא הַהוּא לְבוֹשָׁא, אֶלֶא בְּנוּרָא, אֲשָׁא אֲכִיל זוֹהֵמָא דְּבִיָּה, וְאֲתַסְחִי הַהוּא לְבוֹשָׁא. הֵכִי נִמִּי נִשְׁמָתָא דֵּי נוֹר דְּאֲתַנְטִילֶת מִגּוֹ פּוּרְסֵיִיא קְדִישָׁא. דְּכַתִּיב בָּהּ (דניאל ז) פְּרִסְיָה שְׂבִיבִין דֵּי נוֹר. בְּזִמְנָא דְּבַעֲיִיא לְאֲתַסְחִיִיא מֵהָהוּא זוֹהֵמָא דְּבָהּ, אֲתַעְבֶּרֶת בְּנוּרָא וְאֲתַסְחִיִיא. וְנוּרָא אֲכִלָּא כָּל הַהוּא זוֹהֵמָא דֵּי בְּנִשְׁמָתָא. וְנִשְׁמָתָא אֲתַסְחִיִיא וְאֲתַלְבֶּנֶת.

וְאִי תִימָא אִי הֵכִי עוֹנֵשָׁא לִית לָהּ לְנִשְׁמָתָא בְּהֵאִי. תָּא חֲזִי, וְוִי לְנִשְׁמָתָא דְּסַבְלֶת אֲשָׁא נוֹכְרָאָה, וְאֵף עַל גִּבּ דְּאִיְהִי אֲתַלְבָּנָא. אֲבָל כַּד זוֹהֵמָא אִיְהוּ סְגִי עָלֶיהָ, וְוִי לְנִשְׁמָתָא דְּסַבְלֶת הַהוּא עוֹנֵשָׁא, בְּגִין דְּהָהוּא זוֹהֵמָא בְּתָרֵי זְמַנֵּי אֲתַלְבֶּנֶת בְּנוּרָא. זְמַנָּא קְדָמָאָה כִּיּוֹן דְּקַבִּילֶת עוֹנֵשָׁא בְּגוּפָא, אֲזִלָּא נִשְׁמָתָא, וְנוֹטְלִי לָהּ, וְאֶעֱלִין לָהּ בְּגוֹ אֲתָר חַד דְּאֶקְרִי בֶּן הַנֶּסֶם, וְאֶמְאִי אֶקְרִי בֶּן הַנֶּסֶם. אֶלֶא אֲתָר חַד אִיְהוּ בְּגִיָהֶנֶם, דְּתַמְן אֲתַצְרִיפוּ נִשְׁמָתִין, בְּצִרוּפָא, לְאֲתַלְבָּנָא עַד

לֹא עֵאלִין בְּגַנְתָּא דְּעֵדֶן. (וְאִי וּבְאִין אֵינּוּן נִשְׁמָתִין כַּד אֶעֱלִין לִין בְּהוּא אֲתָר) תְּרִין מְלָאכִין שְׁלִיחִין זְמִינִין בְּגַנְתָּא דְּעֵדֶן, וְקִיִּמִין לְתַרְעָא, וְצוֹחֲחִין לְגַבֵּי אֵינּוּן מְמַנֵּן דְּבַהּ הוּא אֲתָר דְּגִיָהֶנֶם, בְּגִין לְקַבֵּלָהּ הִיא נִשְׁמָתָא.

וְהָיָה נִשְׁמָתָא עַד לָא אֶתְלַבְּנַת בְּנוּרָא, אֵינּוּן שְׁלִיחִין צְוּוּחִין לְגַבְיֵיהוּ, וְאַמְרֵי הַנֶּם. וּבְזַמְנָא דְהִיא אֶתְלַבְּנַת, אֵינּוּן מְמַנְן נְפֻקִין עִמָּה מִהֵהוּא אַתְר, וְזַמְיֵי לָהּ לְגַבֵּי פִתְחָא דְגִנְתָּא דְעַדן, דְתַמֵּן אֵינּוּן שְׁלִיחִין וְאַמְרֵי לֹוּן הַנֶּם. הָא אֵינּוּן נִשְׁמָתִין דְהָא אֶתְלַבְּנוּ, כְּדִין אַעֲלִין לְהֵהיא נִשְׁמָתָא כְּגִנְתָּא דְעַדן.

וְכַמָּה אֵיהִי תְבִירָא מִגּוּ הֵהוּא תְבִירו וְדֶאֱתְלַבְּנוּתָא דְגִיּהֶנָם. (פ"א דהוא) דְהִיא תְבִירו דְאֶשָּׂא תִתְּאָה. וְאַף עַל גַּב דְנִחִית מְלַעֲיָלָא, (אבל) פִּיּוּן דְמָטָא לְאַרְעָא לְתִתָּא, אִיהוּ אֶשָּׂא דְלָא דְקִיק, וְנִשְׁמָתָא אֶתְעַנְשָׂא בֵיה, וְאַתְפַּרַת. כְּדִין קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא אֶפִיק שְׁמָשָׁא דְנִהִיר מְאִינּוּן אַרְבַּע פִּתְחִין דְנִהֲרִין בְּרִקִיעָא דְעַל גִּנְתָּא, וּמָטָא לְהֵהיא נִשְׁמָתָא וְאַתְסִיאַת. הָדָא הוּא דְכְתִיב, (מלאכי ג) וְזָרְחָה לְכֶם יְרָאֵי שְׁמֵי שְׁמֵשׁ צְדָקָה וּמִרְפָּא בְכַנְפֶיהָ. וּמָנָא תְנַיִנָא, לְבַתָּר דִּיתְבָּא כְּגִנְתָּא דְעַדן דְלִתְתָּא, כֹּל הֵהוּא זְמַנָּא דִּיתְבָּא וְעַד כְּעַן לָא אֶתְפָּרַשַׁת מְאִינּוּן מְלִין דְחִיזוּ דְהֵאֵי עֲלֵמָא מְכַל וְכַל. וְכַד סְלֻקִין לָהּ לְעִילָא, אֶצְטְרִיךְ לְאַתְפָּרַשָׁא, מְכַל חִיזוּ וּמְכַל מְלִין דְלִתְתָּא. וְאַעֲבְרוּ לָהּ בְּהֵהוּא נִהַר דֵּי נוּר, כְּדִין נִשְׁמָתָא אֶתְלַבְּנַת בֵּיה מְכַל וְכַל. וְנִפְקַת וְאַתְחַזִּיאַת קָמֵי מְאִרֵי דְעֲלָמָא בְרִיכָא (ד"א בְרִירָא) מְכַל סְטְרִין. פִּיּוּן דְאַסְתְּפַלַת בְּהֵהוּא נְהוּרָא אֶתְסִיאַת וְאַשְׁתְּלִימַת מְכַלָּא. וְכְדִין קִיִּימִין אֵינּוּן נִשְׁמָתִין בְּלְבוּשִׁין, מִתְעַטְרִין קָמֵי מְאִרֵיהוּן. וְזַפָּאָה חוּלְקֵיהוּן (דף רי"ב ע"א)

דְצִדִיקֵיא בְעֲלָמָא דִין וּבְעֲלָמָא דְאַתִּי. וְאֵינּוּן נִשְׁמָתִין דְכְּגִנְתָּא דְעַדן דְלִתְתָּא, שְׁטָאן בְּכַל רִישֵׁי יְרַחֵי וְשַׁבְתֵּי, וְסְלֻקִין עַד הֵהוּא אַתְר דְאַקְרִי חוּמוֹת יְרוּשָׁלַם. דְתַמֵּן כְּמָה

וְכַמָּה אֵיהִי תְבִירָא מִגּוּ הֵהוּא תְבִירו וְדֶאֱתְלַבְּנוּתָא דְגִיּהֶנָם. (פ"א דהוא) דְהִיא תְבִירו דְאֶשָּׂא תִתְּאָה. וְאַף עַל גַּב דְנִחִית מְלַעֲיָלָא, (אבל) פִּיּוּן דְמָטָא לְאַרְעָא לְתִתָּא, אִיהוּ אֶשָּׂא דְלָא דְקִיק, וְנִשְׁמָתָא אֶתְעַנְשָׂא בֵיה, וְאַתְפַּרַת. כְּדִין קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא אֶפִיק שְׁמָשָׁא דְנִהִיר מְאִינּוּן אַרְבַּע פִּתְחִין דְנִהֲרִין בְּרִקִיעָא דְעַל גִּנְתָּא, וּמָטָא לְהֵהיא נִשְׁמָתָא וְאַתְסִיאַת. הָדָא הוּא דְכְתִיב, (מלאכי ג) וְזָרְחָה לְכֶם יְרָאֵי שְׁמֵי שְׁמֵשׁ צְדָקָה וּמִרְפָּא בְכַנְפֶיהָ. וּמָנָא תְנַיִנָא, לְבַתָּר דִּיתְבָּא כְּגִנְתָּא דְעַדן דְלִתְתָּא, כֹּל הֵהוּא זְמַנָּא דִּיתְבָּא וְעַד כְּעַן לָא אֶתְפָּרַשַׁת מְאִינּוּן מְלִין דְחִיזוּ דְהֵאֵי עֲלֵמָא מְכַל וְכַל. וְכַד סְלֻקִין לָהּ לְעִילָא, אֶצְטְרִיךְ לְאַתְפָּרַשָׁא, מְכַל חִיזוּ וּמְכַל מְלִין דְלִתְתָּא. וְאַעֲבְרוּ לָהּ בְּהֵהוּא נִהַר דֵּי נוּר, כְּדִין נִשְׁמָתָא אֶתְלַבְּנַת בֵּיה מְכַל וְכַל. וְנִפְקַת וְאַתְחַזִּיאַת קָמֵי מְאִרֵי דְעֲלָמָא בְרִיכָא (ד"א בְרִירָא) מְכַל סְטְרִין. פִּיּוּן דְאַסְתְּפַלַת בְּהֵהוּא נְהוּרָא אֶתְסִיאַת וְאַשְׁתְּלִימַת מְכַלָּא. וְכְדִין קִיִּימִין אֵינּוּן נִשְׁמָתִין בְּלְבוּשִׁין, מִתְעַטְרִין קָמֵי מְאִרֵיהוּן. וְזַפָּאָה חוּלְקֵיהוּן (דף רי"ב ע"א)

דְצִדִיקֵיא בְעֲלָמָא דִין וּבְעֲלָמָא דְאַתִּי. וְאֵינּוּן נִשְׁמָתִין דְכְּגִנְתָּא דְעַדן דְלִתְתָּא, שְׁטָאן בְּכַל רִישֵׁי יְרַחֵי וְשַׁבְתֵּי, וְסְלֻקִין עַד הֵהוּא אַתְר דְאַקְרִי חוּמוֹת יְרוּשָׁלַם. דְתַמֵּן כְּמָה

שְׁנֵקְרָא חומוֹת יְרוּשָׁלַיִם, שְׁשֵׁם
כְּמָה מְמַנִּים וּמְרַכְּבוֹת שְׁשׁוּמְרִים
אוֹתָם הַחומוֹת, שְׁכָתוּב (ישעיה סב)
עַל חוּמְתֵיךְ הַפְּקֻדֵי שְׁמֵרִים.
וְעוֹלִים עַד אוֹתוֹ מְקוֹם, וְלֹא
נִכְנָסוֹת פְּנִימָה עַד שְׁמַתְלַבְּנוֹת,
וְשֵׁם מְשַׁתְּחוֹת וּשְׁמַחוֹת מֵאוֹתוֹ
אוֹר, וְשְׁכוֹת לְתוֹךְ הַגֵּן.

וְיִצְאוֹת מְשֵׁם וּמְשׁוֹטְטוֹת בְּעוֹלָם,
וְרוֹאוֹת בְּאוֹתָם הַגּוֹפּוֹת שֶׁל
הַרְשָׁעִים וּבְאוֹתוֹ עֲנֵשׁ שְׁלֵהֶם,
שְׁכָתוּב (ישעיה סו) וְיִצְאוּ וְרָאוּ
בְּפִגְרֵי הָאֲנָשִׁים הַפְּשָׁעִים בִּי כִּי
תוֹלַעְתָּם לֹא תָמוּת וְאֲשֶׁם לֹא
תִכְבֶּה וְהִיוּ דְרָאוֹן לְכָל בֶּשֶׂר. מַה
זֶה לְכָל בֶּשֶׂר? לְאוֹתָם שְׁאֵר
הַגּוֹפִים שְׁסָבִיבָם, וְהָרִי פְרִשׁוּהָ.
וְאַחַר מְשׁוֹטְטִים וּמְסַתְּפָלִים
בְּאוֹתָם בְּעֲלֵי מְכַאוּכִים וּבְכִי
מִחֲלוֹת, וְאוֹתָם שְׁסוֹבְלִים עַל
הַיְחוד שֶׁל רְבוּנָם, וְשָׁבִים
וְאוֹמְרִים לְמִשִּׁיחַ.

בְּשַׁעָה שְׁאוֹמְרִים לוֹ לְמִשִּׁיחַ אֵת
צַעַר יִשְׂרָאֵל בְּגִלוּתָם, וְאוֹתָם
הַרְשָׁעִים שְׁבָהֶם שְׁאִינָם
מִתְבוֹנְנִים לְדַעַת אֵת רְבוּנָם, הוּא
מֵרִים קוֹל וּבוֹכָה עַל אוֹתָם
הַרְשָׁעִים שְׁבָהֶם. זֶהוּ שְׁכָתוּב (שם)
(ג) וְהוּא מִחֲלָל מִפְּשַׁעֵינוּ מְדַכָּא
מַעֲזוֹנְתֵינוּ. שְׁכוֹת אוֹתָן נְשִׁמוֹת
וְעוֹמְדוֹת בְּמִקְוֵן.

בְּגֵן עֵדֵן יֵשׁ הֵיכַל אֶחָד שְׁנֵקְרָא
הֵיכַל בְּנֵי הַמַּחֲלוֹת. אַזְ הַמִּשִּׁיחַ
נִכְנָס לְאוֹתוֹ הֵיכַל, וְקוֹרָא לְכָל
הַמַּחֲלוֹת וְהַמְכַאוּכִים וְכָל יְסוּרֵי
יִשְׂרָאֵל שְׁיַבְאוּ עֲלָיו, וְכֻלָּם בָּאִים
עֲלָיו. וְאֵלְמָלָא שְׁהוּא מְקַל מְעַל
יִשְׂרָאֵל וְנוֹטֵל עֲלָיו, לֹא הִיָּה אָדָם
שְׁיִכּוֹל לְסַבֵּל אֵת יְסוּרֵי יִשְׂרָאֵל עַל
עֲנֵשֵׁי הַתּוֹרָה. זֶהוּ שְׁכָתוּב (שם) אֲכַן
חֲלִינּוּ הוּא נְשָׂא וְגו'. כְּמוֹ כֵן רַבִּי
אֶלְעָזָר בְּאֶרְצָן.

כְּשׁוֹם שְׁאִין חֲשׁבוֹן לְאוֹתָם
יְסוּרִים שְׁעוֹמְדִים עַל אָדָם בְּכָל

מְמַנֵּן וְרַתִּיכִין דְּנִטְרֵי אֵינּוֹן חומוֹת. דְּכָתִיב,
(ישעיה סב) עַל חומוֹתֶיךָ יְרוּשָׁלַם הַפְּקֻדֵי
שׁוּמְרִים. וְסִלְקִין עַד הֵהוּא אֶתְר, וְלֹא עָאֲלִין
לְגו, עַד דְּאֵתְלַבְּנוּ. וְתַמָּן סַגְדִין, וְחֻדָּאן
מֵהֵהוּא נְהִירו, וְתִיבִין לְגו גְּנָתָא.

נְפִקִין מִתַּמָּן וְשִׁטָּאן בְּעֲלָמָא, וְחֲמָאן בְּאֵינּוֹן
גּוֹפִין דְּחִיבִיבָא, בְּהֵהוּא עוֹנֵשָׂא דִּילְהוֹן,
דְּכָתִיב, (ישעיה סו) וְיִצְאוּ וְרָאוּ בְּפִגְרֵי הָאֲנָשִׁים
הַפּוֹשְׁעִים בִּי כִּי תוֹלַעְתָּם לֹא תָמוּת וְאֲשֶׁם לֹא
תִכְבֶּה וְהִיוּ דְרָאוֹן לְכָל בֶּשֶׂר. מְאִי לְכָל בֶּשֶׂר.
לְאֵינּוֹן שְׁאֵר גּוֹפִין דְּבִסְחַרְנִייהוּ, וְהָא
אוּקְמוּהָ. וְלִבְתֵּר מְשִׁטְטֵי וּמְסַתְּפָלָן בְּאֵינּוֹן
מְאֲרִיהוֹן דְּכְאֲבִין, וּבְכִי מְרַעִין, וְאֵינּוֹן דְּסַבְּלִין
עַל יְחודָא דְּמְאֲרִיהוֹן, וְתַבִּין וְאֶמְרִין לִיה
לְמִשִּׁיחָא.

בְּשַׁעָתָא דְּאֶמְרִין לִיה לְמִשִּׁיחָא צַעֲרָא
דְּיִשְׂרָאֵל בְּגִלוּתְהוֹן, וְאֵינּוֹן חִיבִיבָא
דִּי בְהוֹן, דְּלֹא מְסַתְּפָלִי לְמַנְדַּע לְמְאֲרִיהוֹן,
אֲרִים קָלָא וּבְכִי, עַל אֵינּוֹן חִיבִין דְּבָהוּ. הָדָא
הוּא דְּכָתִיב, (ישעיה נג) וְהוּא מְחוֹלָל מִפְּשַׁעֵינוּ
מְדוּכָא מְעוֹנוֹתֵינוּ תִיבִין אֵינּוֹן נְשִׁמְתִין
וְקִימִין בְּאַתְרֵיהוּ.

בְּגִנְתָּא דְּעֵדֵן אֵית הֵיכְלָא חֻדָּא, דְּאֶקְרִי הֵיכְלָא
דְּבְנֵי מְרַעִין. פְּדִין מְשִׁיחַ עָאֵל בְּהֵהוּא
הֵיכְלָא, וְקְרִי לְכָל מְרַעִין וְכָל פְּאֲבִין, כָּל
יְסוּרֵיהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל, דְּיִיתוֹן עֲלֵיהּ, וְכֻלְהוּ אֶתִּין
עֲלֵיהּ. וְאֵלְמָלָא דְּאִיהוּ אֶקִיל מְעַלְלֵיהוּ
דְּיִשְׂרָאֵל, וְנָטִיל עֲלֵיהּ, לֹא הִוִּי בַר נֶשׁ דְּיִכְיִל
לְמַסְבַּל יְסוּרֵיהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל, עַל עוֹנְשֵׁי
דְּאוּרִייתָא. הָדָא הוּא דְּכָתִיב (ישעיה נג) אֲכַן
חֲלִינּוּ הוּא נְשָׂא וְגו'. פְּגוּוֹנָא דְּאֵ רַבִּי אֶלְעָזָר
בְּאֶרְעָא.

בְּגֵן דְּלִית חֲשַׁבָּנָא, לְאֵינּוֹן יְסוּרִין דְּקִימִין

יום על ענשי התורה, וכלם ירדו לעולם בשעה שנתנה תורה. וכשהיו ישראל בארץ הקדושה באותן עבודות וקרבות שהיו עושים, היו מסלקים את כל אותן מחלות ויסורים מן העולם, ועכשו המשיח מסלק אותם מבני העולם טרם שיוצא מהעולם הזה, ומקבל ענשו, כמו שנתבאר. כשאותם חטאים יתרים שמכניסים אותם לתוך בפנים הגיהנםם באותם מדורים תחתונים אחרים, ומקבלים ענש רב מרב הזהמה שבנשמה, אז מדליקים אש יותר, לאכל אותה זהמה. (אוי לאותה נשמה שסובלת אותו הענש. ועל זה אותם מלאכי חבלה שבגיהנם מטרידים אותו במקלות של אש לנער את אותה הזהמה. או לנשמה שסובלת אותו ענש).

אשריהם ששומרים את מצוות התורה. אותה נקדה קדושה שרוצה להשתעשע למעלה ולמטה ברוחות הצדיקים, כמו שנתבאר. כשאותה נקדה רוצה להשתעשע למטה ברוחות הצדיקים כאם ששמה עם בניה ומשתעשעת בהם, כך גם בחצות הלילה היא יורדת ומשתעשעת בהם.

הרקיע שאמרנו שעומד על הגן, היא עומדת על ארבעה ראשי החיות, ואותן ארבע אותיות שאמרנו הם סוד של ארבע החיות. והרקיע הזה עומד למטה (עליהו), כמו שנתבאר. הרקיע של אותה נקדה עומד למעלה על אותן ארבע חיות עליונות שאמרנו, ואותו רקיע (כדגמת זה מנה) נרקם בגונים קדושים.

ברקיע הזה מסתכלות ארבע החיות, וכל אותם חילות למטה. כשהרקיע הזה מאיר בגווני ונוצץ, אז יודעות כל אותן מרכבות וכל אותם חילות

עליה דבר נש בכל יומא, על עונשי דאורייתא, וכלהו נחתו לעלמא, בשעתא דאתיהבת אורייתא. וכד הווי ישראל בארעא קדישא, באינון פולחנין וקרבנין דהווי עבדי, הווי מסלקין כל אינון מרעין ויסורין מעלמא. השתא משיח מסלק לון מבני עלמא, עד דנפיק בר נש מהאי עלמא, ומקבל עונשיה, כמה דאתמר. כד אינון חובין יתיר דעילין לון לגו בגו גהינם, באינון מדורין תתאין אחרנין, ומקבלין עונשא סגי מסגיאות זוהמא די בנשמתא, כדין אדליקו נורא יתיר, למיכל ההוא זוהמא. (ווי להחיא נשמתא דסבלת ההוא עונשא. ועל דא אינון מלאכי חבלה דבגיהנם מטרידין לון בחוטרין דאשא לנערא ההוא זוהמא. ווי לנשמתא דסבלת ההוא עונש).

זכאין אינון דנטרי פקודי אורייתא. ההיא נקודה קדישא, דאיהי בעיא לאשתעשעא לעילא ולתתא ברוחיהון דצדיקיא, כמה דאתמר. כד ההיא נקודה בעא לאשתעשעא לתתא ברוחיהון דצדיקיא, כאמא דחדאת על בנהא, ואשתעשעא בהון, הכי נמי כפלגות ליליא איהי נחתא ואשתעשעא בהו.

רקיע דקאמרן דקיימא על גנתא, איהי קיימא על ארבע רישי חיוון, ואינון ארבע אתוון דקאמרן, אינון רזא דארבע חיוון. והאי רקיעא קיימא לתתא (כ"א עליהו), כמה דאתמר. רקיע דההיא נקודה, קיימא לעילא, על אינון ארבע חיוון עלאין דקאמרן, וההוא רקיעא (בגוונא דא מן דא) איהו אתרקם בגוויין קדישין.

בהאי רקיע אסתפלן ארבע חיוון, וכל אינון חיילין לתתא. כד האי רקיע אנהיר בגוונוי ונצין, כדין ידעין כל אינון רתיכין, וכל אינון חיילין ומשיריין, דהא טרפא

ומחנות שהרי טרפס הזדמן.
הרקיע הזה רקום בכל הגונים
הקדושים, ובו עומדים ארבע
פתחים ושומים בארבע אותיות
נוצצות.

פתח אחד רשום לצד מזרח, ובו
עומדת באותו פתח אות אחת,
ואותה אות היא א'. וזה נוצץ
ועולה ויורד בפתח הזה. הפתח
הזה מאיר ונוצץ מהתנוצצות
עליונה, והאות הזו נוצצת
ובולטת (ולוהט) בתוכה, והיא
יורדת ועולה ונרשמת באותו
פתח.

פתח שני רשום לצד צפון, ובו
עומדת אות אחת, והיא האות ד'.
וזו עומדת ונוצצת, עולה ויורדת,
ולוהטת באותו פתח. לפעמים
נוצצת בהתנוצצות, ולפעמים
נטמן אותו אור ולא מאיר. ולכן
האות הזו אינה עומדת בקיום
מתמיד, והאות הזו נרשמת
באותו פתח.

הפתח השלישי הוא פתח שעומד
לצד מערב, ובו עומדת אות אחת
שרשומה ונאורה באותו פתח,
וזוהי האות נ', והאות הזו נוצצת
בהתנוצצות באותו הפתח.

הפתח הרביעי זהו הפתח שעומד
לצד דרום, ובו עומד רשם של
נקדה תחתונה קטנה שראית ולא
נראית, וזוהי האות י', וארבע
האותיות הללו לארבעה צדדים,
(נוצצים) באותו רקיע באותם
פתחים.

ברקיע הזה רשומות אותיות
אחרות (לד' צדדים) בכתרים על
ראשיהם, ואותן עשרים ושנים
אותיות מתעטרות בכתרים.
הרקיע הזה נוסע וסוכב על גפי
החיות ברשם של האותיות, הסוד
של חשבון היחוד בסוד של צרוף
אחד, והם: א"ט ב"ח ג"ז ד"ו.
האותיות הללו סוכבות באותו

דילהון אזדמן. רקיעא דא מרקמא בכל גוונין
קדישין, ביה קיימין ארבע פתחין רשימין,
בארבע אתון מנצצין.

פתחא חדא רשימא לסטר מזרח, וביה קיימא
בההוא פתחא את חד, ויהוא את איהו
א', ודא נציץ וסליק ונחית בהאי פתחא.
פתחא דא נהיר ונציץ מנציצו עלאה. והאי את
נציץ ובלוט (כ"א ולחיש) בגויה, ואיהי נחמא
וסלקא, ואתרשים בההוא פתחא.

פתחא תניינא, רשימא לסטר צפון, וביה
קיימא את חד, ואיהי את ד'. (דף ר"ב
ע"ב) ודא קיימא ונצצא, סלקא ונחמא, ולהטא
בההוא פתחא. לזמנין נציץ בנציצו, ולזמנין
אתטמר ההוא נהורא, ולא נהיר. ועל דא, את
דא לא קיימא בקיומא תדיר, ואת דא
אתרשים בההוא פתחא.

פתחא תליתאה, איהו פתחא דקיימא לסטר
מערב, וביה קיימא את חד, דאתרשים
ואתנהיר בההוא פתחא. ודא איהו את נ',
והאי את נציץ בנציצו בההוא פתחא.

פתחא רביעאה, דא איהו פתחא דקיימא
לסטר דרום, וביה קיימא רשימו דחד
נקודה תתאה זעירא, דאתחזי ולא אתחזי,
ודא איהי את י', ואלין ארבע אתון לארבע
סטרין, (נ"א נציצין) בההוא רקיע, באינן פתחין.

בהאי רקיע רשימין אתון אחרנין, (ר"א לד' סטרין)
בכתרין על רישיהו. ואינן עשרין
ותרין אתון, מתעטרן בכתרין. רקיעא דא
נטיל וסחרא על גפי חיוון, ברשימו דאתון,
רזא דחושבן דיחודא, ברזא דצרופא חדא
ואינן: א"ט ב"ח ג"ז ד"ו.

אלין אתון סטרן בההוא רקיע, ברזא דאתון
אחרנין, (דדתיב) עלאין קדישין סתימין.

רְקִיעַ בְּסוּד שֶׁל אוֹתוֹת אַחֲרוֹת (של מִרְכְּבוֹת) עֲלִינוֹת קְדוֹשׁוֹת נִסְתָּרוֹת, וְאוֹתָן אוֹתוֹת אַחֲרוֹת (עֲלִינוֹת) שֶׁנִּסְתָּרוֹת סוֹכְבוֹת אֶת אוֹתוֹ רְקִיעַ, וְאֵז נִרְאוֹת הָאוֹתוֹת הִלְלוּ בְּגִלְגּוּל (של הִרְקִיעַ הַזֶּה), שֶׁהֵם א"ט ב"ח, וְרִשּׁוּמוֹת בְּרְקִיעַ הַזֶּה. בְּשַׁעֲה שְׁמַאִיר הִרְקִיעַ הַזֶּה, מְאִירִים בוֹ אַרְבַּע סוּדוֹת שֶׁל הַשָּׁמַיִם הַקְּדוּשִׁים, וְהֵם צְרוּף בְּצִרּוּפִים שֶׁל שְׁלֹשִׁים וּשְׁנַיִם שְׁבִילִים. אֵז יוֹרֵד טַל מִהִרְקִיעַ הַזֶּה בְּאוֹתָן הָאוֹתוֹת שֶׁל סוּד הַשָּׁמַיִם הַקְּדוּשִׁים, וְכֵן אוֹתָן מִרְכְּבוֹת נְזוּנוֹת, וְכֵן אוֹתָם הַחִלּוֹת וְהַמְחַנּוֹת הַקְּדוּשִׁים, וְכֵלָם מְקַבְּלִים בְּשִׂמְחָה.

בְּשַׁעֲה שֶׁהִדִּין תְּלוּי, הָאוֹתוֹת הִלְלוּ נְטֻמָּנוֹת וְנִגְנְזִים אַרְבַּע בְּתוֹךְ אַרְבַּע, וְהֵם ט"ח ז"ו. בְּשַׁעֲה שֶׁאֵלֶּה נִגְנְזוּ וְנִטְמְנוּ, אֵז הַקּוֹל שֶׁל צֶד צְפוֹן מִתְעוֹרֵר, וְיוֹדְעִים שֶׁהִדִּין שְׂרוּי עַל הָעוֹלָם. וְכִרְקִיעַ הַזֶּה נִרְשָׁם גִּזְרֵן אֶחָד שֶׁפּוֹלֵל אֶת כָּל הַגּוֹנִים.

בְּשִׁנּוּסַע הִרְקִיעַ הַזֶּה מִצַּד הַמְזֻרָח, אוֹתָם אַרְבַּע הִרְאִישִׁים שֶׁאֲמָרְנוּ בְּאַרְבַּע (פְּנִים) אוֹתוֹת, נוֹסְעִים בָּלָם בְּמִסְעוֹת, וְעוֹלִים בְּעֲלִיָּה לְמַעְלָה. וְכִשְׁנוֹסְעִים וְעוֹלִים לְמַעְלָה, מִסְתַּלְקֵת מִי שֶׁמִּסְתַּלְקֵת, וְחוֹזְרוֹת הָאוֹתוֹת וְנִרְאוֹת בְּשִׁלְמוֹת בְּסוּד הִרְאִישׁוֹן, א"ט ב"ח ג"ז ד"ו, וְנִרְקַם אוֹתוֹ רְקִיעַ, וְאֵז מְאִיר בְּאוֹר.

וְכִשְׁהִרְקִיעַ הַזֶּה מְאִיר מְקַדָּם בְּאוֹתוֹת הִלְלוּ, כָּלָם שְׁבִים וְשׂוֹאֲגִים לְטָרֵף וּמְזוּן. פִּיזוֹן שֶׁהֵם שׂוֹאֲגִים וּמְעֲלִים קוֹלוֹת, אוֹתוֹ קוֹל נִשְׁמַע לְמַעְלָה לְמַעְלָה, וְאֵז נוֹטֵל בְּרִכּוֹת וְקִדְשׁוֹת מִי שְׁנוֹטֵל.

סוֹכְבוֹת הָאוֹתוֹת וּמִתְגַּלְגְּלוֹת, וְסוֹכְבוֹת אֶת אוֹתוֹ רְקִיעַ,

וְאִינוֹן אֲתוֹן אַחֲרָנִין (פ"א ע"א) סְתִימִין, סְחָרִין לְהִהוּא רְקִיעַ, וְכִדִּין אֲתַחֲזִיין אֲלִין אֲתוֹן בְּגִלְגּוּלָא, (פ"א דְהַאי רְקִיעָא) דְאִינוֹן א"ט ב"ח, וְרִשִׁימִין בְּהַאי רְקִיעָא.

בְּשַׁעֲתָא דְאֲתַנְהִיר הַאי רְקִיעָא, אֲתַנְהִרֵן בִּיהַ אַרְבַּע רִזִּין דְשִׁמְהֵן קְדִישִׁין, וְאִינוֹן צְרוּפָא בְּצִרּוּפִין דְתַלְתִּין וְתַרִּין שְׁבִילִין. כְּדִין נְחִית טְלָא מְהַאי רְקִיעָא, בְּאִינוֹן אֲתוֹן דְרִזָּא דְשִׁמָּא קְדִישָׁא, וְאֲתַנְזוּ כָּל אִינוֹן רְתִיכִין, וְכָל אִינוֹן חִיילִין וּמְשִׁירִין קְדִישִׁין, וְנִטְלִי כְּלָהוּ בְּחֻדְוָה.

בְּשַׁעֲתָא דְדִינָא תְלִיָּא, אֲלִין אֲתוֹן אֲתַטְמְרוּ, וְאֲתַגְנִיזוּ ד' גו' ד', וְאִינוֹן ט"ח ז"ו.

בְּשַׁעֲתָא דְאֲלִין אֲתַגְנִיזוּ וְאֲתַטְמְרוּ, כְּדִין קָלָא דְסִטְרָא צְפוֹן אֲתַעַר, וְיִדְעִי דְדִינָא שְׂרִיָּא עַל עֲלָמָא. וְכִהַאי רְקִיעָא אֲתַרְשִׁים גְּוֹנָא חָדָא, דְכְּלִיל כָּל גְּוֹנִין.

כִּד נְטִיל הַאי רְקִיעָא מִסְטְרָא דְמְזֻרָח, אִינוֹן אַרְבַּע רִישִׁין דְקָאֲמָרֵן, בְּאַרְבַּע (אַנְפִּין) אֲתוֹן, נְטִלִין כְּלָהוּ בְּמִטְלָנִין, וְסִלְקִי בְּסִלְקֵיהוּ לְעִילָא. וְכִד אִינוֹן נְטִלִין וְסִלְקִין לְעִילָא, אֲסַתְלַקְתּוּ מֵאֵן דְאֲסַתְלַקְתּוּ. וְאֲתוֹן אֲתַהֲדְרוּ וְאֲתַחֲזִיין בְּשִׁלְמוֹ, בְּרִזָּא קְדַמָּא, א"ט ב"ח ג"ז ד"ו, וְאֲתַרְקַם הַהוּא רְקִיעָא, כְּדִין אֲתַנְהִיר בְּנַהֲירוֹ.

וְכִד הַאי רְקִיעָא אֲתַנְהִיר כְּמִלְקְדָמִין, בְּאֲלִין אֲתוֹן, כּוּלְהוּ אֲתַהֲדְרוּ וְשִׁאֲגִי לְמִטְרָף טְרַפָּא וּמְזוּנָא. פִּיזוֹן דְאִינוֹן שִׁאֲגִי וְסִלְקִין קָלָא, הַהוּא קָלָא אֲשַׁתְּמַע לְעִילָא לְעִילָא, וְכִדִּין נְטִלָא בְּרַכָּאן וְקְדוּשָׁן, מֵאֵן דְנִטְלָא.

סְחָרֵן אֲתוֹן וּמִתְגַּלְגְּלוֹן, וְסְחָרֵן הַהוּא רְקִיעָא, וְקִיִּמֵן אִינוֹן אֲתוֹן לְסִטְרָא דְרוּם. פִּיזוֹן דְקִיִּמֵן אִינוֹן אֲתוֹן לְסִטְרָא דְרוּם, סִלְקִין

וּנְצַצָן בְּנִצְצוֹ וְלִהְטִין. כְּדִין בְּאִמְצָעִיתָא דְהוּא רְקִיעָא, רְשִׁימוּ חַד אֲתַרְשִׁים, וְהוּא רְשִׁימוּ אִיהוּ אֶת חַד, וְאִיהוּ י'. כִּינן דְאֶת דָּא אֲתַרְשִׁים וְאֲתַחֲזִיָא, כְּדִין לִהְטִין אֲבַתְרִיהּ, תְּלַת אֲתוּון אַחְרַנִין, וְאִינוּן הו"ה.

אֲלִין אֲתוּון מְנַצְצָן בְּאִמְצָעוֹ דְהָאִי רְקִיעָא, סְלִקִין וְנַחֲתִין, מְלַהְטִין בְּתֵלִיסַר (נ"א כַּתְרִיסַר) לִהְטִין. כְּדִין לְבַתַּר דְאֲלִין תְּלִיסַר זְמַנִין מְלַהְטִין, נַחֲתָא מָאן דְנַחֲתָא, וְאֲתַפְלִילַת בְּאִינוּן אֲתוּון, וְאֲתַעְטַרַת בְּהוּ, וְלֹא אֲתִיידַעַת. כְּדִין, כְּלָהוּ חִיילִין, וְכָלָהוּ מְשִׁירִין, בְּחִידוֹ. וְסְלִקִין שִׁירִין וְתוֹשְׁבַחָן.

רְקִיעָא דָּא נְטֹלָא תְנַיִנוּת, וְסַחְרָא וּמַתְגַּלְגְּלָא, וְאִינוּן אֲתוּון קַדְמָאִי דְקֹאֲמָרִן, דְאִינוּן א"ט ב"ח, כְּלָהוּ אֲתַפְלִילוֹ בְּאִינוּן אֲתוּון עֲלָאִין, רְזָא דְשָׁמָא קְדִישָׁא דְקֹאֲמָרִן, וְסַחְרָן הוּא רְקִיעָא, וְקִימִין אִינוּן אֲתוּון דְהוּוּ בְּאִמְצָעִיתָא רְזָא דְשָׁמָא קְדִישָׁא, כְּלָהוּ אֲתַרְשִׁימוֹ לְסֵטֵר צְפוּן, וְאֲתַרְשִׁימוֹ וְלֹא אֲתַרְשִׁימוֹ. לִית מָאן דִּיִּסְתַּפַּל בְּהוּא סְטָרָא, כְּלָהוּ אֲתַחֲפִיין, וְאֲמַרִי בְּקַל נְעִימוּ בְרוּךְ כְּבוֹד יי' מִמְקוֹמוֹ. אֲתַחֲפִיין מִסְטָרָא דְצְפוּן (דף ר"ג ו"א) (ס"א דַּאֲנַפִּין) וְאֲמַרִין דָּא אֲתַחֲפִיין מִכָּל סְטָרִין וְאֲמַרִין דָּא.

רְקִיעָא דָּא סַחְרָא כְּמַלְקַדְמִין, וְאֲתַגְלַגְלָא מִסְטָרָא לְסְטָרָא. כְּדִין קַל נְעִימוֹ דְמְשִׁירִין סְגִיאִין בְּסְטָרָא דָּא, וְקַל נְעִימוֹ דְמְשִׁירִין סְגִיאִין בְּסְטָרָא דָּא, וְכֵן לְאַרְבַּע סְטָרִין. בְּהִיא שְׁעַתָּא הוּא רְקִיעָא אֲתַנְהִיר בְּנִהִירוֹ אַחְרָא, יִתִיר מִכְּמָה דְהוּהּ, וְקִימָא בְּנִהִירוֹ בְּגוּון אַחְרָא, כְּלִילָא בְּכָל גְּווּנִין. וְאֲלִין אֲתוּון דְקֹאֲמָרִן, סְלִקִין לְעִילָא בְּהוּא רְקִיעָא, וּמְקַבְּלִין לְאֶת חַד דְאִיהִי

וְעוֹמְדוֹת אוֹתָן אֲוֹתִיוֹת לְצַד דְרוּם. כִּינן שְׁעוֹמְדוֹת אוֹתָן אוֹתִיוֹת לְצַד דְרוּם, עוֹלוֹת וְנוֹצְצוֹת בְּהַתְנוּצְצוֹת וְלוֹהֲטוֹת, וְאֹז בְּאִמְצָע אוֹתוֹ רְקִיעַ רְשָׁם אֶחָד נְרָשָׁם, וְאוֹתוֹ הִרְשָׁם הוּא אוֹת אַחַת, וְהִיא י'. כִּינן שְׁהָאוֹת הַזֹּו נְרָשְׁמָה וְנִרְאִיתָ, אֹז לוֹהֲטוֹת אַחְרֵיהּ שְׁלֹשׁ אוֹתִיוֹת אַחְרוֹת, וְהֵן הו"ה.

אֲלִין הָאוֹתִיוֹת מְנַצְצוֹת בְּאִמְצָע הִרְקִיעַ הַזֶּה, עוֹלוֹת וְיוֹרְדוֹת, לוֹהֲטוֹת בְּשִׁלְשָׁה עֶשֶׂר (בְּשִׁנַּיִם עֶשֶׂר) לְהֵטִים. אֹז אַחַר שְׁאֵלוֹ הַשְּׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה פְעָמִים לוֹהֲטוֹת, יוֹרֵד מִי שְׂיורֵד, וְנִכְלַלַת בְּאוֹתָן אוֹתִיוֹת וּמַתְעַטַּרַת כְּהֵן וְלֹא נוֹדַעַת. אֹז כָּל הַחִילוֹת וְכָל הַמַּחֲנוֹת בְּשִׁמְחָה, וְעוֹלִים שִׁירִים וְתַשְׁבְּחוֹת.

הִרְקִיעַ הַזֶּה נוֹסַע שְׁנִית וְסוֹבֵב וּמַתְגַּלְגֵּל, וְאוֹתָן הָאוֹתִיוֹת הִרְאִשוּנוֹת שְׁאֲמַרְנוּ, שְׁהֵן א"ט ב"ח, כְּלָן נְכַלְלוֹת בְּאוֹתָן אוֹתִיוֹת עֲלִינוּת, סוּד הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ שְׁאֲמַרְנוּ, וְסוֹכְבוֹת לְאוֹתוֹ הִרְקִיעַ, וְעוֹמְדוֹת אוֹתָן אוֹתִיוֹת שְׁהִיוּ בְּאִמְצָע סוּד הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ, כְּלָן נְרָשְׁמוֹת לְצַד צְפוּן, וְנִרְשְׁמוֹת וְאִינוּן נְרָשְׁמוֹת. אִין מִי שִׁיִּסְתַּפַּל בְּאוֹתוֹ הַצַּד. כְּלָן מְכַסּוֹת, וְאוֹמַר בְּקוֹל נְעִם: בְּרוּךְ כְּבוֹד ה' מִמְקוֹמוֹ. וּמַתְכַּסּוֹת מְצַד צְפוּן (ש' הַפְּנִים) וְאוֹמְרוֹת אֶת זֶה, מַתְכַּסּוֹת מִכָּל הַצְּדִידִים וְאוֹמְרוֹת אֶת זֶה. הִרְקִיעַ הַזֶּה סוֹבֵב כְּמַקְדָּם וּמַתְגַּלְגֵּל מְצַד לְצַד, וְאֹז קוֹל נְעִימַת הַמַּחֲנוֹת הַרְבִּים בְּצַד זֶה, וְקוֹל נְעִימַת הַמַּחֲנוֹת רְבִים בְּצַד זֶה, וְכֵן לְאַרְבַּעַה צְדָדִים. בְּאוֹתָהּ שְׁעָה אוֹתוֹ הִרְקִיעַ מְאִיר בְּאוֹר אַחַר, יוֹתֵר מִכְּמוֹ שְׁהִיָּה, וְעוֹמֵד בְּאוֹר בְּגוּון אַחַר כְּלוֹל מִכָּל הַגְּוּוּנִים.

וְאֲלִין הָאוֹתִיוֹת שְׁאֲמַרְנוּ עוֹלוֹת

למעלה באותו רקיע, ומקבלים אות אחת שהיא עליונה, שמתחברת בשם זה של אלו האותיות. משום שאף על גב שהאותיות הללו הן של השם הקדוש, זהו שם שנכלל למטה, משום שסוד זה נכלל למעלה ונכלל למטה, וכשנכלל למטה, אלו האותיות עולות לקבל אות אחת (יד), שהרי מאותה האות נזונו אלו האותיות למטה, ואותה האות היא ו'. ויורדות ומתחברות האותיות הללו באותה האות, ואז כלן בעטור אחד, ונעשה שם שלם.

למטה, שם שלם ולא שלם. שם שלם בחמש אותיות (ולא שלם של תשע אותיות, שם שלם בחמש אותיות) הוא - ויהי"ה. סוד של זכר ונקבה ברמז. השם שלם הוא בתשע אותיות, והם יהי"ה אלהים. זהו שם שלם מהכל. שם אחר הוא ברמז, והוא בחמש כפי שאמרנו. אבל זהו שלם בכל.

בין שמתחברות האותיות הללו, אותו רקיע מאיר בשלשים וישנים אורות, ואז הכל הוא בשמחה, הכל עומד בסוד אחד מעלה ומטה. כל אותן מרכבות וכל אותן מחנות, כלם עומדים בסוד של שלמות, וכל הדרגות מתקנות על מקומן, כל אחת ואחת פראוי.

ברקיע הזה עומדת לצד צפון שלהבת אחת מאירה שאינה שוככת תמיד, והיא רשומה באותיות אחרות לימין, והם עשרה שמות, ועולות לשבעים שמות, וכלן רשומות ברקיע הזה, ומאירות כלן כאחד.

מהרקיע הזה נוסעים כל אותם הרקיעים שלמטה שלצד הקדשה, עד שמגיעים לאותם הרקיעים האחרים שלצד אחר, ואלה נקראים יריעות עזים, כמו שנאמר ויעש יריעות עזים לאהל על המשכן.

עלֵאָה, דְקָא מִתְחַבְרָא בְשָׁמַא דָּא, דְאֵלִין אֲתוּן. בְּגִין דְאָף עַל גַּב דְאֵלִין אֲתוּן דְשָׁמַא קְדִישָׁא, הָאִי אִיהוּ שָׁמַא דְאֲתְכַלִּיל לְתַתָּא, בְּגִין דְרִזָּא דָּא אֲתְכַלִּיל לְעֵילָא, וְאֲתְכַלִּיל לְתַתָּא, וְכַד אֲתְכַלִּיל לְתַתָּא, אֵלִין אֲתוּן סְלִקִין לְקַבְלָה לְאֵת חַד (ר"א י"ד) דְהָא מִהֵוּא אֵת אֲתַזְנוּ אֵלִין אֲתוּן לְתַתָּא, וְהֵוּא אֵת אִיהוּ ו'. וְנַחֲתִית וְאֲתְחַבְרוּ אֵלִין אֲתוּן. בְּהֵוּא אֵת, וְכַדִּין פְּלָהוּ בְעֵטוּרָא חֲדָא, וְאֲתַעְבִּיד שָׁמַא שְׁלִים.

לְתַתָּא, שָׁמַא שְׁלִים וְלֹא שְׁלִים. שָׁמַא שְׁלִים בְּחֵמֶשׁ אֲתוּן (ר"א ולא שלם בתשע אתונו, שם שלם בחמש אתונו) אִיהוּ, וְיִהְיִי"ה. רִזָּא דְכַר וְנוֹקְבָא בְרַמְיִזוּ. שָׁמַא שְׁלִים בְּתִשְׁעֵי אֲתוּן, אֵינּוּן יִהְיִי"ה אֱלֹהִים. דָּא אִיהוּ שָׁמַא שְׁלִים מְכַלָּא. שָׁמַא אַחְרָא אִיהוּ בְרַמְיִזוּ, וְאִיהוּ בְּחֵמֶשׁ פְּדִקְאֲמָרְן. אֲבָל דָּא אִיהוּ שְׁלִים בְּכַלָּא.

בין דמתחברין אלין אתוון, ההוא רקיעא אנהיר בתלתין ותריין נהורין, פדין כלא איהו בחדווה, כלא קאים ברזא חדא עילא ותתא. כל אינון רתיכין, וכל אינון משיריין, פלהו קיימין ברזא דשלימו. וכל דרגין מתקנן על אתרייהו, כל חד וחד פדקא יאות.

בהאי רקיעא קאים לסטר צפון, חד שלהובא נהיר, דלא שכיף תדיר, ואיהו רשים באתוון אחרנין, לימין, ואינון עשר שמיהן, וסלקין לשבעין שמיהן, וכלהו רשימין בהאי רקיעא, ונהרין פלהו כחדא.

מהאי רקיעא, נטלין כל אינון רקיעין דלתתא, דלסטר קדשה, עד דמטו לאינון רקיעין אחרנין דלסטר אחרא, ואלין אקרוין יריעות עזים, כמה דאת אמר ויעש יריעות עזים לאהל על המשכן.

ואלה נקראים יריעות עזים, כמו שנאמר ויעש יריעות עזים לאהל על המשכן.

בְּגִין דְּאִית יְרִיעוֹת וְאִית יְרִיעוֹת, יְרִיעוֹת
הַמְשַׁכָּן, אֵינּוֹן יְרִיעוֹת דְּאֶקְרוּן רְקִיעֵי
חִוּוֹן דְּמִשְׁכָּנָא קְדִישָׁא. יְרִיעוֹת עֲזִים. אֵינּוֹן
רְקִיעֵין (ר"א יְרִיעוֹת) אַחְרָנִין דְּסִטְרָא אַחְרָא. אֵלִין
רְקִיעֵין בְּרִזָּא דְרִתִּיכִין דְרוּחִין קְדִישִׁין. וְאֵלִין
רְקִיעֵין דְלִבְר, דְקִיּוּמִין בְּמַלִּין דְעֶלְמָא, וְאֵינּוֹן
סִטְרִין דְתִיּוּבְתִין, וְעוֹבְדִין דְגּוֹפָא. וְאֵלִין
חַפְיִין עַל אֵינּוֹן רְקִיעֵין דְלָגו, פְּקֻלִיפָה עַל
מוֹחָא. רְקִיעֵין דְלָגו אֵינּוֹן הֵהוּא קְלִישׁוּ,
דְקִיּוּמָא עַל מוֹחָא, וְאֵלִין אֶקְרוּן שְׁמַיִם לִיְי.
לְשָׁמָא חָדָא דָּא דְלִתְתָּא.

רְקִיעֵין אַחְרָנִין לְעִילָא, וְאֵינּוֹן רְקִיעֵין
פְּנִימָאִין, דְּאֶקְרוּן רְקִיעֵי חַמִּיּוֹת,
דְּאֵינּוֹן רִזָּא דְשָׁמָא קְדִישָׁא, בְּרִזָּא דְחִוּוֹן
רְבִרְבָן עֶלְאִין, וְאֵלִין אֵינּוֹן רִזִּין דְאַתְנוּן (ס"א ר"ו
עֶלְאִין) עֶלְאִין, בְּרִזִּי דְאוֹרִיּוֹתָא, פְּלָלָא דְעֶשְׂרִין
וּתְרִין אַתְנוּן, מְחַקְקוֹן רְשִׁימִין, דְנִפְקִי מִגּוֹ
רְקִיעָא עֶלְאָה תְּמִינָאָה. דְּאִיהוּ רְקִיעַ דְעַל גְּבִי
חִוּוֹן עֶלְאִין, וְהֵאֵי אִיהוּ דְלִית לִיה חִיזוּ. הֵאֵי
אִיהוּ טְמִיר וְגִנְזִי, לִית בֵּיה גְּזוּן.

בְּרַ גְּזוּנִין מִנִּיה נִפְקִי. בֵּיה לִית גְּזוּן, לָא
אַתְחִזִּי, וְלָא אַתְגַּלְיָא, הֵאֵי אִיהוּ דְאַפִּיק
כָּל נְהוּרִין. בֵּיה לָא אַתְחִזִּי, לָא נְהִירו, וְלָא
חֲשׂוּף, וְלָא גְזוּן כָּלֵל, בַּר נִשְׁמַתִּין דְּצַדִּיקָיָא,
דְּחֻמָּאֵן מִגּוֹ רְקִיעָא תְּתָאָה, כְּמַבְתֵּר פּוֹתְלָא,
נְהִירו דְאַפִּיק וְנְהִירו הֵאֵי רְקִיעָא עֶלְאָה, וְהֵהוּא
נְהִירו דְלָא פֹסֵק, לִית מָאן דִּידַע לִיה, לִית מָאן
דְקָאִים בֵּיה.

מִתְחַחֵת דָּא, כָּל אֵינּוֹן רְקִיעֵין אַתְפְּלִילוּ בְּשָׁמָא
דָּא אֶקְרִי שְׁמַיִם וְאֵלִין (ר"א שָׁמָא קְדִישָׁא)
אֶקְרוּן הַשְּׁמַיִם אֵינּוֹן דְשָׁמָא עֶלְאָה אֶקְרִי
בְּהוּן, אֵינּוֹן דְשָׁמָא קְדִישָׁא אַתְעֵטֵר בְּהוּן. וְעַל
אוֹתָם שְׁהֵם הַקְדוֹשׁ הַתְּעֵטֵר בְּהֵם. וְעַל זֶה כְּתוּב, (תְּהִלִּים קטו)

מִשׁוּם שֵׁישׁ יְרִיעוֹת וְיֵשׁ יְרִיעוֹת.
יְרִיעוֹת הַמְשַׁכָּן הֵן יְרִיעוֹת
שְׁנַקְרָאוֹת רְקִיעֵי חַמִּיּוֹת שֶׁל
הַמְשַׁכָּן הַקְדוֹשׁ. יְרִיעוֹת עֲזִים הֵם
רְקִיעֵים (יְרִיעוֹת) אַחְרִים שֶׁל הַצַּדִּיק
הַאֲחֵר. אֵלֶּה רְקִיעֵים בְּסוּד
הַמְרַכְּבוֹת שֶׁל רוּחוֹת קְדוֹשׁוֹת,
וְאֵלֶּה רְקִיעֵים שֶׁבְּחוּץ שְׁעוֹמְדִים
בְּדַבְרֵי הָעוֹלָם, וְהֵם צְדָדִים שֶׁל
תְּשׁוּבָה וּמַעֲשִׂים שֶׁל הַגּוֹף. וְאֵלֶּה
מְכַסִּים עַל אוֹתָם רְקִיעֵים
שְׁלֹפְנִים, כְּמוֹ קְלִפָּה עַל הַמַּח.
הַרְקִיעֵים שְׁלֹפְנִים הֵם אוֹתוֹ קְלוֹשׁ
שְׁעוֹמֵד עַל הַמַּח, וְאֵלוֹ נִקְרָאִים
שְׁמַיִם לֵה'. לְשֵׁם אֶחָד זֶה
שְׁלֹמֹה.

רְקִיעֵים אַחְרִים לְמַעְלָה, וְהֵם
רְקִיעֵים פְּנִימָיִים שְׁנַקְרָאִים רְקִיעֵי
חַמִּיּוֹת, שֶׁהֵם סוּד הַשֵּׁם הַקְדוֹשׁ
בְּסוּד חַמִּיּוֹת הַגְּדוּלוֹת הַעֲלִיּוֹנוֹת,
וְאֵלֶּה הֵם הַסּוּדוֹת שֶׁל הָאוֹתִיוֹת
(סוּדוֹת עֲלִיּוֹנִים) הַעֲלִיּוֹנוֹת בְּסוּדוֹת
הַתּוֹרָה, כָּלֵל שֶׁל עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם
אוֹתִיוֹת חֻקּוֹת רְשׁוּמוֹת
שִׁיּוּצָאוֹת מִתּוֹךְ הַרְקִיעַ הַעֲלִיּוֹן
הַשְּׁמַיִנִי, שֶׁהוּא רְקִיעַ עַל גְּבִי
חַמִּיּוֹת הַעֲלִיּוֹנוֹת, וְזֵהוּ שְׂאִין לוֹ
מִרְאֵה. זֵהוּ טְמִיר וְגִנְזוּ, וְאֵין בוֹ
גְּזוּן.

כָּל הַגְּזוּנִים יוֹצְאִים מִמֶּנּוּ. אֵין בוֹ
גְּזוּן, וְלֹא נִרְאֶה וְלֹא הַתְּגַלָּה. זֵהוּ
שְׁמוּצִיא אֵת כָּל הָאוֹרוֹת. בוֹ לֹא
נִרְאֶה לֹא אוֹר וְלֹא חֲשֵׁף וְלֹא גְזוּן
כָּלֵל, פֶּרֶט לְנִשְׁמוֹת הַצַּדִּיקִים
שְׂרוּאוֹת מִתּוֹךְ הַרְקִיעַ הַתְּחַתּוֹן
כְּמֵאֲחֵר הַכֶּתֵל, אוֹר שְׁמוּצִיא
וּמֵאִיר הַרְקִיעַ הַעֲלִיּוֹן הַזֶּה, וְאוֹתוֹ
אוֹר שְׁלֹא פּוֹסֵק, אֵין מִי שְׁמַפִּיר
אוֹתוֹ וְאֵין מִי שְׁעוֹמֵד בוֹ.

מִתְחַחֵת לָזֶה, כָּל אוֹתָם הַרְקִיעֵים
נִכְלְלוּ בְשֵׁם הַזֶּה נִקְרָא שְׁמַיִם,
וְאֵלוֹ (הַשֵּׁם הַקְדוֹשׁ) נִקְרָאִים הַשְּׁמַיִם
אוֹתָם שְׁהֵם הַעֲלִיּוֹן נִקְרָא בְּהֵם,
הַשְּׁמַיִם שְׁמַיִם לֵה', לְאוֹתָהּ גְּנִיזַת

דָּא כְּתִיב, (תהלים קטו) הַשָּׁמַיִם שָׁמַיִם לַיְי, לְהֵהוּא
גְּנִיזוּ דְרָקִיעָא עֲלָאָה, דְקָאִים (דף רי"ג ע"ב)
עֲלֵייהוּ.

עַד הֶכָּא רִמְזוּ לְשָׁמָא קְדִישָׁא, (ג"א רזא דְשָׁמַיִם קְדִישִׁין)
דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֲקָרִי בְשִׁמְהֵן. מִפְּאֵן
וְלֵהֲלָאָה, לִית חֲפִים בְּסַכְלָתְנוּ, דִּיכִיל לְמַנְדַּע
וְלֵאֲתַדְבַּקָּא כָּלָל. בַּר נְהִירוּ חַד זְעִיר בְּלֵא
קִיּוּמָא, (ג"א קִיּוּמָא דְכָלָא) לְאֲתִישְׁבָּא בֵּיה. זַפְּאָה
חֻלְקִיהָ מֵאֵן דְּעָאל וְנָפַק, וַיַּדַּע לְאֲסַתְפְּלָא
בְּרִזִין דְּמֵאֲרִיָּה, וְלֵאֲתַדְבַּקָּא בֵּיה.

בְּרִזִין אֲלִין יִכִיל בַּר נֶשׁ לְאֲתַדְבַּקָּא בְּמֵאֲרִיָּה,
לְמַנְדַּע שְׁלִימוּ דְחַכְמָה בְּרִזָּא עֲלָאָה, פַּד
פְּלַח לְמֵאֲרִיָּה בְּצִלוֹתָא, בְּרַעוּתָא, בְּכוּוּן לְבָא,
אֲדַבַּק רַעוּתִיהָ פְּנוּרָא בְּגַחְלָתָא, לִיַּיחְדָּא אֵינּוּן
רְקִיעִין תַּתְּאִין דְּסַטְרָא דְקְדוּשָׁה, לְאַעְטְרָא לּוּן
בְּשָׁמָא חָדָא תַתְּאָה. וּמַתְמָן וְלֵהֲלָאָה לִיַּיחְדָּא
אֵינּוּן רְקִיעִין עֲלָאִין פְּנִימָאִין, לְמַהוּי כְּלָהוּ
חַד, בְּהֵהוּא רְקִיעָא עֲלָאָה דְקִיּוּמָא עֲלֵייהוּ.

וּבְעוּד דְפּוּמִיָּה וְשִׁפּוּתִיהָ מְרַחֲשֵׁן, לְבֵיָּה
יְכוּוּן, וְרַעוּתִיהָ יִסְתַּלַּק לְעִילָא לְעִילָא,
לִיַּיחְדָּא כָּלָא בְרִזָּא דְרִזִין, דְתַמָּן תְּקִיעוּ דְכָל
רַעוּתִין וּמַחְשָׁבִין בְּרִזָּא דְקִיּוּמָא בְּאִין סוּף,
וְלְכוּוּנָא בְּהָאִי בְּכָל צְלוֹתָא וְצְלוֹתָא, בְּכָל
יּוּמָא וַיּוּמָא לְאַעְטְרָא כָּל יּוּמוֹי, בְּרִזָּא דִיּוּמִין
עֲלָאִין בְּפוּלְחָנִיהָ.

בְּרִיָּרָא יִשְׁוִי רַעוּתִיהָ, דְהָא אֲתַפְטֵר מַעְלָמָא
דָּא, וְנִשְׁמַתִּיהָ נִפְקַת מִגְּיָה, וַיַּהֲדַר לָהּ
לְמֵאֲרִי דְכָלָא, בְּגִין דְכָל לִילִיָּא וְלִילִיָּא, (ס"א)
הֵמָּא נִקְוָה קִיּוּמָא, לְאֲכַלְלָא בְּגוּוּה אֵינּוּן נִשְׁמַתִּין דְצִדִּיקִיָּא.

רִזָּא דְרִזִין לְמַנְדַּע לְאֵינּוּן חֲפִימִי לְבָא. רְקִיעָא
דָּא תַתְּאָה, בְּרִזָּא דְהֵיָּא נִקְוָה קִיּוּמָא,
פְּמָה דְאַמְרָן. הֵהוּא רְקִיעָא אֵיָּהוּ כְּלִיל מַעִילָא
וּמַתְתָּא, וַיִּסּוּדָּא דִילִיָּה לְתַתָּא כְּהָאִי שְׂרָגָא

הַרְקִיעַ הָעֲלִיּוֹן שְׁעוּמַד עֲלֵיהֶם.
עַד כַּאֵן רִמְזוּ לְשֵׁם הַקְּדוּשׁ, (סוד של
הַשָּׁמַיִם הַקְּדוּשִׁים) שְׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
נִקְרָא בְּשֵׁמוֹת. מִפְּאֵן וְהֵלְאָה אֵין
חֲכָם בְּהַשְׁכֵּל שִׁיכּוּל לְדַעַת
וְלֵהֲדַבֵּק כָּלָל, פֶּרֶט לְאוּר אֶחָד
קֶטֶן בְּלִי קִיּוּם (קִיּוּם חֶבֶל) לְהַתְּיָשֵׁב
בּוֹ. אֲשֶׁרִי חֲלָקוּ שֶׁל מִי שְׁנַכְנַס
וַיּוֹצֵא, וַיּוֹדַע לְהַסְתַּכֵּל בְּסוּדוֹת
אֲדוּנוּ וְלְדַבֵּק בּוֹ.

בְּסוּדוֹת הַלְלוּ יְכוּל אֲדָם לְדַבֵּק
בְּאֲדוּנוֹ, לְדַעַת אֵת שְׁלֵמוֹת
הַחֲכָמָה בְּסוּד עֲלִיּוֹן פֶּשְׁעוּבַד
לְאֲדוּנוֹ בַּתְּפִלָּה, בְּרִצּוֹן וּבְכּוֹנֵת
הַלֵּב, מְדַבֵּיק רִצּוֹנוֹ כְּאֵשׁ בְּגַחְלַת
לִיַּחַד אוֹתָם רְקִיעִים תַּחְתּוֹנִים שֶׁל
צִד הַקְּדוּשָׁה לְעַטְרָם בְּשֵׁם אֶחָד
תַּחְתּוֹן. וּמִשֵּׁם וְהֵלְאָה לִיַּחַד
אוֹתָם רְקִיעִים עֲלִיּוֹנִים פְּנִימִיִּים
לְהִיּוֹת כָּלָם אֶחָד בְּאוֹתוֹ רְקִיעַ
עֲלִיּוֹן שְׁעוּמַד עֲלֵיהֶם.

וּבְעוּד שְׁפִיּוֹ וּשְׁפִתּוֹתָיו מְרַחֲשׁוֹת,
לְבוֹ כּוּוֹן, וְרִצּוֹנוֹ יִתְעַלֶּה לְמַעְלָה
לְמַעְלָה, לִיַּחַד אֵת הַפֶּל בְּסוּד
הַסּוּדוֹת, שְׁשֵׁם תְּקוּעִים כָּל
הַרְצוּנוֹת וְהַמְחָשְׁבוֹת בְּסוּד
שְׁעוּמַד בְּאִין סוּף, וְלְכוּוֹן בְּנֵה בְּכָל
תְּפִלָּה וְתַפְלָה, בְּכָל יוֹם וַיּוֹם,
לְעַטֵּר אֵת כָּל יָמָיו בְּסוּד הַיָּמִים
הָעֲלִיּוֹנִים בְּעִבּוּדָתוֹ.

בְּרִיָּרָה יִשִּׁים רִצּוֹנוֹ, שְׁהֲרִי נִפְטֵר
מִהַעוֹלָם, וְנִשְׁמַתּוֹ יּוֹצֵאת מִמֶּנּוּ,
וַיַּחְזִירָנָה לְרַבּוּן הַפֶּל. מִשׁוּם שְׁכַל
לִילָה וְלִילָה (אוֹתָהּ נִקְוָה עוֹמֶדֶת לְכָל
בְּתוֹכָהּ אוֹתוֹן נִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים).

סוּד הַסּוּדוֹת לְדַעַת לְאוֹתָם חֲכָמִי
לְב. הַרְקִיעַ הַזֶּה הַתַּחְתּוֹן, בְּסוּד
אוֹתָהּ הַנִּקְוָה הוּא עוּמַד, כְּמוֹ
שְׁאֲמִרְנוּ. אוֹתוֹ הַרְקִיעַ הוּא כְּלוּל
מִמַּעְלָה וּמִמַּטָּה, וַיִּסּוּדוּ לְמַטָּה
כְּפִר הַזֶּה שְׁמַעְלָה אוּר שְׁחוּר,
לְהַאֲחִיז בְּאוּר הַלְכָן, וְהֵיִסּוּד שְׁלָה

דְּסַלְקָא נְהוּרָא אוּכְמָא,

הוא למטה באותה פתילה בשמן. אף כף למטה אותה נקדה - ביום נכללת מלמעלה, ובכלילה נכללת ממטה באותן נשמות הצדיקים. וכך דברי העולם, כלם חוזרים לעקר והיסוד והשרש שממנו יצאו. וכמה לילות עתידים לטל כל אחד ואחד מה שראוי לו, כמו שנאמר (תהלים טו) אף לילות יסרוני כליותי. הנפש הולכת ומשוטטת ושבה אל אותו עקר שראוי לה. הגוף עומד שקט כאבן, וחוזר לאותו מקום שראוי לו לשרות עליו, ומשום כף שב הגוף לצד שלו, והנפש לצד שלה.

על הגוף שורה סוד הצד האחר, ולכן נטמאים ידיו, וצריך לרחץ אותם. כמו שבארנו, שהרי כלילה הכל שב למקומו, ונשמות הצדיקים עולות וחוזרות למקומן, ומתעטרת בהם מה שמתעטרת, ונכללת מכל הצדדים, ואז עולה כבוד הקדוש ברוך הוא ומתעטר מהכל.

בר"י שולטים הממנים שנפקדו על אותן נשמות הצדיקים להעלותן למעלה ולהקריבן קרבן מנחם לאדונם. אותו ממנה שנפקד על כל אותם מחנות, שמו סורי"א ממנה גדול. פיון שעולה הנשמה לכל אותם רקיעים, אז מקריבים אותה אליו ומריח בה, כמו שנאמר (ישעיה יא) והריחו ביראת ה'. כמו שעתידי מלך המשיח לעשות בעולם, ועל ידו עוברים כלם בפקדון על ידו להתקרב להלאה.

וכך הנשמות, כשנקרבות לאותו מקום שנקרבות ונראות שם, זהו סוד, כל הנשמות נכללות באותה נקדה, ולוקחת אותם פעם אחת, כמו מי שבוטלע בליעת דבר,

לאתאחדא בנהורא חנורא, ויסודא דילה איהו לתתא, בההיא פתילה במשחא. אוף הכי לתתא, ההיא נקודה. ביממא אתפלילת מלעילא, ובלייליא אתפלילת מתתא, באינון נשמתין דצדיקייא.

וכך מלין דעלמא, אהדרו כלהו, לעקרא ויסודא ושרשא, דנפקו מניה. וכמה לילון זמינין לנטלא כל חד וחד מה דאתחזי ליה. כמה דאת אמר (תהלים טו) אף לילות יסרוני כליותי. נפשא אזלת ושטאת, ותבת להווא עקרא דאתחזי לה. גופא קאים שכיף פאבנא, ואהדר להווא אתר דאתחזי ליה, למשרי עלוי, ובגין כף תב גופא לסטריה, ונפשא לסטרה.

גופא שרי עלוי רזא דסטרא אחרא, ובגין כף אסתאבו ידוי, ובעי לאסתאה לון. כמה דאוקימנא, דהא בלייליא כלא תב לאתריה, ונשמתהון דצדיקייא סלקין ואתהדרין לאתריהו, ואתעטרת בהו) מה דאתעטרת, ואתפלילת מכל סטרין, כדין סלקא יקרא דקודשא בריך הוא ואתעטר מפלא.

בר"י שולטין ממנן דאתפקדו על אינון נשמתין דצדיקייא, לסלקא לון לעילא, ולקרבא לון קרבן נייחא, לגבי מאריהון. ההוא ממנא דאתפקד על כל אינון משיריין, סורי"א שמייה רב ממנא. פיון דנשמתא סלקא בכל אינון רקיעין, כדין מקרבין לה לגביה, וארח בה כמה דאת אמר, (ישעיה יא) והריחו ביראת יי'. כמה דזמין מלפא משיחא למעבד בעלמא, ועל ידיה אעברו כלהו בפקדונא על ידיה, לאתקרבא להלאה. וכרהו נשמתין פד אתקריבו להווא אתר

דאתקריבו, ואתחזון תמן, דא איהו רזא, פלהו נשמתין אתפלילו

ומתעברת כמו אשה שמתעברת. הסוד הזה לבעלי מדות. כשנקה זו מתעברת כאשה שמתעברת, נהנית מאותה הנאה שמכלילה נשמה מהעולם הזה באותם מעשים ובאותה תורה שהשתדלה בה ביום, ונוטלת אותו רצון של העולם הזה, ובו נהנית בשמחה, ונכללת מפל הצדדים.

אחר כך היא מוציאה אותם החוצה ומוליכה אותם במקדס, והנשמה היא חדשה כעת כמקדס, וסוד זה - (איכה א) חדשים לבקרים. חדשים ודאי, כמו שנתבאר. מה הטעם הם חדשים? משום סוד הכתוב רבה אמונתך. רבה ודאי, שיכלה להכלילם ולהכניסם לתוכה, ומוציאה אותם והם חדשים, ולכן לוקחת אחרים מלמעלה ביום. אשרי הצדיקים בעולם הזה ובעולם הבא.

בין כך האיר היום. אמר רבי אבא, נקום ונלך ונודה לרבון העולם. קמו ויהלכו ויהתפללו, ואחר כך חזרו אליו החברים. אמרו לו, מי שהתחיל - שייסיים את השבת. אשרי חלקנו בדרך הזו, שכל זה זכינו לעטר את הקדוש ברוך הוא בסודות החכמה.

פתח רבי אבא ואמר, ויעש בצלאל את הארון עצי שטים וגו'. פאן, אף על גב שכל סודות המשכן הרי פרשה החברים בחדר הקדוש, פאן יש להסתפל, שחרי סוד זה מתעטר בכמה סודות ללמד חכמה. ארון זה הוא סוד להכניס תורה שבכתב, ונגנזה בו בששה לוחות (ונגנזו בו ששה לוחות, והם ששה מסובכים) מסובכים, וזה נקרא ארון.

בהיא נקודה, ונטלא לון זמנא חדא, כמאן דבלע בליעו דמלה, ואתעברא כאתתא דמתעברא. רזא דא למארי מדין. פד האי נקודה אתעברת, כאתתא דמתעברא, אתהני מההיא הנאותא, דאתפלילת נשמתא מהאי עלמא, באינון עובדין, ובההיא אורייתא דאשתדלת בה ביממא. ונטלא ההוא רעו דהאי עלמא, וביה אתהני בחדוה, ואתפלילת מפל סטריין.

לבתר אפיקת לון לבר, ואולידת לון כמלקדמין, ונשמתא איהי חדתא השתא כמלקדמין, ורזא דא (איכה א) חדשים לבקרים. חדשים ודאי כמה דאתמר. מה טעם (דף ר"ד ע"א) אינון חדשים. בגין רזא דכתיב, רבה אמונתך. רבה ודאי, דיכלא לאכללא לון, ולאעלא לון לגווה, ואפיקת לון ואינון חדתין. ועל דא נקטא אחרנין מלעילא ביממא. זכאין אינון צדיקייא בעלמא דין, ובעלמא דאתי.

אדהכי נהר יממא, אמר רבי אבא, נקום ונהף, ונודה לרבון עלמא. קמו ואזלו, וצלו, ולבתר אהדרו חברייא לגביה, אמרו ליה, מאן דשרי, לסיים שבחא. זכאה חולקנא באורחא דא, דכל האי זכינא לאעטרא ליה לקודשא ברוך הוא, ברזין דחכמתא.

פתח רבי אבא ואמר, (שמות לו) ויעש בצלאל את הארון עצי שטים וגו'. הכא, אף על גב דכל רזין דמשפנא הא אוקמוה חברייא באדרא קדישא. הכא אית לאסתפללא, דהא רזא דא מתעטרא בכמה רזין, למילף חכמתא. ארון דא איהו רזא למיעל תורה שבכתב. ואתגניז ביה בשית לוחין (ס"א ואתגניז ביה שית לוחין

ואינון שית מסחריין) מסחריין, ודא אקרי ארון. פד סחרן שית למהוי כחדא,

כְּשֹׁכְבִים אוֹתָם שֶׁשָּׂה לְהִיּוֹת
כְּאֶחָד, אֲזֵי הוּא גוֹף אֶחָד לְהַכְנִיס
בוֹ סוּד הַתּוֹרָה בְּשֶׁשָּׁה צְדָדִים
וְאֶרְוֹן.

וְהַלְלוּחֹת הֵם חֲמִשָּׁה, וּמְכַנְיָסִים
בוֹ חֲמִשָּׁה סְפָרִים, וְאוֹתָם חֲמִשָּׁה
הֵם שֶׁשָּׂה בְּדִרְגָה אַחַת שֶׁנִּכְנָסֶת
בָּהּ בְּנִסְתָר, שֶׁנִּקְרָאת סוּד הַכֹּל,
וְזֶהוּ סוּד הַבְּרִית. כְּשֶׁזָּה נִכְנָס
לְתוֹךְ אוֹתָם חֲמִשָּׁה לוֹחֹת, אֲזֵי
עוֹמֵד הָאֶרְוֹן וְהַתּוֹרָה בְּסוּד שֶׁל
תִּשְׁעֵי דְרָגוֹת, שֶׁהֵן שְׁנֵי שְׁמוֹת,
יְהוָה אֱלֹהִים. וְאַחַר כֵּן עוֹמֵד
לוֹחַ אֶחָד, סוּד עֲלִיּוֹן שֶׁמְכַסֶּה עַל
הַכֹּל, וְהוּא אוֹתוֹ הַסוּד שֶׁל אוֹתוֹ
רְקִיעַ שֶׁמְסוּבָב וּמְכַסֶּה עַל הַכֹּל,
וְכֹלֵם עוֹמְדִים בְּסִתְרָה.

כִּי יֵשׁ לְהַסְתַּכֵּל וּלְדַעַת אֵת
סוּדוֹת הָאֶרְוֹן. יֵשׁ אֶרְוֹן וְיֵשׁ אֶרְוֹן,
זֶה כְּנֶגְדֵי זֶה. פֶּתַח וְאֶמֶר, (שְׁמוּאֵל ב'
ב) הַכֹּל נִתֵּן אֶרְוֹנָה הַמְּלֶךְ לְמֶלֶךְ
וְגו'. וְכִי אֶרְוֹנָה הִי מֶלֶךְ? וְאֵיךְ
עַל גַּב שֶׁבְּאֶרְוֹנָה הַחֲבֵרִים, אֵלֶּא
דָּוִד, שֶׁפְּתוּב בּוֹ (שִׁם ה) כֹּל מִכָּה
יְבִסִי וְיַגַּע בְּצַנּוֹר וְגו', וְהוּא נִטַּל
וְתַפֵּס אֵת יְרוּשָׁלַיִם וּמִשְׁלוֹ הִי, וְלָמָּה
קָנָה בְּכֶסֶף? וְאֵם תֹּאמַר, שְׂאֵף
עַל גַּב שֶׁיְרוּשָׁלַיִם הִי תֵּהָ שֶׁל
דָּוִד - אוֹתוֹ מְקוֹם הִי נִחְלָתוֹ שֶׁל
אֶרְוֹנָה, כְּמוֹ שֶׁהִי בְּנִבּוֹת
הַיִּזְרַעֲאֵלִי (מַלְכִים א-בא), שְׂאֵף עַל
גַּב שֶׁשִּׁלֵּט אַחֲרָיִם וְהִי מֶלֶךְ,
הַצֵּרֶף לְבַקֵּשׁ אוֹתוֹ כְּרֵם מְנִבּוֹת,
אֵיךְ כֵּן דָּוִד?

אֵלֶּא וְדַאי אֶרְוֹנָה הִי מֶלֶךְ,
וְאוֹתוֹ מְקוֹם הִי בְּרִשְׁוֹתוֹ וְהִי
שׁוֹלֵט עֲלָיו, וְכִשְׁהַגִּיעַ זְמַן לְצִאת
מִפְתַּח יָרֵד, לֹא יֵצֵא אֵלֶּא בְּהִרְבֵּה
דָּם וְהִרְגַּ בְּיִשְׂרָאֵל, וְאַחַר כֵּן עֹמֵד
הַמְּלֶאךָ הַמְּשַׁחֵית עַל אוֹתוֹ מְקוֹם,
וְשֵׁם, כְּשֶׁהִי הוֹרֵג וְעוֹמֵד בְּאוֹתוֹ
מְקוֹם, לֹא הִי יְכוּל, וְתִשְׁשׁ כְּחוֹ.
וְאוֹתוֹ מְקוֹם, הַמְּקוֹם שֶׁנֶּעְקַד בּוֹ
יִצְחָק הִי, שֶׁשֵּׁם בְּנֵה אֲבָרָהִם

כְּדִין אִיהוּ גוֹפָא חַד לְאַעְלָא בֵּיה רְזָא
דְּאוּרִייתָא, בְּשִׁית סְטָרִין וְאֶרְוֹן.

לְוַחֲזִין אִינּוּן חֲמִשׁ, וְעֵאלִין בֵּיה חֲמִשׁ סְפָרִים,
וְאִינּוּן חֲמִשׁ אִינּוּן שִׁית, בְּחַד דְּרָגָא
דְּאֵעִיל בְּהַ בְּגַנְיָזוֹ, דְּאֶקְרִי רְזָא דְכֹלָא, וְהִיא
אִיהוּ רְזָא דְבְרִית. כַּד עֵאל דָּא, גּוֹ אִינּוּן חֲמִשׁ
לוֹחִין, כְּדִין קְיִימָא אֶרְוֹנָא וְאוּרִייתָא, בְּרְזָא
דְתִשְׁעֵי דְרָגִין, דְּאִינּוּן תְּרִין שְׁמֵהוּן, יְהוָה
אֱלֹהִים. וְלִבְתָר קְיִימָא לוֹחָא חֲדָא, רְזָא
עֲלָאָה דְחַפְיָא עַל כֹּלָא וְהִיא הִיא רְזָא דְהִיא
רְקִיעַ דְסִתְרָא וְחַפֵּי עַל כֹּלָא וְכִלְהוּ קְיִימִי
בְּגַנְיָזוֹ.

הַכָּא אִית לָן לְאַסְתַּפְלָא, וְלִמְנַדַּע רְזִין
דְּאֶרְוֹנָא, אִית אֶרְוֹן וְאִית אֶרְוֹן, דָּא
לְקַבֵּל דָּא. פֶּתַח וְאֶמֶר, (שְׁמוּאֵל ב' כד) הַכֹּל נִתֵּן
אֶרְוֹנָה הַמְּלֶךְ לְמֶלֶךְ וְגו'. וְכִי אֶרְוֹנָה מְלֶךְ הָיָה
וְאֵיךְ עַל גַּב דְּחִבְרִיָא אוּקְמוּהָ, אֵלֶּא דָּוִד,
דְּכְתִיב בֵּיה (שְׁמוּאֵל ב' ה) כֹּל מִכָּה יְבוּסִי וְיַגַּע בְּצַנּוֹר
וְגו' וְאִיהוּ נִטַּל וְתַפִּיס לְיְרוּשָׁלַם, וּמְדִידִיה
הָיָה, אֲמַאי קָנָה בְּכֶסֶף. וְאִי תִימָא אֵיךְ עַל גַּב
דְּהוֹת יְרוּשָׁלַם דִּידִיה דְּדָוִד, הִיא אֶתֶר
אֲחִסְנַתִּיה דְּאֶרְוֹנָה הָיָה, כְּמָה דְהוּא בְּנִבּוֹת
הַיִּזְרַעֲאֵלִי, דָּאֵיךְ עַל גַּב דְּשִׁלֵּט אַחֲרָיִם, וְהוּא
מְלֶאךָ, אֲצִטְרִיךְ לְמַתְבַּע לְנִבּוֹת הִיא כְּרֵם,
אוּיךְ הִיא דָּוִד.

אֵלֶּא וְדַאי אֶרְוֹנָה מְלֶאךָ הָיָה, וְהִיא אֶתֶר
בְּרִשְׁוֹתִיהָ הָיָה, וְהוּא שִׁלֵּט עֲלוּי, וְכַד
מְטָא זְמַנָּא לְנִפְקָא מִתְּחֹת יְדִיה, לֹא נִפִּיק
אֵלֶּא בְּסִגְיָאוֹת דְּמָא וְקִטּוּלָא בְּיִשְׂרָאֵל. לְבְתָר
קָאִים הִיא מְלֶאךָ מְחַבְלָא עַל הִיא אֶתֶר,
וְתַמְזַן כַּד הָיָה קִטִּיל, וְקָאִים בְּהִיא אֶתֶר, לֹא
הָיָה יְכוּל, וְתִשְׁשׁ חִילִיָּה.

וְהִיא אֶתֶר, אֶתֶר דְּאֶתְעַקַּד בֵּיה יִצְחָק הָיָה,

דַתְמֵן בְּנֵה אֲבָרְהָם מִדְּבַחָא, וְעַקְד לִיה לְיִצְחָק בְּרִיה. כִּינּוּן דְּחֻמָּא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הֵהוּא אֲתֵר, אֲתִמְלִי רַחֲמִין, הָדָא הוּא דְכִתִּיב, (דברי הימים א כא) רָאָה יְי' וַיִּנָּחֵם וְגו'. מֵהוּ רָאָה יְי'. חֻמָּא עַקִּידַת יִצְחָק בְּהֵהוּא אֲתֵר, וְתַב וְרִיחֵם עַלִייהוּ מִיַד.

וַיֹּאמֶר לְמַלְאָךְ הַמְשִׁחִית רַב עֲתָה וְגו'. מֵהוּ רַב. הָא אוּקְמוּהָ, טוּל הָרַב. אֲלֵא הָכִי הוּא, פְּתִיב הָכָא רַב, וּכְתִיב הָתָם, (דברים א) רַב לָכֶם שְׂבַת בְּהַר הַזֶּה. אוּף הָכִי נָמִי רַב, רַב לָךְ לְמַהוּי הָאִי אֲתֵר תְּחֹת יָדְךָ, שְׁנִין סְגִיאִין הָוּה תְּחֹת יָדְךָ, מִפְּאֵן וּלְהֵלְאָה רַב, אֲהַדְר אֲתֵרָא לְמֵאֲרִיה. וְעַם כָּל דָּא (בְּדָמָא) בְּמוֹתָא וּמְמוֹנָא נִפְק מִתְּחֹת יָדֵיה.

אֲמַאי אֲקָרִי אַרְוֹנָה. אֲלֵא כְתִיב אַרְוֹנָה וּכְתִיב אַרְנָן. בְּעוּד דִּהֵהוּא אֲתֵר הָוּה תְּחֹת יָדֵיה, אֲקָרִי אַרְוֹנָה אַרְוֹן דְּסִטְרָא אֲחֵרָא. וְעַל דְּאֲתוּסְפוּ בֵיה אֲתוּוֹן יִתִיר, הָכִי אֲצִטְרִיךְ לְאֲתוּסְפָא לְהֵהוּא רַע עֵין, רְזָא דְסִטְרָא אֲחֵרָא, וְהֵהוּא תּוֹסְפַת אִיהוּ גְרִיעוּתָא לְגַבִּיה.

בְּסִטְר קִדְשָׁה גְרַעִין לִיה אֲתוּוֹן, וְאֲתוּסְפָ קְדוּשְׁתִּיה. וְדָא רְזָא דְכִתִּיב, (מלכים ז) עַל שְׁנֵי עֶשֶׂר בְּקָר. גְרַע מ"ם (דף רי"ד ע"ב) דְלֵא כְתִיב שְׁנַיִם, אֲלֵא שְׁנֵי. וּלְסִטְרָא אֲחֵרָא יְהִינּוּ לִיה תּוֹסְפַת אֲתוּוֹן, דְכִתִּיב וַיַּעַשׂ יְרִיעוֹת עֲזַיִם לְאֹהֶל עַל הַמִּשְׁכָּן עֲשִׂיתִי עֲשֶׂרָה יְרִיעוֹת, תּוֹסְפַת אֲתוּוֹן וְאִיהוּ גְרִיעוּתָא. וּבְסִטְרָא דְקְדוּשָׁה, שְׁנֵי עֶשֶׂר וְלֹא יִתִיר. וְהָכָא עֲשִׂיתִי עֲשֶׂרָה. וְכֹלָא אִיהוּ גְרִיעוּתָא לְגַבִּיה, וְהָכִי אֲצִטְרִיךְ לְהֵהוּא רַע עֵין, לְאֲשַׁלְמָא עֵינֵיה וְאִיהוּ בְּגְרִיעוּתָא. (בְּגוּנָא דָא אַרְוֹנָה, תּוֹסְפַת אֲתוּוֹן וְלֹא כְתִיב אַרְוֹן).

תָּא חֲזִי, סִטְרָא דְקְדוּשָׁה אֲקָרִי אַרְוֹן הַבְּרִית. וְהֵהוּא אַרְוֹן הַבְּרִית, אֲתַחֲזִי לְגוּפָא

מִזְבֵּחַ וְעַקְד אֵת יִצְחָק בְּנֵו. כִּינּוּן שְׂרָאָה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹתוּ מְקוּם, הֵתְמַלָּא רַחֲמִים. זְהוּ שְׁכִתוּב רָאָה ה' וַיִּנָּחֵם וְגו'. מֵה זְה רָאָה ה' ? רָאָה עַקִּידַת יִצְחָק בְּאוֹתוּ מְקוּם, וְשָׁב וְרַחֵם עַלֵיהֶם מִיַד.

וַיֹּאמֶר לְמַלְאָךְ הַמְשִׁחִית רַב עֲתָה וְגו'. מֵה זְה רַב ? הָרִי פְרִשוּךְ, קַח אֵת הָרַב. אֲלֵא כִף הוּא, כְּתוּב כָּאֵן רַב, וְכְתוּב שָׁם רַב לָכֶם שְׂבַת בְּהַר הַזֶּה. אִף כִף גַּם רַב - רַב לָךְ שְׁיִהִיָּה מְקוּם זֶה תַּחַת יָדְךָ. שְׁנַיִם רַבּוֹת הִיָּה תַּחַת יָדְךָ, מִפְּאֵן וְהֵלְאָה רַב, הַחֲזוּר אֵת הַמְקוּם לְבַעֲלִיו. וְעַם כָּל זֶה, (בְּדָם) בְּמוֹת וּבְמוֹנֵן יֵצֵא מִתַּחַת יָדוֹ.

וְרַבָּה נִקְרָא אַרְוֹנָה ? אֲלֵא כְּתוּב אַרְוֹנָה, וְכְתוּב אַרְנָן. בְּעוּד שְׂאוֹתוּ מְקוּם הִיָּה תַּחַת יָדוֹ, נִקְרָא אַרְוֹנָה, אַרְוֹן שֶׁל הַצַּד הָאֲחֵר. וְעַל שְׁנוֹסְפוּ כּוֹ אוֹתִיּוֹת יִתְרוֹת, כִּף צְרִיף לְהוֹסִיף לְאוֹתוֹ רַע עֵין, סוּד שֶׁל הַצַּד הָאֲחֵר, וְאוֹתָהּ תּוֹסְפַת הִיא חֲסָרוֹן לוֹ.

בְּצַד הַקְדְּשָׁה גּוֹרְעִים לוֹ אוֹתִיּוֹת, וְנוֹסְפַת קְדֻשָׁתוֹ. וְזֵהוּ סוּד הַכְּתוּב, (מלכים ז) עַל שְׁנֵי עֶשֶׂר בְּקָר. גְרַע מ"ם, שְׁלֵא כְּתוּב שְׁנַיִם, אֲלֵא שְׁנֵי. וְלְצַד הָאֲחֵר נּוֹתְנִים תּוֹסְפַת אוֹתִיּוֹת, שְׁכִתוּב וַיַּעַשׂ יְרִיעוֹת עֲזַיִם לְאֹהֶל עַל הַמִּשְׁכָּן עֲשִׂיתִי עֲשֶׂרָה יְרִיעוֹת. תּוֹסְפַת אוֹתִיּוֹת, וְהוּא חֲסָרוֹן. וּבְצַד הַקְדְּשָׁה שְׁנֵי עֶשֶׂר וְלֹא יוֹתֵר. וְכָאֵן עֲשִׂיתִי עֲשֶׂרָה, וְהַכֵּל הוּא חֲסָרוֹן אֲלִיו. וְכִף צְרִיף לְאוֹתוֹ רַע עֵין לְהַשְׁלִים אֵת הָעֵין שְׁלוֹ, וְהוּא בְּחֲסָרוֹן. (בְּגוּנָא זוֹ אַרְוֹנָה, תּוֹסְפַת אוֹתִיּוֹת, וְלֹא כְּתוּב אַרְוֹן).

בֵּא וְרָאָה, צַד הַקְדְּשָׁה נִקְרָא אַרְוֹן הַבְּרִית, וְאוֹתוֹ אַרְוֹן הַבְּרִית רְאוּי לְגוּפָא לְהַכְנִים כּוֹ דְיוֹקֵן אָדָם. וְעַל סוּד זֶה, אוֹתָם חֲסִידִים קְדוּשִׁים,

כִּשְׁהָיוּ נִפְטָרִים מִהָעוֹלָם הַזֶּה, הָיוּ מְכַנְיָסִים אוֹתָם בְּאֶרֶץ, שְׁהָרֵי הַצֵּד הָאֲחֵר אֵינוֹ מִתְקַן בְּגוֹף וְאֵינוֹ בְּכֻלּוֹ שֶׁל גּוֹף הָאָדָם. וְלִכֵּן לֹא נִבְרָאוּ גּוֹפִים לְאוֹתוֹ צֵד הָאֲחֵר, מִשּׁוֹם שְׂאִינִם בְּכֻלּוֹ שֶׁל גּוֹף אָדָם. מַה כְּתוּב בְּיוֹסֵף? וַיִּישָׂם בְּאֶרֶץ. לְמַה שְׂפָתַי יוֹדִי"ם? אֵלֹא שְׁהִתְחַבְּרָה בְּרִית בְּבְרִית, סוּד שְׁלֹמֶטָה בְּסוּד שְׁלֹמֶעֱלָה, וְנִכְנָס בְּאֶרֶץ. (בא וראה, צד הקדושה נקרא ארון הברית, ואותו ארון הברית נתקן להכניס בו סוד התורה, שהיא סוד של הצורה של הגוף הקדוש. כמו כן למטה נתקן ארון להכניס בתוכו צורת הגוף, סוד האדם. ומי הוא שנמצא בסוד אדם? מי ששומר אות ברית הקדוש, ועל סוד זה אותם חסידים קדושים, באשר היו נפטרים מעולם הזה, היו מכניסים אותם בארון, משום שלא ראוי להכניס בארון אלא מי ששומר לברית זו, אות קיום הקדוש. ביוסף מה כתוב? ויישם בארון) מַה הַטָּעַם? מִשּׁוֹם שְׁשֹׁמֵר הַבְּרִית הַקְּדוּשׁ וְהַתְּקִיָּם בּוֹ. לִכֵּן רָאוּי לְהַכְנִס בְּאֶרֶץ, וְהַכֵּל כְּרָאוּי. בְּכַה רַבִּי אָבָא וְאָמַר, אוֹי לְבָנֵי הָעוֹלָם שֶׁלֹּא יוֹדְעִים אוֹתָהּ בּוֹשָׁה! אוֹי לְאוֹתוֹ עֲנֵשׁ שֶׁל כָּל מִי שֶׁרוּצָה לְהַכְנִס לְאֶרֶץ, כִּי לֹא צָרִיף לְהַכְנִיס לְאֶרֶץ, פְּרִט לְצַדִּיק שִׁידֵעַ בְּנַפְשׁוֹ וְנוֹדֵעַ בְּעַצְמוֹ שֶׁלֹּא חָטָא בְּאוֹתָהּ בְּרִית, אוֹת הַבְּרִית הַקְּדוּשׁ, מְעַלּוּמִּיו, וְשָׁמַר אוֹתוֹ כְּרָאוּי. וְאִם לֹא, לֹא צָרִיף לְהַכְנִס לְאֶרֶץ וְלִפְגַּם אֶת הָאֶרֶץ.

הַסּוּד שֶׁצָּרִיף לְהַתְּחַבֵּר בְּאוֹת בְּרִית קְדֵשׁ הוּא הַסּוּד הַרְּאוּי לוֹ, וְלֹא לְאֲחֵר. שְׁהָרֵי אֶרֶץ אֵינוֹ מִתְחַבֵּר אֵלֹא בְּצַדִּיק שְׁשׁוֹמֵר בְּרִית קְדֵשׁ. וּמִי שְׁפּוֹגֵם אֶת הַבְּרִית וְנִכְנָס בְּאֶרֶץ - אוֹי לוֹ שְׁפָגַם אוֹתוֹ בְּחַיָּיו, וְאוֹי לוֹ שְׁפָגַם אוֹתוֹ בְּמִיתָתוֹ. אוֹי לוֹ מֵאוֹתוֹ עֲנֵשׁ. אוֹי לוֹ שְׁפָגַם הָאוֹת וְאֶרֶץ

לְמִיעַל בֵּיה דְּיוֹקְנָא דְּאָדָם. וְעַל רְזָא דָא, אֵינוֹן חֲסִידֵי קְדִישִׁין, כִּד הוּוּ מִפְטָרֵי מֵהָאֵי עֲלֵמָא, הוּוּ אֲעֵלִין לֹון בְּאֶרֶץ. דְּהָא סְטָרָא אַחְרָא לֹא מִתְתַקַּן בְּגוֹפָא, וְלֹאוּ אֵיהִי בְּכֻלְלָא דְּגוֹפָא דְּאָדָם. וּבְגִין דָּא לֹא אַתְּבְּרוּן גּוֹפֵיִיא לְהֵהוּא סְטָרָא אַחְרָא, בְּגִין דְּלֹאוּ אֵינוֹן בְּכֻלְלָא דְּגוֹפָא דְּאָדָם.

בְּיוֹסֵף מַה כְּתִיב, (בראשית ו) וַיִּישָׂם בְּאֶרֶץ תְּרִין יוֹדִין אֲמָאֵי. אֵלֹא דְּאַתְחַבֵּר בְּרִית בְּבְרִית. רְזָא דְּלִתְתָא בְּרְזָא דְּלְעִילָא. וְעַל בְּאֶרֶץ. מָאֵי טַעְמָא. (ס"א פא חזי סטרא דקדושה אקרי ארון הברית וזהו ארון הברית אתתקן לאעלא ביה רזא דאורייתא דאיהו רזא דדיוקנא דגופא קדישא. בגונא דא לתתא אתתקן ארונא לאעלא ביה דיוקנא דגופא רזא דאדם ומאן איהו דקאים ברזא דאדם מאן דנטיר את קיימא קדישא ועל רזא דא אינון חסידו קדישין כד הוון מפטרי מהאי עלמא הוון עאלין לון בארונא בגין דלא אתתו למועל בארונא אלא מאן דנטיר להאי ברית את קיימא קדישא. ביוסף מה כתוב ויישם בארון) בְּגִין דְּנָטֵר בְּרִית קְדִישָׁא, וְאַתְקִיָּים בֵּיה. לְהַכִּי אַתְחִזִּי לְאֲעֵלָה בְּאֶרֶץ, וְכֻלָּא כְּדָקָא חֲזִי.

בְּכַה רַבִּי אָבָא וְאָמַר, ווֹי לְבָנֵי עֲלֵמָא, דְּלֹא יְדָעִי לְהֵהוּא פְּסוּפָא. ווֹי לְהֵהוּא עוֹנְשָׁא, דְּכָל מָאן דְּבָעֵי עָאל בְּאֶרֶץ. בְּגִין דְּלֹא אֲצַטְרִיף לְמִיעַל בְּאֶרֶץ, בַּר צַדִּיק, דִּידַע בְּנַפְשֵׁיהּ, וְאַשְׁתַּמּוּדַע בְּגַרְמִיהּ, דְּלֹא חָטָא בְּהֵהוּא בְּרִית, אֶת קֵיִמָא קְדִישָׁא, מְעוּלְמוּי, וְקָא נָטִיר לֵיה כְּדָקָא יְאוּת. וְאֵי לָאו, לֹא אֲצַטְרִיף לֵיה לְמִיעַל בְּאֶרֶץ, וְלִמְפָגַם אֶרֶץ. רְזָא אֲצַטְרִיף לְאַתְחַבֵּרָא בְּאֶת קֵיִמָא קְדִישָׁא דְּאֵיהוּ רְזָא דְּאַתְחִזִּי לֵיה, וְלֹא לְאַחְרָא. דְּהָא אֶרֶץ לֹא אַתְחַבֵּר אֵלֹא בְּצַדִּיק, דְּנָטִיר אֶת קֵיִמָא קְדִישָׁא. וּמָאן דְּפָגַם בְּרִית וְעָאל בְּאֶרֶץ, ווֹי לֵיה, דְּפָגַם לֵיה בְּחַיָּיו. ווֹי לֵיה דְּפָגַם לֵיה בְּמִיתָתֵיהּ. ווֹי לֵיה מֵהֵהוּא עוֹנְשָׁא.

וְוִי לֵיה דְּפָגַם אֶת וְאֶרֶץ

הברית הקדוש, אוי לו מאותה בושׁה, שנוקמים ממנו נקמת עולמים - נקמה של העולם הזה, ונקמה של אותו פגם. וסוד זה פתוב, (תהלים קכח) כי לא ינוח שבט הרשע על גורל הצדיקים.

בשעה שדנים אותו באותו עולם, מסתכלים במעשיו. אם היה פוגם את סוד ברית הקדש שחתום בכשרו, ועכשו פוגם את הארון (הברית) שלו בזה - לזה אין חלק בצדיקים. מסתכלים בו ודנים אותו, ומוציאים אותו מכלל של אדם. פיון שהוציאו אותו מכלל של אדם, מוציאים אותו מכלל של כל האחרים שנועדו לחיי עולם, ונותנים אותו לאותו (ארון) צד שאינו נכלל בסוד של גוף האדם. פיון שנמסר לאותו צד - אוי לו שפמכניסים אותו לגיהנם, ולא יוצא משם לעולמים. על זה פתוב, (ישעיה סו) ויצאו וראו בפגרי האנשים הפשעים בי וגו'. אותם שנשארו מכלל של אדם.

והדברים הללו, כשלא עשה תשובה שלמה, תשובה שראויה לכסות על כל מעשיו. ועם כל זה, טוב לו שלא יפגם לארון, שהרי כל זמן שהגוף עומד, הנשמה נדונית ולא נכנסת למקומה, פרט לאותם חסידים עליונים קדושים שראויים לעלות עם גופם. אשרי חלקם בעולם הזה ובעולם הבא. משום שאין חטא קשה לפני הקדוש ברופ הוא כמו זה שמשקר ופוגם את אות ברית הקדש, וזה אינו רואה פני שכניה, ועל חטא זה פתוב, (בראשית לח) ויהי ער בכור יהודה רע בעיני ה'. ופתוב, (תהלים ח) לא יגרף רע.

מה פתוב פאן? ויעש בצלאל את הארון. וכי למה לא עשו אותם

קיימא קדישא. ווי ליה לההוא פסופא, דנקמין מניה נקמת עלמין, נוקמא דעלמא דא, ונוקמא דההוא פגימו. ורזא דא כתיב (תהלים קכח) כי לא ינוח שבט הרשע על גורל הצדיקים.

בשעתא דדיינין ליה בההוא עלמא, מסתפלן בעובדוי, אי הוה פגים רזא דברית קדישא דחתים בבשריה, והשתא פגים ארונא (דברית) דיליה בהאי. האי לית ליה חולקא בצדיקייא. מסתפלן ביה, ודיינין ליה, ומפקי ליה לבר מכללא דאדם. פיון דאפקי ליה מכללא דאדם, אפקי ליה מכללא דכלהו אחרנין, דאתעתדו לחיי עלמא, ויהבי ליה לההוא (ארון) סטרא דלא אתפליל ברזא דגופא דאדם. פיון דאתמסר לההוא סטרא, ווי ליה, דאעלין ליה בגיהנם, ולא נפיק מניה לעלמין. על דא כתיב (ישעיה סו) ויצאו וראו בפגרי האנשים הפושעים בי וגו'. אינון דאשתארו מכללא דאדם.

והני מלי כד לא עבד תיובתא שלימתא. תיובתא דאיהי אתחזייתא לחפייא על כל עובדוי. ועם כל דא טב ליה דלא יעול בארונא, דהא כל זמנא דגופא קיים, נשמתא אתדנת, ולא עאלת לאתרה. בר אינון חסידי עליונין קדישין, דאתחזון לסלקא בגופיהון, זפאה חולקיהון בעלמא דין ובעלמא דאתי. בגין דלית חובא דקשיא קמיה קדשא ברין הוא, פהאי מאן דמשקר ופגים להאי את קיימא קדישא. ודא לא חמי אנפי שכנינתא, על חובא דא כתיב (בראשית לח) ויהי ער בכור יהודה רע בעיני יי'. וכתיב (תהלים ח) לא יגרף רע.

מה פתוב הקא, ויעש בצלאל את הארון. וכי אמאי לא עבדו אינון

החכמים שעשו את המשפן את הארון? אלא בצלאל שיהא סוד הברית הקדוש, ושמו אותו, והוא עומד בנחלת חלקו. הוא השתדל במעשה שלו ולא אחר. באו כל החברים ונשקו אותו.

בשהגיעו לרבי שמעון וסדרו הדברים הללו לפניו, כל מה שנאמר באותה דרך, פתח ואמר, (משלי ד) וארח צדיקים כאור נגה הולך ואור עד נכון היום. הפסוק הזה נתבאר. אבל בפסוק הזה יש להתבונן, וארח צדיקים, אותה דרך שהצדיקים הלכו בה, היא דרך אמתית, דרך שהקדוש ברוך הוא רוצה בה, הדרך שהוא הולך לפניהם, וכל אותן מרכבות באות לשמע דברים שהם מדברים ואומרים בפיהם. כאור נגה, שמאיר והולך, ולא נחשך (בלל), כדרך אותם הרשעים שדרכם תמיד חשוכה, כמו שנאמר, דרך רשעים כאפלה וגו'.

דבר אחר וארח צדיקים - מה בין ארח לדרך? הרי פרשוקה. אבל דרך היא שעכשו נפתחה ונגלתה, ונעשה באותו מקום דרך שלא כתשו בה רגלים מקדם לכן. דרך - כמו שנאמר, (ישעיה סג) כדרך בגת, שפותשים בו רגלים כל מי שרוצה.

ועל זה לצדיקים קורא ארח, שהם היו ראשונים לפתח אותו מקום, ולא כל המקום ההוא. אלא אף על גב שאחרים בני העולם הולכים באותו מקום - עכשו שהולכים בה צדיקים, הוא מקום חדש, שעכשו אותו מקום הוא חדש כמו מי שלא הלך בו אדם אחר לעולמים, משום שצדיקים עושים חדוש לכל אותו מקום בכמה דברים עליונים שהקדוש ברוך הוא מתרצה בהם.

חכימין, דעבדו משפנא, ית ארונא. אלא בצלאל, סיומא דגופא דאיהו רזא דברית קדישא, ונטר ליה, ואיהו קאים בעדבא דחולקיה. איהו אשתדל בעובדא דיליה, ולא אחרא. אתו כלהו חברייא, ונשקו ליה.

כד מטו לגבי דרבי שמעון, וסדרו מלין אלין קמיה, כל מה דאתמר בההוא אורחא, פתח ואמר, (משלי ד) וארח צדיקים כאור נגה הולך ואור עד נכון היום. (דף קט"ו ע"א) האי קרא אתמר. אבל האי קרא אית לאסתפלגא ביה, וארח צדיקים, ההוא אורחא דצדיקייא אזלו ביה, איהו ארח קשוט. אורחא דקודשא בריך הוא אתרעי ביה. אורחא דאיהו אזיל קמיהו, וכל אינון רתיכין, אתיין למשמע מלין דאינון ממללן ואמרי בפומיהו. כאור נגה: דנהיר ואזיל, ולא אתחשך (ס"א ב"ל), כאורח דאינון חייביא, דאורח דילהון אתחשך תדיר, כמה דאת אמר (משלי ד) דרך רשעים כאפלה וגו'.

דבר אחר וארח צדיקים. מה בין ארח לדרך, הא אוקמוה. אבל ארח הוא דהשתא אתפתח ואתגלייא, ואתעביד בההוא אתר ארח, דלא כתישו ביה רגלין מקדמת דנא. דרך: כמה דאת אמר (ישעיה סג) כדורך בגת, דכתשין ביה רגלין כל מאן דבעי.

ועל דא לצדיקייא קארי ארח, דאינון הוו קדמאי למפתח ההוא אתר. ולא על כל אתר איהו אלא אף על גב דאתרנין בני עלמא אזלי בההוא אתר, השתא דאזלין ביה צדיקייא, איהו אתר חדתא, דהשתא חדתא איהו ההוא אתר כמה דלא אזיל ביה בר נש אחרא לעלמין. בגין דצדיקייא עבדין חדתא לכל ההוא אתר, בכמה מלין עלאין דקודשא בריך הוא אתרעי בהון.

ועוד, ששכינה הולכת באותו מקום מה שלא היה מקדם לכן. ומשום כך נקרא ארץ צדיקים, משום שהתארח בו ארץ עליון קדוש. דרך היא פתוחה לכל, וכותשים בה כל מי שרוצה, אפלו אותם הרשעים. דרך, סוד זה - (שם מג) הנתן בים דרך. משום שדרך בו הצד האחר שלא צריך, ושולט לטמא את המשכן. ועל זה צדיקים לבדם עומדים ושולטים באותו מקום שנקרא ארץ. כמו שבארנו, דרך פתוחה לכל, לצד זה ולצד זה.

ואתם, קדושים עליונים, דרך קדושה עליונה הודמנה לכם והתארחתם בה, ודברים מעלים עליונים (אלה) הסתדרו לפני עתיק הימים. אשרי חלקכם.

פתח רבי שמעון ואמר, (דברים לד) ויהושע בן נון מלא רוח חכמה פי סמוך משה וגו'. בכמה מקומות מצאנו שפני משה כפני השמש, ויהושע כפני הלבנה. שאין אור ללבנה אלא אור השמש כשמאיר ללבנה, והלבנה מתמלאת מתוך השמש. וכשמתמלאת, אז עומדת בשלמותה.

השתלמות הלבנה מי הוא? סוד של הכל שנקרא דמות בסוד השמש העליון יי. שהרי בשם הזה אינו עומד, רק בזמן שעומדת בשלמות. שהרי כמה שמות הם שירשה, ונקראת בהם כפי השעה שעומדת בה, (וכפי השעה עומדת בה) כך נקראת באותו שם ממש. וכשעומדת בסוד השלמות ונשלמת מכל הצדדים, אז נקרא ידו"ד. השלמותה בהשלמה שלמעלה, שירשה הבת את אמה.

והיננו (הארץ) בחמשה עשר ימים, שכתוב (ויקרא כג) בחמשה עשר יום לחדש השביעי הזה. וכתוב (שם)

ותו, דשכינתא אזלא בההוא אתר, מה דלא הוות מקדמת דנא. ובגין כך ארץ צדיקים אקרי, בגין דאתארח ביה אושפיזא עלאה קדישא. דרך: איהו פתוח לכלא, וכתשין ביה כל מאן דבעי, אפילו אינון חייבין. דרך, רזא דא, (ישעיה מג) הנותן בים דרך, בגין דדרך ביה סטרא אחרא, דלא אצטרף, ושליט לסאבא משפנא. ועל דא, צדיקיא בלחודדיהו, קיימי ושלטי בההוא אתר דאקרי ארץ. כמה דאוקימנא דרך פתוח לכלא, להאי סטרא ולהאי סטרא.

ואתון קדישי עליונין, אורח קדישא עלאה אזדמן לגביכו, וארחתון ביה ומלין מעליין עלאין (נ"א אלון) אתסדרו קמי עתיק יומין. ופאה חולקיכון.

פתח רבי שמעון ואמר, (דברים לד) ויהושע בן נון מלא רוח חכמה פי סמוך משה וגו', בכמה אתר תגנין, דמשה אנפוי כאנפי שמשא, ויהושע כאנפי סיהרא. דלית נהורא לסיהרא, אלא נהורא דשמשא כד נהר לסיהרא, וסיהרא מגו שמשא אתמלייא. וכד אתמלייא, פדין קיימא באשלמותא.

אשתלמותא דסיהרא, מאן איהו. רזא דכלא, דאקרי דמות ברזא דשמשא עלאה יי. דהא בשמא דא לא קאים, בר בזמנא דקיימא באשלמותא. דהא כמה שמהן אינון דאחסינא, ואתקרי בהו כך פפום שענתא דקיימא ביה, (וכפום שענתא דקיימא ביה) הכי אקרי בההוא שמא ממש. וכד קיימא ברזא דאשלמותא ואשתלימת מפל סטרין, פדין אקרי יהו"ה אשלמותא דילה, פאשלמותא דלעילא. דירתא ברתא לאמה.

והיננו (ד"א נהורו) בחמיסר יומין, דכתיב, (ויקרא כג)

אף בַּעשׂוֹר (וי) לַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי.
וְהַכֹּל סוּד אֶחָד. כְּשֶׁעוֹמֵד הָעוֹלָם
הַבָּא בְּסוּד שֶׁל כָּל עֶשֶׂר הָאֵמִירוֹת
עַל הַחֲדָשׁ הַזֶּה, נִקְרָא בַּעשׂוֹר.
וּכְשֶׁנֶּשְׁמַת הַלְבָנָה בְּשִׁלְמוֹת
אֶחָת בִּינֵיהֶן, נִקְרָא בַּחֲמִשָּׁה עֶשֶׂר,
שְׁהָרִי ה' הַתְּחִבְרָה וְנִתְחַקֶּקָה
בִּינֵיהֶם.

וְסוּד זֶה י"ה, וּכְשֶׁעוֹמֵד בְּשֵׁם
זֶה, אֲזַי מִתְחַבְּרַת בְּה', וְהִיא נוֹסֶפֶת
(אֵל הַתְּחִתּוֹנִים לִזְוֹן אוֹתָם וְלִתֵּת לָהֶם טְרַפֵּם,
וּמִתּוֹסֶפֶת) הִיא בְּסוּד הָאוֹת ה'
כְּמִקְדָּם. אֶחָד, לְהַתְחַקֵּק וּלְהַתְחַבֵּר
בְּסוּד שְׁלֹמֶעֱלָה, וְאֶחָד, כְּדִי לִתֵּת
מְזוֹן לַמִּטָּה, וְאֲזַי עוֹמֵד הַלְבָנָה
בְּשִׁלְמוֹת לְכָל הַצְּדָדִים, מַעֲלָה
וּמַטָּה, בְּסוּד הַשֵּׁם הַזֶּה, לְהִיּוֹת
הַכֹּל סוּד אֶחָד וּשְׁלֹמוֹת אֶחָת.

יְהוֹשֻׁעַ זֶהוּ סוּד שֶׁל הַשְּׁלֵמַת
הַלְבָנָה בְּאוֹתִיּוֹת הַלְלוּ בֶן נוּ"ן.
נוּ"ן וְדָאִי, שְׁהָרִי נוּן הִיא סוּד
הַלְבָנָה, מְלֵא בְּסוּד הַהַשְּׁלָמָה שֶׁל
הַשֵּׁם הַקְדוֹשׁ, וְאֲזַי הוּא מְלֵא רוּחַ
חֻכְמָה וְדָאִי.

מִשׁוּם שֶׁהִנְקֵדָה הָעֲלִיוֹנָה, שֶׁהִיא
י', מִתְפַּשְּׁטֶת וּמוֹצִיאָה רוּחַ,
וְאוֹתָהּ רוּחַ עוֹשֶׂה הֵיכָל. וְאוֹתָהּ
רוּחַ מִתְפַּשְּׁטֶת וְנֹעֶשֶׂית לְשֵׁשׁ
צְדָדִים. אוֹתָהּ רוּחַ מִתְפַּשְּׁטֶת
בְּסוּד שֶׁל כָּל אֶלֶה. וּמְלֵא וְעוֹשֶׂה
הֵיכָל לַמִּטָּה, וְהַכֹּל מִתְמַלָּא,
וְנֹעֶשֶׂה סוּד הַשֵּׁם הַקְדוֹשׁ
כְּהַשְּׁלָמָה אֶחָת.

וּמִשׁוּם כִּי יְהוֹשֻׁעַ מְלֵא רוּחַ
חֻכְמָה, מִשׁוּם - כִּי סִמְךָ מִשָּׁה אֶת
יְדֵיו עָלָיו, שֶׁהוּא הָרִיק עָלָיו
בְּרֻכּוֹת וְנִתְמַלְּאָה הַבָּאָר מִמֶּנּוּ.
וְאַתָּם, קְדוֹשִׁים עָלְיוֹנִים, כָּל אֶחָד
מִכֶּם הִתְמַלָּא רוּחַ חֻכְמָה, וְעוֹמֵד
בְּשִׁלְמוֹת בְּסוּדוֹת הַחֻכְמָה, מִשׁוּם
שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הִתְרַצָּה בְּכֶם
וְסִמְךָ יְדוֹ עֲלֵיכֶם. אֲשֶׁרִי חֲלָקִי
שְׁעִינִי רָאוּ אֶת זֶה וְרָאוּ אֶת
שְׁלֹמוֹת רוּחַ הַחֻכְמָה בְּכֶם.

בַּחֲמִשָּׁה עֶשֶׂר יוֹם לַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה. וְכֹתִיב
(ויקרא כג) אַף בַּעשׂוֹר (וי) לַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי. וְכֹלֵא רְזָא
חָדָא, כַּד קֵיִמָּא עֲלֵמָא דְאֵתִי בְּרְזָא דְכָל עֶשֶׂר
אֲמִירָן, עַל הָאִי חֲדָשׁ, אֲקָרִי בַּעשׂוֹר. וְכַד
אֲתְרַשִּׁימַת סִיְהָרָא בְּאֲשִׁלְמוֹתָא חָדָא בִּינֵיהוּ,
אֲקָרִי בַּחֲמִשָּׁה עֶשֶׂר, דְּהָא ה' אֲתַחְבְּרַת וְאֲתַחְקַקַת
בִּינֵיהוּ.

וְרְזָא דָא י"ה וְכַד קֵיִמָּא בְּשִׁמָּא דָא, כְּדִין
אֲתַחְבֵּר בְּה', וְאִיהִי אֲתוֹסְפָא (ד"א לְגַבִּיּוּת תַּתְּמִי
לְמִזְוִן לִזְוֹן וְלְמִיַּחַב לִזְוֹן טְרַפְיֵיהוּ וְאֲתוֹסְפָא) אִיהִי, בְּרְזָא דְאֵת ה'
כְּמִלְקָדְמִין. חָדָא, לְאֲתַחְקַקָא וּלְאֲתַחְבְּרָא בְּרְזָא
דְלַעֲלֵלָא, וְחָדָא לְמִיַּחַב מְזוֹנָא לְתַתָּא, וְכַדִּין
קֵיִמָּא סִיְהָרָא בְּאֲשִׁלְמוֹתָא לְכָל סְטָרִין, עֵילָא
וְתַתָּא, בְּרְזָא דְשִׁמָּא דָא, לְמַהוּי כְּלָא רְזָא חָדָא,
וּשְׁלִימוֹ חַד.

יְהוֹשֻׁעַ דָּא אִיהוּ רְזָא דְאֲשִׁלְמוֹתָא דְסִיְהָרָא,
בְּאֵלִין אֲתוּוֹן בֶּן נוּ"ן, נוּ"ן וְדָאִי דְהָא נוּן
רְזָא דְסִיְהָרָא אִיהִי. מְלֵא בְּרְזָא דְאֲשִׁלְמוֹתָא
דְשִׁמָּא קְדִישָׁא, כְּדִין אִיהוּ מְלֵא רוּחַ חֻכְמָה וְדָאִי.
בְּגִין דְנִקְוֵדָה עֲלָאָה דְאִיהִי י', אֲתַפְּשֵׁט וְאֲפִיק
רוּחַ, וְהִיא רוּחַ עֶבֶד הֵיכָלָא. וְהִיא רוּחַ
אֲתַפְּשֵׁט, וְאֲתַעְבִּיד שִׁית סְטָרִין. הִיא רוּחַ
אֲתַפְּשֵׁט, בְּרְזָא דְכָל אֵלִין. וְאֲמֵלִי וְעֶבֶד הֵיכָלָא
לְתַתָּא, וְאֲתַמְלִי כְּלָא, וְאֲתַעְבִּיד רְזָא (דף רט"ו ע"ב)
דְשִׁמָּא קְדִישָׁא, בְּאֲשִׁלְמוֹתָא חָדָא.

וּבְגִין דָּא יְהוֹשֻׁעַ מְלֵא רוּחַ חֻכְמָה, בְּגִין כִּי סִמְךָ
מִשָּׁה אֶת יְדֵיו עָלָיו, דְּאִיהוּ אָרִיק בְּרַכָּאן
עָלֵיהּ, וְאֲתַמְלִי בִירָא מְגִיָּה. וְאֲתוּוֹן קְדִישִׁי
עָלְיוֹנִין, כָּל חַד מְגִיָּיכוּ אֲתַמְלִי רוּחַ חֻכְמָה,
וְקֵיִמָּא בְּאֲשִׁלְמוֹתָא, בְּרִזִין דְחֻכְמָתָא, בְּגִין
דְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא הוּא אֲתַרְעִי בְכוּ, וְאֲסַמְיךָ
יְדֵי עָלְיָיכוּ. זַכָּאָה חוֹלְקֵי דְעִינֵי חֲמוּ דָא, וְחֲמוּ
שְׁלִימוּ דְרוּחַ חֻכְמָתָא בְכוּ.

פָּתַח וְאָמַר, כְּתוּב (ויקרא יט) לֹא תֹאכְלוּ עַל הַדָּם לֹא תִנְחָשׁוּ וְלֹא תִעֲוֹנוּ. פְּסוּק זֶה פְּרֻשׁוֹהוּ, וְסוּד הַדְּבָר - זֶה מִי שְׂאוּכַל בְּלֵי תַפְלָה, שְׂיִתְפַּלֵּל (קִדְּם שְׂאוּכַל) עַל דָּמוֹ, שְׂקוּל הוּא כְּמִנְחָשׁ וּמְעוֹנָן.

מִשׁוּם שְׂפִילְיָה הַנְּשָׂמָה עוֹלָה (וּמִשְׁתַּחֲוֶה) לְרֹאוֹת בְּסוּד הַכְּבוֹד הַעֲלִיּוֹן, כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּמוֹ שְׂרָאוּי לוֹ, וְנִשְׁאַר הָאָדָם בְּאוֹתוֹ כַּח שֶׁהִשְׁתַּחֲוֶה (שֶׁהִתְפַּשֵּׁט) בְּתוֹךְ הַדָּם לְקַיֵּם הַגּוּף, וְלִכְן (וְעַם כָּל זֶה) טוֹעֵם טַעַם שֶׁל מוֹת. וְאוֹתוֹ כַּח לֹא נוֹעֵד לְהִתְעוֹרֵר לְתוֹךְ אוֹתוֹ כַּח שֶׁל הַנְּשָׂמָה וְלִקְבֹּל אוֹתוֹ. וּכְשֶׁמִּתְעוֹרֵר הָאָדָם, אֵינּוּ טְהוֹר, וְהָרִי בְּאָרְנוֹ שֶׁצָּד הָאֲחֵר שׁוֹלֵט עַל מְקוֹם שְׂעוּמָד בְּלֵי נְשָׂמָה.

בֵּינן שְׂנֵטְהָר בְּמִים, וְאֵף עַל גַּב שֶׁהִשְׁתַּדַּל אָדָם בְּתוֹרָה, (טוֹעֵם טַעַם מִיתָה, שֶׁהֵצֵר הָאֲחֵר שׁוֹלֵט בְּמְקוֹם שְׂנֵמְצָא בְּלֹא נְשָׂמָה, וְכִשְׂמִתְעוֹרֵר בֶּן אָדָם, אֵף עַל גַּב שֶׁמִּשְׁתַּדַּל בְּתוֹרָה) אוֹתָהּ נְשָׂמָה לֹא חוֹזֶרֶת לְמְקוּמָהּ וְלֹא שׁוֹלֵטת בְּאָדָם, פְּרִט לְכַח הַדָּם לְבַדּוֹ שֶׁנִּקְרָא נֶפֶשׁ, אוֹתָהּ שֶׁמִּתְפַּשֵּׁט בְּדָם תָּמִיד, וְהָרִי בְּאָרְנוֹ. וְכִשְׂיִתְפַּלֵּל אָדָם תַּפְלָה שֶׁל עֲבוֹדַת אֲדוֹנוֹ, אֲזַי מִתְיָשֵׁב כַּח הַדָּם בְּמְקוֹמוֹ, וּמִתְגַּבֵּר כַּח הַנְּשָׂמָה וּמִתְיָשֵׁב עַל אוֹתוֹ מְקוֹם. וְאֲזַי אָדָם מְשַׁלֵּם לְפָנָיו אֲדוֹנוֹ, כְּמוֹ שְׂצָרִיךְ נֶפֶשׁ לְמַטָּה, וְסוּד הַדְּבָר שֶׁהַנְּשָׂמָה לְמַעְלָה.

וְעַל כֵּן, מִי שֶׁמִּתְפַּלֵּל תַּפְלָה טָרַם שְׂיֵאכַל, מְעַמֵּד עֲצָמוֹ כְּמוֹ שְׂצָרִיךְ, וְעוֹלָה הַנְּשָׂמָה עַל מְקוֹם מוֹשְׁבָהּ כְּמוֹ שְׂצָרִיךְ. וְאִם אֶכַל טָרַם שְׂיִתְפַּלֵּל תַּפְלָתוֹ, שְׂיִתְיָשֵׁב הַדָּם עַל מְקוֹמוֹ, זֶהוּ כְּמִנְחָשׁ וּמְעוֹנָן. מִשׁוּם שֶׁזוֹ דְרָכּוֹ שֶׁל מִנְחָשׁ לְעֵלוֹת לְצַד הָאֲחֵר, וְלִהְנַמִּיךְ אֶת הַצֵּד שֶׁל הַקֶּדְשָׁה.

וְלִמְאָכָא סְטָרָא דְקְדוּשָׁה.

פָּתַח וְאָמַר, כְּתוּב (ויקרא יט) לֹא תֹאכְלוּ עַל הַדָּם לֹא תִנְחָשׁוּ וְלֹא תִעֲוֹנוּ. הַי קָרָא אוּקְמוּהָ, וְרִזָּא דְמַלְהָ, הַי מָאן דְאָכִיל בְּלֹא צְלוּתָא, דִּיצְלִי (ד"א קִדְּם דְאָכִיל) עַל דְּמִיָּה, שְׂקִיל אִיהוּ כְּמִנְחָשׁ וּמְעוֹנָן.

בְּגִין דְּבִלְיָלְיָא נְשָׂמָתָא סְלִקַת (וּאִשְׁתַּחֲוֶה) לְמַחְמֵי בְּרִזָּא דִּיקְרָא עֲלָאָה, כָּל חַד וְחַד כְּמָה דְאִתְחַזִּי לִיהָ. וְאִשְׁתַּאֲרַר בַּר נָשׁ בְּהָהוּא חֵילָא דְאִשְׁתַּתַּף (נ"א דְאִתְפַּשֵּׁט) גּוֹ דְּמָא, לְאִתְקִימָא גּוּפָא. וְעַל דָּא (ס"א וְעַם כָּל דָּא) טַעֲמִים טַעֲמָא דְמוֹתָא, וְהָהוּא חֵילָא לָא מִתְעַתְדָא לְאִתְעַרָא גּוֹ הָהוּא חֵילָא דְנִשְׂמָתָא, וְלִקְבֹּלָא לִיהָ. וְכַד אִתְעַרַּב בַּר נָשׁ, לָאו אִיהוּ דְכִי. וְהָא אוּקְיָמְנָא, דְסְטָרָא אֲחֵרָא שְׁלִיט, עַל אֲתֵר דְקִימָא בְּלֹא נְשָׂמָתָא.

בֵּינן דְאִתְדַפֵּי בְּמִיָּא, וְאֵף עַל גַּב דְאִשְׁתַּדַּל בַּר נָשׁ בְּאוּרִייתָא, (נ"א טַעֲמִים טַעֲמָא דְמוֹתָא, דְסְטָרָא אֲחֵרָא שְׁלִיט עַל אֲתֵר דְקִימָא בְּלֹא נְשָׂמָתָא וְכַד אִתְעַרַּב בַּר נָשׁ אֵף עַל גַּב דְאִשְׁתַּדַּל בְּאוּרִייתָא) הָהִיא נְשָׂמָתָא לָא אִתְקִימַת בְּאִתְרָהּ, וְלֹא שְׁלֵטָא בֵּיהּ בְּבַר נָשׁ, בַּר חֵילָא דְדְמָא בְּלַחֲדוּי, דְאִקְרִי נֶפֶשׁ, הָהִיא דְאִתְפַּשֵּׁטָא בְּדְמָא תְדִיר, וְהָא אוּקְיָמְנָא. וְכַד יִצְלִי בַר נָשׁ צְלוּתָא דְפוֹלְחָנָא דְמֵאֲרִיָּה, כְּדִין מִתְיָשֵׁבָא חֵילָא דְדְמָא בְּאִתְרֵיהּ, וְאִתְגַּבֵּר חֵילָא דְנְשָׂמָתָא, וְאִתְיָשֵׁבָא עַל הָהוּא אֲתֵר. וְכְדִין בַּר נָשׁ אִשְׁתַּלִּים קַמִּי מֵאֲרִיָּה, כְּמָה דְאִצְטְרִיךְ, נֶפֶשׁ לְתַתָּא, וְרִזָּא דְמַלְהָ דְנְשָׂמָתָא לְעֵילָא.

וְעַל דָּא, מָאן דְצְלִי צְלוּתָא עַד לָא יִיכוּל, קָאִים גְּרַמִּיָּה כְּמָה דְאִצְטְרִיךְ, וְסְלִקָא נְשָׂמָתָא עַל אֲתֵר מוֹתְבָה כְּמָה דְאִצְטְרִיךְ, וְאִי אָכִיל עַד לָא צְלִי צְלוּתֵיהּ לְאִתְיָשֵׁבָא דְמָא עַל אִתְרֵיהּ, הָא אִיהוּ כְּמִנְחָשׁ וּמְעוֹנָן. בְּגִין דְהָא אִיהוּ אֲרַחֲיָה דְמִנְחָשׁ, לְסְלִקָא לְסְטָרָא אֲחֵרָא,

למה נקרא אותו אדם שמשפדל באותו צד מנחש? על שהשפדל עם אותו נחש לחזק פחו ולהגבירו. וזהו כמי שעובד אלהים אחרים. וכן זה עובד לאותו פח של הדם, ולא עובד את הקדוש ברוך הוא לחזק את צד הנשמה, הצד של הקדשה.

מעונן, שמשפדל בחטא ולא משפדל בזכיות. ואם תאמר, הרי עומדת נ' באמצע - כף זה ודאי, שהרי לא יכולים לשלט באותו הצד האחר, עד שמערכים בה ערוב של צד הקדשה פחות אחד דקיק. מי שרוצה להעמיד שקר, יערב בו דבר אמת כדי שיתקיים אותו שקר. ועל זה עון דבר שקר הוא, וכדי להעמידו, מכניסים בו דבר אמת, וזוהי נ'. בזה מעמידים את אותו שקר. ומי שלא מתפלל תפלה לפני הקדוש ברוך הוא טרם שיאכל על דמו, כמנחש ומעונן.

תפלת אדם, כפי שאמרתם אתם קדושים עליונים, אשרי חלקכם, שהרי בתפלה מתתקנים גופו ונפשו של אדם ונעשה שלם. תפלה היא תקונים מתקנים שמתתקנים כאחד, והם ארבעה. תקון ראשון - תקון של עצמו להשתלם. תקון שני - תקון של העולם הזה. תקון שלישי - תקון של העולם שלמעלה בכל אותם חילות השמים. תקון רביעי - תקון של השם הקדוש בסוד המרפכות הקדושות, ובסוד כל העולמות, מעלה ומטה בתקון (של סודות השם הקדוש) כראוי.

תקון ראשון, תקון של עצמו - משום שצריך לתקן את עצמו במצוה וקדשה, ולהתתקן בקרבנות ועולות להטהר.

דרתיכין קדישין, וברזא דעלמין פלהו, עילא ותתא בתקונא (דרוין דשקא קדישא) פדקא יאות.

תקונא קדמא דגרמיה, בגין דאצטריף לאתקנא גרמיה, במצוה וקדושה, ולא תתקנא בקרבנין ועלוין לאתדפאה.

אמאי אקרי בר נש ההוא דאשפדל בההוא סטרא מנחש. על דאשפדל בההוא נחש, לאתקפא חיליה ולא תגברא. ודא איהו כמאן דפלאח לאלהים אחרים. וכן האי פלאח לההוא חילא דדמא, ולא פלאח ליה לקודשא בריך הוא, לאתקפא סטרא דנשמתא, סטרא דקדושה.

מעונן, דאשפדל בחובא, ולא אשפדל בזכו. ואי תימא הא קיימא נ' באמצעיתא. הכי הוא ודאי, דהא לא יכלין לשלטאה בההוא סטרא אחרא, עד דאתערבי ביה ערובא דסטור קדשה, פחותא חד דקיק. מאן דבעי לקיימא שקרא, יערב בה מלה דקשוט, בגין דיתקיים ההוא שקרא. ועל דא עון מלה דשקר הוא, ובגין לקיימא ליה, עאלין בה מלה דקשוט, ודא איהו נ', בדא מקיימי לההוא שקר. ומאן דלא צלי צלותא לקמי קדשא בריך הוא, עד לא ייכול על דמיה, כמנחש ומעונן.

צלותא דבר נש, פמה דאמרתון אתון קדישי עליונין, זפאה חולקיכון, דהא בצלותא מתתקן גופיה ונפשיה דבר נש, ואתעביד שלים. צלותא איהי תקונין מתקנן דמתתקנן פחדא, ואינון ארבע. תקונא קדמא, תקונא דגרמיה, לאשתלמא. תקונא תניינא, תקונא דהאי עלמא. תקונא תליתאה, תקונא דעלמא לעילא, בכל אינון חילי שמא. תקונא רביעאה, תקונא דשמא קדישא, ברזא דרתיכין קדישין, וברזא דעלמין פלהו, עילא ותתא בתקונא (דרוין דשקא קדישא) פדקא יאות.

תקון שני, בתקון של הקיום של העולם הזה, במעשה בראשית לברוך את הקדוש ברוך הוא על כל מעשה ומעשה באותם הללויה, (תהלים קמח) הללויה אור כוכבי אור הללויה שמי השמים וגו', להעמיד את קיום העולם הזה. ועל זה בברוך שאמר, ברוך - ברוך על הכל.

תקון שלישי, שהוא תקון של העולם למעלה בכל אותם חילות חילים ומחנות - יוצר משרתים ואשר משרתיו וגו', והאופנים וחיות הקדש. תקון רביעי, תקון התפלה בתקון של סוד השם הקדוש כמו שאמרתם, אשרי חלקכם. וכאן סוד התקון של השם השלם. אשרי חלקי עמכם בעולם הזה ובעולם הבא.

מצוות התורה שאמרתם בתפלה ודאי כף הוא. פתח ואמר, כתוב (דברים י) את ה' אלהיך תירא אתו תעבד. וכתוב, (ויקרא יט) ויראת מאלהיך. בפסוק זה יש לומר כף: ויראת מאלהיך, משום שהרי כתוב את ה' אלהיך תירא. מה זה מאלהיך? אלא סוד הוא, מאלהיך ודאי, מאותו מקום שהתחבר וסוכב את המח שלפנים, וזהו מאלהיך. יראה זו לפחד ממנו, שהרי שם שורה הדין, והוא דין שנשאב מתוך הדין שלמעלה במקום הזה.

(יש אש ויש אש) שלשה גוני אש כאן. אש ראשונה היא אש שקבלה אש בשמחה, ושמחים זה עם באהבה. האש השניה היא האש שפתוח בה (יחזקאל א) ונגה לאש, שנגרה בה נגה, וזוהי אש שעומדת בתוך האש הפנימית בשמחה, כמו שנתבאר. האש השלישית היא אש (שבחין) שסוכבת אותו נגה, ובזו האש

תקונא תננינא, בתקונא דקיומא דהאי עלמא, בעובדא דבראשית, לברכא לקודשא בריך הוא, על כל עובדא ועובדא, באינון הללויה, (תהלים קמח) הללויה כל ככבי אור הללויה שמי השמים וגו' לקיימא קיומא דהאי עלמא. ועל דא בברוך שאמר, ברוך, ברוך על כלא.

תקונא תליתאה, דאיהו תקונא (דף רט"ו ע"א) לעלמא לעילא, בכל אינון חיילי חיילין ומשריין. יוצר משרתים ואשר משרתיו וגו', והאופנים וחיות הקדש. תקונא רביעאה, תקונא דצלותא, בתקונא דרזא דשמא קדישא כדקא אמרתון, זכאה חולקיכון. והכא רזא דתקונא דשמא שלים. זכאה חולקי עמכון בהאי עלמא ובעלמא דאתי.

פקודי אורייתא דאמרתון בצלותא ודאי הכי הוא. פתח ואמר, כתיב (דברים י) את יי' אלהיך תירא אותו תעבד. וכתוב, (ויקרא יט) ויראת מאלהיך. האי קרא אית למימר הכי, ויראת אלהיך, בגין דהא כתיב את יי' אלהיך תירא, מהו מאלהיך. אלא רזא איהו, מאלהיך ודאי, מההוא אתר דאתחבר וסחרא למוחא דלגו, ודא איהו מאלהיך, דחילו דא למדחל ליה, דהא תמן שרייא דינא, ואיהו דינא דאשתיאב מגו דינא דלעילא, בהאי אתר.

(אית אשא ואית אשא) תלת גווני אשא הכא. אשא קדמאה, איהו אשא דקביל אשא בחידו, וחדאן דא בדא ברחימו. אשא תננינא, איהו אשא דכתיב ביה (יחזקאל א) ונגה לאש דאתחזי ביה נגה. ודא איהו אשא, דקיימא גו אשא פנימאה בחידו, פמה דאתמר. אשא תליתאה, איהו אשא (דלבר) דסחרא לההוא נגה. ובהאי

התחילה יראת הדין להלקות
הרשעים.

ואף על גב ששנינו שארבעה
צבעים של אש הם, ואלו ארבעה
שהם אחד. אבל כאן באש היא
שאנו אומרים, מתחיל פחד הדין,
ועל זה כתוב ויראת מאלהיך,
מאותו הענש שלו.

ובאותה יראה צריך לשים רצונו
ביראה ואהבה כאחד, לפחד בצד
זה - ולאבד בצד זה, ובאותם
גונים שאמרנו, ואותו הפחד
להיות פוחד מענש. שמי שעובר
על מצוות התורה נענש באותו
צד. שפשמתחיל אותו צד
להלקות, לא שוקט עד שמכלה
אותו מהעולם הזה ומהעולם
הבא. ומשום כך צריך לפחד
מהאש הזאת ששרוי בה הפחד.
וכמנה מתפשטת אש לחוץ של
יראה אחרת, ועל זה כתוב (שופטים
ו) לא תיראו את אלהי האמרי,
שאסור לפחד ממנו. והאש הזו
של יראה שאמרנו היא קדש
ומשתפת בקדשה, וזוהי
שסוכבת אותו נגה שאמרנו.
ואותה אש אחרת שבחוץ,
מתחברת בזו לפעמים, ולפעמים
מעברת ממנה ולא מתחברת
עמה. וכשגורם שתתחבר בזו,
אזי הוא אש של חשף, ומחשיכה
ומכסה את האור של האחרות
הללו, וסימנה - ואש מתלקחת,
ולא שתמיד עומדת, והרי זה
נתבאר.

אחר כך היא אהבה, כמו
שבארוה שאהבה שורה לאחר
יראה. וסוד הדבר - פיון
שהתחילה יראה על ראשו של
האדם, מתעוררת אחר כך אהבה,
שהיא זמין, שמי שעובד מתוך
אהבה, נדבק במקום עליון
למעלה ונדבק בקדשת העולם
הבא, משום שהרי עולה
להתעטר ולהדבק בצד הימין.

אשא שארי דחילו דדינא, לאלקאה חייביא.
ואף על גב דתנינן, דארבעה גוויי אשא נינהו,
ואינון ארבע דאינון חד. אבל הכא
בהווא אשא דקאמרן, שארי דחילו דדינא,
ועל דא כתיב, ויראת מאלהיך, מההוא
עונשא דיליה.

ובתהוא יראה בעי לשוואה רעותיה, בדחילו
ורחימו פחדא, למדחל בהאי סטרא,
ולמרחם בהאי סטרא. ובאינון גוויין
דקאמרן, וההוא דחילו להוי למדחל
מעונשא. דמאן דעבר על פקודי אורייתא,
אתענש בההוא סטרא דכד שארי ההוא סטרא
לאלקאה, לא שכיף עד דשצי ליה מהאי
עלמא, ומעלמא דאתי. ובגין כך בעי למדחל
מהאי אשא, דדחילו שרייא ביה.

ומניה אתפשט אשא לבר דדחלא אחרא, ועל
דא כתיב, (שופטים ו) לא תיראו את אלהי
האמרי, דאסיר למדחל מניה. והאי אשא
דדחילו דקאמרן, איהו קדש ואשתתף
בקדושה, והאי איהו דסחרא לההוא נגה
דקאמרן. וההיא אשא אחרא דלבר, איהו
דאתחבר בהאי לזמנין. ולזמנין אתעבר מניה,
ולא אתחבר בהדיה. וכד גרים דאתחבר
בהאי, פדין הוא אשא דחשוף, ואחשיף וכסי
נהירו דאלין אחרנין. וסימניה (יחזקאל א) ואש
מתלקחת, ולא דקיימא תדיר, והא אתמר
לבתר אהבה, כמה דאוקמוה דאהבה שרייא
לבתר יראה. ורזא דמלה, פיון דשארי
יראה על רישיה דבר נש, אתער לבתר אהבה,
דאיהו מינא. דמאן דפליח מגו אהבה,
אתדבק באתר עלאה לעילא, ואתדבק
בקדושה דעלמא דאתי, בגין דהא סליק
לאתעטרא ולא אתדבקא בסטר מינא.

וְאִם תֹּאמַר שְׁעֲבוּדָה שֶׁהִיא מִצַּד הִירְאָה אִינְהָ עֲבוּדָה - עֲבוּדָה נִכְבְּדָה הִיא, אָבֵל לֹא עוֹלָה לְהַדְבִּיק לְמַעַלָּה. וּכְשֶׁעוֹבֵד מֵאַהֲבָה, עוֹלָה וּמִתְעַטֵּר לְמַעַלָּה וְנִדְבֵק בְּעוֹלָם הַבָּא, וְזֶהוּ אָדָם שֶׁמִּזְמָן לְעוֹלָם הַבָּא. אֲשֶׁרִי חִלְקוּ, שֶׁהוּא שׁוֹלֵט עַל מְקוֹם הִירְאָה, שֶׁהִרִי אֵין מִי שֶׁשׁוֹלֵט עַל דְּרַגַּת הִירְאָה, אֲלֵא רַק אַהֲבָה, סוּד הַיָּמִין.

סוּד הַיְחֻד שְׁצָרִיף לְאוֹתוֹ שְׂרָאוִי לְעוֹלָם הַבָּא, לִיחַד אֶת שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְלִיחַד הָאֵיבָרִים וְהַדְּרָגוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת וְהַתַּחְתּוֹנוֹת, לְהַכְלִיל אֶת כָּלֵם וְלִהְיוֹת לְמְקוֹם שְׁצָרִיף לְקֶשֶׁר קֶשֶׁר. וְזֶהוּ סוּד הַפְּתוּב, (דְּבָרִים ו') שָׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד.

וְסוּד שֶׁל שְׁמַע - שֶׁשֶׁ עוֹלָה לְשִׁבְעִים שְׁמוֹת, וְזֶה כָּלֵל אֶחָד. יִשְׂרָאֵל - יִשְׂרָאֵל סָבָא, מִשׁוּם שֶׁיֵּשׁ קֶטֶן, שְׁפָתוֹב (הוֹשַׁע י"א) נֶעַר יִשְׂרָאֵל וְאַהֲבָהוּ. וְזֶהוּ יִשְׂרָאֵל סָבָא, סוּד אֶחָד בְּכָלֵל אֶחָד. שְׁמַע יִשְׂרָאֵל - כָּאֵן נִכְלָלֵת אִשָּׁה בְּבַעֲלָהּ.

וְאַחַר שֶׁנִּכְלָלוּ זֶה בְּזוֹ בְּכָלֵל אֶחָד, אֲזַי צְרִיכִים לִיחַד אֶת הָאֵיבָרִים וְלַחֲבֹר שְׁנֵי מִשְׁפְּנוֹת כְּאֶחָד בְּכָל הָאֵיבָרִים בְּרִצּוֹן הַלֵּב, לְעֵלוֹת בְּדַבְּקוּת שֶׁל אֵין סוּף, לְהַתְּדַבֵּק הַכֵּל שֶׁם, לְהִיּוֹת רִצּוֹן אֶחָד שֶׁל עֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים.

וְסוּד זֶה יְהִיָּה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר יְהִיָּה ה' אֶחָד, בְּסוּד שֶׁל יְהִיָּה. י', לִיחַד וְלַהֲדַבֵּק בֵּה', שֶׁהוּא הִיכָל הַפְּנִימִי, לְמְקוֹם (מְקוֹם) גְּנִיזַת הַנְּקֻדָּה הָעֲלִיּוֹנָה הַזֹּו שֶׁהִיא י'. וְזֶהוּ סוּד יְהוּ"ה אֱלֹהֵינוּ. אֵלוֹ שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת (שְׁמוֹת) שֶׁהֵם י"ה.

וְאִי תִימָא דְפּוֹלְחָנָא דְאִיהוּ מִסְטָרָא דִירְאָה לְאוֹ אִיהוּ פּוֹלְחָנָא. פּוֹלְחָנָא יִקְרָא אִיהוּ, אָבֵל לֹא סְלִיק לְאַתְדַּבְּקָא לְעִילָא. וְכַד פִּלַּח מֵאַהֲבָה, סְלִיק וְאַתְעַטֵּר לְעִילָא, וְאַתְדַּבֵּק בְּעִלְמָא דְאַתִּי, וְדָא אִיהוּ בַר נָשׁ דְאַזְדַּמֵּן לְעִלְמָא דְאַתִּי, זַפְּאָה חוֹלְקִיָּה דְהָא שְׁלִיט עַל אֶתֶר דִירְאָה, דְהָא לִית מָאן דְשְׁלִיט עַל דְרַגְא דִירְאָה, אֲלֵא אַהֲבָה, רְזָא דִימִינָא.

רְזָא דִיחֻדָּא דְאַצְטְרִיף לִיה לְהֵהוּא דְאַתְחַזִּי לְעִלְמָא דְאַתִּי, לִיחַדָּא שְׁמָא דְקוּדְשָׁא בְרִיף הוּא, וְלִיחַדָּא שְׁיִיפִין וְדַרְגִין עֲלָאִין וְתַתָּאִין, לְאַכְלָלָא כְּלֵהוּ, וְלְאַעֲלָאָה כְּלֵהוּ בְּאַתֶּר דְאַצְטְרִיף לְקֶשֶׁרָא קֶשֶׁרָא. וְדָא אִיהוּ רְזָא דְכַתִּיב, (דְּבָרִים ו') שָׁמַע יִשְׂרָאֵל יי' אֱלֹהֵינוּ יי' אֶחָד.

וְרְזָא דְשְׁמַע, שֶׁסְלִיק לְשִׁבְעִין שְׁמֵהֶן, וְדָא כָּלֵלָא חֲדָא. יִשְׂרָאֵל: יִשְׂרָאֵל סָבָא, בְּגִין דְאִית זּוּטָא, דְכַתִּיב (הוֹשַׁע י"א) נֶעַר יִשְׂרָאֵל וְאַהֲבָהוּ. וְדָא אִיהוּ יִשְׂרָאֵל סָבָא, רְזָא חֲדָא בְּכָלֵלָא חֲדָא. שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, הֵכָא אֶתְפְּלִילֵת אֶתְתָּא בְּבַעֲלָהּ.

וְלִבְתֶּר דְאַתְפְּלִילוּ דָא בְדָא בְּכָלֵלָא חֲדָא, כְּדִין אֲצְטְרִיכוּ לִיחַדָּא (דף רט"ז ע"ב) שְׁיִיפִין, וְלַחֲבֹרָא תְרִין מִשְׁפְּנִין כְּחֲדָא, בְּכְלֵהוּ שְׁיִיפִין, בְּרַעוּ דְלִבָּא, לְאַסְתַּלְקָא בְּדַבְּקוּתָא דְאֵין סוּף, לְאַתְדַּבְּקָא כְּלָא תַמָּן, לְמַהוּי רַעוּתָא חֲדָא עֲלָאִי וְתַתָּאִי.

וְרְזָא דָא יְהִיָּה, כְּמָה דְאַתְּ אֲמַר (זְכַרְיָה יד) יְהִיָּה יי' אֶחָד, בְּרְזָא דִיהִיָּה. י', לִיחַדָּא וְלְאַתְדַּבְּקָא בֵּה', דְאִיהוּ הִיכָלָא פְּנִימָאָה, לְאַתֶּר (ג"א אֶתֶר) גְּנִיזוּ דְהָאֵי נְקוּדָה עֲלָאָה, דְאִיהִי י'. וְדָא אִיהוּ רְזָא יְהוּ"ה אֱלֹהֵינוּ. אֵלִין תְּרִין אֶתְנוּן (ג"א שְׁמֵהֶן) דְאֵינּוּן י"ה.

וְלֹא־אֶבְרָא כָּל שְׂיִיפִין בְּהוּא אֲתֵר דְּנַפְקוּ
מְנִיָּה, דְּאִיהוּ הֵיכְלָא פְּנִימָאָה,
לְאַתְבָּא מְלִין לְאַתְרֵיהוֹן, לְעִקְרָא וַיְסוּדָא
וְשָׂרְשָׁא דִּילְהוֹן, עַד הֵהוּא אֲתֵר דְּשָׂרְשָׁא
דְּכַרִּית.

וְלִבְתֵּר אֵינוֹן תְּרִין אֲתוּוֹן אֲתֵרֵינִין (דְּאִיהוּ י"ה)
לִיְחִידָא וְלְאַתְדַּבְּקָא י' בְּה'. י' אִיהוּ
רְזָא דְכַרִּית קְדִישָׁא. וְהֵאֵי ה' אִיהוּ הֵיכְלָא,
אֲתֵר גְּנִיזוּ דְהֵאֵי רְזָא דְכַרִּית קְדִישָׁא דְאִיהוּ י'.
וְאֵף עַל גַּב דְּאוּקִימְנָא דְאִיהוּ ו' תְּנִינָא. אֲבָל
י', רְזָא דִילִיָּה לִיְחִידָא לֹוֹן פְּחִדָא.

אֲחֵד - לִיְחִיד מַשֵּׁם וּמַעֲלָה הַפֵּל
כְּאֲחֵד, וְלַהֲעֵלוֹת רְצוֹן לְהִתְקַשֵּׁר
הַפֵּל (מִמְטָה לְמַעְלָה) בְּקֶשֶׁר אֲחֵד.
לְהַעֲלוֹת רְצוֹנוּ בִּירָאָה וְאֵהֱבָה
לְמַעֲלָה לְמַעֲלָה עַד אֵין סוּף, וְלֹא
יִשְׁאִיר רְצוֹן מִכָּל אוֹתָן דְּרַגּוֹת
וְאִיבְרִים, אֲלֹא בְּכֻלָּם יַעֲלֶה רְצוֹנוּ
לְהַשִּׁיגֵם, וְשִׁיְהִי כְּלָם קֶשֶׁר אֲחֵד
בְּאֵין סוּף.

אֲחֵד, לִיְחִידָא מִתְּפִין וְלַעֲיִלָּא, פְּלֹא כְּחִדָּא,
וְלִסְלִקָּא רְעוּתָא לְאַתְקַשְׁרָא כְּלָא (מִתְתַּח)
לְעִילָא) בְּקִשְׁוִירָא חֵד. לְסְלִקָּא רְעוּתִיָּה בְּדַחֲלִיו
וְרַחֲמִיו לְעִילָא לְעִילָא עַד אֵין סוּף וְלֹא
יִשְׁתַּבֵּק רְעוּתָא מִכָּל אֵינוֹן דְּרַגִּין וְשְׂיִיפִין,
אֲלֹא בְּכֻלְהוּ יִסְתַּלַּק רְעוּתִיָּה לְאַדְבְּקָא לֹוֹן,
וְלִמְהִי כְּלָא קִשְׁוִירָא חֵדָּא בְּאֵין סוּף.

וְזֵהוּ הַיְחִיד שֶׁל רַב הַמְּנוּנָא סְבָא
שֶׁלְמַד מֵאַבּוּי, וְאַבּוּי מְרַבּוּ, עַד
פִּיּו שֶׁל אֱלֹהִי, וְיָפָה הוּא, וְהוּא
יְחִיד בְּתַקּוּן. וְאֵף עַל גַּב שְׂאֲנוּ
בְּאַרְנוּ אֵת זֶה בְּכִמְהָ סוּדוֹת, כָּל
הַסּוּדוֹת עוֹלִים לְאַחֵד. אֲבָל הַסּוּד
הַזֶּה מְצִאנוּ בְּסַפְרוֹ, וְיָפָה הוּא,
וְהוּא יְחִיד בְּתַקּוּן. וְהָרִי אָנוּ
בְּיְחִיד שֶׁל סוּד אַחַר הַעֲרֵנוּ
דְּכַרִּים, וְהוּא יָפָה, וְהַיְחִיד כְּרֵאוּי
וְכַף הוּא. אֲבָל הַיְחִיד הַזֶּה יְחִיד
בְּתַקּוּן, וְזֵהוּ יְחִידוֹ שֶׁל רַב הַמְּנוּנָא
סְבָא.

וְדָא הוּא יְחִידָא דְרַב הַמְּנוּנָא סְבָא, דְּאוּלִּיף
מֵאַבּוּי, וְאַבּוּי מְרַבִּיָּה, עַד פּוּמָא דְאַלְיָהוּ,
וְשִׁפִּיר אִיהוּ, וְיְחִידָא בְּתַקּוּנָא. וְאֵף עַל גַּב
דְּאַנָן אוּקִימְנָא לְהֵאֵי בְּכִמְהָ רְזִין, כְּלֵהוּ רְזִין
סְלִקִין לְחֵד. אֲבָל רְזָא דָא אֲשַׁפְּחָנָא בְּסַפְרֵיהּ,
וְשִׁפִּיר אִיהוּ, וְיְחִידָא בְּתַקּוּנָא. וְהָא אָנָן
בְּיְחִידָא דְרְזָא אֲחֵרָא אֲתַעֲרְנָא מְלִין, וְאִיהוּ
שִׁפִּיר, וְיְחִידָא כְּדָקָא חֲזִי וְהָכִי הוּא. אֲבָל
יְחִידָא דָא, יְחִידָא בְּתַקּוּנָא, וְדָא אִיהוּ יְחִידָא
דְרַב הַמְּנוּנָא סְבָא.

וְעוֹד הִיָּה אֹמֵר, מִי שְׂרַצוּנוּ
לְהַכְלִיל אֵת כָּל סוּדוֹת הַיְחִיד
בְּדְבַר אֲחֵד יוֹתֵר יָפָה. וְלִכְּן אָנוּ
מְאַרְיִכִים בְּאַחֵד, לְעֵלוֹת רְצוֹנוּ
מִמַּעֲלָה לְמַטָּה, וּמִמְטָה לְמַעֲלָה,
לְחַיּוֹת הַפֵּל אֲחֵד. אֲבָל בְּסוּד זֶה
יְהִי"ה, סִימָן (בְּעֵלְמָא) הוּא לְזֵה.

וְתוּ הָוָה אָמַר, מָאן דְּרַעוּתִיָּה לְאַכְלָלָא
כָּל רְזִין דְּיְחִידָא בְּמִלָּה דְּאַחֵד שִׁפִּיר
טְפִי. וְלְהָכִי אָנָן מְאַרְיִכִין בְּאַחֵד, לְסְלִקָּא
רְעוּתִיָּה מִעִילָא לְתַתָּא, וּמִתְתַּא לְעִילָא,
לְמְהִי כְּלָא חֵד. אֲבָל בְּרְזָא דָא יְהִי"ה, סִימָנָא (בְּעֵלְמָא) אִיהוּ לְהֵאֵי.

וְהָא דְתַנִּינָן אֶחָד (לְמַהוּ ד') רְזָא עֵילָא וְתַתָּא, וְאַרְבַּע סְטָרִין דְּעֵלְמָא, הֵכִי אִיהוּ. לְיַחְדָּא עֵילָא וְתַתָּא כְּמָה דְאַתְמַר (ס"א וְלֵאדְבַע) וְאַרְבַּע סְטָרִין דְּעֵלְמָא, אֵלִין אֵינּוּן רְזָא רְתִיכָא עֵלְאָה, לְאַתְפִּלְלָא כְּלָא כְּחָדָא, בְּקִשְׂרָא חָדָא, בְּיַחוּדָא חָדָא עַד אֵין סוּף, כְּמָה דְאוּקִימְנָא. רְזָא לְאַדְפְּרָא יְצִיאַת מְצָרִים לְבַתְרָא. בְּגִין דְּהוּוּת שְׂכִינְתָא בְּגָלוּתָא, וּבְזִמְנָא דְאִיהִי בְּגָלוּתָא, לָאו אִיהוּ חֲבוּרָא, לְאַתְחַבְּרָא דָּא בְּדָא עֵלְמָא תַתָּאָה בְּעֵלְמָא עֵלְאָה, וְלֵאחְזָאָה חִירוֹ דְּהִיא גְאוּלָּה, דְּהוּוּת בְּכַמָּה אֲתִין, בְּכַמָּה נְסִין דְּעֵבֵד קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְאַצְטְרִיךְ הֵהוּא פּוּרְקָנָא לְאַתְדַּפְּרָא, וְלֵאחְזָאָה דְאַף עַל גַּב דְּהוּוּת בְּגָלוּתָא, הִשְׁתָּא חִירוֹ אִית לָהּ, מִיּוּמָא דְאֵינּוּן קְשָׁרִין בְּמְצָרִים אֲשֶׁתְּרִיאוּ, אֵינּוּן אֲתִין וְנְסִין אֲתַעְבִּידוּ.

וְאַצְטְרִיךְ לְאַחְזָאָה חִירוֹ דִּילָהּ, בְּגִין דְּאַתְחַבְּרָא כְּבַעֲלָהּ וּבְגִין לְאַסְמַכָּא גְאוּלָּה לְתַפְלָהּ, לְמַהוּי כְּלָא חַד בְּלֵא פּוּרְדָּא, וְלֵא לְאַחְזָאָה תְּרוּכִין, וְסִימְנִין (וּיְקִירָא כ"א) וְאַשָּׁה גְרוּשָׁה מְאִישָׁה לֹא יִקְחוּ.

וְאִי תִימָא, וְהָא בְּגָלוּתָא אִיהִי, וְהָא אֲתַתְּרַכַת, לָאו הֵכִי, אֵלָא וְדָאִי בְּגָלוּתָא אִיהִי, לְדִיִּירָא עֲמַהוּן דִּישְׂרָאֵל, וְלֵאגְנָא עֲלִייהוּ, אֲבָל לֹא אֲתַתְּרַכַת. וְהָא שְׂכִינְתָא לֹא אֲתַחְזִי בְּבֵית רֵאשׁוֹן וּבְבֵית שְׁנִי. עַד דִּלָּא גְלוּ יִשְׂרָאֵל סִלְקָא לְעֵילָא, וְלְבַתְרָא אִיהִי שְׂוִיאַת מְדוּרָה עֲמַהוּן. אֲבָל תְּרוּכִין לֹא הוּוּת לְעֵלְמִין.

וְבִגִין דָּא בְּעִי לְאַחְזָאָה פּוּרְקָנָא, דְאִית בָּהּ אַרְבַּע גְאוּלוֹת. וְרְזָא הֵכָא, בְּשַׁעֲתָא דְנַפְקָא שְׂכִינְתָא מְגָלוּתָא דְמְצָרִים, תַּבְעֵת מְקוּדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דִּיפְרוּק לָהּ הִשְׁתָּא ד' זְמַנִין, דְאֵינּוּן ד' גְאוּלוֹת, לְקַבֵּל אַרְבַּע גְלוּיוֹת.

בְּגִין דְּתַהֵא בַת חוּרִין, וְלָא

וְהָא דְתַנִּינָן אֶחָד (לְמַהוּ ד') רְזָא עֵילָא וְתַתָּא, וְאַרְבַּע סְטָרִין דְּעֵלְמָא, הֵכִי אִיהוּ. לְיַחְדָּא עֵילָא וְתַתָּא כְּמָה דְאַתְמַר (ס"א וְלֵאדְבַע) וְאַרְבַּע סְטָרִין דְּעֵלְמָא, אֵלִין אֵינּוּן רְזָא רְתִיכָא עֵלְאָה, לְאַתְפִּלְלָא כְּלָא כְּחָדָא, בְּקִשְׂרָא חָדָא, בְּיַחוּדָא חָדָא עַד אֵין סוּף, כְּמָה דְאוּקִימְנָא. רְזָא לְאַדְפְּרָא יְצִיאַת מְצָרִים לְבַתְרָא. בְּגִין דְּהוּוּת שְׂכִינְתָא בְּגָלוּתָא, וּבְזִמְנָא דְאִיהִי בְּגָלוּתָא, לָאו אִיהוּ חֲבוּרָא, לְאַתְחַבְּרָא דָּא בְּדָא עֵלְמָא תַתָּאָה בְּעֵלְמָא עֵלְאָה, וְלֵאחְזָאָה חִירוֹ דְּהִיא גְאוּלָּה, דְּהוּוּת בְּכַמָּה אֲתִין, בְּכַמָּה נְסִין דְּעֵבֵד קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְאַצְטְרִיךְ הֵהוּא פּוּרְקָנָא לְאַתְדַּפְּרָא, וְלֵאחְזָאָה דְאַף עַל גַּב דְּהוּוּת בְּגָלוּתָא, הִשְׁתָּא חִירוֹ אִית לָהּ, מִיּוּמָא דְאֵינּוּן קְשָׁרִין בְּמְצָרִים אֲשֶׁתְּרִיאוּ, אֵינּוּן אֲתִין וְנְסִין אֲתַעְבִּידוּ.

וְאַצְטְרִיךְ לְאַחְזָאָה חִירוֹ דִּילָהּ, בְּגִין דְּאַתְחַבְּרָא כְּבַעֲלָהּ וּבְגִין לְאַסְמַכָּא גְאוּלָּה לְתַפְלָהּ, לְמַהוּי כְּלָא חַד בְּלֵא פּוּרְדָּא, וְלֵא לְאַחְזָאָה תְּרוּכִין, וְסִימְנִין (וּיְקִירָא כ"א) וְאַשָּׁה גְרוּשָׁה מְאִישָׁה לֹא יִקְחוּ.

וְאִי תִימָא, וְהָא בְּגָלוּתָא אִיהִי, וְהָא אֲתַתְּרַכַת, לָאו הֵכִי, אֵלָא וְדָאִי בְּגָלוּתָא אִיהִי, לְדִיִּירָא עֲמַהוּן דִּישְׂרָאֵל, וְלֵאגְנָא עֲלִייהוּ, אֲבָל לֹא אֲתַתְּרַכַת. וְהָא שְׂכִינְתָא לֹא אֲתַחְזִי בְּבֵית רֵאשׁוֹן וּבְבֵית שְׁנִי. עַד דִּלָּא גְלוּ יִשְׂרָאֵל סִלְקָא לְעֵילָא, וְלְבַתְרָא אִיהִי שְׂוִיאַת מְדוּרָה עֲמַהוּן. אֲבָל תְּרוּכִין לֹא הוּוּת לְעֵלְמִין.

וְבִגִין דָּא בְּעִי לְאַחְזָאָה פּוּרְקָנָא, דְאִית בָּהּ אַרְבַּע גְאוּלוֹת. וְרְזָא הֵכָא, בְּשַׁעֲתָא דְנַפְקָא שְׂכִינְתָא מְגָלוּתָא דְמְצָרִים, תַּבְעֵת מְקוּדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דִּיפְרוּק לָהּ הִשְׁתָּא ד' זְמַנִין, דְאֵינּוּן ד' גְאוּלוֹת, לְקַבֵּל אַרְבַּע גְלוּיוֹת.

ארבע גליות, כְּדִי שְׁתֵּהִיָּה בַת
חורין ולא תהיה מגרשת.
ובאותה שעה עמדה ונגאלה
ארבע גאלות, באותה יציאת
מצרים. ועכשו שהצטרכה
בתקונייה להתחבר עם בעלה,
צריך להראות אותה גאלת
מצרים שיש בה ארבע גאלות.

ועד זה יש להזכיר באותה גאלה
ארבע פעמים אמת, אמת, אמת,
אמת, עד עזרת אבותינו, שזוהי
עזרה וסמך לישראל כלם. ומשם
והלאה ארבע פעמים אחרות
אמת, אמת, אמת, אמת, להיות
ארבע הגאלות הללו בקיום חזק
בחותם חזק של טבעת המלך,
ארבע גאלות כפולות בקיום.

ובכֵּן באותה יציאת מצרים,
שאלו לא נמצאו אותן ארבע
גאלות באותה יציאת מצרים, כל
פעם שתהיה גלות, לא מתחברת
בתקונייה להתחבר בשם הקדוש,
ולכן צריך תמיד להזכיר את
גאלת מצרים בכל הקדשות של
הקדוש ברוך הוא ברוך שמו
לעולם ולעולמי עולמים.

סוד הקדשה (של שמו) הרי בארנו,
שהרי בקדשה הכל מתקדשים -
מעלה ומטה, וכל הדרגות, וכל
המרפבות עליונות ומחתונות,
כלם מתקדשים בקדשה הזו.
ובקדשה הזו בארנו סודות
עליונים לאותם בעלי סודות
שמתבוננים בקדשת רבונם,
אשרי חלקם.

הסוד למסר הנפש לאדונו הוא
יפה שאמרתם החברים. אשרי
חלקכם, ואשרי עיני שראו פך,
שראיתי בחיי שמעוררים דברים
קדושים אלו בעולם הזה, (משום
שכלם) וכלם כתובים למעלה לפני
המלך הקדוש.

פתח ואמר, (מלאכי ג) אז נדברו
יראי ה' איש אל רעהו ויקשב ה'

תהא מתתרכא. ובההיא שעתא קיימא
ואתפרקת ארבע גאולות, בההיא יציאת
מצרים. והשתא דאצטריכת בתקונהא
לאתחברא בבעלה, אצטריך לאחזאה ההיא
גאולת מצרים, דאית בה ארבע גאולות.

ועד דא אית (דף ר"ז ע"א) לאדכרא בההיא
גאולה, ד' זמנין אמת. אמת. אמת.
אמת. עד עזרת אבותינו. דדא הוא עזרה
וסמך לישראל פלהו. ומתמן ולהלאה ארבע
זמנין אחרנין, אמת, אמת, אמת, למהוי
ארבע גאולות אלין בקיומא תקיף, בחותמא
תקיף דגושפנקא דמלכא. ד' גאולות כפולין
בקיומא.

ובכהו בההיא יציאת מצרים, דאילו לא
אשתכחו אינון ד' גאולות בההיא
יציאת מצרים, כל זמנא דלהוי גלותא, לא
אתחברת בתקונהא לאתיחדא שמא קדישא.
ועל דא אית לאדכרא גאולה דמצרים תדיר,
בכל קדושין דקודשא בריך הוא, בריך שמייה
לעלם ולעלמי עלמיא.

רזא דקדושה (דשמייה) הא אוקימנא, דהא
בקדושה מתקדשי כלא, עילא ותתא,
וכל דרגין, וכל רתיכין עלאין ותתאין, פלהו
מתקדשי בקדושתא דא. ובקדושה דא,
אוקימנא רזין עלאין, לאינון מארי רזין
דמסתפלין בקדושה דמאריהון, זכאה
חולקיהון.

רזא למסר נפשא למאריה, שפיר איהו,
דקא אמרתון חבריאי, זכאה חולקיוון,
וזכאין עיני דחמו כו, דזכינא בחיי, דמתערין
מלין קדישין אלין בהאי עלמא, (ס"א בגין דבלהו)

וכלהו כתיבי לעילא קמי מלכא קדישא.
פתח ואמר (מלאכי ג) אז נדברו יראי ה' איש אל

וישמע ויכתב ספר זכרון לפניו ליראי ה' ולחושבי שמו. בפסוק זה יש להתבונן, אז נדברו? אז דברו הנה צריך להיות! מה זה נדברו? אלא נדברו למעלה מפל אותם מרפכות קדושות וכל אותם חילות קדושים.

משום שאותם דברים קדושים עולים למעלה, וכמה הם שמקדימים ונוטלים אותם לפני המלך הקדוש, ומתעטרים בכמה עטרות באותם אורות עליונים, וכלם נדברו מלפני המלך העליון. מי ראה את השמחות? מי ראה את התשבחות שעולות בכל אותם רקיעים, כשהדברים הללו עולים (לפני המלך הקדוש), והמלך הקדוש מסתכל בהם ומתעטר בהם, והם עולים (על ראשו) והיו עטרה ויורדים ויושבים) ויושבים על חיקו ומשתעשע בהם, ומשם עולים על ראשו ונהיים עטרה. ועל זה אמרה תורה, (משלי ח) ואהיה שעשועים יום יום. לא כתוב והייתי, אלא ואהיה, בכל זמן ובכל עת שדברים עליונים עולים לפניו.

פעמים כתוב יראי ה', יראי ה'. אלא יראי ה' למעלה, יראי ה' למטה. יראי ה' עומדים למטה, ואותם דברים עומדים בדיוקניהם למעלה. וסוד זה מצאנו בספרו של חנוך, שכל דברי הצדיקים שבארץ הם מתעטרים ועומדים לפני המלך, והקדוש ברוך הוא משתעשע בהם. ואחר כך הם יורדים ועומדים לפניו בדיוקן אותו הצדיק שאמר אותם, והקדוש ברוך הוא משתעשע באותו דיוקן, ואחר כך נכתבים בספר זכרון לפניו, לעמד לפניו בקיום תמיד.

ולחשבי שמו, מה זה ולחשבי

רעהו ויקשב יי' וישמע ויכתב ספר זכרון לפניו ליראי יי' ולחושבי שמו. האי קרא אית לאסתכלא ביה, אז נדברו, אז דברו מיבעי ליה, מאי נדברו. אלא נדברו לעילא, מפל אינון רתיכין קדישין, וכל אינון חילין קדישין.

בגין דאינון מלין קדישין, סלקין לעילא, וכמה אינון דמקדמי ונטלין לון קמי מלפא קדישא, ומתעטרן בכמה עטרין, באינון נהורין עלאין, וכלהו נדברו מקמי מלפא עלאה. מאן חמי חדוון, מאן חמי תשבחות, דסלקין בכל אינון רקיעין, פד סלקין מלין אליון, (קמי מלפא קדישא) ומלפא קדישא מסתפל בהו, ואתעטר בהו, ואינון סלקין (ג"א על רשיה והיו עטרה ונתתין ונתבין וכו') ויתבין על חיקיה, ומשתעשע בהו, ומתמן סלקין על רישיה, והו עטרה. ועל דא אמרה אורייתא, (משלי ח) ואהיה שעשועים יום יום. והייתי לא כתיב, אלא ואהיה, בכל זמן, ובכל עידן, דמלין עלאין סלקין קמיה.

תרי זמני כתיב יראי יי' יראי יי'. אלא יראי יי' לעילא, יראי יי' לתתא. יראי יי' קיימין לתתא, ואינון מלין קיימין בדיוקניהון לעילא. ורזא דא אשפחנא בספרא דחנוך, דכל מלין דצדיקייא די בארעא, אינון מתעטרן, וקיימן קמי מלפא, ומשתעשע בהו קדשא בריך הוא. ולבתר אינון נחתי, וקיימין קמיה בדיוקנא דהווא צדיק דקאמר לון, ואשתעשע קדשא בריך הוא בהווא דיוקנא. ולבתר אכתיבו בספר זכרון לפניו, לקיימא קמיה בקיומא תדיר.

ולחושבי שמו, מאי ולחושבי שמו. הא אוקמוה, (אבל) כל אינון דמחשבי

שמו? הרי פְּרֻשָׁה, (אבל) כל אותם שִׁמְחֵשְׁבִים דְּבָרֵי תוֹרָה לְהַשִּׁיג אֶת אֲדוֹנָם בְּסוּד הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ כְּדֵי לְהַפִּיר אוֹתוֹ וּלְהַתְקִין אֶת חֻכְמַת שְׁמוֹ בְּלִבָּם, שְׁפָתוֹב וּלְחַשְׁבֵי שְׁמוֹ, שֶׁהוּא סוּד הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ. כְּתוֹב (יחזקאל א) וּמִמַּעַל לָרְקִיעַ אֲשֶׁר עַל רֵאשִׁים כְּמֵרְאָה אֲבָן סִפִּיר דְּמוֹת כֶּסֶף. פְּסוּק זֶה הֵרִי פְּרֻשָׁהוּ. אָבֵל וּמִמַּעַל לָרְקִיעַ, בְּאוֹתוֹ רְקִיעַ לְמַטָּה, כְּמוֹ שְׁאֻמְרָתָם הַחֻבְרַיִם. אֲשֶׁרֵי חֲלָקִי וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקָם (באוֹתוֹ רְקִיעַ לְמַעְלָה). שְׁהֵרֵי בְּרְקִיעַ שְׁלֹמַעְלָה אֵין מִי שֶׁמִּתְבּוֹנֵן בוֹ, וּמִלְמַעְלָה מִמֶּנּוּ עוֹמֵד אוֹתוֹ אֲבָן סִפִּיר, שְׁהֵרֵי הַתְּעוֹרְרָנוּ בוֹ בְּסוּד שֶׁל אוֹתָהּ מְרַגְּלִית טוֹבָה נִכְבְּדָה, כְּמוֹ שְׁבֹאֲרָנוּ.

דְּמוֹת כֶּסֶף, וְלֹא כְּתוֹב דְּמוֹת הַכֶּסֶף, מִשּׁוּם שֶׁיֵּשׁ כֶּסֶף וְיֵשׁ כֶּסֶף. הַכֶּסֶף - הַעֲלִיּוֹן הַטְּמִיר וְהַגְּנוּז שֶׁלֹּא הַתְּגַלָּה וְאֵין מִי שֶׁעוֹמֵד בוֹ לְדַעַת וְלְהַתְּבוֹנֵן. וְלִכֵּן כְּתוֹב כֶּסֶף סֵתָם, זֶהוּ הַכֶּסֶף שֶׁלְמַטָּה. דְּמוֹת כְּמֵרְאָה אָדָם. כִּינּוֹן שְׁאֻמְרָתוֹ, אִז לְמָה כְּמֵרְאָה, שְׁהֵרֵי דֵי לוֹ דְּמוֹת אָדָם? אֵלֶּא דְּמוֹת אָדָם זֶהוּ סוּד עֲלִיּוֹן בְּאוֹתוֹ כְּבוֹד עֲלִיּוֹן, דִּיּוֹקָן שֶׁל אָדָם. אָבֵל זֶה שְׁנוֹסֶף כְּמֵרְאָה - לְהַכְלִיל אוֹתָם דִּיּוֹקְנָאוֹת שֶׁל דְּבָרֵי חֻכְמָה וְאוֹתָם סוּדוֹת שֶׁל חֻכְמָה שְׁעוֹלוֹת וּמִתְעַטְטוֹת לְמַעְלָה, וְאַחַר כֵּן עוֹמְדוֹת בְּדִיּוֹקָן שֶׁל אָדָם בְּאוֹתוֹ הַדִּיּוֹקָן שֶׁל הַצְּדִיקִים שְׁמַעֲטָרִים אוֹתָם, וּבְכֻלָּם מִשְׁתַּעֲשַׁע הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעֵטְרוֹתָיו.

וְאַתָּם הַחֻבְרַיִם, הֵרִי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִשְׁתַּעֲשַׁע כְּעַת בְּאוֹתָם דְּבָרִים שְׁאֻמְרָתָם, מִתְעַטְטָרִים בְּאוֹתָהּ דְּרָף. וְהֵרִי עֲמַדָתָם לְפָנֵי רַבּוֹנָם בְּדִיּוֹקְנֵיכֶם הַקָּדוֹשִׁים, שְׁהֵרֵי אֲנִי, בְּשַׁעַה שְׁרָאִיתִי אֶתְכֶם

מְלִין דְּאוֹרֵייתָא, לְאֲדַבְּקָא לְמֵאֲרִיהוֹן בְּרֻזָּא דְשִׁמְא קְדִישָׁא, בְּגִין לְמַנְדַּע לֵיה, וּלְאַתְתְּקִנָּא חֻכְמָה דְשִׁמְיָה בְּלַבֵּייהוּ, דְכְּתִיב וּלְחוֹשְׁבֵי שְׁמוֹ, דִּהוּא רְזָא דְשִׁמְא קְדִישָׁא.

כְּתִיב (יחזקאל א) וּמִמַּעַל לָרְקִיעַ אֲשֶׁר עַל רֵאשִׁים כְּמֵרְאָה אֲבָן סִפִּיר דְּמוֹת כֶּסֶף, הֵאֵי קָרָא הָא אוֹקְמוּהָ. אָבֵל וּמִמַּעַל לָרְקִיעַ, בְּהֵוּא רְקִיעַ לְתַתָּא, כְּמָה דְאֻמְרָתוֹן חֻבְרַיִיא, זְכָאָה חוּלְקִי, וְזְכָאָה חוּלְקִיכוּן. (כִּהֵוּא רְקִיעַ לְתַתָּא) דִּהָא בְּרְקִיעַא דְלַעֲיִלָּא, לִית מָאן דְאֻסְתְּפֵל בֵּיה. וּמִלַּעֲיִלָּא מְנִיָּה קִיִּימָא הֵוּא אֲבָן סִפִּיר, דִּהָא אֲתַעְרְנָא בֵּיה בְּרֻזָּא דִּהֵוּא מְרַגְּלִית טְבָא יְקִירָא, כְּמָה דְאוֹקִימָנָא.

דְּמוֹת כֶּסֶף, וְלֹא כְּתִיב דְּמוֹת הַכֶּסֶף. בְּגִין דְאִית כֶּסֶף, וְאִית כֶּסֶף. הַכֶּסֶף: עֲלָאָה טְמִירָא גְּנִיזָא דְלֹא אֲתַגְּלִיא, וְלִית מָאן דְקִיִּימָא בֵּיה לְמַנְדַּע וּלְאַסְתְּפֵלָא. וְעַל דָּא כְּתִיב כֶּסֶף סֵתָמָא, דָּא כֶּסֶף דְלְתַתָּא. דְּמוֹת כְּמֵרְאָה אָדָם, כִּינּוֹן דְאֻמְרָתוֹת, אֲמֵאֵי כְּמֵרְאָה, דִּהָא סְגִי לֵיה דְּמוֹת אָדָם. אֵלֶּא דְּמוֹת אָדָם, דָּא אִיהוּ רְזָא עֲלָאָה, בְּהֵוּא כְּבוֹד עֲלָאָה, דִּיּוֹקְנָא דְאָדָם. אָבֵל הָא דְאֲתוֹסֶף כְּמֵרְאָה, לְאַכְלָלָא אֵינוֹן דִּיּוֹקְנֵין דְמִלִּין דְחֻכְמָתָא, וְאֵינוֹן רְזִין דְחֻכְמָתָא (דף ר"ז ע"ב) דְסִלְקָן וּמִתְעַטְטָרֵן לַעֲיִלָּא, וּלְבַתֵּר קִיִּימִין בְּדִיּוֹקְנָא דְאָדָם בְּהֵוּא דִּיּוֹקְנָא דְצְדִיקֵיִיא דְמַעֲטָרִין לוֹן, וּבְכֻלָּהוּ אֲשַׁתְּעַשַׁע קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעֵטְרוֹי.

וְאַתָּוֹן חֻבְרַיִיא, הָא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲשַׁתְּעַשַׁע הַשְּׁתָּא, בְּאֵינוֹן מְלִין דְקָא אֻמְרִיתוּ, מִתְעַטְטָרֵן בְּהֵוּא אוֹרְחָא. וְהָא קִיִּימָתוֹן קָמִי מֵאֲרִיכוּן בְּדִיּוֹקְנֵיכוֹ קְדִישִׁין, דִּהָא אֲנָא בְּשַׁעַתָּא דְחֻמֵּינָא לְכוּ, וְאַסְתְּפֵלָנָא

והסתכלתי בדיוקניכם, ראיתי בכם שאתם רשומים בסוד של אדם, וינדעתי שהרי דיוקניכם נודע למעלה. וכך מזמנים הצדיקים לעתיד לבא, שיהיו נודעים לעין הכל, ולהראות פרצוף קדוש לפני כל העולם. זהו שכתוב (ישעיה סא) כל ראייהם יכירום כי הם זרע ברך ה'.

בין כך ראה את רבי יוסי שהיה מהרהר בדברי העולם. אמר לו, יוסי, קום והשלים דיוקנך, שאות אחת חסרה בך. קם רבי יוסי ושמח בדברי תורה וקם לפניו. הסתפל בו רבי שמעון. אמר לו, רבי יוסי, עכשו אתה שלם לפני עתיק הימים ודיוקנך שלם.

פתח ואמר, ויעשו את ציץ נזר הקדש זה טהור וגו'. למה נקרא ציץ? הסתכלות להסתפל בו. ומשום שהיה עומד על הסתכלות של אדם, נקרא ציץ. וכל מי שהסתפל בו באותו ציץ, היה נודע בו ומכר.

בציץ היו אותיות השם הקדוש חקיקות בחקיקה וחקיקות בו. ואם צדיק היה אותו שעומד לפניו, אותן אותיות שחקיקות בתוך הזהב היו בולטות ממש למעלה ועולות מאותה חקיקה באור, והיו מאירות בפני אותו האדם.

נוצצת בו התנוצצות, ולא נוצצים. בשעה הראשונה שהסתפל בו הפהו, היה רואה את אור האותיות כלם בפנים, וכשהיה מסתפל לעין בו, לא היה רואה דבר, אלא את אור פניו שמאיר פאלו ניצוץ של זהב היה נוצץ בו. רק שהפהו היה יודע את מראה ההסתכלות הראשונה שהיה רואה לפי שעה, שהרי רצונו של הקדוש ברוך הוא היה באותו אדם, ויודע שהוא מזמן

בדיוקניכו, חמינא בכו דאתון רשימין ברזא דאדם, וידענא דהא דיוקנא דילכוון אתעתדא לעילא. והכי אזדמנן צדיקניא לזמנא דאתי, לאשתמודעא לעיניהון דכלא, ולאחזאה פרצופא קדישא לקמי כל עלמא, הדא הוא דכתיב, (ישעיה סא) כל ראייהם יכירום פי הם זרע ברך יי'.

אדהכי חמא לרבי יוסי, דהוה מהרהר במלי דעלמא. אמר ליה, יוסי קום אשלים דיוקנך, דאת חד חסר בך. קם רבי יוסי וחדי במלין דאורייתא, וקם קמיה, אסתפל ביה רבי שמעון, אמר ליה, רבי יוסי, השתא אנת שלים קמי עתיק יומין, ודיוקנך שלים.

פתח ואמר, (שמות כח) ויעש את ציץ נזר הקדש זה טהור וגו'. אמאי אקרי ציץ. אסתפלותא לאסתפלא ביה. ובגין דהוה קיימא על אסתפלותא דבר נש, אקרי ציץ וכל מאן דאסתפל ביה ביהוה ציץ אשתמודעא ביה.

בציץ הוה אתוון דשמא קדישא גליפן בגלופא, ומחקקן ביה. ואי זכאה הוה ההוא דקיימא קמיה, אינון אתוון דמחקקן ביה גו דהבא, הוה בלטין מתתא לעילא, וסלקין מההוא גליפו בנהירו, והוה נהרין באנפין דההוא בר נש.

נציץ נציצו ביה, ולא נצצין. בשעתא קדמיתא דאסתפל פהנא ביה, הוה חמי נהירו דאתוון פלהו באנפין. וכד הוה מסתפל לעינא ביה, לא הוה חמי מדי, אלא נהירו דאנפוי דנהיר, פאילו ניצוצא דדהבא הוה נציץ ביה, בר דכהנא הוה ידע חיזו דאסתפלותא קדמאה, דהוה חמי לפום שעתא, דהא רעותא דקודשא בריך הוא הוה

לעולם הבא, משום שהמראה הזה מאירים עליו מלמעלה, והקדוש ברוך הוא היה מרצה בו. וכשמסתכלים בו לא רואים דבר, משום שהמראה שלמעלה אינו מתגלה אלא לפי שעה.

ואם עומד אדם לפני אותו ציץ ופניו אינם מראים לפי שעה מראה קדוש, היה הפהן יודע שהרי הוא עז מצח, וצריך לכפר עליו ולבקש עליו רחמים.

ויעש את ציץ גזר הקדש. רבי יהודה פתח הפסוק ברות (רות א), עיניך בשדה אשר יקצרון וגו'. בפסוק הזה יש להתבונן, למה צריך כאן לכתב? אמר לו רבי יצחק, אם כן, כמה פסוקים הם בתורה שנראה שלא הצטרכו להכתב, וראינו שכלם סודות עליונים. אמר רבי יהודה, בפסוק זה מי שרואה ולא מתבונן בו, כמי שלא טעם תבשיל הוא דומה.

אלא סוד כאן, וברוח הקדש נאמר. משום שראה בעז, הדין של ישראל, את ענותנותה של אותה צדקת, שלא מרימה עיניה לראות במקום אחר אלא לפניה, וראתה כל מה שראתה בעין טובה, ועזות המצח לא היתה בה - שבח את עיניה.

משום שיש עינים שבשבילן אין שולטת ברכה באותו מקום, והוא ראה בה עין טובה, שעל כל מה שהסתכלה היה בעין טובה. ועוד, שראה שהיה מצליח בידה כל מה שהיתה לוקחת נוסף בשדה. ובעז התבונן שרוח הקדש שורה עליה, ואז פתח ואמר, עיניך בשדה אשר יקצרון וגו'. אם תאמר, בשביל אותם הלוקטים כל אותם האחרים, איך

ביה בההוא בר נש, וידע דאיהו זמין לעלמא דאתי, בגין דחיזו דא נהרין עליה מלעילא, וקודשא בריך הוא הוה אתרעי ביה. וכד מסתכלין ביה לא חמאן מדי, בגין דחיזו דלעילא לא אתגלייא אלא לפום שעתא.

ואי קיימא בר נש קמי ההוא ציץ, ואנפוי לא אחזיין לפום שעתא, חיזו קדישא, הוה ידע פהנא דהא איהו תקיף מצחא, ובעי לכפרא עליה, ולמבעי עלוי רחמין.

ויעש את ציץ גזר הקדש. (שמות מ) רבי יהודה פתח קרא ברות, (רות ב) עיניך בשדה אשר יקצרון וגו'. האי קרא אית לאסתכלא ביה, אמאי אצטריך הכא למכתב. אמר ליה רבי יצחק, אי הכי כמה קראין אינון באורייתא דאתחזיאו דלא אצטריכו למכתב, ורחמינן דכלהו רזין עלאין. אמר רבי יהודה, האי קרא מאן דחמי ולא אסתפל ביה, כמה דלא טעים תבשילא דמי.

אלא רזא הכא, וברוח קדשא אתמר, בגין דחמא בעז דיינא דישראל, ענוותנותא דהיא צדקת, דלא מסלקא עינא למחמי באתר אתרא, אלא לקמה. וחמאת כל מה דחמאת, בעינא טבא, ותוקפא דמצחא לא הוה בה, שבח עיניה.

בגין דאית עינין דבגיניהון לא שלטא ברכתא בההוא אתר, ואיהו עינא טבא חמא בה, דכל מה דאסתכלת הוה בעינא טבא. ותו, דחמא, דהוה אצלח בידהא, דכל מה דהוות לקטא, אתוסף בחקלא. ובעז אסתפל דרוחא קדישא שרייא עליה, כדין פתח ואמר, עיניך בשדה אשר יקצרון וגו'. אי תימא בגין אינון לקטין כל אינון אתרנין, היך אמר דתהך אבתריהו, לא אצטריך למכתב אלא ולקטת אתריהן, מאי והלכת

אמר שתלך אחריהם? לא היה צריך לכתב אלא ולקטת אחריהן. מה זה והלכת אחריהן? אלא בשביל עיניה הוא אמר, עיניה שְׁהוּ גִרְמֹת (ברכות רבות, ועל פן ברכות ללוקטים רבים, ועל פן והלכת אחריהן, אחר עיניה. כל שאר בני העולם אין להם רשות ללכת אחר עיניהם, ואת אחר עיניה, שעיניה גִרְמֹת לברכות רבות.

דבר אחר בשדה אשר יקצרון - בעז ראה ברוח הקדש שעתידיים לצאת ממנה מלכים עליונים שליטים, שהם העינים של הכל, כמו שהיתה תמר, שכתוב בה (בראשית לח) ותשב בפתח עינים. התישבה בפתח שיוצא ממנו מלכים שליטים עליונים שנקראים עינים, כמו שנאמר (במדבר טו) אם מעיני העדה. כמו שכל אברי הגוף לא הולכים אלא אחר העינים, והעינים מנהיגות את כל הגוף - אף כף מלכים וסנהדרין וכל אותם שליטים, הפל הולכים אחריהם (שהולכים האברים אחר העינים), ומשום כף אמר לה עיניה. אלו המלכים והשליטים שעתידיים לצאת ממנה.

בשדה, איזה שדה? זה ציון וירושלים, שכתוב (מיכה ג) ציון שדה תחרש. וכתוב (בראשית כו) פריח שדה אשר ברכו ה', זו ירושלים. ועל פן כתוב עיניה בשדה, שהם העינים שלה, שעתידיים לצאת ממנה, לא יהיו שליטים אלא בשדה. אשר יקצרון, שהרי מאותו שדה היו לוקחים כל בני העולם תורה ואור שמאיר, שכתוב (ישעיה ב) כי מציון תצא תורה.

והלכת אחריהן, במעשים הכשרים הללו שאני ראיתי בך. הלא צויתני את הנערים וגו', כמשמעו שלו, משום שאשה דעתה קלה. וצמת, לשון נקיות נקט. וצמת, שאם תשוקתך לדבק באדם

אחריהן, אלא בגין עינהא קאמר. עינהא דהו גרמין (ג"א ברכאן סגיאין, ועל דא וכו'), ברכתא לקטין סגיאין ועל דא והלכת אחריהן, בתר עיניה. כל שאר בני עלמא לית להו (דף רי"ח ע"א) רשו למיהן בתר עינוי. ואנת לבתר עיניה, דעיניה גרמין ברכאן סגיאין.

דבר אחר עיניה בשדה אשר יקצרון. בעז חמא ברוח קדשא, דזמינין לנפקא מינה מלכין עלאין שליטין דאינון עינין דכלא. כמה דהוות תמר, דכתיב בה, ותשב בפתח עינים. אתיישבת בפתחא דנפקין מינה מלכין שליטין עלאין, דאקרון עינין, כמה דאת אמר (במדבר טו) אם מעיני העדה. כמה דכל שייפי גופא לא אזלין אלא בתר עינין, ועינין אינון מנהגין לכל גופא, אוף הכי מלכין וסנהדרין, וכל אינון שליטין, כלא אזלין אבתייהו (ס"א דאלין שייפין בתר עינין) ובגין כן אמר לה עיניה אלין מלכין ושליטין, דזמינין למיפק מינה.

בשדה. מאן שדה. דא ציון וירושלם, דכתיב, (מיכה ג) ציון שדה תחרש. וכתיב (בראשית כו) פריח שדה אשר ברכו יי', דא ירושלים. ועל דא כתיב עיניה בשדה, דאינון עינין דילה, דזמינין למיפק מינה, לא יהוין שליטין אלא בשדה. אשר יקצרון, דהא מההוא שדה, הוין נקטין כל בני עלמא תורה, ונהורא דנהיר, דכתיב, (ישעיה ב) כי מציון תצא תורה.

והלכת אחריהן, באלין עובדין דכשרן, דאנא חמינא בך. הלא צויתני את הנערים וגו'. כמשמעו דיליה, בגין דאתתא דעתא

והלכת אחריהן, במעשים הכשרים הללו שאני ראיתי בך. הלא צויתני את הנערים וגו', כמשמעו שלו, משום שאשה דעתה קלה. וצמת, לשון נקיות נקט. וצמת, שאם תשוקתך לדבק באדם

לקיים זרע בעולם - והלכת אל הפלים, אלה הם הצדיקים שנקראים פלי ה', שכתוב (שם נב) הברו נשאי פלי ה'. שעתידים הצדיקים להביא להם את כל העולם דורון למלך המשיח. ואותם פלי ה', פלים שהקדוש ברוך הוא נהנה בהם, אלה הם פלים שבורים, שבורים הם בעולם הזה כדי לקיים את התורה. והשמוש שהקדוש ברוך הוא משתמש בהם לא משתמש אלא מתוך הפלים הללו. וכשתדבק בהם, ושתית וגו'.

רבי יוסי פתח ואמר, (רות ג) ויאכל בעז וישת וייטב לבו. מה זה וייטב לבו? שברך על מזונו, ופרשוהו. וזהו סוד, שמי שמברך על מזונו זה מיטיב ללבו, ומי מוליך? (ומי הוא?) כמו שכתוב (תהלים כו) לך אָמר לבי. וכתוב (שם עג) צור לִבִּי וגו'.

ומשום שברכת המזון חביבה לפני הקדוש ברוך הוא - כל מי שמברך על השבע, מיטיב ומשמש למקום אחר, וסימנה - סעודת השבת, שמקום אחר נהנה מאותה ברכה של שבע ושמחה. וכאן נהנה מאותה ברכה של שבע של אותו צדיק בעז, וזהו וייטב לבו.

מה הטעם? משום שהמזון הוא קשה לפני הקדוש ברוך הוא שהוא אותו מקום, וכיון שאדם אוכל ושותה ומברך, אותה ברכה עולה, ונהנה מאותם דברים של שבע שעולים, ונמצא שנהנים מן המזון ממטה ומלמעלה.

וזהו הסוד שבין החברים. הסוד שפחל לא נהנה אותו מקום, אלא מאותם דברים שעולים מתוך שבע, וכל הדברים מתעטרם ורוים ושבעים בשמחה, ואותו מקום נהנה מהם. בשבת הוא סוד

קלה. וצמית, לישנא דנקיות נקט, וצמית, דאי תיאובתך לאדבקא בבר נש לקיימא זרעא בעלמא, והלכת אל הפלים, אלין אינון צדיקייא, דאקרוין פלי יי', דכתיב, (ישעיה נב) הברו נשאי פלי יי'. דזמינון צדיקייא לאייתא לון פל עלמא, דזרונא למלכא משיחא, ואינון פלי יי', מאנין דקודשא בריך הוא אתהני בהו, אלין אינון מאנין תבירין, תבירין אינון בהאי עלמא, בגין לקיימא אורייתא. ושימושא דקודשא בריך הוא אשתמש בהו, לא אשתמש אלא מגו הני כלים. וכד תתדבק בהו ושתית וגו'.

רבי יוסי פתח ואמר, (רות ג) ויאכל בעז וישת וייטב לבו. מהו וייטב לבו. דבריה על מזוניה, ואוקמוה. ודא הוא רזא, דמאן דמברך על מזוניה, דא אוטיב ללביה, ומאן אוטיב (כ"א ומאן איהו) כמה דכתיב, (תהלים כו) לך אָמר לבי. וכתוב (תהלים עג) צור לִבִּי וגו'.

ובגין דברכת מזונו חביבא קמי קדשא בריך הוא, פל מאן דבריה על שבעא, אוטיב וחידי לאתר אחרא, וסימנה סעודתי דשבת, דאתר אחרא אתהני מההיא ברכה דשבעא וחידי. והכא אתהני מההיא ברכה דשבעא דההוא צדיק בעז ודא וייטב לבו.

מאי טעמא. בגין דמזונו איהו קשה קמי קדשא בריך הוא ההוא אתר, וכיון דבר נש אכיל ושתה, וקא מברך. ההיא ברכתא סלקא, ואתהני מאינון מלין דשבעא דסלקין, ואשתכח דאתהני ממזונו מתתא ומלעילא.

ודא איהו רזא דבין חברייא. רזא בחול לא אתהני ההוא אתר, אלא מאינון מלין דסלקין מגו שבעא, וכלהו מלין מתעטרין ורוון ושבעין בחדו, וההוא אתר אתהני

אחר במזון ממש, ובאותה שמחה של המזון של מצוה של שבת, ובכל נמצא כלול - ממעלה ומטה. וסוד זה - כי ממך הכל ומידך נתנו לך. ודאי מהנאותה הזו, ובאותה שמחה של מזון של מצות השבת, כמו שבארנו.

מי שמברך את הקדוש ברוך הוא מתוך שבע, צריך לכוון לבו ולשים רצונו בשמחה, ולא ימצא עצוב, אלא שיברך בשמחה בסוד זה ולשים רצונו שהרי הוא נותן עכשו לאחר בשמחה, בעין טובה. וכמו שהיא מברך בשמחה ובעין טובה, כך נותנים לו בשמחה ובעין טובה. ומשום כך לא ימצא עצוב כלל, אלא בשמחה ובדברי תורה, וישים לבו ורצונו לתת ברכה זו בסוד שצריך.

סוד פאן, ארבע מרכבות שולטות בארבעה צדדים ומחנות, נזונו מאותה ברפת השבע, ובאותם דברים של ברוך אפה, נהנה ומתרבה ומתעטר בו. ומי שמברך, צריך רצון בשמחה ובעין טובה, ועל כן כתוב (משלי כב) טוב עין הוא יברך.

וכאן רד לסוף הפסוק, שכתוב כי נתן מלחמו לדל. שאם לא תאמר כך - הפסוק הזה אין ראשו סופו ואין סופו ראשו. אלא טוב עין, כמו שבארנו, הוא יברך ודאי, בעין טובה ובשמחה. ואינו לחנם לברך בשמחה, שהרי מאותה ברכה ומאותה שמחה נתן מלחמו לדל, מקום שצריך להזון מפל הצדדים. מקום שאין לו מעצמו כלום. מקום שנהנה מפל הצדדים ונקלל מפל הצדדים. הדברים הללו לא נמסרו אלא לחכמים שיודעים סודות עליונים ודרכי התורה.

לא אתמסרו אלא לחכמים דידעין רזין עלאין ואורחין דאורייתא.

מנייהו. בשבת איהו רזא אחרא, במזונא ממש, ובההוא חדוה דמזונא דמצוה דשבת, ובכלא אשתכח פלילא מעילא ותפא. ורזא דא (דברי הימים א כט) כי ממך הכל ומידך נתנו לך. ודאי בהנאותיה דא, ובההוא חדוה דמזונא דמצוה דשבת, כמה דאוקמוה.

מאן דמברך לקודשא בריך הוא מגו שבועא, בעי לכונא לביה, ולשוואה רעותיה בחדוה, ולא ישתפח עציב, אלא דיברך בחדוה ברזא דא, ולשווי רעותיה דהא איהו יהיב השתא לאחרא בחדוה, בעינא טבא, וכמה דאיהו מברך בחדוה ובעינא טבא. הכי יהבין ליה בחדוה ובעינא טבא. ובגין כך לא ישתפח עציב כלל, אלא בחדוה, ובמלין דאורייתא, וישוי לביה ורעותיה למיהב ברכה דא, ברזא דאצטריך.

רזא הקא, ארבע רתיכין שליטין, בד' סטרין ומשיריין, אתזנו מההיא ברכתא דשבועא, ובאינון מלין דברוך אפה, אתהני ואתרבי ואתעטר ביה. ומאן דמברך אצטריך רעותא בחדוה, ובעינא טבא, ועל דא כתיב, (משלי כב) טוב עין הוא יברך.

והבא שפיל לסיפיה דקרא, דכתיב פי נתן מלחמו לדל. דאי לא תימא הכי, האי קרא לאו רישיה סיפיה, ולאו סיפיה רישיה. אלא טוב (דף רי"ח ע"ב) עין, כמה דאוקימנא, הוא יברך ודאי, בעינא טבא בחדוה. ולא איהו למגנא לברכא בחדוה, דהא מההיא ברכתא, ומההוא חידו נתן מלחמו לדל, אתר דאצטריך לאתזנא מפל סטרין. אתר דלית ליה מגרמיה כלום. אתר דאתהני מפל סטרין ואתפליל מפל סטרין. מלין אלין

לא אתמסרו אלא לחכמים דידעין רזין עלאין ואורחין דאורייתא.

בא וראה, בעז הנה טוב עין,
ועזות מצח מעולם לא היתה בו.
מה פתוב? (רות ג) ויבא לשכב
בקצה הערמה. סוד הכתוב - (שיר
" בטנף ערמת חטים. מכאן
למדנו, שכל מי שמברך ברכת
המזון פראוי בשמחה ובכרזון
הלב, כשמשלך מן העולם הזה
מתקן לו מקום בתוך סודות
עליונים בהיכלות קדושים. אשרי
האיש ששומר את מצוות אדונו
ויודע את סודן, שאין לך מצוה
ומצוה בתורה שאין תלויים בה
סודות עליונים ואורות וזוים
עליונים, ובני אדם לא יודעים
ולא משגיחים בכבוד רבונם.
אשרי חלקם של הצדיקים, אותם
שמשפדלים בתורה. אשריהם
בעולם הזה ובעולם הבא.

בא וראה שהרי אמרו, שכל אותם
עזי המצח שאין להם בושח, אין
להם חלק בעולם הזה ובעולם
הבא. כל עזי המצח שהיו
בישראל, כשהיו מסתכלים
באותו הציץ, היו משברים את
לבם ומסתכלים במעשיהם,
משום שציץ היה עומד על אות,
וכל מי שמסתכל בו היה מתבייש
במעשיו. ולכן הציץ מכפר על
אותם עזי פנים, עזי מצח.

אותיות של הסוד של השם
הקדוש שהיו חקוקות על הציץ,
היו מאירות וכולטות ונוצצות.
כל מי שהיה מסתכל באותה
התנוצצות של האותיות, נופלות
פניו מאימה והיה נשבר לבו, ואז
הציץ מכפר עליהם. כמו זה, פיון
שהוא גורם לשבר לבו ולהפנע
מלפני רבוננו.

כמו כן הקטרת, כל מי שהריח
באותו עשן, כשעלה אותו עמוד
מאותו מעלה עשן, היה מברר את

הא חזי, בעז טב עינא הוה ותוקפא דמצחא
לא הוה ביה לעלמא. מה כתיב, (רות ג)
ויבא לשכב בקצה הערמה, רזא דכתיב, (שיר
השירים ז) בטנף ערמת חטים. מהכא אוליפנא,
כל מאן דמברך ברכת מזונא כדקא יאות,
בחדוה ברעותא דלבא, פד סליק מהאי
עלמא, אתר אתתקנא ליה, גו רזין עלאין
בהיכלין קדישין. זפאה איהו בר נש דנטיר
פקודי דמאריה, וידע רזא דילהון, דלית לך
פקודא ופקודא באורייתא, דלא תליין ביה
רזין עלאין, ונהורין וזיוין עלאין, ובני נשא
לא ידעי, ולא משגיחין ביקרא דמאריהון.
זפאה חולקיהון דצדיקייא, אינון דמשפדלי
באורייתא זפאין אינון בעלמא דין ובעלמא
דאתי.

הא חזי דהא אמרו, דכל אינון תקיפי מצחא,
דלית להו כסופא, לית להון חולקא
בעלמא דין ובעלמא דאתי. כל אינון תקיפי
מצחא דהו בהו בישראל, פד הו מסתפלן
בהווא ציץ, הו מתברן לפייהו, ומסתפלן
בעובדייהו. בגין דציץ על את הוה קאים, וכל
מאן דמסתפל ביה, הוה מכסיף בעובדוי. ועל
דא ציץ מכפרא על אינון תקיפי אנפין, תקיפי
מצחא.

אתוון דרזא דשמא קדישא דהו גליפין על
ציצא, הו נהרין ובלטין ונצצין. כל
מאן דהוה מסתפל בהווא נציצו דאתוון,
אנפוי נפלין מאימתא, והוה אתבר לפיה,
וכדין ציצא מכפרא עלייהו. פגוונא דא פיון
דאיהו גרים לתברא לפיה, ולא תפנעא מקמי
מאריה.

בגוונא דא קטרת, כל מאן דארח בהווא
תננא, פד סליק ההווא עמודא מההווא

תננא, פד סליק ההווא מעלה עשן, הוה מברר

לבו בברור (באורה בשמחה) לעבד את רבוננו ומעביר ממנו זממת היצר הרע, ולא היה לו אלא לב אחד כנגד אביו שבשמים, משום שקטרת היא שבר ליצר הרע ודאי בכל הצדדים. כמו שציין היה עומד על גס - אף קטרת. שאין לה דבר בעולם לשבר את הצד האחר, פרט לקטרת.

בא וראה מה כתוב, (במדבר יז) קח את המחפה ותן עליה אש מעל המזבח ושם קטרת. מה הטעם? פי יצא הקצף מלפני ה' החל הנגף. שהרי אין שבר לאותו הצד פרט לקטרת, שאין לה דבר חביב לפני הקדוש ברוך הוא כמו קטרת, ועומדת לבטל כשפים ודברים רעים מהבית. ריח ועשן הקטרת שעושים בני אדם, באותו מעשה הוא מבטל, כל שפן הקטרת.

דבר זה גזרה עומדת לפני הקדוש ברוך הוא, שכל מי שמסתכל וקורא בכל יום את מעשה (פרשת) הקטרת, ינצל מפל הדברים הרעים וכשפי העולם, ומפל הפגעים הרעים, ומהרהור רע ומדין רע וממות, ולא ינוק כל אותו יום, שלא יכול הצד האחר לשלט עליו, וצריך שיכונן בו. אמר רבי שמעון, אם בני אדם היו יודים כמה הוא עליון מעשה הקטרת לפני הקדוש ברוך הוא, היו נוטלים כל דבור ודבור ממנו והיו מעלים אותו עטרה על ראשיהם כמו כתר של זהב. ומי שמשתדל בו, צריך להסתפל במעשה הקטרת, ואם יכונן בו בכל יום, יש לו חלק בעולם הזה ובעולם הבא, ויסתלק המות ממנו ומהעולם, וינצל מפל הדינים של העולם הזה, ומצדדים רעים, ומדין הגיהנם ומדין המלכות האחרת.

לביה, בבירור (בנהירו בחדות) למפלח למאריה, ואעבר מניה זוהמא דיצר הרע, ולא הוה ליה אלא לבא חדא, לקבל אביה דבשמיא. בגין דקטרת, תבירו דיצר הרע איהו ודאי בכל סטריין. וכמה דציין הוה קאים על ניסא, אוף קטרת. דלית לה מלה בעלמא, למתבר ליה לסטרא אחרא, בר קטרת.

הוא חזי מה כתיב, (במדבר יז) קח את המחפה ותן עליה אש מעל המזבח ושם קטרת. מאי טעמא. פי יצא הקצף מלפני יי', החל הנגף. דהא לית תבירו להווא סטרא בר קטרת. דלית לה מלה חביבה קמי קדשא בריך הוא, פקטרת. וקיימא לבטלא חרשין, ומלין בישין מביתא. ריחא ועשנא דקטרת דעבדי בני נשא, בהווא עובדא איהו מבטל, כל שפן קטרת.

מלה דא גזרה קיימא קמי קדשא בריך הוא, דכל מאן דאסתפל וקרי בכל יומא עובדא (נ"א פרשתא) דקטרת, ישתזיב מפל מלין בישין וחרשין דעלמא. ומפל פגעין בישין, ומהרהורא בישא, ומדינא בישא, וממותנא, ולא יתזק כל ההוא יומא, דלא יכיל סטרא אחרא לשלטא עליה, ואצטריך דיכוין ביה. אמר רבי שמעון, אי בני נשא הוו ידעי כמה עלאה איהו עובדא דקטרת קמי קדשא בריך הוא, הוו נטלי כל מלה ומלה מגייה, והוו סלקי לה עטרה על רישיהו, פכתרא דדהבא. ומאן דאשתדל ביה, בעי לאסתפלא בעובדא דקטרת, ואי יכוין ביה בכל יומא, אית ליה חולקא בהאי עלמא, ובעלמא דאתי, ויסתלק מותנא מגייה, ומעלמא, וישתזיב מפל דינין דהאי עלמא, מסטריין בישין, ומדינא דגיהנם, ומדינא דמלכו אחרא.

בְּאוֹתָהּ קְטֹרֶת, כְּשֶׁהִיא עוֹלָה עֲשׂוֹן
בְּעֶמֶד, הַכֹּהֵן הָיָה רוֹאֶה
הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ
פְּרוּשׁוֹת (פְּרוּחֹת) בְּאֵוִיר וְעוֹלוֹת
לְמַעַלָּה בְּאוֹתוֹ עֶמֶד. אַחַר כֵּן
כִּמְּה מְרַכְּבוֹת קְדוּשׁוֹת סוֹכְבוֹת
אוֹתוֹ מִכָּל הַצְּדִידִים עַד שְׁעוֹלָה
בְּאוֹר וְשִׁמְחָה, וּמְשַׁמַּח אֶת מִי
שֶׁמְשַׁמַּח, וְקוֹשֵׁר קְשָׁרִים לְמַעַלָּה
וּלְמַטָּה כְּדִי לִיַּחַד הַכֹּל, וְהָרִי
בְּאַרְנוֹ. וְזֶה מְכַפֵּר עַל יֵצֵר הָרַע
וְעַל עֲבוּדָה זָרָה, שֶׁהוּא הַצַּד
הָאֲחֵר, וְהָרִי בְּאַרְנוֹ.

פְּתַח וְאָמַר, (שְׁמוֹת ל) וַיַּעַשׂ מִזְבֵּחַ
מִקְטֹרֶת קְטֹרֶת וְגו'. בְּפֶסוּק זֶה יֵשׁ
לְהַתְּבַוֵּן, מִשׁוּם שֶׁהָיוּ שְׁנֵי
מִזְבְּחוֹת - מִזְבֵּחַ הָעוֹלוֹת וּמִזְבֵּחַ
קְטֹרֶת הַסַּמִּים, זֶה בַּחוּץ וְזֶה
בְּפְנִימִים, מִזְבֵּחַ הַקְטֹרֶת הַזֶּה שֶׁהוּא
פְּנִימִי, לְמַה נִּקְרָא מִזְבֵּחַ, וְהָרִי אֵין
זוֹכְחִים בּוֹ זְכוּתִים, וּמִזְבֵּחַ עַל כֵּן
נִקְרָא?

אֲלֵא מִשׁוּם שֶׁמְכַבֵּל וְכוּפֶת כִּמְּה
צְדָדִים רַעִים, וּמִשׁוּם שְׁאוֹתוֹ הַצַּד
הָרַע כְּפוֹת, לֹא יָכוֹל לְשַׁלֵּט וְלֹא
לְהִיּוֹת קְטָגוֹר, וְעַל כֵּן נִקְרָא
מִזְבֵּחַ. כְּשֶׁאוֹתוֹ הַצַּד הָרַע הָיָה
רוֹאֶה (עֶמֶד הָעֶשֶׂן) עֲשׂוֹן הַקְטֹרֶת
שְׁעוֹלָה - נִכְנַע וְבוֹרַח, וְלֹא יָכוֹל
לְקַרֵּב כָּלֵל לְמִשְׁכָּן. וּמִשׁוּם זֶה
נִטְהָר וְלֹא מִתְעַרֵּב בְּאוֹתָהּ שִׁמְחָה
שְׁלֵמָה, פָּרַט לְקְדוּשׁ-כְּרוּךְ-
הוּא לְבָדוֹ, וּמִשׁוּם שֶׁכָּל כֵּן
חִבִּיבָה, לֹא עוֹמֵד אוֹתוֹ מִזְבֵּחַ
אֲלֵא (פְּנִימִי) לְפָנִים, שֶׁזֶהוּ הַמִּזְבֵּחַ
שֶׁנִּמְצְאוֹת בּוֹ בְּרֻכּוֹת, וְעַל כֵּן
נִסְמָר מִן הָעֵין.

כִּי כְּתוּב בְּאַהֲרֹן? (בַּמִּדְבָר יז) וַיַּעֲמֵד
בֵּין הַמַּתִּים וּבֵין הַחַיִּים וַתַּעֲצֹר
הַמַּגֵּפָה, שֶׁכִּפַּת אֶת מְלֵאךְ הַמּוֹת
שֶׁלֹּא יָכוֹל לְשַׁלֵּט כָּלֵל וְלֹא
לַעֲשׂוֹת דִּין. סִימָן זֶה נִסְמָר
בְּיַדְנוֹ, שֶׁכָּל מְקוֹם שְׁאוֹמְרִים
בְּכוֹנֶה וְרֻצוֹן הַלֵּב אֶת מַעֲשֵׂה

בְּהֵוֵא קְטֹרֶת כִּד הָיָה סֵלִיק תִּנְנָא בְּעֶמֶד, א
כִּהְנָא הָיָה חָמִי אֲתוּוֹן דְּרִזָּא דְשָׁמָא (ד) ^ר
רִיטע"א) קְדִישָׁא, פְּרִישָׁאן (ג"א פְּרִישָׁאן) בְּאוֹרָא,
וְסֵלִיק לְעִילָא בְּהֵוֵא עֶמֶד. לְבַתֵּר כִּמְּה
רְתִיכִין קְדִישִׁין סְחָרִין לִיה מִכָּל סְטָרִין, עַד
דְּסֵלִיק בְּנִהִירוֹ וְחִדּוּהּ, וְחִדִּי לְמֵאן דְּחִדִּי,
וְקָשֵׁר קְשָׁרִין לְעִילָא וְתַתָּא לְיַחְדָּא כִּלָּא, וְהָא
אוּקְיָמָנָא. וְדָא מְכַפֵּר עַל יֵצֵר הָרַע, וְעַל
עֲבוּדָה זָרָה, דְּאִיהוּ סְטָרָא אַחֲרָא. וְהָא
אוּקְמוּהּ.

פְּתַח וְאָמַר, (שְׁמוֹת ל) וַעֲשִׂיתָ מִזְבֵּחַ מִקְטֹרֶת
קְטֹרֶת וְגו'. הָאֵי קָרָא אִית לְאִסְתַּכְּלָא בֵּיה, בְּגִין
דְּתָרִין מְדַבְּחִין הוּוּ, מְדַבְּחָא דְעֵלְוֹן, וּמְדַבְּחָא
דְּקְטֹרֶת בּוּסְמִין, דָּא לְבַר, וְדָא לְגו'. הָאֵי
מְדַבְּחָא דְקְטֹרֶת, דְּאִיהוּ פְּנִימָאָה, אֲמַאי אֲקָרִי
מִזְבֵּחַ, וְהָא לָא דְבַחִין בֵּיה דְבַחִין, וּמִזְבֵּחַ עַל
דָּא אֲקָרִי.

אֲלֵא בְּגִין דְּבִטִיל וְכַפִּית לְכִמְּה סְטָרִין בִּישִׁין,
וּבְגִין דְּהֵוֵא סְטָרָא בִישָׁא כַּפִּית וְלֹא
יָכִיל לְשַׁלְטָאָה, וְלֹא לְמַהוּי קְטִיגוֹרָא, וְעַל דָּא
אֲקָרִי מִזְבֵּחַ. כִּד הֵוֵא סְטָרָא בִישָׁא הָיָה חָמִי
(כ"א עֶמֶד דְּעֶשֶׂן) עֲשִׂנָא דְקְטֹרֶת דְּסֵלִיק, אֲתַפְּפִיָּא
וְעָרַק, וְלֹא יָכִיל לְקַרְבָּא כָּלֵל לְמִשְׁכָּנָא. וּבְגִין
דָּא אֲתַזְכִּי וְלֹא אֲתַעַרֵּב בְּהֵוֵא חִדּוּהּ דְלְעִילָא,
כִּד קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּלַחֲוֹדוּי, וּבְגִין דְּחִבִּיבָא
כָּל כֵּן, לָא קָאִים הֵוֵא מִזְבֵּחַ, אֲלֵא (ד"א פְּנִימָאָה)
לְגו'. דְּהָאֵי אִיהוּ מִזְבֵּחַ דְּבִרְפָּאן אֲשַׁתְּכַחוּ בֵּיה,
וְעַל דָּא סְתִים מַעֲיָנָא.

כִּי פְתִיב בְּאַהֲרֹן, (בַּמִּדְבָר יז) וַיַּעֲמֵד
בֵּין הַחַיִּים וַתַּעֲצֹר הַמַּגֵּפָה, דְּכַפִּית לִיה
לְמֵלֵאךְ הַמּוֹת, דְּלֹא יָכִיל לְשַׁלְטָאָה כָּלֵל, וְלֹא
לְמַעַבְד דִּינָא. סִימָנָא דָּא אֲתַמְסֵר בִּידְנָא, דִּי
בְּכָל אַתֵּר דְּקִאֲמְרִי בְּכוֹנֶה, וְרַעוּתָא דְלָבָא

הקטרת, שאין שולט המות באותו מקום ולא זק, ולא יכולים שאר העמים לשלט על אותו המקום.

בא וראה מה כתוב, מזבח מקטר קטרת. פיון שפתיב מזבח, למה נקרא מקטר קטרת? אלא משום שנוטלים מהמקום הזה להקטיר כמו שעשה אהרן. עוד, המזבח צריך להקטיר לקדשו באותה קטרת, ועל בן מקטר קטרת. עוד, מקטר קטרת פתגומו, להקטיר קטרת. שהרי אסור להקטיר במקום אחר קטרת, רק ממחיתה.

(ממחיתה של יום הכפורים).

בא וראה, זה מי שדין רודף אחריו, צריך את הקטרת הזו ולשוב לפני רבנו, שהרי הוא סיוע לסלק דינים מנגנו, ובזה ודאי הם מסתלקים מנגנו, אם הוא רגיל בכף להזכיר פעמים ביום - בבקר ובערב, שפתיב קטרת סמים בבקר ובערב, בין הערבים יקטירנה. וזהו קיומו של העולם תמיד, שפתיב (שמות ל) קטרת תמיד לפני ה' לדרתיכם. ודאי שהוא קיום העולם למטה וקיום העולם למעלה.

באותו מקום שלא נזכר בכל יום מעשה הקטרת, הדינים שלמעלה שרויים בו ומגפות רבות בו, ועמים אחרים שולטים עליו, משום שפתיב קטרת תמיד לפני ה'. תמיד היא עומדת לפני ה' יותר מכל העבודות האחרות. חביב הוא מעשה הקטרת, שהוא נכבד וחביב לפני הקדוש ברוך הוא יותר מכל העבודות והרצונות (והמעשים) של העולם. ואף על גב שהתפלה מעלה מהכל - מעשה הקטרת הוא נכבד וחביב לפני הקדוש ברוך הוא. בא וראה מה בין תפלה למעשה הקטרת. את התפלה תקנו במקום

עובדא דקטרת, דלא שלטא מותנא בההוא אתר, ולא יתזק, ולא יכלין שאר עמין לשלטאה על ההוא אתר.

תא חזי מה כתוב, מזבח מקטר קטרת. פיון דכתיב מזבח, אמאי אקרי מקטר קטרת. אלא בגין דנטלי מהאי אתר לאקטרא, כמה דעבד אהרן. תו, מזבח אצטריך לאקטרא ולקדשא ליה בההוא קטרת, ועל דא מקטר קטרת. תו, מקטר קטרת, פתגומו, לאקטרא קטרת, דהא אסיר לאקטרא באתר אחרא קטרת, בר ממחיתה. (ג"א ממחיתה דיום הכפורים).

תא חזי, האי מאן דדינא רדיף אבתריה, אצטריך להאי קטרת, ולא תבא קמי מאריה, דהא סיועא איהו לאסתלקא דינין מניה, ובהאי ודאי מסתלקין מניה, אי הוא רגיל בהאי, לאדפרא תרין זמנין ביומא, בצפרא וברמשא, דכתיב קטרת סמים בבקר בבקר וכתוב בין הערבים יקטירנה. ודא איהו קיומא דעלמא תדיר, דכתיב, (שמות ל) קטרת תמיד לפני יי' לדורותיכם ודאי הוא קיומא דעלמא לתתא, וקיומא דעלמא לעילא.

בההוא אתר דלא אדפר בכל יומא עובדא דקטרת, דינין דלעילא שריין ביה, ומותנין סגיאוו ביה, ועמין אתרנין שלטין עליה. בגין דכתיב, קטרת תמיד לפני יי'. תמיד איהו קיימא לפני יי', יתיר מפל פולחנין אתרנין, חביבא איהו עובדא דקטרת, דהוא יקיר וחביב קמי קדשא בריך הוא, יתיר מפל פולחנין ורעותין (ג"א ועודין) דעלמא. ואף על גב דצלותא איהי מעלייא מפלא, עובדא דקטרת הוא יקיר וחביב קמי קדשא בריך הוא.

תא חזי, מה בין צלותא לעובדא דקטרת.

קרבנות שהיו ישראל עושים, וכל אותם קרבנות שהיו עושים ישראל אינם חשובים כמו הקטרת. ועוד, מה בין זה לזה? אלא תפלה היא תקון לתקן מה שצריך. קטרת עושה יותר, מתקנת וקושרת קשרים ועושה אור יותר מהכל. ומי הוא שמעביר זהמה ומטהר את המשכן, והכל מאיר ונתקן ונקשר כפאחד.

ולכן צריכים להקדים מעשה הקטרת לתפלה בכל יום ויום, להעביר הזהמה מהעולם, שהיא תקון של הכל בכל יום ויום, כמו שאותו קרבן חביב שמרצה בו הקדוש ברוך הוא.

מה כתוב במשה? (שם) ויאמר ה' אל משה קח לך סמים נטף וגו'. אף על גב שבארוה, אבל מה שונה במעשה זה יותר מכל מה שאמר לו? אלא קח לך - להנאתך ולתועלתך. משום שפשאשה נטהרת, זו הנאה לבעלה. וסוד זה - קח לך סמים, להעביר הזהמה, לקדש אשה עם בעלה. אשרי חלקו של משה.

כמו כן קח לך עגל בן בקר שנאמר לאהרן, לכפר על חטאו על אותו עגל שהוא גרם להם לישראל. ועל זה כתוב במשה קח לך, להנאתך ולתועלתך. (לכך בארוה בפסל לך, מאותה פסלת של לוח אבן נתעשר משה. אף כאן לך - להנאתך ולטובתך).

הקטרת קושרת קשרים, מאירה אור ומעבירה זהמה, וד' מתחברת בה' (ד' נעשית ה'), ה' מתחברת בו', ו' עולה ומתעשרת בה', ה' מאירה ב', והכל מעלה רצון לאין סוף. ונהייה הכל קשר אחד, ונעשה קשר אחד בסוד אחד, שהוא קשר עליון של הכל.

צלותא אתקיננו לה באתר דקרבנין, דהווי עבדי ישראל, וכל אינון קרבנין דהווי עבדין ישראל, לאו אינון חשיבין כקטרת. ותו מה בין האי להאי. אלא צלותא איהו תקוונא לאתקנא מה דאצטריך, קטרת עביד יתיר, מתקין וקשיר קשרין, ועביד נהירו יתיר מפלא. ומאן איהו דאעבר זוהמא ואידפי משפנא, וכלא אתנהיר ואתתקן ואתקשר כחדא.

ועל דא בעינן לאקדמא עובדא דקטרת לצלותא, בכל יומא ויומא, לאעפרא זוהמא מעלמא, דאיהו תקוונא דכלא, בכל יומא ויומא. כגוונא דההוא קרבנא חביבא דאתרעי ביה קדשא בריה הוא.

מה פתיב במשה (שמות ל) ויאמר יי' אל משה קח לך סמים נטף וגו' אף על גב דאוקמוה, אבל מאי שנא בעובדא דא יתיר מכל מה דאמר ליה. אלא קח לך, להנאתך ולתועלתך. בגין דכד אתתא אתדכאת, הנאותא דבעלה איהו. ורזא דא קח לך סמים, לאעפרא זוהמא, לאתקדשא אתתא כבעלה. זכאה חולקיה (דף ר"ט ע"ב) דמשה.

כגוונא דא (ויקרא ט) קח לך עגל בן בקר, דאתמר לאהרן. לכפרא על חוביה, על ההוא עגל דאיהו גרים לון לישראל. ועל דא כתיב במשה, קח לך, להנאתך, ולתועלתך. (כ"א לכך אוקמוה בפסל לך, מההוא פסולת דלוח אבנא נתעשר משה אוף חבי לך להנאתך ולטובתך).

קטרת קשיר קשירו, נהיר נהירו ואעבר זוהמא. וד' אתחבר בה' (ד"א ד' אתעביד ה'), ה' אתחבר בו'. ו' סליק ואתעטר בה'. ה' אתנהיר ב'. וכלא סליק רעותא לאין סוף. והוי כלא קשירו חד, ואתעביד חד קשירו, ברזא חדא דאיהו קשרא עלאה דכלא.

מבאן ולהלאה, פיון דכלא אתקשרא בהאי קשרא, אתעטר פלא ברזא דאין סוף. ורזא דשמא קדישא אתנהיר, ואתעטר בכל סטריין, ועלמין פלהו בחדוה. ואתנהירו בוציניין ומזוניין וברפאן אשתכחו בכל עלמין, וכלא ברזא דקטרת. ואי זוהמא לא אתעבר, אשתפח דכלא לא אתעביד. דכלא בהאי תלייא.

בא וראה, הקטרת היא ראשונה תמיד לפני הכל. ומשום כך מצעה הקטרת צריך להקדים לתפלה, לשירות ותשבחות, משום שכל זה לא עולה ולא נתקן ולא נקשר עד שעוברת הזהמה. מה כתוב? (ויקרא טו) וכפר על הקדש וגו' - בראשונה, ואחר כך - ומפשעיהם לכל חטאתם. ועל פן צריכים לכפר על הקדש ולהעביר הזהמה ולטהר הקדש, ואחר כך שירות ותשבחות ותפלות, הכל כפי שאמרנו.

אשריהם ישראל בעולם הזה ובעולם הבא, שהרי הם יודעים לתקן תקוין שלמעלה ומטה, כמו שצריכים לתקן תקוין ממטה למעלה עד שהכל נקשר כאחד בקשר אחד באותו קשר (קשור) עליין כמו שצריכים לתקן (תקונים) שלמטה צריכים לתקן בתקוין של האותיות הרשומות שנקרא בהן הקדוש ברוך הוא.

רבי שמעון ורבי אלעזר בנו היו יושבים לילה אחד ועוסקים בתורה. אמר רבי אלעזר לרבי שמעון אביו, הרי כתוב (בראשית ב) ואל האשה אמר הרבה ארבה עצבונך והרנך בעצב תלדי בנים ואל אישה תשוקתך וגו'. ולמדנו שזהו סוד עליין. מילא למטה, אבל הוא כמו שלמעלה, מה יש לומר?

פתח רבי שמעון ואמר, (תהלים מב)

הא חזי, קטרת איהו קדמאה תדיר, קדם לכלא. ובגין כך עובדא דקטרת אצטריך לאקדמא לצלותא, לשירין ותושבחות. בגין דכל דא לא סלקא, ולא אתפקן, ולא אתקשר, עד דאתעבר זוהמא, מה כתיב (ויקרא ט"ז) וכפר על הקדש וגו' בקדמיתא, ולבתר ומפשעיהם לכל חטאתם. ועל דא בעינן לכפרא על קדשא, ולאעברא זוהמא, ולא תדפאה קדשא. ולבתר שירין ותושבחות וצלותין, פלא כדקאמרן.

זבאין אינון ישראל בעלמא דין, ובעלמא דאתי, דהא אינון ידעין לתקנא תקוונא דלעילא ותתא, כדבעינן לתקנא תקוונא מתתא לעילא עד דאתקשר פלא כחדא, בקשורא חד, בההוא קטורא (ס"א קשורא) עלאה כד בעינן לתקנא (תקונין לתתא בעינן לתקנא) בתקוונא דאתוון רשימין, דקודשא בריך הוא אתקרי בהון.

רבי שמעון ורבי אלעזר בריה, הוו יתבי ליליא חד, ולעאן פאורייתא. אמר רבי אלעזר לרבי שמעון אבוי. הא כתיב (בראשית א)

ואל האשה אמר הרבה ארבה עצבונך והרונך בעצב תלדי בנים ואל אישה תשוקתך וגו'. ואוליפנא דדא איהו רזא עלאה. תינח לתתא, אבל איהו כגוונא דלעילא, מאי איפא למימר. פתח רבי שמעון ואמר, (תהלים מב) כאיל תערג

כִּאֵל תַּעֲרַג עַל אֲפִיקֵי מַיִם וְגו'. פְּסוּק זֶה פְּרֻשׁוֹהוּ. אֲבָל חִיָּה אַחַת יֵשׁ בְּעוֹלָם, וְהִיא שׁוֹלֵטֶת בְּשִׁלְטוֹן עַל אֵלֶּף מִפְתָּחוֹת בְּכָל יוֹם. וְהִיא נִקְבָּה, וְתִשׁוּקָתָה תָּמִיד עַל אֲפִיקֵי מַיִם לְשִׁתּוֹת וְלִהְתַּרְוֹת מִצְמָאוֹנָה, שֶׁכְּתוּב כִּאֵל תַּעֲרַג עַל אֲפִיקֵי מַיִם.

כַּאֵן יֵשׁ לְהִתְבּוֹנֵן. בְּרֵאשׁוֹנָה כְּתוּב כִּאֵל, וְלֹא כְּתוּב כִּאֵילֹת, וְאַחַר תַּעֲרַג, וְלֹא כְּתוּב יַעֲרַג. אֲבָל סוּד זֶה, זָכַר וְנִקְבָּה שְׁנֵיהֶם כְּאַחַד שְׂאִין לְהַפְרִידם, וְאַחַד הוּא, שְׁלֹא צָרִיף לְהַעֲלוֹת אוֹתָם זֶה מִזֶּה, אֲלֵא שְׁנֵיהֶם כְּאַחַד. וְהִנֵּקְבָה הַזֶּה תַּעֲרַג עַל אֲפִיקֵי מַיִם, וְהִיא מִתְעַבֵּרֶת מִן הַזָּכֵר, וְקִשָּׁה עֲלֵיהָ, שֶׁהָרִי עַל דִּין עוֹמֶדֶת.

וּכְשִׁמוּלִידָה, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְזַמֵּן לָהּ נַחֵשׁ אַחַד עֲלִיוֹן גְּדוֹל, וְכֹא וְנוֹשֵׁף בְּאוֹתוֹ מְקוֹם וּמוֹלִידָה. וְסוּד זֶה - הַרְבֵּה אֲרָבָה עֲצָבוֹנָה וְהַרְבֵּה, מִשׁוּם שֶׁהִיא מִתְחַלְחֶלֶת בְּכָל יוֹם וּבְעֶצֶב עַל מַעֲשֵׂי הָעוֹלָם. בְּעֶצֶב תְּלַדִּי בָּנִים. בְּעֶצֶב - זֶה סוּד הַנַּחֵשׁ, שֶׁמַּעֲצִיב פְּנֵיהֶם שֶׁל הָעוֹלָם.

וְאֵל אִישׁוֹף תִּשׁוּקָתָךְ, כְּמוֹ שְׁנֵאֲמַר תַּעֲרַג עַל אֲפִיקֵי מַיִם. וְהוּא יִמְשַׁל בְּךָ, הָרִי בְּאַרְנוֹ הַסּוּד, שֶׁהוּא שׁוֹלֵט עֲלֵיהָ. וְכָל זֶה לְמַה? מִשׁוּם שֶׁאֲמָרָה הַלְבָּנָה, כְּמוֹ שֶׁשְּׁנִינָה וּמִשׁוּם כֶּךָ הַקְּטִינָה אוֹרָה וְהַקְּטִינָה שֶׁלְטוֹנָה, וְאֵין לָהּ רִשׁוּת מִעֲצָמָה, פָּרַט לְכַאֲשֶׁר נּוֹתְנִים לָהּ כַּח.

בְּעֶצֶב תְּלַדִּי בָּנִים, כְּמוֹ שְׁבֵאַרְנוֹ. וְאִם תֵּאֲמַר, לְמַה צָרִיף נַחֵשׁ לְזֶה? אֲלֵא זֶה פֶּתַח דְּרָף לְהוֹרִיד כָּל (בְּכָל) אוֹתָן נְשִׁמוֹת שֶׁל הָעוֹלָם. שְׁאֵלְמָלָא לֹא פֶּתַח דְּרָכִים לְמִטָּה, לֹא יִשְׂרָה בְּגוּף הָאָדָם. מַה כְּתוּב? לְפֶתַח חֲטָאת רַבִּץ. מַה זֶה לְפֶתַח? לְאוֹתוֹ פֶּתַח שְׁנוּעֵד לְהוֹלִיד

עַל אֲפִיקֵי מַיִם וְגו'. הֵאֵי קָרָא אוּקְמוּהָ. אֲבָל חִיָּה חֲדָא אִית בְּעֵלְמָא, וְאִיהִי שְׁלֵטָא בְּשִׁלְטָנָא עַל אֵלֶּף מִפְתָּחִין בְּכָל יוֹמָא. וְאִיהִי נִוְקְבָא וְתִיאוּבְתָא דִּילָהּ תְּדִיר עַל אֲפִיקֵי מַיִם לְמִשְׁתֵּי וְלֹא תִרְוּוּאָה מִצְחוּתָא, דְּכְתִיב כִּאֵל תַּעֲרַג עַל אֲפִיקֵי מַיִם.

הֲבֵא אִית לְאִסְתְּפֵלָא. בְּקִדְמִיתָא כְּתִיב כִּאֵל, וְלֹא כְּתִיב כִּאֵילֹת, וְלִבְתֵּר תַּעֲרַג, וְלֹא כְּתִיב יַעֲרַג. אֲבָל רְזָא דָא, דְּכֵר וְנוּקְבָא תְּרוּוּיָהּ כְּחֲדָא דְלֹא לְאַפְרָשָׁא לִוְן, וְחַד אִיהוּ, דְלֹא אֲצִטְרִיף לְסִלְקָא דָא מִן דָּא, אֲלֵא תְּרוּוּיָהּ כְּחֲדָא. וְהֵאֵי נִוְקְבָא, תַּעֲרַג עַל אֲפִיקֵי מַיִם, וְאִיהִי מִתְעַבֵּרָא מִן דְּכוּרָא, וְקִשֵּׁי עֲלָהּ דְהָא עַל דִּינָא קִיִּימָא.

וְכֵר אוּלִידֵת קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא זְמִין לָהּ חַד חוּיָא עֲלָאָה רַבְרָבָא, וְאִתִּי וְנִשִּׁיף לְגַבֵּי הַהוּא אֲתֵר, וְאוּלִידֵת. וְרְזָא דָא הַרְבֵּה אֲרָבָה עֲצָבוֹנָה וְהַרְבֵּה, בְּגִין דְאִיהִי מִתְחַלְחֶלֶת בְּכָל יוֹמָא, וּבְעֶצִיבוּ עַל עוֹבְדִין דְעֵלְמָא. בְּעֶצֶב תְּלַדִּי בָּנִים. בְּעֶצֶב, דָּא רְזָא דְחוּיָא, דְעֶצִיב אֲנַפִּיהוֹן דְעֵלְמָא.

וְאֵל אִישׁוֹף תִּשׁוּקָתָךְ, כְּמָה דְאֵת אֲמַר תַּעֲרַג עַל אֲפִיקֵי מַיִם. וְהוּא יִמְשַׁל בְּךָ, הֵאֵי אוּקְמוּנָא רְזָא, דְאִיהוּ שְׁלִיט עֲלָהּ. וְכָל דָּא לְמַה. בְּגִין דְאֲמָרָה סִיְהָרָא, כְּמָה דְתַנִּינָן. וּבְגִין כֶּךָ אֲזַעֲרִית נְהוּרָאָה, וְאֲזַעֲרִית שׁוֹלְטָנָהּ, וְלִית לָהּ רִשׁוּ מַגְרָמָה, בְּרַ פֶּד יְהִבִּין לָהּ חִילָא.

בְּעֶצֶב תְּלַדִּי בָּנִים, כְּמָה דְאוּקְמוּנָא. וְאִי תִימָא אֲמָאי אֲצִטְרִיף חוּיָא לְדָא. אֲלֵא דָא פֶּתַח אוּרְחָא לְנַחְתָּא כָּל (ס"א בְּכָל) אֵינּוֹן נְשִׁמְתִין דְעֵלְמָא. דְאֵלְמָלָא לֹא פֶּתַח אוּרְחִין לְנַחְתָּא לְתַמָּא, לֹא יִשְׂרִי בְּגוּיָה דְכֵר נֶשׁ, מַה כְּתִיב לְפֶתַח חֲטָאת רַבִּץ. מָאי לְפֶתַח. לְהֵהוּא פֶּתַח

ולהוציא נשמות לעולם, הוא עומד לאותו פתח.

וכך אותן נשמות שהצטרכו לרדת בגופים קדושים, הוא אינו עומד לאותו פתח, ואין לו רשות בנשמה ההיא. ואם לא, הרי הנפש נושף, ונטמא אותו נהר (מקום), ואינה נשמה שנטהרה, וכאן הוא סוד עליון. בעצב תלדי בנים - סוד זה, זה נחש, שהרי עמו מולידה נשמות, משום שזה הוא על הגוף, וזה על הנשמה, ושניהם זה בזה. זה לוקח נשמה, וזה לוקח הגוף.

ועתיד הנפש הזה להוליד כל אותם גופים טרם שילבא זמנו. זהו שכתוב (ישעיה טו) בטרם תחיל לדה. הזמן של הנפש להוליד הוא בשבע שנים, וכאן בשש, מה שאינו זמנו. ובאותו זמן שיוליד אותם, ימות מאותה לדה, שכתוב (שם כה) בלע המות לנצח. וכתוב (שם כו) יחיו מתיד נבלתי יקומו.

אמר רבי שמעון, באותו זמן שיעורו המתים של העולם ויודמנו בארץ הקדושה, יקומו חילות חילות כלם על ארץ הגליל, משום ששם עתיד מלך המשיח להתגלות, משום שהוא חלקו של יוסף ושם נשברו (עירב) בראשונה. ומשם התחילו לגלות מפל מקומותיהם ולהתפזר בין העמים, כמו שנאמר (עמוס ו) ולא נחלו על שבר יוסף.

ולמה יקומו שם? משום שהוא חלקו של אותו שהושם בארון שכתוב (בראשית ו) וישם בארון במצרים. ואחר כך נקבר בארץ הקדושה, שכתוב (יהושע כד) ואת עצמות יוסף אשר העלו בני ישראל ממצרים קברו בשכם. וזהו שעמד בקיום הברית יותר מהכל.

דאתעתדא לאולדא, לאפקא נשמתין לעלמא, איהו קאים לגבי ההוא פתח.

וכך אינון נשמתין דאצטרכו לנחתא בגופין קדישין, לא קאים איהו לההוא פתח, ולית ליה רשו בההיא נשמתא. ואי לאו, הא חויא נשיף, ואסתאב ההוא נהר (ס"א אהר), ולא איהי נשמתא דאתדכייא והכא איהו רזא עלאה, בעצב תלדי בנים. רזא דא, דא נחש, דהא (ד"ר כ"ע"א) עמיה אולידת נשמתין, בגין דדא איהו על גופא, ודא על נשמתא, ותרווייהו דא בדא. דא נקיט נשמתא, ודא נקיט גופא.

וזמינא דא חויא, לאולדא כל אינון גופין, עד לא ייתי זמנא דיליה, הדא הוא דכתיב, (ישעיה טו) בטרם תחיל ילדה. זמנא דחויא לאולדא בשבע שנין, והכא בשית, מה דלאו איהו זמניה. ובההוא זמנא דאוליד לון, מההוא לידה ימות. דכתיב, (ישעיה כה) בלע המות לנצח. וכתוב (ישעיה כו) יחיו מתיד נבלתי יקומו.

אמר רבי שמעון, בההוא זמנא דיתערוון מתי עלמא, ויתעתדון בארעא קדישא, יקומון חיילין חיילין, בלהו על ארעא דגליל, בגין דתמן זמין מלכא משיחא לאתגלאה, בגין דאיהו חולקיה דיוסף, ותמן אתברו (אתהרב) בקדמיתא. ומתמן שארו לאגלאה מפל אתרייהו, ולא תבדרא ביני עממיא, כמה דאתאמר (עמוס ו) ולא נחלו על שבר יוסף.

ואמאי יקומון תמן, בגין דאיהו חולקיה דההוא דאשתוי בארונא, דכתיב, (בראשית ו) וישם בארון במצרים, ולבתר אתקבר בארעא קדישא, דכתיב, (יהושע כד) ואת עצמות יוסף אשר העלו בני ישראל ממצרים קברו בשכם. ודא איהו דקאים בקיומא דברית, יתיר מפלא.

וישראל ממצרים קברו בשכם. וזהו שעמד בקיום הברית יותר מהכל.

וּבַהֲהוּא זְמַנָּא דִּיתְעָרוּן כְּלָהוּ חִיָּלִין חִיָּלִין,
כְּלָהוּ יְהִיבֵן, דָּא לְחוּלְקָ אַבְהֵתְהוּן,
וְדָא לְחוּלְקָ אַבְהֵתְהוּן, דְּכִתִּיב (ויקרא כה) וּשְׁבַתְם
אִישׁ אֶל אַחֲזָתוֹ. וַיִּשְׁתַּמּוּדְעוּן דָּא לְדָא. וְזַמִּין
קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְאַלְבָּשָׂא לֹוּן לְכָל חַד וְחַד
לְבוּשֵׁי מְרַקְמָן, וַיִּיתוּן כְּלָהוּ וַיִּשְׁבַּחוּן
לְמַאֲרִיהוּן בִּירוּשָׁלַם, וַיִּתְחַבְּרוּן תַּמָּן
אוּכְלוּסִין אוּכְלוּסִין, וִירוּשָׁלַם יִתְמַשֵּׁף לְכָל
סְטָרִין, יִתִּיר מִמָּה דְאַתְמַשֵּׁף כַּד אִתְחַבְּרוּ תַּמָּן
מִגְלוּתָא.

בִּיּוֹן דִּיתְחַבְּרוּן וַיִּשְׁבַּחוּן לְמַאֲרִיהוּן, קִדְשָׁא
בְרִיךְ הוּא יְחִדֵי עֲמָהוּן, הָדָא הוּא
דְכִתִּיב, (ירמיה לא) וּבָאוּ וְרָנְנוּ בְמִרוֹם צִיּוֹן, וּלְבַתֵּר
וְנִהְרוּ אֶל טוֹב יְיָ וְגוֹ', כָּל חַד וְחַד לְחוּלְקֵיהּ,
וְחוּלְקָ אַבְהֵתוּי. וְאַחַסְנִתְהוּן דִּישְׂרָאֵל תְּהֵא,
עַד (נ"א רְמָתָא דְרוּמָא), דְמָתָא דְרוּמָאִי, וְתַמָּן יִלְפוּן
אוּרִייתָא, וְהָא אוּקְמוּהָ, וּכְתִיב (ישעיה כו) הִקְיִצוּ
וְרָנְנוּ שׁוֹכְנֵי עֶפְרָיִם וְגוֹ'. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן
וְאָמֵן.

פְּרֻשְׁתָּא אֵלֶּה פְּקוּדֵי

אֵלֶּה פְּקוּדֵי הַמְּשַׁכֵּן מִשְׁכַּן הַעֲדוּת אֲשֶׁר פָּקַד
עַל פִּי מֹשֶׁה וְגוֹ'. (שמות לח) רַבִּי חֲזִיא פְּתַח,
(קהלת א) כָּל הַנְּחָלִים הוֹלְכִים אֶל הַיָּם וְהַיָּם אֵינְנוּ
מִלָּא וְגוֹ'. הָאִי קָרָא אוּקְמוּהָ וְאַתְמַר, אֲבָל כָּל
הַנְּחָלִים אֵלִין רְזִין דְנַחְלִין וּמִבּוּעִין קַדִּישִׁין,
דְאַתְמַלְיִין, וְנַפְקִין (מבועין קדישין) לְאַנְהָרָא
וּלְמַלְיָא לְהָאִי יִמָּא רַבָּא, וְכִיּוֹן דְהָאִי יִמָּא
רַבָּא אִתְמַלִּי מִסְטָרָא דְאֵינּוּן נַחְלִין כַּדִּין הוּא
אִפִּיק מִיָּא, וְאַשְׁקִי לְכָל חִיּוּן בְּרָא, כְּמָה דְאַתְ
אָמַר (תהלים קד) יִשְׁקוּ כָּל חֵיתוֹ שְׂדֵי.

מָה כְּתִיב לְעֵילָא, הַמְּשַׁלַּח מַעְיָנִים וְגוֹ',
וּלְבַתֵּר, יִשְׁקוּ כָּל חֵיתוֹ שְׂדֵי יִשְׁבְּרוּ פְּרָאִים צְמָאִים
אֵלִין אֵינּוּן רְתִיכִין

וּבִאֲתוֹ זְמַן שְׁיִתְעוֹרְרוּ כְּלָם
חִילוֹת חִילוֹת, כְּלָם יִלְכוּ, זֶה
לְחַלְקָ אַבוּתְם וְזֶה לְחַלְקָ אַבוּתְם,
שְׁכַתּוֹב (ויקרא כה) וּשְׁבַתְם אִישׁ אֶל
אַחֲזָתוֹ, וַיִּכִּירוּ זֶה אֶת זֶה. וְעֵתִיד
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַלְבִּישֵׁם כָּל
אַחַד וְאַחַד לְבוּשִׁים רְקוּמִים,
וַיִּבְאוּ כְּלָם וַיִּשְׁבַּחוּ אֶת רַבּוֹנָם
בִּירוּשָׁלַם, וַיִּתְחַבְּרוּ שֵׁם הַמוֹנִים
הַמוֹנִים, וִירוּשָׁלַם תַּמְשֵׁף לְכָל
הַצְּדִידִים יוֹתֵר מִמָּה שְׁנַמְשְׁכָה
כְּשֶׁהִתְחַבְּרוּ שֵׁם מִן הַגְּלוּת.

בִּיּוֹן שְׁיִתְחַבְּרוּ וַיִּשְׁבַּחוּ אֶת
רַבּוֹנָם, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִשְׁמַח
עִמָּהֶם. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב (ירמיה לא) וּבָאוּ
וְרָנְנוּ בְמִרוֹם צִיּוֹן, וְאַחַר כֵּן -
וְנִהְרוּ אֶל טוֹב ה' וְגוֹ'. כָּל אַחַד
וְאַחַד לְחַלְקוֹ וְחַלְקָ אַבוּתוֹ.
וְנַחְלַת יִשְׂרָאֵל תִּהְיֶה עַד (הרמיה של
רומא) עֵיר הַרוּמָאִים, וְשֵׁם יִלְמְדוּ
תוֹרָה, וְהָרִי פְּרֻשֵׁיהּ, וְכַתּוּב (ישעיה
כו) הִקְיִצוּ וְרָנְנוּ שׁוֹכְנֵי עֶפְרָיִם וְגוֹ'.
בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

פְּרֻשְׁתָּא אֵלֶּה פְּקוּדֵי

אֵלֶּה פְּקוּדֵי הַמְּשַׁכֵּן מִשְׁכַּן הַעֲדוּת
אֲשֶׁר פָּקַד עַל פִּי מֹשֶׁה וְגוֹ'. רַבִּי
חֲזִיא פְּתַח, (קהלת א) כָּל הַנְּחָלִים
הוֹלְכִים אֶל הַיָּם וְהַיָּם אֵינְנוּ מִלָּא
וְגוֹ'. פְּסוּק זֶה פְּרֻשֵׁיהּ וְנַתְבָּאָר,
אֲבָל כָּל הַנְּחָלִים - אֵלִין סוּדוֹת
הַנְּחָלִים וְהַמְּעִינּוֹת הַקְּדוּשִׁים
שְׁמַתְמַלְאִים וַיּוֹצֵאִים (מבועים
קדושים) לְהָאִיר וּלְמַלֵּא אֶת הַיָּם
הַגְּדוֹל. וְכִיּוֹן שְׁהִים הַגְּדוֹל הַזֶּה
הַתְּמַלֵּא מִצַּד אוֹתָם הַנְּחָלִים, אִז
הוּא מוֹצֵיא מִים וּמְשַׁקָּה אֶת כָּל
חֵיתוֹ הַבָּר, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (תהלים קד)
יִשְׁקוּ כָּל חֵיתוֹ שְׂדֵי.

מָה כְּתוּב לְמַעְלָה? הַמְּשַׁלַּח
מַעְיָנִים וְגוֹ'. וְאַחַר כֵּן - יִשְׁקוּ כָּל
חֵיתוֹ שְׂדֵי יִשְׁבְּרוּ פְּרָאִים צְמָאִים.

אֵלִין אֵינּוּן רְתִיכִין צְמָאִים

אלה הן המרפכות שלמטה, שפאשר הזים לוקח אותם, את כלם הוא לוקח ושואב אותם לתוכו, ואחר כך מוציא מים לצד אחר, שהן המרפכות הקדשות שלמטה, ומשקה אותם, וכלם התמנו ונפקדו בשם, כמו שנאמר (ישעיהו מ) לכלם בשם יקרא. ומשום כך, אלה פקודי המשפן משפן העדת.

רבי יוסי פתח, (תהלים לא) מה רב טובך אשר צפנת ליראיך פעלת לחוסים כך נגד בני אדם. מה רב טובך, כמה יש להם לבני אדם להסתפל ולדעת בדרך הקדוש ברוך הוא, שהרי בכל יום ויום יוצא קול ומכריז ואומר: השמרו בני העולם, סגרו דלתות החטאים, הסתלקו מהרשת שתופסת טרם יתפסו רגליהם ברשת הזו. הגלגל סובב תמיד, עולה ויורד. אוי לאותם שדוחים רגליהם מתוף הגלגל, שהרי נופלים לתוף העמק ששטמון לאותם רשעי העולם.

אוי לאותם שנופלים ולא יקומו, ולא יאורו באור הגנוז לצדיקים לעולם הבא. אשריהם הצדיקים לעולם הבא, שכמה מאורות גנוזים להם, כמה עדונים באותו העולם שמונים להם, שפתיב מה רב טובך אשר צפנת ליראיך. מה רב טובך, הרי פרושה שזהו אור הגנוז לצדיקים לעולם הבא, שפתיב (בראשית א) וירא אלהים את האור פי טוב, וכתוב (תהלים צ) אור ורע לצדיק ולישרי לב שמחה. ועל זה מה רב טובך.

כתוב פאן מה רב טובך, וכתוב שם וירא אלהים את האור פי טוב. אשר צפנת, משום שהסתפל הקדוש ברוך הוא באותו האור והסתפל באותם הרשעים שעתידים לחטא בעולם, וגנו את אותו האור לזכות בו את הצדיקים לעולם הבא, כמו שנתבאר.

דלתתא, דכד ימא נקיט לון, בלהו נקיט לון, ושאיב לון בגויה, ולבתר אפיק מיין לסטרא אחרא, דאינון רתיכין קדישין דלתתא, ואשקי לון. וכלהו אתמנון ואתפקדון בשמא, כמה דאת אמר (ישעיהו מ) לכלם בשם יקרא. ובגין כך, (שמות לה) אלה פקודי המשפן משפן העדות.

רבי יוסי פתח, (תהלים לא) מה רב טובך אשר צפנת ליראיך פעלת לחוסים כך נגד בני אדם. מה רב טובך. כמה אית לון לבני נשא, לאסתפלא ולמנדע באורחוי דקודשא בריך הוא, דהא בכל יומא ויומא (דף ר"ב ע"ב) קלא נפיק, ואכריז ואמר, אסתמרו בני עלמא, טרוקו גלי חובין, אסתלקו מרשתא דתפיס, עד לא יתפסון רגליכו בהאי רשתא. גלגלא סחרא תדיר, סליק ונחית. ווי לאינון דדחין רגלייהו מגו גלגלא, דהא נפלי לגו עומקא, דטמיר לאינון חייבי עלמא.

ווי לאינון הנפלין ולא יקומו, ולא ינהרו בנהורא דגניז לצדיקייא לעלמא דאתי. זכאין אינון צדיקייא לעלמא דאתי, דכמה נהורין גניזין לון, כמה עדונים ביהוא עלמא טמירין לון, דכתיב מה רב טובך אשר צפנת ליראיך. מה רב טובך, הא אוקמוה, דא הוא אור דגניז לצדיקייא לעלמא דאתי, דכתיב (בראשית א) וירא אלהים את האור פי טוב, וכתוב (תהלים צ) אור ורע לצדיק ולישרי לב שמחה. ועל דא מה רב טובך.

כתוב הכא מה רב טובך, וכתוב התם וירא אלהים את האור פי טוב. אשר צפנת, בגין דאסתפל קדשא בריך הוא ביהוא נהורא, ואסתפל באינון חייביא דזמינין למחטי בעלמא, וגניז ליה ליההוא נהורא, שעתידים לחטא בעולם, וגנו את אותו האור לזכות בו את הצדיקים לעולם הבא, כמו שנתבאר.

פְּעֻלָּתָּהּ. בְּרֵאשׁוֹנָה צְפֹנְתָּהּ, וְאַחֵר כִּף פְּעֻלָּתָּהּ. אֵלֶּא צְפֹנְתָּהּ, כְּמוֹ שְׁנֵאמֵר. פְּעֻלָּתָּהּ, בְּשִׁבְלֵי אוֹתוֹ הָאוֹר הַגְּנוּז בּוֹ עֲשֵׂה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵת אֲמֵנוֹת הָעוֹלָם. מִזֵּינ לְנוּ? שְׁכָתוּב (בראשית ב) אֱלֹהֵי תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהַבְּרָאָם, כְּתוּב בְּאַבְרָהָם, וְאוֹתוֹ אוֹר שֶׁל אַבְרָהָם גִּנְזוֹ אוֹתוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּכְבוֹ עֲשֵׂה אֲמֵנוֹת הָעוֹלָם, שְׁכָתוּב פְּעֻלָּתָּהּ לַחֲסוּסִים כִּף, לְאוֹתָם שִׁיּוֹשְׁבִים תַּחַת צֵלוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.

נִגְדַּר בְּנֵי אָדָם, שֶׁהָרִי בְּאֲמֵנוֹת הַזֶּה שְׁנַעֲשֵׂתָהּ בְּאוֹר הַזֶּה עוֹמְדִים בְּנֵי אָדָם בְּעוֹלָם וְקִיּוּמָם נְהִיָּה. אֵף עַל פִּי שֶׁהוּא גְנוּז, בְּנֵי הָאָדָם עוֹמְדִים בּוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה. פְּעֻלָּתָּהּ, אֵת אֲמֵנוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה שְׁבוּ נַעֲשֵׂה הַכֹּל בְּחֻשְׁבוֹן. אֲמֵנוֹת הָעוֹלָם כְּמוֹ אֲמֵנוֹת הַמִּשְׁכָּן, שֶׁהוּא אֲמֵנוֹת כְּמוֹ שֶׁל הָעוֹלָם, וְהָרִי בְּאֲרֵנוּ. כְּתוּב כֵּאֵן אֱלֹהֵי פְקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן, וְכָתוּב שֵׁם אֱלֹהֵי תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ. מִשׁוּם שֶׁכָּל אוֹתָן תוֹלְדוֹת שְׁעֵשׂוּ וְהוֹצִיאוּ שָׁמַיִם וְאָרֶץ, כֵּלָן בְּכַח שֶׁל אוֹתוֹ הָאוֹר הַגְּנוּז נַעֲשֵׂוּ וְיִצְאוּ. פְּקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן יִצְאוּ בְּאוֹתוֹ הַכַּח. מִזֵּינ לְנוּ? שְׁכָתוּב וּבְצִלָּאֵל בֶּן אוֹרִי בֶן חוֹר לְמִטָּה יְהוּדָה - זֶהוּ מִצַּד הַיָּמִין. וְאוֹתוֹ אֶהְלִיב - זֶהוּ מִצַּד הַשְּׂמָאל. וְהַמִּשְׁכָּן מִצַּד יָמִין וְשְׂמָאל הוּקָם וְנַעֲשֵׂה, וּמִשֵּׁה שֶׁהִזָּה בִּינֵיהֶם הַקִּים אוֹתוֹ.

רַבִּי אֶלְעָזָר פֶּתַח וְאָמַר, (ישעיה טז) וְהוֹכֵן בַּחֲסֵד פֶּסֶא וְיִשֵּׁב עֲלָיו בְּאֲמַת וְגו'. וְהוֹכֵן בַּחֲסֵד פֶּסֶא, הָרִי בְּאֲרֵנוּ, כְּשֶׁעֲלָתָה מִחֻשְׁבָּה בְּרִצּוֹן שֶׁל שְׂמַחָה מִטְּמִיר כֹּל הַטְּמִירִים שֶׁלֹּא נוֹדַע וְלֹא נִדְבַק,

לְמִזְפֵּי בֵיה צְדִיקִיָּא לְעֵלְמָא דְאַתִּי, כְּמָה דְאַתְמַר.

פְּעֻלָּתָּהּ, בְּקִדְמִיתָא צְפֹנְתָּהּ, וְלִבְתֵּר פְּעֻלָּתָּהּ. אֵלֶּא צְפֹנְתָּהּ כְּמָה דְאַתְמַר. פְּעֻלָּתָּהּ בְּגִין דִּהְהוּא נְהוּרָא דְגְנִיז, בֵּיה עֶבֶיד קִדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא אוּמְנוֹתָא דְעֵלְמָא. מְנַלְן. דְכְּתִיב, (בראשית ב) אֱלֹהֵי תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהַבְּרָאָם, בְּאַבְרָהָם כְּתִיב, וְהוּא נְהוּרָא דְאַבְרָהָם, גְּנִיז לֵיה קִדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא, וּבֵיה עֶבֶיד אוּמְנוֹתָא דְעֵלְמָא, דְכְּתִיב פְּעֻלָּתָּהּ לַחֲסוּסִים כִּף, לְאִינוּן דִּיתְבִּי תַחַת צֵלָא דְקוּדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא.

נִגְדַּר בְּנֵי אָדָם, דִּהָא בְּהָאֵי אוּמְנוֹתָא דְאַתְעֶבֶיד בְּהָאֵי נְהוּרָא, קִיּוּמִין בְּנֵי נֶשָׂא בְּעֵלְמָא, וְקִיּוּמָא דִּילְהוּן הָוִי. אֵף עַל גַּב דְּאִיהוּ גְנִיז, בֵּיה קִיּוּמִין בְּנֵי נֶשָׂא בְּעֵלְמָא דִּין. פְּעֻלָּתָּהּ, אוּמְנוֹתָא דְעֵלְמָא דָּא, דְבֵיה אֶתְעֶבֶיד כֹּלָא בְּחוּשְׁבָּנָא, אוּמְנוֹתָא דְעֵלְמָא, כְּגוּוּנָא דָּא אוּמְנוֹתָא דְמִשְׁכָּנָא, דְאִיהוּ אוּמְנוֹתָא כְּגוּוּנָא דְעֵלְמָא, וְהָא אוּקִימָנָא.

כְּתִיב הֲכָא אֱלֹהֵי פְקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן, וְכְּתִיב הָתָם אֱלֹהֵי תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ. בְּגִין דְכָל אִינוּן תוֹלְדִין דְעֶבְדוּ וְאַפִּיקוּ שְׁמִיא וְאַרְעָא, כֹּלָהוּ בְּחִילָא דִּהְהוּא נְהוּרָא דְגְנִיז אֶתְעֶבֶידוּ וְנִפְקוּ. פְּקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן בְּהוּא חִילָא נִפְקוּ. מְנַלְן. דְכְּתִיב וּבְצִלָּאֵל בֶּן אוֹרִי בֶן חוֹר לְמִטָּה יְהוּדָה, דָּא אִיהוּ מְסֻטְרָא דִּימִינָא. וְאוֹתוֹ אֶהְלִיב דָּא אִיהוּ מְסֻטְרָא דְשְׂמָאלָא. וּמִשְׁכָּנָא מְסֻטְרָא דִּימִינָא וְשְׂמָאלָא אֶתְקָם וְאַתְעֶבֶיד. וּמִשֵּׁה דִּהוּהוּ בִּינֵיהוּ, אוּקִימָ לֵיה.

רַבִּי אֶלְעָזָר פֶּתַח וְאָמַר, (ישעיה טז) וְהוֹכֵן בַּחֲסֵד פֶּסֶא וְיִשֵּׁב עֲלָיו בְּאֲמַת וְגו'. וְהוֹכֵן בַּחֲסֵד פֶּסֶא, הָא אוּקִימָנָא, כִּד מִחֻשְׁבָּה סְלִיק, בְּרַעוּ דְחִדּוּה מִטְּמִירָא דְכָל טְמִירִין דְלֹא אֶתִּידַע וְלֹא

הגיעה אותה שמחה והפכה לתוף המחשבה, ואז נכנס למקום שנכנס.

עד שנגנו בהיכל עליון אחד, שהוא טמיר למעלה. ומשם שפעו ונמשכו כל האורות. של ימין נסע בראשונה, ואחר כך כלם נסעו, ומאותו צד הימין נתקן הפסא למטה, שהרי הקדוש ברוך הוא התקין אותו הפסא בחסד וישב עליו באמת, שהוא התקון של החותם של הכל. ולא יושב על אותו פסא אלא בחותם שהוא אמת. באהל דוד, שבו הוא הפסא למטה.

שפט ודרש משפט ומהר צדק. שפט - מצד הדין. ודרש משפט - מצד הרחמים. ומהר צדק - הוא פסא הדין שהוא הבית דין למטה. בא וראה, כמו כן המשפן לא התקן אלא בצד הנה כמו זה של חסד, כפי שאמרנו למעלה. ועל כן נמנו התולדות והתפקנו כלם למטה.

א"ה פקודי המשפן משפן העדת אשר פקד על פי משה. רבי שמעון פתח, בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ. הפסוק הזה פשוטו ונאמר בכמה צדדים, אבל כשבא הקדוש ברוך הוא את העולם, ברא אותו כמו שלמעלה להיות העולם הזה בדיוקן של העולם שלמעלה, וכל אותם גונים של מעלה התקנים למטה, להדביק ולקשר עולם בעולם.

וכשרצה הקדוש ברוך הוא לברא את העולם, השגיח בתורה וברא אותו. והסתפל בשם הקדוש, הפלל של התורה, וקיים את העולם. בשלשה צדדים התקנים העולם, והם חכמה ותבונה ודעת. בחכמה - שכתוב (משלי א) ה' בחכמה יסד ארץ. בתבונה -

אתדבק, מטי ההוא חדוה, ובטש גו מחשבה, וכדין עאל באתר דעאל.

עד דאתגניז בחד היכלא עלאה, דאיהו טמיר לעיל. ומתמן נגדין ואתמשכן כל נהורין, דימינא דנטיל בקדמיתא, ולבתר נטיל פלהו. ומההוא סטר ימינא, אתקן פורסייא לתתא. דהא קדשא בריך הוא, אתקין לההוא כורסייא בחסד, וישב עליו באמת, דאיהו תקוונא דחותמא דכלא. ולא יתיב על ההוא כורסייא, אלא בחותמא דא דאיהו אמת. באהל דוד, דאיהו בי כורסייא לתתא.

שופט ודרש משפט ומהר צדק. שופט מסטרא דדינא. ודרש משפט, מסטרא דרחמי. ומהיר צדק, איהו פורסייא דדינא, דאיהו בי דינא לתתא. תא חזי, פגוונא דא, משפנא לא אתתקן אלא בסטרא דא כגוונא דא, דחסד פדקאמרן לעיל, ועל דא אתמנון תולדין ואתתקנו כלהו לתתא.

א"ה פקודי המשפן משפן העדות אשר פקד על פי משה. (שמות לח) רבי שמעון פתח, בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ, האי קרא (דף רכ"א ע"א) אוקמוה ואתמר בכמה סטרין. אבל פד ברא קדשא בריך הוא עלמא, ברא ליה פגוונא דלעילא, למהוי עלמא דא בדיוקנא דעלמא דלעילא. וכל אינון גוונין דלעילא, אתקין לון לתתא, לאתדבקא ולא תקשרא עלמא בעלמא.

וכר בעא קדשא בריך הוא למברי עלמא, אשגח באורייתא וברא ליה. ואסתפל בשמא קדישא, פללא דאורייתא, וקיים עלמא. בתלת סטרין אתקיים עלמא, ואינון חכמה ותבונה ודעת. בחכמה, דכתיב, (משלי א) יי' בחכמה יסד ארץ. בתבונה, דכתיב פונן

שָׁמַיִם בְּתִבּוּנָה. בְּדַעַת, דְּכָתִיב בְּדַעַתוֹ תְּהוֹמוֹת
נִבְקָעוּ. הָא כְּלָהוּ בְּקִיּוּמָא דְעֵלְמָא. וּבְאֵלִין
תְּלַתָּא אַתְּבָנִי מִשְׁפָּנָא, דְּכָתִיב וְאִמְלֵא אוֹתוֹ
רוּחַ אֱלֹהִים בְּחֻכְמָה בְּתִבּוּנָה וּבְדַעַת.

וּבְלָהוּ תְּלַתָּא רְמִיזִין בְּקָרָא דָּא, בְּרֵאשִׁית,
הֵינֵנו דְּכָתִיב בְּחֻכְמָה. בְּרֵא אֱלֹהִים,
הֵינֵנו דְּכָתִיב בְּתִבּוּנָה. אֵת הַשָּׁמַיִם, הֵינֵנו
דְּכָתִיב בְּדַעַת. וְכָלְהוּ כְּתִיבִי בְּעֵבִידַת מִשְׁפָּנָא.
וּבְרָזָא דָּא כְּתִיב, אֵלֶּה פְּקוּדֵי הַמִּשְׁפָּן, דָּא רָזָא
דְּחֻכְמָה. מִשְׁפָּן הַעֲדוּת, דָּא רָזָא דְתִבּוּנָה,
אֲשֶׁר פֶּקֶד עַל פִּי מֹשֶׁה, דָּא רָזָא דְדַעַת. וְכָלְא
דָּא לְקַבֵּל דָּא, בְּגִין דְּכָל מַה דְּבָרָא קִדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא בְּעֵלְמָא דִּין, בְּרֵא לִיהַ פְּגוּוֹנָא
דְלַעִילָא. וְכָלְא אַתְרָשִׁים בְּעֵבִידַת מִשְׁפָּנָא.

הָא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְאָמַר לִיהַ קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
לְמֹשֶׁה עֶבֶיד מִשְׁפָּנָא, הָוֵה קָאִים מֹשֶׁה
תּוֹהָא, דְלֵא יָדַע מַה לְמַעַבְד, עַד דְאַחֲזִי לִיהַ
קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעֵינָא, כְּמַה דְכָתִיב, (שְׁמוֹת כ"ה)
וּרְאֵה וַעֲשֵׂה בְּתִבְנִיתֶם אֲשֶׁר אֶתָּה מְרֹאֶה בְּהָר.
מָאִי בְּתִבְנִיתֶם. אֵלֵא אֹלִיפְנָא, דְאַחֲמִי לִיהַ
קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמֹשֶׁה, דִּיּוֹקְנָא דְכָל מְלָה
וּמְלָה, כְּהֵוֹא דִּיּוֹקְנָא דְאִיהוּ לְעִילָא, וְכָל חַד
וְחַד הָוֵה עֶבֶיד דִּיּוֹקְנָא דִּילִיהַ כְּדִיּוֹקְנָא (דְאִיהוּ
לְעִילָא וְכָל חַד חַד חַד עֶבֶיד דִּיּוֹקְנָא דִּילִיהַ כְּדִיּוֹקְנָא) דְאִיהוּ אַתְּעֶבֶיד

בְּאַרְעָא.

אֲשֶׁר אֶתָּה מְרֹאֶה בְּהָר, אֲשֶׁר אֶתָּה רוֹאֶה
מִיבְעֵי לִיהַ. אֵלֵא אֹלִיפְנָא,
דְאַסְפְּקִלְרִיא דְלֵא נְהָרָא, הָוֵה אַחֲמִי לִיהַ
בְּגוֹיָה כָּל אֵינוֹן גּוֹוִינִין וְדִיּוֹקְנִין דְאַתְּעֶבֶידוּ
לְתַתָּא, כְּהֵאִי חִיזוּ דְאַחֲזִי בְּגוֹיָה כָּל אֵינוֹן
דִּיּוֹקְנִין.

מִשְׁמַע דְכָתִיב אֲשֶׁר אֶתָּה מְרֹאֶה, אֶתָּה, רָזָא
דְאַסְפְּקִלְרִיא דְלֵא נְהָרָא, דְאַחֲזִי לִיהַ

שְׁכַתּוּב כּוֹנֵן שְׁמַיִם בְּתִבּוּנָה.
בְּדַעַת - שְׁכַתּוּב בְּדַעַתוֹ תְּהוֹמוֹת
נִבְקָעוּ. הָרִי פְלִים בְּקִיּוּם הַעוֹלָם.
וּבְשִׁלְשֵׁת אֵלֶּה נִבְנֵה הַמִּשְׁכָּן,
שְׁכַתּוּב (שְׁמוֹת ל"א) וְאִמְלֵא אוֹתוֹ רוּחַ
אֱלֹהִים בְּחֻכְמָה וּבְתִבּוּנָה וּבְדַעַת.
וְכָר הַשְּׁלֵשָׁה רְמוּזִים בְּפִסּוּק הַזֶּה.
בְּרֵאשִׁית, הֵינֵנו שְׁכַתּוּב בְּחֻכְמָה.
בְּרֵא אֱלֹהִים, הֵינֵנו שְׁכַתּוּב
בְּתִבּוּנָה. אֵת הַשָּׁמַיִם, הֵינֵנו
שְׁכַתּוּב בְּדַעַת. וְכָלְס כְּתוּבִים
בְּמַעֲשֵׂה הַמִּשְׁכָּן. וּבְסוּד זֶה כְּתוּב,
אֵלֶּה פְּקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן - זֶה סוּד
הַחֻכְמָה. מִשְׁפָּן הַעֲדָת - זֶה סוּד
הַתִּבּוּנָה. אֲשֶׁר פֶּקֶד עַל פִּי מֹשֶׁה
- זֶה סוּד הַדַּעַת. וְהַכֵּל זֶה כְּנֶגֶד
זֶה, מִשּׁוּם שֶׁכָּל מַה שֶּׁבָּרָא הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָם הַזֶּה - בְּרֵא אוֹתוֹ
כְּמוֹ שְׁלַמְעֵלָה, וְהַכֵּל נִרְשַׁם
בְּעִבּוּדַת הַמִּשְׁכָּן.

בֵּא וּרְאֵה, בְּשַׁעַת שְׁאָמַר הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה עֲשֵׂה מִשְׁכָּן,
הִיָּה מֹשֶׁה עוֹמֵד תּוֹהָה, שְׁלֵא יָדַע
מַה לַּעֲשׂוֹת, עַד שֶׁהִרְאָה לוֹ
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעֵינֵי, כְּמוֹ
שְׁכַתּוּב (שְׁמוֹת כ"ה) וּרְאֵה וַעֲשֵׂה
בְּתִבְנִיתֶם אֲשֶׁר אֶתָּה מְרֹאֶה בְּהָר.
מַה זֶה בְּתִבְנִיתֶם? אֵלֵא לְמַדְנֵו
שֶׁהִרְאָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה
דִּיּוֹקְנֵו כָּל דְּבָר וְדְבָר כְּמוֹ אוֹתוֹ
דִּיּוֹקְנֵו שֶׁהוּא לְמַעֲלָה, וְכָל אֶחָד
וְאֶחָד הִיָּה עוֹשֵׂה דִיּוֹקְנֵו שְׁלוֹ
כְּדִיּוֹקְנֵו (שֶׁהוּא לְמַעֲלָה, וְכָל אֶחָד עוֹשֵׂה דִיּוֹקְנֵו
שְׁלו כְּדִיּוֹקְנֵו) שֶׁהוּא נַעֲשֵׂה בְּאַרְץ.

אֲשֶׁר אֶתָּה מְרֹאֶה בְּהָר, אֲשֶׁר אֶתָּה
רוֹאֵה הִיָּה צְרִיךְ לְהִיּוֹת! אֵלֵא
לְמַדְנֵו שְׁאַסְפְּקִלְרִיָּה שְׁאַינָה
מְאִירָה הִיָּה מְרֹאֶה לוֹ בְּתוֹךְ כָּל
אוֹתָם הַגּוֹוִיִּים וְהַדִּיּוֹקְנָאוֹת
שֶׁנַּעֲשׂוּ לְמַטָּה, כְּמֹרָאָה הַזֶּה
שֶׁהִרְאָה בְּתוֹכּוֹ כָּל אוֹתָם
דִּיּוֹקְנָאוֹת.

מִמִּשְׁמַע שְׁכַתּוּב אֲשֶׁר אֶתָּה
מְרֹאֶה, אֶתָּה - סוּד הַאֲסְפְּקִלְרִיָּה

שאינה מאירה שהראה לו בתוך כל אותם הדיוקנאות. והיה משה רואה אותם כל דבר ודבר על תקונו כמו שרואה בתוך עצשית ותוף מראה שמראה את כל הדיוקנאות. וכשהסתכל בהם משה, התקשה לפניו. אמר לו הקדוש ברוך הוא, אתה בסימנך ואני בסימני. אז התישב משה בכל מעשה.

בשנעשה כל המעשה, הצטרף משה למנות הכל, כדי שלא יאמרו ישראל שנסאר כסף וזהב ועלה לקחת אותם. ולכן הצטרף למנות את החשבון לפני ישראל, משום שכתוב (במדבר לב) והייתם נקים מה' ומישראל.

ורבן בתוב, אלה פקודי המשכן משכן העדת, שהרי רוח הקדש היתה מראה לכלם את חשבון כל הזהב והכסף שנדבו ישראל, ורוח הקדש היתה אומרת: וכסף פקודי העדה מאת כפר וגו', כל הזהב העשוי למלאכה וגו'. משום שהקדוש ברוך הוא התרצה בהם באותם האמנים, ורצה להוציא את נאמנותם לפני כלם.

אלה פקודי המשכן. בא וראה, באותה שעה שנעשה מעשה המשכן, היה הצד האחר הולך ומשוטט כדי להסטיין, ולא מצא עלה על נאמנות האמנים, עד שהקדוש ברוך הוא כופף אותו לפני משה, והוא עשה חשבון של נאמנות בעל כרחו, ועלתה נאמנותם לכל. וסוד זה שכתוב אלה פקודי המשכן. והרי בארנו, אלה - כמו שנאמר (ישעיה מט) גם אלה תשפחנה. וכתוב אשר פקד על פי משה, ששם התמנה ונפקד עד שנעשה החשבון של בית המשכן לפני משה וכל ישראל. אלה פקודי המשכן משכן העדות.

בגויה כל אינון דיוקנין. והיה חמי לון משה כל מלה ומלה על תקונייה, כמה דחמי גו עצשיתא, וגו חזו דאחזי כל דיוקנין. וכד אסתפל בהו משה, אתקשי קמיה, אמר ליה קדשא בריך הוא, משה, את בסימניך, ואני בסימני פדין אתיישב משה בכל עבידתא.

כד אתעביד כל עבידתא, אצטריך משה לממני כלא, בגין דלא יימרון ישראל דאשתאר כספא ודהבא, ואסתליק לנטלא ליה. ועל דא אצטריך לממני חשבנא קמיהו דישראל, בגין דכתיב, (במדבר לב) והייתם נקים מי' ומישראל.

ובגין דא כתיב, אלה פקודי המשכן משכן העדות, דהא רוחא דקודשא, הוה אחזי לכלא, חשבנא דכל דהבא וכספא דנדיבו ישראל, ורוח קדשא הוה אמר וכסף פקודי העדה מאת כפר וגו', פל הזהב העשוי למלאכה וגו'. בגין דקודשא בריך הוא אתרעי בהו, באינון אמנין, ובצא לאפקא מהימנותא דילהון קמי פלא.

אלה פקודי המשכן. תא חזי, בההיא שעתא דעבידתא דמשכנא אתעביד, הוה סטרא אחרא אזיל ושאט לאסטאה, ולא אשפחת עילה על מהימנותא דאומנין, עד דקודשא בריך הוא כפיה ליה לקמיה דמשה, ואיהו עביד חשבנא דמהימנותא בעל פרחיה, וסליק מהימנותא דילהון לגפי כלא. ורזא דא דכתיב אלה פקודי המשכן. והא אוקימנא, אלה: כמה דאת אמר, (ישעיה מט) גם אלה תשפחנה. וכתיב, אשר פקד על פי משה, דתמן אתמני ואתפקיד, עד דאתעביד חשבנא דבי משכנא, קמי משה וישראל פלהו. (דף רכ"א ע"ב)

אלה פקודי המשכן משכן העדות. (שמות לח)

איזו עדות? אלא פעמים כתוב
כאן משפן, אחד למעלה ואחד
למטה, והמשפן נקרא משפן
העדות, ואיזו עדות? כמו שנאמר
שבטי י"ה עדות לישראל. שם זה
הוא עדות לישראל.

כמו כן (תהלים פא) עדות ביהוסף
שמו. עדות שם זה ביהוסף, היא
עדות ודאי. שתי האותיות הללו
מעידות עדות בכל מקום, וכאן
הוא עדות. ומשום כך משפן
העדת, המשפן של העדות הזו,
ולכן נקרא משפן, על סוד השם
הקדוש הזה. והינו שכתוב (שם קלב)
ועדתי זו אלמדם. משום שמקום
זה הוא סתר ונגיזת הכל.

אשר פקד על פי משה - עד כאן
לא ידענו אם המשפן פקד או
העדות הזו. אלא פקד ודאי זו
עדות. משום שמיום שהסתלקו
האבות מהעולם וכל אותם
שבטים בני יעקב, ונשארו ישראל
בגלות באותן צרות, נשפחה מהם
ידיעת סוד השם הקדוש העליון
הזה, שהוא שם העדות, קיימם
של שמים וארץ, ששתי האותיות
הללו בארו עליונים ותחתונים
וכל צדדי העולם.

בין שבא משה, נפקד ונזכר השם
הזה בעולם. שפשהיה בסנה, מיד
שאל על השם הזה, שכתוב
ואמרו לי מה שמו מה אמר
אלהם. ושם נפקד השם הזה על
פי משה.

עבדת הלויים. מה זה עבדת
הלויים? אלא סוד זה, שכתוב
(במדבר יח) ועבד הלוי הוא. הוא -
זה סוד השם הקדוש שנקרא הוא,
ולא נקרא אפה. ומשום כך
עבודת הלויים ודאי. דבר אחר
עבדת הלויים - שהם נוטלים את
המשפן על כתפיהם ממקום

על כתפיהו מאתר לאתר,

מאן עדות. אלא תרי זמני כתיב הכא משפן,
חד לעילא, וחד לתתא. ומשפן אקרי משפן
העדות. ומאן עדות. כמה דאת אמר (תהלים קכב)
שבטי יה עדות לישראל. שמא דא, איהו
עדות לישראל.

בגוונא דא (תהלים פא) עדות ביהוסף שמו, עדות
שם זה ביהוסף, איהו עדות ודאי,
אלין תרין אתוון סהדין סהדותא בכל אתר,
והכא איהו עדות. ובגין כן, משפן העדות,
משפנא דהאי עדות. ועל דא משפנא אקרי,
על רזא דשמא דא קדישא. והיינו דכתיב,
(תהלים קלב) ועדתי זו אלמדם, בגין דהאי אתר,
איהו סתימו ונגיזו דכלא.

אשר פקד על פי משה, עד הכא לא ידענא,
אי האי משפנא פקד, או האי עדות.
אלא פקד ודאי האי עדות. בגין דמן יומא
דאסתליקו אבהן מעלמא, וכל אינון שבטין
בנוי דיעקב, ואשתארו ישראל בגלותא,
באינון עאקו, אתנשי מנייהו ידיעא דרזא
דשמא קדישא עלאה דא, דאיהו שמא
דעדות, קיומא דשמא וארעא, דאלין תרין
אתוון, אוקימו עילאי ותתאי, וכלהו סטרין
דעלמא.

בין דאתא משה, אתפקד ואדכר שמא דא
בעלמא. דכד הוה בסנה מיד שאיל על
שמא דא, דכתיב, (שמות ג) ואמרו לי מה שמו
מה אמר אליהם. ותמן אתפקד שמא דא על
פי משה.

עבדת הלויים, מאי עבדת הלויים. אלא רזא
דא דכתיב, (במדבר יח) ועבד הלוי הוא.
הוא: דא רזא דשמא קדישא, דאקרי הוא,
ולא אקרי אפה. ובגין דא עבודת הלויים ודאי.
דבר אחר עבדת הלויים, דאינון נוטלין משפנא

למקום, שכתוב (במדבר ז) ולבני קהת לא נתן כי עבדת הקדש עלהם בפתח ישאו.

א"ה פקודי המשפן משפן העדת וגו'. רבי אבא פתח, (ישעיה יא) והיה ביום ההוא שרש ישי וגו'. והיה ביום ההוא, בזמן שהקדוש ברוך הוא ירבה שלום בעולם, יתקיים השרש של עץ החיים. ואותו שרש, ממנו יתקמו שאר השרשים למטה, שכלם נשרשו והתקיימו ממנו.

אשר עמד לנס עמים, שהרי הוא עומד לנס ולאות לסוד השם הקדוש. אליו גוים ידרשו, ששם סוד הקיום של השם הקדוש, ומשום כך אליו גוים ידרשו, כמו שנאמר (שם ב) והלכו עמים רבים ואמרו לכו ונעלה אל הר ה' וגו', ועל זה - אליו גוים ידרשו. והיתה מנוחתו כבוד, מנוחתו - זה בית המקדש, שכתוב (תהלים קלב) זאת מנוחתי עדי עד. כבוד - שפך נקרא שם ה' באותו זמן, שכתוב (ישעיה ל) והיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים.

ומנוחתו של אותו שרש ישי, שנקרא כבוד ה', לא ימנה ולא יעמד בחשבון לעולם. מה הטעם? (משום שהרי עומד בחשבון עתה, ובאותו זמן לא יעמד בחשבון. מה הטעם?) משום שכל מה שעומד בחשבון, לא שורות שם ברכות בשלמות. והברכות שורות במה שלא עומד בחשבון. בזמן הראשון עמד בחשבון, שכתוב אלה פקודי המשפן.

בא וראה, המשפן הזה עומד בחשבון, ולכן הצטרף לתפלת משה, שישרו עליו ברכות, שכתוב ויברך אתם משה. ואיזו ברכה ברוך אתם? יהי רצון שתשרה ברכה על מעשי ידיכם.

דכתיב, (במדבר ז) ולבני קהת לא נתן פי עבודת הקדש עליהם בפתח ישאו.

א"ה פקודי המשפן משפן העדות וגו'. (שמות לח) רבי אבא פתח, (ישעיה יא) והיה ביום ההוא שרש ישי וגו'. והיה ביום ההוא, בזמן דקודשא בריך הוא יסגי שלמא בעלמא, יתקיים שרשא דאילנא דחיי, וההוא שרשא, מניה יתקיימו שאר שרשין לתתא, דכלהו אשתרשין ואתקיימן מניה.

אשר עומד לנס עמים, דהאי איהו קיימא לנסא ולאת לרזא דשמא קדישא. אליו גוים ידרשו, דתמן רזא דקיימא דשמא קדישא, ובגין כך אליו גוים ידרשו. כמה דאת אמר, (ישעיה ב) והלכו עמים רבים ואמרו לכו ונעלה אל הר יי' וגו', ועל דא, אליו גוים ידרשו. והיתה מנוחתו כבוד, מנוחתו, דא בי מקדשא. דכתיב, (תהלים קלב) זאת מנוחתי עדי עד. כבוד, דהכי אקרי כבוד יי' בההוא זמנא, דכתיב, (ישעיה ל) והיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים.

ומנוחתו דההוא שרש ישי, דאתקרי כבוד יי', לא יתמני, ולא יקום בחושבנא לעלמא. מאי טעמא. (ר"א בגין דהא קיימא בחושבנא השתא וההוא זמנא לא יתקיים בחושבנא. מאי טעמא) בגין דכל מה דקיימא בחושבנא, לא שריין תמן ברקאן בשלימו. וברקאן שריין במה דלא קיימא בחושבנא. בזמנא קדמאה קיימא בחושבנא, דכתיב אלה פקודי המשפן.

הא חזי, משפנא דא קיימא בחושבנא, ובגין כך אצטריך לצלותא דמשה, דישרי עליה ברקאן, דכתיב ויברך אותם משה, ומה ברכה בריך לון, יהא רעוא דתשרי ברכה על עובדי דיכוון. וברקאן לא שראן על האי חשבנא עד

הואיל ונפקד על ידי משה, כל שכן וכל שכן ששורים בו ברכות. ועל זה כתוב, אלה פקודי המשפן משפן העדת אשר פקד על פי משה.

אלה פקודי המשפן. רבי חזקיה פתח ואמר, (שמות א) אל תקרב הלם של נעליך מעל רגליך וגו'. פסוק זה פרושהו, שהפרידו הקדוש ברוך הוא מאשתו כדי להדבק בשכינה, שכתוב כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קדש הוא. אדמת קדש - זו שכינה. הדבקות קדושה נדבק משה באותה שעה למעלה.

שאו הקדוש ברוך הוא קשר אותו בחביבות שלמעלה, ונפקד להיות ממנה גדול על הבית, והוא גזר והקדוש ברוך הוא עושה, שכתוב (במדבר טז) ופצתה האדמה את פיה וגו', וכתוב ויהי ככלתו לדבר וגו', ותבקע האדמה. וכתוב (שם י) קומה ה'. שובה ה'. זהו שכתוב אשר פקד על פי משה. על פי משה נתקן ונפקד בכל. הפקידה של המשפן היתה על ידי משה, שכתוב (שמות א) פקד פקדתי אתכם. שהוא היה קול שהוציא את אותו דבור ועשה לו פקידה לצאת מן הגלות, ועכשו נפקד להמשיך קדושה ממעלה למטה, כמו שנאמר (שם כה) ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם.

ובצלאר בן אורי בן חור למטה יהודה וגו'. אמר רבי יהודה, הרי נאמר שהרי בצלאר היה מצד הימין, והוא התקין תקון הכל. ועוד, שהרי יהודה הוא שליט ומלך על כל שאר השבטים וממנו יצא מי שהתקין את כל המשפן. בצלאר, הרי פרושה בצל אל. ומיהו בצל אל? זה ימין. ועוד, מצד זה התקין הכל, וירש חכמה לעשות כל מעשה.

בתיב, אלה פקודי המשפן משפן העדות אשר פקד על פי משה.

אלה פקודי המשפן. (שמות לח) רבי חזקיה פתח ואמר, (שמות ג) אל תקרב הלום של נעליך מעל רגליך וגו'. האי קרא אוקמוה, דפריש ליה קדשא בריך הוא מאתתיה, בגין לאתדבקה בשכינתא, דכתיב, (שמות ג) פי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קדש הוא. אדמת קדש, דא שכינתא, אתדבקותא קדישא אתדבק משה בההיא שענתא לעילא. דברין קדשא בריך הוא קשיר ליה בחביבותא דלעילא, ואתפקד רב ממנא על ביתא, ואיהו גזיר, וקודשא בריך הוא עביד, דכתיב, (במדבר טז) ופצתה האדמה את פיה וגו', וכתוב (במדבר טז) ויהי ככלותו לדבר וגו', ותבקע האדמה. וכתוב, (במדבר י) קומה יי'. שובה יי'. הדא הוא דכתיב אשר פקד על פי משה. על פי משה אתתקן, ואתפקד בכלא. פקידה דמשפן הוה על ידא דמשה, דכתיב (שמות ג) פקד פקדתי אתכם, דאיהו הוה קול, דאפיק להווא דבור, ועביד ליה פקידה לנפקא מן גלותא. והשתא אתפקדא לאמשכא קדשה מעילא לתתא, כמה דאת אמר (שמות כה) ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם.

ובצלאר בן אורי בן חור למטה יהודה וגו'. (שמות לח) אמר רבי יהודה, דא אתמר, דהא בצלאר מסטרא דימינא הוה, ואיהו אתקין תקונא דכלא. ותו, דהא יהודה איהו שליטא ומלכא על כל שאר שבטין, ומגיה נפק מאן דאתקין כל משכנא. בצלאר, דא אוקמוה, בצל אל, ומאן איהו בצל אל. דא ימינא. ותו, מסטרא דא אתקין כלא, וירית חכמתא למעבד כל עבידא.

וְאֵתוּ אֶהְיָא בֶן אַחִיסְמֶךָ לְמִטָּה דְּן, דָּא אִיהוּ
מִסְטָרָא דְשִׁמְאֵלָא, דָּא אִיהוּ מִסְטָרָא
דְּדִינָא קְשִׁיא, (נ"א קד"שא) וְהָא אִוְקְמוּהָ, דְהָא
מִתְרִין סְטָרִין אֲלִין, אֲתַעְבִּיד מִשְׁכְּנָא, וְאֲתַתְקַן
בְּהוּ, לְאַתְקִשְׂרָא בְּהוּ, לְמַהוּי בֵּין יְמִינָא
וְשִׁמְאֵלָא, וְהָא אֲתַמַּר וְאִוְקְמוּהָ.

פְּתַח וְאָמַר, (תהלים מח) יִפֶּה נוֹף
מְשׁוּשׁ כָּל הָאָרֶץ הֵר צִיּוֹן יִרְכְּתִי
צְפוֹן קְרִיַת מְלֶךְ רַב. בֹּא וּרְאֵה,
כְּשִׁבְרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵת
הָעוֹלָם, זָרַק אֲבָן אַחַת נִכְבְּדָה
מִתַּחַת פְּסָא כְבוֹדוֹ וְשִׁקַּע אוֹתָהּ
עַד הַתְּהוֹם, וּרְאֵשׁ אֶחָד שֶׁל
אוֹתָהּ אֲבָן נַעוּץ בְּתוֹךְ
הַתְּהוֹמוֹת, וּרְאֵשׁ אַחַר לְמַעְלָה,
וְאוֹתוֹ הִרְאֵשׁ הָאֲחַר הָעֲלִיּוֹן הוּא
נִקְדָּה אַחַת (עֲלִיּוֹנָה) שְׁעוּמְדַת
בְּמִרְכָּז הָעוֹלָם, וּמִשָּׁם הִתְפַּשֵּׁט
הָעוֹלָם לְיָמִין וּלְשִׁמְאֵל וּלְכָל
הַצְּדָדִים, וְהַתְּקִים בְּאוֹתָהּ נִקְדַּת
הַמִּרְכָּז, וְאוֹתָהּ אֲבָן נִקְרָאת אֲבָן
הַשְּׁתִיָּה, שְׁמִמְנָה נִשְׁתַּל הָעוֹלָם
לְכָל הַצְּדָדִים. עוֹד שְׁתִי"ה - שֵׁת
י"ה. הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֵׁם
אוֹתָהּ לְהִיּוֹת יְסוּד הָעוֹלָם
וְהַשְּׁתַלְת הַכֹּל.

בְּשִׁרְשָׁה גּוֹנִים הִתְפַּשְׁטָה הָאָרֶץ
סְבִיב אוֹתָהּ נִקְדָּה. הִתְפַּשְׁטוֹת
רִאשׁוֹנָה סְבִיב אוֹתָהּ נִקְדָּה, כָּל
צְחוֹת וְזָכוֹת הָאָרֶץ שֵׁם הֵם
עוֹמְדִים, וְשֵׁם הֵם. וְזוֹ עוֹמְדַת
לְמַעְלָה עַל כָּל הָאָרֶץ סְבִיב
אוֹתָהּ נִקְדָּה. הִתְפַּשְׁטוֹת שְׁנִיָּה
סְבִיב אוֹתָהּ הִתְפַּשְׁטוֹת
רִאשׁוֹנָה, אֵין שֵׁם צְחוֹת וְזָכוֹת
כְּאוֹתָהּ רִאשׁוֹנָה, אֲבָל הוּא דִק
וְצַח בְּצְחוֹת שֶׁל הָעֶפְרָא יוֹתֵר מִכָּל
שְׂאָר עֶפְרָא אַחַר. הִתְפַּשְׁטוֹת
שְׁלִישִׁית הִיא חֲשׂוֹף וְגִסוֹת הָעֶפְרָא
יוֹתֵר מִכָּל, וּסְבִיב זֶה עוֹמְדִים
מִי הָאוּקְיָנוֹס שְׁסוּבֵב כָּל
הָעוֹלָם. נִמְצָא שְׁאוֹתָהּ נִקְדָּה

וְאֵתוּ אֶהְיָא בֶן אַחִיסְמֶךָ לְמִטָּה דְּן, דָּא אִיהוּ
מִסְטָרָא דְשִׁמְאֵלָא, דָּא אִיהוּ מִסְטָרָא
דְּדִינָא קְשִׁיא, (נ"א קד"שא) וְהָא אִוְקְמוּהָ, דְהָא
מִתְרִין סְטָרִין אֲלִין, אֲתַעְבִּיד מִשְׁכְּנָא, וְאֲתַתְקַן
בְּהוּ, לְאַתְקִשְׂרָא בְּהוּ, לְמַהוּי בֵּין יְמִינָא
וְשִׁמְאֵלָא, וְהָא אֲתַמַּר וְאִוְקְמוּהָ.

פְּתַח וְאָמַר, (תהלים מח) יִפֶּה נוֹף מְשׁוּשׁ כָּל הָאָרֶץ
הֵר צִיּוֹן יִרְכְּתִי צְפוֹן קְרִיַת מְלֶךְ רַב. תָּא
חֲזִי, כִּד בְּרָא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַלְמָא, אֲשֵׁי
חַד אַבְנָא יְקִירָא מִתַּחַת פְּרִסֵי יְקָרִיָּה, וְשִׁקַּע
עַד תְּהוֹמָא, וּרְיִשָׁא חַדָּא דְהוּא אַבְנָא נַעִין
גּוֹ תְהוֹמֵי, וּרְיִשָׁא אַחְרָא לְעִילָא, וְהוּא רִישָׁא
אַחְרָא עַלְאָה, אִיהוּ חַד נִקְוֵדָה (עֲלָאָה) דְקִיָּמָא
בְּאַמְצְעִיתָא דְעַלְמָא, וּמִתְמַן אֲתַפְּשֵׁט עַלְמָא
לְיְמִינָא וְשִׁמְאֵלָא וּלְכָל סְטָרִין, וְאֲתַקְיִים
בְּהִיא נִקְוֵדָה אֲמַצְעִיתָא, וְהִיא אַבְנָא
אַתְקִירִי שְׁתִיָּה, דְמְנָה אֲשֵׁתִיל עַלְמָא לְכָל
סְטָרִין. תּוּ שְׁתִי"ה, שֵׁת י"ה, קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא
שְׁוֵי לָהּ לְמַהוּי יְסוּדָא דְעַלְמָא וְשְׁתִילוֹ דְכָלָא.

(דף רכ"ב ע"ב)

בְּתַלְת גּוֹוִינִן אֲתַפְּשֵׁטת אַרְעָא סְחַרְנִיָּה דְהוּא
נִקְוֵדָה, אֲתַפְּשֵׁטוֹתָא קְדָמָאָה, סְחַרְנִיָּה
דְהוּא נִקְוֵדָה, כָּל צְחוֹתָא וְזָכוֹתָא דְאַרְעָא
קִיָּמָא תְּמָן, וְתְמָן אִיהוּ. וְהִיא קִיָּמָא לְעִילָא
עַל כָּל אַרְעָא סְחַרְנִיָּה דְהוּא נִקְוֵדָה.
אַתְפְּשֵׁטוֹתָא תְּנִינָא, סְחַרְנִיָּה דְהוּא
אַתְפְּשֵׁטוֹתָא קְדָמָאָה, לָאו אִיהוּ צְחוֹתָא
וְזָכוֹתָא כְּהוּא קְדָמָאָה, אֲבָל אִיהוּ דְקִיק וְצַח
בְּצְחוֹתָא דְעֶפְרָא, יִתִּיר מִכָּל שְׂאָר עֶפְרָא אַחְרָא.
אַתְפְּשֵׁטוֹתָא תְּלִיתָאָה, אִיהוּ חֲשׂוֹף וְגִסוֹ
דְעֶפְרָא יִתִּיר מִכָּל, וְסְחַרְנִיָּה דְהִיא, קִיָּמִין
מִיין דִּימָא דְאוּקְיָנוֹס, דְאַסְחַר כָּל עַלְמָא.
אַשְׁתַּכַּח דְהוּא נִקְוֵדָה קִיָּמָא בְּאַמְצְעִיתָא,

עומדת במרכז, וכל הגונים של ההתפשטות של העולם סביבה. התפשטות ראשונה הוא בית המקדש, וכל אותם היכלות ועזרות, וכל אותו תקופה שלו וירושלים, וכל העיר מהחומות ופנימה. התפשטות שנייה - כל ארץ ישראל שהתקדשה בקדשה. התפשטות שלישית הוא כל שאר הארץ, מקום בית מושב שאר העמים, וגם האוקיינוס שסובב הכל.

והרי פרשוה שסוד זה גוני העין שסובבים אותה נקדה של מרכז העין, שהיא מראה של כל העין, כמו שאותה נקדת המרכז שאמרנו שהיא מראה של הכל, ושם עומד בית קדש הקדשים וארון וכפרת שהם המראה של הכל. נמצא שאותה נקדה היא המראה של כל העולם. ועל זה כתוב יפה נוף משוש כל הארץ הר ציון וגו'. יפה: שפיר ההוא חזו וחדוה דכלא. נוף: נופא דאילנא דאיהו שפירו דכלא.

האילן, שהוא היפי של הכל. בא וראה, היפי של העולם והמראה של העולם לא נראה בעולם, עד שנבנה והוקם המשכן ונכנס הארון לתוך הקדש. מאותה שעה נראה המראה של הכל בעולם והתמקן העולם, והולכים באותו משכן ובאותו ארון, עד שמגיעים לאותה נקדה שהיא יפה נוף שמחת הכל. כיון שהגיעו לשם, אז פתח הארון ואמר, (תהלים קלב) זאת מנוחת עדי עד פה אשב כי אוייתה.

רב ייסא אמר, הפסוק הזה אמרה אותו כנסת ישראל בשעה שנבנה בית המקדש ונכנס הארון למקומו. רבי חזקיה אמר, הקדוש ברוך הוא אמר אותו על כנסת ישראל כשישראל עושים רצונו, שהרי אז הקדוש ברוך הוא

וכלהו גוונין דאתפשטותא דעלמא סחרניה. אתפשטותא קדמאה איהו בי מקדשא, וכל אינון היכלין ועזרות, וכל ההוא תקונא דיליה, וירושלם, וכל מתא משורא ולגו. אתפשטותא תניינא, כל ארעא דישראל דאתקדשת בקדושה. אתפשטותא תליתאה, איהו כל שאר ארעא, אתר בי מותבא דשאר עמין. וימא דאוקיינוס דסתרא כלא.

והא אוקמוה, דרזא דא גוונין דעינא, דסתרון לההוא נקודה דאמצעיתא דעינא, דאיהו חיזו דכל עינא, כגוונא דההיא נקודה אמצעיתא דקאמרן, דאיהו חיזו דכלא, ותמן קאים בית קדש הקדשים, וארון וכפרת, דאינון חיזו דכלא. אשתכח, ההוא נקודה חיזו דכל עלמא. ועל דא כתיב, יפה נוף משוש כל הארץ הר ציון וגו'. יפה: שפיר ההוא חזו וחדוה דכלא. נוף: נופא דאילנא דאיהו שפירו דכלא.

הא חזי, שפירו דעלמא, וחיזו דעלמא, לא אתחזי בעלמא, עד דאתבני ואתקם משכנא, ועאל ארונא לגו קדשא. מההיא שעתא, אתחזי חיזו דכלא בעלמא, ואתתקן עלמא, ואזלי בההוא משכנא ובההוא ארונא, עד דמטי לההיא נקודה דאיהי יפה נוף חדוה דכלא. כיון דמטו להתם כדיון פתח ארונא ואמר, (תהלים קלב) זאת מנוחת עדי עד פה אשב כי אוייתה.

רב ייסא אמר, האי קרא כנסת ישראל אמרה ליה, בשעתא דאתבני בי מקדשא, ועאל ארונא לאתריה. רבי חזקיה אמר, קדשא בריך הוא אמר ליה, על כנסת ישראל, כד ישראל עבדין רעותיה, דהא כדיון קדשא בריך הוא יתיב על כרסי יקריה, וחיים על עלמא, ובכרה

יושב על פסא כבודו וחס על העולם, וברכה ושלוש וחכיבות הפל נמצאים. ואז אמר, זאת מנוחתי עדי עד.

ובא ראה, בפעם שכל האמנים התחילו לעשות האמנות, אותו מעשה ממש שהתחילו היה נשלם מעצמו. הם מתחילים - והיא משלימה את המעשה, היא ממש. מנין לנו? שפתוב ותכל כל עבדת משפן אהל מועד.

במו זה - (בראשית ב) ויכלו השמים והארץ. ואם תאמר, ויכל אלהים ביום השביעי - ודאי כף הוא! שכל העולם, אף על גב שכל המעשים נשלמו כל אחד ואחד, כל העולם לא היה שלם בקיומו עד שבא היום השביעי. שפשבא היום השביעי, אז נשלמו כל המעשים, והשלים בו הקדוש ברוך הוא את העולם. זהו שפתוב ויכל אלהים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה. בזה נשלם, בקיום כל מעשה שעשה, ועל זה ויכל אלהים ביום השביעי.

ובשנבנה בית המקדש, כל מעשה שנעשה - נעשה מעצמו. האמנים התחילו - והמעשה נראה להם להעשות ונרשם לפנייהם והשתלם מעצמו. והרי פרושה, שפתוב (מלכים א-ו) והבית בהפנתו. לא כתוב והבית פאשר בניהו, אלא בהפנתו, שהוא נשלם מעצמו. וכתוב אכן שלמה מסע נבנה. לא כתוב בניהו, אלא נבנה, הוא מעצמו נבנה. וכל בכל מעשה שהוא קדוש, משתלם מעצמו.

ובצלאר בן אורי בן חור. פסוק זה למדנו, שרוח הקדש הכריזה עליו לעיני ישראל ואמר: ובצלאר בן אורי בן חורי למטה

ושלום וחכיבותא דכלא אשתכח. וכדין אמר זאת מנוחתי עדי עד.

ותא חזי, בשעתא דכלהו אומנין שארו למעבד אומנותא, ההוא עובדא ממש דשראן, איהי אשתלימת מגרמה. אינון שראן, ואיהי אשתלימת עבידתא, איהי ממש, מנלן, דכתיב ותכל כל עבודת משפן אהל מועד.

בגוונא דא (בראשית ב) ויכלו השמים והארץ. ואי תימא, ויכל אלהים ביום השביעי, ודאי הכי הוא, דכל עלמא, אף על גב דכל עבידן אשתלימו כל חד וחד, עלמא כלא לא הוה שלים בקיומיה, עד דאתא יומא שביעאה, דכד אתא יומא שביעאה, כדין אשתלימו כל עבידן, ואשלים ביה קדשא בריך הוא עלמא, הדא הוא דכתיב ויכל אלהים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה. בהאי, אשתלים בקיומא כל עבידתא דעבד, ועל דא ויכל אלהים ביום השביעי.

וכד אתבניי בי מקדשא, כל עבידתא דאתעביד, איהי מגרמה אתעבידת. אמנין שראן, ועבידתא אתחזיאת לון למעבד, ואתרשימת קמייהו, ואשתלימת היא מגרמה. והא אוקמוה, דכתיב, (מלכים א ו) והבית בהפנתו. והבית פאשר בניהו לא כתיב. אלא בהפנתו. דאיהי אשתלימת מגרמה. וכתוב אכן שלמה מסע נבנה. בניהו לא כתיב. אלא נבנה הוא מגרמיה נבנה, וכן בכל עבידתא דאיהי קדישא, איהי אשתלימת מגרמה. (ד)

ר"ג ע"א).

ובצלאר בן אורי בן חור. (שמות לח) האי קרא אוליפנא, דרוח קדשא אכריז עליה

לעיניהון דישראל, ואמר ובצלאר בן אורי בן חור למטה יהודה עשה את

יְהוֹדָה עֲשֵׂה אֶת כָּל אֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה. וְאֵתוֹ אֶהְלִיב בֶּן אַחִיסָמֶךְ, מֵה זֶה וְאֵתוֹ? אֵלָּא לְמַדְּנוּ שְׂאֵהְלִיב לֹא עֲשֵׂה מֵעֲשֵׂה לְבָדוֹ, אֵלָּא עִם בְּצַלָּאֵל, וְעִמּוֹ עֲשֵׂה כָּל מֵה שֶׁעֲשֵׂה. זֶהוּ שְׁכַתּוּב וְאֵתוֹ, וְאֵתוֹ וְלֹא לְבָדוֹ. מִכָּאֵן שֶׁהַשְּׂמָאֵל בְּכֻלּוֹ יְמִין תְּמִיד, וְעַל זֶה כְּתוּב (שְׁמוֹת ל"א) וְאֲנִי הִנֵּה נֹתְתִי אֹתוֹ אֶת אֶהְלִיב. זֶה יְמִין וְזֶה שְׂמָאֵל.

אֲרַח פְּקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן מִשְׁכַּן הַעֲדַת אֲשֶׁר פָּקַד עַל פִּי מֹשֶׁה וְגו'. רַבִּי יִיסָא אָמַר, כִּינּוּן שֶׁעָשׂוּ כָּל הַחֲכָמִים אֶת הַמִּשְׁכָּן, צָרִיף לְהַחֲזִיר חֲשֻׁבּוֹן מִכָּל אוֹתָם הַמַּעֲשִׂים שֶׁנַּעֲשׂוּ בוֹ. מֵה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁכָּל חֲשֻׁבּוֹן וְחֲשֻׁבּוֹן, כְּשֶׁהִיָּה נַעֲשֵׂה חֲשֻׁבּוֹן, כָּף הַתְּקִים אוֹתוֹ מֵעֲשֵׂה, וְהַתְּקִים בְּמַקְוֵמוֹ. וְיִשְׂרָאֵל כָּלֵם, כְּמוֹ שֶׁנִּתְרַצּוּ בְּמֵה שֶׁנִּדְּבָרוּ בְּרֵאשׁוֹנָה, גַּם כָּף הַתְּרַצּוֹ בְּאוֹתוֹ חֲשֻׁבּוֹן, וְאֵז הַתְּקִים כָּל הַמַּעֲשֵׂה בְּאוֹתוֹ רְצוֹן. וְלִכְּן צָרִיף כָּאֵן חֲשֻׁבּוֹן, מִשּׁוּם שֶׁבְּזֶה מִתְקִים הַמַּעֲשֵׂה. אֵלֶּה כְּתוּב, וְלֹא כְּתוּב וְאֵלֶּה. אֵלֶּה זֶהוּ חֲשֻׁבּוֹן שְׁפוּסֵל אֶת כָּל הַחֲשֻׁבּוֹנוֹת שֶׁל הָעוֹלָם, וְזֶה הַתְּקִים יוֹתֵר מִכָּלֵם, שֶׁבְּזֶה הַתְּקִים הַמִּשְׁכָּן וְלֹא בְּאַחֵר.

פָּתַח וְאָמַר, (ש"ס ב) וְהִיָּה אֲמוּנַת עֲתִיד חֶסֶן יִשׁוּעַת חֲכָמַת וְדַעַת יִרְאַת ה' הִיא אוֹצְרוֹ. פְּסוּק זֶה פֶּרְשׁוֹהוּ הַחֲבָרִים, אֲבָל הָרִי שְׁנִינּוּ, כָּל אֶדָם שֶׁמִּתְעַסֵּק בַּתּוֹרָה בְּעוֹלָם הַזֶּה וְזוֹכֵה לְקַבֵּעַ לָהּ עֵתִים, צָרִיף בְּאֲמוּנָה, שֶׁרְצוֹנוֹ יִתְכַּוֵּן לְקַדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, יִתְכַּוֵּן לְשֵׁם שְׁמַיִם, מִשּׁוּם שֶׁאֲמוּנָה לְכָף הַתְּכַוֵּנָה. חֶסֶן יִשׁוּעַת, לְכֻלּוֹ רַחֲמִים בְּדִין. חֲכָמַת וְדַעַת, שֶׁשְׁנֵי אֵלֶּה שׁוֹרִים זֶה עַל זֶה. זֶה טְמִיר וְגַנּוּז, לְהַשְׁרוֹת זֶה עַל זֶה.

כָּל אֲשֶׁר צִוָּה יי' אֶת מֹשֶׁה. וְאֵתוֹ אֶהְלִיב בֶּן אַחִיסָמֶךְ. מֵאִי וְאֵתוֹ. אֵלָּא אוֹלִיפְנָא, דְּאֶהְלִיב לֹא עֲבִיד עֲבִידְתָּא בְּלַחֲדוּי, אֵלָּא עִם בְּצַלָּאֵל, וְעַמִּיָּה עֲבִיד כָּל מֵה דְעֵבֵד. הָדָא הוּא דְכְּתִיב וְאֵתוֹ, וְאֵתוֹ וְלֹא בְּלַחֲדוּי. מִכָּאֵן דְּשְׂמָאֵל אִיְהִי בְּכֻלּוֹ יְמִינָא תְּדִיר. וְעַל דָּא כְּתִיב וְאֲנִי הִנֵּה נֹתְתִי אֹתוֹ אֶת אֶהְלִיב, דָּא יְמִינָא וְדָא שְׂמָאֵל.

אֲרַח פְּקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן מִשְׁכַּן הַעֲדוֹת אֲשֶׁר פָּקַד עַל פִּי מֹשֶׁה וְגו'. (שְׁמוֹת ל"ח) רַבִּי יִיסָא אָמַר, כִּינּוּן דְּעֵבְדוֹ כָּל חֲפִימִיָּא יֵת מִשְׁפָּנָא, אֲצַטְרִיף לְמַהְדָּר חֲשֻׁבּוֹנָא, מִכָּל אֵינּוֹן עֲבִידֵן דְּאֵתְעֵבִידוֹ בִּיה. מֵאִי טַעַמָּא. בְּגִין דְּכָל חֲשֻׁבּוֹן וְחֻשְׁבָּן, כַּד הָוֵה אֵתְעֵבִיד חֲשֻׁבּוֹנָא, הָכִי אֵתְקִיָּים הֵהוּא עֲבִידָא, וְאֵתְקִיָּים בְּאַתְרֵיהּ.

וְיִשְׂרָאֵל כָּלֵהוּ כְּמֵה דְּאֵתְרַעוּ בְּמֵה דְנִדְּבָרוּ בְּקַדְמִיתָא, הָכִי נָמִי אֵתְרַעוּ בְּהֵהוּא חֲשֻׁבּוֹנָא, וְכִדִּין אֵתְקִיָּים כָּל עֲבִידָא, בְּהֵהוּא רְעוּתָא. וְעַל דָּא אֲצַטְרִיף הָכָא חֲשֻׁבּוֹנָא, בְּגִין דְּבְהָאִי אֵתְקִיָּים עֲבִידָא. אֵלֶּה כְּתִיב, וְלֹא כְּתִיב וְאֵלֶּה. אֵלֶּה דָּא אִיְהוּ חֲשֻׁבּוֹנָא דְּפְסִיל כָּל חוֹשְׁבָנֵין דְּעֵלְמָא, וְדָא אֵתְקִיָּים יִתִּיר מִכָּלֵהוּ, דְּבְהָאִי אֵתְקִיָּים מִשְׁפָּנָא, וְלֹא בְּאַחֵרָא.

פָּתַח וְאָמַר, (ישעיה לג) וְהִיָּה אֲמוּנַת עֲתִיד חֶסֶן יִשׁוּעוֹת חֲכָמַת וְדַעַת יִרְאַת יי' הִיא אוֹצְרוֹ. הָאִי קָרָא אוֹקְמוּיָה חֲבָרִיָּיא, אֲבָל הָאִי תְּנִינּוּ, כָּל בַּר נֶשׁ דְּאֵתְעַסֵּק בְּאוֹרֵייתָא בְּהָאִי עֵלְמָא, וְזָכִי לְמַקְבַּע עֲתִין לָהּ, אֲצַטְרִיף בְּאֲמוּנָה, דְּרַעוּתָא דִּילִיָּה יִתְכַוֵּין לְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא, וְיִתְכַוֵּין לְשֵׁם שְׁמַיִם, בְּגִין דְּאֲמוּנָה לְהָכִי אֵתְכַוֵּין. חֶסֶן יִשׁוּעוֹת, לְאֶכְלָלָא רַחֲמֵי בְּדִינָא. חֲכָמַת וְדַעַת, דְּתָרִין אֵלִין שְׂרָאן דָּא עַל דָּא. דָּא טְמִיר וְגַנּוּז, לְאֵשְׁרָאָה דָּא עַל דָּא.

יִרְאֵת יי' היא אוֹצְרוֹ. אוֹצְרוֹ שֶׁל כָּל אֱלֹהִים, מִשּׁוֹם שִׁירָאת ה' הוּא לֹקַחַת כָּל אוֹתָם נְחָלִים, וְנַעֲשִׂית אוֹצֵר לְכֻלָּם. וּכְשִׁיּוֹצְאִים מִמֶּנָּה כָּל אוֹתָם גְּנוּזִים כְּלָם, מוֹצִיָּאָה אוֹתָם בְּחֻשְׁבוֹן. מִיֵּן לָנוּ? שְׁכַתּוֹב (שיר ו) עֵינֵיךָ בְּרֻכּוֹת בְּחֻשְׁבוֹן. בְּחֻשְׁבוֹן וְדָאֵי עוֹשָׂה, וּמוֹצִיָּאָה אוֹתָם בְּרֻכּוֹת מִים, וּמִשְׁגִּיחָה לְהוֹצִיא הַכֹּל בְּחֻשְׁבוֹן. (ומשקים

לכלם)

וְלָבֵן נִקְרָאת אַמּוֹנָה, וּבְכָל נִקְרָאת אַמּוֹנָה, וְהָרִי בְּאֶרְנוֹ. וְמָה אִם כָּאֵן צָרִיף לְהִרְאוֹת אַמּוֹנָה - לְשָׂאֵר דְּבָרֵי הָעוֹלָם עַל אַחַת כְּפָה וְכַמָּה. וְעַל זֶה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הָיָה מוֹדִיעַ לְכָל יִשְׂרָאֵל סוּד הַנְּאֻמָּנוֹת שֶׁלָּהֶם בְּכָל מָה שֶׁעָשׂוּ, וְהַכֹּל נִתְבָּאֵר.

רְבִי יוֹסִי וְרַבִּי יִצְחָק הָיוּ הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ. אָמַר רְבִי יוֹסִי, וְדָאֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַתְּרַצָּה בְּבַצְלָאֵל לְעִבּוֹדַת הַמִּשְׁכָּן יוֹתֵר מִכָּל יִשְׂרָאֵל. לָמָּה? אָמַר לוֹ, הַשֵּׁם גּוֹרֵם, וְהָרִי פְּרֻשָׁה, שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שֵׁם שְׁמוֹת בְּאֶרֶץ לְהַתְּעִטֵּר (לְעוֹרֵר) בָּהֶם וְלַעֲשׂוֹת בָּהֶם מַעֲשֵׂה בְּעוֹלָם. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב (תהלים מז) אֲשֶׁר שֵׁם שְׁמוֹת בְּאֶרֶץ. אָמַר לוֹ, סוּד הוּא כָּאֵן. יְהוּדָה הָיָה מִצַּד הַשְּׂמָאל, וְחֻזֵר וְנִדְבַק בְּיָמִין, וְעַל זֶה בְּצַד זֶה נַעֲשֶׂה הַמִּשְׁכָּן. הַתְּחִיל מִצַּד הַשְּׂמָאל, וְנִדְבַק בְּצַד יָמִין, וְאַחֵר כִּף נִכְלָל זֶה בְּזֶה וְנַעֲשֶׂה הַכֹּל יָמִין. כְּמוֹ כֵּן הַתּוֹרָה מִתְּחִילָה מִשְּׂמָאל וְנִדְבַקַת בְּיָמִין, וְנִכְלָל זֶה בְּזֶה וְנַעֲשֶׂה הַכֹּל יָמִין. רְאוּבֵן הַתְּחִיל מִיָּמִין וְסָטָה לְשְׂמָאל, וְנִסְעוּ עִמּוֹ שָׂאֵר הַשְּׂבֵטִים שֶׁהֵם שְׂמָאל, מִשּׁוֹם שֶׁהַתְּחִיל מִיָּמִין וְסָטָה לְשְׂמָאל.

יִרְאֵת יי' היא אוֹצְרוֹ. אוֹצְרוֹ דְּכָל אֱלִין, בְּגִין דְּהָאֵי יִרְאֵת יי', נִקִּיט כָּל אֵינּוֹן נְחָלִין, וְאֵיחָה אֲתַעְבִּידַת אוֹצֵר לְכֻלָּהוּ. וְכַד נִפְקִין מִנָּה כָּל אֵינּוֹן גְּנוּזִין כְּלָהוּ, אֲפִיק לֹון בְּחוֹשְׁבָנָא. מְנָלָן. דְּכַתִּיב, (שיר השירים ז) עֵינֵיךָ בְּרֻכּוֹת בְּחֻשְׁבוֹן. בְּחֻשְׁבוֹן וְדָאֵי עֲבִיד, וְאַפִּיק אֵינּוֹן בְּרֻכּוֹת מִים, וְאַשְׁגַּח לְאַפְקָא כְּלָא בְּחוֹשְׁבָנָא. (ג"א וְאַשְׁקוּ לְבַלְא).

וְעַל דָּא אֶקְרִי אַמּוֹנָה. וּבְכָלֵא אֶקְרִי אַמּוֹנָה, וְהָא אוֹקִימָנָא. וְמָה אִי הִכָּא אֶצְטְרִיף לְאַחֲזָאָה מְהִימְנוֹתָא, לְשָׂאֵר מְלִי דְּעֵלְמָא עַל אַחַת כְּפָה וְכַמָּה. וְעַל דָּא, קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא הָיָה אוֹדַע לְהוּ לְכָל יִשְׂרָאֵל, רְזָא דְּמְהִימְנוֹתָא דִּילָהוּ, בְּכָל מָה דְּעַבְדוּ, וְכָלֵא אֲתַמַּר.

רְבִי יוֹסִי וְרַבִּי יִצְחָק הָיוּ אֲזֵלִי בְּאַרְחָא, אָמַר רְבִי יוֹסִי, וְדָאֵי דְּקוֹדְשָׁא בְּרִיף הוּא אֲתַרְעִי בִּיהַ בְּבַצְלָאֵל לְעִבּוֹדַת מִשְׁכְּנָא, יִתִּיר מִכָּל יִשְׂרָאֵל, אָמַר לִיהַ, שְׂמָא גְרִים, וְהָא אוֹקִמְוִהָ, דְּקוֹדְשָׁא בְּרִיף הוּא שְׁוִי שְׂמָהֶן בְּאַרְעָא, לְאַתְעֵטְרָא (פ"א לְאַתְעֵרָא) בְּהוּ, וְלִמְעַבְדַּ בְּהוּ עִבְדִּידָתָא בְּעֵלְמָא, הִדָּא הוּא דְּכַתִּיב, (תהלים מו) אֲשֶׁר שֵׁם שְׁמוֹת בְּאֶרֶץ.

אָמַר לִיהַ, רְזָא אֵיחָהוּ הִכָּא, יְהוּדָה מְסֻטֵר שְׂמָאלָא הוּא, וְאַהֲדָר וְאַתְדַּבֵּק בְּיָמִינָא. וְעַל דָּא, בְּסֻטְרָא דָּא אֲתַעְבִּיד מִשְׁכְּנָא, שְׂאֲרֵי מְסֻטֵר שְׂמָאלָא, וְאַתְדַּבֵּק בְּסֻטֵר יָמִינָא, וְלִבְתֵּר אֲתַכְּלִיל דָּא בְּדָא, וְאַתְעֵבִיד כְּלָא יָמִינָא. כְּגוֹנוֹנָא דָּא אוֹרִייתָא, שְׂאֲרֵי מִשְׂמָאלָא, וְאַתְדַּבֵּק בְּיָמִינָא, וְאַתְכְּלִיל דָּא בְּדָא, וְאַתְעֵבִיד כְּלָא יָמִינָא. רְאוּבֵן שְׂרָא מִיָּמִינָא, וְסָטָא לְשְׂמָאלָא, וְנִטְלוּ עִמֵּיהַ אֵינּוֹן שְׂאֵר שְׂבֵטִין, דְּאֵינּוֹן שְׂמָאלָא, בְּגִין דְּשְׂאֲרֵי מִיָּמִינָא וְסָטָא לְשְׂמָאלָא.

יהודה שָׂרָא מִשְׁמָאלָא, וְסָטָא לִימִינָא, שָׂרָא
מִשְׁמָאלָא, בְּגִין דְּאֵתִי מִסְטֵר שְׁמָאלָא,
וְאֵתְדַבֵּק בִּימִינָא, וּמִשְׁכָּנָא בְּסִטְרָא דָּא
אֵתְעָבִיד. שְׂאֲרֵי מִסְטֵר שְׁמָאלָא, וְאֵתְדַבֵּק
בְּסִטְרֵי יְמִינָא, וְעַל דָּא, בְּצִלְאֵל אִיהוּ דְּאֵתִי
מִסְטֵרִיהּ, עָבִיד מִשְׁכָּנָא וְאֵתְתַקֵּן לְגַבִּיהּ. וְהָא
אוּקְמוּהּ, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֵתְרַעֵי בֵּיהּ,
וּבְרִיר לִיהּ מִכְּלָא (דף רכ"ג ע"ב) לְעֵבִידְתָּא דָּא.

וַיְהִי לִיהּ חֲכָמָה וּתְבוּנָה וְדַעַת, כְּמָה
דְּאוּקְמוּהּ. בְּגִין דְּעַמִּיהּ הָיָה בְּקִדְמִיתָא
סְכֻלְתָּנוּ דְּלִפְא, דְּכִתִּיב וּבִלְבָב פֶּל חֲכָם לֵב נִתְתִּי
חֲכָמָה. בְּגִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא יְהִיב
חֲכָמְתָּא, אֶלָּא לְמֵאן דְּאִית בֵּיהּ חֲכָמְתָּא,
וְאוּקְמוּהּ חֲבֵרִיָּיא וְאֵתְמַר. וְכֵן פְּגִוּוֹנָא דָּא
בְּצִלְאֵל. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, בְּצִלְאֵל שְׁמִיהּ גְּרִים
לִיהּ, וְעַל חֲכָמְתִּיהּ אֶקְרִי חֵכִי, וְרִזָּא דְּמִלָּה
בְּצִלְאֵל, בְּצֵל אֵל.

פְּתַח וְאָמַר, (שיר ב) כְּתַפּוּחַ בַּעֲצֵי
הַיַּעַר כֵּן דוּדֵי וְגו'. בְּצֵלוֹ - הֵינּוּ
בְּצִלְאֵל, שֶׁהוּא הַתְּקִין הַמִּשְׁכָּן
וְעָשָׂה אוֹתוֹ, שֶׁכְּתוּב חֲמֻדְתִּי
וַיִּשְׁבַּתִּי. שֶׁהַמִּשְׁכָּן נִחְמַד לְשִׁבַת
בוֹ, שֶׁהוּא עָשָׂה חֲמֻדָּה לְכַנְסַת
יִשְׂרָאֵל, וּכְנַסַת יִשְׂרָאֵל יוֹשְׁבַת
בְּצֵל הָאֵל. וְזֵהוּ בְּצִלְאֵל.

וּפְרִי' מִתּוֹק לְחֵפִי, שְׁזָהוּ שְׁעוֹשָׂה
פְּרוֹת טוֹבִים בְּעוֹלָם, שֶׁכְּתוּב (הושע
יד) מִמֶּנִּי פְּרִיךְ נִמְצָא. מִי הוּא פְּרִי?
אֵלֶּה הֵם נִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים, שֶׁהֵם
פְּרִי מַעֲשָׂיו שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
שְׂאוֹתוֹ נִהְרָ שְׂיִיבָא מַעְדָן מוֹצִיא
וְזוֹרֵק נִשְׁמוֹת לְעוֹלָם, וְהֵם הַפְּרוֹת
שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּמִשּׁוּם כֵּן
פְּרִיו. זֵהוּ כְּמוֹ שְׂאֲמַרְנוּ.

בְּצֵלוֹ - זֵהוּ בְּצִלְאֵל. וְעַל זֵה תִּקּוֹן
הַמִּשְׁכָּן עַל יְדֵי בְּצִלְאֵל הִיָּה.
וּמִשּׁוּם כֵּן, וּבְצִלְאֵל כֵּן אוּרֵי כֵּן
חֹרֵר. כֵּן אוּרֵי - זֵה אוֹר הַשְּׁמַשׁ

וְהוּדָה שָׂרָא מִשְׁמָאלָא, וְסָטָא לִימִינָא, שָׂרָא
מִשְׁמָאלָא, בְּגִין דְּאֵתִי מִסְטֵר שְׁמָאלָא,
וְאֵתְדַבֵּק בִּימִינָא, וּמִשְׁכָּנָא בְּסִטְרָא דָּא
אֵתְעָבִיד. שְׂאֲרֵי מִסְטֵר שְׁמָאלָא, וְאֵתְדַבֵּק
בְּסִטְרֵי יְמִינָא, וְעַל דָּא, בְּצִלְאֵל אִיהוּ דְּאֵתִי
מִסְטֵרִיהּ, עָבִיד מִשְׁכָּנָא וְאֵתְתַקֵּן לְגַבִּיהּ. וְהָא
אוּקְמוּהּ, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֵתְרַעֵי בֵּיהּ,
וּבְרִיר לִיהּ מִכְּלָא (דף רכ"ג ע"ב) לְעֵבִידְתָּא דָּא.

וַיְהִי לִיהּ חֲכָמָה וּתְבוּנָה וְדַעַת, כְּמָה
דְּאוּקְמוּהּ. בְּגִין דְּעַמִּיהּ הָיָה בְּקִדְמִיתָא
סְכֻלְתָּנוּ דְּלִפְא, דְּכִתִּיב וּבִלְבָב פֶּל חֲכָם לֵב נִתְתִּי
חֲכָמָה. בְּגִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא יְהִיב
חֲכָמְתָּא, אֶלָּא לְמֵאן דְּאִית בֵּיהּ חֲכָמְתָּא,
וְאוּקְמוּהּ חֲבֵרִיָּיא וְאֵתְמַר. וְכֵן פְּגִוּוֹנָא דָּא
בְּצִלְאֵל. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, בְּצִלְאֵל שְׁמִיהּ גְּרִים
לִיהּ, וְעַל חֲכָמְתִּיהּ אֶקְרִי חֵכִי, וְרִזָּא דְּמִלָּה
בְּצִלְאֵל, בְּצֵל אֵל.

פְּתַח וְאָמַר, (שיר השירים ב) כְּתַפּוּחַ בַּעֲצֵי הַיַּעַר כֵּן
דוּדֵי וְגו'. בְּצֵלוֹ: הֵינּוּ בְּצִלְאֵל, דְּאִיהוּ
אֵתְקִין מִשְׁכָּנָא, וְעָבִיד לִיהּ. דְּכִתִּיב חֲמֻדְתִּי
וַיִּשְׁבַּתִּי. דְּמִשְׁכָּנָא חֲמֻדָּא אִיהוּ לְמִיתַב בֵּיהּ,
דְּאִיהוּ עָבִיד חֲמוּדָא לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, וּכְנַסַת
יִשְׂרָאֵל יִתְבָּא בְּצֵלָא דָּאֵל. וְדָא אִיהוּ בְּצִלְאֵל.

וּפְרִי' מִתּוֹק לְחֵפִי, דְּדָא אִיהוּ דְּעָבִיד פִּירִין
טְבִין בְּעֵלְמָא, דְּכִתִּיב, (הושע יד) מִמֶּנִּי
פְּרִיךְ נִמְצָא. מֵאן הוּא פְּרִי. אֵלִין אִינוּן
נִשְׁמַתְהוּן דְּצְדִיקֵיָּיא, דְּאִינוּן אִיבָא דְּעוּבְדוּי
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. דְּהָהוּא נִהְרָ דְּנַפְיָא מַעְדָן,
אִיהוּ אִפִּיק וְזָרִיק נִשְׁמַתִּין לְעֵלְמָא, וְאִינוּן
פִּירִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּבְגִין כֵּן פְּרִיו. דָּא
אִיהוּ כְּדָקְאֲמָרְן.

בְּצֵלוֹ: דָּא הוּא בְּצִלְאֵל. וְעַל דָּא תִּקּוּנָא
דְּמִשְׁכָּנָא עַל יְדֵי דְּבְצִלְאֵל הָיָה. וּבְגִין כֵּן וּבְצִלְאֵל כֵּן אוּרֵי כֵּן

וּבְצִלְאֵל כֵּן אוּרֵי כֵּן

חור. בן אורי, דא נהורא דשמשא דנפיק. בן אורי, דא ימינא. בן חור, דא איהו שמאלא. בן אורי בן חור, (ס"א בן חור בן חורי) ועל דא אשתלים ביה דינא דקודשא ברין הוא בעובדא דעגלא.

בל הזהב העשוי. (שמות לח) מההיא שענתא דיהבו ליה ישראל, הוה עשוי ואתתקן מקדמת דנא, בכל מלאכת הקדש, כל ההוא דהבא, אתעביד ואתתקן בכל מלאכת הקדש. מאי טעמא. בגין דבכל דרגא ודרגא, הוה אתתקן ביה דהבא. דלית שלימו אלא רחמי ודינא, ועל דא דהבא הוה אזיל בכל מלאכת הקדש, בכל ההיא עבידתא דאקרי קדש, הוה אזיל בה דהבא, דהבא בכלא.

רבי אבא רבי יוסי ורבי חזקיה הוו יתבין ולעאן באורייתא, אמר ליה רבי חזקיה לרבי אבא, הא חמינן דקודשא ברין הוא אתרעי בדינא בכלא, לאתערבא דא בדא, ואיהו ארין דינא בחייבי עלמא, אי איהו אתרעי בדינא, אמאי סליק ליה מחייבא. אמר ליה, כמה טורין אתעקרו במלה דא, אבל כמה מלין גלי בוצינא קדישא בהאי ותא חזי, דינא דקודשא ברין הוא אתרעי ביה, איהו דינא בריר, איהו דינא דאתער רחימו וחדוה. אבל חייבא כד אינון בעלמא, פלהו דינא דזוהמא. פלהו דינא דלא אתרעי ביה קדשא ברין הוא פלל. ועל דא, לא בעי לאתערבא דינא קדישא בדינא מסאבא דזוהמא, עד דאיהו אשתאי מגרמיה, ולאובדא ליה מן עלמא דאתי, ויהוה דינא דזוהמא דביה איהו אוביד ליה מעלמא.

פתח ואמר (תהלים צב) בפרח רשעים כמו עשב

שיוצא. בן אורי - זה ימין. בן חור - זה שמאל. בן אורי בן חור (כו חור בן חורי). ועל זה נשלם בו דינו של הקדוש ברוך הוא במעשה העגל.

בל הזהב העשוי - מאותה שעה שנתנו לו ישראל, היה עשוי ונתתקן מקדם לכהן. בכל מלאכת הקדש - כל אותו זהב נעשה ונתתקן בכל מלאכת הקדש. מה הטעם? משום שבכל דרגה ודרגה היה מתתקן בה זהב, שאין שלמות אלא ברחמים ודין, ועל זה זהב היה הולף בכל מלאכת הקדש. בכל אותה עבודה שנקראת קדש היה הולף בה זהב, זהב בכל.

רבי אבא, רבי יוסי ורבי חזקיה היו יושבים ועוסקים בתורה. אמר לו רבי חזקיה לרבי אבא, הרי אנו רואים שהקדוש ברוך הוא רוצה בדין בכל לערב זה בזה, והוא מאריך דין לרשעי העולם. אם הוא רוצה בדין, למה מסלק אותו מן הרשעים? אמר לו, כמה הרים נעקרו בדבר הזה, אבל כמה דברים גלה המנוחה הקדושה בזה.

ובא ראה, הדין שהקדוש ברוך הוא רוצה בו הוא דין ברור, הוא דין שמעורר אהבה ושמחה. אבל הרשעים, כשהם בעולם, פלם דין של זממה, פלם דין שלא רוצה בו הקדוש ברוך הוא פלל. ועל זה לא צריך לערב דין קדוש בדין טמא של זממה, עד שמתבלה מעצמו ומאבדו מהעולם הבא, ואותו דין של זממה שבו, הוא מאבד אותו מן העולם.

פתח ואמר, (תהלים צב) בפרח רשעים כמו עשב ויציצו כל פעלי און להשמדם עדי עד. הפסוק

ויציצו כל פועלי און להשמדם עדי עד, האי קרא אוקמוה, אבל

הַזֶּה פָּרְשׁוּהוּ. אָבֵל בֹּא וּרְאֵה, בְּפָרֹחַ רִשְׁעִים כְּמוֹ עֵשֶׁב, כַּעֲשָׂב הַזֶּה שֶׁהוּא בִּיבֵשׁ בְּאֶרֶץ וְהוּא יִבֵּשׁ, כַּשְּׁשׂוּרִים בּוֹ מִיַּם הוּא פּוֹרֵחַ, וְאוֹתוֹ יִבֵּשׁ פּוֹרֵחַ. וּכְאִילָן הַזֶּה קָצוּץ שְׂצִץ מִחֲדָשׁ, וְלֹא מַעֲלֶה אֶלֶּא אוֹתָם פְּאֹרוֹת לְצַד זֶה וּלְצַד זֶה, שֶׁהֵם עֲנָפִים שְׁעוֹלִים, וְלַעֲוֹלָמִים לֹא עוֹלָה אֵילָן כְּפִי שְׁהִיָּה בְּרֵאשׁוֹנָה לְהִיּוֹת אֵילָן, וְכֹל זֶה לְהַשְׁמַדֵם עַדִּי עַד, לְעַקְרֵם מִהַשְּׂרָשִׁים וּמִהַכֹּל.

עוֹד יֵשׁ סוּד אַחַר בְּזֶה, עַל שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְאָרִיךְ רְגוּזוֹ עִם הַרְשָׁעִים בְּעוֹלָם הַזֶּה, מִשּׁוּם שֶׁהַעוֹלָם הַזֶּה הוּא חֶלֶק שֶׁל הַצַּד הַאֲחֵר, וְהַעוֹלָם הַבָּא הוּא צַד הַקְּדוֹשָׁה. וְהוּא חֶלֶק הַצַּדִּיקִים, שֶׁהַצַּדִּיקִים יִהְיוּ בּוֹ בְּעֶטְרַת הַכְּבוֹד שֶׁל רַבּוֹנָם. וּשְׁנֵי הַצַּדִּידִים הִלְלוּ עוֹמְדִים זֶה כְּנֶגֶד זֶה. זֶה צַד הַקְּדוֹשָׁה, וְזֶה הַצַּד הַאֲחֵר שְׁטָמָא. זֶה עוֹמֵד לְצַדִּיקִים, וְזֶה עוֹמֵד לְרִשְׁעִים. וְהַכֹּל זֶה כְּנֶגֶד זֶה. אֲשֶׁרִי הַצַּדִּיקִים שְׁאִין לָהֶם חֶלֶק בְּעוֹלָם הַזֶּה, אֶלֶּא בְּעוֹלָם הַבָּא.

בֹּא וּרְאֵה, הַכֹּל הַתְּפִסָּן וְהַתְּגָלָה לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאִף עַל פִּי שֶׁבֶלֶק וּבִלְעָם לֹא הִתְפָּוְנוּ עַל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הַכֹּל הַתְּפִסָּן לְפָנָיו, וְלֹא גָרַע מִשְׁכָּרָם כְּלוּם בְּעוֹלָם הַזֶּה. בְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁלְטוּ עַל יִשְׂרָאֵל, שָׁגַרְם אוֹתוֹ קֶרֶבֶן לְהַסְתַּלֵּק מִיִּשְׂרָאֵל עֲשָׂרִים וָאַרְבָּעָה אֲלָף, פָּרַט לְכֹל אֱלוֹ שְׁנֵי הַרְגוֹ, שְׁפָתוֹב (בַּמְדַּבֵּר כַּה) הִרְגוּ אִישׁ וְאִנְשָׁיו הַנְּצַמְדִים לְבַעַל פְּעוֹר, וְכַתוּב קַח אֶת כָּל רְאִשֵׁי הָעָם וְהוֹקַע אוֹתָם לֵה'. וְעַד כַּעַת אוֹתוֹ קֶרֶבֶן הִזָּה תְּלוּי לְהַפְרַע מִיִּשְׂרָאֵל. שְׁבַעָה מְזַבְּחוֹת כְּחֻשְׁבוֹן אַרְבָּעִים וּשְׁנַיִם.

תָּא חֲזִי, בְּפָרֹחַ רִשְׁעִים כְּמוֹ עֵשֶׁב. כִּהְיָ עֲשָׂבָא דְאִיהוּ בִּיבִישׁוּ דְאַרְעָא, וְאִיהוּ יְבִישָׁא, כַּד שְׂרָאן בִּיה מִיָּא אֶפְרִיחַ, וְהִהוּא יְבִישׁוּ אַתְּפָרַח. וּכְהִי אֵילָנָא קָצִיצָא דְנֻצִין, וְלֹא סָלִיק אֶלֶּא אֵינוֹן פְּאֹרוֹת, לְסִטְרָ דְא וְלְסִטְרָ דְא, דְאֵינוֹן עֲנָפִין דְסִלְקִין, וְלַעֲלָמִין לֹא סָלִיק אֵילָנָא, כַּד הָוֵה בְּקַדְמִיתָא לְמַהְיִי אֵילָנָא. וְכֹל דְא, לְהַשְׁמַדֵם עַדִּי עַד, לְאַעְקָרָא לֹון מִשְׂרָשִׁין וּמִכְּלָא.

הֵו רְזָא אַתְרָא אִית בְּהִי, עַל דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אָרִיךְ רוּגְזִיה בְּחֵיבִיא בְּהִי עֲלָמָא, בְּגִין דְהִי עֲלָמָא, אִיהוּ חוּלְקָא דְסִטְרָא אַתְרָא. וְעֲלָמָא דְאִתִּי אִיהוּ סִטְרָא דְקְדוּשָׁה. וְאִיהוּ חוּלְקָא דְצַדִּיקִיָּא, לְמַהְיִי צַדִּיקִיָּא אֵינוֹן בְּעִטְרָא דִיקְרָא דְמֵאֲרִיהוֹן בִּיה. וְתֵרִין סִטְרִין אֵלִין, קִימִין דְא לְקַבֵּל דְא. דְא (דף רכ"ד ע"א) סִטְרָא דְקְדוּשָׁה. וְדָא סִטְרָא אַתְרָא דְמִסְאַבָּא. דְא קִימָא לְצַדִּיקִיָּא, וְדָא קִימָא לְרִשְׁיַעִיָּא, וְכֹלֵא דְא לְקַבֵּל דְא. זְכָאִין אֵינוֹן צַדִּיקִיָּא, דְלִית לֹון חוּלְקָא בְּהִי עֲלָמָא, אֶלֶּא בְּעֲלָמָא דְאִתִּי.

תָּא חֲזִי כֹלֵא אַתְתָּפִסָּן וְאַתְתָּגְלִי קָמִי קְדֻשָׁא בְרִיךְ הוּא. וְאִף עַל גַּב דְבִלְק וּבִלְעָם לֹא אַתְפָּוְנוּ לְגַבֵּי קְדֻשָׁא בְרִיךְ הוּא, כֹּלֵא אִיהוּ מִתְּפִסָּן קָמִיה, וְלֹא גָרַע מֵאֲגַר דְלֵהוֹן כְּלוּם בְּהִי עֲלָמָא. בְּהִהוּא זְמַנָּא שְׁלִיטוּ עַל יִשְׂרָאֵל, דְגָרְם הִהוּא קוּרְבָנָא, לְאַסְתַּלְקָא מִיִּשְׂרָאֵל אַרְבָּעָה וְעֶשְׂרִין אֲלָפִין, בַּר כָּל אֵינוֹן דְאַתְקַטְלוּ, דְכַתִּיב, (בַּמְדַּבֵּר כַּה) הִרְגוּ אִישׁ אִנְשָׁיו הַנְּצַמְדִים לְבַעַל פְּעוֹר, וְכַתִּיב קַח אֶת כָּל רְאִשֵׁי הָעָם וְהוֹקַע אוֹתָם לֵינִי. וְעַד כַּעַת הִהוּא קֶרֶבֶן הָוֵה תְּלוּי לְאַתְפָּרַעָא מִנְהוֹן דִּישְׂרָאֵל. שְׁבַעָה מְדַבְּחֵן כְּחוּשְׁבוֹן אַרְבָּעִין וּשְׁנַיִם.

רבי שמעון אמר, בא וראה, אותם ארבעים ושנים קרבנות עשו בלק ובלעם, ונטלו אותם מאותו הצד האחר לקדוש-ברוך הוא, ועל זה הנה תלוי אותו קרבן, שיטל אותו הצד האחר, שנקרא קללה, מישראל. ועד עכשו לא גבה מהם. וזהו סוד (מלכים-ב) ויפן אחריו ויראם. ויפן אחריו - אחריו שכינה, שעמד הצד האחר לאחור. ויראם - הסתפל בהם אותו הצד האחר וראה אותם שראויים להענש, ועל זה - ויקללם בשם ה'. בשם ה' - להוציא אותו שם ה' מחיוב זה, מאותו חיוב של אותו קרבן שהקריב אותו צד אליו, והפל מתקן לפני הקדוש ברוך הוא ולא נאבד דבר. כמו כן הפל התפקן לפני הקדוש ברוך הוא, הן לטוב הן לרע.

בא וראה, דוד הוא הנה שברח לפני שאול, ועל זה גרם שנאבדו כל אותם כהני נוב, ולא נשאר מפלם - רק אביתר לבדו שברח. וזה גרם כמה רעות בישראל, ומת שאול ובניו, ונפלו מישראל כמה אלפים ורכבות. ועם כל זה, אותו חטא הנה תלוי על דוד לגבותו ממנו, עד שקל בני דוד נאבדו ביום אחד, ולא נשאר מהם אלא יואש לבדו, שנגנב. כמו שלא נשאר מאחילך - רק אביתר לבדו. ועד עכשו אותו חטא הנה תלוי לעשות דין על נוב על אותו חטא של נוב, שכתוב (ישעיה') עוד היום בנב לעמד, ופרשוה.

כמו זה - כל הזנה העשוי למלאכה. מה זה העשוי? כאן הסתפל הקדוש ברוך הוא כשנתנו ישראל זהב לעגל, והקדוש ברוך הוא הקדים להם זהב זה לרפואה, שהרי זהב המשפן הקדים להם לאותו הזנה

רבי שמעון אמר, תא חזי, אינון ארבעין ותרין קרבנין עבדו בלעם ובלק, ונטלו לון מההוא סטרא אחרא לגבי קדשא בריך הוא, ועל דא הוה תלי ההוא קרבנא, לנטלא ליה ההוא סטרא אחרא דאקרי קללה מישראל, ועד השתא לא גבה מנייהו. ודא איהו רזא (מלכים ב) ויפן אחריו ויראם. ויפן אחריו, אחריו שכינתא, דקיימא סטרא אחרא לאחורא. ויראם. אסתפל בהו ההוא סטרא אחרא, וחמא לון דאתחזון לאתענשא, ועל דא ויקללם בשם יי'. בשם יי' לאפקא ההוא שם יי' מחיובא דא. מההוא חיובא דההוא קרבן דאקריב ההוא סטרא לגביה. וכלא איהו מתתקן קמיה דקודשא בריך הוא, ולא אתאביד מלה. כגוונא דא, פלא אתתקן קמיה דקודשא בריך הוא, הן לטב הן לביש.

תא חזי, דוד איהו הוה דערק קמיה דשאול. ועל דא גרים, דאתאבידו כל אינון כהני דנוב, ולא אשתאר מפלהו בר אביתר בלחודוי דערק. ודא גרים כמה בישין בישראל, ומית שאול ובנוי, ונפלו מישראל כמה אלפין ורבין. ועם כל דא, ההוא חובה הוה תלי על דוד לגבות מניה, עד דכל בנוי דדוד אתאבידו ביומא חד, ולא אשתאר מנייהו אלא יואש בלחודוי, דאתגניב. כגוונא דלא אשתאר מאחילך בר אביתר בלחודוי. ועד פוען ההוא חובא הוה תלי, למעבד דינא על נוב, על ההוא חובה דנוב, דכתיב, (ישעיה') עוד היום בנב לעמוד ואוקמוה.

כגוונא דא, כל הזנה העשוי למלאכה. מאי העשוי. הכא אסתפל קדשא בריך הוא, פד יהבו ישראל דהבא לעגלא, וקודשא בריך הוא אקדים לון דהבא דא לאסוותא,

שָׁנָתָנוּ לַעֲגֹל. שְׁכַל הַזֶּהָב שֶׁהִיא עֲמָהּ וְנִמְצָא עִמָּהּ, נִתְּנוּ לְתִרְוֹמַת הַמִּשְׁכָּן. הִהְיָה עוֹלָה בְּדַעְתָּךְ, שֶׁכִּשְׁעִשׂוּ אֶת הָעֲגֹל נִמְצָא עִמָּהּ זָהָב, וְהֵם פָּרְקוּ אֲזִינֵיהֶם לְטַל אוֹתוֹ זָהָב, שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת ל"ב) וַיִּתְּפְּרוּ כָּל הָעַם אֶת נִזְמֵי הַזֶּהָב אֲשֶׁר בְּאֲזִינֵיהֶם! וְעַל זֶה הַקָּדִים זָהָב הַתְּרוּמָה, לְכַפֵּר עַל

הַמַּעֲשֵׂה הַזֶּה. (ומשום כך)

וּבַצִּלְאֵל בֶּן אוּרִי בֶן חוּר לְמִטֵּה יִהוּדָה, מִצַּד הַמַּלְכוּת עָשָׂה אֶת כָּל אֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה, שֶׁהָרִי כָּל אֲמֹנוֹת הַמִּשְׁכָּן הַתְּתַקְנָה בָּהֶם וְעַל יְדֵיהֶם. בְּצִלְאֵל עָשָׂה אֶת הָאֲמֹנוֹת, וּמֹשֶׁה הִתְקִין אֶת הַכֹּל אַחֵר כֶּף. מֹשֶׁה וּבַצִּלְאֵל הָיוּ כְּאֶחָד. מֹשֶׁה לְמַעַל - בְּצִלְאֵל תַּחְתּוּי. סִיּוֹם הַגּוֹף כְּמוֹ הַגּוֹף. בְּצִלְאֵל וְאַהֲלִיָּהָב, הָרִי פְּרִשׁוּהָ - זֶה יָמִין וְזֶה שְׂמָאל, וְהַכֹּל אַחַד. וּמִשׁוֹם כֶּף, וּבַצִּלְאֵל בֶּן אוּרִי בֶן חוּר לְמִטֵּה יִהוּדָה וְגו', וְאִתּוֹ אַהֲלִיָּהָב בֶּן אַחִיסַמֶּךְ לְמִטֵּה דָן וְגו'.

כִּי הַזֶּהָב הָעֲשׂוּי לְמִלְאכָה בְּכָל מְלָאכַת הַקֹּדֶשׁ וְגו'. רַבִּי יוֹסִי פִתַּח אֶת הַפְּסוּק בְּאֵלִישַׁע, שֶׁכְּתוּב (מַלְכִים ב) וַיַּעַל מֹשֶׁם בֵּית אֵל וְהוּא עָלָה בְּדֶרֶךְ וְגו'. וְנִעְרִים קְטָנִים, הָרִי פְּרִשׁוּהָ - מְנוּעָרִים הָיוּ מִכָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה וּמִכָּל מִצְוֹת הַתּוֹרָה. קְטָנִים - קְטַנֵּי אֲמוּנָה, וְהַתְּחִיבוּ בְּדִין הָעוֹלָם הַזֶּה וּבְדִין שֶׁל הָעוֹלָם הַבָּא. יֵצְאוּ מִן הָעִיר - יֵצְאוּ מִסוּד הָאֲמוּנָה. כְּתוּב כֹּאֵן יֵצְאוּ מִן הָעִיר, וְכְתוּב שָׁם (הוֹשַׁע י"א) וְלֹא אָבֹא בְּעִיר. (מסוד הָאֲמוּנָה נִקְרָא עִיר, (תְּהִלִּים מ"ח) עִיר ה' צְבָאוֹת עִיר אֱלֹהִינוּ).

וַיִּפֶן אַחֲרָיו וַיֵּרָאֵם, וַיִּפֶן אַחֲרָיו, שֶׁהִסְתַּפֵּל לְאַחֲרָיו אִם יִחְזְרוּ בְּתִשׁוּבָה וְאִם לֹא. וַיֵּרָאֵם, מֵה זֶה וַיֵּרָאֵם? הִסְתַּפֵּל בָּהֶם שֶׁהָרִי אֵין

דֵּהֵאֵי דֵּהָבָא דְּמִשְׁכְּנָא אֲקָדִים לוֹן, לְהֵהוּא דֵּהָבָא דִּיִּהְבוּ לַעֲגֹלָא, דְּכָל דֵּהָבָא דִּיהוּהָ עִמָּהוֹן, וְאַשְׁתַּכַּח עִמָּהוֹן, יִהְבוּ לְאַרְמַת מִשְׁכְּנָא. סִלְקָא דַּעְתָּךְ, דְּכַד עָבְדוּ יַת עֲגֹלָא אֲשֶׁתַּכַּח עִמָּהוֹן דֵּהָבָא, וְאִינוּן פְּרִיקוּ אוּדְנִיִּיהוּ לְנִטְלָא הֵהוּא דֵּהָבָא, דְּכַתִּיב, (שְׁמוֹת ל"ב) וַיִּתְּפְּרוּ כָּל הָעַם אֶת נִזְמֵי הַזֶּהָב אֲשֶׁר בְּאֲזִינֵיהֶם. וְעַל דָּא אֲקָדִים דֵּהָבָא דְאַרְמוּתָא. לְכַפֵּרָא עַל עוֹבְדָא דָּא. (חִסְר) (וּבְגִין כֶּף).

וּבַצִּלְאֵל בֶּן אוּרִי בֶן חוּר לְמִטֵּה יִהוּדָה, מִסְטָרָא דְּמַלְכוּתָא עָשָׂה אֶת כָּל אֲשֶׁר צִוָּה יי' אֶת מֹשֶׁה. דֵּהָא כָּל אוּמְנוּתָא דְּמִשְׁכְּנָא אֶתְתַּקְנַת בְּהוּ, וְעַל יְדֵיִיהוּ. בְּצִלְאֵל אִיהוּ עָבִיד אוּמְנוּתָא, וּמֹשֶׁה אִיהוּ אֶתְקִין כָּלָא לְבַתֵּר. מֹשֶׁה וּבַצִּלְאֵל כְּחָדָא הוּוּ, מֹשֶׁה לְעִילָא, בְּצִלְאֵל תַּחְתּוּתִיהָ, סִיּוּמָא דְּגוּפָא כְּגוּפָא. בְּצִלְאֵל וְאַהֲלִיָּאָב, הָא אוּקְמוּהָ, דָּא יְמִינָא, וְדָא שְׂמָאלָא, וְכָלָא חַד. וּבְגִין כֶּף, וּבַצִּלְאֵל בֶּן אוּרִי בֶן חוּר לְמִטֵּה יִהוּדָה וְגו', וְאִתּוֹ אַהֲלִיָּאָב בֶּן אַחִיסַמֶּךְ לְמִטֵּה דָן וְגו'.

כִּי הַזֶּהָב הָעֲשׂוּי לְמִלְאכָה בְּכָל מְלָאכַת הַקֹּדֶשׁ וְגו'. (שְׁמוֹת ל"ב) רַבִּי יוֹסִי פִתַּח קָרָא בְּאֵלִישַׁע, דְּכַתִּיב, (מַלְכִים ב) וַיַּעַל מֹשֶׁם בֵּית אֵל וְהוּא עוֹלָה בְּדֶרֶךְ וְגוּמַר. וְנִעְרִים קְטָנִים. הָא אוּקְמוּהָ, מְנוּעָרִים הוּוּ מִכָּל מְלֵי אוּרִיִּיתָא וּמִכָּל פְּקוּדֵי אוּרִיִּיתָא. קְטָנִים (ד' ר"כ"ד ע"ב) זְעִירֵי מְהִימְנוּתָא, וְאַתְחִיבוּ בְּחִיּוּבָא דֵּהֵאֵי עֲלִמָּא, וּבְחִיּוּבָא דְעִלְמָא דְאַתִּי. יֵצְאוּ מִן הָעִיר, נִפְקוּ מִרְזָא דְמְהִימְנוּתָא. כְּתִיב הֵכָא יֵצְאוּ מִן הָעִיר, וְכְתִיב הָתָם (הוֹשַׁע י"א) וְלֹא אָבֹא בְּעִיר. (ס"א מְרָא

דְּמְהִימְנוּתָא אֲקָרִי עִיר (תְּהִלִּים מ"ח) עִיר יי' צְבָאוֹת עִיר אֱלֹהִינוּ).

וַיִּפֶן אַחֲרָיו וַיֵּרָאֵם, וַיִּפֶן אַחֲרָיו, דְּאַסְתַּפֵּל לְאַחֲרָא, אִי יִהְדְּרוּן בְּתִיּוּבְתָא, וְאִם

זרע מתקן עתיד לצאת מהם, ופרשוה. ויראם, הרי פרשוה שנעשו בליל יום הכפורים, מיד - ויקללם בשם ה'.

וסוד הוא בפסוק הזה. ויפן אחריו - הסתכל בהם אם יענש עליהם והתפנה מזה, כמו שנאמר (במדבר יב) ויפן אהרן, שהתפנה מצרעתו. אף כאן התפנה מענשם. ויראם, שהיו עומדים אחר כך לעשות כמה רעות לישראל.

ויפן אחריו, כמו שנאמר (בראשית יט) ותבט אשתו מאחוריו. מה זה מאחוריו? מאחורי השכינה. אף כאן ויפן אחריו - הסתכל מאחורי השכינה וראה את כלם. שהרי באותו לילה ששולטת על כפרת חטאיהם של ישראל, התעברו מהם אמותיהם. מיד - ויקללם בשם ה' ותצאנה שתיים דבים מן היער. שתיים דבים? שנים דבים היה צריך להיות! מה זה שתיים דבים? נקבות היו ובניהם. ותבקענה מהם ארבעים ושנים ילדים, הרי פרשוה - כנגד הקרבנות של בלק.

ויהי זהב התנופה, למה נקרא זהב התנופה, ולא נקרא כסף? כסף התנופה? אלא שני אלה נקראו כסף: זהב התנופה, ונחשת התנופה. ולא נקרא כסף התנופה, אלא אלו נקראו כסף משום שזו היא הסתלקות למעלה, שהרי יש כסף למטה, ואינו זהב (דגומת) התנופה. ובכל מקום תנופה היא הרמה למעלה ולא הורדה למטה.

והוא סוד החשבון הזה, שכל הדרגות והמרכבות הללו פלן עומדות בתנופה (ט), והוא זהב התנופה, וזהו זהב. שכל מה שמתפשט למטה, מסתיר את

לאו. ויראם, מאי ויראם. אסתפל בהו, דהא לית זרעא מתתקנא זמין לנפקא מנייהו, ואוקמוה. ויראם, הא אוקמוה, דאתעבידו בליליא דכפורי. מיד ויקללם בשם יי'.

ורזא איהו בהאי קרא, ויפן אחריו, אסתפל בהו, אי יתענש עלייהו, ואתפני מהאי. כמה דאת אמר, (במדבר יב) ויפן אהרן, דאתפני מצרעתיה. אוף הכא אתפני מעונשא דלהון. ויראם, דהו קיימין לבתר למעבד כמה בישין בישראל.

ויפן אחריו, כמה דאת אמר (בראשית יט) ותבט אשתו מאחוריו. מאי מאחוריו. מאחורי שכינתא. אוף הכא ויפן אחריו, אסתפל מאחורי שכינתא. וחמא לכלהו, דהא בההוא ליליא דשלטא על כפרה דחוביהון דישראל, אתעברו אמהון מנייהו, מיד ויקללם בשם יי'. ותצאנה שתיים דובים מן היער. שתיים דובים, שנים דובים מיבעי ליה, מאי שתיים דובים. נוקבין הו, ובנייהו. ותבקענה מהם ארבעים ושנים ילדים, הא אוקמוה לקבל קרבנין דבלק.

ויהי זהב התנופה, (שמות לח) אמאי אקרי זהב התנופה, ולא אקרי הכי כסף התנופה. אלא, תרין אינון דאקרין הכי. זהב התנופה, ונחשת התנופה. ולא אקרי הכי כסף התנופה, אלא אלין אקרין הכי, בגין דאיהו אסתלקותא לעילא, דהא אית הכי לתתא. ולא איהו זהב (בגומת) דארמותא. ובכל אתר תנופה איהו ארמותא לעילא ולא לנחתא לתתא.

ואיהו רזא דחושבנא דא, דכל אלין דרגין ורתיכין פלהו, קיימי בארמותא (דא), ואיהו דהב ארמותא, ודא איהו דהבא. דכל מה דמתפשט לתתא, אסתים חיזו וטיבו

ונהירו דיליה, וכד איהו

המראה והטוב והאור שלו, וכשהוא בתנופה, אז הוא זקב טוב בסוד האור שלו. וכל אותו שלמטה - פסלת הזקב, והוא ההתנוף שלו.

וכסף פקודי העדה, משום שזה הוא כל מה שמתפשט למטה כף הוא טוב, ואף על גב שאינו בתנופה הזו - הפל הוא לטוב. אבל זקב, כל מה שמתפשט למטה - הפל הוא לרע. זה מתפשט לטוב, וזה מתפשט לרע. ומשום כף צריך להניף תנופה ולהעלות למעלה. וזה צריך להתפשט למטה ולכל הצדדים, משום שעומדים כלם לטוב.

פתח ואמר, (תהלים פד) כי שמש ומגן ה' וגו'. כי שמש - זה הקדוש ברוך הוא. ומגן - זהו הקדוש ברוך הוא. שמש - זהו סוד השם הקדוש יהו"ה, שפאן עומדות כל הדרגות למנוחה. ומגן - זהו סוד השם הקדוש שנקרא אלהים. וסוד זה שפתוב (בראשית טו) אנכי מגן לך. ושמש ומגן זהו סוד השם השלם. חן וכבוד יתן ה', להיות הפל בסוד אחד.

לא ימנע טוב להלכים בתמים - סוד זה (אותו) שפתוב (איוב לח) וימנע מרשעים אורם. וזהו אור ראשון שפתוב בו (בראשית א) וירא אלהים את האור כי טוב, שגנזו והסתירו הקדוש ברוך הוא, כמו שבארנו, וגנזו אותו מרשעים, וימנע אותו פעולם הזה ובעולם הבא. אבל לצדיקים מה פתוב? לא ימנע טוב להלכים בתמים.

זהו אור הראשון שפתוב בו (שם) וירא אלהים את האור כי טוב. ועל זה לא צריך זה להעלות ולהניף אותו, אלא להתפשט ולהתגלות, ולא להתעלות כמו אותו אחר שהוא שמאל, ולכן נקרא אותו תנופה, ולא זה.

בארמותא, פדין איהו דהב טב ברזא דנהירו דיליה. וכל ההוא דלתתא, סוספיתא דדהבא, ואיהו התוכא דיליה.

וכסף פקודי העדה, (שמות לח) בגין דהאי, איהו כל מה דאתפשט לתתא הכי הוא טב, ואף על גב דלאו איהו בהאי ארמותא, פלא הוא לטב. אבל דהבא, פל מה דאתפשט לתתא, פלא הוא לביש. דא, אתפשט לטב. ודא אתפשט לביש. ובגין כן, דא אצטרין לארמא ארמותא, ולאסתלקא לעילא. ודא, אצטרין לאתפשטא לתתא, ולכל סטרין, בגין דכלהו קאים לטב.

פתח ואמר (תהלים פד) כי שמש ומגן יי' וגו'. כי שמש, דא קדשא בריך הוא. ומגן, דא קדשא בריך הוא. שמש: דא הוא רזא דשמא קדישא יהו"ה, דהכא קיימין פל דרגין לנייחא. ומגן; דא איהו רזא דשמא קדישא דאקרי אלהים. ורזא דא דכתיב, (בראשית טו) אנכי מגן לך. ושמש ומגן דא איהו רזא דשמא שלים. חן וכבוד יתן יי', למהוי כלא רזא חדא.

לא ימנע טוב להולכים בתמים, רזא דא (הוא) דכתיב, (איוב לח) וימנע מרשעים אורם. ודא איהו נהורא קדמאה, דכתיב ביה (בראשית א) וירא אלהים את האור כי טוב, דגניזו וסתים ליה קדשא בריך הוא, פמה דאוקמוה, ומן חייביא גניזו ליה, וימנע ליה בהאי עלמא, ובעלמא דאתי. אבל לצדיקייא מה כתיב, לא ימנע טוב להולכים בתמים. דא אור קדמאה דכתיב ביה וירא אלהים את האור כי טוב.

ועל דא, לא אצטרין דא לאסתלקא ולאארמא ליה, אלא לאתפשטא ולאתגלאה, ולא לאסתלקא פההוא אחרא, דאיהו שמאלא,

ומשום כך - וכסף פקודי העדה
מאת כפר וגו'.

בא וראה, צד הקמין הוא תמיד
עומד לקים את כל העולם
ולתאיר ולברך אותו, ומשום כך
הכהן שהיה מצד הימין, מזדמן
תמיד לברך את העם, שהרי מצד
הימין באות כל הברכות לעולם,
והכהן נוטל בראש, ועל כך הוא
התמנה לברך למעלה ולמטה.

בא וראה, בשעה שהכהן פורש
ידיו לברך את העם, אזי השכינה
באה ושורה עליו וממלאת את
ידיו. יד ימין עולה למעלה מעל
יד שמאל, כדי להעלות הימין
ולהגבירו על השמאל, ואז כל
הדרגות שפורש בהן את ידיו, כלן
מתברכות ממקור הכל. מקור
הבאר מי הוא? זה צדיק. מקור
הכל זהו עולם הבא, שהוא מקור
עליון שכל הפנים מאירות משם,
שהרי הוא המעין והמקור של
הכל, וכל המאורות והמנורות
משם נדלקים.

כמו כן המקור והמבוע של
הבאר, כל אותן מנורות שלמטה,
כלן מאירות ומתמלאות ממנו
באור, וזה עומד כנגד זה. ומשום
כך, בשעה שהכהן פורש ידיו
ומתחיל לברך את העם, אז
שורות ברכות עליונות ממקור
עליון להדליק מנורות, וכל
הפנים מאירות, וכנסת ישראל
מתעטרת בעטרות עליונות, וכל
אותן ברכות שופעות ונמשכות
ממעלה למטה.

בא וראה, משה צוה - ובצלאל
עשה, להיות הכל בסוד הגוף,
וסיים הגו, שהוא אות ברית
הקדש, להרבות אהבה וקשר של
יחדו במשכן. והכל נעשה בסוד
הימין. ועל זה, בכל מקום שצד

ועל דא אקרי ההוא תנופה, ולאן האי. ובגין
כך וכסף פקודי העדה מאת כפר וגו'.

הא חזי, סטרא דימינא, איהו תדיר קיימא
לקיימא בכל עלמא, ולאנהרא (ד"ר רכ"ה ע"א)
ולברכא ליה. ובגין כך, כהנא דאיהו מסטרא
דימינא, אזדמן תדיר לברכא עמא, דהא
מסטרא דימינא, אתיין כל ברכאן דעלמא,
וכהנא נטיל ברישא, ועל דא אתמנא איהו
לברכא לעילא ולתתא.

הא חזי, בשעתא דכהנא פריש ידוי לברכא
עמא, פדין שכינתא אתיא ושריא עלוהי,
ואמלי ידוי, ידא דימינא זקפא לעילא על ידא
דשמאלא, בגין לסלקא ימינא, ולאנתגברא על
שמאלא. וכדין פלהו דרגין דקא פריש בהו
ידוי, פלהו אתברכאן ממקורא דכלא. מקורא
דבירא מאן איהו. דא צדיק. מקורא דכלא,
דא איהו עלמא דאתי, דאיהו מקורא עלאה
דכל אנפין נהירין מתמן, דהא איהו מבועא
ומקורא דכלא. וכל בוצינין ונהורין, מתמן
אתדליקו.

בגוונא דא, מקורא ומבועא דבירא, כל אינון
בוצינין דלתתא, פלהו אתנהרין
ואתמליין נהורין מניה. ודא קיימא לקבל דא.
ובגין כך, בשעתא דכהנא פריש ידוי, ושריא
לברכא עמא. פדין שראן ברכאן עלאין,
ממקורא עלאה, לאדלקא בוצינין, ונהרין כל
אנפין. וכנסת ישראל אתעטרת בעטרין
עלאין. וכל אינון ברכאן נגדין ואתמשכן
מעילא לתתא.

הא חזי, משה פקיד, ובצלאל עביד, למהוי
כלא ברזא דגופא, וסיימא דגופא דאיהו
את קיימא קדישא, לאסגאה רחימו וקשורא
דיחודא במשכנא. וכלא ברזא דימינא קא אתעביד. ועל דא, בכל אתר

דיחודא במשכנא. וכלא ברזא דימינא קא אתעביד. ועל דא, בכל אתר

הַיָּמִין נִמְצָא, אֵין שׁוֹלֵט בּוֹ עֵין רָעָה, וּמְשׁוּם כֶּף - וְכֶסֶף פְּקוּדֵי הָעֵדָה, מְשׁוּם שְׁאוֹתוֹ כֶּסֶף בָּא מִצַּד יָמִין, וְלִכְּן נִמְנָה הַכֹּל בַּמִּנְיָן. רַבִּי יִצְחָק שָׁאל אֶת רַבִּי שְׁמַעוֹן. אָמַר לוֹ, הֲרֵי פְרִשְׁוֹה שְׁבָרְכָה אֵינָה שׁוֹרָה בְּדָבָר שְׁעוֹמֵד בְּמִדָּה וּבְדָבָר שְׁעוֹמֵד בְּחֻשְׁבוֹן, אֲזַי לְמָה הֵיָה כְּאֵן בַּמִּשְׁפָּן הַכֹּל בְּחֻשְׁבוֹן? אָמַר לוֹ, הֲרֵי זֶה נִתְבָּאָר, אֲכַל בְּכָל מְקוֹם שְׂצַד הַקְּדֻשָּׁה שׁוֹרָה עָלָיו - אִם אוֹתוֹ חֻשְׁבוֹן בָּא מִצַּד הַקְּדֻשָּׁה, הַבְּרָכָה שׁוֹרָה עָלָיו תְּמִיד וְלֹא סָרָה מִמֶּנּוּ. מִנְיָן לָנוּ? מִמַּעַשֵׁר. מְשׁוּם שְׁבָא הַחֻשְׁבוֹן לְקֹדֶשׁ, נִמְצָאת בּוֹ בְּרָכָה. כָּל שְׁפָן הַמִּשְׁכָּן שֶׁהוּא קֹדֶשׁ וְכֹא מִצַּד הַקְּדֻשָּׁה.

אָבֵר כָּל שְׁאָר דְּבָרֵי הָעוֹלָם שְׁלֹא בָּאִים מִצַּד הַקְּדֻשָּׁה, אֵין הַבְּרָכָה שׁוֹרָה עָלֵיהֶם כְּשֶׁהֵם בְּחֻשְׁבוֹן, מְשׁוּם שֶׁהַצַּד הָאֲחֵר, שֶׁהוּא רַע עֵין, יָכוֹל לְשַׁלֵּט עָלָיו. וְכִיּוֹן שְׁיִכּוֹל לְשַׁלֵּט עָלָיו, אֵין בְּרָכָה נִמְצָאת בּוֹ, כְּדִי שְׁלֹא יִגְיַעוּ בְּרִכּוֹת לְאוֹתוֹ רַע עֵין. (וְאֵינָנוּ מִצַּד הַקְּדֻשָּׁה).

וּבְמִדָּה שֶׁל קְדֻשָּׁה וְחֻשְׁבוֹן שֶׁל קְדֻשָּׁה תְּמִיד נוֹסְפוֹת בּוֹ בְּרִכּוֹת, וְעַל זֶה וְכֶסֶף פְּקוּדֵי הָעֵדָה. פְּקוּדֵי הָעֵדָה בְּאֵמֶת וְדָאִי, וְאֵין פַּחַד מֵעֵין הָרַע, וְאֵין פַּחַד מִכָּל חֻשְׁבוֹן זֶה, שֶׁהֲרֵי בְּכָל שׁוֹרוֹת בְּרִכּוֹת מִלְּמַעְלָה.

וּבֹא רָאָה, בְּזַרְעוֹ שֶׁל יוֹסֵף לֹא שׁוֹלֵט בּוֹ עֵין רָעָה, מְשׁוּם שְׁבָא מִצַּד הַיָּמִין, וְעַל זֶה נַעֲשֶׂה הַמִּשְׁכָּן עַל יְדֵי בְּצַלְאֵל, שֶׁהֲרֵי הוּא שְׂרוּי בְּסוּד שֶׁל יוֹסֵף, שֶׁהוּא סוּד בְּרִית הַקְּדוּשָּׁה. וְלִכְּן מִשֶּׁה צָוָה וּבְצַלְאֵל עָשָׂה, לְהִיּוֹת הַכֹּל בְּסוּד הַגּוֹרֵף וְסִיּוּם הַגּוֹרֵף, שֶׁהוּא אוֹת

וְתֵא חֲזִי, בְּזַרְעָא דְיוֹסֵף לֹא שְׁלֵטָא בֵּיה עֵינָא בִישָׂא, בְּגִין דְּאֵתִי מִסְטָרָא דִימִינָא, וְעַל דָּא אֲתַעְבִּיד מְשַׁכְּנָא עַל יְדָא דְבְצַלְאֵל, דְּהָא אִיהוּ בְרָזָא דְיוֹסֵף קָא שְׂרָיָא, דְּאִיהוּ רִזָּא דְבְרִית קְדִישָׁא. וְעַל דָּא, מִשֶּׁה פְּקִיד, וּבְצַלְאֵל עָבִיד, לְמַהוּי כָּלָא בְרָזָא דְגוֹפָא, וְסִיּוּמָא דְגוֹפָא, דְּאִיהוּ

דְּסְטָרָא דִימִינָא אֲשַׁתְּכַח, עֵינָא בִישָׂא לֹא שְׁלֵטָא בֵּיה. וּבְגִין כֶּף, וְכֶסֶף פְּקוּדֵי הָעֵדָה. בְּגִין דְּהָהוּא כֶּסֶף מִסְטָרָא דִימִינָא קָא אֲתִיָּא. וְעַל דָּא אֲתַמְנָא כָּלָא בְּמִנְיָנָא.

רַבִּי יִצְחָק שָׁאִיל לְרַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר לִיה, הָא אוּקְמוּהָ דְבְרִכְתָּא לֹא שְׂרִיָּא בְּמִלָּה דְקָאִים בְּמִדֵּיּוֹ, וּבְמִלָּה דְקָאִים בְּחוֹשְׁבָנָא, הָכָא בְּמִשְׁכְּנָא אָמַי הוּא כָּלָא בְּחוֹשְׁבָנָא. אָמַר לִיה הָא אֲתַמַּר, אֲכַל בְּכָל אֲתַר דְּסְטָרָא דְקְדוּשָׁה שְׂרִיָּא עָלֵיהּ, אִי הָהוּא חֻשְׁבָּנָא אֲתִיָּא מִסְטָרָא דְקְדוּשָׁה, בְּרִכְתָּא שְׂרִיָּא עָלֵיהּ תְּדִיר, וְלֹא אֲתַעְדִּי מִנְיָה. מְנַלְן. מִמַּעַשֵׁר. בְּגִין דְּאֲתִיָּא חֻשְׁבָּנָא לְקְדֻשָׁא. בְּרִכְתָּא אֲשַׁתְּכַחַת בֵּיה. כָּל שְׁפָן מְשַׁכְּנָא דְאִיהוּ קֹדֶשׁ, וְאֲתִיָּא מִסְטָרָא דְקֹדֶשׁ.

אָבֵר כָּל שְׁאָר מְלֵי דְעַלְמָא, דְּלֹא אֲתִיָּין מִסְטָרָא דְקְדוּשָׁה, בְּרִכְתָּא לֹא שְׂרִיָּא עָלֵיהּ, כִּד אֵינּוֹן בְּחוֹשְׁבָנָא. בְּגִין דְּסְטָרָא אֲחֵרָא, דְּאִיהוּ רַע עֵין, יָכִיל לְשַׁלֵּטָא עָלֵיהּ. וְכִיּוֹן דִּיכִיל לְשַׁלֵּטָא עָלֵיהּ, בְּרִכְתָּא לֹא אֲשַׁתְּכַחַת בֵּיה, בְּגִין דְּלֹא יִמְטוּ בְּרִכְאָן לְהָהוּא רַע עֵין. (וְלֹא הוּי מִסְטָרָא דְקְדוּשָׁה).

וּבְמִדֵּיּוֹ דְקְדוּשָׁה, וְחוֹשְׁבָנָא דְקְדוּשָׁה, תְּדִיר בְּרִכְאָן אֲתוֹסְפָאן בֵּיה. וְעַל דָּא, וְכֶסֶף פְּקוּדֵי הָעֵדָה. פְּקוּדֵי הָעֵדָה בְּקוֹשְׁטָא וְדָאִי, וְלֹא דְחִילוֹ מְעֵינָא בִישָׂא, וְלֹא דְחִילוֹ מְכָל חֻשְׁבָּנָא דָּא, דְּהָא בְּכָלָא שְׂרָאן בְּרִכְאָן מְלַעִילָא.

וְתֵא חֲזִי, בְּזַרְעָא דְיוֹסֵף לֹא שְׁלֵטָא בֵּיה עֵינָא בִישָׂא, בְּגִין דְּאֵתִי מִסְטָרָא דִימִינָא, וְעַל דָּא אֲתַעְבִּיד מְשַׁכְּנָא עַל יְדָא דְבְצַלְאֵל, דְּהָא אִיהוּ בְרָזָא דְיוֹסֵף קָא שְׂרָיָא, דְּאִיהוּ רִזָּא דְבְרִית קְדִישָׁא. וְעַל דָּא, מִשֶּׁה פְּקִיד, וּבְצַלְאֵל עָבִיד, לְמַהוּי כָּלָא בְרָזָא דְגוֹפָא, וְסִיּוּמָא דְגוֹפָא, דְּאִיהוּ

ברית הקדושה, להרבות אהבה וקשר של יחוד המשפך, והכל נעשה בסוד הימין. ומשום כך - וכסף פקודי העדה, ואותו חשבון הוא חשבון הדרגות הממנות הגדולות שנאחזות מצד הימין, ועל זה כתוב מאת כפר וגו'.

רבי אבא ורבי אחא ורבי יוסי היו הולכים מטבריה לצפורי. עד שהיו הולכים, ראו את רבי אלעזר שהיה בא ורבי חייא עמו. אמר רבי אבא, ודאי נשתתף עם השכינה. חפו להם עד שהגיעו אליהם. פיון שהגיעו אליהם, אמר רבי אלעזר, כתוב (תהלים לד) עיני ה' אל צדיקים ואזניו אל שועתם. פסוק זה קשה, מה זה עיני ה' אל צדיקים? אם בשביל השגחת הקדוש ברוך הוא עליהם כדי להיטיב להם בעולם הזה, הרי ראינו כמה צדיקים הם שבעולם הזה, ואפילו מזונות כמו עורכי השדה, לא יכולים להשיג. אם כך, מה זה עיני ה' אל צדיקים?

א"א סוד פאן יש. בא וראה, כל אותם בריות העולם, כלם ידועים למעלה, בין לצד זה ובין לצד זה. אותם שלצד הקדשה נודעים למעלה אליו, והשגחתו תמיד עליהם. ואותם שלצד השמאה נודעים לו, והשגחתו תמיד עליהם. ובמקום ששולטת אותה ההשגחה של צד הקדשה, לא משגיח הצד האחר, ולא יקרב אליו לעולמים ולא יכול לדחותו ממקומו בכל מה שהוא עושה. ולכן עיני ה' אל צדיקים וגו', משום זה הצד האחר לא יכול לשלט עליו. ועכשו יש פאן סיוע שמימי, וכל ההשגחה הטובה שלמעלה היא פאן, וכל צד אחר

את קיימא קדישא, לאסגאה רחימו וקשורא דיחודא במשפנא, וכלא ברזא דימינא קא אתעביד, ובגין כך וכסף פקודי העדה, וההוא חשבנא, איהו חושפן דרגין רברבין ממנן, דאתאחדן מסטרא דימינא. ועל דא כתיב מאת כפר וגו'.

רבי אבא, ורבי אחא, ורבי יוסי, הוו אזלי מטבריה לצפורי, עד דהוו אזלי, חמו ליה לרבי אלעזר דהיה אתי, ורבי חייא עמיה. אמר רבי אבא, ודאי נשתתף בהדי שכינתא. אוריכו להו, עד דמטו לגבייהו. פיון דמטו גבייהו, אמר רבי אלעזר, פתיב (תהלים לד) עיני יי' אל צדיקים ואזניו אל שועתם. האי קרא קשיא, מאי עיני יי' אל צדיקים. אי בגין דאשגחותא דקודשא בריה הוא עלייהו לאוטבא לון בהאי עלמא, הא חמינן, כמה זכאין אינון בהאי עלמא, ואפילו מזונא כעורבי ברא לא יכלין (דף רכ"ה ע"ב) לאדפקא, אי הכי מאי עיני יי' אל צדיקים.

א"א רזא הכא, תא חזי, כל אינון בריין דעלמא, פלהו אשתמודעאן לעילא, בין לסטרא דא, ובין לסטרא דא. אינון דלסטרא דקדושה, אשתמודעאן לעילא לגביה, ואשגחותא דיליה תדיר עלייהו. ואינון דלסטרא מסאבא, אשתמודעאן לגביה, ואשגחותא דיליה תדיר עלייהו. ובאתר דשלטא ההיא אשגחותא דסטרא דקדושה, לא אשגח עליה סטרא אחרא, ולא יקרב לגביה לעלמין, ולא יכיל לדחויא ליה מאתריה, בכלא, בכל מה דאיהו עביד. ועל דא, עיני יי' אל צדיקים וגו', בגין דא סטרא אחרא לא יכיל לשלטאה עליה. והשתא

סיעתא דשמיא הכא, וכל אשגחותא טבא דלעילא הכא, וכל סטרא

וְכָל דְבַר רַע לֹא יָכוֹל לְשַׁלֵּט עֲלֵיכֶם.

אָמַר רַבִּי אֲבָא, הָרִי לְמַדְנֵי שְׂבָכָל מְקוֹם שֶׁצֶדֶק הַקְּדוּשָׁה שׁוֹרֵה עָלָיו - אִף עַל גֵּב שְׁעוּמַד בְּחֻשְׁבוֹן, הַבְּרִכָּה אֵינָה נִמְנַעַת מִשָּׁם. אָמַר רַבִּי אֲלֶעָזָר, וְדַאי כִּף זֶה. אָמַר לוֹ, הָרִי יִשְׂרָאֵל הֵם קֹדֶשׁ, וְכַאֲשֶׁר הַקְּדוּשָׁה שְׂכַתוֹב (יִרְמִיָּה ב) קֹדֶשׁ יִשְׂרָאֵל לֵה'. וְכַתוּב (וִיקְרָא יא) וְהִיִּיתֶם קְדוֹשִׁים כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי. אֲזַי לְמַה כְּשֶׁדוֹד עָשָׂה חֻשְׁבוֹן בְּיִשְׂרָאֵל, הִיָּה בְּהֵם הַמּוֹת, שְׂכַתוֹב (שְׁמוּאֵל ב-ב כד) וַיִּתֵּן ה' דְּבַר בְּיִשְׂרָאֵל מִן הַבִּקְרָר וְעַד עַת מוֹעֵד? אָמַר לוֹ, מִשׁוּם שֶׁלֹּא נָטַל מֵהֶם שְׂקָלִים, שֶׁהוּא פְּדִיּוֹן, שְׂכַתוֹב וְנִתְּנוּ אִישׁ כֶּפֶר נִפְשׁוֹ לֵה' בִּפְקֹד אַתֶּם וְלֹא יִהְיֶה בְּהֶם נֶגֶף בִּפְקֹד אַתֶּם. מִשׁוּם שֶׁצְּרִיף קֹדֶשׁ (שְׁהוּא בַגְּלוּיָה) לְתַת פְּדִיּוֹן שֶׁל קֹדֶשׁ, וְאוֹתוֹ פְּדִיּוֹן שֶׁל קֹדֶשׁ לֹא נִלְקַח מֵהֶם. בֹּא וְרֵא, יִשְׂרָאֵל הֵם קֹדֶשׁ, שְׁעוּמָדִים בְּלֵי חֻשְׁבוֹן (שֶׁל עֲצָמִים), וְלָכֵן צְרִיף פְּדִיּוֹן לְטַל מֵהֶם, וְאוֹתוֹ פְּדִיּוֹן עוֹמֵד בְּחֻשְׁבוֹן, וְהֵם לֹא עוֹמָדִים בְּחֻשְׁבוֹן.

מָה הַטַּעַם? מִשׁוּם שֶׁקֹּדֶשׁ הוּא סוֹד עֲלִיּוֹן שֶׁל כָּל הַדְּרָגוֹת. מָה אוֹתוֹ קֹדֶשׁ עוֹלָה עַל הַכֹּל וַיֵּשׁ לוֹ בְּחוּץ קֹדֶשׁ אַחֵר לְמַטֵּה שְׁעוּמַד תַּחְתּוּי, וְעוֹמֵד בְּחֻשְׁבוֹן וּבְמִנְיָן - אִף כִּף יִשְׂרָאֵל הֵם קֹדֶשׁ, שְׂכַתוֹב קֹדֶשׁ יִשְׂרָאֵל לֵה', וְהֵם גּוֹתְנִים קֹדֶשׁ אַחֵר, כֶּפֶר שְׁלֵהֶם, שְׁעוּמָדִים בְּחֻשְׁבוֹן, וְסוֹד זֶה - יִשְׂרָאֵל הֵם אֵילָן שְׁעוּמַד בְּפָנִים, פְּדִיּוֹן (קֹדֶשׁ) אַחֵר עוֹמֵד בְּחוּץ וְעוֹלָה לְחֻשְׁבוֹן, וּמִגֵּן זֶה עַל זֶה. הִלְכוּ.

פְּתַח רַבִּי אֲלֶעָזָר וְאָמַר, (הוֹשֵׁעַ ב) וְהִיָּה מִסְפָּר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כַּחֲלוֹל הֵימָּן אֲשֶׁר לֹא יָמַד וְלֹא יִסְפָּר וְגו'. מָה

אַחֲרָא, וְכָל מְלָה בִישָׂא, לָא יָכִיל לְשַׁלְטָא עֲלֵיכוֹ.

אָמַר רַבִּי אֲבָא, הָא אוֹלִיפְנָא דְבָכָל אֲתֵר דְסִטְרָא דְקְדוּשָׁה שְׂרִיא עָלָיו, אִף עַל גַּב דְקִיִּמָּא בְּחוּשְׁבָנָא, בְּרַכְתָּא לָא אַתְּמִנַע מִתְּמָן. אָמַר רַבִּי אֲלֶעָזָר, וְדַאי הָכִי הוּא. אָמַר לֵיה, הָא יִשְׂרָאֵל אֵינוֹן קֹדֶשׁ, וְאַתְיִין מִסִּטְרָא דְקֹדֶשׁ, דְכַתִּיב (יִרְמִיָּה ב) קֹדֶשׁ יִשְׂרָאֵל לֵיִי, וְכַתִּיב (וִיקְרָא כ) וְהִיִּיתֶם קְדוֹשִׁים כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי, אֲמַאי כִּד עֵבֶד דְדוֹד חֻשְׁבָנָא לְיִשְׂרָאֵל, הוּוּה בְּהוֹן מוֹתְנָא, דְכַתִּיב, (שְׁמוּאֵל ב כד) וַיִּתֵּן יְי' דְבַר בְּיִשְׂרָאֵל מִן הַבִּקְרָר וְעַד עַת מוֹעֵד.

אָמַר לֵיה, בְּגִין דְלֹא נָטַל מִנְיָהוּ שְׂקָלִים, דְאִיהוּ פּוֹרְקָנָא. דְכַתִּיב, (שְׁמוֹת ל) וְנִתְּנוּ אִישׁ כֶּפֶר נִפְשׁוֹ לֵיִי בִפְקוֹד אוֹתֶם וְלֹא יִהְיֶה בְּהֶם נֶגֶף בִּפְקוֹד אוֹתֶם. בְּגִין דְאֲצִטְרִיף קֹדֶשׁ, (דְאִיהוּ בְּאַתְנָטִילִיא) לְמִיָּהב פּוֹרְקָנָא דְקֹדֶשׁ, וְהִיָּה פּוֹרְקָנָא דְקֹדֶשׁ לֹא אַתְנָטִיל מִנְיָהוּ. תָּא חֲזִי, יִשְׂרָאֵל אִיהוּ קֹדֶשׁ, דְקִיִּמָּא בְלֹא חֻשְׁבָנָא, (דְבִרְמִיָּהוּ) וְעַל דָּא אֲצִטְרִיף פּוֹרְקָנָא דִיתְנָטִיל מִנְיָהוּ, וְהִיָּהוּ פּוֹרְקָנָא קִיִּמָּא בְּחוּשְׁבָנָא, וְאֵינוֹן לָא קִיִּמּוּ בְּחוּשְׁבָנָא.

מָאִי טַעְמָא. בְּגִין דְקֹדֶשׁ אִיהוּ רְזָא עֲלָאָה דְכָל דְרָגִין, מָה הִיָּהוּ קֹדֶשׁ אִיהוּ סְלִיק עַל כָּלָא, וְאִית לֵיה לְבַר קֹדֶשׁ אַחֲרָא לְתַתָּא דְקִיִּמָּא תַּחְתִּיָּה, וְקָאִים בְּחוּשְׁבָנָא וּבְמִנְיָן. אוּף הָכִי יִשְׂרָאֵל אֵינוֹן קֹדֶשׁ, דְכַתִּיב קֹדֶשׁ יִשְׂרָאֵל לֵיִי, וְאֵינוֹן יְהִיב קֹדֶשׁ אַחֲרָא, פּוֹרְקָן דְלֵהוֹן, דְקִיִּמִי בְּחוּשְׁבָנָא, וְרְזָא דָא, יִשְׂרָאֵל אֵינוֹן אֵילָנָא דְקִיִּמָּא לָגוּ, פּוֹרְקָנָא (נ"א קֹדֶשׁ) אַחֲרָא קִיִּמָּא לְבַר, וְסְלִיק לְחוּשְׁבָנָא, וְאָגִין דָּא עַל דָּא. אֲזַלוּ.

פְּתַח רַבִּי אֲלֶעָזָר וְאָמַר, (הוֹשֵׁעַ ב) וְהִיָּה מִסְפָּר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כַּחֲלוֹל הֵימָּן אֲשֶׁר

זה כחול היס? שני גוונים הם כאן.
אחד - כחול היס, משום שהיס,
כשעולים הגלים שלו בזעף ורגז,
ואותם הגלים עולים לשטף את
העולם, כשמיניעים ורואים את
חול היס, מיד נשברים ושבים
לאחור ושוככים, ולא יכולים
לשלט ולשטף את העולם.

כמו כן ישראל הם חול היס,
וכששאר העמים, שהם גלי היס,
בעלי הרגז ובעלי דינים קשים,
רוצים לשלט ולשטף את העולם,
רואים את ישראל שהם
מתקשרים לקדוש-ברוך-הוא,
ושבים ונשברים לפנייהם ולא
יכולים לשלט בעולם. דגמא
אחרת - משום שחול היס אין לו
חשבון ולא עומד בחשבון ולא
במדה, שכתוב אשר לא ימד ולא
יספר, אף כף ישראל אין להם
חשבון ולא עומדים בחשבון.

בא וראה, יש מדה טמירה
וגנוזה, ויש חשבון שעומד
בגניזה טמירה וגנוז, וזה עומד
במדה, וזה עומד בחשבון. וזהו
סוד וקיום הכל, שלמעלה ומטה,
משום שאותה מדה לא נודעת
לעולמים על מה עומד הסוד של
אותה מדה ועל מה עומד סוד
אותו החשבון, וזהו סוד האמונה
של הכל.

וישראל למטה לא עומדים
בחשבון, אלא בצד של דבר אחר,
והפדיון הוא שעומד בחשבון.
ומשום כף, כשישראל נכנסים
בחשבון, נוטלים מהם פדיון,
כמו שנתבאר. ועל כף בימי דוד,
כשעשה חשבון בישראל ולא
נטל מהם פדיון, היה רגז, ונאבדו
מישראל כמה חילות וכמה
מחנות.

ומשום כף כתוב במעשה המשכן,

לא ימד ולא יספר וגו'. מהו כחול היס. תרין
גוונין אינון הקא. חדא כחול היס, בגין דימא
פד סלקין גלוי בזעפא ורוגזא, ואינון גלין
סלקאן לשטפא עלמא, פד מטאן וחקאן
חולא דימא, מיד אתברו ותבין לאחורא,
ואשתככי, ולא יכלין לשלטאה ולשטפא
עלמא.

בגוונא דא, ישראל אינון חולא דימא, וכד
שאר עמין דאינון גלי ימא, מארי
דרוגזא, מארי דדינין קשין, בעאן לשלטאה
ולשטפא עלמא, חמאן להו לישראל דאינון
מתקשראן בקודשא בריה הוא, ותבין ואתברו
קמייהו, ולא יכלין לשלטאה בעלמא. גוונא
אחרא, בגין דחולא דימא ליה חשבנא,
ולא קיימא בחושבנא, ולא במדידו, דכתיב
אשר לא ימד ולא יספר, אוף הכי ישראל לית
להו חשבנא, ולא קיימין בחושבנא.

תא חזי, אית מדידו טמיר וגניז, ואית חשבון
דקיימא בגניזו טמיר וגניז, והאי קיימא
במדידו, והאי קיימא בחושבון. ודא איהו רזא
וקיימא דכלא דלעילא ותתא, בגין דההוא
מדידו לא אתיידע לעלמין, על מה קיימא רזא
דההוא מדידו. ועל מה קיימא רזא דההוא
חשבנא, ודא איהו רזא דמהימנותא דכלא.

וישראל לתתא לא קיימין בחושבנא, אלא
בסטרא דמלה אחרא, ופורקנא איהו
דקיימא בחושבנא. ובגין כף ישראל פד
עאלין (דף רכ"ו ע"א) בחושבנא נטלי מנייהו
פורקנא כמה דאתמר. ועל דא ביומוי דדוד,
פד עבד חשבנא בישראל, ולא נטיל מנהון
פורקנא, הוה רוגזא, ואתאבידו מישראל כמה
חילין וכמה משריין.

ובגין כף כתיב בעובדא דמשכנא, וכסף פקודי העדה וגו', וכל העובר

וְכִסֹּף פְּקוּדֵי הָעֶדָה וְגו', לְכֹל הָעֹבֵר
עַל הַפְּקָדִים. וְהִכַּל הַתְּקֵדָשׁ
לְעִבּוֹדַת הַמִּשְׁכָּן, וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ -
כַּפְּרִים חֹשְׁבֹן אֶחָד, שְׁקָלִים
חֹשְׁבֹן אֶחָד. מִשּׁוּם שִׁישׁ עֲלִיּוֹנִים
שְׁעוּלִים לְחֹשְׁבֹן עֲלִיּוֹן, וְיֵשׁ
אַחֲרֵים שְׁעוּלִים לְחֹשְׁבֹן אַחֵר. זֶה
עֲלִיּוֹן וְזֶה תַּחְתּוֹן. וּמִשּׁוּם כִּף פְּתוּב
וְיֵהִי מֵאֵת פֶּכֶר הַפֶּסֶף לְצַקֵּת אֵת
אֲדָנֵי הַקֹּדֶשׁ וְגו'. אֵלֶּה הָאֲדָנִים,
הָרִי פְּרִשׁוּהָ.

עוֹד פִּתַּח וְאָמַר, (תהלים קכז) שִׁיר
הַמַּעֲלֹת לְשִׁלְמָה אִם ה' לֹא יִבְנֶה
בַּיִת וְגו'. פֶּסוּק זֶה שִׁלְמָה הַמְּלִךְ
אָמַר אוֹתוֹ בְּשִׁעָה שֶׁהָיָה בּוֹנֵה אֵת
בַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ וְהִתְחִיל לְבַנּוֹת, וְהָיָה
רוֹאֶה שֶׁהַמַּעֲשֵׂה מִתְתַּקֵּן בִּידֵיהֶם
וְהָיָה נִבְנָה מַעֲצָמוֹ, וְאֵז הַתְּחִיל
וְאָמַר, אִם ה' לֹא יִבְנֶה בַּיִת וְגו'.
הֵינּוּ הַסּוּד שֶׁכְּתוּב בְּרֵאשִׁית בְּרֵא
אֱלֹהִים, שֶׁהָרִי הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא
בְּרֵא וְהִתְקִין אֵת הָעוֹלָם הַזֶּה בְּכֹל
מָה שֶׁצְּרִיף, שֶׁהוּא בַּיִת.

שָׂא עֲמְלוֹ בּוֹנֵי בּוֹ - אֵלֶּה סוּד שֶׁל
אוֹתָם נְהוּרוֹת (נחלים) שִׁיּוּצָאִים
וְנִכְנָסִים כָּלֶם בְּתוֹף הַבַּיִת הַזֶּה
לְהִתְקִינוֹ בְּכֹל מָה שֶׁצְּרִיף. וְאֵף עַל
גַּב שְׁפָלָם פְּאִים לְתַקֵּן וְלַעֲשׂוֹת אֵת
תְּקוּנָו, וְדָאִי אִם ה' - שֶׁהוּא סוּד
הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, שֶׁהִתְקִין (בֵּיתוֹ וְלֹא
עָשָׂה) וְעָשָׂה אֵת הַבַּיִת כְּרֵאֲוִי, אוֹתָם
בּוֹנִים לְחֹנָם הֵם, אֵלֶּה רַק מָה
שֶׁהוּא עוֹשֶׂה וּמִתְקִין. אִם ה' לֹא
יִשְׁמַר עִיר, כִּמוֹ שֶׁכְּתוּב (דברים יא)
תְּמִיד עֵינֵי ה' אֲלֵהֶיךָ בְּהַ מְרִשִׁית
הַשָּׁנָה וְעַד אַחֲרִית שָׁנָה, וּפְרִשׁוּהָ.
וּבַהֲשִׁגָּה הַזֶּה הִיא שְׁמוּרָה מִכָּל
הַצְּדָדִים.

וְאֵף עַל גַּב שֶׁכְּתוּב (שיר ג) הִנֵּה
מִטָּתוֹ שֶׁלְשִׁלְמָה שְׁשִׁים גְּבָרִים
סָבִיב לָהּ מִגְּבֻרֵי יִשְׂרָאֵל, וְכֹלֶם
שׁוֹמְרִים אוֹתָהּ. מָה הַטַּעַם הֵם
שׁוֹמְרִים אוֹתָהּ? מִשּׁוּם שֶׁכְּתוּב
מִפְּחַד בְּלִילוֹת, זֶהוּ פַחַד הַגִּיָּהֶנָם

עַל הַפְּקָדִים. וְכֹלֶּא אֲתַקְדֵּשׁ לְעִבְדֵּית
מִשְׁכָּנָא, וְהָא אוֹקְמוּהָ כַּפְּרִין חֹשְׁבֵנָא חֲדָא.
שְׁקָלִים חֹשְׁבֵנָא חֲדָא. בְּגִין דְּאִית עֲלֵאִין
דְּסִלְקֵן לְחוֹשְׁבֵנָא עֲלָאָה, וְאִית אַחֲרָנִין
דְּסִלְקֵן לְחוֹשְׁבֵנָא אַחֲרָא. דָּא עֲלָאָה וְדָא
תַּתָּאָה. וּבְגִין כִּף פְּתִיב וְיֵהִי מֵאֵת פֶּכֶר הַפֶּסֶף
לְצַקֵּת אֵת אֲדָנֵי הַקֹּדֶשׁ וְגו'. אֵלֶּין אֲדָנִים הָא
אוֹקְמוּהָ.

הִנּוּ פִּתַּח וְאָמַר, (תהלים קכז) שִׁיר
לְשִׁלְמָה אִם יי' לֹא יִבְנֶה בַּיִת וְגו', הָאִי
קָרָא שִׁלְמָה מְלֶכָא אָמַר לִיה, בְּשִׁעָתָא דְהוּהָ
בְּנֵי בֵי מְקֻדָּשָׁא וְשָׂאֲרֵי לְמַבְנֵי, וְהוּהוּ חֲמֵי
דְעוֹבְדָא אֲתַתְּקִנַּת בִּידֵיהֶוּ, וְהוּהוּ מִתְּבַנֵּי
מִגְּרַמִּיהָ, כְּדִין שָׂאֲרֵי וְאָמַר אִם יי' לֹא יִבְנֶה
בַּיִת וְגו', הֵינּוּ רְזָא דְכְּתִיב בְּרֵאשִׁית בְּרֵא
אֱלֹהִים, דְּהָא קֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּרֵא וְאֲתַקֵּין
לְהָאִי עֲלֵמָא, בְּכֹל מָה דְאַצְטְרִיף, דְּאִיהוּ
בַּיִת.

שָׂא עֲמְלוֹ בּוֹנֵי בּוֹ, אֵלֶּין רְזָא דְאִינוּן נְהָרִין,
(ג"א נחלים) דְּנִפְקִין וְעָאֲלִין כְּלָהוּ בְּגוֹ הָאִי
בַּיִת, לְאֲתַקְנָא לִיה בְּכֹל מָה דְאַצְטְרִיף. וְאֵף
עַל גַּב דְּכְלָהוּ קָא אֲתַיִן לְאֲתַקְנָא לְמַעַבְד
תְּקוּנֵיהָ, וְדָאִי אִם יי', דְּאִיהוּ רְזָא דְעֲלֵמָא
עֲלָאָה, דְּאֲתַקֵּין (כ"א בֵּיתָהּ לֹא אֲתַקֵּין) וְעִבִיד בֵּיתָא
כְּדָקָא יְאוּת, אִינוּן בּוֹנֵין לְמַגְנָא אִינוּן, אֵלֶּא
מָה דְאִיהוּ עִבִיד וְאֲתַקֵּין. אִם יי' לֹא יִשְׁמַר
עִיר, כִּמָּה דְכְּתִיב (דברים יא) תְּמִיד עֵינֵי יי'
אֲלֵהֶיךָ בְּהַ מְרִשִׁית הַשָּׁנָה וְעַד אַחֲרִית שָׁנָה
וְאוֹקְמוּהָ. וּבְאֲשַׁחוּתָא דָּא, אִיהִי נְטִירָא
בְּכֹל סְטְרִין.

וְאֵף עַל גַּב דְכְּתִיב, (שיר השירים ג) הִנֵּה מִטָּתוֹ
שֶׁלְשִׁלְמָה שְׁשִׁים גְּבָוִרִים סָבִיב לָהּ
מִגְּבֻרֵי יִשְׂרָאֵל. וְכְלָהוּ נְטִירָא לָהּ. מָאִי טַעְמָא

שְׁעוֹמֵד כְּנִגְדָה כְּדִי לְדוֹתָהּ, וּמְשוּם כִּף כְּלָם מְקִיפִים אוֹתָהּ. וְאִף עַל גַּב שְׁכָלָם עוֹמְדִים בְּאוֹר הַמַּחְשָׁבָה שְׁלֵא נוֹדַע, וְאִז אוֹר הַמַּחְשָׁבָה הַזֶּה שְׁלֵא נוֹדַע מִכָּה בְּאוֹר שֶׁל הַמָּסָף, וּמְאִירִים כְּאֶחָד וְנִעְשִׂים תִּשְׁעֵי הַיְכָלוֹת.

וְהַיְכָלוֹת אֵינָם מְאִירִים, וְאֵינָם רוֹחוֹת, וְאֵינָם נְשֻׁמוֹת, וְאֵינָם מִי שִׁיעֵמֵד בָּהֶם. רְצוֹן כָּל תִּשְׁעֵי הַמְּאֹרוֹת שְׁכָלָם עוֹמְדִים בְּמַחְשָׁבָה, שֶׁהִיא אַחַת מֵהֵן בְּחֻשְׁבוֹן, שְׁכָלָם לְרוֹף אַחֲרֵיהֶם בְּשִׁעָה שְׁעוֹמְדִים בְּמַחְשָׁבָה. וְלֹא נִדְבָקִים וְלֹא נוֹדְעִים, אֲלֵה לֹא עוֹמְדִים לֹא בְּרְצוֹן וְלֹא בְּמַחְשָׁבָה עֲלִיוֹנָה. תּוֹפְסִים בָּהּ וְלֹא תּוֹפְסִים. בְּאֵלֶּה עוֹמְדִים כָּל סוּדוֹת הָאֲמוּנָה וְכָל אוֹתָם מְאֹרוֹת מְסוּד הַמַּחְשָׁבָה הַעֲלִיוֹנָה, שְׁלֵמֶטָה כְּלָם נִקְרָאִים אֵין סוּף. עַד כֵּאֵן מְגִיעִים הַמְּאֹרוֹת וְלֹא מְגִיעִים וְלֹא נוֹדְעִים. אֵין כֵּאֵן מַחְשָׁבָה וְלֹא רְצוֹן.

כְּשֶׁמְאִירָה הַמַּחְשָׁבָה וְלֹא נוֹדַע מִמָּה מְאִירָה, אֲזִי מִתְלַבֶּשֶׁת וְנִסְתַּרְתָּ בְּתוֹף הַבִּינָה, וּמְאִירָה (מ) לְמָה שְׁמְאִירָה, וְנִכְנָסִים זֶה בְּזֶה, עַד שְׁכָלָם נִכְלָלִים כְּאֶחָד, וְהָרִי פִּרְשָׁה. וּבְסוּד הַקֶּרֶבֶן, כְּשֶׁהַכֹּל עוֹלָה, נִקְשֵׁר זֶה בְּזֶה וּמְאִיר זֶה בְּזֶה, אִז עוֹמְדִים כְּלָם בְּעֲלִיָּה, וְהַמַּחְשָׁבָה מִתְעַטֶּרֶת בְּאֵין סוּף, אוֹתוֹ הָאוֹר שְׁמְאִירָה מִמֶּנּוּ הַמַּחְשָׁבָה הַעֲלִיוֹנָה נִקְרָא אֵין סוּף.

בֵּינן שְׁמְאִיר וּמִתְפַּשְׁטִים מִמֶּנּוּ חִלּוֹת, אוֹתָהּ מַחְשָׁבָה נִגְנָת וְנִסְתַּרְתָּ וְלֹא יְדוּעָה, וּמִשֵּׁם מִתְפַּשְׁטֵת הַתְּפִשְׁטוֹת לְכָל הַצְּדָדִים, וּמִתְפַּשְׁטֵת מִמֶּנּוּ הַתְּפִשְׁטוֹת אַחַת, שֶׁהִיא סוּד הָעוֹלָם הַעֲלִיוֹן.

וְזֶה עוֹמֵד בְּשִׂאלָה, וְהוּא מְאִיר

נְטִירֵי לָהּ. בְּגִין דְּכְתִיב מִפְּחָד בְּלִילוֹת, דָּא פְּחָדָא דְּגִיּהֲנָם, דְּקָאִים לְקַבְּלָהּ, בְּגִין לְדַחֲיָא לָהּ, וּבְגִין דָּא כְּלָהּ סַחְרִין לָהּ.

וְאִף עַל גַּב דְּכְלָהּ קִיִּימֵי בְּנֵהִירוֹ דְּמַחְשָׁבָה דְּלֹא אֲתִיִּידַע. וּכְדִין, הָאִי נִהִירוֹ דְּמַחְשָׁבָה דְּלֹא אֲתִיִּידַע, בְּטַשׁ בְּנֵהִירוֹ דְּפְרִיסָא וְנִהִרִין כְּחָדָא וְאֲתַעְבִּידוּ תִּשְׁעֵי הַיְכָלִין.

וְהַיְכָלִין לָאוּ אֵינּוֹן נְהוֹרִין, וְלָאוּ אֵינּוֹן רוֹחוּן, וְלָאוּ אֵינּוֹן נְשֻׁמְתִין, וְלֹא אֵית מָאן דְּקִיִּימָא בְּהוּ. רַעוּתָא דְּכָל תִּשְׁעֵי נְהוֹרִין דְּקִיִּימֵי כְּלָהּ בְּמַחְשָׁבָה, דְּאִיהִי חַד מְנִיִּיהוּ בְּחוֹשְׁפְּנָא, דְּכְלָהּ לְמַרְדָּף אֲבַתְרִיִּיהוּ, בְּשִׁעֵתָא דְּקִיִּימֵי בְּמַחְשָׁבָה. וְלֹא מִתְדַבְּקוֹן, וְלֹא אֲתִיִּידַעוּ, אֲלִין לֹא קִיִּימֵי, לֹא בְּרַעוּתָא, וְלֹא בְּמַחְשָׁבָה עֲלָאָה. תְּפַסִּין בָּהּ וְלֹא תְּפַסִּין. בְּאֲלִין קִיִּימִין כָּל רְזִי מְהִימְנוּתָא, וְכָל אֵינּוֹן נְהוֹרִין מְרָזָא דְּמַחְשָׁבָה עֲלָאָה. דִּלְתַּתָּא כְּלָהּ אֶקְרוּן אֵין סוּף. עַד הָכָא מְטוּן נְהוֹרִין וְלֹא מְטוּן, וְלֹא אֲתִיִּידַעוּ. לָאוּ הָכָא מַחְשָׁבָה וְלָאוּ רַעוּתָא.

כִּד נְהִיר מַחְשָׁבָה, וְלָאוּ אֲתִיִּידַע מִמָּה נְהִיר כְּדִין אֲתַלְבֶּשׁ וְאַסְתִּים גּוּ בִּינָה, וְנִהִיר (מֵאֵין) לְמָה דְּנִהִיר, וְעֵאִיל דָּא בְּדָא, עַד דְּאֲתַפְּלִילוּ כְּלָהּ כְּחָדָא, וְהָא אוּקְמוּהָ. וּבְרָזָא דְּקַרְבְּנָא, כִּד סְלִיק כְּלָא, אֲתַקְשֵׁר דָּא בְּדָא, וְנִהִיר דָּא בְּדָא, כְּדִין קִיִּימִין כְּלָהּ בְּסְלִיקוּ, וּמַחְשָׁבָה אֲתַעֲטֵר בְּאֵין סוּף, הֵהוּא נְהִירוֹ דְּנִהִיר מְנִיָּה מַחְשָׁבָה עֲלָאָה, אֶקְרִי אֵין סוּף. (ע"כ).

בֵּינן דְּאֲנִהִיר וְאֲתַפְּשְׁטוּ מְנִיָּה חִילִין, הֵהִיא מַחְשָׁבָה אֲסְתִים וְאֲגִנִּיז וְלֹא יְדִיעַ, וּמִתְמַן אֲתַפְּשֵׁט פְּשִׁיטוּתָא לְכָל סַטְרִין, וְאֲתַפְּשֵׁט מְנִיָּה חַד פְּשִׁיטוּ, דְּאִיהוּ רְזָא דְּעֲלָמָא עֲלָאָה. וְדָא קִיִּימָא בְּשִׂאלָתָא, וְאִיהוּ מְאִיר עֲלָאָה, וְאוּקְמוּהָ דְּאֶקְרִי מ"י. דְּכְתִיב, (ישעיה מ)

עֲלִיזוֹן, וּפְרָשׁוּהָ שֶׁנִּקְרְאתָ מִי, שְׁכַתּוֹב (ישעיהמ) שְׁאוּ מְרוֹם עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי בָרָא אֱלֹהִים. שְׁאֵלָה אוֹתוֹ שֶׁבָרָא אֱלֹהִים. אַחֲרֵי כֵן הִתְפַּשֵּׁט וְנִעְשָׂה יָם, סוּף כָּל הַדְּרָגוֹת, שְׁהִיא לְמַטָּה. וּמִשָּׁם מִתְחִיל לְבָנוֹת לְמַטָּה, וְהַכֹּל עֲשֵׂה בְּאוֹתָהּ צוּרָה מִמַּשׁ שֶׁלְּמַעְלָה, זֶה כְּנֶגֶד זֶה וְזֶה כְּדִגְמַת זֶה. וּמִשׁוּם כֵּן שְׁמִירַת הַכֹּל מִמַּעְלָה וּמִטָּה.

וְהַחֲפִשְׁמוֹת זוֹ, שְׁהִיא מִחֲשֻׁבָּה, שְׁהִיא עוֹלָם הָעֲלִיזוֹן. וְזֶהוּ אִם ה' לֹא יִשְׁמַר עִיר שְׁאוּ שְׁקֵד שׁוֹמֵר, שְׁהוּא שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל. (שׁוּא שְׁקֵד שׁוֹמֵר וְזֶהוּ שְׁכַתּוֹב בּוֹ (מִשְׁלֵי כּו) וְשׁוֹמֵר אֲדִינִי וְכוּפֵד) שְׁלֹא עוֹמֵד בּוֹ שְׁמִירָה אֵלָּא בְּעוֹלָם הָעֲלִיזוֹן.

בֹּא וּרְאֵה, תְּכַלֵּת הַמִּשְׁכָּן, הַכֹּל עוֹמֵד בְּסוּד עֲלִיזוֹן, וּפְרָשׁוּהָ. תְּכַלֵּת וְאַרְגָּמָן, אֶחָד לְהִתְקַשֵּׁר בְּאַחַד. וְהָרִי נֹאמֵר בְּסוּד הַכְּתוּב, (דְּבָרִים ד) כִּי ה' אֱלֹהֶיךָ אֵשׁ אֹכֶלֶת הוּא. וְהָרִי נֹאמֵר שִׁישׁ אוֹכֶלֶת אֵשׁ, וְאוֹכֶלֶת אוֹתָהּ וּמִשְׁמִירָה אוֹתָהּ, מִשׁוּם שִׁישׁ אֵשׁ חֲזָקָה מֵאֵשׁ, וְנִתְבָּאֵר.

וְאֵת הָאֶלֶף וּשְׁבַע הַמַּאוֹת וַחֲמִשָּׁה וּשְׁבַעִים עֲשֶׂה וְיָם לְעַמּוּדִים וְצִפָּה רְאִשֵׁיהֶם וְגו'. בֹּא וּרְאֵה, לְמַדְּנֵנוּ שְׁאוֹתֶם שְׁקָלִים שְׁכַח אוֹתָם מִשָּׁה וְלֹא יָדַע מַה נִּעְשָׂה מֵהֶם, עַד שִׁיֵּצֵא קוֹל וְאָמַר: וְאֵת הָאֶלֶף וּשְׁבַע הַמַּאוֹת וַחֲמִשָּׁה וּשְׁבַעִים עֲשֶׂה וְיָם לְעַמּוּדִים.

רַבִּי חֲזַקְיָה פֶּתַח וְאָמַר, (שִׁיר א) עַד שֶׁהִמְלִיךְ בְּמִסְבּוֹ נִרְדִּי נִתֵּן רִיחוֹ. הַפְּסוּק הַזֶּה נִתְבָּאֵר. אֲבָל עַד שֶׁהִמְלִיךְ בְּמִסְבּוֹ - זֶה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּשֶׁנִּתֵּן תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל וּבֹא לְסִינַי, וְכַמָּה מְרַכְּבוֹת הָיוּ עִמּוֹ, כָּלֵם מְרַכְּבוֹת קְדוּשׁוֹת, וְכָל הַקְּדוּשׁוֹת הָעֲלִיזוֹנוֹת שֶׁל קְדֻשַׁת הַתּוֹרָה כָּלֵם הָיוּ שָׁם, וְתוֹרָה נִתְּנָה בְּלֵהוֹטִים שֶׁל אֵשׁ, וְהַכֹּל בְּצַד

שְׁאוּ מְרוֹם עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי בָרָא אֱלֹהִים. שְׁאֵלְתָּא הֵהוּא דְּבָרָא אֱלֹהִים. לְבַתָּר אִתְּפַשֵּׁט וְאִתְּעַבִּיד יָם, סוּפָא דְּכָל דְּרָגִין, דְּאִיהוּ לְתַתָּא. וּמִתְמָן שְׁאִרֵי לְמַבְנֵי לְתַתָּא. וְכֻלָּא עַבִּיד בְּהֵהוּא גְּוֹנָא מִמַּשׁ (דף רכ"ו ע"ב) דְּלְעִילָא דָּא, לְקַבֵּל דָּא. וְדָא כְּגוֹנָא דְּדָא. וּבְגִין כֵּן, נְטִירוֹ דְּכֻלָּא מִעִילָא וְתַתָּא.

וְהָא פְּשִׁיטוֹ, דְּמִחֲשֻׁבָּה אִיהוּ, דְּאִיהוּ עֲלִמָּא עֲלָאָה. וְדָא אִיהוּ אִם יִי' לֹא יִשְׁמַר עִיר שְׁאוּ שְׁקֵד שׁוֹמֵר, דְּאִיהוּ שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל. (ג"א שְׁקֵד שׁוֹמֵר הֵהוּא דְּכַתִּיב בֵּיה (מִשְׁלֵי כּו) וְשׁוֹמֵר אֲדִינִי וְכוּפֵד) דְּלֹא בֵּיה קִיּוּמָא נְטִירוֹ, אֵלָּא בְּעִלְמָא עֲלָאָה.

הָא חֲזִי, תְּכַלָּא דְּמִשְׁכְּנָא, כֻּלָּא קִיּוּמָא בְּרוּזָא עֲלָאָה, וְאוּקְמוּהָ. תְּכַלֵּת וְאַרְגָּמָן חַד, לְאִתְקַשְׁרָא בְּחַד. וְהָא אִתְמַר בְּרוּזָא דְּכַתִּיב, (דְּבָרִים ד) כִּי יִי' אֱלֹהֶיךָ אֵשׁ אֹכֶלֶת הוּא. וְהָא אִתְמַר דְּאִית אֵשׁ אֹכֶלֶת אֵשׁ, וְאֹכִיל לִיה וְשַׁצִּי לִיה. בְּגִין דְּאִית אֵשׁ תְּקִיפָא מֵאֵשׁ וְאִתְמַר.

וְאֵת הָאֶלֶף וּשְׁבַע הַמַּאוֹת וַחֲמִשָּׁה וּשְׁבַעִים עֲשֶׂה וְיָם לְעַמּוּדִים וְצִפָּה רְאִשֵׁיהֶם וְגו'. (שְׁמוֹת לח) תָּא חֲזִי, אוֹלִיפְנָא דְּאִינוֹן תְּקַלִּין אֲנָשֵׁי לוֹן מִשָּׁה, וְלֹא יָדַע מַה דְּאִתְּעַבִּיד מְנַיְיהוּ, עַד דְּנִפְק קָלָא וְאָמַר, וְאֵת הָאֶלֶף וּשְׁבַע הַמַּאוֹת וַחֲמִשָּׁה וּשְׁבַעִים עֲשֶׂה וְיָם לְעַמּוּדִים.

רַבִּי חֲזַקְיָה פֶּתַח וְאָמַר, (שִׁיר הַשִּׁירִים א) עַד שֶׁהִמְלִיךְ בְּמִסְבּוֹ נִרְדִּי נִתֵּן רִיחוֹ. הָאִי קָרָא אִתְמַר, אֲבָל עַד שֶׁהִמְלִיךְ בְּמִסְבּוֹ, דָּא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּדֵב אוֹרִייתָא לְיִשְׂרָאֵל, וְאִתָּא לְסִינַי. וְכַמָּה רְתִיכִין הָיוּ עִמֶיהָ, כְּלָהוּ רְתִיכִין קְדִישִׁין, וְכָל קְדוּשִׁין עֲלָאִין, דְּקְדוּשָׁה דְּאוֹרִייתָא, כְּלָהוּ הָיוּ תְּמָן, וְאוֹרִייתָא

האש, וכתובה באש לכנה על גפי
אש שחרה, והאותיות היו
פורחות ועולות באויר.

והאות הראשונה של התורה
נחלקה לשבע מאות ושבעים
וחמשה לכל צד, וכלם נראו
באויר הרקיע באות ו', ו' לצד זה,
ו' לצד זה. וכן לכל הצדדים.

ואלו היו היוזן היו עומדים על
עמודים, ואותם העמודים היו
עומדים על גס, וכל הווים עליהם.
משום שסוד התורה עומד על ו'.
ואותן ווי"ם שהם סוד האמונה
של התורה, כלם עומדים על
עמודים, שהם סודות שיוצאים
בהם נביאים, הסוד שלהם בכל
צד. ועל אותם עמודים עומדים
אותם הווי"ם.

ו' עליונה היא סוד הקול שנשמע,
והוא הסוד שעומדת בו התורה,
משום שתורה יוצאת מאותו קול
פנימי, שנקרא קול גדול. והקול
הגדול הזה הוא סוד התורה, ועל
זה כתוב, (דברים ה) קול גדול ולא
יִסֵּף.

בא וראה, הקול הגדול הזה הוא
עקר הכל וסוד השם הקדוש
העליון, ועל זה פרשה שאסור
לאדם להקדים שלום לחברו טרם
שיתפלל תפלתו, וסוד זה
פרשהו, שכתוב (משלי כז) מִבְּרַךְ
רעהו בקול גדול בפקר השכם
קללה תחשב לו. ואינו אסור, עד
שִׁמְבֹרֵךְ אותו בקול גדול, שהוא
עקר השם הקדוש.

וְכֵן סוד התורה יוצא מאותו קול
גדול, וזהו מִלֵּךְ. במסבו - זה
מצמד הר סיני, ופרשה נרדי נתן
ריחו - זו כנסת ישראל, משום
שאמרו ישראל, (שמות כד) כֵּל אֲשֶׁר
דָּבַר ה' נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע. שהמִלֵּךְ -
זהו המִלֵּךְ העליון, ופרשה.

אֲתִיּהִיבַת בְּלֶהֱטִי אֲשָׂא, וְכֻלָּא בְּסִטְרָא
דְּאֲשָׂא, וְכִתִּיבָא בְּאֲשָׂא חֲוֹרָא, עַל גְּפִי אֲשָׂא
אוּכְמָא. וְאַתְּוּן הוּוּ פְּרַחִין וְסִלְקִין בְּאוּרָא.

וְאַתְּ קִדְמָא דְּאוּרִייתָא, אֲתַפְּלִיג לְשִׁבְעַ מְאָה
וְשִׁבְעִים וְחֲמִשָּׁה לְכָל סֵטֶר, וְכֻלְהוּ
אֲתַחְזוּן בְּאוּרָא דְּרִקִיעָא בְּאַתְּ ו', ו' לְסִטְרָא
דָּא, ו' לְסִטְרָא דָּא. וְכֵן לְכָל סֵטְרִין.

וְאַלִּין וְוִין הוּוּ קִימִין עַל עֲמוּדִין, וְאַיְנוּן
עֲמוּדִין הוּוּ קִימִין עַל נִיסָא, וְכֻלְהוּ

וְוִין עָלִייהוּ. בְּגִין דְּרָזָא דְּאוּרִייתָא עַל ו' ו'
קִימָא. וְאַיְנוּן וְוִין דְּאַיְנוּן רָזָא דְּמַהִימְנוּתָא
דְּאוּרִייתָא, כְּלָהוּ עַל אִיְנוּן עֲמוּדִים קִימִין,
דְּאַיְנוּן רָזִין דְּנִפְקִין בְּהוּ נְבִיאִים, רָזָא דְּלֵהוּן
בְּכָל סֵטֶר. וְעַל אִיְנוּן קִימִין, קִימִין אִיְנוּן וְוִין.

ו' עֲלָאָה, אִיהוּ רָזָא דְּקוּל דְּאֲשַׁתְּמַע, וְאַיְהוּ
רָזָא דְּקִימָא בִּיהַ אֲוִרִייתָא, בְּגִין דְּאוּרִייתָא
נִפְקָא מֵהַהוּא קָלָא פְּנִימָאָה, דְּאַקְרִי קוּל גְּדוּל.
וְדָא קוּל גְּדוּל אִיהוּ רָזָא דְּאוּרִייתָא. וְעַל דָּא
כְּתִיב (דברים ה) קוּל גְּדוּל וְלֹא יִסֵּף.

הָא חֲזִי, הָאִי קוּל גְּדוּל, אִיהוּ עֲקָרָא דְּכֻלָּא,
וְרָזָא דְּשִׁמָּא קִדִּישָׁא עֲלָאָה, וְעַל דָּא
אוּקְמוּהָ, דְּאַסִּיר לִיהַ לְבַר נֶשׁ לְאַקְדָּמָא שְׁלָמָא
לְחִבְרִיָה, עַד לֹא יַעֲלִי צְלוֹתִיהַ. וְרָזָא דָּא
אוּקְמוּהָ, דְּכְתִיב, (משלי כז) מִבְּרַךְ רֵעֵהוּ בְּקוּל
גְּדוּל בְּפִקֵּר הַשְּׁכָם קִלְלָה תַחֲשֹׁב לוֹ. וְלֹאֵו
אִיהוּ אָסוּר, עַד דְּמִבְּרַךְ לִיהַ בְּרָזָא דְּקוּל גְּדוּל,
דְּאַיְהוּ עֲקָרָא דְּשִׁמָּא קִדִּישָׁא.

וְעַל דָּא, רָזָא דְּאוּרִייתָא נִפְקָא מֵהַהוּא קוּל
גְּדוּל, וְדָא אִיהוּ מִלֵּךְ. בְּמַסְבוּ: דָּא מַעֲמַד

הַר סִינִי, וְאוּקְמוּהָ נְרָדִי נָתַן (דף רכ"ז ע"א) רִיחוּ,
דָּא כְּנִסְתַּ יִשְׂרָאֵל. בְּגִין דְּאַמְרוּ יִשְׂרָאֵל, (שמות כד)
כֵּל אֲשֶׁר דָּבַר יְי' נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע. שְׁהַמִּלֵּךְ: דָּא
אִיהוּ מִלֵּךְ עֲלָאָה, וְאוּקְמוּהָ.

בא וראה, כְּשֶׁהָבִיא הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ
הוא מְבוּל על העולם כְּדִי
לְהַשְׁחִית הַכֹּל, אָמַר הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ
הוא לְנַח: צְרִיף אֶתָּה (לְהַסְתֵּר)
לְהִשָּׁמַר שֶׁלֹּא תֵרָאֶה אֶת עֲצֻמָּךְ
לְפָנָי הַמְּשַׁחִית, שֶׁלֹּא יִשְׁלַט עֲלֶיךָ,
מִשּׁוּם שֶׁלֹּא הָיָה מִי שְׂיַגֵּן עָלָיו.
כִּינּוּן שֶׁנִּקְרַב הַקָּרְבָּן שֶׁהִקְרִיב נַח,
אִז הִתְבַּשְׂם הָעוֹלָם, וְלֹא הִתְבַּסֵּם
כֹּל כֶּף עַד שֶׁעָמְדוּ יִשְׂרָאֵל עַל הַר
סִינַי. כִּינּוּן שֶׁעָמְדוּ יִשְׂרָאֵל עַל הַר
סִינַי, אִז הִתְבַּשְׂם הָעוֹלָם,
וְהַמְּשַׁחִית לֹא נִמְצָא בְּעוֹלָם.

וְרָצָה הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאוֹתוֹ
זְמַן לְהַעֲבִיר אֶת אוֹתוֹ מִשְׁחִית
מִהָעוֹלָם, (וּכְאֶשֶׁר) רַק שִׁישְׁרָאֵל
סָרְחוּ בְּאוֹתוֹ זְמַן לְיָמִים מוֹעֲטִים
וַעֲשׂוּ אֶת הַעֲגֹל. וְאִז מִה כְּתוּב?
(שם לב) וַיִּתְנַצְּלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת
עֲדִים מֵהַר חוֹרֵב. וְעֲדִים הָיָה
סוּדוֹת הַשֵּׁם הַקֹּדֶשׁ שֶׁעָטַר אוֹתָם
הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא וְנִטַּל מֵהֶם, וְאִז
שָׁלַט הַמְּשַׁחִית עַל הָעוֹלָם וְחִזַּר
כְּמִקְדָּם, כְּמוֹ בְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁשָׁלַט
בְּעוֹלָם, וַעֲשֵׂה דִין.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בִּימֵי הַמְּבוּל מִי
נָתַן שֵׁם מִשְׁחִית? שְׁהָרֵי הַמַּיִם הָיוּ
שֶׁנִּתְגַּבְּרוּ. בֹּא וְרֵא, אֵין לָךְ דִּין
בְּעוֹלָם, אוֹ כְּשֶׁמִּכָּה הָעוֹלָם בְּדִין,
שֶׁלֹּא נִמְצָא בִּינֵיהֶם אוֹתוֹ
הַמְּשַׁחִית שֶׁהוֹלֵךְ בְּתוֹךְ אוֹתָם
הַדִּינִים שֶׁנַּעֲשִׂים בְּעוֹלָם. אֵף כֹּאן
הָיָה מְבוּל, וְהַמְּשַׁחִית הָיָה הוֹלֵךְ
בְּתוֹךְ הַמְּבוּל, וְהוּא נִקְרָא כֶּף.
וְלָכֵן אָמַר הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא לְנַח
לְטַמֵּן עֲצֻמוֹ וְלֹא יִתְרָאֶה בְּעוֹלָם,
וַהֲרִי פְרֻשָּׁה.

בֹּא וְרֵא, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וְאֵת
הָאֵלֶף וְשִׁבְעֵי הַמֵּאוֹת וְחֲמִשָּׁה
וְשִׁבְעִים עֲשֵׂה וָיִים לְעַמּוּדִים.
לְמָה וָיִים? אֵלֶּא כְּמוֹ מִן וָיִו הָיוּ,
וְרֵאשָׁם מְצַפֶּה זֶהָב. הֵם שֶׁל כֶּסֶף,
וְרֵאשָׁם מְצַפֶּה זֶהָב, מִשּׁוּם שֶׁכֹּל
וָיִו בֹּא בְּצַד הַרְחָמִים, וְכֹלֵם הָיוּ

תָּא חֲזִי, כִּד קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֵייתִי טוֹפְנָא
עַל עֲלָמָא, בְּגִין לְחַבְלָא כְּלָא, אָמַר לִיה
קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְנַח, בְּעֵי לָךְ (ס"א לְאַסְתֵּמְרָא)
לְאַסְתֵּמְרָא, וְלֹא תַחֲזִי גְרַמְךָ קַמִּיהָ דְּמַחְבְּלָא,
דְּלֹא יִשְׁלוּט עֲלֶיךָ, בְּגִין דְּלֹא הָוָה מֵאן דִּיגִינן
עָלוּי. כִּינּוּן דְּאַתְקָרִיב קָרְבָּנָא, דְּקָרִיב נַח, כְּדִין
אַתְבַּסֵּם עֲלָמָא, וְלֹא אַתְבַּסֵּם פּוּלִי הָאֵי עַד
דְּקִיִּימוּ יִשְׂרָאֵל עַל טוֹרָא דְּסִינַי. כִּינּוּן דְּקִיִּימוּ
יִשְׂרָאֵל עַל טוֹרָא דְּסִינַי, כְּדִין אַתְבַּסֵּם עֲלָמָא,
וּמַחְבְּלָא לֹא אֲשַׁתְּכַח בְּעֲלָמָא.

וּבְעָא קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּהָהוּא זְמַנָּא,
לְאַעֲבָרָא הָהוּא מַחְבְּלָא מִעֲלָמָא, (וְכִד)
כִּד יִשְׂרָאֵל סָרְחוּ בְּהָהוּא זְמַנָּא, לְיוֹמִין
זְעִירִין, וְעַבְדוּ יַת עֲגֹלָא. וְכִדִּין מַה כְּתִיב, (שְׁמוֹת
לב) וַיִּתְנַצְּלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֲדִים מֵהַר חוֹרֵב.
וְעֲדִים הָיוּ רִזִּין דְּשָׁמָא קִדְשָׁא, דְּאַעֲטָר לִוְן
קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְאַתְנַטַּל מִנֵּיהוּ, כְּדִין
שֶׁלְטָא מַחְבְּלָא עַל עֲלָמָא, וְאַהֲדַר כְּמַלְקֵדְמִין,
כִּהָהוּא זְמַנָּא דְּשֶׁלְטָא בְּעֲלָמָא, וְעַבִּיד דִּינָא.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּיוֹמוֹי דְּטוֹפְנָא, מֵאן יְהִיב תַּמָּן
מַחְבְּלָא, דְּהָא מֵיָא הוּוּ דְּאַתְגַּבְּרוּ, תָּא
חֲזִי, לִית לָךְ דִּינָא בְּעֲלָמָא, אוֹ כִּד אַתְמַחִי
עֲלָמָא בְּדִינָא, דְּלֹא אֲשַׁתְּכַח הָהוּא מַחְבְּלָא
בִּינֵיהוּ, דְּאַזִּיל בְּגוּ אֵינּוּן דִּינִין דְּאַתְעַבִּידוּ
בְּעֲלָמָא. אוּף הָכָא, טוֹפְנָא הָוָה, וּמַחְבְּלָא
אַזִּיל בְּגוּ טוֹפְנָא, וְאַיְהוּ אִקְרִי הָכִי. וְעַל דָּא
אָמַר לִיה קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְנַח, לְטַמְרָא
גְרַמִּיהָ, וְלֹא יִתְחֲזִי בְּעֲלָמָא. וְהָא אוּקְמוּהָ.

תָּא חֲזִי, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וְאֵת הָאֵלֶף וְשִׁבְעֵי
הַמֵּאוֹת וְחֲמִשָּׁה וְשִׁבְעִים עֲשֵׂה וָיִים
לְעַמּוּדִים. אָמַאי וָיִים. אֵלֶּא כְּמִין וָיִו הוּוּ,
וְרִישִׁיהוּן חֲפָא בְּדַהֲבָא. אֵינּוּן דְּכֶסֶף,
וְרִישִׁיהוּן מַחְפָּן בְּדַהֲבָא, בְּגִין דְּכֹל וָיִו

יודעים למעלה בַּחֲשׁבוֹן. וּמִשׁוּם שֶׁבָּאוּ מִצַּד הַרְחָמִים הָיוּ נִקְרָאִים וְיוֹיִם, וְכָל הַשָּׂר תְּלוּיִים בָּהֶם. וְאִין וְי' אֵלָא זֶהב וְכֶסֶף כְּאֶחָד. וּמִשׁוּם כֶּף כָּל אֱלוֹ נִקְרָאוּ וְיוֹיִם שֶׁל אוֹתָם עֲמוּדִים. אֵילוֹ עֲמוּדִים? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וְהָעֲמוּדִים שָׁנִים וְגו'. מִשׁוּם שֶׁהָרִי אֵלָה הֵם מִחוּץ לְגוֹף, לְמִטָּה הָיוּ עוֹמְדִים. אֶמַר רַבִּי יִצְחָק, לֹא יִדְעָתִי אִם זוֹ עֲבוּדַת קֹדֶשׁ אוֹ חֵל, מִשׁוּם שֶׁכְּתוּב וְאֵת הָאֱלֹף. שֶׁהָרִי כְּתוּב כְּאֵן הָאֱלֹף, וְכְתוּב שֵׁם (שיר ח) הָאֱלֹף לְךָ שְׁלֹמֹה. מֵה לְהֵלֵן הָאֱלֹף חֵל - אָף כְּאֵן הָאֱלֹף חֵל.

אֶמַר לוֹ, לֹא כֶּף! שְׁאִם הוּא הָיָה חֵל, לֹא הָיוּ נֶעְשִׂים מִמֶּנּוּ וְיוֹיִם. וְעוֹד, שֶׁהָרִי שֵׁם כְּתוּב הָאֱלֹף וְלֹא יוֹתֵר, וְכֵאֵן כְּתוּב הָאֱלֹף וְשִׁבְעַת הַמַּאוֹת וְחֲמִשָּׁה וְשִׁבְעִים. הָאֱלֹף שֵׁשׁ הֵם חֵל, שֶׁכְּתוּב הָאֱלֹף לְךָ שְׁלֹמֹה, וְזֶהוּ חֵל, מִשׁוּם שֶׁכָּל חֵל אֵינוֹ בְּצַד הַקֹּדֶשׁ כָּלָל. חֵל הוּא מֵהֵצַד הָאֲחֵר הַטָּמֵא, וְעַל זֶה הַבְּדִלָּה בֵּין קֹדֶשׁ לְחֵל, מִשׁוּם שֶׁצְּרִיכִים לְהַבְדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְחֵל. וְסוּד הַכְּתוּב כֶּף הוּא - (ויקרא י) וְלִהְבְדִּיל בֵּין הַקֹּדֶשׁ וּבֵין הַחֵל וּבֵין הַטָּמֵא וּבֵין הַטָּהוֹר.

וְעַם כָּל זֶה, אָף עַל גַּב שֶׁהַפְּרֻדָּה יֵשׁ לְקֹדֶשׁ מִן הַחֵל, חֵלֵק אֶחָד יֵשׁ לוֹ בְּקֹדֶשׁ מִצַּד הַטָּמֵא. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב הָאֱלֹף לְךָ שְׁלֹמֹה, שֶׁהֵם אֱלֹף יְמֵי הַחֵל, וְהֵם יְמֵי הַגְּלוּת. כְּמוֹ שֶׁיֵּשׁ אֱלֹף יְמִים שֶׁל קֹדֶשׁ, כֶּף גַּם אֱלֹף יְמִים לְצַד הָאֲחֵר. וְעַל זֶה הֵעִירוּ הַחֲבָרִים, שְׁאוֹתָם יְמֵי הַגְּלוּת יִהְיוּ אֱלֹף שָׁנִים. וְעַל כֵּן, יֵשׁ אֱלֹף יְשׁ אֱלֹף, וְאוֹתָן אֱלֹף שָׁנוֹת הַגְּלוּת, אָף עַל גַּב שֶׁיִּשְׂרָאֵל יִהְיוּ בְּגִלוּת וְיִתְמַשְׁכוּ יוֹתֵר - בְּאֱלֹף הַשָּׁנִים הַלְלוּ הֵם יִתְמַשְׁכוּ,

אֱלֹף, וְאֵינוֹן אֱלֹף שָׁנִים דְּגִלוּתָא, אָף עַל גַּב דִּישְׂרָאֵל יִהוּן בְּגִלוּתָא,

בְּסִטְרָא דְרַחֲמֵי קָא אֲתִיָּא, וְכִלְהוּ הוּוּ אֲשֶׁתְּמוּדְעָן לְעִילָא בְּחוּשְׁבָנָא. וּבְגִין דְּאֲתוּ מִסִּטְרָא דְרַחֲמֵי, הוּוּ אֶקְרוּן וְיוֹיִם. וְכָל שָׂר תְּלוּיִן בָּהוּ. וְלִית וְי' אֵלָא דְהָבָא וְכֶסֶף כְּחֻדָּא. וּבְגִין כֶּף, כָּל אֵינוֹן אֶקְרוּן, וְיוֹיִ דְאֵינוֹן עֲמוּדִים. מָאן עֲמוּדִים. כְּמָה דְאֵת אֶמַר וְהָעֲמוּדִים שָׁנִים וְגו'. בְּגִין דְּהָא אֵלִין לְבַר מְגוּפָא, לְתַתָּא הוּוּ קִיִּימִין.

אֶמַר רַבִּי יִצְחָק, לֹא יִדְעָנָא אִי דָא עֲבִידְתָּא דְקֹדֶשׁ, אוֹ חֵל. בְּגִין דְּכְתִיב וְאֵת הָאֱלֹף, דְּהָא כְּתִיב הָבָא הָאֱלֹף, וְכְתִיב הָתָם (שיר השירים ח) הָאֱלֹף לְךָ שְׁלֹמֹה, מֵה לְהֵלֵן הָאֱלֹף חֵל, אוֹף הָבָא הָאֱלֹף חֵל.

אֶמַר לִיָּה, לָאוּ הָכִי, דְּאִי הוּא הָוָה חֵל, לָא יתְעַבִּיד מִנֵּיִיהוּ וְיוֹיִם. וְתוּ, דְּהָא תַּפְּזִין כְּתִיב הָאֱלֹף וְלֹא יוֹתֵר, וְהָבָא כְּתִיב הָאֱלֹף וְשִׁבְעַת הַמַּאוֹת וְחֲמִשָּׁה וְשִׁבְעִים. הָאֱלֹף דְּהָתָם אֵינוֹן חֵל, דְּכְתִיב הָאֱלֹף לְךָ שְׁלֹמֹה. וְדָא אִיהוּ חֵל, בְּגִין דְּכָל חֵל לָאוּ אִיהוּ בְּסִטְרָא דְקֹדֶשׁ כָּלָל. חֵל אִיהוּ מִסִּטְרָא אֲחֵרָא מְסֻבָּא. וְעַל דָּא הַבְּדִלָּה בֵּין קֹדֶשׁ לְחֵל, בְּגִין דְּבְעִינָן לְאַפְרָשָׁא בֵּין קֹדֶשׁ לְחֵל. וְרָזָא דְקָרָא הָכִי הוּא, (ויקרא י) וְלִהְבְדִּיל בֵּין הַקֹּדֶשׁ וּבֵין הַחֵל וּבֵין הַטָּמֵא וּבֵין הַטָּהוֹר.

וְעַם כָּל דָּא אָף עַל גַּב דְּפִרְיִשוּ אִית לְקֹדֶשׁ מִן הַחֵל, חוּלְקָא חֻדָּא אִית לִיָּה בְּקֹדֶשׁ (דף רכ"ז ע"ב) מִסִּטְרָא דְשְׁמָאֵלָא. הָדָא הוּא דְכְתִיב הָאֱלֹף לְךָ שְׁלֹמֹה, דְאֵינוֹן אֱלֹף יוֹמֵי הַחֵל. וְאֵינוֹן יוֹמֵי דְגִלוּתָא. כְּמָה דְאִית אֱלֹף יוֹמִין דְקֹדֶשׁ, הָכִי נְמִי אֱלֹף יוֹמִין לְסִטְרָא אֲחֵרָא. וְעַל דָּא אֲתַעְרוּ חֲבָרִיא, אֵינוֹן יוֹמִין דְּגִלוּתָא, אֱלֹף שָׁנִין הוּוּ. וְעַל דָּא, אִית אֱלֹף וְאִית אֱלֹף, וְאֵינוֹן אֱלֹף שָׁנִין דְּגִלוּתָא, אָף עַל גַּב דִּישְׂרָאֵל יִהוּן בְּגִלוּתָא,

של אותם אֶלֶף ימים שָׁמְרָנוּ. וּמִשּׁוּם כֶּף פְּרִשׁוּהָ, כָּל שְׁלֵמָה שֵׁשׁ בְּשִׁיר הַשִּׁירִים - קִדְשׁ, פָּרֻט לָזֶה שֶׁהוּא חַל. הָאֶלֶף שֶׁל כָּאן הוּא קִדְשׁ, וְכָל מַעֲשְׂוֵי קִדְשׁ, וְעַל זֶה עָשָׂה וַיּוּם לְעַמּוּדִים.

בֹּא וּרְאֵה, הָרִי אֲמַרְנוּ, כֹּל ו' הוּא בְּסוּד הַרְחָמִים, וְכָל מְקוֹם שֶׁבֹא ו' בְּשֵׁם הַקְּדוֹשׁ, הוּא רַחֲמִים, כְּמוֹ (בראשית יט) וְה' הִמְטִיר עַל סְדוֹם. (שם יג) וְה' אָמַר אֶל אַבְרָם. רַחֲמִים וְדִין כְּאֶחָד. שְׁמָה שׁוֹנָה בַּמְבוּל שֶׁפְּתוּב אֱלֹהִים בְּכָל מְקוֹם? לָמָּה לֹא כְתוּב וְה'? אֶלָּא שְׁנִינוּ, בְּכָל מְקוֹם שֶׁפְּתוּב וְה' - הוּא וּבֵית דִּינוֹ. אֱלֹהִים סֵתֵם - דִּין לְבָדוֹ.

אֲלֵא בְּסוּדוֹ נַעֲשֶׂה דִין, וְלֹא כְּדִי לְהַשְׁמִיד אֶת הָעוֹלָם, וּמִשּׁוּם כֶּף הוּא הַתְּעָרֵב עִם דִּין. אֲבָל בַּמְבוּל כָּל הָעוֹלָם הִשְׁמַד, וְכָל אוֹתָם שֶׁנִּמְצְאוּ בְּעוֹלָם. וְאִם תֹּאמַר, שְׁהָרִי נָח וְכָל מָה שֶׁעָמַד נִצְלוּ - הָרִי נִסְתָּר מִהַעֵין הַזֶּה, שְׁלֹא נִרְאָה, וְעַל כֵּן כָּל מָה שֶׁנִּמְצָא בְּעוֹלָם הַשְׁמִיד אוֹתוֹ.

וְעַל זֶה וְה' - בְּגִלּוּי, וְלֹא הַשְׁמִיד הַכֹּל. אֱלֹהִים - נִסְתָּר, וְצָרִיף לְהַשְׁמֵר, שְׁהָרִי מִשְׁמִיד הַכֹּל. וְלִכְּן אֱלֹהִים לְבָדוֹ הִיָּה, וְסוּד זֶה - (תהלים כט) ה' לַמְבוּל יִשָּׁב. מָה זֶה יִשָּׁב? אֲלֵמָּל מְקַרָּא כְּתוּב, לֹא יִכּוּלִים לוֹמַר. יִשָּׁב - יִשָּׁב לְבָדוֹ, שְׁלֹא כֹּא עִם דִּין. כְּתוּב כָּאן יִשָּׁב, וְכְתוּב שָׁם (ויקרא יג) בְּדָד יִשָּׁב, לְבָדוֹ.

וְסוּד לְמַדְנוּ, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִסְתָּר וְגִלּוּי. גִּלּוּי הוּא בֵּית דִּין שֶׁלְמִטָּה. נִסְתָּר הוּא הַמְּקוֹם שֶׁכָּל הַבְּרָכוֹת יוֹצְאוֹת מִשָּׁם. מִשּׁוּם כֶּף, כָּל דְּבָרֵי אָדָם שֶׁהֵם בְּנִסְתָּר, הַבְּרָכוֹת שׁוֹרוֹת עֲלָיו. וְכָל אוֹתָם שֶׁבְּגִלּוּי, אוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁל בֵּית דִּין

וְיִתְמַשְׁכוּן יְתִיר, בְּהִנֵּי אֶלֶף שְׁנֵי יִתְמַשְׁכוּן, דְּאֵינּוֹן אֶלֶף יוֹמִין דְּקֶאֱמָרָן. וּבְגִין דָּא אוֹקְמוּהָ, כָּל שְׁלֵמָה דְּאִית בְּשִׁיר הַשִּׁירִים קִדְשׁ, בַּר מֵהֲאֵי דְּאִיהוּ חוּל. הָאֶלֶף דְּהִכָּא, קִדְשׁ אִיהוּ, וְכָל עוֹבְדוֹי קִדְשׁ, וְעַל דָּא עָשָׂה וַיּוּם לְעַמּוּדִים.

הָא חֲזִי, הָא אֲמָרָן כֹּל ו' בְּרִזָּא דְּרַחֲמֵי אִיהוּ, וְכָל אֲתֵר דְּאִתִּי ו' בְּשֵׁמָא קְדִישָׁא, רַחֲמֵי אִיהוּ. פְּגוּן (בראשית יט) וַיִּי' הִמְטִיר עַל סְדוֹם. (בראשית יג) וַיִּי' אָמַר אֶל אַבְרָם. רַחֲמֵי וְדִינָא כְּחֻדָּא. דְּמֵאֵי שְׁנָא בְּטוֹפְנָא, דְּכִתִּיב אֱלֹהִים בְּכָל אֲתֵר, אֲמֵאֵי לֹא כְּתִיב וַיִּי'. אֶלָּא תְּנִינָן, בְּכָל אֲתֵר דְּכִתִּיב וַיִּי', הוּא וּבֵית דִּינוֹ. אֱלֹהִים סֵתֵם, דִּינָא בְּלַחֲדוּי.

אֲלֵא בְּסוּדוֹ, אֲתַעְבִּיד דִּינָא, וְלֹא לְשִׁיצָאָה עֲלֵמָא. וּבְגִין כֶּף אֲתַעְרַב אִיהוּ בְּהַדִּי דִּינָא. אֲבָל בְּטוֹפְנָא, כָּל עֲלֵמָא שְׂצִי, וְכָל אֵינּוֹן דְּאֲשַׁתְּכַחוּ בְּעֲלֵמָא. וְאֵי תִימָא, דְּהָא נָח וְדַעֲמִיָּה אֲשַׁתְּזִיבוּ. הָא סְתִים מַעֲינָא הָוָה, דְּלֹא אֲתַחֲזִי. וְעַל דָּא כָּל מָה דְּאֲשַׁתְּכַח בְּעֲלֵמָא שְׂצִי לֵיהּ.

וְעַל דָּא וַיִּי' בְּאֲתַגְלִיָּיא, וְלֹא שְׂצִי כֻלָּא. אֱלֹהִים סְתִים, וּבְעֵי לְאִסְתַּמְרָא, דְּהָא כֻלָּא שְׂצִי. וְעַל דָּא אֱלֹהִים בְּלַחֲדוּי הָוָה, וְרִזָּא דָּא (תהלים כט) וַיִּי' לַמְבוּל יִשָּׁב. מָהוּ יִשָּׁב. אֲלֵמָּל קֶרָא כְּתִיב, לֹא יִכְלִינָן לְמִימַר. יִשָּׁב יִשָּׁב בְּלַחֲדוּי, דְּלֹא אֲתָא עִם דִּינָא. כְּתִיב הִכָּא יִשָּׁב, וּכְתִיב הָתֵם (ויקרא יג) בְּדָד יִשָּׁב בְּלַחֲדוּי.

וְרִזָּא אוֹלִיפְנָא, קְדִישָׁא בְּרִיף הוּא סְתִים וְגִלְיָא. גִּלְיָא הוּא בֵּי דִינָא לְתַתָּא. סְתִים הוּא אֲתֵר דְּכָל בְּרָכָאן נִפְקִי מִתְּמָן, בְּגִין כֶּף, כָּל מְלוּי דְּבַר נֶשׁ דְּאֵינּוֹן בְּסְתִימוֹ, בְּרָכָאן שְׂרִיין עֲלֵיהּ וְכָל דְּאֵינּוֹן בְּאֲתַגְלִיָּיא, הֵהוּא אֲתֵר דְּבֵי דִינָא שְׂרִיא עֲלוּי, בְּגִין דְּאִיהוּ

שורה עליו, משום שהוא מקום בגלוי. והכל הוא בסוד עליון כמו שלמעלה.

עד שהמלך במסבו (שיר א), באותה חברות ותפנוק של העדן העליון, (הרי בארנו שנה) באותו שביל נסתר ונגזז ולא ידוע, ומתמלא ממנו, ויוצאים בנחלים ידועים. נרדי נתן ריחו - זה הים האחרון שברא את העולם התחתון כמו שלמעלה, ומעלה ריח טוב עליון לשלט ולעשות, ויכול ושולט ומאיר באור עליון.

בא וראה, בשעה שהנרד הזה העלה ריח למעלה, אז החיכות נקשרה, ועולה הנרד הזה להאחז למעלה, וכל המרפכות הקדושות, כגון מעלות ריחות להתעטר למעלה. כל אותן מרפכות נקראות עלמות שיר, כמו שנאמר (תהלים מז) על עלמות שיר, והרי פרשנה. מה זה עלמות שיר? אלא כמו שנאמר (שיר ו) ועלמות אין מספר. מה זה ועלמות אין מספר? כמו שנאמר (איוב כח) ה'יש מספר לגדודיו. ומשום שאין להם חשבון, פתוב ועלמות אין מספר.

ויום לעמודים, כלם זכרים. כל אותם שעולים בשמן משחה למעלה, כלם עומדים בסוד של זכרים, ולא נקרא זכר אלא ו', סוד של השמים, שהם זכרים. וכל אותם שלמטה נקראים נקבות. ומשום כך, כל אותם שבאים מצד השמאל, מצד הנקבה, התמנו על השיר ואומרים שירה תמיד. ועל זה פתוב על עלמות שיר. וכלם יוצאים בסוד של ה'. ה' מוציאה פמה חילות למיניהם בסוד של ו'. ו' - זה סוד של זכר שעומד לתת מזון לנקבה.

ומשום כך, כל אותם הנוים עשה בצלאל, לתת להם לשרות על

אתר באתגלייא. וכלא איהו ברזא עלאה, פגוונא דלעילא. (ע"ב).

עד שהמלך במסבו, (שיר השירים א) בההוא חברותא ותפנוקא דעדן עלאה, (הא אוקמוה דהא) בההוא שביל דסתים וגניז ולא אתיידע, ואתמליא מניה, ונפקין בנחלין ידיעאן. נרדי נתן ריחו, דא ים בתראה, דברא עלמא תתאה, פגוונא דלעילא, וסליק ריחא טבא עלאה, לשלטאה ולמעבד, ויכיל ושלטי ונהיר בנהורא עלאה.

הא חזי, בשעתא דהאי נרדא סלקא ריחא לעילא, כדין חיבכותא אתקשרת, וסלקא האי נרדא לאתאחדא לעילא. וכלהו רתיכין קדישין, פלהו סלקין ריחין לאתעטרא לגבי דלעילא. אינון רתיכין פלהו אקרון עלמות שיר, כמה דאת אמר (תהלים מז) על עלמות שיר, והא אוקמוה. מאי עלמות שיר. אלא כמה דאת אמר, (שיר השירים ו) ועלמות אין מספר. מאי ועלמות אין מספר. כמה דאת אמר (איוב כח) ה'יש מספר לגדודיו. ובגין דלית להו חשבנא כתיב ועלמות אין מספר.

ויום לעמודים, (שמות לח) פלהו דכורין. כל אינון דסלקין ברבו משח לעילא, פלהו קיימין ברזא דכורין, ולא אקרי דכר אלא ו', רזא דשמיא, דאינון דכורין. וכל אינון דלתתא, אקרון נוקבי. ובגין כך כל אינון דאתיין מסטרא דשמאלא, מסטרא דנוקבא, אתמנן על השיר, ואמרי שירתא תדיר. ועל דא כתיב, על עלמות שיר. וכלהו נפקו ברזא דה'. ה' אפיקת כמה חילין לזנייהו ברזא דו'. ו', דא רזא דדכורא דקיימא למיהב מזונא לנוקבא. ובגין כך, כל אינון ויין עבד בצלאל, למיהב לון לאשראה על נוקבי. ונפקי מרזא

הַנְּקֻבוֹת, וְיוֹצֵאִים מִסּוּד שֶׁל אֶלֶף, שֶׁהוּא חֲשׁוֹבֵן שְׁלֹם. וְשִׁבְעַת מֵאוֹת, שֶׁהוּא סוּד שְׁלֹם. וְחֲמִשָּׁה, גַּם כָּף. וְשִׁבְעִים, הַכֹּל סוּד אֶחָד. וְעַל זֶה מִסּוּד שֶׁל כָּף וְחֲשׁוֹבֵן זֶה עֲשֵׂה וָיִים. וְכֹלֶם בְּסוּד שֶׁל ו', וּבְדַמּוֹת שֶׁל ו' נַעֲשׂוּ, וְהַכֹּל בְּסוּד עֲלִיּוֹן וּבְחֲשׁוֹבֵן לִוְקָחִים.

וְנִחַשְׁתָּ הַתְּנוּפָה שִׁבְעִים כֶּכֶר. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כֹּל זֶה יֵרֵד לְמִטָּה בְּדִיּוּקָן עֲלִיּוֹן שֶׁל סוּד הָאֲמוּנָה. כְּמוֹ כֵן עֲשֵׂה נְבוּכַדְנֶצַּר הַרְשָׁע אוֹתוֹ הַצֵּלֶם שֶׁהִתְקִין. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הוּא לֹא עֲשֵׂה כָּף, אֲבָל בְּחִלּוּמוֹ רָאָה כָּף, שֶׁהָרִי בְּחִלּוּמוֹ רָאָה רֹאשׁ שֶׁל זָהָב, אַחַר כָּף כֶּסֶף, וְאַחַר כָּף נְחֹשֶׁת. וְאִם תֹּאמְרוּ, בְּרִזָּל וְחָרַס לְמָה לֹא כָּף? מִשּׁוּם שֶׁאֵינָם כְּדָאִים לְהַכְנִס לְקֶדֶשׁ, וְאֵלֶּה שְׁלֹשֶׁת הָאֲחֵרִים נִכְנָסוּ.

וְסוּדוֹ שֶׁל הַמִּשְׁכָּן בְּשִׁלְשׁ שִׁלְשׁ בְּאֵלֶּה הַמַּתְכוּת. וּבִשְׂאֵר אַרְבָּעָה, כְּמוֹ תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ. וְכִמוֹ אַרְבָּעָה טוּרֵי אֶבֶן.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מִהֵם בְּשִׁלְשָׁה, מִהֵם בְּאַרְבָּעָה, מִהֵם בְּשָׁנַיִם, מִהֵם בְּאֶחָד. אֲבָל כֹּל מַעֲרָכָה וּמַעֲרָכָה אֵינָה אֵלָּא בְּשִׁלְשׁ. שִׁלְשׁ מַעֲרָכוֹת הֵן שְׁנִפְרָדוֹת לְכֹל צַד, לְאַרְבַּעַת צַדֵּי הָעוֹלָם, וְכֹל מַעֲרָכָה וּמַעֲרָכָה שֶׁהִיא לְכֹל צַד, שִׁלְשׁ מַעֲרָכוֹת הֵן, וּבִאֲרוּנוֹ.

מַעֲרָכָה רִאשׁוֹנָה שֶׁלְצַד מִזְרַח - שִׁלְשׁ מַעֲרָכוֹת הֵן, וְהֵן תִּשְׁעַ מַעֲרָכוֹת. מִשּׁוּם שֶׁכֹּל מַעֲרָכָה מֵאוֹתָן שִׁלְשׁ יֵשׁ לָהּ שִׁלְשׁ מַעֲרָכוֹת, וְנִמְצָא שֶׁהֵן תִּשְׁעַ. וְכִמְּה אֶלֶף וּרְבֻבוֹת תַּחֲתֵיהֶן. וְתִשְׁעַ הַמַּעֲרָכוֹת הַלְלוּ, כֹּל מַתְנַהֲגוֹת בְּאוֹתִיּוֹת רְשׁוּמוֹת. וְכֹל מַעֲרָכָה מִסְתַּפְּלֵת אֶל אוֹתָן הָאוֹתִיּוֹת הַרְשׁוּמוֹת, וְהָרִי פְרִשׁוּהָ. וְכֵן לְכֹל

דְּאֶלֶף, דְּאִיהוּ חֲשׁוֹבֵן שְׁלֹם. וְשִׁבְעַת מֵאוֹת, דְּאִיהוּ רִזָּא שְׁלֹם. וְחֲמִשָּׁה הָכִי נָמִי. וְשִׁבְעִים כֹּלָא רִזָּא חֲדָא. וְעַל דָּא, מִרְזָא דְנָא, וְחוֹשְׁבֵן דָּא, עֲשֵׂה וָיִים. וְכִלְהוּ בְרִזָּא דו', וּבְדִיּוּקָנָא דו' אֲתַעֲבִידוּ, וְכֹלָא בְרִזָּא עֲלָאָה, וּבְחוֹשְׁבֵנָא נְטִילִי. (דף רכ"ז ע"א).

וְנִחַשְׁתָּ הַתְּנוּפָה שִׁבְעִים כֶּכֶר, (שמות לח) אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כֹּל דָּא נִחַתָּא לְתַתָּא, בְּדִיּוּקָנָא עֲלָאָה דְרִזָּא דְמִהִימְנוּתָא. פְּגוּוּנָא דָּא עֶבֶד (דניאל א) נְבוּכַדְנֶצַּר הַרְשָׁע הוּא צִלְמָא דְאַתְקִין. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אִיהוּ לָא עֶבֶיד הָכִי, אֲבָל בְּחִלְמִיָּה חֲמָא הָכִי, דְהָא בְּחִלְמִיָּה חֲמָא, (דניאל ב) רִישָׁא דִי דְהִבָּא, וּלְבַתֵּר כֶּסֶפָא, וּלְבַתֵּר נְחֹשָׁא. וְאִי תִימָא פְּרִזָּלָא וְחִסְפָּא אֲמָאִי לָאו הָכִי. בְּגִין דְלָאו אֵינּוֹן כְּדָאִי לְאַעֲלָא לְקוּדְשָׁא, וְאֵלִין תִּלְתָּא אַחֲרֵינִין עָאלוּ.

וְרִזָּא דִילִיָּה דְמִשְׁכָּנָא, בְּתֵלֶת תֵּלֶת בְּאֵלִין מִתְכֵן. וּבִשְׂאֵרָא אַרְבַּע, כְּגוֹן תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ. וְכְגוֹן אַרְבָּעָה טוּרֵי אֶבֶן.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מְנַהוֹן בְּתֵלֶת. מְנַהוֹן בְּדו'. מְנַהוֹן בְּתֵרִין. מְנַהוֹן בְּחַד. אֲבָל כֹּל סְדָרָא וְסְדָרָא לָאו אִיהוּ אֵלָּא בְּתֵלֶת. תֵּלֶת סְדָרִין אֵינּוֹן דְמִתְפָּרְשִׁין לְכֹל סֵטֵר, לְאַרְבַּע סֵטְרֵי עֲלֵמָא, וְכֹל סְדָרָא וְסְדָרָא דְאִיהוּ לְכֹל סֵטֵר, תֵּלֶת סְדָרִין אֵינּוֹן. וְאוּקִימָנָא.

כְּדָרָא קְדָמָאָה דְלְסֵטֵר מִזְרַח, תֵּלֶת סְדָרִין אֵינּוֹן וְאֵינּוֹן תִּשְׁעָה סְדָרִין, בְּגִין דְכֹל סְדָרָא מְאֵינּוֹן ג', אֵינּוֹן לִיָּה תֵּלֶת סְדָרִין, וְאַשְׁתַּכְּחוּ דְאֵינּוֹן תִּשְׁעָה. וְכִמְּה אֶלֶף וּרְבֻבָן תַּחֲתֵיהוּ. וְהֵנִי סְדָרִין תִּשְׁעָה, כִּלְהוּ מִתְנַהֲגֵי בְּאַתְוּוֹן רְשִׁימָן. וְכֹל סְדָרָא אֲסַתְכִי לְאֵינּוֹן אַתְוּוֹן רְשִׁימָן, וְהָא אוּקְמוּהָ. וְכֵן לְכֹל סְדָרָא וְסְדָרָא, וְכִלְהוּ נְטִילִי בְּאַתְוּוֹן

אֲתוּוֹן רְשִׁימָן, וְהָא אוּקְמוּהָ. וְכֵן לְכֹל סְדָרָא וְסְדָרָא, וְכִלְהוּ נְטִילִי בְּאַתְוּוֹן

מַעֲרָכָה וּמַעֲרָכָה, וְכֵלֶן נוֹסְעוֹת
בְּאוֹתִיּוֹת רְשׁוּמוֹת. וְאֵלוּ עֲלִיּוֹנוֹת
מֵאֵלוּ, וְעוֹמְדוֹת אֵלוּ עַל אֵלוּ.

(ומתחברות בלן ואומרות שיריה)

וּכְשִׁפּוֹרְחוֹת אוֹתָן הָאוֹתִיּוֹת לְתוֹךְ
אִוִיר הַרוֹחַ, אוֹתוֹ הַמְּמַנָּה עַל
הַפֶּל, אִזּוּ פֶּלֶן נוֹסְעוֹת, (וְהַשִּׁירָה
מִתְבַּסְּמָה) וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ. וְאוֹת אַחַת
מִפֶּה מְלַמְטָה, וְאוֹתָהּ הָאוֹת עוֹלָה
וְיוֹרֶדֶת, וְשִׁפְתֵי אוֹתִיּוֹת פּוֹרְחוֹת
עֲלֶיהֶן. וְהָאוֹת הַזֹּאת מְלַמְטָה, עוֹלָה
מְלַמְטָה לְמַעְלָה וּמִתְחַבֶּרֶת בֵּהֶן,
וְנִצְשׁוֹת שֶׁלֹּשׁ אוֹתִיּוֹת, פֶּלֶן לְפִי
אוֹתִיּוֹת יֵה"ו, שֶׁהֵן שֶׁלֹּשׁ תּוֹךְ
אֶסְפֵּקְלָרְיָה הַמְּאִירָה. מֵאֵלָה
נִפְרְדוּ שֶׁלֹּשׁ מַעֲרָכוֹת. וְהֵן שִׁפְתֵי
אוֹתִיּוֹת, וְאוֹתָהּ הָאוֹת שֶׁעוֹלָה
מִתְחַבֶּרֶת עִמָּהֶן, וְהֵן שֶׁלֹּשׁ.

בֵּא וּרְאֵה, אוֹתָן שִׁפְתֵי אוֹתִיּוֹת
עֲלִיּוֹנוֹת שְׁעוֹלוֹת בְּאִוִיר, הֵן
פְּלוֹלוֹת זֹאת בְּזוֹ, רַחֲמִים וְדִין,
וּמִשׁוּם כִּף הֵן שִׁפְתִים, וְהֵן מִהָעוֹלָם
שֶׁלְמַעְלָה בְּסוּד הַזָּכָר. וְזוֹ שְׁעוֹלָה
וּמִתְחַבֶּרֶת עִמָּהֶן הִיא נִקְבָּה,
וְנִכְלָלֶת בְּשִׁפְתֵיהֶן.

כִּמוֹ שֶׁנִּקְבָּה נִכְלָלֶת בְּשִׁנֵי צְדָדִים,
בְּיָמִין וּשְׂמָאל, וּמִתְחַבֶּרֶת בֵּהֶן -
כִּף גַּם הָאוֹת הַזֹּאת נִקְבָּה, וּמִתְחַבֶּרֶת
בְּשִׁפְתֵי אוֹתִיּוֹת אַחֲרוֹת, וְהֵן בְּשִׁנֵי
צְדָדִים. אֵלוּ עֲלִיּוֹנִים וְאֵלוּ
תַּחְתּוֹנִים. וְהַפֶּל הוּא אֶחָד, זָכָר
וְנִקְבָּה.

שֶׁבְּשִׁנְבְּרָא הָעוֹלָם, אוֹתָן
הָאוֹתִיּוֹת הֵן מִהָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן,
שֶׁהֵן הוֹלִידוֹ כֹּל הַמַּעֲשִׂים
שֶׁלְמַטָּה כִּמוֹ שֶׁהֵן מִמֶּשׁ. מִשׁוּם
כִּף, מִי שִׁיּוֹדֵעַ אוֹתָן וְנִזְקֵר בֵּהֶן,
הוּא אֶהוּב לְמַעְלָה וְאֶהוּב לְמַטָּה.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אָמַר, הָאוֹתִיּוֹת הִלְלוּ
כֵּלֶן זָכָר וְנִקְבָּה, לְהַתְּכַלֵּל בְּאֶחָד,
בְּסוּד מִים עֲלִיּוֹנִים וּמִים
תַּחְתּוֹנִים, וְהַפֶּל אֶחָד, וְזֶהוּ יַחֲוֵד
שֶׁלֶם. וְעַל זֶה, מִי שִׁיּוֹדֵעַ אוֹתָן
וְנִזְקֵר בֵּהֶן, אֲשֶׁרְיוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה

רְשִׁימָן. וְאֵלֶיךָ עֲלָיִי מֵאֵלֶיךָ, וְקִיִּימָן אֵלֶיךָ עַל
אֵלֶיךָ. (נ"א וּמִתְחַבֶּרֶת כּוֹלְהוֹ וְאִמְרֵי שִׁירָתָא).

וְכֵן אֵינּוֹן אֲתוֹן פְּרָחִין, גּוֹ אִוִירָא דְרוּחָא,
הֵהוּא דְמִמְנָא עַל פֶּלָא, כְּדִין כְּלֵהוּ נְטָלִי,
(נ"א וְשִׁירָתָא אֲתַבְּסָם) וְהָא אוֹקְמוּהָ. וְחַד אֶת בְּטִשׁ
מִתְפָּא, וְהֵהוּא אֶת סִלְקָא וְנִתְפָּא, וְתֵרִין אֲתוֹן
פְּרָחִי עֲלִיּוּהוּ. וְהָאִי אֶת מִתְפָּא, סִלְקָא מִתְפָּא
לְעֵילָא, וְאֲתַחְבֵּר בֵּהוּ, וְאֲתַעְבִּידוּ תֵּלֶת אֲתוֹן,
כְּלֵהוּ לְפּוּם אֲתוֹן יֵה"ו, דְּאֵינּוֹן תֵּלֶת גּוֹ
אֶסְפֵּקְלָרְיָא דְנִהְרָא. מֵאֵלֶיךָ אֲתַפְּרִשׁוּ תֵּלֶת
סְדָרִין. וְאֵינּוֹן אֲתוֹן תֵּרִין, וְהֵהוּא אֶת דְּסִלְקָא
מִתְחַבֶּרָא עִמָּהוֹן, וְאֵינּוֹן תֵּלֶת.

הָא חֲזִי, אֵינּוֹן תֵּרִין אֲתוֹן עֲלָאִין דְּסִלְקִין
בְּאִוִירָא, אֵינּוֹן כְּלִילֵן דָּא בְּדָא, רַחֲמֵי
וְדִינָא, וּבְגִין כִּף אֵינּוֹן תֵּרִין, וְאֵינּוֹן מַעְלָמָא
דְּלְעֵילָא. בְּרָזָא דְדְּכּוּרָא. וְהָאִי דְּסִלְקָא
וּמִתְחַבֶּרָא עִמָּהוֹן, אִיְהִי נּוֹקְבָא, וְאֲתַכְּלִילֶת
בְּתַרְוֵיהוּ.

בְּגוֹוְנָא דְנוֹקְבָא אֲתַכְּלִילֶת בְּתֵרִין סְטָרִין,
בִּימִינָא וּשְׂמָאלָא, וְאֲתַחְבֶּרֶת בֵּהוּ.
הַכִּי נְמִי, הָאִי אֶת נּוֹקְבָא, וְאֲתַחְבֶּרֶת בְּתֵרִין
אֲתוֹן אַחֲרֵנִין, וְאֵינּוֹן בְּתֵרִין סְטָרִין, אֵלֶיךָ
עֲלָאִין, וְאֵלֶיךָ תְּתַאֲיִן, וְכֹלָא אִיְהוּ חַד, דְּכֵר
וְנוֹקְבָא.

דְּכֵר אֲתַבְּרֵי עֲלָמָא, אֵינּוֹן אֲתוֹן מַעְלָמָא
עֲלָאָה נִינְהוּ, דְּאֵינּוֹן אוֹלִידוֹ כֹּל עוֹבְדִין
לְתַתָּא, כְּגוֹוְנָא דְלֵהוֹן מִמֶּשׁ. בְּגִין כִּף, מָאן
דִּידַע לוֹן, וְאֲזִדְהִיר בֵּהוּ, רַחֲמִים לְעֵילָא רַחֲמִים
לְתַתָּא.

רַבִּי שִׁמְעוֹן אָמַר, אֵלֶיךָ אֲתוֹן כְּלֵהוּ דְכֵר
וְנוֹקְבָא, לְאֲתַכְּלִילָא כַּחְדָּא, בְּרָזָא דְמִיִּין
עֲלָאִין וּמִיִּין תְּתַאֲיִן, וְכֹלָא חַד, וְדָא הוּא
יַחֲוָדָא שְׁלִים. וְעַל דָּא, מָאן דִּידַע לוֹן, וְאֲזִדְהִיר

וְאֶשְׂרֵיו בְּעוֹלָם הַבַּא. מִשּׁוּם
שֶׁהוּא הַעֲקָר שֶׁל הַיַּחֲוֹד הַשְּׁלֵם
כְּרֹאוּי. שֶׁלֹּשׁ שֶׁלֹּשׁ מִצְדָּה וְהַמִּצְדָּה
זֶה, בְּיַחֲוֹד אֶחָד בְּשִׁלְמוֹת הַכֹּל.
וְכָלֵן סוּד הַמַּעֲרָכָה הַעֲלִיּוֹנָה
כְּרֹאוּי כְּמוֹ שֶׁל מַעְלָה, שְׁאוֹתָהּ
מַעֲרָכָה שֶׁלֹּשׁ שֶׁלֹּשׁ בְּסוּד אֶחָד.

מַעֲרָכָה שְׁנִיָּה שֶׁלְצַד דְרוֹם, (שְׁהוּא
סוּד הַכֶּסֶף) שֶׁלֹּשׁ מַעֲרָכוֹת הֵן לְאוֹתוֹ
צַד, וְכֹל מַעֲרָכָה וּמַעֲרָכָה שֶׁלֹּשׁ
שֶׁלֹּשׁ, וְהֵן תִּשְׁעָה, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר.
וְהָאוֹתִיּוֹת נִחְלָקוּ כִּף לְכָל
הַצְּדִידִים, לְהַתְחַבֵּר הַכֹּל בְּאֶחָד,
מִשּׁוּם שֶׁיֵּשׁ אוֹתִיּוֹת בְּסוּד הַנִּקְבָּה
וְאוֹתִיּוֹת בְּסוּד הַנְּזָכָר, וְכָלֵן
מִתְחַבְּרוֹת כְּאֶחָד, וְנִהְיִים אֶחָד
בְּסוּד הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ הַשְּׁלֵם, וְלָהֶם
מַעֲרָכוֹת מְמֻנּוֹת שֶׁלֹּשׁ שֶׁלֹּשׁ, כְּמוֹ
שְׁנַתְּבָאָר. וְהַכֹּל יוֹצֵא מִמַּעֲרָכַת
הָאֵבוֹת שֶׁלְמַעְלָה כְּמַעֲרָכָה
שֶׁהַתְּקַנּוּ אוֹתִיּוֹת הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ
יְהוָה, כְּמוֹ שְׁנַתְּבָאָר. כֹּל
הַמַּעֲרָכוֹת הֵלְלוּ מִתְּנַהֲגוֹת
בְּאוֹתִיּוֹת הַיְדוּעוֹת הֵלְלוּ וְנוֹסְעִים
בָּהֶם, וְכִמָּה חִילוֹת וּגְדוּלִים, כֹּלֵם
לְמַטָּה, שְׁנוֹסְעִים וּמִתְּנַהֲגִים
בְּמַעֲרָכָה הַזֹּה.

מַעֲרָכָה שְׁלִישִׁית שֶׁלְצַד צְפוֹן,
בְּשִׁלְשׁ מַעֲרָכוֹת הֵן לְאוֹתוֹ צַד, וְהֵן
תִּשְׁעָה. וּבְשִׁלְשָׁה צְדָדִים שֶׁלֹּשׁ
שֶׁלֹּשׁ לְכָל צַד, וְהֵן תִּשְׁעָה. וְאוֹתָן
מַעֲרָכוֹת מְשִׁלְשָׁה צְדָדִים, כְּמוֹ
שְׁנַתְּבָאָר.

שֶׁבַע וְעֶשְׂרִים בְּסוּד הָאוֹתִיּוֹת,
שֶׁהֵם שֶׁבַע וְעֶשְׂרִים. וְאִף עַל גִּב
שֶׁהֵן עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם - שְׁלֵמוֹת
הָאוֹתִיּוֹת הֵיא עֶשְׂרִים וּשְׁבַע.
וְנִמְצְאוּ כְּמוֹ שְׁאוֹתִיּוֹת עֶשְׂרִים
וּשְׁבַע, כִּף סְדוּר הַמַּעֲרָכוֹת הֵלְלוּ
עֶשְׂרִים וּשְׁבַע, לְשִׁלְשׁ שֶׁלֹּשׁ
מַעֲרָכוֹת לְכָל צַד. וְנִמְצְאוּ אֵלֶּה
הַשְּׁלֵשׁ שֶׁל הַצַּד הַזֶּה שֶׁהֵן תִּשְׁעָה,
וְאֵלֶּה הַשְּׁלֵשׁ שֶׁל הַצַּד הַזֶּה שֶׁהֵן
תִּשְׁעָה, וְאֵלֶּה הַשְּׁלֵשׁ שֶׁל הַצַּד הַזֶּה

בְּהוּ, זִכְרָה אִיהוּ בְּהַאי עֲלָמָא, וְזִכְרָה אִיהוּ
בְּעֲלָמָא דְאַתִּי. בְּגִין דְאִיהוּ עֲקָרָא דִּיחֻדָּא
שְׁלִים בְּדָקָא חֲזִי. תִּלְתַּת תִּלְתַּת מְסֻטָּרָא דָּא
וּמְסֻטָּרָא דָּא, בְּיַחֲוֹדָא חֲדָא, בְּשִׁלְמוֹ דְכֻלָּא.
וְכֻלְהוּ רִזָּא דְסֻדְרָא עֲלָאָה כְּדָקָא חֲזִי כְּגוּוֹנָא
דְלַעִילָא, דִּהְהוּא סֻדְרָא תִּלְתַּת תִּלְתַּת בְּרִזָּא חֲדָא.
סֻדְרָא תְּנִינָא דְלִסְטֵר דְרוֹם, (דְאִיהוּ רִזָּא דְכֶסֶף) תִּלְתַּת
סֻדְרִין אֵינּוּן לְהַהוּא סֻטָּרָא. וְכֹל סֻדְרָא
וְסֻדְרָא תִּלְתַּת תִּלְתַּת, וְאֵינּוּן תִּשְׁעָה, כְּמָה
דְאַתְמַר. וְאַתְוּוּן אֶתְפְּלְגוּ הַכִּי לְכָל סֻטְרִי,
לְאַתְחַבְּרָא כֻלָּא בְּחַד, בְּגִין דְאִית אֶתְוּוּן בְּרִזָּא
דְנוֹקְבָא, וְאַתְוּוּן בְּרִזָּא דְדְכוּרָא, וְאַתְחַבְּרוּ
כֻלְהוּ כְּחֲדָא, וְהוּוּ חַד, בְּרִזָּא דְשְׁמָא קְדִישָׁא
שְׁלִים. וְלְגַבִּייהוּ סֻדְרִין מְמֻנָן, תִּלְתַּת תִּלְתַּת, כְּמָה
דְאַתְמַר. וְכֻלָּא נִפְקָא מִסֻּדְרָא דְאַבְהֵן דְלַעִילָא
כְּסֻדְרָא (דף רכ"ח ע"ב) דְאַתְתְּקַנּוּ אֶתְוּוּן דְשְׁמָא
קְדִישָׁא יְהוָה, כְּמָה דְאַתְמַר. הֵנִי סֻדְרִין כֻּלְהוּ,
מִתְּנַהֲגִי בְּאֵלִין אֶתְוּוּן יְדִיעוּן, וְנִטְלִי בְּהוּ. וְכִמָּה
חִילוֹן וְרִבְרָבָן, כֻּלְהוּ לְתַתָּא, דְנִטְלִי וְאַתְנַהֲגִי
בְּסֻדְרָא דָּא.

סֻדְרָא תִּלְתִּיתָא דְלִסְטֵר צְפוֹן, בְּתִלְתַּת סֻדְרִין
אֵינּוּן לְהַהוּא סֻטָּרָא, וְאֵינּוּן תִּשְׁעָה.
וּבְתִלְתַּת סֻטְרִין תִּלְתַּת תִּלְתַּת לְכָל סֻטְרִי, וְאֵינּוּן
תִּשְׁעָה. וְאֵינּוּן סֻדְרִין מִתְּלַת סֻטְרִין כְּמָה
דְאַתְמַר.

שֶׁבַעָה וְעֶשְׂרִין בְּרִזָּא דְאַתְוּוּן, דְאֵינּוּן שֶׁבַעָה
וְעֶשְׂרִין. וְאִף עַל גִּב דְאֵינּוּן תְּרִין
וְעֶשְׂרִים, שְׁלִימוֹ דְאַתְוּוּן שֶׁבַעָה וְעֶשְׂרִין אֵינּוּן.
וְאַשְׁתְּכַחוּ, כְּמָה דְאַתְוּוּן שֶׁבַעָה וְעֶשְׂרִין, הַכִּי
סְדוּרָא דְסֻדְרִין אֵלִין, שֶׁבַעָה וְעֶשְׂרִין, לְתִלְתַּת
תִּלְתַּת סֻדְרִין לְכָל סֻטְרִי. וְאַשְׁתְּכַחוּ אֵלִין תִּלְתַּת
דִּהְיִי סֻטָּרָא דְאֵינּוּן תִּשְׁעָה. וְאֵלִין תִּלְתַּת דִּהְיִי
סֻטָּרָא דְאֵינּוּן תִּשְׁעָה. וְאֵלִין תִּלְתַּת דִּהְיִי סֻטָּרָא

דַּאינּוֹן תִּשְׁעָה. אֲשַׁתְּכֹחוּ כִּלְהוּ לְשִׁבְעָה
וְעִשְׂרִין.

וְרִזָּא דְאֵלִין שִׁבְעָה וְעִשְׂרִין, אֵינּוֹן תִּשְׁעָה
אֲתוּוֹן דַּאינּוֹן בְּרִזָּא דְנוֹקְבָא, לְאֲתַחְבְּרָא
בְּהוּ נּוֹקְבָא עִם אֵינּוֹן תַּמְנִיסַר אַחֲרֵינִין בְּרִזָּא
דְאֲתַמַּר, וְכֹלָא אִיהוּ כַּדְקָא חֲזִי.

הָא חֲזִי, כַּגּוּוֹנָא דְאֲתוּוֹן עֲלָאִין דְעֲלָמָא
עֲלָאָה, הֵכִי נְמִי אֲתוּוֹן אַחֲרֵינִין לְתַתָּא.
אֲתוּוֹן עֲלָאִין רַבְרַבִּין, וְאֲתוּוֹן תַּתָּאִין זְעִירִין.
וְכֹלָא דָּא כַּגּוּוֹנָא דָּא. וְכֹל הֵנִי רִזִּין בְּרִזָּא דְדַכְר
וְנוֹקְבָא כֹּלָא חַד בְּשִׁלְיָמוּ. וְעַל דָּא כֹּלָא אִיהוּ
בְּרִזָּא עֲלָאָה. (ע"ב).

בְּאַרְבַּעִין וְחֲמֵשׁ זַיְנֵי גּוּוֹנֵי נְהוּרִין אֲתַפְּלִיג
עֲלָמָא. שִׁבְעָה מִתַּפְּלִגִּין לְשִׁבְעָה
תְּהוּמִין. כֹּל חַד בְּטִשׁ בְּתַהוּמָא דִּילֵיהּ, וְאַבְנִין
מִתַּגְּלַגְלִין בְּגוּ תְּהוּמָא, וְעֵייל הֵהוּא נְהוּרָא,
בְּאֵינּוֹן אַבְנִין, וְנָקִיב לוֹן, וּמִיִּין נְפָקִין בְּהוּ.
וְשַׁקְעִין כֹּל חַד וְחַד עַל תְּהוּמָא, וְחַפִּיא לְתַרִּין
סְטָרִין.

נְפָקִין מִיָּא בְּאֵינּוֹן נּוֹקְבִין, וְעַאל נְהוּרָא, וּבְטִשׁ
לְאַרְבַּע סְטָרֵי תְּהוּמָא, מִתַּגְּלַגְלָא נְהוּרָא
בְּחִבְרַתָּהּ, וְאַעֲרַעוּ בְּחַד, וּפְלִגִּין מִיָּא.

וְאַחֲרֵין כֹּל אֵינּוֹן שִׁבְעָה, בְּשִׁבְעָה תְּהוּמֵי,
וְכַרְאֵן בְּחִשׁוּכֵי תְּהוּמֵי, וְחִשׁוּכֵי אֵינּוֹן
מִתַּעֲרְבֵי בְּהוּ. סְלָקִין מִיִּין, וְנַחֲתִין מִתַּגְּלַגְלִין
בְּאֵינּוֹן נְהוּרִין, וְאַתַּעֲרַבְן בְּחַדָּא, נְהוּרִין
וְחִשׁוּכִין וּמִיִּין, וְאַתַּעֲבִידוּ מַנִּיְהוּ נְהוּרִין דְּלָא
אֲתַחֲזִיִּין חִשׁוּכָאן. בְּטִשׁ כֹּל חַד בְּחִבְרֵיהּ,
וּמִתַּפְּלִגִּין לְשִׁבְעִין וְחֲמֵשׁ צְנוּרֵי תְּהוּמִין וּבְהוּ
נְגַדִּין מִיָּא.

כֹּר צְנוּרָא וְצְנוּרָא סְלִיק בְּקִלְיָה, וְאַזְדַּעְזַעֵן
תְּהוּמִין. וְכַד הֵהוּא קָלָא אֲשַׁתְּמַע, כֹּל
תְּהוּמָא קְאָרֵי לְחִבְרֵיהּ, וְאָמַר פְּלִיג מִימָךְ,

שְׁהֵן תִּשְׁעָה. נִמְצָא שְׁכֹלָם לְעִשְׂרִים
וְשִׁבְעָה.

וְכוּד שֶׁל הָעִשְׂרִים וְשִׁבְעָה הִלְלוּ הֵן
תִּשְׁעָה אוֹתִיּוֹת שְׁהֵן בְּסוּד הַנְּקֵבָה,
לְהִתְחַבֵּר בֵּהֶן נְקֵבָה עִם אוֹתָן
שְׁמוּנָה עֲשָׂרָה אַחֲרוֹת בְּסוּד
שְׁנַתְּבָאָר, וְהַכֹּל הוּא פְּרָאוּי.

בֵּא וּרְאֵה, כְּמוֹ שֶׁהָאוֹתִיּוֹת
הָעֲלִיּוֹנוֹת שֶׁל הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, כִּף
גַּם אוֹתִיּוֹת אַחֲרוֹת לְמַטָּה.
אוֹתִיּוֹת עֲלִיּוֹנוֹת גְּדוֹלוֹת, וְאוֹתִיּוֹת
תַּחְתּוֹנוֹת קְטַנוֹת. וְהַכֹּל זֶה כְּמוֹ
זֶה. וְכֹל הַסּוּדוֹת הִלְלוּ בְּסוּד שֶׁל
זָכַר וְנְקֵבָה, הַכֹּל הוּא בְּשִׁלְמוֹת,
לְכַן הַכֹּל הוּא בְּסוּד עֲלִיּוֹן.

בְּאַרְבַּעִים וְחֲמֵשׁ מִיְנֵי גּוּוֵי
הָאוֹרוֹת נְחַלֵּק הָעוֹלָם. שִׁבְעָה
נְחַלְקִים לְשִׁבְעָה תְּהוּמוֹת. כֹּל
אֶחָד מִכֵּה בְּתַהוּם שְׁלוֹ, וְהָאֲבָנִים
מִתַּגְּלַגְלוֹת בְּתוֹךְ הַתְּהוּם, וְנִכְנַס
אוֹתוֹ אוֹר בְּאוֹתָן אַבְנִים וְנוֹקְב
אוֹתָן, וּמִים יוֹצְאִים בֵּהֶן,
וְשׁוֹקְעוֹת כֹּל אַחַת וְאַחַת עַל
הַתְּהוּם, וּמְכַסּוֹת לְשִׁנֵי צְדָדִים.
יוֹצְאִים הַמִּים בְּאוֹתָם נְקִיבִים,
וְנִכְנַס אוֹר וּמִכֵּה לְאַרְבַּעַת צְדָדֵי
הַתְּהוּם, מִתַּגְּלַגֵּל אוֹר בְּחִבְרוֹ
וּנְפִגְשִׁים בְּאֶחָד, וּמְחַלְקִים אֶת
הַמִּים.

וְאוֹחֲזִים כֹּל אוֹתָם הַשִּׁבְעָה
בְּשִׁבְעָה תְּהוּמוֹת, וְכוּרִים בְּחִשְׁכֵי
הַתְּהוּמוֹת, וְהַחֲשִׁכִים מִתַּעֲרְבִים
בֵּהֶם. עוֹלִים הַמִּים וַיִּוֹרְדִים
וּמִתַּגְּלַגְלִים בְּאוֹתָם הַמְּאוֹרוֹת,
וּמִתַּעֲרְבִים כְּאֶחָד - אוֹרוֹת
וְחֲשִׁכִים וּמִים, וְנַעֲשִׂים מֵהֶם
אוֹרוֹת שְׁלֵא נְרָאִים חִשׁוּכִים. מִכֵּה
כֹּל אֶחָד בְּחִבְרוֹ, וְנַחֲלִקִים
לְשִׁבְעִים וְחֲמֵשׁ צְנוּרוֹת שֶׁל
הַתְּהוּמוֹת, וּבֵהֶם זוּרְמִים מִים.

כֹּר צְנוּר וְצְנוּר עוֹלָה בְּקוּלוֹ,
וְהַתְּהוּמוֹת מְזַדְּעוּעִים. וּכְשִׁאוֹתוֹ
קוֹל נְשִׁמְעַ, כֹּל תְּהוּם קוֹרָא לְחִבְרוֹ
וְאוֹמַר: חֲלַק אֶת הַמִּים שְׁלָךְ

וְאֵינְס בָּךְ. זֶהוּ שְׁכַתוּב (תהלים מב) תְּהוֹם אֶל תְּהוֹם קוֹרָא לְקוֹל צְנוּרִיךְ.

תַּחַת אֵלֶּה שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְשָׁשִׁים וְחֲמִשָּׁה גִידִים, מֵהֶם לְבָנִים, מֵהֶם שְׁחָרִים, מֵהֶם אֲדָמִים, כְּלוּלִים זֶה בְּזֶה, וְנִעְשׂוּ גֵוֶן אֶחָד. אוֹתָם גִּידִים נִרְקָמוּ בְּשֶׁבַע עֶשְׂרֵה רִשְׁתוֹת, וְכָל אַחַת נִקְרָאת רֶשֶׁת גִּידִים. נִרְקָמוּ זֶה בְּזֶה וְיוֹרְדִים לְשִׁפּוּלֵי הַתְּהוֹם. פִּתַּח אֵלֶּה שְׁתֵּי רִשְׁתוֹת עוֹמְדוֹת בְּמִרְאֵה שֶׁל בְּרֹזֶל, וְשְׁתֵּי רִשְׁתוֹת אַחֲרוֹת בְּמִרְאֵה שֶׁל נַחֲשׁוֹת.

שְׁנֵי כִסְאוֹת עוֹמְדִים עֲלֵיהֶם, אֶחָד מִיָּמִין וְאֶחָד מִשְּׂמָאל. כָּל אוֹתָן רִשְׁתוֹת מִתְחַבְּרוֹת כְּאַחַת, וְהַמִּים יוֹרְדִים מֵאוֹתָם צְנוּרוֹת וְנִכְנָסִים בְּרִשְׁתוֹת הַלָּלוּ. אוֹתָם שְׁנֵי כִסְאוֹת, אֶחָד כִּפְסֵי הַרְקִיעַ הַשָּׁחַר, וְאֶחָד כִּפְסֵי הַרְקִיעַ הַצְּבָעוֹנִי.

אֵלֶּי שְׁנֵי כִסְאוֹת, כְּאֲשֶׁר אֵלוֹ עוֹלָיִם, עוֹלָיִם כִּפְסֵי הַהוּא שֶׁל הַרְקִיעַ הַשָּׁחַר. וְכְאֲשֶׁר יוֹרְדִים, יוֹרְדִים כִּפְסֵי הַהוּא שֶׁל הַרְקִיעַ הַצְּבָעוֹנִי. שְׁנֵי הַכִּסְאוֹת הַלָּלוּ, אֶחָד מִיָּמִין וְאֶחָד מִשְּׂמָאל. אוֹתוֹ כִּפְסֵי שֶׁל הַרְקִיעַ הַשָּׁחַר מִיָּמִין, וְאוֹתוֹ כִּפְסֵי שֶׁל הַרְקִיעַ הַצְּבָעוֹנִי מִשְּׂמָאל. כְּשֶׁעוֹלָיִם כִּפְסֵי שֶׁל הַרְקִיעַ הַשָּׁחַר, מִנְּמֻךְ הַכִּפְסֵי שֶׁל רְקִיעַ שְׂמָאל וְיוֹרְדִים בּוֹ. מִתְגַּלְגְּלִים הַכִּסְאוֹת אֶחָד עִם אֶחָד. (לוקחים) יוֹרְדוֹת כָּל אוֹתָן רִשְׁתוֹת לְתוֹכָם וּמְכַנְּסִים אוֹתָן לְשִׁפּוּלֵי הַתְּהוֹם הַתַּחְתּוֹן.

עוֹמֵד כִּפְסֵי אֶחָד, וְעוֹלָה מֵעַל לְכָל אוֹתָם הַתְּהוֹמוֹת, וְעוֹמֵד כִּפְסֵי אַחַר מִתַּחַת לְכָל הַתְּהוֹמוֹת. בֵּין שְׁנֵי הַכִּסְאוֹת הַלָּלוּ מִתְגַּלְגְּלִים כָּל אוֹתָם הַתְּהוֹמוֹת וְכָל אוֹתָם הַצְּנוּרוֹת, וְנִנְעָצוּ בֵּין שְׁנֵי הַכִּסְאוֹת הַלָּלוּ.

שְׁבָעִים וְחֲמִשָּׁה צְנוּרוֹת הֵם. שְׁבָעָה הֵם עֲלִיוֹנִים מִהַכֵּל. וְכָל

וְאֵינְס בָּךְ, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, (תהלים מב) תְּהוֹם אֶל תְּהוֹם קוֹרָא לְקוֹל צְנוּרִיךְ.

תַּחַת אֵלִין, תְּלַת מֵאָה וְשְׁתַּיִן וְחֲמִשׁ גִּידִין, מִנְּהוֹן חֲזוּרִין, מִנְּהוֹן אוּכְמִין, מִנְּהוֹן סוּמְקִין, אֲתַכְּלִילָן דָּא בְּדָא, וְאֲתַעְבִּידוּ גֵוֶון חַד. אֵינּוֹן גִּידִין אֲתַרְקִימוּ בְּשֶׁבַע עֶשְׂרֵה רִשְׁתוֹת, וְכָל חַד רֶשֶׁת גִּידִין אֲקָרִי. אֲתַרְקִימוּ דָּא בְּדָא, וְנַחְתִּין בְּשִׁפּוּלֵי תְּהוּמָא. תַּחַת אֵלִין, תְּרִין רֶשֶׁתִין קִיִּימִין בְּחִיזוּ דְּפְרֹזְלָא, וְתְרִין רֶשֶׁתִין אַחְרַנִּין בְּחִיזוּ דְּנַחֲשָׂא.

תְּרִין פּוֹרְסוֹן קִיִּימִי עֲלֵיהוּ, חַד מִימִינָא, וְחַד מִשְּׂמָאלָא. כָּל אֵינּוֹן רֶשֶׁתִין מִתְחַבְּרָן כְּפַחְדָּא, וּמִיִּין נַחְתִּין מֵאֵינּוֹן צְנוּרִין, וְעֵאלִין בְּאֵלִין רֶשֶׁתִין. אֵינּוֹן תְּרִין פּוֹרְסוֹן, חַד פּוֹרְסִיָּא דְּרְקִיעָא אוּכְמָא, וְחַד פּוֹרְסִיָּא דְּרְקִיעָא סִסְגוּנָא.

אֵלִין תְּרִין פּוֹרְסוֹן, כַּד אֵינּוֹן סְלָקִין, סְלָקִין בְּהַהוּא פּוֹרְסִיָּא דְּרְקִיעָא אוּכְמָא. וְכַד נַחְתִּין, נַחְתִּין בְּהַהוּא כּוֹרְסִיָּא דְּרְקִיעָא סִסְגוּנָא. אֵלִין תְּרִין פּוֹרְסוֹן, חַד מִימִינָא וְחַד מִשְּׂמָאלָא. הַהוּא כּוֹרְסִיָּא דְּרְקִיעָא אוּכְמָא מִימִינָא. וְהַהוּא כּוֹרְסִיָּא דְּרְקִיעָא סִסְגוּנָא מִשְּׂמָאלָא. כַּד סְלָקִין בְּכוֹרְסִיָּא דְּרְקִיעָא אוּכְמָא. מֵאִיךְ פּוֹרְסִיָּא דְּרְקִיעָא שְׂמָאלָא וְנַחְתִּין בֵּיהּ. מִתְגַּלְגְּלָן פּוֹרְסוֹן חַד בְּחַד. (נְקִיזוּן) נַחְתָּא כָּל אֵינּוֹן רֶשֶׁתִין בְּגוּוִיָּהוּ, וְעֵאלִין לוֹן בְּשִׁפּוּלֵי דְּתְהוּמָא תַתְּאָה.

קָאִים חַד פּוֹרְסִיָּא, וְסְלִיק לְעֵילָא מִכָּל אֵינּוֹן תְּהוּמִי, וְקָאִים פּוֹרְסִיָּא אַחְרָא, לְתַתָּא דְּכָל תְּהוּמִי. (דף רכ"ט ע"א) בֵּין תְּרִין פּוֹרְסוֹן אֵלִין מִתְגַּלְגְּלָן כָּל אֵינּוֹן תְּהוּמִי, וְכָל אֵינּוֹן צְנוּרִין, אֲתַנְעִיצוּ בֵּין תְּרִין פּוֹרְסוֹן אֵלִין.

שְׁבָעִין וְחֲמִשׁ צְנוּרִין אֵינּוֹן, שְׁבָעָה אֵינּוֹן עֲלָאִי

אותם אחרים אהונים בהם, וכלם נעוצים בגלגלי הכסא הזה בצד הזה, ונעוצים בגלגלי הכסא בצד הזה.

בהם המים (בתהום) עולים ויורדים. אותם שיורדים פורים בתהומות ובוקעים אותם. אותם שעולים נכנסים לאותם נקבי האבנים, ועולים וממלאים את שבעת הימים. עד כאן שבעת גוני האורות בסוד עליון.

בא וראה, נחשת התנופה שאמרנו, אלה הם אותם הרי נחשת, שנקראו הרי נחשת, והם שנקראו אדני נחשת. (ואלה) עומדים שוערים בכל אותם הפתחים, ומקיפים אותם, את כל אותם שעומדים בפנים, משום שאלה הם שוערים שעומדים בפתחים שבחוץ, ואלה נכנסים ויוצאים בבית המלך.

ומהנחשת הזו, כל אותם פלי המזבח לשמש בו. ואלה הם פלים למזבח. שכשנשמות קרבות לעלות על גבי המזבח, אלה הם עובדים אותה עבודת המזבח, וכלם מסייעים לשמש את אותו שמוש, ונקראים פלי המזבח. וכל הפלים הללו וכל אותם יתדות המשכן, כלם נקראו בשמות, פלי שרת לשמש בקדש. ועל זה עומדים פלם ממנים ידועים ומרפבות ידועות ורוחות ידועות, כל אחד ואחד פראוי לו. ובהיכלות הקדש, שהם היכלות ידועים, פלם בחשבון.

קשר הזקב - בזקב. כסף - בכסף. נחשת - בנחשת. אלה של הנחשת שלמטה נוטלים כח מנחשת של מעלה, וכך הפל. כל אותם גונים מתערבים אלה באלה, לאחזו ולהתקשר אלה באלה.

קרסי הזהב עומדים לקשר אותן

דכלא. וכל אינון אחרנין אהידן בהו, וכלהו נעיצין בגלגלוי דהאי כורסייא בסטרא דא, ונעיצין בגלגלוי דהאי כורסייא בסטרא דא.

בהו, מיין (בתהומא) סלקין ונחתין, אינון דנחתי כראן בתהומי, ובקעי לון. אינון דסלקין עאלין באינון נוקבי אבנין, וסלקין ומליין לשבעה ימים. עד כאן שבעה גוויי נהורין ברזא עלאה. (ע"ב).

הא חזי, נחשת התנופה דקא אמרן, אלין אינון טורי נחשת, דאקרון הרי נחשת. ואינון דאקרון אדני נחשת. (ואלין) קיימין תרעין, בכל אינון פתחין, וסחרין להו, לכל אינון דקיימין לגו, בגין דאלין אינון תרעין דקיימין לפתחין לבר, ואלין עאלין ונפקי בבי מלכא.

ומן נחשת דא, כל אינון מאנין דמדבחה לשמשא בה. ואלין אינון מאנין למדבחה, דכד נשמתינ מתקרבינ לסלקא על גבי מדבחה, אלין אינון פלחין ההוא פולחנא דמדבחה, וכלהו מסייעי לשמשא ההוא שמושא, ואקרון פלי המזבח. וכל אלין מאנין, וכל אינון יתדות המשכן, פלהו בשמהן אקרון, מאני דשמושא לשמשא בקודשא. ועל דא קיימין פלהו ממנן ידיעאן, ורתיכין ידיעאן, ורוחין ידיעאן, פל חד וחד פדקא חזי ליה. ובהיכלין דקודשא דאינון היכלין ידיעאן, פלהו בחושבנא.

קשורא דדהבא בדהבא. כספא בכספא. נחשא בנחשא. אלין דנחשת דלתתא, נטלי חילא מנחשת דלעילא, וכן פלא. כל אינון גווינין מתערבי אלין באלין, לאחדא לאתקשרא אלין באלין.

קרסי זהב אינון קיימין לקשרא אינון יריען

יריעות אחת עם אחת. קרסי הנחשת עומדים לקשר את המשכן. ואלה כנגד אלה. וכלם עומדים כפוכים הללו שברקיע. כמו שמאירים הפוכים ברקיע ונראים, כך גם מאירים אותם קרסים במשכן, והרי בארנו. ומאירים אותם קרסים ונראים כפוכים שעומדים ובולטים (לוהטים) ונוצצים, ואותם חמשים של זהב וחמשים של נחשת, ומאירים אלה כנגד אלה.

מתוך האור שלמעלה יוצאת התנוצצות אחת שנוצצת ומאירה לתוך האספקלריה שלא מאירה, ואותה התנוצצות כלולה מכל הגונים שמאירים, ונקראת ארגמן. וכשמכה הארגמן הזה באותו אור חשוף (תכלת), אז יוצאת התנוצצות אחת אחרת שלא לוהטת, ומתערבים זה בזה. והם היו לבושי הקדש שהתלבש בהם מיכאל הכהן הגדול.

ובשמתלבש בהם באותם לבושי כבוד, אז נכנס לשמש בקדש, וטרם ילבש המלבושים הללו לא יכנס לקדש. כמו כן - (שמות כד) ויבא משה בתוך הענן ויעל אל החר, ולמדנו שהיה מתלבש בענן. וכשהיה מתלבש בענן, אז ויעל אל החר. וטרם שהתלבש בו, לא יכל להכנס פנימה. כמו כן הכהן הגדול לא נכנס לקדש עד שמתלבש בלבושים הללו כדי להכנס לקדש.

ומשום שיצאו מסודות עליונים והם כמו שלמעלה, נקראים בגדי שרד, משום ששוארו מאותם לבושים עליונים, משום שהיו ממה ששואר מאורות הזיונים העליונים. תכלת וארגמן - הגונים של סוד השם הקדוש שנקרא שם שלם, ידו"ד אלהים. וזהו סוד שיתלבש בו הכהן

חד בחד. קרסי נחשת אינן קיימאן לקשרא משכנא. ואלין לקבל אלין. וכלהו קיימין ככבביא אלין ברקיעא, כמה דנהירין ככבביא ברקיעא ואתחזון, הכי נמי נהירין אינן קרסים במשכנא. והא אוקימנא. ונהירין אינן קרסים ואתחזון, ככבביא דקיימי ובלטי (נ"א ולחטי) ונצצי. ואינן חמשיין דדהבא, וחמשיין דנחשא, ונהירין אלין לקבל אלין.

מגו נהורא דלעילא, נפק חד נציצו דנצין, ואנהיר בגו אספקלריא דלא נהרא, והוא נציצו כליל מכל גוונין דנהירין, ואקרי ארגמן. וכד בטש האי ארגמן ביהוא נהורא חשוכא (ס"א תכלא), כדין נפק חד נציצו אחרא דלא להיט, ואתערבו דא בדא. ואינן הוו לבושיין דקודשא, דאתלבש בהו מיכאל כהנא רבא.

וכד אתלבש בהו באינן לבושי יקר, כדין עאל לשמשא בקודשא, ועד לא לביש במלבושיין אלין, לא עאל לקודשא. פגוונא דא, (שמות כד) ויבא משה בתוך הענן ויעל אל החר, ואוליפנא דהוה מתלבש בעננא. וכד הוה מתלבש בעננא, כדין ויעל אל החר. ועד לא אתלבש ביה, לא יכיל למיעל לגו. פגוונא דא כהנא רבא, לא עאל לקודשא, עד דאתלבש באלין לבושיין, בגין לאעלא לקודשא.

ובגין דנפקו מרזין עלאין, ואינן פגוונא דלעילא, אקרון בגדי שרד. בגין דאשתארו מאינן לבושיין עלאין, בגין דהוו ממה דאשתאר מנהירין דזיוין עלאין. תכלת וארגמן, גוונין דרזא דשמא קדישא, דאקרי שמא שלים, יהו"ה אלהים. ודא איהו רזא, לאתלבשא כהנא רבא, למיעל לקודשא.

הגדול להפגס לקדש. תולעת שני - הם גונים אדמים. ותכלת וארגמן, שהוא כלול בתוך אותם גונים. ומתוך שהוא מתלבש בהם בלבושים של הגונים הללו, הנה נכנס לפנים ולא דוחים אותו החוצה.

בא וראה, הכל נעשה בסוד האמונה להיות הכל כמו שלמעלה, ועל זה כתוב, בגדי השרד לשרת בקדש. ונקראו בגדי (קדש) שרד, משום שלא נקראים קדש אלא כששורים בו אותם הגונים, שכתוב (ויקרא טו) בגדי קדש הם. וכתוב (ירמיה ב) קדש ישראל לה ראשית תבואתה. קדש ישראל, משום שבישראל נראים כל הגונים, כהנים לויים וישראל, ואלה הם הגונים להראות בפנים.

בא וראה, אין נשמה עולה להראות לפני המלך הקדוש עד שזוכה להתלבש בלבוש של מעלה להראות שם. וכן כמו זה לא יורדת למטה עד שמתלבשת בלבוש של העולם הזה. כמו כן המלאכים הקדושים שלמעלה, שכתוב בהם (תהלים קב) עשה מלאכיו רוחות משרתיו אש להט, כשעושים שליחות בעולם הזה, אין יורדים למטה עד שמתלבשים בלבוש של העולם הזה, והפל הוא כמו שאותו מקום שהולך לשם. והרי באנו שנשמה לא עולה אלא בלבוש שמאיר. ובא ראה, אדם הראשון, כשהיה בגן עדן, הנה מתלבש בלבוש כמו שלמעלה, והוא לבוש של אור עליון. כיון שגרש מגן עדן והצטרף לגוני העולם הזה, מה כתוב? (בראשית א) ויעש ה' אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבשם. בראשונה היו כתנות אור, אור של אותו אור עליון ששמש בו בגן עדן.

כיון דאתתרו מגנתא דעדן, ואצטריו לגונון דהאי עלמא, מה כתיב (בראשית ג) ויעש יי' אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם. בקדמיתא הוו כתנות אור, אור, דההוא נהורא עלאה, דשמש ביה בגן עדן.

תולעת שני אינון גונון סומקא, ותכלא וארגוונא, דאיהו כליל בכל אינון גונון. ומגו דאיהו אתלבש בהו בלבושין דגונון אלין, הוה עאל לגו ולא דחין ליה לבר. תא חזי, פלא אתעביד ברזא דמהימנותא, למהוי כלא כגוונא דלעילא. ועל דא כתיב, בגדי השרד לשרת בקדש. ואקרון בגדי (קדש) שרד בגין דלא אקרון קדש, אלא כד שראן ביה אינון גונון. דכתיב (ויקרא טו) בגדי (דף רכ"ט ע"ב) קדש הם. וכתיב (ירמיה ב) קדש ישראל ליי' ראשית תבואתה. קדש ישראל: בגין דבישראל אתחזון כל גונון. כהנים ולויים וישראל. ואלין אינון גונון לאתחזאה לגו.

תא חזי, נשמתא לא סלקא לאתחזאה קמי מלכא קדישא, עד דזכאת לאתלבשא בלבושא דלעילא לאתחזאה תמן. וכן כגוונא דא לא נחתא לתתא, עד דאתלבשת בלבושא דהאי עלמא.

כגוונא דא מלאכין קדישין דלעילא, דכתיב בהו (תהלים קד) עושה מלאכיו רוחות משרתיו אש לזהט. פד עבדין שליחותא בהאי עלמא, לא נחתין לתתא, עד דמתלבשין בלבושא דהאי עלמא. וכלא איהו כגוונא דההוא אתר דאזיל תמן. והא אוקימנא, דנשמתא לא סלקא, אלא בלבושא דנהיר.

ותא חזי, אדם הראשון פד הוה כגנתא דעדן, הוה מתלבש בלבושא כגוונא דלעילא, ואיהו לבושא דנהורא עלאה.

משום שהרי גן עדן, אור העליון שמאיר משמש בו. ועל כן, אדם הראשון, כשנכנס לתוך הגן, הלביש אותו הקדוש ברוך הוא בלבוש של אותו אור והכניסו לשם. ואם לא הלביש בראשונה באותו אור, לא יכנס לשם. כיון שגרש משם, הצטרף ללבוש אחר, אז - ויעש ה' אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור. והפל כמו שצריך. וכאן כמו כן עשו בגדי שרד לשרת בקדש, להכניס בקדש.

והרי פרשוה, שמעשים טובים שאדם עושה בעולם הזה, אותם מעשים מושכים אור של הזיו העליון לבוש להתתקן בו לאותו העולם להראות לפני הקדוש ברוך הוא. ובאותו לבוש שלובש, נהנה ורואה לתוף האספקלריה המאירה, כמו שנגמר (תהלים כז) לחזות בנעם ה' ולבקר בהיכלו.

ועל כן הנשמה מתלבשת בשני עולמות, להיות לה שלמות בכל - בעולם הזה שלמטה ובעולם שלמעלה. ועל זה כתוב, (שם קמ) אף צדיקים יודו לשמך ישבו ישרים את פניך. אף צדיקים יודו לשמך - בעולם הזה. ישבו ישרים את פניך - באותו עולם.

ויעש את האפוד זהב, הרי פרשוה. אמר רבי יוסי, אפוד וחשן היו כאחד, ופרשוה שהרי במקום אותו הקיום עומדים כל אותן שתיים עשרה אבנים, כלם נוטלים שמות בני ישראל, וכלם שנים עשר תחומים עליונים, כלם הם בסוד של שבטי ישראל.

וסוד זה כתוב, (שם קכב) ששם עלו שבטים שבטי יה עדות לישראל להדות לשם ה'. ששם עלו שבטים - אלו שנים עשר שבטים עליונים למעלה, שהם שבטי יה,

בגין דהא גנתא דעדן, נהורא עלאה דנהיר משמש ביה. ועל דא, אדם קדמאה כד עאל לגו גנתא, אלביש ליה קדשא בריך הוא בלבושא דההוא נהורא, ואעיל ליה תמן. ואי לא אתלבש בקדמיתא בההוא נהורא, לא ייעול לתמן. כיון דאתתרו מתמן, אצטריך למלבושא אחרא, כדין, ויעש יי' אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור. וכלא כמה דאצטריך. והכא כגוונא דא, עשו בגדי שרד לשרת בקדש, לאעלא בקודשא.

והא אוקמוה, דעובדין טבין דבר נש דעביד בהאי עלמא, אינון עובדין משכי מנהורא דזיוא עלאה, לבושא, לאתתקנא ביה לההוא עלמא, לאתחזאה קמי קדשא בריך הוא. ובההוא לבושא דלביש, אתהגי וחקמי גו אספקלריא דנהרא, כמה דאת אמר (תהלים כז) לחזות בנעם יי' ולבקר בהיכלו.

ועל דא, נשמתא אתלבשת בתרין עלמין, למהוי לה שלימו בכלא, בהאי עלמא דלתתא, ובעלמא דלעילא. ועל דא כתיב, (תהלים קמ) אף צדיקים יודו לשמך ישבו ישרים את פניך. אף צדיקים יודו לשמך בהאי עלמא, ישבו ישרים את פניך בההוא עלמא.

ויעש את האפוד זהב, (שמות לט) הא אוקמוה. אמר רבי יוסי, אפוד וחשן כחדא הוו, ואוקמוה דהא באתר דהוא קיומא, קיימן כל אינון תריסר אבנין, כלהו נטלי שמהן בני ישראל, וכלהו תריסר תחומין עלאין, כלהו ברזא דשבטי ישראל אינון.

ורזא דא כתיב, (תהלים קכב) ששם עלו שבטים שבטי יה עדות לישראל להודות לשם יי'. ששם עלו שבטים, אלין אינון תריסר שבטין עלאין לעילא, דאינון שבטי

יְהִי, דְהָא שְׁמָא דָּא עֲדוּת לְיִשְׂרָאֵל. אָמַר רַבִּי חֲזִיא, תְּרִי זְמַנֵּי כְּתִיב שְׁבֻטִים. אֵלָא, שְׁשָׁם עָלוּ שְׁבֻטִים, אֵלִין שְׁבֻטִין דְּלַתְתָּא. שְׁבֻטֵי יְהִי, אֵלִין שְׁבֻטִין דְּלַעֲיִלָּא. עֲדוּת לְיִשְׂרָאֵל, דָּא רְזָא דְשְׁמָא קְדִישָׁא עֲלָאָה דָּא, דְּאִקְרִי עֲדוּת, כְּמָה דְאַתָּ אָמַר, (תהלים קלב) וְעֲדוּתִי זֹו אֶלְמָדָם. וְאִינוּן תְּרִיסָר שְׁבֻטִין קְדִישִׁין עֲלָאִין, אִינוּן תְּרִיסָר אֲבָנִין קְדִישִׁין. וְעַל דָּא אִינוּן קִימִין לְתַתָּא, כְּגוּוּנָא דְלַעֲיִלָּא, וְכָל אִינוּן שְׁמֵהּ דְתְרִיסָר שְׁבֻטִין, כְּלָהוּ גְלִיפָאן בְּאִינוּן אֲבָנִין, וְכִהְנָא רַבָּא נָטִיל לִזְוִן. הָא חֲזִי, יַעֲקֹב כִּד הָוָה אָזִיל לְחֶרֶן, מַה כְּתִיב (בראשית כח) וַיִּקַּח מֵאֲבָנֵי הַמָּקוֹם וַיִּשָּׂם מְרֹאשׁוֹתָיו. אֵלִין תְּרִיסָר אֲבָנִין קְדִישִׁין, וְכִלְהוּ אֲתַעֲבִידוּ חַד אֲבָנָא, דְכְתִיב וְהָאֲבָן הַזֹּאת אֲשֶׁר שָׁמַתִּי מִצֵּבָה. וְקָרִי לְהוּ אֲבָן, מְאִי טַעְמָא. בְּגִין דְכִלְהוּ תְרִיסָר אֲבָנִין, אֲתַכְּלִילוּ בְּאֲבָנָא חַד קְדִישָׁא עֲלָאָה, דְאִיהִי לַעֲיִלָּא מְנַהוּן, דְכְתִיב וְהָאֲבָן הַזֹּאת (ד' ר"ל ע"א) אֲשֶׁר שָׁמַתִּי מִצֵּבָה יְהִיהָ בֵּית אֱלֹהִים.

וְעַל דָּא הָכָא, כְּהֵנָּא רַבָּא שְׁוִי לִזְוִן עַל לְבִיָּה, לְדַכְרָא לְהוּן תְּדִיר, דְכְתִיב, (שמות כח) וַנִּשָּׂא אֶהָרָן אֶת שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל לְבוֹ לְפָנֵי יְיָ תְּמִיד. וּבְגִין כֵּן, כִּלְא אִיהוּ בְרָזָא דְתְרִיסָר, תְּרִיסָר עֲלָאִין טְמִירִין לַעֲיִלָּא, דְאַתְגְּנִיזוּ בְרָזָא עֲלָאָה קְדִישָׁא, וְאִינוּן רְזָא דְאֹרִייתָא, וְנַפְקִי מְקוּל חַד דְקִיק וְהָא אֹקְמוּהָ. תְרִיסָר אֲחֻרָנִין טְמִירִין לְתַתָּא, כְּגוּוּנָא דְלְהוּן, וְנַפְקִי גוּ קְלָא אֲחֻרָא, דְאִיהִי אֲבָן דְכְתִיב, (בראשית מט) מִשָּׁם רֹעֵה אֲבָן יִשְׂרָאֵל.

וְעַל דָּא אֹקְמוּהָ בְרָזָא דְקָרָא דְכְתִיב, (בראשית כט) וַנִּאֲסָפוּ שָׁמָּה כָּל הָעֲדָרִים וַגְּלָלוּ אֶת הָאֲבָן. דָּא שְׁכִינְתָּא, דְאִקְרִי אֲבָן בַּחֲזָן, אֲבָן

שְׁהָרֵי שָׁם זֶה עֲדוּת לְיִשְׂרָאֵל. אָמַר רַבִּי חֲזִיא, פְּעַמִּים כְּתוּב שְׁבֻטִים. אֵלָא, שְׁשָׁם עָלוּ שְׁבֻטִים - אֵלוּ הַשְּׁבֻטִים שְׁלַמְטָה. שְׁבֻטֵי יְהִי - אֵלוּ הַשְּׁבֻטִים שְׁלַמְעֵלָה. עֲדוּת לְיִשְׂרָאֵל - זֶה הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ הָעֲלִיּוֹן הַזֶּה שְׁנִקְרָא עֲדוּת, כְּמוֹ שְׁנִאָמַר (שם קלב) וְעֲדוּתִי זֹו אֶלְמָדָם. וְאִתָּם שְׁנַיִם עֶשֶׂר שְׁבֻטִים קְדוּשִׁים עֲלִיוֹנִים הֵם שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה אֲבָנִים קְדוּשׁוֹת, וְלִכְּנָן הֵם עוֹמְדִים לְמִטָּה כְּמוֹ שְׁלַמְעֵלָה, וְכָל אוֹתָם שְׁמוֹת שֶׁל שְׁנַיִם עֶשֶׂר הַשְּׁבֻטִים, כִּלְמַסְּךָ חֻקוּקִים בְּאוֹתָן אֲבָנִים, וְהַכֵּהן הַגְּדוֹל נוֹטֵל אוֹתָם. בָּא וּרְאֵה, כְּשֵׁיֶעֱקֹב הָיָה הוֹלֵךְ לְחֶרֶן, מַה כְּתוּב? (בראשית כח) וַיִּקַּח מֵאֲבָנֵי הַמָּקוֹם וַיִּשָּׂם מְרֹאשְׁתּוֹ. אֵלוּ שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה אֲבָנִים קְדוּשׁוֹת, וְכִלְנָן נַעֲשׂוּ אֲבָן אַחַת, שְׁכְּתוּב וְהָאֲבָן הַזֹּאת אֲשֶׁר שָׁמַתִּי מִצֵּבָה. וְקוּרָא לְהָן אֲבָן, מַה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שְׁכָל שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה הָאֲבָנִים נִכְלָלוּ בְּאֲבָן קְדוּשָׁה עֲלִיוֹנָה אַחַת, שְׁהִיא מַעֲלִיָּהן, שְׁכְּתוּב וְהָאֲבָן הַזֹּאת אֲשֶׁר שָׁמַתִּי מִצֵּבָה יְהִיהָ בֵּית אֱלֹהִים.

וְכִכֵּן כְּאֵן הַכֵּהן הַגְּדוֹל הָיָה שָׁם אוֹתָן עַל לְבוֹ לְזִכְרָם תְּמִיד, שְׁכְּתוּב (שמות כח) וַנִּשָּׂא אֶהָרָן אֶת שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל לְבוֹ לְפָנֵי יְיָ תְּמִיד. וּמִשּׁוּם כֵּן הַכֵּל הוּא בְּסוּד שֶׁל שְׁנַיִם עֶשֶׂר, שְׁנַיִם עֶשֶׂר עֲלִיוֹנִים טְמִירִים לְמַעֲלָה שְׁנִגְנָזוּ בְּסוּד עֲלִיּוֹן קְדוֹשׁ, וְהֵם הַסּוּד שֶׁל הַתּוֹרָה, וַיּוֹצֵאִים מְקוּל דִּק אַחַד, וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ. שְׁנַיִם עֶשֶׂר אַחֲרֵים טְמִירִים לְמִטָּה כְּמוֹ שְׁהֵם, וַיּוֹצֵאִים תּוֹף קוֹל אַחַר שְׁהִיא אֲבָן, שְׁכְּתוּב (בראשית מט) מִשָּׁם רֹעֵה אֲבָן יִשְׂרָאֵל.

וְכִכֵּן פְּרִשׁוּהָ בְּסוּד הַכְּתוּב, (שם כט) וַנִּאֲסָפוּ שָׁמָּה כָּל הָעֲדָרִים וַגְּלָלוּ אֶת הָאֲבָן. זֶה הַשְּׁכִינָה שְׁנִקְרָא

אֲכַן בַּחֵן, אֲכַן יִשְׂרָאֵל. שְׁגוּלָלִים
אוֹתָהּ וּמְכַנְיָסִים אוֹתָהּ לְגִלּוֹת,
וְכַתּוּב וְהַשִּׁיבּוּ אֶת הָאֲבָן עַל פִּי
הַבָּאָר לַמְּקוֹמָהּ, וְעַל שְׁמָהּ
נִקְרָאִים כָּל הָאֲבָנִים.

וְכַמּוֹה אֲבָנִים לְאֲבָנִים. יֵשׁ אֲבָנִים
וְיֵשׁ אֲבָנִים. יֵשׁ אֲבָנִים יְסוּדֵי
הַבַּיִת, שְׁכַתּוֹב (מַלְכִים-א ה) וְיֵצוּ
הַמֶּלֶךְ וְיִסְעוּ אֲבָנִים גְּדוֹלוֹת אֲבָנִים
יְקָרוֹת לְיִסֵּד הַבַּיִת אֲבָנֵי גְזִית. וְיֵשׁ
אֲבָנִים עֲלִיוֹנוֹת נִכְבְּדוֹת, וְהֵן (אֵל) שְׁתֵּים
עָשָׂרָה, וְהֵן אַרְבַּע מַעְרָכוֹת,
שֶׁלֶשׁ שֶׁלֶשׁ לְכָל מַעְרָכָה לְאַרְבַּעָה
רוּחוֹת הָעוֹלָם. כְּמוֹ כֵן אוֹתָם
אַרְבַּעָה דְגָלִים שֶׁהֵיוּ הוֹלְכִים
בְּמִדְבָּר, וְהֵם שְׁנַיִם עָשָׂר שְׁבָטִים,
שְׁלֹשָׁה שְׁלֹשָׁה לְכָל צֶד לְאַרְבַּעָה
רוּחוֹת הָעוֹלָם. וְהַפֶּל סוּד אֶחָד,
וְהָרֵי פְרֹשֶׁה.

וְכֹא רָאָה, בְּשַׁעַה שֶׁהִפְהֵן הַגְּדוֹל
הָיָה שֵׁם אֶת שְׁתֵּים עָשָׂרָה הָאֲבָנִים
הִלְלוּ וְלֹבֵשׁ אוֹתָן בַּחֲשׁוֹן וְאַפּוֹד,
אֹז שָׂרְתָה עֲלֵיו שְׂכִינָה, וְאוֹתָן
שְׁתֵּים עָשָׂרָה אֲבָנִים חֲקוּקוֹת
בְּשֵׁמוֹת כָּל הַשְּׁבָטִים, וְכָל שְׁבֵט
וְשָׁבֵט חֲקוּק עַל אֲבָן אַחַת.
שְׁקוּעוֹת הָיוּ הָאוֹתִיּוֹת עַל
הָאֲבָנִים, וְכִשְׁהֵאִירוּ הָאֲבָנִים, הָיוּ
הָאוֹתִיּוֹת בּוֹלְטוֹת הַחֻצָּה
וּמְאִירוֹת עַל מַה שֶׁהֲצַטְרְכוּ.

(וּבְאוֹתִיּוֹת הַשְּׁבָטִים) וּבְכָל הַשְּׁבָטִים לֹא
הָיוּ שְׁתֵּי הָאוֹתִיּוֹת ח' ט', בְּשִׁבְל
שֶׁלֹא נִמְצָא חֲט"א בְּכָלֶם. אָמַר
רַבִּי חֲזַקְיָה, אִם כֶּף, ח' שֶׁהֵשֵׁם
גוֹרֵם - נֶאֱחָה. אֲבָל ט', שֶׁהֵיא אוֹת
טוֹבָה, וְשִׁנּוּ, מִי שֶׁרוֹאֶה ט'
בְּחִלּוּמוֹ טוֹב לוֹ, מִשּׁוֹם שֶׁבָה
פְּתַחַה תּוֹרָה כִּי טוֹב, שְׁכַתּוֹב
(בְּרֵאשִׁית א) וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר
כִּי טוֹב, וְהוֹאִיל וְהֵיא אוֹת טוֹבָה,
לְמַה לֹא נִכְתְּבָה בְּאוֹתָם שְׁבָטִים?
אָמַר לוֹ, מִשּׁוֹם שֶׁסְּמוּכוֹת שְׁתֵּי
הָאוֹתִיּוֹת זו לְזוֹ. וְעוֹד, שֶׁהָרֵי
הָאוֹת ט' גְּנוּזָה וְטַמְרָה, וְהֵיא

יִשְׂרָאֵל. דְּמַגְנְדֵרִין לָהּ, וְעֵאלִין לָהּ בְּגִלוֹתָא,
וְכַתִּיב וְהַשִּׁיבּוּ אֶת הָאֲבָן עַל פִּי הַבָּאָר
לַמְּקוֹמָהּ, וְעַל שְׁמָהּ אֶקְרוּן כְּלָהּ אֲבָנִין.

וְכַמּוֹה אֲבָנִין לְאֲבָנִין. אֵית אֲבָנִין וְאֵית אֲבָנִין,
אֵית אֲבָנִין יְסוּדֵי בֵיתָא, דְּכַתִּיב, (מַלְכִים א

ה) וְיֵצוּ הַמֶּלֶךְ וְיִסְעוּ אֲבָנִים גְּדוֹלוֹת אֲבָנִים
יְקָרוֹת לְיִסֵּד הַבַּיִת אֲבָנֵי גְזִית. וְאֵית אֲבָנִין
עֲלִאִין יְקִירִין, וְאֵינוּן (אֵלִין) תְּרִיסָר. וְאֵינוּן
אַרְבַּע סְדָרִין, תְּלַתָּא תְּלַתָּא לְכָל סְדָרָא,
לְאַרְבַּע רוּחֵי עֲלָמָא. כְּגוֹוֵנָא דָּא אֵינוּן אַרְבַּע
דְּגָלִים, דִּיהוּ אֲזִלִי בְּמִדְבָּרָא, וְאֵינוּן תְּרִיסָר
שְׁבָטִין, תְּלַתָּא תְּלַתָּא לְכָל סְטָרָא, לְאַרְבַּע
רוּחֵי עֲלָמָא. וְכֵלָּא רְזָא חֲדָא וְהָא אוּקְמוּהָ.

וְתָא חֲזִי, בְּשַׁעַתָּא דְכִהְנָא רַבָּא הָוָה שְׁוֵי אֵלִין
תְּרִיסָר אֲבָנִין, וְלְכִישׁ לֹוּן בְּחוֹשְׁנָא
וְאַפּוֹדָא, כְּדִין שְׂרִיא עֲלֵיהָ שְׂכִינְתָּא. וְאֵינוּן
תְּרִיסָר אֲבָנִין, גְּלִיפִין בְּשִׁמְהֵן דְּכִלְהוּ שְׁבָטִין.
וְכָל שְׁבָטָא וְשְׁבָטָא אֲתַגְלִיף עַל אֲבָנָא חֲדָ.
מִשְׁקַעֲזָן הָוּוּ אֲתוּוֹן עַל אֲבָנִין. וְכַד נִהִירִין
אֲבָנִין, אֲתוּוֹן הָוּוּ בְּלִטִין לְבָר, וְנִהִרִין עַל מַה
דְּאַצְטְרִיכוּ.

(וּבְאוֹתוֹן דְשְׁבָטִין) וּבְשְׁבָטִין כְּלָהּ, לֹא הָוּוּ תְרִין
אֲתוּוֹן ח' ט', בְּגִין דְלֹא אֲשַׁתְּכַח חוּבָה
בְּכִלְהוּ. אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה, אִי הָכִי ח' דְשִׁמָּא
גְרִים יֵאוֹת. אֲבָל ט', דְאֵיהִי אֶת טב, וְתַנִּינָן
מָאן דְחָמִי אֶת ט' בְּחִלְמִיָה, טב לֵיה, בְּגִין
דְבִיָּה פְתַחָא אוּרִייתָא כִי טוֹב. דְּכַתִּיב, (בְּרֵאשִׁית א)
וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב, וְהוֹאִיל וְהֵיא
אֶת טב, אָמַאי לֹא אֲכַתּוּב בְּאֵינוּן שְׁבָטִין.

אָמַר לֵיה, בְּגִין דְסְמִיכִין תְרִין אֲתוּוֹן אֶהֱדִידִי.
וְתוּ, דְהָא אֶת ט' גְנִיז וְטַמְרִי. וְאֵיהִו נְהִיר
נְהִירוֹ דְכִלְהוּ, דְהָא אֶת דָּא נְהִירוֹ דְכִלְהוּ הָוִי.
וְלָאוּ נְהִירוֹ אֲשַׁתְּכַח בְּרַ מֵאֶת דָּא, דְכַתִּיב וַיֵּרָא

מאירה את האור של כלם, שהרי
אות זו היא האור של כלם, ואין
אור נמצא חוץ מהאור הזו,
שכתוב וירא אלהים את האור כי
טוב. והוא האור של אותו האור
שגנוז וטמיר. ועל זה כתוב, (תהלים
פד) לא ימנע טוב להולכים
בתמים. וזהו האור של כל
השבטים. ומשום כך לא נחקקה
בהן. ועוד, שכל השמים עשרה
יוצאות מתוך האכסדרה הזו
הטמירה שהיא בסוד האות ט',
ומשום כך היא טמירה וגנוזה
ואינה נראית בהן.

בא וראה, כל אותן אבנים
עומדות בדרך אות ונס, וכלן
כשהאירו, אז פני הפה הגדול
היו מאירות, והאותיות מאירות
ובולטות להודיע לחוץ. וכשהיו
מאירים פני הפה, אז היו נודעות
בליטות האותיות שהוא לטוב,
ובזה נודע הפה אם צדיק האיש
אם לא. ועל כך הפל הוא באות
ונס, והרי פרשוה.

רבי אבא היה מצוי לפני רבי
שמעון. אמר לו, זה שכתוב (שמות
כח) ונתת אל חשן המשפט את
האורים ואת התמים. ושנינו,
אורים - שמאירים בדבר
שהצטרכו. תמים - שהיו שלמים
בדבריהם. עוד אנו צריכים

לדעת. (הסוד הזה)

אמר לו, ודאי, וכך הוא, חשן
ואפוד פנגד אורים ותמים, וזהו
סוד התפלין וקשר התפלין פנגד
שני אלה. פתח ואמר, (שם לב)
וראית את אחרי ופני לא יראו.
וראית את אחרי, הרי שנינו
שהראה לו הקדוש ברוך הוא
למשה קשר של תפלין. ופני -
אלה תפלין ממש. ופני הם
תפלין, שהן סוד עליון השם
הקדוש. אחרי - הוא סוד קשר
התפלין. והרי ידוע לחברים. משום שזו אספקלריה המאירה, וזו אספקלריה שאינה מאירה.

אלהים את האור פי טוב. והוא נהירו דההוא
נהורא דגניז וטמיר. ועל דא כתיב, (תהלים פד) לא
ימנע טוב להולכים בתמים. ודא איהו נהורא
דכלהו שבטין. ובגין כך לא אתגלף בהו. ותו,
דכלהו תריסר נפקי מגו אכסדרא דא טמירא,
דאיהי ברזא דאת ט', ובגין כך איהו טמיר
וגניז, ולא אתחזי בהו.

הא חזי, פל הני אבנין, קיימי באורה את
וניסא. וכלהו פד הו נהרין, פדין פהנא
רבא הו נהרין אנפוי, ואתוון נהרין ובלטין
לאשתמודעא לבר. וכד הו נהרין אנפוי
דכהנא כדין הו אשתמודען פליטו דאתוון,
דאיהו לטב. ובדא אשתמודע פהנא, אי זכאה
הוא אי לאו. ועל דא כלא איהו באת וניסא,
והא אוקמוה.

רבי אבא הוה שכיח קמיה דרבי שמעון, אמר
ליה, הא דכתיב, (שמות כח) ונתת אל חשן
המשפט את האורים ואת התמים, ותנינן,
אורים: דנהרין במלה דאצטריכו. תומים:
דאשלימו במלייהו. תו אנו צריכין למנדע.

(האי רוא)

אמר ליה, ודאי, והכי איהו, חשן ואפוד
לקבל אורים ותומים. ודא רזא,
דתפלין, וקשרא דתפלין, לקבל תרין אלין.
פתח ואמר (שמות לב) וראית את אחורי ופני לא
יראו. וראית את אחורי, הא תנינן, דאחזי ליה
קדשא בריך הוא למשה, קשר של תפלין.
ופני: אלין תפלין ממש. ופני אינון תפלין,
דאינון רזא עלאה שמא קדישא. (דף ר"ל ע"ב)
אחורי, איהו רזא דקשרא דתפלין. והא ידיעא
לגבי חבריא. בגין דדא אספקלריא דנהרא.
ודא איהי אספקלריא דלא נהרא.

התפלין. והרי ידוע לחברים. משום שזו אספקלריה המאירה, וזו אספקלריה שאינה מאירה.

בַּגִּבּוֹר זֶה, אֹרִים - שְׁמֵאִירִים
בְּדַבְרֵיהֶם. תָּמִים - שְׁמֵשְׁלָמִים
בְּדַבְרֵיהֶם. זֶה פָּנִים וְזֶה אַחֲוֹר.
וְסוּד זֶה - קוֹל וְדַבּוּר. הַקּוֹל מֵאִיר
לְדַבּוּר לְדַבּוּר, הַדַּבּוּר מֵשְׁלִים אֶת
הַדְּבָר. וְתָמִיד זֶה בְּזֶה עוֹלִים וְלֹא
נִפְרָדִים זֶה מִזֶּה לְעוֹלָמִים. מִשׁוּם
כִּף חֲשׂוֹן וְאִפּוֹד, זֶה פָּנִים וְזֶה
אַחֲוֹר, וְהַכֹּל סוּד אֶחָד בְּלִי הַבְּדֵל
כָּלֵל.

אָמַר לוֹ, אִם כִּף שְׂאִינָם נִפְרָדִים
לְעוֹלָמִים, וְיָמִי שֶׁהִפְרִידָם, הָרִי
שְׁנֵינוּ, שְׁפָתוֹב (משלי טו) מִפְּרִיד
אֲלוֹף, מִזֶּה שְׁפָתוֹב (שמואל א-ב)
וְיִהְיֶה בְּכֹרֶחַ אֲבִיתֶר בֶּן אַחִימֶלֶךְ אֶל
דָּוִד קַעֲיֵלָה אִפּוֹד יֵרֵד בְּיָדוֹ, וְאֵלּוֹ
חֲשׂוֹן לֹא נֶאֱמַר?

אָמַר לוֹ, וְדָאִי כִּף הוּא. כָּל מֵה
שֶׁהוּא חֲשׂוֹב, הוּא טְמִיר וְגִנּוּז,
וְלֹא נִזְכָּר כָּל כִּף. כִּמוֹ כֵּן נוֹשְׂאֵי
אִפּוֹד בֵּד - מֵה שֶׁהוּא בְּגָלוּי יוֹתֵר,
הוּא נִזְכָּר, בְּשִׁבִיל שְׁמֵתֶפֶסֶה מֵה
שֶׁהוּא בְּגִנּוּזוֹת וְטְמִירוֹת, וְעַל כֵּן
נִזְכָּר מֵה שֶׁהוּא בְּגָלוּי יוֹתֵר.

וּמִשׁוּם כִּף הַשֵּׁם הָעֲלִיּוֹן הוּא סוּד
בְּטְמִירוֹת וְגִנּוּזוֹת, וְלֹא נִזְכָּר אֶלֶּא
בְּשֵׁם שֶׁהוּא בְּהַתְגַּלּוּת. זֶה נִזְכָּר,
וְזֶה נִגְנוּז. זֶה בְּגָלוּי וְזֶה בְּנִסְתָּר.
וְכֹל מֵה שֶׁהַתְגַּלּוּת, הוּא נִזְכָּר
לְעוֹלָמִים. הַשֵּׁם הַגִּנּוּז הוּא
יְהוָה. הַשֵּׁם שֶׁהוּא בְּהַתְגַּלּוּת
הוּא אֲדֹנָי, וְעַל זֶה נִכְתָּב
בְּאוֹתִיּוֹת טְמִירוֹת וְנִקְרָא
בְּאוֹתִיּוֹת הֶלְלוּ וְנִתְכַּפְּסָה זֶה בְּזֶה,
לְהִיּוֹת הַכְּבוֹד הָעֲלִיּוֹן טְמִיר וְגִנּוּז
לְעוֹלָמִים. שְׁכָל דְרָכֵי הַתּוֹרָה כִּף
הֵם - גְּלוּי וְנִסְתָּר. וְכֹל דְבָרֵי
הָעוֹלָם, בֵּין שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה וּבֵין
שֶׁל הָעוֹלָם שְׁלֵמַעֲלָה, כָּלֵם
טְמִירִים וְגִלּוּיִים.

פָּתַח וְאָמַר, (יזנה א) וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו
הַגִּידָה נָא לָנוּ בְּאֲשֶׁר לָמִי הִרְעָה
הַזֹּאת לָנוּ וְגוֹ'. בְּפִסּוּק הַזֶּה יֵשׁ
לְהַתְבַּוֵּן, כָּלֵם שְׂאֵלוֹ בְּסוּד

רָקִבֵר דָּא, אֹרִים: דְּנִהְרִין בְּמַלְיָהוּ. תוּמִים:
דְּאֲשְׁלִימוּ בְּמַלְיָהוּ. דָּא פָּנִים. וְדָא
אַחֲוֹר. וְרִזָּא דָּא קוֹל וְדַבּוּר. קוֹל אֲנִהְרִי
לְדַבּוּר, לְמַלְלָא. דַּבּוּר אֲשְׁלִים מְלָה. וְתַדִּיר
דָּא בְּדָא סִלְקוֹן, וְלֹא אֲתַפְרִשֵׁן דָּא מִן דָּא
לְעוֹלָמִין, וּבְגִין כִּף, חֲשׂוֹן וְאִפּוֹד, דָּא פָּנִים וְדָא
אַחֲוֹר וְכֹלֵא רִזָּא חֲדָא בְּלֹא פְרִישׁוּ כָּלֵל.

אָמַר לִיה, אִי הָכִי דְלֹא מִתְפָּרֵשׁ לְעוֹלָמִין,
וּמֵאֵן דְּאֲפְרִישׁ לוֹן, הָא תְּגִינֵן, דְּכִתִּיב,
(משלי טו) מִפְּרִיד אֲלוֹף, מֵהוּ דְּכִתִּיב, (שמואל א כג)

וְיִהְיֶה בְּכֹרֶחַ אֲבִיתֶר בֶּן אַחִימֶלֶךְ אֶל דָּוִד
קַעֲיֵלָה אִפּוֹד יֵרֵד בְּיָדוֹ, וְאֵלּוֹ חֲשׂוֹן לֹא קֶאֱמַר.
אָמַר לִיה, וְדָאִי הָכִי הוּא, כָּל מֵה דְּהוּא
חֲשׂוֹב, אִיהוּ טְמִיר וְגִנּוּז, וְלֹא אֲדַכְּרָה כָּל
כִּף. כִּגְוֹנָא דָּא נוֹשְׂאֵי אִפּוֹד בֵּד, מֵה דְּאִיהוּ
בְּאֲתַגְלִיָּא יִתִּיר, אִיהוּ אֲדַכְּרָה, בְּגִין דִּיתְכַּפְּסִי מֵה
דְּאִיהוּ בְּגִנּוּזוֹ וְטְמִירוֹ. וְעַל דָּא אֲדַכְּרָה מֵה
דְּאִיהוּ בְּאֲתַגְלִיָּא יִתִּיר.

וּבְגִין כִּף, שְׂמָא עֲלָאָה אִיהוּ רִזָּא בְּטְמִירוֹ
וְגִנּוּזוֹ, וְלֹא אֲדַכְּרָה אֶלֶּא בְּשְׂמָא דְּאִיהוּ
בְּאֲתַגְלִיָּא. דָּא אֲדַכְּרָה, וְדָא אֲגִנִּיז. דָּא
בְּאֲתַגְלִיָּא, וְדָא בְּסִתִּירוֹ, וְכֹל מֵה דְּאֲתַגְלִיָּא
אִיהוּ אֲדַכְּרָה לְעוֹלָמִין. שְׂמָא דְּגִנִּיז אִיהוּ יְהוָה,
שְׂמָא דְּאִיהוּ בְּאֲתַגְלִיָּא אִיהוּ אֲדֹנָי, וְעַל דָּא
אֲכַתּוּב בְּאֲתוּוֹן טְמִירִין, וְאֲקָרִי בְּאֲתוּוֹן אֵלִין,
וְאֲתַכְּפִי דָּא בְּדָא, לְמַהוּ יִקְרָא עֲלָאָה טְמִיר
וְגִנִּיז לְעוֹלָמִין. דְּכָל אֹרְחֵי דְּאוֹרִיָּתָא הָכִי
הוּא, אֲתַגְלִיָּא וְסִתִּימָא. וְכָל מְלִין דְּעֲלָמָא בֵּין
דְּעֲלָמָא דִּין, וּבֵין דְּעֲלָמָא דְּלַעֲיֵלָא, כְּלָהוּ אִיהוּ
טְמִיר וְגִלּוּי.

פָּתַח וְאָמַר, (יזנה א) וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו הַגִּידָה נָא לָנוּ
בְּאֲשֶׁר לָמִי הִרְעָה הַזֹּאת לָנוּ וְגוֹ'. הָאִי
קָרָא אֵת לְאֲסִתְכֹלָא בִּיה, כְּלָהוּ בְרִזָּא

החכמה, שכתוב הגידה נא לנו באשר למי באשר למי באשר - שאלו בסוד החכמה. כאן שאלו סוד שהוא בנגלה, לדעת אם בא מזרעו של יוסף, שכיון שראה הים את ארונו, מיד נבקע והיה יבשה, שכתוב (תהלים קיד) הים ראה וינס. הים ראה את אותו שכתוב בו (בראשית לט) וינס ויצא החוצה. מיד - הירדן יסב לאחור.

ועל כן שאלו אותו באשר, שכתוב בו ביוסף, באשר את אשתו. אם באת מאותו הזרע, התפלל שישתק הים מאתנו. למי - ואם באת מזרעו של יעקב, שכתוב בו (שם לב) למי אתה ואנה תלך. והם היו מלאכים קדושים ששלח בשליחותו ונצל מאותה צרה. התפלל לרבונך, וישלח מלאכו ונצל מאותה צרה.

ואם לא, מה מלאכתך - במה אתה מתעסק בכל יום? ומאין תבוא - מי הם אבותיך? מה ארצך - אם היא ארץ שראויה להעניש. ואי מזה עם אתה - אם הוא עמלק או אחד משבעה עממים שראויים להעניש. הכל שאלו אותו כראוי. מה השיב להם? ויאמר להם עברי אנכי, מאותו זרע של אברהם העברי שקדש את שם רבונך בכל יום בעולם. ואת ה' אלהי השמים אני ירא וגו'. הם לא שאלו אותו אלא דבר בנגלה ובנסתר לדעת בו, והוא השיב להם הכל בנגלה.

מה פתוב? וייראו האנשים יראה גדולה. פיון ששמעו את שמו של הקדוש ברוך הוא, מיד פחדו, משום שכלם היו יודעים את הנסים והגבורות שעשה הקדוש ברוך הוא בינם. וכיון שאמר להם את שמו של הקדוש ברוך הוא, מיד פחדו לפניו פחד רב.

דאמר לון שמה דקודשא בריה דאורייתא, מינד דחילו קמיה דחילו סגיא.

דחכמתא שאילו. דכתיב הגידה נא לנו באשר למי באשר, רזא דחכמתא שאילו. הכא שאילו רזא דאיהו באתגלייא, למנדע אי מזרעא דיוסף קאתי, דימא כיון דחמא ארונא דיליה, מיד אתבקע, והיה יבשה, דכתיב (תהלים קיד) הים ראה וינס, הים ראה, ההוא דכתיב ביה (בראשית לט) וינס ויצא החוצה. מיד הירדן יסוב לאחור.

ועל דא שאילו ליה באשר, דכתיב ביה ביוסף, (בראשית לט) באשר את אשתו. אי מההוא זרעא קא אתית, צלי דישתוק ימא מינך. למי, ואי מזרעא דיעקב קא אתית, דכתיב ביה, (בראשית לב) למי אתה ואנה תלך, ואינון הוו מלאכין קדישין, דשדר בשליחותיה, ואשתזיב מההוא עאקו. צלי למרך, וישדר מלאכיה, ונשתזיב מההוא עאקו.

ואי לאו, מה מלאכתך, במה אשתדלותך בכל יומא. ומאין תבא, מאן אינון אבהתך. מה ארצך, אי היא ארעא דאתחזייא לאתענישא. ואי מזה עם אתה, אי הוא עמלק, או חד משבעה עממין, דאתחזון לאתענישא. פלא שאילו ליה פדקא יאות.

מה אתיב לון, ויאמר אליהם עברי אנכי, מההוא זרעא דאברהם העברי, דאקדיש שמה דמאריה בכל יומא בעלמא. ואת יי' אלהי השמים אני ירא וגו', אינון לא שאילו ליה אלא מלה באתגלייא ובאתפסייא למנדע ביה. ואיהו אתיב לון פלא באתגלייא.

מה פתיב וייראו האנשים יראה גדולה, פיון דשמעו שמה דקודשא בריה דאורייתא, מינד דחילו, בגין דכלהו הוו ידעין נסין וגבוראן דעבד קדשא בריה דאורייתא, וכיון דאמר לון שמה דקודשא בריה דאורייתא, מינד דחילו קמיה דחילו סגיא.

עוד אמר להם שהוא בורח מלפני הקדוש ברוך הוא, ועל פן אמרו לו, מה זאת עשית שאתה ברחת מפניו ולא עשית מצוותיו. ומשום כך מה זאת עשית שאתה עברת על מצוות רבוך.

ובא ראה, כל אלו שהתגירו אחר כך, כשראו את הנסים והגבורות שעשה לו הקדוש ברוך הוא ליונה ביים, וכלם ראו אותו כשנפל ביים, ואותו דג שעולה ובוֹלֵעַ אותו לפניהם, וכשבא אותו דג גדול לעיני הפל ופלט אותו לכיפה, באו אליו והתגירו כלם. זהו שכתוב (יונה ב) משמרים הכלי שוא חסדם יעזבו.

ובא ראה, כל אלה היו גרי צדק, והתחכמו בתורה, והיו חכמים עליונים. משום שהרי הקדוש ברוך הוא התרצה בהם, ובכל אלו שקרבו אליו ומקדשים את שמו בגלוי, שכאשר מתקדש שמו בגלוי, שמו הנסתר מתעלה על כסא כבודו, שכתוב (ויקרא כב) ונקדשתי בתוך בני ישראל.

(בא וראה מה כתוב) (שמות ט) וירכסו את החשן מטבעתיו אל טבעת האפד בפתיל תכלת. למה בפתיל תכלת? אלא להראות שהתכלת הזו נקשרת בכל, ועל זה הכל הוא בסוד עליון.

מה כתוב? (שם כח) פעמון זהב ורמון, ובארנו שהכל בסוד עליון כפי שאמרנו. מה כתוב? ונשמע קולו בבאו אל הקדש לפני ה'. משום שצריך קול שנשמע, והברכות ישרו על העולם בשביל הפהן, שהוא מברך את הכל ועובד הכל. פעמון זהב, הרי בארנו. רמון, שמתמלא כמו הרמון הזה שהוא מלא מהכל, והכל בארנו.

הוא אמר לון, דאיהו ערק מקמי קדשא בריך הוא. ועל דא אמרו ליה, מה זאת עשית, דאנת ערקת מקמיה, ולא עבדת פקודי. ובגין כך מה זאת עשית דאנת עברת על פקודי דמארך.

ותא חזי, כל אלין אתגירו לבתר, בד חמו נסין וגבורין דעבד ליה קדשא בריך הוא ליונה בימא. וכלהו חמו ליה בד נפל בימא, (דף ר"א ע"א) והוא נונא דסליק ובלע ליה קמיהו. וכד אתא ההוא נונא רבא לעיניהון דכלא, ופלט ליה ליבשתא, אתו לגביה ואתגירו כלהו. הדא הוא דכתיב, (יונה ב) משמרים הכלי שוא חסדם יעזבו.

ותא חזי, כלהו אלין הוו גרי צדק, ואתחכמו באורייתא, והוו חכימין עלאין, בגין דהא קדשא בריך הוא אתרעי בהו, ובכל אינון דמקרבי לגביה, ומקדשין שמיה באתגליא דכד אתקדש שמיה באתגליא, שמיה דאתפסיא, אסתליק על כרסי יקריה, דכתיב, (ויקרא כב) ונקדשתי בתוך בני ישראל.

(הא הוי מה כתיב) (שמות ט) וירכסו את החשן מטבעותיו אל טבעות האפוד בפתיל תכלת. אמאי בפתיל תכלת. אלא לאחזאה דהאי תכלא אתקשר בכלא. ועל דא כלא איהו ברזא עלאה.

מה פתיב, פעמון זהב ורמון, ואוקימנא, וכלא איהו ברזא עלאה כדקאמרן. מה כתיב, ונשמע קולו בבאו אל הקדש לפני יי'. בגין דאצטריך קלא דאשתמע, וברפאן ישרון על עלמא בגיניה דכהנא, דאיהו מברך כלא, ופלא כלא. פעמון זהב, הא אוקימנא. רמון, דאתמלייא כרמונא דא, דאיהו אתמלייא מפלא, וכלא אוקימנא.

ויעש את מעיל האפוד מעשה אורג כליל תכלת. הרי נתבאר בסוד החושן והאפוד, והכל אחד. כליל תכלת, שכך ראוי כמו שבארנו, שתכלת הוא סוד של אור הפסא. תכלת שהוא בקשר של אור לבן, הפל פאחד. ועל זה התכלת הוא לאפוד.

אמר רבי שמעון, הלבושים הללו של הפהן, פלם הם בסוד עליון, להיות לבושים שלמטה כמו שלמעלה. בא וראה, פיון שמייכאל הוא כהן גדול וכא מצד הימין, למה פתוב בגבריאל, (דניאל יב) האיש לבוש הפדים? שהרי הלבושים הם לכהן הגדול, ומייכאל הוא הפהן, וכא מצד הימין? אלא מכאן ששמאל נכלל בימין תמיד, והתלבש בגבריאל בלבושים הללו.

עוד, שהרי גבריאל התמנה שליח בעולם הזה, וכל שליח שהתמנה בעולם הזה, צריך להתלבש בלבושי העולם הזה, והרי בארנו בסוד הנשמה, כשהיא עולה למעלה היא מתלבשת בלבוש כמו שלמעלה, כדי להיות שם. וכן פשיוורת למטה מלמעלה, הפל הוא כמו שאותו מקום שהולכת לשם. כמו כן כל אותם שלוחים שהתמנו בשליחות בעולם הזה, והרי בארנו.

ובא ראה, המעיל הזה של האפוד - לכסות עליו כשלוכש אותו. פתוב (תהלים קלט) אחר וקדם צרתני ותשת עלי כפכה. פסוק זה הרי פרשוהו.

אבל בא וראה, בשעה שברא הקדוש ברוך הוא את אדם הראשון, זכר ונקבה נבראו, והיו שניהם זה עם זה קשורים, הנקבה לאחור והזכר לפנים, עד שנסר

ויעש את מעיל האפוד מעשה אורג כליל תכלת. (שמות לט) הא אתמר ברזא דחשן ואפוד, וכלא חד. כליל תכלת, דהכי אתחזי כמה דאוקימנא, דתכלא איהו רזא דנהורא דכורסייא תכלא דאיהו בקשורא דנהירו חורא, פלא כחדא. ועל דא תכלא לאפודא איהו.

אמר רבי שמעון, הני מאני דלבושין דכהנא, פלהו ברזא עלאה איהו, למהוי לבושין דלתתא, פגוונא דלעילא. תא חזי, פיון דמיכאל פהנא רבא איהו, ואתי מסטרא דימינא, אמאי כתיב בגבריאל, (דניאל יב) האיש לבוש הפדים, דהא לבושין לכהנא רבא איהו, ומייכאל איהו כהנא, ואתי מסטרא דימינא. אלא מהכא, דשמאלא אתפליל בימינא תדיר, ואתלבש בגבריאל בלבושין אלין.

תו, דהא גבריאל איהו אתמנא שליחא בהאי עלמא, וכל שליחא דאתמנא בהאי עלמא, אצטריך לאתלבשא בלבושין דהאי עלמא, והא אוקימנא ברזא דנשמתא, פד סלקת לעילא אתלבשת בלבושא כגוונא דלעילא, בגין למהוי תמן. וכן פד נחתת לתתא מלעילא, פלא איהו כגוונא דההוא אתר דאזלת תמן. פגוונא דא כל אינון שליחן דאתמנן בשליחותא בהאי עלמא, והא אוקימנא.

והא חזי, האי מעילא דאפודא, לחפיא עליה, פד לביש ליה. פתיב (תהלים קלט) אחר וקדם צרתני ותשת עלי כפכה. האי קרא הא אוקמוהו.

אבל תא חזי, בשעתא דברא קדשא בריך הוא לאדם הראשון. דכר ונוקבא אתבראו,

והו תרווייהו דא עם דא קשורא, נוקבא לאחורא, ודכורא לקמא, עד

אוֹתָם הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהַתְקִין
אוֹתָהּ וְהַכְנִיס אוֹתָהּ לִפְנֵי אָדָם
לְהִסְתַּכֵּל פָּנִים בְּפָנִים. וְכִיּוֹן
שֶׁהִסְתַּכְּלוּ פָנִים בְּפָנִים, אִזְ רִבְתָּה
הָאֵהָבָה בְּעוֹלָם, וְהוֹלִידוּ תוֹלְדוֹת
בְּעוֹלָם, מֵה שֶׁלֹּא הָיָה מִקְדָּם לְכֵן.
וְהָרִי בְּאַרְנוֹ.

וְאַחַר שֶׁחָטָא אָדָם וְהָאֵשָׁה, וּבָא
נֹחַשׁ עַל חַוָּה וְהִטִּיל בָּהּ זֶהְמָה,
הוֹלִידָה חַוָּה אֶת קַיִן, וְהָיָה דִּיּוֹקְנוּ
דִּיּוֹקָן שְׁלֹמְעֵלָה וּמִטָּה מִסוּד
הַזֶּהְמָה שֶׁל הַצַּד הָאֲחֵר וּמִהַצַּד
שְׁלֹמְטָה. וְעַל כֵּן הוּא הָיָה
הִרְאשׁוֹן שֶׁעָשָׂה מוֹת בְּעוֹלָם,
מִשׁוּם שֶׁהַצַּד שֶׁלּוֹ גָרַם. הַנֹּחַשׁ
דִּרְכּוֹ הוּא לְאַרְבַּ לְהַרְגַּ, אוֹתוֹ שָׂבָא
מִמֶּנּוּ בְּדַרְכּוֹ לִקְחַ וְהִלְךְ. וְעַל זֶה
כְּתוּב (בְּרֵאשִׁית ד) וַיְהִי בְּהִיּוֹתָם
בַּשָּׂדֶה וַיִּקַּם קַיִן אֶל הָבֶל אָחִיו
וַיַּהַרְגֵהוּ.

מִצְאָנוּ בְּסִפְרֵי הַקְדְּמוֹנִים,
שֶׁכְּשֶׁהָרַג קַיִן אֶת הָבֶל, הָיָה נוֹשֵׁף
אוֹתוֹ נְשִׁיכוֹת כְּנֹחַשׁ, עַד שֶׁהוֹצִיא
אֶת נִשְׁמָתוֹ וְהָרַג אוֹתוֹ.

וְכֵן הַדְּבָרִים חֲזָרוּ לִיסוּד
הִרְאשׁוֹן, וְאִם קַיִן לֹא הָיָה מִן
אוֹתוֹ הַצַּד, לֹא נִמְצָא כֹּף לְאָחִיו.
וְעַל כֵּן, כִּיּוֹן שֶׁרָאָה אָדָם שֶׁנִּהְרַג
הָבֶל וְגֵרַשׁ קַיִן, אָמַר: מֵה אֲנִי
אוֹלִיד מִכָּאן וְהִלְאָה. נִפְרַד
מֵאִשְׁתּוֹ מֵאָה וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה,
וְרוּחוֹת נִקְבוֹת טְמְאוֹת הָיוּ בְּאוֹת
וּמִתְחַמְּמוֹת מִמֶּנּוּ, וְהָיָה מוֹלִיד
רוּחוֹת וְשָׂדִים, וְנִקְרְאוּם נִגְעֵי בְּנֵי
אָדָם, וּבְאַרְנוֹ.

אַחַר כֵּן קָנָא וְהִתְלַבֵּשׁ בְּקִנְאָה,
וְהִתְחַבֵּר בְּאִשְׁתּוֹ וְהוֹלִיד אֶת שֵׁת,
שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית ה) וַיּוֹלֵד בְּדַמּוֹתוֹ
כְּצִלְמוֹ וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ שֵׁת. זֶהוּ
בְּדַמּוֹתוֹ כְּצִלְמוֹ, מֵה שֶׁלֹּא הָיָה כֹּף
בְּרֵאשׁוֹנָה, בְּאוֹתָם בְּנֵים רֵאשׁוֹנִים
שֶׁהָיוּ מִקְדָּם לְכֵן.

וְהוּוּ מִקְדָּמַת דְּנָא.

דְּנָסַר לוֹן קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאַתְקִין לָהּ,
וְאַעִיל לָהּ לְקַמִּיָּה דְּאָדָם, לְאַסְתַּכֵּלָא אַנְפִּין
בְּאַנְפִּין, וְכִיּוֹן דְּאַסְתַּכְּלוּ אַנְפִּין בְּאַנְפִּין, כְּדִין
אַתְסַגִּי רַחֲמֵימוֹתָא בְּעַלְמָא, וְאוֹלִידוּ תוֹלְדִין
בְּעַלְמָא, מֵה דְלֹא הָווֹת מִקְדָּמַת דְּנָא, וְהָא
אוֹקִימָנָא.

וְלִבְתָּר דִּחַב אָדָם וְאַתְתָּא, וְאַתָּא נֹחַשׁ עַל
חַוָּה, וְאַטִּיל בָּהּ זֶהְמָא, אוֹלִידַת חַוָּה
לְקַיִן, וְהָוָה דִּיּוֹקְנֵיהּ, דִּיּוֹקְנָא דְלֵעִילָא וְתַתָּא,
מִרְזָא דְזוּהֵמָא דְסִטְרָא אַחְרָא, וּמִסְטְרָא
דְלַתְתָּא. וְעַל דָּא אִיהוּ הָוָה קְדָמָאָה, דְעַבְד
מוֹתָא בְּעַלְמָא, בְּגִין דְסִטְרָא דִילֵיהּ גָּרִים.
חַוָּיָא אוֹרְחֵיהּ הוּא לְמַהוּי כַּמִּין לְקִטּוּלָא,
הֵהוּא דְאַתִּי מְגִיָּה אוֹרְחֵיהּ נְקִיט וְאַזִּיל, וְעַל
דָּא כְּתִיב (בְּרֵאשִׁית ד) וַיְהִי בְּהִיּוֹתָם בַּשָּׂדֶה וַיִּקַּם
קַיִן אֶל הָבֶל אָחִיו וַיַּהַרְגֵהוּ.

אַשְׁבַּחְנָא בְּסִפְרֵין קְדָמָאִין, דְכַד קָטַל לֵיהּ
קַיִן לְהָבֶל, הָוָה נִשִּׁיף לֵיהּ נְשִׁיכִין,
(דף רל"א ע"ב) כְּחַוָּיָא, עַד דְאַפִּיק נִשְׁמָתֵיהּ,
וְקָטַל לֵיהּ.

וְכֵן מְלִין אֶהְדְּרוּ לִיסוּדָא קְדָמָאָה, וְאִי לָאו
דְהָוָה קַיִן מֵהֵהוּא סִטְרָא, לֹא אִשְׁתַּכַּח
הָכִי לְגַבֵּי אַחוּהּ. וְעַל דָּא, כִּיּוֹן דְחִזָּא אָדָם
דְאַתְקִטִּיל הָבֶל, וְאַתְתְּרִיךְ קַיִן, אָמַר, מֵה אֲנָא
אוֹלִיד מִכָּאן וְלֵהִלְאָה, אַתְפָּרַשׁ מֵאַתְתִּיָּהּ מֵאָה
וּתְלַתִּין שָׁנִין, וְרוּחִין נוֹקְבֵי מִסְאַבֵּי, הוּוּ אַתְיִין
וּמִתְחַמְּמִין מְגִיָּה, וְהָוָה אוֹלִיד רוּחִין וְשָׂדִין,
וְאַקְרוּן נִגְעֵי בְּנֵי אָדָם, וְאוֹקִימָנָא.

לְבְתָר קַנֵּי וְאַתְלַבֵּשׁ בְּקִנְאָה, וְאַתְחַבֵּר
בְּאַתְתִּיָּהּ, וְאוֹלִיד לֵשֵׁת. דְכְּתִיב,
(בְּרֵאשִׁית ה) וַיּוֹלֵד בְּדַמּוֹתוֹ כְּצִלְמוֹ וַיִּקְרָא אֶת
שְׁמוֹ שֵׁת. דָּא אִיהוּ בְּדַמּוֹתוֹ כְּצִלְמוֹ, מֵה

דְלֹא הָוָה הָכִי בְּקְדָמִיתָא, בְּאִינוּן בְּנִין קְדָמָאִי, דְהוּוּ מִקְדָּמַת דְּנָא.

משום שהרי בראשונה התחברות
אחרת היתה אליו, ופרשוהו, עד
שבא חנה והתקינה הקדוש
ברוך הוא לאדם, והתחברו פנים
בפנים. ועל זה כתוב, (שם ב) לזאת
יקרא אשה. זוהי אשה, אבל
אחרת לא נקראת כך, והרי
פרשוהו. ומשום שאדם וחנה
נבראו כאחד, כתוב (שם ה) זכר
ונקבה בראם ויברך אתם. שניהם
כאחד היו. ועל זה כתוב, אחור
וקדם צרפתי.

בא וראה, אפוד וחשן - אחור
וקדם היו, וכשהפנה התלבש
בהם, היה דומה בדיוקן עליון.
והרי נתבאר שאז פניו האירו
והאורות בלטו, ועלו למעלה
מאורות, ואז היה יודע את הדבר.
ומשום כך תקון החשן ותקון
האפוד כאחד נקשרו, ואף על גב
שתקון זה אינו פתקון זה, והכל
בסוד אחד. קשר של זה בזה,
להתאחד חשן באפוד בארבע
טבעות שנקשרו במקום הזה
ובמקום הזה. והם סוד אותן
המרכבות שנקשרו בצד הזה
שלמטה לאותם שלמעלה, והכל
הוא בסוד של אופנים וחיות.

כתוב, בראשית ברא אלהים את
השמים ואת הארץ. ופרשוהו,
שהרי הכל כמו כן נעשה המשכן.
כמו שהעולם התחתון עשה כמו
העולם העליון, וכל מעשהו
שעשה כמו שלמעלה - כך גם
המשכן, כל מעשיו הם כמעשה
וכמו של העולם (העליון). (ובאריה,
כדגמא זו נעשה המשכן, וכל מעשיו שעשה
בעולם הזה - כדגמא שלמעלה עשה. וכך גם פן
המשכן, כל מעשיו הם כדגמת מעלה, כדגמת
העולם התחתון וכדגמת העולם העליון).

ובסוד זה, כל מעשי המשכן, כלם
מעשים ותקונים שלמעלה
ולמטה, כדי להשרות שכינה
בעולם בדיורים העליונים

בגין, דהא בקדמיתא, אתחברותא אתרא הוות
לגביה, ואוקמוה, עד דאתת חנה,
ואתקין לה קדשא ברין הוא לגביה דאדם,
ואתחברו אנפין באנפין. ועל דא כתיב, (בראשית
ב) לזאת יקרא אשה, דא איהי אתתא, אבל
אתרא לא אקרי הכי. והא אוקמוה. ובגין כך,
דאדם וחנה כחדא אתבריאוו, כתיב (בראשית ה)
זכר ונקבה בראם ויברך אותם, תרווייהו
כחדא הוו. ועל דא כתיב, אחור וקדם צרפתי.
הא חזי, אפוד וחשן, אחור וקדם הוו, וכד
פהנא אתלבש בהו, הוה דמי בדיוקנא
עלאה. והא אתמר, דכדין אנפוי נהירין,
ואתוון בלטיין, וסלקין לעילא מנהרין, וכדין
הוה ידע מלה.

ובגין כך, תקוונא דחושנא, ותקוונא דאפודא,
כחדא מתקשרין. ואף על גב דתקוונא
דדא לאו איהו פתקוונא דדא, וכלא ברזא
חדא. קשוטא דדא בדא, לאתאחדא חושנא
באפודא, בארבע עזקן, דאתקשרן בהאי אתר,
ובהאי אתר. ואינון רזא דאינון רתיכין,
דמתקשרן בהאי סטרא דלתתא, לאינון
דלעילא, וכלא איהו ברזא דאופנין וחיות.

כתיב, בראשית ברא אלהים את השמים ואת
הארץ. ואוקמוה, דהא כלא כגוונא דא
אתעביד משכנא, כגוונא דעלמא תתאה, עבד
כגוונא דעלמא עלאה, וכל עובדוי דעבד
כגוונא דלעילא. הכי נמי משכנא, כל עובדוי
אינון כעובדא וכגוונא דעלמא (עלאה). (ס"א
ואוקמוה כגוונא דא אתעביד משכנא וכל עובדוי דעבד קהאי עלמא כגוונא
דלעילא עבד. והכי נמי משכנא כל עובדוי אינון כגוונא דלעילא כגוונא
דעלמא תתאה וכגוונא דעלמא עלאה).

ורזא דא כל עובדין דמשכנא, פלהו עובדין
ותקונין דלעילא ותתא, בגין לאשראה

ובדיורים התחוננים. כמו כן גן
עדן למטה הוא כמו העליון. וכמו
התחונן - כל הציורים וכל
הדיקנאות של העולם כלם שם.
ועל פן עבודת המשפן ועבודת
שמים וארץ, כלם בסוד אחד.

כתוב (ישעיה מ) שאו מרום עיניכם
וראו מי ברא אלה וגו'. פסוק זה
פרשוהו, אבל בא וראה, וכי
בשביל שישתפל אדם בעיניו
למעלה ומעלה אותם למעלה,
יכול להסתפל במה שלא הרשה
לדעת ולראות?

אָלֵא, שאו מרום עיניכם - מי
שרוצה להסתפל במעשי הקדוש
ברוך הוא, זקוף עיניו למעלה
ויראה כמה חילות וכמה מחנות
מעשים משנים זה מזה, גדולים
אלה מאלה, ואז תראו ותשאלו
ותאמרו, מי ברא אלה. מי ברא
אלה, הרי בארנו סוד של מי, ברא
אלה, שהוא מקום שעומד מרום
וגנוז ונסתר ולא ידוע ועומד
תמיד לשאלה, משום שלא
התגלה לאותו מקום.

המוציא במספר צבאם, מה זה
המוציא? אלא משום שאותו
מקום טמיר וגנוז, הוא מוציא
הכל בסוד הקול שיוצא מהשופר.
ואותו קול הוא מספר של כל
החילות העליונים וחשבון של
הכל. ומשם נמצא סוד האמונה
העליונה בכל אותם צדדים
עליונים, עד ששופעות הדרגות
ונמשכות למטה, ונפרדים כמה
חילות למיניהם, וכלם עומדים
בחשבון ונקראים בשם. מרב
אונים - זה צד הימין. אמיץ כח
- הצדדים ששופעים משני
עברים.

דבר אחר שאו מרום עיניכם וראו
מי ברא אלה - הפסוק הזה
כשהוקם המשפן והנה מתפקן.

שכינתא בעלמא, בדיורין עלאין, ובדיורין
תתאין. פגוונא דא, גן עדן לתתא, איהו
כגוונא עלאה. וכגוונא תתאה, כל ציורין, וכל
דיוקנין דעלמא כלהו תמן. ועל דא, עבידת
משפנא, ועבידת שמים וארץ, כלהו ברזא
חדא.

כתוב (ישעיה מ) שאו מרום עיניכם וראו מי ברא
אלה וגו'. האי קרא אוקמוה, אבל תא
חזי, וכי בגין דיסתפל בר נש עינוי לעילא,
וזקוף לון לעילא, יכיל למנדע ולאסתפל
במה דלא אתרשו למנדע ולמחמי.

אָלֵא שאו מרום עיניכם, מאן דבעי לאסתפל
ולמנדע בעובדוי דקודשא בריה הוא,
יזקוף עינוי לעילא, ויחמי כמה חיילין, וכמה
משריין, עובדין משניין דא מן דא, רברבין
אלין מאלין. וכדין תחמוז ותשאלו ותימרון,
מאן ברא אלין. מי ברא אלה, הא אוקימנא
רזא דמי, ברא אלה. דהוא אתר דקיימא מרום
וגניז וסתים ולא ידיע, וקיימא תדיר לשאלה,
בגין דלא אתגלייא ההוא אתר.

המוציא במספר צבאם, מאי המוציא. אלא
בגין דההוא אתר דאיהו טמיר וגניז,
איהו אפיק כלא, ברזא דקול דנפיק משופר.
וההוא קול, איהו מספר דכל חילין עלאין,
וחושפנא דכלא. ומתמן אשתכח רזא
דמהימנותא עלאה, בכל אינון סטרין עלאין,
עד דנגדין דרגין, ואתמשכאן לתתא,
ואתפרשאן כמה חילין לזנייהו, וכלהו קיימן
בחושפנא, ואקרון בשמא. מרוב אונים, דא
סטרא דימינא. ואמיץ כח, דא סטרא
דשמאלא. איש לא נעדר, סטרין דנגדין
מתרין עברין. (דף רל"ב ע"א).

דבר אחר שאו מרום עיניכם וראו מי ברא

כל מי שראה את המשפך, הסתפל בו למעלה ומטה, ואת הכל ראה במשפך, משום שכל מעשי העולם העליון והתחתון, כלם נתקנו במשפך, ויחרי בארנו - כל מי שרואה אותם הקרסים במשפך והסתפל בהם, היה מסתפל באור שלהם באור הכוכבים, משום שפך עומדים הכוכבים ברקיע.

פתח ואמר, (תהלים קמח) הללויה הללו את ה' מן השמים וגו'. בא וראה, התשפחת ה' אמר דוד כנגד סוד השם הקדוש, שהוא כלל של תשפחת הכל. שתי תשפחות הן, כמו סוד השם הקדוש העליון, שהוא הכלל של תשפחת הכל. ואלו: זה, והשבח האחרון, שהוא כללות השבחים של הכל, שכתוב (שם ק) הללויה הללו אל בקדשו וגו'. אבל זה היה על עשרה מינים, וזהו על שבעה, והכל סוד אחד בשם הקדוש.

הללויה הללו את ה' מן השמים, זוהי ראשית של ששה צדדים להתפשט למטה, שגהו סוד שקיים לשאלה, כמו שנאמר (דברים ה) כי שאל נא לימים ראשנים אשר היו לפניך וגו'. עד כאן יש רשות לשאלה. מן היום אשר ברא וגו', ועד קצה השמים - מכאן והלאה לא עומד לשאלה, משום שהוא מקום טמיר וגנוז.

ועל זה, הללו את ה' מן השמים הללוהו במרומים - אלו שני צדדים, (שם ו) הנהחלה) זמין ושמאל. ומכאן מתפשטים כל האחרים למטה בסוד הדרגות להתפקן כראוי. הללוהו כל מלאכיו - אלו הם שני עמודים שעומדים תחת הגוף להשעין את הגוף עליהם.

למשען גופא עליהו.

אלה, האי קרא כד אתקם משפנא. והוה אתתקן, כל מאן דחמי ליה למשפנא, אסתפל ביה לעילא ותתא, וכלא חמי ביה במשפנא. בגין דכל עובדין דעלמא עלאה ותתאה, כלהו אתתקנו ביה במשפנא, והא אוקימנא, כל מאן דחמי אינון קרסים במשפנא, ואסתפל בהו, הוה מסתפל בנהירו דלהון, בנהירו דככביא, בגין דהכי קיימן ככביא ברקיעא.

פתח ואמר, (תהלים קמח) הללויה הללו את יי' מן השמים וגו', תא חזי תושבחתא דא אמר דוד, לקבל רזא דשמא קדישא, דאיהו כללא דתושבחתא דכלא. תרין תשבתון אינון, כגוונא דרזא דשמא קדישא עלאה, דאיהו כללא דתושבחתא דכלא. ואינון: דא, ותושבחתא בתראה, דאיהי כללא דתושבחתא דכלא, דכתיב, (תהלים קג) הללויה הללו אל בקדשו וגו'. אבל דא הוה, על עשר מינים. ודא הוא על שבע, וכלא רזא חדא בשמא קדישא.

הללויה הללו את יי' מן השמים, איהו שירותא דשית סטרין לאתפשטא לתתא, דדא איהו רזא דקיימא לשאלה, כמה דאת אמר, (דברים ה) כי שאל נא לימים ראשונים אשר היו לפניך וגו', עד הכא אית רשו לשאלה, מן היום אשר ברא וגו', ועד קצה השמים מכאן והלאה, לאו קיימא לשאלא, בגין דאיהו אתר טמיר וגנוז.

ועל דא הללו את יי' מן השמים הללוהו במרומים, אליו תרין סטרין, (דאינון רופא ושירותא) ימינא ושמאלא. ומחכא אתפשטאן כלהו אחרנין לתתא, ברזא דדרגין לאתתקנא כדקא יאות. הללוהו כל מלאכיו, אליו תרין קיימין דקיימי תחות גופא,

בא וראה, אותם העמודים שהגוף נשען עליהם, עומדים כאן בסוד המלאכים, משום שהירכים הן שליחים ללכת ממקום למקום, ומסוד זה יוצאים אותם שנקראים מלאכים, שהם שליחים ללכת בשליחות אדונם ממקום למקום.

הללוהו כל צבאיו - זהו מקום שיוצאים ממנו כל החילות הקדושים העליונים, סוד אות הברית הקדושה, והוא רשום בכל שאר הרבבות, כמו שאמרנו, שפתיב (ישעיה מח) ה' צבאות שמו, אות הוא בכל שאר החילות והרבבות.

הללוהו שמש וירח - בו עומד הסוד הזה, והוא השמש להאיר, ובו עומדים כוכבים עליונים שמאירים, ומזלות, והרי בארנו. אחר כך חזר למעלה לאותו מקום שעומד ברום המרומים, ושם נתקעים הכל, הללוהו שמי השמים. אחר כך הללו את ה' מן הארץ. כנגד אלה אש וברד וגו'. בא וראה, אותם כוכבים למטה עומדים במשיכה שנמשכים מסוד העליון, משום שהכל עומד בדיוקן עליון, והרי בארנו. ומשום כך כל אותם כוכבים ומזלות מרום הרקיע, כלם עומדים להנהיג בו את העולם שלמטה ממנו, ומשם מתפשטות דרגות, עד שעומדות הדרגות לאותם כוכבים שלמטה, שכלם אין עומדים ברשותם כלום, והרי בארנו, וכלם עומדים ברשות שלמעלה. ועל זה כתוב, (ישעיה מז) יעמדו נא ויושיעך הוכרי שמים החוזים בכוכבים, וכלא איהו ברשותא ואתמר.

ויעשו את הכתנת שש וגו' ואת המצנפת שש וגו'. רבי יוסי פתח, (שמות לט) ויהי הכתנת שש וגו' ויהי המצנפת שש וגו'. רבי יוסי פתח, (ישעיה ב) והיה באחרית הימים נכון יהיה הר בית ה' בראש ההרים וגו'. ויהי באחרית הימים, כשיפקד הקדוש ברוך הוא את בת יעקב ויקים אותה מן העפר

תא חזי, אינון קיימין דגופא אשתען עלייהו, קיימי הקא ברזא דמלאכין, בגין דירכין אינון שליחן, למיזל מאתר לאתר, ומרזא דא, נפקין אינון דאקרוין מלאכין, דאינון שליחן למהו בשליחותא דמאריהון, מאתר לאתר.

הללוהו כל צבאיו, דא איהו אתר דנפקי מניה כל חילין קדישין עלאין, רזא דאת קיימא קדישא, ואיהו רשים בכל שאר רבוון, בדקא אמרן, דכתיב, (ישעיה מח) יי' צבאות שמו, אות איהו בכל שאר חילין ורבוון.

הללוהו שמש וירח, ביה קיימא רזא דא, ואיהו שמשא לאנהרא, וביה קיימין פכבייא עלאין דנהרין, ומזלי, והא אוקימנא. לבתר אהדר לעילא, ליהוא אתר דקאים ברומא דמרומים, ותמן תקיעו דכלא, הללוהו שמי השמים. לבתר הללו את יי' מן הארץ, לקבל אלין אש וברד וגו'.

תא חזי, אינון פכבים לתתא, קיימין במשיכו דאתמשכאן מרזא עלאה, בגין דכלא קיימא בדיוקנא עלאה, והא אוקימנא. ובגין כך כל אינון פכבייא ומזלי, מרום רקיעא, כלהו קיימי לאנהגא ביה עלמא דלתתא מניה, ומתמן אתפשטאן דרגין, עד דקיימין דרגין לאינון פכבייא דלתתא, דכלהו לא קיימי ברשותיהו כלום, והא אוקימנא, וכלהו קיימאן ברשותא דלעילא. ועל דא כתיב, (ישעיה מז) יעמדו נא ויושיעך הוכרי שמים החוזים בכוכבים, וכלא איהו ברשותא ואתמר.

ויעשו את הכתנת שש וגו' ואת המצנפת שש וגו'. רבי יוסי פתח, (שמות לט) ויהי הכתנת שש וגו' ויהי המצנפת שש וגו'. רבי יוסי פתח, (ישעיה ב) והיה באחרית הימים נכון יהיה הר בית ה' בראש

ההרים וגו'. ויהי באחרית הימים, כשיפקד הקדוש ברוך הוא את בת יעקב ויקים אותה מן העפר

ותתחבר השמש בלבנה, אז נכון יהיה הר בית ה' - זו ירושלים למעלה, שתהיה מתקנת בתקונייה להיות נאורה באור שלמעלה, שכל אורה אינו מתקן אלא באור שלמעלה. ובאותו זמן יאור עליה אור עליון על אחד פי שבעה ממה שהיתה מקדם לכן, כפתיוב (שם ל) והיה אור הלבנה באור החמה ואור החמה יהיה שבועתים וגו'.

בראש ההרים, בראשי ההרים היה צריך להיות! מה זה בראש? אלא האור הזה שהיה לה, בראש ההרים הוא. ומיהו ראש ההרים? זה הפה הגדול שהוא ראש ההרים, הראש של כל צד הימין. וזהו שמתקן את הבית תמיד ומכרף אותה להאיר פניה. ועל זה, יהיה נכון.

ובמה יתקן אותה? באותם לבושים שהם כמו שלמעלה, כמו שבארובה. ואותם לבושים כלם עומדים בסוד של שש. והבית הזה, כשיהיה מתקן בראש ההרים הזה, שהוא הפה הגדול, אז נקשר ומתעלה למעלה בקיים עליון, ויאור העולם מאותו האור העליון. (א) וזהו ונשא מגבעות, מכל שאר החילות והמחנות העליונים. ואז, ונהרו אליו כל הגוים.

בא וראה, בשעה שהכהן שלמטה פורש ידיו, אז רוח עליונה מאירה ויוצאת, וכל המאורות מאירים, והאורות נמשכים ונאורים ונקשרים אלה באלה, עד שיאירו את פניה של כנסת ישראל, והכל על ידי האור הראשון שהוא הכהן. וכשהכהן מתעורר למטה, כהן מתעורר למעלה. ובמעשים שלמטה מתעוררת ההתעוררות שלמעלה.

ותתחבר השמש בלבנה, אז נכון יהיה הר בית ה' - זו ירושלים למעלה, שתהיה מתקנת בתקונייה להיות נאורה באור שלמעלה, שכל אורה אינו מתקן אלא באור שלמעלה. ובאותו זמן יאור עליה אור עליון על אחד פי שבעה ממה שהיתה מקדם לכן, כפתיוב (שם ל) והיה אור הלבנה באור החמה ואור החמה יהיה שבועתים וגו'.

ההרים וגו'. והיה באחרית הימים, כד יפקוד לה קדשא ברין הוא לברתא דיעקב, ויוקים לה מעפרא, ויתחבר שמשא בסיהרא, כדין נכון יהיה הר בית יי', דא ירושלים לעילא, דתהא מתתקנא בתקונתה לאתנהרא בנהורא דלעילא, דכל נהורהא לאו איהו מתתקנא, אלא בנהורא דלעילא. וכההוא זמנא יתנהיר עלה נהורא עלאה, על חד שבעה ממה דהות מקדמת דנא, כמה דכתיב, (ישעיה ל) והיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבועתים וגו'.

בראש ההרים. בראשי ההרים מיבעי ליה. מאי בראש אלא נהורא דא דיהא לה (דף ר"ב ע"ב) בראש ההרים איהו. ומאן איהו ראש ההרים. דא כהנא רבא. דאיהו ראש ההרים. רישא דכלא סטר ימינא. ודא איהו דמתקן לביתא תדיר, ומכרף לה לאנהרא אנפיהא. ועל דא, יהיה נכון.

ובמה יתקן לה. באיננון לבושין דאיננון פגיונא דלעילא, כמה דאוקמוה. ואיננון לבושין פלהו קיימן ברזא דשית. והאי ביתא כד יהא מתתקן בהאי ראש ההרים, דאיהו כהנא רבא, כדין אתקשר ואסתלק לעילא בקיומא עלאה, ויתנהיר עלמא מההוא נהירו עלאה, (כדין) ודא הוא ונשא מגבעות, מכל שאר חילין ומשיריין עלאין, וכדין ונהרו אליו כל הגוים.

הא חזי, בשעתא דכהנא דלתתא פריש ידוי, כדין רוחא עלאה אנהיר, ונפיק, וכל בוצינין נהרין, ונהורין אתמשכאן ואתנהרין

ואתקשרין אליו באלין, עד דיתנהירו אנפיהא דכנסת ישראל, וכלא על ידא דנהורא קדמא דאיהו כהנא. וכד כהנא אתער לתתא, כהנא אתער לעילא. וכד כהנא אתער לתתא, אתער לתתא דלעילא.

וְעַל דָּא נִכּוּן יִהְיֶה הַר בֵּית יי' בְּרֹאשׁ הַהָרִים
וְגו', וְנִהְרֻ אֱלֹו כָּל הַגּוֹיִם. בְּגִין
דְּהִשְׁתָּא, כָּל שְׂאֵר עַמּוּן, אִית לֹון מְמַנָּן
בְּרִקיעָא עַלֵיהוּ. וּבִהְהוּא זְמַנָּא, יִבְעַר לֹון,
וַיִּפִּיל לֹון קִדְשָׁא בְרִיף הוּא מְשׁוּלְטַנְיָהוּן,
דְּכַתִּיב, (ישעיה כד) יִפְקֹוד יי' עַל צְבָא הַמְרוֹם
בְּמְרוֹם, וְכִיּוֹן דְּכֻלְהוּ יִתְעַבְרוּן מְשׁוּלְטַנְיָהוּן,
כְּדִין קִדְשָׁא בְרִיף הוּא יִתְתַקַּף בְּלַחֲדִיהּ, כְּמָה
דְּאִתְ אָמַר (ישעיה ב) וְנִשְׁגַּב יי' לְבַדּוֹ בַּיּוֹם הַהוּא,
וְכִדִין וְנִהְרֻ אֱלֹו כָּל הַגּוֹיִם. וְהָדָא הוּא
דְּכַתִּיב, וְהִלְכוּ עַמּוּם רַבִּים וְאָמְרוּ לָכוּ וְנַעֲלָה
אֶל הַר יי' אֶל בֵּית אֱלֹהֵי יַעֲקֹב וְגו'.

וּבְרָא אִיהוּ, בְּשַׁעֲתָא דְכֶהֱנָא, דְּאִיהוּ רֹאשׁ
הַהָרִים וְנִהְרֻ לָהּ, וְכֻלָּא אִיהוּ בְּרֹזָא
דְּשֵׁשׁ, שִׁית אֵינוֹן בְּכָל סְטָרִין דִּנְהִיר לָהּ, דְּהָא
בְּרֹזָא דְשִׁית וְנִהְרֻ לָהּ.

רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי יַצְחָק וְרַבִּי יְהוּדָה הוּוּ אֲזֵלִי
בְּאוֹרְחָא, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, עֵידָן אִיהוּ
לְמַהֲרֵךְ בְּשִׁכְנִיתָא, בְּגִין דְּשִׁכְנִיתָא לָא תִשְׁרִי
עַלָן, אֶלָּא מְגוּ מְלִי דְאוֹרֵייתָא. אָמַר רַבִּי
יְהוּדָה, מָאן דְּאִיהוּ רִישָׁא, לִיִּפְתַּח בְּרִישָׁא.

פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (תהלים קיט) צָעִיר אָנֹכִי
וְנִבְזָה פְּקוּדֵיךָ לֹא שְׁכַחְתִּי. צָעִיר אָנֹכִי
וְנִבְזָה, דָּוִד מִלְפָּא, לְזַמְנִין אִיהוּ קָא מְשַׁבַּח
גְּרַמְיָה, דְּכַתִּיב, (תהלים יח) וְעוֹשֶׂה חֶסֶד לְמַשִּׁיחוֹ
לְדָוִד וְלִזְרַעוֹ עַד עוֹלָם. וְכַתִּיב, (שמואל ב כג) נָאִם
דָּוִד בֶּן יִשִׁי וְנָאִם הַגִּבּוֹר הוֹקֵם עַל מְשִׁיחַ אֱלֹהֵי
יַעֲקֹב. וְלִזְמַנִּין עַבְדֵּי גְרַמְיָה מְסַכְּנָא, דְּכַתִּיב,
(תהלים פו) כִּי עָנִי וְאֶבְיוֹן אָנִי. וְכַתִּיב צָעִיר אָנֹכִי
וְנִבְזָה. וְאִיהוּ אָמַר (תהלים קיח) אֶבְיָן מְאֹסוֹ הַבּוֹנִים
הִיתָה לְרֹאשׁ פְּנָה.

אֶלָּא, בְּזַמְנָא דְהָוָה סְלִיק בְּדַרְגָּא דְשְׁלָמָא,
וְאִסְתַּלַּק בְּדִינָא דְקָשׁוּט, וְהָוָה שְׁלִיט

וְעַל זֶה, נִכּוּן יִהְיֶה הַר בֵּית ה'
בְּרֹאשׁ הַהָרִים וְגו', וְנִהְרֻ אֱלֹו כָּל
הַגּוֹיִם. מְשׁוּם שְׁעַכְשָׁו, כָּל שְׂאֵר
הַעַמּוּם יִשׁ לָהֶם מְמַנִּים בְּרִקיעָא
עַלֵיהֶם, וּבִאֲתוֹ זְמַן יִבְעַר אוֹתָם
וַיִּפִּיל אוֹתָם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
מְשׁוּלְטוֹנָם, שְׁכַתוֹב (ישעיה כד) יִפְקֹד
ה' עַל צְבָא הַמְרוֹם בְּמְרוֹם. וְכִיּוֹן
שְׁכָלָם יַעֲבְרוּ מְשׁוּלְטוֹנָם, אֲז
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִתְחַזַּק לְבַדּוֹ,
כְּמוֹ שְׁנֶאֱמַר (שם) וְנִשְׁגַּב ה' לְבַדּוֹ
בַּיּוֹם הַהוּא. וְאֲז, וְנִהְרֻ אֱלֹו כָּל
הַגּוֹיִם. וְהָוָה שְׁכַתוֹב וְהִלְכוּ עַמּוּם
רַבִּים וְאָמְרוּ לָכוּ וְנַעֲלָה אֶל הַר ה'
אֶל בֵּית אֱלֹהֵי יַעֲקֹב וְגו'.

וְהַבֵּלָּה הוּא בְּשַׁעֲה שְׁהַפְּתָן, שְׁהוּא
רֹאשׁ הַהָרִים, יֵאִיר לָהּ, וְהַכֵּל הוּא
בְּסוּד שֵׁל שֵׁשׁ, שֵׁשׁ הֵם בְּכָל
הַצְּדָדִים שִׁיאִיר לָהּ, שְׁהַרִי בְּסוּד
שֵׁל שֵׁשׁ יֵאִיר לָהּ.

רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי יַצְחָק וְרַבִּי
יְהוּדָה הֵיוּ הוֹלְכִים בְּדַרְגָּא. אָמַר
רַבִּי אֶלְעָזָר, זְמַן הוּא לְלַכְתָּ עִם
הַשְּׁכִינָה, מְשׁוּם שְׁשִׁכְנִיָה לֹא
תִשְׁרֵה עֲלֵינוּ אֶלָּא מִתּוֹךְ דְּבַרִּי
תּוֹרָה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מִי שְׁהוּא
הֹרֵאשׁ, יִפְתַּח בְּרֹאשׁ.

פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (תהלים קיט)
צָעִיר אָנֹכִי וְנִבְזָה פְּקוּדֵיךָ לֹא
שְׁכַחְתִּי. צָעִיר אָנֹכִי וְנִבְזָה - דָּוִד
הַמְּלִיךָ לְפַעְמִים מְשַׁבַּח אֶת עַצְמוֹ,
שְׁכַתוֹב (שם יח) וְעוֹשֶׂה חֶסֶד
לְמַשִּׁיחוֹ לְדָוִד וְלִזְרַעוֹ עַד עוֹלָם.
וְכַתוֹב (שמואל-ב כג) נָאִם דָּוִד בֶּן יִשִׁי
וְנָאִם הַגִּבּוֹר הוֹקֵם עַל מְשִׁיחַ אֱלֹהֵי
יַעֲקֹב. וְלְפַעְמִים עוֹשֶׂה אֶת עַצְמוֹ
עָנִי, שְׁכַתוֹב (תהלים פו) כִּי עָנִי
וְאֶבְיוֹן אָנִי. וְכַתוֹב צָעִיר אָנֹכִי
וְנִבְזָה. וְהוּא אוֹמַר, (שם קיח) אֶבְיָן
מְאֹסוֹ הַבּוֹנִים הִיתָה לְרֹאשׁ פְּנָה.
אֶלָּא, בְּזַמְן שְׁהִיָה עוֹלָה בְּדַרְגַת
הַשְּׁלוֹם וְהַתְּעַלָּה בְּדִין שֵׁל אָמַת
וְהִיָה שׁוֹלֵט עַל שׁוֹנְאֵיו, הִיָה
מְשַׁבַּח אֶת עַצְמוֹ. וּבְזַמְן שְׁרָאָה

את עצמו בצרה ושונאיו דוחקים אותו, אז הנמיך את עצמו, והיה קורא לעצמו עני, קטן לכלם. מה הטעם? משום שלפעמים היה שולט, ולפעמים היה בצרה של שונאיו.

ועם כל זה, הוא שלט עליהם תמיד ולא יכלו לו. ודוד המלך תמיד היה משפיל עצמו לקדוש ברוך הוא, שכל מי שמנמיך עצמו לפני הקדוש ברוך הוא, הוא מזקיף אותו על הכל, ומשום כך התרצה בו הקדוש ברוך הוא בעולם הזה ובעולם הבא. בעולם הזה - שכתוב (ישעיה לז) וגנותי על העיר הזאת להושיעה למעני ולמען דוד עבדי. ובעולם הבא - שכתוב (הושע א) ובקשו את ה' אלהיהם ואת דוד מלכם ופחדו אל ה' ואל טובו באחרית הימים. דוד הוא היה מלך בעולם הזה, ודוד יהיה מלך לעתיד לבא. ועל זה אמר, אכן מאסו הבונים היתה לראש פנה.

בא וראה, בשעה שהשמש מחזיר פניו ולא מאיר ללבנה, מעבר אורה (ללבנה) ולא מאירה, ואז היא בעני בכל הצדדים, ונתקדרת ואין לה אור כלל. וכשהשמש חוזר נגדה ומאיר לה, אז פנייה מאירות, והיא מתקשטת אליו בנקבה שמתקשטת אל הזכר, ואז היא שולטת בשלטון העולם.

ועל זה דוד היה מעטר עצמו באותו גון ממש. לפעמים הוא עני, ולפעמים הוא בעשר ובעשירות הכל, ומשום כך היה אומר צעיר אנכי ונבזה. ועם כל זה - פקדיך לא שכחתי כמו כן יש לאדם להיות נבזה בעיניו, (ונבזה ומה אם דוד המלך כה, כל שכן אדם אחר

על שנאו, הנה קא משבח גרמיה. ובזמנא דחמא גרמיה בעאקו, ושנאו קא דחקין ליה, פדין מאיך גרמיה, והנה קרי גרמיה מספנא, זעירא לכלא. מאי טעמא. בגין, דהא לזמנין הנה שליט, ולזמנין הנה בעאקו דשנאו.

ועם כל דא איהו שליט עליהו תדיר, ולא יכילו ליה. ודוד מלכא, תדיר איהו הנה שפיל גרמיה לגבי קדשא בריך הוא, דכל מאן דמאיך גרמיה קמי קדשא בריך הוא, איהו זקיף ליה על כלא. ובגין כך, אתרעי ביה קדשא בריך הוא בהאי עלמא, ובעלמא דאתי. בעלמא דין, דכתיב, (ישעיה לז) וגנותי על העיר הזאת להושיעה למעני ולמען דוד עבדי. ובעלמא דאתי, דכתיב, (הושע א) ובקשו את יי' אלהיהם ואת דוד מלכם ופחדו אל יי' ואל טובו באחרית הימים. דוד איהו הנה מלכא בהאי עלמא, ודוד יהא מלכא לזמנא דאתי. ועל דא אמר, אכן מאסו הבונים היתה לראש פנה.

הא חזי, בשעתא דשמשא מהדר אנפוי, ולא נהיר לסיהרא, אתעבר נהורהא (לסיהרא) ולא נהירת, פדין איהי במספנותא בכל סטרין, ואתקדרת, ולית לה נהורא כלל. וכד שמשא אהדר לקבלה, ואנהיר לה, פדין אתנהירת אנפאה, ואתקשטת לגביה, פנוקבא דאתקשטת לגבי דכורא, וכדין איהי שלטא (דף רל"ג ע"א) בשולטנו בעלמא.

ועל דא, דוד הנה מעטר גרמיה, בההוא גוונא ממש. לזמנין איהו מספנא, ולזמנין איהו בעותרא בעתירו דכלא, ובגין כך הנה אמר, צעיר אנכי ונבזה. ועם כל דא, פקדיך לא שכחתי. פגוונא דא, אית ליה לפר נש למיהוי

נבזה בעיניו, (ס"א ונבזה ומה אי דוד מלכא כה כל שכן כה נש אחרא דאית ליה) לאשפלא גרמה

שִׁישׁ לו) לְהַשְׁפִּיל אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל, לְהִיטוֹ כְּלֵי שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְתַרְצֵה בּוֹ, וְהָרִי פְּרֹשֶׁה, שְׁכַתוֹב (יִשְׁעִיָּה נז) וְאֵת דָּבָא וְשִׁפְל רוח. עֲכָשׁוּ אֲנִי אֶפְתַּח בְּרֹאשׁ.

פְּתַח וְאָמַר, (יחזקאל מ) וַיָּבִיֵא אוֹתִי שְׁמָה וְהִנֵּה אִישׁ מֵרָאֵהוּ כְּמֵרָאֵה נְחֹשֶׁת וּפְתִיל פְּשָׁתִים בְּיָדוֹ וְקָנָה הַמְּדָה וְהוּא עֶמֶד בְּשַׁעַר. אֵת זֶה רָאָה יְחִזְקֵאל בְּאוֹתוֹ מֵרָאֵה הַנְּבוֹאָה, וְזֶהוּ אִישׁ, שֶׁהוּא שְׁלִיחַ בְּאוֹתָם לְבוֹשִׁים.

וְכַאֵן לֹא אָמַר אֱלֹא רַק אִישׁ, וְלֹא אָמַר אִישׁ לְבוֹשׁ הַבְּדִים. אֱלֹא בְּשֻׁעָה שְׁעֻשָׁה שְׁלִיחוֹת לַעֲשׂוֹת דִּין אוֹ לְהִרְאוֹת דִּין - נִקְרָא לְבוֹשׁ הַבְּדִים. וּבְשֻׁעָה שְׁלֹא בֵּא לְכֹף - הַשְׁתַּנָּה לְגוֹן אַחֵר. כְּפִי שְׁלִיחוֹתוֹ - כִּף שׁוֹנֵה הַמֵּרָאֵה שְׁלוֹ בְּאוֹתָם לְבוֹשִׁים וְהַשְׁתַּנָּה מְלַבְּוֹשִׁים לְלְבוֹשִׁים, מְשׁוּם שֶׁהוּא תְּמִיד בְּצַד שְׂמֹאל, וְכַמָּה גִּוְנִים הֵם שְׂמֹתֵלְבֶשׁ בָּהֶם, וְכָל אוֹתָם שְׂבָאִים מִן הַצַּד שְׁלוֹ.

מֵרָאֵהוּ כְּמֵרָאֵה נְחֹשֶׁת - כַּאֲן מֵתְלַבֵּשׁ בְּאוֹתוֹ לְבוֹשׁ שֶׁהֵם טוֹרֵי נְחֹשֶׁת, שְׁנִקְרָאִים הָרִי נְחֹשֶׁת, וְזֶה הֵבִיא מְדָה לַעֲשׂוֹת מְדִידָה. זֶה (קְנֵה הַמְּדָה) אֵינּוּ הַנִּיצוֹץ הַקָּשָׁה הַנְּעַלְם וְהַגְּנוּז, אֱלֹא מְשֵׁם יוֹצֵא הַקְּנֵה הַזֶּה לְמַטָּה, שְׁנִגְשֵׁם מִתּוֹךְ אוֹר שְׁנִשְׁאָר מֵהַנִּיצוֹץ הַקָּשָׁה, כְּשֶׁמִּסְתַּלַּק לְמַעְלָה וְנִחְקַק תּוֹךְ הַסְּפִיר שְׁנוֹצֵץ וְלֹא נוֹדָע. וְעַל כֵּן אוֹתוֹ קְנֵה הַמְּדָה עוֹמֵד בְּמְדִידַת הַמְּדָה שְׁעוֹמְדַת לְמַטָּה.

וְלִפְעָמִים קְנֵה הַמְּדָה, וְלִפְעָמִים קוֹ הַמְּדָה, וְעַל זֶה פְּתִיל וְקָנָה, וְהַכֵּל מְדָה לַעֲשׂוֹת מְדִידָה. (שם) כָּל הַמְּדִידוֹת שֶׁל יְחִזְקֵאל הִיוּ בְּאוֹתוֹ קְנֵה הַמְּדָה, וּבְמַעֲשֵׂה הַמְּשַׁפֵּן הַכֵּל הִנֵּה בְּקוֹ הַמְּדָה.

בְּכֹלֵא, לְמַהוּי אִיהוּ מֵאֲנֵא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתַרְעֵי בֵּיה, וְהָא אוּקְמוּהָ, דְכַתִּיב, (יִשְׁעִיָּה נז) וְאֵת דָּבָא וְשִׁפְל רוח. הַשְׁתָּא אֲנֵא אֶפְתַּח בְּרִישָׁא.

פְּתַח וְאָמַר, (יחזקאל מ) וַיָּבִיֵא אוֹתִי שְׁמָה וְהִנֵּה אִישׁ מֵרָאֵהוּ כְּמֵרָאֵה נְחֹשֶׁת וּפְתִיל פְּשָׁתִים בְּיָדוֹ וְקָנָה הַמְּדָה וְהוּא עוֹמֵד בְּשַׁעַר. הָאִי חָמָא לִיָּה יְחִזְקֵאל, בְּהֵהוּא חִיזוּ דְנְבוּאָה, וְהָאִי אִיהוּ אִישׁ, דְּאִיהוּ שְׁלִיחָא בְּאֵינוֹן לְבוֹשִׁין.

וְהָא לֹא אָמַר אֱלֹא אִישׁ, וְלֹא אָמַר אִישׁ לְבוֹשׁ הַבְּדִים. אֱלֹא, בְּשַׁעֲתָא דְעַבִּיד שְׁלִיחוֹתָא לְמַעַבְד דִּינָא, אוֹ לְאַחְזָאָה דִּינָא, אֶקְרִי לְבוֹשׁ הַבְּדִים. וּבְשַׁעֲתָא דְלֹא אֲתִי לְהַכִּי, אֲשַׁתְּנִי לְגוֹוְנָא אַחְרָא, כְּפּוּם שְׁלִיחוֹתָא, הַכִּי שְׁנֵי חִיזוּ דִּילִיָּה בְּאֵינוֹן לְבוֹשִׁין, וְאֲשַׁתְּנִי מְלַבְּוֹשִׁין לְלְבוֹשִׁין, בְּגִין דְּאִיהוּ תְדִיר בְּסִטְר שְׂמֹאלֵא, וְכַמָּה גוֹוְנִין אֵינוֹן דְּאֵתְלַבֵּשׁ בְּהוּ, וְכָל אֵינוֹן דְּאֵתְיִין מִסְטְרִיָּה.

מֵרָאֵהוּ כְּמֵרָאֵה נְחֹשֶׁת, הָכָא אֵתְלַבֵּשׁ בְּהֵהוּא לְבוֹשָׁא דְאֵינוֹן טוֹרֵי נְחֹשֶׁת, דְּאֶקְרוּן (זכריה ו) הָרִי נְחֹשֶׁת. וְדֵא אֵייתִי מְדִידוֹ, לְמַעַבְד מְשַׁחְתָּא. הָאִי (קְנֵה הַמְּדָה) לָאוּ אִיהוּ בּוֹצִינָא דְקַרְדִּינוֹתָא דְטְמִיר וְגַנְזִי, אֱלֹא מִתְמָן נִפְקַת הָאִי קְנֵה לְתַתָּא, דְּאֵתְגַלִּיד מִגּוֹ נְהִירוֹ דְּאֵשְׁתַּבִּיק מִבוֹצִינָא דְקַרְדִּינוֹתָא, כִּד אֶסְתַּלַּקַת לְעִילָא, וְאֵתְגַלַּפַת גּוֹ סְפִירוֹ דְנִצְיִן וְלֹא אֲתִיידֵע. וְעַל דָּא, הֵהוּא קְנֵה הַמְּדָה אִיהוּ קִיִּמָּא בְּמְדִידוֹ דְּמְשַׁחְתָּא, דְּקִיִּמָּא לְתַתָּא.

וְלִזְמַנִּין קְנֵה הַמְּדָה, וְלִזְמַנִּין קוֹ הַמְּדָה, וְעַל דָּא פְּתִיל וְקָנָה, וְכֹלֵא מְשַׁחְתָּא לְמַעַבְד מְדִידוֹ, כָּל מְדִידוֹ דִּיחִזְקֵאל, אִיהוּ הָוָה בְּהֵהוּא קְנֵה הַמְּדָה, וּבְעוֹבְדָא דְמְשַׁפְּנָא כֹּלֵא הָוָה בְּקוֹ הַמְּדָה.

בְּמוֹשְׁבֵנָא, בַּהֵהוּא מְדִידוּ דְלִתְתָא, דְּאִיהוּ קוּ
הַמְדָּה, כְּגוּוֹנָא דַּהֵהוּא פְתִיל, דְּכַד
שְׂרִי לְאַתְפְּשֻׁטָא, בְּכָל אַמָּה חַד קַשְׂרָא,
וּבַהֵהוּא מִשְׁחַתָּא מְדִיד, וְאַקְרִי אַמָּה. וּבְגִין
כְּף, שְׂמֻנָּה וְעִשְׂרִים בְּאַמָּה, דְּדָא הוּא אַרְכָּא
וּפּוֹתֵינָא אַרְבַּע בְּאַמָּה, וְלֹא כְתִיב אַרְבַּע אַמּוֹת,
בְּגִין דְאַמָּה מְדִיד לְכָל סֵטֶר.

וְהָאִי נִפְקָא, מְרִזָּא דְבוּצִינָא דְלַעֲיִלָּא, דְמְדִידוּ
דְהָאִי לְתַתָּא מְהָאִי מְדִידוּ דְלַעֲיִלָּא
אַשְׁתַּכַּח. מְדִידוּ דְלִתְתָא זְעִיר, אֶלְף וַחֲמֵשׁ
מָאָה סֵטְרִין, וְכָל סֵטְרָא וְסֵטְרָא תְרִיסָר אֶלְפֵי
אַמִּין, וְעַל דָּא אַמָּה חַד אֲזִיל בְּכַלְהוּ, וְהֵהוּא
אַמָּה דְמְדִיד דָּא, אַתְפְּשֻׁט קוּ מִשְׁחַתָּא
וְאַתְגְּלִיָּא אַמָּה וּמְדִיד, וְכֵן בְּכָל אֵינוֹן
מִשְׁחַתִּי. (ס"א תְרִיסָר אֶלְפֵי אַמִּין אַתְפְּשֻׁט קוּ מִשְׁחַתָּא וְאַתְגְּלִיָּא אַמָּה
וּמְדִיד וְכֵן בְּכָל אֵינוֹן מִשְׁחַתִּי וְעַל דָּא אַמָּה חַד אֲזִיל בְּכַלְהוּ וְהֵהוּא אַמָּה דְמְדִיד
דָּא מְדִיד דָּא).

בְּמוֹשְׁבָן, בְּאוֹתָהּ מְדִידָה שְׁלֻמְטָה,
שְׂהִיא קוּ הַמְדָּה, כְּמוֹ שְׂאוֹתוּ
הַפְתִּיל, שְׂכַשְׂמַתְחִיל לְהַתְפַּשֵּׁט,
בְּכָל אַמָּה קַשֵּׁר אַחַד, וּבְאוֹתָהּ
מְדָה מוֹדָד, וְנִקְרָא אַמָּה. וּמִשּׁוּם
כְּף, (שְׂמוּת כו) שְׂמֻנָּה וְעִשְׂרִים
בְּאַמָּה, שְׂזָה אַרְף, וְרַחֲב אַרְבַּע
בְּאַמָּה, וְלֹא כְתוּב אַרְבַּע אַמּוֹת,
מִשּׁוּם שְׂאַמָּה הִיָּה מוֹדָד לְכָל צַד.
וְזָה יוֹצֵא מִסוּד הַמְאֹר הַעֲלִיּוֹן,
שֶׁהַמְדִידָה שֶׁל זֶה לְמִטָּה,
מֵהַמְדִידָה הַזֹּאת שְׁלֻמְעֵלָה נִמְצְאָת.
הַמְדִידָה שְׁלֻמְטָה קִטְנָה אֶלְף
וַחֲמֵשׁ מְאוֹת צְדָדִים, וְכָל צַד וְצַד
שְׁנַיִם עֶשֶׂר אֶלְף אַמּוֹת, וְעַל כֵּן
אַמָּה אַחַת הוֹלְכַת בְּכַלְן, וְאוֹתָהּ
אַמָּה שְׂזָה מוֹדָד, מִתְפַּשֵּׁט קוּ
הַמְדָּה וְנִתְגַּלִּית עוֹד אַמָּה וּמוֹדָד,
וְכֵן בְּכָל אוֹתָן מְדִידוֹת. (שְׁנַיִם עֶשֶׂר
אֶלְף אַמּוֹת מִתְפַּשֵּׁט קוּ הַמְדָּה וְנִתְגַּלִּית אַמָּה
וּמוֹדָד, וְכֵן בְּכָל אוֹתָן מְדִידוֹת, וְעַל זֶה אַמָּה אַחַת
הוֹלְכַת בְּכַלָּם, וְהִיא אַמָּה שְׂמוֹדָדָת זֶה מוֹדָדָת
וְזֶה).

שְׂמוֹנָה וְעִשְׂרִים בְּאַמָּה, הוּא אַרְף
שֶׁל אַמָּה אַחַת, וְהַרְחֵב אַרְבַּע
בְּאוֹתָהּ אַמָּה. נִמְצְאָ אַמָּה אַחַת
שְׂהִיא שְׁלֻשִׁים וּשְׁנַיִם שְׁלֻשִׁים.
כְּמוֹ שְׂנַאָמֶר (יִשְׁעִיָּה מ) וְכָל בְּשַׁלְשׁ
עֶפֶר הָאֶרֶץ, וְהֵם שְׁלֻשִׁים וּשְׁנַיִם,
כְּגוֹד שְׁלֻשִׁים וּשְׁנַיִם שְׁבִילִים
שְׂיוֹצְאִים מִלְּמַעְלָה.

וְכַאֲשֶׁר נַעֲשִׂית מִדַּת הָאֶרֶץ
בְּמְדִידָה הַזֹּאת, הִיא אַרְבַּעַה צְדָדִים
אוֹתוֹ הָאֶרֶץ. וְכָל צַד שְׁבַע אַמּוֹת,
שְׁלֻכְךָ עוֹלוֹת אוֹתָן שְׁבַע אַמּוֹת
לְאַרְבַּעַה צְדָדִים כְּסוּד שֶׁל שְׁבַע,
(וּבְמִתְחִיבִים) שְׁהֵם עִשְׂרִים וּשְׂמוֹנָה
שְׁהֵם בְּאַרְף, מִשּׁוּם שְׂשְׁבַע הוּא
סוּד עֲלִיּוֹן בְּכָל. וְכָל אוֹתָם
שְׁלֻשִׁים וּשְׁנַיִם שְׁבִילִים כְּלוּלִים
בְּשְׁבַע, בְּסוּד הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ.

וְאִם תֹּאמַר, הֲרִי כְתוּב מְדָה אַחַת
לְכָל הַיְרִיעֵת - וְדָאִי שְׂזוּ מְדָה
אַחַת, אֶף עַל גַּב שְׂהַתְפַּשְׁטָה אַמָּה

שְׂמוֹנָה וְעִשְׂרִים בְּאַמָּה, אִיהוּ אַרְכָּא, דְּחַד
אַמָּה, וּפּוֹתֵינָה אַרְבַּע בַּהֵהוּא אַמָּה.

אַשְׁתַּכַּח, אַמָּה חַד דְּאִיהוּ תְלָתִין וַתְרִין
שְׁלֻשִׁים. כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (יִשְׁעִיָּה מ) וְכָל בְּשַׁלְשׁ
עֶפֶר הָאֶרֶץ, וְאֵינוֹן תְּלָתִין וַתְרִין, לְקַבֵּל תְּלָתִין
וַתְרִין שְׁבִילִין דְּנִפְקִין מִלַּעֲיִלָּא.

וְכַד אַתְעַבִּיד מִשְׁחַתָּא דְאַרְכָּא בְּהָאִי מְדִידוּ,
אִיהוּ אַרְבַּע סֵטְרִין הֵהוּא אַרְכָּא. וְכָל
סֵטְרָא ז' אַמִּין, דְּלְהִכִּי סִלְקוֹן אֵינוֹן שְׁבַעַה
אַמִּין, לְאַרְבַּע סֵטְרִין, בְּרִזָּא דְשְׁבַע, (ס"א וּבְמִתְחִיבִין)
דְּאֵינוֹן תְּמַנְיָא וְעִשְׂרִים דְּאֵינוֹן בְּאַרְכָּא, בְּגִין
דְשְׁבַע אִיהוּ רִזָּא עֲלָאָה בְּכַלָּא. וְכָל אֵינוֹן
תְּלָתִין וַתְרִין שְׁבִילִין כְּלִילָן בְּשְׁבַע, בְּרִזָּא
דְשְׂמָא קְדִישָׁא.

וְאִי תִימָא, הָא כְתִיב מְדָה אַחַת לְכָל הַיְרִיעוֹת.
וְדָאִי מְדָה אַחַת אִיהוּ, אֶף עַל גַּב

אחר אמה, וזה אחר זה, והכל בסוד (מסוד) המאור העליון זה בא, להיות מעלה ומטה מדה אחת. וזוהי המדה שהיא בקדשה יתרה, משום שיש מדה אחרת שהיא לכסות על זו שהיא בפנים. שהרי במדה אחרת שמכסה על זה עולה בחשבון לחשבון שלשים וארבע, ובפנים לחשבון שלשים ושתים, (שהיא לכסות על זה שהיא לבפנים ועולה בחשבון, בחשבון שלשים וארבע, ולבחון לחשבון שלשים ושתים) וזהו סוד שמכסה זה על זה, שלשים ושתים לבפנים - שלשים וארבע (שלשים ושתים הוא עומד בפנים, שלשים וארבע הוא עומד בחוץ).

משום שהרי מדה ראשונה, שהיא קדושה בגונים קדושים, שהם שש משזר ותכלת וארגמן ותולעת שני, אלו גונים קדושים, וכל חשבוננו עולה לחשבון שלשים ושתים. ומדה שנייה, שהיא לחוץ לכסות על זה, עולה לחשבון שלשים וארבע, וזהו סוד הכתוב (תהלים מא) אשרי משכיל אל דל ביום רעה ימלטהו ה' ביום רעה ממש ימלטהו ה'. סוד החשבון לפנים, שהוא סוד שלשים ושתים. ובאותו חשבון של בחוץ מה כתוב? ועשית יריעת עזים. יריעת עזים, למה עזים? אלא הסוד הגון שלו, לתת מקום בסוד הקדש, ומשום כף יריעת עזים ודאי. כתוב (שיר ו) אל גנת אגוז ירדתי וגו', הרי פרשוה, אבל מה אגוז יש לו קלפה שמקיפה ומכסה את המוח, והמח מבפנים, אף כף בכל דבר של קדש - הקדשה בפנים, והצד האחר בחוץ. וסוד זה - (חבקוק א) רשע מכתיר את הצדיק, ועל פן נקרא אגוז, והרי פרשוה.

בא וראה, באותו שבחון - כל מה שמוסיף, גורע. וסימנך פרי

דאתפשט אמה בתר אמה, ודא בתר דא, וכלא ברזא (ס"א מרזא) דבוצינא דלעילא קא אתיא, למהוי עילא ותפא משחתא חדא.

ודא איהו משחתא דאיהו בקדושה יתיר, בגין דאית משחתא אחרא, דאיהי לחפיא על דא דאיהי לגו. דהא במשחתא אחרא דחפיא על דא, סלקא בחושבנא בחושבון תלתין וארבעה, ולגאו בחושבון תלתין ותריין (ס"א דאיהי לחפיא על דא דאיהי לגו וסלקא בחושבנא, בחושבון ד"ל ולגאו בחושבון ל"ב) ודא איהו רזא (דף רל"ג ע"ב) דחפיא דא על דא, ל"ב לגו, ד"ל (ל"ב איהו קנימא לגו, ד"ל איהו קנימא) לבר.

בגין דהא משחתא קדמאה, דאיהו קדישא בגוונין קדישין, דאינון שש משזר ותכלת וארגמן ותולעת שני, אלין גוונין קדישין, וכל חשבון דיליה סלקא לחושבון תלתין ותריין. ומשחתא תניינא דאיהו לבר לחפיא על דא, איהי סלקא לחושבון תלתין וארבעה. ודא איהו רזא דכתיב, (תהלים מא) אשרי משכיל אל דל ביום רעה ימלטהו יי'. ביום רעה ממש, ימלטהו יי'.

רזא דחושבנא לגו, דאיהו רזא תלתין ותריין. ובההוא חשבנא דלבר, מה כתיב, ועשית יריעות עזים. יריעות עזים, אמאי עזים. אלא רזא דגוונא דיליה, למיהב דוכתא ברזא דקודשא, ובגין כף יריעות עזים ודאי. כתיב (שיר השירים ו) אל גנת אגוז ירדתי וגו', הא אוקמוה, אבל מה אגוז אית ליה קליפה, דסחרא וחפיא על מוחא, ומוחא לגו, אוף הכי בכל מלה דקודשא, קדשה לגו, וסטרא אחרא לבר. ורזא דא, (חבקוק א) רשע מכתיר את הצדיק. ועל דא אקרי אגוז, והא אוקמוה.

תא חזי, בההוא דלבר, כל מה דאוסיה גרע, וסימניך פרי החג, דמתמעטין ואזלין.

החג, שמתמַעֲטִים והולכים. אף כּאֵן גַּם, בְּמָה שֶׁבִּפְנֵי כְּתוּב, וְאֵת הַמְּשָׁן תַּעֲשֶׂה עֶשֶׂר יְרִיעוֹת. וּבְמָה שֶׁבַחוּן כְּתוּב, עֲשֵׂתִי עֲשֶׂה יְרִיעוֹת. הוֹסִיף אוֹתִיּוֹת וְגֵרַע מִהַחֲשֻׁבּוֹן. הוֹסִיף חֲשֻׁבּוֹן וְגֵרַע (אֲוִתִּיּוֹת). הוֹסִיף חֲשֻׁבּוֹן, שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת כו) אַרְבֵּי הַיְרִיעָה הָאֶחָת שְׁלֹשִׁים וְרֹחַב בְּאֵמָה וְרֹחַב אַרְבַּע בְּאֵמָה הַיְרִיעָה. וּכְשֶׁעוֹלָה לְחֲשֻׁבּוֹן, עוֹלָה לְחֲשֻׁבּוֹן שְׁלֹשִׁים וְאַרְבַּע, שְׂאִין בְּכָל אוֹתָם מִיְּמֵי הָעֶנִי כְּמוֹ אוֹתוֹ שֶׁנִּקְרָא ד"ל. וּמִשּׁוּם כֶּף, כְּשֶׁעוֹלָה לְחֲשֻׁבּוֹן יוֹתֵר, עוֹלָה בַּחֲסוּרֵן.

וּבְשֶׁהוּא גּוֹרַע בַּחֲשֻׁבּוֹן (גּוֹרַע), עוֹלָה בְּעוֹלָה, שֶׁעוֹלָה לְסוּד שֶׁל שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם, שֶׁהֵם סוּד כָּל הָאֲמוּנָה, וְהוּא סוּד הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ. וְלִכְּן זֶה עוֹלָה וְזֶה גּוֹרַע. זֶה עוֹלָה וְגּוֹרַע, וְזֶה גּוֹרַע וְעוֹלָה. זֶה לְפָנִים, וְזֶה לְחוּץ.

כֵּן הַמְּדָה הַזֶּה מִתְחִיל לְהִתְפַּשֵּׁט וּמוֹדֵד הַמְּדָה לְקַרְשִׁים, שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת לו) וַיַּעַשׂ אֶת הַקְּרָשִׁים לְמִשְׁכַּן עֲצֵי שֵׁטִים עֲמֻדִים. וְאֵלוּ הֵם סוּד הַשְּׂרָפִים, וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ, שֶׁכְּתוּב עֲצֵי שֵׁטִים עֲמֻדִים, וְכְתוּב (יִשְׁעִיהוּ ו) שְׂרָפִים עֲמֻדִים.

מְדִיַּת הַמְּדָה הַזֶּה - עֶשֶׂר אֲמוֹת אַרְבֵּי הַקְּרָשׁ וְאֵמָה וְחֲצֵי הָאֵמָה. כְּאֵן כְּתוּב עֶשֶׂר אֲמוֹת, וְלֹא כְּתוּב עֶשֶׂר בְּאֵמָה. אֵלוּ שְׁלֹשׁ שְׁלֹשׁ שֶׁהֵן תַּשְׁעָה, וְאֶחָד שְׁשׁוּרָה עֲלֵיהֶם, וְנָהוּ רוּחַ אֶחָת שְׁשׁוּרָה עֲלֵיהֶם.

וְהָרִי אֲמַרְנוּ כְּמָה הוּא שְׁעוֹר הָאֵמָה, וְזֶהוּ סוּד הַשְּׁעוֹר - אֶחָת עֲשֶׂרָה וְחֲצֵי, שְׁעוֹלִים וְלֹא עוֹלִים, מִשּׁוּם שְׁגוּרָעִים מֵאוֹתָם הָאוֹפְנִים. וּפְרִשׁוּהָ בְּסוּד הַמְּרַכְּבָה הַקְּדוֹשָׁה, וְהֵם עֲשָׂרִים, עֶשֶׂר לְצַד זֶה וְעֶשֶׂר לְצַד זֶה, עַד שְׁעוֹלִים לְסוּד הַשְּׂרָפִים הָעֲלִיּוֹנִים. וְאַחַר כֶּף עוֹלָה סוּד הַקְּדוֹשׁ

אוֹף הֶקָא נְמִי, בְּמָה דְלָגָאוּ כְּתִיב, וְאֵת הַמְּשָׁן תַּעֲשֶׂה עֶשֶׂר יְרִיעוֹת. בְּמָה דְלָבַר כְּתִיב, עֲשֵׂתִי עֲשֶׂרָה יְרִיעוֹת. אוֹסִיף אֲתוּוֹן וְגֵרַע מִחוּשְׁבָּנָא. אוֹסִיף חֲשֻׁבָּנָא וְגֵרַע (אֲוִתִּיּוֹת), אוֹסִיף חֲשֻׁבָּנָא, דְכְּתִיב, (שְׁמוֹת כו) אַרְבֵּי הַיְרִיעָה הָאֶחָת שְׁלֹשִׁים בְּאֵמָה וְרֹחַב אַרְבַּע בְּאֵמָה הַיְרִיעָה. וְכַד סָלִיק לְחוּשְׁבָּנָא, סָלִיק לְחוּשְׁבָּן תְּלַתִּין וְאַרְבַּעָה. דְלִית בְּכָל אֵינּוֹן זֵינִי מִסְפְּנוּתָא, כִּי הוּא דְאֶקְרִי ד"ל, וּבְגִין כֶּף כַּד סָלִיק לְחוּשְׁבָּנָא יִתִּיר, סָלִיק בְּגֵרִיעוֹ.

וְכַד אֵיהוּ גֵרַע בַּחוּשְׁבָּנָא (גֵרַע), סָלִיק בְּסָלִיקוֹ, דְסָלִיק לְרִזָּא דְל"ב, דְאֵיהוּ רִזָּא דְכָל מְהִימְנוּתָא, וְאֵיהוּ רִזָּא דְשָׂמָא קְדִישָׁא, וְעַל דָּא, דָּא סָלִיק, וְדָא גֵרַע. דָּא סָלִיק וְגֵרַע. וְדָא גֵרַע וְסָלִיק. דָּא לָגוּ. וְדָא לָבַר.

הָאֵי קוּ הַמְּדָה, שְׂרִי לְאַתְפְּשָׁטָא, וּמְדִיד מִשְׁחָתָא לְקַרְשִׁים, דְכְּתִיב (שְׁמוֹת לו) וַיַּעַשׂ אֶת הַקְּרָשִׁים לְמִשְׁכַּן עֲצֵי שֵׁטִים עֲמֻדִים, וְאֵלִין אֵינּוֹן רִזָּא דְשְׂרָפִים, וְהָא אוּקְמוּהָ, דְכְּתִיב עֲצֵי שֵׁטִים עֲמֻדִים, וְכְתִיב (יִשְׁעִיהוּ ו) שְׂרָפִים עֲמֻדִים.

מְדִידוֹ דְמִשְׁחָתָא דָּא, עֶשֶׂר אֲמוֹת אַרְבֵּי הַקְּרָשׁ וְאֵמָה וְחֲצֵי הָאֵמָה. הֶקָא כְּתִיב עֶשֶׂר אֲמוֹת, וְלֹא כְּתִיב עֶשֶׂר בְּאֵמָה. אֵלִין תְּלַת תְּלַת תְּלַת, דְאֵינּוֹן תַּשְׁעָה, וְחַד דְשְׂרִיָּא עֲלֵייהוּ, וְדָא אֵיהוּ רוּחָא חָדָא דְשְׂרִיָּא עֲלֵייהוּ.

וְהָא אֲמַרְן, כְּמָה אֵיהוּ שְׁיַעוּרָא דְאֵמָה. וְדָא אֵיהוּ רִזָּא דְשְׁיַעוּרָא חַד סְרִי וּפְלָגָא, דְסָלִיקִין, וְלֹא סָלִיקִין, בְּגִין דְגֵרַעִין מֵאֵינּוֹן אוֹפְנִים. וְאוּקְמוּהָ בְּרִזָּא דְרִתִּיכָא קְדִישָׁא, וְאֵינּוֹן עֲשָׂרִין, לְהָאֵי סְטָרָא עֶשֶׂר, וְלְהָאֵי סְטָרָא עֶשֶׂר, עַד דְסָלִיקִין לְרִזָּא דְשְׂרָפִים שְׁעוֹלִים לְסוּד הַשְּׂרָפִים הָעֲלִיּוֹנִים. וְאַחַר כֶּף עוֹלָה סוּד הַקְּדוֹשׁ

אותו הברית התיכון, כמו שבארנו, ולכן חצי יש בו בלא שלמות.

סוד המדה הזו, לעשרים קרשים הם מאתים ושלושים, וכל זה עומד במדידה בחשבון, וכך עולה כל חשבון שיוצא מהמדידה הזו בסוד אותם השרפים.

יריעות המשפן שאמרנו, שהם סודות עליונים, סוד השמים, והרי פשוטה (תהלים קד) נוטה שמים פירעה. והסוד של זה באותו חשבון שאמרנו. ויש יריעות שאמרנו בסוד אחר, ויש יריעות בסוד אחר, והכל הוא בסוד שלמעלה. ועל פן הכל הוא כדי לדעת חכמה של כל צד וצד וכל דבר ודבר. ועל פן מבחין אדם בין טוב לרע, בין סוד החכמה ובין דבר שאינו עומד בחכמה. ובסוד המדידה הראשונה הרי נתבאר בכמה צדדים הוא.

הסוד הזה סוד הארון שעומד בחשבון ממה שהוא נוטל וממה שהוא מקבל וממה שיש בו. וממה הוא מקבל? שהוא שני צדדים, ולוקח מאותם שני צדדים. ועל פן אמה היא בצד זה ואמה בצד זה, וחצי ממנו. ומשום פן, (שמות כה) אמתים וחצי ארפו. אמתים משני צדדים, וחצי שלו, הרי זה בארף. ברחב ובגובה אמה וחצי, אחד מאותו צד יתר, שנוטל כמו שמיין ושמאל, וחצי שלו. שהרי אין שורה הדבר אלא על דבר, ומשום פן חצי בכל חשבון וחשבון, ומשום פן הארון מקבל מהכל ועומד בסוד החשבון של הכל.

והרי פשוטה, על מה הוא מצפה בזקב בפנים ובחוץ, והרי הוא

עלאין. ולבתר סליק רזא דקודשא, עד דאתער (ס"א דאתער) פלהו, ברזא דההוא בריח התיכון, כמה דאוקמוה, ועל דא פלג אית ביה בלא שלימו.

רזא דהאי משחתא, לעשרין דפין אינון מאתן ותלתין. וכל האי קיימא במדידו בחושבנא, והכי סליק פל חשבון דנפקא מהאי מדידו ברזא דאינון שרפים.

יריעות דמשפנא דאמרן דאינון רזין עלאין.

רזא דשמיא והא אוקמוהא (תהלים קד) נוטה שמים פירעה. ורזא דהאי בההוא חשבון דקאמרן. ואית יריעין דקאמרן ברזא חדא ואית יריעין ברזא אחרא, וכלא איהו ברזא דלעילא. ועל דא כלא איהו למנדע חכמתא, דכל סטרא וסטרא, וכל מלה ומלה. ועל דא אבחין בר נש בין טב לביש, בין רזא דחכמתא, ובין מלה דלא קיימא בחכמתא. וברזא דמדידו קדמאה, הא אתמר בכמה סטרין איהו.

רזא דא רזא דארונא דקאים בחושבנא, ממה דאיהו נטיל, וממה דאיהו קביל, וממה דאית ביה, וממה דאיהו מקבל: דאיהו תרין סטרין, ונטיל מאינון (דף ע"ג ד"א) תרין סטרין. ועל דא אמה איהו בסטרא דא, ואמה בסטרא דא, ופלגא דיליה. ובגין פן אמתים וחצי ארפו, אמתים מתרין סטרין, ופלגא דיליה, האי בארפא. פפותיא ורומא, אמה וחצי, חד מההוא סטרא יתיר, דקא נטיל פגוונא דימינא ושמאלא. ופלגא דיליה. דהא לא שרינא מלה, אלא על מלה ובגין פן, פלגא בכל חשבון וחושבון, ובגין פן, ארונא מקבילא מפלא, וקיימא ברזא דחושבנא דכלא.

והא אוקמוה, על מה איהו מחפייא בדהבא, לגו ולבר, והאי איהו

שעור לעמד במדידה ראשונה?
והכל עומד בסוד אחד. השלחן
כמו כן, שמורד באותו השעור
הראשון.

אבל מדידת הארון הזו, שעומדת
בסוד התורה ובאותה מדה
ראשונה שאמר אבא, אין בה
לעשות שעור יותר כמו שהוא
גלה בסוד לחכמים העליונים
לדעת בה את סוד החכמה,
להבחין בין טוב לרע, בין חכמה
עליונה לחכמה אחרת, כלם
מצעים אחרים, כלם במדידת
האמה באותה המדה, פרט למדת
החשן שהיא זרת, והרי פשוטה.
בא וראה, הכתנת (אף על גב) של
כלם נעשו בסוד הקדש, הכל הוא
בסוד של שש, ובמעשה של שש,
ועומד בשש. וכלם תקונים
להתלבש ולהתקין בהם שש
ובסוד של שש.

והכל בסוד של קו המדה. וקנה
המדה באותה מדידת חזקאל,
משום שהוא בית להתקיים (משום
זה הבית לא התקיים) במקומו באותם
כתלים, באותן חומות, באותם
פתחים ובאותן דלתות כדי להיות
הכל במדידה.

אבל לעתיד לבא מה כתוב
באותה המדה? (יחזקאל מא) ורחבה
ונסבה למעלה למעלה. בשעה
שיתחילו לבנותה, קנה המדה
הזה עולה למעלה למעלה, לארץ
ולרחב, שתהיה התפשטות הבית
לכל הצדדים ולא יסתכלו עליה
לרע, כמו שבארוה, שכתוב (זכריה
ט) ודמשק מנוחתו. שהרי באותו
זמן לא ימצא דין בעולם, משום
כך הכל מתקיים על מקומו בקיום
שלם, כמו שנאמר (שמואל ב-ז) לא
ירגז עוד ולא יסיפו בני עולה
לענותו וגו'.

ובא ראה, כל המדות וכל
המדידות, כלן עומדות בעולם

שיעורא למיקם במדידו קדמא, וכלא קאים
ברזא חדא. פתורא, פהאי גוונא דמדיד
בההוא שיעורא קדמא.

אבל האי מדידו דארונא, דקיימא ברזא
דאורייתא, ובההוא משחתא קדמא
דקאמר אבא, לית בה למעבד שיעורא יתיר
כמה דאיהו גלי ברזא לחכימי עליוני,
למנדע בה רזא דחכמתא, לאבחנא בין טב
לביש, בין חכמתא עלאה, לחכמתא אחרא.
פלהו עובדין אחרנין, פלהו במדידו דאמה,
בההוא משחתא, פר משחתא דחשן, דאיהו
זרת, והא אוקמוה.

הא חזי, כתנת (אף על גב) דכלהו אתעבידו ברזא
דקדושה, פלא איהו ברזא דשש,
ובעובדא דשש, וקיימא בשש. וכלהו תקונין,
לאתלבשא ולאחזקא בהו שש, וברזא דשש.
ובלא ברזא דקו המדה. וקנה המדה בההוא
מדידו דיחזקאל, בגין דאיהו ביתא
לאחזקא (נ"א בגין דא ההוא ביתא לא אחזקא) באתריה,
באינון כותלין, באינון שוריין, באינון פתחין,
באינון דלתין, בגין למהוי כלא במדידו.

אבל לזמנא דאתי, משחתא ההוא מה כתיב
בה, (יחזקאל מא) ורחבה ונסבה למעלה
למעלה. בשעתא דישרי למבני ביה האי קנה
המדה, סלקא לעילא לעילא, לארפא
ולפותיא, למהוי אתפשטותא דביתא בכל
סטריין ולא ישגחון עליה לביש, כמה
דאוקמוה, דכתיב, (זכריה ט) ודמשק מנוחתו.
דהא בההוא זמנא דינא לא ישתכח בעלמא,
בגין כך פלא אתקיים על קיומיה בקיומא
שלם, כמה דאתאמר (שמואל ב ז) לא ירגז עוד
ולא יסיפו בני עולה לענותו וגו'.

והא חזי, כל משחתין, וכל מדידין, פלהו

הַזֶּה, (וכל המדידות של המשכן הזה והבית הזה בלשם) כְּדֵי לָקִים אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה בְּסוֹד כְּמוֹ שְׁלֹמֹעֲלָה, לְקַשֵּׁר אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה בְּעוֹלָם שְׁלֹמֹעֲלָה, לְהִיּוֹת הַכֹּל אֶחָד בְּסוֹד אֶחָד. וּבָאוֹת זְמַן שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִתְעוֹרֵר לְחַדֵּשׁ אֶת הָעוֹלָם, אֹז יִמְצְאוּ כָּל הָעוֹלָמוֹת בְּסוֹד אֶחָד, וּכְבוֹדוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּכָל, וְאֹז פְּתוּב (זכריה יד) בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה' אֶחָד וְשֵׁמוֹ אֶחָד. פְּתַח רַבִּי יְהוּדָה אֶחְרָיו וְאָמַר,

(תהלים כח) סוֹד ה' לִירְאָיו וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעֵם. פְּסוּק זֶה הָרִי פְּרִשְׁהוּ, אֲבָל סוֹד ה' לִירְאָיו - אוֹתוֹ סוֹד עֲלִיּוֹן שְׁעוֹמֵד בְּגִיזוֹת, (שהוא סתום ונגזר) לֹא עוֹמֵד אֲלָא לִירְאָיו, שֶׁהֵם יְרֵאִים מִהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא תָּמִיד, וְהֵם רְאוּיִים לְאוֹתָם סוֹדוֹת עֲלִיּוֹנִים, וְשִׁיחֵיו אוֹתָם סוֹדוֹת עֲלִיּוֹנִים בְּגִיזוֹת וּבִסְתָר פְּרִאוֹי, מִשּׁוֹם שֶׁהֵם סוֹדוֹת עֲלִיּוֹנִים. אֲבָל וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעֵם - הַסּוֹד שֶׁהוּא עוֹמֵד בְּבְרִית הַקְּדוֹשׁ, לְהוֹדִיעֵם, מִשּׁוֹם שֶׁהוּא מְקוּם שְׁעוֹמֵד לְהַגְלוֹת וּלְדַעַת.

וְעוֹד, סוֹד ה' לִירְאָיו - שֶׁהֵם סוֹדוֹת הָעוֹמְדִים בִּירְאָה, וְאוֹתָם יְרֵאֵי חֹטָא יְרֵאִים בְּהֵם בְּאוֹתָם סוֹדוֹת עֲלִיּוֹנִים. אֲבָל וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעֵם - לְדַעַת וּלְפָרֵשׁ דְּבָרִים, מִשּׁוֹם שֶׁאוֹתָם הַדְּבָרִים עוֹמְדִים לְפָרוֹשׁ.

בֹּא וּרְאֵה, בְּאַרְבַּעִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת נִחְקַק הָעוֹלָם וְהַתְּקִים, וְכֹלָם עֲטָרָה שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ. כְּשֶׁמְצַטְרָפוֹת, עוֹלוֹת בְּאוֹתִיּוֹת שְׁלֹמֹעֲלָה יוֹרְדוֹת לְמַטָּה, מִתְעַטְרוֹת בְּעֲטָרוֹת בְּאַרְבַּעַת צְדָדֵי הָעוֹלָם, וְיִכּוֹל לְהַתְּקִים.

אַחַר כֵּן יִצְאוּ הָאוֹתִיּוֹת וּבְרָאוּ אֶת הָעוֹלָם לְמַעְלָה וּמַטָּה, בְּעוֹלָם הַיְחוּד וּבְעוֹלָם הַפְּרוּד, וְנִקְרְאוּ (שיר השירים ב) הָרִי בְּתֵר, הָרִי הַפְּרוּד

קִיּוּמִן בְּהַאי עֲלֵמָא, (ס"א וְכָל מְדִינָן דְּהַאי מִשְׁבַּנָּא וְהַאי בֵּיתָא כּוּלְהוּ) בְּגִין לְאַתְקִימָא הַאי עֲלֵמָא, בְּרִזָּא דְגִוּוֹנָא דְלַעֲיֵלָא, לְאַתְקִשְׁרָא הַאי עֲלֵמָא בְּעֲלֵמָא דְלַעֲיֵלָא, לְמַהֲוֵי כְּלָא חַד בְּרִזָּא חֲדָא. וּבַהֲהוּא זְמַנָּא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֲתַעֲר לְחֲדַתוֹתֵי עֲלֵמָא, כְּדִין יִשְׁתַּפְּחוּן כְּלָהוּ עֲלֵמִין בְּרִזָּא חֲדָא, וְיִקְרָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּכָלָא, וּכְדִין כְּתִיב, (זכריה יד) בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יי' אֶחָד וְשֵׁמוֹ אֶחָד.

פְּתַח רַבִּי יְהוּדָה אֲבַתְרִיָּה וְאָמַר, (תהלים כח) סוֹד יי' לִירְאָיו וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעֵם. הַאי קְרָא הָא אוּקְמוּהָ, אֲבָל סוֹד יי' לִירְאָיו, הַהוּא רִזָּא עֲלֵאָה דְקִיּוּמָא בְּגִיזוֹ, (דְּאִיחּוּ סְתוּם וְנִיזוּ) לֹא קִיּוּמָא אֲלָא לִירְאָיו, דְּאִינּוֹן דְּחֲלִין לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא תְּדִיר, וְאִינּוֹן אֲתַחֲזוֹן לְאִינּוֹן רִזִּין עֲלֵאִין, וּלְמַהֲוֵי אִינּוֹן רִזִּין עֲלֵאִין בְּגִיזוֹ וּבִסְתִימוֹ כְּדָקָא יְאוֹת, בְּגִין דְּאִינּוֹן רִזִּין עֲלֵאִין. אֲבָל וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעֵם, רִזָּא דְאִיחּוֹ קִיּוּמָא בְּבְרִית קִיּוּמָא, לְהוֹדִיעֵם, בְּגִין דְּאִיחּוֹ אֲתֵר דְקִיּוּמָא לְגַלְאָה לְמַנְדַּע.

הוּ סוֹד יי' לִירְאָיו, דְּאִינּוֹן רִזִּין דְקִיּוּמִן בְּדְחִילוֹ, וְאִינּוֹן דְּחֲלֵי חֹטָאָה דְּחֲלִין בְּהוּ, בְּאִינּוֹן רִזִּין עֲלֵאִין. אֲבָל וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעֵם: לְמַנְדַּע וּלְפָרֵשׁ מְלִין, בְּגִין דְּאִינּוֹן מְלִין דְקִיּוּמִן לְפָרֵשׁ.

הָא חֲזִי, בְּאַרְבַּעִין וַתְּרִין אַתְוּוֹן אַתְגְּלִיף עֲלֵמָא, וְאַתְקִיִּים. וְכִלְהוּ עֲטָרָא דְשִׁמָּא קְדִישָׁא. פֶּד מְצַטְרָפִין, סְלִקִין בְּאַתְוֵי לַעֲיֵלָא, וְנַחֲתִין לְתַתָּא, מִתְעַטְרִין עֲטָרִין, בְּאַרְבַּע סְטָרֵי עֲלֵמָא, וְיִכּוֹל לְאַתְקִימָא.

וְלְבַתֵּר נִפְקוּ אַתְוּוֹן וּבְרוּ עֲלֵמָא לַעֲיֵלָא וְתַתָּא. בְּעֲלֵמָא דִּיחּוּדָא, וּבְעֲלֵמָא דְפְרוּדָא, וְאַתְקְרוּן הָרִי בְּתֵר, טוּרֵי דְפְרוּדָא דְמִשְׁתַּקְנִין.

שנשקים, כשצד הדרום מתחיל לקרב אליו, ואז המים שופעים, ובכח הנה שלמעלה שופע, והכל הוא בשמחה.

בשהמחשבה עולה ברצון של השמחה מטמיר כל הטמירים, מגיע ושופע מתוכה זהר אחד, ומתקרבים זה בזה, והרי פרושה. ואותן ארבעים ושנים אותיות הן סוד עליון, ובהן נברא העולם העליון והעולם התחתון, והן הקיום וסוד כל העולמות. ועל שהן סוד העולמות, כתוב סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם. זה סוד האותיות החקוקות בהצנע, מפרשות בחקיקותיו בגלוי.

כתוב (שמות כו) ונתת אל חשן המשפט את האורים ואת התמים, והרי פרושה. את האורים - שמאירים סוד האספקלריה המאירה, וזוהי חקיקת השם הקדוש בסוד של ארבעים ושנים שבהן נבראו העולמות והיו משקעות בו. ואת התמים - סוד אותן האותיות שכלולות במקום האספקלריה שאינה מאירה, והיא מתנהגת (נאורה) בע"ב אותיות חקוקות, שהן סוד השם הקדוש, וכלן נקראות אורים ותמים.

בא וראה, כשאותן אותיות משקעות שם, באותו כח, מאירות אותיות אחרות בחקיקת אותם שמות השבטים, ומאירים או נחשכים, והכל הוא בסוד אותן האותיות של השמות הקדושים כמו שאמרנו. ואותן האותיות של השמות הקדושים באות על סוד התורה, וכל העולמות באים (נבראו) בסוד של אלו האותיות. השמות הללו היו גנוזים משקעים שם, ובשמות השבטים היו האותיות שלהם בולטות למעלה. ועל כן הכל מסוד אותן האותיות, והכל בארנו.

פד סטרא דדרום שארי לקרבא (דף רל"ד ע"ב) בהדיה, וכדין מיא נגדין, ובחילא דא דעילא, נגיד, כלא הוא בחידו.

כד מחשבה, סליק ברעו דחדוה, מטמירא דכל טמירין, מטי ונגיד מגויה חד זיהרא, מתקרבין דא בדא, והא אוקמוה.

ואינון ארבעין ותרין אתוון, אינון רזא עלאה, ובאינון אתברי עלמא עלאה ועלמא תתאה. ואינון קיומא ורזא דכל עלמין. ועל דאיהו רזא דעלמין, כתיב סוד יי' ליראיו ובריתו להודיעם. דא רזא, דאתוון גליפין, טטקוטאי מסינטן בגלפוי באתגלייא.

כתיב ונתת אל חשן המשפט את האורים ואת התומים, והא אוקמוה. את

האורים: דנהרין, רזא דאספקלריא דנהרא, ודא איהו גליפו דאתוון דשמא קדישא, ברזא דארבעין ותרין, דבהו אתברין עלמין, והוו משקעין ביה. ואת התומים: רזא דאינון אתוון, דכלילין באתר דאספקלריא דלא נהרא. ואיהי אתנהגא (ד"א אתנהרא) בע"ב אתוון גליפין, דאינון רזא דשמא קדישא, וכלהו אקרון אורים ותומים.

הא חזי, כד אינון אתוון משקעאן תמן, כההוא חילא, נהרין אתוון אתרנין,

בגליפו דאינון שמיהן דשבטין, ונהרין או אתחשכאן, וכלא כההוא רזא דאינון אתוון דשמיהן קדישין כדקאמרן. ואינון אתוון דשמיהן קדישין, אינון אתיין על רזא דאורייתא, וכלהו עלמין אתיין (ס"א אתברין),

ברזא דאלין אתוון. אלין שמיהן הוו גניזין משקעין תמן, ושמיהן דשבטין הוו בלטיין אתוון דלהון לעילא. ועל דא כלא מרזא דאינון אתוון, וכלא אוקימנא.

וְהָאֵתְמַר בְּרֹזָא דְאַתְוּוֹן דְּאֹרִייתָא. ב',
דְּאֹרִייתָא שְׂרַאת בְּה, וְהָא אוּקְמוּהָ ב'
בְּרָא וּדְאִי בְּחִילָא עֲלָאָה, בְּתַקִּיפוּ דְרֹזָא דְאִינּוֹן
אַתְוּוֹן. ב' נִיקְבָא, א' דְכוּרָא. כְּמָה דב' בְּרָא,
הֲכִי נָמִי א', אִפִּיק אַתְוּוֹן, כְּלָלָא דְעִשְׂרִין וְתַרְיִן
אַתְוּוֹן.

ה', זִוּוּגָא חָדָא בְּשָׁמַיִם, לְמִיּהֵב לִיה חַיִּין,
וְלֹא־שְׂרָאָה לִיה. ו', הָאָרֶץ, לְמִיּהֵב לָהּ
מְזוּנָא, וְלֹא־תִקְנָא לָהּ סְפוּקָא דְאַתְחַזִּי לָהּ.
וְרֹזָא דָא בְּרַאשִׁית וּגְוִי, עַד הַשְּׁמַיִם וְאֵת
הָאָרֶץ. ו' וְאֵת, כְּלָלָא דְעִשְׂרִין וְתַרְיִן אַתְוּוֹן,
וּמְתַזֵּן אַרְעָא, וְאַרְעָא כְּלִיל לֹוֹן לְגִוּוּהַ כְּמָה
דְּאַתְּ אָמַר, (קהלת א) כָּל הַנְּחָלִים הוֹלְכִים אֶל
הַיָּם, וְהֵינּוּ רֹזָא, וְאֵת הָאָרֶץ, דְּכַנְיֵשׁ לְכָלָא
בְּגִוּוּהַ, וְקַבִּילַת לֹוֹן. הָאָרֶץ נִטְלַת ו', וְקַבִּילַת
לֹוֹן לְאַתְזָנָא.

ה' - זִוּוּג אַחַד עִם שְׁמַיִם לְתַת לָהּ
חַיִּים וְלַהֲשֵׁרוֹת לָהּ. ו' - הָאָרֶץ,
לְתַת לָהּ מְזוּן וְלַתְקַן לָהּ סְפוּקָה
הָרְאוּי לָהּ. וְסוּד זֶה בְּרַאשִׁית וּגְוִי,
עַד הַשְּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ. ו' וְאֵת -
כְּלָל שֶׁל עִשְׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת,
וּנְזוּנִית הָאָרֶץ, וְהָאָרֶץ כּוֹלֶלֶת
אוֹתָן לְתוֹכָהּ, כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר (קהלת
א) כָּל הַנְּחָלִים הוֹלְכִים אֶל הַיָּם.
וְהֵינּוּ סוּד וְאֵת הָאָרֶץ, שְׁכוּנֵסֶת
הַכֹּל לְתוֹכָהּ וּמְקַבֶּלֶת אוֹתָם.
הָאָרֶץ נִטְלַת ו' וּמְקַבֶּלֶת אוֹתָהּ
לְהַזִּין.

וְרֹזָא דָא, מִשְׁכַּנָּא לָא אַתְקַן אֶלָּא עַל יְדָא
דְּמֹשֶׁה, בְּגִין דְּמִהֵהוּא סְטָרָא, אַתְעַר
דְּרִגָּא אַחְרָא עֲלָאָה, לְקַיִימָא לִיה, לְמַהוּי
קַיּוּמָא דְכָלָא. וְרֹזָא דָא, וַיְקַם מֹשֶׁה אֶת
הַמִּשְׁכָּן, קַיּוּמָא דִּילִיָּה הָוָה, בְּאִינּוֹן אַתְוּוֹן
דְּאַתְבְּרִיאוּ בְּהוּ שְׁמִיָּא וְאַרְעָא.
וּבְגִין כְּה, כָּל עֵבִידָאן דְּמִשְׁכַּנָּא, הָוָה בְּצַלְאֵל
עֵבִיד לֹוֹן, בְּרֹזָא דְגִלּוּפָא (דְּצִרוּפָא) דְּאַתְוּוֹן,
דְּאַתְבְּרִיאוּ בְּהוּן שְׁמִיָּא וְאַרְעָא. וְעַל דָּא אֶקְרִי
בְּצַלְאֵל, בְּגִין דְּהָוָה יָדַע בְּצַלְאֵל, גִּלּוּפָא (צִרוּפָא)
דְּאַתְוּוֹן, דְּאַתְבְּרִיאוּ בְּהוּ שְׁמִיָּא וְאַרְעָא. וְאִי
לָא דְּהָוָה יָדַע לָהּ בְּצַלְאֵל, לָא הָוָה יְכִיל
לְמַעַבְד אִיהוּ אִינּוֹן עֵבִידָאן דְּמִשְׁכַּנָּא. מְאִי
טַעֲמָא. אֶלָּא, כְּמָה דְּמִשְׁכַּנָּא עֲלָאָה, לָא הָוָה
וְלָא אַתְקִינּוּ כָּל עוֹבְדוּי, אֶלָּא בְּהֵוָה רֹזָא
דְּאִינּוֹן אַתְוּוֹן, אוּף הָכָא מִשְׁכַּנָּא דְּלַתְתָּא, לָא
הָוָה וְלָא אַתְתְּקַן, אֶלָּא בְּרִזִין דְּאִינּוֹן אַתְוּוֹן.

וְסוּד זֶה, שְׂאִין הַמִּשְׁכָּן נִתְקַן אֶלָּא
עַל יְדֵי מֹשֶׁה, מִשּׁוּם שְׁמֵאוֹתוֹ צַד
מִתְעוֹרְרַת דְּרִגָּה אַחְרַת עֲלִיוְנָה
לְהַעֲמִידוֹ וְלִהְיוֹת קִיּוּם שֶׁל הַכֹּל.
וְסוּד זֶה - וַיְקַם מֹשֶׁה אֶת הַמִּשְׁכָּן.
קִיּוּמוֹ הָיָה בְּאוֹתָן אוֹתִיּוֹת
שְׁנֹבְרָאוּ בְּהֵן שְׁמַיִם וְאַרְץ.
וּמִשּׁוּם כְּה אֵת כָּל מַעֲשֵׂי הַמִּשְׁכָּן
הָיָה בְּצַלְאֵל עוֹשֶׂה אוֹתָם בְּסוּד
חֻקֵּיקַת (צִרוּף) הָאוֹתִיּוֹת שְׁנֹבְרָאוּ
בְּהֵן שְׁמַיִם וְאַרְץ, וְלִכְּן נִקְרָא
בְּצַלְאֵל, מִשּׁוּם שֶׁבְּצַלְאֵל הָיָה
יּוֹדֵעַ חֻקֵּיקַת (צִרוּף) הָאוֹתִיּוֹת שְׁבִהֵן
נִבְרָאוּ שְׁמַיִם וְאַרְץ. וְאִם בְּצַלְאֵל
לֹא הָיָה יּוֹדֵעַ אוֹתָן, לֹא הָיָה יְכוּל
לַעֲשׂוֹת אֶת אוֹתָן עֲבוּדוֹת
הַמִּשְׁכָּן. מַה הַטַּעַם? אֶלָּא, כְּמוֹ
שֶׁהַמִּשְׁכָּן הָעֲלִיּוֹן לֹא הָיָה וְלֹא הָיָה
מִתְקַנְיָם כָּל מַעֲשֵׂיו אֶלָּא בְּאוֹתוֹ
סוּד שֶׁל אוֹתָן אוֹתִיּוֹת, אִף פֶּאן
בְּמִשְׁכָּן שְׁלֹמֹטָה לֹא הָיָה וְלֹא
נִתְקַן אֶלָּא בְּסוּדוֹת אוֹתָן
הָאוֹתִיּוֹת.

וְרֹזָא דָא, מִשְׁכַּנָּא לָא אַתְקַן אֶלָּא עַל יְדָא
דְּמֹשֶׁה, בְּגִין דְּמִהֵהוּא סְטָרָא, אַתְעַר
דְּרִגָּא אַחְרָא עֲלָאָה, לְקַיִימָא לִיה, לְמַהוּי
קַיּוּמָא דְכָלָא. וְרֹזָא דָא, וַיְקַם מֹשֶׁה אֶת
הַמִּשְׁכָּן, קַיּוּמָא דִּילִיָּה הָוָה, בְּאִינּוֹן אַתְוּוֹן
דְּאַתְבְּרִיאוּ בְּהוּ שְׁמִיָּא וְאַרְעָא.
וּבְגִין כְּה, כָּל עֵבִידָאן דְּמִשְׁכַּנָּא, הָוָה בְּצַלְאֵל
עֵבִיד לֹוֹן, בְּרֹזָא דְגִלּוּפָא (דְּצִרוּפָא) דְּאַתְוּוֹן,
דְּאַתְבְּרִיאוּ בְּהוּן שְׁמִיָּא וְאַרְעָא. וְעַל דָּא אֶקְרִי
בְּצַלְאֵל, בְּגִין דְּהָוָה יָדַע בְּצַלְאֵל, גִּלּוּפָא (צִרוּפָא)
דְּאַתְוּוֹן, דְּאַתְבְּרִיאוּ בְּהוּ שְׁמִיָּא וְאַרְעָא. וְאִי
לָא דְּהָוָה יָדַע לָהּ בְּצַלְאֵל, לָא הָוָה יְכִיל
לְמַעַבְד אִיהוּ אִינּוֹן עֵבִידָאן דְּמִשְׁכַּנָּא. מְאִי
טַעֲמָא. אֶלָּא, כְּמָה דְּמִשְׁכַּנָּא עֲלָאָה, לָא הָוָה
וְלָא אַתְקִינּוּ כָּל עוֹבְדוּי, אֶלָּא בְּהֵוָה רֹזָא
דְּאִינּוֹן אַתְוּוֹן, אוּף הָכָא מִשְׁכַּנָּא דְּלַתְתָּא, לָא
הָוָה וְלָא אַתְתְּקַן, אֶלָּא בְּרִזִין דְּאִינּוֹן אַתְוּוֹן.

בְּצִלְאֵל הָיָה מְצַרְף אוֹתָן אוֹתוֹת,
וּבְסוּד כָּל צָרוּף וְצָרוּף הָיָה עוֹשֶׂה
אֲמָנוּת. וְכָל מַעֲשֵׂה וּמַעֲשֵׂה שֶׁל
הַמִּשְׁכָּן, בְּכָל צָרוּף הָיָה עוֹשֶׂה
אֲמָנוּת אַחַת, וְכָל מֵה שֶׁרְאוּי לָהּ.
וְכֵן בְּכָל מַעֲשֵׂי הַמִּשְׁכָּן וְכָל אוֹתָם
הַפְּרָקִים וְהַתְּקוּנִים שֶׁל הַמִּשְׁכָּן,
הַכֹּל הָיָה בְּצָרוּף אוֹתוֹת הַשָּׁם
הַקָּדוֹשׁ.

וּבְשָׂבָא לְהַקִּימוֹ, לֹא יָכוֹל הָיָה
לְהַקִּימוֹ. מֵה הַטַּעַם? מִשּׁוּם
שֶׁהִרְצוֹן שְׁעוּלָה עַל אוֹתָן
הָאוֹתוֹת לֹא נִמְסַר אֶלָּא לְמִשָּׁה
לְבָדוֹ, וְהוּא הָיָה יוֹדֵעַ אוֹתוֹ הִרְצוֹן
שְׁעוּלָה לְאוֹתָן אוֹתוֹת, וְעַל פֶּן
הוֹקֵם הַמִּשְׁכָּן עַל יָדוֹ, שֶׁפְּתוּב
וַיִּקָּם מִשָּׁה. וַיִּתֵּן מִשָּׁה. וַיִּשֶׁם
מִשָּׁה. וּבְצִלְאֵל לֹא הָיָה יוֹדֵעַ, וְלֹא
יָכוֹל הָיָה לְהַעֲמִידוֹ.

פְּתַח רַבִּי יִצְחָק אַחֲרָיו וְאָמַר,
(תהלים כא) ה' בְּעֶזְרְךָ יִשְׁמַח מְלֶךְ
וּבִישׁוּעַתְךָ מֵה יִגִּיל מֵאֵד תַּאֲוֹת
לְבוֹ וְגוֹ', חַיִּים שְׂאֵל מִמֶּךָ וְגוֹ'.
אֵת הַשִּׁירָה הַזֹּאת לֹא אָמַר דָּוִד אֶלָּא
עַל תְּשׁוּבַתְהָ שֶׁל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל,
שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁמֵּחַ אוֹתָהּ
בְּשִׂמְחַת הַתּוֹרָה שֶׁנִּקְרְאוֹת עוֹ,
שֶׁפְּתוּב (שם כט) ה' עוֹ לְעַמּוֹ יִתֵּן
וְגוֹ'. יִשְׁמַח מְלֶךְ - זֶה הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא (וּ כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל) שֶׁנִּקְרָא
מְלֶךְ, שֶׁפְּתוּב (דברים לג) וַיְהִי
בִישְׁרוֹן מְלֶךְ.

וּבִישׁוּעַתְךָ מֵה יִגִּיל מֵאֵד - זוֹ
יְשׁוּעַת הַיָּמִין, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים
ט) הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וְעַנְנִי וַתּוֹשַׁע
לוֹ יָמִינוֹ. (דְּבָר אַחֵר) מֵה יִגִּיל מֵאֵד,
' יִתְרָה, וְזֶהוּ סוּד בְּרִית קַיִמָּא
שֶׁהוּא שְׂמִיחַת הַכֹּל (שְׁלֵחַ), וְהַכֹּל
נֶאֱמַר עַל הַמְּלֶךְ הַזֶּה.

חַיִּים שְׂאֵל מִמֶּךָ נִתְתָּה לוֹ אַרְךָ
יָמִים עוֹלָם וְעַד. מִכָּאֵן לְמַדְּנוּ
שֶׁלְדוּד הַמְּלֶךְ לֹא הָיוּ חַיִּים כָּלֵל,
פְּרָט לְזֶה שְׂאֵדָם הִרְאִישׁוֹן נִתֵּן לוֹ
מִשְׁלוֹ. וְהָרִי בְּאוֹרֵהָ, שֶׁדוּד הַמְּלֶךְ

בְּצִלְאֵל הָיָה מְצַרְף אֵינּוֹן אֲתוּוֹן, וּבְרָזָא דְכָל
צָרוּפָא וְצָרוּפָא הָוָה עֶבִיד אוֹמְנוּתָא.
וְכָל עֶבִידָא וְעֶבִידָא דְמִשְׁכְּנָא, בְּכָל צָרוּפָא
הָוָה עֶבִיד חַד אוֹמְנוֹ, וְכָל מֵה דְאַתְחַזִּי לִיה.
וְכֵן בְּכָל עֶבִידָאֵן דְמִשְׁכְּנָא, וְכָל אֵינּוֹן שְׁיִיפִין
וְתַקּוּנִין דְמִשְׁכְּנָא, כֹּלָּא הָוָה בְּצָרוּפָא דְאַתּוּוֹן
דְשָׂמָא קְדִישָׁא.

וְכֵן אַתָּא לְאַקְמָא לִיה, לֹא הָוָה יָכִיל לְמִיקָם
לִיה. מָאִי טַעְמָא. בְּגִין דִּרְעוּתָא דְסָלִיק
עַל אֵינּוֹן אֲתוּוֹן, לֹא אַתְמַסֵּר אֶלָּא לְמִשָּׁה
בְּלַחֲדוּדִי, וְאִיהוּ הָוָה יָדַע הַהוּא רְעוּתָא דְסָלִיק
לְאֵינּוֹן אֲתוּוֹן, וְעַל דָּא (דף רל"ה ע"א) אַתְקָם
מִשְׁכְּנָא עַל יְדֵיהּ, דְכַתִּיב וַיִּקָּם מִשָּׁה. וַיִּתֵּן
מִשָּׁה. וַיִּשֶׁם מִשָּׁה. וּבְצִלְאֵל לֹא הָוָה יָדַע, וְלֹא
הָוָה יָכִיל לְמִיקָם לִיה.

פְּתַח רַבִּי יִצְחָק אַבְתְּרִיָּה וְאָמַר, (תהלים כא) יִי
בְּעֶזְרְךָ יִשְׁמַח מְלֶךְ וּבִישׁוּעַתְךָ מֵה יִגִּיל
מֵאֵד תַּאֲוֹת לְבוֹ וְגוֹ', חַיִּים שְׂאֵל מִמֶּךָ וְגוֹ',
שִׁירָתָא דָּא לֹא אָמַר לָהּ דָּוִד, אֶלָּא עַל
תּוֹשְׁבַתְהָ דְכְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
חֲדַי לָהּ בְּחִידוֹ דְאוֹרֵייתָא, דְאַקְרִי עוֹ, דְכַתִּיב,
(תהלים כט) יִי עוֹ לְעַמּוֹ יִתֵּן וְגוֹ'. יִשְׁמַח מְלֶךְ: דָּא
קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא (ד"א דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל) דְאַתְקַרִּי מְלֶךְ,
דְכַתִּיב, (דברים לג) וַיְהִי בִישְׁרוֹן מְלֶךְ.

וּבִישׁוּעַתְךָ מֵה יִגִּיל מֵאֵד, דָּא יְשׁוּעָה דִימִינָא,
כְּמֵה דְאַתְּ אָמַר (תהלים ט) הוֹשִׁיעָה
יְמִינְךָ וְעַנְנִי. וַתּוֹשַׁע לוֹ יָמִינוֹ. (דְּבָר אַחֵר) מֵה יִגִּיל
מֵאֵד, ' יִתְרָה, וְדָא אִיהוּ רְזָא דְבְּרִית קַיִמָּא
קְדִישָׁא, דְאִיהוּ חֲדוּהָ דְכֹלָּא (דִּילָהּ), וְכֹלָּא עַל
הָאִי מְלֶךְ אַתְמַר.

חַיִּים שְׂאֵל מִמֶּךָ נִתְתָּה לוֹ אַרְךָ יָמִים עוֹלָם
וְעַד. מִהֶבְאָ אוֹלִיפְנָא, דְדוּד מְלָפָא לֹא
הוּוּ לִיה חַיִּים כָּלֵל, בַּר דְּאָדָם קְדִמָּאָה יְהִב

לִיה מְדִילִיָּה. וְהָא אֹקְמוּהָ, דְדוּד מְלָפָא
אֲתַקְיִים שְׁבַעִין שָׁנִין. וְאִינוּן שְׁבַעִין שָׁנִין יְהִיב
לִיה קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא מְאִינוּן שָׁנִין דְאָדָם
קְדָמָא, וּבְהוּ אֲתַקְיִים, וְאֲתִיְהִיב לִיה אֹרִיכוּ
דְיוֹמִין בְּהַאי עֲלָמָא, וּבְעֲלָמָא דְאֲתִי, וְעַל דָּא
חַיִּים שְׁאֵל מִמָּךְ נִתְתָּה לּוּ.

גְדוֹרִי כְבוֹדוֹ, בְּגִין דְאִיהוּ גְדוֹל, דְכִתְיִב, (תהלים
קמז) גְדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב כֹּחַ. וְדָאִי אֲקָרִי
גְדוֹל, וְרִזָּא דָא, (בראשית א) וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת שְׁנֵי
הַמְּאוֹרוֹת הַגְּדוֹלִים, גְּדוֹלִים הוּוּ וְדָאִי. וְעַם כָּל
דָּא, אִיהוּ אֲקָרִי גְדוֹל, כְּמָה דְאֲתַמַּר גְּדוֹל
אֲדוֹנֵינוּ וְרַב כֹּחַ. וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לֹא אֲקָרִי
גְדוֹל, אֶלָּא בְּהַאי, דְכִתְיִב, (תהלים מח) גְּדוֹל יְיָ
וּמְהֻלָּל מְאֹד בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ הֵר קָדְשׁוֹ. כְּמָה
אִיהוּ גְדוֹל, בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ הֵר קָדְשׁוֹ.

כִּי תִשְׁתַּחֲוּ בְּרֻכּוֹת לְעַד. (תהלים כא) כִּי תִשְׁתַּחֲוּ
בְּרֻכּוֹת, בְּגִין דְהַאי אִיהוּ בְּרֻכְתָּא דְכָל
עֲלָמָא, וְכָל בְּרַכְּאֵן דְכָל עֲלָמָא מְהַכָּא נְפֻקִי,
וְדָא אִיהוּ בְּרַכָּה. וְרִזָּא דָא, (בראשית יב) וְהָיָה
בְּרַכָּה. דְהָא הֵכָא שְׂרִיאֵן כָּל בְּרַכְּאֵן דְלַעֲיָלָא,
וּמְהַכָּא נְפֻקִי לְכָל עֲלָמָא, וְעַל דָּא אֲקָרִי בְּרַכָּה.
תְּחַדְּהוּ בְּשִׁמְחָה, פְּתִיב הֵכָא תְּחַדְּהוּ בְּשִׁמְחָה,
וּכְתִיב הֵתָם (שמות יח) וַיַּחַד יִתְרוֹ, בְּגִין
דְזַמִּין קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא לְאֶקְמָא לָהּ לְכַנְסַת
יִשְׂרָאֵל מֵעַפְרָא, וְלֹאֲתַקְפָּא בְּהַ בְּרִזָּא דִימִינָא,
וְלַחְדַּתוּתִי לָהּ חֲדַתוּתָא דְסִיְהָרָא בְּשִׁמְשָׁא.

כְּתִיב תְּחַדְּהוּ בְּשִׁמְחָה אֶת פְּנִיךָ, אֶת פְּנִיךָ,
לְמַהְוִי קַמָּךְ, וְלְמַהְוִי בְּחִידוֹ לְקַבֵּל
אֲנִפְךָ, בְּהַהוּא שְׁלִימוֹ דְתִשְׁתַּלִּים בְּהַהוּא
זְמַנָּא. דְהָא בְּזַמְנָא דְאֲתַחַרְבַּ בִּי מְקַדְשָׁא,
אֲתַרְקִינַת מִכָּל מַה דְאֲתַמְלִיִּיא. כְּמָה דְאֲתַאֲמַר
(ירמיה טו) אֲמַלְלָה יוֹלְדֵת הַשְּׁבַעֲיָה. וּכְתִיב (יחזקאל כו)

אֲמַלְלָה הַחֲרֻבָה. (כאן חסר).

הַתְּקִים שְׁבַעִים שָׁנָה, וְאוֹתָן
שְׁבַעִים שָׁנִים נָתַן לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא מְאוֹתָן שָׁנִים שֶׁל אָדָם
הֲרֵאשׁוֹן, וּבִקְהֵן הוּא הַתְּקִים,
וְנִתְּנָה לוֹ אֲרִיכוֹת יָמִים בְּעוֹלָם
הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, וְעַל זֶה - חַיִּים
שְׁאֵל מִמָּךְ נִתְתָּה לּוּ.

גְדוֹרִי כְבוֹדוֹ, מִשׁוּם שֶׁהוּא גְדוֹל,
שְׁכַתוּב (שם קמז) גְדוֹל אֲדוֹנֵינוּ וְרַב
כֹּחַ. וְדָאִי נְקָרָא גְדוֹל, וְסוּד זֶה -
(בראשית א) וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת שְׁנֵי
הַמְּאוֹרוֹת הַגְּדוֹלִים. גְּדוֹלִים הָיוּ
וְדָאִי. וְעַם כָּל זֶה הוּא נְקָרָא גְדוֹל,
כְּמוֹ שְׁנֵאֲמַר גְדוֹל אֲדוֹנֵינוּ וְרַב
כֹּחַ. וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא נְקָרָא
גְדוֹל אֶלָּא בְּזֶה, שְׁכַתוּב (תהלים מח)
גְדוֹל ה' וּמְהֻלָּל מְאֹד בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ
הֵר קָדְשׁוֹ. בְּמָה הוּא גְדוֹל? בְּעִיר
אֱלֹהֵינוּ הֵר קָדְשׁוֹ.

כִּי תִשְׁתַּחֲוּ בְּרֻכּוֹת לְעַד (תהלים כא).
כִּי תִשְׁתַּחֲוּ בְּרֻכּוֹת, מִשׁוּם שֶׁזוֹהִי
בְּרַכַּת כָּל הָעוֹלָם, וְכָל הַבְּרֻכּוֹת
שֶׁל כָּל הָעוֹלָם מִכָּאֵן יוֹצְאוֹת,
וְזוֹהִי בְּרַכָּה. וְסוּד זֶה - וְהָיָה
בְּרַכָּה. שְׂהָרִי פָאן שׁוֹרוֹת כָּל
הַבְּרֻכּוֹת שֶׁלְמַעְלָה וּמִכָּאֵן יוֹצְאוֹת
לְכָל הָעוֹלָם, וְלִכְּן נְקָרָא בְּרַכָּה.
תְּחַדְּהוּ בְּשִׁמְחָה. כְּתוּב פָּאן
תְּחַדְּהוּ בְּשִׁמְחָה, וְכְתוּב שָׁם (שמות
יח) וַיַּחַד יִתְרוֹ, מִשׁוּם שֶׁעֲתִיד
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַקִּים אֶת
כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל מִן הָעַפְרָא וּלְהַחְזִיק
בָּהּ בְּסוּד הַיָּמִין, וְלַחְדַּשׁ אוֹתָהּ
חֲדוּשׁ הַלְבָנָה בְּשִׁמְשׁ.

כְּתוּב תְּחַדְּהוּ בְּשִׁמְחָה אֶת פְּנִיךָ.
אֶת פְּנִיךָ - לְהִיּוֹת לְפָנֶיךָ וְלְהִיּוֹת
בְּשִׁמְחָה כְּנֶגְדְּ פָנֶיךָ בְּאוֹתָהּ
שְׁלָמוֹת שֶׁתִּשְׁתַּלֵּם בְּאוֹתוֹ הַיָּמִין,
שְׂהָרִי בְּזַמֵּן שְׁנַחְרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ,
הַתְרוּקְנָה מִכָּל מַה שֶׁהַתְּמַלְאָה,
כְּמוֹ שְׁנֵאֲמַר (ירמיה טו) אֲמַלְלָה יוֹלְדֵת
הַשְּׁבַעֲיָה. וְכְתוּב (יחזקאל כו) אֲמַלְלָה
הַחֲרֻבָה.

בא וראה, באותו זמן שהקים משה את המשכן, הסתפל בכל אותן העבודות שהיו פראוי, ואז הקים אותו. וכל אותן העבודות שיהיו בו במשכן, את כל אחת ואחת הביאו למשה. וסוד זה - (תהלים מה) בתולות אחריה רעותיה מובאות לך. מובאות לך, שכתוב ויביאו את המשכן אל משה.

תוספתא

השלמה מההשממות (סימן ה)

מצוה להקריב קרבן, שהוא התחדשות של הלבנה בכל חודש וחודש, ובהתחדשות שלה לקרב האהבה למעלה ולמטה ולהעביר הנהמא מבית המקדש, וקרבן של ראש חודש עולה למעלה כדי להמשיך הארת הפנים ממקור העליון למטה, שזה נצרך משום מעוט והקטנת הלבנה, והשעיר שהוא של ראש חודש העביר זהמא והרחיק אותו שלא יכסה את הלבנה, ואז המשיך המשכות אצלה ממעלה למטה ומאירה הלבנה כמו שנאה. מפני שהשעיר מפנה הנהמא תמיד מהמקדש, וגורם להמשיך האור מלמעלה למטה, וקרבן זה עולה למעלה, ומפני כן כתוב בו (במדבר כט) חטאת לה, משום הנהמא ההיא שמכסה את הלבנה, והוא סוד שכתוב (בראשית ד) לפתח חטאת רבץ.

ואם תאמר, מדוע כתוב חטאת לה - אלא ודאי השעיר שהוא מעביר החטאת היא וגורם להמשיך האור ממעלה. וזהו ושעיר עזים אחד לחטאת לה. לחטאת - להעביר לו מן המקדש. לה - להמשיך האור מלמעלה. שכאשר החטאת מעברת, אותו אור ושמחה יורד ממעלה למטה. ועל זה עולה קרבן זה למעלה וקרבן זה נקרא כפרה, לפנות

תא חזי, בההוא זמנא דאוקים משה ית משפנא, אסתפל בכל אינון עבידאן, דהוו פדקא יאות, וכדין אוקים ליה. וכל אינון עבידאן דהוו ביה במשפנא, כל חד וחד אייתיאו ליה למשה. ורזא דא (תהלים מה) בתולות אחריה רעותיה מובאות לך. מובאות לך דכתיב. (שמות לט) ויביאו את המשכן אל משה.

תוספתא

השלמה מההשממות (סימן ה)

פקודא לאקרבא קרבנא דאיהו חדתותא דסיהרא בכל ירחא וירחא, ובחדתותי דילה למקרב חביבותא עילא ותתא, ולאעברא זוהמא מבי מקדשא וקרבנא דראש חודש סליק לעילא. בגין לאמשכא נהירו דאנפין ממקורא דלעילא, לתתא. דדא איצטרין בגין מיעוטא וזעירו דסיהרא, והוא שעיר דראש חודש אעבר זוהמא וסליק ליה דלא חפי לסיהרא. וכדין אנגיד נגידן לגבה מעילא לתתא ואתנהרת סיהרא כדקא יאות. בגין דשעיר מפני זוהמא תדיר ממקדשא, וגרם לאמשכא נהירו מעילא לתתא. וקרבנא דא סליק לעילא. ובגין פך פתיב בו (ביה) (במדבר כ"ט) חטאת לה. בגין ההוא זוהמא דחפי לסיהרא, ואיהו רזא דכתיב (בראשית ד) לפתח חטאת רובץ.

ואי תימא אמאי כתיב חטאת ליי, אלא ודאי ההוא שעיר מעברא ההוא חטאת, וגרם לאמשכא נהירו מעילא. ודא איהו ושעיר עזים אחד לחטאת, ליי. לחטאת, לאעברא ליה מן מקדשא. ליי, לאמשכא נהירו מעילא. דכד חטאת אתעבר, ההוא נהירו וחדוה נחית מעילא לתתא. ועל דא סליק קרבנא דא לעילא וקרבנא דא אקרי כפרה, לפנאה

מקדש וּלְאַעֲבָרָא זֹה־מָא: (עד כאן מההשממות).
אֲמֵאוּ וַיְבִיאוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן. בְּגִין דְּהָא בַּהֲהִיא
שַׁעְתָּא, הָוָה זְוִיגָא דְּמִשָּׁה לְאַזְדִּיּוּגָא,
וְעַל דָּא וַיְבִיאוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן אֶל מִשָּׁה, כְּמָה
דְּאִיתִי כְּלָה לְבִי חֲתָן. בְּגִין דְּהָא בְּקִדְמִיתָא
אֲצִטְרִיף לְאַעְלָא לְכַלָּה לְגַבִּי חֲתָן, כְּמָה דְּאִתָּא
אָמַר (דברים כב) אֶת בְּתִי נִתְתִּי לְאִישׁ הַזֶּה לְאִשָּׁה.
וּלְבַתֵּר אִיהוּ יִיתִי לְגַבְיָהּ, דְּכִתְיֵב וַיְבֵא אֶלֶיהָ.
וְכִתְיֵב (במדבר יז) וַיְבֵא מֹשֶׁה אֶל אֱהֱלֵ הָעֵדוּת.

זֶה־בָּא מַה כְּתִיב, וְלֹא יִכַּל מֹשֶׁה לְבֹא אֶל אֱהֱלֵ
מוֹעֵד כִּי שָׁכַן עָלָיו הָעֲנַן וְגו' . מָאִי
טַעְמָא. בְּגִין דְּהִוָּת אִיהִי מִתְתַּקְנָא, כְּהִיא
אֲתַתָּא דְּאֲתַתְּקַנְתָּ וְאֲתַקְשָׁטָת לְגַבִּי בַּעֲלָהּ,
וּבַהֲהִיא שַׁעְתָּא דְּאִיהִי קָא מִתְקַשָּׁטָת, לָא
אֲתַחֲזִי לְבַעֲלָהּ לְאַעְלָא לְגַבְיָהּ. וְעַל דָּא וְלֹא
יִכַּל מֹשֶׁה לְבֹא אֶל אֱהֱלֵ מוֹעֵד כִּי שָׁכַן עָלָיו
הָעֲנַן בְּגִין כִּדְּ וַיְבִיאוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן אֶל מִשָּׁה.
עוֹד מַה כְּתִיב וַיֵּרָא מֹשֶׁה אֶת כָּל הַמְּלֶאכֶה
וְגו' . (דף רל"ה ע"ב).

הָא חֲזִי, בְּכָל עֲבִידֵן דְּמִשְׁכְּנָא, בְּכַלְהוּ הָוָה
גְּוֹוְנָא דְּתַכְלָא. בְּגִין דְּתַכְלָא אִיהוּ גְּוֹוְנָא
לְאַתְעֻטְרָא בְּרִזָּא דְּכָל גְּוֹוְנִין. מַה כְּתִיב וַיַּעֲשׂוּ
אֶת צִיץ נֹזֵר הַקֹּדֶשׁ וְגו' , וַיִּתְּנוּ עָלָיו פְּתִיל
תְּכֵלֶת וְגו' , וְהָא אוּקְמוּהּ, בְּרִזָּא דְּכִתְיֵב, (שמות
כח) וַעֲשִׂיתָ צִיץ זָהָב טָהוֹר וּפְתִיחָתָא עָלָיו פְּתוּחִי
חוֹתָם קֹדֶשׁ לַה' . וַיִּכְתְּבוּ עָלָיו מִכְתָּב פְּתוּחִי
חוֹתָם קֹדֶשׁ לַה' .

תוספתא

בְּרִזִּין עֵילְאִין. טַסְקוּרִי קְמִיטִין שְׂכִיחִין אֵלִין
סְלָקִין וְנַחְתִּין וְאֵלִין קְיִימִין בְּקִיּוּמֵיהוּ
גְּלַגְלִין דְּסַחְרָאן הֵווּ קְיִימִין מַהֲהוּא זְמַנָּא
דְּעַפְרָא אֲתַכְפִּישׁ. אֵינִין גְּלַגְלִין סַחְרִין עֵלְמָא
בְּסַחְרֵנוּתָא.

הַמִּקְדָּשׁ וְלַהֲעִבִיר הַזֶּה־מָא:
לְמָה וַיְבִיאוּ אֶל הַמִּשְׁכָּן? מִשּׁוּם
שְׁהִרִי בְּאוֹתָהּ שַׁעָה הִיָּה הַזְוִיג שֶׁל
מִשָּׁה לְהַזְדוּג, וְעַל זֶה וַיְבִיאוּ אֶת
הַמִּשְׁכָּן אֶל מִשָּׁה, כְּמוֹ שְׂמִבִּיאִים
כְּלָה לְבִית הַחֲתָן. מִשּׁוּם
שְׂפִרְאוּשׁוֹנָה צְרִיף לְהַכְנִיס אֶת
הַכְּלָה לְחֲתָן, כְּמוֹ שְׂנֹאֲמַר (דברים
כב) אֶת בְּתִי נִתְתִּי לְאִישׁ הַזֶּה
לְאִשָּׁה. וְאַחַר כֵּךְ הוּא יָבֵא אֶלֶיהָ,
שְׂכַתּוֹב (בראשית ל) וַיָּבֵא אֶלֶיהָ.
וְכַתּוֹב (במדבר יז) וַיָּבֵא מֹשֶׁה אֶל
אֱהֱלֵ הָעֵדוּת.

וְכַאֵן מַה כְּתוֹב? וְלֹא יִכַּל מֹשֶׁה
לְבֹא אֶל אֱהֱלֵ מוֹעֵד כִּי שָׁכַן עָלָיו
הָעֲנַן וְגו' . מַה הַטַּעַם? מִשּׁוּם
שְׂהִיא הִיָּתָה מִתְתַּקְנָת, כְּאִשָּׁה הַזֹּו
שְׂמִתְתַּקְנָת וּמִתְקַשָּׁטָת לְבַעֲלָהּ,
וּבְאוֹתָהּ שַׁעָה שְׂהִיא מִתְקַשָּׁטָת,
לֹא רְאוּי לְבַעֲלָהּ לְהַכְנִס אֶלֶיהָ.
וְעַל כֵּן, וְלֹא יִכַּל מֹשֶׁה לְבֹא אֶל
אֱהֱלֵ מוֹעֵד כִּי שָׁכַן עָלָיו הָעֲנַן.
מִשּׁוּם כִּדְּ, וַיְבִיאוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן אֶל
מֹשֶׁה. עוֹד מַה כְּתוֹב? וַיֵּרָא מֹשֶׁה
אֶת כָּל הַמְּלֶאכֶה וְגו' .

בֵּא וַיֵּרָא, בְּכָל הַמַּעֲשִׂים שֶׁל
הַמִּשְׁכָּן, בְּכָלֶם הִיָּה גְּוֹן שֶׁל תְּכֵלֶת,
מִשּׁוּם שְׂתַכְלַת הוּא גְּוֹן לְהַתְעַטֵּר
בְּסוּד כָּל הַגְּוֹנִים. מַה כְּתוֹב?
וַיַּעֲשׂוּ אֶת צִיץ נֹזֵר הַקֹּדֶשׁ וְגו' ,
וַיִּתְּנוּ עָלָיו פְּתִיל תְּכֵלֶת וְגו' , וְהִרִי
פְּרִשׁוּהָ בְּסוּד הַכְּתוֹב, (שמות כח)
וַעֲשִׂיתָ צִיץ זָהָב טָהוֹר וּפְתִיחָתָא
עָלָיו פְּתוּחִי חוֹתָם קֹדֶשׁ לַה' .
וַיִּכְתְּבוּ עָלָיו מִכְתָּב פְּתוּחִי חוֹתָם
קֹדֶשׁ לַה' .

תוספתא

בְּסוּדוֹת הָעֵלְיוֹנִים. צוּרוֹת
קְמוּטוֹת נִמְצְאוּת, אֵלוּ עוֹלוֹת
וַיִּזְרְדוֹת וְאֵלוּ עוֹמְדוֹת עַל קִיּוּמָן.
גְּלַגְלִים הַסּוֹכְבִים הִיוּ קְיִימִים
מֵאוֹתוֹ זְמַן שְׂהַעֲפֵר הַתְּפִנְסָא. אֵלוּ
הַגְּלַגְלִים סוֹכְבִים הָעוֹלָם בְּסוֹכּוּב.

בסבוב שסובבים המדבריות, שליטת הקליטה בתוכם. גלגל אחד יש בתוכם. הגלגל הזה סובב ולא סובב, עומד בשנים עשר אלף עולמות ונמצא ביניהם, עולה ויורד בתוכם.

תחת אותו גלגל עומד עמוד אחד שנעוץ עד לתהום הגדולה, ובו מתגלגלים אבנים בתוף התיחומות, הם עולים ויורדים. ואותו עמוד עומד עליהם, נוסע ולא נוסע, נעוץ מלמעלה למטה, סובבים מאתים ועשרים גלגלים אחרים סביב אותו העמוד.

אותו גלגל אחר שעליו שעומד בשנים עשר אלף עולמות, הוא סובב לתוף המשכן, סובב ולא סובב. אותו משכן עומד על שנים עשר אלף עולמות, ובו עומד אותו פרוז שקורא: השמרו מהגלגל שסובב.

מי שהוא בעל עינים בהשכל, ידע ויתבונן בחכמת רבונו, וידע שאותם דברים עליונים שמפתחות רבונו עומדים שם, שהם טמונים בתוף המשכן הקדוש. אשריהם בעולם הזה ואשריהם בעולם הבא. עליהם כתוב, (תהלים פד) אשרי אדם עוז לו בך מסלות בלבכם. (שם סה) אשרי תבחר ותקרב ישכן חצריך נשבעה בטוב ביתך קדש היכלך.

(ע"כ תוספתא)

בסוד המשכן עומדים סודות עליונים בסוד השם הקדוש (העליון) אדנ"י, זהו סוד המשכן, כמו הסוד העליון, סוד הארון, כפתיב (יהושע א) הנה ארון הברית אדון כל הארץ. אדון כל הארץ - זהו הסוד הקדוש של השם של אל"ף דל"ת נו"ן יו"ד. וזהו כמו שהסוד של השם הקדוש העליון ידנ"ד. והאותיות הללו כמו הללו.

סחרנותא דסחרין מדברין, טיפסרא דקולטא בגווייהו. חד גלגלא אית בגווייהו, האי גלגלא סחרא ולא סחרא. קיימא בתריסר אלפי עלמין. בינייהו שכיח, סליק ונטיל בגווייהו.

תחות ההוא גלגלא, קיימא חד עמודא דנעיץ עד תהומא רבא. ביה, מתגלגלאן אבנין גו תהומי, אינון סלקין ונחתין. ההוא עמודא קאים עלייהו, נטיל ולא נטיל, נעיץ מעילא לתתא, סחראן מאתן ועשרין גלגלין אחרנין, סחרניה דההוא עמודא.

ההוא גלגלא אחרא דעליה, דקאים בתריסר אלפי עלמא, איהו סחרא גו משפנא, סחרא ולא סחרא. ההוא משפנא קאים על תריסר אלפי עלמין, ביה קיימא ההוא כרוזא, דקרי אסתמרו מגלגלא דסחרא.

מאן דאיהו מארי דעיינין בסכלתנו, ינדע ויסתפל בחכמתא דמאריה, וינדע דאינון מלין עלאין, דמפתחין דמאריה קיימן תמן, די אינון טמיראן גו משפנא קדישא. זכאין אינון בהאי עלמא, וזכאין אינון בעלמא דאתי, עלייהו כתיב (תהלים פד) אשרי אדם עוז לו בך מסלות בלבכם. (תהלים סה) אשרי תבחר ותקרב ישכון חצריך נשבעה בטוב ביתך קדוש היכלך. (ע"כ תוספתא).

ברזא דמשפנא קיימן רזין עלאין, ברזא דשמא קדישא (עלאה) אדנ"י, האי איהו רזא דמשפנא, פגוונא רזא עלאה, רזא דארונא, כמה דכתיב, (יהושע א) הנה ארון הברית אדון כל הארץ. אדון כל הארץ, דא הוא רזא קדישא דשמא דאל"ף דל"ת נו"ן יו"ד. ודא הוא פגוונא דרזא דשמא קדישא עלאה יהו"ה. ואתוון אלין פגוונא דאלין.

א' אִיהִי י', רָזָא דִּיּוֹד (נ"א דא) פְּגוּנָא דָא א',
וְהָא אוּקְמוּהָ. ד', אִיהוּ רָזָא ה', וְדָא
כְּגוּנָא דָדָא, וְכֻלָּא פְּגוּנָא וְרָזָא חָדָא. ג',
אִיהִי רָזָא דָאָת ו', וְאַף עַל גַּב דְּדָא דְכַר, וְדָא
נוּקְבָא. אָבֵל דָּא אֲתַפְּלִיל בְּדָא, וְהָא אוּקְמוּהָ
ן' ו' אִיהוּ בְּאַמְצַעִיתָא, בְּגִין דְּאִיהוּ כְּלָלָא
חָדָא. ה' אִיהוּ רָזָא דָאָת י' (נ"א ו' אִיהִי רָזָא דָאָת ה'),
בְּגִין דְּהִכָּא (נ"א דה'), דָּא אִיהִי חֲכֻמָּה זַעִירָא,
דְּאִקְרִי חֲכֻמַּת שְׁלֹמֹה.

וְהָאוֹתִיּוֹת נִכְלְלוּ אֵלֶּה בְּאֵלֶּה,
וְהַכֹּל הוּא סוּד אֶחָד, כְּלוּלִים
אֵלֶּה בְּאֵלֶּה, וְהַכֹּל אֶחָד, וְהַכֹּל
הוּא סוּד אֶחָד בְּאוֹתִיּוֹת
קְדוּשׁוֹת. וְלִכְּן הַמְשַׁכֵּן שְׁלֹמֹה
בְּאַרְצָא עוֹמֵד בְּסוּד הַמְשַׁכֵּן
הָעֲלִיּוֹן, וְאוֹתוֹ מְשַׁכֵּן עֲלִיּוֹן
עוֹמֵד בְּסוּד שֶׁל מְשַׁכֵּן אֶחָד
עֲלִיּוֹן עַל הַכֹּל. וְהַכֹּל כְּלוּל זֶה
בְּזֶה לְהִיּוֹת אֶחָד, וְלִכְּן כְּתוּב
(שְׁמוֹת כו) וְהִזָּה הַמְשַׁכֵּן אֶחָד.

כְּתוּב, (במדבר כד) רְאֵשִׁית גֹּזִים
עֲמַלְק וְאַחֲרֵיתוֹ עֲדֵי אֲבֹד. בֹּא
וּרְאֵה, בְּיוֹם שֶׁהוּקַם הַמְשַׁכֵּן
שֶׁהָקִים אוֹתוֹ מֹשֶׁה, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר, שְׁכַתוּב וַיִּקַּם מֹשֶׁה אֶת
הַמְשַׁכֵּן, שֶׁלֹּא הָיָה יָכוֹל לְקוּם
עַד שֶׁהוּא הָקִים אוֹתוֹ. לְגַבִּירָה
שְׂאִין רְשׁוּת לְאִישׁ אֶחָד לְהַקְיֵמָה
אֵלֶּה בְּעֵלֶּה. אִף כָּאן, כֹּל אוֹתָם
הָאֱמָנִים, כֹּלָם בָּאוּ לְהָקִים אֶת
הַמְשַׁכֵּן, וְלֹא יָכֹל לְעַמֵּד עַל
יְדֵיהֶם, עַד שֶׁבָּא מֹשֶׁה וְהָקִים
אוֹתוֹ, מִשּׁוּם שֶׁהוּא הָיָה בְּעַל
הַבַּיִת.

בְּיוֹן שֶׁהָקִים מֹשֶׁה אֶת הַמְשַׁכֵּן
לְמַטָּה, הוּקַם מְשַׁכֵּן אֶחָד
לְמַעְלָה, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְוֵה, שְׁכַתוּב
הוּקַם, וְלֹא פָּרַשׁ עַל יְדֵי מִי. (אֵלֶּה)
שֶׁלֹּא הוּקַם אֵלֶּה מִסוּד הָעוֹלָם
הָעֲלִיּוֹן, שֶׁהוּא נִסְתָּר וְגִנּוּז, עַל
יְדֵי הַסוּד שֶׁל מֹשֶׁה, כְּדִי לְהַתְּפִקֵּן
עִמּוֹ.

וְהָא אוּקְמוּהָ. ד', אִיהוּ רָזָא ה', וְדָא
כְּגוּנָא דָדָא, וְכֻלָּא פְּגוּנָא וְרָזָא חָדָא. ג',
אִיהִי רָזָא דָאָת ו', וְאַף עַל גַּב דְּדָא דְכַר, וְדָא
נוּקְבָא. אָבֵל דָּא אֲתַפְּלִיל בְּדָא, וְהָא אוּקְמוּהָ
ן' ו' אִיהוּ בְּאַמְצַעִיתָא, בְּגִין דְּאִיהוּ כְּלָלָא
חָדָא. ה' אִיהוּ רָזָא דָאָת י' (נ"א ו' אִיהִי רָזָא דָאָת ה'),
בְּגִין דְּהִכָּא (נ"א דה'), דָּא אִיהִי חֲכֻמָּה זַעִירָא,
דְּאִקְרִי חֲכֻמַּת שְׁלֹמֹה.

וְאֲתַבְּרִינָהּ אֲתוּוֹן אֲלִין בְּאֲלִין, וְכֻלָּא אִיהִי רָזָא
חָדָא, כְּלִילָן אֲלִין בְּאֲלִין, וְכֻלָּא
חַד, וְכֻלָּא אִיהוּ רָזָא חָדָא, בְּאַתְוּוֹן קְדִישִׁין.
וְעַל דָּא מְשַׁכְּנָא דְלִתְתָא בְּאַרְעָא, קְיַימָא בְּרָזָא
דְּמְשַׁכְּנָא עֲלָאָה, וְהָהוּא מְשַׁכְּנָא עֲלָאָה,
קְיַימָא בְּרָזָא דְּמְשַׁכְּנָא אַחֲרָא עֲלָאָה עַל כֻּלָּא.
וְכֻלָּא אִיהוּ כְּלִיל דָּא בְּדָא לְמַהוּי חַד, וְעַל דָּא
כְּתִיב, וְהִזָּה הַמְשַׁכֵּן אֶחָד.

כְּתִיב (במדבר כד) רְאֵשִׁית גֹּזִים עֲמַלְק וְאַחֲרֵיתוֹ
עֲדֵי אוּבֹד. תָּא חֲזִי, בְּיוֹמָא דְאַתְקַם
מְשַׁכְּנָא, דְּאָקִים לִיה מֹשֶׁה, כְּמָה דְאַתְמַר,
דְּכְתִיב וַיִּקַּם מֹשֶׁה אֶת הַמְשַׁכֵּן, דְּלֹא הָוָה יָכִיל
לְמִיקַם, עַד דְּאֹקִים לִיה אִיהוּ. לְמַטְרוּנִיתָא,
דְּלִית רְשׁוּ לְבַר נֶשׁ אַחֲרָא לְמִיקַם לָה אֵלֶּה
בְּעֵלֶּה. אוּף הָכִי, כֹּל אֵינּוֹן אֱמָנִין, כְּלָהוּ אֲתִי
לְאַקְמָא מְשַׁכְּנָא, וְלֹא יָכִיל לְמִיקַם עַל יְדֵיהוּ,
עַד דְּאַתָּא מֹשֶׁה, וְאֹקִים לִיה, בְּגִין דְּאִיהוּ
מְאַרְיָה דְּבֵיתָא.

בְּיוֹן דְּאָקִים מֹשֶׁה יֵת מְשַׁכְּנָא לְתַתָּא, אֲתַקַּם
מְשַׁכְּנָא אַחֲרָא לְעֵילָא, כְּמָה דְאוּקְמוּהָ,
דְּכְתִיב הוּקַם, וְלֹא פָּרַשׁ עַל יְדָא דְמֵאן, (אֵלֶּה)
דְּלֹא אֲתַקַּם אֵלֶּה מְרָזָא דְעֵלְמָא עֲלָאָה, דְּאִיהוּ
סְתִים וְגִנּוּז, עַל יְדָא דְרָזָא דְּמֹשֶׁה, בְּגִין
לְאַתְתַּקְנָא בְּהַדִּיָּה.

מה פתוב למעלה? (שמות לו) ויבאו כל החכמים העשים את כל מלאכת הקדש וגו'. מי הם החכמים העשים? אלו הם ימין ושמאל וכל שאר הצדדים, שהם דרכים ושבילים להפגס לתוף היס ולמלא אותו, והם עשו את המשפן למעלה והתקינו אותו.

כמו כן למטה, (שם) ועשה בצלאל ואהליאב. זה בצד ימין, וזה בצד שמאל. בצלאל לימין, ואהליאב לשמאל. זה מיהודה, וזה מדין. ואחר כך - וכל איש חכם לב, ויבאו כל החכמים העשים. והרי בארנו, והכל כמו שלמעלה.

באותו יום שהוקם המשפן התבטל המות מהעולם. אל תאמר התבטל, אלא הסתלק מן העולם, שלא יכל לשלט, כמו שבארנו. משום שלא יתבטל יצר הרע מהעולם עד שיבא מלך המשיח, והקדוש ברוך הוא ישמח במעשיו, ואז - (ישעיה כה) בלע המות לנצח. כשהוקם המשפן על ידי משה, אז נפרד כח היצר הרע ונכנע ולא יכל לשלט. באותה שעה נפרד סמא"ל, כח הרגז של השמאל, מעל תקף הנחש הרע, ולא יכל לשלט על העולם ולא יכל להתחבר באדם ולהסוות אותו.

רבי יהודה אמר, כשעשו ישראל את העגל, מה פתוב? (שמות לו) ומשה יקח את האהל ונטה לו מחוץ למחנה. מה הטעם? משום שראה יצר הרע שהיה הולך ביניהם. אמר משה: צד הקדשה לא ישרה בתוף צד הטמאה. רבי אלעזר אומר, כל זמן שצד הקדשה שולט, צד הטמאה לא יכול לשלט ונכנע לפניו. ועל כן שנינו, כל זמן

מה פתיב לעילא, ויבאו כל החכמים העושים (דף רל"ז ע"א) את כל מלאכת הקדש וגו', מאן אינון חכמים העושים. אלין אינון ימינא ושמאלא, וכל שאר סטרין, דאינון אורחין ושבילין לאעלא גו ימא, ולמליא ליה, ואינון עבדו משכנא לעילא, ואתקינו ליה.

בגוונא דא לתתא, ועשה בצלאל ואהליאב, דא בסטר ימינא, ודא בסטר שמאלא, בצלאל לימינא, ואהליאב לשמאלא, דא מיהודה, ודא מדין, ולבתר וכל איש חכם לב, ויבאו כל החכמים העושים, והא אוקימנא, וכלא כגוונא דלעילא.

בהווא יומא דאתקם משכנא, אתבטל מותא מעלמא. אתבטל לא תימא, אלא אסתלק מעלמא, דלא יכיל לשלטאה. כמה דאוקימנא. בגין דלא יתבטל יצר הרע מעלמא, עד דיייתי מלכא משיחא, וקודשא בריך הוא יחדי בעובדוי וכדין (ישעיה כה) בלע המות לנצח. פד אתקם משכנא על ידא דמשה, פדין אתפרשת חילא דיצר הרע, ואתכפיא, ולא הוה יכיל לשלטאה. בההיא שעתא, אתפרש סמא"ל, תקיפא רוגזא דשמאלא, מעל תוקפא דחויא בישא, ולא יכיל לשלטא על עלמא, ולא יכיל לאתחברא ביה בבר נש, ולמסטי ליה.

רבי יהודה אמר, פד עבדו ישראל ית

עגלא, מה כתיב (שמות לו) ומשה יקח את האהל ונטה לו מחוץ למחנה. מאי טעמא. בגין דחמא יצר הרע דהוה אזיל בינייהו. אמר משה, סטרא דקדושה לא תשרי בגו סטרא דמסאבא. רבי אלעזר אמר, כל זמנא דסטרא דקדושה שלטא, סטרא מסאבא לא יכיל לשלטאה, ואתכפיא

שְׁפִירוּשְׁלִים תִּהְיֶה מְלֵאָה - צוֹר
הַרְשָׁעָה תִּהְיֶה חֲרָבָה.

פָּתַח וְאָמַר, (בראשית כד) וַתֹּאמֶר אֶל
הָעֶבֶד מִי הָאִישׁ הַלֵּזָה הַהִלֵּף
בְּשָׂדֶה לְקִרְאָתְנוּ וַיֹּאמֶר הָעֶבֶד
וּגּוֹ'. מַה כְּתוּב לְמַעַלָּה? וַתִּשָּׂא
רַבְקָה אֶת עֵינֶיהָ וַתֵּרָא אֶת יִצְחָק
וַתִּפֹּל מֵעַל הַגָּמֶל. מִדּוּעַ הִצְרִיף
לְכַתֵּב אֶת הַפְּסוּק הַזֶּה בַּתּוֹרָה?
וְעוֹד, וְכִי מִשׁוּם שְׂרָאָתָה אֶת יָפְיוֹ
שֶׁל יִצְחָק (מִהַ הַטַּעַם) נִשְׁמָטָה מִן
הַגָּמֶל?

אֲלֵא, פְּסוּק זֶה הוּא סוּד. בֵּא רְאֵה,
(וַתֵּרָא אֶת יִצְחָק. מִנֵּן יִדְעָה שְׂהוּא יִצְחָק? אֲלֵא
וַתֵּרָא אֶת יִצְחָק, רִאֲתָה בְּאוֹתָהּ שְׂעָה מִה שְׂלֵא
יִדְעָה) (בֵּא וְרֵאָה, בְּשָׂעָה שְׂהִגִּיעָה רַבְקָה אֶל
יִצְחָק, שְׂעַת תִּפְלַת הַמִּנְחָה הִיְתָה, וּבְאוֹתוֹ וּמֵן
מִתְעוֹרֵר דִּין בְּעוֹלָם), וְרִאֲתָה אוֹתוֹ בְּרִגְזוֹ
הַדִּין הַקָּשָׁה, וְרִאֲתָה שְׂהָרִי סִיּוּם
הַרְגֵזוֹ הַקָּשָׁה הוּא גָּמֶל לְמַטָּה,
וְזֶהוּ סוּד הַמְּוֹת. וּמִשׁוּם כֶּף נִרְכָּנָה
וְהַשְׂמִיטָה עֲצָמָה מֵאוֹתוֹ הַגָּמֶל.
שְׂהָרִי כְּשִׁמְסַתְּפֵל הַדִּין הַקָּשָׁה,
אוֹתוֹ גָּמֶל מִתְחַזֵּק. וּמִשׁוּם כֶּף
הַשְׂמִיטָה אֶת עֲצָמָה מִמְּנוֹ (סוּד שֶׁל
הַמְּוֹת. וְכֹאֲשֶׁר הַדִּין הַקָּשָׁה הִנֵּה הַתְּעוֹרֵר, אוֹתוֹ
גָּמֶל הַתְּחַזֵּק, וּמִשׁוּם כֶּף הַרְכִּיבָה הַשְׂמִיטָה עֲצָמָה
מֵאוֹתוֹ גָּמֶל) וְלֹא יִשְׁבֶּה שֵׁם.

בֵּא וְרֵאָה, הַגָּמֶל הַזֶּה הִינּוּ סוּד
הַכְּתוּב (מִשְׁלֵי יט) וּגְמָלוֹ יִשְׁלֹם לוֹ.
זֶהוּ גָּמוּל אוֹתָם הַרְשָׁעִים, שְׂכַתּוּב
(ישעיה ג) אוֹי לְרָשָׁע רַע כִּי גָּמוּל יִדְּיוֹ
יַעֲשֶׂה לוֹ. וְזֶהוּ הַגָּמֶל שְׂעוֹמֵד
לְאֵכֶל הַכֹּל וְלִהְשָׂמִיד הַכֹּל, וְזֶהוּ
שְׂמֻזְמָן תְּמִיד כְּנִגְדֵי (לְהַרְגֵי נִיא לְחַיִּיק)
כְּנִי הָאָדָם. וּמִשׁוּם כֶּף, מִי שְׂרוּאָה
בְּחֵלוּמוֹ גָּמֶל, הָרָאוּ לוֹ מוֹת שְׂנִגְזוֹר
עָלָיו וְנִצַּל מִמְּנוֹ.

בֵּא וְרֵאָה, צֵד הַטְּמָאָה הַזֶּה נִקְרָא
כֶּף - שְׂגָרָם מוֹת לְכֹל הָעוֹלָם, וְזֶה
הִיָּה שְׂהִסְטָה אֶת אָדָם וְאֶת אֲשֵׁתוֹ,
וְאוֹתוֹ שְׂרָכַב עָלָיו הוּא סְמָא"ל,
וְהוּא בֵּא לְהַטְעוֹת אֶת הָעוֹלָם
וְגָרָם מוֹת לְכֹל, וּמִשׁוּם כֶּף בֵּא

קָמִיָּה. וְעַל דָּא תְּנִינָן, כֹּל זְמַנָּא דִּירוּשְׁלָם
תִּהְיֶה מְלֵאָה, צוֹר חֲיִיבָא יְהֵא חֲרָבָה.

פָּתַח וְאָמַר, (בראשית כד) וַתֹּאמֶר אֶל הָעֶבֶד מִי
הָאִישׁ הַלֵּזָה הַהוֹלֵף בְּשָׂדֶה לְקִרְאָתְנוּ
וַיֹּאמֶר הָעֶבֶד וּגּוֹ'. מַה כְּתוּב לְעִילָא, וַתִּשָּׂא
רַבְקָה אֶת עֵינֶיהָ וַתֵּרָא אֶת יִצְחָק וַתִּפֹּל מֵעַל
הַגָּמֶל. הַאי קָרָא אַמַּאי אַצְטְרִיף לְמַכְתָּב
בְּאוֹרֵייתָא. וְתוּ, וְכִי בְּגִין דְּחֻמְתָּא שְׂפִירו
דִּי יִצְחָק (מִיָּא טַעְמָא) אַתְרַפִּינַת מִגָּמֶלֵא.

אֲלֵא, הַאי קָרָא רְזָא אִיהוּ. תָּא חֲזִי, (וַתֵּרָא אֶת יִצְחָק
מִנָּא יִדְעַת דְּאִיהוּ יִצְחָק, אֲלֵא וַתֵּרָא אֶת יִצְחָק חֻמְתָּא כְּהִיָּא
שְׂעָתָה מִה דְּלֵא יִדְעַת) (ס"א תָּא חֲזִי כְּשְׂעָתָה דְּמַטָּא רַבְקָה לְנִפְי דִּי יִצְחָק,
שְׂעָתָה דְּצִלוּתָא דְּמִנְחָה הוֹת, וּכְהִיָּא זְמַנָּא דִּינָא אַתְעַר בְּעִלְמָא),
וְחֻמְתָּא לִיָּה בְּרוּגְזָא דְּדִינָא קְשִׁיא, וְחֻמְתָּא
דְּהָא סִיּוּם דְּרוּגְזָא קְשִׁיא אִיהוּ גָּמֶל לְתַתָּא,
וְדָא אִיהוּ רְזָא דְּמוֹתָא, וּבְגִין כֶּף אַתְרַפִּינַת
וְאַשְׂמִיטַת גְּרָמָה מִהֵהוּא גָּמֶל. דְּהָא כֵּד
אַסְתְּפֵל דִּינָא קְשִׁיא, הַהוּא גָּמֶל אַתְתַּקְף. וּבְגִין
כֶּף אַשְׂמִיטַת גְּרָמָה מִינָּה, (ס"א רְזָא דְּמוֹתָא וְכֵד הַאי דִּינָא
קְשִׁיא אַתְעַר הַהוּא גָּמֶל אַתְתַּקְף וּבְגִין כֶּף אַתְרַפִּינַת וְאַשְׂמִיטַת גְּרָמָה מִהֵהוּא
גָּמֶל) וְלֹא יִתְבַת תַּמָּן.

תָּא חֲזִי, הַאי גָּמֶל, הִינּוּ רְזָא דְכְּתִיב, (מִשְׁלֵי יט)
וּגְמוּלוֹ יִשְׁלֹם לוֹ, דָּא גָּמוּל דְּאִינוּן
חֲיִיבָא, דְכְּתִיב, (ישעיה ג) אוֹי לְרָשָׁע רַע כִּי גָּמוּל
יִדְּיוֹ יַעֲשֶׂה לוֹ. וְהַאי אִיהוּ גָּמֶל, דְּקִיִּימָא
לְאַכְלָא כְּלָא, וְלִשְׂיַצָּאָה כְּלָא. וְהַאי אִיהוּ זְמִין
תְּדִיר לְקַבֵּל (נִיא לְקַמְלָא נִיא לְחַקְלָא) בְּנִי נָשָׂא. וּבְגִין
כֶּף הַאי מָאן דְּחָמִי בְּחַלְמִיָּה גָּמֶל, אַחְמִיו לִיָּה
מוֹתָא דְּאַתְגְּזֹרַת עָלֵיהּ, וְאַשְׂתִּיב מִינָּה.

תָּא חֲזִי, הַאי סְטְרָא דְּמְסַאָבָא אַקְרִי הַכִּי,
דְּגָרִים מִיְתָא לְכֹל עִלְמָא, וְהַאי הוּא
דְּאַסְטִי לְאָדָם וְלֵאֲתַתִּיָּה, וְהַהוּא דְּרָכִיב עָלֵיהּ
אִיהוּ סְמָא"ל, וְאִיהוּ אַתָּא לְמַטְעִי עִלְמָא,

ושולט על הכל. אדם הוא
שהמשיך אותו אליו, וכיון
שהמשיך אותו אליו, אז הוא
נמשך אחריהם עד שהסטה
אותם. ומשום כך אמר שלמה,
(משלי ה) ואל תקרב אל פתח ביתה.
שכל מי שמתקרב לביתה, אז היא
יוצאת ונקשרת ונמשכת אחריו.
ועל זה רבקה, כשראתה שהיה
לו לדבק בצד הדין הקשה, כיון
שראתה את יצחק בסוד הדין
הקשה וראתה שמאותו צד יוצא
דין אחר פקיף מזהמת הזהב,
כשראתה את זה, מיד - ותפל
מעל הגמל, כדי להתרפות מן
הדין מאותה זקמה. פתוב (ישעיה
טו) קול ה' משלם גמול לאיביו,
מאותה זקמה.

בא וראה, כשעשו ישראל אותו
מעשה וגרמו את אותו החטא,
מה הטעם עגל ולא צד אחר? ואם
תאמרו שהם בחרו עגל - לא כך!
אלא הם אמרו, (שמות לב) קום עשה
לנו אלהים אשר ילכו לפנינו,
ורצונו של אהרן היה לעכב
אותם.

אלא ודאי המעשה נעשה פראוי,
שהרי מצד הזהב יוצאת פסלת
כשנכרך הזהב, ומשם מתפשטים
כל אותם צדדי השמאל, שהם
התוכו של אותה פסלת של הזהב,
ונפרדים לכמה צדדים. וכל אותם
שיש להם מראה אדם, גון של
זהב עומד בהרים, כשהשמש
בתקפו, משום שתקף השמש
מראה זהב, ומוליד אותו בארץ.
ואתו שממנה באותו התקף של
השמש, המראה שלו כעגל,
ונקרא (תהלים צא) קטב ישוד
צהרים, וזה יוצא מתוך עגל התוף
האדם של הזהב, וכל אלה באים
מאותו הצד האדם, רוח השמאה,

וגרם מותא לכלא. ובגין כך אתא ושלטי על
כלא. אדם איהו אמשיך ליה לגביה, וכיון
דאיהו אמשיך ליה לגביה, כדין איהו אתמשך
אבתרייהו, עד דאסטי לון. ובגין כך אמר
שלמה, (משלי ה) ואל תקרב אל פתח ביתה, דכל
מאן דאתקריב לביתה, כדין איהו נפקת
ומתקשרת ואתמשכת אבתריה.

ועל דא רבקה, פד חמאת דהוה ליה
לאתדבקא בסטרא דדינא קשיא. כיון
דחמאת ליה ליצחק ברזא דדינא קשיא,
וחמאת דמהווא סטרא נפק דינא אחרא
תקיפא, מזהמא דדהבא, פד חמאת האי, מיד
ותפול מעל הגמל, בגין לאתרפויי מן דינא
מהווא זקמה. פתיב (ישעיה טו) קול יי' משלם
גמול לאיביו, מהווא זקמה.

הא חזי (דף רל"ו ע"ב) פד עבדו ישראל ההוא
עובדא, וגרמו ליהווא חובא, מאי טעמא
עגל, ולא סטרא אחרא. ואי תימא, דאינון
ברירו עגלא, לאו הכי. אלא אינון אמרו, (שמות
לב) קום עשה לנו אלהים אשר ילכו לפנינו,
ואהרן רעותיה הוה לאעפכא לון.

אלא ודאי עבידתא אתעביד פדקא חזי, דהא
מסטרא דדהבא, נפקא סוספיתא, פד
אתבריר דהבא, ומתמן מתפשטי כל אינון
סטרי שמאלא, דאינון התוכא דהווא
סוספיתא דדהבא, ומתפרשאן לכמה סטריין.
וכל אינון דאית לון חיזו סומקא, גוון דדהבא
קיימא בטורי, פד שמשא בתוקפיה, בגין
דתוקפא דשמשא אחזי דהבא, ואוליד ליה
בארעא. והווא דממנא בהווא תוקפא
דשמשא, חיזו דיליה כעגלא, ואקרי (תהלים צא)
קטב ישוד צהרים, ודא נפקא מגו עגלא

התוכא סומקא דדהבא, וכל הני אתיין מהווא סטרא סומקא, רוח

מִסְאָבָא, דְּכָל אֵינוֹן דְּמִתְפָּרְשֵׁי מִרוּחַ מְסָאָבָא
מִתְפַּשְׁטֵי בְּעֵלְמָא.

וְהָאֵי רוּחַ מְסָאָבָא, אִיהוּ חוּזָא בִישָׂא. וְאִית
מָאן דְּרָכִיב עָלֶיהָ, וְאֵינוֹן דְּכַר וְנוֹקְבָא.
וְאֶקְרוּן אֵלָה, דְּאֵינוֹן מְזַדְּמָנִין בְּעֵלְמָא, בְּכָל
אֵינוֹן סְטָרִין דְּלַהוּן. וְרוּחַ קִדְשָׁא אֶקְרִי זֹאת,
דְּאִיהִי רְזָא דְּבְרִית, רְשִׁמָּא קִדְשָׁא דְּאִשְׁתַּכַּח
תְּדִיר עֲמִיּה דְּבַר נֶשׁ. וְכֵן (ישעיה כח) זֶה יְיָ, (שמות
טו) זֶה אֱלֹהִי, אֲבָל אֵלִין אֶקְרוּן אֵלָה, וְעַל דָּא
כְּתִיב, אֵלָה אֱלֹהֵיךָ יִשְׂרָאֵל. וּבִגִּין כֶּף כְּתִיב,
(ישעיה מט) גַּם אֵלָה תִשְׁפַּחְנָהּ. וְאַנְכִי רְזָא דְּזֹאת,
לֹא אֲשַׁפְחֶךָ. וְכְתִיב (איכה א) עַל אֵלָה אֲנִי בּוֹכֶיָה,
דִּהְיוּא חוּבָה גְרִים לְמַכְפֵּי לוֹן פְּמָה בְּכֵינִי.

דְּבַר אַחַר עַל אֵלָה אֲנִי בּוֹכֶיָה. מְאִי טַעְמָא.
בְּגִין דְּאִתִּייהִיב רְשׁוּ לְאַתְרָא דָּא לְשִׁלְטָאָה
עַל יִשְׂרָאֵל, וְלַחְרַבָּא בֵּי מַקְדְּשָׁא. וּבִגִּין
דְּאִתִּייהִיב לוֹן רְשׁוּ לְשִׁלְטָאָה, כְּתִיב עַל אֵלָה
אֲנִי בּוֹכֶיָה, רְזָא דְּמַלְּהָ עַל אֵלָה דָּא סְטָרָא
דְּמְסָאָבָא דְּאִתִּייהִיב לוֹן רְשׁוּ לְשִׁלְטָאָה. אֲנִי
בוֹכֶיָה דָּא רוּחַ קִדְשָׁא דְּאֶקְרִי אֲנִי.

וְאִי תִימָא, הָא כְּתִיב (דברים כח) אֵלָה דְּבָרֵי הַבְּרִית.
הָכִי הוּא וְדָאִי, דְּכָל אֵינוֹן לָא מִתְקַיְימִין,
אֵלָא מְגוּ אֵלָה, דְּתַמְּן כָּל לְוֹטִין פְּמָה
דְּאוּקִימָנָא דְּאִיהוּ אַרוּר, דְּכְתִיב (בראשית ג) אַרוּר
אֲתָהּ מִכָּל הַבְּהֵמָה. וּבִגִּין כֶּף, אֶקְדִּים וְאָמַר
אֵלָה, דְּקִימָא לְמָאן דְּעֵבַר דְּבָרֵי הַבְּרִית. (ויקרא
כז) אֵלָה הַמְצוֹת אֲשֶׁר צִוָּה יְיָ אֶת מֹשֶׁה, בְּגִין
דְּפִקוּדֵיָא דְּאוּרִייתָא לְאַתְדַּכְּאָה בַּר נֶשׁ, וְלֹא
יִסְטִי לְאוּרְחָא דָּא, וְיִסְתַּמַּר מִתַּמְּן, וְיִתְפָּרֵשׁ
מִבְּנִייהוּ.

וְאִי תִימָא (בראשית ו) אֵלָה תּוֹלְדוֹת נֹחַ נֹחַ. הָכִי
הוּא וְדָאִי, דְּהָא נִפְקַח חָם, דְּאִיהוּ אָבִי
כְּנַעַן, (בראשית ט) וְכְתִיב אַרוּר כְּנַעַן, וְאִיהוּ רְזָא

שְׁכַל אוֹתָם שְׁנִפְרִידִים מִרוּחַ
הַטְּמָאָה מִתְפַּשְׁטִים בְּעוֹלָם.

וְרוּחַ הַטְּמָאָה הַזֶּה הִיא הַנְּחֹשׁ
הַרַע, וְיֵשׁ מִי שְׂרוּכְב עָלָיו, וְהֵם
זָכַר וְנִקְבָּה, וְנִקְרָאִים אֵלָה, שְׁהֵם
מְזַדְּמָנִים בְּעוֹלָם בְּכָל אוֹתָם
הַצְּדִידִים שְׁלֵהֶם, וְרוּחַ הַקִּדְּשׁ
נִקְרָאת זֹאת, שְׁהִיא סוּד הַבְּרִית,
הַרְשֵׁם הַקִּדְּשׁ שְׁנִמְצָא תָמִיד עִם
הָאָדָם. וְכֵן (ישעיה כח) זֶה ה', (שמות
טו) זֶה אֱלֹהִי. אֲבָל אֵלוּ נִקְרָאִים אֵלָה,
וְעַל זֶה כְּתוּב אֵלָה אֱלֹהֵיךָ יִשְׂרָאֵל.
וּמְשׁוּם כֶּף כְּתוּב (ישעיה מט) גַּם אֵלָה
תִשְׁפַּחְנָהּ, וְאַנְכִי - סוּד שֶׁל זֹאת -
לֹא אֲשַׁפְחֶךָ. וְכְתוּב (איכה א) עַל
אֵלָה אֲנִי בּוֹכֶיָה. שְׁאוֹתוֹ חֲטָא גְרַם
לָהֶם לְכַפּוֹת פְּמָה בְּכֵינֹת.

דְּבַר אַחַר עַל אֵלָה אֲנִי בּוֹכֶיָה,
מָה הַטְּעַם? מְשׁוּם שְׁנִתְנָה רְשׁוּת
לְמַקּוּם הַזֶּה לְשִׁלְטַת עַל יִשְׂרָאֵל
וְלַחְרִיב אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ,
וּמְשׁוּם שְׁנִתְנָה לָהֶם רְשׁוּת לְשִׁלְטַת,
כְּתוּב עַל אֵלָה אֲנִי בּוֹכֶיָה. סוּד
הַדְּבַר עַל אֵלָה - זֶהוּ צַד הַטְּמָאָה
שְׁנִתְנָה לָהֶם רְשׁוּת לְשִׁלְטַת. אֲנִי
בוֹכֶיָה - זֶה רוּחַ הַקִּדְּשׁ שְׁנִקְרָאת
אֲנִי.

וְאִם תֹּאמַר, הֲרִי כְּתוּב (דברים כח)
אֵלָה דְּבָרֵי הַבְּרִית - כֶּף הוּא וְדָאִי.
שְׁכַל אוֹתָם שְׁלֹא מִתְקַיְימִים אֵלָא
מִתּוּף אֵלָה, שְׁשֵׁם כָּל הַקְּלָלוֹת,
כְּמוֹ שְׁבִאֲרָנוּ שֶׁהוּא אַרוּר, שְׁכְּתוּב
(בראשית ג) אַרוּר אֲתָהּ מִכָּל הַבְּהֵמָה.
וּמְשׁוּם כֶּף הַקְּדִים וְאָמַר אֵלָה,
שְׁעוּמַד לְמִי שְׁעֵבַר דְּבָרֵי הַבְּרִית.
(ויקרא כז) אֵלָה הַמְצוֹת אֲשֶׁר צִוָּה ה'
אֶת מֹשֶׁה, מְשׁוּם שְׁמְצוֹת הַתּוֹרָה
לְטַהַר אֶת הָאָדָם, וְלֹא יִסְטֵה
מִהַדְרָף הַזֶּה, וְיִשְׁמַר מְשֵׁם וְיִפְרֹד
מֵהֶם.

וְאִם תֹּאמַר, (בראשית ו) אֵלָה תּוֹלְדַת
נֹחַ נֹחַ - כֶּף הוּא וְדָאִי. שְׁהֲרִי יֵצֵא
חָם, שֶׁהוּא אָבִי כְּנַעַן, וְכְתוּב (שם
ט) אַרוּר כְּנַעַן, וְהוּא סוּד זֶה שֶׁל

אלה. ועל זה כל אלה התוהו פסלת
הזהב, ואהרן הקריב זהב, שהוא
הצד (האחר) שלו, שהוא כלול
בתקף האש, והכל אחד, וצד זה
זהב ואש.

ורוח הטמאה שתמיד נמצאת
במדבר, מצאה מקום באותו זמן
להתחזק בו. ומה שהיו ישראל
טהורים מאותה זהמה ראשונה
שהטיל בעולם וגרם מות לכל -
כשעמדו על הר סיני גרם להם
כמו מקדם לטמא אותם ולהתגבר
עליהם, וגרם מות להם ולכל
העולם ולדורותיהם אחריהם.
זהו שכתוב (תהלים פב) אני אמרתי
אלהים אתם וגו'. אכן כאדם
תמותו וגו'. ומשום כך אהרן
חזר אחר כך להטהר בסוד
האמונה העליונה באותם שבעה
ימים קדושים, ואחר כך להטהר
בעגל.

ובא ראה, בכל רצה אהרן
להטהר, שאלו הוא לא היה, לא
היה יוצא עגל. מה הטעם? משום
שאהרן הוא ימין, והוא חזק
השמש, והנהיב מהשמש. רוח
טמאה ירדה ונכללה שם, וישראל
נטמאו, והוא נטמא, עד שנטהרו.
מה הטעם נטמא? משום שיצא
עגל, שהוא מצד השמאל, שהוא
שור, ומימינו עגל. והוא שמאל
כמו שנאמר, שכתוב ופני שור
מהשמאל לארבעתן. ואהרן
שהוא ימין, נכלל בו שמאל ויצא
על ידו. ועל כן נתן לו עגל, כמו
שהוא גרם.

ומשום כך, כשרוח הטמאה הזו
מתגברת ושולטת כמקדם על
העולם, שהרי בזמן שחטאו
ישראל, המשיכו עליהם אותו
יצר הרע כמקדם. כשנטהרו
ישראל ורצו להטהר, הצטרכו

דא דאלה. ועל דא כל הני התוכא סוספיתא
דהבא. ואהרן קריב דהבא, דאיהו סטרא
(אחר) דיליה, דכליל איהו בתוקפא דאשא,
וכלא חד, וסטרא דא דהבא ואשא.

ורוח מסאבא דאשתכח תדיר במדברא,
אשפח אתר בההוא זמנא לאתתקפא
ביה. ומה דהווי ישראל דכייז, מההוא זוהמא
קדמאה, דאטיל בעלמא, וגרים מותא לכלא,
פד קיימו על טורא דסיני, גרם לון
כמלקדמין, לסאבא לון, ולאשתתקפא עלייהו,
וגרים לון מותא, ולכל עלמא, ולדריהון
בתריהון, הדא הוא דכתיב, (תהלים פב) אני
אמרתי אלהים אתם וגו'. אכן כאדם תמותו
וגו'. ובגין כך, אהרן אהדר לבתר לאתדפאה,
ברזא דמהימנותא עלאה, באינון שבעה יומין
קדישין, ולבתר לאתדפאה בעגלא.

ותא חזי, בכלא בעא אהרן לאתדפאה, דאלו
איהו לא הוה, לא נפק עגלא. מאי
טעמא. בגין דאהרן איהו ימינא. ואיהו
תוקפא דשמשא, ודהבא משמשא. רוח
מסאבא נחת, ואתכליל תמן, ואסתאבו
ישראל, ואסתאב איהו, עד דאתדכו.

מאי טעמא אסתאב. בגין דנפק עגל, דאיהו
מסטרא דשמאלא, דאיהו שור,
ומימיניה עגל. ואיהו שמאלא, כמה דאתמר,
דכתיב (דף ר"ז ע"ב) (יחזקאל א) ופני שור מהשמאל
לארבעתן. ואהרן דאיהו ימינא, אתכליל ביה
שמאלא, ונפק על ידיה. ועל דא, אתייהיב
ליה עגל, כמה דאיהו גרים.

ובגין כך, פד האי רוחא מסאבא אתתקף,
ושליט כמלקדמין על עלמא, דהא
בזמנא דחאבו ישראל, אמשיכו עלייהו ההוא
יצר הרע כמלקדמין. פד אתדכו ישראל, ובעו לאתדפאה, אצטרכו

יצר הרע כמלקדמין. פד אתדכו ישראל, ובעו לאתדפאה, אצטרכו

לְהַקְרִיב שְׁעִיר, מִשּׁוֹם שְׁשָׁעִיר
הוּא חֶלְקוֹ שֶׁל אוֹתוֹ יֵצֵר הָרַע,
אוֹתוֹ רוּחַ טְמֵאָה שְׁאֵמְרָנוּ.

בְּתוֹב (תהלים קו) וַיִּמְירוּ אֶת כְּבוֹדָם
בְּתַבְנִית שׁוֹר אֲכַל עֵשֶׂב. מַה זֶה
תַּבְנִית שׁוֹר? זֶה עֵגֶל. שׁוֹר מֵצַד
הַשָּׂמָאל, אֲהָרָן יִמִּין, וְנִכְלָל בּוֹ
שְׂמָאל וְהַתְּגַבֵּר בּוֹ וַיֵּצֵא עַל יָדוֹ.
בֹּא וּרְאֵה, וַיִּמְירוּ אֶת כְּבוֹדָם - זוֹ
שְׂכִינָה שֶׁהִלְכָה לְפָנֵיהֶם, וְהַחֲלִיפוּ
אוֹתָהּ בְּמָקוֹם טְמֵא, אֶל אַחֵר.
וּמִשּׁוֹם כֶּף לֹא עָבְרָה הַזְּהֻמָּה הַזֹּאת
מִהָעוֹלָם עַד אוֹתוֹ זְמַן שֶׁיַּעֲבִירוּנָה
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִהָעוֹלָם, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (זכריה יג) וְאֵת רוּחַ הַטְּמֵאָה
אֲעִבִיר מִן הָאָרֶץ, וְהָרִי בְּאַרְנוֹ.

בְּתוֹב (שמות לב) וַיַּעֲשֶׂהוּ עֵגֶל
מִסֶּכָה, וְכַתוּב וְאֲשַׁלְּכֶהוּ בְּאֵשׁ
וַיֵּצֵא הָעֵגֶל הַזֶּה. מִשְׁמַע שֶׁלֹּא
עָשָׂה אוֹתוֹ. אִם כֶּף, מַה זֶה
וַיַּעֲשֶׂהוּ? אֵלֶּא וְדַאי כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוּ,
שֶׁאֵלְמֵאל אֲהָרָן לֹא הִתְגַּבְּרָה רוּחַ
הַטְּמֵאָה לְהַפְלִיל בְּזִהְבּוֹ, אֲבָל כָּל
תְּקוּן שֶׁצָּרִיף, יֵשׁ לְבָנוֹת אוֹתוֹ
(לְהַתְּרוּחַ).

בֹּא וּרְאֵה, יֵשׁ מִי שֶׁעוֹשֶׂה כְּשִׁפִּים
וּמִצְלִיחַ בִּידוֹ. וַיֵּשׁ מִי שֶׁעוֹשֶׂה
אוֹתָם בְּאוֹתוֹ גְּזוּן מִמֶּשׁ וְלֹא
מִצְלִיחַ בִּידוֹ, שֶׁהָרִי לְמַעֲשִׂים
הִלְלוּ צָרִיף אָדָם מְכַשֵּׁר.

בֹּא וּרְאֵה מִבְּלָעַם, שֶׁהוּא הִיָּה
מְכַשֵּׁר לְאוֹתָם הַכְּשִׁפִּים שֶׁלוֹ
לְהַצְלִיחַ בִּידוֹ, מִשּׁוֹם שֶׁכַּתוּב
(במדבר כד) וַנֹּאֵם הַגְּבֵר שְׁתֵּם הָעֵינַן.
שְׁתֵּם הָעֵינַן וְסִתוּם הָעֵינַן הִפְלִי אַחַד.
שֶׁעֵינַן אַחַת סִתוּמָה תְּמִיד, וּמִרְאֵה
עֵינָיו לֹא הִיָּה בְּדָרְךָ יִשְׂרָאֵל. מוֹם
הִיָּה לוֹ בְּעֵינָיו. כְּתוּב (ויקרא טז)
וְשִׁלַּח בִּיד אִישׁ עֵתִי, מִזְּמַן בְּכַל,
הַמְּרָאֵה שֶׁל עֵינָיו שֶׁלֹּא כְּשׁוּרָה.
אֲבָל רוּחַ הַקְּדוֹשׁ, מִי שֶׁיִּשְׁתַּמֵּשׁ
עִמָּה מִה כְּתוּב? (שם כא) כָּל אִישׁ

לְקַרְבָּא שְׁעִיר, בְּגִיז דְשְׁעִיר אִיהוּ חוֹלְקָא
דְּהוּא יֵצֵר הָרַע, הוּא רוּחַ מְסֻאָבָא
כְּדָקְא מְרָן.

בְּתוֹב (תהלים קו) וַיִּמְירוּ אֶת כְּבוֹדָם בְּתַבְנִית שׁוֹר
אוֹכֵל עֵשֶׂב. מָאִי תַבְנִית שׁוֹר. דָּא עֵגֶל.
שׁוֹר מְסֻטְרָא דְשְׂמָאֵלָא, אֲהָרָן יִמִּינָא, אֲתַכְּלִיל
שְׂמָאֵלָא בֵּיה, וְאֲתַתְּקַף בֵּיה, וְנִפְקַ עַל יְדֵיה.
תָּא חֲזִי, וַיִּמְירוּ אֶת כְּבוֹדָם, דָּא שְׂכִינְתָא,
דְּאֲזַלַת קְמִייהוּ, וְאֲחִלְפוּ לָהּ בְּדוּכְתָא מְסֻאָבָא,
אַל אַחֲרָא. וּבְגִיז כֶּף לֹא אֲתַעְבֵּר זוֹהֵמָא דָּא
מִעֲלָמָא, עַד הוּא זְמַנָּא דִיעֵבֵר לִיה קְדָשָׁא
בְּרִיף הוּא מִעֲלָמָא, כְּמָה דְאֵת אֲמַר (זכריה יג) וְאֵת
רוּחַ הַטְּוּמָאָה אֲעִבִיר מִן הָאָרֶץ, וְהָא
אוֹקִימְנָא.

בְּתוֹב (שמות לב) וַיַּעֲשֶׂהוּ עֵגֶל מִסֶּכָה, וְכַתִּיב
וְאֲשַׁלְּכֶהוּ בְּאֵשׁ וַיֵּצֵא הָעֵגֶל הַזֶּה,
מִשְׁמַע דְּלֹא עֵבֵד לִיה, אִי הָכִי מָאִי וַיַּעֲשֶׂהוּ.
אֵלֶּא וְדַאי כְּמָה דְאוֹקִימְנָא, דְּאֵלְמֵלֵא אֲהָרָן,
לֹא אֲתַתְּקַף רוּחָא מְסֻאָבָא לְאֲתַכְּלִילָא בְּדִהָבָא,
אֲבָל כָּל תְּקוּנָא דְאַצְטְרִיף, אֲשַׁכַּח לְאֲתַבְּנָאָה.
(כ"א לְאֲתַרְוּוּחָה).

תָּא חֲזִי, אִית מָאן דְּעֵבִיד חֲרָשִׁין וְאַצְלַח
בִּידוּי. וְאִית מָאן דְּעֵבִיד לוֹן כְּהוּא
גְּוּוּנָא מִמֶּשׁ, וְלֹא אֲצַלַח בִּידוּי, דְּהָא לְעוֹבְדִין
אַלִּין גְּבָרָא מְתַקְנָא אֲצְטְרִיף.

תָּא חֲזִי מִבְּלָעַם, דְּאִיהוּ הָוָה מְתַקְנָא, לְאִינוּן
חֲרָשִׁין דִּילִיָּה, לְאַצְלַחַת בִּידוּי, בְּגִיז
דְּכַתִּיב, (במדבר כד) וַנֹּאֵם הַגְּבֵר שְׁתֵּם הָעֵינַן. שְׁתוּם
הָעֵינַן, סִתוּם הָעֵינַן כְּלָא חַד. דְּחַד עֵינָא סִתִּים
תְּדִיר, וְחִיזוּ דְעֵינָוִי לֹא הָוָה בְּאַרְחַ מִיִּשְׂרָאֵל,
מוֹמָא הָוָה בֵּיה בְּעֵינָוִי. כְּתִיב (ויקרא טז) וְשִׁלַּח
בִּיד אִישׁ עֵתִי, זְמַיִן בְּכָלָא, חֲזוּ דְעֵינָוִי דְלֹא
יִתְפָּשֵׁר. אֲבָל רוּחַ קְדָשָׁא, מָאן דִּישְׁתַּמֵּשׁ בְּהִדְיָה

מִה כְּתִיב, (ויקרא כא) כָּל אִישׁ

אֲשֶׁר בּוֹ מוֹם לֹא יִקְרַב אִישׁ עוֹר אוֹ פֶסֶח.

וְהָבֵא, כֹּלֵא אֶתְקַן לְרוּחָא מְסַאָבֵא, לְמִיָּהֵב לִיָּה דוּכְתָא לְשִׁלְטָאָה. אֲשַׁפַּח מְדַבְרָא דְאִיְהוּ חֲרוּב מִפְּלֵא, כְּמָה דְכְּתִיב, (דברים ח) נַחֲשׁ שָׂרָף וְעַקְרֵב וְגו', דְמַתְמָן אִיְהוּ שׁוּלְטָנוּתָא דִּילִיָּה. אֲשַׁפַּח דְהָבֵא סְפוּקָא כְּדָקָא יָאוּת. אֲשַׁפַּח אֶהְרֵן, לְאַתְתַּקְפָּא בִימִינָא, וְלְאַתְפַּלְלָא בִיָּה. כְּדִין אֲשָׁלִים דוּכְתָיָה פְּדָקָא יָאוּת, וְנִפְיָק וְאֲשַׁתְּלִים עוּבְדָא.

וּמְנַלְן דְרוּחַ מְסַאָבֵא הָוָה. דְכְּתִיב, (שמות לב) אָנָּה חֲטָא הָעָם הַזֶּה חֲטָאָה גְדוּלָּה, דָּא רוּחַ מְסַאָבֵא, נַחֲשׁ קְדַמָּאָה, פְּדָקָא מְרֵן בְּכַמָּה דוּכְתִינֵן. וּבְזַמְנָא דְבַעַא אֶהְרֵן לְאַתְדַּכְּאָה, אֶקְרִיב עַגְלָא, מִהֵהוּא סְטָרָא, לְמַעַבְד בִּיָּה דִינָא. בְּקְדַמִּיתָא עֵבֵד לִיָּה לְשִׁלְטָאָה, וְהַשְׁתָּא דִיעֵבִיד בִּיָּה דִינָא, לְאַכְפְּיָא לִיָּה, דְהָא כַד אֶתְעֵבִיד דִינָא בְּסְטָרָא דָּא, אֶתְכַפְּיָן כָּל אִינוּן דְשִׁלְטִין מְסַטְרִיָּה.

בָּא וְרָאָה, בְּמַצְרִים, בְּאוּתוֹ הַצֵּד שְׁלֵהֶם כְּתוּב (שם יב) אֵל תֹּאכְלוּ מִמֶּנּוּ נָא וְגו'. צְלִי אֵשׁ, כְּדִי שִׁיעֲלָה רִיחוֹ נוֹדֵף. רֹאשׁוֹ עַל כְּרַעְיָו, לְשַׁפֵּר אוּתוֹ וְלִהְכַנְיַעוּ, וְאֵז כָּל אֵלוֹ שְׁבָאִים מְצִדוֹ לֹא שׁוּלְטִים. כְּמוֹ כֵן (במדבר ט) פָּרָה אֲדַמָּה תְּמִימָה וְגו', כְּדִי לְהַכְנִיעַ כָּל אוֹתָם הַצֵּדָדִים הַטְּמֵאִים שְׁלֹא יִשְׁלְטוּ.

אָמַר לוֹ רַבִּי אַבָּא, וְהָרִי הַפָּרָה הִיא קְדוּשָׁה, הִיא טְהוֹרָה, וְלָמָּה? אָמַר לוֹ, כִּף הוּא, וְהָרִי פְּרִשׁוּתָהּ, כָּלֵל שֶׁל אַרְבַּע מַלְכוּתוֹת הֵיחָד פָּרָה, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (הושע ד) כִּי כִפְרָה סִרְרָה סִרְרָה יִשְׂרָאֵל. אֲדַמָּה - זוֹ מַלְכוּת בְּבַל, שְׁכַתוּב (דניאל ב) אֶתָּה הוּא רֹאשׁ הַזְּהָב. תְּמִימָה - זוֹ מַלְכוּת מְדִי. אֲשֶׁר אֵין בָּהּ מוֹם - זוֹ מַלְכוּת יוֹן (שֵׁהם קְרוּבִים לְדַרְכֵי הַאֲמוּנוֹת). אֲשֶׁר לֹא עָלָה עָלֶיהָ עוֹל -

תָּא חֲזִי, בְּמַצְרִים, בְּהֵהוּא סְטָרָא דְלֵהוֹן כְּתִיב, (שמות יב) אֵל תֹּאכְלוּ מִמֶּנּוּ נָא וְגו'. צְלִי אֵשׁ, בְּגִין דִּי־סֵלַק רִיחוֹ נוֹדֵף. רֹאשׁוֹ עַל כְּרַעְיָו, לְתַבְרָא לִיָּה וְלְאַכְפְּיָא לִיָּה, וּכְדִין כָּל אִינוּן דְאֶתְיִין מְסַטְרִיָּה לֹא שְׁלִיטִי. פְּגוּוּנָא דָּא (במדבר ט) פָּרָה אֲדוּמָה תְּמִימָה וְגו', בְּגִין לְאַכְפְּיָא כָּל אִינוּן סְטָרִי מְסַאָבֵא, דְלֹא יִשְׁלְטוּן.

אָמַר לִיָּה רַבִּי אַבָּא, וְהָא פָּרָה קְדִישָׁא אִיְהִי, דְכִנְיָא אִיְהִי, וְאַמְאִי. אָמַר לִיָּה הֲכִי הוּא, וְהָא אוּקְמוּהָ, כָּלֵלֵא דְאַרְבַּע מַלְפוּוֹן הוּת. פָּרָה, כְּמָה דְאֶתָּא אָמַר (הושע ד) כִּי כִפְרָה סִרְרָה סִרְרָה יִשְׂרָאֵל. אֲדוּמָה, דָּא מַלְכוּת בְּבַל, דְכְּתִיב, (דניאל ב) אֶתָּה הוּא רִישָׁא דִי דְהָבֵא. תְּמִימָה, דָּא מַלְכוּת מְדִי. אֲשֶׁר אֵין בָּהּ מוֹם, דָּא מַלְכוּת יוֹן. (דַּינִין קְרִיבִין לְאַרְסֵי מִיָּהֵמְנוּתָא) אֲשֶׁר לֹא עָלָה עָלֶיהָ עוֹל,

אָמַר לִיָּה רַבִּי אַבָּא, וְהָא פָּרָה קְדִישָׁא אִיְהִי, דְכִנְיָא אִיְהִי, וְאַמְאִי. אָמַר לִיָּה הֲכִי הוּא, וְהָא אוּקְמוּהָ, כָּלֵלֵא דְאַרְבַּע מַלְפוּוֹן הוּת. פָּרָה, כְּמָה דְאֶתָּא אָמַר (הושע ד) כִּי כִפְרָה סִרְרָה סִרְרָה יִשְׂרָאֵל. אֲדוּמָה, דָּא מַלְכוּת בְּבַל, דְכְּתִיב, (דניאל ב) אֶתָּה הוּא רִישָׁא דִי דְהָבֵא. תְּמִימָה, דָּא מַלְכוּת מְדִי. אֲשֶׁר אֵין בָּהּ מוֹם, דָּא מַלְכוּת יוֹן. (דַּינִין קְרִיבִין לְאַרְסֵי מִיָּהֵמְנוּתָא) אֲשֶׁר לֹא עָלָה עָלֶיהָ עוֹל,

אָמַר לִיָּה רַבִּי אַבָּא, וְהָא פָּרָה קְדִישָׁא אִיְהִי, דְכִנְיָא אִיְהִי, וְאַמְאִי. אָמַר לִיָּה הֲכִי הוּא, וְהָא אוּקְמוּהָ, כָּלֵלֵא דְאַרְבַּע מַלְפוּוֹן הוּת. פָּרָה, כְּמָה דְאֶתָּא אָמַר (הושע ד) כִּי כִפְרָה סִרְרָה סִרְרָה יִשְׂרָאֵל. אֲדוּמָה, דָּא מַלְכוּת בְּבַל, דְכְּתִיב, (דניאל ב) אֶתָּה הוּא רִישָׁא דִי דְהָבֵא. תְּמִימָה, דָּא מַלְכוּת מְדִי. אֲשֶׁר אֵין בָּהּ מוֹם, דָּא מַלְכוּת יוֹן. (דַּינִין קְרִיבִין לְאַרְסֵי מִיָּהֵמְנוּתָא) אֲשֶׁר לֹא עָלָה עָלֶיהָ עוֹל,

זו מלכות אָדום, שלא עלה עליה על. והסוד של הדבר הזה, אף על גב שפֿמָה דברים נתנו לדרש בכתובים - כֿלם אָחד.

הרי נָאמר, שפֿתוב (איוב יד) מי יתן טהור מטמא לא אָחד. מי יתן טהור מטמא - סוד זה כֿף הוא, שזהו טהור שיוצא מטמא. שהרי בהתחלה טמא, ועכשו שנעשה בו דין ונתן לשרפת אש באש בוערת ונעשה עפר, עכשו הוא טהור מטמא, טהור שיוצא מטמא. ומשום כֿף, כֿל אלו שמתעסקים בה, כֿלם נטמאים, שהרי כֿף הוא ודאי. וכיון שנעשית אפר, אז עד שיתכנס ויסתלק משם, מטמא את כֿלם, כמו שנאמר וכבס האסף וגו' וטמא. אפר, מה הטעם? כמו שנאמר (מלאכי ג) ועסותם רשעים פי יהיו אפר תחת פפות רגליכם. וכיון שנתן על אותו אפר מים, אז הוא טהור מטמא.

וכוד הדבר - שפֿתוב (במדבר ח) מי חטאת, כמו שנאמר (בראשית ד) לפתח חטאת רבץ. ומשום שהיא פתח חטאת רבץ ודאי, בהתחלה כתוב, והוציא אותה אל מחוץ למחנה. ומשום כֿף נתנה לסגן ולא לכהן גדול. וזהו טהור מטמא. בהתחלה טמא, ועכשו טהור. וכל צד רוח הטמאה, פיון שרואה את זה בורח, ולא יושב באותו מקום.

מי חטאת ודאי, מי נדה, הפל טמא. ועל פן שולטת רוח הקדש, ורוח הטמאה נכנעת, שלא שולטת כֿלל. וזהו דין של רוח הטמאה - מחוץ למחנה, משום שהיא רוח טמאה, שפֿתוב (דברים כג) והיה מחניף קדוש. בא רבי אבא ונשקו.

דא מלכות אָדום, דלא סליק עליה עול. ורזא דמלה דא, אף על גב דכמה מלין אתייהיבו למדרש בקראי, כלהו חד.

הא אתמר, דכתיב, (איוב יד) מי יתן טהור מטמא לא אָחד. מי יתן טהור (דף רל"ז ע"ב) מטמא, רזא דא, הכי הוא, דדא איהו טהור דנפק מטמא. דהא בקדמיתא טמא, והשתא דאתעביד ביה דינא, ואתייהיב ליקידת אשא בנורא דדליק, ואתעביד עפר, השתא איהו טהור מטמא, טהור דנפיק מטמא.

ובגין כֿף, כֿל אינון דמשפתדלי בה, כֿלהו מסתאבי, דהא הכי הוא ודאי, וכיון דאתעביד אפר, כֿדין עד דיתפניש ויסתליק מתמן, מסאיב לכלהו, כמה דאת אמר וכבס האוסף וגו' וטמא. אפר, מאי טעמא. כמה דאת אמר (מלאכי ג) ועסותם רשעים פי יהיו אפר תחת פפות רגליכם. וכיון דאתייהיב על ההוא אפר מים, כֿדין איהו טהור מטמא.

ורזא דמלה, דכתיב, (במדבר ח) מי חטאת, כמה דאת אמר (בראשית ד) לפתח חטאת רובץ. ובגין דאיהי פתח חטאת רובץ ודאי, בקדמיתא כתיב, והוציא אותה אל מחוץ למחנה. ובגין כֿף אתייהיבת לסגן, ולא לכהנא רבא, ודא הוא טהור מטמא, בקדמיתא טמא, והשתא טהור. וכל סטר רוח מסאבא, פיון דחמא דא, ערק, ולא יתיב בהווא דוכתא.

מי חטאת ודאי, מי נדה, כֿלא מסאבא. ועל דא שלטא רוח קדשא, ורוח מסאבא אתכפיא, דלא שלטא כֿלל. ודא הוא דינא דרוח מסאבא, מחוץ למחנה. בגין דאיהי רוח מסאבא, דכתיב, (דברים כג) והיה מחניף קדוש. אתא רבי אבא ונשקיה.

אמר רבי שמעון, אף על גב שכל הדברים כפי שאמרנו, הקדוש ברוך הוא נתן לו שלטון. ורוח הטמאה צריך להכניעה בכל הצדדים. בא ואמר לך סוד אחד, ושלא נתן לגלות פרט לאותם קדושים עליונים.

בא וראה, למקום הזה שהוא רוח טמאה, נתן לו הקדוש ברוך הוא שלטון לשלט בעולם בכמה צדדים, ויכול להזיק, ואין לו (לנו) רשות לנהג בו קלון, שצריכים להשמר ממנו שלא יקטרג עלינו בתוך הקדשה שלנו. ועל כן סוד אחד יש לנו שצריכים לתת לו מקום קטן בתוך הקדשה שלנו, (שלא ימצא מקטרג בתוך הקדשה שלנו) שהרי מתוך הקדשה יוצאת שליטתו.

שצריכים תוך סוד התפלין להצניע (סוד שער שבתפלין) שצורה אחת של עגל שתצא החוצה ותראה, שהרי חוט שער זה אינו מטמא, פרט לאם מתחברת שצורה זו ונעשית כשעורה, אבל פחות מזה לא מטמא. ואת אותה שצורה צריך להכניס אותה בתוך הקדשה העליונה שלנו ולתת לה מקום, כדי שלא תקטרג עלינו בקדשות שלנו.

ויצא מאותה שצורה החוצה שתראה. שכשרואה את אותו אדם בקדשה עליונה וחלקו משתתף לשם, אז לא יקטרג לו, ולא יוכל להזיק לו למעלה ולמטה, שהרי נתן לו מקום. ואם לא נותנים לו אותו חלק (מקום) בקדשה הזו, יכול להזיק לו למטה, ועולה לקטרג עליו למעלה, ואומר: פלוני שעכשו מקדש, כף וכף עשה ביום פלוני וכף הם חטאיו. עד שיגיע דין על אותו אדם ויענש על דו. (וכן שער המשתלח).

המשתלח.

אמר רבי שמעון, אף על גב דכל הני מלין פדקאמרן, קדשא בריך הוא יהיב ליה שולטנו. ורוח מסאבא בעי לאכפיא ליה בכל סטרין. תא ואימא לך רזא חדא, ולא אתייהיב לגלאה בר לאינון קדישי עליונין.

תא חזי, להאי אתר דאיהו רוח מסאבא. קדשא בריך הוא יהיב ליה שולטנו, למשלט בעלמא, בכמה סטרין, ויכיל לנזקא, ולית ליה (נ"א לו) רשו, לאנהגא ביה קלנא, דבעינן לאסתמרא מניה, דלא יקטרג עלן בגו קדשה דילן. ועל דא רזא חדא אית לן, דבעינן למיהיב ליה דוכתא זעיר, בגו קדשה דילן (ולא אשתבח מקטרגא בגו קדושא דילן) דהא מגו קדשה נפיק שולטנו דיליה.

דבעינן גו רזא דתפלין, לאצנעא חד (סוד שער שבתפלין) שערא דעגלא, דיפויק לבר ויתחזי. דהא חוטא דשערא דא לא מסאיב, בר דאי אתחבר האי שערא, ואתעביד כשעורה, אבל פחות מן דא לא מסאיב. וההוא שערא בעי לאעלא ליה בגו קדשה עלאה דילן, ולמיהיב ליה דוכתא, בגין דלא יקטרג לן בקדושן.

ויפויק מן ההוא שערא לבר, דיתחזי, דכד חמי ליההוא בר נש בקדושה עלאה, וחולקא דיליה משתתף לתמן, פדין לא יקטרג ליה, ולא יכיל לאבאשא ליה לעילא ותתא, דהא דוכתא יהיב ליה. ואי ההוא חולקא לא יהיב ליה (דוכתא) בהאי קדשה, יכיל לאבאשא ליה לתתא, וסליק מקטרגא ליה לעילא, ואמר פלוני דקא מקדש השתא, כף וכף עבד יומא פלוני, וכף אינון חובוי, עד דימטי דינא על ההוא בר נש, ויתענש על ידוי. (וכן שער המשתלח).

ובשְׁהוּ יִשְׂרָאֵל עוֹשִׁים, שְׁהוּ יוֹדְעִים סוּד זֶה, כְּשִׁמְתַחֲלִים לְהִתְקַדֵּשׁ בַּקִּדְשָׁה עֲלֵינוּהָ בְיוֹם הַכַּפּוּרִים, הֵיוּ מִסְתַּכְּלִים מִיַּד לְתַת אֵת חֶלְקוֹ לְאוֹתוֹ מִקּוֹם וְלַתַּת לוֹ חֶלֶק בִּינֵיהֶם, כְּדִי שְׁלֹא יִמָּצֵא מִקְטָרֵג עֲלֵיהֶם וְלֹא יִבּוֹאוּ לְהַזְכִּיר חֻטְאֵי יִשְׂרָאֵל. שְׁכַמָּה קְבוּצוֹת וְכַמָּה מַחֲנוֹת הֵם שְׁמֹנְדִמְנִים לְטַל דְּבַר מִמֶּנּוּ כְּשִׁבֵּא לְקַטְרֵג. אֲשֶׁרִי חֶלְקוֹ שֶׁל מִי שֵׁיכוֹל לְהַשְׁמֵר שְׁלֹא יִזְכְּרוּ חֻטְאֵיו לְמַעַלָּה, וְלֹא יִשְׁגִּיחוּ כּוּ לְרַע.

בֵּין כֶּף זָלְגוּ עֵינָיו שֶׁל רַבִּי אַבָּא. אָמַר לוֹ: אַבָּא אַבָּא, לֵךְ וְהִתֵּר קִשְׁרֵי צַעֲרֶךָ וְתִקְפִּיד בְּהַשְׁגָּתְךָ, שְׁהָרִי סוּדוֹת הַתּוֹרָה נִתְּנוּ לְצַדִּיקִים, שְׁכַתּוֹב (תהלים כח) סוּד ה' לִירְאָיו.

בֹּא וּרְאֵה, בְּיוֹם שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה הָעוֹלָם נִדוֹן, וּבֵית הַדִּין הַקְּדוֹשׁ (הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא) יוֹשֵׁב וְדָן אֵת כָּל הָעוֹלָם, וְאוֹתוֹ הַצַּד הָאֲחֵר עוֹמֵד מִצַּד זֶה, וְכָל אוֹתָם שְׁנֵדוֹנוּ לְמוֹת הוּא מְשַׁגֵּחַ עֲלֵיהֶם, וְנִרְשָׁמִים לְפָנָיו. וּבַשָּׁעָה שֶׁיִּשְׂרָאֵל מְעוֹרְרִים רַחֲמִים בְּאוֹתוֹ קוֹל שׁוֹפֵר, אִז מִתְעַרְבֵּב לוֹ הַכֵּל, שְׁלֹא יוֹדַע וְלֹא מְשַׁגֵּחַ בְּאוֹתָם שְׁנֵדוֹנוּ, עַד שְׁאֲחֵר כֶּף כָּל אֵלוֹ שְׁלֹא חָזְרוּ בְּתַשׁוּבָה וְנִגְזַר עֲלֵיהֶם מוֹת, וְדַאי יוֹצֵאִים עִם פְּתָקִים מִבֵּית הַמֶּלֶךְ וְנִמְסָרִים לוֹ. בֵּינָן שְׁנִמְסָרוּ לוֹ, לֹא חוֹזְרִים הַפְּתָקִים, עַד שְׁנַעֲשֶׂה הַדִּין.

וְכֹר יִשְׂרָאֵל צְרִיכִים לְהַשְׁמֵר מִמֶּנּוּ, כָּל שֶׁכֵּן אָדָם לְבַדּוֹ. (וְכָל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן) שְׁהָרִי בְּסוּד עֲלִיּוֹן שְׁלִמְעֵלָה צְרִיכִים לְהַשְׁמֵר וְלַתַּת לוֹ בְּכָל חֲדָשׁ וְחֲדָשׁ, כְּשֶׁהִלְבֵּנָה רוּצָה לְהִתְחַדֵּשׁ, שְׁעִיר אֶחָד, כְּדִי שְׁלֹא יִקְטָרֵג עַל הַהִתְחַדְּשׁוֹת (הַשְׁמֵחָה) וְיִטַּל אֵת חֶלְקוֹ כְּרְאוּי, וְהִלְבֵּנָה הַקְּדוּשָׁה תִּינַק בַּקִּדְשָׁה לְהִתְחַדֵּשׁ כְּרְאוּי.

וְכֹר הוּוּ יִשְׂרָאֵל עֲבָדִי, דִּהוּוּ יוֹדְעֵי רִזָּא דָא, כְּדִי שְׂרָאן לְאַתְקַדְּשָׁא בַּקְּדוּשָׁה עֲלָאָה בְיוֹמָא דְכַפּוּרִי, הוּוּ מִסְתַּכְּלִי מִיַּד לְמִיָּהֵב חוּלְקִיָּה לְהֵאִי אַתְר, וְלְמִיָּהֵב לִיָּה חוּלְקָא בִּינֵיהוּ, בְּגִין דְּלֹא יִשְׁתַּכַּח מִקְטָרֵגָא עֲלֵיהוּ, וְלֹא יִיתוּן לְאַדְפְּרָא חוּבִיָּהוּן דִּישְׂרָאֵל. דְּכַמָּה חֲבִילִין, וְכַמָּה מִשְׁרִיין, אֵינּוּן דְּאִזְדְּמַנּוּ לְנִטְלָא מְלָה מְגִיָּה, כְּדִי אֲתִי לְקַטְרֵגָא. וְזַפְּאָה חוּלְקִיָּה, מֵאֵן דִּיכִיל לְאַסְתְּמָרָא, דְּלֹא יִדְכְּרוּן חוּבִי לְעִילָא, וְלֹא יִשְׁגִּיחוּן עֲלֵיהָ לְבִישׁ.

אֲדַהְבֵי הוּוּ זְלָגִין עֵינָיו דְּרַבִּי אַבָּא. אָמַר לִיָּה, אַבָּא אַבָּא, זִיל טְנַפִּיר קְטוּרָךְ, וְאַקְפִּיד בְּקוּלְטָךְ, דִּהָא רִזִּין דְּאוּרִיָּתָא לְזַפְּאֵי אַתִּיָּהֵיבוּ דְכַתִּיב, (תהלים כח) סוּד יי' לִירְאָיו.

תָּא חֲזִי, בְּיוֹמָא דְרֹאשׁ הַשָּׁנָה, עֲלִמָּא אַתְדָּן, וּבִי דִינָא קְדִישָׁא (קְדִישָׁא בְרוּךְ הוּא) יְתִיב, וְדָן כָּל עֲלִמָּא. וְהָהוּא סְטָרָא אַחְרָא קְאִים מִסְטָרָא דָא, וְכָל אֵינּוּן דְּאַתְדָּנוּ לְמוֹתָא אֲשַׁגַּח עֲלֵיהוּ, וְאַתְרִשִּׁימוּ קְמִיָּה. וּבַשָּׁעָתָא (דף רל"ז ע"א) דִּישְׂרָאֵל מִתְעַרְי רַחֲמֵי, בְּהָהוּא קוֹל שׁוֹפֵר, כְּדִין אַתְעַרְבְּבָא לִיָּה כְּלָא, דְּלֹא יוֹדַע וְלֹא מְשַׁגַּח, בְּאֵינּוּן דְּאַתְדָּנוּ. עַד דְּלִבְתַּר כָּל אֵינּוּן דְּלֹא מְהִדְרִי בְּתִיּוּבְתָא, וְאַגְזַר עֲלֵיהוּ מוֹתָא, וְדַאי נִפְקִין פְּתָקִין מִבֵּי מִלְּפָא, וְאַתְמָסְרוּ לִיָּה, בֵּינּוּן דְּאַתְמָסְרוּ לִיָּה, לֹא אַהֲדָרוּ פְּתָקִין, עַד דְּאַתְעַבִּיד דִּינָא.

וְיִשְׂרָאֵל כְּלָהוּ, בְּעֵינָן לְאַסְתְּמָרָא מְגִיָּה, כָּל שֶׁכֵּן בַּר נֶשׁ בְּלַחֲוֹדוּי. (וְכָל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן) דִּהָא בְּרִזָּא עֲלָאָה דְּלְעִילָא, בְּעֵינָן לְאַסְתְּמָרָא, וְלְמִיָּהֵב לִיָּה בְּכָל יַרְחָא וְיַרְחָא, כְּדִי סִיְהִירָא בְּעֵי לְאַתְחַדְּתָא, חֲדָ שְׁעִיר, בְּגִין דְּלֹא יִקְטָרֵג חֲדָתוּתָא (נ"א חֲדוּתָא) וְיִטוּל חוּלְקִיָּה כְּדָקָא חֲזִי לִיָּה. וְסִיְהִירָא קְדִישָׁא לְיִנְקָא בַּקְּדוּשָׁה לְחֲדָתוּתֵי כְּדָקָא יְאוּת.

וּכְשֶׁמִתְחַדְּשָׁת בְּכָל חֵדֶשׁ וְחֵדֶשׁ,
מִשּׁוּם כִּן נִקְרָאת נַעַר, וְהָרִי
בְּאַרְנוּ. וְהָאֲחֵר הֵנָּה, שֶׁהוּא תְּמִיד
בְּטַמְאָה וְלֹא יוֹצֵא מִמֶּנָּה, נִקְרָא
מִלֵּךְ זָקֵן וְכֹסִיל. וּמִשּׁוּם כִּן,
יִשְׂרָאֵל הַקְּדוּשִׁים, שֶׁהֵם עִם אֶחָד
בְּיַחֲד קְדוּשׁ, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
נִתֵּן לָהֶם עֲצָה לְהִנָּצֵל מִן הַכֹּל.
אֲשֶׁרֵיהֶם בְּעוֹלָם הֵנָּה וּבְעוֹלָם
הַבָּא, שְׂכָתוֹב (יִשְׁעִיָּה ס) וְעַמּוּךְ כָּלֶם
צְדִיקִים לְעוֹלָם יִירָשׁוּ אֶרֶץ גְּזָר
מִטְעֵי מַעֲשֵׂה יְדֵי הַתְּפָאֵר.

הַשְּׁלֵמָה מִהַחֲשֵׁמוֹת (סִימָן ה, ע"י

עליו לעיל דף רל"ה ע"ב)

וַיָּבִיאוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן אֶל מֹשֶׁה וְגו'.
כְּתוּב (יִחְזַקְאֵל א) וּמִמַּעַל לְרִקְיעַ, זְהוּ
הַרְקִיעַ שְׁעוֹמֵד עַל אַרְבַּע חַיּוֹת,
שֶׁכְּשֶׁמִתְעַלּוֹת בְּתוֹךְ אֲוִיר אֶחָד
שְׂמִכָּה בְּהֵן, אֵינֶן זוֹקְפוֹת רֹאשׁ
לְהַסְתַּכֵּל לְמַעְלָה.

מִשּׁוּם שְׂאוֹתָהּ רוּחַ חַיָּה מְכָה
בְּכָלֵן, וּבְאוֹתָהּ רוּחַ כְּלֵן מִתְעַלּוֹת,
שְׂכָתוֹב וּבְהַנְשֵׂא חַיּוֹת מַעַל
הָאֶרֶץ יִנְשְׂאוּ הָאוֹפְנִים לְעַמְתָּם.
וְכָתוּב כִּי רוּחַ חַיָּה בְּאוֹפְנִים.

לָמָּה מִתְעַלּוֹת? אֲלֵא כְּשִׁמְכָה
אוֹתוֹ אֲוִיר עֲלֵיהֶן, הוּא מַעְלָה אֶת
אוֹתָן אַרְבַּע שְׂפַחַת חַיָּה הַזֶּה, וְהֵן
מַעְלוֹת אוֹתָהּ לְמַעְלָה, עַד
שְׂמִבְיאוֹת אוֹתָהּ לְהֵר הָעֲלִיּוֹן,
וְהֵינּוּ סוּד הַכְּתוּב, (תְּהִלִּים מֵה)
בְּתוֹלוֹת אַחְרֵיהָ רַעוּתֶיהָ מוּבָאוֹת
לָךְ. מִשּׁוּם שְׂאֲרַבַּע הִלְלוּ נִקְרָאוֹת
כִּן, וְלֹא זָזוּ מִחַיָּה הַזֶּה, שֶׁהִיא
כְּסֵא, לְעוֹלָמִים. וּמַעְלוֹת אוֹתָהּ
מִמַּטָּה לְמַעְלָה לְהַתְקִין כְּסֵא כְּלָפִי
מַעְלָה. וְסוּד זֶה - (בְּרַאשִׁית ז) וַיִּשְׂאוּ
אֶת הַתְּבָה וְתָרַם מַעַל הָאֶרֶץ.
וּכְשֶׁמִתְעַלָּה לְמַעְלָה וְאֵלֶּה
מַעְלוֹת אוֹתָהּ, אִזְ כְּתוּב, וַיָּבִיאוּ
אֶת הַמִּשְׁכָּן אֶל מֹשֶׁה.

וַיָּבִיאוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן, כְּמוֹ שְׂנֵאֲמַר
מוּבָאוֹת לָךְ, וְכָתוּב וַיִּשְׂאוּ אֶת
הַתְּבָה. אֶל מֹשֶׁה, כְּמוֹ שְׂנֵאֲמַר

וְכָר מִתְחַדְּשָׁא בְּכָל יְרֻחָא וְיְרֻחָא, בְּגִין כִּן
אֶקְרִי נַעַר, וְהָא אוֹקִימְנָא. וְהָאִי אַחְרָא
דָּא, דְּאִיהוּ תְּדִיר בְּמִסְאַבוּ, וְלֹא נָפִיק מִנֵּיהּ,
אֶקְרִי מִלֵּךְ זָקֵן וְכֹסִיל. וּבְגִין כִּן, יִשְׂרָאֵל
קְדִישִׁין דְּאֵינּוֹן עֲמָא חַד, בְּיַחֲוֹדָא קְדִישָׁא,
קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהִיב לֹוֹן עֵיטָא, לְאַשְׁתְּזָבָא
מִכְּלָא. זְכָאִין אֵינּוֹן בְּעֵלְמָא דִּין, וּבְעֵלְמָא
דְּאֵתִי, דְּכְתִיב, (יִשְׁעִיָּה ס) וְעַמּוּךְ כָּלֶם צְדִיקִים
לְעוֹלָם יִרָשׁוּ אֶרֶץ גְּזָר מִטְעֵי מַעֲשֵׂה יְדֵי
לְהַתְּפָאֵר.

הַשְּׁלֵמָה מִהַחֲשֵׁמוֹת (סִימָן ה, ע"י עליו לעיל דף רל"ה ע"ב)

וַיָּבִיאוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן אֶל מֹשֶׁה וְגו'.
(יִחְזַקְאֵל א) וּמִמַּעַל לְרִקְיעַ, דָּא אִיהוּ
רְקִיעָא, דְּקִימָא עֲלֵייהוּ דְּאַרְבַּע חַיּוֹן, דְּכַד
מִסְתַּלְקִי בְּגוֹ חַד אֲוִירָא דְּבִטְשׁ בְּהוּ, לֹא זָקְפִין
רִישָׁא לְאַסְתַּכְּלָא לְעֵילָא.

בְּגִין דְּהֵהוּא רוּחַ חַיָּה, בְּטִשׁ בְּכֵלְהוּ, וּבְהֵהוּא
רוּחַ מִסְתַּלְקִי כֵלְהוּ, דְּכְתִיב, וּבְהַנְשֵׂא
חַיּוֹת מַעַל הָאֶרֶץ יִנְשְׂאוּ הָאוֹפְנִים לְעַמְתָּם.
וְכָתוּב כִּי רוּחַ חַיָּה בְּאוֹפְנִים.

אֲמַאי מִסְתַּלְקִי. אֲלֵא כַד בְּטִשׁ הֵהוּא אֲוִירָא
עֲלֵייהוּ, סְלִיק לְאַלִּין אַרְבַּע דְּתַחוֹת
הָאִי חַיָּה, וְאֵינּוֹן סְלִיקִי לָהּ לְעֵילָא, עַד דְּמִתִּין
לָהּ לְגַבֵּי זְהֵרָא עֲלָאָה, וְהֵינּוּ רִזָּא דְּכְתִיב, (תְּהִלִּים
מֵה) בְּתוֹלוֹת אַחְרֵיהָ רַעוּתֶיהָ מוּבָאוֹת לָךְ, בְּגִין
דְּהֵנִי אַרְבַּע אַקְרוּן הַכִּי, וְלֹא זָזוּ מִן חַיָּה דָּא,
דְּאִיהִי כּוֹרְסִיָּא, לְעֵלְמִין. וְסְלִקִין לָהּ מִתְּפָא
לְעֵילָא, לְאַתְקֵנָא כּוֹרְסִיָּא לְגַבֵּי עֵילָא, וְרִזָּא
דָּא (בְּרַאשִׁית ז) וַיִּשְׂאוּ אֶת הַתְּבָה וְתָרַם מַעַל הָאֶרֶץ.
וְכַד אִסְתַּלְקַת לְעֵילָא, וְאַלִּין סְלִקִין לָהּ, כְּדִין
כְּתִיב, וַיָּבִיאוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן אֶל מֹשֶׁה.

וַיָּבִיאוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן, כְּמוֹ דְּאֵת אֲמַר מוּבָאוֹת
לָךְ, וְכָתוּב וַיִּשְׂאוּ אֶת הַתְּבָה. אֶל מֹשֶׁה,

דמות כמראה אדם עליו מלמעלה, והיינו רזא דאדם. ומנלן דאקרי אדם, דכתיב, (בראשית ו) לא ידון רוחי באדם לעולם בשגם הוא בשר, והיינו משה. ובגין כך, על האי פורסטיא, דיוקנא דאדם קיימא עליה, והיינו משה. ויביאו את המשכן, אליון ארבע חיוון, פד סלקין פדקאמרן.

ויביאו את המשכן - אלו כל אברי הגוף, שכלם בתשוקה קדושה, (אמר רבי אבהו) כלם אוחזים בו להדביק זכר ונקבה כאחד. ויביאו את המשכן, להכניס פלה לחפה. בראשונה הם צריכים להעלותה ולהביאה אליו, ואחר כך הוא יבא אליה תמיד, והרי בארנו.

ויביאו את המשכן - סוד כל אותם הקשרים, קשרי היחוד, ומיוחדים יחוד של סודות האמונה בכל יום, (אלו ארבע החיות) הם מעלים אותה לפסא הזה, עד שמביאים אותה למשה. וכיון שמדביקים אותה למשה, אז הם היו שמרויחים ברכות ממקור החיים על סוד זה, בקשר של היחוד של אותם הקשרים. וסוד זה, כשמקשרים היחוד של הכל כראוי. וסוד זה כתוב, וירא משה את כל המלאכה וגו', ויברך אתם משה. הרויחו ברכות ממקום הדרגה שמשה שרוי בה, וזהו (שמות לו) החכמים העשים את כל מלאכת הקדש, משום שהם יודעים לסדר את עבודת הקדש כראוי.

ועל דא, כל מי שמתפלל תפלה (קשור) וקושר יחוד, מסתכלים בו אם היא תפלה וקשר כראוי. ואם אותה תפלה ואתו הקשר הם כראוי, אזי הוא מתברך בראשונה מהמקום שכל הברכות יוצאות.

כמה דאת אמר דמות כמראה אדם עליו מלמעלה, והיינו רזא דאדם. ומנלן דאקרי אדם, דכתיב, (בראשית ו) לא ידון רוחי באדם לעולם בשגם הוא בשר, והיינו משה. ובגין כך, על האי פורסטיא, דיוקנא דאדם קיימא עליה, והיינו משה. ויביאו את המשכן, אליון ארבע חיוון, פד סלקין פדקאמרן.

ויביאו את המשכן, אליון כל שייפין דגופא, דכלהו בתיאובתא קדישא, (אמר רבי אבהו) פלהו אחדין ביה, לאתדבקא דכר ונוקבא כחדא. ויביאו את המשכן, למיעל פלה לחופה בקדמיתא, אינון צריכין לסלקא לה, ולאייתאה לה לגביה, ולבתר איהו ייתי לגבה תדיר, והא אוקימנא.

ויביאו את המשכן, רזא דכל אינון דקשרי קשרין דיחודא, ויחדי יחודא דרזי דמהימנותא כל יומא, (אליון ארבע חיוון) אינון סלקין לה לכורסטיא דא, עד דאתיין לה לגבי משה, וכיון דדבקי לה לגבי משה, פדין אינון הוו דרווחי ברכאן ממקורא דחיי, על רזא דא, בקשורא דיחודא דאינון קשרין. ורזא דא, פד מתקשרין יחודא דכלא כדקא יאות, ורזא דא כתיב, וירא משה את כל המלאכה וגו', ויברך אותם משה, ורווחי ברכאן מאתר דרזא דמשה שריא ביה, ודא איהו החכמים העושים את כל מלאכת הקדש, בגין דאינון ידעי לסדרא עבידתא דקודשא כדקא חזי.

ועל דא, כל מאן דצלי צלותא, (וקשור) וקשיר יחודא, מסתכלין ביה אי איהי צלותא וקשורא כדקא יאות, ואי ההיא צלותא (דג רל"ח ע"ב) וטהוא קשורא כדקא יאות, פדין אתברך איהו בקדמיתא, מאתר דכל ברכאן נפקין.

זהו שכתוב, והנה עשו אותה וגו'. מיד - ויברך אתם משה.

וכמו כן ויביאו את המשכן אל משה, שהוא בעל הבית, להראות בתקון של הבית שלו, ולו צריך להראות את תקוניה וסודותיה, שלא נתנו לאחר להתבונן ולראות אותה באותם סתרים ובאותם הסודות שלה, פרט למשה לבדו.

ועל כן ויביאו את המשכן אל משה את האהל ואת כל פליו. וכשהביאו אותו למשה, את הכל הביאו לו באיברים ידועים, לתקן את כל אחד ואחד, איבר באיבר, להכניס זה בזה. וכשהיו רוצים לתקן זה בזה ולהכניס זה בזה, לא היה עולה בידיהם. כיון שהביאו אותו למשה, מיד הפל עלה בידו, וכל איבר ואיבר היה עולה ונכנס למקומו. זהו שכתוב, ויקם משה את המשכן, וכתוב הוקם המשכן, והרי בארנו.

בא וראה, באותה שעה כשהתחיל משה להקים את המשכן והתחיל לתקן את תקונים של האיברים להכניסם זה בזה, אז רפו כל האיברים וכל התקונים של הצד האחר הטמא. כשהתחיל להתחזק צד הקדשה הזה - מתרפה הצד האחר הטמא. זה מתחזק - וזה מתרפה. והרי בארנו, שכל זמן שהיא בחזק, מתרפים כל אברי הצד האחר. זה מתמלא וזה נחרב. וסוד זה - ירושלים וצור הרשעה, כשזו מלאה - זו חרבה. ועל כן, כשזה מתחזק - זה נרפה.

וכמו כן, ויקם משה את המשכן, להתחזק מסוד של מעלה, ולא יתחזק מסוד שלמטה. ועל כן משה, שהיה

הדא הוא דכתיב והנה עשו אותה וגו', מיד ויברך אותם משה.

ובגין כך, ויביאו את המשכן אל משה, דאיהו מארי דביתא, לאחזאה בתקוונא דביתיה, וליה אצטריף למחזי תקוונאה ורזין דילה, דלא אתייהיבו לאתרא, לאסתפללא ולמחזי בה, באינון סתרין ובאינון רזין דילה, בר משה בלחודוי.

ועל דא ויביאו את המשכן אל משה את האהל ואת כל פליו. וכד אייתיאו ליה למשה, פלא אייתיאו ליה בשייפין ידיעאן, כל חד וחד לאתקנא, שייפא בשייפא, לאעלא דא בדא, וכד הוו בעאן לתקנא דא בדא, ולאעלאה דא בדא, לא הוה סליק בידיהון. כיון דאייתיאו ליה למשה, מיד פלא אסתליק בידיה, וכל שייפא ושייפא הוה אסתליק ועאל בדוכתיה, הדא הוא דכתיב, ויקם משה את המשכן וכתוב הוקם המשכן, והא אוקימנא.

הא חזי, בההיא שעתא כד שארי משה לאקמא משכנא, ושארי לאתקנא תקוונא דשייפין, לאעלא דא בדא. כדין, אתרפיו כל שייפין וכל תקוניה דסטרא אתרא מסאבא, כד שרי לאתקפא האי סטרא דאיהי קדישא, אתרפי סטרא אתרא מסאבא, אתקף דא ואתרפי דא. והא אוקימנא, דכל זמנא דהיא בתקיפו, סטרא אתרא אתרפן כל שייפוי, דא מלא, ודא חרוב, ורזא דא ירושלם וצור חייבא, כד מליא דא, חרוב דא. ועל דא, כד אתקף דא אתרפי דא.

ובגין כך, ויקם משה את המשכן, לאתתקפא מרזא דלעילא, ולא יתקף מרזא דלתתא. ועל דא משה דהוה מרזא דגו אספקלריא דנהרא, אצטריף איהו

לְאַקְמָא מְשַׁכְנָא, לְאַנְהָרָא מְנִיָּה, וְלֹא מֵאַחֲרָא. (ועל דא) סִיְהָרָא אֲצִטְרִיךְ לְאַנְהָרָא מִן שְׁמַשָּׁא, וְלֹא מֵאַחֲרָא. תָּא חֲזִי, כְּנִסְתַּי יִשְׂרָאֵל אֲצִטְרִיכְתָּ לְאַסְתְּלִקָא לְעֵילָא, וְלֹא תִדְבְּקָא גּוֹ שְׁמַשָּׁא.

פְּתַח וְאָמַר, (ויקרא ו) זֹאת תּוֹרַת הָעוֹלָה הִיא הָעוֹלָה, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּתִיב, (תהלים לו) אָדָם וּבְהֵמָה תוֹשִׁיעַ יְיָ. עוֹלָה סְלִיקוּ וּקְשִׁירוּ דְכְּנִסְתַּי יִשְׂרָאֵל לְעֵילָא, וְדְבוּקָא דִּילָהּ בְּגוֹ עֲלָמָא דְאַתִּי, לְמַהוּי כְּלָא חֵד. אֲקָרִי עוֹלָה קֳדָשׁ קֳדָשִׁים. וּבְגִין כִּף אֲקָרִי עוֹלָה, דְּסִלְקָא וְאַתְעֵטְרָא לְמַהוּי כְּלָא חֵד. בְּקִשׁוּרָא חֲדָא בְּחֵדוּ.

וּבְגִין דְּסִלְקָא לְעֵילָא לְעֵילָא, כְּתִיב זֹאת תּוֹרַת הָעוֹלָה. רְזָא דְכַר וְנוֹקְבָא כְּחֵדָא, תּוֹרָה שְׁבַכְתְּבָ וְתוֹרָה שְׁבַעֲלָ פֶה. הָעוֹלָה: דְּסִלְקָא גּוֹ עֲלָמָא דְאַתִּי, לְאַתְקִשְׂרָא בְּגוּיָהּ, דְּאַקָרִי קֳדָשׁ הַקְּדָשִׁים וְדָאִי, וְעוֹלָה נְמִי קֳדָשׁ הַקְּדָשִׁים הִיא.

וּבְגִין כִּף, סְדוּרָא דְנִכְסוּ דִּילָהּ לְסִטְרָ צְפוּן, דְּאִיְהוּ סִטְרָ שְׁמַאֲלָא. דְּהִיא תּוֹרָה שְׁבַעֲלָ פֶה לֹא סִלְקָא בְּחִיבוּתָא, אֲלֵא כַד אֲתַעֲר סִטְרָא דְצְפוּן, דְּכְתִיב, (שיר השירים ב) שְׁמַאֲלוּ תַחַת לְרַאשֵׁי וַיִּמְנוּ תַחֲבַקְנִי, וּכְדִין אִיְהִי סִלְקָא בְּחִיבוּתָא, וְאַתְעֵטְרָא בִּימִנָא, וְאַתְחַפְּרַת בְּאַמְצַעִיתָא, וְאַתְנַהִיר כְּלָא, מִרְזָא דְקֳדָשׁ הַקְּדָשִׁים, וְדָא מְגוֹ רְזָא דְאָדָם, בְּרַעוּ דְכֶהֱנָא, וּבְשִׁירְתָא דְלִיּוֹאִי, וּבְצִלוֹתָא דִּישְׂרָאֵל.

וְהֵא אֻקְיָמְנָא, דְּעוֹלָה קֳדָשׁ הַקְּדָשִׁים, בְּרְזָא דְרוּחַ עֲלָאָה, בְּגִין דְּתַלְתַּי רִוְחִין קְשִׁירִין בְּחֵדָא, רוּחַ תַּתָּאָה, דְּאַקָרִי רוּחַ הַקְּדָשׁ רוּחַ דְּלָגוּ בְּאַמְצַעִיתָא דְאַקָרִי רוּחַ חֲכָמָה וּבִינָה. וְכֵן אֲקָרִי רוּחַ תַּתָּאָה, אֲבָל הֵאֵי אֲקָרִי רוּחַ דְנַפְיָק מְגוֹ שׁוּפֵר, כְּלִיל בְּאַשָּׁא וּבְמִיָּא. רוּחַ

מְסוּדָא שֶׁל תּוֹרָה הָאֲסִפְקָלְרִיָּה הַמְאִירָה, צְרִיךְ הוּא לְהַקִּים אֶת הַמְשַׁכְּן לְהַאִיר מִמֶּנּוּ, וְלֹא מֵאַחֲרָי. (ועל דא) הַלְכְּנָה צְרִיכָה לְהַאִיר מִן הַשֶּׁמֶשׁ, וְלֹא מֵאַחֲרָי. בָּא וּרְאֵה, כְּנִסְתַּי יִשְׂרָאֵל צְרִיכָה לְהַתְעַלּוֹת לְמַעְלָה וְלְהַתְדַבֵּק בְּתוֹךְ הַשֶּׁמֶשׁ. פְּתַח וְאָמַר, (ויקרא ו) זֹאת תּוֹרַת הָעֲלָה הִיא הָעֲלָה. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּתוּב (תהלים לו) אָדָם וּבְהֵמָה תוֹשִׁיעַ ה'. עוֹלָה עֲלֵיהּ וְקָשֶׁר שֶׁל כְּנִסְתַּי לְמַעְלָה, וְדְבוּקָא שֶׁלָּהּ בְּתוֹךְ הָעוֹלָם הַבָּא, לְהִיּוֹת הַכֹּל אֶחָד. נִקְרָאת עוֹלָה קֳדָשׁ קֳדָשִׁים, וּמְשׁוּם כִּף נִקְרָא עוֹלָה, שְׁעוֹלָה וּמִתְעַטְרַת לְהִיּוֹת הַכֹּל אֶחָד בְּקִשְׁרָא אֶחָד בְּשִׁמְחָה.

וּמְשׁוּם שְׁעוֹלָה לְמַעְלָה לְמַעְלָה, כְּתוּב זֹאת תּוֹרַת הָעֲלָה. סוּד שֶׁל זָכַר וְנוֹקְבָה כְּאַחַד, תּוֹרָה שְׁבַכְתְּבָ וְתוֹרָה שְׁבַעֲלָ פֶה. הָעֲלָה, שְׁעוֹלָה לְתוֹךְ הָעוֹלָם הַבָּא לְהַתְקַשֵּׁר בְּתוֹכּוֹ, שְׁנִקְרָא וְדָאִי קֳדָשׁ הַקְּדָשִׁים, וְגַם הָעוֹלָה הִיא קֳדָשׁ הַקְּדָשִׁים.

וּמְשׁוּם כִּף הַסְדוּר שֶׁל שְׁחִיטַתָּה לְצַד צְפוּן, שֶׁהוּא צַד שְׁמַאֲלָא, שְׁהִירֵי תּוֹרָה שְׁבַעֲלָ פֶה לֹא עוֹלָה בְּחִיבוּתָא, אֲלֵא רַק כְּשִׁמְתַּעוּרֵר צַד הַצְּפוּן, שְׁכְּתוּב (שיר ב) שְׁמַאֲלוּ תַחַת לְרַאשֵׁי וַיִּמְנוּ תַחֲבַקְנִי. וְאֵז הִיא עוֹלָה בְּחִיבוּתָא וּמִתְעַטְרַת בְּיָמִין, וּמִתְחַפְּרַת בְּאַמְצַע, וְהַכֹּל מֵאִיר מִהַסוּד שֶׁל קֳדָשׁ הַקְּדָשִׁים, וְזֶה מִתּוֹךְ סוּד הָאָדָם, בְּרִצּוֹן הַכֶּהֱן וּבְשִׁירַת הַלְוִיִּם וּבְתַפְלַת יִשְׂרָאֵל.

וְהִירֵי בְּאַרְנוֹ, שְׁעוֹלָה קֳדָשׁ הַקְּדָשִׁים בְּסוּד הַרוּחַ הָעֲלִיּוֹנָה, מְשׁוּם שְׁשָׁלֵשׁ רוּחוֹת קְשׁוּרוֹת כְּאַחַת. רוּחַ תַּחֲתוֹנָה שְׁנִקְרָאת רוּחַ הַקְּדָשׁ, רוּחַ שְׁלֹפְנַיִם בְּאַמְצַע שְׁנִקְרָאת רוּחַ חֲכָמָה וּבִינָה. וְכֵן נִקְרָאת הַרוּחַ הַתַּתְּוֹנָה. אֲבָל זֶה

נקראת רוח שיוצאת מתוף השופר, כלולה באש ובמים. הרוח העליונה, שהיא נסתרת בחשאי, שבה עומדות כל הרוחות הקדושות וכל הפנים מאירות. ומשום כך חוזרת העולה לרוח ממש.

ואחר כך, מסוד הבהמה מקבלים וגזונים, לקשר רוח אחרת שהיא תוף השמאה, מאותם חלבים ושמנים, כמו שנתבאר. משום כך עולה קדש הקדשים. שאר הקרבנות, לעשות שלום בעולם, כלם מפמה צדדים, ובעלי הדינים (להתעבר) להתעבר (להתעטר) ולהיות נאורים מתוף רצון להתבשם נקראים קדשים קלים, משום שלא מתעטרים למעלה למעלה בקדש הקדשים, ולכן הם קדשים קלים ושחיטתם בכל מקום, כמו שאמרנו. אבל עולה, שהיא סוד של קדש הקדשים, אינה כשאר הקרבנות, שכל מצטיה קדש.

בא וראה מה פתוב, (ויקרא ו) ולבש הפהן מדו בד. אלו לבושים מיחדים לקדשה. בד - יחיד, מיחד לקדשה. וכתוב (שם טו) בגדי קדש הם ורחץ במים את בשרו ולבשם. מה הטעם (זה קדש)? אלא סוד הדבר כמו שאמרנו, שהיא קדש הקדשים, שכלה עולה ומתעטרת בקדש הקדשים בקשר אחד, ואחר כך מפנה ומעבירה רוח השמאה שמטמאת הכל, שלא תשלט ולא תתקרב לתוף המקדש, ותעבר מכל צדדי הקדשה, והכל ישאר קדש בקדשה יחידה.

ואמר רבי שמעון, הרי נאמר, שכתוב אדם ובהמה תושיע ה'. וכך עולה סוד האדם, מצד של אדם ודאי. בהמה - מצד הבהמה.

ומשום כך פתוב אדם פי יקריב מפם. אדם ודאי, שזה קרבנו למעלה, לקשר קשר בסוד של אדם. ואחר כך מן הבהמה, והכל הוא בסוד של אדם ובהמה. וזהו הסוד שצריך לקרבן, אדם ובהמה

עלאה, דאיהו סתים בחשאי, דביה קיימן כל רוחין קדישין, וכל אנפין נהירין. ובגין כך, אהדרת עולה רוח ממש.

ולבותר, מרזא דבהמה, מסתפקי ואתזנו, לאתקשרא רוח אחרא דאיהו גו

מסאבו, מאינון תרבין ושמנונין פמה דאתמר. בגין כך, עולה קדש הקדשים, שאר קרבנין למעבד שלמא בעלמא, פלהו מפמה סטרין, ומארי דינין (נ"א לאתעברא) לאתערבא (נ"א לאתעברא) ולאנתהרא מגו רעותא לאתבסמא, אקרון קדשים קלים, בגין דלא מתעטרא לעילא (ד) רל"ט ע"א) לעילא בקדש הקדשים, ועל דא אינון קדשים קלים, ונכיסו דילהון בכל אתר פמה דאוקימנא. אבל עולה דאיהו רזא דקדש הקדשים, לאו איהו כשאר קרבנין, דכל עובדהא קדש.

תא חזי, מה כתיב (ויקרא ו) ולבש הפהן מדו בד, אלין לבושים מייחדין לקדושה. בד:

יחידאי, מיחדא לקדושה. וכתוב בגדי קדש הם ורחץ במים את בשרו ולבשם. מאי טעמא. (דא קדש) אלא רזא דמלה כדקאמרן, דאיהו קדש הקדשים, דסלקא כלא ואתעטרא בקדש הקדשים, בקשורא חדא. ולבותר מפני ואעבר רוח מסאבא דסאיב כלא, דלא שלטא, ולא יתקריב גו מקדשא, ואתעבר מפל סטרי קדשא, ואשתאר כלא קדש בקדושה יחידאי.

ואמר רבי שמעון, הא אתמר דכתיב, (תהלים לו) אדם ובהמה תושיע יי'. והכי סלקא

רזא דאדם, מסטרא דאדם ודאי. בהמה, מסטרא דבהמה. ובגין כך פתיב, (ויקרא א) אדם פי יקריב מפם, אדם ודאי, דדא קרבניה

כִּמוֹ שְׁאֲמַרְנוּ. בֹּא וְרֵא, כְּשֶׁבֶרָא
הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם, כִּף
עָשָׂה - אָדָם וּבְהֵמָה.

וְאִם תֹּאמַר, וְהָרִי כְּתוּב (בראשית א)
וְעוֹף יְעוֹפֵף עַל הָאָרֶץ, שֶׁהָרִי
מֵהֶם מְקַרְבִּים קִרְבָּנוֹת, וְאִפְלוּ
עוֹלָה, כִּמוֹ שֶׁכְּתוּב (ויקרא א) וְאִם
מִן הָעוֹף עֲלֶה קִרְבָּנוֹ, בֹּא וְרֵא,
מִכָּל אוֹתָם הַעוֹפוֹת לֹא מְקַרְבִּים
אֶלָּא תוֹרִים וּבְנֵי יוֹנָה. (אֶלָּא סוּד וְהוּ)
מִזֶּה שֶׁהַכֶּשֶׁר בְּזֶה - נִפְסַל בְּזֶה. זֶה
יְמִין, וְזֶה שְׂמָאל.

אֲבָל הַסּוּד הַזֶּה הָרִי בְּאֲרָנוֹ, כְּתוּב
וְעוֹף יְעוֹפֵף עַל הָאָרֶץ, שֶׁהוּא סוּד
הַמְּרַכְבֶּה, וּבְהֶם מִתְעַלֶּה רוּחַ
הַקְדוֹשׁ לַעֲלוֹת לְמַעְלָה, שֶׁהֵם
שְׁנַיִם, אֶחָד לְיָמִין וְאֶחָד לְשְׂמָאל.
עוֹף - לְיָמִין, וְזֶה מִיכָאֵל. יְעוֹפֵף
- לְשְׂמָאל, וְזֶה גְבֻרִיאֵל. זֶה לְיָמִין
וְזֶה לְשְׂמָאל. וּמִשּׁוּם כִּף מְקַרְבִּים
שְׁנֵי אֵלֹהִים, לְהַעֲלוֹת אֶת רוּחַ
הַקְדוֹשׁ, וְהַשְׂמָאל מְעַטֵּר וְזֶן לְמִטָּה
לְאוֹתוֹ צַד שְׂמָאל, וְיָמִין לְיָמִין,
וּנְקִשְׁרַת אִשָּׁה עִם בַּעֲלָהּ לְהִיּוֹת
אֶחָד, וְהַכֹּל מִתְעַלֶּה וּנְקִשְׁרַת כְּאֶחָד
לְמַעְלָה וּלְמִטָּה, וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא מִתְעַלֶּה לְבָדוֹ וּמִתְגַּבֵּר.
וּבִסְפָרֵי הַקְדָּמוֹנִים, הֶעֱנִי לֹא נוֹתֵן
חֵלֶק לְהַזִּין, אֶלָּא לְמַעְלָה
לְהַתְקַשֵּׁר, אֲבָל הַכֹּל נִקְשֵׁר
לְמַעְלָה וּלְמִטָּה, וְכָל אֶחָד וְאֶחָד
לְצַדוֹ כְּרָאוּי, וְהָרִי בְּאֲרָנוֹ.

רַבִּי אֱלֶעָזָר שָׂאל אֶת רַבִּי שְׁמַעוֹן.
אָמַר, הָרִי קִשֵּׁר שֶׁל הַכֹּל (הַעוֹלָה)
נִקְשֵׁר בְּקִדְשׁ הַקְדָּשִׁים לְהָאִיר.
הַהֲתַדְבְּקוֹת שֶׁל רְצוֹן הַכֹּהֵן
וְהַלְוִיִּם וְיִשְׂרָאֵל לְמַעְלָה, עַד הֵיכָן
הִיא עוֹלָה?

אָמַר לוֹ, הָרִי בְּאֲרָנוֹ, עַד אֵין סוּף.

הַקְדָּשִׁים, לְאַתְנַהֲרָא. אַתְּדַבְּקוּתָא דְרַעוּתָא דְכַהֲנָא וְלִיּוֹאֵי וְיִשְׂרָאֵל לְעֵילָא,
עַד הֵיכָן אִיהוּ סִלְקָא.

אָמַר לִיהֵ, הָא אוּקְיָמָנָא, עַד אֵין סוּף, דְּכָל קְשׁוּרָא וְיַחּוּדָא וְשְׁלִימוֹ,

לְעֵילָא, לְקְשָׁרָא קְשָׁרָא כְּרִזָּא דְאָדָם. וְלִכְתַּר
מִן הַבְּהֵמָה, וְכֹלָא אִיהוּ כְּרִזָּא דְאָדָם וּבְהֵמָה.
וְדָא הוּא רִזָּא דְאַצְטְרִיךְ לְקִרְבָּנָא, אָדָם וּבְהֵמָה
כְּדַקְאֲמַרְן. תָּא חֲזִי, כַּד בְּרָא קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא
עָלְמָא, הָכִי עֶבֶד אָדָם וּבְהֵמָה.

וְאִי תִימָא, וְהָא כְּתִיב (בראשית א) וְעוֹף יְעוֹפֵף עַל
הָאָרֶץ, דְּהָא מְנַיִיהוּ מְקַרְבִּין קִרְבָּנִין,
וְאִפְלוּ עוֹלָה, כִּמָּה דְכְּתִיב, (ויקרא א) וְאִם מִן
הָעוֹף עוֹלָה קִרְבָּנוֹ. תָּא חֲזִי, מִכָּל אֵינוֹן עוֹפִי,
לֹא מְקַרְבִּין אֶלָּא תוֹרִים וּבְנֵי יוֹנָה, (אֶלָּא רֹא דָא)
מִזֶּה דְאַתְפְּשֵׁר בְּדָא, פְּסִיל בְּדָא דָא יְמִינָא, וְדָא
שְׂמָאלָא.

אֲבָל רִזָּא דָא הָא אוּקְיָמָנָא, כְּתִיב וְעוֹף יְעוֹפֵף
עַל הָאָרֶץ, דְּאֵינוֹן רִזָּא דְרַתִּיכָא, וּבְהוּ
אֶסְתַּלַּק רוּחַ הַקְדוֹשׁ, לְסִלְקָא לְעֵילָא, דְּאֵינוֹן
תְּרִי, חַד לְיָמִינָא, וְחַד לְשְׂמָאלָא, עוֹף לְיָמִינָא,
וְדָא מִיכָאֵל. יְעוֹפֵף, לְשְׂמָאלָא, וְדָא גְבֻרִיאֵל.
דָּא לְיָמִינָא וְדָא לְשְׂמָאלָא. וּבְגִין כִּף, מְקַרְבִּין
תְּרִין אֵלִין, לְסִלְקָא רוּחַ קְדָשָׁא, וְשְׂמָאלָא
מְעַטֵּר וְזִיזִין לְתַתָּא, לְהֵהוּא סֵטֵר שְׂמָאלָא.
וְיָמִינָא לְיָמִינָא וְאַתְקִשְׁרָא אַתְתָּא בְּבַעֲלָהּ,
לְמַהוּי חַד, וְכֹלָא אֶסְתַּלַּק וְאַתְקִשְׁרַת כְּחַדָּא
לְעֵילָא וְתַתָּא, וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֶסְתַּלַּק
בְּלַחֲוּדוּי וְאַתְקַף.

וּבִסְפָרֵי קְדָמָאִי, מְסַכְנָא, לָא יְהִיב חוּלְקָא
לְאַתְנָנָא, אֶלָּא לְעֵילָא לְאַתְקִשְׁרָא,
אֲבָל כֹּלָא לְעֵילָא וְתַתָּא מִתְקַשֵּׁר, כֹּל חַד וְחַד
לְסֵטֵרִיהּ כְּדַקָּא יְאוּת, וְהָא אוּקְיָמָנָא.

רַבִּי אֱלֶעָזָר שָׂאִיל לְרַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר, הָא
קְשׁוּרָא דְכֹלָא (ג'א דְעוֹלָה), אַתְקִשְׁרַת בְּקִדְשׁ

לְאַצְנַעַא בַּהֵוּא צְנִיעוּ, דְּלֵא אַתְדַּבְּק, וְלֵא אַתְיִידַע, דְּרַעוּא דְּכָל רַעוּיָן בִּיה, אִין סוּף לֵא קִימָא לְאוּדַעָא, וְלֵא לְמַעַבַּד סוּף, וְלֵא לְמַעַבַּד רֵאשׁ, כְּמָה דְּאִין קַדְמָאָה אַפִּיק רֵאשׁ וְסוּף. מָאן רֵאשׁ. דָּא נְקוּדָה עֲלָאָה, דְּאִיהוּ רִישָׁא דְּכָלֵא סְתִימָאָה, דְּקִימָא גוּ מַחְשְׁבָה. וְעַבִּיד סוּף, דְּאִקְרִי (קהלת יב) סוּף דְּבַר. אַבְל לְהַתֵּם, אִין סוּף.

לֵא רַעוּתִין, לֵא נְהוּרִין, לֵא בּוּצִינִין, בַּהֵוּא אִין סוּף, כָּל אֲלִין בּוּצִינִין וְנְהוּרִין, תְּלִינִין לְאַתְקִימָא בְּהוּ, וְלֵא קִימָא לְאַתְדַּבְּקָא מָאן דְּיַדַע וְלֵא יַדַע, לֵא אִיהוּ אֲלֵא רַעוּ עֲלָאָה, סְתִימָא דְּכָל סְתִימִין, אִין.

וְכַר נְקוּדָה עֲלָאָה, וְעֲלָמָא דְּאַתִּי, אֶסְתַּלְקוּ, לֵא יַדַעִי בַר רִיחָא, כְּמָאן דְּאַרְח בְּרִיחָא וְאַתְבָּסֵם. וְלֵא דָּא נִיחָא נַחוּחַ, דְּהָא כְּתִיב (ויקרא כו) וְלֵא אַרְיַח בְּרִיחַ נִיחַחְכֵם, דְּהָא רִיחַ נִיחַח, רִיחָא דְּרַעוּתָא דְּכָל הַנִּי רַעוּתָא דְּצִלוּתָא, וְרַעוּתָא דְּשִׁירְתָא, וְרַעוּתָא דְּכַהֲנָא, דְּכַלְהוּ רְזָא דְּאָדָם. כְּדִין כְּלָהוּ אַתְעַבְּדוּ רַעוּתָא חָדָא, וְהֵוּא אִקְרִי נִיחַח, רַעוּא, כְּתַרְגוּמוֹ. כְּדִין כְּלָא אַתְקַשֵּׁר וְאַתְנַהִיר כְּחָדָא, כְּדַקָּא יְאוּת, כְּמָה דְּאַתְמַר.

וְעַל דָּא אַתְיַהִיבַת הַאי סְטְרָא אַחְרָא, בִּידָא דְּכַהֲנָא, דְּכְתִיב, (ויקרא ו) צוּ אֶת אַהֲרֹן (דף רל"ט ע"ב) וְאֶת בְּנָיו לֵאמֹר, רְזָא הַכָּא, דְּהָא אוֹקִימָנָא לִית צוּ אֲלֵא עֲבוּדַת כּוּכְבִּים וּמַזְלוֹת, וְהַכָּא אַתְיַהִיבַת לִיה, לְאַתְוִקְדָּא הַהִיא מַחְשְׁבָה רַעָה, וְלְאַעְבְּרָא לָהּ מַגּוּ קַדְשָׁא, בְּהַאי רַעוּתָא דְּסַלְקָא לְעִילָא, וּבְהָא תַנְנָא, וְתַרְבִּין דְּאַתְוִקְדָּן. כְּגִין לְאַתְעַבְּרָא מִן קַדְשָׁא. וְהַאי צוּ, בְּרִשׁוּתֵיהוּ קִימָא, לְאַפְרָשָׁא לָהּ מִן

תאמר, (במדבר כח) צו את בני ישראל - גם כן, שהרי ברשותם

שְׁכַל הַקָּשֶׁר וְהַיְחוד וְהַשְׁלֵמוֹת, לְהַצְנִיעַ בְּאוּתָהּ צְנִיעוּת שְׁלֵא מְשַׁגְתָּ וְלֵא יְדוּעָה, שְׂבָה רַצוֹן כָּל הַרְצוֹנוֹת, הָאִין סוּף אִינוּ עוֹמֵד לְהַדַע וְלֵא לַעֲשׂוֹת סוּף וְלֵא לַעֲשׂוֹת רֵאשׁ, כְּמוּ שְׁהַאִי"ן הַרֵאשׁוֹן מוֹצִיא רֵאשׁ וְסוּף. מִי הַרֵאשׁ? זוּ הַנְּקֻדָּה הַעֲלִינָה שְׁהִיא רֵאשׁ כָּל הַנְּסֻתָר שְׁעוֹמֵדַת בְּתוֹף הַמַּחְשְׁבָה. וְעוֹשֶׂה סוּף, שְׁנַקְרָא (קהלת יב) סוּף דְּבַר. אַבְל לְשֵׁם, אִין סוּף.

אִין רַצוֹנוֹת, אִין אֹרוּת, אִין מְאוּרוֹת בְּאוּתוֹ הָאִין סוּף. כָּל הַמְּאוּרוֹת וְהָאֹרוּת הִלְלוּ תְּלוּיִים לְהַתְקִים בְּהֵם וְלֵא נַתַּן לְהַשְׁגָּה מִי שְׂיַדוּעַ וְלֵא יְדוּעַ, אִינוּ אֲלֵא רַצוֹן עֲלִיּוֹן, נְסֻתָר כָּל הַנְּסֻתָרִים, אִין. וּבְשִׁתְּנֻקְדָּה הַעֲלִינָה וְהַעוֹלָם הַכָּא מְתַעֲלִים, אִין יוֹדַעִים פְּרֻט לְרִיחַ, כְּמִי שְׁמִירַת אֶת הַרִיחַ וּמְתַבְּשֵׁם, וְאִין זוּ נַחַת הַנִּיחַח, שְׁהִי כְּתוּב (ויקרא כו) וְלֵא אַרְיַח בְּרִיחַ נִיחַחְכֵם, שְׁהִי רִיחַ נִיחַח, הַרִיחַ שֶׁל הַרְצוֹן שְׁכַל הַרְצוֹנוֹת הִלְלוּ שֶׁל תְּפִלָּה, וְהַרְצוֹן שֶׁל שִׁירָה, וְרַצוֹנוֹ שֶׁל הַכֶּהֵן, שְׁכַלֵּם סוּד שֶׁל אָדָם, וְאֵז כְּלָם נַעֲשִׂים רַצוֹן אַחַד. וְאוּתוֹ נַקְרָא נִיחַח, רַצוֹן, כְּתַרְגוּמוֹ. וְאֵז הַכָּל נַקְשֵׁר וּמְאִיר כְּאַחַד כְּרָאוּי, כְּמוּ שְׁנַתְּבָאָר.

וְעַל זֶה נַתַּן הַצַּד הָאֶחָד הַזֶּה כְּיַד הַכֶּהֵן, שְׁכְּתוּב (שם) צוּ אֶת אַהֲרֹן וְאֶת בְּנָיו לֵאמֹר. הַסּוּד פֶּאֵן, שְׁהִי בְּאַרְנוּ אִין צוּ אֲלֵא עֲבוּדָה זְרָה, וְכֵאֵן נַתַּנָּה לוֹ לְשַׁרְף הַמַּחְשְׁבָה הַרְעָה וְלְהַעֲבִירָה מִתּוֹף הַקֶּדֶשׁ בְּרַצוֹן הַזֶּה שְׁעוּלָה לְמַעְלָה, כְּעֵשֶׂן הַזֶּה וּבְכַלְבִּים שְׁנַשְׂרֻפִים, כְּדִי שְׁיַעֲבְרוּ מִן הַקֶּדֶשׁ. וְהַצַּד הַזֶּה עוֹמֵד בְּרִשׁוּתָם לְהַפְרִידָה מִן הַקֶּדֶשׁ מִתּוֹף הַקְּרָבָן הַזֶּה. וְאִם עוֹמֵד (לְהַפְרִיד אוּתָהּ מִן הַקֶּדֶשׁ) כָּל זְמַן

שְׁעוֹשִׂים רְצוֹנוֹ שֶׁל רְבוּנָם שֶׁלֹּא יוכל לְשַׁלֵּט עֲלֵיהֶם.

וְהַמְקַרָּא הַזֶּה כָּלוּ בָּא לְהִרְאוֹת אֶת סוּד הַדְּבָר, לְעֹטֵר אֶת אוֹתָהּ רוּחַ הַקֹּדֶשׁ לְמַעַלָּה לְמַעַלָּה, וּלְהַפְרִיד אֶת רוּחַ הַטְּמֵאָה הַזֶּה לְהוֹרִידָהּ לְמַטָּה לְמַטָּה, וְזֶה בְּרִצּוֹן וּבְתַפְלָה כְּמוֹ שְׁאֻמְרָנוּ, וְזֶה בְּמַעֲשֵׂה, הַכֹּל כְּרָאוּי לוֹ.

וּפְסוּק זֶה מוֹכִיחַ עֲלֵיהֶם, שְׁכַתוּב צוֹ אֶת אֶהְרֹן וְאֶת בְּנָיו לְאָמֹר. צוֹ - זוֹ עֲבוּדָה זָרָה, רוּחַ הַטְּמֵאָה. לְאָמֹר - זוֹ אִשָּׁה, שְׁנִקְרָאת יְרָאת ה'. כְּתוּב כֵּן לְאָמֹר, וְכַתוּב שֵׁם (יִרְמִיָּה א) לְאָמֹר הֵן יִשְׁלַח אִישׁ אֶת אִשְׁתּוֹ, וְהָרִי פְרִשׁוּהָ. וּמִשׁוּם כֵּן הַכֹּל נֹאמֵר, וְהַפְהֵן עוֹמֵד לְהִתְקִין אֶת הַכֹּל, בְּסוּד שֶׁל אָדָם וּבְהִמָּה. אֲשֶׁרֵי חֲלָקָם שֶׁל הַצְּדִיקִים בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא לְאוֹתָם הַיּוֹדְעִים אֶת דְּרָכֵי הַתּוֹרָה וְהוֹלְכִים בָּהּ בְּדֶרֶךְ אֱמֶת, עֲלֵיהֶם כְּתוּב (שְׁעִיָּה לח) ה' עֲלֵיהֶם יַחֲיוּ. מִה זֶה עֲלֵיהֶם? אֵלּוּ דְרָכֵי הַתּוֹרָה. יַחֲיוּ - יִתְקַיְּמוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

בֹּא וּרְאֵה, כְּתוּב זֹאת תּוֹרַת הָעֲלֵה. אָמֵר רַבִּי חֲיִיא, פְּסוּק זֶה בְּאֻרְנוֹ אוֹתוֹ בְּגוֹן הַזֶּה: זֹאת תּוֹרַת - זוֹ כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. הָעֲלֵה - שְׁהִיא עוֹלָה וּמִתְעַטֶּרֶת לְמַעַלָּה לְמַעַלָּה לְהִתְקַשֵּׁר כְּרָאוּי עַד הַמְקוֹם שְׁנִקְרָא קֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים.

דְּבַר אַחֵר, זֹאת תּוֹרַת - זוֹ כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. הָעֲלֵה - זוֹ מַחְשְׁבָה רְעָה שְׁעוֹלָה עַל רְצוֹן הָאָדָם לְהִסְטוֹתוֹ מִדְּרֹךְ הָאֱמֶת. הִיא הָעֲלֵה - הִיא הִיא שְׁעוֹלָה וּמִסְטָה אֶת הָאָדָם,

קֹדֶשׁא, מִגּוֹ הָאִי קֹרְבָנָא. וְאִי תִימָא (בְּמִדְבָר כח) צוֹ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. הֵכִי נָמִי, דְּהָא בְּרִשׁוּתֵייהוּ קִימָא, (ר"א לְאִפְרָשָׁא לָה מִן קְרוּשָׁתָּה) כָּל זִמְנָא דְעֵבְדֵי רְעוּתָא דְמֵאֲרִיהוֹן, דְלֹא יִכְלָא לְשַׁלְטָאָה עֲלֵיהוּ.

וְהָאִי קֹרָא כְלָא, אֲתִיָּא לְאַחְזָאָה רְזָא דְמִלָּה, לְאַעְטָרָא לְהֵהוּא רוּחַ קֹדֶשׁא, לְעִילָא לְעִילָא, וּלְאַפְרָשָׁא לָה לְדָא רוּחַ טוֹמֵאָה, לְנַחְתָּא לָה לְתַתָּא לְתַתָּא, דָּא בְּרִעוּתָא וּבְצִלוּתָא כְּדִקְאֻמְרִין, וְדָא בְּעוֹבְדָא, כְּלָא בְּדִקְחֵזִי לִיהַ.

וְהָאִי קֹרָא מוֹכַח עֲלֵיהוּ, דְכְּתִיב, צוֹ אֶת אֶהְרֹן וְאֶת בְּנָיו לְאָמֹר. צוֹ: דָּא עֲבוּדַת פּוֹכְבִים וּמִזְלוֹת רוּחַ מְסֻאָבָא. לְאָמֹר: דָּא אֲתַתָּא, דְאַקְרִי (מְשִׁלִּי לא) יְרָאת יי'. כְּתִיב הֵכָא לְאָמֹר, וְכַתִּיב הֵתָם לְאָמֹר (יִרְמִיָּה א) הֵן יִשְׁלַח אִישׁ אֶת אִשְׁתּוֹ, וְהָאִי אוֹקְמוּהָ. וּבְגִין כֵּן, כְּלָא אֲתַמֵּר, וְכַהֲנָא קִימָא לְאַתְקִנָּא כְלָא, בְּרִזָּא דְאָדָם וּבְהִמָּה. זַפְאָה חוֹלְקִיהוֹן דְצְדִיקֵיָא, בְּעֵלְמָא דִין, וּבְעֵלְמָא דְאֲתִי, לְאִינוּן יְדַעֵי אֲרַחֲי דְאוֹרֵיָתָא, וְאִזְלִי בְּהַ בְּאַרְחַ קְשׁוּט, עֲלֵיהוּ כְּתִיב, (שְׁעִיָּה לח) יי' עֲלֵיהֶם יַחֲיוּ. מָאִי עֲלֵיהֶם. אֵלִין אֲרַחֲוֵי דְאוֹרֵיָתָא. יַחֲיוּ, יִתְקַיְּמוּ בְּהָאִי עֵלְמָא, וּבְעֵלְמָא דְאֲתִי.

הָאִי חֲזִי, כְּתִיב זֹאת תּוֹרַת הָעוֹלָה, אָמֵר רַבִּי חֲיִיא, הָאִי קֹרָא אוֹקִימָנָא לִיהַ בְּהָאִי גּוֹוֹנָא, זֹאת תּוֹרַת: דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. הָעוֹלָה: דְאִיהִי סְלִקַת וְאַתְעַטֶּרֶת לְעִילָא לְעִילָא, לְאַתְקִשְׂרָא כְּדִקְא יְאוֹת, עַד אֲתֵר דְאַקְרִי קֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים.

דְּבַר אַחֵר, זֹאת תּוֹרַת: דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. הָעוֹלָה: דָּא מַחְשְׁבָה רְעָה, דְאִיהִי סְלִקָא עַל רְעוּתָא דְבֵר נֶשׁ, לְאַסְטָאָה לִיהַ מְאוֹרְחָא דְקְשׁוּט. הִיא הָעוֹלָה, הִיא הִיא דְסְלִקָא, וְאַסְטִיאַת לִיהַ לְבֵר נֶשׁ, בְּעֵי לְאוֹקְדָא לִיהַ

וְצָרִיךְ לְשָׂרְפָה בְּאֵשׁ כְּדֵי לֹא לָתֵת
לָהּ מְקוֹם (לְהִסְטוֹת) לְרִבּוֹת.

וּמִשּׁוּם כֵּן, עַל מוֹקְדָה עַל הַמְזֻבַּח
כָּל הַלֵּילָה. מִי הוּא הַלֵּילָה? זֶה
כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל, (שְׁהִיא זֹאת מִשּׁוּם)
שֶׁבָּאָה לְטַהֵר אֶת הָאָדָם מֵאוֹתוֹ
הַרְצוֹן. עַל מוֹקְדָה, מִשּׁוּם שֶׁנֶּהַר
דֵּינֹוֹר הוּא מְקוֹם לְשָׂרְף כָּל אוֹתָם
שֶׁלֹא עוֹמְדִים עַל מְקוֹמָם, שֶׁהָרִי
מְכַנְּסִים אוֹתָם בְּאוֹתָהּ אֲשֶׁר
שֶׁהוֹלֵקֶת, וּמַעֲבִירִים אֶת שְׁלֹטוֹנָם
מִן הָעוֹלָם. וּבְכַדִּי שֶׁלֹא יִשְׁלֹט,
צָרִיךְ עַל מוֹקְדָה עַל הַמְזֻבַּח כָּל
הַלֵּילָה, וּנְכַנְעֵת וְלֹא שׁוֹלֵטֶת.

וְעַל כֵּן, כְּשֶׁזֶה נְכַנְעֵ, עוֹלָה כְּנֻסַת
יִשְׂרָאֵל, שְׁהִיא רוּחַ הַקֹּדֶשׁ,
שֶׁעוֹלָה וּמִתְעַטֶּרֶת לְמַעְלָה, שֶׁהָרִי
עֲלִיתָהּ כְּשֶׁנְּכַנְעֵ הַכַּח הָאֲחֵר הַזֶּה
וְנִפְרָד מִמֶּנָּה. וּמִשּׁוּם כֵּן צְרִיכִים
בְּסוּד הַקָּרְבָן לְהַפְרִיד אֶת הַצֵּד
הַזֶּה מֵרוּחַ הַקֹּדֶשׁ וְלָתֵת לוֹ חֵלֶק,
כְּדֵי שֶׁרוּחַ הַקֹּדֶשׁ תִּתְעַלֶּה
לְמַעְלָה.

וּבֹא רֵאָה, בְּזִמְנֵן שֶׁנִּבְנְהָ בֵּית
הַמִּקְדָּשׁ וְנַעֲשֶׂה, נְכַנְעֵ הַצֵּד הָאֲחֵר
וְהַסְתַּלַּק מִהָעוֹלָם. וּכְשֶׁהַסְתַּלַּק
מִהָעוֹלָם וְהוֹקֵם הַמִּשְׁכָּן עַל יְדֵי
מִשָּׁה, אִזּוּ הוֹקֵם לְמַעְלָה וְלִמְטָה.
זֶהוּ שֶׁכְּתוּב וַיִּקָּם מִשָּׁה אֶת
הַמִּשְׁכָּן. מַה זֶּה וַיִּקָּם? אֵלֹא
שֶׁהִקָּם אוֹתָהּ לְהַתְעַלּוֹת לְמַעְלָה
לְמַעְלָה. וְלִכְּךָ וַיִּקָּם מִשָּׁה. מַה
שֶׁהִזִּה נְמוּדָה - הוּא הַקִּימוֹ, כְּמִי
שֶׁמִּקָּם אֶת מִי שֶׁנִּפְלָה. כְּמוֹ כֵּן
לְעֵתִיד לְבֹא כְּתוּב, (עֲמוּס ט) אֲקִים
אֶת סִכַּת דָּוִד הַנוֹפֵלֶת.

כְּתוּב (שִׁם ה) נִפְלָה לֹא תוֹסִיף קוּם
בְּתוֹלֵת יִשְׂרָאֵל. מַה זֶה לֹא תוֹסִיף
קוּם? (מִשְׁמַע שְׁבוּמֵן אַחַר קָמָה) אֵלֹא
שֶׁבְּזִמְנֵן אַחַר הִיא קָמָה. הִיא קָמָה
מִעֲצָמָה, וְלֹא הִקִּימָה הַקֹּדֶשׁ
בְּרוּךְ הוּא. שֶׁהָרִי בְּגִלּוֹת מְצָרִים

בְּנוֹרָא, בְּגִין דְּלֹא יִתְיַהֵיב לָהּ הַדּוּכָתָא (נ"א)
לְאַסְגָּאָה (לְאַסְפָּאָה).

וּבְגִין כֵּן, עַל מוֹקְדָה עַל הַמְזֻבַּח כָּל הַלֵּילָה,
מָאן לֵילָה, דָּא כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל. (דֵּאִיהִי זֹאת בְּגִין)
דְּאִתְיָא לְדַכָּאָה לֵיהּ לִבְרַן נָשׁ, מַהֲהוּא רַעוּתָא.
עַל מוֹקְדָה. בְּגִין דֵּי נֶהַר דֵּינֹוֹר, אִיהוּ אֲתֵר
לְאוּקְדָא לְכָל אֵינוֹן, דְּלֹא קִיִּימִי בְּקִיּוּמֵיהוּ,
דְּהָא עָאֲלִין לוֹן בְּהֵהוּא נוֹרָא דְדִלִיק, וּמַעֲבִרִי
שׁוֹלְטָנְהוֹן מַעֲלָמָא. וּבְגִין דְּלֹא יִשְׁלוּט,
אֲצִטְרִיךְ עַל מוֹקְדָה עַל הַמְזֻבַּח כָּל הַלֵּילָה,
וְאִתְכַפְּיָא וְלֹא שְׁלֵטָא.

וְעַל דָּא, כִּד אִתְכַפְּיָא הָאִי, סִלְקָא כְּנֻסַת
יִשְׂרָאֵל, דְּאִיהִי רוּחַ קְדָשָׁא, דְּסִלְקָא
וְאִתְעַטֶּרָא לְעֵילָא, דְּהָא סִלְקוּ דִילָהּ, כִּד
אִתְכַפְּיָא הָאִי חֵילָא אַחְרָא, וְאִתְפָּרְשָׁא מִינָהּ.
וּבְגִין כֵּן, בְּעֵינֵן בְּרָזָא דְקָרְבָנָא, לְאַפְרָשָׁא
לְהָאִי סִטְרָא מֵרוּחַ קְדָשָׁא, וְלִמְיַהֵב לָהּ
חוֹלְקָא, בְּגִין דְּרוּחַ קְדָשָׁא אִסְתַּלַּק לְעֵילָא.

וְתָא חֲזִי, בְּזִמְנָא דְאִתְבְּנִי בֵּי מִקְדָּשָׁא,
וְאִתְעַבִּיד. אִתְכַפְּיָא סִטְרָא אַחְרָא,
וְאִסְתַּלַּק מַעֲלָמָא. וְכִד אִסְתַּלַּק מַעֲלָמָא,
וְאִתְקַם מִשְׁפָּנָא עַל יְדָא דְמִשָּׁה, כְּדִין אִתְקַם
לְעֵילָא וְתַתָּא. הַדָּא הוּא דְכָתִיב, וַיִּקָּם מִשָּׁה
אֶת הַמִּשְׁכָּן. מֵאִי וַיִּקָּם. אֵלֹא דְאוּקִים לָהּ,
לְאַסְתַּלַּקָא לְעֵילָא לְעֵילָא. וְעַל דָּא, וַיִּקָּם
מִשָּׁה, מָאן דְּהוּא מֵאִיף אוּקִמִיהּ, כְּמָאן
דְּאוּקִים לְמָאן דְנִפְלִי. בְּגוּוֹנָא דָּא, לְזִמְנָא
דְּאִתִּי כְּתִיב (עֲמוּס ט) אֲקִים אֶת סִכַּת דָּוִד
הַנוֹפֵלֶת.

כְּתִיב, (עֲמוּס ה) נִפְלָה לֹא תוֹסִיף קוּם בְּתוֹלֵת
יִשְׂרָאֵל, מֵאִי לֹא תוֹסִיף קוּם. (מִשְׁמַע דְּהָא
וּזְמַן אַחְרָא קָמָת) אֵלֹא בְּזִמְנָא אַחְרָא קָמָת. הִיא קָמָת
מִגְרָמָה, וְלֹא אוּקִים לָהּ קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא. דְּהָא

בְּגִלּוֹתָא דְמְצָרִים, קְדָשָׁא

הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַקִּים אוֹתָהּ וַעֲשֵׂה כַּמָּה נְסִים כְּדִי לְהַקִּימָהּ, וּבְגִלוֹת כָּבֵל הוּא לֹא הַקִּים אוֹתָהּ, מִשּׁוּם שֶׁלֹּא עָשָׂה לָהֶם נְסִים, שְׁגָרַם הַחֲטָא, אֲלֹא הִיא קָמָה. וְעַל בְּנֵי הַגּוֹלָה כְּאוֹתָם שֶׁלֹּא הָיָה לָהֶם פְּדוּת, וְלֹא הִיָּתְה תְּשׁוּקָתוֹ שֶׁל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲלֵיהֶם, מִשּׁוּם שְׁגָרַם אוֹתוֹ הַחֲטָא, שֶׁהֵם נָשִׁים נְכָרִיּוֹת.

וְכֵן לֹא הַקִּים הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל וְלֹא עָשָׂה לָהֶם נְסִים וּגְבוּרֹת בְּאוֹתוֹ זְמַן פְּרָאוּי. אֲבָל לְעֵתִיד לְבֹא, לֹא תוֹסִיף קוּם כְּתוּב. לֹא תוֹסִיף קוּם מֵעַצְמָהּ, אֲלֹא הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִקִּים אוֹתָהּ, שֶׁכְּתוּב אֲקִים אֶת סִכַּת דְּוִיד הַנּוֹפֶלֶת. וְכְתוּב (ירמיה ל) וְאֶת דְּוִיד מִלְּכָם אֲשֶׁר אֲקִים לָהֶם. וּמִשּׁוּם כֶּף כְּתוּב כָּאן, וַיִּקֶּם מֹשֶׁה אֶת הַמִּשְׁכָּן. וַיִּקֶּם מֹשֶׁה וְגו'.

בֹּא וּרְאֵה, כְּשִׁמְשָׁה הַקִּים אֶת הַמִּשְׁכָּן, הוּקָם מִשְׁכָּן אַחֵר עִמּוֹ, וְהַמִּשְׁכָּן הָעֲלִיּוֹן הַקִּים (כְּבֹד) וְסֻעַד הַכֹּל, מִשּׁוּם שֶׁהַמִּשְׁכָּן הָעֲלִיּוֹן נִסְתָּר וְגִנּוּז הוּא לְמַעַלָּה לְמַעַלָּה, וּמִשְׁכָּן אַחֵר הוּקָם עַל הַמִּשְׁכָּן לְמַטָּה וְעוֹמֵד עָלָיו (עִמּוֹ). וְהַמִּשְׁכָּן הָעֲלִיּוֹן הוּא שְׁנִסְתָּר וְגִנּוּז לְמַעַלָּה לְמַעַלָּה. הַקִּים וְסֻעַד הַכֹּל. וְהַמִּשְׁכָּן הַאֲחֵר הוּא הוּקָם עַל יְדֵי הַמִּשְׁכָּן שֶׁלְמִטָּה עוֹמֵד עָלָיו) בְּכַחוֹ שֶׁל אוֹתוֹ מִשְׁכָּן הָעֲלִיּוֹן עַל הַכֹּל. וְכִמּוֹ שֶׁהוּקָם הַמִּשְׁכָּן שֶׁלְמִטָּה עַל יְדֵי מֹשֶׁה, אֲרַף כֶּף לְמַעַלָּה עַל אוֹתוֹ שְׁבִנָּה מֹשֶׁה (דְּרָגָה שֶׁל מֹשֶׁה). מִזֵּינ לָנוּ? שֶׁכְּתוּב וַיִּקֶּם מֹשֶׁה אֶת הַמִּשְׁכָּן. אֶת דְּוִקָא, לְהִרְאוֹת שְׁשִׁנֵי הַמִּשְׁכָּנוֹת נִתְקַנּוּ (הַקְּמוּ) כְּסוּד שֶׁל מֹשֶׁה.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְכִי וַיִּקֶּם מֹשֶׁה? הֲרֵי הַכֹּל טָרַם הִתְפַּקֵּן, וְקִימָה אֵינָה אֲלֹא כְּשֶׁהַכֹּל נִשְׁלַם וְנִכְנָס

בְּרִיף הוּא אוֹקִים לָהּ, וְעַבַּד כַּמָּה נְסִין, בְּגִין לְאַקְמָא לָהּ, וּבְגִלוֹתָא דְּכָבֵל הוּא לֹא אוֹקִים לָהּ, בְּגִין דְּלֹא עַבַּד לִוְן נְסִים, דְּגָרִים חוּבָה, אֲלֹא הִיא קָמַת. וְסִלְיָהּ בְּנֵי גוֹלָה, כְּאֵינּוֹן דְּלֹא הָיָה לִוְן פְּרוּקָא, וְלֹא הָיָה תִּיאוּבְתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא עֲלֵיהֶוּ, בְּגִין דְּגָרַם הֵהוּא חוּבָא, (דף ר"מ ע"א) דְּאֵינּוֹן נָשִׁים נְכָרִיּוֹת.

וְעַל דָּא, קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא לֹא אוֹקִים לָהּ לְכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, וְלֹא עַבַּד לָהּ נְסִין וּגְבוּרָאן בְּהֵהוּא זְמַנָּא פְּדָקָא יְאוּת. אֲבָל לְזְמַנָּא דְּאַתִּי, לֹא תוֹסִיף קוּם כְּתִיב, לֹא תוֹסִיף, קוּם מִגְרָמָהּ, אֲלֹא קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא יוֹקִים לָהּ, דְּכְתִיב אֲקִים אֶת סִכַּת דְּוִיד הַנּוֹפֶלֶת. וְכְתִיב (ירמיה ל) וְאֶת דְּוִיד מִלְּכָם אֲשֶׁר אֲקִים לָהֶם. וּבְגִין כֶּף כְּתִיב הַכָּא, וַיִּקֶּם מֹשֶׁה אֶת הַמִּשְׁכָּן. וַיִּקֶּם מֹשֶׁה וְגו'.

הָא חֲזִי, כִּד אוֹקִים לִיה מֹשֶׁה לְמִשְׁכָּנָא, אִתְקַם מִשְׁכָּנָא אַחְרָא עִמִּיה. וּמִשְׁכָּנָא עֲלָאָה, אוֹקִים (נ"א אוֹקִיר) וְסֻעִיד כְּלָא, בְּגִין דְּמִשְׁכָּנָא עֲלָאָה, סְתִים וְגִנּוּז אִיהוּ לְעִילָא לְעִילָא. וּמִשְׁכָּנָא אַחְרָא אִתְקַם עַל מִשְׁכָּנָא דְּלִתְתָּא וְקִימָא עֲלֵיהּ, (ס"א עִמִּיה). וּמִשְׁכָּנָא עֲלָאָה הֵהוּא דְּסְתִים וְגִנּוּז לְעִילָא לְעִילָא אוֹקִים וְסֻעִיד כְּלָא. וּמִשְׁכָּנָא אַחְרָא הֵהוּא אִתְקַם עַל יְדֵי דְּמִשְׁכָּנָא דְּלִתְתָּא קִימָא עֲלֵיהּ) בְּחִילָא דְּהֵהוּא מִשְׁכָּנָא עֲלָאָה עַל כְּלָא. וּכְמָה דְּאִתְקַם מִשְׁכָּנָא דְּלִתְתָּא עַל יְדֵי דְּמֹשֶׁה, אוֹף הֲכִי לְעִילָא, עַל יְדֵי דְּהֵהוּא דְּבִנֵי דְּמֹשֶׁה (נ"א דְּרָגָא דְּמֹשֶׁה). מִנְּלָן. דְּכְתִיב, וַיִּקֶּם מֹשֶׁה אֶת הַמִּשְׁכָּן. אֶת דְּיִיקָא, לְאִתְחַזְּאָה דְּתִרֵי מִשְׁכָּנִין בְּרָזָא דְּמֹשֶׁה אִתְקַנּוּ (נ"א אִתְקַמּוּ).

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְכִי וַיִּקֶּם מֹשֶׁה, וְהָא כְּלָא עַד לָא אִתְתְּפִקֵּן, וְקִימָה לָאו אִיהוּ אֲלֹא כִּד

אִשְׁתַּלִּים כְּלָא, וְעַל שְׁיִיפָא כְּשִׁיפִיה, מָאי וַיִּקֶּם. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בְּתַלְתָּ

איבר באיברו. מה זה ויקם? אמר רבי יצחק, בשלשה צדדים הקים משה את המשכן. מה כתוב? ויקם משה את המשכן, ויתן את אדניו, וישם את קרשיו. בשלשת הצדדים הללו הקים משה את המשכן, ובשלשת הצדדים הללו התעלה המשכן ונכנע הצד האחר. ולכך, כשמשה הקים את הצד הזה, נכנע הצד האחר. משום כך משה הקימו ולא אחר. בא וראה, כתוב ויתן את אדניו. באותה שעה הזדעזע סמא"ל ממקומו, וארבעים מרכבות שעמו, וכרח ארבע מאות פרסאות לתוף סתר נקב העפר. הכניס משה אותם העמודים, והתחזק הצד הזה, ואז אותם העמודים של הצד האחר נפלו והתרפו.

פתח ואמר, ביום ההוא אקים את ספת דויד הנופלת וגו'. מה זה ביום ההוא? ביום שהקדוש ברוך הוא יעשה דין בעולם ויפקד על רשעי העולם כמעשיהם. שהרי אין קימה לכנסת ישראל מן העפר בעוד שאותם רשעי ישראל יעמדו בעולם. מה כתוב למעלה? (עמוס ט) בחרב ימותו כל חטאי עמי האמרים לא תגיש ויתקדים בעדינו הרעה. מה כתוב אחריו? ביום ההוא אקים את ספת דויד הנופלת וגו'.

בפסוק הזה יש להתבונן. את פרציהן?! את פרצה הנה צריך להיות. והרסתיו?! והריסותיה הנה צריך להיות. אלא וגדרתי את פרציהן, ממי? מאותם הרשעים, שכתוב בחרב ימותו כל חטאי עמי, שהרי אז יעשו פרצות בישראל. ועל זה, וגדרתי את פרציהן והרסתיו אקים. והרסתיו, של מי? הריסותיו של ספת דוד.

משום שששמתחזקת מלכות הרשעה בעולם, אז נרפית המלכות הקדושה הזו, וספת

סטרין אוקים משה ית משפנא, מה כתיב ויקם משה את המשכן, ויתן את אדניו, וישם את קרשיו. בהני תלת סטרי, אוקים משה ית משפנא. ובהני תלת סטרי, אסתלק משפנא. ואתפפייא סטרא אחרא. ועל דא, פד אוקים משה להאי סטרא, אתפפייא סטרא אחרא. בגין כף משה אוקים ליה ולא אחרא.

הא חזי, פתיב ויתן את אדניו, בההיא שענתא אזדעזע סמא"ל מאתריה, וארבעין רתיכין דעמיה, וערק ארבע מאה פרסי, גו טסירו דנוקבא דעפרא. אעיל משה אינון סמכין, ואתקייף סטרא דא, פדין אינון סמכין דסטרא אחרא, נפלו ואתרפו.

פתח ואמר, ביום ההוא אקים את ספת דויד הנופלת וגו', מאי ביום ההוא. ביום דקודשא בריה הוא יעביד דינא בעלמא, ויפקוד על חייבי עלמא פעובדיהון. דהא לית קימה לכנסת ישראל מעפרא, בעוד דאינון חייבין דישראל יקומו בעלמא. מה כתיב לעילא, (עמוס ט) בחרב ימותו כל חטאי עמי האמרים לא תגיש ויתקדים בעדנו הרעה. מה כתיב בתריה, ביום ההוא אקים את ספת דוד הנופלת וגו'.

האי קרא אית לאסתפלא ביה, (עמוס ט) את פרציהן, את פרצה מיבעי ליה. והריסתיו, והריסותיה מיבעי ליה. אלא וגדרתי את פרציהן ממאן, מאינון חייבין, דכתיב בחרב ימותו כל חטאי עמי, דהא כדין יתעביד פרצן בישראל, ועל דא וגדרתי את פרציהן. והריסתיו אקים, הריסתיו דמאן, הריסתיו דסופת דוד. (פסאן פדוד) בגין, דכד אתקף מלכו חייבא בעלמא, פדין האי מלכו

דוד סותרת את הבגין שלה, ועל פן והרסתיו אקים.

שְׁהָרֵי שְׁנֵינוּ, כָּל זְמַן שָׁזָה מִתְחַזֵּק - זֶה מִתְרַפֵּה. זֶה מְלֵא - וְזֶה חָרֵב. וּמִפְּנֵי כֵן עַד הַיּוֹם הַהוּא מְלֻכּוֹת הַרְשָׁעָה מִתְחַזְּקָת. בַּיּוֹם הַהוּא יִתְחַזֵּק וַיִּקָּים אוֹתָהּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְזוֹ הַמְּלֻכּוֹת הַקְּדוֹשָׁה. וְעַל זֶה וְהִרְסֵתִיו אָקִים, וּבְנִיתִיהָ כִּימֵי עוֹלָם, מֵה זֶה וּבְנִיתִיהָ כִּימֵי עוֹלָם? הֲיֵנוּ שְׂכָתוּב (ישעיה ל) וְהִיָּה אוֹר הַלְּבָנָה כְּאוֹר הַחֲמָה וְגו'.

וַיִּקָּם מֹשֶׁה אֶת הַמִּשְׁפָּן. בְּמָה הַקָּים אוֹתוֹ? שְׂכָתוּב וַיִּתֵּן אֶת אֲדָנָיו, וַיִּתֵּן אוֹתָם הַעֲמוּדִים שִׁתְּחַתִּיו לְהַקָּים עֲלֵיהֶם וּלְסוּבֵב בָּהֶם אוֹתָם הַצִּירִים שֶׁל פְּתָחִים, מִשׁוּם שְׂאוֹתָם הַעֲמוּדִים שִׁתְּחַתִּיהֶם הֵם הַעֲמִידָה לְהַקָּים. לְמָה וַיִּתֵּן? חֹזֵק וְהִתְקִין אוֹתָם בְּכַחוֹ. בְּאוֹתָהּ שְׁעָה הוֹסְרוּ אוֹתָם הַתּוֹמְכִים הָאֲחֵרִים שֶׁל הַצַּד הַאֲחֵר.

בֹּא וְרָאָה, כְּתוּב (תהלים קלז) זָכַר ה' לְבִנְיָ אָדוֹם אֶת יוֹם יְרוּשָׁלַם הָאֲמָרִים עָרוֹ עָרוֹ עַד הַיְסוּד בָּהּ. וְעַל כֵּן עֲתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבָנוֹת אֶת יְסוּדוֹתֶיהָ שֶׁל יְרוּשָׁלַם מִיְסוּדוֹת אֲחֵרִים שִׁישְׁלֹטוּ עַל הַכֹּל, וּמִי הֵם? סְפִירִים, שְׂכָתוּב (ישעיה נד) וַיְסַדְתִּיךָ בְּסַפִּירִים, שְׂאֵלוֹ הֵם הַיְסוּדוֹת וְהַתּוֹמְכִים הַחֲזָקִים וְהַעֲלִיּוֹנִים שְׂאִין בָּהֶם חֲלָשָׁה בְּרֵאשׁוֹנָה.

מָה הַטַּעַם? כִּי הָאֲבָנִים הַרֵאשׁוֹנוֹת מְאוֹתָם הַיְסוּדוֹת, יְכַלּוּ שְׂאֵר הַעֲמִים לְשֹׁלֵט עֲלֵיהֶם. מָה הַטַּעַם? מִשׁוּם שְׂאִין בָּהֶם אוֹר עֲלִיּוֹן כְּרָאוּי. אֲבָל אֵלֶּה יִהְיוּ מְאִירִים מִתּוֹךְ הָאוֹר הַעֲלִיּוֹן וּמִשְׁקַעוֹת בְּתוֹךְ הַתְּהוֹמוֹת, שֶׁלֹּא יְכוּלִים לְשֹׁלֵט עֲלֵיהֶם. וְאֵלוֹ הֵם הַסְּפִירִים שְׂאִירוֹ לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, (ואם תאמר) מִשׁוּם שְׂבָאוֹתוֹ

קְדִישָׁא אֲתֵרְפִי, וְסַפְת דְּוֹד אֲסֵתִיר בְּנִינָא דִּילֵיהָ, וְעַל דָּא וְהִרְסֵתִיו אָקִים.

דְּהָא תְּנִינָן, כָּל זְמַנָּא דְּהָאֵי אֲתַקְּף, הָאֵי אֲתֵרְפִי. דָּא מְלֵיא, וְדָא חֲרָבָה. וּבְגִין כֶּף, עַד הַהוּא יוֹמָא, מְלָכוֹ חִיִּיבָא יִתְקַף. בְּהַהוּא יוֹמָא, יִתְקַף וַיּוֹקִים לָהּ קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לְהָאֵי מְלָכוֹ קְדִישָׁא. וְעַל דָּא וְהִרְסֵתִיו אָקִים. וּבְנִיתִיהָ כִּימֵי עוֹלָם, מְאִי וּבְנִיתִיהָ כִּימֵי עוֹלָם. הֲיֵינוּ דְכְּתִיב, (ישעיה ל) וְהִיָּה אוֹר הַלְּבָנָה כְּאוֹר הַחֲמָה וְגו'.

וַיִּקָּם מֹשֶׁה אֶת הַמִּשְׁפָּן, (שמות טז) בְּמֵאֵי אוֹקִים לִיָּה. דְּכְּתִיב וַיִּתֵּן אֶת אֲדָנָיו וַיְהִי אֵינוֹן סְמִכִין דְּתַחֲוִתִּיהָ, לְקִיּוּמָא עֲלֵיהּ, וּלְאַסְחָרָא כְּהוּ אֵינוֹן צִירִים דְּפִתְחִין. בְּגִין דְּאֵינוֹן סְמִכִין דְּתַחֲוִתִּיהּ, אֵינוֹן קִיּוּמָא לְאַסְחָרָא. אֲמֵאֵי וַיִּתֵּן. אֲתַקִּיף וְאֲתַקִּין לוֹן בְּתוֹקְפוּי. בְּהַהִיא שְׁעֵתָא אַעֲדִיו אֵינוֹן סְמִכִין אֲחֵרְנִין דְּסִטְרָא אֲחֵרָא.

הָא חֲזִי, כְּתִיב (תהלים קלז) זָכַר יי' לְבִנְיָ אָדוֹם אֶת יוֹם יְרוּשָׁלַם הָאוֹמְרִים עָרוֹ עָרוֹ עַד הַיְסוּד בָּהּ. וְעַל דָּא זְמִין קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַבְנֵי יְסוּדֵי יְרוּשָׁלַם, מִיְסוּדֵין אֲחֵרְנִין, דִּישְׁלֹטוֹן עַל כָּלָא. וּמֵאֵן אֵינוֹן. סְפִירִין. דְּכְּתִיב, (ישעיה נד) וַיְסַדְתִּיךָ בְּסַפִּירִים, דְּאֵלִין אֵינוֹן יְסוּדֵין, וְסְמִכִין תְּקִיפִין וְעֲלֵאִין, דְּלִית לְהוּ חֲלִישׁוֹ כְּקְדָמָאֵי.

מְאִי טַעְמָא. בְּגִין דְּאֲבָנִין (דף ר"מ ע"ב) קְדָמָאִין מְאֵינוֹן יְסוּדֵי, יְכִילוּ שְׂאֵר עַמִּין לְמַשְׁלֹט עֲלֵיהּ. מְאִי טַעְמָא. בְּגִין דְּלִית בְּהוּ נְהִירוֹ עֲלָאָה, כְּדָקָא יְאוּת. אֲבָל אֵלִין, יְהוֹן נְהִירִין מְגוּ נְהִירוֹ עֲלָאָה, וּמִשְׁקַעָאן גּוֹ תְּהוּמֵי, דְּלֵא יְכִלִין לְשֹׁלֵטָאָה עֲלֵיהּ. וְאֵלִין אֵינוֹן סְפִירִין, דִּינְהִירוֹן לְעִילָא וְתַתָּא. (ואי תימא) בְּגִין דְּבַהֵהוּא

זמן יתוסף אור עליון למעלה ולמטה.

ואם תאמר שאותם יסודות ראשונים יתבטלו, הרי כתוב (שם) הנה אנכי מרביץ בפוף אבניך. מרביץ לתנן השבור. מה זה בפוף? כמו שנאמר, (מלכים ב ט) ותשם בפוף עיניה. יש אבנים שנקראות פוף. מה הטעם של זה? אמר רבי אלעזר, סוד הוא, וסוד זה נתן לדעת לקוצרי השדה.

בא וראה, אותן אבנים של יסודות ציון וירושלים, חס ושלום ששלטו עליהם שאר העמים, ולא שרפו אותם ולא נשרפו, אלא פלם נגזו, והקדוש ברוך הוא גזו אותם, וכל אותם יסודות הבית הקדוש נגזו, ולא אבד מהם אפלו אחד. וכשיחזר הקדוש ברוך הוא ויקים את ירושלים על מקומה, אותם היסודות של האבנים הראשונות יחזרו למקומם ולא תשלט בהם עין אחרת (רעה), פרט לזמן שאדם יכחל את עינו באותו הפוף וימלא את עיניו ממנו, ואז יראה את כל האבנים והיסודות של ירושלים מתקנים על מקומם, שלא שלטו בהם שאר העמים. וכל אותן אבנים יקרות האחרות, וכל אותם בניני האבנים, כלם עומדים על מקומם.

ואז, (ישעיה נב) פי עין בעין יראו בשוב ה' ציון. מה זה בשוב ה'? אלא כששלטו עליה שאר העמים, הקדוש ברוך הוא העלה אותה למעלה, ובאותו הזמן הוא יחזירנה למקומה, שכתוב (שם) בשוב ה' ציון. בשוב ה' ודאי.

ובא ראה, כל מה שנסתר מן העין ולא נתנה לעין רשות לשלט בו, לא תוכל לשלט בו העין, פרט

לאשר בכחילת העין בדברים ידועים. ומשום כך, הנה אנכי מרביץ בפוף אבניך. ובא ראה, כל

זמנא, יתוסף נהירו עלאה, לעילא ותתא. ואי תימא אינון יסודי קדמאי, יתבטלון. הא כתיב (ישעיה נד) הנה אנכי מרביץ בפוף אבניך. מרביץ לאתקנא תבירא. מאי בפוף. כמה דאת אמר (מלכים ב ט) ותשם בפוף עיניה. אבנים אית דאקרון פוף. מאי טעמא האי. אמר רבי אלעזר רזא איהו, ורזא דא למחצדי חקלא אתיהיב למנדע.

הא חזי, אינון אבנין דיסודי ציון וירושלם, חס ושלום דשליטו עליהו שאר עמין, ולא אוקדו לון, ולא אתוקדון, אלא כלהו אתגניזו, וגניז לון קדשא בריך הוא, וכל אינון יסודי ביתא קדישא כלהו אתגניזו, ולא אתאבידו מנייהו אפילו חד. וכד יהדר קדשא בריך הוא ויוקים לה לירושלם על אתריה, אינון יסודי אבנין קדמאי, יהדרון לאתרייהו, ולא ישליט בהו עינא אחרא (נ"א בישא), בר בזמנא דיכחול בר נש עינוי בההוא פוכא, וימלי עיניה מניה, וכדין יחמי כל אבנין וכל יסודי ירושלם, מתקנן על אתרייהו, דלא שליטו בהו שאר עמין, וכל אינון אבנין יקרין אחרנין, וכל אינון בנייני אבנין, פלהו קיימי על קיומיהו.

וכדין (ישעיה נב) פי עין בעין יראו בשוב יי' ציון. מאי בשוב יי'. אלא כד שליטו עלה שאר עמין, קדשא בריך הוא סליק לה לעילא, ובההוא זמנא איהו יהדר לה לאתרה, דכתיב בשוב יי' ציון. בשוב יי' ודאי.

ותא חזי, כל מאן דאסתים מן עינא, ולא אתיהיב רשו לשלטאה ביה עינא, לא יכלין למשלט ביה עינא, בר בכחלא דעינא,

לאשר בכחילת העין בדברים ידועים. ומשום כך, הנה אנכי מרביץ בפוף אבניך. ובא ראה, כל

הַאֲבִיבִים הִלְלוּ יַעֲמְדוּ בַמִּקְוֵם וַיְהִי
 יְסוּדוֹת כְּבִרְאשׁוֹנָה, וַיְסוּד שֶׁל סְפִירִים
 (אֲחֵרִים) יַעֲמְדוּ בַמִּקְוֵם אַחֵר סְבִיב, לְרֹחַב
 וְלֵארוֹף. זֶהוּ שְׂכֵתוֹב וַיְסוּדְתֵיךְ בַּסְפִירִים.
 בְּזִמְן שֵׁיָקִים הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵת
 בֵּיתוֹ, בְּאוֹתוֹ זִמְן מַה פְּתוּב? (שִׁמְכָה) בִּלְע
 הַמְּוֹת לְנִצַּח. בִּלְע, כְּמוֹ שְׁאֲמַרְנוּ (אִיכָה ב)
 בִּלְע ה' וְלֹא חֲמַל. אוֹתָהּ כּוֹס שְׁשֵׁתָה
 זֶה, יִשְׁתֶּה זֶה.

וְאִם תֹּאמַר, אוֹתוֹ בִּלְע הוּא לְזִמְן יְדוּע
 וְקִצּוֹב כְּמוֹ יִשְׂרָאֵל - לֹא כֵף! כְּתוּב
 לְנִצַּח. מַה זֶה לְנִצַּח? לְדוּרֵי דוֹרוֹת, וְלֹא
 כְּמוֹ יִשְׂרָאֵל, וְלֹא כְּאוֹתוֹ הַזִּמְן שֶׁהָקִים
 מֹשֶׁה אֵת הַמִּשְׁפָּן. אֲלֵא לְנִצַּח -
 לְעוֹלָמִים.

וְאִי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יָקִים אֵת כְּנֶסֶת
 יִשְׂרָאֵל, וְהוּא יָקִים עֲמוּדִים וְסָפִים, וְכָל
 אוֹתָן תְּקוּרוֹת הַבַּיִת בְּתַקְוֵנוּ (בַּחִיב),
 לְעוֹלָם וְלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים. וְכְתוּב (ישעיה
 נד) הַרְחִיבִי מְקוֹם אֶהְלֶךְ וְגו', מִשׁוּם
 שֶׁיִּבְלַע הַצַּד הָאֲחֵר וְלֹא יִקּוּם לְעוֹלָמִים.
 וְאִז, (שִׁמְכָה) וְחִרְפַת עֲמוֹ יִסִּיר מֵעַל כָּל
 הָאָרֶץ כִּי ה' דִּבֶּר.

וַיִּקָּם מֹשֶׁה אֵת הַמִּשְׁפָּן, בְּאוֹתוֹ הַזִּמְן
 שֶׁהַעֲמוּדִים הִלְלוּ הוֹקְמוּ וְנִתְּנוּ
 בַמִּקְוֵם, בְּאוֹתוֹ הַזִּמְן הַתְּרַפּוּ וְהַעֲבְרוּ
 מַמְקוֹמָם הַעֲמוּדִים בַּמִּקְוֵמוֹ שֶׁל הַצַּד
 הָאֲחֵר, וְעַל זֶה וַיִּתֵּן אֵת אֲדָנָיו.

מַה זֶה וַיִּתֵּן? אֲלֵא לְמַדְנוּ שֶׁרָאָה מֹשֶׁה
 לְפָנָיו אֵת סִמְא"ל הַרְשָׁע, שֶׁהִיָּה הוֹלֵךְ
 אֵלָיו לְקַטְרֵג לוֹ, וְאִז הִחֲזִיק בּוֹ מֹשֶׁה
 וְקָשַׁר אוֹתוֹ לְפָנָיו, וְהָקִים אֵת הַמִּשְׁפָּן
 וַיִּתֵּן אֵת הַתּוֹמְכִים שְׁלוֹ, שְׂכֵתוֹב וַיִּתֵּן
 אֵת אֲדָנָיו. וַיִּתֵּן - בַּכֶּת, שֶׁלֹּא יוּכַל אָדָם
 אַחֵר לְשַׁלֵּט עָלָיו וְלִתֵּת תּוֹמְכִים
 בַּמִּקְוֵם כְּמֹשֶׁה, שֶׁהָרִי בַחֲזֵק רַב הָקִים
 אוֹתוֹ מֹשֶׁה.

מֵאִי וַיִּתֵּן. אֲלֵא אוֹלִיפְנָא, דְּחָמָא מֹשֶׁה לְקַמִּיה לְסִמְא"ל חֲיִיבָא, דְּהוּא
 אָזִיל לְגַבְיֵיה לְקַטְרֵגָא לִיה, וְכַדִּין אֲתַקִּיף בֵּיה מֹשֶׁה, וְקָשִׁיר לִיה
 קַמִּיה, וְאוֹקִים לִיה לְמִשְׁפָּנָא, וַיְהִי לְסִמְכוּי. דְּכְתִיב וַיִּתֵּן אֵת אֲדָנָיו. וַיִּתֵּן:
 בְּתַקִּיפוֹ, דְּלֹא יְכִיל בְּרַגְשׁ אַחֲרָא לְשַׁלְטָאָה עָלֵיה, וְלִמְיָהּ סִמְכוּי
 בְּאַתְרֵיהּ, כְּמֹשֶׁה. דְּהָא בְּתַקִּיפוֹ רַב, אוֹקִים לִיה מֹשֶׁה.

בְּמִלִּין יְדִיעָאן. וּבְגִין כֵּף, הִנֵּה אָנְכִי מְרַבִּין
 בַּפּוּךְ אֲבִיבֵיךָ. וְתָא חֲזִי, כָּל אֲלִין אֲבִיבִין
 יִתְקַיְיֵמוּן בְּאַתְרֵיהּ, וְלֵהוּוּ יְסוּדִין
 כְּקַדְמִיתָא, וַיְסוּדֵי סְפִירִין (אֲחֵרִין) יִתְקַיְיֵמוּן
 בְּאַתְרָא אַחֲרָא סְחָרְנָא, לְפּוֹתֵיָא וְלֵאֲרַפָּא,
 הָדָא הוּא דְכְתִיב וַיְסוּדְתֵיךְ בַּסְפִירִים.

בְּזִמְנָא דְיוֹקִים קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא לְבֵיתֵיה,
 בְּהֵהוּא זִמְנָא מַה כְּתִיב, (ישעיה כה)
 בִּלְע הַמְּוֹת לְנִצַּח. בִּלְע, כְּדָאֲמַרְיָן (אִיכָה ב)
 בִּלְע יְי' וְלֹא חֲמַל, הֵהוּא כּוֹס דְשֵׁתָה הָאִי,
 יִשְׁתֶּה הָאִי.

וְאִי תִימָא, הֵהוּא בִלְע אִיהוּ לְזִמְן יְדִיעָא
 וְקִצִּיב כְּיִשְׂרָאֵל, לָאו הָכִי. כְּתִיב
 לְנִצַּח, מֵאִי לְנִצַּח. לְדַרְי דְרִין. וְלָאו
 כְּיִשְׂרָאֵל, וְלָאו כְּהוּא זִמְנָא דְאוֹקִים
 מֹשֶׁה ית משפנא. אֲלֵא לְנִצַּח לְעֵלְמִין.

וְכַדִּין קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא יוֹקִים לָהּ לְכְנֶסֶת
 יִשְׂרָאֵל, וְאִיהוּ יוֹקִים סְמְכוּי, וְסְכוּי,
 וְכָל אֵינּוּן תְּקַרִי בֵיתָא, בְּתַקְוֵנוּ, (ס"א בְּתַקִּיפו)
 לְעֵלְמִין וְלְעֵלְמֵי עֵלְמִיָּא. וְכְתִיב (ישעיה נד)
 הַרְחִיבִי מְקוֹם אֶהְלֶךְ וְגו', בְּגִין דִּיתְבַּלְע
 סְטְרָא אַחֲרָא, וְלֹא יָקוּם לְעֵלְמִין וְכַדִּין,
 (ישעיה כה) וְחִרְפַת עֲמוֹ יִסִּיר מֵעַל כָּל הָאָרֶץ
 כִּי יְי' דִּבֶּר.

וַיִּקָּם מֹשֶׁה אֵת הַמִּשְׁפָּן, (שְׁמוֹת לט) בְּהֵהוּא
 זִמְנָא דְאֲלִין סְמְכוּי אֲתַקְמוּ,
 וְאַתְיִיְהִיבוּ בְּאַתְרֵיהּ, הֵהוּא זִמְנָא אַתְרֵפּוּ
 וְאַתְעַבְרוּ מְאַתְרֵיהּ סְמְכוּי בְּאַתְרָא סְטְרָ
 אַחֲרָא, וְעַל דָּא, וַיִּתֵּן אֵת אֲדָנָיו.

באותו יום שהוקם המשכן, כשהתחיל משה להקים אותו, זה היה באחד בניסן, ובאותו זמן החזק של הצד האחר היה בעולם, שהרי בימי ניסן, ראש השור הוא באבוס (עלה לאל), שנינו. ובניסן התחיל משה וראה את סמא"ל הולך סביבו לערפב אותו, והתגבר עליו משה, ואז - ויתן את אדניו. הוא התחיל ונתן למטה, והתחיל מי שהתחיל ונתן למעלה זה כנגד זה.

ביום שהוקם המשכן הזה למטה, הוקם משכן אחר קדוש למעלה, והמשכן העליון הטמיר והגנוז הוציא אורות לכל צד והוארו העולמות.

רבי יוסי שאל את רבי שמעון. אמר לו, שלשה משפנות ראינו במקרא, שכתוב (במדבר ט) וכיום הקים את המשכן, כסה הענן את המשכן לאהל העדת, וכערב יהיה על המשכן כמראה אש עד בקר. הרי שלשה משפנות כאן. ולמה משכן ולא בית, שהרי בית צריך ולא משכן?

פתח ואמר, (ישעיה טו) כה אמר ה' השמים כסאי וגו'. בא וראה, הקדוש ברוך הוא התרצה בישראל לנחלתו וגורלו וקרב אותם אליו, והרי בארנו שעשה מהם דרגות ידועות בעולם הזה כמו שלמעלה, לתקן את כל העולמות כאחד - מעלה ומטה, שכתוב השמים כסאי והארץ הדם רגלי. לתקן מעלה ומטה ולהיות אחד.

בא וראה, השמים כסאי - זה הרקיע שיעקב שרוי בו, שהוא דיוקן עליון לכסא (כסא עליון לדיוקן) העליון הקדוש. והארץ הדם רגלי - זהו הרקיע שדוד המלך שרוי בו להנות מזיו האספקלריה המאירה. ומשום שרוצה

בהוא יומא דאתקם משפנא, כד שארי משה לאקמא ליה, בחד בניסן הוה, ובהוה זמנא, תקיפו דסטרא אחרא הוה בעלמא, דהא ביומי דניסן, ריש תורא בדיקולא (פליק לאגרא). תנינן. ובניסן שארי משה, וחמא ליה לסמא"ל, אזיל סחרניה, לערבבא ליה, ואתגבר עליה משה, וכדין, ויתן את אדניו. שארי הוא ויהב לתתא, ושארי מאן דשארי ויהב (דף רמ"א ע"א) לעילא דא לקבל דא. ביומא דאתקם האי משפנא לתתא, אתקם משפנא אחרא קדישא לעילא, ומשפנא עלאה טמיר וגניז, אפיק נהורין לכל סטר, ואתנהרון עלמין.

רבי יוסי שאיל לרבי שמעון, אמר ליה, תלת משפנין חמינן בקרא, דכתיב, (במדבר ט) וביום הקים את המשכן, כסה הענן את המשכן לאהל העדות, וכערב יהיה על המשכן כמראה אש עד בקר, הא תלת משפנין הכא. ואמאי משפנא, ולא בית, דהא בית אצטריה ולא משכן.

פתח ואמר, (ישעיה טו) כה אמר יי' השמים כסאי וגו'. תא חזי, קדשא בריך הוא אתרעי בהו בישראל לאחסנתיה ועדביה, וקריב לון לגביה. והא אוקימנא דעבד מנייהו דרגין ידיעאן בהאי עלמא, כגוונא דלעילא, לשכללא עלמין פלהו כחד, עילא ותתא. דכתיב השמים כסאי והארץ הדום רגלי לשכללא עילא ותתא למהוי חד.

תא חזי, השמים כסאי, דא רקיעא דיעקב שריא ביה, דאיהו דיוקנא עלאה, לכורסייא (כ"א בורסייא עלאה לדיוקנא) עלאה קדישא. והארץ הדום רגלי, דא רקיעא דדוד מלכא שריא ביה, לאתהנאה מזיוא דאספקלריא

להתפשט יותר למטה, אמר הדם רגלי. אי זה בית אשר תבנו לי - זה בנן בית המקדש. ואי זה מקום מנוחתי - זה בית קדש הקדשים שלמטה.

אבל בא וראה, כל זמן שהלכו ישראל במדבר, היה להם משכן, עד שבאו לשילה והיה שם. וזהו סוד להמשיך זה בזה ולהכניס זה בזה, להתקשר זה בזה כדי להאיר, אבל לא למנוחה. שזו לא למנוחה, רק כשיבנה בית המקדש בימי שלמה המלך, שהרי אז היא מנוחה למעלה ולמטה, משום ששם חזק המנוחה, ולא לנסע ממקום למקום.

ומשום כך יש משכן ויש בית. משכן - כמו שנאמר (ויקרא כו) ונתתי משכני בתוכם ולא תגעל נפשי אתכם. מה זה משכני? משכנותיו של הקדוש ברוך הוא שיהיו אצל ישראל. מה הטעם? משום שכתוב ולא תגעל נפשי אתכם.

מה בין זה לזה? אלא משכן, כמו מלך שהולך לאהובו, ולא מביא את כל גודדיו עמו. כדי לא להטריח עליו, הוא בא אליו במצט חילות. בית - שאת כל חילותיו ואוכלוסיו, את כלם מביא עמו לדור באותו הבית. וזהו בין משכן ובין בית. בית המקדש הוא דיור של מנוחה לעולמים בכל אותן המרכבות, ובכל אותם הדיוקנאות, ובכל אותם המעשים כמו שלמעלה, לשבר (לחבר) את המעשים שלמטה כמו שלמעלה. משכן, בקטן הדמיות, במעשים קטנים, לנסע ממקום למקום, והכל בסוד שלמעלה.

בא וראה, כשצוה הקדוש ברוך הוא את משה על המשכן, לא

דנהרא. ובגין דבעי לאתפשטא יתיר לתתא אמר הדום רגלי. איזה בית אשר תבנו לי, דא בנן בית מקדשא. ואיזה מקום מנוחתי, דא בית קדש הקדשים דלתתא.

אבל תא חזי, כל זמנא דאזלו ישראל במדברא, הוה להו משכן, עד דאתו לשילה, והוה תמן. ודא איהו רזא, לאמשכא דא בדא, ולאעלא דא בדא, לאתקשרא דא בדא, בגין לאנהרא. אבל לאו לנייחא. דהא לאו נייחא, בר פד אתבגי בי מקדשא, ביומוי דשלמה מלפא, דהא כדין איהו מנוחה לעילא ותתא. בגין דתמן תקיפו דנייחא, ולא לנטלא מאתר לאתר.

ובגין כך אית משכן, ואית בית. משכן: כמה דאת אמר, (ויקרא כו) ונתתי משכני בתוכם ולא תגעל נפשי אתכם. מאי משכני? משכנותיו דקודשא בריך הוא, דלהוון גבייהו דישראל. מאי טעמא. בגין דכתיב ולא תגעל נפשי אתכם.

מה בין האי להאי. אלא משכן, כמלפא דאתי לגבי רחמייהו, ולא מייתי כל אוכלוסין דיליה עמיה, בגין דלא לאטרחא עליה, איהו אתי לגביה בזעיר חילין. בית: דכל חילין וכל אוכלוסין דיליה, פלהו אייתי עמיה, לדיירא בההוא ביתא, ודא איהו בין משכן ובין בית. בית המקדש, איהו דיורא דנייחא לעלמין, בכל אינון רתיכין, בכל אינון דיוקנין, בכל אינון עובדין, פגוונא דלעילא. לתברא (ד"א לחברא) עובדין דלתתא, פגוונא דלעילא. משכן, בזעיר דיוקנין, בזעירין עובדין, לנטלא מאתר לאתר, וכלא ברזא דלעילא.

תא חזי, פד פקיד קדשא בריך הוא למשה על משפנא, לא הוה יכיל למיקם ביה, עד

יכול היה לעמד בו, עד שהקדוש ברוך הוא הראה לו את הכל בדמותו כל דבר ודבר. במה הוא הראה לו? באש לבנה ובאש שחרה ובאש אדמה ובאש ירקנה. מה כתוב? (שמות כה) וראה ועשה בתבניתם ככל אשר מראה בזה. עם כל זה התקשה משה.

בא וראה, אף על גב שהראה לו עין בעין, לא רצה משה לעשות. ואם תאמר שהוא לא ידע לעשות או שחכמה לא היתה עמו - בא וראה, בצלאל ואהליאב וכל שאר אותם האחרים, אף על גב שלא ראו כמו משה, מה כתוב? וירא משה את כל המלאכה והנה עשו אתה וגו'. אם הם שלא ראו עשו כך - משה שראה על אחת כמה וכמה. אלא משה, אף על גב שהסתלק מהמשפך מהעבודה שלו, הכל היה בידו ועל ידו, והוא נקרא על שמו, ועל זה כתוב וראה ועשה.

דבר אחר - משה הסתלק מזה ונתן מקומו לאחר, עד שאמר לו הקדוש ברוך הוא, ראה קראתי בשם בצלאל, ואתו אהליאב. וכתוב, ועשה בצלאל ואהליאב וכל איש חכם לב. אם הכבוד הזה היה של משה, שהוא יעשה אותו - יתקיים בו תמיד (יותר תמיד).

ועם כל זה, כיון שהוא צוה ובמצותו נעשה, הוא עשה הכל. ועוד, כל מעשה אינו עומד אלא בסיוע המעשה, ועל פן ויקם משה את המשפך. רצו להקימו כל אותם חכמי הלב, ולא היה מתקיים, משום פבורו של משה, עד שבא משה והקימו. והרי פרשוה.

ויקם משה את המשפך. רפי יהודה פתח, (מכה ז) אל תשמחי

דקודשא בריך הוא אחמי ליה כלא בדיוקניה, כל מלה ומלה. במה אחזי ליה. באשא חוורא, ובאשא אוכמא, ובאשא סומקא, ובאשא ירוקא. מה כתיב, (שמות כה) וראה ועשה בתבניתם אשר אתה מראה בהר. עם כל דא אקשי ליה למשה.

הא חזי, אף על גב דאחזי ליה עינא בעינא לא בעא משה למעבד. ואי תימא דאיהו לא ידע למעבד, או חכמתא לא הוה עמיה. תא חזי, בצלאל ואהליאב, וכל אינון שאר אחרנין, אף על גב דלא חמו כמשה, מה כתיב, וירא משה את כל המלאכה והנה עשו אותה וגו', אי אינון דלא חמו, עבדו כה. משה דחמא, על אחת כמה וכמה. אלא משה, אף על גב דאסתלק מן משפנא מעבידתא, כלא הוה בידיה, ועל ידיה, ואיהו אקרי על שמייה, ועל דא כתיב וראה ועשה.

דבר אחר, משה אסתלק מן דא, ויהיב דוכתיה לאחרא, עד דאמר ליה קדשא (דף רמ"א ע"ב) בריך הוא (שמות לא) ראה קראתי בשם בצלאל, ואתו אהליאב. וכתיב ועשה בצלאל ואהליאב וכל איש חכם לב. אי יקרא דא, הוה דמשה, דאיהו יעביד ליה, יתקיים ביה תדיר. (ס"א יתיר תדיר)

ועם כל דא, כיון דאיהו פקיד, ובפקודיה יתעביד, איהו עביד כלא. תו, כל עבידתא לא קיימא, אלא בסיומא דעובדא, ועל דא, ויקם משה את המשפך. בעו לאקמא ליה כל אינון חכימי לבא, ולא הוה מתקיים, בגין יקריה דמשה, עד דאתא משה, ואוקים ליה. והא אוקמוה.

ויקם משה את המשפך. (שמות מ) רפי יהודה

פתח, (מכה ז) אל תשמחי אויבתי לי כי נפלתי קמתי וגו'. מאן אויבתי

לי. דבכו דמלכו חייבא במלכות קדישא. והאי קרא פנסת ישראל אמר ליה, אל תשמחי אויבתי לי כי נפלתי קמתי, מה דלית לך הכי (נ"א לה הכי) למלכו אחרא, דכיון דתפול לא תקום לעלמין. אבל פנסת ישראל, אף על גב דנפלת, תקום וקמת שאר זמנין. דכתיב פי נפלתי קמתי.

איבתי לי כי נפלתי קמתי וגו'. מי איבתי לי? זו מלכות הרשעה ששונאת את מלכות הקדושה. ופסוק זה אמרה אותו פנסת ישראל, אל תשמחי אויבתי לי כי נפלתי קמתי, מה שאין לך כף (לה כף) במלכות אחרת, שפיון שתפל, לא תקום לעולמים. אבל פנסת ישראל - אף על גב שנפלה, תקום וקמה שאר הפעמים, שכתוב פי נפלתי קמתי.

דהא כמה זמנין נפלת פנסת ישראל בגלותא, ויתבא בין אינון מארי דבבו, ושאר עמין קמו עלייהו דישראל לשיצאה לון מעלמא, (ולא גילו) כמה דאת אמר, (תהלים פג) על עמך יערימו סוד, וכתיב פי נועצו לב יחדיו וגו', אמרו לכו ונכחידם מגוי. ועם כל דא, אף על גב דשאר עמין קמו עלייהו, קדשא בריה הוא לא אנה לון בידייהו, ואי נפלו קמו, דכתיב פי נפלתי קמתי. דהא קדשא בריה הוא אקים לה תדיר.

שהרי כמה פעמים נפלה פנסת ישראל בגלות וישבה בין אותם שאר בעלי יריבות, ושאר העמים קמו על ישראל להשמידם מהעולם, כמו שנאמר (תהלים פג) על עמך יערימו סוד, וכתוב פי נועצו לב יחדיו וגו', אמרו לכו ונכחידם מגוי. ועם כל זה - אף על גב ששאר העמים קמו עליהם, הקדוש ברוך הוא לא הניח אותם בידיהם, ואם נפלו - קמו, שכתוב פי נפלתי קמתי. שהרי הקדוש ברוך הוא מקים אותה תמיד.

וזמינא פנסת ישראל, לומר בההוא זמנא דקודשא בריה הוא יוקים לה מעפרא דגלותא, ותסתלק מגיה, אל תשמחי אויבתי לי כי נפלתי קמתי. פי נפלתי בגלותא, ואשתעבדו בני, קמתי בהאי זמנא. ובגין כך, בההוא זמנא דאפיק משה לון לישראל, בד עבד לון קדשא בריה הוא אינון נסין וגבוראן דעבד לון. כדיו ויקם משה את המשפך פתיב, דהא על ידא דמשה אתקם בכל זמנא.

ועתידה פנסת ישראל לומר באותו זמן שהקדוש ברוך הוא יקים אותה מן העפר של הגלות ותסתלק מגיה: אל תשמחי אויבתי לי כי נפלתי קמתי. פי נפלתי - בגלות והשתעבדו בני. קמתי - בזמן הזה. ומשום כך, באותו זמן שמשה הוציא את ישראל, כשעשה להם הקדוש ברוך הוא אותם הנסים והגבורות שעשה להם, אז - ויקם משה את המשפך, שהרי על יד משה הוקם בכל זמן.

רבי שמעון פתח ואמר, (יחזקאל א) בלכתם ילכו וגו'. בלכתם ילכו ובועמדם יעמדו. הא קרא אית לאסתפלא ביה. בלכתם ילכו, וכי לא ידענא דהא בלכתם ילכו, ובועמדם יעמדו. אלא בלכתם דמאן. בלכתם דחיות. דכד אינון אזלין, אינון אופנים ילכו. כמה דאת אמר יעמדו? אלא בלכתם של מי? בלכתם של החיות, כשהן הולכות, אותם האופנים ילכו, כמו

רבי שמעון פתח ואמר, (יחזקאל א) בלכתם ילכו וגו'. בלכתם ילכו ובועמדם יעמדו. בפסוק זה יש להתבונן בו. בלכתם ילכו, וכי לא ידענו שבלכתם ילכו ובועמדם יעמדו? אלא בלכתם של החיות, כשהן הולכות, אותם האופנים ילכו, כמו

ובלכת החיות ילכו האופנים אצלם. ועל דא בלכתם ילכו ובעמדם יעמדו, בגין דכל מטלניהון דאינון אופנים, לאו אינון אלא במטלנין דחיות, וקיומא דילהון לא קיימי באתריהו, אלא כלא תליא בחיות. וכן פתיב ובהנשא החיות מעל הארץ ונשאו האופנים לעמתם בגין דחיות ואופנים פחדא אזלין.

ותא חזי, עשרין וארבע משקופין, דמטרנין עלאין קיימין גו משקופא חדא דבסטר מזרח. להאי פתחא, נטרין ארבע ועשרין משמרות, טמירין גו תוקפא דשלהובא, דעטרא וסתרא לגו ההוא משקופא מההוא סטרא דמזרח.

וארבע ועשרין סמכין תחותיהו, ועל אלין סמכין קיימין עשרין וארבע עמודין, ואלין אינון דקיימין תדיר, ולא פרחין גו אורא כאינון אחרנין, ואלין אינון דאקרוין עומדים, כמה דאת אמר, (וכריה א) ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה. ואלין עמודים, קיימין על אינון סמכין, בהו סחרן לאתקיימא בדוכתיהו.

כד אלין עמודים קיימין על קיומיהו, כלהו שליטין דקיימין עלייהו, מעפפי וטסין כל עלמא, ואשגחן עיינין. ואינון דצייתי קלין, סלקין מלין לעילא, כמה דאת אמר (קהלת) כי עוף השמים יוליך את הקול. ובגין כן, אינון סמכין קיימין בקיומא תדיר.

תא חזי, בלכתם ילכו כדקאמרן. ובהנשאם מעל הארץ ונשאו האופנים (דף רמ"ב ע"א) לעמתם. דהא כמה דאלין חיות נטלין וסלקין, הכי אינון. מאי טעמא. בגין, כי רוח החיה באופנים. רוח החיה, רוח קדשא, ועולים, כן גם הם. מה הטעם? משום כי רוח החיה באופנים.

שנאמר ובלכת החיות ילכו האופנים אצלם. ועל כן בלכתם ילכו ובעמדם יעמדו, משום שכל מסעיהם של אותם האופנים אינם אלא במסעות של החיות, וקיומם אינם עומדים במקומם, אלא הכל תלוי בחיות. וכן פתוב, ובהנשא החיות מעל הארץ ונשאו האופנים לעמתם, משום שחיות ואופנים הולכים כאחד. ובא ראה, עשרים וארבעה משקופים של המשמרות העליונות עומדים בתוף משקוף אחד שבצד מזרח. לפתח הזה שומרים עשרים וארבע משמרות טמונות בתוף תקף השלחבת שעוטרת וסוכבת לתוף אותו המשקוף מאותו צד מזרח.

וארבעה ועשרים עמודים תחתיהם, ועל אלו העמודים עומדים עשרים וארבעה עמודים, ואלו הם שתמיד עומדים, ולא פורחים לתוף האויר כמו אותם האחרים, ואלו הם שנקראים עומדים, כמו שנאמר (וכריה א) ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה. ואלו העמודים עומדים על אותם תומכים, בהם סוכבים להתקיים במקומם.

כשהעמודים הללו עומדים על מקומם, כל השליטים שעומדים עליהם מעופפים וטסים בכל העולם, והענינים משגיחות, והם מקשיבים לקולות ומעלים דברים למעלה, כמו שנאמר כי עוף השמים יוליך את הקול. ומשום כן אותם התומכים עומדים בקיום תמידי.

בא וראה, בלכתם ילכו, כפי שאמרנו. ובהנשאם מעל הארץ ונשאו האופנים לעמתם. שהרי כמו שהחיות האלה נוסעים ורוח החיה - רוח הקדש שנושבת

וּמִכָּה בְּכָל הָאוֹפָנִים לְלַכְתָּ. נִמְצָא
שְׁכַל מִי שֶׁהוּא בְּדִרְגָה עֲלִיּוֹנָה,
הוּא נוֹשֵׂא אֶת מִי שְׁנוֹשֵׂא אוֹתוֹ.
בֹּא וּרְאֵה, שֶׁהָאוֹרֵן הִיָּה נוֹשֵׂא אֶת
מִי שְׁנוֹשֵׂא אוֹתוֹ. אַף כָּאֵן הַחַיּוֹת
נוֹשְׂאוֹת אֶת הָאוֹפָנִים.

וְאִם תֹּאמַר, כִּתּוּב כִּי רוּחַ הַחַיָּה
בְּאוֹפָנִים - גַּם כִּן, זֶה חַיָּה שֶׁהִיא
לְצַד יָמִין, לְצַד שְׂמָאל, וְלְצַד
הַקֶּדְמִי וְלְצַד הָאַחֲרִי, וְזוֹהִי חַיָּה,
וְאֵלוּ הֵן חַיּוֹת.

כִּתּוּב (יחזקאל י) הִיא הַחַיָּה אֲשֶׁר
רְאִיתִי תַחַת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּנֶהַר
כְּבוֹד. זוֹהִי חַיָּה שְׁמֹרְבַעַת
לְאַרְבַּעַת צְדָדֵי הָעוֹלָם, וְזוֹהִי
שְׁעוֹמֶדֶת בְּכֶסֶף לְדַמּוֹת הָאֲדָם,
כִּכְתּוּב (שם א) וְעַל דַּמּוֹת הַכֶּסֶף
דַּמּוֹת כְּמִרְאֵה אָדָם עָלָיו
מִלְמַעְלָה. וְהַכֵּל לְאוֹתָהּ דִּרְגָה
עֲלִיּוֹנָה קְדוּשָׁה נִסְתָּרֶת שְׁנִקְרָאת
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל.

וְזוֹ הַחַיָּה שְׁלֵמֶטָה שְׁעוֹמֶדֶת תַּחַת
כָּל הַחַיּוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת הַקְּדוּשׁוֹת,
מִשּׁוּם שֶׁשֵׁי חַיּוֹת עֲלִיּוֹנוֹת אֵלוּ עַל
אֵלוּ. הַכֶּסֶף שֶׁתַּחַת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
זֶה הַדַּמּוֹת שֶׁל יַעֲקֹב. וְהַכֶּסֶף
שְׁלֵמֶטָה זֶה הַדַּמּוֹת שֶׁל דָּוִד, הִיא
הַמְּרַבַּעַת לְאַרְבַּעַת צְדָדֵי הָעוֹלָם.
וּמִשּׁוּם כִּן רוּחַ יוֹצֵאת מִלְמַעְלָה
וְשׁוֹפַעַת וְנִמְשַׁכֶּת מִדִּרְגָה לְדִרְגָה,
עַד שֶׁמֶכָּה בְּכָל הַתַּחְתּוֹנִים
שְׁלֵמֶטָה, וְאוֹתָהּ רוּחַ מְנַהֶיגָה אֶת
הַכֵּל, וּמְתַקֵּן אֶת תַּקּוּן הַכֵּל לְתַקֵּן.

(בְּאוֹתוֹ גִּזְרֵן מִמֶּשׁ שֵׁשׁ תַּקּוּן לְמַעְלָה בְּאוֹתוֹ)
וּבְאוֹתוֹ גִּזְרֵן מִמֶּשׁ מִתַּתְקֵן לְמַטָּה.
מֵה כִּתּוּב לְמַעְלָה? כִּי רוּחַ הַחַיָּה
בְּאוֹפָנִים. וְכִתּוּב אֵל אֲשֶׁר יִהְיֶה
שְׁמָה הַרוּחַ לְלַכְתָּ יִלְכוּ. מֵה כִּתּוּב
לְמַטָּה? וַיְקַם מֹשֶׁה אֶת הַמִּשְׁכָּן.
בְּמָה? (לְמָה) לְהִיּוֹת הַרוּחַ שֶׁל
אוֹתָהּ הַדִּרְגָה שְׁלֵמֶטָה בְּאוֹתָהּ
הַדַּמּוֹת שֶׁל הַרוּחַ הָעֲלִיּוֹנָה, הִיא
הַחַיָּה אֲשֶׁר רְאִיתִי תַחַת אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל, וּמִהַחַיָּה הַזֶּה יוֹצֵאת רוּחַ

דְּנוֹשֵׁיב וּבִטְשׁ בְּכֻלְהוּ אוֹפָנִים, לְמַהֲדָ.
אֲשֶׁתַּכַּח, דְּכָל מָאן דְּאִיהוּ בְּדִרְגָא עֲלָאָה, אִיהוּ
נָטִיל לְמָאן דְּנָטִיל לֵיהּ. תָּא חֲזִי, דְּאָרוֹן אִיהוּ
הָהּ נָטִיל לְמָאן דְּנָטִיל לֵיהּ. אוּף הַכָּא, חַיּוֹת,
אֵינּוֹן נָטִילִין לְאוֹפָנִים.

וְאִי תִימָא כִּי רוּחַ הַחַיָּה בְּאוֹפָנִים כְּתִיב. הַכִּי
נָמִי, דָּא חַיָּה, דְּאִיהוּ לְסִטְר יְמִינָא, לְסִטְר
שְׂמָאלָא, וְלְסִטְר קְמָא, וְלְסִטְר אַחֲרָא, וְדָא
אִיהִי חַיָּה, וְאֵלִין אֵינּוֹן חַיּוֹת.

כִּתּוּב (יחזקאל י) הִיא הַחַיָּה אֲשֶׁר רְאִיתִי תַחַת
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּנֶהַר כְּבוֹד, דָּא הִיא חַיָּה
דְּמַרְבַּע לְאַרְבַּע סְטְרִין דְּעֲלָמָא. וְדָא אִיהִי
דְּקִימָא כּוּרְסֵיָא, לְדִיוּקְנָא דְּאָדָם. כְּמָה
דְּכְתִיב, וְעַל דַּמּוֹת הַכֶּסֶף דַּמּוֹת כְּמִרְאֵה אָדָם
עָלָיו מִלְמַעְלָה. וְכֵלָא לְהֵהוּא דְּרָגָא עֲלָאָה
קְדִישָׁא סְתִימָאָה, דְּאִקְרִי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל.

וְדָא חַיָּה דְּלִתְתָא, דְּקִימָא תַּחַת פְּלֵהוּ חַיּוּן
עֲלָאִין קְדִישִׁין. בְּגִין דָּאִית חַיּוּן עֲלָאִין
אֵלִין עַל אֵלִין. כּוּרְסֵיָא דְּתַּחַת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל,
דָּא דִּיוּקְנָא דִּיעֲקֹב. וְכוּרְסֵיָא דְּלִתְתָא, דָּא
דִּיוּקְנָא דְּדָוִד. אִיהִי דְּמַרְבַּעָא לְאַרְבַּע סְטְרִין
דְּעֲלָמָא. וּבְגִין כִּן רוּחָא נָפִיק מִלְעִילָא, וְנִגִּיד
וְאִתְמַשְׁוּ מִדִּרְגָא לְדִרְגָא, עַד דְּבִטְשׁ בְּכֻלְהוּ
תַּתָּאי דְּלִתְתָא, וְהֵהוּא רוּחָא אֲנַהִיג לְכֻלָּא,
וְאִתְקִין תַּקּוּנָא דְּכֻלְהוּ לְאַתְקִנָּא.

(ס"א בְּהֵהוּא נִוּנָא מִמֶּשׁ דָּאִית תַּקּוּנָא לְעִילָא בְּהֵהוּא וְכו') וּבְהֵהוּא
גִּזְרֵן מִמֶּשׁ, אִתְתַּקֵּן לְתַתָּא. מֵה כְּתִיב
לְעִילָא, כִּי רוּחַ הַחַיָּה בְּאוֹפָנִים. וְכְתִיב אֵל
אֲשֶׁר יִהְיֶה שְׁמָה הַרוּחַ לְלַכְתָּ יִלְכוּ. לְתַתָּא מֵה
כְּתִיב, וַיְקַם מֹשֶׁה אֶת הַמִּשְׁכָּן. בְּמָה. (ס"א לְמָה)
לְמַהּוֹי רוּחַ דְּהֵהוּא דְּרָגָא דְּלִתְתָא, בְּהֵהוּא
דִּיוּקְנָא דְּהֵהוּא רוּחַ עֲלָאָה, הִיא הַחַיָּה אֲשֶׁר
רְאִיתִי תַחַת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, וּמִהֵאִי חַיָּה נְפָקָא

לְהִתְקִין הַכֹּל. גַּם כִּף מִשָּׁה. הַיָּא
הַחֲזִי, שְׁנִתְּנָה רוּחַ לְמִטָּה לְהִתְקִין
הַכֹּל. מִשׁוּם כִּף כְּתוּב, וַיִּקָּם, וַיִּתֵּן,
וַיִּשָּׂם. וּבְכָל שָׁם רוּחַ לְהִתְקִין
הַכֹּל.

בֵּא וְרָא, בְּרֵאשׁוֹנָה, בְּמִשְׁכַּן
שְׁמֵשׁ עֲשֵׂה, הוּא הִתְקִין אוֹתוֹ
בְּסוּד אוֹתָהּ דְרָגָה עֲלִיּוֹנָה שֶׁהוּא
עוֹמֵד בָּהּ. בְּמִקְדָּשׁ שְׁשֻׁלְמָה
עֲשֵׂה, הוּא תִקֵּן אוֹתוֹ בְּסוּד אוֹתוֹ
נֶהָר שְׁיִוצָא מֵעֵדֶן, שֶׁהוּא שְׁלוֹם
הַבַּיִת וְהוּא מְנוּחַת הַבַּיִת. וְעַל כֵּן
בְּסוּד הַמִּשְׁכָּן הוּא קִרְבַּת
הַחֲבִיבוֹת בְּדְרָגָה (בְּסוּד) שֶׁל הַגּוֹרֵף,
אוֹתָהּ הַדְרָגָה שֶׁל מִשָּׁה עוֹמֵדָת
בָּהּ קִרְבַּת הַחֲבִיבוֹת, וְלֹא שֶׁל
מְנוּחָה. כְּשֶׁבֵּא שְׁלֹמֹה וְהִתְקִין אֶת
הַמִּקְדָּשׁ, אוֹתוֹ הַמִּקְדָּשׁ הַתַּתְּקֵן
בְּסוּד שֶׁל חֲבִיבוֹת הַמְּנוּחָה. וְלִכְּן
כְּתוּב בְּשֻׁלְמָה, הוּא יִהְיֶה אִישׁ
מְנוּחָה.

וּמִשׁוּם כִּף, זֶה הִתְקִין בְּדְרָגָה
אֶחָת, וְזֶה הִתְקִין בְּדְרָגָה אֶחָת,
דְּיוֹקְנוֹ שֶׁל זֶה בְּזֶה. וְסוּד זֶה -
(בְּרֵאשִׁית לז) אֵלֶּה תִלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף.
הַרְאִישִׁית שֶׁהַתְּחִיל מִשָּׁה לְהִתְקִין
בְּמִקוֹם הַזֶּה, שֶׁהוּא צַד הַקְּדָשָׁה,
הַקִּים קִימָה שֶׁל נִקְדָּה שְׁעוֹמֵדָת
בְּאִמְצַע שֶׁהִיָּתָה חֲשׂוּכָה וְשִׁקּוּעָה
בְּמִקוּמָה, וְלֹא נִרְאִית וְלֹא מְאִירָה
כְּלָל. וְרֵאשִׁית הַכֹּל הַקִּים אֶת
הַנִּקְדָּה הַזֶּה שֶׁשִּׁקְעָה בְּמִקוּמָה,
וְאַחַר כִּף כָּל הַיָּתֵר, שֶׁהוּא בְּנִינָה
שֶׁל הַנִּקְדָּה הַזֶּה.

וְאִם נִקְדָּה זוֹ לֹא הִיָּתָה מִתְּתַקֵּנָת
(מִקְרָמָת) בְּרֵאשׁוֹנָה, כָּל מָה
שֶׁהַתְּפִשֵׁט מִמֶּנָּה לֹא יְכוּל הִיָּה
לְהִתְתַּקֵּן. וְכִיּוֹן שֶׁנִּקְדָּה זוֹ הוּקְמָה
וּמְאִירָה, אִזּוֹ כָּל שְׁאֵר הַתְּתַקֵּן
הָאֲחֵר הַתְּתַקֵּן, וְהַתִּישְׁבָּה
בְּמִקוּמָה. וְעַל כֵּן, וַיִּקָּם מִשָּׁה אֶת
הַמִּשְׁכָּן. (אוֹת) זוֹ נִקְדָּה שֶׁהִיָּתָה
חֲשׂוּכָה וְשִׁקּוּעָה בְּמִקוּמָה. וְאַחַר
כִּף, וַיִּתֵּן אֶת אֲדָנָיו, אוֹתָם

רוּחָא לְאַתְקָנָא כְּלָא. הָכִי נָמִי מִשָּׁה. הַיָּא
הַחֲזִי דְיִהֵב רוּחָא לְתַתָּא, לְאַתְקָנָא כְּלָא. בְּגִין
כִּף כְּתוּב, וַיִּקָּם, וַיִּתֵּן, וַיִּשָּׂם. וּבְכָל שָׁם
רוּחָא, לְאַתְקָנָא כְּלָא.

הָא חֲזִי, בְּקַדְמִיתָא, בְּמִשְׁכַּנָּא דְעַבְד מִשָּׁה,
אִיהוּ אֲתִקִּין לִיה, בְּרִזָּא דֵההוּא דְרָגָא
עֲלָאָה דְאִיהוּ קִימָא בִּיה. בְּמִקְדָּשָׁא דְעַבְד
שְׁלֹמֹה, אִיהוּ תִקִּין לִיה, בְּרִזָּא דֵההוּא נֶהָר
דְנִפִּיק מֵעֵדֶן, דְאִיהוּ שְׁלֹמָא דְבֵיתָא, וְאִיהוּ
נִיחָא דְבֵיתָא. וְעַל דָּא בְּרִזָּא דְמִשְׁכַּנָּא, אִיהוּ
קוּרְבָא דְחֲבִיבוֹתָא, בְּדְרָגָא (ס"א בְּרֵא) דְגוּפָא,
הֵהוּא דְרָגָא דְמִשָּׁה, קִימָא בִּיה קוּרְבָא
דְחֲבִיבוֹתָא, וְלֹאוּ דְנִיחָא. כִּד אֲתָא שְׁלֹמֹה,
וְאַתְקִין מִקְדָּשָׁא, הֵהוּא מִקְדָּשָׁא אֲתַתְּקֵן,
בְּרִזָּא דְחֲבִיבוֹ דְנִיחָא. וְעַל דָּא כְּתוּב בְּשֻׁלְמָה,
(דְּבַרֵי הַיָּמִים א' כב) הוּא יִהְיֶה אִישׁ מְנוּחָה.

וּבְגִין כִּף, דָּא אֲתִקִּין בְּחַד דְרָגָא, וְדָא אֲתִקִּין
בְּחַד דְרָגָא, דְיוֹקְנָא דֵהאִי בְהֵאִי, וְרִזָּא
דָּא, (בְּרֵאשִׁית לז) אֵלֶּה תִלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף.

וְשִׁירוֹתָא דְשְׂאֵרֵי מִשָּׁה, לְאַתְקָנָא בְּהֵאִי אֲתֵר,
דְאִיהוּ סְטְרָא דְקְדוּשָׁה אוּקִים קִימָה
דְנִקְדָּה דְקִימָא בְּאִמְצַעִיתָא, דֵהוּה חֲשׂוּף
וְשִׁקּוּעַ בְּאַתְרֵיהּ, וְלֹא אֲתַחֲזִי, וְלֹא נֶהִיר כְּלָל,
וְשִׁירוֹתָא דְכְּלָא אוּקִים לָהּ לְהֵאִי נִקְדָּה,
דְאַשְׁתַּקְעַת בְּאַתְרָהּ. וּלְבַתֵּר לְכָל אֲחֵרָא,
דְאִיהוּ בְּנִינָא דֵהאִי נִקְדָּה.

וְאִם הֵאִי נִקְדָּה לֹא אֲתַתְּקֵן (נ"א אֲתַקֵּם)
בְּקַדְמִיתָא, כָּל מָאן דְאַתְפִּשֵׁט מִנָּה, לֹא
יְכִיל לְאַתְתַּקֵּנָא. וְכִיּוֹן דֵהאִי נִקְדָּה אֲתַקְמַת
וְאַתְנַהִירָת, כְּדִין, כָּל שְׁאֵר תְּקוּנָא אֲחֵרָא
אֲתַתְּקֵן, וְאַתִּישְׁבַת בְּדוּכְתָהּ. וְעַל דָּא, וַיִּקָּם
מִשָּׁה אֶת הַמִּשְׁכָּן. (אוֹת) דָּא נִקְדָּה דֵהוּוֹת
חֲשׂוּכָא וְשִׁקּוּעָא בְּאַתְרֵיהּ. וּלְבַתֵּר, וַיִּתֵּן אֶת

העמודים שהם מכאן ומכאן.
(משום שיש אדנים ויש אדנים) וכלם היו
מאָה לחשבון, וכלם נחלקו
למקומם, שפּתּוּב מאַת אַדְנִים
למאת הפּכּר פּכּר לאַדן.

ואלו האדנים הרי בארנו, אבל לא
כתוב בהם קימה, אלא ויתן,
נתינה, לשים עליהם מה שצריך,
משום שיש תחתוננים ועליונים
ורכבים זה על זה. ועל פן פתוב
בהם נתינה.

באותה שעה שהנקה זהו
הוקמה, נשקע הצד האחר ולא
נמחה פלל, שהרי אינו נמחה אלא
לאותו העתיד לבא שימחה מן
העולם, כמו שנתבאר, הוקם זה
ונשקע זה.

ויתן את אדניו, אז התחיל
להתחזק הצד (הרוח) הזה של
קדשה, וכשנפתנו אלו העמודים,
נשקעו כל אלו של הצד האחר
ונכנסו לנקב תהום רבה, משום
שעלה הצד הזה של הקדשה
העליונה, והוא חלקו להתעלות,
ואז נשקע הצד האחר, ונכנס
לאותו נקב של התהום.

ואלמלא שישראל חטאו
(בראשונה), לא יכול לשלט בעולם
יותר. ואחר כך אף כך חטאו,
והמשיכו אותו עליהם כמו
בראשונה, ומאותו יום לא היתה
עצה, אלא לתת חלק לאותו הצד
האחר בכל - בסוד הקרבנות
והנסכים והעולות. ובא ראה,
משום כך העולה נשרפת פלה
באש, להכניע את הצד הזה
ולהעלות את צד הקדשה, ומשום
כך, כשמשה הקים את המקום
הזה, נשקע המקום הזה.

בא וראה, ויקם משה - זהו צד
הקדשה, ונשקע הצד האחר
הטמא. ויתן - לצד הקדשה הזה,

להאי סטרא דקדושה,

אדניו, אינון סמכין דאינון מכאן ומכאן. (בגין
דאית אדנים ואית אדנים) וכלהו הוו מאה לחשבנא,
וכלהו אתפלגו לאתרייהו, דכתיב, מאת
אדנים למאת הפכּר פכּר לאַדן.

ואלו אדנים (דפרמ"ב ע"ב) הא אוקימנא, אבל לא
כתיב בהו קימה, אלא ויתן, נתינה
לשוואה עלייהו מה דאצטריך, בגין דאית
תתאין ועלאין, רכיבין דא על דא. ועל דא
כתיב בהו נתינה.

בהויא שעתא דהאי נקודה אתקמת,
אשתקעת סטרא אחרא. ולא
אתמחת פלל, דהא לא אתמחי, אלא לההוא
זמנא דאתי, דאתמחי מעלמא, פמה דאתמר,
אתקם דא ואשתקעת דא.

ויתן את אדניו, (שמות מ) פדין שארי לאתתקפא
האי סטרא (ד"א רוחא) דקדושה וכד
אתייהבו אלין סמכין, אשתקעו כלהו
דסטרא אחרא, ועאלו בנוקבא דתהומא רבא.
בגין דאסתלק האי סטרא דקדושה עלאה,
ואיהו חולקא לאסתלקא, וכדין האי סטרא
אחרא אשתקע, ועאל בההוא נוקבא
דתהומא.

ואלמלא דישראל חאבו, (בקרמיתא) לא יכיל
לשלטאה בעלמא יתיר. ולבתר אוף
הכי חאבו, ואמשיכו ליה עלייהו כקדמיתא.
ומההוא יומא, לא הוה עיטא, אלא למיהב
חולקא לההוא סטרא אחרא בכלא, ברזא
דקרבנין ונסכין ועלוון. ותא חזי בגין כך
עולה אתוקדא כלא באשא, לאכפייא האי
סטרא, ולאסתלקא סטרא דקדושה, ובגין כך
פד משה אוקים לאתר דא. אשתקע אתר דא.
תא חזי ויקם משה, האי סטרא דקדושה.
ואשתקע סטרא אחרא מסאבא. ויתן.

וְנִרְפָּה הַצַּד הָאֲחֵר הַטָּמֵא. וַיֵּשֶׁם,
- לְצַד הַקְּדוּשָׁה הַזֶּה, וּנְכַנְעֵה הַצַּד
הָאֲחֵר שֶׁל הַטָּמֵאָה. וְאֲחֵר כֶּף,
וַיִּתֵּן אֶת בְּרִיחֵיו.

וְאֲחֵר כֶּף וַיִּקָּם. מָה הַטָּעַם? כְּדִי
שֶׁתְּהִיָּה רֵאשִׁית וְסִיּוּם בְּקִימָה.
הַתְּחִיל בְּקִימָה וְסִיּוּם בְּקִימָה,
מִשׁוּם שֶׁכָּפַל צְרִיף קִימָה -
רֵאשִׁית וְסִיּוּם. קִימָה בַּהֲתַחֲלָה
שֶׁהַתְּרַפָּה הַצַּד הָאֲחֵר, וְזוֹהִי
קִימָה לְצַד הַקְּדוּשָׁה, כְּדִי לְהַתְקִים
וְלַעֲלוֹת לְמַעְלָה, לְהִיּוֹת
הַתְּקַשְׁרוֹת אַחַת כְּרֵאוּי. מִשׁוּם
שֶׁכָּפַל זְמַן שֶׁקְּדוּשָׁה שׁוֹלֵטֶת וְעוֹלָה,
הַטָּמֵאָה נִשְׁפָּלֶת וּמְנַמְכֶת לְמַטָּה.
רֵאשִׁית הַנְּקֻדָּה שֶׁעוֹמְדֶת פֶּתַח
דְּרָגוֹת שֶׁבְצַד הָאֲחֵר, הִיא רֵאשִׁית
הַדְּרָגָה שֶׁלְּחוּץ, רֵאשִׁית הַזְּכָר,
וְעוֹמֵד רוֹכֵב עַל גְּמֵל אֶחָד, הוּא
רֵאשִׁית לְחוּץ שֶׁל עַרְבוּב אֶחָד שֶׁל
חֲשׂוֹף שֶׁמִּתְפַּשֵּׁט.

שֶׁבְשֶׁעֵשֶׂן יוֹצֵא מִתּוֹךְ רִגְזוֹ הַקֶּשֶׁה,
מִתְפַּשֵּׁט אוֹתוֹ עֵשֶׂן, וְהוֹלֵךְ רִגְזוֹ
אֲחֵר רִגְזוֹ, זֶה עַל זֶה, וְזֶה רוֹכֵב
וְשׁוֹלֵט עַל זֶה בְּמֵרָאָה שֶׁל זָכָר
וַיִּנְקְבָה לְהִיּוֹת הַכֹּל רִגְזוֹ קֶשֶׁה.
וּכְשֶׁמִּתְחִיל הָעֵשֶׂן לְהִתְפַּשֵּׁט,
דוֹחֵק מִתּוֹךְ הַרְגֵז בְּדַחֵק שֶׁל נְקֻדָּה
אַחַת לְהִתְפַּשֵּׁט, וְאֲחֵר כֶּף
מִתְפַּשֵּׁט עֵשֶׂן הַרְגֵז בְּעַקְמִימוֹת,
כְּמוֹ נֶחֱשׂ אֶחָד חֹכֵם לְהִרְעֵ.

הַרֵאשִׁית שֶׁמִּתְחִיל לְהִתְפַּשֵּׁט, הוּא
דְּרָגָה חֲשׂוּכָה, עוֹלָה וַיּוֹרֵד, הוֹלֵךְ
וְשֵׁט וְנָח בְּמִקוּמוֹ, עַד שֶׁעוֹמְדֶת
הַדְּרָגָה לְהִתְיָשֵׁב מֵאוֹתוֹ הָעֵשֶׂן
שִׁיּוֹצֵא מִתּוֹךְ הַרְגֵז, וְהוּא צֶלַע.
עַל מְקוֹם אֲחֵר שֶׁנִּקְרָא מוֹת.
וּכְשֶׁשִּׁנִּיָּהֶם מִתְחַבְּרִים כְּאֶחָד,
נִקְרָא צֶלְמוֹת, וְהָרִי בְּאַרְנוֹ, שְׁתֵּי
דְּרָגוֹת הֵן שֶׁמִּתְחַבְּרוֹת כְּאֶחָד.

תְּרִין דְּרָגִין אֵינּוּן
דְּמִתְחַבְּרָן כְּחֵדָא.

וְאֲתִרְפִּיאַי הַאי סְטָרָא אֲחֵרָא מְסֻאָבָא. וַיֵּשֶׁם,
לְהַאי סְטָרָא דְקְדוּשָׁה, וְאֲתִתְפִּיאַי הַאי סְטָרָא
אֲחֵרָא דְמְסֻאָבָא. וְלִבְתֵּר אֶהְדֵּר וַיִּתֵּן אֶת
בְּרִיחֵיו.

וְלִבְתֵּר וַיִּקָּם. מָאִי טָעַמָא. בְּגִין דִּיהֵא שִׁירוּתָא
וְסִיּוּמָא בְּקִימָה, שְׂאָרֵי בְּקִימָה, וְסִיּוּם
בְּקִימָה. בְּגִין דְּבְכֻלָּא בְּעֵי קִימָה, שִׁירוּתָא
וְסִיּוּמָא. קִימָה בְּשִׁירוּתָא דְסְטָרָא אֲחֵרָא
אֲתִרְפִּיאַי. וְדָא, אִיהוּ קִימָה לְסְטָרָא דְקְדוּשָׁה,
בְּגִין לְאֲתִקְיִימָא וְלֹאסְתִּלְקָא לְעֵילָא, לְמַהוּ
אֲתִתְקַשְׁרוּתָא חֵדָא כְּדָקָא יָאוּת. בְּגִין דְּכָל זְמַנָּא
דְקְדוּשָׁה שְׁלֵטָא וְסִלְקָא, מְסֻאָבוּ שְׁפִיל,
וּמֵאִיף לְתַתָּא.

רִישָׁא דְנְקוּדָה, דְקִימָא תַּחוּת דְרִגִין דִּי
בְּסְטָרָא אֲחֵרָא, אִיהוּ רִישׁ דְרִגָּא
דְלִבְר, רִישָׁא דְדְכוּרָא, וְקִימָא רֹכֵיב עַל חַד
גְּמֵל, אִיהוּ רִישָׁא לְבַר דְחַד עַרְבוּבָא דְחֲשׂוֹף
דְאֲתִתְפַּשֵּׁט.

דְכֵד תְּנַנָּא נְפָקָא מְגוּ רּוּגְזָא תְקִיף, אֲתִתְפַּשֵּׁט
הֵהוּא תְנַנָּא, וְאֲזִיל רּוּגְזָא בְתֵר רּוּגְזָא,
דָּא עַל דָּא, וְדָא רֹכֵיב וְשְׁלִיט עַל דָּא, בְּחִיזוּ
דְדְכֵר וְנוּקְבָא לְמַהוּי כֻלָּא רּוּגְזָא תְקִיף.

וְכֵד שְׂאָרֵי תְנַנָּא לְאֲתִתְפַּשֵּׁטָא, דְחִיק מְגוּ רּוּגְזָא
בְדְחִיקוּ דְחַד נְקוּדָה לְאֲתִתְפַּשֵּׁטָא, וְלִבְתֵּר
אֲתִתְפַּשֵּׁט תְנַנָּא דְרוּגְזָא בְעַקְמִימוֹ, כְּחַד חוּיָא
חֲפִים לְאַבְאָשָׁא.

רִישָׁא דְנְפָקָא לְאֲתִתְפַּשֵּׁטָא, אִיהוּ דְרִגָּא דְאִיהוּ
חֲשׂוּף, סְלִיק וְנַחֲתִית, אֲזִיל וְשָׂאט, וְנַח
בְדוּכְתִיָּה, וְקִימָא דְרִגָּא לְאֲתִיּוּשָׁבָא, מַהֵהוּא
תְנַנָּא דְנְפִיק מְגוּ רּוּגְזָא, וְאִיהוּ צֶלַע. צֶלַע, עַל
אַתֵּר אֲחֵרָא דְאֶקְרִי מוֹת. וְכֵד מִתְחַבְּרָן
תְּרוּוּיָהוּ כְחֵדָא, אֶקְרִי צֶלְמוֹת, וְהָא אוּקְיִמָנָא,
דְּמִתְחַבְּרָן כְּחֵדָא.

הַצֵּל הַזֶּה הוּא רֵאשִׁית שֶׁל הַנִּקְדָּה
הַמִּתְחַנְנָה הַחִיצוֹנָה, חֲשֻׁכָה
שֶׁמִּרְחַק מִהַנִּקְדָּה הַקְּדוּשָׁה
שְׁעוֹמֶדֶת בְּאֲמֻצָּע. וְזוֹהִי נִקְדָּה
שְׁלֵא עוֹמֶדֶת וְלֹא נִרְשָׁמֶת בְּגוֹנֵיהָ,
וּמִמֶּנָּה מִתְפַּשְׁטֵת הַתְּפֻשְׁטוֹת
הַחוּצָה וּלְמִטָּה, וְהִיא שׁוֹקֵעֶת,
וְלֹא נִרְאִית וְלֹא נִרְשָׁמֶת.

זו הַתְּפֻשְׁטָה לְמִטָּה, לְיָמִין
וּלְשִׁמְאֵל, וְהַתְּפֻשְׁטָה לְמִטָּה
לְתוֹף הַחֲשֻׁכָה כְּנֶגֶד אֶלֶף וּמֵאָה.
שְׁנֵי עַמּוּדִים נִחְקָקִים לְצַד זֶה
וּלְצַד זֶה, מִתְּפֻשְׁטֵת הַחֲשֻׁכָה
לְתוֹף גּוֹן שָׁחַר וְלֹא שָׁחַר, שֶׁהָרִי
אֵין לוֹ שׁוֹם צָבֵעַ שִׁיתְקַסֵּם בּוֹ.
וּבְאֹתָהּ הַתְּפֻשְׁטוֹת עוֹמְדוֹת
הַחֲשֻׁכוֹת אוֹתָן שֶׁשָּׁמְשׁוּ בְּמִצְרַיִם,
שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת י) וְלֹא רָאוּ אִישׁ אֶת
אָחִיו וְלֹא קָמוּ אִישׁ מִמִּתְחַנְּנוֹ
שְׁלֹשֶׁת יָמִים. וְכְתוּב וַיִּמַּשׁ חֲשֻׁף.

הַתְּפֻשְׁטוֹת הַזֹּאת מִתְּפֻשְׁטֵת
בְּכַמָּה מִיָּנִים, מִשְׁנַיִם אֶלּוֹ תוֹף
אֶלּוֹ. בְּתוֹף אוֹתָהּ הַתְּפֻשְׁטוֹת יוֹצֵא
זֶהר אֶחָד שֶׁצָּבֹעַ בְּזָהָב, וְזוֹהוּ זָהָב
אָדָם. מִתְּפֻשְׁטֵת הַזֶּהר הַזֶּה וּמִכֶּסֶה
אֶת הַחֲשֻׁף שֶׁל הָרֵאשׁ, וְהוּא הַזָּהָב
שֶׁנִּכְלָל בּוֹ הַחֲשֻׁף.

הַחֲשֻׁף הַזֶּה מִתְּפֻשְׁטֵת לְיָמִין
וּלְשִׁמְאֵל, וּמִתּוֹף שְׁנֵי הַצְּדָדִים
הַלְלוּ יוֹצֵא גּוֹן אֶחָד שֶׁל כֶּסֶף שְׁלֵא
זוֹהֵר. מִתְּפֻשְׁטֵת הַגּוֹן הַזֶּה שֶׁל
הַכֶּסֶף, וּמִכֶּסֶה אֶת הַחֲשֻׁף, וְנִכְלָל
זֶה בְּזֶה וַיּוֹרֵד לְמִטָּה.

מִתְּפֻשְׁטֵת הַחֲשֻׁף, וְעוֹמְדוֹת שְׁתֵּי
חֲשֻׁכוֹת, שְׁעוֹמְדוֹת (שְׁיֻצָאוֹת)
בְּרֵאשׁ הַשָּׁחַר, וּמִשָּׁם מִתְּפֻשְׁטֵת
וַיּוֹצֵא גּוֹן אֶחָד שֶׁל נְחֹשֶׁת. וּמִשָּׁם
מִתְּפֻשְׁטֵת לְמִטָּה אוֹתוֹ הַחֲשֻׁף,
וְעוֹמֵד עַמּוּד, וַיּוֹצֵא גּוֹן אֶחָד שָׁחַר
בְּמִרְאֵה שֶׁל כְּרֹזֶל, וְהַפֵּל בְּסוּד
הַחֲשֻׁכָה.

מִבֵּין שְׁנֵי הָעַמּוּדִים יוֹצֵא עַמּוּד
אֶחָד חֲשׁוּף בְּחֲשֻׁכָה, וְכָל הַגּוֹנִים
הַלְלוּ נִרְאִים בּוֹ, וְזוֹהִי הַעֲרֻלָּה

הַאִי צֵל, אִיהוּ שִׁירוֹתָא דְנִקְוָדָה תְּתָאָה דְלִבְר,
חֲשׁוּכָא דְמִרְחָקָא מִנִּקְוָדָה קְדִישָׁא,
דְקִימָא בְּאֲמֻצְעִיתָא. וְהִיא אִיהוּ נִקְוָדָה, דְלֹא
קִימָא, וְלֹא אֶתְרִשִׁימַת בְּגוֹנָהָ. וּמִיָּנָה
אֶתְפֻשְׁטֵת פְּשִׁיטוֹ לְבֵר וּלְתָתָא. וְאִיהִי
אֶשְׁתִּקְעַת וְלֹא אֶתְחַזִּיאַת, וְלֹא אֶתְרִשִׁימַת.

הַאִי אֶתְפֻשְׁטֵת לְתָתָא, לְיָמִינָא וּלְשִׁמְאֵלָא,
וְאֶתְפֻשְׁטֵת בְּאֲמֻצְעִיתָא, גּוֹ חֲשׁוּף, קָבֵל
אֶלֶף וּמֵאָה. תְּרִין סְמִכִין מִתְגַּלְפִּין לְסִטְרָא דָא,
וּלְסִטְרָא דָא, אֶתְפֻשְׁטֵת חֲשׁוּכָא, בְּגוֹן גּוֹן אוּכְם
וְלֹא אוּכְם, דְהָא לִית לִיה גּוֹן לְאֶתְקִימָא בֵּיה.
וּבְהָהוּא פְּשִׁיטוֹ, קִימִין חֲשׁוּכִין אִינוּן
דְשָׁמְשׁוּ בְּמִצְרַיִם, דְכְּתִיב (שְׁמוֹת י) לֹא רָאוּ אִישׁ
אֶת אָחִיו וְלֹא קָמוּ אִישׁ מִמִּתְחַנְּתִיו שְׁלֹשֶׁת יָמִים.

וְכְּתִיב וַיִּמַּשׁ חֲשֻׁף. (דף רמ"ג ע"א).

הַאִי פְּשִׁיטוֹ, אֶתְפֻשְׁטֵת בְּכַמָּה זִינִין, מִשְׁנַיִן
אֶלֶין גּוֹ אֶלֶין. גּוֹ הַהוּא פְּשִׁיטוֹ, נִפְקָא
חַד זְהָרָא דְאֶצְטִבַּע בְּדִהָבָא, וְדָא אִיהוּ דְהָבָא
סוּמְקָא. אֶתְפֻשְׁטֵת הַאִי זְהָרָא, וְחָפִי חֲשׁוּף
דְרִישָׁא, וְאִיהוּ דְהָבָא, דְאֶתְפֻלִּיל בֵּיה חֲשׁוּכָא.
הַאִי חֲשׁוּכָא אֶתְפֻשְׁטֵת לְיָמִינָא וּלְשִׁמְאֵלָא.
וּמִגּוֹ אֶלֶין תְּרִין סִטְרִין, נִפְקָא חַד גּוֹנוֹנָא
דְכֶסֶף, דְלֹא זְהָרִי. אֶתְפֻשְׁטֵת הַאִי גּוֹן דְכֶסֶף,
וְחָפִי חֲשׁוּכָא, וְאֶתְפֻלִּיל דָא בְּדָא, וְנַחֲתִית
לְתָתָא.

אֶתְפֻשְׁטֵת חֲשׁוּכָא, וְקִימִין תְּרִין חֲשׁוּכִין, רִישׁ
אוּכְמָא דְקִימִין, (ד"א דְנִפְקִין) וּמִתְמַן
מִתְּפֻשְׁטֵת וְנִפִּיק חַד גּוֹן דְנִחֲשֶׁת. וּמִתְמַן
אֶתְפֻשְׁטֵת לְתָתָא, הַהוּא חֲשׁוּף, וְקִימִין קִימָא,
וְנִפִּיק חַד גּוֹן אוּכְם חִזּוֹ דְפְרֻזְלָא. וְכִלְא
בְּרָזָא דְחֲשׁוּכָא.

מִבֵּין תְּרִין קִימִין, נִפִּיק קִימָא חַד, חֲשׁוּף
בְּחֲשׁוּכָא, וְכָל אֶלֶין גּוֹנוֹן אֶתְחַזּוֹן בֵּיה.

והאי איהו ערלה, דאנהיג דכר לנקה, לאזדווגא כחדא, למיהוי חד.

הני קיימין, בזי דרגין רברבין (דכרין) ידיעאן. דרגא קדמאה, איהו דרגא דקאים בסטרא דהאי חשוכא. דא חשוכא סלקא, גו טמירו דתננא דאשא, האי כליל בגוון תננא, ובגוון אשא, ובגוון אוכם. אלין תלת גוונין, מתפרשן לכמה סטריין, לאתעקמא בעקמי עלמא.

גוון תננא האי, נחתא לעלמא, ואעיל לכמה סטריין, ודא אתפשט בעלמא, ואסטי לרוחי בני נשא ברגיזו, לאסטאה ארחייהו, ולאסתקפא ברוגיזייהו. ועל דא כתיב, (תהלים פא) לא יהיה בך אל זר ולא תשתחוה לאל נכר. לא יהיה בך אל זר דא דכורא. ולא תשתחוה לאל נכר דא נוקבא. האי איהו רוגזא דשלטא ואתקף בעלמא, ועאל בגו בני נשא, ואתקיף לון לאבאשא.

גוון אשא, האי גוונא נחתא לעלמא, ועאל לכמה סטריין, לאבאשא, לקטלא, ולאושדא דמין, וילקפחא לבני נשא. ועל דא כתיב, (משלי א) אם יאמרו לכה אתנו נארבה לדם נצפנה לנקי חנם. בגין דאית אושדי דמין למגנא, וקטלי למגנא. ואית דאושדי דמין וקטלי בקרבא, והאי מסטרא דדכורא והאי מסטרא דנוקבא. סטרא דדכורא אושיד דמין למגנא, פדקאמרן. סטרא דנוקבא, לאגחא קרבין, ולאסתקטלא אלין באלין, וכל קרבין וקטולין אלין באלין, מההוא סטרא דנוקבא קא אתיין.

גוון אוכם, האי גוונא נחתא לעלמא, ונחתא לאתמנאה על כל פצועין, ומחזיין,

שמנהיגה זכר לנקה להזדוג כאחד ולהיות אחד.

העמודים הללו ידועים בשבע דרגות גדולות (קרים), הדרגה הראשונה היא הדרגה שעומדת בצד של החשכה הזו. זו החשכה עולה תוף הסתרה של העשן של האש, זה כלול בגון של עשן, ובגון של אש, ובגון שחר. שלשת הגונים הללו נפרדים לכמה צדדים, להתעקם בעקמי העולם. גון העשן הזה יורד לעולם ונכנס לכמה צדדים, וזה מתפשט בעולם, ומסית את רוחות האנשים לרגז, להסטות את דרכיהם ולהתחזק ברגזם. ועל זה כתוב, (תהלים פא) לא יהיה בך אל זר ולא תשתחוה לאל נכר. לא יהיה בך אל זר - זה הנכר. ולא תשתחוה לאל נכר - זו הנקה. זהו הרגז ששולט ומתחזק בעולם ונכנס לתוף בני האדם ומחזק אותם להרע.

גון האש, הגון הזה יורד לעולם, ונכנס לכמה צדדים להרע, להרג, ולשפף דמים ולקפח בני אדם, ועל זה כתוב, (משלי א) אם יאמרו לכה אתנו נארבה לדם נצפנה לנקי חנם. משום שיש שופכי דמים לחנם והורגים לחנם. ויש שופכי דמים והורגים בקרב, וזה מצד הזכר וזה מצד הנקה. צד הזכר שופף דמים לחנם, כמו שאמרנו. צד הנקה, כדי לערף קרבות ולהרג אלה באלה, וכל הקרבות וההרג של אלה באלה באים מאותו צד של הנקה. גון שחר, גון זה יורד לעולם ויורד להתמנות על כל הפצועים והמפכים, ותפוסי גוף, וצלוכים וחניקים, להרע תמיד לבני אדם. שלשת הגונים הללו נפרדים

ותפיסו דגופיין, וצליבו, וחניקו, לאבאשא תדיר לבני נשא. אלין תלת

לכמה צדדים של העולם ומתפשטים בתוך בני העולם. גון העשן יורד לעולם, וזהו הגון הראשון שיוצא מתוך הנקדה השקועה מאותו הצל שאמרנו, שהוא סמא"ל, שרוכב על גמל, כמו שנתבאר, וגון העשן הזה נקרא קצפיא"ל הגדול. וזהו הרגז של בני אדם שמחזקים את הלב ברגז.

תחת זה ממנים אלף ויש מאות קבוצות, שהן רגז הגופים של בני אדם, משום שיש רגז ששולט בעולם לעשות דין. אבל זה (צד) הוא רגז ששולט ונכנס לגוף בני האדם שמתרגזים ברגז הזה. וזהו הרגז הזה הוא יסוד לכל שאר הגונים לעשות בהם בנין להרע, משום שהעשן הזה יוצא מתוך רגז האש העליונה שלוהטת, וזהו הראשון לאותה האש.

אך בעה רגזים נפרדים מאותו הרגז, ורגז הראשון נקרא רגז, וזהו שמרגז את לב בני האדם, וזהו שיורד והולך ומסית את בני האדם שמתרגזים ברגזם, וזהו שמושף את המשחית על העולם. (ועל זה כתוב (חבקוק א) ברגז רחם תזכר).

הרגז השני, זהו שיורד לעולם ומשוטט ומתפשט לכל הצדדים, וזה נקרא שנאה. וזה יורד ונכנס בבני אדם. וזה, כיון שהוא נכנס, נקרא משחית שקט, וזהו רגז ששותק, וזהו שמשפתף באותו מקום של הנקבה. וזהו רגז של שתיקה שעומד בעקימות זהו הקשה מכלם, משום שהוא כמו הנחש, ששותק תמיד והורג אחר כך.

הרגז השלישי, זהו רגז הפוף מהראשון - שהולך ומתחזק ולא

גוונין, מתפרשן לכמה סטריין דעלמא, ואתפשטן גו בני עלמא.

גוון תננא נחתא בעלמא, והאי איהו גוון קדמאה, דנפקא מגו נקודה דשקיע מההוא צל דקאמרן, דאיהו סמא"ל, דקא רכיב על גמל, כמה דאתמר, והאי גוון תננא אקרי קצפיא"ל רברבא. והאי איהו רוגזא דבני נשא, דאתקיפו לבא ברוגזא.

תחות האי, ממנן אלף ושית מאה חבילין, דאינון רוגזא דגופייהו דבני נשא. בגין דאית רוגזא דשלטא בעלמא למעבד דינא. אבל האי (סטרא) איהו רוגזא, דשלטא ועאל בגופייהו דבני נשא, דאתרגיזו בהאי רוגזא. והאי רוגזא, איהו יסודא דכל שאר גווני, למעבד בהו, בנינא לאבאשא, בגין דהאי תננא, נפקא מגו רוגזא דאשא עלאה, דמלהטא, והאי איהו קדמאה לההוא אשא.

ארבע רוגזי מתפרשאן מההוא רוגזא. רוגזא קדמאה, אקרי רגז ודא איהו דארגיז לבייהו דבני נשא, ודא איהו דנחתא ואזלא וסטיא לבני נשא, ואתרגיזו ברוגייהו. ודא איהו דאמשיף מחבלא על עלמא. (ועל דא כתיב (חבקוק ג) ברוגז רחם תזכור).

רוגזא תניינא, האי איהו נחתא לעלמא, ושאט ואתפשט לכל סטריין, והאי אקרי שנאה. והאי נחתא ועאל בבני נשא, והאי כיון דעאל, אקרי מחבלא שתיקא (דף רמ"ג ע"ב) והאי איהו רגזא דשתיק, והאי איהו דאשתתף בההוא אתר דנוקבא. והאי איהו רוגזא דשתיקה, דקיימא בעקימו. האי קשיא מפלהו, בגין דאיהו כגוונא דחויא, דשתיק תדיר, וקטיל לבתר.

רוגזא תליתאה, האי איהו רוגזא בהפוכא מקדמאה, דאזלא ואתקף ולא

שותק, אלא נגלה אותו רגז, וכל מה שהוא מתגלה - כף נשבר בכל מה שהתגלה, ולא שותק. כף נשבר, וכף נקרא: רגז שבור.

הרגז הרביעי, ראשיתו חזק וסופו שבור, ועל כן זהו רגז שמהפך מן הראשון. משום כף זהו צד השבור מכלם. ועל כן הכל הוא בדרגה ראשונה.

הדרגה שניה, היא דרגה שיוצאת מחשכה, וזהו גזון חשוף שעומד מתוף החשכה הזו, משום שהכל קים מתוף החשכה ועומד בדרגות ידועות. וזה מתפשט מטה בגונים ידועים.

בדרגה הזו קימים שלש מאות צדדים נפרדים זה מזה, וכלם כלולים זה בזה. ואף על גב שמשנים זה מזה ומתגברים (ומאירים) זה מזה, הכל כלול זה בזה. ומשום כף כל הדרגות ידועות בצד הזה להרע.

מכאן יוצאים כל אלו המשחיתים המחבלים שמשוטטים בעולם ועושים דין בגלוי (בעולם) על המעשים הנסתרים שנעשו תוף החשך בסתר, והם משוטטים בעולם ועושים בהם דין בגלוי. ומשום כף, כל אלו שמשוטטים בעולם ועושים דין בגלוי, כלם עומדים כנגד בני אדם להודמן תמיד אל אותם חטאים נסתרים שאמרנו, ואותם שנקראים אף וחמה, מתחברים עמם, ועושים דין על בני אדם. זה נעשה בעולם מבעלי הדין הללו שאמרנו.

הדרגה זו עומדת תוף חשך ואש, שהוא סוד אחד, ומתוף דרגה זו נפרדות כמה דרגות חזקות (גרים) שעומדות פחת הצד של רקיע אחד, שנקרא רקיע שחר. דרגה

שתיק, אלא אתגלי ההוא רוגזא, וכל מה דאתגלי הכי אתבר כל מה דאתגלי ולא שתיק, הכי אתבר, והכי אקרי רוגזא תבירא.

רוגזא רביעאה, שירותא תקיף, סופא תביר. ועל דא האי איהו רוגזא, דמהפכא מן קדמייתא. בגין כף, האי איהו סטרא תבירא מפלהו. ועל דא, פלא איהו בדרגא קדמאה.

הרגא תניינא, איהו דרגא דנפיק מחשוכא, והאי איהו גזון חשוף, דקיימא מגו האי חשוכא בגין דכלא קיימא מגו חשוכא. וקיימא בדרגין ידיעאן. והאי אתפשט לתתא בגוונין ידיעאן.

בדרגא דא, קיימין תלת מאה סטרין, מתפרשין דא מן דא, וכלהו כלילין דא בדא. ואף על גב דמשניין דא מן דא, ואתגברן (ד"א ואגמר) דא מן דא, פלא כליל דא בדא. ובגין כף, כל דרגין ידיעאן בהאי סטרא לאבאשא.

מהבא נפקי כל אלין מתבלין דשטיין בעלמא, ועבדי דינא באתגלייא (ד"א בעלמא), על עובדין סתימין דאתעבידו גו חשוף בטמירו, ואינון שטיין בעלמא, ועבדי דינא באתגלייא בהו. ובגין כף, כל אלין דשטיין בעלמא, ועבדי דינא באתגלייא, פלהו קיימין בקבלייהו דבני נשא, לאתעתדא תדיר, גבי אינון חובין טמירין דקאמרן, ואינון דאקרון אף וחמה, מתחבראן עמהון ועבדי דינא עלייהו דבני נשא. האי אתעביד בעלמא, מאלין מארי דדינא כדקאמרן.

הרגא דא קיימא גו חשוכא ואשא, דאיהו רזא חדא, ומגו דרגא דא, מתפרשאן כמה דרגין תקיפין (בגרי) דקיימן תחות סטרא

דרקיעא חדא, דאקרי רקיעא אוכמא. דרגא תליתאה, האי איהו רקיעא,

שְׁלִישִׁית זֶהוּ רִקִּיעַ שְׁמֵת־פֶּשֶׁט עַל כָּל אוֹתוֹן דְּרָגוֹת שֶׁהֵן אֲדָמוֹת כְּשׁוֹשָׁנָה, וְאֵלּוּ נִקְרָאוֹת הַזְּרוּעוֹת שֶׁל הַצַּד הַזֶּה.

תַּחַת אֵלּוּ מֵתִפְשָׁטוֹת לְמִטָּה דְּרָגוֹת, עַד שְׁמִייעוֹת לְתוֹךְ דְּרָגָה שְׁלִישִׁית (אוֹתוֹ רִקִּיעַ שָׁחַר), מִשׁוּם שֶׁאֵלּוּ שְׁבַדְרָגָה הַשְּׁנִיָּה יוֹצְאִים מִתּוֹךְ אוֹתוֹ הַרִקִּיעַ הַשָּׁחַר וּמְשׁוֹטָטוֹת בְּעוֹלָם. אֵלּוּ מִיָּמִין, וְאֵלּוּ מִשְׁמָאל. אֵלּוּ שֶׁל הַיָּמִין נִפְרָדוֹת לְשִׁלְשָׁה צְדָדִים, שֶׁהֵם שְׁלִשָּׁה קְשָׁרִים. וְאֵלּוּ שֶׁל הַשְּׁמָאל נִפְרָדוֹת לְשִׁלְשָׁה צְדָדִים, שֶׁהֵם שְׁלִשָּׁה קְשָׁרִים אֲחֵרִים.

הַקָּשֶׁר הָרֵאשׁוֹן עוֹמֵד לְמַעְלָה. וְעֵשֶׂן חֲשׂוֹף בְּרָגֵז נִקְשֵׁר בּוֹ. בְּקָשֶׁר הַזֶּה יֵשׁ בּוֹ שְׁלִשָּׁה גִּוְנִים חֲשׂוּכִים וּמְשָׁנִים זֶה מִזֶּה, וְנִכְלָלִים זֶה בְּזֶה. וְהַקָּשֶׁר הַזֶּה הוּא כְּפוֹף וְלֹא מֵתִפְשֵׁט (נִכְבֵּט), פָּרֵט לְזִמְנִים יְדוּעִים, וְזֶה הַנִּקְרָא עֶבֶר"ה.

וְהוּא עוֹמֵד וְלֹא שׁוֹכֵף, מִשׁוּם שֶׁלֹּא שׁוֹכֵף, פָּרֵט לְזִמְן שִׁישְׂרָאֵל מִקְרִיבִים קָרְבָן לְמִטָּה, מִשׁוּם שֶׁבְּאוֹתוֹ זִמְן שׁוֹכֵף הַרְגֵז וְנִכְנַע לְמִטָּה וְנִחְלַשׁ רִגְזוֹ (חֻקוֹ), וְלֹא יְכוּל לְשַׁלֵּט וּלְהִתְחַזֵּק. וְכִשְׁנֵי נִחְלַשׁ, אִזּוֹ הַקָּשֶׁר הַשְּׁנִי, שֶׁהוּא בְּאֻמְצָע, לֹא יְכוּל לְנַסֵּעַ וּלְהִנְהִיג.

הַקָּשֶׁר הַשְּׁנִי זֶהוּ שְׁנִקְרָא זַעַם, הַקָּשֶׁר הַזֶּה הוּא שְׁנוֹסֵעַ מִמְּקוֹם לְמְקוֹם וּמִנְהִיג אֶת כָּל שְׂאֵר הַקְּשָׁרִים, וְכָל שְׂאֵר הַקְּשָׁרִים כָּלָם מִתְנַהֲגִים בּוֹ, וְכָלָם מִחֻזְקִים בְּקָשֶׁר הַזֶּה. זֶהוּ שְׁמִנְהִיג אֶת כָּל הַצֵּעַר שְׁבַעֲוֹלָם, מִשׁוּם שֶׁשְׁמֵת־חִבֵּר בְּדְרָגָה אַחֲרַת, לְחִבְק אֶת הַנִּקְבָּה, אִזּוֹ יוֹרְדִים לְעוֹלָם כָּל סוּגֵי הַצֵּעַר וְכָל הַדְּחָקִים וְכָל הַצָּרוֹת, שֶׁהֵרִי אִינָם יְכוּלִים לְשַׁלֵּט זֶה בְּלִי זֶה. וְכָל

דְּמֵת־פֶּשֶׁט עַל כָּל אֵינּוֹן דְּרָגִין, דְּאֵינּוֹן סוּמְקִין כְּוּוֹרְדָא. וְאֵלִין אִקְרוּן דְּרוּעִין דִּיהָאֵי סְטָרָא.

תַּחֲוֹת אֵלִין, מֵתִפְשָׁטִין לְתַתָּא דְרָגִין, עַד דְּמָטוּ לְגוֹ דְרָגָא תְּלִיתָאָה (כ"א הוּא רִקִּיעַ אִיכְמָא) בְּגִין דְּאֵלִין דִּי בְּדְרָגָא תְּנַיִנָא, נִפְקִי מְגוֹ הֵהוּא רִקִּיעַ אִיכְמָא, וְשִׁטְיִין בְּעֵלְמָא. אֵלִין מִיָּמִינָא, וְאֵלִין מִשְׁמָאלָא. אֵלִין דִּימִינָא, מִתְפָּרְשֵׁן לְתַלַּת סְטָרִין, דְּאֵינּוֹן תְּלַת קְשָׁרִין. וְאֵלִין דְּשְׁמָאלָא, מִתְפָּרְשֵׁן לְתַלַּת סְטָרִין, דְּאֵינּוֹן תְּלַת קְשָׁרִין אַחֲרִינִין.

קְשָׁרָא קְדָמָאָה, קִיָּמָא לְעֵילָא. וְתַנְנָא חֲשׂוּכָא כְּרוּגְזָא, אֶתְקָשֶׁר בֵּיהּ. הָאֵי קְשָׁרָא, אֵית בֵּיהּ תְּלַת גִּוּוִּין חֲשׂוּכִין, וּמְשָׁנִין דָּא מִן דָּא, וְאֶתְפְּלִילוּ דָּא בְּדָא. וְהָאֵי קְשָׁרָא, אֵיהוּ כְּפִיף, וְלֹא אֶתְפָּשֵׁט (כ"א אֶתְכַפִּיָּא), בַּר לְזִמְנִין יְדִיעָאן, הָאֵי אִקְרִי עֶבֶר"ה.

וְאֵיהוּ קִיָּמָא בְּלֹא שְׂכִיכוֹ, בְּגִין דְּלֹא שְׂכִיף, בַּר בְּזִמְנָא דִּישְׂרָאֵל מִקְרַבִּין קְרַבְנָא לְתַתָּא, בְּגִין דְּבַהֲהוּא זִמְנָא אֶשְׁתַּבַּף הֵהוּא רוּגְזָא, וְאֶתְכַפִּיָּא לְתַתָּא, וְאֶתְחַלַּשׁ רוּגְזִיהּ. (ד"א תוּקִפִּיהּ) וְלֹא יְכִיל לְשַׁלְטָאָה וּלְאַתְקַפָּא. וְכַד אֶתְחַלַּשׁ הָאֵי, פְּדִין קְשָׁרָא תְּנַיִנָא, דְּאֵיהוּ בְּאֻמְצָעִיתָא לָא יְכִיל לְנַטְלָא וּלְאַנְהָגָא.

קְשָׁרָא תְּנַיִנָא, דָּא הוּא דְאִקְרִי זַעַם, הָאֵי קְשָׁרָא אֵיהוּ דְנִטְלִיל מְאַתֵּר לְאַתֵּר, וְאַנְהִיג לְכָל שְׂאֵר קְשָׁרִין, וְכָל שְׂאֵר קְשָׁרִין כְּלָהוּ, אֶתְנַהֲגֵן בֵּיהּ, וְכְלָהוּ אֶתְקַפּוּ בְּהָאֵי קְשָׁרָא. הָאֵי אֵיהוּ דְמִנְהִיג כָּל צֵעֲרִין לְעֵלְמָא, בְּגִין דְּכַד אֶתְחַבֵּר בְּדְרָגָא אַחֲרָא, לְחִבְקָא לְנוּקְבָא, פְּדִין נַחְתִּי לְעֵלְמָא, כָּל צֵעֲרִין, וְכָל דְחָקִין, וְכָל עֲאִקוּ, דְּהָא לָא יְכִילוּ לְשַׁלְטָאָה דָּא בְּלֹא דָא. וְכְלָהוּ דְרָגִין, אֶתִּיְהִיבוּ לְנוּקְבָא,

לְשַׁלְטָאָה, וּלְמִסְטֵי עֵלְמָא,

הַדְרָגוֹת נִתְּנוּ לַנִּקְבָּה לְשֵׁלֶט
וְלַהֲסֻטוֹת אֶת הַעוֹלָם, וְאִם לֹא
שְׂרוּכָב זֶה עַל זֶה וּמִתְחַבְּרִים זֶה
לְזֶה, לֹא יִכּוּלִים לְשֵׁלֶט.

בֹּא וְרֵא, כִּשְׁהִיָּה אָדָם בְּגֵן עֵדֶן
לְהִתְעַסֵּק בְּעִבּוּדֵת רַבּוּנוֹ, יֵרֵד
סְמָא"ל הַזֶּה וְכָל אוֹתָן הַדְרָגוֹת
שָׁבוּ, וְהִיָּה רוֹכֵב עַל אוֹתוֹ הַנְּחָשׁ
הָרַע כְּדִי לְהִסְטוֹת אוֹתָם, מִשׁוּם
שְׂאוֹתוֹ נֶחֱשׁ שֶׁעֲמֵד תִּחְתְּיוּ הוּא
עָקֵם לְהִסְטוֹת אֶת בְּנֵי הָאָדָם
וּלְפַתּוֹת אוֹתָם, מִשׁוּם שֶׁפְּתוּב
(מְשַׁלִּי ה) כִּי נִפְתַּת תִּטְפְּנָה שְׁפַתֵי זָרָה
וְחָלַק מִשְׁמֵן חֶפֶה. וְזֶה נוֹתֵן פֶּחַ,
וְזֶה עוֹשֶׂה אֲמָנוֹת בְּעוֹלָם, וְזֶה בְּלִי
זֶה לֹא יִכּוּלִים לְשֵׁלֶט.

מִשׁוּם כִּי, כַּאֲשֶׁר אוֹתוֹ הַקָּשֶׁר שֶׁל
הָאֲמֻצָּע מִתְחַבֵּר בְּנִקְבָּה, אִז
הַדְּיָנִים יוֹרְדִים וְכָל הַדְּחָקִים
לְעוֹלָם. וּכְשֶׁזֶּה לֹא מִתְחַזֵּק,
שְׂאִינוֹ נוֹסֵעַ, הַפֶּל נִשְׁבֵּר וְנִכְנָע,
שֶׁלֹּא יִכּוּל לְשֵׁלֶט. וְעַל כֵּן הַפֶּל
נִשְׁבֵּר וְנִכְנָע בְּסוּד הַקְּרַבְנוֹת
שֶׁלְמִטָּה. וְעוֹלָה מִי שֶׁעוֹלָה
לְהִתְעַטֵּר לְמַעְלָה וְלְהִתְבַּרֵּךְ מִן
הָעַמֵּק הָעֲלִיּוֹן, שְׂמַאִיר לְכָל
הַפְּנִים.

הַקָּשֶׁר הַשְּׁלִישִׁי הוּא קֶשֶׁה בְּחֻזֵּק
יָתֵר, וְזֶה נִקְרָא צַר"ה, מִשׁוּם
שֶׁמִּזֶּה יוֹצְאִים שְׁלוֹטוֹן לְהַשְׁרוֹת
דְּחָקִים וְלַעֲשׂוֹת צְרוּת לְאֲנָשִׁים.
וְהַסוּד שֶׁל שְׁלֹשֶׁת הַקָּשָׁרִים הַלְלוּ,
שֶׁפְּתוּב עֲבָרָה וְזַעַם וְצָרָה. אֵלוֹ
שְׁלֹשֶׁת קָשָׁרֵי הַיָּמִין.

שְׂרֵשֶׁה קָשָׁרִים שֶׁל שְׂמַאל,
כִּשְׂמַתְחַזְקִים כְּאֶחָד, אִז אוֹתוֹ
הַשְּׂמַאל נִקְרָא מִשְׁלַח"ת מְלֹאכִי
רְעִים, מִשׁוּם שֶׁמֵּהשְׂמַאל הַזֶּה
נִשְׁלַחִים לְמִטָּה וְנוֹטְלִים חֻזֵּק כָּל
אוֹתָם הַמְּלֹאכִים הָרְעִים, אוֹתָם
שִׂיּוּצָאִים מֵהַצֵּד שֶׁלְמִטָּה, כְּמוֹ
שְׂאֲמַרְנוּ, וְכָל זֶה מִתּוֹךְ הַדְרָגָה
הַשְּׂנִיָּה וְהַדְרָגָה הַשְּׁלִישִׁית.

וְאִי לָאו דְרֻכִּיב דָּא עַל דָּא, וְאַתְחַבֵּר דָּא בְּדָא,
לֹא יִכּוּלִין לְשֵׁלְטָאָה.

הָא חֲזִי, כִּד הוּא אָדָם בְּגַנְתָּא דְעֵדֶן,
לְאַשְׁתְּדִלָּא בְּפוּלְחָנָא דְמֵאֲרִיָּה. נַחַת הָאִי
סְמָא"ל, וְכָל (דף רמ"ד ע"א) אֵינּוּן דְרַגִּין דְבִיָּה,
וְהוּא רְכִיב עַל הַהוּא חוּיָא בִישָׂא, בְּגִין
לְאַסְטָאָה לוֹן. בְּגִין דְהַהוּא חוּיָא דְהוּא קָאִים
תַּחוּתֵיה, אִיהוּ עֲקִימָא לְאַסְטָאָה, בְּנֵי נִשָּׂא,
וּלְפַתּוֹת לוֹן. בְּגִין דְכְּתִיב, (מְשַׁלִּי ה) כִּי נִפְתַּת
תִּטְפְּנָה שְׁפַתֵי זָרָה וְחָלַק מִשְׁמֵן חֶפֶה. וְדָא
יְהִיב חֵילָא, וְדָא עֲבִיד אוּמְנוּתָא בְּעֵלְמָא, וְדָא
בְּלָא דָּא לֹא יִכּוּלִי לְשֵׁלְטָאָה.

בְּגִין כִּד, כִּד הוּא קִשְׂרָא דְאַמְצְעִיתָא,
אַתְחַבֵּר בְּנוֹקְבָא, כִּדִּין נַחְתֵי דִינִין, וְכָל
דְחָקִין לְעֵלְמָא וְכִד הָאִי אַתְתַּקֵּף דְלָא נְטִיל,
כִּלָּא אַתְבֵּר וְאַתְכַּפֵּיָא, דְלָא יִכּוּל לְשֵׁלְטָאָה.
וְעַל דָּא, כִּלָּא אַתְבֵּר וְאַתְכַּפֵּיָא, בְּרִזָּא דְקַרְבְּנִין
דְלַתְתָּא. וְסִלְקָא מָאן דְסִלְקָא, לְאַתְעַטְרָא
לְעִילָא, וְלֹא אַתְבָּרְכָא מַעֲמָקָא עֲלָאָה, דְנִהִיר
לְכָל אַנְפִּין.

קִשְׂרָא תְלִיתָאָה הָאִי אִיהוּ תְקִיפָא בְתַקִּיפּוֹ
יָתִיר, וְהָאִי אַקְרִי צַר"ה, בְּגִין דְמֵהָאִי
נַפְקִי שׁוּלְטָנוֹ, לְאַשְׂרָאָה דְחָקִין, וְלְמַעַבְד
עֲאֲקוֹ לְבְנֵי נִשָּׂא. וְרִזָּא דְתַלַּת קָשָׁרִין אֲלִין,
דְכְּתִיב, (תְּהִלִּים עח) עֲבָרָה וְזַעַם וְצָרָה. אֲלִין תְּלַת
קָשָׁרִין דִּימִינָא.

תְּלַת קָשָׁרִין דְשְׂמַאלָא, כִּד מִתְתַּקֵּפִי כְחֵדָא,
כִּדִּין הֵהִיא שְׂמַאלָא אַקְרִי, (תְּהִלִּים עח)
מִשְׁלַח"ת מְלֹאכִי רְעִים. בְּגִין דְמֵהָאִי
שְׂמַאלָא, אֲשַׁתְּדְרוּ לְתַתָּא, וְנְטִילֵי תוֹקְפָא, כִּלָּ
אֵינּוּן מְלֹאכִין בִּישִׁין, אֵינּוּן דְנַפְקִי מִסְטְרָא
דְלַתְתָּא, כִּדְקַאמְרִין. וְכָל דָּא מִגּוֹ דְרַגָּא תְנַיִנָּא
וְדְרַגָּא תְלִיתָאָה.

דְרָגָא רְבִיעָאָה, הַאי דְרָגָא קִיימָא, מְגוּ
 עֲקִימוּ דְרוּגְזָא, גְּזוּן אִשָּׁא. וְהַאי
 אֲקָרִי אֲמַצְעִיתָא. דְּאִיהוּ גּוּפָא, דְּקִיימָא בֵּין
 תְּרִין דְרוּעִין. הֵכָא אֵית לְהֵטָא, דְּמִלְהֵטָא
 בְּסוּמָקָא כְּוּרְדָּא. מְהֵכָא נְפָקִי תְקִיפוּ לְנַחְתָּא
 לְתַתָּא, לְאַתְקַפָּא לְאוּשְׁדָא דְמִין. בְּגִין דְּהַאי
 אִיהוּ דְּהֵיב רִשׁוּ וְשׁוּלְטָנָא לְתַתָּא, לְאַתְקַפָּא
 וְלְאוּשְׁדָא דְמִין. הַאי נְבִיעַ לְנוּקְבָא, וְדָא
 אֲצִטְרִיף לְדָא, כְּמָה דְּאֲצִטְרִיף גּוּפָא לְנַפְשָׁא,
 וְנַפְשָׁא לָא עֵבִיד אוּמְנוּתָא, אֱלָא בְּגוּפָא.
 וְעַל דָּא, כָּל חֵילָא, וְכָל תְּקִיפוּ, מְהֵכָא
 נְפִיק, לְאַתְקַפָּא, וְלְמַעְבַּד אוּמְנוּתָא בְּעֵלְמָא,
 לְאַבְרָשָׁא. כְּנוּקְבָא דְּמִקְבְּלָא מִן דְּכוּרָא תְדִיר.
 בְּכֵל דְּרָגָא וְדְרָגָא, וּבְכָל קִשְׂרָא וְקִשְׂרָא, אֵית
 כְּמָה מְמַנֵּן, וּכְמָה טְרִיקִי חֲבִילִין, דְּכִלְהוּ
 אַתְנַהֲגֵן בְּגִינְיֵיהוּ, וְכִלְהוּ דְּאַתְנַהֲגֵן בְּגִינְיֵיהוּ,
 כִּלְהוּ לְתַתָּא, דְּאִינוּן חֲיִילִין דִּי בְּנוּקְבָא, וְכִלְהוּ
 אֵית לוֹן דְּרָגָא יְדִיעָא לְעֵילָא לְאַתְנַהֲגָא בֵּיה.
 כְּמָה דְּאֵית לְסִטְרָא עֲלָאָה קְדִישָׁא, הֵיכְלִין
 יְדִיעָאן, לְגַבֵּי דְרָגִין עֲלָאִין, לְאַתְכַּפְּלָא
 אֵילִין בְּאֵילִין, הֵכִי נָמִי לְתַתָּא (ס"א בְּחֻשׁוּכָא)
 בְּהַפּוּכָא, בְּסִטְרָא אַחֲרָא, אֵית דְרָגִין, לְגַבֵּי
 אִינוּן הֵיכְלִין דְּנוּקְבָא, לְאַתְכַּפְּלָא אֵילִין בְּאֵילִין.
 בְּהַאי דְרָגָא, דְּאִיהוּ רְבִיעָאָה, קִיימָן דִּינִין
 בִּישִׁין, לְנַחְתָּא לְתַתָּא, וְלְאַתְמַסְרָא
 לְאִינוּן דְּעַבְדִּין דִּינָא בִּישָׁא תְקִיפָא. מְהֵכָא
 יְנָקִי תּוּקְפָא דִּילְהוּן, לְאַתְקַפָּא, וְלְאַשְׁלֵמָא
 הֵהוּא דִּינָא דְּעַבְדִּי. וּבְגִין כֵּן, כָּל הַגִּי
 דְרָגִין כִּלְלֵן בְּהוּ, כְּכָל אִינוּן הֵיכְלִין תַּתָּאִין,
 דְּלִסְטֵר נּוּקְבָא דְלְתַתָּא. זַכָּאָה חוּלְקִיהוּן
 דְּצַדִּיקֵינָא, דְּסֵטוּ אַרְחִייהוּ מְאוּרְחָא דָּא,
 וְאַזְלֵי בְּתַר דְּחִלְתָּא דְּקוּדְשָׁא כְרִיף הוּא,
 לְאַתְקַדְשָׁא בְּקוּדוּשָׁה דְּמְאַרְיֵהוּן, זַכָּאִין אִינוּן בְּעֵלְמָא דִּין, וּבְעֵלְמָא דְּאַתִּי.

הַדְרָגָה הַרְבִּיעִית, הִיא דְרָגָה
 שְׁעוֹמֶדֶת מִתּוֹף עִקְם הַרְגֹז, גֹּזֵן
 הָאֵשׁ. וְזוֹ נִקְרָאת אֲמַצֵּעַ, שֶׁהוּא
 גּוּף שְׁעוֹמֵד בֵּין שְׁתֵּי הַזְרוּעוֹת.
 כָּאֵן יֵשׁ לְהֵט שְׁלוֹהֵט בְּאֵדָם
 כְּשׁוֹשְׁנָה. מִכָּאֵן יוֹצְאִים תְּקֵף
 לְרֹדֵת לְמִטָּה, לְתַקֵּף וְלִשְׁפֹּף
 דְּמִים. מִשּׁוּם שֶׁזֶהוּ שְׁנוֹתֵן רְשׁוֹת
 וְשִׁלְטוֹן לְמִטָּה לְתַקֵּף וְלִשְׁפֹּף
 דְּמִים, זֶה נוֹכַח לְנִקְבָה, וְזֶה צְרִיף
 אֵת זֶה כְּמוֹ שֶׁהַגּוּף צְרִיף אֵת
 הַנֶּפֶשׁ, וְהַנֶּפֶשׁ אֵינָה עוֹשֶׂה אֲמָנוֹת
 אֱלָא בְּגוּף. וְעַל כֵּן כָּל הַכֹּחַ וְכָל
 הַתְּקֵף יוֹצְאִים מִכָּאֵן, לְהַתְּקִיף
 וְלַעֲשׂוֹת אֲמָנוֹת בְּעוֹלָם הַזֶּרַע,
 כְּנִקְבָה שֶׁמִּקְבֶּלֶת מִהַזְכָּר תְּמִיד.
 בְּכֵל דְרָגָה וְדְרָגָה וּבְכָל קִשְׂרָא
 וְקִשְׂרָא יֵשׁ כְּמָה מְמַנֵּן וְכְמָה גְּדוּדֵי
 מְחַבְּלִים, שֶׁכֹּלֵם מְנַהֲגִים
 בְּשִׁבְלֵם, וְכָל הַמְּנַהֲגִים בְּגִלְלֵם,
 כֹּלֵם לְמִטָּה, שֶׁהֵם חֵילוֹתֶיהָ שֶׁל
 הַנִּקְבָה, וְלְכֹלֵם יֵשׁ דְרָגָה יְדוּעָה
 לְמַעְלָה לְהִיּוֹת מְנַהֲגִים בָּה.
 כְּמוֹ שֵׁישׁ לְצַד הַעֲלִיּוֹן הַקָּדוֹשׁ
 הֵיכְלוֹת יְדוּעִים לְדְרָגוֹת עֲלִיוֹנוֹת
 לְהַכְּלִל אֵלֹה בְּאֵלוֹ - כֵּן גַּם לְמִטָּה
 (בְּחֻשׁוֹ) בְּהַפּוּךְ, בְּצַד הָאֲחֵר, יֵשׁ
 דְרָגוֹת לְאוֹתָם הֵיכְלוֹת הַנִּקְבָה
 לְהַכְּלִל אֵלֹה בְּאֵלוֹ.
 בְּדְרָגָה הַזֹּאת, שֶׁהִיא רְבִיעִית,
 עוֹמְדִים דִּינִים רַעִים לְרֹדֵת לְמִטָּה
 וְלְהַסְרָא לְאוֹתָם שְׁעוֹשִׂים דִּין רַע
 קָשָׁה. מִכָּאֵן יוֹנְקִים אֵת חֻזְקָם
 לְהַתְּקִיף וְלְהַשְׁלִים אוֹתוֹ הַדִּין
 שְׁעוֹשִׂים. וּמִשּׁוּם כֵּן, כָּל הַדְרָגוֹת
 הֵלְלוּ כְּלוּלִים בָּהֶם, בְּכָל אוֹתָם
 הֵיכְלוֹת הַתַּחְתּוֹנִים שֶׁלְצַד
 הַנִּקְבָה שֶׁלְמִטָּה. אֲשֶׁרֵי חֲלָקָם שֶׁל
 הַצַּדִּיקִים שְׁמֹטִים אֵת דְרָכָם
 מִהַדְרָף הַזֶּה וְהוֹלְכִים אַחַר יְרֵאת
 הַקָּדוֹשׁ בְּרוּף הוּא לְהַתְּקִדְשׁ
 בְּקִדְשׁ רַבּוּנָם. אֲשֶׁרֵיהֶם בְּעוֹלָם
 הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

דְּרָגָה חֲמִישָׁאָה. הַי דְּרָגָא אַתְּפְּלִיג לְתַרְיִן
דְּרָגִין (ס"א ספרי) יְמִינָא, וְשִׁמְאֵלָא. וְאַלְיִן
אַקְרוּן שׁוֹקִין, מִתְּדַבְּקִין לְאַבְאָשָׁא וְלַמְרִדָּה.
בְּגִין דְּהִכָּא תְּקִיפוּ דְרִדְפּוּ. דְּכָל מְרַעִין, וְכָל
בִּישׁוּן, דְרִדְפֵי בְתַרְיֵיהוּ דְחִיבֵינָא. וְכַד דִּינָא
(ס"א דְרָגָא) דָּא אַתְּקָרִיב, כְּדִין הֲרָצִים יִצְאוּ
דְחוּפִים. וְאַיְנוּן רָצִים אֵינּוּן לְתַתָּא, לְמַרְהֵט
לְאַבְאָשָׁא. וְכָל אֵינּוּן אַקְרוּן רוּדְפִים, וְעַל דָּא
כְּתִיב (איכה ד) קָלִים הָיוּ רוּדְפָנוּ מִנְּשָׂרֵי שָׁמַיִם.
שְׁמַיִם.

הַי דְּרָגָא אַתְּפְּלִיג לְתַרְיִן סְטְרִין, לִימִינָא
וְלִשְׁמַאלָא. תְּלַת קְשָׁרִין אֵינּוּן לִימִינָא.
וְתַלַּת קְשָׁרִין אֵינּוּן לִשְׁמַאלָא, וְאַלְיִן קְשָׁרִין,
וְאַיְנוּן קְשָׁרִין דְּקְאָמְרוּן, כְּלֵהוּ מִסְתַּפְּלִין
לְאַחוּרָא. בְּגִין דְּאַיְנוּן קְשָׁרִין עֲלָאִין (דְרָגָא ד"ב)
קְדִישִׁין, כְּלֵהוּ מִסְתַּפְּלִין לְגוּ פְּנִימָאֵי לְגוּפָא,
כְּמָה דָּאֵת אָמַר (מלכים א ז) וְכָל אַחוּרֵיהֶם בִּיתָה.
וְאַלְיִן כְּלֵהוּ מִסְתַּפְּלִין לְאַחוּרָא.

מַה בֵּין הָאֵי לְהָאֵי. אֶלָּא אֲלִין קְשָׁרִין, עֲלָאִין
קְדִישִׁין כְּלֵהוּ בְרָזָא דְאָדָם, וּבְגִין דְּכֵלָּא
אִיהוּ בְרָזָא דְאָדָם, כָּל אַחוּרֵיהֶם בִּיתָה כְּתִיב.
וְאַלְיִן קְשָׁרִין אַחְרָנִין דְּקְאָמְרוּן, אֵינּוּן קְשָׁרִין
דְּאַמְצְעֵיתָא, כְּלֵהוּ מִסְתַּפְּלִין לְאַחוּרָא, וְאַלְיִן
אֵינּוּן בְּרָזָא דְבַהֲמָה. וּבְגִין כֵּן כָּל אַחוּרֵיהֶם
לְאַחוּרָא. וְרָזָא דָּא כְּמָה דְּאוּקִימָנָא, (תהלים לו)
אָדָם וּבַהֲמָה תוֹשִׁיעַ יי'. דָּא בְּסִטְרָא דְאָדָם,
וְדָא בְּסִטְרָא דְבַהֲמָה. וְקָרְבָּנָא הָכִי סִלְקָא,
אָדָם וּבַהֲמָה.

קְשָׁרָא קְדַמָּאָה, בֵּיה קִימָא גְּוֹנָא דְחֲשׁוּכָא גו
עוּרְפָּלָא, (ס"א גו טהורא דְעוּרְפִּילָא) דְּצִמְחָה
בְּאַתְלֻטְיָא תַּחוּת אַבְנָא דְקִימָא עֲלֵיהּ, דְּלָא
צִמְחָה. וְהָאֵי קִימָא עֲלֵייהוּ דְזַכָּאֵי, דָּאִית בְּהוּ
זַכָּיִין, וְלָא אִית בְּהוּ זָכוּ דְאַבְהֵתָא לְאַתְתַּקְפָּא
בְּהוּ, וְלֹאֲגָנָא עֲלֵייהוּ.

דְּרָגָה חֲמִישִׁית. הַדְרָגָה הַזֹּאת
נִחְלָקֶת לְשֵׁנֵי דְרָגוֹת (צְדִיקִים), זְמִין
וְשִׁמְאֵל. וְאֵלוּ נִקְרְאִים שׁוֹקִים,
מְשִׁיגוֹת לְהַרְעֵ וְלְרַדְּפָה, מְשׁוּם
שְׂכָאן הַכַּח שֶׁל הַרְדִּיפָה שֶׁל כָּל
הַחֲלָאִים וְכָל הַרְעוֹת שְׂרוּדְפִים
אַחַר הַרְשָׁעִים, וְכִשְׁהֵדִין (הַדְרָגָה)
הַזֶּה מִתְקָרֵב, אֲזַי (אַסְתֵּר א) הַרְצִים
יִצְאוּ דְחוּפִים. וְאוֹתָם הַרְצִים הֵם
לְמַטָּה, לְרוּץ לְהַרְעֵ. וְכָל אֵלוּ
נִקְרְאִים רוּדְפִים, וְעַל זֶה כְּתוּב
(איכה ד) קָלִים הָיוּ רוּדְפֵינוּ מִנְּשָׂרֵי

שְׁמַיִם.
הַדְרָגָה הַזֹּאת נִחְלָקֶת לְשֵׁנֵי צְדִיקִים,
לְזִמִּין וְלִשְׁמַאל. שְׁלֹשָׁה קְשָׁרִים
הֵם לְזִמִּין, וְשְׁלֹשָׁה קְשָׁרִים הֵם
לִשְׁמַאל. וְהַקְשָׁרִים הַלְלוּ, וְאוֹתָם
הַקְשָׁרִים שְׂאֲמָרְנוּ, כָּלֵם
מִסְתַּפְּלִים לְאַחוּר, מְשׁוּם שְׂכָל
הַקְשָׁרִים הַעֲלִיּוֹנִים הַקְדוּשִׁים
מִסְתַּפְּלִים לְתוֹךְ הַפְּנִימִיִם לְגוּף,
כְּמוֹ שְׂנֵאֲמַר (מלכים א-ז) וְכָל
אַחוּרֵיהֶם בִּיתָה. וְאֵלוּ כָלֵם
מִסְתַּפְּלִים לְאַחוּר.

מַה בֵּין זֶה לְזֶה? אֶלָּא אֵלוּ
הַקְשָׁרִים הַעֲלִיּוֹנִים הַקְדוּשִׁים
כָּלֵם בְּסוּד שֶׁל אָדָם, וּמְשׁוּם
שֶׁהַכֹּל הוּא בְּסוּד שֶׁל אָדָם, כְּתוּב
כָּל אַחוּרֵיהֶם בִּיתָה. וְהַקְשָׁרִים
הַאֲחֵרִים הַלְלוּ שְׂאֲמָרְנוּ, אוֹתָם
קְשָׁרִים שֶׁל הָאֲמָצַע, כָּלֵם
מִסְתַּפְּלִים לְאַחוּר, וְאֵלוּ הֵם בְּסוּד
שֶׁל בַּהֲמָה. וּמְשׁוּם כֵּן כָּל
אַחוּרֵיהֶם לְאַחוּר. וְהַסּוּד הַזֶּה כְּמוֹ
שְׂבָאֲרָנוּ - (תהלים לו) אָדָם וּבַהֲמָה
תוֹשִׁיעַ ה'. זֶה בְּצַד שֶׁל אָדָם, וְזֶה
בְּצַד שֶׁל הַבַּהֲמָה. וְכֵן הַקְרָבָן
עוֹלָה - אָדָם וּבַהֲמָה.

הַקְשָׁר הַרְאוּשׁוֹן, בּוּ עוֹמֵד גִּזְוֵן שֶׁל
חֲשִׁכָה בְּתוֹךְ עֲרַפֵּל (בְּתוֹךְ טַהַר הָעֲרַפֵּל)
שְׂצוּמַח בְּקִלְלָה תַּחַת הָאֲבָן
שְׂעוּמֶדֶת עֲלָיו, שְׁלֹא צוּמַח. וְזֶה
עוֹמֵד עַל הַזַּכָּאִים שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם
זְכוּת, וְאֵין לָהֶם זְכוּת אַבּוֹת
לְהַחְזִיק בָּהּ וּלְהַגִּן עֲלֵיהֶם.

וּקְשָׁרִים אַחֲרֵיהֶם וְרֹדְפִים אַחַר
הַרְשָׁעִים שֶׁהָטוּ אֶת דְּרָכָם מִקֶּדֶם
לְכוּ, וְרֹדְפִים אַחֲרֵיהֶם, וְכָל אוֹתָם
שֶׁרָשָׁם נִרְאָה בָּהֶם לִהְיוֹת מְכָרִים.
מִשׁוּם שֶׁכָּל אֵלּוּ שְׂרָאוּיִים
לְהַעֲנֹשׁ, מִלֵּאֲוָה אַחַד שְׁלִיחַ קְדוֹשׁ,
שֶׁמִּצַּד הַגְּבוּרָה, יוֹרֵד וְרוֹשֵׁם בָּהֶם
רָשָׁם, וְאוֹתוֹ הַרְשָׁם מִכֹּר לְמַעַלָּה
לְכָל אוֹתָם בְּעֵלֵי הַדִּין. וּכְשֵׁאוֹתוֹ
רָשָׁם מִכֹּר לָהֶם - מִי שְׂרָאוֹי
לְחִלָּאִים, מְלָקִים אוֹתוֹ בְּחִלָּאִים.
מִי שְׂרָאוֹי לְמִכְאוּבִים וְלִשְׂאָר
הַעֲנָשִׁים, הַכֹּל רוֹאִים בְּאוֹתוֹ
הַרְשָׁם.

וּמִשׁוּם כִּי כָּל אוֹתָם הַקְּשָׁרִים
עוֹמְדִים לְאַחֹר, וּבוֹעֲטִים בְּאוֹתָם
שְׁבוּעֲטִים בְּרַבּוֹנָם וּבְכָל אוֹתָם
הַרְאוּיִים לְבַעֵט בָּהֶם, פָּרַט
לְצַדִּיקִים וְחַסִּידִים וְשִׁישׁ לָהֶם
זְכוּת אֲבוֹת שְׂרֹדְפִים אַחֲרֵיהֶם
חִלָּאִים, שְׁאֵלָה אֵין שׁוֹלְטִים בָּהֶם
וְלֹא בָאִים לָהֶם חִלָּאִים מִהַצַּד
הַזֶּה.

וְאִם תֹּאמַר, מֵאִיָּה מְקוֹם בָּאִים
לָהֶם חִלָּאִים? בֹּא וְרֵא, כְּתוּב
(ישעיהו נג) וְה' חָפֵץ דְּכָאוֹ הַחֲלִי. וְה'
חָפֵץ דְּכָאוֹ, רוֹצֵה לְהַכּוֹת אוֹתוֹ
וְלַתֵּת לוֹ חִלָּאִים כְּדֵי לְזַכּוֹתָם
לְעוֹלָם הַבָּא, וְלֹא מִצַּד הָאֲחֵר,
וְאֵלָה נִקְרָאִים יְסוּרִים שֶׁל אַחֲבָה,
וְהַכֹּל בְּמִשְׁקַל אַחַד שֶׁל הַקֹּדֶשׁ
עוֹלָה.

הַדְּרָגָה הַשְּׁשִׁית, זֹו נִקְרָאת עֲרֵלָה.
וְזוֹ וְכָל אוֹתָן הַדְּרָגוֹת הַפְּתוּחוֹנוֹת
לְמִטָּה, פְּלֵן נִקְרָאוֹת עֲרֵלָה, כִּי
יוֹנְקוֹת מִהַצַּד הַזֶּה. וְזֶה תוֹךְ סוּד
שֶׁל נַח"ש בְּרַח"ש (ישעיהו כו), וְזֶה מִיִּנֵּק
אֶת אוֹתוֹ נַח"ש עֲקֻלְתוֹ"ן (שם). וְכָל
הַדְּרָגוֹת הָאֲחֵרוֹת שְׁנֵאוֹתוֹת בְּצַד
הַזֶּה נִקְרָאוֹת בְּסוּר שֶׁל עֲרֵלָה,
וְהַכֹּל בְּסוּד אַחַד הוֹלְכִים.

וְכֹא רֵא, עַל זֶה כָּל אוֹתָם
הָאֵילָנוֹת שְׁנִנְטְעוּ בְּאַרְץ טְרָם
הַשְּׂרִישׁוֹ, שׁוֹרָה עֲלֵיהֶם רוּחַ שֶׁל

וּקְשָׁרִין אַחֲרָיִן, רִדְפֵי בְּתֵר חֲזִיבְיָא דְסָטוּ
אַרְחִייהוּ מִקְדַּמַּת דְנָא, וְרִדְפֵי
אַבְתְּרִייהוּ, וְכָל אֵינוֹן דְרָשִׁימוּ אֶתְחִזִּי בְּהוּ
לְאַשְׁתְּמוּדְעָא. בְּגִין דְכָל אֵינוֹן דְאֶתְחִזּוּן
לְאַתְעֲנָשָׂא, חַד מִלְּאַכָּא, שְׁלִיחָא קְדִישָׂא, דִּי
מִסְטָרָא דְגְבוּרָה, נַחֲתִית וְרָשִׁים בְּהוּ רְשִׁימָא,
וְהָהוּא רְשִׁימָא אֶשְׁתְּמוּדְעָא לְעֵילָא, לְגַבֵּי כָל
אֵינוֹן מְאֲרִיהוֹן דְדִינָא. וְכֵד הָהוּא רְשִׁימָא
אֶשְׁתְּמוּדַע לְגַבֵּייהוּ, מָאן דְאֶתְחִזִּי לְמַרְעִין,
אַלְקֵי לִיה בְּמַרְעִין. מָאן דְאֶתְחִזִּי לְמִכְאוּבִין,
וְלִשְׂאָר עוֹנָשִׁין, כְּלָא חֲמָאן בְּהָהוּא רְשִׁימוּ.

וּבְגִין דָּא, אֵינוֹן קְשָׁרִין פְּלָהוּ קִיִּימוּ לְאַחֹרָא,
וּבְעֵטִי בְּאֵינוֹן דְבְּעֵטִי בְּמְאֲרִיהוֹן, וּבְכָל
אֵינוֹן דְאֶתְחִזּוּן לְבַעֵטָא בְּהוּ. בַּר צַדִּיקִי וְחַסִּידִי
וְאִית לוֹן זְכוּ וְאַבְהֹן, דְמַרְעִין רִדְפִין
אַבְתְּרִייהוּ, דְאֵלִין לָא שְׁלִטִי בְּהוּ, וְלֹא אֶתִי לוֹן
מַרְעִין מִסְטָרָא דָּא.

וְאִי תִימָא, מָאן אֶתֵר אֶתִי לוֹן מַרְעִין. תָּא חֲזִי
כְּתִיב, (ישעיה נג) וַיְי' חָפֵץ דְּכָאוֹ הַחֲלִי. וַיְי'
חָפֵץ, דְּכָאוֹ, אֶתְרַעִי לְמַחָאָה לִיה, וְלְמִיָּהֵב
לִיה מַרְעִין, בְּגִין לְזַכָּאָה לוֹן לְעֵלְמָא דְאֶתִי,
וְלֹא מִסְטָרָא אַחֲרָא, וְאֵלִין אַקְרוּן יְסוּרִין
דְאַחֲבָה, וְכָלָא בְּחַד מִתְקֵלָא דְקוּדְשָׁא סְלָקָא.
דְרָגָא שְׁתִּיתָאָה. הָאִי אַקְרִי עֲרֵלָה. וְדָא, וְכָל
אֵינוֹן דְרָגִין תְּתַאֲיִן, לְתַתָּא, פְּלָהוּ
אַקְרוּן עֲרֵלָה, בְּגִין דִּינְקִי מִסְטָרָא דָּא. וְהָאִי
אִיהוּ גוֹ רִזָּא דְנַח"ש בְּרַח"ש. וְהָאִי יְנִיק, לְהָהוּא
נַח"ש עֲקֻלְתוֹ"ן. וְכָלָהוּ דְרָגִין אַחֲרָיִן,
דְאַתְאַחֲדָן בְּהָאִי סְטָרָא, אַקְרוּן גּוֹיְהַרְקִי
דְעֲרֵלָה. וְכָלָא בְּרִזָּא חֲדָא קָא אֲזֵלִי.

וְתָא חֲזִי, עַל דָּא, כָּל אֵינוֹן אֵילָנִין דְאֶתְנַטְעוּ
בְּאַרְעָא, עַד לָא אֶשְׁתְּרָשׁוּ, שְׂרִיא עֲלֵייהוּ
רוּחָא מִסְטָרָא דְהָאִי עֲרֵלָה, וְעַל דָּא כְּתִיב,

הַעֲרֵלָה הַזֶּה, וְעַל זֶה כְּתוּב, (ויקרא ט) וְעֲרַלְתֶּם עֲרַלְתּוֹ אֶת פְּרִיֹ שְׁלֹשׁ שָׁנִים יִהְיֶה לָכֶם עֲרָלִים לֹא יֵאכֹל. מְשׁוּם שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, חִבִּיבוֹתֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל תְּמִיד אֵלָיו, וְהַרְחִיק אוֹתָם מִכָּל הַדְּרָכִים הָרְעוּת וְצַדִּיקִים הָרָעִים וְהַטְּמָאִים לְהַדְּבִק בְּצַד הַקְּדוּשָׁה. אֲשֶׁרֵיהֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה וְאֲשֶׁרֵיהֶם בְּעוֹלָם הַבָּא.

הַיְבֻלּוֹת מַסְטְרָא דְקְדוּשָׁה אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הֲרִי שְׁנֵינוּ בְּאוֹתָם הַהִיכָלוֹת, שֶׁהֵם עוֹמְדִים לְסִדּוֹר אֶת סִדּוּר שְׂבָחוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, בֵּין סִדּוּר הָעוֹמֵד בְּדָבָר, בֵּין סִדּוּר הָעוֹמֵד בְּרִצּוֹן. מְשׁוּם שֶׁיֵּשׁ סִדּוּר הָעוֹמֵד בְּדָבָר, וְיֵשׁ סִדּוּר הָעוֹמֵד בְּרִצּוֹן וְכוּנַת הַלֵּב, לְדַעַת וּלְהַסְתַּפֵּל, כְּדִי לְהַסְתַּפֵּל לְמַעְלָה לְמַעְלָה עַד אֵין סוּף, שֶׁשֵּׁם נִתְקַעֵים כָּל הַרְצוֹנוֹת וְהַמְחָשׁוֹת וְלֹא עוֹמְדִים בְּדָבָר כָּלָל. אֵלָּא כְּמוֹ שֶׁהוּא נֹסֵת, כִּף כָּל דְּבָרָיו בְּסֵתֵר.

בֹּא וְרֵא, זֶה שְׁאֲמַרְנוּ בְּכָל אוֹתָם הַהִיכָלוֹת (תְּלִיזִים), כָּל אוֹתָם הַסִּדּוּרִים הֵם בְּכָלֵל אֶחָד, כְּדִי לְהַכְלִיל תַּחְתּוֹנִים בְּעֲלִיּוֹנִים.

אֲבָל בֹּא וְרֵא, כְּשֶׁסִּדֵּר מִשֶּׁה תְּפִלָּתוֹ בְּשִׁבְלֵי יִשְׂרָאֵל, הוּא הָאָרִיף בְּתַפְלָה הַזֶּה, מְשׁוּם שֶׁזוֹ תְּפִלָּה שְׁעוֹמֶדֶת לְמַעְלָה. וְכִשְׁסִדֵּר תְּפִלָּתוֹ בְּקִצְרָה עַל אַחֲתוֹ, הוּא לֹא הָאָרִיף בֵּה, מְשׁוּם שְׁעוֹמֶדֶת לְמַטָּה, שְׁפָתוֹב (בְּמִדְבָר יב) אֵל נָא רִפָּא נָא לֵה. וְלֹא הָאָרִיף יוֹתֵר, כִּי הוּא בְּעַל הַבַּיִת וְצוּנָה אֶת בֵּיתוֹ כְּרֵאוּי, וּמְשׁוּם כִּף לֹא הָאָרִיף יוֹתֵר בְּבִקְשָׁתוֹ. (וְעַל זֶה כָּלָם) וְכָל הַסִּדּוּרִים לְהַשְׁרֹת שְׂכִינָה בְּעוֹלָם, כְּמוֹ שְׁבִאֲרֵנוּ בְּכָל אוֹתָם (שָׂאֵר) הַהִיכָלוֹת שְׁאֲמַרְנוּ.

רַבִּי שְׁמַעוֹן קָם וְאָמַר, אֲשֶׁרִי חִלַּקְךָ אָדָם הָרֵאשׁוֹן, נִבְחָר מִכָּל

(ויקרא ט) וְעֲרַלְתֶּם עֲרַלְתּוֹ אֶת פְּרִיֹ שְׁלֹשׁ שָׁנִים יִהְיֶה לָכֶם עֲרָלִים לֹא יֵאכֹל. בְּגִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, חִבִּיבוֹתָא דְיִשְׂרָאֵל תְּדִיר לְגַבִּיּה, וְרַחֲמֵי לֹוֹן, מִכָּל אוֹרְחֵין בִּישׁוּן, וְסִטְרֵין בִּישׁוּן וּמְסֻאֲבִין, לְאַתְדַּבְּקָא בְּסִטְרָא דְקְדוּשָׁה. זְכָאִין אֵינוֹן בְּהַאי עֲלָמָא וְזְכָאִין אֵינוֹן בְּעֲלָמָא דְאַתִּי.

הַיְבֻלּוֹת מַסְטְרָא דְקְדוּשָׁה

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הָא תְּנִינָן בְּאֵינוֹן הַיְכָלִין, דְּאֵינוֹן קְיִימִין, לְסִדְרָא סִדּוּרָא דְשְׂבָחָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בֵּין סִדּוּרָא דְקְיִימָא בְּמַלְהָ בֵּין סִדּוּרָא דְקְיִימָא בְּרַעוּתָא. בְּגִין דְּאַתִּי סִדּוּרָא דְקְיִימָא בְּמַלְהָ, וְאַתִּי סִדּוּרָא דְקְיִימָא בְּרַעוּתָא וְכוּוּנָה דְלִבָּא, לְמַנְדַּע וּלְאַסְתַּפְּלָא, בְּגִין לְאַסְתַּפְּלָא לְעִילָא לְעִילָא עַד אֵין סוּף, דְתַמָּן תְּקִיעוּ דְכָל רַעוּתֵין וּמְחָשְׁבֵין, וְלֹא קְיִימִין בְּמַלְהָ כָּלָל, אֵלָּא כְּמָה דְאַיְהוּ סְתִים, הַכִּי כָּל מְלוּי בְּסֵתִימוּ.

הָא חֲזִי הַאי דְאַמְרָן בְּאֵינוֹן הַיְכָלִין כְּלָהוּ (נ"א תְּלִיזִין), כָּל אֵינוֹן סִדּוּרֵין אֵינוֹן כְּלָלָא חֲדָא, בְּגִין לְאַתְפְּלָא תַתָּאי בְּעֲלָאי.

אֲבָל תָּא חֲזִי, מִשֶּׁה כַּד סִדֵּר צְלוּתִיה בְּגִינִיהוֹן דְיִשְׂרָאֵל, אָרִיף בְּהַאי צְלוּתָא, בְּגִין דְאַיְהִי צְלוּתָא דְקְיִימָא לְעִילָא. וְכַד סִדֵּר צְלוּתִיה בְּקִצְרֵיהּ דְאַחְתִּיהָ, לֹא אָרִיף בֵּה, בְּגִין דְקְיִימָא לְתַתָּא. דְכְּתִיב, (בְּמִדְבָר יב) אֵל נָא רִפָּא נָא לֵה, וְלֹא אָרִיף יוֹתֵר, בְּגִין דְאַיְהוּ מְאִרֵי דְבֵיתָא, וּפְקִיד בֵּיתִיהּ בְּדָקָא חֲזִי, (ד' רמ"ה ע"א) וּבְגִין כִּף לֹא אָרִיף יוֹתֵר בְּבַעוּתִיהּ. (נ"א וְעַל דָּא כּוּלְהוּ) וְכְלָהוּ סִדּוּרֵין, לְאַשְׁרָאָה שְׂכִינְתָא בְּעֲלָמָא, כְּמָה דְאוּקְיָמָנָא בְּכָל אֵינוֹן (שָׂאֵר) הַיְכָלִין דְקֶאֱמַרְן.

רַבִּי שְׁמַעוֹן קָם וְאָמַר, זְכָאֵה חוּלְקָא דִילָךְ אָדָם קְדַמָּה, בְּרִירָא דְכָל נִבְרָאִין, דְקְיִימִין בְּעֲלָמָא, דְרַבִּי לָךְ קְדַשָׁא בְּרִיךְ הוּא

הנבָרָאִים שְׁעוּמְדִים בְּעוֹלָם, שְׁהַגְדִּיל אוֹתָךְ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַפֶּל וְהַכְּנִיס אוֹתָךְ לְגַן עֵדֶן, וְתִקֵּן לָךְ שְׁבַע חֲפוֹת שֵׁם לְהַשְׁתַּעֲשַׁע בְּעִנְיָן שֶׁל הַנְּעָם הָעֲלִיּוֹן, כְּמוֹ שְׁנֶאֱמַר (תהלים כז) לַחֲזוֹת בְּנֵעַם ה' וּלְבַקֵּר בְּהִיכְלוֹ. לַחֲזוֹת בְּנֵעַם ה' - לְמַעַלָּה. וּלְבַקֵּר בְּהִיכְלוֹ - לְמַטָּה. לַחֲזוֹת בְּנֵעַם ה', בְּאוֹתָם שְׁבַעַת הַרְקִיעִים לְמַעַלָּה. וּלְבַקֵּר בְּהִיכְלוֹ, בְּאוֹתָם שְׁבַעַת הַרְקִיעִים שְׁלֹמֶטָה, וְאַלֶּה עוֹמְדִים אֵלֶּה כְּנֶגֶד אֵלֶּה.

וּבְכֹלֶם עֲמַדָּת בְּגֵן עֵדֶן. אוֹתָן שְׁבַע הַחֲפוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת הַקְדוֹשׁוֹת עוֹמְדוֹת עֲלֵיךְ לְמַעַלָּה לְהַתְּעַטֵּר בָּהֶן, וְאוֹתָן שְׁבַע תַּחְתּוֹנוֹת עֲמַדָּת בָּהֶן לְהַשְׁתַּעֲשַׁע בָּהֶן, וּבְכֹלֶן הַשְּׁלִים אוֹתָךְ אֲדוֹנָךְ לְהִיּוֹת שְׁלֵם בְּכֹל.

עַד שְׁנַדְּחוּ רִגְלֵיךְ אַחַר עֲצַת אוֹתוֹ נִחַשׁ הָרַע, וְגִרְשַׁת מִגֵּן עֵדֶן, וְגִרְמַת לָךְ מוֹת וְלֹכַל הָעוֹלָם, מִשּׁוֹם שֶׁעֲזַבְתָּ אֶת הָעֵדוּנִים הֵלְלוּ שְׁלֹמֶעַלָּה וְלִמְטָה, וְנִמְשַׁכְתָּ אַחַר אוֹתָן תְּשׁוּקוֹת טְמְאוֹת שְׁנִקְרְאוֹת רֹאשׁ פְּתָנִים, שֶׁהַגּוֹף מוֹשֵׁף בָּהֶן וְלֹא הָרוּחַ, כְּמוֹ שְׁנֶאֱמַר (דברים לב) וְרֹאשׁ פְּתָנִים אֲכֹזֵר. וְכַתּוּב עֲנָבֵי רוּשׁ. עַד שֶׁבֵּא אֲבָרְהָם הַחֲסִיד וְהַתְּחִיל לְתַקֵּן עוֹלָם, וְנִכְנַס לְתוֹךְ הָאֲמוּנָה הַקְדוֹשָׁה וְתִקֵּן לְמַעַלָּה וְלִמְטָה בְּאוֹתָם רְקִיעִים עֲלִיּוֹנִים וּבְאוֹתָם רְקִיעִים תַּחְתּוֹנִים.

אוֹתָם הַתַּחְתּוֹנִים הֵם הַיְכָלוֹת לְאוֹתָם רְקִיעִים עֲלִיּוֹנִים לְהֶאֱחֹז זֶה בְּזֶה וּלְהַקְשֵׁר זֶה בְּזֶה, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ בְּאוֹתָם הַיְכָלוֹת שְׁאֲמַרְנוּ. וְאֵף עַל גַּב שֶׁבְּאַרְנוּ שֵׁם בְּתוֹךְ הַכֶּלֶל, כִּי אֵין יֵשׁ לָנוּ לְפָרֵט דְּבָרִים וְלְתַקֵּן אֶת הַיְחִיד כְּרֹאוּי, כְּדִי שֶׁלֹּא יִטְעוּ הַחֲבָרִים, וְיִלְכוּ כִּי יִשְׂרִים דְּרָכֵי ה' וְצַדִּיקִים יִגְוּ. (הושע יד)

עַל פֶּלֶא, וְאַעִּיל לָךְ בְּגִנְתָּא דְּעֵדֶן, וְאַתְקִין לָךְ שְׁבַעַת חוֹפּוֹת בֵּיהַ, לְאַשְׁתַּעֲשַׁע בְּעוֹנוֹגָא דְּנֵעַם עֲלָאָה, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (תהלים כז) לַחֲזוֹת בְּנֵעַם יי' וּלְבַקֵּר בְּהִיכְלוֹ. לַחֲזוֹת בְּנֵעַם יי' לְעִילָא. וּלְבַקֵּר בְּהִיכְלוֹ לְתַמָּא. לַחֲזוֹת בְּנֵעַם יי', בְּאַיְנוֹן שְׁבַעַת רְקִיעִין לְעִילָא, וּלְבַקֵּר בְּהִיכְלוֹ בְּאַיְנוֹן שְׁבַעַת רְקִיעִין דְּלְתַמָּא, וְאַלִּין קִיַּיְמִין אֵלִין לְקַבֵּל אֵלִין.

וּבְכֹלָהוּ קָמַת בְּגִנְתָּא דְּעֵדֶן. אֵינּוֹן שְׁבַעַת חוֹפּוֹת עֲלָאִין קְדִישִׁין, קִיַּיְמוּ עֲלֵךְ לְעִילָא, לְאַתְעַטְרָא בְּהוּ. וְאַיְנוֹן שְׁבַעַת תַּתְּאִין, קָמַת בְּהוּ לְאַשְׁתַּעֲשַׁע בְּהוּ, וּבְכֹלָהוּ אֲשֵׁלִים לָךְ מְאַרְךָ, לְמַהוּי שְׁלִים בְּכֹלָא.

עַד דְּאַתְדַּחוּ רִגְלֵךְ, בְּתַר עֵיטָא דְּהָהוּא חוּיָא בִישָׂא, וְאַתְתַּרְכַּת מִגִּנְתָּא דְּעֵדֶן, וְגִרְמַת מוֹתָא לָךְ, וְלֹכַל עֲלָמָא, בְּגִין דְּשִׁבְקַת אֵלִין עֵדוּנִין דְּלְעִילָא וְתַמָּא, וְאַתְמַשְׁכַּת בְּתַר אֵינּוֹן פְּסוּפִין מְסֻאָבִין, דְּאַקְרוּן (איוב כ) רֹאשׁ פְּתָנִים, דְּגוּפָא מְשִׁיף בְּהוּ, וְלֹא רוּחָא. כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר, (דברים לב) וְרֹאשׁ פְּתָנִים אֲכֹזֵר. וְכַתִּיב עֲנָבֵימוּ עֲנָבֵי רֹאשׁ. עַד דְּאַתָּא אֲבָרְהָם חֲסִידָא, וְשָׂאֲרֵי לְאַתְקִנָּא עֲלָמָא, וְעָאֵל גּוֹ מְהִימְנוּתָא קְדִישָׂא, וְאַתְקֵן לְעִילָא וְתַמָּא, בְּאַיְנוֹן רְקִיעִין עֲלָאִין, וּבְאַיְנוֹן רְקִיעִין תַּתְּאִין.

אֵינּוֹן תַּתְּאִין, הַיְכָלִין לְאַיְנוֹן רְקִיעִין עֲלָאִין, לְאַתְאַחַדָּא דָּא בְּדָא, וְלְאַתְקַשְׂרָא דָּא בְּדָא, כְּמָה דְּאוּקִימְנָא בְּאַיְנוֹן הַיְכָלִין דְּקְאָמְרֵן. וְאַף עַל גַּב דְּאוּקִימְנָא הֵתֵם גּוֹ פֶּלֶא, הֵכָא אֵינּוֹן לְפָרֵטָא מְלִין, וְלְאַתְקִנָּא לְיַחְוּדָא כְּדָקָא יְאוּת, בְּגִין דְּלֹא יִטְעוּן חֲבָרִיַּיָּא, וְיַהֲכוּן בְּאַרְחַ מִישְׁר, כְּמָה דְּכַתִּיב (הושע יד) כִּי יִשְׂרִים דְּרָכֵי יי' וְצַדִּיקִים יִלְכוּ בָּם יִגְוּ.

בְּדִרְךָ יִשְׂרָה, כְּפַתּוּב (הושע יד)

(היכל לבנת הספיר יסוד ועטרה)

היבֵּלָא קְדַמָּאָה. שִׁירוּתָא גּוּ מְהִימְנוּתָא, וְהָאִי אִיהוּ שִׁירוּתָא לְרִזָּא דְמְהִימְנוּתָא, וּבְדַרְגִין דְּחִיזוּ דְמְהִימְנוּתָא. נְבִיאֵי קְשׁוּט, הוּוּ חֲמָאן מְגוּ דָּא אֶסְפְּקִלְרִיָּא דְאִינְהּ מְאִירָה, וּבְגִין דְּהָאִי אִיהוּ שִׁירוּתָא דְמְהִימְנוּתָא, כְּתִיב (הושע א) תְּחַלֵּת דְּפֶר יִי בְּהוֹשַׁע. דְּחֲמָא מְגוּ דְרָגָא דָּא, דְּאִיהוּ שִׁירוּתָא דְכָל דְרָגִין לְסִלְקָא לְעֵילָא, וְסוּפָא דְכָל דְרָגִין לְנַחֲתָא לְתַתָּא.

וּבְגִין דְּהוֹשַׁע חֲמָא מְגוּ שִׁירוּתָא דָּא, סוּפָא דְכָל דְרָגִין, אֶצְטְרִיף לְנִטְלָא הָאִי אֵשֶׁת זְנוּנִים, בְּגִין דִּישְׂרָאֵל אֲתַאחְדוּן וְאֲתַמְשְׁכוּ מִתְמָן לְתַתָּא, לְגַבֵּי הַהוּא אֲתֵר דְּאֶקְרִי אֵשֶׁת זְנוּנִים, בְּגִין דְּשִׁבְקוּ, וְלֹא אֲתַדְּבִקוּ בְּהָאִי אֵשֶׁת חֵיל. וְחֲמָא מִתְמָן כָּל אֵינּוֹן הֵיכְלִין דְּאֵינּוֹן בְּסִטְרָא מְסֻאָבָא. (דְּאִית לִיה).

הֵיכְלִין דְּמְסֻאָבָא, כְּלָהוּ מְסֻאָבִין לְמֵאֵן דְּאֲתַדְּבִק בְּהוּן, וְעַל דָּא כְּתִיב, קַח לָךְ אֵשֶׁת זְנוּנִים וּגּוֹ'. וְכִי נְבִיאָה דְקְשׁוּט אֶצְטְרִיף לְדָא. אֵלָא, בְּגִין דְּאָסִיר לִיה לְבַר נֶשׁ לְאֶעֱלֵא בְּאֵינּוֹן הֵיכְלִין, בְּגִין דְּלֹא יִתְמַשֵּׁף אֲבִתְרִיָּהּ, כְּגוֹוְנָא דְעֵבֵד נַח, דְּכְתִיב, (בראשית ט) וַיִּשֶׁת מִן הַיַּיִן וַיִּשְׁכַּר וַיִּתְגַּל.

וְהוֹשַׁע דְּחֵיל לְאֶסְתְּפִלָּא בְּאֵינּוֹן הֵיכְלִין דְּאֶסְתְּאָבוּ בְּהוּ יִשְׂרָאֵל וְאֲתַדְּבִקוּ, דְּלֹא יִתְמַשֵּׁף אֲבִתְרִיָּהּ, כְּמָה דְכְתִיב בְּנַח וַיִּשֶׁת מִן הַיַּיִן וַיִּשְׁכַּר וַיִּתְגַּל. עַד דְּאָמַר לִיה, קַח לָךְ אֵשֶׁת זְנוּנִים וּלְדֵי זְנוּנִים. וְכְתִיב וַיִּלְךָ וַיִּקַּח אֶת גַּמְר בַּת דְּבָלָיִם. לְדַעַת בְּמָה בְּדָבְרוּ וְנִטְמְאוּ וְעִזְבוּ אֶת סוּד הָאֶמּוֹנָה, בְּשִׁבִיל אֵל נִכְר. וְעַל זֶה רָאָה מִתּוֹף הַהֵיכָל הַזֶּה, רֵאשִׁית כָּל הַדְּרָגוֹת.

הֵיכְלִין הַזֶּה רֵאשִׁית שֶׁל הַכֹּל שִׁירוּתָא דְכָל דְרָגִין.

(היכל לבנת הספיר יסוד ועטרה)
הֵיבֵּלָא קְדַמָּאֵן - רֵאשִׁית תּוֹף הָאֶמּוֹנָה, וְזוּהִי רֵאשִׁית לְסוּד הָאֶמּוֹנָה, וּבְדַרְגוֹת שֶׁל מְרָאָה הָאֶמּוֹנָה. נְבִיאֵי הָאָמֶת הָיוּ רוֹאִים מִתּוֹף הָאֶסְפְּקִלְרִיָּה הַזֶּה שְׂאִינְהּ מְאִירָה, וּמְשׁוּם שְׁזוּהִי רֵאשִׁית הָאֶמּוֹנָה, כְּתוּב (שם א) תְּחַלֵּת דְּפֶר ה' בְּהוֹשַׁע. שְׂרָאָה מִתּוֹף דְרָגָה זו, שְׂהִיא רֵאשִׁית כָּל הַדְּרָגוֹת לְעֵלוֹת לְמַעְלָה, וְסוּף כָּל הַדְּרָגוֹת לְרֵדֶת לְמַטָּה.

וּמְשׁוּם שְׁהוֹשַׁע רָאָה מִתּוֹף הָרֵאשִׁית הַזֹּאת, סוּף כָּל הַדְּרָגוֹת, הֶצְטְרַף לְטַל אֶת אֵשֶׁת הַזְנוּנִים הַזֹּאת, מְשׁוּם שִׁישְׂרָאֵל נֶאֱחָזוּ וְנִמְשְׁכוּ מִשֶּׁם לְמַטָּה לְאוֹתוֹ מְקוֹם שְׁנִקְרָא אֵשֶׁת זְנוּנִים, מְשׁוּם שְׁעִזְבוּ וְלֹא נִדְּבְקוּ בְּאֵשֶׁת חֵיל הַזֶּה, וְרָאָה מִשֶּׁם כָּל אוֹתָם הֵיכְלוֹת שְׁהֵם בְּצַד הַטְּמָאָה (שִׁישׁ לו).

הֵיכְלוֹת הַטְּמָאָה, כָּלֵם טְמָאִים לְמִי שְׁנִדְּבִק בָּהֶם, וְעַל זֶה כְּתוּב, קַח לָךְ אֵשֶׁת זְנוּנִים וּגּוֹ'. וְכִי נְבִיאָה אָמַת צְרִיף אֶת זֶה? אֵלָא מְשׁוּם שְׂאִסוּר לוֹ לְאָדָם לְהַכְנִס לְאוֹתָם הֵיכְלוֹת, כְּדִי שְׁלֵא יִמְשֵׁף אַחֲרֵיהֶם כְּמוֹ שְׁעָשָׂה נַח, שְׁכְּתוּב (בראשית ט) וַיִּשֶׁת מִן הַיַּיִן וַיִּשְׁכַּר וַיִּתְגַּל.

וְהוֹשַׁע פָּחַד לְהִסְתַּכֵּל בְּאוֹתָם הֵיכְלוֹת שְׁנִטְמְאוּ בָּהֶם יִשְׂרָאֵל וְנִדְּבִקוּ, שְׁלֵא יִמְשֵׁף אַחֲרֵיהֶם, כְּמוֹ שְׁכְּתוּב בְּנַח, וַיִּשֶׁת מִן הַיַּיִן וַיִּשְׁכַּר וַיִּתְגַּל. עַד שְׂאָמַר לוֹ, קַח לָךְ אֵשֶׁת זְנוּנִים וּלְדֵי זְנוּנִים. וְכְּתוּב וַיִּלְךָ וַיִּקַּח אֶת גַּמְר בַּת דְּבָלָיִם. לְדַעַת בְּמָה נִדְּבְקוּ וְנִטְמְאוּ וְעִזְבוּ אֶת סוּד הָאֶמּוֹנָה, בְּשִׁבִיל אֵל נִכְר. וְעַל זֶה רָאָה מִתּוֹף הַהֵיכָל הַזֶּה, רֵאשִׁית כָּל הַדְּרָגוֹת.

הֵיכְלִין הַזֶּה רֵאשִׁית שֶׁל הַכֹּל

הֵיכְלִין הַזֶּה רֵאשִׁית שֶׁל הַכֹּל שִׁירוּתָא דְכָלָא, לְסִלְקָא בְּדַרְגִין. הָאִי הֵיכְלָא, אִיהוּ מְדוּרָא

לעלות בדרגות. ההיכל הזה הוא מדור שעומד באור, להתעטר בדרגותיו, להסתפל באותן דרגות עליונות, שכתוב (שמות כד) ויראו את אלהי ישראל.

בהיכל הזה ממנה אחד שמש, טהריא"ל שמו, והוא עומד על פתח אותו ההיכל. וכל הנשמות שעולות, עומד הממנה הזה בפתח הזה, וכמה ממנים אחרים עמו, וכלם אש לוהטת ושרביטי אש בידיהם, וכלם בעלי עינים. הממנה הזה עומד בצד זה. אם זוכה הנשמה הזו להכנס, הממנה הזה פותח פתח והיא נכנסת.

ואם לא זוכה, אותו הממנה האחר שעומד בצד האחר מזמן, וכמה אלף ורכבות שומרי החקים עמו. דוחה אותה אותו הממנה האחר הקדוש, ולוקח אותה האחר הזה שצד הטמאה, ומכניס אותה לתוך אותם ההיכלות הטמאים, וכל אותם שומרי החקים אווזים אותה, עד שמורידים אותה לגיהנם, ונדונית שם שנים עשר חודשים. התקון של אותו הצד האחר, בית דין לדון בהם את הרשעים.

כמו כן אותו הממנה הקדוש שעומד על אותו פתח - כל אותן תפלות שבוקעות אווירם ורקיעים להכנס לפני המלך, אם תפלת רבים הם - הוא פותח פתח ומכניס אותה התפלה, עד שנעשות כל תפלות העולם עטרה בראש צדיק חי העולמים, כמו שבארנו.

ואם תפלת יחיד היא - עולה עד שמגיעה לפתח ההיכל הזה, שהממנה הזה עומד בו. אם נאה היא התפלה להכנס לפני המלך הקדוש (יפה), מיד פותח פתח ומכניס אותה. ואם לא נאה, הוא דוחה אותה החוצה, ויורדת

דקיימא בנהירו. לאתעטרא בדרגוי, לאסתפל באינון דרגין עלאין, דכתוב, (שמות כד) ויראו את אלהי ישראל.

בהאי היכלא, חד ממנא שמשא טהריא"ל שמייה. ואיהו קיימא על פתחא דההוא היכלא, וכל נשמתין דסלקין, קיימא האי ממנא בהאי פתחא, וכמה ממנן אחרנין עמיה, פלהו אשא דמלהטא, ושרביטין דאשא בידיהו, וכלהו (דף רמ"ה ע"ב) מארי דעיינין. האי ממנא קיימא בסטרא דא, אי זכאת האי נשמתא למיעל, האי ממנא פתח פתחא ועאלת.

ואי לא זכאת, ההוא ממנא אחרא דקיימא בסטרא אחרא, זמין, וכמה אלף ורכבן גרדיני נימוסין עמיה. דחי לה ההוא ממנא אחרא קדישא, ונקיט לה האי אחרא, די בסטרא דמסאבא, ואעיל לה גו אינון היכלי מסאבי. וכל אינון גרדיני נימוסין אחדי לה, עד דנחתה לה לגיהנם, ואתדנת תמן תריסר ירחי. תקונא דההוא סטרא אחרא, בי דינא לאתדנא בהו חייביא.

בגוונא דא, ההוא ממנא קדישא, דקיימא על ההוא פתחא, פל אינון צלותין, דבקעי אוירין ורקיעין, למיעאל קמי מלפא, אי צלותא דסגיאין אינון, פתח פתחא, ואעיל ההוא צלותא עד דאתעבידו פל צלותין דעלמא, עטרא ברישא דצדיק חי עלמין, כמה דאוקמוה.

ואי צלותא דיחיד, סלקא עד דמטי לפתחא דהיכלא דא, דהאי ממנא קיימא ביה. אי יאה ההיא צלותא, לאעלא קמי מלפא קדישא (אות), מיד פתח פתחא, ואעיל לה. ואי לא יאה, דחי לה לבר, ונחתא ואתשטיא בעלמא,

וְקִיּוּמָא גוּ רְקִיעָא תַּתְּאָה מְאִינוּן רְקִיעִין דְּלַתְתָּא, דְּמַדְבְּרִי גוּ עַלְמָא, וּבְהָהוּא רְקִיעָא, קִיּוּמָא חַד מְמַנָּא דִּי שְׁמִיּה סְהִדִיא"ל, וּמְמַנָּא עַל הָאֵי רְקִיעָא. וְנָטִיל כָּל הַגִּי צְלוֹתִין דְּאַתְדַּחֲיִין, דְּאַקְרוּן צְלוֹתֵי פְּסִילָאן וְגַנְזֵי לֹון, עַד דְּאַיְתְּדִין (ג"א דתב) הֵהוּא בַר נֶשׁ.

אִי תַב לְגַבֵּי מְאַרִיּה פְּדָקָא יְאוּת, וְצַלֵּי צְלוֹתָא אַחְרָא זַפְּאָה, הֵהִיא צְלוֹתָא זַפְּאָה כַּד סְלָקָא, נָטִיל הֵהוּא מְמַנָּא סְהִדִיא"ל הָאֵי צְלוֹתָא, וְסָלִיק לָהּ לְעִילָא, עַד דְּאַעֲרַע בְּהֵהִיא צְלוֹתָא זַפְּאָה, וְסָלְקִין וְאַתְעַרְבוּן כַּחְדָּא, וְעַאלִין קָמִי מַלְכָּא קְדִישָׁא.

וְלִזְמַנִּין אַתְדַּחֲיָא הֵהִיא צְלוֹתָא, בְּגִין דְּהֵהוּא בַר נֶשׁ אַתְמַשְׁךְ בְּתַר סְטָרָא אַחְרָא, וְאַיְהוּ אֶסְתָּאב בְּהֵהוּא סְטָרָא, וְנָטִיל לָהּ הֵהוּא מְמַנָּא דִּי בְּהֵהוּא סְטָרָא אַחְרָא מְסַאבָּא. וּכְדִין קִיּוּמָא הֵהוּא סְטָרָא אַחְרָא מְסַאבָּא. סָלִיק וְאַדְפַּר חוּבוֹי דְּהֵהוּא בַר נֶשׁ קָמִי קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאַסְטֵי עָלִיּה לְעִילָא. וְעַל דָּא, כָּל צְלוֹתִין, וְכָל נִשְׁמָתִין, כַּד סְלָקִין, כְּלַהוּן סְלָקִין וְקִיּוּמִן קָמִי הֵיכְלָא דָּא. וְהָאֵי מְמַנָּא קִיּוּמָא עַל פְּתַחַּא דְּהֵיכְלָא דָּא, לְאַעְלָא נִשְׁמָתִין וְצְלוֹתִין, אוּ לְדַחֲיָא לֹון לְבַר.

לְעִילָא מְהָאֵי פְּתַחַּא, אֵית פְּתַחַּא אַחְרָא, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חֲתִיר לָהּ וְאַתְפַּתַּח תְּלַת זְמַנֵּי בְּיוּמָא, וְלֹא אֲנַעִיל, וְקִיּוּמָא לְאַיְנוּן מְאַרִיּהוּן דְּתִיּוּבְתָא, דִּי אוּשְׁדִין דְּמַעָּה בְּצְלוֹתְהוּן קָמִי מְאַרִיּהוּן. וְכָל תְּרַעִין וּפְתַחִין נְנַעְלוּ, עַד דְּעִיְלֵי בְּרִשׁוּתָא, בַּר תְּרַעִין אֵלִין, דְּאַקְרוּן שְׁעָרֵי דְּמַעָּה.

וְכַר הָאֵי צְלוֹתָא דְּדְמַעָּה סְלָקָא לְעִילָא, לְאַעְלָא בְּאַיְנוּן תְּרַעִין, אֲזַדְמִן הֵהוּא אוּפִן דְּקִיּוּמָא עַל שֵׁית מְאָה חִיוּן רַבְרַבִּין,

לְשׁוּטֵט בְּעוֹלָם, וְעוּמְדַת בְּתוּךְ הַרְקִיעַ הַתַּחְתּוֹן מְאוּתָם הַרְקִיעִים שְׁלַמְטָה שְׁמַנְהִיגִים תוּךְ הָעוֹלָם. וּבְאוּתוֹ רְקִיעַ עוּמַד מְמַנָּה אֶחָד שְׁשֻׁמוֹ סְהִדִיא"ל, וּמְמַנָּה עַל הַרְקִיעַ הַזֶּה, וְנוֹטֵל אֶת כָּל אוֹתָן הַתַּפְּלוֹת שְׁנַדְחוּ, שְׁנַקְרְאוּת תַּפְּלוֹת פְּסוּלוֹת, וְגוֹנֵז אוֹתָן, עַד שְׁנַדוּן (ש"ב) אוֹתוֹ אָדָם.

אִם שָׁב לְרַבּוֹנוּ כְּרַאוּי וּמְתַפְּלָל תַּפְּלָה זַכָּה אַחֲרַת - אוֹתָהּ תַּפְּלָה זַכָּה כְּשַׁעוּלָה, נוֹטֵל אוֹתוֹ הַמְּמַנָּה סְהִדִיא"ל אֶת הַתַּפְּלָה הַזֶּה, וּמַעְלָה אוֹתָהּ לְמַעְלָה, עַד שְׁפוּגֶשֶׁת בְּאוֹתָהּ תַּפְּלָה זַכָּה, וְעוֹלוֹת וּמְתַעַרְבוֹת כְּאַחַד וְנִכְנָסוֹת לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ. וְלְפַעְמִים נְדַחִית אוֹתָהּ תַּפְּלָה, מְשׁוּם שְׁאוּתוֹ אָדָם נִמְשָׁךְ אַחַר הַצַּד הָאֲחֵר, וְהוּא נִטְמָא בְּאוֹתוֹ צַד, וְנוֹטֵל אוֹתָהּ אוֹתוֹ מְמַנָּה שְׁבָאוֹתוֹ הַצַּד הָאֲחֵר הַטְּמֵא. וְאַז עוּמַד אוֹתוֹ צַד הָאֲחֵר הַטְּמֵא, עוֹלָה וּמְזַכֵּיר אֶת חֲטָאֵי אוֹתוֹ הָאָדָם לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּמִסְטִין עָלָיו לְמַעְלָה. וְלִכְּן כָּל הַתַּפְּלוֹת וְכָל הַנְּשָׁמוֹת, כְּשַׁעוּלוֹת, כְּלָן עוֹלוֹת וְעוּמְדוֹת לְפָנֵי הֵיכְל הַזֶּה, וְהַמְּמַנָּה הַזֶּה עוּמַד עַל פְּתַח הֵיכְל הַזֶּה לְהַכְנִיס נְשָׁמוֹת וּתַפְּלוֹת, אוּ לְדַחֲוֵן הַחוּצָה.

מַעַד לְפַתַּח הַזֶּה יֵשׁ פְּתַח אַחַר שְׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חוֹתֵר לוֹ, וְנִפְתַּח שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בְּיוֹם וְלֹא נִנְעַל, וְעוּמַד לְאוֹתָם בְּעִלֵּי תְּשׁוּבָה שְׁשׁוּפְכִים דְּמַעָּה בְּתַפְּלָתָם לְפָנֵי רַבּוֹנָם. וְכָל הַשְּׁעָרִים וְהַפְּתָחִים נְנַעְלִים, עַד שְׁנִכְנָסִים בְּרִשׁוּת, פָּרַט לְשַׁעֲרִים הִלְלוּ שְׁנַקְרְאִים שְׁעָרֵי דְּמַעָּה. וּכְשֶׁתַּפְּלָה הַזֶּה שֶׁל הַדְּמַעָּה עוֹלָה לְמַעְלָה לְהַכְנִס בְּאוֹתָם הַשְּׁעָרִים, מְזַדְמֵן אוֹתוֹ אוּפִן

שְׁעוֹמֵד עַל שֵׁשׁ מֵאוֹת חִיּוֹת
גְּדוֹלוֹת, שִׁשְׁמוֹ רַחֲמִיאֵל, וְלוֹקַח
אוֹתָהּ הַתְּפִלָּה בְּאוֹתָן דְּמַעוֹת,
הַתְּפִלָּה נִכְנָסֶת וְנִקְשָׁרֶת לְמַעְלָה.
וְאוֹתָן דְּמַעוֹת נִשְׁאָרוֹת כָּאֵן
וְרִשּׁוּמוֹת בְּפֶתַח הַזֶּה. וְיֵשׁ דְּמַעוֹת
אַחֲרוֹת, וְרִשּׁוּמוֹת תָּמִיד עַל כָּל
אוֹתָן מְרַכְּבוֹת עֲלִיּוֹנוֹת שֶׁלֹּא
נִמְחָחוּ (נְרִאוֹת). אֲלֵה הֵן דְּמַעוֹת
שֶׁשָּׁפְכוּ לְמַעְלָה וְלִמְטָה כְּשֶׁנֶּחְרַב
בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁכְּתוּב (ישעיה לג) הֵן
אַרְאֵלִים צָעֲקוּ חֲצָה מִלְּאֲכִי שְׁלוֹם
מִרַיְבִיּוֹן. וְאוֹתָן דְּמַעוֹת שֶׁשָּׁפְכוּ
עַל צְדִיקִים וְטְהוֹרִים
כְּשֶׁמִּסְתַּלְקִים מִהָעוֹלָם. אֵת כֵּלָּן
נוֹטְלוֹת אוֹתָן הַמְרַכְּבוֹת וּמַעְרְבוֹת
אוֹתָן בְּאוֹתָן דְּמַעוֹת שֶׁנִּשְׁפְּכוּ עַל
חֲרָבֵן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְעַל זֶה כְּתוּב
(ישעיה כה) וּמַחֲזֵה ה' אֱלֹהִים דְּמַעֲזָה
מֵעַל כָּל פְּנִים. מִי הַפְּנִים? אֵלוֹ
הַמְרַכְּבוֹת הַעֲלִיּוֹנוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת.
וְאַחַר כֵּן - וְחִרְפַת עֲמוֹ יִסִּיר מֵעַל
כָּל הָאָרֶץ כִּי ה' דָּבַר.

בְּהַאי הֵיכְלָה הַזֶּה יֵשׁ רוּחַ שְׁנִקְרֵאת
סְטוּטְרִי"ה, וְזֶהוּ מְרֵאָה הַסְּפִיר
שֶׁנוֹצֵץ לְכָל עֵבֶר, וְזֶהוּ שְׁעוֹמֵד
לְשֵׁנֵי צְדָדִים, וּמֵאלוֹ נִפְרָדִים
נִיּוּצוֹת כְּהַתְנוּצָצוֹת הַנֵּר, כְּמוֹ
שֶׁבִּאֲרָנוּ בְּכַמָּה צְדָדִים. וְכַמָּה
גִּוְנִים לִזְהוּטִים מִזֶּה בְּצַד הַיָּמִין.
כְּשֶׁאוֹתוֹ רָקִיעַ עֲלִיּוֹן, הַנֶּהָר
שֶׁשׁוֹפֵעַ וְיוֹצֵא מֵעֵדֶן מוֹצִיא
נְשָׁמוֹת, לְהַכְנִיס לְתוֹךְ הַיִּכְלָה
הַשְּׂבִיעִי לְמַעְלָה, אוֹתוֹ הֵיכָל
שְׂבִיעִי לוֹקַח אוֹתָם. וְכִשְׂיּוֹצְאוֹת
אוֹתָן נְשָׁמוֹת קְדוֹשׁוֹת מִתּוֹךְ אוֹתוֹ
הֵיכָל שְׂבִיעִי, יוֹרְדוֹת עַד שְׁמַנְעִיּוֹת
לְהֵיכָל הַזֶּה, וְלוֹקַח אוֹתָם הַרוּחַ
הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה שִׁשְׁמוֹ סְטוּטְרִי"ה,
שֶׁהוּא לִימִין. וְכָל אוֹתָן נְשָׁמוֹת שֶׁל
זְכָרִים שְׁעֵתִידִים לִפְרֹחַ בְּצַדִּיקִים
זְכָרִים, לִימִין כֵּלָּן הוּא לוֹקַח אוֹתָן,
וּמִתְעַכְּבוֹת שָׁם עַד שֶׁנִּכְלָלוֹת
בְּנְשָׁמוֹת שֶׁל הַנְּקֵבוֹת.

וְרַחֲמִיאֵל שְׁמִיָּה, וְנָטִיל הֵיחָא צְלוֹתָא,
בְּאֵינוֹן דְּמַעִין, צְלוֹתָא עֲאֵלֶת וְאַתְקַשְׁרַת
לְעִילָא.

וְאֵינוֹן דְּמַעִין אֲשַׁתְּאָרוּ הֶכָא, וְרִשְׁיִמִין בְּהַאי
פְתַחָא. וְאֵית דְּמַעִין אַחֲרֵינִין, וְרִשְׁיִמִין
תְּדִיר עַל כָּל אֵינוֹן רְתִיכִין עֲלֵאִין, דְּלֹא
אַתְמַחוּן (ס"א אַתְחַמוּן). אֲלִין אֵינוֹן דְּמַעִין,
דְּאוּשְׁדוּ לְעִילָא וְתַתָּא, כְּדֵ אַתְחַרְבֵּי
מִקְדָּשָׁא, דְּכְתִיב (ישעיה לג) הֵן אַרְאֵלִים צָעֲקוּ
חֲוָצָה מִלְּאֲכִי שְׁלוֹם מִרַיְבִיּוֹן. וְאֵינוֹן דְּמַעִין
דְּאוּשְׁדִין עַל צְדִיקֵיָא, וְזַפְאִין, כְּדֵ מִסְתַּלְקִי
מֵעֲלָמָא. כִּלְהוּ נְטִלִי לֹון אֵינוֹן רְתִיכִין, וְעַרְבִי
לֹון בְּאֵינוֹן דְּמַעִין, דְּאַתְוּשְׁדוּ עַל חֲרִיבוּ דְבִי
מִקְדָּשָׁא וְעַל דָּא כְּתִיב, (ישעיה כה) וּמַחֲזֵה יי'
אֱלֹהִים דְּמַעֲזָה מֵעַל כָּל פְּנִים. מֵאֵן פְּנִים. אֲלִין
רְתִיכִין עֲלֵאִין קְדִישִׁין. וְלִבְתַר וְחִרְפַת עֲמוֹ
יִסִּיר מֵעַל כָּל הָאָרֶץ כִּי יי' דָּבַר.

בְּהַאי הֵיכְלָא, אֵית רוּחַ דְּאַקְרִי סְטוּטְרִי"ה,
וְהַאי אִיהוּ חִיזוּ סְפִירָא, דְּנִצִּיץ לְכָל
עֵיבֶר, וְהַאי אִיהוּ דְקִימָא לְתֵרִין סְטְרִין,
וּמֵאֲלִין מִתְפָּרְשָׁן נְצִיצִין פְּנִיצִיו דְּשַׂרְגָּא,
כְּמָה דְּאוּקִימְנָא בְּכַמָּה סְטְרִין. וְכַמָּה (דף רמ"ו
ע"ו) גִּוְנִין מְלַהֲטִין מֵהַאי בְּסְטְרָא דִימִינָא.

כְּדֵ הַהוּא רָקִיעַא עֲלָאָה, נָהַר דְּנִגִיד וְנָפִיק
מֵעֵדֶן, אֲפִיק נְשָׁמְתִין, לְאֲעֵלָא גוּ הֵיכְלָא
שְׂבִיעֵאָה לְעִילָא, הַהוּא הֵיכְלָא שְׂבִיעֵאָה נְקִיט
לֹון. וְכֵד נְפָקִי אֵינוֹן נְשָׁמְתִין קְדִישִׁין, מִגּוּ הַהוּא
הֵיכְלָא שְׂבִיעֵאָה, נַחְתִּין עַד דְּמָטוּן לְהַאי
הֵיכְלָא, וְנְקִיט לֹון הַאי רוּחָא קְדִישָׁא
סְטוּטְרִי"ה (סְטוּטְרִי"ה) שְׁמִיָּה, דְּאִיהוּ לִימִינָא. וְכָל
אֵינוֹן נְשָׁמְתִין דְּכוּרִין, דְּאֵינוֹן זְמִינִין לְאַתְפָּרְחָא
בְּזַפְאִין דְּכוּרִין, לִימִינָא כִּלְהוּ נְקִיט לֹון,
וּמִתְעַכְּבִי תַמָּן, עַד דְּאַתְכְּלִילוּ בְּנְשָׁמְתִין דְּנוּקְבִי.

מְהֵרָה הָיוּ יוֹצֵאת רוּחַ אַחֲרַת לְשִׁמְאֵל, שְׁנֵרְאִית וּנְגַנְזוֹת וּנְכַלְלַת בְּרוּחַ הָרֵאשׁוּנָה הַזֶּה, וְהֵן אַחַת כְּלִילוֹת זֹ בְּזוֹ. וְהָרוּחַ הָאֲחֵרֶת הַזֶּה נִקְרָאת אֲדִירָי"ה סְנוּגִי"א סְנוּגִי"ה (סְנוּגִיא סְנוּגִיה). זֹהִי רוּחַ לְשִׁמְאֵל. וְזוֹ עוֹמֶדֶת. כְּשֶׁתְּשׁוּקַת הַהֵיכָל הַשְּׂבִיעִי לְהִדְבֵּק בְּאוֹתוֹ נִהַר שְׁשׁוּפֵעַ וְיוֹצֵא, אוֹתוֹ רְצוֹן שְׁעוּלָה מִמְטָה לְמַעְלָה עוֹשֶׂה נְשׁוֹמוֹת בְּרְצוֹן שְׁלוֹ, וְהֵן נִקְבוֹת.

וּכְשֶׁהֲרָצוֹן שֶׁל אוֹתוֹ נִהַר יוֹרֵד וְנִדְבֵּק מִמַּעְלָה לְמַטָּה, עוֹשִׂים נִפְשׁוֹת שֶׁל זְכָרִים. הַרְצוֹן שֶׁלְמַעְלָה עוֹשֶׂה זְכָרִים, וְהַרְצוֹן שֶׁלְמַטָּה עוֹשֶׂה נִקְבוֹת.

וּכְשֶׁהֲנִשְׁמוֹת הַנִּקְבוֹת הִלְלוּ יוֹצֵאוֹת מִתּוֹךְ הֵיכָל שְׂבִיעִי, יוֹרְדוֹת (יוֹצֵאוֹת) עַד שְׁמַגִּיעוֹת לְרוּחַ הַשְּׁמַאל הַזֶּה שֶׁנִּקְרָאת אֲדִירָי"ה, וְנִקְרָאת (שְׁמוֹת כּד) לְבַנְיָת הַסְּפִירָה, כְּמוֹ שֶׁבְּאֲרָנוּ בְּצִדֵּי אֲחֵרִים.

בֵּינָן שֶׁהֲגִיעוּ לְרוּחַ הַזֶּה אוֹתָן נְשׁוֹמוֹת נִקְבוֹת, לוֹקַחַת אוֹתָן הָרוּחַ הַזֶּה וְעוֹמְדוֹת בָּהּ. וְאַחַר כֵּן נִכְלָלוֹת רוּחַ הַשְּׁמַאל הַזֶּה בְּרוּחַ הַיָּמִין הַזֶּה, וְאֵז נַעֲשׂוֹת אוֹתָן הַנְּשׁוֹמוֹת כְּלִילוֹת זְכָר וּנְקֵבָה כְּאֵתְד, (מִזְדוּגוֹת) וּפְרוּחוֹת מִהֵיכָל הַזֶּה, וְנִפְרְדוֹת בְּבִנְיָ אָדָם, כְּשֶׁבֵּא לְהִתְפַּלֵּל כָּל אַחַת כְּפִי דְרָפָה, וְאַחַר כֵּן מְזַדְוֶגוֹת כְּאֵתְד.

הָרוּחַ הַזֶּה שֶׁל הַשְּׁמַאל בְּיָמִין, מִפְּהַ זֹ בְּזוֹ לְהַפְלֵל, וְיוֹצֵאִים נִיּוֹצוֹת שְׁמַתְפִּשְׁטִים לְכָל עֵבֶר, וְנַעֲשִׂים אוֹתָם הָאוֹפְנִים מֵהֶם, מֵאוֹתָם הַנִּיּוֹצוֹת שְׁיוֹצֵאִים מִתּוֹךְ רוּחַ הַשְּׁמַאל, שְׁכַתוֹב בָּהֶם (יִחְזַקְאֵל א) מְרָאֵה הָאוֹפְנִים וּמַעֲשִׂיהֶם כְּעֵין תְּרִשִׁישׁ. וְאֵלוּ הֵם אוֹפְנִים שְׁלוֹהֵטִים בְּאֵשׁ וְעוֹמְדִים בְּשִׁירָה.

דְּכַתִּיב בָּהוּ, (יִחְזַקְאֵל א) מְרָאֵה הָאוֹפְנִים וּמַעֲשִׂיהֶם כְּעֵין תְּרִשִׁישׁ. וְאֵלֵין אֵינּוֹן

מֵהָאֵי רוּחָא נִפְקָא רוּחָא אַחֲרָא, לְשִׁמְאֵלָא. דְּאִתְחַזִּי וְאִתְגַּנְזִי וְאִתְפְּלִיל בְּהָאֵי רוּחָא קְדָמָאָה, וְאֵינּוֹן חַד, כְּלִילָן דָּא בְּדָא. וְהָאֵי רוּחָא אַחֲרָא, אֲקָרִי אֲדִירָי"ה סְנוּגִי"א. סְנוּגִי"ה (נ"א סְנוּגִיא סְנוּגִיה) הָאֵי אֵיהוּ רוּחָא לְשִׁמְאֵלָא. וְהָאֵי קִיּוּמָא, דְּכַד תִּיאוּבְתָא דְהֵיכְלָא שְׂבִיעָאָה לְאִתְדִבְקָא בְּהֵוּא נִהַר דְנִגִּיד וְנִפִּיק, הֵהוּא רְעוּתָא דְסִלְקָא מִתְתָּא לְעִילָא, עֲבָדָא נְשִׁמְתִין בְּרְעוּתָא דִילֵיהּ, וְאֵינּוֹן נוֹקְבִי.

וְכַד רְעוּתָא דְהֵוּא נִהַר, נִחְתָּא וְאִתְדִבְקָא מְעִילָא לְתַתָּא, עֲבָדִין נְשִׁמְתִין דְּכוּרִין. רְעוּתָא דְלְעִילָא עֲבִיד דְּכוּרִין. רְעוּתָא דְלְתַתָּא עֲבִיד נוֹקְבִין.

וְכַד אֵלִין נְשִׁמְתִין נוֹקְבִין נִפְקִין מִגּוֹ הֵוּא הֵיכְלָא שְׂבִיעָאָה, נִחְתִין (ס"א נִפְקִין) עַד דְּמָטוּ לְהָאֵי רוּחָא שְׁמַאלָא, דְּאֲקָרִי אֲדִירָי"ה. וְאֲקָרִי לְבַנְיָת הַסְּפִירָה. כְּמָה דְּאוּקִימְנָא בְּסִטְרִין אַחֲרָנִין.

בֵּינָן דְּמָטוּ לְהָאֵי רוּחָא אֵינּוֹן נְשִׁמְתִין נוֹקְבִין, נִקְטָא לּוֹן הָאֵי רוּחָא, וְקִיּוּמָאן בִּיהּ. וּלְבַתֵּר אִתְפְּלִילוּ רוּחָא דָּא דְשְׁמַאלָא, בְּרוּחָא דָּא דִימִינָא. וְכַדִּין אִתְעֲבִידוּ אֵינּוֹן נְשִׁמְתִין, כְּלִילָן דְּכַר וְנוֹקְבָא כְּחָדָא (מִזְדוּגוֹ) וּפְרַחָאן מֵהָאֵי הֵיכְלָא וְאִתְפְּרָשָׁן בְּבִנְיָ נְשָׂא. כַּד אִתָּא לְאִתְפְּלֵלָא כָּל חַד כְּפּוּם אֲרַחִיָּה, וּלְבַתֵּר מְזַדְוֶגָן כְּחָדָא.

רוּחָא דָּא דְשְׁמַאלָא בִימִינָא, בְּטַשׁ דָּא בְּדָא לְאִתְפְּלֵלָא. וְנִפְקִי נְצִיצִין דְּמַתְפִּשְׁטִי לְכָל עֵיבֶר, וְאִתְעֲבִידוּ אֵינּוֹן אוֹפְנִים מְנִיָּהוּ, מֵאֵינּוֹן נְצִיצִין דְּנִפְקִי מִגּוֹ רוּחָא שְׁמַאלָא,

דְּכַתִּיב בָּהוּ, (יִחְזַקְאֵל א) מְרָאֵה הָאוֹפְנִים וּמַעֲשִׂיהֶם כְּעֵין תְּרִשִׁישׁ. וְאֵלֵין אֵינּוֹן אוֹפְנִים דְּמִלְהֵטָן אֲשָׂא, וְקִיּוּמִין בְּשִׁירָתָא.

בין שהתבשמו רוח ברוח ונכללו
כאחד, אז יוצא אור אחד שעולה
ויודר, ומתלישב על ארבע שורות
של אופנים, והיא תיה אחת
ששולטת עליהם, ונקראת בזק.
הבזק הזה מאיר באור שנוצץ תוך
השלהבת, ושולט על כל אותם
האופנים.

ומתפשט ממנו רקיע אחד
שעומד על שני עמודים, ואותם
שני העמודים הם שני כרובים,
אחד מצד זה ואחד מצד זה,
והרקיע הזה על ראשם, כמו
שפיתוב (שם י) ואראה והנה אל
הרקיע אשר על ראש הכרובים.
ולא הרקיע הזה שעל ראש
החיות. והבזק הזה ממנה עליו,
ורוח עליונה הנכללת על הכל.
כך אותן תפלות שמקדימות טרם
שפימו ישראל את תפלותיהם,
מתעפכות ברקיע הזה, והבזק
הזה ששולט על הרקיע הזה
מתקן אותן, עד שבא סנדלפון
הממנה הגדול, רוח עליונה
ששולטת על הכל, וכשישראל
מסימים את כל התפלות, הוא
נוטל אותם מהרקיע הזה, ועולה
וקושר להם קשרים (ובתרים)
לאדונו, כמו שבארוה.

הבזק הזה עומד למנות את כל
אותן התפלות שעולות, וכל
אותם דברי תורה שמתעטרים
בלילה, כשרוח צפון מתעוררת
והלילה נחלק, וכל מי שעומד
באותה שעה ועוסק בתורה, כל
אותם הדברים עולים, ונוטל
אותם הבזק, ומניח אותם
ברקיע הזה, עד שעולה היום.
ואחר שעולה היום, עולים אותם
דברים ושורים במקום של הרקיע
שבו תלויים כוכבים ומזלות,
שמש ולבנה, וזה נקרא ספר

דאתבשמו רוחא ברוחא, ואתפלילו
כחדא, פדין נפקא חד נהירו דסלקא
ונחתא, ומתלישבא על ארבע שורין דאופנים,
ואיהו חד חיותא דשלטא עליהו, ואקרי בזק,
האי בזק נהיר בנהורא דנציץ גו שלהובא,
ושלטא על כל אינון אופנים.

ואתפשט מניה חד רקיעא, דקיימא על תרין
סמכין, ואינון תרין סמכין אינון
תרין פרובין, חד מסטרא דא, וחד מסטרא
דא. והאי רקיע על רישיהו, פמה דכתיב,
(יחזקאל י) ואראה והנה אל הרקיע אשר על
ראש הכרובים. ולא הא רקיע דעל ריש
חיותא. והאי בזק ממנא עליה, ורוחא עלאה
דאתפליל, על פלא.

כך אינון צלותין, דמקדמי עד לא סיימי
ישראל פלהו צלותהון, מתעפבי בהאי
רקיעא, והאי בזק דשלטא על האי רקיעא,
מתקן לון. עד דאתא סנדל"פון רב ממנא,
רוח עלאה, דשליט על פלא, וכד סיימי
ישראל פלהו צלותין, נטיל לון מהאי רקיעא,
וסלקא וקשיר לון קשרין (ובתרי) למאריה
פמה דאוקמוה.

האי בזק, קאים לממני כל אינון צלותין
דסלקון, וכל אינון מלי דאורייתא
דמתעטרן בליליא, כד רוחא דצפון אתער,
וליליא אתפלג כל מאן דקאים בהיא שענתא,
ואתעסק באורייתא, כל אינון מלין סלקין,
ונטיל לון האי בזק, ואנח לון בהאי רקיעא,
עד דסלקא יממא.

ולבתר דסליק יממא, סלקון אינון מלין,
ושארן באתר דרקיעא, דביה
תליין ככביא ומזלי שמשא וסיהרא.

והאי אקרי ספר הזכרון, דכתיב, (מלאכי) ויפתב ספר זכרון

לְפָנָיו. לְפָנָיו, בְּגִין דְּסֵפֶר וְזִכְרוֹן כְּתָב בְּקִשׁוּרָא
חָדָא.

אֵינּוֹן אַרְבַּע גְּלַגְלִין, אֵינּוֹן נְטִלִין עַל תְּרִיסַר
סְמְכִין. אֵלִין ד', אֶהְיָא ל'. קְדוּמֵיָא ל'
(כ"א קְדוּמֵיָא מְלִבֵּיא ל') יֶאֱהֲדוּנָה י', יֶהְדוּנָה י". דִּי
מִפְתָּחָאן דְּשָׂמָא קְדִישָׁא בִּידֵיהוּ.

וְאֵלִין אַרְבַּע אֵינּוֹן כְּלִילִין (דף רמ"ו ע"ב) בְּרִזָּא
דְּאֵתוֹן אֲדוּנָי, דִּי סַנְדְּלָפוּ"ן מְאֵרִי
רְתִיכִין מִשְׁתַּמֵּשׁ בְּהוּ. אֵלִין אַרְבַּע אֵתוֹן
פְּרַחִין בְּאִוּרָא, דֶּהֱהוּ אִוּרָא כְּלִיל בְּאֵתוֹן
דְּשָׂמָא קְדִישָׁא, יְהוּ"ה, יו"ד ה"א וָא"ו ה"א.
וְהֵהוּ אִוּרָא כְּלִיל לוֹן, וְאֵתְפְּלִילוּ אֵלִין
בְּאֵלִין. וְאֵלִין ד' נְטִלִין לוֹן, בְּרִזָּא דֶּהֱהוּ בְּזָק.
וְאֵלִין ד' עֲאֵלִין בְּד', אֵלִין בְּאֵלִין, דְּכַתִּיב, (שמות

לו) מִקְבִּילוֹת הַלּוּלָאוֹת אַחַת אֶל אַחַת.
וְהָא אִוּרָא מְאֵרִי, וְרִזָּא אֵיהוּ לְאֵתְפְּלָא אֵלִין
בְּאֵלִין, וְלִשְׁלָבָא אֵלִין בְּאֵלִין, בְּרִזָּא דֶּהֱהוּ
רוּחָא דְכְּלִיל בְּרִזָּא דְשָׂמָא קְדִישָׁא. דְּכְּלִיל
שָׂמָא דָּא בְּשָׂמָא דָּא.

וְכִלָּא בְּהַאי הֵיכְלָא מִתְנַהֲגִי, וְנְטִילִי בְּהַהוּא
רוּחָא, בְּרִזָּא דְשָׂמָא קְדִישָׁא דְשְׁלִיט עַל
כְּלָא. בְּהַאי הֵיכְלָא אֵיהוּ יֶאֱהֲדוּנָה י', כְּלָא
דְתַרִּין שְׁמֵהֶן, מְגוּ דְאֵיהוּ רוּחָא בְּרוּחָא. וְכַד
שָׂמָא דָּא, דְכְּלִיל בְּרִזָּא דְרוּחָא בְּרוּחָא, וְכְּלִיל
דָּא בְּדָא. נְהִיר דָּא בְּדָא, כְּדִין נְהִיר כְּלָא,
וְסִלְקָא נְהוּרָא וְנַחְתָּא, כְּנֶהוּרָא דְשְׁמָשָׁא גו'
מֵיָא וְאִוּרָא מְאֵרִי.

וְכַדִּין (כד) הָאֵי רוּחָא נְטִיל, כְּלָא נְטִלִין בְּגִינֵיהּ,
דְּכַתִּיב, (יחזקאל א) אֶל אֲשֶׁר יִהְיֶה שְׁמָהּ
הַרוּחַ לְלֶכֶת יִלְכוּ לֹא יִסְבוּ בְּלֶכְתָּן. וְכַד רוּחָא
דָּא נְהִיר בְּשָׂמָא דָּא, כְּדִין עֲאֵלִין כְּלָהוּ דָּא
בְּדָא, וְאֵתְקַשְׁרוּ כְּלָהוּ כַחְדָּא, לְסִלְקָא לְעֵילָא,
בְּרִזָּא דְשָׂמָא דָּא קְדִישָׁא.

הַזְכְּרוֹן, שְׁכַתוּב (מלאכי א) וַיִּכְתַּב
סֵפֶר זְכוֹרֹן לְפָנָיו. לְפָנָיו, מִשׁוּם
שְׁסִפֵּר וְזִכְרוֹן כְּתָב בְּקִשְׁרָא אַחַד.
אוּתָם אַרְבַּעַה גְּלַגְלִים הֵם נוֹסְעִים
עַל שְׁנַיִם עֶשֶׂר עַמּוּדִים. אֵלוּ
הָאֲרַבְעָה: אֶהְיָא ל'. קְדוּמֵיָא ל'
(קְדוּמֵיָא מְלִבֵּיא ל') יֶאֱהֲדוּנָה י',
יֶהְדוּנָה י". שְׁמִפְתָּחוֹת הַשֵּׁם
הַקְדוּשׁ בִּידֵיהֶם.

וְאֵלוּ הָאֲרַבְעָה הֵם כְּלוּלִים בְּסוּד
הָאוֹתִיּוֹת אֲדוּנָי, שְׁסַנְדְּלָפוּ"ן בְּעַל
הַמְרַכְבוֹת מִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם. אַרְבַּע
הָאוֹתִיּוֹת הֵלְלוּ פּוֹרְחוֹת בְּאִוּרִי,
שְׁאוֹתוֹ אִוּרִי כְּלוּל בְּאוֹתֵי תוֹת הַשֵּׁם
הַקְדוּשׁ יְהוּ"ה - יו"ד ה"א וָא"ו
ה"א. וְאוֹתוֹ הָאִוּרִי כּוֹלֵל אוֹתָם,
וְנִכְלְלוּ אֵלֶּה בְּאֵלֶּה, וְאֵלוּ
הָאֲרַבְעָה נוֹטְלִים אוֹתָם בְּסוּד
אוֹתוֹ הַבְּזָק.

וְאֵלוּ הָאֲרַבְעָה נִכְנָסִים בְּאֲרַבְעָה,
אֵלוּ בְּאֵלוּ, שְׁכַתוּב (שמות לו)
מִקְבִּילַת הַלְּלָאוֹת אַחַת עַל אַחַת.
וְהָרִי בְּאַרְנוֹ, וְסוּד הוּא לְהַפְלִיל
אֵלֶּה בְּאֵלֶּה וְלִשְׁלָב אֵלֶּה בְּאֵלֶּה
בְּסוּד אוֹתוֹ הַרוּחַ שְׁכְּלוּל בְּסוּד
הַשֵּׁם הַקְדוּשׁ. שְׁכְּלוּל שֵׁם זֶה
בְּשֵׁם זֶה.

וְהַכֵּל מִתְנַהֲגִים בְּהֵיכַל הַזֶּה
וְנוֹסְעִים בְּאוֹתָהּ הַרוּחַ בְּסוּד הַשֵּׁם
הַקְדוּשׁ הַשׁוֹלֵט עַל הַכֵּל. בְּהֵיכַל
הַזֶּה הוּא יֶאֱהֲדוּנָה י', כְּלָל שֵׁל שְׁנֵי
שְׁמוֹת, מִתּוֹךְ שְׁהוּא רוּחַ בְּרוּחַ.
וְכַשְׁשֵׁם זֶה, שְׁכְּלוּל בְּסוּד שֵׁל רוּחַ
בְּרוּחַ, וְכְּלוּל זֶה בְּזֶה, מְאִיר זֶה
בְּזֶה, אֲזִי הַכֵּל מְאִיר, וְעוֹלָה הָאוּר
וְיוֹרֵד כְּאוּר הַשֶּׁמֶשׁ בְּתוֹךְ הַמַּיִם,
וּבְאַרְנוֹ.

וְאִז (פֶּאֶשֶׁר) נוֹסַעַת הַרוּחַ הַזֶּה, הַכֵּל
נוֹסְעִים בְּשִׁבְלֵיהּ, שְׁכַתוּב (יחזקאל
א) אֶל אֲשֶׁר יִהְיֶה שְׁמָהּ הַרוּחַ
לְלֶכֶת יִלְכוּ לֹא יִסְבוּ בְּלֶכְתָּן.
וְכַשְׁרוּחַ זֶה מְאִירָה בְּשֵׁם הַזֶּה, אֲזִי
נִכְנָסִים כְּלָם זֶה בְּזֶה וְנִקְשְׁרִים
כְּלָם כְּאֶחָד לְעֵלוֹת לְמַעְלָה בְּסוּד
הַשֵּׁם הַקְדוּשׁ הַזֶּה.

בְּאֲמֻצְעֵי תֵּהִיכַל הַזֶּה עֹמֵד עֹמֵד
אֶחָד הַנְּעוּץ מִהֵיכַל הַזֶּה לְהֵיכַל
הַשֵּׁנִי, בְּזֶה עֹלָה רוּחַ שְׁלֵמֻטָּה אֶל
הַרוּחַ שְׁלֵמֻעֵלָה, לְהֶאֱחֹז רוּחַ
בְּרוּחַ, וְכֵן עַד מֵעַל לְכָלֵן, לְהִיּוֹת
כִּלְזָן רוּחַ אַחַת, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר וְרוּחַ
אֶחָד לָהֶם.

הָעֹמֵד הַזֶּה שְׁעוֹמֵד בְּאֲמֻצְעֵי,
שְׁמוֹ אֲדֶרְהֵינִיא"ל, וְסוּדוֹת
הַמְּפַתְחוֹת שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ
בְּיָדוֹ. כְּשֶׁתְּפִלּוֹת עוֹלוֹת וּמְגִיעוֹת
לְעֹמֵד הַזֶּה, אֵיזוֹ כָּל אֵלּוּ שְׁבֵהֵיכַל
הַזֶּה נוֹסְעִים לְתוֹךְ הֵיכַל הַשֵּׁנִי,
לְהֶאֱחֹז זֶה בְּזֶה, לְהִיּוֹת הַכֹּל בְּסוּד
אֶחָד, לְהִתְיַחַד מֵעֵלָה וּמִטָּה
כְּאֶחָד, לְהִיּוֹת שֵׁם קְדוֹשׁ שְׁלֵם
כְּרְאוּי.

חיבר עצם השמים הו"ד

הַחִיבֵר הַשֵּׁנִי הֵיכַל הַזֶּה עֹמֵד
תוֹךְ סוּד הָאֱמוּנָה לְהֶאֱחֹז בְּסוּד
שְׁלֵמֻעֵלָה. הֵיכַל הַזֶּה טְמִיר וְגִנוּז
יוֹתֵר מִן הָרֵאשׁוֹן. וּבִהֵיכַל הַזֶּה יֵשׁ
שְׁלֵשׁ פְּתָחִים, וְשֵׁשׁ אֶחָד
מְמַנֶּה עֲלֵיהֶם, וְשְׁמוֹ אוּרְפְּנִיא"ל.
הַמְּמַנֶּה הַזֶּה שׁוֹלֵט עַל שְׁלֹשׁת
צְדָדֵי הָעוֹלָם - דְּרוֹם צְפוֹן וּמִזְרָח.
דְּרוֹם מִצַּד זֶה, וְצְפוֹן מִצַּד זֶה,
וּמִזְרָח בְּאֲמֻצְעֵי.

שְׁרֵשֶׁת הַפְּתָחִים הִלְלוּ לְשֵׁלֶשֶׁה
צְדָדִים אֵלּוּ. שְׁנַיִם סְתוּמִים, וְאֶחָד
בְּאֲמֻצְעֵי פְּתוּחַ, בְּסוּד הַפְּתוּחַ (שְׁמוֹת
כ"ד) וּכְעֵצֶם הַשָּׁמַיִם לְטֶהֱרָה. הַמְּמַנֶּה
הַזֶּה נִפְקֵד וְעוֹמֵד בְּאוֹתוֹ הַפְּתָח
הַפְּתוּחַ, וְתַחַת יָדוֹ שְׁנַיִם מְמַנִּים
אֲחֵרִים שְׁמֵמַנִּים עַל אוֹתָם
הַפְּתָחִים הָאֲחֵרִים הַסְּתוּמִים.

וְכֹל אוֹתָן הַנְּשֻׁמּוֹת, שֶׁהֵם הַרוּגֵי
בֵּית דִּין, אוֹ אוֹתָם הַרוּגֵי שְׂאֵר
הָעַמִּים, כָּלֵם הַתְּמַנּוּ תַּחַת יְדֵיהֶם,
וְהַמְּמַנֶּה הַזֶּה שְׁעֲלִיחָם חוֹקֵק
אוֹתָם לְדַמִּיּוּתֵיהֶם בְּלִבּוֹשֵׁיו,

לִזְוֹן לְדִיּוּקְנֵיהוֹן בְּלִבּוֹשֵׁיו,

בְּאֲמֻצְעֵי תֵּהִיכַל דָּא, קִיִּימָא חַד עֹמֵדָא,
נְעִיץ מִהֵיכְלָא דָּא לְהֵיכְלָא
תְּנִינָא, בְּהַאי סְלִיק רוּחָא דְלְתַתָּא לְגַבֵּי רוּחָא
דְלְעִילָא, לְאַתְאַחְדָּא רוּחָא בְּרוּחָא, וְכֵן עַד
לְעִילָא מְכֻלָּהוּ, לְמַהּוּי כְּלָהוּ רוּחָא חַדָּא, כְּמָה
דְאַתְ אָמַר וְרוּחַ אֶחָד לָהֶם.

עֹמֵדָא דָּא דְקִיִּימָא בְּאֲמֻצְעֵי תֵּהִיכַל, אֲדֶרְהֵנִיא"ל
שְׁמִיָּה, וְרִזִּין דְּמִפְתָּחֵן דְּשְׁמָא קְדִישָׁא
בִּידֵיהּ. כַּד צְלוֹתִין סְלִקָּאן וּמְטָאן לְהַאי
עֹמֵדָא, כְּדִין נְטְלִי כְּלָהוּ דְאִינוּן בְּהֵיכְלָא דָּא,
לְגוֹ הֵיכְלָא תְּנִינָא, לְאַתְאַחְדָּא דָּא בְּדָא,
לְמַהּוּי כְּלָא בְּרוּזָא חַדָּא, לְאַתְיִיחְדָּא עִילָא
וְתַתָּא כְּחַדָּא לְמַהּוּי שְׁמָא קְדִישָׁא שְׁלִים כְּדְקָא
יֵאוּת.

(חיבר עצם השמים הו"ד)

הַחִיבֵרָא תְּנִינָא הֵיכְלָא דָּא, קִיִּימָא גּוֹ רִזָּא
דְמַהִימְנוּתָא, לְאַתְאַחְדָּא בְּרוּזָא
דְלְעִילָא. הַאי הֵיכְלָא, טְמִיר וְגִנוּז יִתִּיר מִן
קְדָמָאָה. בְּהֵיכְלָא דָּא, אֵית תְּלַת פְּתָחִין, וְחַד
שְׁמָשָׁא מְמַנָּא עֲלֵיהוּ, אוּרְפְּנִיא"ל שְׁמִיָּה.
הַאי מְמַנָּא, שְׁלִיט עַל תְּלַת סְטְרֵי עֲלָמָא, דְּרוֹם
וְצְפוֹן וּמִזְרָח. דְּרוֹם מַהִי סְטְרָא, וְצְפוֹן מַהִי
סְטְרָא, וּמִזְרָח בְּאֲמֻצְעֵי תֵּהִיכַל.

אַלְיוֹן תְּלַת פְּתָחִין, לְתַלַּת סְטְרִין אֲלִיִּין. תְּרִין
סְתִימִין, וְחַד בְּאֲמֻצְעֵי תֵּהִיכַל, בְּרוּזָא
דְכְּתִיב, (שְׁמוֹת כ"ד) וּכְעֵצֶם הַשָּׁמַיִם לְטֶהֱרָה. הַאי
מְמַנָּא אֲתַפְקֵד וְקִיִּימָא בְּהֵוּא פְּתָחָא דְאִיהוּ
פְּתִיחַ, וְתַחַת יְדֵיהּ תְּרִין מְמַנִּין אֲחֵרִינִין, דְּמְמַנִּין
עַל אִינוּן פְּתָחִין אֲחֵרִינִין סְתִימִין.

וְכֹל אִינוּן נְשֻׁמְתִין, דְאִינוּן קְטוּלֵי בֵּית דִּין, אוֹ
אִינוּן קְטוּלֵי שְׂאֵר עַמִּין, כְּלָהוּ אֲתַמְנִין
תַּחַת יְדֵיהוֹן, וְהַאי מְמַנָּא דְעֲלֵייהוּ, חֲקִיק

שֶׁהֵם אֲשׁ דּוֹלְקֵת, וּמַעֲלָה אוֹתָם לְמַעֲלָה, וּמִרְאָה אוֹתָם לְרִבּוֹנוֹ, וְאִזּוּ הוּא נוֹטֵל אוֹתָם וְחוֹקֵק אוֹתָם בְּכַגְדֵי הַמַּלְכוּת שֶׁלוֹ אֵת אוֹתָם הַרוּגֵי שְׂאֵר הַעַמִּים.

וְאוֹתָם הַרוּגֵי בֵּית דִּין מוֹרִיד אוֹתָם הַמְּמַנֶּה הַזֶּה, וּמְכַנֵּס אוֹתָם אַחַר אוֹתָם שְׁנֵי הַפְּתָחִים הַסְּתוּמִים שְׂאוֹתָם שְׁנֵי הַמְּמַנִּים הָאֲחֵרִים עוֹמְדִים עֲלֵיהֶם, וְשֵׁם הֵם רוֹאִים אֵת כְּבוֹד כָּל אֱלוֹ שְׁקִימוֹ תוֹרָה וְשִׁמְרוֹ אֵת מַצּוֹתֶיהָ, וְהֵם מְתַבְּשִׁים בְּעַצְמָם וְנִכְוִים מִהַחֲפָה שְׁלֵהֶם, עַד שֶׁהַמְּמַנֶּה הַזֶּה שְׁעוֹמֵד עֲלֵיהֶם פּוֹתֵחַ לָהֶם אֵת שְׁעַר הַמְּזֻרָח, וּמְאִיר לָהֶם וְנוֹתֵן לָהֶם חַיִּים שֶׁנִּפְתְּחוּ בְּאוֹתוֹ שְׁעַר הַמְּזֻרָח. וּבִכֵּד אוֹתוֹ הַמְּמַנֶּה כּוֹס אַחַת שֶׁל חַיִּים, שֶׁהִיא מְלֵאָה בְּאוֹרוֹת. וְזוֹ נִקְרָאת כּוֹס תַּנְחוּמִּים, כּוֹס שֶׁל חַיִּים. (וּמְאִיר וְנוֹתֵן לָהֶם חַיִּים) שְׁהַרִי מְשׁוּם כּוֹס אַחֲרַת שְׁשֵׁתוֹ בְּרֵאשׁוֹנָה, זְכוּ לָזֶה.

כְּמוֹ כֵּן יֵשׁ בְּצַד הָאֲחֵר בְּהִיכַל הַטְּמֵאָה מְמַנֶּה אַחַר, וּבִכֵּדוֹ כּוֹס שְׁנִקְרָאת כּוֹס תַּרְעֵלָה, כּוֹס חֲמָתוֹ. כְּמוֹ שְׁשִׁנְיוֹ, יֵשׁ יֵינן וְיֵשׁ יֵינן. כִּף גַּם יֵשׁ כּוֹס וְיֵשׁ כּוֹס, וְהַכֵּל - זוֹ לְטוֹב וְזוֹ לְרָע. יֵינן לְטוֹב, שְׁפָתוֹב (תַּהֲלִים קד) וְיֵינן יִשְׁמַח לְכַב אֲנוּשׁ. כּוֹס לְרָע, שְׁפָתוֹב (שֵׁם עה) וְיֵינן חֲמַר מְלֵא מִסֶּךָ וְגו'. כּוֹס (שֵׁם קטו) כּוֹס יִשׁוּעוֹת אֶשָׁא. כּוֹס לְרָע, שְׁפָתוֹב (יִשְׁעִיהָ נא) כּוֹס חֲמָתוֹ, כּוֹס הַתַּרְעֵלָה.

כְּמוֹ שֵׁשׁ בְּצַד הַקְּדוּשָׁה הֵיכְלוֹת וּמְמַנִּים הַכֵּל לְטוֹב, וְרוּחוֹת קְדוּשׁוֹת וְכָל הַצְּדָדִים הַקְּדוּשִׁים - כִּף גַּם יֵשׁ בְּצַד הַטְּמֵאָה הֵיכְלוֹת וּמְמַנִּים כָּלֵם לְרָע, וְרוּחוֹת טְמֵאוֹת מְמַנּוֹת וְכָל הַצְּדָדִים הַטְּמֵאִים. וְזֶה כְּנֻגְדָה, כְּמוֹ יִצְרַל הַטּוֹב וְיִצְרַל הָרָע, וְהַכֵּל בְּסוּד אֶחָד.

דְּאֵינּוֹן נוֹר דְּלִיק, וְסָלִיק לוֹן לְעֵילָא, וְאַחֲמֵי לוֹן לְמֵאֲרִיָּה, וּכְדִין נְטִיל לוֹן, וְחֻקִּיק לוֹן בְּפוֹרְפוּרוֹי, לְאֵינּוֹן קְטוּלֵי שְׂאֵר עַמִּין.

וְאֵינּוֹן קְטוּלֵי בֵּית דִּין, נְחִית לוֹן הֵאִי מְמַנָּא, וְאַעִיל לוֹן בְּתַר אֵינּוֹן תְּרִין פְּתַחֲחִין סְתִימִין, דְּאֵינּוֹן תְּרִין מְמַנָּן אַחֲרֵינִין קִיִּימִין עֲלֵיָּיהוּ, וּמִתְמָן חֲמָאן יִקְרָא דְכָל אֵינּוֹן דְּקִיִּימוּ אוּרִיִּיתָא, וְנִטְרוּ פְּקוּדוֹי, וְאֵינּוֹן פְּסִיפִין בְּגַרְמֵיָּיהוּ, וְנִכְוִין מִחוּפָּה דִּילְהוֹן. עַד דִּהֵאִי מְמַנָּא דְקִיִּימָא עֲלֵיָּיהוּ, פְּתַח לוֹן תַּרְעָא דְמְזֻרָח, וְנִהִיר לוֹן, וְיַהִיב לוֹן חַיִּים דְּאֵתְפַתְּחוּ בְּהֵוּא תַּרְעָא דְמְזֻרָח. וּבִכֵּד דִּהֵוּא מְמַנָּא חַד פְּסָא דְחַיִּין, דְּאֵיָּהוּ מְלֵאָה נְהוּרִין, וְהֵאִי אֶקְרִי כּוֹס תַּנְחוּמִּין, פְּסָא דְחַיִּי. (נ"א וְנִהִיר וְיַהִיב לוֹן חַיִּים) דִּהֵא בְּגִין פְּסָא אַחֲרָא דְשֵׁתוֹ בְּקַדְמִיתָא, זְכוּ לְהֵאִי.

בְּגוֹזְנָא דָּא אֵית בְּסִטְרָא אַחֲרָא, בְּהִיכְלָא דְמְסֵאָבָא, מְמַנָּא אַחֲרָא, וּבִיִּדִיהָ כּוֹס דְּאֶקְרִי כּוֹס תַּרְעֵלָה, כּוֹס חֲמָתוֹ. כְּמָה דְתַנִּינָן, אֵית יֵינן וְאֵית יֵינן, הָכֵי נְמִי אֵית כּוֹס וְאֵית כּוֹס, וְכֵלָא, דָּא לְטַב, וְדָא לְבִישׁ. יֵינן לְטַב, דְּכַתִּיב, (תַּהֲלִים קד) וְיֵינן יִשְׁמַח לְכַב אֲנוּשׁ. וְיֵינן לְבִישׁ, דְּכַתִּיב, (תַּהֲלִים עה) וְיֵינן חֲמַר מְלֵא מִסֶּךָ וְגו'. כּוֹס לְטַב, דְּכַתִּיב, (תַּהֲלִים קטו) כּוֹס יִשׁוּעוֹת אֶשָׁא. כּוֹס (דף רמ"ז ע"א) לְבִישׁ, דְּכַתִּיב, (יִשְׁעִיהָ נא) כּוֹס חֲמָתוֹ, כּוֹס הַתַּרְעֵלָה.

בְּמָה דְּאֵית בְּסִטְרָא דְקְדוּשָׁה, הֵיכְלִין וּמְמַנָּן כָּלָא לְטַב, וְרוּחִין קְדִישִׁין וְכָל סְטְרִין קְדִישִׁין. הָכֵי נְמִי אֵית בְּסִטְרָא מְסֵאָבָא, הֵיכְלִין וּמְמַנָּן כָּלָהוּ לְבִישׁ, וְרוּחִין מְסֵאָבִין, מְמַנָּן, וְכָל סְטְרִין מְסֵאָבִין. וְדָא לְקַבֵּל דָּא, כְּגוֹן יִצְרַל הַטּוֹב וְיִצְרַל הָרָע, וְכֵלָא בְּרִזָּא חֲדָא.

הַיִּכָּל זֶהָ נִקְרָא הַיִּכָּל זֶהָ, מְשֹׁם שֵׁשׁ בּוֹ רוּחַ שְׁנִקְרָאת אֹרְפְנִיאָ"ל. וְהִיא זֶהר שְׁלֹא מִשְׁתַּנָּה, וְעוֹמֵד בְּאוֹר נִסְתָּר שְׁמַאִיר מְלַמְעֵלָה וּבְאוֹר שְׁמַאִיר לְמַטָּה. וּכְשִׁמְכָה הָאוֹר שְׁלִמְטָה בְּאוֹר הָעֲלִיּוֹן, (וּכְשִׁמְאִיר אוֹר בְּאוֹר) מְאִירָה הַרוּחַ הַזֶּה כְּמוֹ מְרָאָה הָעֵינַי, שְׁכִשְׁמַתְגַּלְגֵּלֶת, אֲזַי מוֹצִיאָה אוֹר שְׁנוֹצֵץ וְזוֹהֵר. כִּף גַּם בְּרוּחַ הַזֶּה. וְעַל כֵּף הַיִּכָּל הַזֶּה נִקְרָא זֶהר.

הַרוּחַ הַזֶּה שְׁנִקְרָאת אֹרְפְנִיאָ"ל, זֹהוּי שְׁמַאִירָה לְהִיכָל הַזֶּה, וּמְאִירָה לְהִיכָל הָרֵאשׁוֹן, מְשֹׁם שְׁאוֹתָה הַרוּחַ שֶׁל הַיִּכָּל הָרֵאשׁוֹן מְאִירָה בְּגִלּוּי, בְּזוֹ (מִזוֹ) הַרוּחַ שֶׁהִיא נִסְתָּרֶת. זֶה הַרוּחַ נּוֹסַעַת לְמַעְלָה וְנוֹסַעַת לְמַטָּה, בְּסוּד הַפְּתוּב (שִׁיר הַשִּׁירִים ז) חֲמוּקֵי יִרְכִיף חֲמוּקֵי יִרְכִיף כְּמוֹ חֲלָאִים. וּמָה שְׁאָמַר חֲמוּקֵי יִרְכִיף, מְשֹׁם שֵׁשׁ רוּחַ אַחֲרֵת שִׁיּוּצָתָה מִמֶּנּוּ לְצַד שְׁמַאל וְנִקְשְׂרֶת עִמּוֹ. וְעַל כֵּף פְּתוּב פְּעַמִּים חֲמוּקֵי וְרוּחַ הַשְּׁמַאל הַזֶּה נִקְרָאת הַדְּרִנִּיאָ"ל, וְנִכְלָלִים זֶה בְּזֶה, כְּלָלִים כְּאֶחָד, וְהֵם עֵצִים הַשְּׁמַיִם, שְׁפָלוּל בְּאֵשׁ וּמַיִם.

כְּתוּב, (יְחֻזְקָא א) כְּמִרְאָה הַקֶּשֶׁת אֲשֶׁר יִהְיֶה בְּעֵינַי הַגֶּשֶׁם וְגו'. הַרוּחַ הָרֵאשׁוֹנָה הַזֶּה אֹרְפְנִיאָ"ל, שְׁנִסְתָּרֶת בֵּין מַעְלָה וּמַטָּה וּמְאִירָה, הִיא כְּעֵינַי הַחֲשֵׁמֶל. זֶהוּ כְּעֵינַי הַחֲשֵׁמֶל, וּלְפַעְמִים הוּא חֲשֵׁמֶל. מְשֹׁם שְׁמִמְנוֹ קִימִים כָּל אוֹתָם שֹׁרְפִים חַיּוֹת אֲשֶׁ מְדַבְּרוֹת, חַיּוֹת שְׁעוֹמְדוֹת וְלֹא עוֹמְדוֹת, וְלָכֵן הוּא חֲשֵׁמֶל.

אֹרְפְנִיאָ"ל שְׁאָמַרְנוּ, בְּזֶה נּוֹדְעִים חַיִּים לְעוֹלָם. כְּשִׁנְדוּן הָעוֹלָם לְטוֹב, אֲזַי מְאִירָה הַרוּחַ הַזֶּה, וְכָל הַחַיִּים וְכָל הַשְּׁמִמָּה נִמְצָאִים, שְׁהָרֵי בֵּינָן שְׁזָכוֹת יוֹצֵאת, וּמְאִירִים הַדְּינִים, אֲזַי הַרוּחַ הַזֶּה

הַיִּכָּל דָּא אִקְרִי הַיִּכָּל זֹהֵר, בְּגִין דְּאִית בִּיהּ רוּחָא, דְּאִקְרִי אֹרְפְנִיאָ"ל. וְאִיהוּ זֹהֵר דְּלֹא אֲשַׁתַּנִּי, וְקִימָא בְּנִהִירוֹ סְתִימָא, דְּנִהִיר מְעִילָא, וּבְנִהִירוֹ דְּנִהִיר לְתַתָּא. וְכַד בְּטַשׁ נִהִירוֹ דְּלְתַתָּא בְּנִהִירוֹ עֲלָאָה, (נ"א וְכַד נִהִיר נִהִירָא בְּנִהִירָא) נִהִיר הָאִי רוּחָא, כְּגוֹנוֹנָא דְּחִיזוֹ דְּעֵינָא, דְּכַד מִתְגַּלְגֵּלָא, כְּדִין אֲפִיק נִהִירָא דְּנִצִּיץ וְזִהֲרָא, הֵכִי נִמְי הָאִי רוּחָא. וְעַל דָּא, הַיִּכָּל דָּא אִקְרִי זֹהֵר.

הָאִי רוּחָא דְּאִקְרִי אֹרְפְנִיאָ"ל, הָאִי אִיהוּ דְּנִהִיר לְהִיכָּל דָּא, וְנִהִיר לְהִיכָּל קַדְמָאָה, בְּגִין דְּהִהוּא רוּחָא דְּהִיכָּל קַדְמָאָה, נִהִיר בְּאַתְגַּלְגֵּלָא, בְּהָאִי (ד"א מְהָא) רוּחָא דְּאִיהוּ סְתִימָאָה. דָּא רוּחָא נְטִיל לְעִילָא וְנְטִיל לְתַתָּא, בְּרִזָּא דְּכְתִיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ז) חֲמוּקֵי יִרְכִיף כְּמוֹ חֲלָאִים. וּמָה דְּאָמַר חֲמוּקֵי יִרְכִיף. בְּגִין דְּאִית רוּחָא אַחֲרָא דְּנִפִיק מִנִּיהּ לְסִטְר שְׁמַאלָא, וְאַתְקַשֵּׁר בְּהַדְּיָה. וְעַל דָּא כְּתִיב חֲמוּקֵי תְרִין. וְהָאִי רוּחָא שְׁמַאלָא אִקְרִי הַדְּרִנִּיאָ"ל, וְאַתְפְּלִילוּ דָּא בְּדָא, כְּלִילָן כְּחָדָא, וְאִינוּן עֵצִים הַשְּׁמַיִם, דְּכִלִּילָא בְּאֵשׁ וּמַיִם.

כְּתִיב (יְחֻזְקָא א) כְּמִרְאָה הַקֶּשֶׁת אֲשֶׁר יִהְיֶה בְּעֵינַי בְּיוֹם הַגֶּשֶׁם וְגו'. הָאִי רוּחָא קַדְמָאָה אֹרְפְנִיאָ"ל, דְּאִיהוּ סְתִימָא בֵּין עִילָא וְתַתָּא, וְנִהִיר, אִיהוּ (יְחֻזְקָא א) כְּעֵינַי חֲשֵׁמֶל, הָאִי אִיהוּ כְּעֵינַי חֲשֵׁמֶל, וְלְזַמְנִין אִיהוּ חֲשֵׁמֶל. בְּגִין דְּמִנִּיהּ קִימִין כָּל אִינוּן שְׁרָפִים חַיּוּן אֲשָׁא מְמַלְלוֹ, חַיּוּן דְּקִימִי וְלֹא קִימִי, וְעַל דָּא אִיהוּ חֲשֵׁמֶל.

אֹרְפְנִיאָ"ל דְּקָאֲמַרְן, בְּדָא אֲשַׁתְּמוּדְעָאן חַיִּין לְעֲלָמָא. כַּד אַתְדָּן עֲלָמָא לְטָב, כְּדִין נִהִיר רוּחָא דָּא, וְכָל חַיִּין וְכָל חַדוֹ אֲשַׁתְּכַח, דְּהָא כִּיּוֹן דְּזָכוֹתָא נְפָקָא, וְנִהִירוֹ

דינין פדין רוחא דא אנהיר. וסימנך (משלי טז)
באור פני מלך חיים.

וכד אתדן עלמא בדינא, (בההוא זכותא) פדין ההוא
סטרא אחרא מסאבא, שלטא ואתקף, (ס"א)
וכד אתדן עלמא בדינא בההוא זכותא, כדין ההוא רוחא אחרא שלטא
(ואתקף) והאי רוחא אגניז ואתחשף, וכדין כל
עלמא קיימא בדינא ואתדן. וכלא קיימא
בהאי רוחא. וסימניך (דניאל ה) וארפכתייה דא
לדא נקשן.

הכא קיימן, כל אינון מלבושין דנשמטהון
דצדיקייא, דסלקין לאתחזאה קמי
מאריהון, ולקיימא קמיה. וכד נשמטא סלקא
ומטי להאי היכלא, פדין אזדמן חד ממנא,
דאתפקד על אינון לבושין, וצדקיא"ל שמיה.
דהא בזמנא דבר נש עביד פקודין דאורייתא
בהאי עלמא, פגוונא דאיהו אשתדל גרמיה,
הכי אתעביד ליה בהאי היכלא לעילא,
מלבושא לאתלבשא ביה, בההוא עלמא.

וכד נשמטא סלקא, ההוא ממנא נטיל ההוא
לבושא דילה, ואזיל עמה עד די מטא
לנהר דינור, די נשמטא אצטריכא לאתסחייא
ולאתלבנא תמן, ולזמנין דטבעא ההיא
נשמטא תמן ואתוקדא, ולא סלקא כלא יומא,
עד בצפרא, כד אתער רוחא דסטרא דדרום,
פדין קיימי כלהו ומתחדשן, ואמרי שירתא,
ומזמרן פגוונא דאינון מלאכין דאתעבר
שלטנהון ואתוקדן, וקיימן ומתחדשן
פמלקדמין, ואמרי שירתא, (ואזיל ליה) הכי נמי
אלין נשמתיין.

ואי זפאת האי נשמטא וסלקת. האי ממנא
צדקיא"ל, נטיל לה להאי נשמטא,
ואלביש לה בההוא לבושא, ואתקנת ביה,
וסלקא לקרבנא על ידא דמיכאל פהנא, לקיימא תדיר כל יומין קמי עתיק

מאירה. וסימנך - (משלי טז) באור
פני מלך חיים.

ובשגדון העולם בדין (באותה זכות),
אזי אותו הצד האחר הטמא
שולט ומתחזק, (ובשגדון העולם נדון באותה
הזכות, אז הרוח האחרת שולטת ומתחזקת)
והרוח הזו נגנזת ונחשכת, ואז כל
העולם עומד בדין ונדון. והכל
עומד ברוח הזו, וסימנך - (דניאל
ה) וארכבותיו נוקשות זו לזו.
כאן עומדים כל אותם מלבושים
של נשמות הצדיקים שעולות
להראות לפני רבונם ולעמד
לפניו. וכשנשמה עולה ומגיעה
להיכל הזה, אזי מזדמן ממנה
אחד שנפקד על אותם לבושים,
ושמו צדקיא"ל. שגרי בזמן
שאדם עושה את מצוות התורה
בעולם הזה - כמו שהוא משתדל
על עצמו, כך נעשה לו בהיכל
הזה למעלה מלבוש להתלבש
באותו העולם.

ובשנשמה עולה, אותו ממנה
נוטל אותו הלבוש שלה והולך
עמה עד שמגיעה לנהר דינור,
שנשמה צריכה לרחץ ולהתלבן
שם, ולפעמים שטובעת אותה
נשמה שם ונשרפת ולא עולה כל
היום, עד הבקר, כשמתעוררת
רוח של צד דרום, אז עומדות כלן
ומתחדשות ואומרות שירה,
ומזמרות כמו אותם מלאכים
שעבר שלטונם ונשרפים,
ועומדים ומתחדשים כמקדם
ואומרים שירה, (והולכים להם) כך גם
הנשמות הללו.

ואם זוכה הנשמה הזו ועולה,
הממנה הזה צדקיא"ל נוטל את
הנשמה הזו, ומלביש אותה
באותו לבוש, ונתתקנת בו, ועולה
לקרבן על ידי מיכאל הכהן לעמד
תמיד כל הימים לפני עתיק

כל יומין קמי עתיק

הַיָּמִים. אֲשֶׁר־יִחַלְקֶהָ שֶׁל הַנְּשֻׁמָּה
הַזֹּאת שְׁעוֹמֶדֶת וְזוֹכָה לָזֶה.

וּבְכָל־מִתְמַנֶּה הַרוּחַ הַזֶּה
אוֹרְפָנִיא"ל שְׁאֲמַרְנוּ, וְהוּא שׁוֹלֵט
עַל הַחֵיכַל הַזֶּה. מִכְּלָל זֶה,
כְּשֶׁנִּכְלָלֶת רוּחַ בְּרוּחַ וּמִפֶּה זוֹ בְּזוֹ
לְהַפְלִיל כְּאֶחָד, נִבְרָאִים אוֹתָם
שְׁלִיטִים אֲחֵרִים שֶׁהִתְמַנּוּ עַל
הָעוֹלָם, וְאֵלוּ הֵם שְׂרָפִים שֶׁל שֵׁשׁ
כְּנָפִים שֶׁמְקַדְּשִׁים אֶת רַבּוֹנָם
שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים בְּיוֹם, וְאֵלוּ הֵם
שְׁמֵדִקְדָּקִים עִם הַצְּדִיקִים, וְאֵפְלוּ
כְּמוֹ נִימָה אַחַת שֶׁל שְׁעָרָה. וְאֵלֶּה
הֵם שְׁעוֹמְדִים לְהַעֲנֹשׁ בְּעוֹלָם הַזֶּה
וּבְעוֹלָם הַבָּא, וְלֹאֹתָם שְׁמֹזְזִילִים
בְּכֵן אָדָם שֶׁלְּמִדּוֹ מִמֶּנּוּ אֵפְלוּ דְבַר
תּוֹרָה אֶחָד וְלֹא נוֹהֲגִים בּוֹ כְּבוֹד,
וְלִכְלֹל אוֹתָם שְׁמִשְׁתַּמְּשִׁים בְּמִי
שְׁקוֹרָאִים שֶׁשָּׂה סְדְרֵי מִשְׁנֵה,
לִיְחַד אֶת יְחִיד רַבּוֹנָם.

בְּשִׁמְתֵּי־שְׁבוּת רוּחַ בְּרוּחַ
וּמְאִירוֹת כְּאַחַת, מֵאוֹתוֹ הָאוֹר
יוֹצֵאת חִיָּה אַחַת שֶׁשׁוֹלֶטֶת עַל
אוֹתָם שְׂרָפִים, וְאַרְבַּע תַּחְתֵּיהָ,
שֶׁפְּנִיָּהֶם פְּנֵי נֶשֶׁר, הַחִיָּה הַזֹּאת שְׁמָה
יּוֹפִיא"ל, וְהִיא עוֹמֶדֶת בְּכָל
סוּדוֹת הַחֲכָמָה, לְכָל אוֹתָם
מִפְתַּחֹת שֶׁל הַחֲכָמָה עוֹמְדִים
בָּהּ.

הַחִיָּה הַזֹּאת עוֹמֶדֶת לְתַבַּע שְׂכָר
מֵעַם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, לְתַת לְכָל
אוֹתָם שְׂרוּדָפִים אַחַר בְּעָלֵי
הַחֲכָמָה, וְאֵפְלוּ מִכָּל אָדָם וְלוֹמְדֵי
חֲכָמָה לְדַעַת אֶת רַבּוֹנָם, וְאוֹתוֹ
שְׂכָר שְׁנוֹתָן לְבָנֵי אָדָם שְׂרוּדָפִים
אַחַר הַחֲכָמָה לְהַפִּיר אֶת רַבּוֹנָם.
שְׁבִשְׁיֹצֵא אָדָם מִן הָעוֹלָם הַזֶּה,
הַחִיָּה הַזֹּאת יוֹצֵאת עַל אַרְבָּעָה
שְׂרָפִים מְעוֹפְפִים וְטָסָה לְפָנָיו,
וְלֹא נוֹתְנָת לְכָל אוֹתָם שׁוֹמְרֵי
הַחֲקִים שֶׁבְּצַד הָאֲחֵר לְקָרֵב אֵלָיו,
וּכְמָה הֵם שְׁלִיחִים שֶׁל שְׁלוֹם
סְבִיבוֹ. וְהַשְׂרָפִים הַלְלוּ
כְּשֶׁנּוֹסְעִים וְנִרְאִים, נִכְנָעִים אוֹתָם

יּוֹמִין, וְזָפָה חוֹלְקָא דְהָאֵי נִשְׁמָתָא, דְקִיִּימָא
וְזָכָאת לְהָאֵי.

וּבְכָל־אֵל, אֲתַמָּנָא הָאֵי רוּחָא אוֹרְפָנִיא"ל
דְקָאֲמַרְן, וְאִיהוּ שְׁלִיט עַל הָאֵי
הַיְכָלָא. מִכְּלָלָא דָּא, כַּד אֲתַכְּלִיל רוּחָא
בְּרוּחָא, וּבְטַש דָּא בְּדָא לְאֲתַכְּלָלָא כַּחְדָּא,
אֲתַבְרִיאוּ אֵינוֹן שְׁלִיטִין אֲחֵרֵינִין דְּאֲתַמָּנִן עַל
עֲלָמָא, וְאֵלִין אֵינוֹן שְׂרָפִים דְּשִׁית גְּדַפִּין.
דְּמְקַדְּשֵׁי לְמַרְיָהוֹן תְּלַת (דף רמ"ז ע"ב) זְמַנִּין
בְּיוֹמָא. וְאֵלִין אֵינוֹן דְּמְדַקְדְּקֵי עִם צְדִיקֵיִיא,
אֵפְילוּ כַּחַד נִימָא דְשְׁעָרָא. וְאֵלִין אֵינוֹן דְּקִיִּימֵי
לְאֵעֲנִישָׁא, בְּהָאֵי עֲלָמָא וּבְעֲלָמָא דְאַתִּי.
וְלֹאֵינוֹן דְּמֹזְזִילֵי לְפָר נֶשׁ דְּאוֹלִיפּוּ מְנִיָּה
אֵפְילוּ מְלָה חֲדָא בְּאוֹרֵיִיתָא, וְלֹא מְנִיָּהֲגֵי בִּיה
יְקָר. וְלְכָל אֵינוֹן דְּמִשְׁתַּמְּשֵׁי, בְּמָאן דְּקָאֲרֵי
שִׁית סְדְרֵי מִשְׁנֵה, לִיְחַדָּא יְחִידָא דְמַאֲרִיָּהוֹן.
כַּד מִתְנִשְׁבֵּן רוּחָא בְּרוּחָא, וְאֲתַנְהַרְן כַּחְדָּא.
מִהֵהוּא נִהִירוּ נִפְקָא חִיּוֹתָא חֲדָא, דְשֶׁלְטָא
עַל אֵינוֹן שְׂרָפִים, וְאַרְבַּע תַּחְתֵּיהָ, דְאַנְפִּיָּהוּ
אַנְפִּין דְנֶשֶׁר, הָאֵי חִיּוֹתָא יּוֹפִיא"ל שְׁמִיָּה,
וְאִיהִי קִיִּימָא בְּכָל רְזִי דְחֲכָמָתָא, לְכָל אֵינוֹן
מִפְתַּחָאן דְּחֲכָמָתָא קִיִּימִין בִּיה.

הָאֵי חִיּוֹתָא, קִיִּימָא לְמַתְבַּע אַגְרָא מֵעַם קְדָשָׁא
בְּרִיךְ הוּא, לְמִיָּהֵב לְכָל אֵינוֹן דְרַדְפֵי בְּתַר
כָּל מַאֲרִיָּהוֹן דְחֲכָמָה, וְאֵפְילוּ מִכָּל בַּר נֶשׁ,
וְאוֹלְפֵי חֲכָמָה לְמַנְדַּע לְמַאֲרִיָּהוֹן, וְהֵהוּא
אַגְרָא דְיָהִיב לְבָנֵי נֶשׂא דְרַדְפֵי בְּתַר חֲכָמָה
לְמַנְדַּע לְמַאֲרִיָּהוֹן.

דְּכַד נִפְקַ בַּר נֶשׁ מֵהָאֵי עֲלָמָא, הָאֵי חִיּוֹתָא
נִפְקָא עַל ד' שְׂרָפִים מְעוֹפְפִין, וְטָאֲסַת
קַמִּיָּה, וְלֹא שְׁבִיק כָּל אֵינוֹן גְּרִדְיָנֵי נִימוֹסִין דִּי
בְּסִטְרָא אַחְרָא, לְמַקָּרֵב בְּהַדִּיָּה, וּכְמָה אֵינוֹן
שְׁלִיחִין דְשְׁלָם, סַחְרֵיָּה. וְאֵלִין שְׂרָפִים כַּד

שָׂרְפִים נְחָשִׁים שְׂיוֹצְאִים מֵאוֹתוֹ
נָחַשׁ שָׂגָרַם מוֹת לְכָל הָעוֹלָם.

הַחֲחִיָּה הַקְּדוּשָׁה הִזּוּ עוֹמְדַת
כְּשֶׁנִּשְׁמָה עוֹלָה וּמְגִיעָה אֵלֶיהָ,
וְאֵז שׂוֹאֵלֶת אוֹתָהּ בְּסוּד הַחֲכָמָה
שֶׁל אֲדוֹנָהּ, וּכְפִי אוֹתָהּ הַחֲכָמָה
שֶׁרָדַף אַחֲרֶיהָ וְהִשִּׁיג (בָּה) - כִּף
נֹוֹתָנִים לוֹ שְׂכָרוֹ. וְאִם יָכֹל לְהִשִּׁיג
וְלֹא הִשִּׁיג - דוֹחִים אוֹתוֹ הַחוּצָה,
וְלֹא נִכְנָסֶת, וְעוֹמְדַת תַּחַת אוֹתוֹ
הַהֵיכָל בְּבוֹשָׁה. וּכְשֶׁמְרִימִים
כְּנִפְיָהֶם הַשְּׂרָפִים הַלְלוּ שִׁתְּחַתִּיהָ,
אֵז כָּלֵם מִכִּים בְּכַנְפֵיהֶם וְשׂוֹרְפִים
אוֹתָהּ, וְנִשְׂרָפֶת וְלֹא נִשְׂרָפֶת,
וְעוֹמְדַת וְלֹא עוֹמְדַת, וְכִף נְדוּנִית
בְּכָל יוֹם, מְאִירָה וְלֹא מְאִירָה.

וְאִף עַל גַּב שֵׁישׁ לָהּ מַעֲשִׂים
טוֹבִים, מִשּׁוֹם שֶׁאֵין שְׂכָר בְּאוֹתוֹ
הָעוֹלָם כְּמוֹ אוֹתָם שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים
בַּחֲכָמָה לְהִסְתַּפֵּל בְּכַבוֹד רְבוּנָם,
וְאֵין שְׁעוֹר לְשְׂכָר שֶׁל אוֹתָם
שִׁיּוּדְעִים הַחֲכָמָה לְהִסְתַּפֵּל
בְּכַבוֹד רְבוּנָם. אֲשֶׁרִי חֲלַקֵם
בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, שֶׁכְּתוּב
(משלי א) אֲשֶׁרִי אָדָם מְצָא חֲכָמָה
וְאָדָם יִפִּיק תְּבוּנָה.

הַרוּחַ הַזֶּה שׂוֹלְטַת עַל הַכֹּל. הַכֹּל
כְּלוּלִים בָּהּ, וְכָלֵם מִסְתַּפְּלִים
אֵלֶיהָ. הַחֲחִיָּה הִזּוּ שׂוֹלְטַת עַל
אַרְבַּע אַחְרוֹת, וְאַרְבַּעַת גְּלַגְלִים
לְכָל אַחַת וְאַחַת. גְּלַגְלֵי אֶחָד
מִסְתַּפֵּל לְצַד מִזְרַח, וְגְלַגְלֵי אֶחָד
מִסְתַּפֵּל לְצַד צָפוֹן, וְגְלַגְלֵי אֶחָד
מִסְתַּפֵּל לְצַד דְּרוֹם, וְגְלַגְלֵי אֶחָד
מִסְתַּפֵּל לְצַד מַעְרָב, וְכָל אֶחָד
וְאֶחָד בְּשִׁלְשָׁה עֲמוּדִים.

הַגְּלַגְלֵי שֶׁלְצַד מִזְרַח שְׁמוֹ חֲנִיא"ל.
הַגְּלַגְלֵי שֶׁלְצַד צָפוֹן שְׁמוֹ
קְרִשִׁיא"ל. הַגְּלַגְלֵי שֶׁלְצַד דְּרוֹם
שְׁמוֹ עֲזַרִיא"ל. הַגְּלַגְלֵי שֶׁלְצַד
מַעְרָב שְׁמוֹ עֲנִיא"ל. וְכָל אוֹתָם
שִׁלְשֶׁת הַעֲמוּדִים שֶׁהֵם לְכָל אֶחָד

נְטָלִין וְאֶתְחַזְּיִין, אֶתְכַפְּיִין אֵינּוֹן שְׂרָפִים
נְחָשִׁים, דִּנְפָקֵן מֵהָהוּא נְחָשׁ דִּגְרִים מוֹתָא לְכָל
עָלְמָא.

הָאִי חִיוֹתָא קְדִישָׁא קִיִּימָא כַּד נִשְׁמַתָּא סְלִקָּא
וּמְטָאֵת לְגַבִּיָּה, כְּדִין שְׂאֵל לָהּ בְּרָזָא
דְּחֲכָמְתָּא דְּמֵאֲרִיָּה, וּכְפּוּם הָהִיא חֲכָמְתָּא
דְּרַדִּיף אֲבַתְרָה וְאַדְבֵּק (ס"א בָּה), הָכִי יַהֲבִי לִיָּה
אַגְרִיָּה. וְאִי יָכִיל לְאַדְבֵּקָא וְלֹא אֲדַבֵּק, דְּחִי
לִיָּה לְבַר, וְלֹא עֵיילָהּ, וְקִיִּימָא תַּחוֹת הָהוּא
הֵיכְלָא בְּכַסִּיפוֹ, וְכַד נְטָלִי גְּדַפִּיָּהוּ, אֵלִין
שְׂרָפִים דְּתַחוֹתָהּ, כְּדִין כְּלָהּוּ בְּטָשִׁי בְּגַדְפִּיָּהוּ,
וְאוֹקְדוֹן לָהּ וְאוֹתוֹקְדַת וְלֹא אֶתוֹקְדַת, וְקִיִּימָא
וְלֹא קִיִּימָא, וְהָכִי אֶתְדַנְתָּ בְּכָל יוֹמָא, נְהִירַת
וְלֹא נְהִירַת.

וְאִף עַל גַּב דְּעוֹבְדִין טְבִין אֵית לָהּ, בְּגִין דְּלִית
אַגְרָא בְּהָהוּא עָלְמָא, כְּאֵינּוֹן דְּמִשְׁתַּדְּלִי
בַּחֲכָמְתָּא, לְאַסְתַּפְּלָא בִּיקְרָא דְּמֵאֲרִיָּהוֹן, וְלִית
שִׁיעוּרָא לְאַגְרָא, דְּאֵינּוֹן דִּינְדְעִי חֲכָמְתָּא,
לְאַסְתַּפְּלָא בִּיקְרָא דְּמֵאֲרִיָּהוֹן. זַכָּאָה חוֹלְקִיָּהוֹן
בְּעָלְמָא דִּין, וּבְעָלְמָא דְּאַתִּי, דְּכַתִּיב, (משלי ג)

אַשְׁרִי אָדָם מְצָא חֲכָמָה וְאָדָם יִפִּיק תְּבוּנָה.
רוּחָא דָּא, שְׁלֵטָא עַל כָּלֵא. כָּלֵא כְּלִילֵן בָּהּ,
כָּלֵא אֶסְתַּכִּיִין לְגַבִּהּ. הָאִי חִיוֹתָא,
שְׁלֵטָא עַל אַרְבַּע אַחְרֵנִין, וְאַרְבַּע גְּלַגְלִין לְכָל
חַד וְחַד. גְּלַגְלֵא חָדָא אֶסְתַּכִּי לְסִטְר מִזְרַח.
וְגְלַגְלֵא חָדָא אֶסְתַּכִּי לְסִטְר צָפוֹן. וְגְלַגְלֵא
חָדָא אֶסְתַּכִּי לְסִטְר דְּרוֹם. וְגְלַגְלֵא חָדָא
אֶסְתַּכִּי לְסִטְר מַעְרָב. וְכָל חַד וְחַד בַּתְּלַת
סְמְכִין.

גְּלַגְלֵא דְּלְסִטְר מִזְרַח. חֲנִיא"ל שְׁמִיָּה. גְּלַגְלֵא
דְּלְסִטְר צָפוֹן, קְרִשִׁיא"ל שְׁמִיָּה.
גְּלַגְלֵא דְּלְסִטְר דְּרוֹם, עֲזַרִיא"ל שְׁמִיָּה. גְּלַגְלֵא
דְּלְסִטְר מַעְרָב, עֲנִיא"ל שְׁמִיָּה. וְאֵינּוֹן תְּלַת סְמְכִין דְּאֵינּוֹן לְכָל חַד וְחַד,

ואחד, כלם מסתכלים לאמצע, משום שהאמצע נוטל אותם, וכלם נוסעים בשביל האמצע.

אלו שעומדים באמצע, כלם ממנים בשירה. ואלו של הימין אומרים שירה, שעולה הרצון למעלה ואומרים קדוש ואלו של השמאל אומרים שירה, ועולה הרצון למעלה ואומרים ברוך. קדוש למעלה, וברוך למטה.

אלו שעומדים למעלה לצד ימין, לוקחים קדשה ומתחברים בקדשה בכל אותם שיודעים לקדש את רבונם ביחוד של סוד החכמה. ואלו שעומדים בשמאל, נוטלים קדשה, ומתחברים בכל אותם שלא יודעים לקדש את רבונם כראוי. וכלם פלולים אלה באלה ביחוד אחד ונקשרים זה עם זה, עד שכלם נעשים קשר אחד ורוח אחת, ומתקשרים עם אותם שלמעלה להיות הכל אחד ולהפיל זה עם זה.

מהמקום הזה יונקים כל אותם בעלי החכמה שעומדים לרעת במראה או בסוד החלום, משום שנביאים יונקים מלמעלה, ובעלי החלום או המראה יונקים מכאן. וכשמתחבר מקום זה במקום שלמעלה בקשר אחד, אזי הנביאים יונקים ממעלה וממטה בקשר אחד.

ומשום כך יש משל בדבריהם, שאין נבואתם מצחצחת כראוי כמו שהיה במשה, שנבואתו היתה מצחצחת בכל משום שאור יוצא מלמעלה במקום שכל האורות יוצאים ממנו, ומגיע לרובתו, ומשם הוא יונק את נבואתו ומאיר מה שלא היה אז לכלם, לכל שאר הנביאים.

נביאין. אינון מאריהון דחלמא, מאריהון דמראה, פלהו ינקי מאתר דא

פלהו אסתכין לאמצעיתא. בגין דאמצעיתא איהו נטיל לון, וכלהו נטלו בגיניה דאמצעיתא.

אלין דקיימי באמצעיתא, פלהו ממנן בשירתא. ואלין דימינא אמרי שירתא, דסלקא רעותא לעילא, ואמרי קדוש. ואלין דשמאלא אמרי שירתא, וסלקי רעותא לעילא, ואמרי ברוך. קדוש לעילא, וברוך לתתא.

אלין דקיימי לעילא לסטר ימינא, נטלי קדשה, ומתחבראן בקדושה, בכל אינון דידעי לקדשא למאריהון, ביחודא ברזא דחכמתא. ואלין דקיימי בשמאלא, נטלי קדשה, ומתחבראן בכל אינון דלא ידעי לקדשא למאריהון פדקא יאות. וכלהו כלין אלין באלין ביחודא חדא, ומתקשראן דא בדא, עד דכלהו אתעבידו קשורא חדא, ורוחא חדא, ומתקשרן באינון דלעילא, למהוי כלא חד, לאתפללא דא בדא.

מאתר דא, ינקי כל אינון מאריהון דחכמתא, דקיימן למנדע במראה, או ברזא דחלמא, בגין דנביאים ינקי מלעילא. ואלין מארי דחלמא, או דמראה, ינקי מהכא. וכד מתחברא אתרא דא באתרא דלעילא בקשורא חדא, פדין נביאים, ינקי מעילא ומתתא, בקשורא חדא. (דף רמ"ז ע"א).

ובגין כך, אית משל במלייהו, דלא צחצחא נבואתהון פדקא יאות, כמה דהוה ביה במשה, דהוה צחצוחא בנבואתיה בכלא. בגין דנהירו נפיק מעילא, מאתר דכל נהורין נפקין מניה, ומטא לדרגיה, ומתמן יניק נבואתיה, ונהיר, מה דלא הוה כדין לכלא, לכל שאר

נביאין. אינון מאריהון דחלמא, מאריהון דמראה, פלהו ינקי מאתר דא

אותם בעלי החלום, בעלי המראה, כלם יונקים ממקום זה למטה בלי חבור של מעלה על ידי דרגה אחרת תחתונה ממנה, שהיא בחוץ.

כמו שדרגה של הנביאים שלמעלה, לא היו רואים אותה הנביאים, רק על ידי דרגה אחרת למטה. כך גם אלו, דרגת היניקה שלהם היא למעלה בדרגה התחתונה הזו, אבל לא נגלתה להם אלא על ידי דרגה חיצונית אחרת, שהיא תחתונה ממנה, משום שיוצאת מההיכל הזה, ומגיע הדבר עד אותו ממנה שעומד על שער ההיכל הזה, ומשם לאותו ממנה שתחת ידו, וכן עד (בזם), שכמה הם שנוטלים את אותו הדבר ומתערכים עמו. ולכן, כשמגיע הדבר לאדם, כמה הם שמתערכים עמו, ולכן הדבר לא מצחצח כראוי.

בשמתחברים ארבעת הגלגלים הללו באותם הארבעה שבאמצע, אזי כלם נקראים חמודות. והם בעלי המראה. ומשום כך החיה הזו שאמרנו שולטת עליהם, ומשום כך נקרא דניאל איש חמודות, שכתוב (דניאל ט) כי חמודות אלה. והכל סוד כראוי. אשרי אותם היודעים את סודות רבונם ללכת בדרך האמת בעולם הזה ובעולם הבא.

חיבר נונה נצח

החיבר השלישי, ההיכל הזה הוא היכל שעומד באור עליון יותר על כל הקודמים הללו. בהיכל הזה קיימים ארבעה פתחים; אחד לצד דרום, ואחד לצד מזרח, ואחד לצד צפון, ואחד לצד מערב. בכל פתח ופתח יש ממנה אחד, שעומד ממנה על כל פתח ופתח.

הפתח הראשון, זה פתח שעומד בו ממנה אחד ששמו מלביאל, והוא שולט על כל אותם

לתתא, בלא חבורא דלעילא, על ידא דדרגא אחרא תתאה מיניה דאיהו לבר.

במה דדרגא דנביאים דלעילא, לא הוו חמאן ליה נביאים, בר על ידא דדרגא אחרא תתאה. הכי נמי אלין, דרגא דיניקו דילהון איהו לעילא, בהאי דרגא תתאה, אבל לא אתגליא לון, אלא על ידא דדרגא אחרא לבר, דאיהו תתאה מיניה, בגין דנפקא מהאי היכלא, ומטא מלה עד ההוא ממנא דקיימא על תרעא דהיכלא דא, ומתמן לההוא ממנא דתחות ידיה, וכן עד (כ"א בלהו) דכמה אינון דנטלי ההיא מלה, ואתערבו בהדה. ועל דא כד מטא לגביה דבר נש, כמה אינון דאתערבו בהדה, ועל דא לא צחצחא מלה כדקא יאות. בר מתחברין אלין ארבע גלגלין, בארבע אינון די באמצעיתא, פדין פלהו אקרון חמודות. ואינון מאריהון, דמראה. ובגין כך, האי חיותא דקאמרן, שלטא עליהו. ובגין כך, אקרי דניאל, איש חמודות. דכתוב, (דניאל ט) כי חמודות אלה. וכלא רזא כדקא יאות. זכאין אינון דיזעין רזי דמאריהון, למיהף בארז קשוט, בעלמא דין ובעלמא דאתי.

(היכל נונה נצ"ח)

היכלא תליתאה. היכלא דא, היכלא דקיימא בנהירו עלאה, יתיר על כל אלין קדמאי. בהיכלא דא קיימין ארבע פתחין, חד לסטר דרום, וחד לסטר מזרח, וחד לסטר צפון, וחד לסטר מערב. בכל פתחא ופתחא אית ממנא חדא, דקיימא ממנא על כל פתחא ופתחא.

פתחא קדמאה, דא פתחא דקיימא ביה חד ממנא, מלביאל שמייה. ואיהו

הפתח הראשון, זה פתח שעומד בו ממנה אחד ששמו מלביאל, והוא שולט על כל אותם

פְּתָקִים שְׂיוֹצָאִים מִבֵּית דִּינּוֹ שֶׁל
הַמֶּלֶךְ לְדוֹן אֶת הָעוֹלָם. (באותו פתק)
משום שְׂזָה הוּא הַמְּמַנֶּה לְהַשְׁגִּיחַ
בְּאוֹתָם הַפְּתָקִים, וְשְׁנֵי סוֹפְרִים
פָּתַח יָדוֹ, אֶחָד מִיָּמִין וְאֶחָד
מִשְׂמָאל.

לְזֶה נִתְּנוּ תְּקוּנֵי הַפְּתָקִים לְהַתְּקִין
טָרֵם שְׂיֻצְאוּ מִהַשְׁעָר הַזֶּה הַחֻצָּה
וְיִמְסְרוּ לַיָּדִי אוֹתוֹ הַמְּמַנֶּה
שְׂבִהִיכֵל הָרֵאשׁוֹן. שְׁהָרִי מִזְּמַן
שֶׁנִּמְסְרוּ בְּיַד אוֹתוֹ הַמְּמַנֶּה
שְׂבִהִיכֵל הָרֵאשׁוֹן, הָרִי יֻצְאוּ
מִשָּׁם, וְאִין רְשׁוּת לְהַשִּׁיבֵם.

שְׁהָרִי מִיַּד מִזְּמַן מְמַנֶּה שֶׁל הַצַּד
הָאֲחֵר הַטָּמֵא בְּעַל הַדִּין הַקָּשָׁה
הַפְּקִיף, שֶׁלֹּא מְרַחֵם, וְשָׁמוּ
סִנְגַּדִּיא"ל (וסהדיאל), וְהוּא מְמַנֶּה
עַל שְׁעַר הַהִיכָל הָרֵאשׁוֹן (הַאֲחֵר)
שְׂבִצַּד הָאֲחֵר, שֶׁהוּא גִּיהֶנֶם,
וְכַמָּה הֵם שׁוֹמְרֵי הַחֻקִּים מְמַנִּים
לְשׁוֹטֵט בְּעוֹלָם וּמְזַמְנִים לַעֲשׂוֹת
דִּין.

וּמִשׁוּם כֶּף עוֹמֵד אוֹתוֹ הַמְּמַנֶּה
לְעִין בְּפְתָקִים, וְאוֹתָם שְׁנֵי
הַסּוֹפְרִים שְׂעוֹמְדִים פָּתַח הַמְּמַנֶּה
הַזֶּה, שְׂמִשְׂאִי"ל וְקִמּוּא"ל, אֵלוֹ
הַסּוֹפְרִים לְתַקֵּן הַפְּתָקִים, וְאוֹתוֹ
הַמְּמַנֶּה עֲלֵיהֶם שֶׁהוּא מְלִפְיֵא"ל.
מִשׁוּם שְׂבִאוֹתָם הַהִיכָלוֹת שְׂבִצַּד
הָאֲחֵר הַטָּמֵא נִפְקְדוּ מְמַנִּים
יְרוּעִים, בְּהַפֵּךְ מִהַמְּמַנִּים הִלְלוּ
שְׂבִהִיכָלוֹת הִלְלוּ, וְכָל אוֹתָן
רוּחוֹת וְכָל אוֹתָם הַמְּמַנִּים שְׂשָׁם,
כָּלֵם לְהַרְע.

בֹּא וּרְאֵה, הַסִּנְגַּדִּיא"ל (סעדיאל)
הַזֶּה, כְּשֶׁנוֹטֵל פְּתָק, מִצַּד שֶׁל
אוֹתוֹ הַמְּמַנֶּה שְׂעוֹמֵד לְפָתַח
הָרֵאשׁוֹן, פּוֹתַח פָּתַח אֶחָד לְצַד
הַחֲשֻׁכָה, שְׂנִקְרָא בְּאֵר שַׁחַת, וְשֵׁם
מְמַנִּים אֶלֶף וּרְבֻבוֹת מְזַמְנִים לְטַל
אוֹתָם הַפְּתָקִים, וְהַמְּמַנֶּה הַזֶּה
עֲלֵיהֶם. וְאֵז יוֹצְאִים הַפְּרוֹזִים,

שְׂלִיטָא עַל כָּל אֵינוֹן פְּתָקִין, דְּנִפְקִי מִבֵּי דִינָא
דְּמִלְפָא, לְאַתְדִּנָא עֲלִמָא. (בַּהֲהוּא פְתָקָא) בְּגִין דִּהָאִי
אִיהוּ מְמַנָּא לְאַשְׁגַּחא בְּהוּ בְּאֵינוֹן פְּתָקִין,
וְתָרִין סוֹפְרִין תְּחוֹת יָדֵיהּ, חַד מִימִנָא וְחַד
מִשְׂמָאלָא.

לְהָאִי, אֲתִיִּיהִבוּ תְּקוּנֵי פְתָקִין לְאַתְקִנָא, עַד
לָא יִפְקוֹן מִהָאִי תְרַעָא לְבַר, וְיִתְמַסְרוּ
בִּידָא דִּהוּא מְמַנָּא, דִּי בְּהִיכָלָא קְדָמָאָה.
דִּהָא מְזַמְנָא דְאַתְמַסְרוּ בִּידָא דִּהוּא מְמַנָּא
דְּבִהִיכָלָא קְדָמָאָה, הָא נִפְקִי מִתְּמָן, וְלִית רְשׁוּ
לְאַתְבָּא לוֹן.

דִּהָא מִיַּד אֲזַדְמָן מְמַנָּא דְסִטְרָא אַחְרָא
מְסַאָבָא, מְאָרִיָּה דִּינָא קְשִׂיא תְקִיפָא,
דְּלֹא מְרַחֵם, וְסִנְגַּדִּיא"ל (ס"א וסהדיאל) שְׂמִיָּה,
וְאִיהוּ מְמַנָּא עַל תְּרַעָא דִּהִיכָלָא קְדָמָאָה (ס"א
גִּרִים אַחְרָא, וְלֹא גִרִים קְדָמָאָה) דִּי בְּסִטְרָא אַחְרָא, דִּהָאִיהוּ
גִּיְהֶנֶם, וְכַמָּה אֵינוֹן גְּרִדִּינֵי נִימוּסִין מְמַנָּן
לְשִׁטְיָא בְּעֲלִמָא, וְזַמְיִנִין לְמַעַבַּד דִּינָא.

וּבְגִין כֶּף, קִיִּימָא הוּא מְמַנָּא לְעִינָא בְּפְתָקִין,
וְאֵינוֹן תְּרִין סוֹפְרִין דְּקִיִּימֵי תְחוֹת מְמַנָּא
דָּא, שְׂמִשְׂאִי"ל וְקִמּוּא"ל, אֵלִין סוֹפְרִין
לְאַתְקִנָא פְתָקִין, וְהוּא מְמַנָּא עֲלֵיהוּ דְאִיהוּ
מְלִפְיֵא"ל. בְּגִין דְּבְּאֵינוֹן הִיכָלִין דִּי בְּסִטְר
אַחְרָא מְסַאָבָא, אֲתַפְקִידוּ מְמַנָּן יְדִיעָאן,
בְּהַפּוּכָא מְאֵלִין מְמַנָּן דִּי בְּהִיכָלִין אֵלִין, וְכָל
אֵינוֹן רוּחִין וְכָל אֵינוֹן מְמַנָּן, דִּתְמָן, פְּלָהוּ
לְאַבְאָשָׂא.

הָא חֲזִי, הָאִי סִנְגַּדִּיא"ל (ס"א סעדיאל) כַּד נָטִיל
פְתָקָא, מְסִטְרָא דִּהוּא מְמַנָּא דְקִיִּימָא
לְפָתַחַא קְדָמָאָה, פָּתַח חַד פְּתַחָא, לְסִטְרָא
דְּחֲשׁוּכָא, דְּאִקְרִי בְּאֵר שַׁחַת, וְתְמָן מְמַנָּן אֶלֶף
וּרְבָבָן זַמְיִנִין לְנִטְלָא אֵינוֹן פְּתָקִין, וְהָאִי מְמַנָּא
עֲלֵיהוּ. וּכְדִין כְּרוּזִין נִפְקִין, וְכַמָּה גְרִדִּינֵי שְׂטִיִין (דף רמ"ח ע"ב) בְּעֲלִמָא,

וְהָיָה דִּינָא אֲשֶׁתְּלִים, וְעַל דָּא, מְמַנָּא דָּא קִיַּמָּא לְעֵינָא בְּפִתְקִין, וְלֹא תִקְנָא נִימוּסֵי פִתְקִין, עַד לֹא נִפְקוּ מֵהַאי פִתְחָא, וְהַאי פִתְחָא אִיהוּ פִתְחָא דְדָרוּם.

פִתְחָא תְנַיֵנָא, דָּא פִתְחָא דְחֵיין וּמוֹתִין תְּלֵיין בֵּיה, בְּגִין דְהַאי פִתְחָא, חֲתִמִּין חֲתִימִין דְכָל פִתְקִין, דְכִיּוֹן דְפִתְקִין אֲתִקְנוּ כְדָקָא יְאוּת, חַד שְׁמַשָּׁא זְמִין, גְזַרְיָא לְ שְׁמִיָה, וְנָטִיל פִתְקִין בְּהַאי פִתְחָא תְנַיֵנָא, וְתַמֵּן חֲתִמִּין לְהוּ.

מְמַנָּא חֲדָא קִיַּמָּא עַל הַהוּא פִתְחָא, וְעַזְרִיָא לְ שְׁמִיָה, וְכָל פִתְחָא וּפִתְחָא אֲתִקְרִי עַל שְׁמָא דְהַהוּא מְמַנָּא דְאֲתִפְקֵדָא עָלֶיהָ. הַאי מְמַנָּא תַּחוֹת שׁוֹלְטָנְיָה, וְתַחוֹת יְדִיָה, תְרִין שְׁמַשִּׁין דִּי שְׁמַהוּן (ס"א סטרי"ח) סְנוּרִיָא, עַדִּיא לְ חַד מִימִינָא וְחַד מְשַׁמְאֵלָא. הַהוּא מִימִינָא בֵּיה תְּלֵיין חֵיין. וְהַהוּא דְשְׁמַאֲלָא, בֵּיה תְּלֵיא מוֹתָא. וְתִרִין חוֹתְמִין בִּידֵיָהוּ, חוֹתֵם חֵיִים וְחוֹתֵם מוֹת. דָּא קְאִים לְסִטְרָא דָּא, וְדָא קְאִים לְסִטְרָא דָּא.

הַאי פִתְחָא סְתִים כָּל יוֹמֵי שְׁתָּא, וּבִיּוֹמָא דְשַׁבְתָּא, וּבִיּוֹמָא דְחֲדָשָׁא אֲתִפְתַּח, לֹא חֲזָאָה חֵיִים בְּהַהוּא חוֹתְמָא, דְתְּלֵיין בֵּיה חֵיִים, בְּגִין דְשַׁבְתָּא וְחֲדָשׁ חוֹתְמָא דְחֵיִים אֲתִקְיִים בְּהוּ.

בִּיּוֹמָא דְכַפּוּרֵי, דִּישְׁרָאֵל כְּלָהוּ קִיַּמֵּי כְּצִלוֹתִין וּבְעוֹתִין, וּמְשַׁתְּדִלֵי כְּפוֹלְחָנָא דְמֵאֲרִיָהוּן, סְתִים הַהוּא פִתְחָא, עַד שְׁעֵתָא דְצִלוֹתָא דְמִנְחָה. בִּיּוֹן דְאֵעֲבַר הַאי צִלוֹתָא דְמִנְחָה, מֵאֲתֵר בִּי דִינָא דְהִיכְלָא דְזְכוּתָא, חַד אֲוִירָא נִפְקָא, וּפִתְחָא דָּא אֲתִפְתַּח, וְהַאי מְמַנָּא דְהִיכְלָא דָּא קִיַּמָּא, וְאִינוּן תְרִין שְׁמַשִּׁין חַד מִימִינָא וְחַד מְשַׁמְאֵלָא, וְחוֹתְמֵי דְחֵיִים וּמוֹתָא בִידֵיָהוּ, וְכָל פִתְקִין דְעֵלְמָא קְמִיָהוּ, וּכְדִין אֲחֲתִימוּ הֵן לְחֵיִים הֵן לְמוֹת. וְדָא הוּא פִתְחָא דְמִזְרַח.

וְהוּא פִתְחָא דְדָרוּם. הַאי פִתְחָא תְנַיֵנָא, זְהוּ פִתְחָא שְׁחִיִים וּמוֹת תְּלוּיִים בּוּ, מְשׁוּם שֶׁהִפְתַּח הַהוּא חוֹתְמֵים חֲתִימוֹת שֶׁל כָּל הַפִתְקִים. שְׁפִיּוֹן שֶׁהִפְתַּקִּים נִתְקְנוּ כְרָאוּי, שְׁמַשׁ אֶחָד מְזַמֵּן, שְׁשֵׁמוּ גְזַרְיָא לְ, וְנוֹטֵל פִתְקִים בְּפִתְחָא הַשְּׁנִי הַהוּא, וְשֵׁם חוֹתְמֵים אוֹתוֹ. מְמַנָּא אֶחָד עוֹמֵד עַל אוֹתוֹ הַפִתְחָא, וְשֵׁמוּ עַזְרִיָא לְ, וְכָל פִתְחָא וּפִתְחָא נִקְרָא עַל שֵׁם אוֹתוֹ הַמְמַנָּה שְׁנִפְקֵד עָלָיו. תַּחַת שְׁלִטוֹנוֹ וְתַחַת יָדוֹ שֶׁל הַמְמַנָּה הַהוּא שְׁנֵי שְׁמַשִּׁים, שְׁשֵׁמֶם (סְטְרִיָה) סְנוּרִיָא עַדִּיא לְ. אֶחָד מְזַמֵּן וְאֶחָד מְשַׁמְאֵל. אוֹתוֹ שְׁמִמִּין, בּוּ תְלוּיִים חֲחִיִים. וְאוֹתוֹ שֶׁל הַשְּׁמַאֲלָא, בּוּ תְלוּיִ הַמּוֹת. וְשְׁנֵי חוֹתְמוֹת בִּידֵיָהֶם - חוֹתֵם חֵיִים וְחוֹתֵם מוֹת. זֶה עוֹמֵד לְצַד זֶה, וְזֶה עוֹמֵד לְצַד זֶה.

הַפִתְחָא הַהוּא סְתוּם כָּל יְמוֹת הַשְּׁנָה, וּבִימֵי שַׁבַּת וּבִימֵי הַחֲדָשׁ נִפְתַּח, לְהִרְאוֹת חֵיִים בְּאוֹתוֹ הַחוֹתֵם שֶׁתְּלוּיִים בּוּ חֵיִים, מְשׁוּם שֶׁשַׁבַּת וְחֲדָשׁ מִתְקַיֵּם בְּהֵם חוֹתֵם חֲחִיִים. וּבְיוֹם הַכַּפּוּרִים, שְׁכָל יִשְׂרָאֵל עוֹמְדִים בְּתַפְלוֹת וּבִקְשׁוֹת וּמְשַׁתְּדִלִים בְּעַבּוֹדַת רְבוּנָם, אוֹתוֹ הַפִתְחָא סְתוּם, עַד שְׁעַת הַמִּנְחָה. בִּיּוֹן שְׁעוֹבְרַת תְּפִלַּת הַמִּנְחָה הַזֹּה, מְקוּם בֵּית הַדִּין שֶׁל הַיֵּכָל הַזֶּה יוֹצֵא אֲוִיר אֶחָד, וְהִפְתַּח הַהוּא נִפְתַּח, וְהַמְמַנָּה הַהוּא שֶׁל הַיֵּכָל הַהוּא עוֹמֵד, וְאוֹתֵם שְׁנֵי שְׁמַשִּׁים, אֶחָד מְזַמֵּן וְאֶחָד מְשַׁמְאֵל, וְחוֹתְמוֹת חֲחִיִים וְהַמּוֹת בִּידֵיָהֶם וְכָל פִתְקֵי הָעוֹלָם לְפָנֵיהֶם, וְאֵז חוֹתְמֵים - הֵן לְחֵיִים הֵן לְמוֹת. וְזֶה פִתְחָא דְמִזְרַח.

הַפְתַּח הַשְּׁלִישִׁי, וְהוּ פִתַּח שְׁעוֹמֵד בְּקִיּוֹם לְדַעַת כָּל אוֹתָם שִׁיעֵבֶר עֲלֵיהֶם דִּין, בֵּין לְמַחְלוֹת, בֵּין לְמַכְאוּבִים, בֵּין לְעֵנִי. דִּין שְׁלֵא עוֹבֵר לְמוֹת. כְּשֶׁשָּׁעַר הַפְתַּח הַזֶּה סָגוּר, אִזְ הַדִּין נִרְשָׁם עַל הָאָדָם, שְׁלֵא מְשִׁיבִים אוֹתוֹ, רַק בְּכַח שֶׁל תְּפִלָּה חֲזָקָה וְתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, שְׁכָתוּב (אִיּוֹב יב) יִסְגֹר עַל אִישׁ וְלֹא יִפְתַּח.

מִמְנָה אֶחָד עוֹמֵד עַל הַפְתַּח הַזֶּה, וְשִׁמוֹ קִפְצִיא"ל, וְזֶה מְמַנָּה עַל הַפְתַּח הַזֶּה כְּדִי לְסַגֵּר אֶת הַפְתַּח הַזֶּה עַל אוֹתוֹ הָאָדָם שֶׁרְאוּי לְהַעֲנִשׁ, כְּדִי שְׁלֵא יִתְקַבַּל בַּתְּפִלָּה עַד שִׁישׁוּב לִפְנֵי רַבּוֹנוֹ.

וּבְאוֹתוֹ זְמַן שֶׁנִּגְזַר דִּין בְּכַנּוּי שְׁלֵא חָטָאוּ, בְּאוֹתָם הַתִּינּוּקוֹת הַקְּטָנִים, מִמְנָה אֶחָד שֶׁמֶשׁ פִּתַּח יָדוֹ, שְׁמוֹ עִירִיא"ל, וְיוֹצֵא וּמְכַרְזֵי לְצַד שְׁמָאֵל, עַד שֶׁמִּתְעוֹרְרַת רוּחַ אַחַת שֶׁהִיא רוּחַ שֶׁל פָּגָם שֶׁנִּבְרָא בְּפָגָם הַלְבָנָה וְנִקְרָא אֶסְכֶר"א, וְזוֹהִי הַרוּחַ שְׁעוֹמֵדָת עַל דְּרָגָה (פֶּתַח) רְבִיעִית בְּהִיכַל הַשְּׁלִישִׁי שֶׁבְצַד הַטְּמָאָה, וְזֶה עוֹמֵד עַל הַהֲרָג שְׁלֵהֶם, וְנִרְאָה לַתִּינּוּקוֹת כְּמוֹ אִשָּׁה שֶׁמְגַדֶּלֶת יְלָדִים וְאוֹחֲזַת אוֹתָם וְהוֹרֶגֶת אוֹתָם.

וְאִזְ אוֹתָהּ נִשְׁמָה עוֹלָה, וְאוֹחֲזַת אוֹתָהּ הַמְּמַנָּה הַזֶּה, וּמַעֲלָה אוֹתָהּ לְמִמְנָה שְׁעוֹמֵד עַל הַהִיכַל הַרְבִּיעִי, וְאוֹתוֹ מְמַנָּה מְגַדֵּל אוֹתָם וּמְשַׁמְעֵשֵׁעַ בָּהֶם וּמַעֲלָה אוֹתָם לְהִרְאוֹת לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ בְּכָל שַׁבַּת וְשַׁבַּת, וּבְכָל רֹאשׁ חֹדֶשׁ וְרֹאשׁ חֹדֶשׁ, וְנִרְאִים לִפְנֵינוּ וּמִתְבָּרְכִים מִמֶּנּוּ. וּבִשְׁעָה שֶׁרָגַז שׁוֹלֵט, מְסַתְּפֵל בָּהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְחָס עַל הָעוֹלָם.

וְכֵן אוֹתָם הַתִּינּוּקוֹת שְׁלֵא

פִּתְחָא תְּלִיתָא, דָּא פִתְחָא דְקִיּוּמָא בְּקִיּוּמָא, לְמַנְדַּע כָּל אִינוּן דִּי דִינָא יַעֲבֵר עֲלֵיהוּ, בֵּין לְמַרְעִין, בֵּין לְמַכְאוּבִין, בֵּין לְמַסְכְּנֵוּ. דִינָא דְלֹא קִיּוּמָא לְמוֹתָא. כַּד תִּרְעָא דְפִתְחָא דָּא סָגִיר, כְּדִין דִינָא אֶתְרָשִׁים עַל בַּר נֶשׁ, דְלֹא תִיבִין לִיה, בַּר בְּחִילָא דְצִלוֹתָא תְקִיפָא, וְתִיּוּבְתָא שְׁלִים. דְכִתִּיב (אִיּוֹב יב) יִסְגֹר עַל אִישׁ וְלֹא יִפְתַּח.

חַד מְמַנָּא קִיּוּמָא עַל פִּתְחָא דָּא, וְקִפְצִיא"ל שְׁמִיה, וְהֵאִי מְמַנָּא עַל פִּתְחָא דָּא, בְּגִין לְסַגְרָא הֵאִי פִתְחָא, עַל הַהוּא בַר נֶשׁ, דְאֶתְחַזִּי לְאֶתְעַנְשָׂא, בְּגִין דְלֹא יִתְקַבַּל בְּצִלוֹתָא, עַד דִּיתוּב לְקָמִי מְאִרִיה.

וּבְהַהוּא זְמַנָּא דְאֶתְגַזַּר דִינָא בְכַנּוּי דְלֹא חָאבוּ, בְּאִינוּן רַבִּין זְעִירִין, חַד מְמַנָּא שְׁמֶשׂא תַחוֹת יָדֶיה, עִירִיא"ל שְׁמִיה, וְנִפְק וְכַרְזֵי לְסִטֵר שְׁמָאֵלָא, עַד דְאֶתְעַר חַד רוּחָא, דְאִיהוּ רוּחָא דְפָגִימוּ, אֶתְבְּרִי בְּפָגִימוּ דְסִיְהָרָא, וְאֶקְרִי אֶסְכֶר"א, וְהֵאִי אִיהוּ רוּחָא דְקִיּוּמָא עַל דְרָגָא (כ"א פֶּתַח) רְבִיעֵאָה, בְּהִיכְלָא תְלִיתָאָה, דִּי בְסִטֵר מְסַאֲבָא, וְדָא קִיּוּמָא עַל קְטוּלָא דְלַהוּן, וְיִתְחַזִּי לוּן לְרַבִּי, פְּאֶתְתָא דְרַבִּיאַת לְרַבִּי, וְאֶחִידַת לוּן, וְקִטְלַת לוּן.

וּבְדִין הֵהִיא נִשְׁמָתָא, סְלָקָא, וְאֶחִיד לָה הֵאִי מְמַנָּא, וְסְלָקָא לָה לְמִמְנָא דְקִיּוּמָא עַל הִיכְלָא רְבִיעֵאָה, וְהֵהוּא מְמַנָּא מְגַדֵּל לֹן, וְאֶשְׁתַּעֲשַׁע בְּהוּ, וְסְלִיק לוּן לְאֶתְחַזָּאָה קָמִי מְלָפָא קְדִישָׁא, בְּכָל שַׁבַּת וְשַׁבַּת, וּבְכָל רִישׁ יְרַחָא וְרִישׁ יְרַחָא, וְאֶתְחַזוּן קָמִיה, וְאֶתְבְּרְכוּן מִנִּיה. וּבִשְׁעַתָּא דְרוּגְזָא שְׁלֵטָא, אֶסְתְּפֵל בְּהוּ קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְחַיִּים עַל עֲלָמָא.

וְכֵן אִינוּן רַבִּין, דְלֹא אֶשְׁלִימוּ שְׁנִין, עַד תְּלִיסַר שְׁנִין וְיוּמָא חַד, כְּלַהוּ

השלימו שנים, עד שלש עשרה שנים יום אחד, כלם נמסרים בידו של זה. משלש עשרה שנים עד עשרים, כלם נמסרים על ידי רוח אחרת שנקראת אגיריסו"ן, שיוצאת מהנחש (העקם) העמק הזה שגורם מות לכל העולם, והוא יצר הרע. מעשרים שנים ולעילא, אתדן בר נש מבי דינא, אתר דאקרי זכותא, איהו בגרמיה אתא, ובחובוי אתדן, ואתמסר בידא דהאי חויא דאיהו מלאך המות.

(משום שהרי מעשרים שנה ומטה עד שלש עשרה שנים), הרוח הזו שעומדת בו כנחש הולכת אחריו, זה אגיריסו"ן שאמרנו, כי לא נשמר כשהיה ילד קטן כראוי, וראה בו סימן שיפגם אחר כך. וזה נלקח בלי רשות, ועל זה כתוב (משלי יג) ויש נספה בלא משפט. והנה טוב מאד, ושנינו, (בראשית א) והנה טוב מאד - זה מלאך המות, שמקדים אותו טרם שיפגם לאחר מכן. והממנה הזו שעומד על הפתח הזה מכניס נשמתו ומעלה אותה למעלה. משרש עשרה שנים ומטה נדון על חטאי אביו, ונמסר ביד האספרא הזה שאמרנו. וכל אחד ואחד, היכל זה כנגד היכל זה. זה בהפך מזה, כפי שאמרנו, והפתח הזה הוא לצד צפון.

הפתח הרביעי, הפתח הזה עומד לרפואה, ונקרא פתח הרפואה. בפתח הזה עומד ממנה אחד ששמו פדיא"ל, וזה עומד על כל אותן הרפואות של העולם, ולהכניס תפלות של כל אותם בעלי מכאובים ומחלות וצער. וזהו עולה עם כל (לכל) אותן התפלות, ומכניס אותן לפני הקדוש ברוך הוא.

וזהו (איוב לג) מלאך מליץ אחד מני אלה. משום שאותם האלה

אתמסרו בידא דהאי, מתליסר שנין עד עשרין, כלהו אתמסרו על ידא דרוחא אחרא, דאקרי אגיריסו"ן, דנפקא מהאי נחש (כ"א עמוקא) עמיקא, דגרים מותא לכל עלמא, ואיהו יצר הרע. מעשרין שנין ולעילא, אתדן בר נש מבי דינא, אתר דאקרי זכותא, איהו בגרמיה אתא, ובחובוי אתדן, ואתמסר בידא דהאי חויא דאיהו מלאך המות.

(בגין דהא מעשרין שנין ולתתא, עד תליסר שנין), האי רוחא דקיימא (דף רמ"ט ע"א) ביה כנחש, אזיל אבתריה, דא אגיריסו"ן דקאמרן. בגין דלא אתנטיר פד הוה רביא דקיק פדקא יאות. וחקמי ביה סימן דיתפגים לבתר. והאי אתנטיל בלא רשו, ועל דא כתיב, (משלי יג) ויש נספה בלא משפט. ורזא דא כתיב (בראשית א) והנה טוב מאד, ותנינן, והנה טוב מאד, דא מלאך המות, דאקדים ליה עד לא יתפגים לבתר. והאי ממנא דקאים על האי פתחא, אעיל נשמתיה וסלקא לה לעילא.

מתליסר שנין ולתתא, אתדן על חובוי דאבוי, ואתמסר בידא דהאי אספרא דקאמרן. וכל חד וחד, היכלא דא לקבל היכלא דא. דא בהפוכא מן דא, כדקאמרן, והאי פתחא איהו לסטר צפון.

פתחא רביעאה, פתחא דא קיימא לאסוותא, ואקרי פתחא דאסוותא, בהאי פתחא קיימא חד ממנא, פדיא"ל שמייה. והאי קיימא על כל אינון אסוותין דעלמא, ולאעלא צלותין דכל אינון מארי דמכאובין ומרעין וצערין, והאי איהו סליק בכל (נ"א לכל) אינון צלותין, ואעיל לון קמי קדשא בריך הוא.

והאי איהו (איוב לג) מלאך מליץ אחד מני אלה, בגין דאינון אלה קיימין בההוא פתחא,

עומדים באותו הפתח, וזה אהד מהם. וכתוב ויחננו ויאמר פדעהו מרדת שחת מצאתי כפר. משום שעולה (זו) עם התפלה הזו ועומד מליץ טוב על האדם, ומזכיר זכותו שעשה לפני המלך הקדוש, משום שזהו שעומד תמיד לטוב, ועל כן, כל רפואה עומדת בפתח שפדיא"ל ממנה בו. הפתח הזה הוא לצד מערב. ומשום זה ארבעת הפתחים הללו עומדים בהיכל הזה.

בהיכל הזה עומדת רוח אחת שנקראת נגה. זוהי רוח השולטת בהיכל הזה. כל זיו וכל תשוקה עומדים בו. הרוח הזו עומדת לכל אותם שיש להם חלק בעולם הבא. זה מעטר את אותן הנשמות בזיו של כבוד, כדי להודיע לכל אותן רוחות שבהיכלות האחרים שזהו בן העולם הבא, ויעבר בכלם, ואין מי שמוחה בידו. הרוח הזו היא רוח טהורה ברוחה מהתחתונים הללו, ושמה זהיריא"ל, מאותו שמן משחת קדש ששופע מן העולם הבא שופע בו, ומאותו שמן נבא (גד) וצומח. וזהו נר, כמו שנאמר (תהלים קלד) ערכתני נר למשיחי. משום שזהו הסדור להדליק הנרות מלמטה למעלה, כששורה עליו אור ששופע מלמעלה, משום שזה מסדר כשנכללו בו כל אותם התחתונים שלמטה. וכשמסתדרת הרוח הזו בכל אותם התחתונים ומאירה, אז מוציאה ממנה אור אחד, ששמו אקריא"ל (אקריא"ל), וזה כלול ברוח הזו. זה עומד פחת הרוח (הזו) למשך (למשח) את כל אותן נשמות שעולות, שיש להן חלק לעולם הבא וראויות לעלות למעלה.

ואתחזון לסלקא לעילא.

והאי חד מנייהו, וכתוב ויחננו ויאמר פדעהו מרדת שחת מצאתי כפר. בגין דסליק בהאי (נ"א להאי) צלותא, וקיימא מליץ טוב עליה דבר נש, ואדפר זכותיה דעבד קמי מלכא קדישא, בגין דהאי איהו דקיימא תדיר לטב, ועל דא, כל אסוותא קיימא בהאי פתחא די פדיא"ל ממנא ביה. פתחא דא איהו לסטר מערב. ובגין דא, אלין ארבע פתחין קיימין בהיכלא דא.

בהיכלא דא קיימא רוחא חדא דאקרי נגה, האי איהו רוחא שליטא בהאי היכלא, כל זיוא וכל תיאובתא קיימאן ביה. האי רוחא איהו קיימא לכל אינון דאית לון חולקא בעלמא דאתי, דא אעטר לאינון נשמתין בזיוא דיקרא, בגין למנדע כל אינון רוחין די בהיכלין אתרנין, דדא איהו בר עלמא דאתי, ויעבר בכלהו, ולית מאן דימחי בידיה.

האי רוחא, איהו רוחא דכיא, בריר מאלין תתאין, זהיריא"ל שמייה, מההוא משחא דרבות קדשא דנגיד מעלמא דאתי, נגיד ביה, ומההוא משחא אתברי (נ"א אתרבי) ואצמח. והאי איהו נר, כמה דאת אמר (תהלים קלב) ערכתני נר למשיחי. בגין דהאי איהו סדורא לאדלקא בוצינין מתתא לעילא, כד שרא עליה נהירו דנגיד מלעילא, בגין דהאי אתסדר, כד אתפלילו ביה כל אינון תתאין לתתא.

וכד אתסדר האי רוחא בכל אינון תתאין, ונהיר, כדין אפיק מניה נהורא חד, די שמייה אקריא"ל (ס"א אקריא"ל) והאי כליל ברוחא דא, האי קיימא תחות (ס"א הא) רוחא, לאמשכא (ס"א לאמשחא) לכל אינון נשמתין דסלקין, דאית לון חולקא בעלמא דאתי,

משום שפשושמה עולה ונכנסת לאותם ההיכלות הפחתונים, רשומה היא בעשרים ושתים אותיות התורה שרשומות בפשמה הזו. וכפשושמה זוכה ועומדת לפני אותה הרוח, הממנה הזה אהדיא"ל מושח אותם, ועולים ונכנסים לאותו נהר דינור, ועולים ונקרבים לקרבו.

האור הזה כלול בשלשה אורות, משום שאותו שמן משחה נכלל בשלשה גונים. וכשנוצץ האור הזה, נוצצים ממנו עשרים ושנים (אותיות) אורות כנגד עשרים ושתים אותיות התורה שרשומים בפשמה הזו. ועשרים ושנים האורות הללו, כלם ממנים שמים שעומדים עמו, וכלם נקראים על שם האור הזה שעליהם, וכלם נכללו בו. האור הזה עם כל אותם האורות נכלל ברוח הזו, והרוח הזו כלולה בו, ומסתפל להתישב בתוך ההיכל הרביעי.

בשהרוח הזו נכללת מהאור הזה ומכל האורות, כשדוחים (דוחקים) להתנוצץ, יוצאת מהם חיה אחת קדושה כלולה בשני גונים, אריה ונשר, והיא דיוקן אחד, וזה נקרא אהיא"ל (אחיא"ל).

והחיה הקדושה הזו, יוצאים מההתנוצצות שלה, כשמגיע בה האור של הרוח העליונה, ארבעה אופנים כלולים בכל הגונים, והם: הדריא"ל, יהדריא"ל, אהדורי"א, אסימו"ן (אסימו"ן). כל אלה בשמנה כנפים, ואלה הם ממנים על כל חילות השמים, עורכי הקרבות. משום שלא תמצא מלחמה אחת בעולם או עקירת מלכות ממקומה, עד שצבא השמים והכוכבים של שאר הרקיעים, כלם מראים

בגין דכד נשמתא סלקא, ועאלת באינון היכלין תפאין, רשימא איהי בעשרין ותריין אתוון דאורייתא, דרשימין בהאי נשמתא. וכד נשמתא זכאת וקמת קמיה דההוא רוחא, דא ממנא אהדיא"ל משה לון. וסלקין ועאלין בההוא נהר דינור וסלקין ואתקריבו לקרבנא.

האי נהורא כליל בתלת נהורין, בגין דההוא רבות משחא, אתפליל בתלת גוונים. וכד נציץ האי נהורא, נציץ מניה עשרין ותריין (אתוון) נהורין, לקבל כ"ב אתוון דאורייתא, דרשימין בהאי נשמתא. ואלין עשרין ותריין נהורין, פלהו ממנן שמשין דקיימי עמיה, וכלהו אתקרון על שמא דהאי נהורא דעלייהו, וכלהו אתפלילו ביה. האי נהורא בכל אינון נהורין, אתפליל בהאי רוחא, והאי רוחא כליל ביה, ואסתכי לאתישבא גו היכלא רביעאה.

רוחא דא, פד אתפליל מנהורא דא, ומכלהו נהורין, פד דחייין (נ"א דחייין) לאתנצצא (ד) רמ"ט ע"ב) נפקא מנייהו חד חיותא קדישא, פלילא בתרי גווני, אריא ונשרא, ואיהי חד דיוקנא, והאי אקרי אהיא"ל. (ס"א אחיא"ל).

והאי חיותא קדישא, נפקי מנציצו דילה, פד מטי נהירו דהאי רוחא עלאה בה, ארבע אופנים, פלילן בכל גוונים, ואינון הדריא"ל, יהדריא"ל, אהדורי"א, אסימו"ן (נ"א אסימו"ן). כל אלין בתמניא גדפין, ואלין אינון ממנן, על כל חילי שמיא, מגיחי קרבא. בגין דלא אשתכח קרבא בעלמא, או עקירו דמלכותא מאתרייהו, עד דחילי שמיא, וככביא דשאר רקיעין, פלהו אחזיו קרבין וסכסוכין אלין באלין. ואלין ארבע

קָרְבוֹת וּסְכוּסוּכִים אֵלֶּה עִם אֵלֶּה.
וְאַרְבַּעַת הָאוֹפָנִים הִלְלוּ עוֹמְדִים
עֲלֵיהֶם לְאַרְבַּעַת צְדָדֵי הָעוֹלָם.
אֵלֶּה הָאַרְבָּעָה, כְּשֶׁנוֹסְעִים לְעֶרְף
מִלְחָמוֹת, מִסּוּד הַהֵיכָל שְׁלֹמֹעַלָה
נוֹסְעִים, שֶׁהוּא בֵּית הַדִּין, וְנִקְרָא
זְכוּת. מִהַזְעָה שְׁלָהֶם הוֹצִיאוּ כָּמָה
צְבָאוֹת וּמַחֲנוֹת שְׂאִין לָהֶם
חֲשֻׁבוֹן, וְכֹלֶם עוֹמְדִים פִּתַּח
הָאוֹפָנִים הִלְלוּ.

מֵהֶם עוֹמְדִים עַל שִׁירָה, וּמֵהֶם
שְׁלוּחִים עַל הָעוֹלָם, כְּנֶגֶד אוֹתָם
הַשְּׁלוּחִים שֶׁלְצַד הַטְּמָאָה
שִׁיּוּצָאִים מִתּוֹךְ הַהֵיכָל הַשְּׁלִישִׁי
שְׁלָה, וְהֵם מְקַטְרְגִים עַל הָעוֹלָם
לְהַרְעוֹ. וְאֵלֶּה נִמְצְאִים כְּנֶגְדָם שֶׁלֹּא
יִשְׁלְטוּ עַל אוֹתָם שְׁעוֹסְקִים
בַּתּוֹרָה, כְּמוֹ שְׁנֶאֱמַר (תהלים צא) כִּי
מִלֹּאכֶיז יֵצֵא לָךְ וְגו' וְכַתוּב עַל
כַּפְּתִים יִשְׂאוּנָה פֶּן תִּגַּף בְּאֶבֶן וְגו'.
זֶה (ישעיה ח) אֶבֶן נִגַּף צוֹר מְכֻשׁוֹל.
וְזֶה נִקְרָא אֶבֶן נִגַּף צוֹר מְכֻשׁוֹל.
וְזֶה נִקְרָא (שם כח) אֶבֶן בַּחֲזֵן פִּנְתַּי
יִקְרָת, (שם ל) צוֹר יִשְׂרָאֵל. וְהַכֹּל

עוֹמֵד זֶה כְּנֶגֶד זֶה.

מִסּוּד הַהֵיכָל הַשְּׁלִישִׁי שֶׁבְצַד
הָאֲחֵר יוֹצְאִים שְׁתֵּי רוּחוֹת
שֶׁנִּקְרָאוֹת א"ף וְחמ"ה, וּמִשְׁתֵּי
אֵלֶּה יוֹצְאִים כָּל אוֹתָם שְׁלוּחִים
שֶׁהוֹלְכִים לְהַסְטוֹת בְּנֵי אָדָם
מִדְרָךְ הָאֱמֶת, וְאֵלֶּה אוֹתָם
שְׁעוֹמְדִים וּמְקַדְּיִמִים עַל אָדָם
שֶׁהוֹלֵךְ לְדַרְךְ מִצְוָה, וְעַל זֶה אֵלֶּה
הָאוֹפָנִים עוֹמְדִים כְּנֶגְדָם, כְּדִי
לְהִגֵּן עַל הָאָדָם שֶׁלֹּא יִנְזָקוּ. מִשְׁתֵּי
הַרוּחוֹת הִלְלוּ פֶּתַח מִשֶּׁה כְּשֶׁהִיָּה
יֹרֵד מִן הַהָר, שֶׁכַּתוּב (דברים ט) כִּי
יִגְרָתִי מִפְּנֵי הָאֵף וְהַחֲמָה.

בְּאִמְצַע הַהֵיכָל הַזֶּה יֵשׁ מְקוֹם
אֲחֵר שְׁעוֹמֵד לְמַעַלָּה לְמַעַלָּה,
בְּאַרְבַּעַת פְּתָחִים לְאַרְבַּעַת צְדָדֵי
הָעוֹלָם, עֲשֶׂרָה מְמַנִּים לְכָל פְּתַח
וּפְתַח, וּמִמֶּנֶּה אֶחָד עֲלֵיהֶם. וְזֶה
כְּלוּל בְּאוֹר שֶׁנִּקְרָא אֶהְדִּיא"ל,

אוֹפָנִים, קִיַּיְמִי עָלֶייהוּ לְאַרְבַּע סְטָרִין דְּעֲלָמָא.
אֵלֶּין אַרְבַּע, כַּד נְטָלִין לְאַגְחָא קָרְבִין, מַרְזָא
דְּהֵיכְלָא דְלַעִילָא נְטָלִין, דְּאִיהוּ בֵּי דִינָא,
וְאַקְרִי זְכוּתָא. מְזִיעָא דְלַהוֹן אֲפִיקוּ כְּמָה
חִילִין וּמְשָׁרְיִין דְלִית לוֹן חֲשַׁבְנָא. וְכִלְהוּ
קִיַּיְמִי תַּחוּת אֵלִין אוֹפָנִים.

מְנַהוֹן קִיַּיְמִי עַל שִׁירָתָא, וּמְנַהוֹן שְׁלִיחָן עַל
עֲלָמָא. לְקַבֵּל אֵינוֹן שְׁלִיחָן דְלַסְטָר
מְסַאָבָא, דְנִפְקִי מִגּוֹ הַהוּא הַיְכָלָא תְּלִיתָאָה
דִּילָהּ, וְאֵינוֹן מְקַטְרְגִי עֲלָמָא לְאַבְאָשָׁא. וְאֵלִין
אֲשַׁתְּכַחוּ לְקַבְּלֵיהוּ, דְלֹא יִשְׁלְטוּן לְגַבֵּי אֵינוֹן
דְּמִשְׁתַּדְּלִי בְּאוֹרֵיהֶם, כְּמָה דְאֵת אֱמַר (תהלים צא)
כִּי מִלֹּאכֶיז יֵצֵא לָךְ וְגו'. וְכַתִּיב עַל כַּפְּתִים
יִשְׂאוּנָה פֶּן תִּגַּף בְּאֶבֶן וְגו'. דָּא (ישעיה ח) אֶבֶן
נִגַּף צוֹר מְכֻשׁוֹל. הַאי אֶקְרִי אֶבֶן נִגַּף צוֹר
מְכֻשׁוֹל. וְהַאי אֶקְרִי (ישעיה כח) אֶבֶן בַּחֲזֵן פִּנְתַּי
יִקְרָת, (ישעיה כח) צוֹר יִשְׂרָאֵל. וְכֹלֹא קִיַּיְמָא דָּא
לְקַבֵּל דָּא.

מַרְזָא דְהֵיכְלָא תְּלִיתָאָה דִּי בְּסִטְרָא אֲחֵרָא,
נִפְקִי תְּרִין רוּחִין, דְּאֶקְרוּן א"ף
וְחמ"ה, וּמִתְרִין אֵלִין, נִפְקִין כָּל אֵינוֹן שְׁלִיחָן
דְּאֵזְלִין לְאַסְטָאָה בְּנֵי נְשָׂא מְאַרְחָא דְקִשׁוּט,
וְאֵלִין אֵינוֹן דְּקִיַּיְמָאן, וְאַקְדִּימוּ עַל כַּר נֶשׁ,
דְּקָא אֵזִיל לְאוֹרְחָא דְמִצְוָה. וְעַל דָּא אֵלִין
אוֹפָנִים קִיַּיְמִין לְקַבְּלֵיהוּ, בְּגִין לְאַגְנָא עֲלֵיהּ
דְּכַר נֶשׁ דְּלֹא יִתְנַזְקוּן. מְאֵלִין תְּרִין רוּחִין דְּחִיל
מִשֶּׁה, כַּד הָוֵה נְחִית מִן טוֹרָא, דְּכַתִּיב, (דברים ט)
כִּי יִגְרָתִי מִפְּנֵי הָאֵף וְהַחֲמָה.

בְּאִמְצַעֵיהֶם דְּהֵיכְלָא דָּא, אֵית אֲתָרָא אֲחֵרָא,
דְּקִיַּיְמָא לְעִילָא לְעִילָא, בְּאַרְבַּע
פְּתָחִין, לְאַרְבַּע סְטָרִי עֲלָמָא, עֲשֶׂר מְמַנִּין לְכָל
פְּתָחָא וּפְתָחָא, וְיַחַד מְמַנָּא עֲלֵיהֶם. וְהַאי
כְּלוּל בְּנַהוּרָא דְאַקְרִי אֶהְדִּיא"ל, וְהַאי אִיהוּ

וזהו אופן בתוך האופן, משלבים זה בזה.

אלו הארבעים נוטלים דין מבית הזכות להלקות את הנשמה הזו שחטאה (וצריכה) לקבל מלקות, ואלו עומדים בשלהבת אש לאותן הנשמות, וטסים מחוץ להיכל הזה, ומלקים את הנשמה הזו, ועומדת נזופה בחוץ כל אותם הימים שנגזרו עליה, ולא נכנסת לפרגוד.

והארבעים הללו הם שעומדים ונוזפים ומנדים את כל אלו שהוציאו מפיהם דבר שלא צריך, ואחר זה הוציאו מפיהם דבר קדוש, דבר תורה, ומטנפים את פיהם בה. ואלו עומדים ומנדים אותם, ועומדים בנדיי הזה ארבעים יום, שלא נשמעת תפלתם.

וכן את כל אלו שחטאו אותם חטאים שצריכים את הנזיפה, עשרה פרזים יוצאים בכל יום ומכריזים בכל אותם הרקיעים ובכל אותם חילות ומחנות: הנהרו בפלוני שהוא נזוף! הוא נזוף על חטא פלוני שעשה, עד ששב לפני רבונו, הרחמן יצילנו. בששב מאותו החטא, מתפנסים כל הארבעים הללו ומתירים אותו, ואז מכריזים עליו: מפלוני התרה הנזיפה! מכאן והלאה התפלה נכנסת. וטרם ששב, הוא נזוף למעלה ולמטה, ושמירת רבונו מוסרת ממנו. ואפלו בלילה נשמתו נזופה, שסותמים לה את כל שערי השמים ולא עולה, ודוחים אותה החוצה.

האופן הזה שעומד על הארבעים הללו, כשנוסע, מגיע לאותו מקום שנקרא תא הרצי"ם. וכשנכנס, נכנסים עמו אותם

הארבעים שממנים בארבעה פתחים, ועולים כל אותם המגנים של זהב, ואלו הם מלאכים שנקראים חשמלי"ם. ואותם המגנים והתרחבות והרמחים שרצים להגן על ישראל משאר העמים,

אופן בתוך האופן, משלכן דא בדא. אליון ארבעין, נטלי דינא מבי זכותא, לאלקאה להאי נשמתא דחבאת (כ"א) ובעאת) לאלקאה. ואליון קיימי בשלהובי נורא לגבי אינון נשמתין, וטאסין לבר מהיכלא דא, ואלקאן לנשמתא דא, וקיימא נזיפא לבר, כל אינון יומין דאתגזרת עלה, ולא עאלת לפרגודא.

ואליון ארבעים, אינון דקיימין ואנזיפו ומנדין, לכל אינון דאפיקו מפומייהו מלה דלא אצטריכא, ובתר דא אפיקו מפומייהו מלה קדישא, מלה דאורייתא, ומטנפי פומייהו בה. ואליון קיימי, ומנדין לון, וקיימי בהאי נהויא ארבעין יומין, דלא אשתמע צלותהון.

וכן לכל אינון דחאבו אינון חובין, דבעין לנזפא, עשרה כרוזין נפקי בכל יומא, ומכריזי בכל אינון רקיעין, ובכל אינון חילין ומשריין, אנדהרו בפלניא דאיהו נזיפא. נזיפא איהו על חובא פלוני דעבד, עד דתב קמי מאריה, רחמנא לישזבן.

כד תב מההוא חובא, מתכנפי אליון ארבעין, ושראן ליה. וכדין אכריזו עליה, פלניא שרא נזיפא. מכאן ולהלאה צלותא עאלת. ועד לא תב, נזיף איהו לעילא ותתא, ונטירו דמאריה אתעדי מניה. ואפילו בליליא נשמתיה נזיפא, דסתמין לה כל תרעי שמיא ולא סלקא, ודחיין לה לבר.

האי אופן דקיימא על אליון ארבעין, כד נטיל מטא לההוא אתר דאקרי (מלכים א יד) תא הרצי"ם. וכד עאל, עאלו עמיה אינון ארבעין, די ממנן בארבע פתחין, וסלקין כל

וְלַעֲרֹךְ בָּהֶם קָרֵב וּלְנַקֵּם מֵהֶם
לְפִי שְׁעָה בְּלֵי אֲרֶךְ.

וּמִשׁוּם כִּף נִקְרָא תָא הַרְצִים,
מִקּוֹם שְׁאוֹתָם הַרְצִים רְצִים
וּמִמְהִירִים לְהִלָּחֵם וּלְנַקֵּם
נִקְמוֹת כְּנִגְדַּת רְצִים אַחֲרֵים
שְׂרָצִים לְהִרְעוּ וּלְהַחֲלִישׁ מְזֻלוֹת
כְּדִי לְשַׁלֵּט עֲלֵיהֶם. וְסוּד זֶה -
(אסתר א) הַרְצִים יִצְאוּ דְחוּפִים.

רְצִים מִצַּד זֶה וְרְצִים מִצַּד זֶה,
וּבְגִלְלָם (שם ח) וְהָעִיר שׁוֹשֵׁן
צָהָלָה וְשִׁמְחָה, אוֹ (שם ג) נְבוֹכָה.
אִם מִקְדִּימִים אֵלֶּה שְׁכָפָן -
הָעִיר שׁוֹשֵׁן שִׁמְחָה. וְאִם
מִקְדִּימִים אֵלֶּה שֶׁל הַצַּד הָאֲחֵר
- הָעִיר שׁוֹשֵׁן נְבוֹכָה.

וְהָרִי בְּאֶרְנוֹ שֶׁכָּפַל עוֹמְדִים
אֵלֶּה כְּנִגְדַּת אֵלֶּה, צַד זֶה כְּנִגְדַּת
צַד זֶה, וּמִשׁוּם כִּף אֵלֶּה הֵם
מְגַנְיִם לְכָל. כְּשֶׁעוֹלִים אֵלֶּה
בְּאֵלֶּה, יוֹצֵא אֲוִיר אֶחָד
שֶׁלְמַעְלָה, וְכֹלָם נִעְשִׂים מְגֵן
אֶחָד, וְסִמְנָךְ - (בראשית טו) אֲנֹכִי
מְגֵן לָךְ.

שְׁנַיִם עֶשֶׂר גִּלְגָּלִים הֵם
שְׁסוּבָבִים לְתוֹךְ הַחִיכָל הַזֶּה,
וְהֵם נִקְרָאִים שְׂרָפִים בְּשֵׁנֵי
גִּנְיִם - לְכֹן וְאָדָם, רַחֲמִים וְדִין.
אֵלֶּה הֵם עוֹמְדִים לְהַשְׁגִּיחַ
תְּמִיד עַל כָּל אוֹתָם בְּעֲלֵי הַצַּעַר
שֶׁמִּצְעָרִים אוֹתָם שְׂאֵר הָעַמִּים
וְדוֹחֲקִים אוֹתָם, וְנִקְרָאִים
חַלּוֹנוֹת. וְהֵינּוּ מֵה שְׁכַתּוֹב (שיר
א) מִשְׁגִּיחַ מִן הַחַלּוֹנוֹת.

וְאֵלֵּי עוֹמְדִים לְהַסְתַּפֵּל עַל כָּל
אוֹתָם שֶׁמִּתְפַּלְלִים תְּפִלוֹתֵיהֶם,
שֶׁמִּקְדִּימִים לְבֵית הַכְּנֶסֶת,
וְנִמְנִים מֵאוֹתָם הַעֲשָׂרָה
הָרְאשׁוֹנִים, וְאֵז עוֹלִים
וְכוֹתְבִים אוֹתָם לְמַעְלָה, מִשׁוּם
שְׂאֵלוֹ נִקְרָאִים חֲבָרִים שְׁלָהֶם.
וְזֶהוּ שְׁכַתּוֹב (שם ח) חֲבָרִים
מִקְשִׁיבִים לְקוֹלֶךְ הַשְּׂמִיעֵנִי.

אֲשֶׁרֵיהֶם הַצַּדִּיקִים שִׁיּוּדְעִים

אֵינּוֹן מְגִינֵינִי דִי דְהָבָא. וְאֵלֵינִי אֵינּוֹן מְלֹאכֵינִי
דְּאֶקְרוּן חֲשַׁמְלִי"ם. וְאֵינּוֹן מְגִינֵינִי וְסִיפֵינִי
וְרוּמְחִין, דְּרַהֲטִי לְאַגָּנָא עֲלֵייהוּ דִּישְׂרָאֵל מִשְׂאֵר
(דף ר"נ ע"א) עֲמִין, וּלְאַגָּחָא קָרְבָא בְּהוּ, וּלְנַקְמָא לִוְן
כְּפּוּם שְׁעָתָא, בְּלֹא אַרְיִכוּ.

וּבְגִין כִּף אֶקְרִי תָא הַרְצִים, אֶתֵר דְּאֵינּוֹן רְצִים
רַהֲטִי, וְאוּחוּ לְאַגָּחָא, וּלְנַקְמָא נּוֹקְמִין
לְקַבֵּל רְצִים אַחֲרֵנִין, דְּרַהֲטִי לְאַבְאָשָׂא וּלְאַתְרַעָא
מְזֻלִין, לְשִׁלְטָאָה עֲלֵייהוּ. וְרִזָּא דָא, (אסתר ג) הַרְצִים
יִצְאוּ דְחוּפִים. רְצִים מִסְטְרָא דָא, וְרְצִים מִסְטְרָא
דָא, וּבְגִינְהוֹן, (אסתר ח) וְהָעִיר שׁוֹשֵׁן צָהָלָה
וְשִׁמְחָה, אוֹ (אסתר א) נְבוֹכָה. אִי מִקְדִּמֵי אֵלֵינִי דְהָבָא,
הָעִיר שׁוֹשֵׁן שִׁמְחָה. וְאִי מִקְדִּמֵי אֵלֵינִי דְסִטְרָא
אַחֲרָא, הָעִיר שׁוֹשֵׁן נְבוֹכָה.

וְהָא אוֹקִימְנָא, דְּבִכְלָא קִיַּיְמִין אֵלֵינִי לְקַבֵּל אֵלֵינִי,
סִטְרָא דָא לְקַבֵּל סִטְרָא דָא. וּבְגִין כִּף, אֵלֵינִי
אֵינּוֹן מְגִינֵינִי לְכָלָא. כַּד סִלְקִין אֵלֵינִי בְּאֵלֵינִי, נִפְקַ
חַד אֲוִירָא דְלַעֲיָלָא, וְאַתְעֵבִידוּ כְּלָהוּ מְגֵן חַד.
וְסִימְנָךְ, (בראשית טו) אֲנֹכִי מְגֵן לָךְ.

תְּרִיסַר גִּלְגָּלִין, אֵינּוֹן דְּסִחְרָאן גּוֹ הֵיכְלָא דָא,
וְאֵינּוֹן אֶקְרוּן שְׂרָפִים, דְּתָרִין גְּוּוֹנִין,
חֲוּר וְסוּמְק, רַחֲמֵי וְדִינָא, אֵלֵינִי אֵינּוֹן קִיַּיְמִי
לְאַשְׁגָּחָא תְּדִיר, עַל כָּל אֵינּוֹן מְאִרֵי דְצַעֲרָא,
דְּצַעֲרִין לִוְן שְׂאֵר עֲמִין, וְדַחֲקִין לִוְן, וְאֶקְרוּן
חַלּוֹנוֹת. וְהֵינּוּ דְכַתִּיב, (שיר השירים ב) מִשְׁגִּיחַ מִן
הַחַלּוֹנוֹת.

וְאֵלֵינִי קִיַּיְמִי לְאַסְתַּפְּלָא, כָּל אֵינּוֹן דְּמִצְלָאן
צְלוֹתֵייהוּ, דְּמִקְדִּמֵי לְבֵי כְּנִישְׁתָּא,
וְאַתְמַנּוֹן מֵאֵינּוֹן עֲשָׂרָה קְדָמָי. כְּדִין סִלְקִין
וְכַתְבִּין לִוְן לַעֲיָלָא, בְּגִין דְּאֵלֵינִי אֶקְרוּן חֲבָרִים
לְגַבְיֵיהוּ. הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (שיר השירים ח) חֲבָרִים
מִקְשִׁיבִים לְקוֹלֶךְ הַשְּׂמִיעֵנִי.

וּבְאֵין אֵינּוֹן צַדִּיקֵינָא, דִּידְעֵי לְסִדְרָא צְלוֹתְהוֹן

לסדר תפלתם כראוי, משום שפאשר התפלה מתחילה לעלות, אלו עולים עם התפלה הזאת ונכנסים לכל אותם הרקיעים ולכל אותם ההיכלות, עד שער הפתח העליון. ואותה תפלה נכנסת לפני המלך להתעטר, כמו שנתבאר.

בא וראה, כל אלו שמתפללים תפלות ומקדשים את רבונם ברצון שלם, התפלה הזו צריך להוציא אותה מתוך מחשבה, וברצון של דבור ורוח, ואז מתקדש שמו של הקדוש ברוך הוא. וכשמגיעה לחברים הללו, כלם לוקחים את אותה תפלה, והולכים עמה עד ההיכל הרביעי באותו הפתח. ואלו משבחים באותו זמן שמתפללים תפלות ומקדשים באותו זמן, אלו הם שממנים ביום על ישראל להיות עמהם חברים. (ולא בלילה באותם) ובלילה באותם האחרים שאומרים שירה בלילה.

ובא ראה, כתוב (משלי כח) גוזל אביו ואמו ואמר אין פשע חבר הוא לאיש משחית. והרי פרשוה, משום שמונע ברכותיו של הקדוש ברוך הוא, שהוא אביו, כפתיב (דברים לב) שאל אביך ויגדך. וכתוב (משלי כג) ישמח אביך. ופרשוה.

חבר הוא לאיש משחית, מי האיש משחית? זהו אותו איש שפוגם את הלבנה, ונקרא (שם טו) איש תהפוכות. (תהלים קמ) איש לשון. (בראשית כה) איש יודע ציד איש שדה. וזהו איש משחית, שזהו שמונע ברכות מן העולם. אף כף, מי שמונע ברכות מהעולם, חבר הוא לאיש משחית הזה שאמרנו. וזהו סוד, משום שצריך לאדם לברך את הקדוש ברוך הוא ולהתפלל תפלה כראוי

כדקא יאות, בגין דכד האי צלותא שראת לאסתלקא, אלין סלקין בהאי צלותא, ועאלין בכל אינון רקיעין, ובכל אינון היכלין, עד תרעא דפתחא עלאה, ועאלת ההיא צלותא קמי מלכא, לאתעטר. כמה דאתמר.

הא חזי, כל אינון דמצלאן צלותין, ומקדשי למריהון ברעותא שלים, האי צלותא בעיא לאפקא לה מגו מחשבה, וברעותא דמלולא ורוחא, וכדין אתקדש שמייה דקודשא בריך הוא. וכד מטאת לגבי אלין חברים, פלהו נטלי לההיא צלותא, ואזלן בהדה עד היכלא רביעאה, בההוא פתחא. ואלין משבחין בההוא זמנא דמצלאן צלותין, ומקדשי בההוא זמנא, אלין אינון די ממנן ביממא בהו בישראל, למהוי עמהון חברים. (ס"א ולא בליליא באינון) ובלייליא, באינון אתרנין, דאמרי שירתא בלייליא.

ותא חזי כתיב, (משלי כח) גוזל אביו ואמו ואומר אין פשע חבר הוא לאיש משחית. והא אוקמוה, בגין דמונע ברכאן דקודשא בריך הוא, דאיהו אביו. כמה דכתיב, (דברים לב) שאל אביך ויגדך. וכתוב (משלי כג) ישמח אביך. ואוקמוה.

חבר הוא לאיש משחית, מאן איש משחית. דא איהו ההוא איש, דפגים לסיהרא. ואקרי (משלי טז) איש תהפוכות. (תהלים קמ) איש לשון. (בראשית כה) איש יודע ציד איש שדה. והאי איהו איש משחית, דהאי איהו מונע ברכאן מעלמא. אוף הכי, מאן דמונע ברכאן מעלמא, חבר הוא להאי איש משחית כדקאמרן. ודא הוא רזא, בגין דאצטריך ליה לבר נש לברכא לקודשא בריך הוא, ולצלאה צלותא כדקא יאות. בגין דיתברך שמייה קדישא, ויתחבר

כדי שיתברך שמו הקדוש, ויתחבר עם החברים הקדושים הללו ולא יפגם את תפלתו, משום שימנע ברכות מהעולם ויתחבר עם אותו איש משחית, שהוא מונע ברכות מן העולם וגרם מות לכלם.

כתוב (דברים יח) וחבר חבר. מה זה וחבר חבר? זה אותו מי שהוא הולך אחר הצד האחר ומכשף כשפים, הוא מושך עליו רוח אחרת טמאה, ומתחבר באותה חברות של אותו חבר רע, ושורה בחברות עם אותו חבר איש משחית. ולמה נקרא חבר? משום שבשעה שנולד אדם הוא מתחבר עמו, ותמיד עמו כחבר. אחר כך נהפך לו חבר איש משחית.

וכך יש בצד הקדשה, בצד הימין, חבר טוב, שעושה טוב עם האדם בעולם הזה ובעולם הבא, והחברים הללו עומדים תמיד על האדם בחברות אמת להצילו ולהגן עליו ולהיות עמו חברים, לקדש את שם רבונום ולזמר ולשבח לפניו תמיד.

מאלו יוצאים ארבעה תומכים אחרים לאותם השנים עשר שאמרנו, החברים הללו. ואלו הם עומדים לאותם שיועצים עצה להזיק לצדיקים. אף על גב שלא עושים, ועולים ומודיעים הדבר למעלה, ומבטלים את אותה העצה. ואלו נקראים ארואלים. ואף על גב שכלם התמנו לזה, כל אחד התמנה ונפקד על דברים ידועים, ותחת אלו אין להם חשבון.

אלו הארבעה עומדים לארבעת צדדי העולם, וכל אחד עומד להשגיח על ישראל, ואלו נקראים חרפים, כמו שנאמר (שיר השירים ב) מציץ מן החרפים. שמות אלו הארבעה שנקראים חרפים:

באלין חברים קדישין, ולא יפגום צלותיה. בגין דימנע ברכאן מעלמא, ויתחבר בההוא חבר איש משחית דאיהו מנע ברכאן מעלמא, וגרים מותא לכלהו.

בתיב (דברים יח) וחבר חבר, מאי וחבר חבר. ההוא מאן דאזיל בתר סטרא אחרא, ותרש חרשין, איהו משך עליה רוחא אחרא מסאבא, ואתחבר בההוא חברותא דההוא חבר רע, ושאר בחברותא בהדיה, ההוא חבר איש משחית. אמאי אקרי חבר. בגין דבשעתא דאתייליד בר נש אתחבר עמיה. ותדיר קיימא בהדיה חבר. לבתר, אתהפך ליה חבר, איש משחית.

והבי אית בסטרא דקדושה, בסטרא דימינא, חבר טוב, דעביד טיבו עמיה דבר נש בעלמא דין ובעלמא דאתי. ואלין חברים קיימי תדיר עליה דבר נש, בחברותא חדא, לשיזבא ליה, ולאגנא עליה, ולמהוי עמיה חברים, לקדשא שמא דמאריהון, ולזמרא ולשבחא קמיה תדיר.

מאלין נפקי (דף ר"נ ע"ב) ארבע סמכין אתרנין, לאינון תריסר דקאמרן, הגי חברים. ואלין אינון קיימי לגבי אינון דיעטין עיטא לאבאשא לצדיקייא. אף על גב דלא עבדי, וסלקי ואודעי מלה לעילא, ובטלי לההוא עיטא, ואלין אקרון ארואלי"ם ואף על גב דכלהו אתמנון לדא, כל חד וחד אתמנא ואתפקד על מלין ידיעאן. ותחות אלין לית לון חשבנא.

אלין ארבע, קיימי לארבע סטרי עלמא, וכל חד קאים לאשגחא עליהו דישראל. ואלין אקרון חרפים, כמה דאת אמר (שיר השירים ב) מציץ מן החרפים. שמא דאלין ארבע

עִינָא ל. עִירִיָּה. (עוֹרִיָּה). עֶרְיָא ל.
יְהִירָא ל.

עִינָא ל הוא עומד לצד מזרח, וְזֶה עומד להשגיח על כל אותם שעושים מצשים טובים, ועל כל אלו שחושבים מחשבה של מצוה, אף על גב שלא יכולים לעשות.

עִירִיָּה עומד לצד דרום, וְזֶה עומד להשגיח על כל אותם שמנחמים את העני או שיש בלבם צער עליו, אף על גב שאינם יכולים לתת לו. ולאותם שהולכים לדרך מצוה, ולאותם שעושים חסד עם מתים. והוא מעמיד קיום של אמת. וְזֶה התמנה להזכיר אותו למעלה ולחקק דיוקנו למעלה, להכניסו לעולם הבא.

עֶרְיָא ל עומד לצד צפון. וְזֶה עומד להשגיח על כל אותם שחשבו לעשות רעות ולא עשו, או רוצים לחטא ובאו לעשות, והתחזק ביצרו ולא עשה.

יְהִירָא ל עומד לצד מערב, וְזֶה עומד להשגיח על כל אותם שעוסקים בתורה ומכניסים בניהם ללמד תורה לבית הרב, ולכל אותם שמסתכלים על חולה כשהוא בבית חליו, ומשגיחים עליו ומודיעים לו שיתבונן בחטאיו ובמעשיו וישוב מהם לרבונו. משום שכל מי שמשתדל עם אותו חולה, שישתפל במעשיו וישוב בתשובה לפני הקדוש ברוך הוא, הוא גורם לו להנצל ולהשיב לו את רוחו.

ועל זה כתוב, (תהלים מא) אֲשֶׁרִי מִשְׁפִּיל אֶל דָּל בְּיוֹם רָעָה יִמְלֹטְהוּ ה'. מה זה ביום רעה? ביום רע היה צריך להיות! אלא ביום רעה - ביום ששולטת אותה הרעה לקחת את נשמתו. אֲשֶׁרִי מִשְׁפִּיל אֶל דָּל - זהו חולה, כמו שנאמר,

דְּאֶקְרוּן חֲרָפִים, עִינָא ל. עִירִיָּה (נ"א עוֹרִיָּה).
עֶרְיָא ל. יְהִירָא ל.

עִינָא ל, אִיהוּ קָאִים לְסִטְר מְזֻרְחָ, וְדָא קִיִּמָּא לְאִשְׁגָּחָא עַל כָּל אֵינּוֹן דְּעִבְדִּין עוֹבְדִין טָבִין, וְעַל כָּל אֵינּוֹן דְּמַחְשְׁבֵי מַחְשְׁבָה דְּמַצּוּהָ, אִף עַל גַּב דְּלָא יְכֻלִי לְמַעְבַּד.

עִירִיָּה, קִיִּמָּא לְסִטְר דְּרוּם. וְדָא קִיִּמָּא לְאִשְׁגָּחָא, לְכָל אֵינּוֹן דְּמִנְחָמֵי לְמַסְפְּנָא, אוּ דְצַעֲרֵי לְבִיָּהּ עֲלֵיהּ, אִף עַל גַּב דְּלָא יְכֻלִי לְמִיָּהֵב לֵיהּ. וְלֹאֵינּוֹן דְּאִזְלִי לְאוּרְחָא דְּמַצּוּהָ. וְלֹאֵינּוֹן דְּעִבְדֵי חֶסֶד עִם מְתִים. וְאִיהוּ קִיִּמָּא קִיּוּמָא דְּאֵמֶת. וְהֵאֵי אֲתִמְנָא לְאִדְפְּרָא לֵיהּ לְעִילָא, וְלֹאֲחַקָּא דִּיּוֹקְנֵיהּ לְעִילָא, לְאֵעֲלָא לֵיהּ לְעֵלְמָא דְּאֵתִי.

עֶרְיָא ל, קִיִּמָּא לְסִטְר צְפוּן. וְדָא קִיִּמָּא לְאִשְׁגָּחָא לְכָל אֵינּוֹן דְּחֻשְׁבֵּי לְמַעְבַּד בִּישִׁין, וְלֹא עִבְדֵי. אוּ בְּעָאן לְמַחְטֵי, וְאֵתוּ לְמַעְבַּד, וְאֲתַקֵּף בְּיַצְרֵיהּ וְלֹא עִבִיד.

יְהִירָא ל, קִיִּמָּא לְסִטְר מְעֵרְב. וְהֵאֵי קִיִּמָּא לְאִשְׁגָּחָא לְכָל אֵינּוֹן דְּלְעָאן בְּאוּרִיָּתָא. וְעִיָּלִי בְּנִיָּהּ לְמַלְעֵי בְּאוּרִיָּתָא לְבֵי רַב. וְלְכָל אֵינּוֹן דְּמִסְתַּפְּלִי עַל מְרַע, כַּד אִיהוּ בְּבֵי מְרַעִיהּ. וְאִשְׁגָּחוּ עֲלֵיהּ, וְאוּדְעוּ לֵיהּ דִּיסְתַּפֵּל בְּחֻבּוּי וּבְעוֹבְדוּי, וְיִתּוּב מְנִיָּהּ לְמֵאֲרִיָּה. בְּגִין דְּכָל מָאן דִּישְׁתַּדֵּל בְּהֵוָּא מְרַע, דִּיסְתַּפֵּל בְּעוֹבְדוּי, וְיִתּוּב בְּתִיּוּבְתָא קָמִי קְדָשָׁא בְּרִיָּהּ הוּא, אִיהוּ גְרִים לֵיהּ לְאִשְׁתַּזְבָּא, וְלֹאֲתַבָּא לֵיהּ רֻחִיהּ.

ועל דא כתיב (תהלים מא) אֲשֶׁרִי מִשְׁפִּיל אֶל דָּל בְּיוֹם רָעָה יִמְלֹטְהוּ יי'. מאי ביום רעה, ביום רע מיבעי ליה. אלא ביום רעה, ביום דשִׁלְטָא הוּא רָעָה לְמִיסַב נְשַׁמְתִּיהּ. אֲשֶׁרִי מִשְׁפִּיל אֶל דָּל, דא הוא מְרַע. כְּמָה דְּאֵתְ אִמְר,

מְדוּעַ אֶתְּהָ כִּכְהָ דֵל בֶּן הַמֶּלֶךְ. וּבִגִּין כֶּךָ, בְּיוֹם רָעָה יִמְלֹטְהוּ יי'.

וְאֵלֶיךָ (כ"א אינון דמסתכלי) דְּאֵינוֹן מְסַתְּפְלִי בְּהֵהוּא מָרַע, לְאַתְבָּא לִיּהּ מִחוּבּוּי גִבִּי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּמָה דְּאוּקִימָנָא. בְּהִיכְלָא דָּא קִיִּימָא עָלֵיהּ, לְאַשְׁגַּחָא. וּבִיּוֹמָא דְשָׂרְיָא דִּינָא עַל עֲלָמָא, יִשְׁתַּזִּיב מִנִּיהּ, כְּמָה דְּאֵתְ אִמְרַ בְּיוֹם רָעָה יִמְלֹטְהוּ יי'. יוֹמָא דְּאֵתְמִסֵּר דִּינָא לְהֵהִיא רָעָה לְשִׁלְטָאָה בִּיּהּ (על עלמא) וְכִלְהוּ אֶלְיִן קִיִּימֵי לְאַשְׁגַּחָא. וְעַל דָּא אַקְרוּן חֲרַפִּים.

בְּיוֹמָא דְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, כִּד קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קָאִים בְּדִינָא עַל עֲלָמָא, וְהֵהוּא סְטָרָא בִישָׂא אֶתִּי לְאַסְטָאָה, כְּדִין מִתְּפַנְפִּי כָל הַנִּי, וְקִיִּימָן קָמִי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וּכְדִין מִתְּעַטְרָן כְּלָהוּ, וְקִיִּימָן קָמִי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. בְּהֵהוּא זְמַנָּא מַה כְּתִיב, מִשְׁגִּיחַ מִן הַחֲלוּנוֹת מְצִיץ מִן הַחֲרַפִּים. מְצִיץ: כְּמָאן דְּאַשְׁגַּח מֵאַתְרַ דְּקִיקַ, דְּחָמִי וְלֹא חָמִי כָל מַה דְּאַצְטְרִיךְ. וְלִבְתַּר, מִשְׁגִּיחַ מִן הַחֲלוּנוֹת, אֶתְרַ אֲשַׁגְּחוּתָא יִתִּיר, דְּפִתַח פִּתְחִין לְרַחֲמָא עַל כֻּלָּא, וְכִד קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲשַׁגַּח עַל עֲלָמָא, אֲסַתְּפַל בְּאֶלְיִן חֲלוּנוֹת, וּבְאֶלְיִן חֲרַפִּים, וְחִיִּיס עַל כֻּלָּא.

וּכְדִין כִּד יִשְׂרָאֵל תִּקְעִין בְּהֵהוּא שׁוֹפֵר וְאַתְעֵר מִתְּתָא הֵהוּא קוֹל דְּנִפְיק מִשׁוֹפֵר, כְּלִיל מְאַשָׁא וּמִיָּא וְרוּחָא, וְאַתְעֵבִיד מִכֻּלָּא הֵהוּא קוֹל, בְּגִין לְאַתְעֵרָא קוֹל עֲלָאָה, דְּנִפְקָא מִגּוֹ הֵהוּא שׁוֹפֵר, דְּאִיּהוּ כְּגוּוֹנָא דָּא, כְּלִיל בְּאַשָׁא וּבְמִיָּא וְרוּחָא. כְּדִין כְּרוּזָא נִפְקָא, וְאַכְרִיז כְּכִלְהוּ רְקִיעִין, וְאַמְרַ קוֹל דְּוִדִּי הִנֵּה זֶה בָּא וְגוֹ', מִשְׁגִּיחַ מִן הַחֲלוּנוֹת מְצִיץ מִן הַחֲרַפִּים. וּכְדִין יִדְעִי כְּלָהוּ, דְּהָא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חִיִּיס עָלֵיהּוּ דִּישְׂרָאֵל, וְאַמְרֵי זַכָּאִין אֵינוֹן יִשְׂרָאֵל, דְּאִית לֹון עֵיטָא בְּאַרְעָא, בְּגִין

(שמואל ב יג) מדוע אתה ככה דל בן המלך. ובגין כך, ביום רעה ימלטוהו יי'.

וְאֵלֶיךָ (אותם שמסתכלים) מסתכלים באותו חולה להשיבו מחטאיו אצל הקדוש ברוך הוא, כמו שבארנו. בהיכל הזה עומד עליו להשגיח. וביום ששורה הדין על העולם, ינצל ממנו, כמו שנאמר ביום רעה ימלטוהו יי'. היום שנמסר הדין לאותה רעה לשלט בו (על העולם), וכל אלו עומדים להשגיח, ולכן נקראו חרפים.

ביום של ראש השנה, כשהקדוש ברוך הוא עומד בדין על העולם ואותו צד הרע בא להשטין, אז מתפנסים כל אלה ועומדים לפני הקדוש ברוך הוא. ואז מתעטרים כלם ועומדים לפני הקדוש ברוך הוא. באותו זמן מה כתוב? (שיר השירים) משגיח מן החלונות מציץ מן החרפים. מציץ, כמי שמשגיח ממקום דק, שרואה ולא רואה כל מה שצריך. ואחר כך, משגיח מן החלונות, מקום של השגחה יתרה, שפותח פתחים לרחם על הכל. וכשהקדוש ברוך הוא משגיח על העולם, מסתכל בחלונות הללו ובחרפים הללו, וחס על הכל.

ואז, כשישראל תוקעים באותו שופר ומתעורר למעלה אותו הקול שיוצא מן השופר, כלול מאש ומים ורוח, ונעשה מהכל אותו הקול, כדי לעורר קול עליון, שיוצא מתוך אותו השופר, שהוא כמו זה, כלול באש ומים ורוח, אז יוצא כרוז ומכריז בכל הרקיעים ואומר: קול דודי הנה זה בא וגו' משגיח מן החלונות מציץ מן החרפים. ואז כלם יודעים שהרי הקדוש ברוך הוא חס על ישראל,

לְאַתְּעָרָא רַחֲמֵי מְלַעֲיָלָא, כְּדִין כְּתִיב (תהלים פט)
אֲשֶׁרִי הָעַם יוֹדְעֵי תְרוּעָה, יוֹדְעֵי תְרוּעָה וְדָאֵי,
(דף רנ"א ע"א) יוֹדְעֵי תְרוּעָה: מְתַבְרֵי הָאֵי תְרוּעָה,
דְּאִיהוּ דִּינָא קְשִׁיא, דְּכֻלָּא אֲתַדְנּוּ בֵּהּ. זַכָּאִין
אֵינּוּן יִשְׂרָאֵל בְּעַלְמָא דִּין, וּבְעַלְמָא דְּאֵתִי,
בְּגִין דְּאֵינּוּן יְדְעֵי אַרְחוּי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
וְיֹדְעֵי לְמַהֲךָ בְּאַרְחוּי, וְלִיַּחְדָּא יַחְוּדָא כְּדָקָא
יָאוּת.

אֲלִין חֲלוֹנוֹת, וְאֲלִין חֲרָפִים, קִיִּימֵי כְּלֵהוּ
לְאַחְדָּא כָּל צְלוֹתִין, דְּסֻלְקִין מִתְתַּא
לְעִילָא, וְלֹאֲשַׁנְחָא בְּהוּ, לְאַעֲלָא לִזְוֵן קָמִי
קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְעַל דָּא כָּל בֵּית הַכְּנֶסֶת
דְּלָאוּ בֵּיהּ חֲלוֹנוֹת, לָאוּ אֲתֵר לְצַלְאָה בֵּיהּ
כְּדָקָא יָאוּת.

דְּהָא בֵּית הַכְּנֶסֶת לְתַתָּא, לְקַבֵּל בֵּית הַכְּנֶסֶת
דְּלְעִילָא. בֵּית הַכְּנֶסֶת דְּלְעִילָא דְּאִית בֵּיהּ
חֲלוֹנוֹת כְּמָה דְּאַמְרֵן, הָכִי נְמִי לְתַתָּא. לְעִילָא
כְּנֶסֶת הַגְּדוּלָּה, אִית בֵּיהּ תְּרִיסָר חֲלוֹנוֹת
עֲלָאִין, הָכִי נְמִי לְהָאֵי בֵּית הַכְּנֶסֶת תַּתָּא.
וְכֻלָּא קִיִּימָאן דָּא לְקַבֵּל דָּא, בְּגִין דְּעַלְמִין
קִיִּימִין אֲלִין בְּגוּוֹנָא דְּאֲלִין, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא סָלִיק יְקָרִיָּה בְּכֻלָּא. וְעַל דָּא בְּיוֹם רַעָה
יְמַלְטָהוּ יִי, כַּד שְׁלֻטָּא הָהִיא סְטָרָא בִּישָׂא,
יְמַלְטָהוּ יִי.

כְּגוּוֹנָא דָּא, הָאֵי מְמַנָּא יְהִירָא"ל, קִיִּימָא עַל
כָּל אֵינּוּן דְּחִיִּימֵי עַל מְסַפְנֵי, כְּמָה דְּאֵת
אָמַר אֲשֶׁרִי מְשָׁפִיל אֶל דָּל. וּבְגִין דָּא כֻלָּא
קִיִּימָא בְּהִיכְלָא דָּא, וְהִיכְלָא דָּא אֲתַכְּלִיל
בְּהִיכְלָא אַחְרָא רְבִיעָא, דְּתַמָּן הוּא גְזָרִין
וְדִינִין לְכֻלָּא. זַכָּאֵה חוּלְקִיָּה מָאן דְּיַדְעַ גְּנֻזֵי
דְּמֵאֲרִיָּה, לִיַּחְדָּא לִיהּ, וְלִקְדָּשָׁא שְׁמִיָּה
דְּמֵאֲרִיָּה תְּדִירָא, לְמִזְכֵּי לִיהּ בְּעַלְמָא דִּין
וּבְעַלְמָא דְּאֵתִי.

וְאוּמְרִים: אֲשֶׁרִיֵּהּ יִשְׂרָאֵל שִׁישׁ
לְהֵם עֲצָה בְּאַרְץ כְּדִי לְעוֹרֵר
רַחֲמִים מְלַמְעָלָה. וְאִזּוּ כְּתוּב,
(תהלים פט) אֲשֶׁרִי הָעַם יוֹדְעֵי
תְרוּעָה. יוֹדְעֵי תְרוּעָה וְדָאֵי. יוֹדְעֵי
תְרוּעָה, שְׁמִשְׁבְּרִים אֶת הַתְרוּעָה
הַזֶּה, שְׁהִיא דִּין הַקְּשָׁה שֶׁהַכֹּל
נִדְוָנִים בּוֹ. אֲשֶׁרִי יִשְׂרָאֵל בְּעוֹלָם
הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, מִשׁוּם שֶׁהֵם
יוֹדְעִים אֶת דְּרָכֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא וְיוֹדְעִים לְלַכֵּת בְּדְרָכָיו וְלִיַּחְדָּא
יַחְוֵד כְּרָאוּי.

חֲחֻלּוֹנוֹת הִלְלוּ וְהַחֲרָפִים הִלְלוּ,
כְּלָם עוֹמְדִים לְאַחֲזוּ אֶת כָּל
הַתְּפִלוֹת שְׁעוֹלוֹת מְלַמְטָה
לְמַעַלָּה וְלְהַשְׁגִּיחַ בְּהוּ, לְהַכְנִיסֵן
לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְעַל כֵּן,
כָּל בֵּית כְּנֶסֶת שְׂאִין בּוֹ חֲלוֹנוֹת,
אֵינּוּ מְקוּם לְהַתְּפַלֵּל בּוֹ כְּרָאוּי.

שְׁהָרֵי בֵּית הַכְּנֶסֶת לְמַטָּה כְּנֶגֶד
בֵּית הַכְּנֶסֶת שְׁלַמְעֵלָה. בֵּית
הַכְּנֶסֶת שְׁלַמְעֵלָה שִׁישׁ בּוֹ
חֲלוֹנוֹת, כְּמוֹ שְׂאֵמְרֵנוּ - כִּף גַּם
לְמַטָּה. לְמַעַלָּה כְּנֶסֶת הַגְּדוּלָּה יֵשׁ
בָּהּ שְׁנַיִם עֶשֶׂר חֲלוֹנוֹת - כִּף גַּם
לְבֵית הַכְּנֶסֶת הַתְּחַתּוֹן. וְהַכֹּל
עוֹמְדִים זֶה כְּנֶגֶד זֶה, מִשׁוּם
שֶׁהַעוֹלָמוֹת עוֹמְדִים אֵלּוּ בְּגוּוֹן שֶׁל
אֵלּוּ, וּכְבוֹד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
עוֹלָה בְּכָל. וְעַל כֵּן, בְּיוֹם רַעָה
יְמַלְטָהוּ ה'. כְּשִׁשׁוּלְטַט אוֹתוֹ הַצַּדִּיק
הָרַע - יְמַלְטָהוּ ה'.

כְּמוֹ כֵּן, הַמְּמַנָּה הַזֶּה יְהִירָא"ל
עוֹמֵד עַל כָּל אוֹתָם שְׁחָסִים עַל
עֲנִיִּים, כְּמוֹ שְׂאֵמְרֵי אֲשֶׁרִי מְשָׁפִיל
אֶל דָּל, וּבְשִׁבִיל זֶה הַכֹּל עוֹמֵד
בְּהִיכְל הַזֶּה, וְהִיכְל הַזֶּה נִכְלָל
בְּהִיכְל אַחֵר רְבִיעִי, שְׁשֵׁם הֵם
הַגְּזָרוֹת וְהַדִּינִים לְכָל. אֲשֶׁרִי חֲלָקוּ
שֶׁל מִי שִׁיּוֹדְעַ אֶת גְּנֻזֵי רְבוּנוּ,
לִיַּחְדּוּ וְלִקְדָּשׁ אֶת שְׁם רְבוּנוּ
תְּמִיד, לְזַכּוֹתוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה
וּבְעוֹלָם הַבָּא.

(היכל הזכות גבורה)

היכל הזכות גבורה

היכָלָא רביעָאָה. היכָלָא דָא, דִּי קדָשאַ בְּרִין
הוא אשְׁתְּמוּדַע שׁוּלְטַנְיָה בְּאַרְעָא
בְּגִינְיָה. וְדָא אִיהוּ הִיכָלָא, דְּקִיּוּמָא לְמִטְר
אַרְחוּי דְּאוּרִייתָא. דָּא הִיכָלָא אַקְרִי דְּזִכּוּת,
דְּבִיָּה אַתְדָּנוּ כָּל דִּינִין דְּעֻלְמָא, וְכָל זְכִיין, וְכָל
חֻבִּין, וְכָל עוֹנְשִׁין, וְכָל אַגְר טַב, לְאַיְנוּן
דְּנִטְרִי פְּקוּדֵי אוּרִייתָא.

הִיכָלָא הִרְבִּיעֵי. הִיכָלָא הִזָּה,
שֶׁתְּקוּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִודַע שְׁלִטוֹנוּ
בְּאַרְץ בְּגִלְלוּ. וְזֵהוּ הִיכָלָא שְׁעוּמַד
לְשֹׁמֵר אֶת דְּרֻכֵי הַתּוֹרָה. זֶה נִקְרָא
הִיכָל הַזְּכוּת, שְׁבוּ נְדוּנִים כָּל דִּינֵי
הָעוֹלָם וְכָל הַזְּכִיּוֹת וְכָל הַחֻטָּאִים
וְכָל הָעֹנְשִׁים, וְכָל שְׂכָר טוֹב
לְאוֹתָם שְׁשׁוּמְרִים אֶת מִצְוֹת
הַתּוֹרָה.

הִיכָלָא דָּא דְּזִכּוּת, מְשַׁנְיָא מְכָל שְׂאָר הִיכָלִין,
וְהֵאֵי הִיכָלָא, כְּלִילָן בִּיָּה אַרְבַּע הִיכָלִין,
מְשַׁנְיָין דָּא מִן דָּא, וְכִלְהוּ חַד הִיכָלָא. בְּהִיכָלָא
דָּא אֵית רוּחָא חַדָּא, דְּאַקְרִי זְכוּת אַל.
וְהִיכָלָא דָּא אַקְרִי עַל שְׁמִיָּה זְכוּת, וְהֵאֵי אִיהוּ
אַל. וְהָכָא אַתְדָּנוּ כָּל דִּינִין דְּעֻלְמָא, וְהֵאֵי אִיהוּ
רְזָא דְּכַתִּיב, (תהלים ז) וְאַל זֹעַם בְּכָל יוֹם.

הִיכָלָא הַזְּכוּת הִזָּה מְשַׁנָּה מְכָל
שְׂאָר הִיכָלֹת, וְהִיכָלָא הִזָּה
כְּלוּלִים בּוּ אַרְבַּעָה הִיכָלֹת
מְשַׁנִּים זֶה מִזֶּה, וְכֻלָּם הִיכָל אַחַד.
בְּהִיכָלָא הִזָּה יֵשׁ רוּחַ אַחַת שְׁנִקְרָאת
זְכוּת אַל. וְהִיכָלָא הִזָּה נִקְרָא עַל
שְׁמוֹ זְכוּת, וְזֵהוּ אַל. וְכַאן נְדוּנִים
כָּל דִּינֵי הָעוֹלָם. וְזֵהוּ סוּד הַכְּתוּב,
(תהלים ז) וְאַל זֹעַם בְּכָל יוֹם.

אַרְבַּע הִיכָלִין, אַרְבַּע אַלִּין דְּאַיְנוּן בְּהִיכָלָא
דָּא, דָּא לְגוּ מִן דָּא, כְּלִילָן דָּא
בְּדָא, וְכִלְהוּ חַד הִיכָלָא, וְאַקְרִי זְכוּתָא. אַרְבַּע
הִיכָלִין אַלִּין, אֵית לְהוּ פְּתַחִין. חַד מְמַנָּא
עֻלְאָה דְּקִיּוּמָא לְבַר לְפְתַחָא קְדַמָּא דְּהִיכָלָא
דָּא, סְנַסְנִיָּה שְׁמִיָּה, וְעַל שְׁמָא דָּא, אֵית
מְמַנָּא אַחְרָא לְסִטְרָא אַחְרָא דְּשְׁמָא לָא, דְּנִטְל
דִּינִין בְּהֵהוּא הִיכָלָא דִּילִיָּה, לְאַתְעֵרָא לְמַעְבַּד
בְּעֻלְמָא. וּבְגִין דְּנִטְל מִנְיָה, אַקְרִי עַל שְׁמִיָּה,
סְנַסְנִיָּה. וְאַיְהוּ שְׁלִיט עַל הָהוּא אַסְפְּרִיָּא
דְּרַבִּי.

אַרְבַּעָה הִיכָלֹת, אַרְבַּעָה אַלו
שְׁהִם בְּהִיכָלָא הִזָּה, זֶה לְפָנִים מִזֶּה,
כְּלָם כְּלוּלִים זֶה בְּזֶה, וְכֻלָּם הִיכָל
אַחַד, וְנִקְרָא זְכוּת. אַרְבַּעָה
הִיכָלֹת הִלְלוּ יֵשׁ לְהֵם פְּתַחִים.
מִמְנָה אַחַד עֲלִיוֹן שְׁעוּמַד מַחוּץ
לְפְתַח הָרֵאשׁוֹן שֶׁל הִיכָלָא הִזָּה,
סְנַסְנִיָּה שְׁמוֹ, וְעַל הַשֵּׁם הִזָּה יֵשׁ
מִמְנָה אַחַד לְצַד הָאַחַר שֶׁל
הַשְּׂמָאל, שְׁנוּטֵל דִּינִים בְּאוֹתוֹ
הִיכָלָא שְׁלוֹ לְעוֹרָר וְלַעֲשׂוֹת
בְּעוֹלָם. וּמְשׁוּם שְׁנוּטֵל מִמְנָה,
נִקְרָא עַל שְׁמוֹ - סְנַסְנִיָּה. וְהוּא
שׁוּלֵט עַל אוֹתוֹ אַסְפְּרִיָּא שֶׁל
תִּינוּקוֹת.

וְהֵאֵי מְמַנָּא עֻלְאָה סְנַסְנִיָּה, כַּד נְטִיל דִּינָא,
אַכְרִיז לְאַיְנוּן מְמַנָּן דְּקִיּוּמִין עַל תְּרִיסַר
פְּתַחִין, וְאַיְנוּן פְּרוּזִין דְּמַכְרִזִּין כָּל אִיְנוּן דִּינִין,
דְּאַתְדָּנוּ מִהִיכָלָא דְּזְכוּתָא דָּא.

וְהַמְמַנָּה הָעֲלִיוֹן הִזָּה סְנַסְנִיָּה,
כְּשֶׁנוּטֵל דִּין, מַכְרִיז לְאוֹתָם
הַמְמַנִּים שְׁעוּמַדִּים עַל שְׁנַיִם עֶשֶׂר
הַפְּתַחִים, וְאוֹתָם הַפְּרוּזִים
שְׁמַכְרִיזִים עַל כָּל אוֹתָם הַדִּינִים
שְׁנַדְּוֵנוּ מִהִיכָל הַזְּכוּת הִזָּה.

רוּחָא דָּא דְּנִטְל כְּלָא, דְּאַקְרִי זְכוּת א"ל
דְּקֵאמְרִין, כְּלָא כְּלִיל בִּיָּה. מִנְיָה נְפִקוּ
שְׁבַעִין נְהוּרִין נְצִיצִין, וְכִלְהוּ בְּעַגּוּלָא קִיּוּמִי,

זֹו שְׁנוּטֵלֵת הַכֹּל, שְׁנִקְרָאת
זְכוּת א"ל שְׁאֵמְרֵנוּ, הַכֹּל כְּלוּל
בָּהּ. מִמְנָה יוֹצֵאִים שְׁבַעִים אוֹרוֹת
נוֹצְצִים, וְכֻלָּם עוֹמְדִים בְּעַגּוּל כְּדִי

להראות זה בזה שלא מכסים זה מזה. כל הזכיות וכל הענשים וכל הדינים, לפני כל האורות האלו עומדים.

מהם יוצאים שני אורות שעומדים לפניהם תמיד. ושבעים האורות הללו ושני אורות שעומדים לפניהם, הם לתוף אמצע ההיכל. ועל סוד ההיכל הזה כתוב, (שיר השירים ו) שררף אגן הסהר אל יחסר המזג. כנגד אלו יוצאים שבעים ושנים אורות אחרים מצד הימין, ושבעים ושנים אורות אחרים מצד השמאל. ואלו הראשונים הם פנימיים לפנים באמצע ההיכל. לפני האורות הללו נכנסים כל הזכיות והחובות להטהר. כל המעשים של העולם יוצאים מהפנימיים הללו. נמצאו שכל האורות שיוצאים מהרוח העליונה הזו - מאתים וששה עשר אורות, וכלם פלולים ברוח הזו.

אותם שני האורות שעומדים לפני אותם השבעים, הם מעידים עדות תמיד, וכותבים פתקי דין של זכות או של חובה. אלו השבעים הם גוזרים גזרות ודנים דינים. וכל דיני העולם, הן לטוב הן לרע, הם כאן.

הרוח הזו, שהיא זכות א"ל כמו שאמרנו, בה רשומות שלש אותיות שנדבקות בה מלמעלה, שהן יה"ו. והרי בארנו, שכאשר האותיות הללו נדבקות במקום הזה של התדבקות הזכר בנקבה, אז נרשמות ברוח הזו אותן האותיות. וכאן אמר דוד, (תהלים צ) ואלהי לצור מחסי. סוד הרוח הזו שנקראת א"ל, וסוד אותן האותיות שרשומות בה, שנקראות יה"ו, אלו שלשת הצדדים של האורות שאמרנו.

בגין לאחזאה דא בדא דלא אתפסי דא מן דא. כל זכין, וכל עונשין, וכל דינין, קמי כלהו נהורין אלין קיימין.

מנייהו נפקי תרין נהורין, דקיימי קמייהו תדיר. ואלין שבעין נהורין, ותריין נהורין דקיימי קמייהו, אינון לגו באמצעיתא דהיכלא. ועל רזא דהיכלא דא כתיב, (שיר השירים ו) שררף אגן הסהר אל יחסר המזג.

לקבר אינון נפקי שבעין ותריין נהורין אחרנין, מסטרא דימינא. ושבעין ותריין נהורין אחרנין, מסטרא דשמאלא. ואלין קדמאי אינון פנימאי לגו, באמצעיתא דהיכלא. לקמי נהורין אלין, עאלין כל זכוון וכל חובין לאתדפאה. כל עובדין דעלמא, מאלין פנימאי נפקי. אשתכחו כל נהורין דנפקי מרוחא דא עלאה, מאתן ושית סרי נהורין, וכלהו כלילן ברוחא דא.

אינון תרי נהורין, דקיימי קמי אינון שבעין, אינון סהדי סהדותא תדיר, וכתיבי פתקי דינא דזכו או דחובה. אלין שבעין אינון גזריין גזרי ודיניין דיניין. וכל דינין דעלמא הן לטב הן לביש הקא איהו.

רוחא דא, דאיהו זכות א"ל פדקאמרן, ביה רשימין תלת אתוון, דמתדבקן ביה מלעילא, דאינון יה"ו. והא אוקימנא דכד אלין אתוון מתדבקאן בהאי אתר, (דף ת"א ע"ב) דאתדבקותא דדכורא בנוקבא. פדין אתרשימו בהאי רוחא, אינון אתוון. והקא אמר דוד, (תהלים צד) ואלהי לצור מחסי. רזא דרוחא דא דאקרי א"ל ורזא דאינון אתוון דרשימין ביה, דאקרוין יה"ו, אלין תלת סטרין דנהורין דקאמרן.

אוֹתָם שְׁלֹשֶׁת בְּתֵי הַדִּין שְׁנַחֲלָקִים בְּדִינֵים אַחֲרִים בְּדַבְרֵי הָעוֹלָם; בְּעֹשֶׁר, בְּעֵנִי, בְּמַחְלוֹת בְּשִׁלְמוֹת, שֶׁהֵם אַרְבַּעַת הַיְכָלוֹת שֶׁמִּתְקַנְנִים לְכָל אוֹתָם הָאֲחֵרִים, שְׁנֵי הַיְכָלוֹת לְאֵלֶּה שְׁנֵי הַצְּדָדִים שֶׁל אוֹרוֹת אַחֲרִים, וְהֵיכַל אֶחָד לְכָל אוֹתָם בְּעֵלֵי הָעֵינַיִם שְׁעוֹשִׂים חֲשׁוֹבוֹן מִכָּל הַמַּעֲשִׂים שֶׁל הָעוֹלָם. וְהֵיכַל אֶחָד לְסוֹפְרִים אַחֲרִים שֶׁפָּתַח אֵלֶּה הָרֵאשׁוֹנִים הַפְּנִימִיִּים. אַרְבַּעַת הַיְכָלוֹת הֵלְלוּ כְּלוּלִים בְּהֵיכַל הַזֶּה, שְׁנִקְרָא עַל שֵׁם אוֹתָהּ הַרוּחַ שֶׁל זְכוּת, כְּפִי שְׁאִמְרָנוּ.

בְּכָר פֶּתַח וּפְתַח שֶׁל הַיְכָלוֹת הֵלְלוּ יֵשׁ מִמֶּנָּה אֶחָד. בְּפֶתַח הָרֵאשׁוֹן יֵשׁ מִמֶּנָּה אֶחָד שֶׁשְּׁמוֹ נִקְרָא גְזֵרִיא"ל. (לְפֶתַח הָרֵאשׁוֹן שֶׁשֵׁם הַכֹּל סַנְסַנְיָה שֶׁמִּמֶּנּוּ לוֹקַח) אוֹתוֹ הַמִּמֶּנָּה הָאֲחֵר, אוֹתוֹ מִמֶּנָּה לְגַלוֹת דִּינֵים שְׁנִדְוָנוּ וְנִגְזְרוּ לְאוֹתוֹ הַמִּמֶּנָּה הָרֵאשׁוֹן שֶׁשְּׁמוֹ סַנְסַנְיָה, שֶׁמִּמֶּנּוּ נוֹטֵל הַמִּמֶּנָּה הָאֲחֵר הַזֶּה שְׁעוֹמֵד עַל הַיְכָל שֶׁל הַצַּד הָאֲחֵר, וְעוֹמֵד עַל הָאֶסְפֶּרָה שֶׁל תִּינוּקוֹת, כְּפִי שְׁאִמְרָנוּ.

וְהַמִּמֶּנָּה הַזֶּה גְזֵרִיא"ל נוֹטֵל דָּבָר בֵּית הַדִּין הַפְּנִימִי, שֶׁהַכֹּל נִגְזָר שָׁם, וְאֵז מוֹדִיעַ אֶת הַדָּבָר לַמִּמֶּנָּה הַזֶּה שֶׁבְּחוּץ, וְכָל אוֹתָם הַפְּרוֹזִים מְכַרְזִים וְאוֹמְרִים בְּכָל הַרְקִיעִים: כֹּף וְכֹף נִגְזָר מִבֵּית הַמֶּלֶךְ. עַד שְׁנוֹטְלִים אֶת אוֹתוֹ הַדָּבָר בְּהֵיכַל שְׁלֹמֹה, וּמִשָּׁם יוֹצְאִים וּמְכַרְזִים עַל הַדָּבָר, עַד שֶׁזֶה נִשְׁמַע בְּכָל הַרְקִיעִים הַתַּחְתּוֹנִים, וְיורְדִים וּמוֹדִיעִים אֶת הַדָּבָר לְכָלֶם לְמִטָּה.

וְנוֹטְלִים הַדָּבָר כֹּל הַתַּחְתּוֹנִים, מִדְּרָגָה לְדְרָגָה. אֶפְלוּ צִפְרֵי הַשָּׁמַיִם וְעוֹפוֹת הָאָרֶץ, כָּלֶם לוֹקְחִים אֶת הַדָּבָר וּמוֹדִיעִים אוֹתוֹ בְּעוֹלָם, עַד שְׁנוֹטְלִים הַדָּבָר כֹּל אוֹתָם שׁוֹמְרֵי הַחֻקִּים וּמְרַאֲיִם אֶת זֶה בַּחֲלוֹם לְאֲנָשִׁים, וְכֹא אוֹתוֹ הַדָּבָר לְזִמְן קָרוֹב.

דְּלָבוֹר, וְכָל אֵינּוֹן פְּרוֹזֵי מְכַרְזֵי וְאוֹמְרֵי בְּכָל רְקִיעֵין, כֹּף וְכֹף אֲתַגְזֹר מִפִּי מִלֶּפָא, עַד דְּנִטְלֵי הַהִיא מְלָה בְּהֵיכְלָא דְלִתְתָא, וּמִתְמָן נִפְקֵי וּמְכַרְזֵי מְלָה, עַד דְּאִשְׁתַּמַּע בְּכִלְהוּ רְקִיעֵין תְּתַאֲיִן, וְנִחְתִּי וְאוֹדְעֵי מְלָה, לְכִלְהוּ דְלִתְתָא. וְנִטְרֵי מְלָה כְּלָהוּ תְתַאֲיִן, מִדְּרָגָא לְדְרָגָא, אֶפִּילוּ צִפְרֵי שְׁמַיָא, וְעוֹפֵי דְאַרְעָא, כְּלָהוּ נְטִלֵי מְלָה, וְאוֹדְעֵי לָהּ בְּעֵלְמָא. עַד דְּנִטְלֵי מְלָה כָּל אֵינּוֹן גְּרִדִּינֵי נִימוּסִין, וְאַחְזִיִּין בְּחֵלְמָא לְבַנֵּי נֶשְׂא, וְאַתְיָא הַהִיא מְלָה לְזִמְן קָרִיב.

אֵינּוֹן תֵּלֵת בְּתֵי דִינִין, דְּמִתְפַּלְגֵי בְּדִינִין אַחְרָנִין, בְּמִילֵי דְעֵלְמָא, בְּעוֹתְרָא, בְּמַסְפְּנוּ, בְּמַרְעִין, בְּשִׁלְמוֹ, דְּאֵינּוֹן אַרְבַּע הַיְכָלִין דְּאֵינּוֹן מִתְקַנְנִין לְכָל אֵינּוֹן אַחְרָנִין, תְּרִין הַיְכָלִין לְאֵלִין תְּרֵי סְטְרֵי נְהוּרִין אַחְרָנִין, וְחַד הַיְכָלָא לְכָל אֵינּוֹן מְאֵרֵי דְעֵינִין, דְּעַבְדֵי חוֹשְׁבָנָא מְכָל עוֹבְדֵין דְעֵלְמָא. וְחַד הַיְכָלָא, לְסוֹפְרִין אַחְרָנִין, דִּי תַחוֹת אֵלִין קְדָמָאֵי פְּנִימָאֵי. אֵלִין אַרְבַּע הַיְכָלִין, כְּלִילִין בְּהֵיכְלָא דָא, דְּאֶקְרִי עַל שְׁמָא דְהַאי רוּחָא זְכוּתָא, כְּדָקְאִמְרָן.

בְּכָר פֶּתַח וּפְתַח דְּאֵלִין הַיְכָלִין, אֵית מִמֶּנָּה חַד, בְּפֶתַח קְדָמָאָה אֵית מִמֶּנָּה חַד, דְּשָׁמִיָּה אֶקְרִי גְזֵרִיא"ל. (לְפֶתַח קְדָמָאָה דְשָׁמִיָּה דְכָלֵא סַנְסַנְיָה דְמִינָה נְטִיל) הַאי מִמֶּנָּה אַחְרָא, הַהוּא מִמֶּנָּה אִיהוּ לְגַלְגָּאָה דִינִין, דְּאַתְדָּנוּ וְאַתְגְּזְרוּ לְהַהוּא מִמֶּנָּה קְדָמָאָה, דְּשָׁמִיָּה סַנְסַנְיָה דְמִנִּיָּה נְטִיל הַאי מִמֶּנָּה אַחְרָא, דְּקִימָא עַל הַיְכָלָא דְסְטְרָא אַחְרָא, וְקִימָא עַל אֶסְפֶּרָה דְרַבִּי, כְּדָקְאִמְרָן.

וְהַאי מִמֶּנָּה גְזֵרִיא"ל, נְטִיל מְלָה דְבֵי דִינָא פְּנִימָאָה. דְכָלֵא, אֲתַגְזֹר תְּמָן, וְכַדִּין אוֹדִיעַ מְלָה לְהַאי מִמֶּנָּה דְלָבוֹר, וְכָל אֵינּוֹן פְּרוֹזֵי מְכַרְזֵי וְאוֹמְרֵי בְּכָל רְקִיעֵין, כֹּף וְכֹף אֲתַגְזֹר מִפִּי מִלֶּפָא, עַד דְּנִטְלֵי הַהִיא מְלָה בְּהֵיכְלָא דְלִתְתָא, וּמִתְמָן נִפְקֵי וּמְכַרְזֵי מְלָה, עַד דְּאִשְׁתַּמַּע בְּכִלְהוּ רְקִיעֵין תְּתַאֲיִן, וְנִחְתִּי וְאוֹדְעֵי מְלָה, לְכִלְהוּ דְלִתְתָא. וְנִטְרֵי מְלָה כְּלָהוּ תְתַאֲיִן, מִדְּרָגָא לְדְרָגָא, אֶפִּילוּ צִפְרֵי שְׁמַיָא, וְעוֹפֵי דְאַרְעָא, כְּלָהוּ נְטִלֵי מְלָה, וְאוֹדְעֵי לָהּ בְּעֵלְמָא. עַד דְּנִטְלֵי מְלָה כָּל אֵינּוֹן גְּרִדִּינֵי נִימוּסִין, וְאַחְזִיִּין בְּחֵלְמָא לְבַנֵּי נֶשְׂא, וְאַתְיָא הַהִיא מְלָה לְזִמְן קָרִיב.

וְלִזְמַנֵּן דִּהְיָה מְלָה דְאַצְטְרִיקָא לְמַלְכֵי
אַרְעָא, דְּאִינוּן מְמַנְן לְאַתְזָנָא,
וְלִדְבְרָא עִמּוּן. דְּאוּדְעִין הֵהִיא מְלָה עַד רְקִיעָא
דְּשִׁמְשָׁא דְלִתְתָא, וְקִימָא תַּמּוּן. עַד דְּאִינוּן
מְמַנְן שִׁמְשָׁא, דְּאַתְמַנוּן עַל שִׁמְשָׁא, נְטִילֵי
הֵהִיא מְלָה, וְאוּדְעֵי לָהּ לְאִינוּן מְמַנְן עַלְאִין דִּי
בְּסִטְרָא אַחְרָא, וְאִינוּן מוּדְעִין הֵהִיא מְלָה
לְמַלְכֵי אַרְעָא, דְּאִינוּן בְּסִטְרָא דְלַהוּן.

וְכַד הוּוּ נְבִיאִים בְּהוּ בִישְׂרָאֵל, הוּוּ נְטִילֵין
נְבוּאָה דְלַהוּן, מְתִירִין עֲמוּדִין עַלְאִין
דְּאוּרִייתָא סְמִיךְ עַלְיֵיהוּ. לְבַתֵּר דְּאַסְתְּלִקוּ
נְבִיאִים מְעַלְמָא, וְאַתּוּ מְאִרֵי דְמִרְאָה, וּמְאִרֵי
דְחִלְמָא, נְטִילֵי מְלָה מְאַתְרִיהַּ כְּדִקְאֻמְרוּן. וְכַד
מְלַכֵי הוּוּ בִינְיֵיהוּ דִישְׂרָאֵל, וְנְבִיאִים אֲסְתְּלִקוּ,
וּמְאִרֵי דְחִלְמָא וּמִרְאָה לָא אֲשַׁתְּכַחוּ, אוּדְעִין
מְלָה לְאִינוּן מְלַכִין, מְהֵאֵי פְתִחָא כְּדִקְאֻמְרוּן.
וְאִי תִימָא הִיךְ נְטִיל מְלָה מְהֵאֵי אַתֵּר. תָּא חֲזִי,
כָּל דְרִגָא וְדִרְגָא, וְכָל פְתִחָא וּפְתִחָא,
כְּלָהוּ אֵית לוּן לְבַר, מְמַנְן יְדִיעֵן, דְּאַתְמַנוּן
(בְּסִטְרָא דְלַהוּן) בְּכָל אִינוּן רְקִיעִין, עַד דְּנַחְתֵי לְתַתָּא
בְּרְקִיעִין תַּתְּאִין וְאוּדְעִין מְלָה לְאִינוּן
דְּאַצְטְרִיקָא בְּגִין דְּהָא מְאֵלִין הִיכְלִין דְּאִינוּן
סִטְרָא דְקְדוּשָׁה וְרִזָּא דְמְהִימְנוּתָא, אַתְפְּרִשׁוּ
דְרִגִין לְתַתָּא, כְּלָהוּ בְרִזָּא דְמְהִימְנוּתָא, וְנַחְתוּ
דְרִגִין עַל דְרִגִין, עַד דְּפִרְחִין מְהֵאֵי עַלְמָא,
וְאַתְמַנוּן בֵּיהּ.

מְנַהוּן, לְנִטְרָא בְּנֵי נֶשָׂא מְסִטְרָא אַחְרָא,
וּמְנַזִיקֵי עַלְמָא, וּבְאִינוּן אַרְחֵי דְקָא
אַזְלֵי. וּמְנַהוּן, לְסִייעָא לְבְנֵי נֶשָׂא, כַּד אַתְאֵן
לְאַתְדַכְּאָה. וּמְנַהוּן, לְמַעַבְד אֶתִין וְנִסִין
בְּעַלְמָא. וּמְנַהוּן דְקִימֵי לְאַשְׁגַּחַא בְּעוּבְדִין
דְבְנֵי נֶשָׂא, לְמַסְהַד סְהִדוּתָא. וְכֵן (בְּגוּנָא דֵא)
שְׁעוּמְדִים כְּדִי לְהַשְׁגִּיחַ עַל מַעֲשֵׂי בְנֵי הָאָדָם לְהַעִיד עֲדוּת.

וְלַפְעָמַיִם אוֹתוּ דְבַר שְׁצַרְיָךְ
לְמַלְכֵי הָאָרֶץ, שְׁהֵם מְמַנִּים לְזוּן
וּלְהַנְהִיג עִמֵּים, שְׁמוּדִיעִים אֶת
אוֹתוּ הַדְּבַר עַד הַרְקִיעַ שֶׁל הַשֶּׁמֶשׁ
שְׁלֹמֶטָה, וְעוֹמֵד שָׁם. עַד שְׁאוֹתָם
מְמַנִּים שֶׁל הַשֶּׁמֶשׁ, שְׁנֹתְמַנוּ עַל
הַשֶּׁמֶשׁ, לִוְקָחִים אֶת אוֹתוּ הַדְּבַר,
וּמוּדִיעִים אוֹתוּ לְאוֹתָם הַמְמַנִּים
הַעֲלִינִים שֶׁל הַצַּד הָאֲחֵר, וְהֵם
מוּדִיעִים אֶת הַדְּבַר לְמַלְכֵי הָאָרֶץ,
שְׁהֵם בְּצַד שְׁלֵהֶם.

וּכְשֶׁהוּוּ נְבִיאִים בְּהֵם בִּישְׂרָאֵל,
הִיוּ נוֹטְלִים נְבוּאָתָם מִשְׁנֵי
עֲמוּדִים עֲלִיוֹנִים שֶׁהַתּוֹרָה סְמוּכָה
עֲלֵיהֶם. אַחַר שֶׁהִסְתַּלְּקוּ נְבִיאִים
מִהָעוֹלָם וּבָאוּ בְּעַלֵי הַמִּרְאָה
וּבְעַלֵי הַחִלּוּם, הֵם נוֹטְלִים הַדְּבַר
מִמְקוֹמוֹ, כְּפִי שְׁאַמְרָנוּ. וּכְשֶׁהוּוּ
בֵּין יִשְׂרָאֵל מְלַכִּים, וְהִסְתַּלְּקוּ
הַנְּבִיאִים, וְלֹא נִמְצְאוּ בְּעַלֵי מִרְאָה
וּבְעַלֵי חִלּוּם, מוּדִיעִים אֶת הַדְּבַר
לְאוֹתָם מְלַכִּים מִהַפְתַּח הַזֶּה
שְׁאַמְרָנוּ.

וְאֵם תֵּאמַר, אֵיךְ נוֹטֵל הַדְּבַר
מִהַמְקוֹם הַזֶּה? בֵּא וּרְאֵה, כָּל
דְרִגָּה וְדִרְגָּה וְכָל פְתַח וּפְתַח,
לְכָלֵם יֵשׁ בַּחוּץ מְמַנִּים יְדוּעִים
שֶׁהַתְּמַנוּ (בְּצַד שְׁלֵהֶם) בְּכָל אוֹתָם
הַרְקִיעִים, עַד שְׁיִוְרִידִים לְמַטָּה
לְרַקִּיעִים הַתַּחְתּוֹנִים וּמוּדִיעִים אֶת
הַדְּבַר לְאוֹתָם שְׁצַרְיָךְ, מִשׁוּם
שֶׁהֵרִי מִהֵהִיכְלוֹת הַלְלוּ, שְׁהֵם צַד
הַקְדוּשָׁה וְסוּד הָאֱמוּנָה, נִפְרְדוֹת
דְרִגוֹת לְמַטָּה, כְּלָן בְּסוּד הָאֱמוּנָה,
וְיוֹרְדוֹת מְדְרָגוֹת עַל מְדְרָגוֹת עַד
שְׁפוּרְחוֹת מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, וְהַתְּמַנוּ
בוּ.

מִהֵם לְשֹׁמֵר בְּנֵי אָדָם מִן הַצַּד
הָאֲחֵר וּמְנַזְקֵי הָעוֹלָם, וּבְאוֹתָם
הַדְּרָכִים שְׁבָהֶם הֵם הוֹלְכִים.
וּמֵהֶם כְּדִי לְסִיעַ לְבְנֵי אָדָם
כְּשֶׁבָאִים לְהַטְהֵר. וּמֵהֶם לַעֲשׂוֹת
אוֹתוֹת וּנְסִים בְּעוֹלָם, וּמֵהֶם
וְכֵן (בְּצַדוֹת זוֹ) נִפְרְדוֹת כְּמָה דְרִגוֹת

לצדיקהם, וכלם בסוד האמונה
העליונה בקדושה עליונה.

כמו כן בצד האחר, צד הטמאה,
נפרדות דרגות מאותם ההיכלות
למטה, כלם דרגות להרע
ולהסטות את העולם. מהם
עומדים להסית בני אדם מדרך
טובה לדרך רעה, ומהם קימים
לטמא בני אדם לאותם שבאו
להטמא. כמו ששנינו, בא אדם
להטמא - מטמאים אותו בעולם
הזה ומטמאים אותו באותו
עולם, והם נקראו צואה רותחת,
כמו שנאמר (ישעיה'ל) צא תאמר לו.
ואותן דרגות שעומדות לטמא
יותר, ומשום כך אלה תמיד כנגד
אלה, והכל הוא בדרגות ידועות
כראוי.

הפתח השני בפתח הזה יש
ממנה ששמו דהריאל, והוא
לצד ימין, וזהו ממנה להכניס את
כל הזכיות שזכו בהם בני אדם,
כדי שידון אדם עליהם לטוב
כשנודון לטוב, ואותן זכיות
קימות רבות על חטאי בני אדם,
ואז הממנה הזו מצוה על שכר
והחלק של אותן הזכיות והשכר
לטוב.

ובנוציא את אותו הדין, וממנה את
אותו ממנה שנקרא פדיאל
שבהיכל השלישי. ואז אומר לו,
(איוב לב) פדעוהו מרדת שחת. משום
שכשאדם עומד בבית חליו
ונתפס בתפיסת המלך, אז נדון
האדם. וכל זכות וכל חטא שעשה
אדם בעולם הזה, הכל נכנס
בהיכל הזה להיות נדון.

וכשנודון לטוב, בפתח הזה יוצא
דינו לטוב, לימין הממנה הזו
דהריאל שעומד בו, ומודיעים
את דינו לטוב, עד שנצול. ויורד
אותו הדין לכל אותם הממנים.
הדרגות שנודעות לטוב למטה,
כלן דרגות על דרגות, והכל - בין

מתפרשין כמה דרגין לסטרייהו, וכלהו ברזא
דמהימנותא עלאה, בקדושה עלאה.

בגוונא דא בסטרא אחרא, סטרא מסאבא,
מתפרשין דרגין מאינון היכלין
לתתא, פלהו דרגין לאבאשא, ולאסטאה
עלמא: מנהון, קיימי לאסטאה בני נשא,
מארח טב לארח בישא. ומנהון קיימי לסאבא
בני (דף ת"ב ע"א) נשא, לאינון דאתו לאסתאבא,
כמה דתנינן, אתא בר נש לאסתאבא, מסאבין
ליה בהאי עלמא, ומסאבין ליה ביהווא
עלמא, ואינון אקרו צואה רותחת. כמה דאת
אמר (ישעיה'ל) צא תאמר לו. ואינון דרגין דקיימן
לסאבא יתיר, ובגין פד, אלין תדיר לקבל
אלין, וכלא איהו בדרגין ידיעאן פדקא חזי.

פתחא תננינא. בהאי פתחא אית ממנא,
דהריאל שמייה. ואיהו לסטר ימינא,
והאי איהו ממנא, לאעלא כל זכותין דזכו
בהו בני נשא, בגין דיתדן בר נש לטב עלייהו
כד אתדן לטב, ואינון זכין קיימן סגיאן על
חובי בני נשא, פדין האי ממנא, פקיד על
אגרא וחולקא דאינון זכין ואגרן לטב.

ואפיך ההוא דינא, ומני ליה לההוא ממנא,
דאקרי פדיאל, די בהיכלא תליתאה.
וכדין אמר ליה, (איוב לב) פדעוהו מרדת שחת.
בגין דכד בר נש קאים בבי מרעיה, ואתפס
בתפיסו דמלפא, פדין אתדן בר נש. וכל זכו
וכל חובה דעבד בהאי עלמא, פלא עאל בהאי
היכלא לאתדנא.

וכד אתדן לטב, בהאי פתחא נפק דיניה לטב,
לימינא דהאי ממנא דהריאל, דקיימא
ביה, ואודעין דיניה לטב, עד דאשתזיב.
ונחתא ההוא דינא, בכל אינון ממנן, דרגין
דאשתמודעו לטב לתתא, פלהו דרגין על

דְּרַגִּין, וְכֹלָא, בֵּין לְטַב בֵּין לְבִישׁ, מִבֵּי מַלְכָּא
אֲתַדְן הֵהוּא בַר נֶשׁ.

פְּתַחַא תְּלִיתָאָה. בְּהַאי פְּתַחַא אֵית מְמַנָּא חַד,
גְּדִיא "ל שְׁמִיה. וְאִיהוּ לְסֹטֵר שְׁמַאֲלָא,
וְהַאי אִיהוּ מְמַנָּא, לְאַעְלָא (ס"א לַאֲתַקְלָא) כָּל חוּבִין
וְכָל בִּישִׁין, דְּבַר נֶשׁ אֲסִי אֲבַתְרִייהוּ בְּהַאי
עֲלִמָּא. וְנַחֲתִית לֹוֹן גּוּ מִתְקַלָּא לְאַתְקַלָּא, בְּאִינוֹן
זְכִיין דְּעָאלוּ בִידָא דְּהֵהוּא מְמַנָּא אַחְרָא
דְּקֶאֱמָרן.

וְהֵהוּא מִתְקַלָּא קִיִּמָּא גּוּ פְּתַחַא רְבִיעָאָה,
וְתַמְן אֲתַקְלוּ זְכִיין וְחוּבִין בְּחַדָּא. מָאן
דְּנַצַּח מְנִייהוּ, הֲכִי אֵית לִיה מְמַנָּן בְּהֵהוּא
סְטָרָא. אִי נַצַּחֵן זְכִיין, כְּמָה מְמַנָּן אֵית בְּסֹטֵר
דִּימִינָא, וְנִטְלִי הֵהוּא דִּינָא, וּמַעְבְּרִין בִּישִׁין
וּמְרַעִין מֵהֵהוּא בַר נֶשׁ, עַד דְּאַשְׁתַּזִּיב. אִי נַצַּחֵן
חוּבִין, כְּמָה מְמַנָּן אֵית לִיה בְּהֵהוּא סְטָרָא
דְּשְׁמַאֲלָא, עַד דְּנִטְלִי מְלָה הֵהוּא סְטָרָא
אַחְרָא, וְכָל אִינוֹן גְּרִדִּינִי נְמוּסִין, עַד דְּאַתְרַע
מְזֻלִּיה. וְכִדִּין נַחְתָּא הֵהוּא סְטָרָא אַחְרָא,
וְנִטְלִי נִשְׁמַתָּא. זַפָּאָה חוּלְקִיהוֹן דְּצַדִּיקִיָּא
בְּעֲלִמָּא דִּין וּבְעֲלִמָּא דְּאֲתִי.

פְּתַחַא רְבִיעָאָה. בְּהַאי פְּתַחַא, קִיִּמָּא חַד
מְמַנָּא, וְאֲזַנִּי"ה (ס"א מֵאֲזַנִּי"ה) שְׁמִיה.
וְהַאי אִיהוּ מִתְקַלָּא, דְּנִטְלָא (ס"א דְּתַקִּיל) זְכִיין
וְחוּבִין, וּבִיָּה אֲתַקְלוּ כְּלָהוּ כְּחַדָּא. וְדָא אַקְרִי
מֵאֲזַנִּי צְדָק. כְּדַכְתִּיב (ויקרא ט) מֵאֲזַנִּי צְדָק. בְּהַאי
אֲתַקְלוּ כְּלָהוּ לְאַתְדַּנָּא.

תַּחֲתֵהּ הַאי מְמַנָּא, אֵית תְּרִין מְמַנָּן, חַד לִימִינָא
וְחַד לְשְׁמַאֲלָא. חַד לִימִינָא, הֲרִיא"ל
שְׁמִיה. חַד לְשְׁמַאֲלָא, גְּדוּדִיא"ל שְׁמִיה. וְכַד
אֲתַקְלוּ זְכִיין וְחוּבִין, דָּא אַכְרַע לְסֹטֵר יְמִינָא,
וְדָא אַכְרַע לְסֹטֵר שְׁמַאֲלָא. וְכְלָהוּ אֲתַפְּלִילוּ
בְּהַאי רוּחָא דְּאַקְרִי זְכוּ"ת אַל.

לְטוֹב בֵּין לְרַע - מִבֵּית הַמֶּלֶךְ נְדוּן
אוֹתוֹ אָדָם.

הַפְּתַח הַשְּׁלִישִׁי. בְּפִתְחַ הִזָּה יֵשׁ
מְמַנָּה אַחַד שְׁשֵׁמוּ גְּדִיא"ל, וְהוּא
לְצַד שְׁמַאֲל, וְזֵהוּ הַמְּמַנָּה לְהַכְנִיס
(לְשַׁקֵּל) אֶת כָּל הַחֲטָאִים וְכָל הַרְעוֹת
שְׂאֲדָם סָטָה אַחְרֵיהֶם בְּעוֹלָם הִזָּה,
וּמְזַרְדֵּי אוֹתָם לְתוֹךְ מִשְׁקַל
לְהַשְׁקֵל עִם אוֹתָן זְכוּת שְׁנַכְנְסוּ
בִּיד אוֹתוֹ הַמְּמַנָּה הַאֲחַר שְׂאֲמַרְנוּ.
וְאוֹתוֹ הַמִּשְׁקַל עוֹמֵד בְּתוֹךְ הַפְּתַח
הַרְבִּיעִי, וְשֵׁם נִשְׁקָלִים זְכוּת
וְחוּבוֹת כְּאַחַד. מִי שְׁנַצַּח מֵהֶם -
כִּי יֵשׁ לוֹ מְמַנִּים בְּאוֹתוֹ הַצַּד. אִם
הַזְכוּת נַצַּחוּ - כְּמָה מְמַנִּים יֵשׁ
בְּצַד יְמִין שְׁנוּטְלִים אוֹתוֹ הַדִּין,
וּמַעְבִּירִים אֶת הַרְעוֹת וְהַמַּחְלוֹת
מֵאוֹתוֹ אָדָם עַד שְׁנַצַּח. אִם
הַחֲטָאִים נַצַּחוּ - כְּמָה מְמַנִּים יֵשׁ
לוֹ בְּאוֹתוֹ צַד שְׁמַאֲל, עַד
שְׁלוּקָחִים הַדְּבַר אוֹתוֹ הַצַּד הַאֲחַר
וְכָל אוֹתָם שׁוֹמְרֵי הַחֲקִים, עַד
שְׁהוֹרַע מְזוּלוֹ. וְאִזּוֹ יוֹרֵד אוֹתוֹ הַצַּד
הַאֲחַר וְנוֹטֵל אֶת הַנִּשְׁמָה. אֲשֶׁרִי
חֲלָקָם שֶׁל הַצַּדִּיקִים בְּעוֹלָם הִזָּה
וּבְעוֹלָם הַבָּא.

הַפְּתַח הַרְבִּיעִי. בְּפִתְחַ הִזָּה עוֹמֵד
מְמַנָּה אַחַד שְׁשֵׁמוּ וְאֲזַנִּי"ה
(מֵאֲזַנִּי"ה). וְזֵהוּ מִשְׁקַל שְׁנוּטֵל
(שְׁשׂוּקֵל) זְכוּת וְחוּבוֹת, וְכוּ
נִשְׁקָלִים כָּלָם כְּאַחַד. וְזֵה נִקְרָא
מֵאֲזַנִּי צְדָק, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (ויקרא ט)
מֵאֲזַנִּי צְדָק. בְּזֵה נִשְׁקָלִים כָּלָם
לְהַדוּן.

תַּחֲתֵהּ הַמְּמַנָּה הִזָּה יֵשׁ שְׁנֵי מְמַנִּים,
אַחַד לְיְמִין וְאַחַד לְשְׁמַאֲל. אַחַד
לְיְמִין, הֲרִיא"ל שְׁמוֹ. אַחַד
לְשְׁמַאֲל, גְּדוּדִיא"ל שְׁמוֹ.
וְכַשְׁנִשְׁקָלִים זְכוּת וְחוּבוֹת - זֵה
מְכַרֵּיעַ לְצַד יְמִין, וְזֵה מְכַרֵּיעַ לְצַד
שְׁמַאֲל. וְכָלָם נִכְלָלוּ בְּרוּחַ הַזֶּה
שְׁנַקְרָאת זְכוּ"ת אַל.

וּבְשִׁבְעָם נִכְלָלִים בָּהּ, מוֹצִיָּא חֲזִיה (אחת) קְדוּשָׁה, וְהַחֲזִיה הַזֶּה לְוַהֲטָת, וְשָׁמָּה נִקְרָא תוֹמִיא"ל. הַחֲזִיה הַזֶּה הִיא חֲזִיה שְׁעוֹמְדָת לְהַשְׁגִּיחַ בְּעוֹלָם בְּאוֹתָם עֵינֵי ה' שְׁהוֹלְכִים וּמְשׁוֹטְטִים בְּעוֹלָם. וְאוֹתָם עֵינֵי ה', כָּלֵם נוֹטְלִים הַשְּׁגָחָה מֵאוֹתָם מְעֻשִׁים טוֹבִים שְׁנַעֲשׂוּ בַסֶּתֶר, וְלֹהֲשִׁיחַ בְּאוֹתָם מְעֻשִׁים שֶׁהֵם בְּשִׁלְמוֹת הַלֵּב, וְאַף עַל גַּב שְׁלֹא נַעֲשׂוּ כְּרָאוּי.

הַחֲזִיה הַזֶּה עוֹמְדָת בְּהַשְׁגַּחַת הַתְּפִלוֹת, מִשׁוּם שְׁאוֹתָן בְּקִשׁוֹת שְׁמִבְקָשִׁים אֲנָשִׁים בְּתְפִלוֹתֵיהֶן, כְּלָן עוֹמְדוֹת בְּיַד הַחֲזִיה הַזֶּה, וּמְנִיחָה אוֹתָן בְּהִיכַל הַזֶּה. וְאוֹתָן הַבְּקָשׁוֹת עוֹמְדוֹת בְּהִיכַל הַזֶּה עַד אַרְבָּעִים יוֹם לְהַשְׁגִּיחַ בָּהֶן.

שְׁדָרִי (בסוף ארבעים יום) בְּכָל אַרְבָּעִים וְאַרְבָּעִים יוֹצֵאת הַחֲזִיה הַזֶּה וְלוֹקַחַת אֶת כָּל אוֹתָן הַבְּקָשׁוֹת, וּמְנִיחָה אוֹתָן לְפָנֵי אוֹתָם שְׁבָעִים וְשָׁנִים אוֹרוֹת, וְדָנִים אוֹתָן. וְאֵז הַרוּחַ הַזֶּה שְׁנִקְרָאת זְכוּרֹת אֵל, מְעִינָת בָּהֶן אִם זוֹכָה וְאִם לֹא זוֹכָה. אִם זוֹכָה - יוֹצֵאת הַתְּפִלָּה הַזֶּה, וּמְתַגַּלְגֶּלֶת הַבְּקָשָׁה הַזֶּה, וְיוֹצֵאִים עִמָּה שָׁנִים עֶשֶׂר מְמַנִּים, וְכָל אֶחָד וְאֶחָד תּוֹבְעִים מֵעַם אוֹתָהּ הַרוּחַ קִיּוֹם בְּבִקְשָׁה הַזֶּה, וּמְתַקְנֶמֶת בָּהֶם.

תַּחַת הַחֲזִיה הַזֶּה אַרְבָּעָה שְׂרָפִים לְוַהֲטִים: שְׂרָפֵא"ל, בְּרָקִיא"ל, קְרִישִׁיא"ל, קְדוּמִיא"ה. וְאַרְבָּעָה הִלְלוּ שְׂתַחַת הַחֲזִיה הַזֶּה עוֹמְדִים לְאַרְבַּעַת צְדָדֵי הָעוֹלָם. אֵלוּ הָאַרְבָּעָה עוֹמְדִים לְאַרְבַּעַת צְדָדֵי הָעוֹלָם, וְהֵם מְמַנִּים לְהַשְׁגִּיחַ בְּכָל אוֹתָם שְׁשׁוּמְרִים אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת וּמְעַנְגִים אֶת הַשַּׁבָּת כְּרָאוּי.

מֵהָאַרְבָּעָה הִלְלוּ, כְּשִׁנּוּסְעִים, וְיוֹצֵאִים שְׁבִיבֵי אֵשׁ, וּמֵהַשְּׁבִיבִים

וְכַד אֶתְפְּלִילָן כְּלֵהוּ בִיָּה, אֲפִיק (פ"א חד) חִיּוֹתָא, קְדִישָׁא, וְהֵאֵי חִיּוֹתָא מְלֵהָטָא, וְאַקְרִי שְׁמִיָּה, תוֹמִיא"ל. הֵאֵי חִיּוֹתָא, אִיהִי חִיּוֹתָא דְקִיּוּמָא לְאַשְׁגָּחָא בְּעֻלְמָא, בְּאִינוּן עֵינֵי יי', דְּאִזְלָן וְשִׁטְאֵן בְּעֻלְמָא. וְאִינוּן עֵינֵי יי', כְּלֵהוּ נְטִלוּ אֲשַׁחֲוֹתָא, מֵאִינוּן עוֹבְדִין טְבִין דְּאַתְעֵבִידוּ בְּטְמִירוּ, וְלֹאֲשַׁחֲוֹתָא בְּאִינוּן עוֹבְדִין דְּאִינוּן בְּשִׁלְמוּ דְלִבָּא, וְאַף עַל גַּב דְּלֹא אֶתְעֵבִידוּ כְּדָקָא יְאוּת.

הֵאֵי חִיּוֹתָא אִיהִי קִיּוּמָא בְּאַשְׁגָּחוֹתָא דְצִלוֹתִין. בְּגִין דְּאִינוּן שְׁאֲלֵתִין דְּשִׁאֲלֵי בְּנֵי נְשָׂא בְּצִלוֹתֵהוֹן, כְּלֵהוּ קִיּוּמֵי בִידָא דְהֵאֵי חִיּוֹתָא, וְאַנַּח לֵהוּ בְּהֵאֵי הִיכְלָא, וְקִיּוּמִין אִינוּן שְׁאֲלֵתִין בְּהֵאֵי הִיכְלָא עַד אַרְבָּעִין יוֹמִין, לְאַשְׁגָּחָא בְּהוּ.

דְּרָחָא (בסוף ארבעין יומין) בְּכָל אַרְבָּעִין וְאַרְבָּעִין נְפָקָא הֵאֵי חִיּוֹתָא, וְנָטִיל לְכָל אִינוּן שְׁאֲלֵתִין, וְאַנַּח לוֹן קְמִיּוּהוּ דְּאִינוּן שְׁבָעִין וְתָרִין נְהוּרִין, וְדִיּוּנִין לוֹן. וְכַדִּין הֵאֵי רוּחָא דְאַקְרִי זְכוּרֹת אֵל, (דף ר"ב ע"ב) מְעִינָת בְּהוּ, אִי זְכִי אִי לֹא זְכִי. אִי זְכִי, נְפָקָא הֵאֵי צִלוֹתָא, וּמְתַגַּלְגֶּלֶת הֵאֵי שְׁאֲלֵתָא, וְנִפְקֵן עִמָּה תְּרִיסָר מְמַנָּן, וְכָל חַד וְחַד תְּבָעִין מֵעַם הַהוּא רוּחָא, קִיּוּמָא בְּהֵאֵי שְׁאֲלֵתָא, וְאַתְקִיּוּמָא בְּהוּ.

תַּחֲוֹת הֵאֵי חִיּוֹתָא, אַרְבָּעָה שְׂרָפִין מְלֵהָטִין, שְׂרָפֵא"ל, בְּרָקִיא"ל, קְרִישִׁיא"ל קְדוּמִיא"ה. וְאַלִּין אַרְבַּע תַּחֲוֹת הֵאֵי חִיּוֹתָא קִיּוּמִין לְאַרְבַּע סְטְרֵי עֻלְמָא, אֵלִין אַרְבַּע קִיּוּמֵי לְאַרְבַּע סְטְרֵי עֻלְמָא, וְאִינוּן מְמַנָּן לְאַשְׁגָּחָא בְּכָל אִינוּן דְּנְטְרֵי יוּמָא דְשַׁבְּתָא, וּמְעַנְגֵי שַׁבְּתָא כְּדָקָא יְאוּת.

מֵאֵלִין אַרְבַּע כַּד נְטִילֵי, נְפָקֵי שְׁבִיבִין דְּאַשָׁא, וּמֵאֵלִין שְׁבִיבִין אֶתְעֵבִידוּ שְׁבָעִין וְתָרִין גְּלַגְלִין, מְלֵהָטִין בְּאַשָׁא.

הָלָלוּ נְעֻשִׁים שְׁבָעִים וּשְׁנַיִם גְּלָגְלִים לַוְהִיטִים
בְּאֵשׁ. מִכָּאן נַעֲשֶׂה נֶהַר דִּינּוּר. אֶלֶף אֲלָפִים
יִשְׁמְשׁוּ אֶת אוֹתוֹ הַנֶּהַר. כָּל אוֹתָם שְׁמַעֲנָגִים
שֶׁבֶת, אַרְבַּעַת הַמְּמַנִּים הָלָלוּ מִשְׁגִּיחִים בְּכָל
אוֹתָם שְׁמַעֲנָגִים אֶת הַשֶּׁבֶת, וְהַחֲזִיהַ הַזֹּאת
עוֹמֶדֶת עֲלֵיהֶם, וְנוֹסְעִים בְּשִׁבְלָה תַּחְתֵּיהָ.
בְּכָל יוֹם יוֹם זֹרֵם אוֹתוֹ נֶהַר דִּינּוּר וְשׁוֹרֵף
כְּמֵה רוּחוֹת וְכִמְה שְׁלִיטִים. וְכִשְׁנִכְנֶסֶת
שֶׁבֶת, יוֹצֵא כְרוֹז, וְשׁוֹכֵף אוֹתוֹ נֶהַר דִּינּוּר,
וְהַסְּעוֹת וְהַזִּיקִים וְהַשְּׁבִיכִים שׁוֹכְכִים.
וְהַחֲזִיהַ הַזֹּאת הוֹלֶכֶת וְעוֹלָה עַל אַרְבַּעַת
הַשְּׂרָפִים הָלָלוּ שְׁאֲמַרְנוּ, וְנִכְנַסְתָּ לַתּוֹף
אֲמַצַּע הַהֵיכָל הַזֶּה לְאוֹתוֹ מְקוֹם שְׁנִקְרָא
עֲנָג.

כּוֹשֵׁם שְׁבַמְקוֹם הַזֶּה, כְּשִׁנְכַּסְתָּ שֶׁבֶת,
מִסְתַּדְרִים שָׁם כָּל שְׁלַחְנוֹת בְּנֵי הָעוֹלָם,
שְׁנִקְרָאִים בְּנֵי הַיֵּכָל הַמְּלֶךְ. וְאֶלֶף אֲלָפִים
וְרַבּוֹא רַבּוֹת עוֹמְדִים עַל אוֹתָם הַשְּׁלַחְנוֹת.
וְהַחֲזִיהַ הַעֲלִינָה הַזֹּאת עַל אַרְבַּעַת הַשְּׂרָפִים
הָלָלוּ, וְנִכְנַסְתָּ לְאוֹתוֹ מְקוֹם, וְרוֹאֶה שָׁם אֶת
כָּל אוֹתָם הַשְּׁלַחְנוֹת (וְכָל אוֹתָם שְׁעוֹמְדִים עֲלֵיהֶם),
וּמִשְׁגִּיחָה כְּכָל שְׁלַחַן וְשְׁלַחַן, וְאִיךְ מַעֲנָגִים
אֶת כָּל שְׁלַחַן וְשְׁלַחַן, וְעוֹמֶדֶת וּמְבַרְכֶת אֶת
אוֹתוֹ הַשְּׁלַחַן. וְכָל אוֹתָם אֶלֶף אֲלָפִים וְרַבּוֹא
רַבּוֹת, כָּלֵם פּוֹתְחִים וְאוֹמְרִים אָמֵן.

וְכֵה הַבְּרַכָּה שְׁמִכְרַף עַל הַשְּׁלַחַן הַזֶּה
שְׁנַעֲרַף וְנַעֲנַג כְּרֵאוֹי? (ישעיה נח) אִז תַּתְּעַנֵּג עַל
ה' וְגו' כִּי פִי ה' דְּבַר. וְכָלֵם אוֹמְרִים: אִז
תִּקְרָא וְה' יַעֲנֶה וְגו'. רוּחַ הַעֲלִינָה שְׁנִקְרָאת
זְכוּ"ת אֵל, כְּשִׁאוֹתוֹ הַשְּׁלַחַן מִתְּעַנֵּג בְּכָל
הַסְּעוּדוֹת, בְּסְעוּדָה הַאֲחֵרוֹנָה הַשְּׁלִישִׁית
מִסִּים וְאוֹמֵר עַל כָּל אוֹתָם הַרְאוּשׁוֹנִים,
וְאוֹמֵר: אִז יִבְקַע כְּשִׁחַר אוֹרֶךְ וְגו', כְּבוֹד ה'
יִאֲסַפֶּה. כָּל אוֹתָם שְׁבָעִים אוֹרוֹת אַחֲרִים
בְּכָל הַצְּדִדִים פּוֹתְחִים וְאוֹמְרִים: (תהלים קכח)
הִנֵּה פִי כֵן יְבוֹרֵף גָּבֵר יֵרָא ה'.

מִהֲכָא אֲתַעְבִּיד נֶהַר דִּינּוּר. אֶלֶף אֲלָפִין
יִשְׁמְשׁוּנִיהַ לְהֵהוּא נֶהַרָא. כָּל אֵינוֹן
דְּמַעֲנָגֵי שֶׁבֶתָא, אֵלִין אַרְבַּע מְמַנָּן
מִשְׁגַּחַן בְּכָל אֵינוֹן דְּמַעֲנָגֵי שֶׁבֶתָא,
וְהֵאִי חֵיוֹתָא קִיִּמָא עֲלֵיהוּ, וְנוֹטְלֵי
בְּגִינָה תַּחוֹתָהּ.

בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא, נָגִיד הֵהוּא נֶהַר
דִּינּוּר, וְאוֹקִיד לְכְּמֵה רוּחִין,
וְלְכְּמֵה שְׁלִיטִין. וְכַד עֵייל שֶׁבֶתָא,
כְּרוֹזָא נִפְקָא, וְשְׁכִיף הֵהוּא נֶהַר דִּינּוּר,
וְזַעֲפִין וְזִיקִין וְשְׁבִיכִין אֲשַׁתְּכֶכוּ. וְהֵאִי
חֵיוֹתָא אֲזֵלָא וְסִלְקָא עַל אַרְבַּעַת אֵלִין
שְׂרָפִים דְּקֵאֲמַרְן. וְעֵאל גּוֹ אֲמַצְעִיתָא
דְּהֵיכְלָא דָא, כְּהֵהוּא אֲתַר דְּאֶקְרִי עֲנָג.
בְּגִין דְּכֵהֵאִי אֲתַר, כַּד עֵייל שֶׁבֶתָא,
מִתְּסַדְרָאן תַּמָּן כָּל פְּתוּרֵי דְּבְנֵי
עֲלָמָא, דְּאֶקְרוּ בְּנֵי הֵיכְלָא דְּמִלְכָא,
וְאֶלֶף אֲלָפִין, וְרַבּוֹ רַבּוּן מְמַנָּן, קִיִּמֵי
עַל אֵינוֹן פְּתוּרֵי. וְהֵאִי חֵיוֹתָא עֲלָאָה עַל
אֵלִין אַרְבַּעַת שְׂרָפִים, וְעֵאל כְּהֵהוּא
אֲתַר, וְחֵמָא כָּל אֵינוֹן פְּתוּרֵי, (וְכָל אֵינוֹן
דְּכִיִּמָא עֲלֵיהוּ) וְאֲשַׁחַּח בְּכָל פְּתוּרָא וּפְתוּרָא,
וְהֵיךְ מַעֲנָגֵי לִיהַ לְכָל פְּתוּרָא וּפְתוּרָא,
וְקִיִּמָא וּבְרִיף לִיהַ לְהֵהוּא פְּתוּרָא. וְכָל
אֵינוֹן אֶלֶף אֲלָפִין, וְרַבּוֹא רַבּבָן, כְּלֵהוּ
פְּתַחֵי וְאוֹמְרֵי אָמֵן.

וְכֵה בְּרַכָּה הֵיא דְּבְרִיף עַל הֵאִי פְּתוּרָא
דְּמִתְּסַדְר וְאֲתַעֲנָגָא כְּדָקָא יָאוּת.
(ישעיה נח) אִז תַּתְּעַנֵּג עַל יְי' וְגו' כִּי פִי יְי'

דְּבַר. וְכְלֵהוּ אֲמֵרֵי, (ישעיה נח) אִז תִּקְרָא וְיְי' יַעֲנֶה וְגו'. רוּחָא עֲלָאָה דְּאֶקְרִי
זְכוּ"ת אֵל, כַּד הֵהוּא פְּתוּרָא אֲתַעֲנָג בְּכְלֵהוּ סְעוּדָתִי, בְּסְעוּדָתָא בְּתַרְאָה
תְּלִיתָאָה מְסִיִּים וְאֵמֵר, עַל כָּל אֵינוֹן קְדָמָי, וְאֵמֵר (ישעיה נח) אִז יִבְקַע כְּשִׁחַר
אוֹרֶךְ וְגו', כְּבוֹד יְי' יִאֲסַפֶּה. כָּל אֵינוֹן שְׁבָעִין נְהוּרִין אֲתַרְנִין בְּכָל סְטְרִין,
פְּתַחֵי וְאוֹמְרֵי, (תהלים קכח) הִנֵּה כִי כֵן יְבוֹרֵף גָּבֵר יֵרָא יְי'.

וּכְשֶׁשָׁלַחַן הָאָדָם אִינוֹ עוֹמֵד בְּאוֹתוֹ מְקוֹם בְּעִרְכַּת הַעֲנַג כְּרֹאוֹי, אִזְ הַחֲתִיָּה הַזֹּה, וְאוֹתָן אַרְבַּע שְׁתַּחֲתִיָּה, וְכָל אוֹתָם אֶלֶף אֲלָפִים וְרִבּוֹא רַבְבוֹת, כָּלֶם דּוֹחִים אוֹתוֹ הַחוּצָה לְאוֹתוֹ צַד הָאֲחֵר, וְכִמְה שׁוֹמְרֵי הַחֻקִּים, כָּלֶם נוֹטְלִים אוֹתוֹ וּמְכַנְיָסִים אוֹתוֹ לְאוֹתוֹ מְקוֹם, שֶׁהוּא בַּהֲפֹךְ מִזֶּה, וְנִקְרָא נִגְע. וּכְשֶׁמְכַנְיָסִים אוֹתוֹ לְשֵׁם, (פּוֹתְחִים וְאוֹמְרִים) (שֵׁם קֵט) וַיֵּאָהֵב קָלְלָה וּתְבוֹאָהּ וְלֹא חֲפִץ בְּבִרְכָּה וּתְרַחֵק מִמֶּנּוּ. יִנְקֹשׁ נוֹשָׂה לְכָל אֲשֶׁר לוֹ וְגו', אֵל יְהִי לוֹ מוֹשֵׁף חֹסֵד וְגו'. הַרְחֵמֵן יִצְיָלְנוּ.

מִשׁוֹם שֶׁעֲנַג שֶׁבֶת, וְאִמּוֹנַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא (זֶה אֵלּוֹ אוֹתָם שְׁלַחְנוֹת שֶׁל עֲנַג שֶׁבֶת וּמוֹעֲדִים וְחֻגִים, כָּלֶם שִׁמְחָה שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּמִשׁוֹם כֶּף) הוּא. וּמִשׁוֹם זֶה, כָּל אוֹתָם שְׁמַעֲנָגִים עֲנַג הַשֶּׁבֶת וְזִמְנִים וּמוֹעֲדִים, אַרְבַּעַת הִלְלוּ שְׁעוֹמְדִים תַּחַת הַחֲתִיָּה הַזֹּה עוֹמְדִים כְּנֶגֶד אוֹתוֹ נֶהַר דִּינּוֹר, וְלֹא נוֹתְנִים לְהַשְׁרִף שֵׁם אֵת כָּל אֵלּוֹ שְׁמַעֲנָגִים עֲנוּגִיָּהֶם כְּרֹאוֹי.

תַּחַת הָאֲרַבְעָה הִלְלוּ יֵשׁ מִמֵּנִים אֲחֵרִים שְׁעוֹמְדִים בַּחוּץ, שְׁנוֹדְעִים מִצַּד הַהֵיכַל הַזֶּה, (כָּל הַכְּרוֹזִים בַּחוּץ) וּמְכַרְזִים עַל כָּל אוֹתָם הַדִּינָים וְעַל כָּל אוֹתָן הַגְּזוֹרוֹת שְׁנִגְזְרוּ בַּהֵיכַל הַזֶּה.

הַבַּר נִדּוֹן פֶּאֶן, פֶּרֶט לְשִׁלְשָׁה דְבָרִים שֶׁלֹּא נִתְּנָת רְשׁוּת פֶּאֶן בַּהֵיכַל הַזֶּה שֶׁנִּקְרָא זְכוּת, וְאֵלּוֹ הֵם: בְּנֵי חַיִּי וּמְזוּנֵי. שְׁהַרִי שְׁלֶשֶׁת אֵלֶּה לֹא עוֹמְדִים פֶּאֶן, מִשׁוֹם שְׁהַרִי הֵם תְּלוּיִים בְּמִזְל. שְׁהַרִי אוֹתוֹ נֶהַר שְׁשׁוּפֵעַ וְיוֹצֵא, שֵׁם תְּלוּיִים הַחַיִּים שְׁלִמְעָלָה, וְשֵׁם תְּלוּיִים הַמְּזוֹנוֹת, וְשֵׁם תְּלוּיִים הַבְּנִים. שְׁהַרִי שְׁלֶשֶׁת אֵלֶּה יוֹצְאִים מִשֵּׁם וְשׁוּפְעִים וְנִמְשָׁכִים לְמִטָּה.

וּמִשׁוֹם כֶּף הַכֵּל עוֹמֵד בַּהֵיכַל הַזֶּה, פֶּרֶט לְשִׁלְשֵׁת אֵלּוֹ.

וְכִר פְּתוּרָא דְבַר נֶשׁ לָא קִיִּמָּא בְּהֵוּא אֲתָר בְּסִדּוּרָא דְעִנוּגָא כְּדָקָא יֵאוֹת, פְּדִין הָאִי חִיּוֹתָא, וְאִינוּן אַרְבַּע דְתַחוּתָהּ, וְכָל אִינוּן אֶלֶף אֲלָפִין וְרִבּוֹ רַבְבִּין, כְּלֵהוּ דְחִיִּין לִיָּה לְבַר, לְהֵוּא סְטָרָא אֲחֵרָא, וְכִמְה גְרִדִּינִי נִימוּסִין, כְּלֵהוּ נְטִילִי לִיָּה וְעִיילִי לִיָּה לְהֵוּא אֲתָר, דְאִיָּהוּ בְּהַפּוּכָא מִן דָּא, וְאִקְרִי נִגְע. וְכַד עִיילִ לָהּ תַּמָּן, (ס"א פְּתַחִי וְאִמְרִי) (תַּהֲלִים קט) וַיֵּאָהֵב קָלְלָה וּתְבוֹאָהּ וְלֹא חֲפִץ בְּבִרְכָּה וּתְרַחֵק מִמֶּנּוּ. (תַּהֲלִים קט) יִנְקֹשׁ נוֹשָׂה לְכָל אֲשֶׁר לוֹ וְגו', אֵל יְהִי לוֹ מוֹשֵׁף חֹסֵד וְגו'. רַחֲמָנָא לְשַׁזְבֵּן.

בְּגִין דְעִנוּגָא דְשֶׁבֶתָא, וּמְהִימְנוּתָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא (ס"א הָאִי אִיָּהוּ אֵלּוֹן פְּתוּרִי דְעִנוּגָא דְשֶׁבֶתָא וְזִמְנִין

וּסְגִין כְּלֵהוּ סְדוּוּתָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּבְגִין דָּא) אִיָּהוּ. וּבְגִין דָּא, כָּל אִינוּן דְמַעֲנָגִי עִנוּגָא דְשֶׁבֶתָא וְזִמְנֵי וּמוֹעֲדֵי, אֵלּוֹן אַרְבַּע דְקִיִּמֵי תַּחוּת הָאִי חִיּוֹתָא, קִיִּמָּא לְקַבֵּל הֵהוּא נֶהַר דִּינּוֹר, וְלֹא שְׁבָקִי לְאִתּוּקְדָא בֵּיהּ, לְכָל אִינוּן דְמַתְעַנְגִי עֲנוּגִיָּהוּ כְּדָקָא יֵאוֹת.

תַּחוּת אֵלּוֹן אַרְבַּע, אִית מִמֶּנּוּן אֲחֵרִינִין, דְקִיִּמֵי לְבַר, דְאִשְׁתַּמוּדְעָאן מִסְטָרָא דְהֵיכְלָא דָּא (וְכָל כְּרוֹזִין לְבַר) וּמְכַרְזֵי לְכָלֵּא אִינוּן דִּינִין, וְכָל אִינוּן גְּזָרִין דְאִתְגְּזְרוּ בְּהָאִי הֵיכְלָא.

בְּלָא אִתְדִין הָכָא, בַּר תֵּלַת מְלִין, דְלָא אִתִּיָּהִיב רְשׁוּ הָכָא בְּהֵיכְלָא דָּא דְאִקְרִי זְכוּתָא. וְאֵלּוֹן אִינוּן: בְּנֵי חַיִּי, וּמְזוּנֵי. דְהָא אֵלּוֹן תֵּלְתָא, לָא קִיִּמֵי הָכָא, בְּגִין דְהָא בְּמִזְלָא תֵּלְאָן. דְהָא הֵהוּא נֶהַר דְנִגִּיד וְנִפְיָק, תַּמָּן תֵּלְיִין חַיִּין דְלַעִילָא, וְתַמָּן תֵּלְיִין מְזוּנֵי, וְתַמָּן תֵּלְיִין בְּנֵי, דְהָא אֵלּוֹן תֵּלְתָא מִתַּמָּן נִפְיָקִי, וְנִגְדֵי וְאִתְמַשְׁכָּאן לְתַתָּא. וּבְגִין כֶּף, כָּלֵּא קִיִּמָּא בְּהֵיכְלָא דָּא, בַּר הַנִּי תֵּלְתָא.

בר נש פד איהו בבי מרעיה, הכא אתדן, וכל שאר דינני דעלמא. ואי תימא, בר נש בבי (דף ר"ג ע"א) מרעיה, אי אתדן לחיים יהבין ליה. לאו דחיין תליין הכא, אלא כד אתדן הכא לחיים, פדין נגדין חיים מלעילא, ויהבי ליה. (ואי לא לא תבין) זכאה חולקהוון דצדיקייא דידיעי ארחוי דאורייתא, וזכאן בה לחיי עלמא, עלייהו כתיב (ישעיה ס) ועמך פולם צדיקים לעולם ירשו ארץ וגו'.

(היכל אהבה חס"ד)

היכלא חמישאה, היכלא דא קיימא לאנהרא לאלין תתאי. והאי איהו היכלא דקיימא לאנהרא ברזא דמהימנותא. פתחא חדא קיימא בהאי היכלא, וחד ממנא עליה, והוא ממנא אקרי סניגוריי"ה. האי ממנא קיימא על פתחא דא, בגין למילף (ס"א סניגורייא עליהו דישאל ובגין דא אקרי שמיח כד דהא איהו ממנא על כל אינון מבין דישאל למיעל סניגוריא וכו') סניגוריא דלהון, קמיה דמאריהון. ולא ישלוט עלייהו סטרא אחרא. בהיכלא דא, קיימא חד רוחא, דכליל בארבע, דהא רוחא דא כליל בארבע גוונין, חנור ואוכם ירוק וסומק. והאי איהו רוחא דקיימא כליל בכלא, ואקרי סורי"ה, רב על כל אינון חילין תתאין. וכלהו קיימין תחותיה, וממנן תחות ידיה.

האי רוחא, דסגיר ופתח. כל מפתחאן עלאין פלהו אתמסרן בידיה. (תלת זמנין ביומא) כל חילין תתאין, פלהו אתכלילין וקיימן תחותיה, ומניה אתזנו. האי קיימא בכל רזין דמאריה, כל גנזין עלאין פלהו אתמסרן בידיה.

האי רוחא אקרי אהבה. ובגין דא, אקרי היכל דא, היכל אהבה. בגין דהכא אתגניזו כל

בשאדם הוא בבית חליו, כאן הוא נדון, וכן כל שאר הדינים שבעולם. ואם תאמר, אם אדם בבית חליו נדון לחיים - נותנים לו. לא שהחיים תלויים כאן, אלא כשנדון כאן לחיים, אזי שופעים החיים מלמעלה ונותנים לו (ואם לא - לא נותנים). אשרי חלקם של הצדיקים שיוצעים דרכי התורה וזוכים בה לחיי עולם, עליהם כתוב (ישעיה ס) ועמך פולם צדיקים לעולם ירשו ארץ.

היכל אהבת חסד

ההיכל החמישי. ההיכל הזה עומד להאיר לתחתונים הללו. וזהו ההיכל שעומד להאיר בסוד האמונה. פתח אחד עומד בהיכל הזה וממנה אחד עליו, ואותו ממנה נקרא סניגוריי"ה. הממנה הזה עומד על הפתח הזה כדי ללמד (סניגוריה על ישראל, ובגלל זה נקרא שמו כך, שהרי הוא ממנה על כל אותן טובות של ישראל להכניס סניגוריה וכו') סניגוריה שלהם לפני רבונם, ולא ישלט עליהם הצד האחר.

בהיכל הזה עומדת רוח אחת שפלולה בארבע, שהרי רוח זו פלולה בארבעה גונים: לכן, שחר, ירק ואדם. וזוהי רוח שעומדת פלולה בכל, ונקראת סורי"ה. גדולה על כל אותם חילות תחתונים. וכלם עומדים תחתיה וממנים תחת ידה.

הרוח הזו שסוגרת ופותחת. כל המפתחות העליונים כלם מסורים בידה. (שלוש פעמים ביום) כל החילות התחתונים כלם נכללו ועומדים תחתיה וממנה גוונים. זה עומד בכל סודות רבוננו, כל הגוונים העליונים כלם נמסרו בידה.

הרוח הזו נקראת אהבה, ומשום כך נקרא ההיכל הזה היכל אהבה. משום שפאן נגנזו כל סוד

רָזָא דְרָזִין, לְמֵאן דְאַצְטְרִיךְ לְאַתְדַּבְקָא בֵיהּ. וְהָכָא הוּא רָזָא דְכְתִיב, (שיר השירים ז) שָׁם אֶתֵּן אֶת דְיָדִי לָךְ.

הסודות למי שצריך להדבק בו, וכאן הוא סוד הכתוב, (שיר השירים ז) שם אתן את ידי לך.

רוּחָא דָא, אִיהוּ נְטִיר כּל נְטִירו דְלַעִילָא, וְדָא אַקְרִי (תהלים קכא) שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל. (דברים ז)

הרוח הזו היא השומרת את כל השמירה שלמעלה, וזו נקראת (תהלים קכא) שומר ישראל, (דברים ז) שומר הברית. משום שכאן היא שמירת כל הגזים העליונים, ועל כן גנזי רבונז גנזים בה. מזה יוצאים שבילים ודרכים לאותם שלמטה כדי לעורר בהם רוח של אהבה.

שׁוֹמֵר הַבְּרִית. בְּגִין דְהָכָא אִיהוּ נְטִירו דְכָל גְּנָזִין עֲלָאִין, וְעַל דָא גְּנִיזִין דְמֵאֲרִיה גְּנִיזִין בֵּיהּ. מֵהַאי נִפְקִי שְׁבִילִין וְאַרְחִין לְאִינוּן דְלַתְתָּא, בְּגִין לְאַתְעָרָא בְהוּ רוּחָא דְרַחֲמֵימוּתָא. אֲלִין אַרְבַּעָה גְּוֹנִין דְבֵיהּ, אֲתַכְלִילִן דָא בְדָא. וְכַד בְּעָאן לְאַכְלָלָא, בְּטַש דָא בְדָא, וְנִפְק מִפְלְהוּ חַד חִיּוּתָא קְדִישָׁא, דְאַקְרִי זֵהָר. וְהַאי חִיּוּתָא עַל דָא כְתִיב, (יחזקאל י) הִיא הַחַיָּה אֲשֶׁר רָאִיתִי עַל נְהַר כְּבָר.

ארבעת הגונים הללו שבה נכללו זה בזה. וכשרוצים להכלל, מכה זה בזה, ויוצאת מכלם חיה קדושה אחת שנקראת זהר. והחיה הזו עליה כתוב, (יחזקאל א) היא החיה אשר ראיתי על נהר כבר.

מֵהֵיבְרָא דָא, נִפְקִין כּל רוּחִין קְדִישִׁין דְקִיּוּמִין בְּקִיּוּמָא דְנְשִׁיקִין (עלאין). דְהָא מְאִינוּן נְשִׁיקִין, נִפְקָא אֲוִירָא דְרוּחָא, לְקִיּוּמָא דְנִפְשָׁא

מהיברא דהוה יוצאות כל הרוחות הקדושות שעומדות בקיום של הנשיקות (העליונות), שהרי מאותן הנשיקות יוצא אויר של רוח לקיים הנפש לכל אותן הנשמות העליונות שנתנו בכני אדם, וסוד אותו הכתוב (דברים ח) כי על כל מוצא פי ה' יחיה האדם. משום שבהיכל הזה עומדות כל הנשמות וכל הרוחות שעתידות לרדת בכני האדם מיום שנברא העולם, ועל כן ההיכל הזה לוקח כל אותן נשמות שיוצאות מאותו נהר ששופע ויוצא. ומשום כך ההיכל הזה לא עומד לעולם בריקנות.

לְכָל אִינוּן נִשְׁמָתִין עֲלָאִין, דְאַתִּייהִבוּ בְבִנֵי נְשָׂא. וְרָזָא הַהוּא דְכְתִיב, (דברים ח) כִּי עַל כָּל מוּצָא פִי יְיָ יַחֲיֶה הָאָדָם. בְּגִין דְבֵהַאי הֵיכְלָא קִיּוּמִין כָּל נִשְׁמָתִין, וְכָל רוּחִין, דְזִמְיִין לְנַחְתָּא בְבִנֵי נְשָׂא, מִיּוּמָא דְאַתְבְּרִי עֲלֵמָא. וְעַל דָא, הֵיכְלָא דָא נִקְטָא, כָּל אִינוּן נִשְׁמָתִין דְנִפְקִין מֵהַהוּא נְהַר דְנִגִּיד וְנִפְקִי. וּבְגִין דָא, הֵיכְלָא דָא לֹא קִיּוּמָא לְעֲלָמָא בְּרִיקְנֵיָא.

ומיום שנחרב בית המקדש, לא נכנסו לכאן נשמות אחרות. וכשיסתממו אלה, ההיכל עומד בריקנות ויפקד למעלה, ואז בא מלך המשיח, ויתעורר ההיכל הזה למעלה, ויתעורר ההיכל למטה.

וּמִיּוּמָא דְאַתְחַרְבַּ בֵּי מִקְדָּשָׁא, לֹא עָאֵלוּ הָכָא נִשְׁמָתִין אַחֲרֵינִין. וְכַד יִסְתִּימוּן אֲלִין, הֵיכְלָא קִיּוּמָא בְּרִיקְנֵיָא, וְיַתְפַּקֵּד מְלַעִילָא, וְכַדִּין יִתִּי מְלַכָּא מְשִׁיחָא. וְאַתְעַר הֵיכְלָא דָא לַעִילָא, וְיַתְעַר הֵיכְלָא לְתַתָּא.

ובסוד ההיכל הזה כתוב, (שיר ד) שני שדיך פשני עפרים וגו'. משום שבהיכל הזה אותה הרוח

וּבְרָזָא דְהֵיכְלָא דָא כְתִיב, (שיר השירים ד) שְׁנֵי שְׁדִיךְ פִּשְׁנֵי עֲפָרִים וְגו'. בְּגִין דְבֵהֵיכְלָא דָא שְׁנֵי שְׁדִיךְ פִּשְׁנֵי עֲפָרִים וְגו'. מִשׁוּם שְׁבֵהֵיכְל הַזֶּה אוֹתָהּ הַרוּחַ

שני אורות פלולים זה עם זה, שקשורים זה בזה, ונקראים א"ל שד"י. אלו נקראים שד"י, וא"ל שלמטה, מתחברים זה בזה ונכנסים זה לזה. ונקרא א"ל שד"י, משום שיוצא מפללות השדים הללו.

והא"ל הנה, שהוא מצד הימין, נוטל ממקום זה כל אותם הרחמים שעומדים להזין את אותו ההיכל שלמטה שנקרא זכו"ת, על שם הרוח הזו שבו שאמרנו. השדי הזה מיניק את כל אותם התחתונים וכל אותם ההיכלות וכל אותם שבחוץ שעומדים בצד הזה, שנקראים יתדות המשפן, כמו שבארנו. ולכן נקרא שדי, משום שמספק מזון לכל התחתונים, כמו שהוא מקבל מצד הימין.

מכאן יוצאים אותם האורות שנקראים (בראשית א) להט החרב המתהפכת, משום שמתהפכת לכמה גונים, והרי בארנו, שאלה מעוררים דין בשליחות שלמעלה, והם בעולם מצד השמאל, כשנפרדת (כשמתפשט) הרוח הזו ומכה להוציא אורות לכל הצדדים, כמו אותם השדים ששופכות חלב לכל צד, כך גם מהרוח הזו יוצאים לכל צד, ומוציאים חיה אחת אחרת שממנה על אלה, שנקרא להט החרב המתהפכת, וזה נקרא.

ואותו וזה שממנה על העולם, בזמן שממנה הרעב על העולם ונדון בו, אזי החיה הזו מפקדת על העולם, ומוציאה רוח של מזון לכל אותם בני האמונה שלא ימותו ברעב וסועדת לבם. משום שהרי מהצד האחר, כששולט הרעב בעולם, יוצאות מהצד הזה

ההוא רוחא דקאמרן, וההוא חיותא, אפיק תרין נהורין פלילין דא בדא, מתקשרן דא בדא, ואקרון א"ל שד"י. אלין אקרון שד"י, וא"ל דלתתא, מתחברן דא בדא, ואעיל דא בדא, ואקרי א"ל שד"י. בגין דנפק מכללא דאלין שדים.

והא"ל דאיהו מסטרא דימינא, נטיל מאתר דא, פל אינון רחמין, דקיימי לאתזנא ההוא היכלא דלתתא, דאקרי זכו"ת, על שמא דהאי רוחא דביה דקאמרן. האי שדי, יניק לכל אינון תתאין, ולכל אינון היכלין, ולכל אינון דלבר, דקיימי מסטרא דא, דאקרון יתדות המשפן, כמה דאוקימנא. ועל דא אקרי שדי, בגין דמספקא מזונא לכלהו תתאי, כמה דאיהו מקבלא, מסטרא דימינא.

מהבא, נפקו אינון נהורין, דאקרון (בראשית ג) להט החרב המתהפכת. בגין

דמתהפכא לכמה גוונין, והא אוקימנא, דאלין מתערי דינא בשליחותא דלעילא, ואינון בעלמא (דף ת"ג ע"ב) מסטר שמאלא, בד אתפרש (ס"א אתפשט) רוחא דא, ובטש לאפקא נהורין לכל סטרין, כאינון שדים דרמאן חלבא לכל סטר, הכי נמי מהאי רוחא, נפקי לכל סטר, ואפיקו חד חיותא אחרא, די ממנא על אלין, דאקרי להט החרב המתהפכת. ודא

אקרי. (חסר) (ס"א שבע ודא איהו דממנא)

וההוא והאי דממנא על עלמא. בזמנא די ממנא כפנא על עלמא ואתדן ביה, פדין האי חיותא אתפקדא על עלמא, ואפיק רוחא דמזונא, לכל אינון בני מהימנותא, דלא ימותון בכפנא, וסעיד לפייהו. בגין דהא מסטרא אחרא, בד שלטא כפנא בעלמא, נפקי מהאי סטרא תרין רוחין מסאבין, ואקרון

שוד וכפן. ודא איהו רזא,

שְׁתֵּי רוּחוֹת טְמֵאוֹת שֶׁנִּקְרְאוֹת
שׁוֹד וְכַפֵּן. וְזֶהוּ סוּד - (איוב ה) לְשׁוֹד
וְלַכַּפֵּן תִּשְׁחַק. מִשׁוֹם שֶׁאֵלוֹ
עוֹמְדִים בְּעוֹלָם וְעוֹשִׂים קְטְרוּג
לְאֲנָשִׁים. אַחַד - אוֹתוֹ שֶׁשׁוֹלַח
לָהֶם רָעַב וּמָתִים. וְאֶחָד -
שֶׁאֲנָשִׁים אוֹכְלִים וְלֹא שֹׁבְעִים,
מִשׁוֹם שֶׁהָרִי רוּחַ רָעָה שׁוֹלֶטֶת
בְּעוֹלָם.

תְּחִיָּה הַזֶּה מוֹצִיָּאָה נִיצוֹץ אַחַד
שִׁיּוּצָא מֵהַתְּנוּצָצוֹת שֶׁל שְׁנֵי
נִיצוֹצוֹת שֶׁאֲמַרְנוּ, שֶׁהֵם
מֵתֵהֶפְכִים לְכַמָּה גּוֹנִים. וְהַנִּיצוֹץ
הַזֶּה נִקְרָא שְׁרָפִים, וְזֶה אוֹחֵז בָּהֶם
וּמִלְהִיט אוֹתָם.

בְּהִיבָרָה הַזֶּה יֵשׁ שְׁנֵי מַמְנִים,
אוֹרוֹת שְׁעוֹמְדִים עַל אֶלְף וְרַבּוּא
רְכֻבוֹת שֶׁנִּקְרְאִים גְּפָנִים, וְאֶלְף
וְרַבּוּא רְכֻבוֹת שֶׁנִּקְרְאִים רְמוּנִים,
וְכֻלָּם עוֹמְדִים בְּחִיבוּת, וְאֵלּוּ הֵם
שֶׁמִּכְנִיסִים אֶהְבָּה בֵּין יִשְׂרָאֵל
לְמִטָּה לְקָדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
לְמַעְלָה. וְכֻלָּם מְעוֹרְרִים אֶהְבָּה
וְעוֹמְדִים בְּאֶהְבָּה. וּכְשֶׁמִּתְעוֹרְרֶת
אֶהְבָּה מִמִּטָּה לְמַעְלָה וּמִמַּעְלָה
לְמִטָּה, אָז מִתְמַלֵּא הַהִיכָל הַזֶּה
מִכַּמָּה טוֹבוֹת, מִכַּמָּה חֲסָדִים,
מִכַּמָּה רַחֲמִים, וְאֵז הָאֶהְבָּה
שֶׁלְמִטָּה תוֹף הָאֶהְבָּה הַעֲלִיּוֹנָה
נִדְבָקוֹת זֹו בְּזוֹ.

מִכַּאֵן יוֹצְאִים שְׁנֵי מַמְנִים
שֶׁנִּקְרְאִים אֶהְבָּה, עַל שֵׁם הַהִיכָל.
וְאֵלוֹ עוֹמְדִים לְהַשְׁגִּיחַ עַל כָּל
אוֹתָם שֶׁמִּיחְדִּים אֶת יַחַד רְבוּנָם
בְּאֶהְבָּה, וּמוֹסְרִים נַפְשָׁם עָלָיו
בְּאֶהְבָּה, וְעוֹלִים וּמַעֲיָדִים
לְמַעְלָה. וְכֻלָּם אוֹתָם שְׁעוֹשִׂים חֲסֵד
בְּעוֹלָם, אוֹתָם הַחֲסָדִים עוֹלִים
וְנִכְנָסִים לְתוֹף הַהִיכָל הַזֶּה
וּמִתְעַטְרִים שָׁם, וְעוֹלִים לְהַתְעַטֵּר
בְּתוֹף אֶהְבָּה עֲלִיּוֹנָה. וְעַל זֶה
כְּתוּב, (תהלים קח) כִּי גָדַל מְעַל
מִיָּם חֲסֵדְךָ. בְּהִיכַל הַזֶּה כְּתוּב, (שיר השירים ח) מִיָּם רַבִּים לֹא יוֹכְלוּ לְכַבּוֹת אֶת הָאֶהְבָּה וּנְהָרוֹת לֹא יִשְׁטְפוּהָ וְגו'.

לְשׁוֹד וְלַכַּפֵּן תִּשְׁחַק. בְּגִין דְּאֵלִין קִיִּימִין
בְּעֵלְמָא, וְעַבְדִּין לוֹן לְבַנֵּי נִשְׂאָ קְטְרוּגָא. חַד,
הַהוּא דְקָא מְשַׁדֵּר לְהוּ כַּפְנָא, וּמִיִּיתִי. וְחַד,
דְקָא אַכְלִי בְנֵי נִשְׂאָ וְלֹא שֹׁבְעִין, בְּגִין דְּהָא
רוּחָא בִישָׂא שְׁלֵטָא בְּעֵלְמָא.

חִיּוּתָא דָא, אִפִּיק חַד נִיצוֹצָא, דְקָא נִפִּיק
מִנְצִיצוֹ דְתָרִין נִיצוֹצִין דְאֲמָרִן, דְאִינּוֹן
מֵתֵהֶפְכָּאן לְכַמָּה גּוֹנִין. וְהֵאִי נִיצוֹצָא אֲקָרִי
שְׁרָפִים, וְהֵאִי אַחִיד בְּהוֹן, וְלְהִיט לוֹן.

בְּהִיבָרָא דָא אִית תְּרִין מְמַנָּן, נְהוֹרִין דְקִיִּימִין
עַל אֶלְף וְרַבּוּא רְכֻבָן דְאֲקָרוּן גְּפָנִים,
וְאֶלְף וְרַבּוּא רְכֻבָן דְאֲקָרוּן רְמוּנִים, וְכִלְהוּ
קִיִּימִין בְּחִיבוּתָא, וְאֵלִין אִינּוֹן דְאֵעֲלִי
רְחִימוּתָא בֵּין יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא לְעֵילָא. וְכִלְהוּ מִתְעַרֵּי רְחִימוּתָא, וְקִיִּימִין
בְּרְחִימוֹ. וְכַד אֲתַעַר רְחִימוֹ מִתַּתָּא לְעֵילָא,
וּמַעֲלָא לְתַתָּא, כְּדִין אֲתַמְלֵא הִיכְלָא, דָא,
מִכַּמָּה טְבוּן, מִכַּמָּה חֲסָדִין, מִכַּמָּה רַחֲמִין
וְכַדִּין רְחִימוֹ דְלְתַתָּא, גּוֹ רְחִימוֹ עֲלָאָה,
אֲתַדְבֵּק דָא בְּדָא.

מֵהֶבָּא נִפְקִי תְרִין מְמַנָּן, וְאֲקָרוּן אֶהְבָּה, עַל
שְׁמָא דְהִיכְלָא. וְאֵלִין קִיִּימִין
לְאֲשַׁגְחָא עַל כָּל אִינּוֹן דְמִיחְדִּי יַחַדָּא
דְמֵאֲרִיהוֹן בְּרְחִימוֹ, וּמְסַרֵּי נַפְשֵׁיהוּ עֲלֵיהּ
בְּרְחִימוֹ, וְסִלְקֵי וְאֶסְהִידוּ לְעֵילָא וְכֻלָּם אִינּוֹן
דְעַבְדֵּי חֲסֵד בְּעֵלְמָא, אִינּוֹן חֲסָדִין סִלְקִין
וְעֵאֲלִין גּוֹ הֵאִי הִיכְלָא, וּמִתְעַטְרֵי תַמָּן, וְסִלְקֵי
לְאֲתַעַטְרָא גּוֹ אֶהְבָּה עֲלָאָה. וְעַל דָּא כְּתִיב,
(תהלים קח) כִּי גָדוֹל מְעַל שְׁמַיִם חֲסֵדְךָ. בְּהִיכְלָא
דָּא כְּתִיב, (שיר השירים ח) מִיָּם רַבִּים לֹא יוֹכְלוּ
לְכַבּוֹת אֶת הָאֶהְבָּה וּנְהָרוֹת לֹא יִשְׁטְפוּהָ וְגו'.

שְׁמַיִם חֲסֵדְךָ. בְּהִיכַל הַזֶּה כְּתוּב, (שיר השירים ח) מִיָּם רַבִּים לֹא יוֹכְלוּ לְכַבּוֹת אֶת הָאֶהְבָּה וּנְהָרוֹת לֹא יִשְׁטְפוּהָ וְגו'.

(היכל הרצון תפאר"ת)

היכל הרצון תפאר"ת

היכלא שתינתא. דא הוא היכלא דאקרי
היכלא דרצון, דאיהו רעוא, דאקרי
(דברים ח) מוצא פי יי', חדרה דאתדבקותא דכלא.
והקא איהו רעוא דרעוין, ברזא דכתיב, (שיר
השירים ד) פחוט השני שפתותיה. רעוא דכל
נשמתין, דנפקי מההוא מוצא פי יי'.

ההיכל השני. זהו ההיכל
שנקרא היכל הרצון, שהוא רצון
שנקרא (דברים ח) מוצא פי ה',
שמחה של הדבקות של הכל.
וכאן הוא רצון הרצונות, בסוד
הכתוב (שיר השירים ד) פחוט השני
שפתותיה. רצון כל הנשמות
שיוצאות מאותו מוצא פי ה'.

האי היכלא, היכלא דרעוא. דקיימן הקא כל
שאלתין, וכל בעותין דעלמא. בגין
דרעוא דכל רעוין, פד נשיקין אשתכחו, ברזא
דכתיב, (בראשית כט) וישק יעקב לרחל. וכדין פד
נשיק דא לדא, פדין אקרי עת רצון. בגין דהא
כדין שלימו אשתכח, וכל אנפין נהירין. וכד
צלותין סלקין, פדין איהו עת רצון
לאשתכחא, ועל דא כתיב (תהלים ט) ואני תפלתי
לך יי' עת רצון. דאיהו חבורא דא עם דא.

ההיכל הזה היכל הרצון, ששם
עומדות כל הבקשות וכל
השאלות שבעולם, משום שרצון
כל הרצונות כשנשיקות נמצאות,
בסוד הכתוב (בראשית כט) וישק
יעקב לרחל. ואז, כשנושק זה
לזה, אז נקראת עת רצון, משום
שהרי אז נמצאת שלמות וכל
הפנים מאירות. וכשתפלות
עולות, אז הוא עת רצון להמצא.
ועל כן כתוב, (תהלים ט) ואני
תפלתי לך ה' עת רצון. שהוא
חבור זה עם זה.

בהיכלא דא קיימן שית פתחין, ארבע פתחין
לארבע סטרין דעלמא, וחד לעילא,
וחד לתתא. באלין פתחין אתמנא חד רוחא,
דאיהו רב על פלהו די ממנן בכל אלין פתחין,
ורזיא"ל שמייה. והאי אתמנא ואתפקד בכל
אינון רזין עלאין, דפומא לפומא ממללן,
דנשקין דא לדא ברחימו דרחימותא.

בהיכל הזה עומדים ששה
פתחים. ארבעה פתחים לארבעה
צדדים של העולם, ואחד למעלה
ואחד למטה. בפתחים הללו
התמנה רוח אחד שהוא גדול על
כל הממנים בכל אותם הפתחים,
ושמו רזיא"ל. וזה התמנה ונפקד
על כל אותם הסודות העליונים,
שמדברים פה לפה, שנושקים זה
לזה באהבת האהבה.

רזין אלין לא קיימן לגלאה, אבל פד תרעין
אתפתחו, פדין ידעין פלהו היכלין, וכל
אינון רוחין, וכל אינון משריין, דהא תרעי
דרצון אתפתחו. ולא עאלין באלין תרעין,
אלא רעוי דצלותין, רעוי דשבחא, רעוי
דנשמתין קדישין עלאין.

הסודות הללו אינם עומדים
לגלוי, אבל כשנפתחים השערים,
אז יודעים כל ההיכלות וכל אותן
רוחות וכל אותם מחנות, שהרי
נפתחו שערי רצון, ולא נכנסים
לשערים הללו אלא רצונות של
תפלות, רצונות של שבח, רצונות
של נשמות קדושות עליונות.

האי איהו היכלא דמשה, בהאי היכלא
אתפניש משה ברחימו, ונשיק נשיקין.
בהאי היכלא, (שמות יט) משה ידבר והאלהים
יעננו בקול.

זהו היכלו של משה. בהיכל הזה
התפנס משה באהבה, ונשק
נשיקות. בהיכל הזה, (שמות יט)
משה ידבר והאלהים יעננו בקול.

בְּשִׁנְדְּבָקוֹת נְשִׁיקוֹת בְּנִשְׁקוֹת זֹו
עִם זֹו, וְעַל כֵּן כְּתוּב, (שיר השירים א)
יִשְׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ וְגו'. אֵין
נְשִׁיקוֹת שֶׁל שְׂמֹחָה וְאֶהְבָּה אֶלֶּא
כְּשִׁנְדְּבָקִים זֶה בְּזֶה פֶּה בְּפֶה, רוּחַ
בְּרוּחַ, שְׂאֵז רוּחִים זֶה עִם זֶה
בְּתַפְנוּקֵי הַכֹּל, וּבְשִׂמְחָה, מֵהָאוֹר
הָעֲלִיּוֹן.

בא וראה, משה ידבר - שפתוב
(שם ד) הַנֶּחֱדָה יִפֶּה רַעֲיָתִי, וְכְתוּב
כְּחוּט הַשְּׁנֵי שְׂפָתוֹתֶיךָ. וְהֶאֱלֵהִים
יַעֲנֶנּוּ בְּקוֹל - שְׂפָתוֹב (שם א) הַנֶּחֱדָה
יִפֶּה דוֹדֵי אֶפְ נָעִים, וְכְתוּב (שם ה)
שְׂפָתוֹתַי שׁוֹשְׁנִים נוֹטְפֹת מוֹר
עֹבֵר.

הרוח הזו, נמסרו בידיה כל
הסודות של אותן הנשמות
העליונות שמעוררים תשוקה של
אהבה שלמעלה ומטה כאחד.
אותן נשמות עליונות, כמו רבי
עקיבא וחבריו, שאלה לא נקרבו
לרחץ בנהר דינור כמו ששאר
הנשמות רוחצות שם ועוברות
בו, והרי בארנו.

בא וראה) הרוח הזו מוציאה
שנים עשר אורות, וכלם עומדים
בסוד תחת הרוח הזו. בארבעת
צדדי העולם עומדים ארבעה
אורות עליונים ששולטים
לארבעה צדדים. בצד הדרום
עומד אור עליון אחד, הימין של
כל העולם, שהרי ממנו מתחילים
ישראל להאחז בסוד האמונה,
והוא מיכאל, רב פח של האור
העליון, שיוֹרֵד מִצַּד הַדְּרוֹם,
ששם האור עומד בחזקו.

המיכאל הזה, אור הימין,
האפטרופוס הגדול של ישראל.
משום שכאשר עומד הצד האחר
להשטין על ישראל, אז מיכאל
טוען כנגדו, ונעשה סגור על
ישראל, והם נצלים מאותו
הקטגור של בעלי שנאת ישראל.

כִּד אֶתְדַבְּקוּ נְשִׁיקִין בְּנִשְׁקִין, (דף רנ"ד ע"א) דָּא
עִם דָּא, וְעַל דָּא כְּתִיב, (שיר השירים א) יִשְׁקֵנִי
מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ וְגו'. לִית נְשִׁיקִין דְּחֻדָּה
וּרְחִימוּתָא אֶלֶּא כִּד מִתְדַבְּקֵן דָּא בְּדָא, פּוּמָא
בְּפּוּמָא, רוּחָא בְּרוּחָא, דְּכִדִּין רוּוּאן דָּא עִם
דָּא, בְּתַפְנוּקִין דְּכֹלֶא, וּבְחֻדָּה, מִנְּהִירוּ עֲלֵאָה.

הוא חזי, משה ידבר, דכתיב, (שיר השירים א) הַנֶּחֱדָה
יִפֶּה רַעֲיָתִי, וְכְתִיב (שיר השירים ד) כְּחוּט הַשְּׁנֵי
שְׂפָתוֹתֶיךָ. וְהֶאֱלֵהִים יַעֲנֶנּוּ בְּקוֹל, דְּכְתִיב, (שיר
השירים א) הַנֶּחֱדָה יִפֶּה דוֹדֵי אֶפְ נָעִים, וְכְתִיב (שיר השירים
ה) שְׂפָתוֹתַי שׁוֹשְׁנִים נוֹטְפֹת מוֹר עוֹבֵר.

האי רוחא, אתמסרו בידיה, כל רזין דאינון
נשמתיך עלאין, דמתערי תיאובתא
דרחימו דלעילא ותתא כחדא. אינון נשמתיך
עלאין, כגון רבי עקיבא וחברוי, דאלין לא
אתקריבו לאסתחאה בנהר דינור, כמה דשאר
נשמתיך אסתחיין תמן ועברו ביה, והא
אוקימנא.

(הא חזי), רוחא דא, אפיק תריסר נהורין, וכלהו
קיימי ברזא דתחות האי רוחא. בארבע
סטרין דעלמא, קיימין ארבע נהורין עלאין,
דשלטין לארבע סטרין. בסטרא דדרום,
קיימא חד נהורא עלאה ימינא דכל עלמא,
דהא מניה שראן ישראל לאתאחדא ברזא
דמהימנותא, ואיהו מיכאל, רב חילא דנהורא
עלאה, דנחתא מסטרא דדרום, דתמן נהורא
קיימא בתוקפיה.

האי מיכאל, נהורא ימינא, אפטרופוסא רבא
דישראל. בגין, דכד סטרא אחרא קיימא
לאסטאה עליהו דישראל, כדין מיכאל טען
עמיה, ואתעביד סניגוריא עליהו דישראל,
ואשתזבן מההוא קטיגוריא דמארי בעלי
דכבו דישראל.

פֶּרֶט לְזֶמֶן שְׁחֻרְבָה יְרוּשָׁלַם, שְׁהָרִי אֲזוֹ הַתְּגַבְרוּ הַחֻטָּאִים, וּמִיכָאֵל לֹא יָכַל עִמּוֹ שֶׁל הַצַּד הָאֲחֵר, שְׁטַעַנְתּוּ שֶׁל מִיכָאֵל עַל יִשְׂרָאֵל נִשְׁבְּרָה, וְאָז - (איכה ב) הַשִּׁיב אַחֲרֵי יָמֵינוּ מִפְּנֵי אוֹיֵב.

בְּצַד הַצָּפוֹן עוֹמֵד אֹר אַחֵר, שְׁהָרִי הוּא עוֹמֵד (לטל) לְבַטֵּל דִּין מִבֵּית הַהֵיכָל הַרְבִּיעִי. וְנוֹתֵן לְמַמְנָה שֶׁל אוֹתוֹ הַפֶּתַח, שְׁבָאוֹתוֹ הַפֶּתַח עוֹמְדִים מִמְּנִים אַחֲרֵים שֶׁהֵם בְּצַד הַטְּמֵאָה, מְחַפִּים לְאוֹתוֹ הַמְּמָנָה וְנוֹטְלִים דִּין. וְלַפְעָמִים שֶׁהָאֹר הַזֶּה שְׁבָצַד הַצָּפוֹן הוּא עוֹשֶׂה דִּין, וְלֹא נִמְסָר בְּיַד הַצַּד הָאֲחֵר, מִשּׁוּם שֶׁכָּל הַדִּינִים שְׁנַעֲשׂוּ בוֹ יֵשׁ לָהֶם רְפוּאוֹת, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה חֶסֶד בְּאוֹתָם מְקוּמוֹת.

גְּבֻרִיא"ל הוּא הָאֹר הַזֶּה שְׁבָצַד הַצָּפוֹן, וּבְכָל מְקוֹם שֶׁהוּא מְפָה, שְׂרִי בּוֹ חֶסֶד, מִשּׁוּם שֶׁגְּבֻרִיא"ל בְּשָׁנֵי צַדִּים, כְּלוּל בְּשָׁנֵיהֶם, וְלִכְן מְפָה, וְבוֹ רְפוּאוֹת. בְּצַד הַזֶּה עוֹמֵד סוּד, שְׁכַתוֹב, (דברים ח) כִּי כֹאשֶׁר יִיטֵר אִישׁ אִישׁ אֶת בְּנוֹ ה' אֱלֹהֶיךָ מִיִּסְרָךְ. וְאֵלּוּ הֵם יִסּוּרִים שֶׁל אַהֲבָה, שְׁכָלוּלִים בְּצַד זֶה וּבְצַד זֶה.

בְּצַד הַמְּזֻרָח עוֹמֵד אֹר אַחֵר, שֶׁהוּא עוֹמֵד בְּכָל דְּבָרֵי הַרְפוּאוֹת, לְהַכְנִיס לְפָנָיו רְבוּנוֹ כֹּל אוֹתָם שְׁנִשְׁכַּחוּ בְּבֵית חָלִים, וְלִקְרַב זְמַנִּים וְקָצִים לְאוֹתָן מַחְלוֹת שֶׁהַשְּׁלִימוֹ אֶת נֶאֱמָנוּתָן. וְסוֹבֵב אֶת הָעוֹלָם בְּכָל יוֹם וְיוֹם כְּדִי לְהַשְׁלִים רְפוּאוֹת בְּמַצּוֹת רְבוּנוֹ, וְהָאֹר הַזֶּה (הוא) שְׁמוֹ רְפָא"ל. וְאֵף עַל גַּב שְׁהָרִי בְּאֶרְנוֹ אוֹתוֹ לְצַד אַחֵר. וְזֶה אַחֲרָיו לְצַד זֶה וּלְצַד זֶה, לְצַד שֶׁל מִיכָאֵל, וְלְצַד שֶׁל גְּבֻרִיא"ל.

בַּר בְּזִמְנָא דְאִיחְרַב יְרוּשָׁלַם, דְּהָא כְּדִין אֲתַגְבְּרוּ חוּבִין וּמִיכָאֵל לֹא יָכִיל בְּהִדְיָה דְסִטְרָא אַחְרָא, דְּטַעַנְתִּיה דְּמִיכָאֵל תְּבִירָא עַלֵייהוּ דִישְׂרָאֵל, וּכְדִין (איכה ב) הַשִּׁיב אַחֲרֵי יָמֵינוּ מִפְּנֵי אוֹיֵב.

בְּסִטְרָא דְצָפוֹן, קִיַּימָא נְהוּרָא אַחְרָא, דְּהָא אִיהוּ קִיַּימָא (כ"א לְנִמְלָא) לְבַטֵּלָא דִינָא מִבֵּי הַיְכָלָא רְבִיעָאָה. וְיִהֵב לְמַמְנָא דְפֶתַח דְּבַהּ הוּא פֶתַח קִיַּימָא מְמַנֵּן אַחְרָן דְאִינוּן דְּבִסְטֵר מְסַאבָא, מְחַפְּאֵן לְהָהוּא מְמַנָּא וְנוֹטְלִי דִינָא. וְלְזִמְנִין דְּהָאִי נְהוּרָא דְבִסְטְרָא דְצָפוֹן, אִיהוּ עֶבֶיד דִינָא, וְלֹא יִתְמַסֵּר בְּיַד דְסִטְרָא אַחְרָא. בְּגִין דְּכָל דִּינִין דְאֲתַעְבִּידוּ בֵיה, אִית לֹן אֲסוּוֹתָא. וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא עֶבֶיד חֶסֶד בְּאִינוּן אַתְרֵי.

גְּבֻרִיא"ל אִיהוּ הָאִי נְהוּרָא דְבִסְטְרָא דְצָפוֹן, וּבְכָל אַתְר דְאִיהוּ מְחִי, שְׂרִי בֵיה חֶסֶד. בְּגִין דְּגְבֻרִיא"ל בְּתַרִין סְטְרִין, כְּלִיל בְּתַרוּוִייהוּ, וְעַל דָּא, מְחִיא וְאֲסוּוֹתָא בֵיה. בְּסִטְרָא דָּא קִיַּימָא רְזָא דְכַתִּיב, (דברים ח) כִּי כֹאשֶׁר יִיטֵר אִישׁ אִישׁ אֶת בְּנוֹ יְיָ אֱלֹהֶיךָ מִיִּסְרָךְ. וְאֵלִין יִסּוּרִין דְרַחֲמֵימוֹתָא, דְּכְלִילֵן בְּסִטְרָא דָּא וּבְסִטְרָא דָּא.

בְּסִטְרָא דְמְזֻרָח, קִיַּימָא נְהוּרָא אַחְרָא, דְאִיהוּ קִיַּימָא בְּכָל מְלִי דְאֲסוּוֹתָא, לְמִיעַל קַמִי מְאָרִיָה, כֹּל אִינוּן דְאֲתַנְשִׁין בְּבֵי מְרַעֲיָהוּ, וְלִקְרַבָּא זְמַנִּין וְקָצִין לְאִינוּן מְרַעֲיָן דְאֲשַׁתְּלִימוּ מְהִימְנוּתֵיהוּ. וְאֲסַחֵר עֲלָמָא בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא, בְּגִין לְאֲשַׁלְמָא אֲסוּוֹתָא בְּפִקוּדָא דְמְאָרִיָה, וְהָאִי (איהו) נְהוּרָא רְפָא"ל שְׁמִיָה. וְאֵף עַל גַּב דְּהָא אוֹקִימָנָא לִיָה לְסִטְרָא אַחְרָא. וְדָא אַחֲרֵי לְסִטְרָא דָּא, וְלְסִטְרָא דָּא, לְסִטְרָא דְמִיכָאֵל, וְלְסִטְרָא דְגְבֻרִיא"ל.

וְהָיוּ הַמִּמְנֶה, שְׁבֻשָׁעַה שְׁנֵדוֹן אָדָם
בְּהִיכָל רְבִיעֵי לַחַיִּים, אָזִי הוּא
מִקְדָּים בְּרִפּוּאוֹת. וְהִרְפּוּאוֹת
הֵלְלוּ יוֹצְאוֹת מִתּוֹךְ דַּחַק, מִשּׁוּם
שְׁמֹשְׁנֵי צְדָדִים יוֹצְאוֹת, וְהַדַּחַק
הַזֶּה בָּא מִתּוֹךְ צַד שְׁמָאֵל,
וְהִרְפּוּאָה מִתּוֹךְ צַד יְמִין. וְלִכֵּן,
כְּשֶׁבָּאָה רְפּוּאָה לְאוֹתוֹ הַחֹלֶה,
הִיא בָּאָה לוֹ מִתּוֹךְ דַּחַק רַב.

וְכִי הוּא מִצַּד הַמַּעֲרָב. וְאֵף עַל
גַּב שְׂאֲמָרְנוּ שְׂרַפְאֵל הוּא בְּצַד
הַמְּזֻרָח, וּפְרָשׁוּהָ בְּצַד הַזֶּה שֶׁל
הַמַּעֲרָב - הִרְפּוּאוֹת וְהַחַיִּים אֵינָם
אֵלָּא בְּצַד הַמְּזֻרָח, שֶׁהָרִי מִשֵּׁם
נִמְשָׁכִים הַחַיִּים לַמָּטָה.

(ובצד המערב הזה) אור אחד ששמו
נוריא"ל, והוא אוריא"ל. וזהו
כלול מכלם ועומד שליח בכל.
יש לו שלשה צדדים, אבל הם
שנים, כי כל אחד מאלו כלול
בחברו, שאותם ארבעה יסודות
התחתונים, מאותם ארבעה
יסודות העולם, עליונים על הכל.
ומשום שכלם קשורים זה בזה,
רמז הכתוב ואמר, (שיר השירים ז) אל
גנת אגוז ירדתי לראות.

אוֹתָם שָׁנִים עֶשֶׂר הָאוֹרוֹת
עוֹמְדִים בְּאוֹתָהּ הַרוּחַ שְׂאֲמָרְנוּ,
וְאוֹתָהּ רוּחַ עֲלֵיהֶם בְּשִׁלְמוֹת.
תַּחַת אַרְבַּעַת הָאוֹרוֹת הֵלְלוּ יֵשׁ
שְׁמוֹנֶה אַחֲרֵים, כְּדִי לְהִיּוֹת
בְּשִׁלְמוֹת, וּבְכֻלָּם יֵשׁ שְׁלֹמוֹת
אַחַת, (ירדתי לראות, אלו ארבעה אורות
עליונים שיש תחתיהם שמונה אחרים, והם שנים
עשר אורות שעומדים תחת אותה רוח שאמרנו
ואותה רוח עליהם בשלמות, להיות בכלם שלמות
אחת) וּבְכֻלָּם נִפְרָדִים, הֵם שְׁלֹשָׁה
לְכָל צַד.

אַרְבַּעַת הַעֲמוּדִים הֵלְלוּ עוֹמְדִים
לְעֻלוֹת וּלְהֶאֱחָזוּ אֶת הַהִיכָל הַזֶּה
לְמַעַלָּה בְּמָקוֹם שְׁנִקְרָא שָׁמַיִם,
לְחַבֵּר אֶת הַנְּשִׁיקוֹת אֵלָּו בְּאֵלָּו
כְּאֶחָד. תַּחַת אֵלָּו כְּמָה דְרָגוֹת
לְדָרְגוֹת, כֻּלָּם יוֹצְאִים מֵהֶם,

וְהָיוּ אֵיהֶו מְמָנָא, בְּשַׁעֲתָא דְאַתְדָן בַּר נִשׁ
בְּהִיכָלָא רְבִיעָא לַחַיִּים, כְּדִין אֵיהֶו
אַקְדָּים בְּאַסְוֹתָא. וְהָיוּ אַסְוֹתָא מְגוֹ דְחִיקוֹ
נִפְקָא, בְּגִין דְמִתְרִין סְטְרִין נִפְקָא, וְהָיוּ דְחִיקוֹ
אַתְיָא מְגוֹ סְטְרִין שְׁמָאֵלָא, וְאַסְוֹתָא מְגוֹ סְטְרִין
יְמִינָא. וְעַל דָּא, הַהוּא מְרַע כַּד אַתְיָא לִיהַ
אַסְוֹתָא, מְגוֹ דְחִיקוֹ סְגִיָא אַתְיָא לִיהַ.

וְהָיוּ הוּא מְסְטְרָא דְמַעֲרָב, וְאֵף עַל גַּב דְאַמְרָן
דְרַפְאֵל בְּסְטְרִין מְזֻרָח, וְאוֹקְמוּהָ בְּסְטְרִין דָּא
דְמַעֲרָב, אַסְוֹתָא וְחִיִּין לָאו אֵיהֶו אֵלָּא מְסְטְרִין
מְזֻרָח, דְהָא מִתְמָן אַתְמַשְׁכָּאן חִיִּין לְתַתָּא.

(ובהאי סטרא דמערב), נהורא חד ונוריא"ל שמייה,
ואיהו אוריא"ל. ודא איהו כליל מפלהו,
וקיימא שליחא בכלא. ואית ליה תלת סטריין,
אבל תריין אינון, בגין דכל חד מאלין כליל
בחבריה, (דף רנ"ד ע"ב) דאינון ארבע יסודין
תתאין, מאינון ארבע יסודי עלמא, עלאין על
כלא. ובגין דכלהו מתקשרין דא בדא, רמז
קרא ואמר, (שיר השירים ו) אל גנת אגוז ירדתי
לראות.

אינון תריסר נהורין, קיימין בההוא רוחא
דקאמרון, וההוא רוחא עלייהו
בשלימו, אלין ארבע נהורין עלאין, אית
תחותיהו תמניא אחרנין, למהוי בשלימו,
ובכלהו שלימו חד (ס"א ירדתי לראות אלין ארבע נהורין עלאין
אית תחותיהו תמניא אחרנין ואינון תריסר נהורין דקנימין תחות ההוא רוחא
דקאמרון וההוא רוחא עליהו בשלימו למתווי בכלהו שלימו חד), וכד
מתפרשין פלהו, אינון תלת לכל סטר.

אלין ארבע סמכין, קיימין לסלקא
ולאתאחדא האי היכלא לעילא,
באתר דאקרי שמים, לאתחברא נשיקין אלין
באלין פחדא. תחות אלין, כמה דרגין לדרגין,
פלהו נפקי מנייהו, מאלין יסודין תתאין,

מְהִיִּסְדוֹת הַתַּחְתּוֹנִים הַלְלוּ, מֵהֶם מִצַּד הַמַּיִם, וּמֵהֶם מִצַּד הָאֵשׁ, וּמֵהֶם מִצַּד הַרוּחַ, וּמֵהֶם מִצַּד הָעֶפֶר.

כְּמוֹ כֵּן שְׁנֵינוּ, אַרְבְּעָה נִכְנְסוּ לַפְּרָדֶס, וְכֻלָּם נִבְחָרוּ לְמָקוֹם הַזֶּה, לְאֵלּוּ אַרְבְּעָה הִיִּסְדוֹת. וְכֵן אֶחָד וְאֶחָד נִקְשַׁר בְּמָקוֹמוֹ; זֶה בְּצַד הָאֵשׁ, וְזֶה בְּצַד הַמַּיִם, וְזֶה בְּצַד הַרוּחַ, וְזֶה בְּצַד הָעֶפֶר. וְכֻלָּם טְבוּעִים בִּיסוּד שְׁלֵהֶם כְּמוֹ שְׁנִכְנְסוּ, פָּרַט לְאוֹתוֹ הַשְּׁלֵם הַחֲסִיד שֶׁבָּא מִצַּד הַיָּמִין, וְנִדְבַק בְּיָמִין וְעָלָה לְמַעְלָה.

וּכְשֶׁהֲגִיעַ לְמָקוֹם הַזֶּה שֶׁנִּקְרָא הַיֵּכָל אֲהָבָה, נִדְבַק בּוֹ בְּרִצּוֹן הַלֵּב. אָמַר, הַהֵיכָל הַזֶּה צְרִיף הוּא לְהַדְבִּיקוֹ בְּהֵיכָל שְׁלֵמַעְלָה בְּאַהֲבָה רַבָּה, וְאִזּוֹ הַשְּׁתַלֵּם בְּסוּד הָאֵמוּנָה, וְהוּא עָלָה וְהַשְּׁלִים אֲהָבָה קְטָנָה בְּאַהֲבָה גְדוּלָה כְּרֵאוּי, וְלִכֵּן מֵת בְּאַהֲבָה, וְיִצְאָה נִשְׁמָתוֹ בְּפִסּוּק הַזֶּה (דְּבָרִים ו')

וְאֲהָבָת. אֲשֶׁרֵי חֲלָקוֹ.

כִּי אוֹתָם הָאֲחֵרִים יָרְדוּ לְמַטָּה כֹּל אֶחָד וְאֶחָד, וְנִעְנְשׂוּ בְּאוֹתוֹ יִסוּד שֶׁיָּרַד לְמַטָּה. אֲלִישֶׁע יָרַד לְמַטָּה בְּצַד הַשְּׂמָאל שֶׁהוּא אֵשׁ, וְיָרַד בּוֹ וְלֹא עָלָה, וּפָגַשׂ אֶת אוֹתוֹ הַצַּד הָאֲחֵר שֶׁנִּקְרָא אֵל אַחֵר, וְנִמְנָעָה מִמֶּנּוּ תְּשׁוּבָה, וְגֵרַשׁ מִשׁוֹם שֶׁנִּדְבַק בּוֹ, וְלִכֵּן נִקְרָא אַחֵר, וּבְאֲרָנוֹ.

בֶּן עֲזַאֵי יָרַד בִּיסוּד הָעֶפֶר, וְטָרַם הֲגִיעַ לְשַׁרְפַת הָעֶפֶר שֶׁמְגִיעַ לְאוֹתוֹ הַצַּד הָאֲחֵר, טָבַע בְּאוֹתוֹ עֶפֶר וּמַת. וְלִכֵּן כְּתוּב (תְּהִלִּים קטו) יָקָר בְּעֵינֵי ה' הַמּוֹתָה לְחֲסִידָיו. בֶּן זֹמָא יָרַד בִּיסוּד הַרוּחַ, וּפָגַשׁ בְּרוּחַ אַחֲרָת, שֶׁהֲגִיעַ לְצַד הַשְּׂמָאָה, שֶׁנִּקְרָא פָּגַע רַע, וּמִשׁוֹם כִּף פָּגַע בּוֹ וְלֹא הִתְיַשֵּׁב בּוֹ, וְכֻלָּם לֹא נִצְלוּ מִעֲנַשׁ. וְלִכֵּן אָמַר שְׁלֵמָה, (קְהֵלֶת ח) יֵשׁ הֵבֶל אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה עַל

מְהִיִּיָּהוּ מִסְטָרָא דְמֵיא, וּמְהִיִּיָּהוּ מִסְטָרָא דְאַשָּׁא, וּמְהִיִּיָּהוּ מִסְטָרָא דְרוּחָא, וּמְהִיִּיָּהוּ מִסְטָרָא דְעֶפְרָא.

בְּגוֹזְנָא דָּא תְּנִינָן, אַרְבְּעָה נִכְנְסוּ לַפְּרָדֶס, וְכֻלְהוֹ אֲתַבְּרִירוּ לְדוּכְתָא דָּא, לְאַלִּין אַרְבַּע יְסוּדֵי. וְכֹל חַד וְחַד אֲתַקְשַׁר בְּדוּכְתֵיה, דָּא בְּסְטָרָא דְאַשָּׁא, וְדָא בְּסְטָרָא דְמֵיא, וְדָא בְּסְטָרָא דְרוּחָא, וְדָא בְּסְטָרָא דְעֶפְרָא. וְכֻלְהוֹ אֲטַבְּעוּ בִּיסוּדָא דִּילֵיה, כְּמָה דְאַעְלוּ. בַּר הַהוּא שְׁלִימָא חֲסִידָא, דְאַתֵּיא בְּסְטָרָא דִּימִינָא, וְאַתְדַּבַּק בִּימִינָא, וְסָלִיק לְעֵילָא.

וְכֵר מְטָא לְהַאי אֲתֵר דְאַקְרִי הַיֵּכָל אֲהָבָה, אֲתַדְבַּק בֵּיה בְּרַעוּ דְלִבָּא. אָמַר, הַאי הַיֵּכָלָא, צְרִיכָא אִיהוּ לְדַבְּקָא לֵיה, בְּהֵיכָלָא דְלְעֵילָא, בְּאַהֲבָה רַבָּה. כְּדִין אֲשַׁתְּלִים בְּרִזָּא דְמְהִימְנוּתָא, וְאִיהוּ סָלִיק וְאַשְׁלִים אֲהָבָה זֹוטָא בְּאַהֲבָה רַבָּא, כְּדָקָא חֲזִי. וְעַל דָּא מִית בְּאַהֲבָה, וְנִפְקַ נִשְׁמָתֵיה בְּהַאי קָרָא, (דְּבָרִים ו')

וְאֲהָבָת. זַכָּאָה חוּלְקֵיה.

כִּי אֵינוֹן אַחֲרֵינִין, נִחְתּוּ לְתַתָּא כֹּל חַד וְחַד, וְאַתְעַנְשׂוּ בְּהַהוּא יִסוּדָא דְנִחַת לְתַתָּא. אֲלִישֶׁע נִחַת לְתַתָּא בְּסִטְר שְׂמָאֵלָא, דְּאִיהוּ אֲשָׁא, וְנִחַת בֵּיה וְלֹא סָלִיק, וְאַעְרַע בְּהַהוּא סְטָרָא אַחֲרָא, דְּאַקְרִי אֵל אַחֵר. וְאַתְמַנַּע מִגִּיהַ תְּשׁוּבָה, וְאַתְתַּרְךָ בְּגִין דְאַתְדַּבַּק בֵּיה, וְעַל דָּא אַקְרִי אַחֵר, וְאוּקִימָנָא.

בֶּן עֲזַאֵי, נִחַת בִּיסוּדָא דְעֶפְרָא, וְעַד לָא מְטָא לְאוּקִידוֹ דְעֶפְרָא, דְּמִטִּי לְהַהוּא סְטֵר אַחֲרָא, אֲטַבְּע בְּהַהוּא עֶפְרָא, וּמִית. וְעַל דָּא כְּתוּב, (תְּהִלִּים קטו) יָקָר בְּעֵינֵי יי' הַמּוֹתָה לְחֲסִידָיו. בֶּן זֹמָא, נִחַת בִּיסוּדָא דְרוּחָא, וְאַעְרַע בְּרוּחָא אַחֲרָא, דְּמִטָּא לְסִטְר מְסַאֲבָא, דְּאַקְרִי פָּגַע רַע, וּבְגִין כִּף פָּגַע בֵּיה, וְלֹא אֲתִיִּישֵׁב בֵּיה,

הָאֶרֶץ אֲשֶׁר יֵשׁ צְדִיקִים שְׁמִינֵעַ
אֱלֹהִים כְּמַעֲשֵׂה הַרְשָׁעִים. מִשּׁוֹם
שְׂאֵלָה יִרְדּוּ בְּדַרְגּוֹת הַלָּלוּ
וְנִעְנְשׂוּ.

בא וראה, משום שרבי עקיבא
עלה למעלה פראוי, נכנס בשלום
ויצא בשלום. דוד שאל שאלה,
ולא התפרש, שכתוב (תהלים יז)
ממתים ידך ה' ממתים מחלד
חלקם בחיים. (תהלים) על מה זה
אלה שנהרגו בהרוגי העולם
צדיקים, ופאים, שלא חטאו חטא
פדי שיענשו.

בא וראה, ממתים ידך ה' ממתים
מחלד חלקם בחיים. כאן הוא שני
צדדים - ידך ה', וחלד. ידך ה' -
זה הקדוש ברוך הוא, שהנשמה
מתפנסת אליו. ממתים מחלד -
זה הצד האחר, שהגוף הוא שולט
עליו, שכתוב (ישעיה לח) לא אביט
אדם עוד עם יושבי חדל.

בא וראה, הנשמות של אלו,
להשלמת רוח הקדש, שלקחם
עשר רוחות מלמטה פראוי,
וגופם נמסר למלכות הרשעה, כל
אחד נוטל חלקו בסוד הקרבנות.
ובא ראה, ראש ראשית האמונה
תוף המחשבה, מפה הניצוץ
החזק, ועולה תוף המחשבה
(במוציא) ניצוצות, וזרק ניצוצות
לשולש מאות ועשרים עברים,
ובורר פסלת מתוף המחשבה,
ונברר.

אף כף כמו כן עולה במחשבה,
כמו שנברר בה פסלת, (והתברר אף
כף. אלו שבהם השתלם מה שצריך, ודאי כף עלה
במחשבה והכל) ונבררו אלה, שבהם
השתלם מה שצריך. ודאי
כשעלה, עלה במחשבה, והכל
כמו שצריך. שמחה מצד זה,
ועצב מצד זה.

כד סליק, במחשבה סליק וכלא (דף רנ"ה ע"א) כמה דאצטריך. חידו מסטרא
דא, ועציבו מסטרא דא.

וְכִלְהוּ לֹא אֶשְׁתַּזְכֵּן מְעוֹנָשָׁא. וְעַל דָּא אָמַר
שְׁלֵמָה, (קהלת ח) יֵשׁ הֶבֶל אֲשֶׁר נַעֲשֵׂה עַל הָאֶרֶץ
אֲשֶׁר יֵשׁ צְדִיקִים שְׁמִינֵעַ אֱלֹהִים כְּמַעֲשֵׂה
הַרְשָׁעִים. בְּגִין דְּאֵלִין נַחְתּוּ בְּדַרְגִּין אֵלִין,
וְאֶתְעַנְשׂוּ.

הא חזי, בגין דרבי עקיבא סליק לעילא כדקא
יאות, עאל בשלם ונפק בשלם. דוד שאיל
שאלתא, ולא אתפרש, דכתיב (תהלים יז)
ידך יי' ממתים מחלד חלקם בחיים. (ס"א תהא)
על מה דא אלין דאתקטלו בקטולי עלמא
צדיקייא, ופאין דלא חאבו חוכה בגין
דיתענשו.

הא חזי, ממתים ידך יי', ממתים מחלד חלקם
בחיים, הקא איהו תרי סטרי, ידך יי'.
וחלד. ידך יי', דא קדשא בריך הוא, דנשמתא
אתפניש לגביה. ממתים מחלד, דא סטרא
אחרא, דגופא איהו שלטא עלוי, דכתיב (ישעיה
לח) לא אביט אדם עוד עם יושבי חדל.

הא חזי, נשמתא דאלין, לאשלמותא דרוחא
קדישא, דלהון עשרה רוחין מתתא כדקא
יאות, וגופא דלהון יתמסר למלכו חייבא. כל
חד נטיל חולקיה, ברזא דקרבינין.

ותא חזי, רישא שירותא דמהימנותא, גו
מחשבה, בטש פוצינא דקרדינותא,
וסליק גו מחשבה, (ס"א ואפיק) נצוצין, נציצין
זריק לתלת מאה ועשרין עיבר, ובריר פסולת
מגו מחשבה, ואתבריר.

אוף הכי, פגוונא דא סליק במחשבה, כמה
דאתברר ביה פסולת, (ס"א ואתברר אוף הכי אלין

בהו אשתלים מאן דאצטריך, ודאי כף סליק במחשבה וכלא) ויתבריר
אלין, די בהו אשתלים מאן דאצטריך, ודאי
כד סליק, במחשבה סליק וכלא (דף רנ"ה ע"א) כמה דאצטריך. חידו מסטרא
דא, ועציבו מסטרא דא.

בְּתוֹב (קהלת ח) וְשִׁבְחֹתַי אֲנִי אֶת
הַשְּׂמֵחָה אֲשֶׁר אֵין טוֹב לְאָדָם
תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ כִּי אִם לְאָכֹל
וְלִשְׂתוֹת וְלִשְׂמוֹחַ וְהוּא יִלְוֵנוּ
בְּעַמְלוֹ יְמֵי חַיָּו אֲשֶׁר נָתַן לוֹ
הָאֱלֹהִים תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ. וְשִׁבְחֹתַי
אֲנִי אֶת הַשְּׂמֵחָה, וְכִי שְׁלֵמָה
הַמְּלֶלֶךְ מְשַׁבַּח אֶת זֶה? אֵלֶּא
וְשִׁבְחֹתַי אֲנִי אֶת הַשְּׂמֵחָה - זו
שְׂמֵחַת הַמְּלֶלֶךְ הַקְּדוֹשׁ בְּזִמְנָן
שֶׁהוּא שׁוֹלֵט, בְּשִׁבְתָּ וּבְיָמֵינוּ טוֹבִים,
שְׂמֵכָל הַמַּעֲשִׂים הַטּוֹבִים שְׂאָדָם
עוֹשֶׂה, אֵין טוֹב לְאָדָם תַּחַת
הַשָּׁמֶשׁ כִּי אִם לְאָכֹל וְלִשְׂתוֹת
וְלִהְרֹאוֹת שְׂמֵחָה בְּאוֹתוֹ (מִמֶּנּוּ) הַצֵּד,
כְּדִי שִׁיְהִיָּה לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא.
וְהוּא יִלְוֵנוּ בְּעַמְלוֹ, מִי? זֶה
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הוּא יִלְוֵנוּ וְיִלְפֵךְ
עִמּוֹ לְהַכְנִיסוֹ לְעוֹלָם הַבָּא.

בְּתוֹב (קהלת ח) וְשִׁבְחֹתַי אֲנִי אֶת
הַשְּׂמֵחָה אֲשֶׁר אֵין טוֹב לְאָדָם
תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ כִּי אִם לְאָכֹל
וְלִשְׂתוֹת וְלִשְׂמוֹחַ וְהוּא יִלְוֵנוּ
בְּעַמְלוֹ יְמֵי חַיָּו אֲשֶׁר נָתַן לוֹ
הָאֱלֹהִים תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ. וְשִׁבְחֹתַי
אֲנִי אֶת הַשְּׂמֵחָה, וְכִי שְׁלֵמָה
הַמְּלֶלֶךְ מְשַׁבַּח אֶת זֶה? אֵלֶּא
וְשִׁבְחֹתַי אֲנִי אֶת הַשְּׂמֵחָה - זו
שְׂמֵחַת הַמְּלֶלֶךְ הַקְּדוֹשׁ בְּזִמְנָן
שֶׁהוּא שׁוֹלֵט, בְּשִׁבְתָּ וּבְיָמֵינוּ טוֹבִים,
שְׂמֵכָל הַמַּעֲשִׂים הַטּוֹבִים שְׂאָדָם
עוֹשֶׂה, אֵין טוֹב לְאָדָם תַּחַת
הַשָּׁמֶשׁ כִּי אִם לְאָכֹל וְלִשְׂתוֹת
וְלִהְרֹאוֹת שְׂמֵחָה בְּאוֹתוֹ (מִמֶּנּוּ) הַצֵּד,
כְּדִי שִׁיְהִיָּה לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא.
וְהוּא יִלְוֵנוּ בְּעַמְלוֹ, מִי? זֶה
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הוּא יִלְוֵנוּ וְיִלְפֵךְ
עִמּוֹ לְהַכְנִיסוֹ לְעוֹלָם הַבָּא.

וְהוּא יִלְוֵנוּ בְּעַמְלוֹ. מֵאֵן. דָּא קֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
הוּא יִלְוֵנוּ, וְיִהְיֶה עִמָּיָה לְאֶעְלָא לִיָּה
לְעֵלְמָא דְאַתִּי.

דְּבַר אַחַר וְהוּא יִלְוֵנוּ - מִי הוּא?
אוֹתוֹ הָאָדָם שְׂאוֹכֵל וְשׁוֹתֵה
וְשִׂמְחָה - כָּל מַה שְׂמוֹצִיא לְאָכֹל
וְלִשְׂתוֹת, הוּא יִלְוֵנוּ לְקֹדְשׁ-
בְּרוּךְ הוּא בְּהִלְוָאָה, וְהוּא יִתֵּן לוֹ
כְּפָלֵי כְּפָלִים מִכָּל מַה שְׂהוֹצִיא
בְּזֵה. בְּשִׁנֵּי אֱלֹהִים מְלוּהָ אָדָם
לְקֹדְשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּשִׁחַס עַל
הָעֵנִי, וּכְשִׂמוֹצִיא בְּשִׁבְתוֹת
וְזִמְנֵינוּ, שְׁהָרִי הַכָּל הַלְוָה לְקֹדְשׁ
בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שְׂנֵאָמֵר (מִשְׁלֵי יט)
מְלוּהָ ה' חוֹנֵן דָּל וְגַמְלוֹ יִשְׁלֵם לוֹ.
וּמִשׁוּם כֶּף, זו שְׂמֵחָה וְזֵה עֶצֶב.
זֶה חַיִּים וְזֵה מוֹת. זֶה טוֹב וְזֵה רָע.
זֶה גֵן עֵדֶן וְזֵה גֵיהֶנֶם. וְהַכָּל זֶה
הַכֶּף שֶׁל זֶה. וְלִכֵּן גּוֹפֵס הִיָּה
בְּעֶצֶב, וְהִנְשָׂמָה בְּשִׂמְחָה.
וּכְשִׁהִי עֹשֶׂה הָאֵלוֹ, שְׂנֵקֵרָאִים
הַרוּגִי מְלָכוֹת, הַרוּגִים הִיוּ מִצַּד
אַחַר, וְהַשְׁלִימוּ מְקוֹם אַחַר שֶׁל
קֹדְשָׁה. וּמִשׁוּם כֶּף הַכָּל גְּלוּי לְפָנֵי
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְנַעֲשֶׂה פְּרָאוּי.
בְּהִיבְרָה הִזָּה עוֹמְדִים אוֹתָם שְׁנַיִם
עֹשֶׂר. אַרְבַּעַה אֵלוֹ לְמַעְלָה,
וְשְׂמוֹנָה עֲמָהֶם, מִשׁוּם שְׂכָל אַחַד

דְּבַר אַחַר וְהוּא יִלְוֵנוּ, מֵאֵן הוּא. הַהוּא בַר נֶשׁ
דְּאָכִיל וְשִׁתִּי וְחַדִּי, כָּל מְאִי דְאַפִּיק
לְמִיכָל וְלְמִשְׁתִּי, הוּא יִלְוֵנוּ לְקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא בְּהִלְוָאָה, וְאִיהוּ יְהִיב לִיָּה כְּפָלֵי כְּפָלִים,
מִכָּל מַה דְּאַפִּיק בְּהָאִי. בְּתַרְיִן אֵלִין, אוֹזִיף בַר
נֶשׁ לְקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כַּד חַיִּים לִיָּה
לְמַסְפָּנָא. וְכַד אַפִּיק בְּשִׁבְתִּי וְזִמְנֵי. דְּהָא כִּלְא
אוֹזִיף לְקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּמַה דְאַתְּ אָמַר
(מִשְׁלֵי יט) מְלוּהָ יְי' חוֹנֵן דָּל וְגַמְלוֹ יִשְׁלֵם לוֹ.

וּבְגִין כֶּף, דָּא שְׂמֵחָה, וְדָא עֶצִיבוּ. דָּא חַיִּים
וְדָא מוֹת. דָּא טוֹב, וְדָא רָע, דָּא גֵן עֵדֶן,
וְדָא גֵיהֶנֶם. וְכִלְא, דָּא בְּהַפּוּכָא דְדָא, וְעַל דָּא
גּוֹפָא דְלֵהוֹן הָוּה בְּעֶצִיבוּ, וְנִשְׂמַתָּא בְּחֻדוּהָ.
וְכַד הוּוּ אֵלִין עֹשֶׂה דְאַקְרוּן הַרוּגִי מְלָכוֹת,
הַרוּגִים הִיוּ מִסְטֵרָא אַחְרָא, וְאַשְׁלִימוּ אַתְרָא
אַחְרָא דְקֹדְשָׁה. וּבְגִין כֶּף, כִּלְא גְלִי קָמִי
קֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאַתְעֵבִיד כְּדָקָא יָאוֹת.

בְּהִיבְרָא דָּא קְיָיִמִין אֵינוּן תְּרִיסָר. אַרְבַּע אֵלִין

נוטל עמו שנים, כמו שסדור (של שני) הדגלים וכן בסדור שלמטה, עד סוף כל הדרגות.

בהיכל הזה נכנסות כל אותן תפלות, וכל אותן רצונות של שבחים שנעשו באהבה, וכשנכנסים להיכל הזה, כלם נדבקים בו (בקודש-ברוך-הוא). ובכל יום ובכל זמן כשמתחברות הנשיקות, אזי הוא זמן שהקדוש ברוך הוא משתעשע בנשמות הצדיקים. ומהו השעשוע? שמעוררים הנשיקות הללו, והן קודמות לאותו הענג, ולכן כתוב (ישעיה נח) אז תתענג על ה', ובארנו. ההיכל הזה כלל של כל ההיכלות התחתונים, כלם כלולים בהיכל הזה. ההיכל הראשון, ששם עומדת אותה הרוח שאמרנו, וכל אותן החיות שבה, נסמכת בשני עמודים לצד מזרח, ובשני עמודים לצד דרום, ובשני עמודים לצד מערב, ובשני עמודים לצד צפון, והם שמונה. ואלו נקראים יתדות המשכן, ועומדים בחוץ.

בשבא המלך העליון, נוסעות אותן היתדות, ונעקרים ממקומם אותם המיתרים, שהם שמונה אחרים פרט לאותן היתדות שאמרנו, ואותה הרוח הראשונה שבתוך ההיכל הזה קודמת ונכנסת ונכללת בתוך אותה (שניה ברוח אחרת שבו) רוח שניה שבו.

אותם שני העמודים שלצד מזרח הם קרעיא"ל, שהתמנה בחוץ על שנים עשר אלף ממנים, שכלם נקראים יתדות המשכן. זה לימין. ולשמאל - שמעיא"ל, והתמנה על שנים עשר אלפים ממנים אחרים, וכלם יתדות כמו שאמרנו. (אותם ממנים אחרים)

לעילא, ותמניא עמהון. בגין דכל חד, נטיל עמיה תרין, כמה דאיהו סדורא (דתרין) דדגלים וכן בסדורא דלתתא, עד סוף דכל דרגין.

בהיכלא דא, עאלין כל אינון צלותין, וכל אינון רעוין דשבחין דאתעבידו

ברחימו, וכד עאלין בהאי היכלא, פלהו מתדבקן ביה. (בקודשא בריך הוא) ובכל יומא, ובכל זמנא דנשיקין אתחברו, פדין איהו זמנא,

דקודשא בריך הוא אשתעשע בנשמתין דצדיקייא, ומהו השעשוע דמתערין אינון נשיקין, ואינון אקדימו לההוא ענוגא, ועל

דא כתיב (ישעיה נח) אז תתענג על יי', ואוקימנא. היכלא דא, פללא דכל אינון היכלין תתאין,

פלהו פלילן בהאי היכלא. היכלא קדמאה, דתמן קיימא ההוא רוחא דקאמרן,

וכל אינון חיוון דביה, אסתמיה בתרין סמכין לסטר מזרח, ובתרין סמכין לסטר דרום,

ובתרין סמכין לסטר מערב, ובתרין סמכין לסטר צפון, ואינון תמניא. ואלין אקרין יתדות המשכן, וקיימי לבר.

כד מלכא עלאה אתי, נטילי אינון יתדות, ואתעקרו מאתרייהו אינון מיתרים,

דאינון תמניא אתרנין, בר מאינון יתדות דקא אמרן. וההוא רוחא קדמאה די בגו היכלא

דא, קדים ועאל, ואתפליל בגו ההוא (ס"א תניינא ברוחא אחרא דביה) רוחא תניינא דביה.

אינון תרין סמכין דלסטר מזרח, אינון קרעיא"ל, דאתמנא לבר על תריסר

אלפי ממנן, דכלהו אקרין יתדות המשכן, דא לימינא. לשמאלא שמעיא"ל, ואתמנא על

תריסר אלפי ממנן אתרנין, וכלהו יתדות פדקאמרן. (אינון ממנו אתרנין) סמכין דאתמנון לסטר דרום, חד סעדיא"ל, וחד סטריא"ל, (ג"א סעדיא"ל) כל חד וחד, על

תְּרִיסָר אֲלָפֵי מִמְּנָן אַחְרָנִין. אֲלִין לֹא אַתְּעֵדוֹן
מִשׁוּלְטָנְהוּן לְעֵלְמִין.

אֲלִין כְּלֵהוּ, מִמְּנָן עַל קִיּוּמָא דְעֵלְמָא, אֲלִין
מֵאִינוּן דְקִיּוּמָן בְּקִיּוּמָא דְאִינוּן
דְאַתְנָסִיבוּ דְשְׁקִלֵי בְּמַתְקֵלָא דְוִכְרִין וְנִוְקֵבִין
דָּא עִם דָּא (כ"א אִינוּן דְתַקְלֵי בְּמַתְקֵלָא דְוִכְרִין וְנִוְקֵבִין, לְאַתְנָסְכָּא
דָּא עִם דָּא). וְאֲלִין אַקְרוּן מֵאֲזִינִים, עַל דָּא כְּתִיב,
(תְּהִלִּים סב) בְּמֵאֲזִינִים לְעֵלוֹת, וְלֹא אִינוּן דְכְּתִיב
כְּהוּ (וִיקְרָא יט) מֵאֲזִינֵי צְדָק, דְקֵאמְרוּן. כֹּל אִינוּן
דְשְׁקִילִין דָּא עִם דָּא, וְלֹא שְׁקִיל דָּא יִתִּיר מִן
דָּא, סְלָקִין וְאַתְחַבְּרוּן כְּחֻדָּא, וְאִינוּן חִבּוּרָא (דף
רנ"ה ע"ב) דְדָכֵר וְנִוְקֵבָא כְּחֻדָּא, וְעַל דָּא בְּמֵאֲזִינִים
לְעֵלוֹת. וְאַף עַל גַּב דְלִזְמַנִּין מְסַתִּיעָא מִלְתָּא,
וְשְׁקִיל דָּא יִתִּיר מִן דָּא, סְלָקִין וְמַתְחַבְּרוּן
כְּחֻדָּא, וְהָא אוּקִימָנָא.

אִינוּן תְּרִין סְמִכִין דְלִסְטֵר צְפוּן, פְּתַחִיא"ל,
עֲטָרִיא"ל. וּמִמְּנָן כֹּל חַד וְחַד, עַל
תְּרִיסָר אֲלָפִין מִמְּנָן אַחְרָנִין, וְאִינוּן יְתֻדוֹת
הַמְשַׁכָּן, וּבְאֲלִין אַחְרָנִין דְקֵאמְרוּן. אִינוּן מִמְּנָן
תְּרִין סְמִכִין אַחְרָנִין דְלִסְטֵר מְעָרְב, אִינוּן
פְּדִתִּיא"ל תּוֹמִיָּהָא"ל, וְאַתְמַנּוּן כֹּל חַד עַל
תְּרִיסָר אֲלָפֵי מִמְּנָן אַחְרָנִין, וְכֵלְהוּ יְתֻדוֹת
הַמְשַׁכָּן כְּדֵקֵאמְרוּן.

אֲלִין אִינוּן דְאוּשְׁדֵי דְמַעִין, עַל כֹּל אִינוּן
דְמַתְרִכֵי נְשִׁיהוּן קְמִיִּיתָא. בְּגִין דְאִינוּן
שְׁבַע בְּרַכָּאן דְאַתְמַסְרוּ לָהּ, אַתְעֵדוֹן, וְלֹא
אַתְקִיִּימוּ, בְּגִין דְאַתְתַּרְכָּא, וְלֹא אַתְדַּבְּקוּ
בְּעֵלָה וְאַתְתָּא כְּחֻדָּא. וְעַל דָּא כְּלֵהוּ אוּשְׁדֵי
דְמַעִין, דְאַחְזֵי תִירוּכִין, דְאִינוּן שְׁבַע בְּרַכָּאן
כְּמָה דְאַתְעֵדוֹן מֵאַתֵּר אַחְרָא. כְּדִין בְּהֵיָא
שְׁעֵתָא קָלָא נִפְק וְאָמַר, (ישעיה ג) אִי זֶה סֵפֶר
כְּרִיתוֹת אִמְכֶם אֲשֶׁר שְׁלַחְתִּיהָ.

הַתּוֹמְכִים שֶׁהִתְמַנּוּ לְצַד דְרוֹם,
אֶחָד סְעֵדִיא"ל וְאֶחָד סְטָרִיא"ל
(סְעֵרִיָּהָא"ל), כֹּל אֶחָד וְאֶחָד עַל שְׁנַיִם
עֶשֶׂר אֲלָפֵי מִמְּנִים אַחֲרִים. אֲלוֹ לֹא
מְעַבְרִים מִשְׁלֹטוֹנָם לְעוֹלָמִים.
אֲלוֹ כֹּלָם מִמְּנִים עַל קִיּוּם הָעוֹלָם.
אֲלוֹ מֵאוֹתָם שְׁעוּמָדִים בְּקִיּוּם,
שְׁאוֹתָם שְׁנַשְׂאוּ שְׁשׁוּקְלִים
בְּמִשְׁקֵל זְכָרִים וְנִקְבוֹת זֶה עִם זֶה
(אֲלוֹ הֵם שְׁשׁוּקְלִים בְּמִשְׁקֵל זְכָרִים וְנִקְבוֹת
לְהַנְשֵׂא זֶה עִם זֶה), וְאֲלוֹ נִקְרְאִים
מֵאֲזִינִים. עַל זֶה כְּתוּב, (תְּהִלִּים סב)
בְּמֵאֲזִינִים לְעֵלוֹת, וְלֹא אוֹתָם
שְׁכָתוּב בְּהֵם, (וִיקְרָא יט) מֵאֲזִינֵי צְדָק,
שְׁאֵמְרוּנוּ. כֹּל אוֹתָם שְׁשׁוּקְלִים זֶה
עִם זֶה, וְלֹא שׁוּקֵל זֶה יוֹתֵר מִזֶּה,
עוֹלָם וּמַתְחַבְּרִים כְּאֶחָד, וְהֵם
חִבּוּרֵי שֵׁל זְכָר וְנִקְבָה כְּאֶחָד, וְעַל
זֶה - בְּמֵאֲזִינִים לְעֵלוֹת. וְאַף עַל גַּב
שְׁלַפְעָמִים מְסַתִּיעַ הַדְּבָר וְשׁוּקֵל
זֶה יוֹתֵר מִזֶּה, עוֹלָם וּמַתְחַבְּרִים
כְּאֶחָד, וְהִרִי בְּאַרְנוּ.

אוֹתָם שְׁנֵי עֲמוּדִים שְׁלֹצֵד צְפוּן -
פְּתַחִיא"ל, עֲטָרִיא"ל. וּמִמְּנִים כֹּל
אֶחָד וְאֶחָד עַל שְׁנַיִם עֶשֶׂר אֲלָפִים
מִמְּנִים אַחֲרִים, וְהֵם יְתֻדוֹת
הַמְשַׁכָּן, וּבְאֲלוֹ הָאֲחֻרוֹנִים
שְׁאֵמְרוּנוּ. אוֹתָם שְׁנֵי מִמְּנִים
תּוֹמְכִים אַחֲרִים שְׁלֹצֵד מְעָרְב הֵם
פְּדִתִּיא"ל וְתּוֹמִיָּהָא"ל, וְהִתְמַנּוּ
כֹּל אֶחָד עַל שְׁנַיִם עֶשֶׂר אֲלָפֵי
מִמְּנִים אַחֲרִים, וְכֹלָם יְתֻדוֹת
הַמְשַׁכָּן כְּפִי שְׁאֵמְרוּנוּ.

אֲלוֹ הֵם שְׁשׁוּפְכִים דְמַעוֹת עַל כֹּל
אוֹתָם שְׁמַגְרָשִׁים אֵת נְשׁוֹתֵיהֶם
הִרְאִשׁוֹנוֹת, מִשׁוּם שְׁאוֹתָן שְׁבַע
הַבְּרָכוֹת שְׁנִמְסְרוּ לָהּ, הוֹסְרוּ וְלֹא
הִתְקִימוּ, מִשׁוּם שֶׁהִתְגַּרְשָׁה, וְלֹא
נִדְבְּקוּ הַבַּעַל וְהָאִשָּׁה כְּאֶחָד, וְלִכְּנֵן
כֹּלָם שׁוּפְכִים דְמַעוֹת. שְׁהַגְרוּשִׁים
מֵרְאִים שְׁאוֹתָן שְׁבַע בְּרָכוֹת כְּאֲלוֹ
שֶׁהִעֲבָרוּ מִמְּקוֹם אַחֵר. אִזּוּ בְּאוֹתָהּ
סֵפֶר כְּרִיתוֹת אִמְכֶם אֲשֶׁר שְׁלַחְתִּיהָ.

שְׁעָה יוֹצֵא קוֹל וְאוֹמֵר: (ישעיה ג) אִי זֶה סֵפֶר כְּרִיתוֹת אִמְכֶם אֲשֶׁר שְׁלַחְתִּיהָ.

היבֵּלָה תַּנְיִינָא, דְּקָא אַמְרֵן דְּכָלִּיל לְהִיכְלָא
קַדְמָאָה, לְאַתְיִיחְדָּא בִּיהַ. וְכָל אֵינּוֹן
חִיּוּן, הָכִי נָמִי אֵית לִיה תְּמַנְיָא סְמְכִין
פְּקַדְמָאִי. וְכוּלְהוּ מְמַנְן, פֶּל חַד וְחַד, עַל
תְּרִיסַר אַלְפֵי מְמַנְן אַחְרַנִּין, פְּאַלִּין קַדְמָאִי
כַּדְקַאמְרֵן. תְּרִין סְמְכִין אֵינּוֹן לְסֹטַר מְזַרְחָ,
תְּרִין סְמְכִין לְסֹטַר דְּרוּם, וְתְרִין סְמְכִין לְסֹטַר
צְפוּן, וְתְרִין סְמְכִין לְסֹטַר מְעַרְבָ.

אַלִּין תְּרִין סְמְכִין דְּלְסֹטַר מְזַרְחָ, יְהֻדְנִיא"ל,
גְּזוּרִי"ה. תְּרִיסַר אַלְפֵי מְמַנְן דְּכָל חַד,
וְכָלְהוּ יְתֻדוּת. אֵינּוֹן תְּרִין סְמְכִין דְּלְסֹטַר
דְּרוּם, אַהֲרִיא"ל, בְּרַהֲיָא"ל. פֶּל חַד וְחַד,
אֵינּוֹן עַל תְּרִיסַר אַלְפִין פְּקַדְמָאִי.

אַלִּין מְמַנְן עַל מִשְׁבֵּר, וְנִטְלֵי אֵינּוֹן קְלֵי דְנָשִׁין,
וּמִנְחָן לֹון קָמִי הֵהוּא הִיכְלָא. וְכַד הֵהוּא
סְטְרָא אַחְרָא אָתִי לְקִטְרָגָא בְּהַאי שְׁעָתָא,
דְּאִיהוּ שְׁעָתָא דְסַכְנָה, קִימֵי אַלִּין, וְעַאֲלִין הֵינִי
קְלֵי לְמְמַנָּא דְעַל פִּתְחָא, וְלֹא יִכִּיל הֵהוּא
סְטְרָא אַחְרָא לְקִטְרָגָא. וְלִזְמַנִּין דְּקָדִים הֵהוּא
סְטְרָא אַחְרָא וְעַאֲל וְקִטְרִיגָ, וְיִכִּיל לְנִזְקָאָה.

אַלִּין תְּרִין סְמְכִין דְּלְסֹטַר צְפוּן, חֲלַחְלִיא"ל
(ס"א סלסליא"ל), קְרַסְפִּיָּהָא"ל, אֵינּוֹן מְמַנְן
פֶּל חַד עַל תְּרִיסַר אַלְפִין אַחְרַנִּין. דְּלְסֹטַר
מְעַרְבָ אֵינּוֹן, סוּגְדִי"ה (ס"א סוּגְדִי"א). גְּדַרְי"ה.
וְאַלִּין עַל תְּרִיסַר אַלְפֵי אַחְרַנִּין.

וְאַלִּין מְמַנְן עַל הֵהוּא דְמָא דְבְרִיתָ, פַּד אַתְגְּזֵר
הֵהוּא וְלָדָא לְתַמְנִיא יוּמִין וְאַלִּין נְטְלֵי
הֵהוּא דְמָא, וּמִנְחָן לִיה קָמִי הַאי הִיכְלָא. וְכַד
רוּגְזָא אַתְעַר בְּעַלְמָא, אַשְׁגַּח קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
עַל הֵהוּא דְמָא, וְלֹא אַתְיִיחֵיב לְהֵהוּא סְטְרָא
אַחְרָא רְשׁוּ לְאַעְלָא תַּמָּן.

הַחִיכֵל הַשְּׁנִי, שְׁאַמְרֵנוּ שְׁפוּלָל
אֶת הַחִיכֵל הָרִאשׁוֹן לְהַתְיַחַד בּוֹ.
וְכָל אוֹתָן הַחַיִּוֹת, כִּף גַּם יֵשׁ לוֹ
שְׁמוֹנֶה עֶמּוּדִים כְּמוֹ הָרִאשׁוֹנִים,
וְכֻלָּם מְמַנִּים כָּל אֶחָד וְאֶחָד עַל
שְׁנַיִם עֶשֶׂר אַלְפֵי מְמַנִּים אַחֲרֵיהֶם
כְּמוֹ אֵלּוּ הָרִאשׁוֹנִים שְׁאַמְרֵנוּ. שְׁנֵי
עֶמּוּדִים הֵם לְצַד מְזֻרְחָ, שְׁנֵי
עֶמּוּדִים לְצַד דְּרוּם, וְשְׁנֵי עֶמּוּדִים
לְצַד צְפוּן, וְשְׁנֵי עֶמּוּדִים לְצַד
מְעַרְבָ.

שְׁנֵי הָעֶמּוּדִים הַלְלוּ שֶׁל צַד מְזֻרְחָ
- יְהֻדְנִיא"ל, גְּזוּרִי"ה. שְׁנַיִם עֶשֶׂר
אַלְפֵי מְמַנִּים שֶׁל פֶּל אֶחָד, וְכֻלָּם
יְתֻדוּת. אוֹתָם שְׁנֵי עֶמּוּדִים שֶׁלְצַד
דְּרוּם - אַהֲרִיא"ל בְּרַהֲיָא"ל. פֶּל
אֶחָד וְאֶחָד עַל שְׁנַיִם עֶשֶׂר אַלְפִים
כְּרִאשׁוֹנִים.

אֵלּוּ מְמַנִּים עַל מִשְׁבֵּר, וְנִטְלֵים
אוֹתָם קוֹלוֹת הַנְּשִׁים, וּמִנְחִים
אוֹתָם לְפָנָי אוֹתוֹ הַחִיכֵל,
וּכְשֶׁאוֹתוֹ הִצַּד הָאֲחֵר בָּא לְקִטְרָג
בְּשַׁעַת הַזֶּה, שֶׁהִיא שַׁעַת סַכְנָה,
עוֹמְדִים אֵלֶּה וּמְכַנְּסִים אֶת
הַקוֹלוֹת הַלְלוּ לְמַמְנֵה שֶׁל הַפֶּתַח,
וְלֹא יְכוּל אוֹתוֹ הִצַּד הָאֲחֵר
לְקִטְרָג. וְלַפְעָמִים שְׁמַקְדִּים אוֹתוֹ
הִצַּד הָאֲחֵר, וְנִכְנַס וּמְקִטְרָג, וְיִכּוּל
לְהִזְיֵק.

שְׁנֵי הָעֶמּוּדִים הַלְלוּ שֶׁלְצַד צְפוּן
- חֲלַחְלִיא"ל, (סלסליא"ל)
קְרַסְפִּיָּהָא"ל. הֵם מְמַנִּים כָּל אֶחָד
עַל שְׁנַיִם עֶשֶׂר אַלְפִים אַחֲרֵיהֶם.
שֶׁלְצַד מְעַרְבָ הֵם סוּגְדִי"ה, (סוּגְדִי"א)
גְּדַרְי"ה. וְאֵלּוּ עַל שְׁנַיִם עֶשֶׂר
אַלְפִים אַחֲרֵיהֶם.

וְאַלִּין מְמַנִּים עַל אוֹתוֹ דָם בְּרִיתָ,
כְּשֶׁנִּשְׁמַל אוֹתוֹ וְלָד לְשִׁמְנֵה יָמִים,
וְאֵלּוּ נִטְלֵים אוֹתוֹ הַדָּם וּמִנְחִים
אוֹתוֹ לְפָנָי הַחִיכֵל הַזֶּה.
וּכְשֶׁמִּתְעוֹרֵר רִגְזוֹ בְּעוֹלָם, מִשְׁגִּיחַ
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל אוֹתוֹ הַדָּם,
וְלֹא נִתְּנָת רְשׁוּת לְאוֹתוֹ צַד הָאֲחֵר לְהַכְּנִס לְשָׁם.

תָּא חֲזִי, בְּזִמְנָא דַּאֲתַגְזֵר הֵהוּא בַר נָשׁ לְתַמְנִינְא יומין, וְשִׂרְאֵת עָלֶיהָ שַׁבַּת, מַלְכוּת קַדִּישָׁא, הֵהִיא עָרְלָה דְגִזְרִין וְשִׂדְאן לִיה לְבַר, כְּדִין קִיּוּמָא הֵהוּא סְטָרָא אַחְרָא, וְחֲמָא דֵהֲאִי אִיהוּ חוּלְקִיָּה מְקַרְבְּנָא דָא, כְּדִין אַתְבַּר, וְלֹא יְכִיל לְשַׁלְטָאָה וּלְקַטְרָגָא עֲלוּי, וְסָלִיק וְאֲתַעְבַּד סְנִיגוּרִינְא עַל יִשְׂרָאֵל, קָמִי קֳדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

הִיבְרָא תְּלִיתָאָה. הִיכְלָא דָא דְקִיּוּמָא לְאַכְלָלָא, וְלִיַּחְדָּא בֵּיה הֵהוּא

הִיכְלָא תַנְיִינְא, וְהֵהוּא רוּחָא, וְכָל אֵינּוֹן חִיוּוֹן דְּבִיָּה, כְּלָהוּ כְּלִילָן וְאֲתַיַּיְחַדּוּן דָּא בְּדָא. וְאֵינּוֹן חַד רוּחָא דְכְּלִיל דָּא בְּדָא, הַכִּי נָמִי אִית לִיה תַּמְנִינְא סְמְכִין, לְאַרְבַּע סְטָרִין דְּעֵלְמָא, וְכִלְהוּ אַקְרוּן יְתַדּוּת הַמְשַׁכְּן. תְּרִין סְמְכִין דְּלִסְטֵר דְרוּם, אֵינּוֹן שְׁכֵנִיָּא"ל, עֲזוּזִי"ה. (ס"א וְאֵינּוֹן מְמַנּוּ עַל תְּרִיסַר אַלְפֵי מְמַנּוּ אַחְרֵינּוּ כֹל חַד כְּאֵינּוֹן אַחְרֵינּוּ) תְּרִין סְמְכִין דְּלִסְטֵר מְזַרְחָא, יְהוּדִי"ה עֲזַרְיָא"ל. וְאַלִּין קִיּוּמִי כֹל חַד וְחַד, עַל תְּרִיסַר אַלְפֵי מְמַנּוּ אַחְרֵינּוּ, וְכִלְהוּ אַקְרוּן יְתַדּוּת הַמְשַׁכְּן.

וְאַלִּין אַתְמַנּוּן עַל הֵהוּא הֶבֶל דְּתִינּוּקוֹת דְּלַעֲאן בְּאוּרִייתָא, לְקִיּוּמָא עֵלְמָא. וְאַלִּין נְטִלֵי הֵהוּא הֶבֶל, וְסָלְקֵי לִיה לְעֵילָא. וְכָל הֶבֶל וְהֶבֶל דְּאֵינּוֹן תִּינּוּקוֹת דְּלַעֲאן בְּאוּרִייתָא לְקִיּוּמָא עֵלְמָא, אַתְעֵבִיד מְנִיָּה רוּחָא חָדָא, וְסָלְקָא הֵהוּא רוּחָא לְעֵילָא, וְאַתְעֵטֵר בְּעֵטְרָא קַדִּישָׁא, וְאַתְמַנְא נְטוּרָא דְּעֵלְמָא, וְכֵן כְּלָהוּ.

תְּרִין סְמְכִין דְּאֵינּוֹן לִסְטֵר צְפוֹן, עֲזַפְיָא"ל (ס"א קַטְצִירֵהָא"ל), קַטְצִירֵהָא"ל. וְאֵינּוֹן מְמַנּוּ (ד) וְכֵן עַל תְּרִיסַר אַלְפֵי מְמַנּוּ אַחְרֵינּוּ כֹל חַד וְחַד כְּדִקְאֵמְרָן. תְּרִין סְמְכִין דְּלִסְטֵר מְעָרְב, אֵינּוֹן עֲסַסְנִי"ה, אֲדִירִירִי"ה (נ"א אֲדִירִירִי"ה). וְאַלִּין

בְּאִוְרָאָה, בְּזִמְן שְׁנַמּוּל אוֹתוּ אָדָם לְשִׁמְנָה יָמִים וְשִׁרְתָּה עָלָיו שַׁבַּת, הַמְלָכוּת הַקְּדוּשָׁה, אוֹתָהּ הַעֲרְלָה שְׁגוּזָרִים וְזוּרְקִים אוֹתָהּ הַחוּצָה, אִז עוֹמֵד אוֹתוּ צַד הָאֲחֵר וְרוּאָה שְׁזָהוּ חִלְקוּ מִהַקְּרָבֵן הַזֶּה, וְאִז נִשְׁבַּר וְלֹא יָכוֹל לְשַׁלֵּט וּלְקַטְרָג עָלָיו, וְעוֹלָה וְנַעֲשֶׂה סְגוּר עַל יִשְׂרָאֵל לְפָנֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.

הַחִיבְרָא הַשְּׁלִישִׁי. הִיכְלָא בּוּ אוֹתוּ הִיכְלָ שְׁנֵי, וְאוֹתָהּ רוּחַ, וְכָל אוֹתָן חִיוּת שְׁפָה, כְּלָם כְּלוּלִים וּמְתִיחָדִים זֶה עִם זֶה, וְהֵם רוּחַ אַחַת שְׁפָלוּהָ זוּ בְּזוּ, כִּף גַּם יֵשׁ לוֹ שְׁמָנָה עֶמּוּדִים לְאַרְבַּעַת צְדָדֵי הָעוֹלָם, וְכָלם נִקְרָאִים יְתַדּוּת הַמְשַׁכְּן. שְׁנֵי הָעֶמּוּדִים שְׁלַצְד דְרוּם הֵם שְׁכֵנִיָּא"ל, עֲזוּזִי"ה. (וְהֵם מְמַנִּים עַל שְׁנַיִם עֶשֶׂר אֲלֵף מְמַנִּים אַחְרֵימִ, כֹּל אֶחָד בְּאוֹתָם הָאֲחֵרִים) שְׁנֵי הָעֶמּוּדִים שְׁלַצְד מְזַרְחָא - יְהוּדִי"ה, עֲזַרְיָא"ל. וְאַלּוּ עוֹמְדִים כֹּל אֶחָד וְאֶחָד עַל שְׁנַיִם עֶשֶׂר אַלְפֵי מְמַנִּים אַחְרֵימִ, וְכָלם נִקְרָאִים יְתַדּוּת הַמְשַׁכְּן.

וְאַלּוּ הַתַּמְנּוּ עַל אוֹתוּ הֶבֶל הַתִּינּוּקוֹת שְׁלוּמִידִים תּוֹרָה לְקִיָּם אֵת הָעוֹלָם, וְאַלּוּ נוֹטִלִים אוֹתוּ הֶבֶל וּמַעֲלִים אוֹתוּ לְמַעְלָה. וְכָל הֶבֶל וְהֶבֶל שֶׁל אוֹתָם תִּינּוּקוֹת שְׁלוּמִידִים בְּתוֹרָה לְקִיָּם אֵת הָעוֹלָם, וְנַעֲשֶׂה מְמַנּוּ רוּחַ אַחַת, וְעוֹלָה אוֹתָהּ רוּחַ לְמַעְלָה וּמְתַעֲטֶרֶת בְּעֵטְרָה קְדוּשָׁה, וּמְתַמְנָה שׁוֹמֵר הָעוֹלָם, וְכֵן כְּלָם. שְׁנֵי הָעֶמּוּדִים שְׁהֵם לְצַד צְפוֹן -

עֲזַפְיָא"ל, (קַטְצִירֵהָא"ל) קַטְצִירֵהָא"ל. וְהֵם מְמַנִּים עַל שְׁנַיִם עֶשֶׂר אַלְפֵי מְמַנִּים אַחְרֵימִ, כֹּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי שְׁאֲמַרְנוּ. שְׁנֵי הָעֶמּוּדִים שְׁלַצְד מְעָרְב הֵם עֲסַסְנִי"ה, אֲדִירִירִי"ה (אֲדִירִירִי"ה). וְאַלּוּ מְמַנִּים עַל שְׁנַיִם עֶשֶׂר

מִמָּנָן עַל תְּרִיסָר אֲלָפִין מִמָּנָן אַחֲרָנִין, כָּל חַד
וְחַד כַּדְקָא מִמָּנָן.

אֲלִין אַתְמָנוּן לְאַכְרִזָא בְּכָל רְקִיעִין, לְכָל אִינוּן
דְּמַעְבְּרִין בְּנִייהוּ מְאֹרֵייתָא, וְסִלְקִין לֹון
דְּלָא יִלְעוּן בָּהּ, כְּדִין נִפְקִי כָּל הַנִּי מִמָּנָן
וּמְכַרְזִי וְאַמְרִי, וְוִי לְפִלְגְנִיא דְּאַעְבָּר בְּרִיהַ
מְאֹרֵייתָא, וְוִי לִיהַ דְּקָא אַתְאַבִּיד מְעֻלְמָא דִּין,
וּמְעֻלְמָא דְּאַתִּי.

הִיבְרָא רְבִיעָאָה. הִיבְרָא דָּא הִיבְרָא דְּקִימָא
בְּנִהִירוּ וְיִתִיר. הִיבְרָא דָּא, סְחָרִין לִיהַ
תְּלַתִין וְתַרְיַן יְתִדוֹת עֲלָאִין, וְחֲמֵשׁ מְאָה אֲלָף
אַחֲרָנִין דְּמִמָּנָן תַּחוֹת אֲלִין. וְאַרְבַּע אַחֲרָנִין,
עֲלָאִין עַל פְּלָהוּ, וְכִלְהוּ יְתִדוֹת דְּהִיבְרָא דָּא.
אֲלִין אַרְבַּע אִינוּן: חֲסִדְיָהָא"ל. קְסִירָיָה"ה (נ"א
קְסִירָיָה"ה). קְדוּמָיָה"ה. דְּהִרִיא"ל. אֲלִין אַרְבַּע מִמָּנָן
עַל פְּלָהוּ, וְכִלְהוּ אַחֲרָנִין, כִּלְהוּ מִמָּנָן
תַּחוֹתֵיהוּ.

וְעַל יְדָא דְּאֲלִין, אַתְיַדַּע דִּינָא לְמַעְבַּד בְּעֻלְמָא,
וְעַל אֲלִין כְּתִיב (דְּנִיאל ד) וּמְאַמֵּר קְדִישִׁין
שְׂאֵלְתָא. לְהַנִּי אַרְבַּע, אַתְיַין כָּל אִינוּן חֲיִילִין,
דִּי מִמָּנָן עַל דִּינָא, לְשְׂאֵלָא הִיף אַתְגְּזַר דִּינָא
בְּעֻלְמָא. כָּל אִינוּן דִּינִין דְּלָא אַתְיַיְהִיבוּ
בְּפַתְקִין, לְקִיּוּמָא דְּעֻלְמָא, וְעַל דָּא כִלְהוּ
אַתְיַין לְשְׂאֵלָא. וּבְגִין כִּף כִּלְהוּ מִמָּנָן עַל דָּא.
אִינוּן תְּלַתִין וְתַרְיַן אַחֲרָנִין, אִינוּן מִמָּנָן עַל כָּל
אִינוּן דְּלַעָאן בְּאֹרֵייתָא תְּדִיר, וְלָא פְּסֻקִי
בִּימָמָא וּבְלִילִיא, וְאֲלִין אַחֲרָנִין כִּלְהוּ
דְּתַחוֹתֵיהוּ, אִינוּן מִמָּנָן עַל כָּל אִינוּן דְּקַבְעִין
זְמַנִּין יְדִיעָאן לְאֹרֵייתָא. וְעַל דָּא אִינוּן מִמָּנָן
כִּלְהוּ, וְלַאֲעַנְשָׂא כִלְהוּ, לְכָל אִינוּן דִּיכְלִי
לְאַשְׁתְּדֵלָא בְּאֹרֵייתָא, וְלָא מְשַׁתְּדֵלִי.

הִיבְרָא חֲמִישָׁאָה. הִיבְרָא דָּא, קִיּוּמִין בִּיהַ
תְּלַת מְאָה וְשִׁתִּין וְחֲמֵשׁ מִמָּנָן,

אֲלָפִים מִמָּנִים אַחֲרִים, כָּל אַחַד
וְאַחַד כְּפִי שְׂאֻמָּנוּ.

אֲלִין הַתְּמַנּוּ לְהַכְרִיז בְּכָל הַרְקִיעִים
לְכָל אוֹתָם שְׂמַעְבִּירִים אֶת בְּנֵיהֶם
מִהַתּוֹרָה וּמַעְבִּירִים אוֹתָם שְׂלֵא
יִלְמְדוּ אוֹתָהּ. אִזּוּ יוֹצְאִים כָּל
הַמְּמַנִּים הַלְלוּ, וּמְכַרְזִים
וְאוֹמְרִים: אוֹי לְפִלּוּנֵי שְׂהַעְבִּיר
אֶת בְּנֵי מִהַתּוֹרָה! אוֹי לוֹ שְׂאֻבֵד
מִהַעוֹלָם הַזֶּה וּמִהַעוֹלָם הַבָּא!
הַחִיבֵר הַרְבִּיעִי. הַהִיכַל הַזֶּה הוּא
הִיכַל שְׁעוּמֵד בְּאוֹר יוֹתֵר. הַהִיכַל
הַזֶּה סוֹכְבִים אוֹתוֹ שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם
יְתִדוֹת עֲלִיוֹנוֹת, וְחֲמֵשׁ מְאוֹת
אֲלָף אַחֲרוֹת שְׂמַמְנוֹת תַּחַת אֵלֶיהָ,
וְאַרְבַּע אַחֲרוֹת עֲלִיוֹנוֹת עַל כִּלְנָן,
וְכִלְנָן הֵן יְתִדוֹת שֶׁל הַהִיכַל הַזֶּה.
אֲלוֹ הָאַרְבַּעָה הֵם: חֲסִדְיָהָא"ל,
קְסִירָיָה"ה (קְסִירָיָה), קְדוּמָיָה"ה,
דְּהִרִיא"ל. אֲלוֹ הָאַרְבַּעָה מְמַנִּים
עַל כָּל־כָּל־וְכָל הָאַחֲרִים, כָּל־כָּל־
מְמַנִּים תַּחְתֵּיהֶם.

וְעַל יְדֵי אֵלֶיהָ נוֹדַע הַדִּין לַעֲשׂוֹת
בְּעוֹלָם, וְעַל אֲלוֹ כְּתוּב, (דְּנִיאל ד)
וּמְאַמֵּר קְדוּשִׁים שְׂאֵלָה. לְאַרְבַּעָה
הַלְלוּ בְּאִים כָּל אוֹתָם הַחִלּוֹת
שְׂמַמְנִים עַל הַדִּין לְשֵׂאֵל אִיף נִגְזַר
הַדִּין בְּעוֹלָם. כָּל אוֹתָם הַדִּינִים
שְׂלֵא נִתְּנוּ בְּפַתְקִים לְקִיּוּם
הַעוֹלָם, וְעַל כֵּן כָּל־כָּל־בְּאִים לְשֵׂאֵל,
וּמִשׁוּם כִּף כָּל־כָּל־מְמַנִּים עַל זֶה.
אוֹתָם שְׁלֹשִׁים וּשְׁנַיִם הָאַחֲרִים הֵם
מְמַנִּים עַל כָּל אוֹתָם שְׁעוּסְקִים
בְּתוֹרָה תְּמִיד, וְלֹא פּוֹסְקִים בַּיּוֹם
וּבְלַיְלָה. וְאֲלוֹ הָאַחֲרִים כָּל־כָּל־
שְׂפַתְחִתֵיהֶם, הֵם מְמַנִּים עַל כָּל
אוֹתָם שְׂקוּבְעִים זְמַנִּים יְדוּעִים
לְתוֹרָה. וְעַל זֶה הֵם כָּל־כָּל־מְמַנִּים,
וְלַהֲעַנִּישׁ אֶת כָּל־כָּל־אֶת כָּל אוֹתָם
שְׂיִכְלוּ לְהַשְׁתַּדֵּל בְּתוֹרָה וְלֹא
מְשַׁתְּדֵלִים.

הַחִיבֵר הַחֲמִישִׁי. בַּהִיכַל הַזֶּה
עוֹמְדִים שְׁלֹשׁ מְאוֹת וּשְׁשִׁים
וְחֲמִשָּׁה מְמַנִּים, כְּחֻשְׁבוֹן יְמוֹת

השנה. ומעליהם ארבעה עמודים
עליונים על כלם. ואלה הם:
קרטיהא"ל, סרטיהא"ל,
עסירי"ה, קדמיא"ל. ואלו
נקראים יתדות של ההיכל הזה.
אלו התמנו לברח את העולם
(אל), כשנשמה נוספת מערב שבת
לערב שבת. והיא יוצאת. כשהיא
יוצאת, יוצאים אלה עמה,
ומעבירים מישראל כל עצבות
וכל יגיעה וכל מרירות הנפש וכל
הרגז של העולם, ואלה הם
משמחי העולם.

כר אותם שלמטה מהארבעה
הללו, כלם התמנו להעביר דין
מאותם בעלי הדין ומאותם
שטורדים אותם בגיהנם שייעלו
מהם את הדין. ועל כן כל היתדות
הללו, כלן עומדות בשמחה
ויוצאות משמחה, וכל ההיכלות
עומדים להתעטר למעלה, כמו
שנתבאר.

ההיכל הששי. ההיכל הזה היכל
שעומד על כל ההיכלות
הפתתונים. בזה מאה אחרים
שעומדים בחוץ, שנקראים
יתדות פאותם האחרים. והם
מאה לצד ימין, ומאה אחרים לצד
שמאל.

שני ממנים עליונים לצד ימין,
ושני ממנים אחרים עליונים לצד
שמאל. אלו של הימין הם
מלפיא"ל, שמעיהא"ל. ואלו של
השמאל נקראים מסרסני"ה,
צפצפי"ה. אלה הם יתדות
עליונות, מימין ומשמאל.

ואלה הם שעומדים ומזמנים
בעולם. באותו זמן שמגיע זמנו
של צדיק להסתלק מהעולם
ונתנה רשות לצד האחר, אלו
הארבעה עומדים להזדמן לשם
כדי שתצא נשמתו בנשיקה, ולא
תצטער בשליטתו של הצד
האחר. אשריהם הצדיקים בעולם

פחושבן ימי שתא. ועילא מנייהו ארבע
סמכין עלאין על פלהו. ואלין אינון:
קרטיהא"ל. סרטיהא"ל. עסירי"ה.
קדמיא"ל. ואלין אקרין יתדות דהיכלא דא.
אלין אתמנון לברחא עלמא (אלין). פד נשמתא
אתוספת מערב שבת לערב שבת. ואיהי
נפקת, פד איהי נפקת, נפקין אלין עמה,
ומעברי מישראל כל עצבו, וכל יגיעא, וכל
מרירו דנפשא, וכל רוגזא דעלמא, ואלין
אינון בדיחי עלמא.

כר אינון דלתתא מאלין ארבעה, פלהו
אתמנון לאעפרא דינא, מאינון מארי
דדינא, ומאינון דטרדי לון בגיהנם, דיסלקון
דינא מנייהו. ועל דא, כל אלין יתדות פלהו
קיימי בחדוה, ומחדוה נפקי, וכלהו היכלין
קיימי לאתעטרא לעילא. כמה דאתמר.

היכלא שתיתאה. היכלא דא, היכלא דקיימא
על כל היכלין תתאין. בהאי מאה
אחרנין דקיימאן לבר, דאקרין יתדות פאינון
אחרנין. ואינון מאה לסטר ימינא, ומאה
אחרנין לסטר שמאלא.

תרין ממנון עלאין לסטר ימינא, ותרין ממנון
אחרנין עלאין לסטר שמאלא. אלין
דימינא אינון: מלפיא"ל. שמעיהא"ל. ואלין
דשמאלא, אקרין מסרסני"ה. צפצפי"ה.
אלין אינון יתדות עלאין, מימינא ומשמאלא.
ואלין אינון קיימי וזמינין בעלמא. בההוא
זמנא, דצדיקא מטא זמניה לאסתלקא
מעלמא, ואתייהב רשו לסטרא אחרא. אלין
ארבע קיימי לאתעתדא תמן, בגין דתפוק
נשמתייה בנשיקה, ולא תצטער בשולטנו
דסטרא אחרא. זכאין אינון צדיקייא בעלמא
דין, ובעלמא דאתי. דמאריהון אקדים עלייהו

שולטניהון, למהוי נטירן בעלמא דין,
ובעלמא דאתי.

מהיבכרא דא, שראן פל רזין, וכל דרגין עלאין
ותתאין, לאתחברא. בגין דישתכח
פלא עילא ותתא בשלימו, למהוי כלא חד,
וחבורא חד, לאתניחדא שמא קדישא כדקא
יאות, ולאשתלמא, לאנהרא נגידו עלאה
בתתאה, (נ"א לנגרא נהירי עלאה לתתא) ונהירו דבוצינין
פחד, (נ"א ונחרי בוצינין כולהו כחדא) דלא תעדרי דא מן
דא. וכדין נגיד ואתמשך מאן דאתמשך, דלא
אתידע ולא אתגלייא, בגין דיתקרב (נ"א דיתקדש)
(דף רנ"ו ע"ב) ויתניחד דא עם דא, למהוי כלא
ביחודא שלים פדקא יאות.

זכאה חולקיה, מאן דידע פרזין דמאריה,
לאשתמודעא ליה פדקא יאות. דהא
אינון אכלין חולקיהון בעלמא דין, ובעלמא
דאתי. על דא כתיב (ישעיה סה) הנה עבדי יאכלו.
זכאין אינון צדיקיא דמשתדלי באורייתא
יממא ולילי. בגין דאינון ידעי אורחוי
דקודשא ברין הוא, וידעי ליחדא יחודא
קדישא כדקא יאות, דכל דידע ליחדא שמא
קדישא בשלימו כדקא חזי, זכאה איהו
בעלמא דין, ובעלמא דאתי.

קשורא דכל הגי היכלין, הקא מתקשרן. (יעקב
קשירו דכל מהימנותא רוח דקוימא לקבלא רוח דאיהו לתתא
והאי רוחא דאיהו לעילא קוימא לקבלא רוח עלאה דכל רוחין קוימין ביה דא
איהו יעקב דאיהו רוח אמציעתא דכל רוחין ואיהו נטיל האי היכלא שתינתאה
באינון נשיקין לאתדבקא רוחא ברוחא כמה דאת אמר (שיר השירים א) ישקני
מנשיקות פיהו, וכל נשיקה איהו (ס"א הקא קשירו דכל מהימנותא יעקב
דאיהו רוח אמציעתא דכל רוחין איהו נטיל האי היכלא שתינתאה באינון
נשיקין) לאתדבקא רוחא ברוחא, תתאה בעלמא.
ובאלין נשיקין אסתלק רוחא דלתתא
לאתדבקא ברוחא דלעילא. וכד מתדבקן

הזה ובעולם הבא, שרבונו
מקדים עליהם את שליטתם,
להיות שמורים בעולם הזה
ובעולם הבא.

מהיבכר הזה מתחילים כל
הסודות וכל הדרגות העליונות
והתחתונות להתחבר, כדי
שימצא הכל, מעלה ומטה
בשלמות, להיות הכל אחד וחבור
אחד, ליחד את השם הקדוש
כראוי, ולהשתלם שיאיר השפע
העליון בתחתון (להשפיע אורות עליון
בתחתון) ואור המאורות כאחד,
(ומאירים המאורות כלם כאחד) שלא יזונו
זה מזה, ואז שופע ונמשך מה
שנמשך, שלא נודע ולא התגלה,
כדי שיתקרב (שיתקדש) ויתניחד זה
עם זה להיות הכל ביחוד שלם
כראוי.

אשרי חלקו של מי שידע
בסודות רבונו להפירו כראוי,
שגרי הם אוכלים חלקם בעולם
הזה ובעולם הבא. ועל זה כתוב,
(ישעיה סה) הנה עבדי יאכלו. אשרי
הצדיקים שמשתדלים בתורה
זמים ולילות, משום שהם
יודעים את דרכי הקדוש ברוך
הוא ויודעים ליחד היחוד
הקדוש כראוי. שכל מי שידע
ליחד את השם הקדוש בשלמות
כראוי, אשריו בעולם הזה
ובעולם הבא.

הקשר של כל ההיכלות הללו
כאן נקשרים, (יעקב קשר של כל האמונה,
רוח שעומדת כנגד רוח שהיא למטה, וזו הרוח
שהיא למעלה עומדת כנגד רוח עליונה שכל
הרוחות עומדות בה. וזו יעקב שהוא רוח
אמצעית של כל הרוחות, והוא לוקח ההיכל
הששי באותן נשיקות של דבקות רוח ברוח, כמו
שנאמר (שיר השירים א) ישקני מנשיקות פיהו.
וכל נשיקה היא) כאן הקשר של כל האמונה.
יעקב הוא רוח אמצעית של כל הרוחות, הוא
נוטל את ההיכל הששי הזה באותן הנשיקות)
להדבק רוח ברוח, התחתון

בְּעֵלְיוֹן. וּבְנִשְׁיָקוֹת הִלְלוּ מִתְעַלָּה
הַרוּחַ שְׁלֹמֶטָה לְהַדְבֵּק בְּרוּחַ
שְׁלֹמֶעֱלָה. וּכְשֶׁנִּדְבְּקוֹת רוּחַ
בְּרוּחַ, אִזְ הַרוּחַ הָעֵלְיוֹנָה
הַנִּסְתַּרְת שׁוֹרָה עַל הַרוּחַ הַזוֹ שֶׁל
הָאֲמֻצָּע. וְטָרַם שְׁמַתְעוֹרְרַת
לְהַדְבֵּק רוּחַ בְּרוּחַ, הַרוּחַ
הָעֵלְיוֹנָה אֵינָה שׁוֹרָה עַל (מ) הַרוּחַ
שֶׁל הָאֲמֻצָּע.

וְסוּד זֶה, כְּשֶׁנִּשְׁאָחֲזוֹת רוּחַ בְּרוּחַ,
אִז שׁוֹרוֹת הַנִּשְׁיָקוֹת לְהַתְחַבֵּר,
וּמִתְעוֹרְרִים שְׁאֵר הָאֵיבָרִים
בַּתְּשׁוּקָה, וְרוּחַ זוֹ מִתְדַבֵּקֶת בְּזוֹ.
וְאִז הָאֵיבָרִים כֻּלָּם מִתְעוֹרְרִים
אֵלֶּה בְּאֵלֶּה, לְהַקְשֵׁר אֵיבָר
בְּאֵיבָר.

וְאִם תֹּאמַר, מִי מְעוֹרֵר? הָאֵיבָרִים
הַתְּחַתּוֹנִים אוֹ הָאֵיבָרִים
הָעֵלְיוֹנִים? הָאֵיבָרִים הַתְּחַתּוֹנִים
מִתְעוֹרְרִים תָּמִיד לְעֵלְיוֹנִים. מִי
שֶׁהוּא בְּחֻשְׁכָּה, תֹּאב תָּמִיד לְהִיּוֹת
בְּאוֹר. שְׁלֵהֲבַת שְׁחָרָה שְׁלֹמֶטָה
מִתְעוֹרְרַת תָּמִיד לְשִׁלְהֲבַת לְבָנָה
שְׁלֹמֶעֱלָה כְּדִי לְהַדְבֵּק בָּהּ וּלְשׁוֹרוֹת
תְּחַתֵּיהָ, וְסוּד זֶה - (תהלים פא)
אֱלֹהִים אֵל דְּמִי לָךְ אֵל תְּחַרֵּשׁ וְאֵל
תִּשְׁקֹט אֵל.

כְּשֶׁנִּשְׁטַר יַעֲקֹב אֶת הַהִיכָל הַשְּׂשִׁי
הַזֶּה, אִז נִקְרָא בְּשֵׁם קְדוֹשׁ עֵלְיוֹן
שְׁלָם - וְה'. וְאִם תֹּאמַר, שְׁלָמוֹת
הַכֹּל? לֹא כֵן, אֵלֶּה כְּשֶׁנִּשְׁלָמוֹ כֹּל
הַהִיכָלוֹת אֵלֶּה בְּאֵלֶּה, אִז הַכֹּל
נִקְרָא בְּשֵׁם שְׁלָם, יְהוָה אֱלֹהִים.
וְזֶהוּ שֵׁם שְׁלָם מִהַכֹּל. וְטָרַם
שֶׁהַתְּחַבְּרוֹת זֶה עִם זֶה, הַהִיכָלוֹת
בְּהִיכָלוֹת, לֹא נִקְרָא בְּשֵׁם הַשְּׁלָם
הַזֶּה. וּכְשֶׁמִּתְחַבְּרִים כֶּאֱחָד אֵלֶּה
בְּאֵלֶּה, אִז מִשְׁתַּלֵּם הַכֹּל מִמְעַלָּה
וּמִטָּה, וְאוֹר שְׁלֹמֶעֱלָה לְמַעְלָה
יֵוֹרֵד וְשׁוֹרָה עַל הַכֹּל, וְנִקְשֵׁר הַכֹּל
כֶּאֱחָד (לְהִיּוֹת הַכֹּל כֶּאֱחָד) לְהִיּוֹת הַכֹּל
אֶחָד.

וְסוּד הַדְּבָר - יַעֲקֹב נִטַּל אַרְבַּע נָשִׁים, וְכִלְל אוֹתָן בְּתוֹכוֹ. וְאֵף עַל גֵּב שֶׁבְּאַרְנוֹ אֶת הַדְּבָר הַזֶּה בְּסוּד
אֲחֵר, שֶׁהוּא עוֹמֵד בֵּין שְׁנֵי עוֹלָמוֹת. וְסוּד הַכֹּל - כְּשֶׁיַּעֲקֹב נִטַּל אֶת הַהִיכָל הַזֶּה, שֶׁהוּא שְׂשִׁי, נִטַּל

רוּחָא בְּרוּחָא, כְּדִין רוּחָא עֲלָאָה סְתִימָאָה
שְׁאָרֵי עַל הָאֵי רוּחָא דְאֲמֻצְעִיתָא. וְעַד לֹא
אֲתַעֵר לְאֲתַדְבֵּקָא רוּחָא בְּרוּחָא, רוּחָא עֲלָאָה.
לֹא שְׂרִיא עַל (הא) רוּחָא דְאֲמֻצְעִיתָא.

וְרִזָּא דָא, כְּדִי אֲתַאֲחִיד רוּחָא בְּרוּחָא, כְּדִין
שְׂרָאן נִשְׁיָקִין לְאֲתַחְבְּרָא וּמִתְעַרִין שְׂאֵר
שְׂיִיפִין בְּתִיאֻבְתָא, וְרוּחָא דָא מִתְדַבֵּקָא בְּדָא.
וּכְדִין, שְׂיִיפִין כְּלָהוּ מִתְעַרִי אֵלִין בְּאֵלִין,
לְאֲתַקְשְׂרָא שְׂיִיפָא בְּשְׂיִיפִיהָ.

וְאִי תִימָא, מָאן אֲתַעֵר שְׂיִיפִי תַתָּאי, אוֹ שְׂיִיפִי
עֲלָאי. שְׂיִיפִי תַתָּאי מִתְעַרִי תְדִיר לְגַבִּי
עֲלָאי, מָאן דְאִיהוּ בְּחֻשְׁכָּא, תֹּאִיב תְדִיר
לְמַהוּי בְּנֵהוּרָא. שְׁלֵהוּבָא אוּכְמָא דְלִתְתָא,
אֲתַעֵר תְדִיר לְגַבִּי שְׁלֵהוּבָא חוּרָא דְלַעֲיִלָא,
כְּגִין לְאֲתַדְבֵּקָא בִּיהָ, וּלְמִשְׂרֵי תַחוּתִיהָ, וְרִזָּא
דָא, (תהלים פג א) אֱלֹהִים אֵל דְּמִי לָךְ אֵל תְּחַרֵּשׁ
וְאֵל תִּשְׁקוּט אֵל.

כְּדִי נִטַּל יַעֲקֹב הָאֵי הִיכָלָא שְׁתִּיתָאָה, כְּדִין
אֶקְרִי בְּשֵׁמָא קְדִישָׁא עֲלָאָה שְׁלִימָא, וְיִי.
וְאִי תִימָא שְׁלִימָא דְכֻלָּא. לָאו הָכִי, אֵלֶּה כְּדִין
אֲשִׁתְּלִימוֹ כְּלָהוּ הִיכְלִין אֵלִין בְּאֵלִין, כְּדִין
אֶקְרִי כֻלָּא בְּשֵׁמָא שְׁלָם, יְהוָה אֱלֹהִים. וְדָא
הוּא שְׁמָא שְׁלָם מְכֻלָּא. וְעַד לֹא אֲתַחְבְּרוֹ דָא
עִם דָא, הִיכְלִין בְּהִיכְלִין, לֹא אֶקְרִי בְּשֵׁמָא
שְׁלִימָא דָא. וְכְדִי מִתְחַבְּרִין כְּחָדָא אֵלִין בְּאֵלִין,
כְּדִין אֲשִׁתְּלִים כֻּלָּא מְעִילָא וְתַתָּא. וּנְהִירוֹ
דְעִילָא לְעִילָא, נַחְתָּא וְשְׂרִיא עַל כֻּלָּא,
וְאֲתַקְשֵׁר כֻּלָּא כְּחָדָא, (לְמַהוּי כֻּלָּא כְּחָדָא) לְמַהוּי כֻּלָּא
חָד.

וְרִזָּא דְמַלְאָה, יַעֲקֹב נִטַּל אַרְבַּע נָשִׁין, וְכִלְלִיל
לוֹן בְּגוּיָהּ. וְאֵף עַל גֵּב דְאֻקְיָמְנָא לְהָאֵי

וְכָל בְּתוּכוֹ כָּל אוֹתָן אַרְבַּע נָשִׁים,
אַרְבַּע מְלֹאכִים, וְכָלם דְּבוּקִים
בְּהִיכַל הַזֶּה. אֵלוּ הֵם אַרְבַּעַת
רָאשֵׁי הַנְּהוֹרוֹת, שְׁכֵתוֹב (בראשית ב)
וּמִשֵּׁם יִפְרֹד וְהִיא לְאַרְבַּעַת
רָאשִׁים. אֵלוּ אַרְבַּעַת רָאשִׁים,
אוֹתָן אַרְבַּע נָשִׁים שְׁנֹטֵל יַעֲקֹב,
(כְּמוֹ שְׁאֲמַרְנוּ וְלוֹ צְרִיחַ, וְהוּא) נֹטֵל הַהִיכָל
הַזֶּה.

וְאִי נִקְרָא הַהִיכָל הַזֶּה וְה', כִּשְׁהוּא
לְטוֹב, כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר (שְׁמוֹת יג) וְה'
הַלֵּף לְפָנֵיהֶם יוֹמָם. (בראשית יח) וְה'
אָמַר הַמִּכְסָּה אֲנִי מֵאֲבָרְהָם.
וּכְשֶׁהִתְחַבֵּר יִצְחָק בְּהִיכַל בֵּית
הַדִּין שְׁנִקְרָא זְכוּרֹת, אֲזִי נִקְרָא הַכֹּל
וְה', לְהַעֲנִישׁ אֶת הַרְשָׁעִים, כְּמוֹ
שְׁנֹאֲמַר, (שֵׁם יט) וְה' הִמְטִיר עַל
סֹדֶם וְגו'. וְהַכֹּל בְּסוּד אֶחָד כְּרָאוּי.
וּכְשֶׁיַּעֲקֹב נֹטֵל אֶת הַהִיכָל הַזֶּה,
אֲזִי הַכֹּל נִקְרָא רְצוֹן שְׁלוֹם, (וְסִימְנָר
- אֶסְתֵּר ב) וְכַהֲגִיעַ תוֹר אֶסְתֵּר) וְזוֹהִי עֵת
רְצוֹן. וּמִכָּאן וְהַלְאָה מִתְחִילִים
הַהִיכָלוֹת לְהִתְחַבֵּר וּלְהִקְשֵׁר
אֵלוּ בְּאֵלוּ. וְאֵף עַל גֵּב שְׁשִׁנֵּינוּ
דְּרוֹמִית מִזְרְחִית. וְהַכֹּל הוּא
כְּאֶחָד. כָּאֵן הוּא רוּחַ בְּרוּחַ,
דְּבִקוֹת אַחַת.

מִכָּאן הַתְּחִיל אֲבָרְהָם שְׁהוּא
יְמִין, שְׁנִקְרָא אֶהְבָּה (רְבִּיה, כְּמוֹ
שְׁאֲמַרְנוּ. וְהוּא נֹטֵל הַהִיכָל שְׁנִקְרָא אֶהְבָּה).
אֲזִי, (יִחְזָקָא טז) שְׁדִים נְכוֹנוֹ,
וְהַתְּמָלוֹת מִכָּל טוֹב, לְסַפֵּק וּלְהִזִּין
הַכֹּל מִכָּאן. וּכְשֶׁאֵלָה הַשְּׁדִים
נְכוֹנוֹ וְהַתְּמָלוֹת מִתּוֹף אֶהְבָּה
עֲלֵיוֹנָה, אֲזִי נִקְרָא הִיכָל זֶה אֶל
שְׁדֵי כְּפִי שְׁאֲמַרְנוּ. וּבְזֶה קִבֵּל כָּל
הָעוֹלָם סְפוּק בְּשִׁנְבְּרָא.

שְׁהָרִי בְּשִׁנְבְּרָא הָעוֹלָם, לֹא יָכֹל
לְעַמֵּד בְּקִיּוּם, וְלֹא הִיָּה עוֹמֵד עַד
שְׁהַתְּגַלָּה הַהִיכָל הַזֶּה שְׁנֹטֵל

מִלָּה בְּרָזָא אַחְרָא, דְּאִיהוּ קִיּוּמָא בֵּין תְּרִין
עֲלָמִין. וְרָזָא דְכֹלָא, פִּד יַעֲקֹב נָטִיל הָאִי
הִיכָלָא, דְּאִיהוּ שְׁתִּיתָאָה, נָטִיל וְכֹלִיל בְּגוּיָה
כָּל אֵינוֹן אַרְבַּע נָשִׁין, אַרְבַּע מְלֹאכִין, וְכֹלֵהוּ
דְּבִקֵי בְּהִיכָלָא דָּא. אֵלִין אֵינוֹן אַרְבַּע רִישֵׁי
נְהַרִין, דְּכֵתִיב, (בראשית ב) וּמִשֵּׁם יִפְרֹד וְהִיא
לְאַרְבַּעַת רָאשִׁים. אֵלִין אַרְבַּע רִישֵׁין, אֵינוֹן
אַרְבַּע נָשִׁין נָטִיל לוֹן יַעֲקֹב, (כְּדִקְאֲמַרְנוּ וְלִיה אֲצִטְרִיף
וְאִיהוּ) נָטִיל הִיכָלָא דָּא.

וּבְרִין אֲקָרִי הָאִי הִיכָלָא וְיִי, פִּד אִיהוּ לְטֹב
כְּמָה דְּאֵת אָמַר (שְׁמוֹת יג) וְיִי הוֹלֵף לְפָנֵיהֶם
יוֹמָם. (בראשית יח) וְיִי אָמַר הַמִּכְסָּה אֲנִי
מֵאֲבָרְהָם. וְכֵד אֶתְחַבֵּר יִצְחָק, בְּהִיכָל דְּבִי
דִּינָא, דְּאֲקָרִי זְכוּתֹתֹא, כְּדִין אֲקָרִי כֹלָא וְיִי,
לְאַעֲנִישָׁא לְחַיִּיבֵיָא, כְּמָה דְּאֵת אָמַר (בראשית יט)
וְיִי הִמְטִיר עַל סֹדוֹם וְגו', וְכֹלָא בְּרָזָא חֲדָא
כְּדָקָא יְאוּת.

וְכֵד יַעֲקֹב נָטִיל הִיכָלָא דָּא, כְּדִין אֲקָרִי כֹלָא
רְצוֹן שְׁלוֹם. (וְסִימְנָר אֶסְתֵּר ב) וְכַהֲגִיעַ תוֹר אֶסְתֵּר) וְדָא
הוּא עֵת רְצוֹן. וּמִכָּאן וְהַלְאָה, שְׁרָאן הִיכָלִין
לְאַתְחַבְּרָא וּלְאַתְקַשְׂרָא אֵלִין בְּאֵלִין. וְאֵף עַל
גֵּב דְּתַנְיִנֵן דְּרוֹמִית מִזְרְחִית. וְכֹלָא אִיהוּ
כְּחֲדָא, הָכָא אִיהוּ רוּחָא בְּרוּחָא, דְּבִקוֹתָא
חֲדָא.

מִכָּאן שְׁרֵי אֲבָרְהָם, דְּאִיהוּ יְמִינָא, דְּאֲקָרִי
אֶהְבָּה (רְבִּיה דְּקִאֲמַרְנוּ. וְאִיהוּ נָטִיל הִיכָלָא דְּאֲקָרִי אֶהְבָּה).
כְּדִין, (יִחְזָקָא ט"ז) שְׁדִים נְכוֹנוֹ, וְאַתְמַלְיִין מִכָּל
טוֹב, לְסַפֵּקָא וּלְאַתְזָנָא כֹלָא מֵהָכָא. וְכֵד אֵלִין
שְׁדִים נְכוֹנוֹ וְאַתְמַלְיִין מִגּוֹ רְחִימוֹ עֲלָאָה, כְּדִין
אֲקָרִי הִיכָלָא דָּא אֶל שְׁדֵי כְּפִי דְּקִאֲמַרְנוּ. וּבְהָאִי
אֶסְתַּפֵּק כָּל (דף רנ"ז ע"א) עֲלָמָא כֵּד אֶתְבְּרִי.

דְּהָא פִּד אֶתְבְּרִי עֲלָמָא, לֹא יָכִיל לְמִיָּקָם בְּקִיּוּמָא, וְלֹא הָוָה קָאִים, עַד
דְּאַתְגַּלֵּי הִיכָלָא דָּא דְּנָטִיל אֲבָרְהָם, וְכֵד אֶתְגַּלֵּי אֲבָרְהָם בְּהָאִי

אֲבָרְהֶם. וּכְשֶׁנִּתְגַּלָּה אֲבָרְהֶם
בְּהִיכַל הַזֶּה (כְּדִי שֶׁלְעוֹלָם יִהְיֶה סְפּוּק) אָז
אָמַר לְעוֹלָם דִּי, הָרִי סְפּוּק לְהִזְיִן
מִמֶּנּוּ הָעוֹלָם וּלְהַתְקַיֵּם. וּמִשּׁוּם
כֶּף נִקְרָא אֵל שְׂדֵי, אֵל שְׂדֵי לְכָל
בוֹ. (וּלְהִזְיִן מִמֶּנּוּ. בֹּא וּרְאֵה, הִיכַל זֶה עֲתִיד
וְכוּ).
וְעֲתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַלְא

אוֹתוֹ (וּב) וּלְהַתְקַיֵּנוּ לְעֲתִיד לְבָא,
שְׁפָתוֹב (יִשְׁעִיה 10) לְמַעַן תִּינָקוּ
וּשְׁבַעְתֶּם מִשֵּׁד תִּנְחַמְיָה לְמַעַן
תִּמְצוּ וְהַתְעַנְּגֶתֶם מִזִּיו כְּבוֹדָה.
שֵׁד תִּנְחַמְיָה וְזִיו כְּבוֹדָה, הַכֹּל
הוּא בְּהִיכַל הַזֶּה. וְאֵז בְּאוֹתוֹ זְמַן
כְּתוּב, (בְּרֵאשִׁית כֵּא) מִי מִלָּל
לְאֲבָרְהֶם הַיְנִיקָה בְּנִים שָׂרָה,
שְׁהִי הַיְנִיקָה תְלוּיָה בּוֹ בְּאֲבָרְהֶם.
יִצְחָק, שֶׁהוּא הַשְּׂמַאל שֶׁל הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא, הַמְּקוֹם שֶׁמִּמֶּנּוּ
מִתְעוֹרְרִים כָּל הַדִּינִים שֶׁל
הָעוֹלָם, וְהוּא זְרוּעַ שְׂמַאל,
רֵאשִׁית כָּל הַדִּינִים, וְכָל הַדִּינִים
מִתְעוֹרְרִים מִשָּׁם, זֶהוּ שְׁנוּטֵל
וְאוֹחֵז בְּאוֹתוֹ הִיכַל שְׁנִקְרָא זְכוּת,
לְהַתְחַבֵּר דִּין בְּדִין וּלְהִיּוֹת הַכֹּל
קָשֶׁר אֶחָד, מִשּׁוּם שֶׁזֶהוּ דִּין
שֶׁלְמַעֲלָה, וּרְשִׁימוֹת הַדִּין תְלוּיִים
בוֹ.

וְכֵן נִרְשֵׁם הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ שְׁנִקְרָא
אֱלֹהִים. מִשּׁוּם שֶׁיֵּשׁ אֱלֹהִים חַיִּים
שֶׁהוּא לְמַעֲלָה לְמַעֲלָה נִסְתָּר
מִהַכֹּל. וְיֵשׁ אֱלֹהִים שֶׁהוּא בֵּית דִּין
שֶׁלְמַעֲלָה, וְאֱלֹהִים שֶׁהוּא בֵּית דִּין
שֶׁלְמִטָּה. זֶהוּ שְׁכָתוּב, (תְּהִלִּים נח) אֵף יֵשׁ
יֵשׁ אֱלֹהִים שְׁפָטִים בְּאַרְץ. אֱלֹהִים
עֲלִיּוֹן, סוּד שֶׁל אֱלֹהִים חַיִּים,
כּוֹלֵל אֶת אֵלֶּה שֶׁלְמִטָּה, וְהַכֹּל
הוּא אֶחָד.

בְּהִיכַל הַזֶּה מִתְעוֹרֵר יִצְחָק, וְכָל
שְׁבַעִים וּשְׁנַיִם הָאוֹרוֹת שֶׁכְּלוּלִים
בּוֹ שֶׁמֶהֶם נִגְזְרִים כָּל הַדִּינִים (שֶׁל
הָעוֹלָם שֶׁלְמִטָּה) שֶׁל מִטָּה שֶׁל הָעוֹלָם,
שְׁכָתוּב (דְּנִיאל ד) בְּגִזְרַת מְלָאכִים
הַדְּבָר. וְלָמָּה נִקְרָאוּ עִירִין? אֵלֶּה

הַיְכָלָא, (נ"א כְּדִי לְעֲלֹמָא דִּיהָא סְפּוּקָא וְכוּ) כְּדִין אָמַר
לְעֲלֹמָא דִּי, הָא סְפּוּקָא לְאַתְזָנָא מִנִּיהָ עֲלֹמָא
וּלְאַתְקִימָא. וּבְגִין כֶּף, אֵל שְׂדֵי אֲקָרִי, א"ל
שְׂדֵי לְכָלָא בִּיהַ. (נ"א וּלְאַתְזָנָה מִנִּיהָ תָּא חַי הִיכָלָא דָּא זְמִין
וְכוּ).

וְזִמִּין קְדָשָׁא בְרוּךְ הוּא לְמַלְיָא לִיהַ, (נ"א בִּיהַ)
וּלְאַתְקָנָא לִיהַ לְזִמְנָא דְאַתִּי דְכְּתִיב (יִשְׁעִיה
10) לְמַעַן תִּינָקוּ וּשְׁבַעְתֶּם מִשֵּׁד תִּנְחַמְיָה לְמַעַן
תִּמְצוּ וְהַתְעַנְּגֶתֶם מִזִּיו כְּבוֹדָה. שֵׁד תִּנְחַמְיָה
וְזִיו כְּבוֹדָה, כֹּלָּא אִיהוּ בְּהַאי הִיכָלָא. וְכְדִין
בְּהַהוּא זְמַנָּא כְּתִיב, (בְּרֵאשִׁית כֵּא) מִי מִלָּל לְאֲבָרְהֶם
הַיְנִיקָה בְּנִים שָׂרָה, דְּהָא יְנִיקָא תְלוּיָא בִּיהַ
בְּאֲבָרְהֶם.

יִצְחָק דְּאִיהוּ שְׂמַאלָא דְקוּדְשָׁא בְרוּךְ הוּא,
אַתְר דְּמִנִּיהָ מִתְעַרִּין כָּל דִּינִין דְּעֲלֹמָא,
וְאִיהוּ דְרוּעָא דְשְׂמַאלָא, שִׁירוּתָא דְכָל דִּינִין,
וְכָל דִּינִין מִתְעַרֵּי מִתְמָן, הַאי אִיהוּ נְטִיל
וְאַחִיד הַהוּא הִיכָלָא דְאַקְרִי זְכוּתָא,
לְאַתְחַבְרָא דִּינָא בְּדִינָא, וּלְמַהוּי כֹּלָּא קְשׁוּרָא
חֲדָא, בְּגִין דְּהַאי אִיהוּ דִּינָא דְלַעֲיָלָא, וּרְשִׁימִין
דְּדִינִין קִימִין בִּיהַ.

וְהָבֵא אֲתֵרְשִׁים שְׂמַא קְדִישָׁא, דְאַקְרִי אֱלֹהִים.
בְּגִין דְּאִית אֱלֹהִים חַיִּים, דְּאִיהוּ לַעֲיָלָא
לַעֲיָלָא, סְתִים מְכֹלָא. וְאִית אֱלֹהִים, דְּאִיהוּ בִּי
דִּינָא דְלַעֲיָלָא. וְאֱלֹהִים, דְּאִיהוּ בִּי דִּינָא
דְלַתְתָּא. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (תְּהִלִּים נח) אֵף יֵשׁ
אֱלֹהִים שׁוֹפְטִים בְּאַרְץ. אֱלֹהִים עֲלֹאָה, רְזָא
דְּאֱלֹהִים חַיִּים, כֹּלִיל לְאַלִּין דְלַתְתָּא, וְכֹלָּא
אִיהוּ חֲדָ.

בְּהַאי הִיכָלָא, אֲתַעַר יִצְחָק, וְכִלְהוּ שְׁבַעִין
וְתַרְיִן נְהוּרִין דְכִלְיָן בִּיהַ, דְּמִנִּייהוּ
אַתְגְּזְרוּ כָּל דִּינִין (ס"א דְּעֲלֹמָא דְלַתְתָּא) דְלַתְתָּא
דְּעֲלֹמָא, דְכְּתִיב, (דְּנִיאל ד) בְּגִזְרַת עִירִין פְּתַגְמָא.

משום שפֿלם עומדים בעיר הזו, (תהלים מח) עיר ה' צבאות. עיר אלהינו. כל אותם ההיכלות למעלה, כל אחד ואחד נקרא עיר, כמו שנאמר (דניאל ד) מלאך וקדוש. ואלו הם עירין שעומדים לפני ולפנים של ההיכל, שעומדים בעיר. משום כך נקראים עירי"ן. החיבֿר הזה נכלל ביצחק, והכל הוא בהיכל של אברהם, משום שהימין מקליל את השמאל. ובא ראה, כל אחד ואחד פולל את חברו, והרי בארנו שבגלל זה אברהם עקד את יצחק, כדי להכליל בו דין (בזמין) ולהמציא שמאל פלול בזמין, (ולהמציא הימין על השמאל ולהשליט וכו') ולהשליט את הימין על השמאל.

ועל כך הקדוש ברוך הוא צוה את אברהם להקריב את בנו לדין ולהתחזק עליו, ולא צוה את יצחק אלא את אברהם, ועל פן נמצא זה בדין וזה בחסד, והכל אחד, ונכללו זה בזה, וכך נכללו ההיכלות התחתונים בעליונים. בשנמט יצחק את ההיכל הזה, אזי הפל הוא לטוב. דין בזכות. ועל כך צריך אדם שדן דין לדין דין בזכות, משום שהוא סוד עליון שלמות הדין. משום שאין שלמות של דין אלא בזכות, זה בלי זה אינו שלמות. דין בזכות זוהי שלמות האמונה כמו שלמעלה.

ביום של ראש השנה, פשוט מתעורר בעולם, צריכים ישראל למטה לעורר רחמים מתוך שופר כמו הסוד העליון, והרי בארנו. וצריכים לחבר דין כנגד זכות, משום שפשעו מד דין בזכות, הפל הוא בחבור אחד, ומעלה ומטה בשלמות, ואז - (איוב א) ועולתה

ועולתה קפצה פיה, (איוב ה)

ואמאי אקרוי עירין. אלא בגין דכלהו קיימין בהאי עיר. (תהלים מח) עיר יי' צבאות. עיר אלהינו. כל אינון היכלין לעילא, כל חד וחד אקרי עיר, כמה דאת אמר (דניאל ד) עיר וקדיש. ואלין אינון עירין, דקיימין לגו בגו דהיכלא, דקיימן בעיר, בגין כך אקרוי עירי"ן.

האי היכלא, אתפליל ביצחק, וכלא איהו בהיכלא דאברהם, בגין דימינא אכליל לשמאלא. ותא חזי, כל חד וחד פליל לחבריה. והא אוקימנא, דבגין דא אברהם עקד ליצחק, בגין לאכללא ביה דינא, (ג"א בימינא) ולאשתכחא שמאלא כליל בימינא (פ"א ולאשתכחא ימינא על שמאלא ולאשלטא וכו') ולאשלטא ימינא על שמאלא.

ועל דא קדשא בריך הוא פקיד ליה לאברהם, לקרבא בריה לדינא, ולאשתקפא עלוי, ולא פקיד ליצחק, אלא לאברהם. ועל דא אשתכח, דא בדינא, ודא בחסד, וכלא חד, ואתפליל דא בדא. והכי, אתפלילו היכלין תתאין בעלאין.

כד נטיל יצחק היכלא דא, כדין כלא איהו לטב. דינא בזכותא. ועל דא, בעי בר נש דדאין דינא, למידן דינא בזכותא. בגין דאיהו רזא עלאה, שלימו דדינא. בגין דלית שלימו דדינא, אלא בזכותא, דא כלא דא לאו איהו שלימו. דינא בזכותא, דא איהו שלימו דמהימנותא, כגוונא דלעילא.

ביומא דראש השנה, כד דינא אתער בעלמא, בעאן ישראל לתתא, לאתערא רחמי מגו שופר, כגוונא דרזא עלאה. והא אוקימנא. ובעינא לחברא דינא לקבל זכותא, בגין דכד קיימא דינא בזכותא, כלא איהו בחבורא חדא. ועילא ותתא בשלימו. וכדין,

קִפְצָה פִּיָּה, שְׁאִין לָהּ רְשׁוֹת
לְהִסְטִין וּלְקַטְרֵג בְּעוֹלָם. וְאֵז הַכֹּל
בְּיַחְדָּו אַחַד פְּרָאוּי, וְדִין בְּלִי זְכוּת
אִינוֹ דִּין.

וְזֶהוּ שִׁישְׁרָאֵל, שְׁיֵשׁ לָהֶם דִּין
בְּזְכוּת. אֲבָל לְשָׂר הַעַמִּים אִין
לָהֶם דִּין בְּזְכוּת, וְעַל פֶּן אֲסוּר לָנוּ
לְסַדֵּר דִּינִים שְׁלָנוּ בְּעִרְפָּאוֹת שֶׁל
עַמִּים עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה, שְׁהָרִי
אִין לָהֶם חֶלֶק בְּצַד הָאֱמוּנָה שְׁלָנוּ,
שְׁפָתוֹב (תהלים קמז) לֹא עָשָׂה כֵן לְכָל
גוֹי וּמִשְׁפָּטִים בַּל יִדְעוּם. וּמִצַּד
שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כֹּל מִי שֶׁדִּין דִּין וְלֹא
הַכְּלִיל בּוֹ זְכוּת - זֶהוּ חוּטָא,
שְׁגוּרַע סוּד הָאֱמוּנָה, וּמִסְטָה
עֲצָמוֹ לְאוֹתוֹ צַד שְׁאִין בּוֹ דִּין בְּלִי
זְכוּת.

וְכֹא רָאָה, כְּשַׁעֲמָדוֹ סְנֵהֲדִין
לְמִטָּה לְדוֹן דִּינֵי נַפְשׁוֹת, הַצְּטִרְכוּ
לְפָתַח בְּזְכוּת כְּדִי לְהַכְּלִיל זְכוּת
בְּדִין. וְעוֹד, שְׁהָרִי נִקְרָאוּ מִבֵּית
הַזְּכוּת. וְעַל פֶּן הַשְׁתַּדְּלוּתָם לְפָתַח
בְּזְכוּת, וּמִתְחִילִים בְּזְכוּת מִן
הַקֶּטָן, וְאַחַר כֵּן נִשְׁלַם הַדִּין מִן
הַעֲלִיּוֹן, לְהִיּוֹת זְכוּת כְּלוּלָה בְּדִין.
זֶה לְמַעְלָה וְזֶה לְמִטָּה. דִּין בְּזְכוּת
- שְׁלֵמוֹת הַדִּין. זֶה לֹא זֶה אִינוֹ
שְׁלֵמוֹת. וּמִשּׁוּם זֶה יִצְחָק וּרְבִקָּה
הֵם פְּאָחַד, זֶה דִּין וְזוֹ זְכוּת, לְהִיּוֹת
שְׁלֵמוֹת כְּאַחַד. אֲשֶׁרִי חֶלְקָם שֶׁל
יִשְׂרָאֵל שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִתֵּן
לָהֶם תּוֹרָה שְׁלֵמָה לְלַכֵּת בְּדַרְךְ
אֱמֶת, כְּמוֹ שְׁלֵמְעֵלָה.

בֹּא וּרְאָה שֶׁהֵם לֹא דִנִּים דִּין אֲלֹא
בְּזְכוּת, וְלַעֲזֵן זְכוּת בְּרֵאשׁוּנָה
לְהִיּוֹת כְּלוּל זֶה בְּזֶה. וְסְנֵהֲדִין
מִהַפְּכִים בְּזְכוּת בְּדִין, לְהַכְּלִיל
הַכֹּל כְּאַחַד, כְּדִי שְׁלֹא יִשְׁלַט הַצַּד
הָאֲחֵר. שְׁהָרִי כְּשִׁזְכוּת לֹא
נִמְצָאת, הַצַּד הָאֲחֵר נִמְצָא,
שְׁנִקְרָא חוּבָה, וּמִתְחַבֵּר בְּדִין
וּמִתְחַזְּקָת, וְזֶהוּ דִּין בְּחוּבָה.

חוּבָה, וְאַתְחַבֵּר בְּדִינָא, וְאַתְתְּקַפַּת וְדָא הוּא דִּינָא בְּחוּבָה.

דְּלִית לָהּ רְשׁוֹ לְאַסְטָאָה וּלְקַטְרֵגָא בְּעִלְמָא.
וּכְדִין כְּלָא בְּיַחְדָּו אַחַד כְּדָקָא יְאוּת. וְדִינָא
כְּלָא זְכוּ לָאו אִיהוּ דִּינָא.

וְדָא אִיהוּ דִּישְׁרָאֵל, דְּאִית לוֹן דִּינָא בְּזְכוּתָא.
אֲבָל שְׂאָר עַמִּין, לֹא אִית לוֹן דִּינָא
בְּזְכוּתָא, וְעַל דָּא אֲסִיר לָן, לְסַדֵּרָא דִּינִין דִּילָן
בְּעִרְפָּאֵי דְעַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה, דְּהָא לִית
לוֹן חוּלְקָא בְּסִטְר מְהִימְנוּתָא דִּילָן. דְּכִתִּיב,
(תהלים קמז) לֹא עָשָׂה כֵן לְכָל גוֹי וּמִשְׁפָּטִים
בַּל יִדְעוּם. וּמִסְטָרָא דִּישְׁרָאֵל כֹּל מָאן דְּדָאִין
דִּינָא, וְלֹא אֲכֻלִּיל בֵּיהּ זְכוּת, דָּא אִיהוּ חֲטִי,
דְּקָא גֵרַע רְזָא דְמְהִימְנוּתָא, וְאַסְטִי גֵרְמִיָה
לְהֵהוּא סְטָרָא, דְּאִית בֵּיהּ דִּינָא כְּלָא זְכוּת.

וְתָא חֲזִי, כְּדִי קִימִי סְנֵהֲדִין לְתַתָּא, לְמִיֵּדן דִּינֵי
נַפְשׁוֹת, אֲצִטְרִיכוּ לְמַפְתַּח בְּזְכוּתָא. בְּגִין
לְאַכְלִלָּא זְכוּתָא בְּדִינָא. וְתוּ, דְּהָא אֲקָרוּן מִבֵּי
זְכוּתָא. וְעַל דָּא, אֲשַׁתְּדִלוּתָא דִּילְהוֹן, לְמַפְתַּח
בְּזְכוּתָא, וְשָׂרָאן בְּזְכוּתָא מְזַעִירָא, וּלְבַתֵּר
אֲשַׁתְּלִים דִּינָא מַעְלָאָה. לְמַהוּי זְכוּתָא כְּלִיל
בְּדִינָא. דָּא לְעִילָא, וְדָא לְתַתָּא. דִּינָא בְּזְכוּתָא,
שְׁלִימוֹ דִּינָא. דָּא כְּלָא דָּא, לָאו אִיהוּ שְׁלִימוֹ.
וּכְגִין כְּ, יִצְחָק (דף רנ"ז ע"ב) וּרְבִקָּה כְּחַדָּא אִינוּן,
דָּא דִּינָא, וְדָא זְכוּתָא, לְמַהוּי שְׁלִימוֹ כְּחַדָּא.
זְכָאָה חוּלְקִיהוֹן דִּישְׁרָאֵל, דְּקוּדְשָׁא בְּרִין הוּא
יְהִי לוֹן אוּרִייתָא שְׁלִימְתָא, לְמִיֵּהָ בְּאַרְח
קְשׁוּט, כְּגוּוּנָא דְלְעִילָא.

תָּא חֲזִי, דְּאִינוּן לֹא דִּינִין דִּינָא, אֲלֹא
בְּזְכוּ, וְלַעֲזִינָא זְכוּתָא בְּקַדְמִיתָא, לְמַהוּי
כְּלִיל דָּא בְּדָא. וְסְנֵהֲדִין קָא מְהַפְּכֵי בְּזְכוּתָא
בְּדִינָא, לְאַכְלִלָּא כְּלָא כְּחַדָּא, בְּגִין דְּלֹא
יִשְׁלוּט סְטָרָא אַחְרָא. דְּהָא כַּד זְכוּתָא לֹא
אֲשַׁתְּכַח, סְטָרָא אַחְרָא אֲשַׁתְּכַח, דְּאֲקָרִי

וְעַל דָּא, בְּיוֹמָא דְרֵאשׁ הַשָּׁנָה, בְּעֵינָא לְחַבְרָא זְכוּתָא בְּדִינָא, וְלֹא יִתְגַבֵּר חוּבָה. וּבְגִין כֹּהֵן, בְּעֵינָא זְכוּתָא וְדִינָא לְמַהוּי כַּחֲדָא, בְּגִין דְּאִיהוּ שְׁלִים. דְּכַד סְטָרָא אַחְרָא שְׁלֵטָא, לָאו אִיהוּ שְׁלִים, אֶלָּא קְטְרוּגָא, כְּמָה דְּאִיהוּ קְטְרוּגָא, וְאֵינוֹן אַרְבַּע מִיתוּת, וְכַד סְטָרָא דְּאִיהוּ זְכוּת שְׁלֵטָא, כִּלְמַד אִיהוּ שְׁלִים, (מלכים ב' כ) שְׁלוֹם וְאַמֶּת (תהלים קג) חֶסֶד וְרַחֲמִים.

וּכְשִׁמְתַּחְבֵּר הַצַּד הָאֲחֵר בְּדִין, שׁוֹלֵט בְּקְטְרוּגָא בְּאוֹתָן אַרְבַּע מִיתוּת בֵּית דִּין: סְקִילָה, שְׂרִפָּה, הֶרֶג וְחֶנֶק. כִּלְמַד שְׁלֵטוֹן הַקְטְרוּגָא הָרַע. סְקִילָה, מִשׁוֹם שֶׁהוּא (ישעיה ח) אֶבֶן נֶגֶף. שְׂרִפָּה, מִשׁוֹם שֶׁהוּא (שם) צוֹר מְכַשׁוֹל, אֲשֶׁר חִזְקָה. הֶרֶג, זֶה חֶרֶב (דברים לב) תֹּאכַל בֶּשֶׂר. תֹּאכַל בֶּשֶׂר וְדָא, שְׁשׁוֹלֵט בְּבֶשֶׂר, וְזֵהוּ (בראשית ו) קֶץ כָּל בֶּשֶׂר. חֶנֶק, מִשׁוֹם שֶׁהוּא (שם כא) קָלַת אֱלֹהִים. אוֹתוֹ שְׁשׁוֹלֵט עַל חֶנֶק, עַל צְלִיבָה. וּבְאֲרֵנוּ, מִשׁוֹם שֶׁלֹּא נִשְׁאַר אֶלָּא בֶּשֶׂר לְבָדוֹ, וְאוֹתוֹ קָלַת אֱלֹהִים שׁוֹלֵט בְּבֶשֶׂר, מְרָה שְׁחַרְה. וּמִשׁוֹם כֹּהֵן זֶה לְטוֹב וְזֵה לְרַע.

וְהַצְטַרְכוּ יִשְׂרָאֵל, שְׁבָהֶם סוּד הָאֲמוּנָה, לְהַשְׁמֵר כְּדִי שִׁישְׁלֵט צַד הָאֲמוּנָה, וְלֹא יִתְנוּ מְקוֹם לְצַד הָאֲחֵר לְשֵׁלֵט. אֲשֶׁרֵיהֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, עֲלֵיהֶם כְּתוּב (ישעיה ס) וְעַמָּךְ כָּלֵם צְדִיקִים וְגו'. הַנְּבִיאִים, שֶׁהֵם צְדִיקִים עֲלִיוֹנִים, שְׁתֵּי יָרֵכִים שְׁתּוּמְכוֹת בַּתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, הֵם נוֹטְלִים אֶת הַהִיכָל שְׁבִין שְׁתֵּי רוּחוֹת, שֶׁהֵן נֶגֶה וְזֵהר, וְאוֹתָן שְׁתֵּי יָרֵכִים לְמִטָּה לְתַמָּךְ אוֹתָם הַהִיכָלוֹת שְׁלַמְעֵלָה, שְׁנַקְרָאוּ תוֹרָה שְׁבַעֲלָ פֶה. כְּמוֹ שִׁישׁ תּוּמְכִים לַתּוֹרָה, שֶׁהִיא

וְעַל דָּא, בְּיוֹמָא דְרֵאשׁ הַשָּׁנָה, בְּעֵינָא לְחַבְרָא זְכוּתָא בְּדִינָא, וְלֹא יִתְגַבֵּר חוּבָה. וּבְגִין כֹּהֵן, בְּעֵינָא זְכוּתָא וְדִינָא לְמַהוּי כַּחֲדָא, בְּגִין דְּאִיהוּ שְׁלִים. דְּכַד סְטָרָא אַחְרָא שְׁלֵטָא, לָאו אִיהוּ שְׁלִים, אֶלָּא קְטְרוּגָא, כְּמָה דְּאִיהוּ קְטְרוּגָא, וְאֵינוֹן אַרְבַּע מִיתוּת, וְכַד סְטָרָא דְּאִיהוּ זְכוּת שְׁלֵטָא, כִּלְמַד אִיהוּ שְׁלִים, (מלכים ב' כ) שְׁלוֹם וְאַמֶּת (תהלים קג) חֶסֶד וְרַחֲמִים.

וְכַד אֶתְחַבְרַת סְטָרָא אַחְרָא בְּדִינָא, שְׁלֵטָא בְּקְטְרוּגָא, בְּאֵינוֹן אַרְבַּע מִיתוּת בֵּית דִּין: סְקִילָה, שְׂרִיפָּה, הֶרֶג, וְחֶנֶק. כִּלְמַד שׁוֹלֵטוֹתָא דְּקְטְרוּגָא בִישָׂא. סְקִילָה, בְּגִין דְּאִיהוּ (ישעיה ח) אֶבֶן נֶגֶף. שְׂרִיפָּה, בְּגִין דְּאִיהוּ (ישעיה ח) צוֹר מְכַשׁוֹל, אֲשֶׁר תְּקִיפָא. הֶרֶג, דָּא חֶרֶב (דברים לב) תֹּאכַל בֶּשֶׂר. תֹּאכַל בֶּשֶׂר וְדָא, דְּשְׁלֵטָא בְּבֶשֶׂר, וְדָא הוּא (בראשית ו) קֶץ כָּל בֶּשֶׂר. חֶנֶק, בְּגִין דְּאִיהוּ (דברים כא) קָלַת אֱלֹהִים, הֵהוּא דְּשְׁלֵטָא עַל חֶנֶק, עַל צְלִיבוֹ. וְאוֹקִימָנָא, בְּגִין דְּלֹא יִשְׁתַּאֲרַר אֶלָּא בְּשָׂרָא בְּלַחֲדוּי, וְהֵהוּא קָלַת אֱלֹהִים, שְׁלֵטָא בְּבֶשֶׂר, מְרָה חֲשׂוּכָא. וּבְגִין כֹּהֵן, דָּא לְטַב וְדָא לְבִישׁ.

וְאֶצְטַרְיֵבוּ יִשְׂרָאֵל דְּרַזָּא דְמַהִימְנוּתָא בְּהוּ, לְאַסְתַּמְרָא, בְּגִין דִּישְׁלוּט סְטָרָא דְמַהִימְנוּתָא, וְלֹא יִהְיוּ דּוּכְתָא לְסְטָרָא אַחְרָא לְשְׁלֵטָאָה זְפִאִין אֵינוֹן בְּעֵלְמָא דִּין, וּבְעֵלְמָא דְאַתִּי, עֲלִייהוּ כְּתִיב (ישעיה ס) וְעַמָּךְ כָּלֵם צְדִיקִים וְגו'.

נְבִיאִין, דְּאֵינוֹן סְטָרִין עֲלֵאִין, תְּרִין יָרֵכִין דְּסַמְכִין לְאוֹרֵייתָא קְדִישָׂא, אֵינוֹן נְטִלִין לְהִיכְלָא דְתְרִין רוּחִין בֵּיה, דְּאֵינוֹן נֶגֶה וְזֵהר. וְאֵינוֹן תְּרִין יָרֵכִין לְתַתָּא, לְסַמְכָא לְאֵינוֹן הִיכְלִין דְלְעֵילָא, דְּאֶקְרוּן תּוֹרָה שְׁבַעֲלָ פֶה. כְּמָה דְּאִית סַמְכִין לְאוֹרֵייתָא דְאִיהִי תּוֹרָה שְׁבַעֲלָ פֶה.

כְּמָה דְּאִית סַמְכִין לְאוֹרֵייתָא דְאִיהִי תּוֹרָה שְׁבַעֲלָ פֶה, כִּלְמַד אִית סַמְכִין

תורה שפכתב, כף יש תומכים
עומדים לתורה, שהיא תורה
שבעל פה. ונכללו זה בזה. אז
שני התומכים הללו שלמטה,
כשמתחברים בעליונים הללו,
נרשם בהם צד הנבואה. ומיהו?
(רמז) מראה, שהוא כמו הנבואה.
וכך אותם בעלי המראה יונקים
מפאן. למעלה נבואה, וכאן
מראה. ועל כן זהו כמו זה, וזה
כמו זה. וכשמתחברים זה בזה,
אז שולט על המקום הזה (נרשם)
השם הקדוש שנקרא צבאות.
משום שכל אותם חילות
קדושים, כלם עומדים כאן, וכלם
נקראו מצד הנבואה. מראה
וחלום מצד הנבואה היו.

ואף על גב שאנחנו אומרים
שבתוף אותה ברית הקדש שורה
השם הזה משום שכל החילות
יוצאים מהאות הזו, עם כל זה,
הירכים, שהן עומדות בחוץ,
קריוות על השם הזה, ואלו הם
שנקראים בריתות. שהרי בריתא
מחוץ למשנה. משניות עומדות
לתוף הבריתות, ונקראות ירכים
בתים חיצוניים, כמו שלמעלה.
משנה היא סוד שעומד לפנים,
שעקר הכל לומדים משם, וכן
התנאים. וסוד (ח) של זה - (שירח)
אנהגך אביאך אל בית אמי
תלמדני. אל בית אמי - זה קדש
הקדשים. תלמדני - זהו סוד
המשנה. שפשוכנס הנזהר הזה
ששופע ויוצא לאותו בית קדש
הקדשים, כתוב תלמדני. וזהו
הסוד שנקרא משנה, כמו שנאמר
(דברים יז) את משנה התורה הזאת.
כשנמשכה החוצה, נקראת
בריתא. שתי הירכים הן בריתות,
סוד הסודות שלא נתנה רשות
לגלות, משום שלא נמסר סוד זה,
רק לחכמים עליונים. אוי אם
יתגלה - ואוי אם לא יתגלה,

קיימין לאורייתא דאיהי תורה שבעל פה.
ואתכלילו דא בדא. פדין אלין תרין סמכין
דלתתא, פד מתחברן באלין עלאין, אתרשים
בהו סטרא דנבואה, ומאן איהו. (רמז) מראה,
דאיהו כגוונא דנבואה.

וכך אינון מאריהון דמראה, מהכא ינקין.
לעילא נבואה, הכא מראה. ועל דא,
איהו דא כגוונא דא, ודא כגוונא דא. וכד
מתחברן דא בדא, פדין שליט על האי אתר,
(אתרשים) שמא קדישא, דאקרי צבאות. בגין
דכל אינון חיילין קדישין, פלהו קיימי הכא,
וכלהו אקרון מסטרא דנבואה, מראה וחלמא
מסטרא דנבואה הוו.

ואף על גב דקא אמרינן, די כגו ההוא אות
קיימא קדישא, שריא שמא דא. בגין
דפלהו חיילין נפקי מהאי אות. עם כל דא,
ירכין דאינון קיימין לבר, קרינן על שמא דא,
ואלין אינון דאקרון בריתי, דהא בריתא לבר
ממשנה. מתניתין קיימא לגו בריתי, ואקרון
ירכין בתי בראי, כגוונא די לעילא.

מתניתין איהו רזא דקיימא לגו, דאולפי תמן
עקרא דכלא, ועל תנאי, ורזא (דא)
דהך, (שיר השירים ח) אנהגך אביאך אל בית אמי
תלמדני. אל בית אמי: דא קדש הקדשים.
תלמדני: דא הוא רזא דמתניתין. דכד עאל
דא נהר דנגיד ונפיק, בההוא בית קדש
הקדשים, פתיב תלמדני. ודא הוא רזא,
דאקרי משנה. פמה דאת אמר (דברים יז) את
משנה התורה הזאת.

בר אתמשכא לבר, אקרי בריתא. תרין ירכין
אינון בריתי, רזא דרזין דלא אתייהיב
לאתגלאה. בגין דלא אתמסר רזא בר לחכימי
עליונין. ווי אי אתגלי, ווי אי לא אתגלי, בגין

משום שהוא סוד מהסודות
העליונים שהקדוש ברוך הוא
מנהיג בו את העולם.

בית ראשון עמד בימי שלמה
כנגד העולם העליון, והוא נקרא
בית ראשון, והכל השתמש בבית
קדש הקדשים, המקום שבו
השתמש השמש בלכנה. וסודות
עליונים כלם בשלמות, והעולם
עומד בשלמות.

ואחר כך החטאים גרמו, ונמשכו
הסודות ונדחו מבית קדש
הקדשים החוצה. כשנדחו
לירכים, אז עמדו בחוץ, שנקראו
בתים היצוניים, והצטרפו
לבריתות.

בית שני עמדו בבתים היצוניים
בירכים, ומתם חזרו, ושרויים (היה)
בבית קדש הקדשים, והוא בית
שני. ואותם אחרים נשארו בחוץ
בבריתא, בין הירכים. (ואלו עקרו
משנה, שהיא בית שני, ובריתא אלו ששרו בבית
הירכים והיו וכו') והיו לומדים
מהמשנה, והנהגו ממנה, והיו
סוד הכתוב, (ישעיה ב) פי מציון
תצא תורה.

ואחר כך גרמו החטאים, העבר
שלטון הבית השני, (ואף על גב)
ששלטונו לא היה כמו בית
ראשון שהיה בו שלום תמיד,
משום שהמלך שהשלום שלו
תמיד היה בתוכו, ולכן היה
בשלום. בבית שני לא היה בו
שלום כף, משום שבערלה יש
תמיד קטרג. ולכן היו כהנים
מזמנים בתוכו לקטרג בערלה
הזו, ולהם הצטרף דבור לקטרג
כנגדה ולהגן על בית שני, והכל
בסוד כראוי.

אחר כך גרמו החטאים ושלטה
אותה ערלה, ונדחו מבית שני
החוצה, וירדו משם לחמוקי
הירכים למטה (ואחר כך ירדו משם ונדחו
מאותם החמוקי של מטה) עד שהיו

דאיהו רזא מרזין עלאין דקודשא בריה הוא
אנהיג ביה עלמא.

בית ראשון קיימא בימי שלמה, לקבל עלמא
עלאה, ואיהו אקרי בית ראשון, ואשתמש
בלא בבית קדש הקדשים, אתר דאשתמש ביה
שמשא (דף רנ"ח ע"א) בסיהרא. ורזין עלאין פלהו
בשלימו, וקיימא עלמא באשלמותא.

ולבתר גרמו חובין, ואתמשכו רזין,
ואתדחיין מבית קדש הקדשים
לבר. פד אתדחו לירכין, פדין קיימו לבר,
דאקרון פתי בראי, ואצטריכו לברייתי.

בית שני קיימו בבתי בראי בירכין, ומנייהו
אחדרו ושארו (ת"א) בבית קדש הקדשים
ואיהו בית שני. ואינון אתרנין אשתארו
בברייתא לבר, ביני ירכין. (ס"א והני עקרא דלחון מתניתין
דאיהו בית שני ובריתא אינון דשרו כבי ירכין והווי וכו') והיו
ממתניתין, ואתנהיגו מינה, והיינו רזא
דכתיב, (ישעיה ב) פי מציון תצא תורה.

ולבתר פד גרמו חובין, אתעדי שולטנותא
דהאי בית שני, (ואף על גב) דשולטנא
דיליה לא הוה כבית ראשון, דהוה ביה שלמא
תדיר, בגין דמלפא דשלמא דיליה תדיר הוה
בגוויה, ועל דא הוה בשלם. בית שני לא הוה
ביה שלם הכי, בגין דערלה קטרוגא ביה
תדיר, ועל דא הוה פהגי זמינין בגוויה,
לקטרגא בהאי ערלה, ולהו אצטריף מלה,
לקטרגא בהדה, ולאגנא על בית שני. וכלא
ברזא כדקא חזי.

לבתר גרמו חובין, ושלטא ההיא ערלה,
ואתדחיין מבית שני לבר, ונחתו
מתמן לחמוקי ירכין, לתפא, (נ"א ולבתר נחתו מתמן
ואתדחו מאינון חמוקי דלתתא) עד די שרון לתתא ברגלין.
וכד יתבון ברגלין, פדין, (זכריה יד) ועמדו רגליו

ביום ההוא, וְעֲלָמָא כִכְלָא יתְנַהִיג בְּרִזָּא עֲלָאָה
פְּדָקָא חֲזִי. וְאַף עַל גַּב דְּאִתְדַחֵו וְלֹא אִשְׁתְּבַקֵּו
מִנִּיהּ, וְלַעֲלָמִין אִתְאַחִידוּ בֵיהּ.

וּמֵאן דִּידַע וּמְדִיד בְּשִׁיעוּרָא דְקוּ הַמְדָה,
אַרְפָּא דְמְשִׁיכוּ דִירְפִין עַד רַגְלִין, יְכִיל
לְמַנְדַע מְשִׁיחָא דְגְלוּתָא דְאִתְמַשְׁךְ. וְרִזָּא אִיהוּ
בֵין מְחַצְדֵי חֲקֵלָא, וְכִלָּא בְרִזָּא עֲלָאָה. וּבְגִין
דָּא, פְּלִהוּ בְרִייתִי, וְכִלְהוּ תְנָאִי, וְכִלְהוּ
אַמּוּרָאִי, קְיִימִי בְדוּכְתִייהוּ כְדָקָא חֲזִי, אֲלִין
לְגוּ, וְאֲלִין לְבַר, בְּאִינוּן חֲמוּקֵי יִרְכִין (ואלן לבר)
וְלִתְתָּא מְבָרְכִין. וּבְכִלְהוּ אֲקָרִי תוֹרָה שְׁבַעֲל
פָּה. וּבְכִלְהוּ נַחְתִּי יִשְׂרָאֵל וְאִתְגְּלוּ.

וּבְרִין פֶּד יִסְתִּיִם גְלוּתָא, בְּמְשִׁיכוּ דְרַגְלִין,
פְּדִין וְעַמְדוּ רַגְלִיו בְּיוֹם הַהוּא, וְיִתְעַבֵּר
הַהוּא רַוְחָא מְסַאָבָא עֲרָלָה מִן עֲלָמָא,
וְיִתְהַדְרוּן יִשְׂרָאֵל בְּלַחֲוֵדִייהוּ לְשִׁלְטָאָה פְּדָקָא
יְאוּת, בְּגִין דְּהַהוּא עֲרָלָה, נַחֲתִית לִוְן לְתַתָּא, עַד
הַשְׁתָּא. וּמִכְּפֵאן וְלִהְלָאָה, דְּהַאי עֲרָלָה אִתְקַצָּן
וְאִתְעַבֵּר מִגּוּ עֲלָמָא, פְּדִין (דברים לב) וְיִשְׁכּוּן
יִשְׂרָאֵל בְּטַח בְּדַד עֵין יַעֲקֹב. בְּהַהוּא עֵין יַעֲקֹב,
וְלֹא אִשְׁתַּכַּח מְקַטְרְגָא עֲלִייהוּ. זְכָאָה
חוּלְקִיהוּן דִּישְׂרָאֵל בְּעֲלָמָא דִּין וּבְעֲלָמָא
דְּאִתִּי.

וְיִסְרָף הַצְדִיק, עֲמוּדָא דְעֲלָמָא, אִיהוּ נְטִיל
בְּרִשׁוּתָא הֵיכְלָא טְמִיר וְגַנִּיז, וּבְרִשׁוּתִיהּ
קְיִימָא הֵיכְלָא שְׁבִיעָאָה. וְאַף עַל גַּב דְּקָא
אַמְרִן דְּהֵיכְלָא דִּלְבַנְתַּ הַסְפִיר בְּרִשׁוּתִיהּ
קְיִימָא, הֵכִי הוּא דְבִיהּ מְתַקֵּן. אַבְל תָּא חֲזִי,
נְבִיאִים דְּקָא אַמְרִן. פֶּד מְתַחְבְּרִי לְתַתָּא, תְרִין
דְּרַגִּין מִתְפָּרְשִׁין מִנִּיהוּ, מְרָאָה וְחִלוּם,
וְקְיִימִי בְּיִרְכִין. בְּאִינוּן חֲמוּקִין קְיִימִי מְרָאָה,
וְהַהוּא דְּאֲקָרִי נְבוּאָה קְטַנָּה. מְיִרְכִין וְלִתְתָּא
(כ"א לתתא) קָאִים חִלוּם, עַד דְּמֵאִטּוּ רַגְלִין

שְׁרוּיִים לְמִטָּה בְּרַגְלִים, וּכְשִׁישְׁכוּ
בְּרַגְלִים, אָז - (זכריה יד) וְעַמְדוּ רַגְלִיו
בְּיוֹם הַהוּא, וְהָעוֹלָם יִתְנַהֵג בְּכַל
בְּסוּד עֲלִיוֹן כְּרָאוּי. וְאַף עַל גַּב
שְׁנַדְחוּ וְלֹא נַעֲזְבוּ מִמֶּנּוּ,
וְלַעֲוֹלָמִים נֶאֱחָזוּ בּוּ.

וּמִי שִׁיִּדַע וּמוֹדֵד בְּשַׁעוֹר שֶׁל קוּ
הַמְדָה אַרְף הַהַמְשָׁךְ שֶׁל הִירְכִים
עַד הַרְגָלִים, יְכוֹל לְדַעַת אֶת מַדַּת
הַגְלוּת שֶׁנִּמְשַׁכֶּת. וְזֶהוּ סוּד בֵּין
קוֹצְרֵי הַשָּׂדֶה, וְהַכֵּל בְּסוּד עֲלִיוֹן.
וּמִשׁוּם כֶּף כָּל הַבְּרִיּוֹת וְכָל
הַתְּנָאִים וְכָל הָאֲמוּרָאִים עוֹמְדִים
בְּמִקּוּם כְּרָאוּי, אֵלוּ לְפָנִים וְאֵלוּ
לְחוּץ, בְּאוֹתָם חֲמוּקֵי הִירְכִים (ואלו
לחוץ) וְלִמְטָה מִהַבְּרַפִּים. וּבְכִלְם
נִקְרָא תוֹרָה שְׁבַעֲל פָּה, וּבְכִלְם
יָרְדוּ יִשְׂרָאֵל וְגַלּוּ.

וְאִזּוּ, כְּשֶׁתְּסַפִּים הַגְלוּת בְּהַמְשַׁכֶּת
הַרְגָלִים, אָז - וְעַמְדוּ רַגְלִיו בְּיוֹם
הַהוּא, וְתַעֲבֵר אוֹתָהּ רַוְחַ טְמָאָה
עֲרָלָה מִן הָעוֹלָם, וְיַחֲזִירוּ יִשְׂרָאֵל
לְבָדָם לְשִׁלְטַן כְּרָאוּי, מִשׁוּם
שְׁאוּתָהּ עֲרָלָה הוֹרִידָה אוֹתָם
לְמִטָּה עַד עַכְשָׁו. וּמִכְּפֵאן וְהִלָּאָה,
שְׁהַעֲרָלָה הַזֹּאת תִּתְקַצָּן וְתַעֲבֵר
מִתּוֹךְ הָעוֹלָם, אָז - (דברים לב) וְיִשְׁכּוּן
יִשְׂרָאֵל בְּטַח בְּדַד עֵין יַעֲקֹב.
בְּאוֹתָהּ עֵין יַעֲקֹב, וְלֹא יִמְצָא
מְקַטְרֵג עֲלֵיהֶם. אֲשֶׁרִי חֲלָקִים שֶׁל
יִשְׂרָאֵל בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.
וְיִסְרָף הַצְדִיק עֲמוּד הָעוֹלָם, הוּא
נְטִיל בְּרִשׁוּתַּ הֵיכְל טְמִיר וְגַנִּיז,
וּבְרִשׁוּתוֹ עוֹמֵד הֵיכֵל הַשְּׁבִיעִי.
וְאַף עַל גַּב שְׁאִמְרָנוּ שְׁהֵיכֵל שֶׁל
לְבַנְתַּ הַסְפִיר עוֹמֵד בְּרִשׁוּתוֹ - כֶּף
הוּא, שְׁבוּ מִתְתַקֵּן. אַבְל בֵּא וְרָאָה,
הַנְּבִיאִים שְׁאִמְרָנוּ, כְּשֶׁמִּתְחַבְּרִים
לְמִטָּה, שְׁתֵּי דְרַגּוֹת נִפְרָדוֹת מֵהֶם,
מְרָאָה וְחִלוּם, וְעוֹמְדִים בְּיִרְכִים.
בְּאוֹתָם חֲמוּקִים עוֹמְדִים מְרָאָה,
וְאוֹתוֹ שְׁנִקְרָא נְבוּאָה קְטַנָּה.
מִהִירְכִים וְלִמְטָה (למשה) עוֹמֵד
חִלוּם, עַד שִׁיִּגְיעוּ רַגְלִים בְּרַגְלִים,

וְשֵׁם עוֹמֵד הַיֵּכַל תַּחֲתוֹן שְׁנֶקְרָא
לְבַנַּת הַסְּפִיר.

הַבַּיִת יִרְכָּז בִּירְכֻבִים, לְהַשְׁתַּלֵּם
אֶחָד עִם אֶחָד, וְכֻלָּם הַדְּרָגוֹת שֶׁל
הַנְּבוּאָה, שֶׁהָרִי מִשָּׁם יוֹצְאִים
וְשׁוֹרִים, וְנֹעֲשֶׂה מֵהֶם מְרֹאָה,
וְשׁוֹרִים עַל הַמָּקוֹם הַזֶּה וְנֹעֲשֶׂה
מֵהֶם חִלוּם. יוֹסֵף הַצַּדִּיק הוּא
שְׁלֵמוֹת הַכֹּל, הוּא נָטַל הַכֹּל.
מִשׁוּם שֶׁהַכֹּל הִתְמַקֵּן בְּגִלְלוֹ, הַכֹּל
מִשְׁתַּוָּקֵק בְּתִשׁוּבָה בְּגִלְלוֹ.

בֹּא וְרֵא, בְּשַׁעַר שְׁיוֹסֵף הַצַּדִּיק
עֹמֵד לְתַקֵּן הַכֹּל, אֲזוּ הוּא נָטַל הַכֹּל.
וּכְשֶׁהִתְחַבֵּר בְּהִיכְלוֹ, אֲזוּ כָל־
מִתְעוֹרְרִים לְטַל תִּשׁוּבָה וְרִצּוֹן,
עֲלִיוֹנִים וְתַחֲתוֹנִים, וְהַכֹּל הֵם
בְּרִצּוֹן אֶחָד וְשְׁלֵמוֹת אַחַת, לְשַׁמֵּחַ
(לְהִיּוֹת) עֲלִיוֹנִים וְתַחֲתוֹנִים בְּרִצּוֹן
אֶחָד כְּרֵאוֹי. וְכֹל הַתַּחֲתוֹנִים
עוֹמְדִים בְּקִיּוּם בְּשִׁבְלוֹ, וְלִכְן
כְּתוּב (מְשַׁלֵּי י) וְצַדִּיק יִסוֹד עוֹלָם.
וְעַל הַיִּסוּד הַזֶּה עוֹמֵד הָעוֹלָם
הַזֶּה.

לְבַנַּת הַסְּפִיר הַזֶּה לֹא עוֹמְדֵת
בְּקִיּוּם, עַד שְׁיוֹסֵף הַצַּדִּיק הַזֶּה
מִתְמַקֵּן. וְכִשְׁהוּא מִתְמַקֵּן, אֲזוּ כָל־
מִתְמַקְנִים. זֶהוּ הַיִּסוּד שֶׁל כָּל
הַבְּנִין. וְעַל זֶה כְּתוּב, (בְּרֵאשִׁית ב)
וַיִּבֶן ה' אֱלֹהִים אֶת הַצֹּלַע, וְלֹא
כְּתוּב וַיִּצַּר, וְלֹא כְּתוּב וַיִּבְרָא.
מִשׁוּם שֶׁזֶה עוֹמֵד עַל יִסוּד,
וְלֹא אַחַר שֶׁהַיִּסוּד נִתְקַן, הַכֹּל נִבְנָה
עָלָיו. וּמִשׁוּם זֶה הַכֹּל עוֹמֵד בְּזֶה,
וְהָרִי בְּאֶרְנוֹ.

בֹּא וְרֵא, כְּתוּב (שם) וַיִּבֶן ה'
אֱלֹהִים אֶת הַצֹּלַע, שֶׁהִיְתָה מִהַצַּד
הָאֲחֻרָי וְהִתְקַיְּנָה לְחֹזֵר פְּנִים
בְּפָנִים. כִּי בְּאֶרְנוֹ. אֲבָל וַיִּבֶן,
הַסְּתַפֵּל לְהַעֲלוֹתָהּ לְאוֹתָהּ דְּרָגָה
שֶׁל הָעוֹלָם הָעֲלִיוֹן שְׁרוּי בָּהּ,
לְהִיּוֹת זוֹ כְּמוֹ זוֹ.

עוֹד וַיִּבֶן - הַסְּתַפֵּל בְּצַדוֹ וְהִתְקִין
וְכִנֵּן אֶת כָּל רִחוּחֹתֶיהָ לְזֶרַע
וְלִהְשָׁקוֹת וְלִהְלוּלִיד, וְלַעֲשׂוֹת לָהּ

בְּרִגְלֵיו. וְתִמָּן קָאִים הַיֵּכַלָּא תַתָּא וְאֶקְרִי
לְבַנַּת הַסְּפִיר.

בְּרֵא יִרְכָּז בִּירְכֻבִין, לְאַשְׁתַּלְמָא חַד בְּחַד,
וְכֻלְהוּ דְרִגִין דְנְבוּאָה, דְהָא מִתְמָן נִפְקִי
וְשָׂרָאן, וְאַתְעֵבִידוּ מִנִּיְהוּ מְרֹאָה, וְשָׂרָאן עַל
הָאִי אַתְרָ, וְאַתְעֵבִיד מִנִּיְהוּ חִלוּם. יוֹסֵף
הַצַּדִּיק, אִיהוּ שְׁלִימָא דְכֻלָּא, אִיהוּ נָטִיל כֻּלָּא.
בְּגִין דְכֻלָּא אַתְקֵן בְּגִינְיָה, כֻּלָּא תְּאִיב
בְּתִיאוּבְתָא בְּגִינְיָה.

הָא חֲזִי, בְּשַׁעַתָּא דְיוֹסֵף הַצַּדִּיק קִיִּימָא
לְאַתְקֵנָא כֻּלָּא, כְּדִין אִיהוּ נָטִיל כֻּלָּא.
וְכַד אַתְחַבֵּר בְּהִיכְלִיָּה, כְּדִין מִתְעַרֵי כְלָהוּ,
לְנִטְלָא תִיאוּבְתָא וְרַעוּתָא, עֲלָאִי וְתַתָּאִי, וְכֻלָּא
אִינוּן בְּרַעוּתָא חֲדָא וְשְׁלִימוֹ חַד, לְמַחְדֵי (לְפָחוּ)
עֲלָאִי וְתַתָּאִי, רַעוּתָא חֲדָא כְּדָקָא יְאוּת. וְכֻלְהוּ
תַתָּאִי קִיִּימִי בְּקִיּוּמָא בְּגִינְיָה, וְעַל דָּא כְּתִיב,
(מְשַׁלֵּי י) וְצַדִּיק יִסוֹד עוֹלָם. וְעַל הָאִי יִסוּדָא קָאִים
הָאִי עֲלֵמָא.

הָאִי לְבַנַּת הַסְּפִיר, לֹא קָאִים בְּקִיּוּמִיָּה, עַד
דְהָאִי יוֹסֵף הַצַּדִּיק אַתְמַקֵּן. וְכַד אִיהוּ
אַתְמַקֵּן, כֻּלָּא מִתְמַקְנֵי דָּא הוּא יִסוּדָא דְכֻלְהוּ
בְּנִינָא. וְעַל דָּא כְּתִיב, (בְּרֵאשִׁית ב) וַיִּבֶן יי' אֱלֹהִים
אֶת הַצֹּלַע, וְלֹא כְּתִיב וַיִּצַּר, וְלֹא כְּתִיב וַיִּבְרָא.
בְּגִין דְהָאִי קִיִּימָא עַל יִסוּדָא, וְלִבְתֵּר דְיִסוּדָא
אַתְקֵן, כֻּלָּא אַתְבְּנֵי (דף רנ"ח ע"ב) עֲלִיָּה. וּבְגִין דָּא,
כֻּלְהוּ קִיִּימִין בְּהָאִי, וְהָאִי אוּקִימָנָא.

הָא חֲזִי, כְּתִיב (בְּרֵאשִׁית ב) וַיִּבֶן יי' אֱלֹהִים אֶת
הַצֹּלַע, דְהָיוּ מִסְטָרָא דְאַחֻרָא, וְאַתְקִין
לָהּ לְאַהֲדָרָא אֲנָפִין בְּאַנְפִין. הָכִי אוּקִימָנָא.
אַבָּל וַיִּבֶן, אֲסַתְפֵּל לְסַלְקָא לָהּ בְּהָהוּא דְרִגָּא
דְעֲלֵמָא עֲלָאָה שְׂרִיָּא בֵּיהּ, לְמַהוּי דָּא כְּגִוּוֹנָא
דְדָּא.

הוּ וַיִּבֶן, אֲסַתְפֵּל בְּסִטְרוּי, וְאַתְקִין וְכוּיִן כָּל

כל צרכיה כמו שצריך. ואחר כך ויביאה, במה? בצדיק הזה, שפתיב (אסתר ב) ויזה הנערה באה אל המלך. שזה המשיך את הכל לעלות ולהתעטר בשלמות. כאן מניעת כל החטאים, וכאן מניעת כל התשוקות הרעות.

מה שאינו באותו ההיכל הששי, בצד האחר, ששם כל הענוגים הרעים וכל הצדדים של הענג של העולם הזה, וכשהעולם הזה מתנהג בהם, אנשים נכשלים בהם (ומשום שבני אדם טועים בהם, נכשלים בהם) לאותו העולם, שרואים כמה ענוגים ותשוקות שהגוף נהנה ומתענג מהם, וטועים אחריהם. זהו שפתיב, (בראשית א) ותרא האשה כי טוב העץ למאכל וגו'. שהרי כל התשוקות וכל הענוגים של העולם תלויים בו.

ועל כן כמו זה יש דברים שהגוף נהנה מהם, ונכנסים לגוף ולא לנשמה. ויש דברים שהנשמה נהנית מהם ולא הגוף, ועל כן הדרגות נפרדות זו מזו. אשריהם הצדיקים שלוקחים דרך ישרה, ומנעו עצמם מאותו הצד, ונדבקים בצד הקדשה.

בהיכל הזה כלולים כל שאר השמות של כל אלו ההיכלות (וחילות) שלמטה. שני שמות הם שפלו את שאר השמות האחרים. אחד זכר מתחבר מעלה במטה, ויעקב נטל את היכלו באותן נשיקות בסוד עליון, ואז כולל את כל שאר השמות, ונקרא יהו"ה אלהים, וזה נקרא שם מלא, כמו שבארנו. ואחד כשמתחבר יסוד העולם בהיכלו, וכלם מתעוררים בחיבות וכתשוקה אליו, וכלם כלולים בו, אז כולל שאר השמות ונקרא

רוחותיה, למזרע ולאשקאה ולאולדא, למעבד לה כל צרכוי, כמה דאצטריך. ולבתר ויביאה, במה. בהאי צדיק. דכתיב, (אסתר ב) ויזה הנערה באה אל המלך, דהאי אמשיך לכלא, לסלקא לאתעטרא בשלימו. הכא מניעו דכל חובין, הכא מניעו דכל תיאובתין בישין.

מה דלא איהו בההוא היכלא שתיתאה, בסטרא אתרא, דתמן כל ענוגין בישין, וכל סטרין דתיאובתין דענוגא דהאי עלמא, וכד האי עלמא אתנהיג בהו, בני נשא כשלי בהו (נ"א ויגין דגני נשא מעין בהו כשלין בהו) לההוא עלמא. דחמאן כמה ענוגין ותיאובתין, דגופא אתהני ואתעניג מנייהו, וטעיין אבתרייהו. הדא הוא דכתיב, (בראשית א) ותרא האשה כי טוב העץ למאכל וגו'. דהא כל תיאובתין וכל ענוגין דעלמא ביה תליין.

ועל דא, פגוונא דא, אית מלין דגופא אתהני בהו, ועיילי לגופא, ולא לנשמתא. ואית מלין דנשמתא אתהני מנייהו, ולא גופא. ועל דא, דרגין פרישין דא מן דא. זכאין אינון צדיקייא, דנטלי אורח מישר, ומנעי גרמייהו מההוא סטרא, ומתדבקן בסטרא דקדושה.

בהיכלא דא, כלילן כל שאר שמחן, דכל אלין היכלין (נ"א ותיילין) דלתתא. תרי שמחן אינון דכלילו שאר שמחן אחרנין. חד דכד אתחבר עילא בתתא, ויעקב נטיל היכליה, באינון נשיקין, ברזא עלאה. כדין כליל כל שאר שמחן, ואקרי יהו"ה אלהים, ודא אקרי שם מלא, כמה דאוקימנא. וחד, כד אתחבר יסודא דעלמא בהיכליה, וכלהו מתערי בחיבותא ובתיאובתא לגביה, וכלהו כלילן ביה, כדין כליל שאר שמחן, ואקרי יהו"ה צבאות. ודא אקרי שמא

ה צבאות. ודא אקרי שמא

יְהוָה צְבָאוֹת. וְזֶה נִקְרָא שֵׁם קְדוֹשׁ שְׁלֹם, וְלֹא שְׁלֹם כְּמוֹ הָאֲחֵר הַזֶּה.

מַה בֵּינָם זֶה לָזֶה? זֶה שׁוֹלֵט עֲלֵיוֹן בְּתַחְתּוֹן, גּוֹף בְּגוֹף, (וְזֶה הוּא שׁוֹלֵט בְּכָל) כְּמוֹ שְׁאֲמַרְנוּ. וְזֶה שׁוֹלֵט מִמָּקוֹם סִיּוֹם הַגּוֹף וְלִמְטָה בְּאוֹתָם הַיְכָלוֹת וּבְכָל שְׁלִמְטָה, וְסוּד זֶה - בֵּית רֵאשׁוֹן וּבֵית שְׁנִי. וּמִשׁוּם כֵּן, הַהֵיכָל הַזֶּה כּוֹלֵל אֶת כָּל שְׁאֵר הַשְּׁמוֹת שְׁלִמְטָה, (וְכָל הַשְּׁמוֹת אֵנוּ כּוֹלְלִים בְּשֵׁם הַזֶּה, כָּל הַשְּׁמוֹת שְׁלִמְטָה) כְּמוֹ שְׁבִאֲרֹנוּ. וְעַל כֵּן הַשְּׁמוֹת הַלְלוּ - זֶה עוֹלָה וְזֶה יוֹרֵד. אֲשֶׁרֵיהֶם הַצְּדִיקִים שִׁיּוֹדְעִים דְּרָכֵי הַתּוֹרָה.

הַיְסוּד הַזֶּה הַתְּפִינָן לְשְׁנֵי צְדִיקִים. אֶחָד לְתַקֵּן אֶת כָּל הַשְּׁאֵר שְׁלִמְטָה, וְאֶחָד לְתַקֵּן אֶת הַהֵיכָל הַשְּׁבִיעִי וְלְתַקֵּן זֶה בְּזֶה שִׁיְהִי הַכָּל בְּרִצּוֹן אֶחָד כְּרֵאוּי. עַד כָּאֵן הַיַּחְדָּד שֶׁל שְׁנֵי צְדִיקִים, שְׁלִמְעָלָה וְלִמְטָה, לְהַתְיַחֵד כְּאֶחָד בְּשְׁלֵמוֹת, לְלַכֵּת בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל. אֲשֶׁרֵי חֲלָקוּ שֶׁל מִי שִׁיּוֹדֵעַ לַיַּחְדָּד אֶת הַיַּחְדָּד וְלִסְדֵּר אֶת סִדּוֹר הָאֲמוּנָה לְלַכֵּת בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל. אֲשֶׁרֵי בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. וְעַל כֵּן כְּתוּב, (תְּהִלִּים פ"ה) חֶסֶד וְאֱמֶת נִפְגְּשׁוּ צְדָק וְשְׁלוֹם נִשְׁקוּ. וְאֵז - אֱמֶת מֵאַרְץ תִּצְמַח וְצְדָק מִשְׁמַיִם נִשְׁקָף. גַּם ה' יִתֵּן הַטּוֹב וְאַרְצֵנוּ תִּתֵּן יְבוּלָהּ.

הַיְסוּד ק"ק דוֹעִיר דְּבִרְיָא הַהֵיכָל הַשְּׁבִיעִי. הַהֵיכָל הַזֶּה הוּא הַהֵיכָל הַפְּנִימִי מִכָּל הַהֵיכָלוֹת הַלְלוּ. הַהֵיכָל הַזֶּה הוּא נִסְתָּר, וְאֵין בוֹ דִּיקוּן מִמֶּשׁ וְלֹא גּוֹף כָּלֵל. כְּאֵן הַנִּסְתָּר שְׁתּוֹף סוּד הַסּוּדוֹת. זֶהוּ סוּד שֶׁהוּא מְקוֹם לְהַפְגִּס לְשֵׁם בְּתוֹף אוֹתָם הַצְּנוּרוֹת שְׁלִמְעָלָה. הַרוּחַ שֶׁל כָּל הַרוּחוֹת, רִצּוֹן שֶׁל כָּל הַרְצוֹנוֹת, לְהִתְחַבֵּר הַכָּל כְּאֶחָד. רוּחַ הַחַיִּים (שֶׁל זֶה) בְּזֶה, וְלִהְיוֹת הַכָּל תְּקוּן אֶחָד.

קְדִישָׁא שְׁלִים, וְלֹא אִיהוּ שְׁלִים כְּהַאי אַחְרָא. מַה בֵּין הַאי לְהַאי. דָּא שְׁלִיט עַלְמָה בְּתַתְּמָה,

גּוּפָא בְּגוּפָא (וְדָא אִיהוּ שְׁלִים בְּכָלָא) כְּדִקְא מְרַן. וְדָא שְׁלִיט מֵאַתָּר דְּסִיּוּמָא דְּגּוּפָא וְלְתַתְּמָא, בְּאֵינוּן הַיְכָלִין וּבְכָלָא דְּלְתַתְּמָא, וְרָזָא דָּא, בֵּית רֵאשׁוֹן וּבֵית שְׁנִי. וּבְגִין דָּא, הַיְכָלָא דָּא כָּלִיל כָּל שְׁאֵר שְׁמֵהֶן דְּלְתַתְּמָא, (וּכְלַח שְׁמֵהֶן כָּלִילִין כְּהַאי שְׁמָא כּוֹלַח שְׁמֵהֶן דְּלְתַתְּמָא) כְּמַה דְּאוּקִימְנָא. וְעַל דָּא, שְׁמֵהֶן אֲלִין, דָּא סְלֵקָא וְדָא נְחִית. זְפִאִין אֵינוּן צְדִיקִיָּיא, דִּי־דַעִין אַרְחוּי דְּאוּרִיָּיתָא.

יְסוּדָא דָּא, אַתְתְּקֵן לְתַרִּין סְטֵרִין. חַד, לְאַתְקֵנָא כָּל שְׁאֵר דְּלְתַתְּמָא. וְחַד, לְאַתְקֵנָא הַיְכָלָא שְׁבִיעָא, וְלְאַתְקֵנָא דָּא כְּדָא, לְמַהוּי כָּלָא רְעוּ חַדָּא כְּדָקָא יְאוּת. עַד הַכָּא יַחְוּדָא דְּתַרִּין סְטֵרִין, דְּלַעֲלֵא וְתַתְּמָא, לְאַתְיַחְדָּא כְּחַדָּא בְּשְׁלִימוּ, לְמִיְהֵךְ בְּאַרְחַ מִישָׁר.

זְבָאָה חוֹלְקִיָּהּ, מָאן דִּי־דַע לַיַּחְדָּא יַחְוּדָא, וְלִסְדוּרֵי סִדּוּרָא דְּמַהִימְנוּתָא, לְמִיְהֵךְ בְּאַרְחַ מִישָׁר. זְבָאָה אִיהוּ בְּהַאי עַלְמָא, וּבְעַלְמָא דְּאַתֵּי. וְעַל דָּא כְּתִיב, (תְּהִלִּים פ"ה) חֶסֶד וְאֱמֶת נִפְגְּשׁוּ צְדָק וְשְׁלוֹם נִשְׁקוּ. וּכְדִין (תְּהִלִּים פ"ה) אֱמֶת מֵאַרְץ תִּצְמַח וְצְדָק מִשְׁמַיִם נִשְׁקָף. גַּם יי' יִתֵּן הַטּוֹב וְאַרְצֵנוּ תִּתֵּן יְבוּלָהּ.

הַיְסוּד קודש הקדשים דוֹעִיר דְּבִרְיָא הַיְכָלָא שְׁבִיעָא. הַיְכָלָא דָּא, הַיְכָלָא פְּנִימָאָה מִכָּל הַיְכָלִין. הַאי הַיְכָלָא אִיהוּ סְתִימוּ, דְּלֹא בִיָּה דִּיּוּקְנָא מִמֶּשׁ, וְלִית גּוּפָא כָּלֵל. הַכָּא סְתִימוּ דְּגוּ רָזָא דְּרִזִּין, הַאי אִיהוּ רָזָא, דְּאִיהוּ אַתָּר, לְאַעֲלֵא תַמְן בְּגוּ אֵינוּן צְנוּרִין דְּלַעֲלֵא. רוּחָא דְּכָל רוּחִין, רְעוּוֹן דְּכָל רְעוּוִין, לְאַתְחַבְּרָא כָּלָא כְּחַדָּא. רוּחָא דְּחַיִּי (דְּהָא) בְּהַאי, לְמַהוּי כָּלָא תְקוּנָא חַדָּא.

החיכר הזה נקרא בית קדשי הקדשים, המקום לקבל את (הנשמה העליונה) הנשמות העליונות, שנקראת כן לעורר אליו את העולם הבא.

העולם הזה נקרא עולם. עולם - עליה, שעולה העולם התחתון לעולם העליון, ומסתתר בתוכו ונעלם בו, ונגלה בסתר. עולם - שהוא עולה עם כל אותם שקרבים לו ונסתרים תוך סתר עליון. עולם עליון - עולה ומסתתר ברצון עליון תוך סתר כל הנסתרים, שלא נודע כלל (כלל) ולא התגלה, ואין מי שמפיר אותו.

הפרכת, שהיא מסך פרוס, מכסה את תוף סתר הנסתר. הפרכת פרוסה תוף הסתרים העליונים להסתיר הנסתרים, שהרי הם טמירים ונסתרים. (הפרכת פרוסה בתוף סתרים עליונים לשמר הסתום, שזה נסתר וסתום) לפנים מן הפרכת יש מקום נסתר וטמון ונגזז להכניסו לתוכו. שמן משחת עליון, רוח החיים, על יד אותו הנקר ששופע ויוצא, ואותו נקר נקרא מבויע הבאר, שלא פוסקים מימיו לעולמים. וכשזה נכנס ושופע כל אותו משחת קדש מלמעלה ממקום של קדש הקדשים, אור של שפע יורד ובא לתוף אותם הצנורות, וזה מתמלא משם בנקבה שמתעברת ומתמלאת מן הזכר.

אף כן גם החיכל הזה מתתקן תמיד לקבל בנקבה שמקבלת מן הזכר. הנקבלה שמקבלת את כל הרוחות והנשמות הקדושות שיורדות לעולם, והתעברו (והתעבבו) שם כל אותו זמן שצריך. והעבבו עד שיבא מלך המשיח, ויקבלו כל אותן הנשמות, ויבאו וישמח העולם כמקדם, ואז

היבלא דא, אקרי בית קדש הקדשים. אתר לקבלא האי (ס"א נשמתא עלאה) נשמתינ עילאין, דאקרי הכי, לאתערא עלמא דאתי לגביה.

האי עלמא עולם אקרי. עולם: סליקא, דסליק עלמא תתאה לגבי עלמא עלאה, ואסתתר בגווה, ואתעלם ביה, אתגלייא בסתירה. עולם: דסליק איהו, בכל אינון (ד) רנ"ט ע"א) דקרבין ביה, ואסתתרון גו סתירו עלאה. עולם עלאה: סליק ואסתתר ברעותא עלאה, גו טמירו דכל טמירין דלא אתיידע כלל (כלל), ולא אתגלי, ולית מאן דיידע ליה.

פרוכתא דפרסא פריסא, חפיא גו טמירו סתים. כפורתא פריסא גו טמירין עלאין, לאסתמא סתימין דהא טמירין וסתימין. (נ"א פרוכתא פריסא גו טמירין עלאין לאסתמא סתימא דהאי טמיר וסתים) לגו מן כפורתא, אית אתר סתים וטמיר ונגיז, לאכנשא ליה בגויה. משח רבות עלאה, רוחא דחיי, על ידא דההוא נהר דנגיד ונפיק, וההוא נהר אקרי מבויעא דבירא, דלא פסקין מימוי לעלמין. וכד האי עייל ונגיד כל ההוא רבות קדשא מלעילא, מאתר דקדש הקדשים. נהירו נגידו נחית ואתי, גו אינון צנורין. האי אתמלייא מתמן, פנוקבא דמתעברא ואתמליא מן דכורא.

אוף הכי נמי האי היכלא, מתתקנא תדיר לקבלא, פנוקבא דמקבלא מן דכורא. קבילו דקבילו, כל אינון רוחין ונשמתינ קדישין דנחתין לעלמא, ואתעברו (ס"א ואתעבבו) תמן. כל ההוא זמנא דאצטריך.

יתעבבון עד דייתי מלכא משיחא, ויסתפקון כל אינון נשמתינ, וייתון ויחדדי עלמא כמלקדמין. וכדין, יחדדי קדשא ברין

יִשְׁמַח הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּמִקְדָּם,
כְּמוֹ שְׂנֵאמֶר (תהלים קד) יִשְׁמַח ה'
בְּמַעֲשָׂיו.

בְּהִיבֵר הַזֶּה קִימִים הַעֲנוּגִים
וְהַתְּפִנּוּקִים שֶׁל הַרוּחֹת,
וְהַשְּׁעִשׂוּעַ שֶׁמִּשְׁתַּעֲשַׁע הַקְדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא בְּגֵן עֵדֶן. כָּאֵן הִיא
תְּשׁוּקַת הַכֹּל וְעֵנֵג הַכֹּל לְהַתְּחַבֵּר
הַכֹּל בְּאֶחָד וְלִהְיוֹת הַכֹּל בְּאֶחָד,
הַקָּשֶׁר שֶׁל הַכֹּל בְּיַחְדוּד אֶחָד כָּאֵן
עוֹמֵד.

שְׁבֻשְׁבֵר הָאִיבָרִים מִתְּחַבְּרִים
בְּאִיבָרִים הַעֲלִיוֹנִים, כֹּל אֶחָד
וְאֶחָד פְּרָאוּי לוֹ, אֵינן לָהֶם תְּשׁוּקָה
וְאֵינן לָהֶם עֵנֵג, רַק בְּיַחְדוּד שֶׁל
הַהִיכָל הַזֶּה, וְהַכֹּל כָּאֵן תְּלוּי.
כְּשֶׁהִתְחַבְּרוּת שֶׁל כָּאֵן מִתְּיַחֵדֵת
בְּיַחְדוּד אֶחָד, אֵינן כֹּל אִוֵּר הָאִיבָרִים
וְכֹל הָאֵרֶת הַפְּנִינִים וְכֹל הַשְּׂמֻחוֹת,
כֹּל מְאִירִים וְשְׂמֻחִים.

אֲשֶׁרֵי חִלְקוֹ שֶׁל מִי שִׁידוּעַ לְסִדֵּר
סִדּוּרִים וְלִתְקֵן אֶת תְּקוּנֵי
הַהִשְׁתַּלְּמוֹת פְּרָאוּי, אֶהְבְּתוֹ שֶׁל
הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָם הַזֶּה
וּבְעוֹלָם הַבָּא. וְאֵז כֹּל הַדֵּינִים וְכֹל
הַגְּזֵרוֹת הַרְעוֹת עוֹבְרוֹת
וּמִתְבַּטְּלוֹת מִן הַעוֹלָם.

הִיבֵר זֶה הִיכָל שֶׁל תְּשׁוּקָה, הִיכָל
שֶׁל עֵנֵג, הִיכָל שֶׁל שְׁעִשׂוּעַ עֲלִיוֹן
וְתַחְתּוֹן כְּאֶחָד. וּמִקְבָּלִים כֹּלֵם
הָאוֹר שֶׁל הַגֵּר הַעֲלִיוֹן שְׂמִאִיר לְכֹל
וְלִהְתִּיחַד הַכֹּל כְּמוֹ שְׁצִרִיךְ בְּיַחְדוּד
שָׁלֵם. וְעַל זֶה הִיכָל זֶה עוֹמֵד
בְּסִתֵּר הַכֹּל, גְּנוּז מִהַכֹּל. אֵף עַל
גַּב שְׁפָלִם מְסֻתְרִים, זֶה מְסֻתֵּר
וְגֵנוּז יוֹתֵר, לְהִיּוֹת בְּרִית קַיִם הַכֹּל
כְּאֶחָד, זְכָר וּנְקֵבָה, לְהִיּוֹת
שְׁלֵמִים.

הַהִיבֵר הַזֶּה נִקְרָא אֲרוֹן הַבְּרִית,
שֶׁהוּא אֲדוֹן כֹּל הָאָרֶץ. מִשׁוֹם
שֶׁזֶהוּ מְקוֹם שִׁיּוּצְאוֹת מִמֶּנּוּ כֹּל
הַנְּשֻׁמוֹת שֶׁל הַעוֹלָם לִיַּחַד יַחְדוּד
לְמִטָּה, וְלִהְמַשִּׁיךְ אֶת הַיַּחְדוּד שֶׁל
הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִמַּעַל לְמִטָּה

הוּא כְּמִלְקָדְמִין, כְּמָה דָּאֵת אָמֶר (תהלים קד)
יִשְׁמַח יי' בְּמַעֲשָׂיו.

בְּהִיא הִיכָלָא, קִימִין עֲנוּגִין וְתְּפִנּוּקִין דְּרוּחֵי,
וְאִשְׁתַּעֲשִׂוּתָא דְּאִשְׁתַּעֲשַׁע קְדָשָׁא בְּרִיךְ
הוּא בְּגֵנְתָא דְּעֵדֶן. הֵכָא אִיהוּ תִיאוּבְתָא דְכָלָא,
וְעֲנוּגָא דְכָלָא, לְאִתְחַבְּרָא כָלָא כְּחָדָא, וְלִמְהוּי
כָלָא חַד, קְשׁוּרָא דְכָלָא בְּיַחְדוּדָא חָדָא הֵכָא
קִימָא.

דְּבַר שְׂיִיפֵי כְּלָהוּ מִתְּחַבְּרָאן בְּשִׂיפִין עֲלָאִין,
כֹּל חַד וְחַד פְּדָקָא חֲזִי לִיה, לִית לוֹן
תִיאוּבְתָא, וְלִית לוֹן עֲנוּגָא, בַּר בְּיַחְדוּדָא דְהִיא
הִיכָלָא, כָּלָא הֵכָא תְּלִיא. פֵּד אִתְחַבְּרוּתָא
דְּהֵכָא אִתְיַחֵד בְּיַחְדוּדָא חָדָא, פְּדִין כֹּל נְהִירוֹ
דְּשִׂיפִין, וְכֹל נְהִירוֹ דְּאִנְפִין, וְכֹל חֲדוּוֹן, כְּלָהוּ
נְהִירִין וְחָדָאן.

וּבָאָה חוּלְקִיָּה, מָאן דִּידַע לְסִדְרָא סִדּוּרִין,
וְלְאִתְקַנָּא תְּקוּנֵי אִשְׁתַּלְּמוּתָא כְּדָקָא
יְאוּת, רְחִימוּ דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּהִיא עֲלֵמָא,
וּבְעֲלֵמָא דְאַתִּי. וְכַדִּין, כֹּל דֵּינִין, וְכֹל גְּזֵרִין
בִּישִׁין, מִתְּעַבְּרִין וּמִתְבַּטְּלִין מִעֲלֵמָא.

הִיבְלָא דָא, הִיכָלָא דְתִיאוּבְתָא, הִיכָלָא
דְּעֲנוּגָא, הִיכָלָא לְאִשְׁתַּעֲשַׁע עֵילָא
וְתַתָּא כְּחָדָא. וּמִקְבָּלָא כָלָא נְהִירוֹ דְּבוּצִינָא
עֲלָאָה דְנְהִיר לְכָלָא, וְלְאִתְיַחֵדָא כָלָא כְּדָקָא
יְאוּת בְּיַחְדוּדָא שְׁלִים. וְעַל דָּא, הִיכָלָא דָא
קַאִים בְּטְמִירוֹ דְכָלָא, גְּנִיז מְפֵלָא. אֵף עַל גַּב
דְּכְלָהוּ טְמִירִין. דָּא טְמִיר וְגְנִיז יַתִּיר. לְמְהוּי
בְּרִית קִימָא כָּלָא כְּחָדָא, דְּכַר וְנוּקְבָא לְמְהוּי
שְׁלִים.

הִיבֵר דָּא אֶקְרִי אֲרוֹן הַבְּרִית, דְּאִיהוּ אֲדוֹן כֹּל
הָאָרֶץ. בְּגִין דְּהִיא אִיהוּ אֲתֵר, דִּנְפָקוּ
מִנֶּיהָ כֹּל נְשֻׁמִין דְּעֲלֵמָא, לִיַּחְדוּדָא יַחְדוּדָא
לְתַתָּא, וְלְאִמְשָׁכָא יַחְדוּדָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא

לְתַת לְצַדִּיק, מְשׁוּם שֶׁיֵּצְאוּ
מִצַּדִּיק וּנְכַנְסוֹת לְצַדִּיק, וְאַחַר כֵּן
יֵצְאוּ מִצַּדִּיק וּנְכַנְסוֹת לְמָקוֹם
שֶׁיֵּצְאוּ מִשָּׁם.

אֲרוֹן הַבְּרִית הִזָּה לֹקַח הַכֹּל
מִצַּדִּיק, וְאַחַר כֵּן יוֹצְאוֹת מִמֶּנּוּ
וּנְכַנְסוֹת לְצַדִּיק שְׁלֵמָטָה. אַחַר כֵּן
יוֹצְאוֹת מִהַצַּדִּיק שְׁלֵמָטָה
וּנְכַנְסוֹת לְאֲרוֹן הַבְּרִית הִזָּה,
שֶׁיְהִיוּ כֹל הַנְּשֻׁמוֹת כְּלוּלוֹת
מִמַּעֲלָה וּמִמַּטָּה לְהִיּוֹת שְׁלֵמוֹת
מִכָּל הַצַּדִּידִים. וְאֲרוֹן הַבְּרִית הִזָּה
לֹקַח מִהַצַּדִּיק אוֹתוֹן נְשֻׁמוֹת מִשְׁנֵי
צַדִּידִים.

בֹּא וּרְאֵה, מְבוּעַ הַבְּאֵר אֵינוֹ נִפְרָד
מִהַבְּאֵר לְעוֹלָמִים, וְלִכֵּן הַמָּקוֹם
הִזָּה הוּא תְּקוּן שֶׁל הַכֹּל, הַקְּיוּם
שֶׁל כָּל הַגּוֹפִּי, לְהִיּוֹת שְׁלֵם בְּכֹל
כְּרֵאוֹ. כֵּאֵן הוּא הַיְחוד וְהַקְּשָׁר
כְּאֶחָד לְהִיּוֹת מַעֲלָה וּמַטָּה אֶחָד
בְּקֶשֶׁר אֶחָד, שְׂאִין נִפְרָדִים כֹּל
הָאֵיבָרִים זֶה מִזֶּה, וְלִהְיוֹת הַכֹּל
פְּנִים בְּפָנִים.

וְעַל זֶה שְׁנִינוּ, מִי שֶׁשָּׁמַשׁ מִטּוֹ
מֵאַחֵר, מִכְחֵישׁ אֶת תְּקוּן
הַהִסְתַּכְּלוּת פְּנִים בְּפָנִים, לְהֵאִיר
הַכֹּל כְּאֶחָד וְלִהְיוֹת הַכֹּל פְּנִים
בְּפָנִים בְּדַבְּרוֹת כְּרֵאוֹ, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית ב) וְדַבַּק בְּאִשְׁתּוֹ.
בְּאִשְׁתּוֹ דּוֹקָא, וְלֹא אַחֲרֵי אִשְׁתּוֹ.
שְׁנִים הֵם. יַעֲקֹב הוּא לְמַעֲלָה,
וְיוֹסֵף הוּא לְמַטָּה. שְׁתֵּי תְּשׁוּקוֹת
הֵן, אֶחָד הַהִיכָל הַשָּׁשִׁי, וְאֶחָד
הַהִיכָל הַשְּׁבִיעִי הִזָּה. הַתְּשׁוּקָה
שְׁלֵמָעֲלָה בְּאוֹתוֹן נְשִׁיקוֹת שְׁנוּטֵל
יַעֲקֹב. הַתְּשׁוּקָה שְׁלֵמָטָה בְּשִׁמוּשׁ
הִזָּה שְׁנוּטֵל יוֹסֵף. מִשְׁנֵי הַצַּדִּידִים
הַלְלוּ נוּטֵל (ח) אֲרוֹן הַבְּרִית אֶת
רוּחַ הַחַיִּים. מִהַצַּד שֶׁל יַעֲקֹב נוּטֵל
אֶת רוּחַ הַחַיִּים שְׁלֵמָעֲלָה שְׁנוּדְבֵק
בוֹ בְּאוֹתוֹן נְשִׁיקוֹת, וּמְכַנֵּס (בְּאוֹתוֹן
נְשִׁיקוֹת) (וּנְכַנְס) אֶת רוּחַ הַחַיִּים

מֵעֵילָא לְתַתָּא, לְיַהֲבָא לְצַדִּיק, בְּגִין דְּנִפְקוּ
מִצַּדִּיק, וְעֵיילי בְּצַדִּיק. וְלִבְתָּר נִפְקֵי מִצַּדִּיק,
וְעֵיילי בְּאַתָּר דְּנִפְקֵי מִתַּמָּן.

הָאִי אֲרוֹן הַבְּרִית, נְקִיט כֹּלָא מִצַּדִּיק. וְלִבְתָּר,
נִפְקֵי מִנִּיה, וְעֵיילי בְּצַדִּיק לְתַתָּא. לִבְתָּר
נִפְקֵי מִצַּדִּיק דְּלְתַתָּא, וְעֵיילי בְּהָאִי אֲרוֹן
הַבְּרִית. לְמַהּוֹי כָּל נְשֻׁמְתִין כְּלִילָן מֵעֵילָא
וּמִתַּתָּא. לְמַהּוֹי שְׁלִים מִכָּל סְטָרִין. וְהָאִי אֲרוֹן
הַבְּרִית, נְקִיט מִצַּדִּיק אֵינוֹן נְשֻׁמְתִין, מִתַּרְיִן
סְטָרִין.

הָאִי חֲזִי, מְבוּעָא דְּבִירָא לֹא מִתְּפָרְשָׁא מִבִּירָא
לְעוֹלָמִין, וְעַל דָּא, הָאִי אַתָּר, שְׁכֻלוּלָא
דְּכֹלָא, קִיוּמָא דְּכָל גּוּפָא, לְמַהּוֹי שְׁלִים בְּכֹלָא
כְּדָקָא יְאוּת. הֵכָא, הוּא יְחודָא וְקְשׁוּרָא
כְּחֻדָא, לְמַהּוֹי עֵילָא וְתַתָּא חֵד, בְּקְשׁוּרָא חֻדָא,
דְּלֹא מִתְּפָרְשָׁן כֹּל שְׁיִיפִין דָּא מִן דָּא,
וְלֹא שְׁתַּכְּחָא כֹּלָא אֲנַפִּין בְּאַנַּפִּין.

וְעַל דָּא תִּנּוּן, מָאן דְּשָׁמִישׁ עֲרִסִיה מֵאַחֲרָא,
אִכְחִישׁ תְּקוּנָא דְּאַסְתַּכְּלוּתָא אֲנַפִּין
בְּאַנַּפִּין, לְאַנְהָרָא כֹּלָא בְּחֻדָא, וְלֹא שְׁתַּכְּחָא
כֹּלָא אֲנַפִּין בְּאַנַּפִּין, בְּדַבְּקוּתָא בְּדָקָא יְאוּת,
כְּמָה דְּאַתָּא אָמַר (בְּרֵאשִׁית ב) וְדַבַּק בְּאִשְׁתּוֹ, בְּאִשְׁתּוֹ
דִּי יַקָּא, וְלֹא אַחֲרֵי אִשְׁתּוֹ.

תַּרְיִן אֵינוֹן, יַעֲקֹב אִיהוּ לְעֵילָא, יוֹסֵף לְתַתָּא.
תַּרְיִן תִּיאוּבְתִין אֵינוֹן. חֵד הֵיכְלָא
שְׁתִּיתָא. וְחֵד הָאִי הֵיכְלָא שְׁבִיעָא.
תִּיאוּבְתָא לְעֵילָא, בְּאֵינוֹן נְשִׁיקִין דְּנִטִּיל יַעֲקֹב.
תִּיאוּבְתָא לְתַתָּא, בְּהָאִי שְׁמוּשָׁא דְּנִטִּיל יוֹסֵף.
מִתַּרְיִן סְטָרִין אֵלִין, נְטִיל (הֵאִי) (דף רנ"ט ע"ב) אֲרוֹן
הַבְּרִית רוּחָא דְּחַיִּי. מִסְטָרָא דְּיַעֲקֹב, נְטִיל
רוּחָא דְּחַיִּי דְּלְעֵילָא, דְּאַתְדַּבֵּק בֵּיה בְּאֵינוֹן
נְשִׁיקִין, וְאַעִיל (בְּאֵינוֹן נְשִׁיקִין) (כ"א וְעֵיל) רוּחָא דְּחַיִּי
דְּלְעֵילָא בֵּיה, לְאַתְזָנָא מִנִּיה. מִסְטָרָא דְּיוֹסֵף, דְּאִיהוּ לְתַתָּא, בְּסִיוְמָא

שְׁלֹמֶעֱלָה בּוֹ לְהִזּוֹן מִמֶּנּוּ. מֵהֲצַד
שֶׁל יוֹסֵף שֶׁהוּא לְמִטָּה, בְּסוּיֹם
הַגּוֹף, בְּהִכָּל הַזֶּה נוֹטֵל רוּחוֹת
וְנִשְׁמוֹת לְהִרְיֵק לְמִטָּה לְעוֹלָם
הַזֶּה.

שְׁנֵי הַצְּדָדִים הִלְלוּ נִפְרָדִים לְשָׁנֵי
צְדָדִים. הַצַּד שֶׁל יַעֲקֹב מִתְּפַשֵּׁט
וְנוֹתֵן כַּח לְנִבְעָה בְּאוֹתָם שְׂדִים
שְׁמֵתִמְלָאִים מֵאוֹתָהּ רוּחַ הַחַיִּים,
וּמִיַּיִק בָּהֶם אֵת אוֹתָם מִלְּאֲכִים
קְדוּשִׁים, שֶׁהֵם חַיִּים וְקִיָּמִים
לְעוֹלָמִים, וְקִיָּמִים בְּקִיּוּם בּוֹ. הַצַּד
שֶׁל יוֹסֵף נִכְנָס בְּתִשְׁוֹקָה וְנוֹתֵן כַּח
לְפָנָיו, וְעוֹשֶׂה נִשְׁמוֹת וְרוּחוֹת
לְרֹדֵת לְמִטָּה וּלְהִזּוֹן בָּהֶם בְּגֵי
הָעוֹלָם.

וְעַל כֵּן קִיָּמִים שְׁנֵי הַצְּדָדִים הִלְלוּ,
זֶה לְמַעַלָּה וְזֶה לְמִטָּה. זֶה לְהִזּוֹן
לְמַעַלָּה, וְזֶה לְזוֹן לְמִטָּה. כָּל אֶחָד
וְאֶחָד כְּרָאוּי לוֹ. (וְלִבּוֹ) וְהַכֹּל הוּא
אֶחָד וְסוּד אֶחָד הוּא. וְעַם כָּל זֶה,
יוֹסֵף זָן אֵת כָּל הַגּוֹף וּמִשְׁקָה
אוֹתוֹ. שְׁמֵרוֹחַ הַחַיִּים הַזֶּה שֶׁל
הַהֲדַבְּקוֹת שֶׁל יַעֲקֹב יוֹרֵד לְמִטָּה,
וְכּוֹ נִדְבַק אֲרוֹן הַבְּרִית הַזֶּה בְּרִצּוֹן
לְמַעַלָּה, וְיוֹרֵדֵת אוֹתָהּ רוּחַ חַיִּים
לְמִטָּה בְּאוֹתָהּ הַתְּדַבְּקוֹת שֶׁל
יוֹסֵף, וְכִשְׁהַכֹּל מִתְּחַבֵּר כְּאֶחָד,
מִתְּמַלְאִים אוֹתָם הַשְּׂדִים לְהִנִּיק
לְכָל, וּמִשׁוּם כֵּן הַכֹּל הוּא אֶחָד.
אֲשֶׁרֵי חִלְקוֹ שֶׁל מִי שְׂיִדְעַע לְקִשֵּׁר
קְשָׁרִים וּלְיִחָד יְחָד בְּתַפְלָתוֹ
בְּרִצּוֹן הַלֵּב כְּרָאוּי כְּדֵי לְהַדְּבִיק
אִיבָר בְּאִיבָר, רוּחַ בְּרוּחַ, הַכֹּל
בְּכֻלָּל אֶחָד, לְהִיּוֹת הַכֹּל אֶחָד
כְּרָאוּי.

בֵּא וְרָאָה, הַהִיכָל הַזֶּה,
כְּשֶׁהַרוּחוֹת הַקְּדוּשׁוֹת הִלְלוּ וְכָל
אוֹתָם הִיכָלוֹת וּמְרַכְּבוֹת כָּלֵם
מִתְּיַחֲדִים כְּאֶחָד וְנִמְצְאִים בְּקִשֵּׁר
אֶחָד, אֲזִי הַרוּחַ הַעֲלִיּוֹנָה הַזֶּה שֶׁל
כָּלֵם, שֶׁהִיא נִקְדָּה אַחַת נִסְתַּרְתַּת
בָּהֶם, וְלֹא מִתְּגַלָּה, וְנַעֲשִׂית רוּחַ נִסְתַּרְתַּת כְּמוֹ הַעֲלִיּוֹנָה. וְסִימְנָף - יְחָד בְּקִשֵּׁר שֶׁל הַכֹּל כְּפִי

דְּגוּפָא, בְּהֵאֵי הִיכְלָא. נְטִיל רוּחִין וְנִשְׁמָתִין
לְאַרְקָא לְתַתָּא, לְהֵאֵי עֲלָמָא.

אַלִּין תְּרִין סְטָרִין, מִתְּפַרְשֵׁן לְתִרִין סְטָרִין.
סְטָרָא דִיעֻקֵּב, אֲתַפְּשֵׁט וְיִהִיב תּוּקְפָא,
לְנִבְעָא בְּאִינוֹן שְׂדִים, דְּאֲתַמְלִיין מֵהֵהוּא
רוּחָא דְחַיִּי, וְיִנִּיק בְּהוּ לְאִינוֹן מִלְּאֲכִין
קְדִישִׁין, דְּאִינוֹן חַיִּין וְקִיָּמִין לְעֲלָמִין, וְקִיָּמִין
בְּקִיּוּמָא בֵּיה, סְטָרָא דְיוֹסֵף, עֵייל בְּתִיאֻבְתָּא
וְיִהִיב תּוּקְפָא לְגוּ, וְעֻבִיד נִשְׁמָתִין וְרוּחִין,
לְנַחְתָּא לְתַתָּא, וְלֹאֲתַזְנָא בְּהוּ בְּגֵי עֲלָמָא.

וְעַל דָּא, קִיָּמִין תְּרִין סְטָרִין אֲלִין, דָּא לְעִילָא,
וְדָא לְתַתָּא. דָּא לְאֲתַזְנָא לְעִילָא, וְדָא
לְמִיזֵן לְתַתָּא. כָּל חַד וְחַד כְּדָקָא חֲזִי לִיה, (וְעַל
דָּא) וְכֻלָּא אִיהוּ חַד, וְחַד רְזָא אִיהוּ. וְעַם כָּל
דָּא, יוֹסֵף זָן לְכָל גּוּפָא, וְאַשְׁקִי לִיה. דְּמֵהֵאֵי
רוּחָא דְחַיִּי דְּאֲתַדְּבִקוּתָא דִיעֻקֵּב, נַחִית לְתַתָּא,
וּבֵיה אֲתַדְּבִק הָאֵי אֲרוֹן הַבְּרִית, בְּרַעוּתָא
לְעִילָא, וְנַחִית הֵהוּא רוּחָא דְחַיִּי לְתַתָּא,
בְּהֵהוּא אֲתַדְּבִקוּתָא דְיוֹסֵף, וְכַד אֲתַחְבֵּר כֻּלָּא
כְּחֻדָּא, אֲתַמְלִיין אִינוֹן שְׂדִים לְיִנְקָא לְכֻלָּא,
וּבְגִין כֵּן כֻּלָּא אִיהוּ חַד, זַכָּא חוּלְקִיָּה, מֵאֵן
דִּידַע לְקִשְׁרָא קְשָׁרִין, וּלְיִחָדָא יְחָדָא
בְּצֻלוּתִיה בְּרַעוּתָא דְלִבָּא כְּדָקָא יְאוּת, בְּגִין
לְדְבִקָּא שְׂיִיפָא בְּשְׂיִיפָא, רוּחָא בְּרוּחָא, כֻּלָּא
בְּכֻלָּלָא חֻדָּא, לְמֵהוּי כֻּלָּא חַד כְּדָקָא חֲזִי.

תָּא חֲזִי, הָאֵי הִיכְלָא, כְּדֵי אֲלִין רוּחִין קְדִישִׁין,
וְכָל אִינוֹן הִיכְלִין וְרִתִּיכִין, כְּלָהוּ מִתְּיַחֲדִי
כְּחֻדָּא, וְאַשְׁתַּכְּחוּ בְּקִשְׁוֹרָא חֻדָּא, כְּדִין הָאֵי
רוּחָא עֲלָאָה דְכֻלָּהוּ, דְּאִיהוּ נְקוּדָה חֻדָּא,
אַסְתִּים בְּהוּ, וְלֹא אֲתַגְלִיָּא, וְאַתְעֻבִיד רוּחָא
סְתִים כְּגוּוֹנָא עֲלָאָה. וְסִימְנִף אֲגוּזָא, יְחָדָא
בָּהֶם, וְלֹא מִתְּגַלָּה, וְנַעֲשִׂית רוּחַ נִסְתַּרְתַּת כְּמוֹ הַעֲלִיּוֹנָה. וְסִימְנָף - יְחָד בְּקִשֵּׁר שֶׁל הַכֹּל כְּפִי

שְׁאֵמְרֵנוּ, לְהַקְשֵׁר זֶה בְּזֶה, לְהִיּוֹת
הַכּל שְׁלֵם בְּשִׁלְמוֹת (זְכָר וּנְקֵבָה)
כְּאֶחָד.

וְחָרִי בְּאֵרְנוּ כְּמוֹ כֵן, הַקְּרִיב עוֹלָה
לְיַחֵד (יחוד) קְרִיב וְלִיחָד (ולספק) אֶת
כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּרֵאוֹי לוֹ מֵאוֹתוֹ
הַעֲשֵׂן שְׁעוֹלָה - הַכֹּהֵן שֶׁהוּא
לְיָמִין בְּקִשְׁרֵי שֶׁל הַיְחוד בְּרִצּוֹן,
וְהַלּוּיִם בְּשִׁירָה. כְּלוּלִים זֶה בְּזֶה,
הֵיכַל בְּהֵיכַל, רוּחַ בְּרוּחַ, עַד
שְׁמַתְחָבְרִים בְּמִקּוֹמָם אֵיבָר
בְּאֵיבָר, לְהִיּוֹת הַכּל כְּלוּל כְּאֶחָד
כְּרֵאוֹי.

וְחָרִי בְּאֵרְנוּ, שְׁכַשְׁנָשְׁלֵם הַכּל
כְּאֶחָד, הָאֵיבָרִים הַעֲלִיּוֹנִים
בְּתַחְתּוֹנִים, אֲזֵ הַנְּשִׁמָּה הַעֲלִיּוֹנָה
שֶׁל הַכּל מִתְעוֹרְרָת וּנְכַנְסָת בְּכֻלָּם
וּמְאִירָה לְכָל, וְכָל הַעֲלִיּוֹנִים
וְהַתַּחְתּוֹנִים מִתְבָּרְכִים, וְאוֹתוֹ
שְׁלֵא נוֹדַע וְלֹא נִכְנַס בְּחֻשְׁבוֹן,
הַרְצוֹן שְׁאִינוֹ נִתְפָּס לְעוֹלָמִים, אֲזֵ
הַכּל עוֹלָה עַד אֵין סוּף, וְנִקְשֵׁר
הַכּל בְּקִשְׁרֵי אֶחָד, וּמִתְבַּשֵּׂם אוֹתוֹ
הַרְצוֹן לְתוֹף וּבִכְפָּנִים בְּסִתְרָה.

אוֹר הַנְּשִׁמָּה הַעֲלִיּוֹנָה עוֹלָה לְפָנֵי
וּלְפָנִים וּמְאִיר לְכָל. בְּתוֹף הָאוֹר
הַזֶּה נִכְנַס סִתְרֵי הַמַּחְשָׁבָה שְׁכוּלָל
אֶת הַכּל, וְלְפָנֵי וּלְפָנִים בְּאוֹתוֹ
רְצוֹן הַמַּחְשָׁבָה מְאִיר וּמִתְבַּשֵּׂם,
וְתוֹפֵס וְלֹא תוֹפֵס, וְעוֹלָה (הַרְצוֹן הַזֶּה)
מִתוֹף רְצוֹן הַמַּחְשָׁבָה לְתַפְסֵם בּוֹ.
וּכְשֶׁזֶּה עוֹלָה, הָאוֹר שְׁלֵמְטָה
תוֹפֵס בּוֹ.

וְכֵן הַכּל, לְהַתְקַשֵּׁר וְלְהַתְמַלֵּא
וְלְהַתְבָּרֵךְ הַכּל כְּאֶחָד כְּרֵאוֹי. וְאֲזֵ
נִקְשְׁרִים זֶה עִם זֶה כְּפִי שְׁאֵמְרֵנוּ,
הֵיכְלוֹת בְּהֵיכְלוֹת, תַּחְתּוֹנִים
בְּעֲלִיּוֹנִים, סוּד שֶׁל זְכָר וּנְקֵבָה
כְּאֶחָד, הָאוֹר הַעֲלִיּוֹן בְּאוֹר
שְׁנִסְתֵּר וּגְנוּז בּוֹ יוֹתֵר, וְאוֹתוֹ
הַגְנוּז כְּלוּל בְּמָה שְׁגְנוּז יוֹתֵר, עַד
שֶׁהַכּל נִמְצָא כְּרֵאוֹי בְּיַחְדוֹ אֶחָד.

בְּקִשְׁרֵי דְכָלֵא כְּדָקָא אֶמְרֵן, לְאַתְקַשְׁרָא דָּא
בְּדָא, לְמַהוּי כְּלָא שְׁלִים, בְּשְׁלִימוֹ (דְּכָר וּנְקֵבָה)
כְּחָדָא.

וְהָא אוֹקִימְנָא כְּגוּוֹנָא דָּא, קְרִבְנָא סְלָקָא
לְיַחֵדָא (נ"א יחודא) קְרִבְנָא וְלִיחָדָא (ד"א
ולאסתפקא) כָּל חַד וְחַד בְּדָקָא חֲזִי לִיה מַההוּא
תְּנַנָּא דְסָלִיק, כְּהֵנָּא דְאִיהוּ יְמִינָא, בְּקִשְׁרֵי
דְיַחְדוּדָא בְּרַעוּתָא, וְלִיּוֹאֵי בְּשִׁירָתָא. כְּלִיל דָּא
בְּדָא. הֵיכְלָא בְּהֵיכְלָא, רוּחָא בְּרוּחָא, עַד
דְּמִתְחַבְרֵן בְּאַתְרֵיהוּ, שְׁיִיפָא בְּשְׁיִיפָא, לְמַהוּי
כְּלָא כְּלִיל כְּחָדָא כְּדָקָא יְאוּת.

וְהָא אוֹקִימְנָא דְכַד אֲשַׁתְּלִים כְּלָא כְּחָדָא,
שְׁיִיפִין עֲלָאִין בְּתַתְּאִין, כְּדִין, נְשַׁמְתָּא
עֲלָאָה דְכָלֵא, אֲתַעֲרַת, וְעֲלַת כְּכֵלָהוּ, וְנַהִיר
לְכָלֵא, וְכֵלָהוּ מִתְבָּרְכָאן עֲלָאִין וְתַתְּאִין.
וְהָא דְלָא אֲתִידַע, וְלֹא עָאל בְּחוֹשְׁבְנָא,
רַעוּתָא דְלָא אֲתַפֵּס לְעֻלְמִין, כְּדִין כְּלָא סְלִיק
עַד אֵין סוּף, וְאַתְקַשְׁרֵר כְּלָא בְּקִשְׁרֵי חָדָא,
וּבְסִים, הָאֵהוּ רַעוּתָא לְגוֹ בְּגוֹ בְּסִתְיִמוֹ.

נְהִירוֹ דְנִשְׁמַתָּא עֲלָאָה, סְלָקָא לְגוֹ בְּגוֹ, וְנַהִיר
לְכָלֵא. בְּגוֹ דְהָאֵי נְהִירוֹ, אֲעִיל סִתְיִמוֹ
דְּמַחְשָׁבָה, דְאִיהוּ כְּלִיל כְּלָא, וּבְגוֹ לְגוֹ,
כְּהָא רַעוּ דְמַחְשָׁבָה, אֲנַהִיר וְאַתְבָּסֵם וְתַפִּיס
וְלֹא תַפִּיס, וְסְלָקָא (ס"א ה"א רעו) מְגוֹ רַעו
דְּמַחְשָׁבָה לְתַפְשָׂא בֵיה, וְכַד הָאֵי סְלִיק, נְהִירוֹ
דְלִתְתָא תַפִּיס בֵיה.

וְכֵן כְּלָא, לְאַתְקַשְׁרָא וְלְאַתְמַלְיָא וְלְאַתְבָּרְכָא
כְּלָא כְּחָדָא, כְּדָקָא יְאוּת. וְכְדִין אֲתַקְשְׁרֵר
דָּא בְּדָא כְּדָקָא אֶמְרֵן, הֵיכְלִין בְּהֵיכְלִין, תַּתְּאִין
בְּעֲלָאִין, רְזָא דְכָר וּנְקֵבָה כְּחָדָא, נְהִירוֹ
עֲלָאָה, בְּנַהִירוֹ דְסִתִּים וּגְנוּז יְתִיר בֵיה. וְהָא
דְגְנוּז, כְּלִיל בְּמָה דְגְנוּז יְתִיר, עַד דְאֲשַׁתְּכַח
כְּלָא כְּדָקָא יְאוּת, בְּיַחְדוּדָא חָדָא.

וְעַל דָּא, מִשֶּׁה הָוּה יָדַע לְסִדְרָא סְהוּרָא
דְּמֵאֲרִיָּה מִכָּל בְּנֵי עַלְמָא, כַּד אֶצְטְרִיף
לְאַרְכָּא, אֲרִיף. לְקֶצְרָא, קֶצֶר. כְּמָה
דְּאוּקִימְנָא, (במדבר יב) אֵל נָא רְפָא נָא לָהּ. תְּנִינָן,
מָאן דְּאֲרִיף בְּצִלּוֹתֶיהָ וְיִסְתַּפֵּל בִּיהָ, לְסוּף אֶתָּא
לְיַדֵּי כָּאב לֵב. וְתִנְיָנָן, מָאן דְּאֲרִיף בְּצִלּוֹתֶיהָ,
יִרְכּוּן יוֹמוֹי.

וְרָזָא דְּמִלָּה, מָאן דְּאֲרִיף בְּאַתְרֵי דְּבַעֵי לְקֶצְרָא,
אֶתִּי לְיַדֵּי כָּאב לֵב, מָאן לֵב. דָּא הוּא
דְּכַתִּיב, (משלי טו) וְטוֹב לֵב מִשְׁתָּה תְּמִיד. בְּגִין
דְּאִיהוּ אֶתְרֵי דְּבַעֵי לְקֶצְרָא, וְלֹא לְאַרְכָּא בִּיהָ,
דְּהָא כָּלָא קָאִים לְעִילָא, וּבַעֵי דְּלֹא לְאַמְשָׁכָא
לִיהָ, לְקֶשְׂרָא לִיהָ בְּקֶשְׂרָא דְּלְעִילָא, כְּלָא
אֲרִיכוּ לְמַהוּי כְּלָא (דף ר"ט ע"א) חַד בְּיַחְוּדָא חַד.
וּכְיִן דְּאֶתְקֶשֶׁר כְּחַדָּא, כְּדִין לֹא כְּעִי לְאַרְכָּא
בְּאֲרִיכוּ, וְלֹא תַחְנוּנָא בְּתַחְנוּנֵי. וְכַד אֲרִיף
בְּאֲרִיכוּ, בְּאַתְרֵי דְּאֶצְטְרִיף, קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא
קְבִיל צִלּוֹתֶיהָ, וְדָא הוּא יְקָרָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיף
הוּא, בְּגִין דְּיַחְוּדָא דְּצִלּוֹתָא קָא מְקֶשֶׁר קֶשְׂרִין,
וְאַסְגֵּי בְּרַכָּאן לְעִילָא וְתַתָּא.

גוּ הֵיכְלָא דָּא, קִימָא נְקוּדָה חַדָּא טְמִירָתָא,
וְהֵאֵי נְקוּדָה אִיהֵי רוּחָא, לְקַבְלָא רוּחָא
אַחְרָא עֲלָאָה. וְכַד שְׂרִיָּא רוּחָא בְּרוּחָא, כְּדִין
עָאֵל דָּא בְּדָא וְאִיהוּ חַד, וְדַבְּקוּתָא חַדָּא.
וְאַתְרַכִּיב דָּא בְּדָא לְמַהוּי חַד, כְּהֵאֵי אִילְנָא
דְּאַרְפִּיב דָּא בְּדָא וְאִיהוּ חַד, זִינָא בְּזִינִיָּה. וְוִי
מָאן דְּאַרְפִּיב זִינָא בְּלֹא זִינִיָּה, כְּפִינּוֹן בְּנֵי
אַהֲרֹן, דְּבַעוּ לְאַרְפָּכָא אִילְנָא בְּאַחְרָא דְּלֹאוּ
אִיהוּ זִינִיָּה.

וּמָאן דְּאַרְפִּיב זִינָא בְּזִינִיָּה, וְיָדַע לְקֶשְׂרָא
קֶשְׂרָא בְּקֶשְׂרִיָּה, הֵיכְלָא בְּהֵיכְלִיָּה,
דְּרָגָא בְּדְרָגִיָּה, דָּא אִית לִיהָ חוּלְקָא בְּעַלְמָא
דְּאֶתִּי, כְּמָה דְּאוּקִימְנָא. וְעַל דָּא, הֵאֵי אִיהוּ שְׁלִימוּ דְּכָלָא. וְכַד אֶשְׁתַּלִּים

וְלָכֵן מִשֶּׁה הָוּה יוֹדַע לְסִדְרָא אֶת
סְהוּרֵי רְבוּנוּ מִכָּל בְּנֵי הָעוֹלָם.
כְּשֶׁהֶצְטְרִיף לְהֵאֲרִיף - הֵאֲרִיף.
לְקֶצֶר - קֶצֶר. כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוּ, (במדבר
יב) אֵל נָא רְפָא נָא לָהּ. שְׁנִינּוּ, מִי
שֶׁמֶאֲרִיף בְּתַפְלָתוֹ וּמַעֲיִן בֵּהּ,
בְּסוּף כָּא לְיַדֵּי כָּאב לֵב. וְשְׁנִינּוּ,
מִי שֶׁמֶאֲרִיף בְּתַפְלָתוֹ, מֵאֲרִיכִים
זְמִיר.

וְסוּד הַדְּבָר - מִי שֶׁמֶאֲרִיף בְּמָקוֹם
שֶׁצְרִיף לְקֶצֶר כָּא לְיַדֵּי כָּאב לֵב,
אִינָה לֵב? זֶהוּ שְׁכַתוּב, (משלי טו)
וְטוֹב לֵב מִשְׁתָּה תְּמִיד. מִשׁוּם
שֶׁהוּא מָקוֹם שֶׁצְרִיף לְקֶצֶר וְלֹא
לְהֵאֲרִיף בוֹ, שֶׁהֵרִי הַכֹּל עוֹמֵד
לְמַעַלָּה, וְצְרִיף שְׁלֹא לְהַמְשִׁיכוֹ,
לְקֶשֶׁר אוֹתוֹ בְּקֶשֶׁר שֶׁלְמַעַלָּה לְלֹא
אֲרִיכוּת, שִׁיְהִיָּה הַכֹּל אֶחָד בְּיַחְוּד
אֶחָד. וְכִינּוֹן שֶׁנֶּקְשֶׁר כְּאַחַד, אִזְ אִין
צְרִיף לְהֵאֲרִיף בְּאַרְף וְלִהְתַּחְנוּן
בְּתַחְנוּנֵים. וְכִשְׁמֶאֲרִיף בְּאַרְף
בְּמָקוֹם שֶׁצְרִיף, הַקְדוּשׁ בְּרוּף הוּא
מְקַבֵּל תַּפְלָתוֹ, וְזֶהוּ כְּבוֹדוֹ שֶׁל
הַקְדוּשׁ בְּרוּף הוּא, מִשׁוּם שִׁיַּחְוּד
הַתַּפְלָה קוֹשֶׁר קֶשְׂרִים וּמְרַבֵּה
בְּרַכּוֹת לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה.

בְּתוּף הֵהִיכַל הָוּה קִימַת נְקוּדָה
אַחַת נְסֻתָּרָת, וְהַנְּקוּדָה הַזֹּאת הִיא
רוּחַ לְקַבֵּל רוּחַ אַחְרַת עֲלִינָה.
וְכִשְׁשׂוּרָה רוּחַ בְּרוּחַ, אִזְ נִכְנְסוֹת
זוֹ בְּזוֹ וְהֵן אַחַת וְדַבְּקוֹת אַחַת.
וְנִרְפְּכוֹת זוֹ בְּזוֹ לְהִיּוֹת אַחַת, כְּמוֹ
הָעֵץ הַזֶּה שֶׁמְרַפִּיבִים זֶה בְּזֶה וְהֵם
אֶחָד, מִיֵּן בְּמִינוֹ. אוּי לְמִי
שֶׁמְרַפִּיב מִיֵּן בְּשֵׂאִינוּ מִינוֹ, כְּמוֹ
אוֹתָם בְּנֵי אַהֲרֹן שֶׁרְצוּ לְהִרְפִּיב עֵץ
בְּאַחַר שֵׂאִינוּ מִינוֹ.

וְכִי שֶׁמְרַפִּיב מִיֵּן בְּמִינוֹ, וְיוֹדַע
לְקֶשֶׁר קֶשֶׁר בְּקֶשְׂרוֹ, הֵיכַל
בְּהֵיכְלוֹ, דְּרָגָה בְּדְרָגְתָּהּ - לְזֶה יֵשׁ
חֵלֶק בְּעוֹלָם הַבָּא, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוּ,
וְלָכֵן זֹהוּי שְׁלֵמוֹת הַכֹּל.

וְכַד אֶשְׁתַּלִּים

וכשנשאלם זה בזה והוא הכל מעשה אחד, מין במינו שיוצא מהשלמות הזו, הוא נקרא מעשה מרפכה.

וסוד זה - (בראשית ב) וייצר ה' אלהים את האדם. שם מלא. ואדם הוא מעשה של המרפכה הזו, שמרכיב זה בזה, מעשה של שלמות הכל. וכשנשאלמים זה בזה, אז ה' אלהים, שם מלא. אשרי מי שיודע לקשר את קשרי האמונה וליחד את היחוד פראוי. בא וראה, כמו שישנם שמות קדושים עליונים מתחברים אלו באלו, כפך הוא השם הקדוש, התפרש למעלה והתפרש למטה. השם הזה הוא למעלה, והשם הזה הוא באמצע, והשם הזה הוא למטה. יהו"ה שהוא סוד השם הקדוש הוא אחד, הסוד של הכל. העולם העליון בסתר הנסתר שעליו, שהשתתף עמו, והוא אחד. העולם התחתון בסתר האמצע, סוד המרפכה הקדושה העליונה שעליה, ובארנו. (בא וראה) סוד שם הקדוש זה? אלהים. שם זה הוא למעלה, שם זה הוא באמצע, שם זה הוא למטה. למעלה סוד עולם הבא בסתום של הסתימות שעליו והוא אחד. למטה סוד עולם התחתון ועולם העליון שעליו משתתף עמו והוא אחד. באמצע בסוד המרפכה הקדושה העליונה, ומבאר.

מהצד הזה יוצאות ארבע מרפכות, ומהצד הזה ארבע מרפכות יוצאות, משום שכל אחת ואחת נפרדת לארבעה, כל מרפכה הן ארבע, כשנסתכלים בדרגות. וכן כלם הארבע בארבע, בסוד השם הקדוש שהוא אדני, באותן מרפכות שעומדות ונוסעות בשם הזה, והן נקראות (זכריהו) הרי נחשת, משום שיש הרים ויש הרים. יש הרים עליונים ויש הרים תחתונים. והם

דא בדא, ואיהו כלא חד עובדא זינא בזיניה דנפיק מהאי שלימו ההוא אקרי מעשה מרפכה.

ורזא דא (בראשית ב) וייצר יי' אלהים את האדם, שם מלא. ואדם איהו עובדא דהאי מרפכה, דארפיב דא בדא, עובדא דשלימו דכלא, וכד אשתלים דא בדא, כדין יי' אלהים, שם מלא. זפאה איהו מאן דידיע לקשרא קשרי מהימנותא. וליחדא יחודא כדקא חזי.

הא חזי, כמה דאיתנהו שמהן קדישין עלאין, מתחברין אליון באליון, הכי איהו שמה קדישא. אתפרש לעילא, ואתפרש לתתא. שמה דא איהו לעילא, שמה דא איהו באמצעיתא, שמה דא איהו לתתא. יהו"ה דאיהו רזא דשמה קדישא, איהו חד. רזא דכלא. עלמא עלאה, בסתימו דסתימותא דעליה, דאשתתף בהדיה, ואיהו חד. עלמא תתאה, בסתימו דאמצעיתא, רזא רתיכא קדישא עלאה דעליה, ואוקימנא. (ס"א הא חזי רזא דשמה קדישא דא יי' אלהים שמה דא איהו לעילא שמה דא איהו באמצעיתא שמה דא איהו לתתא. לעילא רזא דעלמא דאמי בסתימו דסתימותא דעליה ואיהו חד. לתתא רזא דעלמא תתאה ועלמא עלאה דעליה אשתתף בהדיה ואיהו חד. באמצעיתא רזא דרתיכא קדישא עלאה ואוקימנא).

מהאי גיטא, ארבע רתיכין נפקין, ומיהאי גיטא ארבע רתיכין נפקין, בגין דכל חד וחד מתפרש לארבע, כל רתיכא ארבע אינון, כד מסתפלין דרגין. וכן פלהו ארבע בארבע, ברזא דשמה קדישא דאיהו אדני, באינון רתיכין דקיימי ונטלי בשמה דא, ואינון אקרון (זכריהו) הרי נחשת, בגין דאית הרים ואית הרים. אית הרים עלאין, והרים תתאין.

עומדים בשלשה צדדים, ויוצאים מתוך זהב וכסף ונחשת.

הנחשת למטה, משום שאותן מרפכות שיוצאות מתוך אל"ף דל"ת נו"ן יו"ד שבתוך ההיכל הראשון, שהן ארבע מרפכות שיוצאות מתוך אותן שתי רוחות זמן ושמאל, מתוך לבנת הספיר, כמו שאמרנו. אלו שתי הרוחות שאמרנו שם, הן נקראות שני הרים, והם הרי נחשת.

מאותן שתי רוחות שנקראות הרי נחשת, יוצאות אותן ארבע מרפכות שמשמשות באותו השם של אל"ף דל"ת שנשקע בסנדלפון, בעל הפנים. וכלם שליחים על אלה בעולם בסוד סוסים ומרפכות, משום שיש מרפכה על סוסים שמשיעים אותה.

והשם הקדוש הזה נכלל ביו"ד ה"א, כמו שבארנו, שנכלל אל"ף דל"ת ביו"ד ה"א, והוא יאהדונה"י. והרי נתבאר, אלהים לא נכלל בשם אחר, משום שיש אלהים חיים, ומזה מתפשט לכמה צדדים, ולא מתפנס, אלא מתפשט.

השם שכולל את כל השמות - יו"ד ה"א וא"ו ה"א, בסוד האותיות הצרוף של השם הקדוש, שבו היה יודע הכהן לצרף בכל צדדיו, עד שעולים השמות בכמה צדדים בארבעים ושנים גונים בהשתטחות המנורה של הניצוץ החזק, שזהו שכולל את כל השמות.

והשם הזה כולל את כל השמות. אאלדהניי"ם סימן. באותיות הללו כוללות אחרות מחברות, ואלו יוצאות ואלו נכנסות. אחר כך כשנוטה ומתפשטת המנורה של הניצוץ החזק, מצטרפות האותיות בתוכה, ונכנסות

ואינן בתלת סטריין קיימי, ונפקי מגו זהב וכסף ונחשת.

נחשת לתתא, בגין דאינן רתיכין דנפקי מגו אל"ף דל"ת נו"ן יו"ד די בגו היכלא קדמאה, דאינן ארבע רתיכין דנפקין מגו אינן תריין רוחין ימינא ושמאלא, מגו לבנת הספיר, פדקאמרן. אלין תריין רוחין דקאמרין התם, אינן אקרון תרי טורים, ואינן הרי נחשת.

מאינן תרי רוחין דאקרון הרי נחשת, נפקי אינן ד' רתיכין, דמשתמשי בההוא שמא דאל"ף דל"ת, דאשתקע בסנדלפון, מאריה דאפיא. וכלהו שליחן על אלין בעלמא, ברזא דסוסון ורתיכין, בגין דאית רתיכא על סוסון, דנטלי לה.

ודא שמא קדישא, אתפליל ביו"ד ה"א, כמה דאוקימנא, דאתפליל אל"ף דל"ת ביו"ד ה"א, ואיהו יאהדונה"י. והא אתמר, אלהים לא אתפליל בשמא אחרא, בגין דאית אלהים חיים, ומיהאי, אתפשט לכמה סטריין, ולא אתפניש, אלא אתפשט.

שמא דכליל כל שמיהן, יו"ד ה"א וא"ו ה"א, ברזא דאתון צרופא דשמא קדישא, דביה הוה ידע פהנא, לצרפא בכל סטרוי, עד דסלקי שמיהן בכמה סטריין, בארבעין ותריין גוונין, באשתטחו דבוצינא דקרדינותא, דהאי איהו כליל כל שמיהן.

ושמא דא, כליל כל שמיהן. אאלדהניי"ם סימן. באלין אתון כלילן אתרנין מתחברן. ונפקי אלין, ועיילי אלין. לבתר פד אתנטי ואתפשט בוצינא דקרדינותא, מצטרפי אתון בגווה, ואעלי אתון, ונפקי אתון, ברזא דאלין תשע אתון. ואלין אתמסרו

אותיות ויוצאות אותיות בסוד תשע האותיות הללו. ואלו נמסרו לקדושים עליונים ללכת בדרך של סוד האותיות, לצרף יחד של שמות האותיות כמו שהיה יודע הפהן לצרף שמות באותיות רשומות.

ידי אדם מתחת פנפיהם (יחזקאל א) פלן ידי אדם. הרי בארנו, שאותם (שרפים) רוחות וחיות ואופנים, (ברובים וחיות ואופנים) כלם עם כנפים, וידיים תחת הכנפים שלהם לקבל תפלות ולקבל בעלי תשובה. ידי אדם, אתרים ומקומות לקבל כני אדם בתפלותיהם ובקשותיהם, ולפתח פתחים לקבל אותם, ליחד ולקשר קשרים ולעשות רצונם.

והאתרים והמקומות הללו שנקראים ידי אדם, שעומדים לכני אדם, אלו הם שמות קדושים ששולטים בכל דרגה ודרגה, (משום) שבהם נכנסים בני אדם בתפלותיהם ובבקשותיהם בכל השערים העליונים, ובזה שולטים התחתונים למעלה. וסוד זה - (תהלים קיט) ידיך עשוני ויכוננני, ואלו שמות קדושים. ויאמר ה' אל משה נטה את ידך על השמים (שמות ט). וכי איך יכל להרים ידו על השמים? אלא נטה - הרפן, כמו שנאמר (תהלים יח) ויט שמים וירד. המשכה מלמעלה למטה. ידך - מקומך, מקום הדרגה שלך שאתה שרוי בתוכה, וזה בסוד השם הקדוש. וכל העליונים והתחתונים בסוד השמות נוסעים ועומדים, ובהם נכנסים בני אדם להיכלות העליונים, ואין מי שימחה בידיהם. אשרי אותם שיודעים

לקדישי עליונים, (דף ר"ט ע"ב) למהך באורחך דרזא דאתוון. לצרפא יחודא דשמהך דאתוון, כמה דהוה ידע פהנא לצרפא שמהך, באתוון רשימן.

ידי אדם מתחת פנפיהם. (יחזקאל א) פלהו ידי אדם, הא אוקימנא, דאינון (ג"א שרפים) רוחין וחיוון ואופנים. (ברובים וחיות ואופנים) פלהו בגדפין, וידין תחות גדפייהו, לקבלא צלותין, ולקבלא מארי דתיובתא. ידי אדם אתרין ודוכתין, לקבלא בני נשא, בצלותהון ובעותהון, ולאפתחא פתחין לקבלא לון, ליחדא ולקשרא קשרין, ולמעבד רעותהון. וארין אתרין ודוכתין דאקרון ידי אדם, דקיימי לבני נשא, אלין אינון שמהך קדישין, דשליטין בכל דרגא ודרגא, (בני) דבהון עאלין בני נשא, בצלותהון ובעותהון, בכל תרעין עלאין. ובדא שלטין תתאין לעילא. ורזא דא, (תהלים קיט) ידיך עשוני ויכוננני, ואלין שמהך קדישין.

ויאמר יי' אל משה נטה את ידך על השמים. (שמות ט) וכי היך יכיל לארמא ידיה על שמיא. אלא נטה: ארכין. כמה דאת אמר, (תהלים יח) ויט שמים וירד, משיכו מלעילא לתתא. ידך: אתרך. אתרא דדרגא דילך, דאת שארי בגויה, ודא ברזא דשמהך קדישא. וכלא עלאי ותתאי, ברזא דשמהך נטלי וקיימי. ובהו עאלין בני נשא להיכלין עלאין, ולית מאן דימחי בידייהו. זכאין אינון הידעין לסדרא יחודא דמאריהון פדקא יאות, ולמהיך בארחה קשוט, בגין דלא יטעון ברזא דמהימנותא.

הא חזי, בהיכלין אלין, אית רזא עלאה גו

לסדר את יחוד רבונם כראוי וללכת בדרך אמת, כדי שלא יטעו בסוד האמונה. בא וראה, בהיכלות הללו יש סוד עליון בתוך האמונה, וכלם חיות ומרפבות, כלם משנים זה

מזה להפיל אלה באלה לטוב
להתפקד, וסימנך - (אסתר ב) וישנה
ואת נערוֹתיה לטוב. בשבעת
ההיכלות הללו השלמות
שלמעלה, כשנשתלם זה בזה
ונכנסות תפלות ובקשות של מי
שיוֹדע לסדר אותן, להתקין
למעלה, כמו שנאמר ואת שבע
הנערות הראיות לתת לה מבית
המלך.

ההיכל הראשון - (ישעיה מה) יוצר
אור ובורא חשך. האור של האבן
הטובה ספיר, שאבן טובה נוצצת
לשני צדדים, כמו שבארנו, לימין
ולשמאל, אור וחשך. (תהלים קד)
מה רבו מעשיך ה' פלם בחכמה
עשית, פלם אופנים וגלגלים,
מלאה הארץ קנניך וגו'. המלך
המרומם לבדו מאז, השם הקדוש
יאֱהוָה, הפלל של השם
הקדוש, שלם בשני שמות, וזהו
שעולה באויר ומתנשא מימות
עולם.

ההיכל השני - אל ברוך גדול
דעה, אורפניא"ל, (הסוד שכולל אותיות
קטנות) שכולל הסודות של אותיות
קטנות של אלפא ביתא. כאן הם
שאומרים קדוש וברוך. וכאן היא
הקדשה וברוך כבוד ה'. ההיכל
השלישי - לאל ברוך נעימות
יתנו.

ההיכל הרביעי - המתחדש בטובו
בכל יום תמיד מעשה בראשית.
משום שפאן מתגלגלים האורות
והדינים של העולם. מי שהוא
לחיים, מתחדש כמקדם להתקיים
בעולם באור הימין שנקרא אל,
כמו שאמרנו.

ההיכל החמישי - ההיכל הזה
נקרא אהבת עולם, וזהו משיכה
של אהבה של ההיכל שנקרא
אהבה, וזהו אהבת עולם

אהבתנו יי' אלהינו, ברוך

מהימנותא. וכלהו חיוון רתיכין, פלהו
משניין דא מן דא, לאתפללא אלין באלין
לטב, לאתקנא. וסימניך (אסתר ב) וישנה ואת
נערוֹתיה לטוב. בשבעה היכלין אלין, שלימו
דעילא. פד אשתלים דא בדא, ועאלו צלותין
ובעותין. דמאן דידע לסדרא לון, לאתקנא
לון לעילא. כמה דאת אמר (אסתר ב) ואת שבע
הנערות הראויות לתת לה מבית המלך.

היכלא קדמאה. (ישעיה מה) יוצר אור ובורא
חשך. נהירו דאבן טבא ספירו, דאבן
טבא נציץ לתרין סטרין, כמה דאוקימנא
לימינא ולשמאלא, אור וחשך. (תהלים קד) מה
רבו מעשיך יי' פלם בחכמה עשית, פלהו
אופנים וגלגלים, מלאה הארץ קנניך וגו'.
המלך המרומם לבדו מאז שמשא קדישא
יאֱהוָה, פללא דשמשא קדישא, שלים
בתרי שמהן, ודא הוא סליק באוירא, ומתנשא
מימות עולם.

היכלא תננינא, אל ברוך גדול דעה,
אורפניא"ל, (כ"א דא דכליל אתון ועירון)
דכליל רזין דאתון זעירין דאלפא ביתא. הכא
אינון דקאמרי קדוש וברוך. והכא איהו
קדשה, וברוך כבוד יי'. היכלא תליתאה, לאל
ברוך נעימות יתנו.

היכלא רביעאה המתחדש בטובו בכל יום
תמיד מעשה בראשית. בגין דהכא
מתגלגלין נהורין, ודינין דעלמא. מאן דאיהו
לחיים, מתחדש כמלקדמין, לאתקיימא
בעלמא, בנהורא דימינא, דאקרי אל
בדקאמרן.

היכלא חמישאה. היכלא דא אקרי אהבת
עולם. ודא איהו משיכו דרחימותא

דהיכלא דאקרי אהבה, ודא היא אהבת עולם

אֶתְּהוּ ה' אֱלֹהֵינוּ, בְּרוּךְ אַתָּה ה'
הַבּוֹחֵר בְּעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה,
בְּסוּד שֶׁל אֵ"ל שְׂדִי"י.

הַיְכָל־הַשָּׁשִׁי - אֲמַת וַיְצִיב וַנְכוּן
וְקִיָּם. וַצִּירִיכִים שְׁלֵא לְהַפְסִיק בֵּין
הַיְכָלוֹת אֵלוֹ (לְאֵלוֹ). שְׁהָרִי
בְּהַמְשַׁכֵּת הַתְּפִלָּה וְהַרְצוֹן
מִתְחַבְּרִים פְּאָחַד, וְנִקְשְׁרִים אֵלֶּה
בְּאַלֶּה בְּסוּד הַשְּׁמוֹת הַקְּדוּשִׁים
שְׁשׁוּלְטִים בְּכָל אַחַד וְאַחַד.

הַיְכָל־הַשְּׁבִיעִי - אֲדִנִּי שְׁפַתִּי
תְּפַתַּח. סוּד הַסּוּדוֹת בְּלַחֲשׁ, שְׁלֵא
נִשְׁמַע הַקּוֹל. כִּאֵן הוּא רְצוֹן הַלֵּב,
לְהַתְּכֹן וְלְהַעֲלוֹת רְצוֹן מִמְטָה
לְמַעֲלָה עַד אֵין סוּף, וְלִקְשֹׁר
שְׁבִיעִי בְּשְׁבִיעִי (וְכָל אַחַד בְּאַחַד) זֶה
בְּזֶה (מִמְטָה לְמַעֲלָה), וְאַחַר כֵּן
מִמְעַלָּה לְמַטָּה, לְמִשְׁךְ בְּרוּכוֹת
לְכָל הָעוֹלָמוֹת מִמְקוֹר הַחַיִּים,
(שְׁהוּא שְׁבִיעִי לְמַעֲלָה) שְׁהוּא הַיְכָל
הַשְּׁבִיעִי הָעֲלִיּוֹן (זוֹ הַשְּׁכִינָה) בְּרְצוֹן
הַלֵּב וּבְסִתִּימַת הָעֵינַיִם שֶׁל סוּד
הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל שְׁבַעַה שְׁמוֹת
עֲלִיּוֹנִים קְדוּשִׁים.

הַיְכָל־הַשְּׁבִיעִי הָעֲלִיּוֹן הַזֶּה,
שְׁהוּא מְקוֹר הַחַיִּים, זוֹהֵי הַבְּרִכָּה
הָרֵאשׁוֹנָה, וְזֶהוּ הַיְכָל הָרֵאשׁוֹן,
רֵאשִׁית הַכֹּל מִמְעַלָּה לְמַטָּה,
וְלִטֵּל הַשְּׁבִיעִי מִלְּמַטָּה לְחִבְרָה זֶה
בְּזֶה, שְׁבִיעִי בְּשְׁבִיעִי. שְׁהָרִי מְזֶה
שְׁלִמְטָה נִכְנָס מִי שְׁנִכְנָס לְהִיכָל
הָעֲלִיּוֹן.

וְזֶהוּ סוּד בְּרוּךְ - רְבוּי שֶׁל כָּל
הַתְּחַתּוֹנִים, כְּלוּל בְּחִיּוֹת וּשְׂרָפִים
וְאוֹפַנִּים, וְכָל הַיְכָלוֹת רְבוּי שֶׁל
סוּד קִדְשׁ הַקְּדוּשִׁים שְׁשׁוּרָה בְּתוֹכוֹ
בְּגִיזָה, וְאֵזוּ נִקְרָא בְּרוּיָךְ בְּכָל
הַרְבוּיִים הַלְלוֹ וְהַבְּרִכוֹת וְהַסּוּדוֹת
שְׁנִשְׁלְמוּ בוֹ.

אַתָּה - הָעֶטְרוֹר שֶׁל סֵתֵר
הָאוֹתִיּוֹת, הַפְּלֵל שֶׁל כ"ב
הָאוֹתִיּוֹת. וְזֶהוּ אֵ"ת. ה' שְׁפוּלֵל
אוֹתָם מִלְּמַעֲלָה בְּה' הַזֹּאת, וְכוּנָס
אוֹתָם לְתוֹכוֹ, וְזֹהִי אֵ"ת ה'.

אַתָּה יי' הַבּוֹחֵר בְּעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה, בְּרֹזָא
דְּאֵ"ל שְׂדִי"י.

הַיְכָל־א שְׁתִּיתָא, אֲמַת וַיְצִיב וַנְכוּן וְקִיָּים.
וּבְעֵינָן דְּלֵא לְאַפְסָקָא בֵּין הַיְכָלִין
אֵלִין. (לְאֵלִין) דְּהָא בְּמִשְׁיְכוֹ דְּעֲלוֹתָא וְרַעוּתָא
מִתְחַבְּרָאן פְּחָדָא, וְאַתְקַשְׂרָאן אֵלִין בְּאֵלִין,
בְּרֹזָא דְשְׁמֵהֶן קְדִישִׁין דְּשְׁלִיטִין בְּכָל חַד וְחַד.
הַיְכָל־א שְׁבִיעָא, אֲדִנִּי שְׁפַתִּי תְּפַתַּח, רֹזָא
דְּרִזִּין בְּלַחֲשׁוֹ, וְלֵא אֲשַׁתְּמַע קְלָא.

הָכָא אִיהוּ רַעוּתָא דְלָבָא, לְאַתְפּוּוֹנָא וּלְסִלְקָא
רַעוּתָא מִתְּתָא לְעֵילָא, עַד אֵין סוּף, וְלִקְשְׂרָא
שְׁבִיעָא בְּשְׁבִיעָא, (וְכָל חַד בְּחַד) דָּא בְּדָא (נ"א
מִתְּתָא לְעֵילָא) וּלְבַתֵּר, מְעֵילָא לְתַתָּא, לְאַמְשַׁכָּא
בְּרַכָּאן בְּכִלְהוֹ עֲלָמִין, מִמְקוֹרָא דְחַיִּי, (נ"א דִּאִיהוּ
שְׁבִיעָא לְעֵילָא) דִּאִיהוּ הַיְכָלֵא שְׁבִיעָא עֲלָא (וְדָא
שְׁכִינָתָא) בְּרַעוּתָא דְלָבָא, וּבְסִתִּימוֹ דְעֵינָין, דְּרֹזָא
דְּאַתּוּן דְּשְׁבַעַה שְׁמֵהֶן עֲלָאִין קְדִישִׁין. (דף 91 רס"א

(R"U)

הַיְכָל־א שְׁבִיעָא עֲלָא דָּא, דִּאִיהוּ מְקוֹרָא
דְּחַיִּי, דָּא אִיהוּ בְּרִכְתָּא קְמִייתָא. וְדָא
אִיהוּ הַיְכָלֵא קְדָמָא, שִׁירוּתָא דְכָלֵא מְעֵילָא
לְתַתָּא, וּלְנִטְלָא שְׁבִיעָא מִתְּתָא, לְאַתְחַבְּרָא
דָּא בְּדָא, שְׁבִיעָא בְּשְׁבִיעָא. דְּהָא מְהֵאִי
דְלַתְתָּא, עֵייל מָאן דְעֵייל, לְהִיכָלֵא עֲלָא.

וְדָא הוּא רֹזָא, בְּרוּךְ, רְבוּיָא דְכִלְהוֹ תְּתָאִי,
כְּלִילָא בְּחִיּוֹן וּשְׂרָפִים וְאוֹפַנִּים, וְכִלְהוֹ
הַיְכָלִין רְבוּיָא דְרֹזָא דְקִדְשׁ הַקְּדוּשִׁים, דְּשְׂרִיא
בְּגוּיָה בְּגִיזוֹ, וְכַדִּין אִקְרִי בְּרוּיָךְ, בְּכָל אֵלִין
רְבוּיָין וּבְרַכָּאן, וְרִזִּין דְּאַשְׁתְּלִימוּ בָּהּ.

אַתָּה, עֶטְרוֹר דְּסִתִּימוֹ דְּאַתּוּן, כְּלָלָא דְכִלְהוֹ
כ"ב אֲתוּוֹן. וְדָא הוּא אֵ"ת. ה' דְּכִלְלִיל
לוֹן מְעֵילָא, בְּהֵאִי ה', וְכִנִּישׁ לוֹן בְּגוּיָה, וְדָא
אִיהוּ אֵ"ת ה'. וְכַד אִיהִי בְּשְׁלִימוֹ בְּהוּא נְהָר

וְכִשְׁהִיא בְּשַׁלְמוֹת בְּאוֹתוֹ נָהַר
שְׂאוֹחַז בָּהּ, הִיא עוֹלָה לְהַתְעַטֵּר
לְמַעְלָה, וְזֶהוּ סוּד הַפְּתוּב (אסתר ב)
וּבְזֶה הַנְּעִרָה בָּאָה אֶל הַמֶּלֶךְ, וְאָז
- אֵת כָּל אֲשֶׁר תֹּאמַר יִנְתֵּן לָהּ.
וְזֶהוּ סוּד בְּרוּךְ אַתָּה, וְצָרִיף
לְהַתְפֹּן בְּסוּד הַזֶּה וְלִקְשֹׁר אֵת
הַרְצוֹן בְּסוּד הַזֶּה.

י"י אֱלֹהֵינוּ - זֶהוּ קֶשֶׁר וְיִחּוּד שֶׁל
הַמֶּלֶךְ הַעֲלִיּוֹן לְמַעְלָה. בְּזֶה,
כִּשְׁהַנְּעִרָה בָּאָה אֶל הַמֶּלֶךְ, אֵת כָּל
אֲשֶׁר תֹּאמַר יִנְתֵּן לָהּ.

וְאֵלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ - זֶהוּ סוּד הָאֲבוֹת
לְבָרַךְ אוֹתָהּ. וְזֶהוּ סוּד אֱלֹהֵי
אֲבֹרָהִים אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב.
כְּמוֹ שֶׁהַנְּעִרָה הַזֹּאת לֹא נַעֲזֹבֶת
מֵהַתְּחַתּוּנִים, כִּף גַּם לֹא נַעֲזֹבֶת
מֵהָאֲבוֹת לְעוֹלָמִים. הִיא אַחֻזָּה
בָּהֶם (לְשׁוֹר אוֹתָם וְלְעֵטֶר אוֹתָהּ) לְעֵטֶר
אוֹתָהּ.

וּמִשׁוֹם שֶׁהַתְּבָרָכָה מִכָּל אֶחָד
מֵהֶם, צָרִיף לְהַזְכִּירָה עַל כָּל אֶחָד
וְאֶחָד. וְאַחַר כֵּן יִתְפַּנְסוּ כָּל־
בְּחֻבוֹר אֶחָד (לְחוּף מְעִי אִמָּא)
וּמִתְעַטְרִים עִמָּה. הָאֵל הַגָּדוֹל
הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא - הָרִי פֶלֶם כְּאֶחָד
לְעֹלוֹת לְמַעְלָה בְּרֵאשׁוֹנָה מִמַּעְלָה
לְמַטָּה, וְעַכְשָׁו מִמַּטָּה לְמַעְלָה,
לְהַכְלִיל אוֹתָם עִמָּה. שְׂפִינָן
שְׂאֵמֵר הָאֵל הַגָּדוֹל הַגְּבוּר
וְהַנּוֹרָא, פֶּלֶם פְּלוּלִים בָּהּ. וְאָז -
אֵל עֲלִיּוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים
קוֹנֵה הַפֶּל. וְזֶהוּ כָּל־הַפֶּל.

וְזוֹכֵר חֲסָדֵי אֲבוֹת - שֶׁהַשְּׁתֵּהוּ
עִמָּה (שְׂנַמְצֵאוּ כִּאֲחָד) וְנִכְנָסוּ לְמַעֲיָה
וְהַתְּבָרְכוּ שָׁם. וְאַחַר כֵּן שׁוֹרָה
אוֹתָם וּמוֹצִיא אוֹתָם כְּשֵׁהֶם
מִתְּבָרְכִים מִתּוֹכָהּ. וּבְאוֹתָהּ
הַשְּׁתֵּהוּיָהּ שְׂאוֹמֵר בְּרוּךְ אַתָּה ה'
מִגֵּן אֲבֹרָהִים, כְּאֵן יוֹצֵאִים כָּל־
כְּכֹלֵל, שְׁתֵּרֵי בְיָמִין כָּל־
מִתְּבָרְכִים כְּרֵאוּי.

בֹּא וְרֵאָה, הַהִיכָל הַשְּׂבִיעִי הַזֶּה
סוּד הַמֶּלֶךְ הַעֲלִיּוֹן, וּמִתְעַטְרִים בּוֹ

דְּאֶחִיד בָּהּ, סִלְקָא לְאַתְעַטְרָא לְעִילָא, וְדָא
אִיהוּ רְזָא דְכְּתִיב, (אסתר ב) וּבְזֶה הַנְּעִרָה בָּאָה אֶל
הַמֶּלֶךְ, וּכְדִין אֵת כָּל אֲשֶׁר תֹּאמַר יִנְתֵּן לָהּ. וְדָא
אִיהוּ רְזָא בְּרוּךְ אַתָּה, וּבְעֵי לְאַתְכוּוֹנָא בְּהֵאֵי
רְזָא, וְלִקְשְׁרָא רְעוּתָא בְּהֵאֵי רְזָא.

י"י אֱלֹהֵינוּ: דָּא אִיהוּ קְשׁוּרָא וְיִחּוּדָא דְמִלְכָא
עֲלָאָה לְעִילָא, בְּהֵאֵי, כְּד הַנְּעִרָה בָּאָה אֶל
הַמֶּלֶךְ אֵת כָּל אֲשֶׁר תֹּאמַר יִנְתֵּן לָהּ.

וְאֵלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ: דָּא רְזָא דְאַבְרָהָן, לְבָרְכָא לָהּ.
וְדָא אִיהוּ רְזָא, אֱלֹהֵי אֲבֹרָהִים אֱלֹהֵי
יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב. כְּמָה דְהֵאֵי נְעִרָה לָא
אַשְׁתְּבַקַּת מִתְּתָאֵי, הִכִּי נָמִי לָא אַשְׁתְּבַקַּת
מֵאַבְרָהָן לְעֵלְמִין. אִיהוּ אַחִידִת בְּהוּן (נ"א לְנִטְרָא לִין
וְלְעֵטְרָא לָהּ) לְעֵטְרָא לָהּ.

וּבְגִין דְאַתְבָּרְכָא מִכָּל חַד מִנְהוּן, בְּעֵי לְאַדְכָּרָא
לָהּ עַל כָּל חַד וְחַד. וְלְבַתֵּר יִתְפַּנְשׁוּן
כְּלָהוּ בְּחֻבוֹרָא חֲדָא, (ס"א לְגוּ מְעִי דִאִמָּא) וּמִתְעַטְרִי
בְּהַדָּה, הָאֵל הַגָּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא, הָא כְּלָהוּ
כְּחֲדָא, לְסִלְקָא לְעִילָא בְּקַדְמִיתָא מְעִילָא
לְתַתָּא וְהַשְּׁתָא מִתְּתָא לְעִילָא. לְאַכְלָלָא לִין
בְּהַדִּיָּה דְכִיּוֹן דְאֵמֵר הָאֵל הַגָּדוֹל הַגְּבוּר
וְהַנּוֹרָא כְּלָהוּ כְּלִילָן בָּהּ. וּכְדִין, אֵל עֲלִיּוֹן
גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים קוֹנֵה הַפֶּל. וְדָא כְּלָלָא
דְכָלָא.

וְזוֹכֵר חֲסָדֵי אֲבוֹת, דְאַשְׁתֵּהוּ בְּהַדָּה (דְאַשְׁתִּמְכוּן
כְּחֲדָא) וְעֵאלוּ בְּמַעְיָה, וְאַתְבָּרְכוּן תְּמָן.
וְלְבַתֵּר שְׂאֵרֵי לִין וְאַפִּיק לִין כְּד אֵינוּן
אַתְבָּרְכָאן מִגְּוֹה. וּבְהֵיָא הַשְּׁתֵּתְחוּוָּה דְאֵמֵר
בְּרוּךְ אַתָּה י"י מִגֵּן אֲבֹרָהִים, הִכָּא נְפִקִי כְּלָהוּ
בְּכָל־לָא, דְהֵא בִימִינָא כְּלָהוּ מִתְּבָרְכָאן בְּדִקָּא
חֲזִי.

תָּא חֲזִי, הִיכְלָא שְׂבִיעָאָה דָּא, רְזָא דְמִלְכָא
עֲלָאָה, אַתְעַטֵּר בֵּיהּ וּמִתְעַטְרָן בֵּיהּ אֲבָהָן

הַאֲבוֹת, כְּמוֹ שְׁאִמְרָנוּ, וְנִכְלָלוּ בוֹ. וְעַד עַכְשָׁיו נִכְלָלוּ, וְצָרִיף לְהוֹצִיא אוֹתָם הוּא הַהִיכָל הַזֶּה, וְכִשְׁמוֹצִיא אוֹתָם מִבְּרָכִים (מִתְבָּרְכִים) מִשׁוּם הַנְּעֵרָה הַזֹּו, אֲזוּ הִיא אוֹחֶזֶת בָּהֶם בְּכֹל אוֹתָן הַבְּרָכוֹת. וְאֵף עַל גַּב שְׁהָרִי נִכְלָלוּ הַיְכָלוֹת בְּהִיכָלוֹת, עַכְשָׁיו נֶאֱחָזוּ בְּאוֹתָן בְּרָכוֹת כְּאֶחָד, וְכִשְׁאוֹמֵר מֶלֶךְ עֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמַגֵּן, אֲזוּ מוֹצִיאָה אוֹתָם מִבְּרָכִים.

וְזוֹהוּ הִיכָל אֶחָד הַשְּׁבִיעִי בְּסוּד הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ הַעֲלִיּוֹן בּוֹכִ"ו, 'בְּרָכָה וְיְחֻסָּד' כֹּחַ וְיִמְשֻׁפֵּט, הַכֹּלֵל הַסּוּד (שֶׁל סוּד), וְהַסּוּד הַזֶּה הוּא הַסּוּד (שֶׁהִיא) שֶׁל אֶהֱיָ"ה, הַכֹּלֵל שֶׁל הַכֹּל. מִשׁוּם שֶׁהָאוֹתִיּוֹת הִלְלוּ הֵן כֹּלֵל שֶׁל הַכֹּל, מִשׁוּם שֶׁהָאוֹתִיּוֹת הִלְלוּ הוֹצִיאָו אֶת אֱלֹהִים (אוֹתָם) שִׁיִּצְאוּ מִהֵן, הַכֹּלֵל שֶׁל הַאֲבוֹת, וְזוֹהִי שְׁמַתְחַבְּרַת עִמּוֹ, שְׁנִקְרָאת בְּרָכָה.

בֵּינָן שְׁאִמְרַן בְּרוּךְ אַתָּה ה' מַגֵּן אַבְרָהָם, הָרִי הִיא אוֹחֶזֶת בְּרָכוֹת מִהֶם בְּסוּד הַהִיכָל הַחֲמִישִׁי אֶהְבָּה, שֶׁהוּא יִמִּין, וְהוּא חֲמִישִׁי לְהַתְקַשֵּׁר בְּאֶהְבָּה שֶׁל הַבְּרָכוֹת שֶׁל הַיְמִינִים. וְכֵן צָרִיף, מִמְעַלָּה לְמַטָּה לְהַתְבָּרֵךְ. בְּרֵאשׁוֹנָה נִכְלָלוּ הִיכָל בְּהִיכָל כְּפִי שְׁאִמְרָנוּ, וְעַכְשָׁיו נוֹטְלִים בְּרָכוֹת שִׁימְצָאוּ אֵלָה לְפָנָי אֵלָה. וְאֵף עַל גַּב שֵׁישׁ מִי שְׁנוֹטֵל (שְׁנוֹטֵל) בְּרֵאשׁוֹנָה, בֵּינָן שְׁנִמְצָאוּ מִצַּד הַיְמִין בְּרָכוֹת, בְּהִיכָל הַחֲמִישִׁי מִתְחִיל לְהֶאֱחָזוּ. וְאַחַר כֵּן בְּצַד הַשְּׂמָאל, בְּסוּד זֶה אַתָּה גְבוּר. וְזוֹהוּ חֲבוּר שֶׁל אַתָּה וְגְבוּר, שְׁנֵי דִינִים. וְכֵינָן שְׁנִמְשָׁכוֹת הַבְּרָכוֹת, נִכְלָל בְּרַחֲמִים, וְנִמְצָא בְּאוֹתוֹ הַצַּד הַכֹּל כְּאֶחָד, וְזוֹהוּ מְחִיָּה מְחִיָּה מְחִיָּה, סוּמָךְ נוֹפְלִים וְרוּפָא חוֹלִים וְרוּפָא חוֹלִים וְכוּ'.

בְּדָקְאִמְרָן, וְאַתְפְּלִילוּ בֵּיהּ. וְעַד הַשְּׁתָא אַתְפְּלִילוּ, וּבְעֵי לְאַפְקָא לֹוֹן, אִיהוּ הִיכְלָא דָא, וְכַד אֲפִיק לֹוֹן מִבְּרָכָאן, (כ"א מִתְבָּרְכָאן) בְּגִין הִיא נְעֵרָה, כְּדִין אִיהִי אֶחֱדַת בְּהוּ, בְּכֹל אִינוּן בְּרָכָאן. וְאֵף עַל גַּב דְּהָא אַתְפְּלִילוּ הִיכְלִין בְּהִיכְלִין, הַשְּׁתָא אַתְאַחֲדוּ בְּאִינוּן בְּרָכָאן כְּחֻדָא, וְכַד אֲמַר מֶלֶךְ עֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמַגֵּן, כְּדִין אֲפִיק לֹוֹן מִבְּרָכָאן.

וְהָאִי, אִיהוּ חַד הִיכְלָא שְׁבִיעָא, בְּרֻזָא דְשְׂמָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, בּוֹכִ"ו. 'בְּרָכָה וְיְחֻסָּד' כֹּחַ וְיִמְשֻׁפֵּט, כֹּלֵלָא רֻזָא (כ"א רֻזָא) וְרֻזָא דָא, הוּא רֻזָא (כ"א רֻזָא) דְּאֶהֱיָ"ה כֹּלֵלָא דְכֹלָא. בְּגִין דְּאֵלִין אַתּוּוֹן כֹּלֵלָא דְכֹלָא. בְּגִין דְּאֵלִין אַתּוּוֹן, אֲפִיקוּ אֵלִין (כ"א לֹוֹן) דִּנְפָקוּ מִנִּיָּהוּ, כֹּלֵלָא דְאַבְהֵן, וְדָא אִיהוּ דְמַתְחַבְּרָא בְּהַדִּיָּהוּ, דְאַקְרִי בְּרָכָה.

בֵּינָן דְאִמְרַן בְּרוּךְ אַתָּה יי' מַגֵּן אַבְרָהָם, הָא אֶחֱדַת בְּרָכָאן מִנִּיָּהוּ, בְּרֻזָא דְהִיכְלָא חֲמִישָׁאָה אֶהְבָּה, דְאִיהוּ יְמִינָא, וְאִיהוּ חֲמִישָׁאָה, לְאַתְקַשְׁרָא בְּרַחֲמִימוּ דְבְּרָכָאן דִּימִינָא. וְהִכִּי אֲצִטְרִיף, מְעִילָא לְתַתָּא לְאַתְבְּרָכָא. בְּקַדְמִיתָא אַתְפְּלִילוּ הִיכְלָא בְּהִיכְלָא כְּדָקְאִמְרָן, וְהַשְּׁתָא נְטִילִי בְּרָכָאן לְאַשְׁתַּכְּחָא אֵלִין מִקְדַּמַת אֵלִין. וְאֵף עַל גַּב דְאִית דְנְטִיל (כ"א דְאַתְנַטִּיל) בְּקַדְמִיתָא. בֵּינָן דְאַשְׁתַּכְּחוּ מִסְטְרָא דִימִינָא בְּרָכָאן, בְּהִיכְלָא חֲמִישָׁאָה שְׂאִרִי לְאַחֲדָא.

וְלְבַתֵּר בְּסֵטֵר שְׂמָאלָא, בְּרֻזָא דָא אַתָּה גְבוּר. וְהָאִי אִיהוּ חֲבוּרָא אַתָּה וְגְבוּר, תְּרִין דִּינִין. וְכֵינָן דְאַתְמַשְׁכָּאן בְּרָכָאן, אַתְפְּלִיל בְּרַחֲמִי, וְאַשְׁתַּכַּח בְּהוּא סְטְרָא כֹלָא כְּחֻדָא, וְדָא הוּא מְחִיָּה מְחִיָּה מְחִיָּה סוּמָךְ נוֹפְלִים וְרוּפָא חוֹלִים וְכוּ'.

וְהָיוּ בְּסוּד הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ שְׁנֵי קָרָא
אֲכַדְט"ם, סוּד הוּא בְּאוֹתוֹת
הַשֵּׁם שְׁנֵי קָרָא אֱלֹהִים. מִשׁוּם
שֶׁהַאוֹתוֹת הַלְלוּ עוֹלוֹת לְהַתְעַטֵּר
לְמַעַלָּה, וּמִצִּיאוֹת אוֹתָן אֵלּוּ
לְהִקְרָא בָהֶם, וְעוֹלוֹת לְהַתְעַטֵּר
לְמַעַלָּה אֱלֹהִים חַיִּים, וְגוֹרֵעַ
בְּאוֹתוֹת. לְאַחַד בְּגָרִיעוֹת. וּמִכַּאֲן
לְהַתְפַּשֵּׁט לְמַטָּה, לְטַל מִתּוֹךְ
הַאוֹתוֹת הָאַחֲרוֹת הָאֵלּוּ וְלַעֲלוֹת
מִהַאוֹתוֹת הַלְלוּ לְשֵׁם שֶׁל
אֱלֹהִים.

בִּיּוֹן שְׁנֵי מִשְׁכּוֹת הַאוֹתוֹת בְּחַמִּישִׁי
וּבְרִבְעִי מִמַּעַלָּה כְּפִי שְׁאֲמַרְנוּ,
מִתְחִיל וְאוֹחֵז בְּרִכּוֹת מִהֶאֱמָצַע
שֶׁל הַכֹּל, מִהַיְכָל הַשָּׁשִׁי, וְאוֹחֵז
בְּרִכּוֹת בְּזָה וּבְכָא. וּמִשׁוּם כֶּף (בְּכֹל
אִתָּה קְדוֹשׁ, וְנִכְלָל) אִתָּה קְדוֹשׁ, נִכְלָל
אִתָּה בְּקְדוֹשׁ.

וְשִׁמְךָ קְדוֹשׁ. בִּיּוֹן שְׁאֲמַר אִתָּה
קְדוֹשׁ, לְמָה וְשִׁמְךָ קְדוֹשׁ? הֲיֵינוּ
שֵׁם, הֲיֵינוּ אִתָּה. אֵלּא הֲרִי שְׁנִינוּ,
בְּכֹל מְקוֹם שְׁנִמְצָא יְחוּד וְקָשׁוּר,
צְרִיכִים קְדָשָׁה וְתוֹסֶפֶת קְדָשָׁה,
וְאוֹתָהּ תוֹסֶפֶת הַעֲקָר הִיא יוֹתֵר
מִהַכֹּל, וּמִשׁוּם כֶּף בְּכֹלֶם כְּתוּב
אִתָּה, וְלֹא יוֹתֵר, וְכַאֲן בְּמְקוֹם הַזֶּה
אוֹמֵר קְדָשָׁה וְתוֹסֶפֶת קְדָשָׁה.
אִתָּה קְדוֹשׁ - קְדָשָׁה. וְשִׁמְךָ קְדוֹשׁ
- תוֹסֶפֶת קְדָשָׁה. וְקְדוֹשִׁים בְּכֹל
יוֹם - אֵלּוּ שְׁאָר הַקְּדוֹשִׁים
הַעֲלִיּוֹנִים שֶׁבְּכֹל הַיְכָל וְהַיְכָל
שְׁמֵתְקָדְשִׁים מִהַתוֹסֶפֶת הַזֶּה.
מִשׁוּם שֶׁקְדָשָׁה הִרְאֵנוּהָ הִיא
לָהּ, וְתוֹסֶפֶת קְדָשָׁה - לְקָדְשׁ כֹּל
אֵלּוּ הַשְּׂאָר שְׁאֲמַרְנוּ.

וְאַחַר כֶּף הַכֹּל מִתְקָדְשׁ מִלְּמַעַלָּה,
וּמִכֹּל הָאֲבוֹת, נִקְשָׁר בְּקָשָׁר אֶחָד,
וְהֵינּוּ בְּרוּךְ אִתָּה ה' הָאֵל הַקְּדוֹשׁ.
כַּאֲן הַכֹּל קָשָׁר אֶחָד, מִשׁוּם
שְׁאוֹמֵר בְּרוּךְ אִתָּה ה' הָאֵל
הַקְּדוֹשׁ. וְעַל כֵּן נִקְרָא צְרוּר וְקָשָׁר
שֶׁל הַכֹּל בְּיַחֲדָה אֶחָד. אֲשֶׁרֵי חִלְקוֹ
שֶׁל מִי שִׁיֹּדֵעַ לְסַדֵּר אֶת שְׁבָחוֹ

וְדָא אִיהוּ בְּרָזָא דְשְׁמָא קְדִישָׁא דְאֶקְרִי
אֲכַדְט"ם, רָזָא אִיהוּ בְּאַתְוּוֹן דְשְׁמָא
דְאֶקְרִי אֱלֹהִים. בְּגִין דְאֵלִין אַתְוּוֹן סְלָקִין
לְאַתְעֻטְרָא לְעִילָא, וְאַפִּיקוּ לְהוּ אֵלִין לְאַתְקָרִי
בְּהוֹן, וְסְלָקִין לְאַתְעֻטְרָא לְעִילָא אֱלֹהִים חַיִּים,
וְגָרַע בְּאַתְוּוֹן, לְאַחַדָּא בְּגָרִיעוֹ. וּמִהֶכָּא (דְרָרִס"א
ע"ב) אַתְפְּשֵׁט לְתַתָּא, לְנִטְלָא מִגּוֹ אֵלִין אַתְוּוֹן
אַחֲרֵינִין, וְלִסְלָקָא מֵאֵלִין אַתְוּוֹן, לְשְׁמָא
דְאֱלֹהִים.

בִּיּוֹן דְאַתְמַשְׁכָּאן אַתְוּוֹן בְּחַמִּישָׁה וּרְבִיעָה
מֵעִילָא כְּדִקְאֲמַרְן, שְׁאֲרִי וְאַחִיד בְּרִכָּאן
מֵאֲמָצַעִיתָא דְכָלָא, מִהַיְכָלָא שְׁתִּיתָאָה, וְאַחִיד
בְּרִכָּאן בְּהֵאִי וּבְהֵאִי. וּבְגִין כֶּף (בְּכֹלָא אִתָּה קְדוֹשׁ
וְאַתְכִּלִּיל) אִתָּה קְדוֹשׁ, אַתְכִּלִּיל אִתָּה בְּקְדוֹשׁ.

וְשִׁמְךָ קְדוֹשׁ, בִּיּוֹן דְאַמַר אִתָּה קְדוֹשׁ, אֲמַאי
וְשִׁמְךָ קְדוֹשׁ, הֲיֵינוּ שֵׁם, הֲיֵינוּ אִתָּה.
אֵלּא הָא תְּנִינָן, בְּכֹל אִתָּר דְאַשְׁתַּכַּח יְחוּדָא
וְקָשׁוּרָא, בְּעֵינָן קְדָשָׁה, וְתוֹסֶפֶת קְדָשָׁה,
וְהִיא תוֹסֶפֶת עֲקָרָא הִיא יְתִיר מִכָּלָא. וּבְגִין
כֶּף, בְּכֹלְהוּ כְּתִיב אִתָּה, וְלֹא יְתִיר, וְהֶכָּא בְּהֵאִי
אִתָּר, אֲמַר קְדָשָׁה, וְתוֹסֶפֶת קְדָשָׁה. אִתָּה
קְדוֹשׁ קְדָשָׁה, וְשִׁמְךָ קְדוֹשׁ תוֹסֶפֶת קְדָשָׁה.
וְקְדוֹשִׁים בְּכֹל יוֹם: אֵלּוּ שְׁאָר קְדוֹשִׁין עֲלֵאִין,
דִּי בְּכֹל הַיְכָלָא וְהַיְכָלָא, דְמִתְקָדְשִׁי מִהֵאִי
תוֹסֶפֶת. בְּגִין דְקְדוֹשָׁה קְמִיִּיתָא אִיהִי לָהּ,
וְתוֹסֶפֶת קְדָשָׁה, לְאַתְקָדְשָׁא כֹּל אֵינּוֹן שְׁאָר
דְקְאֲמַרְן.

וְלִבְתַּר אַתְקָדְשָׁא כָלָא מֵעִילָא, וּמִכֹּלְהוּ
אַבְהוֹן, אַתְקָשָׁר בְּקָשׁוּרָא חֵדָא,
וְהֵינּוּ בְּרוּךְ אִתָּה יי' הָאֵל הַקְּדוֹשׁ. הֶכָּא כָלָא
קָשׁוּרָא חֵדָא, בְּגִין דְאַמַר בְּרוּךְ אִתָּה יי' הָאֵל
הַקְּדוֹשׁ. וְעַל דָּא אֶקְרִי צְרוּרָא וְקָשׁוּרָא דְכָלָא
בְּיַחֲדָא חֵד. וְכַפָּא חוּלְקִיָּהּ, מֵאֵן דִּידַע

לְסִדְרָא שְׁבַחֵי דְמַאֲרִיָּה בְּאַתְרֵי דְאַצְטְרִיָּה. עַד
הָכָא, דְּבִקּוּתָא וּבְרַפְאָן וּקְדוּשָׁה כְּחֻדָּא
בְּאַבְהֵן.

מִכָּאֵן וְלַהֲלָאָה, קְיַיִמִין שְׁאֲלַתִּין וּבְעוּתִין.
שִׁירוּתָא דְבַעֵי בְּרַ נָשׁ לְמִשְׁאַל, לְמַנְדַּע
בְּמַלִּין דְּמַאֲרִיָּה, בְּגִין לְמַחְזִי תִּיאוּבְתִיָּה
לְגַבִּיָּה, וְלֹא אֲתַפְרֵשׁ מִנִּיה. בְּגִין דְּבַעֵי בְּרַ נָשׁ
לְאַשְׁתַּתְּפָא בְּקְדוּשָׁה דְשְׁמָא קְדִישָׁא עֲלָאָה,
לְאַתְעֵטְרָא בֵּיה, וְאִיהוּ שְׁמָא דְּבְרַפְאָן
וּקְדוּשִׁין, כְּפוּז"ו. רְזָא דְשְׁמָא קְדִישָׁא יְהוּ"ה
דְּאִיהוּ קְדִישׁ בְּקְדוּשָׁה. וְאַלִּין אֲתוּוֹן (אֲחֵרִינִין)
אֲפִיקוּ מִנִּיה הִנִּי אֲתוּוֹן אֲחֵרִינִין, חֲבוּרָא דְהִנִּי,
כְּחֻבּוּרָא דְדְכֹר בְּנוּקְפָא. וְהִנִּי קְדִישִׁין עֲלֵאִין,
רְזָא דְקְדוּשָׁה.

אַלִּין אֲתוּוֹן אֲחֵרִינִין אֲקֵרוּן ט"ל. טַל הַשְּׁמַיִם.
רְזָא דְחוּשְׁבְּנָא דְאַתוּוֹן דִּילֵיה, בְּגִין
דְּהָכָא לְתַתָּא, קְיַיִמִין כָּל מַלִּין בְּחוּשְׁבְּנָא, וְלֹא
חֲשְׁבְּנָא, אֶלָּא לְסִיְהָרָא. וּבְגִין כֶּךָ בְּעֵי
לְאַתְקַשְׂרָא בְּקְדוּשָׁה דְמַאֲרִיָּה, וְלֹא יִתְפַּרֵּשׁ בְּרַ
נָשׁ מִנִּיה. וְכַד שְׁאִיל, שִׁירוּתָא דְשְׁאֲלַתִּין
לְמַנְדַּע לְמַאֲרִיָּה, לְאַחְזָאָה דְתִיאוּבְתִיָּה
לְגַבִּיָּה. מִכָּאֵן וְלַהֲלָאָה, יִתְפַּרֵּשׁ זְעִיר זְעִיר,
וַיִּשְׁאַל שְׁאֲלַתוּי מַה דְאַצְטְרִיָּה לְשְׁאַלָּא.

וְכֹרְ שְׁאֲלַתוּי יְהוּזַן, לְבַתֵּר דִּיִּסְדֵּר סְדוּרָא דָּא
דְקַאמְרִין. כְּגוּוּנָא דָּא, כָּל שְׁאֲלַתוּי יְהוּזַן
בְּתַחְנוּנִים וּבְעוּתִין לְקַמֵּי מַאֲרִיָּה, וְלֹא יִצְדִּיק
(ס"א יְחִיק) גְּרַמִּיָּה מִנִּיה. זְכָאָה חוּלְקִיָּה, מָאֵן
דִּידַע לְסִדְרָא סְדוּרָא דָּא, לְמַהֵךְ בְּאַרְחַ מִיִּשְׁר,
כְּדָקָא חֲזִי.

כְּגוּוּנָא דְאַתְאַחְדָּא אֲשָׁא בְּמִיא, וּמִיא בְּאַשָׁא.
דְרוּם בְּצַפּוֹן, וְצַפּוֹן בְּדְרוּם. מְזֻרְחָ
בְּמַעְרָב, וּמַעְרָב בְּמְזֻרְחָ. הִכֵּי נִמִּי אֲתַקְשֵׁר כְּלָא
כְּחֻדָּא, וַיַּחְוֵדָּא אֲשִׁתִּילִים דָּא כְּדָא.

שֶׁל רְבוּנוּ בְּמִקּוּם שְׁצַרִיָּה. עַד כָּאֵן
הַדְּבִקוּת וּבְרִכּוֹת וּקְדוּשָׁה כְּחֻדָּא
בְּאַבּוֹת.

מִכָּאֵן וְהִלָּאָה עוֹמְדוֹת שְׁאֵלוֹת
וּבְקִשׁוֹת. הִרְאִישִׁית שְׁצַרִיָּה אָדָם
לְשָׂאֵל, לְדַעַת בְּדְכַרֵּי רְבוּנוּ, כְּדִי
לְהִרְאוֹת תְּשׁוּקָתוֹ אֵלָיו וְלֹא נִפְרַד
מִמֶּנּוּ. מִשׁוּם שְׁצַרִיָּה אָדָם
לְהִשְׁתַּתֵּף בְּקְדוּשַׁת הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ
הַעֲלִיּוֹן לְהִתְעַטֵּר בּוֹ, וְהוּא הַשֵּׁם
שֶׁל הַבְּרִכּוֹת וְהַקְּדוּשִׁים, כְּפוּז"ו.
סוּד הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ יְהוָה שֶׁהוּא
קְדוֹשׁ בְּקְדוּשָׁה. וְהַאוֹתִיּוֹת הִלְלוּ
(הֶאֱחָרוֹת) הוֹצִיאֵנוּ מִמֶּנּוּ אֶת
הַאוֹתִיּוֹת הֶאֱחָרוֹת הִלְלוּ, הַחֲבוּר
שֶׁל אֱלֹהִים, כְּמוֹ חֲבוּר שֶׁל זָכֹר
בְּנִקְבָה. וְהַקְּדוּשִׁים הַעֲלִיּוֹנִים
הִלְלוּ סוּד הַקְּדוּשָׁה.

הַאוֹתִיּוֹת הֶאֱחָרוֹת הִלְלוּ נִקְרְאוֹת
ט"ל. טַל הַשְּׁמַיִם. סוּד הַחֲשְׁבוֹן
שֶׁל הַאוֹתִיּוֹת שְׁלוֹ, מִשׁוּם שְׁכָּאֵן
לְמַטָּה עוֹמְדִים כָּל הַדְּכַרִּים
בְּחֲשְׁבוֹן, וְלֹא חֲשְׁבוֹן, אֶלָּא
לְלִבְנָה. וּמִשׁוּם כֶּךָ צַרִיָּה
לְהִתְקַשֵּׁר בְּקְדוּשַׁת רְבוּנוּ, וְלֹא
יִפְרַד אָדָם מִמֶּנּוּ. וּכְשִׁשׁוּאֵל,
רִאשִׁית הַשְּׁאֵלוֹת לְהַפִּיר אֶת
רְבוּנוּ, לְהִרְאוֹת שְׁתְּשׁוּקָתוֹ אֵלָיו.
מִכָּאֵן וְהִלָּאָה יִפְרַד מְעַט מְעַט,
וַיִּשְׁאַל שְׁאֲלַתוֹ מַה שְׁצַרִיָּה לְשָׂאֵל.
וְכֹרְ שְׁאֲלוֹתוֹ יְהִי אַחַר שִׁיִּסְדֵּר
אֶת הַסְּדוּר הַזֶּה שְׁאַמְרֵנוּ. כְּמוֹ כֵּן
כָּל שְׁאֲלוֹתוֹ יְהִי בְּתַחְנוּנִים
וּבְקִשׁוֹת לְפָנָי רְבוּנוּ, וְלֹא יִצְדִּיק
(יְחִיק) עֲצָמוּ מִמֶּנּוּ. אֲשֶׁרִי חִלְקוּ
שֶׁל מִי שִׁיִּדְעֵ לְסִדְרֵ סְדוּרָה זֶה,
לְלַכֵּת בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל כְּרִאוּי.

כְּמוֹ שֶׁהָאֵשׁ נֹאֲחָזֶת בְּמִים, וּמִים
בְּאֵשׁ. דְרוּם בְּצַפּוֹן, וְצַפּוֹן בְּדְרוּם.
מְזֻרְחָ בְּמַעְרָב, וּמַעְרָב בְּמְזֻרְחָ. כֶּךָ
גַּם מִתְקַשֵּׁר הַכָּל כְּחֻדָּא, וְהַיַּחְוֵד
נִשְׁלַם זֶה עִם זֶה.

וְכָרְ אִינוּן דִּינְדְעִין לְסִדְרָא צְלוֹתְהוֹן פְּדָקָא יֵאוֹת, לְאַתְפְּלָלָא הַנִּי הַיְכָלִין אֵלִין בְּאֵלִין, וְלֵאֲתַקְשְׂרָא דָא בְדָא. הַאי בַר נֶשׁ אֲתַקְשֵׁר בְּהוּ, וְקָרִיב לִיהַּ לְאַתְפְּלָלָא בְּהוּ. שְׂאֵלְתָא שְׂאִיל וְיָהִיב לִיהַּ. זַפְּאָה חוּלְקִיָּה בְּהַאי עֲלֵמָא, וּבְעֲלֵמָא דְאַתִּי.

בְּתַר דְּסִיִּים שְׂאֵלְתִין וְגוּפָא שְׁלִים בְּכָל סְטָרִין בְּחֻדְוָה דְּלָבָא וְאִיהוּ שְׂאִיל וְסִיִּים שְׂאֵלְתִין. יְהִדְר לְאַמְשָׁכָא בְּרַכָּאן וְחֻדְוֹאן לְתַתָּא, בְּרֻזָּא דְהַיְכָלָא תְּלִיתָאָה, לְאַמְשָׁכָא לְתַתָּא, וְדָא הוּא רְצָה יִי אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְ"ךָ יִשְׂרָאֵל. הַאי אִיהוּ (ג"א גיז) דְּמַעְמְדוֹת אִינוּן סְמִכִין דְּגוּפָא. שִׁירוּתָא לְתַתָּא מִן גוּפָא תְּרִין יְרִכִין, עַד דְּמַטִּי לְבִרְפִין.

אַחַר שְׁסִים הַבְּקָשׁוֹת וְהַגּוֹף שֶׁלֹּם בְּכָל הַצְּדָדִים בְּשִׂמְחַת הַלֵּב וְהוּא שְׂאֵל וְסִיִּים אֵת הַבְּקָשׁוֹת, יַחְזֹר לְהַמְשִׁיךְ לְמִטָּה בְּרֻכּוֹת וּשְׂמֻחוֹת בְּסוּד הַהֵיכָל הַשְּׁלִישִׁי, לְהַמְשִׁיךְ לְמִטָּה, וְזֶה הוּא רְצָה ה' אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְ"ךָ יִשְׂרָאֵל. זֶהוּ (מִשׁוּם) שְׂמַעְמְדוֹת הֵם הַתּוֹמְכִים שֶׁל הַגּוֹף. הַרְאֵשִׁית לְמִטָּה מִן הַגּוֹף שְׁתֵּי יְרִכִים, עַד שְׂמֻגֵּיעִים לְבִרְפִים.

וְאֵלִין אִינוּן רְזָא דְּמַעְמְדוֹת, דְּקִיִּמִי עַל קְרַבְנָא. וְהָכָא אִיהוּ רְזָא שִׁירוּתָא דְּתְרִין יְרִכִין מְלַעֲיָלָא, עַד בְּרִכִין, חַבּוּרָא דְּנִבְיָאִים. וּמְרָאוֹת, בְּרֻזָּא דְאַתְוּוֹן דְּשִׂמָּא קְדִישָׁא, דְּאַקְרִי (צִבְאוֹת כַּאֲת כ"ש) הַשְּׁתַּפְ"א. דְּאִיהוּ רְזָא דְּשִׂמָּא דְּאַקְרִי צְבָאוֹת. דָּא סְלִיק, וְדָא נְחִית. דָּא נְבִיאִים, וְדָא מְרָאוֹת.

וְכָאן הוּא סוּד עֲלִיּוֹן שֶׁל הַבְּרִיתוֹת שְׂאֵמְרָנוּ, וְכַשְׂמֻגֵּיעַ אָדָם לְבִרְפִים, יְכַרַע בְּרוּךְ אַתָּה ה' הַמְּחַזֵּיר שְׂכִינְתּוֹ לְצִיּוֹן, וְהָרִי כָּאן חֲזָרוּ הַבְּרִיתוֹת לְמִשְׁנֵה וְהַתְּבַרְכוּ כָּאֶחָד.

וְהָכָא אִיהוּ רְזָא עֲלָאָה דְּבְרִיתֵי דְּקַאמְרָן, וְכַד מַטִּי אִינִישׁ לְבִרְפִין, יְכַרַע בְּרוּךְ אַתָּה יִי הַמְּחַזֵּיר שְׂכִינְתּוֹ לְצִיּוֹן, וְהָא הָכָא אֶהְדְּרוּ בְּרִיתֵי לְמִתְנִיתִין וְאַתְּבְּרַכָּאן בְּחָדָא.

בְּהִיכָר הַשְּׁנִי לְמִטָּה, שְׁנַפְקְדוּ בּוּ הַנְּשֻׁמוֹת לְעֵלוֹת, לְהַרְאוֹת בְּמְרָאָה הַחֲלוּם. מוֹדִים - לְכַרַע בְּרִפִים, לְהוֹדוֹת עַל הַנְּשֻׁמוֹת, כְּמוֹ שְׂאוּמְרִים עַל נְשֻׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת, (פִּינּוּן שְׁנַשְׂאֵל מֵאֲדוּנו) (ס"א הֵיכָל שְׁנֵי לְהַמְשִׁיךְ בְּרֻכּוֹת לְמִטָּה מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ, וְהֵיכָל זֶה הוּא שְׁנַפְקְדוֹת בּוּ הַנְּשֻׁמוֹת לְעֵלוֹת לְהַרְאוֹת בְּמְרָאָה הַחֲלוּם. כָּאן צְרִיךְ בּוֹן אָדָם לְכַרַע בְּכַרְבִּי לְהוֹדוֹת עַל הַנְּשֻׁמוֹת, וְזֶהוּ עַל נְשֻׁמוֹתֵינוּ

הַיְכָלָא (דף רס"ב ע"א) תְּנִינָא לְתַתָּא, דְּאַתְפְּקְדוּ בִּיהַּ נְשֻׁמְתִין לְסִלְקָא, לְאַתְחַזְזָאָה בְּחִיזוֹ דְּחֵלְמָא. מוֹדִים, לְאַכְנַעָא בְּרִכִין, לְאוֹדְעָא עַל נְשֻׁמְתִין, פְּדָקָאמְרָן עַל נְשֻׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת, (פִּינּוּן דְּאַשְׁתָּאִיל מִמְּאִרִיָּה) (ס"א הֵיכָלָא תְּנִינָא לְאַמְשָׁכָא בְּרַכָּאן לְתַתָּא מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ וְהַאי הֵיכָלָא אִיהוּ דְּאַתְפְּקְדוּ בִּיהַּ נְשֻׁמְתִין לְסִלְקָא לְאַתְחַזְזָאָה בְּחִיזוֹ דְּחֵלְמָא. הָכָא בְּעֵי בַר נֶשׁ לְאַכְרַעָא בְּרַכִין לְאוֹדְעָא עַל נְשֻׁמְתִין וְדָא הוּא עַל נְשֻׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת) עַד

הפקודות) עד שמגיע להטוב שמך
ולך נאה להודות.

וזהו תוף סוד השם הקדוש
שנקרא ב"ם במוכ"ן. זה נקרא אל
אלהים, שהוא בסוד עליון. (יהושע
בב) אל אלהי"ם יהו"ה הוא ידע.
הפלל של האותיות האחרות
הללו שיוצאות מהם, (וכאן הוא סוד
אחד שכל הירכים מברכות) ולמטה סוד
החלום. הסוד לאותו מקום
להכניס בהם נשמות. וציריכים
להמשיך בברכות הללו כדי
למצא מנוחה בעולם הזה
ובעולם הבא.

החיכך הפחתון למטה - שים
שלום טובה וברכה. כאן הוא פלל
השלום. שלום למעלה, שלום
למטה, שלום לכל הצדדים,
שלום בפמליא של מעלה, שלום
בפמליא של מטה, והחיכך הזה
הוא פמליא של מטה. (שהוא חיכך
שלמטה, וזה בחבור וכו') בחבור אחד
בפמליא (בהיכל) של מעלה. ומכאן
שופע לכל אותם הפחתונים
שבחוץ.

וכאן נכלל ונרשם הכל באחד,
מעלה ומטה, באור אחד,
להשתלם שם מלא, ה' אלהים.
השם הזה שהוא שלם בכל אותם
ההיכלות, בכל אותם האורות
העליונים שיהיו כלם אחד. (שים

שלום טובה וברכה)

האדם הזה, פשנשאל מהיכל
הזה לצאת החוצה, ישים עצמו
כמי שיוצא מחברת המלך ומתוף
היכלו, וינמיך את עצמו לפניו.
אבל ישמח את עצמו, שהרי הוא
ראשון לטל עטרה של משיכת
הברכות ששופעות מיחוד של
רבנו. זהו הפן שהוא מהיכל
המלך, שהרי בשעה הזאת שיוצא
מלפני המלך, והפל קשור בכל
הצדדים הללו בקשר של יחוד
וברכות וקדשה ותוספת קדשה.

דמטי להטוב שמך ולך נאה להודות.
ודא הוא גו רזא דשמא קדישא, דאקרי ב"ם
במוכ"ן. דא אקרי אל אלהים, דאיהו
ברזא עלאה. (יהושע כב) א"ל אלהי"ם יהו"ה הוא
יודע. פללא דאלין אתוון אחרנין דנפקי
מנייהו, (ד"א וקא איהו רזא חדא דכולהו ירכין מברכין) ולתתא,
רזא דחלמא. רזא לההוא אתר לאעלא בהו
נשמתיין. ובעינן לאמשכא בהני ברכאן, בגין
לאשפחא נייחא בהאי עלמא, ובעלמא דאתי.
היכלא תתאה לתתא, שים שלום טובה
וברכה. הכא איהו כללא דשלום.
שלום לעילא, שלום לתתא, שלום לכל
סטריין, שלום בפמליא דלעילא, שלום
בפמליא דלתתא, והיכלא דא איהו פמליא
דלתתא. (ס"א דאיהו היכלא דלתתא ודא בחבורא וכו')
חדא בפמליא (נ"א בהיכלה) דלעילא. ומחכא נגיד
לכל אינון תתאי דלבר.

והכא אתפליל ואשתלים פלא כחדא, עילא
ותתא, בנהירו חדא, לאשתלמא שם
מלא, יי' אלהים. שם דא דאיהו שלם, בכל
אינון היכלין, בכל אינון נהורין עלאין,
למהוי כלהו חד. (שים שלום טובה וברכה).

האי בר נש, פד אשתאיל מהיכלא דא לנפקא
לבר. ישוי גרמיה, פמאן דנפיק
מחברותא דמלפא, ומגו היכליה, וימאיך
גרמיה קמיה. אבל יחדי גרמיה, דהא קדמאה
איהו, לנטלא עטרא דמשיכו דברפאן דנגדין
מיחודא דמאריה. דא איהו בר, דאיהו
מהיכלא דמלפא. דהא בהאי שעתא דקא
נפיק מקמי מלפא, וכלא קשיר בכל הגני
סטריין, בקשורא דיחודא, וברפאן, וקדושה,
ותוספת קדושה. קדשא בריך הוא קרי
לפמליא דלעילא, ואמר לון, פתובו להאי בר

הקדוש ברוך הוא קורא לפמליא של מעלה, ואומר להם: כתבו על אדם פלוני הזה, מאותם שנקראים חושבי שמו.

מי הם חושבי שמו? אותם שחושבים ומכונים בסוד של שמו, ליחד היכלות בהיכלות, לקשר קשרים וליחד את כלם ביחוד אחר. ואלו הם חושבי שמו, כמו שנאמר (מלאכי א) ולחשבי שמו. אז פותבים אותו, ונרשם ונודע למעלה, והוא (נרשם) נשלם למעלה ולמטה.

ומי שקרב לפני רבונו ומתפלל תפלתו, ולא השלים את היחוד, ולא חושש לכבוד רבונו לקשר קשרים כמו שאמרנו, טוב לו שלא נברא, והקדוש ברוך הוא אומר: (ירמיה כב) כתבו את האיש הזה ערירי גבר לא יציל בימיו. וזהו (משלי כח) גוזל אביו ואמו.

כאן נשלם הכל, למעלה ולמטה, סוד השם הקדוש שולט למעלה, מצפ"ץ מצפ"ץ. (שמות לד) ה' אל רחום וחנון. כאן הוא סוד השם הקדוש הזה להתקדש באותיותיו בבית עשרה, ואותיות אחרות בקדשת היחודי בתפלה. אחר שנים, עומד על רגליו (לכפר) להודות על חטאיו, כדי שלא יהיה פתחון פה לצד האחר להסטיין עליו, ונכנע לפניו. ויעמד בקיומו להתברך מבית המלך.

ואשרי חלקו של מי שהתקדש בכגון זה בתפלה כמו שאמרנו, וקושר קשרים, ומיחד יחודים, ומתפנן בכל כראוי, ולא יסטה ימינה ושמאלה. תפלתו אינה חוזרת ריקם. הקדוש ברוך הוא גוזר - והוא מבטל. על זה כתוב, (משלי כג) ישמח אביך ואמך ותגל יולדתך. יש לו חלק בעולם הזה ובעולם הבא. (אסתר ב) בערב היא באה, הנינו

נש פלגיא, מאינון דאקרון חושבי שמו. מאן חושבי שמו. אינון דמחשבי ומכוונין ברזא דשמייה, ליחדא היכלין בהיכלין, לקשרא קשרין, וליחדא פלהו ביחודא חדא. ואלין אינון חושבי שמו, כמה דאת אמר (מלאכי א) ולחושבי שמו. פדין אכתיבו ליה, ואתרשים ואתמודע לעילא, (ואתרשים) ואתתלים איהו לעילא ותתא.

ומאן דקריב קמי מאריה, וצלי צלותיה, ולא אשלים יחודא, ולא חייש על יקרא דמאריה, לקשרא קשרין כדקאמרן, טב ליה דלא אברי. וקודשא בריך הוא אמר (ירמיה כב) פתבו את האיש הזה ערירי גבר לא יציל בימיו. ודא איהו (משלי כח) גוזל אביו ואמו.

הכא אשתלים פלא לעילא ותתא, רזא דשמא קדישא שליטא לעילא. מצפ"ץ מצפ"ץ. (שמות לד) יי' אל רחום וחנון. הכא איהו רזא דשמא קדישא דא, לאתקדשא באתווי כבי עשרה, ואתוון אתרנין בקדושה דיחידאי בצלותא. בתר דסיים, קאים על רגלוי, (נ"א לכפרא) לאודא על חובוי, בגין דלא יהא פטרא דפומא לסטרא אחרא, לאסטאיה ליה, ואתכפיא קמיה. ויקום בקיומיה לאתברכא מבי מלכא.

וזבאה חולקיה מאן דאתקדש בהאי גוונא בצלותא כדקאמרן, וקשר קשרין, ויחד יחודין, ויתכוון בכלא כדקא יאות, ולא יסטי לימינא ולשמאלא. צלותיה לא אהדר בריקניא. קדשא בריך הוא גזיר ואיהו מבטל. על דא כתיב (משלי כג) ישמח אביך ואמך ותגל יולדתך. אית ליה חולקא בעלמא דין, ובעלמא דאתי. (אסתר ב) בערב היא באה היינו.

בְּתוֹב, (משלי לא) וּתְקַם בְּעוֹד לַיְלָה
וּתְתֵן טָרֵף לְבֵיתָהּ וְגו', מֵאוֹתוֹ
רְבוּי שֶׁל בְּרָכוֹת וּקְדוּשָׁה וְתוֹסֶפֶת
קְדוּשָׁה שְׁנוּטֵל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
(בראשית מט) וְלַעֲרַב יִחַלֵּק שָׁלֵל,
שֶׁמְחַלֵּקֶת חֵלֶק לְכֹלֶם, וְאִפְלוּ לַצַּד
הָאֲחֵר חֵלֶק לְבָדוּ.

וְסוּד זֶה סוּד לְבַנֵּי הָאֱמוּנָה. הַחֵלֶק
שֶׁל הַצַּד הָאֲחֵר כֹּל אוֹתוֹן עֲבֹרוֹת
וְכֹל אוֹתָם חֲטָאִים שֶׁל אוֹתוֹ אֲדָם
שֶׁקָּשֶׁר אֶת קֶשֶׁר הַיְחוּד, שֶׁהַתּוֹדָה
עֲלֵיהֶם, כֹּלֶם שׁוֹרִים עַל הַצַּד
הָאֲחֵר, וְהֵם חֵלֶק וְנַחֲלָה שֶׁל הַצַּד
הָאֲחֵר הַטְּמֵא. וְאִם לֹא מוֹדָה
עֲלֵיהֶם, נִמְצָא מְקַטְרֵג וְיִכּוֹל לוֹ.
וְאִם מוֹדָה עַל כָּל חֲטָאָיו בְּאוֹתָהּ
תְּפִלָּה, שֶׁקוֹשֶׁר קֶשֶׁר הַיְחוּד
וְהַתְּבָרְכוּ עֲלֵיוֹנִים וְתַחֲתוֹנִים.
וּמֵאוֹתוֹ הַחֵלֶק שֶׁל הַצַּד הָאֲחֵר,
כֹּל אוֹתָם עֲבֹרוֹת וְחֲטָאִים שֶׁהוֹדָה
עֲלֵיהֶם, נוֹטֵל אוֹתָם לְחֵלְקוֹ. וְסוּד
זֶה הַשְּׁעִיר, שֶׁכְּתוּב (ויקרא טז)
וְהַתּוֹדָה עָלָיו אֶת כָּל עֲוֹנוֹת וְגו',
וְכַתּוּב וְנִשָּׂא הַשְּׁעִיר וְגו'. זֶהוּ
חֵלְקוֹ וְגוֹרְלוֹ וְנַחֲלָתוֹ.

וְאִם אוֹתוֹ אֲדָם שֶׁב לְסַרְחוֹן
חֲטָאָיו - אוֹי לוֹ! שָׂאת כֹּלֶם נוֹטֵל
מֵאוֹתוֹ הַצַּד הָאֲחֵר בְּעַל כְּרַחוּ שֶׁל
אוֹתוֹ הַצַּד. וּמִתּוֹךְ שְׁנוּטֵל אוֹתָם
מֵהַצַּד הַזֶּה בְּעַל כְּרַחוּ שֶׁל אוֹתוֹ
הַצַּד, אִזּוּ הוּא מֵרַע לוֹ, וְהוֹפֵךְ אֵלָיו
לְמַקְטְרֵג וּמְקַטְרֵג לוֹ. וְכִשְׁמוּדָה
עֲלֵיהֶם, נוֹטֵל אוֹתָם אוֹתוֹ הַצַּד
הָאֲחֵר, וְהוּא חֵלְקוֹ וְגוֹרְלוֹ.

וְהַסוּד הַזֶּה, כֶּף גַּם הַקְּרָבָן -
שֶׁצָּרִיף לְהוֹדוֹת עַל אוֹתוֹ הַקְּרָבָן
כֹּל עֲוֹנוֹתָיו וְחֲטָאָיו, לְתַת חֵלֶק
לְמִי שֶׁצָּרִיף. כֹּל הַקְּרָבָן לְזֶה הַצַּד
חֵלֶק הַקְּדוּשָׁה וְרִצּוֹן הַקְּדוּשָׁה.
וְלַצַּד הַזֶּה אוֹתוֹ חֵלֶק שֶׁל אוֹתָם
עֲוֹנוֹת וְחֲטָאִים שֶׁנִּתְּנוּ בְּהוֹדָאָה
עַל אוֹתוֹ בְּשֵׁר הַקְּרָבָן, כִּכְתוּב

בְּתוֹב (משלי לא) וּתְקַם בְּעוֹד לַיְלָה וּתְתֵן טָרֵף
לְבֵיתָהּ וְגו' מֵהֵהוּא רְבוּיָא דְבְּרַפְאָן,
וּקְדוּשָׁה, וְתוֹסֶפֶת קְדוּשָׁה דְקָא נְטֵלָא. כְּמָה
דְּאֵת אֲמַר (בראשית מט) וְלַעֲרַב יִחַלֵּק שָׁלֵל,
דְּפְלִיגַת חוּלְקָא לְכֹלָא, וְאִפְלוּ לְסַטְרָא אֲחֵרָא
חוּלְקָא בְּלַחֲוֹדָהָ.

וְרָזָא דָא, רָזָא לְבַנֵּי מְהֵימְנוּתָא. חוּלְקָא
דְּסַטְרָא אֲחֵרָא מְסַאֲבָא, כֹּל אֵינּוֹן
חוּבִין, וְכֹל אֵינּוֹן חֲטָאִין, דִּיהוּא בַר נֶשׁ
דְּקָשֶׁר קֶשֶׁרִין דִּיחַוּדָא, דְּאֲתוּדָה עֲלֵיהוּ, כְּלֵהוּ
שְׂרִיין עֲלֵיהּ דְּסַטְרָא אֲחֵרָא. וְאֵינּוֹן חוּלְקָא
וְאֲחֲסַנְתָּא דְּסַטְרָא אֲחֵרָא מְסַאֲבָא. (דף רס"ב ע"ב)
וְאִי לֹא אוּדִי עֲלֵיהּ, אֲשַׁתְּכַח מְקַטְרָגָא וְיִכִּיל
לֵיהּ.

וְאִי אוּדִי עַל כָּל חוּבִין, בְּהֵינֵי צְלוּתָא,
דְּקָשֶׁר קֶשֶׁרִין דִּיחַוּדָא, וְאֲתַבְּרָכָן עֲלָאִי
וְתַתָּאִי. וּמֵהֵהוּא חוּלְקָא דְּסַטְרָא אֲחֵרָא, כֹּל
אֵינּוֹן חוּבִין וְחֲטָאִין דְּאוּדִי עֲלֵיהוּ, נְטֵלָא לּוֹן
לְחוּלְקֵיהּ. וְרָזָא דָא שְׁעִיר. דְּכְתִיב, (ויקרא טז)
וְהַתּוֹדָה עָלָיו אֶת כָּל עֲוֹנוֹת וְגו', וְכְתִיב וְנִשָּׂא
הַשְּׁעִיר וְגו', דָּא הוּא חוּלְקֵיהּ וְעַדְבֵּיהּ
וְאֲחֲסַנְתֵּיהּ.

וְאִי הֵהוּא בַר נֶשׁ תָּב לְסַרְחָנֵי דְחוּבִין, וְוִי לֵיהּ,
דְּכִלְהוּ נְטִיל לּוֹן מֵהֵהוּא סַטְרָא, בְּעַל
כְּרַחֲמֵיהּ דִּיהוּא סַטְרָא. וּמַגּוּ דְנְטִיל לּוֹן מֵהֵי
סַטְרָא בְּעַל כְּרַחֲמֵיהּ דִּיהוּא סַטְרָא, כְּדִין
אֲבֵאִישׁ לֵיהּ, וְאֲתַהֲפֵף עֲלֵיהּ מְקַטְרָגָא, וְקַטְרִיג
לֵיהּ. וְכַד אוּדִי עֲלוּי, נְטִיל לּוֹן הֵהוּא סַטְרָא
אֲחֵרָא, וְאֵיהוּ עַדְבֵּיהּ וְחוּלְקֵיהּ.

וְרָזָא דָא, הֵכִי נְמִי קְרַבְנָא, דְּבַעֵי לְאוּדָאָה עַל
הֵהוּא קְרַבְנָא, כֹּל חוּבִין וְחֲטָאִין, לְמִיָּהֵב
חוּלְקָא לְמֵאן דְּאֲצַטְרִיף. קְרַבְנָא כֹּלָא לְסַטְרָא

דָּא חוּלְקָא דְּקוּדְשָׁא, וְרַעוּתָא דְּקוּדְשָׁא. וְלְסַטְרָא דָּא, הֵהוּא חוּלְקָא

(משלי כה) אם רָעַב שׁוֹנֵאָף
הֶאֱכִילָהוּ לֶחֶם וְגו', פִּי
גִּחְלִים אֶתָּה חֲתָה וְגו'.
וְסִימְנֵךְ - (אסתר ה) יָבֵא
הַמֶּלֶךְ וְהִמֵּן אֶל הַמִּשְׁתֶּה.
אֲשֶׁרִי הוּא מִי שׁוֹדֵדֵע דְּרָכּוֹ
לְלַכֵּת בְּדֶרֶךְ אֱמֶת.

וְכִרְ מִי שְׁלֵא יוֹדֵע לְסִדֵּר
אֶת שִׁבְח רְבוּנו, טוֹב לוֹ
שְׁלֵא נִבְרָא, מִשׁוּם שְׁצִרְיָךְ
תִּפְלָה שֶׁהִיא שְׁלֵמָה
לְמַעַלָּה, (מִשׁוּם שְׁצִרְיָךְ תִּפְלָה)
מִתּוֹךְ מִחְשָׁבָה וְרִצּוֹן הַלֵּב
וְקוֹל וְדִבְרֵי הַשְּׁפָתִים,
לְעִשׂוֹת שְׁלֵמוֹת וְקִשֵּׁר
וְיִחּוּד לְמַעַלָּה, כְּמוֹ שֶׁהוּא
לְמַעַלָּה. כְּמוֹ שְׁיִוְצֵאת
שְׁלֵמוֹת מִמַּעַלָּה לְמַטָּה,
כִּף דֶּרֶךְ מִמַּטָּה לְמַעַלָּה
לְקִשֵּׁר קִשֵּׁר כִּרְאוּי.

הַסּוּד לְחִבְרִים שְׁיִלְכוּ
בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל - מִחְשָׁבָה
וְרִצּוֹן וְקוֹל וְדַבּוּר. אֱלוֹ
הָאֲרִבְעָה קוֹשְׁרִים קִשְׁרִים.
אֲחֵר קִשֵּׁר הַקִּשְׁרִים שֶׁל
כָּלם כְּאֶחָד, נַעֲשׂוּ כָלם
מְרַכְּבָה אַחַת לְהַשְׁרוֹת
עֲלֵיהֶם שְׁכִינָה, וְנַעֲשׂוּ כָלם
לְאֲחֵר אֲרִבְעָה תוֹמְכִים
לְהַתְעַטֵּר בָּהֶם, וְהַשְׁכִּינָה
נִסְמָכֶת עֲלֵיהֶם בְּכָל אוֹתָם
הַקִּשְׁרִים הָעֲלִיוֹנִים.

מִחְשָׁבָה מוֹצִיָּא רִצּוֹן,
(רִצּוֹן מוֹצִיָּא הַכֵּל) רִצּוֹן שְׁיִוְצֵא
מִתּוֹךְ מִחְשָׁבָה, מוֹצִיָּא
קוֹל שְׁנַשְׁמָע, וְאוֹתוֹ קוֹל
שְׁנַשְׁמָע עוֹלָה לְקִשֵּׁר
קִשְׁרִים מִמַּטָּה לְמַעַלָּה,
הֵיכְלוֹת תַּחְתּוֹנִים
בְּעֲלִיוֹנִים. הַקוֹל שֶׁהוּא
קוֹשֵׁר קִשְׁרִים וּמוֹשֵׁף

בְּרִכוֹת מִמַּעַלָּה לְמַטָּה בְּלַחֵשׁ, תּוֹמֵךְ אֶת אֲרִבְעַת הַתּוֹמְכִים הַלְלוּ: מִחְשָׁבָה וְרִצּוֹן, קוֹל וְדַבּוּר.
סִמְךָ בְּסִיּוּם הַקִּשֵּׁר, הַמְקוּם שֶׁהַכֵּל נִקְשֵׁר בּוֹ כְּאֶחָד, וְכָלם נַעֲשִׂים אֶחָד.
אֲשֶׁרִי הָאִישׁ שְׁקוֹשֵׁר קִשְׁרֵי רְבוּנו, וְסוֹמֵךְ סְמִיכוֹת כִּרְאוּי, וּמִתְפַּוֵּן בְּכָל הַדְּבָרִים הַלְלוּ שְׁאֲמַרְנוּ.

דְּאִינּוֹן חוֹבִינְךָ, וְחִטָּאִין דְּאִתִּייהִיבוּ בְּהוֹדָאָה עַל הַהוּא
בְּשָׂרָא דְקָרְבְּנָא. כְּמָה דְכִתְיִב, (משלי כה) אִם רָעַב שׁוֹנֵאָף
הֶאֱכִילָהוּ לֶחֶם וְגו'. פִּי גִחְלִים אֶתָּה חֲתָה וְגו',
וְסִימְנֵךְ (אסתר ה) יָבֵא הַמֶּלֶךְ וְהִמֵּן אֶל הַמִּשְׁתֶּה. זַכָּאָה
אִיהוּ מָאן דִּיִּדַע אֲרַחֲיָה לְמַהֵךְ בְּאַרְחָ קְשׁוּט.

וְכִרְ מָאן דְּלֵא יוֹדֵע לְסִדֵּרָא שְׁבַחָא דְמֵאֲרִיָּה, טַב לִיָּה
דְּלֵא אֲבָרִי. בְּגִין דְּאֲצִטְרִיךְ צְלוֹתָא דְאִיהוּ שְׁלֵמָא
לְעִילָא. (בְּגִין דְּאֲצִטְרִיךְ צְלוֹתָא) מְגוֹ מִחְשָׁבָה, וְרַעוּתָא דְלְבָא,
וְקָלָא, וּמְלָה דְשִׁפּוּן. לְמַעַבְד שְׁלִימוֹ וְקִשׁוּרָא
וְיִחּוּדָא לְעִילָא, כְּגוֹוֹנָא דְאִיהוּ לְעִילָא. כְּגוֹוֹנָא
דְנַפְקָא שְׁלִימוֹ מְעִילָא לְתַתָּא, הֵכִי אֲצִטְרִיךְ מִתְתָּא
לְעִילָא, לְקִשְׁרָא קִשְׁרָא כְּדָקָא יְאוּת.

רְוֵא לְחִבְרִיָּא דִיִּהְכוּן בְּאַרְחָ מִיִּשְׂרָאֵל, מִחְשָׁבָה.
וְרַעוּתָא. וְקָלָא. וּמְלָה. אֱלִין אֲרִבְע מְקִשְׁרִין
קִשְׁרִין. לְבַתֵּר קִשְׁרֵי קִשְׁרִין כְּלָהוּ כְּחָדָא, אֲתַעְבִּידוּ
כְּלָהוּ רְתִיכָא חָדָא, לְאֲשִׁרָאָה עֲלִיָּהוּ שְׁכִינְתָּא,
וְאֲתַעְבִּידוּ כְּלָהוּ לְבַתֵּר אֲרִבְעָה סְמִיכִין לְאֲתַעְטְרָא
בְּהוּ, וְשְׁכִינְתָּא אֲסַתְמִיךְ עֲלִיָּהוּ, בְּכָל אִינּוֹן קִשְׁרִין
עֲלֵאִין.

מִחְשָׁבָה אֲפִיק רַעוּתָא, (רַעוּתָא אֲפִיק בְּלֵא) רַעוּתָא דְנַפִּיק
מְגוֹ מִחְשָׁבָה, אֲפִיק קָלָא דְאֲשַׁתְמַע, וְהַהוּא
קָלָא דְאֲשַׁתְמַע, סְלִיק לְקִשְׁרָא קִשְׁרִין מִתְתָּא לְעִילָא,
הֵיכְלִין תְּתַאִין בְּעֵלְאִין. קָלָא דְאִיהוּ קִשְׁרִין קִשְׁרִין
וּמִשִּׁיךְ בְּרַכָּאן מְעִילָא לְתַתָּא בְּלַחֵיִשׁוֹ, סְמִיךְ אֱלִין
אֲרִבְעָה סְמִיכִין: מִחְשָׁבָה. וְרַעוּתָא. קָלָא. וּמְלָה.
סְמִיכוֹ בְּסִיּוּמָא דְקִשְׁוֹרָא, אֲתֵר דְכָלָא אֲתַקְשֵׁר בִּיָּה
כְּחָדָא, וְאֲתַעְבִּידוּ כְּלָהוּ חָד.

זַכָּאָה אִיהוּ בַר נֶשׁ דְּקִשֵּׁר קִשְׁרִין דְמֵאֲרִיָּה, וְסְמִיךְ
סְמִיכִין כְּדָקָא יְאוּת, וְאֲתַפּוּן בְּכָל הַנִּי מְלִין
דְקָאמְרִין. זַכָּאָה אִיהוּ בְּהֵאִי עֲלֵמָא, וּבְעֵלְמָא דְאִתִּי.

בְּרִכוֹת מִמַּעַלָּה לְמַטָּה בְּלַחֵשׁ, תּוֹמֵךְ אֶת אֲרִבְעַת הַתּוֹמְכִים הַלְלוּ: מִחְשָׁבָה וְרִצּוֹן, קוֹל וְדַבּוּר.
סִמְךָ בְּסִיּוּם הַקִּשֵּׁר, הַמְקוּם שֶׁהַכֵּל נִקְשֵׁר בּוֹ כְּאֶחָד, וְכָלם נַעֲשִׂים אֶחָד.
אֲשֶׁרִי הָאִישׁ שְׁקוֹשֵׁר קִשְׁרֵי רְבוּנו, וְסוֹמֵךְ סְמִיכוֹת כִּרְאוּי, וּמִתְפַּוֵּן בְּכָל הַדְּבָרִים הַלְלוּ שְׁאֲמַרְנוּ.

אשריו בעולם הזה ובעולם הבא. עד כאן נתקנו ההיכלות שבבד הקדשה.

רבי שמעון פתח ואמר, (הושע ו) והמה פאדם עברו ברית שם בגדו בי. מי יגלה עפר מעיניך, אדם הראשון, שהקדוש ברוך הוא צוה אותו מצוה אחת ולא יכלת לעמד בה, משום שהתפתית על דברים רעים, שהסית אותך אותו הנחש הרע, שכתוב (בראשית א) והנחש היה ערום. ומשום כך התפתית אחריו וגרמת מיתה לעצמך ולכל אותם תולדות שיצאו ממך. בא וראה, שכל מי שמתפתה אחריו ויורד אליו לרגע אחד, יאבד אצלו.

בא וראה, דוד היה קיומו נעוץ במקור של מים נובעים, וכשנדחה לארץ אחרת וצערו אותו, ולפי צערו נדחה מהארץ הקדושה - אף על גב שירד מדרגתו לדרגה תחתונה עמד בקיומו, ולא נכנס לצד האחר ונשמר ממנו. מה כתוב? (שמואל א-ב) ואולם חי ה' וחי נפשך פי כפשע ביני ובין המות. שהרי ירד בדרגתו עד שהיה בו השעור הזה. ואשרי חלקו של מי שנשמר מאותו הצד הרע, ומכל דרגותיו של אותו הצד שנמצאים בעולם. שבמה צדדים ודרגות יש ליצר הרע: נחש עקלתון, שטן, מלאך המות, יצר הרע. והרי פרשוקה שאף על גב שנקרא בשמות הללו, יש לו שבועה שמות: שטן, טמא, שונא, אבן מכשול, ערל, רע, צפוני. אלו הם שבועה שמות כנגד שבע דרגות של ההיכלות שלו, שכלם מצד הטמאה כפי שאמרנו. כנגד שבועה השמות הללו, אותם שנקרא בהם גיהנם, המקום שבו נדונים הרשעים של העולם, ואלו הם: בור, שחת,

עד הכא אשתכללו היכלין בסטרא דקדושה. רבי שמעון פתח ואמר, (הושע ו) והמה פאדם עברו ברית שם בגדו בי. מאן יגלה עפר מעיניך אדם קדמאה, דקודשא בריך הוא פקיד לך פקודא חדא, ולא יכילת לקיימא בה. בגין דאתפתית על מלין בישין, דאסטי לך ההוא חויה בישא, דכתיב, (בראשית א) והנחש היה ערום. ובגין כך, אתפתית אבתריה, וגרמת מיתה לגרמך, ולכל אינון תולדין דנפקו מינה. תא חזי, דכל מאן דאתפתא אבתריה ונחית לגביה ברגעא חדא, יתאביד לגביה.

תא חזי, דוד הוה קיומא נעוץ במקורא דמיין נבעין, וכד אתדחיא לארעא אחרא, וצערין ליה, ולפום צעריה אתדחיא מארעא קדישא. אף על גב דנחית מדרגוי לדרגא תתאה, קם בקיומיה, ולא עאל לסטרא אחרא, ואסתמר מניה. מה כתיב (שמואל א כ) ואולם חי יי' וחי נפשך פי כפשע ביני ובין המות. דהא נחית בדרגוי, עד דהוה ביה האי שעורא. וזכאה חולקיה, מאן דאסתמר מההוא סטרא בישא, ומפל דרגין דההוא סטרא, דמשתפחי בעלמא.

דכמה סטרין ודרגין אית ליצר הרע: נחש עקלתון. שטן. מלאך (דף רס"ג ע"א) המות. יצר הרע. והא אוקמוה. דאף על גב דבשמהן אלין אקרי, שבע שמהן אינון ליה: שטן. טמא. שונא. אבן מכשול. ערל. רע. צפוני. אלין אינון שבע שמהן, לקבל שבע דרגין דהיכלין דיליה, דכלהו מסטרא מסאבא כדקאמרן. לקבל אלין שבועה שמהן, אינון דאקרי בהו גיהנם, אתר דאתדנו ביה חיביא דעלמא. ואלין אינון: בור. שחת.

דומה, טיט היָוֹן. שְׁאוֹל. צִלְמוֹת. אַרְץ תַּחֲתִית. כָּל אֵלִין שְׁבַעַה מְדוֹרִין דְּגִיהֲנָם, לְקַבֵּל אֵלִין שְׁבַע שְׁמֶהֶן, דְּאִית לִיה לִיצֵר הָרַע. וְהָא אוֹקִימָנָא, דְּכַמָּה דְּאִית דְּרַגִּין וְהִיכְלִין לְסִטֵּר קַדְשָׁה, הֲכִי נָמִי לְסִטֵּר מְסֻאָבָא. וְכִלְהוּ מִשְׁתַּפְּחִי וְשִׁלְטִי בְּעֵלְמָא, בְּסִטֵּר (ס"א שְׁמֵאלָא) מְסֻאָבָא. שְׁבַעַה הִיכְלִין אֵינוֹן, דְּאֵינוֹן לְקַבֵּל שְׁבַעַה שְׁמֶהֶן, דְּאִקְרִי בְּהוּ גִיהֲנָם (י"ד הַרַע). וְכִלְהוּ קִיִּימִי (לְאִסְמָאָה בִּישָׁא) לְדִיִּינָא, וְלִסְאָבָא, לְאֵינוֹן חִיִּיבִי עֵלְמָא דְּדַבְּקִי בְּהוּ, וְלֹא אִסְתַּמְרֵן אֶרְחִייהוּ מִנִּיהּ, כַּד אֵינוֹן בְּהֵאֵי עֵלְמָא.

דְּהָא מָאן דְּאִתִּי לְאִתְדַפְּאָה בְּהֵאֵי עֵלְמָא, בְּסִטְרָא דְּדַכְיָא, מְדַכְיָין לִיה, בְּהֵאֵי אֶתֶר דְּאִקְרִי רְזָא דְּמַהִימְנוּתָא. דְּכַמָּה דְּרַגִּין אֵינוֹן, וְכַמָּה מְמָנֹן, דְּכִלְהוּ קִיִּימֵן לְקַרְבָּא לְבַנֵּי נִשְׂא לְפוֹלְחָנִיה דְּקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְלִדְכָפָא לִיה. וּמָאן דְּאִתִּי לְאִסְתַּאָבָא, מְסֻאָבִין לִיה בְּהֵאֵי סִטְרָא אֶתְרָא דְּאִיהוּ מְסֻאָבָא. דְּהָא כַּמָּה דְּרַגִּין, וְכַמָּה מְמָנֹן, כִּלְהוּ קִיִּימִי לְסֻאָבָא לֹון לְבַנֵּי נִשְׂא.

מָאן דִּיקְרַב בְּהוּ, וְאִתִּי לְאִתְמַשְׁכָּא בְּתֵר הֵהוּא סִטְרָא בִּישָׁא, עֲלִיה פְּתִיב, (תהלים פט) מִי גִבֵּר יַחֲיֶה וְלֹא יִרְאֶה מוֹת יִמְלֹט נַפְשׁוֹ וְגו'. מָאן אִיהוּ בֵּר נֶשׁ דְּאִתְבְּרִי בְּעֵלְמָא דְּלֹא יַחֲמִי מוֹתָא, הֵהוּא דְּכָל עֵלְמָא אִתְמַשְׁכָּאן אֲבַתְרִיהּ. דְּהָא בְּהֵהוּא זְמַנָּא דְּאִתִּי בֵּר נֶשׁ לְמִיָּהב חֲשַׁבְנָא קָמִי מְאֲרִיהּ, עַד לֹא יִפּוּק מִהֵאֵי עֵלְמָא, חָמִי לִיה, וְהָא אוֹקִימָנָא.

וְאֵלִין שְׁבַעַה הִיכְלִין, דְּאֵינוֹן שְׁבַעַה מְדוֹרִין לְגִיהֲנָם. תְּרִיסֵּר יַרְחִין אֶקְרוּן, בְּגִין דְּהָא כַּמָּה דְּאִית לְסִטֵּר מְהִימְנוּתָא תְּרִיסֵּר יַרְחִין, דְּרַגִּין קְדִישִׁין, הֲכִי נָמִי אִית לְסִטְרָא אֶתְרָא דָּא תְּרִיסֵּר יַרְחִין, דְּחִיִּיבָא

דוּמָה, טִיט הַיָּוֶן. שְׁאוֹל. צִלְמוֹת. אֶרֶץ תַּחֲתִית. כָּל אֵלִין שְׁבַעַה מְדוֹרִין דְּגִיהֲנָם, לְקַבֵּל אֵלִין שְׁבַע שְׁמֶהֶן, דְּאִית לִיה לִיצֵר הָרַע. וְהָא אוֹקִימָנָא, דְּכַמָּה דְּאִית דְּרַגִּין וְהִיכְלִין לְסִטֵּר קַדְשָׁה, הֲכִי נָמִי לְסִטֵּר מְסֻאָבָא. וְכִלְהוּ מִשְׁתַּפְּחִי וְשִׁלְטִי בְּעֵלְמָא, בְּסִטֵּר (ס"א שְׁמֵאלָא) מְסֻאָבָא. שְׁבַעַה הִיכְלִין אֵינוֹן, דְּאֵינוֹן לְקַבֵּל שְׁבַעַה שְׁמֶהֶן, דְּאִקְרִי בְּהוּ גִיהֲנָם (י"ד הַרַע). וְכִלְהוּ קִיִּימִי (לְאִסְמָאָה בִּישָׁא) לְדִיִּינָא, וְלִסְאָבָא, לְאֵינוֹן חִיִּיבִי עֵלְמָא דְּדַבְּקִי בְּהוּ, וְלֹא אִסְתַּמְרֵן אֶרְחִייהוּ מִנִּיהּ, כַּד אֵינוֹן בְּהֵאֵי עֵלְמָא.

דְּהָא מָאן דְּאִתִּי לְאִתְדַפְּאָה בְּהֵאֵי עֵלְמָא, בְּסִטְרָא דְּדַכְיָא, מְדַכְיָין לִיה, בְּהֵהוּא אֶתֶר דְּאִקְרִי רְזָא דְּמַהִימְנוּתָא. דְּכַמָּה דְּרַגִּין אֵינוֹן, וְכַמָּה מְמָנֹן, דְּכִלְהוּ קִיִּימֵן לְקַרְבָּא לְבַנֵּי נִשְׂא לְפוֹלְחָנִיה דְּקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְלִדְכָפָא לִיה. וּמָאן דְּאִתִּי לְאִסְתַּאָבָא, מְסֻאָבִין לִיה בְּהֵאֵי סִטְרָא אֶתְרָא דְּאִיהוּ מְסֻאָבָא. דְּהָא כַּמָּה דְּרַגִּין, וְכַמָּה מְמָנֹן, כִּלְהוּ קִיִּימִי לְסֻאָבָא לֹון לְבַנֵּי נִשְׂא.

מָאן דִּיקְרַב בְּהוּ, וְאִתִּי לְאִתְמַשְׁכָּא בְּתֵר הֵהוּא סִטְרָא בִּישָׁא, עֲלִיה פְּתִיב, (תהלים פט) מִי גִבֵּר יַחֲיֶה וְלֹא יִרְאֶה מוֹת יִמְלֹט נַפְשׁוֹ וְגו'. מָאן אִיהוּ בֵּר נֶשׁ דְּאִתְבְּרִי בְּעֵלְמָא דְּלֹא יַחֲמִי מוֹתָא, הֵהוּא דְּכָל עֵלְמָא אִתְמַשְׁכָּאן אֲבַתְרִיהּ. דְּהָא בְּהֵהוּא זְמַנָּא דְּאִתִּי בֵּר נֶשׁ לְמִיָּהב חֲשַׁבְנָא קָמִי מְאֲרִיהּ, עַד לֹא יִפּוּק מִהֵאֵי עֵלְמָא, חָמִי לִיה, וְהָא אוֹקִימָנָא.

וְאֵלִין שְׁבַעַה הִיכְלִין, דְּאֵינוֹן שְׁבַעַה מְדוֹרִין לְגִיהֲנָם. תְּרִיסֵּר יַרְחִין אֶקְרוּן, בְּגִין דְּהָא כַּמָּה דְּאִית לְסִטֵּר מְהִימְנוּתָא תְּרִיסֵּר יַרְחִין, דְּרַגִּין קְדִישִׁין, הֲכִי נָמִי אִית לְסִטְרָא אֶתְרָא דָּא תְּרִיסֵּר יַרְחִין, דְּחִיִּיבָא

חדשים שהרשעים נדונים בהם ונשמתם נדונית בהם. אשרי חלקם של הצדיקים שמונעים רגליהם מהם בעולם הזה ולא מתקרבים לשעריהם, כדי להנצל מהם באותו העולם.

ההיכל הראשון - ראשית הצד של היצר הרע. ההיכל הראשון הזה נקרא בור ריק מהכל. מי שבא להפנס בו, אין מי שאוחז בו. כלם דוחים אותו לפל שלא יקום. אין בו תמיכה לטוב.

בהיכל הזה עומד ממנה אחד ששמו דומה, וזהו שעומד למעלה ולמטה. זהו שאוחז בנשמה, כשנודחית מן ההיכל הקדוש, על ידי אותו ממנה טהריא"ל, וזהו שעומד על אותו השער של אותו צד הקדשה, ומשום כך עומד הדומה הזה לאחוז את הנשמה, וכמה שומרי החקים עמו.

ותחת הממנה הזה עומד ממנה אחר, שאסף ורכבות תחתיו, והממנה הזה נקרא פתו"ת. זהו שעומד לפתות בני אדם, וזהו ששורה עליו ומסית אותו להסתפל ולעזין במה שלא צריך, בכמה זנונים ובכמה נאופים. וכל אותם שעמו, כלם עומדים אצלו והולכים לפניו, ומכריחים אותו להסית עיניו, להסתפל במה שלא צריך.

וזהו (סרסרים שהוא) סרסור רע לכל אותן רעות, זהו שעומד על הקבר בזמן שנדון אותו הגוף ושוכר לו את עיניו, משום שהוא פתח אותם כשהוא בעולם הזה, והם שלו.

ובמקום הזה נדונית הנשמה, עד שנכנסת למקום הזה שנקרא בור, וכמה נחשים ועקרבים יש בו

אתדנו בהו, ונשמתא דלהון אתדנת בהו. זכאה חולקיהון דצדיקייא, דאתמנען רגלייהו מנייהו בהאי עלמא, ולא מתקרבי לתרעיייהו, בגין לאשתזבא מנייהו בההוא עלמא.

היכלא קדמאה. שירותא דסטררא דיצר הרע. האי היכלא קדמאה, אקרי בור ריקא מפלא. מאן דאתי לאעלא ביה, לית מאן דאחיד ביה. פלהו דחייין ליה למנפל דלא יקום, לית ביה סמך לטב.

בהאי היכלא, קיימא חד ממנא, ודומה שמיה. והאי איהו קיימא לעילא ותתא. דא איהו אחיד בנשמתא, פד אתדחיא מהיכלא קדישא, על ידא דההוא ממנא טהריא"ל, והאי איהו קאים לגבי ההוא תרעא דההוא סטררא קדישא, ובגין כך קיימא האי דומה, לאחדא לה לנשמתא, וכמה גרדיני נימוסין בהדיה.

ותחות האי ממנא, קיימא חד ממנא אחרא, די אסף ורבבן תחותיה. והאי ממנא אקרי פתו"ת. דא הוא דאיהו קיימא לפתאה בני נשא. והאי איהו דשרי לגביה, ואסטי ליה, לאסתפלא ולעיינא במה דלא אצטרין בכמה זנונין ובכמה נאופין. וכל אינון דעמיה, פלהו קיימן לגביה, ואזלין קמיה, ואכריחן ליה לאסטאה עינוי, לאסתפלא במה דלא אצטרין.

והאי איהו (סרסרים דאיהו) סרסורא בישא, לכל אינון בישין, האי קאים על קברא בזמנא דאתדן ההוא גופא, ותבר ליה עינוי. בגין דאיהו רוח לון, פד איהו בהאי עלמא, ודיליה אינון.

ובהאי אתר אתדנת נשמתא, עד דעאלת להאי אתר דאקרי בור, וכמה נחשים ועקרבים אית ביה, דכלהו עקצי

שְׁפֹלֶם עֹקְצִים אוֹתָהּ אֵת הַנְּשֻׁמָּה
הַזֶּה, וְאוֹחֲזִים בָּהּ וְדָנִים אוֹתָהּ.
לְפָנִים מִזֶּה יֵשׁ רוּחַ אַחַת אַחַת
טְמֵאָה, שֶׁהִיא עֲלִיזָה עַל הַכֹּל.
וְזוֹ עֹמֶדֶת עַל כָּל הַהִיכָל הַזֶּה,
וְכֹלם נוֹסְעִים בְּשִׁבְלֵהּ, וְזֶה נִקְרָא
גְּמֻגִימ"א. זֶהוּ אָדָם כְּמוֹ שׁוֹשְׁנָה,
וְהוּא עֹמֵד לְהִרְעֵ תְּמִיד, שֶׁהָרִי
כְּשֶׁנִּדְחִית תְּפֹלֶת הָאָדָם וְלֹא זֹכָה
בָּהּ אוֹתוֹ אָדָם, הַרוּחַ הַזֶּה עֹמֶדֶת
וְעוֹלָה וּמִשְׁתַּתְּפֶת עִם רוּחַ טְמֵאָה
עֲלִיזָה עַל הַכֹּל, וּמִשְׁטִינָה
לְמַעַלָּה, וּמִזְכִּירָה חֲטָאֵי הָאָדָם
לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְסִימְנָד
- (איוב א) וַיְבֹא ג"ם הַשֹּׁט"ן
בְּתוֹכְכֶם, וְלֹא כְּתוּב וַיָּבֵא הַשֹּׁט"ן,
אֲלֵא גַם.

וּמִהָרִיחַ הַרְעָה הַזֶּה תְּלוּיִים כְּמָה
שׁוֹמְרִים אַחֲרֵים שְׁמֹמֵנִים לְאַחַז
בְּדַבּוּר רַע, אוֹ דְבוּר מְטֻנָּף
שְׁמוּצִיא אָדָם מִפִּי, וְאַחַר כֵּף
מוּצִיא דְבוּרִים קְדוּשִׁים. אוֹי לָהֶם
וְאוֹי לְחַיֵּיהֶם! אֵלּוּ הֵם בְּנֵי אָדָם
שְׂגוּרִים לְשׁוֹמְרִים הֵלְלוּ
הָאֲחֵרִים לְשֵׁלֵט וְלִפְגֵם אֵת
הַמְּקוֹם הַקְּדוֹשׁ. אוֹי לָהֶם בְּעוֹלָם
הַזֶּה, וְאוֹי לָהֶם לְעוֹלָם הַבָּא.
מִשׁוּם שֶׁאֵלּוּ הַרוּחֹת הַטְּמֵאוֹת
נוֹטְלוֹת אֵת הַדְּבוּר הַטְּמֵא,
וּכְשֶׁמוּצִיא אָדָם אַחַר כֵּף דְבוּר
קְדוּשׁ, אֵלּוּ הַרוּחֹת הַטְּמֵאוֹת
מְקַדְּמוֹת, וְנוֹטְלוֹת אוֹתוֹ הַדְּבוּר
הַטְּמֵא, וּמִטְּמֵאוֹת אֵת אוֹתוֹ
הַדְּבוּר הַקְּדוֹשׁ, וְהָאָדָם לֹא זֹכָה
בּוֹ, וְכַבֵּיכּוֹל תִּשָּׁשׁ כַּח הַקְּדוּשָׁה.
וּמַעַל לְאֵלֶּה יֵשׁ מְמִנָּה אֶחָד
שֶׁשְׁמוֹ סְפִסְרִיט"א. וְכַמָּה שׁוֹמְרֵי
חֻק, וְזֶה מְמִנָּה עֲלֵיהֶם, הֵם
נוֹטְלִים אוֹתָם דְבוּרִים רָעִים, וְכֵף
גַּם נוֹטְלִים כָּל אוֹתָם דְבוּרִים
שְׂזוּרִק אָדָם בִּידוֹ כְּשֶׁרָגַז שׁוֹרָה
עָלָיו. שֶׁהָרִי אֵז, הַמְּמִנָּה הַזֶּה
סְפִסְרִיט"א לֹקֵחַ אֵת הַדְּבוּר הַזֶּה
שְׂזוּרִק אָדָם בְּרָגֹז, וְעוֹלָה וְאוֹמֵר:

לֵה לְהֵאִי (דף רס"ג ע"ב) נִשְׁמָתָא, וְאַחֲרֵי בָּהּ,
וְדִינִין לָהּ.

לָּגוּ מִן דָּא, אֵית חַד רוּחָא אַחֲרָא מְסֻאָבָא,
דְּאִיהוּ עֲלָאָה עַל כְּלָא. וְדָא קִיִּמָּא עַל כָּל
הִיכְלָא דָּא, וְכִלְהוּ נְטְלֵי בְּגִינָה, וְהֵאִי אַקְרִי
גְּמֻגִימ"א. הֵאִי הוּא סוּמְקָא כְּוֹרְדָּא, אִיהוּ
קָאִים לְאַבְאָשָׁא תְּדִיר, דְּהָא כַּד צְלוֹתָא דְּבַר
נֶשׁ אֲתַדְחִיא, וְלֹא זְכִי בָּהּ הֵהוּא בַר נֶשׁ, הֵאִי
רוּחָא קִיִּמָּא, וְסִלְקָא וְאַשְׁתַּתַּף בְּרוּחָא
מְסֻאָבָא עֲלָאָה עַל כְּלָא, וְאַסְטִי לְעִילָא,
וְאַדְפִּיר חוֹבוֹי דְּבַר נֶשׁ קָמִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
וְסִימְנִיף (איוב א) וַיְבֹא ג"ם הַשֹּׁט"ן בְּתוֹכְכֶם, וְלֹא
כְּתִיב וַיָּבֵא הַשֹּׁט"ן אֲלֵא גַם.

וּמִהָאִי רוּחָא בִישָׁא, תְּלִיין כְּמָה גְּרִדִּינִין
אַחֲרֵנִין, דְּאִינוּן מְמִנֵן לְאַחֲדָא מְלָה
בִישָׁא, אוֹ מְלָה טְנוּפָא דְּאַפִּיק בַר נֶשׁ מְפוּמִיָּה,
וְלִבְתַר אַפִּיק מְלִין קְדִישִׁין. וְוִי לֹזֵן, וְוִי
לְחַיֵּיהוּן, אֵלִין אִינוּן בְּנֵי נֶשָׁא דְּגֵרְמִי לְאַלִין
גְּרִדִּינִין אַחֲרֵנִין לְשֵׁלְטָאָה, לְמַפְגֵם אֲתַר
קְדִישָׁא. וְוִי לֹזֵן בְּהֵאִי עֲלֵמָא, וְוִי לֹזֵן לְעֵלְמָא
דְּאַתִּי. בְּגִין, דְּאַלִין רוּחִין מְסֻאָבִין, נְטְלִין הֵאִי
מְלָה מְסֻאָבָא, וְכַד אַפִּיק בַר נֶשׁ לְבְתַר מְלָה
קְדִישָׁא, אַקְדִּימוּ אֵלִין רוּחֵי מְסֻאָבִי, וְנְטְלֵי
הֵהִיא מְלָה מְסֻאָבָא, וּמְסֻאָבִי לְהֵהִיא מְלָה
קְדִישָׁא, וְלֹא זְכִי בִיהּ בַר נֶשׁ, וְכַבֵּיכּוֹל תִּשָּׁשׁ
חִילָא קְדִישָׁא.

וְעִילָא מְאַלִין אֵית חַד מְמִנָּא סְפִסְרִיט"א
שְׁמִיָּה. וְכַמָּה גְּרִדִּינֵי גִימוּסִין, וְהֵאִי
מְמִנָּא דְּעֲלִיָּהוּ, נְטְלֵי אִינוּן מְלִין בִישִׁין,
וְהֵכִי נְמִי נְטְלֵי כָּל אֵלִין מְלִין דְּזִרִיק בַר
נֶשׁ בִּידוֹי, כַּד רוּגְזָא שְׂרָיָא עֲלוֹי, דְּהָא כְּדִין
הֵאִי מְמִנָּא סְפִסְרִיט"א נְקִיט הֵאִי מְלָה,
דְּזִרִיק בַר נֶשׁ בְּרוּגְזִיָּה, וְסִלְקָא וְאַמֵּר, דָּא

זה קרבנו של פלוני שהקריב לצד
שלו.

משום שכל צד של נחת הוא מצד
הימין ומצד האמונה, וכל צד
הרגז הוא מהצד האחר הרע, צד
הטמאה. ולכן מי שזרק מידו
דבר ברגז, כל אלו נוטלים את
אותו דבר שזרק ומעלים אותו
למעלה, ונקרב לאותו הצד,
ואומרים: זה (עבודת הקרבן) קרבנו
של פלוני.

והכרוז קורא בכל אותם רקיעים
ואומרים: אוי לפלוני שפטה אחר
אל זר ועבד לאל אחר. והכרוז
קורא פעם שניה ואומר: (הושע ז)
אוי להם פי נדדו ממנו וגו'. אשרי
האיש שנשמר מדרךיו ולא יפטה
ימינה ושמאלה, ולא יפל בתוף
באר עמקה שלא יוכל לעלות
ממנה.

ההיכל השני, ההיכל הזה הוא
חשוף יותר משהיכל הראשון. זה
נקרא שחת, כנגד השם שנקרא
טמא. משום שההיכל הראשון
נקרא בור, כנגד השם שנקרא
שטן. וזה נקרא שחת, כנגד השם
שנקרא טמא. בהיכל הזה קימים
שלושה פתחים לשלושה צדדים.
הפתח הראשון, בו עומד ממנה
אחד ששמו עסטירי"א. וכמה
אלפים ורבעות ממנים תחתיו,
וזהו שעומד על כל אלו
שמשחיתים דרכם לשפך זרע על
הארץ, או שמוציאים זרע שלא
כדרך, או לכל אלו שמזנים
בידיהם. אלו הם שלא רואים פני
שכינה כלל. אלא הממנה הזה
שצד הטמאה שאמרנו, יוצא
באותו זמן, וכמה הם אלפים
ורבעות, כלם מתפנסים על אותו
אדם, ומטמאים אותו בעולם
הזה. ואחר כך כשיוצאת נשמתו
מהעולם הזה, הממנה הזה וכל
אלה שעמו, מטמאים את נשמתו,

הוא קרבנא דפּלניא, דקריב לסטרא דילן.
בגין דכל סטרא דנייחא, איהו מסטרא
דימינא, ומסטרא דמהימנותא. וכל
סטרא דרוגזא, איהו מסטרא אחרא בישא,
סטרא מסאבא. ועל דא מאן דאשדי מן ידוי
מדי ברוגזא, כל אלין נטלין לה להאי מלה
דאזדריק, וסלקי לה לעילא, ואתקריב לההוא
סטרא, ואמרי דא (ס"א פולחנא דקרבנא) קרבנא
דפּלניא.

וכרוזא קארי בכל אינון רקיעין ואמרי, ווי
לפּלניא דאסטי בתר אל זר, ופּלח
לאל אחר. וכרוזא קארי זמנא תננינא ואמר,
(הושע ז) אוי להם פי נדדו ממני וגו'. זכאה איהו
בר נש, דאסתמר מארחוי, ולא יסטי לימינא
ולשמאלא. ולא ינפול בגו בירא עמיקא, דלא
יכיל לסלקא מניה.

היבֵּרָא תננינא, היכלא דא, איהו חשוף יתיר
על היכלא קדמאה, האי אקרי שחת,
לקבל שמא דאקרי טמא. בגין דהיכלא
קדמאה אקרי בור, לקבל שמא דאקרי שטן.
והאי אקרי שחת, לקבל שמא דאקרי טמא.
בהיכלא דא קיימין תלת פתחין, לתלת סטרין.
פתחא קדמאה. ביה קיימא חד ממנא,
עסטירי"א שמייה. וכמה אלה ורבעין
ממנן תחותיה, והאי איהו קיימא על כל אינון
דמחבלי ארתייהו, לאושדא זרעא על ארעא.
או דמפקי זרעא, דלא כארחא. או לכל אינון
דמזנו בידייהו. אלין אינון דלא חמאן אנפי
שכינתא כלל. אלא האי ממנא דבסטר
מסאבא דקאמרן, נפיק בההוא זמנא, וכמה
אינון אלה ורבעין, כלהו מתפנפי על ההוא בר
נש, ומסאבי ליה בהאי עלמא. ולבתר פד נפק
נשמתיה מניה מהאי עלמא, האי ממנא וכל

ואוחזים בה, (ונטמאת בהם) ומכניסים אותה להדון בהם. וא"ל נקראים שכבת זרע רותחת. שכל הפעמים הטמאים כלם עומדים על זה, משום שכלם עומדים ושורים על האדם בזמן שהרתיח את עצמו וחמם אותו בתשוקה הזו. ואז הם נוטלים את אותה הפאנה ואת אותו הזרע שנושף בארץ, ומחזיקים בו ונוטלים אותו, ומעלים אותו למעלה, וגורמים שהברית הזו תשתעבד לצד הטמאה.

הפתח השני, בו עומד ממנה אחר ששמו טסקיפ"ה, וזהו ממנה על כל אותם שמשחיתים דרפם, שלא שופכים זרע על הארץ, אלא ששופכים זרע בבהמות או באסורי תורה חמורים, באותן עריות - הממנה הזו וכמה אלפים ורבות שעמו, כלם עומדים עליו (לטמא אותו ולדון אותו) לדון אותו כמו שנתבאר באותם האחרים.

בא וראה, לממנה הזו יש כוס אחת בידו, ונקראת (ישעיה נא) כוס התרעלה כוס חמתו. וכל אותם הרוגי בית דין שנהרגו או נענשו על החטאים הללו, כלם נעקרים מהצדדים הטמאים הללו, ואין להם חלק בהם, ובכוס הזאת שנקראת כוס התרעלה, משום כוס אחרת ששתו בראשונה. וכל אותם שלא שתו אותה כוס של בית דין כדי להעקר מכוס התרעלה הזו, אחר כך כשיצאת נשמתו מן העולם הזה, הממנה הזו וכל אלו שעמו אוחזים בו, וזהו (עמוס ח) יום המר, ומרוה את הנשמה הזו מפמה דינים משנים אלה מאלה.

בהיבך הזו עומדת רוח אחת, שאלו ממנים פחתיה, וזהו ניאציריא"ל. מהרוח החזקה הזו

אינון דעמיה, מסאבין ליה לנשמתיה, ואחדין בה, (ואסתאבת בהו) ואעילו לה לאתדנא בהו.

וא"ל אקרון שכבת זרע רותחת. דכלהו רוגזין מסאבין קיימין פלהו על דא, בגין דכלהו קיימין ושראן עליה דבר נש, בההוא זמנא דארפתח גרמיה, וחמים ליה לתיאובתא דא. וכדין נטלין ליה לההוא תיאובתא. וההוא זרעא דאתושד בארעא. ואתתקפו ביה, ונטלי ליה. וסלקי ליה לעילא, וגרמו דברית דא דישתעבד בסטר מסאבא. (דף רס"ד ע"א).

פתחא תננינא, ביה קיימא ממנא אחרא, טסקיפ"ה שמיה, והאי איהו ממנא, על כל אינון דמחבלי ארתיהו, דלא אושדי זרעא על ארעא, אלא דאושדי זרעא בבעירי, או באיסורין חמורין דאורייתא, באינון עריות, האי ממנא וכמה אלה ורובן דעמיה, פלהו קיימי עליה, (ס"א לסאבא ליה ולמיה ליה) לאתדנא ליה כמה דאתמר באינון אחרנין.

תא חזי, האי ממנא בידיה פסא חדא, ואקרי (ישעיה נא) כוס התרעלה כוס חמתו, וכל אינון קטולי בית דין, דאתקטלו, או אתענשו על חובין אלין, פלהו אתעקרו מאלין סטרין מסאבין, ולא אית לון חולקא בהון, ובהאי פסא דאקרי כוס התרעלה, בגין פסא אחרא דשתו בקדמיתא. וכל אינון דלא שתו ההוא כסא דבית דין, לאתעקרא מהאי כוס התרעלה, לבתר פד נפיק נשמתיה מהאי עלמא, האי ממנא וכל אינון דעמיה, אחידן ביה ודא הוא (עמוס ח) יום המר, ורני לה להאי נשמתא, מפמה דינין משנין אלין מאלין.

בהיבך דא, קיימא חד רוחא, דאלין ממנן תחותיה, ודא הוא ניאציריא"ל. מהאי רוחא תקיפא, נפקי תלת טיפין, מרירן,

יוצאות שלש טפות מרות
שנפלות לתוך כוס התרעלה הזו.
אחת נקראת חצ"ץ, ואחת נקראת
מר המות, ואחת נקראת קובע"ת.
(וכלם מתכנסים לבוס הוא אחר כך) ושלש
הטפות הללו נופלות אחר כך
מהפוס הזאת (יוצאות שלש טפות)
באותה (שאותה) חרב שהורגת בני
אדם, כמו שבארנוה.

הפתח השלישי, בו עומד ממנה
אחד ששמו סנגדיא"ל, וזה ממנה
על כל אותם שמכניסים את ברית
הקדש הזו באשה אחרת, שהיא
מאותו הצד של אל נכר. וכל אלו
שמשחיתים דרכם בזה ומשקרים
באות ברית קדש, הממנה הזו
וכל אותם הממנים שעמו, כלם
מצירים בתוכם ציורים של אותם
נשים טמאות שנטמא בהן אותו
ברית קדש, וכלם רשומים לפניו
כשיוצא אדם מן העולם הזה,
ומטמאים אותו אחר כך לאותה
רוח.

ובהיכר הזה תלויים כל סודות
הכשפים להרג בני אדם טרם יגיע
זמנם, וכל הכשפים שצריכים בני
אדם, אותם שמכשפים
בכשפיהם להטמא בהם, כמו
שהיה בלעם מכשף בכשפיו,
ונטמא בהתחלה בטמאת זרע
רותחת ששפך בבהמות, ומשום
כך נדון בזה, באותה שכבת זרע
רותחת שאמרנו. ועל כן ההיכל
הזה נקרא שחת טמא.

ובהיכר הזה יש רוח אחרת
שממנה תחת אותה רוח
שלמעלה, וזו נקראת סרטז"א,
וכמה אלפים ורובות תחתיה.
וכלם עומדים על אותו הדבר
שיוצא עם הרוח של האדם
בחלום מתוך הצד הקדוש. הרוח
הטמאה וכל אותם השומרים
שעמה, כלם יוצאים ומתחברים
עם הדבר הזה, ויורדים בו

דנפלי בהאי פוס התרעלה. חד אקרי חצ"ץ.
וחד, אקרי מר המות וחד אקרי קובע"ת, (ר"א
וכלהו מתכנשי להאי כוס לבתר) ואלין תלת טיפין נפלו
לבתר מהאי כוס, (נפקין תלת טיפין) (ס"א בהתיא) דההיא
חרבא דקטלא בני נשא, כמה דאוקמוה.

פתחא תליתאה, ביה קיימא ממנא חד
סנגדיא"ל שמייה, והאי איהו ממנא,
על כל אינון דעיילי האי ברית קדישא,
באינתו אחרא, דאיהו מההוא סטרא דאל
נכר. וכל אינון דמחבלי ארמייהו בדא,
ומשקרי באת קיימא קדישא, האי ממנא, וכל
אינון ממנן דעמיה, פלהו מצייירי בגווייהו,
ציורין דאינון נשין מסאבין, דאסתאב בהו
ההוא קיימא קדישא, וכלהו אתרשימו קמיה,
פד נפיק בר נש מהאי עלמא, ומסאבי ליה
לבתר לההוא רוחא.

ובהיכר דא, תליין כל רזי דחרשין, לקטלא
בני נשא עד לא ימטי זמנייהו,

וכלהו חרשין דאצטריכו בני נשא. אינון
דחרשי חרשייהו לאסתאבא בהו, כגון דהוה
בלעם, חרש בחרשוי, ואסתאב בקדמיתא
במסאבו דזרעא רותחת דאשדי בכעירי, ובגין
דא, ביה אתדן, בההוא שכבת זרע רותחת
דקאמרן. ועל דא, האי היכלא אקרי, שחת
טמא.

ובהאי היכלא, אית רוחא אחרא, די ממנא
תחות ההוא רוחא דלעילא, והאי
אקרי סרטז"א, וכמה אלף ורובן תחותיה.
וכלהו קיימי על ההיא מלה, דנפיק בהדי
רוחא דבר נש בחלמא, מגו סטרא קדישא.
האי רוחא מסאבא, וכל אינון גרדינין דעמיה,
פלהו נפקי ומתחבראן בההיא מלה, ונחתי
בה, ומתערבי בהדה, בגין לאכחשא לה

ומתעַרְבִים עִמּוֹ כְּדֵי לְהַכְחִישׁ
אוֹתוֹ מִמֶּנּוּ, וּמוֹדִיעִים לוֹ לְאָדָם
דְּבָרִים אַחֲרִים, דְּבָרִים כּוֹזְבִים,
עַם דְּבַר אֱמֶת.

שָׂבָךְ דָּרָךְ הַפֶּזֶב - שְׂאֵלְמֵלֵא לֹא
לוֹקַח דְּבַר אֱמֶת, לֹא יִכּוֹל לְסַדֵּר
אֶת פְּזָבוֹ. אֵף כֵּן אֱלוֹ, פִּינּוֹן
שְׁמַעוֹרָרִים בְּדְבָרֵי אֱמֶת
וּמְכַחֲשִׁים אוֹתוֹ מִמֶּנּוּ, מוֹדִיעִים
לוֹ דְּבַר אֱמֶת כְּדֵי לְהַעֲמִיד אֶת
פְּזָבוֹ. אַחַר כֵּן מִתְּפַשְׁטִים כָּל
אוֹתָם (אוֹתוֹ הַדְּבַר מִתְּפַשֵּׁט בְּאוֹתָם)
הַתַּחֲתוֹנִים שְׁלֵמְטָה שְׂאִין לָהֶם
קִיּוֹם, וְלֹא מִתְקַיְמִים, וּמוֹדִיעִים
דְּבָרִים בְּעוֹלָם לְכַמָּה צְדָדִים (כָּל
אֵלֹו שְׁלֵמְטָה בְּדַרְגוֹת שְׁמִתְפָּרְדוֹת לַחַץ לְכַמָּה
צְדָדִים) וְלְכַמָּה מִיָּנִים.

מִהַיְבֵלָה הִנֵּה יוֹצְאוֹת שְׁתֵּי רוּחוֹת
שְׁמִתְהַפְכוֹת לַפְעָמִים לַגְּבָרִים
וְלַפְעָמִים לַנְּשִׁים, וְאֵלֹו הוֹלְכִים
וּמְשׁוֹטְטִים בְּעוֹלָם בְּאֹיֵר,
וְצוֹחֲקִים עִם אַנְשִׁים בְּתוֹךְ
הַחֲלוּם, וְנִרְאִים לַגְּבָרִים כְּמוֹ
נְשִׁים יְפוֹת בְּמִרְאֵה הַחֲלוּם,
וְנוֹטְלִים אֶת תְּשׁוּקַת הָאָדָם. אֵף
כֵּן לַנְּשִׁים הֵם נִרְאִים כְּגְבָרִים,
וְאֵלֹו נִקְרְאוֹת רְעָה וְנִגְעָה, כְּמוֹ
שְׂנֵאָמֵר (תַּהֲלִים צא) לֹא תֵאָנֶה אֵלֶיךָ
רְעָה וְנִגְעָה לֹא יִקְרַב בְּאֵהָלֶךָ.

וְאֵלֹו נִקְרְאוֹת רוּחוֹת תַּחֲתוֹנוֹת
לְמִטָּה, שְׂיוֹצְאוֹת מִתּוֹךְ שְׁלֵהֶבֶת
הָאֵשׁ. שְׂכַשְׁנוֹסְעוֹת הַרוּחוֹת הֵלְלוּ
שְׁלֵמְעֵלָה שְׁבִתּוֹךְ הַהֵיכָל הַזֶּה,
יוֹצְאוֹת שְׁתֵּי שְׁלֵהֶבוֹת אֵשׁ, וְאֵלֹו
טְסוֹת בְּעוֹלָם, וְאֵלֹו נַעֲשׂוּ שְׁתֵּי
רוּחוֹת כְּפִי שְׂאֵמְרָנוּ, וְהַכֵּל בְּצַד
הַטְּמָאָה הַזֶּה. אֲשֶׁרֵי הַצְּדִיקִים
שְׁנִמְנָעִים מִהַצְּדִידִים הֵלְלוּ
וְנִשְׁמְרִים מֵהֶם, וְעַל זֶה כָּתוּב,
(מְשִׁלִי ז) לְשִׁמְרֶךָ מֵאֲשֶׁה זָרָה וְגוֹ'.
הַהֵיכָל הַשְּׁלִישִׁי. הַהֵיכָל הַזֶּה הוּא
הֵיכָל אֶפֶל וְחִשׁוֹף, וְאִין בּוֹ אוֹר
כָּלֵל, וְהוּא אֶפֶל יוֹתֵר
בְּהֵיכָל הַזֶּה קִיָּמִים אַרְבָּעָה פְּתָחִים.

מִנִּיהַ, וְאוֹדְעִין לִיהַ לְפָר נֶשׁ מְלִין אַחֲרָנִין,
מִלִּין כְּדִיבִין, בְּמִלָּה דְקָשׁוּט.

דְּכַךְ אַרְחוּי דְכְּדִיבָא, דְאֵלְמֵלֵא לֹא נְטִיל מְלָה
דְקָשׁוּט, לֹא יִכּוֹל לְתַקְנָא כְּדִיבוּי. אוּף
הָכָא אֵלִין, פִּינּוֹן דְּמִתְעַרְבִי בְּמֵלִי קָשׁוּט,
וּמְכַחֲשִׁי לוֹן מִנִּיהַ, מוֹדְעִי לִיהַ מְלָה דְקָשׁוּט,
בְּגִין לְקִיָּמָא כְּדִיבוּי. לְבַתָּר מִתְּפַשְׁטִי כָּל
אִינוֹן (ס"א מִתְּפַשְׁטָא הַחַיָּא מְלָה, בְּאִינוֹן) תַּתְּאִי לְתַתָּא,
דְּלִית לוֹן קִיּוֹמָא. וְלֹא מִתְקַיְמִי, וְאוֹדְעִי מִלִּין
בְּעֵלְמָא, לְכַמָּה סְטָרִין (ר"א וְכַל הַנִּי אִינוֹן לְתַתָּא בְּדַרְגוֹן
דְּמִתְפָּרְשָׁן לְכַר לְכַמָּה סְטָרִין) לְכַמָּה זַיְיָנִין.

מִהַיְבֵלָה דָא, נְפַקִין תְּרִין רוּחִין, דְּמִתְהַפְּכָן,
לְזַמְנִין גּוּבְרִין, לְזַמְנִין נְשִׁין, וְאֵלִין
אֲזִלִין וְשִׁטְאן בְּעֵלְמָא בְּאֹיֵרָא, וְחִיִּיכָאן בְּכַנִּי
נְשָׂא כְּגוֹ חֲלָמָא, וְאַתְחַזוֹן לוֹן לְגוּבְרִין, כְּנְשִׁין
שְׁפִירָן בְּחִיזוֹ דְחֲלָמָא, וְנְטְלִי תִיאוּבְתָא דְבַר
נֶשׁ. אוּף הָכִי לַנְּשִׁין, אַתְחַזוֹן כְּגוּבְרִין, וְאֵלִין
אֲקָרוּן רְעָה וְנִגְעָה, כְּמָה דְאַתָּ אָמֵר (תַּהֲלִים צא) לֹא
תֵאָוֶנֶה אֵלֶיךָ רְעָה וְנִגְעָה לֹא יִקְרַב בְּאֵהָלֶךָ.

וְאֵלִין אֲקָרוּן רוּחֵי תַתְּאִי לְתַתָּא. דְנִפְקִי מִגּוֹ
שְׁלֵהוּבָא דְאֲשָׂא. דְכַד נְטִלִין אֵלִין
רוּחִין דְלְעִילָא, דִּי כְּגוֹ הֵיכְלָא דָא, נְפַקוּ תְרִי
שְׁלֵהוּבֵי דְאֲשָׂא, וְאֵלִין טְסָאן בְּעֵלְמָא,
וְאַתְעַבִּידוּ אֵלִין תְּרִין רוּחִין בְּדָקָא אֲמָרָן,
וְכָלֵא בְּסְטָרָא דָא מְסַבָּא. זְפִאִין אִינוֹן
צְדִיקֵיָא דְאַתְמַנְעִין מִסְטָרִין אֵלִין וְאַסְתְּמָרוּ
מִנִּיהוּ. וְעַל (דָּף רס"ד ע"ב) דָא כְּתִיב, (מְשִׁלִי ז)
לְשִׁמְרֶךָ מֵאֲשֶׁה זָרָה וְגוֹ'.

הַיְבֵלָה תְּלִיתָא. הַיְבֵלָה דָא, אִיהוּ הַיְבֵלָה
דְאֶפֶל וְחִשִׁיף, וְלִית בֵּיהַ נְהוּרָא כָּלֵל,
וְאִיהוּ אֶפֶל יִתִּיר מִן קְדָמָי. וְהֵאֵי אִיהוּ
דְאֶקְרִי דוּמָ"ה, לְקַבֵּל שְׂמָא דְאֶקְרִי שׁוּנָ"א.
מִהַרְשׁוּנִים. וְזֵהוּ שְׁנַקְרָא דוּמָ"ה, כְּנִגְדַּד הַשֵּׁם שְׁנַקְרָא שׁוּנָ"א.

בְּהִיכָלָא דָא קַיימַי אַרְבַּע פְּתַחִין, חַד קַיימַא לְסִטְרָא דָא, וְחַד לְסִטְרָא דָא, וְכֵן לְאַרְבַּע סְטְרִין.

חַד מְמַנָּא קַיימַא עַל הַאי פְּתַחַא קַדְמָאָה, וְהַאי מְמַנָּא קַיימַא בְּהַהוּא תְּקִיפּוּ דְרוּגְזָא דְעַלְמָא. פַּד דִּינָא שְׂרִיא בְּעַלְמָא, הַאי מְמַנָּא דְשְׂרִי בְּהַאי פְּתַחַא, נְטִיל זַיינִין, וְאַנַּח לֹוֹן לְאַיְנוֹן תְּרַעִין דְּבִי כְּנִישְׁתָּא (דְּכַנֵּי נִשְׂא), וְהַאי אַקְרִי סְקַפּוֹרְטִי"א וְדָא הוּא כְּשִׁלּוֹנָא דְעַלְמָא, וְעַל דָּא כְּתִיב (מְשַׁלֵּי ד) דְּרָךְ רְשָׁעִים כְּאַפְלָה לֹא יִדְעוּ בְּמָה יִכְשָׁלוּ, (הַאי מְמַנָּא קַיימַא עַל פְּרִשְׁת אַרְחִין לְמַחְמִי) בְּהַהוּא זְמַנָּא דְּאִיהוּ שְׁלִיט, וְשְׂרִיא דִּינָא בְּעַלְמָא, אִיהוּ קַיימַא לְמַחְמִי בְּמֵאן דְּאַזִּיל יַחֲדָאִי בְּשׁוּקָא, וְאִי הוּא אַעֲרַע בְּהַדִּיָּה, יְכִיל לְנַזְקָא לִיה, וְלֹא תִרַע מִזְלִיָּה.

פְּתַחַא תְּנַיִנָּא, בִּיה קַיימַא חַד מְמַנָּא אַחֲרִינָא, וְדָא אִיהוּ קַיימַא לְנִטְלָא פְּתַקִּין דְּדִינָא, וְדָא אִיהוּ סְנַגְדִּיא"ל. וְתַחֲוֹת יְדִיָּה, כְּמָה גַרְדִּינִי נְמוּסִין, דְּשִׁלְטָאן, דְּקַיימִין לְקַבְּלָא אִינוֹן פְּתַקִּין דְּדִינָא, וְהַאי קַיימַא עַל פְּתַחַא דָּא.

וְכַד נְטִיל פְּתַקָא דְּדִינָא, הַאי קַיימַא עַל פְּתַחַא דָּא, וְנַחֲתִית לְתַתָּא, לְאַיְנוֹן פְּתַחִין חֲשׁוּכָאן דְּלְתַתָּא. חַד לְהַהוּא דְּאַקְרִי שְׁחַת. וְחַד לְהַהוּא דְּאַקְרִי בּוּר, דְּאַיְנוֹן לְתַתָּא. וְתַמָּן, כְּמָה אֶלְף, וְכְמָה רַבָּן, מְמַנָּן דְּשִׁלְטִי בְּעַלְמָא לְמַעַבְד דִּינָא, וְאַשְׁתְּלִים דִּינָא בְּהַהוּא פְּתַקָא.

פְּתַחַא תְּלִיתָאָה. בְּהַאי פְּתַחַא, אִית מְמַנָּא אַחֲרָא, אַנְגְּרִיו"ן שְׁמִיָּה וְדָא אִיהוּ קַיימַא, עַל כָּל אִינוֹן מְרַעִין וּמְכַאוּבִין, וְחַלְחוּלִין וְאַשָׁא דְגַרְמִי. דְּהַא מַנִּיָּה נְפַקִי כְּמָה וְכְמָה אֶלְף וְרַבָּן דְּמְמַנָּן עַמִּיָּה, עַל כָּל אִינוֹן מְרַעִין וּמְכַאוּבִין כְּמָה דְּאַתְמַר.

אַחַד קַיִם בְּצַד זֶה, וְאַחַד בְּצַד זֶה, וְכֵן בְּאַרְבַּעַת הַצְּדָדִים.

מְמַנָּה אַחַד עוֹמֵד עַל הַפְּתַח הַרְּאשׁוֹן הַזֶּה, וְהַמְמַנָּה הַזֶּה עוֹמֵד בְּאוֹתוֹ הַתְּקַף שֶׁל הַרְּגוֹז שֶׁל הָעוֹלָם. כְּשֶׁדִּין שׁוֹרָה בְּעוֹלָם, הַמְמַנָּה הַזֶּה שְׁשׁוֹרָה בְּפְתַח הַזֶּה נוֹטֵל כְּלֵי זִין וּמַנִּיחַ אוֹתָם בְּאוֹתָם שְׁעָרֵי בֵּית הַכְּנֻסֶת (שֶׁל בְּנֵי אֲדָם), וְזֶה נִקְרָא סְקַפּוֹרְטִי"א, וְזֶהוּ הַכְּשָׁלוֹן שֶׁל הָעוֹלָם, וְעַל זֶה כְּתוּב, (שֵׁם ד) דְּרָךְ רְשָׁעִים כְּאַפְלָה לֹא יִדְעוּ בְּמָה יִכְשָׁלוּ. (הַמְמַנָּה הַזֶּה עוֹמֵד עַל פְּרִשְׁת דְּרָכִים לְרֵאוֹת) בְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁהוּא שׁוֹלֵט וְהַדִּין שְׂרוּי בְּעוֹלָם, הוּא עוֹמֵד לְרֵאוֹת כְּמִי שֶׁהוֹלֵךְ יַחֲדָאִי בְּשׁוּק, וְאִם הוּא פּוֹגֵשׁ אוֹתוֹ, יְכֹוֹל לְהַזִּיק לוֹ וּלְהִרַע אֶת מְזִלוֹ.

הַפְּתַח הַשְּׁנַי, בּו עוֹמֵד מְמַנָּה אַחַר אַחַד, וְזֶהוּ שְׁעוֹמֵד לְטַל פְּתַקִּי דִּין, וְזֶהוּ סְנַגְדִּיא"ל. וְתַחַת יְדו כְּמוֹ שׁוֹמְרֵי חֻק שְׁשׁוֹלְטִים, שְׁעוֹמְדִים לְקַבֵּל אוֹתָם פְּתַקִּי הַדִּין, וְזֶה עוֹמֵד בְּפְתַח הַזֶּה. וְכַשְׁנוֹטֵר פְּתַקִּי שֶׁל דִּין, זֶה עוֹמֵד בְּפְתַח הַזֶּה, וְיוֹרֵד לְמַטָּה לְאוֹתָם הַפְּתַחִים הַחֲשׁוּכִים שֶׁלְמַטָּה. אַחַד לְאוֹתוֹ שְׁנַקְרָא שְׁחַת, וְאַחַד לְאוֹתוֹ שְׁנַקְרָא בּוּר, שֶׁהֵם לְמַטָּה, וְשֵׁם כְּמָה אֶלְף וְרַבְּבוֹת מְמַנִּים שְׁשׁוֹלְטִים בְּעוֹלָם לְעִשׂוֹת דִּין, וְנִשְׁלַם הַדִּין בְּאוֹתוֹ הַפְּתַקִּי.

הַפְּתַח הַשְּׁלִישִׁי. בְּפְתַח הַזֶּה יֵשׁ מְמַנָּה אַחַר שְׁשֵׁמוֹ אַנְגְּרִיו"ן, וְזֶהוּ שְׁעוֹמֵד עַל כָּל אוֹתָם מַחְלוֹת וּמְכַאוּבִים וְחַלְחוּלִים וְאַשׁ הַעֲצָמוֹת, שֶׁהָרִי מְמַנּוּ יוֹצְאִים כְּמָה וְכְמָה אֶלְף וְרַבְּבוֹת שְׁמַמְנִים עִמּוֹ עַל כָּל אוֹתָם מַחְלוֹת וּמְכַאוּבִים, כְּמוֹ שְׁנַתְבָּאָר.

הַפֶּתַח הַרְבִּיעִי. כֹּאן הִיא רוּחַ אַחַת שְׁנֹבְרָאָה בְּמַעוֹט הַלְבָנָה, וְנִקְרָאת אֶסְפֶּרֶה. וְזֶה עוֹמֵד עַל הַרְיֵגַת הַתִּינּוֹקוֹת, וְזוֹ נִרְאִית לָהֶם וְצוֹחֶקֶת עִמָּהֶם עַד שֶׁהוֹרְגַת אוֹתָם, וְנִדְמִית לָהֶם כְּאִשָּׁה אִם הַתִּינּוֹק, וּמִיָּנִיקָה אוֹתָם וְצוֹחֶקֶת עִמָּהֶם, וְאוֹחֶזֶת אוֹתָם וְהוֹרְגַת אוֹתָם.

בְּאֲמֻצֵּי הַהֵיכָל הַזֶּה עוֹמֶדֶת רוּחַ אַחַת שְׁנֹבְרָאָה אֶגִּירִיסוּ"ן. זֶה הַתְּמַנָּה עַל כָּל אוֹתָם שְׁמַתִּים מִבֶּן שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנִים עַד עֶשְׂרִים שָׁנִים. זֶהוּ הַהוֹרֵג שְׁלֵהֶם, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ, וְזֶהוּ בְּחִבְרוֹת (בְּחִכְמָה) עִם אוֹתוֹ הַנְּחַשׁ שְׁאַמְרֵנוּ, וְעוֹמֵד עִמּוֹ וְהוֹלֵךְ עִמּוֹ. וְעַל כֵּן נִקְרָא מְלֶאֶךָ הַמָּוֶת טוֹב מְאֹד, שְׁכַתוֹב (בְּרֵאשִׁית א) וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד, וּבְאַרְנוֹ.

מִכָּאן מִתְּפַשְׁטוֹת וַיּוֹצֵאת שְׁתֵּי רוּחוֹת, א"ף וְחַמ"ה. וְאַלֶּה הַתְּמַנּוֹ עַל כָּל אוֹתָם שְׁשׁוּמְעִים נְזִיפָה מִמֵּי שְׁלוּמֵד תּוֹרָה, וְהֵם בּוֹטְחִים בּוֹ וְלֹא חוֹשְׁשִׁים מִמֶּנּוּ. וְכֵן עַל כָּל אוֹתָם שְׁצוֹחֶקִים מִדְּבַרֵי תּוֹרָה אוֹ מִדְּבַרֵי חֻקִּים. מִחֶאֱפָ וְהַחֲמָה הִלְלוּ יוֹצְאִים כְּמָה אֲלֵפִים וְכְמָה רְכֻבוֹת, וְכֻלָּם יוֹצְאִים וְשׁוֹרִים עַל בְּנֵי אָדָם, אוֹתָם שְׁמִשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה אוֹ מִשְׁתַּדְּלִים בְּדְבַרֵי מְצוּהָ וְהוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ שֶׁל מְצוּהָ, כְּדֵי שִׁיתְעַצְבוּ וְלֹא יִשְׁמְחוּ בָּהּ. וּמִשְׁנֵי אֱלֹהִים פָּחַד מִלִּשָׁה כְּשִׁחְטָאוּ יִשְׂרָאֵל וַיִּרַד מִהָהָר, שְׁכַתוֹב (דְּבָרִים ט) כִּי יִגְרַתִּי מִפְּנֵי הָאֵף וְהַחֲמָה.

תַּחַת אֵלוֹ יֵשׁ רוּחַ אַחַת שְׁעוֹמֶדֶת עַל כָּל אוֹתָם בְּעֵלֵי לְשׁוֹן הָרֶעַ, שֶׁשְׁמִתְעוֹרְרִים אֲנָשִׁים בְּלִשׁוֹן הָרֶעַ, אוֹ שְׁאוֹתוֹ אָדָם שְׁמִתְעוֹרֵר בְּלִשׁוֹן הָרֶעַ, אִזּוֹ מִתְעוֹרֶרֶת הַרוּחַ הָרֶעַה הַזֶּה הִטְמָאָה שְׁלִמְעֵלָה

פֶּתַח רְבִיעָאָה, הִכָּא אִיהוּ חַד רוּחָא, דְּאַתְבְּרִי בְּפָגִימוֹ דְּסִיְהָרָא, וְאַקְרִי אֶסְפֶּרֶה"א. וְהֵאֵי קִיִּימָא עַל קְטוּלֵי דְרַבִּי, וְדָא אַתְחִזִּי לֹוֹן, וְחִיִּיךְ בְּהוֹן, עַד דְּקָטִיל לֹוֹן, וְאַדְמֵי לֹוֹן כְּאַתְתָּא אִמִּיה דְרַבִּי, וּמְנִיקָא לֹוֹן, וְחִיִּיכָא בְּהוּ, וְאַחִידַת לֹוֹן, וְקָטַלַת לֹוֹן.

בְּאֲמֻצֵּיָתָא דְהֵאֵי הִיכְלָא, קִיִּימָא חַד רוּחָא, דְּאַקְרִי אֶגִּירִיסוּ"ן. הֵאֵי אַתְמַנָּא, עַל כָּל אֵינוֹן דְּמַתִּין מִבְּרַתְלִיסַר שְׁנִין, עַד עֶשְׂרִין שְׁנִין. הֵאֵי אִיהוּ קְטוּלָא דְלֵהוֹן, כְּמָה דְּאוּקִימָנָא, וְדָא אִיהוּ בְּחִבְרוֹתָא (ר"א בְּחִכְמָתָא) דְּהֵהוּא נְחַשׁ כְּדִקְאֻמְרָן וְקִיִּימָא בְּהַדְיָה, וְאַזִּיל אֲבַתְרִיהּ. וְעַל דָּא אֶקְרִי מְלֶאֶךָ הַמָּוֶת טוֹב מְאֹד, דְּכַתִּיב, (בְּרֵאשִׁית א) וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד, וְאוּקִימָנָא.

מִהִכָּא מִתְּפַשְׁטִין וְנִפְקִין תְּרִין רוּחִין, א"ף וְחַמ"ה. וְאַלִּין אַתְמַנּוֹן, עַל כָּל אֵינוֹן דְּשִׁמְעֵי נְזִיפָא מִמָּאן דְּלַעֲי בְּאוּרִיָּתָא, וְאַתְרַחֲצֵן בֵּיהּ, וְלֹא חִיִּישֵׁי עֲלֵיהּ. וְכֵן עַל כָּל אֵינוֹן דְּחִיִּיכָאן מִמְּלֵי דְּאוּרִיָּתָא, אוֹ מִמְּלֵי דְרַבְּנָן.

מִאֲפָ וְחַמָּה אֲלִין, נִפְקִין כְּמָה אֲלָף, וְכְמָה רְבָב, וְכֻלְהוֹ נִפְקִי וְשִׁאֲרָן עֲלֵיהּ דְּבְנֵי נִשָּׂא, אֵינוֹן דְּמִשְׁתַּדְּלִין בְּאוּרִיָּתָא, אוֹ דְּמִשְׁתַּדְּלֵי בְּמִלֵּי דְּמְצוּהָ, וְאַזִּיל בְּאַרְחָא דְּמְצוּהָ. בְּגִין דִּיתְעַצְבוּן, וְלֹא יַחֲדוּן בָּהּ. וּמִתְרִין אֲלִין דְּחִיל מִשָּׁה, כְּדֵ חֲאָבוּ יִשְׂרָאֵל, וְנַחֲתִית מִן טוֹרָא דְּכַתִּיב, (דְּבָרִים ט) כִּי יִגְרַתִּי מִפְּנֵי הָאֵף וְהַחֲמָה.

תַּחוֹת אֲלִין, אֵית רוּחָא חָדָא, דְּקִיִּימָא עַל כָּל אֵינוֹן מְאַרֵי דְּלִישְׁנָא בִישָׂא, דְּכַד מִתְעַרֵי בְּנֵי נִשָּׂא בְּלִישְׁנָא בִישָׂא, אוֹ הֵהוּא בַר נִשׁ דְּאַתְעַרֵי בְּלִישְׁנָא בִישָׂא, כְּדִין אַתְעַר הֵאֵי רוּחָא בִישָׂא מְסֻאָבָא

שנקראת סכסיכ"א. והיא שורה על אותה התעוררות של לשון הרע שהתחילו בה בני אדם, והוא נכנס למעלה, וגורם באותה התעוררות של לשון הרע מות וחרב והרג בעולם. או לאותם שמעוררים את הצד הרע הזה ואין שומרים פיהם ולשונם, ולא חוששים על כף, ולא יודעים שהרי בהתעוררות שלמטה תלויה ההתעוררות שלמעלה, בין לטוב בין לרע.

בא וראה, כשהתעוררות לשון הרע הזו מתעוררת למטה, אזי הנחש העקלתון הזה מעלה את קשקשיו ומצמיד אותם בעלה, ומתעורר מראשו עד רגליו. וכשקשקשיו עולים ומתעוררים, אזי כל הגוף מתעורר. קשקשיו, אלו הם כל אותם שומרי החקים שבחוצץ.

וכב"ם מתעוררים ואוחזים באותו דבר רע, ומעוררים אצל אותו נחש בריח (ישעיה כו). אזי כל הגוף הרע מתעורר מראשו ועד רגליו בכל ההיכלות הללו שאמרנו, וכל אותם קשקשים שבאותו עור יורדים למטה, ואותו עור מתפשט ממנו ויורד למטה. והגוף עולה, ומתעורר להיות מלשין למעלה. בא וראה, אף על גב שזמן קבוע הוא לכל הנחשים של העולם לפשט את עורם, אינם מתפשטים אלא בזמן שמתעוררים בלשון הרע למטה, ואז מתעורר אותו הריח (הנחש) הרע למעלה, ופושט את עורו ואת קשקשיו ממנו. זה עולה וזה יורד. וקשה עליו אותה הפשטת הקשקשים מעורו מהכל. מה הטעם? משום שנופרד מזווגו. שאלמלא היה הכל בחבור אחד, לא יכלו העולמות לסבל אותם, והכל משום ההתעוררות של לשון הרע שלמטה.

דלעילא, דאקרי סכסיכ"א. ואיהו שארי על ההוא אתערותא דלישנא בישא, דשארו ביה בני נשא, ואיהו עאל לעילא, וגרים בההוא אתערו דלישנא בישא, מותא וחרבא וקטולא בעלמא. (דף רס"ה ע"א) ווי לאינון דמתערי להאי סטרא בישא, ולא נטרי פומייהו ולישנהון, ולא חששי על דא, ולא ידעי דהא באתערו דלתתא, תליא אתערו דלעילא, בין לטב בין לביש.

הא חזי, פד האי אתערו דלישנא בישא אתער לתתא, פדין האי נחש עקלתון, סליק קשקשוי, ואוקים לון בסליקו, ואתער מרישא עד רגלוי. וכד קשקשוי סליקו ומתערי, פדין כל גופא אתער. קשקשוי, אלין אינון כל גרדיני נימוסין דלבר.

וכרהו מתערי ואחדין בההוא מלה בישא, ומתערי לגבי ההוא (ישעיה כו) נחש בריח, פדין כל גופא בישא, אתער מרישיה ועד רגלוי, בכל הגי היכלין דקאמרן. וכל אינון קשקשין בההוא גלדא, נחתין לתתא, וההוא גלדא אתפשט מניה ונחית לתתא. וגופא סליק, ואתער למהוי דלטורא לעילא.

הא חזי, אף על גב דזמנא קביעא איהו, לכל חויין דעלמא, לאתפשטא משכא דלהון, לא מתפשטי, אלא בזמנא דמתערי בלישנא בישא לתתא, וכדין אתער ההוא רוחא (נ"א חו"א) בישא לעילא, ופשט משפיה וקשקשוי מניה. דא סליק, ודא נחית, וקשיא עליה ההוא אתפשטותא דקשקשוי במשפיה מכלא. מאי טעמא. בגין דאתפרש מזווגיה. דאלמלא הוה כלא בחבורא חדא, לא יכלין עלמין למסבל לון, וכלא בגין אתערותא דלישנא בישא דלתתא.

וּבְשֵׁנֵי הַנְּחָשִׁים שְׁלֹמֶטָה מִתְּפֹשֶׁטוֹת
מֵאוֹתוֹ הַעֹר, אָזִי כָּל
אֶחָת וְאֶחָת נוֹנֶנֶת קוֹל, וּמְעוֹרֶרֶת
כַּמָּה נְחָשִׁים שְׁעוֹמְדוֹת בְּאוֹתוֹ
מִקּוֹם, שְׁנֹקְרָא בּוֹר, שְׁשָׁם קִימִים
כַּמָּה נְחָשִׁים. וְכֹלֶם מִלְּשִׁינִים
לְעוֹרֵר אֶת הַנְּחָשׁ הַגָּדוֹל הַזֶּה
לְהִיּוֹת מִלְּשִׁין עַל הָעוֹלָם, וְהַכֵּל
מִשׁוֹם הַהֲתַעֲוֹרְרוֹת הַזֹּאת לְשׁוֹן
הָרַע, כְּשֶׁקִּנְמַת הַתַּעֲוֹרְרוֹת שְׁלוֹ
לְמֶטָה.

כְּמוֹ כֵּן מִי שְׁלוֹמֵד תּוֹרָה, כַּמָּה
הֵם שְׁנֹקְרָאִים לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ,
שְׁמֵת־חֲבָרִים וּמְעִירִים הַתַּעֲוֹרְרוֹת
לְאוֹתוֹ מִקּוֹם שְׁנֹקְרָא לְשׁוֹן
הַקֹּדֶשׁ. לְשׁוֹן מֵאוֹתוֹ קֹדֶשׁ
שְׁלֹמֶעֱלָה. וְכַמָּה קִדְשׁוֹת
וְקִדּוּשִׁים מִתַּעֲוֹרְרִים מִכָּל
הַצְּדִיקִים. אֲשֶׁרֵי חֵלְקָם שֶׁל
הַצְּדִיקִים, אוֹתָם שְׁגוֹרְמִים לְעוֹרֵר
קִדְשׁוֹת לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, קִדְשָׁה
שְׁלֹמֶעֱלָה וְקִדְשָׁה שְׁלֹמֶטָה.

וְעַל זֶה כְּתוּב, (ויקרא יא)
וְהִתְקַדְּשִׁתֶּם וְהִיִּיתֶם קְדוֹשִׁים.
וְהִתְקַדְּשִׁתֶּם - אֱלֹהֵי מִים רֵאשׁוֹנִים.
וְהֵם נִקְרָאִים מִים עֲלִיוֹנִים.
וְהִיִּיתֶם קְדוֹשִׁים - אֱלֹהֵי הַמַּיִם
הַתַּחְתּוֹנִים, וְנִקְרָאוּ מִים
אֲחֵרוֹנִים. וּמְזוֹן בְּאֻמְצַע, בֵּין מִים
רֵאשׁוֹנִים לְמִים אֲחֵרוֹנִים. וְעַל זֶה
מְזוֹן אֵינוֹ בְּמִים אֲחֵרוֹנִים, אֲלֵא
בְּמִים רֵאשׁוֹנִים. מִים הָרֵאשׁוֹנִים
מִמַּעַלָּה, שֶׁהַמְּזוֹן תְּלוּי בּוֹ, וְלֹא
בְּמִים אֲחֵרוֹנִים. וְהַסּוּד נִתֵּן
לְקִדּוּשִׁים עֲלִיוֹנִים. אֲשֶׁרֵי חֵלְקָם
בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

הַחִיבֹל הַרְבִּיעִי. הַחִיבֹל הַזֶּה הוּא
נִקְרָא חוֹב"ה. וְזֶהוּ (תהלים מ) טִיט
הַיִּין, כְּנֶגֶד שֵׁם אַחַר שְׁנֹקְרָא אֲבָן
מִכְשׁוֹל, וְהַכֵּל אֶחָד. הוּא חוֹב"ה,
מִשׁוֹם שְׁשָׁם קִימִים כָּל חֲטָאֵי
הָעוֹלָם, הַכְּרַעַת הַחֲטָאִים.

מִשׁוֹם שֶׁכָּאֲשֶׁר חוֹטְאִים בְּנֵי אָדָם,
כָּל אֱלֹהֵי שׁוֹמְרֵי הַחֻקִּים לֹקְחִים אוֹתָם וּמְנִיחִים אוֹתָם בְּהִכָּל הַזֶּה שְׁנֹקְרָא חוֹבָה. וְכָל

וְכָר חוֹיִין דִּלְתַּתָּא מִתְּפֹשֶׁטִי מַהֲהוּא מְשָׁכָא,
כְּדִין כָּל חַד וְחַד יְהִיב קָלָא, וְאַתְעָר
לְכַמָּה חוֹיִין דְּקִימֵי בַּהֲהוּא אַתָּר, דְּאַקְרִי בּוֹר,
דְּתַמָּן כַּמָּה נְחָשִׁין קִימִין. וְכֹלְהוּ דְּלִטּוֹרִין,
לְאַתְעָרָא לְהֵאִי חוֹיָא רַבָּא, לְמַהוּי דְּלִטּוֹרָא עַל
עֲלָמָא. וְכֹלָא בְּגִין הֵאִי אַתְעָרוּ דְּלִישְׁנָא בִישָׂא,
כַּד קִימָא אַתְעָרוּתָא דִּילִיָּה לְתַתָּא.

בְּגוֹזְנָא דָא, מָאן דְּלַעֲי בְּאוֹרֵייתָא, כַּמָּה אֵינוֹן
דְּאַקְרוּן לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, דְּמִתְחַבְּרָן
וְאַתְעָרִי אַתְעָרוּתָא, לְהֵהוּא אַתָּר דְּאַקְרִי לְשׁוֹן
הַקֹּדֶשׁ. לְשׁוֹן מַהֲהוּא קֹדֶשׁ דְּלַעֲיָלָא. וְכַמָּה
קְדוּשׁוֹת וְקִדּוּשִׁין מִתְעָרִין מִכָּל סְטָרִין. זְכָאָה
חוּלְקִיָּהוֹן דְּצִדִּיקֵיָא, אֵינוֹן דְּגִרְמֵי לְאַתְעָרָא
קְדוּשִׁין לַעֲיָלָא וּלְתַתָּא, קְדוּשָׁה דְּלַעֲיָלָא
וְקְדוּשָׁה דְּלְתַתָּא.

וְעַל דָּא כְּתוּב, (ויקרא יא) וְהִתְקַדְּשִׁתֶּם וְהִיִּיתֶם
קְדוֹשִׁים. וְהִתְקַדְּשִׁתֶּם: אֱלֹהֵי מִים
רֵאשׁוֹנִים. וְאֵינוֹן אַתְקָרוּן מִיִּין עֲלָאִין. וְהִיִּיתֶם
קְדוּשִׁים: אֱלִיִּין מִיִּין תַּתָּאִין, וְאַקְרוּן מִים
אֲחֵרוֹנִים. וּמְזוֹן בְּאֻמְצַע, בֵּין מִים רֵאשׁוֹנִים
לְמִים אֲחֵרוֹנִים. וְעַל דָּא מְזוֹן, לָאוּ אִיהוּ בְּמִים
אֲחֵרוֹנִים, אֲלֵא בְּמִים רֵאשׁוֹנִים. מִים רֵאשׁוֹנִים
מַעֲיָלָא דְּמְזוֹנָא תְּלִיא בֵּיה. וְלֹא בְּמִים
אֲחֵרוֹנִים. וְרָזָא לְקִדְשֵׁי עֲלִיוֹנִין אַתְיָהִיב.
זְכָאָה חוּלְקִיָּהוֹן בְּעֲלָמָא דִּין, וּבְעֲלָמָא דְּאַתִּי.
הִיבְלָא רְבִיעָאָה. הִיבְלָא דָא, אִיהוּ דְּאַקְרִי
חוֹב"ה. וְדָא אִיהוּ (תהלים מ) טִיט הַיִּין,
לְקַבֵּל שְׁמָא אַחְרָא דְּאַקְרִי אֲבָן מִכְשׁוֹל, וְכֹלָא
חַד. אִיהוּ חוֹב"ה, בְּגִין דְּתַמָּן קִימֵי כָּל חוֹבֵי
דְּעֲלָמָא, אַכְרַעוּתָא דְּחוֹבִין.

בְּגִין דְּכַד חֲבָאן בְּנֵי נָשָׂא, כָּל אֵינוֹן גְּרִדִּינֵי
נִימוּסִין, נְטָלִין אֵינוֹן חוֹבִין, וּמְנַחֵי לוֹן
כָּל אֱלֹהֵי שׁוֹמְרֵי הַחֻקִּים לֹקְחִים אוֹתָם וּמְנִיחִים אוֹתָם בְּהִכָּל הַזֶּה שְׁנֹקְרָא חוֹבָה. וְכָל

זכיות העולם, כל המלאכים הקדושים שממנים על זכיות העולם, כלם נוטלים את אותן הזכיות, ומעמידים אותן בהיכל הרביעי שנקרא זכות, ושם עומדות זכיות בני אדם, והחטאים עומדים בהיכל אחר שנקרא חובה. ונשקלים פאחד ביום של ראש השנה, פי (קהלת ז) גם את זה לעמת זה עשה האלהים. ואחר שהכריעו הזכיות או החובות לצד זה או לצד זה, כף מנצח.

ועל זה, ביום של ראש השנה, כשמתעוררים שני הצדדים הללו, זכות וחובה, ובהם תלויים חיים ומות - אם הזכיות הכריעו לצד הזה שנקרא זכות, נכתב האדם באותו צד שנקרא חיים. משום ששני הצדדים הללו עומדים באותו יום, זה בצד זה וזה בצד זה. אם זוכה אותו אדם ונצחו אותן זכיות, הרי נכתב אותו אדם לחיים, משום שאחזו בו הצד הקדוש הזה שנקרא זכות, והחיים אחזו בו, ואומר: זה שלי הוא, ושלי היה. ואז נכתב אותו אדם לחיים (ונכתב שהוא של).

ואם נצחו החטאים - הצד האחר הטמא הזה, שנקרא חובה ומות, אחזו בו ואומר: זה שלי הוא, ושלי היה. ואז נכתב שהוא שלו. וזהו ששנינו, שהרי ביום הזה של ראש השנה נכתב אדם או לחיים או למיתה. אם נכתב בצד הקדשה - נכתב לחיים ומתקיים שם ונדבק בו. ואם נכתב בצד האחר - מתקיים בצד הטמא ודבק בו, וזהו הן לחיים הן למות. ונמשך בצד הזה או בצד הזה כל זמן שהוא עומד בצד הזה של הקדשה, כל הקדושים וכל

בהאי היכלא דאקרי חובה. וכל זכין דעלמא, פלהו מלאכין קדישין דממנן על זכוון דעלמא, פלהו נטלי לאינון זכוון, ואוקמי לון בהיכלא רביעאה דאקרי זכות, ותמן קיימי זכוון דבני נשא. וחובין קיימי בהיכלא אחרא, דאקרי חובה. ואתקלו כחדא ביומא דראש השנה כי (קהלת ז) גם את זה לעמת זה עשה האלהים. ולבתר דאכרעו זכין, או חובין, לסטרא דא, או לסטרא דא, הכי נצח. ועל דא, ביומא דראש השנה, פד מתערין אלין תרין סטרין, זכות וחובה. ובהו תליין חיים ומות. אי זכין אכרעו, לסטרא דא דאקרי זכות, אכתוב בר נש בההוא סטרא דאקרי חיים. (דף רס"ה ע"ב).

בגין, דהני תרין סטרין קיימי בההוא יומא, דא בסטרא דא, ודא בסטרא דא. אי זכי ההוא בר נש, ונצחין אינון זכין, הא אכתוב ההוא בר נש לחיים. בגין דאחיד ביה האי סטרא קדישא, דאקרי זכות, וחיים אחיד ביה, ואמר דא דילי הוא, ודידי הוה, וכדין אכתוב ההוא בר נש לחיים. (ס"א ואכתוב דאיהו דיליה).

ואי נצחן חובין, האי סטרא אחרא מסאבא, דאקרי חובה ומות, אחיד ביה, אמר האי דידי הוא, ודידי הוי, וכדין אכתוב דאיהו דיליה. ודא הוא דתנינן, דהא ביומא דא דראש השנה, אכתוב בר נש, או לחיים או למיתה. אי אכתוב בסטרא דקדושה, אכתוב לחיים, ואתקיים תמן, ואתדבק ביה. ואי אכתוב בסטרא אחרא, אתקיים בסטרא דמסאבותא, ודביק ביה, ודא הוא הן לחיים הן למות. ואתמשך בהאי סטרא או בהאי סטרא.

כל זמנא דאיהו קיימא בסטרא דא דקדושה, כל קדושין וכל זכין

הטְהִירוֹת נִדְבָקִים בּוֹ. יִקְרָא -
וְהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יֵשׁוּב וְיִשְׁמַע
לוֹ. עָלָיו כְּתוּב (תהלים צא) יִקְרָאֵנִי
וְאֶעֱנֶהוּ עִמּוֹ אֲנֹכִי בְצָרָה אֲחַלְצֶהוּ
וְאֶכְבְּדֶהוּ אַרְבָּע יָמִים אֲשַׁבֵּיעֶהוּ
וְאֶרְאֶהוּ בִישׁוּעָתִי. וְכָל זְמַן שֶׁהוּא
עוֹמֵד בְּצַד הָאֲחֵר שֶׁל הַטְּמֵאָה,
כָּל טְמֵאָה וְכָל חֲטָא וְכָל הַרְעוֹת
נִדְבָקוֹת בּוֹ. יִקְרָא - וְאִין מִי
שִׁישְׁמַע אוֹתוֹ, מְרַחֵק הוּא
מֵהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. עָלָיו כְּתוּב,
(שם קיט) רְחוּק מְרַשְׁעִים יִשׁוּעָה,
וְכְתוּב (ישעיה א) גַּם כִּי תִרְבוּ תִפְלֵה
אֵינֶנִּי שֹׁמֵעַ.

הַחֵיכֶל הַזֶּה הוּא הַמְּקוֹם שֶׁל כָּל
אוֹתָם שֶׁנִּקְרָאִים אֱלֹהִים אֲחֵרִים,
מִשׁוּם שֶׁמִּתְגַּלֵּים כָּאֵן. וְכָל אוֹתָם
שֶׁמִּפְתִּים אֵת בְּנֵי הָאָדָם
בַּתְּעִנוּגוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה, לְזִנוּת
וְלַהֲתַעֲנַג בַּתְּעִנוּגוֹת שֶׁל נְאוּפִים
שֶׁל הָעוֹלָם, וּמוֹשָׁכִים אוֹתָם אַחַר
תְּעִנוּגֵי וְנְאוּפֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, כְּמוֹ
שֶׁאֲמַרְנוּ.

בַּחֵיכֶל הַזֶּה נִרְאִית רוּחַ אַחַת
שׁוֹלֶטֶת חֲזֹק, שֶׁהִיא עַל כָּלֵם, וְאִף
זֶה נִקְרָא כֶּף אֵל, כְּמוֹ הָאֲחֵר שֶׁבְּצַד
הַקְּדוּשָׁה. זֶהוּ א"ל נִכְ"ר, וְזֶהוּ
שֶׁמִּפְתָּה אֵת הָאָדָם שֶׁלּוֹמֵד תּוֹרָה
אוֹ שֶׁעוֹמֵד בְּבֵית הַמְּדֻרָשׁ. הַרוּחַ
הַחֲזָקָה הַזֶּה מִפְתָּה אוֹתוֹ, וְחוֹשֵׁב
כְּמָה הַרְהוּרִים, וְאוֹמְרָת: מָה
אַתָּה עוֹמֵד כָּאֵן? טוֹב לָךְ לָלֶכֶת
בְּחִבְרַת אוֹתָם שְׂגֵאִים עַל בְּנֵי
אָדָם, וְהֵם הוֹלְכִים אַחַר נִשְׁיִם
יְפוֹת וּמִתְעַנְּגִים בַּתְּעִנוּגוֹת
הָעוֹלָם. כִּינּוּן שֶׁאָדָם מִתְּפַתֵּה
אַחֲרֶיהָ, אֵז כֵּלָן מְשׁוֹטְטוֹת
וְהוֹלְכוֹת וְנִמְשָׁכוֹת אַחֲרָיו.

וְכַמּוֹ הֵם אַחֲרִים שֶׁעוֹמְדִים
תַּחְתּוֹ, וְכָלֵם מְטַמְּאִים אוֹתוֹ
בְּעוֹלָם הַזֶּה, וּמְטַמְּאִים אוֹתוֹ
בְּאוֹתוֹ עוֹלָם. וְהֵם נִקְרָאִים צוּאָה
רוֹתַחַת, שֶׁכְּתוּב (ישעיה ל) צֵא תֹאמַר
לוֹ. אוֹתָן הַדְּרָגוֹת שֶׁקִּיְמוֹת לְטַמְּא תְּמִיד, וְהָרִי נִתְּבָר.

מִתְּדַבְּקִין בֵּיהּ. יִקְרָא וְקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא יִתִּיב
וְיִשְׁמַע לֵיהּ, עָלֶיהָ כְּתִיב (תהלים צא) יִקְרָאֵנִי
וְאֶעֱנֶהוּ עִמּוֹ אֲנֹכִי בְצָרָה אֲחַלְצֶהוּ וְאֶכְבְּדֶהוּ
אַרְבָּע יָמִים אֲשַׁבֵּיעֶהוּ וְאֶרְאֶהוּ בִישׁוּעָתִי. וְכָל
זְמַנָּא דְאִיהוּ קִיִּימָא בְּסִטְרָא אַחְרָא דְמִסְאַבָּא,
כָּל מִסְאַבּוֹ, וְכָל חוּבָה, וְכָל בִּישׁוּן מִתְּדַבְּקוֹן
בֵּיהּ. יִקְרָא, וְלִית מָאן דִּישְׁמַע לֵיהּ. מְרַחֵקָא
אִיהוּ מִקּוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא, עָלֶיהָ כְּתִיב (תהלים קיט)
רְחוּק מְרַשְׁעִים יִשׁוּעָה וְכְתִיב (ישעיה א) גַּם כִּי
תִרְבוּ תִפְלֵה אֵינֶנִּי שׁוֹמֵעַ.

הַיְכָלָא דָּא, אִיהוּ אַתְר דְּכָל אֵינּוֹן דְּאֶקְרוּן
אֱלֹהִים אַחֲרִים, בְּגִין דְּאֵתְגַלִּיין הֵכָא.
וְכָל אֵינּוֹן דְּמִפְתּוֹ לְהוּ לְבַנֵּי נִשְׂא כְּעַנּוּגִין
דְּהָאֵי עַלְמָא, לְאַזְנָאָה לְאַתְעַנְּגָא כְּעַנּוּגֵי
נְאוּפִין דְּעַלְמָא, וּמִשְׁכֵּי לְהוּ בְּתֵר עַנּוּגִין
וְנְאוּפִין דְּהָאֵי עַלְמָא, כְּדִקְאֲמַרְן.

בְּהָאֵי הַיְכָלָא, אֵתְחַזִּי חַד רוּחָא שְׁלִיט תְּקִיפָא,
דְּאִיהוּ עַל כָּלָהוּ, וְדָא אֶקְרִי אוּף הַכִּי
אַל, כְּגִוּוֹנָא דְאַחְרָא דְבְּסִטְרָא קְדוּשָׁה. הָאֵי אִיהוּ
(דברים לב) א"ל נִכְ"ר. וְדָא אִיהוּ דְמִפְתִּי לְבַר נִשְׂ
דְלַעֵי בְּאוּרִייתָא, אוֹ דְקָאִים בְּבֵי מְדַרְשָׁא. הָאֵי
רוּחָא תְּקִיפָא מִפְתִּי לֵיהּ, וְחֲשִׁיב כְּמָה
הַרְהוּרִין, וְאֲמַר מָה אֵת קָאִים הֵכָא, טַב לָךְ
לְמִיָּהוּ בְּחַבְרוֹת אֵינּוֹן דְּגָאוּ עַל בְּנֵי נִשְׂא,
וְאֵינּוֹן דְּאֵזְלִין בְּתֵר נִשְׁיִן שְׁפִירָאן, וּמִתְעַנְּגֵי
כְּעַנּוּגֵי עַלְמָא. כִּינּוּן דְּבַר נִשְׂ אֵתְפְתִי אַבְתְּרִיהּ,
כְּדִין כָּלָהוּ שְׁטִיין וְאֵזְלֵי וְאַתְמַשְׁכָּאן אַבְתְּרִיהּ.
וְכַמּוֹ אֵינּוֹן אַחֲרֵנִין דְּקִיִּימִין תַּחְוִתִּיהּ, וְכָלָהוּ
מִסְאַבֵּי לֵיהּ בְּהָאֵי עַלְמָא, וּמִסְאַבֵּי לֵיהּ
כְּהוּא עַלְמָא. וְאֵינּוֹן אֶקְרוּן צוּאָה רוֹתַחַת
דְּכְתִיב, (ישעיה ל) צֵא תֹאמַר לוֹ. אֵינּוֹן דְּרַגִּין
דְּקִיִּימִין לְסְאַבָּא תְּדִיר, וְהָא אֵתְמַר.

באמצע ההיכל הזה יש רוח אחרת שנקראת נגע. ומזו יוצאת רוח אחרת שנקראת נגע צרעת, והיא עומדת תמיד לטמא את כל אותם בעלי לשון הרע יותר על כל מה שמטמאים אותו. והנגע העליון הזה ממנה על כל אותם שלחנות של שבת, שפושטות שבת ולא ערכו את ענג השבת פראוי והם מבזים את ענג השבת, הנגע הזה נוטל אותם שלחנות שאינם בענג שבת כפי שאמרנו. וכשזה נוטל את אותם השלחנות, כל אותם שוחררי החקים שעומדים בו, כלם פותחים ואומרים: (תהלים ט) ויאֱהֲב קִלְלָה וּתְבוֹאָהּ וְלֹא חִפְץ בְּבִרְכָּה וּתְרַחֵק מִמֶּנּוּ. וילבש וגו'. ינקש נושה לכל אשר לו וגו'. אל יהי לו משך חסד וגו'.

והרי בארנו, שבאותו ליל שבת, כשהשלחנות נתנו לאותו הצד הרע, אזי מתחזק אותו הצד הרע הטמא, ואותו אדם נמסר לאותו הצד. אוי לו שנתסר מאותו הצד הקדוש, צד האמונה, ונפקד בצד האחר הטמא. כמו כן בכל אותן סעודות של יום טוב.

כאן בהיכל הזה - בניים חיים ומזונות הם בהפך. ובאותו היכל האחר הקדוש לא עומדים שלשת אלה, והם תלויים למעלה, וכאן הם עומדים לרע. שכאשר (מגיעים בניו של אדם) מגיע אדם להיכל הזה, הרי שם עומדות החיות לכלות אותם. והרי שם בניים פשהם קטנים, מכאן יוצא, פדי להתמנות הקטגור עליהם. והרי שם עומדים המזונות להעבירם ממנו, והכל תלוי בחטא. ולכן נקרא ההיכל הזה חובה, כמו שנתבאר.

באמצעיותא דהאי היכלא, אית רוחא אחרא, דאקרי נגע. ומהאי נפקא רוחא אחרא דאקרי נגע צרעת. ואיהו קיימא תדיר, לסאבא לכל אינון מאריהון דלישנא בישא, יתיר על כל מה דמסאבין ליה. והאי נגע עלאה, איהו ממנא על כל אינון פתורי דשבתא, דכד עייל שבתא, ולא אתסדרו בענוגא דשבתא כדקא יאות, ואינון קא מבזי ענוגא דשבתא, האי נגע נטיל לאינון פתורי דלאו אינון בענוגא דשבתא פדקאמרן.

וכד האי נטיל לאינון פתורי, פל אינון גרדיני נימוסין דקיימי ביה, פלהו פתחי ואמרי, (תהלים ט) ויאֱהֲב קִלְלָה וּתְבוֹאָהּ וְלֹא חִפְץ בְּבִרְכָּה וּתְרַחֵק מִמֶּנּוּ. וילבש קללה כמדו וגו'. ינקש נושה לכל אשר לו וגו'. אל יהי לו מושך חסד וגו'.

והא אוקימנא, בההוא ליליא דשבתא, פד פתורי אתייהיבו לההוא סטרא בישא, פדין אתתקף ההוא סטרא בישא, מסאבא, וההוא בר נש אתמסר לההוא סטרא. ווי ליה דאתגרע מההוא סטרא קדישא, סטרא דמהימנותא. ואתפקד בסטרא אחרא מסאבא. פגוונא דא בכל אינון סעודתי דיום טוב.

הכא בהאי היכלא, (דף רס"ו ע"א) בני חיי ומזוני בהפוכא איהו. ובההוא היכלא אחרא קדישא, לא קיימי תלת אליו, ותליין לעילא, והכא קיימין לביש. דכד (ס"א מסו בניו דבר נש) מטי בר נש להאי היכלא, הא תמן קיימין חיוון לשיצאה לון. והא תמן בנין פד אינון זעירין, מהכא נפקא, בגין לאתמנאה קטיגורא עליהו. והא תמן קיימין מזוני, לאעפרא לון מגיה. וכלא תליא בחובה. ועל דא אקרי האי היכלא חובה. כמה דאתמר.

וּמִכָּאן יוֹצֵאת רוּחַ טְמֵאָה אַחַת שְׁנֵקְרֹאת אֲרִירִי"א, וְכִמָּה אֶלֶף וּרְבָבוֹת עֶמֶה, וְכֻלָּם נִקְרְאִים אֲוִרֵי יוֹם, כְּמוֹ שְׁנֵאָמַר (איוב א) יִקְבְּהוּ אֲרִירֵי יוֹם. וְהַרוּחַ הַזֶּה וְכָל אֵלֶּה שְׁעֵמָה, כֻּלָּם קִימִים לְטַל אוֹתוֹ דְּבוּר שְׁקָלֵל אָדָם אֶת עֲצָמוֹ בְּרָגְזוֹ, וְאֵלּוֹ מַעֲרִים אֶת הַנְּחֹשׁ הַזֶּה שְׁנֵקְרֵא (ישעיה כז) לוֹיִתָּן נֹחַשׁ עֲקֻלְתוֹן, כְּדֵי לְהִבִּיא וּלְעוֹרֵר קִלְלוֹת עַל הָעוֹלָם. זֶהוּ שְׁכַתוֹב יִקְבְּהוּ אֲרִירֵי יוֹם וְגו'.

וְאֵלּוֹ אֲוִרֵי הַיּוֹם שׁוֹלְטִים עַל רִגְעֵי וְשַׁעוֹת הַיּוֹם, וְנוֹטְלִים אוֹתָם דְּבוּרִים שְׁקָלֵל אָדָם עַל עֲצָמוֹ, בֵּין בְּרָגֵז בֵּין בְּשׁוּבָעָה, וּבְאֹתוֹ דְּבוּר מַעֲרִים אֶת אוֹתוֹ נֹחַשׁ עֲקֻלְתוֹן שְׁנֵקְרֵא לוֹיִתָּן, כְּדֵי לְהַעֲמִידוֹ לְהַשְׁחִית אֶת הָעוֹלָם. וְלִכֵּן קָלֵל אִיּוֹב אֶת יוֹמוֹ בְּצַעֲרוֹ, וְלֹא אֶת גּוֹפּוֹ, שְׁכַתוֹב (איוב א) וַיִּקְלַל אֶת יוֹמוֹ - בַּתַּחֲלָה, וְאַחַר כֵּךְ - יִקְבְּהוּ אֲרִירֵי יוֹם. הַרְחַמֵּן יִצְיַלְנוּ מֵהַצַּד הַרַע וּמִתְקַפּוֹ וּמִכָּל דְּבַר רַע.

הַחִיכֵל הַחֲמִישִׁי. הַחִיכֵל הַזֶּה הוּא הִיכֵל שְׁנֵקְרֵא שְׁאוּ"ל, כְּנֶגֶד אוֹתוֹ הַשֵּׁם שְׁנֵקְרֵא עֶרֶל, וְהָרִי בְּאָרְנוֹ שְׁזָהוּ סוּד הָעֶרְלָה. בְּהִיכֵל הַזֶּה יֵשׁ פֶּתַח אֶחָד וּמִמֶּנָּה אֶחָד עָלָיו, וְזֶהוּ הַמִּמְנָה לְהַעֲרִי תְּמִיד קְטָרוֹג עַל הָעוֹלָם, וְהַרוּחַ הַזֶּה נִקְרֵאת אִיב"ה, מִשּׁוֹם שְׁשָׂמוֹ שֶׁל הַפֶּתַח הַזֶּה נִקְרֵא אִיב"ה, וְסִימְנָךְ - (בראשית א) וְאִיבָה אֲשִׁית בֵּינָךְ וּבֵין הָאֲשָׁה וְגו'.

בְּהִיכֵל הַזֶּה עוֹמֶדֶת רוּחַ אַחַת שְׁשׁוֹלְטַת עַל הַכֹּל, וְזֶה נִקְרֵא שׁוֹד"ד, וְהוּא (ישעיה נט) שׁוֹד וְשִׁבְר. וְזֶהוּ שׁוֹדֵד בְּהָרִים הַרְמִים, בְּתוֹף סְלַעִים וְהָרִים. מִהַחִיכֵל הַזֶּה יוֹנְקִים כָּל אוֹתָם שׁוֹדְדִים וּמִשְׁמִידִים בְּמִקְוֹמוֹת חֲרָפָן. וּמִכָּאן יוֹצֵאִים כָּל אוֹתָם שְׁהוֹרְגִים בְּחֲרָבוֹת וּבְרִמְחִים, וְהוֹלְכִים אַחַר

וּמִחָכָא נִפְקָא חַד רוּחָא מִסְּאָבָא, דְּאִקְרִי אֲרִירִי"א. וְכִמָּה אֶלֶף וּרְבָבָן עֶמֶיָה, וְכִלְהוּ אֶקְרוּן אֲוִרֵי יוֹם, כְּמָה דְּאֵת אָמַר (איוב א) יִקְבְּהוּ אֲוִרֵי יוֹם. וְהָאִי רוּחָא וְכָל אֵינּוֹן דְּעֶמֶיָה, כִּלְהוּ קִימֵי לְנִטְלָא הֵהִיא מְלָה דְּלִיִּט בַּר נֶשׁ גְּרַמִּיָה בְּרוּגְזִיָה, וְאֵלִין מִתְעַרִי לְהָאִי חוּיָא, דְּאִקְרִי (ישעיה כז) לוֹיִתָּן נֹחַשׁ עֲקֻלְתוֹן, בְּגִין לְאַיִתְתָּאָה וּלְאַתְעַרָּא לְוֹטִין עַל עֲלָמָא, הַדָּא הוּא דְכַתִּיב יִקְבְּהוּ אֲוִרֵי יוֹם וְגו'.

וְאֵלִין אֲוִרֵי יוֹם, שְׁלֻטִין עַל רִגְעֵי וְשַׁעֲתֵי דְיוֹמָא, וְנוֹטְלֵי אֵינּוֹן מִלִּין דְּלִיִּט בַּר נֶשׁ גְּרַמִּיָה, בֵּין בְּרוּגְזָא, בֵּין בְּאוּמָאָה, וּבְהֵהִיא מְלָה, מִתְעַרִי לְהָאִי נֹחַשׁ עֲקֻלְתוֹן, דְּאִקְרִי לוֹיִתָּן, בְּגִין לְקִימָא לִיָּה לְחַבְלָא לְעֲלָמָא. וְעַל דָּא לִיִּט אִיּוֹב יוֹמִיָה בְּצַעֲרִיָה, וְלֹא גּוֹפִיָה. דְכַתִּיב (איוב א) וַיִּקְלַל אֶת יוֹמוֹ בַּתַּחֲלָה, וּלְבַתֵּר יִקְבְּהוּ אֲוִרֵי יוֹם. רַחֲמֵנָא לִישְׁזָבָן מִסְטְרָא בִישָׂא, וּמִתּוֹקִפוּי. וּמִכָּל מְלָה בִישָׂא.

הַחִיכֵל חֲמִישָׁאָה. הִיכְלָא דָּא, אִיָּהוּ הִיכְלָא דְאִקְרִי שְׁאוּ"ל, לְקַבֵּל הֵהוּא שְׂמָא דְאִקְרִי עֶרֶל, וְהָא אוֹקִימָנָא דְדָא אִיָּהוּ רְזָא דְעֶרְלָה. בְּהָאִי הִיכְלָא, אִית חַד פֶּתַחָא, וְחַד מִמְנָא עָלִיָּה. וְדָא אִיָּהוּ מִמְנָא לְאַתְעַרָּא תְּדִיר קְטָרוֹגָא עַל עֲלָמָא, וְהָאִי רוּחָא אִקְרִי אִיב"ה, בְּגִין דְשְׂמָא דְהָאִי פֶתַחָא אִיב"ה שְׂמִיָּה, וְסִימְנֵיךְ (בראשית ג) וְאִיבָה אֲשִׁית בֵּינָךְ וּבֵין הָאֲשָׁה וְגו'.

בְּהָאִי הִיכְלָא קִימָא חַד רוּחָא דְשְׁלִיט עַל כָּלָא, וְהָאִי אִקְרִי שׁוֹד"ד. וְאִיָּהוּ (שׁוֹד) (ישעיה נט) שׁוֹד וְשִׁבְר. וְדָא הוּא שׁוֹדֵד בְּטוּרֵי רְמָאִי, גּוֹ טְנָרִין וְטוּרִין. מִהִיכְלָא דָּא יִנְקֵי כָּל אֵינּוֹן מִשְׁדָּדֵי וּמִשְׁצִי בְּחֲרָבָנִין. וּמִחָכָא נִפְקִין, כָּל אֵינּוֹן דְּקֻטְלֵי בְּסִיפִין וְרוּמְחִין, וְאַזְלִין

בְּתֵר לֵהֵט הַחֶרֶב הַמִּתְהַפֶּכֶת לְשִׁיצָאָה כֻּלָּא.
לְהַשְׁמִיד הַכֹּל.

מִזֶּה יוֹצֵאת רוּחַ אַחֲרֵת שְׁנֵקֵרֵאת שׁוּד. וְכִשְׁשׁוּלֵט הָרָעֵב עַל הָעֹלָם, הָרוּחַ הַזֶּה שְׁנֵקֵרֵאת שׁוּ"ד נִמְצָאת, וְרוּחַ אַחֲרֵת מִשְׁתַּתְּפֵת עִמָּה, שְׁנֵקֵרֵאת כְּפִ"ן. וְאֵלּוּ הוֹלְכִים בְּעוֹלָם, וְנִמְצָאִים כְּנֶגֶד בְּנֵי אָדָם. וְהֵינּוּ שְׂכָתוֹב (אִיּוֹב ה') לְשׁוֹד וְלִכְפֹּן תִּשְׁחָק. וְאֵלּוּ עוֹשִׂים קִטְרוּג לְבְנֵי אָדָם וְשׁוֹדֵדִים אֶת הַכֹּל. הָאֶחָד שְׁנֵקֵרֵאת שׁוּד. שְׂאֲחֵר שְׁהוֹלֵף לְתוֹף הָרִים רָמִים וְשׁוֹדֵד וּמַחְרִיב וּמְשַׁמֵּד הַכֹּל, אֲזִי שֶׁב וְשׁוֹדֵד בְּנֵי אָדָם, וּמֵתִים בְּחֻלְשָׁתוֹ. וְכִשְׂאֻכְלִים בְּנֵי אָדָם, לֹא שְׁבָעִים, מִשׁוּם שֶׁהוּא שׁוֹלֵט בְּעוֹלָם.

וּבְאוֹתוֹ זְמַן, מִי שֶׁעוֹשֶׂה חֶסֶד עִם בְּנֵי אָדָם וְנוֹתֵן לָהֶם לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת, כְּדָאִי הוּא לְדַחוֹת אֶת שְׁתֵּי הָרוּחוֹת הַחוּצָה שְׁלֹא יִשְׁלֹטוּ בְּעוֹלָם. וְכִשְׂיִשְׂרָאֵל לֹא עוֹשִׂים חֶסֶד עִם בְּנֵי אָדָם, וְשְׂאֵר הָעַמִּים עוֹשִׂים חֶסֶד בְּעוֹלָם, אֲזִי שְׁתֵּי הָרוּחוֹת הַלְלוּ, מִתְבַּשְׂמִים (לְשֵׁאֵר עַמִּים, וּמִתְחַזְּקִים וְכוּ') דְּבִרְיָהֶם וּמִתְחַזְּקִים עַל יִשְׂרָאֵל. מִשׁוּם שְׁהָרִי אֲזִי הַתְּחַזֵּק אוֹתוֹ הַצַּד הָאֲחֵר, וְיִשְׂרָאֵל נִכְנָעִים.

וְכִשְׂיִשְׂרָאֵל עוֹשִׂים חֶסֶד, נִכְנָע אוֹתוֹ הַצַּד הָאֲחֵר וְנִחְלַשׁ, וְצַד הַקְּדוּשָׁה מִתְחַזֵּק. וְכִשְׂיִשְׂרָאֵל לֹא מְעוֹרְרִים חֶסֶד, אוֹתָן שְׁתֵּי רוּחוֹת (מִתְבַּשְׂמוֹת. אַחַת הַתְּבַשְׂמָה לָהֶם לְשֵׁאֵר הָעַמִּים) וּמִתְהַפְּכוֹת כְּדִי לְהַכְרִיעַ אוֹתָם אֶת יִשְׂרָאֵל, וְאֲזִי אוֹתָן הַבְּרָכוֹת שִׁיּוֹרְדוֹת מִלְּמַעְלָה מִצַּד הַיָּמִין, יוֹנְקִים אוֹתָם שְׂאֵר הָעַמִּים (עוֹמֵד לְאוֹתוֹ הַצַּד). וְזֶהוּ שְׂכָתוֹב, (שִׁיר א) שְׁמוּנֵי נִטְרָה אֶת הַפְּרָמִים. אֵלּוּ שְׂאֵר הָעַמִּים. פְּרָמֵי שְׁלִי לֹא נִטְרָתִי - אֵלּוּ יִשְׂרָאֵל. מִשׁוּם עִם בְּנֵי אָדָם, וְיִשְׂרָאֵל מִרְחִיקִים

בְּתֵר לֵהֵט הַחֶרֶב הַמִּתְהַפֶּכֶת לְשִׁיצָאָה כֻּלָּא. מִהָאִי נְפִיק רוּחָא אַחֲרָא, וְאֶקְרִי שׁוּד. וְכַד שְׁלִיט כְּפִנָּא עַל עֲלָמָא, הָאִי רוּחָא דְאֶקְרִי שׁוּ"ד, אִיהוּ אֲשַׁתְּכַח. וְרוּחָא אַחֲרָא אֲשַׁתְּפָה עִמָּיה, דְאֶקְרִי כְּפִ"ן. וְאֵלּוּ אֲזִלִּי בְּעֲלָמָא, וּמִשְׁתַּכַּחִי לְקַבֵּל בְּנֵי נָשָׂא, וְהֵינּוּ דְכַתִּיב, (אִיּוֹב ה') לְשׁוֹד וְלִכְפֹּן תִּשְׁחָק. וְאֵלּוּ עֲבַדִּין קִטְרוּגָא לְבְנֵי נָשָׂא, וּמִשְׁדָּדִי לְכֻלָּא. חַד דְאֶקְרִי שׁוּד, דְּבַתֵּר דְאֲזִיל בְּגוֹ טוּרִין רְמָאִין, וְשׁוֹדֵד וְחָרִיב וְשִׁצִי כֻּלָּא. פְּדִין תֵּב וְשׁוֹדֵד לְבְנֵי נָשָׂא, וּמֵתִין בְּחוּלְשָׂא דִילֵיהּ. וְכַד אֶכְלִי בְּנֵי נָשָׂא, לֹא שְׁבָעִין, בְּגִין דְאִיהוּ שְׁלֵטָא בְּעֲלָמָא. וּבְהָהוּא זְמַנָּא, מָאן דְּעֵבִיד חֶסֶד עִם בְּנֵי נָשָׂא, וְיַהִיב לוֹן לְמִיכַל וְלִמְשַׁתִּי, כְּדָאִי אִיהוּ לְדַחֲיָא לוֹן לְאֵלִין תְּרִין רוּחִין לְבַר, דְּלֹא שְׁלִטֵי בְּעֲלָמָא. וְכַד יִשְׂרָאֵל לֹא עֲבָדִי חֶסֶד עִם בְּנֵי נָשָׂא, וְשְׂאֵר עַמִּין עֲבָדִי חֶסֶד בְּעֲלָמָא. כְּדִין אֵלִין תְּרִין רוּחִין מִתְבַּסְּמִין (ס"א לְשֵׁאֵר עַמִּין וּמִתְקַפִּי וְכוּ') מְלִייהוּ, וּמִתְקַפִּי עֲלֵיהוּ דְיִשְׂרָאֵל. בְּגִין דְהָא כְּדִין אֲתַקֵּף הָהוּא סְטְרָא אַחֲרָא, וְיִשְׂרָאֵל אֲתַכְפִּיין.

וְכַד יִשְׂרָאֵל עֲבָדִי חֶסֶד, אֲתַכְפִּיא הָהוּא סְטְרָא אַחֲרָא וְאֲתַחְלַשׁ, וְסְטְרָא דְקְדוּשָׁה אֲתַקֵּף. וְכַד יִשְׂרָאֵל לֹא מִתְעַרֵי בְּחֶסֶד, אֵינּוֹן תְּרִין רוּחִין (ד"א מִתְבַּסְּמִי, חַד אֲתַבְּסֵם לְהוּ לְשֵׁאֵר עַמִּין) וּמִתְהַפְּכִי לְאֲכַפִּיָּא לוֹן לְיִשְׂרָאֵל, וְכַדִּין אֵינּוֹן בְּרַכָּאן דְנִחְתִי מְלַעֲיָלָא, מִסְטֵר יְמִינָא, יְנַקִּי לוֹן שְׂאֵר עַמִּין. (ד"א וְכִימָא לְהוּא סְטְרָא) וְהֵדָא הוּא דְכַתִּיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים א) שְׁמוּנֵי נִטְרָה אֶת הַפְּרָמִים, אֵלִין שְׂאֵר עַמִּין. פְּרָמֵי שְׁלִי לֹא נִטְרָתִי, אֵלִין יִשְׂרָאֵל. בְּגִין דְשְׂאֵר עַמִּין מְשַׁכִּי לֵיהּ בְּגוּוֹיָהּ, בְּאֵינּוֹן חֶסֶדִים דְּעֵבַדִּין עִם בְּנֵי נָשָׂא. וְיִשְׂרָאֵל מִרְחִקוֹן שְׂאֵר הָעַמִּים מוֹשְׁכִים אוֹתָם לְתוֹכָם בְּאוֹתָם חֶסֶדִים שְׁעוֹשִׂים

אותם מתוכם, משום שלא משתדלים באותם חסדים כמו שאר העמים.

ותחת הרוחות הללו עומדים כל אותם שנקראו ערלה. זמורי ערלה, ענפי ערלה, ענפי ערלה. ומעליהם מונה אחד שנקרא גז"ר דינ"א. וזהו שעומד על כל אותם שלא שומרים שנות ערלת האילן, ועל כל אותם שמעפבי את הברית לבניהם. ולכן הנחש רצה להרג את בנו של משה עד שמלה אותו צפורה, שכתוב (שמות ד) ותקח צפורה צר ותכרת את ערלת בנה וגו'.

והרוח הזו מונה על אנשים שמשחיתים דרכיהם ולא חוששים לכבוד רבונם, לשמר את אות ברית הקדש, וזו מכניסה אותם לגיהנם לאותו מקום שנקרא שאל ואבדון, ונדון שם כמו שבארנו כאן.

לתוך אמצע ההיכל הזה עומדת רוח אחת, שעומדת ואורכת על דרכים ושבילים, לראות את כל אתם שעוברים על דברי התורה, כדי להכניס שנאה בין מעלה ומטה, משום שכל ההיכל הזה הוא איבה.

זה וכל אותם האחרים, כלם עומדים להראות פנים מאירות לבני אדם ולפתות אותם, כדי שייסטו מדרך האמת ולמשך אותם אחריהם, ואחר כך הם הורגים אותם, וימותו בשני עולמות, שכתוב (משלי ה) ואחריתה מרה כלענה חדה כחרב פיות.

הרוח הזו נקראת אפריר"א. עפר של אפר. שלא עושה תולדות ופרות לעולמים, משום שזהו עפר של אפר. ואף על גב שנקרא עפר, אינו עפר קדוש שעושה מעפר שרפת החטאת. וזהו עפר

ליה מגווייהו, בגין דלא משתדלי באינון חסדים כשאר עמין.

ותחות אילן רוחין, קיימין כל אינון דאקרון ערלה. זמורי (דף רס"ו ע"ב) ערלה, ענפי ערלה. ועילא מנהון חד ממנא, דאקרי גזר דינ"א. והאי איהו קיימא על כל אינון דלא נטרי שני ערלה דאילנא. ועל כל אינון, דמעפבי את קיימא לברייהו. ועל דא, בעא חויא לקטלא לבריה דמשה. עד דגזרת ליה צפורה, דכתיב, ותקח צפורה צר ותכרת את ערלת בנה וגו'.

והאי רוחא, ממנא על בני נשא דמחבלי ארתייהו, ולא חיישי ליקרא דמאריהון, למיטר את קיימא קדישא. והאי אעיל לון לגיהנם, לההוא אתר דאקרי שאל ואבדון, ואתדן תמן, כמה דאוקימנא הכא.

בהאי היכלא לגו באמצעיתא, קיימא חד רוחא, דאיהו קיימא וכמין על אורחין ושבילין, למחמי לכל אינון דעברין על פתגמי אורייתא. כדי למיעל דבבו, בין תתא לעילא. בגין דכל האי היכלא איבה איהו.

האי וכל אינון אחרנין, פלהו קיימין לאחזאה אנפין נהירין לבני נשא, ולמפתי להו, בגין דיסטון מארח קשוט, ולאמשכא לון אבתרייהו, ולבתר אינון קטלי לון, וימותון בתרין עלמין. דכתיב, (משלי ה) ואחריתה מרה כלענה חדה כחרב פיות.

האי רוחא, איהו אקרי אפריר"א. עפרא דקיטמא. דלא עביד תולדין ואיבין לעלמין, בגין דהאי איהו עפרא דקיטמא. ואף על גב דאקרי עפר, לאו איהו עפרא קדישא, דעביד איבין, ואקרי (איוב כח) עפרות פרות, ונקרא (איוב כח) עפרות זהב. אלא כמו שנאמר, (במדבר ט)

שִׁרְפַת הַחֲטָאֹת. וְסִימָן זֶה בָּא
בְּשְׁנֵי צְדָדִים. אֶחָד, מִשּׁוּם שֶׁהוּא
כְּלוּל בַּחֲטָאֹת הַזֶּה, הַסּוּר שֶׁל אוֹתוֹ
נִחַשׁ הַקָּשָׁה. וְאֶחָד, שֶׁכִּשְׁאֲדָם
עוֹשֶׂה חֲטָאֹת, הוּא מְחַזֵּק אֶת
הַעֵפֶר הַזֶּה וְשׁוֹלֵט בְּעוֹלָם.

וְזוֹהוּ הַכְּלוּל (במדבר ה) בְּמֵי הַמָּרִים
הַמְּאָרְרִים. וְלִכֵּן צָרִיף אוֹתוֹ
לְאִשָּׁה שֶׁסִּטְתָּה תַּחַת בַּעֲלָהּ
וְעָשְׂתָה מַעֲשֵׂה שֶׁל אִשָּׁת זְנוּנִים,
לְהַשְׁקוֹת אוֹתָהּ מִים שֶׁכְּלוּלִים
בַּעֵפֶר, שֶׁהוּא מְקַרְקַע הַמִּשְׁכָּן,
וְהַעֵפֶר הַזֶּה הוּא מְאוּתוֹ מְקוֹם
שֶׁנִּקְרָא קַרְקַע, וְאוֹתוֹ שֶׁנִּקְרָא
קַרְקַע שֶׁל אוֹתוֹ מִשְׁכָּן. וְהַעֵפֶר
הַזֶּה הוּא מְאוּתוֹ קַרְקַע. וּמִשּׁוּם
כֶּף צָרִיף הַכֶּהֵן לְהַשְׁקוֹת אֶת
הָאִשָּׁה הַזֹּאת כְּמוֹ כֵן. וְהַכֵּל הוּא
בְּרִמְזוֹ עֲלִיּוֹן.

אֲשֶׁרִי חֲלַקְתָּם שֶׁל יִשְׂרָאֵל
שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּף הוּא מְטַהֵר אוֹתָם
בְּמֵים טְהוּרִים עֲלִיּוֹנִים, שֶׁכְּתוּב
(יחזקאל לו) וְזִרְקָתִי עֲלֵיכֶם מִים
טְהוּרִים וּטְהַרְתֶּם. מִים טְהוּרִים
הָרִי אֲמַרְנוּ, בֵּין מֵים רְאוּשׁוֹנִים
לְמֵים אַחֲרוֹנִים. וְאֵף עַל גַּב שְׁהָרִי
בְּאֶרְנו, מִים רְאוּשׁוֹנִים מְצוּה - כֶּף
נִקְרָא, וּמֵים אַחֲרוֹנִים חוֹבָה - גַּם
כֶּף נִקְרָאוּ. וְהָרִי בְּאֶרְנו עַל שְׁנֵי
הַצְּדָדִים הַלְלוֹ, הַצֵּד הַזֶּה שֶׁל
קִדְשָׁה נִקְרָא מְצוּה, וְהַצֵּד הַאֲחֵר
הַזֶּה נִקְרָא חוֹבָה. וּמִשּׁוּם כֶּף נָטַל
חֲלָקוֹ בְּאוֹתָם הַמֵּים, וְעַל זֶה
כְּתוּב, וְזִרְקָתִי עֲלֵיהֶם מִים
טְהוּרִים וּטְהַרְתֶּם.

הַחֵיכֶל הַשְּׁשִׁי הַהֵיכֵל הַזֶּה עוֹמֵד
לְמַעַלָּה עַל כָּל אוֹתָם שְׂאֵר
הַהֵיכָלוֹת הַתַּחְתּוֹנִים. אַרְבַּעַת
פְּתָחִים יֵשׁ לְהֵיכֵל הַזֶּה. הָאֶחָד
נִקְרָא מוֹת, וְאֶחָד נִקְרָא רַע, וְאֶחָד
נִקְרָא צְלָמוֹת, וְאֶחָד נִקְרָא
אִפְ"ל. אֵלּוּ אַרְבַּעַת הַפְּתָחִים
עוֹמְדִים תָּמִיד לְהַרַע, וְאֵלּוּ הֵם
הַכְּלָל שֶׁל הַכֵּל.

זֶה. אֶלָּא כְּמָה דְאַתָּה אָמַר, (במדבר יט) מַעֲפֵר
שִׁרְפַת הַחֲטָאֹת. וְדָא הוּא עֵפֶר שִׁרְפַת
הַחֲטָאֹת, וְסִימָנָא דָא אֲתִיא בְּתַרְיִן סְטְרִין. חַד,
בְּגִין דְּאִיהוּ כְּלִיל בְּהַאי חֲטָאֹת, רְזָא דְּהַהוּא
חֲוִיא תְּקִיפָא. וְחַד, דְּכִד בַּר נֶשׁ עֲבִיד חֲטָאֹת,
אִיהוּ אֲתִקִּיף לְהַאי עֵפֶר, וְשִׁלְטָא בְּעֵלְמָא.

וְהַאי אִיהוּ כְּלִיל (במדבר ה) בְּמֵי הַמָּרִים הַמְּאָרְרִים,
וְעַל דָּא, אֲצִטְרִיף לְאַנְתוֹ דְּאַסְטִיאַת תַּחֲתוֹ
בַּעֲלָהּ, וְעַבְדַת עוֹבְדָא דְּאִשָּׁת זְנוּנִים,
לְאַשְׁקָאָה לָּהּ מִיָּא כְּלִילָן בַּעֲפֵרָא, דְּאִיהוּ
מְקַרְקַע הַמִּשְׁכָּן. וְהַאי עֵפֶר אִיהוּ מִהַהוּא אֲתֵר
דְּאַקְרִי קַרְקַע וְהַהוּא אֲקְרִי קַרְקַע דְּהַהוּא
מִשְׁכָּן. וְהַאי עֵפֶר מִהַהוּא קַרְקַע אִיהוּ. וּבְגִין
כֶּף, אֲצִטְרִיף פְּהִנָּא לְאַשְׁקָאָה לְהַאי אֲתֵתָא,
כְּגוֹוְנָא דָא. וְכֵלָא אִיהוּ בְּרִמְיָא עֲלָאָה.

וּבְכָאָה חוֹלְקִיהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא
מְדַפֵּי לוֹן בְּמִיִּין דְּכִיִּין עֲלֵאִין דְּכְתִיב
(יחזקאל לו) וְזִרְקָתִי עֲלֵיכֶם מִים טְהוּרִים וּטְהַרְתֶּם.
מִים טְהוּרִים הֵא אֲמַרְן, בֵּין מֵים רְאוּשׁוֹנִים
לְמֵים אַחֲרוֹנִים. וְאֵף עַל גַּב דְּהַא אוֹקִימָנָא,
מִים רְאוּשׁוֹנִים מְצוּה, הֵכִי אֲתִקְרוּן. וּמֵים
אַחֲרוֹנִים חוֹבָה הֵכִי נְמִי אֲתִקְרוּן, וְהַא
אוֹקִימָנָא עַל תְּרִין סְטְרִין אֵלִין, דָּא סְטְרָא
דְּקִדְוִשָׁה אֲתִקְרִי מְצוּה. וְדָא סְטְרָא אֲתִרָא,
אֲתִקְרִי חוֹבָה. וּבְגִין כֶּף חוֹלְקִיהּ נָטַל בְּהַהוּא
מִיָּא, וְעַל דָּא כְּתִיב, וְזִרְקָתִי עֲלֵיכֶם מִים
טְהוּרִים וּטְהַרְתֶּם.

הַיִּבְלָא שְׁתִּיתָאָה. הַיִּבְלָא דָא, קִיִּימָא עֲלָאָה,
עַל כָּל אֵינּוֹן שְׂאֵר הַיִּבְלִין תַּתְּאִין.
אַרְבַּע פְּתָחִין, אִית לְהַיִּבְלָא דָא. חַד, אֲקְרִי
מוֹת. וְחַד, אֲקְרִי רַע. וְחַד, אֲקְרִי צְלָמוֹת.
וְחַד, אֲקְרִי אִפְ"ל. אֵלִין אַרְבַּע פְּתָחִין, קִיִּימִין
תְּדִיר לְאַבְאָשָׁא. אֵלִין אֵינּוֹן כְּלָלָא דְּכֵלָא.

כְּמוֹ שֵׁשׁ בְּצַד הַקִּדְשָׁה בְּסוּד
הָאֹמֶנָה אַרְבַּעַת פְּתָחִים לְאַרְבַּעַת
צְדָדִים שְׁמֹתֵקְשָׁרִים זֶה בְּזֶה,
וְכָל־מִטָּה כָּף גַּם לְמִטָּה כָּאֵן.
וְכִשְׁאַלְהָ נְקֻשִׁים וּמִתְחַבְּרִים זֶה
עִם זֶה כְּאֶחָד בְּהִיכַל הַזֶּה, אֲזִי
נִקְרָא בֵּית חֶבֶר, כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר,
(משלי כא) מֵאֲשֶׁת מַדְיָנִים וּבֵית
חֶבֶר. וְהִיכַל הַזֶּה עוֹמֵד תָּמִיד
לְהָרַע.

עַל הַהִיכַל הַזֶּה כְּתוּב, (שם כז)
וְנִעְתְּרוֹת נְשִׁיקוֹת שׁוֹנָא, מִשׁוֹם
שְׂכָאן עוֹמְדִים כָּל אוֹתָן נְשִׁיקוֹת
רַעוּת וְתֹאוֹת רַעוּת, וְכָל עֵדוּנֵי
הַגּוֹף שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה, שְׂבֹאוֹתֵם
הָעֵדוּנִים מִתְגַּרְשׁ אָדָם מִהָעוֹלָם
הַזֶּה וּמִהָעוֹלָם הַבֹּא. וְעַל הַהִיכַל
הַזֶּה כְּתוּב, (שם ה) כִּי נִפְתָּה תִּסְפְּנָה
שְׂפָתַי זָרָה וְגו'.

בְּהִיכַל הַזֶּה עוֹמְדַת רוּחַ אַחַת
שְׂמִמְנָה עַל כָּל אֱלוֹ שְׁלֹמֹטָה,
וְהִיא כָּלֵל עַל כָּל שְׂאֵר הַרוּחוֹת.
הַהִיכַל הַזֶּה מִתְקַשֵּׁט בְּקִשׁוּטֵי יָפִי
עַל כָּל אוֹתָם הַהִיכָלוֹת. בְּהִיכַל
הַזֶּה נִלְפָדִים רִגְלֵי הַטְּפָשִׁים. עַל
הַהִיכַל הַזֶּה כְּתוּב, (משלי ו) אֵל
תַּחֲמוֹד יִפְיָה בְּלִבְכֶךָ וְאֵל תִּקְחֶךָ
בְּעַפְעָפִיָּה.

בְּהִיכַל הַזֶּה תְּלוּיִים כָּל תְּאוֹת
הָעוֹלָם וְכָל אוֹתָם עֲנוּגִים שֶׁל
הַטְּפָשִׁים חֲסָרֵי הַלֵּב, חֲסָרֵי
הַדַּעַת, כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר, (שם ז) וְאֵרָא
בַּפְתָּאִים אֲבִינָה בְּכַנִּים נַעַר חֲסַר
לֵב עֹבֵר בְּשׁוֹק אֲצֵל פְּנֵי וְגו'.
בְּנִשְׁפָּף בְּעָרֵב יוֹם וְגו'. וְאֵז קְרֻבוֹת
רִגְלָיו לְהִיכַל הַזֶּה, שֶׁהוּא כָּלֵל שֶׁל
כָּל הַתְּחַתּוּנִים. וְאֵז, (שם) וְהִנֵּה
אֲשֶׁה לְקִרְאָתוֹ שֵׁית זוֹנָה וּנְצַרְתָּ
לֵב. שֵׁית - זֶהוּ הַהִיכַל הַזֶּה שֶׁהוּא
שְׂשִׁי לְכָל שְׂאֵר הַהִיכָלוֹת, וְכֵאֵן
עוֹמְדַת זוֹנָה לְפָתוֹת אֵת הַטְּפָשִׁים.

בְּמָה דְאִית בְּסִטְרָא דְקְדוּשָׁה, בְּרִזָּא
דְמַהִימְנוּתָא, אַרְבַּע פְּתָחִין לְאַרְבַּע
סִטְרִין, דְמִתְקַשְׁרִין דָּא בְדָא, וְכִלְהוּ קְדִישִׁין.
הֲכִי נְמִי לְתַתָּא, הֲכָא. וְכַד אֵלִין מִתְקַשְׁרִין
וּמִתְחַבְּרִין דָּא עִם דָּא כְּחֻדָּא, בְּהִיכְלָא דָּא,
כְּדִין אֲקָרִי בֵּית חֶבֶר. כְּמָה דְאֵת אֲמַר, (משלי כא)
מֵאֲשֶׁת מַדְיָנִים וּבֵית חֶבֶר. וְהִיא הִיכְלָא,
קִיִּמָּא לְאַבְאָשָׁא תְדִיר.

עַל הַאִי הִיכְלָא כְּתִיב, (משלי כז) וְנִעְתְּרוֹת נְשִׁיקוֹת
שׁוֹנָא, בְּגִין דְהֲכָא קִיִּימָן, כָּל אִינוּן נְשִׁיקִין
בִּישִׁין, וְתִיאוּבְתִין בִּישִׁין, וְכָל עֵדוּנֵין דְגוּפָא
דְהִיא עֲלִמָּא, דִּי בְּאִינוּן עֵדוּנֵין אֶתְתַּרְךָ בֵּר נִשׁ
מִהִיא עֲלִמָּא, וּמִעֲלִמָּא דְאֵתִי. וְעַל הַאִי הִיכְלָא
כְּתִיב, (משלי ה) כִּי נִפְתָּה (דף רס"ז ע"א) תִּסְפְּנָה שְׂפָתַי
זָרָה וְגו'.

בְּהִיא הִיכְלָא, קִיִּימָא חַד רוּחָא, דְאִיהוּ מְמָנָא
עַל כָּל אֵלִין דְלִתְתָּא, וְאִיהוּ כָּלֵלָא עַל
כָּל שְׂאֵר רוּחִין. הַאִי הִיכְלָא, מִתְקַשֵּׁטָא
בְּקִשׁוּטֵי דְשְׂפִירוֹ, עַל כָּל אִינוּן הִיכְלִין.
בְּהִיכְלָא דָּא, מִתְלַכְּדִי רִגְלֵיהוּ דְטְפָשָׁאִי. עַל
הַאִי הִיכְלָא כְּתִיב, (משלי ו) אֵל תַּחֲמוֹד יִפְיָה
בְּלִבְכֶךָ וְאֵל תִּקְחֶךָ בְּעַפְעָפִיָּה.

בְּהִיא הִיכְלָא, תְּלִיין כָּל תִּיאוּבְתִין דְעֲלִמָּא.
וְכָל אִינוּן עֲנוּגִין דְטְפָשָׁאִי, חֲסָרֵי לְבָא,
חֲסָרֵי דַעְתָּא. כְּמָה דְאֵת אֲמַר (משלי ז) וְאֵרָא
בַּפְתָּאִים אֲבִינָה בְּכַנִּים נַעַר. חֲסַר לֵב. עוֹבֵר
בְּשׁוֹק אֲצֵל פְּנֵי וְגו'. בְּנִשְׁפָּף בְּעָרֵב יוֹם וְגו'.
וְכַדִּין אֶתְקַרְיָבוּ רִגְלוֹי לְהַאִי הִיכְלָא, דְאִיהוּ
כָּלֵלָא דְכִלְהוּ תְתַאִין. כְּדִין, (משלי ז) וְהִנֵּה אֲשֶׁה
לְקִרְאָתוֹ שֵׁית זוֹנָה וּנְצַוֶּרְתָּ לֵב. שֵׁית, דָּא אִיהוּ
הַאִי הִיכְלָא, דְאִיהוּ שְׂתִיתָאִי לְכָל שְׂאֵר
הִיכְלִין. וְהֲכָא קִיִּימָא זוֹנָה, לְאַפְתָּאָה
לְטְפָשָׁאִין.

בְּהִיבְרָה הַזֶּה עוֹמְדָת וְאִינָה עוֹמְדָת. יוֹרְדָת וּמַפְתָּה, עוֹלָה וּמַשְׁטִינָה, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (שם) בְּבֵיתָהּ לֹא יִשְׁכְּנוּ רַגְלֶיהָ. פְּעַם בַּחוּץ פְּעַם בְּרַחוּבוֹת, כְּשֶׁעוֹלָה לְמַעְלָה. וְאַצֵּל כָּל פְּנֵה תֶּאֱרַב - כְּשֶׁנוֹטְלָת אֶת הַנְּשָׁמָה.

מָה כְּתוּב? וְהַחֲזִיקָה בּוֹ וְנִשְׁקָה לוֹ. אֵלּוּ אוֹתָן נְשִׁיקוֹת לְטָמֵא וְלַהֲטָעוֹת בְּנֵי אָדָם אַחֲרֶיהָ, מִשּׁוֹם שֶׁכָּאֵן הוּא מְקוּמָם שֶׁל כָּל אוֹתָן הַנְּשִׁיקוֹת הֶרְעוֹת, וּמִכָּל הַזְּנוּנִים הַזָּרִים שֶׁהֵם מְתוּקִים לְפִי שְׁעָה, אוֹי לְסוּפָם! כְּמוֹ שְׁכָתוּב (שם ה) וְחֶלֶק מִשְׁמֵן חֶפְהָ.

וְכַתוּב, וְאַחֲרֵיתֶיהָ מָרָה כְּלַעֲנָה. מָה זֶה מָרָה כְּלַעֲנָה? אֵלֶּא כְּשֶׁאָדָם מִתְּפַתֵּה אַחֲרֶיהָ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּמַגִּיעַ זְמַנּוֹ לְהִסְתַּלַּק מִהָעוֹלָם הַזֶּה, הִיא עוֹמְדָת עַל הָאָדָם וּמַתְּלַבֶּשֶׁת לְפָנָיו בְּגָלִימָה שֶׁל גּוֹף שֶׁל אֵשׁ וְחֶרֶב שְׁנוֹנָה בַּיָּדָה, וְשֵׁלֶשׁ טְפוֹת בָּהּ.

וּפְרָשׁוּהָ, וּבָהּ טְפָה אַחַת מֵאוֹתָן טְפוֹת שֶׁהִיא מָרָה, וּבִשְׁעָה שֶׁמִּטִּילָה אוֹתָהּ לְפָנָיו שֶׁל אָדָם, הִיא נִכְנָסֶת לְמַעְיָו, וְאֵז הַנְּשָׁמָה מִתְּבַלְבֶּלֶת, וְאוֹתָהּ טְפָה מְשׁוֹטְטֶת וְהוֹלֶכֶת בְּתוֹךְ הַגּוֹף וְעוֹקְרֶת אֶת הַנְּשָׁמָה מִמְקוּמָהּ, וְלֹא מִשְׁאִירָה לְנִשְׁמָה מְקוּם לְשִׁבְתָּהּ, וְהִיא מָרָה כְּלַעֲנָה, וְטוֹעֵם אוֹתָהּ הָאָדָם בְּמִרְרוֹת תְּמִירוֹת אוֹתָהּ מְתִיקוֹת שֶׁטַעֲמוֹ בָּהּ בְּעוֹלָם הַזֶּה כְּשֶׁנִּמְשְׁכוּ אַחֲרֶיהָ. אַחַר כֵּן זוֹרְקֶת טְפָה אַחֲרָת, וְהַנְּשָׁמָה יוֹצֵאת וּמֵת הָאָדָם. וְאַחַר כֵּן זוֹרְקֶת טְפָה אַחֲרָת, וּפְגִיּוֹ מוֹרִיקוֹת, וּמְסַרִיחַ. מִשּׁוֹם שֶׁהַנְּשָׁמָה קְדוּשָׁה, וּכְשֶׁשׁוֹלֵט עָלֶיהָ הַצַּד הָאֲחֵר הַזֶּה, עוֹקְרֶת מִלְּפָנָיו, וְלֹא מִתְּיָשְׁבִים בִּיחֵד.

מִשּׁוֹם כֵּן, כְּמוֹ שְׁנִדְבַק בְּאוֹתָן נְשִׁיקוֹת רַעוֹת בְּעוֹלָם הַזֶּה, אֵף כֵּן

בְּהֵאֵי הֵיכָלָא קַיִימָא וְלֹא קַיִימָא. נַחְתָּא וּמַפְתָּא, סִלְקָא וְאַסְטִיאיָת. כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (משלי ז) בְּבֵיתָהּ לֹא יִשְׁכְּנוּ רַגְלֶיהָ. פְּעַם בַּחוּץ פְּעַם בְּרַחוּבוֹת, כַּד סִלְקָא לְעֵילָא. (משלי ז) וְאַצֵּל כָּל פְּנֵה תֶּאֱרַב. כַּד נָטִיל נְשָׁמָתָא.

מָה כְּתוּב, (משלי ז) וְהַחֲזִיקָה בּוֹ וְנִשְׁקָה לוֹ. אֵלֶּיךָ אֵינּוֹן נְשִׁיקִין, לְסֵאבָא, וְלֵאטְעָאָה בְּנֵי נְשָׂא אַבְתָּרָה. בְּגִין דְהֶכָא, אִיהוּ אֲתֵר דְכָל אֵינּוֹן נְשִׁיקִין בִּישִׁין, וּמִכָּל זְנוּנִים נוֹכְרָאִין, דְּאֵינּוֹן מְתִיקִין לְפּוּם שְׁעָתָא. וְוִי לְסוּפִיָּהּ, כְּמָה דְכָתוּב (משלי ז) וְחֶלֶק מִשְׁמֵן חֶפְהָ.

וְכַתוּב וְאַחֲרֵיתֶיהָ מָרָה כְּלַעֲנָה. מָאי מָרָה כְּלַעֲנָה. אֵלֶּא, כַּד בַּר נֶשׁ אֶתְפַּתָּא אַבְתָּרָה בְּהֵאֵי עֲלָמָא, וּמִטָּא זְמַנִּיהָ לְאַסְתַּלְקָא מִהֵאֵי עֲלָמָא, אִיהִי קַיִימָא עָלֶיהָ דְבַר נֶשׁ, וְאַתְגְּלִימַת קַמִּיהָ בְּגָלִימָא דְגוּפָא דְאַשָׁא וְחֶרֶבָא שִׁינָנָא בַּיָּדָה, וְתִלַּת טִיפִין בָּהּ.

וְאוֹקְמוּנָהּ, וּבָהּ טְפָה חֲדָא, מֵאֵינּוֹן טִיפִין דְּאִיהִי מְרִירָא, וּבִשְׁעָתָא דְאַטִּיל לָהּ לְפּוּמִיהָ דְבַר נֶשׁ, עָאל בְּמַעְוִי. וְכַדִּין נְשָׁמָתָא אֶתְבַּלְבֶּלָא, וְהִיא טִיפָה שְׁטִיא וְאַזְלַת בְּגוֹ גּוּפָא, וְאַעְקֶרֶת לָהּ לְנִשְׁמָתָא מֵאַתְרָהּ, וְלֹא שְׂבִיק לָהּ לְנִשְׁמָתָא אֲתֵר לְמִיתָב, וְאִיהִי מָרָה כְּלַעֲנָה, וְאַטְעִים לָהּ בַּר נֶשׁ בְּמִרְרוֹ, חֶלְף הֵהוּא מְתִיקָא, דְּטַעֲמוֹ בָּהּ בְּהֵאֵי עֲלָמָא, כַּד אֶתְמַשְׁכוּ בְּתָרָה, לְבַתֵּר אֲשֵׁי טְפָה אַחֲרָא, וְנִשְׁמָתָא נִפְקָאת, וּמִית בַּר נֶשׁ. וְלְבַתֵּר אֲשֵׁי טִיפָה אַחֲרָא, וִירוֹקִין אֲנַפּוּי, וְאַבְאִישׁ. בְּגִין דְּנִשְׁמָתָא הִיא קְדִישָׁא, וְכַד שְׁלֵטָא עָלֶיהָ דָּא סְטָרָא אַחֲרָא מְסֵאבָא, עֶקְרֶת מְקַמִּיהָ, וְלֹא אֶתִישְׁבָא כְּחֲדָא.

בְּגִין כֵּן, כְּמָה דְאַתְדַּבֵּק בְּאֵינּוֹן נְשִׁיקִין בִּישִׁין בְּהֵאֵי עֲלָמָא, אוֹף הֵכִי נָמִי בְּהֵאֵי שְׁעָתָא.

גם בשעה הזו. שאם אדם נמשך
אחריה בעולם הזה ועוזב את
הצד הקדוש, אז הנשמה אינה
חוזרת לאותו מקום קדוש. וכמו
שנמשך אחריה בעולם הזה, כך
גם שולטת על נשמתו, ואז
הנשמה יוצאת כמו בחבלים,
ופרשה. וכל זה משום שאותן
נשיקות שנושקות אותה בעולם
הזה, שהן מתוקות, ואחר כך
מרירות בשעה הזו. ועל כן,
והחזיקה בו ונשקה לו, בעולם
הזה, כמו שבארנו.

העוה פניה ותאמר לו. משום
שבהיכל הזה עומדים כל
הקטגורים, וכל השליחים הרעים
שנמצאים אצל האדם וגורמים לו
שיתפקן בתקוניו ויסלסל בשערו
ויתרחץ ויתפקן כדי שיסתכלו בו.
כאן עומדת רוח אחת שנקראת
סקטופ"ה, וזהו הממנה על כל
תקון וסלסול של בני אדם.

לפנים ההיכל הזה עומד ממנה
אחר, שהממנה האחר הזה
מעורר את האדם אחר כך
לעוררם, שהרי הוא מתקין גופו
ומסלסל בשערו, שיטל בידו
מראה אחת להסתכל בה,
ומחזיקה בידו ומסתכל בה,
ורואה את דמותו באותו מראה.
וכזה מעורר את אותה הרוח לכח
אחר, שנקרא עסירט"א, ומכאן
יוצאים כל אותם שמראים
לאנשים פזבים בחלומותיהם,
וכל אותם שמראים דברים ולא
מתקיימים בהם, אלא לבלבל
אותם.

ואחר כך, כשאותם אנשים
נמשכים באותו מראה שנקרא
מראה, אז כלם בגסות הרוח
שלהם, והרוח הזו שנקראת
עסירט"א, היא מעוררת לרוח
אחת הממנה שהיא תחת ידיה,
ונכנסת לנקב שלמטה של כל

דאי בר נש אתמשך אבתרה בהאי עלמא,
ושבק סטרא קדישא, כדין נשמתא לא
אהדרת לההוא אתר קדישא. וכמה דאתמשך
אבתרה בהאי עלמא, הכי נמי שלטא על
נשמתיה, וכדין נשמתיה נפקת בפטורי,
ואוקמוה. וכל דא, בגין אינון נשיקין דנשקא
ליה בהאי עלמא, דאינון מתיקין. ולבתר,
מירין ליה בהאי שעטא. ועל דא, והחזיקה
בו ונשקה לו, בהאי עלמא, כמה דאוקימנא.
העוה פניה ותאמר לו, (משלי ז) בגין דבהאי
היכלא קיימין כל קטיגורין, וכל
שליחאן בישין דמשתכחי לגבי דבר נש,
ועבדי ליה דיתקן בתקוניו, ויסלסל בשעריה,
ויתסחי, ויתתקן בגין דיסתכלון ביה. הכא
קיימא רוחא חדא, דאקרי סקטופ"ה. ודא
הוא ממנא על כל תקונא וסלסולא דבני נשא.
לגו דהאי היכלא, קיימא חד ממנא אתרא,
דהאי ממנא אתרא, איהו אתער ליה לבר
נש לבתר, לאתערא לון, דהא איהו מתקן
גרמיה, ומסלסל בשעריה, דיטול בידיה חד
מראה לאסתכלא ביה, ושוי ליה בידיה,
ואסתפל ביה, וחקי דיוקניה בההוא חיזו.
ובהאי אתער לההוא רוחא חילא אתרא.
דאקרי עסירט"א, ומחא נפקי, כל אינון
דאחזיו כדיבין לבני נשא בחלמיהו. וכל
אינון דאחזיין מלין ולא מתקיימי בהו, אלא
לערבבא לון. (דף רס"ז ע"ב).

ולבתר, כד אינון בני נשא אתמשכאן בההוא
חיזו, דאקרי מראה. כדין פלהו
בגסותא דרוחא דילהון, והאי רוחא דאקרי
עסירט"א, איהו אתער לחד רוחא ממנא
דאיהו תחות ידיה, ועאל בנוקבא דלתתא דכל
נוקבין, וסליק מתמן חד רוחא אתרא, דאיהו

הנקבים, ומעלה משם רוח אחרת שנקראת אסכרא, כפי שאמרנו. וזוהי לילי"ת, אם השדים.

וכשאותו אדם מעורר את הרוח האחרת שנקראת עסירט"א, אזי מתחברת עם אותו אדם, ונקשר עמה תמיד. ואז בכל ראש חדש וחדש מתעוררת אותה הרוח של מראה רע עם לילי"ת, ולפעמים נזק מהם אותו אדם ויפל לארץ ולא יוכל לקום, או שימות. וכל זה גורם אותו מראה המראה שהוא מסתכל בה. שפמו שפראה גסות של רוח בלב, כך גם מרבה רוח רעה אליו. ולכן הכל עומד באותה התעוררות שלמטה.

זבחי שלמים עלי (משלי ז). בא וראה, שלמים לא באים על חוב, ולא על חטאת, אלא על שלום. מה זה שלמים? אלא שלמים משני צדדים, שלא נמצא מקטרג עליו. לא למעלה ולא למטה. מי הוא המקטרג? אלא אותו צד השמאל של יצר הרע, שימצא בשלום של הימין. ועל כן, זבחי שלמים עלי. (עלי דוקא, אותם זבחי שלמים עלי הם, כדי שלא ימצא מקטרג על העולם).

דבר אחר זבחי שלמים עלי - הרי אני בשלום לגביך, להראות לך שלום. ומשום כך, היום שלמתי נדרי, לפתות את בני העולם תמיד. על כן יצאתי לקראתך וגו' שידעתי שאתה חסר לב, חסר טובה. לשחר פניך, להתחבר עמך בכל הרעות של העולם. ונאה לך להנות ולטעות אחרת התשוקות של העולם הזה. ומדודרת אותו מדבר לדבר, ומרעה לרעה. וחרתי בין השפשים ושמרתי פניך, ואמצאך, וכבר מצאתי אותך כדי להתדבק בך.

לכה נרוה דדים עד הבקר. זהו

ממנא עם ההוא רוחא דאקרי אסכרא כדקאמרן. ודא איהו לילית אימא דשדין.

וכד ההוא בר נש אתער להאי רוחא אחרא דאקרי עסירט"א, כדין אתחבר עמיה דההוא בר נש, ואתקשר עמיה תדיר. וכדין בכל ריש ירחא וירחא, אתער ההוא רוחא, דחיזו בישא בהדה דלילית, ולזמנין דאתזק מנייהו ההוא בר נש, ויפול לארעא, ולא יכיל למיקם, או ימות. וכל דא גרים, ההוא חיזו דמראה, דאיהו מסתכל ביה. דהא כמה דאחזי גסותא דרוחא בלביה, הכי נמי אסגי רוחא בישא לגביה. ועל דא כלא קיימא בההוא אתערו דלתתא.

זבחי שלמים עלי. (משלי ז) תא חזי, שלמים לא אתיין על חובה, ולא על חטאת, אלא על שלום. מאי שלמים. אלא שלמים מתרין סטרין, דלא אשתכח מקטרגא עליה, לא לעילא, ולא לתתא. מאן איהו מקטרגא. אלא ההוא סטרא דשמאלא דיצר הרע, דישתכח בשלמא דימינא. ועל דא, זבחי שלמים עלי.

(ר"א עלי דייקא, החוה זבחי שלמים עלי איהו בנין דלא אשתכח מקטרגא על עלמא).

דבר אחר זבחי שלמים עלי. הא אנא בשלום לגביך, לאחזאה לך שלום. ובגין כך, היום שלמתי נדרי, לאפתאה בני עלמא תדיר. על כן יצאתי לקראתך וגו', דידענא דאנת חסר לבא, חסר טובה. לשחר פניך, לאתחברא בהדך בכל בישין דעלמא. ונאות לך לאהנאה, ולמטעי בתר תיאובתין דהאי עלמא. ודחי ליה ממלה למלה, ומביש לביש. אהדרנא באינון טפשאיין, ושחירנא פניך, ואמצאך, כבר אשפחנא לך לאתדבקא בך. לכה נרוה דודים עד הבקר, הדא הוא דכתיב,

שְׁכַתוֹב (איוב כד) וְעֵין נֶאֱפֵן שְׁמֵרָה
נֶשֶׁף. שְׁהֵרִי אִזּוּ הוּא הַזְמַן לְשִׁלְטַן.
לְכֹה נִרְוֶה רִדִים, גִּלְף פְּאָחֵד, הֵרִינִי
עִמָּךְ. שְׁהֵרִי עַד עֲכָשׁוּ אֶתְּהָ עֲלֵם
אֶתְּהָ בְּכַחֲךָ, אִם לֹא תִעַנְג אֶת
עֲצָמְךָ עֲכָשׁוּ, אִזּוּ מִתִּי? כְּשִׁתְּהִיָּה
זְמַן?! עֲכָשׁוּ זֶה הַזְמַן! מֶה
הַטַּעַם? כִּי אֵין הָאִישׁ בְּבִיתוֹ. זֶה
יֵצֵר הַטּוֹב, שְׁלֹא שׁוֹרֶה פֶּאֵן
בְּתוֹכְךָ, וְאִינוּ הַזְמַן. הֵלֶךְ בְּדֶרֶךְ
מִרְחֹק - שְׁלֹא שְׁרוּי בְּאָדָם אֲלֵא
בְּדֶרֶךְ מִרְחֹק, כְּשֶׁהוּא מִשְׁלֵשׁ
עֲשָׂרָה שָׁנִים וּמַעְלָה, וְלֹא בְּכֹל
אָדָם, וְאִנִּי עוֹמֵד עִמָּךְ מִיּוֹם
שְׁנוֹלְדֶת, זֶהוּ שְׁכַתוֹב (בראשית ד)
לְפִתַח חֲטָאת רִבְזִי. וְעֲכָשׁוּ שְׁאֶתְּהָ
רִוִק, עֲכָשׁוּ הַזְמַן לְעַנְג אֶת עֲצָמְךָ.
צְרוּר הַכֶּסֶף לְקַח בְּיָדוֹ (משלי ז),
לְעֲלוֹת לְמַעְלָה וּלְהִתְעַכֵּב שָׁם
(ולְהִתְעַנֵּג). לְיוֹם הַכֶּסֶף יָבֹא בֵיתוֹ.
מִתִּי יָבֹא כְּנִגְדּוֹ? לְיוֹם הַכֶּסֶף,
שֶׁהוּא יוֹם הַדִּין לְהַשְׁגִּיחַ בְּדִין,
שְׁכַתוֹב (תהלים פא) בְּכֶסֶף לְיוֹם
חַגְגּוֹ. בְּזִמְן שְׁצָרֶיךָ אָדָם לְהִתְעַנֵּג
בְּעוֹלָם וּלְהַנּוֹת בּוֹ - מִתְרַחֵק
מִמֶּנּוּ. וּבְזִמְן שְׁשׁוֹרֶה הַדִּין
בְּעוֹלָם, אִזּוּ בֹא אֵלָיו לְעֲשׂוֹת עִמּוֹ
דִּין. וְעַל כֵּן, הַטַּעַם בְּרַב לְקַחָה
וְגו'. עַד יִפְלַח חֵץ כְּבָדוֹ. אֲשֶׁרִיָּהֶם
הַצְדִּיקִים שְׂיִוְדְעִים דְּרָכִים
קְדוּשִׁים לְלַכֵּת בָּהֶם, וְלֹא יִסְטוּ
יָמִין וּשְׂמָאל. אֲשֶׁרִיָּהֶם בְּעוֹלָם
הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

הַחִיכָל הַשְּׁבִיעִי. זֶהוּ הַיְכָל שֶׁל
שְׁמֵרֵי הַיַּיִן לְרוֹוֹת בּוֹ, כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר
(בראשית ט) וַיִּשֶׁת מִן הַיַּיִן וַיִּשְׁכַּר
וַיִּתְגַּל. סְחִיטַת כָּל אוֹתָם הַעֲנֻבִים,
כָּלֶם עֲנֻבִים רְעִים. פֶּאֵן הִיא
הַסְחִיטָה שְׁלֵהֶם, וְזֶהוּ (תהלים עה)
יַיִן חָמַר. שְׁמֵרִים שֶׁל יַיִן שְׁאִין מִי
שְׁשׁוֹתָה מִמֶּנּוּ, שְׁלֹא גוֹרָם מוֹת
לְעַצְמוֹ. מִן הַיַּיִן הַזֶּה הַטַּעֲמִיָּה
חַוָּה אֶת בְּעֵלָה וְהַכְנִיסָה אוֹתוֹ
לְהַיְכָל הַזֶּה. שְׁשֻׁנּוֹ, סְחִטָה

וְעֵין נוֹאֵף שְׁמֵרָה נֶשֶׁף. דִּהָא כְּדִין אִיהוּ
זְמַנָּא לְשִׁלְטָאָה. לְכֹה נִרְוֶה דוּדִים, נֶהֶף
בְּחָדָא, הָא אָנָא עִמָּךְ, דִּהָא עַד פְּעַן אֶתְּ רִבְזִי
אֲנִתְּ בְּחִילָךְ, אִי הַשְׁתָּא לֹא תִתְעַנְג גְּרַמָּךְ,
אִימְתִי, כִּד תִּהָא סִיב, הַשְׁתָּא הוּא זְמַנָּא. מִאִי
טַעְמָא. כִּי אֵין הָאִישׁ בְּבִיתוֹ, דָּא יֵצֵר טוֹב,
דְּלֹא שְׁרִיָּא הָכָא בְּגוּוּף, וְלֹאוּ אִיהוּ זְמַנָּא, הֵלֶךְ
בְּדֶרֶךְ מִרְחֹק, דְּלֹא שְׁרִיָּא בְּבֵר נֶשׁ, אֲלֵא בְּדֶרֶךְ
מִרְחֹק, כִּד אִיהוּ מִתְלִיסֵר שְׁנִין וּלְהִלְאָה.
וְלֹאוּ בְּכֹל בֵּר נֶשׁ, וְאָנָא קָאִים עִמָּךְ מִיּוֹמָא
דְּאִתְלִידַת, הָדָא הוּא דְכְתִיב, (בראשית ד) לְפִתַח
חֲטָאת רִוִבְזִי. וְהַשְׁתָּא דְאֲנִתְּ רִוִק, הַשְׁתָּא
זְמַנָּא לָךְ לְאִתְעַנְגָּא גְרַמָּךְ.

צְרוּר הַכֶּסֶף לְקַח בְּיָדוֹ, (משלי ז) לְסַלְקָא לְעִילָא,
וְלִאֲתַעְכַּבָּא תַּמָּן (ס"א וְלִאֲתַעַנְגָּא). לְיוֹם הַכֶּסֶף
יָבֹא בֵיתוֹ, אִימְת יָבֹא לְקַבְלִיָּה, לְיוֹם הַכֶּסֶף
דְּאִיהוּ יוֹמָא דְדִינָא, לְאֲשַׁנְחָא בְּדִינָא, דְכְתִיב
(תהלים פא) בְּכֶסֶף לְיוֹם חַגְגּוֹ. בְּזִמְנָא דְאֲצִטְרִיךְ בֵּר
נֶשׁ לְאִתְעַנְגָּא בְּעֵלְמָא, וּלְאִתְהַנִּי בֵיָה,
אֲתִרְחַקָּא מִנִּיָּה. וּבְזִמְנָא דְשְׁרִיָּא דִינָא בְּעֵלְמָא,
כְּדִין אֶתִי לְגַבִּיָּה לְמַעְבַּד עִמִּיָּה דִינָא, וְעַל דָּא
הַטַּעַם בְּרַב לְקַחָה וְגו'. עַד יִפְלַח חֵץ כְּבָדוֹ.
זְכָאִין אִינוּן צְדִיקִיָּא, דִּידְעִין אֲרַחֲזִין קְדִישִׁין,
לְמַהֲךָ בְּהוּ, וְלֹא יִסְטוּן לִימִינָא וְלִשְׂמָאלָא,
זְכָאִין אִינוּן בְּעֵלְמָא דִין, וּבְעֵלְמָא דְאֶתִי.

הַיְכָלָא שְׁבִיעָאָה. הָדָא הוּא הַיְכָלָא דְשְׁמֵרֵי
דְחַמְרָא, לְאִתְרוּוָּאָה בֵיָה. כְּמָה דְאֶת
אָמַר (בראשית ט) וַיִּשֶׁת מִן הַיַּיִן וַיִּשְׁכַּר וַיִּתְגַּל.
סְחִיטָא דְכָל אִינוּן עֲנֻבִין, כְּלָהוּ עֲנֻבִין בִּישִׁין,
הָכָא אִיהוּ סְחִיטָא דְלַהוּן. וְדָא אִיהוּ (תהלים עה)
יַיִן חָמַר. שְׁמֵרִים דְחָמַר דְלִית מָאֵן דְשִׁתִּי
מִנִּיָּה, דְלֹא גָרִים מוֹתָא לְגְרַמִּיָּה. מִיִּינָא דָּא,
אֲטַעֲמִת חוּוָה לְבַעֲלָה, וְעָאלַת לִיָּה בְּהַיְכָלָא

עֲנִיבִים וְנִתְנָה לוֹ, וְגֵרְמָה מֵוֹת לוֹ
וּלְכָל הָעוֹלָם אֲחֵרָיו.

בְּהִיבְרָה הִזָּה עוֹמְדוֹת כָּל אוֹתָן
הַנְּשָׁמוֹת הַטְּמָאוֹת שִׁיּוֹדְרוֹת לְכָל
אוֹתָם שְׂנֵדְבָקִים בְּצַד הִזָּה, וְאוֹתָהּ
רוּחַ שִׁיּוֹדְרַת לְכָל אוֹתָם שְׂמַצְדָּה,
מִכָּאן יוֹצְאִים. כְּמוֹ שֶׁהֵם סְטוּ
דְרָכָם בְּעוֹלָם הִזָּה וְהַשְׁתַּדְּלוּ
בְּזוֹנוֹת בְּמָקוֹם שֶׁלֹּא צְרִיף
לְהִתְרַחֵק מִדְרָף הָאֵמֶת. וְאִזּוֹ, כְּמוֹ
שֶׁהוּא נִדְבֵק בְּאוֹתוֹ צַד שֶׁל יֵצֵר
הָרַע בְּזוֹנוֹת, כִּף גַּם יוֹצֵאת
מִהֵיכַל הִזָּה רוּחַ טְמָאָה לְטַמֵּא
אוֹתוֹ, וְלִכְּן שִׁיּוֹצֵא מִשָּׁם.

וְאוֹתוֹ הֵבִין נִקְרָא מְמֹר, שֶׁבֵּא מְצַד
שֶׁל אֵל זָר. כְּמוֹ שֶׁהוּא נִמְצָא
בְּאוֹתָהּ תְּאֵנָה וּבְאוֹתָהּ זְנוֹת
בְּאוֹתוֹ צַד שֶׁל יֵצֵר הָרַע, כִּף גַּם
מוֹשֵׁף לְאוֹתוֹ בֵּין רוּחַ טְמָאָה
אֲחֵרַת, שְׂמֻטְמָאת, וְכֻלָּם מְעִידִים
עֲלָיו שֶׁהוּא מְמֹר, וְכִף כָּל מְעֻשִׂי
וְצַדְדָיו בְּאוֹתוֹ גִּנּוּן מִשָּׁם.

מִהֵיבְרָה הִזָּה יוֹצֵאת רוּחַ אַחַת
שְׂמֻמָּנָה עַל אוֹתָן רוּחוֹת
שְׂנֵקְרָאוֹת צְפוּנִי. וְסִימְנָךְ - (מִשְׁלִי
כז) צְפוּנִיָּה צְפוּן רוּחַ. וְזֶהוּ הַמְּמָנָה
עַל זֶה. וְהֵיכַל הַשְּׁבִיעִי הִזָּה כְּנֻגַד
אוֹתוֹ שֵׁם שְׂנֵקְרָא (יחזקאל לא) אֶרֶץ
תְּחִתִּית. וְעַל זֶה כְּתוּב, (יואל ב) וְאֵת
הַצְּפוּנִי אֲרַחֵק מֵעֲלֵיכֶם.

כָּאן הִיא נִקְדָּה אַחַת שְׂעוֹמְדַת
לְפָנַי וּלְפָנֶיךָ, וּמִכָּאן יוֹצֵאת כָּל
רוּחוֹת אֲחֵרוֹת שְׂמֻשׁוּטוֹת
בְּעוֹלָם וְשׁוֹלְטוֹת בְּעוֹלָם הִזָּה בְּכָל
אוֹתָם דְּבָרִים וּמְעֻשִׂים שְׂנֵמְסְרוּ
לְצַד הַשְּׂמָאל. וּמִכָּאן יוֹצְאִים כָּל
אוֹתָם זִיקִים וְנִיּוֹצְאוֹת שְׂדוּעֵכִים
מִיַּד, לוֹהֵטִים וְדוּעֵכִים, וּמְאֵלָה
יוֹצֵאת רוּחוֹת אֲחֵרוֹת שְׂשׁוּטוֹת
בְּעוֹלָם וּמְשַׁתְּפוֹת עִם אוֹתָן
שִׁיעֵצָאוּ מִתּוֹךְ תְּהוֹם רַבָּה. וְהוּא זֶה
הֵיכַל, כְּמוֹ שְׂנֵאָמַר (תהלים לו)

דָּא, דְתַנְיִנּוּן, סַחְטָה עֲנִיבִין, וְיִהִיבַת לִיה, וְגֵרִימַת מוֹתָא לִיה, וּלְכָל עֲלָמָא אַבְתָּרִיה.

בְּהִיבְרָא דָא, קִימִין כָּל אֵינּוּן נִשְׁמַתִּין
מִסְאַבִּין, דְנִחְתִּי לְכָל אֵינּוּן דִּי
בְּסִטְרָא דָא מְתַדְבְּקִי, וְהֵהוּא רוּחָא דְנִחְתָא
לְכָל אֵינּוּן דִּי מִסְטְרָהָא, מֵהֶכָא נְפָקִי. כְּגוֹוְנָא
דְאֵינּוּן סְטוּ אֲרַחֵיְהוּ בְּהַאי עֲלָמָא, וְאַשְׁתַּדְּלוּ
בְּזוֹנוֹתָא, בְּאַתְרֵי דְלֹא אֲצִטְרִיךְ, לְאַתְרַחֵקָא
מֵאַרְחַ קְשׁוּט. כְּדִין, כְּמָה דְאִיהוּ אֲתַדְבֵּק (ד
רס"ח ע"א) בְּהֵהוּא סִטְרָא דִיֵּצֵר הָרַע בְּזוֹנוֹתָא, הֵכִי
נְמִי נְפִיק מֵהֵיכְלָא דָא רוּחָא מִסְאַבָּא, לְסְאַבָּא
לִיה, וְלִבְרָא דְנְפִיק מִתְמִין.

וְהֵהוּא בְּרָא אֲקָרִי מְמֹר, דְאֵתִי מִסְטְרָא דְאֵל
זָר. כְּמָה דְאִיהוּ אֲשַׁתְּכַח בְּהֵהוּא
תִּיאוּבְקָתָא, וּבְהֵהוּא זְנוֹתָא בְּהֵהוּא סִטְרָא דִיֵּצֵר
הָרַע, הֵכִי נְמִי מְשִׁיף לְגַבִּיָּה דְהֵהוּא בְּרָא רוּחָא
אַחְרָא מִסְאַבָּא, דְסְאִיב, וְכֻלָּא סְהֵדִין עֲלֵיה
דְאִיהוּ מְמֹר, וְהֵכִי כָל עוֹבְדוּי וְסִטְרוּי בְּהֵהוּא
גְּוֹנָא מִמָּשׁ.

מִהֵיבְרָא דָא נְפִיק חַד רוּחָא, דִּי מְמָנָא עַל
אֵינּוּן רוּחִין דְאֲקָרִי צְפוּנִי. וְסִמְנִיךְ,
(מִשְׁלִי כז) צְפוּנִיָּה צְפוּן רוּחַ. וְהַאי אִיהוּ מְמָנָא עַל
דָא. וְהַאי הֵיכְלָא שְׂבִיעֵאָה, לְקַבֵּל הֵהוּא שְׂמָא
דְאֲקָרִי (יחזקאל לא) אֶרֶץ תְּחִתִּית. וְעַל דָא כְּתִיב,
(יואל ב) וְאֵת הַצְּפוּנִי אֲרַחֵק מֵעֲלֵיכֶם.

הֶכָא אִיהוּ נְקוּדָה חַדָּא, דְקִימָא לְגוּ בְּגוּ,
וּמֵהֶכָא נְפָקִי כָּל אֵינּוּן רוּחִין אֲחֵרִינִין
דְשִׁטְאן בְּעֲלָמָא, וְשִׁלְטִין בְּהַאי עֲלָמָא, בְּכָל
אֵינּוּן מְלִין וְעוֹבְדִין, דְאֵתְמָסְרוּ בְּסִטְרָא
דְשְׂמָאֲלָא. וּמֵהֶכָא נְפָקִי כָּל אֵינּוּן זִיקִין
נְצִיעִין, דְמִתְדַעְכִּי לְאַלְתֵּר, לְהֵטִי וּמִתְדַעְכִּי.
וּמְאֵלִין נְפָקִין רוּחִין אֲחֵרִינִין, דְשִׁטְיִין בְּעֲלָמָא,

וּמְשַׁתְּפִי לְאֵינּוּן דְנְפָקוּ מִגּוּ תְהוֹמָא רַבָּא. וְאִיהוּ הַאי הֵיכְלָא, כְּמָה דְאֵת

משפטיך תהום רבה. ואינון רוחות שלא נמסרו להתגשם בעולם, ונראות ואינון נראות, נראות כמו שנתבאר.

ואחר כך אותו רוחות שמשוטטות בעולם, ואלה עומדות להרחיש נסים לבני אדם, משום שאלה לא עומדים בטנפת של טמאה כל כך כמו האחרים, ורוח אחת ממנה עליהן, ונקראת נסיר"א, שהתנסרה מאותם צדדים שטמאים יותר, ואלו פורחים באויר ומרעים לצד שלהם, כדי לעשות נסים לאותם שבצד הקדשה.

ומהרוח הזו שנסרה, שנקראת נסיר"א, ממנה יוצאים כמה צדדים אחרים נפרדים למיניהם, וכלם עומדים שליחים בעולם, כל אחד כראוי לו, עד שהתמנו למטה מלכים ושרים, ואין להם קיום תמידי פאותם האחרים שלמעלה.

בהיכל הזה הדבקות של צד הטמאה וכל אותו התשוקות הטמאות, ומטמאות את העולם. זהו שעתידי להוציא אש בכל רגע ושעה, ואין מי שעומד לפניו. מכאן יוצאת אש של רוח חזקה למטה לדון בה את רשעי העולם, ומכאן יוצאת רוח לוחטת שהיא אש ושלג, שנקראת צלמון, כמו שנאמר (תהלים סח) תשלג בצלמון. בהיכל הזה קיימים ארבעה פתחים שגפרדים לארבעה צדדים לחוץ, ואלו אווזים ולא אווזים בצד הקדשה. לא נאחו, אלא שנראה באותם הפתחים אור שמאיר, והוא מקום שמתקן בכל פתח ופתח לאותם חסידי שאר העמים, אותם שלא הרעו לישראל והשתדלו עמהם באמת. אלו עומדים בפתחים ונחים שם

(מהצד הזה, ונחים מהצד הזה).

אמר (תהלים לו) משפטיך תהום רבה. ואינון רוחין דלא אתמסרו למגלם בעלמין, ואתחזון ולא אתחזון אתחזון כמה דאתמר.

ולביתר אינון רוחין דשטיין בעלמא, ואלין קיימי למרחש נסין לבני נשא. בגין דאלין לא קיימין בטנופא דמסאבא כל כך כאחרנין. וחד רוחא ממנא עליהו, ואקרי נסיר"א, דאיהו אתנסר מאינון סטרין דמסאבו יתיר, ואלין פרחי באוירא, ואבאישו לסטרא דלהון, בגין למעבד נסין לאינון די בסטרא דקדושה.

ומרוחא דא דאתנסר, דאקרי נסיר"א, מניה נפקי כמה סטרין אחרנין, מתפרשן לזנייהו, וכלהו קיימאן שליחאן בעלמא, כל חד כדקא חזי ליה, עד דאתמנון לתתא מלכין וסרכין. ולית לון קיומא תדיר, כאינון אחרנין דלעילא. בהיכלא דא אתדבקותא דסטר מסאבא, וכל תיאובתין מסאבין, ומסאבי לעלמא. האי איהו זמין לאפקא בכל רגעא ושעתא אשא, ולית מאן דקאים קמיה. מהכא נפיק אשא דרוחא תקיפא לתתא, לאתדנא ביה חייבי עלמא. ומהכא נפקא רוחא מלהטא, דאיהו אשא ותלגא, דאקרי צלמון. כמה דאת אמר (תהלים סח) תשלג בצלמון.

בהיכלא דא, קיימאן ארבעה פתחין, דמתפרשן לארבע סטרין לבר. ואלין אחדין ולא אחדין בסטרא דקדושה. לא אתאחד, אלא דאתחזי באינון פתחין נהורא דנהיר, ואיהו אתר דמתתקן בכל פתחא ופתחא, לאינון חסידי דשאר עמין, אינון דלא אבאישו לון לישראל, ואשתדלו עמהון בקשוט. אלין קיימי באלין פתחין, ונניחי

תמן. (ג"א מהאי סטרא ונניחי מהאי סטרא).

בַּפְתָּח הַהִיכָל הַזֶּה בְּאִמְצָע, לחוץ, שֶׁשֶׁה פְּתָחִים שְׁנֹאֲחֻזִים בַּהִיכָל הַזֶּה, וְכֵלֶם אֲחֻזִים בּוֹ. כִּאֵן יֵשׁ חֲלוּנוֹת פְּתוּחִים לְצַד שֶׁל הָאוֹר הַקָּדוֹשׁ, וְאוֹתָם מְקוּמוֹת מְתַקְנִים לְמַלְכֵי שָׂר עֲמִים, אוֹתָם שֶׁלֹא הִצִּיקוּ לְיִשְׂרָאֵל, וְהִגְנוּ עֲלֵיהֶם תָּמִיד. לְאֵלֶּה יֵשׁ כְּבוֹד מִשׁוּם יִשְׂרָאֵל, וְנִהְנִים בְּאוֹתָהּ הָאֶפְלָה שְׁבָה יוֹשְׁבֵים מִתּוֹף אוֹר שְׁמַאִיר מִצַּד הַקָּדְשָׁה, כְּמוֹ שְׁנֹאֲמֵר, (ישעיה יד) כָּל מַלְכֵי גוֹיִם כָּלֶם שְׁכָבוּ בְּכָבוֹד.

וְאִם עָשׂוּ צְרוֹת לְיִשְׂרָאֵל אוֹ שִׁדְחָקוּ אוֹתָם, כְּמָה הֵם שְׁאוֹחֻזִים בָּהֶם, וְדָנִים אוֹתָם לְמִטָּה שֶׁלֹשׁ פְּעָמִים בְּיוֹם בְּכֵמָה דִינִים מְשֻׁנִים אֵלֶּה מְאֵלֶּה, אֵת אוֹתָם מַלְכִים שֶׁהִצִּיקוּ לָהֶם, שְׁנִדְוָנוּ בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם בְּכֵמָה דִינִים, וְכֵל יוֹם וְיוֹם מְעִידִים עֲדוֹת עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל אֲמוֹנָתָם, וְיורְדִים לְמִטָּה וְנִדְוָנִים שֵׁם. אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

עַד כִּאֵן שְׁבָעָה הִיכָלוֹת, מְדוּרֵי צַד הַטְּמֵאָה מִצַּד הַנְּחֹשׁ. אֲשֶׁרֵי חֲלָקוֹ שֶׁל מִי שְׁנֹצֵל מִמֶּנּוּ וּמְלַחֲשֵׁתוֹ שֶׁלֹא יִתְנַשֵּׁף מִמֶּנּוּ וְלֹא יִטִּיל בּוֹ אֶרֶס, שְׁמִמוֹת בּוֹ. יֵשׁ לְהִשְׁמַר מִמֶּנּוּ מִכָּל הַצְּדִידִים, מְלַמְעֵלָה וּמְלַמְטָה. מִי שְׁנֹצֵל מִהֶרָאשׁ, לֹא יִנְצֵל מִן הַזָּנָב. כְּשֶׁמְכּוּפֵף רֹאשׁ, זֹקֵף אֵת הַזָּנָב, מְכָה וְהוֹרֵג.

וְעַם כָּל זֶה, (קהלת י) אִם יִשְׁוֹף הַנְּחֹשׁ בְּלֹא לְחֹשׁ. כְּמוֹ שְׁשֻׁנִינוּ, נוֹטֵל רְשׁוֹת וּמוֹצִיא נְשֻׁמָּה. מִשׁוּם כִּף צְרִיף אָדָם לְהִשְׁמַר שֶׁלֹא יִחְטָא לְפָנָיו הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּדִי שֶׁלֹא יִלְחֲשׂוּ לוֹ לְאוֹתוֹ נְחֹשׁ שְׁיִנְשֵׁף וְיִתְרַג. (אשריהם אותם צדיקים שיוצעים ודרכים קדושות ללכת בהן, שלא ללכת אחר

בַּפְתָּחָהּ דֵּהֵאֵי הִיכָלָא בְּאִמְצָעִיתָא, לְבַר, שִׁית פְּתַחִין דְּמִתְאַחֲדֵי בְּהֵאֵי הִיכָלָא, וְכִלְהוּ אֲחֻדִין בֵּיהּ. הֵכָא אִית פּוּיִן פְּתִיחִין, לְסִטְרָא דְנִהוּרָא קְדִישָׁא, וְאִינוּן דּוּכְתִין מְתַקְנֵי לְמַלְכֵי שָׂר עֲמִין, אִינוּן דְּלֹא עֲאֲקוּ לּוֹן לְיִשְׂרָאֵל, וְאִגִּינוּ עֲלֵיהוּ תְדִיר. אֲלִין אִית לּוֹן יְקָר בְּגִינֵיהוּן דְּיִשְׂרָאֵל, וְאוֹתְהֵנוּ בְּהֵוֹא אֶפְלָה דְאִינוּן יְתָבִין, מְגוּ נִהוּרָא דְנִהִיר מְסִטְרָא דְקְדוּשָׁה. כְּמָה דְאֵת אֲמֵר, (ישעיה יד) כָּל מַלְכֵי גוֹיִם כָּלֶם שְׁכָבוּ בְּכָבוֹד.

וְאִי עֲבָדוּ עֲאֲקוּ לְיִשְׂרָאֵל, אוֹ דִּחִיקוּ לּוֹן. כְּמָה אִינוּן דְּאֲחֻדִין בְּהוּ, וְדִינִין לְהוּ לְתַתָּא תֵּלַת זְמַנִין בְּיוֹמָא, מִכְּמָה דִינִין מְשֻׁנִין אֲלִין מְאֲלִין, לְאִינוּן מַלְכִין דְּעֲאֲקוּ לְהוּ, דְּאוֹתְדָנוּ בְּהֵוֹא עֲלֵמָא בְּכֵמָה דִינִין. וְכֵל יוֹמָא וְיוֹמָא סְהַדִין סְהַדוּתָא עֲלֵיהוּ דְיִשְׂרָאֵל, וְעַל מְהִימְנוּתָא דְלֵהוּן, וְנִחְתִי לְתַתָּא וְאוֹתְדָנוּ תַּמָּן. זְכַאִין אִינוּן יִשְׂרָאֵל בְּעֲלֵמָא דִין, וּבְעֲלֵמָא דְאֵתִי.

עַד הֵכָא שְׁבַע הִיכָלִין, מְדוּרֵי דְסִטְרָא מְסֻבָּא, מְסִטְרָא דְנְחֹשׁ. זְכַאֵה חוּלְקִיָּה מְאֵן דְּאִשְׁתְּזִיב מִנִּיהּ, וּמְלַחֲשֵׁוּתִיהּ, דְּלֹא יִתְנַשֵּׁף מִנִּיהּ, וְלֹא יִטִּיל בֵּיהּ אֶרֶסָא, דִּימּוֹת בֵּיהּ. (דף רס"ח ע"ב) מְכָל סְטְרִין אִית לְאִסְתְּמָרָא מִינִיהּ, מְעִילָא וּמִתְתָּא. מְאֵן דְּיִשְׁתְּזִיב מְרִישָׁא, לֹא יִשְׁתְּזִיב מִזְנָבָא. כַּד אָכִיף רִישָׁא, זְקִיף זְנָבָא, מְחִי וְקִטִּיל.

וְעַם כָּל דָּא, (קהלת י) אִם יִשְׁוֹף הַנְּחֹשׁ בְּלֹא לְחֹשׁ. כְּמָה דְתַנְיִנּוּ, נוֹטֵל רְשׁוֹ וְאִפִּיק נְשֻׁמָּתָא. בְּגִין כִּף אֲצִטְרִיף לִיהּ לְבַר נֵשׁ לְאִסְתְּמָרָא, דְּלֹא יִחֻב קָמִי קְדִישָׁא בְּרִיף הוּא, בְּגִין דְּלֹא יִלְחֲשׂוּ לִיהּ לְהֵוֹא חוּזָא דִּינְשׁוּף וְיִקְטֵל. (ס"א

זכאין אינון צדיקניא דנדעין ארמין קדישין למיסוף בהו ולא למיסוף בתר ההוא חוויא בישא סטרא אחרא מסאכא ומתפרשי

אותו נחש רע, הצד האחר הטמא, ונפרדים ממנו ולא מתפתים אחריו. אשריהם בעולם הזה, אשריהם בעולם הבא.

וַיִּצַר ה' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עִפּוֹר מִן הָאֲדָמָה (בראשית ב), עִפּוֹר הוּא, וְלֹא חֹמֶר. עִפּוֹר הוּא, וְיָשׁוּב לְעִפּוֹר, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם א) כִּי עִפּוֹר אַתָּה וְאֵל עִפּוֹר תִּשׁוּב, (לאחר שחטא נעשה מזון לנחש, ולפיכך וכו') אַחַר שְׁחָטָא. וּמִשּׁוּם כֶּף פְּתוּב עַל הַנְּחֹשׁ, (שם) וְעִפּוֹר תֹּאכַל כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ. עִפּוֹר זֶה הוּא אָדָם, שְׁכַתוּב כִּי עִפּוֹר אַתָּה וְגו'. וּמִשּׁוּם כֶּף פְּתוּב עִפּוֹר וְלֹא כְּתוּב אֲדָמָה וְלֹא חֹמֶר, וְכַתוּב (ישעיה סה) וְנָחַשׁ עִפּוֹר לַחֲמוֹ.

עַד שִׁיתְעוֹרֵר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וַיִּבְעַר אֶת אוֹתָהּ רוּחַ טְמֵאָה מִן הָעוֹלָם, שְׁכַתוּב (שם כה) בְּלַע הַמּוֹת לְנֹצֵחַ וְגו'. וַיִּקֶּם אֶת אוֹתוֹ עִפּוֹר וַיַּעֲרִי אוֹתוֹ לְשִׁמְחָה בְּעוֹלָם, שְׁכַתוּב (שם כו) הַקִּיצוּ וְרַנְּנוּ שְׂכָנֵי עִפּוֹר וְגו'.

כְּתוּב (בראשית א) וְהַנְּחֹשׁ הָיָה עָרוֹם, וְהָרִי בְּאָרְנוֹ. אֲבָל הַצַּד שְׂרוּכֵב עָלָיו נוֹתֵן לוֹ כַּח לְשִׁלְטָה וּלְפִתּוֹת וְלִהְשֵׁטִין. וְזֶהוּ סוּד הַזָּכֵר, שֶׁהָרִי הַזָּכֵר שׁוֹלֵט עַל הַנְּקֵבָה וְנוֹתֵן בָּהּ כַּח. הַשָּׂמֶשׁ וְהַלְבָּנָה מְשַׁמְשִׁים כְּאָחֵד, וְלֹא נִפְרָדִים לְעוֹלָמִים. חֹשֶׁף וְאֶפְלָה מְשַׁמְשִׁים כְּאָחֵד. הוּא חֹשֶׁף וְהִיא אֶפְלָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, (שמות י) וַיְהִי חֹשֶׁף אֶפְלָה. חֹשֶׁף וְעַרְפֵּל. מִשּׁוּם שֵׁשׁ חֹשֶׁף וַיֵּשׁ חֹשֶׁף.

שְׁנֵינּוּ, מִי שְׂרוּאָה גָּמַל בְּחִלּוּמוֹ, מִיתָה נִגְזְרָה עָלָיו וְנִצַּל מִמֶּנָּה, מִשּׁוּם שֶׁהוּא צַד הַטְּמֵאָה, וְזֶהוּ (בראשית א) קֶץ כָּל בִּשְׂר.

יוֹם אַחַד הָיָה יוֹשֵׁב רַבִּי אֶלְעָזָר לְפָנָיו רַבִּי שְׁמַעוֹן. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, קֶץ כָּל בִּשְׂר הָיָה, הָאֵם נִהְיָה מֵאוֹתָם קַרְבָּנֹת שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל מִקְרִיבִים עַל גְּבֵי הַמִּזְבֵּחַ אוֹ לֹא? אָמַר לוֹ, כָּלֵם הָיוּ נִהְיָים כְּאָחֵד, לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה.

מִנִּיה וְלֹא אֶתְפֹּתוֹ אֶתְרִיחַ וְכַאֲשֶׁר אֵינּוֹן בְּעֵלְמָא רִין וְכַאֲשֶׁר אֵינּוֹן בְּעֵלְמָא דְאַתִּי. וַיִּצַר יי' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עִפּוֹר מִן הָאֲדָמָה. (בראשית ב) עִפּוֹר אִיהוּ, וְלֹא חוֹמֶר. עִפּוֹר אִיהוּ, וְיָתוּב לְעִפּוֹרָא. כְּמָה דְאַתָּה אָמַר, (בראשית ג) כִּי עִפּוֹר אַתָּה וְאֵל עִפּוֹר תִּשׁוּב. (ג"א לְכַתֵּר דְחִטָּא אֶתְעֵבִיד מְיוֹנָא לְנַחֵשׁ וּבְגִין כֶּף וכו') לְכַתֵּר דְחִטָּא, וּבְגִין כֶּף פְּתִיב בֵּיה בְּנַחֵשׁ, וְעִפּוֹר תֹּאכַל כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ. עִפּוֹר דָּא הוּא אָדָם, דְכַתִּיב כִּי עִפּוֹר אַתָּה וְגו'. וּבְגִין כֶּף פְּתִיב עִפּוֹר, וְלֹא כְּתִיב אֲדָמָה, וְלֹא חוֹמֶר, וְכַתִּיב (ישעיה סה) וְנָחַשׁ עִפּוֹר לַחֲמוֹ.

עַד דִּיתְעַר קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וַיִּבְעַר לְהַהוּא רוּחָא מְסֻאָבָא מְעֵלְמָא, דְכַתִּיב, (ישעיה כה) בְּלַע הַמּוֹת לְנֹצֵחַ וְגו', וַיִּקֶּם לְהַהוּא עִפּוֹר, וַיַּעֲרִי לִיה לְמַחְדֵי בְּעֵלְמָא, דְכַתִּיב (ישעיה כו) הַקִּיצוּ וְרַנְּנוּ שְׂכָנֵי עִפּוֹר וְגו'.

כְּתִיב (בראשית ג) וְהַנְּחֹשׁ הָיָה עָרוֹם, וְהָאֵ אֹקִימָנָא. אֲבָל סִטְרָא דְרָכִיב עָלֶיהָ, וַיְהִיב לִיה חִילָא לְשִׁלְטָאָה, וּלְמַפְתִּי, וְלֹא־סִטְטָאָה. וְדָא הוּא רִזָּא דְדְכוּרָא, דְהָא דְכוּרָא שְׁלִיט עַל נְוִקְבָא, וַיְהִיב בָּהּ חִילָא. שְׁמֵשָׁא וְסִיְהֵרָא מְשַׁמְשִׁין בְּחֻדָּא, וְלֹא מְתַפְרָשִׁין לְעֵלְמִין, חֹשֶׁף וְאֶפְלָה מְשַׁמְשִׁין בְּחֻדָּא. אִיהוּ חֹשֶׁף, וְאִיהוּ אֶפְלָה. כְּמָה דְאַתָּה אָמַר (שמות י) וַיְהִי חֹשֶׁף אֶפְלָה. חֹשֶׁף וְעַרְפֵּל. בְּגִין דְאִית חֹשֶׁף, וְאִית חֹשֶׁף.

הַתָּנָן, מָאן דְחִמָּא גָּמַל בְּחִלְמִיָה, מִיתָה אֶתְגַּזְרָת עָלֶיהָ, וְאֶשְׁתַּזִּיב מִיָּנָה. בְּגִין דְאִיהוּ סִטְרָא מְסֻאָבָא, וְהָאֵי אִיהוּ (בראשית ו) קֶץ כָּל בִּשְׂר.

וַיִּמָּא חַד הָוָה יְתִיב רַבִּי אֶלְעָזָר קָמִיָה דְרַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הָאֵי קֶץ כָּל בִּשְׂר אֶתְהַנִּי מֵאֵינוֹן קַרְבָּנִין דִּהוּוּ יִשְׂרָאֵל מִקְרִבִין עַל גְּבֵי מִדְבָּחָא, אוֹ לֹא. אָמַר לִיה, כָּלֵא הוּוּ מְסַתְּפָקִי כְחֻדָּא, לְעֵילָא וּלְתַתָּא.

וְתָא חֲזִי, פְּהַנִּי וְלִיּוֹאֵי וּיִשְׂרָאֵל, אֵינּוּן אֲקֵרוּן
אָדָם, בְּחַבְרָא דְאֵינּוּן רַעוּתִין קְדִישִׁין,
דְּסִלְקָא מְגוּוּיָהּ. וְהָהוּא אֲמָרָא, אוּ כְּבָשָׂא,
אוּ הָהוּא בְּהֵמָה, הָאֵי דְקָרְבִין, אֲצִטְרִיךְ עַד לָא
אֲתִקְרִיב עַל מְדַבְּחָא, לְפָרְשָׂא עֲלָה כָּל חֲטָאִין,
וְכָל חוּבִין, וְכָל הִרְהוּרִין בִּישִׁין דְּעֵבֵד. וְכַדִּין
הָהִיא, אֲתִקְרִי בְּהֵמָה בְּכָלֵא, בְּגוּ אֵינּוּן חֲטָאִין
וּבִישִׁין וְהִרְהוּרִין.

בְּגוּוּנָא דְקָרְבָנָא דְעֻזְאוּל, דִּכְתִּיב, (ויקרא טז)
וְהַתּוֹדָה עָלָיו אֶת כָּל עֲוֹנוֹת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְגו', הֵכִי נָמִי הָכָא. וְכַד סִלְקָא עַל גְּבִי
מְדַבְּחָא, מָטוּ לָהּ עַל חַד תְּרִין. וּבְגִין כֵּן, דָּא
סִלְקָא לְאַתְרֵיהּ, וְדָא סִלְקָא לְאַתְרֵיהּ, דָּא בְּרֻזָּא
דְאָדָם, וְדָא בְּרֻזָּא דְבְּהֵמָה, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר
(תהלים לו) אָדָם וּבְהֵמָה תוֹשִׁיעַ יי'.

חֲבִיתִין וְכָל שְׂאֵר מְנַחוֹת, לְאַתְעָרָא רוּחָא
דְקוּדְשָׂא, בְּרַעוּתָא דְכֹהֵנָא, וְשִׁירְתָּא
דְלִיּוֹאֵי, וְעֻלּוֹתָא דְיִשְׂרָאֵל. וּבְהָהוּא תִנָּנָא,
וְשִׁמְנָא וְקִמְחָא דְסִלִּיק, מִתְרַוּוּן וּמִסְתַּפְקִי כָּל
שְׂאֵר מְאָרֵי דְדִינִין, דְלָא יִכְלִי לְשִׁלְטָאָה
בְּהָהוּא דִינָא דְאַתְמָסֵר לוֹן, וְכָלֵא בְּזִמְנָא חֲדָא.
תָּא חֲזִי, כְּלָא אֲתַעְבִּיד בְּרֻזָּא דְמַהִימְנוּתָא,
לְאַסְתַּפְקָא דָּא בְדָא, וְלְאַסְתַּלְקָא לְעִילָא מְאֵן
דְאֲצִטְרִיךְ, עַד אֵין סוּף.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲרִימִית יְדֵי בְּצֻלוֹתִין
לְעִילָא, דִּכְד רַעוּתָא עֲלָאָה, לְעִילָא
לְעִילָא, קִימָא עַל הָהוּא רַעוּתָא דְלָא
אֲתִיידִיעַ, וְלָא אֲתַפְס לְעֵלְמִין, רִישָׁא דְסִתִּים
יִתִיר לְעִילָא, וְהָהוּא רִישָׁא אֲפִיק מַה דְאַפִּיק,
וְלָא יְדִיעַ. וְנִהִיר מַה דְנִהִיר, כְּלָא בְּסִתִּימוּ.
רַעוּ דְמַחְשְׁבָה עֲלָאָה, לְמַרְדֵּף אֲבַתְרֵיהּ,
וְלְאַתְנַהֵרָא מְנִיָּה, חַד פְּרִיסוּ אֲתַפְרִס,
וּמְגוּ הָהוּא פְּרִיסָא בְּרִדִּיפּוּ דְהָהִיא מַחְשְׁבָה

כְּמוֹ שֶׁהִקְרַבְנָן לְעֻזְאוּל, שְׁכַתוּב
(ויקרא טז) וְהַתּוֹדָה עָלָיו אֶת כָּל עֲוֹנוֹת
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו' - כֵּן גַּם כָּאן.
וּכְשֶׁעוֹלָה עַל גְּבִי הַמִּזְבֵּחַ, מְגִיעַ
לוֹ עַל כָּל אֶחָד מִכָּלֵא. וּמִשׁוּם כֵּן
זֶה עוֹלָה לְמִקְוָמוֹ, וְזֶה עוֹלָה
לְמִקְוָמוֹ. זֶה בְּסוּד אָדָם, וְזֶה בְּסוּד
בְּהֵמָה. כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, (תהלים לו)
אָדָם וּבְהֵמָה תוֹשִׁיעַ ה'.

חֲבִיתִים וְכָל שְׂאֵר הַמְּנַחוֹת,
לְעוֹרֵר רוּחַ הַקֹּדֶשׁ בְּרֻצוֹן הַכֹּהֵן,
וְשִׁירַת הַלְוִיִּם, וְתַפְלַת יִשְׂרָאֵל.
וּבְאֹתוֹ הָעֵנָן וְהַשָּׁמַן וְהַקִּמְחָה
שְׁעוֹלִים, נְרוּיִם וְנִהְיִים כֹּל שְׂאֵר
בְּעֵלֵי הַדִּין שְׁלֵא יוֹכְלוּ לְשַׁלֵּט
בְּאוֹתוֹ דִּין שְׁנֹמְסֵר לָהֶם, וְהַכֹּל
בְּפַעַם אַחַת. בָּא וּרְאֵה, הַכֹּל
נַעֲשֶׂה בְּסוּד הָאֱמוּנָה, לְהַנּוֹת זֶה
בְּזֶה, וְלַעֲלוֹת לְמַעְלָה מִי שְׁצִרְיָךְ
עַד אֵין סוּף.

רֻצוֹן הַמַּחְשְׁבָה הָעֲלִיּוֹנָה, לְרַדֵּף
אֲחֵרָיו וְלִהְיוֹת נְאוּר מִמֶּנּוּ. מִסּוּף
אֶחָד נִפְרָס, וּמִתּוֹךְ אוֹתוֹ מִסּוּף
בְּרִדִּיפַת אוֹתָהּ הַמַּחְשְׁבָה
הָעֲלִיּוֹנָה, מְגִיעַ וְלֹא מְגִיעַ, עַד

וְתָא חֲזִי, פְּהַנִּי וְלִיּוֹאֵי וּיִשְׂרָאֵל, אֵינּוּן אֲקֵרוּן
אָדָם, בְּחַבְרָא דְאֵינּוּן רַעוּתִין קְדִישִׁין,
דְּסִלְקָא מְגוּוּיָהּ. וְהָהוּא אֲמָרָא, אוּ כְּבָשָׂא,
אוּ הָהוּא בְּהֵמָה, הָאֵי דְקָרְבִין, אֲצִטְרִיךְ עַד לָא
אֲתִקְרִיב עַל מְדַבְּחָא, לְפָרְשָׂא עֲלָה כָּל חֲטָאִין,
וְכָל חוּבִין, וְכָל הִרְהוּרִין בִּישִׁין דְּעֵבֵד. וְכַדִּין
הָהִיא, אֲתִקְרִי בְּהֵמָה בְּכָלֵא, בְּגוּ אֵינּוּן חֲטָאִין
וּבִישִׁין וְהִרְהוּרִין.

בְּגוּוּנָא דְקָרְבָנָא דְעֻזְאוּל, דִּכְתִּיב, (ויקרא טז)
וְהַתּוֹדָה עָלָיו אֶת כָּל עֲוֹנוֹת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְגו', הֵכִי נָמִי הָכָא. וְכַד סִלְקָא עַל גְּבִי
מְדַבְּחָא, מָטוּ לָהּ עַל חַד תְּרִין. וּבְגִין כֵּן, דָּא
סִלְקָא לְאַתְרֵיהּ, וְדָא סִלְקָא לְאַתְרֵיהּ, דָּא בְּרֻזָּא
דְאָדָם, וְדָא בְּרֻזָּא דְבְּהֵמָה, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר
(תהלים לו) אָדָם וּבְהֵמָה תוֹשִׁיעַ יי'.

חֲבִיתִין וְכָל שְׂאֵר מְנַחוֹת, לְאַתְעָרָא רוּחָא
דְקוּדְשָׂא, בְּרַעוּתָא דְכֹהֵנָא, וְשִׁירְתָּא
דְלִיּוֹאֵי, וְעֻלּוֹתָא דְיִשְׂרָאֵל. וּבְהָהוּא תִנָּנָא,
וְשִׁמְנָא וְקִמְחָא דְסִלִּיק, מִתְרַוּוּן וּמִסְתַּפְקִי כָּל
שְׂאֵר מְאָרֵי דְדִינִין, דְלָא יִכְלִי לְשִׁלְטָאָה
בְּהָהוּא דִינָא דְאַתְמָסֵר לוֹן, וְכָלֵא בְּזִמְנָא חֲדָא.
תָּא חֲזִי, כְּלָא אֲתַעְבִּיד בְּרֻזָּא דְמַהִימְנוּתָא,
לְאַסְתַּפְקָא דָּא בְדָא, וְלְאַסְתַּלְקָא לְעִילָא מְאֵן
דְאֲצִטְרִיךְ, עַד אֵין סוּף.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲרִימִית יְדֵי בְּצֻלוֹתִין
לְעִילָא, דִּכְד רַעוּתָא עֲלָאָה, לְעִילָא
לְעִילָא, קִימָא עַל הָהוּא רַעוּתָא דְלָא
אֲתִיידִיעַ, וְלָא אֲתַפְס לְעֵלְמִין, רִישָׁא דְסִתִּים
יִתִיר לְעִילָא, וְהָהוּא רִישָׁא אֲפִיק מַה דְאַפִּיק,
וְלָא יְדִיעַ. וְנִהִיר מַה דְנִהִיר, כְּלָא בְּסִתִּימוּ.
רַעוּ דְמַחְשְׁבָה עֲלָאָה, לְמַרְדֵּף אֲבַתְרֵיהּ,
וְלְאַתְנַהֵרָא מְנִיָּה, חַד פְּרִיסוּ אֲתַפְרִס,
וּמְגוּ הָהוּא פְּרִיסָא בְּרִדִּיפּוּ דְהָהִיא מַחְשְׁבָה

כְּמוֹ שֶׁהִקְרַבְנָן לְעֻזְאוּל, שְׁכַתוּב
(ויקרא טז) וְהַתּוֹדָה עָלָיו אֶת כָּל עֲוֹנוֹת
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו' - כֵּן גַּם כָּאן.
וּכְשֶׁעוֹלָה עַל גְּבִי הַמִּזְבֵּחַ, מְגִיעַ
לוֹ עַל כָּל אֶחָד מִכָּלֵא. וּמִשׁוּם כֵּן
זֶה עוֹלָה לְמִקְוָמוֹ, וְזֶה עוֹלָה
לְמִקְוָמוֹ. זֶה בְּסוּד אָדָם, וְזֶה בְּסוּד
בְּהֵמָה. כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, (תהלים לו)
אָדָם וּבְהֵמָה תוֹשִׁיעַ ה'.

לאותו מסך מאיר מה שִׁמְאִיר. וְאִזְּ
אוֹתָהּ מִחֻשְׁבָּה עֲלִיּוֹנָה מֵאִירָה
בְּאוֹר נִסְתָּר שֶׁלֹּא יִדוּעַ,
וְהַמִּחֻשְׁבָּה הַזֶּה לֹא יוֹדַעַת.

אִזְּ מִכָּה אֹרֵךְ הַמִּחֻשְׁבָּה הַזֶּה שֶׁלֹּא
נוֹדַע בְּהֶאֱרַת (הַמִּסְרָף) הַפְּרִיִּישָׁה
הַפְּרִיִּישָׁה שְׁעוֹמֵד שְׁמֵאִיר מִמָּה
שֶׁלֹּא יִדוּעַ וְלֹא נוֹדַע וְלֹא הִתְגַּלָּה.
וְאִזְּ הֶאֱרַת הַמִּחֻשְׁבָּה הַזֶּה שֶׁלֹּא
נוֹדַעַת מִכָּה בְּהֶאֱרַת הַמִּסְרָף,
וּמֵאִירִים פְּאָחָד.

וְנַעֲשִׂים תִּשְׁעָה הֵיכְלוֹת,
וְהֵיכְלוֹת אֵינָם אֹרוֹת, וְאֵינָם
רוּחוֹת, וְאֵינָם נְשָׁמוֹת, וְאֵין מִי
שִׁיעֵמֵד בָּהֶם. רְצוּנָם שֶׁל כָּל
תִּשְׁעָה הָאוֹרוֹת, כָּלֶם עוֹמְדִים
בְּמִחֻשְׁבָּה, שֶׁהִיא אַחַת מֵהֵן
בְּחֻשְׁבוֹן, כָּלֶם לְרֹדֵף אַחֲרֶיהֶם.
בְּשִׁעָה שְׁעוֹמְדִים בְּמִחֻשְׁבָּה, וְלֹא
מְשֻׁגִים וְלֹא נוֹדַעִים, וְאֵלוֹ לֹא
עוֹמְדִים, לֹא בְּרִצּוֹן וְלֹא בְּמִחֻשְׁבָּה
עֲלִיּוֹנָה, תּוֹפְסִים בָּהּ וְלֹא תּוֹפְסִים
בָּהּ. בְּאֵלוֹ עוֹמְדִים כָּל סוּדוֹת
הָאֲמוֹנָה, וְכָל אוֹתָם אֹרוֹת מִסוּד
הַמִּחֻשְׁבָּה הָעֲלִיּוֹנָה וּמִטָּה, כָּלֶם
נִקְרָאִים אֵין סוּף. עַד כֹּא מְגִיעִים
הָאוֹרוֹת וְלֹא מְגִיעִים, וְלֹא נוֹדַעִים
כֹּאן לֹא רְצוֹן וְלֹא מִחֻשְׁבָּה.

בְּשִׁמְאִירָה הַמִּחֻשְׁבָּה וְלֹא נוֹדַע
מִמָּה מֵאִירָה, אִזְּ מִתְלַבֶּשֶׁת
וְנִסְתָּרַת בְּתוֹךְ הַבֵּינָה, וּמֵאִיר מִי
שְׁמֵאִיר, וְנִכְנָסִים זֶה בְּזֶה, עַד
שֶׁכָּלֶם נִכְלָלִים פְּאָחָד. וּבִסוּד
הַקְּרָבָן כִּשְׁהוּא עוֹלָה, הַכֹּל נִקְשֵׁר
זֶה בְּזֶה וּמֵאִיר זֶה בְּזֶה. אִזְּ כָּלֶם
עוֹמְדִים בְּעֲלִיָּה, וְהַמִּחֻשְׁבָּה
מִתְעַטֶּרֶת בְּאֵין סוּף. אוֹתוֹ הָאוֹר
שְׁמֵאִירָה מִמֶּנּוּ הַמִּחֻשְׁבָּה
הָעֲלִיּוֹנָה (שֵׁאִינוּ יוֹדַע בָּהּ כָּלֶל), נִקְרָא
אֵין סוּף, שְׁמֵמֶנּוּ (וּמִמֶּנּוּ) נִמְצָאֵת
וְעוֹמְדֵת וּמֵאִירָה לְמִי שְׁמֵאִירָה,
וְעַל זֶה הַכֹּל עוֹמֵד. אֲשֶׁרִי חֲלַקְתִּים
שֶׁל הַצִּדִּיקִים בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם
הַבָּא.

עֲלָאָה, מְטִי וְלֹא מְטִי, עַד הֵהוּא פְּרִיִּסָא נְהִיר
מֵה דְנְהִיר. וּכְדִין הֵהוּא מִחֻשְׁבָּה עֲלָאָה, נְהִיר
בְּנִהִירוֹ סְתִים דְּלֹא יִדַע. וְהֵאִי מִחֻשְׁבָּה לֹא יִדַע.
כְּדִין בְּטִשׁ הֵאִי נְהִירוֹ דְּמִחֻשְׁבָּה דְּלֹא אֲתִיִּידַע,
בְּנִהִירוֹ (נ"א דְּפִרְסָא) דְּפִרְשָׁא, דְּקִיִּימָא דְּנְהִיר
מִמָּה, (דָּף רס"ט ע"א) דְּלֹא יִדַע, וְלֹא אֲתִיִּידַע, וְלֹא
אֲתִגְלִיא. וּכְדִין, (נ"א ה"א) דָּא נְהִירוֹ דְּמִחֻשְׁבָּה דְּלֹא
אֲתִיִּידַע, בְּטִשׁ בְּנִהִירוֹ דְּפִרְיִסָא, וְנִהִרִין פְּחָדָא.
וְאֲתִעְבִּידוּ תִשְׁעָה הֵיכְלִין, וְהֵיכְלִין לֹאוּ אֵינוֹן
נְהוֹרִין, וְלֹאוּ אֵינוֹן רוּחִין, וְלֹאוּ
אֵינוֹן נְשָׁמֵתִין, וְלֹא אֵית מָאן דְּקִיִּימָא בְּהוּ.
רְעוּתָא דְּכָל תִּשְׁעָה נְהוֹרִין, קִיִּימֵי כְּלֵהוּ
בְּמִחֻשְׁבָּה, דְּאֵיהִי חַד מְנִיִּיהוּ בְּחוּשְׁבְּנָא, כְּלֵהוּ
לְמִרְדֵּף אַבְתְּרִיִּיהוּ. בְּשַׁעְתָּא דְּקִיִּימֵי
בְּמִחֻשְׁבָּה, וְלֹא מִתְדַבְּקוֹן וְלֹא אֲתִיִּידַעוּ. וְאֵלִין
לֹא קִיִּימֵי, לֹאוּ בְּרְעוּתָא, וְלֹאוּ בְּמִחֻשְׁבָּה
עֲלָאָה, תְּפָסִין בָּהּ וְלֹא תְּפָסִין. בְּאֵלִין קִיִּימִין
כָּל רְזִין דְּמֵהִימְנוּתָא, וְכָל אֵינוֹן נְהוֹרִין, מְרִזָּא
דְּמִחֻשְׁבָּה עֲלָאָה וְלִתְתָא, כְּלֵהוּ אֶקְרוּן אֵין
סוּף. עַד הֶכָּא מְטוֹן נְהוֹרִין, וְלֹא מְטוֹן, וְלֹא
אֲתִיִּידַעוּ לֹאוּ הֶכָּא רְעוּתָא, וְלֹא מִחֻשְׁבָּה.

כְּדִין נְהִיר מִחֻשְׁבָּה, וְלֹא אֲתִיִּידַע מִמָּאן דְּנְהִיר,
כְּדִין אֲתִלְבֵּשׁ וְאֲסִתִּים גּוֹ בִּינָה, וְנְהִיר מָאן
דְּנְהִיר, וְאֵעִיל דָּא בְּדָא, עַד דְּאֲתְּכִלִּלוּ כְּלֵהוּ
כְּחָדָא. וּבְרִזָּא דְּקְרַבְנָא כַּד סְלִיק, כְּלֵא אֲתִקְשֵׁר
דָּא בְּדָא, וְנְהִיר דָּא בְּדָא, כְּדִין קִיִּימֵי כְּלֵהוּ
בְּסְלִיקוּ, וּמִחֻשְׁבָּה אֲתִעֶטֶר בְּאֵין סוּף. הֵהוּא
נְהִירוֹ דְּנְהִיר מְנִיִּיהַ מִחֻשְׁבָּה עֲלָאָה, (נ"א וְלֹא יִדַע
אֵיהִי בָּהּ כָּלֶל), אֶקְרִי אֵין סוּף, דְּמְנִיִּיהַ (נ"א וְמְנִיִּיהַ)
אֲשֶׁתְּכַח וְקִיִּימָא וְנְהִיר לְמָאן דְּנְהִיר, וְעַל דָּא
כְּלֵא קִיאִים. זַפְּאָה חוּלְקִיהוֹן דְּצִדִּיקִיא
בְּעֲלָמָא דִּין, וּבְעֲלָמָא דְּאֲתִי.

בא וראה, הצד האחר הזה שנקרא (בראשית) קץ כל בשר, כמו שהקשר נמצא למעלה בשמחה, אף כף גם למטה בשמחה ורצון, לספק את הכל למעלה ולמטה, והאם עומדת על ישראל כראוי. בא וראה, בכל ראש חדש וחדש כשהלבנה מתחדשת, נותנים לקץ כל בשר הזה חלק אחד יתר על הקרבנות להתעסק בו ומשתמש בחלקו, ויהיה הצד של ישראל לבדם, כדי שיתאחדו עם מלכם.

וזהו השעיר, משום שהוא חלקו של עשו שכתוב בו שעיר. (בראשית כ) הן עשו אחי איש שער. ועל כן הוא משתמש בחלקו, וישראל משתמשים בחלקם. משום כף פתוב, (תהלים קלח) כי יעקב בחר לו יה ישראל לסגלתו.

ובא ראה, קץ כל בשר הזה, כל רצונו אינו אלא בבשר תמיד. ומשום כף תקון הבשר תמיד אליו, ועל כף נקרא קץ כל בשר. וכשהוא שולט, הוא שולט על הגוף, ולא על הנשמה. הנשמה עולה למקומה, והבשר נתן למקום הזה, כמו הקרבן - שהרצון עולה למקום אחד, והבשר למקום אחד.

ואדם שהוא צדיק, הוא קרבן ממש לכפרה, ואחר שאינו צדיק - לא, משום שיש בו מום, שכתוב (ויקרא כב) פי לא לרצון יהיה לכם. ועל כן הצדיק הוא כפרה בעולם וקרבן ממש. אשריהם הצדיקים בעולם הזה ובעולם הבא.

ויכם הענן את אהל מועד. שהרי כשפסה הענן את המשכן, שרתה שכניה בארץ, והעברה רוח הטמאה, שהוא (בראשית ו) קץ כל בשר, מהעולם, והסתלק ונכנס לנקב תהום רבה, ורוח קדשה

תא חזי, האי סטרא אחרא, דאקרי קץ כל בשר, כמה דקשורא אשתכח לעילא בחדו, אוף הכי נמי לתתא, בחדוותא, ורעותא לאסתפקא כלא לעילא ותתא, ואימא קיימא עלייהו דישראל, כדקא יאות.

תא חזי, בכל ריש ירחא וירחא, כד סיהרא אתחדשא, יהבין ליה להאי קץ כל בשר, חולקא חדא יתיר על קרבנין, לאתעסקא ביה, ואשתמש בחולקיה, ויהא סטרא דישראל בלחודייהו, בגין דיתאחדון במלכיהון.

ודא איהו שעיר, בגין דאיהו חולקא דעשו, דכתיב ביה שעיר. (בראשית כז) הן עשו אחי איש שעיר. ועל דא איהו אשתמש בחולקיה, וישראל אינון משתמשי בחולקיהון. בגין כף פתיב, (תהלים קלח) פי יעקב בחר לו יה ישראל לסגלתו.

ותא חזי, האי קץ כל בשר, כל רעותיה לאו איהו אלא בכשרא תדיר. ובגין כף, תקוונא דבשרא תדיר לגביה, ועל דא אקרי קץ כל בשר. וכד איהו שליט, שליט על גופא, ולא על נשמתא, נשמתא סלקא לאתרה, ובשרא אתייהיב לאתר דא, כגוונא דקרבנא, דרעותא סלקא לאתר חד, ובשרא לאתר חד. ובר נש דאיהו זפאה, איהו קרבנא ממש לכפרא, ואחרא דלאו איהו זפאה, לא.

בגין דביה מומא, דכתיב (ויקרא כב) פי לא לרצון יהיה לכם. ועל דא צדיקא כפרה איהו בעלמא, וקרבנא ממש. זפאין אינון צדיקיא בעלמא דין, ובעלמא דאתי.

ויכם הענן את אהל מועד, דהא כד חפא עננא ית משכנא, שראת שכנינתא בארעא, ואתעבר רוחא מסאבא, דאיהו קץ כל בשר

שָׁרְתָהּ עַל הָעוֹלָם, שְׁכַתוֹב וַיִּכַּס
הָעֵנָן אֶת אֹהֶל מוֹעֵד.
וְכָתוּב וְלֹא יָכֹל מֹשֶׁה לָּבוֹא אֶל
אֹהֶל מוֹעֵד כִּי יִשְׁכַּן עָלָיו הָעֵנָן.
מִשּׁוּם שְׂרוּחַ קֹדֶשׁ שָׁרְתָהּ עַל
הָעוֹלָם, וְרוּחַ הַטְּמֵאָה הַסְּתַלְקָה,
פָּרַט לְשִׁהְמָשִׁיכוֹ אוֹתוֹ אוֹתָם
רְשָׁעִים כְּמִקְדָּם עַל הָעוֹלָם. שָׂאֵם
הֵם לֹא הָיוּ מוֹשְׁכִים אוֹתוֹ עַל
הָעוֹלָם, לֹא הָיָה נִמְצָא. וְלַעֲתִיד
לָבֹא עֲתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְהַעֲבִירוֹ מִהָעוֹלָם, שְׁכַתוֹב (ישעיה
כה) בַּלַּע הַמּוֹת לְנִצָּח וּמָחָה ה'
אֱלֹהִים דְּמַעָה מֵעַל כָּל פָּנִים
וְחָרַפְתָּ עִמּוֹ יִסִּיר מֵעַל כָּל הָאָרֶץ
כִּי ה' דִּבֶּר. וְכָתוּב (זכריה יג) וְאֵת
רוּחַ הַטְּמֵאָה אֲעִבִיר מִן הָאָרֶץ.

בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.
יְמִלֶךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

מֵעֲלָמָא, וְאֶסְתַּלַּק וְעָאֵל בְּנוֹקְבָא דְתַהוֹמָא
רְבָא, וְרוּחָא קְדִישָׁא שָׂרָא עַל עֲלָמָא, דְכָתִיב
וַיִּכַּס הָעֵנָן אֶת אֹהֶל מוֹעֵד.

וְכָתִיב וְלֹא יָכֹל מֹשֶׁה לָּבוֹא אֶל אֹהֶל מוֹעֵד כִּי
שָׁכַן עָלָיו הָעֵנָן, בְּגִין דְּרוּחָא קְדִישָׁא
שָׂרָא עַל עֲלָמָא, וְרוּחָא מְסַאָבָא אֶסְתַּלַּק, בְּר
דְּאִמְשִׁיכוֹ לִיה אֵינוֹן חֵיבִיבָא כְּמִלְקִדְמִין עַל
עֲלָמָא, דְּאִי אֵינוֹן לֹא אִמְשִׁיכוֹ לִיה עַל עֲלָמָא,
לֹא אֲשַׁתְּכַח. וְלִזְמַנָּא דְאַתִּי, זְמִין קְדָשָׁא בְּרִיךְ
הוּא לְאַעְבְּרָא לִיה מֵעֲלָמָא, דְכָתִיב, (ישעיה כה)
בַּלַּע הַמּוֹת לְנִצָּח וּמָחָה יְי' אֱלֹהִים דְּמַעָה מֵעַל
כָּל פָּנִים וְחָרַפְתָּ עִמּוֹ יִסִּיר מֵעַל כָּל הָאָרֶץ כִּי
יְי' דִּבֶּר. וְכָתִיב (זכריה יג) וְאֵת רוּחַ הַטְּמֵאָה
אֲעִבִיר מִן הָאָרֶץ.

בְּרוּךְ יְי' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

יְמִלֶךְ יְי' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

הַדְרֵן לְסִיּוּם סֵפֶר שְׁמוֹת מִסְפֵּר הַזֹּהַר

הַדְרֵן עַל־דֵּס סֵפֶר שְׁמוֹת מִסְפֵּר הַזֹּהַר. וְהַדְרֵן עַל־ן. דַּעֲתֵן עַל־דֵּס סֵפֶר שְׁמוֹת מִסְפֵּר הַזֹּהַר. וְדַעֲתֵן עַל־ן. לֹא נִתְגַּשִּׁי מִנֶּדֶס סֵפֶר שְׁמוֹת מִסְפֵּר הַזֹּהַר. וְלֹא תִתְגַּשִּׁי מִנֶּדֶס. לֹא בַעֲלָמָא הַדְרֵן וְלֹא בַעֲלָמָא דְאַתִּי: (ב"ג)

הַעֲרַב נָא יי אֱלֹהֵינוּ אֶת דְּבָרֵי תוֹרַתְךָ בְּפִינוּ וּבְפִיפִיּוֹת עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל. וְנִהְיֶה אֲנַחְנוּ וְצִאֲצֵאֵינוּ וְצִאֲצֵאי צִאֲצֵאֵינוּ, וְצִאֲצֵאי עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל. כִּלְנוּ יוֹדְעֵי שְׁמֶךָ וְלוֹמְדֵי תוֹרַתְךָ לְשִׁמְחָה. מֵאוֹיְבֵי תַחֲכַמְנֵי מִצּוֹתְךָ, כִּי לְעוֹלָם הִיא לִי. יְהִי לְפִי תָמִים בַּחֲקִיד לְמַעַן לֹא אֲבוּשׁ. לְעוֹלָם לֹא אֲשַׁכַּח פְּקוּדֶיךָ כִּי בָם חִיִּיתִנִּי. בְּרוּךְ אַתָּה יי לְמַדְנֵי חֲקִיד. אֲמֵן אֲמֵן אֲמֵן סֵלָה וְעַד. מוֹדִים אֲנַחְנוּ לְפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁשִּׁמַּתְךָ חֲלַקְנוּ מִיּוֹשְׁבֵי בֵּית הַמִּדְרָשׁ וְלֹא שִׁמַּתְךָ חֲלַקְנוּ מִיּוֹשְׁבֵי קְרַנּוֹת. שְׁאֲנוּ מְשַׁכְּמִים וְהֵם מְשַׁכְּמִים לְדְבָרֵי תוֹרָה וְהֵם מְשַׁכְּמִים לְדְבָרִים בְּטָלִים. אֲנוּ עֲמִלִים וְהֵם עֲמִלִים, אֲנוּ עֲמִלִים וּמְקַבְּלִים שְׂכָר, וְהֵם עֲמִלִים וְאֵינָם מְקַבְּלִים שְׂכָר. אֲנוּ רְצִים וְהֵם רְצִים, הֵם רְצִים לְבָאֵר שַׁחַת, וְאֲנוּ רְצִים לְחַיֵּי הָעוֹלָם תְּבֵא, שֶׁנֶּאֱמַר וְאַתָּה אֱלֹהִים תּוֹרִידֵם לְבָאֵר שַׁחַת. אֲנִשִּׁי דְמִים וּמְרָמָה לֹא יַחֲצוּ יְמֵיהֶם, וְאֲנִי אֲבַטַח בְּךָ.

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, כְּשֵׁם שֶׁעוֹרְתִנִּי לְסִיּוּם סֵפֶר שְׁמוֹת. כֶּד תַּעֲזֹרְנִי לְהִתְחִיל סְפָרִים אֲחֵרִים וּלְסִיּוּמָם. לְלַמֵּד וּלְלַמֵּד מִתּוֹךְ הַרְחֵבָה. לְשַׁמֵּר וּלְעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם אֶת כָּל דְּבָרֵי תַלְמוּד תוֹרַתְךָ בְּאַהֲבָה. וְזִכּוֹת כָּל הַתְּנָאִים (וְהַנְּבִיאִים) וְתַלְמִידֵי חֲכָמִים הַנּוֹכְרִים בְּסֵפֶר תְּקוּנֵי הַזֹּהַר, יַעֲמֵד לִי וְלוֹרְעֵי וְלוֹרְעֵי זְרַעִי, שְׁלֹא תִמוּשׁ הַתּוֹרָה תְּקַדּוּשָׁה מִפִּי וּמִפִּי זְרַעִי וְזַרְעֵי זְרַעִי מִעַתָּה וְעַד עוֹלָם. וְיָקִים בְּנוּ מִקְרָא שְׁכָתוּב, בְּהִתְחַלְּכֶךָ תִּנְחָה אֶתְךָ בְּשִׁכְבְּךָ תִּשְׁמַר עֲלֶיךָ, וְהַקִּיצוֹת הִיא תְּשִׁיחֶךָ. כִּי כִי יִרְבוּ יְמֶיךָ וְיִוָּסְפוּ לְךָ שְׁנוֹת חַיִּים. אֲרֵךְ יָמִים בְּיַמֵּינֶךָ, עוֹשֵׁר וְכַבּוֹד בְּשִׁמְאֻלָּה. יי עוֹ לְעַמּוֹ יִתֵּן יי יִבְרַךְ אֶת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם.

יִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. (א"א) בַּעֲלָמָא דְהוּא עֲתִיד לְאַתְחַדְתָּא. וְלֹאֲחִינָא מִתִּיבָא. וְלֹאֲסַקָא יִתְהוֹן לְחַיֵּי עַלְמָא, וְלִמְבַנֵּי קְרַתָא דִירוּשָׁלַם. וְלְשִׁכְלָלָא הַכְּלִיָּה בְּנוּה. וְלְמַעַקְר פּוֹלְחָנָא נוֹכְרָאָה מֵאַרְעָה. וְלֹאֲתָבָא פּוֹלְחָנָא דְשִׁמְיָא לְאַתְרֵיהּ. וְיִמְלִיד קוֹדֶשָׁא בְּרִיד הוּא בְּמַלְכוּתֵיהּ וְיִקְרִיָּה. וְיִצְמַח פּוֹרְקָנִיהּ וְיִקְרַב מְשִׁיחֵיהּ. (א"א) בְּחַיִּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּעַגְלָא וּבְזִמְן קְרִיב. וְאִמְרוּ אֲמֵן: (א"א) יְהִי שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלָם וּלְעַלְמֵי עַלְמֵי אֱלִמְיָא יִתְבְּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלָּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְקֶדְשָׁא בְּרִיד הוּא. (א"א) לְעֵילָא מִן כָּל בְּרַכְתָּא וְשִׁירָתָא תְּשַׁבַּחְתָּא וְנַחֲמָתָא דְאַמִּירָן בַּעֲלָמָא. וְאִמְרוּ אֲמֵן: (א"א) לְעֵילָא מִן כָּל בְּרַכְתָּא. שִׁירָתָא. תְּשַׁבַּחְתָּא וְנַחֲמָתָא. דְאַמִּירָן בַּעֲלָמָא וְאִמְרוּ אֲמֵן. (א"א) עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל רַבְּנָן וְעַל תַּלְמִידֵיהוֹן וְעַל כָּל תַּלְמִידֵי דְתַלְמִידֵיהוֹן. דְעַסְקִין בְּאוֹרֵיתָא קְדֻשָּׁתָא. דִּי בְּאַתְרָא הַדְרֵן וְדִי בְּכָל אֲתָר וְאַתְרֵי. יְהִי לְנָא וּלְכוֹן וּלְהוֹן תְּנָא וְחַסְדָּא וְרַחֲמֵי. מִן קֳדָם מְאַרֵי שְׁמֵיָא וְאַרְעָא וְאִמְרוּ אֲמֵן. (א"א) יְהִי שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמֵיָא. חַיִּים וְשִׁבְעָה וְיִשׁוּעָה וְנַחֲמָה וְשִׁוְבָא וְרַפּוּאָה וְגִאֲלָה וְסִלְיָהּ וְכַפְרָה וְרוּחַ וְהַצְּלָה. לְנוּ וּלְכָל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אֲמֵן. (א"א) עוֹשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו. הוּא בְּרַחֲמָיו יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עֲלֵינוּ. וְעַל כָּל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אֲמֵן. (א"א)